

Ἐπιγραφή τοῦ Εὐαγγελίου

1 Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαυῖδ, υἱοῦ Ἀβραάμ.

2 Ἀβραάμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ, Ἰσαάκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ, Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδα καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, 3 Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ, Φαρὲς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἑσρῶμ, Ἑσρῶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ, 4 Ἀράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ, Ἀμιναδάβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασσών, Ναασσών δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών, 5 Σαλμών δὲ ἐγέννησε τὸν Βοὸζ ἐκ τῆς Ραχάβ, Βοὸζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὠβὴδ ἐκ τῆς Ρούθ, Ὠβὴδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί, 6 Ἰεσσαί δὲ ἐγέννησε τὸν Δαυῖδ τὸν βασιλέα. Δαυῖδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶντα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου, 7 Σολομῶν δὲ ἐγέννησε τὸν Ροβοάμ, Ροβοάμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά, Ἀβιά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά, 8 Ἀσά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ, Ἰωσαφάτ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ, Ἰωράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὀζίαν, 9 Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ, Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχαζ, Ἀχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν, 10 Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσῆ, Μανασσῆ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμών, Ἀμών δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν, 11 Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχοιάν καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος. 12 Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχοιᾶς ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ, Σαλαθιήλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ, 13 Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιούδ, Ἀβιούδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακείμ, Ἐλιακείμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ, 14 Ἀζώρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδώκ, Σαδώκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχείμ, Ἀχείμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιούδ, 15 Ἐλιούδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλεάζαρ, Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν Ματθάν, Ματθάν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ, 16 Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσήφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός.

1 Βιβλίον τῆς ἱστορίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀπογόνου τοῦ Δαβίδ, ποῦ ἦταν ἀπόγονος τοῦ Ἀβραάμ.

Φυσικὴ γενεαλογία τοῦ Ἰησοῦ¹

2 Ὁ Ἀβραάμ γέννησε τὸν Ἰσαάκ, ὁ δὲ Ἰσαάκ γέννησε τὸν Ἰακώβ, ὁ δὲ Ἰακώβ γέννησε τὸν Ἰούδα καὶ τοὺς ἀδελφούς του, 3 ὁ δὲ Ἰούδας γέννησε τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἀπὸ τῆς Θάμαρ, ὁ δὲ Φαρὲς γέννησε τὸν Ἑσρῶμ, ὁ δὲ Ἑσρῶμ γέννησε τὸν Ἀράμ, 4 ὁ δὲ Ἀράμ γέννησε τὸν Ἀμιναδάβ, ὁ δὲ Ἀμιναδάβ γέννησε τὸν Ναασσών, ὁ δὲ Ναασσών γέννησε τὸν Σαλμών, 5 ὁ δὲ Σαλμών γέννησε τὸν Βοὸζ ἀπὸ τῆς Ραχάβ, ὁ δὲ Βοὸζ γέννησε τὸν Ὠβὴδ ἀπὸ τῆς Ρούθ, ὁ δὲ Ὠβὴδ γέννησε τὸν Ἰεσσαί, 6 ὁ δὲ Ἰεσσαί γέννησε τὸν Δαβίδ τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ Δαβίδ ὁ βασιλεὺς γέννησε τὸ Σολομῶντα ἀπὸ τῆς γυναίκα τοῦ Οὐρία, 7 ὁ δὲ Σολομῶν γέννησε τὸν Ροβοάμ, ὁ δὲ Ροβοάμ γέννησε τὸν Ἀβιά, ὁ δὲ Ἀβιά γέννησε τὸν Ἀσά, 8 ὁ δὲ Ἀσά γέννησε τὸν Ἰωσαφάτ, ὁ δὲ Ἰωσαφάτ γέννησε τὸν Ἰωράμ, ὁ δὲ Ἰωράμ γέννησε τὸν Ὀζία, 9 ὁ δὲ Ὀζίας γέννησε τὸν Ἰωάθαμ, ὁ δὲ Ἰωάθαμ γέννησε τὸν Ἀχαζ, ὁ δὲ Ἀχαζ γέννησε τὸν Ἐζεκία, 10 ὁ δὲ Ἐζεκίας γέννησε τὸ Μανασσῆ, ὁ δὲ Μανασσῆς γέννησε τὸν Ἀμών, ὁ δὲ Ἀμών γέννησε τὸν Ἰωσία, 11 ὁ δὲ Ἰωσίας γέννησε τὸν Ἰεχοιᾶ καὶ τοὺς ἀδελφούς του κατὰ τὸν καιρὸ τῆς ἐξορίας (τῶν Ἰουδαίων) στὴ Βαβυλῶνα. 12 Μετὰ δὲ τὴν ἐξορία (τῶν Ἰουδαίων) στὴ Βαβυλῶνα ὁ Ἰεχοιᾶς γέννησε τὸ Σαλαθιήλ, ὁ δὲ Σαλαθιήλ γέννησε τὸ Ζοροβάβελ, 13 ὁ δὲ Ζοροβάβελ γέννησε τὸν Ἀβιούδ, ὁ δὲ Ἀβιούδ γέννησε τὸν Ἐλιακείμ, ὁ δὲ Ἐλιακείμ γέννησε τὸν Ἀζώρ, 14 ὁ δὲ Ἀζώρ γέννησε τὸν Σαδώκ, ὁ δὲ Σαδώκ γέννησε τὸν Ἀχείμ, ὁ δὲ Ἀχείμ γέννησε τὸν Ἐλιούδ, 15 ὁ δὲ Ἐλιούδ γέννησε τὸν Ἐλεάζαρ, ὁ δὲ Ἐλεάζαρ γέννησε τὸ Ματθάν, ὁ δὲ Ματθάν γέννησε τὸν Ἰακώβ, 16 ὁ δὲ Ἰακώβ γέννησε τὸν Ἰωσήφ τὸν ἄνδρα τῆς Μαρίας, ἀπὸ τῆς ὁποίας γεννήθηκε ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος λέγεται Χριστός.

1. Ὁμιλοῦμε γιὰ φυσικὴ γενεαλογία τοῦ Ἰησοῦ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴ νομικὴ γενεαλογία τοῦ Ἰησοῦ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴ Λουκᾶ, γ' 23-38.

17 Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραάμ ἕως Δαυὶδ γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ Δαυὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρες.

18 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν· Μνηστευθεῖσης γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς εὐρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου. 19 Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν. 20 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων· Ἰωσήφ υἱὸς Δαυὶδ, μὴ φοβηθῆς παραλαβεῖν Μαριάμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ Πνεύματος Ἁγίου· 21 τέξεται δὲ υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. 22 Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· 23 Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὃ ἐστι μεθερμηνευόμενον μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. 24 Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου καὶ παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, 25 καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτήν ἕως οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

2 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας ἐν ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα 2 λέγοντες· Ποῦ ἐστὶν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Εἶδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ ἠλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. 3 Ἀκούσας δὲ

17 Ὅλες δὲ οἱ γενεαὶ ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ μέχρι τὸ Δαβὶδ εἶναι γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ τὸ Δαβὶδ μέχρι τὴν ἐξορίαν ἐν Βαβυλῶνα γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ τὴν ἐξορίαν ἐν Βαβυλῶνα μέχρι τὸ Χριστὸ γενεαὶ δεκατέσσαρες.

Ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ

18 Ἡ δὲ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο ὡς ἐξῆς. Ἀποῦ δηλαδὴ ἡ μητέρα του Μαρία μνηστεύθηκε τὸν Ἰωσήφ, προτοῦ συγκατοικήσουσαν βρέθηκε ἔγκυος ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο. 19 Ὁ δὲ Ἰωσήφ ὁ ἀνδρας της, ἐπειδὴ ἦταν σπλαγχνικὸς καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὴν διαπομπέυση, σκέφθηκε νὰ τῆς δώσῃ κρυφὰ διαζύγιο. 20 Ἄλλ' ἐνὸς σκεπτόταν αὐτὰ, ἰδοὺ ἕνας ἄγγελος τοῦ Κυρίου ἐμφανίσθηκε σ' αὐτὸν καὶ εἶπε: «Ἰωσήφ, ἀπόγονε τοῦ Δαβὶδ, μὴ διστάσῃς νὰ παραλάβῃς (στὸ σπῆτι σου) τὴ Μαριάμ τὴ γυναῖκα σου· διότι τὸ παιδί, ποὺ συνελήφθη μέσα της, εἶναι ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο. 21 Καὶ θὰ γεννήσῃ υἱό, καὶ θὰ τὸν ὀνομάσῃς Ἰησοῦ (ποὺ σημαίνει, ὁ Γιαχβὲ σῶζει)· διότι αὐτὸς (ὁ Ἰησοῦς, ὁ Γιαχβὲ σωτὴρ) θὰ σώσῃ τὸ λαὸ του ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας τους. 22 Μὲ ὅλο δὲ αὐτό, ποὺ ἐγένε, ἄρχισε νὰ ἐκπληρώνεται ὁ λόγος τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, 23 Ἰδοὺ ἡ παρθένος θὰ συλλάβῃ στὴν κοιλία της, καὶ θὰ γεννήσῃ υἱό, καὶ θὰ τὸν ὀνομάσουσαν Ἐμμανουήλ». Αὐτὸ (τὸ ὄνομα Ἐμμανουήλ) μεταφραζόμενο σημαίνει, ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας. 24 Ἀποῦ δὲ ὁ Ἰωσήφ σηκώθηκε ἀπὸ τὸν ὕπνο, ἔκανε ὅπως τὸν διέταξε ὁ ἄγγελος τοῦ Κυρίου, καὶ παρέλαβε (στὸ σπῆτι του) τὴ γυναῖκα του, 25 καὶ δὲν εἶχε σαρκικὴ σχέση μαζί της ἕως ὅτου γέννησε τὸν υἱό της τὸν πρωτογέννητο καὶ ἐκλεκτό² καὶ τὸν ὀνόμασε Ἰησοῦ.

Ἡ προσκύννησις τῶν μάγων

2 Ὅταν δὲ ὁ Ἰησοῦς γεννήθηκε ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας κατὰ τῆς ἡμέρας τοῦ Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ τὴν Ἀνατολή ἐφθασαν εἰς Ἱεροσόλυμα 2 καὶ ρωτοῦσαν: «Ποῦ εἶναι ὁ νεογέννητος βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Διότι εἶδαμε τὸ ἄστρο του νὰ ἀνατέλλῃ καὶ ἠλθαμε νὰ τὸν προσκυνήσωμε». 3 Ὅταν δὲ ὁ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς

1. Ὁμιλοῦμε γὰρ διαζύγιο, διότι ἡ μνηστεία κατὰ τὸ Ἰσραηλιτικὸ δίκαιο ἰσοδυναμοῦσε μὲ γάμο.

2. Τὸ καίμενο λέγει «τὸν πρωτότοκον». Λέγεται δὲ πρωτότοκος ὁ υἱὸς μητέρας ποὺ γεννᾷ γιὰ πρώτη φορὰ ἀσχετῶς ἀν ἀκολουθοῦν ἢ ὅχι ἄλλα τέκνα. Πρωτότοκος ἐπίσης σημαίνει ἐκλεκτός (Ἐξῆδ. δ' 22· Ψαλμ. πη' 28· Ἐβρ. ἐβ' 23). Ὁ Χριστὸς εἶναι μονογενὴς ἐν τῇ μητέρᾳ

Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ. **4** Καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται. **5** Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ἐν Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας· οὕτω γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου· **6** Καὶ σύ, Βηθλεέμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ. **7** Τότε Ἡρώδης λάθρα καλέσας τοὺς μάγους ἠκριβώσε παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος, **8** καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεέμ εἶπε· Ὁρευθέντες ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου, ἐπὶ δὲ εὔρητε, ἀπαγγεिलाτέ μοι, ὅπως κἀγὼ ἔλθω προσκυνήσω αὐτῷ. **9** Οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως ἐπορεύθησαν. Καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστὴρ ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ προῆγεν αὐτούς, ἕως ἔλθω ἔστη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον. **10** Ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. **11** Καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν. **12** Καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδη, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.

13 Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσήφ λέγων· Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ φεύγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἔσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἶπω σοι· μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. **14** Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον. **15** Καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρώδου, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.

ἄκουσε αὐτά, ταράχθηκε, καὶ μαζί του ὅλη ἡ πόλι τῶν Ἱεροσολύμων. **4** Καὶ ἀφοῦ συγκέντρωσε ὄλους τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ρωτοῦσε νὰ μάθῃ ἀπ' αὐτούς, ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται (σύμφωνα μὲ τὴ Γραφή). **5** Αὐτοὶ δὲ τοῦ εἶπαν, «Στὴ Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας», διότι ἔτσι ἔχει γραφῆ ἀπὸ τὸν προφήτη: **6** Καὶ σύ, Βηθλεέμ, στὴν περιοχὴ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα, καθόλου δὲν εἶσαι μικρὴ ὡς πρὸς τοὺς ἡγεμόνες τοῦ Ἰούδα. Διότι ἀπὸ σένα θὰ προέλθῃ ἡγεμών, ὁ ὁποῖος θὰ κυβερνήσῃ τὸ λαὸ μου τὸν Ἰσραήλ. **7** Τότε ὁ Ἡρώδης κάλεσε κρυφὰ τοὺς μάγους καὶ ἐξακριβώσε ἀπ' αὐτούς τὸ χρόνο, ποῦ φαινόταν τὸ ἄστρο. **8** Καὶ τοὺς ἔστειλε στὴ Βηθλεέμ λέγοντας: «Πηγαίνετε καὶ ἐξετάσατε ἀκριβῶς γιὰ τὸ παιδί. Καὶ ὅταν τὸ βρῆτε, νὰ μὲ πληροφορήσετε, γιὰ νὰ πάω νὰ τὸ προσκυνήσω καὶ ἐγώ». **9** Αὐτοὶ δὲ, ἀφοῦ ἄκουσαν τὸν βασιλέα, συνέχισαν τὴν πορεία τους. Καὶ ἰδοὺ τὸ ἄστρο, ποῦ εἶδαν κατὰ τὴν ἀνατολὴ του, προπορευόταν ἀπ' αὐτούς, ἕως ὅτου ἦλθε καὶ στάθηκε ἐπάνω ἀπὸ τὸν τόπο, ὅπου ἦταν τὸ παιδί. **10** Μόλις δὲ εἶδαν τὸ ἄστρο, χάρηκαν μὲ πολὺ μεγάλη χαρὰ. **11** Καὶ ὅταν ἦλθαν στὸ σπίτι, εἶδαν τὸ παιδί μαζί μὲ τὴ Μαρία τὴ μητέρα του καὶ ἔπεσαν καὶ τὸ προσκύνησαν. Καὶ ἀφοῦ ἀνοίξαν τὰ θησαυροφυλάκιά τους, τοῦ πρόσφεραν δῶρα, χρυσάφι καὶ λιβάνι καὶ σμύρνα. **12** Καὶ ἀφοῦ μὲ θεῖα ἀποκάλυψι σὲ ὄνειρο ἔλαβαν ὁδηγία νὰ μὴ ἐπιστρέψουν στὸν Ἡρώδη, ἀναχώρησαν γιὰ τὴ χώρα τους ἀπὸ ἄλλο δρόμο.

Ἡ φυγὴ στὴν Αἴγυπτο

13 Ἀφοῦ δὲ ἀναχώρησαν, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐμφανίζεται σὲ ὄνειρο στὸν Ἰωσήφ καὶ λέγει: «Σήκω καὶ πάρε τὸ παιδί καὶ τὴ μητέρα του καὶ φύγε γιὰ τὴν Αἴγυπτο, καὶ νὰ μένης ἐκεῖ, μέχρι νὰ σοῦ εἰπῶ. Διότι ὁ Ἡρώδης πρόκειται ν' ἀναζητήσῃ τὸ παιδί γιὰ νὰ τὸ θανατώσῃ». **14** Αὐτὸς δὲ σηκώθηκε καὶ πῆρε νύχτα τὸ παιδί καὶ τὴ μητέρα του καὶ ἀναχώρησε γιὰ τὴν Αἴγυπτο. **15** Καὶ ἦταν ἐκεῖ, ἕως ὅτου πέθανε ὁ Ἡρώδης, καὶ ἔτσι ἐπληρώθηκε ὁ λόγος τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, ὁ ὁποῖος εἶπε: Ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο κάλεσα τὸν υἱὸ μου.

16 Τότε Ἡρώδης, ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνείλε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὀρίοις αὐτῆς ἀπὸ διητοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων. 17 Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος: 18 Φωνὴ ἐν Ῥαμᾶ ἠκούσθη, θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὄδυρμὸς πολὺς· Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσιν.

19 Τελευταίαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἴγυπτῳ 20 λέγων· Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραὴλ· τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. 21 Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραὴλ. 22 Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ Ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν. Χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας, 23 καὶ ἐλθὼν κατέκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ, ὅπως πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

3 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας 2 καὶ λέγων· Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 3 Οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθὲν ὑπὸ Ἡσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος· Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. 4 Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου καὶ ζώην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ, ἡ δὲ τροφή αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον. 5 Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου, 6 καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῳ ὑπ' αὐτοῦ ἔξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 7 Ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων

Ἡ σφαγὴ τῶν νηπίων

16 Τότε ὁ Ἡρώδης, ἐπειδὴ εἶδε, ὅτι τὸν κοροΐδεσαν οἱ μάγοι, ἐξωρίσθη καὶ ἔστειλε (στρατιῶτες) καὶ θανάτωσε ὅλα τὰ ἄρσενικὰ παιδιὰ ἐν τῇ Βηθλεὲμ καὶ σ' ὅλα τὰ περιχώρα τῆς ἀπὸ δύο ἐτῶν καὶ κάτω, σύμφωνα μὲ τὸ χρόνο, ποὺ ἐξακρίβωσε ἀπὸ τοὺς μάγους. 17 Τότε ἐπληρώθηκε ὁ λόγος τοῦ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου, ὁ ὁποῖος εἶπε: 18 Σπαρακτικὴ φωνὴ ἀκούσθη ἐν τῇ Ῥαμᾶ, θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὄδυρμὸς μεγάλος. Ἡ Ῥαχὴλ ἔκλαιε τὰ τέκνα τῆς, καὶ δὲν ἤθελε νὰ παρηγορηθῆ, διότι δὲν ὑπάρχουν (πλέον ἐν τῇ ζωῇ αὐτῇ).

Ἡ ἐπιστροφή ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο

19 Ὅταν δὲ πέθανε ὁ Ἡρώδης, ἰδοὺ ἄγγελος τοῦ Κυρίου ἐμφανίζεται σὲ ὄνειρο στὸν Ἰωσήφ ἐν τῇ Αἴγυπτο 20 καὶ λέγει: «Σῆμα καὶ πάρε τὸ παιδί καὶ τὴν μητέρα του καὶ πήγαινε ἐν τῇ γῇ τοῦ Ἰσραὴλ. Διότι ἐκεῖνοι, ποὺ ζητοῦσαν τὴν ζωὴν τοῦ παιδιοῦ, πέθαναν». 21 Αὐτὸς δὲ σηκώθηκε καὶ πήρε τὸ παιδί καὶ τὴν μητέρα του καὶ ἦλθε ἐν τῇ γῇ τοῦ Ἰσραὴλ. 22 Ὅταν δὲ ἄκουσε, ὅτι ὁ Ἀρχέλαος βασιλεύει ἐν τῇ Ἰουδαία ὡς διάδοχος τοῦ Ἡρώδη τοῦ πατέρα του, φοβήθηκε νὰ μεταβῆ ἐκεῖ. Καὶ ἀφοῦ ἔλαβε ὁδηγία μὲ θεῖα ἀποκάλυψη σὲ ὄνειρο, ἀναχώρησε γιὰ τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας. 23 Καὶ ἦλθε καὶ ἐγκαταστάθηκε σὲ πόλι ὀνομαζομένη Ναζαρέτ, καὶ ἔτσι ἐπληρώθηκε ἐκεῖνο, ποὺ εἶπαν οἱ προφῆτες, ὅτι θὰ ὀνομασθῆ Ναζωραῖος.

Τὸ προδρομικὸ ἔργο τοῦ Ἰωάννου

3 Ἐκεῖνες δὲ τὶς ἡμέρες ἔρχεται ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς καὶ κηρύττει ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας, 2 καὶ λέγει: «Μετανοεῖτε, διότι πλησίασε ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». 3 Αὐτὸς δὲ εἶναι ἐκεῖνος, γιὰ τὸν ὁποῖο μίλησε ὁ προφήτης Ἡσαίας λέγοντας: Φωνὴ ἐνός, ποὺ φωνάζει δυνατὰ ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν γιὰ νὰ διαβῆ ὁ Κύριος, ἰσιάζετε τοὺς δρόμους του γιὰ νὰ περάσῃ. 4 Φοροῦσε δὲ ὁ Ἰωάννης ἔνδυμα ἀπὸ τρίχες καμήλας καὶ ζώην δερματίνην γύρω ἀπὸ τὴν μέση του, ἡ δὲ τροφή του ἦταν ἀκρίδες καὶ μέλι ἀπὸ ἄγρια μελίτσια. 5 Τότε ἔβγαιναν καὶ πήγαιναν πρὸς αὐτὸν οἱ κάτοικοι τῶν Ἱεροσολύμων καὶ ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ ὅλων τῶν περιχώρων τοῦ Ἰορδάνου, 6 καὶ βαπτίζονταν ἀπ' αὐτὸν στὸν Ἰορδάνῳ, ἔξομολογούμενοι (συγχρότως) τὶς ἁμαρτίες τους. 7 Ὅταν δὲ εἶδε πολλοὺς ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους

έρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; 8 Ποιήσατε οὖν καρπὸν ἄξιον τῆς μετανοίας, 9 καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ. Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. 10 Ἦδη δὲ καὶ ἡ ἀξίγη πρὸς τὴν ρίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. 11 Ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἔστιν, οὗ οὐκ εἰμι ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ πυρί· 12 οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ συναΐξει τὸν σίτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστω.

13 Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. 14 Ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυεν αὐτὸν λέγων· Ἐγὼ χρεῖαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρὸς με; 15 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπειν ἔστιν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. Τότε ἀφίησιν αὐτόν. 16 Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος. Καὶ ἰδοὺ ἀνεφύθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστῆραν καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν. 17 Καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα· Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

4 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ Διαβόλου. 2 Καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα ὑστερον ἐπέλασε. 3 Καὶ προσελθὼν αὐτῷ ὁ πειράζων εἶπεν· Εἰ Υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπέ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. 4 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε·

καὶ τοὺς Σαδδουκαίους νὰ ἔρχωνται γιὰ τὸ βάπτισμά του, εἶπε σ' αὐτούς· «Τέκνα γεννημένα ἀπὸ ὀχίης, ποῖός σας εἶπε, ὅτι θὰ ξεφύγετε ἀπὸ τῆ μέλλουσα ὀργή; 8 Κάνετε λοιπὸν ἔργα, ποὺ εἶναι καρπὸς μετανοίας, 9 καὶ μὴ σας ἀρέσῃ νὰ λέτε γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς σας, Πατέρα ἔχομε τὸν Ἀβραάμ. Διότι σας λέγω, ὅτι ὁ Θεὸς δύναται ἀπ' αὐτοὺς τοὺς λίθους ν' ἀναστήσῃ τέκνα στὸν Ἀβραάμ. 10 Ἦδη δὲ καὶ τὸ τσεκούρι εἶναι κοντὰ στὴ ρίζα τῶν δένδρων· καὶ κάθε δένδρον, ποὺ δὲν κάνει καρπὸ καλὸ, κόβεται· σὺρίζα καὶ ρίχνεται στὴ φωτιά. 11 Ἐγὼ μὲν σας βαπτίζω μὲ νερό, γιὰ νὰ σας δημιουργηθῇ αἴσθημα μετανοίας· ἀλλ' ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἔρχεται μετὰ ἀπὸ μένα, εἶναι ἰσχυρότερός μου. Αὐτοῦ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ βαστάξω τὰ ὑποδήματα. Αὐτὸς θὰ σας βαπτίσῃ μὲ Πνεῦμα Ἅγιο καὶ μὲ φωτιά. 12 Τὸ φτυάρι του εἶναι στὸ χέρι του, καὶ θὰ καθαρῖσῃ τελείως τὸ ἄλωνα του, καὶ θὰ συναΐξῃ τὸ σιτάρι του στὴν ἀποθήκη, τὸ δὲ ἄχυρο θὰ κατακαίῃ μὲ φωτιά, ποὺ δὲν θὰ σβῆνῃ».

Ἡ βάπτισι τοῦ Ἰησοῦ

13 Τότε ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆ Γαλιλαία στὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην γιὰ νὰ βαπτισθῇ ἀπ' αὐτόν. 14 Ἄλλ' ὁ Ἰωάννης τὸν ἐμπόδιζε ἐπιμόνως λέγοντας· «Ἐγὼ ἔχω ἀνάγκη νὰ βαπτισθῶ ἀπὸ σένα, καὶ σὺ ἔρχεσαι πρὸς ἐμένα;». 15 Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· «Ἄφησε τώρα (τίς ἀντιρρήσεις)· διότι ἔτσι εἶναι πρέπειν σ' ἐμᾶς, γιὰ νὰ ἐκπληρώσωμε κάθε τι, ποὺ ὁ Θεὸς ἀπαιτεῖ ὡς δίκαιο». Τότε (ἔπαυσε νὰ τὸν ἐμποδίζῃ καὶ) τὸν ἄφησε (νὰ βαπτισθῇ). 16 Καὶ ὅταν ὁ Ἰησοῦς βαπτίσθηκε, ἀνέβηκε καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸ νερὸ ἀμέσως. Καὶ ἰδοὺ ἄνοιξαν σ' αὐτόν οἱ οὐρανοὶ καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ νὰ καταβαῖνῃ σὰν περιστέρι καὶ νὰ ἔρχεται ἐπάνω του. 17 Καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἦλθε ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς, ποὺ ἔλεγε· «Αὐτὸς εἶναι ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, τὸν ὁποῖον ἐξέλεξα!» (καὶ κατέστῃσα Μεσσία, Χριστό)».

Ὁ Διάβολος πειράζει τὸν Ἰησοῦ

4 Τότε ὁ Ἰησοῦς ὠδηγήθηκε στὴν ἔρημο ἀπὸ τὸ Πνεῦμα, γιὰ νὰ δεχθῇ πειρασμούς ἀπὸ τὸ Διάβολο. 2 Καί, ἀφοῦ νήστευσε σαράντα ἡμέρες καὶ σαράντα νύχτες, ὕστερα πείνασε. 3 Τότε τὸν πλησίασε ὁ πειράζων (ὁ Διάβολος) καὶ εἶπε· «Ἐάν εἶσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, δώσε δια-

1. Βλέπε τὸ Ἠσ. μβ' 1 ὅπως παρατίθεται στὸ Ματθ. ββ' 18.

Γέγραπται, Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπι παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ. 5 Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ Διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ περὺγιον τοῦ ἱεροῦ 6 καὶ λέγει αὐτῷ· Εἰ Υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γάρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. 7 Ἐφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πάλιν γέγραπται, Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου. 8 Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ Διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν 9 καὶ λέγει αὐτῷ· Ταῦτα πάντα σοι δώσω, ἐάν πεσῶν προσκυνήσῃς μοι. 10 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὑπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ! Γέγραπται γάρ, Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. 11 Τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ Διάβολος, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσήλθον καὶ διεκόνουν αὐτῷ.

12 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, 13 καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρέτ ἔλθων κατέκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν ἐν ὀρίοις Ζαβουλῶν καὶ Νεφθαλείμ, 14 ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἰσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος· 15 Γῆ Ζαβουλῶν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, 16 ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς. 17 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν· Μετανοεῖτε· ἤγγικε γάρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

18 Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδε δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν γὰρ ἀλιεῖς· 19 καὶ λέγει αὐτοῖς· Δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἀλιεῖς ἀνθρώπων. 20 Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δι-

ταγῆνὰ γίνουσι αὐτοῖ οἱ λίθοι ἄρτοι». 4 Αὐτὸς δὲ ἀποκρίθη καὶ εἶπε· «Εἶναι γραμμένον, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ζῆ μὲ ἄρτο μόνον, ἀλλὰ μὲ κάθε λόγο, ποῦ βγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Θεοῦ». 5 Τότε ὁ Διάβολος τὸν παίρνει καὶ τὸν φέρνει στὴν ἁγία πόλι, καὶ τὸν στήνει στὸ ἄκρο τῆς στέγης τοῦ ναοῦ 6 καὶ τοῦ λέγει· «Ἐάν εἶσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ρίξε τὸν ἑαυτό σου κάτω, διότι εἶναι γραμμένον, ὅτι θὰ δώσῃ ἐντολὴ στοὺς ἀγγέλους του γιὰ σένα καὶ θὰ σὲ πιάσουν στὰ χέρια, γιὰ νὰ μὴ κτυπήσῃς τὸ πόδι σου σὲ πέτρα». 7 Τοῦ εἶπε ὁ Ἰησοῦς· «Πάλι εἶναι γραμμένον, Νὰ μὴ προκαλέσῃς τὸν Κύριο τὸν Θεὸ σου». 8 Πάλι ὁ Διάβολος τὸν παίρνει καὶ τὸν φέρνει σ' ἓνα πολὺ ψηλὸ βουνό, καὶ τοῦ δείχνει ὅλα τὰ βασίλεια τοῦ κόσμου καὶ τὰ μεγαλεῖα τους 9 καὶ τοῦ λέγει· «Ὅλα αὐτὰ θὰ σοῦ τὰ δώσω, ἐάν πέσῃς καὶ μὲ προσκυνήσῃς». 10 Τότε τοῦ λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Ἐξαφανίσου ἀπὸ μπροστά μου, Σατανᾶ! Διότι εἶναι γραμμένον, Τὸν Κύριο τὸν Θεὸ σου νὰ προσκυνῆς καὶ αὐτὸν μόνον νὰ λατρεύῃς». 11 Τότε ὁ Διάβολος τὸν ἄφησε, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσήλθον καὶ τὸν διακονοῦσαν.

Ὁ Ἰησοῦς ἀρχίζει τὸ κήρυγμα ἀπὸ τὴν Καπερναοὺμ

12 Ὅταν δὲ ἄκουσε ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ὁ Ἰωάννης φυλακίσθηκε, ἀναχώρησε γιὰ τὴ Γαλιλαία. 13 Καὶ ἀφοῦ ἄφησε τὴ Ναζαρέτ, πῆγε καὶ κατόικησε στὴν Καπερναοὺμ, ποῦ ἦταν κοντὰ στὴ λίμνη, στὰ σύνορα τῶν φυλῶν Ζαβουλῶν καὶ Νεφθαλείμ, 14 καὶ ἔτσι ἐκπληρώθηκε ὁ λόγος τοῦ Ἡσαΐα τοῦ προφήτου, ὁ ὁποῖος λέγει· 15 Ἡ χώρα τῆς φυλῆς Ζαβουλῶν καὶ ἡ χώρα τῆς φυλῆς Νεφθαλείμ, ποῦ ἐκτείνεται κοντὰ στὴ λίμνη, πέρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη, ἡ Γαλιλαία τῶν ἐθνικῶν (τῶν εἰδωλολατρῶν), 16 ὁ λαὸς ὁ καθηλωμένος στὸ σκοτάδι εἶδε ἥλιο μεγάλο, ναί, στοὺς καθηλωμένους στὴ χώρα μὲ τὸ βαθθὺ σκοτάδι τοῦ θανάτου, σ' αὐτοὺς ἥλιος ἀνέτειλε. 17 Ἀπὸ τότε ἄρχισε ὁ Ἰησοῦς νὰ κηρύττῃ καὶ νὰ λέγῃ· «Μετανοεῖτε, διότι ἔφθασε ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν».

Ἡ κλῆσι τῶν πρώτων μαθητῶν

18 Καὶ περιπατῶντας κοντὰ στὴ λίμνη τῆς Γαλιλαίας εἶδε δύο ἀδελφούς, τὸ Σίμωνα ποῦ λέγεται Πέτρος καὶ τὸν Ἀνδρέα τὸν ἀδελφὸ του, νὰ ρίχνουν δίχτυα στὴ λίμνη, διότι ἦταν ἀλιεῖς (ψαράδες). 19 Καὶ λέγει σ' αὐτούς· «Ἀκολουθήστε με καὶ θὰ σὰς κάνω ἀλιεῖς ἀνθρώπων».

κτσα ήκολούθησαν αὐτῷ. **21** Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν, καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. **22** Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ήκολούθησαν αὐτῷ.

23 Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπείων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. **24** Καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοή αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν, καὶ προσῆνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχόμενους, καὶ δαιμονιζομένους καὶ σεληνιαζομένους καὶ παραλυτικούς, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. **25** Καὶ ήκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

5 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, καὶ καθίσαντος αὐτοῦ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, **2** καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτούς λέγων·

3 Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

4 Μακάριοι οἱ πεινθούντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.

5 Μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν.

6 Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται.

7 Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.

8 Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται.

9 Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται.

10 Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

20 Αὐτοὶ δὲ ἀμέσως ἄφησαν τὰ δίκτυα καὶ τὸν ἀκολούθησαν. **21** Καὶ ὅταν προχώρησε ἀπ' ἐκεῖ, εἶδε ἄλλους δύο ἀδελφούς, τὸν Ἰάκωβο τὸν υἱὸ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ τὸν Ἰωάννη τὸν ἀδελφὸ τοῦ, μέσα στὸ πλοῖο, μαζί μὲ τὸ Ζεβεδαιο τὸν πατέρα τους, νὰ τακτοποιοῦν τὰ δίκτυά τους, καὶ τοὺς κάλεσε. **22** Καὶ αὐτοὶ ἀμέσως ἄφησαν τὸ πλοῖο καὶ τὸν πατέρα τους καὶ τὸν ἀκολούθησαν.

Περιοδεῖα καὶ δρᾶσι στὴ Γαλιλαία

23 Καὶ περιώδευε σ' ὅλη τὴ Γαλιλαία ὁ Ἰησοῦς διδάσκοντας στίς συναγωγές τους καὶ κηρύττοντας τὸ εὐαγγέλιο τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύοντας κάθε ἀσθένεια καὶ κάθε ἀρρώστεια στὸ λαό. **24** Καὶ ἔφθασε ἡ φήμη του σ' ὅλη τὴ Συρία. Καὶ ἔφεραν σ' αὐτὸν ὄλους τοὺς ἀσθενεῖς, ποὺ ἔπασχαν ἀπὸ διάφορα νοσήματα καὶ κατέχονταν ἀπὸ βάσανα, καὶ δαιμονιζομένους καὶ σεληνιαζομένους καὶ παραλυτικούς, καὶ τοὺς θεράπευσε. **25** Καὶ τὸν ἀκολούθησαν πλήθη πολλὰ ἀπὸ τὴ Γαλιλαία καὶ τὴ Δεκάπολι καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὴν Ἰουδαία καὶ πέρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη.

Οἱ μακαρισμοὶ

5 Ὅταν δὲ εἶδε τὰ πλήθη, ἀνέβηκε στὸ ὄρος. Καὶ ἀφοῦ κάθησε, ἤλθαν κοντά του οἱ μαθηταὶ του (οἱ ἀκροαταὶ του). **2** Καὶ ἄρχισε νὰ τοὺς διδάσκη λέγοντας:

3 «Εὐτυχεῖς οἱ ταπεινοὶ στὸ φρόνημα (οἱ ταπεινόφρονες), διότι σ' αὐτούς ἀνήκει ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

4 Εὐτυχεῖς οἱ δοκιμαζόμενοι καὶ θλιβόμενοι, διότι αὐτοὶ θὰ ἔχουν ἀπόλαυσι.

5 Εὐτυχεῖς οἱ πτωχοὶ καὶ ἄσημοι, διότι αὐτοὶ θὰ κληρονομήσουν τὴ γῆ (τὴν ἄνω γῆ τῆς ἐπαγγελίας, τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν).

6 Εὐτυχεῖς ὅσοι (ἀδικούμενοι καὶ στερούμενοι) πεινοῦν καὶ διψοῦν τὸ δίκαιό τους, διότι αὐτοὶ θὰ χορτάσουν.

7 Εὐτυχεῖς οἱ εὐσπλαγχνοὶ, διότι αὐτοὶ θὰ τύχουν εὐσπλαγχνίας.

8 Εὐτυχεῖς οἱ καθαροὶ στὴν ψυχῇ, διότι αὐτοὶ θὰ ἴδουν τὸ Θεό.

9 Εὐτυχεῖς ὅσοι κάνουν τὸ καλό, διότι αὐτοὶ θὰ ὀνομασθοῦν παιδιὰ τοῦ Θεοῦ.

10 Εὐτυχεῖς ὅσοι διώκονται γιὰ τὸ καλό, διότι σ' αὐτούς ἀνήκει ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

11 Μακάριοι έστε όταν όνειδίσωσιν ύμᾶς καὶ διώξωσι καὶ εἴπωσι πᾶν πονηρὸν ῥήμα καθ' ύμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἔμοῦ.

12 Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ύμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτω γὰρ ἔδίδωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ύμῶν.

13 Ὑμεῖς ἔστε τὸ ἄλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἄλας μωρανθῆ, ἐν τίνι ἀλισθῆσεται; Εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ βληθῆναι ἔξω καὶ καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. 14 Ὑμεῖς ἔστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη. 15 Οὐδὲ καίουσιν λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. 16 Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ύμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ύμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ύμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

17 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι. 18 Ἀμὴν γὰρ λέγω ύμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἐν ἡ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου ἕως ἂν πάντα γένηται. 19 Ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. 20 Λέγω γὰρ ύμῖν ὅτι, ἐὰν μὴ περισσέυση ἢ δικαιοσύνη ύμῶν πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

21 Ἦκούσατε ὅτι ἐρρήθη τοῖς ἀρχαίοις, **Οὐ φονεύσεις**¹· δς δ' ἂν φονεύσῃ, ἕνοχος ἔσται τῇ κρίσει. 22 Ἐγὼ δὲ

11 Εὐτυχεῖς εἰσθε, ὅταν σᾶς ὕβρισουν καὶ ἐγείρουν ἐναντίον σας διωγμὸ καὶ σᾶς συκοφαντήσουν μὲ κάθε συκοφαντία ἐξ αἰτίας μου.

12 **Νὰ αἰσθάνεσθε χαρὰ καὶ ἀγαλλίασι,** διότι ὁ μισθὸς σας εἶναι πολὺς στοὺς οὐρανοὺς. Ἔτσι, ὡς γνωστὸν, δίδωξαν τοὺς προφῆτες, ποὺ ἦταν πρὶν ἀπὸ σας».

Οἱ πιστοὶ ἄλατι, φῶς καὶ πόλι στὴν κορυφὴ ὄρους

13 «Σεῖς εἰσθε τὸ ἄλατι τῆς γῆς. Ἐὰν δὲ τὸ ἄλατι χάσῃ τὴν ἀλμύρα του, μὲ τί θὰ ἀποκτήσῃ πάλι τὴν ἀλμύρα του; Δὲν εἶναι πλέον γιὰ τίποτε, παρὰ νὰ πεταχθῆ ἔξω καὶ νὰ καταπατητῆται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους.

14 Σεῖς εἰσθε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Δὲν δύναται νὰ κρυβῆ πόλι, ποὺ εἶναι πάνω σὲ βουνό. 15 Οὕτε ἀνάβουν λύχνο καὶ τὸν θέτουν κάτω ἀπὸ τὸ μῶδι¹, ἀλλ' ἐπάνω στὸ λυχνοστάτη, καὶ σκορπίζει τὴ λάμψη του σὲ ὄλους, ὅσοι βρισκονται στὸ σπιτι. 16 Ἔτσι νὰ λάμψῃ τὸ φῶς σας μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους, γιὰ νὰ ἴδουν τὰ καλὰ ἔργα σας καὶ νὰ δοξάσουν τὸν πατέρα σας τὸν οὐράνιο».

Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ παλαιὸς νόμος

17 «Μὴ νομίσητε, ὅτι ἦλθα νὰ καταργήσω τὸ νόμο ἢ τοὺς προφῆτες. Δὲν ἦλθα νὰ καταργήσω, ἀλλὰ νὰ ἐκπληρώσω. 18 Διότι ἀληθινὰ σας λέγω, ἕως ὅτου παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἓνα γιῶτα ἢ μία γραμμὴ δὲν θὰ ἀκυρωθῆ ἀπὸ τὸ νόμο, ἀλλὰ ὅλα θὰ γίνουιν. 19 Ἐκεῖνος δέ, ὁ ὁποῖος θὰ καταργήσῃ μίαν ἀπὸ τις ἐντολὰς αὐτὰς τις πολὺ μικρὰς καὶ θὰ διδάξῃ ἔτσι τοὺς ἀνθρώπους, θὰ εἶναι πολὺ μικρὸς γιὰ τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν (δηλαδὴ θ' ἀποκλεισθῆ ἀπὸ τῆ βασιλεία τῶν οὐρανῶν). Ἀντιθέτως, ὅποιος θὰ ἐφαρμόσῃ καὶ θὰ διδάξῃ, αὐτὸς θὰ εἶναι μεγάλος (δηλαδὴ ἄξιος) γιὰ τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 20 Λέγω δὲ σὲ σας, ὅτι, ἐὰν ἡ ἀρετὴ σας δὲν ὑπερτερῆσῃ κατὰ πολὺ τῆς ἀρετῆς τῶν γραμματέων καὶ τῶν Φαρισαίων, δὲν θὰ μπῆτε στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν».

Περὶ φόνου καὶ ὀργῆς

21 «Ἀκούσατε, ὅτι ἐλέχθη στοὺς ἀρχαίους (διὰ τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου), **Μὴ φονεύσης**, ἐκεῖνος δέ, ποὺ θὰ φονεύσῃ, νὰ παραπεμφθῆ ὡς ἕνοχος στὴν κρίσι (τοπικὸ δικαστήριο).

1. Μέτρο ξερῶν καρπῶν, ἰδίως σιτηρῶν.

λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκὴ ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει· ὃς δ' ἂν εἶπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ῥα κ ἄ , ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὃς δ' ἂν εἶπῃ μ ω ρ έ , ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. **23** Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κἀκεῖ μνησθῆς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, **24** ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὕπαγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἔλθων πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. **25** Ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ ἕως ὅτου εἶ ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ, μήποτε σε παραδῶ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ, καὶ ὁ κριτὴς σε παραδῶ τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ· **26** ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως οὗ ἀποδῶς τὸν ἔσχατον κοδράντην.

27 Ἦκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, **Οὐ μοιχεύσεις.** **28** Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτήν ἤδη ἐμοίχευσε αὐτήν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. **29** Εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. **30** Καὶ εἰ ἡ δεξιὰ σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτήν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν.

31 Ἐρρέθη δὲ· Ὅς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον. **32** Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶσθαι, καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται.

22 Ἄλλ' ἐγὼ σᾶς λέγω, καθένας, ποῦ ὀργίζεται ἐναντίον τοῦ ἀδελφοῦ του χωρὶς λόγου, νὰ παραπεμφθῇ ὡς ἔνοχος στὴν κρίσι. Ὅποιος ἐπίσης θὰ εἶπῃ στὸν ἀδελφὸ του, «Ἀνόητε», νὰ παραπεμφθῇ ὡς ἔνοχος στὸ συνέδριο (στὸ μεγάλο δικαστήριον). Ὅποιος πάλι θὰ εἶπῃ, «Ἡλίθιε», νὰ παραπεμφθῇ ὡς ἔνοχος στὴ γέεννα τοῦ πυρός (στὴν Κόλασι). **23** Ἐὰν δὲ προσφέρῃς τὸ δῶρο σου στὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐκεῖ θυμηθῆς, ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει κάτι ἐναντίον σου, **24** ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρο σου μπροστὰ στὸ θυσιαστήριον, καὶ πήγαινε πρῶτα καὶ συμφιλίωσου μὲ τὸν ἀδελφὸ σου, καὶ τότε ἔλα καὶ πρόσφερε τὸ δῶρο σου. **25** Δεῖξε εὐνοικίᾳ διάθεσι πρὸς τὸν ἀντίδικό σου γρήγορα, ἕως ὅτου βρισκεσαι στὸ δρόμο (πρὸς τὸ δικαστήριον) μαζί του, γιὰ νὰ μὴ σὲ παραδώσῃ ὁ ἀντίδικος στὸ δικαστὴ καὶ ὁ δικαστὴς στὸν ἐκτελεστὴ τῶν ποινῶν καὶ ριφθῆς στὴ φυλακὴ. **26** Ἀληθινὰ σοῦ λέγω, δὲν θὰ βγῆς ἀπ' ἐκεῖ, μέχρι νὰ πληρώσῃς καὶ τὸ τελευταῖο δῖλεπτο».

Περὶ μοιχείας καὶ αἰσχροῦς ἐπιθυμίας

27 «Ἀκούσατε, ὅτι ἐλέχθη στοὺς ἀρχαίους, **Μὴ μοιχεύσης.** **28** Ἄλλ' ἐγὼ σᾶς λέγω, ὅτι καθένας, ποῦ βλέπει γυναῖκα μὲ διάθεσι νὰ τὴν ἀπολαύσῃ, ἤδη τὴ μοίχευσε μέσα στὴν καρδιά του. **29** Ἐὰν δὲ ὁ δεξιός σου ὀφθαλμός σὲ σκανδαλίζῃ, νὰ τὸν βγάλῃς καὶ νὰ τὸν πετάξῃς, διότι σὲ συμφέρει νὰ χαθῇ ἕνα ἀπὸ τὰ μέλη σου καὶ νὰ μὴ ριφθῇ ὅλο τὸ σῶμα σου στὴ γέεννα (στὴν Κόλασι). **30** Ἐπίσης, ἐὰν τὸ δεξιὸν σου χεῖρ σὲ σκανδαλίζῃ, νὰ τὸ κόψῃς τελείως καὶ νὰ τὸ πετάξῃς. Διότι σὲ συμφέρει νὰ χαθῇ ἕνα ἀπὸ τὰ μέλη σου καὶ νὰ μὴ ριφθῇ ὅλο τὸ σῶμα σου στὴ γέεννα (στὴν Κόλασι)».

Περὶ διαζυγίου

31 «Ἐλέχθη ἐπίσης: Ὅποιος θὰ χωρίσῃ τὴ γυναῖκα του, νὰ δώσῃ σ' αὐτὴ διαζύγιο. **32** Ἄλλ' ἐγὼ σᾶς λέγω, ὅτι, ὅποιος θὰ χωρίσῃ τὴ γυναῖκα του χωρὶς αἰτία ἀνηθικότητος (συγκεκριμένως ἔνοσὲ μοιχείας), τὴν ἐξωθεῖ σὲ μοιχεῖα. Ἐπίσης, ὅποιος θὰ νυμφευθῇ χωρισμένη, διαπράττει μοιχεῖα».

33 Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, **Οὐκ ἐπιιορκήσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ Κυρίῳ τοὺς ὄρκους σου.** 34 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὁμόσαι ὅλως· μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶ τοῦ Θεοῦ· 35 μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστὶ τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς Ἱερουσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως· 36 μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὁμόσης, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι. 37 Ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν ναὶ ναί, οὐ οὐ· τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστίν.

38 Ἦκούσατε ὅτι ἐρρέθη, **Ὁφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος.** 39 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ' ὅστις σε ραπίσει ἐπὶ τὴν δεξιὰν σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην· 40 καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον· 41 καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἓν, ὑπάγε μετ' αὐτοῦ δύο· 42 τῷ αἰτοῦντί σε δίδου καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανείσασθαι μὴ ἀποτραφῆς.

43 Ἦκούσατε ὅτι ἐρρέθη, **Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου.** 44 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς, 45 ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους. 46 Ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; Οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσι; 47 Καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς φίλους ὑμῶν μόνον, τί περισσοῦν ποιεῖτε; Οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι οὕτω ποιοῦσιν; 48 Ἔσσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, ὥσπερ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστιν.

Περὶ ὄρκου ὑποσχέσεως

33 «Πάλι ἀκούσατε, ὅτι ἐλέχθη στοὺς ἀρχαίους: **Δὲν θὰ ὀρκισθῆς ψευδῶς, ἀλλὰ σεβόμενος τὸν Κύριο θὰ ἐκπληρώσης τὶς ἔνορκες ὑποσχέσεις σου.** 34 Ἄλλ' ἐγὼ σᾶς λέγω νὰ μὴ ὀρκισθῆτε καθόλου· οὔτε στὸν οὐρανὸ, διότι εἶναι θρόνος τοῦ Θεοῦ· 35 οὔτε στὴ γῆ, διότι εἶναι ὑποπόδιον τῶν ποδιῶν του· οὔτε στὰ Ἱερουσόλυμα, διότι εἶναι πόλις τοῦ μεγάλου βασιλέως (τοῦ Θεοῦ)· 36 οὔτε στὴν κεφαλὴ σου νὰ ὀρκισθῆς, διότι μία τρίχα δὲν δύνασαι νὰ μεταβάλλῃς σὲ λευκὴ ἢ μαύρη. 37 Ὁ δὲ λόγος σας «ναὶ» νὰ εἶναι ναί, «ὄχι» νὰ εἶναι ὄχι (ὁ λόγος δηλαδὴ ν' ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθεια)· κάθε τι πέρα ἀπ' αὐτὰ προέρχεται ἐκ τοῦ πονηροῦ».

Περὶ ταυτοπαθείας

38 «Ἀκούσατε, ὅτι ἐλέχθη: **Μάτι γιὰ μάτι καὶ δόντι γιὰ δόντι (νόμος ταυτοπαθείας).** 39 Ἄλλ' ἐγὼ σᾶς λέγω νὰ μὴ ἀντισταθῆτε στὸν κακὸ. Ἄλλ' ἐὰν κάποιος σὲ ραπίσῃ στὴ δεξιὰ σιαγόνα (στὸ δεξιὸ μάγουλο), νὰ στρέψῃς σ' αὐτὸν καὶ τὴν ἄλλη. 40 Καὶ σ' ἐκείνον, ποῦ θέλει νὰ σὲ σύρῃ σὲ δικαστήριον καὶ νὰ πάρῃ τὸ πουκάμισό σου, ἄφρασε του καὶ τὸ πανωφόρι. 41 Καὶ ἐὰν κάποιος σὲ ἀγγαρεύσῃ ἓνα μίλι, πήγαινε μαζί του δύο. 42 Σ' αὐτόν, ποῦ σοῦ ζητεῖ, νὰ δίνῃς. Καὶ σ' αὐτόν, ποῦ θέλει νὰ δανεισθῆ ἀπὸ σένα, μὴ ἀρνηθῆς».

Περὶ ἀγάπης καὶ μίσους

43 «Ἀκούσατε ὅτι ἐλέχθη: **Ν' ἀγαπᾶς τὸν πλησίον σου καὶ νὰ μισῆς τὸν ἐχθρό σου.** 44 Ἄλλ' ἐγὼ σᾶς λέγω, ν' ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς σας, νὰ δίνετε εὐχὲς σ' ὅσους σᾶς καταρώνται, νὰ εὐεργετῆτε ὅσους σᾶς μισοῦν, καὶ νὰ προσεύχεσθε γιὰ ὅσους σᾶς συμπεριφέρονται κακῶς καὶ σᾶς διώκουν, 45 γιὰ νὰ γίνετε παιδιὰ τοῦ πατέρα σας τοῦ οὐρανοῦ, διότι ἀνατέλλει τὸν ἥλιο του γιὰ κακοὺς καὶ καλοὺς, καὶ βρέχει γιὰ εὐσεβεῖς καὶ ἀσεβεῖς. 46 Ἐὰν δὲ ἀγαπήσετε ὅσους σᾶς ἀγαποῦν, ποῖο μισθὸ θὰ ἔχετε; Δὲν κάνουν τὸ αὐτὸ καὶ οἱ τελῶνες; 47 Καὶ ἐὰν δέιξετε στοργὴ στοὺς φίλους σας μόνον, τί τὸ ἐξαιρετικὸ κάνετε; Δὲν κάνουν ἔτσι καὶ οἱ τελῶνες; 48 Σεις λοιπὸν νὰ εἰσαθε τέλειοι, ὅπως ὁ πατέρας σας ὁ οὐράνιος εἶναι τέλειος».

1. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ἐντολῆς στὸ Ἐξῆδ. κ' 7. Λευϊτ. ιθ' 12 καὶ Δευτ. ε' 11.

6 Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. **2** Ὅταν οὖν ποιῆς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσσης ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ρύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. **3** Σοῦ δὲ ποιοῦντος ἐλεημοσύνην μὴ γνῶτω ἢ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἢ δεξιὰ σου, **4** ὅπως ἦ σου ἢ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ.

5 Καὶ ὅταν προσεύχη, οὐκ ἔσθι ὥσπερ οἱ ὑποκριταί, ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἐστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως ἂν φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. **6** Σὺ δέ, ὅταν προσεύχη, εἰσελθε εἰς τὸ ταμιεῖόν σου, καὶ κλείσας τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. **7** Προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε ὥσπερ οἱ ἔθνη· δοκοῦσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. **8** Μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδε γὰρ ὁ πατήρ ὑμῶν ὧν χρεῖαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν.

9 Οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς·

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου·

10 ἔλθέτω ἡ βασιλεία σου·

γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς·

11 τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον·

12 καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν·

13 καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥύσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ Πονηροῦ,

ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Περὶ ἐλεημοσύνης

6 «Προσέχετε νὰ μὴ κάνετε τὴν ἐλεημοσύνη σας μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους γιὰ νὰ σᾶς δοῦν. Ἄλλιῶς, δὲν θὰ ἔχετε μισθὸ ἀπὸ τὸν οὐράνιο πατέρα σας. **2** Ὅταν λοιπὸν κάνης ἐλεημοσύνη, μὴ τὴν διαλαλήσης, ὅπως κάνουν οἱ ὑποκριταὶ στὶς συναγωγὲς καὶ στοὺς δρόμους, γιὰ νὰ θαυμαστοῦν καὶ νὰ ἐπαινεθοῦν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ἔχουν λάβει πλήρως τὸ μισθὸ τους (ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους· ἀπὸ τὸ Θεὸ δὲν θὰ λάβουν τίποτε). **3** Ὅταν δὲ σὺ κάνης ἐλεημοσύνη, νὰ μὴ γιωρίζῃ τὸ ἀριστερὸ σου χεῖρ τί κάνει τὸ δεξιὸ σου, **4** γιὰ νὰ εἶναι ἢ ἐλεημοσύνη σου στὰ κρυφά, καὶ ὁ πατέρας σου, ποὺ βλέπει στὰ κρυφά, θὰ σοῦ ἀποδώσῃ στὰ φανερά».

Περὶ προσευχῆς - Κυριακὴ προσευχὴ

5 «Ἐπίσης, ὅταν προσεύχεσαι, νὰ μὴ εἶσαι ὅπως οἱ ὑποκριταί, διότι ἀρέσκονται νὰ στέκωνται ὄρθια καὶ νὰ προσεύχωνται στὶς συναγωγὲς καὶ στὶς γωνίες τῶν ὁδῶν (στὰ σταυροδρόμια), γιὰ νὰ φανοῦν τοὺς ἀνθρώπους. Ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ὅτι ἔχουν λάβει πλήρως τὸ μισθὸ τους. **6** Ἀλλὰ σὺ, ὅταν πρόκειται νὰ προσευχηθῆς, ἔμπα στὸ ἰδιαιτέρου δωμάτιό σου καὶ κλείσε τὴν πόρτα καὶ προσευχήσου στὸν πατέρα σου, ὁ ὁποῖος εἶναι παρῶν στὰ κρυφά, καὶ ὁ πατέρας σου, ποὺ βλέπει στὰ κρυφά, θὰ σοῦ ἀποδώσῃ στὰ φανερά. **7** Ὅταν δὲ προσεύχεσθε, νὰ μὴ φλυαρῆτε, ὅπως οἱ εἰδωλολάτρες, διότι νομίζουν, ὅτι μετὰ τὴν πολυλογία τους θὰ εἰσακουσθοῦν. **8** Νὰ μὴ γίνετε λοιπὸν ὅμοιοι μ' αὐτούς. Ἄλλωστε ὁ πατέρας σας γνωρίζει ποιά πράγματα χρειάζεσθε, προτοῦ σεῖς ζητήσετε ἀπ' αὐτόν.

9 Ἔτσι δὲ νὰ προσεύχεσθε ἑσεῖς:

Οὐράνιε πατέρα μας,

νὰ δοξάζεται τὸ ὄνομά σου·

10 νὰ ἔρχεται ἡ βασιλεία σου (νὰ βασιλεύῃς σὲ μᾶς, νὰ κυβερνᾷς τὴ ζωὴ μας)·

νὰ γίνεταί τὸ θέλημά σου, ὅπως στὸν οὐρανὸ, ἔτσι καὶ στὴ γῆ·

11 τὸ ψωμί μας τὸ ἀναγκαῖο γιὰ τὴ ζωὴ δῶσε μας σήμερα·

12 καὶ χάρισέ μας τὰ χρέη μας (τὰ ἁμαρτηματά μας), ὅπως καὶ ἡμεῖς χαρίζουμε στοὺς χρεώστες μας (σ' ὅσους ἁμάρτησαν σὲ μᾶς).

13 Καὶ νὰ μὴ ἐπιτρέψῃς νὰ υποκύβωμε σὲ πειρασμό, ἀλλὰ γλύτωσέ μας ἀπὸ τὸν Πονηρό.

Διότι δική σου (καὶ ὄχι τοῦ Πονηροῦ) εἶναι ἡ βασιλικὴ ἐξουσία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς στοὺς αἰῶνες. Ἀμήν».

14 Ἐὰν γὰρ ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος· 15 ἂν δὲ μὴ ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

16 Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὡσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποὶ· ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. 17 Σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι, 18 ὅπως μὴ φανῆς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατὴρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ.

19 Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διорύσσουσι καὶ κλέπτουσι· 20 θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διорύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν. 21 Ὅπου γὰρ ἔστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδιά ὑμῶν.

22 Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμὸς. Ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμὸς σου ἀπλοῦς ἦ, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται· 23 ἂν δὲ ὁ ὀφθαλμὸς σου πονηρὸς ἦ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. Εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκοτὸς ἐστί, τὸ σκοτὸς πόσον;

24 Οὐδεὶς δύναται δυοὶ κυρίους δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.

Προϋπόθεσι τῆς θείας συγγνώμης

14 «Ἐὰν συγχωρήσετε δὲ τοὺς ἀνθρώπους τὰ ἁμαρτήματά τους (πρὸς ἐσᾶς), θὰ συγχωρήσῃ καὶ σ' ἐσᾶς ὁ πατέρας σας ὁ οὐράνιος. 15 Ἄλλ' ἂν δὲν συγχωρήσετε τοὺς ἀνθρώπους τὰ ἁμαρτήματά τους, οὔτε ὁ πατέρας σας θὰ συγχωρήσῃ τὰ ἁμαρτήματά σας».

Περὶ νηστείας

16 «Ὅταν δὲ νηστεύετε, μὴ γίνεσθε ὅπως οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποὶ, διότι ἀφήνουν ἄπλυτα καὶ ἀτημέλητα τὰ πρόσωπά τους, γιὰ νὰ φανοῦν τοὺς ἀνθρώπους ὅτι νηστεύουν. Ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ὅτι ἔχουν λάβει πλήρως τὸ μισθὸ τους. 17 Σὺ δὲ, ὅταν νηστεύῃς, ἄλειψε τὸ κεφάλι σου (περιποιήσου τὰ μαλλιά σου) καὶ νίψε τὸ πρόσωπό σου, 18 γιὰ νὰ μὴ φανῆς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι νηστεύεις, ἀλλὰ στὸν πατέρα σου, ποὺ εἶναι παρὼν στὰ κρυφά (καὶ τὰ βλέπει). Ὁ δὲ πατέρας σου, ποὺ βλέπει στὰ κρυφά, θὰ σοῦ ἀποδώσῃ στὰ φανερά».

Περὶ θησαυρισμοῦ

19 «Μὴ θησαυρίζετε γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς σας θησαυροὺς πάνω στὴ γῆ, ὅπου σκόρος καὶ σκουλήκι τοὺς ἀφανίζουν, καὶ ὅπου κλέπτες κάνουν διάρρηξι καὶ τοὺς κλέβουν. 20 Ἄλλὰ νὰ θησαυρίζετε γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς σας θησαυροὺς στὸν οὐρανὸ, ὅπου οὔτε σκόρος οὔτε σκουλήκι ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπτες δὲν κάνουν διάρρηξι καὶ δὲν κλέβουν. 21 Ὅπου δὲ εἶναι ὁ θησαυρὸς σας, ἐκεῖ θὰ εἶναι καὶ ἡ καρδιά σας».

Ὁ λύχνος τοῦ σώματος καὶ τὸ ἐσωτερικὸ φῶς

22 «Ὁ λύχνος τοῦ σώματος εἶναι ὁ ὀφθαλμὸς. Ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμὸς σου εἶναι ὑγιής, ὅλο τὸ σῶμα σου θὰ εἶναι φωτεινὸ. 23 Ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμὸς σου εἶναι βλαμμένος καὶ τυφλωμένος, ὅλο τὸ σῶμα σου θὰ εἶναι σκοτεινὸ. Ἐὰν δὲ τὸ ἐσωτερικὸ σου φῶς (ὁ νοῦς, ἡ συνείδησι) εἶναι σκοτάδι, τὸ σκοτάδι πόσο θὰ εἶναι;».

Θεὸς καὶ μαμωνᾶς

24 «Κανεὶς δὲν δύναται νὰ εἶναι δούλος σὲ δύο κυρίους (συγχρόνως), διότι ἢ τὸν ἓνα θὰ μισήσει καὶ τὸν ἄλλο θ' ἀγαπήσῃ, ἢ στὸν ἓνα θὰ προσκολληθῇ καὶ τὸν ἄλλο θὰ καταφρονήσει. Δὲν δύνασθε νὰ εἰσθε δοῦλοι καὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ μαμωνᾶ (τοῦ γοητάου)».

25 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε καὶ τί πίνητε, μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσθησθε. Οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖον ἐστὶ τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; 26 Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπείρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; 27 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἓνα; 28 Καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; Καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει· 29 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομῶν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τούτων. 30 Εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῶ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; 31 Μὴ οὖν μεριμνήσητε λέγοντες, τί φάγωμεν ἢ τί πίωμεν ἢ τί περιβαλώμεθα; 32 Πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ. Οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῆζετε τούτων ἀπάντων. 33 Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. 34 Μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον· ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει τὰ ἑαυτῆς· ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς.

7 Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε· 2 ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε κριθήσεσθε, καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν. 3 Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῶ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς; 4 Ἦ πῶς ἑρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου; 5 Ὑποκριτά, ἐκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

Τὸ ἄγχος γιὰ τὴ ζωὴ

25 «Γι' αὐτὸ σᾶς λέγω, μὴ ἀγωνιάτε γιὰ τὴ ζωὴ σας τί θὰ φάτε καὶ τί θὰ πίνετε, οὔτε γιὰ τὸ σῶμα σας τί θὰ ντυθῆτε. Ἡ ζωὴ δὲν εἶναι ἀνώτερη ἀπὸ τὴν τροφή, καὶ τὸ σῶμα ἀπὸ τὸ ἐνδυμα; 26 Κοιτάξετε στὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι δὲν σπείρουν οὔτε θερίζουν οὔτε ἀποθηκεύουν, ἀλλ' ὁ πατέρας σας ὁ οὐράνιος τὰ τρέφει. Σεῖς δὲν ὑπερέχετε πολὺ ἀπ' αὐτά; 27 Ποιὸς δὲ ἀπὸ σᾶς, ὅσο καὶ ἂν φροντίση, δύναται νὰ προσθέσῃ στὸ ἀνάστημά του ἓνα πῆχυ; 28 Καὶ γιὰ ἐνδυμα τί ἀγωνιάτε; Παρατηρήσετε τὰ ἄνθη τοῦ ἀγροῦ πόσο ὠραῖα εἶναι. Δὲν κοπιᾶζουν οὔτε γνέθουν. 29 Σᾶς λέγω δὲ, ὅτι οὔτε ὁ Σολομῶν παρ' ὅλη τὴ δόξα του ντύθηκε ὡς ἓνα ἀπ' αὐτά. 30 Καὶ ἐὰν τὸ χορτάρι τοῦ ἀγροῦ, ποὺ σήμερα ὑπάρχει καὶ αὔριο ρίχνεται στὸ φούρνο (καὶ καίεται), ὁ Θεὸς τόσο ὠραῖα ντύνει, δὲν θὰ δώσῃ ἐνδυμα πολὺ περισσότερο σ' ἐσᾶς, ὀλιγόπιστοι; 31 Μὴ ἀγχώνεσθε λοιπὸν λέγοντας, τί θὰ φάμε ἢ τί θὰ πιούμε ἢ τί θὰ ντυθοῦμε; 32 Ὅλα δὲ αὐτὰ ἐπιδιώκουν (ὡς νὰ εἶναι μέγιστα ἀγαθὰ) οἱ ἐθνικοὶ (οἱ ἰδωλολάτρες). Γνωρίζει δὲ ὁ πατέρας σας ὁ οὐράνιος, ὅτι ἔχετε ἀνάγκη ἀπὸ ὅλα αὐτά. 33 Γι' αὐτὸ πρῶτα νὰ ζητῆτε (γιὰ νὰ λάβετε) τὴν βασιλεία καὶ τὴ δόξα ποὺ δίνει ὁ Θεός, καὶ ὅλα αὐτὰ θὰ σᾶς δοθοῦν ἐπιπροσθέτως. 34 Ἐπίσης νὰ μὴ μεριμνήσετε γιὰ τὴν αὔριανὴ ἡμέρα, διότι ἡ αὔριανὴ ἡμέρα θὰ μεριμνήσῃ ἡ ἴδια γιὰ τὰ δικὰ της πράγματα. Ἄρκετ' ἐστὶν (κάθε) ἡμέρα ἡ δικὴ της ταλαιπωρία».

Περὶ κατακρίσεως

7 «Μὴ κατακρίνετε, γιὰ νὰ μὴ κατακριθῆτε. 2 Διότι, μὲ ὅποια κρίση κρίνετε θὰ κριθῆτε, καὶ μὲ ὅποιο μέτρο μετρεῖτε θὰ μετρηθῆτε. 3 Γιατί δὲ τὴν ἀγκίδα, ποὺ εἶναι στὸ μάτι τοῦ ἀδελφοῦ σου, βλέπεις, τὸ δὲ δοκάρι, ποὺ εἶναι στὸ δικό σου μάτι, δὲν βλέπεις; 4 Ἡ πῶς θὰ εἰπῆς στὸν ἀδελφὸ σου, “Ἄφησε νὰ βγάλω τὴν ἀγκίδα ἀπὸ τὸ μάτι σου”, ἐνῶ τὸ δοκάρι εἶναι στὸ δικό σου μάτι; 5 Ὑποκριτά, βγάλε πρῶτα τὸ δοκάρι ἀπὸ τὸ δικό σου μάτι, καὶ τότε θὰ ἰδῆς καθαρά, γιὰ νὰ βγάλῃς τὴν ἀγκίδα ἀπὸ τὸ μάτι τοῦ ἀδελφοῦ σου».

6 Μὴ δώτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσί μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε καταπατήσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς.

7 Αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν, ζητεῖτε καὶ εὐρήσετε, κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. 8 Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὐρίσκει καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. 9 Ἡ τίς ἐστὶν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃν ἐὰν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτου, μὴ λίθου ἐπιδώσει αὐτῷ; 10 Καὶ ἐὰν ἰχθὺν αἰτήσῃ, μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; 11 Εἰ οὖν ὑμεῖς, πονηροὶ ὄντες, οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτουῦσιν αὐτόν;

12 Πάντα οὖν ὅσα ἂν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· οὗτος γὰρ ἐστὶν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται.

13 Εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ εἰσὶν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς. 14 Τί στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν!

Ἔρχι τὸ ἅγιο στὰ σκυλιά καὶ τὰ μαργαριτάρια στοὺς χοίρους

6 «Ὁ, τι εἶναι ἅγιο, μὴ τὸ δώσετε στὰ σκυλιά, καὶ τὰ μαργαριτάρια σας μὴ ρίξετε στοὺς χοίρους, γιὰ νὰ μὴ τὰ καταπατήσουν μὲ τὰ πόδια τους, καὶ γυρίσουν καὶ σᾶς ξεσχίσουν».

«Αἰτεῖτε... ζητεῖτε... κρούετε...»

7 «Ζητεῖτε καὶ θὰ σᾶς δοθῇ, ἀναζητεῖτε καὶ θὰ βρῆτε, κρούετε τὴ θύρα καὶ θὰ σᾶς ἀνοιχθῇ. 8 Ναί, καθέννας ποὺ ζητεῖ, λαμβάνει· καὶ ὅποιος ἀναζητεῖ, βρίσκει· καὶ σ' ὅποιον κρούει τὴ θύρα, θὰ τοῦ ἀνοιχθῇ. 9 Ἡ ποιὸς ἄνθρωπος ἀπὸ σᾶς, ποὺ τὸ παιδί του θὰ τοῦ ζητήσῃ ψωμί, θὰ τοῦ δώσει πέτρα; 10 Καὶ ἂν τοῦ ζητήσῃ ψάρι, μήπως θὰ τοῦ δώσει φίδι; 11 Ἄν λοιπὸν ἐσεῖς, ποὺ εἴσθε κακοί, ξέρετε νὰ δίνετε πράγματα καλὰ στὰ παιδιά σας, πόσο μᾶλλον ὁ πατέρας σας ὁ οὐράνιος θὰ δώσει πράγματα καλὰ σ' αὐτοὺς, ποὺ τοῦ ζητοῦν;».

Ὁ χρυσὸς κανὼν τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς

12 «Ὅλα δέ, ὅσα θὰ θέλετε νὰ κάνουν οἱ ἄνθρωποι σὲ σᾶς, ὁμοίως καὶ σεῖς νὰ κάνετε σ' αὐτούς. Αὐτὸς δὲ συνοπτικὰ εἶναι ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆτες».

Ἡ στενὴ καὶ ἡ πλατεῖα πύλη

13 «Περάστε ἀπὸ τῆς στενῆς πύλης. Διότι εἶναι πλατεῖα ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρη ἡ ὁδὸς, ποὺ ὁδηγεῖ στὸ θάνατο (τὸν πνευματικὸ θάνατο, τὴν κόλασι), καὶ εἶναι πολλοὶ ἐκεῖνοι, ποὺ περνοῦν ἀπ' αὐτή'. 14 Πόσο στενὴ εἶναι ἡ πύλη καὶ στενόχωρη ἡ ὁδὸς, ποὺ ὁδηγεῖ στὴ ζωὴ, καὶ εἶναι ὀλίγοι αὐτοί, ποὺ τὴν ἀνακαλύπτουν!»².

1. Ἄν στὸν παρόντα στίχ. 13 στὸ κείμενο τὸ «ὅτι» ἀντιστοιχῇ πρὸς τὸ δεύτερο «καί», ὅπως π.χ. στὸ Λευίτ. 20, 23β, Ψαλμ. 90 (91), 14α, Ἀποκ. 3,10, τότε πρέπει νὰ μεταφράσωμε: Περάστε ἀπὸ τῆς στενῆς πύλης. Διότι εἶναι πλατεῖα ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρη ἡ ὁδὸς, ποὺ ὁδηγεῖ στὸ θάνατο (τὸν πνευματικὸ θάνατο, τὴν κόλασι), γι' αὐτὸ εἶναι πολλοὶ ἐκεῖνοι, ποὺ περνοῦν ἀπ' αὐτή.

2. Ἄν στὸν παρόντα στίχ. 14 στὸ κείμενο ἡ ὀρθὴ γραφὴ δὲν εἶναι τὸ «τι», ἀλλὰ τὸ «ὅτι», καὶ τοῦτο ἀντιστοιχῇ πρὸς τὸ δεύτερο «καί», τότε πρέπει νὰ μεταφράσωμε: Διότι εἶναι στενὴ ἡ πύλη καὶ στενόχωρη ἡ ὁδὸς, ποὺ ὁδηγεῖ στὴ ζωὴ, γι' αὐτὸ εἶναι ὀλίγοι αὐτοί, ποὺ τὴν ἀνακαλύπτουν.

15 Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων, ἔσωθεν δὲ εἰσι λύκοι ἄρπαγες. 16 Ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. Μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλὴν ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα; 17 Οὕτω πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ, τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ. 18 Οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς ποιεῖν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖν. 19 Πᾶν δένδρον μὴ ποιῶν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. 20 Ἄραγε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς.

21 Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε, Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 22 Πολλοὶ ἐροῦσίν μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· Κύριε, Κύριε, οὐ τῷ σῶ ὀνόματι προεφητεύσαμεν, καὶ τῷ σῶ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῶ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν; 23 Καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς· ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ, οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.

24 Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους καὶ ποιεῖ αὐτούς, ὁμοιώσω αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν· 25 καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἤλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέπεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσε· θεμελιώτω γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. 26 Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ ποιῶν αὐτούς ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον· 27 καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἤλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσε, καὶ ἦν ἡ πτώσις αὐτῆς μεγάλη.

28 Καὶ ἐγένετο ὅτε συνετέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἐξεπλήσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδασχῇ αὐτοῦ· 29 ἦν γὰρ διδάσκων αὐτούς ὡς ἐξουσιαν ἔχων. καὶ οὐκ ὡς οἱ νοαμματεῖς.

Οἱ ψευδοπροφῆτες

15 «Νὰ προσέχετε δὲ ἀπὸ τοὺς ψευδοπροφῆτες (ψευδοδιδασκάλους), οἱ ὅποιοι ἔρχονται πρὸς ἐσᾶς με ἐμφάνισι προβάτων, ἐνῶ ἐσωτερικῶς εἶναι λύκοι ἄρπακτικοί. 16 Θὰ τοὺς καταλάβετε ἀπὸ τοὺς καρποὺς τους. Μήπως μαζεύουν ἀπὸ ἀγκάθια σταφύλια ἢ ἀπὸ τριβόλια σῦκα; 17 Ἐπίσης κάθε δένδρο καλὸ κάνει καρποὺς καλοὺς, τὸ δὲ κακὸ δένδρο κάνει καρποὺς κακοὺς (ἀνωφελεῖς ἢ ἐπιβλαβεῖς). 18 Δένδρο καλὸ δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ κάνει καρποὺς κακοὺς, οὔτε δένδρο κακὸ νὰ κάνει καρποὺς καλοὺς. 19 Κάθε δένδρο, ποὺ δὲν κάνει καρπὸ καλὸ, κόβεται καὶ ρίχνεται στὴ φωτιά. 20 Ἀσφαλῶς λοιπὸν θὰ τοὺς καταλάβετε ἀπὸ τοὺς καρποὺς τους».

Ὁ ἀληθινὸς δούλος τοῦ Κυρίου

21 «Δὲν θὰ μπῆ στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν καθένας ποὺ μοῦ λέγει, “Κύριε, Κύριε”, ἀλλ’ ὅποιος κάνει τὸ θέλημα τοῦ Πατέρα μου τοῦ ἐπουρανοῦ. 22 Πολλοὶ ἐκείνη τὴν ἡμέρα θὰ μοῦ εἰποῦν: “Κύριε, Κύριε, μετὸ ὄνομά σου δὲν προφητεύσαμε, καὶ μετὸ ὄνομά σου δὲν βγάλαμε δαιμόνια, καὶ μετὸ ὄνομά σου δὲν κάναμε θαύματα πολλά;”. 23 Ἀλλὰ τότε θὰ εἰπῶ σ’ αὐτούς: “Ποτὲ δὲν σᾶς γνώρισα. Φύγετε ἀπὸ μένα, ἐργάτες τῆς ἀνομίας”».

Ὁ φρόνιμος καὶ ὁ μωρὸς οἰκοδόμος

24 «Καθένα δέ, ποὺ ἀκούει αὐτοὺς τοὺς λόγους μου καὶ τοὺς ἐφαρμόζει, θὰ τὸν θεωρήσω ὅμοιο μετὸ ἄνθρωπο συνετὸ, ποὺ ἔκτισε τὸ σπίτι του πάνω στὸ βράχο. 25 Καὶ ἔπεσε ἡ βροχὴ, καὶ ἤλθαν τὰ ρεῦματα τῶν ὑδάτων, καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ ἔπεσαν μετὸ ὄρη στὸ σπίτι ἐκεῖνο, καὶ ἐν τούτοις δὲν ἔπεσε, διότι εἶχε θεμελιωθῆ πάνω στὸ βράχο. 26 Ἀντιθέτως καθένας, ποὺ ἀκούει αὐτοὺς τοὺς λόγους μου, ἀλλὰ δὲν τοὺς ἐφαρμόζει, θὰ θεωρηθῆ ὅμοιος μετὸ ἄνθρωπο ἀνόητο, ποὺ ἔκτισε τὸ σπίτι του πάνω στὴν ἄμμο. 27 Καὶ ἔπεσε ἡ βροχὴ, καὶ ἤλθαν τὰ ρεῦματα τῶν ὑδάτων, καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ ἔπεσαν μετὸ ὄρη στὸ σπίτι ἐκεῖνο, καὶ ἔπεσε, καὶ ἦταν ἡ πτώσις του μεγάλη».

Ὁ Ἰησοῦς ὁ αὐθεντικὸς διδάσκαλος

28 Ὅταν δὲ ὁ Ἰησοῦς τελείωσε αὐτοὺς τοὺς λόγους, τὰ πλήθη ἐκδήλωναν τὸ θαυμασμό τους γιὰ τὴ διδασκαλία του, 29 διότι τοὺς δίδασκε ὡς πὸς ἄνθρωπο ποὺ ἔχει ἐξουσία. καὶ ὄχι ὅπως οἱ γραμματεῖς.

8 Καταβάντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί. **2** Καὶ ἰδοὺ λεπρὸς ἐλθὼν προσκύνει αὐτῷ λέγων· Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαι με καθαρῖσαι. **3** Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἤψατο αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς λέγων· Θέλω, καθαρῖσθητι. Καὶ εὐθέως ἐκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. **4** Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅρα μηδεὶ εἶπῃς, ἀλλὰ ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε τὸ δῶρον ὃ προσέταξε Μωσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

5 Εἰσελθόντι δὲ αὐτῷ εἰς Καπερναοὺμ προσήλθεν αὐτῷ ἐκατόνταρχος παρακαλῶν αὐτὸν **6** καὶ λέγων· Κύριε, ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικός, δεινῶς βασανιζόμενος. **7** Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. **8** Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἐκατόνταρχος ἔφη· Κύριε, οὐκ εἰμι ἰκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἶπέ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. **9** Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπὲρ ἐμαυτὸν στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ, πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ, ἔρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου, ποιήσων τοῦτο, καὶ ποιεῖ. **10** Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε καὶ εἶπε τοῖς ἀκολουθοῦσιν· Ἀμήν λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὔρον. **11** Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἤξουσιν καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, **12** οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. **13** Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ ἐκατοντάρχῳ· Ὑπαγε, καὶ ὡς ἐπίστευσας γεννηθήτω σοι. Καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.

14 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου εἶδε τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν. **15** Καὶ ἤψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφήκεν αὐτὴν ὁ πυρετός, καὶ ἠγέρθη καὶ διηκόνει αὐτῷ. **16** Ὁσίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς, καὶ ἐξέβαλε τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεοράπευσεν. **17** Ὅπως πληρωθῆ τὸ

Θεραπεία λεπροῦ

8 Ὅταν δὲ κατέβηκε ἀπὸ τὸ ὄρος, τὸν ἀκολούθησαν πλήθη πολλὰ. **2** Καὶ ἰδοὺ ἕνας λεπρὸς ἦλθε καὶ τὸν προσκυνούσε λέγοντας· «Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαι νὰ με καθαρῖσῃς (ἀπὸ τῆ λέπρα)». **3** Τότε ὁ Ἰησοῦς ἄπλωσε τὸ χεῖρι του, τὸν ἄγγιξε καὶ εἶπε· «Θέλω, καθαρῖσου». Καὶ ἀμέσως θεραπεύθηκε ἡ λέπρα του. **4** Τότε τοῦ λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Πρόσεχε νὰ μὴ τὸ εἶπῃς σὲ κανένα, ἀλλὰ πῆγαινε καὶ δεῖξε τὸν ἑαυτό σου στὸν ἱερέα, καὶ πρόσφερε τὸ δῶρο, ποῦ διέταξε ὁ Μωυσῆς, γιὰ νὰ σοῦ δώσουν βεβαίωσι (ὅτι θεραπεύτηκες)».

Ἡ πίστι ἐκατοντάρχου καὶ ἡ θεραπεία τοῦ δούλου του

5 Ὅταν δὲ μπῆκε στὴν Καπερναοὺμ, ἦλθε σ' αὐτὸν ἕνας ἐκατόνταρχος, παρακαλώντας αὐτὸν **6** καὶ λέγοντας· «Κύριε, ὁ δούλος μου εἶναι κατάκοιτος στὸ σπίτι ὡς παραλυτικός, καὶ βασανίζεται φρικτὰ». **7** Τοῦ λέγει δὲ ὁ Ἰησοῦς· «Ἐγὼ θὰ ἔλθω καὶ θὰ τὸν θεραπεύσω». **8** Ἄλλ' ὁ ἐκατόνταρχος εἶπε τότε· «Κύριε, δὲν εἰμαι ἄξιος γιὰ νὰ μπῆς κάτω ἀπὸ τὴ στέγη μου. Ἀλλὰ μόνον δώσε διαταγὴ μὲ λόγο, καὶ θὰ θεραπευθῆ ὁ δούλος μου. **9** Διότι ἐγὼ εἰμαι ἄνθρωπος κάτω ἀπὸ ἐξουσία, ἔχοντας ὅμως στίς διαταγές μου στρατιώτες, καὶ λέγω σὲ τοῦτον, «Πήγαινε», καὶ πηγαίνει, καὶ σ' ἄλλον, «Ἐλα», καὶ ἔρχεται, καὶ στὸ δούλο μου, «Κάνε τοῦτο», καὶ τὸ κάνει». **10** Ὅταν δὲ ἄκουσε ὁ Ἰησοῦς, θαύμασε, καὶ εἶπε σ' αὐτούς, ποῦ τὸν ἀκολουθοῦσαν· «Ἀληθινὰ σὰς λέγω, οὔτε στὸν Ἰσραὴλ δὲν βρήκα τόσο μεγάλη πίστι. **11** Καὶ σὰς βεβαιώνω, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ Ἀνατολῆ καὶ Δύσει θὰ ἔλθουν, καὶ θὰ καθήσουν στὸ τραπέζι στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μαζί μὲ τὸν Ἀβραάμ καὶ τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Ἰακώβ, **12** ἐνῶ οἱ ἄνθρωποι τῆς βασιλείας θὰ πεταχθοῦν ἔξω στὸ βαθύτερο σκοτάδι. Ἐκεῖ θὰ κλαῖνε καὶ θὰ τρίβουν τὰ δόντα (ἀπὸ τὸν πόνο)». **13** Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς στὸν ἐκατόνταρχο· «Πήγαινε καὶ νὰ σοῦ γίνῃ ὅπως πίστευσες». Καὶ θεραπεύθηκε ὁ δούλος του ἐκείνῃ τῇ στιγμῇ.

Θεραπεία τῆς πεθερᾶς τοῦ Πέτρου καὶ ἄλλων

14 Ἦλθε δὲ ὁ Ἰησοῦς στὸ σπίτι τοῦ Πέτρου, καὶ εἶδε τὴν πεθερὰ του κατάκοιτη καὶ μὲ πυρετό. **15** Καὶ ἔπιασε τὸ χεῖρι της, καὶ τὴν ἄφησε ὁ πυρετός, καὶ σηκώθηκε καὶ τὸν διακονοῦσε. **16** Ὅταν δὲ βράδυσε, ἔφεραν σ' αὐτὸν πολλοὺς δαιμονισμένους καὶ ἔβγαλε τὰ (πονηρὰ) πνεύ-

ρήθην διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος· Αὐτὸς τὰς ἀσθενεί-
ας ἡμῶν ἔλαβε καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν.

18 Ἰδῶν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτὸν ἐκέλευσεν
ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν. 19 Καὶ προσελθὼν εἰς γραμματεῦς
εἶπεν αὐτῷ· Διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ.
20 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι καὶ
τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει. 21 Ἔτερος δὲ τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελ-
θεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου. 22 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἀκο-
λούθει μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς.

23 Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς τὸ πλοῖον ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ. 24 Καὶ ἰδοὺ σεισμός μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θα-
λάσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς
δὲ ἐκάθευδε. 25 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠγειραν
αὐτὸν λέγοντες· Κύριε, σῶσον ἡμᾶς, ἀπολλύμεθα. 26 Καὶ λέγει
αὐτοῖς· Τί δευλοὶ ἐστε, ὀλιγόπιστοι; Τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησε
τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσῃ, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη.
27 Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν λέγοντες· Ποταπὸς ἐστὶν οὗτος,
ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ;

28 Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργε-
σηνῶν ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων
ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινα παρελθεῖν
διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης. 29 Καὶ ἰδοὺ ἔκραξαν λέγοντες· Τί ἡμῖν
καὶ σοί, Ἰησοῦ Υἱέ τοῦ Θεοῦ; Ἥλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανί-
σαι ἡμᾶς; 30 Ἦν δὲ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν
βοσκομένη. 31 Οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες· Εἰ
ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν
χοίρων. 32 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑπάνατε. Οἱ δὲ ἐξεληθόντες

ματα ἀπλῶς μὲ λόγῳ, καὶ ὄλους τοὺς ἀσθενεῖς θεράπευσε, 17 καὶ ἔτσι
ἐκπληρώθηκε ὁ λόγος διὰ μέσου τοῦ προφήτου Ἡσαΐα, ὁ ὁποῖος εἶπε·
Αὐτὸς πῆρε τὶς ἀσθενεῖές μας καὶ σήκωσε τὶς ἀρρώστειες.

Προϋποθέσεις μαθητείας

18 Ὃταν δὲ εἶδε ὁ Ἰησοῦς πολλὰ πλήθη γύρω του, διέταξε ἀναχω-
ρησι γιὰ τὸ ἀπέναντι μέρος. 19 Πλησίασε δὲ κάποιος γραμματεὺς καὶ
τοῦ εἶπε· «Διδάσκαλε, θὰ σὲ ἀκολουθήσω, ὅπου καὶ ἂν πηγαίνης».
20 Τοῦ λέγει δὲ ὁ Ἰησοῦς· «Οἱ ἀλεπούδες ἔχουν φωλιές, καὶ τὰ πε-
τεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἔχουν μέρη ποὺ κουρνιάζουν, ἐνῶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που δὲν ἔχει ποῦ ν' ἀκουμπήσῃ τὸ κεφάλι του». 21 Ἔνας ἄλλος δὲ ἀπὸ
τοὺς μαθητὰς τοῦ τοῦ εἶπε· «Κύριε, ἐπίτρεψέ μου πρῶτα νὰ πάω καὶ
νὰ θάψω τὸν πατέρα μου». 22 Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· «Ἀκολούθη-
σε με, καὶ ἄφησε τοὺς (πνευματικὰ) νεκροὺς νὰ θάψουν τοὺς (σωματικὰ)
νεκροὺς των».

Ὁ Ἰησοῦς καταπαύει τὴν τρικυμία

23 Ὃταν δὲ μπῆκε στὸ πλοῖο, τὸν ἀκολούθησαν οἱ μαθηταὶ του.
24 Καὶ ἰδοὺ μεγάλη τρικυμία ἔγινε στὴ λίμνη, ὥστε τὸ πλοῖο νὰ σκε-
πάζεται ἀπὸ τὰ κύματα, αὐτὸς δὲ κοιμόταν. 25 Τότε τὸν πλησίασαν οἱ
μαθηταὶ τοῦ καὶ τὸν ξύπνησαν λέγοντας· «Κύριε, σῶσε μας, χανομά-
στε». 26 Λέγει δὲ σ' αὐτούς· «Γιατί εἰσθε δευλοὶ, ὀλιγόπιστοι;». Τότε
σηκώθηκε καὶ ἐπέπληξε τοὺς ἀνέμους καὶ τὴ λίμνη, καὶ ἔγινε γαλήνη
μεγάλη. 27 Ἐμειναν δὲ κατάπληκτοι οἱ ἄνθρωποι καὶ ἔλεγαν· «Τί
ἄνθρωπος εἶναι αὐτός, ὥστε καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ λίμνη νὰ ὑπακούουν
σ' αὐτόν;».

Ὁ Ἰησοῦς θεραπεύει δαιμονισμένους Γεργεσηνοὺς

28 Ὃταν δὲ ἔφθασε στὸ ἀπέναντι μέρος, στὴ χώρα τῶν Γεργεσηνῶν,
τὸν συνάντησαν δύο δαιμονιζόμενοι, ποὺ ἔβγαιναν ἀπὸ τοὺς τάφους, φο-
βεροὶ πολὺ, ὥστε νὰ μὴ μπορῇ κανεὶς νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ δρόμο ἐκεῖνο.
29 Καὶ ἰδοὺ ἔκραξαν λέγοντας· «Τί σχέσι ἔχουμε ἐμεῖς μ' ἐσένα, Ἰη-
σοῦ, Υἱέ τοῦ Θεοῦ; Ἥλθες ἐδῶ γιὰ νὰ μᾶς βασανίσῃς προτοῦ ἔλθῃ ὁ
καιρὸς μας;». 30 Μακρὰ δὲ ἀπ' αὐτούς ἦταν μία μεγάλη ἀγέλη ἀπὸ
χοίρους, ποὺ ἔβασκε. 31 Οἱ δὲ δαίμονες τὸν παρακαλοῦσαν λέγοντας·
«Ἐὰν πρόκειται νὰ μᾶς βγάλῃς, ἀφῆσέ μας νὰ πάμε στὴν ἀγέλη τῶν
χοίρων». 32 Καὶ τοὺς εἶπε· «Πηγαίνετε». Καὶ βγήκαν καὶ πῆγαν στὴν

ἀπήλθον εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. Καὶ ἰδοὺ ὤρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασι. **33** Οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων. **34** Καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ πόλις ἐξήλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ, καὶ ἰδόντες αὐτὸν παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῆ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

9 Καὶ ἐμβὰς εἰς πλοῖον διεπέρασε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. **2** Καὶ ἰδοὺ προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημένον. Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπε τῷ παραλυτικῷ· Θάρσει, τέκνον· ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. **3** Καὶ ἰδοὺ τινες τῶν γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· Οὗτος βλασφημεῖ. **4** Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν· Ἰνατί ὑμεῖς ἐνθυμείσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; **5** Τί γὰρ ἐστὶν εὐκολώτερον, εἰπεῖν, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν, ἔγειρε καὶ περιπάτει; **6** Ἰνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας – τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ· Ἐγερθεὶς ἄρον σου τὴν κλίνην καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου. **7** Καὶ ἐγερθεὶς ἀπήλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. **8** Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις.

9 Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελῶνιον, Ματθαῖον λεγόμενον, καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι. Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. **10** Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἰδοὺ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. **11** Καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι εἶπον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Διατί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν; **12** Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰσχυρόντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. **13** Πορευθέντες δὲ μάθετε τί ἐστὶν Ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν. Οὐ γὰρ ἤλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

ἀγέλη τῶν χοίρων. Καὶ ἰδοὺ ὤρμησε ὅλη ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων καὶ γκρεμίστηκε στὴ λίμνη καὶ πνίγηκε στὰ νερά. **33** Οἱ δὲ βοσκοὶ ἔφυγαν, καὶ πῆγαν στὴν πόλι, καὶ ἀνήγγειλαν ὅλα τὰ συμβάντα, καὶ ἰδίως τὰ σχετικά μὲ τοὺς δαιμονισμένους. **34** Καὶ ἰδοὺ ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως βγήκαν νὰ συναντήσουν τὸν Ἰησοῦ, καί, ὅταν τὸν εἶδαν, τὸν παρακάλεσαν νὰ φύγη ἀπὸ τὴν περιοχὴ τους.

Ἄφεισι ἁμαρτιῶν καὶ θεραπεία παραλυτικοῦ

9 Τότε ἐπιβιάσθηκε σὲ πλοῖο καὶ πέρασε ἀπέναντι καὶ ἦλθε στὴν πόλι του (τὴν Καρπεναοῦμ). **2** Καὶ ἰδοὺ ἔφεραν σ' αὐτὸν ἕνα παραλυτικὸ πάνω σὲ κρεβάτι. Καὶ ὅταν εἶδε ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστι τους, εἶπε στὸν παραλυτικὸ· «Ἐχε θάρρος, παιδί μου! Σοῦ ἔχουν συγχωρηθῆ οἱ ἁμαρτίες σου». **3** Καὶ ἰδοὺ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς εἶπαν μέσα τους· «Αὐτὸς βλασφημεῖ». **4** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶδε τίς σκέψεις τους καὶ εἶπε· «Γιατί σεῖς σκέπτεσθε μέσα στὶς διάνοιές σας πονηρὰ; **5** Τί δὲ εἶναι εὐκολώτερο, νὰ εἰπῶ, “Ἐχουν συγχωρηθῆ οἱ ἁμαρτίες σου”, ἢ νὰ εἰπῶ, “Σήκω καὶ περπάτα”; **6** Γιὰ νὰ μάθετε δέ, ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ἐξουσία νὰ συγχωρῆ ἁμαρτίες ἐπάνω στὴ γῆ», – τότε λέγει στὸν παραλυτικὸ· «Σήκω καὶ πάρε τὸ κρεβάτι σου καὶ πήγαινε στὸ σπίτι σου». **7** Καὶ σηκώθηκε καὶ πῆγε στὸ σπίτι του. **8** Βλέποντας δὲ τὰ πλήθη, θαύμασαν καὶ δόξασαν τὸ Θεό, ποὺ ἔδωσε τέτοια ἐξουσία στοὺς ἀνθρώπους.

Ἡ κλῆσι τοῦ Ματθαίου

9 Προχωρώντας δὲ ἀπ' ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς εἶδε ἕνα ἄνθρωπο, Ματθαῖο ὀνομαζόμενο, νὰ κάθεται στὸ τελωνεῖο γιὰ τὴν εἰσπραξί τῶν φόρων, καὶ τοῦ λέγει· «Ἀκολούθη με». Καὶ σηκώθηκε καὶ τὸν ἀκολούθησε. **10** Καὶ ὅταν καθόταν στὸ τραπέζι στὸ σπίτι, ἰδοὺ καὶ πολλοὶ τελῶνες καὶ ἁμαρτωλοὶ ἦλθαν καὶ κάθονταν στὸ τραπέζι μαζί μὲ τὸν Ἰησοῦ καὶ τοὺς μαθητάς του. **11** Καὶ ὅταν εἶδαν οἱ Φαρισαῖοι, εἶπαν στοὺς μαθητάς του· «Γιατί ὁ διδάσκαλός σας τρώγει μαζί μὲ τοὺς τελῶνες καὶ ἁμαρτωλοὺς;». **12** Ὅταν δὲ ἄκουσε ὁ Ἰησοῦς, εἶπε σ' αὐτούς· «Δὲν χρειάζονται οἱ ὑγιεῖς ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ ἀσθενεῖς. **13** Πηγαίνετε δὲ καὶ μάθετε τί σημαίνει, Εὐσπλαγχνία θέλω καὶ ἔχι θυσία. Ἄλλωστε δὲν ἦλθα νὰ καλέσω ἀγίους, ἀλλ' ἁμαρτωλοὺς σὲ μετάνοια».

14 Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου λέγοντες: Διατί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν πολλά, οἱ δὲ μαθηταὶ σου οὐ νηστεύουσι; 15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς: Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν ἐφ' ὅσον χρόνον μετ' αὐτῶν ἔστιν ὁ Νυμφίος; Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ Νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν. 16 Οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἶρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χειρὸν σχίσμα γίνεται. 17 Οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μῆγε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολούνται· ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς βάλλουσι καινοὺς, καὶ ἀμφοτέροι συντηροῦνται.

18 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς ἰδοὺ ἄρχων εἰς προσελθὼν προσεκύνει αὐτῷ λέγων ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν· ἀλλὰ ἔλθων ἐπίθες τὴν χειρὰ σου ἐπ' αὐτήν καὶ ζήσεται. 19 Καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησεν αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

20 Καὶ ἰδοὺ γυνή, αἰμορροῦσα δώδεκα ἔτη, προσελθοῦσα ὀπισθεν ἤψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· 21 ἔλεγε γὰρ ἐν ἑαυτῇ, ἐὰν μόνον ἄψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι. 22 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν εἶπε: Θάρσει, θύγατερ· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

23 Καὶ ἔλθων ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχοντος καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον, 24 λέγει αὐτοῖς: Ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανε τὸ κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. 25 Ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐκράτησε τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη τὸ κοράσιον. 26 Καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὐτῆ εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην.

Ἐξ ἀφορμῆς ἐρωτήματος γιὰ τὴ νηστεία

14 Τότε ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου καὶ λέγουν: «Γιατί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν πολύ, ἐνῶ οἱ μαθηταὶ σου δὲν νηστεύουσι;». 15 Εἶπε δὲ σ' αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς: «Μήπως εἶναι δυνατόν οἱ ἄνθρωποι τοῦ γάμου νὰ νηστεύουν, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ Νυμφίος εἶναι μαζί τους; Ὅτ' ἔλθουν ἡμῶς ἡμέρες, ποῦ θ' ἀποσπασθῇ ἀπ' αὐτοὺς ὁ Νυμφίος καὶ θὰ θανατωθῇ, καὶ τότε θὰ νηστεύουν. 16 Κανεὶς δὲ καινούργιο τεμάχιο ὑφάσματος εἰδὲ βάζει ὡς μάλωμα σὲ παλαιὸ ἐνδυμα, διότι τὸ συμπλήρωμά του (τὸ μάλωμα δηλαδή) τραβᾷε καὶ ἀποσπᾷ ἀπὸ τὸ ἐνδυμα, καὶ ἔτσι γίνεται χειρότερο σχίσμα (Ὁ Ἰουδαϊσμός καὶ ὁ Χριστιανισμός δὲν συμπίπτουν καὶ δὲν συμβιβάζονται, διότι ὁ πρῶτος πάλιωσε, ὅπως ἓνα ἐνδυμα, καὶ ὁ δεύτερος εἶναι καινούργιος). 17 Οὔτε καινούργιο κρασί (μοῦστο) βάζουν σὲ παλαιὰ ἀσκιά. Ἄλλως τὰ ἀσκιά σχίζονται, ἔτσι δὲ καὶ τὸ κρασί χύνεται ἔξω, καὶ τὰ ἀσκιά καταστρέφονται. Ἄλλὰ τὸ καινούργιο κρασί βάζουν σὲ καινούργια ἀσκιά, καὶ ἔτσι καὶ τὰ δύο διατηροῦνται (Ὅσοι παραμένουν προσκολλημένοι στὸν Ἰουδαϊσμό εἶναι παλαιὰ ἀσκιά, ποῦ δὲν δύνανται νὰ βαστάσουν τὸ νέο κρασί, τὸ Χριστιανισμό. Ὁ Χριστιανισμός ἀπαιτεῖ νέα ἀσκιά, ἀνθρώπους ἐλευθερωμένους ἀπὸ τὸν Ἰουδαϊσμό)».

Θεραπεία αἰμορροῦσης καὶ ἀνάστασι κόρης ἀρχοντος

18 Ἐνῶ τοὺς ἔλεγε αὐτά, ἰδοὺ κάποιος ἀρχων πλησίασε καὶ τὸν προσκυνούσε λέγοντας: «Ἡ θυγατέρα μου πρὸ ὀλίγου πέθανε. Ἄλλὰ ἔλα καὶ βάλε τὸ χέρι σου ἐπάνω της καὶ θ' ἀναστήθῃ». 19 Τότε ὁ Ἰησοῦς σηκώθηκε καὶ τὸν ἀκολούθησε, καθὼς καὶ οἱ μαθηταὶ του.

20 Καὶ ἰδοὺ μία γυναῖκα, ποῦ ἔπασχε ἀπὸ αἰμορραγία δώδεκα ἔτη, πλησίασε ἀπὸ πίσω καὶ ἄγγιξε τὴν ἄκρη τοῦ ἐνδύματός του, 21 διότι ἔλεγε μέσα της: «Ἐὰν μόνον ἄγγιξῶ τὸ ἐνδυμά μου, θὰ σωθῶ (θὰ θεραπευθῶ)». 22 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ἀφοῦ στράφηκε καὶ τὴν εἶδε, εἶπε: «Ἐχε θάρρος, κόρη μου! Ἡ πίστι σου σὲ ἔσωσε (σὲ θεράπευσε)». Καὶ πράγματι ἡ γυναῖκα ἔγινε καλά ἀπὸ τῆ στιγμῆ ἐκείνη.

23 Καὶ ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἦλθε στὸ σπίτι τοῦ ἀρχοντος καὶ εἶδε τοὺς αὐλητὰς (μουσικοὺς) νὰ παίζουν θλιβερὰ μοιρολόγια, καὶ τὸ πλῆθος ταραγμένο, 24 λέγει σ' αὐτούς: «Ἀποχωρεῖτε. Δὲν πέθανε δὲ τὸ κορίτσι, ἀλλὰ κοιμᾶται». Τότε ἀρχισαν νὰ γελοῦν εἰς βάρος του. 25 Ὅταν δὲ τὸ πλῆθος βγήκε ἔξω, μῆπκε μέσα καὶ τὴν ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι της, καὶ τὸ κορίτσι σηκώθηκε ἐπάνω. 26 Καὶ ἡ φήμη γι' αὐτὸ τὸ θαῦμα διαδόθηκε σ' ὅλη τὴν περιοχὴ ἐκείνην.

27 Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο τυφλοὶ κρᾶζοντες καὶ λέγοντες· Ἐλέησον ἡμᾶς, Υἱέ Δαυΐδ. 28 Ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοὶ, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πιστεῦετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; Λέγουσιν αὐτῷ· Ναί, Κύριε. 29 Τότε ἤψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν λέγων· Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν. 30 Καὶ ἀνεψώθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί. Καὶ ἐνεβριμήσατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· Ὁράτε μηδεὶς γινωσκέτω. 31 Οἱ δὲ ἐξεληθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὄλῃ τῇ γῆ ἐκεῖνη.

32 Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων ἰδοὺ προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον. 33 Καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου ἐλάλησεν ὁ κωφός, καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι λέγοντες ὅτι οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραὴλ. 34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον· Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

35 Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.

36 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν ἐκλελυμένοι καὶ ἐρριμμένοι ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. 37 Τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι. 38 δεῦρθε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

Θεραπεία δύο τυφλῶν

27 Ἐνῶ δὲ προχωροῦσε ἀπ' ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς, τὸν ἀκολούθησαν δύο τυφλοὶ, κρᾶζοντας καὶ λέγοντας· «Σπλαγχνίσου μας καὶ σῶσε μας (θεράπευσέ μας), Υἱέ Δαβίδ». 28 Ὅταν δὲ ἦλθε στὸ σπίτι, ἦλθαν κοντά του οἱ τυφλοὶ καὶ τοὺς λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Πιστεῦετε, ὅτι δύναμαι νὰ κάνω τοῦτο;». Τοῦ λέγουν· «Ναί, Κύριε». 29 Τότε ἀγγίξε τὰ μάτια τους λέγοντας· «Ἄς γίνῃ σὲ σᾶς σύμφωνα μὲ τὴν πίστι σας». 30 Καὶ ἀνοιξαν τὰ μάτια τους. Ὁ δὲ Ἰησοῦς μὲ αὐστηρὸ ὕφος τοὺς πρόσταξε λέγοντας· «Κοιτάξετε νὰ μὴ τὸ μάθη κανεῖς». 31 Ἄλλ' αὐτοὶ βγῆκαν καὶ τὸν διαφήμισαν σ' ὅλη τὴν περιοχὴ ἐκεῖνη.

Θεραπεία βωβοῦ δαιμονισμένου

32 Καὶ ἐνῶ αὐτοὶ ἔβγαιναν, ἰδοὺ ἔφεραν πρὸς αὐτὸν ἓνα ἄνθρωπον βωβὸ δαιμονισμένο. 33 Καὶ ὅταν βγῆκε τὸ δαιμόνιο, ὁ βωβὸς μίλησε, καὶ τὰ πλήθη θαύμασαν καὶ ἔλεγον· «Ποτὲ δὲν παρουσιάσθηκε τέτοιο φαινόμενο στὸν Ἰσραὴλ». 34 Ἄλλ' οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον· «Μὲ τὴ δύναμι τοῦ ἄρχοντος τῶν δαιμονίων βγάζει τὰ δαιμόνια».

Ὁ Ἰησοῦς περιοδεύει, κηρύττει καὶ θεραπεύει

35 Καὶ περιώδευε ὁ Ἰησοῦς ὅλες τὶς πόλεις καὶ τὰ χωριά, καὶ δίδασκε στὶς συναγωγὰς τους καὶ κήρυττε τὸ χαρμόσυνο κήρυγμα τῆς βασιλείας (τοῦ Θεοῦ), καὶ θεράπευε κάθε ἀσθένεια καὶ κάθε ἀρρώστεια στὸ λαό.

Ἡ συμπόνια τοῦ Ἰησοῦ γιὰ τὸ λαό

36 Ὅταν δὲ εἶδε τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, ἔνοιωσε γι' αὐτοὺς συμπόνια, διότι ἦταν ἀποκατωμένοι καὶ ἐγκαταλειμμένοι ὡς πρόβατα χωρὶς ποιμένα. 37 Τότε λέγει στοὺς μαθητὰς του· «Ὁ μὲν καρπὸς γιὰ θερισμὸ εἶναι πολὺς, οἱ δὲ ἐργάτες εἶναι ὀλίγοι. 38 Γι' αὐτὸ παρακαλέσετε τὸν κύριο τοῦ πρὸς θερισμὸν καρποῦ, γιὰ ν' ἀποστείλῃ ἐργάτες γιὰ νὰ θερίσουν τὸν καρπὸ του».

10 Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων ὥστε ἐκβάλλειν αὐτὰ καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν.

2 Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματά εἰσι ταῦτα· Πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, 3 Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος, Θωμᾶς καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου καὶ Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος, 4 Σίμων ὁ Κανανίτης καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης ὁ καὶ παραδούς αὐτόν.

5 Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς παραγγέλλας αὐτοῖς λέγων· Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθητε, 6 πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ. 7 Πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε λέγοντες ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 8 Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λεπροὺς καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε. Δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε. 9 Μὴ κτήσησθε χρυσὸν μηδὲ ἄργυρον μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν, 10 μὴ πήραν εἰς ὁδὸν μηδὲ δύο χιτῶνας μηδὲ ὑποδήματα μηδὲ ῥάβδον· ἄξιός γάρ ἐστιν ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ. 11 Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθητε, ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστι, κακεὶ μείνατε ἕως ἂν ἐξέλθητε. 12 Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν ἀσπάσασθε αὐτὴν λέγοντες· Εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. 13 Καὶ ἐὰν μὲν ἦ ἡ οἰκία ἄξια, ἐλθέτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ' αὐτὴν· ἐὰν δὲ μὴ ἦ ἄξια, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστραφήτω. 14 Καὶ ὅς ἐάν μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι ἔξω τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκεῖνης ἐκτινάξατε τὸν κοῦριοτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν. 15 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται γῆ Σοδόμων καὶ Γομόρρας ἐν ἡμέρᾳ Κρίσεως ἢ τῇ πόλει ἐκεῖνη.

Ἐξουσία καὶ ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων

10 Ἀφοῦ δὲ προσκάλεσε τοὺς δώδεκα μαθητὰς του, τοὺς ἔδωσε ἐξουσία πάνω στὰ ἀκάθαρτα πνεύματα, ὥστε νὰ τὰ βγάξουν, καὶ νὰ θεραπεύουν κάθε ἀσθένεια καὶ κάθε ἀρρώστεια.

2 Τὰ δὲ ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων εἶναι αὐτὰ: Πρῶτος ὁ Σίμων, ποὺ ὀνομάζεται (καὶ) Πέτρος, καὶ ὁ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφός του, ὁ Ἰάκωβος ὁ υἱὸς τοῦ Ζεβεδαίου καὶ ὁ Ἰωάννης ὁ ἀδελφός του, 3 ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Βαρθολομαῖος, ὁ Θωμᾶς καὶ ὁ Ματθαῖος ὁ τελώνης, ὁ Ἰάκωβος ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλφαίου καὶ ὁ Λεββαῖος, ποὺ ἐπωνομάσθηκε Θαδδαῖος, 4 ὁ Σίμων ὁ Κανανίτης καὶ ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὁ ὁποῖος καὶ τὸν πρόδωσε.

Ὁδηγίες πρὸς τοὺς ἀποστόλους

5 Αὐτοὺς τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς μ' αὐτὲς τίς παραγγελίες: «Σὲ δρόμο, ποὺ ὀδηγεῖ πρὸς τοὺς ἐθνικούς (τοὺς εἰδωλωλάτρεις), νὰ μὴ πάτε. Καὶ σὲ πόλι Σαμαρειτῶν νὰ μὴ μπῆτε, 6 ἀλλὰ μᾶλλον νὰ πηγαίνετε πρὸς τὰ χαμένα πρόβατα τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ ἔθνους. 7 Ὅταν δὲ πηγαίνετε, νὰ κηρύττετε λέγοντας, ὅτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἔφθασε. 8 Ἀσθενεῖς νὰ θεραπεύετε, λεπροὺς νὰ καθαρίζετε (ἀπὸ τῆ λέπρα), νεκροὺς νὰ ἀνασταίνετε, δαιμόνια νὰ βγάξετε. Δωρεὰν λάβατε, δωρεὰν νὰ δίνετε. 9 Νὰ μὴ ἔχετε χρυσὰ οὔτε ἀσημένια οὔτε χάλκινα νομίσματα στὶς ζώνες σας, 10 οὔτε ὀδοιπορικὸ σάκκο, οὔτε διπλὰ ἐνδύματα, οὔτε ὑποδήματα, οὔτε ραβδί. Ὁ ἐργάτης βεβαίως δικαιοῦται τὰ ἀπαραίτητα γιὰ τὴ συντήρησί του (ἀπ' αὐτούς, γιὰ τοὺς ὁποίους ἐργάζεται). 11 Στὴν πόλι δὲ ἢ στὸ χωριό, ποὺ θὰ μπῆτε, νὰ ἐξετάσετε ποιὸς εἶναι ἄξιός ἐκεῖ, καὶ ἐκεῖ νὰ μείνετε, ἕως ὅτου ἀναχωρήσετε. 12 Μπαίνοντας δὲ στὸ σπίτι νὰ τὸ χαιρετῆσετε λέγοντας: "Εὐλογία σ' αὐτὸ τὸ σπίτι". 13 Καὶ ἂν μὲν εἶναι τὸ σπίτι ἄξιο, νὰ ἔλθῃ ἡ εὐλογία σας σ' αὐτό. Ἐὰν ὅμως δὲν εἶναι ἄξιο, ἡ εὐλογία σας νὰ ἐπιστρέψῃ σ' ἐσᾶς. 14 Καὶ ἂν κάποιος δὲν σᾶς δεχθῇ καὶ δὲν ἀκούσῃ τοὺς λόγους σας, βγαίνοντας ἔξω ἀπ' τὸ σπίτι ἢ τὴν πόλι ἐκεῖνη, τινάζετε κατὰ τὴ σκόνῃ τῶν ποδιῶν σας. 15 Ἀληθινὰ σᾶς λέγω, κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Κρίσεως οἱ κάτοικοι τῆς χώρας τῶν Σοδόμων καὶ τῶν Γομόρρων θὰ κριθοῦν ἐπιεικέστερα ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως ἐκεῖνης».

16 Ἴδου ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων· γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστέραι. 17 Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς. 18 Καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἔμοῦ εἰς μαρτύριον αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν. 19 Ὅταν δὲ παραδώσωσιν ὑμᾶς, μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί λαλήσετε· δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί λαλήσετε· 20 οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν. 21 Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. 22 Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. Ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. 23 Ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην. Ἄμην γὰρ λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ ἕως ἄν ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

24 Οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον οὐδὲ δούλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ. 25 Ἄρκετόν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ τῷ δούλῳ ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. Εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβούλ ἐκάλεσαν, πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ; 26 Μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς· οὐδὲν γὰρ ἔστι κεκαλυμμένον ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτόν ὃ οὐ γνωσθήσεται.

27 Ὁ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἶπατε ἐν τῷ φωτί, καὶ ὃ εἰς τὸ οὐς ἀκούετε, κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωματίων. 28 Καὶ μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεννόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι. Φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γένει. 29 Οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται; Καὶ ἐν ἑξῆς αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν. 30 Ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσὶ. 31 Μὴ οὖν φοβηθῆτε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς.

Πρόρρησι διωγμῶν, λόγοι συμβουλευτικοὶ καὶ ἐνθαρρυντικοὶ

16 «Ἴδου ἐγὼ σᾶς ἀποστέλλω σὰν πρόβατα ἀνάμεσα σὲ λύκους. Γι' αὐτὸ νὰ εἰσθε ἔξυπνοι σὰν τὰ φῖδια, ἀλλὰ καὶ ἄδολοι καὶ τέλειοι σὰν τὰ περιστέρια. 17 Καὶ νὰ προφυλάσσεσθε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, διότι θὰ σᾶς παραδώσουν σὲ συνέδρια, καὶ στὶς συναγωγές τους θὰ σᾶς μαστιγώσουν. 18 Καὶ σὲ ἡγεμόνες δὲ καὶ βασιλεῖς θὰ ὀδηγηθῆτε ἐξ αἰτίας μου, γιὰ νὰ δώσετε μαρτυρία σ' αὐτούς καὶ στοὺς ἐθνικούς (εἰδωλολάτρες). 19 Ὅταν δὲ σᾶς παραδώσουν, μὴ καταληφθῆτε ἀπὸ ἀγωνία καὶ μὴ φροντίσετε γιὰ τὸ πῶς θὰ ὁμιλήσετε ἢ τὸ τί θὰ εἰπῆτε. Διότι θὰ σᾶς δοθῇ ἐκείνῃ τὴν ὥρᾳ τί θὰ εἰπῆτε. 20 Διότι δὲν εἰσθε σεῖς ποὺ ὁμιλεῖτε, ἀλλ' εἶναι τὸ Πνεῦμα τοῦ (οὐρανοῦ) πατέρα σας ποὺ ὁμιλεῖ, χρησιμοποιοῦντας ἐσᾶς ὡς ὄργανά του. 21 Θὰ παραδώσῃ δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν σὲ θάνατο, καὶ πατέρας παιδί, καὶ θὰ ἐπαναστατήσουν παιδιά ἐναντίον γονέων, καὶ θὰ τοὺς θανατώσουν. 22 Καὶ θὰ μισήσθε ἀπ' ὅλους γιὰ τὸ ὄνομά μου. Ὅποιος δὲ ὑπομείνῃ μέχρι τέλος, αὐτὸς θὰ σωθῇ. 23 Ὅταν δὲ σᾶς διώκουν ἀπὸ τῆς μίας πόλι, νὰ φεύγετε γιὰ τὴν ἄλλη. Ἀληθινὰ δὲ σᾶς λέγω, δὲν θὰ προφθάσετε νὰ τελειώσετε τὶς πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ ἔλθῃ.

24 Δὲν εἶναι μαθητὴς παραπάνω ἀπὸ τὸ διδάσκαλο, οὔτε δούλος παραπάνω ἀπὸ τὸν κύριό του. 25 Εἶναι ἀρκετὸ στὸ μαθητῆ νὰ γίνῃ ὅπως ὁ διδάσκαλός του, καὶ στὸ δούλο ὅπως ὁ κύριός του. Ἄν τὸν οἰκοδεσπότη ὠνόμασαν Βεελζεβούλ, πόσο μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς του; 26 Ἀλλὰ μὴ τοὺς φοβηθῆτε (τοὺς συκοφάντες). Διότι δὲν ὑπάρχει τίποτε σκεπασμένο, ποὺ δὲν θὰ ξεσκεπασθῇ, καὶ κρυφὸ, ποὺ δὲν θὰ γίνῃ γνωστὸ (Ἡ ἀλήθεια δηλαδὴ θὰ διαλάμψῃ καὶ ἡ συκοφαντία θὰ διαλυθῇ).

27 Αὐτὸ ποὺ σᾶς λέγω ἰδιαίτερως, νὰ τὸ εἰπῆτε δημοσίως, καὶ αὐτὸ ποὺ ἀκούετε στὸ αὐτί, νὰ τὸ κηρύξετε ἀπ' τὶς ταράτσες. 28 Ἐπίσης νὰ μὴ φοβηθῆτε ἀπ' αὐτούς ποὺ σκοτώνουν τὸ σῶμα, ἀλλὰ δὲν μποροῦν νὰ σκοτώσουν τὴν ψυχὴ. Νὰ φοβηθῆτε δὲ μᾶλλον ἐκεῖνον, ποὺ μπορεῖ καὶ ψυχὴ καὶ σῶμα νὰ καταδικάσῃ σὲ ὄλεθρο μέσα στὴ γέεννα (στὴν Κόλαση). 29 Δύο σπουργίτια δὲν πωλοῦνται γιὰ μία δεκάρα; Καὶ ὅμως ἕνα ἀπ' αὐτὰ δὲν πέφτει στὴ γῆ (δὲν πεθαίνει) χωρὶς νὰ τὸ ἐπιτρέψῃ ὁ (οὐράνιος) πατέρας σας. 30 Ὅσο δὲ γιὰ σᾶς, ἀκόμη καὶ οἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς σας εἶναι ἀριθμημένες. 31 Μὴ φοβηθῆτε λοιπὸν. Ἄπο πολλὰ σπουργίτια εἶσθε ἀνῶτεροι ἐσεῖς».

32 Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἑμοί ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 33 Ὅστις δ' ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι αὐτὸν καὶ γὰρ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

34 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν. 35 Ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς. 36 Καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ.

37 Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἴὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ οὐκ ἔστι μου ἄξιος. 38 Καὶ ὅς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου ἄξιος. 39 Ὁ εὐρῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔνεκεν ἐμοῦ εὐρήσει αὐτήν.

40 Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται, καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. 41 Ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου λήψεται, καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου μισθὸν δικαίου λήψεται. 42 Καὶ ὅς ἐὰν ποτίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον εἰς ὄνομα μαθητοῦ. ἀμὴν λέγω ὑμῖν. οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

Ἀνάγκη ὁμολογίας

32 «Γιὰ καθένα δέ, ποῦ θὰ κάνῃ ὁμολογία γιὰ μένα μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους, θὰ κάνω καὶ ἐγὼ ὁμολογία γι' αὐτὸν μπροστὰ στὸν Πατέρα μου τὸν οὐράνιο. 33 Ἐκεῖνον δέ, ποῦ θὰ μὲ ἀρνηθῆ μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους, θὰ τὸν ἀρνηθῶ καὶ ἐγὼ μπροστὰ στὸν Πατέρα μου τὸν οὐράνιο».

Ὁ Χριστὸς διχάζει τοὺς ἀνθρώπους!

34 «Μὴ νομίσητε, ὅτι ἦλθα γιὰ νὰ βάλω εἰρήνην στὴ γῆ. Δὲν ἦλθα γιὰ νὰ βάλω εἰρήνην, ἀλλὰ μαχαίρι (σύμβολο πολέμου). 35 Ἦλθα δηλαδὴ νὰ φέρω σὲ διάστασι ἀκόμη καὶ υἷὸ πρὸς τὸν πατέρα του, καὶ θυγατέρα πρὸς τὴ μητέρα της, καὶ νύφη πρὸς τὴν πεθερά της. 36 Ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου καὶ οἱ οἰκιακοὶ του!».

Ὁ Χριστὸς ζητεῖ τὸ πρωτεῖο τῆς ἀγάπης μας καὶ αὐταπάρνησι

37 «Ὅποιος ἀγαπᾷ πατέρα ἢ μητέρα παραπάνω ἀπὸ μένα, δὲν μοῦ εἶναι ἄξιος. Καὶ ὅποιος ἀγαπᾷ υἷὸ ἢ θυγατέρα παραπάνω ἀπὸ μένα, δὲν μοῦ εἶναι ἄξιος. 38 Καὶ αὐτός, ποῦ δὲν παίρνει τὸ σταυρὸ του καὶ δὲν μὲ ἀκολουθεῖ, δὲν μοῦ εἶναι ἄξιος. 39 Ὅποιος θὰ σώσῃ τὸν ἑαυτό του (ἀποφεύγοντας τὸ μαρτύριο), θὰ τὸν χάσῃ. Καὶ ὅποιος θὰ θυσιάσῃ τὸν ἑαυτό του γιὰ χάρι μου, θὰ τὸν σώσῃ».

Ἡ σημασία τῆς φιλοξενίας τῶν κηρύκων τοῦ εὐαγγελίου

40 «Ὅποιος φιλοξενεῖ ἑσᾶς, φιλοξενεῖ ἐμένα, καὶ ὅποιος φιλοξενεῖ ἐμένα, φιλοξενεῖ ἐκεῖνον, ποῦ μὲ ἔστειλε. Ὅποιος φιλοξενεῖ προφήτη λόγῳ τῆς ιδιότητος τοῦ προφήτου, θὰ λάβῃ μισθὸν προφήτου. 41 Καὶ ὅποιος φιλοξενεῖ εὐσεβῆ λόγῳ τῆς ιδιότητος τοῦ εὐσεβοῦς, θὰ λάβῃ μισθὸν εὐσεβοῦς. 42 Καὶ ὅποιος θὰ προσφέρῃ ἀπλῶς ἓνα ποτήρι νερὸ σὲ φυσικὴ κατάστασι (πρᾶγμα ἀδάπανο) σ' ἓνα ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ταπεινοὺς λόγῳ τῆς ιδιότητος τοῦ μαθητοῦ (μου), ἀληθινὰ σᾶς λέγω, δὲν θὰ χάσῃ τὸ μισθὸν του».

11 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσωσιν τοῖς δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.

2 Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, πέμψας δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ 3 εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ Ἐρχόμενος ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν; 4 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννη ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε· 5 Τυφλοὶ ἀναβλέπουσι καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται. 6 Καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

7 Τούτων δὲ πορευομένων ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ Ἰωάννου· Τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; Κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; 8 Ἄλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; Ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἡμφιεσμένον; Ἴδού οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων εἰσὶν. 9 Ἄλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; Προφήτην; Ναὶ λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. 10 Οὗτος γάρ ἐστι περὶ οὗ γέγραπται· Ἴδού ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. 11 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ. Ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων αὐτοῦ ἐστιν. 12 Ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασταὶ ἀρπάζουσιν αὐτήν. 13 Πάντες γὰρ οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος ἕως Ἰωάννου προεφήτευσαν. 14 Καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν Ἡλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. 15 Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.

Ἐρώτημα γιὰ τὸν Ἐρχόμενο καὶ ἀπάντησι τοῦ Ἰησοῦ

11 Ὅταν δὲ ὁ Ἰησοῦς τελείωσε νὰ δίνει ἐντολὰς καὶ ὁδηγίους στοὺς δώδεκα μαθητὰς του, ἀναχώρησε ἀπ' ἐκεῖ, γιὰ νὰ διδάξῃ καὶ νὰ κηρύξῃ στὶς πόλεις τους (στὶς πόλεις δηλαδὴ τῶν Ἰουδαίων).

2 Ὁ δὲ Ἰωάννης, ὅταν ἄκουσε στὴ φυλακὴ τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, ἔστειλε δύο ἀπὸ τοὺς μαθητὰς του 3 καὶ τὸν ρώτησε: «Σὺ εἶσαι ὁ Ἐρχόμενος (ὁ Μεσσίας) ἢ πρέπει νὰ περιμένουμε ἄλλον;». 4 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε καὶ τοὺς εἶπε: «Πηγαίνετε καὶ ἀναφέρετε στὸν Ἰωάννη ὅσα ἀκούετε καὶ βλέπετε: 5 Τυφλοὶ ἀποκτοῦν τὸ φῶς καὶ κουτσοὶ περιπατοῦν, λεπροὶ καθαρίζονται (ἀπὸ τῆ λέπρα) καὶ κωφοὶ ἀκούουν, νεκροὶ ἀνασταίνονται καὶ πτωχοὶ ἀκούουν χαρμόσυνα μηνύματα. 6 Καὶ εὐτυχὴς εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ δὲν θὰ κλονισθῇ ἀπέναντί μου».

Ὁ Ἰησοῦς πλέκει τὸ ἐγκώμιο τοῦ Ἰωάννου

7 Ὅταν δὲ αὐτοὶ ἀναχωροῦσαν, ὁ Ἰησοῦς ἄρχισε νὰ λέγῃ στὰ πλήθη γιὰ τὸν Ἰωάννη: «Τί βγήκατε στὴν ἔρημο νὰ ἰδῆτε; Κανένα καλάμι, ποὺ σαλεύεται ἀπὸ τὸν ἀνεμὸ; (Ὁχι βεβαίως). 8 Ἄλλὰ τί βγήκατε νὰ ἰδῆτε; Κανένα ἄνθρωπο ντυμένο μὲ πολυτελῆ ἐνδύματα; Ἴδού, αὐτοὶ ποὺ φοροῦν τὰ πολυτελῆ ἐνδύματα βρίσκονται στ' ἀνάκτορα. 9 Ἄλλὰ τί βγήκατε νὰ ἰδῆτε; Προφήτη; Ναί, σὰς λέγω, καὶ περισσότερο ἀπὸ προφήτη. 10 Διότι αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος, γιὰ τὸν ὁποῖο ἔχει γραφῆ: Ἴδού ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελιάφορό μου πρῶτωτέρα ἀπὸ σένα, καὶ θὰ προετοιμάσῃ τὸ δρόμο σου. 11 Ἀληθινὰ σὰς λέγω, γυναίκα δὲν γέννησε ἄνδρα μεγαλύτερο ἀπὸ τὸν Ἰωάννη τὸ Βαπτιστή. Ἐν τούτοις ὁ μικρότερος στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν (στὴν Ἐκκλησία) εἶναι μεγαλύτερος ἀπ' αὐτόν (ἐξ ἐπόψεως πνευματικῶν προνομιῶν). 12 Ἀπὸ τίς ἡμέρες δὲ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ μέχρι τώρα ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν τρέχει μὲ βιασύνη, καὶ ὅσοι βιάζονται τοὺς ἑαυτοὺς τους (προφθάνουν καὶ) τὴν ἀρπάζουν. 13 Ὅλοι δὲ οἱ προφῆτες καὶ ὁ νόμος προφήτευσαν μέχρι τὸν Ἰωάννη. 14 Καὶ ἂν θέλετε νὰ παραδεχθῆτε, αὐτὸς εἶναι ὁ Ἡλίας, ὁ ὁποῖος (κατὰ τὴ Γραφὴ καὶ τοὺς γραμματεῖς) μέλλει νὰ ἔλθῃ (ὁ Ἰωάννης δηλαδὴ εἶναι ὁμοῖος μὲ τὸ θαυμαστὸ Ἡλία, εἶναι ἕνας ἄλλος Ἡλίας). 15 Ὅποιος ἔχει αὐτιά γιὰ νὰ ἀκούῃ. ἄς ἀκούῃ».

16 Τίνι δὲ ὁμοίωσω τὴν γενεὰν ταύτην; Ὅμοια ἐστὶ παιδίους καθημένοις ἐν ἀγοραῖς, ἃ προσφωνοῦντα τοῖς ἐταίροις αὐτῶν
17 λέγουσιν·

— Ἡ ὑλῆσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε.

— Ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκόψασθε.

18 Ἦλθε γὰρ Ἰωάννης μῆτε ἐσθίων μῆτε πίνων, καὶ λέγουσιν· Δαιμόνιον ἔχει. 19 Ἦλθεν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν· Ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἀμαρτωλῶν. Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς.

20 Τότε ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλείους διυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόησαν· 21 Οὐαὶ σοι, Χοραζὶν, οὐαὶ σοι, Βηθσαϊδὰ· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγενήθησαν αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῶ καθήμεναι μετενόησαν. 22 Πλὴν λέγω ὑμῖν, Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ Κρίσεως ἢ ὑμῖν. 23 Καὶ σύ, Καπερναοὺμ, ἡ ἕως οὐρανοῦ ὑψωθείσα, ἕως ἄδου καταβιβασθήσῃ· ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοις ἐγενήθησαν αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν σοί, ἔμειναν ἂν μέχρι τῆς σήμερον. 24 Πλὴν λέγω ὑμῖν ὅτι γῆ Σοδόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ Κρίσεως ἢ σοί.

25 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἐξομολογοῦμαί σοι, Ἄτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις. 26 Ναί, ὁ Πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἐμπροσθέν σου.

Ἀπόρριψι καὶ δικαίωσι τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ

16 «Μὲ τί δὲ νὰ παρομοιάσω αὐτὴ τὴ γενεά; Ὅμοιάζει μὲ παιδιά, ποὺ κάθονται σὲ ομάδες, καὶ προσφωνοῦν οἱ παῖκτες τῆς μιᾶς ομάδος τοὺς συμπαῖκτες τῆς ἄλλης ομάδος 17 καὶ λέγουν μεταξὺ τους:

— Σᾶς παίξαμε χαρούμενα τραγούδια, ἀλλὰ δὲν χορέψατε.

— Σᾶς τραγουδήσαμε μοιρολόγια, ἀλλὰ δὲν κλάψατε.

18 Ἦλθε δηλαδὴ ὁ Ἰωάννης χωρὶς νὰ τρώγῃ καὶ χωρὶς νὰ πίνῃ, καὶ λέγουν: «Δαιμόνιο ἔχει». 19 Ἦλθε ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ τρώγει καὶ πίνει, καὶ λέγουν: «Ἰδοὺ ἄνθρωπος φαγᾶς καὶ οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἀμαρτωλῶν». Ἄλλ' ἡ σοφία δικαιώθηκε ἀπὸ τὰ τέκνα τῆς (οἱ συνετοὶ ἀνθρωποὶ ἀναγνώρισαν, ὅτι καὶ διὰ μέσου τοῦ Ἰωάννου καὶ διὰ μέσου τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐνήργησε ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ. Καὶ τῶν δύο ἀνδρῶν ὁ τρόπος τῆς ζωῆς εἶναι ὀρθός)».

Ταλανισμὸς ἀμετανοήτων πόλεων

20 Τότε (ὁ Ἰησοῦς) ἄρχισε νὰ ταλανίζει τὶς πόλεις, στὶς ὁποῖες ἔγιναν τὰ περισσότερα θαύματά του, διότι δὲν μετενόησαν: 21 «Ἄλλοίμονο σὲ σένα, Χοραζὶν, ἀλλοίμονο σὲ σένα, Βηθσαϊδὰ! Διότι, ἐὰν τὰ θαύματα, ποὺ ἔγιναν σὲ σᾶς, γίνονταν στὴν Τύρο καὶ στὴ Σιδῶνα, πρὸ πολλοῦ θὰ μετανοοῦσαν καὶ θὰ κάθονταν μὲ σάκκο (σὰν ἔνδυμα) καὶ μὲ στάχτη (σὸ κεφάλι). 22 Γ' αὐτὸ σᾶς βεβαιῶνω, ὅτι ἡ Τύρος καὶ ἡ Σιδῶν θὰ κριθοῦν ἐπιεικέστερα ἀπὸ σᾶς κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Κρίσεως. 23 Καὶ σύ, Καπερναοὺμ, ποὺ ὑψώθηκες μέχρι τὸν οὐρανό, θὰ κατεβασθῆς μέχρι τὸν ἄδῃ! Διότι, ἐὰν στὰ Σόδομα γίνονταν τὰ θαύματα, ποὺ ἔγιναν σὲ σένα, θὰ ἔμειναν μέχρι σήμερα (δὲν θὰ καταστρέφονταν). 24 Γ' αὐτὸ σᾶς βεβαιῶνω, ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς γῆς τῶν Σοδόμων θὰ κριθοῦν ἐπιεικέστερα ἀπὸ σένα κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Κρίσεως».

Ὁ Ἰησοῦς δοξολογεῖ τὸν Πατέρα

25 Τότε ὁ Ἰησοῦς μίλησε καὶ εἶπε: «Σὲ δοξολογῶ, Πατέρα, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, διότι ἀπέκρυψες αὐτὰ (τὰ οὐράνια μυστήρια) ἀπὸ σοφοῦς καὶ εὐφρεῖς, καὶ τὰ φανέρωσες σὲ νήπια. 26 Ναί, Πατέρα, διότι ἔτσι θέλησες».

27 Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου. Καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν Υἱὸν εἰ μὴ ὁ Πατήρ, οὐδὲ τὸν Πατέρα τις ἐπιγινώσκει εἰ μὴ ὁ Υἱὸς καὶ ὃ ἂν βούληται ὁ Υἱὸς ἀποκαλύψαι.

28 Δεῦτε πρὸς με, πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ ἐγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς. 29 Ἄρατε τὸν ζυγὸν μου ἐφ' ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρᾶξός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ. Καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν· 30 ὁ γὰρ ζυγὸς μου χρηστός καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν.

12 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασιν διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπέινασαν, καὶ ἤρξαντο τίλλειν στάχυνας καὶ ἔσθιεν. 2 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες εἶπον αὐτῷ· Ἴδοὺ οἱ μαθηταὶ σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν Σαββάτῳ. 3 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαυὶδ ὅτε ἐπέινασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; 4 Πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ μὴ μόνοις τοῖς ἱερεῦσι; 5 Ἡ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ ὅτι τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ Σάββατον βεβηλοῦσι, καὶ ἀναίτιοί εἰσι; 6 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ ἱεροῦ μεῖζόν ἐστιν ὧδε. 7 Εἰ δὲ ἐγνώκατε τί ἐστὶν Ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναίτιους. 8 Κύριος γάρ ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ Σαββάτου.

9 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν. 10 Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος ἦν ἐκεῖ τὴν χεῖρα ἔχων ξηράν. Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· Εἰ ἔξεστι τοῖς σάββασιν θεραπεύειν; ἢνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. 11 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Τίς ἐστὶν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος ὃς ἔχει πρόβατον ἓν. καὶ ἂν ἐμπίσῃ τοῦτο

Ποιὸς γνωρίζει τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸ

27 «Ὅλα μοῦ παραδόθηκαν ἀπὸ τὸν Πατέρα μου. Καὶ κανεὶς δὲν γνωρίζει τὸν Υἱὸ, παρὰ μόνον ὁ Πατέρας, οὔτε τὸν Πατέρα γνωρίζει κανεὶς, παρὰ μόνον ὁ Υἱός, καὶ ἐκεῖνος, στὸν ὅποιο θὰ θελήσῃ ὁ Υἱὸς ν' ἀποκαλύψῃ».

Ὁ ἀναπαυτικὸς ζυγὸς τοῦ Χριστοῦ

28 «Ἐλάτε πρὸς ἐμένα, ὅλοι οἱ κουρασμένοι καὶ καταπονημένοι, καὶ ἐγὼ θὰ σᾶς ἀναπαύσω. 29 Πάρετε τὸ ζυγὸ μου ἐπάνω σας, καὶ διὰ τῆς πείρας μάθετε γιὰ μένα, ὅτι εἶμαι συγκαταβατικὸς καὶ ταπεινὸς στὸ πνεῦμα. Naί, οἱ ψυχές σας θὰ βροῦν ἀνάπαυσι. 30 Διότι ὁ ζυγὸς μου εἶναι ἀπαλός, καὶ τὸ φορτίο μου ἐλαφρό».

Ὅχι ἀπόλυτη καὶ σχολαστικὴ τήρησι τοῦ Σαββάτου

12 Ἐκεῖνον τὸν καιρὸ πέρασε ὁ Ἰησοῦς τὸ Σάββατο μέσα ἀπὸ σπαρτά. Οἱ δὲ μαθηταὶ τοῦ πεῖνασαν, καὶ ἄρχισαν ν' ἀποσπούν στάχυνά καὶ νὰ τρώγουν. 2 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι, ὅταν εἶδαν αὐτό, εἶπαν σ' αὐτόν· «Ἴδοὺ οἱ μαθηταὶ σου κάνουν ὅ,τι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ κάνουν τὸ Σάββατο». 3 Αὐτὸς δὲ εἶπε σ' αὐτούς· «Δὲν διαβάσατε τί ἔκανε ὁ Δαβὶδ, ὅταν πείνασε αὐτὸς καὶ οἱ σύντροφοί του; 4 Ὅτι μπῆκε δηλαδὴ στὸν οἶκο τοῦ Θεοῦ καὶ ἔφαγε τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως, τοὺς ὁποῖους δὲν ἐπιτρέπεται σ' αὐτὸν νὰ φάγῃ οὔτε στοὺς συντρόφους του, παρὰ μόνο στοὺς ἱερεῖς; 5 Ἡ δὲν διαβάσατε στὸ νόμο, ὅτι τὸ Σάββατο οἱ ἱερεῖς μέσα στὸ ναὸ παραβαίνουν τὴν ἀρχία τοῦ Σαββάτου, καὶ ὅμως εἶναι ἀθῶοι; 6 Σᾶς βεβαιῶνω δέ, ὅτι ἐδῶ εἶναι ἀνώτερο ἀπὸ τὸ ναὸ. 7 Ἄν ἐπίσης εἶχατε καταλάβει τί σημαίνει, Εὐσπλαγγνία θέλω καὶ ὄχι θυσία, δὲν θὰ καταδικάζατε τοὺς ἀθῶους. 8 Ὁ δὲ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι κύριος καὶ τοῦ Σαββάτου».

Θεραπεία κατὰ τὸ Σάββατο

9 Ἀφοῦ δὲ ἔφυγε ἀπ' ἐκεῖ, ἦλθε στὴ συναγωγὴ τους. 10 Καὶ ἰδοὺ ἦταν ἐκεῖ ἓνας ἄνθρωπος, ποὺ εἶχε τὸ χεῖρι τοῦ παράλυτο. Καὶ γιὰ νὰ τὸν κατηγορήσουν, τοῦ ὑπέβαλαν αὐτὸ τὸ ἐρώτημα· «Ἐπιτρέπεται τὸ Σάββατο νὰ ἐνεργῇ κανεὶς θεραπείες;». 11 Αὐτὸς δὲ τοὺς εἶπε· «Ποιὸς ἄνθρωπος ἀπὸ σᾶς θὰ βρεθῆ. ποὺ θὰ ἔγῃ ἓνα πρόβατο. καὶ. ἐὰν αὐτὸ

τοῖς σάββασιν εἰς βόθυνον, οὐχὶ κρατήσῃ αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ; 12 Πόσω οὖν διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου; Ὡστε ἕξεσσι τοῖς σάββασι καλῶς ποιεῖν. 13 Τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· Ἔκτεινόν σου τὴν χεῖρα. Καὶ ἐξέτενε, καὶ ἀποκατεστάθη ὑγιής ὡς ἡ ἄλλη. 14 Ἐξελθόντες δὲ οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν. 15 Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν.

Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας, 16 καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερόν ποιήσωσιν αὐτόν, 17 ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος· 18 Ἴδοὺ ὁ παῖς μου, ὃν ἠρέτισα, ὁ ἀγαπητός μου, εἰς ὃν εὐδόκησεν ἡ ψυχὴ μου. Θήσω τὸ Πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν, καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ. 19 Οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυγάζει, οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις τὴν φωνὴν αὐτοῦ. 20 Κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει καὶ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει, ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς ὕκος τὴν κρίσιν. 21 Καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπισοῦσι.

22 Τότε προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος τυφλὸς καὶ κωφός, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὥστε τὸν τυφλὸν καὶ κωφὸν καὶ λαλεῖν καὶ βλέπειν. 23 Καὶ ἐξίσταντο πάντες οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον· Μήτηρ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς Δαυὶδ; 24 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον· Οὗτος οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια εἰμῆ ἐν τῷ Βεελζεβούλ, ἄρχοντι τῶν δαιμονίων. 25 Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς· Πᾶσα βασιλεία μερυσθεῖσα καθ' ἑαυτὴν ἐρημοῦται, καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία μερυσθεῖσα καθ' ἑαυτὴν οὐ σταθήσεται. 26 Καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς τὸν Σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ' ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; 27 Καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβούλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; Διὰ τοῦτο αὐτοὶ κριταὶ ἔσονται ὑμῶν. 28 Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Πνεύματι Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαι-

πέση τὸ Σάββατο σὲ λάκκο, δὲν θὰ τὸ πιάσῃ καὶ δὲν θὰ τὸ σηκώσῃ; 12 Ἀλλὰ πόσο ἀνώτερος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ πρόβατο; Ὡστε ἐπιτρέπεται τὸ Σάββατο νὰ κἀνῃ κανεὶς τὸ καλὸ». 13 Τότε λέγει στὸν ἄνθρωπο· «Ἄπλωσε τὸ χέρι σου». Καὶ τὸ ἄπλωσε, καὶ ἀποκαταστάθηκε, ὥστε νὰ εἶναι ὑγιὲς ὅπως τὸ ἄλλο. 14 Τότε οἱ Φαρισαῖοι πῆγαν καὶ ἔκαναν συμβούλιο ἐναντίον του, γιὰ νὰ τὸν θανατώσωσιν. 15 Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς γνώρισε (τὸ σχέδιό τους) καὶ ἀναχώρησε ἀπ' ἐκεῖ.

Προφητεία γιὰ τὴν ταπεινοφροσύνη καὶ εὐσπλαγχνία τοῦ Μεσσία

Καὶ τὸν ἀκολούθησαν πλήθη πολλὰ, καὶ τοὺς θεράπευσε ὅλους (ὅσοι ἦταν ἀσθενεῖς). 16 Καὶ τοὺς διέταξε αὐστηρὰ νὰ μὴ τὸν διαφημίσουν. 17 Καὶ ἔτσι ἐκπληρώθηκε ὁ λόγος, ποὺ ἐλέχθη διὰ τοῦ προφήτου Ἡσαΐα· 18 Ἴδοὺ ὁ δοῦλος μου, τὸν ὁποῖον ἐξέλεξα, ὁ ἀγαπητὸς Υἱὸς μου, στὸν ὁποῖον ἔδωσα τὴν ἐκλογή μου. Θὰ θέσω τὸ Πνεῦμα μου σ' αὐτόν, καὶ θὰ ἐξαγγεῖλῃ ἔλεος στὰ ἔθνη. 19 Δὲν θὰ φιλονικῇ καὶ δὲν θὰ κραυγάζῃ, οὔτε θὰ ἀκούῃ κανεὶς τὴ φωνὴ του στὸς δρόμους. 20 Καλὰμὶ ραγισμένο δὲν θὰ σπάσῃ, καὶ λυχνάρη ποὺ τρεμοσβήνει δὲν θὰ σβήσῃ, ἀλλὰ θὰ κἀνῃ τὴν εὐσπλαγχνία νὰ νικήσῃ. 21 Καὶ στὸ ὄνομά του τὰ ἔθνη θὰ ἐλπίζουν.

Πῶς ὁ Ἰησοῦς βγάζει τὰ δαιμόνια

22 Τότε ὠδηγήθηκε σ' αὐτόν ἕνας δαιμονιζόμενος τυφλὸς καὶ ἄλαλος, καὶ τὸν θεράπευσε, ὥστε ὁ τυφλὸς καὶ ἄλαλος καὶ νὰ ὁμιλῇ καὶ νὰ βλέπῃ. 23 Καὶ ἐκπλήσσονταν ὅλα τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ καὶ ἔλεγαν· «Μήπως αὐτὸς εἶναι ὁ Μεσσίας, ὁ Υἱὸς Δαβὶδ;». 24 Ἀλλ' οἱ Φαρισαῖοι, ὅταν ἄκουσαν αὐτό, εἶπαν· «Αὐτὸς δὲν βγάζει τὰ δαιμόνια, παρὰ μετὰ τῆ δύναμι τοῦ Βεελζεβούλ, τοῦ ἄρχοντος τῶν δαιμονίων». 25 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, γνωρίζοντας τίς σκέψεις τους, εἶπε σ' αὐτούς· «Κάθε βασίλειο, ποὺ χωρίσθηκε σ' ἀντιμαχόμενα μέρη, καταστρέφεται. Ἐπίσης κάθε πόλις ἢ οἰκογένεια, ποὺ χωρίσθηκε σ' ἀντιμαχόμενα μέρη, δὲν δύναται νὰ σταθῇ (ἀλλὰ διαλύεται). 26 Ἐὰν καὶ ὁ Σατανᾶς βγάξῃ τὸ Σατανᾶ, χωρίσθηκε σ' ἀντιμαχόμενα μέρη. Ἀλλὰ τότε πῶς εἶναι δυνατὸ νὰ σταθῇ τὸ βασίλειό του; (Θὰ εἶχε διαλυθῇ). 27 Ἄν δὲ ἐγὼ βγάλω τὰ δαιμόνια μετὰ τῆ δύναμι τοῦ Βεελζεβούλ, οἱ μαθηταὶ σας μετὰ τίνας τῆ δύναμι τὰ βγάξουν; Γι' αὐτὸ αὐτοὶ θὰ σᾶς καταδικάσωσιν. 28 Ἄν ὅμως ἐγὼ βγάλω τὰ δαιμόνια μετὰ τῆ δύναμι τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, ἄρα

μόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. **29** Ἡ πῶς δύναται τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκευῆ αὐτοῦ ἀρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον δῆσῃ τὸν ἰσχυρόν; Καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. **30** Ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἔστι, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει.

31 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις, ἡ δὲ τοῦ Πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις. **32** Καὶ ὃς ἐὰν εἶπῃ λόγον κατὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς δ' ἂν εἶπῃ κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ οὔτε ἐν τῷ νῦν αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι.

33 Ἡ ποιήσατε τὸ δένδρον καλόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν, ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται. **34** Γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν πονηροὶ ὄντες; Ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ. **35** Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει ἀγαθὰ, καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά. **36** Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥήμα ἀργὸν ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσι περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ Κρίσεως· **37** ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιοθήσῃ καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ.

38 Τότε ἀπεκρίθησάν τινες τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων λέγοντες· Διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν. **39** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον

ἔφθασε σὲ σᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. **29** Ἡ πῶς δύναται κανεὶς νὰ μπῆ στὸ σπίτι τοῦ ἰσχυροῦ καὶ νὰ ἀρπάξῃ τὰ ὑπάρχοντά του, ἐὰν πρῶτα δὲν δέσῃ τὸν ἰσχυρό; Μόνο τότε δύναται νὰ λεηλατήσῃ τὸ σπίτι του. **30** Ὅποιος δὲν εἶναι μαζί μου, εἶναι ἐναντίον μου. Καὶ ὅποιος δὲν μαζεύει μαζί μου, σκορπίζει».

Ἡ βλασφημία κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος

31 «Γι' αὐτὸ σᾶς λέγω, κάθε ἁμαρτία καὶ ἀσέβεια θὰ συγχωρηθῇ στοὺς ἀνθρώπους, ἀλλ' ἡ ἀσέβεια πρὸς τὸ Πνεῦμα δὲν θὰ συγχωρηθῇ στοὺς ἀνθρώπους. **32** Καὶ ὅποιος θὰ εἶπῃ λόγο κατὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου (διότι σκανδαλίζεται ἀπὸ τὴν ταπεινὴ ἀνθρώπινη ἐμφάνισί του καὶ ἀπιστεῖ), θὰ τοῦ συγχωρηθῇ (ἐὰν βεβαίως μετανοήσῃ). Ἄλλ' ὅποιος θὰ εἶπῃ λόγο κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, οὐδέποτε θὰ τοῦ συγχωρηθῇ (διότι «βλασφημία», ἦτοι προσβολή, ἀσέβεια, κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι τοῦτο· τὸ νὰ βλέπῃ κανεὶς ὀλοφάνερη ἐκδήλωσι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τῆς Θεότητος, διὰ θαύματος, ὅπως εἶναι ἡ ἐκβολὴ δαιμονίου, καὶ ὅμως νὰ μὴ πιστεῦῃ, ἀλλὰ νὰ διαστρέφῃ τὴν ἔννοια τοῦ θαύματος. Τοῦτο σημαίνει πῶρωςι καὶ διαστροφή τῆς συνειδήσεως καὶ ἀμετανοησία, γι' αὐτὸ καὶ οὐδέποτε συγχωρεῖται)».

Τὸ δένδρο γνωρίζεται ἀπὸ τὸν καρπό...

33 «Ἡ θεωρήσετε τὸ δένδρο καλὸ καὶ τὸν καρπὸ του καλὸ, ἢ θεωρήσετε τὸ δένδρο κακὸ καὶ τὸν καρπὸ του κακὸ, διότι ἀπὸ τὸν καρπὸ γνωρίζεται τὸ δένδρο (ἂν εἶναι καλὸ ἢ κακὸ). **34** Τέκνα γεννημένα ἀπὸ ὀχιές, πῶς δύνασθε νὰ λαλήτε ἀγαθὰ, ἀφοῦ εἰσθε κακοί; Διότι τὸ στόμα λαλεῖ ἀπὸ τὸ περιεχόμενον τῆς ψυχῆς, ποῦ ξεχειλίζει. **35** Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ ἀγαθὸ ἀπόθεμα βγάζει ἀγαθὰ, καὶ ὁ κακὸς ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ κακὸ ἀπόθεμα βγάζει κακὰ. **36** Σᾶς βεβαιώνω δέ, ὅτι γιὰ κάθε συκοφαντικὸ λόγο, ποῦ θὰ εἰποῦν οἱ ἄνθρωποι, θὰ δώσουν λόγο γι' αὐτὸν κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Κρίσεως. **37** Ναί, ἀπὸ τοὺς λόγους σου θὰ δικαιωθῆς καὶ ἀπὸ τοὺς λόγους σου θὰ καταδικασθῆς».

Τὸ σημεῖο τοῦ Ἰωῶ

38 Τότε μερικοὶ ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς καὶ τοὺς Φαρισαίους ἔλαβαν τὸ λόγο καὶ εἶπαν· «Διδάσκαλε, θέλουμε νὰ ἰδοῦμε ἀπὸ σένα σημεῖο (θαῦμα)». **39** Αὐτὸς δὲ τότε τοὺς εἶπε· «Γενεὰ πονηρὴ καὶ μοιχαλὶς ἐπιμῶνας ζητεῖ σημεῖο. ἀλλὰ σημεῖο δὲν θὰ δοθῇ σ' αὐτή. παρὰ τὸ σι-

ἐπιζητεί, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰμὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. 40 Ὡσπερ γὰρ ἐγένετο Ἰωνᾶς ὁ προφήτης ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως ἔσται καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.

41 Ἄνδρες Νινευίται ἀναστήσονται ἐν τῇ Κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν, ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. 42 Βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ Κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτήν, ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶντος, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶντος ὧδε.

43 Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων ζητοῦν ἀνάπασιν, καὶ οὐχ εὐρίσκει. 44 Τότε λέγει· Εἰς τὸν οἶκόν μου ἐπιστρέψω ὅθεν ἐξῆλθον. Καὶ ἐλθὼν εὐρίσκει σχολάζοντα καὶ σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. 45 Τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἔτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ ἐισεληθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων. Οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ τῇ πονηρᾷ ταύτῃ.

46 Ἐτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις ἰδοὺ ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰστήκεισαν ἔξω, ζητοῦντες λαλήσαι αὐτῷ. 47 Εἶπε δὲ τις αὐτῷ· Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοὶ σου εἰστήκασιν ἔξω ζητοῦντές σε ἰδεῖν. 48 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ λέγοντι αὐτῷ· Τίς ἐστὶν ἡ μήτηρ μου καὶ τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου; 49 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔφη· Ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου· 50 ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτὸς μου ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

μεῖο τοῦ Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. 40 Ὅπως δηλαδὴ ὁ Ἰωνᾶς ὁ προφήτης ἦταν στὴν κοιλία τοῦ κήτους (μεγάλου φαριοῦ) τρεῖς ἡμέρες', ἔτσι θὰ εἶναι καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου στὴν κοιλία τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρες'».

Ἐθνικαὶ θὰ καταδικάσουν τοὺς ἀπίστους Ἰουδαίους

41 «Ἄνθρωποι τῆς Νινευῖ θ' ἀναστηθοῦν κατὰ τὴν Κρίσι μαζί μ' αὐτὴ τῇ γενεᾷ καὶ θὰ τὴν καταδικάσουν, διότι μετανόησαν ἐξ αἰτίας τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ ἐδῶ εἶναι ἀνώτερο ἀπὸ τὸν Ἰωνᾶ. 42 Βασίλισσα τοῦ Νότου θ' ἀναστηθῇ κατὰ τὴν Κρίσι μαζί μ' αὐτὴ τῇ γενεᾷ καὶ θὰ τὴν καταδικάσῃ, διότι ἦλθε ἀπὸ τὰ περάτα τῆς γῆς γιὰ ν' ἀκούσῃ τὴ σοφία τοῦ Σολομῶντος, καὶ ἰδοὺ ἐδῶ εἶναι ἀνώτερο ἀπὸ τὸ Σολομῶντα».

Ἐποτροπὴ δαιμονισμοῦ σὲ χειρότερη μορφή

43 «Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτο πνεῦμα βγῇ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, περνάει ἀπὸ ἀνύδρους τόπους καὶ ζητεῖ ἀνάπασιν, ἀλλὰ δὲν βρίσκει. 44 Τότε λέγει· «Θὰ ἐπιστρέψω στὸ σπίτι μου, ἀπ' ὅπου βγῆκα». Καὶ ὅταν ἔλθῃ, τὸ βρίσκει ἥσυχο καὶ σαρωμένο καὶ εὐτρεπισμένο (ἔτιμο νὰ δεχθῆ ἑπίσκεψιν). 45 Τότε πηγαίνει καὶ παραλαμβάνει μαζί του ἄλλα ἑπτὰ πνεύματα, πονηρότερα του, καὶ μπαίνουν καὶ κατοικοῦν ἐκεῖ, καὶ ἔτσι ἡ τελευταία κατάστασι τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου γίνεται χειρότερη ἀπὸ τὴν πρώτη. Ἐτσι θὰ συμβῆ καὶ σ' αὐτὴ τῇ γενεᾷ τὴν πονηρῇ».

Ἡ πνευματικὴ συγγένεια ἀνώτερη τῆς σαρκικῆς

46 Ἐνῶ δὲ αὐτὸς μιλοῦσε ἀκόμη στὰ πλήθη, ἰδοὺ ἡ μητέρα καὶ οἱ ἀδελφοὶ του παρουσιάσθησαν ἔξω καὶ ζητοῦσαν νὰ τοῦ μιλήσουν. 47 Τοῦ εἶπε δὲ κάποιος· «Ἰδοὺ ἡ μητέρα σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου εἶναι ἔξω καὶ ζητοῦν νὰ σε ἰδοῦν». 48 Αὐτὸς δὲ ἀποκρίθηκε σ' αὐτὸν ποῦ τοῦ μίλησε· «Ποῖα εἶναι ἡ μητέρα μου καὶ ποιοὶ εἶναι οἱ ἀδελφοί μου;». 49 Καὶ δεῖχνοντας μὲ τὸ χερί του τοὺς μαθητὰς του εἶπε· «Ἰδοὺ ἡ μητέρα μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. 50 Naί, ὅποιος θὰ κάνῃ τὸ θέλημα τοῦ Πατέρα μου τοῦ οὐρανοῦ, αὐτὸς εἶναι ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μητέρα μου».

1. Τὴ λέξι «ἡμέρα» ἐδῶ στὴ μετάφρασι χρησιμοποιοῦμε ὄχι ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴ νύκτα, ἀλλὰ μὲ τὴν εὐρεία ἔννοιαν τοῦ ἡμερονικίου ὡς ἐνιαίας καὶ ἀδιαιρέτης μονάδος.

13 Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξεληθὼν ὁ Ἰησοῦς τῆς οἰκίας ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν. **2** Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἰστήκει. **3** Καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς λέγων· Ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείραι. **4** Καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ἃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδὸν, καὶ ἐλθόντα τὰ πετεινὰ κατέφαγεν αὐτά· **5** ἄλλα δὲ ἔπεσαν ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλε διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς, **6** ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ρίζαν ἐξηράνθη· **7** ἄλλα δὲ ἔπεσαν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἀκανθαὶ καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά· **8** ἄλλα δὲ ἔπεσαν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπὸν ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἐξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα. **9** Ὁ ἔχων ὠτα ἀκούειν ἀκουέτω.

10 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ εἶπον αὐτῷ· Διατί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς; **11** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· ὅτι ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται. **12** Ὅστις γὰρ ἔχει, δοθησεται αὐτῷ καὶ περισσευθήσεται· ὅστις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. **13** Διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι καὶ ἀκούοντες μὴ ἀκούωσι μηδὲ συνῶσι, μήποτε ἐπιστρέψωσι· **14** καὶ τότε πληρωθήσεται αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἡσαΐου ἢ λέγουσα· Ἄκοῦ ἄκούσατε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε· **15** ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰάσωμαι αὐτούς.

Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως

13 Ἐκείνῃ δὲ τὴν ἡμέρα ὁ Ἰησοῦς βγήκε ἀπὸ τοῦ σπίτι καὶ καθόταν κοντὰ στὴ λίμνη. **2** Καὶ συγκεντρώθηκαν κοντὰ του πλήθη πολλὰ, ὥστε ἀναγκάσθηκε νὰ μπῆ καὶ νὰ καθῆσθαι σὲ πλοῖο, ἐνῶ ὅλο τὸ πλῆθος στεκόταν στὸ γιαλὸ. **3** Καὶ τοὺς μίλησε γιὰ πολλὰ πράγματα μὲ παραβολὲς λέγοντας· «Ἰδοὺ, βγήκε ὁ σπορεὺς γιὰ νὰ σπείρῃ. **4** Καὶ ὅταν ἔσπερνε, ἄλλοι μὲν σπόροι ἔπεσαν στὸ δρόμο καὶ ἤλθαν τὰ πετεινὰ καὶ τοὺς κατέφαγαν· **5** ἄλλοι δὲ σπόροι ἔπεσαν στὸ πετρώδες ἔδαφος, ὅπου δὲν ὑπῆρχε χῶμα πολὺ, καὶ ἀμέσως φύτρωσαν, διότι δὲν εἶχαν βάθος χῶματος, **6** καὶ ὅταν ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, δέχτηκαν τὶς καυστικὲς ἀκτίνες καί, ἐπειδὴ δὲν εἶχαν ρίζα (βαθεῖα ρίζα), ξεράθηκαν· **7** ἄλλοι δὲ σπόροι ἔπεσαν σὲ μέρη, ὅπου ὑπῆρχαν σπόροι ἀγκαθιῶν, καὶ φύτρωσαν καὶ ὑψώθηκαν τὰ ἀγκάθια καὶ τοὺς ἐπνίξαν τελείως· **8** καὶ ἄλλοι σπόροι ἔπεσαν στὸ χῶμα τὸ καλὸ καὶ ἔδωσαν καρπὸ, ἄλλος μὲν σπόρος ἑκατό, ἄλλος δὲ ἐξήντα, καὶ ἄλλος τριάντα. **9** Ὅποιος ἔχει αὐτιά γιὰ νὰ ἀκούῃ, ἄς ἀκούῃ».

Γιατί ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ μὲ παραβολές

10 Τότε πῆγαν κοντὰ του οἱ μαθηταὶ καὶ τοῦ εἶπαν· «Γιατί τοὺς ὁμιλεῖς μὲ παραβολές;». **11** Αὐτὸς δὲ τοὺς ἀπάντησε· «Διότι σ' ἐσᾶς ἔχει δοθῆ (ἡ τιμὴ) νὰ γνωρίσατε τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐνῶ σ' ἐκείνους δὲν ἔχει δοθῆ. **12** Ὅποιος δὲ ἔχει, θὰ δοθῆ σ' αὐτόν, καὶ θὰ περισσεύσῃ. Ἀντιθέτως, ὅποιος δὲν ἔχει, καὶ αὐτό (τὸ λίγο), ποὺ ἔχει, θὰ τοῦ ἀφαιρεθῆ. **13** Γι' αὐτὸ τοὺς ὁμιλῶ μὲ παραβολές, ὥστε, ἐνῶ βλέπουν, νὰ μὴ βλέπουν, καὶ ἐνῶ ἀκούουν, νὰ μὴ ἀκούουν, μήτε νὰ καταλάβουν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μὴ ἐπιστρέψουν. **14** Καὶ τότε θὰ ἐκπληρωθῆ σ' αὐτοὺς ἡ προφητεία τοῦ Ἡσαΐα, ἡ ὁποία λέγει· Ὅ ἀκούσατε θὰ ἀκούσατε, ἀλλὰ δὲν θὰ καταλάβετε. Καὶ θὰ ἴδητε θὰ ἴδητε, ἀλλὰ δὲν θὰ ἴδητε. **15** Διότι σκοτίσθηκε ὁ νοῦς αὐτοῦ τοῦ λαοῦ, καὶ κώφευσαν, καὶ ἔκλεισαν τὰ μάτια τους, γιὰ νὰ μὴ ἴδωῦν μὲ τὰ μάτια καὶ ἀκούσωῦν μὲ τὰ αὐτιά καὶ καταλάβωῦν μὲ τὸ νοῦ καὶ ἐπιστρέψωῦν, καὶ τοὺς συγγωροῦσῃ».

16 Ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοί, ὅτι βλέπουσι, καὶ τὰ ὤτα ὑμῶν, ὅτι ἀκούουσιν. 17 Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.

18 Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ σπειράντος. 19 Παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς βασιλείας καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ Πονηρὸς καὶ αἶρει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν ὁ παρά τὴν ὁδὸν σπαρεῖς. 20 Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ εὐθέως μετὰ χαρᾶς δεχόμενος καὶ λαμβάνων αὐτόν· 21 οὐκ ἔχει δὲ ρίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστι, γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον εὐθὺς σκανδαλίζεται. 22 Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλοῦτου συμπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. 23 Ὁ δὲ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ συνιῶν· ὃς δὴ καρποφορεῖ καὶ ποιεῖ ὁ μὲν ἑκατόν, ὁ δὲ ἐξήκοντα, ὁ δὲ τριάκοντα.

24 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων· Ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπειράντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ. 25 Ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς καὶ ἔσπειρε ζιζάνια ἀνά μέσον τοῦ σίτου καὶ ἀπήλθεν. 26 Ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος καὶ καρπὸν ἐποίησε, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια. 27 Προσελθόντες δὲ οἱ δούλοι τοῦ οἰκοδεσπότητος εἶπον αὐτῷ· Κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ σῶ ἀγρῷ; Πόθεν οὖν ἔχει ζιζάνια; 28 Ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς· Ἐχθρὸς ἀνθρώπου τούτου ἐποίησεν. Οἱ δὲ δούλοι εἶπον αὐτῷ· Θέλεις οὖν ἀπελθόντες συλλέξωμεν αὐτά; 29 Ὁ δὲ ἔφη· Οὐ, μήποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν σίτον. 30 Ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφότερα μέχρι τοῦ θερισμοῦ, καὶ ἐν καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρώ τοῖς θερισταῖς· Συλλέξατε πρῶτον τὰ

Εὐτυχημένα μάτια καὶ αὐτιά

16 «Τὰ δικά σας δὲ μάτια εἶναι εὐτυχημένα, διότι βλέπουν, καὶ τὰ αὐτιά, διότι ἀκούουν. 17 Ἀληθινὰ δὲ σὰς λέγω, ὅτι πολλοὶ προφῆτες καὶ εὐσεβεῖς ἐπιθύμησαν νὰ ἴδουν αὐτά, πού βλέπετε, ἀλλὰ δὲν εἶδαν, καὶ ν' ἀκούσουν αὐτά, πού ἀκούετε, ἀλλὰ δὲν ἄκουσαν».

Ἑρμηνεῖα τῆς παραβολῆς τοῦ σπορέως

18 «Σεῖς λοιπὸν μάθετε τὴν ἔννοια τῆς παραβολῆς τοῦ σπορέως. 19 Ἀπὸ καθένα, πού ἀκούει τὸ λόγο γιὰ τὴ βασιλεία καὶ δὲν καταλαβαίνει, ἔρχεται ὁ Πονηρὸς καὶ αἶρνει τὸ σπαρμένο στὴν ψυχὴ του. Αὐτὸ σημαίνει ὁ σπόρος, πού σπάρθηκε στὸ δρόμο. 20 Ὁ δὲ σπόρος, πού σπάρθηκε στὸ πετρώδες ἔδαφος, ἀναφέρεται σ' ἐκεῖνον, πού ἀκούει τὸ λόγο καὶ ἀμέσως τὸν δέχεται καὶ τὸν λαμβάνει μὲ χαρὰ· 21 ὅμως δὲν ἔχει ρίζα μέσα του, ἀλλ' εἶναι προσωρινός, καὶ ὅταν συμβῆ θλίψι ἢ διωγμὸς ἐξ αἰτίας τοῦ λόγου, ἀμέσως κλονίζεται. 22 Ὁ δὲ σπόρος, πού σπάρθηκε στὰ ἀγκάθια, ἀναφέρεται σ' ἐκεῖνον, πού ἀκούει τὸ λόγο, ἀλλ' ἢ (ὑπερβολικῶς) μέριμνα γιὰ τὴ ζωὴ αὐτῆ καὶ ἡ ἀπόλαυσι τοῦ πλοῦτου καταπνίγει τὸ λόγο, καὶ ἔτσι ἀποβαίνει ἄκαρπος. 23 Ὁ δὲ σπόρος, πού σπάρθηκε στὸ καλὸ ἔδαφος, ἀναφέρεται σ' ἐκεῖνον, πού ἀκούει τὸ λόγο καὶ ἔννοεῖ, καὶ αὐτὸς βεβαίως καρποφορεῖ καὶ ἀποδίδει ἄλλος μὲν ἑκατό, ἄλλος δὲ ἐξήντα, καὶ ἄλλος τριάντα».

Ἡ παραβολὴ τῶν ζιζανίων

24 Ἄλλη παραβολὴ τοὺς δίδαξε λέγοντας· «Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἔγινε ὁμοία μὲ ἀνθρώπο, πού ἔσπειρε καλὸ σπόρο στὸν ἀγρὸ του. 25 Ἀλλ' ὅταν οἱ ἀνθρώποι κοιμῶνταν, ἦλθε ὁ ἐχθρὸς του καὶ ἔσπειρε ζιζάνια μέσα στὸ σιτάρι καὶ ἐφυγε. 26 Ὅταν δὲ βλάστησε τὸ χορτάρι καὶ σχημάτισε καρπὸ, τότε (ἂπὸ τὸν καρπὸ) ἔγιναν φανερὰ καὶ τὰ ζιζάνια. 27 Οἱ δὲ δούλοι τοῦ οἰκοδεσπότη πῆγαν καὶ τοῦ εἶπαν· “Κύριε, δὲν ἔσπειρες καλὸ σπόρο στὸν ἀγρὸ σου; Ἀπὸ πού ἔχει τὰ ζιζάνια;”. 28 Αὐτὸς δὲ τοὺς εἶπε· “Ἀνθρώπος ἐχθρὸς ἔκανε τοῦτο”. Τότε οἱ δούλοι τοῦ εἶπαν· “Θέλεις λοιπὸν νὰ πάμε νὰ τὰ μαζέψουμε;”. 29 Ἀλλ' αὐτὸς εἶπε· “Ὁχι, μήπως μαζεύοντας τὰ ζιζάνια ξερριζώσετε μαζὶ μ' αὐτά καὶ τὸ σιτάρι. 30 Ἀφήσετε ν' αὐξάνωνται καὶ τὰ δύο μαζὶ μέχρι τοῦ θερισμοῦ. Καὶ τὸν καιρὸ τοῦ θερισμοῦ θὰ εἰπῶ στοὺς θεριστάς:

ζιζάνια και δήσατε αὐτὰ εἰς δέσμας πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτὰ, τὸν δὲ σῖτον συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου.

31 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων· Ὅμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· 32 ὁ μικρότερον μὲν ἐστὶ πάντων τῶν σπερμάτων, ὅταν δὲ αὐξηθῆ, μεῖζον πάντων τῶν λαχάνων ἐστὶ καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἔλθειν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.

33 Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς· Ὅμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.

34 Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβολῆς οὐδὲν ἐλάλει αὐτοῖς, 35 ὅπως πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· Ἄνοιξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, ἐρεῦξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

36 Τότε ἀφείδους τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ. 37 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα ἐστὶν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου· 38 ὁ δὲ ἀγρός ἐστὶν ὁ κόσμος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνια εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ· 39 ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτὰ ἐστὶν ὁ Διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς συντέλεια τοῦ αἰῶνος ἐστίν· οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοι εἰσιν. 40 Ὡς περ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια καὶ πυρὶ καίεται, οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος τούτου. 41 Ἀποστελεῖ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ

Μαζέψετε πρῶτα τὰ ζιζάνια καὶ δέσετέ τα σὲ δεμάτια, γιὰ νὰ τὰ κατακαύσετε, τὸ δὲ σιτάρι συγκεντρώσετε στὴν ἀποθήκην μου”·.

Ἡ παραβολὴ τοῦ κόκκου σινάπεως

31 Ἄλλη παραβολὴ τοὺς δίδαξε λέγοντας· «Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μοιάζει μὲ κόκκο σιναπιοῦ, τὸν ὅποιο πῆρε ἄνθρωπος καὶ ἔσπειρε στὸν ἀγρὸ του. 32 Αὐτὸς εἶναι μὲν μικρότερος ἀπ’ ὅλους τοὺς σπόρους, ἀλλ’ ὅταν ἀναπτυχθῆ, ξεπερνᾷ ὅλα τὰ λαχανικὰ καὶ γίνεται ὀλόκληρο δένδρο, ὥστε νὰ ἔρχονται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ νὰ κάβωνται στὰ κλαδιὰ του».

Ἡ παραβολὴ τῆς ζύμης

33 Ἄλλη παραβολὴ εἶπε σ’ αὐτούς· «Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μοιάζει μὲ προζύμι, ποὺ πῆρε γυναῖκα καὶ τὸ ἔβαλε μέσα σὲ τρία σάτα ἀλεύρι (ποσότητα μεγάλη), καὶ ζυμώθηκε (δέχθηκε δηλαδὴ τὴν ἐπίδρασι τοῦ προζυμιοῦ) ὅλο τὸ ἀλεύρι».

Ἡ προφητεία γιὰ τὴ χρῆσι παραβολῶν ἀπὸ τὸ Μεσσία

34 Ὅλα αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς εἶπε στὰ πλήθη μὲ παραβολές, καὶ χωρὶς παραβολῆ δὲν τοὺς εἶπε τίποτε, 35 καὶ ἔτσι ἐκπληρώθηκε τὸ λεχθὲν διὰ τοῦ προφήτου, ὁ ὅποιος εἶπε· Θὰ ὀμιλήσω μὲ παραβολές, θὰ εἰπῶ ἀλήθειες μυστικὲς ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ κόσμου.

Ἑρμηνεία τῆς παραβολῆς τῶν ζιζανίων

36 Τότε ἄφησε τὰ πλήθη καὶ ἦλθε στὸ σπίτι του (τὸ σπίτι ὅπου ἔμενε, ὄχι βεβαίως ἰδιοκτητο). Καὶ προσῆλθον σ’ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ του καὶ εἶπαν· «Ἐξήγησέ μας τὴν παραβολὴ τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ». 37 Αὐτὸς δὲ τότε τοὺς εἶπε· «Ἐκεῖνος, ποὺ σπέρνει τὸν καλὸ σπόρο, εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 38 Ὁ δὲ ἀγρός εἶναι ὁ κόσμος. Ὁ δὲ καλὸς σπόρος εἶναι οἱ ἄνθρωποι τῆς βασιλείας (τοῦ Θεοῦ). Τὰ δὲ ζιζάνια εἶναι οἱ ἄνθρωποι τοῦ κακοῦ. 39 Ὁ δὲ ἐχθρὸς, ποὺ τὰ ἔσπειρε, εἶναι ὁ Διάβολος. Ὁ δὲ θερισμὸς εἶναι ἡ συντέλεια τοῦ κόσμου. Καὶ οἱ θερισταὶ εἶναι ἄγγελοι. 40 Ὅπως δὲ μαζεύονται τὰ ζιζάνια καὶ καίονται μὲ φωτιά, ἔτσι θὰ συμβῆ κατὰ τὴ συντέλεια αὐτοῦ τοῦ κόσμου. 41 Ὁ ἀποστελεῖ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους του, καὶ θὰ μαζέψουν ἀπὸ τὸ βασιλεῖο του ὅλους τοὺς σκανδαλοποιοὺς καὶ τοὺς παρα-

τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιούντας τὴν ἀνομίαν, 42 καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. 43 Τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Ὁ ἔχων ὄψα ἀκούειν, ἀκουέτω.

44 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῶ κρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὐρῶν ἄνθρωπος ἔκρυψε, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει καὶ πάντα ὅσα ἔχει πωλεῖ καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον.

45 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας· 46 ὃς εὐρῶν ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην ἀπελθὼν πέπρακε πάντα ὅσα εἶχε καὶ ἠγόρασεν αὐτόν.

47 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνῃ βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγαγούσῃ· 48 ἣν, ὅτε ἐπληρώθη, ἀναβιάσαντες αὐτὴν ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν καὶ καθίσαντες συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἀγγεῖα, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον. 49 Οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος. Ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι καὶ ἀφοριοῦσι τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων, 50 καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

51 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Συνήκατε ταῦτα πάντα; Λέγουσιν αὐτῷ, Ναί, Κύριε. 52 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ὁμοίος ἐστὶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότη, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά.

βάτες τοῦ νόμου, 42 καὶ θὰ τοὺς ρίξουν στὸ πύρινο καμίνι (στὴν Κόλασι). Ἐκεῖ θὰ κλαῖνε καὶ θὰ τρίζουν τὰ δόντια. 43 Τότε οἱ εὐσεβεῖς θ' ἀκτινοβολοῦν ὅπως ὁ ἥλιος στὴ βασιλεία τοῦ (οὐρανοῦ) πατέρα τους. Ὅποιος ἔχει αὐτιά γιὰ νὰ ἀκούη, ἄς ἀκούη».

Ἡ παραβολὴ τοῦ κρυμμένου θησαυροῦ

44 «Πάλι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μοιάζει μὲ θησαυρὸ κρυμμένο στὸν ἀγρὸ, τὸν ὁποῖο βρῆκε ἄνθρωπος καὶ ἀπέκρυψε. Καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς του πηγαίνει καὶ πωλεῖ ὅλα, ὅσα ἔχει, καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸ ἐκεῖνο».

Ἡ παραβολὴ τοῦ πολυτίμου μαργαρίτη

45 «Πάλι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μοιάζει μὲ ἄνθρωπο ἔμπορο, ποὺ ζητεῖ πολῦτιμα μαργαριτάρια, 46 καὶ ὅταν βρῆκε ἕνα πολῦτιμο μαργαριτάρι, πῆγε καὶ πώλησε ὅλα, ὅσα εἶχε, καὶ τὸ ἀγόρασε».

Ἡ παραβολὴ τῆς σαγήνης

47 «Πάλι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μοιάζει μὲ δίχτυ, ποὺ ρίχτηκε στὴ θάλασσα καὶ μάζεψε φάρια ἀπὸ κάθε εἶδος. 48 Καὶ ὅταν γέμισε, τὸ ἀνέβασαν στὴν ἀκτὴ, καὶ ἀθήσαν καὶ μάζεψαν τὰ καλὰ φάρια σὲ ἀγγεῖα, τὰ δὲ ἄχρηστα καὶ ἐπιβλαβῆ τὰ πέταξαν. 49 Ὅπως θὰ συμβῆ κατὰ τὴ συντέλεια τοῦ κόσμου. 50 καὶ θὰ τοὺς ρίξουν στὸ πύρινο καμίνι (στὴν Κόλασι). Ἐκεῖ θὰ κλαῖνε καὶ θὰ τρίζουν τὰ δόντια».

Ὁ γνῶστης τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου καὶ τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας

51 Τοὺς ρωτᾷ ὁ Ἰησοῦς: «Καταλάβετε ὅλα αὐτά;». Τοῦ ἀπαντοῦν: «Ναί, Κύριε». 52 Τότε αὐτὸς τοὺς εἶπε: «Γι' αὐτὸ κάθε γραμματεὺς (διδάσκαλος τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου), ποὺ διδάχθηκε γιὰ τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν (τῆ μεσσιακῆ βασιλεία), εἶναι ὁμοιος μὲ ἄνθρωπο οἰκοδεσπότη, ὁ ὁποῖος βγάζει ἀπὸ τὸ θησαυροφυλάκιό του καινούργιους θησαυροὺς καὶ παλαιούς».

53 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας μετῆρεν ἐκεῖθεν, 54 καὶ ἔλθων εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐκπλήττεσθαι αὐτοὺς καὶ λέγειν· Πόθεν τούτω ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις; 55 Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; Οὐχὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριάμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωσῆς καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας; 56 Καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσι; Πόθεν οὖν τούτω ταῦτα πάντα; 57 Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 58 Καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

14 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ 2 καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ· Οὗτός ἐστιν Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ. 3 Ὁ γὰρ Ἡρώδης κρατήσας τὸν Ἰωάννην ἔδωκεν αὐτὸν καὶ ἔθετο ἐν φυλακῇ διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 4 Ἐλεγε γὰρ αὐτῷ ὁ Ἰωάννης· Οὐκ ἔξεστὶ σοὶ ἔχειν αὐτήν. 5 Καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκετεῖναι ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον. 6 Γενεσίων δὲ ἀγομένων τοῦ Ἡρώδου ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἤρεσε τῷ Ἡρώδῃ· 7 ὅθεν μεθ' ὄρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσῃται. 8 Ἡ δέ, πρὸς βιασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς, δὸς μοι, φησὶν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ. 9 Καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς, διὰ δὲ τοὺς ὄρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους ἐκέλευσε δοθῆναι. 10 Καὶ πέμψας ἀποκεφάλισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. 11 Καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ, καὶ ἤνεγκε τῇ μητρὶ αὐτῆς. 12 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦσαν τὸ σῶμα καὶ ἔθαψαν αὐτό, καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς περιφρονεῖται στὴν πατρίδα του

53 Ὅταν δὲ ὁ Ἰησοῦς τελείωσε τὶς παραβολὰς αὐτές, ἀναχώρησε ἀπ' ἐκεῖ, 54 καὶ ἦλθε στὴν πατρίδα του, καὶ τοὺς δίδασκε στὴ συναγωγὴ τους, ὥστε νὰ ἐκπλήσσωνται καὶ νὰ λέγουν· «Ἀπὸ ποῦ σ' αὐτὸν αὕτη ἡ σοφία καὶ τὰ θαύματα; 55 Δὲν εἶναι αὐτός ὁ υἱὸς τοῦ ξυλουργοῦ; Δὲν ὀνομάζεται ἡ μητέρα του Μαριάμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ του Ἰάκωβος καὶ Ἰωσῆς καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας; 56 Καὶ οἱ ἀδελφές του δὲν εἶναι ὅλες στὸν τόπο μας καὶ γνωστές; Ἀπὸ ποῦ λοιπὸν σ' αὐτὸν ὅλα αὐτὰ τὰ θαυμαστά φαινόμενα;». 57 Καὶ κλονίζονταν καὶ ἀμφεβέβησαν γι' αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· «Δὲν ὑπάρχει προφήτης χωρὶς ἐκτίμησι, παρὰ στὴν πατρίδα του καὶ στὸ σπίτι του». 58 Καὶ δὲν ἔκανε ἐκεῖ πολλὰ θαύματα λόγῳ τῆς ἀπιστίας τους.

Ἡ παρρησία καὶ ἡ ἀποκεφάλισι τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ

14 Ἐκεῖνον τὸν καιρὸ ὁ Ἡρώδης ὁ τετράρχης ἄκουσε τὴ φήμη τοῦ Ἰησοῦ 2 καὶ εἶπε στοὺς αὐλικούς του· «Αὐτός εἶναι ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής. Αὐτὸς ἀναστήθηκε ἐκ νεκρῶν, καὶ γι' αὐτὸ οἱ θαυματουργικὰ δυνάμεις ἐνεργοῦν δι' αὐτοῦ». 3 Ὁ Ἡρώδης, ὡς γνωστὸν, ἔπιασε τὸν Ἰωάννη καὶ τὸν ἔδεσε καὶ τὸν ἔβαλε στὴ φυλακὴ ἐξ αἰτίας τῆς Ἡρωδιάδος τῆς γυναίκας τοῦ Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ του. 4 Διότι ὁ Ἰωάννης τοῦ ἔλεγε· «Δὲν σοῦ ἐπιτρέπεται νὰ συζῆς μ' αὐτή». 5 Καὶ ἐνῶ ἤθελε νὰ τὸν φονεύσῃ, φοβήθηκε τὸ λαό, διότι τὸν θεωροῦσαν προφήτη. 6 Ἀλλ' ὅταν ἐωρτάζονταν τὰ γενέθλια τοῦ Ἡρώδη, χόρευε ἡ θυγατέρα τῆς Ἡρωδιάδος στὴν ἐορταστικὴ αὐτῆ ἐκδήλωσι καὶ ἤρεσε στὸν Ἡρώδη. 7 Γι' αὐτὸ τῆς ὑποσχέθηκε μὲ ὄρκο νὰ τῆς δώσῃ ὅ,τι θὰ τοῦ ζητήσῃ. 8 Καὶ αὐτῆ, κατόπιν συμβουλῆς τῆς μητέρας της, λέγει· «Δὸς μου ἐδῶ στὸ πιάτο τὸ κεφάλι τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ». 9 Λυπήθηκε δὲ ὁ βασιλεὺς, ἀλλὰ γιὰ τοὺς ὄρκους καὶ τοὺς συνδαιτυμόνες διέταξε νὰ δοθῇ (τὸ κεφάλι τοῦ Ἰωάννου). 10 Καὶ ἔστειλε καὶ ἀποκεφάλισε τὸν Ἰωάννη στὴ φυλακῇ. 11 Καὶ φέρθηκε τὸ κεφάλι του σὲ πιάτο, καὶ δόθηκε στὸ κορίτσι, καὶ τὸ ἔφερε στὴ μητέρα της. 12 Καὶ πῆγαν οἱ μαθηταὶ του καὶ πῆραν τὸ σῶμα καὶ τὸ ἔθαψαν. Ἐπειτα πῆγαν καὶ ἀνήγγειλαν τὸ συμβῆναι στὸν Ἰησοῦ.

13 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν. Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζῇ ἀπὸ τῶν πόλεων. 14 Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἶδε πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν.

15 Ὁψίας δὲ γενομένης προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· Ἐρημὸς ἐστὶν ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρήλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα. 16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ χρειαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. 17 Οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ· Οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας. 18 Ὁ δὲ εἶπε· Φέρετέ μοι αὐτούς ὧδε. 19 Καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοὺς χόρτους, λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησε, καὶ κλάσας ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. 20 Καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἔχορτάσθησαν, καὶ ἦσαν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις. 21 Οἱ δὲ ἐσθιοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδιῶν.

22 Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους. 23 Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι. Ὁψίας δὲ γενομένης μόνος ἦν ἐκεῖ. 24 Τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν, βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος. 25 Τετάρτη δὲ φυλακῆ τῆς νυκτὸς ἀπῆλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. 26 Καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν περιπατοῦντα ἐταράχθησαν λέγοντες ὅτι φάντασμα ἐστὶ, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. 27 Εὐθέως δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· Θαρσεῖτε! Ἐγὼ εἰμὶ· μὴ φοβεῖσθε.

Ὁ Ἰησοῦς σπλαγχνίζεται τὸ λαὸν καὶ θεραπεύει τοὺς ἀσθενεῖς

13 Ὅταν δὲ τὸ ἄκουσε ὁ Ἰησοῦς, ἀναχώρησε ἀπ' ἐκεῖ μὲ πλοῖο γιὰ ἔρημο τόπο μόνος. Ἄλλ' ὅταν τὸ ἄκουσαν τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, τὸν ἀκολούθησαν πεζοπορώντας ἀπὸ τῆς πόλεως. 14 Βγήκε δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶδε πολὺ λαό, καὶ τοὺς σπλαγχνίσθηκε, καὶ θεράπευσε τοὺς ἀρρώστους των.

Τὸ θαῦμα τοῦ χορτασμοῦ τῶν πεντακισχιλίων ἀνδρῶν

15 Ὅταν δὲ πλησίαζε νὰ βραδυάσῃ, προσῆλθον σ' αὐτὸν οἱ μαθηταὶ του καὶ εἶπαν· «Ὁ τόπος εἶναι ἔρημος καὶ ἡ ὥρα ἤδη περασμένη. Δώσε διαταγὴ νὰ φύγουν τὰ πλήθη, γιὰ νὰ πάνε στὰ χωριά καὶ ν' ἀγοράσουν τροφίμα νὰ φάνε». 16 Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· «Δὲν χρειάζεται νὰ φύγουν. Δώστε τους ἑσείς νὰ φάνε». 17 Ἄλλ' αὐτοὶ τοῦ λέγουν· «Δὲν ἔχομε ἐδῶ παρὰ πέντε φωμιὰ καὶ δύο ψάρια». 18 Αὐτὸς δὲ εἶπε· «Φέρτε μου αὐτὰ ἐδῶ». 19 Καὶ ἀφοῦ διέταξε τὰ πλήθη νὰ ξαπλώσουν στὰ χορτάρια, πῆρε τὰ πέντε φωμιὰ καὶ τὰ δύο ψάρια, ὕψωσε τὰ μάτια του στὸν οὐρανὸ καὶ εὐλόγησε, καὶ ἔκοψε καὶ ἔδωσε στοὺς μαθητὰς τὰ φωμιὰ, καὶ οἱ μαθηταὶ στὰ πλήθη. 20 Καὶ ἔφαγαν ὄλο καὶ χορτάσαν, καὶ σήκωσαν τὸ περισσεύμα ἀπὸ τὰ κομμάτια δώδεκα κοφίνια πλήρη. 21 Ἐκεῖνοι δέ, ποῦ ἔφαγαν, ἦταν περίπου πέντε χιλιάδες ἄνδρες, ἐκτὸς ἀπὸ τῆς γυναικῆς καὶ τὰ παιδιὰ.

Ὁ Ἰησοῦς περιπατεῖ πάνω στὴ λίμνη

22 Ἀμέσως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀνάγκασε τοὺς μαθητὰς του νὰ μπουν στὸ πλοῖο καὶ νὰ πάνε πρωύτερα ἀπ' αὐτὸν στὸ ἀπέναντι μέρος, γιὰ νὰ διαλύσῃ ἐν τῷ μεταξὺ τὰ πλήθη. 23 Καὶ ἀφοῦ διέλυσε τὰ πλήθη, ἀνέβηκε στὸ ὄρος γιὰ νὰ προσευχηθῆ μόνος. Καὶ ὅταν βράδυασε, ἦταν ἐκεῖ μόνος. 24 Τὸ δὲ πλοῖο ἤδη βρισκόταν στὸ μέσο τῆς λίμνης καὶ πάλευε μὲ τὰ κύματα, διότι ὁ ἄνεμος ἦταν ἀντίθετος. 25 Κατὰ τὴν τετάρτη δὲ βάρδια τῆς νύχτας (ὥρα 3-6) πῆγε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς περιπατῶντας πάνω στὴ λίμνη. 26 Καὶ ὅταν οἱ μαθηταὶ τὸν εἶδαν νὰ περιπατῆ πάνω στὴ λίμνη, ταραχθήκαν νομίζοντας ὅτι εἶναι φάντασμα, καὶ ἀπὸ τὸ φόβο τους ἔβγαλαν κραυγὴ. 27 Ἀμέσως δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς μίλησε λέγοντας· «Ἐγὼ εἰμὶ· Ἐγὼ εἰμαι. Μὴ φοβεῖσθε».

28 Ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε· Κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με πρὸς σε ἔλθειν ἐπὶ τὰ ὕδατα. 29 Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐλθέ. Καὶ καταβάς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ Πέτρος περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα ἔλθειν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. 30 Βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν ἐφοβήθη, καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι ἔκραξε λέγων· Κύριε, σῶσόν με! 31 Εὐθὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπέλαβετο αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ· Ὀλιγόπιστε! Εἰς τί ἐδίστασας; 32 Καὶ ἐμβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. 33 Οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐλθόντες προσεκύνησαν αὐτῷ λέγοντες· Ἄληθῶς Θεοῦ Υἱὸς εἶ.

34 Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ. 35 Καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, 36 καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἄν μόνον ἄψωνται τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἤψαντο διεσώθησαν.

15 Τότε προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι λέγοντες· 2 Διατί οἱ μαθηταί σου παραβαίνουσι τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; Οὐ γὰρ υἱπνούνται τὰς χεῖρας αὐτῶν ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν. 3 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Διατί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν; 4 Ὁ γὰρ Θεὸς ἐνετείλατο λέγων· Τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα· καὶ· Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω. 5 Ὑμεῖς δὲ λέγετε· Ὅς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ, δῶρον ὃ ἐστὶν ἐξ ἐμοῦ ὡφελήσῃ, καὶ οὐ μὴ τιμῆσῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ· 6 καὶ ἠκυρώσατε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν. 7 Ὑποκριταί! Καλῶς προεφήτευσεν περὶ ὑμῶν Ἡσαΐας λέγων· 8 Ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος τῷ στόματι αὐτῶν καὶ τοῖς χεῖλεσὶ με τιμᾷ, ἢ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ· 9 μάτην δὲ σέβονται με, διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων.

Ἡ ὀλιγοπιστία τοῦ Πέτρου

28 Τότε ὁ Πέτρος τοῦ μίλησε καὶ εἶπε: «Κύριε, ἐὰν εἶσαι σὺ, διάταξέ με νὰ ἔλθω σὲ σένα (περιπατώντας) πάνω στὰ νερά». 29 Αὐτὸς δὲ εἶπε: «Ἔλα». Τότε ὁ Πέτρος κατέβηκε ἀπὸ τὸ πλοῖο καὶ περιπάτησε πάνω στὰ νερά, γιὰ νὰ πάη στὸν Ἰησοῦ. 30 Ἀλλὰ βλέποντας τὸν ἄνεμο ἰσχυρὸ φοβήθηκε, καὶ ἀρχίζοντας νὰ βυθίζεται φώναξε δυνατὰ καὶ εἶπε: «Κύριε, σῶσε με!». 31 Ἀμέσως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἄπλωσε τὸ χέρι, τὸν ἔπιασε καὶ τοῦ λέγει: «Ὀλιγόπιστε! Γιατί φοβήθηκες;». 32 Καὶ ὅταν μπῆκαν στὸ πλοῖο, κόπασε ὁ ἄνεμος. 33 Καὶ ὅσοι ἦταν στὸ πλοῖο ἦλθαν καὶ τὸν προσκύνησαν λέγοντας: «Ἀληθινὰ εἶσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ».

Θεραπεῖες στὴ Γεννησαρέτ

34 Ἔτσι, ἀφοῦ διαπεραιώθηκαν, ἦλθαν στὴν περιοχὴ τῆς Γεννησαρέτ. 35 Καὶ ὅταν οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου ἐκείνου τὸν ἀντιλήφθηκαν, ἔστειλαν μήνυμα σ' ὅλη τὴν περιοχὴ ἐκείνη, καὶ ἔφεραν σ' αὐτὸν ὅλους τοὺς ἀρρώστους, 36 καὶ τὸν παρακαλοῦσαν νὰ ἀγγέξουν ἔσω τὴν ἄκρη μόνο ἀπὸ τὸ ἔνδυμά του. Καὶ ὅσοι ἀγγέξαν, θεραπεύθηκαν τελείως.

Παραδόσεις ἀνθρώπων εἰς βάρος ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ

15 Τότε πλησιάζουν τὸν Ἰησοῦ οἱ γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ λέγουν: 2 «Γιατί οἱ μαθηταί σου παραβαίνουν τὴν παράδοσι τῶν παλαιωτέρων; Διότι δὲν νίπτουν τὰ χεῖρα τους, ὅταν τρώγουν». 3 Αὐτὸς δὲ ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε σ' αὐτούς: «Γιατί καὶ σεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ χάριν τῆς παραδόσεώς σας; 4 Διότι ὁ Θεὸς ἔδωσε ἐντολὴ λέγοντας: Νὰ τιμᾶς τὸν πατέρα καὶ τὴ μητέρα, καί, «Ὅποιος κακολογεῖ πατέρα ἢ μητέρα ἐξάπαντος νὰ θανατώνεται. 5 Ἀλλὰ σεῖς λέγετε: «Ἐὰν κανεὶς πῆ στὸν πατέρα ἢ στὴ μητέρα, «Αὐτό, ποῦ θὰ λάμβανες ὡς βοήθημα ἀπὸ μένα, τὸ ἀφιερῶνω στὸ Θεό», τότε ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τὴν ὑποχρέωσι νὰ τιμῆσῃ (μὲ προσφορὰ βοηθήματος) τὸν πατέρα του ἢ τὴ μητέρα του». 6 Ἔτσι ἀκυρώσατε τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ χάριν τῆς παραδόσεώς σας. 7 Ὑποκριταί! Καλῶς προφήτευσεν γιὰ σᾶς ὁ Ἡσαΐας λέγοντας: 8 Αὐτὸς ὁ λαὸς μὲ πλησιάζει μὲ τὸ στόμα τους καὶ μὲ τιμᾷ μὲ τὰ χεῖλη, ἐνῶ ἡ καρδιά τους πολὺ ἀπέχει ἀπὸ μένα. 9 Ναι, φενδῶς μὲ σέβονται, ἀφοῦ ἀκολουθοῦν διδασκαλίαις. ποῦ εἶναι ἐντολῆς ἀνθρώπων.

10 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον εἶπεν αὐτοῖς: Ἀκούετε καὶ συνίετε· 11 οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοὶ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος τοῦτο κοινοὶ τὸν ἄνθρωπον. 12 Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπον αὐτῷ: Οἶδας ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἐσκανδαλίσθησαν ἀκούσαντες τὸν λόγον; 13 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε: Πᾶσα φυτεία ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ Πατήρ μου ὁ οὐράνιος ἐκρίζωθήσεται. 14 Ἄφετε αὐτούς: ὁδηγοὶ εἰσι τυφλοὶ τυφλῶν· τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται. 15 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ: Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν ταύτην. 16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν: Ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; 17 Οὕτως νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στόμα εἰς τὴν κοιλίαν ἑρπεῖ καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται; 18 Τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται, κἀκεῖνα κοινοὶ τὸν ἄνθρωπον. 19 Ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροὶ, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι. 20 Ταῦτά ἐστι τὰ κοινούντα τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ ἀνίπτους χερσὶ φαγεῖν οὐ κοινοὶ τὸν ἄνθρωπον.

21 Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. 22 Καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χαναανία ἀπὸ τῶν ὀρίων ἐκεῖνων ἐξεληθούσα ἐκραύγαζεν αὐτῷ λέγουσα: Ἐλέησόν με, Κύριε, Υἱὲ Δαυὶδ· ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. 23 Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες: Ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὀπισθεν ἡμῶν. 24 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν: Οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ. 25 Πι δὲ ἐλθούσα προσεκύνησεν αὐτῷ λέγουσα: Κύριε, βοήθει μοι. 26 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν: Οὐκ ἔστι καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. 27 Ἡ δὲ εἶπε: Ναί, Κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν. 28 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ: Ὡ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις! Γενηθήτω σοι ὡς θέλεις. Καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

Τὶ μολύνει ἠθικῶς τὸν ἄνθρωπο

10 Τότε προσκάλεσε τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ τοὺς εἶπε: «Προσέχετε καὶ καταλάβετε (αὐτὸ ποῦ θὰ εἶπῶ). 11 Δὲν μολύνει τὸν ἄνθρωπο αὐτὸ ποῦ μπαίνει στὸ στόμα, ἀλλ' αὐτὸ ποῦ βγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα, αὐτὸ μολύνει τὸν ἄνθρωπο». 12 Τότε πλησίασαν οἱ μαθηταὶ του καὶ τοῦ εἶπαν: «Ξέρεις, ὅτι οἱ Φαρισαῖοι σκανδαλίσθησαν, ὅταν ἄκουσαν τί εἶπες;». 13 Αὐτὸς δὲ ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε: «Κάθε φυτεία, ποῦ δὲν φύτευσε ὁ Πατέρας μου ὁ οὐράνιος, θὰ ἐρριζωθῇ. 14 Ἀφήστε τους. Εἶναι τυφλοὶ ὁδηγοὶ τυφλῶν. Ἐὰν δὲ τυφλὸς ὁδηγῇ τυφλό, καὶ οἱ δύο θὰ πέσουν σὲ λάκκο». 15 Ὁ δὲ Πέτρος πῆρε τὸ λόγο καὶ τοῦ εἶπε: «Ἐξήγησέ μας τὸν αἰνιγματικὸ αὐτὸν λόγο». 16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε: «Ἀκόμη καὶ στίς δὲν καταλαβαίνετε; 17 Ἀκόμη δὲν ἐνοεῖτε, ὅτι κάθε τι, ποῦ μπαίνει στὸ στόμα, προχωρεῖ στὴν κοιλία καὶ ἀποβάλλεται στὸ ἀποχωρητήριο; 18 Ἐνῶ ἐκεῖνα, ποῦ βγαίνουν ἀπὸ τὸ στόμα, βγαίνουν ἀπὸ τὴν ψυχὴ, καὶ ἐκεῖνα μολύνουν τὸν ἄνθρωπο. 19 Διότι ἀπὸ τὴν ψυχὴ βγαίνουν πονηρὲς σκέψεις, φόνοι, μοιχεῖες, πορνεῖες, κλοπές, ψευδομαρτυρίες, βλασφημίες. 20 Αὐτὰ εἶναι ἐκεῖνα ποῦ μολύνουν τὸν ἄνθρωπο. Τὸ δὲ νὰ φάγη κανεὶς μὲ ἅπλυτα χέρια, αὐτὸ δὲν μολύνει τὸν ἄνθρωπο».

Ἡ πίστι τῆς Χαναανίας καὶ ἡ θεραπεία τῆς θυγατέρας τῆς

21 Ἀφοῦ δὲ ὁ Ἰησοῦς βῆκε ἀπ' ἐκεῖ, ἀναχώρησε γιὰ τὰ μέρη τῆς Τύρου καὶ τῆς Σιδῶνος. 22 Καὶ ἰδοὺ μία γυναίκα Χαναανία βγήκε ἀπὸ τὴν περιοχὴ ἐκείνη καὶ τοῦ φώναζε δυνατὰ λέγοντας: «Ἐλέησέ με (λυπήσου με καὶ βοήθησέ με), Κύριε, Υἱὲ Δαβὶδ. Ἡ θυγάτηρ μου δαιμονίζεται καὶ βασανίζεται φορικτὰ». 23 Ἄλλ' αὐτὸς δὲν τῆς ἀποκρίθηκε λέξι. Τότε πλησίασαν οἱ μαθηταὶ του καὶ τὸν παρακαλοῦσαν λέγοντας: «Κάνε τὸ αἰτήμά της γιὰ νὰ φύγῃ, διότι μᾶς ἀκολουθεῖ φωνάζοντας». 24 Ἄλλ' αὐτὸς ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε: «Δὲν στάλθηκα, παρὰ στὰ πρόβατα τὰ χαμένα τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ ἔθνους». 25 Αὐτὴ δὲ ἤλθε καὶ τὸν προσκύνησε λέγοντας: «Κύριε, βοήθησέ με». 26 Ἄλλ' αὐτὸς ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε: «Δὲν εἶναι σωστὸ νὰ πάρω τὸ ψωμὶ τῶν παιδιῶν καὶ νὰ τὸ ρίξω στὰ σκυλάκια». 27 Αὐτὴ δὲ εἶπε: «Ναί, Κύριε. Ἄλλὰ καὶ τὰ σκυλάκια τρῶνε ἀπὸ τὰ ψίχουλα, ποῦ πέφτουν ἀπὸ τὸ τραπέζι τῶν κυρίων τους». 28 Τότε ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε σ' αὐτῇ: «Ὡ γύναικα, εἶναι μεγάλη ἡ πίστι σου! Ἄς γίνῃ σὲ σένα ὅπως θέλεις». Καὶ θεραπεύτηκε ἡ θυγατέρα της ἀπὸ τὴν ὥρα ἐκείνη.

29 Καί μεταβάς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἦλθε παρά τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἀναβάς εἰς τὸ ὄρος ἐκάθητο ἐκεῖ. 30 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν χωλούς, τυφλοὺς, κωφοὺς, κυλλοὺς καὶ ἐτέρους πολλούς, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς παρά τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς, 31 ὥστε τοὺς ὄχλους θαυμάσαι βλέποντας κωφοὺς ἀκούοντας, ἀλάλους λαλοῦντας, κυλλοὺς ὑγιεῖς, χωλούς περιπατοῦντας καὶ τυφλοὺς βλέποντας· καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ.

32 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπε· Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσί μοι καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι· καὶ ἀπολύσαι αὐτοὺς νήστευσι οὐ θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ. 33 Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι ὥστε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον; 34 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πόσους ἄρτους ἔχετε; Οἱ δὲ εἶπον· Ἑπτὰ, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια. 35 Καὶ ἐκέλευσε τοῖς ὄχλοις ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν. 36 Καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας, εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. 37 Καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦσαν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας πλήρεις. 38 Οἱ δὲ ἐσθιόντες ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδιῶν. 39 Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἐνέβη εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια Μαγδαλά.

16 Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐτὸν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδείξαι αὐτοῖς. 2 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ὁψίας γενομένης λέγετε· Εὐδία· πυρράζει γὰρ ὁ οὐρανός· 3 καὶ πρωί· Σήμερον χειμών· πυρράζει γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανός. Ὑποκριταί! Τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε γνῶναι; 4 Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωῶνᾶ τοῦ προφήτου. Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἀπῆλθεν.

Θεραπεῖες διαφόρων ἀσθενῶν

29 Ἀφοῦ δὲ ἔφυγεν ἀπ' ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς, ἦλθε κοντὰ στὴ λίμνη τῆς Γαλιλαίας. Καὶ ἀφοῦ ἀνέβηκε στὸ ὄρος, καθόταν ἐκεῖ. 30 Καὶ ἦλθαν πρὸς αὐτὸν πλήθη πολλὰ ἔχοντας μαζί τους κουτσούς, τυφλοὺς, κωφολάλους, κουλοὺς καὶ ἄλλους πολλούς, καὶ τοὺς ἔρριξαν στὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ, καὶ τοὺς θεράπευσε, 31 ὥστε νὰ κυριευθοῦν τὰ πλήθη ἀπὸ θαυμασμό βλέποντας κωφοὺς νὰ ἀκούουν, ἀλάλους νὰ μιλοῦν, κουλοὺς νὰ γίνονται ὑγιεῖς, κουτσούς νὰ περιπατοῦν καὶ τυφλοὺς νὰ βλέπουν. Καὶ δόξασαν τὸ Θεὸ τοῦ Ἰσραήλ.

Τὸ θαῦμα τοῦ χορτασμοῦ τῶν τετρακισχιλίων ἀνδρῶν

32 Ὁ δὲ Ἰησοῦς κάλεσε κοντὰ τοὺς μαθητὰς του καὶ εἶπε· «Σπλαγχνίζομαι τὸ λαό, διότι τρεῖς ἡμέρες τώρα παραμένουν κοντά μου καὶ δὲν ἔχουν τί νὰ φᾶνε. Καὶ νὰ τοὺς ἀφήσω νὰ φύγουν νηστικοὶ δὲν θέλω, μήπως στὸ δρόμο παραλύσουν». 33 Τοῦ λέγουν δὲ οἱ μαθηταὶ του· «Ἀπὸ ποῦ νὰ βροῦμε ἐδῶ στὴν ἐρημία τόσα ψωμιά, ὥστε νὰ χορτάσωμε τόσο λαό;». 34 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς λέγει· «Πόσα ψωμιά ἔχετε;». Αὐτοὶ δὲ τοῦ εἶπαν· «Ἑπτὰ, καὶ λίγα φαράκια». 35 Τότε διέταξε τὰ πλήθη νὰ ξαπλώσουν στὸ ἔδαφος. 36 Καὶ ἀφοῦ πῆρε τὰ ἑπτὰ ψωμιά καὶ τὰ φάρια, ἔκανε εὐχαριστήρια προσευχή, καὶ ἔκοψε καὶ ἔδωσε στους μαθητὰς του, οἱ δὲ μαθηταὶ στὰ πλήθη. 37 Καὶ ἔφαγαν ὅλοι καὶ χόρτασαν, καὶ σήκωσαν τὸ περισσεύμα ἀπὸ τὰ κομμάτια ἑπτὰ καλάθια πλήρη. 38 Αὐτοὶ δὲ, ποὺ ἔφαγαν, ἦσαν τέσσερες χιλιάδες ἄνδρες, ἐκτὸς γυναικῶν καὶ παιδιῶν. 39 Ἀφοῦ δὲ διέλυσε τὰ πλήθη, μπῆκε στὸ πλοῖο καὶ ἦλθε στὴν περιοχὴ Μαγδαλά.

Οἱ Ἰουδαῖοι προκαλοῦν τὸν Ἰησοῦ νὰ δεῖξῃ σημεῖο

16 Ἦλθαν δὲ οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι, καὶ προκαλώντας τοῦ ζήτησαν νὰ τοὺς δεῖξῃ ἓνα σημεῖο (θαῦμα) ἀπὸ τὸν οὐρανό. 2 Αὐτὸς δὲ ἀποκρίθηκε καὶ τοὺς εἶπε· «Ὅταν βραδυάσῃ, λέγετε· “Καλοκαιρία αὔριο, διότι κοκκινίζει ὁ οὐρανός”. 3 Καὶ τὸ πρωί (λέγετε)· “Σήμερα θὰ εἶναι κακοκαιρία, διότι ὁ οὐρανός κοκκινίζει καὶ εἶναι συννεφιασμένος”. Ὑποκριταί! Τὴν μὲν ὄψη τοῦ οὐρανοῦ γνωρίζετε νὰ ἐρμηνεύετε, τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν (ποῦ ἀποδεικνύουν, ὅτι ὁ Μεσσίας ἦλθε) δὲν δύνασθε νὰ καταλάβετε; 4 Γενεὰ πονηρὴ καὶ μοιχαλίδια (ποῦ δὲν εἶναι πιστὴ στὸν οὐράνιο Νυμφίο) ἐπιμόνως ζητεῖ σημεῖο, ἀλλὰ σημεῖο δὲν θὰ τῆς δοθῇ, παρὰ τὸ σημεῖο τοῦ Ἰωῶνᾶ τοῦ προφήτου». Καὶ τοὺς ἄφησε καὶ ἔφυγε.

5 Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν ἐπελάθοντο ἄρτους λαβεῖν. 6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ὁράτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. 7 Οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς λέγοντες ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν. 8 Γνοῦς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβετε; 9 Οὐπῶ νοεῖτε, οὐδὲ μνημονεύετε τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισχιλίων καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε; 10 Οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων καὶ πόσας σπυρίδας ἐλάβετε; 11 Πῶς οὐ νοεῖτε ὅτι οὐ περὶ ἄρτου εἶπον ὑμῖν προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων; 12 Τότε συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπε προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ ἄρτου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.

13 Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φιλίππου ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων· Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; 14 Οἱ δὲ εἶπον· Οἱ μὲν Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν, ἄλλοι δὲ Ἡλίαν, ἕτεροι δὲ Ἰερεμίαν ἢ ἓνα τῶν προφητῶν. 15 Λέγει αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; 16 Ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος εἶπε· Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. 17 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Μακάριος εἶ, Σίμων Βαριωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέ σοι, ἀλλ' ὁ Πατὴρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 18 Κἀγὼ δέ σοι λέγω ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ᾄδου οὐ κατισχύουσιν αὐτῆς. 19 Καὶ δώσω σοι τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ ὃ ἐὰν δήσης ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ὃ ἐὰν λύσης ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 20 Τότε διεστείλατο τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα μηδεὶν εἴπωσιν ὅτι αὐτὸς ἐστὶν Ἰησοῦς ὁ Χριστός.

Προσέχετε ἀπὸ τὴν κακὴ ζύμη

5 Ὅταν δὲ οἱ μαθηταὶ πῆγαν στὸ ἀπέναντι τῆς λίμνης μέρος, λησμόνησαν νὰ πάρουν (μαζὶ τους) ψωμιὰ. 6 Τότε ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· «Ν' ἀνοίγετε τὰ μάτια σας καὶ νὰ προσέχετε ἀπὸ τὸ προζύμι τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Σαδδουκαίων». 7 Ἄλλ' αὐτοὶ συζητοῦσαν μεταξύ τους καὶ ἔλεγαν· «Δὲν πῆραμε ψωμιὰ». 8 Ἀντιληφθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· «Γιατὶ συζητεῖτε μεταξύ σας, ὀλιγόπιστοι, ὅτι δὲν πῆρατε ψωμιὰ; 9 Ἀκόμη δὲν ἐννοεῖτε, οὔτε ἐνθυμεῖσθε τοὺς πέντε ἄρτους, ποὺ ἔφαγαν οἱ πέντε χιλιάδες ἄνδρες, καὶ πόσα κοφίνια περισσεύμα πῆρατε; 10 Οὔτε τοὺς ἑπτὰ ἄρτους, ποὺ ἔφαγαν οἱ τέσσερες χιλιάδες ἄνδρες, καὶ πόσα καλάθια πῆρατε; 11 Πῶς δὲν καταλαβαίνετε, ὅτι δὲν ἐννοοῦσα ἄρτο, ὅταν σᾶς εἶπα νὰ προσέχετε ἀπὸ τὸ προζύμι τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Σαδδουκαίων;» 12 Τότε κατάλαβαν, ὅτι δὲν ἐννοοῦσε νὰ προσέχουν ἀπὸ τὸ προζύμι τοῦ ἄρτου, ἀλλ' ἀπὸ τὴν διδασκαλία τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Σαδδουκαίων.

Ἡ ὁμολογία τοῦ Πέτρου καὶ τὸ ἀκατάλυτο τῆς Ἐκκλησίας

13 Ὅταν δὲ ἦλθε ὁ Ἰησοῦς στὰ μέρη τῆς Καισαρείας τοῦ Φιλίππου, ρωτοῦσε τοὺς μαθητὰς του λέγοντας· «Ποιὸς λέγουν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι εἶμαι ἐγὼ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου;». 14 Αὐτοὶ δὲ εἶπαν· «Ἄλλοι μὲν λέγουν, ὅτι εἶσαι ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, ἄλλοι δὲ ὁ Ἡλίας, καὶ ἄλλοι ὁ Ἰερεμίας ἢ ἓνας (ἄλλος) ἀπὸ τοὺς προφῆτες». 15 Λέγει σ' αὐτούς· «Καὶ σεῖς ποιὸς λέγετε, ὅτι εἶμαι;». 16 Ἀποκρίθηκε τότε ὁ Σίμων Πέτρος καὶ εἶπε· «Σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς (ὁ Μεσσίας), ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζωντανοῦ (τοῦ ἀληθινοῦ)». 17 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε τότε· «Μακάριος εἶσαι, Σίμων, υἱὸς τοῦ Ἰωᾶ, διότι δὲν σοῦ ἔκανε ἀποκάλυψι ἄνθρωπος, ἀλλ' ὁ Πατέρας μου ὁ οὐράνιος. 18 Καὶ ἐγὼ δὲ λέγω σὲ σένα, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Πέτρος, καὶ πάνω σ' αὐτὴ τὴν πέτρα (τὸ βράχο τῆς πίστεως ποὺ ὁμολόγησες) θὰ οἰκοδομήσω τὴν Ἐκκλησία μου, καὶ ὃ ᾄδης δὲν θὰ ὑπερισχύσῃ αὐτῆς. 19 Καὶ θὰ σοῦ δώσω τὰ κλειδιὰ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ ὃ,τι θὰ δέσης πάνω στὴ γῆ, θὰ εἶναι δεμένο στοὺς οὐρανοὺς, καὶ ὃ,τι θὰ λύσης πάνω στὴ γῆ, θὰ εἶναι λυμένο στοὺς οὐρανοὺς». 20 Τότε διέταξε τοὺς μαθητὰς του νὰ μὴν ποῦν σὲ κανένα, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς (ὁ Μεσσίας)¹.

1. Ἡ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστὸς (ὁ Μεσσίας).

21 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκταυθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. 22 Καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμαῖν αὐτῷ λέγων· Ἰλεῶς σοι, Κύριε! Οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο. 23 Ὁ δὲ στραφεὶς εἶπε τῷ Πέτρῳ· Ὑπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ! Σκάνδαλόν μου εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.

24 Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθίτω μοι. 25 Ὃς γὰρ ἂν θέλη τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὐρήσει αὐτήν. 26 Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος ἐάν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; Ἦ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; 27 Μέλλει γὰρ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ, καὶ τότε ἀποδώσει ἐκάστῳ κατὰ τὴν πράξιν αὐτοῦ. 28 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰσὶ τινες τῶν ὧδε ἐσθηκώτων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

17 Καὶ μεθ' ἡμέρας ἕξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν. 2 Καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς. 3 Καὶ ἰδοὺ ὤφθησαν αὐτοῖς Μωσῆς καὶ Ἡλίας μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες. 4 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε τῷ Ἰησοῦ· Κύριε, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· εἰ θέλεις, ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ Μωσεὶ μίαν καὶ μίαν Ἡλίας. 5 Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος

Ὁ Ἰησοῦς προλέγει τὸ πάθος καὶ τὴν ἀνάστασί του

21 Ἀπὸ τότε ἄρχισε ὁ Ἰησοῦς νὰ λέγῃ σαφῶς στοὺς μαθητὰς του, ὅτι πράκειται νὰ πάθῃ στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ νὰ πάθῃ πολλὰ ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ νὰ θανατωθῇ, καὶ τὴν τρίτῃ ἡμέρᾳ νὰ ἀναστηθῇ. 22 Τότε ὁ Πέτρος τὸν πῆρε ἰδιαίτερος καὶ ἄρχισε νὰ τὸν ἐπιπλήττῃ λέγοντας· «Μὴ γένοιτο, Κύριε! Νὰ μὴ σοῦ συμβῇ αὐτό». 23 Αὐτὸς δὲ προσέβλεψεν ἄτενῶς (δημηδῶς, κοιτάζε καλὰ-καλὰ) καὶ εἶπε στὸν Πέτρο· «Φύγε ἀπὸ μπροστά μου, ἀντροχησά! Εἶσαι ἐμπόδιό μου, διότι δὲν φρονεῖς τὰ ἄρεστά στό Θεό, ἀλλὰ τὰ ἄρεστά στοὺς ἀνθρώπους».

Οἱ ἀκόλουθοι τοῦ Ἰησοῦ σηκώνουν σταυρό

24 Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε στοὺς μαθητὰς του· «Ὅποιος θέλει νὰ με ἀκολουθήσῃ, ἄς ἀπαρνηθῇ τὸν ἑαυτό του, καὶ ἄς σηκώσῃ τὸ σταυρό του, καὶ ἔτσι ἄς με ἀκολουθῇ. 25 Διότι, ὅποιος θὰ ἐπιδιώκῃ νὰ σώσῃ τὸν ἑαυτό του (ἀποφεύγοντας τὸ μαρτύριο), θὰ τὸν χάσῃ. Ἐνῶ ἐκείνους, ποὺ θὰ θυσιάσῃ τὸν ἑαυτό του γιὰ χάρι μου, θὰ τὸν σώσῃ. 26 Τί δὲ ὠφελεῖται ὁ ἄνθρωπος, ἐάν κερδήσῃ ὅλο τὸν κόσμον, ἀλλὰ χάσῃ τὸν ἑαυτό του; Ἦ τί δύναται νὰ δώσῃ ὁ ἄνθρωπος ὡς ἀντίτιμο γιὰ τὸν ἑαυτό του; 27 Διότι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει νὰ ἔλθῃ μετὰ τῆ δόξᾳ τοῦ Πατέρα του μαζί με τοὺς ἀγγέλους του, καὶ τότε θ' ἀποδώσῃ στὸν καθένα σύμφωνα με ὅ, τι ἐπράξε. 28 Ἀληθινὰ σὰς λέγω, ὑπάρχουν μερικοὶ ἀπ' αὐτούς, ποὺ εἶναι ἐδῶ, οἱ ὅποιοι δὲν θὰ γευθοῦν θάνατο, ἕως ὅτου δοῦν τὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἔρχεται ὡς τῆ βασιλικῆ του δύναμι (συντρίβοντας τὸν Ἰουδαϊσμό κατὰ τὴν ἄλωσι τῆς Ἱερουσαλὴμ τὸ 70 μ.Χ. καὶ ἐπιβάλλοντας τὸ κράτος του μετὰ τὴν κατῆσχυσί τῆς Ἐκκλησίας)».

Ἡ μεταμόρφωσι τοῦ Ἰησοῦ

17 Μετὰ ἕξι δὲ ἡμέρας ὁ Ἰησοῦς παραλαμβάνει τὸν Πέτρο καὶ τὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν Ἰωάννη τὸν ἀδελφὸ του, καὶ τοὺς ἀνεβάζει σ' ἓνα ὑψηλὸ ὄρος ἰδιαίτερος. 2 Καὶ μετεμορφώθηκε μπροστά τους, καὶ τὸ πρόσωπό του ἔλαμψε ὅπως ὁ ἥλιος, καὶ τὰ ἐνδύματά του ἔγιναν λευκὰ ὅπως τὸ φῶς. 3 Καὶ ἰδοὺ ἐμφανίσθηκαν σ' αὐτοὺς ὁ Μωυσῆς καὶ ὁ Ἡλίας, καὶ συνωμιλοῦσαν μαζί του. 4 Ὁ δὲ Πέτρος ἔλαβε τὸ λόγο καὶ εἶπε στὸν Ἰησοῦ· «Κύριε, εἶναι καλὸ νὰ μείνωμε ἐδῶ. Ἄν θέλῃς, νὰ κάνωμε ἐδῶ τρεῖς σκηνές, μία γιὰ σένα, μία γιὰ τὸ Μωυσεῖ, καὶ μία γιὰ τὸν Ἡλία». 5 Ἐνῶ ἀκούει αὐτὰς μιλοῦσε. ἰδοὺ ἓνα σωματιὸ συννε-

ιδου νεφέλη φωτεινή έπεσκίασεν αυτούς, και ιδου φωνή εκ τής νεφέλης λέγουσα: Ο υτός εστιν ο Υιός μου ο αγαπητός, εν ω εδόκησα: αυτόω άκούετε. 6 Και άκούσαντες οί μαθηταί έπεσον επί πρόσωπον αυτών και έφοβήθησαν σφόδρα. 7 Και προσελθών ο Ίησοϋς ήψατο αυτών και ειπεν: Έγέρθητε και μη φοβείσθε. 8 Έπάραντες δέ τους όφθαλμούς αυτών ουδένα ειδον ει μη τόν Ίησοϋν μόνον. 9 Και καταβαινόντων αυτών από του όρους ενετείλατο αυτοίς ο Ίησοϋς λέγων: Μηδενί ειπητε τό όραμα έως ου ο Υιός του ανθρώπου εκ νεκρών άναστήη.

10 Και έπηρώτησαν αυτόν οί μαθηταί αυτού λέγοντες: Τί ούν οί γραμματεΐς λέγουσιν ότι Ηλίαν δεΐ έλθειν πρώτον; 11 Ο δέ Ίησοϋς άποκριθείς ειπεν αυτοίς: Ηλίαις μέν έρχεται πρώτον και άποκαταστήσει πάντα: 12 λέγω δέ υμίν ότι Ηλίαις ήδη ήλθε, και ουκ έπέγνωσαν αυτόν, άλλ' έποίησαν εν αυτω όσα ήθέλησαν. Οτω και ο Υιός του ανθρώπου μέλλει πάσχειν υπ' αυτών. 13 Τότε συνήκαν οί μαθηταί ότι περι Ίωάννου του Βαπτιστωύ ειπεν αυτοίς.

14 Και έλθόντων αυτών προς τόν όχλον προσήλθεν αυτω άνθρωπος γονυπετών αυτόν 15 και λέγων: Κύριε, έλέησόν μου τόν υιόν, ότι σεληνιάζεται και κακώς πάσχει: πολλάκις γάρ πίπτει εις τό πϋρ και πολλάκις εις τό ύδωρ. 16 Και προσήνευκα αυτόν τοίς μαθηταίς σου, και ουκ ήδυνήθησαν αυτόν θεραπεΰσαι. 17 Άποκριθείς δέ ο Ίησοϋς ειπεν: Ω γενεά άπιστος και διεστραμμένη! Έως πότε έσομαι μεθ' υμών; Έως πότε ανέξομαι υμών; Φέρετέ μοι αυτόν ωδε. 18 Και έπετίμησεν αυτω ο Ίησοϋς, και έξήλθεν άπ' αυτού τό δαιμόνιον και έθερα-

φο τούς σκέπασε, και ιδου μία φωνή από τό σύννεφο, ή όποία έλεγε: Αυτός εΐναι ο Υιός μου ο αγαπητός, τόν όποιον έξέλεξα' (και κατέστησα Μεσσία, Χριστό): σ' αυτόν να υπακούετε. 6 Όταν δέ άκουσαν οί μαθηταί, έπεσαν με τό πρόσωπό τους στη γή, διότι φοβήθησαν πάρα πολύ. 7 Τότε ο Ίησοϋς τούς πλησίασε, τούς άγγιξε, και ειπε: «Σηκωθήτε και μη φοβείσθε». 8 Σήκωσαν τότε τά μάτια τους και δέν ειδαν κανένα, παρά τόν Ίησοϋ μόνον. 9 Και όταν κατέβαιναν από τό όρος, ο Ίησοϋς τούς έδωσε εντολή λέγοντας: «Να μη πητε σε κανένα αυτό που ειδατε, έως ότου ο Υιός του ανθρώπου άναστηθής εκ νεκρών».

Έρώτησι τών μαθητών για τόν Ήλία και άπάντησι του Ίησοϋ

10 Οί δέ μαθηταί του του υπέβαλαν τό εξής έρώτημα: «Γιατί άραγε οί γραμματεΐς λέγουν, ότι πρόκειται να έλθη πρώτα ο Ήλιας». 11 Ο δέ Ίησοϋς άπαντώντας τούς ειπε: «Ο Ήλιας βεβαίως έρχεται πρώτα και θα τά τακτοποιήση όλα (Άλλ' άφοϋ ο Ήλιας τά τακτοποιεί όλα, δέν ακολουθεΐ πάθος του Μεσσία. Συνεπώς ο Ήλιας έρχεται πρώτα κατά τή δευτέρα παρουσία, όχι κατά τήν πρώτη, κατά τήν όποία ο Μεσσίας υφίσταται πάθος). 12 Άλλά σας λέγω, ότι ο Ήλιας ήδη ήλθε και δέν τόν αναγνώρισαν, άλλα του έκαναν όσα θέλησαν. Έτσι και ο Υιός του ανθρώπου μέλλει να πάθη άπ' αυτούς». 13 Τότε κατάλαβαν οί μαθηταί, ότι τούς μίλησε για τόν Ίωάννην τό Βαπτιστή (Καίτοι οί Ίουδαίοι μιλούσαν με θαυμασμό για τόν Ήλία και τόν άνέμεναν, όταν ήλθε ένας άλλος Ήλιας, ο Ίωάννης ο Βαπτιστής, τόν κακοποίησαν, όπως κατόπι και αυτόν τόν Μεσσία).

Θεραπεία σεληνιαζόμενου παιδιου

14 Και όταν έφθασαν στο πληθος του λαου, ήλθε σ' αυτόν κάποιος άνθρωπος, που γονάτισε μπροστά του 15 και έλεγε: «Κύριε, έλέησε (λυτήσου και σώσε) τόν υιό μου, διότι σεληνιάζεται και υποφέρει φοβερά. Πολλές δέ φορές πέφτει στη φωτιά και πολλές στο νερό. 16 Και τόν έφερα στους μαθητάς σου, άλλα δέν μπόρεσαν να τόν θεραπεΰσουν». 17 Ο δέ Ίησοϋς ειπε τότε: «Ω γενεά άπιστη και διεστραμμένη! Έως πότε θα είμαι μαζί σας; Έως πότε θα σας ανέχομαι; Φέρετε μοι αυτόν έδω». 18 Και στρεφόμενος προς αυτόν έδωσεν αυστηρο παράγγελμα ο

πεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. 19 Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν εἶπον· Διατί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; 20 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν. Ἀμήν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρείτε τῷ ὄρει τούτῳ, μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται, καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσῃ ὑμῖν. 21 Τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστεία.

22 Ἀναστρεφόμενων δὲ αὐτῶν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Μέλλει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδιδόσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων 23 καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται. Καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα.

24 Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καπερναοὺμ προσῆλθον οἱ τὰ δίδραγμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ καὶ εἶπον· Ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραγμα; 25 Λέγει, ναί. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων· Τί σοι δοκεῖ, Σίμων; Οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι τέλη ἢ κῆνσον; Ἀπὸ τῶν υἰῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτριῶν; 26 Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Ἀπὸ τῶν ἀλλοτριῶν. Ἐφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἄραγε ἐλευθεροὶ εἰσιν οἱ υἱοί. 27 Ἴνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς, πορευθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν βάλε ἄγκιστρον καὶ τὸν ἀναβάντα πρῶτον ἰχθὺν ἄρον, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ εὐρήσεις στατήρα· Ἐκείνον λαβὼν δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.

18 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες· Τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; 2 Καὶ προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν 3 καὶ εἶπεν· Ἀμήν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδιά, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 4 Ὅστις οὖν ταπεινώσει ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. 5 Καὶ ὃς ἐὰν δέξηται παιδίον τοιοῦτον ἐν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται.

Ἰησοῦς καὶ βγήκε ἀπ' αὐτὸν τὸ δαιμόνιον καὶ θεραπεύτηκε τὸ παιδί ἀπὸ τῆ στιγμῆ ἐκείνη. 19 Τότε πῆγαν οἱ μαθηταὶ στὸν Ἰησοῦ ἰδιαίτερας καὶ τοῦ εἶπαν· «Γιατί ἐμεῖς δὲν μπορέσαμε νὰ τὸ βγάλωμε (τὸ δαιμόνιο);». 20 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· «Λόγω τῆς ἀπιστίας σας. Ἀληθινὰ δὲ σὰς λέγω, ἂν ἔχετε πίστι (θερμὴ καὶ δυνατὴ) σὰν τὸ σπόρο τοῦ σιναπιοῦ, θὰ εἰπῆτε σ' αὐτὸ τὸ ὄρος· “Μετατοπίσου ἀπὸ ἐδῶ ἐκεῖ”, καὶ θὰ μετατοπισθῆ. Καὶ τίποτε δὲν θὰ εἶναι ἀδύνατο σὲ σὰς. 21 Αὐτοῦ δὲ τοῦ εἶδους τὰ δαιμόνια δὲν βγαίνουν, παρὰ μὲ προσευχῇ καὶ μὲ νηστεία».

Δεύτερη πρόρρησι τοῦ πάθους καὶ τῆς ἀναστάσεως

22 Ἐνῷ δὲ περιώδευαν στὴ Γαλιλαία, τοὺς εἶπε ὁ Ἰησοῦς· «Μέλλει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ παραδοθῆ σὲ χεῖρα ἀνθρώπων. 23 Καὶ θὰ τὸν θανατώσουν, καὶ τὴν τρίτῃ ἡμέρᾳ θὰ ἀναστηθῆ». Καὶ λυπήθησαν πάρα πολύ.

Ὁ Ἰησοῦς πληρώνει φόρο

24 Ὅταν δὲ ἦλθαν στὴν Καπερναοὺμ, πῆγαν στὸν Πέτρο οἱ εἰσπράκτορες τοῦ φόρου τῶν διδράκμων (γιὰ τὸ ναὸ), καὶ εἶπαν· «Ὁ διδάσκαλός σας δὲν πληρώνει τὸ φόρο τῶν διδράκμων;». 25 Λέγει (ὁ Πέτρος)· «Ναί (πληρώνει)». Καὶ ὅταν μπῆκε στὸ σπίτι, τὸν πρόλαβε ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε· «Τί νομίζεις, Σίμων; Οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ ποίους εἰσπράττουν δασμοὺς ἢ φόρο; Ἀπὸ τὰ παιδιά τους ἢ ἀπὸ τοὺς ξένους;». 26 Τοῦ λέγει ὁ Πέτρος· «Ἀπὸ τοὺς ξένους». Τοῦ εἶπε (τότε) ὁ Ἰησοῦς· «Συνεπῶς τὰ παιδιά ἐξαίρουνται. 27 Ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴ τοὺς σκανδαλίσωμε, πήγαινε στὴ λίμνη καὶ ρίξε ἄγκιστρι καὶ πάρε τὸ πρῶτο φάρι, ποῦ θὰ βγάλῃς, καὶ ἀνοίξε τὸ στόμα του, καὶ θὰ βρῆς μέσα του ἕνα τετράδραχμο. Πάρ' το καὶ δῶσ' το σ' αὐτοὺς γιὰ μένα καὶ γιὰ σένα».

Ποῖος εἶναι ἀνώτερος στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν

18 Ἐκείνη τὴν ὥρα πλησίασαν οἱ μαθηταὶ τὸν Ἰησοῦ καὶ τοῦ εἶπαν· «Ποῖος ἄραγε εἶναι μεγαλύτερος στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν;». 2 Τότε προσκάλεσε ὁ Ἰησοῦς ἕνα παιδί καὶ τὸ ἔστησε μπροστά τους 3 καὶ εἶπε· «Ἀληθινὰ σὰς λέγω, ἐὰν δὲν γυρίσετε πίσω καὶ δὲν γίνετε σὰν τὰ παιδιά, δὲν θὰ μπῆτε στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 4 Ὅποιος λοιπὸν θὰ γίνῃ ταπεινὸς σὰν αὐτὸ τὸ παιδί, αὐτὸς εἶναι ὁ μεγαλύτερος στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 5 Καὶ ὅποιος θὰ τιμῆσῃ ἕνα τέτοιο παιδί γιὰ τ' ὄνομά μου, ἐμένα τιμᾷ».

6 Ὃς δ' ἂν σκανδαλίση ἓνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῆ μύλος ὄνικος εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ καταποντισθῆ ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης. 7 Οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων· ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἔλθειν τὰ σκάνδαλα· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκεῖνῳ δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται. 8 Εἰ δὲ ἡ χεὶρ σου ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὰ καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλὸν σοὶ ἐστὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλὸν ἢ κυλλόν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. 9 Καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλὸν σοὶ ἐστὶ μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.

10 Ὅρατε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντός βλέπουν τὸ πρόσωπον τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

11 Ἦλθε γὰρ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός. 12 Τί ὑμῖν δοκεῖ; Ἐὰν γένηται τι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα καὶ πλανηθῆ ἐν ἐξ αὐτῶν, οὐχὶ ἀφείς τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐπὶ τὰ ὄρη, πορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον; 13 Καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἐνενήκοντα ἐννέα τοῖς μὴ πεπλανημένοις. 14 Οὕτως οὐκ ἔστι θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς ἵνα ἀπόληται εἰς τῶν μικρῶν τούτων.

15 Ἐὰν δὲ ἁμαρτήση εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε καὶ ἔλεγξον αὐτὸν μεταξύ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου. Ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου. 16 Ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σοῦ ἓτι ἓνα ἢ δύο. ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ

Περὶ σκανδάλων, σκανδαλοποιῶν καὶ σκανδαλιζομένων

6 «Καὶ ὅποιος θὰ σκανδαλίση ἓνα ἀπ' αὐτοὺς τοὺς μικροὺς, ποὺ πιστεύουν σ' ἐμένα, συμφέρει σ' αὐτὸν νὰ κρεμασθῆ στὸν τράχηλό του μολόπετρα, ποὺ τὴν γυρίζει ὁ ὄνος, καὶ νὰ καταποντισθῆ στὸ βάθος τῆς θαλάσσης. 7 Ἀλλοίμονο στὸν κόσμο ἀπὸ τὰ σκάνδαλα. Εἶναι βεβαίως ἐπόμενο νὰ ἔρχωνται τὰ σκάνδαλα. Ἀλλ' ἄλλοίμονο στὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνο, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἔρχεται τὸ σκάνδαλο. 8 Ἐὰν δὲ τὸ χεῖρι σου ἢ τὸ πόδι σου σὲ σκανδαλίξῃ, ἀπόκοψέ τα καὶ πέταξέ τα. Σὲ συμφέρει νὰ εἰσελθῃς στὴ ζωὴ (τὴν αἰώνια ζωὴ) κουτσὸς ἢ κουλός, παρά ἔχοντας δύο χεῖρια ἢ δύο πόδια νὰ ριχτῆς στὴν αἰώνια φωτιά (στὴν Κόλασι). 9 Καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου σὲ σκανδαλίξῃ, βγάλ' τον καὶ πέταξέ τον. Σὲ συμφέρει νὰ μπῆς στὴ ζωὴ μονόφθαλμος, παρά ἔχοντας δύο ὀφθαλμοὺς νὰ ριχτῆς στὴν πύρινη γέεννα (στὴν Κόλασι). (Μὲ πρόσωπα δηλαδῆ, ποὺ μᾶς σκανδαλίζουν, ὅσο χρήσιμα καὶ προσφιλῆ καὶ ἂν εἶναι, συμφέρει νὰ διακοπῶμε σχέσεις γιὰ νὰ μὴ κολασθοῦμε)».

«Μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν»

10 «Προσέχετε νὰ μὴ καταφρονήσητε κανένα ἀπὸ τοὺς μικροὺς αὐτοὺς. Διότι σὰς βεβαιῶνω, ὅτι οἱ ἄγγελοι τοὺς στοὺς οὐρανοὺς συνεχῶς βλέπουν τὸ πρόσωπο τοῦ Πατέρα μου τοῦ οὐρανοῦ».

Ἡ παραβολὴ τοῦ χαμένου προβάτου

11 «Ὁ δὲ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἦλθε γιὰ νὰ σώσῃ τὸ χαμένο. 12 Τί νομίζετε; Ἐὰν ἓνας ἄνθρωπος ἔχῃ ἑκατὸ πρόβατα καὶ χαθῆ ἓνα ἀπ' αὐτά, δὲν θ' ἀφήσῃ τὰ ἐνενήκοντα ἐννιά πάνω στὰ βουνὰ καὶ δὲν θὰ πάῃ νὰ ἀναζητήσῃ τὸ χαμένο; 13 Καὶ ἂν συμβῆ νὰ τὸ βρῆ, ἀληθινὰ σὰς λέγω, ὅτι χαίρει γι' αὐτὸ περισσότερο, παρά γιὰ τὰ ἐνενήκοντα ἐννιά, ποὺ δὲν χάθηκαν. 14 Ἔτσι δὲν θέλει ὁ πατέρα σας ὁ οὐράνιος νὰ χαθῆ ἓνας ἀπὸ τοὺς μικροὺς τούτους».

«Ἐὰν ἁμαρτήση εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου... ἔλεγξον...»

15 «Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ σὲ σένα ὁ ἀδελφός σου, πήγαινε καὶ ἔλεγξέ τον ἰδιαίτερως. Ἄν σὲ ἀκούσῃ, κέρδισες τὸν ἀδελφό σου. 16 Ἀλλ' ἐὰν δὲν σὲ ἀκούσῃ, παράλαβε μαζί σου ἓνα ἢ δύο ἀκόμη, γιὰ νὰ βεβαιωθῆ κάθε ποᾶγμα (τῆς κοινομένης ὑποθέσεως) ἀπὸ τὸ στόμα δύο μαρτύρων

τριῶν σταθῆ πᾶν ῥῆμα. 17 Ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπέ τῆ ἐκκλησίᾳ. Ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοὶ ὡσπερ ὁ ἔθνικός καὶ ὁ τελώνης.

18 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐὰν δῆσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ.

19 Πάλιν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν δύο ὑμῶν συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς πράγματος οὗ ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

20 Οὐ γὰρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν.

21 Τότε προσελθὼν αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε· Κύριε, ποσάκις ἀμαρτήσῃ εἰς ἐμέ ὁ ἀδελφός μου καὶ ἀφήσω αὐτῷ; Ἔως ἐπτάκις; 22 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Οὐ λέγω σοὶ ἕως ἐπτάκις, ἀλλ' ἕως ἑβδομηκοντάκις ἐπτά.

23 Διὰ τοῦτο ὁμοιωθῆ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συναῖραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ.

24 Ἀρξάμενου δὲ αὐτοῦ συναῖρειν προσηνέχθη αὐτῷ εἰς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων. 25 Μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πρᾶθῆναι καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι.

26 Πεισὼν οὖν ὁ δούλος προσεκύνει αὐτῷ λέγων· Κύριε, μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ καὶ πάντα σοὶ ἀποδώσω. 27 Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτὸν καὶ τὸ δάνειον ἀφήκεν αὐτῷ. 28 Ἐξελθὼν δὲ ὁ δούλος ἐκείνος εὔρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὠφείλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπινεγε λέγων· Ἀπόδος μοι εἰ τι ὀφείλεις. 29 Πεισὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ παρε-

ῆ τριῶν. 17 Ἄλλ' ἐὰν δὲν τοὺς ἀκούσῃ, ἀνάφερε τὴν ὑπόθεσι στὴν ἐκκλησίᾳ (στὴ θρησκευτικὴ σύναξι). Καὶ ἐὰν δὲν ἀκούσῃ καὶ τὴν ἐκκλησίᾳ, νὰ τὸν θεωρῆς ὡς τὸν εἰδωλολάτρη καὶ τὸν τελώνη».

Ἡ ἐξουσία τοῦ δεσμεῖν καὶ λύειν ἀμαρτίας

18 «Ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ὅσα θὰ δέσετε στὴ γῆ, θὰ εἶναι δεμένα (καὶ) στὸν οὐρανό, καὶ ὅσα θὰ λύσετε στὴ γῆ, θὰ εἶναι λυμένα (καὶ) στὸν οὐρανό».

Ἡ δύναμι δύο ἢ τριῶν πιστῶν μαζί

19 «Ἀληθινὰ σᾶς λέγω πάλι, ὅτι, ἐὰν δύο ἀπὸ σᾶς συμφωνήσουν πᾶν στὴ γῆ γιὰ ὅποιοδήποτε πράγμα, ποὺ θὰ ζητήσουν, θὰ γίνῃ σ' αὐτοὺς ἀπὸ τὸν Πατέρα μου τὸν οὐράνιο.

20 Ὅπου δὲ εἶναι δύο ἢ τρεῖς συγκεντρωμένοι στὸ ὄνομά μου, ἐκεῖ εἶμαι ἀνάμεσά τους».

Συγχώρησι τοῦ ἀδελφοῦ ἀπεριορίστως

21 Τότε ὁ Πέτρος τὸν πλησίασε καὶ εἶπε· «Κύριε, πόσες φορὲς θὰ ἀμαρτήσῃ σὲ μένα ὁ ἀδελφός μου καὶ θὰ τὸν συγχωρήσω; Ἔως ἐπτά φορὲς;». 22 Τοῦ λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Δὲν σοῦ λέγω ἕως ἐπτά φορὲς, ἀλλ' ἕως ἑβδομητά φορὲς ἐπτά (ἀπεριορίστως δηλαδή)».

Ἡ παραβολὴ τοῦ κακοῦ δούλου

23 «Γι' αὐτὸ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἔγινε ὁμοία μὲ ἕνα ἄνθρωπο βασιλέα, ποὺ θέλησε νὰ κάνῃ λογαριασμὸ μὲ τοὺς δούλους του. 24 Καὶ ὅταν ἄρχισε νὰ κάνῃ λογαριασμό, τοῦ ἔφεραν ἕνα ὀφειλέτη δέκα χιλιάδων ταλάντων (ποσοῦ ἀστρονομικοῦ). 25 Καὶ ἐπειδὴ δὲν μπορούσε νὰ ἐξοφλήσῃ, διέταξε ὁ κύριός του νὰ πωληθῇ αὐτὸς καὶ ἡ γυναῖκα του καὶ τὰ παιδιά καὶ ὅλα ὅσα εἶχε, καὶ νὰ ἐξοφληθῇ τὸ χρέος. 26 Τότε ἔπασε ὁ δούλος καὶ τὸν προσκυνοῦσε λέγοντας· «Κύριε, κάνει ὑπομονὴ γιὰ μένα, καὶ ὅλα θὰ σοῦ τὰ ἐξοφλήσω». 27 Ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου αἰσθάνθηκε τότε εὐσπλαγχνία καὶ τὸν ἄφησε ἐλεύθερο, ἀλλὰ καὶ τοῦ χάρισε τὸ δάνειο. 28 Ἄλλ' ὅταν βγήκε ἔξω ὁ δούλος ἐκείνος, βρῆκε ἕνα ἀπὸ τοὺς συνδούλους του, ὁ ὁποῖος τοῦ ὠφείλε ἑκατὸ δηνάρια (μικρὸ συγκριτικὰ ποσό). Καὶ τὸν ἔπασσε καὶ τὸν ἔπινεγε λέγοντας· «Ἐξόφλησέ μου ὅ,τι ὀφείλεις». 29 Ἐπείσε τότε ὁ σύνδουλός του στὰ πόδια του

κάλει αὐτὸν λέγων· Μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ καὶ ἀποδώσω σοι. 30 Ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν ἕως οὗ ἀποδῶ τὸ ὀφειλόμενον. 31 Ἴδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα, καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ ἐαυτῶν πάντα τὰ γενόμενα. 32 Τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ· Δοῦλε ποιηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφήκᾳ σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με. 33 Οὐκ ἔδει καὶ σέ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς καὶ ἐγὼ σε ἠλέησα; 34 Καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασιανισταῖς ἕως οὗ ἀποδῶ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ. 35 Οὕτω καὶ ὁ Πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφήτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπτώματα αὐτῶν.

19 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους μετῆρεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου. 2 Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ.

3 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι πειράζοντες αὐτὸν καὶ λέγοντες αὐτῷ· Εἰ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν; 4 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς 5 καὶ εἶπεν, Ἐνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ κολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν; 6 Ὡστε οὐκέτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία. Ὁ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. 7 Λέγουσιν αὐτῷ· Τί οὖν Μωσῆς ἐνετείλατο δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου καὶ ἀπολῦσαι αὐτήν; 8 Λέγει αὐτοῖς· Ὅτι Μωσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψε ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν· ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτω. 9 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ὅς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ μὴ ἐπὶ πορνείᾳ καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται· καὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας μοιχᾶται. 10 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·

καὶ τὸν παρακαλοῦσε λέγοντας· «Κάνε ὑπομονὴν γιὰ μένα, καὶ θὰ σ' ἐξοφλήσω». 30 Αὐτὸς ὅμως δὲν ἤθελε, ἀλλὰ πῆγε καὶ τὸν ἔρριξε στὴ φυλακὴ, ἕως ὅτου ἐξοφλήσῃ τὸ χρέος. 31 Ὅταν δὲ οἱ σύνδουλοί του εἶδαν τὰ συμβάντα, ἀγανάκτησαν πάρα πολύ, καὶ πῆγαν καὶ ἀνέφεραν στὸν κύριό τους ὅλα ὅσα συνέβησαν. 32 Τότε τὸν κάλεσε ὁ κύριός του καὶ τοῦ λέγει· «Δοῦλε κακέ, ὅλο ἐκεῖνο τὸ χρέος σοῦ χάρισα, ἐπειδὴ μὲ παρακάλεσες. 33 Δὲν ἔπρεπε καὶ σὺ νὰ λυπηθῆς καὶ νὰ κάνῃς ἔλεος στὸ σύνδουλό σου, ὅπως καὶ ἐγὼ λυπήθηκα καὶ ἔκανα ἔλεος σὲ σένα;». 34 Ὁργίσθηκε δὲ ὁ κύριός του καὶ τὸν παρέδωσε στοὺς δεσμοφύλακες, ἕως ὅτου τοῦ ἐξοφλήσῃ ὅλο τὸ χρέος. 35 Ἔτσι καὶ ὁ Πατέρας μου ὁ ἐπουράνιος θὰ κάνῃ σὲ σᾶς, ἐὰν δὲν συγχωρήσετε καθέννας στὸν ἀδελφό του ἀπὸ τίς καρδιές σας τὰ παραπτώματά τους».

Μετάβασι στὴν Ἰουδαία καὶ θεραπεία ἀσθενῶν

19 Ὅταν δὲ τελείωσε ὁ Ἰησοῦς αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἀναχώρησε ἀπὸ τῆ Γαλιλαία καὶ ἦλθε στὴν περιοχὴ τῆς Ἰουδαίας πέρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη. 2 Καὶ τὸν ἀκολούθησαν πλήθη πολλὰ, καὶ τοὺς θεράπευσε ἐκεῖ.

Περὶ γάμου, διαζυγίου καὶ ἀγαμίας

3 Καὶ ἦλθαν σ' αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι, γιὰ νὰ τὸν δοκιμάσουν μὲ σκοπὸ δόλιο, καὶ τοῦ εἶπαν· «Ἄραγε ἐπιτρέπεται στὸν ἄνθρωπο νὰ χωρίσῃ τὴ γυναῖκα του γιὰ ὅποιαδήποτε αἰτία;». 4 Αὐτὸς δὲ τοὺς ἀπάντησε· «Δὲν διαβάσατε, ὅτι ὁ Δημιουργὸς ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοὺς ἔκανε ἄρσενικο καὶ θηλυκό 5 καὶ εἶπε (διὰ τοῦ Ἀδάμ), «Γι' αὐτὸ θ' ἀφήσῃ ὁ ἄνθρωπος τὸν πατέρα του καὶ τὴ μητέρα καὶ θὰ προσκολληθῇ στὴ γυναῖκα του, καὶ θὰ γίνουν οἱ δύο μία σάρκα (ἕνα σῶμα)»; 6 Ὡστε δὲν εἶναι πλέον δύο, ἀλλὰ μία σάρκα (ἕνα σῶμα). Ἐκεῖνο λοιπόν, ποῦ ὁ Θεὸς ἔξευξε μὲ τὸ ἄλλο, ἄνθρωπος νὰ μὴ χωρίζῃ». 7 Τοῦ λέγουν· «Ἄλλὰ γιατί ὁ Μωσῆς ἔδωσε ἐντολὴ νὰ δίνῃ ὁ ἄνδρας ἔγγραφο διαζυγίου καὶ νὰ τὴ χωρίζῃ;» 8 Τοῦ λέγει· «Ὁ Μωσῆς βεβαίως σᾶς ἐπέτρεψε νὰ χωρίζετε τίς γυναῖκες σας λόγω τῆς σκληροκαρδίας σας, ἐνῶ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ δὲν ἦταν ἔτσι. 9 Σᾶς βεβαιῶνω δέ, ὅτι ὅποιος θὰ χωρίσῃ τὴ γυναῖκα του ὄχι γιὰ ἀνθρωπικότητα, καὶ θὰ νυμφευθῇ ἄλλη, διαπράττει μοιχεία. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος, ποῦ θὰ νυμφευθῇ χωρισμένην, διαπράττει μοιχεία». 10 Τοῦ λέγουν οἱ μαθηταὶ του· «Ἐὰν ἔτσι ἔχη τὸ παῖγμα τῆς σφέσεως τοῦ ἀνδρὸς μὲ τὴ γυναῖκα, δὲν συμφέρει νὰ ἔρगे-

αν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. **25** Ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐξεπλήσισοντο σφόδρα λέγοντες· Τίς ἄρα δύναται σωθῆναι; **26** Ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Παρὰ ἀνθρώπους τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι, παρὰ δὲ Θεῷ πάντα δυνατὰ ἐστί.

27 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμεν σοι· Τί ἄρα ἔσται ἡμῖν; **28** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ. **29** Καὶ πᾶς ὅς ἀφήκεν οἰκίας ἢ ἀδελφούς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἔνεκεν τοῦ ὀνόματός μου, ἑκατονταπλασίονα λήψεται καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. **30** Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

20 Ὅμοια γὰρ ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἄμα πρῶι μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. **2** Καὶ συμφωνήσας μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. **3** Καὶ ἐξελθὼν περὶ τρίτην ὥραν εἶδεν ἄλλους ἐστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς, **4** καὶ ἐκείνους εἶπεν· Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὁ ἐὰν ἡ δίκαιον δώσω ὑμῖν. **5** Οἱ δὲ ἀπήλθον. Πάλιν ἐξελθὼν περὶ ἔκτην καὶ ἐνάτην ὥραν ἐποίησεν ὡσαύτως. **6** Περὶ δὲ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν ἐξελθὼν εὗρεν ἄλλους ἐστῶτας ἀργούς, καὶ λέγει αὐτοῖς· Τί ὧδε ἐστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοὶ; **7** Λέγουσιν αὐτῷ· Ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο. Λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὁ ἐὰν ἡ δίκαιον λήψεσθε. **8** Ὁψίας δὲ γενομένης λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ· Κάλεσον τοὺς ἐργάτας καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τὸν μισθόν, ἀρχάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν πρῶτων. **9** Καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον. **10** Ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι πλεονα λήψονται, καὶ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ

ἔλεγαν· «Ποιὸς τότε δύναται νὰ σωθῆ;». **26** Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς κοίταξε ἐκφραστικὰ καὶ τοὺς εἶπε· «Τοῦτο στοὺς ἀνθρώπους εἶναι ἀδύνατο, ἀλλὰ στὸ Θεὸ εἶναι ὅλα δυνατὰ».

Ὁ μισθὸς τῶν ἀκολούθων τοῦ Ἰησοῦ

27 Τότε ὁ Πέτρος πῆρε τὸ λόγο καὶ τοῦ εἶπε· «Ἰδοὺ ἐμεῖς τὰ ἀφήσαμε ὅλα καὶ σὲ ἀκολουθήσαμε. Τί λοιπὸν θὰ συμβῆ σ' ἐμᾶς;». **28** Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· «Ἀλήθεια σὰς λέγω, ὅτι σεῖς, ποὺ μὲ ἀκολουθήσατε, στὸν καινούργιο κόσμο, ὅταν καθῆσῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πάνω στὸν ἐνδοξο θρόνο του, θὰ καθίσετε καὶ σεῖς πάνω σὲ δώδεκα θρόνους, καὶ θὰ κρίνετε τὶς δώδεκα φυλές τοῦ Ἰσραὴλ. **29** Καὶ καθένας, ποὺ ἄφησε σπῖτια ἢ ἀδελφούς ἢ ἀδελφές ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς γιὰ τ' ὄνομά μου, θὰ λάβῃ ἑκατονταπλασία, καὶ θὰ κληρονομήσῃ ζωὴ αἰώνια. **30** Πολλοὶ δὲ πρῶτοι θὰ γίνουν τελευταῖοι, καὶ τελευταῖοι θὰ γίνουν πρῶτοι».

Ἡ παραβολὴ τῶν ἐργατῶν τοῦ ἀμπελῶνος

20 «Διότι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μοιάζει μὲ νοικοκύρη, ποὺ μόλις ξημέρωσε βγῆκε νὰ προσλάβῃ μὲ μισθὸ ἐργάτες γιὰ τ' ἀμπέλι του. **2** Καὶ ἀφοῦ συμφώνησε μὲ τοὺς ἐργάτες νὰ τοὺς πληρῶνῃ ἕνα δηνάριο ἡμερομισθιο, τοὺς ἔστειλε σ' ἀμπέλι του. **3** Καὶ ὅταν βγῆκε γύρω στὶς ἑννιά τὸ πρῶι, εἶδε ἄλλους νὰ εἶναι ἀνεργοὶ στὴν ἀγορὰ. **4** Καὶ σ' ἐκείνους εἶπε· «Πηγαίνετε καὶ σεῖς στὸ ἀμπέλι, καὶ ὅ,τι θὰ εἶναι δίκαιο, θὰ σὰς δώσω». **5** Καὶ αὐτοὶ πῆγαν. Πάλι βγῆκε γύρω στὶς δώδεκα καὶ στὶς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα καὶ ἔκανε τὸ ἴδιο. **6** Γύρω δὲ στὶς πέντε τὸ ἀπόγευμα βγῆκε καὶ βρῆκε ἄλλους νὰ εἶναι ἀνεργοὶ καὶ τοὺς λέγει· «Γιατί εἴσθε ἐδῶ ὅλη τὴν ἡμέρα ἀνεργοὶ;». **7** Τοῦ λέγουν· «Διότι κανεὶς δὲν μᾶς προσέλαβε γιὰ ἐργασία». Τοὺς λέγει· «Πηγαίνετε καὶ σεῖς στὸ ἀμπέλι, καὶ ὅ,τι θὰ εἶναι δίκαιο, θὰ λάβετε». **8** Ὅταν δὲ βράδευσε, λέγει ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀμπελιοῦ στὸ διαχειριστή του· «Κάλεσε τοὺς ἐργάτες καὶ πλήρωσε τοὺς τὸ μισθό, ἀρχίζοντας ἀπὸ τοὺς τελευταίους μέχρι τοὺς πρῶτους». **9** Ὅταν δὲ ἦλθαν ἐκεῖνοι, ποὺ ἔπιασαν ἐργασία γύρω στὶς πέντε τὸ ἀπόγευμα, ἔλαβαν ὁ καθένας ἀπὸ ἕνα δηνάριο. **10** Καὶ ὅταν ἦλθαν οἱ πρῶτοι, νόμισαν, ὅτι θὰ πάρουν περισσότερα, ἀλλὰ ἔλαβαν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ ἕνα δηνάριο. **11** Καὶ ὅταν τὸ ἔλαβαν, σχολίασαν τὸ νοικοκύρη **12** λέγοντας· «Αὐτοὶ οἱ τελευταῖοι ἐργάσθηκαν μίᾳ ὥρᾳ, καὶ ὅμως τοὺς ἐξίσωσες μὲ μᾶς, τοὺς βαστάξαμε τὸ

ἀνὰ δηνάριον. 11 Λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου 12 λέγοντες ὅτι οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους ἡμῖν αὐτοὺς ἐποίησας τοῖς βαστάσασι τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα. 13 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ἐνὶ αὐτῶν· Ἐταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε. Οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μου; 14 Ἄρον τὸ σὸν καὶ ὑπάγε. Θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καὶ σοί. 15 Ἡ οὐκ ἔξεστί μοι ποιῆσαι ὃ θέλω ἐν τοῖς ἐμοῖς, εἰ ὁ ὀφθαλμὸς σου πονηρὸς ἐστίν ὅτι ἐγὼ ἀγαθὸς εἰμι; 16 Οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι πρῶτοι καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι. Πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

17 Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα παρέλαβε τοὺς δώδεκα μαθητὰς κατ' ἰδίαν ἐν τῇ ὁδῷ καὶ εἶπεν αὐτοῖς· 18 Ἴδου ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦσι καὶ κατακρινούσιν αὐτὸν θανάτῳ, 19 καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

20 Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς προσκυνούσα καὶ αἰτοῦσά τι παρ' αὐτοῦ. 21 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Τί θέλεις; Λέγει αὐτῷ· Εἰπέ ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοὶ μου εἰς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἰς ἐξ εὐωνύμων σου ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. 22 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. Δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν, ἢ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; Λέγουσιν αὐτῷ· Δυνάμεθα. 23 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε· τὸ δὲ καθίσει ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων μου οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἠτοίμασται ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου. 24 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. 25 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς εἶπεν· Οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχον-

βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα». 13 Αὐτὸς δὲ ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε σ' ἕνα ἀπ' αὐτούς· «Φίλε, δὲν σὲ ἀδικῶ. Ἐνα δηνάριο δὲν συμφώνησες μαζί μου; 14 Πάρε τὸ δικό σου καὶ φύγε. Θέλω δὲ σ' αὐτὸν τὸν τελευταῖο νὰ δώσω ὅπως καὶ σὲ σένα. 15 Ἡ δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ κάνω ὅ,τι θέλω μὲ τὰ δικὰ μου, ἐπειδὴ ὁ ὀφθαλμὸς σου εἶναι φανερός, διότι ἐγὼ εἶμαι γενναϊόδωρος;». 16 Ἔτσι θὰ γίνουν οἱ τελευταῖοι πρῶτοι, καὶ οἱ πρῶτοι τελευταῖοι. Πολλοὶ δὲ εἶναι καλεσμένοι, ἀλλ' ὀλίγοι ἐκλεκτοί».

Τρίτη πρόρρησι τοῦ πάθους καὶ τῆς ἀναστάσεως

17 Ἀνεβαίνοντας δὲ εἰς τὴν Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς παρέλαβε τοὺς δώδεκα μαθητὰς ἰδιαιτέρως στὸ δρόμο καὶ τοὺς εἶπε· 18 «Ἴδου ἀναβαίνομε εἰς τὴν Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ παραδοθῆ στοὺς ἀρχιερεῖς καὶ στοὺς γραμματεῖς, καὶ θὰ τὸν καταδικάσουν εἰς θάνατο, 19 καὶ θὰ τὸν παραδώσουν στοὺς ἐθνικούς (εἰδωλολάτρες), γιὰ νὰ τὸν ἐμπαῖξουν καὶ νὰ τὸν μαστιγώσουν καὶ νὰ τὸν σταυρώσουν, καὶ τὴν τρίτῃ ἡμέρᾳ θὰ ἀναστήθῃ».

Αἴτημα γιὰ πρωτοκαθεδρίες

20 Τότε προσῆλθε σ' αὐτὸν ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν τοῦ Ζεβεδαίου μαζί μὲ τοὺς υἱοὺς τῆς, καὶ προσκύνησε καὶ ζήτησε νὰ τῆς κάνῃ κάποια χάρι. 21 Αὐτὸς δὲ τῆς εἶπε· «Τί θέλεις;». Τοῦ λέγει· «Δώσε διαταγή, ὅταν θ' ἀναλάβῃς τὴ βασιλεία σου, νὰ καθίσουν οἱ δύο αὐτοὶ υἱοὶ μου ἕνας ἀπ' τὰ δεξιὰ σου, καὶ ἕνας ἀπ' τὰ ἀριστερά σου». 22 Ἀποκρίθηκε δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε· «Δὲν ξέρετε τί ζητεῖτε. Δύνασθε νὰ πιῆτε τὸ ποτήρι, τὸ ὁποῖο θὰ πιῶ ἐγὼ, ἢ νὰ βαπτισθῆτε μὲ τὸ βάπτισμα, μὲ τὸ ὁποῖο θὰ βαπτισθῶ ἐγώ;». Τοῦ λέγουν· «Δυνάμεθα». 23 Τότε τοὺς λέγει· «Τὸ μὲν ποτήρι μου θὰ πιῆτε, καὶ μὲ τὸ βάπτισμα, μὲ τὸ ὁποῖο ἐγὼ θὰ βαπτισθῶ, θὰ βαπτισθῆτε. Τὶς θέσεις ὅμως ἀπ' τὰ δεξιὰ μου καὶ ἀπ' τὰ ἀριστερά μου δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ μένα νὰ τις δώσω, ἀλλὰ θὰ δοθοῦν σ' αὐτούς, γιὰ τὸν ὅποιον ἔχουν ὀρίσθῃ ἀπὸ τὸν Πατέρα μου. 24 Ὅταν δὲ ἄκουσαν οἱ δέκα (ἄλλοι μαθηταί) ἠγανάκτησαν ἐξ αἰτίας τῶν δύο ἀδελφῶν. 25 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς κάλεσε κοντά του καὶ εἶπε· «Ξέρετε, ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν ἀσχοῦν ἀπόλυτη κυριαρχία ἐπάνω σ' αὐτά, καὶ οἱ μεγάλοι καταδυναστεύουν αὐτά. 26 Δὲν πρέπει ἔτσι νὰ συμβῆ σὲ σὰς. Ἄλλ' ὅποιος μεταξὺ σας θέλει νὰ γίνῃ μέγας, πρέπει νὰ εἶναι ὑπηρετικὸς σας. 27 καὶ ὅποιος μεταξὺ σας θέλει νὰ εἶναι

τες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. 26 Οὐχ οὕτως ἔσται ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ὅς ἐάν θέλη ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι, ἔσται ὑμῶν διάκονος, 27 καὶ ὅς ἐάν θέλη ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔσται ὑμῶν δούλος, 28 ὥσπερ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἤλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

29 Καὶ ἐκπορευομένον αὐτῶν ἀπὸ Ἱεριχώ ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολὺς. 30 Καὶ ἰδοὺ δύο τυφλοὶ καθημένοι παρὰ τὴν ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς παράγει, ἔκραξαν λέγοντες: Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, Υἱὸς Δαυὶδ. 31 Ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν· οἱ δὲ μείζον ἐκραζον λέγοντες: Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, Υἱὸς Δαυὶδ. 32 Καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς καὶ εἶπε: Τί θέλετε ποιῆσω ὑμῖν; 33 Λέγουσιν αὐτῷ: Κύριε, ἵνα ἀνοιχθῶσιν ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί. 34 Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἤψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

21 Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθον εἰς Βηθσαφαγή πρὸς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλε δύο μαθητὰς 2 λέγων αὐτοῖς: Πορεύθητε εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθέως εὐρήσετε ὄνον δεδεμένην καὶ πῶλον μετ' αὐτῆς· λύσαντες ἀγάγετέ μοι. 3 Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τι, ἐρεῖτε ὅτι ὁ Κύριος αὐτῶν χρειαν ἔχει· εὐθέως δὲ ἀποστέλλει αὐτοὺς. 4 Τοῦτο δὲ ὄλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος: 5 Εἶπατε τῇ θυγατρὶ Σιών, Ἰδοὺ ὁ Βασιλεὺς σου ἔρχεται σοι πραῦς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου. 6 Πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, 7 ἦγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν.

πρῶτος, πρέπει νὰ εἶναι δούλος σας, 28 ὅπως ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἤλθε γιὰ νὰ ὑπηρετηθῇ, ἀλλὰ γιὰ νὰ ὑπηρετήσῃ, καὶ νὰ δώσῃ τὴ ζωὴ του σὰν λύτρο γιὰ πολλοὺς (γιὰ ὅλους δηλαδή)».

Θεραπεία δύο τυφλῶν στὴν Ἱεριχώ

29 Ἐνῷ δὲ ἔβγαιναν ἀπ' τὴν Ἱεριχώ, τὸν ἀκολούθησε λαὸς πολὺς. 30 Καὶ ἰδοὺ δύο τυφλοὶ, ποὺ κάθονταν στὸ δρόμο, ὅταν ἄκουσαν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς περνάει, φώναξαν δυνατὰ λέγοντας: «Λυπήσου μας καὶ κάνε ἔλεος, Κύριε, Υἱὲ Δαβίδ». 31 Τὸ δὲ πλῆθος τοὺς ἐπέπληξε γιὰ νὰ σιωπήσουν. Ἀλλ' αὐτοὶ φώναζαν περισσότερο καὶ ἔλεγαν: «Λυπήσου μας καὶ κάνε ἔλεος, Κύριε, Υἱὲ Δαβίδ». 32 Τότε σταμάτησε ὁ Ἰησοῦς, τοὺς φώναξε καὶ εἶπε: «Τί θέλετε νὰ σᾶς κάνω;». 33 Τοῦ λέγουν: «Κύριε, ν' ἀνοιχθοῦν τὰ μάτια μας». 34 Σπλαγχνίσθηκε δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ ἄγγιξε τὰ μάτια τους, καὶ ἀμέσως τὰ μάτια τους εἶδαν τὸ φῶς, καὶ τὸν ἀκολούθησαν.

Ὁ βασιλεὺς Χριστὸς ἐπὶ πάλου ὄνου!

21 Καὶ ὅταν πλησίασαν στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθαν στὴ Βηθσαφαγή, κοντὰ στὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλε δύο μαθητὰς 2 λέγοντας σ' αὐτούς: «Πηγαίνετε στὸ ἀπέναντί σας χωρὶ καὶ ἀμέσως θὰ βρῆτε μία ὄνο δεμένη καὶ ἕνα πουλάρι μαζί της. Λύσετε, καὶ φέρετε σὲ μένα. 3 Καὶ ἂν κανεὶς σᾶς πῇ τίποτε, θὰ τοῦ πῆτε, “Ὁ Κύριος τὰ χρειάζεται, καὶ θὰ τὰ ἐπιστρέψῃ ἀμέσως”». 4 Μὲ ὄλο δὲ αὐτό, ποὺ ἔγινε, ἐκπληρώθηκε ὁ λόγος, ποὺ ἐλέχθη διὰ μέσου τοῦ προφήτου: 5 **Νὰ εἰπῆτε στὴ θυγατέρα Σιών** (Ἱερουσαλήμ), **Ἰδοὺ ὁ Βασιλεὺς σου ἔρχεται σὲ σένα ταπεινὸς καὶ καθισμένος πάνω σ' ἕνα ὄνο, μάλιστα πουλάρι, ἀρσενικὸ τέκνο ὄνου.** 6 Πῆγαν δὲ οἱ μαθηταί, καὶ ἀφοῦ ἔκαναν ὅπως τοὺς διέταξε ὁ Ἰησοῦς, 7 ἔφεραν τὴν ὄνο καὶ τὸ πουλάρι, καὶ ἔθεσαν ἐπάνω τους τὰ ἐνδύματά τους, καὶ κάθησε ἐπάνω σ' αὐτά (δηλαδή στὰ ἐνδύματα).

8 Ὁ δὲ πλείστος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἰμάτια ἐν τῇ ὁδῷ, ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ ἔστρώωνον ἐν τῇ ὁδῷ. 9 Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέγοντες· Ὡσαννὰ τῷ Υἱῷ Δαυὶδ! Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις! 10 Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἱερουσόλυμα ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις λέγουσα· Τίς ἐστὶν οὗτος; 11 Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ προφήτης ὁ ἀπὸ Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας.

12 Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐξέβαλε πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψε καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς, 13 καὶ λέγει αὐτοῖς· Γέγραπται, Ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποίησατε σπήλαιον ληστῶν. 14 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ χωλοὶ καὶ τυφλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. 15 Ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησε καὶ τοὺς παῖδας κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λέγοντας, Ὡσαννὰ τῷ Υἱῷ Δαυὶδ, ἠγανάκτησαν 16 καὶ εἶπον αὐτῷ· Ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· Ναί! Οὐδέποτε ἀνέγνωτε ὅτι ἐκ στόματος νηπιῶν καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον; 17 Καὶ καταλιπὼν αὐτούς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν καὶ ἠύλισθη ἐκεῖ.

18 Πρωίας δὲ ἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν ἐπέινασε. 19 Καὶ ἰδὼν συκὴν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἦλθεν ἐπ' αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὔρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον, καὶ λέγει αὐτῇ· Μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ. 20 Καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν λέγοντες· Πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκῆ; 21 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμήν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ὄρει τοῦτ' εἶπητε, ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, γενήσεται. 22 Καὶ πάντα ὅσα ἐὰν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ πιστεύοντες, λήψεσθε.

Ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Χριστοῦ στὰ Ἱερουσόλυμα

8 Οἱ δὲ περισσώτεροι ἀπὸ τὸ πλῆθος ἔστρωσαν τὰ ἐνδύματά τους στὸ δρόμο, ἄλλοι δὲ ἔκοβαν κλάδους ἀπὸ τὰ δένδρα καὶ ἔστρωσαν τὸν δρόμο. 9 Τὰ δὲ πλήθη, ποὺ προπορεύονταν καὶ ἀκολουθοῦσαν, φώναζαν δυνατὰ λέγοντας: Δόξα στὸν Υἱὸ Δαβὶδ! Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐκ μέρους τοῦ Κυρίου. Δόξα στὸν Ὑψίστο! 10 Καὶ ὅταν μπῆκε στὰ Ἱερουσόλυμα, σείσθηκε ὅλη ἡ πόλις καὶ ἔλεγε: «Ποιὸς εἶναι αὐτός;». 11 Τὰ δὲ πλήθη ἔλεγον: «Αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰησοῦς ὁ προφήτης ἀπὸ τῆς Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας».

Ἡ ἐκδίωξι τῶν ἐμπόρων ἀπὸ τὸν περίβολο τοῦ ναοῦ

12 Μπῆκε δὲ ὁ Ἰησοῦς στὸν περίβολο τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔδιωξε ὅλους, ὅσοι πωλοῦσαν καὶ ὅσοι ἀγόραζαν σ' αὐτὸ τὸ χῶρο, καὶ τὰ τραπέζια τῶν ἀργυραμοιβῶν ἀνέτρεψε, καθὼς καὶ τὰ καθίσματα τῶν πωλητῶν τῶν περιστεριῶν. 13 Καὶ τοὺς εἶπε: «Εἶναι γραμμένο, Ὁ οἶκός μου θὰ εἶναι οἶκος προσευχῆς· ἀλλὰ σεῖς τὸν κάνατε σπῆλαιον ληστῶν». 14 Ἦλθαν δὲ σ' αὐτὸν κουτσοὶ καὶ τυφλοὶ στὸν περίβολο τοῦ ναοῦ καὶ τοὺς θεράπευσε. 15 Ὅταν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς εἶδαν τὰ θαύματα ποὺ ἔκανε, καὶ τὰ παιδιὰ νὰ φωνάζουν δυνατὰ στὸν περίβολο τοῦ ναοῦ καὶ νὰ λέγουν, «Δόξα στὸν Υἱὸ Δαβὶδ», ἀγανάκτησαν 16 καὶ τοῦ εἶπαν: «Ἀκούς τί λένε αὐτοί;». Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς λέγει: «Ναί! Δὲν διαβάσατε ποτέ, “Ἀπὸ τὸ στόμα παιδιῶν, ποὺ εἶναι νηπια καὶ θηλαζόντων, ἔβγαλες τέλειον ὕμνο;»». 17 Καὶ τοὺς ἄφησε καὶ βγήκε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι, στὴ Βηθανία, καὶ διανυκτέρευσε ἐκεῖ.

Ὁ Χριστὸς ξεραίνει τὴν ἄκαρπη συκιά. Ἡ δύναμις τῆς πίστεως

18 Καὶ τὸ πρωὶ ἐπιστρέφοντας στὴν πόλι πείνασε. 19 Καὶ ὅταν εἶδε μία συκιά στὸ δρόμο, ἦλθε σ' αὐτή, ἀλλὰ δὲν βρῆκε τίποτε σ' αὐτή, παρὰ φύλλα μόνο, καὶ λέγει σ' αὐτή: «Νὰ μὴ γίνῃ πλέον ἀπὸ σένα καρπὸς ποτέ». Καὶ ξεράθηκε αὐτοστιγμὴ ἡ συκιά. 20 Καὶ ὅταν τὸ εἶδαν οἱ μαθηταί, θαύμασαν καὶ εἶπαν: «Πῶς αὐτοστιγμὴ ξεράθηκε ἡ συκιά;». 21 Ἀποκρίθηκε δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε: «Ἀληθινὰ σὰς λέγω, ἂν ἔχετε πίστι καὶ δὲν ἀμφιβάλετε, ὄχι μόνον τὸ θαῦμα τῆς συκιάς θὰ κάνετε, ἀλλὰ, καὶ ἂν ἀκόμη πῆτε σ' αὐτὸ τὸ ὄρος, “Σῆχω καὶ πέσε στὴ θάλασσα”, θὰ γίνῃ. 22 Καὶ ὅλα, ὅσα θὰ ζητήσετε στὴν προσευχῇ μὲ πίστι, θὰ τὰ λάβετε».

23 Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ ἱερόν προσήλθον αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ λέγοντες· Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, καὶ τίς σοι ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην; 24 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον ἓνα, ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. 25 Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου πόθεν ἦν, ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Οἱ δὲ διελογίζοντο παρ' ἑαυτοῖς λέγοντες· Ἐὰν εἴπωμεν, ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ ἡμῖν, διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; 26 Ἐὰν δὲ εἴπωμεν, ἐξ ἀνθρώπων, φοβούμεθα τὸν ὄχλον· πάντες γὰρ ἔχουσι τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην. 27 Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ εἶπον· Οὐκ οἶδαμεν. Ἐφη αὐτοῖς καὶ αὐτός· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

28 Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; Ἄνθρωπός τις εἶχε τέκνα δύο, καὶ προσελθὼν τῷ πρώτῳ εἶπε· Τέκνον, ὑπάγε σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί μου. 29 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Οὐ θέλω. Ὑστερον δὲ μεταμεληθεὶς ἀπήλθε. 30 Καὶ προσελθὼν τῷ δευτέρῳ εἶπεν ὡσαύτως. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἐγὼ, κύριε. Καὶ οὐκ ἀπήλθε. 31 Τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησε τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς; Λέγουσιν αὐτῷ· Ὁ πρῶτος. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. 32 Ἦλθε γὰρ πρὸς ὑμᾶς Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ· ὑμεῖς δὲ ἰδόντες οὐ μετεμελήθητε ὕστερον τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ.

33 Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. Ἄνθρωπός τις ἦν οἰκοδοσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκε καὶ ὠρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν καὶ ᾠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησεν. 34 Ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς

Ἐρώτησι Ἰουδαίων γιὰ τὴν ἐξουσία τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἀντερώτησι τοῦ Ἰησοῦ

23 Καὶ ὅταν ἦλθε στὸν περίβολο τοῦ ναοῦ, τὸν πλησίασαν, καθ' ὃν χρόνον δίδασκε, οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ καὶ εἶπαν· «Μὲ ποῖα ἐξουσία κάνεις αὐτά, καὶ ποιός σοῦ ἔδωσε αὐτὴ τὴν ἐξουσία;». 24 Ἀποκρίθηκε δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε· «Θὰ σᾶς ρωτήσω καὶ ἐγὼ γιὰ ἓνα πρᾶγμα, καὶ ἂν μοῦ ἀπαντήσετε γι' αὐτό, καὶ ἐγὼ θὰ σᾶς πῶ μὲ ποῖα ἐξουσία κάνω αὐτά. 25 Τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου ἀπὸ ποῦ ἦταν, ἀπὸ τὸ Θεοῦ ἢ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους;». Αὐτοὶ δὲ συζητοῦσαν μεταξύ τους καὶ ἔλεγαν· «Ἐὰν ποῦμε, “Ἀπὸ τὸ Θεοῦ”, θὰ μᾶς πῆ, “Γιατί τότε δὲν πιστεύσατε σ' αὐτόν;”. 26 Ἐὰν δὲ ποῦμε, “Ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους”, φοβούμεθα τὸ λαό. Διότι ὅλοι θεωροῦν τὸν Ἰωάννην προφήτην. 27 Ἔτσι ἀποκρίθησαν στὸν Ἰησοῦ καὶ εἶπαν· «Δὲν ξέρουμε». Τοὺς εἶπε καὶ αὐτός· «Οὔτε ἐγὼ σᾶς λέγω μὲ ποῖα ἐξουσία κάνω αὐτά.»

Ἡ παραβολὴ τῶν δύο υἱῶν

28 «Τί δὲ νομίζετε (γι' αὐτὸ ποῦ θὰ σᾶς πῶ); Κάποιος ἄνθρωπος εἶχε δύο υἱούς, καὶ πῆγε στὸν πρῶτο καὶ εἶπε· “Παιδί μου, πήγαινε σήμερα νὰ ἐργασθῆς στὸ ἀμπελί μου”. 29 Αὐτὸς δὲ ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε· “Δὲν θέλω”. Ἄλλ' ὕστερα μετανόησε καὶ πῆγε. 30 Ἐπίσης (ὁ πατέρας) πῆγε στὸν δεύτερο καὶ εἶπε τὸ ἴδιο. Αὐτὸς δὲ ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε· “Μάλιστα, κύριε”, ἀλλὰ δὲν πῆγε. 31 Ποιὸς ἀπὸ τοὺς δύο ἔκανε τὸ θέλημα τοῦ πατέρα;». Τοῦ λέγουν· «Ὁ πρῶτος». Τοὺς λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ὅτι οἱ τελῶνες καὶ οἱ πόρνες προπορεύονται ἀπὸ σᾶς γιὰ τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. 32 Διότι ἦλθε ὁ Ἰωάννης πρὸς ἐσᾶς βαδίζοντας δρόμο ἀγιοσύνης, καὶ ὅμως δὲν πιστεύσατε σ' αὐτόν, ἐνῶ οἱ τελῶνες καὶ οἱ πόρνες πίστευσαν σ' αὐτόν. Σεῖς ἐπίσης, ἂν καὶ εἶδατε (τὸ παράδειγμα τῶν τελωνῶν καὶ τῶν πορνῶν), οὔτε ὕστερα μετανόησατε γιὰ νὰ πιστεύσετε σ' αὐτόν.»

Ἡ παραβολὴ τῶν κακῶν γεωργῶν τοῦ ἀμπελῶνος

33 «Ἄλλη παραβολὴ ἀκούσατε· Ἦταν κάποιος ἄνθρωπος νοικοκύρης, ὁ ὁποῖος φύτευσε ἀμπελί, καὶ τὸ περίφραξε, καὶ ἔσκαψε καὶ ἔκανε σ' αὐτὸ πατητήρι, καὶ ἔκτισε πύργο, καὶ τὸ νοίκιασε σὲ γεωργούς, καὶ ἔφυγε σὲ ἄλλο τόπο. 34 Ὅταν δὲ πλησίασε ὁ καιρὸς τῆς ἐσοδείας, ἀπέστειλε τοὺς δούλους του πρὸς τοὺς γεωργούς, γιὰ νὰ πάρουν τὸ μεοίδιο

γεωργούς λαβεῖν τοὺς καρπούς αὐτοῦ. **35** Καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν. **36** Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως. **37** Ὑστερον δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ λέγων· Ἐντραπήσονται τὸν υἱὸν μου. **38** Οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ κατάσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. **39** Καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν. **40** Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοὺς γεωργοὺς ἐκεῖνους; **41** Λέγουσιν αὐτῷ· Κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρπούς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. **42** Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς, Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; **43** Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνεσι ποιούντι τοὺς καρπούς αὐτῆς. **44** καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον ποιῶν συνθλαστήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν. **45** Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει. **46** Καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους, ἐπειδὴ ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον.

22 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγων· **2** Ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ. **3** Καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους, καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν. **4** Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους λέγων· Εἶπατε τοῖς κεκλημένοις· Ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμασα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἔτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους. **5** Οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπήλθον, ὁ μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρόν, ὁ δὲ εἰς τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ· **6** οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν. **7** Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκείνος ὠργίσθη, καὶ πέψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπόλεσε τοὺς φονεῖς ἐκεί-

του ἀπὸ τοὺς καρπούς. **35** Ἄλλ' οἱ γεωργοὶ ἔπιασαν τοὺς δούλους του, καὶ ἄλλον μὲν κτύπησαν, ἄλλον δὲ φόνευσαν, καὶ ἄλλον λιθοβόλησαν. **36** Πάλιν ἀπέστειλε ἄλλους δούλους, περισσότερους ἀπὸ τοὺς πρώτους, ἀλλ' ἔκαναν σ' αὐτούς τὰ ἴδια. **37** Ὑστερα δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν λέγοντας· “Θὰ σεβασθῶν τὸν υἱὸν μου”. **38** Ἄλλ' οἱ γεωργοὶ, ὅταν εἶδαν τὸν υἱὸν, εἶπαν μεταξὺ τους· “Αὐτὸς εἶναι ὁ κληρονόμος”. Ἐμπρὸς αὐτὸν τὸν σκοτώσαμε, καὶ τὰ ἀρπάξωμε τὴν κληρονομίαν του”. **39** Καὶ τὸν ἔπιασαν, καὶ τὸν ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τοῦ ἀμπελί, καὶ τὸν σκότωσαν. **40** Ὅταν λοιπὸν ἔλθῃ ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀμπελιοῦ, τί θὰ κάνῃ στοὺς γεωργοὺς ἐκεῖνους;». **41** Τοῦ λέγουν· «Σὺν κακοῦς μὲ κακὸ τρόπο θὰ τοὺς ἐξοντώσῃ, καὶ τὸ ἀμπελί θὰ ἐνοικιάσῃ σὲ ἄλλους γεωργούς, οἱ ὅποιοι δὰ τοῦ δώσουν τοὺς ὀφειλόμενους καρπούς στὸν καιρὸ τους». **42** Τοὺς λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Δὲν διαβάσατε ποτὲ στὶς Γραφές, “Ὁ λίθος, τὸν ὅποῖον ἀπέρριψαν οἱ οἰκοδόμοι, αὐτὸς ἔγινε ἀκρογωνιαῖος λίθος· ἀπὸ τὸν Κύριο ἐγινε αὐτό, καὶ εἶναι θαυμαστὸ στὰ μάτια μας”; **43** Γι' αὐτὸ σὰς λέγω, ὅτι θ' ἀφαιρεθῇ ἀπὸ σὰς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ θὰ δοθῇ σὲ ἔθνος, ποὺ κάνει τοὺς καρπούς της. **44** Ὅποιοι δὲ πέσῃ ἐπάνω σ' αὐτὸ τὸ λίθο, θὰ συντριβῇ· καὶ σ' ὅποιον θὰ πέσῃ ἐπάνω (αὐτὸς ὁ λίθος), θὰ τὸν κἀνῃ σκόνῃ». **45** Ὅταν δὲ ἄκουσαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὶς παραβολὰς του, κατάλαβαν, ὅτι τὶς εἶπε γι' αὐτούς. **46** Καὶ ἐνῶ ἤθελαν νὰ τὸν συλλάβουν, φοβήθησαν τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, ἐπειδὴ τὸν θεωροῦσαν προφήτην.

Ἡ παραβολὴ τῶν γάμων τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως

22 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλαβε τὸ λόγο καὶ τοὺς μίλησε πάλιν μὲ παραβολὰς λέγοντας· **2** «Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἔγινε ὁμοία μὲ ἄνθρωπο βασιλέα, ποὺ ἔκανε τὸ γάμο τοῦ υἱοῦ του. **3** Καὶ ἔστειλε τοὺς δούλους του, γιὰ νὰ εἰδοποιήσουν τοὺς προσκεκλημένους νὰ ἔλθουν στὸ γάμο, ἀλλὰ δὲν ἤθελαν νὰ ἔλθουν. **4** Πάλιν ἔστειλε ἄλλους δούλους λέγοντας· “Νὰ εἰπῆτε στοὺς προσκεκλημένους· Ἰδοὺ ἔτοιμασα τὸ συμπόσιό μου, ἔχουν σφαγῆ οἱ ταῦροι μου καὶ τὰ θρεφτάρια, καὶ εἶναι ὅλα ἔτοιμα. Ἐλάτε στὸ γάμο”. **5** Ἄλλ' αὐτοὶ ἀδιαφόρησαν καὶ πῆγαν, ἄλλος μὲν στὸν ἀγρὸ του, ἄλλος δὲ στὴν ἐμπορικὴ του ἐπιχείρησι. **6** Οἱ δὲ ὑπόλοιποι ἔπιασαν τοὺς δούλους του, καὶ τοὺς κακοποίησαν, καὶ τοὺς σκότωσαν. **7** Ὅταν δὲ πληροφορήθηκε ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος, ὠργίσθηκε, καὶ ἔστειλε τὸ στρατὸ του καὶ ἐξώλωθρευσε ἐκείνους τοὺς φονεῖς, καὶ τὴν πᾶσι τοὺς πυρπόλησε. **8** Τότε λέγει στοὺς δούλους του· “Τὸ μὲν τραπέζι τοῦ γάμου εἶναι ἔτοιμο. οἱ δὲ προσκεκλημένοι δὲν ἦταν ἄξιοι. **9**

νους και την πόλιν αὐτῶν ἐνέπηρσε. 8 Τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ· Ὁ μὲν γάμος ἔτοιμος ἐστίν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι. 9 Πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἐὰν εὗρητε καλέσατε εἰς τοὺς γάμους. 10 Καὶ ἐξεληθόντες οἱ δούλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς συνήγαγον πάντας ὅσους εὗρον, πονηροὺς τε καὶ ἀγαθοὺς, καὶ ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμένων. 11 Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου, 12 καὶ λέγει αὐτῷ· Ἐταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; Ὁ δὲ ἐφίμωθη. 13 Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς διακόνους· Δῆσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας ἄρατε αὐτὸν καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. 14 Πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

15 Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ. 16 Καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν Ἑρωδιανῶν λέγοντες· Διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων. 17 Εἶπέ οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ; Ἐξέσθαι δοῦναι κῆνον Καίσαρι ἢ οὐ; 18 Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπε· Τί με πειράζετε, ὑποκριταί; 19 Ἐπιδειξάτε μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνου. Οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον. 20 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; 21 Λέγουσιν αὐτῷ· Καίσαρος. Τότε λέγει αὐτοῖς· Ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. 22 Καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν, καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.

23 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδδουκαῖοι, οἱ λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασις, καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν 24 λέγοντες· Διδάσκαλε, Μωσῆς εἶπεν, Ἐὰν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 25 Ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν ἐπτά ἀδελφοί. Ὁ ὁ πρώτος γαμήσας ἐτελεύτησε, καὶ μὴ ἔχων σπέρμα ἀφῆκε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 26 Ὁμοί-

Πηγαίνετε λοιπὸν κατὰ μῆκος τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους θὰ βρῆτε, καλέσετε στὸ γάμο". 10 Τότε οἱ δούλοι ἐκεῖνοι βγήκαν στοὺς δρόμους, καὶ συγκέντρωσαν ὅλους, ὅσους βρῆκαν, καὶ δυστυχεῖς καὶ εὐτυχεῖς. Καὶ γέμισε ἡ αἴθουσα τοῦ γάμου ἀπὸ συνδαιτυμόνες. 11 Ὅταν δὲ μπῆκε ὁ βασιλεὺς γιὰ νὰ ἰδῇ τοὺς συνδαιτυμόνες, εἶδε ἐκεῖ ἕνα ἄνθρωπο, ποὺ δὲν ἦταν ντυμένος μὲ ἔνδυμα γάμου, 12 καὶ τοῦ λέγει· "Φίλε, πῶς μπῆκες ἔδω μὴ ἔχοντας ἔνδυμα γάμου;". Αὐτὸς δὲ ἔμεινε ἀναυδός. 13 Τότε ὁ βασιλεὺς εἶπε στὰ πρόσωπα, ποὺ διακονοῦσαν (στὸ γάμο): "Δέστε του πόδια καὶ χέρια, καὶ σηκώστε τον καὶ πετάξτε τον ἔξω στὸ βαθύτερο σκοτάδι!". Ἐκεῖ θὰ κλαίῃ καὶ θὰ τριζῆ τὰ δόντια (ἀπὸ τὸν πόνο). 14 Πολλοὶ δὲ εἶναι καλεσμένοι, ἀλλ' ὀλίγοι εἶναι ἐκλεκτοί".

«Τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ»

15 Τότε οἱ Φαρισαῖοι πῆγαν καὶ ἔκαναν σύσκεψι καὶ ἀποφάσισαν νὰ τὸν παγιδεύσουν μὲ λόγῳ (σὲ συζήτησι). 16 Καὶ τοῦ στέλλουν τοὺς μαθητὰς τους μαζὶ μὲ τοὺς Ἑρωδιανούς λέγοντας· «Διδάσκαλε, γνωρίζουμε, ὅτι λέγεις τὴν ἀλήθεια, καὶ διδάσκεις ἀληθινὰ τὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ, καὶ δὲν φοβάσαι κανένα, διότι δὲν λαμβάνεις ὑπ' ὄψιν πρόσωπο ἀνθρώπων. 17 Πές μας λοιπὸν, ποιὰ γνώμη ἔχεις; Ἐπιτρέπεται νὰ δίναμε φόρο στὸν Καίσαρα ἢ ὄχι;». 18 Κατάλαβε δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρία τους καὶ εἶπε· «Γιατί με πειράζετε, ὑποκριταί; 19 Δεῖξτε μοι τὸ νόμισμα τοῦ φόρου». Τότε αὐτοὶ τοῦ ἔφεραν ἕνα δηνάριο. 20 Καὶ τοὺς λέγει· «Τίνος εἶναι αὕτῃ ἡ εἰκὼν καὶ ἡ ἐπιγραφή;». 21 Τοῦ λέγουν· «Τοῦ Καίσαρος». Τότε τοὺς λέγει· «Δώστε λοιπὸν στὸν Καίσαρα ὅσα ὀφείλονται στὸν Καίσαρα, καὶ στὸ Θεὸ ὅσα ὀφείλονται στὸ Θεό». 22 Καὶ ὅταν ἄκουσαν, θαύμασαν, καὶ τὸν ἄφησαν καὶ ἔφυγαν.

Ὁ Ἰησοῦς ἀποστομώνει τοὺς ἀρνητὰς τῆς ἀναστάσεως

23 Ἐκείνῃ τὴν ἡμέρα ἦλθαν σ' αὐτὸν Σαδδουκαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἰσχυρίζονται, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάστασις, καὶ τὸν ρώτησαν 24 λέγοντας· «Διδάσκαλε, ὁ Μωυσῆς εἶπε· Ἐὰν κάποιος πεθάνῃ ἄτεκνος, νὰ νυμφευθῇ ὁ ἀδελφός του τὴν γυναῖκα του καὶ νὰ δημιουργήσῃ παιδὶ γιὰ τὸν ἀδελφὸ του. 25 Ἦσαν δὲ σ' ἐμᾶς ἐπτά ἀδελφοί. Καὶ ὁ πρώτος, ἀφοῦ ἦλθε σὲ γάμο, πέθανε, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε τεκνοποιήσει, ἄφησε τὴν γυναῖκα του στὸν ἀδελφὸ του. 26 Ὁμοίως καὶ ὁ δευτε-

ως και ὁ δεύτερος και ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτά. **27** Ὑστερον δὲ πάντων ἀπέθανε και ἡ γυνή. **28** Ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει τίνος τῶν ἑπτά ἔσται γυνή; Πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν. **29** Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς: Πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς Γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ. **30** Ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν οὔτε ἐγκαμίζονται, ἀλλ' ὡς ἄγγελοι Θεοῦ ἐν οὐρανῷ εἰσι. **31** Περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ λέγοντος, **32** Ἐγὼ εἰμι ὁ Θεὸς Ἀβραάμ και ὁ Θεὸς Ἰσαάκ και ὁ Θεὸς Ἰακώβ; Οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων. **33** Και ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσθησαν ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσε τοὺς Σαδδουκαίους, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό, **35** και ἐπηρώτησεν εἰς ἐξ αὐτῶν, νομικός, πειράζων αὐτὸν και λέγων· **36** Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ; **37** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε αὐτῷ· Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου και ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου και ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. **38** Αὕτη ἐστὶ πρώτη και μεγάλη ἐντολή. **39** Δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. **40** Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος και οἱ προφῆται κρέμανται.

41 Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς **42** λέγων· Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ; Τίνος υἱὸς ἐστί; Λέγουσιν αὐτῷ· Τοῦ Δαυὶδ. **43** Λέγει αὐτοῖς· Πῶς οὖν Δαυὶδ ἐν Πνεύματι Κύριον αὐτὸν καλεῖ λέγων, **44** Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; **45** Εἰ οὖν Δαυὶδ καλεῖ αὐτὸν Κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστί; **46** Και οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτῷ ἀποκριθῆναι λόγον, οὐδὲ ἐτόλμησέ τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι.

ρος και ὁ τρίτος, ἕως τοῦ ἐβδόμου. **27** Ὑστερα δὲ ἀπ' ὅλους πέθανε και ἡ γυναίκα. **28** Κατὰ τὴν ἀνάστασι, λοιπόν, τίνος ἀπὸ τοὺς ἑπτὰ θὰ εἶναι γυναίκα; Διότι ὅλοι τὴν εἶχαν». **29** Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκρίθη και τοὺς εἶπε: «Πλανᾶσθε, διότι δὲν γνωρίζετε τὶς Γραφές και τὴ δύναμι τοῦ Θεοῦ. **30** Κατὰ τὴν ἀνάστασι βεβαίως οὔτε οἱ ἄνδρες ἔρχονται σὲ γάμο, οὔτε οἱ γυναίκες δίνονται σὲ γάμο, ἀλλ' εἶναι σὰν ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ στὸν οὐρανό. **31** Ὅσο δὲ γιὰ τὴν ἀνάστασι τῶν νεκρῶν, δὲν διαβάσατε τί σὰς εἶπε ὁ Θεὸς μ' αὐτὸ τὸ λόγο του, **32** “Ἐγὼ εἰμαι ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ και ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσαάκ και ὁ Θεὸς τοῦ Ἰακώβ”; Ὁ Θεὸς δὲν εἶναι Θεὸς νεκρῶν (ἐκμηδενισμένων, ἀνυπάρκτων), ἀλλὰ ζώντων (ὑπαρκτῶν και συνειδητῶν ὄντων)». **33** Ὅταν δὲ ἄκουσαν τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, ἐκπλήσθησαν γιὰ τὴ διδασκαλία του.

Οἱ δύο μεγαλύτερες ἐντολές

34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι, ὅταν ἄκουσαν, ὅτι ἀποστόμωσε τοὺς Σαδδουκαίους, μαζεύτηκαν μαζί, **35** και ἕνας ἀπ' αὐτούς, νομοδιδάσκαλος, ρώτησε δοκιμάζοντας αὐτὸν και λέγοντας: **36** «Διδάσκαλε, ποία εἶναι ἡ μεγαλύτερη ἐντολὴ στὸ νόμο;». **37** Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε: «Ν' ἀγαπᾶς τὸν Κύριο τὸ Θεὸ σου μ' ὅλη τὴν καρδιά σου και μ' ὅλη τὴν ψυχὴ σου και μ' ὅλο τὸ νοῦ σου. **38** Αὕτη εἶναι ἡ πρώτη και μεγαλύτερη ἐντολή. **39** Δεύτερη δὲ, ὁμοία μὲ αὐτῇ, εἶναι: Ν' ἀγαπᾶς τὸν πλησίον σου σὰν τὸν ἑαυτό σου. **40** Σ' αὐτὲς τὶς δύο ἐντολές στηρίζονται ὅλος ὁ νόμος και οἱ προφῆτες (ἡ διδασκαλία τῶν προφητῶν)».

Ὁ Μεσσίας ἀπόγονος, ἀλλὰ και Κύριος τοῦ Δαβίδ!

41 Ὅταν δὲ οἱ Φαρισαῖοι ἦταν συγκεντρωμένοι, ὁ Ἰησοῦς τοὺς ρώτησε **42** λέγοντας: «Τί νομίζετε γιὰ τὸ Μεσσία; Τίνος εἶναι ἀπόγονος;». Τοῦ λέγουν: «Τοῦ Δαβίδ». **43** Τοὺς λέγει: «Ἀλλὰ πῶς ὁ Δαβίδ μὲ τὴν ἔμπνευσι τοῦ Πνεύματος τὸν ὀνομάζει Κύριο, ὅταν λέγη, **44** “Εἶπεν ὁ Κύριος στὸν Κύριό μου, κάθησε στὰ δεξιὰ μου ἕως ὅτου κάνω τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιο τῶν ποδιῶν σου”; **45** Ἀφοῦ λοιπόν ὁ Δαβίδ τὸν ὀνομάζει Κύριο, πῶς εἶναι ἀπόγονός του;». **46** Και κανεὶς δὲν μπορούσε νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ λέξι, οὔτε τόλμησε κανεὶς ἀπ' ἐκείνη τὴν ἡμέρα νὰ τοῦ ὑποβάλλῃ πλέον ἐρώτησι.

23 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ 2 λέγων· Ἐπὶ τῆς Μωσέως καθέδρας ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι. 3 Πάντα οὖν ὅσα ἐὰν εἴπωσιν ὑμῖν τηρεῖν, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε, κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσι γάρ, καὶ οὐ ποιοῦσι. 4 Δεσμεύουσι γὰρ φορτία βαρέα καὶ δυσβάστακτα καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων, τῷ δὲ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσι κινῆσαι αὐτά.

5 Πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσι πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις. Πλατύνουσι γὰρ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν καὶ μεγαλύνουσι τὰ κράσπεδα τῶν ἱματίων αὐτῶν, 6 φιλοῦσι δὲ τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς 7 καὶ τοὺς ἀσπασμούς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ῥα β β ἰ, ῥα β β ἰ. 8 Ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε ῥα β β ἰ· εἷς γὰρ ἐστὶν ὑμῶν ὁ διδάσκαλος, ὁ Χριστός· πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοὶ ἐστέ. 9 Καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἷς γὰρ ἐστὶν ὁ πατὴρ ὑμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 10 Μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί· εἷς γὰρ ὑμῶν ἐστὶν ὁ καθηγητής, ὁ Χριστός. 11 Ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ἔσται ὑμῶν διάκονος. 12 Ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

13 Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσώτερον κρίμα.

14 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν.

15 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἓνα προσήλυτον, καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον ὑμῶν.

16 Οὐαὶ ὑμῖν, ὁδηγοὶ τυφλοί, οἱ λέγοντες· Ὅς ἂν ὁμῶση ἐν τῷ ναῶ. οὐδὲν ἐστίν. ὅς δ' ἂν ὁμῶση ἐν τῷ χουσῶ τοῦ ναοῦ.

Οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι παραδείγματα πρὸς ἀποφυγὴν

23 Τότε ὁ Ἰησοῦς μίλησε στὰ πλήθη τοῦ λαοῦ καὶ στοὺς μαθητὰς του 2 λέγοντας· «Πάνω στὴ διδασκαλικὴ ἔδρα τοῦ Μωυσῆ κάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι. 3 Ὅλα δέ, ὅσα θὰ σᾶς ποῦν νὰ τηρῆτε, νὰ τηρῆτε καὶ νὰ πράττετε, ἀλλὰ κατὰ τὰ ἔργα τους νὰ μὴ πράττετε. Διότι λέγουν καὶ δὲν πράττουν. 4 Διότι δένουν βαρέα καὶ δυσβάστακτα φορτία καὶ τὰ φορτῶνουν στοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' οἱ ἴδιοι δὲν θέλουν οὔτε μὲ τὸ δάκτυλό τους νὰ τὰ κινήσουν. 5 Ὅλα δὲ τὰ ἔργα τους κάνουν γιὰ νὰ τοὺς δοῦν οἱ ἀνθρώποι. Κά- νουν δὲ πλατεῖα τὰ φυλακτὰ τους, καὶ μεγάλα τὰ ἄκρα τῶν ἐνδυμάτων τους, 6 καὶ ἀγαποῦν τὴν πρώτη θέσι στὰ γεύματα, καὶ τὰ πρῶτα καθίσματα στὶς συναγωγές, 7 καὶ τοὺς εὐλαβεῖς χαιρετισμούς στὶς ἀγορές, καὶ νὰ προσφωνοῦνται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους δι ἰ δ ἄ σ κ α λ ε, δι ἰ δ ἄ σ κ α λ ε. 8 Ἀλλὰ σεῖς νὰ μὴ δεχθῆτε τὴν προσφώνησι δι ἰ δ ἄ σ κ α λ ε. Διότι ἓνας εἶναι ὁ διδάσκαλός σας, ὁ Χριστός. Ὅλοι δὲ σεῖς εἰσθε ἀδελφοί. 9 Καὶ πατέρα σας νὰ μὴν ὀνομάσετε στὴ γῆ. Διότι ἓνας εἶναι ὁ πατέρας σας, αὐτὸς ποὺ εἶναι στοὺς οὐρανοὺς. 10 Οὔτε ἡγήτορες νὰ ὀνομασθῆτε. Διότι ἓνας εἶναι ὁ ἰδικός σας ἡγῆτωρ, ὁ Χριστός. 11 Ὁ δὲ ἀνώτερος ἀπὸ σᾶς νὰ εἶναι ὑπὸ τῆς σας. 12 Ἐκεῖνος δέ, ποὺ θὰ ὑψώσῃ τὸν ἑαυτό του, θὰ ταπεινωθῆ, καὶ ἐκεῖνος, ποὺ θὰ ταπεινώσῃ τὸν ἑαυτό του, θὰ ὑψωθῆ».

Ταλανισμὸς τῶν γραμματέων καὶ τῶν Φαρισαίων

13 «Ἀλλοίμονο δὲ σὲ σᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι κατατρῶγετε τίς περιουσίες τῶν χηρῶν, καὶ ὑποκριτικὰ κάνετε μεγάλες προσευχές. Γι' αὐτὸ θὰ τιμωρηθῆτε περισσώτερο.

14 Ἀλλοίμονο σὲ σᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι κλείνετε τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους. Σεῖς βεβαίως δὲν μπαίνετε, ἀλλ' οὔτε ἐκεῖνους, ποὺ θέλουν νὰ μποῦν, ἀφήνετε νὰ μποῦν.

15 Ἀλλοίμονο σὲ σᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι περιέρχεσθε τὴ θάλασσα καὶ τὴν ξηρά, γιὰ νὰ κάνετε ἓνα προσήλυτο, καὶ ὅταν γίνῃ, τὸν κάνετε παιδὶ τῆς γεέννης (τῆς Κολάσεως), δύο φορὲς χειρότερο ἀπὸ σᾶς.

16 Ἀλλοίμονο σὲ σᾶς, ὁδηγοὶ τυφλοί, οἱ ὅποιοι λέγετε· “Ἐὰν κανεὶς ὀρκισθῆ στὸ ναὸ, αὐτὸ δὲν εἶναι τίποτε· ἀλλ' ἐὰν ὀρκισθῆ στὸ χρυσάφι τοῦ ναοῦ, αὐτὸς ὀφείλει (νὰ τηρῆσθαι τὸν ὄρκο του)”. 17 Μωροὶ καὶ τυφλοὶ! Τί εἶναι βεβαίως ἀνώτερο, τὸ γουσαμί ἢ ὁ ναός, ποὺ ἀγιά-

ὀφείλει. **17** Μωροὶ καὶ τυφλοὶ! Τίς γὰρ μείζων ἐστίν, ὁ χρυσὸς ἢ ὁ ναὸς ὁ ἀγιάζων τὸν χρυσόν; **18** Καὶ ὡς ἂν ὁμοίη ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν, ὡς δ' ἂν ὁμοίη ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει. **19** Μωροὶ καὶ τυφλοὶ! Τί γὰρ μείζων, τὸ δῶρον ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἀγιάζων τὸ δῶρον; **20** Ὁ οὖν ὁμόσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὁμνυεῖ ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ. **21** Καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ ναῷ ὁμνυεῖ ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κατοικῆσαντι αὐτόν. **22** Καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ ὁμνυεῖ ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.

23 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἥδυσσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸν ἔλεον καὶ τὴν πίστιν· ταῦτα δὲ ἔδει ποιῆσαι κάκεῖνα μὴ ἀφιέναι. **24** Ὁδηγοὶ τυφλοὶ, οἱ δυλιζόντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες!

25 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἀρπαγῆς καὶ ἀδικίας. **26** Φαρισαῖε τυφλέ! Καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτῶν καθαρὸν.

27 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι παρομοιάζετε τάφους κεκοιναμένους, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὠραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας. **28** Οὕτω καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ μεστοὶ ἐστε ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας.

29 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων, **30** καὶ λέγετε: Εἰ ἡμεν ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ ἂν ἦμεν κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν. **31** Ὡστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς ὅτι υἱοὶ ἐστε τῶν φονευσάντων τοὺς προφήτας. **32** Καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν.

ζει τὸ χρυσάφι; **18** Ἐπίσης λέγετε: “Ἐὰν κανεῖς ὀρκισθῆ στὸ θυσιαστήριον, αὐτὸ δὲν εἶναι τίποτε· ἀλλ’ ἐὰν κανεῖς ὀρκισθῆ στὸ δῶρον, ποῦ εἶναι πάνω σ’ αὐτό, αὐτὸς ὀφείλει (νὰ τηρήσῃ τὸν ὄρκον του)”. **19** Μωροὶ καὶ τυφλοὶ! Τί εἶναι βεβαίως ἀνώτερο, τὸ δῶρον ἢ τὸ θυσιαστήριον, ποῦ ἀγιάζει τὸ δῶρον; **20** Ἐκεῖνος δέ, ποῦ θὰ ὀρκισθῆ στὸ θυσιαστήριον, ὀρκίζεται σ’ αὐτό, ἀλλὰ καὶ σὲ ὅλα, ὅσα βρίσκονται πάνω σ’ αὐτό. **21** Ἐπίσης ἐκεῖνος, ποῦ θὰ ὀρκισθῆ στὸ ναό, ὀρκίζεται σ’ αὐτόν, ἀλλὰ καὶ σ’ ἐκεῖνον (τὸ Θεό), ποῦ κατώκησε σ’ αὐτόν. **22** Καὶ ἐκεῖνος, ποῦ θὰ ὀρκισθῆ στὸν οὐρανό, ὀρκίζεται στὸ θρόνον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ σ’ ἐκεῖνον (τὸ Θεό), ποῦ κάθεται πάνω σ’ αὐτόν.

23 Ἀλλοίμονο σὲ σᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι δίνετε (στὸ ναό) τὸ ἕνα δέκατο ἀπὸ τὸν δυόσμο καὶ τὸ ἄνηθο καὶ τὸ κύμινον, ἀλλ’ ἀφήσατε τὰ σπουδαιότερα τοῦ νόμου, τὴν εὐσπλαγγχνία καὶ τὸ ἔλεος καὶ τὴν φιλανθρωπία. Καὶ αὐτὰ ἔπρεπε νὰ κάνετε, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνα νὰ μὴν ἀφήνετε. **24** Ὁδηγοὶ τυφλοὶ, ποῦ στραγγίζετε τὸ κουνούπι (ἀπὸ τὸ κρασί), ἀλλὰ καταπίνετε τὴν καμήλα!

25 Ἀλλοίμονο σὲ σᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι καθαρίζετε τὸ ποτήρι καὶ τὸ πιάτο ὡς περιέχον, πράγμα ἐξωτερικό, ἐνῶ ἔσωτερικά, ὡς περιεχόμενο, εἶναι γεμάτα ἀπὸ ἀρπαγῆ καὶ κακὸ (Τὸ ἔσωτερικό τοῦ ποτηριοῦ καὶ τοῦ πιάτου σημαίνει τὴν ψυχὴ τῶν ὑποκριτῶν, ποῦ ἦταν γεμάτη ἀπὸ ἀρπακτικὴ διάθεσι καὶ κακὸ γενικῶς). **26** Φαρισαῖε τυφλέ! Καθάρισε πρῶτα τὸ ποτήρι καὶ τὸ πιάτο ἔσωτερικά, ὡς περιεχόμενο, γιὰ νὰ γίνουν καὶ ἔξωτερικά, ὡς περιέχον, καθαρά.

27 Ἀλλοίμονο σὲ σᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι ὁμοιάζετε μὲ ἀσβεστωμένους τάφους, οἱ ὅποιοι ἐξωτερικά μὲν φαίνονται ὠραῖοι, ἀλλ’ ἔσωτερικά εἶναι γεμάτοι ἀπὸ κόκκαλα νεκρῶν καὶ κάθε ἀκαθαρσία. **28** Ἔτσι καὶ σεῖς ἐξωτερικά μὲν φαίνεσθε στοὺς ἀνθρώπους εὐσεβεῖς, ἀλλ’ ἔσωτερικά εἴσθε γεμάτοι ἀπὸ ὑποκρισία καὶ ἀνομία.

29 Ἀλλοίμονο σὲ σᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι κτίζετε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν, καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν ἀγίων, **30** καὶ λέγετε: “Ἐὰν ζούσαμε στὶς ἡμέρες τῶν πατέρων μας, δὲν θὰ ἦμεθα συνεργοὶ τους στὸ φόνον τῶν προφητῶν”. **31** Ὡστε οἱ ἴδιοι μαρτυρεῖτε, ὅτι εἴσθε παιδιὰ ἐκεῖνων, οἱ ὅποιοι σκότωσαν τοὺς προφήτες. **32** Λοιπόν, σεῖς συμπληρώσατε τὸ μέτρον (τῆς ἐγκληματικότητος) τῶν πατέρων σας.

33 Ὅφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν! Πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης; 34 Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, 35 ὅπως ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ τοῦ δικαίου ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξύ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. 36 Ἄμῃν λέγω ὑμῖν ὅτι ἤξει ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην.

37 Ἱερουσαλὴμ, Ἱερουσαλὴμ, ἡ ἀποκτένουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν! Ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου ὃν τρόπον ἐπισυνάγει ὄρνις τὰ νοσσία ἐαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθέλησατε. 38 Ἴδου ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος. 39 Λέγω γὰρ ὑμῖν, οὐ μὴ με ἴδητε ἀπ' ἄρτι ἕως ἂν εἴπητε, **Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.**

24 Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ· καὶ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδειξαὶ αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ. 2 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ βλέπετε ταῦτα πάντα; Ἄμῃν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ καταλυθήσεται.

3 Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν λέγοντες· Εἰπέ ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας καὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος; 4 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς πλανήσῃ. 5 Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες, Ἐγὼ εἰμι ὁ Χριστός, καὶ πολλοὺς πλανήσουσι. 6 Μελλήσετε δὲ ἀκούειν πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων· ὁράτε μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ πάντα γενέσθαι.

33 Φίδια, τέκνα γεννημένα ἀπὸ ὀχίε! Πῶς θ' ἀποφύγετε τὴν τιμωρία τῆς γεέννης (τῆς Κολάσεως); 34 Γι' αὐτό, ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω σ' ἑσᾶς προφῆτες καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς (τοὺς ἀποστόλους καὶ λοιποὺς ἀπεσταλμένους), ἀλλ' ἀπ' αὐτοὺς ἄλλους θὰ φονεύσετε καὶ θὰ σταυρώσετε, ἐπίσης ἀπ' αὐτοὺς ἄλλους θὰ μαστιγώσετε στὶς συναγωγές σας καὶ θὰ καταδιώξετε ἀπὸ πόλι σὲ πόλι, 35 γιὰ νὰ πέσουν ἐπάνω σας οἱ τιμωρίες γιὰ κάθε αἷμα ἀθῶο, ποὺ χύνεται στὴ γῆ, ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ εὐσεβοῦς Ἄβελ μέχρι τὸ αἷμα τοῦ Ζαχαρίου τοῦ υἱοῦ τοῦ Βαραχίου, ποὺ φονεύσατε μεταξύ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. 36 Ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ὅτι θὰ ἔλθουν σ' αὐτὸ τὸ γένος (τὸ Ἑβραϊκὸ) οἱ τιμωρίες γιὰ ὅλα αὐτὰ τὰ ἐγκλήματα».

Περιπαθῆς ἀποστροφή τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ

37 «Ἱερουσαλὴμ, Ἱερουσαλὴμ, ποὺ φονεύεις τοὺς προφήτες καὶ λιθοβολεῖς τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς ἐσένα! Πόσες φορές θέλησα νὰ μαζέψω τὰ παιδιὰ σου, ὅπως ἡ ὄρνιθα μαζεύει τὰ πουλιὰ της κάτω ἀπὸ τὶς φτεροῦγες, ἀλλὰ δὲν θελήσατε. 38 Ἴδου, γιὰ λύπη σας ἀφήνεται τὸ ἔθνος σας ἔρημο (ἀπροστάτευτο). 39 Καὶ σᾶς βεβαιῶνω, δὲν θὰ με ἴδητε (στὴν πρόνοιά μου) ἀπὸ τώρα ἕως ὅτου (μετανοήσετε καὶ) εἴπητε, **Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐκ μέρους τοῦ Κυρίου.**»

Πρόρρησι τῆς καταστροφῆς τοῦ ναοῦ

24 Ἐκίνησε δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔφυγε ἀπὸ τὸ ναό. Τότε πλησίασαν οἱ μαθηταὶ του γιὰ νὰ τοῦ δείξουν τὰ κτίρια τοῦ ναοῦ. 2 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· «Δὲν βλέπετε ὅλα αὐτά; Ἀληθινὰ σᾶς λέγω, δὲν θὰ μείνῃ ἐδῶ λιθάρι πάνω σὲ λιθάρι, ἀλλὰ θὰ γκρεμισθῇ».

Πρόρρησι γεγονότων πρὸ τοῦ τέλους τοῦ κόσμου

3 Καὶ ὅταν αὐτὸς καθόταν στὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, τὸν πλησίασαν οἱ μαθηταὶ ἰδιαιτέρως καὶ εἶπαν· «Πές μας, πότε θὰ συμβοῦν αὐτά, καὶ ποῖο θὰ εἶναι τὸ σημεῖο τῆς παρουσίας σου καὶ τοῦ τέλους τοῦ κόσμου;». 4 Ἀποκρίθηκε δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε· «Προσέχετε νὰ μὴ σᾶς πλανήσῃ κανεὶς. 5 Διότι πολλοὶ θὰ ἔλθουν διεκδικώντας τὴν ιδιότητά μου (ὡς Μεσσία) καὶ θὰ λέγουν, “Ἐγὼ εἰμαι ὁ Χριστός (ὁ Μεσσίας)”, καὶ πολλοὺς θὰ πλανήσουν. 6 Μέλλετε δὲ ν' ἀκούετε πολέμους καὶ φῆμες γιὰ πολέμους. Προσέχετε νὰ μὴ ταράσσεσθε. Διότι πρόκει-

ἀλλ' οὕτω ἐστὶ τὸ τέλος. 7 Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ λοιμοὶ καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους. 8 Πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὧδινων.

9 Τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλίψιν καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου. 10 Καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοὶ καὶ ἀλλήλους παραδώσουσι καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους. 11 Καὶ πολλοὶ ψευδοπροφήται ἐγερθήσονται καὶ πλανήσουσι πολλούς. 12 Καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν. 13 Ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. 14 Καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, καὶ τότε ἦξει τὸ τέλος.

15 Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως τὸ ῥηθέν διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου ἐστὼς ἐν τόπῳ ἁγίῳ – ὁ ἀναγινώσκων νοεῖτω – 16 τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη, 17 ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβαινέτω ἄραι τὰ ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, 18 καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ ἐπιστρεψάτω ὀπίσω ἄραι τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. 19 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. 20 Προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος μηδὲ Σαββάτω. 21 Ἔσται γὰρ τότε θλίψις μεγάλη, οἷα οὐ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν οὐδ' οὐ μὴ γένηται. 22 Καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι.

23 Τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, ἰδοὺ ὧδε ὁ Χριστὸς, ἢ ὧδε, μὴ πιστεύσητε. 24 Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδοχριστοὶ καὶ ψευδοπροφῆται καὶ δώσουσι σημεῖα καὶ τέρατα, ὥστε πλανῆσαι, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. 25 Ἴδου προεῖρηκα ὑμῖν. 26 Ἐάν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν, ἰδοὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστὶ. μὴ ἐξέλ-

ται ὅλα νὰ γίνουν, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀκόμη τὸ τέλος. 7 Θὰ ξεσηκωθῇ δὲ ἔθνος ἐναντίον ἔθνους καὶ βασιλεῖον ἐναντίον βασιλείου, καὶ θὰ ἔλθουν πεῖνες καὶ ἐπιδημίες καὶ σεισμοὶ σὲ διαφόρους τόπους. 8 Ὅλα δὲ αὐτὰ θὰ εἶναι ἀρχὴ δεινῶν καὶ πόνων.

9 Τότε θὰ σᾶς παραδώσουν γιὰ νὰ βασανισθῆτε, καὶ θὰ σᾶς θανατώσουν, καὶ θὰ μισήσῃ ἀπ' ὅλα τὰ ἔθνη ἐξ αἰτίας μου. 10 Καὶ τότε θὰ κλονισθοῦν καὶ θ' ἀποσταθῶσιν ἀπὸ τὴν πίστι πολλοί, καὶ θὰ καταδώσουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, καὶ θὰ μισήσουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. 11 Καὶ πολλοὶ ψευδοπροφῆτες (ψευδοδιδάσκαλοι) θὰ ἐμφανισθοῦν, καὶ πολλοὺς θὰ πλανήσουν. 12 Καὶ ἐπειδὴ θὰ πληθυνθῇ ἡ ἀνομία, θὰ ψυχρανθῇ ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν. 13 Ὅποιος δὲ ὑπομείνῃ μέχρι τέλος, αὐτὸς θὰ σωθῇ. 14 Καὶ θὰ κηρυχθῇ αὐτὸ τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας (τοῦ Θεοῦ) σ' ὅλη τὴν οἰκουμένην, γιὰ νὰ εἶναι μαρτυρία γιὰ ὅλα τὰ ἔθνη, καὶ τότε θὰ ἔλθῃ τὸ τέλος».

Πρόρρησι τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλήμ

15 «Ὅταν δὲ ἴδητε τὸ σιχαμερὸ καὶ μισητὸ φαινόμενο, ποὺ προκαλεῖ ἐρήμωσι, γιὰ τὸ ὁποῖο μίλησε ὁ προφήτης Δανιὴλ, νὰ εἶναι σὲ τόπο ἅγιο, – ὅποιος διαβάξῃ ἄς ἐνοήσῃ –, 16 τότε, ὅσοι θὰ εἶναι στὴν Ἰουδαία, ἄς φεύγουν στὰ ὄρη, 17 ὅποιος θὰ εἶναι στὴν ταράτσα, ἄς μὴ κατεβῇ γιὰ νὰ πάρῃ τὰ πράγματα ἀπὸ τὸ σπίτι του, 18 καὶ ὅποιος θὰ εἶναι στὸν ἀγρὸ, ἄς μὴ γυρίσῃ πίσω γιὰ νὰ πάρῃ τὰ ἐνδύματά του. 19 Ἀλλοίωμον δὲ στὶς γυναῖκες, ποὺ θὰ ἐγκυμονοῦν καὶ θὰ θηλάζουσιν ἐκεῖνες τὶς ἡμέρες. 20 Γι' αὐτὸ νὰ προσεύχεσθε, νὰ μὴ συμβῇ ἡ δοκιμασία, ποὺ θὰ σᾶς ἀναγκάσῃ σὲ φυγὴ, τὸ χειμῶνα ἢ Σάββατο. 21 Θὰ εἶναι δὲ τότε θλίψις μεγάλη, τέτοια ποὺ δὲν ἔγινε ἀπ' τὴν ἀρχὴ τοῦ κόσμου ἕως τώρα, οὔτε θὰ γίνῃ. 22 Καὶ ἂν δὲν λιγότευαν οἱ ἡμέρες ἐκεῖνες, δὲν θὰ σφιζόταν κανεὶς ἄνθρωπος. Ἀλλὰ γιὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς θὰ λιγότευσουν οἱ ἡμέρες ἐκεῖνες».

Πρόρρησι γιὰ τὴν ἐμφάνισι ψευδοχρίστων καὶ ψευδοπροφητῶν

23 «Τότε, ἐὰν κανεὶς σᾶς πῇ, “Νά, ἐδῶ εἶναι ὁ Χριστὸς (ὁ Μεσσίας)” ἢ “ἐκεῖ”, νὰ μὴ πιστεύσετε. 24 Διότι θὰ ἐμφανισθοῦν ψευδοχριστοὶ (ψευδομεσσίες) καὶ ψευδοπροφῆτες (ψευδοδιδάσκαλοι), καὶ θὰ κάνουν μεγάλα καὶ καταπληκτικὰ θαύματα, ὥστε νὰ πλανήσουν, ἂν θὰ εἶναι δυνατό, καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐκλεκτούς. 25 Ἴδου, σᾶς τὰ προεῖπα. 26 Ἐὰν λοιπὸν σᾶς ποῦν, “Νά, εἶναι στὴν ἔρημο (ὁ Μεσσίας)”. νὰ μὴ

θητε, ιδού ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ πιστεύσητε. **27** Ὡσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. **28** Ὅπου γὰρ ἂν ᾦ τὸ πτώμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί.

29 Εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. **30** Καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ὄψονται τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. **31** Καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος φωνῆς μεγάλης, καὶ ἐπισυνάξουσιν τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν.

32 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολὴν. Ὅταν ἦδη ὁ κλάδος αὐτῆς γέννηται ἀπαλὸς καὶ τὰ φύλλα ἐκφύη, γινώσχετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος. **33** Οὕτω καὶ ὑμεῖς ὅταν ἴδητε ταῦτα πάντα, γινώσχετε ὅτι ἐγγὺς ἐστίν, ἐπὶ θύραις. **34** Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα ταῦτα γέννηται. **35** Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι.

36 Περί δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰ μὴ ὁ Πατὴρ μου μόνος.

37 Ὡσπερ δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. **38** Ὡσπερ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τρώγοντες καὶ πίνοντες, γαμοῦντες καὶ ἐγκαμίζοντες, ἄχρη ἥς ἡμέρας εἰσηλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, **39** καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕως ἤλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἦρεν ἄπαντας, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. **40** Τότε δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. ὁ εἷς παραλαμβά-

βγῆτε (στὴν ἔρημο). “Νά, εἶναι στὰ ἰδιαίτερα δωμάτια”, νὰ μὴ πιστεύσετε. **27** Διότι, ὅπως ἡ ἀστραπὴ βγαίνει ἀπ' τὴν ἀνατολὴ καὶ φαίνεται ὡς τὴ δύσι, ἔτσι θὰ εἶναι καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. **28** Ὅπου δὲ θὰ εἶναι τὸ πτώμα, ἐκεῖ θὰ μαζευθοῦν τὰ ὄρνεα».

Πρόρρησης περὶ συντελείας τοῦ κόσμου καὶ δευτέρας παρουσίας

29 «Μετὰ δὲ τὴ θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ἀμέσως ὁ ἥλιος θὰ σκοτισθῇ καὶ ἡ σελήνη θὰ παύσῃ νὰ φέγγῃ, καὶ τὰ ἄστρα θὰ πέσουν ἀπ' τὸν οὐρανὸ καὶ τὰ συστήματα τῶν ἀστρων τοῦ οὐρανοῦ θὰ καταρρεύσουν. **30** Καὶ τότε θὰ φανῇ στὸν οὐρανὸ τὸ σημεῖο τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τότε θὰ θρηνήσουν ὅλες οἱ φυλὲς τῆς γῆς, καὶ θὰ ἰδοῦν τὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἔρχεται πάνω στὰ σύννεφα τοῦ οὐρανοῦ με δύναμι καὶ δόξα πολλή. **31** Καὶ θ' ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους του με σάλπιγγα, ποὺ θὰ σαλπίζῃ δυνατά, καὶ θὰ συνάξουν τοὺς ἐκλεκτοὺς του ἀπὸ τὰ τέσσερα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος, ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης».

Τὸ παραβολικὸ μάθημα ἀπὸ τῆ συκιά

32 «Ἀπὸ δὲ τῆ συκιά διδαχθῆτε παραβολικά. Ὅταν πλέον ὁ κλάδος τῆς γίνῃ ἀπαλὸς καὶ βγάξῃ τὰ φύλλα, γνωρίζετε, ὅτι τὸ θέρος εἶναι πλησίον. **33** Ἔτσι ἐπίσης σεῖς, ὅταν ἴδητε ὅλα αὐτά (τὰ σημεῖα), νὰ ξέρετε, ὅτι κοντὰ εἶναι (τὸ τέλος), στὴν πόρτα. **34** Ἀληθινὰ σὰς λέγω, δὲν θὰ παρέλθῃ αὐτὸ τὸ γένος (τὸ ἀνθρώπινο γένος), ἕως ὅτου γίνουσι ὅλα αὐτά (ὅσα προεῖπα). **35** Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ θὰ παρέλθουσι, ἀλλὰ οἱ λόγοι μου δὲν θὰ παρέλθουσι (ὅπως ἀδήποτε θὰ ἐκπληρωθοῦν)».

Ἄγνωστος ὁ χρόνος τῆς δευτέρας παρουσίας Αἰφνίδιος ὁ ἔρχομὸς τοῦ Κυρίου. Ἀνάγκη ἐγρηγόρευσης

36 «Γιὰ τὴν ἡμέρα δὲ ἐκείνη καὶ ὥρα (συγκεκριμένως καὶ ἀκριβῶς) κανεὶς δὲν γνωρίζει, οὔτε οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, παρὰ ὁ Πατέρας μου μόνος.

37 Ὅπως δὲ ἦταν οἱ ἡμέρες τοῦ Νῶε, ἔτσι θὰ εἶναι καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. **38** Ὅπως δηλαδὴ κατὰ τίς ἡμέρες ἐκείνες, πρὶν ἀπὸ τὸν κατακλυσμό, ἔτρωγαν καὶ ἔπιναν, νυμφεύονταν καὶ νύμφευαν, μέχρι τὴν ἡμέρα, ποὺ μπῆκε ὁ Νῶε στὴν κιβωτό, **39** καὶ δὲν κατάλαβαν, ἕως ὅτου ἦλθε ὁ κατακλυσμὸς καὶ τοὺς σάρωσε ὅλους, ἔτσι θὰ γίνῃ καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. **40** Τότε ἀπὸ τοὺς δύο

νεται και ὁ εἷς ἀφίεται: 41 δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ μυλῶνι, μία παραλαμβάνεται και μία ἀφίεται.

42 Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε ποῖα ὥρα ὁ Κύριος ὑμῶν ἔρχεται. 43 Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε ὅτι εἰ ἦδει ὁ οἰκοδεσπότης ποῖα φυλακῆ ἢ κλέπτῃς ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν και οὐκ ἂν εἶασε διορυγῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. 44 Διὰ τοῦτο και ὑμεῖς γίνεσθε ἔτοιμοι, ὅτι ἡ ὥρα οὐ δοκεῖτε ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

45 Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δούλος και φρόνιμος, ὃν κατέστησεν ὁ κύριος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ τοῦ διδόναι αὐτοῖς τὴν τροφήν ἐν καιρῷ; 46 Μακάριος ὁ δούλος ἐκεῖνος ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὐρήσει ποιοῦντα οὕτως. 47 Ἄμην λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν.

48 Ἐὰν δὲ εἴπη ὁ κακὸς δούλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, χρονίζει ὁ κύριός μου ἐλθεῖν, 49 και ἄρξῃται τύπτειν τοὺς συνδούλους αὐτοῦ, ἐσθίη δὲ και πίνη μετὰ τῶν μεθύοντων, 50 ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ἢ οὐ προσδοκᾷ και ἐν ὥρᾳ ἢ οὐ γινώσκει, 51 και διχοτομήσει αὐτόν, και τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς και ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

25 Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρθένους, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου. 2 Πέντε δὲ ἦσαν ἐξ αὐτῶν φρόνιμοι και αἱ πέντε μωραῖ. 3 Αἵτινες μωραῖ λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας ἑαυτῶν οὐκ ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον· 4 αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν. 5 Χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου ἐνύσταξαν πᾶσαι και ἐκάθευδον. 6 Μέρσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέγονεν· Ἴδου ὁ νυμφίος ἔρχεται. ἐξέροσε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. 7 Τότε ἠγέθησαν

ἄνδρες, ποῦ θὰ βρεθοῦν στὸν ἀγρό, ὁ ἕνας θὰ παραληφθῆ (γιὰ τὸν Παράδεισο) και ὁ ἄλλος θὰ ἐγκαταλειφθῆ (γιὰ τὴν Κόλασι). 41 Ἀπὸ δύο γυναῖκες, ποῦ θὰ ἀλέθουν στὸ μύλο, ἡ μία θὰ παραληφθῆ (γιὰ τὸν Παράδεισο) και ἡ ἄλλη θὰ ἐγκαταλειφθῆ (γιὰ τὴν Κόλασι).

42 Ἀγρυπνεῖτε λοιπὸν, διότι δὲν ξέρετε ποῖα ὥρα θὰ ἔλθῃ ὁ Κύριός σας. 43 Ἐκεῖνο δὲ νὰ ξέρετε, ὅτι, ἐὰν γνωρίζῃ ὁ νοικοκύρης ποῖα ὥρα τῆς νύκτας θὰ ἔλθῃ ὁ κλέπτῃς, θ' ἀγρυπνοῦσε και δὲν θ' ἄφηνε νὰ τοῦ διαρρήξῃ τὸ σπῆτι τοῦ. 44 Γι' αὐτὸ και σεῖς (ποῦ γνωρίζετε, ὅτι ὁ Κύριος ὅπωςδῆποτε θὰ ἔλθῃ) νὰ ἐτοιμάζεσθε πάντοτε, διότι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ ἔλθῃ τὴν ὥρα, ποῦ δὲν περιμένετε».

Ὁ πιστὸς και φρόνιμος δούλος

45 «Ποῖός ἄραγε εἶναι ὁ ἐμπιστος και συνετὸς δούλος, τὸν ὅποιον ὁ κύριός του ἔκανε προϊστάμενο τῶν ἄλλων δούλων του, γιὰ νὰ τοὺς δῆν τὴν τροφήν ἐν ὥρᾳ τῆς; 46 Εὐτυχὴς ὁ δούλος ἐκεῖνος, τὸν ὅποιο, ὅταν ἔλθῃ ὁ κύριός του, θὰ βρῆ νὰ ἐκτελῆ τὴν ἐντολήν του. 47 Ἀληθινὰ σὰς λέγω, ὅτι θὰ τὸν βάλῃ ὑπεύθυνο σ' ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του».

Ὁ κακὸς δούλος

48 «Ἐὰν ἀντιθέτως ἐκεῖνος ὁ δούλος, ὁ ὁποῖος εἶναι κακός, εἴπη μέσα του, “Ὁ ἀργῆσι ὁ κύριός μου νὰ ἔλθῃ”, 49 και ἀρχίσῃ νὰ κτυπᾷ τοὺς συνδούλους του, νὰ τρώγῃ δὲ και νὰ πίνῃ μαζί με τοὺς μεθύουσους, 50 θὰ ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου σὲ ἡμέρα, ποῦ δὲν περιμένει, και σὲ ὥρα, ποῦ δὲν γνωρίζει, 51 και θὰ τὸν σχίσῃ στὰ δύο, και θὰ τὸν ρίξῃ στὸν τόπο τῆς τιμωρίας τῶν ὑποκριτῶν. Ἐκεῖ θὰ κλαίῃ και θὰ τρίξῃ τὰ δόντια (ἀπὸ τὸν πόνο)».

Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων

25 «Τότε (κατὰ τὴν δευτέρα παρουσία δηλαδὴ) ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θὰ ὁμοιάσῃ με δέκα κοπέλες, ποῦ πῆραν τὰ λυχνάριά τους και βγῆκαν νὰ προῦπαντήσουν τὸ νυμφίο. 2 Ἀπ' αὐτὲς δὲ οἱ πέντε ἦταν συνετὲς και οἱ πέντε ἀνόητες. 3 Οἱ ἀνόητες, ὅταν πῆραν τὰ λυχνάριά τους, δὲν πῆραν μαζί τους λάδι, 4 ἐνῶ οἱ συνετὲς μαζί με τὰ λυχνάριά τους πῆραν λάδι στὰ δοχεῖά τους. 5 Και ἐπειδὴ ἀργοῦσε ὁ νυμφίος, νύσταξαν ὅλες και κοιμῶνταν. 6 Κατὰ δὲ τὰ μεσάνυχτα ἀκούσθηκε ἰσχυρὴ φωνή, “Ἴδου ὁ νυμφίος ἔρχεται, βγῆτε νὰ τὸν προῦπαντήσετε”. 7 Τότε σηκώθηκαν ὅλες οἱ κοπέλες ἐκεῖνες και ἐτόιμασαν

πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκείναι καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας αὐτῶν. **8** Αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμους εἶπον· Δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται. **9** Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι λέγουσαι· Μήποτε οὐκ ἀρκέσει ἡμῖν καὶ ὑμῖν, πορευέσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε ἑαυταῖς. **10** Ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι ἦλθεν ὁ νυμφίος καὶ αἱ ἔτοιμοι εἰσηλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. **11** Ὑστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι λέγουσαι· Κύριε, κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν. **12** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς. **13** Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν ἐν ἧ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

14 Ὡσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, **15** καὶ ᾧ μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἓν, ἐκάστω κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν, καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως. **16** Πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα. **17** Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο ἐκέρδησε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. **18** Ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν ἀπελθὼν ὠρυξεν ἐν τῇ γῇ καὶ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. **19** Μετὰ δὲ χρόνον πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ συναίρει μετ' αὐτῶν λόγον. **20** Καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα λέγων· Κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. **21** Ἐφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ! Ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. **22** Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα λαβὼν εἶπε· Κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. **23** Ἐφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ! Ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. **24** Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰληφώς εἶπε· Κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκοπίας· **25** καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν

τὰ λυχνάρια τοὺς. **8** Οἱ δὲ ἀνόητες εἶπαν στὶς συνετές· “Δώστε μας ἀπὸ τὸ λάδι σας, διότι τὰ λυχνάρια μας σβήνουν”. **9** Ἄλλ' οἱ συνετές κοπέλες ἀποκρίθηκαν λέγοντας· “Μήπως δὲν ἀρκέσει σὲ μᾶς καὶ σὲ σᾶς, γι' αὐτὸ πηγαίνετε καλλίτερα στοὺς πωλητὰς καὶ ἀγοράσατε γιὰ τοὺς ἑαυτοῦς σας”. **10** Ἄλλ' ἐνῶ αὐτὲς πῆγαιναν γιὰ ν' ἀγοράσουν, ἦλθε ὁ νυμφίος, καὶ οἱ ἔτοιμες μπῆκαν μαζί του στὴν αἴθουσα τοῦ γάμου, καὶ ἐκλείσει ἡ πόρτα. **11** Ὑστερα δὲ ἔρχονται καὶ οἱ ὑπόλοιπες κοπέλες καὶ λέγουν· “Κύριε, κύριε, ἄνοιξέ μας”. **12** Ἄλλ' αὐτὸς ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε· “Ἀληθινὰ σᾶς λέγω, δὲν σᾶς γνωρίζω”. **13** Ν' ἀγρυπνῆτε λοιπόν, διότι δὲν ξέρετε τὴν ἡμέρα καὶ τὴν ὥρα, ποῦ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ ἔλθῃ».

Ἡ παραβολὴ τῶν τάλαντων

14 «Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ὁμοιάζει ἐπίσης μὲ τὸ ἐξῆς. Ἕνας ἄνθρωπος, προκειμένου νὰ φύγῃ γιὰ τὰ ξένα, κάλεσε τοὺς δούλους του καὶ τοὺς παρέδωσε τὰ ὑπάρχοντά του. **15** Καὶ σ' ἄλλον μὲν ἔδωσε πέντε τάλαντα, σ' ἄλλον δὲ δύο, καὶ σ' ἄλλον ἓνα, ἀναλόγως μὲ τὴν ἰκανότητα τοῦ καθενός. Καὶ ἔφυγε γιὰ τὰ ξένα ἀμέσως (γιὰ νὰ δώσῃ ἀρκετὸ χρόνο νὰ ἐκμεταλλεθοῦν τὰ τάλαντα). **16** Ἐκεῖνος δέ, ποῦ πῆρε τὰ πέντε τάλαντα, πῆγε καὶ ἐργάσθηκε μ' αὐτὰ καὶ κέρδισε ἄλλα πέντε τάλαντα. **17** Ὁμοίως καὶ ἐκεῖνος, ποῦ πῆρε τὰ δύο, κέρδισε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. **18** Ἄλλ' ἐκεῖνος, ποῦ πῆρε τὸ ἓνα, πῆγε καὶ ἔσκαψε στὴ γῆ καὶ ἔχωσε τὸ χρῆμα τοῦ κυρίου του. **19** Μετὰ δὲ ἀπὸ πολὺ χρόνον ἦλθε ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ ἔκανε μαζί τους λογαριασμό. **20** Καὶ προσῆλθε ἐκεῖνος, ποῦ ἔλαβε τὰ πέντε τάλαντα, καὶ τοῦ ἔφερε ἄλλα πέντε τάλαντα, καὶ εἶπε· “Κύριε, πέντε τάλαντα μοῦ παρέδωσες. Κοίταξε, ἄλλα πέντε τάλαντα κέρδισα μ' αὐτὰ”. **21** Τοῦ εἶπε ὁ κύριός του· “Εὐγε, δοῦλε καλὲ καὶ φιλόπωνε! Σὲ ὀλίγα ὑπῆρξες φιλόπωνος, πολλὰ θὰ σοῦ ἐμπιστευθῶ. Πέρασε μέσα στὴ χαρὰ τοῦ κυρίου σου”. **22** Προσῆλθε δὲ καὶ ἐκεῖνος, ποῦ πῆρε τὰ δύο τάλαντα, καὶ εἶπε· “Κύριε, δύο τάλαντα μοῦ παρέδωσες. Κοίταξε, ἄλλα δύο τάλαντα κέρδισα μ' αὐτὰ”. **23** Τοῦ εἶπε ὁ κύριός του· “Εὐγε, δοῦλε καλὲ καὶ φιλόπωνε! Σὲ ὀλίγα ὑπῆρξες φιλόπωνος, πολλὰ θὰ σοῦ ἐμπιστευθῶ. Πέρασε μέσα στὴ χαρὰ τοῦ κυρίου σου”. **24** Προσῆλθε δὲ καὶ ἐκεῖνος, ποῦ εἶχε πᾶρει τὸ ἓνα τάλαντο, καὶ εἶπε· “Κύριε, σὲ κατάλαβα ὅτι εἶσαι πλεονέκτης ἄνθρωπος, ποῦ θερίζεις ἐκεῖ ποῦ δὲν ἔσπειρες, καὶ μαζεύεις ἀπ' ἐκεῖ ποῦ δὲν σκόρπισες σπόρο. **25** Γι' αὐτὸ φοβήθηκα, καὶ πῆγα καὶ ἔκρυψα τὸ τάλαντό σου στὴ γῆ (γιὰ νὰ μὴ χαθῇ). Νά, ἔχεις τὸ χρῆμα σου”. **26** Τοῦ ἀποκρίθηκε δὲ ὁ κύριός του καὶ τοῦ εἶπε· “Κακὲ δοῦλε

ἐκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῆ· ἴδε ἔχεις τὸ σόν. **26** Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ! Ἦδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα. **27** Ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργγύριόν μου τοῖς τραπεζίταις, καὶ ἔλθω ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. **28** Ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. **29** Τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. **30** Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

31 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἄγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνον δόξης αὐτοῦ, **32** καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφοριεῖ αὐτούς ἀπ' ἀλλήλων ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων, **33** καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ ἐωνυμῶν. **34** Τότε ἐρεῖ ὁ Βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· Δεῦτε, οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. **35** Ἐπεινάσα γάρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἦμην, καὶ συνηγάγετέ με, **36** γυμνός, καὶ περιεβάλετέ με, ἡσθένησα, καὶ ἐπεσκεψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἦμην, καὶ ἤλθετε πρὸς με. **37** Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν, ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν; **38** Πότε δὲ σε εἶδομεν ξένον καὶ συνηγάγομεν, ἢ γυμνὸν καὶ περιεβάλομεν; **39** Πότε δὲ σε εἶδομεν ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρὸς σε; **40** Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. **41** Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ ἐωνυμῶν· Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ, οἱ καταραμένοι, εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ Διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. **42** Ἐπεινάσα γάρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα, καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με, **43** ξένος ἦμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με, γυμνός, καὶ οὐ περιεβάλετέ με, ἀσθενής καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκεψασθέ με. **44** Τότε ἀπο-

καὶ ὀκνηρὲ! Ἦξερεις, ὅτι θερίζω ἐκεῖ πού δὲν ἔσπειρα, καὶ συνάγω ἀπ' ἐκεῖ πού δὲν σκόρπισα σπόρο. **27** Γι' αὐτὸ ἔπρεπε νὰ καταθέσης τὸ χρῆμα μου στοὺς τραπεζίτες, καὶ ὅταν ἐγὼ θὰ ἐπέστρεφα, θὰ ἔπαιρνα πίσω τὸ δικό μου μαζὶ μὲ τόκο. **28** Πάρτε λοιπὸν τὸ τάλαντο ἀπ' αὐτόν, καὶ δώστε το σ' αὐτόν, πού ἔχει τὰ δέκα τάλαντα. **29** Ναί, σὲ καθένα, ὁ ὅποιος ἔχει, θὰ δοθῇ ἀκόμη, ὥστε νὰ ἔχῃ καὶ περισσεύμα, ἐνῶ ἀπ' αὐτόν, ὁ ὅποιος δὲν ἔχει, καὶ αὐτὸ (τὸ λίγο), πού ἔχει, θὰ ἀφαιρεθῇ. **30** Τὸν ἀνάξιτο δὲ δοῦλο πετάξετε εἰς τὸ βαθύτερο σκοτάδι. Ἐκεῖ θὰ κλαίῃ καὶ θὰ τρίζῃ τὰ δόντια (ἀπὸ τὸν πόνο)».

Μία εἰκὼν τῆς τελικῆς κρίσεως Χωρισμὸς τῶν προβάτων ἀπὸ τὰ ἐρίφια

31 «Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴ δόξα του καὶ ὅλοι οἱ ἄγιοι ἄγγελοι μαζὶ του, τότε θὰ καθίσῃ στὸν ἔνδοξο θρόνον του, **32** καὶ θὰ συναχθοῦν μπροστά του ὅλα τὰ ἔθνη, καὶ θὰ χωρισθῇ τοὺς μὲν ἀπὸ τοὺς δέ, ὅπως ὁ βοσκὸς χωρίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τὰ γίδια, **33** καὶ θὰ θέσῃ τὰ μὲν πρόβατα στὰ δεξιὰ του, τὰ δὲ γίδια στὰ ἀριστερά. **34** Τότε ὁ Βασιλεὺς θὰ εἰπῇ σ' αὐτούς στὰ δεξιὰ του: “Ἐλάτε σεις, οἱ εὐλογημένοι ἀπὸ τὸν Πατέρα μου, καὶ κληρονομήσατε τὴ βασιλεία, πού ἔχει ἐτοιμασθῇ γιὰ σᾶς ἀπ' τὴν ἀρχὴ τοῦ κόσμου (τῆς δημιουργίας). **35** Διότι πεινάσα καὶ μοῦ δώσατε νὰ φάγω, διψάσα καὶ μὲ ποτίσατε, ξένος ἦμουν καὶ μὲ πήρατε στὸ σπίτι σας, **36** γυμνός καὶ μὲ ντύσατε, ἀσθένησα καὶ μὲ ἐπισκεφθήκατε, ἦμουν στὴ φυλακῇ καὶ ἤλθετε νὰ μὲ ἰδῆτε”. **37** Τότε οἱ εὐσεβεῖς θὰ τοῦ ἀποκριθοῦν λέγοντας: “Κύριε, πότε σὲ εἶδαμε πεινασμένο καὶ σὲ θρέψαμε, ἢ διψασμένο καὶ σὲ ποτίσαμε; **38** Πότε ἐπίσης σὲ εἶδαμε ξένο καὶ σὲ πῆραμε στὸ σπίτι μας, ἢ γυμνὸ καὶ σὲ ντύσαμε; **39** Πότε πάλι σὲ εἶδαμε ἀσθενῆ ἢ φυλακισμένο καὶ σὲ ἐπισκεφθήκαμε;”. **40** Ὁ δὲ Βασιλεὺς θ' ἀποκριθῇ καὶ θὰ τοὺς πῇ: “Ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ἀφοῦ κάνατε αὐτὰ σὲ ἕνα ἀπ' αὐτούς τοὺς μικροὺς καὶ ἀσήμους ἀδελφούς μου, σὲ μένα τὰ κάνατε”. **41** Τότε θὰ εἰπῇ καὶ σ' ἐκείνους, πού θὰ εἶναι στὰ ἀριστερά: “Φύγετε ἀπὸ μένα σεις, οἱ καταραμένοι, καὶ πηγαίνετε στὸ πῦρ τὸ αἰώνιο, πού ἔχει ἐτοιμασθῇ γιὰ τὸ Διάβολο καὶ τοὺς ἀγγέλους του. **42** Διότι πεινάσα καὶ δὲν μοῦ δώσατε νὰ φάγω, διψάσα καὶ δὲν μὲ ποτίσατε, **43** ἦμουν ξένος καὶ δὲν μὲ πήρατε στὸ σπίτι σας, γυμνός καὶ δὲν μὲ ντύσατε, ἀσθενής καὶ φυλακισμένος καὶ δὲν μ' ἐπισκεφθήκατε”. **44** Τότε θὰ τοῦ ἀποκριθοῦν καὶ αὐτοὶ λέγοντας: “Κύριε, πότε σὲ εἶδαμε πεινασμένο ἢ διψασμένο ἢ ξένο ἢ γυμνὸ ἢ ἀσθενῆ ἢ φυλακισμένο καὶ δὲν φροντίσαμε γιὰ σένα;”. **45** Θὰ ἀποκριθῇ δὲ σ' αὐτούς λέγοντας: “Ἀληθινὰ σᾶς

κριθήσονται αὐτῶ καὶ αὐτοὶ λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμεν σοι; **45** Τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων· Ἄμην λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων πῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. **46** Καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

26 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς λόγους τούτους, εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· **2** Οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ Πάσχα γίνεται, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι. **3** Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου Καϊάφα, **4** καὶ συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν δόλω κρατήσωσι καὶ ἀποκτείνωσιν. **5** Ἔλεγον δέ· Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ.

6 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, **7** προσῆλθεν αὐτῶ γυνὴ ἀλάβαστρον μύρου ἔχουσα βαρυτίμου, καὶ κατέχευεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀνακειμένου. **8** Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠγανάκτησαν λέγοντες· Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη; **9** Ἦδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πραθῆναι πολλοῦ καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς. **10** Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Τί κόπους παρέχετε τῇ γυναίκῃ; Ἔργον γὰρ καλὸν εἰργάσατο εἰς ἐμέ. **11** Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμέ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. **12** Βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου, πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν. **13** Ἄμην λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὁ ἐποίησεν αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

λέγω, ἀφοῦ δὲν κάνατε αὐτὰ σὲ ἕνα ἀπ' αὐτοὺς τοὺς μικροὺς καὶ ἀσήμους, οὔτε σὲ μένα τὰ κάνατε". **46** Καὶ θὰ πᾶνε αὐτοὶ σὲ κόλασι αἰώνια, οἱ δὲ εὐσεβεῖς σὲ ζωῇ αἰώνια».

Συνωμοσία κατὰ τοῦ Ἰησοῦ

26 Ὅταν δὲ ὁ Ἰησοῦς τελείωσε ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους, εἶπε τοὺς μαθητὰς του· **2** «Ἐρέετε, ὅτι μετὰ δύο ἡμέρες ἔρχεται τὸ Πάσχα, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ παραδοθῇ γιὰ νὰ σταυρωθῇ». **3** Τότε μαζεύτηκαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ στὸ μέγαρο τοῦ ἀρχιερέως, ὁ ὁποῖος ὠνομαζόταν Καϊάφας, **4** καὶ ἀποφάσισαν νὰ πιάσουν μὲ δόλο καὶ νὰ θανατώσουν τὸν Ἰησοῦ. **5** Ἔλεγαν ὅμως, «Ὅχι κατὰ τὴν ἑορτῇ, γιὰ νὰ μὴ ξεσηκωθῇ ὁ λαός».

Ἡ χρῆσι τοῦ Ἰησοῦ στὴ Βηθανία μὲ πολυτίμο μύρο

6 Ὅταν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἦταν στὴ Βηθανία στὸ σπίτι τοῦ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, **7** προσῆλθε σ' αὐτὸν μία γυναίκα κρατώντας ἀλάβαστρο (ἀλάβαστρον δοχεῖο) μὲ βαρυτίμο μύρο, καὶ τὸ ἔχυνε ἀφθόνως στὸ κεφάλι του, καθὼς καθόταν στὸ τραπέζι καὶ ἔτρωγε. **8** Ὅταν δὲ εἶδαν οἱ μαθηταὶ του, ἀγανάκτησαν καὶ εἶπαν· «Γιατί αὕτη ἡ σπατάλη; **9** Διότι μποροῦσε αὐτὸ τὸ μύρο νὰ πωληθῇ ἀντὶ μεγάλης τιμῆς καὶ νὰ δοθῇ (ὡς χρηματικὴ ἀξία) στοὺς πτωχοὺς». **10** Ὁ Ἰησοῦς δὲ ἀντιλήφθηκε καὶ τοὺς εἶπε· «Γιατί ἐνοχλεῖτε τὴ γυναίκα; (Δὲν πρέπει νὰ τὴν ἐνοχλήτε). Διότι ἔκανε καλὴ πράξι σ' ἐμένα. **11** Τοὺς πτωχοὺς βεβαίως θὰ ἔχετε πάντοτε μαζί σας, ἀλλ' ἐμένα δὲν θὰ ἔχετε πάντοτε. **12** Μὲ τὸ νὰ χύση δὲ αὕτη στὸ σῶμα μου αὐτὸ τὸ μύρο, μὲ ἐτοίμασε ἔτσι γιὰ τὸν ἐνταφιασμό μου. **13** Ἀληθινὰ σὰς λέγω, ὅπου θὰ κηρυχθῇ αὐτὸ τὸ εὐαγγέλιο σ' ὅλο τὸν κόσμον, θ' ἀναφέρεται καὶ αὐτό, ποῦ ἔκανε αὕτη, γιὰ νὰ διακρινεῖται ἡ μνήμη της».

14 Τότε πορευθείς εἰς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς 15 εἶπε· Τί θέλετέ μοι δοῦναι, καὶ ἐγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; Οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια. 16 Καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν παραδῷ.

17 Τῇ δὲ πρώτη τῶν Ἀζύμων προσήλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες αὐτῷ· Ποῦ θέλεις ἐτοιμάσωμέν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα; 18 Ὁ δὲ εἶπεν· Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα καὶ εἶπατε αὐτῷ· Ὁ διδάσκαλος λέγει, ὁ καιρὸς μου ἐγγύς ἐστι· πρὸς σέ ποιῶ τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. 19 Καὶ ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἠτοιμάσαν τὸ πάσχα. 20 Ὀψίας δὲ γενομένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα. 21 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. 22 Καὶ λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ ἕκαστος αὐτῶν· Μῆτι ἐγὼ εἰμι, Κύριε; 23 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρα, οὗτός με παραδώσει. 24 Ὁ μὲν Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκεῖνῳ δι' οὗ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἀνθρώπος ἐκεῖνος. 25 Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν εἶπε· Μῆτι ἐγὼ εἰμι, ῥάββι; Λέγει αὐτῷ· Σὺ εἶπας.

26 Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς καὶ εἶπε· Λάβετε φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. 27 Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· 28 τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. 29 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πῶς ἄπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ' ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς μου.

Ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα γιὰ τριάντα ἀργύρια

14 Τότε ἓνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα, ὁ ὀνομαζόμενος Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, πῆγε στοὺς ἀρχιερεῖς, 15 καὶ εἶπε· «Τί θέλετε νὰ μοῦ δώσετε καὶ ἐγὼ νὰ σᾶς τὸν παραδώσω;». 16 Αὐτοὶ δὲ τὸν πλήρωσαν τριάντα ἀργύρια. Καὶ ἀπὸ τότε ζητοῦσε εὐκαιρία νὰ τὸν παραδώσῃ.

Τελευταῖο Πάσχα. Πρόρρησι τῆς προδοσίας. Μυστικὸς Δεῖπνος

17 Κατὰ τὴν πρώτη δὲ ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τῶν Ἀζύμων (τοῦ Πάσχα δηλαδή, ποὺ διαρκοῦσε ἐπτὰ ἡμέρες) προσήλθαν οἱ μαθηταὶ στὸν Ἰησοῦ καὶ τοῦ εἶπαν· «Ποῦ θέλεις νὰ σοῦ ἐτοιμάσωμε γιὰ τὸ πασχαλινὸ δεῖπνο;». 18 Αὐτὸς δὲ εἶπε· «Πηγαίνετε στὴν πόλι στὸν τάδε, καὶ νὰ τοῦ εἰπῆτε· “Ὁ διδάσκαλος λέγει· Ὁ καιρὸς τοῦ πάθους μου εἶναι κοντά· στὸ σπίτι σου θὰ ἐορτάσω τὸ Πάσχα μαζί με τοὺς μαθητάς μου”». 19 Καὶ ἔκαναν οἱ μαθηταὶ ὅπως τοὺς διέταξε ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐτοιμάσαν τὸ πασχαλινὸ δεῖπνο. 20 Ὅταν δὲ βράδυνασε, καθόταν στὸ τραπέζι μαζί με τοὺς δώδεκα. 21 Καὶ ἐνῶ ἔτρωγαν, εἶπε· «Ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ὅτι ἓνας ἀπὸ σᾶς θὰ με παραδώσῃ». 22 Λυπήθηκαν δὲ βαθύτατα καὶ ἄρχισαν καθένας ἀπ' αὐτοὺς νὰ τοῦ λέγουν· «Μήπως εἰμαι ἐγώ, Κύριε;». 23 Ἐκεῖνος δὲ ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε· «Αὐτός, ποῦ βούτηξε μαζί μου στὸ πιάτο τὸ χέρι, αὐτὸς θὰ με παραδώσῃ. 24 Ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου βαδίζει βεβαίως πρὸς τὸ θάνατο ὅπως εἶναι γραμμένον γι' αὐτόν. Ἀλλ' ἀλλοίμονο στὸν ἀνθρώπο ἐκεῖνο, ποῦ θὰ παραδώσῃ τὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου. Συνέφερε σ' αὐτόν νὰ μὴν εἶχε γεννηθῆ». 25 Μίλησε τότε ὁ Ἰούδας, ποῦ θὰ τὸν παρέδιδε, καὶ εἶπε· «Μήπως εἰμαι ἐγώ, διδάσκαλε;». Τοῦ λέγει· «Τὸ εἶπες σύ».

26 Ἐνῶ δὲ ἔτρωγαν, ὁ Ἰησοῦς πῆρε τὸν ἄρτο, καὶ ἀφοῦ ἔκανε εὐχαριστήρια προσευχή, τὸν ἔκοψε καὶ τὸν μοίρασε στοὺς μαθητάς καὶ εἶπε· «Λάβετε φάγετε· αὐτὸ εἶναι τὸ σῶμα μου». 27 Ὑστερα πῆρε τὸ ποτήριον, καὶ ἀφοῦ ἔκανε εὐχαριστήρια προσευχή, τὸ ἔδωσε σ' αὐτοὺς λέγοντας· «Πίετε ἀπ' αὐτὸ ὅλοι, 28 διότι αὐτὸ εἶναι τὸ αἷμα μου, ποῦ ἐπικυρώνει τὴ νέα διαθήκη, ποῦ χύνεται γιὰ τοὺς πολλούς, γιὰ νὰ συγχωρηθοῦν οἱ ἁμαρτίες τους. 29 Σᾶς βεβαιώνω δέ, ὅτι δὲν θὰ πῶ πλέον ἀπ' αὐτὸ τὸ προῖον τοῦ κλήματος, ἕως τὴν ἡμέρα ἐκείνη (τὴν αἰώνια ἡμέρα), ποῦ θὰ τὸ πίνω μαζί σας καινούργιο στὴ βασιλεία τοῦ Πατέρα μου».

30 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. 31 Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· γέγραπται γάρ, **Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσονται τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης.** 32 Μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναι με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 33 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· Εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοί, ἐγὼ δὲ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι. 34 Ἐφῆ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρίς ἀπαρνήσῃ με. 35 Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Κἂν δέη με σὺν σοί ἀποθανεῖν, οὐ μὴ σε ἀπαρνήσομαι. Ὁμοίως δὲ καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπον.

36 Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον Γεθσημανῆ, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς· Καθίσατε αὐτοῦ ἕως οὐ ἀπελθῶν προσεύξωμαι ἐκεῖ. 37 Καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. 38 Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ. 39 Καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ λέγων· Πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστι, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ. 40 Καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητάς καὶ εὕρισκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· Οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ; 41 Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. 42 Πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο λέγων· Πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο τὸ ποτήριον παρελθεῖν ἀπ' ἐμοῦ ἂν μὴ αὐτὸ πῖω, γενηθήτω τὸ θέλημά σου. 43 Καὶ ἐλθὼν εὕρισκε αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι. 44 Καὶ ἀφῆς αὐτοὺς ἀπελθὼν πάλιν προσηύξατο ἐκ τρίτου τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών. 45 Τότε ἔρχεται

Μεγαλοστομία Πέτρου, πρόρρησι τριπλῆς ἀρνήσεώς του

30 Ἀφοῦ δὲ ὑμνησαν, βγήκαν γιὰ νὰ πᾶνε στὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. 31 Τότε τοὺς λέγει ὁ Ἰησοῦς: «Ὅλοι σεῖς θὰ κλονισθῆτε ἀπέναντί μου αὐτῇ τῇ νύκτα. Γι' αὐτὸ εἶναι γραμμένο: **Θὰ κτυπήσω τὸν ποιμένα, καὶ θὰ διασκορπισθοῦν τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης.** 32 Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀνάστασί μου θὰ σᾶς περιμένω νὰ συναντηθοῦμε στὴ Γαλιλαία!». 33 Τότε ὁ Πέτρος πῆρε τὸ λόγο καὶ εἶπε: «Ἄν ὅλοι κλονισθοῦν ἀπέναντί σου, ἐγὼ ὅμως ποτὲ δὲν θὰ κλονισθῶ». 34 Τοῦ εἶπε ὁ Ἰησοῦς: «Ἀληθινὰ σοῦ λέγω, ὅτι αὐτῇ τῇ νύκτα, προτοῦ λαλήσῃ ὁ πετεινός, θὰ μὲ ἀπαρνήθῃς τρεῖς φορές». 35 Τοῦ λέγει ὁ Πέτρος: «Καὶ ἂν ἀκόμη χρειασθῇ νὰ πεθάνω μαζί σου, δὲν θὰ σε ἀπαρνήθῶ». Τὸ ἴδιο εἶπαν καὶ ὅλοι (οἱ ἄλλοι) μαθηταί.

Ἡ υπερτάτη ἀγωνία στὴ Γεθσημανῆ

36 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται μαζί τους σ' ἓνα τόπο, ποὺ ὀνομάζεται Γεθσημανῆ, καὶ λέγει στοὺς μαθητάς: «Καθήσετε αὐτοῦ, γιὰ νὰ πάω νὰ προσευχηθῶ ἐκεῖ». 37 Καὶ ἀφοῦ πῆρε μαζί του τὸν Πέτρο καὶ τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Ζεβεδαίου, ἄρχισε νὰ λυπῆται καὶ ν' ἀγωνιᾷ. 38 Τότε λέγει σ' αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς: «Τόσο λυπημένη εἶναι ἡ ψυχὴ μου, ποὺ κοντεύω ἀπὸ τὴ λύπη νὰ πεθάνω. Μείνετε ἔδω καὶ ἀγρυπνεῖτε μαζί μου». 39 Καὶ ἀφοῦ προχώρησε λίγο, ἔπεσε μὲ τὸ πρόσωπο στὴ γῆ καὶ προσευχόμενος καὶ ἔλεγε: «Πατέρα μου, ἂν εἶναι δυνατό, ἄς φύγῃ ἀπὸ μπροστά μου τὸ ποτήρι αὐτὸ (τὸ πικρὸ ποτήρι τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου). Ἄλλ' (ἄς γίνῃ) ὅχι ὅπως θέλω ἐγώ, ἀλλ' ὅπως θέλεις σύ». 40 Ἐρχεται κατόπιν πρὸς τοὺς μαθητάς του καὶ τοὺς βρίσκει νὰ κοιμῶνται, καὶ λέγει στὸν Πέτρο: «Οὔτε μίαν ὥρα δὲν μπορέσατε νὰ ἀγρυπνήσετε μαζί μου; 41 Ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε, γιὰ νὰ μὴν ὑποκύψετε σὲ πειρασμό. Τὸ πνεῦμα βεβαίως εἶναι πρόθυμο, ἀλλ' ἡ σὰρκα εἶναι ἀδύνατη». 42 Πάλι γιὰ δευτέρη φορά πῆγε καὶ προσευχήθηκε λέγοντας: «Πατέρα μου, ἂν δὲν δύναται αὐτὸ τὸ ποτήρι νὰ φύγῃ ἀπὸ μπροστά μου χωρὶς νὰ τὸ πῶ, ἄς γίνῃ τὸ θέλημά σου». 43 Κατόπιν πῆγε καὶ τοὺς βρῆκε πάλι νὰ κοιμῶνται, διότι τὰ μάτια τοὺς ἦταν βαρεῖα ἀπὸ νυσταγμό. 44 Τοὺς ἄφησε δέ, καὶ πῆγε πάλι καὶ προσευχήθηκε γιὰ τρίτη φορά, καὶ εἶπε τὰ αὐτὰ λόγια. 45 Τότε ἔρχεται πρὸς

1. Πρόκειται γιὰ τὴ μικρὴ Γαλιλαία, ἓνα τόπο στὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ὅπου συγκεντρώνονταν Γαλιλαῖοι, ποὺ πήγαιναν στὴν Ἱερουσαλὴμ ὡς προσκυνηταί.

πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς· Καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε! Ἴδου ἤγγικεν ἡ ὥρα καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀμαρτωλῶν. **46** Ἐγείρεσθε ἄγωμεν· ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με.

47 Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ Ἰούδας εἰς τῶν δώδεκα ἦλθε, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ. **48** Ὁ δὲ παραδιδούς αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον λέγων· Ὁν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστι· κρατήσατε αὐτόν. **49** Καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ εἶπε· Χαῖρε, ῥαββί! Καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. **50** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἐταῖρε, ἐφ' ᾧ πάρει; Τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. **51** Καὶ ἰδοὺ εἰς τῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ πατάξας τὸν δούλον τοῦ ἀρχιερέως ἀφείλεν αὐτοῦ τὸ ὄτιον. **52** Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀπόστρεψόν σου τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν ἐν μαχαίρᾳ ἀποθάνονται. **53** Ἡ δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαι ἄρτι παρακαλέσαι τὸν Πατέρα μου, καὶ παραστήσει μοι πλείους ἢ δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέλων; **54** Πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ ὅτι οὕτω δεῖ γενέσθαι; **55** Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις· Ὡς ἐπὶ ληστήν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με. Καθ' ἡμέραν πρὸς ἡμᾶς ἐκαθεζόμενη διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με. **56** Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν. Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον.

57 Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸς Καϊάφην τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συνήχθησαν. **58** Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως, καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν ἰδεῖν τὸ τέλος. **59** Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτην ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ὅπως θανατώσωσιν αὐτόν. **60** καὶ οὐκ εὔρον· καὶ πολλῶν

τοὺς μαθητὰς του καὶ τοὺς λέγει· «Κοιμᾶσθε ἀκόμη καὶ ἀναπαύεσθε! Ἴδου πλησίασε ἡ ὥρα, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται σὲ χεῖρια ἀσεβῶν. **46** Σηκωθῆτε νὰ προχωρήσωμε. Ἴδου πλησίασε ὁ προδότης μου».

Ἡ σύλληψι τοῦ Ἰησοῦ

47 Καὶ ἐνῶ ἀκόμη μιλοῦσε, ἰδοὺ ὁ Ἰούδας, ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα, ἔφθασε, καὶ μαζί του ὄχλος πολὺς μὲ μαχαίρια καὶ ρόπαλα, ποὺ τὸν εἶχαν στείλει οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ. **48** Ἐδῶσε δὲ ὁ προδότης του σ' αὐτοὺς (ἀναγνωριστικὸ) σημεῖο λέγοντας· «Ἵποιοι θὰ φιλήσω, αὐτὸς εἶναι. Συλλάβετέ τον». **49** Καὶ ἀμέσως πλησίασε τὸν Ἰησοῦ καὶ εἶπε· «Χαῖρε, διδάσκαλε!». Καὶ τὸν καταφίλησε. **50** Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· «Φίλε, γιὰ ποιὸ σκοπὸ ἦλθες ἐδῶ;». Τότε πλησίασαν καὶ συνέλαβαν τὸν Ἰησοῦ καὶ τὸν ἔδεσαν. **51** Ἄλλ' ἰδοὺ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς, ποὺ ἦταν μαζί μὲ τὸν Ἰησοῦ, ἄπλωσε τὸ χέρι καὶ τράβηξε τὸ μαχαίρι καὶ κτύπησε τὸ δούλο τοῦ ἀρχιερέως καὶ τοῦ ἀπέκοψε τὸ αὐτί. **52** Τοῦ λέγει τότε ὁ Ἰησοῦς· «Γύρισε τὸ μαχαίρι σου στὴ θέσι του. Διότι ὅλοι, ὅσοι παίρνουν μαχαίρι, μὲ μαχαίρι θὰ πεθάνουν (ὅσοι δηλαδὴ κάνουν κακὸ, θὰ πάθουν κακὸ). **53** Ἡ νομίζεις, ὅτι δὲν μπορῶ τώρα νὰ παρακαλέσω τὸν Πατέρα μου καὶ νὰ μοῦ παρατάξῃ περισσότερες ἀπὸ δώδεκα λεγεῶνες ἀγγέλων; **54** Ἀλλὰ πῶς θὰ ἐκπληρωθοῦν οἱ προφητεῖες τῆς Γραφῆς, ὅτι ἔτσι πρόκειται νὰ γίνῃ;». **55** Ἐκείνη τὴν ὥρα ὁ Ἰησοῦς εἶπε στοὺς ὄχλους· «Καθὼς ἐναντίον ληστοῦ βγήκατε μὲ μαχαίρια καὶ μὲ ρόπαλα νὰ μὲ συλλάβετε. Καθημερινῶς ἤμου μαζί σας διδάσκοντας στὸ ναὸ καὶ δὲν μὲ συλλάβατε. **56** Ἀλλὰ μὲ ὅλο αὐτό, ποὺ ἔγινε, ἐκπληρώθηκαν οἱ προφητικὲς γραφές». Τότε ὅλοι οἱ μαθηταὶ τὸν ἐγκατέλειψαν καὶ ἔφυγαν.

Τὸ συνέδριο τῶν Ἰουδαίων καταδικάζει τὸν Ἰησοῦ σὲ θάνατο

57 Ἐκεῖνοι δέ, ποὺ συνέλαβαν τὸν Ἰησοῦ, τὸν ἔφεραν στὸν Καϊάφα τὸν ἀρχιερέα, ὅπου συγκεντρώθηκαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι. **58** Ὁ δὲ Πέτρος τὸν ἀκολουθοῦσε ἀπὸ μακριὰ μέχρι τὴν αὐλὴ τοῦ μεγάρου τοῦ ἀρχιερέως, καὶ μπῆκε μέσα καὶ καθόταν μαζί μὲ τοὺς ὑπηρέτες γιὰ νὰ ἰδῇ τὸ τέλος. **59** Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ ὅλο τὸ συνέδριο ζητοῦσαν ψευδομαρτυρία κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, γιὰ νὰ τὸν θανατώσουν, **60** ἀλλὰ δὲν βρῆκαν. Καὶ δὲν βρῆκαν, ἂν καὶ προσῆλθαν πολλοὶ ψευδομάρτυρες. Ὑστερα δὲ προσήλθαν δύο ψευδομάρτυρες **61** καὶ εἶπαν· «Αὐτὸς εἶπε· Μπορῶ νὰ κρεώσω τὸ ναὸ τοῦ Θεοῦ καὶ

ψευδομαρτύρων προσελθόντων, οὐχ εὔρον. Ὑστερον δὲ προσελθόντες δύο ψευδομάρτυρες **61** εἶπον· Οὗτος ἔφη, δύναμαι καταλύσαι τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομησαι αὐτόν. **62** Καὶ ἀναστάς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· Οὐδὲν ἀποκρίνη; Τί οὐτοί σου καταμαρτυροῦσιν; **63** Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπηα. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· Ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. **64** Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Σὺ εἶπας. Πλὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὤψεσθε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς Δυναμέως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. **65** Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λέγων ὅτι ἐβλασφήμησε· τί ἔτι χρεῖαν ἔχομεν μαρτύρων; Ἴδε νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ. **66** Τί ὑμῖν δοκεῖ; Οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον· Ἐνοχος θανάτου ἐστί. **67** Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν, οἱ δὲ ἐρράπισαν **68** λέγοντες· Προφήτευσον ἡμῖν, Χριστέ, τίς ἐστιν ὁ παῖσας σε;

69 Ὁ δὲ Πέτρος ἔξω ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη λέγουσα· Καὶ σὺ ἤσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου. **70** Ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν αὐτῶν πάντων λέγων· Οὐκ οἶδα τί λέγεις. **71** Ἐξεληθόντα δὲ αὐτόν εἰς τὸν πυλῶνα εἶδεν αὐτόν ἄλλη καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἐκεῖ καὶ οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου. **72** Καὶ πάλιν ἠρνήσατο μεθ' ὄρκου ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. **73** Μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἐστῶτες εἶπον τῷ Πέτρῳ· Ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ. **74** Τότε ἤρξατο καταναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. Καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησε. **75** Καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος Ἰησοῦ εἰρηκότος αὐτῷ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρεῖς ἀπαρνήθη με· καὶ ἐξελεθὼν ἔξω ἐκλαυσε πικρῶς.

σὲ τρεῖς ἡμέρες νὰ τὸν κτίσω». **62** Τότε σηκώθηκε ὁ ἀρχιερεὺς καὶ τοῦ εἶπε· «Δὲν ἔχεις τίποτε νὰ εἰπῆς; Τί εἶναι αὐτά, ποῦ σὲ κατηγοροῦν αὐτοί;». **63** Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς σιωποῦσε. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς τοῦ εἶπε τότε· «Στὸ ὄνομα τοῦ ζωντανοῦ (τοῦ ἀληθινοῦ) Θεοῦ ζητῶ ἀπὸ σένα νὰ μᾶς πῆς, ἐὰν σὺ εἶσαι ὁ Χριστός (ὁ Μεσσίας), ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ». **64** Τοῦ λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Τὸ εἶπες σὺ. Σᾶς λέγω δέ, ἀπὸ τώρα θὰ βλέπετε τὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου νὰ κάθεται στὰ δεξιά τῆς Δυναμέως (τοῦ Παντοδυναμοῦ) καὶ νὰ φέρεται πάνω στὰ σύννεφα τοῦ οὐρανοῦ (ἀπὸ τώρα δηλαδή, ποῦ με θανατώνετε, θὰ βλέπετε τὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου νὰ δοξάζεται)». **65** Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξε τὰ ἱμάτιά του (βγῆκε ἀπὸ τὰ ρούχα του, ἀγανάκτησε!) καὶ εἶπε· «Βλασφήμησε! Τί μᾶς χρειάζονται πλέον μάρτυρες; Ἴδου τώρα ἀκούσατε τὴ βλασφημία του. **66** Τί νομίζετε;». Αὐτοὶ ἀποκρίθηκαν καὶ εἶπαν· «Εἶναι ἄξιος θανάτου». **67** Τότε ἔφτυσαν στὸ πρόσωπό του καὶ τὸν γρονθοκόπησαν, ἄλλοι δὲ τὸν ράπισαν **68** λέγοντας· «Προφήτευσέ μας, Χριστέ, ποιὸς σὲ κτύπησε;».

Ἡ τριπλῆ ἄρνησι τοῦ Πέτρου καὶ ἡ μετάνοιά του

69 Ὁ δὲ Πέτρος καθόταν ἔξω στὴν αὐλή, καὶ τὸν πλησίασε μιὰ ὑπηρέτρια καὶ εἶπε· «Καὶ σὺ ἦσουν μαζί με τὸν Ἰησοῦ τὸ Γαλιλαῖο». **70** Ἄλλ' αὐτὸς ἀρνήθηκε μπροστὰ σὲ ὅλους αὐτοὺς λέγοντας· «Δὲν ξέρω τί λές». **71** Ὅταν δὲ πήγαινε πρὸς τὴν αὐλόπορτα, τὸν εἶδε ἄλλη ὑπηρέτρια καὶ λέγει σ' αὐτούς· «Ἐκεῖ ἦταν καὶ αὐτὸς μαζί με τὸν Ἰησοῦ τὸ Ναζωραῖο». **72** Καὶ πάλι ἀρνήθηκε μεθ' ὄρκου λέγοντας· «Δὲν ξέρω τὸν ἄνθρωπο». **73** Μετὰ δὲ ἀπὸ λίγο πλησίασαν οἱ παρεουρισκόμενοι καὶ εἶπαν στὸν Πέτρο· «Πράγματι καὶ σὺ ἀπ' αὐτοὺς εἶσαι, διότι καὶ ἡ προφορά σου σὲ φανερώνει». **74** Τότε ἄρχισε νὰ ὀρκίζεται καὶ νὰ ὀμνύει ἐπανειλημμένως λέγοντας· «Δὲν ξέρω τὸν ἄνθρωπο». Καὶ ἀμέσως ὁ πετεινὸς λάλησε. **75** Καὶ θυμήθηκε ὁ Πέτρος τὸ λόγο τοῦ Ἰησοῦ, ποῦ τοῦ εἶχε εἰπεῖ· «Προτοῦ ὁ πετεινὸς λαλήσῃ, θὰ με ἀπαρνηθῆς τρεῖς φορές». Καὶ βγῆκε ἔξω καὶ ἐκλαυσε πικρά.

27 Πρωίας δὲ γενομένης συμβούλιον ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ὥστε θανατῶσαι αὐτόν. **2** Καὶ δήσαντες αὐτόν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν αὐτόν Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.

3 Τότε ἰδὼν ὁ Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτόν ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις **4** λέγων· Ἦμαρτον παραδούς αἷμα ἄθῳον. Οἱ δὲ εἶπον· Τί πρὸς ἡμᾶς; Σὺ ὤφει. **5** Καὶ ρίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ ἀνεχώρησε, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγατο.

6 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπον· Οὐκ ἔξεστι βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἱματός ἐστι. **7** Συμβούλιον δὲ λαβόντες ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμῆως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις· **8** διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἵματος ἕως τῆς σήμερον. **9** Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος· **Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου δν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ, 10** καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμῆως, καθὰ συντάξέ μοι Κύριος.

11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἐπρωῶτησεν αὐτόν ὁ ἡγεμὼν λέγων· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη αὐτῷ· Σὺ λέγεις. **12** Καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτόν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο. **13** Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυροῦσι; **14** Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδέ ἓν ῥῆμα, ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν.

Τὸ συνέδριον τῶν Ἰουδαίων παραδίδει τὸν Ἰησοῦ στὸν Πιλάτον

27 Ὅταν δὲ ξημέρωσε, ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ συνεδρίασαν καὶ ἔλαβον ἀπόφασι κατὰ τοῦ Ἰησοῦ γιὰ νὰ τὸν θανατώσουν. **2** Καὶ ἀφοῦ τὸν ἔδεσαν, τὸν ἔφεραν καὶ τὸν παρέδωσαν στὸν Πόντιο Πιλάτον τὸν ἡγεμόνα.

Ὁ Ἰούδας μεταμελεῖται καὶ αὐτοκτονεῖ

3 Τότε ὁ Ἰούδας, ποῦ τὸν εἶχε παραδώσει, ὅταν εἶδε, ὅτι καταδικάσθηκε, μεταμελήθηκε καὶ ἐπέστρεψε τὰ τριάντα ἀργύρια στοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς πρεσβυτέρους **4** λέγοντας· «Ἀμάρτησα, διότι παρέδωσα αἷμα ἄθῳο». Ἄλλ' αὐτοὶ εἶπαν· «Τί μᾶς ἐνδιαφέρει; Δικό σου πρόβλημα». **5** Ἐρριξε τότε τὰ ἀργύρια στὸ ναό, καὶ ἀναχώρησε καὶ πῆγε καὶ ἀπαγχονίσθηκε.

Ὁ ἀγρὸς τοῦ κεραμῆως ἀγρὸς αἵματος

6 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς πῆραν τὰ ἀργύρια καὶ εἶπαν· «Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὰ βάλωμε στὸ ἱερὸ ταμεῖο, ἐπειδὴ εἶναι ἀντίτιμο αἵματος». **7** Ἀφοῦ δὲ συσκέφθηκαν καὶ ἀποφάσισαν, ἀγόρασαν μ' αὐτὰ τὸν ἀγρὸ τοῦ κεραμῆως, γιὰ νὰ θάπτωνται οἱ ξένοι. **8** Γι' αὐτὸ ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ὀνομάζεται μέχρι σήμερα ἀγρὸς αἵματος. **9** Τότε ἐκπληρώθηκε τὸ λεχθὲν διὰ τοῦ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου, ὁ ὁποῖος εἶπε· **Καὶ πῆραν τὰ τριάντα ἀργύρια, τὸ τίμημα τοῦ ἀνεκτιμητοῦ, τὸν ὁποῖον ἐκτίμησαν ἔτσι μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλιῖτες, 10** καὶ τὰ ἔδωσαν γιὰ τὸν ἀγρὸ τοῦ κεραμῆως, καθὼς μοῦ εἶπε ὁ Κύριος.

Ἡ θαυμαστή σιωπὴ τοῦ Ἰησοῦ

11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς στάθηκε μπροστὰ στὸν ἡγεμόνα, καὶ τὸν ρώτησε ὁ ἡγεμὼν λέγοντας· «Σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;». Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· «Τὸ λέγεις σύ» (Ὁ Ἰησοῦς παραδέχθηκε, ὅτι εἶναι βασιλεὺς, ἀλλὰ μὲ πνευματικὴ βασιλεία). **12** Καὶ ἐνῶ τὸν κατηγοροῦσαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, δὲν ἀπάντησε τίποτε. **13** Τότε τοῦ λέγει ὁ Πιλάτος· «Δὲν ἀκούεις πόσα σε κατηγοροῦν;». **14** Ἀλλὰ δὲν τοῦ ἀποκαίθηκε οὔτε σ' ἓνα λόγο, ὥστε νὰ καταπλήσσειται ὁ ἡγεμὼν.

15 Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμῶν ἀπολύειν ἕνα τῶ ὄχλω δέσμιον, ὃν ἤθελον. 16 Εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον λεγόμενον Βαραββᾶν. 17 Συνηγμένων οὖν αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν; Βαραββᾶν ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; 18 Ἦδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν. 19 Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος ἀπέστειλε πρὸς αὐτόν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα· Μηδὲν σοι καὶ τῶ δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν. 20 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. 21 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμῶν εἶπεν αὐτοῖς· Τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; Οἱ δὲ εἶπον· Βαραββᾶν.

22 Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; Λέγουσιν αὐτῶ πάντες· Σταυρωθήτω! 23 Ὁ δὲ ἡγεμῶν ἔφη· Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον λέγοντες· Σταυρωθήτω!

24 Ἰδὼν δὲ ὁ Πιλάτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μάλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἀπενύψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου λέγων· Ἀθῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς ὀψεσθε. 25 Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπε· Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. 26 Τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγγελλῶσας παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῆ.

27 Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον συνήγαγον ἐπ' αὐτόν ὄλην τὴν σπειραν· 28 καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν περιέθηκαν αὐτῶ χλαμῦδα κοκκίνην. 29 καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν

Οἱ Ἰουδαῖοι ἀντὶ τοῦ Ἰησοῦ ζητοῦν νὰ ἐλευθερωθῆ ὁ Βαραββᾶς

15 Κατὰ τὴν ἑορτὴν δὲ (τοῦ Πάσχα) συνήθιζε ὁ ἡγεμῶν νὰ ἐλευθερῶν ἕνα φυλακισμένο πρὸς χάριν τοῦ λαοῦ, ὅποιον ἤθελαν. 16 Εἶχον δὲ τότε ἕνα σεσημασμένο φυλακισμένο, ποῦ ὀνομαζόταν Βαραββᾶς. 17 Καθὼς λοιπὸν ἦταν συγκεντρωμένοι, τοὺς εἶπε ὁ Πιλάτος· «Ποῖόν θέλετε νὰ σᾶς ἐλευθερώσω; Τὸ Βαραββᾶ ἢ τὸν Ἰησοῦ τὸ λεγόμενο Χριστό (Μεσσία);». 18 Διότι ἤξερε, ὅτι ἀπὸ φθόνου τὸν παρέδωσαν (σ' αὐτόν). 19 Ἐνῶ δὲ καθόταν στὴ δικαστικὴ ἔδρα, ἡ γυναῖκα του τοῦ ἔστειλε αὐτὸ τὸ μήνυμα· «Νὰ μὴ κάνης κανένα κακὸ στὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνο, διότι ἐξ αἰτίας του πολὺ ὑπέφερα σήμερα σὲ ὄνειρο». 20 Ἀλλ' οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους νὰ ζητήσουν τὸ Βαραββᾶ, τοῦ δὲ Ἰησοῦ νὰ ζητήσουν τὴ θανάτωσι. 21 Μίλησε πάλι ὁ ἡγεμῶν καὶ τοὺς εἶπε· «Ποῖόν ἀπὸ τοὺς δύο θέλετε νὰ σᾶς ἐλευθερώσω;». Αὐτοὶ δὲ εἶπαν· «Τὸ Βαραββᾶ».

Οἱ Ἰουδαῖοι ζητοῦν νὰ σταυρωθῆ ὁ Ἰησοῦς

22 Τοὺς λέγει ὁ Πιλάτος· «Τότε τί νὰ κάνω τὸν Ἰησοῦ τὸ λεγόμενο Χριστό (Μεσσία);». Τοῦ λέγουν ὅλοι· «Νὰ σταυρωθῆ!». 23 Ὁ δὲ ἡγεμῶν εἶπε· «Ἀλλὰ τί κακὸ ἔκανε;». Αὐτοὶ δὲ περισσότερο κραύγαζαν λέγοντας· «Νὰ σταυρωθῆ!».

Ὁ Πιλάτος ἀπὸ δειλία ἐνδίδει στὴν ἀπαιτήσι τῶν Ἰουδαίων

24 Ἀφοῦ δὲ εἶδε ὁ Πιλάτος, ὅτι δὲν κατορθώνει τίποτε, ἀλλὰ γίνεται μεγαλύτερος θόρυβος, πῆρε νερὸ καὶ ἔνιψε καλὰ τὰ χεῖρια ἐνώπιον τοῦ ὄχλου λέγοντας· «Εἶμαι ἀνεύθυνος γιὰ τὸ θάνατο αὐτοῦ τοῦ ἀθῶου· σεῖς θὰ ἔχετε τὴν εὐθύνη». 25 Ἀποκρίθηκε δὲ ὅλος ὁ λαὸς καὶ εἶπε· «Τὸ αἷμα τοῦ ἐπάνω μας καὶ ἐπάνω στὰ παιδιά μας». 26 Τότε ἀπελευθέρωσε γιὰ χάρι τοὺς τὸ Βαραββᾶ, ἐνῶ τὸν Ἰησοῦ, ἀφοῦ μαστίγωσε, παρέδωσε νὰ σταυρωθῆ.

Οἱ στρατιῶτες περιπαίζουν τὸν Ἰησοῦ ὡς βασιλέα τῶν Ἰουδαίων

27 Τότε οἱ στρατιῶτες τοῦ ἡγεμόνος, ἀφοῦ πῆραν καὶ ὠδήγησαν τὸν Ἰησοῦ στὸ πραιτώριο (στὸ παλάτι τοῦ ἡγεμόνος, συγκεκριμένως στὴν ἐσωτερικὴ αὐλὴ τοῦ παλατιοῦ), μάζεψαν γύρω του ὄλη τὴ φρουρά. 28 Καὶ ἀφοῦ τὸν ἔγδυσαν, τὸν ἔντυσαν μὲ κόκκινο μανδύα (ὡς βασιλικὴ δὴθεν πορφύρα), 29 καὶ ἀφοῦ ἔπλεξαν στεφάνι ἀπὸ ἀγκάθια, τὸ ἔβαλαν πᾶν τὸ κεφάλι του (ὡς βασιλικὸ δὴθεν στέμμα). καὶ στὸ δε-

ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ κάλαμον ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ, καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐνέπαιζον αὐτῷ λέγοντες· Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων! **30** Καὶ ἔμπτύσαντες εἰς αὐτὸν ἔλαβον τὸν κάλαμον καὶ ἔτυπον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. **31** Καὶ ὅτε ἐνέπαιζαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι.

32 Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον ὀνόματι Σίμων· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. **33** Καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὃ ἐστὶ λεγόμενος Κρανίου τόπος, **34** ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον· καὶ γευσάμενος οὐκ ἤθελε πιεῖν. **35** Σταυρῶσαντες δὲ αὐτὸν διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βαλόντες κλῆρον, **36** καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ. **37** Καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην· Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. **38** Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λησταί, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων.

39 Οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινουῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν **40** καὶ λέγοντες· Ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν! Σῶσον σεαυτὸν. Εἰ Υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, καταβῆθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. **41** Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων καὶ Φαρισαίων ἔλεγον· **42** Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. Εἰ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐστὶ, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ πιστεύσομεν ἐπ' αὐτῷ. **43** Πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεόν, ῥυσάσθω νῦν αὐτόν, εἰ θέλει αὐτόν· εἶπε γὰρ ὅτι Θεοῦ εἰμι Υἱός. **44** Τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λησταὶ οἱ συσταυρωθέντες αὐτῷ κινεῖν αὐτόν.

ξί του χέρι ἔδωσαν ἕνα καλάμι (ὡς βασιλικὸ δῆθεν σκῆπτρο), καὶ γονάτισαν μπροστά του καὶ τὸν περιέπαιζαν λέγοντας· «Χαῖρε, βασιλεὺ τῶν Ἰουδαίων!». **30** Καὶ ἀφοῦ τὸν ἔφτυσαν, πῆραν τὸ καλάμι καὶ τὸν κτυποῦσαν στὸ κεφάλι του. **31** Καὶ ἀφοῦ τὸν περιέπαιζαν, τοῦ ἔβγαλαν τὸν μανδύα καὶ τὸν ἔντυσαν τὰ ρούχα του, καὶ τὸν πῆραν γιὰ νὰ πάνε γιὰ νὰ τὸν σταυρώσουν.

Ὁ Ἰησοῦς ὠδηγεῖται στὸ Γολγοθᾶ καὶ σταυρώνεται ἐν μέσῳ δύο ληστῶν

32 Ὅταν δὲ ἔβγαιναν (ἀπὸ τὴν πόλι), βρῆκαν ἕνα ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν Κυρήνη, ποῦ ὠνομαζόταν Σίμων. Αὐτὸν ἀγγάρευσαν γιὰ νὰ μεταφέρῃ τὸ σταυρὸ του. **33** Καὶ ἀφοῦ ἔφτασαν σ' ἕνα τόπο ποῦ ὀνομάζεται Γολγοθᾶς, καὶ σὲ μετάφρασι σημαίνει, Κρανίου τόπος, **34** τοῦ ἔδωσαν νὰ πιῇ ξύδι ἀνάμικτο μὲ χολή, ἀλλὰ μόλις δοκίμασε, δὲν θέλησε νὰ πιῇ. **35** Ὅταν δὲ τὸν σταύρωσαν, μοίρασαν μεταξύ τους μὲ κλῆρο τὰ ἐνδύματά του. **36** Καὶ κάθονταν ἐκεῖ καὶ τὸν φύλαγαν. **37** Πάνω δὲ ἀπὸ τὸ κεφάλι του τοποθέτησαν ἐπιγραφή, στὴν ὁποία ὡς αἰτία τῆς καταδίκης ἦταν γραμμένο, Αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. **38** Τότε σταυρώνονται μαζί του δύο λησταί, ὁ ἕνας ἀπ' τὰ δεξιὰ καὶ ὁ ἄλλος ἀπ' τὰ ἀριστερά.

Οἱ Ἰουδαῖοι ἐμπαίζουν τὸν Ἐσταυρωμένο

39 Οἱ δὲ περαστικοὶ τὸν ἔβριζαν κουνώντας τὰ κεφάλια τους εἰρωνικά **40** καὶ λέγοντας· «Σὺ ποῦ θὰ γκρεμίξεις τὸ ναὸ καὶ σὲ τρεῖς ἡμέρες θὰ τὸν οἰκοδομοῦσες! Σῶσε τὸν ἑαυτό σου. Ἐὰν εἶσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, κατέβα ἀπὸ τὸ σταυρὸ». **41** Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, ἐμπαίζοντας μαζί μὲ τοὺς γραμματεῖς καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς Φαρισαίους, ἔλεγον· **42** «Ἄλλους ἔσωσε, τὸν ἑαυτό του δὲν δύναται νὰ σώσῃ. Ἐὰν εἶναι βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, ἄς κατεβῇ τώρα ἀπὸ τὸ σταυρὸ, καὶ θὰ πιστεύσωμε σ' αὐτόν. **43** Ἐμπιστεύεται στὸ Θεό, ἄς τὸν σώσῃ τώρα, ἂν εὐαρεστῆται σ' αὐτόν» διότι εἶπε, «Εἶμαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ». **44** Τὸ ἴδιο δὲ καὶ οἱ λησταί, ποῦ σταυρώθηκαν μαζί του, τὸν ἔβριζαν («Ἦστερα ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο ληστὰς μετανόησε!)

45 Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης. 46 Περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων· Ἥλί, Ἥλί, λιμᾶ σαβαχθανί; Τοῦτ' ἔστι, **Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνατί με ἐγκατέλιπες;** 47 Τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἐστῶτων ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι Ἥλιαν φωνεῖ οὗτος. 48 Καὶ εὐθέως δραμῶν εἰς ἕξ αὐτῶν καὶ λαβῶν σπόγγον πληθυσας τε ὄξους καὶ περιθεὶς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν. 49 Οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον· Ἄφες ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἥλιος σώσων αὐτόν. 50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ μεγάλῃ ἀφῆκε τὸ πνεῦμα.

51 Καὶ ἰδοὺ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω, καὶ ἡ γῆ ἐσεισθη καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, 52 καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεώχθησαν καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἀγίων ἠγέρθη, 53 καί, ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων, μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσηλθον εἰς τὴν ἀγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς. 54 Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμόν καὶ τὰ γενόμενα ἐφοβήθησαν σφόδρα λέγοντες· Ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς ἦν οὗτος.

55 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ καὶ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας διακονοῦσαι αὐτῷ· 56 ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ μηττήρ, καὶ ἡ μηττήρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.

Ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ

45 Ἀπὸ ὥρα δὲ δώδεκα τὸ μεσημέρι ἕως ὥρα τρεῖς τὸ ἀπόγευμα ἔπεσε σκοτάδι σ' ὅλη τὴ γῆ. 46 Γύρω δὲ στὶς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα ὁ Ἰησοῦς φώναξε μὲ φωνὴ μεγάλη καὶ εἶπε· Ἥλί, Ἥλί, λιμᾶ σαβαχθανί; Δηλαδή, **Θεέ μου, Θεέ μου, γιατί με ἐγκατέλειπες;** 47 Μερικοὶ δὲ ἀπὸ τοὺς παρευρισκομένους ἐκεῖ, ὅταν τὸ ἄκουσαν, ἔλεγον· «Τὸν Ἥλία φωνάζει αὐτός». 48 Καὶ ἀμέσως ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ἔτρεξε, καὶ πήρε ἕνα σφουγγάρι, καὶ τὸ γέμισε μὲ ξύδι, καί, ἀφοῦ τὸ στερέωσε στὴν ἄκρη ἀπὸ ἕνα καλάμι, προσπαθοῦσε νὰ τὸν ποτίσῃ. 49 Ἄλλ' οἱ ἄλλοι ἔλεγον· «Ἄφησε νὰ δοῦμε, ἂν θὰ ἔλθῃ ὁ Ἥλιος νὰ τὸν σώσῃ». 50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ἀφοῦ πάλι φώναξε μὲ φωνὴ μεγάλη, παρέδωσε τὸ πνεῦμα.

Σημεῖα ἀκολουθοῦν στὸ θάνατο τοῦ Ἰησοῦ καὶ ὁ ἑκατόνταρχος πιστεύει

51 Καὶ ἰδοὺ τὸ παραπέτασμα τοῦ ναοῦ σχίσθηκε στὰ δύο ἀπὸ πάνω ἕως κάτω, καὶ ἡ γῆ σεισθηκε, καὶ οἱ βράχοι σχίσθησαν, 52 καὶ τὰ μνημεῖα ἀνοιξαν καὶ πολλὰ σώματα τῶν ἀγίων, ποὺ εἶχαν κοιμηθῆ, ἀναστήθησαν, 53 καί, ἀφοῦ βγήκαν ἀπὸ τὰ μνημεῖα, μετὰ τὴν ἀνάστασί του μπῆκαν στὴν ἀγία πόλι καὶ ἐφανίσθησαν σὲ πολλοὺς. 54 Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ στρατιῶτες, ποὺ φύλαγαν μαζί του τὸν Ἰησοῦ, ὅταν εἶδαν τὸ σεισμὸ καὶ τὰ ἄλλα συμβάντα, φοβήθησαν πάρα πολὺ, καὶ ἔλεγον· «Πραγματικῶς αὐτὸς ἦταν Υἱὸς τοῦ Θεοῦ».

Γυναῖκες παρακολουθοῦν τὸ δράμα τοῦ Γολγοθᾶ

55 Ἦταν δὲ ἐκεῖ καὶ πολλὲς γυναῖκες, ποὺ παρακολουθοῦσαν ἀπὸ μακριά, καὶ εἶχαν ἀκολουθήσει τὸν Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ τὸν ὑπηρετοῦσαν. 56 Μεταξὺ αὐτῶν ἦταν ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ ἡ Μαρία ἡ μητέρα τοῦ Ἰακώβου καὶ τοῦ Ἰωσῆ, καὶ ἡ μητέρα τῶν υἱῶν τοῦ Ζεβεδαίου.

57 Ὁψίας δὲ γενομένης ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τοῦνομα Ἰωσήφ, ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθήτευσε τῷ Ἰησοῦ. 58 Οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Τότε ὁ Πιλάτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα. 59 Καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσήφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ συνδόκι καθαρᾶ, 60 καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ, καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου ἀπήλθεν. 61 Ἦν δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου.

62 Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἣτις ἐστὶ μετὰ τὴν Παρασκευὴν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πιλάτον 63 λέγοντες· Κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν, μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι. 64 Κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νεκρὸς κλέψωσιν αὐτὸν καὶ εἴπωσι τῷ λαῷ, ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χειρῶν τῆς πρώτης. 65 Ἐφη αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Ἐχετε κουστωδία· ὑπάγετε ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε. 66 Οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφάλισαντο τὸν τάφον σφραγίσαντες τὸν λίθον μετὰ τῆς κουστωδίας.

28 Ὁψὲ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθε Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία θεωρῆσαι τὸν τάφον. 2 Καὶ ἰδοὺ σεισμός ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ Κυρίου καταβάς ἐξ οὐρανοῦ προσελθὼν ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. 3 Ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπὴ καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιῶν. 4 Ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ νεκροί. 5 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπε ταῖς γυναῖξί· Μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς. Οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε. 6 Οὐκ ἔστιν ὡδὲ· ἠγέρθη γὰρ καθὼς εἶπε· δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος. 7 Καὶ ταχὺ πορευθεῖσα

Ἵ Ἰωσήφ ὁ Ἀριμαθαῖος ἐνταφιάζει τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ

57 Ἀργὰ δὲ τὸ ἀπόγευμα παρουσιάσθηκε ἓνας ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ τῆν Ἀριμαθαία, ὀνομαζόμενος Ἰωσήφ, ποὺ καὶ αὐτὸς ὑπῆρξε μαθητῆς τοῦ Ἰησοῦ. 58 Αὐτὸς πῆγε στὸν Πιλάτο καὶ ζήτησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Τότε ὁ Πιλάτος διέταξε νὰ δοθῇ τὸ σῶμα. 59 Καὶ ἀφοῦ ὁ Ἰωσήφ ἔλαβε τὸ σῶμα, τὸ τύλιξε σ' ἓνα καθαρὸ (ἀμεταχειρίστο) σεντόνι, 60 καὶ τὸ ἔθεσε στὸ δικό του καινούργιο μνήμα, ποὺ εἶχε λαξεύσει στὸ βράχο. Καί, ἀφοῦ κύλισε ἓνα μεγάλο λίθο στὴν εἴσοδο τοῦ μνήματος (γιὰ νὰ τὴν κλείσῃ), ἔφυγε. 61 Ἦταν δὲ ἐκεῖ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, οἱ ὁποῖες κάθονταν ἀπέναντι ἀπὸ τὸν τάφο.

Ἵ Σφράγισι καὶ ἡ φρουρησι τοῦ τάφου

62 Τὴν ἄλλη δὲ ἡμέρα, ἡ ὁποία εἶναι μετὰ τὴν Παρασκευὴν (δηλαδὴ τὸ Σάββατο), πῆγαν μαζὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι στὸν Πιλάτο 63 καὶ εἶπαν· «Κύριε, θυμηθῆκαμε, ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπε, ὅταν ἀκόμη ζῶσε, “Μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ ἀναστηθῶ”. 64 Δῶσε λοιπὸν διαταγὴν ν' ἀσφαλισθῇ ὁ τάφος ἕως τῆν τρίτην ἡμέρα, μήπως ἔλθουν οἱ μαθηταὶ τοῦ τῆ νύκτα καὶ τὸν κλέψουν καὶ εἰποῦν στὸ λαό, “Ἀναστήθηκε ἐκ νεκρῶν”, καὶ θὰ εἶναι ἡ τελευταία πλάνη χειρότερη ἀπὸ τὴν πρώτη». 65 Τοὺς εἶπε ὁ Πιλάτος· «Πάρετε φρουρὰ· πηγαίνετε καὶ ἀσφαλίσετε, ὅπως νομίζετε». 66 Καὶ αὐτοὶ πῆγαν καὶ διὰ τῆς φρουρᾶς ἀσφάλισαν τὸν τάφο, ἀφοῦ μάλιστα σφράγισαν (μὲ ταινία καὶ βουλοκέρι) τὸ λίθο.

Μυροφόρες ἐπισκέπτονται κενὸ τάφο
καὶ ἄγγελος ἀγγέλλει τὴν ἀνάστασι τοῦ Ἰησοῦ

28 Μετὰ δὲ τὴν ἀργία τοῦ Σαββάτου, τὰ ξημερώματα τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος (τῆς Κυριακῆς), πῆγε ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, γιὰ νὰ ἰδοῦν τὸν τάφο. 2 Καὶ ἰδοὺ ἔγινε σεισμός μεγάλος. Διότι ἄγγελος Κυρίου κατέβηκε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ πῆγε καὶ κύλισε τὸ λίθο ἀπὸ τὴν εἴσοδο τοῦ τάφου καὶ καθόταν ἐπάνω του. 3 Τὸ δὲ πρόσωπό του ἦταν σὰν ἀστραπῆ, καὶ τὸ ἔνδυμά του λευκὸ σὰν τὸ χιόνι. 4 Καὶ ἀπὸ τὸ φόβο, ποὺ προκάλεσε, συγχλονίσθησαν οἱ φύλακες καὶ ἔγιναν σὰν νεκροί. 5 Μίλησε δὲ ὁ ἄγγελος καὶ εἶπε στὶς γυναῖκες· «Μὴ φοβεῖσθε σεῖς. Διότι ξέρω, ὅτι ζητεῖτε τὸν Ἰησοῦ τὸν ἐσταυρωμένο. 6 Δὲν εἶναι ἐδῶ, ἀλλ' ἀναστήθηκε, καθὼς εἶπε. Ἐλᾶτε νὰ ἰδῆτε τὸν τόπο, ὅπου ἦταν ὁ Κύριος. 7 Καὶ πηγαίνετε γρήγορα νὰ εἰπῆτε στοὺς μαθητάς του. “Ἀναστήθηκε ἐκ νεκρῶν. καὶ ἰδοὺ πηγαίνει

εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι ἡγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε. Ἴδου εἶπον ὑμῖν.

8 Καὶ ἐξεληθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. **9** Ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ Ἰησοῦς ἀπήντησεν αὐταῖς λέγων· Χαίρετε! Αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ. **10** Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοβεῖσθε! Ὑπάγετε ἀπαγγεῖλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κάκεῖ με ὄψονται.

11 Πορευομένων δὲ αὐτῶν ἰδοὺ τινες τῆς κουστωδίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενομένα. **12** Καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων συμβουλίον τε λαβόντες ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις **13** λέγοντες· Εἶπατε ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες ἐκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων. **14** Καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν αὐτὸν καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν. **15** Οἱ δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν. Καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίους μέχρι τῆς σήμερον.

16 Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὐ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, **17** καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν αὐτῷ, οἱ δὲ ἐδίστασαν. **18** Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων· Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. **19** Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, **20** διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. Ἀμήν.

πρὶν ἀπὸ σᾶς νὰ σᾶς περιμένῃ στὴ Γαλιλαία', ἐκεῖ θὰ τὸν ἰδῆτε". Ἴδου σᾶς πληροφορήσα».

Ἐμφάνισι τοῦ ἀναστάντος Ἰησοῦ στὶς μυροφόρες

8 Ἐφυγαν δὲ γρήγορα ἀπὸ τὸ μνημα μὲ φόβο καὶ χαρὰ μεγάλη, καὶ ἔτρεξαν γιὰ νὰ φέρουν τὸ μήνυμα στοὺς μαθητὰς του. **9** Καθὼς δὲ πήγαιναν γιὰ ν' ἀναγγεῖλουν στοὺς μαθητὰς του, ἰδοὺ ὁ Ἰησοῦς τὶς συνάντησε καὶ εἶπε· «Χαίρετε!». Αὐτὲς δὲ τὸν πλησίασαν καὶ ἔπιασαν τὰ πόδια του καὶ τὸν προσκύνησαν. **10** Τότε λέγει σ' αὐτὲς ὁ Ἰησοῦς· «Μὴ φοβεῖσθε! Πηγαίνετε νὰ εἰδοποιήσετε τοὺς ἀδελφούς μου, γιὰ νὰ πάνε στὴ Γαλιλαία', καὶ ἐκεῖ θὰ με ἰδοῦν».

Οἱ Ἰουδαῖοι ἐξαγοράζουν τοὺς φρουροὺς τοῦ τάφου καὶ συκοφαντοῦν τὴν ἀνάστασι

11 Ἐνῶ δὲ αὐτὲς βρισκόνταν στὸ δρόμο, ἰδοὺ μερικοὶ ἀπ' τὴ φρουρὰ πῆγαν στὴν πόλι καὶ ἀνέφεραν στοὺς ἀρχιερεῖς ὅλα τὰ γεγονότα. **12** Καὶ ἀφοῦ (οἱ ἀρχιερεῖς) συνεδρίασαν μαζὶ μὲ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ ἔλαβαν ἀπόφασι, ἔδωσαν ἀρκετὰ ἀργύρια στοὺς στρατιώτες **13** καὶ εἶπαν· «Νὰ εἰπῆτε, “Οἱ μαθηταὶ του ἤλθαν τὴ νύκτα καὶ τὸν ἐκλεψαν, ἐνῶ ἡμεῖς κοιμόμασταν”. **14** Καὶ ἂν φθάσῃ τοῦτο στὰ αὐτιά τοῦ ἡγεμόνου, ἡμεῖς θὰ τὸν καθησυχάσωμε καὶ θὰ σᾶς ἀπαλλάξωμε ἀπὸ κάθε εὐθύνης». **15** Αὐτοὶ δὲ, ἀφοῦ πῆραν τὰ ἀργύρια, ἔκαναν ὅπως διδάχθησαν. Καὶ διαδόθηκε αὐτὴ ἡ φήμη στοὺς Ἰουδαίους μέχρι σήμερα.

Ὁ ἀναστὰς Κύριος δίνει στοὺς μαθητὰς παγκόσμια ἀποστολή

16 Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ πῆγαν στὴ Γαλιλαία', στὸ ὄρος δηλαδῆ, ποὺ ὤρισε σ' αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. **17** Καὶ ὅταν τὸν εἶδαν, τὸν προσκύνησαν, μερικοὶ δὲ φοβήθηκαν. **18** Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς πλησίασε καὶ τοὺς μίλησε λέγοντας· «Μοῦ δόθηκε κάθε ἐξουσία στὸν οὐρανὸ καὶ στὴ γῆ. **19** Πηγαίνετε καὶ κάνετε μαθητὰς (χριστιανούς) ὅλα τὰ ἔθνη μὲ τὸ νὰ τοὺς βαπτίζετε στὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, **20** μὲ τὸ νὰ τοὺς διδάσκετε νὰ τηροῦν ὅλα ὅσα σᾶς εἶπα (ἀλήθειες πίστεως καὶ ἐντολὲς ζωῆς). Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ θὰ εἶμαι μαζὶ σας ὅλες τὶς ἡμέρες ὡς τὸ τέλος τοῦ κόσμου». Ἀμήν.

1. Πρόκειται γιὰ τὴ μικρὴ Γαλιλαία, ἕνα τόπο στὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ὅπου συγκεντρώονταν οἱ Γαλιλαῖοι, ποὺ πῆγαιναν στὴν Ἱερουσαλὴμ ὡς προσκυνηταί.

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

1 Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. **2** Ὡς γέγραπται ἐν τοῖς προφήταις, Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἀγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου· **3** Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ, **4** ἐγένετο Ἰωάννης βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. **5** Καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα καὶ οἱ Ἱεροσολυμίται, καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. **6** Ἦν δὲ ὁ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ ζώην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ, καὶ ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. **7** Καὶ ἐκήρυσσε λέγων· Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμι ἰκανὸς κύψαι λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. **8** Ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα ὑμᾶς ἐν ὕδατι, αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.

9 Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην. **10** Καὶ εὐθέως ἀναβαίνων ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶδε σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὸ Πνεῦμα ὡς περιστερὰν καταβαῖνον ἐπ' αὐτόν. **11** Καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν, Σὺ εἶ ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ ἠδόκησα.

12 Καὶ εὐθέως τὸ Πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρημον. **13** Καὶ ἦν ἐκεῖ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ, καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων, καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ.

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου ὁ πρόδρομος Ἰωάννης

1 Ἀρχὴ τοῦ χαρμωσύνου μηνύματος γιὰ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ (Αὐτὴ ἡ ἀρχὴ γίνεται μὲ τὸν πρόδρομο Ἰωάννη). **2** Σύμφωνα μὲ τὰ γραμμένα στοὺς προφῆτες (Μαλαχία καὶ Ἡσαΐα), «Ἴδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἀγγελιαφόρο μου πρὶν ἀπὸ σένα, γιὰ νὰ προετοιμάσῃ τὸ δρόμο σου», **3** «Φωνὴ ἑνός, ποὺ φωνάζει δυνατὰ στὴν ἔρημο, Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸ γιὰ νὰ διαβῇ ὁ Κύριος, ἰσιάζετε τοὺς δρόμους του γιὰ νὰ περάσῃ», **4** ἦλθε ὁ Ἰωάννης καὶ βάπτισε στὴν ἔρημο καὶ κήρυττε βάπτισμα μετανοίας γιὰ ἄφεσι τῶν ἁμαρτιῶν. **5** Καὶ ἔβγαιναν καὶ πήγαιναν πρὸς αὐτὸν οἱ κάτοικοι ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ οἱ Ἱεροσολυμίτες, καὶ βαπτίζονταν ὅλοι ἀπ' αὐτὸν στὸν Ἰορδάνη ποταμῷ, ἐξομολογούμενοι (συγχρόνως) τὶς ἁμαρτίες τους. **6** Φοροῦσε δὲ ὁ Ἰωάννης ἐνδύμα ἀπὸ τρίχες καμήλου καὶ ζώην δερματίνην γύρω ἀπὸ τὴ μέση του, καὶ ἔτρωγε ἀκρίδες καὶ μέλι ἀπὸ ἄγρια μελίσις. **7** Καὶ κήρυττε λέγοντας: «Μετὰ ἀπὸ μένα ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου, τοῦ ὁποίου δὲν εἰμι ἄξιος νὰ σκύψω καὶ νὰ λύσω τὸ λουρὶ ἀπὸ τὰ ὑποδήματά του. **8** Ἐγὼ μὲν σᾶς βάπτισα μὲ νερό, ἐνῶ αὐτὸς θὰ σᾶς βαπτίσῃ μὲ Πνεῦμα Ἁγίον».

Ἡ βάπτισι τοῦ Ἰησοῦ

9 Ἐκεῖνες δὲ τὶς ἡμέρες ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας καὶ βαπτίσθηκε ἀπὸ τὸν Ἰωάννη στὸν Ἰορδάνη. **10** Καὶ καθὼς ἀμέσως ἔβγαινε ἀπ' τὸ νερό, εἶδε νὰ σχιζῶνται οἱ οὐρανοί, καὶ τὸ Πνεῦμα σὰν περιστέρι νὰ κατεβαίνει ἐπάνω του. **11** Καὶ φωνὴ ἦλθε ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς, Σὺ εἶ ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐσένα ἐξέλεξα! (καὶ κατέστησα Μεσσία, Χριστό)».

Ὁ Σατανᾶς πειράζει τὸν Ἰησοῦ

12 Ἀμέσως δὲ τὸ Πνεῦμα τὸν ὀδηγεῖ ἔξω στὴν ἔρημο. **13** Καὶ ἐκεῖ στὴν ἔρημο ἔμεινε σαράντα ἡμέρες, καὶ ἀντιμετώπιζε πειρασμοὺς ἀπὸ τὸ Σατανᾶ. Καὶ ζοῦσε μαζὶ μὲ τὰ θηρία, ἀλλ' οἱ ἄγγελοι τὸν ὑπηρετοῦσαν.

1. Βλέπε τὸ Ἠσ. ββ' 1 ὅπως παρατίθεται στὸ Ματθ. ιβ' 18.

14 Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι Ἰωάννην ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν κηρύσσειν τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ 15 καὶ λέγων ὅτι πεπλήρωται ὁ καιρὸς καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ· μετανοεῖτε καὶ πιστεῦτε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.

16 Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδε Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τοῦ Σίμωνος βάλλοντας ἀμφίβληστρον ἐν τῇ θαλάσῃ· ἦσαν γὰρ ἀλιεῖς, 17 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἀλιεῖς ἀνθρώπων. 18 Καὶ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ. 19 Καὶ προβάς ἐκεῖθεν ὀλίγον εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα, 20 καὶ εὐθέως ἐκάλεσεν αὐτούς. Καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαίου ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ.

21 Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καπερναοῦμ· καὶ εὐθέως τοῖς σάββασιν εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν ἐδίδασκε. 22 Καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς. 23 Καὶ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξε 24 λέγων· Ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; Ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; Οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ. 25 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων· Φιμώθητι καὶ ἐξελθε ἐξ αὐτοῦ. 26 Καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον καὶ κράξαν φωνῇ μεγάλῃ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. 27 Καὶ ἐθαμβήθησαν πάντες, ὥστε συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντας· Τί ἐστι τοῦτο; Τίς ἢ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη; Ὅτι κατ' ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ; 28 Καὶ ἐξῆλθεν ἡ ἀκοή αὐτοῦ εὐθὺς εἰς ὅλην τὴν περὶχωρον τῆς Γαλιλαίας.

Ἡ ἀρχὴ τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἰησοῦ

14 Μετὰ δὲ τῆ φυλάκισι τοῦ Ἰωάννου ὁ Ἰησοῦς πῆγε εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ κήρυττε τὸ χαρμόσυνο μῆνυμα γιὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ 15 καὶ ἔλεγε· «Συμπληρώθηκε ὁ (ὠρισμένος) χρόνος καὶ ἔφθασεν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Μετανοεῖτε καὶ πιστεῦτε εἰς τὸ χαρμόσυνο μῆνυμα».

Ἡ κλήσι τῶν πρώτων μαθητῶν

16 Ἐνῶ δὲ περιπατοῦσε κοντὰ εἰς τὴν λίμνην τῆς Γαλιλαίας, εἶδε τὸ Σίμωνα καὶ τὸν Ἀνδρέα, τὸν ἀδελφὸν τοῦ Σίμωνος, νὰ ρίχνουν τὰ δίκτυα εἰς τὴν λίμνην, διότι ἦσαν ἀλιεῖς, 17 καὶ τοὺς εἶπε ὁ Ἰησοῦς· «Ἀκολουθήστε με καὶ θὰ σᾶς κάνω νὰ γίνετε ἀλιεῖς ἀνθρώπων». 18 Ἀμέσως δὲ ἄφησαν τὰ δίκτυά τους καὶ τὸν ἀκολούθησαν. 19 Ἀφοῦ δὲ προχώρησε λίγο ἀπ' ἐκεῖ, εἶδε τὸν Ἰάκωβο, τὸν υἱὸ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ τὸν Ἰωάννην, τὸν ἀδελφὸν του, νὰ ἐτοιμάζουν καὶ αὐτοὶ μέσα εἰς τὸ πλοῖο τὰ δίκτυα, 20 καὶ ἀμέσως τοὺς κάλεσε. Ἄφησαν τότε τὸν πατέρα τους τὸ Ζεβεδαιο εἰς τὸ πλοῖο μετὰ τῶν μισθωτῶν καὶ τὸν ἀκολούθησαν.

Κήρυγμα καὶ θεραπεία δαιμονισμένου εἰς τὴν Καπερναοῦμ

21 Καὶ μπαίνουν εἰς τὴν Καπερναοῦμ, καὶ ἀμέσως εἰς τὸ Σάββατο μπῆκε εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ δίδασκε. 22 Καὶ (οἱ ἀκροαταὶ του) ἔμειναν κατάπληκτοι ἀπ' τὴν διδασκαλίαν του. Διότι τοὺς δίδασκε ὡς αὐθεντία, καὶ ὄχι ὅπως οἱ γραμματεῖς. 23 Ἦταν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν τοὺς κάποιος ἄνθρωπος μετὰ πνεύμα ἀκάθαρτο (δαίμονιο), καὶ κραύγασε 24 λέγοντας· «Ἄ, τί κοινὸ ὑπάρχει ἀνάμεσα σὲ μᾶς καὶ σὲ σένα, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; Ἦλθες νὰ μᾶς καταστρέψῃς; Σὲ γνωρίζω ποιὸς εἶσαι, ὁ ἐκλεγμένος ἀπὸ τὸ Θεοῦ». 25 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπέπληξε καὶ διέταξεν αὐτὸ (τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτο) λέγοντας· «Πᾶψε νὰ μιλάς καὶ ἔβγα ἀπ' αὐτόν». 26 Τὸ δὲ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτο, ἀφοῦ συνετάραξεν αὐτόν καὶ ἔβγαλε δυνατὴ κραυγὴν, βγήκε ἀπ' αὐτόν. 27 Καὶ ὅλοι αἰσθάνθησαν καταπληξί καὶ δέος, ὥστε νὰ συζητοῦν μετὰ τῶν τοῦ καὶ νὰ λέγουν· «Τί εἶναι αὐτὸ τὸ πρᾶγμα; Τί εἶναι αὕτη ἡ νέα διδασκαλία; Πῶς ἐξουσιαστικὰ διατάσσει καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, καὶ ὑπακούουσιν σ' αὐτόν;». 28 Γρήγορα δὲ ἡ φήμη του διαδόθηκε εἰς ὅλην τὴν περιοχὴν τῆς Γαλιλαίας.

29 Καὶ εὐθέως ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξεληθόντες ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. 30 Ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα. Καὶ εὐθέως λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. 31 Καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετὸς εὐθέως, καὶ διηκόνει αὐτοῖς. 32 Ὀψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδου ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους. 33 Καὶ ἦν ἡ πόλις ὅλη ἐπισυνηγμένη πρὸς τὴν θύραν. 34 Καὶ ἐθεράπευσε πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις, καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλε, καὶ οὐκ ἤφιε λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ἤδεισαν αὐτὸν Χριστὸν εἶναι.

35 Καὶ πρωὶ ἔνυχα λίαν ἀναστάς ἐξῆλθε καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον, κάκει προσήυχετο. 36 Καὶ κατεδίωξαν αὐτὸν Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, 37 καὶ εὐρόντες αὐτὸν λέγουσιν αὐτῷ ὅτι πάντες σε ζητοῦσι. 38 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἄγωμεν εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις, ἵνα καὶ ἐκεῖ κηρύξω εἰς τοῦτο γὰρ ἐξελέλυθα. 39 Καὶ ἦν κηρύσσω ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων.

40 Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρὸς παρακαλῶν αὐτὸν καὶ γονυπετῶν αὐτὸν καὶ λέγων αὐτῷ ὅτι ἐὰν θέλῃς, δύνασαι με καθαρίσαι. 41 Ὁ δὲ Ἰησοῦς σπλαγχνισθεὶς, ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἤψατο αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ· Θέλω, καθαρίσθητι. 42 Καὶ εἰπόντος αὐτοῦ εὐθέως ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ ἐκαθαρίσθη. 43 Καὶ ἐμβριμησάμενος αὐτῷ εὐθέως ἐξέβαλεν αὐτὸν 44 καὶ λέγει αὐτῷ· Ὅρα μηδεὶ μηδὲν εἶπῃς, ἀλλ' ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ὃ προσέταξε Μωυσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. 45 Ὁ δὲ ἐξεληθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν, ἀλλ' ἔξω ἐν ἐρήμοις τόποις ἦν· καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πανταχόθεν.

Θεραπεία τῆς πεθερᾶς τοῦ Σίμωνος (Πέτρου) καὶ ἄλλων ἀσθενῶν

29 Καὶ ἀμέσως βγήκαν ἀπ' τῆς συναγωγῆς καὶ πῆγαν στὸ σπίτι τοῦ Σίμωνος καὶ τοῦ Ἀνδρέα μαζί μὲ τὸν Ἰακώβου καὶ τὸν Ἰωάννη. 30 Ἡ δὲ πεθερὰ τοῦ Σίμωνος ἦταν κατάκοιτη μὲ πυρετό. Καὶ ἀμέσως τοῦ ὀμιλοῦν γι' αὐτή. 31 Καὶ ἀφοῦ πλησίασε, τὴν ἔπιασε ἀπὸ τὸ χεῖρι καὶ τὴ σήκωσε, καὶ ἀμέσως τὴν ἄφησε ὁ πυρετός, καὶ ἄρχισε νὰ τοὺς διακονῇ (νὰ τοὺς φροντίζῃ). 32 Ὅταν δὲ βράδευσε καὶ ἔδυσεν ὁ ἥλιος, ἔφεραν σ' αὐτὸν ὄλους τοὺς ἀρρώστους καὶ τοὺς δαιμονιαζόμενους. 33 Καὶ ὄλοι οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως μαζεύτηκαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα (τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Σίμωνος Πέτρου). 34 Καὶ θεράπευσε πολλοὺς, ποὺ ἦταν ἀρρωστοὶ ἀπὸ πολλὰς ἀρρώστειες, καὶ ἔβγαλε πολλὰ δαιμόνια, καὶ δὲν ἄφηε τὰ δαιμόνια νὰ ὀμιλοῦν, διότι ἤξεραν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστὸς (ὁ Μεσσίας).

Προσευχή, κήρυγμα καὶ ἐκβολὲς δαιμονίων

35 Πολὺ δὲ πρωί, ὅταν ἀκόμη ἦταν νύκτα, σηκώθηκε καὶ βγήκε καὶ πῆγε σ' ἓνα ἐρημικὸ τόπο, καὶ ἐκεῖ προσευχόταν. 36 Ἄλλ' ὁ Σίμων καὶ ὄσοι ἦταν μαζί του ἔτρεξαν κατόπισ τού γιὰ νὰ τὸν βροῦν. 37 Καὶ ὅταν τὸν βρῆκαν, τοῦ λέγουν· «Ὅλοι σὲ ζητοῦν». 38 Λέγει δὲ σ' αὐτούς· «Ἄς πᾶμε στὶς κοντινὲς κωμοπόλεις, γιὰ νὰ κηρύξω καὶ ἐκεῖ. Διότι αὐτὴ εἶναι ἡ ἀποστολή μου». 39 Κήρυττε λοιπὸν στὶς συναγωγὰς τους σ' ὅλη τὴ Γαλιλαία καὶ ἔβγαζε τὰ δαιμόνια.

Θεραπεία λεπροῦ καὶ συρροὴ πρὸς τὸν Ἰησοῦ στὴν ἔρημο

40 Ἔρχεται δὲ πρὸς αὐτὸν κάποιος λεπρὸς καὶ παρακαλεῖ αὐτόν, γονατίζοντας ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ λέγοντας σ' αὐτόν· «Ἐὰν θέλῃς, δύνασαι νὰ με καθαρίσῃς (ἀπ' τὴ λέπρα)». 41 Ὁ δὲ Ἰησοῦς σπλαγχνίσθηκε καὶ ἄπλωσε τὸ χεῖρι καὶ τὸν ἄγγιξε καὶ τοῦ λέγει· «Θέλω, καθαρίσου (ἀπ' τὴ λέπρα)». 42 Καὶ ὅταν εἶπε, ἀμέσως ἔφυγε ἀπ' αὐτὸν ἡ λέπρα καὶ καθαρίσθηκε. 43 Καὶ μὲ αὐστηρὸ ὕφος ἀπευθυνόμενος σ' αὐτόν τὸν ἔδωξε ἀμέσως 44 καὶ τοῦ λέγει· «Πρόσεχε νὰ μὴ πῆς σὲ κανένα τίποτε, ἀλλὰ πῆγαινε καὶ δεῖξε τὸν ἑαυτὸ σου στὸν ἱερέα καὶ πρόσφερε γιὰ τὸν καθαρισμὸ σου (γιὰ τὴ θεραπεία σου) αὐτά, ποὺ διέταξε ὁ Μωυσῆς, γιὰ νὰ σοῦ δώσουν βεβαίωσι (γιὰ τὴ θεραπεία σου)». 45 Ἄλλ' ἐκεῖνος, ὅταν ἔφυγε, ἄρχισε νὰ διαλαλῇ πολλὰ καὶ νὰ διαδίδῃ τὸ γεγονός, ὥστε αὐτὸς (ὁ Ἰησοῦς) δὲν μπορούσε πλέον νὰ μπῆ σὲ πόλι φανερά, ἀλλ' ἔμενε ἔξω σὲ ἐρημικοὺς τοπούς. Ἀλλὰ καὶ ἔτσι ἔρχονταν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ παντοῦ.

2 Καὶ εἰσηλθε πάλιν εἰς Καπερναοὺμ δι' ἡμερῶν καὶ ἠκούσθη ὅτι εἰς οἶκόν ἐστι. **2** Καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν· Καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. **3** Καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν παραλυτικὸν φέροντες, αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων. **4** Καὶ μὴ δυνάμενοι προσεγγίσει αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσι τὸν κράβαττον, ἐφ' ᾧ ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. **5** Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ· Τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. **6** Ἦσαν δὲ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν· **7** Τί οὗτος οὕτω λαλεῖ βλασφημίας; Τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἰς, ὁ Θεός; **8** Καὶ εὐθέως ἐπιγνούς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι οὕτως αὐτοὶ διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς· Τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; **9** Τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν, ἔγειρε καὶ ἄρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει; **10** Ἴνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας — λέγει τῷ παραλυτικῷ· **11** Σοὶ λέγω· Ἐγειρε καὶ ἄρον τὸν κράβαττόν σου καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου. **12** Καὶ ἠγέρθη εὐθέως, καὶ ἄρας τὸν κράβαττον ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι πάντας καὶ δοξάζειν τὸν Θεὸν λέγοντας ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἶδομεν.

13 Καὶ ἐξῆλθε πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἦρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς. **14** Καὶ παράγων εἶδε Λευὴν τὸν τοῦ Ἀλφαίου καθήμενον ἐπὶ τῷ τελωνίῳ, καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι. Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. **15** Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ. **16** Καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἰδόντες αὐτὸν ἐσθιοντα μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Τί ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ πίνει; **17** Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· Οὐ χρεῖαν ἔχου-

Ἄφеси ἁμαρτιῶν καὶ θεραπεία παραλυτικοῦ

2 Μπῆξε δὲ πάλι στὴν Καπερναοὺμ ἔπειτα ἀπὸ μερικῆς ἡμέρας, καὶ ἀκούστηκε ὅτι βρῖσκειται σὲ κάποιου σπίτι. **2** Καὶ ἀμέσως μαζεύτηκαν πολλοί, ὥστε νὰ μὴ τοὺς χωράη πλέον οὔτε ὁ χῶρος ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα. Καὶ κήρυττε σ' αὐτοὺς τὸ λόγο. **3** Καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν φέροντας ἕνα παραλυτικό, ποὺ τὸν βάσασζαν τέσσερες. **4** Καὶ ἐπειδὴ δὲν μπορούσαν νὰ φθάσουν σ' αὐτὸν λόγω τοῦ πλήθους τοῦ λαοῦ, ἐβγαλαν τὴ στέγη πάνω ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ βρισκόταν, καί, ἀφοῦ ἔτσι ἔκαναν ἀνοιγμα, κατέβασαν τὸ κρεβάτι, πάνω στὸ ὅποιο ἦταν κατάκοιτος ὁ παραλυτικός. **5** Βλέποντας δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστι τους λέγει στὸν παραλυτικό· «Παιδί μου, σοὺ ἔχουν συγχωρηθῆ οἱ ἁμαρτίες σου». **6** Κάθονταν δὲ ἐκεῖ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς καὶ σκέπτονταν μέσα τους· **7** «Γιατί αὐτὸς ὁμιλεῖ ἔτσι καὶ ἐλαστομίζει βλασφημίας; Ποιὸς δύναται νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίες, παρὰ ἑνάς, ὁ Θεός;». **8** Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀμέσως γνώρισε μὲ ἐσωτερικὴ ὑπερφυσικὴ πληροφορία ὅτι σκέπτονται μέσα τους ἔτσι, καὶ τοὺς εἶπε· «Γιατί σκέπτεσθε μέσα σας αὐτά; **9** Τί εἶναι εὐκολώτερο, νὰ εἰπῶ στὸν παραλυτικό, “Ἐχουν συγχωρηθῆ οἱ ἁμαρτίες σου”, ἢ νὰ εἰπῶ, “Σήκω καὶ πάρε τὸ κρεβάτι σου καὶ βάδιζε”; **10** Γιὰ νὰ μάθετε δέ, ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ἐξουσία νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίες ἐπάνω στῆ γῆ», — λέγει στὸν παραλυτικό· **11** «Σὲ σένα ἀπευθύνομαι· Σήκω καὶ πάρε τὸ κρεβάτι σου καὶ πήγαινε στὸ σπίτι σου». **12** Καὶ σηκώθηκε ἀμέσως καὶ πῆρε τὸ κρεβάτι καὶ ἀναχώρησε μπροστὰ στὰ μάτια ὅλων, ὥστε νὰ ἐκπλήσσωνται ὅλοι καὶ νὰ δοξάζουν τὸ Θεὸ λέγοντας· «Ποτὲ δὲν εἶδαμε τέτοια φαινόμενα».

Ἡ κλήσι τοῦ Λευῖ (τοῦ Ματθαίου)

13 Μετὰ βγήκε καὶ πήγε πάλι κοντὰ στὴ λίμνη. Καὶ ὅλο τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἐρχόταν πρὸς αὐτόν, καὶ τοὺς δίδασκε. **14** Ἐπειτα, ἀναχωρώντας καὶ προχωρώντας ἀπ' ἐκεῖ, εἶδε τὸ Λευῖ, τὸν υἱὸ τοῦ Ἀλφαίου, νὰ κάθεται στὸ τελωνεῖο, καὶ τοῦ λέγει· «Ἀκολούθη με». Καὶ σηκώθηκε καὶ τὸν ἀκολούθησε. **15** Μετά, ὅταν καθόταν στὸ τραπέζι στὸ σπίτι του, μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦ καὶ τοὺς μαθητὰς του κάθονταν στὸ τραπέζι καὶ πολλοὶ τελῶνες καὶ ἁμαρτωλοὶ. Διότι ἦταν πολλοὶ ἐκεῖνοι, ποὺ τὸν ἀκολούθησαν. **16** Οἱ δὲ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ὅταν τὸν εἶδαν νὰ τρώγει μαζὶ μὲ τοὺς τελῶνες καὶ ἁμαρτωλοὺς, ἔλεγον στοὺς μαθητὰς του· «Γιατί τρώγει καὶ πίνει μαζὶ μὲ τοὺς τελῶνες καὶ ἁμαρτωλοὺς;». **17** Ὅταν δὲ ἄκουσε ὁ Ἰησοῦς, τοὺς λέγει· «Δὲν

σιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. Οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

18 Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύοντες. Καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσι; **19** Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ δύναται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ Νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστί, νηστεύειν; Ὅσον χρόνον μεθ' ἐαυτῶν ἔχουσι τὸν Νυμφίον, οὐ δύναται νηστεύειν. **20** Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῆ ἀπ' αὐτῶν ὁ Νυμφίος, καὶ τότε νηστεύουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. **21** Οὐδεὶς ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπιρράπτει ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· εἰ δὲ μῆγε, αἶρει τὸ πλήρωμα αὐτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χειρὸν σχίσμα γίνεται. **22** Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκούς παλαιούς· εἰ δὲ μῆ, ῥήσσει ὁ οἶνος ὁ νέος τοὺς ἀσκούς, καὶ ὁ οἶνος ἐκχείται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκούς καινοὺς βλητέον.

23 Καὶ ἐγένετο παραπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασι διὰ τῶν σπορίμων, καὶ ἤρξαντο οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὁδὸν ποιεῖν τιλῶντες τοὺς στάχους. **24** Καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ· Ἴδε τί ποιοῦσιν ἐν τοῖς σάββασι, ὃ οὐκ ἔξεστι. **25** Καὶ αὐτὸς ἔλεγεν αὐτοῖς· Οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαυὶδ ὅτε χρεῖαν ἔσχε καὶ ἐπέινασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; **26** Πῶς εἰσηλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ ἀρχιερέως καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἔξεστι φαγεῖν εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ἔδωκε καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσι; **27** Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Τὸ

χρειαζονται οἱ ὑγιεῖς ἰατρό, ἀλλ' οἱ ἀσθενεῖς. Δὲν ἦλθα νὰ καλέσω ἁγίους, ἀλλ' ἁμαρτωλοὺς σὲ μετάνοια».

Ἐξ ἀφορμῆς ἐρωτήματος γιὰ τὴ νηστεία

18 Ὅταν δὲ οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου καὶ τῶν Φαρισαίων νήστευαν, τότε ἦλθαν μερικοὶ καὶ τοῦ εἶπαν· «Γιατί οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν Φαρισαίων νηστεύουν, ἐνῶ οἱ δικοὶ σου μαθηταὶ δὲν νηστεύουν;» **19** Τοὺς εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς· «Μήπως εἶναι δυνατόν οἱ ἄνθρωποι τοῦ γάμου νὰ νηστεύουν ὅσο χρόνο ὁ Νυμφίος εἶναι μαζί τους; Ὅσο χρόνο ἔχουν τὸ Νυμφίον μαζί τους, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ νηστεύουν. **20** Θὰ ἔλθουν ὅμως ἡμέρες, ποὺ θ' ἀποσπασθῆ ἀπ' αὐτοὺς καὶ θὰ θανατωθῆ ὁ Νυμφίος, ὅποτε θὰ νηστεύουν ἐκεῖνες τῖς ἡμέρες. **21** Κανεὶς ἐπάνω σὲ παλαιὸ ἔνδυμα δὲν ράβει ὡς μπάλωμα καινούργιο τεμάχιο ὑφάσματος. Ἄλλιῶς, τὸ συμπλήρωμά του τὸ καινούργιο (τὸ μπάλωμα δηλαδὴ) τραβᾶει καὶ ἀποσπᾶ ἀπὸ τὸ παλαιὸ ἔνδυμα καὶ εἶναι γίνετα χειρότερο σχίσμα (Ὁ Ἰουδαϊσμός καὶ ὁ Χριστιανισμός δὲν συμπύπτουν καὶ δὲν συμβιβάζονται, διότι ὁ πρῶτος πάλιωσε, ὅπως ἓνα ἔνδυμα, καὶ ὁ δεύτερος εἶναι καινούργιος). **22** Ἐπίσης, κανεὶς δὲν βάζει καινούργιο κρασί σὲ παλαιὰ ἀσκία. Ἄλλιῶς, τὸ κρασί τὸ καινούργιο σπάζει τὰ ἀσκία καὶ ἔτσι τὸ κρασί χύνεται ἔξω, καὶ τὰ ἀσκία καταστρέφονται. Λοιπὸν νέο κρασί πρέπει νὰ μπαῖνι σὲ καινούργια ἀσκία» (Ὅσοι παραμένουν προσκολλημένοι στὸν Ἰουδαϊσμὸ εἶναι παλαιὰ ἀσκία, ποὺ δὲν δύναται νὰ βαστάσουν τὸ νέο κρασί, τὸ Χριστιανισμὸ. Ὁ Χριστιανισμὸς ἀπαιτεῖ νέα ἀσκία, ἀνθρώπους ἐλευθερωμένους ἀπὸ τὸν Ἰουδαϊσμὸ).

Τὸ Σάββατο γιὰ τὸν ἄνθρωπο, ἔχι ὁ ἄνθρωπος γιὰ τὸ Σάββατο

23 Συνέβη δὲ τὸ Σάββατο νὰ περνᾷ ὁ Ἰησοῦς μέσα ἀπὸ τὰ σπαρτά. Καὶ ἄρχισαν οἱ μαθηταὶ του, καθὼς βᾶδιζαν, νὰ μαδοῦν (νὰ κόβουν) τὰ στάχια. **24** Οἱ δὲ Φαρισαῖοι τοῦ ἔλεγον· «Κοίταξε τί κάνουν τὸ Σάββατο, κάτι ποὺ δὲν ἐπιτρέπεται». **25** Ἄλλ' αὐτὸς τοὺς εἶπε· «Δὲν διαβάσατε ποτὲ τί ἔκανε ὁ Δαβὶδ, ὅταν εἶχε ἀνάγκη διότι πείνασε αὐτὸς καὶ οἱ σύντροφοί του; **26** Ὅτι μπῆκε δηλαδὴ στὸν οἶκο τοῦ Θεοῦ, ὅταν ἀρχιερεὺς ἦταν ὁ Ἀβιάθαρ, καὶ ἔφαγε τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως, τοὺς ὁποίους δὲν ἐπιτρέπεται παρὰ μόνο στοὺς ἱερεῖς νὰ φάγουν, καὶ ἔδωσε καὶ στοὺς συντρόφους του;». **27** Ἐπίσης τοὺς εἶπε:

Σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ Σάββατον· **28** ὥστε κύριός ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ Σαββάτου.

3 Καὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν συναγωγὴν. Καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα. **2** Καὶ παρετήρουν αὐτὸν εἰ τοῖς σάββασι θεραπεύσει αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. **3** Καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἐξηραμμένῳ ἔχοντι τὴν χεῖρα· Ἐγειρε εἰς τὸ μέσον. **4** Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἐξεστὶ τοῖς σάββασι ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι; Ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι; Οἱ δὲ ἐσιώπων. **5** Καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, συλλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· Ἐκτεινον τὴν χεῖρά σου. Καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιής ὡς ἡ ἄλλη. **6** Καὶ ἐξελλόντες οἱ Φαρισαῖοι εὐθέως μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν συμβούλιον ἐποιοῦν κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσι.

7 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν. Καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἠκολούθησαν αὐτῷ. **8** Καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ οἱ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολὺ, ἀκούσαντες ὅσα ἐποίει, ἦλθον πρὸς αὐτόν. **9** Καὶ εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν. **10** Πολλοὺς γάρ ἐθεράπευσεν ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ ἵνα αὐτοῦ ἄψωνται ὅσοι εἶχον μάστιγας. **11** Καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν ἐθεώρουν, προσέπιπτον αὐτῷ καὶ ἔκραζον λέγοντα ὅτι σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. **12** Καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερόν αὐτὸν ποιήσωσι.

13 Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖται οὓς ἠθέλει αὐτός, καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν. **14** Καὶ ἐποίησε δώδεκα, ἵνα ὦσι μετ' αὐτοῦ καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν **15** καὶ ἔχειν ἐξουσίαν θεραπεύειν τὰς νόσους καὶ ἐκβάλλειν τὰ δαι-

«Τὸ Σάββατο ἐγίνετο γιὰ τὸν ἄνθρωπο, ὄχι ὁ ἄνθρωπος γιὰ τὸ Σάββατο. **28** Ὁ δὲ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι κύριος καὶ τοῦ Σαββάτου».

Θεραπεία κατὰ τὸ Σάββατο

3 Μπῆκε δὲ πάλι στὴ συναγωγῇ. Ἦταν δὲ ἐκεῖ κάποιος ἄνθρωπος, ποὺ εἶχε παράλυτο τὸ χέρι. **2** Καὶ τὸν παρατηροῦσαν νὰ ἰδοῦν ἂν θὰ τὸν θεραπεύσει τὸ Σάββατο γιὰ νὰ τὸν κατηγορήσουν. **3** Λέγει δὲ στὸν ἄνθρωπο, ποὺ εἶχε παράλυτο τὸ χέρι: «Σήκω καὶ στάσου ἐδῶ μπροστά». **4** Ἐπειτα λέγει σ' αὐτούς: «Τί ἐπιτρέπεται τὸ Σάββατο, νὰ κάνη κανεὶς καλὸ ἢ νὰ κάνη κακό; Νὰ σώσει ἄνθρωπο ἢ νὰ σκοτώσει;». Ἄλλ' αὐτοὶ σιωποῦσαν. **5** Τότε, ἀφοῦ περιέφερε τὸ βλέμμα του σ' αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, ἐντόνωσ ἀγανακτώντας γιὰ τὴν πώρωσι τῆς καρδιάς τους, λέγει στὸν ἄνθρωπο: «Ἄπλωσε τὸ χέρι σου». Καὶ ἄπλωσε καὶ ἀποκαταστάθηκε τὸ χέρι του ὑγιές, ὅπως τὸ ἄλλο. **6** Βγῆκαν δὲ οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἀμέσως μαζί με τοὺς Ἡρωδιανούς ἔκαναν συμβούλιο ἐναντίον του, γιὰ νὰ τὸν ἐξοντώσωσι.

Συρροὴ πρὸς τὸν Ἰησοῦ, συνωστισμός, θεραπείες ἀσθενῶν

7 Ὁ δὲ Ἰησοῦς μαζί με τοὺς μαθητὰς του ἀναχώρησε κατευθυνόμενος πρὸς τὴ λίμνη. Καὶ τὸν ἀκολούθησε μεγάλο πλῆθος ἀπὸ τὴ Γαλιλαία. **8** Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν Ἰουδαία καὶ ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἀπὸ τὴν Ἰδουμαία καὶ ἀπὸ τὴν περιοχὴ πέρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη καὶ ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῆς Τύρου καὶ τῆς Σιδῶνος πλῆθος μεγάλο, ὅταν ἀκούσαν ὅσα ἔκανε, ἦλθαν πρὸς αὐτόν. **9** Εἶπε τότε στοὺς μαθητὰς του νὰ παραμῆνῃ ἐκεῖ ἕνα πλοιάριο γι' αὐτόν, λόγω τοῦ πλήθους (γιὰ νὰ μπῆ σ' αὐτό), γιὰ νὰ μὴ τὸν συνθλίβουν. **10** Διότι θεράπευσε πολλοὺς, ὥστε νὰ πέφτουν ἐπάνω του ὅσοι μαστίζονταν ἀπὸ ἀσθένειες γιὰ νὰ τὸν ἀγγίξουν. **11** Καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν τὸν ἔβλεπαν, ἔπεφταν μπροστά του καὶ κραύγαζαν λέγοντας: «Σὺ εἶσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ». **12** Ἀλλὰ μετὰ πολλὴ ἀυστηρότητα τὰ διέτασε νὰ μὴ φανερώσουν ποιὸς εἶναι.

Ἐκλογή, ἐξουσία καὶ ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων

13 Ἀναβαίνει δὲ στὸ ὄρος καὶ προσκαλεῖ ἐκείνους, ποὺ αὐτὸς ἠθέλε, καὶ ἦλθαν πρὸς αὐτόν. **14** Καὶ ἐξέλεξε δώδεκα, γιὰ νὰ εἶναι μαζί του καὶ γιὰ νὰ τοὺς στέλνῃ νὰ κηρύττουν, **15** καὶ νὰ ἔχουν ἐξουσία νὰ θεραπεύουν τὶς ἀσθένειες καὶ νὰ βγάζουν τὰ δαιμόνια. **16** Ἐξέλεξε τὸ Σί-

μόνια. **16** Καὶ ἐπέθηκεν ὄνομα τῷ Σίμωνι Πέτρον, **17** καὶ Ἰακώβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου· καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα Βοανεργές, ὃ ἐστὶν υἱοὶ Βροντῆς· **18** καὶ Ἀνδρέαν καὶ Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον καὶ Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν καὶ Ἰακώβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου καὶ Θαδδαῖον καὶ Σίμωνα τὸν Κανανίτην **19** καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν.

20 Καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον. Καὶ συνέρχεται πάλιν ὄχλος, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μηδὲ ἄρτον φαγεῖν. **21** Καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐξέστη.

22 Καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάντες ἔλεγον ὅτι Βεελζεβούλ ἔχει, καὶ ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. **23** Καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς· Πῶς δύναται Σατανᾶς Σατανᾶν ἐκβάλλειν; **24** Καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῆ, οὐ δύναται σταθῆναι ἢ βασιλεία ἐκείνη· **25** καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῆ, οὐ δύναται σταθῆναι ἢ οἰκία ἐκείνη· **26** καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτόν καὶ μεμέρισται, οὐ δύναται σταθῆναι, ἀλλὰ τέλος ἔχει. **27** Οὐδεὶς δύναται τὰ σκευὴ τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δῆσῃ, καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει.

28 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὰ ἁμαρτήματα καὶ αἱ βλασφημίαι ὅσας ἐὰν βλασφημήσωσιν· **29** ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ' ἔνοχός ἐστιν αἰωνίου κρίσεως· **30** ὅτι ἔλεγον· Πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει.

μωνα καὶ τὸν ἐπωνόμασε Πέτρο· **17** καὶ τὸν Ἰακώβου, τὸν υἱὸ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ τὸν Ἰωάννην, τὸν ἀδελφὸ τοῦ Ἰακώβου, καὶ τοὺς ἐπωνόμασε Βοανεργές, ποῦ σημαίνει υἱοὶ τῆς Βροντῆς· **18** καὶ τὸν Ἀνδρέα καὶ τὸ Φίλιππο καὶ τὸ Βαρθολομαῖο καὶ τὸ Ματθαῖο καὶ τὸ Θωμᾶ καὶ τὸν Ἰακώβου, τὸν υἱὸ τοῦ Ἀλφαίου, καὶ τὸ Θαδδαῖο καὶ τὸ Σίμωνα τὸν Κανανίτη **19** καὶ τὸν Ἰούδα τὸν Ἰσκαριώτην, ὁ ὅποιος καὶ τὸν πρόδωσε.

«Ἐλεγον γὰρ ὅτι ἐξέστη (τρελλάθηκε)!»!

20 Καὶ ἔρχονται σὲ κάποιο σπίτι. Καὶ συρρέει πάλι λαὸς πολὺς, ὥστε νὰ μὴ μποροῦν οὔτε νὰ φάγουν. **21** Καὶ ὅταν ἄκουσαν οἱ δικοὶ του, βγήκαν γιὰ νὰ πᾶνε νὰ τὸν πάρουν καὶ νὰ τὸν περιορίσουν. Ἐλεγον δέ, ὅτι ἔχασε τὰ λογικὰ του.

«Ἐλεγον ὅτι Βεελζεβούλ ἔχει...!» Ἀπάντησι τοῦ Ἰησοῦ

22 Καὶ οἱ γραμματεῖς, ποῦ κατέβηκαν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, ἔλεγον, ὅτι ἔχει μέσα του τὸν Βεελζεβούλ, καὶ ὅτι μὲ τὴ δύναμι τοῦ ἄρχοντος τῶν δαιμονίων βγάζει τὰ δαιμόνια. **23** Τότε τοὺς προσκάλεσε καὶ τοὺς ἔλεγε μὲ παραβολικοὺς λόγους (μὲ ἀνάλογα παραδείγματα): «Πῶς δύναται ὁ Σατανᾶς νὰ βγάξῃ τὸ Σατανᾶ; **24** Ἄν δὲ ἓνα βασίλειο χωρισθῆ σὲ ἀντιμαχόμενα μέρη, δὲν δύναται τὸ βασίλειο ἐκεῖνο νὰ σταθῆ. **25** Ἐπίσης, ἂν μίᾳ οἰκογένεια χωρισθῆ σ' ἀντιμαχόμενα μέρη, δὲν δύναται ἡ οἰκογένεια ἐκεῖνη νὰ σταθῆ. **26** Καὶ ὁ Σατανᾶς, ἂν ξεσηκώθηκε ἐναντίον τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ διχάσθηκε, δὲν δύναται νὰ σταθῆ, ἀλλ' ἡ ἐξουσία του τελείωσε. **27** Κανεὶς δὲν δύναται νὰ μῆτ' εἰς τὸ σπίτι τοῦ ἰσχυροῦ καὶ νὰ ἀρπάξῃ τὰ πράγματά του, ἐὰν πρῶτα δὲν δέσῃ τὸν ἰσχυρό. Μόνο τότε θὰ ληλατήσῃ τὸ σπίτι του».

Ἡ βλασφημία κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος

28 «Ἀληθινὰ σὰς λέγω, ὅτι ὅλα τὰ ἁμαρτήματα θὰ συγχωρηθοῦν στοὺς ἀνθρώπους, καὶ ὅλες οἱ ἀσέβειές τους. **29** Ἄλλ' ὅποιος θ' ἀσεβῆσῃ στὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο, δὲν θὰ ἔχῃ συγχώρησι ποτέ, ἀλλ' εἶναι ἔνοχος γιὰ αἰῶνια τιμωρία». **30** Εἶπε αὐτὰ διότι ἔλεγον: «Ἐχει πνεῦμα ἀκάθαρτο» (Βλασφημία, ἧτοι προσβολή, ἀσέβεια, κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι τοῦτο· τὸ νὰ βλέπη κανεὶς ὀλοφάνερη ἐκδόλῳσι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τῆς Θεότητος, διὰ θαύματος, ὅπως εἶναι ἡ ἐκβολή δαιμονίου, καὶ ὅμως νὰ μὴ πιστεῦσῃ, ἀλλὰ νὰ διαστρέφῃ τὴν ἔννοιαν τοῦ θαύματος. Τοῦτο σημαίνει πύρωσι καὶ διαστροφή τῆς συνειδήσεως καὶ ἀμετανοήσια, γι' αὐτὸ καὶ οὐδέποτε συγχωρεῖται).

31 Ἔρχονται οὖν ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ἔξω ἐστῶτες ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν φωνοῦντες αὐτόν. 32 Καὶ ἐκάθητο περὶ αὐτὸν ὄχλος· εἶπον δὲ αὐτῷ· Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ζητοῦσί σε. 33 Καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων· Τίς ἐστὶν ἡ μήτηρ μου ἢ οἱ ἀδελφοί μου; 34 Καὶ περιβλεψάμενος κύκλῳ τοὺς περὶ αὐτὸν καθημένους λέγει· Ἴδε ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου· 35 ὅς γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφή μου καὶ μήτηρ ἐστί.

4 Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ συνήχθη πρὸς αὐτὸν ὄχλος πολὺς, ὥστε αὐτὸν ἐμβάντα εἰς τὸ πλοῖον καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσῃ. Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦσαν. 2 Καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλὰ, καὶ ἔλεγε αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ·

3 Ἀκούετε! Ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείραι. 4 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν ὁ μὲν ἔπεσεν ἐπὶ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθον τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτό. 5 Καὶ ἄλλο ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλε διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς, 6 ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ρίζαν ἐξηράνθη· 7 καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αὐτὰ ἀκανθαὶ καὶ συνέπιυξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκε· 8 καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξάνοντα, καὶ ἔφερεν ἐν τριάκοντα καὶ ἐν ἐξήκοντα καὶ ἐν ἑκατόν. 9 Καὶ ἔλεγε αὐτοῖς· Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκούετω.

10 Ὅτε δὲ ἐγένετο κατὰ μόνας, ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τὴν παραβολήν. 11 Καὶ ἔλεγε αὐτοῖς· Ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται, 12 ἵνα βλέποντες βλέπωσι καὶ μὴ ἴδωσι, καὶ ἀκούοντες ἀκούωσι καὶ

Ἡ πνευματικὴ συγγένεια ἀνώτερη τῆς σαρκικῆς

31 Ἔφθασαν λοιπὸν ἡ μητέρα του καὶ οἱ ἀδελφοί του καὶ σταμάτησαν ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ ἔστειλαν καὶ τὸν φώναξαν. 32 Καθόταν δὲ γύρω του πλῆθος. Καὶ τοῦ εἶπαν· «Ἰδοὺ ἡ μητέρα σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω σὲ ζητοῦν». 33 Ἀλλὰ τοὺς ἀποκρίθηκε λέγοντας· «Ποία εἶναι ἡ μητέρα μου ἢ ποιοὶ εἶναι οἱ ἀδελφοί μου;». 34 Καὶ ἀφοῦ περιέφερε τὸ βλέμμα του ὀλόγυρα σ' αὐτούς, οἱ ὅποιοι κάθονταν γύρω του, λέγει· «Ἰδοὺ ἡ μητέρα μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. 35 Ναι, ὅποιος θὰ κἀνῆ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, αὐτὸς εἶναι ἀδελφός μου καὶ ἀδελφή μου καὶ μητέρα μου».

Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως

4 Ἄρχισε δὲ πάλι νὰ διδάσκῃ πλησίον τῆς λίμνης. Καὶ μαζεύτηκε κοντά του λαὸς πολὺς, ὥστε ἀναγκάσθηκε νὰ μῆξῃ καὶ νὰ καθῆσθαι στὸ πλοῖο μέσα στὴ λίμνη. Ὁλος δὲ ὁ λαὸς ἦταν στὴν ξηρὰ στὴν ἀκτὴ τῆς λίμνης. 2 Καὶ τοὺς δίδασκε μὲ παραβολὰς πολλὰ, καὶ τοὺς ἔλεγε κατὰ τὴ διδασκαλία του·

3 «Προσέχετε! Ἰδοὺ βγήκε ὁ σπορεὺς γιὰ νὰ σπείρῃ. 4 Καὶ ἐνῶ ἔσπερνε, ἄλλοι μὲν σπόροι ἔπεσαν στὸ δρόμο, καὶ ἦλθον τὰ πετεινὰ καὶ τοὺς κατέφαγαν· 5 ἄλλοι δὲ ἔπεσαν στὸ πετρῶδες ἔδαφος, ὅπου δὲν ὑπῆρχε πολὺ χῶμα, καὶ ἀμέσως βλάστησαν, διότι δὲν εἶχαν βάθος χώματος, 6 καὶ, ὅταν ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, δέχτηκαν τὶς καυστικὰς ἀκτίνες καὶ, ἐπειδὴ δὲν εἶχαν ρίζα (βαθεῖα ρίζα), ξηράθηκαν· 7 ἄλλοι δὲ σπόροι ἔπεσαν στὰ ἀγκάθια καὶ ὑψώθηκαν γύρω τους τὰ ἀγκάθια καὶ τοὺς ἐπιείαν, καὶ ἔτσι δὲν σχημάτισαν καρπὸ· 8 καὶ ἄλλοι σπόροι ἔπεσαν στὴ γῆ τὴν ἐκλεκτὴ καὶ σχημάτισαν καρπὸ, ποὺ μεγάλωνε καὶ αὐξάνονταν καὶ ἀπέδωσε τριάντα καὶ ἐξήντα καὶ ἑκατό». 9 Ἐπίσης ἔλεγε σ' αὐτούς· «Ὅποιος ἔχει αὐτιά γιὰ νὰ ἀκούῃ, ἄς ἀκούῃ».

Γιατί ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ μὲ παραβολὰς

10 Ὅταν δὲ βρέθηκε μόνος (χωρὶς τὸ μέγα πλῆθος τῶν ἀκροατῶν), αὐτοὶ ποὺ ἦταν κοντά του μαζὶ μὲ τοὺς δώδεκα τὸν ρώτησαν γιὰ τὴν παραβολήν (γιὰ τὴ σημασία τῆς παραβολῆς). 11 Καὶ τοὺς εἶπε· «Σὲ σὰς δόθηκε τὸ προνόμιο νὰ γνωρίσετε τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ σ' ἐκείνοις, ποὺ μένουν ἔξω ἀπὸ τὸ χῶρο τῆς πίστεως, ὅλα διδάσκονται μὲ παραβολὰς, 12 γιὰ νὰ βλέπουν, νὰ βλέπουν, ἀλλὰ νὰ μὴ

μή συνιώσι, μήποτε ἐπιστρέψωσι καὶ ἀφεθῆ αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα.

13 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Οὐκ οἶδατε τὴν παραβολὴν ταύτην; Καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνώσεσθε; **14** Ὁ σπείρων τὸν λόγον σπείρει. **15** Οὗτοι δὲ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθὺς ἔρχεται ὁ Σατανᾶς καὶ αἶρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. **16** Καὶ οὗτοι ὁμοίως εἰσιν οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἷ, ὅταν ἀκούσωσιν τὸν λόγον, εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν, **17** καὶ οὐκ ἔχουσι ρίζαν ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πρόσκαιροὶ εἰσιν· εἴτα γενομένης θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζονται. **18** Καὶ οὗτοι εἰσιν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι, οἱ τὸν λόγον ἀκούοντες, **19** καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλοῦτου καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι συμπνίγουσι τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. **20** Καὶ οὗτοι εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλλὴν σπαρέντες, οἵτινες ἀκούουσι τὸν λόγον καὶ παραδέχονται, καὶ καρποφοροῦσιν ἐν τριάκοντα καὶ ἐν ἐξήκοντα καὶ ἐν ἑκατόν.

21 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Μήτι ἔρχεται ὁ λύχνος ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῆ ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην; Οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἐπιτεθῆ; **22** Οὐ γὰρ ἐστὶ κρυπτόν ὃ ἐὰν μὴ φανερωθῆ, οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον ἀλλ' ἵνα ἔλθῃ εἰς φανερόν. **23** Εἴ τις ἔχει ὄρα ἀκούειν, ἀκουέτω. **24** Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Βλέπετε τί ἀκούετε. Ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, μετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν. **25** Ὃς γὰρ ἂν ἔχη, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

βλέπουν, καὶ νὰ ἀκούουν, νὰ ἀκούουν, ἀλλὰ νὰ μὴ καταλαβαίνουν, γιὰ νὰ μὴν ἐπιστρέφουν καὶ τοὺς συγχωρηθοῦν τὰ ἁμαρτήματα».

Ἑρμηνεῖα τῆς παραβολῆς τοῦ σπορέως

13 Λοιπὸν λέγει σ' αὐτοὺς (ποῦ ρώτησαν γιὰ τὸ νόημα τῆς παραβολῆς τοῦ σπορέως): «Δὲν καταλαβαίνετε τὴν παραβολὴ αὐτή; Καὶ πῶς θὰ καταλάβετε κάθε παραβολή (καὶ τὴ δυσκολώτερη δηλαδή); **14** Ὁ σπορεὺς σπείρει τὸ λόγο. **15** Οἱ δὲ σπόροι, ποῦ ἔπесαν στὸ δρόμο, ἀναφέρονται (ἔχουν ἐφαρμογὴ) σ' αὐτοὺς, στοὺς ὁποίους σπέρνεται ὁ λόγος, ἀλλ' ὅταν ἀκούσουν, ἀμέσως ἔρχεται ὁ Σατανᾶς καὶ παίρνει τὸ λόγο, ποῦ σπάρθηκε στὶς ψυχές τους. **16** Ἐπίσης δὲ οἱ σπόροι, ποῦ ἔπесαν στὰ πετρώδη μέρη, ἀναφέρονται σ' αὐτοὺς, οἱ ὅποιοι, ὅταν ἀκούσουν τὸ λόγο, ἀμέσως τὸν δέχονται μὲ ἐνθουσιασμό, **17** δὲν ἔχουν ὅμως ρίζα (βαθεῖα ρίζα) μέσα τους, ἀλλ' ἐνθουσιάζονται προσωρινῶς. Ἐπειτα, ὅταν ἔλθῃ θλίφι ἢ διωγμὸς ἐξ αἰτίας τοῦ λόγου, ἀμέσως κλονίζονται. **18** Οἱ δὲ σπόροι, ποῦ ἔπесαν στὰ ἀγκάθια, ἀναφέρονται σ' αὐτοὺς, οἱ ὅποιοι ἀκούουν τὸ λόγο, **19** ἀλλ' οἱ ἀγωνιώδεις φροντίδες αὐτῆς τῆς ζωῆς καὶ ἡ ἀπόλαυσι τοῦ πλοῦτου, καθὼς καὶ οἱ ἀπολαύσεις τῶν λοιπῶν πραγμάτων, μπαίνουν μέσα καὶ καταπνίγουν τὸ λόγο, καὶ ἔτσι ἀποβαίνει ἄκαρπος. **20** Καὶ οἱ σπόροι, ποῦ ἔπесαν στὴ γῆ τὴν ἐκλεκτή, ἀναφέρονται σ' αὐτοὺς, οἱ ὅποιοι ἀκούουν τὸ λόγο καὶ τὸν ἐγκολπώνονται, καὶ φέρουν καρπὸ τριάντα καὶ ἐξήντα καὶ ἑκατό».

Παραβολικοὶ λόγοι γιὰ τὸ λυχνάρι καὶ τὸ μέτρο

21 Ἐπίσης ἔλεγε σ' αὐτοὺς: «Μήπως φέρνουν τὸ λυχνάρι γιὰ νὰ τοποθετηθῆ κάτω ἀπὸ τὸ μόδιο ἢ κάτω ἀπὸ τὸ κρεβάτι; Δὲν τὸ φέρνουν γιὰ νὰ τοποθετηθῆ πάνω στὸ λυχνοστάτη; **22** Ἐτσι δὲν ὑπάρχει τίποτε κρυφὸ, ποῦ δὲν θὰ φανερωθῆ, οὔτε ὑπῆρξε μυστικὸ, παρὰ γιὰ νὰ γίνῃ φανερό. **23** Ὅποιος ἔχει αὐτιά γιὰ νὰ ἀκούῃ, ἄς ἀκούῃ. **24** Τοὺς ἔλεγε ἀκόμη: «Νὰ δίνετε προσοχὴ σ' ὅ,τι ἀκούετε (ἀπὸ μένα). Μὲ ὅ,τι μέτρο προσοχῆς προσέχετε, μὲ τὸ αὐτὸ μέτρο θὰ προσεχθῆτε, καὶ μὲ τὸ παραπάνω ἐσεῖς, ποῦ δίνετε σημασία σ' αὐτὰ ποῦ ἀκούετε. **25** Διότι σ' αὐτόν, ποῦ ἔχει, θὰ δοθῆ, ἐνῶ ἀπ' αὐτόν, ποῦ δὲν ἔχει, καὶ αὐτό, ποῦ ἔχει, θὰ ἀφαιρεθῆ».

26 Καὶ ἔλεγεν· Οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὡς ἂν ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς, 27 καὶ καθεύδῃ καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος βλαστάνῃ καὶ μῆκύνῃται ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός. 28 Αὐτομάτῃ γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, εἶτα στάχυν, εἶτα πλήρη σίτον ἐν τῷ στάχυϊ. 29 Ὅταν δὲ παραδῶ ὁ καρπός, εὐθὺς ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρῆστηκεν ὁ θερισμός.

30 Καὶ ἔλεγε· Πῶς ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; Ἡ ἐν τίνι παραβολῇ παραβάλωμεν αὐτήν; 31 Ὡς κόκκον σινάπεως, ὅς, ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, μικρότερος πάντων τῶν σπερμάτων ἐστὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· 32 καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει καὶ γίνεται μείζων πάντων τῶν λαχάνων, καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιάν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν.

33 Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς ἠδύναντο ἀκοῦειν, 34 χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. Κατ' ἴδιαν δὲ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐπέλυε πάντα.

35 Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὀψίας γενομένης· Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν. 36 Καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ. Καὶ ἄλλα δὲ πλοῖα ἦν μετ' αὐτοῦ. 37 Καὶ γίνεται λαίλαψ ἀνέμου μεγάλη, τὰ δὲ κύματα ἐπέβαλλον εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε ἤδη αὐτὸ βυθίζεσθαι. 38 Καὶ ἦν αὐτὸς ἐπὶ τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθεύδων. Καὶ διεγείρουσιν αὐτὸν καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα; 39 Καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμησε τῷ ἀνέμῳ καὶ εἶπε τῇ θαλάσῃ· Σιώπα, πεφίμωσο! Καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. 40 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί δειλοί ἐστε οὕτω; Πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν; 41 Καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ;

Ἡ παραβολὴ τοῦ αὐτομάτως ἀναπτυσσομένου σπόρου

26 Ἐπίσης ἔλεγε· «Ἔτσι εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἄνθρωπος, ποὺ ρίχνει τὸ σπόρο στὴ γῆ, 27 καὶ ἔπειτα κοιμάται καὶ σηκώνεται νύκτα καὶ ἡμέρα (χωρὶς νὰ κάνῃ τίποτε γιὰ τὴν ἀνάπτυξί τοῦ σπόρου), ὁ δὲ σπόρος βλαστάνει καὶ μεγαλώνει κατὰ τρόπο, ποὺ αὐτὸς δὲν ξέρει. 28 Διότι αὐτομάτως ἡ γῆ παράγει πρῶτα χόρτο, ἔπειτα στάχυ καὶ ἔπειτα πλήρη σῖτο μέσα στὸ στάχυ. 29 Ὅταν δὲ ὠριμάσῃ ὁ καρπός, ἀμέσως βάζει τὸ δρεπάνι, διότι ἔφθασεν ὁ καιρὸς τοῦ θερισμοῦ».

Ἡ παραβολὴ τοῦ κόκκου σινάπεως

30 Ἐλεγεν ἀκόμη· «Μὲ τί νὰ παρομοιάσωμε τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ; Ἡ μὲ ποιά παραβολὴ νὰ τὴν παρουσιάσωμε; 31 Ὅμοιάζει μὲ κόκκο σιναπιοῦ, ὁ ὁποῖος, ὅταν σπέρνεται στὴ γῆ, εἶναι μικρότερος ἀπ' ὅλους τοὺς σπόρους τῆς γῆς. 32 Ἄλλ' ὅταν σπαρθῇ, βλαστάνει, ὑψώνεται καὶ γίνεται μεγαλύτερο ἀπ' ὅλα τὰ λαχανικά, καὶ κάνει κλαδιά μεγάλα, ὥστε στὸ σκιερὸ φύλλωμά του νὰ κάθονται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ».

33 Μὲ πολλὲς δὲ τέτοιες παραβολὲς κήρυττε σ' αὐτοὺς τὸ λόγο, συμφώνως πρὸς τὴν ἀντιληπτικὴ τους δύναμι. 34 Χωρὶς δὲ παραβολῆ δὲν τοὺς κήρυττε τὸ λόγο. Ἰδιαιτέρως δὲ στοὺς μαθητάς του ἐξηγοῦσε ὅλα.

Ὁ Ἰησοῦς καταπαύει τὴν τρικυμία

35 Καὶ ὅταν ἐκείνῃ τὴν ἡμέρα βράδυνασε, λέγει σ' αὐτοὺς (στοὺς μαθητάς του): «Ἄς περάσωμε ἀπέναντι». 36 Καὶ ἀφοῦ ἄφησαν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, τὸν παίρνουν μαζί τους, ὅπως ἦταν, μέσα στὸ πλοῖο. Ἦταν δὲ καὶ ἄλλα πλοῖα (ποῦ ἐπλεαν) μαζί του. 37 Καὶ ξεσπᾷ μεγάλη ἀνεμοθύελλα, καὶ τὰ κύματα ὑψώνονταν καὶ εἰσέβαλλαν στὸ πλοῖο, ὥστε αὐτὸ πλέον ἄρχισε νὰ βυθίζεται. 38 Αὐτὸς δὲ κοιμόταν στὴν πρύμνη γερμένος στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ θρανίου, ποὺ ἦταν ἐκεῖ. Καὶ τὸν ξυπνοῦν καὶ τοῦ λέγουν: «Διδάσκαλε, δὲν σὲ μέλει ποῦ χανόμαστε;». 39 Καὶ σηκώθηκε καὶ ἐπέπληξε τὸν ἄνεμο καὶ εἶπε στὴ θάλασσα: «Σιώπα, φιμώσου!». Καὶ κόπασε ὁ ἄνεμος καὶ ἔγινε γαλήνη μεγάλη. 40 Καὶ εἶπε σ' αὐτούς: «Γιατί εἴσθε τόσο δειλοί; Πῶς δὲν ἔχετε πίστι;». 41 Καὶ αἰσθάνθηκαν μεγάλο δέος καὶ ἔλεγον μεταξύ τους: «Ποῖός ἄραγε εἶναι αὐτός, ὥστε καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα νὰ ὑπακούουν σ' αὐτόν;».

5 Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν. **2** Καὶ ἐξεληθόντος αὐτοῦ ἐκ τοῦ πλοίου εὐθέως ἀπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτων. **3** ὃς τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς μνήμασι, καὶ οὔτε ἀλύσειν οὐδείς ἠδύνατο αὐτὸν δεῖσαι. **4** διὰ τὸ αὐτὸν πολλὰς πέδας καὶ ἀλύσεισι δεδέσθαι, καὶ διεσπᾶσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἀλύσεις καὶ τὰς πέδας συντριβῆθαι, καὶ οὐδείς ἴσχυεν αὐτὸν δαμάσαι. **5** καὶ διὰ παντός νυκτός καὶ ἡμέρας ἐν τοῖς μνήμασι καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν ἦν κρᾶζων καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις. **6** Ἴδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν ἔδραμε καὶ προσεκύνησεν αὐτόν, **7** καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ λέγει· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; Ὁρκίζω σε τὸν Θεόν, μή με βασανίσῃς. **8** Ἐλεγε γὰρ αὐτῷ· Ἐξέλθε, τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον, ἐκ τοῦ ἀνθρώπου. **9** Καὶ ἐπηρώτα αὐτόν· Τί ὄνομά σοι; Καὶ ἀπεκρίθη λέγων· Λεγεὼν ὄνομά μοι, ὅτι πολλοὶ ἔσμεν. **10** Καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ ἵνα μὴ ἀποστείλῃ αὐτοὺς ἔξω τῆς χώρας. **11** Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη πρὸς τῷ ὄρει. **12** καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν πάντες οἱ δαίμονες λέγοντες· Πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν. **13** Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς εὐθέως ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ἐξεληθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν δὲ ὡς δισχίλιοι· καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσῃ. **14** Καὶ οἱ βόσκοντες τοὺς χοίρους ἔφυγον καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς· καὶ ἐξῆλθον ἰδεῖν τί ἐστὶ τὸ γεγονός. **15** Καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσι τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον καὶ ἱματισμένον καὶ σωφρονουῦντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγεῶνα, καὶ ἐφοβήθησαν. **16** Καὶ διηγήσαντο αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ καὶ περὶ τῶν χοίρων. **17** Καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. **18** Καὶ ἐμβαινόντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς ἵνα μετ' αὐτοῦ ᾗ. **19** Καὶ οὐκ ἀφήκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ· Ὑπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σοὺς καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς ὅσα σοὶ ὁ Κύριος πεποίηκε καὶ ἠλέησέ σε. **20** Καὶ ἀπῆλθε καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ πάντες ἐθαύμαζον.

Ἡ θεραπεία δαιμονισμένου στῆ χώρα τῶν Γεργεσηνῶν

5 Καὶ ἔφθασαν στὸ ἀπέναντι μέρος τῆς λίμνης, στῆ χώρα τῶν Γεργεσηνῶν. **2** Καὶ ὅταν αὐτὸς βγῆκε ἀπὸ τὸ πλοῖο, ἀμέσως τὸν συνάντησε ἓνας ἄνθρωπος μὲ πνεῦμα ἀκάθαρτο (δαιμόνιο), ποῦ ἐρχόταν ἀπὸ τὰ μνήματα, **3** καὶ κατοικοῦσε στὰ μνήματα, καὶ οὔτε μὲ ἀλύσιδες δὲν μπορούσε κανεὶς νὰ τὸν κρατήσῃ δεμένο, **4** διότι πολλὰς φορὲς τὸν εἶχαν δέσει μὲ σιδερένια δεσμὰ στὰ πόδια καὶ μὲ ἀλύσιδες στὰ χέρια, ἀλλ' εἶχε σπάσει τίς ἀλύσιδες καὶ εἶχε συντριβεῖ τὰ σιδερένια δεσμὰ τῶν ποδιῶν, καὶ κανεὶς δὲν μπορούσε νὰ τὸν δαμάσῃ. **5** Καὶ συνεχῶς νύκτα καὶ ἡμέρα ἦταν στὰ μνήματα καὶ στὰ βουνά, καὶ κραύγαζε καὶ κατέκοπτε τὸ σῶμα του μὲ πέτρες. **6** Ὅταν δὲ εἶδε τὸν Ἰησοῦ ἀπὸ μακριά, ἔτρεξε καὶ τὸν προσκύνησε. **7** Καὶ ἔβγαλε κραυγὴ μεγάλη καὶ εἶπε· «Τί θέλεις ἐσὺ σ' ἐμένα, Ἰησοῦ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; Στὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ζητῶ νὰ μὴ μὲ βασανίσῃς». **8** Διότι ἔλεγε σ' αὐτό· «Πνεῦμα ἀκάθαρτο, νὰ βγῆς ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο». **9** Τὸν ρωτοῦσε δὲ· «Ποιὸ εἶναι τὸ ὄνομά σου;». Καὶ ἀποκρίθηκε λέγοντας· «Λεγεὼν εἶναι τὸ ὄνομά μου, διότι εἴμεθα πολλοί». **10** Καὶ τὸν παρακαλοῦσε πάλιν νὰ μὴ τοὺς διώξῃ ἔξω ἀπὸ τὴ χώρα. **11** Ἦταν δὲ ἐκεῖ πλησίον τοῦ βουνοῦ μιὰ μεγάλη ἀγέλη χοίρων, ποῦ ἔβροσκε. **12** Καὶ τὸν παρακάλεσαν ὅλοι οἱ δαίμονες λέγοντας· «Στείλε μας στοὺς χοίρους, γιὰ νὰ μποῦμε σ' αὐτούς». **13** Καὶ τοὺς ἐπέτρεψεν ἀμέσως ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ἀφοῦ βγῆκαν τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, μπῆκαν στὸν χοῖρους. Καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων καὶ γκρεμίστηκε στῆ λίμνη. Ἦσαν δὲ περίπου δυὸ χιλιάδες. Καὶ πνίγηκαν στῆ λίμνη. **14** Οἱ δὲ βοσκοὶ τῶν χοίρων ἔφυγαν καὶ διέδωσαν τὸ γεγονός στὴν πόλι καὶ στὰ χωριά. Καὶ οἱ κάτοικοι βγῆκαν γιὰ νὰ ἰδοῦν τί ἐγίνε. **15** Καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦ, καὶ βλέπουν τὸν δαιμονισμένο, ποῦ εἶχε τὴ λεγεῶνα (τῶν δαιμόνων), νὰ κάθεται καὶ νὰ φορῇ ρούχα καὶ νὰ εἶναι φρόνιμος, καὶ φοβήθησαν. **16** Καὶ ἐκείνοι, ποῦ εἶδαν, διηγήθησαν σ' αὐτοὺς τί συνέβη στὸν δαιμονισμένο καὶ στοὺς χοίρους. **17** Καὶ ἄρχισαν νὰ τὸν παρακαλοῦν (τὸν Ἰησοῦ) νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν περιοχὴ τους. **18** Καὶ ὅταν ἔμπαινε στὸ πλοῖο, ὁ ἄλλοτε δαιμονισμένος τὸν παρακαλοῦσε νὰ τὸν πάρῃ κοντά του. **19** Δὲν τὸν ἄφησε ὅμως νὰ ἀκολουθήσῃ, ἀλλὰ τοῦ εἶπε· «Πήγγαινε στὸ σπίτι σου στοὺς δικούς σου, καὶ διηγήσου σ' αὐτοὺς ὅσα σοῦ ἔκανε ὁ Κύριος, μὲ τὰ ὁποῖα σοῦ ἔδειξε τὸ ἔλεός του». **20** Καὶ ἔφυγε καὶ ἄρχισε νὰ διακηρύττῃ στῆ Δεκάπολι ὅσα ἔκανε σ' αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ὅλοι θαύμαζαν.

21 Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πάλιν εἰς τὸ πέραν συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτόν, καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν. 22 Καὶ ἔρχεται εἰς τῶν ἀρχισυναγῶγων, ὄνοματι Ἰάειρος, καὶ ἰδὼν αὐτὸν πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ 23 καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ, λέγων ὅτι τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει, ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῆς αὐτῇ τὰς χεῖρας, ὅπως σωθῆ καὶ ζήσεται. 24 Καὶ ἀπήλθε μετ' αὐτοῦ· καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολλὺς, καὶ συνέθλιβον αὐτόν.

25 Καὶ γυνὴ τις οὖσα ἐν ρύσει αἵματος ἔτη δώδεκα, 26 καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν καὶ δαπανήσασα τὰ παρ' ἑαυτῆς πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα, 27 ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὀπισθεν ἤψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· 28 ἔλεγε γάρ ἐν ἑαυτῇ ὅτι ἐάν ἄψωμαι κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ, σωθήσομαι. 29 Καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴσται ἀπὸ τῆς μαστιγῆς. 30 Καὶ εὐθέως ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνούς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξεληθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ ἔλεγε· Τίς μου ἤψατο τῶν ἱματίων; 31 Καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλιβοντά σε, καὶ λέγεις τίς μου ἤψατο; 32 Καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. 33 Ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὁ γέγονεν ἐπ' αὐτῇ, ἦλθε καὶ προσέπεσεν αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. 34 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιής ἀπὸ τῆς μαστιγῆς σου.

35 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγῶγου λέγοντες ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανε· τί ἔτι σκυλλεῖς τὸν διδάσκαλον; 36 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εὐθέως ἀκούσας τὸν λόγον λαλούμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγῶγῳ· Μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε. 37 Καὶ οὐκ ἀφήκεν αὐτῷ οὐδένα συνακολουθησάμενον εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου. 38 Καὶ ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγῶγου, καὶ θεωρεῖ ὄρθρουν, καὶ κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλὰ, 39 καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς· Τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; Τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. 40 Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. Ὁ δὲ ἐκβαλὼν πάν-

Ἰησοῦς θεραπεύει τὴν αἱμορροοῦσα
καὶ ἀνασταίνει τὴν κόρη τοῦ ἀρχισυναγῶγου Ἰαείρου

21 Ὅταν δὲ ὁ Ἰησοῦς πέρασε μετὰ τὸ πλοῖο πάλιν ἀπέναντι, συγκεντρώθηκε γύρω του λαὸς πολὺς. Ἦταν δὲ κοντὰ στὴ λίμνη. 22 Τότε ἔρχεται ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀρχισυναγῶγους, ποὺ ὀνομαζόταν Ἰάειρος, καὶ μέλλει τὸν εἶδε (τὸν Ἰησοῦ) πέφτει στὰ πόδια του 23 καὶ τὸν παρακαλοῦσε πολὺ λέγοντας: «Ἡ κορούλα μου βρίσκεται στὰ τελευταῖα της. Ἔλα καὶ βάλε ἐπάνω της τὰ χεῖρά σου γιὰ νὰ γίνῃ καλά καὶ νὰ ζήσῃ». 24 Ἔτσι ὁ Ἰησοῦς πῆγε μαζί του. Τὸν ἀκολουθοῦσε δὲ λαὸς πολὺς καὶ τὸν συνέθλιβαν.

25 Μία δὲ γυναίκα, ποὺ ἔπαυσε ἀπὸ αἱμορραγία δώδεκα ἔτη, 26 καὶ ταιλαιωρήθηκε πολὺ ἀπὸ πολλοὺς ἰατροὺς, καὶ δαπάνησε ὅλη τὴν περιουσία της, καὶ δὲν ὠφελήθηκε τίποτε, ἀλλὰ μᾶλλον πῆγε στὸ χειρότερο, 27 ὅταν ἄκουσε γιὰ τὸν Ἰησοῦ, διασχίζοντας τὸ πλῆθος ἐφθασε ἀπὸ πίσω, καὶ ἄγγιξε τὸ ἐνδύμα του. 28 Ἐλεγε δὲ μέσα της: «Ἐάν καὶ μόνο ἄγγιξῶ τὰ ἐνδύματά του, θὰ σωθῶ». 29 Ἀμέσως δὲ σταμάτησε ἡ αἱμορραγία της καὶ κατὰλαβε στὸ σῶμα της, ὅτι θεραπεύθηκε ἀπὸ τὴ βασιανιστικὴ ἀσθένεια. 30 Καὶ ἀμέσως ὁ Ἰησοῦς κατὰλαβε, ὅτι βγήκε δύναμι ἀπ' αὐτόν, καὶ σφράγησε πρὸς τὸ πλῆθος καὶ ἔλεγε: «Ποιὸς ἄγγιξε τὰ ἐνδύματά μου;». 31 Οἱ δὲ μαθηταὶ τοῦ τοῦ ἔλεγον: «Βλέπεις, ὅτι ὁ κόσμος σὲ συνθλίβει, καὶ ἐν τούτοις λέγεις, “Ποιὸς με ἄγγιξε;”». 32 Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς κοίταξε γύρω του γιὰ νὰ ἰδῆ τὴν γυναίκα ποὺ ἔκανε αὐτό. 33 Ἡ δὲ γυναίκα, φοβισμένη καὶ τρομαγμένη, ἐπειδὴ εἶχε συνειδησι τοῦ θαύματος ποὺ ἔγινε σ' αὐτῇ, ἦλθε καὶ ἔπεσε στὰ πόδια του καὶ τοῦ εἶπε ὅλη τὴν ἀλήθεια. 34 Αὐτὸς δὲ τῆς εἶπε: «Κόρη μου, ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσε. Φύγε ἡσυχη, καὶ νὰ εἶσαι γιὰ πάντα ἀπαλλαγμένη ἀπὸ τὴ βασιανιστικὴ ἀσθένειά σου».

35 Ἐνῶ ἀκόμη αὐτὸς (ὁ Ἰησοῦς) μιλοῦσε, ἔρχονται ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ ἀρχισυναγῶγου καὶ λέγουν: «Ἡ θυγατέρα σου πέθανε. Γιατὶ πλέον ἐνοχλεῖς τὸ διδάσκαλο;». 36 Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ἀμέσως, ὅταν ἄκουσε νὰ λέγεται αὐτὸς ὁ λόγος, λέγει στὸν ἀρχισυναγῶγο: «Μὴ ταραξῆσαι, μόνον πίστευε». 37 Καὶ δὲν ἀφῆσε κανένα νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, παρὰ τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰακώβον καὶ τὸν Ἰωάννην, τὸν ἀδελφὸ τοῦ Ἰακώβου. 38 Καὶ φθάει στὸ σπίτι τοῦ ἀρχισυναγῶγου, καὶ βλέπει ταραχῆ, καὶ νὰ κλαίει καὶ νὰ θρηνηλοῦν δυνατὰ. 39 Καὶ ἀφοῦ μπῆκε στὸ σπίτι, τοὺς λέγει: «Γιατὶ ταραξασθε καὶ κλαίετε; Τὸ παιδί δὲν πέθανε, ἀλλὰ κοιμᾶται». 40 Τότε ἄρχισαν νὰ γελοῦν εἰς βάρος του. Αὐτὸς ὅμως,

τας παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον ἀνακείμενον. **41** καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου λέγει αὐτῇ Ταλιθᾶ, κοῦμ· ὃ ἐστὶ μεθερμηνεύμενον, τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω, ἔγειρε. **42** Καὶ εὐθὺς ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει· ἦν γὰρ ἑτῶν δώδεκα. Καὶ ἐξέστησαν ἐκστάσει μεγάλη. **43** Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ ἵνα μηδεὶς γνῶ τοῦτο· καὶ εἶπε δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν.

6 Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα ἑαυτοῦ. Καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. **2** Καὶ γενομένου Σαββάτου ἤρξατο ἐν τῇ συναγωγῇ διδάσκειν. Καὶ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο λέγοντες· Πόθεν τούτω ταῦτα; Καὶ τίς ἡ σοφία ἢ δοθεῖσα αὐτῷ; Καὶ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γίνονται! **3** Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος; Καὶ οὐκ εἰσιν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὡδε πρὸς ἡμᾶς; Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. **4** Ἐλεγε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἐστὶ προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. **5** Καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐκεῖ οὐδεμίαν δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεῖς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσε. **6** Καὶ ἐθαύμαζε διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν. Καὶ περιῆγε τὰς κόμας κύκλω διδάσκων.

7 Καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο δύο, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων.

8 Καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μηδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδὸν εἰ μὴ ῥάβδον μόνον, μὴ πῆραν, μὴ ἄρτον, μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν, **9** ἀλλ' ὑποδεδεμένους σανδάλια, καὶ μὴ ἐνδεύσθαι δύο χιτῶνας. **10** Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὅπου ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν. **11** Καὶ ὅσοι ἐὰν μὴ δέξωνται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν ἐκτι-

ἀφοῦ ἔβγαλε ἔξω ὄλους, παίρνει μαζί του τὸν πατέρα τοῦ παιδιοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς μαθητὰς ποὺ ἦταν μαζί του (τοὺς τρεῖς), καὶ μπαίνει στὸ δωμάτιο ποὺ ἦταν ξαπλωμένο τὸ παιδί. **41** Καὶ ἀφοῦ ἔπιασε τὸ παιδί ἀπὸ τὸ χέρι, τῆς λέγει: «Ταλιθᾶ, κοῦμι», ποὺ μεταφραζόμενο σημαίνει: «Κορίτσι, σὲ διατάσσω, σήκω ἐπάνω». **42** Καὶ ἀμέσως σηκώθηκε τὸ κορίτσι καὶ περιεπατοῦσε. Ἦταν δὲ δώδεκα ἑτῶν. Καὶ κυριεύθηκαν ἀπὸ ἐκπληξί μεγάλης. **43** Καὶ τοὺς διέταξε αὐστηρὰ νὰ μὴ τὸ μάθη κανεὶς. Καὶ εἶπε νὰ τῆς δώσουν νὰ φάγη.

Ὁ Ἰησοῦς περιφρονεῖται στὴν πατρίδα του

6 Καὶ ἀναχώρησε ἀπ' ἐκεῖ καὶ πῆγε στὴν πατρίδα του. Καὶ τὸν ἀκολούθησαν οἱ μαθηταὶ του. **2** Καὶ ὅταν ἦλθε τὸ Σάββατο, ἄρχισε νὰ διδάσκη στὴ συναγωγῇ. Καὶ πολλοὶ ἀκούοντας ἀποροῦσαν καὶ ἔλεγαν: «Ἀπὸ ποῦ σ' αὐτὸν αὐτὰ τὰ πράγματα; Καὶ τί εἶναι αὐτὴ ἡ σοφία ποὺ τοῦ δόθηκε; Καὶ καταπληκτικὰ θαύματα γίνονται δι' αὐτοῦ! **3** Δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ ξυλουργός, ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ τοῦ Ἰακώβου καὶ τοῦ Ἰωσῆ καὶ τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Σίμωνος; Καὶ οἱ ἀδελφές του δὲν μένουν ἐδῶ στὸν τόπο μας;». Καὶ κλονίζονταν καὶ ἀμφέβαλλαν γι' αὐτόν. **4** Ἐλεγε δὲ σ' αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς: «Δὲν ὑπάρχει προφήτης χωρὶς ἐκτίμησι παρὰ στὴν πατρίδα του καὶ στὸν κύκλο τῶν συγγενῶν του καὶ στὴν οἰκογένειά του». **5** Ἔτσι ἐκεῖ δὲν μπορούσε νὰ κάνη κανένα θαῦμα, ἐκτὸς τοῦ ὅτι θεράπευσε ὀλίγους ἀρρώστους θέτοντας ἐπάνω τους τὰ χέρια του. **6** Καὶ ἀποροῦσε γιὰ τὴν ἀπιστίαν τους. Καὶ περιώδευε τὰ γύρω χωριὰ καὶ δίδασκε.

Ἀποστολὴ στὸ κήρυγμα καὶ ἐξουσία τῶν δώδεκα ἀποστόλων

7 Καὶ καλεῖ τοὺς δώδεκα, καὶ ἄρχισε νὰ τοὺς ἀποστέλλη δύο δύο, καὶ τοὺς ἔδωσε δύναμη νὰ ἐπιβάλλωνται στὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα (καὶ νὰ τὰ βγάζουν).

Ἐντολὴ καὶ ὁδηγίες πρὸς τοὺς ἀποστόλους

8 Τοὺς ἔδωσε δὲ τὴν ἐντολὴ νὰ μὴ παίρνουν μαζί τους γιὰ τὸ δρόμο παρὰ μόνο ραβδί, οὔτε σακκίδιο, οὔτε ψωμί, οὔτε χάλκινα νομίσματα στὴ ζώνη τους, **9** νὰ φοροῦν δὲ σανδάλια, καὶ νὰ μὴ φοροῦν δεῦτερο χιτῶνα. **10** Ἐπίσης τοὺς ἔλεγε: «Ὅπου θὰ μπῆτε σὲ σπίτι, ἐκεῖ νὰ μένετε, ἕως ὅτου ἀναχωρήσετε ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο. **11** Καὶ γιὰ ὅσους

νάξατε τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. Ἀμήν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται Σοδόμοις ἢ Γομόρροις ἐν ἡμέρᾳ Κρίσεως ἢ τῇ πόλει ἐκεῖνη.

12 Καὶ ἐξελλόντες ἐκήρυσσον ἵνα μετανοήσωσι. **13** καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον, καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον.

14 Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης· φανερόν γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἔλεγεν ὅτι Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐκ νεκρῶν ἠγέρθη, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ. **15** Ἄλλοι ἔλεγον ὅτι Ἠλίας ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι προφήτης ἐστίν ὡς εἰς τῶν προφητῶν. **16** Ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρώδης εἶπεν ὅτι ὃν ἐγὼ ἀποκεφάλισα Ἰωάννην, οὗτός ἐστιν· αὐτὸς ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν. **17** Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης ἀποστείλας ἐκράτησε τὸν Ἰωάννην καὶ ἔδρασε αὐτὸν ἐν φυλακῇ διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν. **18** Ἐλεγε γὰρ ὁ Ἰωάννης τῷ Ἡρώδῃ ὅτι οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου. **19** Ἡ δὲ Ἡρωδιάς ἐνεῖχεν αὐτῷ καὶ ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ οὐκ ἠδύνατο· **20** ὁ γὰρ Ἡρώδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ συνετήρει αὐτόν, καὶ ἀκούσας αὐτοῦ πολλὰ ἐποίηε καὶ ἠδέως αὐτοῦ ἤκουε. **21** Καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαιροῦ, ὅτε Ἡρώδης τοῖς γενεσίους αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίηε τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας, **22** καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τῆς Ἡρωδιάδος καὶ ὀρχησαμένης καὶ ἀρεσάσης τῷ Ἡρώδῃ καὶ τοῖς συνανακειμένοις, εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ κορασίῳ· Αἰτήσόν με ὃ ἐάν θέλῃς, καὶ δώσω σοι. **23** Καὶ ᾤμωσεν αὐτῇ ὅτι ὃ ἐάν με αἰτήσῃς δώσω σοι, ἕως ἡμίσεως τῆς βασιλείας μου. **24** Ἡ δὲ ἐξελοῦσα εἶπε τῇ μητρὶ αὐτῆς· Τί αἰτήσομαι; Ἡ δὲ εἶπε· Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ. **25** Καὶ εἰσελθούσα εὐθέως μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα ἠτήσατο λέγουσα· Θέλω ἵνα μοι δῶς ἐξαυτῆς ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ. **26** Καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεὺς, διὰ τοὺς ὅρκους καὶ

δὲν σᾶς δεχθῶν καὶ δὲν σᾶς ἀκούσων, ὅταν φεύγετε ἀπ' ἐκεῖ νὰ τινάξετε καλὰ τὴ σκόνῃ κάτω ἀπὸ τὰ πόδια σας σ' ἔνδειξι διαμαρτυρίας ἐναντίον τους. Ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ἐπιεικέστερα θὰ κριθοῦν τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορρα κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Κρίσεως παρὰ ἡ πόλι ἐκεῖνη».

Δράσι τῶν ἀποστόλων

12 Βγήχαν δὲ οἱ δώδεκα σὲ περιοδεῖα καὶ κήρυτταν στοὺς ἀνθρώπους νὰ μετανοήσουν, **13** καὶ ἔβγαζαν πολλὰ δαιμόνια, καὶ ἄλειψαν μὲ λάδι καὶ θεράπευαν πολλοὺς ἀρρώστους.

Ἡ παρρησία καὶ ἡ ἀποκεφάλισι τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ

14 Ἄκουσε δὲ ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης (γιὰ τὸν Ἰησοῦ), διότι διαδόθηκε ἡ φήμη του, καὶ ἔλεγεν, ὅτι ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς ἀναστήθηκε ἐκ νεκρῶν καὶ γι' αὐτὸ ἐνεργοῦν οἱ θαυματουργικὲς δυνάμεις δι' αὐτοῦ. **15** Ἄλλοι ἔλεγαν, ὅτι εἶναι ὁ Ἠλίας καὶ ἄλλοι ἔλεγαν, ὅτι εἶναι προφήτης, ὅπως ἕνας ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς προφήτες. **16** Ἄλλ' ὅταν ἄκουσε ὁ Ἡρώδης εἶπε: «Αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰωάννης, τὸν ὅποῖον ἐγὼ ἀποκεφάλισα. Αὐτὸς ἀναστήθηκε ἐκ νεκρῶν». **17** Ὁ Ἡρώδης πράγματι ἔστειλε καὶ συνέλαβε τὸν Ἰωάννην καὶ τὸν ἔδεσε καὶ τὸν φυλάκισε ἐξ αἰτίας τῆς Ἡρωδιάδος τῆς συζύγου τοῦ Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ του, διότι τὴν νυμφεύθηκε. **18** Ὁ Ἰωάννης δηλαδὴ ἔλεγε στὸν Ἡρώδη: «Δὲν σοῦ ἐπιτρέπεται νὰ ἔχῃς τὴ γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου». **19** Ἔτσι ἡ Ἡρωδιάς ἔτρεφε μῖσος ἐναντίον του καὶ ἤθελε νὰ τὸν σκοτώσῃ, ἀλλὰ δὲν μπορούσε. **20** Διότι ὁ Ἡρώδης φοβόταν τὸν Ἰωάννην, ἐπειδὴ τὸν ἤξερε ὡς ἄνθρωπο ἐνάρετο καὶ ἅγιο, καὶ τὸν διατηροῦσε στὴ ζωὴ, καὶ ἄκουσε καὶ ἐφήρμοζε πολλὰ (ἀπ' αὐτὰ ποῦ ἄκουσε), τὸν ἄκουε δὲ μὲ εὐχαρίστησι. **21** Καὶ ὅταν ἦλθε ἡμέρα ἑορταστικῆς ἐκδηλώσεως, ὅταν δηλαδὴ ὁ Ἡρώδης γιὰ τὰ γενέθλιά του ἔκανε δεῖπνο στοὺς πολιτικούς καὶ τοὺς στρατιωτικούς ἄρχοντες καὶ τοὺς ἀριστοκράτες τῆς Γαλιλαίας, **22** καὶ μπῆκε ἡ θυγατέρα τῆς Ἡρωδιάδος καὶ χόρεψε καὶ ἄρεσε στὸν Ἡρώδη καὶ στοὺς συνδαιτυμόνες, ὁ βασιλεὺς εἶπε στὸ κορίτσι: «Ζήτησέ μου ὅ,τι θέλεις καὶ θὰ σοῦ τὸ δώσω». **23** Ἐκανε μάλιστα σ' αὐτὴ αὐτὸ τὸν ὄρκο: «Θὰ σοῦ δώσω ὅ,τι καὶ ἂν μου ζητήσῃς, μέχρι καὶ τὸ μισὸ βασιλείῳ μου». **24** Αὐτὴ τότε βγήκε καὶ πῆγε καὶ εἶπε στὴ μητέρα της: «Τί νὰ ζητήσω;». Ἐκεῖνη δὲ εἶπε: «Τὸ κεφάλι τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ». **25** Τότε ἐπανῆλθε ἀμέσως βιαστικὰ στὸν βασιλέα καὶ ὑπέβαλε αὐτὸ τὸ αἶτημα: «Θέλω ἀμέσως νὰ μοῦ δώσῃς σ' ἕνα πιάτο τὸ κε-

τούς συνανακειμένους οὐκ ἠθέλησεν αὐτὴν ἀθετῆσαι. **27** Καὶ εὐθέως ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτορα ἐπέταξεν ἐνεχθῆναι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. **28** Ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἤνεγκε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ, καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς. **29** Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθον καὶ ἦραν τὸ πτώμα αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν μνημείῳ.

30 Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα, καὶ ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα ἐδίδαξαν. **31** Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ἀναπαύεσθε ὀλίγον· ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν εὐκαίρουν. **32** Καὶ ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον ἐν πλοίῳ κατ' ἰδίαν. **33** Καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτούς πολλοί, καὶ πεζῆ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ καὶ προῆλθον αὐτούς καὶ συνηλθον πρὸς αὐτόν. **34** Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἶδε πολὺν ὄχλον καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα, καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλὰ.

35 Καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενομένης προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγουσιν ὅτι ἔρημὸς ἐστὶν ὁ τόπος καὶ ἤδη ὥρα πολλή· **36** ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγρούς καὶ κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς ἄρτους· τί γὰρ φάγουσιν οὐκ ἔχουσιν. **37** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν δηναρίων διακοσίων ἄρτους καὶ δώμεν αὐτοῖς φαγεῖν· **38** Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· Πόσους ἄρτους ἔχετε; Ὑπάγετε καὶ ἴδετε. Καὶ γνόντες λέγουσι· Πέντε, καὶ δύο ἰχθύας. **39** Καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλῖναι πάντας συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ. **40** Καὶ ἀνέπεσον πρασιαὶ πρασιαὶ ἀνά ἑκατὸν καὶ ἀνά πεντήκοντα. **41** Καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησε, καὶ κατέκλασε τοὺς ἄρτους καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς ἵνα παραθῶσιν αὐτοῖς, καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισε πᾶσι. **42** Καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, **43** καὶ ἦσαν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις,

φάλι τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ». **26** Καὶ ἐνῶ ὁ βασιλεὺς λυπήθηκε, ἐξ αἰτίας τῶν ἔρκων καὶ τῶν συνδαιτυμόνων δὲν θέλησε νὰ ἀθετῆσθαι τὴν ὑπόσχεσί του πρὸς αὐτή. **27** Καὶ ἀμέσως ὁ βασιλεὺς ἔστειλε δῆμιο καὶ διέταξε νὰ φέρῃ τὸ κεφάλι του. **28** Αὐτὸς δὲ πῆγε καὶ τὸν ἀποκεφάλισε στὴ φυλακῇ, καὶ ἔφερε τὸ κεφάλι του σὲ πιάτο, καὶ τὸ ἔδωσε στὸ κορίτσι, καὶ τὸ κορίτσι τὸ ἔδωσε στὴ μητέρα της. **29** Καὶ ὅταν τὸ ἀκουσαν οἱ μαθηταὶ του, ἦλθαν καὶ πῆραν τὸ σῶμα του καὶ τὸ ἐνταφίασαν.

Ἡ συμπάθεια τοῦ Ἰησοῦ γιὰ τοὺς ἀποστόλους καὶ τὸ λαὸ

30 Οἱ δὲ ἀπόστολοι ἐπέστρεψαν (ἀπὸ τὴν περιοδεία τους) στὸν Ἰησοῦ καὶ τοῦ ἀνέφεραν ὅλα, ὅσα ἔκαναν καὶ ὅσα δίδαξαν. **31** Καὶ εἶπε σ' αὐτούς· «Ἐλάτε (μαζί μου) σεῖς μόνοι, χωρὶς τὸ πλῆθος, σὲ ἐρημικὸ τόπο, καὶ ἀναπαυθῆτε λίγο». Διότι ἦταν πολλοὶ αὐτοί, ποὺ πηγαινοέρχονταν, καὶ γι' αὐτὸ δὲν εὐκαιροῦσαν οὔτε νὰ φᾶνε. **32** Ἔτσι ἐφυγαν σὲ ἐρημικὸ τόπο μὲ πλοῖο μόνοι. **33** Ἄλλ' ὅταν ἐφευγαν, τοὺς εἶδαν καὶ τοὺς ἀναγνώρισαν πολλοί, καὶ ἀπ' ὅλες τίς γύρω πόλεις συνέρρευσαν πελοπορώντας ἐκεῖ, μάλιστα ἐφθασαν πρωτύτερα ἀπ' αὐτούς, καὶ συγκεντρώθηκαν κοντά του. **34** Ἔτσι, ὅταν βγῆκε ὁ Ἰησοῦς (στὴν ξηρά), εἶδε πλῆθος πολὺ, καὶ τοὺς σπλαγχνίσθηκε, διότι ἦταν σὰν πρόβατα χωρὶς ποιμένα, καὶ ἄρχισε νὰ τοὺς διδάσκη πολλὰ.

Τὸ θαῦμα τοῦ χορτασμοῦ τῶν πεντακισχιλίων ἀνδρῶν

35 Καὶ ἀφοῦ πλέον πέρασε πολλὴ ὥρα, τὸν πλησίασαν οἱ μαθηταὶ του καὶ τοῦ λέγουν· «Ὁ τόπος εἶναι ἔρημος καὶ ἡ ὥρα εἶναι πλέον περαμένη. **36** Δώσε ἐντολὴ γιὰ νὰ φύγουν αὐτοὶ καὶ νὰ πᾶνε στὰ γύρω χωριά καὶ στίς κωμοπόλεις γιὰ ν' ἀγοράσουν ψωμιά. Διότι δὲν ἔχουν τί νὰ φᾶνε. **37** Ἄλλ' αὐτὸς ἀποκρίθηκε καὶ τοὺς εἶπε· «Δώστε τους ἐσεῖς νὰ φᾶνε». Τοῦ λέγουν τότε· «Νὰ πᾶμε ν' ἀγοράσωμε ψωμιά ἀξίας διακοσίων δηναρίων καὶ νὰ τοὺς δώσωμε νὰ φᾶνε;». **38** Αὐτὸς δὲ τοὺς λέγει· «Πόσα ψωμιά ἔχετε; Πηγαίνετε νὰ ἰδῆτε». Καὶ ἀφοῦ εἶδαν, τοῦ λένε· «Πέντε, καὶ δύο φάρια». **39** Καὶ τοὺς διέταξε νὰ βάλουν ὅλους νὰ καθίσουν γιὰ νὰ φᾶνε ὁμάδες ὁμάδες στὸ χλωρὸ χορτάρι. **40** Καὶ κάθισαν παρέες παρέες, ποὺ ὁμοιάζαν μὲ πρασιές, ἀνὰ ἑκατὸ καὶ ἀνὰ πενήντα ἄτομα. **41** Καὶ ἀφοῦ πῆρε τὰ πέντε ψωμιά καὶ τὰ δύο φάρια καὶ ὕψωσε τὰ μάτια του στὸν οὐρανὸ, εὐλόγησε, καὶ ἔκοψε σὲ κομματάκια τὰ ψωμιά, καὶ ἔδινε στοὺς μαθητάς, γιὰ νὰ τὰ παραθῶσιν σ' αὐτούς. Ἐπίσης μοίρασε σὲ ὅλους τὰ δύο φάρια. **42** Καὶ ἔφαγαν ὅλοι

καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων. **44** Καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους πεντακισχίλιοι ἄνδρες.

45 Καὶ εὐθέως ἠνάγκασε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς Βηθσαιδᾶν, ἕως αὐτὸς ἀπολύσῃ τὸν ὄχλον. **46** Καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. **47** Καὶ ὀψίας γενομένης ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς. **48** Καὶ ἰδὼν αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν· ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς· καὶ περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἤθελε παρελθεῖν αὐτούς. **49** Οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἔδοξαν φάντασμα εἶναι, καὶ ἀνέκραξαν· **50** πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον καὶ ἐταράχθησαν. Καὶ εὐθέως ἐλάλησε μετ' αὐτῶν καὶ λέγει αὐτοῖς· Θαρσεῖτε, ἐγὼ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε! **51** Καὶ ἀνέβη εἰς τὸ πλοῖον πρὸς αὐτούς, καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. Καὶ λίαν ἐκ περισσοῦ ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο καὶ ἐθαύμαζον. **52** οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις, ἀλλ' ἦν αὐτῶν ἡ καρδία πεπωρωμένη.

53 Καὶ διαπεράσαντες ἀπῆλθον ἐπὶ τὴν γῆν Γεννησαρέτ καὶ προσωρμίσθησαν. **54** Καὶ ἐξεληθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοῖου εὐθέως ἐπιγυρόντες αὐτὸν **55** περιέδραμον ὄλην τὴν περίχωρον ἐκείνην καὶ ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραβάττοις τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν ὅπου ἤκουον ὅτι ἐκεῖ ἔστι. **56** Καὶ ὅπου ἂν εἰσπορευέτο εἰς κώμας ἢ πόλεις ἢ ἀγρούς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθεσαν τοὺς ἀσθενοῦντας καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄψωνται. Καὶ ὅσοι ἂν ἤπτοντο αὐτοῦ, ἐσώζοντο.

7 Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ τινες τῶν γραμματέων ἐλθόντες ἀπὸ Ἱερουσολύμων. **2** Καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ κοιναῖς χερσί, τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτοις, ἐσθιοντας ἄρτους, ἐμέμψαντο. **3** Οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, ἐὰν μὴ πυγῆ ῥίψωνται τὰς χεῖρας, οὐκ ἐσθίουσι,

καὶ χόρτασαν. **43** Σήκωσαν μάλιστα δώδεκα κοφίνια γεμάτα ἀπὸ κομμάτια ἀπὸ τὰ ψωμιά καὶ ἀπὸ τὰ φάρια. **44** Αὐτοὶ δέ, ποὺ ἔφαγαν τὰ ψωμιά, ἦταν πέντε χιλιάδες ἄνδρες.

Ὁ Ἰησοῦς περιπατεῖ πάνω στὴ λίμνη

45 Ἀμέσως δὲ ἀνάγκασε τοὺς μαθητὰς του νὰ μποῦν στὸ πλοῖο καὶ νὰ πᾶνε πρωύτερα ἀπ' αὐτὸν στὸ ἀπέναντι μέρος πρὸς τὴ Βηθσαιδᾶ, γιὰ νὰ διαλύσῃ ἐν τῷ μεταξὺ τὰ πλήθη. **46** Καὶ ἀφοῦ τοὺς ἀποχαιρέτισε, πῆγε στὸ ὄρος γιὰ νὰ προσευχηθῆ. **47** Καὶ ὅταν βράδευσε, τὸ πλοῖο βρισκόταν στὸ μέσο τῆς λίμνης, καὶ αὐτὸς μόνος στὴν ξηρά. **48** Καὶ ἐπειδὴ τοὺς εἶδε νὰ βασανίζωνται στὴν κωπηλασία, διότι ὁ ἄνεμος ἦταν ἀντίθετος σ' αὐτούς, γι' αὐτὸ κατὰ τὴν τετάρτη περίπου βάρδια τῆς νύκτας ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς περιπατώντας πάνω στὴ λίμνη, καὶ πῆγαινε νὰ τοὺς προσπεράσῃ. **49** Ἄλλ' ὅταν αὐτοὶ τὸν εἶδαν νὰ περιπατῆ πάνω στὴ λίμνη, νόμισαν ὅτι εἶναι φάντασμα καὶ ἔβγαλαν κραυγὴ τρόμου. **50** Ὅλοι δὲ τὸν εἶδαν καὶ ταράχτηκαν. Ἄλλ' αὐτὸς ἀμέσως τοὺς μίλησε καὶ τοὺς εἶπε: «Ἔχετε θάρρος! Ἐγὼ εἰμαι. Μὴ φοβεῖσθε!». **51** Καὶ ἀνέβηκε στὸ πλοῖο πρὸς αὐτούς, καὶ κόπασε ὁ ἄνεμος. Καὶ τὸ ἐσωτερικὸ τους κυριεύθηκε σὲ πάρα πολὺ μεγάλο βαθμὸ ἀπὸ ἐκπλήξι καὶ θαυμασμό. **52** Διότι δὲν εἶχαν συνειδητοποιήσει τὸ θαῦμα μὲ τὰ ψωμιά, ἀλλ' ἡ διάνοιά τους ἦταν (ἀκόμη) παχυλὴ καὶ βραδυκίνητη.

Θεραπεῖες στὴ Γεννησαρέτ

53 Ἔτσι, ἀφοῦ διαπεραιώθηκαν, ἦλθαν στὴν περιοχή τῆς Γεννησαρέτ καὶ ἀγκυροβόλησαν. **54** Ὅταν δὲ βγῆκαν ἀπὸ τὸ πλοῖο, ἀμέσως τὸν ἀναγνώρισαν, **55** καὶ ἔτρεξαν γύρω σ' ὅλη τὴν περιοχή ἐκείνη, καὶ ἄρχισαν νὰ περιφέρουν τοὺς ἀρρώστους πάνω σὲ κρεβάτια ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος στὸ ἄλλο, ἐκεῖ ὅπου ἄκουαν ὅτι βρίσκεται. **56** Καὶ ὅπου ἔμπαινε σὲ κωμοπόλεις ἢ πόλεις ἢ χωριά, τοποθετοῦσαν τοὺς ἀσθενεῖς στὶς ἀγορὲς καὶ τὸν παρακαλοῦσαν νὰ ἀγγίξουν ἔστω τὴν ἄκρη τοῦ ἐνδύματός του. Καὶ ὅσοι τὸν ἄγγιζαν, θεραπεύονταν.

Παραδόσεις ἀνθρώπων εἰς βάρος ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ

7 Μαζεῦνται δὲ γύρω του οἱ Φαρισαῖοι καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς, ποὺ ἦρθαν ἀπὸ τὰ Ἱερουσόλυμα. **2** Καὶ ὅταν εἶδαν μερικοὺς ἀπὸ τοὺς μαθητὰς του νὰ τρώνε ψωμὶ μὲ χέρια ἀκάθαρτα, δηλαδὴ ἄπλυτα, τοὺς κατέκριναν. **3** Διότι οἱ Φαρισαῖοι καὶ ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι,

κρατούντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων. **4** Καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς, ἐὰν μὴ βαπτίσωνται, οὐκ ἐσθίουσι. Καὶ ἄλλα πολλὰ ἐστὶν ἃ παρέλαβον κρατεῖν, βαπτισμούς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων καὶ κλινῶν. **5** Ἐπειτα ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς· Διατί οὐ περιπατοῦσιν οἱ μαθηταὶ σου κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλ' ἀνίπτοις χερσὶν ἐσθίουσι τὸν ἄρτον; **6** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὅτι καλῶς προεφήτευσεν Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡς γέγραπται· **Ὁὗτος ὁ λαὸς τοῖς χεῖλεσί με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδιά αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ·** **7** **μάτην δὲ σέβονται με, διδάσκοντες διδασκαλίαις ἐντάλματα ἀνθρώπων.** **8** Ἀφέντες γὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, βαπτισμούς ξεστῶν καὶ ποτηρίων, καὶ ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. **9** Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν τηρήσητε! **10** Μωυσῆς γὰρ εἶπε, **Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου,** καὶ, **Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω.** **11** Ὑμεῖς δὲ λέγετε· Ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ, κορβᾶν, ὃ ἐστὶ δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφελήθῃς, **12** καὶ οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἢ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, **13** ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ἢ παρεδώκατε. Καὶ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε.

14 Καὶ προσκαλεσάμενος πάντα τὸν ὄχλον ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἀκούετε μου, πάντες, καὶ συνίετε. **15** Οὐδὲν ἐστὶν ἕξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτὸν ὃ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι, ἀλλὰ τὰ ἐκπορευόμενά ἐστι τὰ κοινῶντα τὸν ἄνθρωπον. **16** Εἴ τις ἔχει ὧτα ἀκούειν, ἀκουέτω.

17 Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπρωτῶν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τῆς παραβολῆς. **18** Καὶ λέγει αὐτοῖς· Οὕτω καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοὶ ἐστέ; Οὕτω νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἕξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι; **19** Ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ'

ἐὰν δὲν πλύνουν πολὺ καλὰ τὰ χέρια, τρίβοντας μὲ τὴν πυγμὴ τοῦ ἐνὸς τὴν παλάμη καὶ τὰ δάκτυλα τοῦ ἄλλου, δὲν τρῶνε, κρατώντας τὴν παράδοσιν τῶν παλαιότερων. **4** Ἐπίσης, ὅταν ἐπιστρέφουν ἀπὸ τὴν ἀγορά, δὲν τρῶνε, ἐὰν δὲν ὑποβληθοῦν σὲ κάθαρσι. Εἶναι καὶ ἄλλα πολλὰ, ποὺ παρέλαβαν γιὰ νὰ τηροῦν, καθάρσεις ποτηρίων καὶ μεγαλυτέρων ἀγγείων καὶ χαλκίων σκευῶν καὶ κρεββατιῶν. **5** Τὸν ρωτοῦν λοιπὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς· «Γιατί οἱ μαθηταὶ σου δὲν βαδίζουν σύμφωνα μὲ τὴν παράδοσιν τῶν παλαιότερων, ἀλλὰ τρῶνε μὲ ἄπλυτα χέρια;». **6** Αὐτὸς δὲ ἀποκρίθηκε καὶ τοὺς εἶπε· «Καλὰ προφήτευσεν ὁ Ἡσαΐας γιὰ σᾶς τοὺς ὑποκριτὰς σύμφωνα μὲ τὸ γραμμένον, Αὐτὸς ὁ λαὸς μὲ τιμᾷ μὲ τὰ χεῖλη, ἐνῶ ἡ καρδιά του πολὺ ἀπέχει ἀπὸ μένα. **7** **Ναί, ψεύτικα μὲ σέβονται, ἀφοῦ ἀκαλοῦθοῦν διδασκαλίαις, ποὺ εἶναι ἐντολὲς ἀνθρώπων.** **8** **Ναί, ἀφήσατε τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ καὶ κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, καθάρσεις ἀγγείων καὶ ποτηρίων. Καὶ πολλὰ ἄλλα κάνετε παρόμοια μ' αὐτά.** **9** **Τοὺς ἔλεγε ἐπίσης· «Ὡραῖα κάνετε, παραβαίνοντας τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ τηρήσετε τὴ δική σας παράδοσι! **10** Ὁ Μωυσῆς, ὅπως ἔξερτε, εἶπε, **Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου,** καί, **Ὅποιοι κακολογεῖ τὸν πατέρα ἢ τὴν μητέρα, ἐξάπαντος νὰ θανατώνεται.** **11** Ἀλλὰ σεῖς λέγετε, Ἐὰν κάποιος τῇ στὸν πατέρα ἢ στὴν μητέρα «κορβᾶν», ποὺ σημαίνει, «αὐτὸ ποὺ θὰ λάμβανες ὡς βοήθημα ἀπὸ μένα τὸ ἀφιερῶνω στὸ Θεό», **12** τότε τὸν θεωρεῖτε δεσμευμένο καὶ δὲν τὸν ἀφήνετε πλέον νὰ κάνῃ τίποτε γιὰ τὸν πατέρα του ἢ τὴν μητέρα του, **13** ἀκυρώνοντας ἔτσι τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ χάριν τῆς παραδόσεώς σας ποὺ διδάξατε. Καὶ πολλὰ ἄλλα κάνετε παρόμοια μ' αὐτό».**

14 Τότε ἀπευθύνθηκε πρὸς ὅλο τὸ λαὸ καὶ τοὺς εἶπε· «Ἀκούστε με, ὅλοι, καὶ καταλάβετε. **15** Δὲν ὑπάρχει τίποτε ἕξω ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, ποὺ εἰσάγεται σ' αὐτὸν (διὰ τῆς τροφῆς) καὶ δύναται νὰ τὸν κάνῃ (ἠθικῶς) ἀκάθαρτο, ἀλλ' αὐτὰ ποὺ βγαίνουν μέσα ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, αὐτὰ τὸν κάνουν (ἠθικῶς) ἀκάθαρτο. **16** Ὅποιοι ἔχει αὐτιά γιὰ νὰ ἀκούῃ, ἄς ἀκούῃ».

Τὶ μολύνει ἠθικῶς τὸν ἄνθρωπο

17 Ὅταν δὲ μετὰ τὴν ὁμιλία του πρὸς τὸ λαὸ μῆκε σ' ἕνα σπίτι, οἱ μαθηταὶ του τὸν ρωτοῦσαν γιὰ τὸν παραβολικὸν λόγον. **18** Καὶ τοὺς λέγει· «Καὶ σεῖς εἴσθε ἀνίκανοι νὰ καταλάβετε; Ἀκόμη δὲν καταλαβαίνετε, ὅτι κάθε τι, ποὺ μπαινεῖ ἀπ' ἔξω στὸν ἄνθρωπο, δὲν μπορεῖ νὰ τὸν μολύνῃ (ἠθικῶς); **19** Διότι δὲν μπαινεῖ στὴν ψυχὴ του, ἀλλὰ στὴν κοιλιά. Ἀποβάλλεται μάλιστα (κατὰ τὸ περιττὸ καὶ ἀκάθαρτο μέρος)

εις τὴν κοιλιάν, καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται, καθαρίζον πάντα τὰ βρώματα. **20** Ἐλεγε δὲ ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορεύομενον, ἐκεῖνο κοινοὶ τὸν ἄνθρωπον. **21-22** Ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, φόνοι, κλοπαί, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς πονηρός, βλασφημία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη. **23** Πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται καὶ κοινοὶ τὸν ἄνθρωπον.

24 Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ μεθόρια Τύρου καὶ Σιδῶνος. Καὶ εἰσελθὼν εἰς οἰκίαν οὐδένα ἤθελε γνῶναι, καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν. **25** Ἀκούσασα γὰρ γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχε τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἐλθοῦσα προσέπεσε πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ. **26** Ἡ δὲ γυνὴ ἦν Ἑλληνίς, Συροφουινίκισσα τῶ γένει. Καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. **27** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· Ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα· οὐ γὰρ ἐστὶ καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ τοῖς κυναρίους βαλεῖν. **28** Ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει αὐτῷ· Ναί, Κύριε! Καὶ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης ἐσθίουσιν ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν παιδιῶν. **29** Καὶ εἶπεν αὐτῇ· Διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὕπαγε· ἐξελέλυθε τὸ δαιμόνιον ἐκ τῆς θυγατρὸς σου. **30** Καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς εὗρε τὸ παιδίον βεβλημένον ἐπὶ τὴν κλίνην καὶ τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός.

31 Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου καὶ Σιδῶνος ἦλθε πρὸς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων Δεκαπόλεως. **32** Καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν μογιλάον καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα. **33** Καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ' ἰδίαν ἔβαλε τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὕδατα αὐτοῦ, καὶ πτύσας ἤψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ. **34** καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐστέναξε καὶ λέγει αὐτῷ· Ἐφφαθά! Ὁ ἐστὶ, Διανοιχθήτω. **35** Καὶ εὐθέως διανοιχθησαν αὐτοῦ αἱ ἄκοαί καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς. **36** Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν.

στὸ ἀποχωρητήριον, ἀφήνοντας ἔτσι καθαρὲς ὅλες τίς τροφές (ποὺ κράτησε ὁ ὄργανισμός)». **20** Ἐπίσης ἔλεγε: «Ἐκεῖνο, ποὺ βγαίνει μέσα ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, ἐκεῖνο κάνει ἀκάθαρτο τὸν ἄνθρωπο. **21-22** Διότι μέσα ἀπὸ τὴν ψυχὴ τῶν ἀνθρώπων βγαίνουν οἱ κακὲς σκέψεις, μοιχεῖες, πορνεῖες, φόνοι, κλοπές, πλεονεξίες, πονηρίες, δόλος, ἀκολασία, φθόνος, διαβολὴ καὶ συκοφαντία, ὑπερηφάνεια, ἀφροσύνη. **23** Ὅλα αὐτὰ τὰ κακὰ βγαίνουν ἀπὸ μέσα καὶ κάνουν τὸν ἄνθρωπο ἀκάθαρτο».

Ἡ Συροφουινίκισσα (Χανααναία) καὶ θεραπεία τῆς θυγατέρας της

24 Σηκώθηκε δὲ ἀπὸ τὸν τόπο ἐκεῖνο καὶ πῆγε στὴν περιοχὴ τῆς Τύρου καὶ τῆς Σιδῶνος. Καὶ μῆκε σ' ἓνα σπίτι καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸ μάθῃ κανεὶς, ἀλλὰ δὲν μπόρεσε νὰ διαφύγῃ τὴν προσοχὴ. **25** Διότι μία γυναίκα, τῆς ὁποίας τὸ κορίτσι εἶχε πνεῦμα ἀκάθαρτο (δαιμόνιο), ὅταν ἄκουσε γι' αὐτόν, ἦλθε καὶ ἔπεσε στὰ πόδια του. **26** Αὐτὴ δὲ ἡ γυναίκα ἦταν εἰδωλολάτρισσα, καὶ στὴν καταγωγὴ Συροφουινίκισσα. Καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ βγάλῃ τὸ δαιμόνιο ἀπὸ τὴ θυγατέρα της. **27** Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς τῆς εἶπε: «Ἄφησε πρῶτα νὰ χορτάσουν τὰ τέκνα (δηλαδὴ οἱ Ἰσραηλῖτες). Διότι δὲν εἶναι σωστὸ νὰ πάρῃ κανεὶς τὸ ψωμὶ τῶν τέκνων καὶ νὰ τὸ ρίξῃ στὰ σκυλάκια». **28** Αὐτὴ δὲ ἀποκρίθηκε καὶ λέγει σ' αὐτόν: «Ναί, Κύριε! Ἄλλὰ καὶ τὰ σκυλάκια τρώγουν ἀπὸ τὰ ψίχουλα τῶν παιδιῶν, ποὺ πέφτουν κάτω ἀπὸ τὸ τραπέζι». **29** Τότε τῆς εἶπε: «Γι' αὐτὸ τὸ λόγο πήγαινε· τὸ δαιμόνιο ἔχει βγεῖ ἀπὸ τὴ θυγατέρα σου». **30** Καὶ ὅταν πῆγε στὸ σπίτι της, βρῆκε τὸ παιδί νὰ εἶναι ξαπλωμένο στὸ κρεβάτι (ἡσυχ) καὶ τὸ δαιμόνιο νὰ ἔχῃ βγεῖ.

Θεραπεία κωφαλάλου

31 Πάλι δὲ (ὁ Ἰησοῦς), ἀφοῦ ἔφυγε ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῆς Τύρου καὶ τῆς Σιδῶνος, ἦλθε πρὸς τὴ λίμνη τῆς Γαλιλαίας διὰ μέσου τῆς περιοχῆς τῆς Δεκαπόλεως. **32** Καὶ φέρουν σ' αὐτὸν ἓνα κωφάλαλο καὶ τὸν παρακαλοῦν νὰ θέσῃ ἐπάνω του τὸ χερί. **33** Καὶ ἀφοῦ τὸν πῆρε ἀπὸ τὸ πληθὺς ἰδιαιτέρως, ἔβαλε τὰ δάκτυλά του στὰ αὐτιά τοῦ κωφαλάλου, καὶ ἀφοῦ ἔφτυσε, μὲ τὸ σάλιο στὸ δάχτυλο ἄγγιξε τὴ γλῶσσα του, **34** ὕψωσε δὲ στὸν οὐρανὸν τὰ μάτια καὶ στέναξε καὶ λέγει σ' αὐτόν: «Ἐφφαθά!», ποὺ σημαίνει, «Ἄνοιξε!». **35** Καὶ ἀμέσως ἄνοιξαν τὰ αὐτιά του καὶ λύθηκε ἡ δεμένη γλῶσσα του καὶ μιλοῦσε κανονικά. **36** Καὶ τοὺς διέταξε νὰ μὴ τὸ εἰποῦν σὲ κανένα. Ἄλλ' ὅσο αὐτὸς τοὺς

Ὅσον δὲ αὐτὸς αὐτοῖς διεστέλλετο, μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον. **37** Καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήθισοντο λέγοντες· Καλῶς πάντα πεποίηκε· καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν καὶ τοὺς ἀλάλους λαλεῖν.

8 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις πάλιν πολλοῦ ὄχλου ὄντος καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσι, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ λέγει αὐτοῖς· **2** Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἦδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσί μοι καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι· **3** καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστευσι εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ· τινὲς γὰρ αὐτῶν ἀπὸ μακρόθεν ἦκασιν. **4** Καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Πόθεν τούτους δυνησεται τις ὡδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας; **5** Καὶ ἐπρώτα αὐτούς· Πόσους ἔχετε ἄρτους; Οἱ δὲ εἶπον· ἑπτὰ. **6** Καὶ παρήγγειλε τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα παρατιθῶσι· καὶ παρέθηκεν τῷ ὄχλῳ. **7** Καὶ εἶχον ἰχθύδια ὀλίγα. Καὶ αὐτὰ εὐλογήσας εἶπε παρατιθέσθαι καὶ αὐτά. **8** Ἐφαγον δὲ καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦσαν περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας. **9** Ἦσαν δὲ ὡς τετρακισχίλιοι. Καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς. **10** Καὶ ἐμβὰς εὐθύς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθά.

11 Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἤρξαντο συζητεῖν αὐτῷ. ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν. **12** Καὶ ἀναστενάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ λέγει· Τί ἡ γενεὰ αὕτη σημεῖον ἐπιζητεῖ; Ἄμην λέγω ὑμῖν, εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον. **13** Καὶ ἀφεις αὐτούς εἰς τὸ πλοῖον ἀπῆλθε πάλιν.

14 Καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἓνα ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. **15** Καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς λέγων· Ὅρατε, βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ τῆς ζύμης Ἡρώδου. **16** Καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους λέγοντες ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχομεν. **17** Καὶ γνοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· Τί διαλογίζεσθε ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; Οὐπω νοεῖτε οὐδὲ συνιετε;

διέτασσε, τόσο περισσότερο τὸ διακήρυτταν. **37** Καὶ πάρα πολὺ ἐκπλήσσονταν καὶ ἔλεγαν· «Ὅλα τὰ ἔκανε καλὰ. Καὶ τοὺς κωφοὺς κάνει νὰ ἀκούουν, καὶ τοὺς βωβοὺς νὰ μιλοῦν».

Τὸ θαῦμα τοῦ χορτασμοῦ τῶν τετρακισχιλίων ἀνδρῶν

8 Ἐκεῖνες τὶς ἡμέρες, ἐπειδὴ πάλι ἦταν πολὺς λαὸς καὶ δὲν εἶχαν τί νὰ φᾶνε, ὁ Ἰησοῦς κάλεσε τοὺς μαθητάς του καὶ τοὺς λέγει· **2** «Σπλαγχνίζομαι τὸ λαὸ, διότι τρεῖς ἡμέρες τώρα εἶναι μαζί μου καὶ δὲν ἔχουν τί νὰ φᾶνε. **3** Καὶ ἂν τοὺς ἀφήσω νὰ φύγουν νηστικοὶ γιὰ τὰ σπίτια τους, θὰ παραλύσουν στὸ δρόμο. Μερικοὶ μάλιστα ἀπ' αὐτοὺς ἔχουν ἔλθει ἀπὸ μακριά». **4** Τοῦ εἶπαν τότε οἱ μαθηταὶ του· «Ἀπὸ ποῦ θὰ μπορέση κανεὶς νὰ τοὺς χορτάση μὲ φωμιὰ ἐδῶ στὴν ἔρημο;». **5** Τοὺς ρώτησε τότε· «Πόσα φωμιὰ ἔχετε;». Αὐτοὶ δὲ εἶπαν· «Ἐπτὰ». **6** Πρόσταξε τότε τὸ λαὸ νὰ καθήσουν στὸ ἔδαφος. Καὶ ἀφοῦ πῆρε τὰ ἑπτὰ φωμιὰ, ἔκανε εὐχαριστήρια προσευχή, ἔκοψε καὶ ἔδινε στοὺς μαθητάς του γιὰ νὰ τὰ παραθέτουν. Καὶ τὰ παρέθεσαν στὸ πλῆθος. **7** Εἶχαν καὶ λίγα φαράκια. Ἀφοῦ δὲ εὐλόγησε καὶ αὐτά, εἶπε νὰ παραθέσουν καὶ αὐτά. **8** Ἐφαγον δὲ καὶ χορτάσαν. Σήκωσαν μάλιστα ἑπτὰ καλάθια περισσεύματα ἀπὸ τὰ κομμάτια. **9** Ἦταν δὲ περίπου τέσσερες χιλιάδες. Ἐπειτα τοὺς ἄφησε νὰ φύγουν. **10** Καὶ ἀμέσως μῆκε στὸ πλοῖο μαζί μὲ τοὺς μαθητάς του καὶ ἦλθε στὰ μέρη Δαλμανουθά.

Οἱ Φαρισαῖοι προκαλοῦν τὸν Ἰησοῦ νὰ δεῖξῃ σημεῖο

11 Καὶ βγήκαν οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἄρχισαν νὰ συζητοῦν μαζί του. Καὶ τοῦ ζητοῦσαν σημεῖο (θαῦμα) ἀπὸ τὸν οὐρανὸ, δοκιμάζοντας αὐτόν. **12** Ἀναστενάξε δὲ βαθεῖα καὶ λέγει· «Γιατί αὕτη ἡ γενεὰ ζητεῖ σημεῖο; Ἀληθινὰ σὰς λέγω, δὲν θὰ δοθῇ σ' αὕτη τῇ γενεᾷ σημεῖο». **13** Καὶ τοὺς ἄφησε καὶ μῆκε στὸ πλοῖο καὶ πῆγε πάλι ἀπέναντι.

Προσέχετε ἀπὸ τὴν κακὴ ζύμη

14 Λησιμόνησαν δὲ (οἱ μαθηταὶ) νὰ πάρουν φωμιὰ. Καὶ δὲν εἶχαν μαζί τους στὸ πλοῖο παρὰ ἓνα φωμί. **15** Καὶ τοὺς ἐριστοῦσε τὴν προσοχὴ λέγοντας· «Ἀνοίξετε τὰ μάτια σας καὶ προσέχετε ἀπὸ τὸ προζύμι τῶν Φαρισαίων καὶ τὸ προζύμι τοῦ Ἡρώδη». **16** Συζητοῦσαν δὲ μετὰ ξύ τους λέγοντας· «Ψωμιὰ δὲν ἔχομεν». **17** Ἀντιληφθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς λέγει σ' αὐτούς· «Γιατί συζητεῖτε, ὅτι δὲν ἔχετε φωμιὰ; Ἀκόμη δὲν

Ἐπι πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν; **18** Ὁφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε, καὶ ὠτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε; Καὶ οὐ μνημονεύετε, **19** ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους, καὶ πόσους κοφίνους κλασμάτων πλήρεις ἦρατε; Λέγουσιν αὐτῷ· Δώδεκα. **20** Ὅτε δὲ τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς τετρακισχιλίους, πόσων σπυρίδων πληρώματα κλασμάτων ἦρατε; Οἱ δὲ εἶπον· ἑπτὰ. **21** Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Οὐπω συνιέτε;

22 Καὶ ἔρχεται εἰς Βηθσαϊδᾶ. Καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλὸν καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἀψηται. **23** Καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης, καὶ πύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθείς τὰς χεῖρας αὐτῷ ἐπηρώτα αὐτὸν εἰ τι βλέπει. **24** Καὶ ἀναβλέψας ἔλεγε· Βλέπω τοὺς ἀνθρώπους ὡς δένδρα περιπατοῦντας. **25** Εἶτα πάλιν ἐπέθηκε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι, καὶ ἀποκατεστάθη, καὶ ἐνέβλεψε τηλαυγῶς ἅπαντας. **26** Καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ λέγων· Μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς μηδὲ εἴπηρς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ.

27 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας Καισαρείας τῆς Φιλίππου. Καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητάς αὐτοῦ λέγων αὐτοῖς· Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; **28** Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν, καὶ ἄλλοι Ἥλιον, ἄλλοι δὲ ἓνα τῶν προφητῶν. **29** Καὶ αὐτὸς λέγει αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ Χριστός. **30** Καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέγωσι περὶ αὐτοῦ.

ἐννοεῖτε καὶ δὲν καταλαβαίνετε; Ἀκόμη ἢ ψυχὴ σας εἶναι σὲ κατάστασι σκληρόνσεως καὶ σκοτισμοῦ; **18** Ἐνῶ ἔχετε μάτια, δὲν βλέπετε, καὶ ἐνῶ ἔχετε αὐτιά, δὲν ἀκούετε; Καὶ δὲν ἐνθυμεῖσθε, **19** ποῦ ἔκοφα τὰ πέντε ψωμιά γιὰ τοὺς πέντε χιλιάδες ἄνδρες, καὶ πόσα κοφίνια γεμᾶτα ἀπὸ κομμάτια σηκώσατε;». Τοῦ λέγουν· «Δώδεκα». **20** Ὅταν δὲ ἔκοφα τὰ ἑπτὰ ψωμιά γιὰ τοὺς τέσσερες χιλιάδες ἄνδρες, πόσα κοφίνια γεμᾶτα ἀπὸ κομμάτια σηκώσατε;». Αὐτοὶ δὲ εἶπαν· «Ἑπτὰ». **21** Τότε τοὺς λέγει· «Ἀκόμη δὲν καταλαβαίνετε (ὅτι δὲν σᾶς μίλησα γιὰ ὑλικὸ προζύμι, ἀλλὰ γιὰ τὴν κακὴ ἐπίδρασι τῶν Φαρισαίων καὶ τοῦ Ἡρώδη);».

Θαῦμα σταδιακῆς θεραπείας τυφλοῦ

22 Πηγαίνει κατόπιν στὴ Βηθσαϊδᾶ καὶ τοῦ φέρουν ἓνα τυφλὸ καὶ τὸν παρακαλοῦν νὰ τὸν ἀγγίξῃ. **23** Τότε ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι τὸν τυφλὸ καὶ τὸν ἔβγαλε ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό, καὶ ἀφοῦ ἔφτυσε στὰ μάτια του, ἔθεσε τὰ χέρια του ἐπάνω του καὶ τὸν ρωτοῦσε, ἐὰν βλέπῃ τίποτε. **24** Καὶ ἐκεῖνος κοίταξε καὶ εἶπε· «Βλέπω τοὺς ἀνθρώπους νὰ περιπατοῦν, ἀλλὰ τοὺς βλέπω ὡς δένδρα». **25** Ἐπειτα πάλι ἔθεσε τὰ χέρια του στὰ μάτια του καὶ τοῦ ἔδωσε τὸ φῶς του, καὶ ἔτσι ἀποκαταστάθηκε ἡ ὄρασί του, καὶ τοὺς εἶδε ὄλους καθαρά. **26** Καὶ τὸν ἔστειλε στὸ σπίτι του λέγοντας· «Οὔτε στὸ χωριὸ νὰ μπῆς, οὔτε σὲ κανένα κάτοικο τοῦ χωριοῦ νὰ ὁμιλήσῃς (γιὰ τὸ θαῦμα)».

Ἡ ὁμολογία τοῦ Πέτρου

27 Καὶ ἀναχώρησε ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ του γιὰ τὰ χωριά τῆς Καισαρείας τοῦ Φιλίππου. Καὶ στὸ δρόμο ρωτοῦσε τοὺς μαθητάς του λέγοντας σ' αὐτούς· «Ποίος λέγουν οἱ ἄνθρωποι ὅτι εἶμαι;». **28** Αὐτοὶ δὲ ἀποκρίθησαν· «Ἄλλοι λέγουν ὅτι εἶσαι ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, καὶ ἄλλοι ὁ Ἥλιος, καὶ ἄλλοι ἓνας (ἄλλος) ἀπὸ τοὺς προφῆτες». **29** Τότε αὐτὸς τοὺς λέγει· «Καὶ σεῖς ποίος λέγετε ὅτι εἶμαι;». Ἀποκρίθηκε δὲ ὁ Πέτρος καὶ τοῦ λέγει· «Σὺ εἶσαι ὁ Χριστός (ὁ Μεσσίας)». **30** Τοὺς διέταξε δέ, νὰ μὴν ὁμιλοῦν σὲ κανένα γι' αὐτὸν (ὅτι δηλαδὴ εἶναι ὁ Μεσσίας).

31 Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς ὅτι δεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι. 32 Καὶ παρρησία τὸν λόγον ἐλάλει. Καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ. 33 Ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐπετίμησε τῷ Πέτρῳ λέγων· Ὑπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ! Ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.

34 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθῆτω μοι. 35 Ὅς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν. 36 Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον ἔαν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; 37 Ἡ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; 38 Ὅς γὰρ ἔαν ἐπαισχυθῇ με καὶ τοὺς ἐμούς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἀμαρτωλῷ, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυθήσεται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.

9 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσὶ τινες τῶν ὧδε ἐσθηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἰδῶσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

2 Καὶ μεθ' ἡμέρας ἕξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μόνους. Καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, 3 καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο στίλβοντα, λευκὰ λίαν ὡς χιών, οἷα γραφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται οὕτω λευκᾶναι.

Ὁ Ἰησοῦς προλέγει τὸ πάθος καὶ τὴν ἀνάστασί του

31 Καὶ ἄρχισε νὰ τοὺς λέγῃ, ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πρόκειται νὰ πάθῃ πολλά, μάλιστα ν' ἀποδοκιμασθῇ ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ νὰ θανατωθῇ, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρες νὰ ἀναστῆθῃ. 32 Καὶ ἔλεγε αὐτὸ τὸ λόγο μὲ θάρρος (χωρὶς κανένα φόβο γιὰ τὰ πάθη καὶ τὸ θάνατο). Τότε ὁ Πέτρος τὸν πῆρε ἰδιαιτέρως καὶ ἄρχισε νὰ τὸν ἐπιπλήττῃ. 33 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ἀφοῦ γύρισε καὶ εἶδε τοὺς μαθητὰς του, ἐπέπληξε τὸν Πέτρο λέγοντας· «Φύγε ἀπὸ μπροστά μου, ἀντιρρησία! Διότι δὲν φρονεῖς τὰ ἀρεστὰ στὸ Θεό, ἀλλὰ τὰ ἀρεστὰ στοὺς ἀνθρώπους».

Οἱ ἀκόλουθοι τοῦ Ἰησοῦ σηκώνουν σταυρὸ

34 Τότε προσκάλεσε τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ μαζί μὲ τοὺς μαθητὰς του καὶ τοὺς εἶπε· «Ὅποιος θέλει νὰ μὲ ἀκολουθῇ, ἄς ἀπαρνηθῇ τὸν ἑαυτό του καὶ ἄς σηκώσῃ τὸ σταυρὸ του, καὶ ἔτσι ἄς μὲ ἀκολουθῇ. 35 Διότι, ὅποιος θὰ ἐπιδιώκῃ νὰ σώσῃ τὸν ἑαυτό του (ἀποφεύγοντας τὸ μαρτύριο), θὰ τὸν χάσῃ. Ἀντιθέτως, ὅποιος θὰ θυσιάσῃ τὸν ἑαυτό του γιὰ μένα καὶ τὸ εὐαγγέλιο, αὐτὸς θὰ τὸν σώσῃ. 36 Τί δὲ ὠφελεῖται ὁ ἄνθρωπος, ἔαν κερδίσῃ ὅλοκληρο τὸν κόσμον, ἀλλὰ χάσῃ τὸν ἑαυτό του; 37 Ἡ τί δύναται νὰ δώσῃ ὁ ἄνθρωπος ὡς ἀντίτιμο γιὰ τὸν ἑαυτό του; 38 Ὅποιος βεβαίως ἐντραπῇ γιὰ μένα καὶ τοὺς λόγους μου σ' αὐτὴ τῇ γενεᾷ τῇ μοιχαλίδα (τὴν ἄπιστη στὸν οὐράνιο Νυμφίο) καὶ ἀμαρτωλῇ, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ ἐντραπῇ γι' αὐτὸν ὅταν θὰ ἔλθῃ μὲ τὴ δόξα τοῦ Πατέρα του μαζί μὲ τοὺς ἁγίους ἀγγέλους».

9 Τοὺς ἔλεγε ἀκόμη· «Ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ὅτι εἶναι μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς, ποὺ βρίσκονται ἐδῶ, οἱ ὅποιοι δὲν θὰ γευθοῦν θάνατο μέχρι νὰ ἰδοῦν τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ νὰ ἔχῃ ἔλθει δυναμικὰ καὶ ἀποτελεσματικὰ (μὲ δύναμι ἐπιβολῆς, πράγμα ποὺ συνέβη τὸ 70 μ.Χ. μὲ τὴν ἄλωση τῆς Ἱερουσαλήμ, τῆ συντριβῆ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ τὴν κατῆσχυσι τῆς Ἐκκλησίας)».

Ἡ μεταμόρφωσι τοῦ Ἰησοῦ

2 Μετὰ ἕξι δὲ ἡμέρες ὁ Ἰησοῦς παραλαμβάνει τὸν Πέτρο καὶ τὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν Ἰωάννη καὶ τοὺς ἀνεβάζει σ' ἓνα ὑψηλὸ βουνὸ ἰδιαιτέρως μόνους. Καὶ μεταμορφώθηκε μπροστά τους. 3 Καὶ τὰ ἐνδύματά του ἔγιναν ἀστραφτερά, ὀλόλευκα ὡς τὸ χιόνι, τόσο λευκὰ ὅσο κανέ-

4 Καὶ ὤφθη αὐτοῖς Ἡλίας σὺν Μωυσεῖ, καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ. 5 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ· Ῥαββί, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· καὶ ποιήσωμεν σκηναὶς τρεῖς, σοὶ μίαν καὶ Μωυσεῖ μίαν καὶ Ἡλίᾳ μίαν. 6 Οὐ γὰρ ᾔδει τί λαλήσῃ· ἦσαν γὰρ ἐκφοβοί. 7 Καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς, καὶ ἦλθε φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· Ὁ ὕτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός· αὐτοῦ ἀκούετε. 8 Καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι οὐκέτι οὐδένα εἶδον, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν.

9 Καταβαινόντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους διεστέλατο αὐτοῖς ἵνα μηδεὶ διηγῆσονται ἅ εἶδον, εἰ μὴ ὅταν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ. 10 Καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν, πρὸς ἑαυτοὺς συζητοῦντες τί ἐστὶ τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. 11 Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, ὅτι λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι Ἡλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; 12 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ἡλίας μὲν ἐλθὼν πρῶτον ἀποκαθιστᾷ πάντα· καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἵνα πολλὰ πάθη καὶ ἐξουδενωθῆ; 13 Ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ Ἡλίας ἐλήλυθε, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν, καθὼς γέγραπται ἐπ' αὐτόν.

14 Καὶ ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶδεν ὄχλον πολλὸν περὶ αὐτοῦ, καὶ γραμματεῖς συζητοῦντας αὐτοῖς. 15 Καὶ εὐθέως πᾶς ὁ ὄχλος ἰδόντες αὐτὸν ἐξεθαμβήθησαν, καὶ προστρέχοντες ἠσπάζοντο αὐτόν. 16 Καὶ ἐπηρώτησε τοὺς γραμματεῖς· Τί συζητεῖτε πρὸς αὐτούς; 17 Καὶ ἀποκριθεὶς εἰς ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπε· Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρὸς σε, ἔχοντα πνεῦμα ἀλαλον. 18 Καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται. Καὶ εἶπον τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ ἴσχυσαν.

νας βαφέας στῆ γῆ δὲν θά μπορούσε νὰ τὰ λευκάνῃ. 4 Καὶ ἐφανίσθηκε σ' αὐτοὺς ὁ Ἡλίας μαζί μὲ τὸ Μωυσῆ, καὶ συνωμιλοῦσαν μὲ τὸν Ἰησοῦ. 5 Τότε δὲ ὁ Πέτρος λέγει στὸν Ἰησοῦ· «Διδάσκαλε, εἶναι καλὸ νὰ μείνωμε ἐδῶ. Καὶ νὰ κάνωμε τρεῖς σκηνές, μία γιὰ σένα καὶ μία γιὰ τὸ Μωυσῆ καὶ μία γιὰ τὸν Ἡλία. 6 Δὲν ἤξερε δὲ τί νὰ εἰπῆ, διότι εἶχαν κυριευθῆ ἀπὸ φόβο (ποῦ παρέλυε τὴ σκέψι). 7 Ἦλθε δὲ σύννεφο καὶ τοὺς σκέπασε, καὶ ἀπὸ τὸ σύννεφο ἦλθε φωνὴ ποῦ ἔλεγε: Αὐτὸς εἶναι ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός· σ' αὐτὸν νὰ ὑπακούετε. 8 Καὶ ξαφνικά, ὅταν κοίταξαν γύρω τους, δὲν εἶδαν πλέον κανένα, ἀλλὰ μόνον τὸν Ἰησοῦ μαζί τους.

Ἐρώτησι τῶν μαθητῶν γιὰ τὸν Ἡλία καὶ ἀπάντησι τοῦ Ἰησοῦ

9 Ὅταν δὲ κατέβαιναν ἀπὸ τὸ ὄρος, τοὺς ἔδωσε ἐντολὴ νὰ μὴ διηγηθοῦν σὲ κανένα αὐτὰ ποῦ εἶδαν, παρὰ ὅταν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀναστῆ ἐκ νεκρῶν. 10 Καὶ τήρησαν τὴν ἐντολή, καὶ μεταξὺ τους συζητοῦσαν τί σημαίνει τὸ ν' ἀναστῆθῆ ἐκ νεκρῶν. 11 Τὸν ρωτοῦσαν δὲ λέγοντας: «Γιὰτί οἱ γραμματεῖς λέγουν, ὅτι πρῶτα (πρὶν ἀπὸ τὸ Μεσσία) πρόκειται νὰ ἐλθῆ ὁ Ἡλίας;». 12 Αὐτὸς δὲ ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε: «Ὁ Ἡλίας βεβαίως ἔρχεται πρῶτα καὶ τὰ τακτοποιεῖ ὅλα. Ἀλλὰ (ἀφοῦ τὰ τακτοποιεῖ ὅλα) πῶς εἶναι γραμμένο γιὰ τὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου νὰ πάθῃ πολλὰ καὶ νὰ θανατωθῆ; (Ἄρα ὁ Ἡλίας ἔρχεται πρῶτα ἀπὸ τὸ Μεσσία στῆ δευτέρα παρουσία, ὅχι στὴν πρώτη). 13 Ἐν τούτοις σὰς λέγω, ὅτι καὶ ἔχει ἐλθεῖ ὁ Ἡλίας (ἕνας ἄλλος Ἡλίας, ὁ πρόδρομος Ἰωάννης), καὶ τοῦ ἔκαναν ὅσα θέλησαν, καθὼς εἶναι γραμμένο γι' αὐτόν (στὸ βιβλίο τοῦ Θεοῦ στὸν οὐρανὸ)».

Θεραπεία δαιμονιζομένου κωφαλάλου παιδιοῦ

14 Ὅταν δὲ ἔφθασε ἐκεῖ, ποῦ ἦταν οἱ (ἄλλοι) μαθηταί, εἶδε πλῆθος μεγάλο γύρω ἀπ' αὐτούς, καὶ γραμματεῖς νὰ συζητοῦν μ' αὐτούς. 15 Καὶ ἀμέσως ὄλος ὁ λαός, ὅταν τὸν εἶδε, θαμβώθηκε, καὶ ἔτρεχαν καὶ τὸν χαιρέτιζαν. 16 Ρώτησε δὲ τοὺς γραμματεῖς: «Τί συζητεῖτε μ' αὐτούς;». 17 Τότε μίλησε ἕνας ἀπὸ τὸ πλῆθος καὶ εἶπε: «Διδάσκαλε, ἔφερα τὸν υἱό μου σὲ σένα, ποῦ ἔχει πνεῦμα (δαιμόνιο), ποῦ τοῦ ἀφῆρεσε τὴ λαλιά. 18 Καὶ ὅπου τὸν πιάσῃ, τὸν ρίχνει κάτω καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τὰ δόντια του καὶ ξεραινεται. Καὶ εἶπα στοὺς μαθητάς σου νὰ τὸ

1. Βλέπε τὸ Ἦσ. μβ' 1 ὅπως παρατίθεται στὸ Μαθθ. εβ' 18.

19 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγει· Ὡ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; Ἔως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; Φέρετε αὐτὸν πρὸς με. 20 Καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν. Καὶ ἰδὼν αὐτὸν εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπάραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων. 21 Καὶ ἐπηρώτησε τὸν πατέρα αὐτοῦ· Πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; Ὁ δὲ εἶπε· Παιδιόθεν. 22 Καὶ πολλάκις αὐτὸν καὶ εἰς πῦρ ἔβαλε καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν. Ἄλλ' εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς. 23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ τὸ εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. 24 Καὶ εὐθέως κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου μετὰ δακρύων ἔλεγε· Πιστεύω, Κύριε· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ. 25 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, ἐπέτιμησε τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ· Τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφόν, ἐγὼ σοὶ ἐπιτάσσω· ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. 26 Καὶ κράξαν καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτὸν ἐξήλθε, καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός, ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. 27 Ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας αὐτὸν τῆς χειρὸς ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη. 28 Καὶ εἰσελθόντα αὐτὸν εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπηρώτων αὐτόν κατ' ἰδίαν, ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; 29 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελεῖν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ.

30 Καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οὐκ ἠθέλεν ἵνα τις γνῷ. 31 Ἐδίδασκε γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. 32 Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥήμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

33 Καὶ ἦλθεν εἰς Καπερναοῦμ. Καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος ἐπηρώτα αὐτούς· Τί ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς ἑαυτοὺς διελογίζεσθε; 34 Οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ τίς μείζων. 35 Καὶ καθίσας ἐφώνησε τοὺς δώδεκα καὶ λέγει αὐτοῖς·

βγάλουν, ἀλλὰ δὲν μπόρεσαν». 19 Αὐτὸς δὲ ἀποκρινόμενος σ' αὐτὸν λέγει· «Ὡ γενεὰ ἄπιστη, ἕως πότε θὰ εἶμαι μαζί σας; Ἔως πότε θὰ σᾶς ἀνέχωμαι; Φέрте τον σὲ μένα». 20 Καὶ τὸν ἔφεραν σ' αὐτόν. Καὶ ὅταν τὸ πνεῦμα (τὸ δαιμόνιο) τὸν εἶδε, ἀμέσως τὸν τάρραξε (τὸν δαιμονισμένο) μὲ σπασμούς, καὶ ἔπεσε στῆ γῆ καὶ κυλιόταν καὶ ἄφριζε. 21 Ρώτησε δὲ (ὁ Ἰησοῦς) τὸν πατέρα του· «Ἀπὸ πότε τοῦ συμβαίνει αὐτό;». Αὐτὸς δὲ εἶπε· «Ἀπὸ τὴν παιδικὴ ἡλικία (ἀπὸ μικρὸ παιδί)». 22 Πολλὲς δὲ φορὲς τὸν ἔριξε καὶ στῆ φωτιά καὶ στὰ νερά, γιὰ νὰ τὸν θανατώσῃ. Ἄλλ' ἂν μπορῆς νὰ κάνῃς κάτι, λυπήσου μας καὶ βοήθησέ μας». 23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε τὸ ἂν δύνασαι νὰ πιστεύσης, ὅλα εἶναι δυνατὰ σ' ἐκεῖνον ποὺ πιστεύει. 24 Ἀμέσως τότε ὁ πατέρας τοῦ παιδιοῦ φώναξε δυνατὰ καὶ εἶπε μὲ δάκρυα· «Πιστεύω, Κύριε. Βοήθησε στὴν ἀπιστία μου». 25 Ὅταν δὲ εἶδε ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ἔτρεχε καὶ συγκεντρωνόταν πλήθος, πρόσταξε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτο λέγοντας σ' αὐτό· «Πνεῦμα ἄλαλο καὶ κωφό, ἐγὼ σὲ διατάσσω· νὰ βγῆς ἀπ' αὐτὸν καὶ νὰ μὴ ξαναμπῆς σ' αὐτόν». 26 Καὶ ἀφοῦ ἔβγαλε κραυγὴ καὶ τὸν συντάρραξε πολὺ, βγήκε, καὶ ἔγινε σὰν νεκρός, ὥστε πολλοὶ νὰ λέγουν, ὅτι πέθανε. 27 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τὸν ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν σήκωσε καὶ ἀνωρθώθηκε. 28 Καὶ ὅταν αὐτὸς (ὁ Ἰησοῦς) μπῆκε σὲ κάποιο σπίτι, τὸν ρώτησαν οἱ μαθηταὶ τοῦ ἰδιαιτέρως· «Γιατί ἐμεῖς δὲν μπορέσαμε νὰ τὸ βγάλωμε;». 29 Καὶ τοὺς ἀπάντησε· «Αὐτὸ τὸ εἶδος (τῶν δαιμόνων) δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ βγῆ μὲ τίποτε, παρὰ μὲ προσευχὴ καὶ νηστεία».

Δεύτερη πρόρρησι τοῦ πάθους καὶ τῆς ἀναστάσεως

30 Ἄφοῦ δὲ ἔφυγαν ἀπ' ἐκεῖ, πορεύονταν διὰ μέσου τῆς Γαλιλαίας καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸ μάθῃ κανεὶς. 31 Μιλοῦσε δὲ στοὺς μαθητὰς του καὶ τοὺς ἔλεγε, ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σὲ λίγο θὰ παραδοθῆ σὲ χεῖρια ἀνθρώπων, καὶ θὰ τὸν θανατώσουν, καὶ τὴν τρίτῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὸ θάνατο θ' ἀναστηθῆ. 32 Ἄλλ' αὐτοὶ δὲν καταλάβαιναν αὐτὸ τὸ λόγο, καὶ ὥστόσο δίσταζαν νὰ τὸν ρωτήσουν.

Ποῖός εἶναι ἀνώτερος

33 Καὶ ἔφθασε στὴν Καπερναοῦμ. Καὶ ὅταν ἦλθε στὸ σπίτι, τοὺς ρώτησε· «Τί συζητοῦσατε στὸ δρόμο μεταξύ σας;». 34 Ἄλλ' αὐτοὶ σιωποῦσαν. Διότι στὸ δρόμο συζήτησαν, ποῖός (μεταξύ τους) εἶναι ἀνώτερος. 35 Κάθησε τότε καὶ φώναξε τοὺς δώδεκα καὶ τοὺς λέγει· «Ὅποιος θέλει νὰ εἶναι πρῶτος, πρέπει νὰ εἶναι τελευταῖος ἀπ' ὅλους καὶ ὑπηρετῆς ὅλων». 36 Ὑστερα πῆρε ἕνα παιδί καὶ τὸ ἔστρεψε μπροστὰ τοὺς καὶ τὸ ἀγκάλιασε καὶ τοὺς εἶπε· 37 «Ὅποιος θὰ τιμῆσῃ ἕνα τέτοιο

Εἰ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος καὶ πάντων διάκονος. **36** Καὶ λαβὼν παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ εἶπεν αὐτοῖς· **37** Ὃς ἐὰν ἐν τῶν τοιούτων παιδίων δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, οὐκ ἐμὲ δέχεται, ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με.

38 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰωάννης λέγων· Διδάσκαλε, εἶδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν, καὶ ἐκώλυσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν. **39** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· Μὴ κωλύετε αὐτόν· οὐδεὶς γάρ ἐστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου καὶ δυνησεται ταχὺ κακολογησαί με. **40** Ὃς γὰρ οὐκ ἔστι καθ' ὑμῶν¹, ὑπὲρ ὑμῶν¹ ἐστιν. **41** Ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν τῷ ὀνόματί μου, ὅτι Χριστοῦ ἐστε, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

42 Καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, καλὸν ἐστὶν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περικείται λίθος μυλικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν. **43** Καὶ ἐὰν σκανδαλίξῃ σε ἡ χεὶρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν· καλὸν σοὶ ἐστὶ κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον. **44** ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. **45** Καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίξῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλὸν σοὶ ἐστὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλόν, ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον. **46** ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. **47** Καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμὸς σου σκανδαλίξῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλὸν σοὶ ἐστὶ μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἢ τοὺς δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός, **48** ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.

1. Ὑπάρχει καὶ ἡ γραφή, ἡμῶν

παιδὶ στὸ ὄνομά μου (γιά μένα), ἐμένα τιμᾷ. Καὶ ὅποιος θὰ τιμῆσῃ ἐμένα, δὲν τιμᾷ ἐμένα, ἀλλ' αὐτὸν ποὺ με ἀπέστειλε».

Ἄποιος δὲν εἶναι ἐναντίον σας εἶναι μαζί σας

38 Ἐλαβε τὸ λόγο ὁ Ἰωάννης καὶ τοῦ εἶπε· «Διδάσκαλε, εἶδαμε κάποιον νὰ βγάξῃ δαιμόνια μὲ τὸ ὄνομά σου, ἀλλὰ δὲν μᾶς ἀκολουθεῖ, καὶ τὸν ἐμποδίσαμε, ἀκριβῶς διότι δὲν μᾶς ἀκολουθεῖ». **39** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· «Μὴ τὸν ἐμποδίσετε. Διότι δὲν ὑπάρχει κανεὶς, ποὺ θὰ κἀνθῃ θαῦμα μὲ τὸ ὄνομά μου καὶ θὰ μπορέσῃ γρηγόρα νὰ με κακολογήσῃ. **40** Ὃποιος δὲ δὲν εἶναι ἐναντίον σας, εἶναι μὲ τὸ μέρος σας. **41** Καὶ ὅποιος θὰ σᾶς ποτίσῃ ἓνα ποτήρι νερὸ στὸ ὄνομά μου, διότι δηλαδὴ εἶσθε τοῦ Χριστοῦ, ἀληθινὰ σᾶς λέγω, δὲν θὰ χάσῃ τὸ μισθὸ του».

Περὶ σκανδαλοποιῶν καὶ σκανδαλιζομένων

42 «Καὶ ὅποιος θὰ σκανδαλίσῃ ἓνα ἀπὸ τοὺς μικροὺς τούτους, ποὺ πιστεύουν σ' ἐμένα, συμφέρεῖ σ' αὐτὸν μᾶλλον νὰ κρεμασθῇ γύρω ἀπὸ τὸ λαϊμὸ του μία μυλόπετρα καὶ νὰ ριφθῇ στὴ θάλασσα. **43** Καὶ ἂν σὲ σκανδαλίξῃ τὸ χεῖρι σου, ἀπόκοφέ το. Σὲ συμφέρεῖ νὰ εἰσέλθῃς στὴ ζωὴ κυλός, παρὰ ἔχοντας τὰ δύο χεῖρια νὰ πᾶς στὴ γέεννα, στὴ φωτιά τὴν ἄσβεστη (στὴν Κόλασι), **44** ὅπου τὸ σκουλήκι, ποὺ θὰ τοὺς τρώγῃ, δὲν πεθαίνει, καὶ ἡ φωτιά δὲν σβῆνει. **45** Καὶ ἂν τὸ πόδι σου σὲ σκανδαλίξῃ, ἀπόκοφέ το. Σὲ συμφέρεῖ νὰ εἰσέλθῃς στὴ ζωὴ κουτσός, παρὰ ἔχοντας τὰ δύο πόδια νὰ ριφθῆς στὴ γέεννα, στὴ φωτιά τὴν ἄσβεστη (στὴν Κόλασι), **46** ὅπου τὸ σκουλήκι, ποὺ θὰ τοὺς τρώγῃ, δὲν πεθαίνει, καὶ ἡ φωτιά δὲν σβῆνει. **47** Καὶ ἂν τὸ μάτι σου σὲ σκανδαλίξῃ, βγάλε το. Σὲ συμφέρεῖ νὰ εἰσέλθῃς στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μονόφθαλμος, παρὰ ἔχοντας τοὺς δύο ὀφθαλμοὺς νὰ πᾶς στὴν πύρινη γέεννα (στὴν Κόλασι), **48** ὅπου τὸ σκουλήκι, ποὺ θὰ τοὺς τρώγῃ, δὲν πεθαίνει, καὶ ἡ φωτιά δὲν σβῆνει (Μὲ πρόσωπα δηλαδὴ, ποὺ μᾶς σκανδαλίζουν, ὅσο χρήσιμα καὶ προσφιλῆ καὶ ἂν εἶναι, συμφέρεῖ νὰ διακόπτωμε σχέσεις γιὰ νὰ μὴ κολασθοῦμε)».

49 Πᾶς γὰρ πυρὶ ἀλισθήσεται, καὶ πᾶσα θυσία ἀλί ἀλισθήσεται. 50 Καλὸν τὸ ἄλας· ἐὰν δὲ τὸ ἄλας ἀναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; Ἐχετε ἐν ἑαυτοῖς ἄλας καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

10 Καὶ ἐκείθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας διὰ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ συμπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν, καὶ ὡς εἰώθει, πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς. 2 Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι ἐπηρώτων αὐτόν εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι, πειράζοντες αὐτόν. 3 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Τὶ ὑμῖν ἐνετείλατο Μωυσῆς; 4 Οἱ δὲ εἶπον· Ἐπέτρεψε Μωυσῆς βιβλίον ἀποστασίου γράψαι καὶ ἀπολῦσαι. 5 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην. 6 Ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς ὁ Θεός. 7 Ἐνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ 8 καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Ὡστε οὐκέτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ μία σὰρξ. 9 Ὁ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. 10 Καὶ εἰς τὴν οἰκίαν πάλιν οἱ μαθηταὶ περὶ τούτου ἐπηρώτων αὐτόν, 11 καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὅς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται ἐπ' αὐτήν. 12 Καὶ ἐὰν γυνὴ ἀπολύσασα τὸν ἄνδρα γαμηθῇ ἄλλω, μοιχᾶται.

13 Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδιὰ, ἵνα αὐτῶν ἄψηται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖς προσφέρουσιν. 14 Ἴδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς

Ἀλάτισμα γιὰ τὴν ἀποφυγὴ σήμεως καὶ ρίψεως στὴ φωτιά

49 «Κάθε δὲ ἄνθρωπος ἐξ αἰτίας τῆς φωτιάς (τῆς Κολάσεως) πρέπει νὰ ἀλατισθῇ (γιὰ νὰ μὴ πάθῃ σήφι καὶ πεταχθῇ στὴ φωτιά), ὅπως κάθε θυσιαζόμενο ζῶο πρέπει νὰ ἀλατισθῇ καλὰ. 50 Χρήσιμο εἶναι τὸ ἀλάτι. Ἄλλ' ἂν τὸ ἀλάτι χάσῃ τὴν ἀλμύρα του, μὲ τί θὰ τὸ κάνετε νὰ τὴν ἀποκτήσῃ πάλι; Νὰ ἔχετε στοὺς ἑαυτοὺς σας ἀλάτι (ἀρετές), καὶ ἔτσι νὰ ἔχετε μετὰ τὴν ἀλάτι (ἀρετές), ἀλλοίως, ἂν ἀπὸ τὴν ἀλάτι σας σχέσεις κινδυνεύετε νὰ χάσετε τὴν ἀρετὴν καὶ νὰ ὑποστῆτε ἠθικὴν σήφι, διακώφετε τὴν σχέσιν.»

Περὶ γάμου καὶ διαζυγίου

10 Σηκώθηκε δὲ ἀπ' ἐκεῖ (ὁ Ἰησοῦς) καὶ ἦλθε εἰς τὴν περιοχὴ τῆς Ἰουδαίας, περνώντας ἀπὸ τὴν περιοχὴ πέρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη. Καὶ συρρέουν πάλι πλήθη πρὸς αὐτόν. Καὶ ὅπως συνήθιζε, πάλιν τοὺς δίδασκε. 2 Καὶ προσῆλθαν οἱ Φαρισαῖοι καὶ τὸν ρωτοῦσαν, δοκιμάζοντες αὐτόν, ἂν ἐπιτρέπεται στὸν ἄνδρα νὰ χωρίσῃ τὴν γυναῖκα του. 3 Αὐτὸς δὲ ἀποκρίθη καὶ τοὺς εἶπε· «Τὶ σὰς διέταξε ὁ Μωυσῆς;». 4 Αὐτοὶ δὲ εἶπαν· «Ὁ Μωυσῆς ἐπέτρεψε νὰ γράψῃ (ὁ ἄνδρας καὶ νὰ δώσῃ) βεβαίωσι διαζυγίου καὶ τότε νὰ τὴν χωρίσῃ». 5 Τότε δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· «Ἐξ αἰτίας τῆς σκληροκαρδίας σας (ὁ Μωυσῆς) ἔγραψε γιὰ σὰς αὐτὴ τὴν ἐντολήν. 6 Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ὅμως, κατὰ τὴν δημιουργίαν, ὁ Θεὸς τοὺς δημιούργησε ἄνδρα (ἕνα ἄνδρα) καὶ γυναῖκα (μία γυναῖκα). 7 Γι' αὐτὸ θ' ἀφήσῃ ὁ ἄνθρωπος τὸν πατέρα του καὶ τὴν μητέρα καὶ θὰ προσκολληθῇ εἰς τὴν γυναῖκα του, 8 καὶ θὰ γίνουσι οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Ὡστε δὲν εἶναι πλέον δύο, ἀλλὰ μία σάρκα (ἕνα σῶμα). 9 Ἐκεῖνο λοιπὸν, ποῦ ὁ Θεὸς ἔζευξε μὲ τὸ ἄλλο, ἄνθρωπος νὰ μὴ τὸ χωρίσῃ. 10 Πάλιν δὲ στὸ σπῆναι γιὰ τὸ αὐτὸ θέμα τὸν ρώτησαν οἱ μαθηταὶ του 11 καὶ τοὺς λέγει· «Ὅποιος θὰ χωρίσῃ τὴν γυναῖκα του καὶ θὰ πάρῃ ἄλλην, διαπράττει μοιχεύει ἐξ αἰτίας τῆς». 12 Ἐπίσης, ἂν γυναῖκα χωρίσῃ τὸν ἄνδρα τῆς καὶ πάρῃ ἄλλον, διαπράττει μοιχεύει.»

Ὁ Ἰησοῦς εὐλογεῖ τὰ παιδιὰ

13 Τοῦ ἔφεραν δὲ παιδιὰ, γιὰ νὰ θέσῃ ἐπάνω τους τὰ χέρια του (καὶ ἔτσι νὰ τὰ εὐλογῆσῃ), ἀλλ' οἱ μαθηταὶ ἐπέπλητταν αὐτοὺς ποῦ τὰ ἔφεραν. 14 Ὁ Ἰησοῦς ὅμως, ὅταν τὸ εἶδε, ἀγανάκτησε καὶ τοὺς εἶπε· «Ἀφήστε τὰ παιδιὰ νὰ ἔρχονται πρὸς ἐμένα, καὶ μὴ τὰ ἐμποδίζετε. Διότι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶναι γι' αὐτούς, ποῦ εἶναι ὡς αὐτά.»

1. Ἡ, διαπράττει μοιχεύει μ' αὐτὴν, τὴν μοιχεύει

ήγανάκτησε καὶ εἶπεν αὐτοῖς: Ἔφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτά: τῶν γὰρ τούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. **15** Ἄμην λέγω ὑμῖν, ὅς ἐάν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. **16** Καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὰ κατηυλόγει τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτά.

17 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδὸν προσδραμῶν εἰς καὶ γουπητήσας αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτόν: Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσω ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; **18** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ: Τί με λέγεις ἀγαθόν; Οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἰς, ὁ Θεός. **19** Τὰς ἐντολάς οἶδας: Μὴ μοιχεύσης, μὴ φονεύσης, μὴ κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσης, μὴ ἀποστερήσης, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα. **20** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ: Διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου. **21** Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ ἡγάπησεν αὐτόν καὶ εἶπεν αὐτῷ: Ἐν σε ὑστερεῖ· εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὑπάγε, ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ δὸς πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι, ἄρας τὸν σταυρὸν σου. **22** Ὁ δὲ στυγνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπῆλθε λυπούμενος: ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.

23 Καὶ περιβλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ: Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελεύσονται! **24** Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς: Τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστι τοὺς πεποιθότας ἐπὶ χρήμασιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν! **25** Εὐκοπώτερόν ἐστι κάμηλον διὰ τρυμαλιαῖς ράφιδος εἰσελθεῖν ἢ πλοῦσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. **26** Οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσαντο λέγοντες πρὸς ἑαυτούς: Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; **27** Ἐμβλέψας αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγει: Παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ' οὐ παρὰ Θεῷ: πάντα γὰρ δυνατὰ ἐστί παρὰ τῷ Θεῷ.

15 Ἀληθινὰ σὰς λέγω, ὅποιος δὲν δεχθῆ τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ σὰν παιδί, δὲν θὰ μπῆ σ' αὐτή. **16** Καὶ ἀφοῦ τὰ ἀγκάλιασε, τὰ εὐλογοῦσε με ὅλη τὴν καρδιά του, θέτοντας ἐπάνω τους τὰ χέρια του.

Πλοῦσιος ἐρωτᾷ πῶς κληρονομεῖται ἡ αἰώνια ζωὴ

17 Καθὼς δὲ ἔβγαине (ἀπὸ τὸ σπίτι) γιὰ νὰ φύγῃ, ἔτρεξε κάποιος καὶ γονάτισε μπροστά του καὶ τὸν ρωτοῦσε: «Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί νὰ κάνω γιὰ νὰ κληρονομήσω ζωὴ αἰώνια;». **18** Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε: «Γιατί με λέγεις ἀγαθὸ (ἀφοῦ με θεωρεῖς ἀπλῶς ἄνθρωπο); Κανεὶς δὲν εἶναι ἀγαθός, παρὰ ἕνας, ὁ Θεός. **19** Τίς ἐντολὲς γνωρίζεις. Νὰ μὴ μοιχεύσης, νὰ μὴ φονεύσης, νὰ μὴ κλέψῃς, νὰ μὴ ψευδομαρτυρήσης, νὰ μὴ στερηῆσης τὸν ἄλλο ἀπὸ ὅ, τι τοῦ ἀνήκει, νὰ τιμᾷς τὸν πατέρα σου καὶ τὴ μητέρα. **20** Αὐτὸς δὲ τότε τοῦ εἶπε: «Διδάσκαλε, ὅλα αὐτὰ τὰ τήρησα ἀπὸ τὴν παιδικὴ μου ἡλικία». **21** Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ἀφοῦ τὸν κοίταξε, τὸν συμπάθησε καὶ τοῦ εἶπε: «Ἐνα σοῦ λείπει. Ἄν θέλῃς νὰ εἶσαι τέλειος, πῆγαινε, πώλησε ὅσα ἔχεις καὶ δῶσε σὲ πτωχοῦς, καὶ θὰ ἔχῃς θησαυρὸ στὸν οὐρανό, καὶ ἔλα νὰ με ἀκολουθήσης, σηκώνοντας τὸ σταυρὸ σου». **22** Ἄλλ' αὐτός, ὅταν ἄκουσε αὐτὸ τὸ λόγο, ἔγινε σκυθρωπὸς καὶ ἔφυγε λυπημένος, διότι εἶχε μεγάλη περιουσία.

Δυσκόλως πλοῦσιος εἰσέρχεται στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ

23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς περιέφερε τὸ βλέμμα του στοὺς μαθητὰς του καὶ τοὺς εἶπε: «Πόσο δύσκολο εἶναι αὐτοί, ποὺ ἔχουν τὰ χρήματα, νὰ μποῦν στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ!». **24** Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐκπλήσσονταν ἀπὸ τὰ λόγια του. Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλι μίλησε καὶ τοὺς λέγει: «Παιδιά μου, πόσο δύσκολο εἶναι αὐτοί, ποὺ ἔχουν τὴν πεποίθησί τους στὰ χρήματα, νὰ μποῦν στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ! **25** Εἶναι εὐκολώτερο καμήλα νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν τρύπα βελόνας, παρὰ πλοῦσιος νὰ μπῆ στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ». **26** Αὐτοὶ δὲ ἐκπλήσσονταν περισσότερο καὶ ἔλεγαν μεταξύ τους: «Τότε ποίος δύναται νὰ σωθῆ;». **27** Τοὺς κοίταξε ὁ Ἰησοῦς καὶ λέγει: «Στοὺς ἀνθρώπους (αὐτὸ) εἶναι ἀδύνατο, ἀλλ' ἔχι στὸ Θεό. Ὅλα δὲ στὸ Θεό εἶναι δυνατὰ».

28 Ἦρξατο ὁ Πέτρος λέγειν αὐτῷ· Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμεν σοι. 29 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδεὶς ἐστὶν ὃς ἀφήκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφούς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγρούς ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ ἕνεκεν τοῦ εὐαγγελίου. 30 ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ οἰκίας καὶ ἀδελφούς καὶ ἀδελφὰς καὶ πατέρα καὶ μητέρα καὶ τέκνα καὶ ἀγρούς μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον. 31 Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

32 Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐθαμβοῦντο, καὶ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. Καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν, 33 ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦσι, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι, 34 καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

35 Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης υἱοὶ Ζεβεδαίου λέγοντες· Διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὁ ἐὰν αἰτήσωμεν ποιήσης ἡμῖν. 36 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Τί θέλετε ποιησαί με ὑμῖν; 37 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Δός ἡμῖν ἵνα εἰς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἰς ἐξ εὐωνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. 38 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ οἶδατε τί αἰτεῖσθε. Δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; 39 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Δυνάμεθα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Τὸ μὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε· 40 τὸ δὲ καθίσαί ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἠτοίμασται.

Ὁ μισθὸς τῶν ἀκολούθων τοῦ Ἰησοῦ

28 Ὁ Πέτρος ἄρχισε νὰ τοῦ λέγῃ· «Ἰδοὺ ἐμεῖς τὰ ἀφήσαμε ὅλα καὶ σὲ ἀκολουθήσαμε». 29 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε τότε· «Ἀληθινὰ σὰς λέγω, δὲν ὑπάρχει κανεὶς, ποῦ ἄφησε σπῆτι ἢ ἀδελφούς ἢ ἀδελφές ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ χωράφια γιὰ μένα καὶ γιὰ τὸ εὐαγγέλιο, 30 καὶ δὲν θὰ λάβῃ ἑκατονταπλασία τῶρα, στὸν παρόντα καιρὸ, σπῆτια καὶ ἀδελφούς καὶ ἀδελφές καὶ πατέρα καὶ μητέρα καὶ τέκνα καὶ χωράφια, μάλιστα ἐν μέσῳ διωγμῶν, στὸ μέλλοντα δὲ καιρὸ ζωὴ αἰώνια. 31 Πολλοὶ δὲ πρῶτοι θὰ γίνουν τελευταῖοι, καὶ τελευταῖοι θὰ γίνουν πρῶτοι».

Τρίτη πρόρρησι τοῦ πάθους καὶ τῆς ἀναστάσεως

32 Βάδιζαν δὲ τὸ δρόμο, ποῦ ἀνέβαινε στὰ Ἱεροσόλυμα. Καὶ ὁ Ἰησοῦς προπορευόταν ἀπ' αὐτούς. Καὶ θαμπώνονταν (ἀπὸ τῆ λάμψι τῆς μορφῆς του), καὶ ἀκολουθώντας αἰσθάνονταν δέος. Καὶ ἀφοῦ πάλι πῆρε τοὺς δώδεκα ἰδιαιτέρως, ἄρχισε νὰ τοὺς λέγῃ ὅσα ἐμελλαν νὰ τοῦ συμβοῦν· 33 «Ἰδοὺ, ἀνεβαίνομε στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ παραδοθῇ στοὺς ἀρχιερεῖς καὶ στοὺς γραμματεῖς, καὶ θὰ τὸν καταδικάσουν σὲ θάνατο, καὶ θὰ τὸν παραδώσουν στοὺς ἐθνικούς (στοὺς εἰδωλολάτρες), 34 καὶ θὰ τὸν ἐμπαίξουσιν, καὶ θὰ τὸν μαστιγώσουν, καὶ θὰ τὸν φύσουν, καὶ θὰ τὸν θανατώσουν, καὶ τὴν τρίτῃ ἡμέρᾳ θὰ ἀναστήθῃ».

Αἴτημα γιὰ πρωτοκαθεδρίες

35 Τὸν πλησιάζουν τότε ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης, οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ τοῦ λέγουν· «Διδάσκαλε, θέλομε, αὐτὸ ποῦ θὰ ζητήσωμε, νὰ μᾶς τὸ κἀνης». 36 Αὐτὸς δὲ τοὺς εἶπε· «Τί θέλετε νὰ σὰς κάνω;». 37 Καὶ αὐτοὶ τοῦ εἶπαν· «Ὅταν θ' ἀναλάβῃς τὴν ἔνδοξη βασιλεία σου, δώσε τὸ δικαίωμα νὰ καθίσωμε ἕνας ἀπὸ τὰ δεξιὰ σου καὶ ἕνας ἀπὸ τὰ ἀριστερά σου». 38 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· «Δὲν ξέρετε τί ζητεῖτε. Δύνασθε νὰ πιῆτε τὸ ποτήριον, τὸ ὁποῖο θὰ πιῶ ἐγὼ, καὶ νὰ βαπτισθῆτε μὲ τὸ βάπτισμα, μὲ τὸ ὁποῖο θὰ βαπτισθῶ ἐγώ;». 39 Αὐτοὶ δὲ τοῦ εἶπαν· «Δυνάμεθα». Τότε ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· «Τὸ μὲν ποτήριον, ποῦ θὰ πιῶ ἐγώ, θὰ πιῆτε, καὶ μὲ τὸ βάπτισμα, ποῦ θὰ βαπτισθῶ ἐγώ, θὰ βαπτισθῆτε. 40 Ἀλλὰ τίς θέσει ἀπὸ τὰ δεξιὰ μου καὶ ἀπὸ τὰ ἀριστερά μου δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ μένα νὰ δώσω, ἀλλὰ θὰ δοθοῦν σ' αὐτούς, γιὰ τοὺς ὁποίους ἔχουν ὀρίσθῃ ἀπὸ τὸν Πατέρα μου».

41 Ὅταν δὲ ἀκουσαν οἱ δέκα (ἄλλοι μαθηταί), ἄρχισαν ν' ἀγανακτοῦν ἐξ αἰτίας τοῦ Ἰακώβου καὶ τοῦ Ἰωάννου. 42 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς κάλεσε καὶ τοὺς λέγει· «Ξέρετε, ὅτι ἐκεῖνοι, ποῦ ἀρέσκονται νὰ κυβερνοῦν τὰ ἔθνη, ἀσκοῦν ἀπόλυτη κυριαρχία ἐπάνω τους, καὶ οἱ μεγάλοι

41 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. 42 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς· Οἶδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν· 43 οὐχ οὕτω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ὅς ἐάν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος, 44 καὶ ὅς ἐάν θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δούλος. 45 Καὶ γὰρ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονησάσθαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

46 Καὶ ἔρχονται εἰς Ἰεριχῶ. Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἀπὸ Ἰεριχῶ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ὄχλου ἰκανοῦ, ὁ υἱὸς Τιμαίου Βαρτιμαῖος τυφλὸς ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν. 47 Καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖὸς ἐστίν, ἤρξατο κρᾶζειν καὶ λέγειν· Υἱὲ Δαυὶδ, Ἰησοῦ, ἐλέησόν με. 48 Καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ πολλῶ μᾶλλον ἔκραζεν· Υἱὲ Δαυὶδ, ἐλέησόν με. 49 Καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπε· Φωνήσατε αὐτόν. Καὶ φωνοῦσι τὸν τυφλὸν λέγοντες αὐτῷ· Θάρσει, ἔγειρε· φωνεῖ σε. 50 Ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν. 51 Καὶ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Τί σοι θέλεις ποιήσω; Ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ· Ῥαββουνί, ἵνα ἀναβλέψω. 52 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ὑπάγε, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Καὶ εὐθέως ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθει τῷ Ἰησοῦ ἐν τῇ ὁδῷ.

11 Καὶ ὅτε ἐγγίξουσιν εἰς Ἱερουσαλήμ, εἰς Βηθσφαγῆ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ 2 καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθέως εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν εὑρήσατε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς ἀνθρώπων κεκάθικε· λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. 3 Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· Τί ποιεῖτε τοῦτο; εἶπατε ὅτι ὁ Κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει, καὶ εὐθέως αὐτὸν ἀποστέλλει πάλιν ὧδε. 4 Ἀπῆλθον δὲ καὶ εὔρον τὸν πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου, καὶ λύουσιν αὐτόν. 5 Καὶ τινες τῶν ἐκεῖ ἐστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς· Τί ποι-

ἄξιμα τοῦχοι τοὺς τὰ καταδυναστεύουν. 43 Σὲ σὰς ὅμως δὲν πρέπει νὰ συμβῆ ἔτσι. Ἄλλ' ὅποιος θέλει νὰ γίνῃ μέγας μεταξύ σας, πρέπει νὰ εἶναι ὑπηρετὴς σας, 44 καὶ ὅποιος ἀπὸ σας θέλει νὰ γίνῃ πρῶτος, πρέπει νὰ γίνῃ δούλος ὄλων. 45 Καὶ ὁ Υἱὸς δὲ τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἦλθε νὰ ὑπηρετηθῆ, ἀλλὰ νὰ ὑπηρετήσῃ καὶ νὰ δώσῃ τὴ ζωὴν του ὡς λύτρο γιὰ πολλούς (γιὰ ὄλους δηλαδή)».

Ἡ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ Βαρτιμαίου

46 Καὶ ἔρχονται στὴν Ἰεριχῶ. Καὶ ὅταν ἔβγαινε ἀπὸ τὴν Ἰεριχῶ αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ του καὶ λαὸς πολὺς, ὁ τυφλὸς Βαρτιμαῖος, ὁ υἱὸς τοῦ Τιμαίου, καθόταν στὸ δρόμο καὶ ζητοῦσε ἐλεημοσύνη. 47 Καὶ ὅταν ἄκουσε, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος περνάει, ἄρχισε νὰ φωνάζῃ δυνατὰ καὶ νὰ λέγῃ· «Ἰησοῦ, Υἱὲ Δαβὶδ, σπλαγχνίσου με». 48 Πολλοὶ δὲ τὸν ἐπέληθταν γιὰ νὰ σιωπήσῃ. Ἄλλ' αὐτὸς φώναζε πολὺ περισσότερο· «Υἱὲ Δαβὶδ, σπλαγχνίσου με». 49 Τότε σταμάτησε ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε· «Φωνάξτε τον». Καὶ φωνάζουν τὸν τυφλὸ λέγοντας σ' αὐτόν· «Ἐχε θάρρος, σῆμα, σὲ καλεῖ». 50 Αὐτὸς δὲ πέταξε τὸ πανωφόρι του, πετάχτηκε ἐπάνω καὶ πῆγε στὸν Ἰησοῦ. 51 Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ μίλησε καὶ εἶπε· «Τί θέλεις νὰ σοῦ κάνω;». Ὁ δὲ τυφλὸς τοῦ εἶπε· «Διδάσκαλε, ν' ἀποκτήσω τὴν ὄρασι». 52 Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· «Πήγαινε. Ἡ πίστι σου σὲ ἔσωσε». Καὶ ἀμέσως εἶδε τὸ φῶς, καὶ ἀκολούθησε τὸν Ἰησοῦ στὴν πορεία αὐτοῦ.

Ὁ βασιλεὺς Χριστὸς ἐπὶ πάλου ὄνου!

11 Ὅταν δὲ πλησίασαν στὴν Ἱερουσαλήμ, στὴ Βηθσφαγῆ καὶ στὴ Βηθανία, κοντὰ στὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἔστειλε δύο ἀπὸ τοὺς μαθητὰς του 2 λέγοντας σ' αὐτούς· «Πηγαίνετε στὸ ἀπέναντί σας χωριὸ καὶ ἀμέσως φθάνοντας στὴν εἰσοδὸ του θὰ βρῆτε ἕνα πουλάρι δεμένο, στὸ ὁποῖο κανεὶς ἄνθρωπος δὲν ἔχει καθῆσει. Νὰ τὸ λύσετε καὶ νὰ τὸ φέρετε. 3 Καὶ ὅταν κάποιος σας πῇ, “Γιατί τὸ κάνετε αὐτό;”, νὰ εἰπῆτε, ὅτι ὁ Κύριος τὸ χρειάζεται, καὶ ἀμέσως θὰ τὸ στείλῃ πάλι ἐδῶ». 4 Πῆγαν δὲ καὶ βρῆκαν τὸ πουλάρι δεμένο κοντὰ στὴν εἰσοδο ἔξω στὸ δρόμο, καὶ τὸ ἔλυσαν. 5 Μερικοὶ δὲ ἀπ' αὐτούς, ποῦ ἦταν ἐκεῖ, τοὺς εἶπαν· «Τί κάνετε αὐτοῦ; Γιατί λύετε τὸ πουλάρι; (Τί θὰ κάνετε καὶ λύετε τὸ πουλάρι;)». 6 Αὐτοὶ δὲ τοὺς ἀπάντησαν ὅπως τοὺς εἶπε ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐκείνοι τοὺς ἄφησαν. 7 Καὶ ἔφεραν τὸ πουλάρι στὸν Ἰησοῦ, καὶ ἔβαλαν ἐπάνω του τὰ ἐνδύματά τους, καὶ κάθησε ἐπάνω του.

Ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Χριστοῦ στὰ Ἱεροσόλυμα

8 Πολλοὶ δὲ ἔστρωσαν τὰ ἐνδύματά τους στὸ δρόμο, καὶ ἄλλοι ἔκο-

εἶτε λύοντες τὸν πῶλον; 6 Οἱ δὲ εἶπον αὐτοῖς καθὼς ἐνετείλατο ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀφήκαν αὐτούς. 7 Καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐπέβαλον αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῷ.

8 Πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν, ἄλλοι δὲ στοιβάδας ἔκοπτον ἐκ τῶν δένδρων καὶ ἐστρώννουν εἰς τὴν ὁδόν. 9 Καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέγοντες, **Ὡσαννά! Εὐλόγημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.** 10 Εὐλόγημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαυὶδ. **Ὡσαννά** ἐν τοῖς ὑψίστοις!

11 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς καὶ εἰς τὸ ἱερόν· καὶ περιβλεψάμενος πάντα, ὁψίας ἤδη οὔσης τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.

12 Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξεληθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας ἐπέειπεν. 13 Καὶ ἰδὼν συκὴν ἀπὸ μακρόθεν ἔχουσαν φύλλα, ἦλθεν εἰ ἄρα τι εὐρήσει ἐν αὐτῇ· καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτὴν οὐδὲν εὔρεν εἰ μὴ φύλλα· οὐ γὰρ ἦν καιρὸς σύκων. 14 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῇ· Μηκέτι ἐκ σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μηδεὶς καρπὸν φάγοι. Καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

15 Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ εἰσελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ τοὺς ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστερὰς κατέστρεψε. 16 καὶ οὐκ ἤφειεν ἵνα τις διενέγκῃ σκευὸς διὰ τοῦ ἱεροῦ, 17 καὶ ἐδίδασκε λέγων αὐτοῖς· Οὐ γέγραπται ὅτι **ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν;** Ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε **σπήλαιον ληστῶν.**

18 Καὶ ἤκουσαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ ἐζήτησαν πῶς αὐτὸν ἀπολέσωσιν· ἐφοβοῦντο γὰρ

βαν κλάδους ἀπὸ τὰ δένδρα καὶ τοὺς ἔστρωναν στὸ δρόμο. 9 Καὶ ἐκεῖνοι ποῦ προπορεύονταν καὶ ἐκεῖνοι ποῦ ἀκολουθοῦσαν φώναζαν δυνατὰ καὶ ἔλεγον· «**Δόξα! Εὐλόγημένος ὁ ἐρχόμενος ἐκ μέρους τοῦ Κυρίου.**» 10 Εὐλόγημένη ἡ βασιλεία τοῦ πατέρα μας Δαβὶδ, ποῦ ἔρχεται στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. **Δόξα στὸν Ὑψίστο!**»

11 Ἔτσι ὁ Ἰησοῦς μπῆκε στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ πῆγε στὸν ἱερὸ περίβολο τοῦ ναοῦ. Καὶ ἀφοῦ κοίταξε γύρω του τὰ πάντα, ἐπειδὴ ἦταν πλέον ἀργά, βγήκε καὶ πῆγε στὴ Βηθανία μαζί μὲ τοὺς δώδεκα.

Ὁ Χριστὸς ξεραίνει τὴν ἄκαρπη συκιά

12 Τὴν ἄλλη δὲ ἡμέρα, ὅταν βγήκαν ἀπὸ τὴ Βηθανία, πείνασε. 13 Καὶ ὅταν ἀπὸ μακριὰ εἶδε μιὰ συκιά μὲ φύλλα, κατευθύνθηκε πρὸς αὐτήν, μήπως βρῆ τίποτε σ' αὐτή. Ἄλλ' ὅταν ἔφθασε σ' αὐτή, δὲν βρῆκε τίποτε, παρὰ φύλλα. Δὲν ἦταν δὲ ὁ καιρὸς, ποῦ ὀριμάζουν τὰ σύκα (Δὲν βρῆκε δηλαδὴ οὔτε ἀνώριμα σύκα). 14 Καὶ τότε εἶπε σ' αὐτή· «Ποτὲ πλέον κανεὶς νὰ μὴ φάγῃ καρπὸ ἀπὸ σένα». Καὶ ἄκουον οἱ μαθηταὶ του.

Ἡ ἐκδίωξι τῶν ἐμπόρων ἀπὸ τὸν περίβολο τοῦ ναοῦ

15 Καὶ ὅταν ἦλθαν πάλι στὰ Ἱεροσόλυμα, ὁ Ἰησοῦς μπῆκε στὸν ἱερὸ περίβολο τοῦ ναοῦ καὶ ἄρχισε νὰ διώχνῃ ὅσους πωλοῦσαν καὶ ἀγόραζαν στὸν ἱερὸ αὐτὸ περίβολο, καὶ τὰ τραπέζια τῶν ἀργυραμοιβῶν ἀνέστρεψε, καθὼς καὶ τὰ καθίσματα τῶν πωλητῶν τῶν περιστεριῶν. 16 Καὶ δὲν ἄφηγε νὰ μεταφέρῃ κανεὶς διὰ μέσου τοῦ ἱεροῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ κανένα πρᾶγμα. 17 Καὶ τοὺς δίδασκε λέγοντας· «Δὲν λέγει ἡ Γραφή, **“Ὁ οἶκος μου θὰ εἶναι οἶκος προσευχῆς γιὰ ὅλα τὰ ἔθνη”;** Ἄλλὰ σεῖς τὸν κάνατε **“σπήλαιο ληστῶν”**».

18 Ἄκουσαν δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ ζητοῦσαν τρόπο νὰ τὸν θανατώσουν. Διότι τὸν φοβοῦνταν, ἐπειδὴ ὅλος ὁ λαὸς ἦταν κατάπληκτος ἀπὸ τὴ διδασκαλία του. 19 Ὅταν δὲ βράδυσσε, βγήκε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι.

Ἡ δύναμι τῆς πίστεως

20 Καὶ περνώντας τὸ πρωὶ εἶδαν τὴ συκιά τελείως ξεραμένη. 21 Καὶ θυμήθηκε ὁ Πέτρος καὶ τοῦ λέγει· «Διδάσκαλε, κοίταξε! Ἡ συκιά, ποῦ καταράστηκες, ξεράθηκε». 22 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε τότε· «Νὰ ἔχετε πίστι στὸ Θεό. 23 Ἀληθινὰ δὲ σὰς λέγω, ὅτι, ἐὰν κανεὶς πῆ σ' αὐτὸ τὸ βουνό, **“Σήκω καὶ πέσε στὴ θάλασσα”**, καὶ δὲν ἀμφιβάλῃ μέσα του, ἀλλὰ πιστεύσῃ, ὅτι ὅσα λέγει γίνονται, θὰ τοῦ γίνῃ αὐτὸ ποῦ θὰ εἰπῇ. 24 Γι' αὐτὸ σὰς λέγω, ὅλα ὅσα ζητεῖτε ὅταν προσεύχεσθε, νὰ

αυτόν, ὅτι πᾶς ὁ ὄχλος ἐξεπλήσισετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.
19 Καὶ ὅτε ὀψέ ἐγένετο, ἐξεπορεύετο ἔξω τῆς πόλεως.

20 Καὶ παραπορευόμενοι πρῶτῃ εἶδον τὴν συκὴν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν. **21** Καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ· Ῥαββί, ἴδε ἡ συκὴ ἣν κατηράσω ἐξήρανται. **22** Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· Ἔχετε πίστιν Θεοῦ. **23** Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι ὁς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ, ἄρθῃτι καὶ βλήθῃτι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι ἃ λέγει γίνεται, ἔσται αὐτῷ ὃ ἐὰν εἴπῃ. **24** Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα ἂν προσευχόμενοι αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε, καὶ ἔσται ὑμῖν. **25** Καὶ ὅταν στήκητε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατὰ τινος, ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν. **26** Εἰ δέ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

27 Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι **28** καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; Ἡ τίς σοι ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἵνα ταῦτα ποιῆς; **29** Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ἐπερωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἓνα λόγον, καὶ ἀποκριθῆτέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. **30** Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Ἀποκριθῆτέ μοι. **31** Καὶ ἐλογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες· Ἐὰν εἴπωμεν, ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· Διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; **32** Ἀλλὰ εἴπωμεν, ἐξ ἀνθρώπων; — Ἐφοβοῦντο τὸν λαόν· ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην ὅτι προφήτης ἦν. **33** Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσι τῷ Ἰησοῦ· Οὐκ οἶδαμεν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

πιστεύετε ὅτι θὰ τὰ λάβετε, καὶ θὰ σᾶς δοθοῦν. **25** Καὶ ὅταν στέκεσθε καὶ προσεύχεσθε, νὰ συγχωρῆτε ἐὰν ἔχετε κάτι ἐναντίον κάποιου, γιὰ νὰ σᾶς συγχωρήσῃ τις ἁμαρτίες σας καὶ ὁ πατέρας σας ὁ οὐράνιος. **26** Ἐὰν δὲ ἐσεῖς δὲν συγχωρῆτε, οὔτε ὁ πατέρας σας θὰ συγχωρήσῃ τις ἁμαρτίες σας».

Ἐρώτησι Ἰουδαίων γιὰ τὴν ἐξουσία τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἀντερώτησι τοῦ Ἰησοῦ

27 Ἔρχονται δὲ πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἐνῷ περιπατοῦσε στὸν ἱερὸ περιβόλο τοῦ ναοῦ, ἔρχονται σ' αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι **28** καὶ τοῦ λέγουσιν· «Μὲ ποιά ἐξουσία κάνεις αὐτά; Ἡ ποιός σου ἔδωσε τὴν ἐξουσία αὐτῇ γιὰ νὰ κάνῃς αὐτά;». **29** Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε καὶ τοὺς εἶπε· «Θὰ σᾶς κάνω καὶ ἐγὼ μιὰ ἐρώτησι, καὶ δώστε μου ἀπάντησι, καὶ τότε θὰ σᾶς πῶ μὲ ποιά ἐξουσία κάνω αὐτά. **30** Τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου ἦταν ἀπὸ τὸ Θεὸ ἢ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους; Ἀπαντήστε μου». **31** Συζητοῦσαν δὲ μεταξύ τους λέγοντας· «Ἄν ποῦμε, “Ἀπὸ τὸ Θεό”, θὰ εἴπῃ· “Γιατί λοιπὸν δὲν τὸν πιστεύσατε;”. **32** Νὰ ποῦμε τότε, “Ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους;» — Φοβοῦνταν τὸ λαό, διότι ὅλοι πίστευαν, ὅτι ὁ Ἰωάννης ἦταν προφήτης. **33** Γι' αὐτὸ ἀπάντησαν στὸν Ἰησοῦ· «Δὲν ξέρουμε». Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· «Οὔτε ἐγὼ σᾶς λέγω μὲ ποιά ἐξουσία κάνω αὐτά».

12 Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγειν· Ἄμπελωνα ἐφύτευσεν ἄνθρωπος καὶ περιέθηκε φραγμὸν καὶ ὠρυξεν ὑπολήμιον καὶ ὠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησε. **2** Καὶ ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος. **3** Καὶ λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν καὶ ἀπέστειλαν κενόν. **4** Καὶ πάλιν ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον· κάκεινον λιθοβολήσαντες ἐκεφαλαίωσαν καὶ ἀπέστειλαν ἡμιμωμένον. **5** Καὶ πάλιν ἄλλον ἀπέστειλε· κάκεινον ἀπέκτειναν, καὶ πολλοὺς ἄλλους, οὓς μὲν δέροντες, οὓς δὲ ἀποκτείνοντες. **6** Ἔτι οὖν ἓνα υἱὸν ἔχων, ἀγαπητόν αὐτοῦ, ἀπέστειλε καὶ αὐτὸν ἔσχατον πρὸς αὐτοὺς λέγων ὅτι ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. **7** Ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοί, θεασάμενοι αὐτὸν ἐρχόμενον, πρὸς ἑαυτοὺς εἶπον ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δευτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία. **8** Καὶ λαβόντες ἀπέκτειναν αὐτόν καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος. **9** Τι οὖν ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; Ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. **10** Οὐδέ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε, **λίθον δὲν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας·** **11** παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; **12** Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπε. Καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.

13 Καὶ ἀποστέλλουσι πρὸς αὐτόν τινας τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἡρωδιανῶν ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσι λόγῳ. **14** Οἱ δὲ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ· Διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις. Εἶπον οὖν ἡμῖν· Ἐξέσθι δοῦναι κῆνσον Καίσαρι ἢ οὐ; Δῶμεν ἢ μὴ δῶμεν; **15** Ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν αὐτοῖς· Τί με πειράζετε; Φέρετέ μοι δηνάριον ἵνα ἴδω. **16** Οἱ δὲ ἤνεγκαν. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; Οἱ δὲ εἶπον· Καί-

Ἡ παραβολὴ τῶν κακῶν γεωργῶν τοῦ ἀμπελῶνος

12 Καὶ ἄρχισε μὲ παραβολὰς νὰ τοὺς λέγῃ· «Ἐνας ἄνθρωπος φύτευσε ἀμπέλι, καὶ τὸ περιήραξε, καὶ ἔσκαψε καὶ ἔκανε στέρνα κάτω ἀπὸ τὸ πατητήρι, καὶ ἔκτισε πύργον, καὶ τὸ νοίκιασε σὲ γεωργοὺς, καὶ ἔφυγε σὲ ἄλλο τόπο. **2** Καὶ ὅταν ἦλθε ὁ καιρὸς, ἔστειλε στοὺς γεωργοὺς ἓνα δοῦλο, γιὰ νὰ λάβῃ τὸ μερίδιό του ἀπὸ τὸν καρπὸ τοῦ ἀμπελιοῦ. **3** Ἄλλ' αὐτοὶ τὸν ἔπιασαν καὶ τὸν κτύπησαν καὶ τὸν ἔστειλαν πίσω μὲ ἀδειανὰ χέρια. **4** Καὶ πάλι ἔστειλε σ' αὐτοὺς ἄλλο δοῦλο. Καὶ ἐκεῖνο τὸν κτύπησαν μὲ λιθάρια στὸ κεφάλι καὶ τὸν ἔστειλαν πίσω κακοποιημένο καὶ προσβεβλημένο. **5** Καὶ πάλι ἔστειλε ἄλλο δοῦλο. Καὶ ἐκεῖνο τὸν σκότωσαν. Καὶ πολλοὺς ἄλλους κακοποίησαν, ἄλλους μὲν κτυπώντας καὶ ἄλλους σκοτώνοντας. **6** Ἐχοντας δὲ ἀκόμη ἓνα υἱό, μονογενεὴ καὶ προσφιλεῖ σ' αὐτόν, τὸν ἔστειλε στὸ τέλος καὶ αὐτὸν λέγοντας· «Θὰ σεβασθοῦν τὸν υἱό μου». **7** Ἄλλ' ἐκεῖνοι οἱ γεωργοί, μόλις τὸν εἶδαν νὰ ἔρχεται, εἶπαν μεταξύ τους· «Αὐτὸς εἶναι ὁ κληρονόμος. Ἐμπρὸς νὰ τὸν σκοτώσωμε, καὶ ἡ κληρονομία θὰ περιέλθῃ σὲ μᾶς». **8** Καὶ τὸν συνέλαβαν καὶ τὸν σκότωσαν καὶ τὸν πέταξαν ἔξω ἀπὸ τὸ ἀμπέλι. **9** Ἐπειτα ἀπ' αὐτὴ τὴ συμπεριφορὰ τί θὰ κάνῃ ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀμπελιοῦ;». «Θὰ ἐλθῇ (εἶπαν μερικοὶ) καὶ θὰ ἐξολοθρεύσῃ τοὺς γεωργοὺς αὐτούς, καὶ τὸ ἀμπέλι θὰ δώσῃ σὲ ἄλλους». **10** «Οὔτε αὐτὸ τὸ λόγο τῆς Γραφῆς (εἶπε ὁ Ἰησοῦς) δὲν διαβάσατε; Ὁ λίθος, ποῦ ἀπέριψαν οἱ οἰκοδόμοι, αὐτὸς ἔγινε ἀκρογωνιαίος λίθος. **11** Ἀπὸ τὸν Κύριο ἔγινε αὐτός, καὶ εἶναι θαυμαστὸ στὰ μάτια μας». **12** Ζητοῦσαν δὲ νὰ τὸν συλλάβουν, διότι κατάλαβαν, ὅτι γι' αὐτοὺς εἶπε τὴν παραβολή, ἀλλὰ φοβήθηκαν τὸ λαὸ καὶ τὸν ἄφησαν νὰ φύγῃ.

«Τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ»

13 Ἀποστέλλουν δὲ σ' αὐτὸν μερικοὺς ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους καὶ τοὺς Ἡρωδιανούς, γιὰ νὰ τὸν παγιδεύσουν μὲ λόγῳ. **14** Αὐτοὶ δὲ ἦλθαν καὶ τοῦ λέγουν· «Διδάσκαλε, γνωρίζουμε, ὅτι λέγεις τὴν ἀλήθεια, καὶ δὲν φοβάσαι κανένα, διότι δὲν λαμβάνεις ὑπ' ὄψιν πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλὰ διδάσκεις τὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ ἀληθινά. Πές μας λοιπόν· Ἐπιτρέπεται νὰ δίνωμε φόρο στὸν Καίσαρα ἢ ὄχι; Νὰ δώσωμε ἢ νὰ μὴ δώσωμε;». **15** Ἄλλ' αὐτὸς, γνωρίζοντας τὴν ὑποκρισίαν τους, τοὺς εἶπε· «Γιατί με πειράζετε; Φέρετέ μοι ἓνα δηνάριον γιὰ νὰ ἴδω». **16** Καὶ ἔφεραν. Καὶ τοὺς λέγει· «Τίνος εἶναι ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή;». Καὶ τοὺς εἶπαν· «Τοῦ Καίσαρος». **17** Τότε δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· «Δῶστε στὸν Καίσαρα ὅσα ὀφείλονται στὸν Καίσαρα, καὶ στὸ Θεὸ ὅσα ὀφείλονται στὸ Θεό». Καὶ τὸν θαύμασαν.

σαρος. 17 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς: Ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. Καὶ ἐθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ.

18 Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι, καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες: 19 Διδάσκαλε, Μωυσῆς ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι ἐάν τινας ἀδελφὸς ἀποθάνῃ καὶ καταλίπῃ γυναῖκα, καὶ τέκνα μὴ ἀφῆ, ἕνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 20 Ἐπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν. Καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβε γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκε σπέρμα. 21 Καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπέθανε, καὶ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκε σπέρμα. Καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως. 22 Καὶ ἔλαβον αὐτήν οἱ ἑπτὰ, καὶ οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα. Ἐσχάτῃ πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. 23 Ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, ὅταν ἀναστῶσι, τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; Οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτήν γυναῖκα. 24 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς: Οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς Γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ; 25 Ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται, ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι οἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 26 Περὶ δὲ τῶν νεκρῶν ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωυσέως ἐπὶ τοῦ βᾶτου πῶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεὸς λέγων, Ἐγὼ ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ; 27 Οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων. Ὑμεῖς οὖν πολὺ πλανᾶσθε.

28 Καὶ προσελθὼν εἰς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων, ἰδὼν ὅτι καλῶς αὐτοὺς ἀπεκρίθη, ἐπηρώτησεν αὐτόν. Ποία ἐστὶ πρώτη πάντων ἐντολή; 29 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ ὅτι πρώτη πάντων ἐντολή: Ἄκουε, Ἰσραὴλ, Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν Κύριος εἷς ἐστί. 30 Καὶ ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου. Αὕτη πρώτη ἐντολή. 31 Καὶ δευτέρα ὁμοία αὕτη: Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Μείζων τούτων ἄλλη ἐντολή οὐκ ἔστι. 32 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεὺς: Καλῶς, διδάσκαλε! Ἐπ' ἄλλη-

Ἐπίσης ἀποστομῶναι τοὺς ἀρνητὰς τῆς ἀναστάσεως

18 Ἐπίσης ἔρχονται σ' αὐτὸν Σαδδουκαῖοι, οἱ ὅποιοι ἰσχυρίζονται, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάστασις, καὶ τὸν ρωτοῦν: 19 «Διδάσκαλε, ὁ Μωυσῆς μᾶς ἄφησε γραπτὴ ἐντολή, ἐὰν κάποιου πεθάνῃ ὁ ἀδελφὸς καὶ ἀφήσῃ γυναῖκα χωρὶς νὰ ἀφήσῃ τέκνα, νὰ λάβῃ ὁ ἀδελφὸς τοῦ τῆς γυναῖκα τοῦ γιὰ νὰ δημιουργήσῃ ἀπόγονο γιὰ τὸν ἀδελφὸ τοῦ. 20 Ἦταν λοιπὸν ἑπτὰ ἀδελφοί. Καὶ ὁ πρῶτος πῆρε μίαν γυναῖκα καὶ πέθανε χωρὶς νὰ ἀφήσῃ ἀπόγονο. 21 Τὴν πῆρε καὶ ὁ δεύτερος καὶ πέθανε χωρὶς καὶ αὐτὸς νὰ ἀφήσῃ ἀπόγονο. Ὅμοίως καὶ ὁ τρίτος. 22 Τὴν πῆραν καὶ οἱ ἑπτὰ χωρὶς νὰ ἀφήσουν ἀπόγονο. Τελευταία ἀπ' ἔλους πέθανε καὶ ἡ γυναῖκα. 23 Κατὰ τὴν ἀνάστασις λοιπὸν, ὅταν θὰ ἀναστηθῶν, ποίου ἀπ' αὐτοὺς θὰ εἶναι γυναῖκα; Διότι καὶ οἱ ἑπτὰ τὴν εἶχαν γυναῖκα». 24 Ἀποκρίθηκε δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε: «Δὲν πλανᾶσθε γι' αὐτό, γιὰ τὸ ὅτι δηλαδὴ δὲν γνωρίζετε τὶς Γραφὰς οὔτε τὴ δύναμιν τοῦ Θεοῦ; 25 Ὅταν βεβαίως ἀναστηθῶν ἐκ νεκρῶν, οὔτε οἱ ἄνδρες θὰ λαμβάνουν σὲ γάμο οὔτε οἱ γυναῖκες θὰ δίνονται σὲ γάμο, ἀλλὰ θὰ εἶναι ὅπως οἱ ἄγγελοι, ποὺ ζοῦν στοὺς οὐρανοὺς. 26 Ὅσο δὲ γιὰ τοὺς νεκροὺς, ὅτι δηλαδὴ θ' ἀναστηθῶν, δὲν διαβάσατε στὸ βιβλίον τοῦ Μωυσῆ, ἐκεῖ ποὺ γίνεταὶ λόγος γιὰ τὸ βᾶτο, ὅτι ὁ Θεὸς τοῦ εἶπε, "Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰακώβ"; 27 Ὁ Θεὸς δὲν εἶναι Θεὸς νεκρῶν (ἀνυπάρχτων), ἀλλὰ ζώντων (ὑπαρχτῶν). Σεῖς βεβαίως πολὺ πλανᾶσθε».

Οἱ δύο μεγαλύτερες ἐντολές

28 Τότε ἕνας ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς, ποὺ τοὺς ἄκουσε νὰ συζητοῦν καὶ εἶδε, ὅτι τοὺς ἀπάντησε σωστά, πλησίασε καὶ τὸν ρώτησε: «Ποία ἐντολή εἶναι πρώτη, ἀνώτερη ὄλων;». 29 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ ἀποκρίθηκε: «Ἐντολή πρώτη, ἀνώτερη ὄλων, εἶναι αὕτη, Ἄκουε, Ἰσραὴλ! Ὁ Κύριος ὁ Θεὸς μᾶς εἶναι ἕνας Κύριος, 30 Καὶ ν' ἀγαπᾶς τὸν Κύριο τὸ Θεὸ σου μὲ ὅλη τὴν καρδιά σου καὶ μὲ ὅλη τὴν ψυχὴ σου καὶ μὲ ὅλη τὴ διάνοιά σου καὶ μὲ ὅλη τὴ δύναμίν σου. Αὕτη ἡ ἐντολή εἶναι πρώτη. 31 Καὶ δεύτερη ὁμοία εἶναι αὕτη, Ν' ἀγαπᾶς τὸν πλησίον σου ὡς τὸν ἑαυτὸ σου. Ἄλλη ἐντολή μεγαλύτερη ἀπ' αὐτὲς δὲν εἶναι». 32 Τοῦ εἶπε τότε ὁ γραμματεὺς: «Σωστά, διδάσκαλε! Εἶναι ἀλήθεια αὐτὸ ποὺ εἶπες, ὅτι (ὁ Κύριος ὁ Θεὸς) εἶναι ἕνας, καὶ δὲν ὑπάρχει ἄλλος ἐκτὸς αὐτοῦ, 33 καὶ τὸ ν' ἀγαπᾶ κανεὶς αὐτόν μὲ ὅλη τὴν καρδιά καὶ μὲ ὅλη τὴ διάνοια καὶ μὲ ὅλη τὴν ψυχὴ καὶ μὲ ὅλη τὴ δύναμι, καὶ τὸ ν' ἀγαπᾶ τὸν πλησίον ὡς τὸν ἑαυτὸ του εἶναι ἀνώτερο ὄλων τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ τῶν θησιῶν». 34 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ὅταν εἶδε, ὅτι μίλησε συνετά, τοῦ εἶπε: «Δὲν εἶσαι μακριὰ ἀπὸ τὴ βασιλεία

θείας εἴπας ὅτι εἷς ἐστὶ καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ· **33** καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν πλείον ἐστὶ πάντων τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ θυσιῶν. **34** Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ· Οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

35 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγε διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· Πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ Χριστὸς υἱὸς Δαυὶδ ἐστὶ· **36** Αὐτὸς γὰρ Δαυὶδ εἶπεν ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ· **Λέγει ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.** **37** Αὐτὸς οὖν Δαυὶδ λέγει αὐτὸν Κύριον· καὶ πόθεν υἱὸς αὐτοῦ ἐστὶ· Καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἠδέως.

38 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· Βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς **39** καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις. **40** Οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι! Οὗτοι λήψονται περισσώτερον κρίμα.

41 Καὶ καθίσας ὁ Ἰησοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον. Καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλὰ· **42** καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλε λεπτὰ δύο, ὅ ἐστι κοδράντης. **43** Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα ἢ πτωχὴ αὕτη πλείον πάντων ἔβαλε τῶν βαλλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον· **44** πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον· αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

τοῦ Θεοῦ». Ἀπὸ τότε κανεὶς πλέον δὲν τολμοῦσε νὰ τοῦ ὑποβάλλῃ ἐρωτήσεις.

Ὁ Μεσσίας ἀπόγονος, ἀλλὰ καὶ Κύριος τοῦ Δαβὶδ!

35 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλαβε τὸ λόγο καὶ ρώτησε διδάσκοντας στὸν ἱερὸ περίβολο τοῦ ναοῦ· «Πῶς οἱ γραμματεῖς λέγουν, ὅτι ὁ Χριστὸς (ὁ Μεσσίας) εἶναι ἀπόγονος τοῦ Δαβὶδ; **36** Διότι ὁ ἴδιος ὁ Δαβὶδ εἶπε μὲ ἔμπνευσι τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου· **Λέγει ὁ Κύριος στὸν Κύριό μου· Κάθησε στὰ δεξιὰ μου, ἕως ὅτου κἀνω τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιο τῶν ποδιῶν σου.** **37** Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ ἴδιος ὁ Δαβὶδ τὸν ὀνομάζει Κύριο, πῶς εἶναι ἀπόγονός του;». Καὶ ὁ πολὺς λαὸς τὸν ἄκουε εὐχαρίστως.

Ἡ ματαιοδοξία καὶ ἡ ὑποκρισία τῶν γραμματέων

38 Ἐπίσης τοὺς ἔλεγε κατὰ τὴ διδασκαλία του· «Νὰ προσέχετε ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς, ποὺ τοὺς ἀρέσει νὰ κυκλοφοροῦν μὲ ἐντυπωσιακὲς στολές, καὶ νὰ τοὺς χαιρετίζουν μὲ εὐλάβεια στὶς ἀγορές, **39** καὶ νὰ κάθωνται στὰ πρῶτα καθίσματα στὶς συναγωγές, καὶ στὶς πρῶτες θέσεις στὰ συμπόσια. **40** Εἶναι αὐτοὶ ποὺ κατατρῶγουν τὶς περιουσίες τῶν χηρῶν καὶ ὑποκριτικὰ κάνουν μεγάλες προσευχές! Αὐτοὶ θὰ τιμωρηθοῦν περισσώτερο».

Τὸ δίλεπτο τῆς πτωχῆς χήρας ἢ μεγαλύτερη προσφορά!

41 Κάθησε δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀπέναντι στὸ θησαυροφυλάκιο τοῦ ναοῦ καὶ παρατηροῦσε πῶς ὁ λαὸς ἔριχνε κέρματα στὸ θησαυροφυλάκιο. Καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔριχναν πολλὰ. **42** Ἦλθε δὲ καὶ μία πτωχὴ χήρα καὶ ἔριξε δύο λεπτὰ, δηλαδὴ ἕνα κοδράντη. **43** Τότε ἀπευθύνθηκε στοὺς μαθητὰς του καὶ τοὺς εἶπε· «Ἀληθινὰ σὰς λέγω, ὅτι αὕτη ἡ πτωχὴ χήρα ἔριξε περισσώτερο ἀπ' ὅλους αὐτοὺς ποὺ ρίχνουν στὸ θησαυροφυλάκιο. **44** Διότι ὅλοι ἔριξαν ἀπ' τὸ περισσευμά τους, ἐνῶ αὕτη ἔριξε ἀπ' τὸ ὑστέρημά της ὅλα ὅσα εἶχε, ὅλη τὴν περιουσία της».

13 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ λέγει αὐτῷ εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· Διδάσκαλε, ἴδε ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί! **2** Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· Βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς; Οὐ μὴ ἀφεθῆ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον ὃς οὐ μὴ καταλυθῆ.

3 Καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ, ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας· **4** Εἰπέ ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ πάντα ταῦτα συντελεῖσθαι; **5** Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς ἤρξατο λέγειν αὐτοῖς· Βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς πλανήσῃ. **6** Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. **7** Ὅταν δὲ ἀκούσῃτε πολέμους καὶ ἀκοῆς πολέμων, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ γενέσθαι, ἀλλ' οὕτω τὸ τέλος. **8** Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, καὶ ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους, καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ ταραχαί. **9** Ἀρχαὶ ὠδίνων ταῦτα.

Βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτοὺς. Παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν δαρήσεσθε, καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

10 Καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη δεῖ πρῶτον κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον.

11 Ὅταν δὲ ἀγάγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες, μὴ προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε, μηδὲ μελετᾶτε, ἀλλ' ὃ ἐὰν δοθῆ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε· οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. **12** Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ πατήρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. **13** Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. Ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται.

Πρόρρησι τῆς καταστροφῆς τοῦ ναοῦ

13 Καθὼς δὲ (ὁ Ἰησοῦς) ἔβγαινε ἀπὸ τὸν ἱερὸ περίβολο τοῦ ναοῦ, ἔνας ἀπὸ τοὺς μαθητὰς του τοῦ λέγει: «Διδάσκαλε, κοίταξε πόσο ἐλλεκτοὶ λίθοι καὶ πόσο μεγαλοπρεπῆ κτίρια!». **2** Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε τότε: «Βλέπεις αὐτὰ τὰ μεγάλα κτίρια; Δὲν θὰ μείνῃ ἐδῶ λίθος πάνω σὲ λίθο, ἀλλὰ θὰ γκρεμισθῆ».

Πρόρρησι γεγονότων πρὸ τοῦ τέλους τοῦ κόσμου Συμβουλαὶ καὶ προτροπαί

3 Καὶ ὅταν καθόταν στὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἀπέναντι ἀπὸ τὸ ναό, ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Ἀνδρέας τὸν ρώτησαν ἰδιαιτέρως: **4** «Πές μας, πότε θὰ γίνουν αὐτὰ, καὶ ποῖο θὰ εἶναι τὸ προαγγελτικὸ σημεῖο, ὅταν πρόκειται νὰ συμβοῦν ὅλα αὐτὰ;». **5** Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπαντώντας ἄρχισε νὰ τοὺς λέγῃ: «Προσέχετε μὴπως σᾶς πλανήσῃ καεῖς. **6** Διότι πολλοὶ θὰ ἔλθουν διεδικιώντας τὴν ιδιότητά μου καὶ θὰ λέγουν, “Ἐγὼ εἶμαι (ὁ Μεσσίας)”, καὶ πολλοὺς θὰ πλανήσουν. **7** Ὅταν δὲ θ' ἀκούετε πολέμους καὶ φήμες γιὰ πολέμους, νὰ μὴ ταρασσεσθε. Διότι πρόκειται νὰ γίνουν (αὐτὰ), ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀκόμη τὸ τέλος. **8** Θὰ ξεσηκωθῆ δὲ ἔθνος ἐναντίον ἔθνους καὶ βασιλεῖο ἐναντίον βασιλείου, καὶ θὰ γίνουν σεισμοὶ σὲ διαφόρους τόπους, καὶ θὰ συμβοῦν πείνες καὶ ἀναστατάσεις. **9** Αὐτὰ θὰ εἶναι ἀρχὴ δεινῶν καὶ πόνων.

Νὰ προσέχετε δὲ σεῖς τοὺς ἑαυτοῦς σας. Διότι θὰ σᾶς παραδώσουν σὲ συνέδρια, καὶ στὶς συναγωγές τους θὰ σᾶς δείρουν, καὶ μπροστὰ σὲ ἡγεμόνες καὶ βασιλεῖς θὰ σταθῆτε ὡς κατηγορούμενοι ἐξ αἰτίας μου, γιὰ νὰ δώσετε σ' αὐτοὺς μαρτυρία (γιὰ μένα).

10 Καὶ προτοῦ ἔλθῃ τὸ τέλος, πρόκειται νὰ κηρυχθῆ τὸ εὐαγγέλιο σὲ ὅλα τὰ ἔθνη.

11 Ὅταν δὲ σᾶς ὀδηγοῦν γιὰ νὰ σᾶς παραδώσουν (στὶς ἀρχές καὶ ἐξουσίες), νὰ μὴ φροντίζετε προηγουμένως γιὰ τὸ τί θὰ εἰπῆτε, οὔτε κἂν νὰ σκέπτεσθε προηγουμένως, ἀλλ' ὅ,τι σᾶς δοθῆ ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, αὐτὸ νὰ λέγετε. Διότι δὲν εἶσθε σεῖς ποὺ ὀμιλεῖτε, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο. **12** Θὰ παραδώσῃ δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν σὲ θάνατο καὶ πατέρας τέκνο, καὶ θὰ ἐπαναστατήσουν τέκνα ἐναντίον γονέων καὶ θὰ τοὺς θανατώσουν. **13** Καὶ θὰ μισῆσθε ἀπ' ὅλους γιὰ τὸ ὄνομά μου. Καὶ ὅποιος θὰ ὑπομείνῃ μέχρι τέλος, αὐτὸς θὰ σωθῆ».

14 "Όταν δὲ ἴδῃτε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως τὸ ρηθέν ὑπὸ Δαυιὴλ τοῦ προφήτου ἐστὼς ὅπου οὐ δεῖ – ὁ ἀναγινώσκων νοεῖτω – τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη, 15 ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβάτω εἰς τὴν οἰκίαν μηδὲ εἰσελθέτω ἄραί τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, 16 καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν ὧν μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω ἄραί τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. 17 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.

18 Προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ἡμῶν χειμῶνος. 19 Ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλίψεις, οἷα οὐ γέγονε τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως ἧς ἔκτισεν ὁ Θεὸς ἕως τοῦ νῦν καὶ οὐ μὴ γένηται. 20 Καὶ εἰ μὴ ἐκολόβωσε Κύριος τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς οὓς ἐξελέξατο ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας.

21 Καὶ τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, ἰδοὺ ὦδε ὁ Χριστός, ἰδοὺ ἐκεῖ, μὴ πιστεύετε. 22 Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφήται καὶ δώσουσι σημεῖα καὶ τέρατα πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς. 23 Ὑμεῖς δὲ βλέπετε! Ἴδου προεῖρηκα ὑμῖν ἅπαντα.

24 Ἄλλ' ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, μετὰ τὴν θλίψιν ἐκείνην, ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, 25 καὶ οἱ ἀστέρες ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντες, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται. 26 Καὶ τότε ὄψονται τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης. 27 Καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ.

Πρόρρησι τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλήμ

14 «Όταν δὲ ἴδῃτε τὸ σιχαμερὸ καὶ μισητὸ φαινόμενο ποὺ προκαλεῖ ἐρήμωσι, ἰὰ τὸ ὅποιο μίλησε ὁ Δαυιὴλ ὁ προφήτης, νὰ εἶναι ὅπου δὲν πρέπει, – ὁ ἀναγνώστης ἄς ἐνοήσῃ –, τότε, ὅσοι θὰ εἶναι στὴν Ἰουδαία, ἄς φεύγουν στὰ ὄρη, 15 καὶ ὅποιος θὰ εἶναι στὴν ταράτσα, ἄς μὴ κατεβῆ καὶ ἄς μὴ μπῆ στὸ σπίτι γιὰ νὰ πάρῃ κάτι ἀπὸ τὸ σπίτι του, 16 καὶ ὅποιος θὰ εἶναι στὸν ἀγρὸ, ἄς μὴ γυρίσῃ πίσω γιὰ νὰ πάρῃ τὸ πανωφόρι του. 17 Ἀλλοίμονο δὲ στὶς γυναῖκες ποὺ θὰ ἐγκυμονοῦν καὶ θὰ θηλάζουν ἐκεῖνες τὶς ἡμέρες.

18 Νὰ προσεύχεσθε δέ, γιὰ νὰ μὴ γίνῃ ἡ δοκιμασία, ποὺ θὰ σᾶς ἀναγκάσῃ σὲ φυγὴ, τὸ χειμῶνα. 19 Διότι τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες θὰ εἶναι τέτοια θλίψι ποὺ δὲν ἔγινε ἀπ' τὴν ἀρχὴ τοῦ κόσμου ποὺ ἔκανε ὁ Θεὸς ἕως τώρα, καὶ οὔτε θὰ γίνῃ. 20 Καὶ ἂν δὲν λιγότευε ὁ Κύριος τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες, δὲν θὰ σωζόταν κανεὶς ἄνθρωπος. Ἀλλὰ γιὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς, τοὺς ὁποίους ἐξέλεξε, λιγότευε τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες».

Πρόρρησι γιὰ τὴν ἐμφάνισι ψευδοχρίστων καὶ ψευδοπροφητῶν

21 «Τότε δέ, ἐὰν κανεὶς σᾶς πῆ, “Νά, ἐδῶ εἶναι ὁ Χριστός (ὁ Μεσσίας), νά, ἐκεῖ εἶναι”, νὰ μὴ πιστεύετε. 22 Διότι θὰ ἐφανισθοῦν ψευδόχριστοι (ψευδομεσσίες) καὶ ψευδοπροφῆτες (ψευδοδιδασκαλοὶ) καὶ θὰ κάνουν μεγάλα καὶ καταπληκτικὰ θαύματα, γιὰ νὰ πλανήσουν, ἂν εἶναι δυνατόν, ἀκόμη καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς. 23 Γι' αὐτὸ σεῖς προσέχετε! Ἴδου, σᾶς τὰ προεῖπα ὅλα».

Πρόρρησι περὶ συντελείας τοῦ κόσμου καὶ δευτέρας παρουσίας

24 «Ἐκεῖνες δὲ τὶς ἡμέρες, μετὰ τὴ θλίψι ἐκείνη, ὁ ἥλιος θὰ σκοτισθῆ, καὶ ἡ σελήνη θὰ παύσῃ νὰ φέγγῃ, 25 καὶ τὰ ἄστρα θὰ πέσουν ἀπὸ τὸν οὐρανὸ, καὶ τὰ συστήματα τῶν ἄστρων στοὺς οὐρανοὺς θὰ καταρεῦσουν. 26 Καὶ τότε θὰ ἴδουσι τὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἔρχεται πάνω στὰ σύννεφα μὲ πολλὴ δύναμι καὶ δόξα. 27 Καὶ τότε θὰ στείλῃ τοὺς ἀγγέλους του καὶ θὰ συνάξῃ τοὺς ἐκλεκτοὺς του ἀπὸ τὰ τέσσερα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος, ἀπὸ τὸ ἕνα ἕως τὸ ἄλλο ἄκρο τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ (ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης)».

28 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν. Ὅταν αὐτῆς ὁ κλάδος ἤδη γένηται ἀπαλὸς καὶ ἐκφύη τὰ φύλλα, γινώσχετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν. 29 Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσχετε ὅτι ἐγγὺς ἐστίν, ἐπὶ θύραις. 30 Ἄμην λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη μέχρις οὐ πάντα ταῦτα γένηται. 31 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ ἐμοὶ λόγοι οὐ μὴ παρελεύσονται.

32 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἢ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ Υἱὸς, εἰ μὴ ὁ Πατήρ. 33 Βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε! Οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρὸς ἐστίν. 34 Ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος, ἀφείδεν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ δούσ τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἐκάστην τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. 35 Γρηγορεῖτε οὖν! Οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ὅψῃ ἢ μεσονυκτίου ἢ ἀλεκτοροφωνίας ἢ πρωί· 36 μὴ ἐλθῶν ἐξαίφνης εὕρῃ ὑμᾶς καθεύδοντας. 37 Ἄ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσι λέγω. Γρηγορεῖτε!

14 Ἦν δὲ τὸ Πάσχα καὶ τὰ Ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας. Καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν. 2 Ἐλεγον δέ· Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε θόρυβος ἔσται τοῦ λαοῦ.

3 Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ ἤλθε γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου ἰσχυροῦ πιστικῆς πολυτελοῦς, καὶ συντρίψασα τὸ ἀλάβαστρον κατέχευεν αὐτοῦ κατὰ τῆς κεφαλῆς. 4 Ἦσαν δὲ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες· Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν; 5 Ἡδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πρᾶθῆναι

Τὸ παραβολικὸ μάθημα ἀπὸ τῆς συκιά

28 «Ἀπὸ δὲ τῆς συκιάς διδασχθῆτε παραβολικά. Ὅταν πλέον ὁ κλάδος τῆς γίνῃ ἀπαλὸς καὶ βγάξῃ τὰ φύλλα, γνωρίζετε, ὅτι τὸ θέρος εἶναι πλησίον. 29 Ἔτσι ἐπίσης σεῖς, ὅταν δῆτε νὰ γίνονται αὐτά, νὰ ξέρετε, ὅτι κοντὰ εἶναι (τὸ τέλος), στὴν πόρτα. 30 Ἀληθινὰ σὰς λέγω, ὅτι δὲν θὰ παρέλθῃ αὐτὸ τὸ γένος (τὸ ἀνθρώπινο γένος), μέχρις ὅτου γίνουν ὅλα αὐτά. 31 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ θὰ παρέλθουν, ἀλλὰ οἱ λόγοι μου δὲν θὰ παρέλθουν (ὅπως δὴποτε θὰ ἐκπληρωθοῦν)».

Ἄγνωστος ὁ χρόνος τῆς δευτέρας παρουσίας
Αἰφνίδιος ὁ ἐρχομὸς τοῦ Κυρίου. Ἀνάγκη ἐγρηγόρευσε

32 «Γιὰ τὴν ἡμέρα δὲ ἐκείνη καὶ τὴν ὥρα (τῆς δευτέρας παρουσίας) κανεὶς δὲν ξέρει, οὔτε οἱ ἄγγελοι στὸν οὐρανό, οὔτε ὁ Υἱὸς (ὡς ἀνθρώπος), παρὰ ὁ Πατέρας (ὡς Θεός). 33 Προσέχετε, ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε! Διότι δὲν ξέρετε πότε εἶναι ὁ καιρὸς (τῆς δευτέρας παρουσίας). 34 Εἶναι ὅπως ἄνθρωπος ἀπόδημος, πὺ ἀφῆσε τὸ σπίτι του, καὶ ἐξουσιοδότησε τοὺς δούλους του, καὶ ἔωρισε σὲ καθένα τὸ ἔργο του, καὶ στὸ θυρωρὸ ἔδωσε τὴν ἐντολὴ νὰ ἀγρυπνῇ. 35 Ἀγρυπνεῖτε λοιπὸν! Διότι δὲν ξέρετε πότε ὁ κύριος τοῦ σπιτιοῦ ἔρχεται, τὸ βράδυ ἢ τὰ μεσάνυχτα ἢ ὅταν λαλοῦν οἱ πετεινοὶ ἢ τὸ πρωί, 36 μήπως ἔλθῃ αἰφνιδίως καὶ σὰς βρῇ νὰ κοιμᾶσθε. 37 Αὐτὰ δὲ ποῦ λέγω σὲ σὰς, τὰ λέγω σὲ ὅλους. Ἀγρυπνεῖτε!».

Συνωμοσία κατὰ τοῦ Ἰησοῦ

14 Μετὰ δύο δὲ ἡμέρες ἦταν τὸ Πάσχα καὶ τὰ Ἄζυμα. Καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς συζητοῦσαν πῶς νὰ τὸν πιάσουν μὲ δόλο καὶ νὰ τὸν θανατώσουν. 2 Ἐλεγον δέ· «Ὅχι κατὰ τὴν ἑορτῇ, γιὰ νὰ μὴ γίνῃ ἐξέγερσι τοῦ λαοῦ».

Ἡ χρῆσι τοῦ Ἰησοῦ στὴ Βηθανία μὲ πολύτιμο μύρο

3 Καὶ ὅταν ἦταν στὴ Βηθανία στὸ σπίτι τοῦ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, τὴν ὥρα ποῦ εἶχε γείρει καὶ ἔρωγε στὸ τραπέζι, ἤλθε πρὸς αὐτὸν μία γυναῖκα κρατῶντας ἀλάβαστρο (εἶδος δοχείου) μὲ μύρο, ποῦ ἦταν νόρδος ὀλοκάθαρη πανάκριβη, καὶ ἔσπασε τὸ ἀλάβαστρο καὶ τὸ ἔχυνε ἀφθόνως στὸ κεφάλι του. 4 Ἦσαν δὲ μερικοί, ποῦ ἐξέφραζαν ἀγανάκτησι μετὰξὺ τους λέγοντας· «Γιατί ἔγινε αὕτη ἡ σπατάλη τοῦ μύρου; 5 Διότι θὰ μπορούσε αὐτὸ τὸ μύρο νὰ πωληθῇ ἀντὶ τριακοσίων δυνα-

ἐπάνω τριακοσίων δηναρίων καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς. Καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ. **6** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἄφετε αὐτήν. Τὴν αὐτὴν κόπους παρέχετε; Καλὸν ἔργον εἰργάσατο ἐν ἐμοί. **7** Πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἐαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε αὐτοὺς εὖ ποιῆσαι· ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. **8** Ὁ ἔσχευ αὐτὴν ἐποίησε. Προέλαβε μυρίσαι μου τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν. **9** Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῆ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὁ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

10 Καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἰς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς ἵνα παραδῶ αὐτὸν αὐτοῖς. **11** Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν, καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύρια δοῦναι· καὶ ἐξήτει πῶς εὐκαιρῶς αὐτὸν παραδῶ.

12 Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν Ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσχα ἔθουον, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ἐτοιμάσωμεν ἵνα φάγῃς τὸ πάσχα; **13** Καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσῃ ἐκεῖ ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ, **14** καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ, εἶπατε τῷ οἰκοδεσπότη ὅτι ὁ Διδάσκαλος λέγει· Ποῦ ἐστὶ τὸ κατάλυμά μου ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγῃ; **15** Καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνώγειον μέγα ἐστρωμένον ἔτοιμον· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε ἡμῖν.

16 Καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν, καὶ εὔρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ ἠτοίμασαν τὸ πάσχα.

17 Καὶ ὀψίας γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα· **18** καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ. **19** Οἱ δὲ ἤρξαντο λυπεῖσθαι καὶ λέγειν αὐτῷ εἰς καθ' εἰς· Μῆτι ἐγώ; Καὶ ἄλλος· Μῆτι ἐγώ; **20** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Εἰς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον. **21** Ὁ μὲν Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ

ρίων καὶ παραπάνω καὶ νὰ δοθῆ (ὡς χρηματικὴ ἀξία) στοὺς πτωχοὺς». Καὶ τὴν ἐπέπλητταν αὐστηρά. **6** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· «Ἀφήστε τὴν. Γιατί τὴν ἐνοχλεῖτε; (Δὲν πρέπει νὰ τὴν ἐνοχλήτε). Διότι καλὴ πράξι ἔκανε σ' ἐμένα. **7** Τοὺς πτωχοὺς βεβαίως πάντοτε θὰ ἔχετε μαζί σας, καὶ, ὅταν θὰ θέλετε, θὰ δύνασθε νὰ τοὺς εὐεργετήσετε. Ἐμένα ὅμως δὲν θὰ ἔχετε πάντοτε. **8** Αὐτὸ ποῦ θέλησε αὐτὴ (ποῦ ἦταν στὴν πρόθεσί της, ποῦ αἰσθάνθηκε μέσα της) ἔκανε. Ἄλειψε προκαταβολικὰ τὸ σῶμα μου μὲ μύρο, γιὰ νὰ τὸ ἐτοιμάσῃ γιὰ τὸν ἐνταφιασμό. **9** Ἀληθινὰ σὰς λέγω, ὅπου θὰ κηρυχθῆ αὐτὸ τὸ εὐαγγέλιον σ' ὅλο τὸν κόσμον, θ' ἀναφέρεται καὶ αὐτὸ ποῦ ἔκανε αὐτὴ, γιὰ νὰ δαιωνίζεται ἡ μνήμη της».

Ἡ συμφωνία τῆς προδοσίας

10 Ὁ δὲ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα, πῆγε στοὺς ἀρχιερεῖς, γιὰ νὰ τὸν παραδώσῃ σ' αὐτούς. **11** Καὶ αὐτοῖ, ὅταν ἄκουσαν, χάρηκαν, καὶ τοῦ ὑποσχέθηκαν νὰ τοῦ δώσουν ἀργύρια. Καὶ αὐτὸς ζητοῦσε εὐκαιρία νὰ τὸν παραδώσῃ.

Τελευταῖο Πάσχα. Πρόρρησι τῆς προδοσίας. Μυστικὸς Δείπνος

12 Κατὰ τὴν πρώτην δὲ ἡμέραν τῶν Ἀζύμων, ὅταν ἔφαζαν τὸν πασχαλινὸ ἄμνο, τοῦ λέγουσιν οἱ μαθηταὶ του· «Ποῦ θέλεις νὰ πάμε καὶ νὰ ἐτοιμάσωμε γιὰ νὰ φάγῃς τὸ πασχαλινὸ δείπνο;» **13** Τότε ἀποστέλλει δύο ἀπὸ τοὺς μαθητὰς του λέγοντας σ' αὐτούς· «Πηγαίνετε στὴν πόλιν, καὶ θὰ σὰς συναντήσῃ ἄνθρωπος ποῦ θὰ φέρῃ μιὰ στάμνα μὲ νερό. Ἀκολουθήστε τον, **14** καί, ὅπου μπῆ, νὰ εἰπῆτε στὸν οἰκοδεσπότη· “Ὁ Διδάσκαλος ρωτᾷ· Ποῦ εἶναι τὸ δωμάτιο γιὰ μένα, ὅπου θὰ φάγω μὲ τοὺς μαθητὰς μου τὸ πασχαλινὸ δείπνο;”. **15** Καὶ αὐτὸς θὰ σὰς εἰσάγῃ εἰς ἕνα μέγα ἀνώγειο στρωμένον, ὥστε νὰ εἶναι ἔτοιμο (γιὰ τὴν παράθεσιν τοῦ δείπνου). Ἐκεῖ νὰ ἐτοιμάσετε γιὰ μᾶς».

16 Ἀναχώρησαν δὲ οἱ μαθηταὶ του καὶ πῆγαν στὴν πόλιν καὶ τὰ βρήκαν ὅπως τοὺς εἶπε, καὶ ἐτοιμάσαν τὸ πασχαλινὸ δείπνο.

17 Καὶ ὅταν βράδυσσε, ἔρχεται μὲ τοὺς δώδεκα. **18** Καὶ τὴν ὥρα, ποῦ ἦταν στὸ τραπέζιν καὶ ἔτρωγαν, ὁ Ἰησοῦς εἶπε· «Ἀληθινὰ σὰς λέγω, ὅτι ἕνας ἀπὸ σὰς θὰ μὲ προδώσῃ, ἕνας ποῦ τρώγῃ μαζί μου». **19** Ἐκεῖνοι δὲ ἄρχισαν νὰ λυποῦνται καὶ νὰ τοῦ λέγουσιν ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλο· «Μήπως εἶμαι ἐγώ;». Καὶ ὁ ἄλλος· «Μήπως εἶμαι ἐγώ;». **20** Αὐτὸς δὲ ἀποκρίθηκε καὶ τοὺς εἶπε· «Ἐνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα, αὐτὸς ποῦ βουτᾷ τὸ ψωμί μου μαζί μου στὴν πιατέλα. **21** Ὁ Υἱὸς βεβαίως

αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.

22 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον εὐλόγησας ἔκλασε καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ εἶπε· Λάβετε *φάγετε*· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. 23 Καὶ λαβὼν ποτήριον εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες. 24 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμεον. 25 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πῖω ἐκ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ πῖω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

26 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.

27 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντες σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· ὅτι γέγραπται, **Πατάξω τὸν ποιμένα καὶ διασκορπισθήσονται τὰ πρόβατα.** 28 Ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 29 Ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ· Καὶ εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ. 30 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω σοι ὅτι σὺ σήμερον ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ πρὶν ἢ δις ἀλέκτορα φωνῆσαι τρίς ἀπαρνήσῃ με. 31 Ὁ δὲ Πέτρος ἐκ περισσοῦ ἔλεγε μᾶλλον· Ἐάν με δέη συναποθανεῖν σοι, οὐ μὴ σε ἀπαρνήσομαι. Ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον.

32 Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα Γεθσημανῆ, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Καθίσατε ὧδε ἕως προσεύξωμαι. 33 Καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν 34 καὶ λέγει αὐτοῖς· Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε. 35 Καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ προσήυχετο ἵνα, εἰ δυνατόν ἐστί, παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα, 36 καὶ ἔλεγεν· Ἄββ ἄ, ὁ Πατήρ, πάντα δυνατὰ σοι· παρένεγκε τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο· ἀλλ'

τοῦ ἀνθρώπου βαδίζει πρὸς τὸ θάνατο, καθὼς εἶναι γι' αὐτὸν γραμμένο. Ἀλλ' ἀλλοίμονο στὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνο, ποῦ θὰ προδώσῃ τὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου. Συνέφερε σ' αὐτὸν νὰ μὴ εἶχε γεννηθῆ».

22 Καὶ ἐνῶ ἔτρωγαν, ὁ Ἰησοῦς πῆρε ἄρτο, εὐλόγησε καὶ ἔκοψε κομμάτια καὶ τοὺς ἔδωσε λέγοντας· «Λάβετε, φάγετε· αὐτὸ εἶναι τὸ σῶμα μου». 23 Ἐπίσης πῆρε τὸ ποτήριον, ἔκανε εὐχαριστήρια προσευχὴ καὶ τοὺς ἔδωσε, καὶ ἔπιαν ἀπ' αὐτὸ ὄλοι. 24 Τοὺς εἶπε δέ· «Αὐτὸ εἶναι τὸ αἷμα μου, ποῦ ἐπικυρώνει τὴ νέα διαθήκη, ποῦ χύνεται γιὰ πολλοὺς (γιὰ ὅλους δηλαδή). 25 Ἀληθινὰ σὰς λέγω, ὅτι δὲν θὰ πῖω πλέον ἀπὸ τὸ προῖόν τοῦ κλήματος ἕως τὴν ἡμέρα ἐκείνη (τὴν αἰώνια ἡμέρα), ποῦ θὰ τὸ πῖω καινούργιο στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ».

26 Ἀφοῦ δὲ ἔφαλαν, βγήκαν γιὰ νὰ πᾶνε στὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.

Μεγαλοστομία Πέτρου, πρόρρησι τριπλῆς ἀρνήσεώς του

27 Καὶ τοὺς λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Ὅλοι θὰ κλονισθῆτε ἀπέναντί μου αὐτῇ τῇ νύκτα, γι' αὐτὸ εἶναι γραμμένο· **Θὰ κτυπήσω τὸν ποιμένα, καὶ θὰ διασκορπισθοῦν τὰ πρόβατα.** 28 Μετὰ δὲ τὴν ἀνάστασί μου θὰ σὰς περιμένω καὶ θὰ συναντηθοῦμε στὴ Γαλιλαία!». 29 Τότε ὁ Πέτρος τοῦ εἶπε· «Καὶ ἂν ὄλοι κλονισθοῦν, ἐγὼ ὅμως ὄχι». 30 Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς τοῦ λέγει· «Ἀληθινὰ σοῦ λέγω, ὅτι ἐσὺ σήμερα, αὐτῇ τῇ νύκτα, προτοῦ νὰ λαλήσῃ ὁ πετεινὸς δύο φορές, θὰ με ἀπαρνηθῆς τρεῖς φορές». 31 Ἀλλ' ὁ Πέτρος ἀκόμη ἐντονώτερα ἔλεγε· «Καὶ ἂν χρειασθῆ νὰ πεθάνω μαζί σου, δὲν θὰ σε ἀπαρνηθῶ». Τὸ ἴδιο εἶπαν καὶ ὄλοι.

Ἡ ὑπεράτῃ ἀγωνία στὴ Γεθσημανῆ

32 Ἔρχονται δὲ σ' ἓνα τόπο, ποῦ ὀνομάζεται Γεθσημανῆ, καὶ λέγει στοὺς μαθητάς του· «Καθήσετε ἐδῶ, ἕως ὅτου προσευχηθῶ». 33 Καὶ παίρνει μαζί του τὸν Πέτρο, τὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν Ἰωάννη, καὶ ἄρχισε νὰ συτταράσσεται καὶ ν' ἀγωνιᾷ. 34 Καὶ τοὺς λέγει· «Τόσο λυπημένη εἶναι ἡ ψυχὴ μου, ποῦ κοντεύω ἀπὸ τὴ λύπη νὰ πεθάνω. Μείνετε ἐδῶ καὶ ἀγρυπνεῖτε». 35 Καὶ ἀφοῦ προχώρησε λίγο, ἔπεσε μετὰ τὸ πρόσωπο στὴ γῆ καὶ προσευχόταν, γιὰ νὰ φύγῃ ἀπ' αὐτόν, ἐάν εἶναι δυνατόν, ἢ ὥρα (τῶν παθῶν καὶ τοῦ θανάτου). 36 Ἐλεγε δέ· «Ἄββ ἄ, Πατέρα, ὅλα εἶναι δυνατὰ σὲ σένα. Ἀπομάκρυνε ἀπὸ μένα αὐτὸ τὸ ποτήρι (τὸ

1. Πρόκειται γιὰ τὴ μικρὴ Γαλιλαία, ἓνα τόπο στὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ὅπου συγκεντρώνονταν Γαλιλαῖοι, ποῦ πήγαιναν στὴν Ἱερουσαλήμ ὡς προσκυνηταί.

οὐ τί ἐγὼ θέλω, ἀλλ' εἶ τι σύ. **37** Καὶ ἔρχεται καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· Σίμων, καθεύδεις; Οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορήσαι; **38** Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. **39** Καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσήυξατο τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών. **40** Καὶ ὑποστρέψας εὗρεν αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν καταβαρυνόμενοι, καὶ οὐκ ᾔδεισαν τί ἀποκριθῶσιν αὐτῷ. **41** Καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον καὶ λέγει αὐτοῖς· Καθεύδετε λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε! Ἀπέχε· ἦλθεν ἡ ὥρα· ἰδοὺ παραδίδοται ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀμαρτωλῶν. **42** Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ ὁ παραδιδούς με ἤγγικε.

43 Καὶ εὐθέως, ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, παραγίνεται Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἰς τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, ἀπεσταλμένοι παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων. **44** Δεδώκει δὲ ὁ παραδιδούς αὐτὸν σύσσημον αὐτοῖς λέγων· Ὁ ἂν φιλήσω, αὐτὸς ἐστὶ κρατήσατε αὐτὸν καὶ ἀπαγάγετε ἀσφαλῶς. **45** Καὶ ἐλθὼν εὐθέως προσελθὼν αὐτῷ λέγει· Χαῖρε, ῥάββι! Καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. **46** Οἱ δὲ ἐπέβαλον ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. **47** Εἷς δὲ τις τῶν παρεστηκότων σπασάμενος τὴν μάχαιραν ἔπαισε τὸν δούλον τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἀφείλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. **48** Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ὡς ἐπὶ ληστήν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με. **49** Καθ' ἡμέραν πρὸς ὑμᾶς ἤμην ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με. Ἀλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ Γραφαί. **50** Καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον πάντες. **51** Καὶ εἰς τις νεανίσκος ἠκολούθησεν αὐτῷ περιβεβλημένος σινδὼνα ἐπὶ γυμνοῦ· καὶ κρατοῦσιν αὐτὸν οἱ νεανίσκοι· **52** ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδὼνα γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν.

53 Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα· καὶ συνέρχονται αὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. **54** Καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἦν συγκαθήμενος

πικρὸ ποτήρι τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου). Ἀλλ' (ὅς γίνη) ὄχι ὅ,τι θέλω ἐγώ, ἀλλ' ὅ,τι θέλεις ἐσύ». **37** Ἐρχεται δὲ καὶ τοὺς βρίσκει νὰ κοιμῶνται, καὶ λέγει στὸν Πέτρο· «Σίμων, κοιμᾶσαι; Δὲν μπορέσατε ν' ἀγρυπνήσετε μιά ὥρα; **38** Ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε, γιὰ νὰ μὴν ὑποκύψετε σὲ πειρασμό. Τὸ πνεῦμα βεβαίως εἶναι πρόθυμο, ἀλλ' ἡ σὰρξ εἶναι ἀδύνατη». **39** Καὶ πάλι πῆγε καὶ προσευχήθηκε καὶ εἶπε τὸν ἴδιον λόγο. **40** Καὶ ὅταν ἐπέστρεψε, τοὺς βρῆκε πάλι νὰ κοιμῶνται. Διότι τὰ μάτια τους ἦταν πολὺ βαρεῖα ἀπὸ τὸ νυσταγμό. Καὶ δὲν ᾔξεραν τί νὰ τοῦ εἰποῦν γιὰ νὰ δικαιολογηθοῦν. **41** Ἐρχεται δὲ γιὰ τρίτη φορὰ καὶ τοὺς λέγει· «Κοιμᾶσθε ἀκόμη καὶ ἀναπαύεσθε! Ἀρκετὸ. Ἦλθεν ἡ ὥρα. Ἰδοὺ, ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται στὰ χεῖρια τῶν ἀσεβῶν. **42** Σηκώθητε, ἄς προχωρήσωμε. Ἰδοὺ, πλησίασε αὐτὸς ποὺ θὰ με παραδώση».

Ἡ σύλληψι τοῦ Ἰησοῦ

43 Καὶ ἀμέσως, ἐνῶ ἀκόμη μιλοῦσε, καταφθάνει ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα, καὶ μαζί του ὄχλος πολὺς με μαχαίρια καὶ ρόπαλα, ποὺ τοὺς εἶχαν στείλει οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι. **44** Ὁ δὲ προδότης τὸν εἶχε δώσει (ἀναγνωριστικὸ) σημεῖο λέγοντας· «Ὅποιον θὰ φιλήσω, αὐτὸς εἶναι. Συλλάβετε τον καὶ μεταφέρετέ τον με ἀσφάλεια». **45** Καὶ ἀφοῦ ἦλθε (ὁ προδότης), ἀμέσως τὸν πλησίασε καὶ λέγει· «Χαῖρε, διδάσκαλε!». Καὶ τὸν καταφίλησε. **46** Αὐτοὶ τότε ἄπλωσαν ἐπάνω του τὰ χεῖρα τους καὶ τὸν συνέλαβαν. **47** Κάποιος δὲ ἀπὸ τοὺς παρισταμένους τράβηξε τὸ μαχαίρι καὶ χτύπησε τὸ δούλο τοῦ ἀρχιερέως καὶ τοῦ ἀπέκοψε τὸ αὐτί. **48** Ὁ δὲ Ἰησοῦς μίλησε καὶ τοὺς εἶπε· «Καθὼς ἐναντίον ληστοῦ βγήκατε με μαχαίρια καὶ με ρόπαλα νὰ με συλλάβετε. **49** Κάθε ἡμέρα ἤμουν μαζί σας καὶ δίδαξα στὸν ἱερὸ περίβολο τοῦ ναοῦ καὶ δὲν με συλλάβετε. Ἀλλ' ἔτσι ἐπληρώθηκαν οἱ (προφητικὲς) Γραφές». **50** Τότε ὅλοι (οἱ μαθηταὶ) τὸν ἐγκατέλειψαν καὶ ἔφυγαν. **51** Καὶ κάποιος νέος τὸν ἀκολούθησε περιτυλιγμένος κατάσαρκα με ἕνα σεντόνι. Καὶ τὸν ἔπιασαν οἱ (ἄλλοι) νέοι, **52** ἀλλ' ἐκεῖνος ἄφησε τὸ σεντόνι καὶ τοὺς ξέφυγε γυμνός.

Τὸ συνέδριο τῶν Ἰουδαίων καταδικάζει τὸν Ἰησοῦ σὲ θάνατο

53 Καὶ ὠδήγησαν τὸν Ἰησοῦ στὸν ἀρχιερέα. Καὶ μαζεύονται καὶ συνεδριάζουν μαζί του ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. **54** Ὁ δὲ Πέτρος τὸν ἀκολούθησε ἀπὸ μακριὰ μέχρι μέσα στὴν αὐλὴ τοῦ μεγάρου τοῦ ἀρχιερέως. Καὶ καθόταν ἐκεῖ μαζί με τοὺς ἄλλους ὑπέρητες καὶ ζεσταίνονταν κοντὰ στὴ φωτιά. **55** Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλο τὸ συνέδριο ζητοῦσαν μαρτυρία κατὰ τοῦ Ἰησοῦ γιὰ νὰ τὸν θανατώσουν

μενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς. 55 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτησαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν εἰς τὸ θανατῶσαι αὐτόν, καὶ οὐχ εὔρισκον· 56 πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν. 57 Καὶ τινες ἀναστάντες ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ λέγοντες, 58 ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος, ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω. 59 Καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν. 60 Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ μέσον ἐπῆρώτα τὸν Ἰησοῦν λέγων· Οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν· Τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; 61 Ὁ δὲ ἐσιώπα καὶ οὐδὲν ἀπεκρίνατο. Πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπῆρώτα αὐτὸν καὶ λέγει αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Εὐλογητοῦ;

62 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἐγὼ εἰμι. Καὶ ὄψεσθε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆς Δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. 63 Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει· Τί ἔτι χρειαίαν ἔχομεν μαρτύρων; 64 Ἦκούσατε πάντως τῆς βλασφημίας. Τί ὑμῖν φαίνεται; Οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν εἶναι ἔνοχον θανάτου. 65 Καὶ ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ καὶ περικαλύπτειν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ κολαφίζειν αὐτὸν καὶ λέγειν αὐτῷ· Προφήτευσον ἡμῖν, τίς ἐστίν ὁ παῖσας σε; Καὶ οἱ ὑπηρεταὶ ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔβαλον.

66 Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου κάτω ἐν τῇ αὐλῇ ἔρχεται μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως, 67 καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον θερμαινόμενον ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει· Καὶ σὺ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναζαρηνοῦ ἦσθα. 68 Ὁ δὲ ἠρνήσατο λέγων· Οὐκ οἶδα οὐδὲ ἐπίσταμαι τί σὺ λέγεις. Καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον, καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησε. 69 Καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν πάλιν ἤρξατο λέγειν τοῖς παρεστηκόσιν ὅτι οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστίν. 70 Ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. Καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ· Ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει. 71 Ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε. 72 Καὶ ἐκ

νατώσου, ἀλλὰ δὲν ἔβρισκαν. 56 Πολλοὶ δὲ ψευδομαρτυροῦσαν ἐναντίον του, ἀλλ' οἱ μαρτυρίες τους δὲν συνέπιπταν. 57 Ἔπειτα παρουσιάσθηκαν μερικοὶ καὶ ψευδομαρτυροῦσαν ἐναντίον του λέγοντας: 58 «Ἐμεῖς τὸν ἀκούσαμε νὰ λέγῃ· Ἐγὼ θὰ γκρεμίσω αὐτὸ τὸ ναὸ τὸν χειροποίητο καὶ σὲ τρεῖς ἡμέρες θὰ οἰκοδομήσω ἄλλον, ἀχειροποίητο». 59 Ἀλλὰ (καίτοι κατέθεταν ἐπὶ τῆ βάσει λόγου τοῦ Ἰησοῦ) οὔτε ἔτσι συνέπιπταν στὴ μαρτυρία τους (διότι διέστρεφαν τὸ λόγο τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔτσι στὴν ἐξέτασι κατ' ἀντιπαράστασιν περιέπιπταν σὲ ἀντιφάσεις). 60 Τότε ὁ ἀρχιερεὺς σηκώθηκε ἐνώπιόν τους καὶ ρώτησε τὸν Ἰησοῦ λέγοντας· «Δὲν ἔχεις τίποτε νὰ εἰπῆς; Τί εἶναι αὐτὰ ποὺ σὲ κατηγοροῦν αὐτοί;». 61 Ἀλλ' αὐτὸς σιωποῦσε, καὶ τίποτε δὲν ἀπάντησε. Πάλι ὁ ἀρχιερεὺς τὸν ρώτησε καὶ τοῦ εἶπε· «Σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς (ὁ Μεσσίας), ὁ Υἱὸς τοῦ Εὐλογητοῦ (τοῦ Θεοῦ);».

62 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· «Ἐγὼ εἰμαι. Καὶ θὰ βλέπετε τὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου νὰ κάθεται στὰ δεξιὰ τῆς Δυνάμεως (τοῦ Παντοδυνάμου) καὶ νὰ φέρεται πάνω στὰ σύννεφα τοῦ οὐρανοῦ (θὰ βλέπετε δηλαδὴ τὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου νὰ δοξάζεται)». 63 Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξε τὰ ἱμάτιά του (βγήκε ἀπὸ τὰ ροῦχα του, ἀγανάκτησε!) καὶ εἶπε· «Τί μάς χρειάζονται πλέον μάρτυρες; 64 Ἀκούσατε βεβαίως τὴ βλασφημία. Αἱ νομίζετε;». Ὅλοι δὲ ἀποφάνθηκαν ἐναντίον του, ὅτι εἶναι ἄξιος θανάτου. 65 Καὶ ἄρρισαν μερικοὶ νὰ τὸν φτύνουν, καὶ νὰ σκεπάζουν τὸ πρόσωπό του, καὶ νὰ τὸν γρονθοκοποῦν, καὶ νὰ τοῦ λέγουν· «Προφήτευσέ μας, ποῖος σὲ κτύπησε;». Καὶ οἱ ὑπηρετές τὸν κτύπησαν μὲ ραπίσματα.

Ἡ τριπλῆ ἄρνησι τοῦ Πέτρου καὶ ἡ μετάνοιά του

66 Καὶ ἐνῶ ὁ Πέτρος ἦταν κάτω στὴν αὐλή, ἔρχεται μία ἀπὸ τίς δοῦλες τοῦ ἀρχιερέως, 67 καὶ ὅταν εἶδε τὸν Πέτρο νὰ ζεσταίνεται, τὸν κοίταξε καλὰ καὶ τοῦ λέγει· «Καὶ σὺ ἦσουν μαζί μὲ τὸν Ἰησοῦ τὸ Ναζαρηνοῦ». 68 Ἀλλ' αὐτὸς ἄρνήθηκε λέγοντας· «Δὲν γνωρίζω καὶ δὲν καταλαβαίνω τί λὲς ἐσύ». Καὶ βγήκε ἔξω στὸ προαύλιο, καὶ ὁ πετεινὸς λάλησε. 69 Καὶ ἡ δούλη, ὅταν τὸν εἶδε, πάλι ἄρρισε νὰ λέγῃ στοὺς παριστάμενους· «Αὐτὸς ἀπ' αὐτοὺς εἶναι». 70 Ἀλλ' αὐτὸς πάλι ἀρνίαντα. Καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγο πάλι οἱ παριστάμενοι ἔλεγον στὸν Πέτρο· «Ἀσφαλῶς εἶσαι ἀπ' αὐτούς, διότι εἶσαι Γαλιλαῖος καὶ ἡ προφορὰ σου ὁμοιάζει». 71 Αὐτὸς δὲ ἄρρισε νὰ ὀρκίζεται καὶ νὰ ὀμνύῃ· «Δὲν ξέρω τὸν ἄνθρωπο αὐτό, γιὰ τὸν ὅποιο μιλάτε». 72 Καὶ γιὰ δευτέρη φορά λάλησε ὁ πετεινός. Καὶ θυμῆθηκε ὁ Πέτρος τὸ λόγο, ποῦ τοῦ εἶπε ὁ Ἰησοῦς, «Προτοῦ λαλήσῃ ὁ πετεινὸς δύο φορές, θὰ μὲ ἀπαρνηθῆς τρεῖς φορές», καὶ ἔπεσε μὲ τὸ πρόσωπο στὴ γῆ καὶ ἔκλαιε.

δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησε. Καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος τὸ ῥῆμα ὃ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δὶς, ἀπαρνήσῃ με τρίς· καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιε.

15 Καὶ εὐθέως ἐπὶ τὸ πρῶν συμβούλιον ποιήσαντες οἱ ἄρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων καὶ ὄλον τὸ συνέδριον, δῆσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν τῷ Πιλάτῳ.

2 Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πιλάτος· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· Σὺ λέγεις. 3 Καὶ κατηγοροῦν αὐτοῦ οἱ ἄρχιερεῖς πολλά, αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο. 4 Ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν ἐπηρώτα αὐτὸν λέγων· Οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν; Ἴδε πόσα σου καταμαρτυροῦσιν. 5 Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πιλάτον.

6 Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλευεν αὐτοῖς ἕνα δέσμιον, ὄνπερ ἤτοῦντο. 7 Ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν συστασιαστῶν δεδεμένος, οὔτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν. 8 Καὶ ἀναβοήσας ὁ ὄχλος ἤρξατο αἰτεῖσθαι καθὼς αἰεὶ ἐποίει αὐτοῖς. 9 Ὁ δὲ Πιλάτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων· Θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 10 Ἐγίνωσκε γὰρ ὅτι διὰ φθόνου παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἄρχιερεῖς. 11 Οἱ δὲ ἄρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς.

12 Ὁ δὲ Πιλάτος ἀποκριθεὶς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς· Τί οὖν θέλετε ποιήσω ὃν λέγετε τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 13 Οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν· Σταύρωσον αὐτόν! 14 Ὁ δὲ Πιλάτος ἔλεγεν αὐτοῖς· Τί γὰρ ἐποίησε κακόν; Οἱ δὲ περισσotέρως ἔκραξαν· Σταύρωσον αὐτόν! 15 Ὁ δὲ Πιλάτος βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι, ἀπέλευσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, καὶ παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν φραγελλώσας ἵνα σταυρωθῇ.

Τὸ συνέδριον τῶν Ἰουδαίων παραδίδει τὸν Ἰησοῦν στὸν Πιλάτῳ

15 Ἀμέσως δὲ τὸ πρῶν οἱ ἄρχιερεῖς μαζὶ μὲ τὸς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, ὄλο δὲ τὸ συνέδριον, ἔκαναν συμβούλιον, καὶ ἀφοῦ ἔδωσαν τὸν Ἰησοῦ, τὸν ἔφεραν καὶ τὸν παρέδωσαν στὸν Πιλάτῳ.

Ἡ θαυμαστὴ σιωπὴ τοῦ Ἰησοῦ

2 Καὶ τὸν ρώτησε ὁ Πιλάτος· «Σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;». Αὐτὸς δὲ ἀπάντησε καὶ τοῦ εἶπε· «Τὸ λέγεις σύ» (Ὁ Ἰησοῦς παραδέχθηκε, ὅτι εἶναι βασιλεὺς, ἀλλὰ μὲ πνευματικὴ βασιλεία). 3 Οἱ ἄρχιερεῖς τότε ἐπέφεραν πολλὰς κατηγορίας ἐναντίον του, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἀποκρίθηκε τίποτε. 4 Ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν τὸν ρώτησε λέγοντας· «Δὲν ἀποκρίνεσαι τίποτε; Κοίταξε γιὰ πόσα σὲ κατηγοροῦν». 5 Ὁ δὲ Ἰησοῦς δὲν ἀποκρίθηκε πλέον τίποτε, ὥστε νὰ θαυμάζῃ ὁ Πιλάτος.

Οἱ Ἰουδαῖοι ἀντὶ τοῦ Ἰησοῦ ζητοῦν νὰ ἐλευθερωθῇ ὁ Βαραββᾶς

6 Κάθε δὲ ἑορτὴ (τοῦ Πάσχα) ἀπελευθέρωνε γιὰ χάρι τοὺς ἕνα φυλακισμένο, ὅποιον ζητοῦσαν. 7 Ἦταν δὲ φυλακισμένος κάποιος, ποὺ λεγόταν Βαραββᾶς, μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους στασιαστάς, οἱ ὅποιοι κατὰ τὴν ἐξέγερσι εἶχαν κάνει φόνο. 8 Καὶ ὁ ὄχλος μὲ κραυγὴς ἄρχισε νὰ ζητῇ (νὰ κἀνῃ ὁ Πιλάτος) ὅπως ἔκανε πάντοτε γιὰ χάρι τοὺς. 9 Ὁ δὲ Πιλάτος τοὺς ἀποκρίθηκε λέγοντας· «Θέλετε ν' ἀφήσω ἐλεύθερο γιὰ χάρι σας τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;». 10 Διότι ἤξερε, ὅτι ἀπὸ φθόνου τὸν εἶχαν παραδώσει οἱ ἄρχιερεῖς. 11 Οἱ δὲ ἄρχιερεῖς διῆγειραν τὸν ὄχλο νὰ προτιμήσουν ν' ἀπελευθερώσῃ γιὰ χάρι τοὺς τὸν Βαραββᾶ.

Οἱ Ἰουδαῖοι ζητοῦν νὰ σταυρωθῇ ὁ Ἰησοῦς

12 Ὁ δὲ Πιλάτος μίλησε πάλιν καὶ τοὺς εἶπε· «Καὶ αὐτόν, ποὺ ὀνομάζετε βασιλέα τῶν Ἰουδαίων, τί θέλετε νὰ κἀνω;». 13 Παρὰ ταῦτα δὲ (παρὰ τίς ἐπανειλημμένες προσπάθειες τοῦ Πιλάτου ὑπὲρ τοῦ Ἰησοῦ) αὐτοὶ κραύγασαν· «Σταύρωσέ τον!». 14 Ὁ Πιλάτος τότε τοὺς ἔλεγε· «Ἀλλὰ τί κακὸ ἔκανε;». Αὐτοὶ δὲ περισσότερο κραύγασαν· «Σταύρωσέ τον!». 15 Τότε ὁ Πιλάτος, θέλοντας νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸν ὄχλο, ἀπελευθέρωσε γιὰ χάρι τοὺς τὸν Βαραββᾶ, καὶ τὸν Ἰησοῦ, ἀφοῦ διέταξε νὰ τὸν μαστιγώσουν, παρέδωσε γιὰ νὰ σταυρωθῇ.

16 Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς, ὃ ἐστὶ πραιτώριον, καὶ συγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπείραν· 17 καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν πορφύραν καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον, 18 καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν· Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων! 19 Καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ καὶ ἐνέπτουν αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ.

20 Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια, καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν. 21 Καὶ ἀγγαρεύουσι παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ρούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. 22 Καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ Γολγοθᾶ τόπον, ὃ ἐστὶ μεθερμηνεύμενον Κρανίου τόπος. 23 Καὶ ἐδίδουν αὐτῷ πιεῖν ἐσμυρνιασμένον οἶνον· ὃ δὲ οὐκ ἔλαβε. 24 Καὶ σταυρώσαντες αὐτὸν διαμερίζονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐτὰ τίς τί ἄρῃ. 25 Ἦν δὲ ὥρα τρίτη καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. 26 Καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη· Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. 27 Καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσι δύο ληστᾶς, ἓνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἓνα ἐξ ἐωνύμων αὐτοῦ. 28 Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἣ λέγουσα· Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη.

29 Καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινουῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέγοντες· Οὐά, ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν! 30 Σῶσον σεαυτὸν καὶ κατάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. 31 Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον· Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. 32 Ὁ Χριστὸς, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ

Οἱ στρατιῶτες περιπαίζουσι τὸν Ἰησοῦ ὡς βασιλέα τῶν Ἰουδαίων

16 Οἱ δὲ στρατιῶτες τὸν ὠδήγησαν στὸ ἐσωτερικὸ τῆς αὐλῆς, στὸ πραιτώριο δηλαδή, καὶ συγκεντρῶνουν ὅλη τὴ φρουρά. 17 Καὶ τὸν ντύνουν μὲ κόκκινον μανδύα (ὡς βασιλικὴ δῆθεν πορφύρα), καὶ ἀφοῦ ἐπλέξαν ἀκάνθινον στέφανον τὸ ἔβαλαν στὸ κεφάλι του (ὡς βασιλικὸ δῆθεν στέμμα), 18 καὶ ἄρχισαν νὰ τὸν χαιρετοῦν λέγοντας: «Χαῖρε, βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων!». 19 Καὶ κτυποῦσαν τὸ κεφάλι του μὲ καλάμι, καὶ τὸν ἔφτυναν, καὶ γονατίζοντας τὸν προσκυνοῦσαν.

Ὁ Ἰησοῦς ὠδηγεῖται στὸ Γολγοθᾶ καὶ σταυρώνεται ἐν μέσῳ δύο ληστῶν

20 Καὶ ὅταν τὸν περιέπαιξαν, τοῦ ἔβγαλαν τὸν κόκκινον μανδύα καὶ τὸν ἔντυσαν μὲ τὰ δικὰ του ἐνδύματα καὶ τὸν ἔβγαλαν ἔξω (ἀπὸ τὴν πόλι), γιὰ νὰ τὸν σταυρώσουν. 21 Καὶ ἀγγαρεύουσι κάποιον περσαστικὸ, τὸ Σίμωνα νὰ Κυρηναῖο, ποὺ ἐρχόταν ἀπὸ τὴν ὑπαίθρο, τὸν πατέρα τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Ρούφου, γιὰ νὰ μεταφέρῃ τὸ σταυρὸ του. 22 Καὶ τὸν φέρουν στὸν τόπο Γολγοθᾶ, ποὺ μεταφραζόμενο σημαίνει, τόπος Κρανίου, 23 καὶ τοῦ ἔδιναν νὰ πιῇ κρασί ἀνάμικτο μὲ σμύρνα (ὡς ἀναισθητικὸ). Ἄλλ' αὐτὸς δὲν τὸ δέχτηκε. 24 Καὶ ἀφοῦ τὸν σταύρωσαν, μοίρασαν μεταξὺ τους τὰ ἐνδύματά του ρίχνοντας κλῆρο γι' αὐτὰ, γιὰ τὸ ποιὸς καὶ τί θὰ πάρῃ. 25 Ἦταν δὲ ὥρα ἑννέα τὸ πρωί, ὅταν τὸν σταύρωσαν. 26 Καὶ ὡς αἰτία τῆς καταδίκης του ἦταν γραμμένη ἡ ἐπιγραφὴ: Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. 27 Καὶ μαζί του σταυρώνουν δύο ληστᾶς, ἓνα ἀπὸ τὰ δεξιὰ καὶ ἓνα ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ του. 28 Καὶ ἐκπληρώθηκε τὸ Γραφικὸ χωρίο, ποὺ λέγει: Καὶ μετὰ τῶν ἀνόμων (τῶν ἐγκληματιῶν) ὑπολογίστηκε.

Οἱ Ἰουδαῖοι ἐμπαίζουσι τὸν Ἐσταυρωμένον

29 Οἱ δὲ περσαστικοὶ τὸν ἔβριζαν κουνώντας τὰ κεφάλια τους καὶ λέγοντας: «Οὐά, σὺ ποῦ θὰ γκρεμίξεις τὸ ναὸ καὶ σὲ τρεῖς ἡμέρες θὰ τὸν οἰκοδομοῦσες! 30 Σῶσε τὸν ἑαυτὸ σου καὶ κατέβα ἀπὸ τὸ σταυρὸ». 31 Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς μαζί μὲ τοὺς γραμματεῖς ἐμπαίζοντας ἔλεγαν μεταξὺ τους: «Ἄλλους ἔσωσε, τὸν ἑαυτὸ του δὲν δύναται νὰ σῶσῃ. 32 Ὁ Μεσσίας, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, ἃς κατεβῆ τώρα ἀπὸ

1. Γιὰ τὴν ὥρα τῆς σταυρώσεως, ποὺ ἀναφέρεται ἐδῶ, βλέπε παρατηρήσεις στὸ ὑπόμνημα τοῦ Π. Τρεμπέλα στὸ κατὰ Μᾶρκον Εὐαγγέλιον καὶ στὸν οἰκεῖο τόπο.

πιστεύσωμεν αὐτῷ. Καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι αὐτῷ ὠνειδίζουν αὐτόν.

33 Γενομένης δὲ ὥρας ἕκτης σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης. 34 Καὶ τῇ ὥρᾳ τῇ ἐνάτῃ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων· Ἐλωί, Ἐλωί, λιμᾶ σαβαχθανί; Ὁ ἐστὶ μεθερμηνεύομενον· Ὁ Θεός μου, ὁ Θεός μου, εἰς τί με ἐγκατέλιπες; 35 Καὶ τινες τῶν παρεστηκότων ἀκούσαντες ἔλεγον· Ἴδε Ἥλιον φωνεῖ. 36 Δραμῶν δὲ εἰς καὶ γεμίσατο σπόγγον ὄξους περιθεῖς τε καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτὸν λέγων· Ἄφετε ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἥλιος καθελεῖν αὐτόν. 37 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφείψε φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσε. 38 Καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω.

39 Ἰδῶν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκώς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτω κράξας ἐξέπνευσεν, εἶπεν· Ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος Υἱὸς ἦν Θεοῦ.

40 Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν αἷς ἦν καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ Ἰωσὴ μήτηρ, καὶ Σαλώμη, 41 αἱ καὶ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολ-
λαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα.

42 Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἦν Παρασκευή, ὃ ἐστὶν προσάββατον, 43 ἔλθων Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον καὶ ἤτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 44 Ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθηκε, καὶ

τὸ σταυρόν, γιὰ νὰ ἰδοῦμε καὶ νὰ πιστεύσωμε σ' αὐτόν». Ἀκόμη καὶ οἱ σταυρωμένοι μαζί του τὸν ἔβριζαν (Ἄλλ' ὁ ἕνας κατόπιν μετανόησε).

Θάνατος τοῦ Ἰησοῦ καὶ σχίσσιμο τοῦ παραπετάσματος τοῦ ναοῦ

33 Ὅταν δὲ ἦλθε ὥρα δώδεκα τὸ μεσημέρι, ἔπεσε σκοτάδι σ' ὅλην τὴν γῆ ἕως ὥρα τρεῖς τὸ ἀπόγευμα. 34 Καὶ τὴν ὥρα τρεῖς τὸ ἀπόγευμα ὁ Ἰησοῦς φώναξε μὲ φωνὴν μεγάλῃ λέγοντας· Ἐλωί, Ἐλωί, λιμᾶ σαβαχθανί; Αὐτὸ μεταφραζόμενο σημαίνει· Θεέ μου, Θεέ μου, γιατί με ἐγκατέλειπες; 35 Μερικοὶ δὲ ἀπὸ τοὺς παρευρισκομένους, ὅταν ἄκουσαν, ἔλεγαν· «Κοίταξε, τὸν Ἥλιον φωνάζει». 36 Ἐτρεξε τότε ἕνας, καὶ γέμισε ἕνα σφουγγάρι μὲ ξύδι, τὸ στερέωσε στὴν ἄκρῃ ἀπὸ ἕνα καλάμι καὶ τὸν πότιζε λέγοντας· Ἀφήστε νὰ ἰδοῦμε, ἂν θὰ ἔλθῃ ὁ Ἥλιος νὰ τὸν κατεβάσῃ (ἀπὸ τὸ σταυρόν)». 37 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ἀφοῦ ἔβγαλε φωνὴν μεγάλην, ἐξέπνευσε. 38 Καὶ τὸ παραπέτασμα τοῦ ναοῦ σχίσθηκε στὰ δύο ἀπὸ πάνω ἕως κάτω.

Ὁ ἐκατόνταρχος πιστεύει

39 Ὅταν δὲ εἶδε ὁ ἐκατόνταρχος, ποῦ ἦταν ἀπέναντί του, ὅτι ἐξέπνευσε ἀφοῦ φώναξε τόσο δυνατά, εἶπε· «Πραγματικῶς αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἦταν Υἱὸς τοῦ Θεοῦ».

Γυναῖκες παρακολουθοῦν τὸ δράμα τοῦ Γολγοθᾶ

40 Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ποῦ παρακολουθοῦσαν ἀπὸ μακριά, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦταν καὶ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ ἡ Μαρία ἡ μητέρα τοῦ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ τοῦ Ἰωσὴ, καὶ ἡ Σαλώμη, 41 οἱ ὅποτες, καὶ ὅταν (ὁ Ἰησοῦς) ἦταν στὴ Γαλιλαία, τὸν ἀκολουθοῦσαν καὶ τὸν ὑπηρετοῦσαν, καθὼς καὶ πολλὲς ἄλλες, οἱ ὅποτες ἀνέβηκαν μαζί του στὰ Ἱεροσόλυμα.

Ὁ Ἰωσήφ ὁ Ἀριμαθαῖος ἐνταφιάζει τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ

42 Ἀργὰ δὲ πλέον τὸ ἀπόγευμα, ἐπειδὴ ἦταν Παρασκευή, παραμονὴ τοῦ Σαββάτου, 43 ἦλθε ὁ Ἰωσήφ, ποῦ καταγόταν ἀπὸ τὴν Ἀριμαθαία, σεμνὸς¹ βουλευτής (μέλος τοῦ Ἰουδαϊκοῦ συνεδρίου), ποῦ καὶ αὐτὸς περίμενε τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Καὶ τόλμησε καὶ ἐπισέφθηκε τὸν Πιλάτο καὶ ζήτησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 44 Ὁ δὲ Πιλάτος ἐξεπλάγη, διότι ἀπέθανε γρήγορα, καὶ κάλεσε τὸν ἐκατόνταρχο καὶ τὸν ρώτησε ἐὰν

1. Ἦ, τῆς ἀνωτέρας κοινωνικῆς τάξεως, πλούσιος, ἀριστοκράτης.

προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανε. **45** Καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος ἐδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ. **46** Καὶ ἀγοράσας σινδόνα καὶ καθελὼν αὐτὸν ἐνείλησε τῇ σινδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. **47** Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσῆ ἐθεώρουν ποῦ τίθεται.

16 Καὶ διαγενομένου τοῦ Σαββάτου Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν. **2** Καὶ λίαν πρωὶ τῆς μιᾶς σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀνατειλαντος τοῦ ἡλίου. **3** Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς· Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; **4** Καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος. Ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. **5** Καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν. **6** Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· Μὴ ἐκθαμβείσθε! Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρητὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. **7** Ἄλλ' ὑπάγετε εἰπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. **8** Καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτάς τρόμος καὶ ἔκστασις· καὶ οὐδεὶς οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ.

9 Ἀναστὰς δὲ πρωὶ πρώτη σαββάτου ἐφάνη πρῶτον Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια. **10** Ἐκεῖνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλε τοῖς μετ' αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσι καὶ κλαίουσι. **11** Κάκεινοι ἀκούσαντες ὅτι ζῆ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς, ἠπίστησαν. **12** Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπα-

ἀπέθανε ἀπὸ ὧρα. **45** Καὶ ὅταν ἔμαθε ἀπὸ τὸν ἐκατόνταρχο, δώρισε τὸ σῶμα στὸν Ἰωσήφ. **46** Καὶ ἀφοῦ ἀγόρασε σεντόνι καὶ τὸν κατέβασε (ἀπὸ τὸ σαυρό), τὸν τύλιξε στὸ σεντόνι καὶ τὸν ἔθεσε σὲ μνήμα, ποῦ ἦταν λαξευμένο σὲ βράχο, καὶ κύλισε ἓνα λίθο στὴν εἴσοδο τοῦ μνήματος. **47** Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ Μαρία ἡ μητέρα τοῦ Ἰωσῆ παρακολουθοῦσαν ποῦ ἐνταφιάζεται.

**Μυροφόρες ἐπισκέπτονται κενὸ τάφο
καὶ ἄγγελος ἀγγέλλει τὴν ἀνάστασι τοῦ Ἰησοῦ**

16 Καὶ ἀφοῦ πέρασε τὸ Σάββατο (ἡμέρα ἀργίας), ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ Μαρία ἡ μητέρα τοῦ Ἰακώβου καὶ ἡ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα γιὰ νὰ πᾶνε καὶ νὰ τὸν ἀλείψουν. **2** Καὶ πολὺ πρωὶ, τὴν πρώτη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος (τὴν Κυριακὴ), μόλις ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος κάτω ἀπὸ τὸν ὀρίζοντα (μόλις ἄρχισε τὸ λυκαυγῆ), ἔρχονται στὸ μνήμα. **3** Ἐλεγαν δὲ μεταξὺ τους· «Ποιὸς θ' ἀποκυλίσει γιὰ μᾶς τὸ λίθο ἀπ' τὴν εἴσοδο τοῦ μνήματος;». **4** Ἀλλὰ μόλις κοίταξαν, βλέπουν, ὅτι ὁ λίθος εἶχεν ἀποκυλισθῆ. Ἦταν δὲ πάρα πολὺ μεγάλος. **5** Καὶ ἀφοῦ μῆχαν στὸ μνήμα, εἶδαν ἓνα νέο νὰ κάθεται στὰ δεξιὰ ντυμένος μὲ λευκὴ στολῆ, καὶ τρομάξαν. **6** Αὐτὸς δὲ τοὺς εἶπε· «Μὴ τρομάξετε! Τὸν Ἰησοῦ ζητεῖτε τὸ Ναζαρητὸν τὸν ἐσταυρωμένο. Ἀναστήθηκε, δὲν εἶναι ἔδω. Νὰ ὁ τόπος ὅπου τὸν ἐνταφίασαν. **7** Πηγαίνετε δὲ νὰ εἰπῆτε στοὺς μαθητάς του, καὶ μάλιστα στὸν Πέτρο· Πηγαίνει πρὶν ἀπὸ σᾶς καὶ σᾶς περιμένει στὴ Γαλιλαία¹, ἐκεῖ θὰ τὸν δεῖτε, ὅπως σᾶς εἶπε». **8** Βγῆκαν δὲ καὶ ἔφυγαν ἀπὸ τὸ μνήμα καὶ ἦταν συγκλονισμένες καὶ ἔκστατικές (κατάπληκτες). Καὶ δὲν εἶπαν τίποτε σὲ κανένα, διότι φοβοῦνταν.

Ἐμφανίσεις τοῦ ἀναστάντος Ἰησοῦ

9 Ἀφοῦ δὲ ἀναστήθηκε πρωὶ τὴν πρώτη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος (τὴν Κυριακὴ), ἐφανίσθηκε πρῶτα στὴ Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ, ἀπ' τὴν ὁποία εἶχε βγάλει ἑπτὰ δαιμόνια. **10** Ἐκεῖνη πῆγε καὶ τὸ ἀνήγγειλε στοὺς μαθητάς του, οἱ ὅποιοι πενθοῦσαν καὶ ἔκλαιαν. **11** Ἄλλ' ἐκείνοι, ὅταν ἀκουσαν ὅτι ζῆ καὶ τὸν εἶδε αὐτή, δὲν πίστευσαν. **12** Μετὰ δὲ ἀπ' αὐτὰ φανερώθηκε μὲ διαφορετικὴ μορφή σὲ δύο ἀπ' αὐτούς, ποῦ πῆγαιναν σ' ἓνα χωριό. **13** Καὶ ἐκείνοι πῆγαν καὶ τὸ ἀνήγγειλαν στοὺς ὑπολοίπους. Ἄλλ' οὔτε σ' ἐκείνους πίστευσαν. **14** Ἵστερα φανερώθηκε στοὺς ἰδίους τοὺς ἑνδεκα, ὅταν ἔτρωγαν, καὶ τοὺς ἐπέπληξε γιὰ τὴν

1. Πρόκειται γιὰ τὴ μικρὴ Γαλιλαία, ἓνα τόπο στὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ὅπου συγκεντρώνονταν οἱ Γαλιλαῖοι, ποῦ πῆγαιναν στὴν Ἱερουσαλὴμ ὡς προσκυνητὰ.

τοῦσιν ἐφανερώθη, ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ, πορευόμενοι εἰς ἄγρόν. **13** Καὶ ἐκεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς λοιποῖς· οὐδὲ ἐκεῖνοι ἐπίστευσαν. **14** Ὑστερον ἀνακειμένους αὐτοῖς τοῖς ἑνδεκα ἐφανερώθη, καὶ ὠνειδίσει τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν, ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ἐγγηγερμένον οὐκ ἐπίστευσαν.

15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει. **16** Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται.

17 Σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύουσι ταῦτα παρακολουθήσει· Ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσι· γλώσσαις λαλήσουσι καιναῖς· **18** ὄφεις ἀροῦσι· κἄν θανάσιμόν τι πίωσιν, οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψῃ· ἐπὶ ἄρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσι, καὶ καλῶς ἔξουσιν.

19 Ὁ μὲν οὖν Κύριος μετὰ τὸ λαλήσαι αὐτοῖς ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ. **20** Ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ Κυρίου συνεργῶντος καὶ τὸν λόγον βεβαιούντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων. Ἀμήν.

ἀπιστία τους καὶ τὴ σκληροκαρδία τους, διότι δὲν πίστευσαν σὲ πρόσωπα, ποὺ τὸν εἶδαν ἀναστημένο (δὲν πίστευσαν σὲ αὐτόπτες μάρτυρες).

Ὁ ἀναστάς Κύριος δίνει στοὺς μαθητὰς παγκόσμια ἀποστολή

15 Ἐπειτα τοὺς εἶπε: «Πορευθεὶτε σ' ὅλο τὸν κόσμον καὶ κηρύξτε τὸ εὐαγγέλιο σ' ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα. **16** Ὅποιος θὰ πιστεύσῃ καὶ θὰ βαπτισθῇ, θὰ σωθῇ. Ἐνῶ ἐκεῖνος, ποὺ δὲν θὰ πιστεύσῃ, θὰ καταδικασθῇ».

Στὴν πίστι θ' ἀκολουθοῦν σημεῖα (θαύματα)

17 «Σ' ἐκείνους δέ, ποὺ θὰ πιστεύσουν, θ' ἀκολουθοῦν αὐτὰ τὰ θαύματα: Μὲ τὴ δύναμί μου θὰ βγάξουν δαιμόνια· θὰ ὁμιλοῦν νέες γλώσσες· **18** θὰ θανατώνουν φίδια· καὶ ἂν πιοῦν κάτι θανατηφόρο, δὲν θὰ τοὺς βλάψῃ· θὰ θέτουν τὰ χεῖρια πάνω σὲ ἀρρώστους καὶ θὰ γίνονται καλά».

Ἀνάληψι τοῦ Κυρίου καὶ παντοῦ κήρυξι καὶ βεβαίωσι τοῦ λόγου

19 Ὁ μὲν Κύριος, ἀφοῦ μίλησε σ' αὐτούς, ἀναλήφθηκε στὸν οὐρανὸ καὶ κάθησε στὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ. **20** Ἐκεῖνοι δὲ βγήκαν καὶ κήρυξαν παντοῦ, καὶ ὁ Κύριος ἦταν συνεργὸς τους καὶ βεβαίωνε τὸ κήρυγμα μὲ τὰ θαύματα ποὺ τὸ ἀκολουθοῦσαν. Ἀμήν'.

1. Οἱ στίχοι 9-20 λείπουν ἀπὸ ὠρισμένα ἀρχαῖα χειρόγραφα.

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

1 Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων **2** καθὼς παρέδωσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπέρται γενόμενοι τοῦ Λόγου, **3** ἔδοξε καί μοι, παρηκολουθήκоти ἀνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς, καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε, **4** ἵνα ἐπιγνῶς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν.

5 Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας ἱερεὺς τις ὀνόματι Ζαχαρίας ἐξ ἐφημερίας Ἀβιά, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρῶν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβητ. **6** Ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαίωμασι τοῦ Κυρίου ἀμεμπτοί. **7** Καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον, καθότι ἡ Ἐλισάβητ ἦν στείρα, καὶ ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν.

8 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ ἐναντι τοῦ Θεοῦ, **9** κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας ἔλαχε τοῦ θυμιάσαι εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου. **10** Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἦν τοῦ λαοῦ προσευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος. **11** Ὡφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος Κυρίου ἐστῶς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος. **12** Καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδὼν, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν. **13** Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ ἄγγελος· Μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία! Διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησις σου, καὶ ἡ γυνὴ σου Ἐλισάβητ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην. **14** Καὶ ἔσται χαρὰ σοι καὶ ἀγαλλίασις. Καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γεννήσει αὐτοῦ χαρήσονται. **15** Ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πῖνῃ, καὶ Πνεύματος Ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, **16** καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν αὐτῶν, **17** καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Πρόλογος

1 Ἐπειδὴ πολλοὶ ἐπιχείρησαν νὰ συντάξουν διήγησι γιὰ τὰ γεγονότα, **2** ποὺ συνέβησαν σ' ἐμᾶς, **3** συμφώνως πρὸς ὅσα παρέδωσαν σ' ἐμᾶς ἐκεῖνοι, ποὺ ἐξ ἀρχῆς ὑπῆρξαν αὐτόπτες καὶ διάκονοι τοῦ Λόγου, **3** φάνηκε καλὸ καὶ σ' ἐμένα, ποὺ ἔχω παρακολουθήσει ὅλα ἐξ ἀρχῆς με ἀκριβεία, νὰ τὰ γράψω σ' ἐσένα με τὴ σειρά, ἐξοχώτατε Θεόφιλε, **4** γιὰ νὰ μάθης τὴν ἀλήθεια τῶν πραγμάτων, γιὰ τὰ ὁποῖα εἶχες πληροφορίες.

Ὁ Ζαχαρίας καὶ ἡ Ἐλισάβητ

5 Κατὰ τις ἡμέρες τοῦ Ἡρώδη τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας ἦταν κάποιος ἱερεὺς, ποὺ ὠνομαζόταν Ζαχαρίας, ἀπὸ τὴν ἱερατικὴ τάξι τοῦ Ἀβιά. Καὶ ἡ γυναῖκα του ἦταν μία ἀπὸ τῆς ἀπογόνους τοῦ Ἀαρῶν, καὶ ὠνομαζόταν Ἐλισάβητ. **6** Ἦταν δὲ καὶ οἱ δύο εὐσεβεῖς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Βάδιζαν συμφώνως πρὸς ὅλες τις ἐντολές καὶ τὰ παραγγέλματα τοῦ Κυρίου, ὥστε νὰ εἶναι ἀμεμπτοί. **7** Ἀλλὰ δὲν εἶχαν τέκνο, διότι ἡ Ἐλισάβητ ἦταν στείρα. Ἦταν δὲ καὶ οἱ δύο περασμένης ἡλικίας.

Ὁ εὐαγγελισμὸς τοῦ Ζαχαρία

8 Ὄταν δὲ ἦλθεν ἡ σειρά νὰ ἐφημερεύσῃ ἡ δική του (ιερατικὴ) τάξι, καὶ τελοῦσε τὰ ἱερατικά του καθήκοντα πρὸς τὸ Θεό, **9** ἐξέλεγγῃ με κλῆρο, ὅπως συνηθίζοταν στὸ ἱερατεῖο, γιὰ νὰ εἰσέλθῃ στὸ ναὸ τοῦ Κυρίου καὶ νὰ θυμιάσῃ. **10** Ὅλο δὲ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ προσευχόταν ἔξω (ἀπὸ τὸ ναὸ) κατὰ τὴν ὥρα τοῦ θυμιάματος. **11** Φανερώθηκε δὲ σ' αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου, καὶ στεκόταν στὰ δεξιὰ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος. **12** Καὶ ταράχθηκε ὁ Ζαχαρίας ὅταν εἶδε, καὶ τὸν κυριεύσε φόβος. **13** Τοῦ εἶπε δὲ ὁ ἄγγελος· «Μὴ φοβάσαι, Ζαχαρία! Διότι εἰσακούσθηκε ἡ δέησί σου, καὶ ἡ γυναῖκα σου ἡ Ἐλισάβητ θὰ σοῦ γεννήσῃ υἱὸ καὶ θὰ τὸν ὀνομάσῃς Ἰωάννη. **14** Καὶ θὰ ἔχῃς χαρὰ καὶ ἀγαλλίασι. Καὶ πολλοὶ θὰ χαροῦν γιὰ τὴ γέννησί του. **15** Θὰ εἶναι δὲ μεγάλος μπροστὰ στὰ μάτια τοῦ Κυρίου. Καὶ κρασί καὶ ἄλλα μεθυστικά ποτὰ δὲν θὰ πῖνῃ. Καὶ θὰ γεμίσῃ ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιο ἀκόμη ἀπὸ τὴν κοιλία τῆς μητέρας του. **16** Καὶ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλῆτες θὰ ἐπιστρέψῃ στὸν Κύριο τὸ Θεό τους. **17** Αὐτὸς δὲ θὰ προπορευθῇ ἀπ' αὐτὸν (τὸν Κύριο τὸ Θεό) με ἰσχύ καὶ δύναμι Ἡλιοῦ (τοῦ προφήτου Ἡλία

πνεύματι και δυνάμει Ἡλιοῦ, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα και ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἐτοιμάσαι Κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον.

18 Και εἶπε Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον· Κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο; Ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης και ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. 19 Και ἀποκριθεῖς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ· Ἐγὼ εἰμι Γαβριήλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, και ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸς σε και εὐαγγελισασθαί σοι ταῦτα. 20 Και ἰδοὺ ἔση σιωπῶν και μὴ δυνάμενος λαλῆσαι ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα, ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἴτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν.

21 Και ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν Ζαχαρίαν, και ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ. 22 Ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἠδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς, και ἐπέγνωσαν ὅτι ὄπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ· και αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς, και διέμενε κωφός. 23 Και ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. 24 Μετὰ δὲ ταῦτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, και περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα 25 ὅτι οὕτω μοι πεποιήκεν ὁ Κύριος ἐν ἡμέραις αἰς ἐπειδὴν ἀφελεῖν τὸ ὄνειδος μου ἐν ἀνθρώπων.

26 Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριήλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ἧ ὄνομα Ναζαρέτ, 27 πρὸς παρθένον μεμνηστευμένην ἀνδρὶ, ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαυὶδ, και τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μαριάμ. 28 Και εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπε· Χαῖρε, κεχαριτωμένη! Ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν. 29 Ἡ δὲ ἰδοῦσα διαταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ, και διελογίζετο ποταπὸς εἶη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. 30 Και εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ· Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ! Εὖρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ. 31 Και ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ και τέξῃ υἱόν, και καλέσεις τὸ

δηλαδὴ), γιὰ νὰ ἐπιστρέψῃ καρδιὲς γονέων στὰ τέκνα, και ἀπειθεῖς στὴ φρόνησι τῶν εὐσεβῶν, και ἔτσι νὰ ἐτοιμάσῃ γιὰ τὸν Κύριο λαὸ με προορισμό».

Ἀπιστία τοῦ Ζαχαρία και προσωρινὴ τιμωρία

18 Εἶπε δὲ ὁ Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελο· «Πῶς θὰ πεισθῶ γι' αὐτό; Διότι ἐγὼ εἰμαι ἡλικιωμένος και ἡ γυναῖκα μου ἐπίσης περασμένης ἡλικίας». 19 Και ὁ ἄγγελος ἀποκρίθηκε και τοῦ εἶπε· «Ἐγὼ εἰμαι ὁ Γαβριήλ, ποὺ παρίσταμαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, και με ἀπέστειλε γιὰ νὰ μιλήσω σὲ σένα και νὰ σοῦ ἀναγγεῖλω αὐτὰ τὰ εὐχάριστα. 20 Και ἰδοὺ θὰ εἶσαι βωβὸς και δὲν θὰ μπορῆς νὰ μιλήσῃς μέχρι τὴν ἡμέρα, ποὺ θὰ γίνουιν αὐτά, ἐπειδὴ δὲν πίστευσες στοὺς λόγους μου, οἱ ὅποιοι θὰ ἐκπληρωθοῦν στὸν καιρὸ τους».

21 Ὁ δὲ λαὸς περίμενε τὸ Ζαχαρία και ἀποροῦσε, διότι ἔμενε πολλὴ ὥρα μέσα στὸ ναὸ. 22 Και ὅταν βγήκε, δὲν μποροῦσε νὰ τοὺς μιλήσῃ, και κατάλαβαν, ὅτι εἶχε δεῖ ὄπτασία μέσα στὸ ναὸ. Τοὺς ἔκανε δὲ νεύματα και παρέμενε βωβός. 23 Και ὅταν συμπληρωθήκαν οἱ ἡμέρες τῆς ἱερατικῆς ὑπηρεσίας του, πῆγε στὸ σπίτι του. 24 Μετὰ δὲ ἀπὸ τὶς ἡμέρες αὐτὲς συνέλαβεν ἡ Ἐλισάβετ ἡ γυναῖκα του, και ἔκρυβε τὴν ἐγκυμοσύνη της ἐπὶ πέντε μῆνες, και (ἔπειτα) ἔλεγε· 25 «Ἔτσι ἔκανε σὲ μένα ὁ Κύριος κατὰ τὶς ἡμέρες (τῆς περασμένης ἡλικίας μου), κατὰ τὶς ὅποιες ἐπέβλεψε με εὐμένεια, γιὰ ν' ἀφαιρέσῃ τὴ ντροπὴ μου (γιὰ τὴν ἀτεκνία μου) μετὰξὺ τῶν ἀνθρώπων».

Ὁ εὐαγγελισμὸς τῆς παρθένου Μαριάς

26 Κατὰ τὸν ἕκτο δὲ μῆνα (τῆς ἐγκυμοσύνης τῆς Ἐλισάβετ) ὁ Θεὸς ἀπέστειλε τὸν ἄγγελο Γαβριήλ σὲ μία πόλι τῆς Γαλιλαίας ὀνομαζομένη Ναζαρέτ, 27 πρὸς μία παρθένο μνηστευμένη με ἀνδρα ὀνομαζόμενο Ἰωσήφ ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Δαβὶδ, τὸ δὲ ὄνομα τῆς παρθένου ἦταν Μαριάμ. 28 Και ὅταν ὁ ἄγγελος παρουσιάσθηκε σ' αὐτὴν εἶπε· Χαῖρε σὺ, ποὺ εἶσαι γεμάτη ἀπὸ χάρι! Ὁ Κύριος εἶναι μαζί σου. Εὐλογημένη εἶσαι σὺ περισσότερο ἀπ' ὅλες τὶς γυναῖκες. 29 Ἀλλ' αὐτὴ, ὅταν εἶδε, ταραχθήκε πολλὸ ἀπὸ τὸ λόγο του και σκεπτόταν ἀπὸ ποῦ ἄραγε προέρχεται και ποῦ ἀποβλέπει ὁ χαιρετισμὸς αὐτός. 30 Ὁ δὲ ἄγγελος τῆς εἶπε· «Μὴ φοβάσαι, Μαριάμ! Διότι ἔτυχες εὐνοίας ἀπὸ τὸ Θεό. 31 Και ἰδοὺ θὰ

ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. **32** Οὗτος ἔσται μέγας καὶ Υἱὸς Ὑψίστου κληθήσεται, καὶ δώσει αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, **33** καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος. **34** Εἶπε δὲ Μαριάμ πρὸς τὸν ἄγγελον· Πῶς ἔσται μοι τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; **35** Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ· Πνεῦμα Ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ καὶ δύναμις Ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται Υἱὸς Θεοῦ. **36** Καὶ ἰδοὺ Ἐλισάβετ ἡ συγγενὴς σου καὶ αὐτὴ συνελιφεῖα υἱὸν ἐν γήρει αὐτῆς, καὶ οὗτος μὴν ἔκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρα· **37** ὅτι οὐκ ἀδυνατήσῃ παρὰ τῷ Θεῷ πᾶν ῥῆμα. **38** Εἶπε δὲ Μαριάμ· Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. Καὶ ἀπήλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.

39 Ἀναστᾶσα δὲ Μαριάμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐπορεύθη εἰς τὴν ὄρεινὴν μετὰ σπουδῆς εἰς πόλιν Ἰούδα, **40** καὶ εἰσηλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου καὶ ἠσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ. **41** Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ἡ Ἐλισάβετ τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας, ἐσκίρτησεν τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς· καὶ ἐπλήσθη Πνεύματος Ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ **42** καὶ ἀνεφώνησε φωνῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν· Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναίξιν καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. **43** Καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου πρὸς με; **44** Ἰδοὺ γὰρ ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὠτά μου, ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν ἀγαλλιάσει ἐν τῇ κοιλίᾳ μου. **45** Καὶ μακαρία ἡ πιστεύουσα ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ Κυρίου.

46 Καὶ εἶπε Μαριάμ· Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον **47** καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ σωτήρῳ μου, **48** ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπεινώσειν τῆς δούλης αὐτοῦ. Ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί· **49** ὅτι ἐποίησέ μοι μεγαλεῖα ὁ Δυνατὸς καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, **50** καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς γενεῶν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. **51** Ἐποίησε κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ, διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν· **52** καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων

συλλάβης στῆν κοιλία καὶ θὰ γεννήσῃ υἱόν, καὶ θὰ τὸν ὀνομάσῃς Ἰησοῦ. **32** Αὐτὸς θὰ εἶναι μέγας καὶ Υἱὸς τοῦ Ὑψίστου θὰ ὀνομασθῇ. Καὶ θὰ τοῦ δώσει ὁ Κύριος ὁ Θεὸς τὸ θρόνον τοῦ Δαβὶδ τοῦ πατέρα του (τοῦ προγόνου του), **33** καὶ θὰ βασιλεύῃ στὸν οἶκον τοῦ Ἰακώβ παντοτινά, καὶ τῆς βασιλείας του δὲν θὰ ὑπάρξῃ τέλος». **34** Εἶπε δὲ ἡ Μαριάμ πρὸς τὸν ἄγγελο· «Πῶς αὐτὸ θὰ συμβῇ σ' ἐμένα, ἀφοῦ δὲν συνευρίσκομαι μὲ ἄνδρα;». **35** Καὶ ὁ ἄγγελος τῆς ἀπάντησε· «Πνεῦμα Ἅγιον θὰ ἔλθῃ ἐπάνω σου καὶ δύναμις τοῦ Ὑψίστου θὰ σέ ἐπισκιάσῃ. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ ἅγιον παιδί, ποῦ θὰ γεννηθῇ, θὰ εἶναι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ (ὄχι υἱὸς ἀνδρός)». **36** Ἰδοὺ δὲ ἡ Ἐλισάβετ ἡ συγγενὴς σου ἔχει συλλάβει καὶ αὐτὴ υἱὸν στὰ γεράματά της, καὶ νὰ αὐτῇ, ποῦ τὴν ἔλεγαν στείρα, τώρα εἶναι στὸν ἔκτο μῆνα της. **37** Διότι δὲν εἶναι ἀδύνατο στὸ Θεὸ κανένα πράγμα». **38** Ἡ δὲ Μαριάμ εἶπε· «Ἰδοὺ εἶμαι ἡ δούλη τοῦ Κυρίου. Ἄς γίνῃ σέ μένα συμφώνως πρὸς τὸ λόγο σου». Καὶ ἔφυγε ἀπ' αὐτὴν ὁ ἄγγελος.

Ἡ παρθένος Μαρία ἐπισκέπτεται τὴν Ἐλισάβετ

39 Σηκώθηκε δὲ ἡ Μαριάμ τὶς ἡμέρες αὐτὲς καὶ πῆγε γρήγορα στὴν ὄρεινὴ περιοχὴ σὲ μιὰ πόλιν τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα. **40** Καὶ μπῆκε στὸ σπίτι τοῦ Ζαχαρία, καὶ χαίρετίσε τὴν Ἐλισάβετ. **41** Καὶ μόλις ἡ Ἐλισάβετ ἄκουσε τὸ χαίρετισμὸ τῆς Μαρίας, σκίρτησε τὸ βρέφος στὴν κοιλία της. Καὶ γέμισε ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιο ἡ Ἐλισάβετ, **42** καὶ φώναξε μὲ φωνὴ μεγάλη καὶ εἶπε· «Εὐλογημένη εἶσαι σὺ περισσότερο ἀπ' ὅλες τὶς γυναῖκες, καὶ εὐλογημένος εἶναι ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. **43** Καὶ πῶς μου ἔγινε ἡ μεγάλη αὐτὴ τιμὴ νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐμένα ἡ μητέρα τοῦ Κυρίου μου; **44** Ἰδοὺ δέ, μόλις ἡ φωνὴ τοῦ χαίρετισμοῦ σου ἔφθασε στὰ αὐτιά μου, σκίρτησε τὸ βρέφος μὲ ἀγαλλίασι μέσα στὴν κοιλία μου. **45** Καὶ μακαρία εἶναι αὐτὴ ποῦ πίστευσε, ὅτι θὰ ἐκπληρωθοῦν τὰ λόγια τοῦ Κυρίου πρὸς αὐτήν».

Ὑμνος καὶ προφητεία τῆς παρθένου Μαρίας

46 Εἶπε δὲ ἡ Μαριάμ· «Δοξάζει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριο **47** καὶ ξεσπασε τὸ πνεῦμα μου σὲ ὕμνον γιὰ τὸ Θεὸ τὸ σωτήρα μου, **48** διότι πρόσεξε τὴν ταπεινὴ δούλη του. Καὶ ἰδοὺ ἀπὸ τώρα θὰ μὲ μακαρίζουν ὅλες οἱ γενεές, **49** διότι ὁ Δυνατὸς ἔκανε μεγάλα πράγματα σ' ἐμένα, καὶ δοξασμένο εἶναι τὸ ὄνομά του, **50** καὶ τὸ ἔλεός του ἐπεκτείνεται σὲ γενεές γενεῶν σὲ ὅσους τὸν σέβονται. **51** Κατίσχυσε μὲ τὴ δύναμί του, συνέτριψεν ὑπερηφάνους στὸ φρόνημα τῆς ψυχῆς τους. **52** Γκρέμισε τυ-

καὶ ὕψωσε ταπεινούς· 53 πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλε κενούς. 54 Ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ μνησθῆναι ἐλέους, 55 καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραάμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα.

56 Ἐμεινε δὲ Μαριάμ σὺν αὐτῇ ὥστε μῆνας τρεῖς καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

57 Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ ἐγέννησεν υἱόν. 58 Καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμεγάλυνε Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ' αὐτῆς, καὶ συνέχαιρον αὐτῇ. 59 Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ ἦλθον περιτεμῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, Ζαχαρίαν. 60 Καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν· Οὐχί, ἀλλὰ κληθήσεται Ἰωάννης. 61 Καὶ εἶπον πρὸς αὐτήν ὅτι οὐδεὶς ἐστὶν ἐν τῇ συγγενείᾳ σου ὃς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ. 62 Ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτόν. 63 Καὶ αἰτήσας πινακίδιον ἔγραψε λέγων· Ἰωάννης ἐστὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ ἐθαύμασαν πάντες. 64 Ἀνεώχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν Θεόν. 65 Καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς περιουκοῦντας αὐτούς, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὄρεινῃ τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα. 66 Καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν λέγοντες· Τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; Καὶ χεῖρ Κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ.

67 Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη Πνεύματος Ἁγίου καὶ προεφῆτευσεν λέγων· 68 Εὐλογητὸς Κύριος, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ, 69 καὶ ἤγειρε κέρας σωτηρίας ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ Δαυὶδ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ, 70 καθὼς ἐλάλησε διὰ στόματος τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ, 71 σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς, 72 ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ, 73 ὄρκον ὃν ὤμοσε πρὸς Ἀβραάμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι

ράννους ἀπὸ θρόνων καὶ ὕψωσε ταπεινούς. 53 Πεινασμένους γέμισε μετὰ ἀγαθῶν, καὶ πλουσίους ἔδωξε μετὰ χερίων ἀδειανῶν. 54 Βοήθησεν τὸν Ἰσραὴλ τὸ δούλο του μετὰ τὸ νὰ θυμηθῆναι τὴν κἀνήν ἔλεος 55 στὸν Ἀβραάμ καὶ στοὺς ἀπογόνους του παντοτινά, ὅπως εἶχεν ὑποσχεθῆναι στοὺς πατέρες μας».

56 Ἐμεινε δὲ ἡ Μαριάμ μαζί της (μαζί με τὴν Ἐλισάβετ) περίπου τρεῖς μῆνες καὶ ἐπέστρεψε στὸ σπίτι της.

Γέννησι, περιτομὴ καὶ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ Ζαχαρία

57 Συμπληρώθηκε δὲ στὴν Ἐλισάβετ ὁ χρόνος νὰ γεννήσῃ καὶ γέννησε υἱόν. 58 Καὶ ἄκουσαν οἱ γείτονες καὶ οἱ συγγενεῖς της, ὅτι ὁ Κύριος ἔκανε μεγάλο ἔλεος σ' αὐτή, καὶ συμμετεῖχαν στὴ χαρὰ της. 59 Τὴν ὀγδόη δὲ ἡμέρα ἦλθον νὰ κάνουν περιτομὴ στὸ παιδί καὶ ἔλεγον νὰ τὸ ὀνομάσουν μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ πατέρα του, Ζαχαρία. 60 Ἀλλ' ἔλαβε τὸ λόγο ἡ μητέρα του καὶ εἶπε· «Ὁχι, ἀλλὰ θὰ ὀνομασθῆ Ἰωάννης». 61 Τότε εἶπαν πρὸς αὐτήν· «Κανεὶς μετὰ τῶν συγγενῶν σου δὲν ὀνομάζεται μ' αὐτὸ τὸ ὄνομα». 62 Ἐκάναν δὲ νεύματα στὸν πατέρα του γιὰ τὸ πῶς θὰ ἤθελε νὰ ὀνομασθῆ. 63 Τότε ζήτησε μιὰ μικρὴ πλάκα καὶ ἔγραψε τρεῖς λέξεις· «Ἰωάννης εἶναι τὸ ὄνομά του». Καὶ ὅλοι ἀπόρησαν. 64 Ἀμέσως δὲ τὸ στόμα του ἀνοίξε καὶ ἡ γλῶσσα του λύθηκε καὶ μιλοῦσε δοξολογώντας τὸ Θεόν. 65 Καὶ ὅλους τοὺς γύρω κατοίκους κατέλαβε δέος, καὶ σ' ὅλη τὴν ὄρεινὴν περιοχὴ τῆς Ἰουδαίας διαδίδονταν ὅλα αὐτὰ τὰ γεγονότα. 66 Καὶ ὅλοι, ὅσοι ἄκουσαν, σκέπτονταν καὶ ἔλεγον· «Τί ἄραγε θὰ γίνῃ αὐτὸ τὸ παιδί;». Καὶ τὸ χεῖρ τοῦ Κυρίου ἦταν μαζί του.

Ὑμνος καὶ προφητεία τοῦ Ζαχαρία

67 Καὶ ὁ Ζαχαρίας ὁ πατέρας του γέμισε ἀπὸ Πνεῦμα Ἁγίου καὶ προφῆτευσεν λέγοντας· 68 «Ἄς εἶναι δοξασμένος ὁ Κύριος, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, διότι ἐνδιαφέρθηκε καὶ ἐτοίμασε λύτρωσι γιὰ τὸ λαὸ του, 69 καὶ ἔκανε γιὰ μᾶς νὰ προέλθῃ δύναμι σωτηρίας ἀπὸ τὸν οἶκον τοῦ Δαβὶδ τοῦ δούλου του, 70 ὅπως εἶχεν ὑποσχεθῆναι μετὰ τὸ στόμα τῶν ἁγίων τῶν προφητῶν του ἀπὸ τὴν ἀρχαία ἐποχὴ. 71 Ἐτοίμασε σωτηρία ἀπ' τοὺς ἐχθρούς μας καὶ ἀπ' ὅλους ὅσοι μᾶς μισοῦν, 72 γιὰ νὰ δείξῃ ἔλεος πρὸς τοὺς πατέρες μας καὶ νὰ ἐνθυμηθῆ τὴν ἁγία ὑπόσχεσί του, 73 τὸν ὄρκον ποὺ ἔκανε στὸν Ἀβραάμ τὸν πατέρα μας, ὥστε νὰ μᾶς

ἡμῖν 74 ἀφόβως, ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας, λατρεύειν αὐτῷ 75 ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν.

76 Καὶ σύ, παιδίον, προφήτης Ὑψίστου κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου Κυρίου ἐτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ, 77 τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν 78 διὰ σπλάγχνα ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολή ἐξ ὕψους 79 ἐπιφάναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τοῦ κατευθῆναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

80 Τὸ δὲ παιδίον ἠῤῥαυε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδειξέως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

2 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις ἐξῆλθε δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. 2 Αὕτη ἡ ἀπογραφή πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηναίου. 3 Καὶ ἐπορευόντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. 4 Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐκ πόλεως Ναζαρέτ εἰς τὴν Ἰουδαίαν, εἰς πόλιν Δαυὶδ, ἣτις καλεῖται Βηθλεέμ, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυὶδ, 5 ἀπογράψασθαι σὺν Μαριάμ τῇ μεμνηστευμένη αὐτῷ γυναικί, οὔσῃ ἐγκύω. 6 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν, 7 καὶ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλυεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.

8 Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποιμνὴν αὐτῶν. 9 Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς καὶ δόξα Κυρίου περιέλαμψεν αὐτοὺς, καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. 10 Καὶ εἶπεν

ἀξιῶση, 74 ἀφοῦ λυτρωθῶμε ἀπὸ τὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν μας, νὰ τὸν λατρεύουμε χωρὶς φόβο 75 μὲ ὅ,τι εἶναι εὐσέβεια καὶ ἀρετὴ ἐνώπιόν του ὅλες τὶς ἡμέρες τῆς ζωῆς μας.

76 Καὶ σύ, παιδί, θ' ἀναγνωρισθῆς προφήτης τοῦ Ὑψίστου. Διότι θὰ εἶσαι πρόδρομος τοῦ Κυρίου, γιὰ νὰ ἐτοιμάσῃς τοὺς δρόμους του (γιὰ νὰ διαβῆ), 77 γιὰ νὰ δώσῃς στὸ λαὸ του γνῶσι σωτηρίας, ποὺ ἐπιτυγχάνεται μὲ τὴν ἄφεσι τῶν ἁμαρτιῶν τους 78 λόγω τῆς ἐλεήμονος καρδιάς τοῦ Θεοῦ μας, ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας φάνηκε σὲ μᾶς ἥλιος, ποὺ ἀνέτειλε ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ (ὄχι ἀπὸ τὸν ὀρίζοντα), 79 γιὰ νὰ φωτίσῃ τοὺς καθηλωμένους στὸ σκοτάδι καὶ στὸ ζόφο τοῦ θανάτου, γιὰ νὰ ὀδηγήσῃ τὰ πόδια μας στὸ δρόμο τῆς σωτηρίας! ».

80 Τὸ δὲ παιδί μεγάλωνε καὶ δυνάμωνε στὸ πνεῦμα, καὶ ζοῦσε στοὺς ἐρημικοὺς τόπους ὡς τὴν ἡμέρα τῆς δημοσίας ἐμφανισέως του στὸν Ἰσραήλ.

Ἡ γέννησι τοῦ Χριστοῦ σὲ σταυλο καὶ ἡ ἀνάκλισί του σὲ φάτνῃ!

2 Τὶς ἡμέρες δὲ ἐκεῖνες βγήκε διάταγμα ἀπὸ τὸν Καίσαρα Αὐγούστου νὰ γίνῃ ἀπογραφή τῶν κατοίκων ὅλης τῆς οἰκουμένης. 2 Αὕτη ἡ ἀπογραφή ἦταν ἡ πρώτη ποὺ ἔγινε, ὅταν ἡγεμὸν τῆς Συρίας ἦταν ὁ Κυρηναίος. 3 Καὶ πῆγαιναν ὅλοι ν' ἀπογραφοῦν, καθένας στὴ δική του πόλι. 4 Ἀνέβηκε δὲ καὶ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ἀπὸ τὴν πόλι Ναζαρέτ, στὴν Ἰουδαία, στὴν πόλι τοῦ Δαβίδ, ποὺ ὀνομάζεται Βηθλεέμ, ἐπειδὴ καταγόταν ἀπὸ τὴν οἰκογένεια καὶ τὸ γένος τοῦ Δαβίδ, 5 γιὰ ν' ἀπογραφῆ μαζί μὲ τὴ Μαριάμ τὴ μνηστὴ του, ἡ ὁποία ἦταν ἔγκυος. 6 Ὅταν δὲ ἦταν ἐκεῖ, συμπληρώθηκαν οἱ ἡμέρες νὰ γεννησῇ. 7 Καὶ γέννησε τὸν υἱὸ τῆς τὸν πρωτογέννητο καὶ ἐκλεκτό, καὶ τὸν σπαργάνωσε, καὶ τὸν ξάπλωσε μέσα στὴ φάτνῃ (στὸ παχνί), διότι δὲν ὑπῆρχε γι' αὐτοὺς τόπος γιὰ νὰ καταλύσουν.

Τὸ μήνυμα τοῦ ἀγγέλου πρὸς τοὺς ποιμένες τῆς Βηθλεέμ

Ὁ ὕμνος τῶν ἀγγέλων: Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ...

8 Σ' αὕτη δὲ τὴν περιοχὴ ὑπῆρχαν ποιμένες, ποὺ ἔμεναν στὴν ὑπαίθρο καὶ φύλαγαν βάρδιες τῆ νύχτα γιὰ τὸ ποιμνί τους. 9 Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου παρουσιάσθηκε σ' αὐτοὺς καὶ λάμψι Κυρίου ἔλαμψε γύρω τους καὶ κατατρόμαξαν. 10 Ὁ δὲ ἄγγελος τοὺς εἶπε: «Μὴ φο-

αὐτοῖς ὁ ἄγγελος· Μὴ φοβεῖσθε! Ἴδου γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἣτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, 11 ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὃς ἐστί Χριστός, Κύριος, ἐν πόλει Δαυὶδ. 12 Καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον· Εὐρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον, κείμενον ἐν φάτνῃ. 13 Καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλήθος στρατιᾶς οὐρανόθεν τὸν Θεὸν καὶ λεγόντων· 14 Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία. 15 Καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες εἶπον πρὸς ἀλλήλους· Διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλεέμ καὶ ἴδωμεν τὸ ρῆμα τοῦτο τὸ γεγονός, ὃ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν. 16 Καὶ ἦλθον σπεύσαντες, καὶ ἀνεῦρον τὴν τε Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ. 17 Ἴδόντες δὲ διεγνώρισαν περὶ τοῦ ρήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου. 18 Καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς. 19 Ἡ δὲ Μαριὰμ πάντα συνετήρει τὰ ρήματα ταῦτα συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. 20 Καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς.

21 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι ὀκτῶ τοῦ περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθέν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλληφθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ.

22 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον Μωυσέως, ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς Ἱερουσόλυμα παραστῆσαι τῷ Κυρίῳ, 23 καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ Κυρίου ὅτι πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθήσεται, 24 καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν νόμῳ Κυρίου ζευγος τρυγόνων ἢ δύο νεοσσούς περιστερῶν.

βεῖσθε! Διότι ἰδοὺ σᾶς ἀναγγέλλω χαρὰ μεγάλη, ἣ ὅποια θὰ εἶναι γιὰ ὅλο τὸ λαό, 11 ὅτι γεννήθηκε σήμερα γιὰ σᾶς στὴν πόλι τοῦ Δαβὶδ σωτήρ, ὁ ὅποιος εἶναι ὁ Χριστός (ὁ Μεσσίας), ὁ Κύριος (ὁ Γιαχβέ). 12 Καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ σημεῖο, μὲ τὸ ὅποιο θὰ τὸν ἀναγνωρίσετε: Θὰ βρῆτε βρέφος σπαργανωμένο καὶ ξαπλωμένο μέσα σὲ φάτνη (παχνί)». 13 Καὶ ξαφνικὰ μαζί μὲ τὸν ἄγγελο παρουσιάσθηκε ἕνα πλῆθος ἀπὸ οὐράνιο στρατεύμα ἀγγέλων, ποὺ δοξολογοῦσαν τὸ Θεὸ καὶ ἔλεγαν: 14 Δόξα στὸν ὑψίστο Θεό, καὶ στὴ γῆ εὐδοκίμησι', στοὺς ἀνθρώπους εὐτυχία. 15 Ὅταν δὲ οἱ ἄγγελοι ἔφυγαν ἀπ' αὐτοὺς στὸν οὐρανό, τότε οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες εἶπαν μετὰς τῶν: «Ἄς πάμε λοιπὸν ὡς τὴ Βηθλεέμ καὶ ἄς δοῦμε αὐτὸ τὸ πράγμα, ποὺ ἔγινε, καὶ ὁ Κύριος μᾶς γνωστοποίησε». 16 Καὶ πῆγαν γρήγορα, καὶ βρῆκαν τὴ Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸ βρέφος ξαπλωμένο στὴ φάτνη (στὸ παχνί). 17 Καὶ ὅταν εἶδαν, ἔκαναν γνωστὸ τὸ λόγο, ποὺ εἰπώθηκε σ' αὐτοὺς (ἀπὸ τὸν ἄγγελο) γιὰ τοῦτο τὸ παιδί. 18 Καὶ ὅλοι, ὅσοι ἄκουσαν, θαύμασαν γιὰ ὅσα εἶπαν οἱ ποιμένες πρὸς αὐτούς. 19 Ἡ δὲ Μαριὰμ διατηροῦσε ὅλα αὐτὰ τὰ λόγια¹ μέσα στὴν ψυχὴ της καὶ τὰ συλλογιζόταν. 20 Καὶ οἱ ποιμένες ἐπέστρεψαν δοξάζοντας καὶ ὑμῶντας τὸ Θεὸ γιὰ ὅλα ποὺ ἄκουσαν καὶ εἶδαν, καθὼς εἶχαν εἰπωθῆ σ' αὐτούς (ἀπὸ τὸν ἄγγελο).

Ἡ περιτομὴ καὶ τὸ ὄνομα Ἰησοῦς

21 Καὶ ὅταν συμπληρώθηκαν οἱ ὀκτὼ ἡμέρες γιὰ νὰ γίνῃ ἡ περιτομὴ τοῦ παιδί, τότε ὠνομάσθηκε Ἰησοῦς, ὅπως ὠνομάσθηκε ἀπὸ τὸν ἄγγελο προτοῦ συλληφθῆ στὴν κοιλία (τῆς μητέρας του).

Ἡ παρουσίασι τοῦ Ἰησοῦ στὸ ναό

22 Ἐπίσης ὅταν συμπληρώθηκαν οἱ ἡμέρες γιὰ τὸν καθαρισμό τους σύμφωνα μὲ τὸ νόμο τοῦ Μωυσῆ, τὸν ἀνέβασαν στὰ Ἱερουσόλυμα, γιὰ νὰ τὸν ἀφιερῶσουν στὸν Κύριο, 23 ὅπως εἶναι γραμμένο στὸ νόμο τοῦ Κυρίου, ὅτι κάθε ἄρσενικό, ποὺ ἀνοίγει μήτρα (πρωτότοκο δηλαδή), θ' ἀφιερώνεται στὸν Κύριο, 24 καὶ γιὰ νὰ προσφέρουν θυσία, ὅπως ἀναφέρεται στὸ νόμο τοῦ Κυρίου, ἕνα ζευγος τρυγόνια ἢ δύο μικρὰ περιστέρια.

1. Ἡ, εὐλογία

2. Ἡ, τὰ πράγματα

25 Καὶ ἰδοὺ ἦν ἄνθρωπος ἐν Ἱεροσολύμοις ᾧ ὄνομα Συμεών, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής, προσδεχόμενος παρακλήσιν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ Πνεῦμα ἦν Ἄγιον ἐπ' αὐτόν. 26 Καὶ ἦν αὐτῷ κεχηματισμένον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν ἢ ἰδῆ τὸν Χριστὸν Κυρίου. 27 Καὶ ἦλθεν ἐν τῷ Πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ, 28 καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτόν εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ καὶ εὐλόγησε τὸν Θεὸν καὶ εἶπε· 29 Νῦν ἀπολύεις τὸν δούλόν σου, Δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ, 30 ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, 31 ὃ ἠτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν, 32 φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραὴλ.

33 Καὶ ἦν Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ. 34 Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Συμεών καὶ εἶπε πρὸς Μαριάμ τὴν μητέρα αὐτοῦ· Ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον, 35 καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία, ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί.

36 Καὶ ἦν Ἄννα προφῆτις, θυγάτηρ Φανουήλ, ἐκ φυλῆς Ἀσθήρ. Αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα ἔτη μετὰ ἀνδρὸς ἐπτά ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς. 37 Καὶ αὕτη χήρα ὡς ἑτῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων, ἢ οὐκ ἀφίστατο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ νηστεύσασα καὶ δεήσασα λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν. 38 Καὶ αὕτη αὕτῃ τῇ ὥρᾳ ἐπιστάσα ἀνθρωπολογεῖτο τῷ Κυρίῳ, καὶ ἔλαλει περὶ αὐτοῦ πᾶσι τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν ἐν Ἱερουσαλήμ.

39 Καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅπαντα τὰ κατὰ τὸν νόμον Κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὴν πόλιν ἑαυτῶν Ναζαρέτ.

40 Τὸ δὲ παιδίον ἠῤῥεξε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι πληρούμενον σοφίας, καὶ χάρις Θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό.

Ὁ Συμεὼν ὑποδέχεται τὸ θεῖο βρέφος, δοξολογεῖ καὶ προφητεύει

25 Καὶ ἰδοὺ στὰ Ἱεροσόλυμα ἦταν ἓνας ἄνθρωπος ὀνομαζόμενος Συμεών, αὐτὸς δὲ ὁ ἄνθρωπος ἦταν ἐνάρετος καὶ εὐλαβής, καὶ περιέμενε τὴν σωτηρία τοῦ Ἰσραήλ, καὶ Πνεῦμα Ἅγιο ἦταν ἐπάνω του. 26 Καὶ τοῦ εἶχε ἀποκαλυφθῆ ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο, ὅτι δὲν θὰ ἐβλέπε θάνατο προτοῦ ἰδῆ τὸ Χριστὸ τοῦ Κυρίου. 27 Καὶ μὲ τὴν παρακίνησι τοῦ Πνεύματος ἦλθε στὸ ναό. Καὶ ὅταν οἱ γονεῖς ἔφεραν τὸ παιδί τὸν Ἰησοῦ στὸ ναό (συγκεκριμένως στὸν ἐξωτερικὸ χῶρο τοῦ ναοῦ), γιὰ νὰ κάνουν γι' αὐτὸ ὅ,τι συνηθίζοταν συμφώνως πρὸς τὸ νόμο, 28 τότε αὐτὸς (ὁ Συμεών) τὸν πῆρε στὴν ἀγκαλιά του καὶ δόξασε τὸ Θεὸ καὶ εἶπε: 29 «Τώρα, Δέσποτα, ἀπολύεις τὸ δούλο σου εὐτυχημένο συμφώνως πρὸς τὸ λόγο σου, 30 διότι τὰ μάτια μου εἶδαν τὸν σωτήρα, 31 τὸν ὁποῖον ἐτοίμασες γιὰ ὅλους τοὺς λαοὺς, 32 φῶς γιὰ νὰ φωτίξῃ τοὺς ἐθνικοὺς (τοὺς εἰδωλολάτρεις) καὶ γιὰ νὰ λαμπρύνῃ τὸ λαὸ σου τὸν Ἰσραὴλ».

33 Καὶ ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ μητέρα του θαύμαζαν γιὰ ὅσα λέγονταν γι' αὐτόν. 34 Καὶ ὁ Συμεὼν τοὺς εὐλόγησε καὶ εἶπε στὴν Μαριάμ τὴν μητέρα του: «Ἰδοὺ αὐτὸς θὰ γίνῃ αἰτία γιὰ ν' ἀπολεσθοῦν καὶ νὰ σωθοῦν πολλοὶ στὸν Ἰσραὴλ. Ἐπίσης θὰ εἶναι σημεῖο (θαῦμα) ποῦ θὰ ἀντιλέγεται (ἀπὸ τοὺς κακοπροαίρετους), 35 ἀλλὰ καὶ τὴ δική σου ψυχὴ θὰ περάσῃ δίκοπο μαχαίρι. Ἔτσι θ' ἀποκαλυφθοῦν διαλογισμοὶ (μυστικεῖς σκέψεις καὶ διαθέσεις) ἀπὸ πολλὰς ψυχές».

Ἡ προφῆτις Ἄννα δοξολογεῖ καὶ ὁμιλεῖ γιὰ τὸ θεῖο βρέφος

36 Ὑπῆρχε ἐπίσης κάποια Ἄννα προφῆτισσα, θυγατέρα τοῦ Φανουήλ, ἀπὸ τῆ φυλῆ τοῦ Ἀσθήρ. Αὕτη ἦταν πολὺ ἠλικιωμένη καὶ ἐξῆσε ἐπτά ἔτη μὲ ἄνδρα ἀφ' οὔτου ὡς παρθένοσ ἦλθε σὲ γάμο. 37 Αὕτη ἐπίσης ἦταν ὀγδόντα τέσσαρα ἔτη χήρα, ἢ ὁποῖα ὅμως δὲν ἀπομακρυνόταν ἀπὸ τὸ ναό, καὶ μὲ νηστεῖες καὶ δεήσεις (προσευχές) λάτρευε μέρα καὶ νύχτα τὸ Θεό. 38 Καὶ αὕτη τὴν ὥρα αὕτη παρουσιάσθηκε καὶ δοξολογοῦσε τὸν Κύριο, καὶ μιλοῦσε γι' αὐτόν σὲ ὅλους, ὅσοι περιέμεναν λύτρωσι στὴν Ἱερουσαλήμ.

Ἐπιστροφή στὴ Ναζαρέτ

39 Ὅταν δὲ (ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία) ἔκαναν ὅλα, ὅσα ὀρίζει ὁ νόμος τοῦ Κυρίου, ἐπέστρεψαν στὴ Γαλιλαία στὴν πόλι τους Ναζαρέτ.

40 Τὸ δὲ παιδί μεγαλῶνε καὶ δυνάμωνε στὸ πνεῦμα καὶ γέμιζε ἀπὸ σοφία, καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἦταν ἐπάνω του.

Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετῆς στὸ ναὸ καταπλήττει τοὺς διδασκάλους

41 Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα. 42 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἑτῶν δώδεκα, ἀναβάντων αὐτῶν εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς 43 καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς ὑπέμεινε Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἔγνω Ἰωσήφ καὶ ἡ μητήρ αὐτοῦ. 44 Νομίσαντες δὲ αὐτὸν ἐν τῇ συνουσίᾳ εἶναι ἦλθον ἡμέρας ὁδὸν καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ ἐν τοῖς γνωστοῖς· 45 καὶ μὴ εὐρόντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ζητοῦντες αὐτόν. 46 Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας τρεῖς εὐρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς. 47 Ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ. 48 Καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ μητήρ αὐτοῦ εἶπε· Τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; Ἰδοὺ ὁ πατήρ σου καγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε. 49 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; Οὐκ ᾔδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ Πατρός μου δεῖ εἶναι με; 50 Καὶ αὐτοὶ οὐ συνήκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς.

51 Καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέτ, καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. Καὶ ἡ μητήρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. 52 Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτε σοφία καὶ ἡλικία καὶ χάριτι παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

3 Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχοῦντος τῆς Ἰτουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς τετραρχοῦντος, 2 ἐπ' ἀρχιερέως Ἄννα καὶ Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα Θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν

41 Καὶ πῆγαιναν οἱ γονεῖς τοῦ κάθε χρόνο στὴν Ἱερουσαλὴμ γιὰ τὴν ἑορτῇ¹ τοῦ Πάσχα. 42 Καὶ ὅταν (τὸ παιδί ὁ Ἰησοῦς) ἔγινε δώδεκα ἑτῶν, καὶ ἀνέβηκαν στὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπως συνηθίζοταν γιὰ τὴν ἑορτῇ, 43 καὶ τελείωσαν τὶς ἡμέρες (τῆς ἑορτῆς), κατὰ τὴν ἐπιστροφή τους τὸ παιδί ὁ Ἰησοῦς ἔμεινε πίσω στὴν Ἱερουσαλὴμ, ὁ δὲ Ἰωσήφ καὶ ἡ μητέρα του δὲν τὸ ἀντιλήφθηκαν. 44 Καὶ ἐπειδὴ νόμισαν ὅτι ἦταν στὴ συνουσία τῶν προσκυνητῶν, προχώρησαν μιᾶς ἡμέρας δρόμο καὶ ἔπειτα τὸν ἀναζητοῦσαν μεταξὺ τῶν συγγενῶν καὶ τῶν γνωστών. 45 Καὶ ἐπειδὴ δὲν τὸν βρῆκαν, ἐπέστρεψαν στὴν Ἱερουσαλὴμ ἀναζητώντας αὐτόν. 46 Μετὰ τρεῖς δὲ ἡμέρες τὸν βρῆκαν στὸ ναὸ νὰ κάθεται ἀνάμεσα στοὺς διδασκάλους (τοὺς ραββίνους), καὶ νὰ τοὺς ἀκούη καὶ νὰ τοὺς ρωτᾷ. 47 Ὅλοι δέ, ὅσοι τὸν ἄκουαν, θαύμαζαν καὶ ἀπορούσαν γιὰ τὴ σοφία καὶ τὶς ἀπαντήσεις του. 48 Καὶ ὅταν (ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ μητέρα του) τὸν εἶδαν, ἐξεπλάγησαν, καὶ ἡ μητέρα του τοῦ εἶπε: «Παιδί μου, γιατί μὰς τὸ ἔκανες αὐτό; Ἰδοὺ ὁ πατέρας σου καὶ ἐγὼ σε ἀναζητούσαμε με ὀδύνη». 49 Εἶπε δὲ σ' αὐτούς: «Γιατί μὲ ἀναζητούσατε; Δὲν ξέρατε, ὅτι πρέπει νὰ εἶμαι στὸ σπίτι τοῦ Πατέρα μου;». 50 Ἄλλ' αὐτοὶ δὲν κατάλαβαν τὸ λόγο ποὺ τοὺς εἶπε.

Ὁ Ἰησοῦς ζῆ στὴ Ναζαρέτ μὲ ὑποταγὴ στὸν Ἰωσήφ καὶ τὴ μητέρα του

51 Ἐπειτα κατέβηκε μαζί τους καὶ ἦλθε στὴ Ναζαρέτ καὶ ζοῦσε μὲ ὑπακοή σ' αὐτούς. Καὶ ἡ μητέρα του διατηροῦσε ὅλα αὐτὰ τὰ λόγια² μέσα στὴν ψυχὴ της. 52 Καὶ ὁ Ἰησοῦς πρόκοπτε σὲ σοφία καὶ σὲ ἀνάπτυξη τοῦ σώματος καὶ σὲ ἀγάπη καὶ εὐνοια ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους.

Προφητεία γιὰ τὸ προδρομικὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωάννου

3 Κατὰ τὸ δέκατο πέμπτο δὲ ἔτος τῆς διακυβερνήσεως τοῦ Καίσαρος Τιβερίου, ὅταν ἡγεμῶν τῆς Ἰουδαίας ἦταν ὁ Πόντιος Πιλάτος, καὶ τετράρχης τῆς Γαλιλαίας ὁ Ἡρώδης, ὁ δὲ Φίλιππος ὁ ἀδελφός του ἦταν τετράρχης τῆς Ἰτουραίας καὶ τῆς Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ ὁ Λυσανίας ἦταν τετράρχης τῆς Ἀβιληνῆς, 2 κατὰ τὴν ἀρχιερατεία τοῦ Ἄννα καὶ τοῦ Καϊάφα, ἦλθε πρόσταγμα τοῦ Θεοῦ στὸν Ἰωάννη τὸν υἱὸ τοῦ Ζαχαρία στὴν ἐρημο, 3 καὶ κατόπιν τούτου (ὁ Ἰωάννης) ἦλθε σ'

1. Ἡ, κατὰ τὴν ἑορτῇ

2. Ἡ, πράγματα

Ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, 3 καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεςιν ἁμαρτιῶν, 4 ὡς γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων Ἡσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος· Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ· 5 πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται, καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθείαν καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας, 6 καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ.

7 Ἐλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ· Γεννήματα ἐχιδνῶν! Τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; 8 Ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας, καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ. Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. 9 Ἦδη δὲ καὶ ἡ ἀξίγη πρὸς τὴν ρίζαν τῶν δένδρων κείται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιῶν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.

10 Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι λέγοντες· Τί οὖν ποιήσομεν; 11 Ἀποκριθεὶς δὲ λέγει αὐτοῖς· Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας μεταδώτω τῷ μὴ ἔχοντι, καὶ ὁ ἔχων βρώματα ὁμοίως ποιείτω. 12 Ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι βαπτισθῆναι, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, τί ποιήσομεν; 13 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· Μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε. 14 Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν καὶ στρατεύομενοι λέγοντες· Καὶ ἡμεῖς τί ποιήσομεν; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Μηδένα συκοφαντήσητε μηδὲ διασειήσητε, καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς ὀφωνίοις ὑμῶν.

15 Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ καὶ διαλογοζομένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ Χριστός, ἀπεκρίνατο ὁ Ἰωάννης ἅπασιν λέγων· 16 Ἐγὼ μὲν

ὄλη τὴν περιοχὴν τοῦ Ἰορδάνου καὶ κήρυττε βάπτισμα μετανοίας γιὰ ἄφεςιν τῶν ἁμαρτιῶν, 4 καθὼς εἶναι γραμμένο στὸ βιβλίον τῶν λόγων τοῦ Ἡσαίου τοῦ προφήτου ποὺ εἶπε· Φωνὴ ἐνός, ποὺ φωνάζει δυνατὰ στὴν ἐρημο, Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸ γιὰ νὰ διαβῆ ὁ Κύριος, ἰσιάζετε τοὺς δρόμους του γιὰ νὰ περάσῃ. 5 Κάθε φαράγγι θὰ γεμίσῃ μὲ χῶμα καὶ κάθε βουνὸ καὶ λόφος θὰ χαμηλώσῃ (θὰ ἰσοπεδωθῆ), καὶ τὰ στραβὰ θὰ γίνουν ἴσια καὶ οἱ ἀνώμαλοι δρόμοι θὰ γίνουν ὁμαλοί. 6 Καὶ τότε κάθε ἄνθρωπος θὰ ἰδῆ τὴ σωτηρία, ποὺ προσφέρει ὁ Θεός.

Αὐστηρὸ ἐλεγκτικὸ κήρυγμα

7 Ἐλεγε δὲ στὰ πλήθη, ποὺ ἐβγαίνουν καὶ πηγαινάν γιὰ νὰ βαπτισθοῦν ἀπ' αὐτόν· «Τέκνα γεννημένα ἀπὸ ὄχιές! Ποίος σὰς εἶπε, ὅτι θὰ ξεφύγετε ἀπὸ τὴ μέλλουσα ὀργή; 8 Κάνετε λοιπὸν ἔργα, ποὺ εἶναι καρπὸ μετανοίας, καὶ μὴ ἀρχίσετε νὰ λέτε γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς σας, Πατέρα ἔχομε τὸν Ἀβραάμ. Διότι σὰς λέγω, ὅτι ὁ Θεὸς δύναται ἀπ' αὐτοὺς τοὺς λίθους νὰ βγάλῃ τέκνα γιὰ τὸν Ἀβραάμ. 9 Ἦδη δὲ καὶ τὸ τσεκούρι εἶναι κοντὰ στὴ ρίζα τῶν δένδρων· καὶ κάθε δένδρο, ποὺ δὲν κάνει καρπὸ καλὸ, κόβεται σὺρριζὰ καὶ ρίχνεται στὴ φωτιά.

Κήρυγμα φιλανθρωπίας καὶ δικαιοσύνης

10 Τὸν ρωτοῦσαν δὲ τὰ πλήθη λέγοντας· «Τί νὰ κάνουμε λοιπόν;». 11 Καὶ ἀπαντώντας τοὺς ἔλεγε· «Ὅποιος ἔχει δύο χιτῶνες, ἄς δώσῃ σ' ἐκεῖνον ποὺ δὲν ἔχει, καὶ ὅποιος ἔχει τρόφιμα, ἄς κἀνὴ τὸ ἴδιον». 12 Ἦλθον δὲ καὶ τελῶνες γιὰ νὰ βαπτισθοῦν καὶ τοῦ εἶπαν· «Διδάσκαλε, τί νὰ κάνουμε;». 13 Αὐτὸς δὲ τοὺς εἶπε· «Νὰ μὴ εἰσπράττετε τίποτε περισσότερο ἀπ' ὅ, τι σὰς ἔχουν διατάξει». 14 Τὸν ρωτοῦσαν δὲ καὶ στρατιωτικοὶ λέγοντας· «Καὶ ἡμεῖς τί νὰ κάνουμε;». Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· «Ἀπὸ κανένα νὰ μὴ πάρετε τίποτε παράνομα καὶ ἐκβιαστικά, ἀλλὰ ν' ἀρχίσῃτε στὸ μισθὸ σας».

Κήρυγμα γιὰ τὴν ὑπεροχὴν καὶ τὸ ἔργο τοῦ Μεσσία

15 Ἐπειδὴ δὲ ὁ λαὸς εἶχε τὴ μεσσιακὴ προσδοκία καὶ ὅλοι σκέπτονταν μέσα τους γιὰ τὸν Ἰωάννη, μήπως αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός (ὁ Μεσσίας), μίλησε ὁ Ἰωάννης σὲ ὅλους λέγοντας· 16 «Ἐγὼ μὲν σὰς βαπτίζω μὲ νερό· ἀλλ' ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου, τοῦ ὁποίου δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ λύσω τὸ λουρὶ τῶν ὑποδημάτων· αὐτὸς θὰ σὰς βαπτίσῃ μὲ

ὑδατι βαπτίζω ὑμᾶς· ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὐ οὐκ εἰμι ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ πυρὶ· 17 οὐ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ διακαθαριεὶ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ συναῖεν τὸν σίτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστω. 18 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν.

19 Ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡρωδιάδος τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησε πονηρῶν ὁ Ἡρώδης, 20 προσέθηκε καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσι καὶ κατέκλεισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ.

21 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαόν καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου ἀνεωχθῆναι τὸν οὐρανὸν 22 καὶ καταβῆναι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον σωματικῶ εἶδει ὡσεὶ περιστερὰν ἐπ' αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι λέγουσαν· Σὺ εἶ ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα.

23 Καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Ἰησοῦς ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος, ὧν, ὡς ἐνομιζέτο, υἱὸς Ἰωσήφ, τοῦ Ἡλί, 24 τοῦ Ματθάν, τοῦ Λευὶ, τοῦ Μελχί, τοῦ Ἰωαννᾶ, τοῦ Ἰωσήφ, 25 τοῦ Ματταθίου, τοῦ Ἀμώς, τοῦ Ναοῦμ, τοῦ Ἐσλίμ, τοῦ Ναγγαί, 26 τοῦ Μαάθ, τοῦ Ματταθίου, τοῦ Σεμεῦ, τοῦ Ἰωσήχ, τοῦ Ἰωδᾶ, 27 τοῦ Ἰωαννάν, τοῦ Ῥησᾶ, τοῦ Ζοροβάβελ, τοῦ Σαλαθιήλ, τοῦ Νηρί, 28 τοῦ Μελχί, τοῦ Ἀδδί, τοῦ Κωσάμ, τοῦ Ἐλμωδάμ, τοῦ Ἡρ, 29 τοῦ Ἰωσῆ, τοῦ Ἐλιέξερ, τοῦ Ἰωρείμ, τοῦ Ματθάτ, τοῦ Λευὶ, 30 τοῦ Συμεών, τοῦ Ἰούδα, τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ Ἰωνᾶ, τοῦ Ἐλιακείμ, 31 τοῦ Μελεᾶ, τοῦ Μαϊνάν, τοῦ Ματταθᾶ, τοῦ Νάθαν, τοῦ Δαυίδ, 32 τοῦ Ἰεσσαί, τοῦ Ὠβῆδ, τοῦ Βοόζ, τοῦ Σαλμών, τοῦ Ναασσών, 33 τοῦ Ἀμιναδάβ, τοῦ Ἀράμ, τοῦ Ἰωράμ, τοῦ

Πνεῦμα Ἅγιο καὶ φωτιά. 17 Τὸ φτυάρι του εἶναι στὸ χέρι του, καὶ θὰ καθαρίσῃ τελειῶς τὸ ἄλωνα του, καὶ θὰ συνάξῃ τὸ σιτάρι στὴν ἀποθήκη του, ἐνῶ τὸ ἄχυρο θὰ κατακαίῃ μὲ φωτιά που δὲν θὰ σβήνῃ». 18 Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ διδάσκοντας κήρυττε στὸ λαό.

Ὁ Ἡρώδης φυλακίζει τὸν Ἰωάννη ἐξ αἰτίας τοῦ ἐλέγχου του

19 Ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης, ἐπειδὴ ἐλεγχόταν ἀπ' αὐτόν γιὰ τὴν Ἡρωδιάδα τὴ γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ γιὰ ὅλα τὰ κακὰ ποῦ ἔκανε ὁ Ἡρώδης, 20 σ' ὅλα αὐτὰ πρόσθεσε καὶ τοῦτο, δηλαδὴ ἔκλεισε τὸν Ἰωάννη στὴ φυλακῇ.

Ἡ βάπτισι τοῦ Ἰησοῦ

21 Ὅταν δὲ βαπτίσθηκε ὁ λαός, βαπτίσθηκε δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ προσευχόταν, ἄνοιξε ὁ οὐρανὸς 22 καὶ κατέβηκε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο μὲ σωματικὴ μορφὴ ὡς περιστέρι ἐπάνω του, καὶ ἦλθε φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ποῦ ἔλεγε: Σὺ εἶ σὺ ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐσένα ἐξέλεξα' (καὶ κατέστησα Μεσσία, Χριστό).

Ἡ νομικὴ γενεαλογία τοῦ Ἰησοῦ

23 Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἦταν τριάντα ἐτῶν, στὴν ἀρχὴ τοῦ τριακοστοῦ ἔτους, καὶ ἦταν, κατὰ τὸ νόμο, υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ, υἱοῦ τοῦ Ἡλί, 24 υἱοῦ τοῦ Ματθάν, υἱοῦ τοῦ Λευὶ, υἱοῦ τοῦ Μελχί, υἱοῦ τοῦ Ἰωαννᾶ, υἱοῦ τοῦ Ἰωσήφ, 25 υἱοῦ τοῦ Ματταθίου, υἱοῦ τοῦ Ἀμώς, υἱοῦ τοῦ Ναοῦμ, υἱοῦ τοῦ Ἐσλίμ, υἱοῦ τοῦ Ναγγαί, 26 υἱοῦ τοῦ Μαάθ, υἱοῦ τοῦ Ματταθίου, υἱοῦ τοῦ Σεμεῦ, υἱοῦ τοῦ Ἰωσήχ, υἱοῦ τοῦ Ἰωδᾶ, 27 υἱοῦ τοῦ Ἰωαννάν, υἱοῦ τοῦ Ῥησᾶ, υἱοῦ τοῦ Ζοροβάβελ, υἱοῦ τοῦ Σαλαθιήλ, υἱοῦ τοῦ Νηρί, 28 υἱοῦ τοῦ Μελχί, υἱοῦ τοῦ Ἀδδί, υἱοῦ τοῦ Κωσάμ, υἱοῦ τοῦ Ἐλμωδάμ, υἱοῦ τοῦ Ἡρ, 29 υἱοῦ τοῦ Ἰωσῆ, υἱοῦ τοῦ Ἐλιέξερ, υἱοῦ τοῦ Ἰωρείμ, υἱοῦ τοῦ Ματθάτ, υἱοῦ τοῦ Λευὶ, 30 υἱοῦ τοῦ Συμεών, υἱοῦ τοῦ Ἰούδα, υἱοῦ τοῦ Ἰωσήφ, υἱοῦ τοῦ Ἰωνᾶ, υἱοῦ τοῦ Ἐλιακείμ, 31 υἱοῦ τοῦ Μελεᾶ, υἱοῦ τοῦ Μαϊνάν, υἱοῦ τοῦ Ματταθᾶ, υἱοῦ τοῦ Νάθαν, υἱοῦ τοῦ Δαβίδ, 32 υἱοῦ τοῦ Ἰεσσαί, υἱοῦ τοῦ Ὠβῆδ, υἱοῦ τοῦ Βοόζ, υἱοῦ τοῦ Σαλμών, υἱοῦ τοῦ Ναασσών, 33 υἱοῦ τοῦ Ἀμιναδάβ, υἱοῦ τοῦ Ἀράμ, υἱοῦ τοῦ Ἰωράμ, υἱοῦ τοῦ Φαρές, υἱοῦ τοῦ Ἰούδα, 34 υἱοῦ τοῦ Ἰακώβ, υἱοῦ τοῦ Ἰσαάκ, υἱοῦ τοῦ

1. Βλέπε τὸ Ἦσ. μβ' 1 ὅπως παρατίθεται στὸ Ματθ. ιβ' 18.

Ἐσρώμ, τοῦ Φαρές, τοῦ Ἰούδα, **34** τοῦ Ἰακώβ, τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Θάρα, τοῦ Ναχώρ, **35** τοῦ Σερούχ, τοῦ Ῥαγαῦ, τοῦ Φάλεκ, τοῦ Ἐβερ, τοῦ Σαλαῦ, **36** τοῦ Καϊνάν, τοῦ Ἀρφαξάδ, τοῦ Σήμ, τοῦ Νῶε, τοῦ Λάμεχ, **37** τοῦ Μαθουσάλα, τοῦ Ἐνώχ, τοῦ Ἰάρεδ, τοῦ Μαλελεήλ, τοῦ Καϊνάν, **38** τοῦ Ἐνῶς, τοῦ Σήθ, τοῦ Ἀδάμ, τοῦ Θεοῦ.

4 Ἰησοῦς δὲ πλήρης Πνεύματος Ἁγίου ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἦγετο ἐν τῷ Πνεύματι εἰς τὴν ἔρημον 2 ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ Διαβόλου, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. Καὶ συντελεσθεῖσων αὐτῶν ὑστερον ἐπέινασε. **3** Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Διάβολος· Εἰ Υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπέ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτος. **4** Καὶ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτὸν λέγων· Γέγραπται ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτων μόνων ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένων διὰ στόματος Θεοῦ. **5** Καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν ὁ Διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν στυγμῇ χρόνου, **6** καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Διάβολος· Σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται, καὶ ἡ ἐὰν θέλω δίδωμι αὐτήν· **7** σὺ οὖν ἐὰν προσκυνήσῃς ἐνώπιόν μου, ἔσται σου πᾶσα. **8** Καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Ὑπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ! Γέγραπται γὰρ· Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. **9** Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εἰ Υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω· **10** γέγραπται γὰρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε, **11** καὶ ὅτι ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. **12** Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι εἴρηται· Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου. **13** Καὶ συντελέσας πάντα πειρασμὸν ὁ Διάβολος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ.

Ἀβραάμ, υἱοῦ τοῦ Θάρα, υἱοῦ τοῦ Ναχώρ, **35** υἱοῦ τοῦ Σερούχ, υἱοῦ τοῦ Ραγαῦ, υἱοῦ τοῦ Φάλεκ, υἱοῦ τοῦ Ἐβερ, υἱοῦ τοῦ Σαλαῦ, **36** υἱοῦ τοῦ Καϊνάν, υἱοῦ τοῦ Ἀρφαξάδ, υἱοῦ τοῦ Σήμ, υἱοῦ τοῦ Νῶε, υἱοῦ τοῦ Λάμεχ, **37** υἱοῦ τοῦ Μαθουσάλα, υἱοῦ τοῦ Ἐνώχ, υἱοῦ τοῦ Ἰάρεδ, υἱοῦ τοῦ Μαλελεήλ, υἱοῦ τοῦ Καϊνάν, **38** υἱοῦ τοῦ Ἐνῶς, υἱοῦ τοῦ Σήθ, υἱοῦ τοῦ Ἀδάμ, υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Διάβολος πειράζει τὸν Ἰησοῦ

4 Ὁ Ἰησοῦς δέ, γεμᾶτος ἀπὸ Πνεύματος Ἁγίου, ἐπέστρεψε ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη, καὶ τὸ Πνεῦμα τὸν ὠδηγοῦσε στὴν ἔρημο, **2** ὅπου σαράντα ἡμέρες πειραζόταν ἀπὸ τὸ Διάβολο, καὶ δὲν ἔφαγε τίποτε τῆς ἡμέρας ἐκεῖνες. Καὶ ὅταν (οἱ ἡμέρες) τελείωσαν, ὑστερα πείνασε. **3** Τότε ὁ Διάβολος τοῦ εἶπε· «Ἐὰν εἶσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, δώσε διαταγὴ σ' αὐτὸ τὸ λίθο νὰ γίνῃ ἄρτος». **4** Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ ἀποκρίθηκε λέγοντας· «Εἶναι γραμμένο, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ζῆ μὲ ἄρτο μόνο, ἀλλὰ μὲ κάθε λόγο, ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Θεοῦ». **5** Ὑστερα ὁ Διάβολος τὸν ἀνέβασε σ' ἓνα ψηλὸ βουνὸ καὶ τοῦ ἔδειξε ὅλα τὰ βασίλεια τῆς οἰκουμένης σὲ μιὰ στιγμή, **6** καὶ τοῦ εἶπε ὁ Διάβολος· «Σ' ἐσένα θὰ δώσω τὴν ἐξουσίαν πάνω σὲ ὅλα αὐτὰ τὰ βασίλεια καὶ τὴ δόξα τους, διότι σ' ἐμένα ἔχει παραδοθῆ, καὶ ὅπου θέλω τὴ δίνω. **7** Ἐὰν λοιπὸν ἐσύ μὲ προσκυνήσῃς, ὅλη (ἡ ἐξουσία καὶ ἡ δόξα) θὰ εἶναι δική σου». **8** Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπαντώντας τοῦ εἶπε· «Ἐξαφανίσου ἀπὸ μπροστά μου, Σατανᾶ! Διότι εἶναι γραμμένο· Τὸν Κύριο τὸ Θεό σου νὰ προσκυνήσῃς καὶ αὐτὸν μόνο νὰ λατρεύσῃς». **9** Ἐπίσης τὸν ὠδήγησε στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὸν ἔστησε στὸ ἄκρο τῆς στέγης τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ εἶπε· «Ἐὰν εἶσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, πέσε ἀπ' ἐδῶ κάτω, **10** διότι εἶναι γραμμένο, ὅτι θὰ δώσῃ ἐντολὴ στοὺς ἀγγέλους του γιὰ σένα γιὰ νὰ σὲ διαφυλάξουν, **11** καὶ ὅτι θὰ σὲ πιάσουν στὰ χέρια, γιὰ νὰ μὴ κτυπήσῃς τὸ πόδι σου σὲ πέτρα». **12** Πάλι ἀπαντώντας τοῦ εἶπε ὁ Ἰησοῦς· «Ἐχει λεχθῆ· Νὰ μὴ προκαλέσῃς τὸν Κύριο τὸ Θεό σου». **13** Καὶ ἀφοῦ τελείωσε κάθε πειρασμὸ ὁ Διάβολος, ἀπομακρύνθηκε ἀπ' αὐτὸν πρὸς καιρὸν.

14 Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ φήμη ἐξῆλθε καθ' ὅλης τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ. 15 Καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων.

16 Καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ναζαρέτ, οὗ ἦν τεθραμμένος, καὶ εἰσῆλθε κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι. 17 Καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον Ἡσαίου τοῦ προφήτου, καὶ ἀναπτύξας τὸ βιβλίον εὔρε τὸν τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον· 18 Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέ με, εὐαγγελισασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, κηρῦξαι αἰχμάλωτους ἄφθουσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, 19 κηρῦξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτόν. 20 Καὶ πτύξας τὸ βιβλίον ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ ἐκάθισε· καὶ πάντων ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ. 21 Ἦρξάτο δὲ λέγων πρὸς αὐτοὺς ὅτι σήμερον πεπληρώται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσίν ὑμῶν. 22 Καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Ἰωσήφ;

23 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἰατρὲ, θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα ἐν τῇ Καπερναοῦμ, ποιήσον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου. 24 Εἶπε δέ· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. 25 Ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν, πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡλίου ἐν τῷ Ἰσραήλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, 26 καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἥλιος εἰ μὴ εἰς Σάρεπτα τῆς Σιδωνίας πρὸς γυναῖκα χήραν. 27 Καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐπὶ Ἐλισαίου τοῦ προφήτου ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη εἰ μὴ Νεεμᾶν ὁ Σύρος. 28 Καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες ταῦτα, 29 καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς

14 Ὁ δὲ Ἰησοῦς γεμᾶτος μὲ τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματος ἐπέστρεψε στὴ Γαλιλαία. Καὶ φήμη διαδόθηκε γι' αὐτὸν σ' ὅλη τὴν περιοχὴν. 15 Καὶ δίδασκε στὶς συναγωγὰς τοὺς καὶ θαυμάζονταν ἀπ' ὅλους.

Ὁ Ἰησοῦς κηρύττει στὴν πατρίδα του Ναζαρέτ
Θαυμάζεται καὶ καταδιώκεται ἀπὸ τοὺς συμπατριῶτες του!

16 Καὶ ἦλθε στὴ Ναζαρέτ, ὅπου εἶχε ἀνατραφεῖ, καὶ μῆκε κατὰ τὴν συνήθειά του τὴν ἡμέρα τοῦ Σαββάτου στὴ συναγωγῇ, καὶ σηκώθηκε νὰ ἀναγνώσῃ. 17 Καὶ τοῦ δόθηκε βιβλίον τοῦ προφήτου Ἡσαΐα, καὶ ἀφοῦ ξετύλιξε τὸ βιβλίον (ποῦ ἦταν τυλιγμένο σὲ σχῆμα κυλίνδρου), βρῆκε τὸ μέρος ὅπου ἦταν γραμμένο: 18 Τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου εἶναι ἐπάνω μου, ὅτι μὲ ἔχρισε. Μὲ ἀπέστειλε νὰ φέρω χαρμόσυνο ἀγγελμα στοὺς πτωχοῦς, νὰ θεραπεύσω τοὺς πληγωμένους στὴν καρδιά (ἄσους ἔχουν ψυχικὰ τραύματα), ν' ἀναγγεῖλω στοὺς αἰχμάλωτους ἀπελευθέρωσι καὶ στοὺς τυφλοὺς ἀπόκτησι τῆς ὁράσεως, ν' ἀποστεῖλω τοὺς ἀναπήρους ὑγιεῖς, 19 ν' ἀναγγεῖλω εὐλογημένη ἐποχὴ τοῦ Κυρίου. 20 Ὑστερα τύλιξε τὸ βιβλίον καὶ τὸ ἔδωσε πάλι στὸν ὑπηρέτη (στὸν ἀρμόδιο, στὸν ἐπιμελητὴ) καὶ κάθησε. Καὶ ὄλων τὰ μάτια στὴ συναγωγῇ ἦταν προσηλωμένα σ' αὐτόν. 21 Ἄρχισε τότε νὰ τοὺς λέγῃ: «Σήμερα ἐκπληρώθηκε ἡ Γραφικὴ αὕτη περικοπὴ σὰς αὐτιά σας (διότι ἀκούσατε ἑμένα, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν προφητικὴν περικοπὴ εἶμαι ὁ χρισμένος καὶ ἀπεσταλμένος νὰ κηρῦξω)». 22 Καὶ ὄλοι τὸν ἐπιδοκίμαζαν καὶ θαύμαζαν γιὰ τὰ χαριτωμένα λόγια, ποῦ ἔβγαιναν ἀπὸ τὸ στόμα του, καὶ ἔλεγον: «Δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ;».

23 Αὐτὸς δὲ τοὺς εἶπε: «Ἀσφαλῶς θὰ μοῦ εἶπητε αὕτη τὴν παροιμία, Ἰατρὲ, θεράπευσε τὸν ἑαυτό σου. Ὅσα ἀκούσαμε, ὅτι ἔβγαιναν στὴν Καπερναοῦμ, κάνε καὶ ἔδω στὴν πατρίδα σου». 24 Ἐπίσης εἶπε: «Ἀληθινὰ σὰς λέγω, κανεὶς προφήτης δὲν τιμᾶται στὴν πατρίδα του. 25 Ἐπίσης ἀληθινὰ σὰς λέγω, πολλὰς χῆρες ἦταν στὶς ἡμέρες τοῦ Ἡλίου (τοῦ Ἡλία) στὸν Ἰσραήλ, ὅταν κλείσθηκε ὁ οὐρανὸς ἐπὶ τρία ἔτη καὶ ἕξι μῆνες καὶ ἦλθε πείνα μεγάλη σὲ ὅλη τὴ χώρα, 26 ἀλλὰ σὲ καμία ἀπ' αὐτὰς δὲν ἔστειλε ὁ Θεὸς τὸν Ἡλία, παρὰ σὲ μία χήρα σὰς Σάρεπτα τῆς Σιδωνίας. 27 Ἐπίσης πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν τὴν ἐποχὴ τοῦ προφήτου Ἐλισαίου στὸν Ἰσραήλ, ἀλλὰ κανεὶς ἀπ' αὐτοὺς δὲν καθαρίσθηκε (ἀπὸ τῆς λέπρας), παρὰ ὁ Νεεμᾶν ὁ Σύρος». 28 Ἐξωργίσθησαν δὲ ὄλοι στὴ συναγωγῇ ἀκούοντας αὐτά,

πόλεως και ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὄφρυος τοῦ ὄρους, ἐφ' οὗ ἡ πόλις αὐτῶν ὠκοδόμητο, εἰς τὸ κατακρημνίσαι αὐτόν. **30** Αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο.

31 Καὶ κατῆλθεν εἰς Καπερναοὺμ, πόλιν τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς Σάββασι. **32** Καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. **33** Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξε φωνῇ μεγάλη **34** λέγων· Ἦα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρητέ; Ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; Οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ. **35** Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων· Φιμώθητι καὶ ἐξελθε ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ῥῖψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν βλάψαν αὐτόν. **36** Καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνελάουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· Τίς ὁ λόγος οὗτος; Ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασι, καὶ ἐξέρχονται; **37** Καὶ ἐξεπορεύετο ἡχος περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περιχώρου.

38 Ἀναστάς δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς εἰσηλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος. Ἡ πενθερὰ δὲ τοῦ Σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς. **39** Καὶ ἐπιστάς ἐπάνω αὐτῆς ἐπέτιμησε τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· παραχρήμα δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖς. **40** Δύνοντος δὲ τοῦ ἡλίου πάντες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας νόσοις ποικίλαις ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ ἐνὶ ἐκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιτιθεὶς ἐθεράπευσεν αὐτούς. **41** Ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν κραυγάζοντα καὶ λέγοντα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἶα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔδεισαν τὸν Χριστὸν αὐτὸν εἶναι.

42 Γενομένης δὲ ἡμέρας ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον. Καὶ οἱ ὄχλοι ἐπεζήτουν αὐτόν, καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ καὶ κατεῖχον αὐτόν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν. **43** Ὁ δὲ εἶπε

29 καὶ σηκώθηκαν καὶ τὸν ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τῆν πόλι καὶ τὸν καταδίωξαν ὡς τὴν ἄκρη τοῦ βουνοῦ, πᾶνω στὸ ὅποιο ἦταν κτιμένη ἡ πόλι τους, γιὰ νὰ τὸν ρίξουν στὸ γκρεμό. **30** Ἀλλ' αὐτὸς πέρασε ἀνάμεσα τους καὶ ἔφυγε.

Θεραπεία δαιμονισμένου στὴν Καπερναοὺμ

31 Καὶ κατέβηκε στὴν Καπερναοὺμ, πόλι τῆς Γαλιλαίας, καὶ τοὺς δίδασκε τὰ Σάββατα. **32** Καὶ ἐκπλήσσονταν γιὰ τὴ διδασκαλία του, διότι μιλοῦσε μὲ αὐθεντία. **33** Καὶ στὴ συναγωγῇ ἦταν κάποιος, ποὺ εἶχε ἀκάθαρτο δαιμονικὸ πνεῦμα, καὶ κραύγασε μὲ φωνὴ μεγάλη **34** λέγοντας· «Ἄ, τί κοινὸ ὑπάρχει ἀνάμεσα σὲ μᾶς καὶ σὲ σένα, Ἰησοῦ Ναζαρητέ; Ἦλθες νὰ μᾶς καταστρέψεις; Σὲ γνωρίζω ποιὸς εἶσαι, ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ Θεοῦ (ὁ ἐκλεγμένος ἀπὸ τὸ Θεό)». **35** Καὶ τὸ ἐπέπληξε ὁ Ἰησοῦς λέγοντας· «Νὰ σιωπῆσης καὶ νὰ βγῆς ἀπ' αὐτόν». Τότε τὸ δαιμόνιο τὸν ἔρριξε κάτω ἐνώπιόν τους καὶ βγῆκε ἀπ' αὐτόν χωρὶς καθόλου νὰ τὸν βλάψῃ. **36** Καὶ ὅλοι αἰσθάνθηκαν κατὰπληξί καὶ δέος, καὶ συνωμιλοῦσαν μεταξύ τους λέγοντας· «Τί εἶναι αὐτὸ τὸ πρᾶγμα; Πῶς ἐξουσιαστικὰ καὶ δυναμικὰ διατάσσει τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα, καὶ ἐξέρχονται;». **37** Καὶ ἡ φήμη του διαδιδόταν σὲ κάθε τόπο τῆς περιοχῆς.

Θεραπεία τῆς πεθερᾶς τοῦ Σίμωνος καὶ ἄλλων ἀσθενῶν

38 Ὅταν δὲ ἔφυγε ἀπ' τὴ συναγωγῇ, πῆγε στὸ σπίτι τοῦ Σίμωνος. Ἡ πεθερὰ δὲ τοῦ Σίμωνος ὑπέφερε ἀπὸ μεγάλο πυρετὸ καὶ τὸν παρακάλεσαν γι' αὐτὴ. **39** Καὶ ἀφοῦ στάθηκε ἀπὸ πάνω της, ἐπέπληξε τὸν πυρετὸ καὶ τὴν ἄφησε, καὶ σηκώθηκε ἀμέσως καὶ τοὺς διακονοῦσε. **40** Καὶ ὅταν ὁ ἥλιος ἔδυε, ὅλοι ὅσοι εἶχαν ἀσθενεῖς ἀπὸ διάφορα νοσήματα τοὺς ἔφεραν σ' αὐτόν. Καὶ αὐτὸς ἔθετε πᾶνω σὲ καθένα ἀπ' αὐτούς τὰ χεῖρα του καὶ τοὺς θεράπευσε. **41** Ἔβγαιναν δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλοὺς, ποὺ κραυγάζαν καὶ ἔλεγον· «Σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς ὁ Μεσσίας», ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ τὰ ἐπέπληττε καὶ δὲν τὰ ἄφηνε νὰ ὀμιλοῦν, διότι ᾔφεραν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστὸς (ὁ Μεσσίας).

Τὰ πλήθη ἀναζητοῦν τὸν Ἰησοῦ μέχρι τὴν ἔρημο

42 Ὅταν δὲ ξημέρωσε, ἔφυγε καὶ πῆγε σ' ἓνα ἔρημο τόπο. Καὶ τὰ πλήθη τὸν ἀναζητοῦσαν καὶ πῆγαν ἕως ἐκεῖ καὶ τὸν κρατοῦσαν γιὰ νὰ μὴ φύγῃ ἀπ' αὐτούς. **43** Ἀλλ' αὐτὸς τοὺς εἶπε· «Πρέπει καὶ στίς ἄλλες

πρὸς αὐτοὺς ὅτι καὶ ταῖς ἐτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσασθαι με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· ὅτι εἰς τοῦτο ἀπέσταλμαι. 44 Καὶ ἦν κηρῶσσαν εἰς τὰς συναγωγὰς τῆς Γαλιλαίας.

5 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ τοῦ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ αὐτὸς ἦν ἐστῶς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ, 2 καὶ εἶδε δύο πλοῖα ἐστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἄλιεῖς ἀποβάντες ἀπ' αὐτῶν ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα. 3 Ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν τοῦ Σίμωνος, ῥώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους. 4 Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα· Ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν. 5 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων εἶπεν αὐτῷ· Ἐπιστάτα, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματι σου χαλάσω τὸ δίκτυον. 6 Καὶ τοῦτο ποιήσαντες συνήκλεισαν πλῆθος ἰχθύων πολὺ· διερρήγγυντο δὲ τὸ δίκτυον αὐτῶν. 7 Καὶ κατένευσαν τοῖς μετόχοις τοῖς ἐν τῷ ἐτέρῳ πλοίῳ τοῦ ἐλθόντος συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθον καὶ ἔπλησαν ἀμφοτέρω τὰ πλοῖα, ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά. 8 Ἴδὼν δὲ Σίμων Πέτρος προσέπεσε τοῖς γόνασιν Ἰησοῦ λέγων· Ἐξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλὸς εἰμι, Κύριε. 9 Θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἄγρα τῶν ἰχθύων ἢ συνέλαβον, 10 ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, υἱοὺς Ζεβεδαίου, οἱ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοβοῦ! Ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγράων. 11 Καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες ἅπαντα ἠκολούθησαν αὐτῷ.

12 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρης λέπρας. Καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐδεήθη αὐτοῦ λέγων· Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαι με καθαρίσαι. 13 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἤψατο αὐτοῦ εἰπὼν· Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. 14 Καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδεὶ εἰπεῖν, ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ

πόλεως νὰ κηρῶξω τὴν βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Διότι αὐτὴ εἶναι ἡ ἀποστολή μου». 44 Καὶ κήρυττε στις συναγωγὰς τῆς Γαλιλαίας.

Θαυμαστὴ ἀλεία καὶ κλῆσι τῶν πρώτων μαθητῶν

5 Καθὼς δὲ τὸ πλῆθος συνωστίζοταν καὶ ἔπεφτε ἐπάνω του γιὰ ν' ἀκούη τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ αὐτὸς στεκόταν δίπλα στὴ λίμνη Γεννησαρέτ, 2 εἶδε δύο πλοῖα, ποῦ ἦταν στὴν ἄκρη τῆς λίμνης. Οἱ δὲ ἄλιεῖς εἶχαν κατεβῆ ἀπ' αὐτὰ καὶ εἶχαν πλύνει τὰ δίκτυα. 3 Ἀφοῦ δὲ μπῆκε σ' ἓνα ἀπὸ τὰ πλοῖα, ποῦ ἦταν τοῦ Σίμωνος, τὸν παρακάλεσε νὰ τὸ τραβήξῃ λίγο ἀπὸ τὴν ξηρὰ πρὸς τὴ λίμνη. Καὶ ἀφοῦ κάθησε, δίδασκε ἀπὸ τὸ πλοῖο τὰ πλῆθη. 4 Καὶ ὅταν ἔπαυσε νὰ ὁμιλῇ, εἶπε στὸ Σίμωνα· «Φέρε πάλι τὸ πλοῖο στὰ βαθεῖα καὶ ρίξτε τὰ δίκτυα σας γιὰ ψάρεμα». 5 Ὁ δὲ Σίμων τοῦ εἶπε τότε· «Διδάσκαλε, ὅλη τὴ νύχτα κοπιάσαμε καὶ δὲν πιάσαμε τίποτε. Ἄλλὰ γιὰ τὸ λόγο σου θὰ ρίξω τὰ δίκτυα». 6 Καὶ ἀφοῦ τὸ ἔκαναν, ἔπιασαν πάρα πολλὰ ψάρια, καὶ τὰ δίκτυα τοὺς ἄρχιζαν νὰ σχίζονται. 7 Καὶ μὲ νεύματα προσκάλεσαν τοὺς συναϊρούς, ποῦ ἦταν στὸ ἄλλο πλοῖο, γιὰ νὰ ἔλθουν νὰ τοὺς βοηθήσουν. Καὶ ἦλθαν καὶ γέμισαν καὶ τὰ δύο πλοῖα, ὥστε νὰ κινδυνεύουν νὰ βυθισθοῦν. 8 Ὅταν δὲ ὁ Σίμων Πέτρος εἶδε τί ἔγινε, ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ καὶ εἶπε, «Νὰ βγῆς καὶ νὰ φύγῃς ἀπὸ μένα, Κύριε, διότι εἶμαι ἄνθρωπος ἁμαρτωλός». 9 Αὐτὸ εἶπε, διότι δέος κυριεψε αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ὄλος, ὅσοι ἦταν μαζὶ του, γιὰ τὰ πολλὰ ψάρια ποῦ ἔπιασαν, 10 ὁμοίως δὲ καὶ τὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν Ἰωάννη, τοὺς υἱοὺς τοῦ Ζεβεδαίου, ποῦ ἦταν συντάιροι τοῦ Σίμωνος. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τὸ Σίμωνα· «Μὴ φοβᾶσαι! Ἀπὸ τώρα καὶ στὸ ἐξῆς θὰ ψαρεύῃς ἀνθρώπους». 11 Καὶ ἀφοῦ ἔφεραν τὰ πλοῖα στὴν ξηρὰ, ἄφησαν τὰ πάντα καὶ τὸν ἀκολούθησαν.

Θεραπεία λεπροῦ

12 Καὶ ὅταν ἦταν σὲ μία ἀπὸ τὶς πόλεις, ἰδοὺ ἓνας ἄνθρωπος γεμάτος ἀπὸ λέπρα. Καὶ ὅταν εἶδε τὸν Ἰησοῦ, ἔπεσε μὲ τὸ πρόσωπο κατὰ γῆς καὶ τὸν παρακάλεσε λέγοντας· «Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαι νὰ με καθαρίσῃς (ἀπὸ τῆς λέπρας)». 13 Τότε ἄπλωσε τὸ χεῖρι καὶ τὸν ἄγγιξε καὶ εἶπε· «Θέλω, καθαρίσου (ἀπὸ τῆς λέπρας)». Καὶ ἀμέσως ἡ λέπρα ἔφυγε ἀπ' αὐτόν. 14 Αὐτὸς δὲ (ὁ Ἰησοῦς) τοῦ ἔδωσε τὴν ἐντολή, «Νὰ μὴ τὸ εἰπῆς σὲ κανένα, ἀλλὰ πῆγαινε καὶ δεῖξε τὸν ἑαυτὸ σου στὸν ἱερέα, καὶ πρόσφερε γιὰ τὸν καθαρισμὸ σου, ὅπως διέταξε ὁ Μωυσῆς, γιὰ νὰ σοῦ δώσουν βεβαίωσι (γιὰ τὴν θεραπεία σου)». 15 Ἡ δὲ φήμη του

σου καθώς προσέταξε Μωυσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. **15** Διήρχετο δὲ μάλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ, καὶ συνιήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν καὶ θεραπεύεσθαι ὑπ’ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν. **16** Αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ προσευχόμενος.

17 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἦν διδάσκων, καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι οἱ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πάσης κώμης τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ. Καὶ δύναμις Κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτούς. **18** Καὶ ἰδοὺ ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν παραλελυμένος, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ θεῖναι ἐνώπιον αὐτοῦ. **19** Καὶ μὴ εὐρόντες ποίας εἰσενεγκῶσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα διὰ τῶν κεράμων καθήκαν αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ. **20** Καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν αὐτῶν: Ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. **21** Καὶ ἤρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι λέγοντες: Τίς ἐστὶν οὗτος ὃς λαλεῖ βλασφημίας; Τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ ὁ μόνος ὁ Θεός; **22** Ἐπιγινούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς: Τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; **23** Τί ἐστὶν εὐκολώτερον, εἰπεῖν, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν, ἔγειρε καὶ περιπάτει; **24** Ἴνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας – εἶπε τῷ παραλελυμένῳ: Σοὶ λέγω Ἔγειρε καὶ ἄρας τὸ κλινιδίόν σου πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου. **25** Καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας ἐφ’ ὃ κατέκειτο ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν Θεόν. **26** Καὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, καὶ ἐπλήσθησαν φόβου λέγοντες ὅτι εἶδομεν παράδοξα σήμερον.

27 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθε καὶ ἐθεάσατο τελῶνων ὀνόματι Λευῖν, καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ εἶπεν αὐτῷ: Ἀκολούθει μοι. **28** Καὶ καταλιπὼν ἅπαντα ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. **29** Καὶ ἐποίησε δοχὴν μεγάλην Λευῖς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἦν ὄχλος τελωνῶν πολλὸς καὶ ἄλλων οἱ ἦσαν μετ’ αὐτῶν

διαδιδόταν περισσότερο, καὶ μαζεύονταν πλήθη τοῦ λαοῦ πολλὰ, γιὰ ν’ ἀκούουν καὶ νὰ τοὺς θεραπεύῃ ἀπὸ τῆς ἀσθενείας τους. **16** Αὐτὸς δὲ συχνὰ ἀποσυρόταν σὲ ἐρήμους τόπους καὶ προσευχόταν.

Ἄφεισι ἁμαρτιῶν καὶ θεραπεία παραλύτου

17 Μία δὲ ἡμέρα ποὺ αὐτὸς δίδασκε, κάθονταν ὡς ἀκροαταὶ Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι, ποὺ εἶχαν ἔλθει ἀπὸ κάθε χωριὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ τῆς Ἰουδαίας καὶ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ. Καὶ δύναμις Κυρίου ἐνεργοῦσε γιὰ νὰ θεραπεύῃ τοὺς ἀρρώστους. **18** Καὶ ἰδοὺ μερικοὶ ἄνδρες μετέφεραν πάνω σὲ κρεβάτι ἓνα ἄνθρωπο, ποὺ ἦταν παράλυτος, καὶ προσπαθοῦσαν νὰ τὸν βάλουν μέσα στὸ σπίτι καὶ νὰ τὸν ἀποθέσουν ἐνώπιόν του. **19** Καὶ ἐπειδὴ λόγῳ τοῦ πλήθους δὲν βρῆκαν τρόπο γιὰ νὰ τὸν περάσουν μέσα, ἀνέβηκαν στὴν ὀροφὴ καὶ ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ κεραμίδια τὸν κατέβασαν μαζί με τὸ κρεβάτι στὸ μέσον μπροστὰ στὸν Ἰησοῦ. **20** Καὶ ὅταν εἶδε τὴν πίστι τους, τοῦ εἶπε: Ἄνθρωπε, σοὺ ἔχουν συγχωρηθῆ οἱ ἁμαρτίες σου». **21** Οἱ δὲ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἄρχισαν νὰ σκέπτονται καὶ νὰ λέγουν μέσα τους: «Ποῖός εἶναι αὐτός, ποὺ λέει βλάσφημα πράγματα; Ποῖός μπορεῖ νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίες, παρὰ μόνον ὁ Θεός;» **22** Ἄλλ’ ὁ Ἰησοῦς κατάλαβε τῆς σκέψεις τους καὶ μίλησε καὶ τοὺς εἶπε: «Τί σκέπτεσθε μέσα σας; **23** Τί εἶναι εὐκολώτερο, νὰ εἰπῶ, “Σοὺ ἔχουν συγχωρηθῆ οἱ ἁμαρτίες σου”, ἢ νὰ εἰπῶ, “Σῆκω καὶ περπάτα”; **24** Γιὰ νὰ μάθετε δέ, ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ἐξουσία νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίες πάνω στὴ γῆ», – εἶπε τὸν παράλυτο: «Σὲ σένα ἀπευθύνωμαι: Σῆκω καὶ πάρε τὸ κρεβάτι σου καὶ πήγαινε στὸ σπίτι σου». **25** Καὶ ἀμέσως σηκώθηκε μπροστὰ τους, πῆρε τὸ κρεβάτι του καὶ πῆγε στὸ σπίτι του δοξάζοντας τὸ Θεό. **26** Καὶ ὅλοι ἔμειναν κατάπληκτοι καὶ δόξαζαν τὸ Θεό καὶ κυριεύθηκαν ἀπὸ δέος, καὶ ἔλεγαν: «Ἀπίστευτα πράγματα εἶδαμε σήμερα».

Ἡ κλῆσι τοῦ Λευῖ (τοῦ Ματθαίου)

27 Μετὰ δὲ ἀπ’ αὐτὰ (ὁ Ἰησοῦς) ἀναχώρησε καὶ (καθ’ ὁδὸν) εἶδε ἓνα τελῶν ὀνομαζόμενο Λευῖ, ποὺ καθόταν στὸ τελωνεῖο, καὶ τοῦ εἶπε: «Ἀκολούθησέ με». **28** Καὶ τὰ ἄφησε ὅλα καὶ σηκώθηκε καὶ τὸν ἀκολούθησε. **29** Καὶ τοῦ ἔκανε μεγάλη δεξίωσι ὁ Λευῖς στὸ σπίτι του, καὶ ἦταν μεγάλο πλῆθος τελωνῶν καὶ ἄλλων μαζί τους στὸ τραπέζι. **30** Οἱ δὲ γραμματεῖς τους (οἱ νομοδιδάσκαλοι τους) καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔκαναν σχόλια στοὺς μαθητὰς τοῦ λέγοντας: «Γιατί τρώγετε καὶ πίνετε

κατακείμενοι. **30** Καὶ ἐγόγγυζον οἱ γραμματεῖς αὐτῶν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγοντες· Διατί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἀμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε; **31** Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες· **32** οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἀμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

33 Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· Διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου νηστεύουσι πυκνὰ καὶ δεήσεις ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων, οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσι καὶ πίνουσιν; **34** Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· Μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ Νυμφίος, τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. **36** Ἐλεγε δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτούς ὅτι οὐδεὶς ἐπίβλημα ἱματίου καινοῦ ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μήγε, καὶ τὸ καινὸν σχίσει καὶ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνεῖ τὸ ἐπίβλημα τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ. **37** Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήξει ὁ οἶνος ὁ νέος τοὺς ἀσκούς, καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται. **38** ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκούς καινοὺς βλητέον, καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται. **39** Καὶ οὐδεὶς πινὼν παλαιὸν εὐθέως θέλει νέον· λέγει γάρ· ὁ παλαιὸς χρηστότερός ἐστιν.

μαζὶ μὲ τοὺς τελῶνες καὶ ἀμαρτωλοὺς;». **31** Ἀποκρίθηκε δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε· «Δὲν ἔχουν οἱ ὑγιεῖς ἀνάγκη ἀπὸ ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ ἀσθενεῖς. **32** Δὲν ἤλθα νὰ καλέσω ἀγίους, ἀλλ' ἀμαρτωλοὺς σὲ μετάνοια».

Ἐξ ἀφορμῆς ἐρωτήματος γὰρ τῆ νηστεία

33 Τότε ἐκείνοι τοῦ εἶπαν· «Γιατί οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου νηστεύουν συχνὰ καὶ κάνουν προσευχές, ὁμοίως καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν Φαρισαίων, ἐνῶ οἱ δικοὶ σου μαθηταὶ τρώγουν καὶ πίνουν;». **34** Αὐτὸς δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· «Μήπως μπορεῖτε νὰ ἐπιβάλετε νηστεία στοὺς ἀνθρώπους τοῦ γάμου, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ Νυμφίος εἶναι μαζὶ τους; **35** Θὰ ἔλθουν ὅμως ἡμέρες, ὅταν θ' ἀποσπασθῇ ἀπ' αὐτούς ὁ Νυμφίος καὶ θὰ θανατωθῇ, καὶ τότε, ἐκείνες τὶς ἡμέρες, θὰ νηστεύσουν». **36** Τοὺς εἶπε δὲ καὶ μία παραβολή· «Κανεὶς δὲν βάζει μπάλωμα ἀπὸ ἔνδυμα καινούργιο σὲ ἔνδυμα παλαιό. Ἄλλιῶς, καὶ τὸ καινούργιο θὰ σχίσῃ (γιὰ νὰ λάβῃ τὸ μπάλωμα), καὶ μὲ τὸ παλαιὸ δὲν θὰ ταιριάσῃ τὸ μπάλωμα πού θὰ ληφθῇ ἀπ' τὸ καινούργιο (Ὁ Ἰουδαϊσμός καὶ ὁ Χριστιανισμός δὲν συμπίπτουν καὶ δὲν συμβιβάζονται, διότι ὁ πρῶτος πάλιωσε, ὅπως ἕνα ἔνδυμα, καὶ ὁ δεύτερος εἶναι καινούργιος). **37** Ἐπίσης κανεὶς δὲν βάζει κρασί νέο (μοῦστο) σὲ ἀσκία παλαιά. Ἄλλιῶς, τὸ κρασί τὸ νέο θὰ σπάσῃ τὰ ἀσκία, καὶ ἔτσι καὶ αὐτὸ θὰ χυθῇ, καὶ τὰ ἀσκία θὰ καταστραפוῦν. **38** Γι' αὐτὸ κρασί νέο πρέπει νὰ βάζουν σὲ ἀσκία καινούργια, ὁπότε καὶ τὰ δύο διατηροῦνται. **39** Ἐπίσης κανεὶς, πού ἔπιε παλαιὸ κρασί, δὲν ἐπιθυμεῖ ἀμέσως νέο, ἀλλὰ λέγει· Τὸ παλαιὸ (κρασί) εἶναι καλλίτερο» (Ὅσοι παραμένουν προσκολλημένοι στὸν Ἰουδαϊσμὸ εἶναι παλαιὰ ἀσκία, πού δὲν δύνανται νὰ βασταάσουν τὸ νέο κρασί, τὸ Χριστιανισμὸ. Ὁ Χριστιανισμὸς ἀπαιτεῖ νέα ἀσκία, ἀνθρώπους ἐλευθερωμένους ἀπὸ τὸν Ἰουδαϊσμὸ. Ἄλλ' οἱ φανατικοὶ Ἰουδαῖοι νομίζουν, ὅτι ὁ Ἰουδαϊσμός εἶναι καλλίτερος ἀπὸ τὸ Χριστιανισμὸ ὅπως τὸ παλαιὸ κρασί εἶναι καλλίτερο ἀπὸ τὸ νέο).

6 Ἐγένετο δὲ ἐν Σαββάτῳ δευτεροπρώτῳ διαπορευέσθαι αὐτὸν διὰ τῶν σποριμῶν· καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τοὺς στάχυντας καὶ ἤσθιον ψώχοντες ταῖς χερσί. **2** Τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπον αὐτοῖς· Τί ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν τοῖς σάββασι; **3** Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησε Δαυὶδ ὅποτε ἐπεινάσεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες; **4** Ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔλαβε καὶ ἔφαγε, καὶ ἔδωκε καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἔξεστι φαγεῖν εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς; **5** Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι κύριός ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ Σαββάτου.

6 Ἐγένετο δὲ καὶ ἐν ἐτέρῳ Σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ διδάσκειν. Καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρὰ. **7** Παρητήρουν δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ Σαββάτῳ θεραπεύσει, ἵνα εὕρωσι κατηγορίαν αὐτοῦ. **8** Αὐτὸς δὲ ἤδει τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, καὶ εἶπε τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ξηρᾷ ἔχοντι τὴν χεῖρα· Ἐγείρε καὶ στήθι εἰς τὸ μέσον. Ὁ δὲ ἀναστὰς ἔστη. **9** Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτοῦς· Ἐπερωτήσω ὑμᾶς τί ἔξεστι τοῖς σάββασι, ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι; **10** Καὶ περιβλεψάμενος πάντας αὐτοὺς εἶπεν αὐτῷ· Ἐκτεῖνον τὴν χεῖρά σου. Ὁ δὲ ἐποίησε, καὶ ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὡς ἡ ἄλλη. **11** Αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας, καὶ διελάουν πρὸς ἀλλήλους τί ἂν ποιήσειαν τῷ Ἰησοῦ.

12 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι, καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ Θεοῦ.

13 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασε, **14** Σίμωνα, ὃν καὶ ὠνόμασε Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον, **15** Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζηλωτὴν, **16** Ἰούδαν Ἰακώβου καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ ἐγένετο προδότης.

Ἔξι ἀπόλυτη καὶ σχολαστικὴ τήρησι τοῦ Σαββάτου

6 Κατὰ δὲ τὸ δευτερόπρωτο Σάββατο¹ αὐτὸς (ὁ Ἰησοῦς) περνοῦσε μέσα ἀπὸ τὰ σπαρτά. Καὶ οἱ μαθηταὶ του μαδοῦσαν (ἐκοβαν) τὰ στάχυα, τὰ ἔτριβαν μὲ τὰ χέρια καὶ ἔτρωγαν. **2** Μερικοὶ δὲ ἀπὸ τῶν Φαρισαίων τοὺς εἶπαν· «Γιατὶ κάνετε ὅ,τι δὲν ἐπιτρέπεται τὸ Σάββατο;». **3** Τοὺς ἀποκριθῆκε δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε· «Οὔτε αὐτὸ δὲν διαβάσατε, ποῦ ἔκανε ὁ Δαβὶδ, ὅταν πείνασε αὐτὸς καὶ οἱ σύντροφοί του; **4** Ὅτι μῆκε δηλαδὴ στὸν οἶκο τοῦ Θεοῦ καὶ πῆρε καὶ ἔφαγε καὶ ἔδωσε καὶ στοὺς συντρόφους του τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως, τοὺς ὁποίους δὲν ἐπιτρέπεται νὰ φάγουν παρὰ μόνον οἱ ἱερεῖς;». **5** Ἐπίσης τοὺς ἔλεγε· «Ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι κύριος καὶ τοῦ Σαββάτου».

Θεραπεία κατὰ τὸ Σάββατο

6 Καὶ ἄλλο δὲ Σάββατο αὐτὸς (ὁ Ἰησοῦς) μῆκε στὴ συναγωγῇ καὶ δίδασκε. Καὶ ἦταν ἐκεῖ ἓνας ἄνθρωπος ποῦ τὸ δεξιὸν τοῦ χέρι ἦταν παράλυτο. **7** Καὶ κοίταζαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἂν θὰ θεραπεύσει τὸ Σάββατο, γιὰ νὰ βροῦν κατηγορία ἐναντίον του. **8** Ἄλλ' αὐτὸς γνώριζε τοὺς διαλογισμοὺς τους, καὶ εἶπε στὸν ἄνθρωπο μὲ τὸ παράλυτο χέρι· «Σῆκω καὶ στάσου ἐδῶ μπροστά». Καὶ αὐτὸς σηκώθηκε καὶ στάθηκε. **9** Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτοῦ· «Σᾶς ἐρωτῶ· Τί ἐπιτρέπεται τὸ Σάββατο, νὰ κάνη κανεὶς καλὸ ἢ κακὸ; Νὰ σώσει ἄνθρωπο ἢ νὰ σκοτώσει;». **10** Καὶ ἀφοῦ περιέφερε τὸ βλέμμα σ' ὄλους αὐτοὺς, εἶπε σ' αὐτόν· «Ἄπλωσε τὸ χέρι σου». Καὶ αὐτὸς τὸ ἔκανε, καὶ ἀποκαταστάθηκε τὸ χέρι του, ὥστε νὰ εἶναι ὅπως τὸ ἄλλο. **11** Αὐτοὶ δὲ ἔγιναν ἔξω φρενῶν, καὶ ἔκαναν μεταξύ τους συζητήσεις ἐπὶ συζητήσεων γιὰ τὸ τί θὰ μπορούσαν νὰ κάνουν στὸν Ἰησοῦ.

Ἡ ἐκλογὴ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων

12 Αὐτὲς δὲ τίς ἡμέρες βγήκε στὸ ὄρος γιὰ νὰ προσευχηθῆ, καὶ διανυκτερεύσει ἐν τῇ προσευχῇ πρὸς τὸ Θεό.

13 Καὶ ὅταν ξημέρωσε, κάλεσε κοντὰ του τοὺς μαθητὰς του καὶ ἐξελέξε ἀπ' αὐτοὺς δώδεκα, τοὺς ὁποίους καὶ ὠνόμασε ἀποστόλους· **14** Τὸ Σίμωνα, τὸν ὁποῖο καὶ ὠνόμασε Πέτρον, καὶ τὸν Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν του, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, τὸ Φίλιππο καὶ τὸ Βαρθολομαῖο, **15** τὸ Ματθαῖο καὶ τὸ Θωμᾶ, τὸν Ἰάκωβον τὸν υἱὸ τοῦ Ἀλφαίου καὶ τὸ Σίμωνα τὸ λεγόμενον Ζηλωτὴ, **16** τὸν Ἰούδαν τὸν υἱὸ τοῦ Ἰακώβου, καὶ τὸν Ἰούδαν τὸν Ἰσκαριώτην, ὁ ὁποῖος καὶ ἔγινε προδότης.

1. Ἦσως δευτερόπρωτο Σάββατο ἐνοεῖ τὸ δεύτερο Σάββατο μετὰ τὸ πρῶτο Σάββατο τοῦ Πάσχα.

17 Καὶ καταβάς μετ' αὐτῶν ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος, 18 οἱ ἦλθον ἀκούσαι αὐτοῦ καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν, καὶ οἱ ὀχλοῦμενοι ἀπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, καὶ ἑθεραπεύοντο. 19 Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτηε ἄπτεσθαι αὐτοῦ, ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἰᾶτο πάντας.

20 Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγε·

Μακάριοι, οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

21 Μακάριοι, οἱ πεινῶντες νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε.

Μακάριοι, οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσετε.

22 Μακάριοί ἐστε ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς καὶ ὀνειδίσωσι καὶ ἐκβάλωσι τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν ἕνεκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

23 Χάρητε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε· ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ. Κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποίησαν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.

24 Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις, ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν.

25 Οὐαὶ ὑμῖν, οἱ ἐμπεπλησμένοι, ὅτι πεινάσετε.

Οὐαὶ ὑμῖν, οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε.

26 Οὐαὶ ὅταν καλῶς ὑμᾶς εἴπωσι πάντες οἱ ἄνθρωποι. Κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποίησαν τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.

27 Ἀλλὰ ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν· Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, 28 εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμῖν, προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς. 29 Τῷ τύποντί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα ἀρέχε καὶ τὴν ἄλλην, καὶ

Πλήθη συρρέουν πρὸς τὸν Ἰησοῦ

17 Κατέβηκε δὲ μαζί τους καὶ στάθηκε σ' ἓνα τόπο πεδινό, ὅπου ἦταν πλῆθος ἀπὸ μαθητὰς του καὶ μεγάλο πλῆθος τοῦ λαοῦ ἀπ' ὅλη τὴν Ἰουδαία καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὶς παραλιακὲς πόλεις Τύρο καὶ Σιδῶνα, 18 οἱ ὅποιοι ἦλθαν γιὰ νὰ τὸν ἀκούσουν καὶ νὰ θεραπευθοῦν ἀπὸ τὶς ἀσθενεῖές τους, καθὼς καὶ οἱ ἐνοχλοῦμενοι ἀπὸ πνεύματα ἀκάθαρτα, καὶ θεραπεύονταν. 19 Καὶ ὅλος ὁ λαὸς προσπαθοῦσε νὰ τὸν ἀγγίξει, διότι δύναμι ἐβγαίνει ἀπ' αὐτὸν καὶ θεράπευε τοὺς πάντες.

Μακαρισμοὶ καὶ ταλαιμιοὶ

20 Τότε αὐτὸς στράφηκε πρὸς τοὺς μαθητὰς του καὶ ἔλεγε·

«Εὐτυχεῖς εἶσθε σεῖς οἱ πτωχοί, διότι δική σας εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

21 Εὐτυχεῖς εἶσθε σεῖς, οἱ ὅποιοι τώρα πεινᾶτε, διότι θὰ χορτάσετε. Εὐτυχεῖς εἶσθε σεῖς, οἱ ὅποιοι τώρα κλαίετε, διότι θὰ γελάσετε.

22 Εὐτυχεῖς εἶσθε, ὅταν σᾶς μισήσουν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν σᾶς ἀφορίσουν καὶ σᾶς χλευάσουν καὶ σᾶς δυσφημήσουν ἐξ αἰτίας τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

23 Χάρητε ἐκείνῃ τὴν ἡμέρα καὶ πηθήσετε ἀπὸ χαρᾶς, διότι νά, ὁ μισθὸς σας θὰ εἶναι πολὺς στὸν οὐρανό. Τὰ ἴδια, ὡς γνωστόν, ἔκαναν οἱ πατέρες τους στοὺς προφήτες.

24 Ἀντιθέτως ἀλλοίμονο σὲ σᾶς τοὺς πλουσίους, διότι ἤδη ἔχετε λάβει ὅ,τι ἦταν ν' ἀπολάσετε.

25 Ἀλλοίμονο σὲ σᾶς τοὺς χορτάτους, διότι θὰ πεινάσετε.

Ἀλλοίμονο σὲ σᾶς, ποὺ τώρα γελάτε, διότι θὰ πενήσετε καὶ θὰ κλαύσετε.

26 Ἀλλοίμονο ὅταν σᾶς ἐπαινέσουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. Τὰ ἴδια, ὡς γνωστόν, ἔκαναν στοὺς ψευδοπροφήτες οἱ πατέρες τους».

Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς σας

27 «Λέγω δὲ σὲ σᾶς, ποὺ μὲ ἀκοῦτε: Ν' ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς σας, νὰ κάνετε καλὸ σ' αὐτοὺς ποὺ σᾶς μισοῦν, 28 νὰ δίνετε ἐχέρι σ' ὅσους ἐκστομίζουν ἐναντίον σας κατὰρες, νὰ προσεύχεσθε γιὰ ὅσους σᾶς συμπεριφέρονται κακῶς. 29 Σ' ὅποιον σὲ κτυπᾷ στὴ μία πλευρὰ τῆς σιαγόνας (στὸ ἓνα μάγουλο), πρόσφερε καὶ τὴν ἄλλη. Καὶ αὐτόν, ποὺ σοῦ παίρνει τὸ πανωφόρι, μὴ ἐμποδίσῃς νὰ σοῦ πάρῃ καὶ τὸ πουκάμισο.

30 Καὶ σὲ καθένα, ποὺ σοῦ ζητεῖ, δίνε. Καὶ ἀπ' αὐτόν, ποὺ παίρνει τὰ δικὰ σου, νὰ μὴ ζητῆς νὰ τὰ πάρῃς πίσω. 31 Καὶ καθὼς θέλετε νὰ κάνον οἱ ἄνθρωποι σὲ σᾶς, ἔτσι νὰ κάνετε καὶ σεῖς σ' αὐτούς. 32 Ἐὰν δὲ ἀγαπᾶτε ἐκείνους, οἱ ὅποιοι σᾶς ἀγαποῦν, ποῖς μισθὸς ἀνήκει σὲ σᾶς; Διότι καὶ οἱ ἀσεβεῖς ἀγαποῦν ἐκείνους, οἱ ὅποιοι τοὺς ἀγαποῦν. 33 Καὶ ἐὰν εὐεργετῆτε ἐκείνους, οἱ ὅποιοι σᾶς εὐεργετοῦν, ποῖς μισθὸς ἀνήκει σὲ σᾶς; Διότι καὶ οἱ ἀσεβεῖς τὸ αὐτὸ πράττουν. 34 Καὶ ἐὰν δα-

ἀπὸ τοῦ αἵρουτός σου τὸ ἱμάτιον καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσης. **30** Παντὶ δὲ τῷ αἰτοῦντί σε δίδου, καὶ ἀπὸ τοῦ αἵρουτος τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει. **31** Καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. **32** Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; Καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσι. **33** Καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθοποιῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; Καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσι. **34** Καὶ ἐὰν δανείζητε παρ' ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; Καὶ γὰρ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανείζουσιν ἵνα ἀπολάβωσι τὰ ἴσα. **35** Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανείζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες, καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς, καὶ ἔσθε υἱοὶ Ὑψίστου, ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηροὺς. **36** Γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστί.

37 Καὶ μὴ κρίνετε, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε· μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε· ἀπολύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε· **38** δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· μέτρον καλόν, πεπιεσμένον καὶ σεσαλευμένον καὶ ὑπερεκχυνόμενον δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν· τῷ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ, ᾧ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. **39** Εἶπε δὲ παραβολὴν αὐτοῖς· Μῆτι δύναται τυφλὸς τυφλὸν ὀδηγεῖν; Οὐχὶ ἀμφοτέροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται; **40** Οὐκ ἔστι μαθητῆς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ· κατηρτισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ. **41** Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς; **42** Ἡ πῶς δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου, ἀδελφέ, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δοκὸν οὐ βλέπων; Ὑποκριτά! Ἐκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

νείζετε σ' ἐκείνους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐλπίζετε νὰ πάρετε πίσω, ποίος μισθὸς ἀνήκει σὲ σᾶς; Διότι καὶ ἄσεβεῖς δανείζουν σὲ ἄσεβεῖς γιὰ νὰ πάρουν πίσω τὰ αὐτά. **35** Naί, ν' ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς σας, καὶ νὰ εὐεργετήτε, καὶ νὰ δανείζετε, χωρὶς νὰ περιμένετε νὰ λάβετε πίσω τίποτε. Καὶ ἔτσι θὰ εἶναι ὁ μισθὸς σας πολὺς, καὶ θὰ εἴσθε παιδιὰ τοῦ Ὑψίστου, διότι αὐτὸς φέρεται μὲ καλωσύνη στοὺς ἀχαρίστους καὶ ακακούς. **36** Na εἴσθε λοιπὸν σπλαγχνικοί, ὅπως καὶ ὁ (οὐράνιος) πατέρας σας εἶναι σπλαγχνικός».

Μὴ κατακρίνετε

37 «Καὶ νὰ μὴ κατακρίνετε, καὶ δὲν θὰ κατακριθῆτε. Na μὴ καταδικάζετε, καὶ δὲν θὰ καταδικασθῆτε. Na συγχωρῆτε, καὶ θὰ συγχωρηθῆτε. **38** Na δίνετε, καὶ θὰ σᾶς δοθῇ. Δοχεῖο μετρήσεως σωστό, ποὺ τὸ περιεχόμενό του θὰ ἔχη συμπιεσθῇ καὶ κουνηθῇ καὶ θὰ ὑπερεκχειλίξη, θὰ δώσουν στὴν ἀγκαλιά σας. Τὸ μέτρο δηλαδή, ποὺ χρησιμοποιεῖτε γιὰ τοὺς ἄλλους, θὰ χρησιμοποιηθῇ γιὰ ἀνταπόδοσι σὲ σᾶς». **39** Ἐπίσης τοὺς μίλησε παραβολικῶς: «Μήπως δύναται τυφλὸς νὰ ὀδηγῇ τυφλό; Δὲν θὰ πέσουν καὶ οἱ δύο σὲ λάκκο; **40** Δὲν ὑπάρχει μαθητῆς ἀνώτερος ἀπὸ τὸ διδάσκαλό του. Καθένας δέ, ποὺ θὰ τελειοποιηθῇ, θὰ φθάσῃ τὸ διδάσκαλό του. **41** Γιατί δὲ τὴν ἀγκίδα, ποὺ εἶναι στὸ μάτι τοῦ ἀδελφοῦ σου, βλέπεις, τὸ δὲ δοκάρι, ποὺ εἶναι στὸ δικό σου μάτι, δὲν βλέπεις; **42** Ἡ πῶς μπορεῖς νὰ λέγῃς στὸν ἀδελφό σου, “Ἀδελφέ, ἄφῃσε νὰ βγάλω τὴν ἀγκίδα, ποὺ εἶναι στὸ μάτι σου”, ἐνῶ σὺ δὲν βλέπεις τὸ δοκάρι, ποὺ εἶναι στὸ δικό σου μάτι; Ὑποκριτά! Βγάλε πρῶτα τὸ δοκάρι ἀπὸ τὸ δικό σου μάτι, καὶ τότε θὰ ἰδῆς καθαρὰ γιὰ νὰ βγάλῃς τὴν ἀγκίδα, ποὺ εἶναι στὸ μάτι τοῦ ἀδελφοῦ σου».

43 Οὐ γάρ ἐστι δένδρον καλὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρὸν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν καλόν· 44 ἕκαστον γάρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκεται. Οὐ γάρ ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσι σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου τρυγῶσι σταφυλὴν. 45 Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ πονηρὸν· ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ.

46 Τί δέ με καλεῖτε Κύριε, Κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω; 47 Πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρὸς με καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ ποιῶν αὐτούς, ὑποδείξω ὑμῖν τί ἐστὶν ὁμοίος· 48 ὁμοίος ἐστὶν ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς καὶ ἔσκαψε καὶ ἐβάθυνε καὶ ἔθηκε θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν· πλημμύρας δὲ γενομένης προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσε σαλεῦσαι αὐτήν· θεμελιώτω γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. 49 Ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας ὁμοίος ἐστὶν ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου· ἡ προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς, καὶ εὐθὺς ἔπεσε, καὶ ἐγένετο τὸ ῥήγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγα.

7 Ἐπεὶ δὲ ἐπλήρωσε πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς Καπερναοὺμ. 2 Ἐκατοντάρχου δὲ τινος δοῦλος κακῶς ἔχων ἤμελλε τελευτᾶν, ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος. 3 Ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπως ἔλθῶν διασώσῃ τὸν δούλον αὐτοῦ. 4 Οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν παρεκάλουν αὐτὸν σπουδαίως, λέγοντες ὅτι ἄξιός ἐστιν ᾧ παρέξει τοῦτο. 5 Ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν. 6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν αὐτοῖς. Ἦδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς οἰκίας ἐπεμφε πρὸς αὐτὸν ὁ ἐκατοντάρχος φίλους λέγων αὐτῷ· Κύριε, μὴ σκύλλου οὐ γὰρ εἰμι ἰκανὸς ἵνα ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθῃς· 7 διὸ οὐδὲ ἑμαυτὸν ἤξιωσα πρὸς σέ ἔλθειν· ἀλλ' εἶπέ λόγῳ, καὶ ἰαθῆσεται ὁ παῖς μου. 8 Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν

Τὸ δένδρον γνωρίζεται ἀπὸ τὸν καρπὸν...

43 «Δὲν ὑπάρχει δὲ καλὸ δένδρον, ποῦ νὰ κἀνὴ κακὸ καρπὸ, οὔτε κακὸ δένδρον, ποῦ νὰ κἀνὴ καλὸ καρπὸ. 44 Γι' αὐτὸ καθε δένδρον ἀναγνωρίζεται (ὡς καλὸ ἢ κακὸ) ἀπὸ τὸν καρπὸ του. Ἐπίσης ἀπὸ ἀγκάθια δὲν μαζεύουν σῦκα, οὔτε ἀπὸ βάτα τρυγοῦν σταφυλὴν (Τὰ ἀγκάθια καὶ τὰ βάτα δὲν περιλαμβάνονται στὰ δένδρα). 45 Ὁ καλὸς ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ καλὸ ἀπόθεμα τῆς ψυχῆς του βγάζει τὸ καλὸ, καὶ ὁ κακὸς ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ κακὸ ἀπόθεμα τῆς ψυχῆς του βγάζει τὸ κακὸ. Διότι ἀπὸ τὸ περισσευμα (τὸ ξεχειλίσμα) τῆς ψυχῆς ὀμιλεῖ τὸ στόμα του».

Ὁ φρόνιμος καὶ ὁ μαρὸς οἰκοδόμος

46 «Γιατί δὲ με προσφωνεῖτε, “Κύριε, Κύριε”, καὶ δὲν κάνετε αὐτὰ ποῦ λέγω; 47 Καθένας, ποῦ ἐρχεται πρὸς ἐμένα καὶ ἀκούει τοὺς λόγους μου καὶ τοὺς ἐφαρμόζει, θὰ σὰς δεῖξω με ποιὸν εἶναι ὁμοίος· 48 εἶναι ὁμοίος με ἄνθρωπο ποῦ χτίζει σπίτι, καὶ ἔσκαψε βαθεῖα καὶ ἔθεσε θεμέλια πάνω στὸ βράχο. Καὶ ὅταν ἔγινε πλημμύρα, τὸ ρεῦμα τοῦ νεροῦ ἔπεσε με ὀρθῶ πάνω στὸ σπίτι ἐκεῖνο, ἀλλὰ δὲν μπόρεσε νὰ τὸ γκρεμίσει, διότι εἶχε θεμελιωθῆ πάνω στὸ βράχο. 49 Ἀντιθέτως ἐκεῖνος, ποῦ ἄκουσε καὶ δὲν ἐφαρμόσε, εἶναι ὁμοίος με ἄνθρωπο ποῦ ἔκτισε σπίτι πάνω στὸ ἔδαφος χωρὶς θεμέλιο. Τὸ ρεῦμα τοῦ νεροῦ ἔπεσε πάνω του, καὶ ἀμέσως ἔπεσε, καὶ ἡ πτώσι τοῦ σπιτιοῦ ἐκεῖνου ἦταν μεγάλη».

Ἡ πίστι ἐκατοντάρχου καὶ ἡ θεραπεία τοῦ δούλου του

7 Ὅταν δὲ (ὁ Ἰησοῦς) τελείωσε ὅλα τὰ λόγια, ποῦ εἶχε νὰ εἰπῆ στὸ λαό, μπῆκε στὴν Καπερναοὺμ. 2 Κάποιου δὲ ἐκατοντάρχου δούλου, τὸν ὁποῖον ἐκτιμοῦσε, ἦταν ἀσθενὴς καὶ ἐτοιμοθάνατος. 3 Ὅταν δὲ ἄκουσε γιὰ τὸν Ἰησοῦ, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων με τὴν παράκλησι νὰ ἔλθῃ καὶ νὰ σώσῃ τὸ δούλο του. 4 Ἐκεῖνο δὲ πῆγαν στὸν Ἰησοῦ καὶ τὸν παρακαλοῦσαν θερμὰ λέγοντας: «Ἀξίζει νὰ τοῦ κἀνὴς αὐτό. 5 Διότι ἀγαπᾷ τὸ ἔθνος μας, καὶ τὴ συναγωγὴ αὐτὸς ἔκτισε γιὰ μᾶς». 6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς πῆγε μαζί τους. Ἀλλ' ὅταν πλέον δὲν ἀπέτιχε πολὺ ἀπὸ τὸ σπίτι, ὁ ἐκατοντάρχος ἔστειλε πρὸς αὐτὸν φίλους καὶ τοῦ εἶπε: «Κύριε, νὰ μὴ ταλαιπωρησῇσαι, διότι δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ μπῆς στὸ σπίτι μου. 7 Γι' αὐτὸ δὲν θεώρησα τὸν ἑαυτό μου ἄξιο οὔτε νὰ ἔλθω πρὸς ἐσένα. Ἀλλὰ δῶσε διαταγὴ με λόγο, καὶ θὰ θεραπευθῇ ὁ δούλος μου. 8 Διότι ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος ὑποτασσόμενος σὲ ἐξουσία, ἔχοντας ὅμως στίς διαταγές μου στρατιώτες, καὶ λέγω σὲ τοῦτον, “Πήγαινε”, καὶ πηγαίνει, καὶ σ' ἄλλον, “Ἐλα”, καὶ ἐρχεται, καὶ στὸ δούλο μου, “Κάνε αὐτό”, καὶ τὸ κάνει». 9 Ὅταν δὲ ἄκουσε αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς, τὸν θαύμασε καὶ στράφηκε πρὸς τὸ λαό, ποῦ τὸν ἀκολουθοῦσε, καὶ εἶπε: «Σὰς λέγω, τόσο μεγάλη πίστι οὔτε στὸν Ἰσραὴλ δὲν βρῆκα». 10 Καὶ ὅταν ἐπέστρεψαν οἱ ἀπεσταλμένοι στὸ σπίτι, βρῆκαν τὸν ἀσθενῆ δούλο ὑγιῆ.

τασσόμενος, ἔχων ὑπ' ἑμαυτὸν στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ, πορευθήτι, καὶ πορευεται, καὶ ἄλλω, ἔρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου, ποιήσον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. 9 Ἄκουσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ στραφεὶς τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπε· Λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὔρου. 10 Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ πεμφθέντες εἰς τὸν οἶκον εὔρου τὸν ἀσθενοῦντα δούλον ὑγιαίνοντα.

11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξῆς ἐπορεύετο εἰς πόλιν καλουμένην Ναϊν· καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοὶ καὶ ὄχλος πολὺς. 12 Ὡς δὲ ἤγγισε τῇ πόλει τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ ἐξεκομίζετο τεθνηκὼς υἱὸς μονογενῆς τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἦν χήρα, καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς ἦν σὺν αὐτῇ. 13 Καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ Κύριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ καὶ εἶπεν αὐτῇ· Μὴ κλαίε! 14 Καὶ προσελθὼν ἤψατο τῆς σοροῦ, οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστησαν, καὶ εἶπε· Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι! 15 Καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς καὶ ἤρξατο λαλεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. 16 Ἐλαβε δὲ φόβος πάντας καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, λέγοντες ὅτι προφήτης μέγας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. 17 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ καὶ ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ.

18 Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννη οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων. 19 Καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης ἐπεψφῆ πρὸς τὸν Ἰησοῦν λέγων· Σὺ εἶ ὁ Ἐρχόμενος ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν; 20 Παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπον· Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν ἡμᾶς πρὸς σέ λέγων· Σὺ εἶ ὁ Ἐρχόμενος ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν; 21 Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσε πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο τὸ βλέπειν. 22 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ εἶδετε καὶ ἠκούσατε· Τυφλοὶ ἀναβλέπουσι καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται. 23 Καὶ μακάριός ἐστιν ὁς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

Ἡ ἀνάστασι τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας τῆς Ναϊν

11 Κατόπιν δὲ (ὁ Ἰησοῦς) πήγαινε σὲ μία πόλι ὀνομαζομένη Ναϊν. Καὶ πήγαιναν μαζί του ἀρκετοὶ μαθηταὶ του καὶ λαὸς πολὺς. 12 Ὅταν δὲ πλησίασε στὴν πύλη τῆς πόλεως, ἰδοὺ γινόταν ἡ ἐκφορά ἐνὸς νεκροῦ, ποὺ ἦταν υἱὸς μονογενῆς στὴ μητέρα του, αὐτὴ δὲ ἦταν χήρα, καὶ λαὸς πολὺς ἀπὸ τὴν πόλι τὴ συνώδευε. 13 Ὅταν δὲ ὁ Κύριος τὴν εἶδε, τὴ σπλαγχνίσθηκε καὶ τῆς εἶπε· «Μὴν κλαίς!». 14 Ἐπειτα πλησίασε καὶ ἄγγιξε τὸ φέρετρο, αὐτοὶ δὲ ποὺ τὸ βάσταζαν σταμάτησαν, καὶ εἶπε· «Νεανίσκε, σὲ σένα ἀπευθύνομαι, σήκω!». 15 Καὶ ἀνασηκώθηκε ὁ νεκρὸς καὶ ἄρχισε νὰ μιλάη, καὶ τὸν παρέδωσε στὴ μητέρα του. 16 Καὶ δέας κυρίευσε ὄλους, καὶ δόξαζαν τὸ Θεὸ λέγοντας, «Μεγάλος προφήτης ἐφανίσθηκε σ' ἐμᾶς», καί, «Ὁ Θεὸς ἐνδιαφέρθηκε γιὰ τὸ λαό του». 17 Καὶ διαδόθηκε αὐτὴ ἡ φήμη γι' αὐτὸν σ' ὅλη τὴν Ἰουδαία καὶ σ' ὅλα τὰ περὶχωρα.

Ἐρώτημα γιὰ τὸν Ἐρχόμενο καὶ ἀπάντησι τοῦ Ἰησοῦ

18 Καὶ ἀνήγγειλαν στὸν Ἰωάννη οἱ μαθηταὶ του ὅλα αὐτά. 19 Τότε ὁ Ἰωάννης κάλεσε δύο ἀπὸ τοὺς μαθητάς του καὶ ἔστειλε στὸν Ἰησοῦ λέγοντας· «Σὺ εἶσαι ὁ Ἐρχόμενος (ὁ Μεσσίας), ἢ πρέπει νὰ περιμένωμε ἄλλον;». 20 Ὅταν δὲ οἱ ἄνδρες πῆγαν σ' αὐτόν, εἶπαν· «Ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς μᾶς ἔστειλε σὲ σένα νὰ ρωτήσωμε· Σὺ εἶσαι ὁ Ἐρχόμενος (ὁ Μεσσίας), ἢ πρέπει νὰ περιμένωμε ἄλλον;». 21 Αὐτὴ δὲ τὴν ὥρα (ὁ Ἰησοῦς) θεράπευσε πολλοὺς ἀπὸ νόσους καὶ βασανιστικὲς ἀσθένειες καὶ πονηρὰ πνεύματα, καὶ σὲ πολλοὺς τυφλοὺς χάρισε τὴν ὄρασι. 22 Ἐπειτα ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε· «Νὰ πᾶτε καὶ ν' ἀναφέρετε στὸν Ἰωάννη αὐτὰ ποὺ εἶδατε καὶ ἀκούσατε· Τυφλοὶ ἀποκτοῦν τὴν ὄρασι καὶ κουτσοὶ περιπατοῦν, λεπροὶ καθαρίζονται (ἀπὸ τῆ λέπρα), κωφοὶ ἀκούουν, νεκροὶ ἀνασταίνονται, πτωχοὶ ἀκούουν χαρμόσυνα μηνύματα. 23 Καὶ εὐτυχὴς εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ δὲν θὰ κλονισθῇ ἀπέναντί μου».

24 Ἀπελθόντων δὲ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς ὄχλους περὶ Ἰωάννου· Τί ἐξεληλύθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; Κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; 25 Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; Ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἡμφιεσμένον; Ἴδου οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσὶν. 26 Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; Προφήτην; Ναί, λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. 27 Οὗτός ἐστι περὶ οὗ γέγραπται, Ἴδου ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. 28 Λέγω γὰρ ὑμῖν, μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν προφήτης Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ οὐδεὶς ἐστίν· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστίν. 29 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν Θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα Ἰωάννου· 30 οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτούς, μὴ βαπτισθέντες ὑπ' αὐτοῦ.

31 Τίνι οὖν ὁμοίωσα τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι; 32 Ὅμοιοὶ εἰσι παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις καὶ λέγουσιν·

— Ἡὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὤρχησασθε.

— Ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκλαύσατε.

33 Ἐλήλυθε γὰρ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς μήτε ἄρτον ἐσθίων μήτε οἶνον πίνων, καὶ λέγετε· Δαιμόνιον ἔχει. 34 Ἐλήλυθεν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγετε· Ἴδου ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν. 35 Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς πάντων.

24 Ὅταν δὲ οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου ἀναχώρησαν, (ὁ Ἰησοῦς) ἄρχισε νὰ λέγῃ στὰ πλήθη γιὰ τὸν Ἰωάννην· «Τί βγήκατε στὴν ἔρημο νὰ ἰδῆτε; Κανένα καλάμι, ποὺ τὸ σαλεύει ὁ ἀνεμος; (Ἄχι βεβαίως). 25 Ἀλλὰ τί βγήκατε νὰ ἰδῆτε; Κανένα ἄνθρωπο ντυμένο μὲ πολυτελεῖ ἐνδύματα; Ἴδου, ὅσοι φοροῦν λαμπρὲς ἐνδυμασίαι καὶ ζοῦν μὲ ἀπολαύσεις, βρίσκονται στὰ ἀνάκτορα. 26 Ἀλλὰ τί βγήκατε νὰ ἰδῆτε; Προφήτη; Ναί, σᾶς λέγω, καὶ περισσότερο ἀπὸ προφήτη. 27 Αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος, γιὰ τὸν ὁποῖο εἶναι γραμμένο: Ἴδου ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελιάφορό μου πρωτύτερα ἀπὸ σένα, καὶ θὰ προετοιμάσῃ τὸ δρόμο σου. 28 Σᾶς λέγω δέ, γυναῖκα δὲν γέννησε προφήτη κανένα μεγαλύτερο ἀπὸ τὸν Ἰωάννη τὸ Βαπτιστή. Ἐν τούτοις ὁ μικρότερος στῆ βασιλεία τοῦ Θεοῦ (στὴν Ἐκκλησία) εἶναι μεγαλύτερος ἀπ' αὐτόν (ἐξ ἐπόψεως πνευματικῶν προνομιῶν). 29 Ὅλος δὲ ὁ λαὸς, ὅταν ἄκουσε (τὸν Ἰωάννη), καὶ αὐτοὶ οἱ τελῶνες, δόξασαν τὸ Θεὸ καὶ βαπτίσθηκαν μὲ τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου. 30 Ἀλλ' οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομοδιδάσκαλοι ἀρνήθηκαν στοὺς ἑαυτούς τους τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ μὲ τὸ νὰ μὴ βαπτισθοῦν ἀπ' αὐτόν».

Ἀπόρριψη καὶ δικαίωσι τῆς σοφίας

31 «Μὲ τί λοιπὸν (κατόπιν τῆς ἀνωτέρω συμπεριφορᾶς τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν νομοδιδασκάλων) νὰ παρομοιάσω τοὺς ἀνθρώπους αὐτῆς τῆς γενεᾶς; Μὲ τί εἶναι ὅμοιοι; 32 Εἶναι ὅμοιοι μὲ παιδιὰ, ποὺ κάθονται κατὰ ὁμάδα καὶ προσφωνοῦν οἱ παίχτες τῆς μιᾶς ὁμάδος τοὺς παίχτες τῆς ἄλλης ὁμάδος καὶ λέγουν μεταξύ τους:

— Σᾶς παίξαμε χαρούμενα τραγούδια, καὶ δὲν χορέψατε.

— Σᾶς τραγουδήσαμε μοιρολόγια, καὶ δὲν κλάψατε.

33 Ἦλθε δηλαδὴ ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς χωρὶς νὰ τρώγῃ ψωμί καὶ χωρὶς νὰ πίνῃ κρασί, καὶ λέγετε, “Δαιμόνιο ἔχει”. 34 Ἦλθε ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ τρώγει καὶ πίνει, καὶ λέγετε, “Ἴδου ἄνθρωπος φαγᾶς καὶ οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν”. 35 Ἀλλ' ἡ σοφία δικαιώθηκε ἀπὸ ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς (Ὅλοι οἱ συνετοὶ ἄνθρωποι ἀναγνώρισαν, ὅτι ἡ σοφία ἐνήργησε σωστὰ καὶ διὰ μέσου τοῦ Ἰωάννου καὶ διὰ μέσου τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου)».

36 Ἡρώτα δέ τις αὐτὸν τῶν Φαρισαίων ἵνα φάγη μετ' αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Φαρισαίου ἀνεκλίθη. 37 Καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἓν τῇ πόλει ἣτις ἦν ἀμαρτωλὸς, καὶ ἐπιγνοῦσα ὅτι ἀνάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, κομίσασα ἀλάβαστρον μύρου 38 καὶ στᾶσα ὀπίσω παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ κλαίουσα, ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσιν καὶ ταῖς θριξὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασσε, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἤλειψε τῷ μύρῳ. 39 Ἴδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν εἶπεν ἐν ἑαυτῷ λέγων· Οὗτος εἶ ἦν προφήτης, ἐγένωσκειν ἂν τίς καὶ ποταπή ἢ γυνὴ ἣτις ἄπτεται αὐτοῦ, ὅτι ἀμαρτωλὸς ἐστίν. 40 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· Σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν. Ὁ δὲ φησὶ· Διδάσκαλε, εἰπέ. 41 Δύο χρεωφειλέται ἦσαν δανειστῆ τινι· ὁ εἰς ὦφιλε δηνάρια πεντακοῦσια, ὁ δὲ ἔτερος πεντήκοντα. 42 Μὴ ἐχόντων δὲ αὐτῶν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο. Τίς οὖν αὐτῶν, εἰπέ, πλείον αὐτὸν ἀγαπήσει; 43 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν· Ὑπολαμβάνω ὅτι ὧ τὸ πλείον ἐχαρίσατο. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ὁρθῶς ἔκρινας. 44 Καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα τῷ Σίμωνι ἔφη· Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; Εἰσηλθὼν σου εἰς τὴν οἰκίαν, ὕδωρ ἐπὶ τοὺς πόδας μου οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἐβρεξέ μου τοὺς πόδας καὶ ταῖς θριξὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμαξε. 45 Φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ ἀφ' ἧς εἰσηλθεν οὐ διέλιπε καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας. 46 Ἐλαίω τὴν κεφαλὴν μου οὐκ ἤλειψας· αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψέ μου τοὺς πόδας. 47 Οὐ χάριν λέγω σοι, ἀφέωνται αἱ ἀμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησε πολὺ· ὧ δὲ ὀλίγου ἀφιεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ. 48 Εἶπε δὲ αὕτη· Ἀφώνται σου αἱ ἀμαρτίαι. 49 Καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· Τίς οὗτός ἐστιν, ὃς καὶ ἀμαρτίας ἀφήσιν; 50 Εἶπε δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα· Ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰρήνην.

8 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς καὶ αὐτὸς διώδευε κατὰ πόλιν καὶ κώμην κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ, 2 καὶ γυναῖκες τινες αἱ ἦσαν τεθεραπευμένα ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμά-

«Ἀφώνται αἱ ἀμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησε πολὺ»

36 Κάποιος δὲ ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους τὸν παρακαλοῦσε γιὰ νὰ φάγη μαζὶ του. Καὶ μπῆκε στὸ σπιτί τοῦ Φαρισαίου καὶ κάθησε στὸ τραπέζι. 37 Καὶ ἰδοὺ στὴν πόλι ζοῦσε μία γυναῖκα, ἡ ὁποία ἦταν ἀμαρτωλή. Καὶ ὅταν ἔμαθε, ὅτι τρώγει στὸ σπιτί τοῦ Φαρισαίου, ἔφερε ἓνα ἀλάβαστρο (εἶδος δοχείου) μὲ μύρο, 38 στάθηκε πίσω του κοντὰ στὰ πόδια του κλαίοντας, καὶ ἄρχισε νὰ βρέχῃ τὰ πόδια του μὲ τὰ δάκρυα, καὶ τὰ σκούπιζε μὲ τὰ μαλλιά της, καὶ καταφιλοῦσε τὰ πόδια του, καὶ τὰ ἄλειψε μὲ τὸ μύρο. 39 Ὅταν δὲ εἶδε ὁ Φαρισαῖος, πού τὸν προσκάλεσε, εἶπε μέσα του: «Αὐτός, ἐὰν ἦταν προφήτης, θὰ γνῶριζε ποία καὶ ποῖας διαγωγῆς εἶναι ἡ γυναῖκα πού τὸν ἀγγίζει, θὰ γνῶριζε ὅτι εἶναι ἀμαρτωλή». 40 Μίλησε δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν: «Σίμων, ἔχω κάτι νὰ σοῦ εἰπῶ». Αὐτὸς δὲ εἶπε: «Διδάσκαλε, λέγε». 41 «Δύο χρεωστοῦσαν σὲ κάποιον δανειστή. Ὁ ἓνας χρεωστοῦσε πεντακοῦσια δηνάρια, καὶ ὁ ἄλλος πενήντα. 42 Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχαν νὰ τὰ δώσουν πίσω, τὰ χάρισε καὶ στοὺς δύο. Λέγε, λοιπόν, ποῖός ἀπ' αὐτοὺς θὰ τὸν ἀγαπήσῃ περισσότερο;». 43 Ἀπαντώντας δὲ ὁ Σίμων εἶπε: «Νομίζω ἐκεῖνος, στὸν ὁποῖο χάρισε τὰ περισσότερα». Καὶ αὐτὸς τοῦ εἶπε: «Ὁρθὰ ἔκρινες». 44 Καὶ ἀφοῦ γύρισε πρὸς τὴν γυναῖκα, εἶπε στὸ Σίμωνα: «Βλέπεις αὐτὴ τὴν γυναῖκα; Μπῆκα στὸ σπιτί σου, νερὸ δὲν μοῦ ἔδωσες γιὰ τὰ πόδια μου· αὕτη ὅμως μὲ τὰ δάκρυα ἔβρεξε τὰ πόδια μου καὶ μὲ τὰ μαλλιά της τὰ σκούπισε. 45 Φίλημα δὲν μοῦ ἔδωσες· αὕτη ὅμως, ἀπ' τὴ στιγμή πού ἦρθε μέσα, δὲν ἔπαυσε νὰ καταφιλῇ τὰ πόδια μου. 46 Μὲ λάδι δὲν ἄλειψες τὸ κεφάλι μου· αὕτη ὅμως μὲ μύρο ἄλειψε τὰ πόδια μου. 47 Ἐξ αἰτίας τούτου σοῦ λέγω: Ἐχουν συγχωρηθῆ οἱ ἀμαρτίες της οἱ πολλές, γι' αὐτὸ ἀγάπησε πολὺ· ἐκεῖνος δὲ, στὸν ὁποῖο συγχωρεῖται λίγος, ἀγαπᾷ λίγο». 48 Εἶπε δὲ ὁ ἑαυτῆ: «Ἐχουν συγχωρηθῆ οἱ ἀμαρτίες σου». 49 Τότε ἄρχισαν οἱ συνδαιτυμόνες νὰ λένε μεταξύ τους: «Ποῖός εἶναι αὐτός, ὥστε νὰ συγχωρῇ καὶ ἀμαρτίες;». 50 Εἶπε δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα: «Ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσε. Φύγε ἡσυχῆ».

Γυναῖκες ἀκόλουθοι καὶ διάκονοι τοῦ Ἰησοῦ

8 Στὸ ἐξῆς δὲ περιώδευε ἀπὸ πόλι σὲ πόλι καὶ ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριὸ κηρύττοντας καὶ διδάσκοντας γιὰ τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Μαζὶ του δὲ ἦταν οἱ δώδεκα, 2 καὶ μερικὲς γυναῖκες, πού εἶχαν θεραπευθῆ ἀπὸ νοσήματα καὶ βάσανα καὶ πονηρὰ πνεύματα καὶ ἀσθένειες, ἡ Μαρία ἡ

των πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία ἢ καλουμένη Μαγδαληνῆ, ἀφ' ἧς δαιμόνια ἐπτά ἐξεληλύθει, 3 καὶ Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρώδου, καὶ Σουσάννα καὶ ἕτεραι πολλαί, αἵτινες διηκόνουν αὐτῶ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς.

4 Συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτὸν εἶπε διὰ παραβολῆς· 5 Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν τὸν σπόρον αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὁ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ καταπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγον αὐτό· 6 καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα· 7 καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφνεῖσαι αἱ ἀκανθαὶ ἀπέπιξαν αὐτό· 8 καὶ ἕτερον ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ φυὲν ἐποίησε καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. Ταῦτα λέγων ἐφώνη· Ὁ ἔχων ὠτα ἀκούειν, ἀκουέτω.

9 Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· Τίς εἶη ἡ παραβολὴ αὕτη; 10 Ὁ δὲ εἶπεν· Ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι καὶ ἀκούοντες μὴ συνηύωσιν.

11 Ἔστι δὲ αὕτη ἡ παραβολὴ· Ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. 12 Οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδόν εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, εἴτα ἔρχεται ὁ Διάβολος καὶ αἶρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. 13 Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας οἱ, ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι πειρασμοῦ ἀφίστανται. 14 Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοι εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλοῦτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται καὶ οὐ τελεσφοροῦσι. 15 Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοι εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ

λεγομένη Μαγδαληνῆ, ἀπ' τὴν ὁποία εἶχαν βγεῖ ἐπτά δαιμόνια, 3 καὶ ἡ Ἰωάννα ἡ γυναῖκα τοῦ Χουζᾶ, διαχειριστοῦ στοῦν οἴκο τοῦ Ἡρώδη, καὶ ἡ Σουσάννα, καὶ πολλὰς ἄλλας, οἱ ὅποιοι τὸν διακονοῦσαν ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά τους.

Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως

4 Ἐνῶ δὲ λαὸς πολὺς συγκεντρωνόταν, καὶ ἀπὸ τῆς διαφορῆς πόλεις συνέρρεαν πρὸς αὐτόν, εἶπε μὲ παραβολή· 5 «Βγήκε ὁ σπορέων γιὰ νὰ σπείρῃ τὸ σπόρο του. Καὶ ὅταν ἔσπερνε, ἄλλοι μὲν σπόροι ἔπεσαν στὸ δρόμο, καὶ καταπατήθηκαν, καὶ τοὺς κατάφαγαν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. 6 Ἄλλοι δὲ ἔπεσαν στὸ πετρωδὲς ἔδαφος, καὶ ἀφοῦ φύτρωσαν, ξεράθηκαν, διότι δὲν εἶχαν ὑγρασία. 7 Ἄλλοι δὲ ἔπεσαν ἀνάμεσα στὰ ἀγκάθια, καὶ φύτρωσαν μαζί τους τὰ ἀγκάθια καὶ τοὺς ἐπνίξαν τελείως. 8 Καὶ ἄλλοι ἔπεσαν στὸ ἔδαφος τὸ ἐκλεκτό, καὶ φύτρωσαν καὶ ἔκαναν καρπὸ ἑκατονταπλασίονα». Λέγοντας αὐτὰ φώναξε· «Ὅποιος ἔχει αὐτὰ γιὰ νὰ ἀκούῃ, ἄς ἀκούῃ».

Γιατί ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ μὲ παραβολὰς

9 Τὸν ρωτοῦσαν δὲ οἱ μαθηταὶ τοῦ λέγοντας· «Τί σημαίνει ἡ παραβολὴ αὕτη;». 10 Αὐτὸς δὲ εἶπε· «Σὲ σὰς ἔχει δοθῆ τὸ προνόμιον νὰ γνωρίζετε τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ στοὺς λοιποὺς ὁμιλῶ μὲ παραβολὰς, ὥστε, ἐνῶ βλέπουν, νὰ μὴ βλέπουν, καὶ ἐνῶ ἀκούουν, νὰ μὴ καταλαβαίνουν».

Ἐρμηνεία τῆς παραβολῆς τοῦ σπορέως

11 «Ἡ σημασία δὲ τῆς παραβολῆς εἶναι αὕτη· Ὁ σπόρος εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. 12 Οἱ δὲ σπόροι, ποὺ ἔπεσαν στὸ δρόμο, ἀναφέρονται στοὺς ἀνθρώπους, ποὺ ἄκουσαν (τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ), ἀλλ' ἔπειτα ἔρχεται ὁ Διάβολος καὶ παίρνει τὸ λόγο ἀπὸ τὴν ψυχὴ τους, γιὰ νὰ μὴ πιστεύσουν καὶ σωθοῦν. 13 Οἱ δὲ σπόροι, ποὺ ἔπεσαν στὸ πετρωδὲς ἔδαφος, ἀναφέρονται σ' ἐκείνους, οἱ ὅποιοι, ὅταν ἀκούσουν, μὲ χαρὰ δέχονται τὸ λόγο, ἀλλ' αὐτοὶ δὲν ἔχουν ρίζα (βαθεῖα ρίζα). Αὐτοὶ πιστεύουν πρὸς καιρὸν, καὶ τὸν καιρὸ τῆς δοκιμασίας ἀπομακρύνονται. 14 Οἱ δὲ σπόροι, ποὺ ἔπεσαν στὰ ἀγκάθια, ἀναφέρονται σ' αὐτούς, ποὺ ἄκουσαν τὸ λόγο, ἀλλὰ, καθὼς προχωροῦν στὸ δρόμο τῆς ζωῆς, οἱ ἀγωνιώδεις φροντίδες καὶ ὁ πλοῦτος καὶ οἱ ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς τοὺς συμπνίγουν, καὶ δὲν καρποφοροῦν. 15 Τέλος οἱ σπόροι, ποὺ ἔπεσαν στὸ ἐκλεκτὸ ἔδαφος, ἀναφέρονται σ' αὐτούς, ποὺ μὲ καλὴ καὶ ἀγαθὴ καρδίᾳ ἄκουσαν τὸ λόγο, καὶ τὸν κρατοῦν, καὶ καρποφοροῦν μὲ ὑπομονῇ».

Ὁ λύχνος στὸ λυχνοστάτη

16 «Κανεῖς δέ, ὅταν ἀνάψῃ λύχνο, δὲν τὸν σκεπάζει μὲ κάποιον σκεῦος, οὔτε τὸν βάζει κάτω ἀπὸ τὸ κρεβάτι, ἀλλὰ τὸν τοποθετεῖ πά-

καλῆ καὶ ἀγαθῆ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσι καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ.

16 Οὐδεὶς δὲ λύχρον ἄψας καλύπτει αὐτὸν σκεύει ἢ ὑποκάτω κλίνης τίθησιν, ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας ἐπιτίθησιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσι τὸ φῶς. 17 Οὐ γάρ ἐστι κρυπτὸν ὃ οὐ φανερόν γενήσεται, οὐδὲ ἀπόκρυφον ὃ οὐ γνωσθήσεται καὶ εἰς φανερόν ἔλθῃ. 18 Βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε· ὃς γὰρ ἐὰν ἔχη, δοθήσεται αὐτῷ, καὶ ὃς ἐὰν μὴ ἔχη, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

19 Παρεγένοντο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύνατο συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον. 20 Καὶ ἀπηγγέλη αὐτῷ λεγόντων· Ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοὶ σου ἐστήκασιν ἔξω ἰδεῖν σε θέλοντες. 21 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· Μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιῶντες αὐτόν.

22 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης. Καὶ ἀνήχθησαν. 23 Πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσε. Καὶ κατέβη λαίλαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην, καὶ συνεπληροῦντο καὶ ἐκινδύνευον. 24 Προσελθόντες δὲ διήγειραν αὐτὸν λέγοντες· Ἐπιστάτα, ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα! Ὁ δὲ ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος, καὶ ἐπάυσαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη. 25 Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ποῦ ἐστὶν ἡ πίστις ὑμῶν; Φοβηθέντες δὲ ἐθαύμασαν λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ;

νω στὸ λυχνοστάτη, γιὰ νὰ φωτίζωνται ὅσοι μπαίνουν μέσα. 17 Ἐτσι δὲν ὑπάρχει κρυφό, ποὺ δὲν θὰ γίνη φανερό, οὔτε μυστικό, ποὺ δὲν θὰ γίνη γνωστὸ καὶ δὲν θὰ ἔλθῃ στὴ δημοσιότητα. 18 Νὰ δίνετε δὲ προσοχὴ σὲ ὅ,τι ἀκούετε (ἀπὸ μένα). Ὅποιοι δὲ ἔχει, θὰ δοθῇ σ' αὐτὸν (καὶ ἄλλο), καὶ ὅποιοι δὲν ἔχει, καὶ αὐτό, ποὺ νομίζει ὅτι ἔχει, θ' ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτόν».

Ἡ πνευματικὴ συγγένεια ἀνώτερη τῆς σαρκικῆς

19 Ἦλθαν δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτέρα του καὶ οἱ ἀδελφοὶ του, ἀλλὰ δὲν μπορούσαν νὰ τὸν πλησιάσουν ἀπὸ τὸν πολὺ κόσμος. 20 Καὶ μερικοὶ τοῦ ἀνήγγειλαν: «Ἡ μήτέρα σου καὶ οἱ ἀδελφοὶ σου εἶναι ἔξω καὶ θέλουν νὰ σε ἰδοῦν». 21 Αὐτὸς δὲ ἀποκριθῆκε καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: «Μήτηρα μου καὶ ἀδελφοί μου εἶναι αὐτοί, ποὺ ἀκούουν τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν ἐφαρμόζουν».

Ὁ Ἰησοῦς καταπαύει τὴν τρικυμία

22 Μία δὲ ἡμέρα ἀνέβηκε σ' ἓνα πλοῖο, καθὼς καὶ οἱ μαθηταὶ του, καὶ τοὺς εἶπε: «Ἄς περάσωμε στὸ ἀπέναντι μέρος τῆς λίμνης». Καὶ ἀπέπλευσαν. 23 Ἐνῶ δὲ ἔπλεαν, ἀποκοιμήθηκε. Καὶ ἔπεσε στὴ λίμνη μεγάλη ἀνεμοθύελλα, καὶ γέμιζαν ἀπὸ νερὰ καὶ κινδύνευαν (νὰ καταποντισθοῦν). 24 Τότε πλησίασαν καὶ τὸν ξύπνησαν λέγοντας: «Διδάσκαλε, διδάσκαλε, χανόμεμαστε!». Ἐκεῖνος τότε σηκώθηκε καὶ ἐπέπληξε τὸν ἄνεμο καὶ τὴν τρικυμία, καὶ σταμάτησαν καὶ ἔγινε γαλήνη. 25 Τοὺς εἶπε τότε: «Ποῦ εἶνε ἡ πίστις σας;». Μὲ δέος δὲ καὶ μὲ θαυμασμό ἔλεγαν μεταξύ τους: «Ποιὸς ἄραγε εἶναι αὐτός, ὥστε καὶ τοὺς ἀνέμους νὰ διατάσῃ καὶ τὰ νερά, καὶ νὰ ὑπακούουν σ' αὐτόν;».

Θεραπεία δαιμονισμένου στη χώρα τῶν Γαδαρηνῶν

26 Καὶ κατέπλευσεν εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν, ἥτις ἐστὶν ἀντίπερα τῆς Γαλιλαίας. 27 Ἐξεληθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἰκανῶν, καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενευ, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν. 28 Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀνακράξας προσέπεσεν αὐτῷ καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπε· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, Υἱέ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; Δέομαί σου, μὴ με βασανίσῃς. 29 Παρήγγειλε γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου. Πολλοὶ γὰρ χρόνους συνηρπάκει αὐτόν, καὶ ἔδουλοτο ἀλύσει καὶ πέδαις φυλασσόμενος, καὶ διαρρήσων τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους. 30 Ἐπηρώτησε δὲ αὐτόν ὁ Ἰησοῦς λέγων· Τί σοὶ ἐστὶν ὄνομα; Ὁ δὲ εἶπε· Λεγεών· ὅτι δαιμόνια πολλὰ εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν. 31 Καὶ παρεκάλει αὐτόν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν.

32 Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἰκανῶν βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει· καὶ παρεκάλουν αὐτόν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν· καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. 33 Ἐξεληθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην καὶ ἀπεπνίγη. 34 Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγενημένον ἔφυγον, καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. 35 Ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός, καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον, ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει, ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν. 36 Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθείς. 37 Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν Γαδαρηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνέιχοντο. Αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς πλοῖον ὑπέστρεψεν. 38 Ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ, ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια, εἶναι σὺν αὐτῷ· ἀπέλυσε δὲ αὐτόν ὁ Ἰησοῦς λέγων· 39 Ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ διηγοῦ ὅσα ἐποίησέ σοι ὁ Θεός. Καὶ ἀπῆλθε καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.

26 Καὶ κατέπλευσε στὴ χώρα τῶν Γαδαρηνῶν, ἡ ὁποία εἶναι ἀπέναντι ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας. 27 Καὶ ὅταν βγήκε στὴν ξηρά, βρέθηκε μπροστὰ τοῦ κάποιος ἄνδρας ἀπὸ τὴν πόλι, πού εἶχε δαιμόνια ἀπὸ πολλὰ χρόνια, καὶ ρούχο δὲν φοροῦσε, καὶ σὲ σπίτι δὲν ἔμενε, ἀλλὰ στὰ μνήματα. 28 Ὅταν δὲ εἶδε τὸν Ἰησοῦ, ἔβγαλε κραυγὴ, καὶ ἔπεσε στὰ πόδια του, καὶ μὲ φωνὴ μεγάλῃ εἶπε: «Τί κοινὸ ὑπάρχει ἀνάμεσα σὲ μένα καὶ σὲ σένα, Ἰησοῦ, Υἱέ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; Σὲ παρακαλῶ, μὴ μὲ βασανίσῃς». 29 Διότι διέταξε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκαθάρτο νὰ βγῆ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο. Πολλὲς δὲ φορὲς τὸν εἶχε πιάσει, καὶ τὸν ἔδεναν μὲ ἀλυσίδες καὶ μὲ δεσμὰ στὰ πόδια, ἀλλ' ἔσπαξε τὰ δεσμὰ καὶ φερόταν ἀπὸ τὸ δαιμόνα στους ἐρήμους τόπους. 30 Τὸν ρώτησε δὲ ὁ Ἰησοῦς: «Ποιὸ εἶναι τὸ ὄνομά σου;». Αὐτὸς δὲ εἶπε, «Λεγεών», διότι πολλὰ δαιμόνια εἶχαν μπεῖ μέσα του. 31 Καὶ τὸν παρακαλοῦσαν νὰ μὴ τὰ διατάξῃ νὰ πάνε στὴν ἄβυσσο (στὰ τρίςβαθα τοῦ ἕδου).

32 Ἦταν δὲ ἐκεῖ μία ἀγέλη ἀπὸ πολλοὺς χοίρους, πού ἔβροσκον στὸ βουνό. Καὶ τὸν παρακαλοῦσαν νὰ τοὺς ἐπιτρέψῃ νὰ μποῦν σ' ἐκείνους, καὶ τοὺς ἐπέτρεψε. 33 Καὶ βγήκαν τὰ δαιμόνια ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο καὶ μπήκαν στους χοίρους, καὶ ὥρμησε ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων καὶ γκρεμίστηκε στὴ λίμνη καὶ πνίγηκε. 34 Ὅταν δὲ εἶδαν οἱ βοσκοὶ τὸ γεγονός, ἔφυγαν δρομαίως, καὶ τὸ ἀνήγγειλαν στὴν πόλι καὶ στὰ χωριά. 35 Καὶ βγήκαν γιὰ νὰ ἰδοῦν τὸ γεγονός, καὶ ἦλθαν στὸν Ἰησοῦ, καὶ βρήκαν τὸν ἄνθρωπο, ἀπὸ τὸν ὁποῖο εἶχαν βγεῖ τὰ δαιμόνια, νὰ κάθεται στὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ, ντυμένος καὶ φρόνιμος, καὶ φοβήθηκαν. 36 Οἱ δὲ αὐτόπτες διηγήθηκαν σ' αὐτοὺς πῶς σώθηκε ὁ δαιμονισμένος. 37 Καὶ ὅλο τὸ πλῆθος τῆς περιοχῆς τῶν Γαδαρηνῶν τὸν παρακάλεσαν νὰ φύγῃ ἀπ' αὐτούς, διότι ἦταν κυριευμένοι ἀπὸ μεγάλο φόβο. Τότε αὐτὸς μπήκε στὸ πλοῖο καὶ ἐπέστρεψε. 38 Ὁ δὲ ἄνθρωπος, ἀπὸ τὸν ὁποῖο εἶχαν βγεῖ τὰ δαιμόνια, τὸν παρακαλοῦσε νὰ τὸν κρατήσῃ κοντὰ του. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς τὸν ἔδιωξε λέγοντας: 39 «Γύρισε στὸ σπίτι σου, καὶ διηγήσου ὅσα σοῦ ἔκανε ὁ Θεός». Καὶ ἔφυγε, καὶ διακήρυττε σ' ὅλην τὴν πόλι ὅσα τοῦ ἔκανε ὁ Ἰησοῦς.

**Ὁ Ἰησοῦς θεραπεύει τὴν αἰμορροῦσα γυναῖκα
καὶ ἀνασταίνει τὴν κόρη τοῦ ἀρχισυναγωγῶν Ἰαείρου**

40 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέψαι τὸν Ἰησοῦν ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος· ἦσαν γὰρ πάντες προσδοκῶντες αὐτόν. 41 Καὶ ἰδοὺ ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα Ἰαείρος, καὶ αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχε· καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ παρακάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, 42 ὅτι θυγάτηρ μοιογενῆς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα, καὶ αὕτη ἀπέθνησκειν.

Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν. 43 Καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἣτις ἰατροῖς προσαναλώσασα ὄλον τὸν βίον οὐκ ἴσχυσεν ὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι, 44 προσελθοῦσα ὀπισθεν ἤψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς. 45 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Τίς ὁ ἀψάμενός μου; Ἀρνούμενων δὲ πάντων εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ· Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσι σε καὶ ἀποθλίβουσι, καὶ λέγεις τίς ὁ ἀψάμενός μου; 46 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἦψατό μου τις· ἐγὼ γὰρ ἔγνω δύναμιν ἐξεληθούσαν ἀπ' ἐμοῦ. 47 Ἴδουσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθε, τρέμουσα ἦλθε καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ δι' ἣν αἰτίαν ἤψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα. 48 Ὁ δὲ εἶπεν αὕτῃ· Θάρσει, θύγατερ! Ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Πορεύου εἰς εἰρήνην.

49 Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεται τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγωγῶν λέγων αὐτῷ ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου· μὴ σκύλλε τὸν διδάσκαλον. 50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγων· Μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε, καὶ σωθήσεται. 51 Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν οὐκ ἀφήκεν εἰσελθεῖν οὐδένα εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. 52 Ἐκλαίον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν· Ὁ δὲ εἶπε· Μὴ κλαίετε! Οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. 53 Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. 54 Αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἔξω πάντας καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησε λέγων· Ἡ παῖς, ἐγείρου! 55 Καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα, καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. 56 Καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς. Ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδεὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

40 Ὄταν δὲ ἐπέστρεψε ὁ Ἰησοῦς, τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ τὸν ὑποδέχθηκε, διότι ὄλοι τὸν περιέμεναν. 41 Καὶ ἰδοὺ ἦλθε ἄνθρωπος ὀνομαζόμενος Ἰαείρος, ποῦ ἦταν ἄρχων τῆς συναγωγῆς. Καὶ ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ ἔλθῃ στὸ σπίτι του, 42 διότι εἶχε θυγατέρα μονογενῆ δώδεκα ἐτῶν, ποῦ πέθαινε.

Ὄταν δὲ πῆγαινε, τὰ πλήθη τὸν περιέβαλλον ἀσφυκτικά. 43 Κάποια δὲ γυναῖκα, ποῦ ὑπέφερε ἀπὸ αἰμορραγία ἐπὶ δώδεκα ἡδὴ ἔτη, καὶ δαπάνησε ὅλη τὴν περιουσία της σὲ ἰατροὺς, καὶ δὲν μπόρεσε νὰ θεραπευθῇ ἀπὸ κανένα, 44 πλησίασε ἀπὸ πίσω καὶ ἄγγιξε τὴν ἄκρη τοῦ ἐνδύματός του, καὶ ἀμέσως σταμάτησε ἡ αἰμορραγία της. 45 Ὁ Ἰησοῦς εἶπε τότε· «Ποῖός με ἄγγιξε;». Ἐνῶ δὲ ὄλοι ἀρνοῦνταν, ὁ Πέτρος καὶ αὐτοὶ ποῦ ἦταν μαζί του εἶπαν· «Διδάσκαλε, τὰ πλήθη εἶναι συνωστισμένα γύρω σου καὶ σὲ συνθλίβουν, καὶ σὺ λέγεις, “Ποῖός με ἄγγιξε;”». 46 Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶπε· «Μὲ ἄγγιξε κάποιος. Διότι ἐγὼ κατάλαβα, ὅτι βγήκε δύναμι ἀπὸ μένα». 47 Ὄταν δὲ εἶδε ἡ γυναῖκα, ὅτι δὲν διέφυγε τὴν προσοχή του, τρέμοντας ἦλθε καὶ ἔπεσε στὰ πόδια του, καὶ μπροστὰ σ' ὄλο τὸ λαὸ τοῦ εἶπε τὴν αἰτία, γιὰ τὴν ὁποία τὸν ἄγγιξε, καὶ ὅτι θεραπεύθηκε ἀμέσως. 48 Αὐτὸς δὲ τῆς εἶπε· «Ἔχε θάρρος, κόρη μου! Ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσε. Φύγε ἡσυχῇ».

49 Ἐνῶ δὲ ἀκόμη μιλοῦσε, ἔρχεται κάποιος ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ ἀρχισυναγωγῶν καὶ τοῦ λέγει· «Πέθανε ἡ θυγατέρα σου, μὴν ἐνοχλῆς τὸ διδάσκαλο». 50 Ἄλλ' ὅταν τὸ ἄκουσε ὁ Ἰησοῦς, τοῦ εἶπε· «Μὴ φοβάσαι! Μόνον πίστευε καὶ θὰ σωθῇ (θὰ ἐπανέλθῃ, θὰ ἀναστηθῇ)». 51 Ὄταν δὲ ἦλθε στὸ σπίτι, δὲν ἄφησε νὰ μπῆ μέσα κανεὶς, παρὰ ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ πατέρας τῆς κόρης καὶ ἡ μητέρα. 52 Ἐκλαίον δὲ ὄλοι καὶ τὴ θρηνοῦσαν. Ἄλλ' αὐτὸς εἶπε· «Μὴ κλαίτε! Δὲν πέθανε, ἀλλὰ κοιμᾶται». 53 Τότε, γνωρίζοντας ὅτι πέθανε, ἀρχισαν νὰ γελοῦν εἰς βάρος του. 54 Αὐτὸς δέ, ἀφοῦ ἔβγαλε ὄλους ἔξω καὶ τὴν ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι, φώναξε λέγοντας· «Κόρη, σῆκω ἐπάνω!». 55 Καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα της, καὶ ἀμέσως σηκώθηκε ἐπάνω, καὶ διέταξε νὰ τῆς δώσουν νὰ φάγῃ. 56 Καὶ οἱ γονεῖς της ἔμειναν ἐστατατικοί. Ἐκεῖνος δὲ τοὺς ἔδωσε ἐντολὴ νὰ μὴ εἰποῦν τὸ γεγονός σὲ κανένα.

9 Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια καὶ νόσους θεραπεύειν. **2** Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἰᾶσθαι τοὺς ἀσθενοῦντας. **3** Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδόν, μήτε ράβδους μήτε πήραν μήτε ἄρτον μήτε ἀργύριον μήτε ἀνά δύο χιτῶνας ἔχειν. **4** Καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε. **5** Καὶ ὅσοι ἐὰν μὴ δέξωνται ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ τὸν κοινορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάξατε εἰς μαρτύριον ἐπ’ αὐτούς. **6** Ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ.

7 Ἦκουσε δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὰ γινόμενα ὑπ’ αὐτοῦ πάντα, καὶ διηπόρει διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπὸ τινων ὅτι Ἰωάννης ἐγγήγερται ἐκ τῶν νεκρῶν, **8** ὑπὸ τινων δὲ ὅτι Ἡλίας ἐφάνη, ἄλλων δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. **9** Καὶ εἶπεν ὁ Ἡρώδης· Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα. Τίς δὲ ἐστὶν οὗτος περὶ οὗ ἐγὼ ἀκούω τοιαῦτα; Καὶ ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν.

10 Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγῆσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν. Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ὑπεχώρησε κατ’ ἰδίαν εἰς τόπον ἔρημον πόλεως καλουμένης Βηθσαϊδά. **11** Οἱ δὲ ὄχλοι γρόντες ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ δεξάμενος αὐτοὺς ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς χρεῖαν ἔχοντας θεραπείας ἰάσατο. **12** Ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν· προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα εἶπον αὐτῷ· Ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα πορευθέντες εἰς τὰς κύκλῳ κώμας καὶ τοὺς ἀγρούς καταλύσωσι καὶ εὔρωσιν ἐπισιτισμόν, ὅτι ὦδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν. **13** Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Οἱ δὲ εἶπον· Οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ πέντε ἄρτοι καὶ ἰχθῦες δύο, εἰ μήτι πορευθέντες ἡμεῖς ἀγοράσομεν εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα. **14** Ἦσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι. Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Κατακλίνατε αὐτοὺς κλισίας ἀνά

Ἐξουσία τῶν δώδεκα ἀποστόλων καὶ ὁδηγίαι πρὸς αὐτούς

9 Ἀφοῦ δὲ κάλεσε ὅλους μαζί τοὺς δώδεκα μαθητὰς του, τοὺς ἔδωκε τὴ δύναμι καὶ τὴν ἐξουσία πάνω σ’ ὅλα τὰ δαιμόνια, καὶ νὰ θεραπεύουν τὶς ἀσθενεῖες. **2** Καὶ τοὺς ἀπέστειλε νὰ κηρύττουν τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ θεραπεύουν τοὺς ἀσθενεῖς. **3** Καὶ τοὺς εἶπε: «Νὰ μὴ παίρνετε τίποτε γιὰ τὸ δρόμο, οὔτε ραβδί, οὔτε σακκίδιο, οὔτε ψωμί, οὔτε χρήματα, οὔτε νὰ ἔχετε δύο χιτῶνες. **4** Καὶ σ’ ὅποιο σπίτι μπῆτε, ἐκεῖ νὰ μένετε, καὶ ἀπ’ ἐκεῖ ν’ ἀναχωρῆτε. **5** Καὶ γιὰ ὅσους δὲν θὰ σᾶς δεχθοῦν, ὅταν θὰ βγαίνετε ἀπὸ τὴν πόλι ἐκείνη, νὰ τινάζετε καλά καὶ τὴ σκόνη ἀπὸ τὰ πόδια σας σ’ ἔνδειξι διαμαρτυρίας ἐναντίον τους». **6** Ξεκίνησαν δὲ (γιὰ τὴν ἀποστολή τους), καὶ περνοῦσαν ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριὸ κηρύττοντας τὸ εὐαγγέλιο καὶ κάνοντας παντοῦ θεραπείες.

Ἀπορία τοῦ Ἡρώδη

7 Ἄκουσε δὲ ὁ Ἡρώδης ὁ τετράρχης ὅλα ὅσα γίνονταν ἀπ’ αὐτόν, καὶ βρισκόταν σὲ ἀπορία, διότι μερικοὶ ἔλεγαν, ὅτι ὁ Ἰωάννης ἀναστήθηκε ἐκ νεκρῶν, **8** καὶ μερικοὶ, ὅτι ἐμφανίσθηκε ὁ Ἡλίας, καὶ ἄλλοι, ὅτι ἀναστήθηκε κάποιος ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς προφῆτες. **9** Καὶ ὁ Ἡρώδης εἶπε: «Τὸν Ἰωάννη ἐγὼ ἀποκεφάλισα. Ποιὸς εἶναι τότε αὐτός, γιὰ τὸν ὁποῖο ἐγὼ ἀκούω τέτοια πράγματα;». Καὶ ζητοῦσε νὰ τὸν δῇ.

Τὸ θαῦμα τοῦ χορτασμοῦ τῶν πεντακισχιλίων ἀνδρῶν

10 Ὅταν δὲ ἐπέστρεψαν οἱ ἀπόστολοι, τοῦ διηγῆθηκαν ὅσα ἔκαναν. Καὶ τοὺς πῆρε μαζί του καὶ ἀποσύρθηκε ἰδιαίτερος σ’ ἓνα ἔρημο τόπο, κοντὰ σὲ πόλι ὀνομαζομένη Βηθσαϊδά. **11** Ἀλλὰ τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, μόλις τὸ ἔμαθαν, τὸν ἀκολούθησαν. Καὶ τοὺς δέχθηκε, καὶ τοὺς μιλοῦσε γιὰ τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ θέραιπε ὅσους εἶχαν ἀνάγκη θεραπείας. **12** Ἄρχισε δὲ ἡ ἡμέρα νὰ βραδυάζη, καὶ τὸν πλησίασαν οἱ δώδεκα καὶ τοῦ εἶπαν: «Διάλυσε τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, γιὰ νὰ πᾶνε στὶς γύρω κωμοπόλεις καὶ τὰ χωριά, γιὰ νὰ μείνουν τὴ νύκτα καὶ νὰ βροῦν τροφίμα, διότι ἐδῶ εἴμεθα σὲ τόπο ἔρημο». **13** Ἄλλ’ εἶπε πρὸς αὐτούς: «Δώστε τους ἐσεῖς νὰ φάγουν». Αὐτοὶ δὲ εἶπαν: «Δὲν ἔχουμε παραπάνω ἀπὸ πέντε ψωμιὰ καὶ δύο ψάρια, ἐκτὸς καὶ ἂν πᾶμε ἐμεῖς νὰ ἀγοράσωμε τροφίμα γιὰ ὅλο αὐτὸ τὸ λαὸ». **14** Διότι ἦταν περίπου πέντε χιλιάδες ἄνδρες. Τότε εἶπε στοὺς μαθητὰς του: «Βάλτε τους νὰ καθή-

πεντήκοντα. **15** Καὶ ἐποίησαν οὕτω καὶ ἀνέκλιαν ἅπαντας. **16** Λαβῶν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ κατέκλασε καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς παραθεῖναι τῷ ὄχλῳ. **17** Καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες, καὶ ἦρθη τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων κόφινοι δώδεκα.

18 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον καταμόνας, συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί, καὶ ἐπρωῶτησεν αὐτοὺς λέγων· Τίνα με λέγουσιν οἱ ὄχλοι εἶναι; **19** Οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον· Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν, ἄλλοι δὲ Ἡλίαν, ἄλλοι δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. **20** Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε· Τὸν Χριστὸν τοῦ Θεοῦ.

21 Ὁ δὲ ἐπιτιμῆσας αὐτοῖς παρήγγειλε μηδεὶν λέγειν τοῦτο, **22** εἰπὼν ὅτι δεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκταυθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι.

23 Ἔλεγε δὲ πρὸς πάντας· Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔρχεσθαι, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν καὶ ἀκολουθείτω μοι. **24** Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν. **25** Τί γὰρ ὠφελείται ἄνθρωπος κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς; **26** Ὃς γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμούς λόγους, τοῦτον ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ Πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. **27** Λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσὶ τινες τῶν ὧδε ἐστηκότων, οἱ οὐ μὴ γεύονται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

σων κάτω κατὰ ὁμάδες ἀνά πενήντα». **15** Καὶ ἔκαναν ἔτσι, τοὺς ἔβριλλαν ὄλους δηλαδὴ νὰ καθήσουν γιὰ φαγητό. **16** Πῆρε δὲ τὰ πέντε ψωμιά καὶ τὰ δύο ψάρια, ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς στὸν οὐρανὸ καὶ τὰ εὐλόγησε, καὶ τὰ ἔκοψε σὲ κομμάτια καὶ τὰ ἔδινε στοὺς μαθητάς, γιὰ νὰ τὰ παραθέσουν στὸ λαό. **17** Καὶ ἔφαγον καὶ χόρτασαν ὅλοι. Καὶ σήκωσαν δώδεκα κοφίνια ἀπὸ κομμάτια ποὺ τοὺς περισσεύσαν.

Ἅ ὁμολογία τοῦ Πέτρου

18 Κάποτε δέ, ἐνῶ ἦταν μόνος γιὰ προσευχή, ἦλθαν κοντά του οἱ μαθηταί καὶ τοὺς ρώτησε λέγοντας· «Ποῖός λέγει ὁ κόσμος ὅτι εἶμαι;». **19** Αὐτοὶ δὲ ἀπαντώντας εἶπαν· «Ἄλλοι μὲν λέγουν, ὅτι εἶσαι ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, ἄλλοι δὲ ὁ Ἡλίας, καὶ ἄλλοι, ὅτι ἀναστήθηκε κάποιος προφήτης ἀπὸ τοὺς παλαιούς». **20** Τότε εἶπε σ' αὐτούς· «Καὶ σεῖς ποῖός λέγετε ὅτι εἶμαι;». Ἀπαντώντας δὲ ὁ Πέτρος εἶπε· «Εἶσαι ὁ Χριστὸς τοῦ Θεοῦ (ὁ Μεσσίας, ποὺ ἔστειλε ὁ Θεός)».

Ὁ Ἰησοῦς προλέγει τὸ πάθος καὶ τὴν ἀνάστασί του

21 Αὐτὸς δὲ τοὺς ἔδωσε αὐστηρὴ ἐντολὴ νὰ μὴ λέγουν τοῦτο σὲ κανένα, **22** καὶ πρόσθεσε, ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πρόκειται νὰ πάθῃ πολλά, μάλιστα ν' ἀποδοκιμασθῇ ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ νὰ θανατωθῇ, καὶ τὴν τρίτῃ ἡμέρᾳ νὰ ἀναστηθῇ.

Οἱ ἀκόλουθοι τοῦ Ἰησοῦ σηκώνουν σταυροῦ

23 Ἔλεγε δὲ πρὸς ὅλους· «Ὅποιος θέλει νὰ μὲ ἀκολουθῇ, ἄς ἀπαρνηθῇ τὸν ἑαυτό του, καὶ ἄς σηκώῃ τὸ σταυρὸ του καθημερινῶς, καὶ ἔτσι ἄς μὲ ἀκολουθῇ. **24** Διότι, ὅποιος θὰ ἐπιδιώκῃ νὰ σώσῃ τὸν ἑαυτό του (ἀποφεύγοντας τὸ μαρτύριο), θὰ τὸν χάσῃ. Ἐνῶ ἐκεῖνος, ποὺ θὰ θυσιάσῃ τὸν ἑαυτό του γιὰ μένα, αὐτὸς θὰ τὸν σώσῃ. **25** Τί δὲ ὠφελείται ὁ ἄνθρωπος, ἐὰν κερδίσῃ ὅλο τὸν κόσμον, ἀλλ' ἀπολέσῃ ἢ χάσῃ τὸν ἑαυτό του; **26** Ὅποιος βεβαίως ἐντραπῇ γιὰ μένα καὶ τοὺς λόγους μου, θὰ ἐντραπῇ γι' αὐτὸν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν ἔλθῃ μὲ τὴ δόξα του, καὶ τῇ δόξᾳ τοῦ Πατέρα καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. **27** Ἀληθινὰ δὲ σᾶς λέγω, ὑπάρχουν μερικοὶ ἀπ' αὐτούς ποὺ βρίσκονται ἐδῶ, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ γευθοῦν θάνατο μέχρι νὰ ἴδωσι τὴν βασιλεία τοῦ Θεοῦ (μὲ τὴν κατάρρευσι τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ κατὰ τὴν ἄλωσι τῆς Ἱερουσαλὴμ τὸ 70 μ.Χ. καὶ τὴν ἐπικράτησι τοῦ Χριστιανισμοῦ)».

Ἡ μεταμόρφωσι τοῦ Ἰησοῦ

28 Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὥσει ἡμέραι ὀκτῶ και παραλαβῶν τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. 29 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προσεύχασθαι αὐτὸν τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον καὶ ἰματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἕξαστράπτων. 30 Καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο συνελθόντων αὐτῷ, οἵτινες ἦσαν Μωυσῆς καὶ Ἡλίας, 31 οἱ ὀφθέντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἣν ἔμελλε πληροῦν ἐν Ἱερουσαλήμ. 32 Ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὑπὸν διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ. 33 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Ἐπιστάτα, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, μίαν σοὶ καὶ μίαν Μωυσεῖ καὶ μίαν Ἡλίᾳ, μὴ εἰδῶς ὁ λέγει. 34 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος ἐγένετο νεφέλη καὶ ἐπεσκίασεν αὐτούς· ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ εἰσελθεῖν ἐκείνους εἰς τὴν νεφέλην. 35 Καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός· αὐτοῦ ἀκούετε. 36 Καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φωνὴν εὐρέθη ὁ Ἰησοῦς μόνος. Καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἐώρακασιν.

37 Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἐξῆς ἡμέρᾳ κατελθόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους συνήτησεν αὐτῷ ὄχλος πολὺς. 38 Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἀνεβόησε λέγων· Διδάσκαλε, δέομαί σου, ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενὴς μοί ἐστι· 39 καὶ ἰδοὺ πνεῦμα λαμβάνει αὐτόν, καὶ ἐξαίφνης κρᾶζει καὶ σπαράσσει αὐτόν μετὰ ἄφρου, καὶ μόγυς ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ συντριβὸν αὐτόν. 40 Καὶ ἐδεήθη τῶν μαθητῶν σου ἵνα ἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν. 41 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ὡ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν; Προσάγαγε τὸν υἱόν σου ὧδε. 42 Ἐτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ ἔρρηξεν αὐτόν τὸ δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν· ἐπετίμησε δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἴασατο

28 Ὅκτῶ ἡμέρες μετὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ λόγια παρέλαβε τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ τὸν Ἰάκωβον, καὶ ἀνέβηκε στὸ ὄρος γιὰ νὰ προσευχηθῆ. 29 Καὶ ἐνῶ προσευχόταν, ἡ μορφή τοῦ προσώπου του ἔγινε διαφορετικὴ, καὶ ἡ ἐνδυμασία του λευκὴ καὶ ἀστραφτερή. 30 Καὶ ἰδοὺ δύο ἄνδρες συνωμιλοῦσαν μαζί του. Ἦταν ὁ Μωυσῆς καὶ ὁ Ἡλίας, 31 οἱ ὁποῖοι ἐμφανίσθηκαν μὲ λαμπρότητα, καὶ μιλοῦσαν γιὰ τὴν ἔξοδό του (τὸ θάνατό του), πού θὰ πραγματοποιοῦσε στὴν Ἱερουσαλήμ (θυσιάζοντας τὸν ἑαυτό του). 32 Ὁ δὲ Πέτρος καὶ αὐτοί, πού ἦταν μαζί του, εἶχαν κυριευθῆ ἀπὸ βαρὺ νυσταγμὸ, ἀλλὰ κράτησαν τοὺς ἑαυτούς τους σὲ ἐγρηγορσι καὶ εἶδαν τὴ δόξα του καὶ τοὺς δύο ἄνδρες, πού ἦταν μαζί του. 33 Καὶ ὅταν αὐτοὶ ἀποχωρίζονταν ἀπ' αὐτόν, εἶπε ὁ Πέτρος στὸν Ἰησοῦ· «Διδάσκαλε, εἶναι καλὸ νὰ μείνωμε ἐδῶ. Καὶ νὰ κάνωμε τρεῖς σκηνές, μία γιὰ σένα, καὶ μία γιὰ τὸ Μωυσῆ, καὶ μία γιὰ τὸν Ἡλίαν». Δὲν ἤξερε τί λέγει. 34 Ἐνῶ δὲ ἔλεγε αὐτά, ἦλθε ἕνα φωτεινὸ σύννεφο καὶ τοὺς σκέπασε. Καὶ φοβήθηκαν, ὅταν ἐκείνοι μπῆκαν μέσα στὸ σύννεφο. 35 Καὶ φωνὴ ἀκούσθηκε ἀπὸ τὸ σύννεφο, ἡ ὁποία ἔλεγε· Αὐτὸς εἶναι ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός!», σ' αὐτὸν νὰ ἀπακούετε. 36 Καὶ ἀφοῦ ἀκούσθηκε ἡ φωνή, βρέθηκε ὁ Ἰησοῦς μόνος. Αὐτοὶ δὲ τήρησαν σιγὴ καὶ δὲν ἀνέφεραν σὲ κανένα ἐκείνες τὶς ἡμέρες τίποτε ἀπ' ὅσα εἶδαν.

Θεραπεία δαιμονιζομένου παιδιοῦ

37 Κατὰ τὴν ἐπομένην δὲ ἡμέρα, ὅταν κατέβηκαν ἀπὸ τὸ ὄρος, τὸν συνάντησε λαὸς πολὺς. 38 Καὶ ἰδοὺ ἕνας ἄνδρας ἀπὸ τὸ πλῆθος φώναξε λέγοντας· «Διδάσκαλε, σὲ παρακαλῶ, κοίταξε τὸν υἱό μου, διότι μού εἶναι μονάκριβος. 39 Καὶ ἰδοὺ δαιμόνιο τὸν κυριεύει, καὶ ἔξαφνα γράζει κρουγές, καὶ τὸν κάνει νὰ σπαράξῃ καὶ ν' ἀφρίζῃ, καὶ πολὺ δύσκολα ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτόν, ἀφοῦ πρῶτα τὸν συντριψῆ. 40 Καὶ παρακάλεσα τοὺς μαθητάς σου γιὰ νὰ τὸ βγάλουν, ἀλλὰ δὲν μπόρεσαν». 41 Τότε δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε· «Ὡ γενεὰ ἄπιστη καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε θὰ εἶμαι μαζί σας καὶ θὰ σᾶς ἀνέχωμαι; Φέρε τὸν υἱό σου ἐδῶ». 42 Πρὸ τοῦ δὲ ἀκόμη φθάσῃ (στὸν Ἰησοῦ), τὸ δαιμόνιο τὸν ἔρριξε κάτω καὶ τὸν ἔκανε νὰ σπαράξῃ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιτίμησε τὸ ἀκάθαρτο πνεῦμα,

1. Βλέπε τὸ Ἦσ. μβ' 1 ὅπως παρατίθεται στὸ Μαθθ. ιβ' 18.

τὸν παῖδα καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. **43** Ἐξεπλήσ-
σουτο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ Θεοῦ.

Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς,
εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. **44** Θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὄψα
ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους· Ὁ γὰρ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει
παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. **45** Οἱ δὲ ἠγνούν το ῥῆμα
τοῦτο, καὶ ἦν παρακεκαλυμμένοι ἀπ' αὐτῶν, ἵνα μὴ αἰσθῶνται
αὐτό, καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.

46 Εἰσηλθε δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς ἂν εἶη μείζων
αὐτῶν. **47** Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας
αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος παιδίου ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ. **48** καὶ
εἶπεν αὐτοῖς· Ὅς ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί
μου, ἐμὲ δέχεται, καὶ ὡς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, δέχεται τὸν ἀποστεί-
λαντά με. Ὁ γὰρ μικρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων, οὗτός
ἐστι μέγας.

49 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶπεν· Ἐπιστάτα, εἶδομέν τινα
ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, καὶ ἐκωλύσαμεν
αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν. **50** Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ
Ἰησοῦς· Μὴ κωλύετε· οὐ γὰρ ἐστι καθ' ὑμῶν· ὡς γὰρ οὐκ ἐστι
καθ' ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν ἐστιν.

51 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀνα-
λήψεως αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ἐστήριξε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ πο-
ρευέσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, **52** καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ
προσώπου αὐτοῦ. Καὶ πορευθέντες εἰσηλθόν εἰς κώμην Σαμα-
ρειτῶν, ὥστε ἐτοιμάσαι αὐτῷ. **53** καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν, ὅτι τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς Ἱερουσαλήμ. **54** Ἰδόντες
δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης εἶπον· Κύριε, θέ-

καὶ θεράπευσε τὸ παιδί καὶ τὸ ἔδωσε πίσω στὸν πατέρα του. **43** Καὶ
ὅλοι ἐκπλήσσονταν γιὰ τὴ μεγάλη δύναμι τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς προλέγει γιὰ δεύτερη φορά τὸ πάθος

Καὶ ἐνῶ ὅλοι θαύμαζαν γιὰ ὅλα, ὅσα ἔκανε ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς τοὺς
μαθητὰς του: **44** «Προσέξτε σεῖς αὐτοὺς τοὺς λόγους: Ὅπωςδήποτε ὁ
Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πρόκειται νὰ παραδοθῆ σὲ χεῖρια ἀνθρώπων».
45 Ἄλλ' αὐτοὶ δὲν καταλάβαιναν αὐτὸ τὸ λόγο, διότι τὸ νόημά του
ἦταν κρυμμένο ἀπ' αὐτούς, γιὰ νὰ μὴ τὸ καταλάβουν, καὶ δίσταζαν νὰ
τὸν ρωτήσουν γιὰ τὴ σημασία αὐτοῦ τοῦ λόγου.

Ποιὸς εἶναι ἀνώτερος

46 Μπῆκε δὲ σ' αὐτούς ὁ διαλογισμὸς, γιὰ τὸ ποιὸς ἀπ' αὐτούς εἶναι
ἀνώτερος. **47** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶδε τὸ διαλογισμὸ τῆς ψυχῆς τους, πῆρε
ἓνα παιδί, τὸ ἔστησε μπροστά του **48** καὶ τοὺς εἶπε: «Ὅποιος θὰ τι-
μῆσῃ αὐτὸ τὸ παιδί σὸ ὄνομά μου, ἐμένα τιμᾷ, καὶ ὅποιος θὰ τιμῆσῃ
ἐμένα, τιμᾷ αὐτόν, ποῦ με ἀπέστειλε. Αὐτὸς λοιπόν, ποῦ εἶναι ταπει-
νότερος μεταξύ ὄλων σας, αὐτὸς εἶναι ἀνώτερος».

Ὅποιος δὲν εἶναι ἐναντίον σας εἶναι μαζί σας

49 Ἐλαβε δὲ τὸ λόγο ὁ Ἰωάννης καὶ εἶπε: «Διδάσκαλε, εἶδαμε κά-
ποιον νὰ βγάξῃ δαιμόνια με τὸ ὄνομά σου, καὶ τὸν ἐμποδίσουμε, διότι
δὲν μᾶς ἀκολουθεῖ». **50** Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε: «Μὴ τὸν ἐμποδίζετε.
Διότι δὲν εἶναι ἐναντίον σας. Καὶ ὅποιος δὲν εἶναι ἐναντίον σας, εἶναι
με τὸ μέρος σας».

Ἀπόφασι πορείας πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ γιὰ τὸ μαρτύριο Ἀφιλοξενία τῶν Σαμαρειτῶν

51 Ὅταν δὲ πλησίαζε ἡ συμπλήρωσι τῶν ἡμερῶν γιὰ τὸ θάνατό του,
αὐτὸς σταθερὰ καὶ ἀμετάκλητα ἀποφάσισε νὰ μεταβῆ στὴν Ἱερουσαλήμ.
52 Καὶ ἀπέστειλε μπροστά ἀπ' αὐτόν ἀγγελιαφόρους. Καὶ πῆγαν καὶ
μπῆκαν σ' ἓνα χωριὸ τῶν Σαμαρειτῶν, γιὰ νὰ κάνουν προετοιμασία γιὰ
τὸν ἐρχομό του. **53** Ἄλλὰ δὲν τὸν δέχθησαν (οἱ Σαμαρεῖτες), διότι κα-
τευθυνόταν πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ (πόλι ἐχθρική γι' αὐτούς). **54** Ὅταν
δὲ τὸ εἶδαν οἱ μαθηταὶ του Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, εἶπαν: «Κύριε, θέ-

λεις εἶπωμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ οὐρανοῦ καὶ ἀναλῶσαι αὐτούς, ὡς καὶ Ἡλίας ἐποίησε; 55 Στραφεῖς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς καὶ εἶπεν· *Οὐκ οἰδατε ποίου πνεύματός ἐστε ὑμεῖς· 56 Ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε ψυχὰς ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι.* Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώμην.

57 Ἐγένετο δὲ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ εἶπέ τις πρὸς αὐτόν· Ἐκολούθησόν μοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ, Κύριε. 58 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνειν. 59 Εἶπε δὲ πρὸς ἕτερον· Ἐκολούθει μοι. Ὁ δὲ εἶπε· Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι ἀπελθόντι πρῶτον θάψαι τὸν πατέρα μου. 60 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς· σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. 61 Εἶπε δὲ καὶ ἕτερος· Ἐκολούθησόν μοι, Κύριε· πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου. 62 Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν· Οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ’ ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω εὐθετὸς ἐστὶν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

10 Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ Κύριος καὶ ἑτέρους ἑβδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτούς ἀνὰ δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον οὗ ἤμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι. 2 Ἐλεγεν οὖν πρὸς αὐτούς· Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλλη ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ. 3 Ὑπάγετε. Ἴδου ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων. 4 Μὴ βαστάζετε βαλλάντιον, μὴ πήραν, μὴδὲ ὑποδήματα, καὶ μὴδὲνα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε. 5 Εἰς ἣν δ’ ἂν οἰκίαν εἰσέρχησθε, πρῶτον λέγετε· Εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. 6 Καὶ ἐὰν ἢ ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαύσεται ἐπ’ αὐτόν ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε, ἐφ’ ὑμᾶς ἐπανακάμψει. 7 Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε ἐσθιοντες καὶ πίνοντες τὰ παρ’ αὐτῶν· ἄξιός γάρ ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐστὶ· μὴ μεταβαίνειτε ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν. 8 Καὶ εἰς ἣν ἂν πό-

λεις νὰ εἰποῦμε νὰ κατεβῆ φωτιὰ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ νὰ τοὺς ἐξολοθρεύσῃ, ὅπως ἔκανε καὶ ὁ Ἡλίας;». 55 Ἄλλ’ ἐκεῖνος γύρισε καὶ τοὺς ἐπέπληξε λέγοντας· «Δὲν ξέρετε ποῖο σκοπὸ καὶ προορισμὸ ἔχετε σῆς. 56 Ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἦλθε νὰ καταστρέψῃ ἀνθρώπινες υπάρξεις, ἀλλὰ νὰ σώσῃ». Ἐπειτα ἀπ’ αὐτὸ ἔφυγαν γιὰ ἄλλο χωριό.

Προϋποθέσεις μαθητείας

57 Καθὼς δὲ πήγαιναν στὸ δρόμο, τοῦ εἶπε κάποιος· «Κύριε, θὰ σὲ ἀκολουθῆσω ὅπου καὶ ἂν υπάγῃς». 58 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· «Οἱ ἀλεπούδες ἔχουν φωλιές καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ μέρη ποὺ κουριάζουν, ἐνῶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἔχει ποῦ ν’ ἀκουμπήσῃ τὸ κεφάλι του». 59 Σ’ ἄλλον δὲ εἶπε· «Ἐκολούθησέ με». Ἄλλ’ ἐκεῖνος εἶπε· «Κύριε, ἐπίτρεφέ μου νὰ πάω πρῶτα νὰ θάψω τὸν πατέρα μου». 60 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· «Ἄφῃσε τοὺς (πνευματικὰ) νεκροὺς νὰ θάψουν τοὺς (σωματικὰ) νεκροὺς τους, καὶ σὺ πήγαινε καὶ κήρυττε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ». 61 Εἶπε δὲ καὶ ἄλλος· «Κύριε, θὰ σὲ ἀκολουθῆσω. Ἄλλ’ ἐπίτρεφέ μου πρῶτα ν’ ἀποχαιρετισῶ τοὺς οἰκέτους μου». 62 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· «Κανείς, ποὺ βῆλε τὸ χέρι του στὸ ἄροτρο καὶ κοιτάζει πρὸς τὰ πίσω, δὲν εἶναι κατάλληλος γιὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ».

Ἐκλογή τῶν ἑβδομήντα ἀποστόλων καὶ ὁδηγίες πρὸς αὐτούς

10 Μετὰ δὲ ἀπ’ αὐτὰ ὁ Κύριος ἐξέλεξε καὶ ὠρίσε καὶ ἄλλους ἑβδομήντα (ἀποστόλους), καὶ τοὺς ἀπέστειλε ἀνὰ δύο μπροστὰ ἀπ’ αὐτόν σὲ κάθε πόλι καὶ τόπο, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ μεταβῆ. 2 Ἐλεγε δὲ πρὸς αὐτούς· «Ὁ μὲν θερισμὸς εἶναι πολὺς, οἱ δὲ ἐργάτες ὀλίγοι. Γι’ αὐτὸ παρακαλέσετε τὸν κύριο τοῦ θερισμοῦ, γιὰ νὰ βγάλῃ ἐργάτες γιὰ τὸ θερισμὸ του. 3 Πηγαίνετε. Ἴδου ἐγὼ σᾶς ἀποστέλλω σὰν ἄρνια ἀνάμεσα σὲ λύκους. 4 Μὴ φέρετε μαζί σας βαλλάντιο (μὲ χρήματα), οὔτε σακκίδιο, οὔτε υποδήματα. Καὶ στὸ δρόμο νὰ μὴ χαιρετίζετε κανένα (γιὰ νὰ μὴ καθυστερήσετε στὸ ἔργο σας). 5 Σ’ ὅποιο δὲ σπίτι μπαίνετε, πρῶτα νὰ λέγετε, “Εὐλογία σ’ αὐτὸ τὸ σπίτι”. 6 Καὶ ἂν ἐκεῖ ὑπάρχῃ ἄνθρωπος ἄξιός εὐλογίας, ἡ εὐλογία σας θὰ ἔλθῃ καὶ θὰ μείνῃ ἐπάνω του. Ἀλλιῶς θὰ επιστρέψῃ σ’ ἐσᾶς. 7 Σ’ αὐτὸ δὲ τὸ σπίτι νὰ μένετε καὶ νὰ τρώγετε καὶ νὰ πίνετε ὅ,τι σᾶς παραθέτουν. Διότι εἶναι ἄξιός ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ του. Μὴ μεταβαίνειτε ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι. 8 Καὶ σ’ ὅποια πόλι μπαίνετε καὶ σᾶς δέχονται, νὰ τρώγετε ὅ,τι σᾶς

λιν εισέρχησθε καὶ δέχωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν, **9** καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς, καὶ λέγετε αὐτοῖς· Ἦγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. **10** Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν εισέρχησθε καὶ μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξεληθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς εἶπατε· **11** Καὶ τὸν κοινορτὸν τὸν κολληθέντα ἡμῖν ἀπὸ τῆς πόλεως ὑμῶν εἰς τοὺς πόδας ἡμῶν ἀπομασσόμεθα ὑμῖν· πλὴν τοῦτο γινώσκετε, ὅτι ἡγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. **12** Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον ἔσται ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.

13 Οὐαὶ σοι, Χοραζὶν, οὐαὶ σοι, Βηθσαιδᾶ! Ὅτι εἰ ἐν Τύρω καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ καθήμενοι μετενόησαν. **14** Πλὴν Τύρω καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ Κρίσει ἢ ὑμῖν. **15** Καὶ σύ, Καπερναοὺμ, ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθείσα, ἕως ἄδου καταβιβασθήσῃ!

16 Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμέ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμέ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστειλαντὰ με.

17 Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα μετὰ χαρᾶς λέγοντες· Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου. **18** Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ἐθεώρουν τὸν Σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα. **19** Ἴδου διδῶμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφειν καὶ σκορπιῶν καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ. **20** Πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε, ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται· χαίρετε δὲ ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

21 Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἡγαλλίασατο τῷ πνεύματι ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἐξομολογοῦμαί σοι, Πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπέκάλυψας αὐτὰ νηπίοις. Ναί, ὁ Πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἐμπροσθέν σου.

παραθέτουν, **9** καὶ νὰ θεραπεύετε τοὺς ἀσθενεῖς σ' αὐτῇ, καὶ νὰ τοὺς λέγετε: “Ἐφθασε σὲ σὰς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ”. **10** Σὲ ὅποια δὲ πόλι μπαίνειτε καὶ δὲν σὰς δέχονται, βγαίνοντας στοὺς δρόμους τῆς νὰ εἰπῆτε: **11** “Ἀκόμη καὶ τὴ σκόνῃ ἀπὸ τὴν πόλι σας, ποὺ κόλλησε σὲ μᾶς στὰ πόδια μας, τὴν τινάζουμε καὶ τὴν ἀφήνουμε σὲ σὰς. Νὰ ξέρετε δὲ τοῦτο, ὅτι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐφθασε σὲ σὰς (καὶ θὰ τιμωρηθῆτε)”. **12** Σὰς βεβαιῶνω δέ, ὅτι κατὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη (τῆς Κρίσεως) τὰ Σόδομα θὰ κριθοῦν ἐπιεικότερα ἀπὸ τὴν πόλι ἐκείνη.

Ταλανισμὸς ἀμετανοήτων πόλεων

13 «Ἀλλοίμονό σου, Χοραζὶν, ἀλλοίμονό σου, Βηθσαιδᾶ! Διότι, ἐὰν στὴν Τύρω καὶ στὴ Σιδῶνα γίνονταν τὰ θαύματα, ποὺ ἔγιναν σὲ σὰς, πρὸ πολλοῦ θὰ μετανουῶσαν καὶ θὰ κάθονταν με σάκκο (σὰν ἐνδυμα), καὶ με στάχτη (στὸ κεφάλι). **14** Γι' αὐτὸ ἡ Τύρος καὶ ἡ Σιδῶν κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Κρίσεως θὰ κριθοῦν ἐπιεικότερα ἀπὸ σὰς. **15** Καὶ σύ, Καπερναοὺμ, ποὺ ὑψώθηκες μέχρι τὸν οὐρανό, θὰ κατεβασθῆς μέχρι τὸν ἄδῃ!

16 Ὅποιος ἀκούει ἐσᾶς, ἀκούει ἐμένα, καὶ ὅποιος ἀπορρίπτει ἐσᾶς, ἀπορρίπτει ἐμένα. Καὶ ὅποιος ἀπορρίπτει ἐμένα, ἀπορρίπτει αὐτὸν ποὺ με ἀπέστειλε».

Ἐπιστροφή ἀπὸ τὴν περιοδεία τῶν ἑβδομήντα ἀποστόλων

17 Ἐπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήντα (ἀπόστολοι) μετὰ χαρᾶς καὶ ἔλεγαν: «Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσονται σὲ μᾶς μετὰ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ ὀνόματός σου». **18** Εἶπε δὲ σ' αὐτούς: «Ἐβλεπα τὸ Σατανᾶ σὰν ἀστραπὴν νὰ πέφτῃ ἀπὸ τὸν οὐρανό. **19** Ἴδου, σὰς δίνω τὴν ἐξουσία νὰ πατᾶτε ἐπάνω σὲ φίδια καὶ σκορπιούς, καὶ ἐπάνω σὲ ὅλη τὴ δύναμι τοῦ ἐχθροῦ, καὶ τίποτε δὲν θὰ σὰς βλάψῃ. **20** Ἀλλὰ νὰ μὴ χαίρετε γι' αὐτό, γιὰ τὸ ὅτι τὰ πνεύματα (τὰ δαιμόνια) ὑποτάσσονται σὲ σὰς. Ἀλλὰ νὰ χαίρετε, διότι τὰ ὀνόματά σας ἔχουν γραφῆ στοὺς οὐρανοὺς».

Ὁ Ἰησοῦς δοξολογεῖ τὸν Πατέρα

21 Αὐτὴ τὴν ὥρα ὁ Ἰησοῦς αἰσθάνθηκε στὴν ψυχὴ του ἀγαλλίασι καὶ εἶπε: «Σὲ δοξολογῶ, Πατέρα, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, διότι ἀπέκρυψες αὐτὰ (τὰ οὐράνια μυστήρια) ἀπὸ σοφῶν καὶ εὐφειῶν, καὶ τὰ φανέρωσες σὲ νήπια. Ναί, Πατέρα, διότι ἔτσι θέλησες».

Ποιὸς γνωρίζει τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸ

22 Ἐπειτα στράφηκε πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ εἶπε: «Ὅλα μοῦ παραδόθηκαν ἀπὸ τὸν Πατέρα μου, καὶ κανεὶς δὲν γνωρίζει ποιὸς εἶναι ὁ Υἱὸς, παρὰ ὁ Πατέρας, καὶ ποιὸς εἶναι ὁ Πατέρας, παρὰ ὁ Υἱὸς, καὶ ἐκεῖνος, στὸν ὁποῖο θέλει ὁ Υἱὸς νὰ φανερώσῃ».

Εύτυχημένα μάτια

22 Και στραφείς πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶπε· Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου· καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τίς ἐστιν ὁ Υἱός, εἰ μὴ ὁ Πατήρ, καὶ τίς ἐστιν ὁ Πατήρ, εἰ μὴ ὁ Υἱός καὶ ὃ ἐὰν βούληται ὁ Υἱός ἀποκαλύψαι.

23 Και στραφείς πρὸς τοὺς μαθητὰς κατ' ἰδίαν εἶπε· Μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε. 24 Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφήται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.

25 Καὶ ἰδοὺ νομικός τις ἀνέστη ἐκπειράζων αὐτὸν καὶ λέγων· Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; 26 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; Πῶς ἀναγνώσκεις; 27 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. 28 Εἶπε δὲ αὐτῷ· Ὁρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο ποιεῖ καὶ ζήση.

29 Ὁ δὲ θέλων δικαιοῦν ἑαυτὸν εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Καὶ τίς ἐστί μου πλησίον; 30 Ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχῶ, καὶ λησταῖς περιέπεσεν· οἱ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα. 31 Κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεὺς τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν. 32 Ὁμοίως δὲ καὶ Λευῖτης γενόμενος κατὰ τὸν τόπον, ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθε. 33 Σαμαρεῖτης δὲ τις ὁδεύων ἦλθε κατ' αὐτόν, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐσπλαγχνίσθη, 34 καὶ προσελθὼν κατέδησε τὰ τραύματα αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ

23 Ἐπίσης ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς μαθητὰς ἰδιαιτέρως εἶπε· «Εὐτυχημένοι οἱ ὀφθαλμοὶ ποὺ βλέπουν αὐτὰ ποὺ βλέπετε. 24 Σὰς βεβαιῶν δέ, ὅτι πολλοὶ προφῆτες καὶ βασιλεῖς ἐπιθύμησαν νὰ ἰδοῦν αὐτὰ ποὺ βλέπετε ἐσεῖς, ἀλλὰ δὲν εἶδαν, καὶ ν' ἀκούσουν αὐτὰ ποὺ ἀκούετε, ἀλλὰ δὲν ἄκουσαν».

«Τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;»

25 Καὶ ἰδοὺ κάποιος νομοδιδάσκαλος σηκώθηκε γιὰ νὰ τὸν δοκιμάσῃ, καὶ εἶπε· «Διδάσκαλε, τί νὰ κάνω γιὰ νὰ κληρονομήσω αἰώνια ζωή;». 26 Αὐτὸς δὲ τοῦ εἶπε· «Τί εἶναι γραμμένο στοῦ νόμου; Τί διαβάσεις; 27 Καὶ ἐκεῖνος ἀπαντώντας εἶπε· Ν' ἀγαπᾶς τὸν Κύριο τὸ Θεό σου μὲ ὅλη τὴν καρδιά σου καὶ μὲ ὅλη τὴν ψυχὴ σου καὶ μὲ ὅλη τὴ δύναμί σου καὶ μὲ ὅλο τὸ νοῦ σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς τὸν ἑαυτό σου. 28 Τότε (ὁ Ἰησοῦς) τοῦ εἶπε· «Ὁρθὰ ἀπάντησες. Αὐτὸ νὰ κάνης, καὶ θὰ κληρονομήσης τὴν (αἰώνια) ζωή».

Ὁ καλὸς Σαμαρεῖτης

29 Ἄλλ' αὐτὸς, θέλωντας νὰ δικαιολογήσῃ τὸν ἑαυτό του, εἶπε στὸν Ἰησοῦ· «Καὶ ποῖός εἶναι ὁ πλησίον μου;». 30 Ἀπαντώντας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε· «Κάποιος ἄνθρωπος κατέβαινε ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν Ἱεριχῶ, καὶ ἔπεσε σὲ ἐνέδρα ληστῶν. Αὐτοὶ δέ, ἀφοῦ τὸν ἐγδυσαν καὶ τοῦ κατέφεραν πλήγματα, ἔφυγαν ἀφήνοντάς τον μισοπεθαμένο. 31 Κατὰ σύμπτωσι δὲ κάποιος ἱερεὺς κατέβαινε στὸ δρόμο ἐκεῖνο, καὶ ἐνῶ τὸν εἶδε, τὸν προσπέρασε. 32 Ὁμοίως δὲ καὶ κάποιος Λευῖτης, ὅταν ἔφθασε στὸν τόπο ἐκεῖνο, πλησίασε καὶ εἶδε, καὶ προσπέρασε. 33 Ἄλλὰ κάποιος Σαμαρεῖτης διαβάτης ἐφθασε κοντά του, καὶ ὅταν τὸν εἶδε, τὸν σπλαγχνίσθηκε, 34 καὶ πλησίασε καὶ ἔδεσε τὰ τραύματά του, χύνοντας ἐπάνω λάδι καὶ κρασί. Ἐπειτα τὸν ἀνέβασε στὸ δικό του ζῶο, τὸν μετέφερε σ' ἓνα πανδοχεῖο, καὶ τὸν περιποίηθηκε. 35 Καὶ τὴν ἄλλη ἡμέρα ἀναχωρώντας ἔβγαλε δύο δηνάρια καὶ ἔδωσε στὸν πανδοχέα, καὶ τοῦ εἶπε· “Φρόντισέ τον, καὶ ὅ, τι ἐπὶ πλέον δαπανήσης, ἐγώ, ὅταν ἐπανέλθω, θὰ σε πληρώσω”. 36 Λοιπὸν, ποῖός ἀπ' αὐτούς τὸν τρεῖς νομίζεις, ὅτι ἀποδείχθηκε πλησίον σ' αὐτόν, ὁ ὁποῖος ἔπεσε στοὺς ληστὰς;». 37 Καὶ ἐκεῖνος (ὁ νομοδιδάσκαλος) εἶπε· «Αὐτός, ποῦ τοῦ ἔκανε τὸ ἔλεος». Τοῦ εἶπε τότε ὁ Ἰησοῦς· «Πῆγαινε καὶ κάνε καὶ σὺ ὁμοίως».

Ἡ Μάρθα καὶ ἡ Μαρία

38 Καθὼς δὲ πορεύονταν (ὁ Ἰησοῦς, οἱ μαθηταὶ καὶ ἄλλοι), μπῆκε σ' ἓνα χωριό. Καὶ κάποια γυναίκα ὀνομαζομένη Μάρθα τὸν δέχθηκε γιὰ νὰ τὸν φιλοξενήσῃ στὸ σπίτι της. 39 Αὐτὴ δὲ εἶχε μία ἀδελφὴ ὀνομαζο-

οἶνον, ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτήνος ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ. **35** Καὶ ἐπὶ τὴν αὐριον ἐξελθὼν, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὃ τι ἂν προσδαπανήσης, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχασθαι με ἀποδώσω σοι. **36** Τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι γεγόνεναί τοῦ ἐμπροσθέντος εἰς τοὺς ληστές; **37** Ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πορεύου καὶ σὺ ποίει ὁμοίως.

38 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς καὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινα. Γυνή δέ τις ὀνόματι Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. **39** Καὶ τῆδε ἦν ἀδελφὴ καλουμένη Μαρία, ἣ καὶ παρακαθίσασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἤκουε τὸν λόγον αὐτοῦ. **40** Ἡ δὲ Μάρθα περιεσπάτο περὶ πολλὴν διακονίαν. Ἐπιστάσα δὲ εἶπε· Κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφὴ μου μόνην με κατέλιπε διακονεῖν; Εἰπέ οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται. **41** Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μάρθα, Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ τυρβάζῃ περὶ πολλά, **42** ἐνὸς δὲ ἐστὶ χρεία. Μαρία δὲ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἣτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς.

11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶπέ τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· Κύριε, διδάξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξε τοὺς μαθητάς αὐτοῦ. **2** Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ὅταν προσεύχησθε, λέγετε·

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,

ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου·

ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου·

γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς·

3 τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν·

4 καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν· καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίεμεν παντὶ τῷ ὀφείλοντι ἡμῖν·

καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ Πονηροῦ.

μένη Μαρία, ἡ ὁποία καὶ κάθησε στὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἄκουε τὸ λόγο του. **40** Ἡ δὲ Μάρθα ἦταν ἀπασχολημένη σὲ πολλὴ φροντίδα (γιὰ νὰ ἐτοιμάσῃ φαγητά). Στάθηκε λοιπὸν καὶ εἶπε· «Κύριε, δὲν σὲ μέλει, ποῦ ἡ ἀδελφὴ μου με ἄφησε μόνη νὰ φροντίζω; Πῆς της λοιπὸν νὰ με βοηθήσῃ». **41** Ὁ δὲ Ἰησοῦς τῆς ἀποκρίθηκε· «Μάρθα, Μάρθα, ἀγγώνεσαι καὶ ἀναστατώνεσαι γιὰ πολλά (φαγητά), **42** ἐνῶ ἓνα (φαγητὸ) χρειάζεται. Ἡ δὲ Μαρία διάλεξε τὴν ἐκλεκτὴ μερίδα, ποῦ δὲν θ' ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτῆς».

Ἡ Κυριακὴ προσευχὴ

11 Ὅταν δὲ (ὁ Ἰησοῦς) ἦταν σὲ κάποιο τόπο καὶ προσευχόταν, μόλις τελείωσε τοῦ εἶπε κάποιος ἀπὸ τοὺς μαθητάς του· «Κύριε, διδάξέ μας πῶς νὰ προσευχώμεθα, ὅπως καὶ ὁ Ἰωάννης διδάξε τοὺς μαθητάς του». **2** Τότε τοὺς εἶπε· «Ὅταν προσεύχεσθε, νὰ λέγετε·

Ὁὐρανὸν πατέρα μας,

νὰ δοξάζεται τὸ ὄνομά σου·

νὰ ἔρχεται ἡ βασιλεία σου (νὰ βασιλεύῃς σὲ μᾶς, νὰ κυβερνᾷς τὴ ζωὴ μας)

νὰ γίνεταί τὸ θέλημά σου ὅπως στὸν οὐρανὸ ἔτσι καὶ στὴ γῆ·

3 τὸ φωμί μας τὸ ἀπαραίτητο γιὰ τὴ ζωὴ μας δίνε μας καθημερινά.

4 καὶ συγχώρησέ μας τίς ἀμαρτίες μας, διότι καὶ ἐμεῖς συγχωροῦμε σὲ καθένα, ὁ ὁποῖος (ἔφταιξε σὲ μᾶς καὶ ἔτσι) εἶναι ἀπέναντί μας χρωστές· καὶ νὰ μὴ ἐπιτρέψῃς νὰ ὑποκύψωμε σὲ πειρασμό, ἀλλὰ γλύτωσέ μας ἀπὸ τὸν Πονηρό».

«Αἰτεῖτε...ζητεῖτε...κρούετε...»

5 Ἐπίσης εἶπε πρὸς αὐτούς· «Ποιὸς ἀπὸ σᾶς θὰ ἔχῃ ἓνα φίλο, καὶ θὰ πάῃ σ' αὐτὸν τὰ μεσάνυχτα καὶ θὰ τοῦ εἴπῃ, «Φίλε, δάνεισέ μου τρία φωμιά, **6** ἐπειδὴ φίλος μου ταξιδιώτης ἦλθε σ' ἐμένα καὶ δὲν ἔχω τὰ νὰ τοῦ παραθέσω», **7** καὶ ἐκεῖνος ἀπὸ μέσα (ἀπὸ τὸ σπῖτι) ἀπαντώντας θὰ τοῦ εἴπῃ, «Μὴ με ἐνοχλῆς· ἡ θύρα εἶναι πλέον κλειστή, καὶ τὰ παιδιὰ μου κοιμῶνται μαζί μου· δὲν μπορῶ νὰ σηκωθῶ καὶ νὰ σοῦ δώσω»; **8** Σᾶς βεβαιῶνω, καὶ ἐὰν δὲν σηκωθῇ νὰ τοῦ δώσῃ ἐπειδὴ εἶναι φίλος του, πάντως γιὰ τὴν ἀνάδειά του θὰ σηκωθῇ καὶ θὰ τοῦ δώσῃ ὅσα χρειάζεται.

9 Γι' αὐτὸ ἐγὼ σᾶς λέγω, νὰ ζητῆτε καὶ θὰ σᾶς δοθῇ, ν' ἀναζητῆτε καὶ θὰ βρῆτε, νὰ χτυπᾶτε τὴ θύρα καὶ θὰ σᾶς ἀνοιχθῇ. **10** Naί, καθένας ποῦ ζητεῖ, λαμβάνει, καὶ ὅποιος ἀναζητεῖ, βρίσκει, καὶ σ' ὅποιον χτυπάει τὴ θύρα, θὰ τοῦ ἀνοιχθῇ. **11** Ποιὸς δὲ πατέρας ἀπὸ σᾶς, ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ζητήσῃ φωμί, θὰ τοῦ δώσῃ πέτρα; Ἡ ὅταν τοῦ ζητήσῃ φάρι, ἀντὶ γιὰ φάρι θὰ τοῦ δώσῃ φίδι; **12** Ἡ ὅταν τοῦ ζητήσῃ αὐγὸ, θὰ τοῦ δώσῃ σκορπιό; **13** Ἄν λοιπὸν ἐσεῖς, ἐνῶ εἴσθε κακοί, ξέρετε νὰ δίνετε στὰ τέκνα σας πράγματα καλά, πόσο μᾶλλον ὁ πατέρας σας ὁ οὐράνιος θὰ δώσῃ Πνεῦμα ἀγαθὸ σ' αὐτοὺς ποῦ τοῦ ζητοῦν;».

5 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς· Τίς ἐξ ὑμῶν ἔξει φίλον, καὶ πορεύεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου καὶ ἐρεῖ αὐτῷ· Φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους, ὅ ἐπειδὴ φίλος μου παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρὸς με καὶ οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ· 7 κἀκεῖνος ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἶπη· Μὴ μοι κόπους πάρεχε· ἤδη ἡ θύρα κέκλεισται, καὶ τὰ παιδία μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν· οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι; 8 Λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰς διὰ τὸ εἶναι αὐτοῦ φίλον, διὰ γε τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ ὅσων χρῆζει.

9 Καὶ γὰρ ὑμῖν λέγω, αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν, ζητεῖτε, καὶ εὕρησεται, κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. 10 Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὕρισκει καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιχθήσεται. 11 Τίνα δὲ ἐξ ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσῃ ὁ υἱὸς ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; ἢ καὶ ἰχθύν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; 12 ἢ καὶ ἐὰν αἰτήσῃ ὄνον, μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον; 13 Εἰ οὖν ὑμεῖς, ὑπάρχοντες πονηροί, οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσω μᾶλλον ὁ πατήρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει Πνεῦμα ἀγαθὸν τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν.

14 Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον, καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν· ἐγένετο δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξεληθόντος ἐλάλησεν ὁ κωφός, καὶ ἐθαύμαζον οἱ ὄχλοι. 15 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· Ἐν Βεελζεβούλ τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. 16 Ἔτεροι δὲ πειράζοντες σημεῖον παρ' αὐτοῦ ἐζήτουν ἐξ οὐρανοῦ. 17 Αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα εἶπεν αὐτοῖς· Πᾶσα βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα, ἐρημοῦται, καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον, πίπτει. 18 Εἰ δὲ καὶ ὁ Σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶς σταθῆσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ, ὅτι λέγετε ἐν Βεελζεβούλ με ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια; 19 Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβούλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; Διὰ τοῦτο αὐτοὶ κριταὶ ὑμῶν ἔσονται. 20 Εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἐφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. 21 Ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶ τὰ

Πῶς ὁ Ἰησοῦς βγάζει τὰ δαιμόνια

14 Ἐβγάξε δὲ (ὁ Ἰησοῦς) ἓνα δαιμόνιο, πού ἦταν ἄλαλο, καὶ ὅταν βγῆκε τὸ δαιμόνιο, ὁ ἄλαλος μίλησε, καὶ θαύμαζαν τὰ πλήθη. 15 Ἄλλα μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς εἶπαν· «Μὲ τὴ δύναμι τοῦ Βεελζεβούλ, τοῦ ἄρχοντος τῶν δαιμονίων, βγάζει τὰ δαιμόνια». 16 Ἄλλοι δὲ προκαλώντας ζητοῦσαν ἀπ' αὐτὸν σημεῖο (θαῦμα) ἀπὸ τὸν οὐρανόν. 17 Ἄλλ' αὐτός, γνωρίζοντας πῶς σκέπτονται, τοὺς εἶπε· «Κάθε βασίλειο, πού χωρίσθηκε σ' ἀντιμαχόμενα μέρη, καταστρέφεται, καὶ οἰκογένεια, πού διαίρεθηκε καὶ πολεμεῖ τὸν ἑαυτοῦ της, καταρρεῖ. 18 Ἄν δὲ καὶ ὁ Σατανᾶς διαίρεθήκε σὲ ἀντιμαχόμενα μέρη, τότε πῶς δύναται νὰ σταθῇ τὸ βασίλειόν του; Διότι λέγετε, ὅτι με τὴ δύναμι τοῦ Βεελζεβούλ βγάζω τὰ δαιμόνια. 19 Ἄν ὅμως ἐγὼ βγάζω τὰ δαιμόνια με τὴ δύναμι τοῦ Βεελζεβούλ, οἱ μαθηταὶ σας με τίνος τὴ δύναμι τὰ βγάζουν; Γι' αὐτὸ αὐτοὶ θὰ σας καταδικάσουν. 20 Ἄλλ' ἂν ἐγὼ με τὴ δύναμι τοῦ Θεοῦ βγάζω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἐφθασε σὲ σας ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. 21 Ὅταν ὁ ἰσχυρὸς ἀνοπλῶς φυλάτῃ τὸ σπίτι του, τὰ ὑπάρχοντά του εἶναι ἀσφαλισμένα. 22 Ἄλλ' ὅταν ὁ ἰσχυρότερός του ἔλθῃ ἐναντίον του καὶ τὸν νικήσῃ, τοῦ ἀρπάζει τὴν πανοπλία, στὴν ὁποία στηριζόταν, καὶ διαμοιράζει τὰ ὑπάρχοντά του ὡς λάφυρα. 23 Ὅποιος δὲν εἶναι μαζὶ μου, εἶναι ἐναντίον μου. Καὶ ὁποῖος δὲν μαζεύει μαζὶ μου, σκορπίζει».

Ἐπιτροπὴ δαιμονισμοῦ σὲ χειρότερη μορφή

24 «Ὅταν τὸ ἀκάθαρτο πνεῦμα βγῆ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, περνáει ἀπὸ ἀνύδρους τόπους καὶ ζητεῖ ἀνάπαυσι. Καὶ ἐπειδὴ δὲν βρῖσκει, λέγει· «Θὰ ἐπιστρέψω στὸ σπίτι μου, ἀπ' ὅπου βγῆκα». 25 Καὶ ὅταν ἔλθῃ, τὸ βρῖσκει σαρωμένο καὶ εὐτρεπισμένο (ἔτοιμο νὰ δεχθῇ ἐπίσκεψι). 26 Τότε πηγαίνει καὶ παραλαμβάνει ἄλλα ἐπτά πνεύματα, πονηρότερα τού, καὶ μπαίνουν καὶ κατοικοῦν ἐκεῖ, καὶ ἔτσι ἡ τελευταία κατάστασι τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου γίνεται χειρότερη ἀπὸ τὴν πρώτη».

Μακαρισμὸς τῆς μητέρας τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἀκροατῶν καὶ ἐφαρμοστῶν τοῦ θεοῦ λόγου

27 Ἐνῶ δὲ (ὁ Ἰησοῦς) ἔλεγεν αὐτά, μία γυναῖκα ἀπὸ τὸ πλῆθος ὕψωσε φωνὴ καὶ τοῦ εἶπε· «Εὐτυχισμένη ἡ κοιλία πού σὲ βάστασε, καὶ οἱ μαστοὶ πού θήλασες». 28 Αὐτὸς δὲ εἶπε· «Ναί, ἀλλὰ καὶ εὐτυχισμένοι ὅσοι ἀκούουν τὸ λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν ἐφαρμόζουν».

Τὸ σημεῖο τοῦ Ἰωῶ

29 Καθὼς δὲ συναθροίζονταν μεγαλύτερα πλήθη, ἄρχισε νὰ λέγῃ· «Αὐτὴ ἡ γενεὰ εἶναι πονηρὴ γενεὰ. Ζητεῖ σημεῖο (θαῦμα), ἀλλὰ σημεῖο δὲν θὰ τῆς δοθῇ, παρὰ τὸ σημεῖο τοῦ Ἰωῶ τοῦ προφήτου.

υπάρχοντα αὐτοῦ. 22 Ἐπὰν δὲ ὁ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικῆσῃ αὐτόν, τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἶρει, ἐφ' ἣ ἐπεποιθεῖ, καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν. 23 Ὁ μὴ ὦν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἔστι, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει.

24 Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνδρῶν τόπων ζητοῦν ἀνάπανσιν, καὶ μὴ εὐρίσκον λέγει· Ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον. 25 Καὶ ἐλθὼν εὐρίσκει σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. 26 Τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων.

27 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτόν ταῦτα ἐπάρασά τις γυνὴ φωνὴν ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν αὐτῷ· Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας. 28 Αὐτὸς δὲ εἶπε· Μειοῦνε μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ φυλάσσοντες αὐτόν.

29 Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροισομένων ἤρξατο λέγειν· Ἡ γενεὰ αὕτη γενεὰ πονηρὰ ἔστι· σημεῖον ζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθῆσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. 30 Καθὼς γὰρ ἐγένετο Ἰωνᾶς σημεῖον τοῖς Νινευίταις, οὕτως ἔσται καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον. 31 Βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ Κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτούς, ὅτι ἤλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶντος, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶντος ὤδε. 32 Ἄνδρες Νινευῖ ἀναστήσονται ἐν τῇ Κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν, ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὤδε.

30 Ὅπως δηλαδὴ ὁ Ἰωνᾶς (μὲ τὴ θαυματουργικὴ διάσωσί του) ἔγινε σημεῖο γιὰ τοὺς Νινευίτες, ἔτσι καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου (μὲ τὴν ἀνά-

στασί του) θὰ γίνῃ σημεῖο γι' αὐτὴ τὴ γενεά. 31 Βασίλισσα τοῦ Νότου

θ' ἀναστηθῇ κατὰ τὴν Κρίσι μὲ τοὺς ἀνθρώπους αὐτῆς τῆς γενεᾶς καὶ

θὰ τοὺς καταδικάσῃ, διότι ἤλθε ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς γῆς ν' ἀκούσῃ τὴ

σοφία τοῦ Σολομῶντος, καὶ ἰδοὺ ἐδῶ εἶναι ἀνώτερο ἀπὸ τὸ

Σολομῶντα. 32 Ἄνθρωποι τῆς Νινευῖ θ' ἀναστηθοῦν κατὰ τὴν Κρίσι

μαζὶ μ' αὐτὴ τὴ γενεὰ καὶ θὰ τὴν καταδικάσουν, διότι μετενόησαν ἐξ

αἰτίας τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ ἐδῶ εἶναι ἀνώτερο ἀπὸ τὸν

Ἰωνᾶ».

33 Οὐδείς δὲ λύχρον ἄψας εἰς κρυπτήν τίθησιν οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχρίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ φέγγος βλέπωσιν. 34 Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός· ὅταν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς ᾖ, καὶ ὄλον τὸ σῶμά σου φωτεινόν ἐστιν· ἐπὶ δὲ πονηρός ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν. 35 Σκόπει οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν. 36 Εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὄλον φωτεινόν, μὴ ἔχον τι μέρος σκοτεινόν, ἔσται φωτεινόν ὄλον ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῆ ἀστραπῆ φωτίζῃ σε.

37 Ἐν δὲ τῷ λαλήσαι αὐτὸν ταῦτα ἡρώτα αὐτὸν Φαρισαῖός τις ὅπως ἀριστηγήσῃ παρ' αὐτῶ· εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν. 38 Ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου. 39 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος πρὸς αὐτόν· Νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε, τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν γέμει ἀρπαγῆς καὶ πονηρίας. 40 Ἄφρονες! Οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἔξωθεν καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησε; 41 Πλὴν τὰ ἐνόητα δότε ἐλεημοσύνην, καὶ ἰδοὺ ἅπαντα καθαρὰ ὑμῖν ἔσται.

42 Ἄλλ' οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ πῆγανον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ· ταῦτα δὲ ἔδει ποιῆσαι, κάκεινα μὴ ἀφιεῖναι.

43 Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ τοὺς ἀσπασμούς ἐν ταῖς ἀγοραῖς.

44 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἀθάλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι περιπατοῦντες ἐπάνω οὐκ οἶδασιν.

45 Ἀποκριθεὶς δὲ τις τῶν νομικῶν λέγει αὐτῶ· Διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις. 46 Ὁ δὲ εἶπε· Καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαὶ, ὅτι φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἐνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν οὐ προσψαύετε τοῖς φορτίοις.

Ὁ λύχνος τοῦ σώματος καὶ τὸ ἐσωτερικὸ φῶς

33 «Κανείς δέ, πού ἄναψε λύχνο, δὲν τὸν θέτει σὲ κρυφὸ μέρος, οὔτε κάτω ἀπὸ τὸ μόδιο, ἀλλ' ἐπάνω στὸ λυχνοστάτη, γιὰ νὰ βλέπουν ὅσοι μπαίνουν μέσα τὸ φῶς. 34 Ὁ λύχνος τοῦ σώματος εἶναι ὁ ὀφθαλμός. Ὅταν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου εἶναι ὑγιής, τότε ὄλο τὸ σῶμα σου εἶναι φωτεινόν. Ὅταν δὲ εἶναι βλαμμένους, τότε τὸ σῶμα σου εἶναι σκοτεινόν. 35 Πρόσεχε λοιπόν, μήπως τὸ ἐσωτερικὸ σου φῶς (ὁ νοῦς, ἡ συνείδησις) εἶναι σκοτάδι. 36 Ἐὰν δὲ ὄλο τὸ σῶμα σου εἶναι φωτεινόν, χωρὶς νὰ ἔχη κανένα μέρος σκοτεινόν, θὰ εἶναι φωτεινόν ὄλο ὅπως ὅταν σὲ φωτίζῃ ὁ λύχνος μὲ τὴ λάμψη του».

Ὁ Ἰησοῦς κατακεραυνώνει Φαρισαίους καὶ νομοδιδασκάλους

37 Ὅταν δὲ εἶπε αὐτά, κάποιοι Φαρισαῖοι τὸν παρακαλοῦσε νὰ γευματίσῃ στὸ σπίτι του. Μόλις δὲ μπῆκε στὸ σπίτι, κάθησε στὸ τραπέζι. 38 Ὁ δὲ Φαρισαῖος, ὅταν τὸ εἶδε, παραξενεύθηκε, διότι δὲν πλύθηκε πρὶν ἀπὸ τὸ φαγητό. 39 Καὶ ὁ Κύριος τοῦ εἶπε: «Τώρα ἐσεῖς οἱ Φαρισαῖοι καθαρίζετε τὸ ποτήρι καὶ τὸ πιάτο ὡς περιέχον, πράγμα ἐξωτερικόν, ἐνῶ τὸ ἐσωτερικόν σας εἶναι γεμάτο ἀπὸ ἀρπακτικὴ διάθεσις καὶ (κάθε) κακόν. 40 Ἀνόητοι! Ἐκεῖνος, πού ἔκανε τὸ ἐξωτερικόν (τὸ σῶμα), δὲν ἔκανε καὶ τὸ ἐσωτερικόν (τὴν ψυχὴ); 41 Γι' αὐτὸ δῶστε ἐλεημοσύνη ἐκεῖνα, πού εἶναι μέσα (στὸ ποτήρι καὶ τὸ πιάτο), καὶ ἰδοὺ ὄλα θὰ γίνουν σὲ σὰς καθαρὰ.

42 Ἀλλοίμονο δὲ σὲ σὰς τοὺς Φαρισαίους, διότι δίνετε (στὸ ναὸ) τὸ δέκατο ἀπὸ τὸν δούσμο καὶ τὸ ἀπῆγανον καὶ κάθε λαχανικόν, ἐνῶ ἀφήνετε τὴ θεῖα εὐσπλαγχνία καὶ ἀγάπη. Καὶ αὐτὰ ἔπρεπε νὰ κάνετε, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνα νὰ μὴν ἀφήνετε.

43 Ἀλλοίμονο σὲ σὰς τοὺς Φαρισαίους, διότι ἀγαπᾶτε τὰ πρῶτα καθήματα στὶς συναγωγές, καὶ τοὺς εὐλαβεῖς χαιρετισμούς στὶς ἀγορές.

44 Ἀλλοίμονο σὲ σὰς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι εἴσθε σὰν τὰ μνημεῖα πού δὲν φαίνονται, καὶ οἱ ἄνθρωποι περιπατοῦν ἐπάνω τους (καὶ μολύνονται κατὰ τὸ νόμο), καὶ δὲν τὸ γνωρίζουν.

45 Τότε κάποιος ἀπὸ τοὺς νομοδιδασκάλους ἔλαβε τὸ λόγον καὶ τοῦ λέγει: «Διδάσκαλε, λέγοντας αὐτὰ ὑβρίζεις καὶ ἐμᾶς». 46 Ἐκεῖνος δὲ εἶπε: «Καὶ σὲ σὰς τοὺς νομοδιδασκάλους ἀλλοίμονο, διότι φορτῶνετε τοὺς ἀνθρώπους μὲ φορτία δυσβάστακτα, ἐνῶ σεῖς οὔτε μὲ ἓνα ἀπὸ τὰ δάκτυλά σας δὲν ἀγγίζετε τὰ φορτία.

47 Οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν, οἱ δὲ πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς. 48 Ἄρα μαρτυρεῖτε καὶ συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν πατέρων ὑμῶν, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτούς, ὑμεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε αὐτῶν τὰ μνημεῖα. 49 Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Σοφία τοῦ Θεοῦ εἶπεν· Ἀποστελῶ εἰς αὐτούς προφήτας καὶ ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσι καὶ ἐκδιώξουσιν, 50 ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν τὸ ἐκχυνόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, 51 ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου. Ναί, λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.

52 Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθετε, καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε.

53 Λέγοντος δὲ αὐτοῦ πρὸς αὐτούς ταῦτα ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶς ἐνέχειν καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων, 54 ἐνεδρεῦντες αὐτόν, ζητοῦντες θηρεῦσαι τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.

12 Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου ὡς καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρῶτον· Προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, ἥτις ἐστὶν ὑπόκρισις. 2 Οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτόν ὃ οὐ γνωσθήσεται. 3 Ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἶπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται, καὶ ὃ πρὸς τὸ οὐς ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωματίων.

4 Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου· Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτενόντων τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσότερον τι ποιῆσαι. 5 Ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε· Φοβήθητε

47 Ἄλλοίμονο σὲ σᾶς, διότι κτίζετε τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν, ἐνῶ οἱ πατέρες σας τοὺς θανάτωσαν. 48 Ἄρα βεβαιώνετε, ἀλλὰ καὶ ἐπιδοκιμάζετε τὰ ἔργα τῶν πατέρων σας, ἄν καὶ αὐτοὶ μὲν τοὺς θανάτωσαν, ἐσεῖς δὲ κτίζετε τὰ μνημεῖα τους (ἐπιδοκιμάζετε τὰ ἔργα τῶν πατέρων σας, διότι οἱ διαθέσεις σας εἶναι φονικῆς καὶ θὰ συνεχίσετε τίς ἐγκληματικὴς πράξεις ἐκείνων). 49 Γι' αὐτὸ καὶ ἡ Σοφία τοῦ Θεοῦ (ὁ ὕδιος ὁ Υἱὸς) εἶπε: «Θ' ἀποστείλω σ' αὐτούς προφῆτες καὶ ἀποστόλους, ἀλλ' ἀπ' αὐτούς ἄλλους θὰ φονεύσουν καὶ ἄλλους θὰ καταδιώξουν, 50 γιὰ νὰ ζητηθῇ ἀπ' αὐτὸ τὸ γένος ἡ εὐθύνη (καὶ νὰ ἐπιβληθῇ ἡ τιμωρία) γιὰ τὸ αἷμα ὧν τῶν προφητῶν, πὺ χύνεται ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κόσμου, 51 ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ Ἄβελ μέχρι τὸ αἷμα τοῦ Ζαχαρίου, πὺ φονεύθηκε μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ ναοῦ. Ναί, σᾶς λέγω, θὰ ζητηθῇ ἡ εὐθύνη ἀπ' αὐτὸ τὸ γένος.

52 Ἄλλοίμονο σὲ σᾶς τοὺς νομοδιδασκάλους, διότι (μὲ τὴν διεστραμμένην διδασκαλίαν σας) ἀφαίρεσατε τὸ κλεῖδι τῆς γνώσεως. Σεῖς δὲν μπήκατε, ἀλλὰ καὶ ἐκείνους, πὺ ἤθελαν νὰ μποῦν, ἐμποδίσσατε».

53 Ἐνῶ δὲ τοὺς ἔλεγε αὐτά, ἄρχισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νὰ ἐξοργίζονται φοβερά, καὶ νὰ τοῦ ζητοῦν ἀμέσως ἀπαντήσεις γιὰ πολλὰ ζητήματα, 54 στήνοντας γι' αὐτὸν παγίδα, ζητώντας νὰ πιᾶσουν κάτι ἀπὸ τὸ στόμα του, γιὰ νὰ τὸν κατηγορήσουν.

Προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῆς ὑποκρισίας
Ἡ ἀλήθεια ἀποκαλύπτεται

12 Τότε, ἀφοῦ συγκεντρώθηκαν πολλὰ μεγάλα πλήθη λαοῦ, ὥστε νὰ πατῇ ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, ἄρχισε νὰ λέγῃ πρῶτα πρὸς τοὺς μαθητὰς του: «Νὰ προσέχετε τοὺς ἑαυτοὺς σας ἀπὸ τὸ προζύμι τῶν Φαρισαίων, πὺ εἶναι ὑπόκρισις. 2 Δὲν ὑπάρχει δὲ τίποτε σκεπασμένο, πὺ δὲν θὰ ξεσκεπασθῇ, καὶ κρυφὸ, πὺ δὲν θὰ γίνῃ γνωστό. 3 Γι' αὐτὸ, ὅσα εἶπατε στὸ σκοτάδι, θ' ἀκουσθοῦν στὸ φῶς. Καὶ ὅσα εἶπατε στὸ αὐτὶ στὰ ἰδιαιτέρα δωμάτια, θὰ κηρυχθῇ πάνω ἀπὸ τίς ταράτσες».

Μὴ φοβεῖσθε τοὺς φονευτὰς τοῦ σώματος

4 «Λέγω δὲ σὲ σᾶς τοὺς φίλοις μου: Μὴ φοβηθῆτε ἀπ' αὐτούς, πὺ θανατώνουν τὸ σῶμα, ἀλλ' ἔπειτα δὲν δύνανται νὰ κάνουν τίποτε περισσότερο. 5 Θὰ ὑποδείξω δὲ σὲ σᾶς ποιὸν νὰ φοβηθῆτε. Νὰ φοβηθῆτε

τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι ἔχοντα ἐξουσίαν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν. Naί, λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε. 6 Οὐχὶ πέντε στρουθία πωλεῖται ἀσσαρίων δύο; Καὶ ἐν ἑξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. 7 Ἄλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἠρίθμηνται. Μὴ οὖν φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε.

8 Λέγω δὲ ὑμῖν· Πᾶς ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσῃ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ· 9 ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ.

10 Καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται.

11 Ὅταν δὲ προσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ μεριμνᾶτε πῶς ἢ τί ἀπολογήσῃσθε ἢ τί εἴπητε· 12 τὸ γὰρ Ἅγιον Πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἃ δεῖ εἰπεῖν.

13 Εἶπε δὲ τις αὐτῷ ἐκ τοῦ ὄχλου· Διδάσκαλε, εἰπέ τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι τὴν κληρονομίαν μετ' ἐμοῦ. 14 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἄνθρωπε, τίς με κατέστησεν κριτὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς; 15 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ πάσης πλεονεξίας· ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἢ ζωῇ αὐτοῦ ἔστιν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ.

ἐκεῖνον, ποῦ μετὰ τὴ θανάτῳ ἔχει τὴ δύναμι νὰ σᾶς ρίξῃ στὴ γέεννα (στὴν Κόλασι). Naί, σᾶς λέγω, αὐτὸν νὰ φοβηθῆτε. 6 Πέντε σπουργίτια δὲν πωλοῦνται γιὰ δύο δεκάρες; Καὶ ὅμως ἕνα ἀπ' αὐτὰ δὲν εἶναι λησμονημένο ἀπὸ τὸ Θεό. 7 Ὅσο δὲ γιὰ σᾶς, ἀκόμη καὶ οἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς σας εἶναι ὅλες ἀριθμημένες. Μὴ φοβεῖσθε λοιπόν. Εἴσθε ἀνώτεροι ἀπὸ πολλὰ σπουργίτια».

Περὶ ὁμολογίας καὶ ἀρνήσεως

8 «Σᾶς βεβαιῶνω δέ: Γιὰ καθένα, ποῦ θὰ κάνῃ ὁμολογία γιὰ μένα μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ κάνῃ ὁμολογία γι' αὐτὸν μπροστὰ στοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ. 9 Ἐκεῖνον δέ, ποῦ θὰ μὲ ἀρνηθῆ μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους, θὰ τὸν ἀπαρνηθῶ μπροστὰ στοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ».

Ἢ βλασφημία κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος

10 «Ὅποιος δὲ μιλήσῃ προσβλητικὰ κατὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, θὰ τοῦ συγχωρηθῆ. Ἄλλ' ὅποιος θὰ προσβάλλῃ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, δὲν θὰ τοῦ συγχωρηθῆ» (Βλασφημία κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι ἡ πῶρσι, διαστροφή, ἀμετανοησία. Ἡ δὲ ἀμετανοησία δὲν συγχωρεῖται).

Ὅχι ἄγχος γιὰ τὴν ἀπολογία

11 «Ὅταν δὲ σᾶς ὀδηγοῦν στὶς συναγωγὰς καὶ τίς ἀρχὲς καὶ τίς ἐξουσίες, μὴ ἀγωνιάτε γιὰ τὸ πῶς ἢ τί θ' ἀπολογηθῆτε ἢ τί θὰ εἴπητε. 12 Διότι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα θὰ σᾶς διδάξῃ ἐκεῖνη τὴν ὥρα ὅσα πρέπει νὰ εἴπητε».

Φυλάσσεσθε ἀπὸ τὴν πλεονεξία

13 Τοῦ εἶπε δὲ κάποιος ἀπὸ τὸ πλῆθος: «Διδάσκαλε, νὰ εἴπῃς στὸν ἀδελφῷ μου νὰ κάνῃ διανομὴ τῆς κληρονομίας μαζί μου». 14 Αὐτὸς δὲ τοῦ εἶπε: «Ἄνθρωπε, ποιὸς μὲ κατέστησε δικαστὴ ἢ διανομέα σὲ σᾶς;». 15 Τότε εἶπε πρὸς αὐτούς (πρὸς τὸ πλῆθος δηλαδῆ): «Νὰ προσέχετε καὶ νὰ φυλάγεσθε ἀπὸ κάθε πλεονεξία, διότι ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου (ἢ μακροζωία καὶ ἡ εὐτυχὴς ζωὴ) δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἀφθονία τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν του».

16 Εἶπε δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς λέγων· Ἀνθρώπου τινοῦ πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα· 17 καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων· Τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου; 18 Καὶ εἶπε· Τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου, 19 καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· Ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. 20 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός· Ἄφρον! Ταύτη τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἠτοίμασας, τίμι ἔσται; 21 Οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν.

22 Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε, μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσθηθε. 23 Οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλείον ἔστι τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; 24 Κατανοήσατε τοὺς κόρακας, ὅτι οὐ σπεύρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν, οἷς οὐκ ἔστι ταμείον οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ Θεὸς τρέφει αὐτούς· πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν; 25 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἓνα; 26 Εἰ οὖν οὔτε ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε; 27 Κατανοήσατε τὰ κρίνα πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει· λέγω δὲ ὑμῖν, οὐδὲ Σολομῶν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τούτων. 28 Εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσι, πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; 29 Καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγητε καὶ τί πίητε, καὶ μὴ μετεωρίζεσθε. 30 Ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπιζητεῖ. Ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρήζετε τούτων. 31 Πλήν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. 32 Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποίμνιον ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν.

16 Εἶπε δὲ καὶ μία παραβολὴ σ' αὐτοὺς λέγοντας· «Κάποιου πλουσίου ἀνθρώπου καρποφόρησαν πλουσίως τὰ χωράφια. 17 Καὶ σκεπτόταν μέσα του λέγοντας· “Τί νὰ κάνω, διότι δὲν ἔχω ποῦ νὰ συνάξω τοὺς καρπούς μου;”. 18 Ἔπειτα εἶπε· “Τοῦτο θὰ κάνω· θὰ γκρεμίσω τὶς ἀποθήκες μου, καὶ θὰ οἰκοδομήσω μεγαλύτερες, καὶ θὰ συνάξω ἐκεῖ ὅλα τὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου, 19 καὶ θὰ εἰπῶ στὸν ἑαυτό μου· “Ἐαυτὸ μου, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ, ποῦ ἄρκοῦν γιὰ ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου”. 20 Ἄλλ' ὁ Θεὸς τοῦ εἶπε· “Ἀνόητε! Αὐτὴ τῇ νύκτα ἀπαιτοῦν ἀπὸ σένα τὴ ζωὴ σου. Αὐτὰ δέ, ποῦ ἐτοίμασες, τίνας θὰ εἶναι;”. 21 Ἔτσι παθαίνει ὅποιος θησαυρίζει γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ δὲν πλουτίζει (γιὰ νὰ κάνῃ καλὰ ἔργα) γιὰ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ».

Ἄφρονος ἀπάντησις γιὰ τὴν ζωὴν

22 Εἶπε τότε πρὸς τοὺς μαθητὰς του· «Γι' αὐτὸ σᾶς λέγω, μὴ ἀγωνιάτε γιὰ τὴν ζωὴ σας τί θὰ φάτε, οὔτε γιὰ τὸ σῶμα σας τί θὰ ντυθῆτε. 23 Ἡ ζωὴ δὲν εἶναι ἀνώτερη ἀπὸ τὴν τροφή, καὶ τὸ σῶμα ἀπὸ τὸ ἐνδυμα; 24 Κοιτάξετε τοὺς κόρακες, ὅτι δὲν σπεύρουσιν οὔτε θερίζουσιν, δὲν ἔχουν κελλάρια οὔτε ἀποθήκη, ἀλλ' ὁ Θεὸς τοὺς τρέφει. Πόσο πολὺ ἐσεῖς εἶσθε ἀνώτεροι ἀπὸ τὰ πετεινά; (Ἄσυγκρίτως). 25 Ποίος δὲ ἀπὸ σᾶς, ὅσο καὶ ἂν φροντίσῃ, δύναται νὰ προσθέσῃ στὸ ἀνάστημά του ἓνα πῆχυ; 26 Ἐὰν λοιπὸν δὲν δύνασθε οὔτε τὸ τόσο μικρὸ πρᾶγμα, γιατί ἀγωνιάτε γιὰ τὰ ὑπόλοιπα; 27 Παρατηρήσατε τὰ ἄνθη πόσο ὠραία εἶναι. Δὲν κοπιάζουσιν οὔτε γνέθουσιν. Ἄλλα σᾶς λέγω, οὔτε ὁ Σολομῶν παρ' ὅλη τὴν δόξαν του ντύθηκε ὡς ἓνα ἀπ' αὐτά. 28 Καὶ ἐὰν τὸ χορτάρι τοῦ ἀγροῦ, ποῦ σήμερα ὑπάρχει καὶ αὔριο ρίχνεται στὸ φούρνο (καὶ καίεται), ὁ Θεὸς τόσο ὠραία ντύνει, δὲν θὰ δώσῃ ἐνδυμα πολὺ περισσότερο σ' ἐσᾶς, ὀλιγόπιστοι; 29 Γι' αὐτὸ ἐσεῖς μὴ ζητεῖτε τί θὰ φάτε ἢ τί θὰ πίητε, καὶ μὴ ἀγχώνεσθε. 30 Ὅλα δὲ αὐτὰ ἐπιδιώκουν (ὡς νὰ εἶναι μέγιστα ἀγαθὰ) οἱ ἔθνη οἱ εἰδωλολάτρες) τοῦ κόσμου. Γνωρίζει δὲ ὁ πατέρας σας, ὅτι ἔχετε ἀνάγκη ἀπ' αὐτά. 31 Γι' αὐτὸ νὰ ζητήτε (γιὰ νὰ λάβετε) τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅλα αὐτὰ θὰ σᾶς δοθοῦν ἐπιπροσθέτως. 32 Μὴ φοβάσασαι, μικρὸ μου ποίμνιον, διότι ὁ πατέρας σας εὐαρεστήθηκε νὰ δώσῃ σὲ σᾶς τὴν βασιλείαν».

Δώστε ἐλεημοσύνη

33 Πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν καὶ δότε ἐλεημοσύνην. Ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλλάντια μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνεκλείπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτῃς οὐκ ἐγγίζει οὐδέ σὴς διαφθείρει. 34 Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται.

35 Ἐστῶσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι καὶ οἱ λύχνοι καϊόμενοι, 36 καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν, πότε ἀναλύσει ἐκ τῶν γάμων, ἵνα ἐλθόντος καὶ κρούσαντος εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῶ. 37 Μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθῶν ὁ κύριος εὐρήσει γρηγοροῦντας. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι περιζώσεται καὶ ἀνακλιεῖ αὐτούς, καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς. 38 Καὶ ἂν ἔλθῃ ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ καὶ ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ καὶ εὕρῃ οὕτω, μακάριοί εἰσιν οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι. 39 Τοῦτο δὲ γινώσκετε ὅτι εἰ ἦδει ὁ οἰκοδεσπότης ποῖα ὥρα ὁ κλέπτῃς ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν ἀφῆκε διορυγῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ. 40 Καὶ ὑμεῖς οὖν γίνεσθε ἔτοιμοι· ὅτι ἡ ὥρα οὐ δοκεῖτε ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

41 Εἶπε δὲ αὐτῶ ὁ Πέτρος· Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις ἢ καὶ πρὸς πάντας; 42 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος καὶ φρόνιμος, ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ τοῦ διδόναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον; 43 Μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὐρήσει οὕτω ποιοῦντα. 44 Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν.

45 Ἐὰν δὲ εἶπῃ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι, καὶ ἄρξῃται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι, 46 ἦξει

33 «Πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντά σας καὶ δώστε ἐλεημοσύνην. Ἀποκτήσατε πουργί, πού δὲν παλιώνει, θησαυρὸ ἀνεξάντλητο στοὺς οὐρανοὺς, ὅπου κλέπτῃς δὲν πλησιάζει, καὶ σκόρος δὲν καταστρέφει. 34 Ὅπου δὲ εἶναι ὁ θησαυρός σας, ἐκεῖ θὰ εἶναι καὶ ἡ καρδιά σας».

Ὁ ἐρχομὸς τοῦ Κυρίου αἰφνίδιος. Ἀνάγκη ἐπαγρυπνήσεως

35 «Ἡ μέση σας νὰ εἶναι καλὰ ζωσμένη, καὶ οἱ λύχνοι σας ἀναμμένοι, 36 καὶ σεῖς ὅμοιοι μὲ ἀνθρώπους πού περιμένουν τὸν κύριό τους, πότε θὰ ἐπιστρέψῃ ἀπὸ τὸ γάμο, ὥστε, ὅταν ἔλθῃ καὶ κρούσῃ τὴ θύρα, ἀμέσως νὰ τοῦ ἀνοίξουν. 37 Εὐτυχεῖς εἶναι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους, ὅταν ἔλθῃ ὁ κύριος, θὰ βρῆ νὰ ἀγρυπνοῦν. Ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ὅτι θὰ ζώσῃ τῇ μέσῃ, καὶ θὰ τοὺς βάλῃ νὰ καθήσουν, καὶ θὰ περάσῃ νὰ τοὺς ὑπηρετήσῃ. 38 Καὶ ἂν ἔλθῃ κατὰ τὴ δευτέρῃ βάρδια τῆς νύκτας (μετὰ τὰ μεσάνυχτα), καὶ κατὰ τὴν τρίτῃ βάρδια τῆς νύκτας (γύρω στὰ ζημερώματα), καὶ τοὺς βρῆ ἔτσι, εὐτυχεῖς εἶναι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι. 39 Τοῦτο δὲ νὰ ξέρετε, ὅτι, ἐὰν γνώριζε ὁ νοικοκύρης ποῖα ὥρα τῆς νύκτας θὰ ἔλθῃ ὁ κλέπτῃς, θ' ἀγρυπνοῦσε καὶ δὲν θ' ἄφηνε νὰ διαρρήξῃ τὸ σπίτι του. 40 Γι' αὐτὸ καὶ σεῖς (πού γνωρίζετε, ὅτι ὁ Κύριος ὅπως-δήποτε θὰ ἔλθῃ) νὰ εἴσθε συνεχῶς ἔτοιμοι, διότι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ ἔλθῃ τὴν ὥρα, πού δὲν περιμένετε».

Ὁ πιστὸς καὶ φρόνιμος δοῦλος

41 Τότε ὁ Πέτρος τοῦ εἶπε· «Κύριε, γιὰ μᾶς λέγεις αὐτὴ τὴν παραβολὴ ἢ γιὰ ὅλους;». 42 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· «Ποιὸς ἄραγε εἶναι ὁ ἐμπιστος καὶ συνετὸς οἰκονόμος, τὸν ὁποῖον ὁ κύριος θὰ κἀνῃ προϊστάμενο τῶν δούλων του, γιὰ νὰ τοὺς δίνῃ στὴν κατάλληλη ὥρα τὴν κανονισμένη τροφή; 43 Εὐτυχὴς ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖο, ὅταν ἔλθῃ ὁ κύριός του, θὰ τὸν βρῆ νὰ κἀνῃ ἔτσι. 44 Ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ὅτι θὰ τὸν βάλῃ υπεύθυνο σ' ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του».

Ὁ κακὸς δοῦλος

45 «Ἐὰν ἀντιθέτως ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εἶπῃ μέσα του, “Θὰ ἀργήσῃ ὁ κύριός μου νὰ ἔλθῃ”, καὶ ἀρχίσῃ νὰ τυτπᾷ τοὺς δούλους καὶ τίς δούλες, καὶ νὰ τρώγῃ καὶ νὰ πίνῃ καὶ νὰ μεθάῃ, 46 θὰ ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ δού-

ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ἧ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ἧ οὐ γινώσκει, καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει. 47 Ἐκεῖνος δὲ ὁ δούλος, ὁ γνούς το θέλημα τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ μὴ ἑτοιμάσας μηδὲ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, δαρήσεται πολλάς· 48 ὁ δὲ μὴ γνούς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀλίγας. Παντὶ δὲ ὧ ἐδόθη πολύ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ· καὶ ὧ παρέθεντο πολὺ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν.

49 Πῦρ ἦλθον βαλεῖν ἐπὶ τὴν γῆν! Καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη; 50 Βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι ἕως οὗ τελεσθῆ! 51 Δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμενην δοῦναι ἐν τῇ γῆ; Οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἡ διαμερισμόν. 52 Ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν οἴκῳ ἐνὶ διαμερισμένῳ, τρεῖς ἐπὶ δυσὶ καὶ δύο ἐπὶ τρισί. 53 Διαμερισθήσονται πατὴρ ἐπὶ υἱῷ καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί, μήτηρ ἐπὶ θυγατρὶ καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητρὶ, πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθερὰν αὐτῆς.

54 Ἐλεγε δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις: Ὅταν ἴδητε τὴν νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἀπὸ δυσμῶν, εὐθὺς λέγετε, ὄμβρος ἔρχεται, καὶ γίνεται οὕτω· 55 καὶ ὅταν νότον πνεύοντα, λέγετε ὅτι καύσων ἔσται, καὶ γίνεται. 56 Ὑποκριταί! Τὸ πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς οἴδατε δοκιμάζειν, τὸν δὲ καιρὸν τοῦτου πῶς οὐ δοκιμάζετε;

57 Τί δὲ καὶ ἄφ' ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον; 58 Ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ' ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ, μήποτε κατασύρῃ σε πρὸς τὸν κριτὴν, καὶ ὁ κριτὴς σε παραδῶ τῷ πράκτορι, καὶ ὁ πράκτωρ σε βαλεῖ εἰς φυλακὴν. 59 Λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως οὐ καὶ τὸ ἔσχατον λεπτόν ἀποδοῦς.

λου ἐκείνου σὲ ἡμέρα, ποῦ δὲν περιμένει, καὶ σὲ ὥρα, ποῦ δὲν γνωρίζει, καὶ θὰ τὸν σχίσῃ στὰ δύο, καὶ θὰ τὸν κατατάξῃ μ' ἐκείνους, ποῦ δὲν εἶναι ἔμπιστος. 47 Ἐκεῖνος ἐπίσης ὁ δούλος, ποῦ γνώρισε τὸ θέλημα τοῦ κυρίου του, ἀλλὰ δὲν φρόντισε καὶ δὲν ἔκανε συμφώνως πρὸς τὸ θέλημά του, θὰ ὑποστῇ πολλές μαστιγώσεις. 48 Ἐκεῖνος δὲ, ποῦ δὲν γνώρισε, ἀλλ' ἔκανε πράγματα ἄξια μαστιγώσεων, θὰ ὑποστῇ ὀλίγες μαστιγώσεις. Ἐπίσης ἀπὸ καθένα, ποῦ τοῦ δόθηκε πολὺ, θὰ ζητηθῇ πολὺ· καὶ ἀπ' αὐτόν, ποῦ τοῦ ἐμπιστεύθηκαν πολὺ, θὰ ζητήσουν περισσότερο».

Ὁ Χριστὸς διχάζει τοὺς ἀνθρώπους!

49 «Φωτὶα ἦλθα νὰ βάλω στὴ γῆ! Καὶ τί ἄλλο θέλω, ἀφοῦ πλέον ἄναψε; 50 Βάπτισμα (μαρτυρίῃ) ἔχω νὰ λάβω. Καὶ πῶς ἀγωνιῶ καὶ ἀνυπομονῶ, ἕως ὅτου τελεσθῆ! 51 Νομίζετε, ὅτι ἦλθα νὰ δώσω εἰρήνη στὴ γῆ; Ὁχι, σὰς βεβαιῶνω, ἀλλὰ διχασμό. 52 Ἔτσι ἀπὸ τῶρα πέντε σ' ἕνα σπῆτι θὰ εἶναι διχασμένοι, τρεῖς ἐναντίον δύο καὶ δύο ἐναντίον τριῶν. 53 Θὰ διχασθοῦν πατέρας ἐναντίον υἱοῦ, καὶ υἱὸς ἐναντίον πατέρα, μητέρα ἐναντίον θυγατέρας, καὶ θυγατέρα ἐναντίον μητέρας, πεθερὰ ἐναντίον τῆς νύφης τῆς, καὶ νύφη ἐναντίον τῆς πεθερᾶς τῆς (ἐξ αἰτίας τῆς ἀπιστίας τῶν μὲν καὶ τῆς πίστεως τῶν δέ)».

Ἐρμηνεῖα τῶν σημείων τῶν καιρῶν

54 Ἐλεγε δὲ καὶ στὰ πλήθη τοῦ λαοῦ: «Ὅταν δῆτε τὸ σύννεφο νὰ βγαίνει ἀπὸ τὴ δύση, ἀμέσως λέγετε, “Βροχὴ ἔρχεται”, καὶ ἔτσι γίνεται. 55 Καὶ ὅταν (δῆτε) νὰ φυσᾷ νότιος ἄνεμος, λέγετε, “Καύσων θὰ ἔλθῃ”, καὶ ἔτσι γίνεται. 56 Ὑποκριταί! Τὴν ὄψιν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς γνωρίζετε νὰ ἐρμηνεύετε. Τὸν παρόντα δὲ καιρὸ (ποῦ δείχνει, ὅτι ὁ Μεσσίας ἦλθε) πῶς δὲν ἐρμηνεύετε;».

Κρίνετε τὸ δίκαιο ἀφ' ἑαυτῶν καὶ μὴ φθάνετε στὰ δικαστήρια

57 «Ἐπίσης δὲ, γιατί δὲν κρίνετε οἱ ἴδιοι ποιὸ εἶναι τὸ δίκαιο; 58 Καθὼς λοιπὸν πηγαίνει μὲ τὸν ἀντιδικὸ σου στὸν ἄρχοντα (δικαστή), στὸ δρόμο προσπάθησε ν' ἀπαλλαγῆς ἀπ' αὐτόν (μὲ διευθέτησι τῆς διαφορᾶς σας), γιὰ νὰ μὴ σὲ σύρῃ μέχρι τὸ δικαστή, καὶ ὁ δικαστὴς σὲ παραδῶσῃ στὸ ἐκτελεστικὸ ὄργανο, καὶ τὸ ἐκτελεστικὸ ὄργανο σὲ ρίξῃ στὴ φυλακὴ. 59 Σοῦ λέγω, δὲν θὰ βγῆς ἀπ' ἐκεῖ, ἕως ὅτου πληρώσης καὶ τὸ τελευταῖο λεπτό».

13 Παρήσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων, ὧν τὸ αἷμα Πιλάτος ἔμιξε μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν. **2** Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἀμαρτωλοὶ παρά πάντας τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο, ὅτι τοιαῦτα πεπόνθασιν; **3** Οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοήτε, πάντες ὡσαύτως ἀπολείσθε. **4** Ἡ ἐκεῖνοι οἱ δέκα καὶ ὀκτώ, ἐφ' οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε ὅτι οὗτοι ὀφειλέται ἐγένοντο παρά πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ; **5** Οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοήσητε, πάντες ὁμοίως ἀπολείσθε.

6 Ἐλεγε δέ ταύτην τὴν παραβολήν· Συκῆν εἶχε τις ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην, καὶ ἤλθε ζητῶν καρπὸν ἐν αὐτῇ, καὶ οὐχ εὔρεν. **7** Εἶπε δέ πρὸς τὸν ἀμπελοουργόν· Ἴδου τρία ἔτη ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῆ ταύτῃ, καὶ οὐχ εὔρισκω· ἔκκοψον αὐτήν· ἵνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; **8** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, ἄφες αὐτήν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτήν καὶ βάλω κόπρια. **9** Κἂν μὲν ποιῆσῃ καρπὸν· εἰ δὲ μήγε, εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν.

10 Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάββασι. **11** Καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἦν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ, καὶ ἦν συγκύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνακῦψαι εἰς τὸ παντελές. **12** Ἰδὼν δὲ αὐτήν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησε καὶ εἶπεν αὐτῇ· Γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου. **13** Καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. **14** Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ Σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ· Ἐξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου. **15** Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ Κύριος καὶ εἶπεν· Ὑποκριτά! Ἐκαστος ὑμῶν τῷ Σαββάτῳ οὐ

Ὅλοι οἱ ἀμετανόητοι θ' ἀπολεσθεῶν

13 Αὐτὴ δὲ τὴν ὥρα παρουσιάσθησαν μερικοὶ καὶ ἀνέφεραν σ' αὐτὸν γιὰ τοὺς Γαλιλαίους, τῶν ὁποίων ὁ Πιλάτος ἀνέμιξε τὸ αἷμα μετὰ τοῦ αἵματος τῶν θυσιῶν τοὺς (σφάζοντας αὐτοὺς ἐνῶ προσέφεραν θυσίαις στὸ ναό). **2** Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε τότε· «Νομίζετε, ὅτι αὐτοὶ οἱ Γαλιλαῖοι, ἐπειδὴ ἔπαθαν αὐτά, ὑπῆρξαν ἀμαρτωλοὶ περισσότερο ἀπ' ὅλους τοὺς Γαλιλαίους; **3** Ὁχι, σᾶς βεβαιῶνῶ. Καὶ ἐὰν δὲν μετανοήσετε, ὅλοι ἐπίσης θὰ χαθῆτε. **4** Ἡ ἐκεῖνοι οἱ δεκαοκτώ, πάνω στους ὁποίους ἔπεσε ὁ πύργος στὸ Σιλωὰμ καὶ τοὺς σκότωσε, νομίζετε, ὅτι ὑπῆρξαν χρεῶστες (στὸ Θεὸ λόγῳ ἀμαρτήμ; περισσότερο ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, πὺ κατοικοῦν στὴν Ἱερουσαλὴμ; **5** Ὁχι, σᾶς βεβαιῶνῶ. Καὶ ἐὰν δὲν μετανοήσετε, ὅλοι ἐπίσης θὰ χαθῆτε».

Ἡ παραβολὴ τῆς ἄκαρπης συκῆς

6 Εἶπε τότε αὐτῇ τὴν παραβολήν· «Κάποιος εἶχε φυτεῦσει μίαν συκίαν στὸ ἀμπέλι του, καὶ ἤλθε ζητῶντας σ' αὐτὴ καρπὸν, ἀλλὰ δὲν βρῆκε. **7** Εἶπε τότε στὸν ἀμπελοουργόν· «Ἴδου, τρία ἔτη ἔρχομαι ζητῶντας καρπὸν σ' αὐτὴ τὴ συκία, ἀλλὰ δὲν βρῖσκω. Νὰ τὴν κόψης. Γιατί νὰ ἀρρηστεύῃ καὶ τὸν τόπο;» **8** Ἀλλ' αὐτὸς ἀποκρίθη καὶ τοῦ εἶπε· «Κύριε, ἄφσε τὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, γιὰ νὰ σκάψω γύρω ἀπ' αὐτὴ καὶ νὰ βάλω κοπριά. **9** Καὶ ἐὰν μὲν κἀν καρπὸν, καλῶς. Ἄλλιῶς θὰ τὴν κόψης στὸ μέλλον».

Ὁ Ἰησοῦς θεραπεύει τὴ συγκύπτουσα γυναῖκα τὸ Σάββατο

10 Κάποιος δὲ Σάββατο (ὁ Ἰησοῦς) δίδασκε σὲ μίαν ἀπὸ τὶς συναγωγὰς. **11** Καὶ ἰδοὺ, ἦταν ἐκεῖ μίαν γυναῖκα, ἡ ὁποία εἶχε πνεῦμα (δαϊμόνιο) ἀσθενείας ἐπὶ δεκαοκτὼ ἔτη, καὶ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ ἦταν κυρτωμένη, καὶ δὲν μπορούσε καθόλου νὰ σηκώσῃ τὸ κεφάλι της. **12** Ὅταν δὲ τὴν εἶδε ὁ Ἰησοῦς, ἀπεθύνηθη σ' αὐτὴ καὶ τῆς εἶπε· «Γυναῖκα, ἔχεις ἐλευθερωθῆ ἀπὸ τὴν ἀσθενείαν σου». **13** Καὶ ἔθεσε ἐπάνω της τὰ χεῖρα, καὶ ἀμέσως τὸ σῶμα της ἐπληρώθη στὴν ὀρθία στάσι, καὶ δόξαζε τὸ Θεόν. **14** Ὁ δὲ ἀρχισυνάγωγος ἔλαβε τὸ λόγο, καὶ πλήρης ἀγανακτήσεως, διότι ὁ Ἰησοῦς θεράπευσε κατὰ τὸ Σάββατο, ἔλεγε στὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ· «Ἐξ ἡμέρας εἶναι, κατὰ τὶς ὁποῖες ἐπιτρέπεται ἡ ἐργασία. Κατ' αὐτὲς λοιπὸν τὶς ἡμέρας νὰ ἐρχεσθε καὶ νὰ θεραπεύεσθε, καὶ ὄχι τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου». **15** Τοῦ ἀπάντησε τότε ὁ Κύριος· «Ὑποκριτά! Καθένας ἀπὸ σᾶς τὸ Σάββατο δὲν λύει τὸ βόδι του ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τὸν σταύλο καὶ ὀδη-

λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτιγης καὶ ἀπαγαγῶν ποτίζει; 16 Ταύτην δέ, θυγατέρα Ἀβραάμ οὖσαν, ἦν ἔδθησεν ὁ Σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου; 17 Καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ κατησχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαρεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ.

18 Ἐλεγε δέ· Τίμη ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ τίμη ὁμοιώσω αὐτήν; 19 Ὅμοία ἐστὶ κόκκω σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ· καὶ ἠῤῥησε καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον μέγα, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.

20 Πάλιν εἶπε· Τίμη ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; 21 Ὅμοία ἐστὶ ζύμη, ἣν λαβούσα γυνὴ ἔκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.

22 Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσκων καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς Ἱερουσαλήμ. 23 Εἶπε δέ τις αὐτῷ· Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· 24 Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πολλοί, λέγω ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν. 25 Ἀφ' οὗ ἂν ἐγερθῆν ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἀρξῆσθε ἔξω ἐστάναι καὶ κρούειν τὴν θύραν λέγοντες· Κύριε Κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν· καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ. 26 Τότε ἀρξέσθε λέγειν· Ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας. 27 Καὶ ἐρεῖ· Λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ· ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ, πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀδικίας. 28 Ἐκεῖ ἐστὶ ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν ὀψῆσθε Ἀβραάμ καὶ Ἰσαάκ καὶ Ἰακώβ καὶ πάντας τοὺς προφήτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἔξω. 29 Καὶ ἤξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου, καὶ ἀνακλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. 30 Καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἔσχατοι οἱ ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶ πρῶτοι οἱ ἔσονται ἔσχατοι.

γεῖ ἔξω καὶ ποτίζει; 16 Καὶ αὐτή, ποῦ εἶναι θυγατέρα τοῦ Ἀβραάμ, καὶ ὁ Σατανᾶς τὴν ἔχει δεμένη ἐπὶ δεκαοκτὼ ἡδὴ ἔτη, δὲν ἔπρεπε νὰ λυθῆ ἀπὸ τὰ δεσμὰ αὐτὰ τὴν ἡμέρα τοῦ Σαββάτου;». 17 Ὅταν δὲ ἔλεγε αὐτὰ, καταισχύνονταν ὅλοι οἱ ἀντιθετοὶ σ' αὐτόν, ἐνῶ ὅλος ὁ λαὸς ἔχαίρε γιὰ ὅλα τὰ θαυμαστὰ ἔργα, ποῦ γίνονταν ἀπ' αὐτόν.

Ἡ παραβολὴ τοῦ κόκκου σινάπεως καὶ τῆς ζύμης

18 Ἐλεγε ἐπίσης· «Μὲ τί ὁμοιάζει ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ τί νὰ τὴν παρομοιάσω; 19 Ὅμοιάζει μὲ κόκκο σιναπιῦ, τὸν ὅποιο πῆρε ἄνθρωπος καὶ τὸν ἔρριξε στὸν κῆπο του. Καὶ ἀναπτύχθηκε καὶ ἔγινε μεγάλο δένδρο, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κάθησαν στὰ κλαδιά του.

20 Πάλιν εἶπε· «Μὲ τί νὰ παρομοιάσω τὴν βασιλεία τοῦ Θεοῦ; 21 Ὅμοιάζει μὲ προζύμη, ποῦ πῆρε γυναίκα καὶ τὸ ἔβαλε μέσα σὲ τρία σάτα ἀλεύρι (ποσότητα μεγάλη), καὶ δέχθηκε τὴν ἐπίδρασι τοῦ προζυμιοῦ ὅλο τὸ ἀλεύρι».

Ἡ στενὴ πύλη τῆς βασιλείας

Ἀποκλεισμός τῶν μὴ ἀληθινῶν μαθητῶν

22 Καθὼς δὲ πήγαινε στὴν Ἱερουσαλήμ, περνοῦσε ἀπὸ πόλεις καὶ χωριά καὶ δίδασκε. 23 Τοῦ εἶπε δὲ κάποιος· «Κύριε, εἶναι ἄραγε ὀλίγοι αὐτοὶ ποὺ σωζονται;». Αὐτὸς δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· 24 «Ἀγωνίζεσθε γιὰ νὰ μπῆτε ἀπὸ τὴ στενὴ πύλη. Διότι πολλοί, σᾶς βεβαιῶνω, θὰ ζητήσουν νὰ μποῦν, ἀλλὰ δὲν θὰ μπορέσουν. 25 Ὅταν θὰ σηκωθῆ ὁ οἰκοδεσπότης καὶ θὰ κλείσῃ καλὰ τὴ θύρα, καὶ θὰ ἀρχίσετε νὰ στέκεσθε ἔξω καὶ νὰ κτυπᾶτε τὴ θύρα λέγοντας, “Κύριε, Κύριε, ἄνοιξέ μας”, τότε θὰ ἀποκριθῆ καὶ θὰ σᾶς πῇ, “Δὲν σᾶς ξέρω ἀπὸ ποῦ εἴσθε”. 26 Τότε θὰ ἀρχίσετε νὰ λέτε, “Φάγαμε μπροστὰ σου καὶ πιθήκαμε, καὶ μᾶς δίδαξες στὶς πλατεῖες μας”. 27 Ἀλλὰ θὰ εἰπῇ, “Σᾶς λέγω, δὲν σᾶς γνωρίζω ἀπὸ ποῦ εἴσθε. Φύγετε μακριὰ ἀπὸ μένα, ὅλοι οἱ ἐργάτες τοῦ κακοῦ”. 28 Ἐκεῖ θὰ κλαίετε καὶ θὰ τρίβετε τὰ δόντια (ἀπὸ τὸν πόνο), ὅταν θὰ ἰδῆτε τὸν Ἀβραάμ καὶ τὸν Ἰσαάκ καὶ τὸν Ἰακώβ καὶ ὅλους τοὺς προφῆτες ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, ἐσᾶς δὲ νὰ σᾶς διώχνουν. 29 Θὰ ἔλθουν δὲ ἄνθρωποι ἀπὸ ἀνατολὴ καὶ δύσι καὶ ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότο καὶ θὰ καθίσουν στὸ τραπέζι ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. 30 Καὶ ἰδοὺ εἶναι τελευταῖοι, ποῦ θὰ γίνουν πρῶτοι, καὶ πρῶτοι, ποῦ θὰ γίνουν τελευταῖοι».

«Πορευθέντες εἶπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτη...»

31 Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθόν τινες Φαρισαῖοι λέγοντες αὐτῷ· Ἐξελεθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρώδης θέλει σε ἀποκτεῖναι. 32 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες εἶπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ· Ἴδου ἐκβάλλω δαυμόνια καὶ ἰάσεις ἐπιτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι. 33 πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι ἕξω Ἰερουσαλήμ.

34 Ἰερουσαλήμ, Ἰερουσαλήμ, ἡ ἀποκτένουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν! Ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυνάξει τὰ τέκνα σου ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθέλησατε. 35 Ἴδου ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος. Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ με ἴδητε ἕως ἂν ἦξη ὅτε εἴπητε· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

14 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων Σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι αὐτόν. 2 Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 3 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ Φαρισαίους λέγων· Εἰ ἕξεσι τῷ Σαββάτῳ θεραπεύειν; 4 Οἱ δὲ ἠσύχασαν. Καὶ ἐπιλαβόμενος ἴασατο αὐτόν καὶ ἀπέλυσε. 5 Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπε· Τίνος ὑμῶν υἱὸς ἢ βοῦς εἰς φρέαρ ἐμπεσεῖται, καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτόν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου; 6 Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι αὐτῷ πρὸς ταῦτα.

7 Ἐλεγε δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους παραβολὴν, ἐπέχων πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐτούς· 8 Ὅταν κληθῆς ὑπὸ τινος εἰς γάμους, μὴ κατακλιθῆς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν, μήποτε ἐντιμότερός σου ἢ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ, 9 καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτόν καλέσας ἐρεῖ σοι· Δὸς τούτῳ τόπον,

31 Ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα ἦλθαν μερικοὶ Φαρισαῖοι καὶ τοῦ εἶπαν· «Φύγε, καὶ πῆγαινε ἀλλοῦ, διότι ὁ Ἡρώδης θέλει νὰ σὲ θανατώσῃ». 32 Εἶπε δὲ σ' αὐτούς· «Νὰ πᾶτε καὶ νὰ εἰπῆτε σ' αὐτὴ τὴν ἀλεπού, “Ἴδου, βγάζω δαυμόνια καὶ κάνω θεραπεῖες σήμερα καὶ αὔριο, καὶ τὴν τρίτῃ ἡμέρα φθάνω στὸ τέλος”. 33 Γι' αὐτὸ πρέπει σήμερα καὶ αὔριο καὶ τὴν ἐπομένη ἡμέρα νὰ συνεχίσω τὴν πορεία μου (πρὸς τὴν Ἰερουσαλήμ), διότι δὲν δύναται νὰ θανατωθῇ προφήτης ἕξω ἀπὸ τὴν Ἰερουσαλήμ».

Περιπαθῆς ἀποστροφὴ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τὴν Ἰερουσαλήμ

34 «Ἰερουσαλήμ, Ἰερουσαλήμ, ποὺ φονεύεις τοὺς προφήτες καὶ λιθοβολεῖς τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς ἐσένα! Πόσες φορές θέλησα νὰ μαζέψω τὰ παιδιὰ σου, ὅπως ἡ ὄρνιθα τὰ πουλιὰ της κάτω ἀπὸ τὶς φτεροῦγες, ἀλλὰ δὲν θελήσατε. 35 Ἴδου, γιὰ λύπη σας ἀφήνεται τὸ ἔθνος σας ἔρημο (ἀπροστάτευτο). Καὶ σᾶς βεβαιώνω, ὅτι δὲν θὰ με ἴδητε (στὴν πρόνοιά μου), ἕως ὅτου ἔλθῃ ὁ καιρὸς ποὺ θὰ εἰπῆτε, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐκ μέρους τοῦ Κυρίου».

Θεραπεία ὑδρωπικοῦ τὸ Σάββατο

14 Ὅταν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἦλθε στὸ σπίτι κάποιου ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες τῶν Φαρισαίων ἕνα Σάββατο γιὰ νὰ φάγῃ, αὐτοὶ τὸν κοίταζαν προσεκτικὰ (γιὰ νὰ ἰδοῦν τί θὰ κάνῃ). 2 Καὶ ἰδοὺ κάποιος ὑδρωπικὸς ἦταν ἐνώπιόν του. 3 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλαβε τὸ λόγο καὶ εἶπε πρὸς τοὺς νομοδιδασκάλους καὶ τοὺς Φαρισαίους· «Ἐπιτρέπεται τὸ Σάββατο νὰ κάνῃ κανεὶς θεραπείας;». 4 Ἄλλ' αὐτοὶ σιωπήσαν. Τότε, ἀφοῦ τὸν ἔπιασε, τὸν θεράπευσε καὶ τὸν ἔδωξε. 5 Κατόπιν ἀπευθύνθηκε πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπε· «Τίνος ἀπὸ σᾶς τὸ παιδί ἢ τὸ βόδι θὰ πέσῃ σὲ πηγάδι, καὶ δὲν θὰ τὸ ἀνασῆρῃ ἀμέσως κατὰ τὴν ἡμέρα τοῦ Σαββάτου;». 6 Καὶ δὲν μπόρεσαν νὰ τοῦ ἀπαντήσουν σ' αὐτά.

Ἐξ ἀφορμῆς πρωτοκαθεδριῶν παραβολὴ γιὰ ὑψώσει καὶ ταπεινώσει

7 Προσέχοντας δέ, ὅτι οἱ καλεσμένοι διάλεξαν τὶς πρώτες θέσεις στὸ τραπέζι, εἶπε σ' αὐτοὺς τὸν παραβολικὸ αὐτὸ λόγος· 8 Ὅταν κάποιος σὲ καλέσῃ σὲ γάμο, μὴν καθῆσῃς στὴν πρώτη θέσι, μήπως ἀνώτερός σου εἶναι καλεσμένος ἀπ' αὐτόν, 9 ὁπότε, ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ποὺ κάλεσε ἐσένα καὶ αὐτόν, θὰ σοῦ εἰπῇ, “Δώσε σ' αὐτόν τὴν θέσι”, καὶ τότε

καὶ τότε ἄρξῃ μετ' αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν. **10** Ἄλλ' ὅταν κληθῆς, πορευθεὶς ἀνάπεσε εἰς τὸν ἔσχατον τόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκὼς σε εἴπῃ σοι· Φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον. Τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον τῶν συνανακειμένων σοι.

11 Ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθῆσεται καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθῆσεται.

12 Ἐλεγε δὲ καὶ τῷ κεκληκώτι αὐτόν· Ὅταν ποιῆς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φῶναι τοὺς φίλους σου μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου μηδὲ γείτονας πλουσίους, μήποτε καὶ αὐτοὶ σε ἀντικαλέσωσι, καὶ γενήσεται σοι ἀνταπόδομα. **13** Ἄλλ' ὅταν ποιῆς δοχὴν, κἀλεῖ πτωχοὺς, ἀναπήρους, χωλοὺς, τυφλοὺς, **14** καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναι σοι· ἀνταποδοθῆσεται γάρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων.

15 Ἀκούσας δὲ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα εἶπεν αὐτῷ· Μακάριος ὃς φάγεται ἄριστον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. **16** Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἀνθρωπὸς τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα καὶ ἐκάλεσε πολλοὺς. **17** Καὶ ἀπέστειλε τὸν δούλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δεῖπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· Ἐρχεσθε, ὅτι ἤδη ἔτοιμά ἐστι πάντα. **18** Καὶ ἦρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιτεῖσθαι πάντες. Ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· Ἄγρὸν ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκη ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν· ἔρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. **19** Καὶ ἕτερος εἶπε· Ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ πορευόμενος δοκιμάσαι αὐτά· ἔρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. **20** Καὶ ἕτερος εἶπε· Γυναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. **21** Καὶ παραγενόμενος ὁ δούλος ἐκεῖνος ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. Τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ· Ἐξέλθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ χωλοὺς καὶ τυφλοὺς εἰσάγαγε ὧδε. **22** Καὶ εἶπεν ὁ δούλος· Κύριε, γέγονεν ὡς ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστί. **23** Καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δούλον· Ἐξέλθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός μου.

θὰ κινήθῃς με ἐντροπῇ νὰ καταλάβῃς τὴν τελευταία θέσι. **10** Γι' αὐτό, ὅταν προσκληθῆς, πήγαινε καὶ κάθῃσε στὴν τελευταία θέσι, ὥστε, ὅταν ἔλθῃ αὐτός, πού σε προσκάλεσε, νὰ σοῦ εἴπῃ, “Φίλε, ἔλα μπροστά, σὲ ἀνώτερη θέσι”. Τότε θὰ τιμηθῆς ἐνώπιον τῶν συνδαιτυμόνων σου.

11 Ἐξάπαντος καθέννας, πού ὑψώνει τὸν ἑαυτό του, θὰ ταπεινωθῇ, καὶ καθέννας, πού ταπεινώνει τὸν ἑαυτό του, θὰ ὑψωθῇ”.

Νὰ παραθέτῃς τράπεζα σὲ μὴ δυναμένους νὰ ἀνταποδώσουν

12 Ἐλεγε δὲ καὶ σ' ἐκεῖνον, πού τὸν εἶχε προσκαλέσει: “Ὅταν παραθέτῃς γεῦμα ἢ δεῖπνο, νὰ μὴ καλῆς τοὺς φίλους σου, οὔτε τοὺς ἀδελφούς σου, οὔτε τοὺς συγγενεῖς σου, οὔτε πλουσίους γείτονες, μήπως καὶ αὐτοὶ κατοπιν σὲ καλέσουν καὶ ἔτσι σοῦ γίνῃ ἀνταπόδοσι. **13** Ἄλλ' ὅταν κἀνης δεξιῶσι, νὰ καλῆς πτωχοὺς, ἀναπήρους, κουτσούς, τυφλοὺς, **14** καὶ θὰ εἶσαι εὐτυχής, διότι δὲν μποροῦν νὰ σοῦ ἀνταποδώσουν, καὶ θὰ σοῦ ἀνταποδοθῇ κατὰ τὴν ἀνάστασι τῶν εὐσεβῶν”.

Ἡ παραβολὴ τοῦ μεγάλου δεῖπνου

15 Ὅταν δὲ κάποιος ἀπὸ τοὺς συνδαιτυμόνες ἄκουσε αὐτά, εἶπε σ' αὐτόν: «Εὐτυχής ὅποιος θὰ φάγῃ γεῦμα στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ». **16** Αὐτὸς δὲ τοῦ εἶπε: «Κάποιος ἄνθρωπος ἐτοίμασε μεγάλο δεῖπνο καὶ κάλεσε πολλοὺς. **17** Καὶ ἀπέστειλε τὸ δούλο του τὴν ὥρα τοῦ δεῖπνου νὰ εἴπῃ στοὺς καλεσμένους: “Ἐλᾶτε, διότι ὅλα εἶναι πλέον ἔτοιμα”. **18** Ἄλλ' ἄρχισαν ἀμέσως ὅλοι νὰ προβάλλουν ἄρνησι. Ὁ πρῶτος τοῦ εἶπε: “Ἀγόρασα χωράφι, καὶ πρέπει νὰ βγῶ καὶ νὰ τὸ ἰδῶ. Σὲ παρακαλῶ, νὰ μὴ με ὑπολογίσῃς”. **19** Ἄλλος δὲ εἶπε: “Ἀγόρασα πέντε ζεύγη βόδια, καὶ πηγαίνω νὰ τὰ δοκιμάσω. Σὲ παρακαλῶ, νὰ μὴ με ὑπολογίσῃς”. **20** Καὶ ἄλλος εἶπε: “Νυμφεῦθηκα γυναῖκα, καὶ γι' αὐτὸ δὲν δύναμαι νὰ ἔλθω”. **21** Πῆγε δὲ ὁ δούλος ἐκεῖνος καὶ ἀνέφερε αὐτὰ στὸν κύριό του. Ὁργίσθηκε τότε ὁ οἰκοδεσπότης καὶ εἶπε στὸ δούλο του: “Πήγαινε ἔξω γρήγορα στοὺς δρόμους καὶ στὰ στενὰ τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ κουτσούς καὶ τυφλοὺς φέρε ἐδῶ μέσα”. **22** Εἶπε δὲ ὁ δούλος (ὅταν ἐπέστρεψε): “Κύριε, ἔγινε ὅπως διέταξες, καὶ ἀκόμη ὑπάρχει τόπος”. **23** Καὶ ὁ κύριος εἶπε στὸ δούλο: “Πήγαινε ἔξω στοὺς δρόμους καὶ στὰ στενὰ καὶ ἀνάγκασέ τους νὰ ἔλθουν μέσα, γιὰ νὰ γεμισθῇ τὸ σπίτι μου”.

24 Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δεῖπνου.

25 Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί. Καὶ στραφεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· 26 Εἴ τις ἔρχεται πρὸς με καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα ἑαυτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀδελφούς καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, οὐ δύναται μου μαθητὴς εἶναι. 27 Καὶ ὅστις οὐ βαστάζει τὸν σταυρὸν ἑαυτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δύναται εἶναι μου μαθητὴς. 28 Τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν, θέλων πύργον οἰκοδομήσαι, οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει τὰ πρὸς ἀπαρτισμόν, 29 ἴνα μήποτε, θέντος αὐτοῦ θεμέλιον καὶ μὴ ἰσχύσαντος ἐκτελέσαι, πάντες οἱ θεωροῦντες ἄρξωνται αὐτῷ ἐμπαίζειν, 30 λέγοντες ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδομεῖν καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι; 31 Ἡ τίς βασιλεὺς, πορευόμενος συμβαλεῖν ἐτέρῳ βασιλεῖ εἰς πόλεμον, οὐχὶ πρῶτον καθίσας βουλευεται εἰ δυνατὸς ἐστὶν ἐν δέκα χιλιάσιν ἀπαντῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν; 32 Εἰ δὲ μήγε, ἐτι πόρρω αὐτοῦ ὄντος πρεσβεῖαν ἀποστείλας ἐρωτᾷ τὰ πρὸς εἰρήνην. 33 Οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν, ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν, οὐ δύναται εἶναι μου μαθητὴς.

34 Καλὸν τὸ ἄλας· ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἄλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται; 35 Οὔτε εἰς γῆν οὔτε εἰς κοπρίαν εὐθετόν ἐστιν· ἐξω βάλλουσιν αὐτό. Ὁ ἔχων ὅσα ἀκούει, ἀκουέτω.

15 Ἦσαν δὲ ἐγγίζοντες αὐτῷ πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀκούειν αὐτοῦ. 2 Καὶ διεγόγγυζον οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντες ὅτι οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται καὶ συνεσθίει αὐτοῖς. 3 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγων· 4 Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρόβατα, καὶ ἀπολέσας ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐ καταλείπει τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλὸς ἕως

24 Σὰς βεβαιῶνω δέ, ὅτι κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀθρώπους ἐκείνους τοὺς προσκεκλημένους δὲν θὰ γευθῆ τὸ δεῖπνο μου».

Ἀπάρνησι πάντων προϋπόθεσι μαθητείας

25 Κατὰ δὲ τὴν πορεία του πῆγαιναν μαζί του πλήθη πολλά. Καὶ στράφηκε καὶ τοὺς εἶπε: 26 «Ἐὰν κανεὶς ἔρχεται πρὸς ἐμένα καὶ δὲν ἀπαρνήται τὸν πατέρα του καὶ τὴ μητέρα καὶ τὴ γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀδελφούς καὶ τίς ἀδελφές, ἀκόμη δὲ καὶ τὸν ἑαυτό του, δὲν δύναται νὰ εἶναι μαθητὴς μου. 27 Καὶ ὅποιος δὲν σηκώνει τὸ σταυρὸ του καὶ δὲν με ἀκολουθεῖ, δὲν δύναται νὰ εἶναι μαθητὴς μου. 28 Ποιὸς δὲ ἀπὸ σᾶς, ποὺ θέλει νὰ οἰκοδομήσει πύργο, δὲν κάθεται πρῶτα καὶ ὑπολογίζει τὴ δαπάνη, ἐὰν ἔχη δηλαδὴ τὰ ἀναγκαῖα γιὰ νὰ φέρῃ τὸ ἔργο σὲ πέρασ, 29 γιὰ νὰ μὴ βάλῃ θεμέλιο καὶ δὲν μπορέσει νὰ τελειώσῃ τὸ ἔργο καὶ ἀρχίσουν ὄλοι, ὅσοι θὰ βλέπουν, νὰ τὸν εἰρωνεύονται 30 λέγοντας, “Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἄρξισε νὰ οἰκοδομῇ καὶ δὲν μπόρεσε νὰ τελειώσῃ”; 31 Ἡ ποιὸς βασιλεὺς, προκειμένου νὰ ἐκστρατεύσῃ ἐναντίον ἄλλου βασιλέως, δὲν κάθεται πρῶτα καὶ σκέπτεται, ἂν δύναται μὲ δέκα χιλιάδες ν’ ἀντιμετωπίσῃ αὐτὸν ποὺ ἔρχεται ἐναντίον του μὲ εἴκοσι χιλιάδες ἄνδρες; 32 Ἄν δὲν δύναται, ἐνῶ ἐκεῖνος εἶναι ἀκόμη μακριὰ ἀποστέλλει μεσολαβητὰς καὶ ζητεῖ διαπραγματεύσεις γιὰ εἰρήνη. 33 Ἔτσι λοιπὸν καθένας ἀπὸ σᾶς, ποὺ δὲν ἀπαρνεῖται τὰ πάντα, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι μαθητὴς μου».

Τὸ ἀλάτι παραβολικὰ

34 «Χρήσιμο τὸ ἀλάτι. Ἄλλ’ ἐὰν καὶ τὸ ἀλάτι χάσῃ τὴν ἀλμύρα του, μὲ τί θὰ τὴν ἀποκτήσῃ πάλι; 35 Οὔτε ὡς χῶμα χρησιμεύει οὔτε ὡς κοπριά. Τὸ πετοῦν. Ὅποιος ἔχει αὐτιά γιὰ νὰ ἀκούῃ, ἄς ἀκούῃ».

Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀπολωλὸτος προβάτου

15 Ὅλοι δὲ οἱ τελῶνες καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸν πλησίαζαν (τὸν Ἰησοῦ) γιὰ νὰ τὸν ἀκούουν. 2 Καὶ σχολίαζαν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντας, «Αὐτὸς δέχεται ἁμαρτωλοὺς καὶ συντρώγει μαζί τους». 3 Τοὺς εἶπε δὲ τὴν ἐξῆς παραβολή: 4 «Ποιὸς ἀπὸ σᾶς, ποὺ ἔχει ἑκατὸ πρόβατα καὶ ἔχασε ἓνα ἀπ’ αὐτά, δὲν ἐγκαταλείπει τὰ ἐνενήκτα ἐννιά στὴν ἐρημο, καὶ πηγαίνει καὶ ἀναζητεῖ τὸ χαμένο, ἕως ὅτου τὸ

οὐ εὕρη αὐτό; **5** Καὶ εὐρῶν ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ χαίρων, **6** καὶ ἔλθῶν εἰς τὸν οἶκον συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας λέγων αὐτοῖς· Συγχάρητέ μοι ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός. **7** Λέγω ὑμῖν ὅτι οὕτω χαρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι ἢ ἐπὶ ἐνενήκοντα ἑννέα δικαίοις, οἵτινες οὐ χρεῖαν ἔχουσι μετανοίας.

8 Ἡ τίς γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἄπει λύχνον καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς ἕως ὅτου εὕρῃ; **9** Καὶ εὐροῦσα συγκαλεῖ τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας λέγουσα· Συγχάρητέ μοι ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. **10** Οὕτω, λέγω ὑμῖν, χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι.

11 Εἶπε δέ· Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς. **12** Καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί· Πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας. Καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον. **13** Καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακρὰν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως. **14** Δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὸς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἠρξάτο ὑστερεῖσθαι. **15** Καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἐνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης, καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγρούς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους. **16** Καὶ ἐπεθύμει γεμίσει τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι, καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ. **17** Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἔλθῶν εἶπε· Πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρός μου περισσεύουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ λιμῷ ἀπόλλυμαι! **18** Ἄναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ· Πάτερ, ἦμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου· **19** οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποίησόν με ὡς ἓνα τῶν μισθίων σου. **20** Καὶ ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ.

βρῆ; **5** Καὶ ὅταν τὸ βρῆ, τὸ θέτει μὲ χαρὰ ἐπάνω στοὺς ὤμους του, **6** καὶ ὅταν ἔλθῃ στὸ σπίτι προσκαλεῖ μαζί τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας λέγοντας σ' αὐτούς: “Χαρῆτε μαζί μου, διότι βρῆκα τὸ χαμένο πρόβατό μου”. **7** Σὰς βεβαιῶνας, ὅτι ἔτσι θὰ εἶναι χαρὰ στὸν οὐρανὸ γιὰ ἓνα ἁμαρτωλό, ποὺ μετανοεῖ, παρὰ γιὰ ἐνενήκτα ἑννιά ἁγίους, ποὺ δὲν ἔχουν ἀνάγκη μετανοίας».

Ἡ παραβολὴ τῆς ἀπολεσθείσης δραχμῆς

8 «Ἡ ποιά γυναῖκα, ποὺ ἔχει δέκα δραχμῆς, ἐὰν χάσῃ μία δραχμὴ, δὲν ἀνάβει λύχνο καὶ σαρώνει τὸ σπίτι καὶ φάχνει ἐπιμελῶς, ἕως ὅτου τῆ βρῆ; **9** Καὶ ὅταν τῆ βρῆ, καλεῖ μαζί τις φίλες καὶ τις γειτόνισσες λέγοντας: “Χαρῆτε μαζί μου, διότι βρῆκα τὴν δραχμὴ, ποὺ ἔχασα. **10** Ἔτσι, σὰς βεβαιῶνας, χαίρουν οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴ μετάνοια ἐνὸς ἁμαρτωλοῦ».

Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ, τοῦ σπλαγχνικοῦ πατέρα καὶ τοῦ γογγυστοῦ ἀδελφοῦ

11 Εἶπε ἐπίσης: «Ἐνας ἄνθρωπος εἶχε δύο υἱούς. **12** Καὶ ὁ νεώτερος ἀπ' αὐτούς εἶπε στὸν πατέρα: “Πατέρα, δός μου τὸ μερίδιο τῆς περιουσίας ποὺ μοῦ πέφτει”. Καὶ τοὺς διένειμε τὴν περιουσία. **13** Καὶ ἔπειτα ἀπὸ λίγες ἡμέρες ὁ νεώτερος υἱός, ἀφοῦ τὰ μάζεψε ὅλα, ἔφυγε σὲ μακρινὴ χώρα, καὶ ἐκεῖ διασκόρπισε τὴν περιουσία του ζώντας ἀσώτως. **14** Καὶ ὅταν τὰ δαπάνησε ὅλα, ἔπεσε πείνα μεγάλη στὴ χώρα ἐκείνη, καὶ αὐτὸς ἄρχισε νὰ στερηθῆται. **15** Καὶ πῆγε καὶ προσκολλήθηκε σ' ἓνα ἀπὸ τοὺς πολλῆτες τῆς χώρας ἐκείνης, καὶ τὸν ἔστειλε στοὺς ἀγρούς του γιὰ νὰ βόσκη χοίρους. **16** Καὶ προσπαθοῦσε νὰ γεμίσει τὴν κοιλία του ἀπὸ τὰ ξυλοκέρατα, ποὺ ἔτρωγαν οἱ χοῖροι, διότι κανεὶς δὲν τοῦ ἔδινε (τροφή). **17** Τότε ἤλθε στὸν ἑαυτό του καὶ εἶπε: “Πόσοι ἐργάτες τοῦ πατέρα μου ἔχουν περισσεύμα ἄρτων, ἐνῶ ἐγὼ πεθαίνω ἀπὸ πείνα! **18** Θὰ σηκωθῶ καὶ θὰ πάω στὸν πατέρα μου καὶ θὰ τοῦ εἰπῶ: Πατέρα, ἁμάρτησα στὸ Θεὸ καὶ σὲ σένα. **19** Δὲν εἶμαι πλέον ἄξιος νὰ λέγωμαι υἱός σου. Κάνε με σὰν ἓνα ἀπὸ τοὺς ἐργάτες σου”. **20** Καὶ σηκώθηκε καὶ ἦλθε στὸν πατέρα του.

Ἐτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη, καὶ δραμῶν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. **21** Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ υἱός· Πάτερ, ἡμάρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου. **22** Εἶπε δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· Ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας, **23** καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν, **24** ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὐρέθη. Καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι.

25 Ἦν δὲ ὁ υἱός αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσε συμφωνίας καὶ χορῶν, **26** καὶ προσκαλεσάμενος ἓνα τῶν παιδῶν ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα. **27** Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἦκει καὶ ἔθυσεν ὁ πατὴρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγαιίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν. **28** Ἦργίσθη δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν. Ὁ οὖν πατὴρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. **29** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ πατρί· Ἰδοὺ τосαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρήλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔρπον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ· **30** ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος, ὁ καταφαγὼν σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. **31** Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σὰ ἐστίν· **32** εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὐρέθη.

16 Ἐλεγε δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, ὃς εἶχεν οἰκονόμον, καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. **2** Καὶ φωνήσας αὐτόν εἶπεν αὐτῷ· Τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ; Ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου· οὐ γὰρ δύνη ἔτι οἰκονομεῖν. **3** Εἶπε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος· Τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ; Σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαυτεῖν αἰσχύνω-

Ἐνῶ δὲ ἀκόμη ἦταν μακριά, τὸν εἶδε ὁ πατέρας του καὶ σπλαγχνίσθηκε, καὶ ἔτρεξε καὶ τὸν ἀγκάλιασε σφικτὰ καὶ τὸν φίλησε θερμὰ. **21** Καὶ τοῦ εἶπε ὁ υἱός· “Πατέρα, ἀμάρτησα στὸ Θεὸ καὶ σὲ σένα, καὶ δὲν εἶμαι πλέον ἄξιος νὰ λέγωμαι υἱός σου”. **22** Ἄλλ' ὁ πατέρας εἶπε στοὺς δούλους του· “Βγάλτε τὴν καλλίτερη ἐνδυμασία καὶ ἐνδύσετε αὐτόν, καὶ δώστε δακτυλίδι γιὰ τὸ χεῖρι του καὶ ὑποδήματα γιὰ τὰ πόδια. **23** Καὶ φέρετε καὶ σφάζετε τὸ καλοθρεμμένο μοσχάρι, καὶ ἄς φάμε καὶ ἄς εὐφρανθοῦμε, **24** διότι αὐτὸς ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦταν καὶ ἀνέζησε, καὶ θανατωμένος ἦταν καὶ σώθηκε”. Καὶ ἄρχισαν νὰ διασκεδάζου.

25 Ὁ μεγαλύτερος δὲ υἱός του ἦταν στὸ χωράφι. Καὶ ὅταν ἐπιστρέφοντας πλησίασε στὸ σπίτι, ἄκουσε μουσικὰ ὄργανα καὶ χορούς. **26** Καὶ ἀφοῦ κάλεσε ἓνα ἀπὸ τοὺς ὑπνρέτες, ρωτοῦσε νὰ μάθῃ τί συμβαίνει. **27** Αὐτὸς δὲ τοῦ εἶπε· “Ὁ ἀδελφός σου ἔχει ἔλθει, καὶ ἔσφαξε ὁ πατέρας σου τὸ καλοθρεμμένο μοσχάρι, διότι τοῦ ἐπέστρεψε σῶς”. **28** Τότε ὠργίσθηκε καὶ δὲν ἤθελε νὰ μπῆ μέσα. Ὁ δὲ πατέρας του βγήκε καὶ τὸν παρακαλοῦσε. **29** Ἄλλ' αὐτὸς τότε εἶπε στὸν πατέρα· “Ἰδοὺ τόσα ἔτη σὲ δουλεύω, καὶ ποτὲ δὲν ἔκανα ἀνυπακοή σὲ ἐντολή σου. Καὶ ὅμως σ' ἐμένα ποτὲ δὲν ἔδωσες ἓνα κατσικι, γιὰ νὰ διασκεδάσω μὲ τοὺς φίλους μου. **30** Ἄλλ' ὅταν ἦλθε αὐτὸς ὁ υἱός σου, ποὺ κατάφαγε τὴν περιουσία σου μὲ πόρνες, ἔσφαξες γι' αὐτόν τὸ καλοθρεμμένο μοσχάρι”. **31** Ἐκεῖνος δὲ τοῦ εἶπε· “Παιδί μου, σὺ πάντοτε εἶσαι μαζί μου, καὶ ὅλα τὰ δικά μου εἶναι δικά σου. **32** Ἐπρεπε δὲ νὰ εὐφρανθῆς καὶ νὰ χαρῆς, διότι αὐτὸς ὁ ἀδελφός σου νεκρὸς ἦταν καὶ ἀνέζησε, καὶ θανατωμένος ἦταν καὶ σώθηκε”.

Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀδίκου οἰκονόμου

16 Ἐλεγε δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς του· «Ἦταν κάποιος ἄνθρωπος πλούσιος, ὁ ὁποῖος εἶχε διαχειριστή, καὶ αὐτὸς κατηγορήθηκε σ' αὐτόν, ὅτι σαταλαῖ τὴν περιουσία του. **2** Τὸν φώναξε τότε καὶ τοῦ εἶπε· “Τί εἶναι αὐτό, ποὺ ἀκούω γιὰ σένα; Δώσε λογαριασμὸ τῆς διαχειρίσεώς σου, διότι δὲν δύνασαι πλέον νὰ εἶσαι διαχειριστής”. **3** Εἶπε δὲ μέσα του ὁ διαχειριστής· “Τί νὰ κάνω τώρα, ποὺ ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖ τὴ διαχείρισι ἀπὸ μένα; Νὰ σκάβω δὲν μπορῶ, νὰ ζητιαν-

μαι. 4 Ἐγνων τί ποιήσω, ἵνα, ὅταν μετασταθῶ ἐκ τῆς οἰκονομίας, δέξωνται με εἰς τοὺς οἴκους ἐαυτῶν. 5 Καὶ προσκαλεσάμενος ἓνα ἕκαστον τῶν χρεωφειλετῶν τοῦ κυρίου ἐαυτοῦ ἔλεγε τῷ πρώτῳ· Πόσον ὀφείλεις σὺ τῷ κυρίῳ μου; 6 Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐκατὸν βάτους ἐλαίου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Δέξαι σου τὸ γράμμα καὶ καθίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα. 7 Ἐπειτα ἐτέρῳ εἶπε· Σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐκατὸν κόρους σίτου. Καὶ λέγει αὐτῷ· Δέξαι σου τὸ γράμμα καὶ γράψον ὀγδοήκοντα. 8 Καὶ ἐπήρυσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας, ὅτι φρονίμως ἐποίησεν.

Ἔστιν ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτός εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἐαυτῶν εἰσι, 9 ἀλλὰ ἐγὼ ὑμῖν λέγω· Ποιήσατε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα, ὅταν ἐκλίπητε, δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς. 10 Ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστὸς ἐστίν, καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἀδικὸς καὶ ἐν πολλῷ ἀδικὸς ἐστίν. 11 Εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾶ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει; 12 Καὶ εἰ ἐν τῷ ἄλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς ὑμῖν δώσει;

13 Οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἐνὸς ἀντιθέσεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾶ.

14 Ἦκουον δὲ ὅλα αὐτὰ καὶ οἱ Φαρισαῖοι, οἱ ὅποιοι ἦσαν φιλάργυροι ὑπάρχοντες, καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. 15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ Θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

νεύω ντρέπομαι. 4 Βρῆκα τί νὰ κάνω, ὥστε, ὅταν ἀποπεμφθῶ ἀπὸ τῆς διαχείρισις, νὰ μὲ δεχθοῦν στὰ σπίτια τους”. 5 Καὶ ἀφοῦ κάλεσε καθένα ἀπὸ τοὺς χρεωφειλέτες τοῦ κυρίου του ἰδιαίτερως, εἶπε στὸν πρώτο: “Πόσον ὀφείλεις σὺ στὸν κύριό μου;”. 6 Ἐκεῖνος δὲ εἶπε: “Ἐκατὸ δοχεῖα λάδι”. Τοῦ εἶπε τότε: “Πάρε τὸ γραμματίδι σου καὶ ἀθήσε καὶ γράψε γρήγορα πενήντα”. 7 Ἐπειτα σ’ ἄλλον εἶπε: “Σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις;”. Ἐκεῖνος δὲ εἶπε: “Ἐκατὸ σακκία σιτάρη”. Καὶ τοῦ λέγει: “Πάρε τὸ γραμματίδι σου καὶ γράψε ὀγδόντα”. 8 Ὁ δὲ κύριος ἐκφράσθηκε ἐπαινετικά γιὰ τὸν ἀδικο διαχειριστή, διότι ἐνήργησε ἔξυπνα».

«Ποιήσατε φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας...»

«Διότι οἱ ἄνθρωποι αὐτοῦ τοῦ κόσμου εἶναι ἐξυπνότεροι στὴ δική τους ἀνθρωπίνη τάξι ἀπὸ τὰ τέκνα τοῦ φωτός, 9 γι’ αὐτὸ ἐγὼ σᾶς λέγω: Κάνετε γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς σας φίλους ἀπὸ τὸν ἀδικο μαμωνᾶ, ὥστε, ὅταν πεθάνετε, νὰ σᾶς δεχθοῦν στὶς αἰώνιες κατοικίες. 10 Ὁ ἐλεήμων ὅταν ἔχη ἐλάχιστα, εἶναι ἐλεήμων καὶ ὅταν ἔχη πολλά· ἐνῶ ὁ ἀνελεήμων ὅταν ἔχη ἐλάχιστα, εἶναι ἀνελεήμων καὶ ὅταν ἔχη πολλά. 11 Ἐὰν δὲ μὲ τὸν ἀδικο πλοῦτο δὲν φανήκατε ἐλεήμονες, αὐτὸ πὸν δικαίως κατέχετε ποιὸς ἀπὸ σᾶς θὰ δώσει; 12 Καὶ ἐὰν μὲ τὰ ξένα δὲν φανήκατε ἐλεήμονες, τὸ δικό σας ποιὸς ἀπὸ σᾶς θὰ δώσει;».

«Οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾶ»

13 «Κανεὶς δούλος δὲν δύναται νὰ εἶναι δούλος σὲ δύο κυρίους (συγχρόνως), διότι ἢ τὸν ἓνα θὰ μισήσει καὶ τὸν ἄλλο θ’ ἀγαπήσει, ἢ στὸν ἓνα θὰ προσκολληθῆ καὶ τὸν ἄλλο θὰ καταφρονήσει. Δὲν δύνασθε νὰ εἶσθε δούλοι τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ μαμωνᾶ».

Ἦ ὑψηλοφροσύνη τῶν ἀνθρώπων βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ

14 Ἦκουον δὲ ὅλα αὐτὰ καὶ οἱ Φαρισαῖοι, οἱ ὅποιοι ἦσαν φιλάργυροι, καὶ τὸν χλεύαζαν. 15 Εἶπε δὲ σ’ αὐτούς: «Σεῖς εἶσθε ἐκεῖνοι, πὸν παρουσιάζετε τοὺς ἑαυτοὺς σας ὡς καλοὺς στὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ’ ὁ Θεὸς γνωρίζει τὸ ἐσωτερικό σας, ἢ δὲ ὑψηλοφροσύνη (ὑπερφάνεια) τῶν ἀνθρώπων εἶναι σιχαμερὸ καὶ μισητὸ πρᾶγμα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ».

16 ‘Ο νόμος και οί προφήται ἕως Ἰωάννου· ἀπό τότε ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίζεται, καί πᾶς εἰς αὐτήν βιάζεται. 17 Εὐκολώτερον δέ ἐστι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν.

18 Πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν μοιχεύει, καὶ πᾶς ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν μοιχεύει.

19 Ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον εὐφραινόμενος καθ’ ἡμέραν λαμπρῶς. 20 Πτωχὸς δέ τις ἦν ὀνόματι Λάζαρος, ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἠλκωμένος 21 καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλειχον τὰ ἔλκη αὐτοῦ. 22 Ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ· ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη. 23 Καὶ ἐν τῷ ἄδη ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὄρα τὸν Ἀβραάμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. 24 Καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπε· Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ πέμψον Λάζαρον ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου, ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. 25 Εἶπε δὲ Ἀβραάμ· Τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακὰ· νῦν δὲ ὧδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυναῖσαι. 26 Καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἔνθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκείθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. 27 Εἶπε δὲ Ἐρωτῶ οὖν σε, πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· 28 ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς· ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου. 29 Λέγει αὐτῷ Ἀβραάμ· Ἐχουσι Μωυσέα καὶ τοὺς προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. 30 Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ’ ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῆ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν. 31 Εἶπε δὲ αὐτῷ· Εἰ Μωυσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ πεισθήσονται.

16 «‘Ο νόμος και οί προφήτες (προφήτευσαν γιὰ τὸ Μεσσία) μέχρι τὸν Ἰωάννην. Ἀπὸ τότε κηρύσσεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ καθένος γιὰ νὰ τὴν κατακτήσῃ βιάζει τὸν ἑαυτό του. 17 Εἶναι δὲ εὐκολώτερο νὰ παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, παρὰ νὰ ἐκπέσῃ μία γραμμὴ ἀπὸ τοῦ νόμου. 18 Καθένος, ποὺ χωρίζει τὴ γυναῖκα του καὶ παίρνει ἄλλη, διαπράττει μοιχεία. Καθένος ἐπίσης, ποὺ παίρνει χωρισμένη ἀπὸ ἀνδρα, διαπράττει μοιχεία».

Ἡ παραβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ πτωχοῦ Λαζάρου

19 «Ἦταν δὲ κάποιος ἄνθρωπος πλούσιος, καὶ φοροῦσε πολυτελεῖ ἐνδύματα, καὶ διασκέδαζε καθημερινῶς με λαμπρὰ συμπόσια. 20 Ἦταν καὶ κάποιος πτωχὸς ὀνομαζόμενος Λάζαρος, ποὺ ἦταν ριγμένος κοντὰ στὴν ἐξώπορτα τοῦ μεγάρου του γεμάτος πληγές. 21 Καὶ προσπαθοῦσε νὰ χορτάσῃ ἀπὸ τὰ ψίχουλα, ποὺ ἔπεφταν ἀπὸ τὸ τραπέζι τοῦ πλουσίου. Ἐρχονταν ἀκόμη καὶ τὰ σκυλιὰ καὶ ἔγλυφαν τὶς πληγές του. 22 Ἀπέθανε δὲ ὁ πτωχὸς καὶ τὸν πήραν οἱ ἄγγελοι καὶ τὸν ἔφεραν στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Ἀβραάμ. Ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ κηδεύθηκε με τιμές. 23 Στὸν δὲ ἄδη βασανιζόμενος σήκωσε τὰ μάτια του καὶ βλέπει τὸν Ἀβραάμ ἀπὸ μακριὰ καὶ τὸ Λάζαρο στὴν ἀγκαλιὰ του, 24 καὶ φώναξε καὶ εἶπε: “Πάτερ Ἀβραάμ, λυτήσου με καὶ στείλε τὸ Λάζαρο νὰ βρέξῃ με νερὸ τὴν ἄκρη τοῦ δακτύλου του καὶ νὰ δροσίσει τὴ γλῶσσα μου, διότι βασανίζομαι μέσα σ’ αὐτὴ τὴ φλόγα”. 25 Ἀλλ’ ὁ Ἀβραάμ τοῦ εἶπε: “Παιδί μου, θυμήσου, ὅτι εἶχες σὺ τὰ ἀγαθὰ σου μετὰ τὸ παραπάνω στὴ ζωὴ σου, ὅπως καὶ ὁ Λάζαρος τὰ κακὰ. Γι’ αὐτὸ τώρα ἐδῶ ἔχει ἀπολαύσι, καὶ σὺ ὀδῶν. 26 Καὶ ἐκτὸς ἀπ’ ὅλα αὐτὰ, μεταξὺ σ’ ἐμᾶς καὶ σ’ ἐσᾶς ὑπάρχει μονίμως χάσμα μεγάλο, ὥστε ἐκεῖνοι, ποὺ θέλουν νὰ διαβῶν ἀπ’ ἐδῶ πρὸς ἐσᾶς, νὰ μὴ μποροῦν, οὔτε οἱ ἀπ’ ἐκεῖ νὰ περνοῦν πρὸς ἐμᾶς”. 27 Εἶπε τότε (ὁ κολασμένος πλούσιος): “Σὲ παρακαλῶ τότε, πάτερ, νὰ τὸν στείλῃς στὸ σπίτι τοῦ πατέρα μου, 28 διότι ἔχω πέντε ἀδελφούς, νὰ τοὺς μιλήσῃ ἐντόνως καὶ νὰ τοὺς διαβεβαιώσῃ (ὡς αὐτόπτης μάρτυς γιὰ τὴν ἐδῶ κατάστασι), γιὰ νὰ μὴν ἔλθουν καὶ αὐτοὶ σ’ αὐτὸ τὸν τόπο τοῦ βασανισμοῦ”. 29 Τοῦ λέγει ὁ Ἀβραάμ: “Ἐχουν τὸ Μωυσῆ καὶ τοὺς προφήτες· ἄς ἀκούσουν αὐτούς”. 30 Ἀλλ’ αὐτὸς εἶπε: “Ὅχι, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ’ ἐὰν κάποιος ἐκ νεκρῶν μεταβῆ πρὸς αὐτούς, θὰ μετανοήσουν”. 31 Τοῦ εἶπε τότε: “Ἐὰν δὲν ἀκούουν τὸ Μωυσῆ καὶ τοὺς προφήτες, οὔτε ἐὰν κάποιος ἀναστῆθῃ ἐκ νεκρῶν θὰ πεισθῶν”».

17 Ἐλεγε δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Ἄνένδεκτόν ἐστι τοῦ μὴ ἔλθειν τὰ σκάνδαλα· οὐαὶ δὲ δι' οὗ ἔρχεται· **2** λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ λίθος μυλικὸς περίκειται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίση ἓνα τῶν μικρῶν τούτων. **3** Προσέχετε ἑαυτοῖς.

Ἐὰν δὲ ἀμάρτη εἰς σέ ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ· καὶ εἰάν μετανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ. **4** Καὶ εἰάν ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἀμάρτη εἰς σέ καὶ ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἐπιστρέψῃ πρὸς σέ λέγων, μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ.

5 Καὶ εἶπον οἱ ἀπόστολοι τῷ Κυρίῳ· Πρόσθετες ἡμῖν πίστιν. **6** Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Εἰ ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ, ἐκριζώθητι καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσῃ, καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν.

7 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δούλον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ, εὐθέως παρελθὼν ἀνάπεσε, **8** ἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ· Ἐτοίμασον τί δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενος διακόνει μοι ἕως φάγω καὶ πίω, καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ; **9** Μὴ χάριν ἔχει τῷ δούλῳ ἐκείνῳ ὅτι ἐποίησε τὰ διαταχθέντα; Οὐ δοκῶ. **10** Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσῃτε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι δούλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν, ὅτι ὁ ὠφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν.

11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ μέσου Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας. **12** Καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἰς τινα κώμην ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λε-

Ἄλλοίμονο στὸν σκανδαλοποιό

17 Ἐλεγε ἐπίσης πρὸς τοὺς μαθητὰς του· «Εἶναι ἀδύνατο νὰ μὴ ἔλθουν τὰ σκάνδαλα. Ἄλλ' ἄλλοίμονο σ' ἐκείνον, ἀπὸ τὸν ὁποῖο προέρχονται. **2** Τὸν συμφέρει νὰ κρεμασθῇ μία μυλόπετρα γύρω ἀπὸ τὸ λαιμό του καὶ νὰ ριφθῇ στὴ θάλασσα, παρὰ νὰ σκανδαλίση ἓνα ἀπ' αὐτούς τοὺς ταπεινοὺς καὶ ἀσήμους. **3** Νὰ προσέχετε τοὺς ἑαυτοῦς σας».

Ἐὰν ἀμαρτήσῃ σὲ σένα ὁ ἀδελφός σου

«Ἐὰν δὲ ἀμαρτήσῃ σὲ σένα ὁ ἀδελφός σου, ἔλεγξέ τον, καὶ εἰάν μετανόησῃ, συγχώρησέ τον (λησιμόνησε τὴν ἀμαρτία του καὶ παῦσε τὸν ἔλεγχον). **4** Καὶ εἰάν ἐπτά φορές τὴν ἡμέρα (πολλές δηλαδὴ φορές) ἀμαρτήσῃ σὲ σένα, καὶ ἐπτά φορές τὴν ἡμέρα γυρίσῃ σὲ σένα καὶ σοῦ εἰπῇ, “Μετανοῶ”, νὰ τὸν συγχωρήσῃς».

«Πρόσθετες ἡμῖν πίστιν»

5 Εἶπαν δὲ οἱ ἀπόστολοι στὸν Κύριο· «Πρόσθεσε σὲ μᾶς πίστιν». **6** Καὶ ὁ Κύριος εἶπε· «Ἐὰν εἴχατε πίστιν σὰν κόκκο σιναπιοῦ, θὰ λέγατε σ' αὐτὴ τὴ μουριά, “Νὰ ξερριζωθῆς καὶ νὰ φυτευθῆς στὴ θάλασσα!”, καὶ θὰ σᾶς ὑπάκουε».

«Δούλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν»

7 «Ποῖός δὲ ἀπὸ σᾶς, ποὺ ἔχει δούλο γεωργὸ ἢ βοσκό, ὅταν (ὁ δούλος) ἔλθῃ στὸ σπίτι ἀπὸ τὴν ὑπαιθρο, θὰ τοῦ εἰπῇ, “Πέρασε ἀμέσως καὶ κάθησε νὰ φάγῃς”, **8** καὶ δὲν θὰ τοῦ εἰπῇ, “Ἐτοίμασε νὰ δειπνήσω, καὶ ζώσου νὰ μὲ ὑπηρετήσῃς μέχρι νὰ φάγω καὶ νὰ πίω, καὶ ἔπειτα θὰ φάγῃς καὶ θὰ πιῆς ἐσύ”; **9** Μήπως ὀφείλει μισθὸ στὸ δούλο ἐκεῖνο, διότι ἔκανε ὅσα τὸν διέταξε; Δὲν νομίζω. **10** Ἔτσι καὶ σεῖς, ὅταν κάνετε ὅλα, ὅσα σᾶς διέταξε ὁ Θεός, νὰ λέγετε: “Ἐγὼ εἶμαι δούλοι ἀνάξιοι (δὲν ἀξίζουμε καμμία ἀνταμοιβή), διότι κάναμε αὐτό, ποὺ ἤμασταν ὑποχρεωμένοι νὰ κάνουμε»».

Ἡ θεραπεία τῶν δέκα λεπρῶν. Εὐγνωμοσύνη καὶ ἀχαριστία

11 Κατὰ τὴν πορεία του δὲ πρὸς τὴν Ἱερουσαλὴμ (ὁ Ἰησοῦς) περνοῦσε ἀνάμεσα ἀπὸ τὴ Σαμάρεια καὶ τὴ Γαλιλαία. **12** Καὶ ὅταν ἔμπαινε σὲ κάποιον χωριό, τὸν συνάντησαν δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι στά-

προϊ άνδρες, οϊ έστησαν πόρωθεν, 13 και αυτοϊ ησαν φωνη λέγοντες: 'Ιησού έπιστάτα, έλέησον ημάς! 14 Και ιδών ειπεν αυτοϊς: Πορευθέντες επιδειξατε έαυτούς τοϊς ιερεύσι. Και έγνετο έν τῷ υπάγειν αυτούς έκαθαρίστησαν. 15 Εϊς δέ έξ αυτών, ιδών ότι ιάθη, υπέστρεψε μετά φωνής μεγάλης δοξάζων τόν Θεόν, 16 και έπεσεν επί πρόσωπον παρά τούς πόδας αυτού εύχαριστών αυτῷ. Και αυτός ην Σαμαρείτης. 17 'Αποκριθείς δέ ο 'Ιησούς ειπεν: Ουχι οι δέκα έκαθαρίστησαν; Οϊ δέ έννέα ποϋ; 18 Ουχ εύρέθησαν ύποστρέψαντες δοϋναι δόξαν τῷ Θεῷ ει μη ο άλλογενής οϋτος; 19 Και ειπεν αυτῷ: 'Αναστάς πορεύου· η πίστις σου σέσωκέ σε.

20 'Επερωτηθείς δέ υπό τῶν Φαρισαίων ποτε έρχεται η βασιλεία του Θεου, απεκρίθη αυτοϊς και ειπεν: Ουκ έρχεται η βασιλεία του Θεου μετά παρατηρήσεως, 21 ουδέ έροϋσιν, ιδου ὡδε η ιδου εκει· ιδου γάρ η βασιλεία του Θεου έντός ύμῶν έστιν.

22 Εϊπε δέ προς τούς μαθητάς: 'Ελευσονται ημέραι οτε επιθυμησετε μιαν τῶν ημερῶν του Υιου του ανθρώπου ιδειν, και ουκ ὄψεσθε. 23 Και έροϋσιν ύμϊν: 'Ιδου ὡδε, ιδου εκει. Μη απέλθητε μηδέ διώξητε. 24 'Ωσπερ γάρ η άστραπή άστράπτουσα εκ τής ύπ' οϋρανόν εις τήν ύπ' οϋρανόν λάμπει, οϋτως έσται και ο Υιός του ανθρώπου έν τή ημέρα αυτου.

25 Πρωτον δέ δεϊ αυτόν πολλά παθειν και αποδοκιμασθῆναι από τής γενεάς ταυτης.

26 Και καθως έγνετο έν ταϊς ημέραις Νῶε, οϋτως έσται και έν ταϊς ημέραις του Υιου του ανθρώπου· 27 ησθιου, έπινου, έγάμου, έξεγαμίζουτο, άχρι τής ημέρας εισηλθε Νῶε εις τήν κιβωτόν, και ηλθεν ο κατακλυσμός και απώλεσεν άπαντας. 28 'Ομοίως και ὡς έγνετο έν ταϊς ημέραις Λῳτ· ησθιου, έπινου, ηγόραζον, έπῳλουν, έφύτευον, ὠκοδόμουν· 29 η δέ ημέρα

θηκαν μακριά, 13 και ύψωσαν φωνη λέγοντας: «'Ιησού διδάσκαλε, έλέησέ μας!». 14 Και όταν τούς ειδε, τούς ειπε: «Πηγαίνετε και δείξτε τούς έαυτούς σας στους ιερείς (Οϊ ιερείς θα βεβαίωσαν τη θεραπεία)». Και ένῳ πήγαιναν, καθαρίσθηκαν (από τη λέπρα). 15 'Ενας δέ απ' αυτούς, όταν ειδε ότι θεραπεύθηκε, επέστρεψε δοξάζοντας με φωνη μεγάλη τῷ Θεῷ, 16 και έπεσε με τῷ πρόσωπο στα πόδια του και τόν εύχαριστοϋσε. Αυτός δέ ήταν Σαμαρείτης. 17 Εϊπε δέ τότε ο 'Ιησούς: «Δέν καθαρίσθηκαν (από τη λέπρα) και οι δέκα; Οϊ άλλοι δέ έννια ποϋ είναι; 18 Δέν βρέθηκαν να γυρίσουν για να δοξάσουν τῷ Θεῷ; Βρέθηκε μόνον αυτός ο άλλοεθνης;». 19 Εϊπε δέ σ' αυτόν: «Σήκω και πήγαινε. 'Η πίστις σου σε έσωσε».

Πότε και πῶς έρχεται η βασιλεία του Θεου

20 "Όταν δέ (ο 'Ιησούς) ρωτήθηκε από τούς Φαρισαίους, ποτε έρχεται η βασιλεία του Θεου, τούς απάντησε και ειπε: «Δέν έρχεται η βασιλεία του Θεου κατά τρόπο θεατό. 21 Οϋτε θα ειποϋν, "Ίδου, έδῶ είναι" η "Ίδου, εκει είναι". 'Ίδου δέ, η βασιλεία του Θεου είναι (ηδη) άνάμεσά σας».

Τί θα συμβῆ πριν και κατά τη δευτέρα παρουσία

22 Εϊπε δέ προς τούς μαθητάς: «Θα έλθουν ημέρες, ποϋ θα επιθυμησετε να ιδῆτε μια από τις ημέρες του Υιου του ανθρώπου, αλλά δέν θα ιδῆτε. 23 Τότε θα σάς ποϋν, "Νά, έδῶ είναι", "Νά, εκει είναι". Να μη πάτε και να μη τρέξετε (να ιδῆτε). 24 Διότι, ὅπως η άστραπή άστράπτοντας λάμπει στην περιοχή, ποϋ είναι κάτω από τόν οϋρανό, από τῷ ένα άκρο της μέχρι τῷ άλλο, έτσι θα είναι και ο Υιός του ανθρώπου κατά τήν ημέρα του ('Η δευτέρα παρουσία του Κυρίου θα είναι αιφνιδια και φανερη σε ὅλους, ὅπως η άστραπή).

25 'Αλλά πρώτα (ο Υιός του ανθρώπου) πρόκειται να πάθη πολλά και ν' αποδοκιμασθῆ απ' αυτη τη γενεά.

26 "Όπως δέ έγινε κατά τις ημέρες του Νῶε, έτσι θα γίνη και κατά τις ημέρες του Υιου του ανθρώπου. 27 'Ετρωγαν, έπιναν, άνδρες νυμφεύονταν, γυναϊκες παντρεύονταν, μέχρι τήν ημέρα, ποϋ μπῆκε ο Νῶε στην κιβωτό, και ηλθε ο κατακλυσμός και τούς έξωλόθρευσε ὅλους. 28 Θά συμβῆ ομοίως και μ' εκεινο, ποϋ έγινε κατά τις ημέρες του Λῳτ. 'Ετρωγαν, έπιναν, αγόραζαν, πωλοϋσαν, φύτευαν, οικοδομοϋσαν.

ἐξῆλθε Λώτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξε πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ καὶ ἀπόλεσεν ἅπαντας. **30** Κατὰ τὰ αὐτὰ ἔσται ἡ ἡμέρα ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται.

31 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὡς ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματος καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ καταβάτω ἄραι αὐτά, καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ ὁμοίως μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω. **32** Μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λώτ. **33** Ὁς εἰς ἐάν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σώσαι, ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὡς εἰς ἐάν ἀπολέσῃ αὐτήν, ζωογονήσῃ αὐτήν. **34** Λέγω ὑμῖν, ταῦτα τῇ νυκτὶ δύο ἔσονται ἐπὶ κλίνης μιᾶς, εἰς παραληφθήσεται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται. **35** δύο ἔσονται ἀλήθουςαι ἐπὶ τὸ αὐτό, μία παραληφθήσεται καὶ ἡ ἕτερα ἀφεθήσεται. **36** Δύο ἐν τῷ ἀγρῷ, εἰς παραληφθήσεται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται. **37** Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ· Ποῦ, Κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ ἐπισυναχθήσονται καὶ οἱ ἄετοί.

18 Ἐλεγε δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι αὐτοὺς καὶ μὴ ἐκκακεῖν, 2 λέγων· Κριτὴς τις ἦν ἐν τινὶ πόλει τὸν Θεὸν μὴ φοβούμενος καὶ ἀνθρώπων μὴ ἐντρέπόμενος. **3** Χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν λέγουσα· Ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου. **4** Καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐπὶ χρόνον· μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· Εἰ καὶ τὸν Θεὸν οὐ φοβοῦμαι καὶ ἀνθρώπων οὐκ ἐντρέπομαι, **5** διὰ γε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ με. **6** Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει· **7** ὁ δὲ Θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοώντων πρὸς αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ μακροθυμῶν ἐπ' αὐτοῖς; **8** Λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. Πλήν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔλθων ἄρα εὐρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;

29 Ἀλλὰ τὴν ἡμέρα, ποῦ βγῆκε ὁ Λώτ ἀπὸ τὰ Σόδομα, ἔβρεξε φωτὶα καὶ θειάφι ἀπ' τὸν οὐρανὸν καὶ τοὺς ἐξωλόθρευσε ὄλους. **30** Τὰ ἴδια θὰ συμβοῦν τὴν ἡμέρα, ποῦ θὰ φανερωθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

31 Ἐκείνῃ τὴν ἡμέρα ὅποιος θὰ εἶναι ἐπάνω στὴν ταράτσα, ἐνῶ τὰ πράγματά του θὰ εἶναι κάτω στὸ σπῆτι, ἄς μὴ κατεβῆ γιὰ νὰ τὰ πάρῃ. Καὶ ἐκεῖνος ἐπίσης, ποῦ θὰ βρισκεται στὸ χωράφι, νὰ μὴ γυρίσῃ πίσω. **32** Νὰ ἐνθυμῆσθε τὴ γυναικίκα τοῦ Λώτ. **33** Ὅποιος θὰ ἐπιδιώξῃ νὰ σώσῃ τὸν ἑαυτοῦ του (ἀποφεύγοντας τὸ μαρτύριο), θὰ τὸν χάσῃ. Καὶ ὅποιος θὰ τὸν θυσιάσῃ, θὰ τὸν διατηρήσῃ. **34** Σᾶς βεβαιώνω, ἐκείνη τὴ νύκτα ἀπὸ τοὺς δύο, ποῦ θὰ εἶναι πάνω σ' ἕνα κρεβάτι, ὁ ἕνας θὰ παραληφθῆ (γιὰ τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν), καὶ ὁ ἄλλος θὰ ἐγκαταλειφθῆ. **35** Ἀπὸ τις δύο, ποῦ θὰ ἀλέθουν μαζί, ἡ μία θὰ παραληφθῆ, καὶ ἡ ἄλλη θὰ ἐγκαταλειφθῆ. **36** Ἀπὸ τοὺς δύο, ποῦ θὰ βρίσκωνται στὸ χωράφι, ὁ ἕνας θὰ παραληφθῆ, καὶ ὁ ἄλλος θὰ ἐγκαταλειφθῆ. **37** Τοῦ λέγουν δὲ τότε: «Ποῦ, Κύριε;». Ἐκεῖνος δὲ τοὺς εἶπε: «Ὅπου θὰ εἶναι τὸ πτώμα, ἐκεῖ θὰ μαζεθοῦν τὰ ὄρνεα».

Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσπλάγχχνου κριτοῦ

18 Τοὺς ἔλεγε δὲ καὶ παραβολὴ γιὰ τὸ ὅτι πρέπει πάντοτε νὰ προσεύχωνται καὶ νὰ μὴν ἀποκάμουν (στὴν προσευχή). **2** Ἐλεγε: «Σὲ κάποια πόλι ἦταν κάποιος δικαστής, ποῦ Θεὸν δὲν φοβόταν, καὶ ἀνθρώπους δὲν ντρέποταν. **3** Στὴν πόλι ἐκείνῃ ἦταν ἐπίσης μία χήρα, καὶ ἐρχόταν σ' αὐτὸν καὶ ἔλεγε: “Δός μου τὸ δίκαιό μου ἀπέναντι τοῦ ἀντιδίκου μου”. **4** Γιὰ ἄρκετό δὲ χρόνον ἀρνήθηκε. Ἀλλ' ὕστερα εἶπε μέσα του: “Ἄν καὶ τὸ Θεὸν δὲν φοβοῦμαι, καὶ ἀνθρώπων δὲν ντρέπομαι, **5** ὅμως, ἐπειδὴ ἡ χήρα αὐτὴ μὲ ἐνοχλεῖ, θὰ τῆς δώσω τὸ δίκαιο, γιὰ νὰ μὴν ἐρχεται καὶ μοῦ βγάξῃ τὴν ψυχή”. **6** Εἶπε δὲ ὁ Κύριος: «Προσεῖτε τί λέγει ὁ ἀσπλάγχχνος δικαστής. **7** Ὁ δὲ Θεὸς δὲν θὰ δικαιώσῃ τοὺς ἐκλεκτούς του, ποῦ κραυγάζουν πρὸς αὐτὸν ἡμέρα καὶ νύκτα, καὶ τοὺς εὐσπλαγχνίζεται; **8** Σᾶς βεβαιώνω, ὅτι γρήγορα θὰ τοὺς δικαιώσῃ. Ἀλλ' ὅταν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔλθῃ, θὰ βρῆ ἄραγε τὴν πίστι ἐπάνω στὴ γῆ; (θὰ βρῆ πιστούς, ποῦ θὰ προσεύχωνται ἐπιμόνως;)».

Ἡ παραβολὴ τοῦ τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου

9 Εἶπε δὲ καὶ πρὸς τινὰς τοὺς πεποιοῦτας ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶ δίκαιοι, καὶ ἐξουθενοῦντας τοὺς λοιπούς, τὴν παραβολὴν ταύτην: 10 Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἷς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. 11 Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο: Ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμι ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης: 12 νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. 13 Καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἐστῶς οὐκ ἠθέληεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμούς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάραι, ἀλλ' ἔτυπεν εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ λέγων: Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. 14 Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ γὰρ ἐκεῖνος. Ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

15 Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη ἵνα αὐτῶν ἄπτηται· καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. 16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτὰ εἶπεν: Ἄφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς με καὶ μὴ κωλύετε αὐτά: τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. 17 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅς ἐάν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

18 Καὶ ἐπρωτόησέ τις αὐτὸν ἄρχων λέγων: Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; 19 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς: Τί με λέγεις ἀγαθόν; Οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἰς, ὁ Θεός. 20 Τὰς ἐντολάς οἶδας: Μὴ μοιχεύσης, μὴ φονεύσης, μὴ κλέψης, μὴ ψευδομαρτυρήσης, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. 21 Ὁ δὲ εἶπε: Ταῦτα πάντα ἐφύλαξά μιν ἐκ νεότητός μου.

22 Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ: Ἐτι ἔν σοι λείπει πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. 23 Ὁ δὲ ἀκού-

9 Εἶπε δὲ καὶ γὰρ μερικούς, πού εἶχαν πεποιθήσει στοὺς ἑαυτοὺς τοὺς ὅτι εἶναι ἐνάρετοι, καὶ θεωροῦσαν τοὺς ἄλλους μηδὲν, αὐτὴ τὴν παραβολή: 10 «Δύο ἄνθρωποι ἀνέβηκαν στὸ ναὸ νὰ προσευχηθοῦν, ὁ ἕνας Φαρισαῖος καὶ ὁ ἄλλος τελώνης. 11 Ὁ Φαρισαῖος στάθηκε μόνος καὶ ἔκανε αὐτὴ τὴν προσευχή: “Θεέ, σ’ εὐχαριστῶ, διότι δὲν εἶμαι ὅπως οἱ ὑπόλοιποι ἄνθρωποι, πού εἶναι ἐχβιασταί, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὅπως αὐτὸς ὁ τελώνης. 12 Νηστεύω δύο φορὲς τὴν ἐβδομάδα, δίνω τὸ ἕνα δέκατο ἀπ’ ὅλα ὅσα ἀποκτῶ”. 13 Ὁ δὲ τελώνης στάθηκε μακριά (πολύ πίσω), καὶ δὲν τολμοῦσε οὔτε τὰ μάτια του νὰ σηκώσῃ πρὸς τὸν οὐρανό. Κτυποῦσε δὲ τὸ στῆθος του λέγοντας: “Θεέ μου, σπλαγγίσου με καὶ συγχώρησέ με τὸν ἁμαρτωλό”. 14 Σὰς βεβαιώσω: Κατέβηκε αὐτὸς δικαιωμένος στὸ σπίτι του, καὶ ὄχι ἐκεῖνος. Ὅπως ὅποτε καθένας, πού ὑψώνει τὸν ἑαυτό του, θὰ ταπεινωθῇ, ἐνῶ ἐκεῖνος, πού ταπεινώνει τὸν ἑαυτό του, θὰ ὑψωθῇ».

«Ἄφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς με»

15 Τοῦ ἔφεραν δὲ καὶ τὰ μικρὰ παιδιά, γιὰ νὰ θέτῃ ἐπάνω τους τὰ χεῖρα του (καὶ ἔτσι νὰ τὰ εὐλογῇ). Ἄλλ’ ὅταν εἶδαν οἱ μαθηταί, τοὺς ἐπέπληξαν. 16 Ὁ Ἰησοῦς ὅμως τὰ κάλεσε κοντά του καὶ εἶπε: «Ἄφῃστε τὰ παιδιά νὰ ἔρχονται πρὸς ἐμένα καὶ μὴ τὰ ἐμποδίζετε. Διότι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶναι γι’ αὐτούς, πού εἶναι σὰν αὐτά. 17 Ἄληθινὰ σὰς λέγω, ὅποιος δὲν θὰ δεχθῇ τὴν βασιλεία τοῦ Θεοῦ σὰν παιδί, δὲν θὰ μπῇ σ’ αὐτή».

«Τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;»

18 Κάποιος δὲ ἀριστοκράτης τὸν ρώτησε λέγοντας: «Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί νὰ κάνω γιὰ νὰ κληρονομήσω ζωὴ αἰώνια;». 19 Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε: «Γιατί με λέγεις ἀγαθὸ (ἀφοῦ με θεωρεῖς ἀπλῶς ἄνθρωπο); Κανεῖς δὲν εἶναι ἀγαθός, παρὰ ἕνας, ὁ Θεός. 20 Τις ἐντολὰς γνωρίζεις: Νὰ μὴ μοιχεύσης, νὰ μὴ φονεύσης, νὰ μὴ κλέψης, νὰ μὴ ψευδομαρτυρήσης, νὰ τιμᾷς τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. 21 Αὐτὸς δὲ εἶπε: «Ὅλα αὐτὰ τὰ φύλαξα ἀπὸ τὴν παιδική μου ἡλικία».

Δυσκόλως πλούσιος εἰσέρχεται στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ

22 Ὅταν δὲ ἀκουσε αὐτὰ τὰ λόγια ὁ Ἰησοῦς, τοῦ εἶπε: «Ἀκόμη ἕνα σοῦ λείπει. Πώλησε ὅλα, ὅσα ἔχεις, καὶ διαμοίρασέ τα σὲ πτωχοὺς, καὶ

σας ταῦτα περίλυπος ἐγένετο· ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα. 24 Ἴδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς περίλυπον γενόμενον εἶπε· Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ! 25 Εὐκοπώτερον γὰρ ἔστι κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς ῥαφίδος εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. 26 Εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες· Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; 27 Ὁ δὲ εἶπε· Τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ παρὰ τῷ Θεῷ ἔστιν.

28 Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι. 29 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἔστιν ὃς ἀφήκεν οἰκίαν ἢ γονεῖς ἢ ἀδελφούς ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἕνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, 30 ὃς οὐ μὴ ἀπολάβῃ πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον.

31 Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱερουσόλυμα καὶ τελειωθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ Υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου. 32 Παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσι καὶ ἐμπαιχθήσεται καὶ ὕβρισθήσεται καὶ ἐμπτυσθήσεται, 33 καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται. 34 Καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν, καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα.

35 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίξειν αὐτὸν εἰς Ἱεριχὼ τυφλὸς τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν. 36 Ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα. 37 Ἀπηγγεῖλαν δὲ αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται. 38 Καὶ ἐβόησε λέγων· Ἰησοῦ, Υἱέ Δαυὶδ, ἐλέησόν με. 39 Καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιωπήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῶ μᾶλλον ἔκραξεν· Υἱέ Δαυὶδ, ἐλέησόν με. 40 Σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν. Ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτὸν λέγων· 41 Τί σοι θέλεις ποιῆσω; Ὁ δὲ εἶπε· Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω. 42 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἀνάβλεψον! Ἡ πίστις σου

θα ἔχῃς θησαυρὸν στὸν οὐρανόν, καὶ ἔλα νὰ με ἀκολουθήσῃς». 23 Ἄλλ' ὅταν ἐκεῖνος ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια, λυπήθηκε πολύ, διότι ἦταν πλούσιος πολύ. 24 Ὅταν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὸν εἶδε καταλυπημένον, εἶπε· «Πόσο δύσκολο εἶναι αὐτοί, ποὺ ἔχουν τὰ χρήματα, νὰ μποῦν στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ! 25 Εὐκολώτερο δὲ εἶναι νὰ περάσῃ καμήλα ἀπὸ βελονότρυπα, παρὰ πλούσιος νὰ μπῆ στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ». 26 Εἶπαν δὲ αὐτοὶ ποῦ ἄκουσαν· «Τότε ποίος δύναται νὰ σωθῆ;». 27 Αὐτὸς δὲ εἶπε· «Τὰ ἀδύνατα στοὺς ἀνθρώπους εἶναι δυνατὰ στὸ Θεό».

Ὁ μισθὸς τῶν ἀκολουθῶν τοῦ Ἰησοῦ

28 Τότε ὁ Πέτρος εἶπε· «Ἰδοὺ ἐμεῖς τὰ ἀφήσαμε ὅλα καὶ σὲ ἀκολουθήσαμε». 29 Αὐτὸς δὲ τοὺς εἶπε· «Ἀληθινὰ σὰς λέγω, ὅτι δὲν ὑπάρχει κανεὶς, ποὺ ἄφησε σπίτι ἢ γονεῖς ἢ ἀδελφούς ἢ γυναῖκα ἢ παιδιὰ γιὰ τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, 30 καὶ δὲν θὰ λάβῃ ὡς ἀμοιβὴ πολλαπλάσια κατὰ τὸν καιρὸ τοῦτο, καὶ κατὰ τὸν μέλλοντα καιρὸ ζωὴ αἰώνια».

Τρίτη πρόρρησι γιὰ τὸ πάθος καὶ τὴν ἀνάστασι

31 Πῆρε δὲ ἰδιαιτέρως τοὺς δώδεκα καὶ τοὺς εἶπε· «Ἰδοὺ ἀνεβαίνομε στὰ Ἱερουσόλυμα, καὶ θὰ ἐκπληρωθοῦν ὅλα, ὅσα οἱ προφῆτες ἔγραψαν γιὰ τὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου. 32 Θὰ τὸν παραδώσουν δηλαδὴ στοὺς ἐθνικούς (εἰδωλολάτρες), καὶ θὰ τὸν ἐμπαΐξουν, καὶ θὰ τὸν βρῖσσουν, καὶ θὰ τὸν φτύσουν, 33 καὶ θὰ τὸν μαστιγώσουν, καὶ θὰ τὸν θανατώσουν, καὶ τὴν τρίτῃ ἡμέρᾳ θὰ ἀναστηθῆ». 34 Ἄλλ' αὐτοὶ τίποτε ἀπ' αὐτὰ δὲν κατάλαβαν, διότι ἡ σημασία αὐτοῦ τοῦ λόγου ἦταν κρυμμένη ἀπ' αὐτούς, καὶ γι' αὐτὸ δὲν καταλάβαιναν τὰ λεγόμενα.

Θεραπεία τυφλοῦ στὴν Ἱεριχὼ

35 Ὅταν δὲ πλησίαζε στὴν Ἱεριχὼ, κάποιος τυφλὸς καθόταν στὸ δρόμο καὶ ζητιάνευε. 36 Καὶ ὅταν ἄκουσε τὸ θόρυβο τοῦ λαοῦ, ποὺ περνοῦσε, ρωτοῦσε τί συμβαίνει. 37 Καὶ τοῦ εἶπαν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος διαβαίνει. 38 Τότε φώναξε δυνατὰ λέγοντας· «Ἰησοῦ, Υἱέ Δαβίδ, ἐλέησέ με». 39 Ἄλλ' αὐτοί, ποὺ περνοῦσαν ἀπὸ μπροστὰ του, τὸν ἐπέπλητταν γιὰ νὰ σιωπήσῃ. Αὐτὸς ὅμως πολὺ περισσότερο φώναζε· «Υἱέ Δαβίδ, ἐλέησέ με». 40 Ὁ δὲ Ἰησοῦς σταμάτησε καὶ διέταξε νὰ τὸν φέρουν πρὸς αὐτόν. Καὶ ὅταν πλησίασε, τὸν ρώτησε· 41 «Τί θέλεις νὰ σοῦ κάνω;». Ἐκεῖνος δὲ εἶπε· «Κύριε, νὰ ἀποκτήσω τὸ φῶς μου». 42 Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· «Ἀπόκτησε τὸ φῶς σου! Ἡ πίστις σου σὲ

σέσωκέ σε. 43 Και παραχρήμα ανέβλεψε, και ήκολούθει αυτώ δοξάζων τόν Θεόν· και πᾶς ό λαός ιδών έδωκεν αἶνον τῷ Θεῷ.

19 Και εἰσελθών διήρχετο τήν Ἰεριχώ. 2 Και ἰδού ἀνήρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, και αὐτός ἦν ἀρχιτελώνης, και οὗτος ἦν πλούσιος. 3 Και ἐξήτει ἰδεῖν τόν Ἰησοῦν τίς ἐστι, και οὐκ ἠδύνατο ἀπό τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρός ἦν. 4 Και προδραμῶν ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπί συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν, ὅτι ἐκείνης ἡμελλε διέρχεσθαι. 5 Και ὡς ἦλθεν ἐπὶ τόν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτόν και εἶπε πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας καταβῆθι· σήμερον γάρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μείναι. 6 Και σπεύσας κατέβη, και ὑπεδέξατο αὐτόν χαίρων. 7 Και ἰδόντες πάντες διεγογγυζον λέγοντες ὅτι παρά ἀμαρτωλῶ ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλῦσαι. 8 Σταθεῖς δέ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς τόν Κύριον· Ἰδού τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς, και εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. 9 Εἶπε δέ πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι και αὐτός υἱός Ἀβραάμ ἐστιν. 10 Ἦλθε γάρ ὁ Υἱός τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι και σώσαι τὸ ἀπολωλός.

11 Ἀκούοντων δέ αὐτῶν ταῦτα προσθεῖς εἶπε παραβολήν διὰ τὸ ἐγγύς αὐτόν εἶναι Ἰερουσαλήμ και δοκεῖν αὐτούς ὅτι παραχρήμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἀναφαίνεσθαι. 12 Εἶπεν οὖν· Ἀνθρωπός τις εὐγενῆς ἐπορευθῆ εἰς χώραν μακρὰν λαβεῖν ἐαυτῷ βασιλείαν και ὑποστρέψαι. 13 Καλέσας δέ δέκα δούλους ἐαυτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς και εἶπε πρὸς αὐτούς· Πραγματεύσασθε ἐν ᾧ ἔρχομαι. 14 Οἱ δέ πολῖται αὐτοῦ ἐμίσουν αὐτόν, και ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ λέγοντες· Οὐ θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς. 15 Και ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτόν λαβόντα τήν βασιλείαν, και εἶπε φωνηθῆναι αὐτῷ τούς δούλους τούτους οἷς ἔδωκε τὸ ἀργύριον, ἵνα ἐπιγνῶ τίς τί διεπραγματεύσατο. 16 Παρεγένετο δέ ὁ πρῶτος λέγων· Κύριε, ἡ μνᾶ σου προσειργάσατο δέκα μνᾶς. 17 Και εἶπεν

ἔσωσε». 43 Και ἀμέσως ἀπέκτεσε τὸ φῶς του, και τὸν ἀκολουθοῦσε δοξάζοντας τὸ Θεό. Και ὅλος ὁ λαός, ὅταν εἶδε (τὸ θαῦμα), δόξασε τὸ Θεό.

Ὁ Ἰησοῦς και ὁ Ζακχαῖος

19 Μπήκε δέ (ὁ Ἰησοῦς) στήν Ἰεριχώ και περνοῦσε διὰ μέσου αὐτῆς. 2 Και ἰδού ἦταν ἐκεῖ ἕνας ἀνδρας, πού ὀνομαζόταν Ζακχαῖος. Ἦταν δέ ἀρχιτελώνης. Ἐπίσης ἦταν πλούσιος. 3 Και προσπαθοῦσε νὰ ἰδῆ τὸν Ἰησοῦ ποιάς εἶναι, ἀλλὰ δὲν μπορούσε λόγω τοῦ πλήθους τοῦ λαοῦ, διότι στὸ ἀνάστημα ἦταν κοντός. 4 Γι' αὐτὸ ἔτρεφε μπροστά και ἀνέβηκε σὲ μιά συκομοριά γιὰ νὰ τὸν δῆ, διότι θὰ περνοῦσε ἀπ' ἐκεῖ. 5 Και ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἔφθασε σ' αὐτὸ τὸ μέρος, κοίταξε ἐπάνω, τὸν εἶδε και τοῦ εἶπε: «Ζακχαῖε, κατέβα γρήγορα, διότι σήμερα πρόκειται νὰ μείνω στὸ σπίτι σου». 6 Και κατέβηκε γρήγορα, και τὸν ὑποδέχθηκε μὲ χαρά. 7 Ἀλλ' ὅταν εἶδαν αὐτὸ, ὅλοι σχολίαζαν λέγοντας: «Στὸ σπίτι ἀμαρτωλοῦ ἀνθρώπου πῆγε γιὰ νὰ μείνῃ». 8 Ὁ δὲ Ζακχαῖος στάθηκε και εἶπε στὸν Κύριο: «Ἰδού, Κύριε, τὰ μισὰ ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά μου θὰ δώσω στοὺς πτωχοὺς, και ἂν κάτι ἀδικήσα κάποιον, θὰ τὸ ἐπιστρέφω τετραπλάσιο». 9 Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε γι' αὐτόν: «Σήμερα σ' αὐτὸ τὸ σπίτι ἦλθε σωτηρία, διότι και αὐτὸς εἶναι υἱὸς τοῦ Ἀβραάμ». 10 Ὁ δὲ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἦλθε ν' ἀναζητήσῃ και νὰ σώσῃ τὸ χαμένο».

Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀνεπιθυμητοῦ βασιλέως και τῶν δέκα δούλων

11 Ὅταν δὲ αὐτοὶ ἀκουσαν αὐτά, εἶπε και μία παραβολή, διότι πλησίαζε στὰ Ἱεροσόλυμα και αὐτοὶ νόμιζαν, ὅτι ἀμέσως θὰ φανερωνόταν μὲ λαμπρότητα ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. 12 Εἶπε λοιπόν: «Κάποιος ἀνθρωπος μὲ εὐγενῆ καταγωγή πῆγε σὲ μακρινὴ χώρα, γιὰ νὰ λάβῃ βασιλεία και νὰ ἐπιστρέψῃ. 13 Ἀφοῦ δὲ (πρῶτα) κάλεσε δέκα δούλους του, τοὺς ἔδωσε ἀπὸ μία μνᾶ (χρυσὸ νόμισμα), και τοὺς εἶπε: “Ἐμπορευθῆτε μέχρι νὰ ἐπιστρέφω”. 14 Ἀλλ' οἱ συμπολίτες του τὸν μισοῦσαν, και ἔστειλαν ἀντιπροσωπεῖα μετὰ ἀπ' αὐτόν γιὰ νὰ εἰπῆ: “Δὲν τὸν θέλομεν νὰ γίνῃ βασιλεὺς σ' ἐμᾶς”. 15 Ὅταν δὲ αὐτὸς ἐπᾶν ἡλθε, ἀφοῦ ἔλαβε τὴν βασιλεία, εἶπε νὰ τοῦ φωνάξουν αὐτούς τοὺς δούλους, στοὺς ὁποίους ἔδωσε τὸ χρήμα, γιὰ νὰ μάθῃ τί κέρδισε ὁ καθένας μὲ τὴν ἐκμετάλλευσί του. 16 Ἦρθε δὲ ὁ πρῶτος και εἶπε: “Κύριε, ἡ μνᾶ σου ἀπέφερε δέκα ἀκόμω μνᾶς”. 17 Τοῦ εἶπε τότε: “Εὐγε, καλὲ δοῦλε! Ἐπειδὴ σὲ πολὺ λίγο φάνηκες φιλόπνονος, λάβε ἐξουσία πάνω σὲ δέκα πόλεις”. 18 Ἦλθε και ὁ δεῦτερος και εἶπε: “Κύριε, ἡ μνᾶ σου ἀπέφερε ἄλλες πέντε μνᾶς”. 19 Εἶπε δὲ και σ' αὐτόν: “Και σὺ λάβε ἐξουσία πάνω σὲ πέντε πόλεις”. 20 Ἦλθε και ἄλλος και εἶπε: “Κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου. Τὴν εἶχα φυλαγμένη σ' ἕνα μαντήλι. 21 Διότι σὲ φοβόμουν, ἐπειδὴ εἶσαι πλεονέκτης ἀνθρώπος. Παίρνεις αὐτὸ πού δὲν ἔβαλες, και θερίζεις αὐτὸ πού δὲν ἔσπειρες, και μαζεύεις ἀπ' ἐκεῖ πού δὲν σκόρπισες μὲ σπο-

αὐτῶ· Εὖ, ἀγαθὲ δούλε! Ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων. 18 Καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος λέγων· Κύριε, ἡ μνᾶ σου ἐποίησε πέντε μνᾶς. 19 Εἶπε δὲ καὶ τούτῳ· Καὶ σὺ γίνου ἐπάνω πέντε πόλεων. 20 Καὶ ἕτερος ἦλθε λέγων· Κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου, ἦν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ. 21 Ἐφοβούμην γὰρ σε, ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ· αἶρεις ὁ οὐκ ἔθηκας, καὶ θερίζεις ὁ οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγεις ὅθεν οὐ διεσκόρπισας. 22 Λέγει αὐτῶ· Ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σε, πονηρὲ δούλε. Ἦδεις ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἰμι ἐγώ, αἶρων ὁ οὐκ ἔθηκα, καὶ θερίζων ὁ οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισα. 23 Καὶ διατί οὐκ ἔδωκας τὸ ἀργύριόν μου ἐπὶ τὴν τράπεζαν, καὶ ἐγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν ἔπραξα αὐτό; 24 Καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν· Ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν καὶ δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι. 25 Καὶ εἶπον αὐτῶ· Κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς. 26 Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὁ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. 27 Πλὴν τοὺς ἐχθροὺς μου ἐκείνους, τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτούς, ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάξατε αὐτοὺς ἔμπροσθέν μου.

28 Καὶ εἰπὼν ταῦτα ἐπορεύετο ἔμπροσθεν ἀναβαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα. 29 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς Βηθσφαγῆ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν, ἀπέστειλε δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ 30 εἰπὼν· Ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην, ἐν ἣ εἰσπορευόμενοι εὐρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισε· λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. 31 Καὶ ἐὰν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ, διατί λύετε; οὕτως ἐρεῖτε αὐτῶ, ὅτι ὁ Κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει. 32 Ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὔρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς ἐστῶτα τὸν πῶλον. 33 Λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον εἶπον οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς· Τί λύετε τὸν πῶλον; 34 Οἱ δὲ εἶπον ὅτι ὁ Κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει. 35 Καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπιρρίψαντες ἐαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον ἐπεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν.

ρά”. 22 Τοῦ λέγει· “Κακὲ δούλε, ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ στόματός σου θὰ σὲ κρίνω. Ἦξερες, ὅτι ἐγὼ εἶμαι πλεονέκτης ἄνθρωπος, ποὺ παίρνω αὐτὸ ποὺ δὲν ἔβαλα, καὶ θερίζω αὐτὸ ποὺ δὲν ἔσπειρα, καὶ μαζεύω ἀπ’ ἐκεῖ ποὺ δὲν σκόρπισα μὲ σπορά. 23 Τότε γιατί δὲν ἔβαλες τὸ χρῆμα μου στὴν τράπεζα, ὅποτε, ὅταν θὰ ἐρχόμουν, θὰ τὸ εἰσέπραττα μὲ τόκο;”. 24 Κατόπιν εἶπε στοὺς παρισταμένους· “Πάρτε ἀπ’ αὐτὸν τὴ μνᾶ καὶ δώστε τὴν σ’ αὐτόν, ποὺ ἔχει τὶς δέκα μνᾶς”. 25 Ἀλλὰ τοῦ εἶπαν· “Κύριε, αὐτὸς ἔχει δέκα μνᾶς”. 26 Σᾶς βεβαιῶνω δέ, ὅτι σὲ καθένα, ὁ ὅποῖος ἔχει, θὰ δοθῆ (καὶ ἄλλο), ἐνῶ ἀπ’ αὐτόν, ποὺ δὲν ἔχει, καὶ αὐτό (τὸ λίγο), ποὺ ἔχει, θὰ ἀφαιρεθῆ. 27 Ἐκεῖνους δὲ τοὺς ἐχθροὺς μου, ποὺ δὲν θέλησαν νὰ βασιλεύσω σ’ αὐτούς, φέρετε ἐδῶ καὶ κατασφάξτε αὐτούς ἐνώπιόν μου».

Ὁ βασιλεὺς Χριστὸς ἐπὶ πῶλου ὄνου!

28 Ἀφοῦ δὲ εἶπε αὐτά, συνέχισε τὴν πορεία πρὸς τὰ ἐμπρός, γιὰ ν’ ἀνεβῆ στὰ Ἱεροσόλυμα. 29 Καὶ ὅταν πλησίασε στὴ Βηθσφαγῆ καὶ τὴ Βηθανία, κοντὰ στὸ ὄρος, ποὺ λέγεται τῶν Ἐλαιῶν, ἔστειλε δύο ἀπὸ τοὺς μαθητᾶς του 30 λέγοντας· «Πηγαίνετε στὸ ἀπέναντι χωριό, ὅπου μπαίνοντας θὰ βρῆτε ἕνα πουλᾶρι δεμένο, πάνω στὸ ὅποιο δὲν κάθησε ποτὲ κανεὶς ἀπ’ τοὺς ἀνθρώπους. Νὰ τὸ λύσετε καὶ νὰ τὸ φέρετε. 31 Καὶ ἂν κανεὶς σᾶς ἐρωτῆσῃ, “Γιατί τὸ λύετε;”, νὰ τοῦ εἰπῆτε αὐτό· “Ὁ Κύριος τὸ χρειάζεται”». 32 Ὅταν δὲ πῆγαν οἱ ἀπεσταλμένοι, βρῆκαν νὰ εἶναι τὸ πουλᾶρι ὅπως ἀκριβῶς τοὺς εἶπε. 33 Καὶ ὅταν ἔλυσαν τὸ πουλᾶρι, τοὺς εἶπαν οἱ ἰδιοκτῆτες του· «Γιατί λύετε τὸ πουλᾶρι;». 34 Αὐτοὶ δὲ εἶπαν· «Ὁ Κύριος τὸ χρειάζεται». 35 Καὶ τὸ ἔφεραν στὸν Ἰησοῦ, καὶ ἔρριξαν ἐπάνω στὸ πουλᾶρι τὰ ἐνδύματά τους, καὶ ἐπιβίβασαν τὸν Ἰησοῦ.

36 Πορευομένου δὲ αὐτοῦ ὑπεστρώννουν τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ. 37 Ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν ἤρξατο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν τὸν Θεὸν φωνῇ μεγάλη περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων 38 λέγοντες· **Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος βασιλεὺς ἐν ὀνόματι Κυρίου·** εἰρήνη ἐν οὐρανῷ καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις. 39 Καί τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπον πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου. 40 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν οὗτοι σιωπήσωσιν, οἱ λίθοι κεκράξονται.

41 Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτῇ, 42 λέγων ὅτι εἰ ἔγνωσ καὶ σὺ, καὶ γε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ, τὰ πρὸς εἰρήνην σου! Νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. 43 Ὅτι ἤξουσιν ἡμέραι ἐπὶ σέ καὶ περιβαλοῦσιν οἱ ἐχθροί σου χάρακά σοι καὶ περικυκλώσουσί σε καὶ συνέξουσί σε πάντοθεν, 44 καὶ ἐδαφιοῦσί σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί, καὶ οὐκ ἀφήσουσιν ἐν σοί λίθον ἐπὶ λίθῳ, ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνωσ τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου.

45 Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας 46 λέγων αὐτοῖς· Γέγραπται ὅτι ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς ἐστίν· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον ληστῶν.

47 Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ, 48 καὶ οὐχ εὕρισκον τὸ τί ποιήσουσιν· ὁ λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων.

Ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Χριστοῦ στὴν Ἱερουσαλήμ

36 Καὶ καθὼς πήγαινε, ἔστρωναν τὰ ἐνδύματά τους κάτω στὸ δρόμο. 37 Καὶ ὅταν πλέον πλησίαζε στὸ τέλος τοῦ κατηφορικοῦ δρόμου τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, ἄρχισε ὅλο τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν μὲ χαρὰ καὶ φωνὴ μεγάλη νὰ δοξολογοῦν τὸ Θεὸ γιὰ ὅλα τὰ θαύματα, ποὺ εἶδαν, 38 λέγοντας· «**Εὐλογημένος ὁ βασιλεὺς, ποὺ ἔρχεται ἐκ μέρους τοῦ Κυρίου·** τιμὴ στὸν Οὐράνιο καὶ δόξα στὸν Ὑψίστο». 39 Ἀλλὰ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους μέσα ἀπὸ τὸ πλῆθος τοῦ εἶπαν· «Διδάσκαλε, νὰ ἐπιπλήξης τοὺς μαθητάς σου». 40 Ἀποκρίθηκε δὲ καὶ τοὺς εἶπε· «Σᾶς λέγω, ὅτι ἐὰν αὐτοὶ σιωπήσουν, θὰ κραυγᾶσουν οἱ λίθοι».

Θρῆνος καὶ προφητεία γιὰ τὴν καταστροφὴ τῆς Ἱερουσαλήμ

41 Καὶ ὅταν πλησίασε καὶ εἶδε τὴν πόλι, ἔκλαυσε γι' αὐτὴ 42 καὶ εἶπε· «ὦ ἐὰν σὺ γνώριζες, ἔστω καὶ κατ' αὐτὸ τὸν (τελευταῖο) καιρὸ σου, τὰ ἀφορῶντα στὸ καλὸ σου! Ἀλλὰ τώρα εἶναι κρυμμένα ἀπὸ τὰ μάτια σου. 43 Διότι θὰ ἔλθουν σὲ σένα ἡμέρες, ποὺ οἱ ἐχθροί σου θὰ σὲ περιζώσουν μὲ πολιορκητικὰ ἔργα, καὶ θὰ σὲ περικυκλώσουν, καὶ θὰ σὲ περισφίγγουν, 44 καὶ θὰ συντριφῶν ἐσένα καὶ τὰ τέκνα σου, ποὺ θὰ βρεθοῦν μέσα στὰ τείχη σου, καὶ δὲν θ' ἀφήσουν σὲ σένα λιθάρι πάνω σὲ λιθάρι, διότι δὲν ἐχτίμησες τὸν καιρὸ, ποὺ σὲ ἐπισκέφθηκε ὁ Θεός».

Ἐκδίωξι τῶν ἐμπόρων ἀπὸ τὸν περίβολο τοῦ ναοῦ

45 Ὅταν δὲ μπῆκε στὸν περίβολο τοῦ ναοῦ, ἄρχισε νὰ ἐκδιώκῃ τοὺς ἐκεῖ πωλητάς καὶ ἀγοραστάς, 46 λέγοντας σ' αὐτούς· «Εἶναι γραμμένο, Ὁ οἶκός μου εἶναι οἶκος προσευχῆς, ἀλλὰ σεῖς τὸν κάνατε σπήλαιο ληστῶν».

47 Καὶ δίδασκε καθημερινῶς στὸν περίβολο τοῦ ναοῦ, οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ προύχοντες τοῦ λαοῦ ζητοῦσαν νὰ τὸν θανατώσουν, 48 ἀλλὰ δὲν ἔβρισκαν πῶς νὰ ἐνεργήσουν, διότι ὅλος ὁ λαὸς ἀκούοντάς τον κρεμόταν ἀπὸ τὸ στόμα του.

20 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων διδάσκοντος αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου ἐπέστησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις **2** καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν λέγοντες· Εἰπέ ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς ἐστιν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην; **3** Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐρωτήσω ὑμᾶς ἀγὰρ ἓνα λόγον, καὶ εἰπατέ μοι· **4** Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἢ ἐξ ἀνθρώπων; **5** Οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες ὅτι ἐὰν εἰπῶμεν, ἐξ οὐρανοῦ, ἔρεῖ, διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; **6** Ἐὰν δὲ εἰπῶμεν, ἐξ ἀνθρώπων, πᾶς ὁ λαὸς καταλιθάσει ἡμᾶς· πεπεισμένος γάρ ἐστιν Ἰωάννης προφήτης εἶναι. **7** Καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν. **8** Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

9 Ἦρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἀνθρωπὸς τις ἐφύτευσε ἀμπελῶνα, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησε χρόνους ἰκανοὺς. **10** Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς δούλον ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος δώσουσιν αὐτῷ. Οἱ δὲ γεωργοὶ δείραντες αὐτὸν ἐξαπέστειλαν κενόν. **11** Καὶ προσέθετο αὐτοῖς πέμψαι ἕτερον δούλον. Οἱ δὲ κάκεινον δείραντες καὶ ἀτιμάσαντες ἐξαπέστειλαν κενόν. **12** Καὶ προσέθετο πέμψαι τρίτον. Οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον. **13** Εἶπε δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος· Τί ποιήσω; Πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως τοῦτον ἰδόντες ἐντραπήσονται. **14** Ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν, ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία. **15** Καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος ἀπέκτειναν. Τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; **16** Ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. Ἀκούσαντες δὲ εἶπον· Μὴ γένοιτο! **17** Ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπε· Τί οὖν ἐστι τὸ γεγραμμένον τοῦτο, **Λίθον δὲ ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γω-**

20 Μία δὲ ἀπὸ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ἐνῶ (ὁ Ἰησοῦς) δίδασκε τὸ λαὸν στὸν περιβόλο τοῦ ναοῦ καὶ κηρύττε, παρουσιάσθησαν αἰφνιδίως οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς μαζί με τοὺς πρεσβυτέρους, **2** καὶ τοῦ εἶπαν· «Πές μας, με ποιά ἐξουσία κάνεις αὐτά, ἢ ποιός εἶναι αὐτός, πού σοῦ ἔδωσε αὐτή τὴν ἐξουσία;». **3** Εἶπε δὲ τότε σ' αὐτούς· «Θὰ σὰς ἐρωτήσω καὶ ἐγὼ ἓνα πράγμα, καὶ νὰ μοῦ ἀπαντήσετε· **4** Τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου ἦταν ἀπὸ τὸ Θεὸ ἢ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους;». **5** Αὐτοὶ δὲ συζήτησαν μεταξύ τους καὶ ἔλεγον· «Ἐὰν ποῦμε, “Ἀπὸ τὸ Θεό”, θὰ μᾶς πῆ, “Γιατί τότε δὲν πιστεύσατε σ' αὐτόν;”. **6** Ἐὰν δὲ ποῦμε, “Ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους”, ὅλος ὁ λαὸς θὰ μᾶς λιθοβολήσει, διότι εἶναι πεπεισμένος, ὅτι ὁ Ἰωάννης εἶναι προφήτης». **7** Καὶ ἀπάντησαν, ὅτι δὲν ξέρουν ἀπὸ ποῦ. **8** Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· «Οὔτε ἐγὼ σὰς λέγω με ποιά ἐξουσία κάνω αὐτά».

Ἡ παραβολὴ τῶν κακῶν γεωργῶν τοῦ ἀμπελῶνος

9 Ἀρχισε δὲ νὰ λέγη στὸ λαὸ αὐτὴ τὴν παραβολή· «Κάποιος ἀνθρωπος φύτευσε ἀμπέλι, καὶ τὸ νοίκιασε σὲ γεωργοὺς, καὶ ἔφυγε σὲ ἄλλο τόπο γιὰ ἀρκετὸ χρονικὸ διάστημα. **10** Καὶ ὅταν ἦλθε ὁ καιρός, ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς ἓνα δούλο, γιὰ νὰ τοῦ δώσουν ἀπὸ τὸν καρπὸ τοῦ ἀμπελῶνος. Ἄλλ' οἱ γεωργοὶ τὸν κτύπησαν, καὶ τὸν ἔστειλαν πίσω με ἀδειανὰ χέρια. **11** Τοὺς ἔστειλε δὲ καὶ ἄλλο δούλο, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνον, ἀφοῦ τὸν κτύπησαν καὶ τὸν ἐξετέλεισαν, τὸν ἔστειλαν πίσω με ἀδειανὰ χέρια. **12** Ἔστειλε δὲ καὶ τρίτο. Ἄλλ' αὐτοὶ καὶ αὐτὸν τραυματίσαν καὶ ἔδιωξαν. **13** Τότε ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀμπελιοῦ εἶπε· “Τί νὰ κάνω; Θὰ στείλω τὸν υἱὸ μου τὸν ἀγαπητό. Ἴσως, ὅταν δοῦν αὐτόν, νὰ δεῖξουν σεβασμό”. **14** Ἄλλ' ὅταν εἶδαν αὐτὸν οἱ γεωργοὶ, συζητοῦσαν μεταξύ τους καὶ ἔλεγον· “Αὐτός ἐστὶν ὁ κληρονόμος. Ἐμπρὸς νὰ τὸν σκοτώσωμε, γιὰ νὰ περιέλθῃ ἡ κληρονομία σ' ἐμᾶς”. **15** Καὶ τὸν ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὸ ἀμπέλι καὶ τὸν σκότωσαν. Τί θὰ κάνῃ τώρα σ' αὐτούς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελιοῦ;». **16** «Θὰ ἔλθῃ καὶ θὰ ἐξολοθρεύσῃ αὐτοὺς τοὺς γεωργοὺς, καὶ θὰ δώσῃ τὸ ἀμπέλι σὲ ἄλλους (εἶπαν μερικοί)». Ὅταν δὲ τὸ ἄκουσαν, εἶπαν (ἄλλοι)· «Μὴ γένοιτο!». **17** Αὐτὸς δὲ τοὺς κοίταξε καὶ τοὺς εἶπε· «Ἀλλὰ τί σημαίνει αὐτὸ τὸ Γραφικὸ χωρίο, “Ὁ λίθος, τὸν ὁποῖον ἀπέρριψαν οἱ οἰκοδόμοι, αὐτός ἔγινε

νίας; 18 Πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον συνθλασθήσεται ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λυκμήσει αὐτόν. 19 Καὶ ἐζήτησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὰς παραβολὰς ἔλεγε.

20 Καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους, ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου εἰς τὸ παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. 21 Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· Διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις, καὶ οὐ λαμβάνεις πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις. 22 Ἐξεστὶν ἡμῖν Καίσαρι φόρον δοῦναι ἢ οὐ; 23 Κατανοήσας δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν εἶπε πρὸς αὐτοὺς· Τί με πειράζετε; 24 Δείξατέ μοι δηνάριον· τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπιγραφήν; Ἀποκριθέντες δὲ εἶπον· Καίσαρος. 25 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀπόδοτε τοῖνυν τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. 26 Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ, καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ ἐσίγησαν.

27 Προσελθόντες δὲ τινες τῶν Σαδδουκαίων, οἱ λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν, ἐπηρώτησαν αὐτὸν 28 λέγοντες· Διδάσκαλε, Μωυσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ἕάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἄτεκνος ἀποθάνῃ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 29 Ἐπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα ἀπέθανεν ἄτεκνος· 30 καὶ ἔλαβεν ὁ δεῦτερος τὴν γυναῖκα, καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος· 31 καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτὴν ὡσαύτως· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ· οὐ κατέλιπον τέκνα, καὶ ἀπέθανον· 32 ὕστερον δὲ πάντων καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν. 33 Ἐν τῇ ἀναστάσει οὖν τίνος αὐτῶν γίνεται γυνή; Οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. 34 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου γαμοῦσι καὶ ἐγαμίζονται· 35 οἱ δὲ καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς

ἀκρογωνιαίος λίθος; 18 Καθένας, πού θά πέσῃ ἐπάνω σ' ἐκεῖνο τὸ λίθο, θά συντριβῇ· καὶ σ' ὅποιον θά πέσῃ ἐπάνω (αὐτὸς ὁ λίθος), θά τὸν κἀνὴ σκόνῃ». 19 Οἱ ἀρχιερεῖς δὲ καὶ οἱ γραμματεῖς, ἐπειδὴ κατάλαβαν, ὅτι γι' αὐτοὺς ἔλεγε τὶς παραβολές, θέλησαν τὴν ἴδια ὥρα νὰ τὸν συλλάβουν, ἀλλὰ φοβήθηκαν τὸ λαόν.

«Τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ»

20 Γι' αὐτὸ καιροφυλάχτησαν καὶ ἀπέστειλαν κατασκόπους, πού παρίσταναν τοὺς καλοὺς, γιὰ νὰ τὸν πιάσουν ἀπὸ κάποιο λόγο, γιὰ νὰ τὸν παραδώσουν στὴν ἀρχὴ καὶ τὴν ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. 21 Καὶ τὸν ρώτησαν λέγοντας: «Διδάσκαλε, ξέρομεν, ὅτι ὀρθὰ ὁμιλεῖς καὶ διδάσκεις, καὶ δὲν προσωποληπτεῖς, ἀλλ' ἀληθινὰ διδάσκεις τὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ. 22 Ἐπιτρέπεται σ' ἐμᾶς νὰ δίνωμε φόρο στὸν Καίσαρα ἢ ὄχι;». 23 Κατάλαβε δὲ τὴν πανουργίᾳ τους καὶ τοὺς εἶπε: «Γιατί με πειράζετε; 24 Δείξατέ μου ἕνα δηνάριο. Τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπιγραφή;». Ἀπαντώντας δὲ εἶπαν: «Τοῦ Καίσαρος». 25 Καὶ αὐτὸς τοὺς εἶπε: «Δώστε λοιπὸν στὸν Καίσαρα ὅσα ὀφείλονται στὸν Καίσαρα, καὶ στὸ Θεὸ ὅσα ὀφείλονται στὸ Θεόν». 26 Ἔτσι δὲν μπόρεσαν νὰ τὸν πιάσουν ἀπὸ λόγῳ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, καὶ θαύμασαν γιὰ τὴν ἀπάντησί του καὶ σιώπησαν.

Ὁ Ἰησοῦς ἀποστομώνει τοὺς ἀρνητὰς τῆς ἀναστάσεως

27 Προσῆλθαν ἐπίσης μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Σαδδουκαίους, οἱ ὁποῖοι ἰσχυρίζονται, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάστασι, καὶ τὸν ρώτησαν 28 λέγοντας: «Διδάσκαλε, ὁ Μωυσῆς μᾶς ἔγραψε: Ἐάν κάποιος ἀδελφὸς ἔγγαμος πεθάνῃ, ἀλλὰ πεθάνῃ ἄτεκνος, νὰ λάβῃ ὁ ἀδελφὸς του τὴν γυναῖκα καὶ νὰ δημιουργήσῃ παιδί γιὰ τὸν ἀδελφόν του. 29 Ἦταν λοιπὸν ἑπτὰ ἀδελφοί. Καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβε γυναῖκα καὶ πέθανε ἄτεκνος. 30 Τότε ἔλαβε ὁ δεῦτερος τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς πέθανε ἄτεκνος. 31 Καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτὴν ὁμοίως· ἀλλὰ καὶ οἱ ἑπτὰ ὁμοίως· δὲν ἄφησαν δηλαδὴ τέκνα, καὶ πέθαναν. 32 Ὑστερα δὲ ἀπ' ὅλους πέθανε καὶ ἡ γυναῖκα. 33 Κατὰ τὴν ἀνάστασι, λοιπὸν, τίνος ἀπ' αὐτοὺς θά εἶναι γυναῖκα; Διότι καὶ οἱ ἑπτὰ τὴν εἶχαν γυναῖκα». 34 Ἀπαντώντας δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε: «Οἱ ἄνθρωποι τοῦ παρόντος κόσμου λαμβάνουν σὲ γάμο (οἱ ἄνδρες), καὶ δίνονται σὲ γάμο (οἱ γυναῖκες). 35 Ἄλλ' ἐκεῖνοι, πού θ' ἀξιώθουν νὰ γίνουν μέτοχοι ἐκείνου τοῦ κόσμου καὶ τῆς

ἐκ νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται· 36 οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται· ἰσαγγελοὶ γὰρ εἰσι καὶ υἱοὶ εἰσι τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες. 37 Ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί, καὶ Μωυσῆς ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς βάτου, ὡς λέγει· **Κύριον τὸν Θεὸν Ἄβραάμ· καὶ τὸν Θεὸν Ἰσαάκ καὶ τὸν Θεὸν Ἰακώβ.** 38 Θεὸς δὲ οὐκ ἔστι νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων· πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν. 39 Ἀποκριθέντες δὲ τινες τῶν γραμματέων εἶπον· Διδάσκαλε, καλῶς εἶπας. 40 Οὐκέτι δὲ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν.

41 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Πῶς λέγουσι τὸν Χριστὸν υἱὸν Δαυὶδ εἶναι; 42 Καὶ αὐτὸς Δαυὶδ λέγει ἐν βίβλῳ τῶν Ψαλμῶν· Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου 43 ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. 44 Δαυὶδ οὖν αὐτὸν Κύριον καλεῖ· καὶ πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἔστιν;

45 Ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· 46 Προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελούντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς καὶ φιλοῦντων ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις, 47 οἱ κατεσθίουσι τὰς οἰκίας τῶν πηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσεύχονται· οὗτοι λήψονται περισσώτερον κρίμα.

21 Ἄναβλέψας δὲ εἶδε τοὺς βάλλοντας τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον πλουσίους. 2 Εἶδε δὲ τινα χήραν πενιχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ δύο λεπτά, 3 καὶ εἶπεν· Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα ἢ πτωχὴ αὕτη πλείον πάντων ἔβαλεν· 4 ἅπαντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ, αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς, ἅπαντα τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλε.

(ἐνδοξῆς) ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως, οὔτε θὰ λαμβάνουν οὔτε θὰ δίδωνται σὲ γάμο, 36 καὶ οὔτε θὰ εἶναι πλέον δυνατὸ νὰ πεθάνουν. Ἄλλὰ θὰ εἶναι ἴσοι μὲ τοὺς ἀγγέλους καὶ παιδιὰ τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ θὰ προέλθουν ἀπὸ τὴν (ἐνδοξῆ) ἀνάστασι. 37 Ὅτι δὲ οἱ νεκροὶ θ' ἀναστηθοῦν, τὸ φανέρωσε καὶ ὁ Μωυσῆς στὴν περίπτωσι τῆς (φλεγομένης) βάτου, ὅταν τὸν Κύριο ἀναφέρῃ ὡς τὸν Θεὸ τοῦ Ἄβραάμ καὶ τὸν Θεὸ τοῦ Ἰσαάκ καὶ τὸν Θεὸ τοῦ Ἰακώβ. 38 Θεὸς δὲ νεκρῶν (ἀνυπάρκτων) δὲν νοεῖται, ἀλλὰ ζώντων (υπάρκτων). Ναί, ὅλοι ζοῦν γι' αὐτόν» (Ἀφοῦ δὲ μετὰ θάνατον οἱ ἄνθρωποι δὲν περιέρχονται σὲ ἀνυπαρξία, ἀλλὰ ζοῦν ὡς πνεύματα, ὑπάρχει ἡ προϋπόθεσι τῆς ἀναστάσεως). 39 Τότε μερικοὶ ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς ἔλαβαν τὸ λόγο καὶ εἶπαν· «Διδάσκαλε, σωστὰ μίλησες». 40 Καὶ δὲν τολμοῦσαν πλέον νὰ τὸν ρωτήσουν γιὰ τίποτε.

Ὁ Μεσσίας ἀπόγονος, ἀλλὰ καὶ Κύριος τοῦ Δαβίδ!

41 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· «Πῶς λέγουν, ὅτι ὁ Μεσσίας εἶναι ἀπόγονος τοῦ Δαβίδ; 42 Διότι ὁ ἴδιος ὁ Δαβὶδ στὸ βιβλίον τῶν Ψαλμῶν λέγει· Εἶπε ὁ Κύριος στὸν Κύριό μου, κάθησε στὰ δεξιὰ μου 43 ἕως ὅτου κἀνω τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιο τῶν ποδιῶν σου. 44 Ὁ Δαβὶδ λοιπὸν τὸν ὀνομάζει Κύριο. Πῶς τότε εἶναι ἀπόγονος του;».

Οἱ γραμματεῖς παραδείγματα πρὸς ἀποφυγὴν

45 Ἐνῶ δὲ ὅλος ὁ λαὸς ἄκουε, εἶπε στοὺς μαθητάς του· 46 «Νὰ προσέχετε ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς, ποὺ τοὺς ἀρέσει νὰ κυκλοφοροῦν μὲ ἐντυπωσιακὲς ἐνδύμασις, καὶ ἀγαποῦν τοὺς εὐλαβεῖς χαιρετισμοὺς στὶς ἀγορές, καὶ τὰ πρῶτα καθίσματα στὶς συναγωγές, καὶ τίς πρῶτες θέσεις στὰ συμπόσια. 47 Αὐτοὶ κατατρῶγουν τίς περιουσίας τῶν χηρῶν, καὶ ὑποκριτικὰ κάνουν μεγάλες προσευχές. Αὐτοὶ θὰ τιμωρηθοῦν περισσώτερο».

Τὸ δλίεπτο τῆς πτωχῆς χήρας ἢ μεγαλύτερη προσφορά!

21 Σήκωσε δὲ (ὁ Ἰησοῦς) τὰ μάτια καὶ εἶδε τοὺς πλουσίους νὰ ρίπτουν τίς εισφορές τους στὸ θησαυροφυλάκιον τοῦ ναοῦ. 2 Εἶδε δὲ καὶ κάποια χήρα πτωχὴ νὰ ρίχνῃ ἐκεῖ δύο λεπτά 3 καὶ εἶπε· «Ἀληθινὰ σὰς λέγω, ὅτι ἡ πτωχὴ αὕτη χήρα ἔρριξε περισσώτερο ἀπ' ὅλους. 4 Διότι ὅλοι αὐτοὶ ἔρριζαν ἀπὸ τὸ περισσευμά τους στὸ χρηματοκιβώτιο τῶν ἱερῶν εισφορῶν, ἐνῶ αὕτη ἔρριξε ἀπὸ τὸ ὑστέρημά της, ἔρριξε ὅλη τὴν περιουσία ποὺ εἶχε».

Πρόρρησι τῆς καταστροφῆς τοῦ ναοῦ

5 Καί τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθήμασι κεκόσμηται, εἶπε· 6 Ταῦτα ἅ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ ὃς οὐ καταλυθήσεται.

7 Ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν λέγοντες· Διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι; 8 Ὁ δὲ εἶπε· Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες ὅτι ἐγὼ εἰμι καὶ ὁ καιρὸς ἤγγικε· μὴ οὖν πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. 9 Ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον, ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος. 10 Τότε ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, 11 σεισμοὶ τε μεγάλοι κατὰ τόπους καὶ λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔσονται, φόβητρά τε καὶ σημεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μέγала ἔσται. 12 Πρὸ δὲ τούτων πάντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ διώξουσιν, παραδιδόντες εἰς συναγωγὰς καὶ φυλακάς, ἀγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου. 13 ἀποβήσεται δὲ ὑμῖν εἰς μαρτύριον. 14 Θέσθε οὖν εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι· 15 ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ἣ οὐ δυνήσονται ἀντειπεῖν οὐδὲ ἀντιστῆναι πάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν. 16 Παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ συγγενῶν καὶ φίλων καὶ ἀδελφῶν, καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν, 17 καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. 18 καὶ θριξὲς ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται. 19 Ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

5 Ἐνῶ δὲ μερικοὶ ἔλεγαν γιὰ τὸ ναό, ὅτι εἶναι στολισμένους με ἐκλεκτοὺς λίθους καὶ ἀφιερῶματα, εἶπε: 6 «Ὅσο γι' αὐτά, ποὺ βλέπετε, θὰ ἔλθουν ἡμέρες, κατὰ τις ὅποτες δὲν θὰ μείνῃ λιθάρι πάνω σὲ λιθάρι, ἀλλὰ θὰ γκρεμισθῇ».

Πρόρρησι γεγονότων πρὸ τοῦ τέλους τοῦ κόσμου

7 Τὸν ρώτησαν τότε: «Καὶ πότε, Διδάσκαλε, θὰ γίνουν αὐτά, καὶ ποῖο θὰ εἶναι τὸ σημεῖο, ὅταν πρόκειται νὰ γίνουν αὐτά;». 8 Αὐτὸς δὲ εἶπε: «Προσέχετε νὰ μὴ πλανηθῆτε. Διότι πολλοὶ θὰ ἔλθουν διεκδικώντας τὴν ιδιότητά μου (ὡς Μεσσίου) καὶ θὰ λέγουν, “Ἐγὼ εἰμαι (ὁ Μεσσίας)”, καί, “Ὁ καιρὸς πλησίασε”. Μὴ τοὺς ἀκολουθήσετε λοιπόν. 9 Ὅταν δὲ ἀκούσετε πολέμους καὶ ταραχές, μὴ φοβηθῆτε. Διότι πρόκειται νὰ γίνουν αὐτά πρῶτα, ἀλλὰ δὲν θὰ ἔλθῃ ἀμέσως τὸ τέλος». 10 Τότε τοὺς ἔλεγε: «Θὰ ξεσηκωθῇ ἔθνος ἐναντίον ἔθνους, καὶ βασιλεῖο ἐναντίον βασιλείου, 11 καὶ θὰ γίνουν σεισμοὶ μεγάλοι σὲ διαφόρους τόπους καὶ πείνες καὶ ἐπιδημίες, ἐπίσης θὰ συμβοῦν φαινόμενα, ποὺ θὰ προκαλοῦν φόβο, καὶ σημεῖα ἀπὸ τὸν οὐρανὸ μέγала. 12 Προτοῦ δὲ γίνουν ὅλα αὐτά, θὰ σᾶς συλλάβουν καὶ θ' ἀσκήσουν δίωξι ἐναντίον σας, θὰ σᾶς παραδίδουν σὲ συναγωγὰς καὶ φυλακὰς, θὰ σύρθετε σὲ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνες ἐξ αἰτίας μου. 13 Θὰ γίνῃ δὲ τοῦτο γιὰ σᾶς εὐκαιρία γιὰ νὰ δώσετε μαρτυρία. 14 Βάλτε δὲ στὸ μυαλό σας νὰ μὴ προμελετᾶτε ν' ἀπολογηθῆτε. 15 Διότι ἐγὼ θὰ σᾶς δώσω λόγο καὶ σοφία, στὴν ὁποία δὲν θὰ μπορέσουν ν' ἀντεῖπουν καὶ ν' ἀντισταθοῦν ὅλοι οἱ ἐχθροὶ σας. 16 Θὰ παραδοθῆτε δὲ (στὶς ἀρχὰς καὶ ἐξουσίαις) καὶ ἀπὸ γονεῖς καὶ συγγενεῖς καὶ φίλους καὶ ἀδελφούς, καὶ θὰ θανατώσουν ἀπὸ σᾶς, 17 καὶ θὰ μισηθῆτε ἀπ' ὅλους γιὰ τὸ ὄνομά μου. 18 Ἐν τούτοις μία τρίχα ἀπὸ τὸ κεφάλι σας δὲν θὰ χαθῇ (δὲν θὰ ζημιωθῆτε δηλαδὴ οὔτε στὸ ἐλάχιστο, ἀντιθέτως θὰ κερδίσετε). 19 Μὲ τὴν ὑπομονή σας κερδίσετε (σώσετε) τοὺς ἑαυτοὺς σας».

Πρόρρησι τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλήμ

20 Ὅταν δὲ ἴδῃτε κυκλουμένην ὑπὸ στρατοπέδων τὴν Ἱερουσαλήμ, τότε γνῶτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς. 21 Τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη, καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρείτωσαν, καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν, 22 ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὐταὶ εἰσι τοῦ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα. 23 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· ἔσται γὰρ τότε ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὀργὴ τῷ λαῷ τούτῳ, 24 καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαίρας, καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς πάντα τὰ ἔθνη, καὶ Ἱερουσαλήμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν ἄχρι πληρωθῶσι καιροὶ ἐθνῶν.

25 Καὶ ἔσται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἀστροῖς, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ ἠχούσης θαλάσσης καὶ σάλου, 26 ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ· αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται.

27 Καὶ τότε ὄψονται τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. 28 Ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν.

29 Καὶ εἶπε παραβολὴν αὐτοῖς· Ἴδετε τὴν συκῆν καὶ πάντα τὰ δένδρα. 30 Ὅταν προβάλωσιν ἤδη, βλέποντες ἀφ' ἑαυτῶν γινώσχετε ὅτι ἤδη ἐγγύς τὸ θέρος ἐστίν. 31 Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδῃτε ταῦτα γινόμενα, γινώσχετε ὅτι ἐγγύς ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. 32 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα γένηται. 33 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι.

20 «Ὅταν δὲ ἴδῃτε τὴν Ἱερουσαλήμ νὰ περικυκλώνεται ἀπὸ στρατεύματα, τότε νὰ ξέρετε, ὅτι πλησίασε ἡ καταστροφή της. 21 Τότε, ὅσοι θὰ εἶναι στὴν Ἰουδαία, ἄς φεύγουν στὰ ὄρη, καὶ ὅσοι θὰ βρῆσκονται μέσα σ' αὐτή, ἄς βγαίνουν ἔξω στὴν ὑπαιθρο, καὶ ὅσοι θὰ εἶναι στὰ χωράφια, ἄς μὴ μπαίνουν σ' αὐτή. 22 Διότι αὐτὲς θὰ εἶναι ἡμέρες ἐκδικήσεως, καὶ ἔτσι θὰ ἐκπληρωθοῦν ὅλα τὰ γεγραμμένα. 23 Ἀλλοίμονο δὲ στὶς γυναῖκες, ποὺ θὰ ἐγκυμονοῦν καὶ θὰ θηλάζουιν ἐκεῖνες τὶς ἡμέρες. Διότι τότε θὰ εἶναι θλιψίμεγ ἀλήθεια ἡ μεγάλη στὴ γῆ, καὶ ὀργὴ ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ λαοῦ. 24 Καὶ θὰ σφαγοῦν, καὶ θὰ ὀδηγηθοῦν αἰχμάλωτοι σ' ὅλα τὰ ἔθνη, καὶ ἡ Ἱερουσαλήμ θὰ καταπατῆται ἀπὸ ἔθνη μέχρι νὰ συμπληρωθοῦν οἱ καιροὶ (τῆς κυριαρχίας σ' αὐτή) τῶν ἐθνῶν».

Πρόρρησι περὶ συντελείας τοῦ κόσμου καὶ δευτέρας παρουσίας

25 «Θὰ παρατηρηθοῦν δὲ σημεῖα στὸν ἥλιο καὶ τὴ σελήνη καὶ τὰ ἄστρα, καὶ πάνω στὴ γῆ ἀγωνία τῶν ἐθνῶν ἀπὸ τὸ φόβο τῆς θάλασσης ποὺ θ' ἀνυψώνεται καὶ τῆς ἀναταραχῆς. 26 Ἄνθρωποι θὰ πεθαίνουν ἀπὸ τὸ φόβο καὶ τὴν προσδοκία τῶν κακῶν, ποὺ θὰ ἐπέλθουν στὴν οἰκουμένη, καὶ τὰ συστήματα τῶν ἀστρων τοῦ οὐρανοῦ θὰ καταρρεύσουν.

27 Καὶ τότε θὰ ἴδουσι τὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἔρχεται πάνω σὲ σύννεφο μὲ δύναμι καὶ δόξα πολλή. 28 Ὅταν δὲ αὐτὰ ἀρχίσουν νὰ γίνονται, σηκώστε καὶ ὑψώστε τὰ κεφάλια σας (ἀναθαρρήστε), διότι πλησιάζει ἡ ἀπολύτρωσί σας».

Τὸ παραβολικὸ μάθημα ἀπὸ τῆ συκιά

29 Τοὺς εἶπε δὲ μία παραβολή: «Κοιτάξετε τὴ συκιά καὶ ὅλα τὰ δένδρα. 30 Ὅταν πλέον βγάλουν φύλλα, βλέποντας καταλαβαίνετε ἀφ' ἑαυτῶν, ὅτι τὸ θέρος εἶναι πλέον πλησίον. 31 Ἔτσι ἐπίσης σεῖς, ὅταν δῆτε τὰ γίνονται αὐτὰ (τὰ σημεῖα), νὰ ξέρετε, ὅτι κοντὰ εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. 32 Ἀληθινὰ σὰς λέγω, ὅτι δὲν θὰ παρέλθῃ αὐτὸ τὸ γένος (τὸ ἀνθρώπινο γένος), ἕως ὅτου γίνουν ὅλα. 33 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ θὰ παρέλθουν, ἀλλὰ οἱ λόγοι μου δὲν θὰ παρέλθουν (θὰ ἐκπληρωθοῦν)».

1. Ἡ, θὰ λιποθυμοῦν

Αϊφνίδιος ὁ ἐρχομὸς τοῦ Κυρίου. Ἀνάγκη ἐπαγρυπνήσεως

34 Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς μήποτε βαρθηθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραυπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ αἰφνίδιος ἐφ' ὑμᾶς ἐπιστῇ ἡ ἡμέρα ἐκείνη· 35 ὡς παγὶς γὰρ ἐπελεύσεται ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. 36 Ἀγρυπνεῖτε οὖν ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι ἵνα καταξιωθῆτε ἐκφυγεῖν πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι καὶ σταθῆναι ἐμπροσθεν τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

37 Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ἠυλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν. 38 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὠρθηριζε πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ.

22 Ἦγγιζε δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν Ἀζύμων ἢ λεγομένη Πάσχα. 2 Καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν. 3 Εἰσηλθε δὲ ὁ Σατανᾶς εἰς Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα, 4 καὶ ἀπελθὼν συνελάλησε τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦσι καὶ στρατηγοῖς τὸ πῶς αὐτὸν παραδῶ αὐτοῖς. 5 Καὶ ἐχάρησαν, καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀργύρια δοῦναι· 6 καὶ ἐξωμολόγησε, καὶ ἐζήτηε εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν αὐτοῖς ἄτερ ὄχλου.

7 Ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν Ἀζύμων, ἐν ἣ ἔδει θύεσθαι τὸ πάσχα, 8 καὶ ἀπέστειλε Πέτρον καὶ Ἰωάννην εἰπὼν· Πορευθέντες ἐτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα ἵνα φάγωμεν. 9 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ποῦ θέλεις ἐτοιμάσωμεν; 10 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἰδοὺ εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν συναντήσῃ ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν οὗ εἰσπορεύεται, 11 καὶ ῥεῖτε τῷ οἰκοδεσπότη τῆς οἰκίας· Λέγει σοι ὁ Διδάσκαλος· Ποῦ ἐστι τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; 12 Κἀκεῖνος ὑμῖν δείξει ἀνώγειον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε. 13 Ἀπελθόντες δὲ εὔρον καθὼς εἶρηκεν αὐτοῖς, καὶ ἠτοίμασαν τὸ πάσχα.

34 «Νὰ προσέχετε δὲ τοὺς ἑαυτοῦς σας, μήπως οἱ φυγῆς σας καταληφθῶν ἀπὸ ὕπνου ἐξ αἰτίας κραυπάλῃς καὶ μέθης καὶ βιοτικῶν μεριμνῶν, καὶ σὰς αἰφνιδιάσῃ ἡ ἡμέρα ἐκείνη. 35 Διότι θὰ ἐπέλθῃ σὰν παγίδα σὲ ὄλους, ὅσοι κατοικοῦν πάνω στὴ γῆ. 36 Νὰ βρῖσκεσθε λοιπὸν πάντοτε σὲ (πνευματικῇ) ἐπαγρύπνησι, καὶ νὰ προσεύχεσθε ν' ἀξιωθῆτε νὰ ξεπεράσετε ὅλα ὅσα πρόκειται νὰ γίνουιν, καὶ νὰ σταθῆτε μπροστὰ στὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου».

37 Τὴν ἡμέρα δὲ (ὁ Ἰησοῦς) δίδασκε στὸ ναό, καὶ τὴ νύκτα ἔβγαινε καὶ πήγαινε καὶ ἔμεινε στὸ ὄρος, ποῦ ὀνομάζεται τῶν Ἐλαιῶν. 38 Καὶ ὄλος ὁ λαὸς σηκωνόταν καὶ πήγαινε πρωτὶ-πρωτὶ πρὸς αὐτὸν στὸ ναὸ γιὰ νὰ τὸν ἀκούη.

Συνωμοσία κατὰ τοῦ Ἰησοῦ καὶ προδοσία τοῦ Ἰούδα γιὰ ἀργύρια

22 Πλησίαζε δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν Ἀζύμων, ποῦ λέγεται Πάσχα. 2 Καὶ συζητοῦσαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς θὰ τὸν ἐξοντώσουν, διότι φοβοῦνταν τὸ λαό. 3 Μπήκε δὲ ὁ Σατανᾶς στὸν Ἰούδα τὸν ἐπνομαζόμενον Ἰσκαριώτη, ποῦ ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα (ἀποστόλους). 4 Καὶ πήγε καὶ συζήτησε μὲ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς γραμματεῖς καὶ τοὺς ἀξιωματικούς τῆς φρουρᾶς τοῦ ναοῦ τὸ πῶς θὰ τὸν παραδώσῃ σ' αὐτούς. 5 Καὶ χάρηκαν, καὶ συμφώνησαν νὰ τοῦ δώσουν ἀργύρια. 6 Καὶ ἔδωσε ὑπόσχεσι καὶ διαβεβαίωσι, καὶ ζητοῦσε εὐκαιρία νὰ τὸν παραδώσῃ σ' αὐτούς χωρὶς νὰ εἶναι παρὼν λαός.

Τελευταῖο Πάσχα. Πρόρρησι τῆς προδοσίας. Μυστικὸς Δεῖπνος

7 Ἐφθασε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν Ἀζύμων, κατὰ τὴν ὁποία ἔπρεπε νὰ σφαγῇ ὁ πασχαλινὸς ἀμνός. 8 Καὶ ἀπέστειλε τὸν Πέτρο καὶ τὸν Ἰωάννη λέγοντας· «Πηγαίνετε νὰ μᾶς ἐτοιμάσετε τὸ πασχαλινὸ δεῖπνο γιὰ νὰ φάγωμεν». 9 Αὐτοὶ δὲ τοῦ εἶπαν· «Ποῦ θέλεις νὰ ἐτοιμάσωμεν;». 10 Καὶ αὐτὸς τοὺς εἶπε· «Ἰδοὺ, ὅταν θὰ μῆτε στὴν πόλι, θὰ σὰς συναντήσῃ κάποιος ἄνθρωπος, ποῦ θὰ φέρῃ μία στάμνα μὲ νερό. Νὰ τὸν ἀκολουθήσετε στὸ σπίτι, ποῦ θὰ μῆ; 11 καὶ νὰ εἰπῆτε στὸν οἰκοδεσπότη τοῦ σπιτιοῦ· “Ὁ Διδάσκαλος σὲ ρωτᾷει· Ποῦ εἶναι τὸ δωμάτιο, ὅπου θὰ φάγω μὲ τοὺς μαθητάς μου τὸ πασχαλινὸ δεῖπνο;”. 12 Καὶ ἐκεῖνος θὰ σὰς δείξῃ ἕνα μεγάλο ἀνώγειο στρωμένο. Ἐκεῖ νὰ ἐτοιμάσετε». 13 Πῆγαν δὲ καὶ βρῆκαν ὅπως τοὺς εἶπε, καὶ ἐτοίμασαν τὸ πασχαλινὸ δεῖπνο.

14 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσε, καὶ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ. 15 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐπιθυμία ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν· 16 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω ἐξ αὐτοῦ ἕως ὅτου πληρωθῆ ἔν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. 17 Καὶ δεξιόμενος τὸ ποτήριον εὐχαριστήσας εἶπε· Λάβετε τοῦτο καὶ διαμερίσατε ἑαυτοῖς· 18 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πῖω ἀπὸ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως ὅτου ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἔλθῃ. 19 Καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· Τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. 20 Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι λέγων· Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον.

21 Πλὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης. 22 Καὶ ὁ μὲν Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πορεύεται κατὰ τὸ ὄρισμένον· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ παραδίδοται. 23 Καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συζητεῖν πρὸς ἑαυτούς τὸ τίς ἄρα εἶη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πρᾶσσειν.

24 Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων. 25 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται κολουῦνται· 26 ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν γινέσθω ὡς ὁ νεώτερος, καὶ ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν. 27 Τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος ἢ ὁ διακονῶν; Οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος; Ἐγὼ δὲ εἶμι ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν. 28 Ὑμεῖς δὲ ἐστε οἱ διαμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου· 29 κἀγὼ διατίθεται ὑμῖν καθὼς διέθετό μοι ὁ Πατὴρ μου βασιλείαν, 30 ἵνα ἐσθίητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου καὶ καθίσασθε ἐπὶ θρόνων κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλάς τοῦ Ἰσραήλ.

14 Καὶ ὅταν ἦλθε ἡ ὥρα, κάθησε στὸ τραπέζι, καὶ μαζί του οἱ δώδεκα ἀπόστολοι. 15 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· «Μὲ σφοδρὴ ἐπιθυμία ἐπιθύμησα αὐτὸ τὸ πασχαλινὸ δεῖπνο νὰ φάγω μαζί σας προτοῦ ἀποθάνω. 16 Καὶ σᾶς λέγω, ὅτι δὲν θὰ φάγω πλέον ἀπ' αὐτό, ἕως ὅτου γίνῃ πλήρες καὶ τέλειο στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ». 17 Ἀφοῦ δὲ ἔλαβε τὸ ποτήριον καὶ ἔκανε εὐχαριστήρια προσευχή, εἶπε· «Λάβετε τοῦτο καὶ μοιράσατέ το μεταξύ σας. 18 Σᾶς λέγω δέ, ὅτι δὲν θὰ πῖω ἀπὸ τὸ προϊόν τοῦ κλήματος, ἕως ὅτου ἔλθῃ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ». 19 Ἐπειτα ἔλαβε ἄρτο, ἔκανε εὐχαριστήρια προσευχὴ καὶ ἔκοψε καὶ τοὺς ἔδωσε λέγοντας· «Αὐτὸ εἶναι τὸ σῶμα μου, ποὺ προσφέρεται γιὰ σᾶς. Αὐτὸ νὰ κάνετε σ' ἀνάμνησί μου». 20 Ἐπίσης καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δεῖπνο λέγοντας· «Αὐτὸ τὸ ποτήριον εἶναι ἡ νέα διαθήκη, ποὺ ἐπισφραγίζεται μὲ τὸ αἷμα μου, ποὺ χύνεται γιὰ σᾶς.

21 Ἄλλ' ἰδοὺ, τὸ χερί αὐτοῦ ποὺ μὲ παραδίδει εἶναι μαζί μου πάνω στὸ τραπέζι. 22 Καὶ ὁ μὲν Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου βαδίζει πρὸς τὸ θάνατο σύμφωνα μ' αὐτὸ ποὺ ὥρισε ὁ Θεός. Ἄλλ' ἀλλοίμονο στὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνο, ἀπὸ τὸν ὁποῖο παραδίδεται». 23 Αὐτοὶ τότε ἄρχισαν νὰ συζητοῦν μεταξύ τους τὸ ποιὸς ἄραγε ἀπ' αὐτούς εἶναι αὐτὸς ποὺ πρόκειται νὰ πράξῃ αὐτό.

Ποιὸς εἶναι ἀνώτερος

24 Ἐγινε δὲ καὶ φιλονικία μεταξύ τους γιὰ τὸ ποιὸς ἀπ' αὐτούς φαίνεται νὰ εἶναι ἀνώτερος. 25 Ἐκεῖνος δὲ τοὺς εἶπε· «Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν ἀσχοῦν ἀπόλυτη κυριαρχία πάνω σ' αὐτά, καὶ οἱ ἐξουσιασταὶ τοὺς ὀνομάζονται εὐεργέτες. 26 Σεῖς ὅμως δὲν πρέπει νὰ κάνετε ἔτσι. Ἄλλ' ὁ μεγαλύτερος μεταξύ σας ἄς γίνῃ ὅπως ὁ νεώτερος, καὶ ὁ ἀρχηγὸς ὅπως ὁ ὑπηρέτης. 27 Διότι ποιὸς εἶναι ἀνώτερος, αὐτὸς ποὺ κάθεται στὸ τραπέζι, ἢ αὐτὸς ποὺ ὑπηρετεῖ; Δὲν εἶναι αὐτὸς ποὺ κάθεται στὸ τραπέζι; Ἐγὼ ὅμως εἶμαι ἀνάμεσά σας ὅπως ὁ ὑπηρέτης. 28 Σεῖς δὲ εἴσθε ἐκεῖνοι, ποὺ μέινετε μαζί μου στὶς δοκιμασίες μου, 29 γι' αὐτὸ ἐγὼ σᾶς δίνω βασιλεία, ὅπως ἔδωσε σὲ μένα ὁ Πατέρας μου, 30 γιὰ νὰ τρώγετε καὶ πίνετε στὸ τραπέζι μου στὴ βασιλεία μου. Καὶ θὰ καθίσετε πάνω σὲ θρόνους καὶ θὰ κρίνετε τίς δώδεκα φυλὲς τοῦ Ἰσραήλ».

**Ἡ μεγαλοστομία τοῦ Πέτρου
καὶ ἡ πρόρρησι τῆς τριπλῆς ἀρνήσεώς του**

31 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Σίμων, Σίμων, ἰδοὺ ὁ Σατανᾶς ἐξητήσατο ὑμᾶς τοῦ σιναῖσαι ὡς τὸν σῖτον· 32 ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ἡ πίστις σου· καὶ σὺ ποτε ἐπιστρέψας στήριξον τοὺς ἀδελφούς σου. 33 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, μετὰ σοῦ ἔτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι. 34 Ὁ δὲ εἶπε· Λέγω σοι, Πέτρε, οὐ φωνήσῃ σήμερον ἀλέκτωρ πρὶν ἢ τρεῖς ἀπαρνήσῃ μὴ εἰδέναι με.

31 Εἶπεν ἐπίσης ὁ Κύριος· «Σίμων, Σίμων, ἰδοὺ ὁ Σατανᾶς σᾶς ζήτησε γιὰ νὰ σᾶς κοσινίσῃ σὰν τὸ σῖτο. 32 Ἄλλ' ἐγὼ προσερχήθηκα γιὰ σένα, γιὰ νὰ μὴ ἐκλειψῇ ἡ πίστι σου. Καὶ σὺ ἄλλοτε στρέψε καὶ στήριξε τοὺς ἀδελφούς σου». 33 Αὐτὸς δὲ τοῦ εἶπε· «Κύριε, εἶμαι ἔτοιμος καὶ σὲ φυλακῇ νὰ πάω μαζί σου καὶ σὲ θάνατο». 34 Ἐκεῖνος δὲ εἶπε· «Σοῦ λέγω, Πέτρε, δὲν θὰ λαλήσῃ σήμερα ὁ πετεινός, προτοῦ μὲ ἀπαρνηθῆς τρεῖς φορές λέγοντας, ὅτι δὲν με γνωρίζεις».

Ὁ Ἰησοῦς προλέγει στοὺς μαθητὰς δυσχερῆ κατάστασι

35 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλλαντίου καὶ πῆρας καὶ ὑποδημάτων, μὴ τινος ὑστερήθητε· Οἱ δὲ εἶπον· Οὐθενός. 36 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς· Ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων βαλλάντιον ἀράτω, ὁμοίως καὶ πῆραν, καὶ ὁ μὴ ἔχων πωλήσει τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἀγοράσει μάχαιραν. 37 Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἔτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τό, **Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη**· καὶ γὰρ τὰ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει. 38 Οἱ δὲ εἶπον· Κύριε, ἰδοὺ μάχαιρα ὡδε δύο. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἰκανόν ἐστι!

35 Ἐπειτα εἶπε σ' αὐτούς (τοὺς μαθητὰς): «Ὅταν σᾶς ἀπέστειλα χωρὶς βαλλάντιο καὶ ὀδοπορικὸ σάκκο καὶ ὑποδήματα, μήπως στερηθήκατε τίποτε;». Ἐκεῖνοι δὲ εἶπαν· «Τίποτε (δὲν στερηθήκαμε)». 36 Τοὺς εἶπε τότε· «Ἀλλὰ τῶρα ὅποιος ἔχει βαλλάντιο, νὰ τὸ πάρῃ μαζί του, ἐπίσης καὶ ὀδοπορικὸ σάκκο. Καὶ ὅποιος δὲν ἔχει μαχαίρι, νὰ πωλήσῃ τὸ ἐνδυμᾶ του καὶ ν' ἀγοράσῃ. 37 Λέγω δὲ σὲ σᾶς, ὅτι πρόκειται νὰ ἐκπληρωθῇ σὲ μένα καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ γραμμένον, τό, **Καὶ μετὰ τῶν ἐγκληματιῶν τὸν κατέταξαν**. Διότι τὰ ἀφορῶντα σὲ μένα φθάνουν στὸ τέλος». 38 Αὐτοὶ δὲ εἶπαν· «Κύριε, ἰδοὺ ὑπάρχουν ἐδῶ δύο μαχαίρια». Ἐκεῖνος δὲ τοὺς εἶπε· «Ἄρκει!».

Ἡ υπερτάτη ἀγωνία στὴ Γεθσημανῆ

39 Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 40 Γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου εἶπεν αὐτοῖς· Προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν. 41 Καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βολήν, καὶ θεῖς τὰ γόνατα προσηύχето 42 λέγων· Πάτερ, εἰ βούλει παρενεγκεῖν τοῦτο τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ σὸν γινέσθω. 43 Ὡφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν. 44 Καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ ἐκτενέστερον προσηύχето, ἐγένετο δὲ ὁ ἰδρῶς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν. 45 Καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς εὗρεν αὐτοὺς κοιμωμένους ἀπὸ τῆς λύπης, 46 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί καθεύδετε; Ἄναστάντες προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν.

39 Ὑστερα βγήκε καὶ πῆγε κατὰ τὴ συνθήβη του στὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν (συγκεκριμένως στὴ Γεθσημανῆ). Τὸν ἀκολούθησαν δὲ καὶ οἱ μαθηταὶ του. 40 Καὶ ὅταν ἔφθασε στὸν τόπο, τοὺς εἶπε· «Προσεύχεσθε νὰ μὴν ὑποκύψετε σὲ πειρασμό». 41 Αὐτὸς δὲ ἀπομακρύνθηκε ἀπ' αὐτοὺς σὲ ἀπόστασι βολῆς λίθου (τριάντα περίπου μέτρων) καὶ γονάτισε καὶ προσευχόταν 42 λέγοντας· «Πατέρα, ἐὰν θέλῃς, ἀπομάκρυνε αὐτὸ τὸ ποτήρι (τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου) ἀπὸ μένα. Ἄς μὴ γίνῃ ὅμως τὸ δικό μου θέλημα, ἀλλὰ τὸ δικό σου». 43 Ἐμφανίσθηκε δὲ σ' αὐτὸν ἄγγελος ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ τὸν ἐνίσχυε. 44 Περιῆλθε δὲ σὲ ἀγωνία καὶ προσευχόταν ἐντονώτερα, καὶ ὁ ἰδρῶτας του ἔγινε σὰν θρόμβοι (πηκτὲς σταγόνας) αἵματος ποὺ ἔπεφταν στὴ γῆ. 45 Καὶ ὅταν σηκώθηκε ἀπὸ τὴν προσευχή, ἦλθε πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς βρῆκε νὰ κοιμῶνται ἀποκαματωμένοι ἀπὸ τὴ λύπη, 46 καὶ τοὺς εἶπε· «Γιατί κοιμᾶσθε; Σηκωθῆτε καὶ προσεύχεσθε, γιὰ νὰ μὴν ὑποκύψετε σὲ πειρασμό».

47 Ἐτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ λεγόμενος Ἰούδας, εἰς τῶν δώδεκα, προῆγεν αὐτούς, καὶ ἤγγισε τῷ Ἰησοῦ φιλήσαι αὐτόν· τοῦτο γὰρ σημεῖον δεδῶκε αὐτοῖς· ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστιν. 48 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἰούδα, φιλήματι τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως; 49 Ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον εἶπον αὐτῷ· Κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρᾳ; 50 Καὶ ἐπάταξεν εἰς τις ἐξ αὐτῶν τὸν δούλον τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἀφείλεν αὐτοῦ τὸ οὖς τὸ δεξιόν. 51 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἐὰτε ἕως τούτου. Καὶ ἀψάμενος τοῦ ὠτίου αὐτοῦ ἴασατο αὐτόν. 52 Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους ἐπ' αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγούς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους· Ὡς ἐπὶ ληστήν ἐξεληλύθατε μετὰ μαχαίρων καὶ ξύλων· 53 καθ' ἡμέραν ὄντος μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ οὐκ ἐξετείνατε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ. Ἄλλ' αὕτη ἐστὶν ὑμῶν ἡ ὥρα καὶ ἡ ἐξουσία, τοῦ σκότους.

54 Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον καὶ εἰσήγαγον αὐτόν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχιερέως. Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει μακρόθεν. 55 Ἀψάντων δὲ πυρᾶν ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς καὶ συγκαθισάντων αὐτῶν ἐκάθητο ὁ Πέτρος ἐν μέσῳ αὐτῶν. 56 Ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις καθήμενον πρὸς τὸ φῶς καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ εἶπε· Καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν. 57 Ὁ δὲ ἠρνήσατο λέγων· Γύναι, οὐκ οἶδα αὐτόν. 58 Καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος ἰδὼν αὐτὸν ἔφη· Καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν· Ἄνθρωπε, οὐκ εἰμι. 59 Καὶ διαστάσης ὡσεὶ ὥρας μιᾶς ἄλλος τις δισυχυρίζετο λέγων· Ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν· καὶ γὰρ Γαλιλαῖός ἐστιν. 60 Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· Ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις. Καὶ παραχρήμα, ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ, ἐφώνησεν ἀλέκτωρ. 61 Καὶ στραφεὶς ὁ Κύριος ἐνέβλεψε τῷ Πέτρῳ, καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου, ὡς εἶπεν αὐτῷ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι ἀπαρνήσῃ με τρίς· 62 καὶ ἐξελθὼν ἕξω ὁ Πέτρος ἔκλαυσε πικρῶς.

Ἡ σύλληψι τοῦ Ἰησοῦ

47 Ἐνῷ δὲ ἀκόμη μιλοῦσε, ὄχλος κατέφθασε, καὶ ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα μὲ τὸ ὄνομα Ἰούδας προπορευόμενος ἀπ' αὐτοὺς ὡς ὀδηγός τους, καὶ πλησίασε τὸν Ἰησοῦ γὰρ νὰ τὸν φιλήσῃ. Διότι αὐτὸ τὸ (ἀναγνωριστικὸν) σημεῖον εἶχε δώσει σ' αὐτούς· «Ὅποιον θὰ φιλήσω, αὐτός ἐστίν». 48 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· «Ἰούδα, μὲ φιλήμα παραδίδεις τὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου;». 49 Βλέποντας δὲ οἱ μαθηταὶ τοῦ τί ἐπρόκειτο νὰ συμβῆ, τοῦ εἶπαν· «Κύριε, νὰ τοὺς κτυπήσωμε μὲ μαχαίρᾳ;». 50 Καὶ ἓνας ἀπ' αὐτοὺς κτύπησε τὸ δούλο τοῦ ἀρχιερέως καὶ τοῦ ἔκοψε τὸ δεξιὸ αὐτί. 51 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε τότε· «Ἀφήστε μέχρις ἐδῶ (Μὴ προβάλλετε περισσότερη ἀντίστασι)». Καὶ ἄφου ἔπιασε τὸ αὐτί του, τὸν θεράπευσε. 52 Πρὸς δὲ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἀξιωματικούς τῆς φρουρᾶς τοῦ ναοῦ καὶ τοὺς πρεσβυτέρους, ποὺ ἦλθαν ἐναντίον του, εἶπε· «Ὅπως ἐναντίον ληστοῦ βγήκατε μὲ μαχαίρια καὶ μὲ ρόπαλα. 53 Ἐνῷ ἤμουν ἡμέρα μαζί σας στὸ ναό, δὲν ἀπλώσατε τὰ χεῖρα σας ἐπάνω μου (γὰρ νὰ μὲ συλλάβετε). Ἄλλ' αὕτη εἶναι ἡ δική σας ὥρα καὶ ἐξουσία, (ὥρα καὶ ἐξουσία) τοῦ σκότους».

Ἡ τριπλῆ ἄρνησι τοῦ Πέτρου καὶ ἡ μετάνοιά του

54 Ἀφοῦ δὲ τὸν συνέλαβαν, τὸν ἔφεραν καὶ τὸν ἔβαλαν μέσα στὸ σπῆτι τοῦ ἀρχιερέως. Ὁ δὲ Πέτρος ἀκολουθοῦσε ἀπὸ μακριά. 55 Ἄναψαν δὲ φωτιά μέσα στὴν αὐλὴ καὶ κάθησαν ὅλοι γύρω, καὶ ἀνάμεσά τους κάθησε καὶ ὁ Πέτρος. 56 Ὅταν δὲ τὸν εἶδε κάποια ὑπηρετρία νὰ κάθεται κοντὰ στὴ φωτιά, τὸν κοίταξε καλὰ καὶ εἶπε· «Καὶ αὐτὸς ἦταν μαζί μ' αὐτόν». 57 Ἄλλ' αὐτὸς ἀρνήθηκε λέγοντας· «Γυναίκα, δὲν τὸν γνωρίζω». 58 Μετὰ δὲ ἀπὸ λίγο τὸν εἶδε ἄλλος καὶ εἶπε· «Καὶ σὺ ἀπ' αὐτοὺς εἶσαι». Ἄλλ' ὁ Πέτρος εἶπε· «Ἀνθρωπε, δὲν εἰμαι». 59 Καὶ ἄφου πέρασε μία περίπου ὥρα, κάποιος ἄλλος ἐπέμενε λέγοντας· «Πράγματι καὶ αὐτὸς ἦταν μαζί μ' αὐτόν. Ἄλλωστε εἶναι Γαλιλαῖος». 60 Ἄλλ' ὁ Πέτρος εἶπε· «Ἀνθρωπε, δὲν ξέρω τί λές». Καὶ ἀμέσως, ἐνῷ ἀκόμη μιλοῦσε, λάλησε ὁ πετεινός. 61 Τότε ἔστρεψε ὁ Κύριος καὶ κοίταξε ἐκφραστικὰ τὸν Πέτρο, καὶ θυμήθηκε ὁ Πέτρος τὸ λόγον τοῦ Κυρίου, ὅτι τοῦ εἶπε δηλαδή, «Προτοῦ λαλήσῃ ὁ πετεινός θὰ μὲ ἀπαρνήθῃς τρεῖς φορές», 62 καὶ βγήκε ἔξω (ἀπὸ τὴν αὐλὴν) ὁ Πέτρος καὶ ἔκλαυσε πικρά.

63 Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες τὸν Ἰησοῦν ἐνέπαιζον αὐτῷ δρώντες, 64 καὶ περικαλύψαντες αὐτὸν ἔτυπτον αὐτοῦ τὸ πρόσωπον καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες· Προφήτευσον, τίς ἐστὶν ὁ παῖσας σε; 65 Καὶ ἕτερα πολλά βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν.

66 Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβύτεριον τοῦ λαοῦ, ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς, καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον ἑαυτῶν 67 λέγοντες· Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπέ ἡμῖν. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ἐὰν ὑμῖν εἶπω, οὐ μὴ πιστεύσητε, 68 ἐὰν δὲ καὶ ἐρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτέ μοι ἢ ἀπολύσητε. 69 Ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. 70 Εἶπον δὲ πάντες· Σὺ οὖν εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ; Ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· Ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐγὼ εἰμι. 71 Οἱ δὲ εἶπον· Τί ἔτι χρεῖαν ἔχομεν μαρτυρίας; Αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

23 Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸν Πιλάτον. 2 Ἦρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ λέγοντες· Τοῦτον εὗρομεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος καὶ κωλύοντα Καίσαρι φόρους διδόναι, λέγοντα ἑαυτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶναι. 3 Ὁ δὲ Πιλάτος ἐπηρώτησεν αὐτὸν λέγων· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη· Σὺ λέγεις. 4 Ὁ δὲ Πιλάτος εἶπε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους ὅτι οὐδὲν εὕρισκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. 5 Οἱ δὲ ἐπίσχουν λέγοντες ὅτι ἀνασεῖει τὸν λαὸν διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ὧδε.

6 Πιλάτος δὲ ἀκούσας Γαλιλαίαν ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός ἐστι, 7 καὶ ἐπιγνούς ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρώδου ἐστίν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρώδη, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις.

Ὁ Ἰησοῦς ἐμπαίζεται

63 Οἱ δὲ ἄνδρες, ποὺ περιστοίχιζαν τὸν Ἰησοῦ, τὸν περιέπαιζαν καὶ τὸν κτυποῦσαν. 64 Καὶ ἀφοῦ κάλυψαν γύρω-γύρω τὸ κεφάλι του (γιὰ νὰ μὴ βλέπη), κτυποῦσαν τὸ πρόσωπό του, καὶ τὸν ρωτοῦσαν λέγοντας: «Προφήτευσε, ποιὸς εἶναι αὐτός ποῦ σὲ κτύπησε;». 65 Καὶ ἄλλα πολλά ἄσεβη καὶ ὑβριστικὰ τοῦ ἔλεγον.

Ὁ Ἰησοῦς στὸ συνέδριο τῶν Ἰουδαίων

66 Καὶ ὅταν ξημέρωσε, μαζεύθηκαν οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ τὸν προσήγαγον στὸ συνέδριό τους γιὰ νὰ δικασθῆ, 67 καὶ εἶπαν: «Ἐὰν σὺ εἶσαι ὁ Χριστός (ὁ Μεσσίας), νὰ μᾶς τὴν πῆς (σαφῶς)». Εἶπε δὲ σ' αὐτούς: «Ἐὰν σὰς πῶ, δὲν θὰ πιστεύσετε. 68 Ἐὰν δὲ καὶ ἐρωτήσω, δὲν θὰ μοῦ ἀπαντήσετε, καὶ δὲν θὰ μὲ ἀπολύσετε. 69 Ἀπὸ τῶρα ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ κάθεται στὰ δεξιὰ τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ (θὰ δοξάζεται δηλαδῆ)». 70 Εἶπαν τότε ὅλοι: «Σὺ λοιπὸν εἶσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ;». Αὐτὸς δὲ τοὺς ἀπάντησε: «Τὸ λέγετε σεῖς οἱ ἴδιοι, ὅτι ἐγὼ εἶμαι». 71 Καὶ αὐτοὶ εἶπαν: «Τί μᾶς χρειάζεται ἄλλη μαρτυρία, ἀφοῦ ἐμεῖς οἱ ἴδιοι ἀκούσαμε ἀπὸ τὸ ἴδιο του τὸ στόμα;».

Ὁ Ἰησοῦς στὸν Πιλάτο

23 Καὶ σηκώθηκαν ὅλα τὰ μέλη τοῦ συνεδρίου καὶ τὸν ἔφεραν στὸν Πιλάτο. 2 Καὶ ἄρχισαν νὰ τὸν κατηγοροῦν λέγοντας: «Αὐτὸν ἐδῶ βρήκαμε νὰ ἐξώθη σὲ ἐπανάσταση τὸ ἔθνος, καὶ νὰ εἶναι ἐναντίον τῆς πληρωμῆς φόρων στὸν Καίσαρα, μὲ τὸν ἰσχυρισμὸ γιὰ τὸν ἑαυτό του, ὅτι εἶναι ὁ Μεσσίας, ὁ βασιλεὺς». 3 Ὁ δὲ Πιλάτος τὸν ρώτησε λέγοντας: «Σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;». Ἀπαντώντας δὲ τοῦ εἶπε: «Τὸ λέγεις σὺ» (Ὁ Ἰησοῦς παραδέχθηκε, ὅτι εἶναι βασιλεὺς, ἀλλὰ μὲ πνευματικὴ βασιλεία). 4 Τότε ὁ Πιλάτος εἶπε στοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τὸν ὄχλο: «Καμμία ἐνοχὴ δὲν βρίσκω στὸν ἄνθρωπο αὐτό». 5 Ἀλλ' αὐτοὶ ἐπέμεναν λέγοντας: «Ἀναστατώνει τὸ λαό, διδάσκοντας σ' ὅλη τὴν Ἰουδαία. Ἀρχισε ἀπὸ τῆ Γαλιλαία καὶ ἔφθασε ὡς ἐδῶ».

Ὁ Ἰησοῦς στὸν Ἡρώδη

6 Ὁ Πιλάτος δὲ, ὅταν ἄκουσε γιὰ Γαλιλαία, ρώτησε, ἂν ὁ ἄνθρωπος εἶναι Γαλιλαῖος. 7 Καὶ ὅταν ἔμαθε, ὅτι εἶναι ἀπὸ τὴν ἐπαρχία τῆς

8 Ὁ δὲ Ἡρώδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν· ἦν γὰρ ἐξ ἱκανοῦ θέλων ἰδεῖν αὐτὸν διὰ τὸ ἀκούειν αὐτὸν πολλὰ περὶ αὐτοῦ, καὶ ἠλπίζε τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον. 9 Ἐπρωτά δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ. 10 Εἰστήκεισαν δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐνότους κατηγοροῦντες αὐτοῦ. 11 Ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν ὁ Ἡρώδης σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ καὶ ἐμπαίξας, περιβαλὼν αὐτὸν ἐσθῆτα λαμπρὰν ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ. 12 Ἐγένοντο δὲ φίλοι ὁ τε Ἡρώδης καὶ ὁ Πιλάτος ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων· προὔπηρχον γὰρ ἐν ἐχθρᾷ ὄντες πρὸς ἑαυτούς.

13 Πιλάτος δὲ συγκαλεσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν 14 εἶπε πρὸς αὐτούς· Προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὡς ἀποστρέφοντα τὸν λαόν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας οὐδὲν εὔρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ. 15 Ἄλλ' οὐδὲ Ἡρώδης· ἀνέπεμψα γὰρ ὑμᾶς πρὸς αὐτόν· καὶ ἰδοὺ οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶ πεπραγμένον αὐτῷ. 16 Παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. 17 Ἀνάγκην δὲ εἶχεν ἀπολύειν αὐτοῖς κατὰ ἑορτὴν ἓνα. 18 Ἀνέκραξαν δὲ παμπληθεῖ λέγοντες· Αἶρε τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν Βαραββᾶν· 19 ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινα γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν. 20 Πάλιν οὖν ὁ Πιλάτος προσεφώνησε, θέλων ἀπολύσαι τὸν Ἰησοῦν. 21 Οἱ δὲ ἐπεφώνουν λέγοντες· Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν! 22 Ὁ δὲ τρίτον εἶπε πρὸς αὐτούς· Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτος; Οὐδὲν ἄξιον θανάτου εὔρον ἐν αὐτῷ. Παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. 23 Οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις αἰτούμενοι αὐτὸν σταυρωθῆναι, καὶ κατίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχιερέων.

24 Ὁ δὲ Πιλάτος ἐπέκρινε γενέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν, 25 ἀπέλυσε δὲ αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον βεβλημένον εἰς τὴν φυλακὴν, ὃν ἠτοῦντο, τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκε τῷ θελήματι αὐτῶν.

δικαιοδοσίας τοῦ Ἡρώδη, τὸν παρέπεμψε στὸν Ἡρώδη, ποῦ ἦταν καὶ αὐτὸς τὶς ἡμέρες αὐτὲς στὰ Ἱεροσόλυμα.

8 Ὁ δὲ Ἡρώδης, ὅταν εἶδε τὸν Ἰησοῦ, χάρηκε πολὺ. Διότι ἀπὸ πολὺ καιρὸ ἤθελε νὰ τὸν δῆ, ἐπειδὴ ἄκουε πολλὰ γι' αὐτόν, καὶ ἠλπιζε νὰ δῆ νὰ γίνεταί κάποιο θαῦμα ἀπ' αὐτόν. 9 Τοῦ ἔκανε δὲ πολλὰς ἐρωτήσεις, ἀλλ' αὐτὸς δὲν τοῦ ἀπαντοῦσε τίποτε. 10 Παρίσταντο δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ τὸν κατηγοροῦσαν ἐνότους. 11 Ἀφοῦ δὲ ὁ Ἡρώδης με τοὺς στρατιώτες του τὸν ἐξουθενῶσε καὶ τὸν περιέπαιξε, τὸν ἔντυσε μεγαλόπρεπη στολὴ καὶ τὸν ἔστειλε πάλι στὸν Πιλάτο. 12 Ἐγίναν δὲ φίλοι μεταξύ τους ὁ Ἡρώδης καὶ ὁ Πιλάτος τὴν ἡμέρα αὐτή, διότι προηγουμένως βρίσκονταν σὲ ἐχθρὰ μεταξύ τους.

Οἱ Ἰουδαῖοι ζητοῦν ἀπόλυσι τοῦ Βαραββᾶ, σταύρωσι τοῦ Ἰησοῦ!

13 Ὁ δὲ Πιλάτος κάλεσε μαζί τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντες καὶ τὸ λαό, 14 καὶ τοὺς εἶπε· «Μοῦ φέρατε αὐτὸ τὸν ἄνθρωπο μὲ τὴν κατηγορίαν, ὅτι παρακινεῖ τὸ λαὸ σὲ ἐπανάστασι, ἀλλ' ἰδοὺ ἐγὼ, κατόπι ἀνακρίσεως ἐνώπιόν σας, δὲν βρῆκα ἔνοχο αὐτὸ τὸν ἄνθρωπο σὲ τίποτε ἀπ' ὅσα τὸν κατηγορεῖτε. 15 Οὔτε καὶ ὁ Ἡρώδης. Ἔστειλα καὶ σᾶς σ' αὐτόν. Ἔτσι ἀποδείχθηκε, ὅτι δὲν ἔχει πράξει τίποτε ἄξιο θανάτου. 16 Γι' αὐτό, ἀφοῦ τὸν βασάνισα, θὰ τὸν ἀπολύσω». 17 Ἐπρεπε δὲ κατὰ τὴν ἑορτὴ (τοῦ Πάσχα) νὰ ἀπολύῃ ἓνα (κρατούμενο) γιὰ χάρι τους. 18 Ἄλλ' ὅλο τὸ πλῆθος κραύγασε λέγοντας· «Θανάτωσέ τον, καὶ ἀπόλυσε γιὰ χάρι μας τὸ Βαραββᾶ». 19 Αὐτὸς (ὁ Βαραββᾶς) εἶχε φυλακισθῆ γιὰ κάποια ἐξέγερσι, ποῦ ἔγινε στὴν πόλι, καὶ γιὰ φόνο. 20 Πάλι τότε ὁ Πιλάτος ἔκανε ἔκκλησι, θέλοντας νὰ ἀπολύσῃ τὸν Ἰησοῦ. 21 Ἄλλ' αὐτοὶ κραύγαζαν λέγοντας· «Σταύρωσέ τον, σταύρωσέ τον!». 22 Αὐτὸς δὲ γιὰ τρίτη φορὰ εἶπε πρὸς αὐτούς· «Ἄλλὰ τί κακὸ ἔκανε αὐτός; Δὲν βρῆκα σ' αὐτόν τίποτε ἄξιο θανάτου. Ἀφοῦ λοιπὸν τὸν βασάνισα, θὰ τὸν ἀπολύσω». 23 Ἄλλ' αὐτοὶ μὲ φωνὲς μεγάλες ἐπέμειναν στὸ αἴτημά τους νὰ σταυρωθῆ, καὶ οἱ φωνὲς αὐτῶν, καὶ μάλιστα τῶν ἀρχιερέων, ὑπερίσχυαν.

Ὁ Πιλάτος ἀπὸ δειλία ἐνδίδει στὴν ἀπαίτησι τῶν Ἰουδαίων

24 Τότε ὁ Πιλάτος ἀποφάσισε νὰ γίνῃ τὸ αἴτημά τους, 25 καὶ τοὺς ἀπόλυσε τὸ Βαραββᾶ, ποῦ ζητοῦσαν, τὸν φυλακισμένον γιὰ ἐξέγερσι καὶ φόνο, ἐνῶ τὸν Ἰησοῦ παρέδωσε κατὰ τὸ θέλημά τους (γιὰ νὰ σταυρωθῆ).

26 Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτόν, ἐπιλαβόμενοι Σίμωνος τινος Κυρηναίου, ἐρχομένου ἀπ' ἀγροῦ, ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν φέρειν ὀπίσω τοῦ Ἰησοῦ. 27 Ἦκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν, αἱ καὶ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν. 28 Στραφεῖς δὲ πρὸς αὐτὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπε· Ὀυγατέρες Ἰερουσαλήμ, μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμέ, πλὴν ἐφ' ἑαυτὰς κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν. 29 Ὅτι ἰδοὺ ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσι· Μακάριαι αἱ στεῖραι καὶ κοιλίαι αἱ οὐκ ἐγέννησαν καὶ μαστοὶ οἱ οὐκ ἐθήλασαν. 30 Τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσι, πέσετε ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς, καλύψατε ἡμᾶς· 31 ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται; 32 Ἦγοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο, κακοῦργοι, σὺν αὐτῷ ἀναيرهθῆναι.

33 Καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμενον Κρανίου, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτόν καὶ τοὺς κακοῦργους, ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν. 34 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγε· Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασιν τί ποιοῦσι. Διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλλον κλῆρον. 35 Καὶ εἰστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν. Ἐξεμυκτήριζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες σὺν αὐτοῖς λέγοντες· Ἄλλους ἔσωσε, σωσάτω ἑαυτόν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς ὁ τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτός. 36 Ἐνέπαιζον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμενοι καὶ ὄξος προσφέροντες αὐτῷ 37 καὶ λέγοντες· Εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν. 38 Ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφή γεγραμμένη ἐπ' αὐτῷ γράμμασιν Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥωμαϊκοῖς καὶ Ἑβραϊκοῖς· Οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

39 Εἰς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακοῦργων ἐβλασφήμει αὐτὸν λέγων· Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, σῶσον σεαυτόν καὶ ἡμᾶς. 40 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπετίμα αὐτῷ λέγων· Οὐδὲ φοβῆ σὺ τὸν Θε-

26 Καὶ ὅταν τὸν πῆραν καὶ τὸν μετέφεραν, ἔπιασαν κάποιον Σίμονα Κυρηνάιο, ποὺ ἐρχόταν ἀπὸ τὴν ὑπαιθρο, καὶ τὸν φόρτωσαν τὸ σταυρὸ γιὰ νὰ τὸν μεταφέρῃ ἀκολουθώντας τὸν Ἰησοῦ. 27 Τὸν ἀκολουθοῦσε δὲ μεγάλο πλῆθος τοῦ λαοῦ, στὸ ὅποιο περιλαμβάνονταν καὶ γυναῖκες, οἱ ὁποῖες ἔκλαιαν καὶ θρηνοῦσαν γι' αὐτόν. 28 Ἔστρεψε δὲ πρὸς αὐτὲς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε· «Ὀυγατέρες Ἰερουσαλήμ, μὴ κλαίετε γιὰ μένα, ἀλλὰ γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς σας νὰ κλαίετε καὶ γιὰ τὰ τέκνα σας. 29 Διότι ἰδοὺ ἔρχονται ἡμέρες, κατὰ τις ὁποῖες θὰ εἰποῦν· “Εὐτυχεῖς οἱ στεῖρες καὶ οἱ κοιλιές ποὺ δὲν γέννησαν καὶ οἱ μαστοὶ ποὺ δὲν θήλασαν”. 30 Τότε θὰ ἀρχίσουν νὰ λέγουν στὰ ὄρη, “Πέσετε ἐπάνω μας”, καὶ στὰ βουνά, “Σκεπάσετέ μας”. 31 Διότι, ἐὰν στὸ χλωρὸ ξύλο (σὲ μένα τὸν ἀναμάρτητο καὶ ἅγιο) κάνουν αὐτά, στὸ ξερὸ (στοὺς ἀμαρτωλοὺς) τί θὰ γίνη;». 32 Ὁδηγοῦνταν δὲ καὶ ἄλλοι δύο, κακοῦργοι, γιὰ νὰ θανατωθοῦν μαζί του.

Ὁ Ἰησοῦς σταυρώνεται ἐν μέσῳ δύο ληστῶν καὶ ἐμπαίζεται

33 Καὶ ὅταν ἔφθασαν στὸν τόπο, ποὺ ὀνομάζεται Κρανίο, ἐκεῖ σταύρωσαν αὐτόν καὶ τοὺς κακοῦργους, τὸν ἕνα ἀπὸ τὰ δεξιὰ (τοῦ Ἰησοῦ) καὶ τὸν ἄλλο ἀπὸ τὰ ἀριστερά. 34 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγε· «Πατέρα, συγχώρησέ τους, διότι δὲν ξέρουν τί κάνουν». Ὅταν δὲ (οἱ στρατιῶτες) μοιράζονταν τὰ ἐνδύματά του, ἔβαλλαν κλῆρο. 35 Καὶ ὁ λαὸς στεκόταν καὶ ἐβλεπε. Περιέπαιζαν δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες μαζί μ' αὐτοὺς λέγοντας· «Ἄλλους ἔσωσε, ἄς σώσῃ καὶ τὸν ἑαυτό του, ἐὰν αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστὸς (ὁ Μεσσίας), ὁ ἐκλεγμένος ἀπὸ τὸ Θεό». 36 Τὸν περιέπαιζαν δὲ καὶ οἱ στρατιῶτες πλησιάζοντας καὶ προσφέροντας σ' αὐτόν ξύδι 37 καὶ λέγοντας· «Ἐὰν σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσε τὸν ἑαυτό σου». 38 Ἦταν δὲ καὶ ἐπιγραφή ἀπὸ πάνω του γραμμένη στὰ Ἑλληνικά καὶ στὰ Ῥωμαϊκά καὶ στὰ Ἑβραϊκά· Αὐτὸς εἶναι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

Ἡ μετάνοια καὶ ἡ ὁμολογία τοῦ καλοπροαιρέτου ληστοῦ

39 Ἐνας δὲ ἀπὸ τοὺς κακοῦργους, ποὺ κρεμάσθηκαν στὸ σταυρὸ, τὸν ἐβριζε λέγοντας· «Ἐὰν σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς (ὁ Μεσσίας), σῶσε τὸν ἑαυτό σου καὶ ἐμᾶς». 40 Ἄλλ' ὁ ἄλλος (κακοῦργος) μίλησε καὶ τὸν ἐπέπληξε λέγοντας· «Οὔτε σὺ φοβεῖσαι τὸ Θεό, ἂν καὶ ὑφίστασαι τὸ αὐτό

όν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ; 41 Καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως· ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε. 42 Καὶ ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ· Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. 43 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ.

44 Ἦν δὲ ὡσεὶ ὥρα ἕκτη καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης, 45 τοῦ ἡλίου ἐκλείποντος, καὶ ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον· 46 καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπε· Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παρατίθειμαι τὸ πνευμά μου· καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέπνευσε.

47 Ἰδὼν δὲ ὁ ἐκατόνταρχος τὸ γινόμενον ἐδόξασε τὸν Θεὸν λέγων· Ὀντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν.

48 Καὶ πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωροῦντες τὰ γινόμενα, τύπτοντες ἑαυτῶν τὰ στήθη ὑπέστρεφον.

49 Εἰστήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτοῦ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ συνακολουθήσασαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα.

50 Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσήφ, βουλευτῆς ὑπάρχων καὶ ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος – 51 οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν – ἀπὸ Ἀριμαθαίας, πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ὃς προσεδέχετο καὶ αὐτὸς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, 52 οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ ἤτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, 53 καὶ καθελὼν αὐτὸ ἐνετύλιξε σινδόνι καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν

πάθος; 41 Καὶ ἐμεῖς μὲν δικαίως (τιμωρούμεθα), διότι ἀπολαμβάνομε αὐτά, ποὺ ἀξίζουσι οἱ πράξεις μας. Ἄλλ' αὐτὸς (ὁ Ἰησοῦς) κανένα ἄτοπο δὲν ἔπραξε». 42 Ἐλεγε δὲ στὸν Ἰησοῦ: «Θυμήσου με, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς μετὰ τῆ βασιλικῆ σου δύναμι». 43 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε: «Ἀληθινὰ σοῦ λέγω, σὴ μ ε ρ α θὰ εἶσαι μαζί μου στὸν παράδεισο».

Ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ καὶ σχετικὰ σημεῖα

44 Ἦταν δὲ περίπου ὥρα δώδεκα τὸ μεσημέρι καὶ ἔπεσε σκοτάδι σ' ὅλη τὴ γῆ ἕως ὥρα τρεῖς τὸ ἀπόγευμα, 45 διότι ὁ ἥλιος ὑπέστη ἐκλειψι. Καὶ τὸ παραπέτασμα τοῦ ναοῦ σχίσθηκε στὸ μέσο. 46 Καὶ φώναξε μετὰ φωνῆ μεγάλη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε: «Πατέρα, στὰ χέρια σου παραδίδω τὸ πνεῦμα μου». Καὶ μόλις εἶπε αὐτό, ἐξέπνευσε.

Ὁ ἐκατόνταρχος πιστεύει

47 Ὅταν δὲ ὁ ἐκατόνταρχος εἶδε αὐτὸ ποῦ ἔγινε, δόξασε τὸ Θεὸ καὶ εἶπε: «Ὀντως αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἦταν ἀθῶος».

Τύψεις συνειδήσεως λαοῦ

48 Καὶ ὅλα τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, ποῦ μαζεύθηκαν γιὰ νὰ ἰδοῦν αὐτὸ τὸ θέαμα (τῆς σταυρώσεως), βλέποντας ὅσα ἔγιναν, ἐπέστρεφαν κτυπώντας τὰ στήθη τους.

Γνωστοὶ καὶ γυναῖκες παρακολουθοῦν τὸ θεῖο δρᾶμα

49 Ὅλοι δὲ οἱ γνωστοὶ του, καθὼς καὶ οἱ γυναῖκες, ποῦ μαζί τὸν ἀκολουθήσαν ἀπὸ τῆ Γαλιλαία, στέκονταν μακριὰ καὶ παρακολουθοῦσαν τὰ γεγονότα.

Ὁ Ἰωσήφ ὁ Ἀριμαθαῖος ἐνταφιάζει τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ

50 Καὶ ἰδοὺ παρουσιάζεται ἕνας ἄνδρας ὀνομαζόμενος Ἰωσήφ, ποῦ ἦταν βουλευτῆς (μέλος τοῦ συνεδρίου), καὶ ἄνθρωπος καλὸς καὶ εὐσεβῆς, – 51 αὐτὸς δὲν εἶχε συμφωνήσει μετὰ τὴν ἀπόφασιν καὶ τὴν πρᾶξιν αὐτῶν (τῶν μελῶν τοῦ συνεδρίου) –, καταγόμενος ἀπὸ τὴν Ἀριμαθαία, πόλιν τῶν Ἰουδαίων, ποῦ ἀνέμενε καὶ αὐτὸς τῆ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. 52 Αὐτὸς προσῆλθε στὸν Πιλάτον καὶ ζήτησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 53 Καὶ ἀφοῦ τὸ κατέβασε (ἀπὸ τὸ σταυρὸ), τὸ τύλιξε σ' ἕνα σεντόνι,

μνήματι λαξευτῶ, οὐ οὐκ ἦν οὐδείς οὐδέπω κείμενος. **54** Καὶ ἡμέρα ἦν Παρασκευή, Σάββατον ἐπέφωσκε.

55 Κατακολουθήσασαι δὲ αἱ γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν συνελθλυθυῖαι αὐτῶ ἐκ τῆς Γαλιλαίας, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ, **56** ὑποστρέψασαι δὲ ἠτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα. Καὶ τὸ μὲν Σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν·

24 Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου βαθέος ἦλθον ἐπὶ τὸ μνήμα φέρουσαι ἃ ἠτοίμασαν ἀρώματα, καὶ τινες σὺν αὐταῖς. **2** Εὗρον δὲ τὸν λίθον ἀποκεκλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου, **3** καὶ εἰσελθοῦσαι οὐχ εὗρον τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

4 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαπορεῖσθαι αὐτάς περὶ τούτου καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν ἐσθήσεσιν ἀστραπτύσασαι. **5** Ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐτῶν καὶ κλινουσῶν τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν εἶπον πρὸς αὐτάς· Τί ζητεῖτε τὸν Ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν; **6** Οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλ' ἠγέρθη. Μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν ἔτι ὧν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, **7** λέγων ὅτι δεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἀμαρτωλῶν καὶ σταυρωθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι. **8** Καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ.

9 Καὶ ὑποστρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα τοῖς ἑνδεκα καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς. **10** Ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μαρία Ἰακώβου καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς, αἱ ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους ταῦτα. **11** Καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα αὐτῶν, καὶ ἠπίστουν αὐταῖς. **12** Ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ παρακύψας βλέπει τὰ ὀθῆνια κείμενα μόνα, καὶ ἀπῆλθε πρὸς ἐαυτὸν θαυμάζων τὸ γεγονός.

καὶ τὸ ἔθεσε σ' ἓνα μνήμα λαξευμένο σὲ βράχο, ὅπου κανεὶς ἀκόμη δὲν εἶχε ἐνταφιασθῆ. **54** Καὶ ἦταν ἡμέρα Παρασκευή, πλησίαζε νὰ ἀρχίσῃ τὸ Σάββατο.

55 Οἱ δὲ γυναῖκες, ποὺ εἶχαν ἔλθει μαζί του ἀπὸ τῆ Γαλιλαία, εἶδαν τὸ μνήμα, καὶ ὅτι ἐτέθη ἐκεῖ τὸ σῶμα του. **56** Καὶ ἀφοῦ ἐπέστρεψαν (στὴν πόλι), ἐτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα. Καὶ τὸ μὲν Σάββατο δὲν ἔκαναν καμμία ἐνέργεια συμφώνως πρὸς τὴν ἐντολή (περὶ ἀργίας τοῦ Σαββάτου).

Μυροφόρες ἐπισκέπτονται κενὸ τάφο

24 Κατὰ δὲ τὴν πρώτη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος (τὴν Κυριακὴ) ἀπὸ τὰ βαθεῖα χαράματα ἦλθον στὸ μνήμα φέροντας τὰ ἀρώματα, ποὺ εἶχαν ἐτοιμάσει, καὶ ἦταν μαζί τους καὶ μερικὲς ἄλλες. **2** Βρῆκαν δὲ τὸ λίθο ἀποκλισμένο ἀπὸ τὸ μνήμα, **3** καὶ ὅταν μπῆκαν (στὸ μνήμα), δὲν βρῆκαν τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

Ἄγγελοι ἀγγέλλουν στὶς μυροφόρες τὴν ἀνάστασι τοῦ Ἰησοῦ

4 Καὶ ἐνῶ βρισκονταν σὲ ἀπορία γι' αὐτὸ, ἰδοὺ δύο ἄνδρες παρουσιάσθηκαν σ' αὐτὲς μὲ ἀστραφτερές στολές. **5** Ἐνῶ δὲ κυριεύθηκαν ἀπὸ φόβο καὶ ἔσχυβαν τὸ πρόσωπό τους στὴ γῆ, εἶπαν σ' αὐτές: «Γιατί ζητεῖτε μετὰ τῶν νεκρῶν ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ Ζῶν; **6** Δὲν εἶναι ἐδῶ, ἀλλ' ἀναστῆθηκε. Θυμηθεῖτε, ὅτι σὰς μίλησε, ὅταν ἀκόμη ἦταν στὴ Γαλιλαία, **7** λέγοντας, ὅτι πρόκειται ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ παραδοθῆ σὲ χεῖρια ἀνθρώπων ἀσεβῶν καὶ νὰ σταυρωθῆ, καὶ τὴν τρίτῃ ἡμέρα νὰ ἀναστηθῆ». **8** Καὶ θυμήθηκαν τὰ λόγια του.

Οἱ μυροφόρες ἀγγέλλουν τὴν ἀνάστασι στοὺς μαθητάς

9 Καὶ ὅταν ἐπέστρεψαν ἀπὸ τὸ μνήμα, ἀνέφεραν ὅλα αὐτὰ στοὺς ἑνδεκα (ἀποστόλους) καὶ σ' ὅλους τοὺς λοιπούς. **10** Αὐτὲς δέ, ποὺ τὰ ἀνέφεραν στοὺς ἀποστόλους, ἦταν ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ ἡ Ἰωάννα καὶ ἡ Μαρία ἡ μητέρα τοῦ Ἰακώβου καὶ οἱ ἄλλες, ποὺ ἦταν μαζί τους. **11** Ἀλλὰ τὰ λόγια τους φάνηκαν σ' αὐτοὺς σὰν παραλήρημα καὶ παραμῦθι, καὶ δὲν τὶς πίστευαν. **12** Ὁ Πέτρος ὅμως σηκώθηκε καὶ ἔτρεξε στὸ μνήμα, καί, ὅταν ἔσχυφε, βλέπει τὰ σάβανα μόνα (χωρὶς τὸ σῶμα), καὶ ἐπέστρεψε ἐκπλησόμενος καὶ ἀπορώντας γιὰ τὸ γεγονός.

13 Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ εἰς κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ἐξήκοντα ἀπὸ Ἰερουσαλήμ, ἣ ὄνομα Ἐμμαούς. 14 Καὶ αὐτοὶ ὠμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων. 15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμίλειν αὐτοὺς καὶ συζητεῖν καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς· 16 οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνώαι αὐτόν. 17 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Τίνες οἱ λόγοι οὗτοι οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες καὶ ἔστε σκυθρωποὶ; 18 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εἰς, ᾧ ὄνομα Κλεόπας, εἶπε πρὸς αὐτόν· Σὺ μόνος παροικεῖς ἐν Ἰερουσαλὴμ καὶ οὐκ ἔγνωσ τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις; 19 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ποία; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃς ἐγένετο ἀνήρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, 20 ὅπως τὸ παρέδωκεν αὐτὸν οἱ ἄρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. 21 Ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραὴλ· ἀλλὰ γε σὺν πᾶσι τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει σήμερον ἄφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο. 22 Ἀλλὰ καὶ γυναϊκῆς τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς γενόμενοι ὄρθρια ἐπὶ τῷ μνημείῳ, 23 καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦλθον λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑωρακέαι, οἱ λέγουσιν αὐτόν ζῆν. 24 Καὶ ἀπηλλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τῷ μνημείῳ, καὶ εἶρον οὕτω καθὼς καὶ αἱ γυναϊκῆς εἶπον, αὐτόν δὲ οὐκ εἶδον. 25 Καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς αὐτούς· Ὡ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεῦναι ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται! 26 Οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ; 27 Καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ Μωυσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν διηρμήνευεν αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ αὐτοῦ.

28 Καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὗ ἐπορεύοντο, καὶ αὐτὸς προσποιεῖτο πορρωτέρω πορεύεσθαι· 29 καὶ παρεβιάσατο αὐτὸν λέγοντες· Μείνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἐσπέραν ἐστὶ καὶ κέκλικεν ἡ ἡμέρα. Καὶ εἰσηλθε τοῦ μείναι σὺν αὐτοῖς. 30 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτόν μετ' αὐτῶν λαβῶν τὸν ἄρτον εὐλόγησε, καὶ κλάσας ἐπέδιδου αὐτοῖς. 31 Αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. 32 Καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους· Οὐχὶ ἡ καρ-

Πορεία δύο μαθητῶν πρὸς Ἐμμαούς καὶ ἐμφάνισι τοῦ Ἀναστάσιου

13 Καὶ ἰδοὺ δύο ἀπ' αὐτοὺς τὴν ἡμέρα αὐτὴ πήγαιναν σ' ἓνα χωριό, πού ἀπέχει ἐξήκοντα στάδια (περίπου ἔνδεκα χιλιόμετρα) ἀπὸ τὴν Ἰερουσαλὴμ καὶ ὀνομάζεται Ἐμμαούς. 14 Καὶ μιλοῦσαν μεταξὺ τους γιὰ ὅλα αὐτὰ τὰ συμβάντα. 15 Καὶ ἐνῷ μιλοῦσαν καὶ συζητοῦσαν, ὁ ὄμιος ὁ Ἰησοῦς πλησίασε καὶ πήγαινε μαζί τους. 16 Ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ τους κρατοῦνταν γιὰ νὰ μὴ τὸν ἀναγνωρίσουν. 17 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς: «Ποιὰ εἶναι αὐτὰ τὰ πράγματα, γιὰ τὰ ὁποῖα συζητεῖτε μεταξύ σας στὸ δρόμο σας καὶ εἰσθε σκυθρωποί;». 18 Ἀπαντώντας δὲ ὁ ἓνας, πού ὀνομαζόταν Κλεόπας, τοῦ εἶπε: «Σὺ μόνος κατοικεῖς στὴν Ἰερουσαλὴμ καὶ δὲν ἔμαθες ὅσα ἔγιναν σ' αὐτὴ τὴς ἡμέρες αὐτές;». 19 Καὶ εἶπε σ' αὐτούς: «Ποιά;». Αὐτοὶ δὲ τοῦ εἶπαν: «Τὰ σχετικὰ μὲ τὸν Ἰησοῦ τὸ Ναζωραῖο, πού ὑπῆρξε προφήτης δυνατὸς σὲ ἔργα καὶ λόγους ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ὄλου τοῦ λαοῦ, 20 καὶ πῶς οἱ ἄρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντές μας τὸν παρέδωσαν γιὰ νὰ ὑποστῇ θανατικὴ ποινὴ, καὶ τὸν σταύρωσαν. 21 Ἡμεῖς δὲ ἐλπίζαμε, ὅτι αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος πρόκειται νὰ λυτρώσῃ τὸν Ἰσραὴλ. Ἀλλὰ, παρ' ὅλα αὐτά, αὐτὴ εἶναι ἡ τρίτη σήμερα ἡμέρα, ἀφότου ἔγιναν αὐτὰ (καὶ φῶς δὲν βλέπομε). 22 Ὅμως συνέβη καὶ αὐτό· μερικὲς γυναῖκες ἀπὸ τὸν κύκλο μας μᾶς ἐξέπληξαν, διότι πήγαν πολὺ πρῶτὸ στὸ μνημεῖο 23 καὶ δὲν βρῆκαν τὸ σῶμα του, καὶ ἐπέστρεψαν καὶ εἶπαν, ὅτι εἶδαν καὶ ὀπτασία ἀγγέλων, οἱ ὁποῖοι λέγουν, ὅτι αὐτὸς ζῆ. 24 Καὶ πήγαν μερικὸι ἀπὸ τοὺς δικούς μας στὸ μνημεῖο καὶ βρῆκαν τὰ πράγματα ἔτσι, ὅπως καὶ οἱ γυναῖκες εἶπαν, ἀλλ' αὐτὸν δὲν τὸν εἶδαν». 25 Τότε αὐτὸς τοὺς εἶπε: «Ὡ σεις, πού δὲν ἔχετε νοῦ, καὶ ἡ καρδιά σας ἀργεῖ νὰ πιστεῦσῃ σὲ ὅλα ὅσα εἶπαν οἱ προφῆτες! 26 Αὐτὰ δὲν ἔπρεπε νὰ πάθῃ ὁ Χριστὸς (ὁ Μεσσίας) καὶ ἔτσι νὰ εἰσέλθῃ στὴ σφαῖρα τῆς δόξης του;». 27 Καὶ ἀφοῦ ἄρχισε ἀπὸ τὸ Μωυσῆ καὶ ἀπ' ὅλους τοὺς προφῆτες, μὲ ὅλα τὰ Γραφικὰ χωρῖα ἐξηγοῦσε σ' αὐτούς τὰ σχετικὰ μὲ τὸν ἑαυτοῦ του.

28 Καὶ πλησίασαν στὸ χωριὸ πού πήγαιναν, καὶ αὐτὸς προσποιήθηκε, ὅτι θὰ πήγαινε μακρότερα. 29 Ἀλλὰ τὸν πείσαν λέγοντας: «Μεῖνε μαζί μας, διότι πλησιάζει νὰ βραδυάσῃ, καὶ ἡ ἡμέρα τελειώνει». Καὶ πῆγε μέσα (στὸ χωριό), γιὰ νὰ μείνῃ μαζί τους. 30 Καὶ ὅταν κάθησε μαζί τους στὸ τραπέζι, πῆρε τὸν ἄρτο καὶ τὸν εὐλόγησε, καὶ τὸν τεμάχισε καὶ τοὺς ἔδινε. 31 Τότε ἀνοῖξαν τὰ μάτια τους καὶ τὸν ἀναγνώρισαν, ἀλλ' αὐτὸς ἔγινε ἄφαντος ἀπ' αὐτούς. 32 Εἶπαν τότε μεταξύ τους: «Ἡ καρδιά μας δὲν φλογίζετο μέσα μας, καθὼς μᾶς μιλοῦσε στὸ δρό-

διά ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς Γραφάς; **33** Καὶ ἀναστάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ εὗρον συνηθροισμένους τοὺς ἑνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, **34** λέγοντας ὅτι ἠγέρθη ὁ Κύριος ὄντως καὶ ὤφθη Σίμωνι. **35** Καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου.

36 Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἔσθη ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ λέγει αὐτοῖς· Εἰρήνη ὑμῖν! **37** Πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμβοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν. **38** Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διατί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; **39** Ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι αὐτὸς ἐγὼ εἰμι· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σὰρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει καθὼς ἐμέ θεωρεῖτε ἔχοντα. **40** Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. **41** Ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόντων εἶπεν αὐτοῖς· Ἐχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε; **42** Οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου, **43** καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν.

44 Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Οὗτοι οἱ λόγοι οὐς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὦν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωυσέως καὶ Προφῆταις καὶ Ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ. **45** Τότε διήνοιγεν αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς Γραφάς. **46** Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι οὕτω γέγραπται καὶ οὕτως ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, **47** καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀρξάμενον ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ. **48** Ὑμεῖς δὲ ἐστε μάρτυρες τούτων. **49** Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πατρὸς μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ καθίστατε ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλὴμ ἕως οὗ ἐνδύσησθε δύναμιν ἐξ ὕψους.

50 Ἐξήγαγε δὲ αὐτοὺς ἕξω ἕως εἰς Βηθανίαν, καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. **51** Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτοὺς διέστη ἀπ' αὐτῶν καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν. **52** Καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης, **53** καὶ ἦσαν διὰ παντὸς ἐν τῷ ἱερῷ αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν. Ἀμήν.

μο καὶ καθὼς μᾶς ἐξηγοῦσε τὶς Γραφές;». **33** Καὶ σηκώθησαν τὴν ἴδια ὥρα καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ βρῆκαν συγκεντρωμένους τοὺς ἑνδεκα καὶ τοὺς ἄλλους, ποὺ ἦσαν μαζὶ τοὺς, **34** καὶ ἔλεγον, ὅτι ὄντως ἀναστήθηκε ὁ Κύριος, καὶ ἐφανίσθηκε στοὺς Σίμωνα. **35** Καὶ αὐτοὶ διηγοῦνταν ὅσα συνέβησαν καθ' ὁδόν, καὶ ὅτι τοὺς ἀποκαλύφθηκε κατὰ τὸν τεμαχισμό τοῦ ἄρτου.

Ἐμφάνισι τοῦ Ἀναστάντος στοὺς Ἀποστόλους καὶ λοιπούς

36 Ἐνῷ δὲ αὐτοὶ ἔλεγον αὐτά, ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς παρουσιάσθηκε σ' αὐτοὺς καὶ τοὺς λέγει· «Εὐλογία σὲ σὰς!». **37** Κυριεύθησαν δὲ ἀπὸ τρόμου καὶ φόβου (λόγω τῆς αἰφνιδίας καὶ παράδοξης παρουσίας τοῦ Κυρίου «κεκλεισμένων τῶν θυρῶν»), καὶ νόμιζαν, ὅτι βλέπουν φάντασμα. **38** Εἶπε δὲ σ' αὐτούς· «Γιατὶ εἴσθε τεταραγμένοι, καὶ γιατί σκέψεις ἀπιστίας γεννῶνται στὶς διανοίεές σας; **39** Κοιτάξτε τὰ χεῖριά μου καὶ τὰ πόδια μου (γιὰ νὰ βεβαιωθῆτε), ὅτι εἰμαι ἐγὼ ὁ ἴδιος. Ψηλαφήσατέ με καὶ πισθῆτε, διότι τὸ φάντασμα δὲν ἔχει σὰρκα καὶ ὀστά, ὅπως βλέπετε ἐπὶ ἐγὼ ἔχω». **40** Καὶ ἀφοῦ εἶπεν αὐτό, τοὺς ἔδειξε τὰ χεῖριά καὶ τὰ πόδια. **41** Καὶ ἐπειδὴ ἀκόμη δὲν πίστευαν σὲ τόσο μεγάλης χαρᾶς γεγονός καὶ ἐκπλήσσονταν, τοὺς εἶπε· «Ἐχετε κάτι φαγώσιμο ἐδῶ;». **42** Αὐτοὶ δὲ τοῦ ἔδωσαν ἕνα κομμάτι ἀπὸ ψητὸ ψάρι, καὶ ἕνα κομμάτι ἀπὸ κρηθήρα καὶ μέλι, **43** καὶ τῆρε καὶ ἔφαγε ἐνώπιόν τους.

44 Ὑστερα τοὺς εἶπε· «Αὐτὰ εἶναι τὰ γεγονότα, γιὰ τὰ ὁποῖα μίλησα σὲ σὰς, ὅταν ἀκόμη ἤμουν μαζὶ σας, ὅτι πρόκειται δηλαδὴ νὰ ἐκπληρωθῶν ὅλα τὰ γραμμένα στοὺς νόμο τοῦ Μωυσῆ καὶ τοὺς Προφῆτες καὶ τοὺς Ψαλμοὺς γιὰ μένα». **45** Τότε ἄνοιξε τὸ νοῦ τους, γιὰ νὰ καταλαβαίνουν τὶς Γραφές. **46** Καὶ τοὺς εἶπε· «Ἔτσι ἔχει γραφῆ, καὶ ἔτσι ἔπρεπε νὰ πάθῃ ὁ Χριστὸς (ὁ Μεσσίας), καὶ ν' ἀναστῆθῃ ἐκ νεκρῶν κατὰ τὴν τρίτῃ ἡμέρᾳ, **47** καὶ νὰ κηρυχθῆ στοὺς ὄνομά του μετάνοια καὶ ἄφεσι ἁμαρτιῶν σὲ ὅλα τὰ ἔθνη, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ. **48** Σεῖς δὲ εἴσθε μάρτυρες αὐτῶν (τῶν γεγονότων). **49** Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ θὰ ἀποστείλω σὲ σὰς ὅ,τι ὑποσχέθηκε ὁ Πατέρας μου (τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο). Σεῖς δὲ καθῆσθε εἰς τὴν πόλιν Ἱερουσαλὴμ, ἕως ὅτου ὀπλισθῆτε με δύναμι ἀπὸ τὸν οὐρανόν».

Ἡ ἀνάληψι τοῦ Κυρίου

50 Τοὺς ὠδήγησε δὲ ἕξω (ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ) σὲ μικρὴ ἀπόστασι πρὸς τὴν κατευθύνσι τῆς Βηθανίας, καὶ ὕψωσε τὰ χεῖριά του καὶ τοὺς εὐλόγησε. **51** Καὶ καθὼς τοὺς εὐλογοῦσε, ἀποχωρίσθηκε ἀπ' αὐτούς καὶ ἀνέβαινε εἰς τὸν οὐρανόν. **52** Καὶ αὐτοὶ, ἀφοῦ τὸν προσκύνησαν, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης, **53** καὶ ἦσαν συνεχῶς στοὺς ναοὺς, ὑμνῶντες καὶ δοξάζοντας τὸ Θεόν. Ἀμήν.

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

1 Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος. **2** Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν. **3** Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὄ γέγονεν. **4** Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. **5** Καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν.

6 Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης· **7** οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτοῦ. **8** Οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. **9** Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. **10** Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. **11** Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. **12** Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, **13** οἱ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκός, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν.

14 Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ Πατρός. Πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας!

15 Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγε λέγων· Οὗτος ἦν ὃν εἶπον, ὃ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὃτι πρῶτός μου ἦν.

16 Καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· **17** ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωυσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο. **18** Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε· ὁ μονογενὴς Υἱὸς ὃς ὦν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρὸς, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Ὁ Λόγος εἶναι Θεὸς καὶ δημιουργὸς πάντων

1 Στὴν ἀρχὴ ἦταν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦταν μαζί με τὸ Θεό (Πατέρα), καὶ Θεὸς ἦταν ὁ Λόγος. **2** Αὐτὸς ἦταν στὴν ἀρχὴ μαζί με τὸ Θεό (Πατέρα). **3** Ὅλα ἔγιναν δι' αὐτοῦ, καὶ χωρὶς αὐτοῦ δὲν ἔγινε τίποτε, τὸ ὅποιο ἔγινε. **4** Δι' αὐτοῦ ὑπῆρχε ζωὴ, καὶ ἡ ζωὴ ἦταν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. **5** Καὶ τὸ φῶς μέσα στὸ σκοτάδι φωτίζει, ἀλλ' οἱ σκοτεινοὶ ἄνθρωποι δὲν τὸ κατάλαβαν.

«Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο»

6 Ἦλθε ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, τὸ ὄνομά του Ἰωάννης. **7** Αὐτὸς ἦλθε γιὰ μαρτυρία, νὰ δώσῃ μαρτυρία γιὰ τὸ φῶς, γιὰ νὰ πιστεύσουν ὅλοι δι' αὐτοῦ. **8** Δὲν ἦταν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἦλθε γιὰ νὰ δώσῃ μαρτυρία γιὰ τὸ φῶς. **9** Ἦταν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, πὺ φωτίζει κάθε ἄνθρωπο, πὺ ἔρχεται στὸν κόσμο. **10** Στὸν κόσμο ἦταν, καὶ ὁ κόσμος ἀπ' αὐτὸν ἔγινε, ἀλλ' ὁ κόσμος δὲν τὸν γνώρισε. **11** Στὸ σπίτι του ἦλθε, ἀλλ' οἱ δικοὶ του δὲν τὸν δέχθηκαν. **12** Σ' ὅσους δὲ τὸν δέχθηκαν, σ' αὐτοὺς ἔδωσε δικαίωμα νὰ γίνουν τέκνα τοῦ Θεοῦ, σ' ἐκείνους δηλαδή, πὺ πιστεύουν στὸ ὄνομά του. **13** Αὐτοὶ δὲν γεννήθηκαν ἀπὸ αἱμάτα (γυναικῶν), οὔτε ἀπὸ σαρκικὴ ἐπιθυμία, οὔτε ἀπὸ τὴ θέλησι ἀνθρώπου, ἀλλ' ἀπὸ τὸ Θεό.

14 Ὁ δὲ Λόγος ἔγινε ἄνθρωπος, καὶ κατώκησε ἀνάμεσά μας, καὶ ἀπολάσαμε ὡς ἔκπαγλο θέαμα τὴ δόξα του, δόξα πὺ ἔχει ὡς μονογενὴς Υἱὸς ἀπὸ τὸν Πατέρα. Γεμάτος χάρι καὶ ὁμορφιά!

Μαρτυρία τοῦ προδρόμου Ἰωάννου

15 Ὁ Ἰωάννης δίνει μαρτυρία γι' αὐτὸν καὶ φωνάζει δυνατὰ λέγοντας: «Αὐτὸς εἶναι, γιὰ τὸν ὅποιο εἶπα: Αὐτός, πὺ ἔρχεται μετὰ ἀπὸ μένα, προηγεῖται ἀπὸ μένα, διότι ὑπῆρχε πρωτύτερα ἀπὸ μένα».

«Ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο»

16 Καὶ ἀπὸ τὸν πλοῦτο του ἐμεῖς ὅλοι λάβαμε, ἀκόμη καὶ ἄφεισι τῶν ἁμαρτιῶν ἀπὸ εὐσπλαγχνία. **17** Διότι διὰ τοῦ Μωυσέως δόθηκε ὁ νόμος, ἐνῶ ἡ ἄφεισι τῶν ἁμαρτιῶν καὶ ἡ ἀλήθεια ἦλθαν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. **18** Τὸ Θεὸ δὲν εἶδε ποτὲ κανεῖς. Ὁ μονογενὴς Υἱὸς, πὺ εἶναι στὸν κόλπο τοῦ Πατρὸς, ἐκεῖνος ἀποκάλυψε.

Ἄλλη μαρτυρία τοῦ προδρόμου Ἰωάννου

19 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἀπέστειλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ Λευίτας ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν· Σὺ τίς εἶ; 20 Καὶ ὠμολόγησε, καὶ οὐκ ἠρνήσατο· καὶ ὠμολόγησεν ὅτι οὐκ εἰμι ἐγὼ ὁ Χριστός. 21 Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν· Τί οὖν; Ἥλιος εἶ σὺ; Καὶ λέγει· Οὐκ εἰμι. Ὁ προφήτης εἶ σὺ; Καὶ ἀπεκρίθη· Οὐ. 22 Εἶπον οὖν αὐτῷ· Τίς εἶ; Ἰνα ἀποκρισιν δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς. Τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ; 23 Ἐφη· Ἐγὼ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, εὐθύνατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης. 24 Καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων· 25 καὶ ἠρώτησαν αὐτόν καὶ εἶπον αὐτῷ· Τί οὖν βαπτίζεις, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστός οὔτε Ἥλιος οὔτε ὁ προφήτης; 26 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης λέγων· Ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος δὲ ὑμῶν ἕστηκεν ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. 27 Αὐτός ἐστιν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, οὗ ἐγὼ οὐκ εἰμι ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος. 28 Ταῦτα ἐν Βηθανίᾳ ἐγένετο πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν Ἰωάννης βαπτίζων.

29 Τῇ ἐπαύριον βλέπει ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν καὶ λέγει· Ἴδε ὁ ἄμνός τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου! 30 Οὗτός ἐστι περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον· Ὁπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. 31 Κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν τῷ ὕδατι βαπτίζων. 32 Καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης λέγων ὅτι τεθέαμαι τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον ὡς περιστράν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. 33 Κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· Ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ. 34 Κἀγὼ ἐώρακα καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

19 Αὕτη ἐπίσης εἶναι ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅταν ἀπέστειλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ Λευίτες γιὰ νὰ τὸν ἐρωτήσουν· «Σὺ ποῖός εἶσαι;». 20 Ὁμολόγησε δέ, καὶ δὲν ἀρνήθηκε· ναι, ὠμολόγησε, «Δὲν εἰμαι ἐγὼ ὁ Χριστός (ὁ Μεσσίας)». 21 Τότε τὸν ἐρώτησαν· «Τί συμβαίνει λοιπόν; Ὁ Ἥλιος εἶσαι σὺ;». Καὶ λέγει· «Δὲν εἰμαι». «Ὁ προφήτης εἶσαι σὺ;». Καὶ ἀποκρίθηκε· «Ὁχι». 22 Τοῦ εἶπαν τότε· «Ποῖός εἶσαι; Λέγε, γιὰ νὰ δώσωμε ἀπόκρισι σ' αὐτούς, πὸς μᾶς ἀπέστειλαν. Τί φρονεῖς γιὰ τὸν ἐαυτό σου;». 23 Εἶπε· «Ἐγὼ εἰμαι φωνὴ ἐνός, πὸς φωνάζει δυνατὰ στὴν ἐρημο, Ἰσιάζετε τὸ δρόμο γιὰ νὰ διαβῇ ὁ Κύριος, ὅπως εἶπε ὁ προφήτης Ἡσαΐας». 24 Ἦταν καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τὴν τάξι τῶν Φαρισαίων. 25 Καὶ τὸν ἐρώτησαν καὶ τοῦ εἶπαν· «Γιατί λοιπόν βαπτίζεις, ἀφοῦ ἐσύ δὲν εἶσαι ὁ Χριστός (ὁ Μεσσίας), οὔτε ὁ Ἥλιος, οὔτε ὁ προφήτης;». 26 Τοὺς ἀποκρίθηκε ὁ Ἰωάννης λέγοντας· «Ἐγὼ βαπτίζω μὲ νερό. Ὑπάρχει δὲ μετὰξὺ σας κάποιος, τὸν ὁποῖο σεῖς δὲν γνωρίζετε. 27 Αὐτός ἐίναι, πὸς ἔρχεται μετὰ ἀπὸ μένα καὶ προηγείται ἀπὸ μένα. Αὐτοῦ ἐγὼ δὲν εἰμαι ἄξιος νὰ λύσω τὸ λουρὶ ἀπὸ τὸ ὑπόδημά του». 28 Αὐτὰ ἔγιναν στὴ Βηθανίᾳ, πέρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη, ὅπου ὁ Ἰωάννης βάπτιζε.

Ὁ ἄμνός καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ

29 Τὴν ἐπομένη ἡμέρα βλέπει ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦ νὰ ἔρχεται πρὸς αὐτόν καὶ λέγει· «Νὰ ὁ ἄμνός τοῦ Θεοῦ, πὸς σηκώνει τὴν ἁμαρτία τοῦ κόσμου! 30 Αὐτός ἐίναι ἐκεῖνος, γιὰ τὸν ὁποῖον ἐγὼ εἶπα· Μετὰ ἀπὸ μένα ἔρχεται ἓνας ἄνδρας, ὁ ὁποῖος προηγείται ἀπὸ μένα, διότι ὑπῆρχε πρῶτύτερα ἀπὸ μένα. 31 Καὶ ἐγὼ δὲν τὸν γνώριζα. Ἀλλὰ γιὰ νὰ γίνῃ γνωστός στὸν Ἰσραὴλ, γι' αὐτὸ ἐγὼ ἦλθα καὶ βαπτίζω μὲ νερό». 32 Ἐπίσης ἔδωσε μαρτυρία ὁ Ἰωάννης λέγοντας· «Εἶδα τὸ Πνεῦμα νὰ κατεβαίνειν ὡς περιστράν ἀπὸ τὸν οὐρανό, καὶ ἔμεινε ἐπάνω του. 33 Ναι, ἐγὼ δὲν τὸν γνώριζα, ἀλλ' ἐκεῖνος, πὸς μὲ ἔστειλε νὰ βαπτίζω μὲ νερό, ἐκεῖνος μοῦ εἶπε· Αὐτός, στὸν ὁποῖο θὰ ἴδῃς τὸ Πνεῦμα νὰ κατεβαίνειν καὶ νὰ μένῃ ἐπάνω του, αὐτός ἐίναι πὸς βαπτίζει μὲ Πνεῦμα Ἁγίο. 34 Καὶ ἐγὼ εἶδα, καὶ ἔδωσα μαρτυρία, ὅτι αὐτός ἐίναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ».

35 Τῆ ἐπαύριον πάλιν εἰστήκει ὁ Ἰωάννης καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο, 36 καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπατοῦντι λέγει· Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ! 37 Καὶ ἤκουσαν αὐτοῦ οἱ δύο μαθηταὶ λαλοῦντος, καὶ ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ. 38 Στραφεῖς δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας λέγει αὐτοῖς· 39 Τί ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ῥαββί· ὃ λέγεται ἐρμηνευόμενον Διδάσκαλε· ποῦ μένεις; 40 Λέγει αὐτοῖς· Ἐρχσθε καὶ ἴδετε. Ἦλθον οὖν καὶ εἶδον ποῦ μένει, καὶ παρ' αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ὥρα ἦν ὡς δεκάτη. 41 Ἦν Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου εἰς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ. 42 Εὐρίσκει οὗτος πρῶτος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον Σίμωνα καὶ λέγει αὐτῷ· Εὐρήκαμεν τὸν Μεσσίαν! Ὁ ἔστι μεθερμηνευόμενον Χριστός· 43 καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Ἐμβλέψας αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπε· Σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς Ἰωῆ, σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς, ὃ ἐρμηνεύεται Πέτρος.

44 Τῆ ἐπαύριον ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ εὐρίσκει Φίλιππον καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀκολουθεῖ μοι. 45 Ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. 46 Εὐρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· Ὁν ἔγραψε Μωυσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφηταὶ, εὐρήκαμεν, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. 47 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναὴλ· Ἐκ Ναζαρέτ δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι; Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Ἐρχου καὶ ἴδε. 48 Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· Ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι. 49 Λέγει αὐτῷ Ναθαναὴλ· Πόθεν με γινώσκεις; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι, ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν εἰδόν σε. 50 Ἀπεκρίθη Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· Ῥαββί, σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. 51 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὅτι εἶπόν σοι, εἰδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; Μείζω τούτων ὄψει. 52 Καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεωγῆτα, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἀνδρέας ὁ πρωτόκλητος καὶ Σίμων Πέτρος ὁ ἀδελφὸς του

35 Τὴν ἄλλῃ ἡμέρᾳ ἦταν πάλιν ἐκεῖ ὁ Ἰωάννης καὶ δύο ἀπὸ τοὺς μαθητὰς του. 36 Καὶ καθὼς εἶδε τὸν Ἰησοῦ νὰ περιπατῆ, λέγει· «Νὰ ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ!». 37 Καὶ ἄκουσαν οἱ δύο μαθηταὶ τὸ λόγο του καὶ ἀκολούθησαν τὸν Ἰησοῦ. 38 Στρεφόμενος δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ βλέπωντας αὐτοὺς ν' ἀκολουθοῦν, τοὺς λέγει· 39 «Τί ζητεῖτε;». Αὐτοὶ δὲ τοῦ εἶπαν· «Ῥαββί, – ποῦ μεταφράζεται Διδάσκαλε –, ποῦ μένεις;». 40 Τοὺς λέγει· «Ἐλᾶτε νὰ ἰδῆτε». Ἦλθαν δὲ καὶ εἶδαν ποῦ μένει, καὶ ἔμειναν μαζί του τὴν ἡμέρᾳ ἐκείνη. Ἦταν ὥρα τέσσερες περίπου τὸ ἀπόγευμα. 41 Ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς δύο, ποῦ ἄκουσαν ἀπὸ τὸν Ἰωάννη καὶ τὸν ἀκολούθησαν (τὸν Ἰησοῦ), ἦταν ὁ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς τοῦ Σίμωνος Πέτρου. 42 Αὐτὸς βρίσκει πρῶτα τὸν ἀδελφὸ του Σίμωνα καὶ τοῦ λέγει· «Βρήκαμε τὸ Μεσσία!». Αὐτὸ (τὸ ὄνομα Μεσσίας) μεταφραζόμενο σημαίνει Χριστός. 43 Τὸν ὠδήγησε δὲ στὸν Ἰησοῦ. Ὁ Ἰησοῦς τὸν κοίταξε καλὰ καὶ εἶπε· «Σὺ εἶσαι ὁ Σίμων, ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωῆ, σὺ θὰ ὀνομασθῆς Κηφᾶς». Αὐτὸ (τὸ ὄνομα Κηφᾶς) μεταφράζεται Πέτρος.

Φίλιππος καὶ Ναθαναὴλ

44 Τὴν ἐπομένη ἡμέρᾳ ἀποφάσισε ὁ Ἰησοῦς νὰ πάη στὴ Γαλιλαία. Καὶ βρίσκει τὸ Φίλιππο καὶ τοῦ λέγει· «Ἀκολουθήσε με». 45 Ὁ δὲ Φίλιππος ἦταν ἀπὸ τὴ Βηθσαϊδά, ἀπὸ τὴν πόλιν τοῦ Ἀνδρέα καὶ τοῦ Πέτρου. 46 Βρίσκει ὁ Φίλιππος τὸ Ναθαναὴλ καὶ τοῦ λέγει· «Αὐτόν, γὰρ τὸν ὅποιον ἔγραψε ὁ Μωυσῆς στὸ νόμο καὶ οἱ προφῆτες, τὸν βρήκαμε. Εἶναι ὁ Ἰησοῦς ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆ Ναζαρέτ». 47 Ἄλλ' ὁ Ναθαναὴλ τοῦ εἶπε· «Εἶναι δυνατὸ νὰ προέλθῃ τίποτε καλὸ ἀπὸ τῆ Ναζαρέτ;». Τοῦ λέγει ὁ Φίλιππος· «Ἐλα νὰ ἰδῆς». 48 Εἶδε ὁ Ἰησοῦς τὸ Ναθαναὴλ νὰ ἔρχεται πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει γι' αὐτόν· «Νὰ ἓνας ἀληθινὰ Ἰσραηλίτης, στὸν ὅποιο δὲν ὑπάρχει δόλος». 49 Τοῦ λέγει ὁ Ναθαναὴλ· «Ἀπὸ ποῦ με γινώσκεις;». Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοῦ εἶπε· «Προτοῦ νὰ σε φωνάξῃ ὁ Φίλιππος, σὲ εἶδα νὰ εἶσαι κάτω ἀπὸ τὴ συκιά». 50 Τοῦ λέγει τότε ὁ Ναθαναὴλ· «Διδάσκαλε, σὺ εἶσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ». 51 Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· «Διότι σοῦ εἶπα, σὲ εἶδα κάτω ἀπὸ τὴ συκιά, πιστεύεις; Ὅτι ἰδῆς μεγαλύτερα ἀπ' αὐτά». 52 Ἐπίσης τοῦ λέγει· «Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σὰς λέγω, ἀπὸ τώρα καὶ στὸ ἐξῆς θὰ βλέπετε τὸν οὐρανὸ ἀνοιχτό, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ν' ἀνεβαίνουν καὶ νὰ κατεβαίνουν πρὸς τὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου».

Τὸ πρῶτο θαῦμα τοῦ Ἰησοῦ στὸ γάμο στὴν Κανᾶ

2 Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ. **2** Ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον. **3** Καὶ ὑστερήσαντος οἴνου λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν· Οἶνον οὐκ ἔχουσι. **4** Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι· Οὐπὼ ἦκει ἡ ὥρα μου. **5** Λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις· Ὅτι ἂν λέγη ὑμῖν, ποιήσατε. **6** Ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαὶ λίθιναι ἕξ κείμεναι κατὰ τὸν καθαρισμόν τῶν Ἰουδαίων, χωροῦσαι ἀνά μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς. **7** Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. Καὶ ἐγένισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. **8** Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ. Καὶ ἤνεγκαν. **9** Ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρικλίνος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγεννημένον – καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστίν· οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ – φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρικλίνος **10** καὶ λέγει αὐτῷ· Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησι, καὶ ὅταν μεθυσθῶσι, τότε τὸν ἐλάσσων· σὺ τετῆρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι. **11** Ταύτην ἐποίησε τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐφάνέρωσε τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

12 Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καπερναοὺμ αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας.

13 Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς. **14** Καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστερὰς, καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους. **15** Καὶ ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τὰ τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας, καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεε τὸ κέρμα καὶ τὰς τραπέζας ἀνέστρεψε, **16** καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν· Ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν· μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ Πατρός μου οἶκον ἐμπορίου. **17** Ἐμνήσθησαν δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστίν, Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου καταφάγεται με.

2 Τὴν τρίτην δὲ ἡμέραν ἐγένετο γάμος ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἡ μητέρα τοῦ Ἰησοῦ. **2** Προσκλήθηκε δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ στοῦ γάμο. **3** Καὶ ὅταν τελείωσε τὸ κρασί, ἡ μητέρα τοῦ Ἰησοῦ τοῦ λέγει· «Κρασί δὲν ἔχουν». **4** Τῆς λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Τί ἀναμυγνύεσαι στὶς ὑποθέσεις μου, γυναίκα; Δὲν ἦλθε ἀκόμη ἡ ὥρα μου». **5** Λέγει ἡ μητέρα του στὰ πρόσωπα, ποῦ διακονοῦσαν (στοῦ γάμο): «Ὅτι, σὰς πῆ, νὰ τὸ κάνετε». **6** Ὑπῆρχαν δὲ ἐκεῖ ἕξι λίθινες στάμνες, ποῦ ἦταν γιὰ καθαρισμό σύμφωνα με ἔθιμο τῶν Ἰουδαίων, καὶ κάθε μία ἀπ' αὐτὲς χωροῦσε δύο ἢ τρεῖς μετρητὰς (περίπου ἑκατὸ κιλά). **7** Τοῦς λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Γεμίσετε τὶς στάμνες με νερό». Καὶ τὶς γέμισαν ἕως ἐπάνω. **8** Ἔπειτα τοὺς λέγει· «Ἀντλήσετε τώρα καὶ φέρετε στὸν ἀρχιτραπεζάρη». Καὶ ἔφεραν. **9** Ὅταν δὲ ὁ ἀρχιτραπεζάρης γεύθηκε τὸ νερό, ποῦ εἶχε γίνεο κρασί – καὶ δὲν γνώριζε ἀπὸ ποῦ προέρχεται, ἐνῶ οἱ διακονοῦντες, ποῦ εἶχαν ἀντλήσει τὸ νερό, γνώριζαν – φωνάζει τὸ νυμφίο ὁ ἀρχιτραπεζάρης **10** καὶ τοῦ λέγει· «Κάθε ἄνθρωπος πρῶτα παραθέτει τὸ ἐκλεκτὸ κρασί, καί, ὅταν πιοῦν ἀρκετὸ, τότε παραθέτει τὸ κατώτερο. Ἀλλὰ σὺ φύλαξες τὸ ἐκλεκτὸ κρασί ἕως τώρα». **11** Αὐτὴ τὴν ἀρχὴ τῶν θαυμάτων ἔκανε ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ φανέρωσε τὴ δύναμί του, καὶ πίστευσαν σ' αὐτὸν οἱ μαθηταὶ του.

Ὁ Ἰησοῦς ὑψώνει φραγέλλιο καὶ ἐκδιώκει τοὺς ἐμπόρους ἀπὸ τὸ ναὸ

12 Μετὰ ἀπ' αὐτὸ κατέβηκε ἐν Κανῶν αὐτοῦ καὶ ἡ μητέρα του καὶ οἱ ἀδελφοὶ του καὶ οἱ μαθηταὶ του καὶ ἔμειναν ἐκεῖ ὄχι πολλὰς ἡμέρας.

13 Καὶ ἦταν κοντὰ τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβηκε ὁ Ἰησοῦς στὰ Ἱεροσόλυμα. **14** Καὶ βρῆκε στὸν περιβόλο τοῦ ναοῦ τοὺς πωλητὰς βοδιῶν καὶ προβάτων καὶ περιστερῶν, καὶ τοὺς ἀργυραμοιβοὺς νὰ κάθωνται. **15** Καὶ ἀφοῦ ἔκανε θασίγιο ἀπὸ σχοινιά, ἐδίωξε ὅλους ἀπὸ τὸν περιβόλο τοῦ ναοῦ, καὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰ βόδια, καὶ σκόρπισε τὰ νομίσματα τῶν ἀργυραμοιβῶν, καὶ ἀνέτρεψε τὰ τραπέζια, **16** καὶ στοὺς πωλητὰς τῶν περιστερῶν εἶπε· «Πάρτε αὐτὰ ἀπ' ἐδῶ. Μὴ κάνετε τὸ σπίτι τοῦ Πατέρα μου ἐμπορικὸ κατάστημα». **17** Θυμήθηκαν δὲ οἱ μαθηταὶ του, ὅτι εἶναι γραμμένο, Ὁ ζῆλος γιὰ τὸν οἶκο σου θὰ με καταφάγη.

18 Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ· Τί σημεῖον δεῖκνύεις ἡμῖν ὅτι ταῦτα ποιεῖς; 19 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. 20 Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· Τεσσαράκοντα καὶ ἕξ ἔτεσιν ὠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν; 21 Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ. 22 Ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγε, καὶ ἐπίστευσαν τῇ Γραφῇ καὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.

23 Ὡς δὲ ἦν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ Πάσχα ἐν τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. 24 Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν ἑαυτὸν αὐτοῖς διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντας, 25 καὶ ὅτι οὐ χρεῖαν εἶχεν ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκε τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

3 Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδημος ὄνομα αὐτῷ, ἀρχων τῶν Ἰουδαίων. 2 Οὗτος ἦλθε πρὸς αὐτόν νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ῥαββί, οἶδαμεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος· οὐδεὶς γὰρ ταῦτα τὰ σημεῖα δύναται ποιεῖν ἢ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ἦ ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ. 3 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μὴ τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. 4 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος· Πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέροντων; Μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεῦτερον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι; 5 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μὴ τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. 6 Τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σὰρξ ἐστὶ, καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Πνεύματος πνεῦμά ἐστι. 7 Μὴ θαυμάσης ὅτι εἶπόν σοι, δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν. 8 Τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλ' οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει· οὕτως ἐστὶ πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Πνεύματος.

18 Ἐλαβον τότε τὸ λόγο οἱ Ἰουδαῖοι καὶ τοῦ εἶπαν· «Τί σημεῖον (θαῦμα) μπορεῖς νὰ μᾶς δεῖξῃς γιὰ νὰ τὰ κάνεις αὐτά;». 19 Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε· «Γκρεμίσετε αὐτὸ τὸ ναὸ, καὶ σὲ τρεῖς ἡμέρες θ' ἀνεγείρω αὐτόν». 20 Ἄλλ' οἱ Ἰουδαῖοι εἶπαν· «Σὲ σαράντα καὶ ἕξι ἔτη οἰκοδομήθηκε αὐτὸς ὁ ναὸς, καὶ σὺ θὰ τὸν ἀνεγείρῃς σὲ τρεῖς ἡμέρες;». 21 Ἐκεῖνος ὅμως μιλοῦσε γιὰ τὸ ναὸ τοῦ σώματός του (ναὸ δηλαδὴ ὠνόμαξε τὸ σῶμα του ὡς κατοικητήριον τῆς Θεότητος). 22 Ὅταν δὲ ἀναστήθηκε ἐκ νεκρῶν, θυμῆθηκαν οἱ μαθηταὶ του, ὅτι ἔλεγεν αὐτό, καὶ πίστευσαν στὴ Γραφῇ καὶ στὸ λόγο, ποῦ εἶπε ὁ Ἰησοῦς.

Πολλοὶ πίστευαν, ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐμπιστευόταν σ' αὐτούς

23 Ὅταν δὲ ἦταν στὰ Ἱεροσόλυμα κατὰ τὴν ἑορτὴ τοῦ Πάσχα, πολλοὶ πίστευσαν στὸ ὄνομά του βλέποντας τὰ θαύματα, ποῦ ἔκανε. 24 Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὴν πλευρὰ του δὲν ἐμπιστευόταν τὸν ἑαυτοῦ του σ' αὐτούς, διότι αὐτὸς γινώριζε τοὺς πάντας. 25 Ἐπίσης γι' αὐτὸ δὲν χρειαζόταν νὰ τοῦ δώσῃ κανεὶς πληροφορίες γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Ὁ ἴδιος δηλαδὴ γινώριζε τί ἦταν μέσα στὸν ἄνθρωπο.

Διάλογος Ἰησοῦ καὶ Νικοδήμου περὶ πνευματικῆς ἀναγεννήσεως

3 Ἦταν δὲ κάποιος ἄνθρωπος ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους, Νικόδημος ὄνομα μαζόμενος, ἀρχων τῶν Ἰουδαίων. 2 Αὐτὸς ἦλθε πρὸς αὐτόν τῆς νύκτα καὶ τοῦ εἶπε· «Διδάσκαλε, εἴμεθα πεπεισμένοι, ὅτι ἦλθες ὡς διδάσκαλος ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Διότι κανεὶς δὲν δύναται νὰ κάνῃ αὐτὰ τὰ θαύματα, ποῦ κάνεις ἐσύ, ἐὰν δὲν εἶναι ὁ Θεὸς μαζί του». 3 Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· «Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σοῦ λέγω, ἐὰν κανεὶς δὲν γεννηθῇ πάλι, δὲν δύναται νὰ ἰδῇ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ». 4 Τοῦ λέγει ὁ Νικόδημος· «Πῶς δύναται ἓνας ἄνθρωπος νὰ γεννηθῇ, ἔταν εἶναι γέρον; Μήπως δύναται νὰ μπῆ γιὰ δεῦτερον φορὰ στὴν κοιλία τῆς μάνας του καὶ νὰ γεννηθῇ;». 5 Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· «Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σοῦ λέγω, ἐὰν κανεὶς δὲν γεννηθῇ ἀπὸ νερὸ καὶ Πνεύμα, δὲν δύναται νὰ μπῆ στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. 6 Τὸ γεννημένο ἀπὸ τὴν σάρκα εἶναι σάρκα (σαρκικό), ἐνῶ τὸ γεννημένο ἀπὸ τὸ Πνεῦμα εἶναι πνεῦμα (πνευματικό). 7 Μὴ ἀπορήσης, διότι σοῦ εἶπα, "εἶναι ἀνάγκη ἐσεῖς νὰ γεννηθῆτε πάλι". 8 Ὁ ἀνεμὸς ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ ἀκούεις τὸν ἦχο του, ἀλλὰ δὲν ξέρεις ἀπὸ ποῦ ἔρχεται καὶ ποῦ πηγαίνει. Ἔτσι συμβαίνει μὲ καθένα, ποῦ γεννᾶται ἀπὸ τὸ Πνεῦμα».

9 Ἀπεκρίθη Νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ· Πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι; 10 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις; 11 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ὁ οἶδαμεν λαλοῦμεν καὶ ὁ ἐωράκαμεν μαρτυροῦμεν, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε. 12 Εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς ἐὰν εἶπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια πιστεύσετε; 13 Καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ.

14 Καὶ καθὼς Μωυσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὕψωθηναὶ δεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, 15 ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον. 16 Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον. 17 Οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ.

18 Ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται, ὁ δὲ μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. 19 Αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα. 20 Πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσων μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ· 21 ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν Θεῷ ἐστὶν εἰργασμένα.

22 Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν, καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετ' αὐτῶν καὶ ἐβάπτιζεν. 23 Ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνῶν ἐγγὺς τοῦ Σαλείμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ, καὶ παρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο. 24 Οὕτω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης. 25 Ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰουδαίου περὶ καθαρισμοῦ. 26 Καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ εἶπον αὐτῷ· Ῥαββί, ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας, ἶδε οὗτος βαπτίζει καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν. 27 Ἀπεκρίθη Ἰωάννης καὶ εἶπεν· Οὐ δύναται ἄνθρωπος

9 Τοῦ εἶπε τότε ὁ Νικόδημος· «Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ γίνουιν αὐτά;». 10 Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοῦ εἶπε· «Σὺ εἶσαι ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ δὲν γνωρίζεις αὐτά; 11 Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σοῦ λέγω, ὅτι διδάσκουμε ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖο γνωρίζουμε, καὶ μαρτυροῦμε ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖο εἶδαμε, ἀλλὰ τὴ μαρτυρία μας δὲν δέχεσθε. 12 Ἄν σὰς εἶπα τὰ ἐπίγεια καὶ δὲν πιστεύετε, πῶς θὰ πιστεύσετε, ἂν σὰς πῶ τὰ ἐπουράνια; 13 Καὶ (γὰρ νὰ γνωρίζῃ καὶ νὰ σὰς πῆ τὰ ἐπουράνια) κανεῖς δὲν ἀνέβηκε στὸν οὐρανὸ, παρὰ ἐκεῖνος, ποῦ κατέβηκε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ, ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος (συγχρόνως) εἶναι στὸν οὐρανὸ.

14 Ὅπως δὲ ὁ Μωυσῆς στὴν ἐρημο ὕψωσε τὸν ὄφι, ἔτσι καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πρόκειται νὰ ὕψωθῇ, 15 ὥστε καθέννας, ποῦ πιστεύει σ' αὐτόν, νὰ μὴ πεθάνῃ (πνευματικά), ἀλλὰ νὰ ἔχη ζωὴ αἰώνια. 16 Ναί! Τόσο ἀγάπησε ὁ Θεὸς τὸν κόσμο, ὥστε τὸν Υἱό του τὸν μονογενῆ ἔδωσε γιὰ θυσία, ὥστε καθέννας, ποῦ πιστεύει σ' αὐτόν, νὰ μὴ πεθάνῃ (πνευματικά), ἀλλὰ νὰ ἔχη ζωὴ αἰώνια. 17 Ναί! Δὲν ἀπέστειλε ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸ του στὸν κόσμο γιὰ νὰ τιμωρήσῃ τὸν κόσμο, ἀλλὰ γιὰ νὰ σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ.

18 Ὅποιος πιστεύει σ' αὐτόν, δὲν τιμωρεῖται, ἐνῶ ἐκεῖνος, ποῦ δὲν πιστεύει, ἤδη ἔχει τιμωρηθῆ, διότι δὲν ἔχει πιστεύσει στὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. 19 Αὕτη δὲ εἶναι ἡ τιμωρία, ὅτι δηλαδὴ τὸ φῶς ἔχει ἔλθει στὸν κόσμο, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι ἀγάπησαν τὸ σκότος παρὰ τὸ φῶς, διότι τὰ ἔργα τους ἦταν πονηρὰ. 20 Καθέννας δέ, ποῦ πράττει τὰ φαῦλα, μισεῖ τὸ φῶς, καὶ δὲν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, γιὰ νὰ μὴ φανερωθοῦν τὰ ἔργα του. 21 Ἀντιθέτως ἐκεῖνος, ποῦ κάνει τὸ καλὸ, ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, γιὰ νὰ φανερωθοῦν τὰ ἔργα του, ὅτι ἔχουν γίνεῖ συμφῶνως πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ».

Ὁ Χριστὸς νυμφίος, ὁ βαπτιστὴς Ἰωάννης φίλος τοῦ νυμφίου

22 Μετὰ ἀπ' αὐτὰ ἦλθε ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ του στὴν ὑπαιθρο τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἔμενε ἐκεῖ μαζί τους καὶ βάπτισε. 23 Βάπτισε δὲ καὶ ὁ Ἰωάννης στὴν Αἰνῶν πλησίον τοῦ Σαλείμ, διότι ἐκεῖ ἦταν πολλὰ νερά, καὶ ἔρχονταν καὶ βαπτίζονταν. 24 Ἄς σημειωθῇ, ὅτι ὁ Ἰωάννης δὲν εἶχε ἀκόμη ριφθῆ στὴ φυλακὴ. 25 Ἐγίνε δὲ συζήτησι μετὰξὺ μαθητῶν τοῦ Ἰωάννου καὶ κάποιου Ἰουδαίου γιὰ τὸν καθαρισμό. 26 Καὶ ἦλθαν στὸν Ἰωάννη καὶ τοῦ εἶπαν· «Διδάσκαλε! Αὐτός, ποῦ ἦταν μαζί σου πέρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη, γιὰ τὸν ὁποῖο σὺ ἔδωσες μαρτυρία, κοίταξε, αὐτὸς τώρα βαπτίζει καὶ ὅλοι πηγαίνουν πρὸς αὐτόν». 27 Εἶπε τότε ὁ

λαμβάνειν οὐδέν, ἐὰν μὴ ἡ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. 28 Αὐτοὶ ὑμεῖς μοι μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον· Οὐκ εἰμι ἐγὼ ὁ Χριστός, ἀλλ' ὅτι ἀπεσταλμένος εἰμι ἔμπροσθεν ἐκείνου. 29 Ὁ ἔχων τὴν νύμφην νυμφίος ἐστίν· ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου, ὁ ἐστηκώς καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χαρᾶ χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. Αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπλήρωται. 30 Ἐκείνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι.

31 Ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν· ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐστί καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ· ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστί, 32 καὶ ὁ ἑώρακε καὶ ἤκουσε, τοῦτο μαρτυρεῖ, καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει. 33 Ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν ἐσφράγισεν ὅτι ὁ Θεὸς ἀληθὴς ἐστίν. 34 Ὅν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεός, τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ λαλεῖ. Οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα. 35 Ὁ Πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν Υἱὸν καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. 36 Ὁ πιστεύων εἰς τὸν Υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ Υἱῷ οὐκ ὄψεται ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν.

4 Ὡς οὖν ἔγνω ὁ Κύριος ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι ὅτι Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ Ἰωάννης 2 –καίτοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ– 3 ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 4 Ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς Σαμαρείας. 5 Ἐρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας λεγομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακώβ Ἰωσήφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 6 Ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. Ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακῶς ἐκ τῆς ὁδοπορίας ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ. Ὡρα ἦν ὥσει ἕκτη.

7 Ἐρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀντλήσαι ὕδωρ. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Δός μοι πιεῖν. 8 Οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι. 9 Λέγει οὖν

Ἰωάννης· «Δὲν δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ λαμβάνῃ τίποτε, ἐὰν δὲν τοῦ ἔχη δοθῆ ἀπ' τοῦ Θεοῦ. 28 Σεῖς οἱ ἴδιοι βεβαιώνετε γιὰ μένα, ὅτι εἶπα· “Δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ Χριστός (ὁ Μεσσίας), ἀλλ' ἀπλῶς εἶμαι ἀπεσταλμένος πρὶν ἀπὸ ἐκείνου”. 29 Ἐκεῖνος, ποῦ ἔχει τὴ νύμφη, εἶναι νυμφίος. Ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου, ὁ ὁποῖος παραστέκεται καὶ τὸν ἀκούει, πολὺ χαίρει γιὰ τὴ φωνὴ τοῦ νυμφίου. Αὕτη δὲ ἡ χαρὰ μου ἔχει ὀλοκληρωθῆ. 30 Ἐκεῖνος εἶναι πρέπον νὰ αὐξάνῃ, ἐγὼ δὲ νὰ ἐλαττώνομαι».

«Ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν»

31 «Ὁ ἐρχόμενος ἀπὸ τὸν οὐρανὸ εἶναι ἀνώτερος ὅλων. Ὁ προερχόμενος ἀπὸ τῆ γῆ εἶναι γήινος, καὶ ὡς γήινος ὀμιλεῖ. Ὁ ἐρχόμενος ἀπὸ τὸν οὐρανὸ εἶναι ἀνώτερος ὅλων, 32 καὶ αὐτὸ ποῦ εἶδε καὶ ἄκουσε, αὐτὸ μαρτυρεῖ, ἀλλὰ τὴ μαρτυρία του δὲν δέχεται κανεὶς. 33 Ὅποιος δέχθηκε τὴ μαρτυρία του παραδέχθηκε, ὅτι ὁ Θεὸς λέγει τὴν ἀλήθεια. 34 Διότι ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἀπέστειλεν ὁ Θεός, κηρύττει τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Δὲν δίνει δὲ μὲ μέτρο ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα (στὸν Υἱό). 35 Ὁ Πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν Υἱὸ καὶ ἔδωσε στὸ χερί του τὰ πάντα. 36 Ὅποιος πιστεύει στὸν Υἱό, ἔχει ζωὴ αἰώνια. Ἀντιθέτως ἐκεῖνος, ποῦ ἀπιστεῖ στὸν Υἱό, δὲν θὰ ἰδῆ ζωὴ, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει ἐπάνω του».

Ὁ Ἰησοῦς στὸ φρέαρ τοῦ Ἰακώβ

4 Ὅταν δὲ ἔμαθε ὁ Κύριος, ὅτι ἄκουσαν οἱ Φαρισαῖοι, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀποκτᾷ καὶ βαπτίζει περισσοτέρους μαθητὰς παρὰ ὁ Ἰωάννης, 2 – ἂν καὶ δὲν βάπτιζε ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ του –, 3 ἀφῆσε τὴν Ἰουδαία καὶ ἀναχώρησε πάλι γιὰ τὴ Γαλιλαία. 4 Ἐπρόκειτο δὲ νὰ περάσῃ διὰ μέσου τῆς Σαμαρείας. 5 Ἐτσι φθάνει σὲ μιὰ πόλι τῆς Σαμαρείας ὀνομαζομένη Συχάρ, ποῦ ἦταν πλησίον τοῦ ἀγροκτημάτος, ποῦ ἔδωσε ὁ Ἰακώβ στὸν υἱὸ του Ἰωσήφ. 6 Ἦταν δὲ ἐκεῖ ἕνα πηγάδι τοῦ Ἰακώβ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς, κουρασμένος ἀπ' τὴν ὁδοπορία, κάθησε ὅπως ἦταν, ἀπλά, κοντὰ στὸ πηγάδι. Ἦταν ὥρα δώδεκα περίπου τὸ μεσημέρι.

Ὁ Ἰησοῦς διαλέγεται μὲ τὴ Σαμαρεῖτιδα γιὰ τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν

7 Ἐρχεται κάποια γυναῖκα Σαμαρεῖτις γιὰ ν' ἀντλήσῃ νερό. Τῆς λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Δός μου νὰ πιῶ». 8 Ἄς σημειωθῆ, ὅτι οἱ μαθηταὶ του εἶχαν πάει στὴν πόλι, γιὰ ν' ἀγοράσωσι τροφίμα. 9 Τοῦ λέγει δὲ ἡ γυ-

αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρεῖτις· Πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, οὕσης γυναικὸς Σαμαρείτιδος; Οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρεῖται. 10 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· Εἰ ἤδεις τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστὶν ὁ λέγων σοι, δός μοι πιεῖν, σὺ ἂν ἤτησας αὐτόν, καὶ ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν. 11 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ· Κύριε, οὐτε ἄντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; 12 Μὴ σὺ μεῖζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ; 13 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν· 14 ὃς δ' ἂν πῖνῃ ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ, γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. 15 Λέγει πρὸς αὐτόν ἡ γυνὴ· Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν.

16 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ὑπαγε φώνησον τὸν ἄνδρα σου καὶ ἐλθέ ἐνθάδε. 17 Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν· Οὐκ ἔχω ἄνδρα. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Καλῶς εἶπας ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω· 18 πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις οὐκ ἔστι σου ἀνὴρ· τοῦτο ἀληθὲς εἶρηκας.

19 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ· Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σὺ. 20 Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν· καὶ ἡμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου δεῖ προσκυνεῖν. 21 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Γύναι, πίστευσόν μοι ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ Πατρὶ. 22 Ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἶδατε, ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἶδαμεν· ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν. 23 Ἄλλ' ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι τῷ Πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ Πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν. 24 Πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. 25 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ· Οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται, ὃ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος,

ναῖκα ἡ Σαμαρεῖτις· «Πῶς σὺ, ἐνῷ εἶσαι Ἰουδαῖος, ζητεῖς νὰ πιῆς ἀπὸ μένα, ἡ ὁποία εἶμαι γυναῖκα Σαμαρεῖτις;». Ἄς σημειωθῆ, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἔχουν σχέσεις μὲ τοὺς Σαμαρεῖτες. 10 Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τῆς εἶπε· «Ἄν ἤξερες τὴ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ποιὸς εἶναι αὐτός, ὁ ὁποῖος σοῦ λέγει, “Δός μου νὰ πιῶ”, σὺ θὰ ζητοῦσες ἀπ’ αὐτόν, καὶ θὰ σοῦ ἔδινε νερὸ ζωντανό». 11 Τοῦ λέγει ἡ γυναῖκα· «Κύριε, οὐτε δοχεῖο ἔχεις γιὰ ν’ ἀντλήσης, καὶ τὸ πηγάδι εἶναι βαθύ. Ἀπὸ ποῦ λοιπὸν ἔχεις τὸ νερὸ τὸ ζωντανό; 12 Μήπως σὺ εἶσαι ἀνώτερος ἀπὸ τὸν πατέρα μας τὸν Ἰακώβ, ὁ ὁποῖος ἔδωκε σ’ ἐμᾶς τὸ πηγάδι, καὶ αὐτός ἀπ’ αὐτὸ ἔπιε καὶ τὰ παιδιὰ του καὶ τὰ ζῶα του;». 13 Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τῆς εἶπε· «Καθένας, ποὺ πίνει ἀπὸ τὸ νερὸ αὐτό, θὰ διψᾷ πάλι. 14 Ἐκεῖνος ὅμως, ποὺ θὰ πιῇ ἀπὸ τὸ νερὸ, ποὺ θὰ τοῦ δώσω ἐγώ, δὲν θὰ διψᾷ ποτέ, μάλιστα τὸ νερὸ, ποὺ θὰ τοῦ δώσω, θὰ γίνῃ μέσα του πηγὴ νεροῦ, ποὺ θ’ ἀναπηδᾷ γιὰ νὰ παρέχῃ ζωὴ αἰώνια». 15 Τοῦ λέγει ἡ γυναῖκα· «Κύριε, δός μου αὐτὸ τὸ νερὸ, γιὰ νὰ μὴ διψῶ, μήτε νὰ ἔρχωμαι ἐδῶ νὰ ἀντλῶ».

Ὁ Ἰησοῦς ἀποκαλύπτει μυστικὰ τῆς Σαμαρεῖτιδος

16 Τῆς λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Πήγαινε φώναξε τὸν ἄνδρα σου καὶ ἔλα ἐδῶ». 17 Εἶπε τότε ἡ γυναῖκα· «Δὲν ἔχω ἄνδρα». Τῆς λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Καλὰ εἶπες, “Δὲν ἔχω ἄνδρα”». 18 Διότι εἶχες πέντε ἄνδρες, καὶ αὐτός, ποὺ ἔχεις τώρα, δὲν εἶναι ἄνδρας σου. Σ’ αὐτὸ εἶπες ἀλήθεια».

«Πνεῦμα ὁ Θεός... καὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν»

19 Τοῦ λέγει ἡ γυναῖκα· «Κύριε, βλέπω, ὅτι σὺ εἶσαι προφήτης. 20 Οἱ πατέρες μας λάτρευαν τὸ Θεὸ σ’ αὐτὸ τὸ ὄρος, ἐνῷ σεῖς λέγετε, ὅτι στὰ Ἱεροσόλυμα εἶναι ὁ τόπος, ὅπου πρέπει νὰ γίνεταὶ ἡ λατρεία». 21 Τῆς λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Γυναῖκα, πιστευσέ με, ὅτι ἔρχεται ὥρα, ποὺ οὔτε σ’ αὐτὸ τὸ ὄρος, οὔτε στὰ Ἱεροσόλυμα θὰ λατρεύετε τὸν Πατέρα. 22 Σεῖς (οἱ Σαμαρεῖτες) λατρεύετε αὐτὸ ποῦ δὲν ξέρετε, ἐμεῖς (οἱ Ἰουδαῖοι) λατρεύουμε αὐτὸ ποῦ ξέρουμε, γι’ αὐτὸ ἡ σωτηρία προέρχεται ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους. 23 Ἄλλ' ἔρχεται ὥρα, καὶ ἦδη ἦλθε, ὅποτε οἱ ἀληθινοὶ λάτρες θὰ λατρεύουν τὸν Πατέρα πνευματικὰ καὶ ἀληθινά. Ἄλλωστε ὁ Πατέρας ἔτσι θέλει νὰ εἶναι οἱ λάτρες του. 24 Ὁ Θεὸς εἶναι πνεῦμα, καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ τὸν λατρεύουν, πρέπει νὰ τὸν λατρεύουν πνευματικὰ καὶ ἀληθινά». 25 Τοῦ λέγει ἡ γυναῖκα· «Γνωρίζω, ὅτι ἔρχεται ὁ Μεσσίας, – ποὺ μεταφράζεται Χριστός – ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος,

ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα. **26** Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι.

27 Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμασαν ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει· οὐδεὶς μέντοι εἶπε, τί ζητεῖς ἢ τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς; **28** Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἢ γυνὴ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις· **29** Δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα· μῆτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός; **30** Ἐξῆλθον οὖν ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.

31 Ἐν δὲ τῷ μεταξύ ἡρώτων αὐτόν οἱ μαθηταὶ λέγοντες· Ῥαββί, φάγε. **32** Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν ἢ ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. **33** Ἐλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους· Μὴ τις ἠνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; **34** Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐμὸν βρῶμά ἐστιν ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ τελειῶσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. **35** Οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἔτι τετράμηνός ἐστι καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; Ἴδού λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαὶ εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη. **36** Καὶ ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρη καὶ ὁ θερίζων. **37** Ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ ἀληθινός, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων καὶ ἄλλος ὁ θερίζων. **38** Ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασι, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε.

39 Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν τῶν Σαμαρειτῶν διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικός, μαρτυρούσης ὅτι εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. **40** Ὡς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτόν οἱ Σαμαρεῖται, ἡρώτων αὐτόν μείναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινε ἐκεῖ δύο ἡμέρας. **41** Καὶ πολλῶ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ, **42** τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν καὶ οἶδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου ὁ Χριστός.

θὰ μᾶς τὰ εἰπῆ ὅλα». **26** Τῆς λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Ἐγὼ εἰμαι (ὁ Μεσσίας), ὁ ὁποῖος ὁμιλῶ μαζί σου».

Ἡ Σαμαρεῖτις ἀρχίζει ἱεραποστολικὸ ἔργον

27 Αὐτὴ δὲ τῇ στιγμῇ ἦλθον οἱ μαθηταὶ του καὶ ἐξεπλάγησαν, διότι μιλοῦσε με γυναίκα. Κανείς όμως δὲν εἶπε, «Τί θέλεις;» ἢ «Γιατί ὁμιλεῖς μαζί της;». **28** Ἄφησε τότε τὴν στάμνα της ἢ γυναίκα καὶ πῆγε στὴν πόλι καὶ λέγει στοὺς ἀνθρώπους· **29** «Ἐλάτε νὰ ἰδῆτε ἕνα ἄνθρωπο, ποὺ μοῦ εἶπε ὅλα ὅσα ἔκανα. Μήπως αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός (ὁ Μεσσίας);». **30** Βγῆκαν τότε ἀπὸ τὴν πόλι καὶ ἔρχονταν πρὸς αὐτόν.

«Ἐμὸν βρῶμά ἐστιν ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με»

31 Ἐν τῷ μεταξύ δὲ οἱ μαθηταὶ τὸν παρακαλοῦσαν λέγοντας· «Διδάσκαλε, φάγε». **32** Ἄλλ' αὐτὸς τοὺς εἶπε· «Ἐγὼ ἔχω φαγητὸ νὰ φάγω, τὸ ὁποῖο σεῖς δὲν ξέρετε». **33** Οἱ δὲ μαθηταὶ ἔλεγαν μεταξύ τους· «Μήπως τοῦ ἔφερε κανεὶς νὰ φάγη;». **34** Τοὺς λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Δικό μου φαγητὸ εἶναι νὰ κάνω τὸ θέλημα ἐκείνου ποὺ με ἔστειλε, καὶ νὰ τελειώσω τὸ ἔργο του. **35** Ἐσεῖς δὲν λέγετε, ὅτι τέσσερες μῆνες ὑπολείπονται ἀκόμη καὶ ὁ θερισμὸς φθάνει; Ἴδού λέγω σ' ἐσᾶς, σηκώσετε τὰ μάτια σας καὶ κοιτάξετε τὰ χωράφια, ὅτι ἤδη εἶναι λευκὰ γιὰ θερισμό. **36** Καὶ ὁ θεριστὴς λαμβάνει μισθό, καὶ συνάξει καρπὸ γιὰ ζωὴ αἰώνια, ὥστε καὶ ὁ σπορεὺς καὶ ὁ θεριστὴς νὰ χαίρουν μαζί. **37** Ἐδῶ δὲ ἐφαρμόζεται ἡ ἀληθινὴ παροιμία, ὅτι ἄλλος εἶναι ὁ σπορεὺς καὶ ἄλλος ὁ θεριστὴς. **38** Ἐγὼ σᾶς ἀπέστειλα νὰ θερίζετε ἐκεῖνο, γιὰ τὸ ὁποῖο σεῖς δὲν κοπιάσατε. Ἄλλοι κοπιάσαν, καὶ σεῖς δρέπετε τὸν καρπὸ τοῦ κόπου τους».

Πίστι καὶ ὁμολογία πολλῶν Σαμαρειτῶν

39 Ἀπὸ τὴν πόλι δὲ ἐκείνη πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Σαμαρεῖτες πίστευσαν σ' αὐτόν ἐξ αἰτίας τοῦ λόγου τῆς γυναικας, ἢ ὁποία βεβαίωαν· «Μοῦ εἶπε ὅλα ὅσα ἔκανα». **40** Ὅταν δὲ οἱ Σαμαρεῖτες ἦλθον πρὸς αὐτόν, τὸν παρακαλοῦσαν νὰ μείνη μαζί τους. Καὶ ἔμεινε ἐκεῖ δύο ἡμέρες. **41** Καὶ πολὺ περισσότεροι πίστευσαν ἀπὸ τὸ λόγο του, **42** καὶ στὴ γυναίκα ἔλεγαν· «Ἡ πίστι μας δὲν στηρίζεται πλέον στὰ δικὰ σου λόγια. Διότι ἔμεῖς οἱ ἴδιοι ἔχουμε ἀκούσει καὶ πεισθῆ, ὅτι αὐτὸς εἶναι ἀληθινὸ ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου ὁ Χριστός (ὁ Μεσσίας)».

43 Μετά δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 44 Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει. 45 Ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρακότες ὅσα ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν.

46 Ἦλθεν οὖν πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησε τὸ ὕδωρ οἶνον. Καὶ ἦν τις βασιλικὸς οὗ ὁ υἱὸς ἡσθένει ἐν Καπερναοῦμ. 47 Οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἦκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα καταβῆ καὶ ἰάσῃται αὐτοῦ τὸν υἱόν· ἡμελλε γὰρ ἀποθνήσκειν. 48 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν· Ἐὰν μὴ σημαία καὶ τέρατα ἴδῃτε, οὐ μὴ πιστεύσητε. 49 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικὸς· Κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου. 50 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πορεύου· ὁ υἱὸς σου ζῆ. Καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύετο. 51 Ἦδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἀπήντησαν αὐτῷ καὶ ἀπήγγειλαν λέγοντες ὅτι ὁ παῖς σου ζῆ. 52 Ἐπύθετο οὖν παρ' αὐτῶν τὴν ὥραν ἐν ἣ κομψότερον ἔσχε. Καὶ εἶπον αὐτῷ ὅτι χθὲς ὥραν ἐβδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός. 53 Ἐγὼ οὖν ὁ πατήρ ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐν ἣ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ὁ υἱὸς σου ζῆ· καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη. 54 Τοῦτο πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

5 Μετὰ ταῦτα ἦν ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. 2 Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα ἡ ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ Βηθεσδά, πέντε στοάς ἔχουσα. 3 Ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν. 4 Ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινε ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐταράσσετο τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς

«Προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει»

43 Μετὰ δὲ ἀπὸ τῆς δύο ἡμέρας ἀναχώρησε ἀπ' ἐκεῖ (ὁ Ἰησοῦς) καὶ πῆγε εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 44 Ἄλλ' ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς βεβαίωσε, ὅτι προφήτης ἐστὶν πατρίδα του δὲν τιμᾶται. 45 Ἄλλ' ὅταν ἔφθασε εἰς τὴν Γαλιλαίαν (στὴν ἀρχὴ θλαδῆ τῆς ἐπισκέψεώς του), τὸν δέχθησαν οἱ Γαλιλαῖοι, ἐπειδὴ εἶχαν ἰδεῖ ὅλα, ὅσα ἔκανε στὰ Ἱεροσόλυμα κατὰ τὴν ἑορτῆ. Διότι καὶ αὐτοὶ πῆγαν εἰς τὴν ἑορτῆ.

Ἡ θεραπεία τοῦ υἱοῦ ἐνὸς αὐλικοῦ

46 Ἦλθε δὲ πάλι ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου μετέβαλε τὸ νερὸ σὲ κρασί. Καὶ ἦταν κάποιος αὐλικός, τοῦ ὁποίου ὁ υἱὸς ἦταν ἀσθενής εἰς τὴν Καπερναοῦμ. 47 Αὐτός, ὅταν ἄκουσε, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶχε ἔλθει ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, πῆγε σ' αὐτόν καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ κατεβῆ καὶ νὰ θεραπεύσῃ τὸν υἱό του, διότι κινδύνευε νὰ πεθάνῃ. 48 Τοῦ εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς· «Ἐὰν δὲν ἴδῃτε σημεῖα καὶ καταπληκτικὰ θαύματα, δὲν θὰ πιστεύσετε». 49 Τοῦ λέγει ὁ αὐλικός· «Κύριε, κατέβα πρὸ τοῦ πεθάνῃ τὸ παιδάκι μου». 50 Ὁ Ἰησοῦς τότε τοῦ λέγει· «Πήγαινε· ὁ υἱὸς σου εἶναι καλά». Καὶ πίστευσε ὁ ἄνθρωπος στὸ λόγῳ, ποῦ τοῦ εἶπε ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔφυγε. 51 Ἐνῶ δὲ αὐτὸς βρισκόταν ἀκόμη στὸ δρόμῳ κατεβαίνοντας, τὸν συνάντησαν οἱ δοῦλοι του καὶ τοῦ ἀνῆγγειλαν· «Τὸ παιδί σου εἶναι καλά». 52 Τοὺς ρώτησε τότε νὰ πληροφρηθῆ τὴν ὥρα, ποῦ πῆρε μεταβολὴ πρὸς τὸ καλλίτερο. Καὶ τοῦ εἶπαν· «Χθὲς ὥρα μίαν τὴν μεσημέρι τὸν ἄφησε ὁ πυρετός». 53 Κατάλαβε τότε ὁ πατέρας, ὅτι αὐτὸ συνέβη ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, ποῦ ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε, «Ὁ υἱὸς σου εἶναι καλά». Καὶ πίστευσε αὐτὸς καὶ ὅλο τὸ σπῆτι του. 54 Αὐτὸ πάλι ὡς δεύτερο σημεῖο (θαῦμα) ἔκανε ὁ Ἰησοῦς, ὅταν ἦλθε ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

Βηθεσδά, ἡ θαυματουργὸς δεξαμενὴ

5 Μετὰ ἀπ' αὐτὰ ἦταν ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβηκε ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. 2 Ἐπὶ αὐτῆς εἶναι ἑπτά στοές, ἡ ὁποία εἶναι ἐβραϊκὰ (ἀκριβέστερα εἶναι ἀραμαϊκὰ) ἐπονομάζεται Βηθεσδά. 3 Σ' αὐτὲς (τὶς στοές) ἦταν κάτω ἓνα μεγάλο πλῆθος ἀπὸ τοὺς ἀσθενεῖς, τυφλοὺς, κουτσούς, παραλύτους, ποῦ περιμέναν τὴν κίνησιν τοῦ ὕδατος. 4 Διότι ἄγγελος κατὰ διαστήματα κατέβαινε εἰς τὴν δεξαμενὴν, καὶ ταρασσοῦσαν τὸ νερὸ.

μετά τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ὑγιῆς ἐγένετο ᾧ δὴποτε κατείχετο νοσήματι.

5 Ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριάκοντα καὶ ὀκτώ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ αὐτοῦ. 6 Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ· Θέλεις ὑγιῆς γενέσθαι; 7 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. 8 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγειρε, ἄρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει. 9 Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιῆς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦρε τὸν κράβαττον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει. Ἦν δὲ Σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.

10 Ἐλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ· Σάββατόν ἐστιν· οὐκ ἔξεστί σοι ἄραι τὸν κράβαττον. 11 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· Ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· Ἄρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει. 12 Ἠρώτησαν οὖν αὐτόν· Τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπὼν σοι, ἄρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει; 13 Ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ.

14 Μετὰ ταῦτα εὕρισκει αὐτόν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἰδε ὑγιῆς γέγονας· μηκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χειρόν σοί τι γένηται. 15 Ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀνήγγειλε τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτόν ὑγιῆ.

16 Καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον τὸν Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἐζήτηνον αὐτόν ἀποκτεῖναι, ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν Σαββάτῳ. 17 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς· Ὁ Πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, καὶ ἐγὼ ἐργάζομαι. 18 Διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐζήτησαν αὐτόν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυε τὸ Σάββατον, ἀλλὰ καὶ Πατέρα ἴδιον ἔλεγε τὸν Θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ Θεῷ.

Ἐκεῖνος δέ, πού ἔμπαινε σ' αὐτὴ πρῶτος μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ νεροῦ, γινόταν ὑγιῆς ἀπ' ὀποιοδήποτε νόσημα καὶ ἂν κατεχόταν.

Ὁ Ἰησοῦς θεραπεύει παράλυτο ἐπὶ τριανταοκτὼ ἔτη

5 Ἦταν δὲ ἐκεῖ κάποιος ἄνθρωπος, πού ἦταν ἀσθενὴς τριανταοκτὼ ἔτη. 6 Βλέποντας αὐτόν ὁ Ἰησοῦς κατάκοιτο, καὶ γνωρίζοντας, ὅτι γιὰ πολὺ ἤδη χρόνο ἦταν σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι, τοῦ λέγει· «Θέλεις νὰ γίνης ὑγιῆς;». 7 Τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ ἀσθενής· «Κύριε, δὲν ἔχω ἄνθρωπο γιὰ νὰ με κατεβάσῃ στὴ δεξαμενὴ, ὅταν τὸ νερὸ ταραχθῇ. Ἔτσι, ἐνῶ προσπαθῶ νὰ κατεβῶ ἐγώ, προλαμβάνει καὶ κατεβαίνει ἄλλος». 8 Τοῦ λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Σήκω ἐπάνω, πάρε τὸ κρεβάτι σου καὶ περιπάτει». 9 Καὶ ἀμέσως ἔγινε ὑγιῆς ὁ ἄνθρωπος, πῆρε τὸ κρεβάτι του καὶ περιπατοῦσε. Ἦταν δὲ Σάββατο ἐκείνη τὴν ἡμέρα.

Ἀπαγορεύεται ἡ ἄραι κρεβατιοῦ τὸ Σάββατο!

10 Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἔλεγον στὸν θεραπευμένο· «Εἶναι Σάββατο. Δὲν σοῦ ἐπιτρέπεται νὰ σηκώσῃς τὸ κρεβάτι». 11 Τοὺς εἶπε· «Ἐκεῖνος, πού με ἔκανε ὑγιῆ, ἐκεῖνός μου εἶπε, “Πάρε τὸ κρεβάτι σου καὶ περιπάτει”». 12 Τὸν ῥώτησαν τότε· «Ποιὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος πού σοῦ εἶπε, “Πάρε τὸ κρεβάτι σου καὶ περιπάτει”;». 13 Ἄλλ' ὁ θεραπευμένος δὲν ᾔξερε ποιὸς εἶναι, διότι ὁ Ἰησοῦς διέφυγε ἀπαρτήρητος λόγῳ τοῦ πλήθους, πού ἦταν ἐκεῖ.

14 Μετὰ ἀπ' αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς τὸν βρῆκε στὸ ναὸ καὶ τοῦ εἶπε· «Κοίταξε, ἔγινες καλὰ. Νὰ μὴν ἀμαρτάνῃς πλέον, γιὰ νὰ μὴ σοῦ συμβῇ τίποτε χειρότερο». 15 Πῆγε ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀνήγγειλε στοὺς Ἰουδαίους, ὅτι αὐτός, πού τὸν ἔκανε ὑγιῆ, εἶναι ὁ Ἰησοῦς.

Ἐπικρίσεις κατὰ τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἀπαντήσεις τοῦ Ἰησοῦ

16 Γι' αὐτὸ δὲ οἱ Ἰουδαῖοι καταδίωκαν τὸν Ἰησοῦ καὶ ζητοῦσαν νὰ τὸν θανατώσουν, διότι ἔκανε αὐτὰ τὰ ἔργα τὸ Σάββατο. 17 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· «Ὁ Πατέρας μου ἕως τώρα ἐργάζεται, καὶ ἐγὼ ἐπίσης ἐργάζομαι». 18 Ἄλλὰ γι' αὐτὸ οἱ Ἰουδαῖοι ζητοῦσαν περισσότερο νὰ τὸν θανατώσουν, διότι, ὄχι μόνον καταργοῦσε (δηθεν) τὸ Σάββατο, ἀλλὰ καὶ ἔλεγε ἰδικὸ του Πατέρα τὸ Θεό, κάνοντας τὸν ἑαυτὸ του ἴσο μετὰ τὸ Θεό.

19 Ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ Υἱὸς ποιεῖν ἄφ' ἑαυτοῦ οὐδέν, ἐὰν μὴ τι βλέπη τὸν Πατέρα ποιῶντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ Υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ. 20 Ὁ γὰρ Πατὴρ φιλεῖ τὸν Υἱὸν καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ, καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε.

21 Ὡσπερ γὰρ ὁ Πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, οὕτω καὶ ὁ Υἱὸς οὓς θέλει ζωοποιεῖ.

22 Οὐδὲ γὰρ ὁ Πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκε τῷ Υἱῷ, 23 ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν Υἱόν, καθὼς τιμῶσι τὸν Πατέρα. Ὁ μὴ τιμῶν τὸν Υἱόν οὐ τιμᾷ τὸν Πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν.

24 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν. 25 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἔστιν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούονται τῆς φωνῆς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσονται. 26 Ὡσπερ γὰρ ὁ Πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ἔδωκε καὶ τῷ Υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ.

27 Καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι Υἱὸς ἀνθρώπου ἐστί. 28 Μὴ θαυμάζετε τοῦτο· ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν ἣ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ, 29 καὶ ἐκπορεύονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. 30 Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἄπ' ἑμαυτοῦ οὐδέν. Καθὼς ἀκούω κρίνω, καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν· ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με Πατρός.

31 Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἐστὶν ἀληθής. 32 Ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ οἶδα ὅτι ἀληθής ἐστὶν ἡ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. 33 Ὑμεῖς

19 Ἀπαντώντας δὲ στὶς ἐπικρίσεις ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· «Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σὰς λέγω, δὲν δύναται ὁ Υἱὸς νὰ κάνη ἄφ' ἑαυτοῦ τίποτε, ἐὰν δὲν βλέπη τὸν Πατέρα νὰ κάνη. Ἀλλ' αὐτά, πὸν κάνει ἐκεῖνος, αὐτὰ ἐπίσης κάνει καὶ ὁ Υἱός. 20 Διότι ὁ Πατέρας ἀγαπᾷ τὸν Υἱὸ καὶ τοῦ δείχνει ὅλα, ὅσα αὐτὸς κάνει, καὶ θὰ τοῦ δείξῃ ἔργα μεγαλύτερα ἀπ' αὐτά, γιὰ νὰ εκπλήττεσθε εἰσεῖς».

Ὁ Υἱὸς νεκροεγέρτης πνευματικῶς καὶ σωματικῶς, καὶ κριτῆς

21 «Ὅπως δὲ ὁ Πατέρας ἀνασταίνει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, ἔτσι καὶ ὁ Υἱὸς ἐκείνους, πὸν θέλει, ζωοποιεῖ.

22 Ἐπίσης ὁ Πατέρας δὲν κρίνει κανένα, ἀλλ' ὅλη τὴν κρίσι ἔχει δώσει στὸν Υἱό, 23 γιὰ νὰ τιμοῦν ὅλοι τὸν Υἱό, καθὼς τιμοῦν τὸν Πατέρα. Ἐκεῖνος, πὸν δὲν τιμᾷ τὸν Υἱό, δὲν τιμᾷ τὸν Πατέρα πὸν τὸν ἔστειλε.

24 Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σὰς λέγω, ὅτι ἐκεῖνος πὸν ἀκούει τὸ λόγο μου καὶ πιστεύει σ' ἐκεῖνον πὸν με ἔστειλε, ἔχει ζωὴ αἰώνια, καὶ δὲν θὰ περάσῃ ἀπὸ κρίσι, ἀλλ' ἔχει μεταβῆ ἀπὸ τὸ θάνατο στὴ ζωὴ. 25 Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σὰς λέγω, ὅτι ἔρχεται ὥρα, καὶ τώρα εἶναι, ὅποτε οἱ νεκροὶ (πνευματικὰ) θ' ἀκούσουν τὴ φωνὴ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτοί, πὸν θὰ ὑπακούσουν, θ' ἀναστηθοῦν (πνευματικὰ). 26 Διότι, ὅπως ὁ Πατέρας ἔχει ζωὴ μέσα του, ἔτσι καὶ στὸν Υἱὸ ἔδωσε νὰ ἔχῃ ζωὴ μέσα του (καὶ νὰ μεταδίδῃ στοὺς πιστοὺς).

27 Ἐπίσης τοῦ ἔδωσε ἐξουσία καὶ νὰ δικάζῃ, διότι εἶναι Υἱὸς ἀνθρώπου (Μεσσίας). 28 Μὴν εκπλήττεσθε γι' αὐτό. Ὅπως οἵποτε ἔρχεται ὥρα, πὸν ὅλοι, ὅσοι θὰ βρισκῶνται στὰ μνήματα, θ' ἀκούσουν τὴ φωνὴ του, 29 καὶ θὰ βγοῦν ἀπὸ τὰ μνήματα με ἀνάστασι γιὰ ζωὴ ὅσοι ἔπραξαν τὰ ἀγαθὰ, καὶ με ἀνάστασι γιὰ καταδίκη ὅσοι ἔπραξαν τὰ φαῦλα. 30 Ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ πράττω τίποτε ἄφ' ἑαυτοῦ. Καθὼς ἀκούω (ἀπὸ τὸν Πατέρα) κρίνω, καὶ ἔτσι ἡ δικὴ μου κρίσι εἶναι δικαία (ὀρθή, ἀληθής), ἀφοῦ (μὲ τὸ νὰ μὴ πράττω καὶ νὰ μὴ κρίνω ἀφ' ἑαυτοῦ) δὲν ζητῶ τὴ δικὴ μου δόξα, ἀλλὰ τὴ δόξα τοῦ Πατέρα, ὁ ὁποῖος με ἀπέστειλε».

Μαρτυρίες γιὰ τὸν Ἰησοῦ

31 «Ἐὰν ἐγὼ (ὡς ἀνθρώπος) δίνω μαρτυρία γιὰ τὸν ἑαυτό μου, ἡ μαρτυρία μου δὲν ἰσχύει (ὡς αὐτομαρτυρία ἀνθρώπου δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν). 32 Εἶναι ἄλλος, πὸν μαρτυρεῖ γιὰ μένα. Καὶ ἔχω τὴ συνείδησι, ὅτι ἡ μαρτυρία, τὴν ὁποία δίνει γιὰ μένα, εἶναι ἀληθής. 33 Σεῖς

ἀπεστάλκατε πρὸς Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρηκε τῇ ἀληθείᾳ· 34 ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω, ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. 35 Ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φαίνων, ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλιαθῆναι πρὸς ὄραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ. 36 Ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μεῖζω τοῦ Ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα αἱ ἔδωκέ μοι ὁ Πατὴρ ἵνα τελειώσω αὐτά, αὐτὰ τὰ ἔργα αἱ ἐγὼ ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ Πατὴρ με ἀπέσταλκε. 37 Καὶ ὁ πέμψας με Πατὴρ, αὐτὸς μεμαρτύρηκε περὶ ἐμοῦ. Οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἀκηκόατε πώποτε οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑωράκατε, 38 καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε μένοντα ἐν ὑμῖν, ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε. 39 Ἐρευνᾶτε τὰς Γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν· καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ, 40 καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρὸς με ἵνα ζωὴν ἔχητε. 41 Δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω· 42 ἀλλ' ἐγνώκα ὑμᾶς ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς.

43 Ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Πατρὸς μου, καὶ οὐ λαμβάνετε με· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκείνον λήψετε.

44 Πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου Θεοῦ οὐ ζητεῖτε; 45 Μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν Πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν Μωυσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε. 46 Εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωυσεῖ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. 47 Εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασι πιστεύετε;

6 Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας, τῆς Τιβεριάδος· 2 καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, ὅτι ἑώρουν αὐτοῦ τὰ σημεῖα αἱ ποιεῖ ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. 3 Ἀνῆλθε δὲ εἰς τὸ ὄρος ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. 4 Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ Πάσχα, ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων. 5 Ἐπάρας οὖν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐτόν, λέγει πρὸς τὸν Φί-

στεῖλατε ἀπεσταλμένους στὸν Ἰωάννη καὶ ἔδωκε μαρτυρίαν γιὰ τὴν ἀληθείαν. 34 Ἐγὼ ὅμως δὲν λαμβάνω τὴ μαρτυρίαν ἀπὸ ἀνθρώπου, ἀλλὰ λέγω αὐτά, γιὰ νὰ σωθῆτε σεις. 35 Ἐκεῖνος ἦταν ὁ λύχνος, ποὺ ἔκαιε καὶ φώτιζε. Καὶ σεις θελήσατε γιὰ λίγο νὰ χαρῆτε στὸ φῶς του. 36 Ἀλλ' ἐγὼ ἔχω μαρτυρία μεγαλύτερη ἀπὸ τοῦ Ἰωάννου. Διότι τὰ ἔργα, ποὺ μοῦ ἀνέθεσε ὁ Πατέρας νὰ ἐκτελέσω, αὐτὰ τὰ ἔργα, τὰ ὅποια ἐγὼ κάνω, μαρτυροῦν γιὰ μένα, ὅτι με ἀπέστειλε ὁ Πατέρας. 37 Ἐπίσης ὁ Πατέρας, ὁ ὅποιος με ἀπέστειλε, ὁ ἴδιος ἔδωσε μαρτυρία γιὰ μένα. Οὔτε φωνή του ἀκούσατε ποτέ, οὔτε μορφὴ του εἶδατε. 38 Ἀλλὰ καὶ ὁ λόγος του δὲν ἔχει ἰσχὺν σ' ἐσᾶς. Γι' αὐτὸ σ' αὐτόν, ποὺ ἀπέστειλε ἐκεῖνος, σεις δὲν πιστεύετε. 39 Ἐρευνᾶτε τίς Γραφές, διότι σεις νομίζετε, ὅτι δι' αὐτῶν θὰ ἔχετε ζωὴ αἰώνια. Καὶ ἐκεῖνες δὲ εἶναι, ποὺ μαρτυροῦν γιὰ μένα, 40 ἀλλὰ δὲν θέλετε νὰ ἔλθετε σὲ μένα γιὰ νὰ ἔχετε ζωὴ. 41 Δόξα ἀπὸ ἀνθρώπων δὲν χρειάζομαι νὰ λάβω. 42 Ἀλλὰ σᾶς ἔχω καταλάβει, ὅτι δὲν ἔχετε μέσα σας τὴ θεία ἀγάπη. 43 Ἐγὼ ἦλθα ἐξ ὀνόματος τοῦ Πατέρα μου, καὶ ὅμως δὲν με δέχασθε. Ὅταν ἄλλος ἔλθῃ ἐξ ὀνόματος τοῦ ἑαυτοῦ του (ἐννοεῖ τὸν Ἀντίχριστο), ἐκείνον θὰ τὸν δεχθῆτε».

Κατήγορος τῶν Ἰουδαίων ὁ Μωυσῆς

44 «Πῶς δύνασθε σεις νὰ πιστεῦσετε, ἀφοῦ ἐπιδιώκετε νὰ λαμβάνετε δόξα ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλο, ἐνῶ τὴ δόξα, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὸ μόνον Θεό, δὲν ζητεῖτε; 45 Μὴ νομίζετε, ὅτι ἐγὼ θὰ σᾶς κατηγορήσω στὸν Πατέρα. Κατήγορός σας εἶναι ὁ Μωυσῆς, στὸν ὁποῖο σεις στηρίζεσθε. 46 Διότι, ἂν (ἀληθινὰ) πιστεύατε στὸ Μωυσῆ, θὰ πιστεύατε σὲ μένα. Διότι γιὰ μένα ἐκεῖνος ἔγραψε. 47 Ἀλλ' ἀφοῦ δὲν πιστεύετε (ἀληθινὰ) σ' αὐτά, ποὺ ἐκεῖνος ἔγραψε, πῶς θὰ πιστεύετε στὰ δικὰ μου λόγια;».

Τὸ θαῦμα τοῦ χορτασμοῦ τῶν πεντακισχιλίων ἀνδρῶν

6 Μετὰ ἀπ' αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς ἔφυγε καὶ πῆγε στὸ ἀπέναντι μέρος τῆς λίμνης τῆς Γαλιλαίας, τῆς Τιβεριάδος. 2 Καὶ τὸν ἀκολουθοῦσε λαὸς πολὺς, διότι ἔβλεπαν τὰ θαῦματά του, ποὺ ἔκανε στοὺς ἀσθενεῖς. 3 Ἀνέβηκε δὲ ὁ Ἰησοῦς στὸ ὄρος καὶ ἐκεῖ καθόταν μαζὶ με τοὺς μαθητάς του. 4 Πλησίαζε δὲ τὸ Πάσχα, ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων. 5 Σήκωσε δὲ ὁ Ἰησοῦς τὰ μάτια, καὶ ὅταν εἶδε, ὅτι πολὺς λαὸς ἔρχεται πρὸς αὐτόν, λέγει στὸ Φίλιππο: «Ἀπὸ ποῦ θὰ ἀγοράσωμε ψωμιά, γιὰ νὰ

λιππον· Πόθεν αγοράσωμεν ἄρτους ἵνα φάγωσιν οὗτοι; 6 Τοῦτο δὲ ἔλεγε πειράζων αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί ἔμελλε ποιεῖν. 7 Ἀπεκρίθη αὐτῷ Φίλιππος· Διακοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς ἵνα ἕκαστος αὐτῶν βραχύ τι λάβῃ.

8 Λέγει αὐτῷ εἰς ἕκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου· 9 Ἔστι παιδάριον ἐν ᾧδε, ὃς ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστὶν εἰς τοσοῦτους; 10 Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς· Ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν. Ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ. Ἀνέπεσον οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὡσεὶ πεντακισχίλιοι. 11 Ἔλαβε δὲ τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς καὶ εὐχαριστήσας διέδωκε τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ἀνακειμένους· ὁμοίως καὶ ἕκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ἤθελον. 12 Ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μὴ τι ἀπόληται. 13 Συνήγαγον οὖν καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἕκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων ἃ ἐπερίσσευσε τοῖς βεβρωκόσιν. 14 Οἱ οὖν ἄνθρωποι, ἰδόντες ὃ ἐποίησε σημεῖον ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον. 15 Ἰησοῦς οὖν γινούς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἀρπάζειν αὐτόν ἵνα ποιήσωσιν αὐτόν βασιλέα, ἀνεχώρησε πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος.

16 Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν, 17 καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καπερναοῦμ. Καὶ σκοτία ἤδη ἐγεγόνει καὶ οὐκ ἐληλύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, 18 ἣ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος διηγείρετο. 19 Ἑλληκαῖτες οὖν ὡς σταδίους εἴκοσι πέντε ἢ τριάκοντα θεωροῦσι τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον, καὶ ἐφοβήθησαν. 20 Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· Ἐγὼ εἰμὶ· μὴ φοβεῖσθε! 21 Ἦθελον οὖν λαβεῖν αὐτόν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ εὐθέως τὸ πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπήγον.

φάγουν αὐτοί;». 6 Ἔλεγε δὲ τοῦτο δοκιμάζοντας αὐτόν. Διότι αὐτὸς ᾔξερε τί ἐπρόκειτο νὰ κάνῃ. 7 Τοῦ ἀποκριθῆκε ὁ Φίλιππος· «Διακοσίων δηναρίων ψωμιὰ δὲν ἀρκοῦν σ' αὐτούς, γιὰ νὰ λάβῃ ὁ καθένας ἕνα κομματάκι».

8 Τοῦ λέγει ἕνας ἀπὸ τοὺς μαθητὰς του, ὁ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς τοῦ Σίμωνος Πέτρου· 9 «Ἐπάρχει ἐδῶ ἕνας νέος, ποὺ ἔχει πέντε κριθίνα ψωμιὰ καὶ δύο ψάρια. Ἀλλὰ τί εἶναι αὐτὰ γιὰ τόσο πολλούς;». 10 Εἶπε τότε ὁ Ἰησοῦς· «Βάλετε τοὺς ἀνθρώπους νὰ καθήσουν κάτω». Ἦταν δὲ στὸν τόπο πολὺ χορτάρι. Οἱ δὲ ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι κάθισαν κάτω, ἦταν περίπου πέντε χιλιάδες. 11 Τότε ὁ Ἰησοῦς πῆρε τὰ ψωμιὰ, καὶ ἀφοῦ ἔκανε εὐχαριστήρια προσευχή, διαμοίρασε στοὺς μαθητὰς, καὶ οἱ μαθηταὶ σ' αὐτούς ποὺ κάθονταν κάτω. Ὅμοίως καὶ ἀπὸ τὰ ψάρια ὅσο ἤθελαν. 12 Καὶ ἀφοῦ χόρτασαν, λέγει στοὺς μαθητὰς του· «Μαζέψετε τὰ κομμάτια, ποὺ περίσσεψαν, γιὰ νὰ μὴ χαθῇ τίποτε». 13 Μάζεψαν τότε καὶ γέμισαν δώδεκα κοφίνια μὲ κομμάτια ἀπὸ τὰ πέντε κριθίνα ψωμιὰ, ποὺ περίσσεψαν σ' αὐτούς ποὺ εἶχαν φάγει. 14 Οἱ δὲ ἄνθρωποι, ὅταν εἶδαν τὸ θαῦμα, ποὺ ἔκανε ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγον· «Αὐτὸς εἶναι πραγματικῶς ὁ προφήτης, ποὺ ἔμελλε νὰ ἔλθῃ στὸν κόσμον». 15 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ἀντιληφθεὶς ὅτι πρόκειται νὰ ἔλθουν καὶ νὰ τὸν ἀρπάξουν γιὰ νὰ τὸν κάνουν βασιλέα, ἀναχώρησε πάλι γιὰ τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος.

Ὁ Ἰησοῦς περιπατεῖ πάνω στὴ λίμνη

16 Ἀργὰ δὲ τὸ ἀπόγευμα οἱ μαθηταὶ του κατέβηκαν στὴ λίμνη, 17 καὶ μπῆκαν στὸ πλοῖο καὶ πῆγαιναν πρὸς τὸ ἀπέναντι μέρος τῆς λίμνης στὴν Καπερναοῦμ. Καὶ εἶχε πλέον σκοτεινιάσει, καὶ ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶχε ἔλθει σ' αὐτούς, 18 καὶ ἡ λίμνη, ἐπειδὴ φυσοῦσε ἰσχυρὸς ἄνεμος, φούσκωνε καὶ ὑψωνόταν. 19 Ἀφοῦ δὲ εἶχαν προχωρήσει εἰκοσιπέντε ἢ τριάντα περίπου στάδια, βλέπουν τὸν Ἰησοῦ νὰ περιπατῇ πάνω στὴ λίμνη καὶ νὰ πλησιάζῃ στὸ πλοῖο, καὶ φοβήθησαν. 20 Αὐτὸς δὲ τοὺς λέγει· «Ἐγὼ εἰμαι. Μὴ φοβεῖσθε!». 21 Ἦθελαν τότε νὰ τὸν πάρουν στὸ πλοῖο (καὶ τὸν πῆραν), καὶ ἀμέσως τὸ πλοῖο ἔφθασε στὴν ξηρά, ὅπου πῆγαιναν.

22 Τῆ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἐστηκώς πέραν τῆς θαλάσσης ἰδὼν ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἓν, ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι οὐ συνεισηλθε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοιάριον, ἀλλὰ μόνον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον· 23 ἄλλα δὲ ἦλθε πλοιάρια ἐκ Τιβεριάδος ἐγγύς τοῦ τόπου, ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον εὐχαριστήσαντος τοῦ Κυρίου· 24 ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα καὶ ἦλθον εἰς Καπερναοῦμ ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν. 25 Καὶ εὐρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης εἶπον αὐτῷ· Ῥαββί, πότε ὧδε γέγονας; 26 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με, οὐχ ὅτι εἶδετε σημεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε. 27 Ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει· τοῦτον γὰρ ὁ Πατὴρ ἐσφράγισεν ὁ Θεός.

28 Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· Τί ποιῶμεν ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ; 29 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτό ἐστι τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ, ἵνα πιστεύσητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος. 30 Εἶπον οὖν αὐτῷ· Τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον ἵνα ἰδῶμεν καὶ πιστεύσωμέν σοι; Τί ἐργάζῃ; 31 Οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς ἐστι γεγραμμένον· Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. 32 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ Μωυσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλ' ὁ Πατὴρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν. 33 Ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ Θεοῦ ἐστίν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ. 34 Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· Κύριε, πάντοτε δός ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον.

35 Εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρὸς με οὐ μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ οὐ μὴ διψήσῃ πώποτε. 36 Ἄλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἐωράκατέ με

«Ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν μένουσαν...»

22 Τὴν ἐπομένη ἡμέρα ὁ λαός, ποῦ ἦταν στὸ ἀπέναντι μέρος τῆς λίμνης, εἶδε, ὅτι ἄλλο πλοῖαριον δὲν ἦταν ἐκεῖ, παρὰ ἓνα, ἐκεῖνο, στὸ ὁποῖο εἶχαν μπεῖ οἱ μαθηταὶ του, καὶ ὅτι δὲν εἶχε μπεῖ μαζί με τοὺς μαθητὰς του ὁ Ἰησοῦς στὸ πλοῖαριον, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ του εἶχαν ἀναχωρήσει μόνον. 23 Ἄλλα δὲ πλοῖαρία ἦλθαν ἀπὸ τὴν Τιβεριάδα κοντὰ στὸν τόπο, ὅπου ἔφαγαν τὸν ἄρτο κατόπιν προσευχῆς τοῦ Κυρίου. 24 Ὅταν λοιπὸν ὁ λαὸς εἶδε, ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶναι ἐκεῖ, οὔτε οἱ μαθηταὶ του, αὐτοὶ μπῆκαν στὰ πλοῖαρία καὶ πῆγαν στὴν Καπερναοῦμ ζητώντας τὸν Ἰησοῦ. 25 Καὶ ὅταν τὸν βρῆκαν στὸ ἀπέναντι μέρος τῆς λίμνης, τοῦ εἶπαν· «Διδάσκαλε, πότε ἔφθασες ἐδῶ;». 26 Τοὺς ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς λέγοντας· «Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σὰς λέγω, με ζητεῖτε, ὅχι διότι εἶδατε θαύματα, ἀλλὰ διότι φάγατε ἀπὸ τὰ ψωμιά καὶ χορτάσατε. 27 Νὰ ἐπιδιώκετε ὅχι τὴν τροφή ποὺ χάνεται, ἀλλὰ γιὰ τὴν τροφή ποὺ μένει γιὰ νὰ δινή ζωὴ αἰώνια. Αὐτὴ θὰ σὰς δώσῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. Διότι αὐτὸν ὥρισε ὁ Πατέρας ὁ Θεός».

«Ὁ ἄρτος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὁ ἀληθινός»

28 Τοῦ εἶπαν τότε· «Τί νὰ κάνουμε γιὰ νὰ κάνουμε τὰ ἔργα, ποὺ θέλει ὁ Θεός;». 29 Τοὺς ἀπάντησε ὁ Ἰησοῦς· «Τοῦτο εἶναι τὸ ἔργο, ποὺ θέλει ὁ Θεός, νὰ πιστεύσετε σ' αὐτόν, ποὺ ἀπέστειλεν ἐκεῖνος». 30 Τοῦ εἶπαν τότε· «Ἄλλὰ τί θαῦμα μπορεῖς νὰ κάνῃς ἐσὺ, γιὰ νὰ ἰδοῦμε καὶ νὰ πιστεύσωμε σ' ἐσένα; Ποιὸ εἶναι τὸ ἔργο σου; 31 Οἱ πατέρες μας στὴν ἔρημο ἔφαγαν τὸ μάννα, καθὼς εἶναι γραμμένον· Ἄρτο ἀπὸ τὸν οὐρανὸ τοὺς ἔδωσε νὰ φάγουν». 32 Τοὺς εἶπε τότε ὁ Ἰησοῦς· «Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σὰς λέγω, τὸν ἄρτο ἀπὸ τὸν οὐρανὸ δὲν σὰς ἔδωσεν ὁ Μωυσῆς, ἀλλ' ὁ Πατέρας μου σὰς δίνει τὸν ἄρτο ἀπὸ τὸν οὐρανὸ τὸν ἀληθινόν. 33 Ναι, ὁ ἄρτος τοῦ Θεοῦ εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ καταβαίνει ἀπὸ τὸν οὐρανὸ, καὶ δίνει ζωὴ στὸν κόσμον». 34 Τοῦ εἶπαν τότε· «Κύριε, πάντοτε νὰ μᾶς δίνῃς αὐτὸ τὸν ἄρτο».

«Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς». «Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν»

35 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· «Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. Ὅποιος ἔρχεται σὲ μένα, δὲν θὰ πεινάσῃ, καὶ ὁποῖος πιστεύει σὲ μένα, δὲν θὰ διψήσῃ ποτέ». 36 Ἄλλὰ σὰς εἶπα, ὅτι, ἂν καὶ με εἶδατε, ὅμως δὲν πιστεύετε. 37 Πᾶν ὅ,τι μοῦ δίνει ὁ Πατέρας, θὰ ἔλθῃ πρὸς ἐμένα, καὶ αὐτόν, ποὺ ἔρχεται πρὸς ἐμένα, δὲν θὰ ἐκδιώξω. 38 Διότι κατέβηκα

καὶ οὐ πιστεύετε. 37 Πᾶν ὃ δίδωσί μοι ὁ Πατήρ, πρὸς ἐμέ ἤξει, καὶ τὸν ἐρχόμενον πρὸς με οὐ μὴ ἐκβάλλω ἔξω. 38 ὅτι καταβέβηκα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με. 39 Τοῦτο δέ ἐστι τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με Πατρός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέ μοι μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 40 Τοῦτο δέ ἐστι τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν Υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἔχη ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

41 Ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι εἶπεν, ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβάς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, 42 καὶ ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσήφ, οὐ ἡμεῖς οἶδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; Πῶς οὖν λέγει οὗτος ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα; 43 Ἀπεκρίθη οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Μὴ γογγύζετε μετ' ἀλλήλων. 44 Οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς με, ἐὰν μὴ ὁ Πατήρ ὁ πέμψας με ἐλκύσῃ αὐτόν, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτόν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 45 Ἔστι γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις· Καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ Θεοῦ. Πᾶς ὁ ἀκούων παρὰ τοῦ Πατρὸς καὶ μαθὼν ἔρχεται πρὸς με· 46 οὐχ ὅτι τὸν Πατέρα τις ἑώρακεν, εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ Θεοῦ, οὗτος ἑώρακε τὸν Πατέρα. 47 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ ἔχει ζωὴν αἰώνιον. 48 Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. 49 Οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἀπέθανον· 50 οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ. 51 Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐὰν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

Καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σὰρξ μου ἐστίν, ἣν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς.

52 Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· Πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν; 53 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίνητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. 54 Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων

ἀπὸ τὸν οὐρανό, ὅχι γιὰ νὰ κάνω τὸ ἰδικό μου θέλημα, ἀλλὰ τὸ θέλημα ἐκείνου, ποὺ με ἔστειλε. 39 Αὐτὸ δὲ εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Πατέρα, ποὺ με ἔστειλε: Πᾶν ὅ,τι μοῦ ἔδωσε νὰ μὴν ἀφήσω νὰ χαθῆ ἀπ' αὐτόν, ἀλλὰ νὰ ἀναστήσω αὐτὸ κατὰ τὴν ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 40 Naί, αὐτὸ εἶναι τὸ θέλημα ἐκείνου, ποὺ με ἔστειλε: Καθένας, ὁ ὁποῖος παραδέχεται τὸν Υἱὸ καὶ πιστεύει σ' αὐτόν, νὰ ἔχη ζωὴ αἰώνια, καὶ ἐγὼ νὰ τὸν ἀναστήσω τὴν ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

41 Ἐκῆσαν δὲ σχολιαὶ οἱ Ἰουδαῖοι γι' αὐτόν, διότι εἶπε, «Ἐγὼ εἰμαι ὁ ἄρτος, ποὺ κατέβηκε ἀπὸ τὸν οὐρανό», 42 καὶ ἔλεγον: «Δὲν εἶναι αὐτός ὁ Ἰησοῦς ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ ὁποῖου ἐμεῖς γνωρίζουμε τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; Πῶς λοιπὸν αὐτὸς λέγει, “Κατέβηκα ἀπὸ τὸν οὐρανό”;». 43 Τοὺς εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς: «Νὰ μὴ σχολιάζετε μεταξύ σας. 44 Κανεὶς δὲν δύναται νὰ ἔλθῃ σ' ἐμένα, ἐὰν ὁ Πατέρας, ποὺ με ἔστειλε, δὲν ἐλκύσῃ αὐτόν, ὁπότε ἐγὼ θὰ τὸν ἀναστήσω τὴν ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 45 Εἶναι γραμμένο στοὺς προφῆτες: Καὶ θὰ εἶναι ὅλοι διδασκόμενοι ἀπὸ τὸ Θεό. Καθένας, ποὺ ἀκούει ἀπὸ τὸν Πατέρα καὶ μαθαίνει, ἔρχεται πρὸς ἐμένα. 46 Ὅχι διότι εἶδε κανεὶς τὸν Πατέρα, παρὰ αὐτός, ποὺ εἶναι ἀπὸ τὸ Θεό, αὐτὸς εἶδε τὸν Πατέρα. 47 Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σὰς λέγω, ὁποῖος πιστεύει σὲ μένα, ἔχει ζωὴ αἰώνια. 48 Ἐγὼ εἰμαι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. 49 Οἱ Πατέρες σας ἔφαγαν τὸ μάννα στὴν ἐρημο καὶ πέθαναν. 50 Αὐτὸς ἐδῶ εἶναι ὁ ἄρτος, ποὺ κατεβαίνει ἀπὸ τὸν οὐρανό, γιὰ νὰ φάγῃ κανεὶς ἀπ' αὐτόν καὶ νὰ μὴ πεθάνῃ. 51 Ἐγὼ εἰμαι ὁ ἄρτος ὁ ζωντανός, ποὺ κατέβηκε ἀπὸ τὸν οὐρανό. Ἐὰν κανεὶς φάγῃ ἀπ' αὐτὸ τὸν ἄρτο, θὰ ζῆ αἰωνίως (με ἀληθινὴ ζωή)».

«Ἡ σὰρξ μου ἀληθῶς ἐστὶ βρωσίς»

«Ὁ δὲ ἄρτος, τὸν ὁποῖον ἐγὼ θὰ δώσω, εἶναι ἡ σάρκα μου, τὴν ὁποία ἐγὼ θὰ δώσω γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ κόσμου».

52 Λογομαχοῦσαν δὲ μεταξύ τους οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντας: «Πῶς μπορεῖ αὐτός νὰ μᾶς δώσῃ τὴ σάρκα του γιὰ νὰ φάγωμε;». 53 Τοὺς εἶπε τότε ὁ Ἰησοῦς: «Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σὰς λέγω, ἐὰν δὲν φάγητε τὴ σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ δὲν πίετε τὸ αἷμα του, δὲν θὰ ἔχετε ζωὴ μέσα σας. 54 Ὅποιος θὰ τρώγῃ τὴ σάρκα μου καὶ θὰ πίνῃ τὸ αἷμα μου, θὰ ἔχη ζωὴ αἰώνια, καὶ ἐγὼ θὰ τὸν ἀναστήσω κατὰ τὴν ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 55 Διότι ἡ σάρκα μου πραγματικῶς εἶναι τροφή, καὶ τὸ αἷμα μου πραγματικῶς εἶναι ποτό. 56 Ὅποιος θὰ τρώγῃ τὴ σάρκα μου καὶ θὰ πίνῃ τὸ αἷμα μου, θὰ μένῃ σ' ἐμένα, καὶ ἐγὼ σ' αὐτόν. 57 Ὅπως με ἀπέστειλεν ὁ Πατέρας, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ αὐτοζωή, καὶ ἐγὼ ζῶ ἔξ

μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. **55** Ἡ γὰρ σὰρξ μου ἀληθῶς ἐστὶ βρώσις, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς ἐστὶ πόσις. **56** Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει κἀγὼ ἐν αὐτῷ. **57** Καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν Πατὴρ κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν Πατέρα, καὶ ὁ τρώγων με κἀκεῖνος ζήσεται δι' ἐμέ. **58** Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ μάννα καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. **59** Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδάσκων ἐν Καπερναοῦμ.

60 Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον· Σκληρὸς ἐστὶν οὗτος ὁ λόγος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκοῦειν; **61** Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει. **62** Ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον; **63** Τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιῶν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν· τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστὶ καὶ ζωὴ ἐστὶν. **64** Ἄλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες οἱ οὐ πιστεύουσιν. Ἦδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες καὶ τίς ἐστὶν ὁ παραδῶσων αὐτόν. **65** Καὶ ἔλεγε· Διὰ τοῦτο εἶρηκα ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς δύναται ἔλθειν πρὸς με, ἐὰν μὴ ἦ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ Πατρὸς μου.

66 Ἐκ τούτου πολλοὶ ἀπῆλθον ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτου. **67** Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα· Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν; **68** Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; Ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις. **69** καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. **70** Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην; Καὶ ἐξ ὑμῶν εἰς Διάβολός ἐστιν. **71** Ἐλεγε δὲ τὸν Ἰουδαῖον Σίμωνος Ἰσκαριώτην· οὗτος γὰρ ἐμελλεν αὐτὸν παραδίδοι, εἰς ὧν ἐκ τῶν δώδεκα.

αἰτίας τοῦ Πατέρα, ἔτσι καὶ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ με τρώγῃ, θὰ ζῆ ἐξ αἰτίας μου. **58** Αὐτὸς εἶναι ὁ ἄρτος, ποῦ κατέβηκε ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, ὅχι ὅπως οἱ πατέρες σας ἔφαγαν τὸ μάννα καὶ ὅμως πέθαναν. Ὅποιοι θὰ τρώγῃ αὐτὸ τὸν ἄρτο, θὰ ζῆ αἰωνίως». **59** Αὐτὰ εἶπε σὲ συναγωγῇ, διδάσκοντας στὴν Καπερναοῦμ.

Ἡ σάρκα τοῦ Ἰησοῦ δίνει ζωὴ ὡς ἐνωμένη μετὰ τὸ ζωοποιῶν πνεῦμα του

60 Πολλοὶ δὲ ἀπὸ τῶν τακτικῶν ἀκροατῶν του, ὅταν ἄκουσαν (αὐτὰ), εἶπαν· Ἄσεβῆς εἶναι αὐτὸς ὁ λόγος. Ποιὸς μορεῖ νὰ τὸν ἀκοῦῃ (τὸν Ἰησοῦ);». **61** Γνωρίζοντας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅτι οἱ ἀκροαταὶ του κάνουν σχόλια γι' αὐτό, τοὺς εἶπε· Ἀὐτὸ σὰς σκανδαλίζει; **62** Ἄλλ' ἐὰν θὰ ἰδῆτε τὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου ν' ἀνεβαίνει ὅπου ἦταν πρωτύτερα; (Τότε θὰ πιστεύετε, ὅτι κατέβηκα ἀπὸ τὸν οὐρανὸν;). **63** Τὸ πνεῦμα (τὸ αἰώνιο πνεῦμα, ἡ θεότης μου) εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖο ζωοποιεῖ, ἡ σάρκα (ἀφ' ἑαυτῆς, μόνη) δὲν ὠφελεῖ τίποτε. Τὰ λόγια, τὰ ὁποῖα ἐγὼ σὰς λέγω, ἀναφέρονται στὸ πνεῦμα καὶ στὴ ζωὴ. **64** Ἄλλ' ὑπάρχει ἀπὸ σὰς μία μερίδα, οἱ ὁποῖοι δὲν πιστεύουν». Γνώριζε δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀπ' τὴν ἀρχὴ ποιοὶ εἶναι αὐτοί, ποῦ δὲν πιστεύουν, καὶ μάλιστα ποιὸς εἶναι αὐτός, ποῦ θὰ τὸν προδώσῃ. **65** Καὶ ἔλεγε· «Γι' αὐτὸ σὰς εἶπα, ὅτι κανεὶς δὲν δύναται νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐμένα, ἐὰν αὐτὸ δὲν τοῦ ἔχη δοθῆ ἀπ' τὸν Πατέρα μου».

Ἀπομάκρυνσι πολλῶν ἀκροατῶν καὶ ὁμολογία τοῦ Πέτρου

66 Ἀπὸ τότε πολλοὶ ἀπ' τοὺς ἀκροατῶν του ἀποχώρησαν καὶ δὲν τὸν ἀκολουθοῦσαν πλέον. **67** Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε στοὺς δώδεκα· «Μήπως καὶ σεῖς θέλετε νὰ φύγετε;». **68** Ἄλλ' ὁ Σίμων Πέτρος τοῦ ἀποκριθῆκε· «Κύριε, σὲ ποιὸν νὰ πάμε; Ἐχεις λόγια ζωῆς αἰώνιας. **69** Καὶ ἐμεῖς ἔχομε πιστεῦσαι καὶ πεισθῆ, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς (ὁ Μεσσίας), ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζωντανοῦ (τὸν ἀληθινῶ)». **70** Τοὺς εἶπε ὁ Ἰησοῦς· «Ἐγὼ δὲν ἐξέλεξα ἐσὰς τοὺς δώδεκα; Ἄλλ' ἓνας ἀπὸ σὰς εἶναι Διάβολος». **71** Ἐννοοῦσε δὲ τὸν Ἰουδαῖον, τὸν υἱὸ τοῦ Σίμωνος, τὸν Ἰσκαριώτη. Διότι αὐτὸς ἐμελλεν νὰ τὸν προδώσῃ, ἂν καὶ ἦταν ἓνας ἀπ' τοὺς δώδεκα.

Ἡ ἀπιστία τῶν ἀδελφῶν τοῦ Ἰησοῦ

7 Μετὰ δὲ ἀπ' αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς ἐξακολουθοῦσε νὰ περιοδεύῃ στὴ Γαλιλαία. Διότι δὲν ἤθελε νὰ περιοδεύῃ στὴν Ἰουδαία, ἐπειδὴ οἱ Ἰουδαῖοι ζητοῦσαν νὰ τὸν φονεύσουν. **2** Ἦταν δὲ κοντὰ ἡ ἐορτὴ τῶν Ἰου-

7 Καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτείνειν. **2** Ἦν δὲ ἐγγύς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἢ Σκηνοπηγία. **3** Εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· Μετάβηθι ἐντεῦθεν καὶ ὑπάγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταὶ σου θεωρήσωσι τὰ ἔργα σου ἃ ποιεῖς· **4** οὐδεὶς γὰρ ἐν κρυπτῷ τι ποιεῖ καὶ ζητεῖ αὐτὸς ἐν παρρησίᾳ εἶναι. Εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ. **5** Οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν. **6** Λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὐπὼ πάρεστιν, ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἔτοιμος. **7** Οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς· ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἐστίν. **8** Ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην· ἐγὼ οὐπὼ ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὐπὼ πεπλήρωται. **9** Ταῦτα δὲ εἰπὼν αὐτοῖς ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ.

10 Ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτὴν, οὐ φανερῶς, ἀλλ' ὡς ἐν κρυπτῷ.

11 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ ἔλεγον· Ποῦ ἐστὶν ἐκεῖνος; **12** Καὶ γογγυσμὸς πολὺς περὶ αὐτοῦ ἦν ἐν τοῖς ὄχλοις· οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι ἀγαθὸς ἐστίν· ἄλλοι ἔλεγον, οὐ, ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον. **13** Οὐδεὶς μὲντοι παρρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.

14 Ἦδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσοῦσης ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν καὶ ἐδίδασκε. **15** Καὶ ἐθαύμαζον οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· Πῶς οὗτος γράμματα οἶδε μὴ μεμαθηκώς; **16** Ἀπεκρίθη οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἡ ἐμὴ διδασχὴ οὐκ ἔστιν ἐμή, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με· **17** ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδασχῆς, πότερον ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν ἢ ἐγὼ ἅπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ. **18** Ὁ ἅψ' ἐαυτοῦ λαλῶν τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ, ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτόν, οὗτος ἀληθής ἐστι, καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν.

δαίων ἢ Σκηνοπηγία. **3** Γι' αὐτὸ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ τοῦ εἶπαν· «Φύγε ἅπ' ἐδῶ καὶ πήγαινε στὴν Ἰουδαία, γιὰ νὰ ἰδοῦν καὶ οἱ ὀπαδοὶ σου τὰ ἔργα σου, ποῦ κάνεις. **4** Διότι κανεὶς δὲν κάνει κάτι ἀνεπιστήμως, ἐνῶ ζητεῖ ὁ ἴδιος ν' ἀναγνωρίζεται ἐπιστήμως. Ἀφοῦ ἔχεις τὴ δύναμι νὰ κάνης αὐτά, δεῖξε στὸν κόσμον ποιὸς εἶσαι». **5** Ἄς σημειωθῆ, ὅτι οὔτε οἱ ἀδελφοὶ τοῦ πίστευαν σ' αὐτόν. **6** Τοὺς λέγει τότε ὁ Ἰησοῦς· «Ὁ καιρὸς ὁ ἰδικός μου δὲν ἦλθεν ἀκόμη, ἐνῶ ὁ καιρὸς ὁ ἰδικός σας εἶναι πάντοτε παρὼν. **7** Δὲν δύναται ὁ κόσμος νὰ μισῇ ἐσᾶς. Ἐμένα ὅμως μισεῖ, διότι ἐγὼ μαρτυρῶ γι' αὐτόν, ὅτι τὰ ἔργα τοῦ εἶναι πονηρὰ. **8** Σεῖς ἀνεβήτε γιὰ τὴν ἑορτὴ αὐτή. Ἐγὼ δὲν ἀναβαίνω ἀκόμη γιὰ τὴν ἑορτὴ αὐτή, διότι ὁ ἰδικός μου καιρὸς δὲν ἔχει ἔλθει ἀκόμη». **9** Καὶ ἀφοῦ τοὺς εἶπε αὐτά, ἔμεινε στὴ Γαλιλαία.

10 Ὄταν δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ τοῦ, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβηκε γιὰ τὴν ἑορτῇ, ὄχι φανερά, ἀλλὰ σὰν μυστικᾶ.

Σχόλια τῶν Ἰουδαίων γιὰ τὸν Ἰησοῦ

11 Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι τὸν ἀναζητοῦσαν κατὰ τὴν ἑορτὴ καὶ ἔλεγον· «Ποῦ εἶναι ἐκεῖνος;». **12** Καὶ πολλὰ σχόλια γίνονταν γι' αὐτόν στὰ πλήθη. Οἱ μὲν ἔλεγον, «Εἶναι καλός», ἄλλοι ἔλεγον, «Ὁχι, ἀλλὰ πλανᾷ τὸ λαό». **13** Κανεὶς ὅμως δὲν μιλοῦσε γι' αὐτόν δημοσίως, ἐπειδὴ φοβοῦνταν τοὺς Ἰουδαίους.

Ἡ προέλευσι τῆς διδασχῆς τοῦ Ἰησοῦ

14 Καὶ ἀφοῦ ἡ ἑορτὴ ἦταν πλέον στὸ μέσον, ἀνέβηκε ὁ Ἰησοῦς στὸ ναὸ καὶ δίδασκε. **15** Καὶ ἀποροῦσαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἔλεγον· «Πῶς αὐτὸς ξέρει γράμματα χωρὶς νὰ ἔχη μάθει;». **16** Ἀποκρίθηκε τότε σ' αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε· «Ἡ ἰδική μου διδασκαλία δὲν εἶναι ἰδική μου, ἀλλ' ἐκεῖνου, ὁ ὁποῖος με ἀπέστειλε. **17** Ἐὰν κανεὶς προσπαθῇ καὶ ἐκτελῇ τὸ θέλημά του, θὰ πεισθῇ σχετικῶς με τὴ διδασκαλία γιὰ τὸ ποῖο ἀπὸ τὰ δύο συμβαίνει, προέρχεται δηλαδὴ ἀπὸ τὸ Θεό, ἢ ἐγὼ ὁμιλῶ ἀπὸ τὸν ἑαυτό μου. **18** Ὅποιος ὁμιλεῖ ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, ἐπιδιώκει τὴν ἰδική του δόξα· ἀλλ' ὁποῖος ἐπιδιώκει τὴ δόξα ἐκεῖνου, ὁ ὁποῖος τὸν ἀπέστειλε, αὐτὸς λέγει τὴν ἀλήθεια, καὶ ψεῦδος σ' αὐτὸν δὲν ὑπάρχει».

«Μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε»

19 «Ὁ Μωυσῆς δὲν ἔδωσε σὲ σᾶς τὸ νόμο; Καὶ ὅμως κανεὶς ἀπὸ σᾶς δὲν τηρεῖ τὸ νόμο. Γιατί ζητεῖτε νὰ με σκοτώσετε;». **20** Ἀποκρί-

19 Οὐ Μωυσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον; Καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ τὸν νόμον. Τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι; 20 Ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος καὶ εἶπε· Δαιμόνιον ἔχεις· τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι; 21 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐν ἔργον ἐποίησα, καὶ πάντες θαυμάζετε 22 διὰ τοῦτο. Μωυσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομήν, οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωυσέως ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων, καὶ ἐν Σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον. 23 Εἰ περιτομήν λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν Σαββάτῳ ἵνα μὴ λυθῆ ὁ νόμος Μωυσέως, ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν Σαββάτῳ; 24 Μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε.

25 Ἐλεγον οὖν τινες ἐκ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν· Οὐχ οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι; 26 Καὶ ἶδε παρρησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσι. Μήποτε ἀληθῶς ἐγνωσαν οἱ ἄρχοντες, ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Χριστός; 27 Ἀλλὰ τοῦτον οἶδαμεν πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ Χριστὸς ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐστίν. 28 Ἐκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ Ἰησοῦς καὶ λέγων· Κάμει οἶδατε, καὶ οἶδατε πόθεν εἰμί; καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἶδατε· 29 ἐγὼ οἶδα αὐτόν, ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμι κἀκεῖνός με ἀπέστειλεν.

30 Ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι, καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὴν χεῖρα, ὅτι οὐπῶ ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. 31 Πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, καὶ ἔλεγον ὅτι ὁ Χριστὸς ὅταν ἔλθῃ, μήτι πλείονα σημεῖα τούτων ποιήσει ὢν οὗτος ἐποίησεν; 32 Ἦκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ ταῦτα, καὶ ἀπέστειλαν ὑπηρέτας οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα πιάσωσιν αὐτόν. 33 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· Ἐτι μικρὸν χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με. 34 Ζητήσατέ με καὶ οὐχ εὑρήσατέ· καὶ ὅπου εἰμι ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἔλθειν. 35 Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς· Ποῦ οὗτος

ἦκε τὸ πλῆθος καὶ εἶπε· «Εἶσαι δαιμονισμένος. Ποίος ζητεῖ νὰ σὲ σκοτώσῃ;». 21 Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε· «Ἐκανα ἓνα ἔργο, καὶ ὅλοι ταράσσεσθε 22 γι' αὐτό. Ὁ Μωυσῆς σὰς ἔδωκε τὴν περιτομήν, ὅχι διότι ἔχει τὴν ἀρχὴν τῆς στοῦ Μωυσῆ. Δὲν ἔχει τὴν ἀρχὴν τῆς σ' αὐτόν, ἀλλὰ στοὺς πατριάρχες. Καὶ τὸ Σάββατο περιτέμνετε ἄνθρωπο. 23 Ἀφοῦ δὲ ἄνθρωπος περιτέμνεται τὸ Σάββατο γιὰ νὰ μὴ ἀθετηθῆ ὁ νόμος τοῦ Μωυσέως, ὀργίζεσθε ἐναντίον μου, διότι ὀλόκληρο ἄνθρωπο θεράπευσα τὸ Σάββατο; 24 Μὴ κρίνετε ἐπιφανειακὰ καὶ ἐπιπόλαια, ἀλλ' ἐκφέρετε τὴν δικαίαν κρίσιν».

Ἡ πρόελευσι τοῦ Ἰησοῦ γνωστὴ καὶ ἄγνωστη

25 Μερικοὶ δὲ ἀπὸ τοὺς Ἱεροσολυμιτῆς ἔλεγαν· «Αὐτὸς δὲν εἶναι, ποὺ ζητοῦν νὰ τὸν φονεύσουν; 26 Καὶ νὰ, ὁμιλεῖ ἐλεύθερα, καὶ δὲν τοῦ λέγουν τίποτε. Μήπως οἱ ἄρχοντες πείσθησαν πραγματικῶς, ὅτι αὐτὸς εἶναι πραγματικῶς ὁ Μεσσίας; 27 Ἀλλ' αὐτὸς γνωρίζουμε ἀπὸ ποῦ εἶναι, ἐνῶ ὁ Μεσσίας, ὅταν ἔλθῃ, κανεὶς δὲν θὰ γνωρίζῃ ἀπὸ ποῦ εἶναι». 28 Τότε ὁ Ἰησοῦς, καθὼς δίδασκε στοῦ ναοῦ, φώναξε δυνατὰ· «Ναί, ἐμένα γνωρίζετε, ναί, γνωρίζετε ἀπὸ ποῦ εἶμαι, ὅμως δὲν ἔχω ἔλθει ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μου, ἀλλ' ὑπάρχει ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος με ἀπέστειλε, τὸν ὁποῖο σεῖς δὲν γνωρίζετε. 29 Ἐγὼ γνωρίζω αὐτόν, διότι εἶμαι ἀπ' αὐτόν, καὶ ἐκεῖνος με ἀπέστειλε».

«Ζητήσατέ με καὶ οὐχ εὑρήσατέ»

30 Ἦθελαν τότε νὰ τὸν πιάσουν, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἔβαλε ἐπάνω του τὸ χεῖρ, διότι δὲν εἶχεν ἔλθει ἀκόμη ἡ ὥρα του. 31 Πολλοὶ δὲ ἀπὸ τὸ λαὸ πίστευσαν σ' αὐτόν καὶ ἔλεγαν· «Ὁ Μεσσίας ὅταν ἔλθῃ, μήπως θὰ κάνῃ περισσότερα θαύματα ἀπ' αὐτὰ, ποὺ ἔκανε αὐτός;». 32 Ἄκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τὸ λαὸ νὰ κάνῃ αὐτὰ τὰ σχόλια γι' αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἀστυνομικὰ ὄργανα γιὰ νὰ τὸν πιάσουν. 33 Εἶπε τότε ὁ Ἰησοῦς· «Λίγο ἀκόμη χρόνον θὰ εἶμαι μαζί σας, καὶ ἔπειτα θὰ πάω σ' ἐκεῖνον ποὺ με ἔστειλε. 34 Ὅα με ζητήσατε, ἀλλὰ δὲν θὰ με βρῆτε. Ὅπου δὲ εἶμαι ἐγώ, σεῖς δὲν μορεῖτε νὰ ἔλθετε». 35 Εἶπαν τότε οἱ Ἰουδαῖοι ὁ ἓνας στοῦ ἄλλο· «Ποῦ πρόκειται αὐτὸς νὰ

μέλλει πορεύεσθαι, ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὐρήσομεν αὐτόν; Μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι καὶ διδάσκειν τοὺς Ἕλληνας; **36** Τίς ἐστὶν οὗτος ὁ λόγος ὃν εἶπε, ζητήσητέ με καὶ οὐχ εὐρήσετε, καὶ ὅπου εἰμι ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἔλθειν;

37 Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς εἰσθήκει ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔκραξε λέγων· Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρὸς με καὶ πινέτω. **38** Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ Γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ρεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. **39** Τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ Πνεύματος οὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν· οὐπω γὰρ ἦν Πνεῦμα Ἅγιον, ὅτι Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη.

40 Πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες τὸν λόγον ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης. **41** Ἄλλοι ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. Ἄλλοι ἔλεγον· Μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστός ἔρχεται; **42** Οὐχὶ ἡ Γραφή εἶπεν ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Δαυὶδ καὶ ἀπὸ Βηθλεέμ τῆς κώμης, ὅπου ἦν Δαυὶδ, ὁ Χριστός ἔρχεται; **43** Σχίσμα οὖν ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο δι' αὐτόν. **44** Τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν, ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας.

45 Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι· Διατί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν; **46** Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· Οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος.

47 Ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι· Μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; **48** Μὴ τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσε εἰς αὐτόν ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; **49** Ἄλλ' ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον ἐπικατάρτατοί εἰσι!

πάῃ, ὥστε ἐμεῖς νὰ μὴ τὸν βροῦμε; Μήπως πρόκειται νὰ πάῃ στὸ Ἐξωτερικὸ, ὅπου εἶναι οἱ ἐθνικοί, καὶ νὰ διδάσκη τοὺς ἐθνικοὺς; **36** Τί σημαίνει αὐτὸς ὁ λόγος ποὺ εἶπε, “Θὰ με ζητήσετε, ἀλλὰ δὲν θὰ με βρῆτε”, καί, “Ὅπου εἶμαι ἐγώ, σεῖς δὲν μπορεῖτε νὰ ἔλθετε”;

«Υἶδωρ ζῶν»

37 Κατὰ τὴν τελευταία δὲ ἡμέρα τῆς ἑορτῆς, τῇ μεγάλῃ, ὁ Ἰησοῦς στεκόταν καὶ φώναζε δυνατὰ· «Ἐάν κανεὶς διψᾷ, νὰ ἔλθῃ σ' ἐμένα καὶ νὰ πιῇ. **38** Σ' ἐκεῖνον, ποὺ πιστεῦει σ' ἐμένα, θὰ συμβῆ ὅπως λέγει ἡ Γραφή· Ἄπ' τὴν καρδιά του θὰ ρεύσουν ποταμοὶ ζωντανοῦ νεροῦ». **39** Αὐτὸ δὲ εἶπε γιὰ τὸ Πνεῦμα, τὸ ὅποιο θὰ λάμβαναν στὸ μέλλον οἱ πιστεύοντες σ' αὐτόν. Διότι ἀκόμη δὲν εἶχαν Πνεῦμα Ἅγιο, ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶχε ἀκόμη δοξασθῆ.

Σχίσμα στὸ λαό

40 Πολλοὶ δὲ ἀπὸ τὸ πλῆθος, ὅταν ἄκουσαν τὸ λόγο, ἔλεγον· «Αὐτὸς εἶναι ἀληθινὰ ὁ προφήτης». **41** Ἄλλοι ἔλεγον· «Αὐτὸς εἶναι ὁ Μεσσίας». Ἄλλοι ἔλεγον· «Ἀλλὰ μήπως ὁ Μεσσίας προέρχεται ἀπὸ τὴ Γαλιλαία; **42** Δὲν εἶπε ἡ Γραφή, ὅτι ὁ Μεσσίας προέρχεται ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Δαβὶδ καὶ ἀπὸ τῆ Βηθλεέμ τὴν κωμόπολι, ὅπου ἦταν ὁ Δαβὶδ;». **43** Ἐξ αἰτίας του λοιποῦ ἐγένετο διχασμὸς στὸ λαό. **44** Καὶ μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἤθελαν νὰ τὸν πιάσουν, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἔβαλε ἐπάνω του τὰ χεῖρα.

«Οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος...»

45 Ἐπέστρεψαν δὲ τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα στοὺς ἀρχιερεῖς καὶ στοὺς Φαρισαίους, καὶ τοὺς εἶπαν ἐκεῖνοι· «Γιατί δὲν τὸν φέρατε;». **46** Ἀποκρίθησαν τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα· «Ποτὲ ἄνθρωπος δὲν μίλησε ἔτσι, ὅπως αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος».

Πλάνας ὁ Ἰησοῦς, ἐπικατάρτατος ὁ πιστὸς λαός!

47 Τοὺς εἶπαν τότε οἱ Φαρισαῖοι· «Μήπως καὶ σεῖς ἔχετε πλανηθῆ; **48** Μήπως πίστευσε σ' αὐτόν κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες ἢ ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους; **49** Αὐτὸς δὲ ὁ ὄχλος, ποὺ δὲν γνωρίζει τὸ νόμο, εἶναι καταρμένοι!».

Παρέμβασι τοῦ Νικοδήμου

50 Λέγει Νικόδημος πρὸς αὐτούς, ὁ ἔλθων νυκτὸς πρὸς αὐτόν, εἰς ὧν ἐξ αὐτῶν· 51 Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρότερον καὶ γινῶ τί ποιεῖ; 52 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; Ἐρευνήσον καὶ ἴδε ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγήγερται. 53 Καὶ ἀπήλθεν ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

8 Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. 2 Ὁρθρου δὲ πάλιν παρεγένετο εἰς τὸ ἱερόν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτόν· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς. 3 Ἄγουσι δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι γυναῖκα ἐπὶ μοιχείᾳ κατελημμένην, καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ 4 λέγουσιν αὐτῷ· Διδάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ κατελήπται ἐπ' αὐτοφῶρῳ μοιχευομένη· 5 καὶ ἐν τῷ νόμῳ ἡμῶν Μωυσῆς ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λιθάζειν. Σὺ οὖν τί λέγεις; 6 Τοῦτο δὲ εἶπον ἐκπειράζοντες αὐτόν, ἵνα σχῶσι κατηγορίαν κατ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας τῷ δακτύλῳ ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. 7 Ὡς δὲ ἐπέμεινον ἐρωτῶντες αὐτόν, ἀνέκλυψε καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος βαλέτω λίθον ἐπ' αὐτήν. 8 Καὶ πάλιν κάτω κύψας ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. 9 Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐξήρχοντο εἰς καθ' εἰς, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ κατελείφθη ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ οὖσα. 10 Ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· Γύναι, ποῦ εἰσιν; Οὐδεὶς σε κατέκρινεν; 11 Ἡ δὲ εἶπεν· Οὐδεὶς, Κύριε. Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς· Οὐδὲ ἐγὼ σε κατακρίνω. Πορεύου καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν μηκέτι ἀμάρτανε.

12 Πάλιν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε λέγων· Ἐγὼ εἶμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς. 13 Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι· Σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής.

50 Τοὺς λέγει ὁ Νικόδημος, ποῦ ἦλθε σ' αὐτόν τῆ νύκτα, ποῦ ἦταν ἕνας ἀπ' αὐτούς: 51 «Μήπως ὁ νόμος μας καταδικάζει τὸν ἄνθρωπο, ἐὰν δὲν τὸν ἀκούσῃ προηγουμένως καὶ μάθῃ τί πράττει;». 52 Ἀποκρίθηκαν καὶ τοῦ εἶπαν: «Μήπως καὶ σὺ εἶσαι ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας; Ἐρευνήσε καὶ θὰ ἴδῃς, ὅτι προφήτης ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας δὲν ἔχει παρουσιασθῆ». 53 Καὶ ἀναχώρησε καὶ πῆγε ὁ καθένας στὸ σπίτι του.

Ἡ ἐπ' αὐτοφῶρῳ συλληφθεῖσα μοιχαλὶς ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ

8 Ὁ δὲ Ἰησοῦς πῆγε στὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. 2 Πολὺ δὲ πρῶτὴ πῆγε πάλι στὸνάδ, καὶ ὄλος ὁ λαὸς ἐρχόταν πρὸς αὐτόν. Καὶ κάθησε καὶ τοὺς δίδασκε. 3 Φέρουν δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι μία γυναῖκα, ποῦ συνελήφθη γιὰ μοιχεία, καὶ ἀφοῦ τὴν ἔστησαν ἐνώπιόν του, 4 τοῦ λέγουν: «Διδάσκαλε, αὕτὴ ἡ γυναῖκα συνελήφθη ἐπ' αὐτοφῶρῳ νὰ διαπράττῃ μοιχεία. 5 Καὶ στὸ νόμο μας ὁ Μωυσῆς διέταξε νὰ λιθοβολοῦμε τέτοιες γυναῖκες. Ἀλλὰ σὺ τί λέγεις;». 6 Τοῦτο δὲ εἶπαν δοκιμάζοντας αὐτόν, γιὰ νὰ βροῦν κατηγορία ἐναντίον του. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ἔσκυψε κάτω καὶ ἔγραφε μὲ τὸ δάκτυλο στὸ ἔδαφος. 7 Καὶ ἐπειδὴ ἐπέμειναν νὰ τὸν ρωτοῦν, σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ τοὺς εἶπε: «Ὁ ἀναμάρτητος ἀπὸ σᾶς ἄς ρίξῃ πρῶτος λιθάρη ἐναντίον της». 8 Καὶ ἔσκυψε κάτω πάλι καὶ ἔγραφε στὸ ἔδαφος. 9 Αὐτοὶ δέ, στὸ ἀκουσμα αὐτοῦ τοῦ λόγου, ἀναχωροῦσαν ἕνας-ἕνας, ἀρχίζοντας ἀπὸ τοὺς γεροντοτέρους, καὶ ἔμεινε μόνος ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ γυναῖκα ἐνώπιόν του. 10 Τότε ὁ Ἰησοῦς σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ τῆς εἶπε: «Γυναῖκα, ποῦ εἶναι; Κανεὶς δὲν σε καταδίκασε;». 11 Αὕτὴ δὲ εἶπε: «Κανένας, Κύριε». Τῆς εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς: «Οὔτε ἐγὼ σε καταδικάζω. Πήγαινε, καὶ ἀπὸ τώρα καὶ στὸ ἐξῆς νὰ μὴν ἀμαρτάνῃς πλέον».

«Ἐγὼ εἶμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου»

12 Πάλι δὲ ὁ Ἰησοῦς μίλησε σ' αὐτοὺς λέγοντας: «Ἐγὼ εἶμαι τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Ὅποιος ἀκολουθεῖ ἐμένα, δὲν θὰ περιπατήσῃ στὸ σκοτάδι, ἀλλὰ θὰ ἔχῃ τὸ ζωντανὸ φῶς». 13 Τοῦ εἶπαν τότε οἱ Φαρισαῖοι: «Σὺ δίνεις μαρτυρία γιὰ τὸν ἑαυτό σου. Ἡ μαρτυρία σου δὲν ἰσχύει».

1. Ἡ περικοπή ζ' 53-η' 11 δὲν περιέχεται σὲ πολλὰ ἀρχαῖα χειρόγραφα, καὶ ὅταν περιέχεται, δὲν βρίσκεται πάντοτε στὴν αὐτὴ θέση.

14 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Κἄν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαυτοῦ, ἀληθῆς ἐστὶν ἡ μαρτυρία μου, ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον καὶ ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι ἢ ποῦ ὑπάγω. 15 Ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε· ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα. 16 Καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγὼ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀληθῆς ἐστὶν, ὅτι μόνος οὐκ εἰμι, ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ πέμψας με Πατήρ. 17 Καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθῆς ἐστὶν. 18 Ἐγὼ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἑμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με Πατήρ. 19 Ἐλεγον οὖν αὐτῷ· Ποῦ ἐστὶν ὁ Πατήρ σου; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Οὔτε ἐμέ οἴδατε οὔτε τὸν Πατέρα μου· εἰ ἐμέ ᾗδετε, καὶ τὸν Πατέρα μου ᾗδετε ἂν. 20 Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτόν, ὅτι οὐπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.

21 Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ ὑπάγω καὶ ζητήσετε με, καὶ ἐν τῇ ἀμαρτία ὑμῶν ἀποθανεῖσθε· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἔλθειν. 22 Ἐλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· Μῆτι ἀποκτενεῖ ἑαυτόν, ὅτι λέγει, ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἔλθειν; 23 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἐστέ, ἐγὼ οὐκ εἰμι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. 24 Εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ὑμῶν. Ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ὑμῶν. 25 Ἐλεγον οὖν αὐτῷ· Σὺ τίς εἶ; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Τὴν ἀρχὴν ὅ τι καὶ λαλῶ ὑμῖν. 26 Πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν· ἀλλ' ὁ πέμψας με ἀληθῆς ἐστί, καὶ γὰρ ἃ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λέγω εἰς τὸν κόσμον. 27 Οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν Πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν. 28 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ὅταν ὑψώσητε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι, καὶ ἅπ' ἑμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέ με ὁ Πατήρ μου, ταῦτα λαλῶ. 29 Καὶ ὁ πέμψας με μετ' ἐμοῦ ἐστὶν· οὐκ ἀφήκέ με μόνον ὁ Πατήρ, ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε. 30 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.

Δύο μαρτυρίες γιὰ τὸν Ἰησοῦ, τοῦ ἰδίου ὡς Υἱοῦ καὶ τοῦ Πατρός

14 Τότε τοὺς εἶπε ὁ Ἰησοῦς· «Καὶ ἂν ἐγὼ δίνω μαρτυρία γιὰ τὸν ἑαυτό μου, ἡ μαρτυρία μου ἰσχύει, διότι γνωρίζω ἀπὸ ποῦ ἦλθα καὶ ποῦ πηγαίνω. Σεῖς ὅμως δὲν γνωρίζετε ἀπὸ ποῦ ἔρχομαι καὶ ποῦ πηγαίνω. 15 Σεῖς κρίνετε κατὰ τὸ ἀνθρώπινο (Σεῖς μὲ κρίνετε ὡς ἄνθρωπο). Ἐγὼ δὲν κρίνω κανένα. 16 Ἀλλὰ καὶ ἐὰν κρίνω ἐγὼ, ἡ δική μου κρίσις εἶναι ἔγκυρη, διότι δὲν εἰμαι μόνος, ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ Πατέρας ποῦ με ἔστειλε. 17 Καὶ στὸ νόμο σας δὲ εἶναι γραμμένο, ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία εἶναι ἔγκυρη. 18 Ἐγὼ (ὡς Υἱός) εἰμαι ποῦ δίνω μαρτυρία γιὰ τὸν ἑαυτό μου, ἐπίσης μαρτυρεῖ γιὰ μένα ὁ Πατέρας ποῦ με ἔστειλε». 19 Τοῦ ἔλεγον τότε· «Ποῦ εἶναι ὁ Πατέρας σου;». Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· «Οὔτε ἐμένα γνωρίζετε οὔτε τὸν Πατέρα μου. Ἐὰν γνωρίζατε ἐμένα, θὰ γνωρίζατε καὶ τὸν Πατέρα μου». 20 Αὐτοὺς τοὺς λόγους εἶπε ὁ Ἰησοῦς πλησίον τοῦ θησαυροφυλακίου τοῦ ναοῦ, διδάσκοντας στὸ ναό, καὶ κανεὶς δὲν τὸν ἔπιασε, διότι δὲν εἶχε ἐλθεῖ ἀκόμη ἡ ὥρα του.

«Ἐγὼ εἰμι»

21 Εἶπε δὲ πάλι σ' αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· «Ἐγὼ φεύγω καὶ θὰ με ζητήσετε, ἀλλὰ γιὰ τὴν ἀμαρτία σας θὰ θανατωθῆτε (Ἔτσι συνέβη κατὰ τις ἐθνικὲς δοκιμασίες τῶν Ἰουδαίων). Ὅπου ἐγὼ πηγαίνω, σεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἔλθετε». 22 Ἐλεγαν τότε οἱ Ἰουδαῖοι· «Μήπως θὰ αὐτοκτονήση, καὶ γι' αὐτὸ λέγει, “Ὅπου ἐγὼ πηγαίνω, σεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἔλθετε”;». 23 Τοὺς εἶπε τότε· «Σεῖς εἰσθε ἀπὸ τῆ γῆ, ἐγὼ εἰμαι ἀπὸ τὸν οὐρανὸν· σεῖς εἰσθε ἅπ' αὐτὸ τὸν κόσμον, ἐγὼ δὲν εἰμαι ἅπ' αὐτὸ τὸν κόσμον. 24 Σᾶς εἶπα δέ, ὅτι θὰ θανατωθῆτε γιὰ τις ἀμαρτίες σας. Naί, ἐὰν δὲν πιστεύσετε, ὅτι ἐγὼ εἰμαι, θὰ θανατωθῆτε γιὰ τις ἀμαρτίες σας». 25 Τοῦ εἶπαν τότε· «Ποιὸς εἶσαι σύ;». Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· «Ἀκριβῶς εἰμαι ὅ,τι καὶ σᾶς λέγω. 26 Πολλὰ ἔχω νὰ πῶ γιὰ σᾶς καὶ νὰ κρίνω. Ἐκεῖνος δέ, ὁ ὁποῖος με ἀπέστειλε, λέγει τὴν ἀλήθεια, καὶ ἐγὼ αὐτὰ, ποῦ ἄκουσα ἀπ' αὐτόν, αὐτὰ λέγω στὸν κόσμον». 27 Δὲν κατάλαβαν, ὅτι τοὺς μιλοῦσε τὸν Πατέρα. 28 Τοὺς εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς· «Ὅταν θὰ ὑψώσετε (ἐπάνω στὸ σταυρὸ) τὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου, τότε θὰ καταλάβετε, ὅτι ἐγὼ εἰμαι, καὶ ἅπ' ἑαυτοῦ δὲν κάνω τίποτε, ἀλλὰ καθὼς με δίδαξε ὁ Πατέρας μου, αὐτὰ κηρύττω. 29 Αὐτὸς δέ, ὁ ὁποῖος με ἀπέστειλε, εἶναι μαζί μου. Δὲν με ἄφησε μόνον ὁ Πατέρας, διότι ἐγὼ πάντοτε κάνω τὰ ἀρεστὰ σ' αὐτόν». 30 Ὅταν ἔλεγε αὐτὰ, πολλοὶ πίστευσαν σ' αὐτόν.

«Γνώσσετε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς»

31 Ἐλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους· Ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταὶ μοῦ ἐστέ, 32 καὶ γνώσσετε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς. 33 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν καὶ οὐδεὶς δεδουλεύκαμεν πώποτε· πῶς σὺ λέγεις ὅτι ἐλεύθεροι γενήσεσθε; 34 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστι τῆς ἁμαρτίας. 35 Ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα. 36 Ἐὰν οὖν ὁ Υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσσεθε.

37 Οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν. 38 Ἐγὼ δὲ ἑώρακα παρὰ τῷ Πατρὶ μοῦ λαλῶ· καὶ ὑμεῖς οὖν ὁ ἑώρακατε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν ποιεῖτε. 39 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· Ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστι. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ἦτε, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραάμ ἐποιεῖτε. 40 Νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ Θεοῦ· τοῦτο Ἀβραάμ οὐκ ἐποίησεν. 41 Ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. Εἶπον οὖν αὐτῷ· Ἥμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννημέθα· ἓνα πατέρα ἔχομεν, τὸν Θεόν. 42 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ ὁ Θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἡγαπάτε ἂν ἐμεῖ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἦκω· οὐδὲ γὰρ ἂπ' ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἑκεῖνός με ἀπέστειλε. 43 Διατί τὴν λαλίαν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε; Ὅτι οὐ δύνασθε ἀκοῦειν τὸν λόγον τὸν ἐμόν. 44 Ὑμεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ Διαβόλου ἐστέ, καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. Ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἔστηκεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ· ὅταν λαλήτῃ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι ψεύστης ἐστὶ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 45 Ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω, οὐ πιστεύετε μοι. 46 Τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας; Εἰ δὲ ἀλήθειαν λέγω, διατί ὑμεῖς οὐ πιστεύετε μοι; 47 Ὁ ὢν ἐκ τοῦ Θεοῦ τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐστέ.

«Τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας;»

37 «Ἐἴρω, ὅτι εἰσθε ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραάμ, ἀλλὰ ζητεῖτε νὰ με φονεύσετε, διότι ὁ ἰδικός μου λόγος δὲν χωρεῖ μέσα σας. 38 Ἐγὼ διδάσκω αὐτό, πού εἶδα στὸν Πατέρα μου· καὶ σεῖς δὲ κάνετε αὐτό, πού εἶδατε στὸν πατέρα σας». 39 Τοῦ εἶπαν τότε: «Ὁ δικός μας πατέρας εἶναι ὁ Ἀβραάμ». Τοὺς λέγει ὁ Ἰησοῦς: «Ἐὰν ἤσασθε τέκνα τοῦ Ἀβραάμ, θὰ κάνετε τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραάμ. 40 Ἀλλὰ τώρα ζητεῖτε νὰ με φονεύσετε, ἄνθρωπο πού σας κήρυξα τὸ καλό, πού ἄκουσα ἀπὸ τὸ Θεό. Τέτοιο πράγμα ὁ Ἀβραάμ δὲν ἔκανε. 41 Σεῖς κάνετε τὰ ἔργα τοῦ πατέρα σας». Τοῦ εἶπαν τότε: «Ἐμεῖς δὲν γεννηθήκαμε ἀπὸ πορνεία. Ἐμεῖς (ὄλοι) ἓνα πατέρα ἔχομεν, τὸ Θεό». 42 Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε: «Ἐὰν ἦταν πατέρας σας ὁ Θεός, θὰ με ἀγαπούσατε. Διότι ἐγὼ ἀπὸ τὸ Θεὸ προῆλθα καὶ ἔχω ἔλθει. Naί, δὲν ἔχω ἔλθει ἀφ' ἐαυτοῦ, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλε. 43 Γιατί δὲν παραδέχεσθε τὸ λόγο μου; Διότι δὲν δύνασθε νὰ ὑπακούετε στὸ λόγο μου. 44 Σεῖς εἰσθε ἀπὸ τὸν πατέρα τὸν Διάβολο, καὶ θέλετε νὰ κάνετε τίς ἐπιθυμίες τοῦ πατέρα σας. Ἐκεῖνος ὑπῆρξε ὁ πρῶτος ἀνθρωποκτόνος, καὶ δὲν στέκεται στὸ καλό, διότι δὲν ὑπάρχει καλὸ σ' αὐτόν. Ὅταν λαλήτῃ τὸ κακό, ἐξ ἰδίων λαλεῖ, διότι εἶναι κακός, καὶ ὁ πατέρας αὐτοῦ (τοῦ κακοῦ). 45 Ἐγὼ δὲ ἂν καὶ διδάσκω τὸ καλό, δὲν πιστεύετε σ' ἐμένα. 46 Ποιὸς ἀπὸ σας δύναται νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι διδάσκω κάτι ἁμαρτωλῶ; Καὶ ἀφου διδάσκω τὸ καλό, γιατί σεῖς δὲν πιστεύετε σὲ μένα; 47 Αὐτός, πού εἶναι ἀπὸ τὸ Θεό, παραδέχεται τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ σεῖς δὲν παραδέχεσθε, διότι δὲν εἰσθε ἀπὸ τὸ Θεό».

48 Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῶ· Οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς ὅτι Σαμαρείτης εἶ σὺ καὶ δαιμόνιον ἔχεις; 49 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν Πατέρα μου, καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με. 50 Ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. 51 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. 52 Εἶπον οὖν αὐτῶ οἱ Ἰουδαῖοι· Νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις. Ἀβραάμ ἀπέθανε καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις, ἐὰν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύσῃται θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα; 53 Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέθανε; Καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον. Τίνα σεαυτὸν σὺ ποιεῖς; 54 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Ἐὰν ἐγὼ δοξάζω ἑμαυτὸν, ἢ δοξα μου οὐδὲν ἔστιν· ἔστιν ὁ Πατὴρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι Θεὸς ὑμῶν ἐστί, 55 καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν· ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν. Καὶ ἐὰν εἶπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος ὑμῶν ψεύστης· ἀλλ' οἶδα αὐτόν καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ. 56 Ἀβραάμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν, καὶ εἶδε καὶ ἐχάρη. 57 Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν· Πεντήκοντα ἔτη οὕτω ἔχεις καὶ Ἀβραάμ ἐώρακας; 58 Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραάμ γενέσθαι ἐγὼ εἰμι. 59 Ἦραν οὖν λίθους ἵνα βάλωσιν ἐπ' αὐτόν· Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν, καὶ παρήγεν οὕτως.

9 Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς. 2 Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· Ῥαββί, τίς ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῆ; 3 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Οὔτε οὗτος ἥμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῶ. 4 Ἐμέ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρας ἐστίν· ἔρχεται νῦν ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. 5 Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ᾧ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου. 6 Ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσε χαμαὶ καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πύσματος, καὶ ἐπέχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ τυφλοῦ 7 καὶ εἶπεν αὐτῶ· Ὑπαγε νύφαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, ὃ ἐρμηνεύεται Ἀπεσταλμένος. Ἀπηλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθε βλέπων.

Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Ἀβραάμ

48 Τοῦ εἶπαν δὲ τότε οἱ Ἰουδαῖοι· «Καλὰ δὲν λέγομεν ἡμεῖς, ὅτι σὺ εἶσαι Σαμαρείτης καὶ ἔχεις δαιμόνιο;». 49 Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· «Ἐγὼ δαιμόνιον δὲν ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν Πατέρα μου, ἐνῶ σεῖς μὲ ὑβρίζετε. 50 Δὲν ζητῶ δὲ ἐγὼ τὴ δόξα μου. Ὑπάρχει ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ζητεῖ καὶ δικαιοῦναι. 51 Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σὰς λέγω, ἐὰν κανεὶς τηρήσῃ τὸ λόγο μου, δὲν θά ἰδῇ θάνατον ποτέ». 52 Τοῦ εἶπαν τότε οἱ Ἰουδαῖοι· «Τώρα ἔχουμε πεισθῆ, ὅτι ἔχεις δαιμόνιο. Ὁ Ἀβραάμ πέθανε καὶ οἱ προφῆτες. Καὶ σὺ λέγεις, “Ἐὰν κανεὶς τηρήσῃ τὸ λόγο μου, δὲν θά γευθῇ θάνατον ποτέ”; 53 Μήπως ἐσὺ εἶσαι ἀνώτερος ἀπὸ τὸν πατέρα μας τὸν Ἀβραάμ, ποὺ πέθανε; Καὶ οἱ προφῆτες πέθαναν. Ποιὸς νομίζεις ἐσὺ πῶς εἶσαι;». 54 Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· «Ἐὰν ἐγὼ δοξάζω τὸν ἑαυτό μου, ἢ δόξα μου δὲν εἶναι τίποτε. Ὑπάρχει ὁ Πατέρας μου, ποὺ μὲ δοξάζει, γιὰ τὸν ὁποῖο σεῖς λέγετε, ὅτι εἶναι Θεὸς σας, 55 ἀλλὰ δὲν τὸν γνωρίζετε, ἐνῶ ἐγὼ τὸν γνωρίζω. Καὶ ἂν πῶ, ὅτι δὲν τὸν γνωρίζω, θά εἶμαι ὅμοιος μὲ σὰς ψεύτης. Ναί, τὸν γνωρίζω, καὶ τηρῶ τὸ λόγο του. 56 Ὁ Ἀβραάμ ὁ πατέρας σας πόθησε νὰ ἰδῇ τὴ δικὴ μου ἐποχὴ, καὶ εἶδε καὶ χάρηκε». 57 Τοῦ εἶπαν τότε οἱ Ἰουδαῖοι· «Δὲν ἔχεις πενήντα ἔτη καὶ εἶδες τὸν Ἀβραάμ;». 58 Τοὺς εἶπε ὁ Ἰησοῦς· «Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σὰς λέγω, πρὶν γίνῃ ὁ Ἀβραάμ, ἐγὼ εἰμαι». 59 Πῆραν τότε λιθάρια γιὰ νὰ τὸν λιθοβολήσουν. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς ἔγινε ἀόρατος, καὶ ἔφυγε ἀπὸ τὸ ναὸ περνώντας ἀπὸ ἀνάμεσά τους, καὶ ἔτσι προχωροῦσε.

Ὁ Ἰησοῦς θεραπεύει τὸν ἐκ γενετῆς τυφλὸ

9 Καὶ προχωρώντας εἶδε ἄνθρωπο γεννημένο τυφλὸ. 2 Καὶ τὸν ρώτησαν οἱ μαθηταὶ του λέγοντας· «Διδάσκαλε, ποιὸς ἀμάρτησε, αὐτὸς ἢ οἱ γονεῖς του, γιὰ νὰ γεννηθῇ τυφλός;». 3 Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· «Οὔτε αὐτὸς ἀμάρτησε, οὔτε οἱ γονεῖς του, ἀλλὰ γιὰ νὰ φανερωθῶν στὸ πρόσωπό του τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ. 4 Ἐγὼ πρέπει νὰ κάνω τὰ ἔργα ἐκεῖνου, ποὺ μὲ ἔστειλε, ἕως ὅτου εἶναι ἡμέρα. Ἔρχεται νύκτα, ὅποτε κανεὶς δὲν δύναται νὰ ἐργάζεται. 5 Ἐφ' ὅσον εἰμαι στὸν κόσμος, εἰμαι φῶς τοῦ κόσμου». 6 Ἀφοῦ εἶπε αὐτά, ἔφτυσε κάτω, καὶ ἔκανε πηλὸ μὲ τὸ σάλιο, καὶ ἄλειψε μὲ τὸν πηλὸ τὰ μάτια τοῦ τυφλοῦ, 7 καὶ τοῦ εἶπε· «Πήγαινε καὶ νίφου στὴ δεξαμενὴ τοῦ Σιλωάμ», – ποὺ μεταφράζεται Ἀπεσταλμένος –. Πῆγε λοιπὸν καὶ νίφθηκε, καὶ ἐπέστρεψε βλέποντας.

Οἱ γείτονες καὶ ἄλλοι γιὰ τὸν πρῶην τυφλὸ

8 Οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι τυφλὸς ἦν, ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν; 9 Ἄλλοι ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν ἄλλοι δὲ ὅτι ὅμοιος αὐτῷ ἐστιν. Ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι ἐγὼ εἰμι. 10 Ἐλεγον οὖν αὐτῷ· Πῶς ἀνεώχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί; 11 Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· Ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησε καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμούς καὶ εἶπέ μοι· Ὑπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ καὶ νύψαι· ἀπελθὼν δὲ καὶ νυψάμενος ἀνέβλεψα. 12 Εἶπον οὖν αὐτῷ· Ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; Λέγει· Οὐκ οἶδα.

13 Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τὸν ποτε τυφλόν. 14 Ἦν δὲ Σάββατον ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀνέωξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. 15 Πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Πηλὸν ἐπέθηκέ μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐνυψάμην, καὶ βλέπω. 16 Ἐλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές· Οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὸ Σάββατον οὐ τηρεῖ. Ἄλλοι ἔλεγον· Πῶς δύναται ἄνθρωπος ἀμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; Καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. 17 Λέγουσι τῷ τυφλῷ πάλιν· Σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἠνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ὁ δὲ εἶπεν ὅτι προφήτης ἐστίν.

18 Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος 19 καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; Πῶς οὖν ἄρτι βλέπει; 20 Ἀπεκρίθησαν δὲ αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον· Οἶδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη. 21 πῶς δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἶδαμεν, ἢ τίς ἠνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς ἡμεῖς οὐκ οἶδαμεν· αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε, αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει. 22 Ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα, εἰάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται. 23 Διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε.

8 Οἱ δὲ γείτονες καὶ αὐτοὶ ποῦ τὸν ἔβλεπαν πρωτότερα ὅτι ἦταν τυφλός, ἔλεγον· «Δὲν εἶναι αὐτὸς ποῦ καθόταν καὶ ζητοῦσε ἐλεημοσύνη;». 9 Ἄλλοι ἔλεγον, «Αὐτὸς εἶναι»· ἄλλοι δὲ, «Ὁμοιάζει μ' αὐτόν». Ἐκεῖνος ἔλεγε, «Ἐγὼ εἶμαι». 10 Τότε τοῦ ἔλεγον· «Πῶς ἄνοιξαν τὰ μάτια σου;». 11 Ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε· «Ἄνθρωπος ὀνομαζόμενος Ἰησοῦς ἔκανε πηλὸ, καὶ μοῦ ἔλειψε τὰ μάτια, καὶ μοῦ εἶπε· “Πήγαινε στὴ δεξαμενὴ τοῦ Σιλωάμ καὶ νίψου”. Πήγα δὲ καὶ νίφθηκα καὶ εἶδα τὸ φῶς μου». 12 Τοῦ εἶπαν τότε· «Ποῦ εἶναι ἐκεῖνος;». Λέγει· «Δὲν ξέρω».

Ὁ πρῶην τυφλὸς καὶ οἱ γονεῖς του ἐνώπιον τῶν Φαρισαίων

13 Τὸν ὀδηγοῦν στοὺς Φαρισαίους, τὸν ἄλλοτε τυφλὸ. 14 Ἦταν δὲ Σάββατο, ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἔκανε τὸν πηλὸ καὶ ἄνοιξε τὰ μάτια του. 15 Τώρα δὲ τὸν ρωτοῦσαν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀπέκτησε τὸ φῶς του. Ἐκεῖνος δὲ τοὺς εἶπε· «Πηλὸ ἔθεσε πάνω στὰ μάτια μου, καὶ νίφθηκα, καὶ βλέπω». 16 Ἐλεγον δὲ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους· «Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἀπὸ τὸ Θεό, διότι δὲν τηρεῖ τὸ Σάββατο». Ἄλλοι ἔλεγον· «Πῶς δύναται ἄνθρωπος ἀμαρτωλὸς (ἀσεβής) νὰ κάνῃ τέτοια θαύματα;». Καὶ διαιρέθησαν. 17 Λέγουν στὸν τυφλὸ πάλι· «Σὺ τί λέγεις γι' αὐτόν, γιὰ τὸ ὅτι σοῦ ἄνοιξε τὰ μάτια;». Ἐκεῖνος δὲ εἶπε· «Εἶναι προφήτης».

18 Ἄλλ' οἱ Ἰουδαῖοι δὲν πίστευσαν γι' αὐτόν ὅτι ἦταν τυφλὸς καὶ ἀπέκτησε τὸ φῶς του, ἕως ὅτου φώναξαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ, ποῦ ἀνέβλεψε, 19 καὶ τοὺς ρώτησαν λέγοντας· «Αὐτὸς εἶναι ὁ υἱὸς σας, γιὰ τὸν ὁποῖο σεῖς λέγετε, ὅτι γεννήθηκε τυφλός; Πῶς λοιπὸν τώρα βλέπει;». 20 Οἱ δὲ γονεῖς τοῦ ἀποκρίθησαν λέγοντας· «Ξέρουμε, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ υἱὸς μας, καὶ ὅτι γεννήθηκε τυφλός. 21 Ἀλλὰ πῶς τώρα βλέπει δὲν ξέρουμε, ἢ ποιὸς ἄνοιξε τὰ μάτια του ἐμεῖς δὲν ξέρουμε. Αὐτὸς ἡλικία ἔχει, αὐτὸν ρωτήσατε, αὐτὸς θὰ σᾶς μιλήσῃ γιὰ τὸν ἑαυτό του». 22 Αὐτὰ εἶπαν οἱ γονεῖς του, διότι φοβοῦνταν τοὺς Ἰουδαίους. Διότι ἤδη οἱ Ἰουδαῖοι εἶχαν συμφωνήσει νὰ γίνῃ ἀποσυνάγωγος (ν' ἀφορισθῇ), εἰάν κανεὶς ὁμολογήσῃ αὐτὸν Μεσσία. 23 Γι' αὐτὸ οἱ γονεῖς του εἶπαν, «Ἡλικία ἔχει, αὐτὸν ρωτήσατε».

Ὁ πρῶν τυφλὸς ὁ πρῶτος ὁμολογητῆς τῆς πίστεως

24 Ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον ὃς ἦν τυφλός, καὶ εἶπον αὐτῷ· Δὸς δόξαν τῷ Θεῷ· ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλὸς ἐστίν. 25 Ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· Εἰ ἁμαρτωλὸς ἐστίν οὐκ οἶδα· ἔν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω. 26 Εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν· Τί ἐποίησέ σοι; Πῶς ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; 27 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· Εἶπον ὑμῖν ἤδη, καὶ οὐκ ἤκούσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκοῦν; Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι; 28 Ἐλοιδόρησαν αὐτὸν καὶ εἶπον· Σὺ εἰ μαθητῆς ἐκείνου, ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωυσέως ἐσμέν μαθηταί. 29 Ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι Μωυσεὶ λελάληκεν ὁ Θεός· τοῦτον δὲ οὐκ οἶδαμεν πόθεν ἐστίν. 30 Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐν γὰρ τούτῳ θαυμαστόν ἐστίν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἶδατε πόθεν ἐστί, καὶ ἀνέφξέ μου τοὺς ὀφθαλμούς. 31 Οἶδαμεν δὲ ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει, ἀλλ' ἐὰν τις θεοσεβῆς ἢ καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει. 32 Ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἤκούσθη ὅτι ἤνοιξέ τις ὀφθαλμούς τυφλοῦ γεγεννημένου. 33 Εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν. 34 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· Ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὄλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; Καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω.

35 Ἦκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὐρῶν αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ; 36 Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπε· Καὶ τίς ἐστί, κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; 37 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Καὶ ἑώρακας αὐτὸν καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν. 38 Ὁ δὲ ἔφη· Πιστεύω, Κύριε. Καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. 39 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσι καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται. 40 Καὶ ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων ταῦτα οἱ ὄντες μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶπον αὐτῷ· Μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοὶ ἐσμεν; 41 Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἶχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε ὅτι βλέπομεν· ἢ οὖν ἁμαρτία ὑμῶν μένει.

24 Φώναξαν τότε γιὰ δευτέρη φορὰ τὸν ἄνθρωπο, ποῦ ἦταν τυφλός, καὶ τοῦ εἶπαν· «Δόξασε τὸ Θεὸ ὁμολογώντας τὴν ἀλήθεια. Ἐμεῖς ξέρουμε, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἁμαρτωλὸς (ἀσεβής)». 25 Ἐκεῖνος δὲ ἀπάντησε· «Ἐὰν εἶναι ἁμαρτωλός, δὲν ξέρω. Ἐνα ξέρω, ὅτι, ἐνῶ ἤμουν τυφλός, τώρα βλέπω». 26 Τοῦ εἶπαν δὲ πάλι· «Τί σοῦ ἔκανε; Πῶς σοῦ ἄνοιξε τὰ μάτια;». 27 Τοῦς ἀποκρίθηκε· «Ἦδη σὰς εἶπα, ἀλλὰ δὲν δώσατε σημασία. Γιατί θέλετε πάλι νὰ ἀκούσετε; Μήπως θέλετε καὶ σεῖς νὰ γίνετε μαθηταὶ του;». 28 Τὸν χλεύασαν λέγοντας· «Σὺ εἶσαι μαθητῆς ἐκείνου, ἐνῶ ἡμεῖς εἴμεθα μαθηταὶ τοῦ Μωυσῆ. 29 Ἐμεῖς ξέρουμε, ὅτι ὁ Θεὸς μίλησε στὸ Μωυσῆ, ἐνῶ αὐτὸς δὲν ξέρουμε ἀπὸ ποῦ εἶναι». 30 Ὁ ἄνθρωπος τοὺς εἶπε τότε· «Ἐδῶ βεβαίως εἶναι τὸ ἀπορίας ἄξι, ὅτι σεῖς δὲν ξέρετε ἀπὸ ποῦ εἶναι, καὶ ὅμως μοῦ ἄνοιξε τὰ μάτια. 31 Ξέρουμε δὲ, ὅτι ἁμαρτωλοὺς (ἀσεβεῖς) ὁ Θεὸς δὲν ἀκούει, ἀλλ' ἐὰν κανεὶς εἶναι θεοσεβῆς καὶ ἐκτελῇ τὸ θέλημά του, αὐτὸν ἀκούει. 32 Ἀφ' οὔτου ὑπῆρξε ὁ κόσμος, δὲν ἀκούσθηκε, ὅτι ἄνοιξε κάποιος μάτια ἀνθρώπου ποῦ γεννήθηκε τυφλός. 33 Ἄν δὲν ἦταν αὐτὸς ἀπ' τὸ Θεό, δὲν θὰ μπορούσε νὰ κάνη τίποτε». 34 Τοῦ εἶπαν τότε· «Σὺ ὀλόκληρος γεννήθηκες βουτηγμένους μέσα στὶς ἁμαρτίες, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς;». Καὶ τὸν πέταξαν ἔξω.

Πνευματικὴ ὄρασι καὶ πνευματικὴ τύφλωσι

35 Ἰησοῦς ὁ Ἰησοῦς, ὅτι τὸν πέταξαν ἔξω, καὶ ὅταν τὸν βρῆκε, τοῦ εἶπε· «Σὺ πιστεύεις στὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ;». 36 Ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος καὶ εἶπε· «Καὶ ποίος εἶναι, κύριε, γιὰ νὰ πιστεύσω σ' αὐτόν;». 37 Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· «Καὶ τὸν εἶδες, καὶ αὐτός, ποῦ ὁμιλεῖ μαζί σου, αὐτὸς εἶναι». 38 Καὶ ἐκεῖνος εἶπε· «Πιστεύω, Κύριε». Καὶ τὸν προσκύνησε. 39 Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε· «Γιὰ κρίσι (σωστικὴ ἢ καταδικαστικὴ) ἦλθα ἐγὼ στὸν κόσμον αὐτό, ὥστε ἐκεῖνοι, ποῦ δὲν βλέπουν, νὰ βλέπουν, καὶ ἐκεῖνοι, ποῦ βλέπουν, νὰ γίνωνται τυφλοὶ». 40 Ἰησοῦς δὲ αὐτὰ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους, ποῦ ἦταν ἐκεῖ κοντά του, καὶ τοῦ εἶπαν· «Μήπως καὶ ἡμεῖς εἴμεθα τυφλοὶ;». 41 Τοῦς εἶπε ὁ Ἰησοῦς· «Ἐὰν ἤσασθε τυφλοὶ, δὲν θὰ εἶχατε ἁμαρτία. Ἀλλὰ τώρα λέγετε, “Βλέπουμε”. Γι' αὐτὸ ἡ ἁμαρτία σας ἰσχύει (ἔχετε δηλαδὴ ἁμαρτία)».

10 Ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλήν τῶν προβάτων, ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶ καὶ ληστής· **2** ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας ποιμὴν ἐστὶ τῶν προβάτων. **3** Τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τὰ ἴδια πρόβατα καλεῖ κατ' ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτά. **4** Καὶ ὅταν τὰ ἴδια πρόβατα ἐκβάλλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται, καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἶδασιν τὴν φωνὴν αὐτοῦ· **5** ἄλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσωσιν, ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἶδασιν τῶν ἄλλοτρίων τὴν φωνήν. **6** Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. Ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἃ ἐλάλει αὐτοῖς.

7 Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων. **8** Πάντες ὅσοι ἤλθον πρὸ ἐμοῦ, κλέπται εἰσὶ καὶ λησταί· ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ πρόβατα. **9** Ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται, καὶ νομὴν εὕρήσει. **10** Ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἤλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσι καὶ περισσὸν ἔχωσιν.

11 Ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός. Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων, **12** ὁ μισθωτὸς δὲ καὶ οὐκ ὢν ποιμὴν, οὐ οὐκ εἰσὶ τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφήσῃ τὰ πρόβατα καὶ φεύγει· καὶ ὁ λύκος ἀρπάξει αὐτὰ καὶ σκορπίζει τὰ πρόβατα. **13** Ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει, ὅτι μισθωτὸς ἐστὶ καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων. **14** Ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ γινώσκω τὰ ἐμὰ καὶ γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν, **15** καθὼς γινώσκει με ὁ Πατὴρ καὶ γὼ γινώσκω τὸν Πατέρα, καὶ τὴν ψυχὴν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων. **16** Καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης· ἀκακεῖνά με δεῖ ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσι, καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἰς ποιμὴν. **17** Διὰ τοῦτο ὁ Πατὴρ με ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχὴν μου, ἵνα

Παραβολὴ τοῦ κλέπτου καὶ ληστοῦ, τοῦ ποιμένος καὶ τῶν προβάτων

10 « Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ὅποιος δὲν μπαίνει ἀπὸ τῆς θύρας στὴ μάνδρα τῶν προβάτων, ἀλλὰ πηδᾷ μέσα ἀπ' ἄλλου, αὐτὸς εἶναι κλέπτης καὶ ληστής, **2** ἐνῶ, ὅποιος μπαίνει ἀπὸ τῆς θύρας, εἶναι ποιμὴν τῶν προβάτων. **3** **Σ'** αὐτὸν ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα ἀναγνωρίζουν τὴ φωνή του, καὶ φωνάζει τὰ πρόβατά του μὲ τὸ ὄνομά τους, καὶ τὰ βγάζει ἔξω. **4** Καὶ ὅταν βγάλῃ τὰ πρόβατά του ἔξω, πηγαίνει μπροστὰ ἀπ' αὐτά, καὶ τὰ πρόβατα τὸν ἀκολουθοῦν, διότι γνωρίζουν τὴ φωνή του, **5** ἐνῶ ἄλλον δὲν θ' ἀκολουθήσουν, ἀλλὰ θὰ φύγουν ἀπ' αὐτόν, διότι δὲν γνωρίζουν τὴ φωνή τῶν ξένων». **6** Αὐτὴ τὴν παραβολὴν τοὺς εἶπε ὁ Ἰησοῦς. Ἄλλ' ἐκεῖνοι δὲν κατάλαβαν τί σήμαιναν αὐτά, τὰ ὅποια τοὺς ἔλεγε.

Ὁ Ἰησοῦς ἡ θύρα τῶν προβάτων

7 Γι' αὐτὸ τοὺς εἶπε πάλι ὁ Ἰησοῦς· « Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ὅτι ἐγὼ εἰμαι ἡ θύρα τῶν προβάτων. **8** Ὅλοι, ὅσοι ἤλθον πρὶν ἀπὸ μένα, εἶναι κλέπτες καὶ λησταί. Γι' αὐτὸ δὲν τοὺς ἄκουσαν τὰ πρόβατα. **9** Ἐγὼ εἰμαι ἡ θύρα. Ὅποιος περάσῃ ἀπὸ μένα, θὰ σωθῇ. Καὶ θὰ μπαῖνῃ καὶ θὰ βγαῖνῃ, καὶ θὰ βρῖσκῃ τροφή. **10** Ὁ κλέπτης δὲν ἔρχεται, παρὰ γιὰ νὰ κλέψῃ καὶ νὰ σφάξῃ καὶ νὰ καταναλώσῃ. Ἐγὼ ἤλθα γιὰ νὰ ἔχουν ζωὴ καὶ περισσεύμα ζωῆς».

Ὁ Ἰησοῦς ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς ὁ θυσιαζόμενος γιὰ τὰ πρόβατα

11 « Ἐγὼ εἰμαι ὁ ποιμὴν ὁ καλός. Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς θυσιάζει τὴ ζωὴ του γιὰ τὰ πρόβατα, **12** ἐνῶ ὁ μισθωτὸς, ποὺ δὲν εἶναι ποιμὴν, καὶ τὰ πρόβατα δὲν εἶναι δικὰ του, βλέπει τὸν λύκο νὰ ἔρχεται καὶ ἀφήνει τὰ πρόβατα καὶ φεύγει. Καὶ ὁ λύκος τὰ ἀρπάξει, ἐπίσης σκορπίζει τὰ πρόβατα. **13** Φεύγει δὲ ὁ μισθωτὸς, διότι εἶναι μισθωτὸς καὶ δὲν ἐνδιαφέρεται γιὰ τὰ πρόβατα. **14** Ἐγὼ εἰμαι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ γνωρίζω τὰ δικὰ μου καὶ μὲ γνωρίζουν τὰ δικὰ μου, **15** ὅπως μὲ γνωρίζει ὁ Πατέρας καὶ ἐγὼ γνωρίζω τὸν Πατέρα, καὶ τὴ ζωὴ μου θυσιάζω γιὰ τὰ πρόβατα. **16** Ἐχω καὶ ἄλλα πρόβατα, τὰ ὅποια δὲν εἶναι ἀπ' αὐτὴ τὴ μάνδρα. Καὶ ἐκεῖνα πρόκειται νὰ ὀδηγήσω, καὶ θὰ ὑπακούσουν στὴ φωνή μου, καὶ θὰ γίνῃ μία ποίμνη, ἕνας ποιμὴν. **17** Γι' αὐτὸ ὁ Πατέρας με ἀγαπᾷ, διότι ἐγὼ θυσιάζω τὴ ζωὴ μου, καὶ θὰ τὴν

πάλιν λάβω αὐτήν. 18 Οὐδεὶς αἶρει αὐτήν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτήν ἀπ' ἐμαυτοῦ. Ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν. Ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ Πατρὸς μου.

19 Σχίσμα οὖν πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τούτους. 20 Ἐλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν· Δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε; 21 Ἄλλοι ἔλεγον· Ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστι δαιμονιζομένου· μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς ἀνοίγειν;

22 Ἐγένετο δὲ τὰ Ἐγκαίνια ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις, καὶ χειμῶν ἦν· 23 καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ τοῦ Σολομῶντος. 24 Ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἔλεγον αὐτῷ· Ἔως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἶρεις; Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπέ ἡμῖν παρρησίᾳ. 25 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε. Τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὄνοματι τοῦ Πατρὸς μου, ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ· 26 ἀλλ' ὑμεῖς οὐ πιστεύετε· οὐ γὰρ ἐστε ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν, καθὼς εἶπον ὑμῖν. 27 Τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούει, κἀγὼ γινώσκω αὐτά, καὶ ἀκολουθοῦσί μοι, 28 κἀγὼ ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ ἀρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρὸς μου. 29 ὁ Πατὴρ μου, ὃς δέδωκέ μοι, μείζων πάντων ἐστί, καὶ οὐδεὶς δύναται ἀρπάξειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Πατρὸς μου. 30 Ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ ἓν ἐσμεν.

31 Ἐβάστασαν οὖν πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν. 32 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ Πατρὸς μου· διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργων λιθάζετέ με; 33 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· Περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς σεαυτὸν Θεόν. 34 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ ἔστι γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν, Ἐγὼ εἶπα, θεοὶ ἐστέ; 35 Εἰ ἐκείνους εἶπε θεοὺς, πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐγένετο,

λάβω πάλι (θὰ ἀναστηθῶ). 18 Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ἀφαιρέσῃ ἀπὸ μένα, ἀλλ' ἐγὼ τὴ θυσιάζω μὲ τὴ θέλησί μου. Ἐχω τὴ δύναμι νὰ τὴ θυσιάσω, καὶ ἔχω τὴ δύναμι νὰ τὴ λάβω πάλι (νὰ αὐτοαναστηθῶ). Αὐτὴ τὴν ἐντολὴ ἔλαβα ἀπὸ τὸν Πατέρα μου».

Σχίσμα στοὺς Ἰουδαίους

19 Πάλι δὲ οἱ Ἰουδαῖοι διαιρέθηκαν ἐξ αἰτίας αὐτῶν τῶν λόγων. 20 Καὶ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἔλεγον· «Εἶναι δαιμονισμένος καὶ τρελλός· τί τὸν ἀκούετε;». 21 Ἄλλοι ἔλεγον· «Αὐτὰ τὰ λόγια δὲν εἶναι δαιμονισμένου. Μήπως δύναται δαιμόνιο νὰ ἀνοίγῃ ὀφθαλμοὺς τυφλῶν;».

«Ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ ἓν ἐσμεν»

22 Ἐωρτάζονταν δὲ τὰ Ἐγκαίνια στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἦταν χειμῶν. 23 Καὶ περιπατοῦσε ὁ Ἰησοῦς στὸ ναό, στὴ στοὰ τοῦ Σολομῶντος. 24 Τὸν περικύκλωσαν δὲ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ τοῦ ἔλεγον· «Ἔως πότε θὰ βασανίζῃς τὴν ψυχὴ μας; Ἐὰν σὺ εἶσαι ὁ Χριστός (ὁ Μεσσίας), νὰ μᾶς τὸ πῆς καθαρά». 25 Τοὺς ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· «Σὰς εἶπα, ἀλλὰ δὲν πιστεύετε. Τὰ ἔργα, ποὺ ἐγὼ κάνω στὸ ὄνομα τοῦ Πατέρα μου, αὐτὰ μαρτυροῦν γιὰ μένα, 26 ἀλλὰ σεῖς δὲν πιστεύετε, διότι δὲν εἴσθε ἀπὸ τὰ πρόβατα τὰ δικὰ μου, καθὼς σὰς εἶπα. 27 Τὰ πρόβατα τὰ δικὰ μου γνωρίζουν τὴ φωνὴ μου, καὶ ἐγὼ τὰ γνωρίζω, καὶ μὲ ἀκολουθοῦν, 28 καὶ ἐγὼ τοὺς δίνω ζωὴ αἰώνια, καὶ δὲν θὰ θανατωθοῦν (μὲ πνευματικὸν θάνατον), ποτὲ, διότι δὲν θὰ τὰ ἀρπάξῃ κανεὶς ἀπὸ τὸ χερὶ μου. 29 Ὁ Πατέρας μου, ποὺ μοῦ τὰ ἔχει δώσει, εἶναι ἄνωτερος ὅλων, καὶ κανεὶς δὲν δύναται νὰ τὰ ἀρπάξῃ ἀπὸ τὸ χερὶ τοῦ Πατέρα μου. 30 Ἐγὼ καὶ ὁ Πατέρας εἴμεθα ἓνα (μία οὐσία, μία θεότης)».

Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ Ἰησοῦ γιὰ τὴ διακήρυξι τῆς θεότητός του

31 Τότε οἱ Ἰουδαῖοι πήραν πάλι λίθους γιὰ νὰ τὸν λιθοβολήσουν. 32 Ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· «Πολλὰ καλὰ ἔργα σὰς ἔκανα ἀπὸ τὸν Πατέρα μου. Γιὰ ποῖο ἔργο ἀπ' αὐτὰ θέλετε νὰ μὲ λιθοβολήσετε;». 33 Τοῦ ἀποκρίθηκαν οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντας· «Γιὰ καλὸ ἔργο δὲν θέλουμε νὰ σὲ λιθοβολήσωμε, ἀλλὰ γιὰ βλασφημία, μάλιστα ὅτι σὺ, ἐνῶ εἶσαι ἄνθρωπος, κάνεις τὸν ἑαυτὸ σου Θεόν». 34 Ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· «Δὲν εἶναι γραμμένον στὸ νόμο σας, “Ἐγὼ εἶπα, εἴσθε θεοί”; 35 Ἀφοῦ ἐκείνους

καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ Γραφή, 36 ὃν ὁ Πατὴρ ἡγίασε καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε ὅτι βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον, Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰμι; 37 Εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ Πατρὸς μου, μὴ πιστεύετε μοι· 38 εἰ δὲ ποιῶ, κἄν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε, τοῖς ἔργοις πιστεύσατε, ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητε ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ Πατὴρ κἀγὼ ἐν αὐτῷ. 39 Ἐξήτουν οὖν πάλιν πιάσαι αὐτόν· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.

40 Καὶ ἀπῆλθε πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων, καὶ ἔμεινε ἐκεῖ. 41 Καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν καὶ ἔλεγον ὅτι Ἰωάννης μὲν σημεῖον ἐποίησεν οὐδέν, πάντα δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννης περὶ τούτου ἀληθῆ ἦν. 42 Καὶ ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐκεῖ εἰς αὐτόν.

11 Ἦν δέ τις ἀσθενῶν Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας, ἐκ τῆς κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. 2 Ἦν δὲ Μαρία ἡ ἀλείψασα τὸν Κύριον μύρω καὶ ἐκμάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξίν αὐτῆς, ἧς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος ἠσθῆναι. 3 Ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτόν λέγουσαι· Κύριε, ἴδε ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ. 4 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστι πρὸς θάνατον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ δι' αὐτῆς. 5 Ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν Λάζαρον. 6 Ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινε ἐν ᾧ ἦν τὸ πῶψ δύο ἡμέρας· 7 ἔπειτα μετὰ τούτου λέγει τοῖς μαθηταῖς· Ἀγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν. 8 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· Ῥαββί, νῦν ἐξήτουν σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ; 9 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Οὐχὶ δώδεκά εἰσιν ὥραι τῆς ἡμέρας; Ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει· 10 ἐάν δὲ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτί, προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. 11 Ταῦτα εἶπε, καὶ μετὰ τούτου λέγει αὐτοῖς· Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται· ἀλλὰ πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν. 12 Εἶπον οὖν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Κύριε, εἰ κεκοίμηται, σωθήσεται. 13 Εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς περὶ τοῦ θα-

ωνόμασε θεοῦ, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπευθύνθηκε ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, - ἡ δὲ Γραφὴ δὲν δύναται ν' ἀκυρωθῇ-, 36 σ' αὐτόν, ποῦ (εἶναι Υἱὸς καὶ) ὁ Πατέρας ξεχώρισε καὶ ἀπέστειλε στὸν κόσμο, σεῖς λέγετε, “Βλασφημεῖς”, διότι εἶπα, “Εἶμαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ”; 37 Ἄν δὲν κάνω τὰ ἔργα τοῦ Πατέρα μου, νὰ μὴ πιστεύετε σ' ἐμένα. 38 Ἄν ὅμως κάνω, καὶ ἂν δὲν πιστεύετε σ' ἐμένα, πιστεύετε στὰ ἔργα, γιὰ νὰ πεισθῆτε καὶ πιστεύσετε, ὅτι ὁ Πατέρας εἶναι μέσα σ' ἐμένα καὶ ἐγὼ εἶμαι μέσα σ' αὐτόν (ἔχουμε δηλαδὴ μία οὐσία ἢ θεότητα)». 39 Τότε προσπάθησαν πάλιν νὰ τὸν πιάσουν, ἀλλὰ ἔφυγε ἀπὸ τὰ χέρια τους.

40 Καὶ πῆγε πάλιν πέρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη, ὅπου στὴν ἀρχὴ βάπτιζε ὁ Ἰωάννης, καὶ ἔμεινε ἐκεῖ. 41 Καὶ πολλοὶ ἦλθαν σ' αὐτόν, καὶ ἔλεγον· Ὁ Ἰωάννης δὲν ἔκανε κανένα θαῦμα, ἀλλὰ ὅλα, ὅσα ὁ Ἰωάννης εἶπε γι' αὐτόν, ἦταν ἀληθινὰ». 42 Πολλοὶ δὲ ἐκεῖ πίστευσαν σ' αὐτόν.

«Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται»

11 Ἦταν δὲ κάποιος ἀσθενὴς ὀνομαζόμενος Λάζαρος ἀπὸ τῆ Βηθανία, ἀπὸ τὸ χωριὸ τῆς Μαρίας καὶ τῆς Μάρθας τῆς ἀδελφῆς τῆς. 2 Ἦ δὲ Μαρία ἦταν ἐκείνη, ποῦ ἀλείψε (ἀργότερα) τὸν Κύριο μὲ μύρο καὶ σκούπισε τὰ πόδια του μὲ τὸ ἀλλοίωτα. Αὐτῆς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος ἦταν ἀσθενής. 3 Γι' αὐτὸ οἱ ἀδελφές τοῦ ἔστειλαν μήνυμα λέγοντας· «Κύριε, νὰ αὐτὸς, τὸν ὁποῖον ἀγαπᾶς, εἶναι ἀσθενής». 4 Ὅταν δὲ ἄκουσε ὁ Ἰησοῦς εἶπε· «Αὐτὴ ἡ ἀσθένεια δὲν εἶναι γιὰ θάνατο, ἀλλὰ γιὰ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ δοξασθῇ δηλαδὴ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐξ αἰτίας τῆς». 5 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀγαποῦσε ἰδιαίτερως τὴ Μάρθα καὶ τὴν ἀδελφὴ τῆς καὶ τὸ Λάζαρο. 6 Ἐν τούτοις, ὅταν ἄκουσε, ὅτι εἶναι ἀσθενής, τότε ἔμεινε στὸν τόπο, ὅπου ἦταν, δύο ἡμέρες. 7 Ἐπειτα, ἀφοῦ πέρασαν οἱ δύο ἡμέρες, λέγει στοὺς μαθητάς· «Ἄς πάμε στὴν Ἰουδαία πάλιν». 8 Τοῦ λέγουν οἱ μαθηταί· «Διδάσκαλε, τώρα ζητοῦσαν οἱ Ἰουδαῖοι νὰ σε λιθοβολήσουν, καὶ θέλεις νὰ πᾶς πάλιν ἐκεῖ;». 9 Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· «Δώδεκα ὥρες δὲν ἔχει ἡ ἡμέρα; Ἐάν κανεὶς περιπατῇ τὴν ἡμέρα, δὲν σκοντάπτει, διότι βλέπει τὸ φῶς αὐτοῦ τοῦ κόσμου. 10 Ἐάν ὅμως περιπατῇ τὴ νύκτα, σκοντάπτει, διότι δὲν ἔχει φῶς». 11 Αὐτὰ εἶπε, καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὸ τοὺς λέγει· «Ὁ Λάζαρος ὁ φίλος μας ἔχει κοιμηθῆ, ἀλλὰ θὰ πάω νὰ τὸν ξυπνήσω». 12 Τοῦ εἶπαν τότε οἱ μαθηταί του· «Κύριε, ἐάν ἔχη κοιμηθῆ, θὰ γίνῃ καλά». 13 Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶχε μιλήσει γιὰ τὸ θάνατό του, ἐνῶ ἐκεῖνοι νόμισαν, ὅτι μιλάει γιὰ τὴν κοίμησι τοῦ ὑπνου. 14 Τότε δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε καθαρά·

νάτου αὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὑπνου λέγει. 14 Τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παρρησιᾶ· Λάζαρος ἀπέθανε, 15 καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἦμην ἐκεῖ. Ἄλλ' ἄγωμεν πρὸς αὐτόν. 16 Εἶπεν οὖν Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος τοῖς συμμαθηταῖς· Ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.

17 Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας ἤδη ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ. 18 Ἦν δὲ ἡ Βηθανία ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε, 19 καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλυθεισαν πρὸς τὰς περὶ Μάρθα καὶ Μαρίαν ἵνα παραμυθῆσονται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν. 20 Ἦ οὖν Μάρθα ὡς ἤκουσεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτῷ· Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο. 21 Εἶπεν οὖν ἡ Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Κύριε, εἰ τῆς ὥδε, ὁ ἀδελφός μου οὐκ ἂν ἐτεθνήκει. 22 Ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν Θεόν, δώσει σοὶ ὁ Θεός. 23 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου. 24 Λέγει αὐτῷ Μάρθα· Οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 25 Εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή. Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται· 26 καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμέ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. Πιστεύεις τοῦτο; 27 Λέγει αὐτῷ· Naί, Κύριε, ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος.

28 Καὶ ταῦτα εἰπούσα ἀπῆλθε καὶ ἐφώνησε Μαρίαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρα εἰπούσα· Ὁ Διδάσκαλος πάρεστι καὶ φωνεῖ σε. 29 Ἐκεῖνη ὡς ἤκουσεν, ἐγείρεται ταχὺ καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν. 30 Οὐπῶ δὲ ἐληλυθεὶ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα. 31 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτῇ, ἰδόντες τὴν Μαρίαν ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ, λέγοντες ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ. 32 Ἦ οὖν Μαρία ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν ὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτὸν ἔπεσεν αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας λέγουσα αὐτῷ· Κύ-

«Ὁ Λάζαρος πέθανε. 15 Καὶ χαίρω γιὰ σᾶς, διότι θὰ πιστεύσετε, ἐπειδὴ δὲν ἦμουν ἐκεῖ (καὶ ὅμως γνωρίζω, ὅτι πέθανε). Ἄλλ' ἄς πάμε πρὸς αὐτόν». 16 Εἶπε τότε ὁ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος στοὺς συμμαθητάς: «Ἄς πάμε καὶ ἐμεῖς, γιὰ νὰ πεθάνουμε μαζί του».

«Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή»

17 Ὅταν δὲ ἔφθασεν ὁ Ἰησοῦς, τὸν βρῆκε νὰ εἶναι τέσσερες πλεόν ἡμέρες ἐνταφιασμένος. 18 Ἡ δὲ Βηθανία ἦταν κοντὰ στὰ Ἱεροσόλυμα σὲ ἀπόστασι δεκαπέντε σταδίων περίπου (τριῶν χιλιομέτρων περίπου), 19 καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους εἶχαν ἔλθει πρὸς τὴ Μάρθα καὶ τὴ Μαρία, γιὰ νὰ τὶς παρηγορήσουν γιὰ τὸν ἀδελφὸ τους. 20 Ἡ δὲ Μάρθα, ὅταν ἄκουσε, ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, ἔσπευσε καὶ τὸν προϋπάντησε, ἐνῶ ἡ Μαρία ἔμεινε στὸ σπίτι. 21 Εἶπε δὲ ἡ Μάρθα στὸν Ἰησοῦ: «Κύριε, ἐὰν ἦσουν ἐδῶ, ὁ ἀδελφός μου δὲν θὰ εἶχε πεθάνει. 22 Ἀλλὰ καὶ τώρα ξέρω, ὅτι, ὅσα θὰ ζητήσῃς ἀπὸ τὸ Θεό, θὰ σοῦ δώσει ὁ Θεός». 23 Τῆς λέγει ὁ Ἰησοῦς: «Θ' ἀναστήθῃ ὁ ἀδελφός σου». 24 Τοῦ λέγει ἡ Μάρθα: «Ἐξέρω, ὅτι θ' ἀναστήθῃ κατὰ τὴν ἀνάστασι κατὰ τὴν ἐσχάτῃ ἡμέρα». 25 Τῆς εἶπε ὁ Ἰησοῦς: «Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασι καὶ ἡ ζωή. Ὅποιος πιστεύει σ' ἐμένα, καὶ ἂν πεθάνῃ, θὰ ζῆ (τὴν ἀληθινὴ ζωή). 26 Καὶ καθένας, ποῦ ζῆ καὶ πιστεύει σ' ἐμένα, δὲν θὰ πεθάνῃ ποτέ. Πιστεύεις τοῦτο;». 27 Τοῦ λέγει: «Naί, Κύριε. Ἐγὼ ἔχω πιστεύσει, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς (ὁ Μεσσίας), ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ποῦ ἀναμενόταν νὰ ἔλθῃ στὸν κόσμο».

«Ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς»

28 Καὶ ἀφοῦ εἶπε αὐτά, πῆγε καὶ φώναξε τὴ Μαρία τὴν ἀδελφὴ τῆς καὶ τῆς εἶπε μυστικά: «Ὁ Διδάσκαλος ἦλθε καὶ σὲ ζητεῖ». 29 Ἐκεῖνη, μόλις ἄκουσε, σηκώνεται γρήγορα καὶ ἔρχεται σ' αὐτόν. 30 Δὲν εἶχε δὲ ἔλθει ὁ Ἰησοῦς ἀκόμη στὸ χωριό, ἀλλ' ἦταν στὸν τόπο, ὅπου τὸν προϋπάντησε ἡ Μάρθα. 31 Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, ποῦ ἦταν μαζί τῆς στὸ σπίτι καὶ τὴν παρηγοροῦσαν, ὅταν εἶδαν, ὅτι ἡ Μαρία ἠρώτησε γρήγορα καὶ ἔφυγε, τὴν ἀκολούθησαν λέγοντας: «Πηγαίνει στὸ μνημα, γιὰ νὰ κλαύσῃ ἐκεῖ». 32 Ἡ δὲ Μαρία, ὅταν ἦλθε ὅπου ἦταν ὁ Ἰησοῦς, μόλις τὸν εἶδε, ἔπεσε στὰ πόδια του λέγοντας σ' αὐτόν: «Κύριε, ἐὰν ἦσουν ἐδῶ, δὲν θὰ πέθαινε ὁ ἀδελφός μου». 33 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ὅταν τὴν εἶδε νὰ κλαίῃ, ἀλλὰ καὶ τοὺς Ἰουδαίους, ποῦ τὴ συνώδευαν, νὰ κλαίου, ἐπιβλήθηκε στὸ πνεῦμα του γιὰ νὰ συγκρατήσῃ τὴ συγκίνησί του καὶ μὲ τὴν ἐντο-

ριε, εἰ ἦς ᾤδε, οὐκ ἂν ἀπέθανέ μου ὁ ἀδελφός. 33 Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι καὶ ἐτάραξεν ἑαυτὸν, 34 καὶ εἶπε· Ποῦ θεθείκατε αὐτόν; Λέγουσιν αὐτῷ· Κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε. 35 Ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς.

36 Ἐλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· Ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν! 37 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· Οὐκ ἠδύνατο οὗτος, ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ τυφλοῦ, ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ;

38 Ἰησοῦς οὖν, πάλιν ἐμβριμώμενος ἐν ἑαυτῷ, ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον· ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. 39 Λέγει ὁ Ἰησοῦς· ἄρατε τὸν λίθον. Λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ τεθνηκότος Μάρθα· Κύριε, ἥδη ὄζει· τεταρταῖος γὰρ ἔστι. 40 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ εἶπόν σοι ὅτι ἐὰν πιστεύσης, ὅψιαι τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ; 41 Ἦραν οὖν τὸν λίθον οὐ ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἤρε τοὺς ὀφθαλμούς ἄνω καὶ εἶπε· Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι ὅτι ἤκουσάς μου. 42 Ἐγὼ δὲ ᾔδειν ὅτι πάντοτέ μου ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σὺ με ἀπέστειλας. 43 Καὶ ταῦτα εἰπὼν φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασε· Λάζαρε, δεῦρο ἔξω! 44 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Λύσατε αὐτόν καὶ ἄφετε ὑπάγει.

45 Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Μαρίαν καὶ θεασάμενοι ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. 46 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς Φαρισαίους καὶ εἶπον αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς. 47 Συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον καὶ ἔλεγον· Τί ποιούμεν, ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ; 48 Ἐὰν ἀφώμεν αὐτόν οὕτω, πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν, καὶ ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος. 49 Εἷς δὲ τις ἐξ αὐτῶν, Καϊάφας, ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν, 50 οὐδὲ διαλογίζεσθε ὅτι

νῆ ἀντίδρασί του τάραξε τὸν ἑαυτοῦ του, 34 καὶ εἶπε· «Ποῦ τὸν ἔχετε βάλει;». Τοῦ λέγουν· «Κύριε, ἔλα νὰ ἰδῆς». 35 Δάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς.

36 Ἐλεγαν τότε οἱ Ἰουδαῖοι· «Κοίταξε πόσο τὸν ἀγαποῦσε!». 37 Μερικοὶ δὲ ἀπ' αὐτοὺς εἶπαν· «Δὲν μποροῦσε αὐτός, ποῦ ἀνοίξε τὰ μάτια τοῦ τυφλοῦ, νὰ ἐνεργήσῃ, ὥστε καὶ αὐτὸς νὰ μὴ πεθάνῃ;».

Ἡ ἀνάστασις τοῦ τετραήμερου Λαζάρου

38 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, πάλι ἐπιβαλλόμενος στὸν ἑαυτό του γιὰ νὰ συκρατήσῃ τὴ συγκίνησί του, φθάνει στὸ μνημα. Ἦταν δὲ αὐτὸ ἓνα σπήλαιο, καὶ ἓνας μεγάλος λίθος ἔφραζε τὴν εἴσοδό του. 39 Λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Σηκώσετε τὸ λίθο». Τοῦ λέγει ἡ ἀδελφὴ τοῦ νεκροῦ ἡ Μάρθα· «Κύριε, βρωμαίει πλέον, διότι εἶναι νεκρὸς τέσσερες ἡμέρες». 40 Τῆς λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Δὲν σοῦ διεμήνυσα, ὅτι, ἐὰν πιστεύσης, θὰ ἰδῆς τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ;». 41 Σήκωσαν τότε τὸ λίθο ἀπὸ τὸ μνημα τοῦ νεκροῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς σήκωσε τὰ μάτια ἐπάνω καὶ εἶπε· «Πατέρα, σὲ εὐχαριστῶ, διότι με ἄκουσες. 42 Ἐγὼ βεβαίως ἤξερα, ὅτι πάντοτε με ἀκούεις. Ἀλλὰ τὸ εἶπα γιὰ τὸ λαό, ποῦ εἶναι γύρω, γιὰ νὰ πιστεύσουν, ὅτι σὺ με ἀπέστειλες». 43 Καὶ ἀφοῦ εἶπε αὐτά, κραύγασε μὲ φωνὴ μεγάλῃ· «Λάζαρε, ἔλα ἔξω!». 44 Καὶ βγήκε ὁ νεκρὸς δεμένος στὰ πόδια καὶ στὰ χέρια μὲ ταινίες, τὸ δὲ πρόσωπό του ἦταν περιτυλιγμένο μὲ μαντήλι. Τοὺς λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Λύσατέ τον καὶ ἀφήσετε νὰ φύγῃ».

Ἀποφασίζεται θανάτωσι τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ Καϊάφας προφητεύει

45 Πολλοὶ τότε ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, ποῦ ἀκολούθησαν τὴ Μαρίαν καὶ εἶδαν ὅσα ἔκανε ὁ Ἰησοῦς, πίστευσαν σ' αὐτόν. 46 Ἀλλὰ μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς πῆγαν στοὺς Φαρισαίους καὶ τοὺς εἶπαν ὅσα ἔκανε ὁ Ἰησοῦς. 47 Τότε οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συγκάλεσαν συμβούλιο καὶ ἔλεγαν· «Τί θὰ κάνουμε; Διότι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος κάνει πολλὰ θαύματα. 48 Ἐὰν τὸν ἀφήσωμε ἔτσι, ὅλοι θὰ πιστεύσουν σ' αὐτόν, καὶ θὰ ἔλθουν οἱ Ῥωμαῖοι καὶ θὰ καταστρέφουν καὶ τὸν τόπο μας καὶ τὸ ἔθνος μας». 49 Τότε ἓνας ἀπ' αὐτοὺς, ὁ Καϊάφας, ὁ ὁποῖος ἦταν ἀρχιερεὺς τοῦ ἔτους ἐκείνου, τοὺς εἶπε· «Σεῖς δὲν ξέρετε τίποτε, 50 οὔτε σκέπτεσθε,

συμφέρει ἡμῖν ἵνα εἰς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται. 51 Τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἑνιαυτοῦ ἐκείνου προεφήτευσεν ὅτι ἐμελλεν ὁ Ἰησοῦς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, 52 καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ τὰ διεσκοπισμένα συναγάγῃ εἰς ἓν. 53 Ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας συνεβουλευσαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν. 54 Ἰησοῦς οὖν οὐκέτι παρρησίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς Ἐφραὶμ λεγομένην πόλιν, κακεῖ διέτριβε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

55 Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ τοῦ Πάσχα ἵνα ἀγνίσωσιν ἑαυτούς. 56 Ἐζήτουν οὖν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔλεγον μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἐστηκότες· Τί δοκεῖ ὑμῖν; Ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν; 57 Δεδώκεισαν δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐντολήν ἵνα ἐάν τις γνῶ ποῦ ἐστί, μὴνύσῃ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

12 Ὁ οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἕξι ἡμερῶν τοῦ Πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς, ὃν ἠγειρεν ἐκ νεκρῶν. 2 Ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόει· ὁ δὲ Λάζαρος εἰς ἦν τῶν ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ. 3 Ἡ οὖν Μαρία, λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξίν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου.

4 Λέγει οὖν εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτόν παραδιδόναι· 5 Διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; 6 Εἶπε δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἐμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτῃς ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. 7 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· Ἄφες αὐτήν, εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό. 8 Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.

ὅτι μᾶς συμφέρει νὰ πεθάνῃ ἓνας ἄνθρωπος γιὰ τὸ λαό, καὶ νὰ μὴ χαθῇ ὅλο τὸ ἔθνος». 51 Τοῦτο ὅμως δὲν εἶπε ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἐπειδὴ ἦταν ἀρχιερεὺς τοῦ ἔτους ἐκείνου προφήτευσεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐμελλεν νὰ πεθάνῃ γιὰ τὸ ἔθνος. 52 Καὶ ὄχι μόνο γιὰ τὸ ἔθνος, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ συγκεντρώσῃ σ' ἓνα ποίμνιο τὰ διασκοπισμένα τέκνα τοῦ Θεοῦ. 53 Ἀπ' ἐκείνῃ δὲ τὴν ἡμέρα ἀποφάσισαν ἀπὸ κοινοῦ νὰ τὸν θανατώσουν. 54 Γι' αὐτὸ ὁ Ἰησοῦς δὲν ἔκανε πλέον δημόσιες ἐμφανίσεις μετὰ τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ἀναχώρησε ἀπ' ἐκεῖ στὸν τόπο πλησίον τῆς ἐρήμου, στὴν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Ἐφραὶμ, καὶ ἐκεῖ ἔμενε μαζί με τοὺς μαθητὰς τῶν.

55 Πλησίαζε δὲ τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ πολλοὶ ἀπὸ τῆ χώρα ἀνέβηκαν στὰ Ἱεροσόλυμα πρὸ τοῦ Πάσχα, γιὰ νὰ ὑποβάλουν τοὺς ἑαυτούς τους σὲ τελετουργικὲς καθάρσεις. 56 Ἀναζητοῦσαν δὲ τὸν Ἰησοῦ καὶ ἔλεγαν μετὰ τὸν εὐρισκόμενοι στὸ ναό: «Τί νομίζετε; Ὅτι δὲν θὰ ἔλθῃ στὴν ἑορτή;». 57 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι εἶχαν δώσει καὶ ἐντολή, ἐὰν κανεὶς μάθῃ ποῦ εἶναι, νὰ εἰδοποιήσῃ γιὰ νὰ τὸν πιάσουν.

Ἡ ἀδελφὴ τοῦ Λαζάρου Μαρία χρίει τὸν Ἰησοῦ μετὰ μύρο

12 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἕξι ἡμέρες πρὸ τοῦ Πάσχα ἦλθε στὴ Βηθανία, ὅπου ἦταν ὁ Λάζαρος, ποῦ εἶχε πεθάνει καὶ τὸν ἀνέστησε ἐκ νεκρῶν. 2 Τοῦ ἔκαναν δὲ δεῖπνο ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διακονοῦσε, ὁ δὲ Λάζαρος ἦταν ἓνας ἀπ' αὐτούς, ποῦ κάθονταν στὸ τραπέζι μαζί του. 3 Ἡ Μαρία τότε πῆρε μίαν λίτρα μύρο (τριακοσία εἰκοσιπέντε γραμμάρια περιπτου), ποῦ ἦταν νάρδος ὀλοκάθαρη πανάκριβη, καὶ ἔλειψε τὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σκούπισε μετὰ τὰ μαλλιά της τὰ πόδια του. Τὸ δὲ σπίτι γέμισε ἀπὸ τὴν εὐωδία τοῦ μύρου.

Ὁ γογγυσμὸς τοῦ ὑποκριτοῦ Ἰούδα γιὰ τὸ μύρο

4 Ἀλλ' ἓνας ἀπὸ τοὺς μαθητὰς του, ὁ Ἰούδας τοῦ Σίμωνος ὁ Ἰσκαριώτης, ποῦ ἐμελλεν νὰ τὸν προδώσῃ, λέγει: 5 «Γιὰτί αὐτὸ τὸ μύρο δὲν πωλήθηκε ἀντὶ τριακοσίων δηναρίων καὶ δὲν δόθηκε (ὡς χρηματικὴ ἀξία) στοὺς πτωχοὺς;». 6 Εἶπε δὲ τοῦτο, ὄχι διότι ἐνδιαφερόταν γιὰ τοὺς πτωχοὺς, ἀλλὰ διότι ἦταν κλέπτῃς καὶ κρατοῦσε τὸ ταμεῖο καὶ ἔκλεπτε ἀπὸ τίς εισφορές. 7 Εἶπε τότε ὁ Ἰησοῦς: «Ἄφες τὴν. Φύλαξε αὐτὸ (τὸ μύρο, γιὰ νὰ μὲ ἀλείψῃ προκαταβολικῶς) γιὰ τὴν ἡμέρα τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου. 8 Τοὺς πτωχοὺς βεβαίως πάντοτε θὰ ἔχετε μαζί σας, ἀλλ' ἐμένα δὲν θὰ ἔχετε πάντοτε.»

9 Ἐγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἔστι, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἰδῶσιν ὃν ἠγειρεν ἐκ νεκρῶν. 10 Ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν, 11 ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

12 Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, 13 ἔλαβον τὰ βαῖα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἔκραζον Ὡσαννά! Εὐλόγημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. 14 Εὐρῶν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθὼς ἔστι γεγραμμένον· 15 Μὴ φοβοῦ, θύγατερ Σιών! Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου. 16 Ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. 17 Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ ὅτε τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἠγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. 18 Διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον. 19 Οἱ οὖν Φαρισαῖοι εἶπον πρὸς ἑαυτοὺς· Θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν; Ἴδε ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπήλθεν.

20 Ἦσαν δὲ τινες Ἕλληνες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ. 21 Οὗτοι οὖν προσῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες· Κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν. 22 Ἐρχεται Φίλιππος καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ, καὶ πάλιν Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος λέγουσι τῷ Ἰησοῦ· 23 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς λέγων· Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 24 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσῶν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει.

Οἱ ἀρχιερεῖς ἀποφασίζουσι θανάτωσι καὶ τοῦ Λαζάρου!

9 Πολὺς δὲ λαὸς ἀπὸ τῶν Ἰουδαίων ἔμαθε, ὅτι εἶναι ἐκεῖ, καὶ ἦλθον, ὅχι μόνον γιὰ τὸν Ἰησοῦ, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἰδοῦν καὶ τὸ Λάζαρο, ποὺ ἀνέστηκε ἐκ νεκρῶν. 10 Γι' αὐτὸ οἱ ἀρχιερεῖς ἀποφάσισαν νὰ θανατώσιν καὶ τὸ Λάζαρο, 11 διότι ἐξ αἰτίας του πολλοὶ ἀπὸ τῶν Ἰουδαίων πήγαιναν στὸν Ἰησοῦ καὶ πίστευαν σ' αὐτόν.

Ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Χριστοῦ στὰ Ἱεροσόλυμα ἐπὶ πῶλον ὄνου!

12 Τὴν ἄλλη ἡμέρα λαὸς πολὺς, ποὺ ἦλθε γιὰ τὴν ἑορτή, ὅταν ἀκουσαν, ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς στὰ Ἱεροσόλυμα, 13 πήρουν κλάδους ἀπὸ φοίνικας καὶ βγήκαν νὰ τὸν προῦπαντήσουν, καὶ κραυγάζαν: «Δόξα! Εὐλόγημένος ὁ ἐρχόμενος ἐκ μέρους τοῦ Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ». 14 Βῆκε δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐνα γαϊδουράκι καὶ κάθησε ἐπάνω του, ὅπως εἶναι γεγραμμένο: 15 Μὴ φοβᾶσαι, θυγατέρα Σιών! Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται καθήμενος σ' ἕνα πουλάρι ὄνου. 16 Ἀλλὰ τί σημαίωσαν αὐτὰ δὲν κατάλαβαν οἱ μαθηταὶ του στὴν ἀρχή, ἀλλ' ὅταν δοξάσθηκε ὁ Ἰησοῦς, τότε σκέφθηκαν, ὅτι αὐτὰ ἦταν γι' αὐτὸν γεγραμμένα, καὶ αὐτὰ ἔκαναν σ' αὐτόν. 17 Οἱ δὲ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, ποὺ ἦταν μαζί του ὅταν φώναζε τὸ Λάζαρο νὰ βγῇ ἀπὸ τὸ μνημεῖο καὶ τὸν ἀνέστησε ἐκ νεκρῶν, ἔδιναν μαρτυρία (γιὰ τὸ θαῦμα). 18 Γι' αὐτὸ καὶ τὸν προῦπάντησε ὁ λαός, διότι ἀκουσαν, ὅτι εἶχε κάνει αὐτὸ τὸ θαῦμα. 19 Οἱ Φαρισαῖοι τότε εἶπαν μεταξύ τους: «Βλέπετε, ὅτι δὲν κατορθώνετε τίποτε; Νά, ὄλος ὁ λαὸς ἔφυγε (ἀπὸ μᾶς) καὶ ἀκολούθησε αὐτόν».

Ἕλληνες ζητοῦν νὰ ἰδοῦν τὸν Ἰησοῦ καὶ ὁ Ἰησοῦς προφητεῖε δόξα

20 Μερικοὶ δὲ ἀπ' αὐτούς, ποὺ ἀνέβηκαν γιὰ νὰ προσκυνήσουν κατὰ τὴν ἑορτή, ἦταν Ἕλληνες. 21 Αὐτοὶ δὲ προσῆλθον στὸ Φίλιππο, ποὺ ἦταν ἀπὸ τὴ Βηθσαϊδᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ τὸν παρακαλοῦσαν λέγοντας: «Κύριε, θέλομε νὰ ἰδοῦμε τὸν Ἰησοῦ». 22 Πηγαίνει ὁ Φίλιππος καὶ τὸ λέγει στὸν Ἀνδρέα, καὶ ἔπειτα ὁ Ἀνδρέας καὶ ὁ Φίλιππος τὸ λέγουν στὸν Ἰησοῦ. 23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε τότε: «Ἐφθασε ἡ ὥρα, γιὰ νὰ δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 24 Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ἐὰν ὁ κόκκος τοῦ σίτου δὲν πέσῃ στὴ γῆ καὶ δὲν πεθάνῃ, μένει αὐτὸς μόνος. Ἐὰν ὅμως πεθάνῃ, φέρει πολὺ καρπὸ (στὸν πολὺ καρπὸ, ποὺ ἔφερε ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ, περιλαμβάνονται καὶ οἱ Ἕλληνες, διὰ τῶν ὁποίων δοξάσθηκε ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου)».

Ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοὺς ἀκολούθους του ζητεῖ αὐταπάρνησι

25 Ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν. 26 Ἐὰν ἐμοὶ διακουῇ τις, ἐμοὶ ἀκολουθεῖτω, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται· καὶ ἐὰν τις ἐμοὶ διακουῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ Πατήρ.

27 Νῦν ἡ ψυχὴ μου τετάρακται, καὶ τί εἶπω; Πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἤλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην. 28 Πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄνομα. Ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· Καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν δοξάσω. 29 Ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἑστῶς καὶ ἀκούσας ἔλεγε βροντὴν γεγονέναι. Ἄλλοι ἔλεγον· Ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. 30 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Οὐδὲ ἐμὲ αὕτη ἢ φωνὴ γέγονεν, ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. 31 Νῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ κόσμου τούτου, νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω· 32 καγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν. 33 Τοῦτο δὲ ἔλεγε σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλον ἀποθνήσκειν. 34 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ὄχλος· Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ πῶς σὺ λέγεις, δεῖ ὑψωθῆναι τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; Τίς ἐστὶν οὗτος ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; 35 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς μεθ' ὑμῶν ἐστὶ· περιπατεῖτε ἕως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει. 36 Ἔως τὸ φῶς ἔχετε, πιστεῦτε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε. Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν.

37 Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποικηκότες ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν, 38 ἵνα ὁ λόγος Ἡσαίου τοῦ προφήτου πληρωθῇ ὃν εἶπε· Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; Καὶ ὁ βραχίων Κυρίου τίνοι ἀπεκαλύφθη; 39 Διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο πιστεῦειν, ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαίας· 40 Τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς

25 «Ὅποιος ἀγαπάει τὸν ἑαυτό του (ὁ φίλαυτος δηλαδή), θὰ τὸν χάσῃ. Ἐνῶ ὅποιος μισεῖ τὸν ἑαυτό του στὸν κόσμο τοῦτο (ὁ ἄνθρωπος τῆς αὐταπαρνήσεως δηλαδή), θὰ τὸν διατηρήσῃ γιὰ τὴν αἰώνια ζωή. 26 Ὅποιος θέλει νὰ διακοῦν ἔμένα, ἄς ἀκολουθῇ ἔμένα (στὸ δρόμο τῆς αὐταπαρνήσεως), καὶ ὅπου εἶμαι ἐγώ, ἐκεῖ θὰ εἶναι καὶ ὁ δικός μου διάκονος. Ναί, ὅποιος διακονεῖ ἔμένα (τὸν Υἱό), θὰ τὸν τιμῆσῃ ὁ Πατέρας».

Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ γιὰ τὸ θάνατό του καὶ τὴ σημασία του

27 «Τώρα ἡ ψυχὴ μου ἔχει ταραχθῆ. Καὶ τί νὰ εἶπῳ; Πατέρα, σῶσε με ἀπὸ τὴν ὥρα αὐτή. Ἀλλὰ γι' αὐτὸ ἤλθα στὴν ὥρα αὐτή. 28 Πατέρα, δόξασε τὸ ὄνομά σου». Ἦλθε τότε φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανό: «Καὶ δόξασα, καὶ πάλι θὰ δοξάσω». 29 Ὁ δὲ λαός, ποῦ παρίστατο καὶ ἀκουσε, ἔλεγε, ὅτι ἔγινε βροντὴ. Ἄλλοι ἔλεγαν, «Ἄγγελος κίλησε σ' αὐτόν». 30 Ὁ Ἰησοῦς εἶπε τότε: «Ἡ φωνὴ αὐτὴ δὲν ἦλθε γιὰ μένα, ἀλλὰ γιὰ σᾶς. 31 Τώρα θὰ γίνῃ δικαίωσι αὐτοῦ τοῦ κόσμου (ἐναντι τοῦ ἀντιδίκου Διαβόλου). Τώρα ὁ ἄρχων αὐτοῦ τοῦ κόσμου θὰ πεταχθῆ ἔξω. 32 Ἐγὼ δέ, ὅταν ὑψωθῶ ἀπὸ τῆ γῆ (πάνω στὸ σταυρό), θὰ ἑλκύσω ὅλους πρὸς τὸν ἑαυτό μου». 33 Αὐτὸ δὲ ἔλεγε ὑποδηλώνοντας μὲ ποῖο εἶδος θανάτου ἐμέλλε νὰ πεθάνῃ. 34 Ὁ λαὸς τοῦ εἶπε: «Ἐμεῖς ἀκούσαμε ἀπὸ τὸ νόμο, ὅτι ὁ Χριστὸς (ὁ Μεσσίας) θὰ ζῆ αἰώνως. Καὶ πῶς σὺ λέγεις, “Ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πρόκειται νὰ ὑψωθῆ”; Ποίος εἶναι αὐτὸς ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου;». 35 Τοὺς εἶπε τότε ὁ Ἰησοῦς: «Λίγο χρόνο ἀκόμη τὸ φῶς θὰ εἶναι μαζί σας. Περιπατεῖτε, ἕως ὅτου ἔχετε τὸ φῶς, γιὰ νὰ μὴ σᾶς καταλάβῃ τὸ σκοτάδι. Διότι ἐκείνος, ποῦ περιπατεῖ στὸ σκοτάδι, δὲν ξέρει ποῦ πηγαίνει. 36 Ἔως ὅτου ἔχετε τὸ φῶς, νὰ πιστεῦτε στὸ φῶς, γιὰ νὰ γίνετε παιδιὰ τοῦ φωτός». Αὐτὰ εἶπε ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔφυγε καὶ κρύφθηκε ἀπ' αὐτούς.

Ἡ ἀπιστία τῶν Ἰουδαίων παρὰ τὸ πλῆθος τῶν θαυμάτων

37 Ἐνῶ δὲ εἶχε κάνει τόσα θαύματα προστά τους, δὲν πίστευαν σ' αὐτόν, 38 καὶ ἔτσι ἐκπληρώθηκε ὁ λόγος, ποῦ εἶπε ὁ προφήτης Ἡσαίας: Κύριε, ποιὸς πίστευσε στὸ κήρυγμά μας; Καὶ ποιὸς κατάλαβε τὴ δύναμι τοῦ Κυρίου; 39 Ὁ Ἡσαίας εἶπε ἐπίσης γιὰ ποῖο λόγο δὲν μποροῦσαν νὰ πιστεύσουν: 40 Τύφλωσε τὰ μάτια τους καὶ

ὄφθαλμούς καὶ πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἴδωσι τοῖς ὄφθαλμοῖς καὶ νοήσωσι τὴν καρδίαν καὶ ἐπιστραφῶσι, καὶ ἰάσωμαι αὐτούς. 41 Ταῦτα εἶπεν Ἡσαΐας ὅτε εἶδε τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ ἐλάλησε περὶ αὐτοῦ. 42 Ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τοὺς Φαρισαίους οὐχ ὠμολόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται. 43 ἠγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἢπερ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

44 Ἰησοῦς δὲ ἔκραξε καὶ εἶπεν· Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ οὐ πιστεύει εἰς ἐμέ, ἀλλ' εἰς τὸν πέμψαντά με, 45 καὶ ὁ θεωρῶν ἐμέ θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με. 46 Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνη. 47 Καὶ ἐάν τις μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ μὴ πιστεύσῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν· οὐ γὰρ ἤλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον. 48 Ὁ ἀθετῶν ἐμέ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου, ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτόν· ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτόν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 49 ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα, ἀλλ' ὁ πέμψας με Πατὴρ αὐτός μοι ἐντολὴν ἔδωκε τί εἴπω καὶ τί λαλήσω. 50 καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐστίν. Ἄ οὖν λαλῶ ἐγὼ, καθὼς εἶρηκέ μοι ὁ Πατὴρ, οὕτω λαλῶ.

13 Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐλήλυθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῆ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν Πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτούς, 2 καὶ δεῖπνον γενομένου, τοῦ Διαβόλου ἡδὴ βεβληκότες εἰς τὴν καρδίαν Ἰουδᾶ Σίμωνος Ἰσκαριώτου ἵνα αὐτὸν παραδῶ, 3 εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα δέδωκεν αὐτῷ ὁ Πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθε καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπάγει, 4 ἐγείρεται ἐκ τοῦ δεῖπνου καὶ τίθησι τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν λέντιον διεξῶσεν ἑαυτόν· 5 εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεξωσμένος. 6 Ἐρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον, καὶ λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος· Κύριε, σύ

σκότισε τὸ νοῦ τους, γιὰ νὰ μὴν ἴδωῦν μὲ τὰ μάτια καὶ καταλάβωῦν μὲ τὸ νοῦ καὶ ἐπιστρέψωῦν, καὶ τοὺς συγχωρήσω. 41 Αὐτὰ εἶπε ὁ Ἡσαΐας, ὅταν εἶδε τὴ δόξα του καὶ μίλησε γι' αὐτόν. 42 Ἐν τούτοις καὶ ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες πολλοὶ πίστευσαν σ' αὐτόν, ἀλλ' ἐξ αἰτίας τῶν Φαρισαίων δὲν ὠμολογοῦσαν, γιὰ νὰ μὴ γίνωῦν ἀποσυνάγωγοι (γιὰ νὰ μὴν ἀφορισθοῦν). 43 Διότι τῆς τιμῆς ἀπὸ τὸ Θεὸ προτίμησαν τὴν τιμὴ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους.

Συνοπτικὴ διδασκαλίᾳ τοῦ Ἰησοῦ

44 Ὁ Ἰησοῦς δὲ φώναξε δυνατὰ καὶ εἶπε: «Ὅποιος πιστεύει σ' ἐμένα, δὲν πιστεύει σ' ἐμένα, ἀλλὰ σ' ἐκεῖνον, ποὺ μὲ ἔστειλε. 45 Καὶ ὅποιος παραδέχεται ἐμένα, παραδέχεται ἐκεῖνον, ποὺ μὲ ἔστειλε. 46 Ἐγὼ ἤλθα στὸν κόσμο ὡς φῶς, γιὰ νὰ μὴ μείνη στὸ σκοτάδι κανεὶς, ποὺ πιστεύει σ' ἐμένα. 47 Καὶ ἂν κανεὶς ἀκούσῃ τὰ λόγια μου καὶ δὲν πιστεύσῃ, ἐγὼ δὲν τὸν καταδικάζω. Διότι δὲν ἤλθα γιὰ νὰ καταδικάσω τὸν κόσμο, ἀλλὰ γιὰ νὰ σώσω τὸν κόσμο. 48 Ὅποιος μὲ ἀπορρίπτει καὶ δὲν δέχεται τὰ λόγια μου, ἔχει αὐτόν ποὺ θὰ τὸν καταδικάσῃ. Ὁ λόγος, ποὺ κήρυξα, ἐκεῖνος θὰ τὸν καταδικάσῃ κατὰ τὴν ἐσχάτη ἡμέρα. 49 Διότι ἐγὼ δὲν κήρυξα ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὁ Πατέρας, ποὺ μὲ ἔστειλε, αὐτὸς μὲ δίδαξε τί θὰ εἴπω καὶ τί θὰ κηρύξω. 50 Καὶ ξέρω, ὅτι ἡ διδασκαλίᾳ του εἶναι ζωὴ αἰώνια. Αὐτὰ λοιπόν, ποὺ κηρύττω ἐγὼ, ἔτσι τὰ κηρύττω, ὅπως μοῦ εἶπε ὁ Πατέρας».

Ὁ Διδάσκαλος καὶ ὁ Κύριος πλύνει τὰ πόδια τῶν μαθητῶν

13 Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, γνωρίζοντας ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ἤλθεν ἡ ὥρα του γιὰ νὰ μεταβῆ ἀπ' αὐτὸ τὸν κόσμο στὸν Πατέρα, ἔχοντας ἀγαπήσει τοὺς δικούς του, ποὺ ἦταν στὸν κόσμο, –μὲ τελεία ἀγάπη τοὺς ἀγάπησε–, 2 καὶ ἀφοῦ ἐτοιμάσθηκε δεῖπνο, ἐνῶ ὁ Διάβολος εἶχε πλέον βάλει στὴν καρδίᾳ τοῦ Ἰουδᾶ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Σίμωνος, τοῦ Ἰσκαριώτη, νὰ τὸν παραδώσῃ, 3 ἂν καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶχε τὴ συνειδησι, ὅτι ὁ Πατέρας τοῦ ἔδωσε τὰ πάντα στὰ χεῖρια, καὶ ὅτι προῆλθε ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ πηγαίνει πρὸς τὸ Θεό, (ἐν τούτοις) 4 σηκώνεται ἀπὸ τὸ δεῖπνο καὶ βγάζει τὰ ἔξωτερικὰ ἐνδύματα, καί, ἀφοῦ πῆρε μιὰ ποδιά, ζώσθηκε, 5 ἔπειτα ρίχνει νερὸ στὴ λεκάνη καὶ ἄρχισε νὰ πλύνῃ τὰ πόδια τῶν μαθητῶν καὶ νὰ τὰ σκουπίζῃ μὲ τὴν ποδιά, μὲ τὴν ὁποία ἦταν ζωσμένος. 6 Ἐρχεται δὲ πρὸς τὸ Σίμωνα Πέτρο, καὶ

μον νίπτεις τούς πόδας; 7 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὁ ἐγὼ ποιῶ, σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώση δὲ μετὰ ταῦτα. 8 Λέγει αὐτῷ Πέτρος· Οὐ μὴ νίψης τούς πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ. 9 Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, μὴ τούς πόδας μου μόνου, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν. 10 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὁ λελουμένος οὐ χρειαν ἔχει ἢ τούς πόδας νίψασθαι, ἀλλ' ἔστι καθαρὸς ὅλος· καὶ ὑμεῖς καθαροὶ ἔστε, ἀλλ' οὐχὶ πάντες. 11 Ἦδει γάρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν. Διὰ τοῦτο εἶπεν· Οὐχὶ πάντες καθαροὶ ἔστε.

12 Ὅτε οὖν ἔνιψε τούς πόδας αὐτῶν καὶ ἔλαβε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἀναπεσῶν πάλιν εἶπεν αὐτοῖς· Γινώσκετε τί πεποιήκα ὑμῖν; 13 Ὑμεῖς φωνεῖτέ με, ὁ Διδάσκαλος καὶ ὁ Κύριος, καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ. 14 Εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τούς πόδας, ὁ Κύριος καὶ ὁ Διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τούς πόδας. 15 Ὑπόδειγμα γάρ δέδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιήτε. 16 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀποστολος μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν. 17 Εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοι ἔστε ἐὰν ποιήτε αὐτά.

18 Οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα οὓς ἐξελεξάμην· ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, Ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον ἐπῆρεν ἐπ' ἐμέ τὴν πτέρναν αὐτοῦ. 19 Ἀπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἰμι. 20 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ λαμβάνων ἐὰν τινα πέμψω, ἐμὲ λαμβάνει, ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων λαμβάνει τὸν πέμψαντά με.

21 Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι, καὶ ἐμαρτύρησε καὶ εἶπεν· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. 22 Ἐβλεπον οὖν εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταί, ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει. 23 Ἦν δὲ ἀνακείμενος εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς· 24 νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος πυθέσθαι τίς ἂν εἴη περὶ οὗ λέγει. 25 Ἐπιπεσῶν δὲ ἐκεῖνος ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ λέγει

ἐκεῖνος τοῦ λέγει· «Κύριε, σὺ θὰ πλύνῃς τὰ πόδια μου;». 7 Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοῦ εἶπε· «Αὐτό, ποῦ ἐγὼ κάνω, σὺ δὲν καταλαβαίνεις τώρα, θὰ καταλάβῃς ὅμως ὕστερα». 8 Τοῦ λέγει ὁ Πέτρος· «Δὲν θὰ πλύνῃς τὰ πόδια μου ποτέ». Τοῦ εἶπε ὁ Ἰησοῦς· «Ἄν δὲν σὲ πλύνω, δὲν θὰ ἔχῃς θέσι μαζί μου». 9 Τοῦ λέγει ὁ Σίμων Πέτρος· «Κύριε, ὄχι μόνο τὰ πόδια μου, ἀλλὰ καὶ τὰ χέρια καὶ τὸ κεφάλι». 10 Τοῦ λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Ὁ λουσμένος δὲν χρειάζεται, παρὰ νὰ νίψῃ τὰ πόδια, καὶ ἔτσι εἶναι καθαρὸς ὁλόκληρος. Καὶ σεῖς εἰσθε καθαροί, ἀλλ' ὄχι ὅλοι». 11 Γνώριζε δηλαδὴ τὸν προδότη του, γι' αὐτό εἶπε, «Δὲν εἰσθε ὅλοι καθαροί».

12 Ὅταν δὲ ἔπλυνε τὰ πόδια τους καὶ φόρεσε τὰ ἐνδύματά του, κάθισε πάλι στὸ τραπέζι καὶ τοὺς εἶπε· «Καταλαβαίνετε τί ἔκανα σὲ σᾶς; 13 Σεῖς μὲ προσφωνεῖτε, “ Δι δάσκαλε ” καὶ “ Κύριε ”, καὶ καλῶς λέγετε, διότι εἰμαι. 14 Ἀφοῦ δὲ ἐγὼ, ὁ Κύριος καὶ ὁ Διδάσκαλος, ἔπλυνα τὰ δικὰ σας πόδια, καὶ σεῖς ὀφείλετε νὰ πλύνετε τὰ πόδια ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου. 15 Παράδειγμα δηλαδὴ σᾶς ἔδωσα, γιὰ νὰ κάνετε καὶ σεῖς, ὅπως ἔκανα ἐγὼ. 16 Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σᾶς λέγω, δὲν ὑπάρχει δοῦλος ἀνώτερος τοῦ κυρίου του, οὔτε ἀπεσταλμένος ἀνώτερος αὐτοῦ ποῦ τὸν ἀπέστειλε. 17 Ἀφοῦ καταλαβαίνετε αὐτά, εὐτυχεῖς θὰ εἰσθε, ἐὰν ἐφαρμόζετε αὐτά».

Ὁ Ἰησοῦς προλέγει τὴν προδοσίαν τοῦ Ἰούδα

18 «Δὲν ὀμιλῶ γιὰ ὅλους σας. Ἐγὼ γνωρίζω αὐτούς, τοὺς ὁποίους ἐξελέξα. Ἀλλ' ἔτσι ἐκπληρώθηκε ὁ Γραφικὸς λόγος, Αὐτός, ποῦ τρώγει μαζί μου τὸν ἄρτο, σήκωσε ἐναντίον μου τὴν πτέρναν του (μὲ κλώτσησε). 19 Σᾶς λέγω ἀπὸ τώρα, προτοῦ γίνῃ (ἡ προδοσία), ὥστε, ὅταν γίνῃ, νὰ πιστεύσετε, ὅτι ἐγὼ εἰμαι. 20 Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ὅποιος δέχεται ὅποιον στεῖλω, δέχεται ἐμένα. Καὶ ὅποιος δέχεται ἐμένα, δέχεται ἐκεῖνον ποῦ με ἔστειλε».

21 Αὐτὰ εἶπε ὁ Ἰησοῦς, καὶ ταράχθηκε στὸ πνεῦμα καὶ μίλησε ἔντονα καὶ εἶπε· «Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ὅτι ἕνας ἀπὸ σᾶς θὰ με προδώσῃ». 22 Τότε οἱ μαθηταί κοίταζαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο ἀπορώνοντας γιὰ τὸ ποῖον ὀμιλεῖ. 23 Ἐνας δὲ ἀπὸ τοὺς μαθητάς του, τὸν ὁποῖον ὁ Ἰησοῦς ἀγαποῦσε ἰδιαίτερος, ἦταν γερμένος κοντὰ στὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ. 24 Ὁ δὲ Σίμων Πέτρος τοῦ κάνει νεῦμα γιὰ νὰ ρωτήσῃ, ποίος ἄραγε εἶναι αὐτός, γιὰ τὸν ὁποῖον ὀμιλεῖ. 25 Ἐκεῖνος τότε ἔγειρε πά-

αὐτῶ· Κύριε, τίς ἐστίν; 26 Ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς· Ἐκεῖνός ἐστιν ᾧ ἐγὼ βάψας τὸ ψωμίον ἐπιδώσω. Καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον δίδωσιν Ἰούδα Σίμωνος Ἰσκαριώτη. 27 Καὶ μετὰ τὸ ψωμίον τότε εἰσηλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ Σατανᾶς. Λέγει οὖν αὐτῶ ὁ Ἰησοῦς· Ὅποιεῖς, ποίησον τάχιον. 28 Τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῶ· 29 τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν ὁ Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῶ ὁ Ἰησοῦς, ἀγόρασον ὧν χρεῖαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτὴν, ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῶ. 30 Λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος εὐθέως ἐξῆλθεν· ἦν δὲ νύξ.

31 Ὅτε οὖν ἐξῆλθε, λέγει ὁ Ἰησοῦς· Νῦν ἐδοξάσθη ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῶ. 32 Εἰ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῶ, καὶ ὁ Θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῶ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν. 33 Τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμι. Ζητήσετέ με, καὶ καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι ὅπου ὑπάγω ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἔλθειν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. 34 Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. 35 Ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστέ, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις.

36 Λέγει αὐτῶ Σίμων Πέτρος· Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; Ἀπεκρίθη αὐτῶ ὁ Ἰησοῦς· Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, οὐ δύνασαι μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ὕστερον δὲ ἀκολουθήσεις μοι. 37 Λέγει αὐτῶ ὁ Πέτρος· Κύριε, διατί οὐ δύναμαί σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι; Τὴν ψυχὴν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω. 38 Ἀπεκρίθη αὐτῶ ὁ Ἰησοῦς· Τὴν ψυχὴν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις! Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ ἕως οὐ ἀπαρνήσῃ με τρίς.

νω στὸ στήθος τοῦ Ἰησοῦ, καὶ τοῦ λέγει· «Κύριε, ποιός εἶναι;». 26 Ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς· «Ἐκεῖνος εἶναι, στὸν ὅποιον ἐγὼ θὰ δώσω αὐτὸ τὸ κομμάτι τὸ ψωμί, ἀφοῦ τὸ βουτήξω στὸ ζωμό». Καὶ ἀφοῦ βούτηξε στὸ ζωμό τὸ ψωμί, τὸ δίνει στὸν Ἰούδα, τὸν υἱὸ τοῦ Σίμωνος, τὸν Ἰσκαριώτη. 27 Ἀφοῦ δὲ πῆρε τὸ ψωμί, τότε μπῆκε μέσα του ὁ Σατανᾶς. Τοῦ λέγει δὲ ὁ Ἰησοῦς· «Ὅ, τι σκοπεύεις νὰ κάνης, κάνε το γρήγορα». 28 Ἄλλ' αὐτὸ κανεῖς ἀπὸ τοὺς συνδαιτυμόνες δὲν κατάλαβε γιατί τοῦ τὸ εἶπε. 29 Μερικοὶ δὲ νόμιζαν, ἐπειδὴ ὁ Ἰούδας κρατοῦσε τὸ ταμεῖο, ὅτι ὁ Ἰησοῦς τοῦ λέγει, «Ἀγόρασε αὐτά, ποῦ χρειάζομεθα γιὰ τὴν ἑορτή», ἢ γιὰ νὰ δώσῃ κάτι στοὺς πτωχοὺς. 30 Ἀφοῦ δὲ ἐκεῖνος πῆρε τὸ ψωμί, ἀμέσως ἀναχώρησε. Ἦταν δὲ νύκτα.

Ἡ καινούργια ἐντολὴ τῆς ἀγάπης

31 Ὅταν δὲ ἀναχώρησε, λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Τώρα δοξάσθηκε ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ Θεὸς δοξάσθηκε δι' αὐτοῦ. 32 Ἀφοῦ ὁ Θεὸς δοξάσθηκε δι' αὐτοῦ, καὶ ὁ Θεὸς θὰ δοξάσῃ αὐτόν διὰ τοῦ ἑαυτοῦ του, καὶ πολὺ γρήγορα θὰ δοξάσῃ αὐτόν. 33 Παιδάκια μου, ἀκόμη γιὰ λίγο θὰ εἶμαι μαζί σας. Θὰ μὲ ζητήσετε, ἀλλ' ὅπως εἶπα στοὺς Ἰουδαίους, “Ὅπου πηγαίνω ἐγώ, σεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἔλθετε”, καὶ σὲ σᾶς λέγω τώρα. 34 Σᾶς δίνω καινούργια ἐντολή: Ν' ἀγαπᾶτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Ὅπως σᾶς ἀγάπησα, ἔτσι ν' ἀγαπᾶτε καὶ σεῖς ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. 35 Ἀπ' αὐτὸ θὰ καταλάβουν ὅλοι, ὅτι εἴσθε δικοὶ μου μαθηταὶ, ἐὰν ἔχετε ἀγάπην μεταξύ σας».

Ἡ μεγαλοστομία τοῦ Πέτρου καὶ ἡ πρόρρησις τῆς τριπλῆς ἀρνήσεώς του

36 Τοῦ λέγει ὁ Σίμων Πέτρος· «Κύριε, ποῦ πηγαίνεις;». Τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· «Ὅπου ἐγὼ πηγαίνω, δὲν δύνασαι νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς τώρα, ἀλλ' ὕστερα θὰ μὲ ἀκολουθήσῃς». 37 Τοῦ λέγει ὁ Πέτρος· «Κύριε, γιατί δὲν δύναμαι νὰ σὲ ἀκολουθήσω τώρα; Γιὰ σένα εἰμαι ἔτοιμος νὰ θυσιάσω τὴ ζωὴ μου». 38 Τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· «Γιὰ μένα εἶσαι ἔτοιμος νὰ θυσιάσῃς τὴ ζωὴ σου! Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σοῦ λέγω, προτοῦ λαλήσῃ ὁ πετεινός, θὰ μὲ ἀπαρνήθῃς τρεῖς φορές».

«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή»

14 Μὴ ταραστέσθω ὑμῶν ἡ καρδιά· πιστεύετε εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἰς ἐμέ πιστεύετε. **2** Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Πατρὸς μου μοῦν καὶ πολλοὶ εἰσὶν· εἰ δέ μή, εἶπον ἂν ὑμῖν. Πορευόμενοι ἐτοιμάσασαι τόπον ὑμῖν. **3** Καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἐτοιμάσω ὑμῖν τόπον, πάλιν ἔρχομαι καὶ παραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτὸν, ἵνα ὅπου εἰμι ἐγώ, καὶ ὑμεῖς ἦτε. **4** Καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε, καὶ τὴν ὁδὸν οἴδατε. **5** Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς· Κύριε, οὐκ οἶδαμεν ποῦ ὑπάγεις· καὶ πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι; **6** Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν Πατέρα εἰ μὴ δι' ἐμοῦ. **7** Εἰ ἐγνώκετέ με, καὶ τὸν Πατέρα μου ἐγνώκετε ἂν. Καὶ ἅπ' ἄρτι γινώσκετε αὐτὸν καὶ ἐώρακατε αὐτόν.

8 Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν Πατέρα καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. **9** Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ ἐγνώκας με, Φίλιππε; Ὁ ἐώρακώς ἐμέ ἐώρακε τὸν Πατέρα· καὶ πῶς σὺ λέγεις, δεῖξον ἡμῖν τὸν Πατέρα; **10** Οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοὶ ἐστίν; Τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, ἅπ' ἐμαντοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ Πατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ μένων αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα. **11** Πιστεύετε μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί· εἰ δέ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε μοι. **12** Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κάκεινος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει, ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν Πατέρα μου πορευόμενος, **13** καὶ ὅτι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ ὁ Πατὴρ ἐν τῷ Υἱῷ. **14** Ἐὰν τι αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ποιήσω.

15 Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσατε, **16** καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν Πατέρα καὶ ἄλλον Παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα μένη μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, **17** τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ οὐδὲ γινώ-

14 «Ἄς μὴ ταρασσεταὶ ἡ καρδιά σας. Νὰ πιστεύετε στὸ Θεό, καὶ σ' ἐμένα νὰ πιστεύετε. **2** Στὸ σπῆτι τοῦ Πατέρα μου ὑπάρχουν πολλοὶ τόποι διαμονῆς. Ἐὰν δὲν ὑπῆρχαν, θὰ σᾶς τὸ ἔλεγα. Πηγαίνω γιὰ νὰ σᾶς ἐτοιμάσω τόπο. **3** Καὶ ὅταν πάω καὶ σᾶς ἐτοιμάσω τόπο, πάλιν θὰ ἔλθω καὶ θὰ σᾶς παραλάβω κοντά μου, ὥστε, ὅπου εἰμαι ἐγώ, νὰ εἰσθε καὶ σεῖς. **4** Καὶ ποῦ ἐγὼ πηγαίνω ξέρετε, καὶ τὴν ὁδὸ ξέρετε». **5** Τοῦ λέγει ὁ Θωμᾶς· «Κύριε, δὲν ξέρομε ποῦ πηγαίνεις. Καὶ πῶς μπορούμε νὰ ξέρωμε τὴν ὁδὸ;». **6** Τοῦ λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Ἐγὼ εἰμαι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή. Κανεὶς δὲν ἔρχεται πρὸς τὸν Πατέρα, παρὰ διὰ μέσου ἐμοῦ. **7** Ἐὰν μὲ εἶχατε γνωρίσει, θὰ εἶχατε γνωρίσει καὶ τὸν Πατέρα μου. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τώρα τὸν γνωρίζετε, καὶ τὸν ἔχετε ἰδεῖ».

«Ὁ ἐώρακώς ἐμέ ἐώρακε τὸν Πατέρα»

«Ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοὶ ἐστίν»

8 Τοῦ λέγει ὁ Φίλιππος· «Κύριε, δεῖξε μας τὸν Πατέρα, καὶ μᾶς ἀρκεῖ». **9** Τοῦ λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Τόσο χρόνο εἰμαι μαζί σας καὶ δὲν με γνωρίσατε, Φίλιππε; Ὅποιος εἶδε ἐμένα, εἶδε τὸν Πατέρα. Καὶ πῶς σὺ λέγεις, «Δεῖξε μας τὸν Πατέρα»; **10** Δὲν πιστεύεις, ὅτι ἐγὼ εἰμαι μέσα στὸν Πατέρα καὶ ὁ Πατέρας εἶναι μέσα σ' ἐμένα; Τὰ λόγια, τὰ ὅποια ἐγὼ σᾶς λέγω, δὲν λέγω ἅπ' ἐαυτοῦ. Ὁ Πατέρας ἐπίσης, ὁ ὅποιος μένει μέσα μου, αὐτὸς κάνει τὰ ἔργα. **11** Νὰ με πιστεύετε, ὅτι ἐγὼ εἰμαι μέσα στὸν Πατέρα, καὶ ὁ Πατέρας μέσα σ' ἐμένα. Ἀλλιῶς, νὰ με πιστεύετε ἐξ αἰτίας τῶν ἰδίων τῶν ἔργων. **12** Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ὅποιος πιστεύει σ' ἐμένα, τὰ ἔργα, ποῦ ἐγὼ κάνω, καὶ ἐκεῖνος θὰ κάνη, καὶ μεγαλύτερα ἅπ' αὐτὰ θὰ κάνη, διότι ἐγὼ πηγαίνω στὸν Πατέρα μου, **13** καὶ ὅτι, θὰ ζητήσετε στὸ ὄνομά μου, θὰ τὸ κάνω, γιὰ νὰ δοξασθῇ ὁ Πατέρας διὰ τοῦ Υἱοῦ. **14** Ἐὰν κάτι ζητήσετε στὸ ὄνομά μου, ἐγὼ θὰ τὸ κάνω».

Σ' ὅποιον ἀγαπᾶ τὸ Χριστὸ κατοικεῖ ἡ Ἁγία Τριάς

15 «Ἐὰν μὲ ἀγαπᾶτε, τηρήσατε τίς ἐντολές μου. **16** Καὶ ἐγὼ θὰ παρακαλέσω τὸν Πατέρα καὶ θὰ σᾶς δώσῃ ἄλλο Παράκλητο (Βοηθό), γιὰ νὰ μένη μαζί σας αἰωνίως, **17** τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, τὸ ὅποιον ὁ

σκει αυτό· ὑμεῖς δὲ γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ' ὑμῖν μένει καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται. **18** Οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς· ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. **19** Ἐπι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ, ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με, ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε. **20** Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ μου καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ καὶ ἐγὼ ἐν ὑμῖν. **21** Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου, καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. **22** Λέγει αὐτῷ Ἰουδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης· Κύριε, καὶ τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ; **23** Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ Πατὴρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν. **24** Ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ· καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμός, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με Πατρὸς.

25 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων. **26** Ὁ δὲ Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ὃ πέμψει ὁ Πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν.

27 Εἰρήνην ἀφήμι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδιά μηδὲ δειλιάτω. **28** Ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Εἰ ἡγαπατέ με, ἐχάρητε ἂν ὅτι εἶπον, πορεύομαι πρὸς τὸν Πατέρα· ὅτι ὁ Πατὴρ μου μεῖζων μου ἔστι. **29** Καὶ νῦν εἶρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε. **30** Οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν· **31** ἀλλ' ἵνα γνῶ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν Πατέρα, καὶ καθὼς ἐνετείλατό μοι ὁ Πατὴρ, οὕτω ποιῶ. Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν ἐντευθεῖν.

κόσμος δὲν δύναται νὰ λάβῃ, διότι δὲν τὸ παραδέχεται καὶ δὲν τὸ ἀναγνωρίζει. Σεῖς ὅμως τὸ ἀναγνωρίζετε, γι' αὐτὸ μένει κοντά σας, καὶ θὰ ἔλθῃ μέσα σας. **18** Δὲν θὰ σᾶς ἀφήσω ὀρφανούς. Θὰ ἐπανέλθω σ' ἐσᾶς. **19** Λίγο ἀκόμη καὶ ὁ κόσμος δὲν θὰ με βλέπῃ, ἐσεῖς ὅμως θὰ με βλέπετε (στὴν πρόνοιά μου), διότι ἐγὼ ἔχω ζωὴ καὶ σεῖς θὰ ἔχετε ζωὴ (πνευματικὴ ζωὴ, ποὺ θὰ λάβετε ἀπὸ μένα). **20** Τότε σεῖς θὰ συνειδητοποιήσετε, ὅτι ἐγὼ εἶμαι στὸν Πατέρα μου, καὶ σεῖς σ' ἐμένα, καὶ ἐγὼ σ' ἐσᾶς. **21** Ὅποιος κρατεῖ τὶς ἐντολές μου καὶ τὶς ἐφαρμοῖζει, ἐκεῖνος μόνο με ἀγαπᾷ. Ὅποιος δὲ με ἀγαπᾷ, θ' ἀγαπηθῇ ἀπὸ τὸν Πατέρα μου, καὶ ἐγὼ θὰ ἀγαπήσω αὐτόν, καὶ θὰ φανερώσω σ' αὐτόν τὸν ἑαυτό μου». **22** Τοῦ λέγει ὁ Ἰουδας, ὅχι ὁ Ἰσκαριώτης: «Κύριε, τί συνέβη καὶ πρόκειται νὰ ἐμφανίσῃς σ' ἐμᾶς τὸν ἑαυτό σου καὶ ὄχι στὸν κόσμο;». **23** Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοῦ εἶπε: «Ἐάν κανεῖς με ἀγαπᾷ, θὰ τηρήσῃ τὸ λόγο μου, καὶ ὁ Πατέρας μου θὰ ἀγαπήσῃ αὐτόν, καὶ θὰ ἔλθωμε πρὸς αὐτόν, καὶ θὰ κατοικήσωμε σ' αὐτόν. **24** Ὅποιος δὲν με ἀγαπᾷ, δὲν τηρεῖ τοὺς λόγους μου. Ὁ δὲ λόγος, ποὺ ἀκούετε, δὲν εἶναι δικός μου, ἀλλὰ τοῦ Πατέρα ποὺ με ἔστειλε».

Ὁ Παράκλητος διδάσκει καὶ ὑπενθυμίζει

25 «Αὐτὰ σᾶς εἶπα κατὰ τὸ χρόνο, ποὺ ἔμενα κοντά σας. **26** Ὁ δὲ Παράκλητος (ὁ Βοηθός), τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο, ποὺ θὰ στείλῃ ὁ Πατέρας στὸ ὄνομά μου, ἐκεῖνος θὰ σᾶς διδάξῃ ὅλα καὶ θὰ σᾶς ὑπενθυμίσῃ ὅλα, ὅσα σᾶς εἶπα».

Ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ

27 «Σᾶς ἀφήνω εἰρήνην, σᾶς δίνω τὴ δική μου εἰρήνην, δὲν σᾶς δίνω ἐγὼ ὅπως δίνει ὁ κόσμος (ψεύτικη εἰρήνη). Νὰ μὴ ταρασσεῖται ἡ καρδιά σας καὶ νὰ μὴ δειλιάξῃ. **28** Ἀκούσατε, ὅτι ἐγὼ σᾶς εἶπα, “Πηγαίνω καὶ ἐπανέρχομαι σ' ἐσᾶς”. Ἐάν με ἀγαπούσατε, θὰ εἶχατε χαρὰ διότι σᾶς εἶπα, “Πηγαίνω στὸν Πατέρα”. Διότι ὁ Πατέρας μου εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ μένα (ὡς ἄνθρωπο). **29** Σᾶς τὰ εἶπα δὲ τώρα, πρὶν γίνουν, ὥστε, ὅταν γίνουν, νὰ πιστεύσετε. **30** Δὲν θὰ ὀμιλήσω πλέον μαζί σας πολὺ, διότι ἔρχεται ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου (ὁ κοσμοκράτωρ Διάβολος). Καὶ ἐναντίον μου δὲν δύναται τίποτε, **31** ἀλλὰ (θὰ με θανατώσῃ) γιὰ νὰ μάθῃ ὁ κόσμος, ὅτι ἀγαπῶ τὸν Πατέρα, καὶ ὅπως μοῦ ἔδωσε ἐντολὴ ὁ Πατέρας, ἔτσι κάνω. Σηκωθήτε, ἄς φύγωμε ἀπ' ἐδῶ».

15 Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ Πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστι. **2** Πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, αἶρει αὐτό, καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτό, ἵνα πλείονα καρπὸν φέρῃ. **3** Ἦδη ὑμεῖς καθαροὶ ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν. **4** Μείνατε ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. Καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἄφ' ἑαυτοῦ, ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς, ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μείνητε. **5** Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. Ὁ μένων ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολὺν, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. **6** Ἐὰν μὴ τις μείνῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσι, καὶ καίεται. **7** Ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσασθε, καὶ γενήσεται ὑμῖν. **8** Ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ Πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε, καὶ γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί.

9 Καθὼς ἠγάπησέ με ὁ Πατήρ, κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς· μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. **10** Ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου, καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολάς τοῦ Πατρός μου τητήρηκα καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ. **11** Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμῇ ἐν ὑμῖν μείνῃ καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ. **12** Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμῇ, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. **13** Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. **14** Ὑμεῖς φίλοι μου ἐστε, ἐὰν ποιῆτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. **15** Οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δούλους, ὅτι ὁ δούλος οὐκ οἶδε τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἶρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ Πατρός μου ἐγνώρισα ὑμῖν. **16** Οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ ἔθηκα ὑμᾶς ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε, καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ, ἵνα ὃ τι ἂν αἰτήσητε τὸν Πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δῶ ὑμῖν. **17** Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.

Ὁ Χριστὸς τὸ ἀληθινὸ κλῆμα καὶ ἐμεῖς οἱ κληματοβέργες

15 «Ἐγὼ εἶμαι τὸ κλῆμα τὸ ἀληθινόν, καὶ ὁ Πατέρας μου εἶναι ὁ γεωργός. **2** Κάθε κληματοβέργα σ' ἐμένα, ποὺ δὲν φέρει καρπὸ, τὴν ἀφαίρει, καὶ κάθε μία, ποὺ φέρει καρπὸ, τὴν καθαρίζει (κλαδεύει), γιὰ νὰ καρποφορήσῃ περισσότερο. **3** Σεῖς εἴσατε ἤδη καθαροὶ ἐξ αἰτίας τοῦ λόγου ποὺ σὰς δίδαξα. **4** Μείνετε ἐνωμένοι μαζί μου, καὶ ἐγὼ θὰ εἶμαι ἐνωμένος μαζί σας. Ὅπως ἡ κληματοβέργα δὲν δύναται νὰ φέρῃ καρπὸ ἄφ' ἑαυτῆς, ἐὰν δὲν μείνῃ στὸ κλῆμα, ἔτσι οὕτε σεῖς, ἐὰν δὲν μείνετε σ' ἐμένα. **5** Ἐγὼ εἶμαι τὸ κλῆμα, ἐσεῖς οἱ κληματοβέργες. Ὅποιος μένει ἐνωμένος μ' ἐμένα καὶ ἐγὼ μ' αὐτόν, αὐτὸς φέρει καρπὸ πολὺ, ἐνῷ χωρὶς ἐμένα δὲν δύνασθε νὰ κάνετε τίποτε. **6** Ἐὰν κάποιος δὲν μείνῃ ἐνωμένος μ' ἐμένα, ἐξάπαντος θὰ πεταχθῇ ἔξω, ὅπως ἡ κληματοβέργα, καὶ θὰ ξεραθῇ. Αὐτὲς τὶς κληματοβέργες μαζεῦουν καὶ ρίχνουν στὴ φωτιά καὶ καίονται. **7** Ἐὰν μείνετε σ' ἐμένα, καὶ τὰ λόγια μου μείνουν σ' ἐσᾶς, ὅ,τι θέλετε ζητήσετε, καὶ θὰ γίνῃ σ' ἐσᾶς. **8** Γι' αὐτὸ δοξάσθηκε ὁ Πατέρας μου, διότι φέρατε καρπὸ πολὺ, ὥστε ν' ἀναδειχθῆτε μαθηταί μου».

Ἀγάπη καὶ τήρησι ἐντολῶν

9 «Ὅπως μὲ ἀγάπησε ὁ Πατέρας, καὶ ἐγὼ ἀγάπησα ἐσᾶς. Μείνετε στὴν ἀγάπη μου. **10** Ἐὰν τηρήσετε τὶς ἐντολές μου, θὰ μείνετε στὴν ἀγάπη μου, ὅπως ἐγὼ τήρησα τὶς ἐντολές τοῦ Πατέρα μου καὶ μένω στὴν ἀγάπη του. **11** Αὐτὰ σὰς εἶπα, γιὰ νὰ μείνῃ ἡ χαρὰ μου σὲ σᾶς, καὶ ἡ χαρὰ σας νὰ εἶναι πλήρης. **12** Αὐτὴ εἶναι ἡ δική μου ἐντολή, νὰ ἀγαπᾶτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, ὅπως σὰς ἀγάπησα. **13** Κανεὶς δὲν ἔχει ἀγάπη μεγαλύτερη ἀπ' αὐτή, νὰ θυσιάξῃ δηλαδὴ κανεὶς τὴ ζωὴ του γιὰ τοὺς φίλους του. **14** Σεῖς εἴσατε φίλοι μου, ἐὰν κάνετε ὅσα ἐγὼ σὰς παραγγέλλω. **15** Δὲν σὰς ὀνομάζω πλέον δούλους, διότι ὁ δούλος δὲν γνωρίζει τί κάνει ὁ κύριός του. Ἀλλὰ σὰς ὀνόμασα φίλους, διότι σὰς ἔκανα γνωστὰ ὅλα, ὅσα ἄκουσα ἀπὸ τὸν Πατέρα μου. **16** Δὲν μὲ ἐξελέξατε σεῖς, ἀλλ' ἐγὼ σὰς ἐξέλεξα, καὶ σὰς ὠρίσα γιὰ νὰ πηγαίνετε καὶ νὰ φέρετε καρπὸ, καὶ ὁ καρπὸς σας νὰ μένῃ, ὥστε, ὅ,τι ζητήσετε ἀπὸ τὸν Πατέρα στὸ ὄνομά μου, νὰ σὰς τὸ δώσῃ. **17** Αὐτὰ σὰς λέγω, γιὰ ν' ἀγαπᾶτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο».

18 Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμέ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν. 19 Εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἔστε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. 20 Μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· Οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Εἰ ἐμέ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν. 21 Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν ὑμῖν διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ οἶδασιν τὸν πέμψαντά με. 22 Εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ἀμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσι περὶ τῆς ἀμαρτίας αὐτῶν. 23 Ὁ ἐμέ μισῶν καὶ τὸν Πατέρα μου μισεῖ. 24 Εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος πεποίηκεν, ἀμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ καὶ ἐωράκασιν καὶ μεμισήκασιν καὶ ἐμέ καὶ τὸν Πατέρα μου. 25 Ἄλλ' ἵνα πληρωθῆ ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν, ὅτι ἐμίσησάν με δωρεάν.

26 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ Παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ Πατρὸς, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ· 27 καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἔστε.

16 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε. 2 Ἀποσυναγωγούς ποιήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνων ὑμᾶς δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ Θεῷ! 3 Καὶ ταῦτα ποιήσουσιν, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν Πατέρα οὐδὲ ἐμέ. 4 Ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα, μνημονεύετε αὐτῶν ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. Ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἦμην.

18 «Ἄν ὁ κόσμος σᾶς μισῆ, νὰ λαμβάνετε ὑπ' ὄψιν σας, ὅτι πρὶν ἀπὸ σᾶς μίσησε ἐμένα. 19 Ἐὰν ἤσασθε ἀπὸ τὸν κόσμο, ὁ κόσμος ὡς δικούς του θὰ σᾶς ἀγαποῦσε. Ἀλλὰ διότι δὲν εἴσαθε ἀπὸ τὸν κόσμο, ἀλλ' ἐγὼ σᾶς ξεχώρισα ἀπὸ τὸν κόσμο, γι' αὐτὸ σᾶς μισεῖ ὁ κόσμος. 20 Νὰ ἐνθυμηθῆτε τὸ λόγο, ποὺ ἐγὼ σᾶς εἶπα: «Δὲν ὑπάρχει δοῦλος ἀνώτερος ἀπὸ τὸν κύριό του». Ἄν καταδιώξαν ἐμένα, θὰ καταδιώξουν καὶ σᾶς. Ἄν ἐδέχθησαν τὸ λόγο μου, θὰ δεχθοῦν καὶ τὸ δικό σας. 21 Ὅλα δὲ αὐτὰ θὰ σᾶς κάνουν ἐξ αἰτίας τοῦ ὀνόματός μου, διότι δὲν γνωρίζουν αὐτόν, ὁ ὁποῖος με ἀπέστειλε. 22 Ἄν δὲν ἐρχόμουν καὶ δὲν κήρυττα σ' αὐτούς, δὲν θὰ εἶχαν ἀμαρτία (γιὰ τὴν ἀπιστία τους). Τώρα ὅμως δὲν ἔχουν δικαιολογία γιὰ τὴν ἀμαρτία τους. 23 Ὅποιος μισεῖ ἐμένα, μισεῖ καὶ τὸν Πατέρα μου. 24 Ἄν δὲν ἔκανα σ' αὐτούς τὰ ἔργα, ποὺ κανεὶς ἄλλος δὲν ἔκανε, δὲν θὰ εἶχαν ἀμαρτία. Τώρα ὅμως καὶ ἔχουν ἰδεῖ, καὶ ἔχουν μισήσει καὶ ἐμένα καὶ τὸν Πατέρα μου. 25 Ἀλλὰ μ' αὐτό, ποὺ συνέβη, ἐκπληρώθηκε ὁ λόγος, ποὺ εἶναι γραμμένος στὸ νόμο τους: Μὲ μίσησαν χωρὶς λόγου».

Ὁ Παράκλητος καὶ οἱ μαθηταὶ δίνουν μαρτυρία γιὰ τὸ Χριστὸ

26 «Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ Παράκλητος (ὁ Βοηθός), τὸν ὁποῖο ἐγὼ θὰ σᾶς στεῖλω ἀπὸ τὸν Πατέρα, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, τὸ ὁποῖο ἀπὸ τὸν Πατέρα ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος θὰ δώσῃ μαρτυρία γιὰ μένα. 27 Ἀλλὰ καὶ σεῖς δίνετε μαρτυρία, διότι ἀπὸ τὴν ἀρχὴ εἴσαθε μαζί μου».

Θὰ σᾶς ἀφορίσουν καὶ θὰ σᾶς φονεύσουν

16 «Αὐτὰ σᾶς εἶπα, γιὰ νὰ μὴ κλονισθῆτε. 2 Θὰ σᾶς κάνουν ἀποσυναγωγούς (Θὰ σᾶς ἀφορίσουν). Ἐρχεται μάλιστα ὥρα νὰ νομιζῆ καθένας, ποὺ θὰ σᾶς φονεύσῃ, ὅτι προσφέρει λατρεία στὸ Θεό! 3 Καὶ θὰ κάνουν αὐτὰ, διότι δὲν γνώρισαν τὸν Πατέρα οὔτε ἐμένα. 4 Σᾶς εἶπα δὲ αὐτὰ, ὥστε, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα, νὰ τὰ ἐνθυμηθῆτε ὅτι σᾶς τὰ εἶπα. Δὲν σᾶς τὰ εἶπα δὲ ἀπ' τὴν ἀρχή, διότι ἤμουν μαζί σας».

Τί αποδεικνύει στον κόσμο ο Παράκλητος

5 Νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με, ποῦ ὑπάγεις; 6 Ἄλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. 7 Ἄλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν· συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω. Ἐὰν γὰρ ἐγὼ μὴ ἀπέλθω, ὁ Παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς. 8 Καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως. 9 Περὶ ἁμαρτίας μὲν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ· 10 περὶ δικαιοσύνης δέ, ὅτι πρὸς τὸν Πατέρα μου ὑπάγω, καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με· 11 περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται.

12 Ἔτι πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι. 13 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὀδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Οὐ γὰρ λαλήσει ἄφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούσῃ λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 14 Ἐκεῖνος ἐμέ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 15 Πάντα ὅσα ἔχει ὁ Πατὴρ ἐμά ἐστι· διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

16 Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με, ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα. 17 Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους· Τί ἐστι τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν, μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με, καὶ ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα; 18 Ἐλεγον οὖν· Τοῦτο τί ἐστὶν ὃ λέγει τὸ μικρὸν; Οὐκ οἶδαμεν τί λαλεῖ.

19 Ἐγὼ οὖν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων ὅτι εἶπον, μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; 20 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνησετε ὑμεῖς, ὃ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς δὲ λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται. 21 Ἡ γυνὴ ὅταν τίκτη, λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει

5 «Τώρα δὲ πηγαίνω σ' ἐκεῖνον ποῦ με ἔστειλε, καὶ κανεὶς δὲν μ' ἐρωτᾷ, "Ποῦ πηγαίνεις;". 6 Ἄλλα διότι σᾶς εἶπα αὐτά, ἡ λύπη γέμισε τὴν καρδιά σας. 7 Ἄλλ' ἐγὼ σᾶς λέγω τὴν ἀλήθεια· σᾶς συμφέρει νὰ φύγω ἐγὼ. Διότι, ἐὰν ἐγὼ δὲν φύγω, ὁ Παράκλητος (ὁ Βοηθὸς) δὲν θὰ ἔλθῃ σ' ἐσᾶς. Ἐὰν ὅμως φύγω, θὰ τὸν στείλω σ' ἐσᾶς. 8 Καὶ ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, θ' ἀποδείξῃ στὸν κόσμο μία ἁμαρτία καὶ μία δικαίωσι καὶ μία τιμωρία. 9 Ἅμαρτία μὲν, διότι δὲν πιστεύουν σ' ἐμένα· 10 δικαίωσι δέ, διότι πηγαίνω στὸν Πατέρα μου, καὶ δὲν θὰ με βλέπετε πλέον· 11 καὶ τιμωρία, διότι ὁ ἄρχων αὐτοῦ τοῦ κόσμου ἔχει ὑποστῆ τιμωρία».

Τὸ Πνεῦμα ὀδηγεῖ σὲ ὅλη τὴν ἀλήθεια καὶ δοξάζει τὸ Χριστὸ

12 «Ἐχω πολλὰ ἀκόμη νὰ σᾶς πῶ, ἀλλὰ δὲν μπορείτε νὰ τὰ ἐνοησετε καὶ νὰ τὰ συγκρατήσετε τώρα. 13 Ὅταν ὅμως ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, θὰ σᾶς ὀδηγήσῃ σ' ὅλη τὴν ἀλήθεια. Δὲν θὰ λαλήσῃ δὲ ἄφ' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ θὰ εἰπῆ ὅσα θὰ ἀκούσῃ, καὶ θὰ σᾶς ἀναγγεῖλῃ τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν. 14 Ἐκεῖνος θὰ δοξάσῃ ἐμένα, διότι ἀπ' αὐτό, ποῦ εἶναι δικό μου, θὰ λάβῃ καὶ θὰ ἀναγγεῖλῃ σὲ σᾶς. 15 Ὅλα, ὅσα ἔχει ὁ Πατέρας, εἶναι δικὰ μου. Γι' αὐτό εἶπα, ὅτι θὰ λάβῃ ἀπ' αὐτό, ποῦ εἶναι δικό μου, καὶ θὰ ἀναγγεῖλῃ σὲ σᾶς».

Μεταβολὴ τῆς λύπης σὲ χαρὰ

16 «Λίγο ἀκόμη καὶ δὲν θὰ με βλέπετε, καὶ πάλι λίγο καὶ θὰ με ἰδῆτε, διότι ἐγὼ (δὲν μένω στὸν ἕρδη καὶ στὸν τάφο, ἀλλ' ἀνασταίνομαι καὶ ἔτσι) πηγαίνω στὸν Πατέρα». 17 Εἶπαν τότε μερικοὶ ἀπὸ τοὺς μαθητὰς του μεταξύ τους· «Τί εἶναι αὐτό, ποῦ μᾶς λέγει, "Λίγο ἀκόμη καὶ δὲν θὰ με βλέπετε, καὶ πάλι λίγο καὶ θὰ με ἰδῆτε" καὶ "Ἐγὼ πηγαίνω στὸν Πατέρα";». 18 Ἔλεγον ἐπίσης· «Αὐτὸ τὸ "Λίγο", ποῦ λέγει, τί σημαίνει; Δὲν ξέρουμε τί ἐννοεῖ».

19 Κατάλαβε δὲ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ἤθελαν νὰ τὸν ρωτήσουν, καὶ τοὺς εἶπε· «Γι' αὐτὸ συζητεῖτε μεταξύ σας, ποῦ εἶπα δηλαδή, "Λίγο ἀκόμη καὶ δὲν θὰ με βλέπετε, καὶ πάλι λίγο καὶ θὰ με ἰδῆτε"; 20 Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ὅτι θὰ κλαύσετε καὶ θὰ θρηνησετε ἐσεῖς, ἐνῶ ὁ κόσμος θὰ χαρῆ. Ναί, ἐσεῖς θὰ λυπηθῆτε. Ἄλλ' ἡ λύπη σας θὰ μεταβληθῇ σὲ χαρὰ. 21 Ἡ γυναίκα, ὅταν γεννᾷ, ἔχει λύπη, διότι ἦλθε ἡ ὥρα της. Ἄλλ' ὅταν γεννήσῃ τὸ παιδί, λησμονεῖ τὴ θλίψι λόγῳ τῆς χαρᾶς, ὅτι

της θλίψεως δια τήν χαράν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. 22 Καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν ἔχετε· πάλιν δὲ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τήν χαράν ὑμῶν οὐδεὶς αἶρει ἀφ' ὑμῶν. 23 Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμεὺ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν. Ἄμην ἄμην λέγω ὑμῖν ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν Πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δώσει ὑμῖν. 24 Ἔως ἄρτι οὐκ ἠτήσατε οὐδέν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε καὶ λήψετε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη.

25 Ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκέτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρρησίᾳ περὶ τοῦ Πατρὸς ἀναγγελάω ὑμῖν. 26 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε· καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν Πατέρα περὶ ὑμῶν. 27 αὐτὸς γὰρ ὁ Πατήρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε, καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον. 28 Ἐξῆλθον παρὰ τοῦ Πατρὸς καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν Πατέρα.

29 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Ἴδε νῦν παρρησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις. 30 Νῦν οἴδαμεν ὅτι οἶδας πάντα καὶ οὐ χρειαὶν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ. Ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθες. 31 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἄρτι πιστεύετε. 32 Ἰδοὺ ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐλήλυθεν, ἵνα σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια καὶ ἐμὲ μόνον ἀφήτε· καὶ οὐκ εἰμι μόνος, ὅτι ὁ Πατήρ μετ' ἐμοῦ ἐστι. 33 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. Ἐν τῷ κόσμῳ θλίβην ἐξετε. Ἄλλα θαρσεῖτε! Ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.

17 Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε· Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν Υἱόν, ἵνα καὶ ὁ Υἱὸς σου δοξάσῃ σε, 2 καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. 3 Αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. 4 Ἐγὼ σὲ ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον ἐτελεί-

γεννήθηκε ἄνθρωπος στὸν κόσμο. 22 Καὶ σεῖς, λοιπόν, τώρα μὲν ἔχετε λύπη, ἀλλὰ πάλι θὰ προνοῶ (ἢ, θὰ φρονιζῶ) γιὰ σῆς καὶ θὰ χαρῆ ἢ καρδιά σου, καὶ τὴ χαρὰ σου κανεὶς δὲν θὰ πορῆῃ νὰ ἀφαιρῆσῃ ἀπὸ σῆς. 23 Ἐκεῖνο δὲ τὸν καιρὸ δὲν θὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ ζητήσετε τίποτε ἀπὸ μένα. Ἀληθινὰ ἀληθινὰ σῆς λέγω, ὅτι, ὅσα ζητήσετε ἀπὸ τὸν Πατέρα στὸ ὄνομά μου, θὰ σῆς τὰ δώσει. 24 Ἔως τώρα δὲν ζητήσατε τίποτε στὸ ὄνομά μου. Ζητεῖτε καὶ θὰ λάβετε, γιὰ νὰ εἶναι ἡ χαρὰ σας πλήρης.

«Θαρσεῖτε! Ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον»

25 «Αὐτὰ σῆς εἶπα μὲ τρόπο συνεσιασμένο. Ἄλλ' ἔρχεται ὥρα, ποὺ δὲν θὰ ὁμιλήσω πλέον μὲ τρόπο συνεσιασμένο, ἀλλὰ θὰ σῆς ὁμιλήσω γιὰ τὸν Πατέρα καθαρά. 26 Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ θὰ ζητήτε στὸ ὄνομά μου, καὶ δὲν σῆς λέγω, ὅτι ἐγὼ θὰ παρακαλῶ τὸν Πατέρα γιὰ σῆς. 27 Διότι ὁ ἴδιος ὁ Πατέρας σῆς ἀγαπᾷ, διότι σεῖς ἔχετε ἀγαπήσει ἐμένα, καὶ ἔχετε πιστεύσει, ὅτι ἐγὼ προῆλθα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. 28 Ἀπεστάλην ἀπὸ τὸν Πατέρα καὶ ἦλθα στὸν κόσμο. Τώρα ἀφήνω τὸν κόσμο καὶ πηγαίνω στὸν Πατέρα».

29 Τοῦ λέγουν οἱ μαθηταὶ του· «Νά, τώρα ὁμιλεῖς καθαρά, καὶ τίποτε δὲν λέγεις μὲ τρόπο συνεσιασμένο. 30 Τώρα εἴμεθα πεπεισμένοι, ὅτι γνωρίζεις τὰ πάντα, καὶ δὲν ἔχεις ἀνάγκη νὰ σε ἐρωτᾷ κανεὶς. Γι' αὐτὸ πιστεύομε, ὅτι προῆλθες ἀπὸ τὸ Θεό». 31 Τοὺς εἶπε τότε ὁ Ἰησοῦς· «Τώρα πιστεύετε. 32 Ἰδοὺ ἔρχεται ὥρα, καὶ ἤδη ἔφθασε, γιὰ νὰ σκορπισθῆτε καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ καθένας στὰ δικά του, καὶ ν' ἀφήσετε ἐμένα μόνον. Ἀλλὰ δὲν εἰμαι μόνος, διότι ὁ Πατέρας εἶναι μαζί μου. 33 Αὐτὰ εἶπα σ' ἐσᾶς, γιὰ νὰ ἔχετε ἐξ αἰτίας μου χαρὰ. Ἐξ αἰτίας τοῦ κόσμου θὰ ἔχετε θλίψη. Ἄλλ' ἔχετε θάρρος! Ἐγὼ ἔχω νικήσει τὸν κόσμο».

Ὁ Ἰησοῦς προσεύχεται γιὰ τὸν ἑαυτοῦ του

17 Αὐτὰ εἶπε ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔπειτα ὑψώσε τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τὸν οὐρανὸ καὶ εἶπε· «Πατέρα, ἔφθασε ἡ ὥρα. Δόξασε τὸν Υἱό σου, γιὰ νὰ σὲ δοξάσῃ καὶ ὁ Υἱὸς σου, 2 συμφωνῶνς μὲ τὴν ἐξουσία, ποὺ ἔδωσες σ' αὐτὸν ἐπάνω σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ὥστε κάθε χάρισμα, ποὺ ἔδωσες σ' αὐτόν, νὰ δώσῃ σ' αὐτοὺς ζωὴ αἰώνια. 3 Αὕτη δὲ εἶναι ἡ αἰώνια ζωὴ, νὰ γνωρίζουν (νὰ πιστεύουν, ν' ἀγαποῦν, νὰ λατρεύουν) ἐσένα, τὸ μόνον ἀληθινὸ Θεό, καὶ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, τὸν ὁποῖον ἀπέστειλες. 4 Ἐγὼ σὲ δόξασα ἐπάνω στὴ γῆ. Τὸ ἔργο τελείω-

ωσα ὁ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω. 5 Καὶ νῦν δόξασόν με σύ, Πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ἣ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί.

6 Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. Σοὶ ἦσαν καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασι. 7 Νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι παρὰ σοῦ ἐστίν· 8 ὅτι τὰ ῥήματα ἃ δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. 9 Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοὶ εἰσι, 10 καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σὰ ἐστὶ καὶ τὰ σὰ ἐμὰ, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. 11 Καὶ οὐκέτι εἰμι ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσὶ, καὶ ἐγὼ πρὸς σέ ἔρχομαι. Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάς μοι, ἵνα ὥσιν ἐν καθῶς ἡμεῖς. 12 Ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου. Οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ Γραφὴ πληρωθῇ. 13 Νῦν δὲ πρὸς σέ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πληρωμένην ἐν αὐτοῖς. 14 Ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτοὺς, ὅτι οὐκ εἰσιν ἐκ τοῦ κόσμου, καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμι ἐκ τοῦ κόσμου. 15 Οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ Πονηροῦ. 16 Ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσι, καθὼς ἐγὼ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰμι. 17 Ἀγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· ὁ λόγος ὁ σὸς ἀληθείᾳ ἐστὶ. 18 Καθὼς ἐμέ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον, καὶ γὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον· 19 καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἀγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ὥσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ.

20 Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευσόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ, 21 ἵνα πάντες ἐν ὧσι. Καθὼς σύ, Πάτερ, ἐν ἐμοὶ καὶ ἐγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἐν ὧσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας. 22 Καὶ

σα, ποῦ μοῦ ἀνέθεσες νὰ κάνω. 5 Καὶ τώρα δόξασέ με σύ, Πατέρα, κοντὰ σέ σένα τὸν ἴδιο μὲ τὴ δόξα, τὴν ὁποία εἶχα κοντὰ σου προτοῦ ὑπάρξῃ ὁ κόσμος».

Ὁ Ἰησοῦς προσεύχεται γιὰ τοὺς μαθητὰς του

6 «Φανέρωσα τὸ ὄνομά σου στοὺς ἀνθρώπους, ποῦ μοῦ ἔδωσες ἀπὸ τὸν κόσμο. Δικοί σου ἦταν, καὶ τοὺς ἔδωσες σ' ἐμένα, καὶ τὸ λόγο σου ἔχουν δεχθῆ. 7 Τώρα πείσθηκαν, ὅτι ὄλα, ὅσα μοῦ ἔδωσες, εἶναι ἀπὸ σένα. 8 Διότι τὰ λόγια, ποῦ μοῦ ἔδωσες, ἔδωσα σ' αὐτούς, καὶ αὐτοὶ τὰ δέχθηκαν, καὶ πείσθηκαν πραγματικά, ὅτι ἀπὸ σένα προήλθον, καὶ πίστευσαν, ὅτι σὺ με ἀπέστειλες. 9 Ἐγὼ γι' αὐτοὺς παρακαλῶ. Δὲν παρακαλῶ γιὰ τὸν κόσμο, ἀλλὰ γι' αὐτούς, ποῦ μοῦ ἔδωσες, διότι εἶναι δικοί σου. 10 Καὶ ὄλα τὰ δικὰ μου εἶναι δικὰ σου, καὶ τὰ δικὰ σου δικὰ μου, καὶ ἔχω δοξασθῆ δι' αὐτῶν. 11 Καὶ δὲν εἶμαι πλέον στὸν κόσμο, ἐνῶ αὐτοὶ εἶναι στὸν κόσμο, ἐγὼ δὲ ἔρχομαι σ' ἐσένα. Πατέρα δυνατέ, φύλαξέ τους μὲ τὴ δύναμί σου, τὴν ὁποία ἔδωσες σ' ἐμένα, γιὰ νὰ εἶναι ἕνα, ὅπως ἐμεῖς. 12 Ὅταν ἦμουν μαζί σου στὸν κόσμο, ἐγὼ τοὺς φύλασσα μὲ τὴ δύναμί σου. Ὅσους μοῦ ἔδωσες φύλαξα, καὶ κανεὶς ἀπ' αὐτοὺς δὲν ἀπωλέσθηκε, παρὰ ὁ ἀνθρώπος τῆς ἀπωλείας (ὁ Ἰούδας), καὶ ἔτσι ἐκπληρώθηκε ἡ Γραφή. 13 Ἀλλὰ τώρα ἔρχομαι σ' ἐσένα, καὶ λέγω αὐτὰ στὸν κόσμο, γιὰ νὰ ἔχουν πλήρη τὴ χαρὰ μου μέσα τους. 14 Ἐγὼ τοὺς ἔδωσα τὸ λόγο σου, καὶ ὁ κόσμος τοὺς μίσησε, διότι δὲν εἶναι ἀπὸ τὸν κόσμο (δὲν ἔχουν τὰ φρονήματα τοῦ κόσμου), ὅπως ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀπὸ τὸν κόσμο. 15 Δὲν παρακαλῶ νὰ τοὺς πάρῃς ἀπὸ τὸν κόσμο, ἀλλὰ νὰ τοὺς φυλάξῃς ἀπὸ τὸν Πονηρὸ. 16 Δὲν εἶναι ἀπὸ τὸν κόσμο, ὅπως ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀπὸ τὸν κόσμο. 17 Δόξασέ τους μὲ τὴν ἀλήθειά σου. Ὁ λόγος ὁ δικός σου εἶναι ἀλήθεια. 18 Ὅπως ἀπέστειλες ἐμένα στὸν κόσμο, ἔτσι καὶ ἐγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς στὸν κόσμο. 19 Καὶ ἐξ αἰτίας αὐτῶν ἐγὼ δοξάζω τὸν ἑαυτό μου, γιὰ νὰ εἶναι καὶ αὐτοὶ δοξασμένοι ἀληθινὰ».

Ὁ Ἰησοῦς προσεύχεται γιὰ ὅλους τοὺς πιστοὺς

20 «Δὲν παρακαλῶ δὲ μόνο γι' αὐτούς, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅσους θὰ πιστεύσουν μὲ τὸ κήρυγμά τους σ' ἐμένα, 21 γιὰ νὰ εἶναι ὅλοι ἕνα. Ὅπως σύ, Πατέρα, μ' ἐμένα καὶ ἐγὼ μ' ἐσένα, ἔτσι καὶ αὐτοὶ δι'

ἐγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι δέδωκάς μοι αὐτοῖς, ἵνα ὧσιν ἐν καθὼς ἡμεῖς ἐν ἔσμεν. **23** ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὧσι τετελειωμένοι εἰς ἐν, καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σὺ με ἀπέστειλας καὶ ἡγάπησας αὐτούς καθὼς ἐμέ ἡγάπησας. **24** Πάτερ, οὓς δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμι ἐγὼ κἀκεῖνοι ὧσι μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσι τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν ἣν δέδωκάς μοι, ὅτι ἡγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου. **25** Πάτερ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνω, καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σὺ με ἀπέστειλας. **26** Καὶ ἐγνώρισά αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω, ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἡγάπησάς με ἐν αὐτοῖς ἦ, κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

18 Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθε σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων, ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσηλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. **2** Ἦδει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν τὸν τόπον, ὅτι πολλάκις συνήχθη ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. **3** Ὁ οὖν Ἰούδας λαβὼν τὴν σπιεῖραν καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων ὑπηρέτας ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὄπλων. **4** Ἰησοῦς οὖν εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτόν, ἐξελθὼν εἶπεν αὐτοῖς: Τίνα ζητεῖτε; **5** Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ: Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς: Ἐγὼ εἰμι. Εἰστήκει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν μετ' αὐτῶν. **6** Ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀπήλθον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἔπεσον χαμαί. **7** Πάλιν οὖν αὐτοὺς ἐπηρώτησε: Τίνα ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον: Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. **8** Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς: Εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγὼ εἰμι. Εἰ οὖν ἐμέ ζητεῖτε, ἄφετε τούτους ὑπάγειν. **9** ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν, ὅτι οὓς δέδωκάς μοι, οὐκ ἀπόλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα. **10** Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων μάχαιραν εἰλκυσεν αὐτήν, καὶ ἔπαισε τὸν τοῦ ἀρχιερέως δούλον καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον τὸ δεξιόν· ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλχος. **11** Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ: Βάλε τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θήκην· τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέ μοι ὁ Πατήρ, οὐ μὴ πῶ αὐτό;

ἡμῶν¹ νὰ εἶναι ἓνα, γιὰ νὰ πιστεῦσῃ ὁ κόσμος, ὅτι σὺ με ἀπέστειλες. **22** Ἐγὼ δὲ τῆ δύναμι, πὸ ἐδωσες σ' ἐμένα, ἔδωσα σ' αὐτούς, γιὰ νὰ εἶναι ἓνα (μεταξὺ τους), ὅπως ἐμεῖς εἴμεθα ἓνα, **23** (ἐπίσης ἓνα) ἐγὼ μ' αὐτούς καὶ σὺ μ' ἐμένα (ὡς ἄνθρωπο), γιὰ νὰ ἔχουν φθάσει σὲ τελεία ἐνότητα (ὅποια εἶναι ἡ ἐνότης ὅχι μόνο μεταξὺ πιστῶν, ἀλλὰ πιστῶν-Χριστοῦ-Θεοῦ), καὶ γιὰ νὰ πειθεται ὁ κόσμος, ὅτι σὺ με ἀπέστειλες, καὶ τοὺς ἀγάπησες, ὅπως ἀγάπησες ἐμένα. **24** Πατέρα, ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους μοῦ ἔδωσες, θέλω, ὅπου εἶμαι ἐγὼ, νὰ εἶναι καὶ ἐκεῖνοι μαζί μου, γιὰ νὰ βλέπουν τὴ δόξα τῆ δικῆ μου, τὴν ὅποια μοῦ ἔδωσες, διότι με ἀγάπησες πρὸ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου. **25** Πατέρα δίκαιε, βεβαίως ὁ κόσμος δὲν σὲ γνώρισε, ἀλλ' ἐγὼ σὲ γνώρισά, καὶ αὐτοὶ πείστηκαν, ὅτι σὺ με ἀπέστειλες. **26** Καὶ ἔκανα σ' αὐτούς γνωστὸ τὸ ὄνομά σου, καὶ θὰ τὸ κάνω γνωστότερο, ὥστε ἡ ἀγάπη, με τὴν ὅποια με ἀγάπησες, νὰ εἶναι μέσα τους, καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος νὰ εἶμαι μέσα τους».

Ἡ σύλληψι τοῦ Ἰησοῦ

18 Αὐτὰ εἶπε ὁ Ἰησοῦς καὶ βγήκε μαζί με τοὺς μαθητάς του πέρα ἀπὸ τὸ χειμάρρο τῶν Κέδρων, ὅπου ἦταν κῆπος, στὸν ὁποῖο μπῆκε αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ του. **2** Ἦξερε δὲ τὸν τόπο καὶ ὁ Ἰούδας, πὸ θὰ τὸν παρέδιδε, διότι πολλές φορές ὁ Ἰησοῦς πῆγε ἐκεῖ μαζί με τοὺς μαθητάς του. **3** Ὁ Ἰούδας λοιπὸν, ἀφοῦ πῆρε ρωμαϊκὸ στρατιωτικὸ ἀπόσπασμα, καὶ ἀστυνομικούς ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς Φαρισαίους, φθάνει ἐκεῖ με δαυλοὺς καὶ λυχνάρια καὶ ὅπλα. **4** Ὁ Ἰησοῦς τότε, γνωρίζοντας ὅλα ὅσα θὰ τοῦ συνέβαιναν, προχώρησε καὶ τοὺς εἶπε: «Ποῖόν ζητεῖτε;». **5** Τοῦ ἀποκρίθησαν: «Τὸν Ἰησοῦ τὸ Ναζωραῖο». Τοὺς λέγει ὁ Ἰησοῦς: «Ἐγὼ εἰμαι». Ἦταν δὲ μαζί τους καὶ ὁ Ἰούδας ὁ προδότης του. **6** Μόλις δὲ τοὺς εἶπε, «Ἐγὼ εἰμαι», ὡπισθοχώρησαν καὶ ἔπεσαν κάτω. **7** Πάλι δὲ τοὺς ρώτησε: «Ποῖόν ζητεῖτε;». Καὶ αὐτοὶ εἶπαν: «Τὸν Ἰησοῦ τὸ Ναζωραῖο». **8** Εἶπε τότε ὁ Ἰησοῦς: «Σὰς εἶπα, ὅτι ἐγὼ εἰμαι. Ἐὰν λοιπὸν ζητῆτε ἐμένα, ἀφήσετε αὐτούς (τοὺς μαθητάς) νὰ φύγουν». **9** Ἐτσι ἐκπληρώθηκε ὁ λόγος πὸ εἶχε πεῖ, «Ἀπ' αὐτούς, πὸ μοῦ ἔδωσες, δὲν ἔχασα κανένα». **10** Τότε ὁ Σίμων Πέτρος, ἔχοντας μαχαίρι, τὸ τράβηξε καὶ κτύπησε τὸ δούλο τοῦ ἀρχιερέως καὶ τοῦ ἀπέκοψε τὸ δεξιὸ αὐτί. Ὁ δὲ δούλος ὠνομαζόταν Μάλχος. **11** Ὁ Ἰησοῦς εἶπε τότε στὸν Πέτρο: «Βάλε τὸ μαχαίρι στὴ θήκη. Τὸ ποτήρι, πὸ μοῦ ἔδωσε ὁ Πατέρας, νὰ μὴ τὸ πιῶ;».

28 Ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον· ἦν δὲ πρωί· καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσηλθόντες εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν, ἀλλ' ἵνα φάγωσι τὸ πάσχα. 29 Ἐξήλθεν οὖν ὁ Πιλάτος πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπε· Τίνα κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; 30 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· Εἰ μὴ ἦν οὗτος κακοποιός, οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν. 31 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Λάβετε αὐτόν ὑμεῖς καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν. Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν ἀποκτείνειν οὐδένα· 32 ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ ὃν εἶπε σημαίνων ποῖω θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν.

33 Εἰσηλθὼν οὖν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πιλάτος καὶ ἐφώνησε τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; 34 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις ἢ ἄλλοι σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ; 35 Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος· Μή τι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; Τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί. Τί ἐποίησας; 36 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, οἱ ὑπηρέται ἄν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο, ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. 37 Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σὺ; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Σὺ λέγεις ὅτι βασιλεὺς εἰμι ἐγώ. Ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ· πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς. 38 Λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Τί ἐστιν ἀλήθεια;

Καὶ τοῦτο εἰπὼν πάλιν ἐξήλθε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὕρισκω ἐν αὐτῷ. 39 Ἔστι δὲ συνήθεια ὑμῖν ἵνα ἓνα ὑμῖν ἀπολύσω ἐν τῷ Πάσχα· βούλεσθε οὖν ὑμῖν ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 40 Ἐκραύγασαν οὖν πάλιν πάντες λέγοντες· Μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν. Ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς ληστής.

28 Ὁδηγοῦν ἔπειτα τὸν Ἰησοῦ ἀπὸ τῶν Καϊάφα σὺν πραιτώριον (τὸ παλάτι τοῦ Ρωμαίου ἡγεμόνος). Ἦταν δὲ πρωί. Καὶ αὐτοὶ δὲν μπῆκαν σὺν πραιτώριον, γὰρ νὰ μὴ μολυνθοῦν, ἀλλὰ (ὡς καθαροὶ τελεουργικὰ νὰ μποροῦν) νὰ φάγουν τὸ πασχαλινὸ φαγητό. 29 Γι' αὐτὸ ὁ Πιλάτος βγήκε ἔξω πρὸς αὐτούς, καὶ εἶπε: «Ποία κατηγορία ἔχετε ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου;». 30 Ἀποκρίθησαν καὶ τοῦ εἶπαν: «Ἄν δὲν ἦταν αὐτὸς κακοποιός, δὲν θὰ τὸν παραδίδαμε σ' ἐσένα». 31 Τοὺς εἶπε τότε ὁ Πιλάτος: «Λάβετε αὐτὸν σεις, καὶ θανατώσατε αὐτὸν συμφώνως πρὸς τὸ νόμο σας». Ἄλλ' οἱ Ἰουδαῖοι τοῦ εἶπαν, «Ἐμεῖς δὲν ἔχομε δικαίωμα νὰ θανατώσωμε κανένα». 32 Ἔτσι ἐκπληρώθηκε ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖον εἶπε δεικνύοντας μὲ τί εἶδος θανάτου θὰ πέθαινε (ὅτι θὰ τὸν σταύρωναν δηλαδὴ οἱ Ρωμαῖοι, ὅπως συνήθιζαν νὰ ἐκτελοῦν τοὺς καταδίκους, ἐνῶ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς λιθοβολοῦσαν).

Ὁ Ἰησοῦς πνευματικὸς βασιλεὺς καὶ μάρτυς τῆς ἀληθείας

33 Μπῆκε τότε πάλι ὁ Πιλάτος σὺν πραιτώριον, καὶ φώναξε τὸν Ἰησοῦ καὶ τοῦ εἶπε: «Σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;». 34 Τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς: «Ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ λέγεις αὐτό, ἢ ἄλλοι σοῦ εἶπαν γιὰ μένα;». 35 Ἀποκρίθηκε ὁ Πιλάτος: «Μήπως ἐγὼ εἰμαι Ἰουδαῖος; Τὸ ἔθνος τὸ δικό σου καὶ οἱ ἀρχιερεῖς σὲ παρέδωσαν σ' ἐμένα. Τί ἔκανες;». 36 Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς: «Ἡ βασιλεία ἡ δική μου δὲν εἶναι ἀπ' αὐτὸ τὸν κόσμον. Ἐὰν ἡ βασιλεία ἡ δική μου ἦταν ἀπ' αὐτὸν κόσμον, τὰ δικά μου στρατιωτικὰ ὄργανα θ' ἄγωνίζονταν, γιὰ νὰ μὴ παραδοθῶ στοὺς Ἰουδαίους. Ἀλλὰ τώρα ἡ δική μου βασιλεία δὲν εἶναι ἀπ' ἐδῶ». 37 Τοῦ εἶπε τότε ὁ Πιλάτος: «Αἰτιῶν εἶσαι βασιλεὺς ἐσύ;». Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς: «Τὸ λέγεις σὺ, ὅτι εἰμαι βασιλεὺς ἐγώ. Ἐγὼ γι' αὐτὸ γεννήθηκα καὶ γι' αὐτὸ ἦλθα σὺν κόσμῳ, γιὰ νὰ δώσω μαρτυρία γιὰ τὴν ἀλήθεια. Καθένας, ὁ ὁποῖος εἶναι τέκνο τῆς ἀληθείας, παραδέχεται τὴν διδασκαλίαν μου». 38 Τοῦ λέγει ὁ Πιλάτος: «Τί εἶναι ἀλήθεια;».

Οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ προτιμοῦν τὸ Βαραββᾶ

Καὶ ὅταν εἶπε αὐτό, πάλι βγήκε ἔξω πρὸς τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς λέγει: «Ἐγὼ καμμία ἐνοχὴ δὲν βρίσκω σ' αὐτόν. 39 Ἐπιτρέψτε δὲ συνήθεια σ' ἐσᾶς, νὰ ἐλευθερώσω γιὰ χάρι σας ἓνα ὑπόδικον κατὰ τὴν ἐορτὴ τοῦ Πάσχα. Θέλετε λοιπὸν νὰ ἐλευθερώσω γιὰ χάρι σας τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;». 40 Παρὰ ταῦτα ὅμως ὅλοι κραύγασαν λέγοντας: «Ὅχι αὐτόν, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶ». Ὁ δὲ Βαραββᾶς ἦταν ληστής.

19 Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔμαστίγωσε. **2** Καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἰμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτὸν **3** καὶ ἔλεγον· Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων! Καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ῥαπίσματα. **4** Ἐξήλθεν οὖν πάλιν ἔξω ὁ Πιλάτος καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἴδε ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε ὅτι ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν εὐρίσκω. **5** Ἐξήλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἔξω φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν ἰμάτιον, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἴδε ὁ ἄνθρωπος!

6 Ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν λέγοντες· Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν! Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ σταυρώσατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ εὐρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. **7** Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι ἑαυτὸν Θεοῦ Υἱὸν ἐποίησεν.

8 Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλάτος τοῦτον τὸν λόγον, μάλλον ἐφοβήθη, **9** καὶ εἰσηλθὲν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ· Πόθεν εἶ σύ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. **10** Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; Οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω σταυρώσαι σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπολύσαι σε; **11** Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Οὐκ εἶχες ἐξουσίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ, εἰ μὴ ἦν σοι δεδομένον ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παραδιδούς μέ σοι μεῖζονα ἁμαρτίαν ἔχει. **12** Ἐκ τούτου ἐζήτηί ὁ Πιλάτος ἀπολύσαι αὐτόν. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἔκραζον λέγοντες· Ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος. Πᾶς ὁ βασιλεὺς ἑαυτὸν ποιῶν ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι.

13 Ὁ οὖν Πιλάτος ἀκούσας τοῦτον τὸν λόγον ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθα. **14** Ἦν δὲ Παρασκευὴ τοῦ Πάσχα, ὥρα δὲ ὡσεὶ ἕκτη· καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις· Ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν! **15** Οἱ δὲ ἐκραύγασαν Ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτόν! Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Τὸν βασιλεὺς ὑμῶν

«Ἴδε ὁ ἄνθρωπος!»

19 Τότε δὲ ὁ Πιλάτος διέταξε τοὺς στρατιῶτες καὶ πῆραν τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν μαστίγωσαν. **2** Ἐπίσης οἱ στρατιῶτες ἐπλέξαν στεφάνι ἀπὸ ἀγκάθια καὶ τὸ ἔθεσαν πάνω στὸ κεφάλι του (ὡς βασιλικὸ δῆθεν στέμμα), καὶ τὸν ἔντυσαν μὲ κόκκινον μανδύα (ὡς βασιλικὴ δῆθεν πορφύρα), **3** καὶ ἔλεγον· «Χαῖρε, βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων!». Καὶ τοῦ ἔδιναν ραπίσματα. **4** Τότε ὁ Πιλάτος βγήκε πάλι ἔξω καὶ τοὺς λέγει· «Νά, σᾶς τὸν φέρνω πάλι ἔξω, γιὰ νὰ ἰδῆτε, ὅτι δὲν βρίσκω σ' αὐτὸν καμμία ἐνοχὴ». **5** Βγήκε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορώντας τὸ ἀκάνθινο στεφάνι καὶ τὸν κόκκινον μανδύα, καὶ τοὺς λέγει· «Ἴδοὺ ὁ ἄνθρωπος!».

«Ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτόν!»

ἽΟ Πιλάτος ἀπὸ δειλία ἐνδίδει στήν ἀπαίτησι τῶν Ἰουδαίων

6 Ὅταν δὲ τὸν εἶδαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα, κραύγασαν λέγοντας· «Σταύρωσέ τον, σταύρωσέ τον!». Τοὺς λέγει ὁ Πιλάτος· «Πάρετε αὐτὸν εἰσεῖς καὶ σταυρώσατε. Διότι ἐγὼ δὲν βρίσκω σ' αὐτὸν ἐνοχὴ». **7** Τοῦ εἶπαν τότε οἱ Ἰουδαῖοι· «Ἐμεῖς ἔχομε νόμο, καὶ σύμφωνα μὲ τὸ νόμο μας πρέπει νὰ πεθάνῃ, διότι ἔκανε τὸν ἑαυτοῦ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ».

8 Ὅταν δὲ ὁ Πιλάτος ἄκουσε αὐτὸ τὸ λόγο, μάλλον φοβήθηκε, **9** καὶ μπῆκε πάλι στὸ πραιτώριο, καὶ λέγει στὸν Ἰησοῦ· «Ἀπὸ ποῦ εἶσαι σύ;». Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς δὲν τοῦ ἀποκρίθηκε. **10** Τοῦ λέγει τότε ὁ Πιλάτος· «Σ' ἐμένα δὲν ὀμιλεῖς; Δὲν ξέρεις, ὅτι ἔχω ἐξουσία νὰ σε σταυρώσω, καὶ ἔχω ἐξουσία νὰ σε ἀφήσω ἐλεύθερο;». **11** Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· «Δὲν θὰ εἶχες καμμία ἐξουσία ἐναντίον μου, ἂν δὲν σοῦ εἶχε δοθῆ ἄνωθεν (ἀπὸ τὸ Θεό). Γι' αὐτὸ ἐκεῖνος, ποὺ μὲ παρέδωσε σ' ἐσένα - ὁ Καϊάφας μὲ τὸ συνέδριο, ἔχει μεγαλύτερη ἁμαρτία». **12** Γι' αὐτὸ τὸ λόγο ὁ Πιλάτος κατέβαλλε προσπάθειες νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ. Ἄλλ' οἱ Ἰουδαῖοι κραύγαζαν λέγοντας· «Ἐὰν ἐλευθερώσῃς αὐτόν, δὲν εἶσαι φίλος τοῦ Καίσαρος. Καθένας, ποὺ κάνει τὸν ἑαυτοῦ τοῦ βασιλέα, ἀντιπράττει στὸν Καίσαρα».

13 Ὁ Πιλάτος λοιπὸν, ὅταν ἄκουσε αὐτὸ τὸ λόγο, ὠδήγησε ἔξω τὸν Ἰησοῦ, καὶ κάθησε στὴ δικαστικὴ ἔδρα, σὲ τόπο λεγόμενον Λιθόστρωτον, στὰ ἑβραϊκὰ δὲ Γαββαθα. **14** Ἦταν δὲ ἡ Παρασκευὴ τοῦ Πάσχα (παραμονὴ τοῦ Πάσχα, κατὰ τὴν ὁποία γινόταν προετοιμασία γιὰ τὸ Πάσχα), ὥρα δὲ δώδεκα περίπου τὸ μεσημέρι. Καὶ λέγει στοὺς Ἰουδαίους· «Ἴδοὺ ὁ βασιλεὺς σας!». **15** Ἄλλ' αὐτοὶ κραύγασαν· «Θανάτωσέ τον, θανάτωσέ τον, σταύρωσέ τον!». Τοὺς λέγει ὁ Πιλά-

σταυρώσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· Οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα. 16 Τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῇ.

Παρέλαβον δὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἤγαγον. 17 Καὶ βαστάζων τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον Κρανίου τόπον, ὃς λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ, 18 ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν. 19 Ἐγραψε δὲ καὶ τίτλον ὁ Πιλάτος καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἦν δὲ γεγραμμένον· Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. 20 Τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τῆς πόλεως ὁ τόπος ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστὶ, Ἑλληνιστὶ, Ῥωμαϊστὶ. 21 Ἐλεγον οὖν τῷ Πιλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων· Μὴ γράφει, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπε, βασιλεὺς εἰμι τῶν Ἰουδαίων. 22 Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος· Ὁ γέγραφα, γέγραφα.

23 Οἱ οὖν στρατιῶται ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐποίησαν τέσσαρα μέρη, ἐκάστῳ στρατιώτῃ μέρος, καὶ τὸν χιτῶνα· ἦν δὲ ὁ χιτῶν ἄρραφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι' ὄλου. 24 Εἶπον οὖν πρὸς ἀλλήλους· Μὴ σχίσωμεν αὐτόν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ τίνος ἔσται ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ ἢ λέγουσα· Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμὸν μου ἔβαλον κλῆρον. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν.

25 Εἰστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνῆ. 26 Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρὶ αὐτοῦ· Γύναι, ἰδὲ ὁ υἱός σου. 27 Εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου.

τος· «Τὸν βασιλέα σας νὰ σταυρώσω;». Ἀποκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· «Δὲν ἔχουμε βασιλέα, παρὰ τὸν Καίσαρα». 16 Καὶ τότε, γιὰ νὰ τοὺς ἱκανοποιήσῃ, τὸν παρέδωσε γιὰ νὰ σταυρωθῇ.

Ὁ Ἰησοῦς ὀδηγεῖται στὸ Γολγοθᾶ καὶ σταυρώνεται

Παρέλαβαν δὲ τὸν Ἰησοῦ (οἱ στρατιῶτες) καὶ ἔφυγαν. 17 Ἔτσι βαστάζοντας τὸ σταυρὸ του βγήκε (ἀπὸ τὴν πόλι) στὸν λεγόμενον Κρανίου τόπο, ὁ ὁποῖος στὰ Ἑβραϊκὰ λέγεται Γολγοθᾶς, 18 ὅπου τὸν σταύρωσαν, καὶ μαζί του ἄλλους δύο, ἕνα ἀπὸ τὴ μία πλευρὰ καὶ ἕνα ἀπὸ τὴν ἄλλη, καὶ στὸ μέσον τὸν Ἰησοῦ. 19 Ἐγραψε δὲ καὶ ἐπιγραφὴ ὁ Πιλάτος καὶ τὴν ἔθεσε πάνω στὸ σταυρὸ. Ἦταν δὲ γραμμένο (στὴν ἐπιγραφῇ): Ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. 20 Αὐτὴ δὲ τὴν ἐπιγραφὴ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους ἀνέγνωσαν, διότι ὁ τόπος, ὅπου σταυρώθηκε ὁ Ἰησοῦς, ἦταν κοντὰ στὴν πόλι. Αὐτὸ δὲ ἦταν γραμμένο στὰ Ἑβραϊκὰ (ἀκριβέστερα Ἀραμαϊκὰ), στὰ Ἑλληνικὰ, καὶ στὰ Ῥωμαϊκὰ (Λατινικὰ). 21 Ἄλλ' οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων ἔλεγαν στὸν Πιλάτο· «Νὰ μὴ γράφῃς, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπε, Εἰμι βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων». 22 Ἀποκρίθηκε ὁ Πιλάτος· «Ὁ, τι ἔγραψα, ἔγραψα».

«Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς...»

23 Οἱ δὲ στρατιῶτες, ὅταν σταύρωσαν τὸν Ἰησοῦ, πῆραν τὰ ἐνδύματά του, καὶ τὰ χώρισαν σὲ τέσσερα μερίδια, ἕνα μερίδιο γιὰ κάθε στρατιώτη. Πῆραν καὶ τὸ χιτῶνα. Ὁ δὲ χιτῶν ἦταν ἄρραφος, ὑφασμένος ὀλόκληρος ἀπὸ πάνω ἕως κάτω. 24 Εἶπαν δὲ μεταξύ τους, «Ἄς μὴ τὸν σχίσωμε, ἀλλ' ἄς ριζώμε κλῆρο, γιὰ νὰ ἰδοῦμε ποιὸς θὰ τὸν πάρῃ». Ἔτσι ἐπληρώθηκε τὸ Γραφικὸ χωρίο, τὸ ὁποῖο λέγει· Μοίρασαν τὰ ἐνδύματά μου μεταξύ τους, καὶ γιὰ τὴν ἐνδυμασία μου ἔρριξαν κλῆρο. Καὶ οἱ μὲν στρατιῶτες αὐτὰ ἔκαναν.

Ὁ Ἐσταυρωμένος ἀναθέτει τὴ μητέρα στὸν ἀγαπημένο μαθητῆ

25 Κοντὰ δὲ στὸ σταυρὸ τοῦ Ἰησοῦ βρίσκονταν ἡ μητέρα του, καὶ ἡ ἀδελφὴ (συννύμφη, συννυφάδα) τῆς μητέρας του Μαρία ἡ γυναῖκα τοῦ Κλωπᾶ, καὶ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνῆ. 26 Ὅταν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶδε τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητῆ, ποὺ ἀγαποῦσε ἰδιαίτερως, νὰ παρίσταται, λέγει στὴν μητέρα του· «Γυναίκα, ἰδοὺ ὁ υἱός σου». 27 Ἐπειτα λέγει

Και ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ὁ μαθητῆς αὐτὴν εἰς τὰ ἴδια.

28 Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα ἤδη τετέλεσται, ἵνα τελειωθῇ ἡ Γραφή, λέγει· Διψῶ. 29 Σκευὸς οὖν ἔκειτο ὄξους μεστόν· οἱ δὲ πλήσαντες σπόγγον ὄξους καὶ ὑσώπω περιθέντες προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι. 30 Ὅτε οὖν ἔλαβε τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς εἶπε, **Τετέλεσται!** Καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

31 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἵνα μὴ μείνη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ Σαββάτῳ, ἐπεὶ Παρασκευὴ ἦν· ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ Σαββάτου· ἠρώτησαν τὸν Πιλάτον ἵνα καταγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ ἀρθῶσιν. 32 Ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ. 33 Ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη, 34 ἀλλ' εἰς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἐνυξε, καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ. 35 Καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ ἐστὶν ἡ μαρτυρία, κάκεινος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα καὶ ὑμεῖς πιστεύσητε. 36 Ἐγένετο γὰρ ταῦτα, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, Ὅσοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ. 37 Καὶ πάλιν ἐτέρα γραφὴ λέγει· Ὅψονται εἰς δν ἐξεκέντησαν.

38 Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησε τὸν Πιλάτον Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὢν μαθητῆς τοῦ Ἰησοῦ, κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πιλάτος. Ἦλθεν οὖν καὶ ἦρε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 39 Ἦλθε δὲ

στὸ μαθητῆ· «Ἴδου ἡ μητέρα σου». Καὶ ἀπὸ τὴν ὥρα ἐκείνη ὁ μαθητῆς τὴν πῆρε μαζί του.

«Τετέλεσται!». Ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ

28 Μετὰ ἀπ' αὐτό, γνωρίζοντας ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ὅλα πλέον ἔχουν συντελεσθῆ, γιὰ νὰ ἐπαληθεύσῃ τελείως ἡ Γραφή, λέγει: «Διψῶ». 29 Βρισκόταν δὲ ἐκεῖ ἕνα δοχεῖο γεμάτο ξύδι. Καὶ ἀφοῦ γέμισαν ἕνα σφουγγάρι μὲ ξύδι, καὶ τὸ στήριξαν σ' ἕνα κλωνάρι ὑσώπου, τὸ ἔφεραν στὸ στόμα του. 30 Ὅταν δὲ ὁ Ἰησοῦς πῆρε τὸ ξύδι, εἶπε: « Ἔχουν ὅλα ἐκπληρωθῆ! ». Καὶ ἀφοῦ ἔγειρε τὸ κεφάλι, παρέδωσε τὸ πνεῦμα.

Αἷμα καὶ ὕδωρ ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ Ἐσταυρωμένου

31 Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, ἐπειδὴ ἦταν Παρασκευὴ, γιὰ νὰ μὴ μείνουν στὸ σταυρὸ τὰ σώματα κατὰ τὸ Σάββατο, – ἦταν δὲ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνη τοῦ Σαββάτου (ἄρχιζε τὸ Πάσχα) –, παρακάλεσαν τὸν Πιλάτο νὰ συντριβοῦν τὰ σκέλη τους καὶ νὰ ξεκερμαστοῦν ἀπὸ τοὺς σταυρούς. 32 Ἦλθαν λοιπὸν οἱ στρατιῶτες, καὶ τοῦ μὲν πρώτου συνέτριψαν τὰ σκέλη, καὶ τοῦ ἄλλου, ποὺ σταυρώθηκε μαζί του. 33 Ἄλλ' ὅταν ἦλθον στὸν Ἰησοῦ, ἐπειδὴ εἶδαν, ὅτι εἶχε πλέον πεθάνει, δὲν συνέτριψαν τὰ σκέλη του, 34 ἀλλ' ἕνας ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες τρύπησε τὴν πλευρὰ του μὲ λόγχῃ, καὶ ἀμέσως βγήκε αἷμα καὶ νερό. 35 Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ εἶδε, ἔδωσε μαρτυρία, καὶ ἡ μαρτυρία του εἶναι ἀληθινή, ναί, ἐκεῖνος ἔχει τὴ συνείδηση, ὅτι λέγει τὴν ἀλήθεια, γιὰ νὰ πιστεύσετε καὶ σεῖς. 36 Μ' αὐτὰ δέ, ποὺ ἔγιναν, ἐκπληρώθηκε ὁ λόγος τῆς Γραφῆς, Ὅσοῦν αὐτοῦ δὲν θὰ συντριβῆ. 37 Καὶ πάλι ἄλλος λόγος τῆς Γραφῆς λέγει, Ὅ ἄτενίσουν σ' ἐκεῖνον, ποὺ κέντησαν μὲ τὴ λόγχῃ.

Ἰωσήφ ὁ Ἀριμαθαῖος καὶ Νικόδημος ἐνταφιάζουν τὸν Ἰησοῦ

38 Μετὰ δὲ ἀπ' αὐτὰ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τὴν Ἀριμαθαία, ὁ ὁποῖος ἦταν μαθητῆς τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλὰ κρυφὸς γιὰ τὸ φόβον τῶν Ἰουδαίων, παρακάλεσε τὸν Πιλάτο ν' ἀποκαθλώσῃ (νὰ ξεκερμάσῃ ἀπὸ τὸ σταυρὸ) τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἐπέτρεψε ὁ Πιλάτος. Ἦλθε λοιπὸν καὶ ἀποκαθῆλωσε (ξεκρέμασε ἀπὸ τὸ σταυρὸ) τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 39 Ἦλθε δὲ

1. Ἦ, «Τελείωσε!»

καὶ Νικόδημος ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς τὸ πρῶτον, φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡς λίτρας ἑκατόν. 40 Ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔδησαν αὐτὸ ἐν ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν. 41 Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κήπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη. 42 Ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν Παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.

20 Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται πρωὶ σκοτίας ἔτι οὔσης εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου. 2 Τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς Σίμωνα Πέτρον καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἦσαν τὸν Κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ οἶδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. 3 Ἐξήλθεν οὖν ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον. 4 Ἐτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς προέδραμε τάχιον τοῦ Πέτρου καὶ ἦλθε πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, 5 καὶ παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια, οὐ μέντοι εἰσῆλθεν. 6 Ἐρχεται οὖν Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα, 7 καὶ τὸ σουδάριον, ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον, ἀλλὰ χωρὶς, ἐντετυλιγμένον εἰς ἓνα τόπον. 8 Τότε οὖν εἰσῆλθε καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδε καὶ ἐπίστευσεν· 9 οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν γραφὴν ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. 10 Ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ μαθηταί.

καὶ ὁ Νικόδημος, ποῦ πῆγε νύκτα στὴν ἀρχὴ στὸν Ἰησοῦ, καὶ ἔφερε μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης (ἀρωμάτων) περίπου ἑκατὸ (ρωμαϊκῆς) λίτρας (περισσότερο ἀπὸ τριανταδύο κιλά). 40 Πῆραν λοιπὸν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ τὸ περιτύλιξαν μὲ λινὲς ταινίες, ἀφοῦ τὸ ἔλουσαν μὲ τὰ ἀρώματα, καθὼς συνήθιζον οἱ Ἰουδαῖοι νὰ ἐτοιμάζουσι τοὺς νεκροὺς γιὰ τὴν ταφή. 41 Στὸν τόπο δέ, ὅπου σταυρώθηκε, ἦταν κήπος, καὶ μέσα στὸν κήπο ἓνα καινούργιο μνημεῖο, στὸ ὁποῖο ποτὲ κανεὶς δὲν εἶχε ἐνταφιασθῆ. 42 Ἐκεῖ λοιπὸν, λόγῳ τῆς Παρασκευῆς τῶν Ἰουδαίων (ἡμέρας προετοιμασίας γιὰ τὸ Σάββατο καὶ τὸ Πάσχα), ἐπειδὴ τὸ μνημεῖο ἦταν κοντά, ἐνταφίασαν τὸν Ἰησοῦ.

Ἐπισκέψεις σὲ κενὸ τάφο

20 Κατὰ τὴν πρώτην δὲ ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται στὸ μνημεῖο πρωί, ἐνῶ ἀκόμη ἦταν σκοτάδι, καὶ βλέπει τὸ λίθο μετατοπισμένο ἀπὸ τὴν εἴσοδο τοῦ μνημείου. 2 Τρέχει τότε καὶ ἔρχεται πρὸς τὸ Σίμωνα Πέτρο καὶ πρὸς τὸν ἄλλο μαθητὴ, ποῦ ἀγαποῦσε ὁ Ἰησοῦς ἰδιαιτέρως, καὶ τοὺς λέγει: «Πῆραν τὸν Κύριο ἀπὸ τὸ μνημεῖο, καὶ δὲν ξέρουμε ποῦ τὸν ἔθεσαν». 3 Ἐξήλθε τότε ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς καὶ ἔρχονταν πρὸς τὸ μνημεῖο. 4 Ἐτρεχαν δὲ οἱ δύο μαζί. Ἄλλ' ὁ ἄλλος μαθητὴς ἔτρεξε ἐμπρὸς γρηγορώτερα ἀπὸ τὸν Πέτρο καὶ ἔφθασε στὸ μνημεῖο πρῶτος. 5 Καὶ ἔσκυψε νὰ ἰδῆ, καὶ βλέπει τὶς νεκρικῆς ταινίες στῆ θέσι τους, ἀλλὰ δὲν μπῆκε μέσα. 6 Φθάνει κατόπιν ὁ Σίμων Πέτρος ποῦ τὸν ἀκολουθοῦσε, καὶ μπῆκε μέσα στὸ μνημεῖο, καὶ βλέπει τὶς νεκρικῆς ταινίες στῆ θέσι τους, 7 καὶ τὸ μαντήλι, ποῦ ἦταν πρὸς τὸ κεφάλι του, νὰ μὴν εἶναι μαζί μὲ τὶς νεκρικῆς ταινίες, ἀλλὰ χωριστά, σὲ μορφήν περιτυλιγματος στὸν αὐτὸν τόπον. 8 Τότε δὲ μπῆκε μέσα καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς, ποῦ ἔφθασε στὸ μνημεῖο πρῶτος, καὶ εἶδε καὶ πίστευσε. 9 Ποτὲ δὲ μέχρι τότε δὲν συνειδητοποίησαν τὴ Γραφικὴ μαρτυρία, ὅτι πρόκειται ν' ἀναστῆθῆ ἐκ νεκρῶν. 10 Ἔτσι οἱ μαθηταὶ ἔφυγον καὶ γύρισαν πάλι εἰς τὰ καταλύματά τους.

11 Μαρία δὲ εἰστήκει πρὸς τῷ μνημείῳ κλαίουσα ἔξω. Ὡς οὖν ἔκλαιε, παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον 12 καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους, ἓνα πρὸς τῇ κεφαλῇ καὶ ἓνα πρὸς τοῖς ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 13 Καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι: Γύναι, τί κλαίεις; Λέγει αὐτοῖς: Ὅτι ἦραν τὸν Κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. 14 Καὶ ταῦτα εἰπούσα ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἐστῶτα, καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι Ἰησοῦς ἐστί. 15 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς: Γύναι, τί κλαίεις; Τίνα ζητεῖς; Ἐκείνη δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρὸς ἐστί, λέγει αὐτῷ: Κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθηκες αὐτόν, κἀγὼ αὐτόν ἀρῶ. 16 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς: Μαρία! Στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ: Ῥαββουνί! ὃ λέγεται, Δι δ ἄ σ κ α λ ε ! 17 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς: Μὴ μου ἅπτου· οὐπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν Πατέρα μου· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου καὶ εἰπέ αὐτοῖς: Ἀναβαίνω πρὸς τὸν Πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεὸν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν. 18 Ἐρχεται Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἀπαγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς ὅτι ἑώρακε τὸν Κύριον, καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ.

19 Οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς: Εἰρήνῃ ὑμῖν. 20 Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. Ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον. 21 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν: Εἰρήνῃ ὑμῖν. Καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατήρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. 22 Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησε καὶ λέγει αὐτοῖς: Λάβετε πνεῦμα ἅγιον· 23 ἂν τινων ἀφήτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς, ἂν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται.

Ὁ ἀναστὰς Ἰησοῦς ἐμφανίζεται στὴ Μαρία τῇ Μαγδαληνῇ

11 Ἡ Μαρία ὅμως στεκόταν ἔξω ἀπὸ τὸ μνήμα καὶ ἔκλαιε. Καὶ καθὼς ἔκλαιε, ἔσκυψε καὶ κοίταξε στὸ μνήμα, 12 καὶ βλέπει δύο ἀγγέλους μὲ λευκὰ ἐνδύματα νὰ κάθονται, ὁ ἓνας πρὸς τὸ μέρος τῆς κεφαλῆς καὶ ὁ ἄλλος πρὸς τὸ μέρος τῶν ποδιῶν, ὅπου ἦταν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 13 Καὶ τῆς λέγουν ἐκεῖνοι: «Γυναῖκα, γιατί κλαίεις;». Τὸς λέγει: «Διότι πῆραν τὸν Κύριό μου, καὶ δὲν ξέρω ποῦ τὸν ἔθεσαν». 14 Καὶ ἀφοῦ εἶπε αὐτά, στράφηκε πίσω, καὶ βλέπει τὸν Ἰησοῦ νὰ στέκεται, ἀλλὰ δὲν κατάλαβε, ὅτι εἶναι ὁ Ἰησοῦς. 15 Τῆς λέγει ὁ Ἰησοῦς: «Γυναῖκα, γιατί κλαίεις; Ποιὸν ζητεῖς;». Ἐκείνη, νομίζοντας ὅτι εἶναι ὁ κηπουρὸς, τοῦ λέγει: «Κύριε, ἐὰν τὸν σήκωσες ἐσὺ, πές μοι ποῦ τὸν ἔβαλες, καὶ ἐγὼ θὰ τὸν πάρω». 16 Τῆς λέγει ὁ Ἰησοῦς: «Μαρία!». Προσβλέψασα ἐκείνη προσεκτικῶς (ἀφοῦ κοίταξε καλὰ-καλῶ) τοῦ λέγει: «Ῥαββουνί», ποῦ σημαίνει «Διδάσκαλε». 17 Τῆς λέγει ὁ Ἰησοῦς: «Μὴ με ἐγγίξῃς. Δὲν ἔχω βεβαίως ἀνεβῆ ἀκόμη πρὸς τὸν Πατέρα μου, ἀλλὰ πῆγαινε στοὺς ἀδελφούς μου καὶ πές τους: Ἀναβαίνω πρὸς τὸν Πατέρα μου καὶ πατέρα σας, καὶ Θεὸς μου καὶ Θεὸς σας». 18 Ἐρχεται ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἀναγγέλλει στοὺς μαθητάς, ὅτι εἶδε τὸν Κύριο καὶ τῆς εἶπε αὐτά.

Ἐμφάνισι τοῦ ἀναστάντος Ἰησοῦ στοὺς μαθητάς

19 Τὴν ἡμέρα δὲ ἐκείνη, τὴν πρώτη τῆς ἑβδομάδος, ὅταν βράδευσε, καὶ ἐνῶ οἱ θύρες (τοῦ σπιτιοῦ), ὅπου ἦταν συγκεντρωμένοι οἱ μαθηταί, ἦταν κλειστὲς γιὰ τὸ φόβο τῶν Ἰουδαίων, ἦλθε ὁ Ἰησοῦς καὶ στάθηκε ἀνάμεσά τους καὶ τοὺς λέγει: «Εὐλογία σὲ σᾶς». 20 Καὶ μόλις εἶπεν αὐτό, τοὺς ἔδειξε τὰ χέρια καὶ τὴν πλευρά του. Χάρηκαν δὲ οἱ μαθηταί, διότι εἶδαν τὸν Κύριο. 21 Τοὺς εἶπε δὲ πάλι ὁ Ἰησοῦς: «Εὐλογία σὲ σᾶς. Ὅπως ὁ Πατέρας ἀπέστειλεν ἐμένα, ἔτσι καὶ ἐγὼ ἀποστέλλω ἐσᾶς». 22 Καὶ ἀφοῦ εἶπεν αὐτό, φύσηξε σ' αὐτούς καὶ τοὺς λέγει: «Λάβετε ἁγία ἐξουσία (πνευματικὴ ἐξουσία)· 23 Σ' ὅσους συγχωρήσετε τὶς ἁμαρτίας (λόγω μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως), σ' αὐτοὺς συγχωροῦνται· σ' ὅσους τὶς ἀφήνετε ἀσυγχώρητες (λόγω ἀμετανοήσεως) καὶ μὴ ἐξομολογήσεως), μένουσιν ἀσυγχώρητες».

24 Ὁμοῦς δέ, εἰς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. 25 Ἐλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί· Ἐωράκαμεν τὸν Κύριον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἤλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἤλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. 26 Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ Ὁμοῦς μετ' αὐτῶν. Ἐρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν· Εἰρήνη ὑμῖν. 27 Εἶτα λέγει τῷ Ὁμοῦ· Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὡς καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευρὰν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός. 28 Καὶ ἀπεκρίθη Ὁμοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου! 29 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι ἐώρακάς με, πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες.

30 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. 31 Ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύσητε ὅτι Ἰησοῦς ἔστιν ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

21 Μετὰ ταῦτα ἐφάνησεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος, ἐφάνησεν δὲ οὕτως· 2 Ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ Ὁμοῦς ὁ λεγόμενος Δίδυμος, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κανὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαιου, καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. 3 Λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος· Ὑπάγω ἀλιεῦειν. Λέγουσιν αὐτῷ· Ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. Ἐξῆλθον καὶ ἐνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον εὐθύς, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν. 4 Πρωίας δὲ ἦδη γενομένης ἔστη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν· οὐ μόντοι ἦδεισαν οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἔστι. 5 Λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Παί-

24 Ὁμοῦς ὅμως, ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, δὲν ἦταν μαζί τους ὅταν ἦλθε ὁ Ἰησοῦς. 25 Τοῦ ἔλεγον δὲ οἱ ἄλλοι μαθηταί· «Εἶδαμε τὸν Κύριο». Ἄλλ' αὐτοὺς τοὺς εἶπε· «Ἐὰν δὲν δῶ στὰ χεῖρα του τὸ σημάδι ἀπὸ τὰ καρφιά, καὶ δὲν βάλω τὸ δάκτυλό μου στὸ σημάδι ἀπὸ τὰ καρφιά, καὶ δὲν βάλω τὸ χέρι μου στὴν πλευρὰ του (τὴ λογχισμένη), δὲν θὰ πιστεύσω». 26 Μετὰ δὲ ἀπὸ ὀκτὼ ἡμέρες πάλι οἱ μαθηταὶ του ἦταν μέσα (στὸ σπίτι), καὶ ὁ Ὁμοῦς μαζί τους. Ἐρχεται ὁ Ἰησοῦς, ἐνῶ οἱ θύρες ἦταν κλειστές, καὶ στάθηκε ἀνάμεσα τους καὶ εἶπε· «Εὐλογία σὲ σᾶς». 27 Ἐπειτα λέγει στὸ Ὁμοῦ· «Φέρε τὸ δάκτυλό σου ἐδῶ, καὶ ἐξέτασε τὰ χεῖρα μου. Ἐπίσης φέρε τὸ χέρι σου καὶ βάλε στὴν πλευρὰ μου, καὶ μὴ γίνεσαι ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός». 28 Καὶ ὁ Ὁμοῦς τοῦ εἶπε τότε· «Εἶσαι ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου!». 29 Τοῦ λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Διότι μὲ εἶδες, πίστευσες. Εὐτυχεῖς ἐκεῖνοι, ποὺ χωρὶς νὰ μὲ ἴδουν θὰ πιστεύσουν».

30 Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ θαύματα ἔκανε ὁ Ἰησοῦς μπροστὰ στὰ μάτια τῶν μαθητῶν του, ποὺ δὲν εἶναι γραμμένα σ' αὐτὸ τὸ βιβλίο. 31 Αὐτὰ δὲ γράφτηκαν γιὰ νὰ πιστεύσετε, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Χριστός (ὁ Μεσσίας), ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ γιὰ νὰ ἔχετε πιστεύοντας ζωὴ διὰ τοῦ ὀνόματός του.

Ἐμφάνισι τοῦ Ἀναστάτος στὴν Τιβεριάδα. Θαυμαστὴ ἀλιεῖα

21 Μετὰ ἀπ' αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς φανέρωσε τὸν ἑαυτοῦ του πάλι στοὺς μαθητὰς στὴ λίμνη τῆς Τιβεριάδος. Καὶ τὸν φανέρωσε ὡς ἔξης· 2 Ἦταν μαζί ὁ Σίμων Πέτρος, καὶ ὁ Ὁμοῦς ὁ λεγόμενος Δίδυμος, καὶ ὁ Ναθαναὴλ ἀπὸ τὴν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαιου, καὶ ἄλλοι δύο ἀπὸ τοὺς μαθητὰς του. 3 Τοὺς λέγει ὁ Σίμων Πέτρος· «Πηγαῖνω νὰ φαρέψω». Τοῦ λέγουν· «Ἐρχόμεθα καὶ μετὰ μαζί σου». Πῆγαν καὶ μπῆκαν στὸ πλοῖο ἀμίσως, ἀλλ' ἐκείνη τὴ νύκτα δὲν ἐπίασαν τίποτε. 4 Ὅταν δὲ πλέον ἔγινε πρωί, ὁ Ἰησοῦς ἐφανίσθηκε στὴν ἀκρογιαλιά, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ δὲν κατάλαβαν, ὅτι εἶναι ὁ Ἰησοῦς. 5 Τοὺς λέγει δὲ ὁ Ἰησοῦς· «Παιδιά, μήπως ἔχετε κάτι γιὰ προσφάγι;».

διά, μή τι προσφάγιον ἔχετε; Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Οὐ. 6 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ εὐρήσετε. Ἐβαλον οὖν, καὶ οὐκέτι αὐτὸ ἑλκύσατο ἰσχυσαν ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων. 7 Λέγει οὖν ὁ μαθητῆς ἐκεῖνος, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, τῷ Πέτρῳ· Ὁ Κύριός ἐστι! Σίμων οὖν Πέτρος, ἀκούσας ὅτι ὁ Κύριός ἐστι, τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο· ἦν γὰρ γυμνός· καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, 8 οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον· οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ' ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων, σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων. 9 Ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακικὰν κειμένην καὶ ὀψάριον ἐπικείμενον καὶ ἄρτον. 10 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀψαριῶν ὧν ἐπιάσατε νῦν. 11 Ἀνέβη Σίμων Πέτρος καὶ εἵλκυσε τὸ δίκτυον ἐπὶ τῆς γῆς, μεστὸν ἰχθύων μεγάλων, ἑκατὸν πεντήκοντα τριῶν. Καὶ τοσούτων ὄντων οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. 12 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Δεῦτε ἀριστήσατε. Οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἕξετάσαι αὐτὸν σὺ τίς εἶ, εἰδότες ὅτι ὁ Κύριός ἐστιν. 13 Ἐρχεται οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον καὶ διδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως. 14 Τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανερῶθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἕγερθεῖς ἐκ νεκρῶν.

15 Ὅτε οὖν ἠρίστησαν, λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς· Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με πλεῖον τούτων; Λέγει αὐτῷ· Ναί, Κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ· Βόσκει τὰ ἀρνία μου. 16 Λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον· Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με; Λέγει αὐτῷ· Ναί, Κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ· Ποίμαινε τὰ πρόβατά μου. 17 Λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον· Σίμων Ἰωνᾶ, φιλεῖς με; Ἐλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον, φιλεῖς με; Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, σὺ πάντα οἶδας, σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Βόσκει τὰ πρόβατά μου. 18 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώνωνες σεαυτὸν καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσης, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος σε ζώσει, καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις. 19 Τοῦτο δὲ εἶπε γιὰ

τοῦ ἀποκρίθησαν· «Ὅχι». 6 Ἐκεῖνος δὲ τοὺς εἶπε· «Ρίψετε στὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυ, καὶ θὰ βρῆτε». Ἐρριξαν λοιπὸν, καὶ δὲν μπορούσαν πλεῖον νὰ τὸ τραβήξουν ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν φαριῶν (ποὺ εἶχε πιάσει). 7 Λέγει τότε στὸν Πέτρο ὁ μαθητῆς ἐκεῖνος, ποὺ ἀγαποῦσε ἰδιαιτέρως ὁ Ἰησοῦς· «Ὁ Κύριος εἶναι!». Ὁ δὲ Σίμων Πέτρος, ὅταν ἄκουσε ὅτι ὁ Κύριος εἶναι, φόρεσε καὶ ζώσθηκε τὸν ἐπενδύτη, διότι ἦταν γυμνός, καὶ ρίχτηκε στὴ λίμνη, 8 ἐνῶ οἱ ἄλλοι μαθηταὶ ἦλθαν μὲ τὸ πλοιαρίο σύροντας τὸ δίκτυ μὲ τὰ φάρια. Δὲν ἦταν δὲ μακριὰ ἀπὸ τὴν ξηρὰ, ἀλλ' ἀπέιχαν διακοσίους περίπου πήχεις (ἑκατὸ περίπου μέτρα). 9 Ὅταν δὲ ἀποβιβάσθηκαν στὴν ξηρὰ, βλέπουν ἐκεῖ ἕνα σωρὸ ἀπὸ ἀναμμένα κάρβουνα καὶ ἕνα ψάρι ἐπάνω, καὶ ἄρτο. 10 Τοὺς λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Φέρετε ἀπὸ τὰ φάρια, ποὺ πιάσατε τώρα». 11 Ἀνέβηκε (στὸ πλοιαρίο) ὁ Σίμων Πέτρος καὶ τράβηξε τὸ δίκτυ στὴν ξηρὰ, γεμᾶτο ἀπὸ μεγάλα φάρια, ἑκατὸν πενήντα τρία. Καὶ ἐνῶ ἦταν τόσο πολλὰ, τὸ δίκτυ δὲν σχίσθηκε. 12 Τοὺς λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Ἐλάτε νὰ προγευματίσετε». Κανεὶς δὲ ἀπὸ τοὺς μαθητὰς δὲν θεωροῦσε σωστὸ νὰ τὸν ἕξετάση ρωτώντας, «Σὺ ποῖός εἶσαι;», διότι (δὲν ἀμφέβαλλαν, ἀλλ') ἦταν πεπεισμένοι, ὅτι εἶναι ὁ Κύριος. 13 Ἐρχεται δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτο καὶ δίνει σ' αὐτούς, καὶ τὸ ψάρι ὁμοίως. 14 Αὐτὴ ἦταν ἡ τρίτη ἕως τότε φορά, ποὺ ὁ Ἰησοῦς φανερώθηκε στοὺς μαθητὰς του, ἀφ' ὅτου ἀναστήθηκε ἐκ νεκρῶν.

Ἀποκατάστασι τοῦ Πέτρου καὶ πρόρρησι τοῦ εἵδους τοῦ θανάτου του

15 Ὅταν δὲ προγευματίσαν, λέγει ὁ Ἰησοῦς στὸ Σίμονα Πέτρο· «Σίμων, υἱὲ τοῦ Ἰωνᾶ, μὲ ἀγαπᾷς περισσότερο ἀπ' αὐτούς;». Τοῦ λέγει· «Ναί, Κύριε, σὺ ξέρεις, ὅτι σὲ ἀγαπῶ». Τοῦ λέγει· «Βόσκει τὰ ἀρνία μου». 16 Τοῦ λέγει πάλι γιὰ δεύτερη φορά· «Σίμων, υἱὲ τοῦ Ἰωνᾶ, μὲ ἀγαπᾷς;». Τοῦ λέγει· «Ναί, Κύριε, σὺ ξέρεις, ὅτι σὲ ἀγαπῶ». Τοῦ λέγει· «Ποίμαινε τὰ πρόβατά μου». 17 Τοῦ λέγει γιὰ τρίτη φορά· «Σίμων, υἱὲ τοῦ Ἰωνᾶ, μὲ ἀγαπᾷς;». Λυπήθηκε ὁ Πέτρος, διότι τὸν ρώτησε γιὰ τρίτη φορά, «Μὲ ἀγαπᾷς;», καὶ τοῦ ἀπάντησε· «Κύριε, σὺ ξέρεις τὰ πάντα, σὺ ξέρεις, ὅτι σὲ ἀγαπῶ». Τοῦ λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Βόσκει τὰ πρόβατά μου. 18 Ἀληθινὰ, ἀληθινὰ σοῦ λέγω, ὅταν ἦσους νεώτερος, ἐζώνωνες τὸν ἑαυτὸ σου καὶ πήγαινες ὅπου ἤθελες. Ἄλλ' ὅταν γεράσης, θὰ ὑψώσης τὰ χεῖρά σου σὲ θέσι ἐκτάσεως, καὶ ἄλλος θὰ σε ζώσει, καὶ θὰ σε φέρῃ ἐκεῖ ποὺ δὲν θέλεις». 19 Αὐτὸ δὲ εἶπε γιὰ νὰ

μαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν Θεόν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ· Ἄκολουθε μοι.

20 Ἐπιστραφεῖς δὲ ὁ Πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στήθος αὐτοῦ καὶ εἶπε· Κύριε, τίς ἐστὶν ὁ παραδιδούς σε; 21 Τοῦτον ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ· Κύριε, οὗτος δὲ τί; 22 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; Σὺ ἀκολουθε μοι. 23 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ λόγος οὗτος εἰς τοὺς ἀδελφούς ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει. Καὶ οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ' ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ;

24 Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων καὶ γράψας ταῦτα, καὶ οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς ἐστὶν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ. 25 Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἓν, οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία. Ἀμήν.

δείξῃ μὲ ποιὸ εἶδος θανάτου θὰ δοξάσῃ τὸ Θεό (μὲ σταυρικῶς δηλαδὴ θάνατο). Καὶ ἀφοῦ εἶπεν αὐτό, τοῦ λέγει: «Ἀκολούθησέ με».

Λόγοι γιὰ τὸν ἀγαπημένο μαθητὴ

20 Στράφηκε δὲ ὁ Πέτρος καὶ βλέπει νὰ ἀκολουθῇ (καὶ) ὁ μαθητὴς, τὸν ὁποῖον ἰδιαίτερος ἀγαποῦσε ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος καὶ ἔγειρε κατὰ τὸ δείπνο ἐπάνω στὸ στήθος του καὶ εἶπε, «Κύριε, ποιός ἐίναι ἐκεῖνος, πού θὰ σὲ παραδώσῃ;». 21 Ὅταν ὁ Πέτρος τὸν εἶδε, λέγει στὸν Ἰησοῦ· «Κύριε, καὶ σ' αὐτὸν τί θὰ συμβῆ;». 22 Τοῦ λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Ἐὰν θέλω αὐτὸς νὰ ζῆ ἕως ὅτου ἐπανεέλθω, τί σ' ἐνδιαφέρει; Σὺ ἀκολουθήσε με». 23 Διαδόθηκε δὲ στοὺς ἀδελφούς αὐτὸς ὁ λόγος, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος δὲν πεθαίνει. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως δὲν εἶπε σ' αὐτόν (τὸν Πέτρο), ὅτι δὲν πεθαίνει, ἀλλ' (ὑποθετικῶς εἶπε), «Ἐὰν θέλω αὐτὸς νὰ ζῆ ἕως ὅτου ἐπανεέλθω, τί σ' ἐνδιαφέρει;».

24 Αὐτὸς εἶναι ὁ μαθητὴς, πού δίνει μαρτυρία γι' αὐτά, καὶ ἔγραψε αὐτά, καὶ γνωρίζουμε, ὅτι ἡ μαρτυρία του εἶναι ἀληθινή. 25 Ἐπάρχουν δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ, πού ἔκανε ὁ Ἰησοῦς, πού ἐὰν γραφοῦν ἕνα πρὸς ἕνα, νομίζω, ὅτι οὔτε ὀλόκληρος ὁ κόσμος θὰ χωρέσῃ τὰ γραφόμενα βιβλία. Ἀμήν.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

1 Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων, ὦ Θεόφιλε, ὡν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν **2** ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ Πνεύματος Ἁγίου οὓς ἐξελέξατο ἀνελήφθη **3** οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὄπτανόμενος αὐτοῖς καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

4 Καὶ συναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πατρὸς ἢν ἠκούσατέ μου· **5** ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας. **6** Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες· Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; **7** Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Οὐχ ὑμῶν ἐστὶ γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ Πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ, **8** ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἐν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.

9 Καὶ ταῦτα εἰπὼν βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. **10** Καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανὸν πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρεστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθῆτι λευκῇ, **11** οἳ καὶ εἶπον· Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἐστήκατε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως ἐλεύσεται, ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Ὁ Ἰησοῦς ἀποδεικνύει τὴν ἀνάστασί του μὲ πολλὰ τεκμήρια

1 Τὸ πρῶτο βιβλίον συνέγραφα, Θεόφιλε, γιὰ ὅλα, ὅσα ὁ Ἰησοῦς ἔπραξε καὶ διδάξε, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ **2** μέχρι τὴν ἡμέρα ποὺ ἀνελήφθη, ἀφοῦ μὲ Πνεῦμα Ἅγιο ἔδωσε ἐντολὲς στοὺς ἀποστόλους ποὺ ἐξέλεξε. **3** Σ' αὐτοὺς καὶ ἀπέδειξε τὸν ἑαυτό του ζωντανὸ μετὰ τὸ θάνατό του μὲ πολλὰ τεκμήρια. Γιὰ σαράντα ἡμέρες ἐμφανίζοταν σ' αὐτοὺς καὶ μιλοῦσε γιὰ τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς συνιστᾷ ἀναμονὴ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος

4 Καὶ παρουσιαζόμενος σὲ σὺνάξιν τοὺς τοὺς εἶπε: «Νὰ μὴ ἀπομακρυνθῆτε ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀλλὰ νὰ περιμένετε νὰ ἐκπληρώσῃ ὁ Πατέρας τὴν ὑπόσχεσι, γιὰ τὴν ὁποία ἀκούσατε ἀπὸ μένα. **5** Διότι ὁ μὲν Ἰωάννης βάπτισε μὲ νερό, σεῖς δὲ σὲ λίγες ἡμέρες θὰ βαπτισθῆτε μὲ Πνεῦμα Ἅγιο». **6** Ἐκεῖνοι δὲ ὅλοι μαζί τὸν πλησίασαν καὶ τὸν ρώτησαν: «Κύριε, θ' ἀποκαταστήσῃς τὸν καιρὸ τοῦτο τῇ βασιλείᾳ στὸν Ἰσραήλ;». **7** Τοὺς εἶπε δέ: «Δὲν ἀνήκει σὲ σᾶς νὰ γνωρίζετε χρόνους ἢ καιροὺς, τοὺς ὁποίους ὁ Πατέρας ἔθεσε στὴ δική του ἐξουσία. **8** Ἀλλὰ θὰ λάβετε δύναμι, ὅταν ἔλθῃ ἐπάνω σας τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, καὶ θὰ μοῦ εἴσθε μάρτυρες (κῆρυκες) στὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ σ' ὅλη τὴν Ἰουδαίαν καὶ Σαμάρειαν, καὶ ὡς τὰ πέρατα τῆς γῆς».

Ἡ ἀνάληψι τοῦ Ἰησοῦ

9 Καὶ ἀφοῦ εἶπε αὐτά, καθὼς αὐτοὶ κοίταζαν, ὑψώθηκε ἀπὸ τῆ γῆ, καὶ ἕνα σύννεφο τὸν παρέλαβε ἀπὸ κάτω καὶ τὸν ἀπέκρυψε ἀπὸ τὰ μάτια τους. **10** Καὶ καθὼς ἀτενίζαν στὸν οὐρανὸ παρακολουθώντας τὴν ἀνοδικὴν πορείαν του, ἰδοὺ δύο ἄνδρες παρουσιάσθησαν σ' αὐτοὺς μὲ λευκὴ ἐνδυμασία, **11** καὶ εἶπαν: «Ἄνδρες Γαλιλαῖοι! Τί στέκεσθε ἐδῶ κοιτάζοντας στὸν οὐρανόν; Αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς, ποὺ ἔφυγε ἀπὸ σᾶς καὶ ἀνέβηκε στὸν οὐρανόν, ἔτσι θὰ ἔλθῃ, ὅπως τὸν εἶδατε νὰ πορεύεται στὸν οὐρανόν».

Οἱ ἀπόστολοι, ἡ μητέρα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἄλλοι πιστοὶ
προσευχόμενοι στὸ ὑπερῶο τῆς Ἱερουσαλήμ

12 Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου Ἐλαιῶνος, ὃ ἐστὶν ἐγγὺς Ἱερουσαλήμ, Σαββάτου ἔχον ὁδόν. 13 Καὶ ὅτε εἰσηλθον, ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῶον οὐ ἦσαν καταμένοντες, ὃ τε Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος καὶ Θωμᾶς, Βαρθολομαῖος καὶ Ματθαῖος, Ἰάκωβος Ἀλφαίου καὶ Σίμων ὁ Ζηλωτῆς καὶ Ἰούδας Ἰακώβου. 14 Οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει σὺν γυναιξὶ καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

15 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν εἶπεν· ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν εἴκοσιν· 16 Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην, ἣν προεῖπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον διὰ στόματος Δαυὶδ περὶ Ἰούδα τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσι τὸν Ἰησοῦν, 17 ὅτι κατηγορημένος ἦν σὺν ἡμῖν καὶ ἔλαχε τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης. 18 Οὗτος μὲν οὖν ἐκτίσασθε χωρίον ἐκ μισθοῦ τῆς ἀδικίας, καὶ πρηγῆς γενόμενος ἐλάκησε μέσος, καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχχνα αὐτοῦ. 19 Καὶ γνωστὸν ἐγένετο πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλήμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν Ἁ κ ε λ δ α μ ᾱ, τουτέστι Χωρίον αἵματος. 20 Γέγραπται γάρ ἐν βίβλῳ Ψαλμῶν· Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ· καὶ· Τὴν ἰδιοκτησίαν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος.

21-22 Δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ ἐν ᾧ εἰσηλθε καὶ ἐξήλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ Κύριος Ἰησοῦς, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάννου ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἕνα τούτων. 23 Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσήφ τὸν καλούμενον

12 Τότε ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ποῦ λέγεται Ἐλαιῶν, ποῦ εἶναι κοντὰ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, σὲ ἀπόστασι πορείας Σαββάτου (ἐνὸς καὶ μισοῦ σχεδὸν χιλιομέτρου). 13 Καὶ ὅταν μῆταν εἰς τὴν πόλιν, ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῶο, ὅπου ἔμεναν ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Ἀνδρέας, ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Θωμᾶς, ὁ Βαρθολομαῖος καὶ ὁ Ματθαῖος, ὁ Ἰάκωβος τοῦ Ἀλφαίου καὶ ὁ Σίμων ὁ Ζηλωτῆς καὶ ὁ Ἰούδας τοῦ Ἰακώβου. 14 Ὅλοι αὐτοὶ μὲ μίαν ψυχὴν ἐπιδίδονταν εἰς τὴν προσευχὴν καὶ εἰς τὴν δεήσει μαζὶ μὲ γυναικίαις, μάλιστα καὶ τῇ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ μαζὶ μὲ τοὺς ἀδελφούς του.

Ὁ Πέτρος ὁμιλεῖ γιὰ τὸ κατάντημα τοῦ Ἰούδα

15 Αὐτὲς δὲ τὶς ἡμέρες σηκώθηκε ὁ Πέτρος ἀνάμεσα στοὺς μαθητάς, –καὶ ἦταν πλῆθος προσώπων μαζὶ, περίπου ἑκατὸν εἴκοσι,– καὶ εἶπε: 16 «Ἀδελφοί! Δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ μὴν ἐκπληρωθοῦν αὐτοὶ οἱ λόγοι τῆς Γραφῆς, ποῦ προεῖπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο μὲ τὸ στόμα τοῦ Δαβὶδ γιὰ τὸν Ἰούδα, ποῦ ἔγινε ὁδηγὸς σ' ἐκείνους, ποῦ συνέλαβαν τὸν Ἰησοῦ. 17 Διότι εἶχε συγκαταριθμηθῆ μὲ μᾶς, καὶ ἔλαχε τὴ μερίδα αὐτῆς τῆς διακονίας (τῆς ἀποστολικῆς). 18 Αὐτὸς δὲ ἀπέκτησε χωράφι μὲ ἀδικη ἀμοιβή. Ἄλλ' ἔπεσε μὲ τὸ πρόσωπο κατὰ γῆς, καὶ μὲ κρότο ἔσπασε εἰς τὸ μέσο (εἰς τὴν κοιλίαν), καὶ ἐξεχύθηκαν ὅλα τὰ σπλάγχχνα του. 19 Καὶ ἐγένετο γνωστὸ σ' ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς Ἱερουσαλήμ, ὥστε τὸ χωράφι ἐκεῖνο νὰ ὀνομασθῆ εἰς τὴν δικήν τους γλῶσσα Ἁ κ ε λ δ α μ ᾱ, δηλαδὴ Χωράφι αἵματος. 20 Σχετικὰ ἔχει γραφῆ εἰς τὸ βιβλίον τῶν Ψαλμῶν: Ἄς γίνῃ ἡ κατοικία του ἔρημη, καὶ κανεὶς νὰ μὴ κατοικῆ σ' αὐτή· καὶ· Τὴν ἰδιοκτησίαν του (τὸ χωράφι του) ἄς λάβῃ ἄλλος».

Ἡ ἐκλογή τοῦ Ματθία ἀπὸ τὸν πιστὸ λαὸ καὶ τὸ Θεὸ

21-22 Πρέπει τώρα, ἕνας ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἄνδρες, ποῦ ἦταν μαζὶ μας καθ' ὅλο τὸ χρόνο, κατὰ τὸν ὅποιο ἔζησε μαζὶ μας ὁ Κύριος Ἰησοῦς, ἀπὸ τότε ποῦ βαπτίσθηκε ἀπὸ τὸν Ἰωάννη ἕως τὴν ἡμέραν ποῦ ἀνελήφθη ἀπὸ ἀνάμεσά μας, νὰ γίνῃ μαζὶ μὲ μᾶς μάρτυς τῆς ἀναστάσεώς του». 23 Καὶ πρότειναν δύο, τὸν Ἰωσήφ τὸ λεγόμενον Βαρσαββᾶ, ποῦ ἐπωνομάσθηκε Ἰουστος, καὶ τὸ Ματθία. 24 Καὶ προσευχήθηκαν καὶ εἶπαν: « Σὺ, Κύριε, ποῦ γνωρίζεις τίς καρδίαις ὄλων, φανέρωσε ποι-

Βαρσαββᾶν, ὃς ἐπεκλήθη Ἰούστος, καὶ Ματθίαν, 24 καὶ προσευξάμενοι εἶπον· Σὺ, Κύριε, καρδιογνώστα πάντων, ἀνάδειξον ὃν ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα, 25 λαβεῖν τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς, ἐξ ἧς παρέβη Ἰούδας πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. 26 Καὶ ἔδωκαν κλήρους αὐτῶν, καὶ ἔπεσεν ὁ κληρὸς ἐπὶ Ματθίαν, καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἑνδεκα ἀποστόλων.

2 Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό. 2 Καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὡσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας, καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι· 3 καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλώσσαι ὡσεὶ πυρός, ἐκάθισέ τε ἐφ' ἕνα ἕκαστον αὐτῶν, 4 καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἐτέραις γλώσσαις καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι. 5 Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν· 6 γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης συνῆλθε τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη, ὅτι ἤκουον εἰς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐτῶν. 7 Ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· Οὐκ ἰδοῦ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; 8 Καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ἧ ἑγενήθημεν; 9 Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἑλαμίται, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν, 10 Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρῆνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, 11 Ἰουδαῖοι τε καὶ προσήλυτοι, Κρήτες καὶ Ἄραβες, ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. 12 Ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηπόρουν, ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες· Τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι; 13 Ἄτεροι δὲ χλευάζοντες ἔλεγον ὅτι γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσὶ.

ὅς εἶναι ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοῦς τοὺς δύο, ποὺ ἐξέλεξε 25 γιὰ νὰ πάρῃ σὰν θεῖο λαχνοὺ τῆ θέσι αὐτῆς τῆς διακονίας καὶ ἀποστολῆς, ἀπ' τὴν ὁποία ἐξετράπη ὁ Ἰούδας γιὰ νὰ πάῃ στὸν τόπο ποὺ τοῦ ἄρμυζε». 26 Καὶ ἔβαλαν κλήρους μὲ τὰ ὀνόματά τους, καὶ ἔπεσε ὁ κληρὸς στὸ Ματθία, καὶ συγκαταριθμήθηκε μαζί μὲ τοὺς ἑνδεκα ἀποστόλους.

Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ὡς βιαία πνοή καὶ πύρινες γλώσσες

2 Καὶ ὅταν ἦλθε ἡ ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, ἦταν ὅλοι μαζί στὸ ἴδιο μέρος. 2 Καὶ ἦλθε αἰφνιδίως ἀπὸ τὸν οὐρανὸ βοῆ σὰν βοῆ κινουμένου ὀρμητικοῦ ἀνέμου, καὶ γέμισε ὅλο τὸ σπίτι, ὅπου ἦταν. 3 Καὶ φάνηκαν σ' αὐτοὺς γλώσσες σὰν πύρινες, ποὺ διαμοιράζονταν, καὶ κάθησε κάθε μία σὲ καθένα ἀπ' αὐτούς. 4 Καὶ γέμισαν ὅλοι ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιο, καὶ ἄρχισαν νὰ ὁμιλοῦν μὲ ξένες γλώσσες, ὅπως τὸ Πνεῦμα ἔδινε σ' αὐτοὺς (τὴν ἰκανότητα) νὰ ὁμιλοῦν. 5 Κατοικοῦσαν δὲ στὴν Ἱερουσαλὴμ εὐλαβεῖς Ἰουδαῖοι ἀπὸ ὅλα τὰ ἔθνη, ποὺ ὑπάρχουν κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανὸ. 6 Ὅταν δὲ ἦλθε αὐτὴ ἡ βοή, συγκεντρώθηκε τὸ πλῆθος καὶ ἔγινε ἐμβρόντητο, διότι καθένας ἄκουε νὰ ὁμιλοῦν στὴ δική του γλώσσα. 7 Ἔμεναν δὲ ὅλοι ἐκστατικοὶ καὶ θαύμαζαν καὶ ἔλεγον μεταξὺ τους: «Νά, ὅλοι αὐτοί, ποὺ ὁμιλοῦν, δὲν εἶναι Γαλιλαῖοι; 8 Καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομε καθένας στὴ δική μας γλώσσα, στὴν ὁποία γεννηθήκαμε; 9 Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἑλαμίτες, καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Μεσοποταμίας, καὶ τῆς Ἰουδαίας καὶ τῆς Καππαδοκίας, τοῦ Πόντου καὶ τῆς Ἀσίας, 10 καὶ τῆς Φρυγίας καὶ τῆς Παμφυλίας, τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν μερῶν τῆς Λιβύης ποὺ ἐκτείνεται πρὸς τὴν Κυρῆνη, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ποὺ διαμένουν ἐδῶ, 11 καὶ Ἰουδαῖοι καὶ προσήλυτοι, Κρήτες καὶ Ἄραβες, ἀκούομε νὰ ὁμιλοῦν στὶς γλώσσες μας τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ». 12 Ναί, ἔμεναν ἐκστατικοὶ ὅλοι (οἱ εὐλαβεῖς) καὶ ἀποροῦσαν καὶ ἔλεγον ὁ ἕνας στὸν ἄλλο: «Τί ἄραγε νὰ σημαίνει αὐτό;». 13 Ἄλλοι δὲ χλευάζαν καὶ ἔλεγαν: «Εἶναι μεθυσμένοι».

14 Σταθείς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἕνδεκα ἐπῆρε τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἀπεφθέγγατο αὐτοῖς· Ἄνδρες Ἰουδαῖοι καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ ἅπαντες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω καὶ ἐνωπίσασθε τὰ ῥήματά μου. 15 Οὐ γάρ, ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε, οὗτοι μεθούουσιν· ἔστι γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας· 16 ἀλλὰ τοῦτο ἔστι τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ· 17 Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ Θεός, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ Πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται· 18 καὶ γε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ Πνεύματός μου, καὶ ἡ προφητεύσουσι. 19 Καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, αἶμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδια καπνοῦ· 20 ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος καὶ ἡ σελήνη εἰς αἶμα πρὶν ἢ ἔλθειν τὴν ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ, 21 Καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται.

22 Ἄνδρες Ἰσραηλίται, ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους. Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, ἄνδρα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀποδεδειγμένον εἰς ὑμᾶς δυνάμεσι καὶ τέρασι καὶ σημείοις οἷς ἐποίησε δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἶδατε, 23 τοῦτον τῇ ὀρισμένη βουλῇ καὶ προγνώσει τοῦ Θεοῦ ἔκδοτον λαβόντες, διὰ χειρῶν ἀνόμων προσπῆξαντες ἀνείλετε· 24 ὃν ὁ Θεὸς ἀνέστησε λύσας τὰς ὠδύνας τοῦ θανάτου, καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. 25 Δαυὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν· Προωρῶμην τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἔστιν ἵνα μὴ σαλευθῶ. 26 Διὰ τοῦτο εὐφράνθη ἡ καρδιά μου καὶ ἠγαλλίασατο ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἑλπίδι, 27 ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς ἄδου

Ὁ Πέτρος κηρύττει γιὰ τὴν ἔκχυσι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος

14 Τότε ὁ Πέτρος στάθηκε μαζί με τοὺς ἕνδεκα καὶ ὕψωσε τὴ φωνὴν του καὶ κήρυξε σ' αὐτούς· «Ἰουδαῖοι καὶ ἅλοι, ὅσοι κατοικεῖτε τὴν Ἱερουσαλὴμ! Αὐτὸ νὰ ξέρετε ἐσεῖς, καὶ ἀκούσετε προσεκτικὰ τὰ λόγια μου. 15 Λοιπὸν, αὐτοὶ δὲν εἶναι μεθυσμένοι, ὅπως ἐσεῖς νομίζετε, διότι ἡ ὥρα εἶναι ἐννέα τὸ πρωί. 16 Ἀλλ' αὐτὸ (τὸ καταπληκτικὸ φαινόμενο) εἶναι ἐκεῖνο, ποῦ ἔχει λεχθῆ διὰ μέσου τοῦ προφήτου Ἰωήλ: 17 Καὶ θὰ συμβῆ κατὰ τις ἔσχατες ἡμέρες (κατὰ τὴ χριστιανικὴ ἐποχὴ), λέγει ὁ Θεός, αὐτό: Θὰ ἐκχύσω ἀπὸ τὸ Πνεῦμα μου σὲ κάθε ἄνθρωπο, καὶ θὰ προφητεύουν (θὰ ὁμιλοῦν μεθ' ἑαυτῶν) οἱ υἱοὶ σας καὶ οἱ θυγατέρες σας. Καὶ οἱ νέοι σας θὰ βλέπουν ὁράματα, καὶ οἱ γέροντές σας θὰ ὄνειρεύονται ἀποκαλυπτικὰ ὄνειρα. 18 Ἀκόμη καὶ στοὺς δούλους μου καὶ στις δούλες μου τις ἡμέρες ἐκεῖνες θὰ ἐκχύσω ἀπὸ τὸ Πνεῦμα μου, καὶ θὰ προφητεύουν. 19 Καὶ θὰ δείξω καταπληκτικὰ φαινόμενα στὸν οὐρανὸ ἐπάνω, καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆ γῆ κάτω, αἶμα καὶ φωτιά καὶ σύννεφα καπνοῦ (σημεῖα καταστροφῶν). 20 Ὁ ἥλιος θὰ μεταβληθῆ σὲ σκοτάδι, καὶ ἡ σελήνη θὰ γίνῃ κόκκινη σὰν αἶμα, πρὶν ἔλθῃ ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου ἡ μεγάλη καὶ ἐνδοξη. 21 Καὶ ὅποιος θὰ ἐπικαλεσθῆ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, θὰ σωθῆ».

Ὁ Πέτρος κηρύττει γιὰ τὴ σταύρωσι καὶ τὴν ἀνάστασι τοῦ Ἰησοῦ

22 «Ἰσραηλίτες! Προσέξτε αὐτὰ τὰ λόγια. Τὸν Ἰησοῦ τὸ Ναζωραῖο, ἄνδρα διαπιστευμένο σὲ σὰς ἀπὸ τὸ Θεὸ μεθ' αὐτοῦ καὶ καταπληκτικὰ ἔργα καὶ σημεῖα, τὰ ὅποια ὁ Θεὸς ἔκανε δι' αὐτοῦ ἀνάμεισά σας, ὅπως καὶ σεῖς οἱ ἴδιοι γνωρίζετε, 23 αὐτόν, σύμφωνα μετ' τὸ ὀρισμένο σχέδιο καὶ τὴν προαπόφασιν τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ παραδόθηκε καὶ τὸν συλλάβατε, μετὰ χεῖρα ἀνθρώπων χωρὶς τὸ Νόμο (ἔθνικων, Ρωμαίων) τὸν καρφώσατε στὸ σταυρὸ καὶ τὸν φονεύσατε. 24 Ἀλλ' ὁ Θεὸς τὸν ἀνέστησε καὶ ἔπαυσε τοὺς πόνους τοκετοῦ, ποῦ εἶχε ὁ θάνατος. Διότι (ὅπως τὸ παιδί δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ κρατηθῆ ἐπὶ τὴν κοιλία τῆς ἐπίτοκης γυναίκας, ἔτσι) αὐτὸς (ὁ Ἰησοῦς) δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ κρατηθῆ ἀπ' αὐτόν (τὸν θάνατο). 25 Ὁ Δαβὶδ δὲ λέγει γι' αὐτόν: Πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου εἶχα πάντοτε τὸν Κύριο. Γι' αὐτὸ εἶναι στὰ δεξιὰ μου, γιὰ νὰ μὴ ταραχθῶ. 26 Γι' αὐτὸ εὐφράνθηκε ἡ καρδιά μου, καὶ ὕμνησε ἡ γλῶσσα μου. Ἀκόμη δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου θὰ κατοικήσῃ ἐπὶ τὸν τάφο μετὰ ἀσφάλεια. 27 Διότι δὲν θὰ ἐγκαταλείψῃς

οὐδέ δώσεις τὸν ὄσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν. 28 Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς, πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου.

29 Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου Δαυὶδ ὅτι καὶ ἐτελεύτησε καὶ ἐτάφη καὶ τὸ μνήμα αὐτοῦ ἐστὶν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. 30 Προφήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι ὄρκω ὤμοσεν αὐτῷ ὁ Θεὸς ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν Χριστὸν καθίσει ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, 31 προιδὼν ἐλάλησε περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ὅτι οὐ κατελείφθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς ἄδου οὐδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδε διαφθοράν. 32 Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ Θεός, οὐ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες. 33 Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ Θεοῦ ὑψωθείς, τὴν τε ἐπαγγελίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ Πατρὸς, ἐξέχεε τοῦτο ὃ νῦν ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε. 34 Οὐ γὰρ Δαυὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, λέγει δὲ αὐτός· Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, 35 ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. 36 Ἀσφαλῶς οὖν γνωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι καὶ Κύριον καὶ Χριστὸν αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐποίησε, τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.

37 Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν τῇ καρδίᾳ, εἶπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους· Τί ποιήσομεν, ἄνδρες ἀδελφοί; 38 Πέτρος δὲ ἔφη πρὸς αὐτούς· Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ λήψεσθε τὴν δωρεάν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. 39 Ὑμῖν γὰρ ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν καὶ πᾶσι τοῖς εἰς μακράν, ὅσους ἂν προσκαλέσῃται Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν. 40 Ἐτέροις τε λόγους πλείοσι διεμαρτύρητο καὶ παρεκάλει λέγων· Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιαῆς ταύτης! 41 Οἱ μὲν οὖν ἀσμένως ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν, καὶ προστεθήσαν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλια.

τὴν ψυχὴ μου στὸν ἄδη, οὔτε θ' ἀφήσης τὸν ὄσιό σου (ὡς πρὸς τὸ σῶμα) νὰ γνωρίσῃ φθορά (σῆψι, ἀποσύνθεσι). 28 Μοῦ γνώρισε δρόμους ζωῆς, θὰ μὲ γεμίσει εὐφροσύνη διὰ τῆς δυνάμεώς σου.

29 Ἀδελφοί! Μπορῶ νὰ σᾶς πῶ μὲ βεβαιότητα γιὰ τὸν πατριάρχη Δαβίδ, ὅτι καὶ πέθανε καὶ θάφτηκε, καὶ τὸ μνήμα του εἶναι ἐδῶ μέχρι σήμερα. 30 Ἄλλ' ἐπειδὴ ἦταν προφήτης καὶ γνώριζε, ὅτι ὁ Θεὸς τοῦ ὑποσχέθηκε μὲ ὄρκο, ὅτι ἀπὸ ἀπόγονο τῶν σπλάγγχνων του θὰ φέρῃ ὡς ἄνθρωπο στὴν ὑπαρξί τοῦ Χριστοῦ (τὸ Μεσσία), γιὰ νὰ καθήσῃ στὸ θρόνο του, 31 προφητικὰ ὠμίλησε γιὰ τὴν ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ, ὅτι δηλαδὴ δὲν ἐγκαταλείφθηκε ἡ ψυχὴ του στὸν ἄδη, οὔτε ἡ σὰρκα του γνώρισε φθορά (σῆψι, ἀποσύνθεσι). 32 Αὐτὸν τὸν Ἰησοῦ ἀνέστησε ὁ Θεός. Αὐτοῦ τοῦ γεγονότος ὄλοι ἐμεῖς εἴμεθα μάρτυρες. 33 Ἀφοῦ δὲ ἡ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ τὸν ὑψωσε στὸν οὐρανὸ καὶ ἔλαβε ἀπὸ τὸν Πατέρα τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ποῦ εἶχε ὑποσχεθῆ, ἔχυσε ἀφθόνως αὐτό, ποῦ τώρα ἐσεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε. 34 Ὁ Δαβίδ βεβαίως δὲν ἀνέβηκε στὸν οὐρανὸ, λέγει δὲ ὁ ἴδιος· Εἶπε ὁ Κύριος στὸν Κύριό μου· Κάθησε στὰ δεξιὰ μου, 35 ἕως ὅτου κάνω τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιο τῶν ποδιῶν σου. 36 Ἄς γνωρίζῃ λοιπὸν μὲ βεβαιότητα ὄλο τὸ ἔθνος τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ὁ Θεὸς καὶ Κύριο καὶ Χριστὸ (Μεσσία) ἀνέδειξε αὐτόν, τοῦτον δηλαδὴ τὸν Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖο σεῖς σταυρώσατε».

Πλοῦσιο τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ κηρύγματος τῆς Πεντηκοστῆς

37 Ὄταν δὲ ἄκουσαν, ἡ καρδιά τους ἤλθε σὲ κατάνυξι, καὶ εἶπαν πρὸς τὸν Πέτρο καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους· «Τί νὰ κάνωμε, ἀδελφοί;». 38 Καὶ ὁ Πέτρος τοὺς εἶπε· «Μετανοήσατε, καὶ νὰ βαπτισθῆτε ἀφθένως στὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (πιστεύοντας δηλαδὴ στὸν Ἰησοῦ Χριστό), γιὰ νὰ συγχωρηθῶν οἱ ἁμαρτίες, καὶ θὰ λάβετε τὴ δωρεὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. 39 Διότι γιὰ σᾶς εἶναι ἐκεῖνο ποῦ ὑποσχέθηκε ὁ Θεός, καὶ γιὰ τὰ παιδιὰ σας, καὶ γιὰ ὄλους ἐκείνους ποῦ βρίσκονται μακριὰ (τοὺς ἐθνικοὺς δηλαδὴ), ὅσους θὰ προσκαλέσῃ ὁ Κύριος ὁ Θεὸς μας». 40 Καὶ μὲ πολλὰ ἄλλα λόγια κήρυττε ἐντόνως, καὶ προέτρεπε λέγοντας· «Σωθῆτε ἀπ' αὐτὴ τὴ γενεὰ τὴ διεστραμμένη!». 41 Αὐτοὶ δὲ εὐχαρίστως ἀποδέχθηκαν τὸ λόγο του καὶ βαπτίσθηκαν, καὶ προστέθηκαν (στοὺς πιστοὺς, στὴν Ἐκκλησία) τὴν ἡμέρα ἐκείνη περὶπου τρεῖς χιλιάδες πρόσωπα.

42 Ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς. 43 Ἐγένετο δὲ πάση ψυχῇ φόβος, πολλά τε τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγένετο. 44 Πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά, 45 καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον καὶ διεμέριζον αὐτὰ πᾶσι καθότι ἄν τις χρεῖαν εἶχε· 46 καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, κλώντες τε καθ' οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας, 47 αἰνοῦντες τὸν Θεὸν καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ Κύριος προσετίθει τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

3 Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην. 2 Καὶ τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβαστάζετο, ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην Ὑραϊαν τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ ἱερὸν· 3 ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερὸν ἠρώτα ἐλεημοσύνην. 4 Ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ εἶπε· Βλέψου εἰς ἡμᾶς. 5 Ὁ δὲ ἐπέιχεν αὐτοῖς προσδοκῶν τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν. 6 Εἶπε δὲ Πέτρος· Ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι. Ὁ δὲ ἔχω τοῦτό σοι δίδωμι· Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειρε καὶ περιπάτει. 7 Καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρε· παραχρῆμα δὲ ἐστερεώθησαν αὐτοῦ αἱ βάσεις καὶ τὰ σφυρά, 8 καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη καὶ περιεπάτει, καὶ εἰσηλθε σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερὸν περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος καὶ αἰνῶν τὸν Θεόν. 9 Καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν Θεόν· 10 ἐπεγίνωσκόν τε αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην καθήμενος ἐπὶ τῇ Ὑραίᾳ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἐπλήσθησαν θάμβους καὶ ἐκστάσεως ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι αὐτῷ.

Ὑποδειγματικὴ ζωὴ στὴν πρώτη χριστιανικὴ κοινότητα

42 Ἐπιδίδονταν δὲ μὲ ζήλο στὴν παρακολούθησι τῆς διδασκαλίας τῶν ἀποστόλων, καὶ στὴν ἄσκησι φιλανθρωπίας καὶ ἐλεημοσύνης, καὶ στὴ συμμετοχῇ στῇ Θεῖα Εὐχαριστία, καὶ στὶς προσευχάς. 43 Καὶ δέος κατέλαβε κάθε ψυχῇ, καὶ πολλὰ καταπληκτικὰ θαύματα καὶ σημεῖα γίνονταν μέσω τῶν ἀποστόλων. 44 Ὅλοι δὲ οἱ πιστοὶ ἦταν ἐνωμένοι διὰ τοῦ αὐτοῦ φρονήματος καὶ σκοποῦ, καὶ εἶχαν τὰ πάντα κοινά. 45 Ἀκόμη καὶ τὰ κτήματα καὶ τὶς περιουσίες τοὺς πωλοῦσαν καὶ τὰ μοίραζαν σὲ ὅλους ἀναλόγως μὲ τὴν ἀνάγκη καθενός. 46 Καὶ καθημερινῶς συχάζοντες μὲ ἀκούραστο ζήλο καὶ μὲ ὁμοψυχία στὸ ναό, καὶ τελώντας τῇ Θεῖα Εὐχαριστία σὲ σπίτια, μετελάμβαναν τροφῇ μὲ ἀγαλλίασι καὶ ἐλικρίνεια ψυχῆς. 47 Καὶ δοξάζαν τὸ Θεό, καὶ ἀπολάμβαναν ἐκτίμησι ἀπ' ὅλο τὸ λαό. Ὁ δὲ Κύριος πρόσθετε καθημερινῶς στὴν Ἐκκλησία ὄσους ἦταν γιὰ σωτηρία.

Θεραπεία ἐκ γενετῆς χωλοῦ

3 Μαζὶ δὲ ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἀνέβαιναν στὸ ναὸ κατὰ τὴν ὥρα τῆς προσευχῆς τὴν τρίτη ἀπογευματινῇ. 2 Κάποιος δὲ ἄνθρωπος, ποῦ ἦταν κουστός ἐκ γενετῆς, μεταφερόταν βασταζόμενος, τὸν ὁποῖον ἔθεταν καθημερινῶς κοντὰ στὴ θύρα τοῦ ἱεροῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ, τῇ λεγομένην Ὑραία, γιὰ νὰ ζητῇ ἐλεημοσύνη ἀπ' αὐτοῦς, ποῦ ἔμπαιναν στὸν ἱερὸ περίβολο τοῦ ναοῦ. 3 Αὐτός, ὅταν εἶδε τὸν Πέτρο καὶ τὸν Ἰωάννη, ποῦ θὰ ἔμπαιναν στὸν ἱερὸ περίβολο τοῦ ναοῦ, ζητοῦσε νὰ λάβῃ ἐλεημοσύνη. 4 Τότε ὁ Πέτρος προσήλωσε σ' αὐτὸν τὸ βλέμμα του μαζὶ μὲ τὸν Ἰωάννη καὶ εἶπε· «Κοίταξε σ' ἐμᾶς». 5 Αὐτὸς δὲ τοὺς κοίταξε μὲ προσοχή, περιμένοντας νὰ λάβῃ κάτι ἀπ' αὐτούς. 6 Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε· «Ἀσήμε καὶ χρυσάφι δὲν ὑπάρχει σ' ἐμένα. Ἄλλ' αὐτὸ ποῦ ἔχω, σοῦ τὸ δίνω· Μὲ τὴ δύναμι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου σήχω καὶ βᾶδιζε». 7 Καὶ ἄφου τὸν ἔπιασε ἀπὸ τὸ δεξι χέρι, τὸν σήκωσε. Καὶ ἀμέσως στερεώθηκαν τὰ πέλματα καὶ οἱ ἀστράγαλοι του. 8 Καὶ πηδώντας στάθηκε ὄρθιος, καὶ περιπατοῦσε. Καὶ μπῆκε μαζὶ τοὺς στὸν ἱερὸ περίβολο τοῦ ναοῦ περιπατώντας καὶ πηδώντας καὶ δοξάζοντας τὸ Θεό. 9 Καὶ τὸν εἶδε ὅλος ὁ λαὸς νὰ περιπατῇ καὶ νὰ δοξάζῃ τὸ Θεό. 10 Καὶ τὸν ἀναγνώριζαν, ὅτι αὐτὸς ἦταν, ποῦ καθόταν πλησίον τῆς Ὑραίας πύλης τοῦ ἱεροῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ γιὰ ἐλεημοσύνη, καὶ ἔμειναν ἔθαμβοι καὶ ἐκστατικοὶ γι' αὐτὸ ποῦ συνέβη σ' αὐτόν.

Ἡ πίστις στὸ Χριστὸ αἰτία τῆς θεραπείας τοῦ χωλοῦ

11 Κρατοῦντος δὲ τοῦ ἰαθέντος χωλοῦ τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην συνέδραμε πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ τῆ καλουμένης Σολομῶντος ἑκθαμβοί. 12 Ἰδὼν δὲ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν· Ἄνδρες Ἰσραηλίται, τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε ὡς ἰδία δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ πεποηκόσι τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; 13 Ὁ Θεὸς Ἀβραάμ καὶ Ἰσαάκ καὶ Ἰακώβ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασε τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς μὲν παρεδώκατε καὶ ἠρνήσασθε αὐτὸν κατὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν· 14 ὑμεῖς δὲ τὸν Ἅγιον καὶ Δίκαιον ἠρνήσασθε, καὶ ἠτήσασθε ἄνδρα φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν, 15 τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτείνατε, ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. 16 Καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τοῦτου, ὃν θεωρεῖτε καὶ οἶδατε, ἐστερέωσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὀλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων ὑμῶν.

17 Καὶ νῦν, ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπράξατε, ὡσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν· 18 ὁ δὲ Θεὸς ἂν προκατήγγειλε διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ παθεῖν τὸν Χριστόν, ἐπλήρωσεν οὕτω.

19 Μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, 20 ὅπως ἂν ἔλθωσι καιροὶ ἀναψύξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου καὶ ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισμένον ὑμῖν Χριστὸν Ἰησοῦν, 21 ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ Θεὸς διὰ στόματος πάντων ἁγίων αὐτοῦ προφητῶν ἀπ' αἰῶνος. 22 Μωυσῆς μὲν γὰρ πρὸς τοὺς πατέρας εἶπεν ὅτι προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς. 23 Ἔσται δὲ πᾶσα ψυχὴ, ἣτις ἐὰν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου, ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ. 24 Καὶ πάντες δὲ οἱ προφήται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ

11 Ἐνῶ δὲ ὁ κουτσός, ποῦ θεραπεύθηκε, δὲν ξεκολλοῦσε ἀπὸ τὸν Πέτρο καὶ τὸν Ἰωάννη, ἔτρεξε μαζὶ σ' αὐτοὺς ὅλος ὁ λαὸς στῆ στοᾷ, ποῦ λεγόταν τοῦ Σολομῶντος, γεμάτος θαυμασμό. 12 Ὅταν δὲ ὁ Πέτρος εἶδε (τὴ συρροή τοῦ πλήθους), εἶπε στὸ λαό: «Ἰσραηλίτες! Γιατί θαυμάζετε γι' αὐτό; Γιατί ἔχετε καρφωμένα τὰ μάτια σας σ' ἐμᾶς, σὰν νὰ ἔχωμε κάνει μὲ δική μας δύναμι ἢ εὐσεβεία νὰ περιπατῆ αὐτός; 13 Ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ καὶ τοῦ Ἰσαάκ καὶ τοῦ Ἰακώβ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μας, δόξασε τὸ δούλο του Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖο σεῖς παραδώσατε καὶ ἀρνηθήκατε ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου, ἐνῶ ἐκεῖνος ἔκρινε ὡς ὀρθὸ νὰ τὸν ἀπολύσῃ. 14 Ναί, σεῖς τὸν Ἅγιο καὶ Δίκαιο (τὸν ἀγαθὸ καὶ καλὸ μὲ ἀπόλυτη ἔννοια) ἀρνηθήκατε. Καὶ ζητήσατε νὰ σᾶς χαρισθῆ ἄνθρωπος φονιάς, 15 ἐνῶ τὸν ἀρχηγὸ τῆς ζωῆς (τὸν αἴτιο τῆς ζωῆς, τὴν πηγὴ τῆς ζωῆς) φονεύσατε. Ἄλλ' ὁ Θεὸς τὸν ἀνέστησε ἐκ νεκρῶν. Αὐτοῦ τοῦ γεγονότος ἐμεῖς εἴμεθα μάρτυρες. 16 Αὐτὸν δὲ, τὸν ὁποῖον βλέπετε καὶ γνωρίζετε, ἀνώρθωσε ἡ δύναμι αὐτοῦ (τοῦ Ἰησοῦ) λόγω τῆς πίστεως στὸ ὄνομά του. Ναί, ἡ πίστις σ' αὐτὸν (τὸν Ἰησοῦ) ἔδωσε σ' αὐτὸν τὴ σωματικὴ αὐτῆ ἀκεραιότητα, ὅπως βλέπετε ὅλοι σεῖς.

17 Καὶ τώρα, ἀδελφοί, ξέρω, ὅτι ἀπὸ ἄγνοιᾳ πράξατε, ὅπως καὶ οἱ ἄρχοντές σας. 18 Ὁ δὲ Θεὸς πραγματοποιοῖ ἔτσι (μὲ τὴν καταδίκη δηλαδή καὶ τὴ θανάτωσι τοῦ Ἰησοῦ) ὅσα προανήγγειλε μὲ τὸ στόμα ὅλων τῶν προφητῶν του, ὅτι θὰ πάθῃ ὁ Χριστὸς (ὁ Μεσσίας)».

Μετάνοια γιὰ ἀπόλαυσι τῶν μεσσιακῶν εὐλογιῶν

19 «Μετανοήσατε λοιπὸν καὶ ἐπιστρέφετε, γιὰ νὰ ἐξαλειφθοῦν οἱ ἁμαρτίες σας, 20 ὥστε νὰ ἔλθουν καιροὶ ἀναψύχῃς ἀπὸ τὸν Κύριο, καὶ ν' ἀποστείλῃ τὸν προωρισμένο γιὰ σᾶς Μεσσία Ἰησοῦ. 21 Αὐτὸν πρόκειται νὰ κρατήσῃ ὁ οὐρανὸς μέχρι τὸ χρόνο τῆς ἐκπληρώσεως ὅλων, ὅσα εἶπε ὁ Θεὸς μὲ τὸ στόμα ὅλων τῶν ἁγίων προφητῶν του ἀπὸ ἀρχαιστάτους χρόνους. 22 Ὁ Μωυσῆς, ὡς γνωστόν, εἶπε πρὸς τοὺς πατέρες: Προφήτην γιὰ σᾶς θὰ φέρῃ στὸν κόσμον ὁ Κύριος ὁ Θεὸς σας ἀπὸ τοὺς ὁμοεθνεῖς σας, ὅπως ἔφερε ἐμένα (ὡς νομοθέτη καὶ μεσίτη). Σ' αὐτὸν νὰ ὑπακούσετε καθ' ὅλα, ὅσα θὰ σᾶς πῆ. 23 Καὶ ὅποιος δὲν θὰ ὑπακούσῃ στὸν προφήτη ἐκεῖνο, θὰ ἐξαφανισθῆ ἀπὸ τὸ μέσον τοῦ λαοῦ. 24 Ἄλλα καὶ ὅλοι οἱ προφῆτες ἀπὸ τὸ Σαμουὴλ καὶ τοὺς μετέπειτα ὅσοι κήρυξαν, προανήγγειλαν καὶ τίς ἡμέρες αὐτές (τίς μεσσιακές). 25 Σεῖς εἰσθε ἀπόγονοι τῶν προφητῶν

κατήγγειλαν τὰς ἡμέρας ταύτας. 25 Ὑμεῖς ἐστε υἱοὶ τῶν προφητῶν καὶ τῆς διαθήκης ἧς διέθετο ὁ Θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγων πρὸς Ἀβραάμ: Καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται πᾶσαι αἱ πατριάι τῆς γῆς. 26 Ὑμῖν πρῶτον ὁ Θεὸς ἀναστήσας τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς ἐν τῷ ἀποστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν.

4 Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαὸν ἐπέστησαν αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι, 2 διαπονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαὸν καὶ καταγγέλλειν ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν· 3 καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὴν αὔριον· ἦν γὰρ ἑσπέρα ἤδη. 4 Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπίστευσαν, καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν ὡσεὶ χιλιάδες πέντε.

5 Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ γραμματεῖς εἰς Ἱερουσαλὴμ, 6 καὶ Ἄνναν τὸν ἀρχιερέα καὶ Καϊάφαν καὶ Ἰωάννην καὶ Ἀλέξανδρον καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ, 7 καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ ἐπυνθάνοντο· Ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς; 8 Τότε Πέτρος πλησθεὶς Πνεύματος Ἁγίου εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραὴλ! 9 Εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέσωσται, 10 γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής. 11 Οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκοδομούντων, ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας. 12 Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ σωτηρία· οὐδὲ γὰρ ὄνομα ἔστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.

καὶ κληρονόμοι τῆς διαθήκης, τὴν ὁποία ἔκανε ὁ Θεὸς μετὰ τοὺς πατέρας μας, λέγοντας στὸν Ἀβραάμ: Καὶ διὰ μέσου τοῦ ἀπογόνου σου (τοῦ Μεσσία) θὰ εὐλογηθοῦν ὅλες οἱ φυλὲς τῆς γῆς. 26 Σὲ σὰς πρῶτα ὁ Θεός, ἀφοῦ ἔφερε στὸν κόσμον τὸν δούλο του Ἰησοῦ, τὸν ἀπέστειλε γιὰ νὰ σὰς εὐλογῇ, ὅταν ὁ καθένας ἀφήνετε τὶς κακίες καὶ τὶς κακὲς πράξεις σας».

Ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης στὴ φυλακῆ

4 Ἐνῶ δὲ αὐτοὶ (ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης) μιλοῦσαν πρὸς τὸ λαὸ, αἰφνιδίως παρουσιάσθησαν σ' αὐτοὺς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ ἐπικεφαλῆς τῆς φρουρᾶς τοῦ ναοῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι, 2 πλήρεις ἀγανακτήσεως, διότι δίδασκον τὸ λαὸ καὶ κήρυτταν στὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασι. 3 Καὶ τοὺς συνέλαβαν καὶ τοὺς φυλάκισαν, γιὰ νὰ τοὺς δικάσουν κατὰ τὴν αὐριανὴ ἡμέρα, διότι ἦταν πλέον βράδυ. 4 Ἀλλὰ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀκροατὰς τοῦ λόγου πίστευσαν, καὶ ἔτσι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν ἀνῆλθε σὲ περίπου πέντε χιλιάδες.

Πέτρος καὶ Ἰωάννης στὸ συνέδριο Ἀνάκρισι γιὰ τὴ θεραπεία τοῦ χωλοῦ

5 Τὴν ἄλλη δὲ ἡμέρα συνῆλθαν στὰ Ἱεροσόλυμα οἱ ἄρχοντες αὐτῶν (τῶν Ἰουδαίων), καὶ οἱ πρεσβύτεροι, καὶ οἱ γραμματεῖς, 6 καὶ ὁ Ἄννας ὁ ἀρχιερεὺς, καὶ ὁ Καϊάφας, καὶ ὁ Ἰωάννης, καὶ ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ ὅσοι κατὰγονταν ἀπὸ ἀρχιερατικὸ γένος. 7 Καὶ ἀφοῦ τοὺς ἔστησαν ἐνώπιόν τους (τοὺς δύο ἀποστόλους), ρωτοῦσαν: «Μὲ ποιά δυνάμι ἢ ἐν ποίῳ ὀνομα κάνατε αὐτὸ ἐσεῖς;». 8 Τότε ὁ Πέτρος γέμισε μὲ Πνεῦμα Ἁγιο καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: «Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραὴλ! 9 Ἀφοῦ ἐμεῖς σήμερα ἀνακρινόμεθα ἐξ αἰτίας εὐεργεσίας πρὸς ἀσθενῆ ἄνθρωπο, μὲ τί αὐτὸς ἔγινε καλά, 10 νὰ ξέρετε ὅλοι σεῖς, καὶ ὅλος ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, τὸν ὁποῖο σεῖς σταυρώσατε, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἀνέστησε ἐκ νεκρῶν, μ' αὐτὸ (τὸ ὄνομα) αὐτὸς παρίσταται ἐνώπιόν σας ὑγιής. 11 Αὐτὸς εἶναι ὁ λίθος, ποὺ περιφρονήθηκε ὡς τιποτένιος ἀπὸ σὰς τοὺς οἰκοδόμους, ποὺ (ὅμως) ἔγινε ἀκρογωνιαῖος λίθος. 12 Καὶ δὲν εἶναι δυνατὴ μὲ κανένα ἄλλο ἢ σωτηρία, καὶ οὔτε ὑπάρχει ἄλλη δυνάμι κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανὸν δοσμένη στοὺς ἀνθρώπους, μὲ τὴν ὁποία εἶναι δυνατό νὰ σωθοῦμε».

Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀπειλοῦνται ἀύστηρῶς καὶ ἀπολύονται

13 Ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπαν τὴν εὐγλωττία τοῦ Πέτρου καὶ τοῦ Ἰωάννου,

13 Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρηρησίαν καὶ Ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσι καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν, 14 τὸν δὲ ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἐστῶτα τὸν τεθεραπευμένον, οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν. 15 Κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἕξω τοῦ συνεδρίου ἀπελθεῖν, συνέβαλλον πρὸς ἀλλήλους 16 λέγοντες· Τί ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; Ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονε δι' αὐτῶν, πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἰερουσαλὴμ φανερόν, καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρνήσασθαι. 17 Ἄλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῆ ἑἰς τὸν λαόν, ἀπειλῆ ἀπειλησώμεθα αὐτοὺς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδεὶ ἄνθρώπων. 18 Καὶ καλέσαντες αὐτοὺς παρήγγειλαν αὐτοῖς τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι καὶ μὴδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. 19 Ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς εἶπον· Εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ Θεοῦ, κρίνατε. 20 Οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς ἅ εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν μὴ λαλεῖν. 21 Οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὐρίσκοντες τὸ πῶς κολάσσονται αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν Θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι. 22 Ἐτῶν γὰρ ἦν πλεονόντων τεσσαράκοντα ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν ἐγεγονέει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως.

23 Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἄρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπον. 24 Οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ εἶπον· Δέσποτα, σὺ ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, 25 ὁ διὰ στόματος Δαυὶδ παιδὸς σου εἰπὼν· Ἴνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; 26 Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ. 27 Συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας, Ἡρώδης τε καὶ Πόντιος Πιλάτος σὺν ἔθνεσι καὶ λαοῖς Ἰσραὴλ, 28 ποιῆσαι ὅσα ἡ χεὶρ σου καὶ ἡ βουλὴ σου προώρισε γενέσθαι. 29 Καὶ τὰ νῦν, Κύριε,

καὶ διαπίστωσαν, ὅτι εἶναι ἄνθρωποι ἀγράμματοι καὶ ἀμαθεῖς, θαύμαζαν. Καὶ τοὺς γινώριζαν, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν μαζὶ μετὰ τὸν Ἰησοῦ. 14 Βλέποντας καὶ τὸν ἄνθρωπον, ποῦ εἶχε θεραπευθῆ, νὰ στέκεται μαζὶ τοὺς ὄρθιους, δὲν μποροῦσαν τίποτε ν' ἀντεῖπουν. 15 Ἀφοῦ δὲ τοὺς διέταξαν νὰ βγοῦν ἕξω ἀπὸ τὸ συνέδριον, συσκέπτονταν 16 λέγοντας· «Τί νὰ κάνουμε στοὺς ἀνθρώπους αὐτούς; Διότι σ' ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς Ἰερουσαλὴμ εἶναι φανερό, ὅτι ἔγινε δι' αὐτῶν πραγματικὸ θαῦμα, καὶ δὲν μποροῦμε νὰ τὸ ἀρνηθοῦμε. 17 Ἄλλα γιὰ νὰ μὴ διαδοθῆ περισσότερο στὸ λαό, ἄς τοὺς ἀπειλήσωμε αὐστηρά, γιὰ νὰ μὴ μιλοῦν πλέον σὲ κανένα γιὰ τὸ ὄνομα αὐτό». 18 Καὶ ἀφοῦ τοὺς κάλεσαν, τοὺς διέταξαν νὰ μὴ μιλοῦν καθόλου καὶ νὰ μὴ διδάσκουν γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ. 19 Ἄλλ' ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης τοὺς εἶπαν τότε· «Ἄν εἶναι ὀρθὸ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ν' ἀκούωμε ἐσᾶς καὶ ὄχι τὸ Θεό, κρίνετε. 20 Ἐμεῖς πάντως δὲν δυνάμεθα γι' αὐτὰ ποῦ εἶδαμε καὶ ἀκούσαμε νὰ μὴ μιλάμε». 21 Τότε αὐτοὶ, ἀφοῦ τοὺς ἀπειλήσαν περισσότερο, τοὺς ἀπέλυσαν, ἐπειδὴ δὲν ἔβρισκαν κανένα τρόπο νὰ τοὺς τιμωρήσουν, ἐξ αἰτίας τοῦ λαοῦ, διότι ὅλοι γιὰ τὸ γεγονὸς δόξαζαν τὸ Θεό. 22 Ὁ δὲ ἄνθρωπος, στὸν ὅποιον ἔγινε αὐτὸ τὸ θαῦμα τῆς θεραπείας, ἦταν ἄνω τῶν σαράντα ἐτῶν.

Προσευχὴ τῶν πιστῶν ὑπὲρ τῶν κηρύκων τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ

23 Ὅταν δὲ (ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης) ἀφέθησαν ἐλεύθεροι, ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδικούς τους (τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως), καὶ τοὺς ἀνέφεραν ὅσα τοὺς εἶπαν οἱ ἄρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι. 24 Αὐτοὶ δέ, ὅταν ἄκουσαν αὐτά, ὅλοι μαζὶ ὕψωσαν φωνὴ πρὸς τὸ Θεὸ καὶ εἶπαν· «Δέσποτα (Κυρίαρχε), σὺ εἶσαι, ποῦ δημιουργήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴ γῆ καὶ τὴ θάλασσαν καὶ ὅλα ὅσα ὑπάρχουν σ' αὐτά» 25 ποῦ μετὰ τὸ στόμα τοῦ Δαβὶδ τοῦ δούλου σου εἶπες, Γιατί φρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ μηχανεύθησαν πράγματα μάταια; 26 Παρατάχθησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες μαζεύτηκαν μαζὶ ἐναντίον τοῦ Κυρίου καὶ ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ τοῦ. 27 Καὶ πράγματι, μαζεύτηκαν ἐναντίον τοῦ ἁγίου δούλου σου Ἰησοῦ, τὸν ὅποιον ἔχρισες, ὁ Ἡρώδης καὶ ὁ Πόντιος Πιλάτος μαζὶ μετὰ ἔθνη καὶ πλῆθη τοῦ Ἰσραὴλ, 28 γιὰ νὰ κάνουν ὅσα ἡ δυνάμι σου καὶ ἡ σοφία σου προώρισε νὰ γίνουν. 29 Καὶ τώρα, Κύριε, πρόσεξε στὶς ἀπειλές τους, καὶ κάνε τοὺς δούλους σου νὰ κηρύττουν τὸ λόγο σου μετὰ ὅλο τὸ θάρρος, 30 ἀπλώνοντας τὸ χεῖρι σου γιὰ θεραπεῖες ἀσθενειῶν καὶ γιὰ νὰ γίνονται σημεῖα καὶ καταπληκτικὰ θαύματα κατόπιν ἐπικλήσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου δού-

ἐπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παρρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου **30** ἐν τῷ τῆν χειρὰ σου ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν καὶ σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδὸς σου Ἰησοῦ. **31** Καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ παρρησίας.

32 Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδιά καὶ ἡ ψυχὴ μία, καὶ οὐδὲ εἰς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά. **33** Καὶ μεγάλη δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. **34** Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων **35** καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων· διεδίδοτο δὲ ἐκάστῳ καθότι ἂν τις χρειαῖν εἶχεν. **36** Ἰωσῆς δὲ ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας ἀπὸ τῶν ἀποστόλων, ὃ ἐστὶ μεθερμηνεύμενον *Υἱὸς παρακλήσεως*, Λευΐτης, Κύπριος τῷ γένει, **37** ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, πωλήσας ἤνεγκε τὸ χρῆμα καὶ ἔθηκε παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

5 Ἀνὴρ δὲ τις Ἀνανίας ὀνόματι σὺν Σαπφείρῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἐπώλησε κτῆμα **2** καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίας καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν. **3** Εἶπε δὲ Πέτρος· Ἀνανία, διὰ τί ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου ψεύσασθαι σε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου; **4** Οὐχὶ μένον σοι ἔμενε καὶ πραθέν ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχε; Τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο; Οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ Θεῷ. **5** Ἀκούων δὲ ὁ Ἀνανίας τοὺς λόγους

λου σου Ἰησοῦ». **31** Καὶ ἀφοῦ τελείωσαν τὴν δέησι, σείστηκε ὁ τόπος, ὅπου ἦσαν συναθροισμένοι, καὶ πλημυρίσαν ὄλοι ἀπὸ Πνεύματος Ἁγίου, καὶ κήρυτταν τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ μεθάρρους.

Ἡ κοινοκτημοσύνη τῶν πρώτων χριστιανῶν

32 Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστῶν ἡ καρδιά καὶ ἡ ψυχὴ ἦταν μία. Καὶ οὔτε ἓνας ἔλεγε, ὅτι κάτι ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά του εἶναι δικό του, ἀλλ' ὅλα σ' αὐτούς ἦταν κοινά. **33** Καὶ μετὰ μεγάλο θάρρος οἱ ἀπόστολοι ἔδιναν τὴν μαρτυρίαν γιὰ τὴν ἀνάστασι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ χάρις μεγάλη ἦταν σ' ὅλους αὐτούς (τοὺς πιστούς). **34** Καὶ οὔτε ὑπῆρχε μεταξὺ τους κάποιος, ὃ ὅποιος νὰ στερεῖται. Διότι, ὅσοι ἦταν ἰδιοκτήτες χωραφίων ἢ σπιτιῶν, τὰ πωλοῦσαν, καὶ τὴν ἀξίαν τῶν πωλουμένων ἔφεραν **35** καὶ ἔθεταν μπροστὰ στὰ πόδια τῶν ἀποστόλων. Καὶ γινόταν στὸν καθένα διανομὴ ἀνάλογα μετὰ τὴν ἀνάγκη του. **36** Ἔτσι ὁ Ἰωσῆς, ποὺ ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους ἐπωνομάσθηκε Βαρνάβας, ποὺ μεταφραζόμενο σημαίνει «Ἀνθρώπος διδασκαλίας, κηρύκτης», Λευΐτης, Κύπριος στὴν καταγωγὴ, **37** πώλησε ἓνα ἀγρό, ποὺ εἶχε, καὶ τὸ χρῆμα ἔφερε καὶ ἔθεσε μπροστὰ στὰ πόδια τῶν ἀποστόλων.

Ἀνανίας καὶ Σαπφείρα ψεύδονται καὶ θανατώνονται παραδειγματικῶς

5 Ἀλλὰ κάποιος, ποὺ ὀνομαζόταν Ἀνανίας, μαζί μετὰ τὴν γυναῖκα του Σαπφείρα πώλησε ἓνα χωράφι, **2** καὶ κρυφὰ κράτησε γιὰ τὸν ἑαυτό του ἀπὸ τὸ ἀντίτιμο, μετὰ γνώσεως καὶ τῆς γυναίκας του, καὶ τὸ ὑπόλοιπο ἔφερε καὶ ἔθεσε μπροστὰ στὰ πόδια τῶν ἀποστόλων. **3** Τότε ὁ Πέτρος εἶπε: «Ἀνανία, γιατί κυριεύσει ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ὥστε νὰ πῆς ψέμα στὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καὶ νὰ κρατήσης γιὰ τὸν ἑαυτό σου κρυφὰ ἀπὸ τὸ ἀντίτιμο τοῦ χωραφιοῦ; **4** Προτοῦ πωλήθῃ, δὲν ἦταν δικό σου; Καὶ ὅταν πωλήθῃ, δὲν ἦταν στὴ διάθεσί σου; Γιατί σκέφθηκες αὐτὸ τὸ πρᾶγμα; Δὲν εἶπες ψέμα σὲ ἀνθρώπους, ἀλλὰ στὸ Θεό». **5** Ἀκούοντας δὲ ὁ Ἀνανίας αὐτὰ τὰ λόγια, ἔπεσε κάτω καὶ ξεψύχησε. Καὶ φόβος μεγάλος προκλήθηκε σ' ὅσους πληροφοροῦνταν αὐτά. **6** Τότε οἱ νεώτεροι σηκώθηκαν καὶ τὸν συμάζεψαν, καὶ ἔκαναν τὴν ἐκφορά του καὶ τὸν ἔθαψαν.

7 Ὑστερα δὲ ἀπὸ διάστημα τριῶν ὡρῶν περίπου μπῆκε μέσα ἡ γυναῖκα του, μὴ γνωρίζοντας τὸ γεγονός. **8** Καὶ ὁ Πέτρος τῆς εἶπε: «Πῆς

1. Ἡ, κήρυτταν τὴν ἀλήθεια τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ

τούτους πεσών ἐξέψυξε, καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. **6** Ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν αὐτὸν καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν.

7 Ἐγένετο δὲ ὡς ὥρων τριῶν διάστημα καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονός, εἰσηλθεν. **8** Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ Πέτρος· Εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; Ἡ δὲ εἶπε· Naί, τοσούτου. **9** Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτήν· Τί ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ Πνεῦμα Κυρίου; Ἴδου οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ καὶ ἐξοίσουσί σε. **10** Ἐπεσε δὲ παραχρῆμα παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἐξέψυξεν. Εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὔρον αὐτὴν νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. **11** Καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

12 Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλά· καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶντος. **13** τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς, ἀλλ' ἔμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός· **14** μᾶλλον δὲ προσετίθετο πιστεύοντες τῷ Κυρίῳ πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, **15** ὥστε κατὰ τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τιθεναὶ ἐπὶ κλινῶν καὶ κραβάττων, ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν ἡ σκιά ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν. **16** Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων εἰς Ἱερουσαλὴμ φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.

17 Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ, ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων, ἐπλήσθησαν ζήλου **18** καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ. **19** Ἄγγελος δὲ Κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, ἐξαγαγὼν τε αὐτοὺς εἶπε· **20** Πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήμα-

μου, τόσο πωλήσατε τὸ χωράφι;». Αὐτὴ δὲ εἶπε· «Naί, τόσο». **9** Τότε ὁ Πέτρος τῆς εἶπε· «Γιατί συμφωνήθηκε ἀπὸ σᾶς νὰ προκαλέσετε τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου; Ἴδου τὰ πόδια αὐτῶν, ποὺ ἔθαψαν τὸν ἄνδρα σου, εἶναι κοντὰ στὴν πόρτα, καὶ θὰ κάνουν τὴν ἐκφορά σου». **10** Καὶ ἀμέσως ἔπεσε κάτω κοντὰ στὰ πόδια του καὶ ξεψύχησε. Καὶ ὅταν οἱ νέοι μπῆκαν μέσα, τὴν βρῆκαν νεκρή, καὶ ἔκαναν τὴν ἐκφορά τῆς καὶ τὴν ἔθαψαν κοντὰ στὸν ἄνδρα τῆς. **11** Καὶ φόβος μεγάλος κατέλαβε ὅλη τὴν Ἐκκλησία, καὶ ὅλους ὅσοι ἄκουαν αὐτά.

Καταπληκτικὰ θαύματα διὰ τῶν ἀποστόλων

12 Διὰ μέσου δὲ τῶν ἀποστόλων γίνονταν πολλὰ σημεῖα καὶ καταπληκτικὰ θαύματα στὸ λαό. Καὶ συγκεντρώνονταν ὅλοι μαζί (οἱ πιστοὶ) στὴ στοὰ τοῦ Σολομῶντος. **13** Καὶ ἀπὸ τοὺς λοιποὺς (τοὺς ἀπίστους) κανεὶς δὲν τολμοῦσε ν' ἀναμιχθῇ μ' αὐτούς, ἀλλ' ὁ λαὸς τοὺς ἐγκωμιάζε. **14** Ὅλο δὲ καὶ προσθέτονταν στὴν Ἐκκλησία περισσότερα πλήθη ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ποὺ πίστευαν στὸν Κύριο, **15** ὥστε (καὶ) στοὺς δρόμους νὰ βγάζουν τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ νὰ τοὺς ξαπλώνουν πάνω σὲ κλίνες καὶ φορεῖα μὲ τὸ σκοπὸ, ὅταν θὰ περνοῦσε ὁ Πέτρος, ἔστω ἡ σκιά του νὰ πέσῃ σὲ κάποιον ἀπ' αὐτούς. **16** Συνέρρεε δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν γύρω πόλεων στὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔφεραν ἀσθενεῖς, καὶ ἀνθρώπους ποὺ ἐνωχλοῦνταν ἀπὸ πνεύματα ἀκαθάρτα, καὶ θεραπεύονταν ὅλοι.

Οἱ ἀπόστολοι φυλακίζονται καὶ ἀποφυλακίζονται θαυματουργικῶς

17 Τότε σηκώθηκε ὁ ἀρχιερεὺς καὶ ὅλοι ὅσοι ἦταν μαζί του, ποὺ ἀνῆκαν στὸ κόμμα τῶν Σαδδουκαίων, γέμισαν ἀπὸ φανατισμό, **18** καὶ συνέλαβαν τοὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς ἔρριξαν σὲ δημοσίᾳ φυλακῆ. **19** Ἄλλ' ἄγγελος Κυρίου τὴ νύκτα ἄνοιξε τὶς πόρτες τῆς φυλακῆς καὶ τοὺς ἔβγαλε ἔξω καὶ εἶπε· **20** «Πηγαίνετε, καὶ σταθῆτε στὸν περίβολο τοῦ ναοῦ, καὶ κηρύττετε στὸ λαὸ ὅλα τὰ λόγια τῆς ζωῆς αὐτῆς (τῆς νέ-

1. Ἡ, νὰ προσβάλετε

τα τῆς ζωῆς ταύτης. **21** Ἀκούσαντες δὲ εἰσηλθόν ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκον.

Παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμοτήριον ἀχθῆναι αὐτούς. **22** Οἱ δὲ ὑπηρέται παραγενόμενοι οὐχ εὔρον αὐτούς ἐν τῇ φυλακῇ, ἀναστρέψαντες δὲ ἀπήγγειλαν **23** λέγοντες ὅτι τὸ μὲν δεσμοτήριον εὔρομεν κεκλεισμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ καὶ τοὺς φύλακας ἐστῶτας πρὸ τῶν θυρῶν, ἀνοίξαντες δὲ ἔσω οὐδένα εὔρομεν. **24** Ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὁ τε ἱερεὺς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν περὶ αὐτῶν τί ἂν γένοιτο τοῦτο. **25** Παραγενόμενος δὲ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι ἰδοὺ οἱ ἄνδρες, οὗς ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ, εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἐστῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν.

26 Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς ὑπηρέταις ἤγαγεν αὐτούς οὐ μετὰ βίας· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν, ἵνα μὴ λιθασθῶσιν. **27** Ἀγαγόντες δὲ αὐτούς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ. Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτούς ὁ ἀρχιερεὺς **28** λέγων· Οὐ παραγγελία παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτου; Καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε τὴν Ἱερουσαλήμ τῆς διδαχῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. **29** Ἀποκριθεὶς δὲ Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπον· Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. **30** Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου. **31** Τοῦτον ὁ Θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτήρα ὑψωσε τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. **32** Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν αὐτοῦ μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων, καὶ τὸ Πνεῦμα δὲ τὸ Ἅγιον ὃ ἔδωκεν ὁ Θεὸς τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ.

ας ζωῆς)». **21** Κατόπιν δὲ αὐτοῦ, ποὺ ἄκουσαν, πολὺ πρῶτῳ μῆχαν στὸν περίβολο τοῦ ναοῦ καὶ δίδασκαν.

Ἐν τῷ μεταξύ πῆγε ὁ ἀρχιερεὺς καὶ ὅσοι ἦταν μαζί του, καὶ συγκάλεσαν τὸ συνέδριο, καὶ ὅλη τὴ γερουσία τῶν Ἰσραηλιτῶν, καὶ ἔστειλαν στὴ φυλακὴ γιὰ νὰ τοὺς προσαγάγουν. **22** Ἄλλ' ὅταν τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα πῆγαν, δὲν τοὺς βρῆκαν στὴ φυλακῇ. Καὶ ὅταν ἐπέστρεψαν, ἀνέφεραν **23** λέγοντας· «Τὴν μὲν φυλακὴ βρήκαμε κλεισμένη μὲ κάθε ἀσφάλεια, καὶ τοὺς φύλακες νὰ στέκωνται μπροστὰ ἀπὸ τὶς πόρτες, ἀλλ' ὅταν ἀνοιξαμε, δὲν βρήκαμε μέσα κανένα». **24** Ὅταν δὲ ἄκουσαν αὐτοὺς τοὺς λόγους ὁ μεγάλος ἱερεὺς (ὁ ἀρχιερεὺς ποὺ προηδρεύε τοῦ συνεδρίου) καὶ ὁ ἐπικεφαλῆς τῆς φρουρᾶς τοῦ ναοῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, ἀποροῦσαν γι' αὐτούς, πῶς θὰ μπορούσε νὰ ἐξηγηθῇ αὐτό. **25** Ἐφθασε δὲ κάποιος καὶ τοὺς ἀνήγγειλε· «Ἴδοὺ οἱ ἄνδρες, ποὺ φυλακίσατε, στέκονται στὸν περίβολο τοῦ ναοῦ καὶ διδάσκουν τὸ λαό».

Οἱ ἀπόστολοι πάλι στὸ συνέδριο
«Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις»

26 Τότε ὁ ἐπικεφαλῆς τῆς φρουρᾶς τοῦ ναοῦ μαζί μὲ τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα πῆγε καὶ τοὺς ἔφερε, χωρὶς βία, διότι φοβοῦνταν τὸ λαό, μήπως λιθοβοληθοῦν. **27** Καὶ ἀφοῦ τοὺς ἔφεραν, τοὺς ἔστησαν στὸ συνέδριο. Καὶ τοὺς ρώτησε ὁ ἀρχιερεὺς **28** λέγοντας· «Δὲν σᾶς δώσαμε αὐστηρὴ ἐντολὴ νὰ μὴ διδάσκετε γι' αὐτὸ τὸ ὄνομα; Καὶ ἰδοὺ γεμίσατε τὴν Ἱερουσαλήμ μὲ τὴ διδασκαλία σας, καὶ θέλετε νὰ ἐπιρριψέτε σ' ἐμᾶς τὴν εὐθύνη γιὰ τὸ θάνατο αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου». **29** Ἐλαβε δὲ τὸ λόγο ὁ Πέτρος καὶ οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι καὶ εἶπαν· «Πρέπει νὰ πειθαρχοῦμε στὸ Θεὸ καὶ ὄχι στοὺς ἀνθρώπους (ὅταν, ἐννοεῖται, τὸ θέλημα τῶν ἀνθρώπων ἔρχεται σὲ ἀντίθεσι πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ)». **30** Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μας ἀνέστησε τὸν Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖο σεῖς φονεύσατε κρεμώντας πάνω σὲ ξύλο (τὸ ξύλο τοῦ σταυροῦ). **31** Αὐτὸν ὁ Θεὸς μὲ τὴ δύναμί του ὑψωσε, γιὰ νὰ εἶναι ἀρχηγὸς καὶ σωτὴρ, γιὰ νὰ δώσῃ στὸν Ἰσραὴλ εὐκαιρία μετανοίας καὶ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν. **32** Ἐμεῖς δὲ εἴμεθα μάρτυρες του γι' αὐτὰ τὰ γεγονότα, ἀλλὰ καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο, ποὺ ἔδωσε ὁ Θεὸς σ' ὅσους πειθαρχοῦν σ' αὐτόν».

Συνετή παρέμβασι τοῦ Γαμαλιήλ

33 Οἱ δὲ ἀκούσαντες διεπρίοντο καὶ ἐβουλεύοντο ἀνελεῖν αὐτούς. 34 Ἄναστās δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ Φαρισαῖος ὀνόματι Γαμαλιήλ, νομοδιδάσκαλος τίμιος παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω βραχύ τι τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι, 35 εἶπέ τε πρὸς αὐτούς: Ἄνδρες Ἰσραηλίται, προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις τί μέλλετε πράσσειν. 36 Πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θεοδᾶς, λέγων εἶναι τινα ἑαυτόν, ᾧ προσεκλίθη ἀριθμὸς ἀνδρῶν ὡσεὶ τετρακοσίων· ὃς ἀνηρέθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐπέιθοντο αὐτῷ διελύθησαν καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν. 37 Μετὰ τούτου ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς καὶ ἀπέστησε λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ· κάκεῖνος ἀπῶλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπέιθοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν. 38 Καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόσπῃτε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ ἐάσατε αὐτούς· ὅτι ἐὰν ἧ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλή αὕτη ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται· 39 εἰ δὲ ἐκ Θεοῦ ἐστίν, οὐ δύνασθε καταλῦσαι αὐτό, μή ποτε καὶ θεομάχοι εὐρεθῆτε. Ἐπέισθησαν δὲ αὐτῷ.

40 Καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους δεῖραντες παρήγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς. 41 Οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ κατηξιώθησαν ἀτιμασθῆναι. 42 Πᾶσάν τε ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον οὐκ ἐπαύοντο διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν Χριστόν.

6 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόντων τῶν μαθητῶν ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν. 2 Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν εἶπον· Οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ διακονεῖν τραπέζαις. 3 Ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἑπτά, πλήρεις Πνεύματος

33 Ὅταν δὲ αὐτοὶ ἄκουσαν αὐτά, λυσσοῦσαν καὶ σκέπτονταν τὸν φονεύσαν. 34 Ἄλλὰ σηκώθηκε στὸ συνέδριο κάποιος Φαρισαῖος ὀνομαζόμενος Γαμαλιήλ, νομοδιδάσκαλος, ἐκτιμώμενος ἀπ' ὅλο τὸ λαό, καὶ διέταξε νὰ βγάλουν γιὰ λίγο τοὺς ἀποστόλους ἔξω, 35 καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: «Ἄνδρες Ἰσραηλίτες, προσέχετε τοὺς ἑαυτοὺς σας σχετικὰ μὲ τοὺς ἀνθρώπους τούτους, γιὰ τὸ τί σκοπεύετε νὰ κάνετε. 36 Διότι πρὶν ἀπ' αὐτὸ τὸν καιρὸ παρουσιάσθηκε ὁ Θεοδᾶς, ποὺ ἔλεγε γιὰ τὸν ἑαυτό του, ὅτι εἶναι κάποιος σπουδαῖος. Σ' αὐτὸν προσκολλήθηκε ἀριθμὸς τετρακοσίων περίπου ἀνδρῶν. Ἄλλὰ φονεύθηκε, καὶ ὅλοι οἱ ὄπαδοί του διαλύθηκαν, καὶ τὸ κίνημα ἐκμηδενίσθηκε. 37 Μετὰ ἀπ' αὐτὸν παρουσιάσθηκε ὁ Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος τὶς ἡμέρες τῆς ἀπογραφῆς, καὶ παρέσυρε πίσω του ἄρκετὸ λαό. Ἄλλὰ καὶ ἐκεῖνος χάθηκε, καὶ ὅλοι οἱ ὄπαδοί του διασκορπίσθηκαν. 38 Γι' αὐτὸ τώρα σᾶς λέγω: Ἀπομακρυνθῆτε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τούτους καὶ ἀφήσατέ τους. Διότι, ἐὰν αὐτὸ ποὺ σκέπτονται ἢ αὐτὸ ποὺ πράττουν εἶναι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, θὰ καταστραφῇ. 39 Ἐὰν ὅμως εἶναι ἀπὸ τὸ Θεό, δὲν μπορεῖτε νὰ τὸ καταστρέψετε, μήπως γίνετε καὶ θεομάχοι». Πείσθηκαν δὲ σ' αὐτόν.

Δαρμὸς καὶ ἀπόλυσι τῶν ἀποστόλων

40 Καὶ ἀφοῦ προσκάλεσαν τοὺς ἀποστόλους, τοὺς ἔδειραν, καὶ τοὺς διέταξαν νὰ μὴν ὀμιλοῦν γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ. Κατόπιν τοὺς ἀπέλυσαν. 41 Αὐτοὶ δὲ ἔφευγαν ἀπὸ τὸ συνέδριο χαίροντας, διότι ἐξιώθηκαν τῆς μεγάλης τιμῆς νὰ ὑποστοῦν ἀτιμωτικὸ δαρμὸ χάριν τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ. 42 Καὶ καθὲ μέρα στὸν περίβολο τοῦ ναοῦ καὶ σὲ στίπια δὲν ἔπαυαν νὰ διδάσκουν καὶ νὰ κηρῦττουν τὸν Ἰησοῦ τὸ Χριστό (τὸ Μεσσία).

Ὁ πιστὸς λαὸς ἐκλέγει τοὺς ἑπτὰ διακόνους τραπεζῶν

6 Αὐτὲς δὲ τὶς ἡμέρες, καθὼς οἱ μαθηταὶ (οἱ πιστοὶ δηλαδὴ) πληθύνονταν, ἐγίναν δυσμενῆ σχόλια τῶν ἑλληνοφῶνων πιστῶν ἀπὸ τὸ Ἐξωτερικὸ κατὰ τῶν ἐντοπίων ἑβραιοφῶνων πιστῶν, διότι παραμελοῦνταν στὴν καθημερινὴ ὑπηρεσίᾳ τῆς διανομῆς τροφῆς οἱ χῆρες τους. 2 Τότε οἱ δώδεκα προσκάλεσαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν (τῶν πιστῶν) καὶ εἶπαν: «Δὲν εἶναι σωστὸ ν' ἀφήσωμε ἑμεῖς τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ὑπηρετοῦμε σὲ τραπέζια. 3 Γι' αὐτό, ἀδελφοί, ἐκλέξτε ἀπὸ σᾶς ἑπτὰ εὐπολῆπτους ἄνδρες, πλήρεις Πνεύματος Ἁγίου καὶ συνέσεως,

Ἄγιου καὶ σοφίας, οὗς καταστήσομεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης· 4 ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν. 5 Καὶ ἤρесе ἐν ὧν πᾶσι παντὸς τοῦ πλήθους. Καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα πλήρη πίστεως καὶ Πνεύματος Ἁγίου, καὶ Φίλιππον καὶ Πρόχορον καὶ Νικάνορα καὶ Τιμωνα καὶ Παρμενᾶν καὶ Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχέα, 6 οὗς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων, καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.

7 Καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἤρξανε, καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ σφόδρα, πολὺς τε ὄχλος τῶν Ἰουδαίων ὑπήκουον τῇ Πίστει.

8 Στέφανος δὲ πλήρης πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. 9 Ἀνέστησαν δὲ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης Λιβερτίνων καὶ Κυρηναίων καὶ Ἀλεξανδρέων καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας καὶ Ἀσίας συζητοῦντες τῷ Στεφάνῳ, 10 καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστηναί τῃ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει. 11 Τότε ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντας ὅτι ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς Μωυσῆν καὶ τὸν Θεόν· 12 συνεκίνησάν τε τὸν λαόν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν αὐτὸν καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον, 13 ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας· Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται ῥήματα βλάσφημα λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ νόμου· 14 ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθνη ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωυσῆς. 15 Καὶ ἀτεινίσαντες εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθηζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου.

τοὺς ὁποίους θὰ ἐγκαταστήσωμεν σ' αὐτὴ τὴν ὑπηρεσίᾳ, 4 ἐνῷ ἐμεῖς θὰ εἴμεθα ἀφωσιωμένοι ἐπὶ τῇ προσευχῇ καὶ ἐπὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ κηρύγματος». 5 Καὶ ἄρесе ἐν ὧν πᾶσι τὸ πλήθος. Καὶ ἐξελέξαν τὸν Στέφανον, ἄνδρα γεμᾶτο πίστει καὶ Πνεῦμα Ἁγίο, καὶ τὸ Φίλιππο, καὶ τὸν Πρόχορο, καὶ τὸν Νικάνορα, καὶ τὸν Τιμωνα, καὶ τὸν Παρμενᾶ, καὶ τὸν Νικόλαο ἀπὸ τῆς Ἀντιόχειας, πού ἦταν προσήλυτος (προηγούμενος δηλαδή ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρικῆς θρησκείας εἶχε προσέλθει ἐπὶ τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας). 6 Αὐτοὺς παρουσίασαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων, οἱ ὅποιοι, ἀφοῦ προσευχήθησαν, ἔθεσαν ἐπάνω τους τὰ χεῖρια (γιὰ τὴν μετάδοσι θείας χάριτος).

7 Ὁ δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ διαδίδετο, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν (τῶν πιστῶν) ἐπὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ πληθύνετο πολὺ, καὶ πολὺ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ὑποτάσσονταν ἐπὶ τῇ Πίστει.

Ὁ Στέφανος προσάγεται στὸ συνέδριο καὶ συκοφαντεῖται

8 Ὁ Στέφανος δὲ, πλήρης πίστεως καὶ δυνάμεως, ἔκανε θαύματα καὶ καταπληκτικὰ καὶ σημεῖα μεγάλα στὸ λαό. 9 Μερικοὶ δὲ ἀπὸ τῆς συναγωγῆς, πού λεγόταν τῶν Λιβερτίνων, καὶ ἀπὸ τοὺς Κυρηναίους καὶ τοὺς Ἀλεξανδρεῖς, καὶ ἀπὸ τοὺς προερχομένους ἀπὸ τῆς Κιλικίας καὶ τῆς ἑπαρχίας Ἀσίας σηκώθηκαν καὶ συζητοῦσαν μὲ τὸν Στέφανο. 10 Ἀλλὰ δὲν μποροῦσαν ν' ἀντισταθοῦν ἐπὶ τῇ σοφίᾳ καὶ ἐπὶ τῇ πνευματικῇ δυνάμει, μὲ τὴν ὁποία μιλοῦσε. 11 Τότε ὑποκίνησαν ἀνθρώπους πού ἔλεγαν: «Τὸν ἀκούσαμε νὰ λέγῃ λόγια βλάσφημα κατὰ τοῦ Μωυσῆ καὶ τοῦ Θεοῦ». 12 Ἐεσήκωσαν δὲ τὸ λαὸ καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ παρουσιάσθηκαν αἰφνιδίως καὶ τὸν ἄρπαξαν βιαίως καὶ τὸν προσήγαγον ἐπὶ τὸ συνέδριο. 13 Καὶ παρουσίασαν ψευδομάρτυρες, πού ἔλεγαν: «Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος δὲν παύει νὰ λέγῃ λόγια βλάσφημα κατὰ τοῦ ἁγίου τόπου (τοῦ ναοῦ) καὶ τοῦ νόμου. 14 Διότι τὸν ἔχουμε ἀκούσει νὰ λέγῃ, ὅτι αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος θὰ καταστρέφῃ τὸν τόπο τοῦτο, καὶ θ' ἀλλάξῃ τοὺς θεσμούς καὶ τὰ ἔθνη, πού μᾶς παρέδωσε ὁ Μωυσῆς». 15 Καὶ ἀτεινίζοντας σ' αὐτὸν ὅλοι αὐτοί, πού κάθονταν ἐπὶ τῆς δικαστικῆς ἑδρῆς ἐπὶ τὸ συνέδριο, εἶδαν τὸ πρόσωπό του (νὰ ἀστράπτῃ) ὡς πρόσωπο ἀγγέλου.

1. Ἐπάρχει καὶ ἡ γραφή, τῶν ἱερέων

7 Εἶπε δὲ ὁ ἀρχιερεὺς· Εἰ ἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει, **2** Ὁ δὲ ἔφη· Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ Θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραάμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρρᾶν, **3** καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἐξέλθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς γῆν ἣν ἄν σοι δεῖξω. **4** Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαιῶν κατώκησεν ἐν Χαρρᾶν. Κάκειθεν μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ μετώκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε. **5** Καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ οὐδὲ βῆμα ποδός, καὶ ἐπηγγέλατο δοῦναι αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν αὐτῆν καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. **6** Ἐλάλησε δὲ οὕτως ὁ Θεός, ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον ἐν γῇ ἄλλοτρία, καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ κακώσουσιν ἔτη τετρακόσια· **7** καὶ τὸ ἔθνος ᾧ ἑάν δουλεύσωσι κρινῶ ἐγώ, εἶπεν ὁ Θεός· καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται καὶ λατρεύσουσί μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. **8** Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ καὶ περιέτεμεν αὐτόν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, καὶ ὁ Ἰσαάκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας.

9 Καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν Ἰωσήφ ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον. Καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ, **10** καὶ ἐξείλετο αὐτόν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον Φαραῶ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ κατέστησεν αὐτόν ἡγούμενον ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. **11** Ἦλθε δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην τὴν γῆν Αἰγύπτου καὶ Χαναάν καὶ θλίψις μεγάλη, καὶ οὐχ εὕρισκον χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν. **12** Ἀκούσας δὲ Ἰακώβ ὄντα σῖτα ἐν Αἰγύπτῳ ἐξαπέστειλε τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον· **13** καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερόν ἐγένετο τῷ Φαραῶ τὸ γένος τοῦ Ἰωσήφ. **14** Ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ μετεκαλέσατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακώβ καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτοῦ ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε. **15** Κατέβη δὲ Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, **16** καὶ μετετέθησαν εἰς Συχέμ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι ᾧ ὠνήσατο Ἀβραάμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἐμμὸρ τοῦ Συχέμ.

7 Εἶπε τότε ὁ ἀρχιερεὺς· «Ἔστι λοιπὸν ἔχουν αὐτά;». **2** Αὐτὸς δὲ εἶπε· «Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ ἔνδοξος Θεὸς φανερώθηκε στὸν πατέρα μας τὸν Ἀβραάμ, ὅταν ἦταν στὴ Μεσοποταμίᾳ, προτοῦ κατοικήσῃ στὴ Χαρρᾶν, **3** καὶ τοῦ εἶπε· Νὰ βγῆς ἀπὸ τὴ χώρα σου καὶ ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς σου, καὶ νὰ ἔλθῃς στὴ χώρα ποῦ θὰ σοῦ δεῖξω. **4** Τότε βγήκε ἀπὸ τὴ χώρα τῶν Χαλδαιῶν, καὶ κατοίκησε στὴ Χαρρᾶν. Καὶ ἀπ' ἐκεῖ, ὅταν πέθανε ὁ πατέρας του, τὸν ἔφερε νὰ κατοικήσῃ σ' αὐτὴ τὴ χώρα, ποῦ κατοικεῖτε τώρα σεῖς. **5** Καὶ (ὅσο ζῶσε) δὲν τοῦ ἔδωσε σ' αὐτὴ κληρονομία οὔτε ὅσο εἶναι ἓνα πέλμα ποδιοῦ. Ἄλλ' ὑποσχέθηκε νὰ τὴ δώσῃ γιὰ ἰδιοκτησία σ' αὐτόν καὶ στοὺς ἀπογόνους του μετὰ ἀπ' αὐτόν, ἐνῶ αὐτὸς δὲν εἶχε τέκνο. **6** Μίλησε δὲ ἔτσι ὁ Θεός, ὅτι οἱ ἀπόγονοί του θὰ κατοικαῶν ὡς ξένοι σὲ χεῖρα σὲν τετρακόσια ἔτη. **7** Καὶ τὸ ἔθνος, στὸ ὅποιο θὰ γίνουν δούλοι, θὰ τιμωρήσω ἐγώ, εἶπε ὁ Θεός. Καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὰ θὰ φύγουν ἀπ' ἐκεῖ, καὶ θὰ μὲ λατρεύσουν στὸν τόπο τοῦτο. **8** Καὶ τοῦ ἔδωσε διαθήκην περιτομῆς. Καὶ ἔτσι γέννησε τὸν Ἰσαάκ καὶ τοῦ ἔκανε περιτομὴν τὴν ὀγδόῃ ἡμέρᾳ, καὶ ὁ Ἰσαάκ γέννησε τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα πατριάρχες.

9 Οἱ δὲ πατριάρχες, ἐπειδὴ φθόνησαν τὸν Ἰωσήφ, τὸν πώλησαν στὴν Αἴγυπτο. Ἄλλ' ἦταν ὁ Θεὸς μαζί του, **10** καὶ τὸν ἔσωσε ἀπ' ὅλες τὶς θλίψεις του, καὶ τοῦ ἔδωσε σοφία ἐνώπιον τοῦ Φαραῶ, τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου, καὶ τὸν ἔκανε νὰ τοῦ δεικνύῃ εὐνοία, καὶ τὸν κατέστησε κυβερνήτη τῆς Αἰγύπτου καὶ ὅλου τοῦ παλατιοῦ του. **11** Ἦλθε δὲ πείνα σ' ὅλη τὴ χώρα τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Χαναάν καὶ στέρσις μεγάλη, καὶ οἱ πατέρες μας δὲν ἔβρισκαν τροφές. **12** Ὅταν δὲ ἄκουσε ὁ Ἰακώβ, ὅτι ὑπάρχουν τρόφιμα στὴν Αἴγυπτο, ἔστειλε τοὺς πατέρες μας ἐκεῖ γιὰ πρώτη φορά. **13** Καὶ τῇ δευτέρῃ φορά φανερώθηκε ὁ Ἰωσήφ στοὺς ἀδελφοῦς του, καὶ ἔγινε γνωστὸ στὸ Φαραῶ τὸ γένος τοῦ Ἰωσήφ. **14** Τότε ὁ Ἰωσήφ ἔστειλε μῆνυμα καὶ προσκάλεσε τὸν πατέρα του τὸν Ἰακώβ καὶ ὅλους τοὺς συγγενεῖς του, ἑβδομηταπέντε πρόσωπα συνολικῶς. **15** Κατέβηκε δὲ ὁ Ἰακώβ στὴν Αἴγυπτο, καὶ ἐκεῖ πέθανε αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες μας. **16** Καὶ μεταφέρθηκαν τὰ ὀσᾶ τους στὴ Συχέμ καὶ θάφτηκαν στὸ μνήμα, ποῦ ἀγόρασε ὁ Ἀβραάμ μὲ ἀντίτιμο σὲ ἀργυρὰ νομίσματα ἀπὸ τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἐμμὸρ, υἱοῦ τοῦ Συχέμ.

17 Καθὼς δὲ πλησίαζε ὁ χρόνος γιὰ τὴν ἐκπλήρωσι τῆς ὑποσχέσεως,

17 Καθὼς δὲ ἡγγίζειν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἣν ὤμοσεν ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ἠῆξεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἴγυπτῳ, 18 ἄχρις οὐ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ἤδει τὸν Ἰωσήφ. 19 Οὗτος κατασοφιάμενος τὸ γένος ἡμῶν ἐκάκωσε τοὺς πατέρας ἡμῶν τοῦ ποιεῖν ἔκθετα τὰ βρέφη αὐτῶν εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι. 20 ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωυσῆς, καὶ ἦν ἀστειὸς τῷ Θεῷ· ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. 21 Ἐκτεθέντα δὲ αὐτὸν ἀνείλετο αὐτὸν ἡ θυγάτηρ Φαραὼ καὶ ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἴον. 22 Καὶ ἐπαυδεύθη Μωυσῆς πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων, ἣν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἐν ἔργοις.

23 Ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετῆς χρόνος, ἀνέβη εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ τοὺς υἱούς Ἰσραὴλ. 24 Καὶ ἰδὼν τινα ἀδικούμενον ἡμύνατο, καὶ ἐποίησατο ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμένῳ πατάξας τὸν Αἰγύπτιον. 25 Ἐνόμιζε δὲ συνιέναι τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ ὅτι ὁ Θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν· οἱ δὲ οὐ συνήκαν. 26 Τῇ τε ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις, καὶ συνήλασεν αὐτούς εἰς εἰρήνην εἰπών· Ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε ὑμεῖς· ἵνα τί ἀδικεῖτε ἀλλήλους; 27 Ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον ἀπόσατο αὐτὸν εἰπών· Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμῶν; 28 Μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις διὰ τὸν τρόπον ἀνείλες χθὲς τὸν Αἰγύπτιον; 29 Ἐφυγε δὲ Μωυσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῆ Μαδιάμ, οὗ ἐγέννησεν υἱούς δύο.

30 Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγγελος Κυρίου ἐν φλογὶ πυρὸς βάλτου. 31 Ὁ δὲ Μωυσῆς ἰδὼν ἐθαύμαζε τὸ ὄραμα· προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι ἐγένετο φωνὴ Κυρίου πρὸς αὐτόν· 32 Ἐγὼ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ Θεὸς Ἀβραάμ καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ. Ἐντρομος δὲ γεγόμενος Μωυσῆς οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι. 33 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Κύριος· Λύσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἕστηκας γῆ ἁγία ἐστίν. 34 Ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἴγυπτῳ καὶ τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἤκουσα, καὶ κατέβην ἐξελεῖσθαι αὐτούς· καὶ νῦν δεῦρο ἀποστελῶ σε εἰς Αἴγυπτον. 35 Τοῦτον τὸν Μωυσῆν δι-

πὸν μὲ ὄρο ἐδῶσε ὁ Θεὸς στὸν Ἀβραάμ, αὐξήθηκε ὁ λαὸς καὶ πληθύνθηκε ἐν τῇ Αἴγυπτῳ, 18 μέχρις οὗτου παρουσιάσθηκε ἄλλος βασιλεὺς, ὁ ὁποῖος ἀγνοοῦσε τὸν Ἰωσήφ. 19 Αὐτὸς ἀσέφθηκε δολίως γιὰ τὸ γένος μας, καὶ καταπίεσε τοὺς προγόνους μας νὰ βγάλουν καὶ νὰ ἐγκαταλείπουν στὸ ὑπαιθρο τὰ βρέφη τους, γιὰ νὰ μὴ διατηροῦνται ἐν τῇ ζωῇ. 20 Τὸν καιρὸ ἐκεῖνο γεννήθηκε ὁ Μωυσῆς, καὶ ἦταν χαριτωμένος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἀνετράφη τρεῖς μῆνες στὸ σπίτι τοῦ πατέρα του. 21 Ὅταν δὲ τὸν ἐβγάλαν καὶ τὸν ἄφησαν ἐκτεθειμένο στὸ ὑπαιθρο, τὸν πῆρε ἄπ' ἐκεῖ ἡ θυγάτηρα τοῦ Φαραὼ καὶ τὸν ἀνέθρεψε γιὰ δικὸς τῆς υἱᾶς. 22 Μορφώθηκε δὲ ὁ Μωυσῆς μὲ ὅλη τὴ σοφία τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἦταν δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἐν ἔργοις.

23 Ὅταν δὲ ἔγινε σαράντα ἐτῶν, τοῦ ἤλθε ἡ σκέψις καὶ ὁ πόθος νὰ ἐνδιαφερθῆ γιὰ τοὺς ἀδελφούς του τοὺς Ἰσραηλῖτες. 24 Ἔτσι, ὅταν εἶδε κάποιον ν' ἀδικῆται, τὸν υπεράσπισε καὶ ἔκανε ἐκδίκησις ὑπὲρ τοῦ καταπιεζομένου, φρονέοντας τὸν Αἴγυπτιο. 25 Νόμιζε δὲ, ὅτι καταλαβαίνουν οἱ ἀδελφοί του, ὅτι ὁ Θεὸς διὰ μέσου αὐτοῦ τοὺς προσφέρει σωτηρίαν. Ἀλλ' αὐτοὶ δὲν κατάλαβαν. 26 Καὶ τὴν ἄλλη ἡμέρα παρουσιάσθηκε σ' αὐτούς, ἐνῶ φιλονικοῦσαν, καὶ τοὺς παρακίνησε νὰ συμφιλιωθοῦν λέγοντας· Ἄνθρωποι! Ἀδελφοί εἶσθε σεῖς. Γιατί διαπληκτίζεσθε μεταξύ σας; 27 Ἀλλ' ἐκεῖνος, πὸν ἀδικοῦσε τὸν πλησίον του, τὸν ἐπώρριξε λέγοντας· Ποιὸς σὲ κατέστησε ἄρχοντα καὶ δικαστὴν σ' ἐμᾶς; 28 Μήπως σὺ θέλεις νὰ μὲ σκοτώσης, ὅπως σκότωσες χθὲς τὸν Αἰγύπτιο; 29 Ἐφυγε δὲ ὁ Μωυσῆς, ὅταν ἤκουσε αὐτὸ τὸ λόγο, καὶ ἐγκαταστάθηκε ὡς ξένος ἐν τῇ χώρᾳ Μαδιάμ, ὅπου γέννησε δύο υἱούς.

30 Καὶ ὅταν συμπληρώθηκαν σαράντα ἔτη, ἐφανίσθηκε σ' αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγγελος τοῦ Κυρίου ὡς πύρινη φλόγα, πὸν ἐβγαίνει ἀπὸ βάτο. 31 Καὶ ὅταν ὁ Μωυσῆς εἶδε, ἐκπληροῦσάν ἀπὸ τὸ θέαμα. Καὶ ὅταν πλησίαζε νὰ περιεργασθῆ, ἤλθε φωνὴ τοῦ Κυρίου πρὸς αὐτόν· 32 Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰακώβ. Τρόμαξε δὲ ὁ Μωυσῆς καὶ δὲν τολμοῦσε νὰ περιεργασθῆ. 33 Τοῦ εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Βγάλε τὰ ὑποδήματά σου, διότι ὁ τόπος, ὅπου βρίσκεσαι, εἶναι γῆ ἁγία. 34 Εἶδα μὲ προσοχὴ τὴν καταπίεσι καὶ κακοπάθειαν τοῦ λαοῦ μου, πὸν βρίσκεται ἐν τῇ Αἴγυπτῳ, καὶ ἤκουσα τὸ στεναγμὸν τους, καὶ κατέβηκα νὰ τοὺς λυτρώσω. Καὶ τώρα ἔλα νὰ σὲ ἀποστείλω ἐν τῇ Αἴγυπτῳ. 35 Αὐτὸν τὸν Μωυσῆ, πὸν ἀρνήθηκαν λέγοντας, “Ποιὸς σὲ κατέστησε ἄρχοντα καὶ δικαστὴν;”, αὐτὸν ὁ Θεὸς ἀπέστειλεν ὡς ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴ διὰ μέσου τοῦ ἀγγε-

ἤρνησαντο εἰπόντες, **Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν;** τοῦτον ὁ Θεὸς ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάρῃ. **36** Οὗτος ἐξήγαγεν αὐτοὺς ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα ἐν γῆ Αἰγύπτου καὶ ἐν Ἐρυθρᾷ Θαλάσῃ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσαράκοντα. **37** Οὗτός ἐστιν, ὁ Μωυσῆς, ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· **Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε.** **38** Οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἐδέξατο λόγια ζῶντα δοῦναι ἡμῖν.

39 Ὡς οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἀπόσαντο καὶ ἐστράφησαν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον **40** εἰπόντες τῷ Ἄαρῳ· **Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἱ προπορεύονται ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωυσῆς οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἶδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ.** **41** Καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ, καὶ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. **42** Ἐστρεψε δὲ ὁ Θεὸς καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεῖν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς γέγραπται ἐν βίβλῳ τῶν προφητῶν· **Μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηγάκατέ μοι ἔτη τεσσαράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραὴλ;** **43** Καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολὸχ καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν **Ῥεμφάν**, τοὺς τύπους οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ μετοικίω ὑμᾶς ἐπέκεινα **Βαβυλῶνος**.

44 Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἦν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο ὁ λαλῶν τῷ Μωυσῆ ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν ἐώρακεν· **45** ἦν καὶ εἰσῆγαγον διαδεξάμενοι οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῶσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν **Δαυὶδ**· **46** ὃς εὗρε χάριν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἠτήσατο εὐρεῖν σκῆνωμα τῷ Θεῷ Ἰακώβ. **47** Σολομῶν δὲ ῥοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. **48** Ἄλλ' οὐχ ὁ Ὑψιστος ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφήτης λέγει· **49** Ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ

λιαφόρου, ποῦ ἐφανίσθηκε σ' αὐτὸν στὴ βάρη. **36** Αὐτὸς τοὺς ἀπελευθέρωσε, καὶ ἔκανε καταπληκτικὰ θαύματα καὶ σημεῖα στὴ χώρα τῆς Αἰγύπτου, καὶ στὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα, καὶ στὴν ἔρημο ἐπὶ σαράντα ἔτη. **37** Αὐτὸς εἶναι, ὁ Μωυσῆς, ποῦ εἶπε στοὺς Ἰσραηλῖτες· **Προφήτη γιὰ σᾶς θὰ φέρῃ στὸν κόσμον ὁ Κύριος ὁ Θεὸς σας ἀπὸ τοὺς ὁμοεθνεῖς σας, ὅπως ἔφερε ἐμένα (ὡς νομοθέτη καὶ μεσίτη).** **Σ' αὐτὸν νὰ ὑπακούσετε.** **38** Αὐτὸς εἶναι, ποῦ κατὰ τὴ σύναξι τοῦ λαοῦ στὴν ἔρημο (γιὰ τὴν παραλαβὴ τοῦ νόμου) μεσολάβησε μεταξὺ τοῦ ἀγγελιαφόρου, ποῦ τοῦ μιλοῦσε στὸ ὄρος Σινᾶ, καὶ τῶν πατέρων μας, αὐτὸς παρέλαβε λόγια ζωντανὰ γιὰ νὰ δώσῃ σ' ἐμᾶς.

39 Οἱ πατέρες μας ὅμως δὲν θέλησαν νὰ ὑπακούσουν σ' αὐτόν, ἀλλὰ τὸν ἀπέρριψαν, καὶ κατὰ τὴν πρόθεσι τῆς καρδιάς τους ἐπέστρεψαν στὴν Αἴγυπτο, **40** λέγοντας στὸν Ἄαρῶν· **Κατασκευάσατε γιὰ μᾶς θεοὺς, οἱ ὁποῖοι θὰ προπορεύονται ἀπὸ μᾶς (ὡς ὄδηγοι).** **Διότι αὐτὸς ὁ Μωυσῆς, ποῦ μᾶς ἔβγαλε ἀπὸ τὴ χώρα τῆς Αἰγύπτου, δὲν ξέρουμε τί τοῦ συνέβη.** **41** Καὶ κατασκευάσαν τις ἡμέρες ἐκεῖνες ἕνα μοσχάρι, καὶ προσέφεραν θυσία στὸ εἶδωλο, καὶ πανηγύριζαν γιὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν τους. **42** Ἐπέτρεψε δὲ ὁ Θεὸς νὰ στραφοῦν καὶ νὰ παραδοθοῦν στὴ λατρεία τῶν ἄστρον τοῦ οὐρανοῦ, ὅπως εἶναι γραμμένο στὸ βιβλίον τῶν προφητῶν· **Ἔθνος τοῦ Ἰσραὴλ! Μήπως στὴν ἔρημο ἐπὶ σαράντα ἔτη προσφέρατε σφάγια καὶ θυσίες σ' ἐμένα; (Ὅχι βεβαίως).** **43** **Διότι σηκώσατε καὶ περιφέρατε τὴ σκηνὴ τοῦ Μολὸχ καὶ τὸ ἄστρο τοῦ θεοῦ σας Ῥεμφάν, τὰ εἶδωλα ποὺ κατασκευάσατε γιὰ νὰ τὰ προσκυνῆτε. Γι' αὐτὸ θὰ σᾶς ἐξορίσω πέρα ἀπὸ τὴ Βαβυλῶνα.**

44 Οἱ πατέρες μας στὴν ἔρημο εἶχαν τὴ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου, ὅπως διέταξε ἐκεῖνος, ποῦ μιλοῦσε στὸ Μωυσῆ, νὰ τὴν κατασκευάσῃ κατὰ τὸ ὑπόδειγμα, ποῦ εἶχε ἰδεῖ. **45** Αὐτὴν οἱ πατέρες μας μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦ (τοῦ Ναυῆ), ἀφοῦ παρέλαβαν διαδοχικῶς, εἰσῆγαγαν στὴν κυριευθεῖσα χώρα τῶν ἐθνικῶν, στοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ἔκανε ἔξωσι προκειμένου νὰ ἐγκατασταθοῦν οἱ πατέρες μας. Ἐκεῖ ἔμεινε ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου μέχρι τὴν ἐποχὴ τοῦ **Δαβίδ**, **46** ὁ ὁποῖος βρῆκε εὐνοια ἀπὸ τὸ Θεό, καὶ ζήτησε νὰ κτίσῃ ναὸ γιὰ τὸ Θεὸ τοῦ Ἰακώβ. **47** Ἄλλα ναὸ τοῦ ἔκτισε ὁ Σολομῶν. **48** Ἄλλ' ὁ Ὑψιστος δὲν κατοικεῖ σὲ χειροποιήτους ναοὺς, ὅπως ὁ προφήτης λέγει· **49** **Θρόνος μου εἶναι ὁ οὐρανός, καὶ ἡ γῆ εἶναι ὑποπόδιο τῶν ποδιῶν μου. Ποιὸν οἶκο μπορεῖτε νὰ μοῦ κτίσετε, λέγει ὁ Κύριος, ἢ ποιὸς μπορεῖ νὰ εἶναι ὁ τόπος τῆς ἀναπαύσεώς μου;** **50** **Τὸ χέρι μου δὲν δημιούργησε ὅλα αὐτά;».**

δέ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετε μοι, λέγει Κύριος, ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου; 50 Οὐχὶ ἡ χεὶρ μου ἐποίησε ταῦτα πάντα;

51 Σκληροτράχηλοι καὶ ἀπερίτμητοι τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὤσιν! Ὑμεῖς αἰεὶ τῷ Πνεύματι τῷ Ἁγίῳ ἀντιπίπτετε. Ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς. 52 Τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; Καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγγείλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Δικαίου, οὐ νῦν ὑμεῖς προδοταὶ καὶ φονεῖς γεγένησθε. 53 οὔτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε. 54 Ἀκούοντες δὲ ταῦτα διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν. 55 Ὑπάρχων δὲ πλήρης Πνεύματος Ἁγίου, ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶδε δόξαν Θεοῦ καὶ Ἰησοῦν ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ, 56 καὶ εἶπεν· Ἴδου θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεωγμένους καὶ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ ἐστῶτα. 57 Κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ συνέσχον τὰ ὦτα αὐτῶν καὶ ὤρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν. 58 καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως ἐλιθοβόλουν. Καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεον τὰ ἱμάτια αὐτῶν παρὰ τοὺς πόδας νεανίου καλουμένου Σαύλου, 59 καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν Στέφανον, ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα· Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. 60 Θεὸς δὲ τὰ γόνατα ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ· Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη. Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ.

8 Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας ἐπὶ τὴν Ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις· πάντες δὲ διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας, πλὴν τῶν ἀποστόλων. 2 Συνεκόμισαν δὲ τὸν Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς καὶ ἐποίησαν κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῷ. 3 Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνεται τὴν Ἐκκλησίαν κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος, σύρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυλακὴν.

Σφοδρὸς ἔλεγχος κατὰ τῶν προφητοκτόνων καὶ χριστοκτόνων

51 «Σκληροτράχηλοι, καὶ πωρωμένοι στὴν καρδιά, καὶ κωφοὶ στὰ αὐτιά! Σεῖς πάντοτε ἀντιστέκεσθε στὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο. Ὅπως οἱ πατέρες σας, ἔτσι καὶ σεῖς. 52 Ποῖον ἄπ' τοὺς προφῆτες δὲν καταδίωξαν οἱ πατέρες σας; Καὶ φόνευσαν ἐκείνους, ποὺ προανήγγειλαν τὸν ἐρχομὸ τοῦ Δικαίου (τοῦ Ἁγίου). Αὐτοῦ τώρα σεῖς γίνετε προδότες καὶ φονεῖς. 53 Σεῖς λάβατε τὸ νόμο σὲ διατυπώσεις ἀγγέλων, καὶ δὲν τὸν τηρήσατε». 54 Ἀκούοντας δὲ αὐτά, ἐξωργίζονταν καὶ ἔτριζαν τὰ δόντια ἐναντίον του. 55 Ἄλλ' αὐτός, πλήρης Πνεύματος Ἁγίου, κοίταξε στὸν οὐρανὸ, καὶ εἶδε ἔνδοξη μορφή τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸν Ἰησοῦ νὰ εἶναι στὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ, 56 καὶ εἶπε: «Ἴδου βλέπω τοὺς οὐρανοὺς ἀνοικτούς, καὶ τὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου νὰ εἶναι στὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ». 57 Τότε ἔβγαλαν κραυγὴ μεγάλη καὶ ἔκλεισαν τὰ αὐτιά τους καὶ ὤρμησαν ὅλοι μαζί ἐπάνω του. 58 Καὶ τὸν ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι καὶ τὸν λιθοβολοῦσαν. Καὶ οἱ μάρτυρες (κατηγορίας) ἀπέθεσαν τὰ ροῦχα τους στὰ πόδια ἐνὸς νέου, ποὺ λεγόταν Σαῦλος. 59 Καὶ λιθοβολοῦσαν τὸ Στέφανο, ἐνῶ προσευχόταν καὶ ἔλεγε: «Κύριε Ἰησοῦ, δέξου τὸ πνεῦμα μου». 60 Ἐπειτα γονάτισε, καὶ μὲ φωνὴ μεγάλη φώναξε: «Κύριε, μὴ τοὺς λογαριάσης αὐτὴ τὴν ἁμαρτία». Καὶ μόλις εἶπε τοῦτο, κοιμήθηκε (τὸν ὕπνο τοῦ θανάτου). Ὁ δὲ Σαῦλος ἐπικροτοῦσε τὴ θανάτωσί του.

Διωγμὸς καὶ διασκορπισμὸς κηρύκων τοῦ Εὐαγγελίου

8 Ἐκείνη δὲ τὴν ἡμέρα ἔγινε διωγμὸς μέγας κατὰ τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων. Ὅλοι δὲ διασκορπίσθηκαν στὰ μέρη τῆς ὑπαίθρου τῆς Ἰουδαίας καὶ τῆς Σαμαρείας, ἐκτὸς τῶν ἀποστόλων. 2 Εὐλαβεῖς δὲ ἄνθρωποι κήδευσαν τὸ Στέφανο, καὶ τὸν θρήνησαν μὲ θρήνο μεγάλῳ. 3 Ὁ δὲ Σαῦλος ρήμαζε τὴν Ἐκκλησία. Ἐμπαινε στὰ σπίτια, καὶ σύροντας ἔξω ἄνδρες καὶ γυναῖκες τοὺς παρέδιδε γιὰ νὰ φυλακισθοῦν.

Ὁ διάκονος Φίλιππος στή Σαμάρεια

4 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διηλθον εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον. 5 Φίλιππος δὲ κατελθὼν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας ἐκήρυξεν αὐτοῖς τὸν Χριστόν. 6 Προσεῖχον δὲ οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. 7 Πολλῶν γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα βοῶντα φωνῇ μεγάλη ἐξήρχετο, πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἔθεραπεύθησαν, 8 καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.

9 Ἀνὴρ δὲ τις ὀνόματι Σίμων προϋπήρχεν ἐν τῇ πόλει μαγεύων καὶ ἐξιστῶν τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας, λέγων εἶναι τινα ἑαυτὸν μέγαν· 10 ᾧ προσεῖχον πάντες ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡ μεγάλη. 11 Προσεῖχον δὲ αὐτῷ διὰ τὸ ἰκανῶ χρόνῳ ταῖς μαγείαις ἐξεστακέναι αὐτούς. 12 Ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. 13 Ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσε, καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ, θεωρῶν τε δυνάμεις καὶ σημεῖα γινόμενα ἐξίστατο.

14 Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεται ἡ Σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην· 15 οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν ὅπως λάβωσι Πνεῦμα Ἅγιον· 16 οὕτω γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπωκός, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. 17 Τότε ἐπέτιθον τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον Πνεῦμα Ἅγιον. 18 Ἰδὼν δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδεται τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα 19 λέγων· Δότε κάμοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ᾧ ἐὰν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας λαμβάνῃ Πνεῦμα Ἅγιον. 20 Πέτρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τὸ ἀργυρίον σου σὺν σοὶ εἶη εἰς ἀπώλειαν! Ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι. 21 Οὐκ ἔστι σοι μερὶς

4 Ἐκεῖνοι δέ, πού διασκορπίσθησαν, περιώδευαν κηρύττοντας τὸ λόγο (τὸ εὐαγγέλιο). 5 Ἔτσι ὁ Φίλιππος κατέβηκε σὲ μιὰ πόλι τῆς Σαμαρείας καὶ κήρυττε σ' αὐτοὺς τὸ Χριστό. 6 Τὰ δὲ πλήθη μὲ μιὰ ψυχῇ πρόσεχαν σ' αὐτά, πού ελεγε ὁ Φίλιππος, ἀκούοντας καὶ βλέποντας τὰ θαύματα, πού ἔκανε. 7 Διότι ἀπὸ πολλοὺς, πού εἶχαν πνεύματα ἀκάθαρτα (δαιμόνια), αὐτὰ ἔβγαιναν φωνάζοντας μὲ φωνῇ μεγάλη. Καὶ πολλοὶ παράλυτοι καὶ κουτσοὶ θεραπεύτηκαν. 8 Ἔτσι ἔγινε χαρὰ μεγάλη στὴν πόλι ἐκείνη.

Σίμων ὁ μάγος ζητεῖ νὰ ἐξαγοράσῃ τὴ δωρεὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος

9 Ὑπῆρχε δὲ ἀπὸ πρωτότερα στὴν πόλι κάποιος, πού ὠνομαζόταν Σίμων. Αὐτὸς ἔκανε μαγείες καὶ προκαλοῦσε ἐκκληζῆ στὸ λαὸ τῆς Σαμαρείας, ἰσχυριζόμενος γιὰ τὸν ἑαυτό του, ὅτι εἶναι κάποιος μέγας. 10 Καὶ τοῦ ἔδιναν προσοχὴ ὅλοι, ἀπὸ μικρὸ ἕως μέγας, καὶ ἔλεγαν· «Αὐτὸς εἶναι ἡ μεγάλη δύναμις τοῦ Θεοῦ». 11 Τοῦ ἔδιναν δὲ προσοχὴ, διότι γιὰ ἄρκετὸ χρόνο μὲ τίς μαγείες τοὺς εἶχε καταπληξεῖ. 12 Ἄλλ' ὅταν πίστευσαν στὸ Φίλιππο, πού κήρυττε γιὰ τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, βαπτίζονταν ἄνδρες καὶ γυναῖκες. 13 Ὁ δὲ Σίμων πίστευσε καὶ αὐτός. Καὶ ἀφοῦ βαπτίσθηκε, ἔμενε προσκολλημένος στὸ Φίλιππο. Καὶ βλέποντας νὰ γίνωνται θαύματα καὶ σημεῖα, ἔμενε κατάπληκτος.

14 Ὅταν δὲ ἄκουσαν οἱ ἀπόστολοι, πού ἦταν στὰ Ἱεροσόλυμα, ὅτι δέχτηκε ἡ Σαμάρεια τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρο καὶ τὸν Ἰωάννη. 15 Καὶ αὐτοί, ἀφοῦ κατέβησαν, προσευχήθηκαν γι' αὐτούς, γιὰ νὰ λάβουν Πνεῦμα Ἅγιον. 16 Διότι δὲν εἶχε ἀκόμη κατεβῆ (Πνεῦμα Ἅγιον) σὲ κανένα ἀπ' αὐτούς, ἀλλ' ἀπλῶς ἦταν βαπτισμένοι στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ (βαπτίσθησαν δηλαδή, ἀφοῦ πίστευσαν στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ). 17 Τότε ἐπέθεταν σ' αὐτούς τὰ χεῖρα καὶ λάμβαναν Πνεῦμα Ἅγιον. 18 Βλέποντας δὲ ὁ Σίμων, ὅτι μὲ τὴν ἐπίθεσι τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίνεται τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ἔφερε σ' αὐτοὺς χρήματα 19 καὶ εἶπε· «Δώστε καὶ σ' ἐμένα αὐτὴ τὴν ἐξουσία, ὥστε, σ' ὅποιον ἐπιθέσω τὰ χεῖρα, νὰ λαμβάνῃ Πνεῦμα Ἅγιον». 20 Ὁ Πέτρος τοῦ εἶπε τότε· «Νὰ χαθῆς καὶ σὺ καὶ τὰ λεφτά σου! Διότι νόμισες, ὅτι ἡ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ ἀποκτᾶται μὲ χρήματα. Δὲν ὑπάρχει γιὰ σένα μερίδιο καὶ κληρονομία ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τοῦ πράγμα-

οὐδέ κληρὸς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ. Ἡ γὰρ καρδιά σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. 22 Μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ Θεοῦ εἰ ἄρα ἀφεθήσεται σοι ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου. 23 Εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὄρω σε ὄντα. 24 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπε· Δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Θεὸν ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμέ ὡν εἰρήκατε.

25 Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ Κυρίου ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, πολλὰς τε κώμας τῶν Σαμαρειτῶν εὐηγγελίσαντο.

26 Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐλάλησε πρὸς Φίλιππον λέγων· Ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γάζαν· αὕτη ἐστὶν ἔρημος. 27 Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη. Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ Αἰθίοψ, εὐνοῦχος, δυνάστης Κανδάκης, τῆς βασιλείσσης Αἰθιοπίων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γᾶς αὐτῆς, ὃς ἐηλύθει προσκυρήσων εἰς Ἱερουσαλὴμ, 28 ἦν τε ὑποστρέφων καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἄρματος αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνωσκε τὸν προφήτην Ἡσαΐαν. 29 Εἶπε δὲ τὸ Πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ· Πρόσελθε καὶ κολληθήητι τῷ ἄρματι τούτῳ. 30 Προσδραμῶν δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν προφήτην Ἡσαΐαν, καὶ εἶπεν· Ἄρα γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις; 31 Ὁ δὲ εἶπε· Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, ἐὰν μὴ τις ὀδηγήσῃ με; Παρεκάλεσέ τε τὸν Φίλιππον ἀναβάνατα καθίσαι σὺν αὐτῷ. 32 Ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἦν ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη· Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη· καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωτος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. 33 Ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἦρθη· τὴν δὲ γενεάν αὐτοῦ τίς διηγῆσεται; Ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. 34 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ Φιλίππῳ εἶπε· Δέομαί σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; Περὶ ἐαυτοῦ ἢ περὶ ἑτέρου τίνος; 35 Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης εὐηγγελίσασατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν.

36 Ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν, ἦλθον ἐπὶ τι ὕδωρ, καὶ φησιν ὁ εὐνοῦχος· Ἴδου ὕδωρ· τί κωλύει με βαπτισθῆναι; 37 Εἶπε δὲ ὁ Φίλιππος· Εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, ἕξε στίβον. Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε· Πιστεύω τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸν

τοῦ. 21 Διότι ἡ καρδιά σου δὲν εἶναι εὐθεῖα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. 22 Ἀλλὰ μετανόησε γιὰ τὴν ἁμαρτία σου αὕτη, καὶ παρακάλεσε τὸ Θεό, μήπως ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὴν τιμωρία γι' αὐτὸ ποῦ σκέφθηκες. 23 Διότι σὲ βλέπω νὰ βρισκεσαι σὲ πικρὰ βάσανα καὶ δεσμὰ συμφορᾶς. 24 Ὁ δὲ Σίμων εἶπε τότε: «Παρακαλέσετε ἐσεῖς γιὰ μένα τὸ Θεό, γιὰ νὰ μὴ πέσῃ ἐπάνω μου κανένα ἀπὸ τὰ κακὰ, ποῦ εἴπατε».

25 Αὐτοὶ δέ, ἀφοῦ ἔδωσαν μαρτυρία καὶ κήρυξαν τὸ λόγο τοῦ Κυρίου, ἐπέστρεψαν στὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ σὲ πολλὰ χωριά τῶν Σαμαρειτῶν κήρυξαν στὸ μεταξύ τὸ εὐαγγέλιο.

Ὁ Φίλιππος κατηχεῖ καὶ βαπτίζει τὸν Αἰθίοπα ἀξιωματοῦχο

26 Ἄγγελος δὲ Κυρίου μίλησε στὸ Φίλιππο λέγοντας: «Σῆχω καὶ πῆγαινε πρὸς νότο στὸ δρόμο, ποῦ κατεβαίνει ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ στὴ Γάζα. Αὐτὸς εἶναι ἔρημος». 27 Καὶ σηκώθηκε καὶ πῆγε. Καὶ ἰδοὺ ἕνας Αἰθίοπας, εὐνοῦχος, ἀνώτερος ἀξιωματοῦχος τῆς Κανδάκης, τῆς βασιλείσσης τῶν Αἰθιοπίων. Ἦταν διαχειριστὴς σ' ὅλα τὰ οικονομικὰ της. Καὶ ἦλθε νὰ προσκυνῆσθαι στὴν Ἱερουσαλὴμ. 28 Καὶ ἐπέστρεψε, καὶ καθόταν στὴν ἄμαξά του, καὶ διάβαζε τὸν προφήτη Ἡσαΐα. 29 Εἶπε δὲ τὸ Πνεῦμα στὸ Φίλιππο: «Πλησῆσαι καὶ ἐπικοινωνήσε μ' αὐτὴ τὴν ἄμαξα». 30 Ὅταν δὲ ὁ Φίλιππος ἔτρεξε καὶ πλησίασε, τὸν ἄκουσε νὰ διαβάξῃ τὸν προφήτη Ἡσαΐα καὶ εἶπε: «Ἄραγε καταλαβαίνεις αὐτὰ, τὰ ὁποῖα διαβάξεις;». 31 Αὐτὸς δὲ εἶπε: «Ἀλλὰ πῶς θὰ μπορούσα (νὰ καταλάβω), ἐὰν κάποιος δὲν μὲ ὀδηγήσῃ;». Καὶ παρακάλεσε τὸ Φίλιππο ν' ἀνεβῆ καὶ νὰ καθίσῃ μαζί του. 32 Τὸ δὲ περιεχόμενο τοῦ Γραφικοῦ χωρίου, ποῦ διάβαζε, ἦταν αὐτό: Σὰν πρόβατο ὠδηγήθηκε στὴ σφαγὴ. Καὶ σὰν ἀμνός, ποῦ παραμένει ἄφωτος σ' αὐτὸν ποῦ τὸν κουρεύει, ἔτσι δὲν ἀνοίγει τὸ στόμα του. 33 Λόγω τῆς ταπεινώσεώς του τὸ δίκαιό του σαρώθηκε. Ἀλλὰ τοὺς πνευματικούς ἀπογόνους του ποιὸς θὰ μπορέσῃ ν' ἀριθμήσῃ; Διότι ἀφαιρεῖται ἀπὸ τῆ γῆ ἡ ζωὴ του. 34 Εἶπε δὲ τότε ὁ εὐνοῦχος στὸ Φίλιππο: «Σὲ παρακαλῶ, γιὰ ποιὸν ὁ προφήτης λέγει αὐτό; Γιὰ τὸν ἑαυτοῦ τοῦ ἢ γιὰ κάποιον ἄλλο;». 35 Τότε ὁ Φίλιππος ἀνοίξε τὸ στόμα του, καὶ ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ Γραφικὸ αὐτὸ χωρίο κήρυξε σ' αὐτὸν τὸν Ἰησοῦ.

36 Καὶ καθὼς πῆγαιναν στὸ δρόμο, ἔφθασαν σὲ κάποιο τόπο μὲ νερό, καὶ λέγει ὁ εὐνοῦχος: «Ἴδου νερό. Τί μὲ ἐμποδίζει νὰ βαπτισθῶ;». 37 Εἶπε δὲ ὁ Φίλιππος: «Ἐὰν πιστεύῃς μὲ ὅλη τὴν καρδιά, ἐπιτρέπεται». Εἶπε δὲ τότε: «Πιστεύω, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ

Ἰησοῦν Χριστόν. 38 Καὶ ἐκέλευσε στήναι τὸ ἄρμα, καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὃ τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος, καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. 39 Ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα Κυρίου ἤρπασε τὸν Φίλιππον, καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος· ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. 40 Φίλιππος δὲ εὗρέθη εἰς Ἄζωτον, καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας ἕως τοῦ ἔλθειν αὐτὸν εἰς Καισάρειαν.

9 Ὁ δὲ Σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεὶ 2 ἠτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τις εἴη τῆς Ὀδοῦ ὄντας, ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἱερουσαλήμ. 3 Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίξιν τῇ Δαμασκῷ, καὶ ἐξαίφνης περιήστραψεν αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, 4 καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἤκουσε φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ· Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; 5 Εἶπε δέ· Τίς εἰ, κύριε; Ὁ δὲ Κύριος εἶπεν· Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. 6 Ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ εἰσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεται σοι τί σε δεῖ ποιεῖν. 7 Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ εἰστήκεισαν ἐνεοί, ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες. 8 Ἠγέρθη δὲ ὁ Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς, ἀνεωγμένων τε τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ οὐδένα ἔβλεπε. Χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν. 9 Καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν.

10 Ἦν δὲ τις μαθητῆς ἐν Δαμασκῷ ὀνόματι Ἀνανίας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος ἐν ὄραματι· Ἀνανία! Ὁ δὲ εἶπεν· Ἰδού ἐγώ, Κύριε! 11 Ὁ δὲ Κύριος πρὸς αὐτόν· Ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην Εὐθείαν καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον ὀνόματι Ταρσέα. Ἰδού γὰρ προσεύχεται, 12 καὶ εἶδεν ἐν ὄραματι ἄνδρα ὀνόματι Ἀνανιαν εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ.

13 Ἀπεκρίθη δὲ Ἀνανίας· Κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ἐποίησε τοῖς ἀγίοις σου ἐν Ἱε-

θεοῦ. 38 Καὶ διέταξε νὰ σταματήσει ἡ ἄμαξα. Καὶ κατέβηκαν καὶ οἱ δύο στὸ νερό, ὁ Φίλιππος δηλαδὴ καὶ ὁ εὐνοῦχος, καὶ τὸν βάπτισε. 39 Ὅταν δὲ βγήκαν ἀπὸ τὸ νερό, δύναμι Κυρίου ἄρπαξε τὸ Φίλιππο, καὶ δὲν τὸν εἶδε πλέον ὁ εὐνοῦχος, ἀλλὰ συνέχισε τὸ δρόμο του γεμάτος χαρὰ. 40 Ὁ Φίλιππος δὲ βρέθηκε στὴν Ἄζωτο. Καὶ περιοδεύοντας κήρυττε σὲ ὅλες τὶς πόλεις, ἕως ὅτου ἔφθασε στὴν Καισάρεια.

«Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις;»

9 Ὁ δὲ Σαῦλος, περισσότερο πνέοντας μένεα καὶ ὀργῇ κατὰ τῶν μαθητῶν (τῶν πιστῶν) τοῦ Κυρίου, πῆγε στὸν ἀρχιερέα, 2 καὶ τὸν ζήτησε ἐπιστολὲς γιὰ τὴ Δαμασκὸ πρὸς τὶς συναγωγὰς μὲ τὸ σκοπὸ, ἂν βρῆ μερικούς, ποὺ νὰ εἶναι τῆς Ὀδοῦ (τῆς Θρησκείας τοῦ Ἰησοῦ), ἄνδρες καὶ γυναῖκες, νὰ τοὺς φέρῃ δεμένους στὴν Ἱερουσαλήμ. 3 Ἀλλ' ἐνῶ πήγαινε καὶ πλησίαζε στὴ Δαμασκὸ, αἰφνιδίως φῶς ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἄστραψε γύρω του. 4 Καὶ ἔπεσε στὸ ἔδαφος καὶ ἄκουσε φωνὴ νὰ τοῦ λέγῃ: «Σαούλ, Σαούλ, γιατί με καταδιώκεις;». 5 Εἶπε δέ: «Ποίος εἶσαι, κύριε;». Ὁ δὲ Κύριος εἶπε: «Ἐγὼ εἰμαι ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὅποιο σὺ καταδιώκεις. 6 Ἀλλὰ σῆκω, καὶ εἰσελθε στὴν πόλι, καὶ θὰ σοῦ λεχθῇ τί πρέπει νὰ κάνῃς». 7 Οἱ δὲ ἄνδρες, ποὺ τὸν συνῶδευαν, ἔμειναν ἄναυδοι. Καὶ ἄκουαν μὲν τὴ φωνὴ ὡς ἤχο καὶ βοή (ὅχι ὡς λέξεις), ἀλλὰ δὲν ἔβλεπαν κανένα. 8 Σηκώθηκε δὲ ὁ Σαῦλος ἀπὸ τὸ ἔδαφος, καὶ ἐνῶ τὰ μάτια του ἦταν ἀνοιχτά, δὲν ἔβλεπε κανένα. Γι' αὐτὸ τὸν ἔπιασαν ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν ἔφεραν μέσα στὴ Δαμασκὸ. 9 Καὶ τρεῖς ἡμέρες ἦταν τυφλός, καὶ δὲν ἔφαγε οὔτε ἔπιε.

Ὁ Ἀνανίας στὴ Δαμασκὸ βαπτίζει τὸ Σαῦλο

10 Ὑπῆρχε δὲ στὴ Δαμασκὸ κάποιος μαθητῆς (πιστός), ὀνομαζόμενος Ἀνανίας. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος σὲ ὄραμα: «Ἀνανία!». Αὐτὸς δὲ εἶπε: «Ὅριστε, Κύριε!». 11 Καὶ ὁ Κύριος εἶπε πρὸς αὐτόν: «Σῆκω καὶ πήγαινε στὴν ὁδὸ, ποὺ λέγεται Εὐθεία, καὶ ζήτησε στὸ σπίτι τοῦ Ἰούδα κάποιον ὀνομαζόμενο Σαῦλο ἀπὸ τὴν Ταρσό. Αὐτὴ δὲ τὴν ὥρα προσεύχεται. 12 Καὶ εἶδε σὲ ὄραμα, ὅτι ἕνας ἄνδρας ὀνομαζόμενος Ἀνανίας τὸν ἐπισκέφθηκε, καὶ ἔθεσε ἐπάνω του τὸ χέρι γιὰ νὰ ἰδῇ τὸ φῶς του».

13 Ἀλλ' ὁ Ἀνανίας εἶπε: «Κύριε, ἔχω ἀκούσει ἀπὸ πολλοὺς γι' αὐτὸ τὸν ἄνθρωπο, πόσα κακὰ ἔκανε στοὺς ἀγίους σου (στοὺς πιστοὺς) στὴν Ἱερουσαλήμ. 14 Καὶ ἐδῶ ἔχει ἐξουσία ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς νὰ συλλάβῃ

ρουσαλήμ. 14 Καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων δῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου. 15 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος· Πορεύου, ὅτι σκευὸς ἐκλογῆς μοὶ ἐστὶν οὗτος τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων υἰῶν τε Ἰσραὴλ. 16 Ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν.

17 Ἀπῆλθε δὲ Ἄνανίας καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθεὶς ἐπ’ αὐτὸν τὰς χεῖρας εἶπε· Σαοὺλ ἀδελφέ! Ὁ Κύριος ἀπέσταλκέ με, Ἰησοῦς ὁ ὀφθαλμοὶ σοὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἣ ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς καὶ πλησθῆς Πνεύματος Ἁγίου. 18 Καὶ εὐθέως ἀπέπεσον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡσεὶ λεπίδες, ἀνέβλεψέ τε, καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη, 19 καὶ λαβὼν τροφήν ἐνίσχυσεν.

Ἐγένετο δὲ ὁ Σαῦλος μετὰ τῶν ὄντων ἐν Δαμασκῷ μαθητῶν ἡμέρας τινάς, 20 καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσσε τὸν Ἰησοῦν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. 21 Ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας ἐν Ἱερουσαλήμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο; Καὶ ὧδε εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν, ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς. 22 Σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο καὶ συνέχυνε τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῷ, συμβιβάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός.

23 Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλευσάντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν. 24 Ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαῦλῳ ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν. Παρητήρουν τε τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσι. 25 Λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτὸς κατήκταν διὰ τοῦ τείχους χαλάσαντες ἐν σπυριδί.

26 Παραγενόμενος δὲ ὁ Σαῦλος εἰς Ἱερουσαλήμ ἐπειράτο κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶ μαθητῆς. 27 Βαρνάβας δὲ ἐπιλαβόμενος αὐτὸν ἤγαγε πρὸς τοὺς ἀποστόλους. Καὶ διηγῆσατο αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδε τὸν Κύριον καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ ἐπαρρησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. 28 Καὶ ἦν μετ’ αὐτῶν εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος ἐν Ἱερουσαλήμ καὶ παρρησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ,

ὅλους, ὅσοι ἐπικαλοῦνται τὸ ὄνομά σου». 15 Ὁ δὲ Κύριος τοῦ εἶπε· «Πήγαινε, διότι αὐτός μοῦ εἶναι ὄργανο ἐκλεκτό, γὰρ νὰ ὁμολογήσῃ τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνικῶν καὶ βασιλέων καὶ Ἰσραηλιτῶν. 16 Ἐγὼ δὲ θὰ ὑποδείξω σ’ αὐτὸν ὅσα πρέπει νὰ πάθῃ χάριν τοῦ ὀνοματός μου».

17 Ἐφυγε τότε ὁ Ἄνανίας καὶ πῆγε στὸ σπίτι, καὶ ἔθεσε ἐπάνω τοῦ τὰ χεῖρα καὶ εἶπε· «Σαοὺλ ἀδελφέ! Ὁ Κύριος με ἔστειλε, ὁ Ἰησοῦς, ποῦ σοῦ φανερώθηκε στὸ δρόμο ποῦ ἐρχόσουν, γὰρ νὰ ἰδῆς τὸ φῶς σου, καὶ νὰ γεμίσης με Πνεῦμα Ἅγιο». 18 Ἀμέσως τότε ἔπεσαν ἀπὸ τὰ μάτια του σάν λέπια, καὶ ἀπέκτησε τὸ φῶς. Καὶ σηκώθηκε καὶ βαπτίσθη. 19 Καὶ ἔλαβε τροφή καὶ δυνάμωσε.

Ὁ Σαῦλος κηρύττει τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ στὴ Δαμασκῷ

Ἐμεινε δὲ ὁ Σαῦλος μαζί με τοὺς μαθητάς (τοὺς πιστούς), ποῦ ἦταν στὴ Δαμασκῷ, γὰρ μερικὲς ἡμέρες. 20 Καὶ ἀμέσως στὶς συναγωγὰς κήρυττε τὸν Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. 21 Ἐμειναν δὲ κατάπληκτοι ὅλοι, ὅσοι ἄκουαν, καὶ ἔλεγον· «Αὐτὸς δὲν εἶναι, ποῦ με μανιὰ ἐξοτωσέως καταδίωξε στὴν Ἱερουσαλήμ ὅσους ἐπικαλοῦνται αὐτὸ τὸ ὄνομα; Καὶ ἐδῶ γι’ αὐτὸ εἶχε ἔλθει, γὰρ νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ δεμένους στοὺς ἀρχιερεῖς». 22 Ὁ Σαῦλος δὲ δυνάμωσε περισσότερο, καὶ ἀποστόμωνε τοὺς Ἰουδαίους, ποῦ κατοικοῦσαν στὴ Δαμασκῷ, ἀποδεικνύοντας, ὅτι αὐτὸς (ὁ Ἰησοῦς δηλαδὴ) εἶναι ὁ Μεσσίας.

23 Μετὰ δὲ ἀπὸ ἀρκετῆς ἡμέρας οἱ Ἰουδαῖοι κατόπιν συσκέψεως ἀποφάσισαν νὰ τὸν φονεύσουν. 24 Ἐγένετο δὲ γνωστὸ στὸ Σαῦλο τὸ ἐγκληματικὸ του σχέδιο. Παραφύλατταν δὲ τὶς πύλες ἡμέρα καὶ νύκτα γὰρ νὰ τὸν φονεύσουν. 25 Ἄλλ’ οἱ μαθηταὶ (οἱ πιστοὶ) τὸν πῆραν νύκτα καὶ τὸν κατέβασαν ἀπὸ τὸ τεῖχος με σχοινιά μέσα σ’ ἓνα κοφίνι.

Ὁ Σαῦλος συνδέεται με τοὺς ἀποστόλους καὶ κηρύττει

26 Ὅταν δὲ ὁ Σαῦλος πῆγε στὴν Ἱερουσαλήμ, προσπαθοῦσε νὰ συνδεθῆ με τοὺς μαθητάς (τοὺς πιστούς). Ἄλλ’ ὅλοι τὸν φοβοῦνταν, διότι δὲν πίστευαν, ὅτι εἶναι μαθητῆς (πιστός). 27 Τότε ὁ Βαρνάβας τὸν πῆρε καὶ τὸν ὠδήγησε στοὺς ἀποστόλους. Καὶ τοὺς ἀνέφερε πῶς στὸ δρόμο εἶδε τὸν Κύριο, καὶ ὅτι τοῦ μίλησε, καὶ πῶς στὴ Δαμασκῷ κήρυξε με θάρρος γὰρ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ. 28 Ἔτσι (ὁ Σαῦλος) συναστρεφόμενος μ’ αὐτοὺς στὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ κήρυττε με θάρρος γὰρ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. 29 Ἐπίσης μιλοῦσε καὶ συζητοῦσε με τοὺς ἑλληνοφώνους Ἰουδαίους. Ἄλλ’ αὐτοὶ ἐπιχειροῦσαν νὰ τὸν φονεύσουν.

29 ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς Ἑλληνηστάς· οἱ δὲ ἐπεχείρουν αὐτὸν ἀνελεῖν. 30 Ἐπιγυρόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον αὐτὸν εἰς Καισάρειαν καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν εἰς Ταρσόν.

31 Αἱ μὲν οὖν Ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας εἶχον εἰρήνην οἰκοδομοῦμεναι καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου, καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπληθύνοντο.

32 Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδδαν. 33 Εὗρε δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπὸν τινα Αἰνέαν ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν ὀκτῶ κατακειμενον ἐπὶ κρεβάτιῳ, ὃς ἦν παραλελυμένος. 34 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος· Αἰνέα! Ἰαταί σε Ἰησοῦς ὁ Χριστός· ἀνάστηθι καὶ στρώσον σεαυτῷ. Καὶ εὐθέως ἀνέστη. 35 Καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδαν καὶ τὸν Σάρωνα, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν Κύριον.

36 Ἐν Ἰόππῃ δὲ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι Ταβιθά, ἣ διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς. Αὕτη ἦν πλήρης ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει. 37 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθαιεῖν· λούσαντες δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερώῳ. 38 Ἐγγὺς δὲ οὖσης Λύδδης τῇ Ἰόππῃ οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν δύο ἄνδρας πρὸς αὐτὸν παρακαλοῦντες μὴ ὀκνηῆσαι διελθεῖν ἕως αὐτῶν. 39 Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῶον, καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας καὶ ἰμάτια ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν οὕσα ἢ Δορκάς. 40 Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος θείς τὰ γόνατα προσηύξατο, καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα εἶπε· Ταβιθά, ἀνάστηθι! Ἡ δὲ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον ἀνεκάθισε. 41 Δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα ἀνέστησεν αὐτήν, φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. 42 Γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης, καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν Κύριον. 43 Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μείναι αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ παρά τινα Σίμωνι βυρσεῖ.

30 Ὅταν δὲ τὸ πληροφορήθησαν οἱ ἀδελφοί, τὸν κατέβασαν εἰς τὴν Καισάρεια, καὶ ἀπ' ἐκεῖ τὸν ἔστειλαν εἰς τὴν Ταρσό.

31 Οἱ δὲ Ἐκκλησίαι σ' ὅλην τὴν Ἰουδαία καὶ τὴν Γαλιλαία καὶ τὴν Σαμαρεία εἶχαν πρόοδο. Οἰκοδομοῦνταν καὶ προχωροῦσαν μετ' ὃ φόβου τοῦ Κυρίου, καὶ μετ' ἡ βοήθεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πληθύνονταν.

Ὁ Πέτρος εἰς τὴν Λύδδα θεραπεύει τὸν παράλυτον Αἰνέα

32 Περιφερόμενος δὲ ὁ Πέτρος καὶ ἐπισκεπτόμενος ὅλους, κατέβηκε καὶ εἰς τοὺς ἁγίους (εἰς τοὺς πιστοὺς), πού κατοικοῦσαν εἰς τὴν Λύδδα. 33 Βρῆκε δὲ ἐκεῖ κάποιον ἄνθρωπον ὀνομαζόμενον Αἰνέα, ἐπὶ ὀκτῶ ἔτη κατάκοιτος ἐπὶ κρεβάτι, διότι ἦταν παράλυτος. 34 Καὶ τοῦ εἶπε ὁ Πέτρος· «Αἰνέα! Σὲ θεραπεύει ὁ Ἰησοῦς ὁ Χριστός. Σῆμα καὶ στρώσον ἐπὶ κρεβάτι σου». Καὶ ἀμέσως σηκώθηκε. 35 Καὶ τὸν εἶδαν ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Λύδδας καὶ τοῦ Σάρωνος, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὸν Κύριον (τὸν Ἰησοῦ).

Ὁ Πέτρος εἰς τὴν Ἰόππη ἀνασταίνει τὴν ἐλεήμονα Ταβιθά

36 Ἐν τῇ Ἰόππῃ δὲ ὑπῆρχε κάποιε μαθήτρια (πιστὴ δηλαδὴ) ὀνομαζομένη Ταβιθά, πού μεταφράζεται Δορκάς. Αὕτη ἦταν γεμάτη ἀπὸ ἀγαθοεργίης καὶ ἐλεημοσύνης, πού ἔκανε. 37 Συνέβη δὲ ἐκεῖνες τὶς ἡμέρας ν' ἀσθενήσῃ καὶ νὰ πεθάνῃ. Καὶ ἀφοῦ τὴν ἔλουσαν, τὴν ἔβαλαν εἰς τὸ ὑπερῶον. 38 Ἐπειδὴ δὲ ἡ Λύδδα ἦταν κοντὰ εἰς τὴν Ἰόππην, οἱ μαθηταὶ (οἱ πιστοί), ὅταν ἄκουσαν, ὅτι ὁ Πέτρος εἶναι σ' αὐτῇ, ἀπέστειλαν δύο ἄνδρες πρὸς αὐτὸν παρακαλῶντας νὰ μὴ βραδύνη νὰ ἔλθῃ καὶ σ' αὐτούς. 39 Σηκώθηκε δὲ ὁ Πέτρος καὶ πῆγε μαζί τους. Καὶ ὅταν ἔφθασε, τὸν ἀνέβασαν εἰς τὸ ὑπερῶον. Καὶ παρουσιάσθησαν σ' αὐτὸν ὅλες οἱ χῆρες κλαίοντες καὶ δείχνοντες χιτῶνες καὶ πανωφόρια, πού ἔκανε ἢ Δορκάς, ὅταν ζοῦσε. 40 Ἀφοῦ δὲ ὁ Πέτρος ἔβγαλε ὅλους ἔξω, γονάτισε καὶ προσευχήθηκε. Ἐπειτα στράφηκε πρὸς τὸ σῶμα καὶ εἶπε· «Ταβιθά, σῆμα ἐπάνω!». Αὕτη δὲ ἄνοιξε τὰ μάτια της, καὶ ὅταν εἶδε τὸν Πέτρον, ἀνασηκώθηκε. 41 Τῆς ἔδωσε δὲ τὸ χεῖρ καὶ τὴ σῆκωσε ἐπάνω. Καὶ κάλεσε τοὺς ἁγίους (τοὺς πιστοὺς) καὶ τὶς χῆρας, καὶ τὴν παρουσίασε ζωντανήν. 42 Καὶ τὸ ἔμαθε ὅλη ἡ Ἰόππη. Καὶ πολλοὶ πίστευσαν εἰς τὸν Κύριον (τὸν Ἰησοῦ). 43 Ἐμείνε δὲ αὐτὸς (ὁ Πέτρος) ἀρκετὲς ἡμέρας εἰς τὴν Ἰόππην, εἰς τὸ σπίτι κάποιου Σίμωνος βυρσοδέψης.

Ἄγγελος εἰς τὸν ἑκατόνταρχο Κορνῆλιον καὶ πρόσκλησι τοῦ Πέτρου

10 Ἄνῆρ δέ τις ἐν Καισαρείᾳ ὀνόματι Κορνήλιος, ἑκατοντάρχης ἐκ σπείρης τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς, 2 εὐσεβῆς καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ καὶ δεόμενος τοῦ Θεοῦ διὰ παντός, 3 εἶδεν ἐν ὄραματι φανερώς ὡσεὶ ὥραν ἐνάτην τῆς ἡμέρας ἄγγελον τοῦ Θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτὸν καὶ εἰπόντα αὐτῷ· Κορνήλιε! 4 Ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἔμβοβος γενόμενος εἶπε· Τί ἐστὶ, κύριε; Εἶπε δὲ αὐτῷ· Αἰ προσευχαί σου καὶ αἰ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. 5 Καὶ νῦν πέμψον εἰς Ἰόππην ἄνδρα καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον. 6 Οὗτος ξενίζεται παρὰ τινι Σίμωνι βυρσεῖ, ὃ ἐστὶν οἰκία παρὰ θάλασσαν. 7 Ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν τῷ Κορνηλίῳ, φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν αὐτοῦ καὶ στρατιώτην εὐσεβῆ τῶν προσκαρτερούντων αὐτῷ, 8 καὶ ἐξηγησάμενος αὐτοῖς ἅπαντα, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην.

9 Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁδοιπορούντων ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσευξάσθαι περὶ ὥραν ἕκτην. 10 Ἐγένετο δὲ πρόσπεινος καὶ ἤθελε γεύσασθαι. Παρασκευαζόντων δὲ ἐκείνων ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἕκστασις, 11 καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον καὶ καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν σκευὸς τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς δεδεμένον καὶ καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς, 12 ἐν ᾧ ὑπῆρχε πάντα τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἐρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. 13 Καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν· Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον καὶ φάγε. 14 Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε· Μηδαμῶς, Κύριε! Ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον. 15 Καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν· Ἄ ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε σὺ μὴ κοῖνου. 16 Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς, καὶ πάλιν ἀνελήφθη τὸ σκευὸς εἰς τὸν οὐρανόν.

10 Ἦταν δὲ κάποιος στὴν Καισάρεια ὀνομαζόμενος Κορνήλιος, ἑκατοντάρχος, ἀπὸ τὸ τάγμα ποὺ λεγόταν Ἰταλικὴ σπεῖρα. 2 Αὐτὸς ἦταν εὐσεβῆς καὶ θεοφοβούμενος μαζί μὲ ὅλη τὴν οἰκογένειά του. Καὶ ἔκανε πολλές ἐλεημοσύνες στὸ λαό, καὶ πάντοτε προσευχόταν στὸ Θεό. 3 Αὐτὸς εἶδε καθαρὰ σὲ ὄραμα, ὥρα περίπου τρεῖς τὸ ἀπόγευμα, ἕνα ἄγγελο τοῦ Θεοῦ, ποὺ μπῆκε στὸ σπίτι του καὶ τοῦ εἶπε: «Κορνήλιε!». 4 Αὐτὸς δὲ τὸν κοίταξε καὶ τρομαγμένος εἶπε: «Τί εἶναι, κύριε;». Τοῦ εἶπε δέ: «Οἱ προσευχές σου καὶ οἱ ἐλεημοσύνες σου ἀνέβηκαν (στὸν οὐρανό), γιὰ νὰ τίς λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὁ Θεός. 5 Καὶ τώρα στείλε ἀνθρώπους στὴν Ἰόππη καὶ προσκάλεσε τὸ Σίμωνα, ποὺ ἐπονομάζεται Πέτρος. 6 Αὐτὸς φιλοξενεῖται σὲ κάποιον Σίμωνα βυρσοδέφη, ποὺ ἔχει σπίτι κοντὰ στὴ θάλασσα». 7 Μόλις δὲ ἔφυγε ὁ ἄγγελος, ποὺ μιλοῦσε στὸν Κορνήλιο, κάλεσε δύο ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτες του καὶ ἕνα στρατιώτη εὐσεβῆ, ἀπ' αὐτοὺς ποὺ τὸν ὑπηρετοῦσαν, 8 καὶ ἀφοῦ τοὺς ἀφηγήθηκε ὅλα, τοὺς ἔστειλε στὴν Ἰόππη.

Τὸ ὄραμα τοῦ Πέτρου μὲ τὰ ἀκάθαρτα ζῶα
«Ἄ ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε σὺ μὴ κοῖνου»

9 Τὴν ἄλλη δὲ ἡμέρα, ἐνῶ ἐκείνοι ὠδοιποροῦσαν καὶ πλησίαζαν στὴν πόλι, ὁ Πέτρος ἀνέβηκε στὴν ταράτσα γιὰ νὰ προσευχηθῆ ὥρα περίπου δώδεκα (τὸ μεσημέρι). 10 Πείνασε δέ, καὶ ἤθελε νὰ φάγῃ. Καὶ ἐνῶ ἐκείνοι ἐτοίμαζαν τὸ φαγητό, αὐτὸς περιῆλθε σὲ ἕκστασι. 11 Καὶ βλέπει τὸν οὐρανὸ νὰ εἶναι ἀνοικτός, καὶ νὰ κατεβαίνει πρὸς αὐτὸν κάποιον πρᾶγμα σὰν σεντόνι μεγάλο, ποὺ ἦταν ἀπ' τὰ τέσσαρα ἄκρα δεμένο καὶ κατεβαζόταν στὴ γῆ. 12 Μέσα σ' αὐτὸ ὑπῆρχαν ὅλα τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἐρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. 13 Καὶ ἦλθε πρὸς αὐτὸν φωνή: «Σήκω, Πέτρε, σφάξε καὶ φάγε». 14 Καὶ ὁ Πέτρος εἶπε: «Ὁχι, Κύριε! Οὐδέποτε δὲ ἔφαγα κάτι μολυσμένο ἢ ἀκάθαρτο». 15 Καὶ πάλι γιὰ δευτέρη φορὰ ἦλθε πρὸς αὐτὸν φωνή: «Αὐτά, ποὺ ὁ Θεὸς καθάρισε, σὺ νὰ μὴ θεωρῆς ἀκάθαρτα». 16 Αὐτὸ δὲ ἔγινε τρεῖς φορές. Καὶ πάλι τὸ πρᾶγμα (τὸ ὅμοιο μὲ μεγάλο σεντόνι) ἀνυψώθηκε στὸν οὐρανό.

17 Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος τί ἂν εἶη τὸ ὄραμα ὃ εἶδε, καὶ ἰδοὺ οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν τοῦ Σίμωνος ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα, 18 καὶ φωνήσαντες ἐπυνθάνοντο, εἰ Σίμων ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος ἐνθάδε ξεινίζεται; 19 Τοῦ δὲ Πέτρου διενθυμουμένου περὶ τοῦ ὁράματος εἶπεν αὐτῷ τὸ Πνεῦμα· Ἴδου ἄνδρες τρεῖς ζητοῦσί σε· 20 ἀλλὰ ἀναστὰς κατὰβηθι καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς μηδὲν διακρινόμενος, διότι ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς. 21 Καταβάς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας εἶπεν· Ἴδου ἐγὼ εἰμι ὃν ζητεῖτε. Τίς ἡ αἰτία δι' ἣν πάρεστε; 22 Οἱ δὲ εἶπον· Κορνηλίου ἑκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν Θεόν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὄλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαι σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ. 23 Εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτούς ἐξέτισε.

Τῇ δὲ ἐπαύριον ἀναστὰς ἐξῆλθε σὺν αὐτοῖς, καὶ τινας τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ τῆς Ἰόππης συνῆλθον αὐτῷ. 24 καὶ τῇ ἐπαύριον εἰσηλθὼν εἰς τὴν Καισάρειαν. Ὁ δὲ Κορνήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτούς συγκαλεσάμενος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαιούς φίλους. 25 Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, συναυτήσας αὐτῷ ὁ Κορνήλιος πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας προσεκύνησεν. 26 Ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν ἤγειρε λέγων· Ἀνάστηθι! Κἀγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. 27 Καὶ συνομιλῶν αὐτῷ εἰσηλθε, καὶ εὗρίσκει συνελθλυθότας πολλούς, 28 ἔφη τε πρὸς αὐτούς· Ὑμεῖς ἐπίστασθε ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι ἢ προσέρχεσθαι ἄλλοφύλῳ· καὶ ἐμοὶ ὁ Θεὸς ἔδειξε μηδὲνα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον· 29 διὸ καὶ ἀναντιρρήτως ἦλθον μεταπεμφθεῖς. Πυνθάνομαι οὖν, τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ με;

30 Καὶ ὁ Κορνήλιος ἔφη· Ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας μέχρι ταύτης τῆς ὥρας ἤμην νηστεύων, καὶ τὴν ἐνάτην ὥραν προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου. Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἑσθῆτι λαμπρᾷ, 31 καὶ φησι· Κορνήλιε! Εἰσηκούσθη σου ἡ προσευχή καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. 32 Πέμψον οὖν εἰς Ἰόππην καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα ὃς

Τὸ Πνεῦμα πρὸς τὸν Πέτρον γιὰ τοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ Κορνηλίου

17 Ἐνῷ δὲ ὁ Πέτρος ἀπορούσε μέσα του, τί ἄραγε σήμαινε τὸ ὄραμα ποῦ εἶδε, ἰδοὺ οἱ ἄνθρωποι οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τὸν Κορνήλιο, ἀφοῦ ρώτησαν γιὰ τὸ σπίτι τοῦ Σίμωνος, ἔφθασαν στὴν ἐξώπορτα. 18 Καὶ φώναξαν καὶ ρωτοῦσαν: «Ὁ Σίμων, ποῦ ἐπονομάζεται Πέτρος, φιλοξενεῖται ἐδῶ;». 19 Ἐνῷ δὲ ὁ Πέτρος συλλογιζόταν τὸ ὄραμα, τοῦ εἶπε τὸ Πνεῦμα: «Ἴδου τρεῖς ἄνδρες σὲ ζητοῦν. 20 Σήκω δὲ καὶ κατέβη καὶ πήγαινε μαζί τους χωρὶς κανένα διαταγμό, διότι ἐγὼ τοὺς ἔστειλα». 21 Ὁ δὲ Πέτρος, ἀφοῦ κατέβηκε καὶ ἦλθε πρὸς τοὺς ἄνδρες, εἶπε: «Ἴδου, ἐγὼ εἰμαι ἐκεῖνος, ποῦ ζητεῖτε. Γιὰ ποιὸ λόγο εἴσθε ἐδῶ;». 22 Ἐκεῖνοι δὲ εἶπαν: «Ὁ Κορνήλιος ὁ ἐκατόνταρχος, ἄνθρωπος εὐσεβῆς καὶ θεοφοβούμενος, καὶ ἐκτιμώμενος ἀπ' ὅλο τὸν Ἰουδαϊκὸ λαό, ἔλαβε ἐντολὴ ἀπὸ ἁγίου ἀγγελο νὰ σὲ προσκαλέσῃ στὸ σπίτι του καὶ ν' ἀκούσῃ λόγους ἀπὸ σένα». 23 Τοὺς κάλεσε τότε μέσα καὶ τοὺς φιλοξένησε.

Ὁ Πέτρος μεταβαίνει στὴν Καισάρεια στὸ σπίτι τοῦ Κορνηλίου

Τὴν ἄλλη δὲ ἡμέρα σηκώθηκε καὶ ἀναχώρησε μαζί τους. Μαζί του δὲ πῆγαν καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς ἀπὸ τὴν Ἰόππη. 24 Καὶ τὴν ἄλλη ἡμέρα ἔφθασαν στὴν Καισάρεια. Ὁ δὲ Κορνήλιος τοὺς περίμενε. Καὶ εἶχε συγκαλέσει τοὺς συγγενεῖς του καὶ τοὺς στενοὺς φίλους. 25 Ὅταν δὲ ὁ Πέτρος ἐπρόκειτο νὰ μῆνι στὸ σπίτι, ὁ Κορνήλιος τὸν προϋπάντησε, ἔπεσε στὰ πόδια του καὶ τὸν προσκύνησε. 26 Ἄλλ' ὁ Πέτρος τὸν σήκωσε ἐπάνω λέγοντας: «Σήκω ἐπάνω! Καὶ ἐγὼ εἰμαι ἄνθρωπος ὅπως ἐσύ». 27 Καὶ συνομιλώντας μαζί του μῆκε στὸ σπίτι. Καὶ βρίσκει πολλοὺς συγκεντρωμένους. 28 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: «Σεῖς ξέρετε, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται σὲ Ἰουδαῖο νὰ συναναστρέφεται ἢ νὰ ἐπισκέπτεται ἄλλοθνη. Ἀλλὰ σὲ μένα ὁ Θεὸς ἔδειξε, νὰ μὴ θεωρῶ μολυσμένο ἢ ἀκάθαρτο κανένα ἄνθρωπο. 29 Γι' αὐτὸ καὶ ἦλθα, ὅταν προσκλήθηκα, χωρὶς ἀντίρρηση. Ζητῶ λοιπὸν νὰ μάθω, γιὰ ποιὸ λόγο μὲ προσκαλέσατε;».

30 Καὶ ὁ Κορνήλιος εἶπε: «Τέσσερες ἡμέρες νήστευα μέχρι αὐτὴ τὴν ὥρα. Καὶ ὥρα τρεῖς τὸ ἀπόγευμα προσευχόμενος στὸ σπίτι μου. Καὶ ἰδοὺ ἕνας ἄνθρωπος μὲ λαμπρὴ ἐνδυμασία παρουσιάσθηκε ἐνώπιόν μου 31 καὶ λέγει: «Κορνήλιε! Εἰσακούσθηκα ἡ προσευχή σου, καὶ ὁ Θεὸς ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τίς ἐλεημοσύνες σου. 32 Γι' αὐτὸ στείλε στὴν Ἰόππη καὶ προσκάλεσε τὸ Σίμωνα, ποῦ ἐπονομάζεται Πέτρος. Αὐτὸς φιλοξε-

ἐπικαλεῖται Πέτρος. Οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσέως παρά θάλασσαν· ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι. **33** Ἐξαυτῆς οὖν ἔπεμψα πρὸς σέ, σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος. Νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πάρεσμεν ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

34 Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα αὐτοῦ εἶπεν· Ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι ὅτι οὐκ ἔστι προσωπολήπτῃς ὁ Θεός. **35** Ἄλλ' ἐν παντὶ ἔθνη ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην δεκτὸς αὐτῷ ἔστι. **36** Τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· οὗτός ἐστι πάντων Κύριος· **37** ἡμεῖς οἶδατε τὸ γενόμενον ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης. **38** Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ, ὃς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ Θεὸς Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διήλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ Διαβόλου, ὅτι ὁ Θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ. **39** Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ· ὃν καὶ ἀνείλον κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου. **40** Τοῦτον ὁ Θεὸς ἠγειρε τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι. **41** οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσι τοῖς προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεφέγομεν καὶ συνεπίομεν αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. **42** Καὶ παρηγγεῖλεν ἡμῖν κηρῦξαι τῷ λαῷ καὶ διαμαρτυρασθαι ὅτι αὐτὸς ἔστιν ὁ ὀρισμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κριτῆς ζώντων καὶ νεκρῶν. **43** Τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, ἄφεςιν ἀμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν.

44 Ἐτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα ἐπέπεσε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. **45** Καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοὶ ὅσοι συνῆλθον τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐκκέχυται. **46** Ἦκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις καὶ μεγαλυνόντων τὸν Θεόν. Τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος· **47** Μῆτι τὸ

νεῖται στὸ σπίτι τοῦ Σίμωνος τοῦ βυρσοδέφῃ κοντὰ στὴ θάλασσα. Καὶ θὰ ἔλθῃ καὶ θὰ σοῦ μιλήσῃ». **33** Ἀμέσως δὲ ἔστειλα σὲ σένα, καὶ σὺ καλὰ ἔκανες ποῦ ἦλθες. Τώρα λοιπὸν ὅλοι ἡμεῖς εἴμεθα παρόντες ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, γιὰ ν' ἀκούσωμε ὅλα, ὅσα ὁ Θεὸς σὲ διέταξε».

Ἑομιλία τοῦ Πέτρου στὸ σπίτι τοῦ Κορνηλίου

34 Τότε ὁ Πέτρος ἀνοίξε τὸ στόμα του καὶ εἶπε: «Ἀληθινὰ καταλαμβάνω, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν εἶναι προσωπολήπτῃς. **35** Ἀλλὰ σὲ κάθε ἔθνος, ὅποιος τὸν σέβεται καὶ κάνει τὸ καλὸ, εἶναι δεκτὸς ἀπ' αὐτόν. **36** Σεῖς γνωρίζετε γιὰ τὸ λόγο, ποῦ ἔστειλε στοὺς Ἰσραηλίτες ἀγγέλλοντας τὸ χαρμόσυνο ἄγγελμα τῆς σωτηρίας διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸς εἶναι ὁ Κύριος ὅλων. **37** Γνωρίζετε γιὰ τὸ γεγονός, ποῦ συνέβη σ' ὅλη τὴν Ἰουδαία, ἀρχιζόντας ἀπὸ τῆ Γαλιλαία μετὰ τὸ βάπτισμα, ποῦ κήρυξε ὁ Ἰωάννης. **38** Γνωρίζετε γιὰ τὸν Ἰησοῦ τὸ Ναζωραῖο, ὅτι ὁ Θεὸς τὸν ἔχρισε μὲ Πνεῦμα Ἅγιο καὶ με δύναμι. Καὶ ἔζησε εὐεργετώντας καὶ θεραπεύοντας ὅλους, ὅσοι κατατυραννοῦνταν ἀπὸ τὸ Διάβολο, διότι ὁ Θεὸς ἦταν μαζί του. **39** Καὶ ἡμεῖς εἴμεθα μάρτυρες ὅλων, ὅσα ἔκανε καὶ στὴν ὑπαιθρο τῆς Ἰουδαίας καὶ στὴν Ἱερουσαλήμ. Αὐτὸν ἔφθασαν μέχρι τοῦ σημείου νὰ φονεύσουν, ἀφοῦ τὸν κρέμασαν πάνω στὸ ξύλο (τοῦ σταυροῦ). **40** Ἀλλ' ὁ Θεὸς τὸν ἀνέστησε τὴν τρίτῃ ἡμέρα καὶ τὸν ἔκανε νὰ ἐμφανισθῇ, **41** ὄχι σ' ὅλο τὸ λαό, ἀλλὰ σὲ μάρτυρες, ποῦ εἶχαν ἐκ τῶν προτέρων ἐκλεγῆ ἀπὸ τὸ Θεό, σ' ἐμὰς δηλαδή, ποῦ φάγαμε καὶ ἤπιαμε μαζί του μετὰ τὴν ἀνάστασί του ἐκ νεκρῶν. **42** Καὶ μὰς ἔδωσε ἐντολὴ νὰ κηρῦξωμε στὸ λαὸ καὶ νὰ διακηρῦξωμε, ὅτι αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος, ποῦ ἔχει ὀρισθῆ ἀπ' τὸ Θεὸ κριτῆς ζώντων καὶ νεκρῶν. **43** Γι' αὐτὸν κηρύττουν ὅλοι οἱ προφῆτες, ὅτι καθέννας, ποῦ πιστεύει σ' αὐτόν, θὰ λάβῃ διὰ τοῦ προσώπου του ἄφεσι ἀμαρτιῶν».

Ἐπιφοίτησι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στοὺς ἐθνικούς

44 Ἐνῶ δὲ ἀκόμη ὁ Πέτρος ἔλεγε αὐτὰ τὰ λόγια, κατῆλθε μὲ ὄρμη τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο ἐπάνω σ' ὅλους τοὺς ἀκροατὰς τοῦ λόγου. **45** Καὶ ἐξεπλάγησαν οἱ πιστοὶ Ἰουδαῖοι, ποῦ εἶχαν ἔλθει μαζί μὲ τὸν Πέτρο, διότι καὶ στοὺς ἐθνικούς ἔγινε ἐκχυσι τῆς δωρεᾶς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. **46** Διότι τοὺς ἄκουαν νὰ ὁμιλοῦν γλώσσας, καὶ νὰ δοξολογοῦν τὸ Θεό. Τότε ὁ Πέτρος εἶπε: **47** «Μήπως μπορεῖ κανεὶς νὰ ἐμποδίσῃ τὸ νερὸ

ὔδωρ κωλύσαι δύναται τις τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς; 48 Προσέταξέ τε αὐτούς βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου. Τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.

11 Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. 2 Καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυμα, διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς 3 λέγοντες ὅτι πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας εἰσηλθες καὶ συνέφαγες αὐτοῖς.

4 Ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέτρος ἐξετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς λέγων· 5 Ἐγὼ ἦμην ἐν πόλει Ἰόππη προσευχόμενος, καὶ εἶδον ἐν ἑκστάσει ὄραμα, καταβαῖνον σκευῶς τι ὡς θόβηνη μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρις ἐμοῦ· 6 εἰς ἣν ἀνεύσας κατενόουν, καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἔρπετά καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. 7 Ἦκουσα δὲ φωνῆς λεγούσης μοι· Ἄναστάς, Πέτρε, θύσον καὶ φάγε. 8 Εἶπον δέ· Μηδαμῶς, Κύριε! Ὅτι πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε εἰσηλθεν εἰς τὸ στόμα μου. 9 Ἀπεκρίθη δέ μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· Ἄ ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε σὺ μὴ κοῖνου. 10 Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς, καὶ πάλιν ἀνеспάσθη ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. 11 Καὶ ἰδοὺ ἐξαυτῆς τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ἣ ἦμην, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Καισαρίας πρὸς με. 12 Εἶπε δέ μοι τὸ Πνεῦμα συνελθεῖν αὐτοῖς μηδὲν διακρινόμενον. Ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἐξ ἀδελφοῦ οὔτοι, καὶ εἰσηλθόμεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός. 13 Ἀπήγγειλέ τε ἡμῖν πῶς εἶδε τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα καὶ εἰπόντα αὐτῷ· Ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην ἄνδρα καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον, 14 ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σέ, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. 15 Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν ἐπέπεσε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπ' αὐτούς ὡσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. 16 Ἐμνήσθη δὲ τοῦ ῥήματος Κυρίου ὡς ἔλεγεν· Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ. 17 Εἰ οὖν τὴν ἴσην δωρεὰν ἔδω-

γὰ νὰ μὴ βαπτισθῶν αὐτοί, πού ἔλαβαν τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο ὅπως καὶ ἡμεῖς;». 48 Καὶ διέταξε νὰ βαπτισθῶν στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου (ἀναγνωρίζοντας δηλαδὴ τὸν Ἰησοῦ ὡς τὸν Κύριο). Τότε τὸν παρακάλεσαν νὰ παραμείνῃ μαζί τους μερικὲς ἡμέρες.

Ὁ Πέτρος ἐπικρίνεται καὶ ἀπολογεῖται

11 Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοί, πού ἦταν στὴν Ἰουδαία, ὅτι καὶ οἱ ἔθνηκοὶ δέχθηκαν τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ. 2 Καὶ ὅταν ἀνέβηκε ὁ Πέτρος στὰ Ἱεροσόλυμα, οἱ Ἰουδαίικης καταγωγῆς πιστοὶ τὸν ἐπέκριναν 3 λέγοντας: «Μπῆκες στὰ σπίτια ἀπεριτιμῆτων καὶ ἔφαγες μαζί τους».

4 Τότε ὁ Πέτρος ἄρχισε καὶ ἐξέθετε τὰ πράγματα ὅπως συνέβησαν λέγοντας: 5 «Ἐγὼ ἦμουν στὴν πόλι Ἰόππη καὶ προσευχόμενος. Καὶ εἶδα σὲ κατὰσασσι ἐκστάσεως ὄραμα. Κάποιο πρᾶγμα σὰν σεντόνι μεγάλο πιασμένο ἀπὸ τὶς τέσσερες ἄκρες κατέβαινε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ ἔφθασε μέχρις ἐμένα. 6 Ἀφοῦ δὲ ἔρριξα σ' αὐτὸ τὸ βλέμμα μου, παρατηροῦσα. Καὶ εἶδα τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἔρπετά καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. 7 Ἦκουσα δὲ μιὰ φωνή, πού μοῦ ἔλεγε: “Σῆκω, Πέτρε, σφάζε καὶ φάγε”. 8 Ἄλλ' εἶπα: “Ὁχι, Κύριε! Οὐδέποτε δὲ μπῆκε στὸ στόμα μου κάτι μολυσμένο ἢ ἀκάθαρτο”. 9 Τότε φωνὴ γὰρ δεύτερη φορὰ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ μού εἶπε: “Αὐτά, πρὸς ὁ Θεὸς καθάρισε, σὺ νὰ μὴ θεωρῆς ἀκάθαρτα”. 10 Αὐτὸ δὲ ἔγινε τρεῖς φορές. Καὶ πάλι τραβήχθηκαν ὅλα ἐπάνω στὸν οὐρανὸ. 11 Καὶ ἰδοὺ τὴν ἴδια στιγμή τρεῖς ἄνδρες παρουσιάσθηκαν στὸ σπίτι, στὸ ὁποῖο ἦμουν, ἀπεσταλμένοι πρὸς ἐμένα ἀπὸ τὴν Καισάρεια. 12 Τὸ δὲ Πνεῦμα μου εἶπε νὰ πάω μαζί τους χωρὶς καθόλου νὰ διστάζω. Ἦλθον δὲ μαζί μου καὶ αὐτοὶ οἱ ἔξι ἀδελφοί, καὶ μπήκαμε στὸ σπίτι τοῦ ἀνθρώπου. 13 Καὶ μᾶς διηγῆθηκε πῶς εἶδε τὸν ἄγγελο, σὺ παρουσιάσθηκε στὸ σπίτι του καὶ τοῦ εἶπε: “Στείλε στὴν Ἰόππη καὶ προσκάλεσε τὸ Σίμωνα, πού ἐπονομάζεται Πέτρος. 14 Αὐτὸς θὰ εἰπῇ σὲ σένα λόγια, μὲ τὰ ὁποῖα θὰ σωθῆς σὺ καὶ ὅλη ἡ οἰκογένειά σου”. 15 Ὅταν δὲ ἄρχισα νὰ ὀμιλῶ, κατῆλθε μὲ ὄρμη τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο ἐπάνω τους, ὅπως καὶ σὲ μᾶς στὴν ἀρχὴ (κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς). 16 Θυμῆθηκα δὲ τὸ λόγο τοῦ Κυρίου, ὅτι ἔλεγε: “Ὁ Ἰωάννης μὲν βάπτισε μὲ νερό, σεῖς δὲ θὰ βαπτισθῆτε μὲ Πνεῦμα Ἅγιο”. 17 Ἀφοῦ δὲ ὁ Θεὸς ἔδωσε σ' αὐτούς τὴν αὐτὴ δωρεά, ὅπως καὶ σ' ἐμᾶς, κατόπιν πίστεως στὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, τότε ἐγὼ ποιῶς ἦμουν, γὰρ νὰ μπορῶ νὰ ἐμποδίσω τὸ Θεό;».

18 Ὅταν δὲ ἄκουσαν αὐτά, ἔπαυσαν νὰ φέρουν ἀντιρρήσεις, καὶ δό-

κεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν πιστεύασιν ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἐγὼ δὲ τίς ἤμην δυνατὸς κωλύσαι τὸν Θεόν;

18 Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἠσύχασαν καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν λέγοντες: Ἄρα γε καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν ἔδωκεν εἰς ζωὴν.

19 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ διῆλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας, μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίους. 20 Ἦσαν δὲ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες ἐλθόντες εἰς Ἀντιόχειαν ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς, εὐαγγελιζόμενοι τὸν Κύριον Ἰησοῦν. 21 Καὶ ἦν χεὶρ Κυρίου μετ' αὐτῶν, πολὺς τε ἀριθμὸς πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν Κύριον.

22 Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς Ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν, καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρνάβαν διελθεῖν ἕως Ἀντιοχείας· 23 ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῆ προθέσει τῆς καρδίας προσμένειν τῷ Κυρίῳ, 24 ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης Πνεύματος Ἁγίου καὶ πίστεως. Καὶ προσετέθη ὄχλος ἱκανὸς τῷ Κυρίῳ.

25 Ἐξήλθε δὲ εἰς Ταρσὸν ὁ Βαρνάβας ἀναζητῆσαι Σαῦλον, καὶ εὐρῶν αὐτὸν ἦγαγεν αὐτὸν εἰς Ἀντιόχειαν. 26 Ἐγένετο δὲ αὐτοὺς ἐνιαυτὸν ὅλον συναχθῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανόν, χρηματίσαι τε πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς.

27 Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν. 28 Ἀναστὰς δὲ εἰς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἄγαβος ἐσήμανε διὰ τοῦ Πνεύματος λιμὸν μέγαν μέλλειν ἔσσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην· ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου Καίσαρος. 29 Τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς ἠὑπορεῖτό τις, ὄρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· 30 ὃ καὶ ἐποίησαν ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου.

ἔαζαν τὸ Θεὸ λέγοντας: «Ἄρα καὶ γιὰ τοὺς ἔθνικοὺς ὁ Θεὸς ὥρισε τὴ μετάνοια γιὰ ζωὴ (πνευματικὴ καὶ αἰώνια ζωὴ)».

Ἡ Ἐκκλησία στὴν Ἀντιόχεια. Τὸ ὄνομα Χριστιανοί

19 Ἐκεῖνοι δέ, ποὺ εἶχαν διασκορπισθῆ λόγῳ τοῦ διωγμοῦ, ποὺ ἐγινε ἐξ αἰτίας τοῦ Στεφάνου, ἔφθασαν ὡς τὴ Φοινίκη καὶ τὴν Κύπρο καὶ τὴν Ἀντιόχεια. Καὶ δὲν κήρυτταν τὸ λόγο σὲ κανένα, παρὰ μόνο στοὺς Ἰουδαίους. 20 Μερικοὶ δὲ ἀπ' αὐτοὺς ἦταν Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι. Αὐτοί, ὅταν μπῆκαν στὴν Ἀντιόχεια, μιλοῦσαν στοὺς ἐλληνοφώνους Ἰουδαίους κηρύττοντας τὸν Κύριο Ἰησοῦ. 21 Καὶ ἦταν μαζὶ τοὺς τὸ χέρι (ἡ δύναμι) τοῦ Κυρίου. Καὶ μεγάλος ἀριθμὸς ἀνθρώπων πίστευσε καὶ ἐπέστρεψε στὸν Κύριο (τὸν Ἰησοῦ).

22 Ἐφθασε δὲ ἡ φήμη τῶν ἐπιτυχιῶν στὰ αὐτιά τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ ἔστειλαν ἀπ' ἐκεῖ τὸν Βαρνάβα γιὰ νὰ πάη στὴν Ἀντιόχεια. 23 Αὐτός, ὅταν ἔφθασε ἐκεῖ καὶ εἶδε τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ, χάρηκε, καὶ παρώτρυνε ὅλους νὰ μένουν κοντὰ στὸν Κύριο μὲ δλόφυχη διάθεσι. 24 Διότι ἦταν ἀνθρωπος καλόφυχος καὶ γεμάτος Πνεῦμα Ἅγιο καὶ πίστι. Ἔτσι ἀρκετὸς λαὸς πῆγε κοντὰ στὸν Κύριο.

25 Τότε ὁ Βαρνάβας ἀναχώρησε γιὰ τὴν Ταρσό πρὸς ἀναζήτησι τοῦ Σαύλου. 26 Καὶ ὅταν τὸν βρῆκε, τὸν ἔφερε στὴν Ἀντιόχεια. Ὁλόκληρο δὲ ἔτος πῆγαιναν στὶς ἐκκλησιαστικὲς συνάξεις καὶ δίδαξαν λαὸ πολύ. Καὶ πρῶτα στὴν Ἀντιόχεια οἱ μαθηταὶ (οἱ πιστοὶ) ὀνομάσθηκαν Χριστιανοί.

Ὁ Ἄγαβος προφητεύει πεῖνα. Ἀποστολὴ βοηθείας στὴν Ἰουδαία

27 Αὐτὲς δὲ τίς ἡμέρες κατέβηκαν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα στὴν Ἀντιόχεια προφῆτες. 28 Ἐνας δὲ ἀπ' αὐτούς, ὀνομαζόμενος Ἄγαβος, σηκώθηκε, καὶ μὲ ἀποκάλυψι τοῦ Πνεύματος φανέρωσε, ὅτι πεῖνα μεγάλη ἐμελλε νὰ γίνῃ σ' ὅλη τὴν οἰκουμένην. Πράγματι δὲ ἔγινε κατὰ τίς ἡμέρες τοῦ Κλαυδίου Καίσαρος. 29 Οἱ δὲ μαθηταὶ (οἱ πιστοὶ) ἀποφάσισαν νὰ στείλῃ ὁ καθένας, ἀναλόγως τῶν οἰκονομικῶν του πόρων, εἰσφορὰ γιὰ βοήθεια πρὸς τοὺς ἀδελφούς, ποὺ κατοικοῦσαν στὴν Ἰουδαία. 30 Πραγματοποίησαν δὲ τὴν ἀπόφασιν μὲ τὸ ν' ἀποστείλουν τὴν εἰσφορὰ τους πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους μὲ τὸ Βαρνάβα καὶ τὸ Σαῦλο.

Θανάτῳσι τοῦ Ἰακώβου καὶ φυλάκισι τοῦ Πέτρου

12 Ἐκεῖνο δὲ τὸν καιρὸ ὁ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς συνέλαβε γιὰ νὰ κακοποιήσῃ μερικοὺς ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. 2 Καὶ θανάτωσε διὰ μα-

12 Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρώδης ὁ βασι-
λεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαι τινὰς τῶν ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας.
2 Ἀνεῖλε δὲ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου μαχαίρα. 3 Καὶ
ιδὼν ὅτι ἀρεστόν ἐστι τοῖς Ἰουδαίοις, προσέθετο συλλαβεῖν καὶ
Πέτρον· ἦσαν δὲ αἱ ἡμέραι τῶν Ἀζύμων· 4 ὃν καὶ πιάσας ἔθε-
το εἰς φυλακὴν, παραδοὺς τέσσαρσι τετραδίοις στρατιωτῶν φυ-
λάσσειν αὐτόν, βουλόμενος μετὰ τὸ Πάσχα ἀναγαγεῖν αὐτὸν
τῷ λαῷ. 5 Ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· προσευχὴ
δὲ ἦν ἐκτενὴς γυνομένη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν Θεὸν
ὑπὲρ αὐτοῦ.

6 Ὅτε δὲ ἐμελλεν αὐτὸν προάγειν ὁ Ἡρώδης, τῇ νυκτὶ
ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος μετὰ δύο στρατιωτῶν δεδε-
μένος ἀλύσει δις, φύλακές τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν
φυλακὴν. 7 Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη καὶ φῶς ἔλαμψεν
ἐν τῷ οἰκῆματι. Πατάξας δὲ τὴν πλευρὰν τοῦ Πέτρου ἤγειρεν
αὐτὸν λέγων· Ἀνάστα ἐν τάχει. Καὶ ἐξέπεσον αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις
ἐκ τῶν χειρῶν. 8 Εἶπέ τε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν· Περιζῶσαι καὶ
ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου. Ἐποίησε δὲ οὕτω. Καὶ λέγει αὐτῷ·
Περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου καὶ ἀκολούθει μοι.

9 Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῷ, καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθὴς ἐστὶ
τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὄραμα βλέπειν.
10 Διελθόντες δὲ πρῶτην φυλακὴν καὶ δευτέραν ἦλθον ἐπὶ τὴν
πύλην τὴν σιδηρᾶν τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἥτις αὐτομά-
τη ἠνοιχθη αὐτοῖς, καὶ ἐξελθόντες προῆλθον ῥύμην μίαν, καὶ
εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ. 11 Καὶ ὁ Πέτρος γενόμε-
νος ἐν ἑαυτῷ εἶπε· Νῦν οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλε Κύριος
τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐξείλετό με ἐκ χειρὸς Ἡρώδου καὶ πά-
σης τῆς προσδοκίας τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων.

12 Συνιδὼν τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰω-
άννου τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθρο-
σμένοι καὶ προσευχόμενοι. 13 Κρούσαντος δὲ αὐτοῦ τὴν θύραν

χαίρας τὸν Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰωάννου. 3 Καὶ ὅταν εἶδε, ὅτι
αὐτὸ ἄρεσε στοὺς Ἰουδαίους, προχώρησε νὰ συλλάβῃ καὶ τὸν Πέτρο.
Ἦταν δὲ οἱ ἡμέρες τῶν Ἀζύμων (τοῦ Πάσχα). 4 Καὶ ἀφοῦ τὸν ἔπια-
σε, τὸν ἔβαλε στὴ φυλακὴ καὶ τὸν παρέδωσε σὲ τέσσερες τετράδες στρα-
τιωτῶν γιὰ νὰ τὸν φυλάττου, σκοπεύοντας μετὰ τὸ Πάσχα νὰ τὸν
προσαγάγῃ γιὰ νὰ δικασθῇ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ. 5 Ἔτσι ὁ μὲν Πέτρος
ἐκρατεῖτο στὴ φυλακῇ, ἡ δὲ Ἐκκλησία ἔκανε θερμὴ προσευχὴ πρὸς τὸ
Θεὸ ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ἀποφυλάκισι τοῦ Πέτρου θαυματουργικῶς

6 Καὶ ὅταν ὁ Ἡρώδης ἐπρόκειτο νὰ τὸν προσαγάγῃ γιὰ νὰ δικασθῇ,
τῇ νύκτα ἐκείνῃ ὁ Πέτρος κοιμόταν μετὰ δύο στρατιωτῶν δεμένους μὲ
δύο ἀλυσίδες, καὶ φύλακες μπροστὰ ἀπὸ τὴν πόρτα φρουροῦσαν τὴ φυ-
λακῇ. 7 Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου παρουσιάσθηκε καὶ φῶς ἔλαμψε στὸ
κελλί τῆς φυλακῆς. Καὶ κτύπησε τὴν πλευρὰ τοῦ Πέτρου καὶ τὸν ξύ-
πνησε καὶ εἶπε· «Σήκω γρήγορα». Καὶ ἔπεσαν οἱ ἀλυσίδες του ἀπὸ τὰ
χέρια. 8 Τότε ὁ ἄγγελος τοῦ εἶπε· «Ζῶσου, καὶ φέρεσε τὰ σανδάλια
σου». Καὶ τὸ ἔκανε. Ἔπειτα τοῦ εἶπε· «Φόρεσε τὸ μανδύα σου καὶ
ἀκολούθησέ με».

9 Καὶ βγήκε καὶ τὸν ἀκολουθοῦσε. Δὲν καταλάβαινε ὅμως, ὅτι αὐτὸ
ποῦ γινόταν διὰ τοῦ ἀγγέλου εἶναι πραγματικό, ἀλλὰ νόμιζε, ὅτι βλέ-
πει ὄραμα. 10 Ἀφοῦ δὲ πέρασαν τὴν πρώτη φρουρὰ καὶ τὴ δεύτερη,
ἔφθασαν στὴ σιδερένια πύλη, ποῦ ὀδηγεῖ στὴν πόλι. Αὐτὴ δὲ τοὺς ἀνοι-
χθηκε αὐτομάτως. Καὶ ἀφοῦ βγήκαν, προχώρησαν ἕνα δρόμο, καὶ ἀμέ-
σως ἔφυγε ἀπ' αὐτὸν ὁ ἄγγελος. 11 Τότε ὁ Πέτρος συνῆλθε καὶ εἶπε·
«Τώρα καταλαβαίνω πραγματικά, ὅτι ἀπέστειλε ὁ Κύριος τὸν ἄγγελό
του καὶ μὲ γλύτωσε ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Ἡρώδη καὶ ἀπὸ κάθε κακῶ, ποῦ
περίμενε ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς νὰ μοῦ συμβῇ».

Τὸ χαριτωμένο περιστατικὸ μὲ τὴ Ρόδη

12 Καὶ ἀφοῦ κατάλαβε ποῦ ἦταν, πῆγε στὸ σπίτι τῆς Μαρίας, τῆς
μητέρας τοῦ Ἰωάννου, ποῦ ὀνομαζόταν καὶ Μάρκος, ὅπου ἦταν ἀρκε-
τοὶ συγκεντρωμένοι καὶ προσεύχονταν. 13 Ὅταν δὲ κτύπησε τὴν ἐξώ-
πορτα, πῆγε μιὰ ὑπέρτερια ὀνομαζομένη Ρόδη γιὰ ν' ἀνοιξῇ. 14 Ἄλλ'
ὅταν ἀναγνώρισε τὴ φωνὴ τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τὴ χαρὰ τῆς δὲν ἀνοίξε τὴν
ἐξώπορτα, ἀλλ' ἔτρεξε μέσα καὶ ἀνήγγειλε, ὅτι ἔξω ἀπὸ τὴν ἐξώπορτα
εἶναι ὁ Πέτρος. 15 Ἄλλ' αὐτοὶ τῆς εἶπαν· «Εἶσαι τρελλή!». Ἐκείνῃ

τοῦ πυλῶνος προσήλθε παιδίσκη ὑπακοῦσαι ὀνόματι Ῥόδη, 14 καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ἤνοιξε τὸν πυλῶνα, εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν ἐστάναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος. 15 Οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπον· Μαινῆ! Ἡ δὲ δισχυρίζετο οὕτως ἔχειν. Οἱ δὲ ἔλεγον· Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστίν.

16 Ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενε κρούων. Ἄνοιξαντες δὲ εἶδον αὐτὸν καὶ ἐξέστησαν. 17 Κατασείσας δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγαῶν διηγῆσατο αὐτοῖς πῶς ὁ Κύριος ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐκ τῆς φυλακῆς, εἶπε δέ· Ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον.

18 Γενομένης δὲ ἡμέρας ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα ὁ Πέτρος ἐγένετο. 19 Ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν καὶ μὴ εὐρῶν, ἀνακρίνας τοὺς φύλακας ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι, καὶ κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Καισάρειαν διέτριβεν.

20 Ἦν δὲ Ἡρώδης θυμομαχῶν Τυρίους καὶ Σιδωνίους· ὁμοθυμαδὸν τε παρῆσαν πρὸς αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλάστον τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως ἠτοῦντο εἰρήνην διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς. 21 Τακτῆ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρώδης ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλικὴν καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς. 22 Ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει· Θεοῦ φωνὴ καὶ οὐκ ἀνθρώπου! 23 Παραχρῆμα δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου ἀνθ' ὧν οὐκ ἔδωκε τὴν δόξαν τῷ Θεῷ, καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος ἐξέψυξεν.

24 Ὁ δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ ἠῤῥξανε καὶ ἐπληθύνετο. 25 Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦλος ὑπέστρεψαν ἐξ Ἱερουσαλὴμ πληρώσαντες τὴν διακονίαν, συμπαραλαβόντες καὶ Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα Μάρκον.

ὁμως ἐπέμενε λέγοντας, ὅτι ἔτσι εἶναι. Αὐτοὶ δὲ ἔλεγον, «Ὁ ἄγγελός του εἶναι».

16 Ὁ δὲ Πέτρος κτυποῦσε ἐπιμόνως τὴν ἐξώπορτα. Καὶ ὅταν ἄνοιξαν, τὸν εἶδαν καὶ ἔμειναν ἐκστατικοί. 17 Καὶ ἀφοῦ μὲ κίνησι τοῦ χειριοῦ τοὺς ἔκανε σῆμα νὰ σιωπήσουν, τοὺς διηγῆθηκε, πῶς ὁ Κύριος τὸν ἔβγαλε ἀπὸ τῆ φυλακῆ. Εἶπε ἐπίσης: «Ν' ἀναγγεῖλετε αὐτὰ στὸν Ἰάκωβο καὶ στοὺς ἀδελφούς». Ἔπειτα ἀναχώρησε καὶ πῆγε σ' ἄλλο τόπο.

Φυλάκιση τῶν φυλάκων

18 Ὄταν δὲ ξημέρωσε, ἔγινε μεγάλη ταραχὴ στοὺς στρατιῶτες γιὰ τὸ τί ἄραγε ἔγινε ὁ Πέτρος. 19 Ὁ δὲ Ἡρώδης, ἀφοῦ τὸν ἀναζητήσας καὶ δὲν τὸν βρῆκε, ἀνέκρινε τοὺς φύλακες καὶ διέταξε νὰ φυλακισθοῦν. Ἔπειτα κατέβηκε ἀπὸ τὴν Ἰουδαία καὶ ἔμεινε στὴν Καισάρεια.

Ἄγγελος Κυρίου πατάσσει τὸν ματαιόδοξο Ἡρώδη

20 Ὁ Ἡρώδης δὲ βρισκόταν σὲ διένεξι μὲ τοὺς Τυρίους καὶ τοὺς Σιδωνίους. Ἀπὸ συμφωνοῦ δὲ καὶ ἀπὸ κοινοῦ παρουσιάσθηκαν σ' αὐτόν, καὶ ἀφοῦ ἐξαγόρασαν τὸ Βλάστο, τὸ θαλαμηπόλο τοῦ βασιλέως, ζητοῦσαν φιλικὲς σχέσεις, διότι ἡ χώρα τους προμηθευόταν τὰ τρόφιμα ἀπὸ τῆ χώρα τοῦ βασιλέως. 21 Σὲ τακτῆ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρώδης ντύθηκε βασιλικὴ στολὴ καὶ κάθησε στὸ θρόνο καὶ ἀγόρευε δημοσίως πρὸς αὐτούς. 22 Ὁ δὲ λαὸς ἐπευφημοῦσε λέγοντας: «Αὕτῃ εἶναι φωνὴ Θεοῦ καὶ ὄχι ἀνθρώπου!». 23 Ἀμέσως δὲ, ἐπειδὴ δὲν ἔδωσε τὴ δόξα στὸ Θεό, ἄγγελος Κυρίου τὸν κτύπησε (μὲ ἀπαισία νόσο), καὶ τὸν ἔτρωγαν τὰ σκουλήκια καὶ ξεψύχθη.

24 Ὁ δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ προώδευε καὶ ἐπικρατοῦσε καὶ κατακτοῦσε πλήθι. 25 Καὶ ὁ Βαρνάβας καὶ ὁ Σαῦλος ἐπέστρεψαν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἀφοῦ ἐξετέλεσαν τὴν ἀποστολὴ τους, καὶ παρέλαβαν μαζί τους καὶ τὸν Ἰωάννη, ποῦ ὠνομάσθη καὶ Μάρκος.

13 Ἦσαν δὲ τινες ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν Ἐκκλησίαν προφήται καὶ διδάσκαλοι, ὃ τε Βαρνάβας καὶ Συμεὼν ὁ ἐπικαλούμενος Νίγερ, καὶ Λούκιος ὁ Κυρηναῖος, Μαναῆν τε Ἡρώδου τοῦ τετράρχου σύντροφος καὶ Σαῦλος. 2 Λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ Κυρίῳ καὶ νηστευόντων εἶπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον Ἀφορίσατε δὴ μοι τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς. 3 Τότε νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες αὐτοῖς τὰς χεῖρας ἀπέλυσαν.

4 Οὗτοι μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου κατήλθον εἰς τὴν Σελεύκειαν, ἐκεῖθὲν τε ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κύπρον, 5 καὶ γενόμενοι ἐν Σαλαμῖνι κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρετήν.

6 Διελθόντες δὲ τὴν νῆσον ἄχρι Πάφου εὗρόν τινα μάγον ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον ᾧ ὄνομα Βαριησοῦς, 7 ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ. Οὗτος προσκαλεσάμενος Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον ἐπέζητησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. 8 Ἀνθίστατο δὲ αὐτοῖς ἐλύμας, ὁ μάγος, – οὕτω γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ –, ζητῶν διαστρέφειν τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως. 9 Σαῦλος δέ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς Πνεύματος Ἁγίου καὶ ἀτενίσας πρὸς αὐτὸν 10 εἶπεν· Ὡ πλήρης παντὸς δόλου καὶ πάσης ῥαδιουργίας, υἱὲ Διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης! Οὐ παύση διαστρέφων τὰς ὁδοὺς Κυρίου τὰς εὐθείας; 11 Καὶ νῦν ἰδοὺ χεῖρ Κυρίου ἐπὶ σέ, καὶ ἔση τυφλὸς μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ. Παραχρῆμα δὲ ἔπεσεν ἐπ’ αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος, καὶ περιάγων ἐζήτηι χειραγωγούς. 12 Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγονός ἐπίστευσεν, ἐκπλησσομένου ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ Κυρίου.

13 Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον εἰς Πέργην τῆς Παμφυλίας· Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας ἀπ’ αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. 14 Αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ

τὸ Πνεῦμα ἀποστέλλει τὸ Βαρνάβα καὶ τὸ Σαῦλο εἰς τὴν Κύπρον

13 Ἦταν δὲ στήν Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀντιοχείας μερικοὶ προφῆτες καὶ διδάσκαλοι, ὁ Βαρνάβας, καὶ ὁ Συμεὼν ποῦ λεγόταν καὶ Νίγερ, καὶ ὁ Λούκιος ὁ Κυρηναῖος, καὶ ὁ Μαναῆν, ὁμοτράπεζος τοῦ Ἡρώδου τοῦ τετράρχου, καὶ ὁ Σαῦλος. 2 Ἐνῶ δὲ αὐτοὶ τελούσαν ἔργο λατρείας τοῦ Κυρίου καὶ νήστευαν, εἶπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· «Ξεχωρίσατε ἀμέσως γιὰ μένα τὸ Βαρνάβα καὶ τὸ Σαῦλο γιὰ τὸ ἔργο, γιὰ τὸ ὅποιο τοὺς ἔχω προσκαλέσει». 3 Τότε, ἀφοῦ πάλι νήστευσαν καὶ προσευχήθηκαν καὶ ἔθεσαν ἐπάνω τους τὰ χεῖρα, τοὺς ἀφῆσαν νὰ φύγουν.

4 Αὐτοὶ δέ, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ Πνεύματος τὸ Ἅγιον, κατέβηκαν εἰς τὴν Σελεύκειαν, καὶ ἀπ’ ἐκεῖ ἀπέπλευσαν γιὰ τὴν Κύπρον. 5 Καὶ ὅταν ἐφθασαν εἰς τὴν Σαλαμίνα (τῆς Κύπρου), κήρυτταν τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ εἰς συναγωγὰς τῶν Ἰουδαίων. Εἶχαν δὲ μαζί τους ὡς βοηθὸ καὶ τὸν Ἰωάννην.

Σαῦλος ἢ Παῦλος, ἀνθύπατος Σέργιος Παῦλος καὶ μάγος Βαριησοῦς

6 Ἀφοῦ δὲ πέρασαν διὰ μέσου τῆς νήσου μέχρι τὴν Πάφου, βρῆκαν κάποιον μάγο καὶ ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖο, ποῦ ὀνομαζόταν Βαριησοῦς, 7 καὶ ἦταν μαζί με τὸν ἀνθύπατο Σέργιο Παῦλο, ἄνθρωπο συνετό. Αὐτὸς προσκάλεσε τὸ Βαρνάβα καὶ τὸ Σαῦλο, καὶ μ’ ἐνδιαφέρον ζήτησε ν’ ἀκούσῃ τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ. 8 Ἀλλ’ ἀντιδρούσε σ’ αὐτούς ὁ ἐλύμας, ὁ μάγος, – διότι ἔτσι μεταφράζεται ἡ ιδιότης του –, προσπαθώντας ν’ ἀποτρέψῃ τὸν ἀνθύπατο ἀπὸ τὴν πίστι. 9 Τότε ὁ Σαῦλος, ὁ ὀνομαζόμενος καὶ Παῦλος, πλημμύρισε ἀπὸ Πνεύματος Ἁγίου, τὸν κοίταξε με βλέμμα διαπερατικὸ 10 καὶ εἶπε· «Ὡ σὺ, ποῦ εἶσαι γεμάτος ἀπὸ κάθε δόλο καὶ κάθε ραδιουργία, υἱὲ τοῦ Διαβόλου, ἐχθρὲ κάθε καλοῦ! Δὲν θὰ παύσῃς νὰ διαστρέφῃς τοὺς εὐθεῖς δρόμους τοῦ Κυρίου; 11 Καὶ ἰδοὺ τώρα τὸ χεῖρ τοῦ Κυρίου εἶναι ἐναντίον σου, καὶ θὰ τυφλωθῆς, καὶ δὲν θὰ βλέπῃς τὸν ἥλιο γιὰ καιρὸ». Καὶ ἀμέσως ἔπεσε σ’ αὐτὸν θαμπάδα καὶ σκότος, καὶ στρέφοντας γύρω ζήτησε κάποιους νὰ τὸν οδηγήσουν ἀπ’ τὸ χεῖρ. 12 Τότε ὁ ἀνθύπατος, ὅταν εἶδε τὸ γεγονός, πίστευσε, αἰσθανόμενος κατάπληξι γιὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου.

Ὁ Παῦλος κηρύττει εἰς τὴν Ἀντιόχεια τῆς Πισιδίας

13 Ἀφοῦ δὲ ὁ Παῦλος καὶ ἡ συνοδεία του ἀπέπλευσαν ἀπὸ τὴν Πάφου, πῆγαν εἰς τὴν Πέργην τῆς Παμφυλίας. Ὁ δὲ Ἰωάννης τοὺς ἀφῆσε καὶ ἐπέστρεψε εἰς τὸ Ἱεροσόλυμα. 14 Αὐτοὶ δὲ διέσχισαν τὴν περιφέρειαν, καὶ ἀπὸ τὴν Πέργην ἐφθασαν εἰς τὴν Ἀντιόχεια τῆς Πισιδίας. Καὶ μῆψαν εἰς

τῆς Πέργης παρεγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῆ ἡμέρας τῶν σαββάτων ἐκάθισαν. 15 Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτοὺς λέγοντες: Ἄνδρες ἀδελφοί, εἰ ἔστι λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως πρὸς τὸν λαόν, λέγετε.

16 Ἀναστὰς δὲ Παῦλος καὶ κατασείσας τῆ χειρὶ εἶπεν Ἄνδρες Ἰσραηλίται καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν Θεόν, ἀκούσατε. 17 Ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου Ἰσραὴλ ἐξελέξατο τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῆ Αἰγύπτου, καὶ μετὰ βραχιονοῦ ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς, 18 καὶ ὡς τεσσαρακονταετὴ χρόνον ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, 19 καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῆ Χαναάν κατεκληρονόμησεν αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν. 20 Καὶ μετὰ ταῦτα ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις καὶ πεντήκοντα ἔδωκε κριτὰς ἕως Σαμουὴλ τοῦ προφήτου. 21 Κάκειθεν ἤτησαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κίς, ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμίν, ἔτη τεσσαράκοντα. 22 Καὶ μεταστῆσας αὐτὸν ἤγειρεν αὐτοῖς τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπε μαρτυρήσας: **Ἐϋρὼν Δαυὶδ τὸν τοῦ Ἰεσοῦ, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου.** 23 Τούτου ὁ Θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν ἤγαγε τῷ Ἰσραὴλ σωτηρίαν,

24 προκηρύξαντος Ἰωάννου πρὸ προσώπου τῆς εισόδου αὐτοῦ βάπτισμα μετανοίας παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ. 25 Ὡς δὲ ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον, ἔλεγε: Τίνα με ὑπονοεῖτε εἶναι; Οὐκ εἰμι ἐγώ, ἀλλ' ἰδοὺ ἔρχεται μετ' ἐμέ οὗ οὐκ εἰμι ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν ἄσσει.

26 Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους Ἀβραάμ καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν Θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ἀπεστάλη. 27 Οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλήμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν τοῦτον ἀγνοήσαντες, καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν Σάββατον ἀναγινωσκομένας κρίναντες ἐπλήρωσαν, 28 καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὐρόντες ἠτήσαντο Πιλάτου ἀναιρεθῆναι αὐτόν. 29 Ὡς δὲ ἐτέλεσαν πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. 30 Ὁ δὲ Θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν 31 ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας

συναγωγῆ τὴν ἡμέρα τοῦ Σαββάτου καὶ κάθησαν. 15 Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν οἱ ἀρχισυνάγωγοι διεμήνυσαν σ' αὐτοὺς λέγοντας: «Ἀδελφοί! Ἐὰν ἔχετε νὰ εἰπῆτε στὸ λαὸ κανένα λόγο ἐνισχυτικὸ καὶ ἐποικοδομητικὸ, λέγετε».

16 Τότε ὁ Παῦλος, ἀφοῦ σηκώθηκε καὶ ἔκανε σημεῖο μετὰ τὸ χερί (ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ὁμιλήσῃ), εἶπε: «Ἰσραηλίτες, καὶ σεῖς οἱ προσήλυτοι, ποὺ σέβεσθε τὸ Θεό, ἀκούσατε. 17 Ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου τοῦ Ἰσραὴλ ἐξελέξε τὸς πατέρας μας. Καὶ τὸ λαὸ ἔκανε πολυπληθῆ καὶ ἰσχυρὸ στὸν τόπο τῆς ξενιτειᾶς, στὴ χώρα τῆς Αἰγύπτου. Καὶ μετὰ τὴ μεγάλη δύναμί του τοὺς ἔβγαλε ἀπ' αὐτή. 18 Καὶ ἐπὶ σαράντα ἔτη τοὺς ἔθρεψε στὴν ἐρημο. 19 Καὶ ἀφοῦ ἐξωλόθρεψε ἐπτὰ ἔθνη στὴ χώρα τῆς Χαναάν, ἔδωσε ὡς κληρονομία τὴ χώρα τοὺς σ' αὐτοὺς. 20 Μετὰ δὲ ἀπ' αὐτά, περίπου ἐπὶ τετρακόσια καὶ πενήντα ἔτη, ἔδωσε κριτὰς μέχρι τὸ Σαμουὴλ τὸν προφήτη. 21 Καὶ ἀπὸ τότε ζήτησαν βασιλέα, καὶ ὁ Θεὸς τοὺς ἔδωσε τὸ Σαοὺλ, υἱὸ τοῦ Κίς, ἄνδρα ἀπὸ τῆ φυλῆ τοῦ Βενιαμίν, ἐπὶ σαράντα ἔτη. 22 Ἐπειτα τὸν ἀπομάκρυνε καὶ ἀνέδειξε σ' αὐτοὺς βασιλέα τὸ Δαβίδ, γιὰ τὸν ὁποῖο καὶ ἔδωσε αὐτῇ τῇ μαρτυρία: **Βρῆκα τὸ Δαβίδ, τὸν υἱὸ τοῦ Ἰεσοῦ, ἕνα ἄνθρωπο ὅπως τὸν θέλει ἡ καρδιά μου.** Αὐτὸς θὰ κάνῃ ὅλα τὰ θελήματά μου. 23 Ἀπ' αὐτοῦ τὸ σπέρμα ὁ Θεός, ὅπως εἶχε ὑποσχεθῆ, ἀνέδειξε γιὰ τὸν Ἰσραὴλ σωτήρα (τὸν Ἰησοῦ).

24 Καὶ ὁ Ἰωάννης, προτοῦ ἔλθῃ αὐτός, προπαρασκευαστικὰ κήρυξε βάπτισμα μετανοίας σ' ὅλο τὸ λαὸ τοῦ Ἰσραὴλ. 25 Καὶ ἐνῶ ὁ Ἰωάννης ἐκελευόσε τὴν ἀποστολὴ του, ἔλεγε: «Ποιοὶ νομίζετε ὅτι εἶμαι; Δὲν εἶμαι ἐγώ, ἀλλ' ἰδοὺ ὕστερα ἀπὸ μένα ἔρχεται ἄλλος, ποὺ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ λύσω τὰ ὑποδήματά του».

26 Ἀδελφοί, παιδιὰ καταγόμενα ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ, καὶ οἱ μεταξὺ σας προσήλυτοι, ποὺ σέβονται τὸ Θεό, σὲ σᾶς στάλθηκε τὸ μήνυμα αὐτῆς τῆς σωτηρίας. 27 Οἱ δὲ κάτοικοι τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ οἱ ἄρχοντές τους μετὰ τὸ ν' ἀπορρίψουν αὐτὸν (τὸν Ἰησοῦ) καὶ νὰ τὸν καταδικάσουν ἐξελήρωσαν ἔτσι τοὺς λόγους τῶν προφητῶν, ποὺ διαβάζονται κάθε Σάββατο. 28 Καὶ ἐνῶ δὲν βρῆκαν καμμιά αἰτία θανάτου, ζήτησαν ἀπ' τὸν Πιλάτο νὰ θανατωθῆ. 29 Καὶ ἀφοῦ ἔκαναν ὅλα, ὅσα ἦταν γραμμένα γι' αὐτόν, τὸν κατέβασαν ἀπὸ τὸ ξύλο (τοῦ σταυροῦ) καὶ τὸν ἐνταφίασαν. 30 Ἀλλ' ὁ Θεὸς τὸν ἀνέστισε ἐκ νεκρῶν. 31 Καὶ ἐπὶ ἡμέρας πολλὰς ἐφανίσθηκε σ' ἐκείνους, ποὺ ἀνέβηκαν μαζί του ἀπὸ τῆ Γαλιλαίας στὴν Ἱερουσαλήμ. Αὐτοὶ εἶναι μάρτυρές του πρὸς τὸ λαό.

32 Καὶ ἐμεῖς κηρύττουμε σ' ἐσᾶς γιὰ τὴν ὑπόσχεσι, ἡ ὁποία δόθηκε

πλείους τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱερουσαλήμ, οἵτινές εἰσι μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν.

32 Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην, 33 ὅτι ταύτην ὁ Θεὸς ἐκπεπλήρωκε τοῖς τέκνοις αὐτῶν, ἡμῖν, ἀναστήσας Ἰησοῦν, ὡς καὶ ἐν τῷ Ψαλμῷ τῷ δευτέρῳ γέγραπται: **Υἱὸς μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.** 34 Ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν, οὕτως εἶρηκεν, ὅτι δώσω ὑμῖν τὰ ὄσια Δαυὶδ τὰ πιστά. 35 Διὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει: **Οὐ δώσεις τὸν ὄσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.** 36 Δαυὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας τῇ τοῦ Θεοῦ βουλῇ ἐκοιμήθη καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ καὶ εἶδε διαφθοράν. 37 ὃν δὲ ὁ Θεὸς ἡγειρεν, οὐκ εἶδε διαφθοράν. 38 Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις ἀμαρτιῶν καταγγέλλεται, 39 καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ Μωυσέως δικαιοθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιούται. 40 Βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις: 41 **Ἴδετε, οἱ καταφρονηταί, καὶ θαυμάσατε καὶ ἀφανίσθητε, ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἔργον ᾧ οὐ μὴ πιστεύσητε ἐάν τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν.**

42 Ἐξιόντων δὲ αὐτῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων παρεκάλουν τὰ ἔθνη εἰς τὸ μεταξὺ Σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα ταῦτα. 43 Λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ, οἵτινες προσλαλοῦντες αὐτοῖς ἔπειθον αὐτοὺς προσμένειν τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ.

44 Τῷ τε ἐρχομένῳ Σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. 45 Ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν ζήλου καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις ἀντιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες. 46 Παρρησιασάμενοι δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἶπον: Ἵμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἀπωθείσθη

στοὺς πατέρας, 33 ὅτι ὁ Θεὸς τὴν ἐκπλήρωσε στὰ τέκνα τους, σ' ἐμᾶς δηλαδὴ, μὲ τὸ νὰ φέρῃ στὸν κόσμο τὸν Ἰησοῦ, ὅπως καὶ εἶναι γραμμένο στὸ δεύτερο Ψαλμὸ: **Ἰδικὸς μου υἱὸς εἶσαι σύ** (δὲν εἶσαι υἱὸς κανενὸς ἀνδρός), **ἐγὼ σήμερα σὲ γέννησα** (σὲ ἔφερα στὸν κόσμο ὡς ἄνθρωπο). 34 Ὅτι δὲ τὸν ἀνέστησε ἐκ νεκρῶν καὶ δὲν πρόκειται πλέον νὰ ἐπιστρέψῃ στὸ θάνατο, ὡς ἐξῆς τὸ εἶπε: **Θὰ πραγματοποιήσω σὲ σὰς τις ἱερὲς ἀξιοπίστες ὑποσχέσεις πρὸς τὸ Δαβίδ.** 35 Γι' αὐτὸ καὶ σὲ ἄλλο μέρος λέγει: **Δὲν θὰ ἀφήσῃς τὸν ὄσιό σου νὰ γνωρίσῃ φθορά** (ἀποσύνθεσι τοῦ σώματος). 36 Ὁ Δαβὶδ μὲν βεβαίως, ἀφοῦ στὴν ἐποχὴ του ὑπηρετήσε τὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ, κοιμήθηκε (τὴν κοίμησι τοῦ θανάτου), καὶ προσετέθη στοὺς προγόνους του, καὶ γνώρισε φθορὰ (ἀποσύνθεσι τοῦ σώματος). 37 Ἄλλ' αὐτός, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἀνέστησε, δὲν γνώρισε φθορὰ (ἀποσύνθεσι τοῦ σώματος). 38 Νὰ γνωρίζετε λοιπόν, ἀδελφοί, ὅτι χάρι σ' αὐτὸν κηρύττεται σὲ σὰς ἄφεσι ἀμαρτιῶν. 39 Καὶ δι' αὐτοῦ καθένας, πὺ πιστεύει, λυτρώνεται ἀπὸ ὅλα ἐκεῖνα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα δὲν μπορέσατε νὰ λυτρωθῆτε διὰ τοῦ νόμου τοῦ Μωυσέως. 40 Προσέχετε δὲ, μὴ πῆση ἐπάνω σας ἐκεῖνο, πὺ εἶπαν οἱ προφῆτες: 41 **Κοιτάξετε, καταφρονηταί, καὶ ἐκπλαγῆτε καὶ καταπλαγῆτε. Διότι ἐγὼ κάνω (τιμωρητικὸ) ἔργο στὶς ἡμέρες σας, ἔργο πὺ δὲν θὰ πιστεῦσετε, ἂν κανεὶς σὰς τὸ περιγράψῃ.**

Ἐνθουσιώδης ἀποδοχὴ τοῦ λόγου καὶ διωγμὸς ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους

42 Ὅταν δὲ (ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας) ἔβγαιναν ἀπ' τὴ συναγωγῆ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἐθνικοὶ παρακαλοῦσαν κατὰ τὸ ἐπόμενο Σάββατο νὰ γίνῃ ὁμιλία σ' αὐτοὺς γι' αὐτὰ τὰ πράγματα. 43 Καὶ ὅταν διαλύθη ἡ σύναξι, πολλοὶ ἀπ' τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς εὐσεβεῖς προσηλύτους ἀκολούθησαν τὸν Παῦλο καὶ τὸ Βαρνάβα, καὶ ὁμιλώντας πρὸς αὐτοὺς τοὺς παρῶτρυναν νὰ μένουν σταθεροὶ στὴ χάρι τοῦ Θεοῦ.

44 Τὸ δὲ ἐπόμενο Σάββατο σχεδὸν ὀλόκληρη ἡ πόλι συγκεντρώθηκε ν' ἀκούσῃ τὸ λόγον τοῦ Θεοῦ. 45 Ἄλλ' ὅταν οἱ Ἰουδαῖοι εἶδαν τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, κυριεύθησαν ἀπὸ ζηλοτυπία καὶ φανατισμὸ, καὶ ἀντιδρούσαν στὰ λεγόμενα ἀπὸ τὸν Παῦλο μὲ ἀντιλογίες καὶ ὕβρεις. 46 Τότε ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας μίλησαν μὲ ἀυστηρότητα καὶ εἶπαν: «Σὲ σὰς ἦταν ἀνάγκη νὰ κηρυχθῇ πρῶτα ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Ἄλλ' ἐπειδὴ

αὐτὸν καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη. 47 Οὕτω γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ Κύριος· Τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἑσχάτου τῆς γῆς. 48 Ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρον καὶ ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ Κυρίου καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

49 Διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας. 50 Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας καὶ τὰς εὐσχήμονας καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὀρίων αὐτῶν. 51 Οἱ δὲ ἐκτιναξάμενοι τὸν κοριορθὸν τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ' αὐτοὺς ἤλθον εἰς Ἰκόνιον. 52 Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ Πνεύματος Ἁγίου.

14 Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος. 2 Οἱ δὲ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. 3 Ἰκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν παρρησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ Κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν. 4 Ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως, καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις.

5 Ὡς δὲ ἐγένετο ὀρμὴ τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτούς, 6 συνιδόντες κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας Λύστραν καὶ Δέρβην καὶ τὴν περίχωρον. 7 κακεῖ ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι.

8 Καὶ τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις ἀδύνατος τοῖς ποσὶν ἐκάθητο, χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων, ὃς οὐδέποτε περιεπεπατήκει. 9 Οὗτος ἤκουσε τοῦ Παύλου λαλοῦντος· ὃς ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἰδὼν ὅτι πιστὸν ἔχει τοῦ σωθῆναι, 10 εἶπε μεγάλη τῇ φωνῇ· Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθός. Καὶ ἤλατο καὶ περιεπάτει.

τὸν ἀποκρούετε, καὶ δὲν κρίνετε τοὺς ἑαυτοὺς σας ἀξίους τῆς αἰωνίας ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα πρὸς τοὺς ἐθνικούς. 47 Ἔτσι ἄλλωστε μᾶς διέταξε ὁ Κύριος: Σὲ ὠρίσα ὡς φῶς τῶν ἐθνῶν, γιὰ νὰ εἶσαι γιὰ σωτηρία (ὅλων ἀδιακρίτως) ἕως τὰ πέρατα τῆς γῆς». 48 Ἀκούοντας δὲ αὐτὰ οἱ ἐθνικοὶ ἔχαιραν καὶ δέχθησαν τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ πίστευσαν ὅσοι ἦταν προωρισμένοι γιὰ ζωὴ αἰώνια.

49 Διαδιδόταν δὲ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου σὲ ὅλη τὴ χώρα. 50 Οἱ Ἰουδαῖοι ὅμως παρώτρυναν τὶς προσήλυτες γυναῖκες, καὶ τὶς γυναῖκες τῆς ἀνωτέρας τάξεως, καὶ τοὺς προύχοντες τῆς πόλεως, καὶ ξεσήλωσαν διωγμὸ κατὰ τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Βαρνάβα, καὶ τοὺς ἐδίωξαν ἀπὸ τὴν περιφέρειά τους. 51 Καὶ αὐτοὶ τίναξαν ἐναντίον τους τὴ σκόνη τῶν ποδιῶν τους καὶ πῆγαν στὸ Ἰκόνιο. 52 Οἱ δὲ μαθηταὶ (οἱ χριστιανοὶ) πλημύριζαν ἀπὸ χαρὰ καὶ Πνεῦμα Ἅγιο.

Παῦλος καὶ Βαρνάβας στὸ Ἰκόνιο

14 Στὸ Ἰκόνιο δὲ αὐτοὶ (ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας) ὁμοίως μῆπχαν στὴ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ μίλησαν ἔτσι, ὥστε πιστεῦσε μεγάλο πλῆθος καὶ Ἰουδαίων καὶ Ἑλλήνων. 2 Ἄλλ' οἱ ἀπιστοῦντες Ἰουδαῖοι ξεσήλωσαν καὶ φανάτισαν τὶς ψυχὲς τῶν ἐθνικῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. 3 Ἐν τούτοις ἀρετὸ χρόνο ἔμειναν ἐκεῖ καὶ κήρυτταν μὲ παρρησία γιὰ τὸν Κύριο, ποὺ βεβαίωνε τὸ λόγο τῆς χάριτός του κάνοντας νὰ γίνονται σημεῖα καὶ καταπληκτικὰ θαύματα διὰ μέσου αὐτῶν. 4 Διχάσθηκε δὲ ὁ πληθυσμὸς τῆς πόλεως, καὶ οἱ μὲν ἦταν μὲ τοὺς Ἰουδαίους, οἱ δὲ μὲ τοὺς ἀποστόλους.

Παῦλος καὶ Βαρνάβας στὰ Λύστρα καὶ στὴ Δέρβη

Θεραπεία ἐκ γενετῆς χωλοῦ καὶ θεοποίησι τῶν ἀποστόλων

5 Ὄταν δὲ ἔγινε ἐξέγερσι τῶν ἐθνικῶν καὶ τῶν Ἰουδαίων μὲ τοὺς ἄρχοντές τους γιὰ νὰ τοὺς κακοποιήσουν καὶ νὰ τοὺς λιθοβολήσουν, 6 τὸ κατάλαβαν καὶ κατέφυγαν στὶς πόλεις τῆς Λυκαονίας Λύστρα καὶ Δέρβη καὶ στὰ περίχωρα. 7 Καὶ ἐκεῖ κήρυτταν τὸ εὐαγγέλιο.

8 Καὶ κάποιος ἄνθρωπος στὰ Λύστρα, ἀσθενὴς στὰ πόδια, καθόταν. Ἦταν κουτσὸς ἐκ γενετῆς καὶ δὲν εἶχε ποτὲ περιπατήσει. 9 Αὐτὸς ἄκουσε τὸν Παῦλο ποὺ κήρυττε, καὶ ἐκεῖνος τὸν κοίταξε καλά, καὶ ἐπειδὴ εἶδε, ὅτι ἔχει πίστι νὰ θεραπευθῆ, 10 εἶπε μὲ φωνὴ μεγάλη: «Σήκω ὀρθός στὰ πόδια σου». Καὶ πῆδησε ἐπάνω καὶ περιπατοῦσε.

11 Οἱ δὲ ὄχλοι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν ὁ Παῦλος ἐπήρασαν τὴν φωνὴν αὐτῶν Λυκαονιστὶ λέγοντες· Οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς. 12 Ἐκάλουν τε τὸν μὲν Βαρνάβαν Δία, τὸν δὲ Παῦλον Ἑρμῆν, ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου. 13 Ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ Διὸς τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως αὐτῶν, ταύρους καὶ στέμματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελε θύειν.

14 Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας καὶ Παῦλος, διαρρήξαντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν εἰσεπήδησαν εἰς τὸν ὄχλον κρίζοντες 15 καὶ λέγοντες· Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; Καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· 16 ὃς ἐν ταῖς παρωχημέναις γενεαῖς εἶσαε πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι τὰς ὁδοὺς αὐτῶν· 17 καίτοι γε οὐκ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν ἀφήκεν ἀγαθοποιῶν, οὐρανόθεν ὑμῖν ὑετοὺς διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ὑμῶν. 18 Καὶ ταῦτα λέγοντες μόλις κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς.

19 Ἐπήλθον δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους καὶ λιθάσαντες τὸν Παῦλον ἔσυραν ἔξω τῆς πόλεως, νομίσαντες αὐτὸν τεθνάναι. 20 Κυκλωσάντων δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθε σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην.

21 Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ μαθητεύσαντες ἱκανοὺς ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν καὶ Ἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν, 22 ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. 23 Χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' Ἐκκλησίαν καὶ προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν παρέθεντο αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ, εἰς ὃν πεπιστεύκασι. 24 Καὶ διελθόντες τὴν Πισιδίαν ἦλθον εἰς τὴν Παμφυλίαν, 25 καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ τὸν λόγον κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν, 26 κάκειθεν ἀπέπλευσαν εἰς Ἀντιόχειαν, ὅθεν

11 Τὰ δὲ πλήθη τοῦ λαοῦ, ὅταν εἶδαν αὐτό, ποῦ ἔκανε ὁ Παῦλος, ὑψώσαν τὴ φωνή τους καὶ ἔλεγαν τῇ Λυκαονικῇ γλώσσᾳ· «Οἱ θεοὶ πῆρασαν μορφὴ ἀνθρώπων καὶ κατέβηκαν σ' ἡμᾶς». 12 Καὶ ὠνόμαζαν τὸν μὲν Βαρνάβαν Δία, τὸν δὲ Παῦλο Ἑρμῆ, ἐπειδὴ αὐτὸς ἦταν ὁ κύριος ὁμιλητής. 13 Ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ Διός, τοῦ ὁποῖου ὁ ναὸς ἦταν μπροστὰ ἀπὸ τὴν πόλι, ἔφερε ταύρους καὶ στεφάνια στὶς πύλες τῆς πόλεως, καὶ ἤθελε μὲ τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ νὰ τοὺς προσφέρῃ θυσία.

14 Ὅταν δὲ τὸ ἄκουσαν οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας καὶ Παῦλος, διέρρηξαν τὰ ἱμάτια τους (αἰσθάνθηκαν ἀποτροπισασμὸ) καὶ ὤρμησαν μέσα στὸ πλήθος φωνάζοντας 15 καὶ λέγοντας· «Ἄνθρωποι, γιατί κάνετε αὐτά; Καὶ μεῖς εἴμεθα ἄνθρωποι τῆς αὐτῆς φύσεως μὲ σᾶς, καὶ σᾶς κηρύττουμε νὰ ἐπιστρέψετε ἀπ' αὐτὰ τὰ εἰδωλα στὸ ζωντανὸ Θεό, ποῦ δημιούργησε τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ γῆ καὶ τὴ θάλασσα καὶ ὅλα ὅσα ὑπάρχουν σ' αὐτά. 16 Αὐτὸς στὶς περασμένες ἐποχὲς ἄφησε ὅλους τοὺς ἔθνικοὺς νὰ βαδίζουν τοὺς δικούς τους δρόμους. 17 Ἄν καὶ βεβαίως δὲν ἄφησε τὸν ἑαυτό του χωρὶς μαρτυρία (χωρὶς ἀπόδειξι τῆς ὑπάρξεώς του). Διότι ἐξακολουθοῦσε τὶς εὐεργεσίες, δίνοντας βροχὲς ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ καιροὺς καρποφόρους, γεμίζοντας μὲ τροφή καὶ εὐφροσύνη τὶς ὑπάρξεις σας». 18 Καὶ λέγοντας αὐτά, μόλις καὶ μετὰ βίας συγκράτησαν τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ γιὰ νὰ μὴ τοὺς προσφέρουν θυσία.

19 Ἄλλ' ἀπὸ τὴν Ἀντιόχεια καὶ τὸ Ἰκόνιο ἐπέδραμαν Ἰουδαῖοι, καὶ παρέσυραν τὰ πλήθη καὶ λιθοβόλησαν τὸν Παῦλο, καὶ τὸν ἔσυραν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι, νομίζοντας ὅτι πέθανε. 20 Ὅταν δὲ τὸν περικύκλωσαν οἱ μαθηταὶ (οἱ χριστιανοί), σηκώθηκε καὶ μπῆκε στὴν πόλι. Καὶ τὴν ἐπομένη ἡμέρα ἀναχώρησε μαζί μὲ τὸ Βαρνάβαν γιὰ τὴ Δέρβην.

Ἐπιστροφή στὴν Ἀντιόχεια τῆς Συρίας

21 Καὶ ἀφοῦ κήρυξαν τὸ εὐαγγέλιο στὴν πόλι ἐκείνη, καὶ ἔκαναν ἀρκετοὺς μαθητὰς (χριστιανούς), ἐπέστρεψαν στὴ Λύστρα καὶ στὸ Ἰκόνιο καὶ στὴν Ἀντιόχεια. 22 Καὶ στηρίζαν τὶς ψυχὲς τῶν μαθητῶν (τῶν χριστιανῶν), κηρύττοντας νὰ μένουν ἀμετακίνητοι στὴν πίστι, καὶ ὅτι κατόπιν πολλῶν θλίψεων δυνάμεθα νὰ εἰσέλθωμε στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. 23 Ἀφοῦ δὲ χειροτόνησαν γι' αὐτοὺς πρεσβυτέρους σὲ κάθε Ἐκκλησία, προσευχήθηκαν καὶ νῆστευσαν καὶ τοὺς ἐμπιστεύθηκαν στὸν Κύριο, στὸν ὁποῖο εἶχαν πιστεύσει. 24 Ἐπειτα πέρασαν τὴν Πισιδία καὶ πῆγαν στὴν Παμφυλία. 25 Καὶ ἀφοῦ κήρυξαν στὴν Πέργῃ τὸ λόγο, κατέβηκαν στὴν Ἀττάλεια. 26 Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἀπέπλευσαν γιὰ τὴν Ἀντιό-

ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὁ ἐπλήρωσαν. **27** Παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν Ἐκκλησίαν ἀνήγγειλαν ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πίστεως. **28** Διέτριβον δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς.

15 Καὶ τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφούς ὅτι ἐὰν μὴ περιτέμνησθε τῷ ἔθει Μωυσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι. **2** Γενομένης οὖν στάσεως καὶ ζητήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβῃ πρὸς αὐτούς, ἔταξαν ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν καὶ τινὰς ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. **3** Οἱ μὲν οὖν προπεμφθέντες ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας διήρχοντο τὴν Φοινίκην καὶ Σαμάρειαν ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐποιοῦν χαρὰν μεγάλην πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς. **4** Παραγενόμενοι δὲ εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπεδέχθησαν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν τε ὅσα ὁ Θεὸς ἐποίησε μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πίστεως. **5** Ἐξανέστησαν δὲ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέσεως τῶν Φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι δεῖ περιτέμνειν αὐτούς παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωυσέως.

6 Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου. **7** Πολλῆς δὲ συζητήσεως γενομένης ἀναστὰς Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς: Ἄνδρες ἀδελφοί! Ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν ἐξελέξατο διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου καὶ πιστεῦσαι. **8** Καὶ ὁ καρδιογνώστης Θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς δούς αὐτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καθὼς καὶ ἡμῖν, **9** καὶ οὐδὲν διέκρινε μεταξύ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν τῇ πίστει καθαρίσας τὰς καρδίας αὐτῶν. **10** Νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν Θεὸν ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι; **11** Ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ

χαια, ἀπ' ὅπου εἶχαν παραδοθῆ στὴ χάρι τοῦ Θεοῦ (καὶ ξεκίνησαν) γιὰ τὸ ἔργον, ποὺ ἔφεραν σὲ πέρασ. **27** Καὶ ὅταν ἔφθασαν καὶ συγκέντρωσαν τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας, ἀνέφεραν ὅσα ὁ Θεὸς ἔκανε δι' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἄνοιξε στοὺς ἔθνικοὺς θύρα πίστεως. **28** Παρέμειναν δὲ ἐκεῖ μαζὶ με τοὺς μαθητὰς (τοὺς χριστιανοὺς) ἐπὶ ἀρκετὸ χρόνο.

Παῦλος καὶ Βαρνάβας στὴν Ἱερουσαλὴμ γιὰ τὸ θέμα τῆς περιτομῆς

15 Μερικοὶ δὲ κατέβηκαν ἀπὸ τὴν Ἰουδαία (στὴν Ἀντιόχεια) καὶ ἔλεγον στοὺς ἀδελφοὺς: «Ἐὰν δὲν περιτέμνεσθε συμφάνως πρὸς τὸ ἔθιμο τοῦ Μωυσέως, δὲν δύνασθε νὰ σωθῆτε». **2** Ἐπειδὴ δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἶχαν φιλονικία καὶ συζήτησι μεγάλη μ' αὐτούς, ὤρισαν ν' ἀνεβοῦν ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας καὶ μερικοὶ ἄλλοι ἀπ' αὐτοὺς πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς πρεσβυτέρους στὴν Ἱερουσαλὴμ γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα. **3** Ἀφοῦ δὲ ἡ Ἐκκλησία τοὺς κατεῦδωσε, περνοῦσαν διὰ μέσου τῆς Φοινίκης καὶ τῆς Σαμαρείας καὶ διηγούνταν τὴν ἐπιστροφὴ τῶν ἐθνικῶν, καὶ προκαλοῦσαν χαρὰ μεγάλη σ' ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς. **4** Καὶ ὅταν ἔφθασαν στὴν Ἱερουσαλὴμ, τοὺς ὑποδέχθηκαν ἡ Ἐκκλησία καὶ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι. Καὶ ἀνήγγειλαν ὅσα ὁ Θεὸς ἔκανε διὰ μέσου αὐτῶν, καὶ ὅτι ἄνοιξε στοὺς ἐθνικοὺς θύρα πίστεως. **5** Ἀλλὰ σηκώθηκαν μερικοὶ ἀπὸ τὴν παράταξι τῶν Φαρισαίων, ποὺ εἶχαν πιστεύσει, καὶ ἔλεγον: «Πρέπει νὰ τοὺς περιτέμνετε (τοὺς ἐθνικοὺς) καὶ νὰ τοὺς συνιστᾶτε νὰ τηροῦν τὸ νόμο τοῦ Μωυσέως».

Ἡ Σύνοδος τῶν Ἱεροσολύμων

6 Συνήλθαν δὲ σὲ Σύνοδο οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι γιὰ νὰ ἐξετάσουν αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι. **7** Κατόπιν δὲ πολλῆς συζητήσεως σηκώθηκε ὁ Πέτρος καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: «Ἀδελφοί! Σεῖς γνωρίζετε, ὅτι ἀπὸ τίς πρῶτες ἡμέρες ὁ Θεὸς ἐξέλεξε μεταξύ μας ἐμένα γιὰ ν' ἀκούσω οἱ ἐθνικοὶ διὰ τοῦ στόματός μου τὸ λόγο τοῦ εὐαγγελίου καὶ νὰ πιστεῦσουν. **8** Καὶ ἔδωσε ὁ καρδιογνώστης Θεὸς μαρτυρία ὑπὲρ αὐτῶν μὲ τὸ νὰ δώσῃ σ' αὐτούς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο, ὅπως καὶ σὲ μᾶς. **9** Καὶ καμμία διάκρισι δὲν ἔκανε ἀνάμεσα σὲ μᾶς καὶ σ' αὐτούς, ἀλλὰ μὲ τὴν πίστι καθάρισε τίς καρδιές τους. **10** Τώρα λοιπὸν γιατί προκαλεῖτε τὸ Θεὸ μὲ τὸ νὰ ἐπιβάλετε στὸν τράχηλο τῶν μαθητῶν ζυγὸ, τὸν ὁποῖο οὔτε οἱ πατέρες μας οὔτε ἡμεῖς μπορέσαμε νὰ βαστάξωμε; **11** Ἀλλὰ μὲ τὴ χάρι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ πιστεύουμε νὰ σωθοῦμε, ὅπως

Κυρίου Ἰησοῦ πιστεύομεν σωθῆναι καθ' ὃν τρόπον κάκεινοι.

12 Ἐσίγησε δὲ πᾶν τὸ πλῆθος καὶ ἤκουον Βαρνάβα καὶ Παύλου ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσι δι' αὐτῶν.

13 Μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι αὐτοὺς ἀπεκρίθη Ἰάκωβος λέγων· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου. 14 Συμεὼν ἐξηγήσατο καθὼς πρῶτον ὁ Θεὸς ἐπεσκέψατο λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. 15 Καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται· 16 Μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν Δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν, καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω καὶ ἀνορθώσω αὐτήν, 17 ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων τὸν Κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει Κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα πάντα. 18 Γνωστὰ ἅπ' αἰῶνός ἐστι τῷ Θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. 19 Διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν Θεόν, 20 ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς πορνείας καὶ τοῦ πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος. 21 Μωυσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν Σάββατον ἀναγινωσκόμενος.

22 Τότε ἔδοξε τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν σὺν τῷ Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ, Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Βαρσαββᾶν καὶ Σίλαν, ἄνδρας ἠγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, 23 γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν τάδε· Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν χαίρειν. 24 Ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγους ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν, λέγοντες περιτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ διεστείλάμεθα, 25 ἔδοξεν

καὶ ἐκεῖνοι».

12 Τότε ὅλο τὸ πλῆθος σιώπησε, καὶ ἄκουον τὸ Βαρνάβα καὶ τὸν Παῦλο, ποὺ διηγούνταν ὅσα σημεῖα καὶ καταπληκτικὰ θαύματα ἔκανε ὁ Θεὸς στοὺς ἐθνικοὺς διὰ μέσου αὐτῶν.

13 Ὅταν δὲ ἔπαυσαν νὰ ὁμιλοῦν, ἔλαβε τὸ λόγο ὁ Ἰάκωβος καὶ εἶπε· «Ἀδελφοί, ἀκούστε με. 14 Ὁ Συμεὼν (ὁ Πέτρος) ἀνέφερε πῶς γιὰ πρώτη φορὰ ὁ Θεὸς φρόντισε ν' ἀποκτήσῃ ἀπὸ τοὺς ἐθνικοὺς λαὸ γιὰ τ' ὄνομά του. 15 Καὶ μ' αὐτὸ συμφωνοῦν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς εἶναι γραμμένο· 16 Μετὰ ἀπ' αὐτὰ θὰ γυρίσω καὶ θ' ἀνοικοδομήσω τὸν οἶκο τοῦ Δαβὶδ τὸν γκρεμισμένο, καί, θ' ἀνοικοδομήσω τὰ εῤεῖπιά του καὶ θὰ τὸν ἀνορθώσω, 17 γιὰ νὰ ζητήσουν τὸν Κύριο οἱ ὑπόλοιποι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ὅλοι οἱ ἐθνικοί, οἱ ὁποῖοι ἔχουν προορισθῆ νὰ εἶναι δικοί μου, λέγει ὁ Κύριος, ὁ ὁποῖος κάνει ὅλα αὐτά. 18 Εἶναι ἀποφασισμένα προαιωνίως ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ὅλα τὰ ἔργα του. 19 Γι' αὐτὸ ἐγὼ ἔχω τὴ γνώμη νὰ μὴ φέρωμε δυσκολίες στοὺς ἐθνικοὺς ποὺ ἐπιστρέφουν στὸ Θεό, 20 ἀλλὰ νὰ τοὺς γράψωμε ν' ἀπέχουν ἀπὸ τῆς εἰδωλικῆς τροφῆς (τὰ εἰδωλόθυτα) καὶ τὴν ἀνηθικότητα καὶ τὸ πνιγμένο ζῶο καὶ τὸ αἷμα. 21 Διότι ὁ μωσαϊκὸς νόμος ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους χρόνους διαβάζεται καὶ κηρύττεται στὶς συναγωγὲς κάθε Σάββατο σὲ κάθε πόλι (καὶ συνεπῶς οἱ σχετικὲς διατάξεις τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου εἶναι γνωστὲς καὶ ἡ παραβάσι τους θὰ προκαλέσῃ σακανδαλισμὸ στοὺς ἰουδαϊκῆς καταγωγῆς χριστιανούς)».

Ἄπεσταλμένοι φέρουν τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνόδου στὴν Ἀντιόχεια

22 Τότε οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι μαζί με ὅλη τὴν Ἐκκλησίαν ἀποφάσισαν νὰ ἐκλέξουν ἄνδρες ἀπ' αὐτοὺς καὶ νὰ τοὺς στείλουν στὴν Ἀντιόχειαν μαζί με τὸν Παῦλο καὶ τὸ Βαρνάβα. Καὶ ἐξέλεξαν τὸν Ἰούδα τὸν ἐπονομαζόμενον Βαρσαββᾶ καὶ τὸ Σίλα, ἄνδρες με ἡγετικὴ θέσι μεταξύ τῶν ἀδελφῶν. 23 Καὶ ἔστειλαν δι' αὐτῶν τὴν ἐξῆς ἐπιστολήν· «Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ (τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων) χαιρετίζομε τοὺς ἀδελφοὺς στὴν Ἀντιόχεια καὶ τὴ Συρία καὶ τὴν Κιλικία, ποὺ προέρχεσθε ἀπὸ τοὺς ἐθνικοὺς. 24 Ἐπειδὴ ἀκούσαμε, ὅτι μερικοὶ ἀπὸ μᾶς ἦλθαν καὶ σᾶς τάραξαν καὶ κλόνησαν με λόγια τῆς ψυχῆς σας, λέγοντας νὰ περιτέμνεσθε καὶ νὰ τηρῆτε τὸ (μωσαϊκὸ) νόμο, ἐνῶ δὲν τοὺς δώσαμε ἐντολή, 25 ἀποφασίσαμε, ἀφοῦ συν-

ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδόν, ἐκλεξαμένους ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβα καὶ Παύλῳ, 26 ἀνθρώποις παραδεδωκόσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. 27 Ἀπεστάλακαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. 28 Ἐδοξε γὰρ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι καὶ ἡμῖν μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος πλὴν τῶν ἐπάναγκες τούτων, 29 ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ πνικτοῦ καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυτοὺς εὖ πράξετε. Ἔρρωσθε.

30 Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστολὴν. 31 Ἀναγνόντες δὲ ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει. 32 Ἰούδας τε καὶ Σίλας, καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφούς καὶ ἐπεστήριξαν. 33 Ποιήσαντες δὲ χρόνον ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους. 34 Ἐδοξε δὲ τῷ Σίλᾳ ἐπιμεῖναι αὐτοῦ. 35 Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας διέτριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι μετὰ καὶ ἐτέρων πολλῶν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου.

36 Μετὰ δὲ τινὰς ἡμέρας εἶπε Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν· Ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς ἀδελφούς ἡμῶν κατὰ πᾶσαν πόλιν ἐν αἷς κατηγγείλαμεν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, πῶς ἔχουσι. 37 Βαρνάβας δὲ ἐβουλεύσατο συμπαραλαβεῖν τὸν Ἰωάννην τὸν ἐπικαλούμενον Μάρκον· 38 Παῦλος δὲ ἠξίου, τὸν ἀποστάντα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας καὶ μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ συμπαραλαβεῖν τοῦτον. 39 Ἐγένετο οὖν παροξυσμός, ὥστε ἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τὸν τε Βαρνάβαν παραλαβόντα τὸν Μάρκον ἐκπεῦσαι εἰς Κύπρον. 40 Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος Σίλαν ἐξῆλθε, παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν, 41 διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἐπιστηρίζων τὰς Ἐκκλησίας.

αχθήκαμε καὶ συσκεφθήκαμε, νὰ ἐκλέξωμε ἄνδρες καὶ νὰ στείλωμε σὲ σὰς μαζί μὲ τοὺς ἀγαπητοὺς μας Βαρνάβα καὶ Παῦλο, 26 ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν δεῖξει αὐταπάρνησι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. 27 Ἀποστείλαμε λοιπὸν τὸν Ἰούδα καὶ τὸ Σίλα, γιὰ νὰ σὰς ποῦν καὶ αὐτοὶ τὰ ἴδια πράγματα προφορικά. 28 Ἀποφασίσθηκε δηλαδὴ ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα καὶ ἀπὸ μᾶς νὰ μὴ σὰς ἐπιβάλωμε κανένα πλέον πρόσθετο βάρος, ἐκτὸς ἀπ' αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα· 29 ν' ἀπέχετε δηλαδὴ ἀπὸ εἰδωλόθυτα καὶ αἶμα καὶ πιγμένο ζῶο καὶ ἀνηθικότητα. Ἐὰν φυλάξετε τοὺς ἑαυτοὺς σας ἀπ' αὐτά, καλῶς θὰ πράξετε. Ὑγιαίνετε».

30 Αὐτοὶ λοιπὸν ἀναχώρησαν καὶ πῆγαν εἰς τὴν Ἀντιόχεια. Καὶ συγκέντρωσαν τὸ πλῆθος καὶ ἐπέδωσαν τὴν ἐπιστολήν. 31 Καὶ ὅταν τὴν ἀνέγνωσαν, χάρηκαν γιὰ τὸν ἐνισχυτικὸν λόγον. 32 Καὶ ὁ Ἰούδας καὶ ὁ Σίλας, ποὺ ἦταν καὶ αὐτοὶ προφῆτες, μὲ πολλοὺς λόγους ἐνίσχυσαν καὶ στήριξαν τοὺς ἀδελφούς. 33 Καὶ ἀφοῦ παρέμειναν μερικὸν χρόνον, οἱ ἀδελφοὶ τοὺς ἔστειλαν πίσω πρὸς τοὺς ἀποστόλους μὲ τιμὲς. 34 Ἄλλ' ὁ Σίλας ἀποφάσισε νὰ μείνῃ ἐκεῖ περισσότερο. 35 Ὁ Παῦλος ἐπίσης καὶ ὁ Βαρνάβας, ὅσο ἦταν εἰς τὴν Ἀντιόχεια, δίδασκαν καὶ κήρυτταν μαζί καὶ μὲ πολλοὺς ἄλλους τὸν λόγον τοῦ Κυρίου.

Παροξυσμὸς καὶ ἀποχωρισμὸς Παύλου καὶ Βαρνάβα

36 Μετὰ δὲ ἀπὸ μερικὲς ἡμέρας εἶπε ὁ Παῦλος εἰς τὸν Βαρνάβα· «Ἄς γυρίσωμε τώρα καὶ ἄς ἐπισκεψοῦμε τοὺς ἀδελφούς μας σὲ κάθε μία ἀπὸ τίς πόλεις, στίς ὁποῖες κηρύξαμε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ ἰδοῦμε πῶς ἔχουν». 37 Ὁ Βαρνάβας δὲ ἔκρινε καλὸ νὰ πάρῃ μαζί του τὸν Ἰωάννη τὸν ὀνομαζόμενον καὶ Μάρκο. 38 Ἄλλ' ὁ Παῦλος ἐπέμενε, αὐτόν, ποὺ τοὺς ἐγκατέλειπε ἀπὸ τὴν Παμφυλίαν καὶ δὲν πῆγε μαζί τους γιὰ τὸ ἔργο, νὰ μὴ τὸν πάρουν μαζί τους. 39 Ἐγένετο δὲ ἔξαψι πνευμάτων καὶ ζωνρῆ λογομαχία, ὥστε ν' ἀποχωρισθοῦν ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλο, καὶ ὁ Βαρνάβας παραλαμβάνοντας τὸν Μάρκο ν' ἀποπλεύσῃ γιὰ τὴν Κύπρον. 40 Ὁ δὲ Παῦλος ἐπέλεξε τὸν Σίλαν καὶ ἀναχώρησε, παραδομένος ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς εἰς τὴν χάριτι τοῦ Θεοῦ. 41 Καὶ περιώδευε τὴν Συρίαν καὶ τὴν Κιλικίαν στηρίζοντας τίς Ἐκκλησίας.

16 Κατήντησε δὲ εἰς Δέρβην καὶ Λύστραν. Καὶ ἰδοὺ μαθη-
τῆς τις ἦν ἐκεῖ ὀνόματι Τιμόθεος, υἱὸς γυναικὸς *τινός*
Ἰουδαίας πιστῆς, πατὴρ δὲ Ἕλληνας, 2 ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ
τῶν ἐν Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελφῶν. 3 Τοῦτον ἠθέλησεν ὁ
Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν αὐτὸν διὰ
τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις· ἤδεισαν γὰρ
ἅπαντες τὸν πατέρα αὐτοῦ ὅτι Ἕλληνας ὑπῆρχεν. 4 Ὡς δὲ διεπο-
ρεύοντο τὰς πόλεις, παρεδίδουν αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ δόγματα
τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐν
Ἱερουσαλήμ. 5 Αἱ μὲν οὖν Ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο τῇ πίστει
καὶ ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ καθ' ἡμέραν.

6 Διελθόντες δὲ τὴν Φρυγίαν καὶ τὴν Γαλατικὴν χώραν, κω-
λυθέντες ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ
Ἀσίᾳ, 7 ἐλθόντες κατὰ τὴν Μυσίαν ἐπέιραζον κατὰ τὴν Βιθυ-
νίαν πορεύεσθαι· καὶ οὐκ εἶασεν αὐτοὺς τὸ Πνεῦμα. 8 Παρελ-
θόντες δὲ τὴν Μυσίαν κατέβησαν εἰς Τρωάδα. 9 Καὶ ὄραμα διὰ
τῆς νυκτὸς ὤφθη τῷ Παύλῳ· Ἄνθρωπος τις ἦν Μακεδῶν ἐστῶς, πα-
ρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων· Διαβὰς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον
ἡμῖν. 10 Ὡς δὲ τὸ ὄραμα εἶδεν, εὐθέως ἐζήτησαμεν ἐξελθεῖν εἰς
τὴν Μακεδονίαν, συμβιβάζοντες ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ Κύ-
ριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

11 Ἀναχθέντες οὖν ἀπὸ τῆς Τρωάδος εὐθυδρομήσαμεν εἰς
Σαμοθράκην, τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰς Νεάπολιν, 12 ἐκεῖθεν τε εἰς Φι-
λίππους, ἣτις ἐστὶ πρώτη τῆς μερίδος τῆς Μακεδονίας πόλις
κολωνία. Ἦμεν δὲ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέρας τι-
νάς, 13 τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλεως
παρὰ ποταμὸν οὗ ἐνομίζετο προσευχῆ εἶναι, καὶ καθίσαντες
ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναῖξί. 14 Καὶ τις γυνὴ ὀνόματι

16 Ἐφθασε δὲ στὴ Δέρβην καὶ στὴ Λύστρα. Καὶ ἰδοὺ κάποιος μα-
θητῆς (χριστιανὸς) ἦταν ἐκεῖ, ὀνομαζόμενος Τιμόθεος, ἀπὸ μη-
τέρα Ἰουδαία πιστῆ καὶ ἀπὸ πατέρα Ἕλληνα. 2 Καὶ ἀπέλαυε ἐκτιμή-
σεως ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν στὰ Λύστρα καὶ στὸ Ἰκόνιον. 3 Αὐτὸς θέλησε
ὁ Παῦλος νὰ βγῆ μαζί του στὴν Ἱεραποστολή. Καὶ τὸν πῆρε καὶ τοῦ
ἔκανε περιτομὴ ἐξ αἰτίας τῶν Ἰουδαίων, ποὺ ἦταν στὰ μέρη ἐκεῖνα,
διότι ὅλοι γνώριζαν, ὅτι ὁ πατέρας του ἦταν Ἕλληνας. 4 Περνώντας
δὲ ἀπὸ τῆς πόλεως τοὺς δίδασκαν (τοὺς πιστοὺς) νὰ τηροῦν τῆς ἀποφά-
σεις, ποὺ ἐλήφθησαν ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς πρεσβυτέρους στὴν
Ἱερουσαλήμ. 5 Οἱ δὲ Ἐκκλησίες στερεώνονταν στὴν πίστι καὶ πληθύ-
νονταν στὸν ἀριθμὸ καθημερινῶς.

«Διαβὰς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν»

6 Ἀφοῦ δὲ πέρασαν τὴ Φρυγία καὶ τὴ χώρα τῆς Γαλατίας, ἐπειδὴ
ἐμποδίσθησαν ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα νὰ κηρύξουν τὸ λόγο στὴν (ἐπαρ-
χία) Ἀσία, 7 ἦλθαν στὴ Μυσία καὶ δοκίμαζαν νὰ μεταβοῦν στὴ Βιθυ-
νία. Ἀλλὰ δὲν τοὺς ἄφησε τὸ Πνεῦμα. 8 Παρατρέχοντας δὲ τὴ Μυσία
κατέβηκαν στὴν Τρωάδα. 9 Ἐκεῖ δὲ τὴ νύκτα παρουσιάσθηκε ὄραμα
στὸν Παῦλο: Κάποιος ἄνδρας Μακεδῶν στεκόταν καὶ τὸν παρακαλοῦσε
λέγοντας: «Πέρασε στὴ Μακεδονία καὶ βοήθησέ μας». 10 Ὅταν δὲ
εἶδε τὸ ὄραμα, ἀμέσως ζητήσαμε ν' ἀναχωρήσωμε γιὰ τὴ Μακεδονία,
διότι συμπεράναμε, ὅτι ὁ Κύριος μᾶς ἔχει προσκαλέσει νὰ κηρύξωμε τὸ
εὐαγγέλιο σ' αὐτούς (τοὺς Μακεδόνες).

Ὁ Παῦλος στοὺς Φιλίππους Βάπτισι τῆς Λυδίας καὶ τῆς οἰκογενείας τῆς

11 Ἀφοῦ δὲ ἀποπλεύσαμε ἀπὸ τὴν Τρωάδα, πήγαμε κατ' εὐθεῖαν
στὴ Σαμοθράκη, καὶ τὴν ἐπομένη ἡμέρα στὴ Νεάπολι, 12 καὶ ἀπ' ἐκεῖ
στοὺς Φιλίππους. Αὐτὴ ἡ πόλις εἶναι ἡ σπουδαιότερη Ρωμαϊκῆ ἀποικία
τῆς ἐπαρχίας τῆς Μακεδονίας. Καὶ παραμεῖναμε σ' αὐτὴ τὴν πόλι με-
ρικὲς ἡμέρες. 13 Καὶ τὴν ἡμέρα τοῦ Σαββάτου βγήκαμε ἔξω ἀπὸ τὴν
πόλι κοντὰ σ' ἕνα ποτάμι, ὅπου ἐπιτρεπόταν ἀπὸ τὸ νόμο νὰ εἶναι τό-
πος δημοσίας προσευχῆς¹. Καὶ καθήσαμε καὶ μιλοῦσαμε μὲ τῆς γυ-
ναῖκες, ποὺ εἶχαν συγκεντρωθῆ. 14 Καὶ κάποια γυναῖκα ὀνομαζομένη

1. Ἡ, νὰ εἶναι συναγωγὴ

Λυδία, πορφυρόπωλις πόλεως Θυατείρων, σεβομένη τὸν Θεόν, ἤκουεν, ἧς ὁ Κύριος διήνοιξε τὴν καρδίαν προσέχειν τοῖς λαουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου. 15 Ὡς δὲ ἐβαπτίσθη καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσε λέγουσα· Εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ Κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου μείνατε. Καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς.

16 Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχὴν παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν πνεῦμα πύθωνος ἀπαντῆσαι ἡμῖν, ἧτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχε τοῖς κυρίοις αὐτῆς μαντευομένη. 17 Αὕτη κατακολουθήσασα τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ ἔκραζε λέγουσα· Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσίν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας. 18 Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Διαπονηθεὶς δὲ ὁ Παῦλος καὶ ἐπιστρέψας τῷ πνεύματι εἶπε· Παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐξελεῖν ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.

19 Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπίς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἴλκυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας. 20 καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς εἶπον· Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες, 21 καὶ καταγγέλλουσιν ἔθνη ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχασθαι οὐδὲ ποιεῖν Ῥωμαίοις οὖσι. 22 Καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν. Καὶ οἱ στρατηγοὶ περιρρήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον ραβδίσειν, 23 πολλὰς τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς ἔβαλον εἰς φυλακὴν, παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς· 24 ὃς παραγγείλαν τῷ τοιαύτην εἰληφῶς ἔβαλεν αὐτούς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἠσφαλίσατο εἰς τὸ ξύλον.

Λυδία ἀπὸ τὴν πόλι Θυάτειρα, πωλήτρια πορφυρῶν ὑφασμάτων (ἴσως καὶ πορφυρᾶς βαφῆς), προσήλυτη θεοσεβῆς, ἤκουε, καὶ ὁ Κύριος ἄνοιξε τὴν καρδίαν της γιὰ νὰ προσέχη σ' αὐτὰ πού ἔλεγε ὁ Παῦλος. 15 Ὅταν δὲ βαπτίσθηκε αὐτὴ καὶ ἡ οἰκογένειά της παρακάλεσε λέγοντας· «Ἐὰν μὲ κρίνατε, ὅτι εἶμαι πιστὴ στὸν Κύριο, ἐλάτε νὰ μείνετε στὸ σπίτι μου». Καὶ μὲ τὶς πιεστικὲς παρακλήσεις της μᾶς ἀνάγκασε νὰ μείνωμε.

Ἀπελευθέρωσι τῆς μαντευομένης δούλης ἀπὸ τὸ δαιμόνιο

16 Ὅταν δὲ πηγαίναμε στὸν τόπο τῆς προσευχῆς, μᾶς συνάντησε μία δούλη, πού εἶχε μαντικὸ πνεῦμα (δαιμόνιο), καὶ μὲ τὶς μαντεῖες της ἀπέφερε πολλὰ κέρδη στοὺς κυρίους της. 17 Αὕτῃ ἀκολουθοῦσε κατὰ πόδας τὸν Παῦλο καὶ τὸ Σίλα, καὶ φώναζε δυνατὰ· «Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἶναι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, καὶ μᾶς κηρύττουν δρόμο σωτηρίας». 18 Καὶ αὐτὸ ἔκανε ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Ἀγανάκτησε δὲ ὁ Παῦλος καὶ γύρισε καὶ εἶπε στὸ πνεῦμα· «Σὲ διατάσσω στὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ βγῆς ἀπ' αὐτῇ». Καὶ βγῆκε τὴν ἴδια στιγμή.

Ὁ Παῦλος καὶ ὁ Σίλας ραβδίζονται καὶ φυλακίζονται

19 Ἀλλ' ὅταν οἱ κύριοί της εἶδαν, ὅτι (μαζὶ μὲ τὸ δαιμόνιο) βγῆκε ἡ ἐλπίς τοῦ κέρδους των, ἔπιασαν τὸν Παῦλο καὶ τὸ Σίλα καὶ τοὺς ἔσυραν στὴν ἀγορὰ γιὰ νὰ τοὺς παρουσιάσουν στοὺς ἄρχοντας. 20 Καὶ ἀφοῦ τοὺς προσήγαγαν ἐνώπιον τῶν στρατηγῶν, εἶπαν· «Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, πού εἶναι Ἰουδαῖοι, προκαλοῦν ταραχὲς στὴν πόλι μας, 21 διότι κηρύττουν ἔθιμα, πού δὲν ἐπιτρέπεται σ' ἐμᾶς, πού εἴμεθα Ῥωμαῖοι, νὰ παραδεχώμεθα καὶ νὰ τηροῦμε». 22 Καὶ ξεσηκώθηκε μαζὶ ὁ ὄχλος ἐναντίον τους. Καὶ οἱ στρατηγοὶ τοὺς γύμνωσαν καὶ ἔδωσαν διαταγὴ νὰ τοὺς ραβδίσειν. 23 Καὶ ἀφοῦ τοὺς ἔδωσαν πολλὰ κτυπήματα, τοὺς ἔρριξαν στὴ φυλακὴ, καὶ ἔδωσαν ἐντολὴ στὸ δεσμοφύλακα νὰ τοὺς φρουρῇ αὐστηρά. 24 Καὶ αὐτός, ἀφοῦ ἔλαβε τέτοια ἐντολή, τοὺς ἔβαλε στὴν πιὸ μέσα φυλακὴ, καὶ γιὰ λόγους ἀσφαλείας ἔδесе σφικτὰ τὰ πόδια τους στὸ ξύλο (τιμωρητικὸ ὄργανο ἀκίνητοποιήσεως τοῦ σώματος).

**Σεισμός στη φυλακή
Βάπτισι τοῦ δεσμοφύλακος καὶ ὄλων τῶν οἰκείων του**

25 Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμενοι ὕμνουν τὸν Θεόν· ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι. 26 Ἐφῶτα δὲ σεισμός ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμοτηρίου, ἀνεώχθησαν τε παραχρήμα αἱ θύραι πάσαι καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη. 27 Ἐξυπνος δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ καὶ ἰδὼν ἀνεωγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος μάχαιραν ἐμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν, νομίζων ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους. 28 Ἐφώνησε δὲ φωνῇ μεγάλῃ ὁ Παῦλος λέγων· Μηδὲν πράξεις σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γὰρ ἔσμεν ἐνθάδε. 29 Αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησε, καὶ ἔντρομος γενόμενος προσέπεσε τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλῳ, 30 καὶ προαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω ἔφη· Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ; 31 Οἱ δὲ εἶπον· Πιστεύσου ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. 32 Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου καὶ πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 33 Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν, καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρήμα, 34 ἀναγαγὼν τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρέθηκε τράπεζαν, καὶ ἡγαλλιάσατο πανοικί πεπιστευκῶς τῷ Θεῷ.

35 Ἡμέρας δὲ γενομένης ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ραβδούχους λέγοντες· Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. 36 Ἀπήγγειλε δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον, ὅτι ἀπεστάλκασιν οἱ στρατηγοὶ ἵνα ἀπολυθῆτε. Νῦν οὖν ἐξεληθόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. 37 Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς· Δείραντες ἡμᾶς δημοσίᾳ ἀκατακρίτους, ἀνθρώπους Ῥωμαίους ὑπάρχοντας, ἔβαλον εἰς φυλακὴν· καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; Οὐ γάρ, ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ἐξαγαγέτωσαν. 38 Ἀνήγγειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ ραβδούχοι τὰ ῥήματα ταῦτα. Καὶ ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσιν, 39 καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες ἡρώτων ἐξελεθῆναι τῆς πόλεως. 40 Ἐξεληθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς εἰσηλθόντες πρὸς τὴν Λυδίαν, καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφούς παρεκάλεσαν αὐτοὺς καὶ ἐξῆλθον.

25 Κατὰ τὰ μεσάνυχτα δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Σίλας προσεύχονταν καὶ ἔψαλλον ὕμνους στὸ Θεό. Καὶ τοὺς ἄκουοι οἱ φυλακισμένοι. 26 Καὶ αἰφνιδίως ἔγινε σεισμός μεγάλος, ὥστε σαλευθῆκαν τὰ θεμέλια τῆς φυλακῆς. Καὶ ἄνοιξαν ἀμέσως ὅλες οἱ πόρτες, καὶ ὄλων τὰ δεσμὰ λύθησαν. 27 Καὶ ὁ δεσμοφύλακας ξύπνησε, καὶ ὅταν εἶδε τίς πόρτες τῆς φυλακῆς ἀνοικτές, τράβηξε μάχαιρι καὶ ἦταν ἔτοιμος ν' αὐτοκτονήσῃ, διότι νόμιζε, ὅτι οἱ φυλακισμένοι εἶχαν δραπετεύσει. 28 Τότε ὁ Παῦλος φώναξε μὲ φωνῇ μεγάλῃ λέγοντας: «Μὴ κἀνης κανένα κακὸ στὸν ἑαυτό σου. Διότι ὄλοι εἴμεθα ἔδῳ». 29 Τότε ζήτησε φῶτα καὶ πήδησε μέσα (στὸ κελλὶ τῆς φυλακῆς), καὶ τρομαγμένος ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Σίλα. 30 Ὑστερα τοὺς ἔβγαλε ἔξω καὶ εἶπε: «Κύριοι, τί πρέπει νὰ κάνω γιὰ νὰ σωθῶ;». 31 Καὶ αὐτοὶ εἶπαν: «Πίστευσε στὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, καὶ θὰ σωθῆς ἐσὺ καὶ ἡ οἰκογένειά σου». 32 Καὶ κήρυσαν σ' αὐτὸν καὶ σ' ὄλους, ὅσοι ἦταν στὸ σπίτι του, τὸ λόγο τοῦ Κυρίου. 33 Καὶ τοὺς πήρε τὴν ὥρα ἐκείνη τῆς νύκτας καὶ τοὺς ἔλουσε, γιὰ νὰ καθαρισθοῦν ἀπὸ τὰ αἵματα τῶν πληγῶν. Καὶ ἀμέσως βαπτίσθηκε αὐτὸς καὶ ὄλοι οἱ δικοὶ του. 34 Καὶ τοὺς ἀνέβασε στὸ σπίτι του καὶ παρέθεσε τράπεζα καὶ εὐφράνθηκε μαζί μὲ ὅλη τὴν οἰκογένειά του, διότι πίστευσε στὸ Θεό.

Ἀποφυλάκισι τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Σίλα

35 Ὅταν δὲ ξημέρωσε, οἱ στρατηγοὶ ἔστειλαν τοὺς ραβδούχους καὶ εἶπαν (στὸ δεσμοφύλακα): «Ἀπόλυσε τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους». 36 Ἀνέφερε δὲ ὁ δεσμοφύλακας αὐτοὺς τοὺς λόγους στὸν Παῦλο λέγοντας: «Οἱ στρατηγοὶ ἔστειλαν ἐντολὴ ν' ἀπολυθῆτε. Τώρα λοιπὸν νὰ βγῆτε καὶ νὰ φύγετε ἤσυχoi». 37 Ἀλλ' ὁ Παῦλος εἶπε σ' αὐτούς (τοὺς ραβδούχους): «Μᾶς ἔδειραν δημοσίως, χωρὶς νὰ δικασθοῦμε, ἂν καὶ εἴμεθα Ῥωμαῖοι πολῖτες, καὶ μᾶς ἔρριξαν στὴ φυλακὴ. Καὶ τώρα μᾶς βγάξουν ἀπ' τὴ φυλακὴ λαθραῖα; Ὅχι βεβαίως! Ἀλλὰ νὰ ἔλθουν νὰ μᾶς βγάλουν οἱ ἴδιοι». 38 Ἀνέφερεν δὲ οἱ ραβδούχοι αὐτὰ τὰ λόγια στοὺς στρατηγούς. Καὶ φοβήθησαν ὅταν ἄκουσαν, ὅτι εἶναι Ῥωμαῖοι πολῖτες. 39 Καὶ ἤλθαν καὶ τοὺς καλόπισαν, καί, ἀφοῦ τοὺς ἐλευθέρωσαν, τοὺς παρακαλοῦσαν ν' ἀναχωρήσουν ἀπ' τὴν πόλι. 40 Καὶ ἐκείνοι, ἀφοῦ βγῆκαν ἀπ' τὴ φυλακὴ, πῆγαν στὸ σπίτι τῆς Λυδίας. Καὶ εἶδαν τοὺς ἀδελφούς καὶ τοὺς ἐνθάρρυναν, καὶ ἔπειτα ἀναχώρησαν.

17 Διοδεύσαντες δέ τήν Ἀμφίπολιν καί Ἀπολλωνίαν ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ἦν ἡ συναγωγή τῶν Ἰουδαίων. **2** Κατά δέ τὸ εἰωθὸς τῷ Παύλῳ εἰσῆλθε πρὸς αὐτούς, καί ἐπὶ Σάββατα τρία διελέγετο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν Γραφῶν, **3** διανοίγων καὶ παρατιθέμενος ὅτι τὸν Χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός, Ἰησοῦς ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. **4** Καί τινες ἐξ αὐτῶν ἐπίστησαν καὶ προσεκλήρωθησαν τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλῳ, τῶν τε σεβομένων Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος, γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγα.

5 Προσλαβόμενοι δέ οἱ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι τῶν ἀγοραίων τινὰς ἄνδρας ποιηροὺς καὶ ὀχλοποιήσαντες ἐθορύβουν τὴν πόλιν, ἐπιστάντες τε τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος ἐζήτουν αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον. **6** Μὴ εὐρόντες δέ αὐτοὺς ἔσυρον τὸν Ἰάσονα καὶ τινὰς ἀδελφούς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας, βοῶντες ὅτι οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναστατώνσαντες οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεσιν, **7** οὓς ὑποδέδεται Ἰάσων καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι τῶν δογμάτων Καίσαρος πράσσοσι, βασιλέα ἕτερον λέγοντες εἶναι, Ἰησοῦν. **8** Ἐτάραξαν δέ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας ἀκούοντας ταῦτα, **9** καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν ἀπέλυσαν αὐτούς.

10 Οἱ δέ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν τὸν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς Βέροιαν, οἵτινες παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν ἀπήεσαν τῶν Ἰουδαίων. **11** Οὗτοι δέ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκη, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντας τὰς Γραφὰς εἰ ἔχει ταῦτα οὕτως. **12** Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπί-

17 Ἀφοῦ δὲ πέρασαν τὴν Ἀμφίπολιν καὶ τὴν Ἀπολλωνία, ἔφθασαν στὴ Θεσσαλονίκη, ὅπου ὑπῆρχε συναγωγή τῶν Ἰουδαίων. **2** Ὅπως δὲ συνήθιζε ὁ Παῦλος, πῆγε στὴ συναγωγή τους, καὶ ἐπὶ τρία Σάββατα¹ ἔκανε διάλογο μαζί τους ἀπὸ τῆς Γραφῆς, **3** ἐρμηνεύοντας καὶ λέγοντας, ὅτι ὁ Μεσσίας ἔπρεπε νὰ ὑποστῇ μαρτυρικό θάνατο καὶ ν' ἀναστῆθῆ ἐκ νεκρῶν, καὶ «αὐτὸς εἶναι ὁ Μεσσίας, ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὁποῖο ἐγὼ σᾶς κηρύττω». **4** Καὶ μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς πίστευσαν, καὶ ἐνώθησαν μετὰ τὸν Παῦλο καὶ τὸ Σίλα. Πίστευσαν καὶ μεγάλο πλῆθος ἀπὸ τοὺς προσηλύτους Ἑλλήνες, καὶ ἀπὸ τῆς γυναικείας τῆς ἀνωτέρας τάξεως ὄχι ὀλίγες.

Ἰουδαῖοι ἐξεγείρουν τὸν ὄχλο ἐναντίον τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Σίλα

5 Τότε οἱ ἀπιστοῦντες Ἰουδαῖοι πῆραν μαζί τους μερικοὺς κακοὺς ἀνθρώπους, ἀγοραῖοις τύπους, καὶ ξεσήκωσαν τὸν ὄχλο καὶ δημιουργοῦσαν ταραχὴ στὴν πόλιν. Καὶ ἀφοῦ ἔφθασαν στὸ σπίτι τοῦ Ἰάσονος (ποῦ φιλοξενοῦσε τὸν Παῦλο καὶ τὸ Σίλα), τοὺς ζητοῦσαν γιὰ νὰ τοὺς ὀδηγήσουν στὴ συνέλευσι τοῦ λαοῦ. **6** Καὶ ἐπειδὴ δὲν τοὺς βρῆκαν, τραβοῦσαν βιαίως τὸν Ἰάσονα καὶ μερικοὺς ἀδελφοὺς πρὸς τοὺς ἄρχοντες τῆς πόλεως, καὶ φώναζαν: «Οἱ ταραξίες τῆς οἰκουμένης, αὐτοὶ ἦλθαν καὶ ἐδῶ. **7** Καὶ τοὺς φιλοξενεῖ ὁ Ἰάσων. Καὶ ὅλοι αὐτοὶ ἐνεργοῦν ἀντιθέτως πρὸς τὰ διατάγματα τοῦ Καίσαρος. Καὶ λέγουν, ὅτι ἄλλος εἶναι βασιλεὺς, ὁ Ἰησοῦς». **8** Ἀναστάτῳσαν δὲ τὸ λαὸ καὶ τοὺς ἄρχοντες τῆς πόλεως ποῦ ἄκουαν αὐτά. **9** Ἄλλ' ἀφοῦ ἔλαβαν ἐγγύησι ἀπὸ τὸν Ἰάσονα καὶ τοὺς λοιποὺς, τοὺς ἀπέλυσαν.

Ὁ Παῦλος κηρύττει στή Βέροια

Ἰουδαῖοι ἀπὸ τῆ Θεσσαλονίκη τὸν καταδιώκουν καὶ ἐκεῖ

10 Οἱ δὲ ἀδελφοὶ ἀμέσως τῇ νύκτα φυγάδευσαν τὸν Παῦλο καὶ τὸ Σίλα στὴ Βέροια. Καὶ ὅταν ἔφθασαν, μετέβησαν στὴ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων. **11** Αὐτοὶ δὲ εἶχαν εὐγενέστερα αἰσθήματα ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους τῆς Θεσσαλονίκης. Καὶ δέχθησαν τὸ λόγο μετὰ προθυμίας, καθημερινῶς ἐξετάζοντας τῆς Γραφῆς, γιὰ νὰ ἰδοῦν, ἐὰν αὐτὰ εἶναι ἔτσι.

1. Ἡ, ἐπὶ τρεῖς ἑβδομάδες

στευσαν, και των Ἑλληνίδων γυναικῶν των εὐσχημόνων και ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι. 13 Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης Ἰουδαῖοι ὅτι και ἐν τῇ Βεροῖα κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἤλθον κάκει σαλευόντες τοὺς ὄχλους. 14 Εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ὑπέμενον δὲ ὁ τε Σίλας και ὁ Τιμόθεος ἐκεῖ. 15 Οἱ δὲ καθιστῶντες τὸν Παῦλον ἤγαγον αὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν, και λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλα και Τιμόθεον ἵνα ὡς τάχιστα ἔλθωσι πρὸς αὐτόν, ἐξήεσαν.

16 Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχομένου αὐτοῦ τοῦ Παύλου, παρεξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ θεωροῦντι κατείδωλον οὔσαν τὴν πόλιν. 17 Διελέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις και τοῖς σεβομένοις και ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας. 18 Τινὲς δὲ τῶν Ἐπικουρείων και τῶν Στοικῶν φιλοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ, και τινες ἔλεγον· Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος οὗτος λέγειν; Οἱ δὲ Ἕνων δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι· ὅτι τὸν Ἰησοῦν και τὴν ἀνάστασιν εὐηγγελίζετο αὐτοῖς. 19 Ἐπιλαβόμενοι τε αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Ἄρειον Πάγον ἤγαγον λέγοντες· Δυνάμεθα γνῶναι τίς ἢ καινὴ αὕτη ἢ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχὴ; 20 Ξενίζοντα γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν· βουλόμεθα οὖν γνῶναι τί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι. 21 Ἀθηναῖοι δὲ πάντες και οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἔτερον εὐκαιροῦν ἢ λέγειν τι και ἀκοῦειν καινότερον.

22 Σταθεῖς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔφη· Ἄνδρες Ἀθηναῖοι! Κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ. 23 Διερχόμενος γάρ και ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν εὗρον και βωμῶν ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο, Ἄ γ ν ὡ σ τ ω Θ ε ὦ. Ὅν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. 24 Ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον και πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὐτος, οὐρανοῦ και γῆς Κύριος ὑπάρχων, οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, 25 οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων θεραπεύεται

12 Πολλοὶ δὲ πίστευσαν ἀπ' αὐτούς, και ἀπὸ τῆς Ἑλληνίδες γυναῖκες τῆς ἀνωτέρας τάξεως και ἀπὸ τῶν ἄνδρες ὄχι ὀλίγοι. 13 Ἄλλ' ὅταν οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Θεσσαλονίκης ἔμαθαν, ὅτι και ἐν τῇ Βεροῖα κηρύχθηκε ἀπὸ τὸν Παῦλο ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἤλθον και ἐκεῖ και ἀναστάτωναν τὸν κόσμο. 14 Ἀμέσως δὲ τότε οἱ ἀδελφοὶ φυγάδευσαν τὸν Παῦλο μὲ κατεύθυνσι πρὸς τὴ θάλασσα. Ὁ Σίλας ὅμως και ὁ Τιμόθεος ἔμειναν ἐκεῖ. 15 Ἐκεῖνοι δὲ, πού ὠδηγοῦσαν τὸν Παῦλο, τὸν ἔφεραν ὡς τὴν Ἀθήνα. Καὶ ἀφοῦ ἔλαβαν ἐντολὴ πρὸς τὸ Σίλα και τὸν Τιμόθεο γιὰ νὰ ἔλθουν πρὸς αὐτὸν τὸ ταχύτερο, ἀναχώρησαν.

Ὁ Παῦλος ἐπὶ τὴν Ἀθήνα συζητεῖ μὲ Ἰουδαίους και φιλοσόφους

16 Ἐπὶ τὴν Ἀθήνα δὲ, ἐνῶ ὁ Παῦλος τοὺς περίμενε, παρασώταν τὸ πνεῦμα του μέσα του, διότι ἔβλεπε τὴν πόλι γεμάτη ἀπὸ εἰδωλα. 17 Συζητοῦσε δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ μὲ τοὺς Ἰουδαίους και τοὺς προσηλύτους, και ἐπὶ τὴν ἀγορὰ καθημερινῶς μὲ ὅσους τύχαινε νὰ βρίσκωνται ἐκεῖ. 18 Καὶ μερικοὶ ἀπὸ τῶν Ἐπικουρείους και τοὺς Στοικούς φιλοσόφους συναντῶνταν και συζητοῦσαν μαζί του, και μερικοὶ ἔλεγον· «Τί ἄραγε θέλει αὐτὸς ὁ φλύαρος νὰ μᾶς πῆ;». Ἄλλοι δὲ ἔλεγον, «Ἐνέως θεότητες φαίνεται νὰ κηρύττῃ», διότι κήρυττε σ' αὐτοὺς τὸν Ἰησοῦ και τὴν ἀνάστασι (τὴν ὁποία, φαίνεται, νόμιζαν θεότητα). 19 Τὸν ἔπιασαν δὲ και τὸν ὠδήγησαν ἐπὶ τὸν Ἄρειο Πάγο λέγοντας· «Μποροῦμε νὰ μάθωμε ποιά εἶναι ἡ καινούργια αὕτη διδασκαλία, πού διδάσκειται ἀπὸ σενα; 20 Διότι κάποια παράξενα πράγματα φέρεις ἐν τῆς ἀκοῆς μας. Θέλουμε λοιπὸν νὰ μάθωμε τί ἄραγε σημαίνουν αὐτά». 21 Ὅλοι δὲ οἱ Ἀθηναῖοι και οἱ ξένοι, πού διέμεναν ἐκεῖ, γιὰ τίποτε ἄλλο δὲν εὐκαιροῦσαν, παρὰ γιὰ νὰ λένε και ν' ἀκοῦνε κάτι νεώτερο.

Ἡ ὁμιλία τοῦ Παύλου ἐπὶ τὸν Ἄρειο Πάγο

22 Τότε ὁ Παῦλος στάθηκε ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου Πάγου και εἶπε· «Ἀθηναῖοι! Σᾶς βλέπω καθ' ὅλα ὡς περισσότερο θρησκούς. 23 Διότι περνώντας και ἐξετάζοντας τὰ θρησκευτικὰ μνημεῖα σας βρῆκα και ἕνα βωμὸ μὲ τὴν ἐπιγραφή, Σ τ ὸ ν ἄ γ ν ω σ τ ω Θ ε ὸ. Αὐτὸν λοιπὸν, τὸν ὁποῖο λατρεῖτε χωρὶς νὰ γνωρίζετε, αὐτὸν ἐγὼ σᾶς κηρύττω. 24 Ὁ Θεός, πού δημιούργησε τὸν κόσμο και ὅλα ὅσα ὑπάρχουν σ' αὐτόν, αὐτός, ὡς Κύριος τοῦ οὐρανοῦ και τῆς γῆς, δὲν κατοικεῖ σὲ χειροποιήτους ναοὺς, 25 οὔτε ὑπηρετεῖται ἀπὸ ἀνθρώπινα χέρια ὅταν νὰ ἔχη

προσδεόμενος τινος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσι ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ τὰ πάντα. **26** Ἐποίησέ τε ἐξ ἐνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ὀρίσας προστεταγμένους καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν, **27** ζητεῖν τὸν Κύριον, εἰ ἄρα γε ψηλαφήσειαν αὐτὸν καὶ εὗροιεν, καὶ γε οὐ μακρὰν ἀπὸ ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. **28** Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν. Ὡς καὶ τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι, Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. **29** Γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ Θεοῦ οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον. **30** Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδῶν ὁ Θεὸς ταυῶν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν, **31** διότι ἔστησεν ἡμέραν ἐν ἧί μὲν κρινεῖν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὤρισε, πίστιν παρασχῶν πᾶσιν ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

32 Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν οἱ μὲν ἐχλεύαζον, οἱ δὲ εἶπον· Ἀκουσόμεθά σου πάλιν περὶ τούτου. **33** Καὶ οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. **34** Τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ ἐπίστευσαν, ἐν οἷς καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

18 Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηναίων ἦλθεν εἰς Κόρινθον. **2** Καὶ εὗρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ διατεταχέναι Κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τῆς Ρώμης, προσῆλθεν αὐτοῖς, **3** καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι ἔμεινε παρ' αὐτοῖς καὶ εἰργάζετο· ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τῆ τέχνης. **4** Διελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν Σάββατον, ἐπειθεὶ τε Ἰουδαίους καὶ Ἑλληνας. **5** Ὡς δὲ κατήλθον ἀπὸ τῆς Μακεδονίας ὁ τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος, συνείχετο τῷ πνεύματι ὁ Παῦλος διαμαρτυρούμενος τοῖς Ἰουδαίοις τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν. **6** Ἀντιτασσομένων δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια εἶπε πρὸς αὐτούς· Τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν καθαρὸς ἐγώ· ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. **7** Καὶ με-

ἀνάγκη ἀπὸ κατί, ἀφοῦ αὐτὸς δίνει σὲ ὅλους ζωὴ καὶ πνοή καὶ τὰ πάντα. **26** Καὶ ἀπὸ ἑνα αἵμα δημιουργεῖ ὅλα τὰ ἔθνη τῶν ἀνθρώπων, γιὰ νὰ κατοικεῖν σὲ ὅλη τῇ γῆ. Καὶ ὠρισε τοὺς χρόνους, ποῦ θὰ ζοῦν, καὶ τὰ ὅρια τῆς κατοικίας τους, **27** γιὰ νὰ ζητοῦν τὸν Κύριο, μήπως τὸν ἀνακαλύψουν καὶ τὸν βροῦν, ἂν καὶ δὲν εἶναι μακριὰ ἀπὸ τὸν καθένα μας. **28** Διότι ἐξ αἰτίας του ζοῦμε καὶ κινούμεθα καὶ ὑπάρχουμε. Ὅπως καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ποιητὰς σας ἔχουν πεῖ, Ἄ τ ο ῦ β ε β α ἰ ὡ ς ε ἴ μ ε θ α καὶ τ έ κ ν α . **29** Ἀφοῦ λοιπὸν εἴμεθα τέκνα τοῦ Θεοῦ, δὲν πρέπει νὰ νομίζουμε, ὅτι ἡ θεότης εἶναι ὁμοία μὲ χρυσὸ ἢ ἄργυρο ἢ λίθῳ, μὲ σκαλιστὸ ἔργο τέχνης καὶ ἐπινοήσεως ἀνθρώπου (μὲ ἄψυχα καὶ νεκρὰ ἀγάλαματα). **30** Ὁ Θεὸς δὲ παρεβλέψε τοὺς χρόνους τῆς ἀγνοίας, καὶ τώρα παραγγέλλει σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους σὲ κάθε τόπο νὰ μετανοοῦν. **31** Διότι ὠρισεν ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποία πρόκειται νὰ κρινῆ τὴν οἰκουμένην μὲ δικαιοσύνην διὰ μέσου ἀνδρός, τὸν ὁποῖον ὠρισε. Καὶ ἔδω-σε ἀπόδειξι (γι' αὐτὸ) σὲ ὅλους, διότι τὸν ἀνέστησε ἐκ νεκρῶν».

32 Ἄλλ' ὅταν ἄκουσαν ἀνάστασι νεκρῶν, ἄλλοι μὲν χλεύαζαν, ἄλλοι δὲ εἶπαν· Ὅθ' ἀκούσωμε πάλι γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα». **33** Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ὁ Παῦλος τοὺς ἄφησε καὶ ἔφυγε. **34** Ἄλλα μερικοὶ ἄνθρωποι τὸν παρακολούθησαν καὶπίστευσαν. Σ' αὐτοὺς περιλαμβανόταν καὶ ὁ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, καὶ μία γυναῖκα ὀνομαζομένη Δάμαρις, καὶ ἄλλοι μαζί μ' αὐτούς.

Ὁ Παῦλος κηρύττει στὴν Κόρινθο καὶ πολλὸς λαὸς πιστεύει

18 Μετὰ δὲ ἀπ' αὐτὰ ὁ Παῦλος ἀναχώρησε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ πῆγε στὴν Κόρινθο. **2** Ἐκεῖ βρῆκε κάποιον Ἰουδαῖο ὀνομαζόμενο Ἀκύλα, Πόντιο στὴν καταγωγὴ. Εἶχε ἔλθει προσφάτως ἀπὸ τὴν Ἰταλία μαζί μὲ τὴν Πρίσκιλλα τὴ γυναῖκα του, διότι ὁ Κλαύδιος εἶχε διατάξει ν' ἀναχωρήσουν ἀπὸ τὴ Ρώμη ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι. Πῆγε σ' αὐτούς, **3** καὶ ἐπειδὴ εἶχαν τὴν ἴδια τέχνη, ἔμεινε κοντὰ τους καὶ ἐργαζόταν. Ἦταν δὲ σκηνοποιοὶ στὴν τέχνη. **4** Κάθε δὲ Σάββατο συζητοῦσε στὴ συναγωγὴ καὶ διδασκε Ἰουδαίους καὶ Ἑλληνας. **5** Ἔως ὅτου δὲ κατέβηκαν ἀπ' τὴ Μακεδονία ὁ Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος, ὁ Παῦλος ἦταν συγκρατημένος κηρύττοντας στοὺς Ἰουδαίους ὅτι ὁ Μεσσίας εἶναι ὁ Ἰησοῦς. **6** Ἐπειδὴ δὲ ἀντιδρούσαν καὶ ὕβριζαν, τίναξε τὴ σκόνῃ ἀπὸ τὰ ἐνδύματά του καὶ τοὺς εἶπε· «Ἡ εὐθύνη γιὰ τὸ χαμὸ σας εἶναι ἐπάνω σας. Ἐγὼ εἶμαι ἀνεύθυνος. Ἀπὸ τώρα καὶ στὸ ἐξῆς θὰ πηγαίνω στοὺς ἐθνικοὺς». **7** Καὶ ἔφυγε ἀπ' ἐκεῖ καὶ πῆγε στὸ σπίτι κάποιου, ποῦ ὠνο-

ταβάς ἐκέιθεν εἰσῆλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόματι Ἰούστου, σεβομένου τὸν Θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συννομοροῦσα τῇ συναγωγῇ. **8** Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσε τῷ Κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο. **9** Εἶπε δὲ ὁ Κύριος δι' ὄραματος ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ· Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσης, **10** διότι ἐγὼ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεται σοι τοῦ κακῶσαι σε, διότι λαὸς ἐστὶ μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. **11** Ἐκάθισέ τε ἐν αὐτὸν καὶ μῆνας ἕξ διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

12 Γαλλίωνος δὲ ἀνθυπατεύοντος τῆς Ἀχαΐας κατεπέστησαν ὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα, **13** λέγοντες ὅτι παρὰ τὸν νόμον οὗτος ἀναπείθει τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι τὸν Θεόν. **14** Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς Ἰουδαίους· Εἰ μὲν οὖν ἦν ἀδίκημά τι ἡ ῥαδιούργημα πονηρόν, ὧ Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ἤνεσχόμην ὑμῶν· **15** εἰ δὲ ζήτημά ἐστι περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὤψεσθε αὐτοὶ· κριτῆς γὰρ ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι εἶναι. **16** Καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος. **17** Ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες οἱ Ἕλληνες Σωσθένην τὸν ἀρχισυνάγωγον ἔτυπτον ἔμπροσθεν τοῦ βήματος· καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίῳ ἐμελεν.

18 Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέρας ἱκανάς, τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος ἐξέπλει εἰς τὴν Συρίαν, καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας, κειράμενος τὴν κεφαλὴν ἐν Κεγχραῖς· εἶχε γὰρ εὐχὴν. **19** Κατήνησε δὲ εἰς Ἐφεσον, κἀκεῖνους κατέλιπεν αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν διελέχθη τοῖς Ἰουδαίοις. **20** Ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μείναι παρ' αὐτοῖς οὐκ ἐπένευσεν, **21** ἀλλὰ ἀπετάξατο αὐτοῖς εἰπὼν· Δεῖ με πάντως τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα, πάλιν δὲ ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς τοῦ Θεοῦ θέλοντος. Καὶ ἀνήχθη ἀπὸ τῆς Ἐφέσου, **22** καὶ κατελθὼν εἰς Καισάρ-

μαζόταν Ἰούστος. Ἦταν προσήλυτος θεοσεβῆς, καὶ τὸ σπίτι του συνόρευε μετὰ τῆ συναγωγῇ. **8** Ὁ Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος πίστευσε στὸν Κύριο μαζί με ὅλη τὴν οἰκογένειά του. Καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Κορινθίους ἀκούοντας (τὸ κήρυγμα) πίστευαν καὶ βαπτίζονταν. **9** Εἶπε δὲ ὁ Κύριος με ὄραμα κατὰ τὴ νύκτα στὸν Παῦλο: «Μὴ φοβάσαι, ἀλλὰ κήρυττε καὶ μὴ σιωπήσης. **10** Διότι ἐγὼ εἰμαι μαζί σου, καὶ κανεὶς δὲν θὰ σοῦ ἐπιτεθῆ με ἀποτέλεσμα νὰ σε κακοποιήσῃ. Διότι σ' αὐτὴ τὴν πόλει εἶναι πολὺς λαὸς δικός μου». **11** Ἔτσι κάθισε ἐκεῖ ἕνα ἔτος καὶ ἕξι μῆνες, καὶ δίδασκε σ' αὐτοὺς τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ.

Τὸ περιστατικὸ μετὰ τὸ Γαλλίωνα, τὸν Παῦλο καὶ τὸν ἀρχισυνάγωγο

12 Ὄταν δὲ ὁ Γαλλίων ἦταν ἀνθύπατος τῆς Ἀχαΐας, ὤρμησαν ὅλοι μαζί οἱ Ἰουδαῖοι ἐναντίον τοῦ Παύλου καὶ τὸν ἔσυραν στὸ δικαστικὸ βῆμα **13** λέγοντας: «Αὐτὸς παρασύρει τοὺς ἀνθρώπους νὰ λατρεύουν τὸ Θεὸ με τρόπο διαφορετικὸν ἐκείνου ποὺ ὀρίζει ὁ νόμος». **14** Ὄταν δὲ ὁ Παῦλος ἐπρόκειτο νὰ ἀνοίξῃ τὸ στόμα του (γιὰ ν' ἀπολογηθῆ), ὁ Γαλλίων εἶπε στοὺς Ἰουδαίους: «Ἄν μὲν ἐπρόκειτο, ὧ Ἰουδαῖοι, γιὰ κανένα ἀδίκημα ἢ κακούργημα, εὐλόγως θὰ δεχόμεθα νὰ σὰς ἀκούσω. **15** Ἄλλ' ἀφοῦ εἶναι ζήτημα γιὰ λόγια καὶ ὀνόματα καὶ τὸ δικό σας νόμο, ἔξετάσετέ το ἐσεῖς. Διότι ἐγὼ κριτῆς αὐτῶν δὲν θέλω νὰ εἶμαι». **16** Καὶ τοὺς ἀπέπεμψε ἀπὸ τὸ δικαστικὸ βῆμα. **17** Τότε ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἔπιασαν τὸ Σωσθένη τὸν ἀρχισυνάγωγο καὶ τὸν κτυποῦσαν μπροστὰ ἀπὸ τὸ δικαστικὸ βῆμα. Καὶ γιὰ τίποτε ἀπ' αὐτὰ δὲν ἔμελε τὸν Γαλλίωνα.

Ὁ Παῦλος στὴν Ἐφεσο, Ἀντιόχεια, Γαλατία καὶ Φρυγία

18 Ὁ δὲ Παῦλος, ἀφοῦ ἔμεινε ἀκόμη ἀρκετὲς ἡμέρες, ἀποχαιρέτισε τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἀναχώρησε μετὰ πλοῖο γιὰ τὴ Συρία, καὶ μαζί του ἦ Πρίσκιλλα καὶ Ὁ Ἀκύλας. Προηγουμένως ἔκανε κουρὰ τῆς κεφαλῆς στὶς Κεγχρεές, διότι εἶχε τάμα. **19** Ἐφθάσε δὲ στὴν Ἐφεσο καὶ ἄφησε ἐκεῖνους ἐκεῖ, αὐτὸς δὲ μπῆκε στὴ συναγωγῇ καὶ μίλησε στοὺς Ἰουδαίους. **20** Ἐνῶ δὲ αὐτοὶ τὸν παρακαλοῦσαν νὰ μείνῃ κοντὰ τοὺς περισσότερο χρόνο, δὲν συγκατένευσε, **21** ἀλλὰ τοὺς ἀποχαιρέτισε καὶ εἶπε: «Πρέπει ὅπως ὅποτε τὴν ἐρχομένη ἑορτὴ νὰ κάνω στὰ Ἱεροσόλυμα. Καὶ πάλι θὰ ἐπιστρέψω σ' ἐσᾶς, ἐὰν ὁ Θεὸς θέλῃ». Καὶ ἀναχώρησε μετὰ πλοῖο ἀπὸ τὴν Ἐφεσο. **22** Καὶ ὅταν ἀποβιβάσθηκε στὴν Καισάρεια, ἀνέβηκε καὶ χαιρέτισε τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ὕστερα κατέβηκε στὴν Ἀντιόχεια. **23** Καὶ ἀφοῦ ἔμεινε ἐκεῖ μερικὸ χρόνο, ἀναχώρησε. Καὶ περιώδευε μετὰ

ρειαν, ἀναβάς καὶ ἀσπασάμενος τὴν Ἐκκλησίαν κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν, 23 καὶ ποιήσας χρόνον τινα ἐξῆλθε διερχόμενος καθέξης τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν, ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς.

24 Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλῶς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατήνησεν εἰς Ἐφεσον, δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς Γραφαῖς. 25 Οὗτος ἦν κατηχημένος τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, καὶ ζέων τῷ πνεύματι ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ Κυρίου, ἐπιστάμενος μόνον τὸ βάπτισμα Ἰωάννου. 26 Οὗτός τε ἤρξατο παρρησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ. Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα προσελάβοντο αὐτὸν καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθετο τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ. 27 Βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελεθῆν εἰς τὴν Ἀχαΐαν προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν· ὃς παραγενόμενος συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσι διὰ τῆς χάριτος· 28 εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγγετο δημοσίᾳ ἐπιδεικνύς διὰ τῶν Γραφῶν εἶναι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.

19 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ εἶναι ἐν Κορίνθῳ Παῦλον διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη ἐλθεῖν εἰς Ἐφεσον. Καὶ εὐρῶν μαθητάς τινας 2 εἶπε πρὸς αὐτούς· Εἰ Πνεῦμα Ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· Ἄλλ' οὐδὲ εἰ Πνεῦμα Ἅγιόν ἐστιν ἠκούσαμεν. 3 Εἶπέ τε πρὸς αὐτούς· Εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ εἶπον· Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα. 4 Εἶπε δὲ Παῦλος· Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισε βάπτισμα μετανοίας, τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτόν ἵνα πιστεύωσι, τοῦτ' ἐστὶν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. 5 Ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. 6 Καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ Παύλου τὰς χεῖρας ἦλθε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ προεφῆτευον. 7 Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ δεκαδύο. 8 Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο ἐπὶ μῆνας τρεῖς διαλεγόμενος καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. 9 Ὡς δὲ τινες ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπείθουν κακολογοῦντες τὴν Ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀπο-

τὴ σειρὰ τὴ χώρα τῆς Γαλατίας καὶ τῆ Φρυγία, καὶ στήριζε ὅλους τοὺς μαθητάς (τοὺς χριστιανούς).

Ἵ Ἀπολλῶς, «ἀνὴρ λόγιος» καὶ «δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς Γραφαῖς»

24 Κάποιος δὲ Ἰουδαῖος ὀνομαζόμενος Ἀπολλῶς, Ἀλεξανδρινὸς στὴν καταγωγῇ, ἀνθρωπος μορφωμένος καὶ εὐγλωττος, ἔφθασε στὴν Ἐφεσο. Ἦταν δὲ δυνατὸς στὶς Γραφές. 25 Αὐτὸς εἶχε κατηχηθῆ τὴν ὁδὸ τοῦ Κυρίου (τῆ Χριστιανικῆ Πίστι), καὶ μὲ φλογερῇ καρδίᾳ μιλοῦσε καὶ δίδασκε μὲ ἀκριβεία γιὰ τὸν Κύριο, ἂν καὶ γνώριζε μόνο τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου. 26 Αὐτὸς δὲ ἄρχισε νὰ κηρύττει στὴ συναγωγῇ. Ὅταν δὲ ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα τὸν ἄκουσαν, τὸν πῆραν κοντά τους καὶ τοῦ ἐξέθεσαν ἀκριβέστερα τὴν ὁδὸ τοῦ Θεοῦ. 27 Καὶ ὅταν ἤθελε νὰ μεταβῆ στὴν Ἀχαΐα, οἱ ἀδελφοὶ τὸν ἐνθάρρυναν καὶ ἔγραψαν στοὺς μαθητάς (τοὺς χριστιανούς) νὰ τὸν δεχθοῦν. Ὅταν δὲ ἔφθασε ἐκεῖ, μὲ τὴ χάρι πολλὴ βοήθησε ἐκείνους, ποὺ εἶχαν πιστεύσει. 28 Διότι μὲ δύναμι ἀνέτρεπε τοὺς Ἰουδαίους δημοσίως ἀποδεικνύοντας διὰ τῶν Γραφῶν, ὅτι ὁ Μεσσίας εἶναι ὁ Ἰησοῦς.

Ἵ Παῦλος κηρύττει στὴν Ἐφεσο

19 Ὅταν δὲ ὁ Ἀπολλῶς ἦταν στὴν Κόρινθο, ὁ Παῦλος, ἀφοῦ περῶδευσε τὰ μέρη τῆς ἐνδοχώρας, ἔφθασε στὴν Ἐφεσο. Καὶ βρίσκοντας μερικοὺς μαθητάς (πιστοὺς) 2 τοὺς εἶπε· «Λάβετε Πνεῦμα Ἅγιο, ὅταν πιστεύσατε;». Αὐτοὶ δὲ τοῦ εἶπαν· «Ἄλλ' οὔτε ὅτι ὑπάρχει Πνεῦμα Ἅγιο ἀκούσαμε;». 3 Τοὺς εἶπε τότε· «Ἄλλα μὲ τί βάπτισμα βαπτισθήκατε;». Αὐτοὶ δὲ εἶπαν· «Μὲ τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου». 4 Τότε ὁ Παῦλος εἶπε· «Ὁ Ἰωάννης βάπτισε μὲ βάπτισμα μετανοίας. Καὶ ἔλεγε στὸ λαὸ νὰ πιστεύσουν σ' ἐκείνον, ποὺ ἐρχόταν ὕστερα ἀπ' αὐτόν, δηλαδὴ στὸν Ἰησοῦ Χριστό». 5 Ὅταν δὲ ἄκουσαν, βαπτίσθηκαν μὲ πίστι στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. 6 Καὶ ἀφοῦ ὁ Παῦλος ἔθεσε ἐπάνω τους τὰ χεῖρια, ἦλθε ἐπάνω τους τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο, καὶ μιλοῦσαν μὲ γλώσσες καὶ προεφῆτευαν. 7 Ἦταν δὲ ὅλοι οἱ ἄνδρες δώδεκα. 8 Ἐπειτα μῆτις στὴ συναγωγῇ καὶ μιλοῦσε ἐπὶ τρεῖς μῆνες, συζητώντας καὶ διδάσκοντας γιὰ τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. 9 Καὶ ἐπειδὴ μερικοὶ σκληρύνονταν καὶ ἀντιδρούσαν κακολογώντας τὴν Ὁδὸ (τῆ Χριστιανικῆ Πίστι) ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀπομακρύνθηκε ἀπ' αὐτούς, καὶ ἀπέσυρε τοὺς μαθητάς (τοὺς πιστοὺς), καὶ καθημερινῶς μιλοῦσε στὴ σχολῇ κάποιου Τυράννου. 10 Αὐτὸ δὲ γινόταν ἐπὶ δύο ἔτη, ὥστε ὅλοι

στὰς ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισε τοὺς μαθητάς, καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ Τυράννου τινός. **10** Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἑτῆ δύο, ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκούσαι τὸν λόγον τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας.

11 Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας ἐποίει ὁ Θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου, **12** ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἐπιφέρεσθαι ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια ἢ σιμικίνθια καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰ νόσους, τὰ τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχεσθαι ἀπ' αὐτῶν.

13 Ἐπεχείρησαν δὲ τινες ἀπὸ τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ λέγοντες· Ὁρκίζομεν ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν, ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει. **14** Ἦσαν δὲ τινες υἱοὶ Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἑπτὰ οἱ τοῦτο ποιοῦντες. **15** Ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπε· Τὸν Ἰησοῦν γινώσκω καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ; **16** Καὶ ἐφαλλόμενος ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος, ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, καὶ κατακυριεύσας αὐτῶν ἴσχυσε κατ' αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς καὶ τραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. **17** Τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλλησι τοῖς κατοικοῦσι τὴν Ἐφεσον, καὶ ἐπέπεσε φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

18 Πολλοὶ τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο ἐξομολογούμενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν. **19** Ἰκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων συνευέγκαντες τὰς βίβλους κατέκαιον ἐνώπιον πάντων· καὶ συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν καὶ εὔρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε. **20** Οὕτω κατὰ κράτος ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ἠῤῥαυε καὶ ἴσχυεν.

οἱ κάτοικοι τῆς (ἐπαρχίας) Ἀσίας νὰ ἀκούσουν τὸ λόγο τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, καὶ Ἰουδαῖοι καὶ Ἕλληνες.

Ἄσυνήθη θαύματα

11 Καὶ ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Παύλου ἔκανε ἀσυνήθη θαύματα, **12** ὥστε καὶ μανθῆλια ἢ περιζώματα ἀπὸ τὸ σῶμα του νὰ φέρονται καὶ νὰ τίθενται ἐπάνω στοὺς ἀσθενεῖς, καὶ νὰ φεύγουν ἀπ' αὐτοὺς οἱ ἀσθένειες, καὶ νὰ βγαίνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ πονηρὰ πνεύματα.

Τὸ πάθημα Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν, υἱῶν τοῦ ἀρχιερέως Σκευᾶ

13 Μερικοὶ δὲ ἀπὸ τοὺς περιοδεύοντες Ἰουδαίους ἐξορκιστὰς ἐπιχείρησαν νὰ χρησιμοποιήσουν τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ γι' αὐτοὺς ποὺ εἶχαν τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ, λέγοντας· «Σᾶς ἐξορκίζομε στο ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖον κηρύττει ὁ Παῦλος». **14** Ἦταν δὲ κάποιοι υἱοὶ τοῦ Σκευᾶ, Ἰουδαίου ἀρχιερέως, ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸ, ποὺ ἔκαναν αὐτό. **15** Ἀλλὰ τὸ πονηρὸ πνεῦμα μίλησε καὶ εἶπε· «Τὸν Ἰησοῦ γινώριζω, καὶ τὸν Παῦλο ξέρω καλά. Ἀλλὰ σεῖς ποιοὶ εἰσθε;». **16** Καὶ πηδώντας ἐπάνω τοὺς ὁ ἄνθρωπος, στὸν ὁποῖο ἦταν τὸ πονηρὸ πνεῦμα, τοὺς κατέβαλε καὶ τοὺς κακοποίησε, ὥστε νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ σπίτι ἐκεῖνο γυμνοὶ καὶ τραυματισμένοι. **17** Αὐτὸ δὲ ἔγινε γνωστὸ σ' ὅλους τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Ἕλληνας, ποὺ κατοικοῦσαν στὴν Ἐφεσο, καὶ ἔπεσε φόβος ἐπάνω σ' ὅλους αὐτούς, καὶ δοξαζόταν τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

Δημοσία ἐξομολόγησι πολλῶν καὶ καῦσι μαγικῶν βιβλίων

18 Καὶ πολλοὶ ἀπ' αὐτούς, ποὺ εἶχαν πιστεῦσει, ἔρχονταν καὶ ἐξομολογοῦνταν καὶ ἀνέφεραν δημοσίως τὶς πράξεις τους. **19** Καὶ ἀρκετοὶ ἀπ' αὐτούς, ποὺ ἔπραξαν τὰ μαγικὰ ἔργα, συγκέντρωσαν τὰ μαγικὰ βιβλία καὶ τὰ ἔκαιον μπροστὰ σὲ ὅλους. Καὶ συνυπολόγισαν τὴν ἀξία τους καὶ βρῆκαν (ὅτι ἀξίζαν) πενήντα χιλιάδες ἀργυρὰ νομίσματα. **20** Ἔτσι θριαμβευτικὰ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ἐξαπλωνόταν καὶ ἐπικρατοῦσε.

21 Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι διελθὼν τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, εἰπὼν ὅτι μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν. 22 Ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ Ἐραστον, αὐτὸς ἐπέσχε χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν.

23 Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς Ὀδοῦ. 24 Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος, ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος παρείχετο τοῖς τεχνίταις ἐργασίαν οὐκ ὀλίγην. 25 οὗς συναθροίσας καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας εἶπεν Ἄνδρες! Ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας ἡ εὐπορία ἡμῶν ἐστὶ, 26 καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου, ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι οὐκ εἰσι θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. 27 Οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν ἔλθειν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰς οὐθέν λογισθῆναι, μέλλειν τε καὶ καθαιρεῖσθαι τὴν μεγαλειότητα αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται.

28 Ἀκούσαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις θυμοῦ ἔκραζον λέγοντες Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων! 29 Καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις ὅλη τῆς συγχύσεως, ὠρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον συναρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδόνας, συνεκδήμους Παύλου. 30 Τοῦ δὲ Παύλου βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον οὐκ εἶων αὐτὸν οἱ μαθηταί. 31 Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν, ὄντες αὐτῷ φίλοι, πέμψαντες πρὸς αὐτὸν παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον.

32 Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνας ἔνεκεν συνελθῦθεισαν. 33 Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προεβίβασαν Ἀλέξανδρον, προβαλλόντων αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος κατασεισας τὴν χεῖρα ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ. 34 Ἐπιγινόντες δὲ ὅτι

Ἐμπρηστικὸς λόγος τοῦ ἀργυροκόπου Δημητρίου κατὰ τοῦ Παύλου

21 Ἀφοῦ δὲ ἔγιναν αὐτά, ὁ Παῦλος ἀποφάσισε νὰ περάσῃ τὴν Μακεδονία καὶ τὴν Ἀχαΐα καὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Καὶ εἶπε: «Ἀφοῦ μεταβῶ ἐκεῖ, πρόκειται νὰ ἐπισκεφθῶ καὶ τὴν Ῥώμην». 22 Ἔτσι ἔστειλε εἰς τὴν Μακεδονία δύο ἀπὸ τῶν βοηθῶν του, τὸν Τιμόθεο καὶ τὸν Ἐραστο, ἐνῶ αὐτὸς ἔμεινε μερικὸ χρόνο εἰς τὴν (ἐπαρχία) Ἀσία.

23 Ἐκεῖνο δὲ τὸν καιρὸ ἐγίνετο γιὰ τὴν Ὀδοὶ (τὴ Χριστιανικὴ Πίστι) ὄχι ὀλίγη παραχῆ. 24 Διότι κάποιος ὀνομαζόμενος Δημήτριος, ἀργυροκόπος, ποὺ κατασκεύαζε ἀργυρὰ ὁμοιώματα τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, ἔδινε στοὺς τεχνίτες ὄχι ὀλίγη ἐργασία. 25 Καὶ ἀφοῦ συγκέντρωσε αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐργάτες, ποὺ ἀσχολοῦνταν μὲ τέτοια ἔργα, εἶπε: «Ἄνδρες! Ἐξέρετε καλά, ὅτι ἀπ' αὐτῆς τῆς ἐργασίας ἐξαρτᾶται ἡ εὐημερία μας. 26 Ἀλλὰ βλέπετε καὶ ἀκούετε, ὅτι ὄχι μόνον τῆς Ἐφέσου, ἀλλὰ σχεδὸν ὅλης τῆς (ἐπαρχίας) Ἀσίας αὐτὸς ὁ Παῦλος ἔπεισε καὶ μετέστρεψε ἀρκετὸ λαό, λέγοντας, ὅτι δὲν εἶναι θεοὶ οἱ χειροποίητοι. 27 Ὅχι δὲ μόνον αὐτὸς ὁ ἐπαγγελματικὸς κλάδος κινδυνεύει νὰ μᾶς ἀχρηστευθῇ, ἀλλὰ καὶ ὁ ναὸς τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος νὰ μὴν ὑπολογισθῇ καθόλου. Μέλλει μάλιστα νὰ γκρεμισθῇ καὶ ἡ μεγαλειότης τῆς (τὸ ἄγαλμά της), τὴν ὁποία λατρεύει ὅλη ἡ (ἐπαρχία) Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη».

Μεγάλη ἐξέγερσι καὶ παραχῆ τεχνιτῶν καὶ λαοῦ

28 Ὅταν δὲ ἄκουσαν αὐτὰ, ἐξοργίσθησαν καὶ κρούαζαν λέγοντας: «Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις τῶν Ἐφεσίων!». 29 Ὅλη δὲ ἡ πόλις γέμισε ἀπὸ τὴν παραχῆ. Καὶ ἄρπαξαν βιαίως τὸν Γάιο καὶ τὸν Ἀρίσταρχο, Μακεδόνας, ἀκολουθῶντος τοῦ Παύλου, καὶ ὠρμησαν ὅλοι μαζί εἰς τὸ θέατρο. 30 Ἐνῶ δὲ ὁ Παῦλος ἤθελε νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸ πλῆθος, δὲν τὸν ἄφηναν οἱ μαθηταί (οἱ χριστιανοί). 31 Μερικοὶ δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων τῆς (ἐπαρχίας) Ἀσίας, ποὺ ἦταν φίλοι του, ἔστειλαν πρὸς αὐτὸν καὶ παρακαλοῦσαν νὰ μὴν ἐκθέσῃ σὲ κίνδυνον τὸν ἑαυτοῦ τοῦ εἰσερχόμενος εἰς τὸ θέατρο.

32 Ἄλλοι δὲ φώναζαν τοῦτο καὶ ἄλλο ἄλλο. Διότι τὸ συγκεντρωμένο πλῆθος βρισκόταν σὲ σύγχυσι, καὶ οἱ περισσότεροι δὲν ᾔδεισαν γιὰ ποῖο λόγο εἶχαν συγκεντρωθῆ. 33 Μερικοὶ δὲ ἀπὸ τὸν ὄχλο ὤθησαν ἔμπρὸς τὸν Ἀλέξανδρο, διότι τὸν κατηγοροῦσαν ὡς ἔνοχο οἱ Ἰουδαῖοι. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἀφοῦ ἔκανε σημεῖο μὲ τὴν κίνησι τοῦ χερσίου (νὰ σιωπήσουν), ἤθελε ν' ἀπολογηθῇ πρὸς τὸ λαό. 34 Ἄλλ' ὅταν κατάλα-

Ἰουδαῖός ἐστι, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων, ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων· Μεγάλη ἢ Ἄρτεμις Ἐφεσίων!

35 Καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον φησίν· Ἄνδρες Ἐφέσιοι! Τίς γάρ ἐστιν ἄνθρωπος ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίῳ πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ Διοπετοῦς; 36 Ἀναντιρρήτων οὖν ὄντων τούτων δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν καὶ μηδὲν προπετές πράσσειν. 37 Ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους οὔτε ἱεροσύλους οὔτε βλασφημοῦντας τὴν θεᾶν ὑμῶν. 38 Εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται ἔχουσι πρὸς τινα λόγον, ἀγοραῖοι ἀγούνται καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν, ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλους. 39 Εἰ δέ τι περὶ ἐτέρων ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται. 40 Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον, μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος περὶ οὗ δυνησόμεθα ἀποδοῦναι λόγον τῆς συστροφῆς ταύτης. 41 Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπέλυσε τὴν ἐκκλησίαν.

20 Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον προσκαλεσάμενος ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς καὶ ἀσπασάμενος ἐξῆλθε πορευθῆναι εἰς Μακεδονίαν. 2 Διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα. 3 Ποιήσας τε μῆνας τρεῖς, γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν, ἐγένετο γνώμη τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας.

4 Συνείπετο δὲ αὐτῷ ἄχρι τῆς Ἀσίας Σώπατρος Βεροιαῖος, Θεσσαλονικέων δὲ Ἀρίσταρχος καὶ Σεκοῦνδος, καὶ Γάιος Δερβαιοὺς καὶ Τιμόθεος, Ἀσianoὶ δὲ Τυχικός καὶ Τρόφιμος. 5 Οὗτοι προελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι. 6 Ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν Ἀζύμων ἀπὸ Φιλίππων καὶ ἦλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρωάδα ἄχρις ἡμερῶν πέντε, οὐ διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτὰ.

βαν, ὅτι εἶναι Ἰουδαῖος, ὅλοι μὲ μιά φωνὴ κραυγάζαν ἐπὶ δύο περίπου ὥρες: «Μεγάλη ἢ Ἄρτεμις τῶν Ἐφεσίων!».

Καθησυχαστικὸς λόγος τοῦ ἄρχοντος καὶ διάλυσις τῆς συγκεντρώσεως

35 Ἀφοῦ δὲ ὁ γραμματεὺς (ἄρχων τῆς πόλεως) καθυσύχασε τὸν ὄχλο, εἶπε: «Ἄνδρες Ἐφέσιοι! Ποιὸς βεβαίως ἄνθρωπος ὑπάρχει, ὁ ὁποῖος δὲν γνωρίζει, ὅτι ἡ πόλις τῶν Ἐφεσίων εἶναι λάτρις καὶ φρουρὸς τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ ἀγάλματός της, ποῦ ἔπεσε ἀπὸ τὸ Δία; 36 Ἀφοῦ λοιπὸν αὐτὰ εἶναι ἀναντίρρητα, πρέπει σεῖς νὰ εἰσθε ἥσυχοι καὶ νὰ μὴ κάνετε τίποτε ἀπερίσκεπτο. 37 Διότι φέρατε ἐδῶ τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς, ἐνῶ οὔτε ἱερόσυλοι εἶναι οὔτε βλασφημοῦν τὴ θεά σας. 38 Ἐὰν δὲ ὁ Δημήτριος καὶ οἱ συντεχνῖτες του ἔχουν διαφορά μὲ κάποιον, γίνονται συνελεύσεις καὶ ὑπάρχουν ἀνθύπατοι (γιὰ νὰ δικάζου), ἄς καταγγέλλουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. 39 Ἐὰν δὲ ζητῆτε κάτι σχετικὸ μὲ ἄλλες ὑποθέσεις, αὐτὸ θὰ λυθῆι στὴ νόμιμη συνέλευσι τοῦ δήμου. 40 Διότι διατρέχουμε καὶ τὸν κίνδυνον νὰ κατηγορηθῶμε γιὰ στάσι γιὰ τὰ σημερινὰ πράγματα, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει καμμία αἰτία, τὴν ὁποία θὰ μπορέσωμε νὰ προβάλωμε ὡς δικαιολογία γι' αὐτὴ τὴν ἀναταραχῆ». 41 Καὶ ἀφοῦ εἶπε αὐτὰ, διέλυσε τὴ συγκέντρωσι.

Ὁ Παῦλος στὴ Μακεδονία, (νότια) Ἑλλάδα καὶ Τρωάδα

20 Ὅταν δὲ ἔπαυσε ὁ θόρυβος, ὁ Παῦλος προσκάλεσε τοὺς μαθητὰς (τοὺς χριστιανούς) καὶ τοὺς ἀποχαίρεισε καὶ ἀναχώρησε γιὰ νὰ πάη στὴ Μακεδονία. 2 Ἀφοῦ δὲ πέρασε ἀπὸ τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ ἐνίσχυσε τοὺς ἐκεῖ χριστιανούς μὲ ὁμιλίαις πολλές, ἦλθε στὴν (νότια) Ἑλλάδα. 3 Ἐκεῖ ἔμεινε τρεῖς μῆνες. Ἐνῶ δὲ ἔμελλε νὰ ἀποπλεύσῃ γιὰ τὴ Συρία, ἐπειδὴ οἱ Ἰουδαῖοι σχεδίασαν νὰ τὸν φονεύσουν, ἀποφασίσθηκε νὰ ἐπιστρέψῃ (στὴν Ἀσία) διὰ μέσου τῆς Μακεδονίας.

4 Τὸν συνώδευαν δὲ μέχρι τὴν Ἀσία ὁ Σώπατρος ἀπὸ τὴ Βέροια, καὶ ἀπὸ τοὺς Θεσσαλονικεῖς ὁ Ἀρίσταρχος καὶ ὁ Σεκοῦνδος, καὶ ὁ Γάιος ἀπὸ τὴ Δέρβη καὶ ὁ Τιμόθεος, καὶ ἀπὸ τὴν Ἀσία ὁ Τυχικός καὶ ὁ Τρόφιμος. 5 Αὐτοὶ προπορεύθηκαν καὶ μᾶς περίμεναν στὴν Τρωάδα. 6 Ἐμεῖς δὲ ἀποπλεύσαμε ἀπὸ τοὺς Φιλίππους μετὰ τίς ἡμέρας τῶν Ἀζύμων (τοῦ Πάσχα), καὶ φθάσαμε καὶ τοὺς συναντήσαμε στὴν Τρωάδα σὲ πέντε ἡμέρες. Ἐκεῖ μέيناμε ἑπτὰ ἡμέρες.

Πτώσι, θάνατος καὶ ἀνάστασι τοῦ νεαροῦ Εὐτύχου

7 Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων συνηγμένων τῶν μαθητῶν κλάσαι ἄρτον, ὁ Παῦλος διελέγετο αὐτοῖς, μέλλων ἐξίναί τῃ ἐπαύριον, παρέτεινέ τε τὸν λόγον μέχρι μεσονυκτίου. 8 Ἦσαν δὲ λαμπάδες ἰκαναὶ ἐν τῷ ὑπέρῳ οὗ ἤμεν συνηγμένοι. 9 Καθήμενος δὲ τις νεανίας ὀνόματι Εὐτύχος ἐπὶ τῆς θυρίδος, καταφερόμενος ὑπὼ βαθεῖ διαλεγόμενου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστεγίου κάτω καὶ ἤρθη νεκρός.

10 Καταβάς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ καὶ συμπεριλαβὼν εἶπε· Μὴ θορυβεῖσθε· ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἔστιν. 11 Ἄναβας δὲ καὶ κλάσας ἄρτος καὶ γευσάμενος, ἐφ' ἰκανόν τε ὁμιλήσας ἄχρις αὐγῆς, οὐτως ἐξήλθεν. 12 Ἦγαγον δὲ τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.

13 Ἡμεῖς δὲ προελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον ἀνήχθημεν εἰς τὴν Ἄσσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦλον· οὕτω γὰρ ἦν διατεταγμένος, μέλλων αὐτὸς περσεύειν. 14 Ὡς δὲ συνέβαλεν ἡμῖν εἰς τὴν Ἄσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μυτιλήνην. 15 Κάκειθεν ἀποπλεύσαντες τῇ ἐπιούσῃ κατηγήσαμεν ἀντικρὺ Χίου, τῇ δὲ ἑτέρᾳ παρεβάλομεν εἰς Σάμο, καὶ μεῖναντες ἐν Τρωυλίῳ τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς Μίλητον. 16 Ἐκρινε γὰρ ὁ Παῦλος παραπλευσαί τὴν Ἐφεσον, ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἔσπευδε γάρ, εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα.

17 Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἐφεσον μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας. 18 Ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτόν, εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην, 19 δουλεύων τῷ Κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πολλῶν δακρύων καὶ πειρασμῶν τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰουδαίων, 20 ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν συμφερόντων τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους, 21 διαμαρτυρόμενος Ἰου-

7 Κατὰ τὴν πρώτην δὲ ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος (τὴν Κυριακὴν) οἱ μαθηταὶ (οἱ χριστιανοὶ) ἦταν συγκεντρωμένοι γιὰ τὴν κλάσι τοῦ ἄρτου (τῆς Θεῖας Εὐχαριστίας). Καὶ ὁ Παῦλος τοὺς μιλοῦσε. Καὶ ἐπειδὴ ἐπρόκειτο ν' ἀναχωρήσῃ τὴν ἄλλῃ ἡμέρα, παρέτεινε τὸ λόγο μέχρι τὰ μεσάνυχτα. 8 Στὸ ἀνώγειο δὲ τοῦ σπιτιοῦ, ὅπου ἤμασταν συγκεντρωμένοι, ἦταν ἄρκετὲς λαμπάδες. 9 Κάποιος δὲ νεαρὸς ὀνομαζόμενος Εὐτύχος καθόταν ἐπάνω στὸ παράθυρο. Καὶ βυθιζόμενος σὲ ὕπνο βαθύ, ἐπειδὴ ὁ Παῦλος παρέτεινε τὸ λόγο, καταβλήθηκε ἀπὸ τὸν ὕπνο καὶ ἔπεσε ἀπὸ τὸν τρίτο ὄροφο κάτω, καὶ τὸν σήκωσαν νεκρό.

10 Τότε ὁ Παῦλος κατέβηκε, ἔπεσε ἐπάνω του, τὸν ἀγκάλιασε καὶ εἶπε· «Μὴν ἀνησυχεῖτε, διότι ἡ ψυχὴ του (ἐπανῆλθε καὶ) εἶναι μέσα του». 11 Ἐπειτα ἀνέβηκε καὶ ἔκανε τὴν κλάσι τοῦ ἄρτου (τέλεσε τὴ Θεῖα Εὐχαριστία) καὶ ἔφαγε. Καὶ ἀφοῦ μίλησε ἀκόμη ἄρκετά, μέχρι τὴν αὐγὴν, ἔτσι ἀναχώρησε. 12 Παρουσίασαν δὲ τὸ παιδί ζωντανό, καὶ χάρηκαν πολύ.

Ὁ Παῦλος στὴ Μίλητο

13 Ἐμεῖς δὲ φύγαμε πρωύτερα καὶ πήγαμε στὸ πλοῖο καὶ ἀποπλεύσαμε γιὰ τὴν Ἄσσο. Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐπρόκειτο νὰ παραλάβωμε τὸν Παῦλο. Διότι ἔτσι εἶχε κανονίσει, ἐπειδὴ αὐτὸς ἐπρόκειτο νὰ μεταβῇ διὰ ξηρᾶς. 14 Καὶ ὅταν μᾶς συνάντησε στὴν Ἄσσο, τὸν παραλάβωμε καὶ πήγαμε στὴ Μυτιλήνη. 15 Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἀποπλεύσαμε τὴν ἐπομένη ἡμέρα καὶ φθάσαμε ἀπέναντι τῆς Χίου. Καὶ τὴν ἄλλῃ ἡμέρα προσγγίσαμε στὴ Σάμο, καὶ ἀφοῦ μείνωμε στὸ (ἀκρωτήριον) Τρωγυλίον, τὴν ἐπομένη φθάσαμε στὴ Μίλητο. 16 Διότι ὁ Παῦλος ἀποφάσισε νὰ παρακάμψῃ τὴν Ἐφεσο γιὰ νὰ μὴ χρονοτριβῆσθαι στὴν Ἀσία. Διότι ἔσπευδε, ἂν τοῦ ἦταν δυνατὸ, τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς νὰ βρεθῇ στὰ Ἱεροσόλυμα.

Ἀποχαιρετιστήρια ὁμιλία πρὸς τοὺς ποιμένες τῆς Ἐφέσου

17 Ἀπὸ τῆ Μιλήτου δὲ ἔστειλε στὴν Ἐφεσο καὶ κάλεσε τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας. 18 Καὶ ὅταν ἦλθαν πρὸς αὐτόν, τοὺς εἶπε· «Σεῖς γνωρίζετε, πῶς συμπεριφέρθηκα ἀπέναντί σας ὅλο τὸν καιρὸ, ἀπὸ τὴν πρώτη ἡμέρα, ποῦ πάτησα τὸ πόδι στὴν Ἀσία. 19 Ὑπῆρέτησα τὸν Κύριο μὲ κάθε ταπεινοφροσύνη καὶ μὲ πολλὰ δάκρυα καὶ δοκιμασίες, ποῦ μοῦ συνέβησαν λόγῳ τῶν ἐπιβουλῶν τῶν Ἰουδαίων. 20 Γνωρίζετε, ὅτι ἀπὸ τὰ συμφέροντα τίποτε δὲν ἀπέφυγα ἀπὸ δειλία ὥστε νὰ μὴ σᾶς κηρύξω καὶ σᾶς διδάξω δημοσίως καὶ στὰ σπίτια. 21 Καὶ σὲ Ἰουδαίους

δαίους τε καὶ Ἑλλησι τὴν εἰς τὸν Θεὸν μετάνοιαν καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. **22** Καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσονται μοι μὴ εἰδώς, **23** πλὴν ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεται λέγον ὅτι δεσμὰ με καὶ θλίψεις μένουσιν. **24** Ἄλλ' οὐδενὸς λόγον ποιοῦμαι οὐδὲ ἔχω τὴν ψυχὴν μου τιμίαν ἐμαυτῷ, ὡς τελειῶσαι τὸν δρόμον μου μετὰ χαρᾶς καὶ τὴν διακονίαν ἦν ἔλαβον παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ διαμαρτύρασθαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ.

25 Καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς διήλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. **26** Διὸ μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὅτι καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων' **27** οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ. **28** Προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους ποιμαίνειν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. **29** Ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου. **30** Καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὅπως αὐτῶν. **31** Διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρῶν νουθετῶν ἕνα ἕκαστον.

32 Καὶ τὰ νῦν παρατίθεμαι ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ Θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. **33** Ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα. **34** αὐτοὶ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς οὐσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρετήσαν αἱ χεῖρες αὐταί. **35** Πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν ὅτι οὕτω κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε τῶν λόγων τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπε· Μακάριον ἐστί μεἰλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν.

36 Καὶ ταῦτα εἰπὼν, θείας τὰ γόνατα αὐτοῦ σὺν πάνσιν αὐτοῖς προσηύξατο. **37** Ἰκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς πάντων, καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ Παύλου κατεφίλουσαν αὐτόν, **38** ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. Προέπεμπον δὲ αὐτόν εἰς τὸ πλοῖον.

καὶ σὲ Ἑλληνας ἐντόνων κήρυττα τὴ μετάνοια ἀπέναντι στὸ Θεοῦ, καὶ τὴν πίστι στὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό. **22** Καὶ τώρα ἰδοὺ ἐγὼ δεμένος πνευματικῶς (μὲ ἰσχυρὴ δηλαδὴ ὄψθαι τοῦ πνεύματός μου) πηγαίνω στὴν Ἱερουσαλὴμ, χωρὶς νὰ γνωρίζω τί θὰ με συναντήσουν σ' αὐτή. **23** Γνωρίζω μόνο, ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο ἀπὸ πόλι σὲ πόλι μαρτυρεῖ ἐντόνωξ, ὅτι δεσμὰ καὶ θλίψεις με περιμένουν. **24** Ἄλλὰ τίποτε δὲν ὑπολογίζω, οὔτε θεωρῶ τὴ ζωὴ μου πολύτιμη, ἀλλὰ (πολύτιμο θεωρῶ) νὰ τελειώσω τὸ δρόμο μου ἐπιτυχῶς καὶ τὴ διακονία, ποὺ ἔλαβα ἀπὸ τὸν Κύριο Ἰησοῦ νὰ διακηρύξω τὸ εὐαγγέλιο, ποὺ γνωστοποιεῖ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ.

25 Καὶ τώρα ἰδοὺ ἐγὼ γνωρίζω, ὅτι δὲν θὰ ἰδῆτε πλέον τὸ πρόσωπό μου ἐσεῖς ὅλοι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πέρασα κηρύττοντας τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. **26** Γι' αὐτὸ σᾶς δηλώνω τὴ σημερινὴ ἡμέρα, ὅτι ἐγὼ δὲν ἔχω εὐθύνη γιὰ κανένα ἀπὸ σᾶς, ἐὰν χαθῆ. **27** Διότι δὲν φοβήθηκα ὥστε νὰ μὴ σᾶς κηρύξω ὅλο τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. **28** Νὰ προσέχετε λοιπὸν τοὺς ἑαυτοὺς σας καὶ ὅλο τὸ ποίμνιο, στὸ ὁποῖο τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο σᾶς ἔθεσε ἐπισκόπους, γιὰ νὰ ποιμαίνετε τὴν Ἐκκλησία τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ, τὴν ὁποία ἀπέκτησε με τὸ ἴδιο τοῦ τοῦ αἵμα. **29** Διότι ἐγὼ γνωρίζω τοῦτο, ὅτι μετὰ τὸ δικό μου ἐρχομὸ θὰ εἰσβάλουν σὲ σᾶς λύκοι φοβεροί, ποὺ δὲν λυποῦνται τὸ ποίμνιο. **30** Καὶ ἀπὸ σᾶς τοὺς ἰδίους θὰ ἐμφανισθοῦν ἄνθρωποι, ποὺ θὰ διδάσκουν διστραμμένα, γιὰ ν' ἀποσποῦν τοὺς μαθητὰς (τοὺς πιστοὺς) καὶ νὰ τοὺς κάνουν ὀπαδοὺς τους. **31** Γι' αὐτὸ νὰ ἀγρυπνεῖτε καὶ νὰ ἐνθυμηθεῖτε, ὅτι ἐπὶ τρία ἔτη νύκτα καὶ ἡμέρα δὲν ἔπαυσα μὲ δάκρυα νὰ νουθετῶ τὸν καθένα ἀπὸ σᾶς.

32 Καὶ τώρα, ἀδελφοί, σᾶς ἀναθέτω στὸ Θεο καὶ στὸ λόγο, ποὺ ἐξαγγέλει τὴ χάρι του, καὶ δύναται νὰ σᾶς ἐποικοδομήσῃ, καὶ νὰ σᾶς δώσῃ κληρονομία μεταξὺ ὅλων τῶν ἁγίων. **33** Ἀργύριο ἢ χρυσοῦ ἢ ἱματισμὸ κανενὸς δὲν ἐπιθύμησα. **34** Σεῖς οἱ ἴδιοι γνωρίζετε, ὅτι στὶς ἀνάγκες μου καὶ τὶς ἀνάγκες ὅσων ἦταν μαζί μου ὑπηρετήσαν αὐτὰ τὰ χέρια. **35** Πάντοτε ὑπέδειξα σὲ σᾶς, ὅτι ἔτσι κοπιᾶζοντας πρέπει νὰ βοηθῆτε τοὺς ἀδυνάτους καὶ νὰ ἐνθυμηθεῖτε τὰ λόγια τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, (νὰ ἐνθυμηθεῖτε) ὅτι αὐτὸς εἶπε: Εὐτυχία εἶναι τὸ νὰ δίνῃ κανεὶς καὶ ὄχι τὸ νὰ παίρνῃ.

36 Καὶ ἀφοῦ εἶπε αὐτὰ, γονάτισε μαζί με ὅλους αὐτοὺς καὶ προσευχήθη. **37** Ὅλοι δὲ ξέσπασαν σὲ μεγάλο κλάμα, καὶ ἀγκάλιασαν τὸν Παῦλο καὶ τὸν καταφιλοῦσαν. **38** Καὶ αἰσθάνονταν ὀδὴν προπάντων γιὰ τὸ λόγο, ποὺ εἶχε εἰπεῖ, ὅτι δὲν πρόκειται πλέον νὰ ἰδοῦν τὸ πρόσωπό του. Καὶ τὸν προέπεμφαν μέχρι τὸ πλοῖο.

21 Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶ, τῇ δὲ ἑξῆς εἰς τὴν Ῥόδον, κάκειθεν εἰς Πάταρα. **2** Καὶ εὐρόντες πλοῖον διαπερῶν εἰς Φοινίκην ἐπιβάντες ἀνήχθημεν. **3** Ἀναφανέντες δὲ τὴν Κύπρον καὶ καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον ἐπλέομεν εἰς Συρίαν, καὶ κατήχθημεν εἰς Τύρον· ἐκεῖσε γὰρ ἦν τὸ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον.

4 Καὶ ἀνευρόντες τοὺς μαθητὰς ἐπεμείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας ἐπτά· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ Πνεύματος μὴ ἀναβαίνειν εἰς Ἱεροσόλυμα. **5** Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναίξιν καὶ τέκνοις ἕως ἕξω τῆς πόλεως, καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν προσηξάμεθα. **6** καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους ἐπέβημεν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

7 Ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες ἀπὸ Τύρου κατηγήσαμεν εἰς Πτολεμαῖδα, καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς. **8** Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόντες ἤλθομεν εἰς Καισάρειαν, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, ὄντος ἐκ τῶν ἐπτά, ἐμείναμεν παρ' αὐτῶ. **9** Τοῦτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες παρθένοι τέσσαρες προφητεύουσαι.

10 Ἐπιμενόντων δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους κατῆλθέ τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι Ἄγαβος, **11** καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς καὶ ἄρας τὴν ζώνην τοῦ Παύλου, δήσας τε αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπε· Τάδε λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· Τὸν ἄνδρα οὐ ἐστὶν ἡ ζώνη αὕτη, οὕτω δήσουσιν εἰς Ἱερουσαλήμ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. **12** Ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι τοῦ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ. **13** Ἀπεκρίθη τε ὁ Παῦλος· Τί ποιεῖτε κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντές μου τὴν καρδίαν; Ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσαλήμ ἐτοιμῶς ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. **14** Μὴ πειθόμενου δὲ αὐτοῦ ἡσυχάσαμεν εἰπόντες· Τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου γινέσθω.

21 Καὶ ἀφοῦ μὲ δυσκολία καὶ ὀδύνη ἀποχωρισθήκαμε ἀπ' αὐτοῦ, ἀποπλεύσαμε, καὶ μὲ κατ' εὐθεῖαν πορεία φθάσαμε στὴν Κῶ, τὴν ἄλλη δὲ ἡμέρα στὴ Ῥόδο, καὶ ἀπ' ἐκεῖ στὰ Πάταρα. **2** Καὶ βρήκαμε πλοῖο, ποῦ πῆγαινε στὴ Φοινίκη, καὶ ἐπιβιβάσθηκαμε καὶ ἀποπλεύσαμε. **3** Ἀφοῦ δὲ ἀντικρύσαμε τὴν Κύπρο καὶ τὴν ἀφήσαμε στ' ἀριστερά, πλέαμε πρὸς τὴ Συρία, καὶ καταπλεύσαμε στὴν Τύρο. Διότι ἐκεῖ τὸ πλοῖο ξεφόρτωνε τὸ φορτίο του.

4 Καὶ ἀφοῦ ἀναχτήσαμε καὶ βρήκαμε τοὺς μαθητὰς (τοὺς χριστιανούς), μείναμε ἐκεῖ ἐπτά ἡμέρες. Αὐτοί, γνωρίζοντας ἀπὸ ἀποκάλυψιν τοῦ Πνεύματος τί ἐπρόκειτο νὰ συμβῆ, ἔλεγαν στὸν Παῦλο νὰ μὴν ἀνεβῆ στὰ Ἱεροσόλυμα. **5** Ἄλλ' ὅταν συμπληρώσαμε τὶς ἡμέρες, ἀναχωρήσαμε καὶ συνεχίσαμε τὴν πορεία, καὶ μᾶς προέπειπαν ὅλοι μαζί μὲ τὶς γυναῖκες καὶ τὰ τέκνα τοὺς ἕως ἕξω ἀπὸ τὴν πόλι. Καὶ γονατίσαμε στὴν ἀρογιαλιά καὶ τὸ προσευχήθηκαμε. **6** Ἐπειτα ἀποχαιρετισθήκαμε καὶ ἐπιβιβάσθηκαμε στὸ πλοῖο, καὶ ἐκεῖνοι ἐπέστρεψαν στὰ σπίτια τους.

7 Ἐμεῖς δὲ, ἀφοῦ τελειώσαμε τὸ θαλάσσιο ταξίδι, ἀπὸ τὴν Τύρο φθάσαμε στὴν Πτολεμαῖδα. Καὶ χαιρετίσαμε τοὺς ἀδελφοὺς καὶ μείναμε κοντὰ τοὺς μίαν ἡμέρα. **8** Τὴν ἄλλη δὲ ἡμέρα ἀναχωρήσαμε καὶ πῆγαμε στὴν Καισάρεια. Καὶ ἐπισκεφθῆκαμε τὸ σπίτι τοῦ Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ (περιοδεύοντος κήρυκος τοῦ εὐαγγελίου), ποῦ ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐπτά (διακόνους τραπέζων), καὶ μείναμε κοντὰ του. **9** Αὐτὸς δὲ εἶχε τέσσαρες θυγατέρες παρθένες, ποῦ προφήτευαν (μιλοῦσαν δηλαδὴ μὲ ἔμπνευσι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος).

10 Ἐκεῖ δὲ μείναμε ἀρκετὲς ἡμέρες. Καὶ σ' αὐτὸ τὸ διάστημα κατέβηκε ἀπὸ τὴν Ἰουδαία κάποιος προφήτης ὀνομαζόμενος Ἄγαβος, **11** καὶ ἦλθε σὲ μᾶς, καὶ πῆρε τὴ ζώνη τοῦ Παύλου, καὶ ἔδεσε τὰ πόδια καὶ τὰ χεῖρα του, καὶ εἶπε· «Αὐτὰ λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· Ὁ ἄνδρας, τοῦ ὁποίου εἶναι αὕτη ἡ ζώνη, οἱ Ἰουδαῖοι θὰ γίνουν αἰτία ἕτσι νὰ δεθῆ στὴν Ἱερουσαλήμ καὶ νὰ παραδοθῆ στὰ χεῖρια ἐθνικῶν (τῶν Ῥωμαίων)». **12** Ὅταν δὲ ἀκούσαμε αὐτὰ, παρακαλοῦσαμε καὶ ἐμεῖς καὶ οἱ ἐντόπιοι νὰ μὴν ἀνεβῆ στὴν Ἱερουσαλήμ. **13** Ἄλλ' ὁ Παῦλος ἀποκρίθη· «Γιατὶ κλαίετε καὶ προσπαθεῖτε νὰ μὲ κάμψετε συναισθηματικά; Ἐγὼ βεβαίως εἶμαι ἀποφασισμένος ὄχι μόνον νὰ δεθῶ, ἀλλὰ καὶ νὰ πεθάνω στὴν Ἱερουσαλήμ γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ». **14** Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπέθετο, σταματήσαμε καὶ εἶπαμε· «Ἄς γίνῃ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου».

15 Μετὰ δὲ ἀπὸ τὶς ἡμέρες αὐτὲς ἐτοιμασθήκαμε καὶ ἀνεβαίναμε

15 Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς Ἱερουσαλήμ. 16 Συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν Μνάσωνι τινι Κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθητῇ.

17 Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα ἀσμένως ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. 18 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰσῆι ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, πάντες τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι. 19 Καὶ ἀσπασάμενος αὐτοὺς ἐξηγεῖτο καθ' ἕν ἕκαστον ὧν ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσι διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. 20 Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν Κύριον, εἶπόν τε αὐτῷ· Θεωρεῖς, ἀδελφέ, πόσα μυριάδες εἰσὶν Ἰουδαίων τῶν πεπιστευκότων, καὶ πάντες ζηλωταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσι. 21 Κατηχήθησαν δὲ περὶ σοῦ ὅτι ἀποστασίαν διδάσκεις ἀπὸ Μωυσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ τέκνα μηδὲ τοῖς ἔθεσι περιπατεῖν. 22 Τί οὖν ἐστὶ; Πάντως δεῖ πλῆθος συνελθεῖν ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλήλυθας. 23 Τοῦτο οὖν ποίησον ὅ σοι λέγομεν· Εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν. 24 Τοὺτους παραλάβεις ἀγνίσθητι σὺν αὐτοῖς καὶ δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς ἵνα ξυρήσωνται τὴν κεφαλὴν, καὶ γνῶσι πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται περὶ σοῦ οὐδὲν ἐστίν, ἀλλὰ στοιχεῖς καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσων. 25 Περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν κρίναντες μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτοὺς, εἰ μὴ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τὸ τε εἰδωλόθυτον καὶ τὸ αἶμα καὶ πνικτὸν καὶ πορνείαν.

26 Τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἀγνισθεὶς εἰσῆι εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀγνισμοῦ, ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν ἢ προσφορά.

27 Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι, οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ συνέχεον πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὸν 28 κράζοντες·

στὴν Ἱερουσαλήμ. 16 Ἦλθαν δὲ μαζί μας καὶ μερικοὶ μαθηταὶ (χριστιανοὶ) ἀπὸ τῆν Καισάρεια, φέροντας κάποιον Μνάσωνα, Κύπριο, παλαιὸ μαθητῆ (χριστιανό), στὸν ὁποῖο θὰ φιλοξενούμεθα.

Ἐπίσκεψι τοῦ Παύλου στὸν Ἰάκωβο
Ἐπακοὴ σὲ συμβουλὴ πιστῶν γιὰ τὴν καταπράνσι τῶν Ἰουδαίων

17 Καὶ ὅταν φθάσαμε στὰ Ἱεροσόλυμα, οἱ ἀδελφοὶ μᾶς δέχθηκαν μὲ χαρὰ. 18 Τὴν ἄλλη δὲ ἡμέρα ὁ Παῦλος μαζί μὲ μᾶς ἐπισκέφθηκε τὸν Ἰάκωβο, ἦλθαν δὲ καὶ ὅλοι οἱ πρεσβύτεροι. 19 Καὶ ἀφοῦ τοὺς χαιρέτισε, διηγήθηκε ἕνα πρὸς ἕνα ὅσα ὁ Θεὸς ἔκανε στοὺς ἐθνικοὺς μὲ τὴν διακονία του. 20 Ὅταν δὲ ἐκεῖνοι ἄκουσαν, δόξαζαν τὸν Κύριο καὶ τοῦ εἶπαν· «Βλέπεις, ἀδελφέ, πόσες μυριάδες Ἰουδαίων εἶναι, ποὺ ἔχουν πιστεύσει, καὶ ὅλοι αὐτοὶ εἶναι ζηλωταὶ τοῦ νόμου. 21 Πληροφορήθηκαν δὲ γιὰ σένα, ὅτι σ' ὅλους τοὺς Ἰουδαίους τοὺς διεσπαρμένους μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν διδάσκεις νὰ ἀποστατήσουν ἀπὸ τὸ νόμο τοῦ Μωυσέως, λέγοντας νὰ μὴ περιτέμνουν τὰ τέκνα καὶ νὰ μὴ ζῶουν συμφῶνως πρὸς τὰ ἔθιμα. 22 Τί πρέπει λοιπὸν νὰ γίνη; Ὅπωςδήποτε πρόκειται νὰ συγκεντρωθῇ πλῆθος, διότι θ' ἀκούσουν ὅτι ἦλθες. 23 Κάνε λοιπὸν αὐτό, ποὺ θὰ σοῦ εἰποῦμε. Ἔχουμε τέσσερες ἄνδρες, ποὺ ἔχουν κάνει τάμα γιὰ τὸν ἑαυτοῦ τους. 24 Αὐτοὺς νὰ παραλάβῃς, καὶ νὰ συμμετάσχῃς μαζί τους στὸ ἔθιμο τοῦ ἀγνισμοῦ, καὶ νὰ πληρώσῃς γι' αὐτοὺς τὴς δαπάνες (τῶν θυσιῶν) γιὰ νὰ ξυρίσουν τὸ κεφάλι, καὶ ἔτσι νὰ μάθουν ὅλοι, ὅτι ἀπ' ὅσα ἔχουν πληροφορηθῇ γιὰ σένα τίποτε δὲν συμβαίνει, ἀλλὰ βαδίζεις καὶ σὺ συμφῶνως πρὸς τὸ νόμο. 25 Ὅσο δὲ γιὰ τοὺς ἐθνικοὺς, ποὺ ἔχουν πιστεύσει, ἡμεῖς ἀποφασίσαμε καὶ παραγγεῖλαμε μὲ ἐπιστολὴ νὰ μὴ τηροῦν κανένα τέτοιο ἔθιμο (τελετουργικό), παρὰ ν' ἀπέχουν ἀπὸ τὸ εἰδωλόθυτο καὶ τὸ αἶμα καὶ τὸ πνιγμένο ζῶο καὶ τὴν ἀνηθικότητα».

26 Τότε ὁ Παῦλος, ἀφοῦ τὴν ἐπομένῃ ἡμέρᾳ παρέλαβε τοὺς ἄνδρες, ὑποβλήθηκε μαζί τους στὴς τελετὲς τοῦ ἀγνισμοῦ, καὶ μπῆκε στὸν ἱερὸ περίβολο τοῦ ναοῦ καὶ δήλωσε, πότε οἱ ἡμέρες τοῦ ἀγνισμοῦ θὰ συμπληρώνονταν, γιὰ νὰ προσφερθῇ ἡ θυσία γιὰ καθένα ἀπ' αὐτούς.

Ἐξέγερσι τῶν Ἰουδαίων καὶ σύλληψι τοῦ Παύλου

27 Ἄλλ' ὅταν ἐπρόκειτο οἱ ἑπτὰ ἡμέρες (τῶν τελετῶν τοῦ ἀγνισμοῦ) νὰ συμπληρωθοῦν, οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ τὴν Ἀσία, βλέποντας αὐτὸν στὸν ἱερὸ περίβολο τοῦ ναοῦ, ξεσῆκωσαν ὅλο τὸ λαὸ καὶ τὸν συνέλαβαν 28 κραυγάζοντας· «Ἰσραηλίτες, βοηθεῖτε! Αὐτὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ποὺ παντοῦ διδάσκει ὅλους ἐναντίον τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ αὐτοῦ τοῦ

Ἄνδρες Ἰσραηλίται, βοηθεῖτε! Οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας πανταχοῦ διδάσκων. Ἔτι τε καὶ Ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερὸν καὶ κεκοίωκεν τὸν ἄγιον τόπον τούτον. 29 Ἦσαν γὰρ ἑωρακότες Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν ὁ Παῦλος. 30 Ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη καὶ ἐγένετο συνδρομὴ τοῦ λαοῦ, καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ Παύλου ἐἴλκον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ, καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν αἱ θύραι.

31 Ζητούντων δὲ αὐτὸν ἀποκτεῖναι ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρχῳ τῆς σπειρῆς ὅτι ὅλη συγκέχυται Ἰερουσαλήμ. 32 ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχους κατέδραμεν ἐπ' αὐτούς. Οἱ δὲ ἰδόντες τὸν χιλιάρχον καὶ τοὺς στρατιώτας ἐπαύσαντο τύπτοντες τὸν Παῦλον. 33 Ἐγγίσας δὲ ὁ χιλιάρχος ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ ἐκέλευσε δεθῆναι ἀλύσει δις, καὶ ἐπυρθάνετο τίς ἂν εἴη καὶ τί ἐστὶ πεποιηκώς. 34 Ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐβῶν ἐν τῷ ὄχλῳ. Μὴ δυνάμενος δὲ γνῶναι τὸ ἀσφαλές διὰ τὸν θόρυβον, ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν. 35 Ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμούς, συνέβη βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου. 36 ἠκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κρᾶζον· Αἶρε αὐτόν!

37 Μέλλων τε εἰσάγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν ὁ Παῦλος λέγει τῷ χιλιάρχῳ· Εἰ ἔξεστί μοι εἰπεῖν τι πρὸς σέ; Ὁ δὲ ἔφη· Ἕλληνιστὶ γινώσκεις; 38 Οὐκ ἄρα σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας καὶ ἐξαγαγὼν εἰς τὴν ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους ἄνδρας τῶν σικαριῶν; 39 Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος· Ἐγὼ ἄνθρωπος μὲν εἰμι Ἰουδαῖος Ταρσεύς, τῆς Κιλικίας οὐκ ἀσήμου πόλεως πολίτης. Δέομαι δέ σου, ἐπίτρεψόν μοι λαλήσαι πρὸς τὸν λαόν. 40 Ἐπιτρέψαντος δὲ αὐτοῦ ὁ Παῦλος ἐστῶς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν κατέσεισε τῇ χειρὶ τῷ λαῷ· πολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης προσεφώνησε τῇ Ἑβραϊδὶ διαλέκτῳ λέγων·

τόπου (τοῦ ναοῦ). Ἀκόμη δὲ καὶ Ἕλληνας εἰσήγαγε στὸν ἱερὸ περίβολο τοῦ ναοῦ καὶ μόλις αὐτὸν τὸν ἄγιο τόπο». 29 Ἄς σημειωθῆ, ὅτι εἶχαν ἰδεῖ στὴν πόλι μαζὶ του τὸν Τρόφιμο ἀπὸ τὴν Ἐφεσο, τὸν ὁποῖο νόμιζαν, ὅτι ὁ Παῦλος εἰσήγαγε στὸν ἱερὸ περίβολο τοῦ ναοῦ. 30 Καὶ ξεσηκώθηκε ὅλη ἡ πόλι καὶ ἔγινε συρροή τοῦ λαοῦ. Καὶ ἀφου ἔπιασαν τὸν Παῦλο, τὸν τραβοῦσαν ἔξω ἀπὸ τὸν ἱερὸ περίβολο τοῦ ναοῦ καὶ ἀμέσως ἔκλεισαν οἱ πόρτες (για νὰ μὴ μπῆ πάλι στὸν ἱερὸ περίβολο τοῦ ναοῦ).

Ἡ Ρωμαϊκὴ ἀρχὴ ἐπεμβαίνει, συλλαμβάνει καὶ δένει τὸν Παῦλο

31 Καὶ ἐνῶ ἐπιχειροῦσαν νὰ τὸν σκοτώσουν, ἔφθασε εἰδησι στὸ χιλιάρχο τοῦ Ρωμαϊκοῦ τάγματος, ὅτι ὅλη ἡ Ἰερουσαλήμ ἔχει ἀναστατωθῆ. 32 Αὐτὸς ἀμέσως παρέλαβε στρατιῶτες καὶ ἑκατοντάρχους καὶ ἐπέδραμε κατ' αὐτῶν. Ἐκεῖνοι δέ, ὅταν εἶδαν τὸ χιλιάρχο καὶ τοὺς στρατιῶτες, ἔπαυσαν νὰ κτυποῦν τὸν Παῦλο. 33 Ὁ δὲ χιλιάρχος πλησίασε καὶ τὸν συνέλαβε καὶ διέταξε νὰ δεθῆ μὲ δύο ἀλύσιδες. Καὶ ρωτοῦσε ποιὸς εἶναι καὶ τί ἔχει κάνει. 34 Ἄλλοι δὲ ἀπὸ τὸν ὄχλο φώναζαν τοῦτο καὶ ἄλλοι ἄλλο. Καὶ ἐπειδὴ λόγῳ τοῦ θορυβοῦ δὲν μπορούσε νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθεια, διέταξε νὰ τὸν φέρουν στὸ στρατόπεδο. 35 Ὅταν δὲ ἔφθασε στὰ σκαλοπάτια (ποῦ ὡδηγοῦσαν στὸ φρούριο), λόγῳ τῆς βιαιότητος τοῦ ὄχλου οἱ στρατιῶτες ἀναγκάσθησαν νὰ τὸν σηκώσουν στὰ χέρια. 36 Ἀκολουθοῦσε δὲ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κραυγάζοντας: «Θανάτωσέ τον!».

Ἀπολογία τοῦ Παύλου

37 Ὅταν δὲ ὁ Παῦλος ἔμελλε νὰ εἰσαχθῆ στὸ στρατόπεδο, εἶπε στὸ χιλιάρχο (στὰ ἑλληνικά): «Μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ σοῦ εἰπῶ κάτι;». Ἐκεῖνος δὲ εἶπε: «Ξέρεις ἑλληνικά; 38 Δὲν εἶσαι λοιπὸν σὺ ὁ Αἰγύπτιος, ὁ ὁποῖος πρὶν ἀπὸ τίς ἡμέρες αὐτὲς ξεσήκωσε καὶ ἔβγαλε στὴν ἔρημο τοὺς τέσσερες χιλιάδες ἄνδρες τοὺς ὀπισθιμένους μὲ δολοφονικὰ μαχαίρια;». 39 Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος: «Ἐγὼ εἶμαι Ἰουδαῖος ἀπὸ τὴν Ταρσο τῆς Κιλικίας, πολίτης ὄχι ἄσημης πόλεως. Καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃς νὰ μιλήσω στὸ λαό». 40 Αὐτὸς δὲ ἐπέτρεψε, καὶ ὁ Παῦλος στάθηκε στὰ σκαλοπάτια καὶ ἔκανε σημεῖο μὲ τὸ χεῖρ πρὸς τὸ λαό (για νὰ σιωπήσῃ). Καὶ ὅταν ἔγινε ἀρκετὴ ἡσυχία, τοὺς μίλησε στὰ ἑβραϊκά καὶ εἶπε:

22 «Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες! Ἀκοῦστε τὴν ἀπολογία μου, τὴν ὁποία τώρα κάνω σὲ σᾶς». 2 Ὅταν δὲ ἄκουσαν, ὅτι τοὺς μιλοῦσε στὰ ἑβραϊκά, ἔκαναν περισσότερη ἡσυχία. Καὶ λέγει: 3 «Ἐγὼ εἶμαι Ἰου-

22 Ἄνδρες ἀδελφοί καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς νυνὶ ἀπολογίας. 2 Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραϊδὶ διαλέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς, μᾶλλον παρέσχον ἡσύχιαν. Καὶ φησιν· 3 Ἐγὼ μὲν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας, ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλ, πεπαιδευμένος κατὰ ἀκριβειαν τοῦ πατρῷου νόμου, ζηλωτῆς ὑπάρχων τοῦ Θεοῦ καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον· 4 ὃς ταύτην τὴν Ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων καὶ παραδιδούς εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, 5 ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον· παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφούς εἰς Δαμασκὸν ἐπορευόμην ἄξων καὶ τοὺς ἐκέισε ὄντας δεδεμένους εἰς Ἱερουσαλὴμ ἵνα τιμωρηθῶσιν.

6 Ἐγένετο δὲ μοι πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ περὶ μεσημβρίαν ἐξαίφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιστράψαι φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ, 7 ἔπεσον τε εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι· Σαοὺλ, Σαοὺλ, τί με διώκεις; 8 Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην· Τίς εἶ, κύριε; Εἶπέ τε πρὸς με· Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὃν σὺ διώκεις. 9 Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθέασαντο καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο, τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι. 10 Εἶπον δέ· Τί ποιήσω, Κύριε; Ὁ δὲ Κύριος εἶπε πρὸς με· Ἀναστὰς πορεύου εἰς Δαμασκόν, κάκει σοι λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν τέτακται σοι ποιῆσαι. 11 Ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτός ἐκεῖνον, χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνόντων μοι ἤλθον εἰς Δαμασκόν.

12 Ἀνανίας δέ τις, ἀνὴρ εὐσεβῆς κατὰ τὸν νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούντων ἐν Δαμασκῷ Ἰουδαίων, 13 ἔλθων πρὸς με καὶ ἐπιστὰς εἶπέ μοι· Σαοὺλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον. Κἀγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν. 14 Ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό σε γινῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ ἰδεῖν τὸν Δίκαιον καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, 15 ὅτι ἔση μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους ὧν ἑώρακας καὶ ἤκουσας. 16 Καὶ νῦν τί μέλλεις; Ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου.

δαῖος, ὁ ὁποῖος ἔχω γεννηθῆ στὴν Ταρσὸ τῆς Κιλικίας καὶ ἔχω μορφωθῆ σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν πόλιν ὡς μαθητῆς τοῦ Γαμαλιήλ. Ἔχω διδαχθῆ συμφώνως πρὸς τὴν ἀκριβείαν τοῦ νόμου τῶν πατέρων, καὶ ὑπῆρξα ζηλωτῆς τοῦ Θεοῦ, ὅπως εἴσθε καὶ ὅλοι σεῖς σήμερα. 4 Καὶ καταδίωξα αὐτὴ τὴν Ὁδὸν (τῆ Χριστιανικῆ Πίστι) μὲ θανάσιμο πάθος, δένοντας καὶ παραδίδοντας στὶς φυλακὰς ἄνδρες καὶ γυναῖκες, 5 ὅπως καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ γιὰ μένα καὶ ὅλο τὸ συνέδριο. Ἀπ' αὐτοὺς ἔλαβα καὶ ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς ἀδελφούς στὴ Δαμασκὸ, καὶ πῆγαινα γιὰ νὰ φέρω καὶ αὐτούς, ποὺ ἦταν ἐκεῖ, δεμένους στὴν Ἱερουσαλὴμ, γιὰ νὰ ὑποστοῦν βασιανιστήρια.

6 Ἄλλ' ὅταν πῆγαινα καὶ πλησίαζα στὴ Δαμασκὸ, ξαφνικὰ τὸ μεσημέρι ἄστραψε γύρω μου πολὺ δυνατὸ φῶς ἀπὸ τὸν οὐρανὸ. 7 Καὶ ἔπεσα στὸ ἔδαφος καὶ ἄκουσα μιά φωνὴν ἀπὸ τοῦ λέγει· “Σαοὺλ, Σαοὺλ, γιὰτί μὲ καταδιώκεις;”. 8 Ἐγὼ δὲ εἶπα· “Ποῖός εἶσαι, κύριε;”. Καὶ μοῦ εἶπε· “Ἐγὼ εἰμαι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, τὸν ὁποῖον σὺ καταδιώκεις”. 9 Οἱ δὲ συνοδοὶ μου εἶδαν μὲν τὸ φῶς καὶ κυριεύθηκαν ἀπὸ φόβο, ἀλλὰ τῇ φωνῇ ἐκεῖνου, ὁ ὁποῖος μοῦ μιλοῦσε, δὲν ἄκουσαν ὡς λέξεις καὶ νοήματα (ἀλλ' ὡς ἦχο καὶ βοή). 10 Εἶπα τότε· “Τί νὰ κάνω, Κύριε;”. Ὁ δὲ Κύριος μοῦ εἶπε· “Σήκω καὶ πῆγαινε στὴ Δαμασκὸ, καὶ ἐκεῖ θὰ σοῦ λεχθῆ γιὰ ὅλα, ὅσα σοῦ ἔχουν ὀρισθῆ νὰ κάνης”. 11 Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔβλεπα ἀπὸ τῆ λάμψι ἐκεῖνον τοῦ φωτός, οἱ συνοδοὶ μου μ' ἔπιασαν ἀπὸ τὸ χέρι καὶ μ' ὠδήγησαν καὶ ἔτσι ἔφθασα στὴ Δαμασκὸ.

12 Κάποιος δὲ Ἀνανίας, ἄνθρωπος εὐσεβῆς συμφώνως πρὸς τὸ νόμο, καὶ ἐκτιμώμενος ἀπ' ὅλους τοὺς Ἰουδαίους ποὺ κατοικοῦσαν στὴ Δαμασκὸ, 13 ἦλθε πρὸς ἐμένα, στήθηκε μπροστὰ μου καὶ μοῦ εἶπε· “Σαοὺλ ἀδελφέ! Ἀπόκλιθε τὸ φῶς σου”. Καὶ ἐγὼ τὴν ἴδια στιγμὴ ἀπέκλιθα τὸ φῶς καὶ κοίταξα σ' αὐτόν. 14 Καὶ αὐτὸς εἶπε· “Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μας σὲ ἐξέλεξε καὶ σὲ προώρισε νὰ γνωρίσης τὸ θέλημά του καὶ νὰ ἰδῆς τὸν Δίκαιο (τὸν Ἁγαθὸ, τὸν Ἅγιο) καὶ ν' ἀκούσης φωνὴν ἀπὸ τὸ στόμα του, 15 διότι θὰ τοῦ εἶσαι μάρτυς πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους γιὰ ὅλα ὅσα εἶδες καὶ ἄκουσες. 16 Καὶ τώρα γιὰτί καθυστερεῖς; Σήκω καὶ βαπτίσου καὶ καθάρσου ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες σου, ἀφοῦ ἐπικαλεσθῆς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου (Ἰησοῦ)”.

17 Ὅταν δὲ ἐπέστρεψα στὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ προσευχόμενος στὸν ἱερὸ περίβολο τοῦ ναοῦ, περιῆλθα σὲ ἕκστασι 18 καὶ τὸν εἶδα νὰ μοῦ λέγει· “Σπεῦσε καὶ φύγε γρήγορα ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ, διότι δὲν θὰ παραδεχθοῦν τὴ μαρτυρία σου γιὰ μένα”. 19 Καὶ ἐγὼ εἶπα· “Κύριε, αὐτοὶ γνω-

17 Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει 18 καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι· Σπεῦσον καὶ ἔξελθε ἐν τάχει ἐξ Ἱερουσαλήμ, διότι οὐ παραδέξονται σου τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ. 19 Κἀγὼ εἶπον· Κύριε, αὐτοὶ ἐπίστανται ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων καὶ δέρων κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ. 20 Καὶ ὅτε ἐξεχείτο τὸ αἷμα Στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφεστῶς καὶ συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ καὶ φυλάσσων τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων αὐτόν. 21 Καὶ εἶπε πρὸς με· Πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξαποστελῶ σε.

22 Ἦκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν λέγοντες· Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον! Οὐ γὰρ καθῆκεν αὐτὸν ζῆν! 23 Κραυγαζόντων δὲ αὐτῶν καὶ ῥιπτόντων τὰ ἱμάτια καὶ κοινορτὸν βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα, 24 ἐκέλευσεν αὐτόν ὁ χιλιάρχος ἄγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν, εἰπὼν μαστιξίν ἀνετάζεσθαι αὐτόν, ἵνα ἐπιγνῶ δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἐπεφώνουν αὐτῷ. 25 Ὡς δὲ προέτειναν αὐτὸν τοῖς ἱμάσι, εἶπε πρὸς τὸν ἐστῶτα ἐκατόνταρχον ὁ Παῦλος· Εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκριτον ἔξεστιν ὑμῖν μαστίξειν; 26 Ἀκούσας δὲ ὁ ἐκατόνταρχος προσελθὼν ἀπήγγειλε τῷ χιλιάρχῳ λέγων· Ὅρα τί μέλλεις ποιεῖν· ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός ἐστι. 27 Προσελθὼν δὲ ὁ χιλιάρχος εἶπεν αὐτῷ· Λέγε μοι, εἰ σὺ Ῥωμαῖός εἰ; Ὁ δὲ ἔφη· Ναί. 28 Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλιάρχος· Ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην ἐκτησάμην. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη· Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι. 29 Εὐθέως οὖν ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν. Καὶ ὁ χιλιάρχος δὲ ἐφοβήθη ἐπιγνοὺς ὅτι Ῥωμαῖός ἐστι, καὶ ὅτι ἦν αὐτόν δεδεκώς.

30 Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ ἀσφαλές, τὸ τί κατηγορεῖται παρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτόν ἀπὸ τῶν δεσμῶν καὶ ἐκέλευσεν ἔλθειν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ὄλον τὸ συνέδριον αὐτῶν, καὶ καταγαγὼν τὸν Παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς.

ρίζουν, ὅτι ἐγὼ φυλάκιζα καὶ ἔδερνα στὶς συναγωγὰς τοὺς πιστοὺς σου. 20 Καὶ ὅταν χυνόταν τὸ αἷμα τοῦ Στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου, καὶ ἐγὼ ἤμουν παρὼν καὶ ἐπικροτοῦσα τῇ θανάτωσί του καὶ φύλαγα τὰ ροῦχα τῶν φονέων του (Γι' αὐτὸ νομίζω, ὅτι θὰ μὲ πιστεύσουν καὶ θὰ μεταπεισθοῦν)». 21 Ἀλλὰ μοῦ εἶπε: “Ν’ ἀναχωρήσης, διότι ἐγὼ θὰ σ’ ἀποστείλω μακριὰ στοὺς ἐθνικούς”».

Ὁ Παῦλος ἐπικαλεῖται τὴν ιδιότητά του ὡς Ῥωμαῖου πολίτου

22 Τὸν ἄκουαν δὲ μέχρι αὐτὸ τὸ λόγο (ποῦ εἶπε γιὰ τοὺς ἐθνικούς). Καὶ ὕψωσαν τὴ φωνή τους λέγοντας: «Ἐξαφάνισε ἀπὸ τῆ γῆ αὐτὸ τὸ ὑποκείμενο! Καὶ ἦδη αὐτὸς δὲν ἔπρεπε νὰ ζῆ!»! 23 Καὶ ἐπειδὴ κραυγαζῶν καὶ πετοῦσαν τὰ ροῦχα τοὺς ἐπάνω καὶ σκόρπιζαν σκόνη στὸν ἀέρα, ὁ χιλιάρχος διέταξε νὰ ὀδηγηθῆ στὸ στρατόπεδο. 24 Καὶ εἶπε νὰ παιδευθῆ μὲ μαστιγώσεις, γιὰ νὰ μάθῃ γιὰ ποιά αἰτία φώναζαν ἔτσι ἐναντίον του. 25 Ἀλλ’ ὅταν τὸν ἔδεσαν τενωμένω γιὰ τὸ μαστίγωμα, εἶπε στὸν παριστάμενο ἐκατόνταρχο ὁ Παῦλος: «Σὰς ἐπιτρέπεται νὰ μαστιγώνετε ἕνα ἄνθρωπο, ποῦ εἶναι Ῥωμαῖος πολίτης καὶ δὲν ἔχει καταδικασθῆ;». 26 Ὅταν δὲ ἄκουσε ὁ ἐκατόνταρχος, πῆγε καὶ ἀνέφερε στὸ χιλιάρχο λέγοντας: «Πρόσεχε τί πρόκειται νὰ κάνῃς. Διότι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι Ῥωμαῖος πολίτης». 27 Τότε πλησίασε ὁ χιλιάρχος καὶ τοῦ εἶπε: «Λέγε μοι, εἶσαι σὺ Ῥωμαῖος πολίτης;». Αὐτὸς δὲ εἶπε: «Ναί». 28 Εἶπε τότε ὁ χιλιάρχος: «Ἐγὼ μὲ πολλὰ χρήματα ἀπέκτησα αὐτὸ τὸ πολιτικὸ δικαίωμα». Ὁ δὲ Παῦλος εἶπε: «Ἐγὼ δὲ καὶ γεννήθηκα Ῥωμαῖος πολίτης». 29 Ἀμέσως τότε ἀπομακρύνθηκαν ἀπ’ αὐτόν αὐτοὶ ποῦ θὰ τὸν παιδεύουν. Ἀλλὰ καὶ ὁ χιλιάρχος φοβήθηκε ὅταν ἔμαθε, ὅτι εἶναι Ῥωμαῖος πολίτης, καὶ διότι τὸν εἶχε δέσει.

Ὁ Παῦλος ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου. Διχασμὸς τοῦ συνεδρίου

30 Τὴν ἄλλη δὲ ἡμέρα, θέλοντας νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθεια, τὸ γιατί δηλαδὴ κατηγορεῖται ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, τὸν ἔλυσε ἀπὸ τὰ δεσμά, καὶ διέταξε νὰ ἔλθουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ὄλο τὸ συνέδριό τους. Καὶ ἀφοῦ κατέβασε τὸν Παῦλο (ἀπὸ τὸ στρατόπεδο στὴν πόλι), τὸν παρουσάσειε σ’ αὐτούς.

23 Ἀτενίζοντας δὲ ὁ Παῦλος τὸ συνέδριο εἶπε: «Ἄνδρες ἀδελφοί! Ἐγὼ μέχρι τὴν ἡμέρα αὐτῆ ἔχω πολιτευθῆ ἀπέναντι στὸ Θεὸ μὲ ἀγαθὴ συνείδησι σὲ ὅλα». 2 Ἀλλ’ ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας διέταξε τοὺς εὐρισκομένους πλησίον του νὰ κτυπήσουν τὸ στόμα του. 3 Τότε ὁ Παῦλος τοῦ εἶπε: «Θὰ σὲ κτυπήσῃ ὁ Θεός, τοίχε ἀσβεστωμένε! Ἐνῶ

23 Ἀτενίσας δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ εἶπεν· Ἄνδρες ἀδελφοί! Ἐγὼ πάση συνειδήσει ἀγαθῆ πεπολίτευμαι τῷ Θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας. 2 Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἄνανίας ἐπάταξε τοὺς παρестῶσιν αὐτῷ τύπτειν αὐτὸ τὸ στόμα. 3 Τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπε· Τύπτειν σε μέλλει ὁ Θεός, τοῖχε κκοικιαμένε! Καὶ σὺ κάθη κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν κελεύεις με τύπτεσθαι! 4 Οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπον· Τὸν ἀρχιερέα τοῦ Θεοῦ λοιδορεῖς; 5 Ἐφῆ τε ὁ Παῦλος· Οὐκ ἤδιδεν, ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεὺς. Γέγραπται γάρ· Ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς.

6 Γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἐν μέρος ἐστὶ Σαδδουκαίων, τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων, ἐκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ· Ἄνδρες ἀδελφοί! Ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίου· περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. 7 Τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος ἐγένετο στάσις τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Σαδδουκαίων, καὶ ἐσχίσθη τὸ πλῆθος. 8 Σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ λέγουσι μὴ εἶναι ἀνάστασιν μήτε ἄγγελον μήτε πνεῦμα, Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσι τὰ ἀμφότερα. 9 Ἐγένετο δὲ κραυγὴ μεγάλη, καὶ ἀναστάντες οἱ γραμματεῖς τοῦ μέρους τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο λέγοντες· Οὐδὲν κακὸν εὐρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. Εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν.

10 Πολλῆς δὲ γενομένης στάσεως εὐλαβηθεῖς ὁ χιλιάρχος μὴ διασπασθῆ ὁ Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσε τὸ στρατεύμα καταβῆναι καὶ ἀρπάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν.

11 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ Κύριος εἶπε· Θάρσει, Παῦλε! Ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ, οὕτω σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι.

12 Γενομένης δὲ ἡμέρας ποιήσαντές τινες τῶν Ἰουδαίων συστροφὴν ἀνεθεμάτισαν ἑαυτούς, λέγοντες μὴτε φαγεῖν μὴτε πιεῖν ἕως οὗ ἀποκτείνωσι τὸν Παῦλον. 13 Ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα οἱ ταύτην τὴν συνωμοσίαν πεποιηκότες· 14 οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπον·

σὺ κάθεσαι ἐπὶ δικαστικῆ ἔδρα γιὰ νὰ με κρίνης συμφῶνως πρὸς τὸ νόμο, ἐν τούτοις παρανομώντας διατάσεις νὰ κτυπηθῶ!». 4 Οἱ παριστάμενοι εἶπαν τότε· «Τὸν ἀρχιερέα τοῦ Θεοῦ ὑβρίζεις;». 5 Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος· «Δὲν ἤξερα, ἀδελφοί, ὅτι εἶναι ἀρχιερεὺς». Ἄς σημειωθῆ, ὅτι εἶναι γραμμένο· Ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου νὰ μὴ κακολογήσῃς.

6 Ἐπειδὴ δὲ κατᾶλαβε ὁ Παῦλος, ὅτι τὸ ἓνα μέρος εἶναι Σαδδουκαῖοι καὶ τὸ ἄλλο Φαρισαῖοι, φώναξε δυνατὰ μέσα στὸ συνέδριο· «Ἄνδρες ἀδελφοί! Ἐγὼ εἰμαι Φαρισαῖος, υἱὸς Φαρισαίου. Ἐγὼ δικάζομαι, διότι ἐλπίζω σὲ ἀνάστασι νεκρῶν». 7 Μόλις δὲ εἶπε αὐτό, ἔγινε φιλονικία μεταξὺ τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Σαδδουκαίων καὶ διχάσθηκε τὸ πλῆθος (τῶν συνέδρων). 8 Διότι οἱ μὲν Σαδδουκαῖοι λέγουν, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάστασι, οὔτε ἄγγελος, οὔτε πνεῦμα (ψυχὴ), οἱ δὲ Φαρισαῖοι παραδέχονται καὶ τὰ δύο (τὴν ἀνάστασι δηλαδή, καὶ τὴν ὑπαρξὴ ἀγγελικῶν καὶ ἀνθρωπίνων πνευμάτων). 9 Κραύγαζαν δὲ με κραυγὴ μεγάλη. Καὶ οἱ γραμματεῖς (οἱ νομοδιδάσκαλοι), ποὺ ἀνήκαν ἐπὶν παράταξι τῶν Φαρισαίων, σηκώθηκαν καὶ λογομαχοῦσαν με πάθος καὶ ἔλεγαν· «Κανένα κακὸ δὲν βρίσκουμε σ' αὐτὸ τὸν ἄνθρωπο. Ἐὰν δὲ τοῦ μίλησε πνεῦμα (ἀνθρώπου) ἢ ἄγγελος, ἄς μὴ θεομαχοῦμε».

10 Καὶ ἐπειδὴ ἔγινε μεγάλῃ διαμάχῃ, ὁ χιλιάρχος φοβήθηκε μήπως κάνοιν κομμάτια τὸν Παῦλο καὶ διετάξε τοὺς στρατιώτες νὰ κατεβῶν καὶ νὰ τὸν ἀρπάξουν ἀπὸ ἀνάμεσά τους καὶ νὰ τὸν ὀδηγήσουν στὸ στρατόπεδο.

11 Κατὰ τὴν ἐπελθούσα δὲ νύκτα παρουσιάσθηκε σ' αὐτὸν ὁ Κύριος καὶ εἶπε· «Ἐχε θάρρος, Παῦλε! Ὅπως δὲ ἔδωσες μαρτυρία γιὰ μένα ἐπὶν Ἱερουσαλὴμ, ἔτσι πρόκειται νὰ δώσης μαρτυρία καὶ ἐπὶν Ῥώμῃ».

Συνωμοσία κατὰ τοῦ Παύλου καὶ ἀποκάλυψι αὐτῆς

12 Ὅταν δὲ ζημέρωσε, μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους συγκεντρώθηκαν με ἐμπάθεια καὶ ὠρκίσθησαν γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς των λέγοντας νὰ μὴ φάγουν καὶ νὰ μὴ πιοῦν, ἕως ὅτου σκοτώσουν τὸν Παῦλο. 13 Ἦταν δὲ περισσότεροι ἀπὸ σαράντα αὐτοὶ ποὺ ἔκαναν αὐτὸ τὸν ὄρκο ἀπὸ κοινοῦ. 14 Καὶ πῆγαν στοὺς ἀρχιερεῖς καὶ στοὺς πρεσβυτέρους καὶ εἶπαν· «Κάναμε αὐστηρὸ ὄρκο γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς μας νὰ μὴ βάλουμε τίποτε στὸ στόμα μας, ἕως ὅτου σκοτώσωμε τὸν Παῦλο. 15 Τώρα λοιπὸν ἐσεῖς μαζί με τὸ συνέδριο προβῆτε σὲ παράστασι ἐνώπιον τοῦ χιλιάρχου, γιὰ νὰ τὸν κατεβάσῃ αὐριο σ' ἐσᾶς, με τὴν πρόφασιν νὰ ἐξετάσετε καὶ μάθετε ἀκριβέστερα τὴν ὑπόθεσιν του. Ἐμεῖς δὲ, προτοῦ αὐτὸς φθάσῃ, εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ τὸν σκοτώσωμε».

Ἄναθέματι ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτοὺς μηδενὸς γεύσασθαι ἕως οὐ ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον. 15 Νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ, ὅπως αὖριον αὐτὸν καταγάγη πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας διαγιγνώσκειν ἀκριβέστερον τὰ περὶ αὐτοῦ. Ἡμεῖς δὲ πρὸ τοῦ ἐγγίσει αὐτὸν ἔτοιμοὶ ἔσμεν τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν.

16 Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Παύλου τὸ ἔνεδρον, παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπήγγειλε τῷ Παύλῳ. 17 Προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν ἑκατοντάρχων ἔφη· Τὸν νεανίαν τοῦτον ἀπάγαγε πρὸς τὸν χιλιάρχον· ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ. 18 Ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγε πρὸς τὸν χιλιάρχον καὶ φησιν· Ὁ δέσμιος Παῦλος προσκαλεσάμενός με ἠρώτησε τοῦτον τὸν νεανίαν ἀγαγεῖν πρὸς σέ ἔχοντά τι καλῆσαι σοι. 19 Ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλιάρχος καὶ ἀναχωρήσας κατ' ἰδίαν ἐπυθάνετο, τί ἐστὶν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαι μοι; 20 Εἶπε δὲ ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι συνέθειτο τοῦ ἐρωτησαί σε ὅπως αὖριον εἰς τὸ συνέδριον καταγάγῃς τὸν Παῦλον, ὡς μελλόντων τι ἀκριβέστερον πυθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ. 21 Σὺ οὖν μὴ πεισθῆς αὐτοῖς· ἐνεδρεύουσι γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσαράκοντα, οἵτινες ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὐ ἀνέλωσιν αὐτόν, καὶ νῦν ἔτοιμοὶ εἰσι προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν.

22 Ὁ μὲν οὖν χιλιάρχος ἀπέλυσε τὸν νεανίαν, παραγγείλας μηδενὶ ἐκλαλῆσαι ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας πρὸς με.

23 Καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινας τῶν ἑκατοντάρχων εἶπεν· Ἐτοιμάσατε στρατιώτας διακοσίους ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας, καὶ ἵππεις ἑβδομήκοντα καὶ δεξιολάβους διακοσίους, ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός, 24 κτήνη τε παραστήσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν Παῦλον διασώσωσι πρὸς Φήλικα τὸν ἡγεμόνα, 25 γράψας ἐπιστολὴν περιέχουσαν τὸν τύπον τοῦτον· 26 Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι Φήλικι χαίρειν. 27 Τὸν ἄνδρα τοῦτον συλληφθέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν ἐπιστάς σὺν τῷ στρατεύματι ἐξιλόμην αὐτόν, μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός ἐστι. 28 Βουλόμενος δὲ

16 Ἄλλ' ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς τοῦ Παύλου ἄκουσε γιὰ τὴν ἐνέδρα. Καὶ πῆγε καὶ μῆξε στὸ στρατόπεδο καὶ εἰδοποίησε τὸν Παῦλο. 17 Τότε ὁ Παῦλος κάλεσε ἕνα ἀπὸ τοὺς ἑκατοντάρχους καὶ εἶπε: «Ὁδήγησε αὐτὸ τὸ νέο στὸ χιλιάρχο, διότι ἔχει κάτι νὰ τοῦ εἰπῇ». 18 Ἐκεῖνος δὲ τὸν πῆρε καὶ τὸν ὠδήγησε στὸ χιλιάρχο, καὶ εἶπε: «Ὁ κρατούμενος Παῦλος μὲ κάλεσε καὶ μὲ παρακάλεσε νὰ φέρω σὲ σένα αὐτὸ τὸ νέο, ποὺ ἔχει κάτι νὰ σοῦ εἰπῇ». 19 Ὁ χιλιάρχος δὲ τὸν ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ πῆγε σὲ ἰδιαίτερο μέρος καὶ τὸν ρώτησε: «Τί εἶναι αὐτό, ποὺ ἔχεις νὰ μοῦ εἰπῆς;». 20 Καὶ εἶπε: «Οἱ Ἰουδαῖοι συμφώνησαν νὰ σὲ παρακαλέσουν νὰ κατεβάσῃς αὖριο στὸ συνέδριο τὸν Παῦλο, διότι δῆθεν πρόκειται νὰ κάνουν ἀκριβέστερη ἐξέταση γι' αὐτόν. 21 Ἀλλὰ σὺ νὰ μὴ πεισθῆς σ' αὐτούς. Διότι περισσότεροι ἀπὸ σαράντα ἄνδρες ἀπ' αὐτοὺς τοῦ στήθουν ἐνέδρα. Καὶ ὠρκίσθησαν καὶ τὴς ἑαυτοῦς των νὰ μὴ φάγουν καὶ νὰ μὴ πιοῦν, ἕως ὅτου τὸν σκοτώσουν. Καὶ τώρα εἶναι ἔτοιμοι καὶ περιμένουν τὴν ἀναγγελία σου».

22 Ὁ χιλιάρχος τότε ἄφησε τὸ νέο νὰ φύγῃ, ἀφοῦ τοῦ ἐπέστησε τὴν προσοχὴ λέγοντας: «Νὰ μὴ εἰπῆς σὲ κανένα, ὅτι κατήγγειλες αὐτὰ σὲ μένα».

Μεταγωγὴ τοῦ Παύλου στὴν Καισαρεία πρὸς τὸν ἡγεμόνα Φήλικα

23 Ἐπειτα κάλεσε δύο ἀπὸ τοὺς ἑκατοντάρχους καὶ διέταξε: «Ἀπὸ ὦρα ἑννέα τῆ νύκτα νὰ ἔχετε ἐτοιμοὺς διακοσίους στρατιῶτες καὶ ἑβδομήντα ἵππεις καὶ διακοσίους λογχοφόρους, γιὰ νὰ πᾶνε μέχρι τὴν Καισαρεία. 24 Νὰ φέρουν καὶ ζῶα, γιὰ νὰ ἐπιβιβάσουν τὸν Παῦλο καὶ νὰ τὸν μεταφέρουν σῶο στὸ Φήλικα τὸν ἡγεμόνα». 25 Ἐγραψε δὲ ἐπιστολῆ, ποὺ εἶχε αὐτὴ τῆ διατύπωσι: 26 «Ὁ Κλαύδιος Λυσίας πρὸς τὸν ἐξοχώτατο ἡγεμόνα Φήλικα. Χαῖρε! 27 Τὸν ἄνδρα αὐτὸ συνέλαβον οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἐπρόκειτο νὰ τὸν σκοτώσουν. Καὶ κατέφθασα μὲ τὸς στρατιῶτες καὶ τὸν ἔσωσα, ἐπειδὴ ἔμαθα, ὅτι εἶναι Ῥωμαῖος πολίτης. 28 Θέλοντας δὲ νὰ μάθω τὴν αἰτία, γιὰ τὴν ὁποία τὸν κατηγοροῦσαν, τὸν κατέβασα στὸ συνέδριό του. 29 Καὶ διαπίστωσα, ὅτι κατηγορεῖται γιὰ ζητήματα τοῦ νόμου τους, καὶ δὲν κατηγορεῖται γιὰ τίποτε ἄξιο θανάτου ἢ φυλακίσεως. 30 Ἄλλ' ἐπειδὴ μοῦ γνωστοποιήθηκε, ὅτι ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ δολοφονικὴ ἐνέδρα κατὰ τοῦ ἀνδρὸς ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, ἀμέσως τὸν ἔστειλα σὲ σένα, καὶ παρήγγειλα καὶ στοὺς κατηγοροὺς νὰ εἰποῦν ἐνώπιόν σου ὅσα ἔχουν ἐναντίον του. Ὑγίαινε».

31 Οἱ στρατιῶτες λοιπόν, σύμφωνα μὲ τὴ διαταγὴ ποὺ ἔλαβαν, παρέλαβαν τὸν Παῦλο καὶ τῆ νύκτα τὸν μετέφεραν στὴν Ἀντιπατρίδα.

γνώναι τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐνεκάλουσιν αὐτῶ, κατήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν· **29** ὃν εὖρον ἐγκαλοῦμενον περὶ ζητημάτων τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν δὲ ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν ἔγκλημα ἔχοντα. **30** Μηνυθείσης δὲ μοι ἐπιβουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν ἔσσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐξαυτῆς ἔπεμψα πρὸς σέ παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγοροῖς λέγειν τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. Ἐρρωσο.

31 Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον ἤγαγον διὰ τῆς νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα, **32** τῇ δὲ ἐπαύριον ἐάσαντες τοὺς ἵππεῖς πορευέσθαι σὺν αὐτῶ ὑπέστρεψαν εἰς τὴν παρεμβολήν· **33** οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῶ. **34** Ἀναγνοὺς δὲ ὁ ἡγεμὼν καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας ἐπαρχίας ἐστί, καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ Κιλικίας, **35** διακούσομαί σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατηγοροὶ σου παραγένωνται· ἐκέλευσέ τε αὐτὸν ἐν τῷ πραιτωρίῳ τοῦ Ἡρώδου φυλάσσεσθαι.

24 Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος Τερτύλλου τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγεμόνι κατὰ τοῦ Παύλου. **2** Κληθέτος δὲ αὐτοῦ ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ Τέρτυλλος λέγων· Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες διὰ σοῦ καὶ κατορθωμάτων γινομένων τῶ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας, **3** πάντῃ τε καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα, κράτιστε Φηλιξ, μετὰ πάσης εὐχαριστίας. **4** Ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε ἐγκόπτω, παρακαλῶ ἀκούσαί σε ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ. **5** Εὐρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμὸν καὶ κινούντα στάσιν πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην, πρωτοστάτην τε τῆς τῶν Ναζωραίων αἰρέσεως, **6** ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπέειρασε βεβηλῶσαι, ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν καὶ κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον ἠθελήσαμεν κρίνειν· **7** παρελθὼν δὲ Λυσίας ὁ χιλιάρχος μετὰ πολλῆς βίας ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν ἀπήγαγε, κελύσας τοὺς κατηγοροὺς αὐτοῦ ἔρχεσθαι ἐπὶ σέ· **8** παρ' οὗ δυνήσῃ αὐτὸς ἀνακρίνας περὶ πάντων τούτων ἐπιγῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτοῦ. **9** Συνεπέθετο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι φάσκοντες ταῦτα οὕτως ἔχειν.

32 Τὴν ἄλλῃ δὲ ἡμέρα ἄφησαν τοὺς ἵππεῖς νὰ συνεχίσουν μαζί του τὴν πορεία, καὶ αὐτοὶ ἐπέστρεψαν στὸ στρατόπεδο. **33** Ἐκεῖνοι δὲ (οἱ ἵππεῖς), ὅταν ἔφθασαν στὴν Καισάρεια, ἐγχείρισαν τὴν ἐπιστολὴν στὸν ἡγεμόνα καὶ τοῦ παρέδωσαν καὶ τὸν Παῦλο. **34** Ὅταν δὲ ὁ ἡγεμὼν διάβασε τὴν ἐπιστολὴν, ρώτησε ἀπὸ ποῖα ἐπαρχία εἶναι. Καὶ ὅταν ἔμαθε, ὅτι εἶναι ἀπὸ τὴν Κιλικία, **35** εἶπε: «Θὰ σὲ ἀκούσω προσεκτικὰ ὅταν ἔλθουν καὶ οἱ κατηγοροὶ σου». Καὶ διέταξε νὰ κρατῆται στὸ πραιτώριο (παλάτι) τοῦ Ἡρώδη.

Κατηγορίες κατὰ τοῦ Παύλου

24 Μετὰ πέντε δὲ ἡμέρες κατέβηκε ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας μαζί με τοὺς πρεσβυτέρους καὶ κάποιον δικηγόρο Τέρτυλλο καὶ ἔκαναν καταγγελία στὸν ἡγεμόνα κατὰ τοῦ Παύλου. **2-3** Καὶ ὅταν αὐτὸς κλήθηκε, ἄρχισε ὁ Τέρτυλλος νὰ κατηγορῇ λέγοντας: «Ἐξοχώτατε Φηλιξ! Πολλὴ εἰρήνη ἀπολαμβάνουμε ἐξ αἰτίας σου, καὶ μεγάλα ἔργα γίνονται σ' αὐτὸ τὸ ἔθνος μὲ τὴ φροντίδα σου. Αὐτὸ καὶ πάντοτε καὶ παντοῦ ἀναγνωρίζουμε μὲ ὅλη τὴν εὐγνωμοσύνη. **4** Ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴ σὲ κουράζω περισσότερο, παρακαλῶ ν' ἀκούσης μὲ τὴν καλωσύνη σου ὅσα συντόμως θὰ εἰποῦμε. **5** Λοιπὸν διαπιστώσαμε, ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι πληγῆ καὶ συμφορὰ. Παρακινεῖ σὲ ἐξέγερσι ὅλους τοὺς Ἰουδαίους σ' ὀλόκληρον τὸν κόσμον. Καὶ εἶναι πρωτοστάτης τῆς αἰρέσεως τῶν Ναζωραίων. **6** Αὐτὸς καὶ τὸ ναὸ ἀποπειράθηκε νὰ βεβηλώσῃ. Γι' αὐτὸ καὶ τὸν συλλάβαμε καὶ θελήσαμε νὰ τὸν δικάσωμε συμφώνως μὲ τὸ νόμον μας. **7** Ἀλλὰ ἦλθε ὁ Λυσίας ὁ χιλιάρχος καὶ τὸν ἄρπαξε ἀπὸ τὰ χέρια μας μὲ πολλὴ βία, καὶ διέταξε νὰ ἔλθουν οἱ κατηγοροὶ του σ' ἐσένα. **8** Ἀπ' αὐτόν, ἀφοῦ ὁ ἴδιος ἐξετάσης, θὰ μπορέσης νὰ μάθης τὴν ἀλήθεια γιὰ ὅλα αὐτά, γιὰ τὰ ὁποῖα ἡμεῖς τὸν κατηγοροῦμε». **9** Ἐπιτεθήκαν δὲ μαζί καὶ οἱ Ἰουδαῖοι (οἱ ἄρχοντες), βεβαιώνοντας ἐντόμως, ὅτι ἔτσι ἔχουν τὰ πράγματα.

Ἀπάντησι τοῦ Παύλου στίς κατηγορίες

10 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος, νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνου λέγειν· Ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος εὐθυμότερον τὰ περὶ ἐμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι, 11 δυναμένου σου γινῶναι ὅτι οὐ πλείους εἰσὶ μοι ἡμέραι δεκαδύο ἀφ' ἧς ἀνέβην προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλῆμ. 12 Καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὐρόν με πρὸς τινα διαλεγόμενον ἢ ἐπισύστασιν ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς, οὔτε κατὰ τὴν πόλιν· 13 οὔτε παραστῆσαι δύνανται περὶ ὧν νῦν κατηγοροῦσίν μου. 14 Ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν Ὁδὸν ἦν λέγουσιν αἴρεσιν οὕτω λατρεύω τῷ πατρῷ Θεῷ, πιστεύων πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ ταῖς ἐν τοῖς προφήταις γεγραμμένοις, 15 ἐλπὶδα ἔχων εἰς τὸν Θεὸν ἦν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται, ἀνάστασιν μέλλειν ἔσθαι νεκρῶν, δικαίων τε καὶ ἀδίκων. 16 Ἐν τούτῳ δὲ καὶ αὐτὸς ἀσκῶ ἀπρόσκοπον συνείδησιν ἔχειν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ παντός.

17 Δι' ἐτῶν δὲ πλείωνων παρεγενόμην ἐλεημοσύνας ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου καὶ προσφοράς· 18 ἐν οἷς εὐρόν με ἡγνισμένον ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου, 19 τινὲς ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι, οὓς ἔδει ἐπὶ σοῦ παρεῖναι καὶ κατηγορεῖν εἴ τι ἔχοιεν πρὸς με. 20 Ἡ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν τί εὐρόν ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα στάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου, 21 ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς ἧς ἔκραξα ἐστὼς ἐν αὐτοῖς, ὅτι περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ὑφ' ὑμῶν.

22 Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ ἀνεβάλετο αὐτούς, ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς Ὁδοῦ, εἰπὼν· Ὅταν Λυσίας ὁ χιλιάρχος καταβῆ, διαγνώσωμαι τὰ καθ' ὑμᾶς, 23 διαταξάμενός τε τῷ ἑκατοντάρχη τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἔχειν τε ἄνεσιν καὶ μηδένα κωλύειν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν ἢ προσέρχεσθαι αὐτῷ.

24 Μετὰ δὲ ἡμέρας τινας παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ σὺν Δρουσίλλῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, οὔσῃ Ἰουδαία, μετεπέμψατο τὸν Παῦλον καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως.

10 Ἀκολούθως δὲ ὁ Παῦλος, ἀφοῦ ὁ ἡγεμὼν τοῦ ἔκανε νεῦμα νὰ μιλήσῃ, εἶπε· «Γνωρίζοντας, ὅτι ἀπὸ πολλὰ ἔτη εἶσα δικαστὴς σ' αὐτὸ τὸ ἔθνος, μὲ καλλίτερη διάθεσι ἀπολογοῦμαι γιὰ τὸν ἑαυτοῦ μου. 11 Δύνασαι νὰ ἐξακριβώσῃς, ὅτι δὲν εἶναι περισσότερες ἀπὸ δώδεκα ἡμέρες, ἀφ' ὅτου ἀνέβηκα νὰ προσκυνήσω στὴν Ἱερουσαλῆμ. 12 Καὶ οὔτε στὸ ναὸ μὲ βρῆκαν νὰ συζητῶ μὲ κάποιον ἢ νὰ παρακινῶ τὸ λαὸ σὲ ἐπανάστασι, οὔτε στίς συναγωγές, οὔτε στὴν πόλι. 13 Οὔτε δύνανται νὰ ἀποδείξουν αὐτά, γιὰ τὰ ὁποῖα τώρα μὲ κατηγοροῦν. 14 Σοῦ ὁμολογῶ δὲ τοῦτο, ὅτι σύμφωνα μὲ τὴν Ὁδὸ (τὴ Χριστιανικὴ Πίστι), πού αὐτοὶ ὀνομάζουν αἴρεσι, ἔτσι λατρεύω τὸ Θεὸ τῶν πατέρων μου, πιστεύοντας σὲ ὅλα, ὅσα εἶναι γραμμένα στὸ νόμο καὶ στοὺς προφῆτες, 15 ἐλπίζοντας στὸ Θεὸ γιὰ ὅ,τι καὶ αὐτοὶ περιμένουν, ὅτι δηλαδὴ θὰ γίνῃ ἀνάστασι νεκρῶν, καὶ καλῶν καὶ κακῶν. 16 Γι' αὐτὸ δὲ καὶ ἐγὼ ἀγωνίζομαι νὰ ἔχω πάντοτε καθαρὴ συνείδησι ἀπέναντι στὸ Θεὸ καὶ στοὺς ἀνθρώπους.

17 Ὅστερα δὲ ἀπὸ πολλὰ ἔτη ἦλθα γιὰ νὰ κάνω ἐλεημοσύνας καὶ προσφορές στὸ ἔθνος μου, 18 ὁπότε μὲ βρῆκαν στὸ ναὸ νὰ ἔχω τελέσει ἀγνισμὸ, ὄχι μὲ ὄχλο οὔτε μὲ θόρυβο, 19 μερικοὶ Ἰουδαῖοι ἀπὸ τὴν Ἀσία. Αὐτοὶ ἔπρεπε νὰ εἶναι παρόντες ἐνώπιόν σου καὶ νὰ κατηγοροῦν, ἐὰν θὰ εἶχαν κάτι ἐναντίον μου. 20 Ἡ αὐτοὶ ἐδῶ ἄς ποῦν, ποιὸ ἀδίκημα βρῆκαν σὲ μένα, ὅταν παρουσιάσθηκα ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου, 21 ἐκτός καὶ ἂν εἶναι ἀδίκημα ἕνας λόγος, πού φώναξα δυνατά, ὅταν στεκόμουν ἐνώπιόν τους: «Ἐγὼ δικάζομαι σήμερα ἀπὸ σᾶς, ἐπειδὴ πιστεύω στὴν ἀνάστασι τῶν νεκρῶν».

Ὁ Φῆλιξ δὲν ἐξέδωσε ἀπόφασιν καὶ ἄφησε στὴ φυλακὴ τὸν Παῦλον

22 Ὅταν δὲ ἄκουσε αὐτὰ ὁ Φῆλιξ, ἀνέβαλε τὴν ὑπόθεσί τους, γιὰ νὰ μάθῃ ἀκριβέστερα γιὰ τὴν Ὁδὸ (τὴ Χριστιανικὴ Πίστι), καὶ εἶπε· «Ὅταν κατεβῆ ὁ Λυσίας ὁ χιλιάρχος, θ' ἀποφασίσω γιὰ τὴν ὑπόθεσί σας». 23 Ἐδωσε δὲ διαταγὴ στὸν ἑκατόνταρχο νὰ φρουρηθῆται ὁ Παῦλος, καὶ νὰ διευκολύνεται, καὶ νὰ μὴ ἐμποδίσῃ κανένα ἀπὸ τοὺς δικούς του νὰ τὸν ὑπηρετῇ καὶ νὰ τὸν ἐπισκέπτεται.

24 Μετὰ δὲ ἀπὸ μερικὲς ἡμέρες ἦλθε ὁ Φῆλιξ μαζὶ μὲ τὴ Δρουσίλλα τὴ γυναῖκα του, πού ἦταν Ἰουδαία, καὶ κάλεσε τὸν Παῦλο καὶ

25 Διαλεγόμενου δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ τοῦ κρίματος τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι, ἔμβοσος γενόμενος ὁ Φῆλιξ ἀπεκρίθη· Τὸ νῦν ἔχον πορεύου, καιρὸν δὲ μεταλαβὼν μετακαλέσομαι σε, 26 ἅμα δὲ καὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου ὅπως λύση αὐτόν· διὸ καὶ πικνότερον αὐτὸν μεταπεμπόμενος ὠμίλει αὐτῷ. 27 Διετίας δὲ πληρωθείσης ἔλαβε διάδοχον ὁ Φῆλιξ Πόρκιον Φῆστον· θέλων δὲ χάριν καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ κατέλιπε τὸν Παῦλον δεδεμένον.

25 Φῆστος οὖν ἐπιβὰς τῇ ἐπαρχίᾳ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς Ἱερουσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας. 2 Ἐνεφάνισαν δὲ αὐτῷ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτόν, 3 αἰτούμενοι χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψηται αὐτόν εἰς Ἱερουσαλήμ, ἐνέδραν ποιοῦντες ἀνελεῖν αὐτόν κατὰ τὴν ὁδόν. 4 Ὁ μὲν οὖν Φῆστος ἀπεκρίθη τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἐν Καισαρείᾳ, ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν τάχει ἐκπορεύεσθαι. 5 Οἱ οὖν δυνατοὶ ἐν ὑμῖν, φησί, συγκαταβάτες, εἴ τί ἐστιν ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, κατηγορεῖτωσαν αὐτοῦ.

6 Διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας πλείους ἢ δέκα, καταβάς εἰς Καισαρείαν, τῇ ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσε τὸν Παῦλον ἀχθῆναι. 7 Παραγενομένου δὲ αὐτοῦ περιέστησαν οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιώματα φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου, ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδείξαι, 8 ἀπολογουμένου αὐτοῦ ὅτι οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων οὔτε εἰς τὸ ἱερόν οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἤμαρτον.

9 Ὁ Φῆστος δὲ θέλων τοῖς Ἰουδαίοις χάριν καταθέσθαι, ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπε· Θέλεις εἰς Ἱερουσαλήμ ἀναβὰς ἐκεῖ περὶ τούτων κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ; 10 Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος· Ἐπὶ τοῦ βήματος Καίσαρος ἐστὼς εἰμι, οὐ με δεῖ κρίνεσθαι. Ἰουδαίους οὐδὲν ἠδίκησα, ὡς καὶ σὺ κάλλιον ἐπιγινώσκεις.

ἄκουσε ἀπ' αὐτὸν γιὰ τὴν πίστιν στὸ Χριστό. 25 Καθὼς ὁμοῦ αὐτὸς μιλοῦσε γιὰ δικαιοσύνη καὶ ἐγκρατεία καὶ τὴ μέλλουσα κρίσι, ὁ Φῆλιξ κυριεύθηκε ἀπὸ φόβου καὶ εἶπε: «Πρὸς τὸ παρὸν πῆγαινε, καὶ ὅταν θὰ ἔχω πάλι καιρό, θὰ σὲ καλέσω». 26 Συγχρόνως δὲ εἶχε καὶ τὴν ἐλπίδα, ὅτι θὰ τοῦ δοθοῦν χρήματα ἀπὸ τὸν Παῦλο γιὰ νὰ τὸν ἀπολύσῃ. Γι' αὐτὸ καὶ τὸν καλοῦσε καὶ τοῦ μιλοῦσε συχνά. 27 Ὅταν δὲ συμπληρώθηκαν δύο ἔτη (φυλακίσεως τοῦ Παύλου στὴν Καισαρεία), τὸν Φῆλικα διαδέχθηκε ὁ Πόρκιος Φῆστος. Θέλοντας δὲ ὁ Φῆλιξ νὰ κἀνὴ χάρι στοὺς Ἰουδαίους γιὰ νὰ τοὺς ὑποχρεώσῃ, ἄφησε τὸν Παῦλο φυλακισμένο.

Ὁ Παῦλος ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος Φῆστου

25 Ὁ Φῆστος δὲ τρεῖς ἡμέρες μετὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ στὴν ἐπαρχία (τῆς Συρίας) ἀπὸ τὴν Καισαρεία ἀνέβηκε στὰ Ἱερουσόλυμα. 2 Προέβησαν δὲ σὲ παράστασι ἐνώπιόν του κατὰ τοῦ Παύλου ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πρόκριτοι τῶν Ἰουδαίων. Καὶ τὸν παρακαλοῦσαν 3 ζητώντας ὡς χάρι ἐναντίον του νὰ στείλῃ νὰ τὸν φέρουν στὴν Ἱερουσαλήμ, διότι σχεδίαζαν ἐνέδρα γιὰ νὰ τὸν σκοτώσουν στὸ δρόμο. 4 Ἄλλ' ὁ Φῆστος ἀπάντησε, ὅτι θὰ κρατηθῇ ὁ Παῦλος στὴν Καισαρεία, καὶ ὅτι αὐτὸς πρόκειται γρήγορα ν' ἀναχωρήσῃ (ἐπιστρέφοντας στὴν Καισαρεία). 5 «Οἱ δυναμένοι λοιπὸν μεταξὺ σας», εἶπε, «ἄς κατεβοῦν μαζί μου, καὶ ἂν ὑπάρχη κάτι ἀξιοποῖνο σ' αὐτὸ τὸν ἄνθρωπο, ἄς τὸν κατηγορήσουν».

6 Ἀφοῦ δὲ ἔμεινε στὸν τόπο τοὺς (στὴν Ἱερουσαλήμ) περισσότερες ἀπὸ δέκα ἡμέρες, κατέβηκε στὴν Καισαρεία, καὶ τὴν ἄλλη ἡμέρα κάθησε στὴ δικαστικὴ ἔδρα καὶ διέταξε νὰ προσαχθῇ ὁ Παῦλος. 7 Καὶ ὅταν ἦλθε, τὸν περικύκλωσαν οἱ Ἰουδαῖοι, ποὺ εἶχαν κατεβῆ ἀπὸ τὰ Ἱερουσόλυμα, καὶ ἐσφενδόνιζαν πολλὰ καὶ βαρεῖες κατηγορίες κατὰ τοῦ Παύλου, τίς ὁποῖες δὲν μποροῦσαν ν' ἀποδείξουν. 8 Αὐτὸς ἀπελογεῖτο: «Οὔτε ἀπέναντι στὸ νόμο τῶν Ἰουδαίων, οὔτε ἀπέναντι τὸν νόμο, οὔτε ἀπέναντι στὸν Καίσαρα διέπραξα κάποιο σφάλμα».

«Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι»

9 Θέλοντας δὲ ὁ Φῆστος νὰ κἀνὴ χάρι στοὺς Ἰουδαίους, εἶπε τότε στὸν Παῦλο: «Θέλεις ν' ἀνεβῆς στὰ Ἱερουσόλυμα καὶ νὰ δικασθῆς ἐκεῖ γι' αὐτὲς τίς κατηγορίες ἀπὸ μένα;». 10 Ἄλλ' ὁ Παῦλος εἶπε: «Στὸ δικαστήριο τοῦ Καίσαρος στέκομαι, καὶ ἐδῶ πρέπει νὰ δικασθῶ. Στὸς Ἰουδαίους κανένα κακὸ δὲν ἔκανα, ὅπως καὶ σὺ πολὺ καλὰ γνωρίζεις.

11 Εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ καὶ ἄξιον θανάτου πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀποθανεῖν· εἰ δὲ οὐδέν ἐστιν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσί μου, οὐδεὶς με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι. Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι.

12 Τότε ὁ Φῆστος συλλαλήσας μετὰ τοῦ συμβουλίου ἀπεκρίθη· Καίσαρα ἐπικέκλησαι, ἐπὶ Καίσαρα πορεύσῃ.

13 Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς καὶ Βερνίκη κατήντησαν εἰς Καισάρειαν ἀσπασόμενοι τὸν Φῆστον. 14 Ὡς δὲ πλείους ἡμέρας διέτριβον ἐκεῖ, ὁ Φῆστος τῷ βασιλεὶ ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν Παῦλον λέγων· Ἀνὴρ τίς ἐστι καταλειμμένος ὑπὸ Φήλικος δέσμιος, 15 περὶ οὗ γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ δίκην· 16 πρὸς οὓς ἀπεκρίθη ὅτι οὐκ ἐστὶν ἔθος Ῥωμαίους χαρίζεσθαι τινα ἀνθρώπων εἰς ἀπώλειαν πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος κατὰ πρόσωπον ἔχει τοὺς κατηγοροὺς τόπον τε ἀπολογίας λάβει περὶ τοῦ ἐγκλήματος. 17 Συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε ἀναβολὴν μηδεμίαν ποιησάμενος τῇ ἐξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα· 18 περὶ οὗ σταθέντες οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν ἐπέφερον ὧν ὑπενόουν ἐγώ, 19 ζητήματα δὲ τινα περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτὸν καὶ περὶ τινος Ἰησοῦ τεθηκότος, ὃν ἔφασκεν ὁ Παῦλος ζῆν. 20 Ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ τὴν περὶ τούτου ζήτησιν ἔλεγον εἰ βούλοιο πορεύεσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα κάκει κρῖνεσθαι περὶ τούτων. 21 Τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου τρηθηθαὶ αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διάγνωσιν, ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτὸν ἕως οὗ πέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα.

22 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆστον ἔφη· Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. Ὁ δὲ, αὖριον, φησίν, ἀκούσῃ αὐτοῦ.

23 Τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς Βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον σὺν τε τοῖς χιλιάρχους καὶ ἀνδράσι τοῖς κατ' ἐξοχὴν οὖσι τῆς πόλεως, καὶ κελεύσαντος τοῦ Φῆστου ἦχθη ὁ Παῦλος. 24 Καὶ φησιν ὁ Φῆστος· Ἀγρίππα βασιλεῦ καὶ πάντες οἱ συμπαρόν-

11 Ἐὰν μὲν πραγματικῶς βαρύνωμαι μὲ ἀδίκημα καὶ ἔχω πράξει κάτι τὸ ἄξιον θανάτου, δὲν ζητῶ νὰ ἀποφύγω τὸ θάνατο. Ἄλλ' ἐὰν δὲν ὑπάρχη τίποτε ἀπ' ὅσα αὐτοὶ μὲ κατηγοροῦν, κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ μὲ χάρισῃ σ' αὐτούς. Τὸν Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι».

12 Τότε ὁ Φῆστος, ἀφοῦ συζήτησε μὲ τοὺς συμβούλους του, ἀποφάνθηκε· «Τὸν Καίσαρα ἐπικαλέσθηκες, στὸν Καίσαρα θὰ πᾶς».

Ὁ Φῆστος ὁμιλεῖ στὸν βασιλεῖα Ἀγρίππα γιὰ τὸν Παῦλο
Ὁ Παῦλος ἐνώπιον τοῦ Ἀγρίππα

13 Ἀφοῦ δὲ πέρασαν μερικὲς ἡμέρες, ὁ Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ Βερνίκη ἔφθασαν στὴν Καισάρεια γιὰ νὰ χαιρετίσουν τὸ Φῆστο. 14 Καθὼς δὲ ἔμεναν ἐκεῖ πολλὲς ἡμέρες, ὁ Φῆστος ἐξέθεσε στὸν βασιλεῖα τὴν ὑπόθεσι τοῦ Παύλου λέγοντας· «Ὁ Φῆλιξ ἄφησε κάποιον ἄνδρα φυλακισμένο. 15 Γι' αὐτόν, ὅταν πῆγα στὰ Ἱεροσόλυμα, οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων παρουσιάσθηκαν καὶ διατύπωσαν κατηγορίες ἐναντίον του καὶ ζητοῦσαν τὴν καταδίκη του. 16 Σ' αὐτοὺς ἀπάντησα, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι δὲν συνηθίζουν νὰ παραδίδουν χριστικῶς σὲ θάνατο κάποιον ἄνθρωπο, προτοῦ ὁ κατηγορούμενος ἔλθῃ σὲ ἀντιπαράστασι μὲ τοὺς κατηγοροὺς καὶ λάβῃ τὴν εὐκαιρία ν' ἀπολογηθῇ γιὰ ὅ,τι κατηγορεῖται. 17 Ἀφοῦ δὲ αὐτοὶ ἤλθαν μαζί μου ἐδῶ, δὲν ἔκανα καμμιά ἀναβολή, ἀλλὰ τὴν ἐπομένη ἡμέρα κάθησα στὴ δικαστικὴ ἔδρα καὶ διέταξα τὴν παραγωγὴ τοῦ ἀνδρός. 18 Ἄλλ' οἱ κατήγοροι, ὅταν παρουσιάσθηκαν, δὲν διατύπωσαν ἐναντίον του καμμιά κατηγορία ἀπ' αὐτές, ποῦ ὑπωπευόμουν ἐγώ. 19 Ἄλλ' εἶχαν μ' αὐτόν μερικὲς διαφορὲς γιὰ τὴ δική τους Θρησκεία, καὶ γιὰ κάποιον Ἰησοῦ, ποῦ εἶχε πεθάνει, καὶ ὁ Παῦλος ἔλεγε, ὅτι ἀναστήθηκε. 20 Καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ δὲν ἤξερα πῶς νὰ ἐξετάσω αὐτὸ τὸ ζήτημα, εἶπα, ἐὰν ἤθελε, νὰ πᾶθῃ στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἐκεῖ νὰ δικασθῇ γι' αὐτά. 21 Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ Παῦλος ζήτησε νὰ κρατηθῇ γιὰ νὰ δικασθῇ ἀπὸ τὸ Σεβαστό (τὸν αὐτοκράτορα), διέταξα νὰ κρατηταί, ἕως ὅτου τὸν στείλω στὸν Καίσαρα».

22 Τότε ὁ Ἀγρίππας εἶπε στὸ Φῆστο· «Θὰ ἤθελα καὶ ἐγὼ ν' ἀκούσω αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο». Ἐκεῖνος δὲ εἶπε· «Αὖριο θὰ τὸν ἀκούσης».

23 Τὴν ἄλλη λοιπὴν ἡμέρα ἦλθε ὁ Ἀγρίππας καὶ ἡ Βερνίκη μὲ πολλὴ πομπὴ καὶ ἐπίδειξι καὶ μπῆκαν στὴν αἴθουσα τοῦ δικαστηρίου μαζί μὲ τοὺς χιλιάρχους καὶ τοὺς πρῶχοντες τῆς πόλεως. Καὶ ὁ Φῆστος διέταξε καὶ προσήγαγον τὸν Παῦλο. 24 Λέγει τότε ὁ Φῆστος· «Βασιλεῦ Ἀγρίππα καὶ ὅλοι οἱ παριστάμενοι! Βλέπετε αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, γιὰ τὸν ὁποῖο ὅλο τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων διατύπωσαν κατηγορίες σ' ἐμέ-

τες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἐνέτυχόν μοι ἔν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε, ἐπιβόωντες μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν μηκέτι. **25** Ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι, καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστόν, ἔκρινα πέμπειν αὐτόν. **26** Περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω· διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως τῆς ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ τι γράψαι. **27** Ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ πέμποντα δέσμιον μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας σημᾶναι.

26 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη· Ἐπιτρέπεται σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν. Τότε ὁ Παῦλος ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπελογεῖτο·

2 Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ἡγῆμαι ἑμαυτὸν μακάριον ἐπὶ σοῦ μέλλων ἀπολογεῖσθαι σήμερον, **3** μάλιστα γνώστην ὄντα σε πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἐθῶν τε καὶ ζητημάτων· διὸ δέομαί σου μακροθύμως ἀκοῦσαί μου.

4 Τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου τὴν ἐκ νεότητος τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἐν Ἱεροσολύμοις ἴσασι πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, **5** προγινώσκοντές με ἄνωθεν, ἐὰν θέλωσι μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκείας ἔζησα Φαρισαῖος. **6** Καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἕστηκα κρινόμενος, **7** εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον ἡμῶν ἐν ἐκτενεῖα νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον ἐλπίζει καταντῆσαι· περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων. **8** Τὶ ἄπιστον κρίνεται παρ' ὑμῖν εἰ ὁ Θεὸς νεκροὺς ἐγείρει; **9** Ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἑμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία πράξαι· **10** ὁ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ πολλοὺς τῶν ἁγίων ἐγὼ ἐν φυλακαῖς κατέκλεισα τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβών, ἀναιρουμένων τε αὐτῶν κατήνεγκα ψήφον. **11** Καὶ κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐτοὺς ἠνάγκαζον βλασφημεῖν, περισσῶς τε ἐμμαινόμενος αὐτοῖς ἐδίδικον ἕως καὶ εἰς τὰς ἕξω πόλεις.

να καὶ στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἐδῶ, καὶ φώναζαν, ὅτι δὲν πρέπει πλεόν αὐτὸς νὰ ζῆ. **25** Ἄλλ' ἐγὼ, ἐπειδὴ κατάλαβα, ὅτι αὐτὸς δὲν ἔχει πράξει τίποτε ἄξιο θανάτου, ἀλλὰ καὶ ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐπικαλέσθηκε τὸ Σεβαστό, ἀποφάσισα νὰ τὸν στείλω ἐκεῖ. **26** Δὲν ἔχω ὅμως νὰ γράψω τίποτε βέβαιο γι' αὐτὸν στὸν κύριο (στὸν αὐτοκράτορα). Γι' αὐτὸ τὸν ἔφερα ἐνώπιόν σας, καὶ μάλιστα ἐνώπιόν σου, βασιλεῦ Ἀγρίππα, γιὰ νὰ γίνῃ ἡ ἀνάκρισι καὶ νὰ ἔχω κάτι νὰ γράψω. **27** Διότι δὲν μοῦ φαίνεται λογικὸ, στέλνοντας κάποιον κρατούμενο, νὰ μὴν ἐκθέσω καὶ τὶς ἐναντίον του κατηγορίες».

Ἡ ἀπολογία τοῦ Παύλου ἐνώπιον τοῦ Ἀγρίππα

26 Κατόπιν τούτου ὁ Ἀγρίππας εἶπε στὸν Παῦλο· «Σοῦ ἐπιτρέπεται ν' ἀπολογηθῆς». Τότε ὁ Παῦλος σήκωσε τὸ χεῖρι καὶ ἀπελογεῖτο·

2 «Γιὰ ὅλα ὅσα κατηγοροῦμαι ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, βασιλεῦ Ἀγρίππα, θεωρῶ τὸν ἐαυτὸ μου εὐτυχῆ, διότι θ' ἀπολογηθῶ σήμερα ἐνώπιόν σου, **3** διότι εἶσαι πολὺ γνώστης ὄλων τῶν ἐθῶν καὶ ζητημάτων τῶν Ἰουδαίων. Γι' αὐτὸ σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ ἀκούσης μὲ ὑπομονή.

4 Ὅλοι λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι γνωρίζουν πῶς ἔζησα ἀπὸ τὴ νεότητά μου ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μέσα στὸ ἔθνος μου στὰ Ἱεροσόλυμα. **5** Μὲ γνωρίζουν ἀπὸ πρὶν, ἀπὸ τὴν ἀρχή, ἐὰν θέλουν νὰ ὁμολογήσουν, ὅτι ἔζησα συμφώνως πρὸς τὴν αὐστηροτάτη παράξει τῆς θρησκείας μας ὡς Φαρισαῖος. **6** Καὶ τώρα στέκομαι ἐδῶ καὶ δικάζομαι γιὰ τὴν ἐλπίδα στὴν ἐκπλήρωσι τῆς ὑποσχέσεως, ποὺ ὁ Θεὸς ἔδωσε στοὺς πατέρες μας. **7** Στὴν ἐκπλήρωσι αὐτῆς τῆς ὑποσχέσεως ἐλπίζουν νὰ φθάσουν οἱ δώδεκα φυλές μας μὲ ζῆλο ἀσκώντας τὴ λατρεία νύκτα καὶ ἡμέρα. Γι' αὐτὴ τὴν ἐλπίδα κατηγοροῦμαι, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους. **8** Γιατὶ θεωρεῖται ἀπίστευτο ἀπὸ σᾶς, ὅτι ὁ Θεὸς ἀνασταίνει νεκρούς; **9** Καὶ ἐγὼ βεβαίως νόμισα, ὅτι ὠφείλα νὰ πράξω πολλὰ ἐναντίον τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου. **10** Καὶ τὸ ἔκανα στὰ Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἔτσι πολλοὺς ἀπὸ τοὺς ἁγίους (τοὺς χριστιανοὺς) ἐγὼ ἔκλεισα στὶς φυλακὲς μὲ τὴν ἐξουσία τῶν ἀρχιερέων, καί, ὅταν φονεῖονταν, ἐπιδοκίμαζα. **11** Καὶ σ' ὅλες τὶς συναγωγὰς πολλὰς φορὲς βασανίζοντας αὐτοὺς προσπαθοῦσα νὰ τοὺς ἀναγκάσω ν' ἀσβήσουν. Καὶ ἐπειδὴ ἡ μανία μου ἐναντίον τους πλεόναζε, τοὺς καταδίωκα μέχρι καὶ τὶς πόλεις ἔξω ἀπὸ τὴ χώρα.

12 Ἐν οἷς καὶ πορευόμενοι εἰς τὴν Δαμασκὸν μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς παρὰ τῶν ἀρχιερέων, 13 ἡμέρας μέσης κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου περιλάμψαν με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευόμενους. 14 Πάντων δὲ καταπεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν ἤκουσα φωνὴν λαλοῦσαν πρὸς με καὶ λέγουσαν τῇ Ἑβραϊδὶ διαλέκτῳ Σαοὺλ, Σαοὺλ, τί με διώκεις; Σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. 15 Ἐγὼ δὲ εἶπον· Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. 16 Ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ στήθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι, προχειρίσασθαί σε ὑπὲρ τὴν καὶ μάρτυρα ὦν τε εἶδες ὦν τε ὀφθήσομαί σοι, 17 ἐξαιρουμένος σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς ἐγὼ σε ἀποστέλλω 18 ἀνοιξαὶ ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ ἐπιστρέψαι ἀπὸ σκοτόους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Σατανᾶ ἐπὶ τὸν Θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ κληρὸν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πιστεῖ τῇ εἰς ἐμέ.

19 Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίππα, οὐκ ἐγενόμην ἀπειθῆς τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ, 20 ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ πρῶτον καὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσαν τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας καὶ τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγέλλω μετανοεῖν καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν Θεόν, ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας. 21 Ἐνεκα τούτων με οἱ Ἰουδαῖοι συλλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ ἐπειρῶντο διαχειρίσασθαι. 22 Ἐπικουρίας οὖν τυχῶν τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἕστηκα μαρτυρούμενος μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς λέγων ὦν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων γενέσθαι καὶ Μωυσῆς, 23 εἰ παθητὸς ὁ Χριστὸς, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσι.

24 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου ὁ Φῆστος μεγάλη τῇ φωνῇ ἔφη· Μαίνη, Παῦλε! Τὰ πολλὰ σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει. 25 Ὁ δὲ, οὐ μαινομαι, φησί, κράτιστε Φῆστε, ἀλλὰ ἀληθείας καὶ σωφροσύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι. 26 Ἐπίσταται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεὺς, πρὸς ὃν καὶ παρρησιαζόμενος λαλῶ· λανθάνειν γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι οὐδέν· οὐ γὰρ ἔστιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτο. 27 Πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, τοῖς προφήταις; Οἶδα ὅτι πιστεύεις. 28 Ὁ δὲ Ἀγρίπ-

12 Ὅποτε πηγαίνοντας καὶ στὴ Δαμασκὸ με ἐξουσία καὶ ἄδεια, ποὺ εἶχα πάρεϊ ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς, 13 τὸ μεσημέρι στὸ δρόμο εἶδα, βασιλεῦ, ἕνα φῶς ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἰσχυρότερο ἀπὸ τὴ λάμψη τοῦ ἡλίου νὰ λάμπη γύρω ἀπὸ μένα καὶ ἀπὸ τοὺς συνοδοιπόρους μου. 14 Ὅλοι τότε ἀποτόμωμ πέσαμε στὴ γῆ, καὶ ἄκουσα φωνή, ἡ ὁποία ἀπευθυνόταν πρὸς ἐμένα καὶ ἔλεγε στὰ ἑβραϊκά: “Σαοὺλ, Σαοὺλ, γιατί με καταδιώκεις; Εἶναι σκληρὸ γιὰ σένα νὰ κλοτσᾶς στὰ καρφιά”. 15 Ἐγὼ δὲ εἶπα: “Ποιὸς εἶσαι, κύριε;”. Ἐκεῖνος δὲ εἶπε: “Ἐγὼ εἰμαι ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὁποῖο σὺ καταδιώκεις. 16 Ἀλλὰ σήκω καὶ στάσου στὰ πόδια σου, διότι γι’ αὐτὸ παρουσιάσθηκα σὲ σένα, γιὰ νὰ σε καταστήσω ὑπηρετὴ καὶ μάρτυρα αὐτῶν ποὺ εἶδες, καὶ αὐτῶν ποὺ θὰ ἰδῆς, ὅταν θὰ σοῦ ἐμφανισθῶ στὸ μέλλον. 17 Θὰ σὲ σφῶζω ἀπὸ τὸ λαὸ καὶ τοὺς ἐθνικοὺς, στοὺς ὁποίους ἐγὼ σὲ ἀποστέλλω, 18 γιὰ ν’ ἀνοίξης τὰ μάτια τους, ὥστε νὰ ἐπιστρέψουν ἀπὸ τὸ σκοτὸς στὸ φῶς, καὶ ἀπὸ τὴν ἐξουσία τοῦ Σατανᾶ στὸ Θεό, γιὰ νὰ λάβουν ἄφεσι ἁμαρτιῶν, καὶ κληρονομία μεταξὺ τῶν ἁγίων διὰ τῆς πίστεως σ’ ἐμένα”.

19 Κατόπιν τούτου, βασιλεῦ Ἀγρίππα, δὲν ἀρνῆθηκα νὰ ὑπακούσω στὴν οὐρανία ὀπτασία. 20 Ἀλλὰ πρῶτα σ’ αὐτοὺς στὴ Δαμασκὸ, καὶ ἔπειτα σ’ αὐτοὺς στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ σ’ ὅλη τὴ χώρα τῆς Ἰουδαίας καὶ στοὺς ἐθνικοὺς κηρύττω νὰ μετανοοῦν καὶ νὰ ἐπιστρέψουν στὸ Θεό, καὶ νὰ κάνουν ἔργα, ποὺ ἀρμόζουν στὴ μετάνοια. 21 Γι’ αὐτοὺς τοὺς λόγους οἱ Ἰουδαῖοι με συνέλαβαν στὸ ναὸ καὶ ἐπιχειροῦσαν νὰ με σκοτώσουν. 22 Ἀλλ’ ὁ Θεὸς με βοήθησε καὶ μέχρι σήμερα ζῶ καὶ δίνω μαρτυρία σὲ μικροὺς καὶ σὲ μεγάλους. Καὶ δὲν λέγω τίποτε ἐκτὸς ἐκείνων, τὰ ὁποῖα καὶ οἱ προφῆτες εἶπαν, ὅτι ἔμελλαν νὰ γίνουν, καὶ ὁ Μωυσῆς, 23 ὅτι δηλαδὴ ὁ Μεσσίας θὰ ὑφίστατο θάνατο, ὅτι πρῶτος θ’ ἀνασταίνονταν ἐκ νεκρῶν (χωρὶς νὰ ἐπανεῖλθῃ στὸ θάνατο) καὶ ἔμελλε νὰ ἐξαγγεῖλῃ στὸ λαὸ καὶ στοὺς ἐθνικοὺς ζωή”.

Ἡ ἀπήχησι τῆς ἀπολογίας

24 Ἐνῶ δὲ ἔλεγε αὐτὰ ἀπολογούμενος, ὁ Φῆστος φώναξε δυνατὰ: «Εἶσαι τρελλός, Παῦλε! Τὰ πολλὰ γράμματα σὲ τρέλλαναν». 25 Ἐκεῖνος δὲ εἶπε: «Δὲν εἰμαι τρελλός, ἐξοχώτατε Φῆστε. Ἀλλὰ λέγω λόγια ἀληθινὰ καὶ λογικά. 26 Γνωρίζεις δὲ καλὰ γι’ αὐτὰ τὰ πράγματα ὁ βασιλεὺς, στὸν ὁποῖο καὶ ἔχω τὴν τιμὴ νὰ ὁμιλῶ. Καὶ δὲν πιστεύω, ὅτι διαφεύγει τὴν ἀντίληψί του οὔτε ἕνα ἀπ’ αὐτά. Διότι αὐτὸ δὲν ἔχει γίνει σὲ κάποια ἀπόμερη γωνία. 27 Πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, στοὺς προφῆτες; Ξέρω, ὅτι πιστεύεις». 28 Τότε ὁ Ἀγρίππας εἶπε

πας πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη· Ἐν ὀλίγῳ με πείθεις χριστιανὸν γενέσθαι! 29 Ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν· Εὐξαίμην ἂν τῷ Θεῷ καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν πολλῷ οὐ μόνον σέ, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον γενέσθαι τοιοῦτους ὁποῖος καὶ γὰρ εἰμι, παρεκτός τῶν δεσμῶν τούτων.

30 Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν ἢ τε Βερνίκη καὶ οἱ συγκαθηήμενοι αὐτοῖς, 31 καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες ὅτι οὐδὲν θανάτου ἄξιον ἢ δεσμῶν πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. 32 Ἀγρίππας δὲ τῷ Φῆστῳ ἔφη· Ἀπολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

27 Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν, παρεδίδουν τὸν τε Παῦλον καὶ τινες ἑτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχῃ ὀνόματι Ἰουλίῳ σπειρῆς Σεβαστῆς. 2 Ἐπιβάτες δὲ πλοῖω Ἀδραμυττηνῶ μέλλοντες πλεῖν τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους ἀνήχθημεν, ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου Μακεδόνας Θεσσαλονικέως, 3 τῇ τε ἐτέρᾳ κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα. Φιλανθρώπως τε ὁ Ἰούλιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος ἐπέτρεψε πρὸς τοὺς φίλους πορευθέντα ἐπιμελείας τυχεῖν. 4 Κἀκεῖθεν ἀναχθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους, 5 τό τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπλεύσαντες κατήλθομεν εἰς Μύρα τῆς Λυκίας. 6 Κἀκεῖ εὐρῶν ὁ ἑκατοντάρχης πλοῖον Ἀλεξανδρινὸν πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό.

7 Ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην, 8 μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον τινα καλούμενον Καλοῦς Λιμένας, ὧ ἐγγὺς ἦν πόλις Λασαία.

9 Ἰκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοῦς διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι, παρή-

στὸν Παῦλο· «Σὲ λίγο θὰ με πείσης νὰ γίνω χριστιανός!». 29 Ὁ δὲ Παῦλος εἶπε· «Θὰ εὐχόμενος στὸ Θεό, καὶ σὲ λίγο καὶ σὲ πολὺ χρόνο, ὄχι μόνον σὺ, ἀλλὰ καὶ ὅλοι, ὅσοι με ἀκούουν σήμερα, νὰ γίνουν ὅπως εἶμαι καὶ ἐγώ, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ δεσμὰ αὐτά».

30 Καὶ ἀφοῦ εἶπε αὐτά, σηκώθηκε ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν καὶ ἡ Βερνίκη καὶ ὅσοι κάθονταν μαζί τους, 31 καὶ φεύγοντας συζητοῦσαν μετὰ τοὺς καὶ ἔλεγαν· «Τίποτε ἄξιο θανάτου ἢ φυλακίσεως δὲν ἔπραξε ὁ ἄνθρωπος αὐτός». 32 Ὁ Ἀγρίππας δὲ εἶπε στὸ Φῆστο· «Θὰ μποροῦσε νὰ εἶχε ἀπολυθῆ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ἐὰν δὲν εἶχε ἐπικαλεσθῆ τὸν Καίσαρα (γιὰ νὰ δικασθῆ ἀπὸ ἐκεῖνον)».

Ὁ κρατούμενος Παῦλος ἀποπλεῖ για τὴ Ρώμη

27 Ὅταν δὲ ἀποφασίσθηκε ν' ἀποπλεύσωμε για τὴν Ἰταλία, παρέδωσαν τὸν Παῦλο καὶ μερικὸς ἄλλους κρατουμένους σ' ἓνα ἑκατοντάρχο ὀνομαζόμενο Ἰούλιο τῆς στρατιωτικῆς μονάδος «σπεῖρα Σεβαστῆ». 2 Ἀφοῦ δὲ ἐπιβασθήκαμε σ' ἓνα πλοῖο ἀπὸ τὸ Ἀδραμύτιο, για νὰ πλεύσωμε πρὸς τὰ μέρη (τῆς παραλίας τῆς ἐπαρχίας) τῆς Ἀσίας, ἀποπλεύσαμε. Μαζί μας δὲ ἦταν ὁ Ἀριστάρχος ὁ Μακεδὼν ἀπὸ τῆ Θεσσαλονικῆ. 3 Τὴν ἄλλη δὲ ἡμέρα φθάσαμε στὴ Σιδῶνα. Καὶ ὁ Ἰούλιος, φιλανθρώπως φερόμενος πρὸς τὸν Παῦλο, ἐπέτρεψε νὰ ἐπισκεφθῆ τοὺς φίλους του για νὰ τὸν περιποιηθοῦν. 4 Ἀπ' ἐκεῖ δὲ ἀποπλεύσαμε καὶ παραπλεύσαμε τὴν Κύπρο, διότι οἱ ἄνεμοι ἦταν ἀντίθετοι. 5 Ἐπειτα, ἀφοῦ διαπλεύσαμε τὸ πέλαγος τῆς Κιλικίας καὶ τῆς Παμφυλίας, ἀποβιβασθήκαμε στὰ Μύρα τῆς Λυκίας. 6 Καὶ ἐκεῖ ὁ ἑκατοντάρχος βρῆκε πλοῖο ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια μὲ προορισμὸ τὴν Ἰταλία καὶ μᾶς ἐπιβίβασε σ' αὐτό.

Ἀφιξὶ στὴν Κρήτη. Συμβουλὴ τοῦ Παύλου δὲν εἰσακούεται

7 Ἐπὶ ἀρκετὲς δὲ ἡμέρες πλέαμε ἀργά, καὶ μὲ μεγάλη δυσκολία φθάσαμε κοντὰ στὴν Κνίδο. Καὶ ἐπειδὴ δὲν μᾶς ἐπέτρεπε ὁ ἄνεμος, παραπλεύσαμε τὴν Κρήτη ἀπέναντι τῆς Σαλμώνης (ἀπὸ τῆ νοτιᾶ δεξαδῆ πλευρά). 8 Καὶ μὲ μεγάλη δυσκολία παραπλέοντας αὐτὴ (τὴν Κρήτη) φθάσαμε σὲ κάποιον τόπον ὀνομαζόμενον Καλοῖ Λιμένες, πλησίον τοῦ ὁποῖο ἦταν ἡ πόλις Λασαία.

9 Καὶ ἐπειδὴ εἶχε περάσει ἀρκετὸς χρόνος, καὶ τὸ ταξίδι διὰ θαλάσσης ἦταν πλέον ἐπικίνδυνον, ἐπειδὴ καὶ ἡ νηστεία εἶχε πλέον παρέλθει (ἡ φθινοπωρινὴ νηστεία τῶν Ἰουδαίων κατὰ τὴν ἡμέρα τοῦ Ἐξήλασμου,

νει ὁ Παῦλος 10 λέγων αὐτοῖς: Ἐάνθρωποι, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὑβρεως καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ φόρτου καὶ τοῦ πλοίου, ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἔσθαι τὸν πλοῦν. 11 Ὁ δὲ ἑκατοντάρχης τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ ἐπέθετο μάλλον ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις. 12 Ἄνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν οἱ πλείους ἔθεντο βουλήν ἀναχθῆναι κάκειθεν, εἴ πως δύναιντο καταστήσαντες εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον.

13 Ὑποπνεύσαντος δὲ νότου δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκῆναι, ἄραντες ἄσπον παρελέγοντο τὴν Κρήτην. 14 Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλε κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικός ὁ καλούμενος Εὐροκλύδων. 15 Συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμῆν τῷ ἀνέμῳ ἐπιδόντες ἐφερόμεθα. 16 Νησίον δὲ τι ὑποδραμόντες καλούμενον Κλαύδην μόλις ἰσχύσαμεν περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης. 17 ἦν ἄραντες βοηθείαις ἐχρῶντο ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον. Φοβούμενοι τε μὴ εἰς τὴν Σύρτιν ἐκπέσωσι, χαλάσαντες τὸ σκεῦος οὕτως ἐφέροντο. 18 Σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν τῇ ἐξῆς ἐκβολὴν ἐποιούνητο, 19 καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἐρρίψαμεν. 20 Μῆτε δὲ ἡλίου μῆτε ἄστρων ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου, λοιπὸν περιηρεῖτο πᾶσα ἐλπίς τοῦ σώζεσθαι ἡμᾶς.

21 Πολλῆς δὲ ἀσιτίας ὑπαρχούσης τότε σταθεῖς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν: Ἐδει μὲν, ὦ ἄνθρωποι, πειθαρχήσαντάς μοι μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρήτης κερδησαί τε τὴν ὑβριν ταύτην

μετὰ τὴν ὁποία ἡ ναυσιπλοῖα ἐθεωρεῖτο ἐπικίνδυνη), ὁ Παῦλος συμβούλευε 10 λέγοντας σ' αὐτούς: «Ἄνθρωποι, βλέπω, ὅτι τὸ ταξίδι θὰ γίνῃ μὲ τρικυμία καὶ μὲ μεγάλο κίνδυνον ἀπωλείας ὄχι μόνον τοῦ φορτίου καὶ τοῦ πλοίου, ἀλλὰ καὶ τῆς ζωῆς μας». 11 Ἄλλ' ὁ ἑκατόνταρχος ἄκουε τὸν κυβερνήτη καὶ τὸν ἰδιοκτήτη τοῦ πλοίου, παρὰ αὐτὰ ποῦ ἔλεγε ὁ Παῦλος. 12 Καὶ ἐπειδὴ τὸ λιμάνι ἦταν ἀκατάλληλον γιὰ νὰ παραχειμάσουν, οἱ περισσότεροι ὑπῆρξαν τῆς γνώμης ν' ἀποπλεύσουν καὶ ἀπ' ἐκεῖ, μήπως μπορέσουν νὰ φθάσουν καὶ νὰ παραχειμάσουν στὸ Φοίνικα, λιμάνι τῆς Κρήτης στραμμένο πρὸς τὸν νοτιοδυτικὸ ἄνεμο καὶ τὸν βορειοδυτικὸ ἄνεμο.

Φοβερὴ καὶ ἀπελπιστικὴ τρικυμία Θεῖα πρόρρησι γιὰ τὴ διάσωσι ἕλαν χάριν τοῦ Παύλου

13 Ὅταν δὲ ἄρχισε νὰ πνέῃ ἐλαφρὸς νότιος ἄνεμος, νόμισαν, ὅτι ἔχουν ἐπιτύχει τὸ σκοπὸ τους. Ἔτσι σήκωσαν τῆς ἄγκυρας καὶ παρέπλεαν τὴν Κρήτη πολὺ πλησίον τῆς ἀκτῆς. 14 Ἄλλ' ἔπειτα ἀπὸ λίγο ἐναντίον αὐτῆς (τῆς Κρήτης) ξέσπασε θεελλώδης ἄνεμος ποῦ λέγεται Εὐροκλύδων. 15 Καὶ ἐπειδὴ τὸ πλοῖο συμπαρασούρηκε καὶ δὲν μπορούσε ν' ἀντισταθῇ στὸν ἄνεμο, παραδοθήκαμε στὴ φορὰ τοῦ ρεύματος. 16 Ἄφου δὲ περάσαμε κάτω ἀπὸ κάποιο νησάκι ὀνομαζόμενον Κλαύδη¹, μὲ μεγάλη δυσκολία καταρωθήσαμε νὰ γίνωμε κύριοι τῆς σωσίβιας λέμβου (ποῦ ἦταν δεμένη πίσω ἀπὸ τὸ πλοῖο καὶ συρόταν ἀπ' αὐτό). 17 Καὶ ἀφου τὴν τράβηξαν ἐπάνω, χρησιμοποιοῦσαν βοηθητικὰ μέσα (σχοινιά) καὶ ἔβωσαν ἀπὸ κάτω τὸ πλοῖο σφικτὰ (γιὰ νὰ μὴ ἀνοίξῃ). Ἐπειδὴ δὲ φοβοῦνταν μήπως ἐξοκειλῶν στὴ Σύρτι (ἀβαθὴ καὶ ἀμυώδη ἔκτασι τῆς Ἀφρικανικῆς ἀκτῆς χωρὶς λιμάνι), κατέβασαν τὸ ἱστό², καὶ ἔτσι ἄφρησαν τὸ πλοῖο νὰ φέρεται ἀπὸ τὰ κύματα. 18 Καὶ ἐπειδὴ δοκιμαζόμεσταν ἀπὸ σφοδρὴ θαλασσοταραχὴ, τὴν ἐπομένη ἡμέρα ἔβγαζαν καὶ ἔρριχναν στὴ θάλασσα μέρος τοῦ φορτίου. 19 Καὶ τὴν τρίτῃ ἡμέρα μὲ τὰ χέρια μας ρίξαμε στὴ θάλασσα τὸν ἐξοπλισμὸ τοῦ πλοίου. 20 Ἐπὶ πολλὰς δὲ ἡμέρας οὔτε ἡλῖος οὔτε ἄστρα φαίνονταν, καὶ βαραῖα κακοκαιρία μᾶς πλάκωνε, καὶ ἔτσι πλέον χανόνταν κάθε ἐλπίδα νὰ σωθοῦμε.

21 Καὶ ἐπειδὴ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἦταν ἄσιτοι, ὁ Παῦλος στάθηκε ἀνάμεσά τους καὶ εἶπε: Ἐπερεπε μὲν, ὦ ἄνθρωποι, νὰ μὲ ἀκούσετε καὶ νὰ μὴν ἀποπλεύσετε ἀπὸ τὴν Κρήτη, καὶ ἔτσι θ' ἀποφεύγατε αὐτὴ τὴν

1. Πρόκειται γιὰ τὸ νησάκι Γαῦδος.

2. Ἡ, τὴν ἄγκυρα

καὶ τὴν ζημίαν. **22** Καὶ τὰ νῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν πλὴν τοῦ πλοίου. **23** Παρέστη γάρ μοι τῆ νυκτὶ ταῦτη ἄγγελος τοῦ Θεοῦ οὐ εἰμι, ᾧ καὶ λατρεύω, **24** λέγων· Μὴ φοβοῦ, Παῦλε! Καίσαρι σε δεῖ παραστῆναι. Καὶ ἰδοὺ κεχάρισται σοι ὁ Θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ. **25** Διὸ εὐθυμεῖτε, ἄνδρες! Πιστεύω γὰρ τῷ Θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον λελάληταί μοι. **26** Εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν.

27 Ὡς δὲ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ νυξ ἐγένετο διαφερομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρία, κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν τινα αὐτοῖς χώραν. **28** Καὶ βολίσαντες εὗρον ὄργυιᾶς εἴκοσι, βραχὺ δὲ διαστήσαντες καὶ πάλιν βολίσαντες εὗρον ὄργυιᾶς δεκαπέντε· **29** φοβούμενοί τε μήπως εἰς τραχεῖς τόπους ἐκπέσωμεν, ἐκ πρύμνης ρίψαντες ἀγκύρας τέσσαρας ἠύχοντο ἡμέραν γενέσθαι. **30** Τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει ὡς ἐκ πύργου μελλόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν, **31** εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις· Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. **32** Τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία τῆς σκάφης καὶ εἶσαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν.

33 Ἄχρι δὲ οὐ ἐμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς λέγων· Τεσσαρεσκαίδεκάτην σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες ἄσιτοι διατελεῖτε, μηδὲν προσλαβόμενοι. **34** Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς μεταλαβεῖν τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θριξὲ ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται. **35** Εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ κλάσας ἥρξατο ἐσθίειν. **36** Εὐθυμοὶ δὲ γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς. **37** Ἡμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ διακόσται ἐβδομήκοντα ἕξ. **38** Κορεσθέντες δὲ τροφῆς ἐκούφιζον τὸ πλοῖον ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν.

τριχυμία καὶ τὸν κίνδυνον τῆς ἀπωλείας. **22** Ἀλλὰ καὶ τώρα σᾶς συνιστῶ νὰ ἔχετε θάρρος. Διότι κανεὶς ἀπὸ σᾶς δὲν θὰ χαθῆ, παρὰ μόνον τὸ πλοῖο. **23** Διότι μοῦ παρουσιάσθηκε αὐτὴ τῆ νύκτα ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, στὸν ὅποιον ἀνήκω, τὸν ὅποιο καὶ λατρεύω, **24** καὶ μοῦ εἶπε: “Μὴ φοβάσαι, Παῦλε! Ὅπωςδήποτε θὰ παρουσιασθῆς στὸν Καίσαρα. Καὶ ἰδοὺ ὁ Θεὸς σοῦ ἔχει χαρίσει ὅλους τοὺς συνταξιδιώτες σου”. **25** Γι’ αὐτὸ νὰ εἶσθε εὐθυμοί, ὡς ἄνδρες! Διότι πιστεύω στὸ Θεό, ὅτι ἔτσι θὰ γίνῃ, ὅπως μοῦ εἰπώθηκε. **26** Σὲ κάποιον δὲ νησὶ πρόκειται νὰ ξεπεσωμεν.”.

Ναυάγιο καὶ διάσωσι ὄλων

27 “Ὅταν δὲ κατόπιν τῶν περιπλανήσεών μας στὴν Ἀδριατικὴ ἔφθασε ἡ δεκάτῃ τετάρτῃ νύκτα, κατὰ τὰ μεσάνυχτα οἱ ναῦτες ὑπαπετεύονταν, ὅτι εἶναι πλησίον τους κάποια ξηρά. **28** Καὶ ἀφοῦ ἔρριξαν βολίδα (γιὰ νὰ βυθομετρήσουν τὴ θάλασσα), βρῆκαν εἴκοσι ὄργυιες. Ἀφοῦ δὲ προχώρησαν λίγο καὶ βυθομέτησαν πάλι, βρῆκαν δεκαπέντε ὄργυιες. **29** Καὶ ἐπειδὴ φοβούνταν, μήπως ἐξοκειλωμε σὲ ἀνωμάλους τόπους (βράχους καὶ σκοπέλους), ἔρριξαν ἀπὸ τὴν πρύμνη τέσσερες ἄγκυρες καὶ περίεμαν νὰ ξημερώσῃ! **30** Ἐπειδὴ δὲ οἱ αὐτὲς ἐπιχειροῦσαν νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ πλοῖο, καὶ κατέβασαν τὴ σωσίβια λέμβο στὴ θάλασσα μετὰ τὴν πρόφασιν, ὅτι ἐπρόκειτο ἀπὸ τὴν πλώρη (χρησιμοποιώντας τὴ λέμβο) νὰ ρίξουν ἄγκυρες σὲ ἀπόστασι, **31** ὁ Παῦλος εἶπε στὸν ἑκατοντάρχο καὶ τοὺς στρατιῶτες: «Ἐὰν αὐτοὶ δὲν μείνουν στὸ πλοῖο, σεῖς δὲν μπορεῖτε νὰ σωθῆτε». **32** Τότε οἱ στρατιῶτες ἀπέκοψαν τὰ σχοινιά τῆς λέμβου καὶ τὴν ἄφησαν νὰ φύγῃ.

33 Μέχρι δὲ νὰ ξημερώσῃ, ὁ Παῦλος παρακαλοῦσε ὅλους νὰ λάβουν τροφὴ λέγοντας: «Δεκατέσσερες ἡμέρες μέχρι σήμερα, περιμένοντας τί θὰ γίνῃ, μένετε νηστικοί, χωρὶς νὰ ἔχετε φάγει τίποτε. **34** Γι’ αὐτὸ σᾶς παρακαλῶ νὰ λάβετε τροφή. Διότι αὐτὸ εἶναι ἀναγκαῖο γιὰ τὴ σωτηρία σας. Καὶ δὲν θὰ πέσῃ οὔτε τρίχα ἀπὸ τὸ κεφάλι κανενὸς ἀπὸ σᾶς». **35** Ἀφοῦ δὲ εἶπε αὐτὰ καὶ ἔλαβε ἄρτο, εὐχαρίστησε τὸ Θεὸ ἐνώπιον ὄλων, καὶ ἔκοψε καὶ ἄρχισε νὰ τρώγῃ. **36** Τότε ὅλοι ἐθαρρύνθηκαν καὶ ἔφαγαν καὶ αὐτοί. **37** Ἡμασταν δὲ στὸ πλοῖο διακόσιες ἐβδομήντα ἕξι ψυχῆς συνολικῶς. **38** Καὶ ἀφοῦ χόρτασαν ἀπὸ τροφὴ, ἐλάφρυναν τὸ πλοῖο ρίχνοντας τὸ σιτάρι στὴ θάλασσα.

1. Ἡ, εὐχονταν νὰ τοὺς βρῆ ἡ ἡμέρα

39 Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον, κόλπῳ δὲ τινα κατευόουν ἔχοντα αἰγιαλόν, εἰς ὃν ἐβουλεύσαντο, εἰ δύναιντο, ἐξῶσαι τὸ πλοῖον. 40 Καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἴων εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλιῶν, καὶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέμωνα τῇ πνεύσῃ κατείχον εἰς τὸν αἰγιαλόν. 41 Περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον ἐπώκειλαν τὴν ναῦν, καὶ ἡ μὲν πρῶρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων. 42 Τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλή ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσι, μὴ τις ἐκκολυμβήσας διαφύγοι. 43 Ὁ δὲ ἑκατοντάρχης βουλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον ἐκώλυσε αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, ἐκέλευσέ τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν ἀπορρίψαντας πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι, 44 καὶ τοὺς λοιποὺς οὓς μὲν ἐπὶ σανίσι, οὓς δὲ ἐπὶ τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. Καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

28 Καὶ διασωθέντες τότε ἐπέγνωσαν ὅτι Μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται. 2 Οἱ δὲ βάρβαροι παρείχον οὐ τὴν τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν· ἀνάψαντες γὰρ πυρὰν προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς διὰ τὸν ὑπερὸν τὸν ἐφειστώτα καὶ διὰ τὸ ψῦχος. 3 Συστρέψαντος δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων πλῆθος καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυρὰν, ἔχιδνα ἀπὸ τῆς θερμῆς διεξεληθούσα καθῆψε τῆς χειρὸς αὐτοῦ. 4 Ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· Πάντως φονεὺς ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ Δίκη ζῆν οὐκ εἶσεν. 5 Ὁ μὲν οὖν ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ ἔπαθεν οὐδὲν κακόν· 6 οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν. Ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκῶντων καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλόμενοι ἔλεγον θεόν αὐτὸν εἶναι.

39 Ὅταν δὲ ξημέρωσε, δὲν ἀναγνώριζαν τὴν ξηρά, διέκριναν ὅμως κάποιον κόλπον μὲ ἀμυώδη ἀκρογιαλιά. Καὶ σ' αὐτὸν σκέφθηκαν, ἐὰν μπορούσαν, νὰ προσαράξουν τὸ πλοῖο. 40 Ἐλυσαν λοιπὸν τὶς ἀγκυρες καὶ τὶς ἄψαν νὰ πέσουν στὴ θάλασσα. Συγχρόνως δὲ ἔλυσαν τὰ σχοινιά, μὲ τὰ ὁποῖα εἶχαν δέσει τὰ πηδάλια (γιὰ νὰ τὰ ἀκίνητοποιήσουν λόγω τῆς τρικυμίας). Καὶ ἀφοῦ ὑψώσαν τὸ ἱστίο τῆς πλώρης, μὲ τὴν πνοὴ τοῦ ἀνέμου προσπαθοῦσαν νὰ κατευθύνουν τὸ πλοῖο στὴν ἀκρογιαλιά. 41 Ἄλλ' ἐπειδὴ ἔπεσαν σὲ μέρος, ποὺ στὸ μέσον εἶχε ξηρά, πλὴν ἔκοψε τὴ θάλασσα στὰ δύο, ἔρριξαν ἔξω τὸ πλοῖο. Καὶ ἡ μὲν πλώρη κόλλησε κάτω στὴν ξηρὰ καὶ ἔμεινε ἀκίνητη, ἡ δὲ πρύμνη διαλύετο ἀπὸ τὴ σφοδρότητα τῶν κυμάτων. 42 Τότε οἱ στρατιῶτες ἀποφάσισαν νὰ φονεύσουν τοὺς κρατούμενους, μὴπως κανεὶς διαφύγη κολυμπώντας. 43 Ἄλλ' ὁ ἑκατόνταρχος, θέλοντας νὰ διασώσῃ τὸν Παῦλο, τοὺς ἐμπόδισε ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν, καὶ διέταξε, ὅσοι μπορούσαν νὰ κολυμποῦν, νὰ ριφθοῦν πρώτοι στὴ θάλασσα καὶ νὰ βγοῦν στὴν ξηρὰ. 44 Οἱ δὲ ὑπόλοιποι νὰ βγοῦν, ἄλλοι μὲν ἐπάνω σὲ σανίδες, ἄλλοι δὲ σὲ συντρίμμα-τα τοῦ πλοίου. Καὶ ἔτσι ὅλοι ἔφθασαν στὴν ξηρὰ καὶ σώθηκαν.

Ὁ Παῦλος στὴ Μελίτη

Φιλανθρωπία τῶν βαρβάρων. Τὸ θαῦμα μὲ τὴν ἔχιδνα. Θεραπεῖες

28 Καὶ ὅταν σώθηκαν, τότε ἔμαθαν, ὅτι τὸ νησί ὀνομάζεται Μελίτη¹ 2 Οἱ δὲ βάρβαροι (ἔτσι ὀνομαζόμενοι, διότι ὑστεροῦσαν ἐξ ἐπόψεως γλώσσης καὶ παιδείας) μᾶς ἔδειξαν πολὺ φιλάνθρωπη συμπεριφορά. Ἄναψαν δὲ φωτιά καὶ μᾶς πῆραν ὅλους κοντὰ λόγω τῆς βροχῆς καὶ τοῦ ψύχους. 3 Ὅταν δὲ ὁ Παῦλος μάζεψε φρύγανα καὶ τὰ ἔρριξε πάνω στὴ φωτιά, μία ὄχια ἐξ αἰτίας τῆς θερμότητος πετάχθηκε καὶ προσκολλήθηκε στὸ χέρι του. 4 Ὅταν δὲ οἱ βάρβαροι εἶδαν τὸ θηρίο (τὴν ὄχια) νὰ κρέμεται ἀπὸ τὸ χέρι του, ἔλεγον μεταξύ τους: «Σίγουρα αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι φονεὺς. Διότι, ἂν καὶ σώθηκε ἀπὸ τὴ θάλασσα, ἡ Δίκη (ἡ θεὰ τῆς δικαιοσύνης) δὲν τὸν ἄφησε νὰ ζῆσῃ». 5 Ἄλλ' αὐτὸς τῖναξε ἀπὸ πάνω του τὸ θηρίο στὴ φωτιά καὶ δὲν ἔπαθε κανένα κακό. 6 Ἐκεῖνοι δὲ περίμεναν, ὅτι θὰ πρηζόταν, ἢ θὰ ἔπεφτε κάτω ἀμέσως νεκρός. Ἄλλ' ἀφοῦ πολλὴ ὥρα περίμεναν καὶ ἔβλεπαν,

1. Ὅπως ὑποστηρίχθηκε μὲ σοβαρὰ ἐπιστημονικὴ ἐπιχειρηματολογία, ἡ Μελίτη εἶναι ἡ Κεφαλληνία, κοινῶς Κεφαλλονιά, καὶ πάντως ὄχι ἡ Μάλτα.

7 Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχε χωρία τῶ πρώτῳ τῆς νήσου ὀνόματι Ποπλίω, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν. 8 Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς καὶ δυσεντερίῳ συνεχόμενον κατακείσθαι· πρὸς δὲ ὁ Παῦλος εἰσελθὼν καὶ προσευξάμενος καὶ ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ ἰάσατο αὐτόν. 9 Τούτου οὖν γενομένου καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο. 10 οἱ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς καὶ ἀναγομείς ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν.

11 Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ παρακεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ. Ἀλεξανδρινῶ, παρασήμῳ Διοσκοῦροις, 12 καὶ καταχθέντες εἰς Συρακούσας ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς. 13 ὅθεν περιελθόντες κατηντήσαμεν εἰς Ῥήγιον, καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους. 14 οὐ εὐρόντες ἀδελφούς παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἐπτά, καὶ οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην ἤλθομεν. 15 Κάκειθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν ἐξηλθον εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρις Ἀππίου Φόρου καὶ Τριῶν Ταβερνῶν, οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ ἔλαβε θάρσος.

16 Ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς Ῥώμην, ὁ ἑκατοντάρχης παρέδωκε τοὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχη· τῷ δὲ Παύλῳ ἐπετρέπη μένειν καθ' ἑαυτὸν σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιωτῇ.

17 Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι τὸν Παῦλον τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρώτους. Συνελθόντων δὲ αὐτῶν ἔλεγε πρὸς αὐτούς· Ἄνδρες ἀδελφοί! Ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς πατρώοις δέσμιος ἐξ Ἱεροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων. 18 οἷτινες ἀνακρίναντές με ἐβούλοντο ἀπολύσαι διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί. 19 Ἀντιλεγόντων δὲ τῶν Ἰουδαίων

ὅτι κανένα κακὸν δὲν τοῦ συνέβαινε, μεταβάλλοντας γνώμη ἔλεγον, ὅτι αὐτὸς εἶναι θεός.

7 Στῆ δὲ περιοχῇ τοῦ τόπου ἐκεῖνου εἶχε κτήματα ὁ ἄρχων τοῦ νησιοῦ, πού ὠνομαζόταν Πόπλιος. Αὐτὸς μᾶς παρέλαβε καὶ μᾶς φιλοξένησε τρεῖς ἡμέρες μὲ πολλὴ καλωσύνη. 8 Ὁ πατέρας δὲ τοῦ Ποπλίου ἦταν κατάκοιτος, πάσχοντας ἀπὸ πυρετοῦς καὶ δυσεντερία. Ὁ δὲ Παῦλος τὸν ἐπισκέφθηκε, προσευχήθηκε, ἔθεσε πάνω του τὰ χεῖρα καὶ τὸν θεράπευσε. 9 Μετὰ δὲ ἀπ' αὐτὸ καὶ οἱ ἄλλοι στὸ νησί, πού εἶχαν ἀσθένειες, ἔρχονταν σ' αὐτὸν καὶ θεραπεύονταν. 10 Καὶ πολλὲς περιποιήσεις μᾶς ἔκαναν αὐτοί, καί, ὅταν φεύγαμε, μᾶς φόρτωσαν μὲ τ' ἀναγκαῖα.

Ἄφριζι στὴ Ῥώμη. Ἀδελφοὶ προῦπάντησαν τὸν Παῦλο καὶ «ἔλαβε θάρσος»

11 Ἀποπλεύσαμε δὲ μετὰ ἀπὸ τρεῖς μῆνες μὲ πλοῖο Ἀλεξανδρινό, πού εἶχε παραχειμάσει στὸ νησί, καὶ εἶχε ὡς ἔμβλημα τοὺς Διοσκοῦρους (τὸν Κάστορα καὶ τὸν Πολυδεύχη, διδύμους υἱοὺς τοῦ Διός, προστάτες τῶν θαλασσιῶν). 12 Καὶ ἀφοῦ φθάσαμε στὶς Συρακούσες, μείναμε ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρες. 13 Ἀπ' ἐκεῖ, ἀφοῦ περιπλεύσαμε (τὴ Σικελία), φθάσαμε στὸ Ῥήγιο. Καὶ μετὰ ἀπὸ μίαν ἡμέρα, ἀφοῦ ἔπνευσε νότος, ἤρθαμε τῇ δευτέρῃ ἡμέρᾳ στοὺς Ποτιόλους. 14 Ἐκεῖ βρήκαμε ἀδελφοὺς καὶ μᾶς παρακάλεσαν νὰ μείνωμε γιὰ χάρι τοὺς ἐπτά ἡμέρες. Ἔτσι κατόπιν φθάσαμε στὴ Ῥώμη. 15 Ἀπ' ἐκεῖ δὲ οἱ ἀδελφοί, ὅταν ἄκουσαν γιὰ μᾶς, βγήκαν γιὰ νὰ μᾶς προῦπαντήσουν μέχρι τὸ Φόρο τοῦ Ἀππίου καὶ τίς Τρεῖς Ταβέρνες. Καὶ ὅταν τοὺς εἶδε ὁ Παῦλος, εὐχαρίστησε τὸ Θεὸ καὶ πῆρε θάρσος.

Ὁ Παῦλος κρατεῖται σὲ ἰδιαίτερο οἶκημα τιμητικῶς καὶ κηρύττει «ἀκαλύτως»

16 Ὅταν δὲ φθάσαμε στὴ Ῥώμη, ὁ ἑκατοντάρχης παρέδωσε τοὺς κρατούμενους στὸ στρατοπεδάρχη. Ἀλλὰ στὸν Παῦλο ἐπετρέπη νὰ μένη σὲ ἰδιαίτερο κατάλυμα (ὄχι μὲ τοὺς ἄλλους κρατούμενους στὸ στρατόπεδο) μαζί μὲ τὸ φρουρὸ τοῦ στρατιωτῆ.

17 Μετὰ δὲ ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες ὁ Παῦλος κάλεσε μαζί τοὺς προύχοντες τῶν Ἰουδαίων. Καὶ ὅταν μαζεύτηκαν, τοὺς εἶπε: «Ἀδελφοί! Ἐγὼ, χωρὶς νὰ κάνω τίποτε ἐναντίον στὸ λαὸ ἢ στὰ πατροπαράδοτα ἔθιμα, παραδόθην ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα στὰ χεῖρα τῶν Ῥωμαίων. 18 Καὶ αὐτοί, ἀφοῦ μὲ ἀνέκριναν, ἤθελαν νὰ μὲ ἀπολύσουν, διότι καμία αἰτία θανάτου δὲν ὑπῆρχε σὲ μένα. 19 Ἐπειδὴ ὅμως ἀντιδρῶσαν

ἤναγκάσθην ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα, οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορησάμενος. **20** Διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλήσει. Ἐνεκεν γάρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἄλυσιν ταύτην περιέκειμαι.

21 Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον· Ἡμεῖς οὔτε γράμματα περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέ τι περὶ σοῦ πονηρόν. **22** Ἀξιούμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς. Περὶ μὲν γάρ τῆς αἰρέσεως ταύτης γνωστόν ἐστὶν ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται.

23 Ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν ἤκον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες, οἷς ἐξετίθετο διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ πείθων τε αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τε τοῦ νόμου Μωυσέως καὶ τῶν προφητῶν ἀπὸ πρῶι ἕως ἐσπέρας. **24** Καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν. **25** Ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἓν, ὅτι καλῶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐλάλησε διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν **26** λέγων· Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἶπον· Ἄκοῦ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε· **27** ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὡσὶ βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσῃσι καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι καὶ ἐπιστρέψῃσι, καὶ ἰάσωμαι αὐτούς. **28** Γνωστόν οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τοῦτο τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ, αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται. **29** Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι πολλὴν ἔχοντας ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν.

30 Ἔμεινε δὲ ὁ Παῦλος διετία ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς αὐτόν. **31** κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάσης παρρησίας ἀκωλύτως.

οἱ Ἰουδαῖοι, ἀναγκάσθηκα νὰ ἐπικαλεσθῶ τὸν Καίσαρα. Ὅχι διότι εἶχα νὰ κατηγορήσω γιὰ κάτι τὸ ἔθνος μου. **20** Γι' αὐτὸ λοιπὸν τὸ λόγο σὰς προσκάλεσα νὰ σὰς δῶ καὶ νὰ σὰς μιλήσω. Γιὰ τὴν ἐλπίδα δὲ τοῦ Ἰσραὴλ (τὴ μεσσιακὴ ἐλπίδα) φορῶ αὐτὴ τὴν ἄλυσίδα».

21 Ἐκεῖνοι δὲ τοῦ εἶπαν· «Ἐμεῖς οὔτε γράμματα πῆραμε ἀπὸ τὴν Ἰουδαία γιὰ σένα, οὔτε κανένα ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς ἤλθε καὶ ἀνέφερε ἢ εἶπε κάτι κακὸ γιὰ σένα. **22** Ἀλλὰ ζητοῦμε ν' ἀκούσωμε ἀπὸ σένα τί φρονεῖς. Διότι γιὰ τὴ θρησκευτικὴ κίνησι, στὴν ὁποῖαν ἀνήκεις, εἶναι γνωστὸ σὲ μᾶς, ὅτι παντοῦ ὑπάρχει ἀντίδρασι».

23 Ἀφοῦ δὲ τοῦ ὤρισαν ἡμέρα, ἤλθαν σ' αὐτὸν στὸ κατάλυμά του περισσότεροι. Καὶ μιλοῦσε σ' αὐτοὺς διὰ μακρῶν, κηρύττοντας τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ διδάσκοντας αὐτοὺς γιὰ τὸν Ἰησοῦ (ὡς Μεσσία) ἀπὸ τὸ νόμο τοῦ Μωυσῆ καὶ τοὺς προφήτες ἀπὸ τὸ πρῶι ἕως τὸ βράδυ. **24** Καὶ ἄλλοι μὲν πίστευαν στὰ λεγόμενα, ἄλλοι δὲ ἀπιστοῦσαν. **25** Καὶ διαφωνώντας μεταξύ τους ἔφυγαν, ἀφοῦ ὁ Παῦλος εἶπε ἓνα λόγο· «Καλὰ εἶπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον διὰ μέσου τοῦ προφήτου Ἡσαία πρὸς τοὺς πατέρες μας **26** αὐτὸ τὸ λόγο· Πῆγαινε σ' αὐτὸ τὸ λαὸ καὶ νὰ εἰπῆς· Θὰ ἀκούσετε θὰ ἀκούσετε, ἀλλὰ δὲν θὰ καταλάβετε. Καὶ θὰ ἴδητε θὰ ἴδητε, ἀλλὰ δὲν θὰ ἴδητε. **27** Διότι σκοτίσθηκε ὁ νοῦς αὐτοῦ τοῦ λαοῦ, καὶ κώφευσαν, καὶ ἔκλεισαν τὰ μάτια τους, γιὰ νὰ μὴν ἴδωῦν μὲ τὰ μάτια καὶ ἀκούσωῦν μὲ τὰ ὠτιά καὶ καταλάβωῦν μὲ τὸ νοῦ καὶ ἐπιστρέψωῦν, καὶ τοὺς συγχωρήσω. **28** Ἄς εἶναι λοιπὸν σὲ σὰς γνωστὸ, ὅτι τοὺς ἐθνικοὺς ἐστάλη αὐτὴ ἡ σωτηρία, ποὺ παρέχει ὁ Θεός, αὐτοὶ καὶ θὰ ἀκούσωῦν». **29** Καὶ ἀφοῦ εἶπε αὐτά, ἔφυγαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶχαν μεγάλη λογομαχία μεταξύ τους.

30 Ἔμεινε δὲ ὁ Παῦλος ὀλόκληρη διετία σὲ δικό του μισθωμένο οἶκον. Καὶ δεχόταν ὄλους, ὅσοι τὸν ἐπισκέπτονταν. **31** Καὶ κήρυττε τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ δίδασκε γιὰ τὸν Κύριον Ἰησοῦ Χριστὸ μὲ ὄλο τὸ θάρρος, χωρὶς ἐμπόδιο.

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

1 Παῦλος, δούλος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κλητὸς ἀπόστολος, ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον Θεοῦ **2** ὁ προεπηγγείλατο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν Γραφαῖς ἀγίαις **3** περὶ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος Δαυὶδ κατὰ σάρκα, **4** τοῦ ὀρισθέντος Υἱοῦ Θεοῦ ἐν δυνάμει κατὰ Πνεῦμα ἀγιωσύνης ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, **5** δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοήν Πίστewς ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, **6** ἐν οἷς ἐστε καὶ ὑμεῖς κλητοὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, **7** πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν Ῥώμῃ ἀγαπητοῖς Θεοῦ, κλητοῖς, ἀγίοις· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

8 Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. **9** Μάρτυς γάρ μου ἐστὶν ὁ Θεός, ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως μνεῖαν ὑμῶν ποιοῦμαι, **10** πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου δεόμενος εἰ πως ἤδη ποτέ εὐδοωθήσομαι ἐν τῷ θελήματι τοῦ Θεοῦ ἔλθειν πρὸς ὑμᾶς. **11** Ἐπιποθῶ γάρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνα τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν πνευματικόν εἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς, **12** τοῦτο δέ ἐστι συμπαρακληθῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πίστεως, ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ. **13** Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι πολλάκις προεθέμην ἔλθειν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐκωλύθη ἄχρι τοῦ δεῦρο, ἵνα τινὰ καρπὸν σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν. **14** Ἑλλησὶ τε καὶ βαρβάροις, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμί. **15** Οὕτω τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυμον καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν Ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι.

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

Προοίμιο

1 Ἐγὼ ὁ Παῦλος, δούλος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀπόστολος κατόπιν κλήσεως, ξεχωρισμένος καὶ προωρισμένος γιὰ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, **2** τὸ ὁποῖο προανήγγειλε δίνοντας ὑπόσχεσι διὰ τῶν προφητῶν τοῦ στίχου ἅγιου Γραφῆς **3** γιὰ τὸν Υἱὸν του, ποῦ προήλθε ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Δαβὶδ ὡς ἄνθρωπος, **4** ποῦ ἀποδείχθηκε Υἱὸς τοῦ Θεοῦ μὲ δυνάμει ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τῆς δυνάμεως μὲ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασι, ποῦ εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ Κύριός μας. **5** Ἀπ' αὐτὸν λάβαμε χάρι καὶ ἀποστολὴ σ' ὅλα τὰ ἔθνη, γιὰ νὰ ὑπακούσουν στὴν Πίστι (στὴ Χριστιανικὴ Ὁρθόδοξη) στὸ Χριστιανισμό) πρὸς δόξαν τοῦ ὀνόματός του. **6** Μεταξὺ αὐτῶν εἶσθε καὶ σεῖς, καλεσμένοι ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ Χριστό. **7** Ἀπευθύνομαι σ' ὅλους τοὺς ἀγαπημένους ἀπὸ τὸ Θεό, ποῦ βρίσκεσθε στὴ Ῥώμη, τοὺς ἐκλεκτούς, τοὺς ἀφιερωμένους. Χάρι νὰ εἶναι σὲ σᾶς καὶ εὐλογία ἀπὸ τὸ Θεὸ πατέρα μας καὶ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.

Πόθος τοῦ Παύλου νὰ μεταβῆ καὶ νὰ κηρύξῃ στὴ Ῥώμη

8 Πρῶτα εὐχαριστῶ τὸ Θεό μου διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ γιὰ ὅλους ἐσᾶς, διότι ἡ πίστι σας διαλαλεῖται σ' ὅλο τὸν κόσμο. **9** Καὶ μάρτυς μου εἶναι ὁ Θεός, τὸν ὁποῖο λατρεύω μὲ τὸ πνεῦμα μου κηρύττοντας τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Υἱοῦ του, ὅτι συνεχῶς σᾶς ἐνθυμοῦμαι. **10** Καὶ πάντοτε στὶς προσευχῆς μου παρακαλῶ νὰ κατορθώσω μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ νὰ ἔλθω ἐπὶ τέλους κάποτε σὲ σᾶς. **11** Ἔχω πολὺ πόθο νὰ σᾶς δῶ, γιὰ νὰ σᾶς μεταδῶσω κάποιο χάρισμα πνευματικό, ὥστε νὰ στηριχθῆτε. **12** Τοῦτο δὲ σημαίνει νὰ ἐνισχυθῶ καὶ ἐγώ, ὅταν θὰ εἶμαι ἀνάμεσά σας, μὲ τὸν ἀμοιβαῖο ζῆλο, καὶ τὸ δικό σας δηλαδὴ καὶ τὸ δικό μου. **13** Δὲν θέλω δὲ νὰ ἀγνοήτε, ἀδελφοί, ὅτι πολλὰς φορές ἀποφάσισα νὰ ἔλθω σὲ σᾶς, γιὰ νὰ δρέψω καὶ σὲ σᾶς κάποιο καρπὸ, ὅπως καὶ στὰ ἄλλα ἔθνη, ἀλλὰ μέχρι τώρα ἐμποδίσθηκα. **14** Καὶ σὲ Ἑλληνας καὶ σὲ βαρβάρους (πολιτισμένους δηλαδὴ καὶ ἀπολιτιστούς), καὶ σὲ σοφοὺς καὶ σ' ἀμαθεῖς εἶμαι ὀφειλέτης. **15** Ἔτσι, ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ μένα, ὑπάρχει ἡ προθυμία νὰ κηρύξω τὸ εὐαγγέλιον καὶ σὲ σᾶς στὴ Ῥώμη.

16 Οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ· δύναμις γὰρ Θεοῦ ἐστὶν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι, Ἰουδαίω τε πρῶτον καὶ Ἑλληνι. 17 Δικαιοσύνη γὰρ Θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως εἰς Πίστιν, καθὼς γέγραπται: Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται.

18 Ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ Θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων, 19 διότι τὸ γνωστὸν τοῦ Θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς· ὁ γὰρ Θεὸς αὐτοῖς ἐφάνερωσε. 20 Τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται, ἧ τε αἰδῖος αὐτοῦ δύναμις καὶ θεϊότης, εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολόγητους, 21 διότι γνόντες τὸν Θεὸν οὐχ ὡς Θεὸν ἐδόξασαν ἢ εὐχαρίστησαν, ἀλλ' ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία. 22 Φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμαυράθησαν, 23 καὶ ἥλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ ἐν ὁμοίωματι εἰκόνης φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἐρπετῶν.

24 Διὸ καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρσίαν τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν αὐτοῖς, 25 οἵτινες μετέλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει, καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν Κτίσαντα, ὅς ἐστιν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν. 26 Διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας. Αἱ τε γὰρ θήλειαι αὐτῶν μετέλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν, 27 ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἄρσενες ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρσενες ἐν ἄρσεσι τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι καὶ

«Τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ δύναμις Θεοῦ εἰς σωτηρίαν»

16 Διότι δὲν ἐντρέπομαι γιὰ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ εἶναι δύναμις Θεοῦ πρὸς σωτηρίαν γιὰ καθένα ποὺ πιστεύει, τὸν Ἰουδαῖο πρῶτα καὶ ὕστερα τὸν Ἕλληνα (δηλαδή τὸν εἰδωλολάτρη). 17 Διότι σ' αὐτὸ ἀποκαλύπτεται, ὅτι ὁ Θεὸς δικαιώνει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ πίστει στὴν Πίστι (στὴ Χριστιανικὴ Ὁρθοδοξία) στὸ Χριστιανισμό), ὅπως εἶναι γραμμένο: Ὁ δὲ εὐσεβὴς ἀπὸ τὴν πίστι θὰ ζήσει (θὰ κληρονομήσῃ τὴν αἰώνια ζωὴ).

Ἡ φυσικὴ ἀποκάλυψι τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ μωρία τῆς εἰδωλολατρίας

18 Ἐκδηλώνεται δὲ ὀργὴ Θεοῦ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἐναντίον κάθε ἀσεβείας καὶ ἀνοσιότητος ἀνθρώπων, ποὺ γνωρίζουν τὴν ἀλήθεια ματαίως. 19 Διότι ὅ,τι εἶναι δυνατὸ νὰ γίνῃ γνωστὸ περὶ Θεοῦ, εἶναι φανερό σ' αὐτούς, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς τὸ φανέρωσε σ' αὐτούς. 20 Ἀπὸ τότε δηλαδή, ποὺ δημιουργήθηκε ὁ κόσμος, ἡ αἰώνια δύναμί του καὶ ἡ θεία μεγαλειότης, ἂν καὶ εἶναι πράγματα ἀόρατα, φαίνονται καθαρὰ διὰ μέσου τῶν δημιουργημάτων μὲ τὰ μάτια τῆς διανοίας, ὥστε νὰ εἶναι ἀναπολόγητοι. 21 Διότι, ἐνῶ γνώρισαν τὸ Θεό (διὰ μέσου τῶν δημιουργημάτων), δὲν τὸν λάτρευσαν καὶ δὲν τὸν τίμησαν ὡς Θεό. Ἄλλὰ σκέφθηκαν ἀφρόνως, καὶ σκοτίσθηκε ἡ ἀσύνετη διάνοιά τους. 22 Ἐνῶ καυχώταν, ὅτι εἶναι σοφοί, κατάντησαν μωροί. 23 Καὶ ἀντικατέστησαν τὴν ἔνδοξη μορφή τοῦ ἀθανάτου Θεοῦ μὲ ὁμοίωμα τῆς μορφῆς τοῦ θνητοῦ ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἐρπετῶν (μὲ εἰδωλα δηλαδή).

Συνέπεια τῆς ἀσεβείας τὰ παρὰ φύσιν καὶ τὰ ἄλλα ἀμαρτήματα

24 Γι' αὐτὸ καὶ τοὺς ἄφησε ὁ Θεὸς νὰ παραδοθοῦν στὶς ἐπιθυμίες τῶν καρδιῶν τους γιὰ νὰ κάνουν βρωμερὲς πράξεις, ὥστε ν' ἀτιμάζονται τὰ σώματά τους ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἰδίους, 25 ἀφοῦ τὴν ἀλήθεια γιὰ τὸ Θεὸ ἀντικατέστησαν μὲ τὸ ψεῦδος, καὶ προσκύνησαν καὶ λάτρευσαν τὴν κτίσι ἀντὶ τοῦ Κτίστου, ὁ ὁποῖος εἶναι δοξασιμένος στοὺς αἰῶνες. Ἀμήν. 26 Γι' αὐτὸ καὶ τοὺς ἄφησε ὁ Θεὸς νὰ παραδοθοῦν σὲ ἀτιμωτικὰ πάθη. Καὶ ἔτσι οἱ γυναῖκες τοὺς μετέβαλαν τῇ φυσικῇ χρῆσι στὴν παρὰ φύσιν. 27 Ὅμοίως δὲ καὶ οἱ ἄνδρες ἄφησαν τῇ φυσικῇ χρῆσι τῆς θηλείας, καὶ ἄναψαν ἀπὸ τὸ σφοδρὸ πάθος τους ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλο. Ἀρσενικοὶ μὲ ἀρσενικοὺς διαπράττουν τὴν ἀσχημία, καὶ ἔτσι γιὰ τὴν

τήν ἀντιμισθίαν ἣν ἔδει τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες. **28** Καί καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν τὸν Θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα, **29** πεπληρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ, πορνείᾳ, πονηρίᾳ, πλεονεξίᾳ, κακίᾳ, μεστοὺς φθόνου, φόνου, ἔριδος, δόλου, κακοηθείας, ψιθυριστᾶς, **30** καταλάλους, θεοστηγεῖς, ὕβριστᾶς, ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας, ἐφευρετὰς κακῶν, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, **31** ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους, ἀστόργους, ἀσπόνδους, ἀνελεήμονας· **32** οἷτινες τὸ δικαίωμα τοῦ Θεοῦ ἐπιγνόντες, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου εἰσίν, οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσι τοῖς πράσσοσι.

2 Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὃ ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων· ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις· τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων. **2** Οἶδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ ἐστὶ κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας. **3** Λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὃ ἄνθρωπε ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας καὶ ποιῶν αὐτὰ, ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ; **4** Ἡ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ Θεοῦ εἰς μετάνοιαν σε ἄγει; **5** Κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ ἀμετανόητον καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως καὶ δικαιοκρισίας τοῦ Θεοῦ, **6** ὃς ἀποδώσει ἐκάστω κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, **7** τοῖς μὲν καθ' ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσι ζωὴν αἰώνιον. **8** Τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας, καὶ ἀπειθοῦσι μὲν τῇ ἀληθείᾳ, πειθόμενοι δὲ τῇ ἀδικίᾳ, θυμὸς καὶ ὀργή.

(εἰδωλολατρικῇ) πλάνῃ τους λαμβάνουν τὴν ἀρμόζουσα τιμωρία ἀπὸ τοὺς ἰδίους τοὺς ἑαυτοὺς τους (αὐτοτιμωροῦνται ἀτιμάζοντας τὰ σώματα τους). **28** Ἐπὶ πλεόν, ἐπειδὴ δὲν θεώρησαν ἄξιο νὰ ἔχουν ἐπίγνωση Θεοῦ, τοὺς ἄφησε ὁ Θεὸς νὰ παραδοθῶν σὲ ἀνάξιο νοῦ, γιὰ νὰ κάνουν τὰ ἀνάρμοστα. **29** Εἶναι γεμάτοι ἀπὸ κάθε ἀμαρτία, πορνεία, πονηρία, πλεονεξία, κακία. Εἶναι γεμάτοι ἀπὸ φθόνο, ἀντιπάθεια καὶ φονικὴ διάθεσι, ἔριδα, δόλο, κακοήθεια. Εἶναι ψιθυρισταί, **30** κακολογοῦν καὶ κατακρίνουν, μισοῦν τὸ Θεό, εἶναι ὕβρισται, ὑπερήφανοι, ἀλαζόνες, ἐφευρέτες κακῶν, ἀνυπάκουοι στοὺς γονεῖς. **31** Δὲν ἔχουν σύνεσι, δὲν κρατοῦν τὸ λόγο τους, δὲν ἔχουν στοργή, δὲν εἶναι διαλλακτικοί, δὲν ἔχουν ἔλεος. **32** Αὐτοί, ἂν καὶ γνωρίζουν καλὰ (ἀπὸ τὸν ἑμφοτο ἠθικὸ νόμο) τὴ δικαιοκρισία τοῦ Θεοῦ, ὅτι ὅσοι δηλαδὴ πράττουν τέτοια ἔργα εἶναι ἄξιοι θανάτου, ὅχι μόνον πράττουν αὐτὰ, ἀλλὰ καὶ ἐπιδοκιμάζουν ὅσους πράττουν αὐτὰ (δεικνύοντας ἔτσι, ὅτι δὲν ἀμαρτάνουν ἀπὸ ἀδυναμία, ἀλλ' ἀπὸ κακὴ θέλησι, καὶ εἶναι ἀναιδέστατοι καὶ ἀναισχυντότατοι).

Ἀναπολόγητος ὁ ἀμετανόητος ἀμαρτωλὸς καὶ κριτὴς τῶν ἄλλων

2 Γι' αὐτὸ (διότι γνωρίζεις δηλαδὴ τὴ δικαιοκρισία τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ὀργή του ἐναντίον τῶν ἀμαρτωλῶν) εἶσαι ἀναπολόγητος, ὃ ἄνθρωπε, ὅποισδήποτε καὶ ἂν εἶσαι σὺ, ποὺ παίρνεις τὴ θέσι δικαστοῦ. Διότι δικάζοντας τὸν ἄλλο καταδικάζεις τὸν ἑαυτό σου, ἐπειδὴ σὺ, ποὺ παίρνεις τὴ θέσι δικαστοῦ, πράττεις τὰ ἴδια. **2** Γνωρίζουμε δέ, ὅτι ἡ τιμωρία τοῦ Θεοῦ σ' αὐτοὺς, ποὺ πράττουν τέτοια ἔργα, εἶναι πραγματικὴ. **3** Ἄλλ', ὃ ἄνθρωπε, ποὺ δικάζεις αὐτούς, ποὺ κάνουν τέτοια πράγματα, ἐνῶ τὰ κάνεις καὶ σὺ! Νομίζεις αὐτό, ὅτι σὺ θὰ ξεφύγῃς ἀπὸ τὴν τιμωρία τοῦ Θεοῦ; **4** Ἡ καταφρονεῖς τὸν πλοῦτο τῆς ἀγαθότητός του καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας; Δὲν ξέρεις, ὅτι ἡ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ θέλει νὰ σὲ ὀδηγήσῃ σὲ μετάνοια; **5** Ἄλλ' ἔξ αἰτίας τῆς σκληρότητός σου καὶ ἀμετανόητης καρδιάς ἐπισωρεύεις γιὰ τὸν ἑαυτό σου ὀργή γιὰ τὴν ἡμέρα τῆς ὀργῆς καὶ τῆς ἀποκαλύψεως καὶ τῆς δικαιοκρισίας τοῦ Θεοῦ, **6** ὁ ὅποιος θ' ἀποδώσῃ στὸν καθένα συμφώνως πρὸς τὰ ἔργα του. **7** Σ' ἐκείνους μὲν, ποὺ μὲ ὑπομονὴν ἐργάζονται τὸ καλὸ, καὶ ζητοῦν δόξα καὶ τιμὴ καὶ μεγαλεῖο, θ' ἀποδώσῃ ζωὴ αἰώνια. **8** Σ' ἐκείνους δέ, ποὺ ἔχουν κακὴ καὶ ἀντιδραστικὴ διάθεσι, καὶ ἀπειθοῦν μὲν στὸ καλὸ, ὑπακούουν δὲ στὸ κακὸ, θ' ἀποδοθῇ θυμὸς καὶ ὀργή.

9 Θλιψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν, Ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ Ἕλληνας· 10 δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι· 11 οὐ γὰρ ἐστὶ προσωποληψία παρὰ τῷ Θεῷ. 12 Ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἤμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἤμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται. 13 Οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιοθήσονται. 14 Ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῇ, οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσι νόμος, 15 οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, συμμαρτυροῦσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως καὶ μεταξύ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων 16 ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

17 Ἴδε σύ Ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ, καὶ ἐπαναπαύῃ τῷ νόμῳ, καὶ καυχᾶσαι ἐν Θεῷ, 18 καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα, καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα, κατηχούμενος ἐκ τοῦ νόμου, 19 πέποιθας τε σεαυτὸν ὄδηγόν εἶναι τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει, 20 παιδευτὴν ἀφρόνων, διδάσκαλον νηπίων, ἔχοντα τὴν μὴ φῶσιν τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ. 21 Ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; Ὁ κηρῦσσων μὴ κλέπτειν κλέπτεις; 22 Ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν μοιχεύεις; Ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἰδῶλα ἱεροσυλεῖς; 23 Ὁς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάζεις; 24 Τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ Θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι, καθὼς γέγραπται.

Οἱ Ἰουδαῖοι θὰ κριθοῦν μὲ τὸ νόμο καὶ οἱ ἔθνη μὲ τὴ συνείδησι

9 Θλιψὶς καὶ στενοχώρια σὲ κάθε ἀνθρώπινη ὑπαρξί, ποὺ κάνει τὸ κακό, τὸν Ἰουδαῖο πρῶτα καὶ ἕστερα τὸν Ἕλληνα (τὸν εἰδωλολάτρη). 10 Ἀντιθέτως δόξα καὶ τιμὴ καὶ μεγαλειὸ σὲ κάθε ἄνθρωπο, ποὺ πράττει τὸ καλὸ, στὸν Ἰουδαῖο πρῶτα καὶ ἕστερα στὸν Ἕλληνα (τὸν εἰδωλολάτρη). 11 Διότι στὸ Θεὸ δὲν ὑπάρχει προσωποληψία. 12 Ὅσοι δὲ ἀμάρτησαν χωρὶς νὰ ἔχουν τὸ νόμο (τὸ μωσαϊκὸ νόμο), χωρὶς τὸ νόμο ὡς κριτήριον καὶ θ' ἀπολεσθοῦν. Καὶ ὅσοι ἀμάρτησαν ἔχοντας τὸ νόμο, μὲ τὸ νόμο ὡς κριτήριον θὰ καταδικασθοῦν. 13 Διότι καλοὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου, ἀλλ' οἱ ἐφαρμοσταὶ τοῦ νόμου θὰ θεωρηθοῦν καλοὶ. 14 Ὅταν δὲ οἱ ἔθνη, ποὺ δὲν ἔχουν νόμο, κάνουν ἐκ φύσεως τὰ τοῦ νόμου, αὐτοὶ, ἂν καὶ δὲν ἔχουν νόμο, εἶναι οἱ ἴδιοι νόμος γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς τους. 15 Αὐτοὶ δείχνουν, ὅτι τὸ ἔργο τοῦ νόμου εἶναι γραμμένο στὶς ψυχὰς τους, ἀφοῦ ἡ συνείδησί τους δίνει ἔντονη μαρτυρία (γιὰ τὸ καλὸ καὶ τὸ κακὸ), καὶ οἱ διανοίεις τους στέκονται μεταξύ αὐτῶν κατήγοροι ἢ καὶ συνηγόροι στὶς μεταξύ τους σχέσεις 16 γιὰ τὴν ἡμέρα, ποὺ ὁ Θεός, συμφῶνως μὲ τὸ εὐαγγέλιό μου, θὰ κρίνῃ τίς κρυφὲς σκέψεις καὶ πράξεις τῶν ἀνθρώπων διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὁ ἀσυνεπὴς καὶ ἀνάξιος Ἰουδαῖος

17 Ἴδου σύ φέρεις τὸ τιμημένο ὄνομα Ἰουδαῖος, καὶ ἐπαναπαύεσαι στὸ νόμο, καὶ καυχᾶσαι γιὰ τὴ σχέση σου μὲ τὸ Θεό, 18 καὶ γνωρίζεις τὸ θέλημά του, καὶ καταλαβαίνεις τίς διαφορὲς (διακρίσεις τὸ καλὸ ἀπὸ τὸ κακὸ, καὶ τὸ ἀνώτερο ἀπὸ τὸ κατώτερο), διότι διδάσκεισαι ἀπὸ τὸ νόμο. 19 Καὶ ἔχεις τὴν πεποίθησι, ὅτι εἶσαι ὄδηγος τυφλῶν, φῶς ὅσων βρίσκονται στὸ σκότος, 20 παιδαγωγὸς ἀνοήτων, διδάσκαλος νηπίων, ποὺ ἔχεις ἀπὸ τὸ νόμο τὴν κατάρτισι στὴ γνῶσι καὶ στὴν ἀλήθεια. 21 Ἀλλὰ σύ, ποὺ διδάσκεις τὸν ἄλλο, τὸν ἑαυτό σου δὲν διδάσκεις; Σὺ, ποὺ κηρύττεις νὰ μὴ κλέβουν, κλέβεις; 22 Σὺ, ποὺ λέγεις νὰ μὴ μοιχεύουν, μοιχεύεις; Σὺ, ποὺ σιχαίνεσαι καὶ ἀποστρέφεις τὰ εἰδῶλα, κλέβεις τοὺς εἰδωλολατρικοὺς ναοὺς; 23 Σὺ, ποὺ καυχᾶσαι γιὰ τὸ νόμο, μὲ τὴν παράβασιν τοῦ νόμου προσβάλλεις τὸ Θεό; 24 Διότι ἐξ αἰτίας σας τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ διασύρεται μεταξύ τῶν ἐθνικῶν, ὅπως εἶναι γραμμένο.

25 Περιτομή μὲν γὰρ ὠφελεῖ, ἐὰν νόμον πράσσης· ἐὰν δὲ παραβάτης νόμου ἦς, ἡ περιτομή σου ἀκροβυστία γέγονεν. 26 Ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου φυλάσση, οὐχὶ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς περιτομήν λογισθήσεται; 27 Καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία, τὸν νόμον τελοῦσα, σὲ τὸν διὰ γράμματος καὶ περιτομῆς παραβάτην νόμου. 28 Οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερῷ Ἰουδαῖός ἐστιν, οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανερῷ ἐν σαρκὶ περιτομή, 29 ἀλλ' ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ Ἰουδαῖος, καὶ περιτομή καρδίας ἐν Πνεύματι, οὐ γράμματι, οὐ ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐκ τοῦ Θεοῦ.

3 Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου, ἢ τίς ἡ ὠφέλεια τῆς περιτομῆς; 2 Πολὺ κατὰ πάντα τρόπον. Πρῶτον μὲν γὰρ ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. 3 Τί γὰρ εἰ ἠπίστησάν τινες; Μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν πίστιν τοῦ Θεοῦ καταργήσῃ; 4 Μὴ γένοιτο! Γινέσθω δὲ ὁ Θεὸς ἀληθής, πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης, καθὼς γέγραπται· **Ὅπως ἂν δικαιωθῆς ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε.** 5 Εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν Θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησι, τί ἐροῦμεν; Μὴ ἄδικος ὁ Θεὸς ὁ ἐπιφύρων τὴν ὀργήν; Κατὰ ἄνθρωπον λέγω. 6 Μὴ γένοιτο! Ἐπεὶ πῶς κρινεῖ ὁ Θεὸς τὸν κόσμον; 7 Εἰ γὰρ ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ἔμῳ ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνομαι; 8 Καὶ μὴ καθὼς βλασφημούμεθα καὶ καθὼς φασὶ τινες ἡμᾶς λέγειν ὅτι ποιήσωμεν τὰ κακὰ ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ; Ὡν τὸ κρίμα ἔνδικόν ἐστι.

25 Ἡ περιτομή βεβαίως ὠφελεῖ, ἐὰν ἐφαρμόζῃς τὸ νόμο. Ἐὰν ὅμως εἶσαι παραβάτης τοῦ νόμου, ἡ περιτομή σου ἔγινε ἀπεριτησία. 26 Ἐὰν δὲ ὁ ἀπερίτητος τηρῇ τίς ἐντολὰς τοῦ νόμου, ἡ ἀπεριτησία του δὲν θὰ θεωρηθῇ ὡς περιτομή; 27 Καὶ ὁ ἐκ φύσεως ἀπερίτητος, ποῦ ἐκτελεῖ τὸ νόμο, θὰ καταδικασθῇ ἐσένα, ποῦ ἔχεις τὸ γραπτὸ νόμο καὶ τὴν περιτομήν, ἀλλ' εἶσαι παραβάτης τοῦ νόμου. 28 Διότι ἀληθινὸς Ἰουδαῖος δὲν εἶναι αὐτός, ὁ ὁποῖος φαίνεται. Οὔτε ἀληθινὴ περιτομὴ εἶναι αὐτή, ἡ ὁποία φαίνεται στὴ σάρκα. 29 Ἄλλ' ἀληθινὸς Ἰουδαῖος εἶναι αὐτός, ὁ ὁποῖος δὲν φαίνεται (ὁ ἐσωτερικὸς δηλαδὴ ἄνθρωπος ὁ ἀφωσιωμένος στὸ Θεό). Καὶ πραγματικὴ περιτομὴ εἶναι ἡ περιτομὴ τῆς καρδιάς, ποῦ γίνεται ἀπὸ τὸ Πνεῦμα, ὄχι ἀπὸ τὸ γράμμα τοῦ νόμου. Τοῦ ἀληθινοῦ αὐτοῦ Ἰουδαίου ὁ ἔπαινος δὲν προέρχεται ἀπὸ ἀνθρώπους, ἀλλ' ἀπὸ τὸ Θεό.

Τὸ πλεονέκτημα τῶν Ἰουδαίων. Ἡ ἀξιοπιστία τοῦ Θεοῦ

3 Ποῖο εἶναι τότε τὸ πλεονέκτημα τοῦ Ἰουδαίου; Ἡ ποιά εἶναι ἡ ὠφέλεια τῆς περιτομῆς; 2 Πολὺ τὸ κέρδος ἀπὸ κάθε ἄποψι. Πρῶτα δέ, διότι στοὺς Ἰουδαίους ἐμπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. 3 Τί καὶ ἂν μερικοὶ δὲν ἔμειναν πιστοί; Μήπως ἡ ἀπιστία τους θὰ καταργήσῃ τὴν πιστότητα τοῦ Θεοῦ; 4 Μὴ γένοιτο νὰ σκεφθῇ κανεὶς τέτοιο πρᾶγμα! Ἄς ἀναγνωρίζεται δὲ ὁ Θεὸς ἀξιόπιστος, κάθε δὲ ἄνθρωπος φεύκτης, ὅπως εἶναι γραμμένο: **Ἔτσι θὰ δικαιωθῆς στὰ λόγια σου, καὶ θὰ νικήσῃς, ὅταν σ' ἐπικρίνουν.** 5 Ἀφοῦ δὲ τὸ ἰδικὸ μας ψεῦδος ἀναδεικνύει τὴ δικαίωσι τοῦ Θεοῦ (ὡς ἀξιόπιστου), τί θὰ εἰπούμε; Μήπως εἶναι ἄδικος ὁ Θεός, ποῦ τιμαρεῖ; Ἀνθρωπίνως ὁμιλῶ. 6 Μὴ γένοιτο νὰ σκεφθῇ κανεὶς τέτοιο πρᾶγμα! Διότι πῶς τότε θὰ κρίνῃ ὁ Θεὸς τὸν κόσμον; 7 Ἐπίσης, ἀφοῦ ἡ ἀξιοπιστία τοῦ Θεοῦ λόγῳ τοῦ ἰδικοῦ μου ψεύδους ἔλαμψε περισσότερο γιὰ τὴ δόξα του, γιατί πλέον ἐγὼ καταδικάζομαι ὡς ἁμαρτωλός; 8 Μήπως, λοιπόν, πρέπει νὰ κάνωμε τὰ κακὰ γιὰ νὰ ἔλθουν τὰ καλά, ὅπως συκοφαντούμεθα, καὶ ὅπως μερικοὶ ἰσχυρίζονται, ὅτι λέγουμε ἐμεῖς; Αὐτοὶ δικαίως θὰ καταδικασθοῦν.

1. Ἡ, τῶν περιτιμημένων, τῶν Ἰσραηλιτῶν

Οἱ πάντες ἁμαρτωλοὶ καὶ ὑπόδικοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ

9 Τί οὖν; Προεχόμεθα; Οὐ πάντως. Προηγησάμεθα γὰρ Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλλήνας πάντας ὑφ' ἁμαρτίαν εἶναι, 10 καθὼς γέγραπται ὅτι οὐκ ἔστι δίκαιος οὐδὲ εἷς, 11 οὐκ ἔστιν ὁ συνιῶν, οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν Θεόν. 12 Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρεώθησαν. Οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός. 13 Τάφος ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν, ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν· 14 ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει· 15 ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα, 16 σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, 17 καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν. 18 Οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. 19 Οἶδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέγει τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ, ἵνα πᾶν στόμα φραγῆ καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ Θεῷ, 20 διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ· διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας.

21 Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη Θεοῦ πεφανέρωται, μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, 22 δικαιοσύνη δὲ Θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς πάντας καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύοντας· οὐ γὰρ ἔστι διαστολή. 23 Πάντες γὰρ ἠμαρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, 24 δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,

25 ὃν προέθετο ὁ Θεὸς ἰλαστήριον διὰ τῆς πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων 26 ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ Θεοῦ, πρὸς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον καὶ δικαιῶντα τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ.

9 Τί λοιπόν; Ὑπερέχουμε (ἠθικῶς ἐμεῖς οἱ Ἰουδαῖοι); Ὅχι βεβαίως. Ἦδη δὲ κατηγορήσαμε καὶ τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Ἕλληνας (τοὺς εἰδωλολάτρες), ὅτι ὅλοι εἶναι κάτω ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, 10 ὅπως εἶναι γραμμένο: Δὲν ὑπάρχει καλὸς οὔτε ἕνας. 11 Δὲν ὑπάρχει κανεὶς μὲ σύνεσι. Δὲν ὑπάρχει κανεὶς, ποῦ ν' ἀναζητῆ τὸ Θεό. 12 Ὅλοι ἐξετράπησαν καὶ ἐξαχρεώθηκαν. Δὲν ὑπάρχει κανεὶς, ποῦ νὰ κἀνῆ τὸ καλὸ, δὲν ὑπάρχει οὔτε ἕνας. 13 Ὁ λάρυγγας τους εἶναι τάφος ἀνοιχτός. Μὲ τίς γλώσσες τους ἔλεγον λόγια δόλια. Δηλητήριο ἀπὸ τὰ φαρμακερὰ φίδια ἀσπίδες εἶναι κάτω ἀπὸ τὰ χεῖλη τους. 14 Τὸ στόμα τους εἶναι γεμάτο κατάρρα καὶ φαρμάκι. 15 Τὰ πόδια τους τρέχουν γρήγορα γιὰ νὰ κάνουν φόνο. 16 Συντριμματα καὶ δυστυχία εἶναι στοὺς δρόμους τους. 17 Καὶ τὸ δρόμο τοῦ καλοῦ δὲν γνώρισαν. 18 Φόβος Θεοῦ δὲν ὑπάρχει σ' αὐτούς. 19 Γνωρίζουμε δέ, ὅτι, ὅσα λέγει ὁ νόμος (ἡ Παλαιὰ Διαθήκη), τὰ λέγει γι' αὐτούς, ποῦ ὑπόκεινται στὸ νόμο (τοὺς Ἰουδαίους), ὥστε κάθε στόμα νὰ κλεισθῆ, καὶ ὅλος ὁ κόσμος νὰ καταστῆ ὑπόδικος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. 20 Διότι ἀπὸ τὰ ἔργα, ποῦ ἀπαιτεῖ ὁ νόμος, δὲν θὰ κριθῆ δίκαιος ἐνώπιόν του κανεὶς ἄνθρωπος (ἀφοῦ ὅλοι παραβαίνουν τὸ νόμο), ἀλλὰ μὲ τὸ νόμο ἀποκτᾶται συνείδησι τῆς ἁμαρτίας.

Ὁ Θεὸς δικαιοῦνει ὅλους ἀδιακρίτως μὲ τὴν πίστι στὸ Χριστό

21 Τώρα ὅμως ἔχει φανερωθῆ δικαίωσι, ποῦ παρέχει ὁ Θεὸς ἀνεξαρτήτως τοῦ νόμου, καὶ μαρτυρεῖται ἀπὸ τὸ νόμο καὶ τοὺς προφῆτες. 22 Αὐτὴ δὲ ἡ δικαίωσι ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ παρέχεται διὰ τῆς πίστεως στὸν Ἰησοῦ Χριστό. Καὶ προσρίζεται γιὰ ὅλους, ἀλλὰ παρέχεται πρὸς ὅλους ὅσοι πιστεύουν (Ἰουδαίους καὶ ἔθνικούς). Δὲν γίνεται δηλαδὴ διάκρισι. 23 Διότι ὅλοι ἁμαρτήσαν καὶ στεροῦνται τῆς δόξης, ποῦ δίνει ὁ Θεός. 24 Καὶ δικαιώνονται δωρεὰν λόγῳ τῆς εὐσπλαχνίας του μὲ τὴν ἀπολύτρωσι (ἀπὸ τὴν ἁμαρτία), ποῦ ἐνήργησε ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Ὁ Χριστὸς θυσιάσθηκε γιὰ νὰ εἶναι ὁ Θεὸς δίκαιος καὶ νὰ δικαιῶνῃ

25 Αὐτὸν ὁ Θεὸς προώρισε νὰ γίνῃ μὲ τὸ αἷμα του μέσον ἐξιλασμοῦ κατόπιν πίστεως. Ἐκανε τοῦτο (γιὰ τίς ἁμαρτίες μας δηλαδὴ θυσίασε τὸν Υἱό του) γιὰ ν' ἀποδειχθῆ ἡ δικαιοσύνη του (ποῦ ἦταν δυνατὸ νὰ ἀμφισβητηθῆ), ἐπειδὴ ἔμειναν ἀτιμώρητα τὰ ἁμαρτήματα τοῦ παρελθόντος 26 λόγῳ τῆς ἀνοχῆς τοῦ Θεοῦ. Ἐκανε τοῦτο γιὰ ν' ἀποδειχθῆ ἡ δικαιοσύνη του στὸν παρόντα καιρὸ, ὥστε νὰ εἶναι δίκαιος, ἀλλὰ καὶ νὰ δικαιῶνῃ ἐκείνῳ, ποῦ πιστεύει στὸν Ἰησοῦ.

27 Ποῦ οὖν ἡ καύχησις; Ἐξεκλείσθη. Διὰ ποίου νόμου; Τῶν ἔργων; Οὐχί, ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως.

28 Λογιζόμεθα οὖν πίστει δικαιοῦσθαι ἄνθρωπον χωρὶς ἔργων νόμου. 29 Ἡ Ἰουδαίων ὁ Θεὸς μόνον; Οὐχὶ δὲ καὶ ἐθνῶν; Ναὶ καὶ ἐθνῶν, 30 ἐπεὶ περ εἰς ὁ Θεὸς ὅς δικαιοῦσιν περιτομὴν ἐκ πίστεως καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως. 31 Νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; Μὴ γένοιτο! Ἀλλὰ νόμον ἰστώμεν.

4 Τί οὖν ἐροῦμεν Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν εὐρηκέναι κατὰ σάρκα; 2 Εἰ γὰρ Ἀβραὰμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἔχει καύχημα, ἀλλ' οὐ πρὸς τὸν Θεόν. 3 Τί γὰρ ἡ Γραφή λέγει; Ἐπίστευσε δὲ Ἀβραὰμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. 4 Τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν, ἀλλὰ κατὰ ὀφείλημα· 5 τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ, λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην, 6 καθάπερ καὶ Δαυὶδ λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου ᾧ ὁ Θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων· 7 Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι· 8 μακάριος ἀνὴρ ᾧ οὐ μὴ λογίσῃται Κύριος ἁμαρτίαν.

Ἡ δικαιοῦσι διὰ τῆς πίστεως ἀποκλείει τὴν καύχησι

27 Ποῦ λοιπὸν ἡ καύχησις; Ἀποκλείσθηκε. Μὲ ποῖο τρόπο; Μὲ τὸν τρόπο τῶν ἔργων; Ὅχι, ἀλλὰ μὲ τὸν τρόπο τῆς πίστεως (Ἐὰν κάναμε δηλαδὴ τὰ ἔργα, δὲν θ' ἀποκλειόταν ἡ καύχησις. Ἄλλ' ἀφοῦ δὲν κάναμε τὰ ἔργα καὶ δικαιοῦμεθα μὲ τὴν πίστι, ἡ πίστι ἀποκλείει τὴν καύχησις. Διότι μὲ τὴν πίστι ἐξαρτώμεθα γιὰ τὴ σωτηρία μας ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ, ὄχι ἀπὸ δικὰ μας ἔργα).

Συμπέρασμα

28 Καταλήγουμε λοιπὸν στὸ βέβαιο συμπέρασμα, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δικαιοῦνεται μὲ τὴν πίστι, ὄχι μὲ τὰ ἔργα τοῦ νόμου. 29 Ἡ μήπως ὁ Θεὸς εἶναι μόνον τῶν Ἰουδαίων; Δὲν εἶναι ἐπίσης καὶ τῶν ἐθνικῶν; Ναί, εἶναι καὶ τῶν ἐθνικῶν. 30 Ἀφοῦ ἕνας εἶναι ὁ Θεός. Καὶ αὐτοὺς θὰ δικαιοῦσῃ τόσο τοὺς περιτετημένους (τοὺς Ἰουδαίους) ἀπὸ τὴν πίστι, ὅσο καὶ τοὺς ἀπεριτεμητοὺς (τοὺς ἐθνικοὺς) διὰ τῆς πίστεως. 31 Ἐξ αἰτίας τῆς πίστεως καταργοῦμε λοιπὸν τὸ νόμο; Μὴ γένοιτο! Ἄλλ' ἀναγνωρίζουμε τὴν ἰσχὺ (τὸ κῦρος) τοῦ νόμου.

Ὁ Ἀβραὰμ δικαιοῦθηκε ἀπὸ τὴν πίστι

4 Τί θὰ εἰποῦμε τότε, ὅτι ἐπέτυχε ἀνθρωπίνως ὁ πατέρας μας ὁ Ἀβραὰμ; 2 Λοιπὸν, ἂν ὁ Ἀβραὰμ θεωρήθηκε δίκαιος ἀπὸ ἔργα, θὰ μπορούσε νὰ καυχῆθῃ, ἀλλ' ὄχι ἀπέναντι στὸ Θεό (ἀλλ' ἀπέναντι σ' ἀνθρώπους). 3 Διότι τί λέγει ἡ Γραφή; Πίστευσε δὲ ὁ Ἀβραὰμ στὸ Θεό, καὶ ἡ πίστι τοῦ λογαριάσθηκε γιὰ τὴ δικαιοῦσί του. 4 Στὸν ἐργαζόμενον δὲ ὁ μισθὸς δὲν λογαριάζεται ὡς χάρι, ἀλλ' ὡς ὀφειλῆ. 5 Ἐνῷ σ' ἐκείνον, ποὺ δὲν κάνει ἔργα, ἀλλὰ πιστεύει στὸ Θεό, ποὺ δικαιοῦναι ἀκόμη καὶ τὸν ἀσεβῆ, γιὰ τὴ δικαιοῦσί του λογαριάζεται ἡ πίστι του. 6 Ἔτσι καὶ ὁ Δαβὶδ μακαρίζει τὸν ἄνθρωπο, ποὺ ὁ Θεὸς τοῦ λογαριάζει δικαιοῦσι χωρὶς ἔργα; 7 Μακάριοι (εὐτυχεῖς) ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων συγχωρήθησαν οἱ ἀνομίες, καὶ τῶν ὁποίων σκεπάσθησαν οἱ ἁμαρτίες. 8 Μακάριος ὁ ἄνθρωπος, ποὺ ὁ Κύριος δὲν θὰ τοῦ λογαριάσῃ ἁμαρτίαν.

9 Ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος ἐπὶ τὴν περιτομὴν ἢ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν; Λέγομεν γὰρ ὅτι ἐλογίσθη τῷ Ἀβραάμ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην. 10 Πῶς οὖν ἐλογίσθη; Ἐν περιτομῇ ὄντι ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ; Οὐκ ἐν περιτομῇ, ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ. 11 Καὶ σημεῖον ἔλαβε περιτομῆς σφραγίδα τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων δι' ἀκροβυστίας, εἰς τὸ λογισθῆναι καὶ αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην, 12 καὶ πατέρα περιτομῆς τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσι τοῖς ἰχνεσι τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ.

13 Οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραάμ ἢ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι τοῦ κόσμου, ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως. 14 Εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου κληρονόμοι, κекενωται ἡ πίστις καὶ κατήρηται ἡ ἐπαγγελία. 15 ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται· οὐ γὰρ οὐκ ἔστι νόμος, οὐδὲ παράβασις. 16 Διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως, ἵνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως Ἀβραάμ, ὅς ἐστι πατὴρ πάντων ἡμῶν, 17 καθὼς γέγραπται ὅτι **πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε**, κατέναντι οὐ ἐπίστευσε Θεοῦ τοῦ ζωοποιούντος τοὺς νεκροὺς καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα·

18 ὃς παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπίστευσε εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν κατὰ τὸ εἰρημένον· **Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου!** 19 Καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει οὐ κατενόησε τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἤδη νεκρωμένον, ἑκατονταέτης που ὑπάρχων, καὶ τὴν νέκρωσιν μήτρας Σάρρας. 20 Εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιστίᾳ, ἀλλ' ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει, δούς δόξαν τῷ Θεῷ 21 καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ ἐπηγ-

ῶ Ἀβραάμ πατέρας καὶ τῶν ἀπεριτμητῶν διὰ τῆς πίστεως

9 Ὁ μακαρισμὸς λοιπὸν αὐτὸς ἀναφέρεται στοὺς περιτμημένους (τοὺς Ἰουδαίους) ἢ καὶ στοὺς ἀπεριτμητοὺς (τοὺς ἐθνικούς); Λέγομεν βεβαίως, ὅτι στὸν Ἀβραάμ λογαριάσθηκε ἡ πίστις γιὰ δικαίωσι. 10 Ἀλλὰ πότε λογαριάσθηκε; Ὅταν ἦταν περιτμημένος, ἢ ὅταν ἦταν ἀπεριτμητος; Ὅχι ὅταν ἦταν περιτμημένος, ἀλλ' ὅταν ἦταν ἀπεριτμητος. 11 Καὶ ἔλαβε τὸ σημάδι τῆς περιτομῆς ὡς πιστοποίησι τῆς δικαίωσης ἀπὸ τὴν πίστι, τὴν ὁποία εἶχε λάβει, ὅταν ἦταν ἀπεριτμητος. Ἔτσι εἶναι πατέρας ὅλων, ὅσοι πιστεύουν, ἐνῶ εἶναι ἀπεριτμητοὶ (ἐθνικοὶ), γιὰ νὰ λογαριάσθῃ καὶ σ' αὐτοὺς ἡ δικαίωσι. 12 Ἐπίσης εἶναι πατέρας τῶν περιτμημένων (τῶν Ἰουδαίων), οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν μόνον τὴν περιτομή, ἀλλὰ καὶ βαδίζουν στὰ ἴχνη τῆς πίστεως, ποὺ εἶχε ὁ πατέρας μας ὁ Ἀβραάμ, ὅταν ἦταν ἀπεριτμητος.

Θεῖες ἐπαγγελίες, ἐκπλήρωσι τους καὶ πίστι

13 Ἡ ὑπόσχεσι στὸν Ἀβραάμ ἡ στοὺς ἀπογόνους του, ὅτι θὰ κληρονομήσῃ τὸν κόσμον, δὲν δόθηκε ἐξ αἰτίας τοῦ νόμου, ἀλλ' ἐξ αἰτίας τῆς δικαίωσης ἀπὸ τὴν πίστι. 14 Διότι, ἐὰν τὸ νὰ γίνουν κληρονόμοι ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ νόμο, τότε ἡ πίστι χάνει τὴν ἀξία της καὶ ἡ ὑπόσχεσι χάνει τὴν ἰσχύ της. 15 Διότι ὁ νόμος (ἐπειδὴ παραβαίνεται) φέρει ὀργή (τιμωρία). Ἀλλ' ὅπου δὲν ὑπάρχει νόμος, οὔτε παράβασις ὑπάρχει. 16 Γι' αὐτὸ ἡ κληρονομία ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν πίστι, γιὰ νὰ δίνεται δωρεάν, ὥστε ἡ ὑπόσχεσι νὰ πραγματοποιηθῇ σ' ὅλους τοὺς ἀπογόνους (τοῦ Ἀβραάμ), ὄχι μόνον ἐκείνους, ποὺ ἔχουν τὸ νόμο, ἀλλὰ καὶ ἐκείνους, ποὺ ἔχουν τὴν πίστι τοῦ Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος εἶναι πατέρας ὅλων μας (καὶ Ἰουδαίων καὶ ἐθνικῶν), 17 – ὅπως εἶναι γραμμένο, **Σὲ κατέστησα πατέρα πολλῶν ἐθνῶν** –. Ἐγινε δὲ πατέρας ὅλων μας ἀπὸ τὸ Θεό, στὸν ὁποῖο πίστευσε, ὁ ὁποῖος ζωοποιεῖ τοὺς νεκροὺς, καὶ ὀνομάζει τὰ ἀνύπαρκτα ὡς ὑπαρκτά.

18 Αὐτός (ὁ Ἀβραάμ), καίτοι δὲν ὑπῆρχε ἐλπίς (λόγῳ γῆρατος), μὲ πεποιθῆσι πίστευσε στὸ ὅτι θὰ γινόταν πατέρας πολλῶν ἐθνῶν συμφῶνως πρὸς τὸ λόγο, **Τόσο πολλοὶ θὰ εἶναι οἱ ἀπόγονοί σου!** 19 Καὶ ἐπειδὴ δὲν κλονίσθηκε στὴν πίστι, δὲν σκέφθηκε τὸ σῶμα του, ποὺ ἦταν πλέον νεκρωμένο (ἀνίκανο γιὰ παιδοποιία), ἀφοῦ ἦταν περίπου ἑκατὸ ἐτῶν, οὔτε τὴ νέκρωσι τῆς μήτρας τῆς Σάρρας. 20 **Ναί**, στὴν ὑπόσχεσι τοῦ Θεοῦ δὲν ἔδειξε ἀμφιβολία ἀπὸ ἀπιστία, ἀλλὰ δυναμώθηκε ἀπὸ πίστι, διότι ἀναγνώρισε τὴ δύναμι τοῦ Θεοῦ, 21 καὶ πίστευσε μὲ πλήρη πεποιθῆσι, ὅτι αὐτό, ποὺ ὑποσχέθηκε (ὁ Θεός), ἔχει τὴ δύναμι καὶ

γελται δυνατός ἐστι καὶ ποιῆσαι. 22 Διὸ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. 23 Οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον ὅτι ἐλογίσθη αὐτῷ, 24 ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς οἷς μέλλει λογιζέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν Κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν, 25 ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαιοσύνην ἡμῶν.

5 Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, 2 δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ἣ ἐστήκαμεν, καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. 3 Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, 4 ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα, 5 ἡ δὲ ἐλπίς οὐ κατασχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ Πνεύματος Ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν.

6 Ἐτι γὰρ Χριστὸς ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανε. 7 Μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθανεῖται. Ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν. 8 Συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, ὅτι ἔτι ἀμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε. 9 Πολλῶ οὖν μᾶλλον δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς. 10 Εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῶ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ. 11 Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι ἐν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν.

νὰ τὸ κᾶνήν. 22 Γι' αὐτὸ καὶ τοῦ λογαριάσθηκε (ἡ πίστις) γιὰ δικαίωσι. 23 Δὲν ἐγράφη δὲ μόνο γι' αὐτόν, ὅτι τοῦ λογαριάσθηκε, 24 ἀλλὰ καὶ γιὰ μᾶς, τοὺς ὁποίους πρόκειται νὰ λογαριασθῆ, οἱ ὁποῖοι πιστεύομε σ' ἐκεῖνον, ποὺ ἀνέστησε τὸν Ἰησοῦ τὸν Κύριό μας ἐκ νεκρῶν. 25 Αὐτὸς θυσιάσθηκε γιὰ τὰ παραπτώματά μας, καὶ ἀναστήθηκε γιὰ τὴ δικαίωσί μας.

Συμφιλίωσι μὲ τὸ Θεὸ καὶ χαρὰ

5 Ἀφοῦ λοιπὸν δικαιωθήκαμε ἀπὸ τὴν πίστι, ἔχομε εἰρήνη μὲ τὸ Θεὸ διὰ μέσου τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. 2 Αὐτὸς καὶ μᾶς ἔφερε διὰ τῆς πίστεως στὴν κατάστασι αὐτῆς τῆς χάριτος, στὴν ὁποία στεκόμεθα. Καὶ χαίρομε γιὰ τὴν ἐλπίδα ν' ἀπολαύσωμε τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ. 3 Ὅχι δὲ μόνον αὐτό, ἀλλὰ χαίρομε καὶ γιὰ τὶς θλίψεις, διότι γνωρίζομε, ὅτι ἡ θλίψι ἀσκεῖ σὲ ὑπομονή, 4 ἡ δὲ ὑπομονὴ σφυρηλατεῖ χαρακτήρα, ὁ δὲ χαρακτήρ εἶναι τὸ ἔδαφος γιὰ ἐλπίδα. 5 Ἡ δὲ ἐλπίς (δὲν διαφεύδεται καὶ) δὲν ντροπιάζει, ἀφοῦ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ χύθηκε πλουσίως στὶς καρδιές μας μὲ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο ποὺ μᾶς δόθηκε.

«Πολλῶ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ»

6 Μάλιστα, ἐνῶ ἐμεῖς ἤμασταν ἀκόμη στὴν κατάστασι τῆς ἀμαρτίας, ὁ Χριστὸς στὸν κατάλληλο καιρὸ πέθανε γιὰ μᾶς τοὺς ἀσεβεῖς. 7 Μὲ πολλὴ βεβαίως δυσκολία θὰ πεθάνη κανεὶς γιὰ κάποιον καλὸ. Ναι, γιὰ τὸν καλὸ ἴσως καὶ θ' ἀποφασίσῃ κάποιος νὰ πεθάνῃ. 8 Ἀλλ' ὁ Θεὸς δεικνύει περιτράνωσ τὴν ἀγάπη του πρὸς ἐμᾶς, διότι, ἐνῶ ἀκόμη ἤμασταν στὴν κατάστασι τῆς ἀμαρτίας, ὁ Χριστὸς πέθανε γιὰ μᾶς. 9 Πολλὸ δὲ εὐκολώτερα τώρα, ἀφοῦ δικαιωθήκαμε μὲ τὸ αἷμα του, θὰ σωθοῦμε δι' αὐτοῦ ἀπὸ τὴν (μέλλουσα) ὀργή. 10 Ἀφοῦ ἐπίσης, ἐνῶ ἤμασταν ἐχθροὶ, συμφιλιωθήκαμε μὲ τὸ Θεὸ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Υἱοῦ του, πολλὸ εὐκολώτερα συμφιλιωμένοι θὰ σωθοῦμε κατὰ τὴ ζωὴ του (Ἀφοῦ δηλαδὴ σωθήκαμε τότε, ὅταν ἡ σωτηρία ἦταν δύσκολη, διότι ὡς ἀμαρτωλοὶ καὶ ἀσεβεῖς ἤμασταν ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ σωτηρία μας στοίχισε τὸ θάνατο τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, πολὺ εὐκολώτερα θὰ σωθοῦμε τώρα, διότι τώρα εἴμαστε συμφιλιωμένοι μὲ τὸ Θεὸ καὶ ὁ Χριστὸς βρίσκεται κατὰστασι ζωῆς, ἡ σωτηρία μας δὲν στοιχίζει πλέον θάνατο τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ). 11 Ὅχι δὲ μόνο θὰ σωθοῦμε, ἀλλὰ καὶ θὰ δοξασθοῦμε ἀπὸ τὸ Θεὸ διὰ τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦ ὁποῖο τώρα ἐπιτύχαμε τὴ συμφιλίωσι.

Διὰ τοῦ Ἀδάμ θάνατος, διὰ τοῦ Χριστοῦ ζωὴ
«Οὐ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερπερίσσευσεν ἡ χάρις»

12 Διὰ τοῦτο ὡσπερ δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθε καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον. 13 Ἐπειδὴ γὰρ νόμος ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ, ἁμαρτία δὲ οὐκ ἔλλογεῖται μὴ ὄντος νόμου· 14 ἀλλ' ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδάμ μέχρι Μωυσέως καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως Ἀδάμ, ὅς ἐστι τύπος τοῦ μέλλοντος.

15 Ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα, οὕτω καὶ τὸ χάρισμα. Εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι οἱ πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῶ μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπέρισσευσε. 16 Καὶ οὐχ ὡς δι' ἑνὸς ἁμαρτήσαντος τὸ δῶρημα· τὸ μὲν γὰρ κρίμα ἐξ ἑνὸς εἰς κατάκριμα, τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα.

17 Εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσε διὰ τοῦ ἑνός, πολλῶ μᾶλλον οἱ τὴν περισσειάν τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες ἐν ζωῇ βασιλεύσουσι διὰ τοῦ ἑνός Ἰησοῦ Χριστοῦ. 18 Ἄρα οὖν ὡς δι' ἑνός παραπτώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς κατάκριμα, οὕτω καὶ δι' ἑνός δικαίωματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς δικαίωσιν ζωῆς. 19 Ὡσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνός ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ καταστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτω καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνός δικαίου κατασταθήσονται οἱ πολλοί. 20 Νόμος δὲ παρεῖσθη ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα. Οὐδὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερπερίσσευσεν ἡ χάρις, 21 ἵνα ὡσπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτω καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

12 Ὡπως δὲ ἡ ἁμαρτία εἰσῆλθε στὴν ἀνθρωπότητα στὸ πρόσωπο ἑνὸς ἀνθρώπου καὶ ἐξ αἰτίας τῆς εἰσῆλθεν ἐπίσης ὁ θάνατος, ἔτσι ὁ θάνατος (μετὰ τὴν εἰσοδὸ τοῦ προχωρώντας) πέρασε καὶ σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἀφοῦ ὅλοι ἁμάρτησαν (Ὡπως ἀρχικῶς ὁ ἕνας ἁμάρτησε καὶ θανατώθηκε, ἔτσι κατόπιν καὶ ὅλοι θανατώθηκαν, διότι ὅλοι ἁμάρτησαν). 13 Ἡ ἁμαρτία βεβαίως ὑπέρχε στὸν κόσμο μέχρι νὰ δοθῇ ὁ νόμος, ἀλλ' ἡ ἁμαρτία δὲν λογαριάζεται, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ νόμος. 14 Ἐν τούτοις ὁ θάνατος βασίλευσε ἀπὸ τὸν Ἀδάμ μέχρι τὸ Μωυσῆ καὶ σ' αὐτούς, ποὺ δὲν ἁμάρτησαν μὲ τὴ μορφή τῆς παραβάσεως τοῦ Ἀδάμ, ὁ ὁποῖος ἦταν τύπος τοῦ μέλλοντος Ἀδάμ (τοῦ γενάρχου νέου κόσμου, τοῦ Χριστοῦ).

15 Ἀλλὰ δὲν ἔχει τόση βαρύτητα ἡ ἁμαρτία (τοῦ Ἀδάμ) ὅση ἡ χάρις (τοῦ Χριστοῦ). Διότι, ἐὰν ἐξ αἰτίας τῆς ἁμαρτίας τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου πέθαναν οἱ πολλοί, πολὺ περισσότερο ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ σὲ χάρις τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ πλημύρισε τοὺς πολλοὺς. 16 Ἐπίσης, δὲν συμβαίνει μὲ τὴ (θεία) δωρεὰ, ὅπως μὲ τὸν ἕνα, ποὺ ἁμάρτησε¹. Διότι ἡ μὲν ἀπόφασις ἦταν καταδικαστικὴ γιὰ ἕνα, ἐνῶ ἡ χριστιανικὴ πράξις εἶναι ἀθωωτικὴ γιὰ πολλὰ ἁμαρτήματα.

17 Ἄν δὲ ἐξ αἰτίας τοῦ ἁμαρτήματος τοῦ ἑνός ὁ θάνατος βασίλευσε ἐξ αἰτίας τοῦ ἑνός, πολὺ περισσότερο ἐκείνοι, ποὺ λαμβάνουν τὸν ἀφθονο πλοῦτο τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης, θὰ βασιλεύσουν μὲ ζωὴ ἐξ αἰτίας τοῦ ἑνός, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. 18 Ἄρα δέ, ὅπως τὸ ἀποτέλεσμα ἑνός ἁμαρτήματος ἦταν καταδίκη γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἔτσι καὶ τὸ ἀποτέλεσμα μιᾶς ἀθωωτικῆς πράξεως εἶναι δικαίωσις, ποὺ φέρνει ζωὴ, γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. 19 Διότι, ὅπως ἐξ αἰτίας τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνός ἀνθρώπου οἱ πολλοὶ ἔγιναν ἁμαρτωλοί, ἔτσι καὶ ἐξ αἰτίας τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνός οἱ πολλοὶ θὰ δικαιοθῶν. 20 Ὁ νόμος δὲ παρενεβλήθη προσωρινῶς, γιὰ νὰ πλεονάσῃ ἡ ἁμαρτία. Ἀλλ' ὅπου πλεόνασε ἡ ἁμαρτία, ὑπερπερίσσευσε ἡ χάρις, 21 ὥστε, ὅπως βασίλευσε ἡ ἁμαρτία διὰ τοῦ θανάτου, ἔτσι καὶ ἡ χάρις νὰ βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης γιὰ ζωὴ αἰώνια διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μας.

1. Ἡ, μὲ τὸ ἁμαρτήμα τοῦ ἑνός

6 Τί οὖν ἐροῦμεν; Ἐπιμενοῦμεν τὴν ἁμαρτία ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ; **2** Μὴ γένοιτο! Οὐτίνες ἀπεθάνομεν τὴν ἁμαρτία, πῶς ἐτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ; **3** Ἦ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; **4** Συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα ὡσπερ ἠγήρεθῆ Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. **5** Εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα, **6** τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη ἵνα καταργηθῆ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτία· **7** ὁ γὰρ ἀποθανῶν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. **8** Εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῷ, **9** εἰδότες ὅτι Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν οὐκέτι ἀποθνήσκει, θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει. **10** Ὁ γὰρ ἀπέθανε, τὴν ἁμαρτία ἀπέθανεν ἐφάπαξ, ὃ δὲ ζῆ, ζῆ τῷ Θεῷ. **11** οὕτω καὶ ὑμεῖς λογιζέσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτία, ζῶντας δὲ τῷ Θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

12 Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι εἰς τὸ ὑπακοῦεν αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ, **13** μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὄπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτία, ἀλλὰ παρυστήσατε ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντας καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὄπλα δικαιοσύνης τῷ Θεῷ. **14** Ἄμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γὰρ ἐστε ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν.

15 Τί οὖν; Ἀμαρτήσομεν ὅτι οὐκ ἐσμεν ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν; Μὴ γένοιτο! **16** Οὐκ οἶδατε ὅτι ᾧ παριστάνετε ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπακοήν, δούλοι ἐστε ᾧ ὑπακούετε, ἤτοι ἁμαρτίας εἰς θάνατον ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην; **17** Χάρις δὲ τῷ Θεῷ ὅτι ἦτε δούλοι τῆς ἁμαρτίας, ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδασχῆς, **18** ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς

6 Τί θὰ εἰποῦμε τότε; Νὰ ἐπιμείνομε στὴν ἁμαρτία, γιὰ νὰ πλεονάσῃ ἡ χάρις; **2** Μὴ γένοιτο! Ἀφοῦ πεθάνομε ὡς πρὸς τὴν ἁμαρτία, πῶς θὰ ζήσωμε πλέον σ' αὐτή; **3** Ἦ δὲν ξέρετε, ὅτι, ὅσοι βαπτισθήκαμε μὲ πίστι στὸν Ἰησοῦ Χριστό, βαπτισθήκαμε στὸ θάνατό του; **4** Μὲ τὸ βάπτισμα δὲ στὸ θάνατό του συνταφήκαμε μαζί του, ὥστε, ὅπως ὁ Χριστὸς μὲ τὴ δύναμι τοῦ Πατρὸς ἀναστήθηκε ἐκ νεκρῶν, ἔτσι καὶ ἡμεῖς νὰ ζήσωμε νέα ζωή. **5** Διότι, ἀφοῦ ἐνωθήκαμε μὲ τὴ μορφή τοῦ θανάτου του, ἀσφαλῶς θὰ ἐνωθοῦμε καὶ μὲ τὴ μορφή τῆς ἀναστάσεώς του. **6** Ἄρκεῖ νὰ ἔχωμε συνειδητοποιήσει τοῦτο, ὅτι ὁ παλαιὸς μας ἄνθρωπος (ὁ παλαιὸς ἐαυτός μας) σταυρώθηκε μαζί του, γιὰ νὰ νεκρωθῆ τὸ ἁμαρτωλὸ σῶμα, γιὰ νὰ μὴ εἴμαστε πλέον δούλοι στὴν ἁμαρτία. **7** Διότι ἐκεῖνος, ποὺ πέθανε, ἐλευθερώθηκε ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. **8** Ἀφοῦ δὲ πεθάνομε μαζί μὲ τὸ Χριστό, πιστεύομε, ὅτι καὶ θὰ ζήσωμε μαζί του. **9** Διότι γνωρίζομε, ὅτι ὁ Χριστὸς μετὰ τὴν ἀνάστασί του ἐκ νεκρῶν δὲν πεθαίνει πλέον, ὁ θάνατος δὲν ἔχει πλέον ἐξουσία ἐπάνω του. **10** Τὸ θάνατο δὲ, τὸν ὅποιο ὑπέστη, ὑπέστη μιὰ φορὰ γιὰ πάντα ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἁμαρτία, τὴ δὲ ζωή, τὴν ὅποια τώρα ζῆ, ζῆ ἐν σχέσει πρὸς τὸ Θεό. **11** Ἔτσι καὶ σεῖς νὰ θεωρῆτε τοὺς ἑαυτοὺς σας, ὅτι εἴσθε νεκροὶ μὲν γιὰ τὴν ἁμαρτία, ζωντανοὶ δὲ γιὰ τὸ Θεό μὲ τὴν ἔνωσί σας μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστό τὸν Κύριό μας.

12 Νὰ μὴ βασιλεύῃ λοιπὸν ἡ ἁμαρτία στὸ νεκρὸ σας σῶμα, ὥστε νὰ ὑπακούετε σ' αὐτὴ ὡς πρὸς τίς (ἁμαρτωλές) ἐπιθυμίες του. **13** Καὶ νὰ μὴ προσφέρετε τὰ μέλη σας στὴν ἁμαρτία ὡς ὄπλα γιὰ τὸ κακό. Ἄλλὰ νὰ προσφέρετε τοὺς ἑαυτοὺς σας στὸ Θεὸ ὡς ἀναστημένους ἐκ νεκρῶν καὶ ζωντανούς, καὶ τὰ μέλη σας στὸ Θεὸ ὡς ὄπλα γιὰ τὸ καλό. **14** Ἡ ἁμαρτία τότε δὲν θὰ ἔχη ἐξουσία ἐπάνω σας. Διότι δὲν εἴσθε ἄλλωστε κάτω ἀπὸ τὸ νόμο, ἀλλ' ἀπὸ τὴ χάρι.

Ἐλευθερία ἢ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ ὑποταγὴ στὸ Θεό

15 Τί λοιπὸν; Ν' ἁμαρτήσωμε, διότι δὲν εἴμεθα κάτω ἀπὸ τὸ νόμο, ἀλλὰ κάτω ἀπὸ τὴ χάρι; Μὴ γένοιτο! **16** Δὲν ξέρετε, ὅτι σὲ ὅ,τι προσφέρετε τοὺς ἑαυτοὺς σας ὡς δούλους γιὰ νὰ ὑπακούετε, γίνεσθε δούλοι αὐτοῦ, στὸ ὅποιο ὑπακούετε, ἢ δηλαδὴ τῆς ἁμαρτίας γιὰ θάνατο, ἢ τῆς Πίστεως γιὰ δικαίωσι; **17** Εὐχαριστία δὲ ὀφείλεται στὸ Θεό, διότι ἦσασθε δούλοι τῆς ἁμαρτίας, ἀλλὰ πιστεύσατε μὲ τὴν καρδιά σας στὸν κανόνα τῆς (χριστιανικῆς) διδασκαλίας, στὸν ὅποιο ὑποταχθήκατε. **18** Ἔτσι ἐλευθερωθήκατε ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ γίνετε δούλοι στὸ κα-

ἀμαρτίας ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ. 19 Ἀνθρώπινον λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν. Ὡσπερ γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν, οὕτω νῦν παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἀγιασμόν.

20 Ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε τῆς ἀμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ. 21 Τίνα οὖν καρπὸν εἶχετε τότε ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύεσθε; Τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων θάνατος. 22 Νυνὶ δὲ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας, δουλωθέντες δὲ τῷ Θεῷ, ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἀγιασμόν, τὸ δὲ τέλος ζωὴν αἰώνιον. 23 Τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς ἀμαρτίας θάνατος, τὸ δὲ χάρισμα τοῦ Θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

7 Ἡ ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί, – γινώσκουσι γὰρ νόμον λαῶ –, ὅτι ὁ νόμος κυριεῖται τοῦ ἀνθρώπου ἐφ' ὅσον χρόνον ζῆ; 2 Ἡ γὰρ ὑπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατήργηται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός. 3 Ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρός μοιχαλὶς χρηματίζει ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἐτέρῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρῃ ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα γενομένην ἀνδρὶ ἐτέρῳ.

4 Ὡστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ διὰ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς ἐτέρῳ, τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα καρποφορήσωμεν τῷ Θεῷ. 5 Ὅτε γὰρ ἤμεν ἐν τῇ σαρκί, τὰ παθήματα τῶν ἀμαρτιῶν τὰ διὰ τοῦ νόμου ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν εἰς τὸ καρποφορῆσαι τῷ θανάτῳ· 6 νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατειχόμεθα, ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς ἐν καινότητι Πνεύματος καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος.

λό. 19 Ἀνθρώπινως ὁμιλῶ χρησιμοποιοῦντας τὴν εἰκόνα τῆς δουλείας λόγῳ τῆς φυσικῆς ἀδυναμίας σας νὰ καταλάβετε ἀλλιῶς (Στὴν πραγματικότητα ἡ ὑποταγὴ στὸ καλὸ δὲν εἶναι δουλεία, ἀλλὰ ἐλευθερία ἀπὸ τὰ πάθη). Ὅπως δὲ ὑποδουλώσατε τὰ μέλη σας στὴν ἀκαθαρσία καὶ τὴν ἀνομία γιὰ νὰ κάνετε τὴν ἀνομία, ἔτσι τώρα ὑποδουλώσατε τὰ μέλη σας στὸ καλὸ γιὰ ν' ἀγιάζεσθε.

«Τὰ ὀψώνια τῆς ἀμαρτίας θάνατος, τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ ζωὴ αἰώνιος»

20 Ὅταν βεβαίως ἦσασθε δοῦλοι τῆς ἀμαρτίας, ἦσασθε ἐλεύθεροι ἀπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ καλοῦ. 21 Ἀλλὰ ποιὸ κέρδος εἶχατε τότε ἀπὸ τὰ ἔργα, γιὰ τὰ ὁποῖα τώρα ντρέπεσθε; Διότι τὸ τέλος ἐκείνων εἶναι θάνατος. 22 Ἀλλὰ τώρα, ποῦ ἐλευθερωθήκατε ἀπὸ τὴν ἀμαρτία καὶ ὑποδουλώκατε στὸ Θεό, ἔχετε τὸ κέρδος σας σὲ ἀγιασμό, καὶ τὸ τέλος ζωῆς αἰώνιας. 23 Ναί, ὁ μισθὸς τῆς ἀμαρτίας εἶναι θάνατος, ἐνῶ τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ εἶναι ζωὴ αἰώνια διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μας.

Ἐλεύθεροι ἀπὸ τὸ νόμο

7 Ἡ ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί – ὁμιλῶ βεβαίως σ' ἀνθρώπους ποὺ γνωρίζουν τὸ νόμο –, ὅτι ὁ νόμος ἔχει ἐξουσία πάνω στὸν ἄνθρωπο ὅσο αὐτὸς ζῆ; 2 Παραδείγματός χάριν ἡ παντρεμένη γυναῖκα εἶναι δεμένη ἀπὸ τὸ νόμο μὲ τὸν ἄνδρα της ὅσο αὐτὸς ζῆ. Ἐὰν δὲ πεθάνῃ ὁ ἄνδρας, εἶναι ἐλεύθερη ἀπὸ τὸ νόμο, ποῦ τὴ δεσμεύει μὲ τὸν ἄνδρα. 3 Ἄρα δέ, ὅσο ζῆ ὁ ἄνδρας, θὰ γίνῃ μοιχαλὶς, ἐὰν συνδεθῇ μὲ ἄλλον ἄνδρα. Ἐὰν ὅμως πεθάνῃ ὁ ἄνδρας, εἶναι ἐλεύθερη ἀπὸ τὸ νόμο, ὥστε νὰ μὴ εἶναι μοιχαλὶς, ἐὰν παντρευθῇ ἄλλον ἄνδρα.

4 Καὶ σεῖς δέ, ἀδελφοί μου, πεθάνετε ὡς πρὸς τὸ νόμο διὰ τοῦ (νεκρωθέντος) σώματος τοῦ Χριστοῦ (καὶ ἔτσι εἴσθε ἐλεύθεροι ἀπὸ τὸ νόμο), γιὰ νὰ συνδεθῆτε μὲ ἄλλον, τὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν, γιὰ νὰ φέρωμε καρπὸ γιὰ τὸ Θεό. 5 Διότι, ὅταν ζούσαμε σαρκικὴ ζωὴ, τὰ ἀμαρτωλὰ πάθη μας, τὰ ὁποῖα διαλαμβάνονται στὸ νόμο (καὶ ἐξ αἰτίας τῶν ἀπογορεύσεων τοῦ νόμου διεγείρονται), δρούσαν στὰ μέλη μας γιὰ νὰ καρποφορήσουν γιὰ τὸ θάνατο. 6 Ἀλλὰ τώρα ἐλευθερωθήκαμε ἀπὸ τὸ νόμο, ἀφοῦ πεθάναμε ὡς πρὸς αὐτόν, ἀπὸ τὸν ὁποῖο κατεξουσιαζόμεσταν, ὥστε (τώρα) νὰ ὑπηρετοῦμε σὲ νέα κατάσταση, ὅπου κυριαρχεῖ τὸ Πνεῦμα, καὶ ὄχι σὲ παλαιὰ κατάσταση, ὅπου κυριαρχοῦσε ὁ γραπτὸς νόμος.

Σχέσι νόμου, αμαρτίας, επιθυμίας και θανάτου

7 Τί οὖν ἐροῦμεν; Ὁ νόμος ἀμαρτία; Μὴ γένοιτο! Ἄλλὰ τὴν ἀμαρτίαν οὐκ ἔγνων εἰ μὴ διὰ νόμου. Τὴν τε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ᾔδειν εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν, **Οὐκ ἐπιθυμήσεις.** 8 Ἀφορμὴν δέ λαβοῦσα ἡ ἀμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς κατεργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν· χωρὶς γὰρ νόμου ἀμαρτία νεκρά. 9 Ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ· ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς ἡ ἀμαρτία ἀνέζησεν, 10 ἐγὼ δὲ ἀπέθανον, καὶ εὐρέθη μοι ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς ζωὴν, αὕτη εἰς θάνατον· 11 ἡ γὰρ ἀμαρτία ἀφορμὴν λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς ἐξηπάτησέ με καὶ δι' αὐτῆς ἀπέκτεινεν. 12 Ὡστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ ἀγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθὴ.

13 Τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ γέγονε θάνατος; Μὴ γένοιτο! Ἄλλὰ ἡ ἀμαρτία, ἵνα φανῇ ἀμαρτία, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον, ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολὴν ἀμαρτωλὸς ἡ ἀμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς. 14 Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικὸς ἐστίν· ἐγὼ δὲ σαρκικός εἰμι, πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἀμαρτίαν. 15 Ὁ γὰρ κατεργάζομαι οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὁ θέλω τοῦτο πράσσω, ἀλλ' ὁ μισῶ τοῦτο ποιῶ. 16 Εἰ δὲ ὁ οὐ θέλω τοῦτο ποιῶ, σύμφημι τῷ νόμῳ ὅτι καλός.

17 Νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἀμαρτία. 18 Οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοί, τοῦτ' ἐστὶν ἐν τῇ σαρκί μου, ἀγαθόν· τὸ γὰρ θέλειν παράκειται μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν οὐχ εὐρίσκω. 19 Οὐ γὰρ ὁ θέλω ποιῶ ἀγαθόν, ἀλλ' ὁ οὐ θέλω κακὸν τοῦτο πράσσω. 20 Εἰ δὲ ὁ οὐ θέλω ἐγὼ τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἀμαρτία.

21 Εὐρίσκω ἄρα τὸν νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν, τὸ καλόν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειται. 22 Συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον, 23 βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου καὶ αἰχμαλωτίζοντά με ἐν τῷ νόμῳ τῆς ἀμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς

7 Τί θὰ εἰποῦμε τώρα; Ὁ νόμος εἶναι ἀμαρτία; Μὴ γένοιτο! Ἄλλὰ τῆς ἀμαρτίας δὲν ἔλαβα συνείδησι, παρὰ διὰ τοῦ νόμου. Ἄλλ' ἀκόμη καὶ τὴν ἐπιθυμίαν δὲν θὰ γινώριζα, ἐὰν ὁ νόμος δὲν ἔλεγε, **Νὰ μὴν ἐπιθυμήσης.** 8 Ἀπὸ τὴν ἐντολὴ δὲ ἡ ἀμαρτία ἔλαβε ἀφορμὴν καὶ ἔθεσε μέσο μου σ' ἐνέργεια κάθε ἐπιθυμία, ἐνῶ χωρὶς τὸ νόμο ἡ ἀμαρτία εἶναι νεκρὴ (ἀνενέργητη). 9 Ἐγὼ δὲ ἄλλοτε ζούσα χωρὶς νόμο. Ἄλλ' ὅταν ἦλθε ἡ ἐντολὴ, ἡ ἀμαρτία ζωντάνεψε 10 καὶ ἐγὼ πέθανα. Καὶ ἔτσι ἡ ἐντολὴ, ποῦ ἦταν γιὰ ζωὴ, αὐτὴ συνέβη νὰ μοῦ προξενήσῃ θάνατο. 11 Ναί, ἡ ἀμαρτία ἔλαβε ἀφορμὴν ἀπὸ τὴν ἐντολὴ καὶ μ' ἐξαπάτησε, καὶ ἔτσι μὲ τὴν παράβασί της μὲ θανάτωσε. 12 Ὡστε ὁ νόμος εἶναι ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ εἶναι ἀγία καὶ δικαία καὶ καλὴ.

Ὁ νόμος πνευματικός, ἀλλ' ἐγὼ σαρκικός

13 Ἄλλὰ τὸ καλὸ ἔγινε σὲ μένα θάνατος; Μὴ γένοιτο νὰ ὑποστηρίξῃ κανεὶς τέτοιο πρᾶγμα! Ἄλλὰ τὸ θάνατο προσενεῖ ἡ ἀμαρτία διὰ μέσου τοῦ καλοῦ (τοῦ νόμου, τῆς ἐντολῆς), γιὰ νὰ φανῇ ὡς ἀμαρτία, γιὰ ν' ἀποδειχθῇ ὑπερβολικὰ ἀμαρτωλὴ ἡ ἀμαρτία διὰ μέσου τῆς ἐντολῆς. 14 Γνωρίζουμε βεβαίως, ὅτι ὁ νόμος εἶναι πνευματικός. Ἄλλ' ἐγὼ εἶμαι σαρκικός, πωλημένος καὶ ὑποδουλωμένος στὴν ἀμαρτία. 15 Καὶ δὲν ξέρω τί κάνω. Διότι δὲν κάνω αὐτὸ ποῦ θέλω, ἀλλὰ αὐτὸ ποῦ μισῶ, αὐτὸ κάνω. 16 Καὶ ἀφοῦ κάνω αὐτὸ ποῦ δὲν θέλω, συμφωνῶ μὲ τὸ νόμο, ὅτι εἶναι καλός.

«Ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἀμαρτία»

17 Καὶ ἔτσι δὲν τὸ κάνω πλέον ἐγὼ (τὸ κακό), ἀλλ' ἡ ἀμαρτία, ποῦ κατοικεῖ σὲ μένα. 18 Γνωρίζω δὲ, ὅτι δὲν κατοικεῖ καλὸ σὲ μένα, δηλαδὴ στὴ σάρκα μου. Τὸ νὰ θέλω βεβαίως τὸ καλὸ εἶναι πολὺ κοντὰ σὲ μένα, ἀλλὰ τὸ νὰ ἐκτελῶ τὸ καλὸ δὲν τὸ βρίσκω. 19 Ναί, δὲν κάνω τὸ καλὸ ποῦ θέλω, ἀλλὰ τὸ κακό ποῦ δὲν θέλω, αὐτὸ πράττω. 20 Καὶ ἀφοῦ κάνω αὐτὸ ποῦ δὲν θέλω ἐγὼ, δὲν τὸ κάνω πλέον ἐγὼ, ἀλλ' ἡ ἀμαρτία ποῦ κατοικεῖ σὲ μένα.

21 Διαπιστώνω λοιπόν, ὅτι σὲ μένα, ποῦ θέλω νὰ ἐκτελῶ τὸ νόμο, (ποῦ εἶναι) τὸ καλὸ, σὲ μένα εἶναι πρόχειρο καὶ εὐκόλο τὸ κακό. 22 Πολλὸ μάλιστα εὐχαριστοῦμαι μέσα μου γιὰ τὸ νόμο τοῦ Θεοῦ. 23 Ἄλλα βλέπω ἄλλο νόμο στὰ μέλη μου ν' ἀντιστρατεύεται στὸ νόμο τοῦ λογικοῦ μου, καὶ νὰ μὲ αἰχμαλωτίζῃ στὸ νόμο τῆς ἀμαρτίας, ποῦ κυριαρχεῖ στὰ μέλη μου. 24 Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος! Ποιὸς θὰ μὲ σώσῃ ἀπ' αὐτὸ τὸ σῶμα τοῦ θανάτου; 25 Εὐχαριστῶ τὸ Θεὸ (ποῦ μὲ σώζει) διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μας. Ἄρα δὲ ἐγὼ αὐτὸς

μέλεσί μου. 24 Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος! Τίς με ρύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου; 25 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοῖ δουλεύω νόμῳ Θεοῦ, τῇ δὲ σαρκὶ νόμῳ ἁμαρτίας.

8 Οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ Πνεῦμα. 2 Ὁ γὰρ νόμος τοῦ Πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἠλευθέρωσε με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. 3 Τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου, ἐν ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς σαρκός, ὁ Θεός, τὸν ἑαυτοῦ Υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας καὶ περὶ ἁμαρτίας, κατέκρινε, τὴν ἁμαρτίαν, ἐν τῇ σαρκί, 4 ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν τοῖς μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ Πνεῦμα. 5 Οἱ γὰρ κατὰ σάρκα ὄντες τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν, οἱ δὲ κατὰ Πνεῦμα τὰ τοῦ Πνεύματος. 6 Τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς θάνατος, τὸ δὲ φρόνημα τοῦ Πνεύματος ζωὴ καὶ εἰρήνη· 7 διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς ἔχθρα εἰς Θεόν· τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται· οὐδὲ γὰρ δύναται· 8 οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες Θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται.

9 Ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστε ἐν σαρκί, ἀλλ' ἐν Πνεύματι, εἶπερ Πνεῦμα Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. Εἰ δὲ τις Πνεῦμα Χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ. 10 Εἰ δὲ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν δι' ἁμαρτίαν, τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ δικαιοσύνην. 11 Εἰ δὲ τὸ Πνεῦμα τοῦ ἐγγείραντος Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγγείρας τὸν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ζωοποιήσει καὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν διὰ τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ Πνεῦμα ἐν ὑμῖν.

καθ' ἑαυτὸν (χωρὶς δηλαδὴ τῆ χάρι τοῦ Θεοῦ) μὲ τὸ νοῦ μὲν εἶμαι δοῦλος στὸ νόμο τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴ σάρκα δὲ στὸ νόμο τῆς ἁμαρτίας.

Διὰ τοῦ Πνεύματος ζωῆ, εὐτυχία καὶ ἐνδοξη ἀνάστασι

8 Φυσικὰ τώρα οὐδεμία καταδίκη ὑπάρχει γιὰ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ δὲν ζοῦν κατὰ τὴς ἐπιθυμίες τῆς σάρκας, ἀλλὰ κατὰ τὴς ὑπαγορεύσεις τοῦ Πνεύματος. 2 Διότι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁ νόμος τοῦ Πνεύματος, ποὺ δίνει ζωὴ, μ' ἠλευθέρωσε ἀπὸ τὸ νόμο τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. 3 Διότι τὴν ἀδυναμία τοῦ νόμου, ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας (ὁ νόμος) μειονεκτοῦσε λόγῳ τῆς σάρκας, ὁ Θεός, ἀφοῦ ἔστειλε τὸν Υἱό του μὲ τὴ μορφή τῆς σάρκας, ὅπου κυριαρχεῖ ἡ ἁμαρτία, καὶ γιὰ τὴν ἁμαρτία, καταδίκασε αὐτὴ τὴν ἀδυναμία τοῦ νόμου, τὴν ἁμαρτία δηλαδὴ, μὲ τὴ θυσία τῆς σάρκας του. 4 Ἔτσι ἡ ἀπαίτησι τοῦ νόμου ἐκπληρώθηκε σ' ἐμᾶς, ποὺ δὲν ζοῦμε κατὰ τὴς ἐπιθυμίες τῆς σάρκας, ἀλλὰ κατὰ τὴς ὑπαγορεύσεις τοῦ Πνεύματος. 5 Διότι ἐκεῖνοι, ποὺ εἶναι κάτω ἀπὸ τὴν κυριαρχία τῆς σάρκας, θέλουν αὐτά, ποὺ θέλει ἡ σάρκα, ἐνῶ ἐκεῖνοι, ποὺ εἶναι κάτω ἀπὸ τὴν κυριαρχία τοῦ Πνεύματος, θέλουν αὐτά, ποὺ θέλει τὸ Πνεῦμα. 6 Τὸ δὲ θέλημα τῆς σάρκας ὡς ἀποτέλεσμα ἔχει τὸ θάνατο, ἐνῶ τὸ θέλημα τοῦ Πνεύματος ὡς ἀποτέλεσμα ἔχει τὴ ζωὴ καὶ τὴν εὐτυχία. 7 Διότι τὸ θέλημα τῆς σάρκας εἶναι ἔχθρα πρὸς τὸ Θεό, ἐπειδὴ δὲν ὑποτάσσεται στὸ νόμο τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' οὔτε δύναται νὰ ὑποταχθῇ. 8 Γι' αὐτό, ὅσοι εἶναι κάτω ἀπὸ τὴν κυριαρχία τῆς σάρκας, δὲν δύνανται ν' ἀρέσουν στὸ Θεό.

9 Ἀλλὰ σεῖς δὲν εἴσθε κάτω ἀπὸ τὴν κυριαρχία τῆς σάρκας, ἀλλὰ τοῦ Πνεύματος, ἀφοῦ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ κατοικεῖ μέσα σας. Ἐὰν δὲ κανεὶς δὲν ἔχη τὸ Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ, αὐτὸς δὲν ἀνήκει σ' αὐτόν. 10 Ἀφοῦ δὲ ὁ Χριστὸς εἶναι μέσα σας, τὸ μὲν σῶμα εἶναι νεκρὸ γιὰ τὴν ἁμαρτία, τὸ δὲ πνεῦμα ζῆ γιὰ τὸ καλό. 11 Ἀφοῦ δὲ τὸ Πνεῦμα ἐκεῖνου (τοῦ Θεοῦ Πατρός), ὁ ὁποῖος ἀνέστησε τὸν Ἰησοῦ ἐκ νεκρῶν, κατοικεῖ μέσα σας, τότε ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἀνέστησε τὸ Χριστὸ ἐκ νεκρῶν, θὰ δώσῃ ζωὴ καὶ στὰ δικὰ σας νεκρὰ σώματα ἐξ αἰτίας τοῦ Πνεύματός του, τὸ ὁποῖο κατοικεῖ μέσα σας.

12 ἼΑρα οὖν, ἀδελφοί, ὀφειλέται ἐσμέν οὐ τῇ σαρκὶ τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν. 13 Εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε, μέλλετε ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ Πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε, ζήσεσθε. 14 Ὅσοι γὰρ Πνεύματι Θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Θεοῦ. 15 Οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον, ἀλλ' ἐλάβετε Πνεῦμα υἰοθεσίας, ἐν ᾧ κράζομεν· Ἄββᾶ, ὁ Πατήρ! 16 Αὐτὸ τὸ Πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι ἐσμέν τέκνα Θεοῦ. 17 Εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι, κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ, εἶπερ συμπάσχομεν ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν.

18 Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς. 19 Ἡ γὰρ ἀποκαρδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἰῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέχεται. 20 Τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἐκούσα, ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα, ἐπ' ἐλπίδι, 21 ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. 22 Οἶδαμεν γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν. 23 Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ Πνεύματος ἔχοντες, καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν υἰοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι, τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν. 24 Τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν· ἐλπίς δὲ βλεπομένη οὐκ ἔστιν ἐλπίς· ὁ γὰρ βλέπει τις, τί καὶ ἐλπίζει; 25 Εἰ δὲ ὁ οὐ βλέπομεν ἐλπίζομεν, δι' ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα.

12 Συνεπῶς δέ, ἀδελφοί, εἴμεθα ὀφειλέτες ὄχι στὴ σάρκα, γιὰ νὰ ζοῦμε κατὰ τὶς ἐπιθυμίες τῆς σάρκας. 13 Διότι, ἐὰν ζῆτε κατὰ τὶς ἐπιθυμίες τῆς σάρκας, θὰ πεθάνετε. Ἐὰν ὅμως μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Πνεύματος νεκρώνετε τὶς πράξεις τοῦ σώματος, θὰ ζήσετε. 14 Ὅσοι δὲ κυβερνῶνται ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, αὐτοὶ εἶναι παῖδιὰ τοῦ Θεοῦ. 15 Δὲν λάβατε δὲ πνεῦμα δουλείας γιὰ νὰ ἔχετε πάλι τὸ (δουλικὸ) αἶσθημα τοῦ φόβου, ἀλλὰ λάβατε Πνεῦμα υἰοθεσίας, ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποῖου κράζομε, «Ἄββᾶ, Πατέρα!». 16 Τὸ ἴδιο δηλαδὴ τὸ Πνεῦμα (μ' αὐτὴ τὴν κραυγὴ) δίνει ἔντονη μαρτυρία στὸ δικό μας πνεῦμα, ὅτι εἴμεθα τέκνα τοῦ Θεοῦ. 17 Ἀφοῦ δὲ εἴμεθα τέκνα, εἴμεθα καὶ κληρονόμοι. Κληρονόμοι μὲν τοῦ Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ τοῦ Χριστοῦ, ἐὰν βεβαίως πάσχομε μαζί του, ὥστε καὶ νὰ δοξασθοῦμε μαζί του.

Ἡ δόξα τοῦ μελλοντικοῦ κόσμου

18 Σκέπτομαι δέ, ὅτι τὰ παθήματα τῆς παρουσίας ζωῆς δὲν εἶναι τίποτε μπροστὰ στὴ δόξα, ποῦ μέλλει νὰ φανερωθῇ γιὰ μᾶς. 19 Ἡ δὲ ἔντονη προσδοκία τῆς κτίσεως εἶναι, ὅτι περιμένει μὲ ἀγωνία τὴν ἔνδοξη φανέρωσι τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. 20 Διότι ἡ κτίσις ὑποτάχθηκε στὴ φθορά, ὄχι θεληματικά, ἀλλ' ἐξ αἰτίας ἐκεῖνου (τοῦ Θεοῦ), ὁ ὁποῖος τὴν ὑπέταξε μὲ τὴν ἐλπίδα, 21 ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις θὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὴ δουλεία στὴ φθορά, γιὰ νὰ συμμετάσχη στὴν ἐλευθερία γιὰ τὴν ἀπόλαυσι τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. 22 Γνωρίζομε δέ, ὅτι ὅλη ἡ κτίσις μέχρι τώρα στενάζει καὶ ὑποφέρει ἀπὸ σφοδρὸς πόνους τοκετοῦ. 23 Ὅχι δὲ μόνον ἡ κτίσις, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι, καίτοι ἀπολαμβάνομε τοὺς πρώτους καρπὸς τοῦ Πνεύματος ὡς ἀρραβῶνα τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι στενάζομε στὰ βάθη μας, ἀναμένοντας μὲ ἀγωνία ὀριστικὴ καὶ ὀλοκληρωτικὴ υἰοθεσία, τὴν ἀπελευθέρωσι τοῦ σώματός μας ἀπὸ τὴ φθορά. 24 Διότι σωθήκαμε μὲ σωτηρία, ποῦ εἶναι ἀντικείμενο ἐλπίδος (Ὁ Χριστὸς ἐπέτυχε γιὰ μᾶς σωτηρία, ποῦ ἐλπίζομε νὰ μᾶς δοθῇ ὀριστικῶς καὶ πλήρως στὸ μέλλον). Ἐλπὶς δὲ γιὰ πρᾶγμα, ποῦ ἔγινε καὶ βλέπομε, δὲν νοεῖται. Διότι αὐτό, ποῦ ἔγινε καὶ βλέπει κανεὶς, ποιὸς ὁ λόγος νὰ τὸ ἐλπίζει; 25 Ἀφοῦ δὲ ἐλπίζομε σὲ πρᾶγμα, ποῦ δὲν βλέπομε (πρᾶγμα μελλοντικὸ), τὸ περιμένομε μὲ ἀγωνία καὶ ὑπομονή.

26 Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ Πνεῦμα συναυτιλαμβάνεται ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν· τὸ γὰρ τί προσευξόμεθα καθὸ δεῖ οὐκ οἶδαμεν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ Πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις· 27 ὁ δὲ ἐρευνῶν τὰς καρδίας οἶδε τί τὸ φρόνημα τοῦ Πνεύματος, ὅτι κατὰ Θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων.

28 Οἶδαμεν δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς οὖσιν· 29 ὅτι οὖς προέγνω, καὶ προώρισε συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς· 30 οὓς δὲ προώρισε, τούτους καὶ ἐκάλεσε, καὶ οὓς ἐκάλεσε, τούτους καὶ ἐδικαίωσεν, οὓς δὲ ἐδικαίωσε, τούτους καὶ ἐδόξασε.

31 Τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; Εἰ ὁ Θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν; 32 Ὅς γε τοῦ ἰδίου Υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτόν, πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίζεται; 33 Τίς ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν Θεοῦ; Θεὸς ὁ δικαίων· 34 τίς ὁ κατακρίνων; Χριστὸς ὁ ἀποθανών, μᾶλλον δὲ καὶ ἐγερθείς, ὃς καὶ ἔστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, ὃς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν. 35 Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; Θλίψις ἢ στενοχωρία ἢ διωγμὸς ἢ λιμὸς ἢ γυμνότης ἢ κίνδυνος ἢ μάχαιρα; 36 Καθὼς γέγραπται ὅτι ἕνεκά σου θανατούμεθα ὄλην τὴν ἡμέραν· ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς. 37 Ἄλλ' ἐν τούτοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς. 38 Πέπεισμαι γὰρ ὅτι οὔτε θάνατος οὔτε ζωὴ οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχαὶ οὔτε δυνάμεις οὔτε ἐνεστῶτα οὔτε μέλλοντα 39 οὔτε ὕψωμα οὔτε βάθος οὔτε τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

Τὸ Πνεῦμα διεγείρει σὲ προσευχῇ πρὸς τὸν Πατέρα

26 Ἐπίσης δὲ καὶ τὸ Πνεῦμα ἔρχεται ἄρωγὸς στὶς ἀδυναμίες μας. Διότι τὸ τί θὰ προσευχηθοῦμε καθὼς πρέπει δὲν γνωρίζουμε. Ἀλλὰ τὸ ἴδιο τὸ Πνεῦμα προκαλεῖ θερμὴ προσευχὴ γιὰ μᾶς μὲ ἀνεκφράστους στεναγμοῦς. 27 Ὁ δὲ καρδιογνώστης γνωρίζει τί ζητεῖ τὸ Πνεῦμα, ὅτι δηλαδὴ προκαλεῖ προσευχὴ ὑπὲρ τῶν ἁγίων (πιστῶν) ὅπως θέλει ὁ Θεός.

«Τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν»

28 Εἴμεθα δὲ πεπεισμένοι, ὅτι σ' ἐκείνους, ποὺ ἀγαποῦν τὸ Θεό, ὅλα συντελοῦν στὸ καλὸ, σ' ἐκείνους δηλαδὴ, ποὺ εἶναι καλεσμένοι σύμφωνα μὲ προαιώνια ἀπόφασι. 29 Διότι ἐκείνους, τοὺς ὁποίους προέγνωσε ὡς καλοπροαιρέτους καὶ ἀξίους νὰ εἶναι ἰδιοὶ του, ἐκείνους καὶ προώρισε γιὰ ν' ἀποκτήσουν μορφή σὰν τῆ μορφῆ τοῦ Υἱοῦ του, γιὰ νὰ εἶναι αὐτὸς πρωτότοκος μεταξύ πολλῶν ἀδελφῶν. 30 Ὅσους δὲ προώρισε, αὐτοὺς καὶ κάλεσε. Καὶ ὅσους κάλεσε, αὐτοὺς καὶ δικαίωσε. Καὶ ὅσους δικαίωσε, αὐτοὺς καὶ δόξασε.

«Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ;»
«Ἐν πᾶσιν ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς»

31 Τί θὰ εἰποῦμε τώρα ἔπειτα ἀπ' αὐτά; Ἀφοῦ ὁ Θεὸς εἶναι μὲ τὸ μέρος μας, ποίος μπορεῖ νὰ μᾶς νικήσει; 32 Αὐτός, ποὺ δὲν λυπήθηκε οὔτε τὸν ἴδιο του τὸν Υἱό, ἀλλὰ τὸν θυσίασε γιὰ μᾶς ὅλους, πῶς μαζὶ μ' αὐτὸν δὲν θὰ μᾶς χαρίσει καὶ τὰ πάντα; 33 Ποιὸς μπορεῖ νὰ σταθῆ κατῆγορος ἐναντίον ἐκείνων, ποὺ ἐξέλεξε ὁ Θεός; Ὁ Θεὸς τοὺς δικαίῶνει. 34 Ποιὸς θὰ τοὺς καταδικάσει; Ὁ Χριστὸς πέθανε. Ἀκόμη δὲ περισσότερο, καὶ ἀναστήθηκε. Αὐτὸς καὶ βρίσκεται στὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς καὶ μεσιτεύει γιὰ μᾶς. 35 Ποιὸς θὰ μᾶς χωρίσει ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ; (Τί μπορεῖ νὰ μᾶς ἀλλοιώσει, ὥστε ὁ Χριστὸς νὰ παύσει νὰ μᾶς ἀγαπᾷ;). Θλίψις ἢ στενοχώρη κατάστασις ἢ διωγμὸς ἢ πείνα ἢ γυμνότης ἢ κίνδυνος ἢ μαχαίρι; 36 Καθὼς εἶναι γραμμένο, Γιὰ χάρι σου κινδυνεύουμε ὅλη τὴν ἡμέρα νὰ θανατωθοῦμε. Θεωρηθήκαμε σὰν πρόβατα προωρισμένα γιὰ σφαγῆ. 37 Ἀλλὰ σ' ὅλα αὐτὰ ὑπερισχύουμε μὲ τὴ βοήθεια ἐκείνου, ὁ ὁποῖος μᾶς ἀγάπησε. 38 Naί, εἶμαι πεπεισμένος, ὅτι οὔτε θάνατος, οὔτε ζωὴ, οὔτε ἄγγελοι, οὔτε ἀρχές, οὔτε δυνάμεις, οὔτε παρόντα, οὔτε μέλλοντα, 39 οὔτε οὐρανός, οὔτε γῆ, οὔτε κάποια ἄλλη κτίσις θὰ μπορέσει νὰ μᾶς χωρίσει ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ γιὰ μᾶς στὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μας (τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ).

9 Ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι, συμμαρτυρούσης μοι τῆς συνειδήσεώς μου ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, **2** ὅτι λύπη μοί ἐστι μεγάλη καὶ ἀδιάλειπτος ὀδύνη τῇ καρδίᾳ μου. **3** Ἡχόμην γὰρ αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου, τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα, **4** οἵτινες εἰσιν Ἰσραηλίται, ὧν ἡ υἰοθεσία καὶ ἡ δόξα καὶ αἱ διαθήκαι καὶ ἡ νομοθεσία καὶ ἡ λατρεία καὶ αἱ ἐπαγγελίαι, **5** ὧν οἱ πατέρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὧν ἐπὶ πάντων Θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

6 Οὐχ οἶον δέ ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐξ Ἰσραὴλ, οὗτοι Ἰσραήλ, **7** οὐδ' ὅτι εἰσὶ σπέρμα Ἀβραάμ, πάντες τέκνα, ἀλλ' ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεται σοι σπέρμα· **8** τοῦτ' ἔστιν οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς ταῦτα τέκνα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας λογίζεται εἰς σπέρμα. **9** Ἐπαγγελίας γὰρ ὁ λόγος οὗτος· **Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι καὶ ἔσται τῇ Σάρρα υἱός.** **10** Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ Ῥεβέκκα ἐξ ἑνὸς κοίτην ἔχουσα, Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν **11** μήπω γὰρ γεννηθέντων μηδὲ πραξάντων τι ἀγαθὸν ἢ κακόν, ἴνα ἢ κατ' ἐκλογὴν τοῦ Θεοῦ πρόθεσις μένη, **12** οὐκ ἐξ ἔργων, ἀλλ' ἐκ τοῦ καλοῦντος, ἐρρέθη αὐτῇ ὅτι ὁ **μειζὼν δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι**, **13** καθὼς γέγραπται· **Τὸν Ἰακώβ ἠγάπησα, τὸν δὲ Ἡσαὺ ἐμίσησα.**

Ἡ ὀδύνη τοῦ Παύλου γιὰ τοὺς ὁμοιογενεῖς του

9 Ἀλήθειαν λέγω ὡς χριστιανός, δὲν ψεύδομαι. Ἐγὼ ἔντονη τῇ μαρτυρίᾳ τῆς συνειδήσεώς μου, ποὺ ἐμπνέεται ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, **2** ὅτι λύπη μεγάλη ὑπάρχει μέσα μου καὶ ἀδιάκοπη ὀδύνη στὴν καρδιά μου. **3** Θὰ εὐχόμουν μάλιστα νὰ χωρισθῶ ἐγὼ ὁ ἴδιος ἀπὸ τὸ Χριστὸ γιὰ χάρι τῶν ἀδελφῶν μου, τῶν ὁμοιογενῶν μου. **4** Αὐτοὶ φέρουν τὸ τιμημένο ὄνομα Ἰσραηλίτες. Αὐτοὶ υἰοθετήθηκαν ἀπ' τὸ Θεό. Αὐτῶν εἶναι ἡ δόξα καὶ οἱ διαθήκες καὶ ἡ νομοθεσία καὶ ἡ λατρεία καὶ οἱ ὑποσχέσεις. **5** Αὐτῶν εἶναι οἱ πατέρες (οἱ ἔνδοξοι πατριάρχες). Καὶ ἀπ' αὐτοὺς προήλθε ὁ Χριστὸς ὡς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ Θεὸς ὁ ἐξουσιαστὴς πάντων, ὁ δοξασιμὸς στοὺς αἰῶνες, ἀμήν.

Οἱ ἐπαγγελίαι τοῦ Θεοῦ ἐκπληρώθηκαν στοὺς ἀληθινοὺς Ἰσραηλίτες

6 Ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ διαφεύσθηκε ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Διότι ἀληθινὸς Ἰσραηλιτικὸς λαὸς δὲν εἶναι ὅλοι οἱ καταγόμενοι ἀπὸ τὸν Ἰσραὴλ (τὸν Ἰακώβ, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς τιμητικῶς ὠνόμασε Ἰσραὴλ). **7** Οὔτε διότι εἶναι ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραάμ εἶναι ὅλοι ἀληθινὰ τέκνα του. Ἄλλ' (ὅπως εἶπε ὁ Θεὸς στὸν Ἀβραάμ) ἀπὸ τὸν Ἰσαὰκ θὰ προέλθουν οἱ ἀληθινοὶ ἀπόγονοί σου. **8** Δηλαδή τέκνα τοῦ Θεοῦ (καὶ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ) δὲν εἶναι τὰ τέκνα ποὺ γεννῶνται κατὰ τὸ φυσικὸ νόμο, ἀλλὰ τὰ τέκνα ποὺ γεννῶνται κατόπιν τῆς ὑποσχέσεως τοῦ Θεοῦ, αὐτὰ θεωροῦνται ἀληθινὰ τέκνα. **9** Διότι αὐτὸς ὁ λόγος εἶναι λόγος ὑποσχέσεως: **Τὸ ἐρχόμενο ἔτος τὸν ἴδιο καιρὸ θὰ ἔλθω πάλι, καὶ ἡ Σάρρα θὰ ἔχη υἱό.** **10** Ὅχι δὲ μόνον αὐτό, ἀλλὰ καὶ ἡ Ῥεβέκκα ἀπέκτησε τέκνα ἀπὸ τὸν αὐτὸν ἄνδρα, τὸν Ἰσαὰκ τὸν πατέρα μας. **11** Ἐνῶ δὲ ἀκόμη (τὰ τέκνα τοῦ αὐτοῦ πατέρα καὶ τῆς αὐτῆς μητέρας) δὲν εἶχαν γεννηθῆ καὶ δὲν εἶχαν πράξει κάτι καλὸ ἢ κακὸ, γιὰ νὰ ἰσχύη ἢ ἐκ τῶν προτέρων ἀπόφασι τοῦ Θεοῦ γιὰ ἐκλογὴ, **12** ἀπόφασι ποὺ δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἔργα, ἀλλ' ἀπὸ τὸ Θεό, ποὺ κάνει τὴν κλῆσι, ὁ Θεὸς εἶπε στὴ Ῥεβέκκα: **Ὁ μεγαλύτερος (ὁ πρωτότοκος) θὰ ὑπηρετήσῃ τὸ νεώτερο (τὸ δευτερότοκο).** **13** Καὶ τοῦτο συμφωνεῖ μὲ τὸν ἄλλο λόγο τῆς Γραφῆς, **Τὸν Ἰακώβ ἀγάπησα, ἐνῶ τὸν Ἡσαὺ μίσησα** (Ὁ λόγος ἀναφέρεται σ' ἐξωτερικὲς συνθήκες: Τὸν Ἰακώβ μὲ τὸ λαὸ του ἐξέλεξα καὶ εὐλόγησα, ἐνῶ τὸν Ἡσαὺ μὲ τὸ λαὸ του ἀπέρριψα καὶ δὲν εὐλόγησα).

14 Τί οὖν ἐροῦμεν; Μὴ ἀδικία παρὰ τῷ Θεῷ; Μὴ γένοιτο!
15 Τῷ γὰρ Μωυσῆ λέγει· Ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτερήσω
ὃν ἂν οἰκτείρω. 16 Ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέλοντος οὐδὲ τοῦ τρέχοντος,
ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦντος Θεοῦ. 17 Λέγει γὰρ ἡ Γραφή τῷ Φαραῶ ὅτι
εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύνα-
μίν μου, καὶ ὅπως διαγγελῆ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῆ.
18 Ἄρα οὖν ὃν θέλει ἐλεεῖ, ὃν δὲ θέλει σκληρύνει.

19 Ἐρεῖς οὖν μοι· Τί ἔτι μέμφεται; Τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ
τίς ἀνθέστηκε; 20 Μενούγγε, ὦ ἄνθρωπε, σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταπο-
κρινόμενος τῷ Θεῷ; Μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι, τί με
ἐποίησας οὕτως; 21 Ἡ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πη-
λοῦ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι ὁ μὲν εἰς τιμὴν σκευῶν,
ὁ δὲ εἰς ἀτιμίαν;

22 Εἰ δὲ θέλων ὁ Θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν ὀργὴν καὶ γνωρίσαι
τὸ δυνατὸν αὐτοῦ ἤνεγκεν ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκευὴ ὀργῆς
κατηρτισμένα εἰς ἀπώλειαν, 23 καὶ ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον
τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκευῇ ἐλέους, ἃ προητοίμασεν εἰς δόξαν;

24 Οὓς καὶ ἐκάλεσεν, ἡμᾶς, οὐ μόνον ἐξ Ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ
ἐξ ἐθνῶν, 25 ὡς καὶ ἐν τῷ Ὡσηέ λέγει· Καλέσω τὸν οὐ λαόν μου
λαόν μου, καὶ τὴν οὐκ ἠγαπημένην ἠγαπημένην. 26 Καὶ ἔσται
ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐρρήθη αὐτοῖς, οὐ λαός μου ὑμεῖς, ἐκεῖ κληθή-
σονται υἱοὶ Θεοῦ ζῶντος. 27 Ἡσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ
Ἰσραὴλ· Ἐὰν ἦ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς
θαλάσσης, τὸ κατὰλειμμα σωθήσεται. 28 Λόγον γὰρ συντελῶν

Ἄδικος ὁ Θεός;

14 Τί θὰ εἰποῦμε τώρα; Μήπως εἶναι ἄδικος ὁ Θεός; Μὴ γένοιτο!
15 Βεβαίως στὸ Μωυσῆ λέγει: Θὰ ἐλεήσω ὅποιον θὰ λυποῦμαι, καὶ
θὰ φανῶ σπλαγχνικὸς σ' ὅποιον θὰ σπλαγχνίζωμαι. 16 Καὶ ἄρα
ἡ θεία εὐνοια δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆ θέλησι οὔτε ἀπὸ τὴν προσπάθεια
τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἀπὸ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. 17 Στὸ δὲ Φαραῶ ἡ
Γραφή (ὁ Θεός, ὅπως ἀναφέρεται στὴ Γραφή) λέγει: Γι' αὐτὸ
ἀκριβῶς σὲ διήγειρα ὥστε ν' ἀντιδρᾷς, γιὰ νὰ δεῖξω ἐξ αἰτίας
σου τὴ δύναμί μου καὶ νὰ διαλαληθῆ τὸ ὄνομά μου σὲ ὅλη τὴ
γῆ. 18 Καὶ ἄρα ὅποιον θέλει ἐλεεῖ, καὶ ὅποιον θέλει σκληρύνει.

Αὐθάδης ἔνστασι καὶ ἔλεγχος τῆς αὐθαδείας

19 Κατόπιν τούτου θὰ μοῦ εἰπῆς: «Γιατί πλέον ὁ Θεὸς κατηγορεῖ
τὸν ἄνθρωπο; Στὸ θέλημά του ποίος βεβαίως μπόρεσε ποτὲ ν' ἀντι-
σταθῆ;» 20 Ἄλλ', ὦ ἄνθρωπε, ποίος εἶσαι σὺ, ποὺ κάνεις κριτικὴ στὸ
Θεό; Μήπως μπορεῖ τὸ πῆλινο ἀγγεῖο νὰ εἰπῆ στὸν ἀγγειοπλάστη του,
«Γιατί με ἔκανες ἔτσι;»; 21 Ἡ δὲν ἔχει ὁ ἀγγειοπλάστης ἐξουσία πά-
νω στὸν πηλό, ἀπὸ τὴν αὐτὴ μᾶζα πηλοῦ νὰ κατασκευάσῃ ἄλλο μὲν
ἀγγεῖο γιὰ σπουδαία χρῆσι καὶ ἄλλο γιὰ εὐτελεῖ;

Ἀναίρεσι τῆς ἐνστάσεως

22 Τί μπορεῖς νὰ εἰπῆς, ἂν ὁ Θεὸς μὲ πολλὴ μακροθυμία ἀνέχθηκε
νὰ ὑπάρχουν σκευὴ ἄξια ὀργῆς, ἐτοιμασμένα γιὰ καταστροφή (ἐννοεῖ τὸ
Φαραῶ καὶ τοὺς ἄλλους Αἰγυπτίους), ἐπειδὴ ἤθελε νὰ δεῖξῃ τὴν (δι-
καίαν) ὀργὴν του καὶ νὰ κἀνῃ γνωστὴ τὴ δύναμί του ἐπιφέροντας (ὑστε-
ρα λόγῳ τῆς ἀμετανοησίας τους) τὴν τιμωρία, 23 ἀλλὰ καὶ νὰ κἀνῃ
γνωστὸ τὸν πλοῦτο τῆς δόξης του σὲ σκευὴ ἄξια ἐλέους, ποὺ προετοι-
μασε γιὰ δόξα;

24 Αὐτοὺς καὶ κάλεσε (ποὺ εἶναι σκευὴ ἄξια ἐλέους), ἐμᾶς δηλαδὴ,
ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς ἐθνικούς, 25 ὅπως καὶ
λέγει στὸ βιβλίο τοῦ Ὡσηέ: Καὶ αὐτούς, ποὺ δὲν εἶναι λαός μου, θὰ
ὀνομάσω λαός μου. Καὶ αὐτὴ, ποὺ δὲν εἶναι ἀγαπημένη (ὡς ἀπι-
στη σύζυγός μου), θὰ ὀνομάσω ἀγαπημένη. 26 Καὶ στὸν τόπο,
ὅπου εἰπώθηκε σ' αὐτούς, «Ἔσεῖς δὲν εἴσθε λαός μου», ἐκεῖ θὰ
ὀνομαστοῦν παιδιὰ τοῦ ζωντανοῦ (τοῦ ἀληθινοῦ) Θεοῦ. 27 Ὁ
Ἡσαΐας δὲ φωνάζει γιὰ τὸν Ἰσραὴλ: Ἐὰν εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν
Ἰσραηλιτῶν σὰν τὴν ἄμμο τῆς θαλάσσης, μόνον ἓνα μικρὸ ὑπό-
λοιπο θὰ σωθῆ. 28 Διότι πρᾶγμα ἀποφασίζει καὶ ὀρίζει μὲ δι-

καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ, ὅτι λόγον συντετμημένον ποιή-
σει Κύριος ἐπὶ τῆς γῆς. 29 Καθὼς προείρηκεν Ἡσαΐας, Εἰ
μὴ Κύριος Σαβαώθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σόδομα ἂν
ἐγενήθημεν καὶ ὡς Γόμορρα ἂν ὠμοιώθημεν.

30 Τί οὖν ἐροῦμεν; Ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιοσύνην
κατέλαβε δικαιοσύνην, δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ πίστεως,
31 Ἰσραὴλ δὲ διώκων νόμον δικαιοσύνης εἰς νόμον δικαιοσύ-
νης οὐκ ἔφθασε. 32 Διατί; Ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως, ἀλλ' ὡς ἐξ
ἔργων νόμου. Προσέκοψαν γὰρ τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος,
33 καθὼς γέγραπται: Ἴδου τίθημι ἐν Σιών λίθον προσκόμματος
καὶ πέτραν σκανδάλου, καὶ πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ κα-
ταισχυθήσεται.

10 Ἀδελφοί! Ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ ἡ δέησις
ἢ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ ἐστὶν εἰς σωτηρίαν.
2 Μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον Θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κατ'
ἐπίγνωσιν. 3 Ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ
τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦντες στήσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ
Θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν. 4 Τέλος γὰρ νόμου Χριστὸς εἰς δικαιο-
σύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι.

5 Μωυσῆς γὰρ γράφει τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου,
ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς. 6 Ἡ δὲ ἐκ πί-
στεως δικαιοσύνη οὕτω λέγει: Μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, τίς
ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν; τοῦτ' ἔστι Χριστὸν καταγαγεῖν.
7 ἢ τίς καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον; τοῦτ' ἔστι Χριστὸν ἐκ νε-
κρῶν ἀναγαγεῖν. 8 Ἀλλὰ τί λέγει; Ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστίν, ἐν
τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου· τοῦτ' ἔστι τὸ ῥῆμα τῆς
πίστεως ὃ κηρύσσομεν. 9 Ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί
σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι

καιοσύνη, καὶ τὸ πρᾶγμα, ποῦ ἔχει ὀρισθῆ, ὁ Κύριος θὰ ἐκτε-
λέσῃ στή χώρα. 29 Καθὼς ἐπίσης προείπεν ὁ Ἡσαΐας, Ἐὰν ὁ Κύ-
ριος τῶν δυνάμεων δὲν ἀφῆνε σ' ἐμᾶς σπόρο, θὰ γινόμεσταν
σὰν τὰ Σόδομα καὶ θ' ἀφανιζόμεσταν σὰν τὰ Γόμορρα.

Γιατί ἀπέτυχαν οἱ Ἰσραηλίτες

30 Τί θὰ εἰποῦμε τώρα; Ὅτι οἱ ἔθνη, ποῦ δὲν ἐπιδίωκαν δικαίω-
σι, ἐπέτυχαν δικαίωσι, δικαίωσι δέ, ποῦ προέρχεται ἀπὸ τὴν πίστι.
31 Ἄντιθέτως οἱ Ἰσραηλίτες, ἂν καὶ ἐπιδίωκαν πῶς νὰ δικαιωθοῦν, δι-
καίωσι δὲν ἐπέτυχαν. 32 Γιατί; Διότι δὲν ἐπιδίωκαν νὰ δικαιωθοῦν ἀπὸ
τὴν πίστι, ἀλλ' ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ νόμου. Ἔτσι σκόνταψαν στὸ λίθο τῆς
προσκρούσεως, 33 ὅπως εἶναι γραμμένον: Ἴδου θέτω στὴ Σιών λί-
θο προσκρούσεως, καὶ πέτρα πτώσεως (Οἱ ἄπιστοι προσκρούουν
στὸ Μεσσία καὶ πίπτουν). Ἀλλὰ καθένας, ποῦ πιστεύει σ' αὐτόν,
δὲν θὰ ντροπιασθῆ.

«Ζῆλος οὐ κατ' ἐπίγνωσιν»

10 Ἀδελφοί! Ἡ ἐπιθυμία τῆς καρδιᾶς μου καὶ ἡ προσευχή, ποῦ
ἀπευθύνω στὸ Θεὸ γιὰ τοὺς Ἰσραηλίτες, εἶναι νὰ σωθοῦν.
2 Βεβαίῶνα δὲ γι' αὐτούς, ὅτι ἔχουν ζῆλο Θεοῦ, ἀλλ' ὄχι μὲ ἐπίγνωσι.
3 Διότι, ἀπορρίπτοντας τὴ δικαίωσι, ποῦ δίνει ὁ Θεός, καὶ θέλοντας νὰ
πραγματοποιήσουν τὴ δικαίωσι ἀφ' ἑαυτῶν, δὲν ὑποτάχθηκαν στὴ δικαί-
ωσι, ποῦ δίνει ὁ Θεός. 4 Διότι μὲ τὸ Χριστὸ τίθεται τέλος στὸ νόμο,
γιὰ νὰ μπορῆ νὰ δικαιώνεται καθένας, ὁ ὁποῖος πιστεύει (στὸ Χριστό).

Ἡ δικαίωσι ἀπὸ τὸ νόμο ἀνεπίκτητη, ἀπὸ τὴν πίστι ἐπίκτητη καὶ εὐκολή

5 Ὁ Μωυσῆς δὲ γράφει γιὰ τὴ δικαίωσι, ποῦ βασιζέται στὸ νόμο:
Ὁ ἄνθρωπος, ποῦ θὰ ἀκάνῃ αὐτὰ (ὅλα ἀνεξαιρέτως καὶ τελείως ὅσα
ὁ νόμος διατάσσει), θὰ κερδίσῃ μ' αὐτὰ τὴ ζωὴ (θὰ σωθῆ). 6 Ἀλλ'
ἡ δικαίωσι ἀπὸ τὴν πίστι ὁμιλεῖ ἔτσι: Νὰ μὴ πῆς στὴν καρδίᾳ σου,
«Ποιός θ' ἀνεβῆ στὸν οὐρανόν;», γιὰ νὰ κατεβάσῃ δηλαδὴ τὸ Χριστό.
7 ἢ «Ποιός θὰ κατεβῆ στὸν ἕξδη;», γιὰ ν' ἀνεβάσῃ δηλαδὴ τὸ Χρι-
στὸ ἐκ νεκρῶν. 8 (Ἡ δικαίωσι ἀπὸ τὴν πίστι δὲν λέγει πράγματα δύ-
σκολα καὶ ἀδύνατα). Ἀλλὰ τί λέγει; Κοντὰ σου εἶναι ὁ λόγος, στὸ
στόμα σου καὶ στὴν καρδίᾳ σου, ὁ λόγος δηλαδὴ τῆς πίστεως, τὸν
ὁποῖο κηρύττομε. 9 Διότι, ἂν ὁμολογήσῃς μὲ τὸ στόμα σου τὸν Ἰη-
σοῦ ὡς Κύριον (ὡς Θεό), καὶ πιστεύσῃς μὲ τὴν καρδίᾳ σου, ὅτι ὁ
Θεὸς τὸν ἀνέστησε ἐκ νεκρῶν (ὡς ἄνθρωπο), θὰ σωθῆς. 10 Naί, μὲ

ὁ Θεὸς αὐτὸν ἡγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ. **10** Καρδία γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν.

11 Λέγει γὰρ ἡ Γραφή· Πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ κατασχυνθήσεται. **12** Οὐ γάρ ἐστι διαστολή Ἰουδαίου τε καὶ Ἑλλήνου· ὁ γὰρ αὐτὸς Κύριος πάντων, πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν. **13** Πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται.

14 Πῶς οὖν ἐπικαλέσονται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; Πῶς δὲ πιστεύσουσιν οὐ οὐκ ἤκουσαν; Πῶς δὲ ἀκούσουσι χωρὶς κηρύσσοντος; **15** Πῶς δὲ κηρύξουσιν ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσι; Καθὼς γέγραπται· Ὡς ὠραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθὰ! **16** Ἄλλ' οὐ πάντες ὑπήκουσαν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἡσαΐας γὰρ λέγει· Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; **17** Ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἢ δὲ ἀκοῇ διὰ ῥήματος Θεοῦ.

18 Ἀλλὰ λέγω· Μὴ οὐκ ἤκουσαν; Μενουῖνγε εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν. **19** Ἀλλὰ λέγω· Μὴ οὐκ ἔγνω Ἰσραὴλ; Πρῶτος Μωυσῆς λέγει· Ἐγὼ παραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνει, ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῷ ὑμᾶς. **20** Ἡσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ καὶ λέγει· Εὐρέθην τοῖς ἐμέ μὴ ζητοῦσιν, ἐμφανῆς ἐγενόμην τοῖς ἐμέ μὴ ἐπερωτῶσι. **21** Πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ λέγει· Ὁλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα.

τὴν καρδίαν πιστεύει κανεὶς γιὰ δικαίωσι, καὶ μὲ τὸ στόμα ὁμολογεῖ γιὰ σωτηρίαν.

Ἡ σωτηρία γιὰ κάθε πιστὸ ἀδιακρίτως

11 Λέγει δὲ ἡ Γραφή· Καθένας, ποὺ πιστεύει σ' αὐτόν, δὲν θὰ ντροπιασθῇ. **12** Δὲν ὑπάρχει δηλαδὴ διάκρισι μεταξύ Ἰουδαίου καὶ Ἑλλήνου (εἰδωλολάτρη). Διότι ὁ αὐτὸς εἶναι Κύριος ὅλων, καὶ παρέχει τὸν πλοῦτο τῆς σωτηρίας σ' ὅλους, ὅσοι τὸν ἐπικαλοῦνται. **13** Ναί, καθένας, ποὺ θὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, θὰ σωθῇ.

Ἡῖστι καὶ κήρυγμα

14 Ἀλλὰ πῶς θὰ ἐπικαλεσθοῦν αὐτόν, στὸν ὅποιο δὲν πίστευσαν; Καὶ πῶς θὰ πιστεύσουν σ' αὐτόν, γιὰ τὸν ὅποιο δὲν ἤκουσαν; Καὶ πῶς θ' ἀκούσουν χωρὶς κήρυκα; **15** Καὶ πῶς θὰ κηρύξουν, ἐὰν δὲν ἀποσταλοῦν; Ὅπως εἶναι γραμμένο, Πόσο ὠραῖα εἶναι τὰ πόδια ἐκείνων, ποὺ κηρύττουν σωτηρία, ποὺ κηρύττουν τὰ ἀγαθὰ! **16** Ἀλλὰ δὲν πίστευσαν ὅλοι στὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου. Γι' αὐτὸ ὁ Ἡσαΐας λέγει· Κύριε, ποιὸς πίστευσε στὸ κήρυγμά μας; **17** Ἄρα ἡ πίστις γεννᾶται ἀπὸ τὴν ἀκρόασι τοῦ κηρύγματος. Τὸ δὲ κήρυγμα συνίσταται στὸ λόγο τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ἀπιστία τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀδικαιολόγητη καὶ προφητευμένη

18 Ἐρωτῶ δέ· Μήπως δὲν ἤκουσαν; Ἄλλ' ἡ φωνὴ τους διαδόθηκε σ' ὅλη τὴ γῆ, καὶ τὰ λόγια τους στὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης. **19** Ἐρωτῶ πάλι· Μήπως δὲν κατάλαβε ὁ Ἰσραὴλ; Πρῶτος ὁ Μωυσῆς λέγει· Ἐγὼ θὰ σᾶς κάνω νὰ κυριευθῆτε ἀπὸ ζήλεια γιὰ ἔθνος, ποὺ δὲν ὑπολογίζετε ὡς ἔθνος, νὰ ἐρεθισθῆτε ἀπὸ ἔθνος, ποὺ θεωρεῖτε ἀνόητο. **20** Ὁ Ἡσαΐας μάλιστα τολμᾷ καὶ λέγει· Βρέθηκα ἀπ' αὐτούς, ποὺ δὲν μὲ ζητοῦσαν, φανερώθηκα σ' αὐτούς, ποὺ δὲν εἶχαν ἰδέα γιὰ μένα. **21** Ἀντιθέτως γιὰ τὸν Ἰσραὴλ λέγει· Ὁλην τὴν ἡμέρα ἄπλωσα τὰ χεῖριά μου πρὸς λαὸ ἀπειθῆ καὶ ἀντιδραστικό.

11 Λέγω οὖν· Μὴ ἀπόσωτο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ· Μὴ γένοιτο! Καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσραηλίτης εἰμί, ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ, φυλῆς Βενιαμίν. **2** Οὐκ ἀπόσωτο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ ὃν προέγνω. Ἦ οὐκ οἶδατε ἐν Ἡλίας τί λέγει ἡ Γραφή, ὡς ἐντυγχάνει τῷ Θεῷ κατὰ τοῦ Ἰσραὴλ λέγων; **3** Κύριε, τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν καὶ τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν, καὶ ἐγὼ ὑπελείφθην μόνος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχὴν μου. **4** Ἀλλὰ τί λέγει αὐτῷ ὁ χρηματισμός; Κατέλιπον ἐμαυτῷ ἑπτακισχιλίους ἄνδρας, οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάαλ. **5** Οὕτως οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ λείμμα κατ' ἐκλογὴν χάριτος γέγονεν. **6** Εἰ δὲ χάριτι, οὐκέτι ἐξ ἔργων· ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκέτι γίνεται χάρις. Εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκέτι ἐστὶ χάρις· ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκέτι ἐστὶν ἔργον. **7** Τί οὖν; Ὁ ἐπιζητεῖ Ἰσραὴλ, τοῦτο οὐκ ἐπέτυχεν, ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπωρώθησαν, **8** καθὼς γέγραπται· Ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς πνεῦμα κατανύξεως, ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν καὶ ὠτα τοῦ μὴ ἀκούειν, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. **9** Καὶ Δαυὶδ λέγει· Γεννηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς θήραν καὶ εἰς σκάνδαλον καὶ εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς. **10** Σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διὰ παντὸς σύγκαμψον.

11 Λέγω οὖν· Μὴ ἔπταισαν ἵνα πέσωσι; Μὴ γένοιτο! Ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώματι ἡ σωτηρία τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ παραζηλώσαι αὐτούς. **12** Εἰ δὲ τὸ παράπτωμα αὐτῶν πλοῦτος κόσμου καὶ τὸ ἥττημα αὐτῶν πλοῦτος ἔθνων, πόσῳ μᾶλλον τὸ πλήρωμα αὐτῶν!

Οἱ ὀλίγοι ἐκλεκτοὶ Ἰσραηλίτες πιστεύουν, οἱ λοιποὶ παρώνονται

11 Ἐρωτῶ τώρα· Μήπως ἀπέριψε ὁ Θεὸς τὸ λαὸν σου; Μὴ γένοιτο! Ἄλλωστε καὶ ἐγὼ (ὁ ὅποιος δὲν ἀπορρίφθηκα), Ἰσραηλίτης εἶμαι, ἀπόγονος τοῦ Ἀβραάμ, ἀπὸ τῆς φυλῆς τοῦ Βενιαμίν. **2** Δὲν ἀπέριψε ὁ Θεὸς τὸ λαὸν σου, τὸν ὅποιο ἀπὸ παλιὰ ἀγάπησε καὶ ἐξέλεξε ὡς ἰδικό του. Ἦ δὲν ξέρετε τί λέγει ἡ Γραφή γιὰ τὸν Ἡλία, ὅτι δηλαδὴ κατηγορεῖ στὸ Θεὸν τὸν Ἰσραὴλ λέγοντας, **3** «Κύριε, τοὺς προφῆτες σου σκότωσαν, καὶ τὰ θυσιαστήριά σου γκρέμισαν, καὶ ἐγὼ ἀπόμεινα μόνος, καὶ ζητοῦν τὴ ζωὴ μου»; **4** Ἀλλὰ τί τοῦ λέγει ἡ θεία ἀποκάλυψις; Ἄφησα γιὰ τὸν ἑαυτὸ μου ἑπτὰ χιλιάδες ἄνδρες, ποὺ δὲν προσκύνησαν τὸ Βάαλ. **5** Ἔτσι λοιπὸν καὶ τώρα ἔχει ἀπομείνει ἓνα ὑπόλοιπο (πιστῶν Ἰσραηλιτῶν) σύμφωνα μὲ ἐκλογὴν, ποὺ ἔγινε κατὰ χάριν. **6** Ἀφοῦ δὲ ἔγινε κατὰ χάριν, δὲν βασιζέται πλέον σὲ ἔργα. Διότι ἀλλιῶς ἡ χάρις παύει πλέον νὰ εἶναι χάρις. Naί, ἐὰν βασιζέται σὲ ἔργα, δὲν εἶναι πλέον χάρις. Ἀλλιῶς τὸ ἔργο παύει πλέον νὰ εἶναι ἔργο, ἀξιόμισθη δηλαδὴ πράξι. **7** Ποιὸ εἶναι λοιπὸν τὸ συμπέρασμα; Ἐκεῖνο, ποὺ ἐπιδιώκει ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαός, δὲν τὸ πέτυχε, ἀλλ' οἱ ἐκλεγμένοι τὸ πέτυχαν, ἐνῶ οἱ λοιποὶ παρώθησαν, **8** ὅπως εἶναι γραμμένο· Ὁ Θεὸς ἐπέτρεψε νὰ ναρκωθῇ τὸ πνεῦμα τους, νὰ μὴ βλέπουν τὰ μάτια τους, καὶ νὰ μὴ ἀκούουν τὰ αὐτιά τους μέχρι σήμερα. **9** Καὶ ὁ Δαβὶδ λέγει· Ἦ τράπεζά τους (ὅπου τρῶγουν καὶ πίνουν) ἄς μεταβληθῇ γι' αὐτούς σὲ παγίδα καὶ σὲ βρόχο καὶ σὲ πρόσκομμα καὶ σὲ δικαία τιμωρία. **10** Nὰ σκοτισθοῦν τὰ μάτια τους γιὰ νὰ μὴ βλέπουν, καὶ τὴ ράχι τους κύρτωσε γιὰ πάντα.

Μὲ τὴν πτώσι τοῦ Ἰσραὴλ ἡ σωτηρία στοὺς ἔθνικούς

11 Ἐρωτῶ τώρα· Μήπως ἔπαισαν γιὰ νὰ ἐκπέσουν ὀριστικῶς ἀπὸ τὴ σωτηρία; Μὴ γένοιτο! Ἀλλὰ μὲ τὴ δική τους πτώσι ἦλθε ἡ σωτηρία στοὺς ἔθνικούς, γιὰ νὰ τοὺς κἀνῃ νὰ ζηλέψουν. **12** Ἄν δὲ μὲ τὴν πτώσι τους ἦλθε πλοῦτος στὸν κόσμον, καὶ οἱ ὀλίγοι ἀπ' αὐτοὺς προξένησαν πλοῦτο στοὺς ἔθνικούς, πόσο μᾶλλον θὰ προξένησῃ πλοῦτο στοὺς ἔθνικούς τὸ σύνολό τους ὅταν θὰ ἐπιστρέψῃ στὸ Χριστό!

13 Ὑμῖν γὰρ λέγω τοῖς ἔθνεσιν Ἐφ' ὅσον μὲν εἰμι ἐγὼ ἐθνῶν ἀπόστολος, τὴν διακονίαν μου δοξάζω, 14 εἰ πως παραζηλώσω μου τὴν σάρκα καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν. 15 Εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν καταλλαγὴ κόσμου, τίς ἢ πρόσληψις εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν; 16 Εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ τὸ φύραμα. Καὶ εἰ ἡ ρίζα ἁγία, καὶ οἱ κλάδοι. 17 Εἰ δὲ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ ἀγριέλαιος ὢν ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς καὶ συγκοινωνῶς τῆς ρίζης καὶ τῆς πιότητος τῆς ἐλαίας ἐγένου, 18 μὴ κατακαυχῶ τῶν κλάδων. Εἰ δὲ κατακαυχᾶσαι, οὐ σὺ τὴν ρίζαν βαστάξεις, ἀλλ' ἡ ρίζα σέ. 19 Ἐρεῖς οὖν Ἐξεκλάσθησαν οἱ κλάδοι, ἵνα ἐγὼ ἐγκεντρισθῶ. 20 Καλῶς! Τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ τῇ πίστει ἔστησας. Μὴ ὑψηλοφρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ. 21 Εἰ γὰρ ὁ Θεὸς τῶν κατὰ φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο, μὴ πως οὐδὲ σοῦ φείσεται. 22 Ἴδε οὖν χρηστότητα καὶ ἀποτομίαν Θεοῦ· ἐπὶ μὲν τοὺς περόντας ἀποτομίαν, ἐπὶ δὲ σέ χρηστότητα, ἐὰν ἐπιμείνης τῇ χρηστότητι· ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ. 23 Καὶ ἐκεῖνοι δέ, ἐὰν μὴ ἐπιμείνωσι τῇ ἀπιστίᾳ, ἐγκεντρισθήσονται. Δυνατὸς γὰρ ὁ Θεὸς ἐστὶ πάλιν ἐγκεντρίσαι αὐτούς. 24 Εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἐξεκόπης ἀγριελαιίου καὶ παρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης εἰς καλλιέλαιον, πόσω μᾶλλον οὗτοι οἱ κατὰ φύσιν ἐγκεντρισθήσονται τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ!

25 Οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο, ἵνα μὴ ἦτε παρ' ἑαυτοῖς φρόνιμοι, ὅτι πῶρως ἀπὸ μέρους τῶ Ἰσραὴλ γέγονεν ἄχρις οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθη, 26 καὶ οὕτω πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται, καθὼς γέγραπται· Ἦξει ἐκ Σιών ὁ ῥυόμενος καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ· 27 καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν. 28 Κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον ἐχθροὶ δι' ὑμᾶς,

Τὸ παράδειγμα τῆς μπολιασμένης ἐλαΐς

13 Σὺ δὲ τοὺς πιστούς, ποὺ προέρχεσθε ἀπὸ τοὺς ἐθνικούς, λέγω· Ἐφ' ὅσον ἐγὼ εἰμι ἀπόστολος γιὰ νὰ κηρύττω στοὺς ἐθνικούς, τιμῶ τὴν διακονία μου, 14 μήπως ἔτσι κάνω τοὺς ὁμοειθεῖς μου νὰ ζηλέψουν καὶ ἔτσι σώσω μερικούς ἀπ' αὐτούς. 15 Ἄν δὲ μὲ τὴν ἀπόρριψί τους ἔγινε συμπιλίωσι κόσμου καὶ Θεοῦ, τί θὰ σημάνη ἡ πρόσληψί τους παρὰ ζωὴ ἐκ νεκρῶν; 16 Καὶ ἂν τὸ προζύμι ἀπὸ τῆ νέας εἰσοδείας εἶναι ἄγιο (ἂν δηλαδὴ οἱ ἔνδοξοι πατριάρχες καὶ προφῆτες εἶναι ἄγιοι), τότε δύναται νὰ εἶναι καὶ τὸ ζυμᾶρι (τὸ Ἰσραηλιτικὸ ἔθνος) ἄγιο. Ἐπίσης, ἂν ἡ ρίζα εἶναι ἁγία, τότε δύναται νὰ εἶναι καὶ οἱ κλάδοι ἄγιοι. 17 Ἄν δὲ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς κλάδους ἀποκόπηκαν, καὶ σὺ, ποὺ ἦσουν ἀγριελιά, μπολιάστηκες στὴ θέσι τους καὶ συνδέθηκες μὲ τὴ ρίζα καὶ τὸν πλούσιο χυμὸ τῆς ἐλαΐας, 18 νὰ μὴ καυχᾶσαι εἰς βάρος τῶν ἀποκομμένων κλάδων. Ἐὰν δὲ καυχᾶσαι, σκέψου, ὅτι δὲν βαστάξεις ἐσὺ τὴ ρίζα, ἀλλὰ ἡ ρίζα ἐσένα. 19 Ἀλλὰ θὰ εἰπῆς: «Ἀποκόπηκαν οἱ κλάδοι, γιὰ νὰ μπολιασθῶ ἐγὼ». 20 Καλῶς! Λόγω τῆς ἀπιστίας ἀποκόπηκαν, καὶ σὺ λόγω τῆς πίστεως στέκεσαι στῆ θέσι τους. Νὰ μὴν υπερφανεύεσαι, ἀλλὰ νὰ φοβῆσαι. 21 Διότι, ἀφοῦ ὁ Θεὸς δὲν λυπήθηκε τοὺς φυσικούς κλάδους, μήπως δὲν λυπηθῆ καὶ σένα. 22 Κοίταξε λοιπὸν τὴν καλωσύνη, ἀλλὰ καὶ τὴν αὐστηρότητα τοῦ Θεοῦ. Σ' αὐτούς μὲν, ποὺ ἔπασαν, τὴν αὐστηρότητα, σὲ σένα δὲ τὴν καλωσύνη, ἐὰν παραμείνης στὸ καλὸ. Ἀλλοίως καὶ σὺ θ' ἀποκοπῆς. 23 Καὶ ἐκεῖνοι δέ, ἐὰν δὲν παραμείνουν στὴν ἀπιστία, θὰ μπολιαστοῦν. Διότι ὁ Θεὸς ἔχει τὴ δύναμι νὰ τοὺς μπολιάσῃ πάλι. 24 Διότι, ἂν σὺ ἀποκόπηκες ἀπὸ δένδρο, ποὺ ἐκ φύσεως εἶναι ἀγριελιά, καὶ ἀντίθετα πρὸς τὴ φύσι μπολιάστηκες σὲ ἡμερηῆς ἐλιά, πόσο μᾶλλον αὐτοί, ποὺ εἶναι τῆς αὐτῆς φύσεως, θὰ μπολιαστοῦν στὴ δική τους ἐλιά!

Ἡ ἀποκατάστασι τοῦ Ἰσραήλ

25 Καὶ γιὰ νὰ μὴν υπερφανεύεσθε, ἀδελφοί, δὲν θέλω ν' ἀγνοῆτε αὐτὸ τὸ μυστικόν, ὅτι δηλαδὴ ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς πωρώθηκε κατὰ ἓνα μέρος, ἕως ὅτου εἰσέλθη στὴν πίστι ὁ πλήρης ἀριθμὸς τῶν ἐθνικῶν, ποὺ μέλλουν νὰ πιστεῦσουν. 26 Καὶ τότε ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς σύνολο θὰ σωθῆ, καθὼς εἶναι γραμμένο: Θὰ ἔλθῃ ἀπὸ τῆ Σιών ὁ λυτρωτῆς καὶ θ' ἀποδιώξῃ τὶς ἀσεβείας ἀπὸ τὸν Ἰακώβ (τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν). 27 Αὕτη δὲ εἶναι ἡ διαθήκη μου πρὸς αὐτούς, ν' ἀφαιρέσω δηλαδὴ τὶς ἀμαρτίες τους. 28 Ὡς πρὸς μὲν τὸ εὐαγγέλιον εἶναι ἐχθροὶ ἐξ αἰτίας σας (διότι μᾶς ἐμποδίζουν νὰ κηρύττωμε σὲ σᾶς γιὰ νὰ σωθῆτε). Ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴ τους ὅμως (ἀπὸ τὸ Θεὸ) εἶναι ἀγαπη-

κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας. 29 Ἄμετα-
μέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα καὶ ἡ κλήσις τοῦ Θεοῦ. 30 Ὡσπερ
γὰρ καὶ ὑμεῖς ποτε ἠπειθήσατε τῷ Θεῷ, νῦν δὲ ἠλεήθητε τῇ
τούτων ἀπειθείᾳ, 31 οὕτω καὶ οὗτοι νῦν ἠπειθήσαν, τῷ ὑμετέρῳ
ἐλέει ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐλεηθῶσι. 32 Συνέκλεισε γὰρ ὁ Θεὸς τοὺς
πάντας εἰς ἀπειθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ. 33 Ὡ βᾶθος
πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως Θεοῦ! Ὡς ἀνεξερεύνητα τὰ
κρίματα αὐτοῦ καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ! 34 Τίς γὰρ
ἔγνω νοῦν Κυρίου; Ἥ τις σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο; 35 Ἥ τις
προέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ; 36 Ὅτι ἐξ αὐτοῦ
καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα. Αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς
αἰῶνας. Ἀμήν.

12 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ
Θεοῦ παραστήσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν,
ἀγίαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν, 2 καὶ
μὴ συσχηματίζεσθαι τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθαι
τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοῦς ὑμῶν εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ θέ-
λημα τοῦ Θεοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον.

3 Λέγω γὰρ διὰ τῆς χάριτος τῆς δοθείσης μοι παντὶ τῷ ὄντι
ἐν ὑμῖν μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς
τὸ σωφρονεῖν, ἐκάστω ὡς ὁ Θεὸς ἐμέρισε μέτρον πίστεως.
4 Καθάπερ γὰρ ἐν ἐνὶ σώματι μέλη πολλὰ ἔχομεν, τὰ δὲ μέλη
πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν, 5 οὕτως οἱ πολλοὶ ἐν σώματι
ἔσμεν ἐν Χριστῷ, ὁ δὲ καθ' εἰς ἀλλήλων μέλη.

6 Ἐχοντες δὲ χαρίσματα κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθείσαν ἡμῖν
διάφορα, εἴτε προφητεῖαν, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως,
7 εἴτε διακονίαν, ἐν τῇ διακονίᾳ, εἴτε ὁ διδάσκων, ἐν τῇ διδα-

τοῖ ἐξ αἰτίας τῶν πατέρων τους (τῶν ἐνδόξων πατριαρχῶν). 29 Τὰ χα-
ρίσματα δὲ καὶ ἡ κλήσις τοῦ Θεοῦ δὲν ἀνακαλοῦνται. 30 Ὅπως δὲ καὶ
σεῖς ἄλλοτε ἀπιστήσατε στὸ Θεό, ἀλλὰ τώρα ἐλεηθήκατε ἐν καιρῷ τῆς
ἀπιστίας αὐτῶν, 31 ἔτσι καὶ αὐτοὶ τώρα ἀπίστησαν, ὥστε μετὰ τὸ ἔλεος,
μετὰ τὸ ὅποιο ἐλεηθήκατε σεῖς, νὰ ἐλεηθοῦν ἔπειτα καὶ αὐτοί. 32 Ὁ
Θεὸς δηλαδὴ τοὺς ἀφῆσε ὅλους (Ἰουδαίους καὶ ἐθνικούς) νὰ παραδο-
θοῦν σὲ ἀπιστία, γιὰ νὰ τοὺς ἐλεήσῃ ὅλους. 33 Ὡ βᾶθος τοῦ πλούτου
καὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ! Πόσο ἀνεξερεύνητες εἶναι οἱ
κρίσεις του, καὶ πόσο ἀνεξιχνίαστοι εἶναι οἱ τρόποι τῶν ἐνεργειῶν του!
34 Ποιὸς πράγματι γνώρισε τὸ νοῦ τοῦ Κυρίου; Ἥ ποιὸς βου-
λεύθηκε μαζί του; 35 Ἥ ποιὸς ἔδωσε πρῶτος σ' αὐτόν, ὥστε νὰ
δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ ἀνταπόδοσι; (Κανείς). 36 Διότι τὰ πάντα
προέρχονται ἀπὸ τὴν πρωτοβουλία του, καὶ πραγματοποιοῦνται ἀπ'
αὐτόν, καὶ εἶναι γι' αὐτόν. Σ' αὐτὸν ἀνήκει ἡ δόξα στοὺς αἰῶνες. Ἀμήν.

«Λογικὴ λατρεία»

12 Σᾶς παρακαλῶ δέ, ἀδελφοί, χάριν τῆς εὐσπλαγγνίας τοῦ Θεοῦ,
νὰ προσφέρετε τὰ σώματά σας ὡς θυσία ζωντανή, ἀγία, εὐάρε-
στη στὸ Θεό. Αὐτὴ θὰ εἶναι ἡ πνευματικὴ λατρεία σας. 2 Καὶ νὰ μὴν
ἐξομοιώσεθε πρὸς τὸν κόσμον τοῦτο, ἀλλὰ νὰ μεταμορφώσεθε μετὰ τὴν
ἀνακαινίσει τοῦ πνεύματός σας, γιὰ νὰ καταλαβαίνετε ποιὸ εἶναι τὸ θέ-
λημα τοῦ Θεοῦ τὸ ἀγαθὸ καὶ εὐάρεστο καὶ τέλειο.

Ἄρθη χρῆσι τῶν χαρισμάτων

3 Λέγω δὲ μετὰ τὴν χάρι, ποὺ μοῦ δόθηκε, στὸν καθένα ἀπὸ σᾶς, νὰ
μὴ φρονῆ γιὰ τὸν ἑαυτό του παραπάνω ἀπ' ὅ,τι πρέπει νὰ φρονῆ, ἀλλὰ
νὰ φρονῆ στὸ νὰ σωφρονῆ (νὰ σκέπτεται μετὰ σύνεσι, μετὰ σοβαρότητα)
ἀναλόγως μετὰ τὸ χάρισμα, ποὺ ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωσε κατὰ τὴν πίστι του.
4 Ὅπως παραδείγματος χάριν σ' ἕνα σῶμα ἔχομε πολλὰ μέλη, ὅλα δὲ
τὰ μέλη δὲν ἔχουν τὴν ἴδια λειτουργία, 5 ἔτσι οἱ πολλοὶ εἴμεθα ἕνα
σῶμα ἐν Χριστῷ, καὶ ὁ καθένας λειτουργεῖ ὡς ὄργανο τῶν ἄλλων.

6 Ἐχοντας δὲ διάφορα χαρίσματα συμφώνως πρὸς τὴν χάρι, ποὺ μᾶς
δόθηκε, ὡς τὰ χρησιμοποιοῦμε. Ἐὰν κανεὶς ἔχη προφητεῖα, ὡς κηρύτ-
τη ἀναλόγως μετὰ τὴν πίστι του'. 7 Ἐὰν ἔχη διακονία, ὡς διακονῆ. Ἐὰν
εἶναι διδάσκαλος, ὡς διδάσκη. 8 Ἐὰν ἔχη τὸ χάρισμα νὰ παρηγορῆ καὶ

1. Ἥ, μετὰ τὸ ζῆλο του

σκαλία, 8 είτε ό παρακαλῶν, έν τῇ παρακλήσει, ό μεταδιδούς, έν άπλότῃτι, ό προϊστάμενος, έν σπουδῇ, ό έλεῶν, έν ίλαρότῃτι.

9 Ἡ αγάπη άνυπόκριτος. Ἄποστυγοῦντες τὸ πονηρόν, κολώμενοι τῷ αγαθῷ. 10 Τῇ φιλαδελφία εἰς άλλήλους φιλόστοργοι, τῇ τιμῇ άλλήλους προηγούμενοι, 11 τῇ σπουδῇ μὴ όκηροί, τῷ πνεύματι ζέοντες, τῷ Κυρίῳ δουλεύοντες, 12 τῇ έλπίδι χαίροντες, τῇ θλίψει ύπομένοντες, τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες, 13 ταῖς χρεΐαις τῶν αγίων κοινωνοῦντες, τὴν φιλοξενίαν διώκοντες. 14 Εὐλογοεῖτε τοὺς διώκοντας ὑμᾶς, εὐλογοεῖτε καὶ μὴ καταρᾶσθε. 15 Χαίρειν μετὰ χαιρόντων καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων. 16 Τὸ αὐτὸ εἰς άλλήλους φρονοῦντες. Μὴ τὰ ὑψηλά φρονοῦντες, αλλά τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι. Μὴ γίνεσθε φρόνιμοι παρ' έαυτοῖς.

17 Μηδενί κακόν αντί κακοῦ αποδιδόντες. Προνοούμεοι καλά ένώπιον πάντων ανθρώπων. 18 Εἰ δυνατόν, τὸ έξ ὑμῶν μετὰ πάντων ανθρώπων εἰρηνεύοντες. 19 Μὴ έαυτοὺς έκδικοῦντες, αγαπητοί, αλλά δότε τόπον τῇ όργῇ· γέγραπται γάρ: Ἐμοὶ έκδίκησις, έγῶ ανταποδώσω, λέγει Κύριος. 20 Ἐάν οὖν πεινᾷ ό έχθρός σου, ψώμιζε αὐτόν, εάν διψᾷ, πότιζε αὐτόν· τοῦτο γάρ ποιῶν άνθρακας πυρός σωρεύσεις επί τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. 21 Μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, αλλά νικά έν τῷ αγαθῷ τὸ κακόν.

13 Πᾶσα ψυχὴ έξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποταστέσθω. Οὐ γάρ έστιν έξουσία εἰ μὴ από Θεοῦ. Αἱ δέ οὔσαι έξουσίαι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν. 2 Ὡστε ό άντιτασσόμενος τῇ έξουσίᾳ τῇ τοῦ Θεοῦ διαταγῇ άνθέστηκεν· οἱ δέ άνθεστηκότες έαυτοῖς κρίμα λήφονται. 3 Οἱ γάρ ἄρχοντες οὐκ εἰσι φόβος τῶν αγαθῶν έργων, αλλά τῶν κακῶν. Θέλεις δέ μὴ φοβεῖσθαι τὴν

νά στηρίζῃ, ἄς παρηγορῇ καὶ ἄς στηρίζῃ. Ἐάν ἔχη τὸ χάρισμα νά μεταδίδῃ από τὰ αγαθά του, ἄς μεταδίδῃ μετ' άπλότῃτα. Ὁ προϊστάμενος ἄς προϊσταται μετ' ζῆλο. Ὅποιοι μοιράζει τις έλεημοσύνες, ἄς τὸ κάνῃ μετ' προθυμία.

Κανόνες πνευματικῆς ζωῆς

9 Ἡ αγάπη νά εἶναι άνυπόκριτη. Νά μισῆτε τελείως τὸ κακό, καὶ νά προσκολλᾶσθε στὸ καλό. 10 Ὡς πρὸς τὴν ἀδελφικὴν αγάπη νά εἰσθε γεμάτοι στοργῇ ό ένας γιὰ τὸν άλλο. Ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσι τιμῆς ό ένας νά συναγωνίζεται τὸν άλλο. 11 Στῇ φροντίδα νά μὴν εἰσθε όκηροί. Στὸ πνεῦμα νά εἰσθε θερμοί. Τὸν Κύριο νά ὑπηρετῆτε ὡς αφοσιωμένοι δοῦλοι. 12 Μετ' τὴν έλπίδα νά χαίρετε. Στῇ θλίψει νά ὑπομένετε. Στὴν προσευχῇ νά ἐπιμένετε. 13 Στὶς ἀνάγκες τῶν αγίων (τῶν πιστῶν) νά βοηθῆτε. Τῇ φιλοξενία νά ἐπιδιώκετε. 14 Νά εὐχεσθε γιὰ τοὺς διώκτες σας, νά εὐχεσθε καὶ νά μὴ καταρᾶσθε. 15 Νά χαίρετε μ' αὐτοὺς ποὺ χαίρουν, καὶ νά κλαίετε μ' αὐτοὺς ποὺ κλαίουν. 16 Νά ἔχετε τὸ αὐτὸ ένδιαφέρον ό ένας γιὰ τὸν άλλο. Νά μὴν ἐπιδιώκετε τὰ μεγαλεΐα, αλλά ν' ακολουθῆτε τὴν άπλοικὴ ζωῇ. Νά μὴν εἰσθε ὑπερήφανοι.

17 Σὲ κανένα νά μὴν ανταποδίδετε κακὸ αντί κακοῦ. Νά προνοῆτε, ὡστε τὰ έργα σας νά εἶναι έντιμα ένώπιον ὄλων τῶν ανθρώπων (καὶ νά μὴ σκανδαλίζεται κανεὶς καὶ δυσφημηται ό Χριστιανισμός). 18 Ἄν εἶναι δυνατό, ὅσο ξεαρτᾶται από σᾶς νά ἔχετε εἰρηνικὲς σχέσεις μετ' ὄλους τοὺς ανθρώπους. 19 Ἄγαπητοί, μὴ κάνετε έκδίκησι γιὰ τοὺς έαυτοὺς σας, άλλ' ἀφήστε τὴν όργῇ, διότι εἶναι γραμμένο: Σ' έμένα άνήκει ἡ έκδίκησις, έγῶ θ' ανταποδώσω, λέγει ό Κύριος. 20 Ἐάν δέ ό έχθρός σου πεινᾷ, δίνε του νά φάγῃ· εάν διψᾷ, δίνε του νά πιῇ. Καὶ κάνοντας αὐτὸ θά συσωρεύσης πάνω στὸ κεφάλι του άναμμένα κάρβουνα (τύφειον καὶ έντροπής, καὶ μπορεῖ ν' αλλάξῃ καὶ νά γίνῃ φίλος). 21 Νά μὴ νικᾶσαι από τὸ κακό, αλλά νά νικᾶς τὸ κακό μετ' τὸ καλό.

Ἐποταγὴ στὶς έξουσίαις

13 Κάθε άνθρωπος νά ὑποτάσσεται στὶς κρατικὲς έξουσίαις. Διότι δὲν ὑπάρχει έξουσία, παρὰ από τὸ Θεό. Ναι, οἱ ὑπάρχουσες έξουσίαις ἔχουν ὀρισθῇ από τὸ Θεό. 2 Ὡστε, ὅποιοι άντιτάσσεται στὴν έξουσία, άντιτάσσεται σ' αὐτὸ, ποὺ ὥρισε ό Θεός. Καὶ ὅσοι άντιτάσσονται, δικαίως θά τιμωρηθοῦν. 3 Οἱ ἄρχοντες βεβαίως δὲν έμπνέουν φόβο γιὰ τὰ καλά έργα, αλλά γιὰ τὰ κακά (ποὺ στρέφονται κατὰ τῆς κοινωνικῆς τάξεως καὶ ασφαλείας). Θέλεις δέ νά μὴ φοβῆσαι τὴν έξουσία;

ἐξουσίαν; Τὸ ἀγαθὸν ποίει, καὶ ἕξεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς. **4** Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστί σοι εἰς τὸ ἀγαθόν. Ἐὰν δὲ τὸ κακὸν ποιῆς, φοβοῦ· οὐ γὰρ εἰκὴ τὴν μάχαιραν φορεῖ· Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν εἰς ὀργήν, ἔκδικος τῷ τὸ κακὸν πράσσοντι. **5** Διὸ ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι, οὐ μόνον διὰ τὴν ὀργήν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνείδησιν. **6** Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ φόρους τελεῖτε· λειτουργοὶ γὰρ Θεοῦ εἰσιν εἰς αὐτὸ τοῦτο προσκαρτεροῦντες.

7 Ἀπόδοτε οὖν πᾶσι τὰς ὀφειλάς, τῷ τὸν φόρον τὸν φόρον, τῷ τὸ τέλος τὸ τέλος, τῷ τὸν φόβον τὸν φόβον, τῷ τὴν τιμὴν τὴν τιμὴν.

8 Μηδεὶ μὴδὲν ὀφείλετε εἰ μὴ τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους. Ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον νόμον πεπλήρωκε· **9** τὸ γὰρ οὐ μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐκ ἐπιθυμήσεις, καὶ εἰ τις ἕτερα ἐντολή, ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ ἀνακεφαλαιοῦνται, ἐν τῷ, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. **10** Ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ ἐργάζεται· πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη.

11 Καὶ τοῦτο, εἰδότες τὸν καιρὸν, ὅτι ὥρα ἡμᾶς ἤδη ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι· νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν. **12** Ἡ νὺξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν. Ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὄπλα τοῦ φωτός. **13** Ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κώμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ, **14** ἀλλ' ἐνδύσασθε τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίαν.

Κάνε τὸ καλὸ, καὶ θὰ ἔχῃς ἔπαινο ἀπ' αὐτῆς. **4** Διότι εἶναι στὴν ὑπηρεσίᾳ τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸ καλὸ σου. Ἐὰν ὅμως κάνῃς τὸ κακὸ, νὰ φοβῆσαι. Διότι δὲν φέρει χωρὶς λόγο τὸ μαχαίρι. Ἄλλ' εἶναι στὴν ὑπηρεσίᾳ τοῦ Θεοῦ, ἐξουσιοδοτημένη γιὰ νὰ ἐπιβάλλῃ τιμωρία στὸν κακοποιό. **5** Γι' αὐτὸ εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑποτάσσεσθε, ὄχι μόνο γιὰ τὴν τιμωρία, ἀλλὰ καὶ γιὰ λόγους συνειδήσεως. **6** Γι' αὐτὸ ἄλλωστε πληρώνετε καὶ φόρους, διότι οἱ ἐξουσίες εἶναι ὑπηρετές τοῦ Θεοῦ καὶ ἀσχολοῦνται ἀποκλειστικῶς μὲ τὴ δημοσίᾳ αὐτῆς ὑπηρεσίᾳ.

7 Ἀποδώστε λοιπὸν σὲ ὅλους ὅ,τι τοὺς ὀφείλετε. Τὸ φόρο σ' ὅποιον ὀφείλετε τὸ φόρο, τὸ δασμὸ σ' ὅποιον ὀφείλετε τὸ δασμὸ, τὸ σεβασμὸ σ' ὅποιον ὀφείλετε τὸ σεβασμὸ, τὴν τιμὴ σ' ὅποιον ὀφείλετε τὴν τιμὴ.

Σύνοψι καὶ ἐκπλήρωσι τοῦ νόμου ἡ ἀγάπη

8 Σὲ κανένα νὰ μὴ χρωστᾶτε τίποτε, παρὰ τὸ ν' ἀγαπᾶτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Ἐκεῖνος δέ, ποὺ ἀγαπᾷ τὸν ἄλλο, μὲ τὴν ἀγάπη ἔχει ἐκπληρώσει τὸ νόμο. **9** Διότι τὸ μὴ μοιχεύσης, μὴ φονεύσης, μὴ κλέψης, μὴ ἐπιθυμήσης καὶ ὅποιαδήποτε ἄλλη ἐντολὴ συνοψίζονται σ' αὐτὸ τὸ λόγο, στὸ ν' ἀγαπήσης τὸν πλησίον σου ὡς ἐαυτὸ σου. **10** Ἡ ἀγάπη στὸν πλησίον κακὸ δὲν κάνει. Γι' αὐτὸ ἡ ἀγάπη εἶναι ἐκπλήρωσι τοῦ νόμου.

Ὡρα νὰ ξυπνήσωμε!

11 Καὶ νὰ λάβετε ὑπ' ὄψιν αὐτό, διότι γνωρίζετε σὲ ποῖο καιρὸ ζοῦμε, ὅτι εἶναι ὥρα πλέον νὰ σηκωθοῦμε ἀπὸ τὸν ὕπνο. Διότι τώρα ἡ σωτηρία εἶναι πιὸ κοντὰ μας, παρὰ τότε ποὺ πιστεύσαμε (διότι τώρα εἶναι πιὸ κοντὰ ἢ δευτέρα παρουσία καὶ ὁ θάνατος). **12** Ἡ νύχτα προχώρησε, ἡ δὲ ἡμέρα πλησίασε. Γι' αὐτὸ ἄς ἀποβάλωμε (σὰν ἄλλα νυκτερινὰ ἐνδύματα) τὰ ἔργα τοῦ σκότους, καὶ ἄς φορέσωμε τὰ ὄπλα τοῦ φωτός. **13** Ὅπως ζῆ κανεὶς κατὰ τὴν ἡμέρα ποὺ τὸν βλέπουν, ἔτσι νὰ ζήσωμε σεμνά, ὄχι μὲ γλεντοκόπια καὶ μεθύσια, ὄχι μὲ ἀκολασίες καὶ ἀσελγείες, ὄχι μὲ φιλονικίες καὶ ἐμπάθειες. **14** Ἄλλ' ἐνδυθῆτε (ὡς πνευματικὸ ἐνδυμα) τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, καὶ μὴ φροντίζετε τὴν σάρκα γιὰ ἡδονὲς καὶ ἀπολαύσεις.

14 Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει προσλαμβάνεσθε, μὴ εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν. **2** Ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα, ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει. **3** Ὁ ἐσθίων τὸν μὴ ἐσθιόντα μὴ ἐξουθενείτω, καὶ ὁ μὴ ἐσθίων τὸν ἐσθιόντα μὴ κρινέτω· ὁ Θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο. **4** Σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην; Τῷ ἰδίῳ Κυρίῳ στήκει ἢ πίπτει· σταθῆσεται δὲ δυνατὸς γὰρ ἐστὶν ὁ Θεὸς στῆσαι αὐτόν.

5 Ὃς μὲν κρίνει ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν. Ἐκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ νοῖ πληροφορεῖσθω. **6** Ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν Κυρίῳ φρονεῖ, καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν Κυρίῳ οὐ φρονεῖ. Καὶ ὁ ἐσθίων Κυρίῳ ἐσθίει· εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ Θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων Κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ εὐχαριστεῖ τῷ Θεῷ.

7 Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἑαυτῷ ζῆ καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνήσκει· **8** ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ Κυρίῳ ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τῷ Κυρίῳ ἀποθνήσκομεν. Ἐάν τε οὖν ζῶμεν ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τοῦ Κυρίου ἐσμέν. **9** Εἰς τοῦτο γὰρ Χριστὸς καὶ ἀπέθανε καὶ ἀνέστη καὶ ἔζησεν, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ. **10** Σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; Ἡ καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου; Πάντες γὰρ παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ. **11** Γέγραπται γάρ· Ζῶ ἐγώ, λέγει Κύριος, ὅτι ἐμοὶ κάμψαι πᾶν γόνυ, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ Θεῷ. **12** Ἄρα οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ Θεῷ.

13 Μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν, ἀλλὰ τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθεῖναι πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον. **14** Οἶδα καὶ πέπεισμαι ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι' αὐτοῦ· εἰ μὴ τῷ λογιζομένῳ τι κοινὸν εἶναι, ἐκεῖνῳ κοινόν.

14 Τὸν ἀσθενῆ δὲ στὴν πίστι (ποῦ κάνει διάκρισι φαγητῶν καὶ ἡμερῶν) νὰ δέχεσθε, χωρὶς νὰ σχολιάζετε τίς ἀντιλήψεις του. **2** Ἄλλος μὲν πιστεύει, ὅτι μορεῖ νὰ τρώγῃ τὰ πάντα, ὁ δὲ ἀσθενὴς στὴν πίστι τρώγει λάχανα. **3** Ὅποιος τρώγει ἀπ' ὅλα, ἄς μὴ περιγελαῖ ὅποιον δὲν τρώγει. Καὶ ὅποιος δὲν τρώγει, ἄς μὴ καταδικάζῃ ὅποιον τρώγει, διότι ὁ Θεὸς τὸν ἔκανε δικό του. **4** Ποιὸς εἶσαι σὺ, ποῦ καταδικάζεις ξένο δοῦλο; Γὰρ τὸν Κύριό του στέκεται ἢ πέφτει. Καὶ θὰ σταθῇ, διότι ὁ Θεὸς ἔχει τὴ δύναμι νὰ τὸν κἀνῃ νὰ σταθῇ.

5 Ἄλλος μὲν τιμᾷ μία ἡμέρα περισσότερο ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἄλλος δὲ τιμᾷ ἐξ ἴσου κάθε ἡμέρα. Καθένας ἄς πληροφοροῦνται ἀπὸ τῆ συνείδησίν του. **6** Ἐκεῖνος, ποῦ τιμᾷ τὴν ἡμέρα, γιὰ τὸν Κύριο τὴν τιμᾷ (ἐπειδὴ νομίζει, ὅτι ἔτσι εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ). Ἄλλὰ καὶ ἐκεῖνος, ποῦ δὲν τιμᾷ τὴν ἡμέρα, γιὰ τὸν Κύριο δὲν τὴν τιμᾷ (ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς νομίζει, ὅτι ἔτσι εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ). Ἐκεῖνος ἐπίσης, ποῦ τρώγει ἀπ' ὅλα, καὶ τὸν Κύριο τρώγει, εὐχαριστεῖ δὲ τὸ Θεό. Καὶ ἐκεῖνος, ποῦ δὲν τρώγει, γιὰ τὸν Κύριο δὲν τρώγει, καὶ εὐχαριστεῖ ὁμοίως τὸ Θεό.

7 Κανεὶς βεβαίως ἀπὸ μᾶς δὲν ζῆ γιὰ τὸν ἑαυτό του, καὶ κανεὶς δὲν πεθαίνει γιὰ τὸν ἑαυτό του. **8** Ἄλλὰ καὶ ἂν ζοῦμε, γιὰ τὸν Κύριο ζοῦμε, καὶ ἂν πεθαίνωμε, γιὰ τὸν Κύριο πεθαίνουμε. Εἴτε λοιπὸν ζοῦμε εἴτε πεθαίνουμε, στὸν Κύριο ἀνήκουμε. **9** Γι' αὐτὸ ἄλλωστε ὁ Χριστὸς καὶ πέθανε καὶ ἀναστήθηκε καὶ ἔλαβε πάλι τὴ ζωὴ ὡς ἄνθρωπος, γιὰ νὰ γίνῃ κύριος καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων. **10** Σὺ, τότε, γιατί καταδικάζεις τὸν ἀδελφό σου; Ἡ σὺ ὁ ἄλλος γιατί περιγελαῖς τὸν ἀδελφό σου; Ὅλοι βεβαίως θὰ παρουσιασθοῦμε στὸ δικαστήριο τοῦ Χριστοῦ (γιὰ νὰ μᾶς δικάσῃ ἐκεῖνος). **11** Διότι εἶναι γραμμένο: Ζῶ ἐγώ, λέγει ὁ Κύριος· ἐξάπαντος σ' ἐμένα θὰ κάμψῃ κάθε γόνυ, καὶ κάθε γλῶσσα θὰ δοξολογήσῃ τὸ Θεό. **12** Συνεπῶς δὲ καθένας ἀπὸ μᾶς θὰ λογοδοτήσῃ γιὰ τὸν ἑαυτό του στὸ Θεό.

Προτροπὲς πρὸς τὸν δυνατὸ στὴν πίστι

13 Λοιπὸν, νὰ μὴ κατακρίνωμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, ἀλλὰ μᾶλλον αὐτὸ νὰ κρίνετε ὡς ὀρθό, τὸ νὰ μὴ θέτετε στὸν ἀδελφὸ ἐμπόδιο, ποῦ μορεῖ νὰ τὸν κἀνῃ νὰ σκοιτάψῃ ἢ νὰ πέσῃ. **14** Εἶμαι βεβαίως καὶ πεπεισμένος ἀπὸ τὸν Κύριο Ἰησοῦ, ὅτι τίποτε δὲν εἶναι ἀκάθαρτο αὐτὸ καθ' ἑαυτό, παρὰ γι' αὐτόν, ποῦ νομίζει, ὅτι κάτι εἶναι ἀκάθαρτο, γι' αὐτόν εἶναι ἀκάθαρτο. **15** Ἄλλ' ἐάν ἐξ αἰτίας φαγητοῦ ὁ ἀδελφός σου βλάπτει-

15 Εἰ δὲ διὰ βρῶμα ὁ ἀδελφός σου λυπείται, οὐκέτι κατὰ ἀγάπην περιπατεῖς. Μὴ τῷ βρώματί σου ἐκείνον ἀπόλλυε, ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανε. 16 Μὴ βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθόν. 17 Οὐ γὰρ ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ βρώσις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ. 18 Ὁ γὰρ ἐν τούτοις δουλεύων τῷ Χριστῷ εὐάρεστος τῷ Θεῷ καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις.

19 Ἴσως οὖν τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους. 20 Μὴ ἕνεκεν βρώματος κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ. Πάντα μὲν καθαρὰ, ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίοντι. 21 Καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα μηδὲ πιεῖν οἶνον μηδὲ ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκόπτει ἢ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ. 22 Σὺ πίστιν ἔχεις; Κατὰ σεαυτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν ᾧ δοκιμάζει. 23 Ὁ δὲ διακρινόμενος, ἐὰν φάγη κατακέκριται, ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως. Πᾶν δὲ ὃ οὐκ ἐκ πίστεως, ἁμαρτία ἐστίν.

24 Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηριῆσαι κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρόνοις αἰώνιους σεσιγημένου, 25 φανερωθέντος δὲ νῦν, διὰ τε γραφῶν προφητικῶν, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ εἰς ὑπακοὴν Πίστεως εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος, 26 μόνῳ σοφῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ται, δὲν βαδίζεις πλέον μὲ ἀγάπη. Μὴ καταστρέφῃς μὲ τὸ φαγητό σου ἐκείνον, γιὰ τὸν ὅποιον ὁ Χριστὸς ὑπέστη θάνατο. 16 Τὸ καλὸ σας λοιπὸν (ἡ πίστι σας, ὅτι εἴσθε ἐλεύθεροι νὰ τρώγετε ἀπ' ὅλα) ἄς μὴ δίνετε ἀφορμὴ νὰ δυσφημηῆται (ἀπὸ τοὺς ἀσθενεῖς στὴν πίστι). 17 Διότι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι νὰ τρώγῃ κανεὶς καὶ νὰ πίνῃ, ἀλλὰ νὰ πράττῃ τὸ ἀγαθὸ καὶ τὸ καλὸ καὶ τὸ ὠφέλιμο μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. 18 Ἐκεῖνος δέ, ποῦ μ' αὐτὰ ὑπηρετεῖ τὸ Χριστό, γίνεται εὐάρεστος στὸ Θεὸ καὶ ἐπιδοκιμάζεται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους.

19 Ἴσως ἐπιδιώκωμε λοιπὸν ἐκεῖνα, ποῦ συντελοῦν στὸ καλὸ καὶ στὴν ἀμοιβαία οἰκοδομῆ. 20 Μὴ καταστρέφῃς ἐξ αἰτίας φαγητοῦ τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ. Ὅλα βεβαίως εἶναι καθαρὰ, ἀλλ' εἶναι κακὸ στὸν ἀνθρώπο νὰ τρώγῃ δημιουργώντας πρόσκομμα (καὶ κάνοντας τὸν ἄλλο νὰ σκοντάφτῃ). 21 Καλὸ εἶναι τὸ νὰ μὴ φάγῃς κρέατα, καὶ νὰ μὴ πιῇς κρασί, καὶ νὰ μὴ κάνῃς κάτι ἄλλο, ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποίου ὁ ἀδελφός σου σκοντάφτει ἢ πέφτει ἢ ἀδυνατίζει στὴν πίστι. 22 Σὺ ἔχεις πίστι (ὅτι ὅλες οἱ τροφές εἶναι καθαρές); Ἴσως τὴν γιὰ τὸν ἑαυτό σου, καὶ ἄς τὴν βλέπῃ ὁ Θεός. Εὐτυχῆς ἐκεῖνος ποῦ δὲν αἰσθάνεται ἐνοχλή, ἀφοῦ κάνει πράγμα, γιὰ τὸ ὁποῖο ἔχει γνῶσι καὶ πεποίθησι, ὅτι δηλαδὴ εἶναι ὀρθό. 23 Ἄλλ' ἐκεῖνος ποῦ ἀμφιβάλλει, ἐὰν φάγῃ, ἔχει καταστῆ ἐνοχος, διότι δὲν πίστευε σ' αὐτὸ ποῦ ἔκανε. Καὶ κάθε τι, ποῦ κάνει κανεὶς χωρὶς νὰ τὸ πιστεύῃ ὡς ὀρθό, εἶναι ἁμαρτία.

Δοξολογία

24 Σ' ἐκείνον δέ, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ σᾶς στηρίξῃ συμφώνως πρὸς τὸ εὐαγγέλιό μου καὶ τὸ κήρυγμα γιὰ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ ἐπὶ τῇ βάσει ἀποκαλύψεως μυστικοῦ, ποῦ ἐπὶ μακροὺς χρόνους ἔμεινε κρυμμένο, 25 φανερώθηκε δὲ τώρα, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν προφητικῶν γραφῶν, ποῦ κατ' ἐντολὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ ἔγινε γνωστὸ σ' ὅλα τὰ ἔθνη γιὰ νὰ ὑπακούσουν στὴν Πίστι (στὸ Χριστιανισμό), 26 στὸ μόνον σοφὸ Θεό, σ' αὐτὸν πρέπει ἡ δόξα διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ αἰωνίως. Ἀμήν.

15 Ὁφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. **2** Ἐκαστος ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν. **3** Καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρесе, ἀλλὰ καθὼς γέγραπται· **Οἱ ὄνειδισμοὶ τῶν ὄνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ.** **4** Ὅσα γὰρ προεγράφη, εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη, ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως τῶν Γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν. **5** Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως δῶη ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν, **6** ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἐνὶ στόματι δοξάζητε τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

7 Διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσελάβετο ὑμᾶς εἰς δόξαν Θεοῦ. **8** Λέγω δὲ Χριστὸν Ἰησοῦν διάκονον γεγενῆσθαι περιτομῆς ὑπὲρ ἀληθείας Θεοῦ εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων, **9** τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους δοξάσαι τὸν Θεόν, καθὼς γέγραπται· **Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσι, Κύριε, καὶ τῷ ὀνοματί σου ψαλῶ.** **10** Καὶ πάλιν λέγει· **Εὐφράνθητε, ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.** **11** Καὶ πάλιν· **Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐπαινεσατε αὐτόν, πάντες οἱ λαοί.** **12** Καὶ πάλιν Ἡσαΐας λέγει· **Ἔσται ἡ ρίζα τοῦ Ἰεσσαί, καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἀρχεῖν ἐθνῶν· ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν.** **13** Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρῶσαι ὑμᾶς πάσης χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεῦναι εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι ἐν δυνάμει Πνεύματος Ἁγίου.

14 Πέπεισμαι δέ, ἀδελφοί μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑμῶν, ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοὶ ἐστε ἀγαθωσύνης, πεπληρωμένοι πάσης γνώσεως, δυνάμενοι καὶ ἀλλήλους νουθετεῖν. **15** Τολμηρότερον δὲ

Ν' ἀρέσωμε στὸν πλησίον, ὅχι στοὺς ἑαυτοῦς μας

15 Ὁφείλομε δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ νὰ βαστάζωμε τὶς ἀδυναμίες τῶν ἀδυνάτων, καὶ νὰ μὴ κάνωμε ὅ,τι μᾶς ἀρέσει. **2** Καθένας ἀπὸ μᾶς ἄς φροντίξῃ νὰ ἀρέσῃ στὸν πλησίον σὲ ὅ,τι εἶναι καλὸ, γιὰ νὰ τὸν οἰκοδομή. **3** Διότι καὶ ὁ Χριστὸς δὲν ἐπιδίωξε ν' ἀρέσῃ στὸν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ συνέβη καθὼς εἶναι γραμμένο· **Οἱ ὕβρεις τῶν ὑβριστῶν σου ἔπεσαν ἐπάνω μου.** **4** Ὅσα δὲ γράφτηκαν κατὰ τὸ παρελθόν, γράφτηκαν ἀπὸ πρωτότερα γιὰ νὰ διδάξουν ἐμᾶς, ὥστε μὲ τὴν ὑπομονὴ καὶ τὴν ἐνίσχυσι, ποὺ δίνουν οἱ Γραφές, νὰ κρατοῦμε τὴν ἐλπίδα. **5** Ὁ δὲ Θεός, ποὺ εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς ἐνισχύσεως, εἶθε νὰ σᾶς δώσῃ νὰ ἔχετε τὸ αὐτὸ ἐνδιαφέρον ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλο κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, **6** ὥστε (συνδεόμενοι μὲ τὴν ἀμοιβαία ἀγάπη καὶ τὸ ἀμοιβαῖο ἐνδιαφέρον) νὰ δοξάζετε μὲ μιὰ ψυχὴ καὶ μ' ἕνα στόμα τὸ Θεὸ καὶ Πατέρα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Χριστὸς ὑπηρετῆς Ἰουδαίων καὶ ἐθνικῶν

7 Γι' αὐτὸ νὰ δέχεσθε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, ὅπως καὶ ὁ Χριστὸς δέχθηκε ἐσᾶς, γιὰ νὰ δοξάζεται ὁ Θεός. **8** Ἐννοῶ δέ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔχει γίνεῖ ὑπηρετῆς τῶν Ἰουδαίων γιὰ τὴν ἀξιοπιστία τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ πραγματοποιήσῃ τὶς ὑποσχέσεις (τοῦ Θεοῦ) πρὸς τοὺς πατέρες (τῶν Ἰουδαίων), **9** καὶ οἱ ἐθνικοὶ νὰ δοξάσουν γιὰ τὴν εὐσπλαγχνία του τὸ Θεὸ, καθὼς λέγει ἡ Γραφή· **Γι' αὐτὸ θὰ σὲ δοξολογήσω, Κύριε, μετὰ τῶν ἐθνικῶν καὶ θὰ ψάλλω ὕμνους στὸ ὄνομά σου.** **10** Καὶ πάλι λέγει· **Ὡ ἐθνικοί! Εὐφρανθήτε μαζὶ μὲ τὸ λαὸ του (τὸν Ἰσραήλ).** **11** Καὶ πάλι· **Ἵμνεῖτε τὸν Κύριο, ὅλοι οἱ ἐθνικοί, καὶ δοξάσετε αὐτόν, ὅλοι οἱ λαοί.** **12** Καὶ πάλι ὁ Ἡσαΐας λέγει· **Θὰ ἐμφανισθῇ ὁ βλαστὸς τοῦ Ἰεσσαί καὶ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ παρρυσιασθῇ γιὰ νὰ κυβερνᾷ τοὺς ἐθνικούς.** **Σ'** αὐτὸν οἱ ἐθνικοὶ θὰ ἐλπίζουν. **13** Εὐχόμαι δέ, ὁ Θεὸς τῆς ἐλπίδος μὲ τὴ δύναμι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νὰ σᾶς γεμίσῃ μὲ κάθε ἀγαθὸ καὶ καλὸ διὰ τῆς πίστεως, ὥστε νὰ εἰσθε πλημμυρισμένοι ἀπὸ ἐλπίδα (γιὰ τὴ σωτηρία σας).

Τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου λειτουργία καὶ ἱεραουργία

14 Καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος (ποὺ σᾶς κάνω προτροπές καὶ σᾶς δίνω εὐχές) εἶμαι βέβαιος, ἀδελφοί μου, γιὰ σᾶς, ὅτι καὶ σεῖς εἰσθε γεμάτοι ἀπὸ καλωσύνη, καὶ πλήρεις ἀπὸ κάθε γνώσι, ἱκανοὶ καὶ νὰ διδάσκατε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. **15** Ἀλλὰ σὲ μερικὰ μέρη τῆς ἐπιστολῆς σᾶς ἔγραψα, ἀδελ-

ἔγραψα ὑμῖν, ἀδελφοί, ἀπό μέρους, ὡς ἐπαναμνηστικῶν ὑμᾶς, διὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ **16** εἰς τὸ εἶναι με λειτουργὸν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὰ ἔθνη, ἱερουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἵνα γένηται ἡ προσφορὰ τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος, ἡγιασμένη ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.

17 Ἐχω οὖν καύχησιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τὰ πρὸς τὸν Θεόν. **18** Οὐ γὰρ τολμήσω λαλεῖν τι ὧν οὐ κατειργάσατο Χριστὸς δι' ἐμοῦ εἰς ὑπακοὴν ἐθνῶν λόγῳ καὶ ἔργῳ. **19** ἐν δυνάμει σημείων καὶ τεράτων, ἐν δυνάμει Πνεύματος Θεοῦ, ὥστε με ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ κύκλῳ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικῶν πεπληρωκέναι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, **20** οὕτω δὲ φιλοτιμούμενον εὐαγγελίζεσθαι οὐχ ὅπου ὠνομάσθη Χριστὸς, ἵνα μὴ ἐπ' ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ, **21** ἀλλὰ καθὼς γέγραπται· **Οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ ὄψονται, καὶ οἱ οὐκ ἀκηκόασι συνήσουσι.**

22 Διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. **23** Νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασι τούτοις, ἐπιποθίαν δὲ ἔχων τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ πολλῶν ἑτῶν, **24** ὡς ἐὰν πορεύωμαι εἰς τὴν Σπανίαν, ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς· Ἐλπίζω γὰρ διαπορευόμενος θεάσασθαι ὑμᾶς καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι ἐκεῖ, ἐὰν ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ. **25** Νυνὶ δὲ πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλὴμ διακονῶν τοῖς ἀγίοις. **26** Εὐδόκησαν γὰρ Μακεδονία καὶ Ἀχαΐα κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἀγίων τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ. **27** Εὐδόκησαν γὰρ καὶ ὀφειλέται αὐτῶν εἶναι. Εἰ γὰρ τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκοινῶνησαν τὰ ἔθνη, ὀφείλουσι καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι αὐτοῖς. **28** Τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας, καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦτον, ἀπελεύσομαι δι'

φοί, με κάπως περισσότερη τόλμη, σὰν ὑπεθυμίσει σὲ σᾶς, λόγῳ τοῦ θάρρους ἀπὸ τῆ χάρι πού μου ἔδωσε ὁ Θεὸς **16** γιὰ νὰ εἶμαι λειτουργὸς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ στοὺς ἔθνικοὺς καὶ νὰ ἱερουργῶ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ προσφερθοῦν οἱ ἔθνικοι ὡς θυσία εὐπρόσδεκτη, ἡγιασμένη ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο.

Ἡ ἀποστολικὴ δρᾶσι τοῦ Παύλου

17 Μπορῶ λοιπὸν, χάρι στὸν Ἰησοῦ Χριστό, νὰ καυχῶμαι γιὰ τὴν ὑπηρεσία μου πρὸς τὸ Θεό. **18** Δὲν θὰ τολμήσω δὲ νὰ ὀμιλήσω γιὰ κάτι, πού δὲν ἔκανε ὁ Χριστὸς διὰ μέσου ἐμοῦ γιὰ νὰ πιστεύσουν τὰ ἔθνη. Τὰ πάντα ἔκανε ὁ Χριστὸς με λόγῳ καὶ ἔργῳ, **19** με δυνάμει σημείων καὶ καταπληκτικῶν θαυμάτων, με δυνάμει τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι ἔχω κηρύξει τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ γύρω με μεγάλο κύκλο περιοδεῶν μέχρι τὸ Ἰλλυρικὸ. **20** Ἐπιδιώκω δὲ νὰ κηρύττω ἔτσι, δηλαδή ὄχι σὲ τόπους ὅπου κηρύχθηκε ὁ Χριστὸς, γιὰ νὰ μὴ οἰκοδομῶ πάνω σὲ ξένο θεμέλιο, **21** ἀλλὰ νὰ συμβαίνει ὅπως λέγει ἡ Γραφή· **Ἐκεῖνοι, στοὺς ὁποίους δὲν ἀναγγέλεθηκε γι' αὐτόν (γιὰ τὸ Μεσσία), θὰ ἰδοῦν. Καὶ ἐκεῖνοι, πού δὲν ἔχουν ἀκούσει, θὰ καταλάβουν.**

Σχέδια τοῦ Παύλου γιὰ τὸ μέλλον

22 Γι' αὐτὸ καὶ ἐμποδίσθηκα πολλές φορές νὰ ἔλθω σ' ἐσᾶς. **23** Ἀλλὰ τώρα, ἐπειδὴ πλέον δὲν ἔχω ἔργο σ' αὐτὰ ἐδῶ τὰ μέρη, ἔχω δὲ πόθο σφοδρὸ ἀπὸ πολλὰ ἔτη νὰ ἔλθω σ' ἐσᾶς, **24** ὅταν θὰ πηγαίνω στὴν Ἰσπανία θὰ ἔλθω σ' ἐσᾶς. Naί, ἐλπίζω περνώντας σὰς σᾶς δῶ, καὶ σεῖς νὰ με προπέμψετε ἐκεῖ, ἀφοῦ πρῶτα σᾶς ἀπολαύσω γιὰ λίγο χρόνο. **25** Τώρα δὲ πηγαίνω στὴν Ἱερουσαλὴμ ἐκτελώντας ὑπηρεσία γιὰ τοὺς ἀγίους (τοὺς ἐκεῖ χριστιανοὺς). **26** Διότι ἡ Μακεδονία καὶ ἡ Ἀχαΐα εἶχαν τὴν εὐχαρίστησι νὰ κάνουν κάποια προσφορὰ στοὺς πτωχοὺς ἀπὸ τοὺς ἀγίους (τοὺς χριστιανοὺς) τῆς Ἱερουσαλὴμ. **27** Naί, εἶχαν τὴν εὐχαρίστησι, ἀλλ' εἶναι καὶ ὀφειλέτες σ' αὐτούς. Διότι, ἀφοῦ οἱ ἔθνικοι εἶχαν συμμετοχὴ στὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ τους, ὀφείλουν τότε νὰ τοὺς συνδράμουν στὶς ὑλικὰς τους ἀνάγκες. **28** Ἀφοῦ λοιπὸν ἐκτέλεσω αὐτὴ τὴν ἀποστολή, καὶ παραδώσω σ' αὐτούς με ἀσφάλεια αὐτὴ τὴν προσφορὰ, θὰ πάω στὴν Ἰσπανία περνώντας ἀπὸ σᾶς. **29** Εἶμαι δὲ βέ-

ύμων εἰς τὴν Σπανίαν. 29 Οἶδα δὲ ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς ἐν πληρώματι εὐλογίας τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ ἐλεύσομαι.

30 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ Πνεύματος συναγωνισασθῆναι μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Θεόν, 31 ἵνα ῥυθθῶ ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ ἵνα ἡ διακονία μου ἢ εἰς Ἱερουσαλὴμ εὐπρόσδεκτος γένηται τοῖς ἀγίοις, 32 ἵνα ἐν χαρᾷ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς διὰ θελήματος Θεοῦ καὶ συναναπαύσωμαι ὑμῖν. 33 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

16 Συνίστημι δὲ ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν, οὕσαν διάκονον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Κεγχραεῖς, 2 ἵνα αὐτὴν προσδέξησθε ἐν Κυρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων καὶ παραστήτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρῆζῃ πράγματι. Καὶ γὰρ αὕτη προστάτις πολλῶν ἐγενήθη καὶ αὐτοῦ ἐμοῦ.

3 Ἀσπάσασθε Πρίσκιλλαν καὶ Ἀκύλαν τοὺς συνεργούς μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 4 οἵτινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν τράχηλον ὑπέθηκαν, οἷς οὐκ ἐγὼ μόνος εὐχαριστῶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν, καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν. 5 Ἀσπάσασθε Ἐπαίνετον τὸν ἀγαπητόν μου, ὃς ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας εἰς Χριστόν. 6 Ἀσπάσασθε Μαριάμ, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν εἰς ἡμᾶς. 7 Ἀσπάσασθε Ἀνδρόνικον καὶ Ἰουνίαν τοὺς συγγενεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους μου, οἵτινές εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, οἳ καὶ πρὸ ἐμοῦ γεγόνασιν ἐν Χριστῷ. 8 Ἀσπάσασθε Ἀμπλίαν τὸν ἀγαπητόν μου ἐν Κυρίῳ. 9 Ἀσπάσασθε Οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ καὶ Στάχυν τὸν ἀγαπητόν μου. 10 Ἀσπάσασθε Ἀπελλῆν

βαῖος, ὅτι (θ' ἀκούσετε τὸ κήρυγμά μου μὲ ζῆλο, καὶ ἔτσι) ἐρχόμενος σ' ἐσᾶς θὰ ἔλθω μὲ πλοῦτο εὐλογίας τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Παῦλος ζητεῖ τίς προσευχῆς τῶν πιστῶν

30 Σᾶς παρακαλῶ δέ, ἀδελφοί, γιὰ τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό καὶ γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Πνεύματος, ν' ἀγωνισθῆτε μαζί μου στὶς προσευχῆς¹ πρὸς τὸ Θεὸ γιὰ μένα, 31 γιὰ νὰ γλυτώσω ἀπὸ τοὺς ἀπειθεῖς στὴν Ἰουδαία, καὶ οἱ ἄγιοι (οἱ ἐκεῖ χριστιανοὶ) νὰ δεχθοῦν εὐχαρίστως τὴν ὑπηρεσία μου. 32 Ἔτσι θὰ ἔλθω μὲ χαρὰ σ' ἐσᾶς, μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ θὰ αἰσθανθῶ ἀνάπαυσι μαζί σας. 33 Ὁ δυνατὸς δὲ Θεὸς νὰ εἶναι μαζί μὲ ὅλους σας. Ἀμήν.

Σύστασι

16 Σᾶς συνιστῶ δὲ τὴ Φοίβη τὴν ἀδελφὴ μας, ποὺ εἶναι διακόνισσα τῆς ἐκκλησίας στὶς Κεγχραεῖς, 2 γιὰ νὰ τὴν δεχθῆτε στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, ὅπως ἀρμόζει σὲ ἁγίους (χριστιανούς), καὶ νὰ τῆς συμπαρασταθῆτε σ' ὅ,τι θὰ σᾶς χρειασθῆ. Διότι καὶ αὕτη συμπαραστάθηκε σὲ πολλούς, καὶ σ' ἐμένα τὸν ἴδιο.

Χαιρετισμοί

3 Χαιρετισμοὺς στὴν Πρίσκιλλα καὶ στὸν Ἀκύλα, τοὺς συνεργάτες μου στὸ ἔργο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. 4 Αὐτοὶ γιὰ μένα ἔβαλαν τὸν τράχηλό τους κάτω ἀπὸ τὸ μαχαίρι (διακινδύνευσαν τὴ ζωὴ τους). Καὶ τοὺς εὐχαριστῶ ὄχι ἐγὼ μόνο, ἀλλὰ καὶ ὅλες οἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐθνικῶν. Χαιρετισμοὺς ἐπίσης στὴν ἐκκλησία ποὺ συναθροίζεται στὸ σπιτί τους. 5 Χαιρετισμοὺς στὸν Ἐπαίνετο τὸν ἀγαπητό μου, ποὺ εἶναι ὁ πρῶτος ἀπὸ τὴν Ἀχαΐα ποὺ προσῆλθε στὸ Χριστό. 6 Χαιρετισμοὺς στὴ Μαριάμ, ποὺ πολὺ κοπίασε γιὰ μᾶς. 7 Χαιρετισμοὺς στὸν Ἀνδρόνικο καὶ στὴν Ἰουνία τοὺς ὁμοεθνεῖς μου, ποὺ φυλακίσθηκαν μαζί μου. Αὐτοὶ εἶναι διακεκριμένοι μεταξὺ τῶν ἱεραποστολικῶν προσώπων, καὶ προσῆλθαν στὸ Χριστό πρὶν ἀπὸ μένα. 8 Χαιρετισμοὺς στὸν Ἀμπλία τὸν ἀγαπητό μου γιὰ τὴ σχέση μὲ τὸν Κύριο. 9 Χαιρετισμοὺς στὸν Οὐρβανὸ τὸν συνεργάτη μας στὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ, καὶ στὸν Στάχυν τὸν ἀγαπητό μου. 10 Χαιρετισμοὺς στὸν Ἀπελλῆ, τὸν ἀποδεδειγμένο ἄξιο

1. Ἦ, μὲ τίς προσευχῆς

τὸν δόκιμον ἐν Χριστῷ. Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ἀριστοβούλου. 11 Ἀσπάσασθε Ἡρωδίανα τὸν συγγενῆ μου. Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ναρκίσσου τοὺς ὄντας ἐν Κυρίῳ. 12 Ἀσπάσασθε Τρύφαιναν καὶ Τρυφῶσαν τὰς κοπιώσας ἐν Κυρίῳ. Ἀσπάσασθε Περσίδα τὴν ἀγαπητὴν, ἣτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν Κυρίῳ. 13 Ἀσπάσασθε Ρούφον τὸν ἐκλεκτὸν ἐν Κυρίῳ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ. 14 Ἀσπάσασθε Ἀσύγκριτον, Φλέγοντα, Ἐρμᾶν, Πατρόβαν, Ἐρμῆν καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς. 15 Ἀσπάσασθε Φιλόλογον καὶ Ἰουλίαν, Νηρέα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ Ὀλυμπᾶν καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς πάντας ἀγίους. 16 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Χριστοῦ.

17 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα παρὰ τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε ποιῶντας, καὶ ἐκκλίνατε ἀπ' αὐτῶν. 18 Οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ οὐ δουλεύουσιν, ἀλλὰ τῇ ἐαυτῶν κοιλίᾳ, καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσι τὰς καρδίας τῶν ἀκάκων. 19 Ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάντας ἀφίκετο. Χαίρω σὺν τῷ ἐφ' ὑμῖν. Θέλω δὲ ὑμᾶς σοφοὺς μὲν εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ κακόν. 20 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης συντριβεῖ τὸν Σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν τάχει. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν.

21 Ἀσπάζονται ὑμᾶς Τιμόθεος ὁ συνεργός μου, καὶ Λούκιος καὶ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου. 22 Ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ Τέρτιος ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐν Κυρίῳ. 23 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάιος ὁ ξένος μου καὶ τῆς ἐκκλησίας ὅλης. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐραστός ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως καὶ Κούαρτος ὁ ἀδελφός.

24 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

χριστιανό. Χαιρετισμοὺς στοὺς πιστοὺς ἀπὸ τοὺς οἰκείους τοῦ Ἀριστοβούλου. 11 Χαιρετισμοὺς στὸν Ἡρωδίανα τὸν ὁμοεθῆ μου. Χαιρετισμοὺς στοὺς οἰκείους τοῦ Ναρκίσσου, ποὺ πιστεύουν στὸν Κύριο. 12 Χαιρετισμοὺς στὴν Τρύφαινα καὶ στὴν Τρυφῶσα, ποὺ κοπιάζουν γιὰ τὸν Κύριο. Χαιρετισμοὺς στὴν ἀγαπητὴ Περσίδα, ποὺ πολὺ κοπίασε γιὰ τὸν Κύριο. 13 Χαιρετισμοὺς στὸ Ρούφο, τὸν ἐκλεκτὸ γιὰ τὸν Κύριο, καὶ στὴ μητέρα του, ἡ ὁποία στάθηκε καὶ δικὴ μου μητέρα. 14 Χαιρετισμοὺς στὸν Ἀσύγκριτο, στὸ Φλέγοντα, στὸν Ἐρμᾶ, στὸν Πατρόβα, στὸν Ἐρμῆ καὶ στοὺς ἀδελφούς, ποὺ εἶναι μαζί τους. 15 Χαιρετισμοὺς στὸ Φιλόλογο καὶ στὴν Ἰουλία, στὸ Νηρέα καὶ στὴν ἀδελφὴ του, καὶ στὸν Ὀλυμπᾶ καὶ σ' ὅλους τοὺς ἀγίους (τοὺς χριστιανούς), ποὺ εἶναι μαζί τους. 16 Χαιρετισθῆτε μεταξύ σας μὲ φιλήμα ἄγιο. Σᾶς χαιρετίζουν οἱ ἐκκλησίαι τοῦ Χριστοῦ.

Προσοχὴ ἀπὸ τοὺς ὠραιολόγους καὶ ἀπατεῶνες

17 Σᾶς παρακαλῶ δέ, ἀδελφοί, νὰ προσέχετε ἐκείνους, ποὺ δημιουργοῦν τίς διαιρέσεις καὶ τὰ σκάνδαλα ἀντιθέτως πρὸς τὴν διδασκαλία, ποὺ ἐσεῖς μάθατε, καὶ νὰ τοὺς ἀποφεύγετε. 18 Τέτοιοι ἄνθρωποι βεβαίως δὲν ὑπηρετοῦν τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό, ἀλλὰ τὴν κοιλία τους, καὶ μὲ τὴν καλολογία καὶ ὠραιολογία ἐξαπατοῦν τίς ψυχές τῶν ἀπονηρευτῶν. 19 Ἡ φήμη γιὰ τὴν πίστι σας ἔφθασε βεβαίως σ' ὅλους. Γι' αὐτὸ χαίρω γιὰ σᾶς. Ἀλλὰ θέλω νὰ εἰσθε ἔξυπνοι μὲν ὡς πρὸς τὸ καλὸ (ὥστε νὰ μὴν ἐκμεταλλεύονται τὴν καλωσύνη σας οἱ ἐπιτήδειοι), ἄδολοι δὲ καὶ καθарοὶ ὡς πρὸς τὸ κακὸ. 20 Ὁ δυνατὸς δὲ Θεὸς ἄς συντριβεῖ τὸ Σατανᾶ κάτω ἀπὸ τὰ πόδια σας ταχέως. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ εἶναι μαζί σας.

Συνέχεια χαιρετισμῶν

21 Σᾶς χαιρετίζουν ὁ Τιμόθεος ὁ συνεργάτης μου, καὶ ὁ Λούκιος καὶ ὁ Ἰάσων καὶ ὁ Σωσίπατρος οἱ ὁμοεθνεῖς μου. 22 Σᾶς χαιρετίζω κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Κυρίου (καὶ ὄχι τοῦ κόσμου) ἐγὼ ὁ Τέρτιος, ποὺ ἔγραφα καθ' ὑπαγόρευσι τὴν ἐπιστολή. 23 Σᾶς χαιρετίζει ὁ Γάιος, ποὺ φιλοξενεῖ ἐμένα καὶ ὅλη τὴν ἐκκλησία. Σᾶς χαιρετίζει ὁ Ἐραστός, ὁ διαχειριστὴς τῶν οικονομικῶν τῆς πόλεως, καὶ ὁ ἀδελφὸς Κούαρτος.

24 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ εἶναι μαζί με ὅλους σας. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α΄

1 Παῦλος, κλητὸς ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Σωσθένης ὁ ἀδελφός, **2** τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῆ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, ἡγιασμένους ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, κλητοίς, ἀγίοις, σὺν πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν παντὶ τόπῳ, αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν. **3** Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

4 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου πάντοτε περὶ ὑμῶν ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, **5** ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει, **6** καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ Χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν, **7** ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· **8** ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους ἀνεγκλήτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. **9** Πιστὸς ὁ Θεός, δι' οὗ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

10 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ᾗ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἥτε δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοί καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ. **11** Ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν Χλόης ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσι. **12** Λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει· Ἐγὼ μὲν εἰμι Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶ, ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, ἐγὼ δὲ Χριστοῦ. **13** Μεμέρισται ὁ Χριστός; Μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν; Ἡ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε; **14** Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα εἰ μὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον, **15** ἵνα μὴ τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβάπτισα. **16** Ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ οἶκον. Λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα. **17** Οὐ γὰρ ἀπέστει-

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α΄

Χαιρετισμός

1 Ἐγὼ ὁ Παῦλος, ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατόπιν κλήσεως κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ ἀδελφός Σωσθένης **2** ἀπευθυνόμεθα στὴν ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ στὴν Κόρινθο· σὲ σᾶς, ποὺ σᾶς ξεχώρισε ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ποὺ εἶσθε ἐκλεκτοί, ἀφιερωμένοι μαζί με ὄλους ὅσοι ἐπικαλοῦνται τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ σὲ κάθε τόπο, καὶ δικὸν τους δηλαδὴ καὶ δικὸν μας. **3** Χάρι νὰ εἶναι σὲ σᾶς καὶ εὐλογία ἀπὸ τὸ Θεὸ πατέρα μας καὶ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.

Εὐχαριστία

4 Εὐχαριστῶ τὸ Θεὸ μου πάντοτε γιὰ σᾶς γιὰ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ, ποὺ δόθηκε σὲ σᾶς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. **5** Διότι σ' ὅλα γίνατε πλούσιοι δι' αὐτοῦ, σὲ κάθε λόγο καὶ κάθε γνώσι. **6** Διότι ἡ μαρτυρία γιὰ τὸ Χριστὸ στερεώθηκε τόσο καλὰ σὲ σᾶς (πιστεύθηκε τόσο ἰσχυρὰ ἀπὸ σᾶς), **7** ὥστε νὰ μὴν ὑστερῆτε σὲ κανένα χάρισμα, καὶ νὰ περιμένετε με λαχτάρᾳ τὴ φανέρωσι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. **8** Αὐτὸς καὶ θὰ σᾶς στηρίξῃ μέχρι τέλους, ὥστε νὰ εἶσθε (ἄμεμπτοι καὶ) ἀκατηγόρητοι κατὰ τὴν ἡμέρα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. **9** Εἶναι ἀξιοπίστος ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος σᾶς κάλεσε νὰ ζῆτε σὲ κοινωνίᾳ με τὸν Υἱὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸν Κύριό μας.

Διαιρέσεις στὴν Ἐκκλησία

10 Σᾶς παρακαλῶ δέ, ἀδελφοί, γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, νὰ λέγετε ὅλοι τὸ αὐτό, καὶ νὰ μὴν ὑπάρχουν μεταξύ σας διαιρέσεις, ἀλλὰ νὰ εἶσθε τελείως ἐνωμένοι ἔχοντας τὸ αὐτὸ φρόνημα καὶ τὴν αὐτὴ γνώμη. **11** Διότι πληροφορήθηκα γιὰ σᾶς, ἀδελφοί μου, ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τῆς Χλόης, ὅτι ὑπάρχουν φιλονικίες μεταξύ σας. **12** Ἐννοῶ δὲ τοῦτο: Ἐνας ἀπὸ σᾶς λέγει, «Ἐγὼ εἶμαι τοῦ Παύλου»· ἄλλος, «Ἐγὼ εἶμαι τοῦ Ἀπολλῶ»· ἄλλος, «Ἐγὼ εἶμαι τοῦ Κηφᾶ»· ἄλλος, «Ἐγὼ εἶμαι τοῦ Χριστοῦ». **13** Ἐγινε κομμάτια ὁ Χριστός; Μήπως σταυρώθηκε γιὰ σᾶς ὁ Παῦλος; Ἡ μήπως βαπτισθήκατε στὸ ὄνομα τοῦ Παύλου; **14** Εὐχαριστῶ τὸ Θεὸ, διότι κανένα ἀπὸ σᾶς δὲν βάπτισα, παρὰ τὸν Κρίσπο καὶ τὸ Γάιο, **15** γιὰ νὰ μὴ πῆ κανεὶς, ὅτι βάπτισα στὸ ὄνομά μου. **16** Βάπτισα δὲ καὶ τὴν οἰκογένεια τοῦ Στεφανᾶ. Πέρα ἀπ' αὐτοὺς δὲν ξέρω ἂν βάπτισα κανένα ἄλλο. **17** Διότι ὁ

λέ με Χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ' εὐαγγελίζεσθαι, οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῆ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ.

18 Ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστί, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις Θεοῦ ἐστὶ. 19 Γέγραπται γάρ· Ἄπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω. 20 Ποῦ σοφός; Ποῦ γραμματεὺς; Ποῦ συζητητῆς τοῦ αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ ἐμώρανευ ὁ Θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; 21 Ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεόν, εὐδόκησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σώσαι τοὺς πιστεύοντας. 22 Ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσι καὶ Ἑλληνες σοφίαν ζητοῦσιν, 23 ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίους μὲν σκάνδαλον, Ἑλλησι δὲ μωρίαν, 24 αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλλησι, Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν· 25 ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ Θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστὶ, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστὶ.

26 Βλέπετε γὰρ τὴν κλῆσιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς, 27 ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα τοὺς σοφούς καταισχύνη, καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα καταισχύνη τὰ ἰσχυρά, 28 καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ Θεός, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ, 29 ὅπως μὴ καυχῆσθαι πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. 30 Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἀγιασμός καὶ ἀπολύτρωσις, 31 ἵνα, καθὼς γέγραπται, Ὁ καυχώμενος ἐν Κυρίῳ καυχάσθω.

Χριστὸς δὲν μοῦ ἔδωσε τὴν ἀποστολὴν νὰ βαπτίζω, ἀλλὰ νὰ κηρύττω τὸ εὐαγγέλιο. Καὶ ὄχι μὲ ἀνθρώπινη σοφία στὸ λόγο, γιὰ νὰ μὴ χάσῃ τὴ σημασία του ὁ σταυρὸς (ὁ σταυρικὸς θάνατος) τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ λόγος τοῦ σταυροῦ γιὰ ἄλλους μωρία, γιὰ ἄλλους δύναμις, σοφία

18 Τὸ κήρυγμα βεβαίως περὶ τοῦ σταυροῦ, γιὰ ὅσους μὲν βαδίζουεν τὸ δρόμο τῆς ἀπωλείας, εἶναι μωρία, ἀλλὰ γιὰ μᾶς, ποὺ βαδίζομεν τὸ δρόμο τῆς σωτηρίας, εἶναι δύναμις Θεοῦ. 19 Εἶναι δὲ γραμμένο: Ὁ ἀκάνω νὰ χαθῆ ἡ σοφία τῶν σοφῶν, καὶ ἡ ἐξυπνάδα τῶν ἐξυπνῶν νὰ ἀφανισθῆ. 20 Ποῦ ὑπάρχει σοφός; Ποῦ ὑπάρχει γνώστης καὶ διδάσκαλος τῶν Γραφῶν; Ποῦ ὑπάρχει διαλεκτικὸς αὐτοῦ τοῦ κόσμου; Δὲν ἀπέδειξε ὁ Θεὸς μωρία τὴ σοφία αὐτοῦ τοῦ κόσμου; 21 Ἐπειδὴ δὲ ὁ κόσμος, παρὰ τὴ σοφία τοῦ Θεοῦ (ποῦ φαίνεται στὰ δημιουργήματά του), δὲν γνώρισε μὲ τὴ σοφία τὸ Θεό, ὁ Θεὸς ἀποφάσισε νὰ σώσῃ ὅσους πιστεύουν μὲ τὴ μωρία τοῦ κηρύγματος (μωρία κατὰ τοὺς σοφοὺς τοῦ κόσμου καὶ λοιποὺς ἀπίστους). 22 Ἐπειδὴ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἀπαιτοῦν σημεῖο (θαῦμα) καὶ οἱ Ἑλληνες ζητοῦν σοφία, 23 γι' αὐτὸ ἐμεῖς κηρύττομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένο, ποῦ γιὰ μὲν τοὺς Ἰουδαίους εἶναι σκάνδαλο, γιὰ δὲ τοὺς Ἑλληνες μωρία. 24 Ἀλλὰ γι' αὐτούς, ποῦ εἶναι καλεσμένοι, Ἰουδαίους καὶ Ἑλληνες, εἶναι ὄντως Χριστὸς (Μεσσίας), Θεοῦ δύναμις καὶ Θεοῦ σοφία. 25 Διότι αὐτό, ποῦ ἐνεργεῖ ὁ Θεὸς καὶ οἱ ἄπιστοι θεωροῦν μωρία, εἶναι σοφώτερο ἀπὸ τὴ σοφία τῶν ἀνθρώπων. Καὶ αὐτό, ποῦ ἐνεργεῖ ὁ Θεὸς καὶ οἱ ἄπιστοι θεωροῦν ἀδυναμία, εἶναι ἰσχυρότερο ἀπὸ τὴ δύναμις τῶν ἀνθρώπων.

«Τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεός...»

26 Βλέπετε δὲ, ἀδελφοί, ποιοὶ εἴσθε ἐσεῖς, τοὺς ὁποίους κάλεσε ὁ Θεός. Βλέπετε, ὅτι δὲν εἴσθε πολλοὶ σοφοὶ κατὰ κόσμον, δὲν εἴσθε πολλοὶ μὲ δύναμις καὶ ἐπιρροή, δὲν εἴσθε πολλοὶ μὲ ἀριστοκρατικὴ καταγωγή. 27 Ἀλλὰ τοὺς θεωρουμένους μωροὺς ἐξέλεξε ὁ Θεὸς ἀπὸ τὸν κόσμον, γιὰ νὰ καταισχύνη τοὺς σοφοὺς. Καὶ τοὺς ἀδυνατούς ἀπὸ τὸν κόσμον ἐξέλεξε ὁ Θεός, γιὰ νὰ καταισχύνη τοὺς ἰσχυροὺς. 28 Καὶ τοὺς ἀσήμους ἀπὸ τὸν κόσμον ἐξέλεξε ὁ Θεὸς καὶ τοὺς τιποτένιους, τοὺς θεωρουμένους ἀνυπάρκτους, γιὰ νὰ καταργήσῃ τοὺς ὑπαρκτοὺς καὶ τοὺς σπουδαίους. 29 Ἐτσι δὲν δύναται νὰ καυχῆθῃ κανεὶς ἄνθρωπος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. 30 Ἀπ' αὐτὸν δὲ ἐσεῖς εἴσθε στὸν Ἰησοῦ Χριστό, ὁ ὁποῖος ἔγινε γιὰ μᾶς σοφία ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ δικαιοσύνη καὶ ἀγιασμός καὶ πλήρης λύτρωσις. 31 Ὡστε, ὅπως λέγει ἡ Γραφή, Ὁποῖος καυχᾶται, γιὰ τὸν Κύριο νὰ καυχᾶται.

2 Καὶ γὰρ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ' ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μαρτύριον τοῦ Θεοῦ. **2** Οὐ γὰρ ἔκρινα τοῦ εἰδένα τι ἐν ὑμῖν εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τοῦτον ἑσταυρωμένον. **3** Καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς. **4** Καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει Πνεύματος καὶ δυνάμεως, **5** ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει Θεοῦ.

6 Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις, σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν καταργουμένων· **7** ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν Θεοῦ ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ Θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν, **8** ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν· εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν Κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν· **9** ἀλλὰ καθὼς γέγραπται· Ἄφ' ὀφθαλμοῦ οὐκ εἶδε καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.

10 Ἡμῖν δὲ ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψε διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ· τὸ γὰρ Πνεῦμα πάντα ἐρευνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ. **11** Τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; Οὕτω καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. **12** Ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν.

13 Ἄ καὶ λαλοῦμεν οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς Πνεύματος Ἁγίου, πνευματικοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντες. **14** Ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ

Κήρυγμα με ἀπόδειξι Πνεύματος, ὄχι με σοφία ἀνθρώπων

2 Καὶ ἐγὼ, ἀδελφοί, ὅταν ἦλθα σὲ σᾶς, ἦλθα καὶ σᾶς κήρυξα τὴν ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ χωρὶς ἐπίδειξι ὑπεροχῆς σὲ λόγο καὶ σοφία. **2** Διότι δὲν θέλησα νὰ διαπιστώσω τίποτε σὲ σᾶς, παρὰ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, καὶ αὐτὸν ἑσταυρωμένο. **3** Ἐπίσης ἐγὼ ἦλθα σὲ σᾶς σὲ κατὰστασι ἀδυναμίας καὶ με πολὺ φόβῳ καὶ τρόμῳ. **4** Καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου δὲν ἦταν με πειστικὸς λόγους ἀνθρωπίνης σοφίας, ἀλλὰ με ἀπόδειξι Πνεύματος καὶ δυνάμεως, **5** ὥστε ἡ πίστις σας νὰ μὴ στηρίζεται στὴ σοφία τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ στὴ δύναμι τοῦ Θεοῦ.

Διδασκαλία με σοφία Θεοῦ

6 Ὅμως στοὺς ὠρίμους διδάσκουμε σοφία. Ἀλλὰ σοφία ὄχι αὐτοῦ τοῦ κόσμου, οὔτε τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ τοῦ κόσμου, οἱ ὅποιοι καταργοῦνται. **7** Ἀλλὰ διδάσκουμε σοφία τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἀναφέρεται σὲ μυστικὸ σχέδιο· σοφία, ποὺ ἦταν κρυμμένη, ποὺ ὁ Θεὸς προώρισε προαιωνίως γιὰ τὴ δόξα μας. **8** Αὐτὴ τὴ σοφία κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες αὐτοῦ τοῦ κόσμου δὲν γνώρισε. Διότι, ἐὰν γνώριζαν, δὲν θὰ σταύρωναν τὸν ἔνδοξο Κύριο. **9** (Ναί, δὲν γνώρισαν). Ἀλλὰ συνέβη ὅπως λέγει ἡ Γραφή: Ἐκεῖνα, ποὺ μάτι δὲν εἶδε, καὶ αὐτὶ δὲν ἄκουσε, καὶ νοῦς δὲν φαντάσθηκε· ἐκεῖνα, ποὺ ἐτοίμασε ὁ Θεὸς γιὰ ὄσους τὸν ἀγαποῦν.

Ἀποκάλυψι μυστικῶν τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ Πνεύματος

10 Σὲ μᾶς ὅμως ὁ Θεὸς τὰ φανέρωσε διὰ μέσου τοῦ Πνεύματος του. Διότι τὸ Πνεῦμα γνωρίζει τὰ πάντα, καὶ αὐτὰ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ (Πατρός). **11** Ποίος βεβαίως ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους γνωρίζει τὰ μυστικὰ τοῦ ἀνθρώπου, παρὰ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ εἶναι μέσα του; Ἔτσι καὶ τὰ μυστικὰ τοῦ Θεοῦ κανεὶς δὲν γνωρίζει, παρὰ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. **12** Ἐμεῖς δὲ λάβαμε, ὄχι τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὸ Θεό, γιὰ νὰ γνωρίσωμε ἐκεῖνα, ποὺ μᾶς χάρισε ὁ Θεός.

Ὁ πνευματικὸς καὶ ὁ ἀπνευματίστος ἄνθρωπος

13 Αὐτὰ καὶ κηρύττουμε, ὄχι με λόγους ποὺ διδάσκει ἡ ἀνθρωπίνη σοφία, ἀλλὰ με λόγους ποὺ διδάσκει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο, ἐρμηνεύοντας πνευματικὰ πράγματα σὲ πνευματικὸς ἀνθρώπους (Ὁ πνευματικὸς λοιπὸν ἄνθρωπος καταλαβαίνει τὰ πνευματικὰ πράγματα). **14** Ὁ

τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ· μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστὶ. Καὶ οὐ δύναται γινῶναι, ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται. 15 Ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται. 16 Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου, ὃς συμβιβάσει αὐτόν; Ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν.

3 Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην ὑμῖν λαλῆσαι ὡς πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς σαρκικοῖς, ὡς νηπίοις ἐν Χριστῷ. 2 Γάλα ὑμᾶς ἐπότισα καὶ οὐ βρώμα· οὐπω γὰρ ἠδύνασθε. Ἄλλ' οὔτε ἔτι νῦν δύνασθε· 3 ἔτι γὰρ σαρκικοί ἐστε. Ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζήλος καὶ ἔρις καὶ διχοστασίαι, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε; 4 Ὅταν γὰρ λέγη τις, ἐγὼ μὲν εἰμι Παύλου, ἕτερος δέ, ἐγὼ Ἀπολλῶ, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε;

5 Τίς οὖν ἐστὶ Παῦλος, τίς δὲ Ἀπολλῶς ἀλλ' ἡ διάκονοι δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἐκάστω ὡς ὁ Κύριος ἔδωκεν; 6 Ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλῶς ἐπότισεν, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἤξανε·ν 7 ὥστε οὔτε ὁ φυτεῦν ἐστί τι οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ ἀυξάνων Θεός. 8 Ὁ φυτεῦν δὲ καὶ ὁ ποτίζων ἐν εἰσιν· ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον.

9 Θεοῦ γὰρ ἐσμεν συνεργοί· Θεοῦ γεώργιον, Θεοῦ οἰκοδομὴ ἐστε. 10 Κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων θεμέλιον τέθεικα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ· ἕκαστος δὲ βλεπέτω πῶς ἐποικοδομεῖ. 11 Θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὃς ἐστὶν Ἰησοῦς Χριστός. 12 Εἰ δὲ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον τοῦτον χρυσόν, ἄργυ-

ἀπνευματίστος δὲ ἄνθρωπος δὲν δέχεται τὰ διδάγματα τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, διότι σ' αὐτὸν φαίνονται μωρία. Καὶ δὲν δύναται νὰ τὰ καταλάβῃ, διότι αὐτὰ κατανοοῦνται μὲ πνευματικὲς προϋποθέσεις. 15 Ἐπίσης ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος ἐρμηνεύει μὲν κάθε ἄνθρωπο, ἀλλ' ὁ ἴδιος δὲν ἐρμηνεύεται ἀπὸ κανένα. 16 Διότι ποιὸς γνώρισε τὸ νοῦ τοῦ Κυρίου, ὥστε νὰ ἐρμηνεύσῃ αὐτόν; Ἄλλ' ἐμεῖς ἔχομε νοῦ Χριστοῦ (Ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος, ὁ ἄνθρωπος μὲ νοῦ Χριστοῦ, κατανοεῖ τοὺς ἄλλους, ἀλλ' αὐτὸς δὲν κατανοεῖται ἀπὸ κανένα ἀπνευματίστο ἄνθρωπο).

Σαρκικοί καὶ νήπιοι χριστιανοί

3 Ἐγὼ δέ, ἀδελφοί, δὲν μπόρεσα νὰ ὁμιλήσω σὲ σὰς ὡς πνευματικούς ἄνθρώπους, ἀλλ' ὡς σαρκικούς, ὡς νηπίους στὸ Χριστό. 2 Μὲ γάλα σὰς ἔθρεφα καὶ ὄχι μὲ στερεὰ τροφή. Διότι δὲν μπορούσατε ἀκόμη (νὰ δεχθῆτε στερεὰ τροφή). Ἄλλ' οὔτε ἀκόμη τώρα μπορεῖτε. 3 Διότι ἀκόμη εἴσθε σαρκικοί. Ἀλήθεια, ἀφοῦ μεταξύ σας ὑπάρχουν ζηλοτυπία καὶ φιλονικία καὶ διαιρέσεις, δὲν εἴσθε σαρκικοί καὶ συμπεριφέρεσθε ὡς κοινοὶ ἄνθρωποι; 4 Ἀλήθεια, ὅταν ἕνας λέγῃ, «Ἐγὼ εἶμαι τοῦ Παύλου», καὶ ὁ ἄλλος, «Ἐγὼ εἶμαι τοῦ Ἀπολλῶ», δὲν εἴσθε σαρκικοί;

Οἱ ἀπόστολοι ὑπηρέτες

5 Τί ἐπὶ τέλους εἶναι ὁ Παῦλος, καὶ τί εἶναι ὁ Ἀπολλῶς, παρὰ ὑπηρέτες, ποὺ σὰς ὠδήγησαν στὴν πίστι, καὶ ποὺ καθένας ὑπηρετεῖ στὸ ἔργο, ποὺ τοῦ ἀνέθεσε ὁ Κύριος; 6 Ἐγὼ φύτευσα, ὁ Ἀπολλῶς πότισε, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἔδινε τὴν αὔξησι. 7 Ὡστε οὔτε ἐκεῖνος ποὺ φυτεῖ εἶχει σπουδαία σημασία, οὔτε ἐκεῖνος ποὺ ποτίζει, ἀλλ' ὁ Θεὸς ποὺ αὐξάνει. 8 Ἐκεῖνος δὲ ποὺ φυτεῖ καὶ ἐκεῖνος ποὺ ποτίζει εἶναι στὸ αὐτὸ ἐπίπεδο. Ἀλλὰ καθένας θὰ λάβῃ τὸ μισθὸ του ἀναλόγως μὲ τὸν κόπο του.

Ἡ πνευματικὴ οἰκοδομὴ, ὁ θεμέλιος λίθος, τὸ ἔργο τῶν οἰκοδόμων

9 Εἴμεθα βεβαίως συνεργάτες τοῦ Θεοῦ (συνεργοῦντες ὡς ὑπηρέτες στὸ ἔργο του). Καὶ εἴσθε χωράφι τοῦ Θεοῦ, καὶ οἰκοδομὴ τοῦ Θεοῦ. 10 Σύμφωνα μὲ τὴν χάρι τοῦ Θεοῦ, ποὺ δόθηκε σ' ἐμένα, ἐγὼ σὰν σοφὸς ἀρχιτέκτων ἔχω θέσει θεμέλιο λίθο, καὶ ἄλλος οἰκοδομεῖ ἐπάνω σ' αὐτόν. Ἀλλὰ καθένας ἄς προσέχη πῶς οἰκοδομεῖ. 11 Ἄλλο δὲ θεμέλιο λίθο δὲν δύναται κανεὶς νὰ θέσῃ παραμερίζοντας αὐτόν ποὺ ἦδη

ρον, λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην, 13 ἐκάστου τὸ ἔργον φανερόν γενήσεται· ἡ γὰρ Ἡμέρα δηλώσει· ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται· καὶ ἐκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστι τὸ πῦρ δοκιμάσει. 14 Εἴ τινος τὸ ἔργον μενεῖ ὁ ἐπικουδομήσει, μισθὸν λήψεται· 15 εἴ τινος τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζημιωθήσεται, αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός.

16 Οὐκ οἶδατε ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστε καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν· 17 Εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ φθείρει, φθερεῖ τοῦτον ὁ Θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἅγιός ἐστιν, οὐτινὲς ἐστε ὑμεῖς. 18 Μηδεὶς ἐαυτὸν ἐξαπατάτω· εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός. 19 Ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία παρὰ τῷ Θεῷ ἐστὶν. Γέγραπται γάρ· Ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν· 20 καὶ πάλιν· Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν, ὅτι εἰσὶ μάταιοι. 21 Ὡστε μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις· πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστὶν, 22 εἴτε Παῦλος εἴτε Ἀπολλῶς εἴτε Κηφᾶς εἴτε κόσμος εἴτε ζωὴ εἴτε θάνατος εἴτε ἐνεστῶτα εἴτε μέλλοντα, πάντα ὑμῶν ἐστὶν, 23 ὑμεῖς δὲ Χριστοῦ, Χριστὸς δὲ Θεοῦ.

4 Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἀνθρώπος, ὡς ὑπηρέτας Χριστοῦ καὶ οἰκονόμους μυστηρίων Θεοῦ. 2 Ὁ δὲ λοιπὸν ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις, ἵνα πιστὸς τις εὑρεθῇ. 3 Ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας· ἀλλ'

ἔχει τεθῆ. Καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός. 12 Ἐὰν δὲ κανεὶς ἐπάνω στὸν θεμέλιον αὐτὸ λίθον οἰκοδομῆ με χρυσάφι ἢ ἀσημι ἢ πολυτίμους λίθους, ἢ ξύλα ἢ ἄχυρα ἢ καλάμια, 13 καθενὸς τὸ ἔργον θὰ φανῆ. Διότι ἡ Ἡμέρα (τῆς Κρίσεως) θὰ τὸ φανερώσῃ, ἐπειδὴ θὰ ἔλθῃ με φωτιά. Καὶ ἔτσι τί εἶναι τὸ ἔργον τοῦ καθενὸς θὰ τὸ ἀποδείξῃ ἢ φωτιά. 14 Ἐὰν τὸ ἔργον κάποιου, ποῦ οἰκοδόμησε ἐπάνω στὸν θεμέλιον λίθον, ἀνθέξῃ, αὐτὸς θὰ λάβῃ μισθόν. 15 Ἐὰν τὸ ἔργον κάποιου καταστραφῇ ἀπὸ τῆ φωτιά, αὐτὸς θὰ ζημιωθῇ (δὲν θὰ λάβῃ μισθόν), ὁ ἴδιος ὅμως θὰ σωθῇ, ἔτσι δὲ, ὅπως σφίζεται κανεὶς περυνώντας ἀπὸ φωτιά (θὰ σωθῇ δηλαδὴ μόλις καὶ μετὰ βίας).

Ὁ Θεὸς θὰ καταστρέψῃ ὅποιον καταστρέφει τὸ ναὸν, τὴν Ἐκκλησίαν

16 Δὲν ξέρετε, ὅτι εἰσθε ναὸς (κατοικητήριον) τοῦ Θεοῦ, διότι τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ (ποῦ εἶναι καὶ αὐτὸ Θεός) κατοικεῖ σὲ σᾶς· 17 Ἐὰν κάποιος (μὲ τις διαιρέσεις καὶ ἄλλα βεβαίως κακὰ) καταστρέφῃ τὸ ναὸν τοῦ Θεοῦ, θὰ καταστρέψῃ αὐτὸν ὁ Θεός. Διότι ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ εἶναι ἅγιος, καὶ ὁ ναὸς αὐτὸς εἰσθε σεῖς. 18 Ἄς μὴ καταπατάται κανεὶς (νομίζοντας, ὅτι δὲν θὰ τιμωρηθῇ, ἐὰν καταστρέψῃ τὸ ναὸν τοῦ Θεοῦ). Ὅποιος μεταξύ σας νομίζει, ὅτι εἶναι σοφὸς μέσα σ' αὐτὸ τὸν κόσμον, ἄς παραδεχθῇ, ὅτι εἶναι μωρός, γιὰ νὰ γίνῃ ὄντως σοφός. 19 Διότι ἡ σοφία αὐτοῦ τοῦ κόσμου εἶναι μωρία ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Εἶναι δὲ γραμμένον: Αὐτὸς (ὁ Θεός) συλλαμβάνει τοὺς σοφοὺς ἀπὸ τὴν ἴδια τους τὴν πανουργίαν. 20 Καὶ πάλιν: Ὁ Κύριος γνωρίζει τοὺς συλλογισμοὺς τῶν σοφῶν, ὅτι εἶναι ἀνόητοι. 21 Ὡστε κανεὶς νὰ μὴ καυχᾶται γιὰ ἀνθρώπους (διδασκάλους καὶ ἀρχηγούς). Διότι ὅλα εἶναι δικὰ σας, 22 καὶ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Ἀπολλῶς καὶ ὁ Κηφᾶς καὶ ὁ κόσμος καὶ ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος καὶ τὰ παρόντα καὶ τὰ μέλλοντα, ὅλα εἶναι δικὰ σας. 23 Σεῖς δὲ εἰσθε τοῦ Χριστοῦ (ὄχι τοῦ Παύλου ἢ τοῦ Ἀπολλῶ ἢ ἄλλου ἀνθρώπου), ὁ δὲ Χριστὸς εἶναι τοῦ Θεοῦ.

Μὴ κρίνετε πρὸ τῆς Κρίσεως

4 Ἐτσι ἄς μᾶς θεωρῆ καθέννας, ὡς ὑπηρέτες τοῦ Χριστοῦ καὶ διαχειριστὰς τῶν μυστικῶν πραγμάτων τοῦ Θεοῦ (ποῦ ὁ Θεὸς φανέρωσε καὶ ἐμπιστεύθηκε σὲ μᾶς). 2 Ἐκεῖνο δὲ λοιπόν, ποῦ ζητεῖται ἀπὸ τοὺς διαχειριστὰς, εἶναι νὰ βρεθῇ ὁ καθέννας ἐμπιστος. 3 Ὅσο δὲ γιὰ μένα, ἐλάχιστα ὑπολογίζω τὸ νὰ κριθῶ ἀπὸ σᾶς ἢ ἀπὸ ἀνθρώπινο δικαστήριο.

οὐδέ ἑμαυτὸν ἀνακρίνω. **4** Οὐδέν γὰρ ἑμαυτῶ σὺνοιδα· ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι· ὁ δὲ ἀνακρίνων με Κύριός ἐστιν. **5** Ὡστε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ Κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκοτούς καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν, καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἐκάστω ἀπὸ τοῦ Θεοῦ.

6 Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς ἑμαυτὸν καὶ Ἀπολλῶ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν, ἵνα μὴ εἰς ὑπὲρ τοῦ ἐνὸς φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ ἐτέρου. **7** Τίς γὰρ σε διακρίνει; Τί δέ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; Εἰ δέ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβὼν;

8 Ἦδη κεκορεσμένοι ἐστέ, ἤδη ἐπλουτήσατε, χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε! Καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς σὺν ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν. **9** Δοκῶ γὰρ ὅτι ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθανατίους, ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀγγέλους καὶ ἀνθρώπους. **10** Ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἐνδοξοί, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι! **11** Ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινώμεν καὶ διψῶμεν καὶ γυμνητεύομεν καὶ κολαφιζόμεθα καὶ ἀστατοῦμεν **12** καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσί. Λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν, διωκόμενοι ἀνεχόμεθα, **13** βλασφημούμενοι παρακαλοῦμεν. Ὡς περικαθάραματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περίψημα ἕως ἄρτι.

Ἄλλ' οὔτε ἐγὼ ὁ ἴδιος κρίνω τὸν ἑαυτό μου. **4** Βεβαίως ἡ συνείδησί μου δὲν μού μαρτυρεῖ καμμία ἐνοχή. Ἄλλ' αὐτὸ δὲν ἀρκεῖ γιὰ νὰ εἶμαι δικαίωμένος. Ὁ μόνος δὲ ἀρμόδιος γιὰ νὰ μὲ κρίνῃ εἶναι ὁ Κύριος. **5** Ὡστε μὴ κάνετε καμμία κρίσι πρὶν ἀπὸ τὸν ὠρισμένο καιρό, ἕως ὅτου δηλαδὴ ἔλθῃ ὁ Κύριος. Ἐκεῖνος θὰ ρίξῃ φῶς στὰ κρυμμένα στὸ σκοτάδι, καὶ θὰ φανερώσῃ τίς προθέσεις τῶν καρδιῶν. Καὶ τότε ὁ καθένας θὰ λάβῃ τὸν ἔπαινο ἀπὸ τὸ Θεό.

Μὴ ὑπερηφανεύεσθε ὑπὲρ ἐνὸς εἰς βάρος ἄλλου

6 Αὐτὰ δέ, ἀδελφοί, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ εἰπῶ γιὰ ἄλλους διδασκάλους, εἶπα γιὰ τὸν ἑαυτό μου καὶ τὸν Ἀπολλῶ γιὰ χάρι σας, ὥστε νὰ διαχθῆτε ἀπὸ τὸ παράδειγμά μας τὸ νὰ μὴ φρονῆτε παραπάνω ἀπ' ὅ, τι λέγει ἡ Γραφή, καὶ ἔτσι νὰ μὴ φουσκώνετε ἀπὸ ὑπερηφάνεια ὁ ἕνας μαθητῆς ὑπὲρ τοῦ ἐνὸς διδασκάλου εἰς βάρος τοῦ ἄλλου. **7** Ἀλήθεια, ποιὸς εἶναι αὐτός, ποὺ σὲ κάνει ἀνώτερο ἀπὸ τὸν ἄλλο; (Ἀνθρώπος μὲ κρίσι ἐπισηφαλῆ καὶ ὄχι ὁ Θεός). Καὶ τί ἔχεις, ποὺ δὲν τὸ ἔλαβες (ἀπὸ τοῦ Θεοῦ); Καὶ ἀφοῦ ἔλαβες, γιατί καυχᾶσαι σὰν νὰ μὴν ἔλαβες;

«Θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀγγέλους καὶ ἀνθρώποις»!

8 Τώρα πλέον εἴσθε χορτᾶτοι! Τώρα πλέον εἴσθε πλούσιοι! Χωρὶς ἑμᾶς γίνετε βασιλιᾶδες! Καὶ εἶθε νὰ βασιλεύατε, γιὰ νὰ βασιλεύσωμε καὶ ἡμεῖς μαζί σας. **9** Ἀλλὰ μού φαίνεται, ὅτι ὁ Θεὸς σ' ἑμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἔδωσε τὴν τελευταία καὶ πλέον ἀτιμωτική θέσι, σὰν νὰ εἴμεθα καταδικασμένοι νὰ πεθάνωμε στὸ στάδιο, διότι γίναμε θέαμα στὸν κόσμο, καὶ στοὺς ἀγγέλους καὶ στοὺς ἀνθρώπους. **10** Ἡμεῖς (οἱ ἀπόστολοι) εἴμεθα μωροὶ ἐξ αἰτίας τοῦ Χριστοῦ, ἐνῶ ἐσεῖς εἴσθε συνετοὶ χριστιανοί! Ἡμεῖς εἴμεθα ἀδύναμοι, ἐνῶ ἐσεῖς εἴσθε ἰσχυροί! Ἡμεῖς εἴσθε τιμημένοι, ἐνῶ ἡμεῖς εἴμεθα καταφρονημένοι! **11** Μέχρι αὐτῆ τὴν ὥρα καὶ πεινοῦμε, καὶ διψοῦμε, καὶ στεροῦμεθα ἐνδυμάτων, καὶ δεχόμεθα ἄγρια καὶ ἐξευτελιστικὰ κτυπήματα, καὶ διωκόμεθα ἀπὸ τόπο σὲ τόπο, **12** καὶ κοπιᾶζουμε γιὰ νὰ ζήσωμε δουλεύοντας μὲ τὰ ἴδια μας τὰ χέρια. Ἐνῶ μᾶς ὑβρίζουν, ἀπαντοῦμε μὲ καλὰ λόγια. Ἐνῶ διωκόμεθα, δείχνουμε ἀνοχή. **13** Ἐνῶ δυσφημούμεθα, ὁμιλοῦμε εὐφήμως. Καταντήσαμε σὰν σκουπίδια τοῦ κόσμου, ἀπορρίματα ὄλων μέχρι τὴ στιγμή αὐτή.

14 Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθετῶ. 15 Ἐάν γάρ μυρίους παιδαγωγούς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας· ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. 16 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταί μου γίνεσθε. 17 Διὰ τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον, ὃς ἐστὶ τέκνον μου ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν Κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδοὺς μου τὰς ἐν Χριστῷ, καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω. 18 Ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς ἐφυσιώθησάν τινες. 19 Ἐλευσόμεαι δὲ ταχέως πρὸς ὑμᾶς, ἐάν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων, ἀλλὰ τὴν δύναμιν. 20 Οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἢ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει. 21 Τί θέλετε; Ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύματι τε πραότητος;

5 Ὅπως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορνεία, ἣτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται, ὥστε γυναικῶς τινος τοῦ πατρὸς ἔχειν. 2 Καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ἐστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπευθίσασθε, ἵνα ἐξαρθῆ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας! 3 Ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς ἀπὸν τῷ σώματι, παρῶν δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη κέκρικα ὡς παρῶν τὸν οὕτω τοῦτο κατεργασάμενον, 4 ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος σὺν τῇ δυνάμει τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ 5 παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ Σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῆ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

6 Οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν. Οὐκ οἶδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὄλον τὸ φύραμα ζυμοί; 7 Ἐκκαθάρατε οὖν τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύραμα, καθὼς ἐστέ ἄζυμοι. Καὶ γὰρ τὸ πάσχα

Ἄλλοι ἀπλῶς διδάσκαλοι, ὁ Παῦλος πνευματικὸς πατέρας

14 Δὲν γράφω αὐτὰ γιὰ νὰ σᾶς προσβάλω καὶ νὰ σᾶς ταπεινώσω, ἀλλὰ γιὰ νὰ σᾶς συνείσω ὡς τέκνα μου ἀγαπητά. 15 Καὶ ἐὰν ἔχετε μυρίους διδασκάλους ὡς χριστιανοί, ὅμως δὲν ἔχετε πολλοὺς πατέρες. Διότι ὡς ἀνθρώπους τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (ὡς χριστιανούς) ἐγὼ σᾶς γέννησα μὲ τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου. 16 Σᾶς παρακαλῶ λοιπὸν νὰ μοὺ μοιάσετε. 17 Γι' αὐτὸ σᾶς ἔστειλα τὸν Τιμόθεο, ὁ ὁποῖος εἶναι τέκνο μου ἀγαπητὸ καὶ ἔμπιστο στὸ ἔργο τοῦ Κυρίου, καὶ αὐτὸς θὰ σᾶς ὑπενθυμίσει τὴν χριστιανικὴν ἀρχὴν μου, πῶς διδάσκω (τί διδάσκω) παντοῦ σὲ κάθε ἐκκλησία. 18 Μερικοὶ δέ, ἐπειδὴ νομίζουν, ὅτι δὲν θὰ ἔλθω πλὴν σὲ σᾶς, πῆραν ἄερα. 19 Ἀλλὰ θὰ ἔλθω σὲ σᾶς συντόμως, ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ θὰ ἴδῳ, ὅχι πῶς ὀμιλοῦν αὐτοὶ οἱ ἀλαζόνες, ἀλλὰ ποιά εἶναι ἡ δύναμί τους σὲ ἔργα. 20 Διότι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ δὲν φαίνεται στὰ λόγια, ἀλλὰ στὴ δύναμι τῶν ἔργων. 21 Τί θέλετε; Νὰ ἔλθω σὲ σᾶς μὲ ῥάβδο, ἢ μὲ ἀγάπη καὶ πνεῦμα πραότητος;

Ἀφορισμὸς καὶ παράδοσι στὸ Σατανᾷ

5 Εὐρύτατα ἀκούεται, ὅτι ὑπάρχει σὲ σᾶς ἀνηθικότης, τέτοια μάλιστα ἀνηθικότης, ποὺ οὔτε στοὺς ἔθνικοὺς ὑπάρχει, ὥστε κάποιος νὰ ἔχη σχέσεις μὲ τὴ γυναῖκα τοῦ πατέρα του. 2 Καὶ εἶς, ἀντὶ νὰ κηρύξτε πένθος γιὰ νὰ φύγῃ ἀπὸ ἀνάμεσα σὰς αὐτὸς ποὺ ἔκανε αὐτὴ τὴν πράξι, ἐξακολουθεῖτε νὰ εἰσθε φουσκωμένοι ἀπὸ ὑπερηφάνεια! 3 Ἐγὼ δὲ πάντως, ἀπὸν σωματικῶς, ἀλλὰ παρῶν πνευματικῶς, γι' αὐτόν, ποὺ εἶχε τόση ἀναισχυντία, ὥστε νὰ κάνῃ αὐτὴ τὴν πράξι, ἔχω ἤδη βγάλει ἀπόφασι σὰν νὰ ἤμουν παρῶν: 4 Νὰ συναχθῆτε στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Στὴ σύναξι θὰ εἶμαι καὶ ἐγὼ παρῶν πνευματικῶς, μαζὶ μὲ τὴ δύναμι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. 5 Καὶ νὰ παραδώσωμε τὸν ἀναισχυντο αὐτὸ ἀνθρώπο στὸ Σατανᾷ, γιὰ νὰ τιμωρηθῆ σκληρὰ τὸ σῶμα του, ὥστε νὰ σωθῆ τὸ πνεῦμα (ἡ ψυχὴ) κατὰ τὴν ἡμέρα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ (τὴν ἡμέρα τῆς δευτέρας παρουσίας).

Ἀποβάλετε τὴν παλαιὰ ζύμη

6 Δὲν εἶναι καλὸ ποὺ καυχᾶσθε. Δὲν ἔρετε, ὅτι λίγο προζύμι ἐπιδρᾷ σὲ ὅλο τὸ ζυμάρι; 7 Πετᾶτε λοιπὸν τὸ παλαιὸ προζύμι τῆς διαφθορᾶς, γιὰ νὰ εἰσθε νέο ζυμάρι, ὅπως εἰσθε (σὰν χριστιανοί) χωρὶς τὸ προζύμι τῆς διαφθορᾶς. Διότι καὶ ἐμεῖς ἔχουμε πασχάλιο ἀμύδι. Καὶ ὡς δι-

ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη Χριστός· 8 ὥστε ἐορτάζωμεν μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἄζύμοις εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας.

9 Ἐγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ μὴ συναναμίγνυσθαι πόρνοις, 10 καὶ οὐ πάντως τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου ἢ τοῖς πλεονέκταις ἢ ἄρπαξιν ἢ εἰδωλολάτραις· ἐπεὶ ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελεῖν· 11 νῦν δὲ ἔγραψα ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι ἐὰν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος ἢ πόρνος ἢ πλεονέκτης ἢ εἰδωλολάτρης ἢ λοιδορὸς ἢ μέθυσος ἢ ἄρπαξ, τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. 12 Τί γάρ μοι καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν; Οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε; 13 Τοὺς δὲ ἔξω ὁ Θεὸς κρίνει. **Καὶ ἐξαεῖτε τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.**

6 Τολμᾷ τις ὑμῶν, πράγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον, κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἀγίων; 2 Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινουσι; Καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων; 3 Οὐκ οἴδατε ὅτι ἀγγέλους κρινουῦμεν; Μήτι γε βιωτικά; 4 Βιωτικά μὲν οὖν κριτήρια ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τούτους καθίζετε. 5 Πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω. Οὕτως οὐκ ἔνι ἐν ὑμῖν σοφὸς οὐδὲ εἰς ὃς δυνήσεται διακρίναι ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, 6 ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων; 7 Ἦδη μὲν οὖν ὅλως ἡττημα ὑμῖν ἐστὶν ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν. Διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; Διατί οὐχὶ

κὸς μας πασχάλιος ἀμνὸς θυσιάσθηκε γιὰ μᾶς ὁ Χριστός. **8** Γι' αὐτὸ ἀς ἐορτάζωμε (ὅπως οἱ Ἑβραῖοι με ἄζυμα, ἔτσι καὶ ἐμεῖς) χωρὶς τὸ παλαιὸ προζύμι (τῆς εἰδωλολατρίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ), καὶ χωρὶς τὸ προζύμι τῆς ἀμαρτίας καὶ φαυλότητος, ἀλλὰ με ἄζυμα καθαρότητος καὶ ἀρετῆς.

Μὲ σκανδαλοποιοὶ χριστιανὸ οὔτε νὰ συντρῶγετε

9 Σᾶς ἔγραψα στὴν ἐπιστολῇ νὰ μὴ συναναστρέφεσθε με ἀνηθίκοις. **10** Καὶ ὄχι βεβαίως με τοὺς ἀνηθίκοις τοῦ κόσμου τούτου ἢ τοὺς ἀνωμάλους ἢ τοὺς ἐχβιαστάς ἢ τοὺς εἰδωλολάτρεις. Διότι τότε πρέπει νὰ βγῆτε ἀπὸ τὸν κόσμο. **11** Ἀλλὰ μ' αὐτὸ, ποὺ σᾶς ἔγραψα, ἐνοοῦσα νὰ μὴ συναναστρέφεσθε, ἐὰν κανεῖς, ἐνῶ ὀνομάζεται ἀδελφός (χριστιανός), εἶναι ἀνήθικος ἢ ἀνώμαλος ἢ εἰδωλολάτρης ἢ ὑβριστῆς ἢ μέθυσος ἢ ἐκβιαστής. Μὲ τέτοιον ἄνθρωπο οὔτε νὰ συντρῶγετε. **12** Τὶ δουλεῖα ἔχω βεβαίως νὰ κρίνω καὶ τοὺς ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία; Σεῖς δὲν ἔχετε καθήκον νὰ κρίνετε αὐτούς, ποὺ εἶναι μέσα στὴν Ἐκκλησία; **13** Τοὺς δὲ ἔξω κρίνει ὁ Θεός. **Λοιπὸν, νὰ βγάλετε τὸν κακὸ ἀπὸ ἀνάμεσά σας.**

Ἐντροπὴ ἢ προσφυγὴ σὲ εἰδωλολατρικὰ δικαστήρια

6 Ὅταν κάποιος ἀπὸ σᾶς ἔχη διαφορὰ με ἄλλο χριστιανό, θεωρεῖ σωστὸ νὰ προσφεύγῃ στὴν κρίσι τῶν εἰδωλολατρῶν δικαστῶν ποὺ δὲν ἔχουν τὸ θεῖο δίκαιο, καὶ ὄχι στὴν κρίσι τῶν ἀγίων (τῶν πιστῶν); **2** Δὲν ξέρετε, ὅτι οἱ ἅγιοι (οἱ πιστοὶ) θὰ δικάσουν τὸν κόσμο; Καὶ ἀφοῦ ὁ κόσμος θὰ δικασθῇ ἀπὸ σᾶς, εἰσθε ἀνάξιοι νὰ δικάζετε ἐλαχίστης σημασίας ὑποθέσεις; **3** Δὲν ξέρετε, ὅτι θὰ δικάσωμε ἀγγέλους (τοὺς κακοὺς ἀγγέλους, τοὺς δαίμονες); Καὶ δὲν μπορούμε λοιπὸν νὰ δικάζωμε ὑποθέσεις βιοτικές; **4** Ἐὰν λοιπὸν ἔχετε ὑποθέσεις βιοτικές γιὰ νὰ δικασθοῦν, τοὺς πλέον ἔστω περιφρονημένους στὴν ἐκκλησία, αὐτούς νὰ ὀρίζετε δικαστάς (αὐτοὶ εἶναι προτιμότεροι ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρεις). **5** Ντροπὴ σας! Ἐκεῖ φθάσατε, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχῃ μεταξὺ σας οὔτε ἓνας συνετὸς ἄνθρωπος, ποὺ νὰ μπορῇ νὰ δώσῃ λύσι στὸ ζήτημα τοῦ ἀδελφοῦ του; **6** Ἄλλ' ἀδελφὸς δικάζεται με ἀδελφὸ, καὶ μάλιστα ἀπὸ δικαστὰς ἀπίστους; **7** Καὶ μόνο δὲ τὸ γεγονός, ὅτι ἔχετε μεταξὺ σας δικαστικές διαφορές, εἶναι βεβαίως ἠθικὴ ἔλλειψί σας. Γιατί δὲν προ-

μαλλον ἀποστερείσθε; 8 Ἄλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ ταῦτα ἀδελφούς. 9 Ἡ οὐκ οἶδατε ὅτι ἄδικοι βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι; Μὴ πλανᾶσθε· οὔτε πόρνοι οὔτε εἰδωλολάτραι οὔτε μοιχοὶ οὔτε μαλακοὶ οὔτε ἀρσενικοῖται 10 οὔτε πλεονέκται οὔτε κλέπται οὔτε μέθυστοι, οὐ λοῖδοροι, οὐχ ἄρπαγες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι. 11 Καὶ ταῦτά τινες ἦτε· ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγιάσθητε, ἀλλὰ ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καὶ ἐν τῷ Πνεύματι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

12 Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπὸ τινος. 13 Τὰ βρώματα τῆ κοιλίας καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν· ὁ δὲ Θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. Τὸ δὲ σῶμα οὐ τῆ πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ Κυρίῳ, καὶ ὁ Κύριος τῷ σώματι. 14 Ὁ δὲ Θεὸς καὶ τὸν Κύριον ἠγειρε καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεὶ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. 15 Οὐκ οἶδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη Χριστοῦ ἔστιν; Ἄρας οὖν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ ποιήσω πόρνης μέλη; Μὴ γένοιτο! 16 Ἡ οὐκ οἶδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῆ πόρνη ἐν σώμα ἔστιν; Ἔσονται γὰρ, φησὶν, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. 17 Ὁ δὲ κολλώμενος τῷ Κυρίῳ ἐν πνευμᾷ ἔστι. 18 Φεύγετε τὴν πορνείαν! Πᾶν ἀμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν, ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἀμαρτάνει. 19 Ἡ οὐκ οἶδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν Ἁγίου Πνεύματος ἔστιν, οὗ ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ, καὶ οὐκ ἔστε ἐαυτῶν; 20 Ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς. Δοξάσατε δὴ τὸν Θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἃτινά ἐστι τοῦ Θεοῦ.

τιμᾶτε ν' ἀδικῆσθε; Γιατί δὲν προτιμᾶτε νὰ ζημιώνησθε; 8 Ἄλλὰ σεῖς ἀδικεῖτε καὶ ζημιώνετε, καὶ μάλιστα ἀδελφούς. 9 Ἡ μήπως δὲν ξέρετε, ὅτι ἄδικοι δὲν θὰ κληρονομήσουν βασιλεία Θεοῦ; Μὴ τρέφετε αὐτάπατες. Οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλολάτρες, οὔτε μοιχοὶ, οὔτε κίνοιδοι, οὔτε ἀρσενικοῖτες, 10 οὔτε πλεονέκτες, οὔτε κλέπτες, οὔτε μέθυστοι, οὔτε ὕβρισται, οὔτε ἐχβιασταὶ δὲν θὰ κληρονομήσουν βασιλεία Θεοῦ. 11 Καὶ τέτοιοι ἦσασθε μερικοὶ. Ἄλλὰ καθαρισθήκατε· ἀλλ' ἁγιασθήκατε· ἀλλὰ κατασταθήκατε δίκαιοι ἐξ αἰτίας τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καὶ ἐξ αἰτίας τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ μας (διότι πιστεύσατε στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καὶ ἦλθε σὲ σᾶς τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ μας).

«Φεύγετε τὴν πορνείαν!»

12 Εἶμαι ἐλεύθερος νὰ κάνω ὅλα, ἀλλὰ δὲν συμφέρουν ὅλα. Εἶμαι ἐλεύθερος νὰ κάνω ὅλα, ἀλλ' ἐγὼ δὲν θὰ γίνω δοῦλος σὲ κάτι. 13 Οἱ τροφές εἶναι γιὰ τὴν κοιλιά, καὶ ἡ κοιλιά εἶναι γιὰ τὶς τροφές. Ὁ δὲ Θεὸς θὰ καταργήσῃ καὶ αὐτὴ καὶ αὐτές (Οἱ τροφές καὶ ἡ κοιλιά δὲν ἔχουν ἀνώτερο καὶ αἰώνιο προορισμό). Τὸ σῶμα ὅμως δὲν εἶναι γιὰ τὴν πορνεία, ἀλλὰ γιὰ τὸν Κύριο, καὶ ὁ Κύριος γιὰ τὸ σῶμα. 14 Ὁ δὲ Θεὸς καὶ τὸν Κύριο ἀνέστησε, καὶ ἐμᾶς θὰ ἀναστήσῃ μετὰ τὴν δυνάμει του. 15 Δὲν ξέρετε, ὅτι τὰ σώματά μας εἶναι μέλη τοῦ Χριστοῦ; Θὰ πάρω λοιπὸν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ καὶ θὰ τὰ κάνω μέλη πόρνης; Μὴ γένοιτο! 16 Ἡ μήπως δὲν ξέρετε, ὅτι, ὅποιος προσκολλᾶται στὴν πόρνη, γίνεται ἓνα σῶμα μαζί της; Διότι θὰ γίνουν, λέγει ἡ Γραφή, οἱ δύο σάρκα μία. 17 Ἄλλ' ὅποιος προσκολλᾶται στὸν Κύριο, γίνεται ἓνα πνεῦμα μαζί του. 18 Φεύγετε μακριὰ ἀπὸ τὴν πορνεία! Κάθε ἀμάρτημα, ποὺ κάνει ὁ ἄνθρωπος, εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸ σῶμα. Ἄλλ' ἐκεῖνος, ποὺ πορνεύει, ἀμαρτάνει στὸ ἴδιο του τὸ σῶμα. 19 Ἡ μήπως δὲν ξέρετε, ὅτι τὸ σῶμα σας εἶναι ναὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ποὺ ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ καὶ κατοικεῖ μέσα σας, καὶ ὅτι δὲν ἀνήκετε στοὺς ἑαυτοὺς σας; 20 Διότι ἀγορασθήκατε μετὰ τίμημα (βαρὺ τίμημα, τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ). Δοξάσατε λοιπὸν τὸ Θεὸ μετὰ τὸ σῶμα σας καὶ μετὰ τὸ πνεῦμα σας, τὰ ὁποῖα ἀνήκουν στὸ Θεό.

7 Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ μοι, καλὸν ἀνθρώπων γυναικὸς μὴ ἄπεισθαι. **2** Διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἐκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω. **3** Τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην εὐνοίαν ἀποδιδότω, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρὶ. **4** Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ὁ ἀνὴρ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ἡ γυνὴ. **5** Μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μὴ τι ἂν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν, ἵνα σχολάζητε τῇ νηστείᾳ καὶ τῇ προσευχῇ, καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέρχησθε, ἵνα μὴ πειράζη ὑμᾶς ὁ Σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν. **6** Τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συγγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγὴν. **7** Θέλω γὰρ πάντας ἀθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἑμαυτὸν· ἀλλ' ἕκαστος ἴδιον χάρισμα ἔχει ἐκ Θεοῦ, ὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ οὕτως.

8 Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις, καλὸν αὐτοῖς ἐστὶν ἐὰν μείνωσιν ὡς ἐγώ. **9** Εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, γαμησάτωσαν· κρεῖσσον γὰρ ἐστὶ γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι.

10 Τοῖς δὲ γεγαμηκόσι παραγγέλλω, οὐκ ἐγώ, ἀλλ' ὁ Κύριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι· **11** ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω ἄγαμος ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγῆτω· καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι.

12 Τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ λέγω, οὐχ ὁ Κύριος· Εἴ τις ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον, καὶ αὐτὴ συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν. **13** Καὶ γυνὴ εἴ τις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον, καὶ αὐτὸς συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω αὐτόν. **14** Ἡγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί, καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ

Ἄγαμία, γάμος καὶ συζυγικὲς σχέσεις

7 Ὅσο δὲ γὰρ τὰ ζητήματα, γὰρ τὰ ὁποῖα μοῦ γράφατε, εἶναι καλὸν τὸν ἄνδρα νὰ μὴν ἐγγίξη γυναῖκα. **2** Ἀλλὰ γὰρ ν' ἀποφεύγη τις ἀνήθικες πράξεις, καθένας ἄς ἔχη τὴν γυναῖκα του, καὶ καθεμία ἄς ἔχη τὸν ἄνδρα της. **3** Στὴν γυναῖκα ὁ ἄνδρας ἄς ἀποδίδῃ τὸ συζυγικὸν χρέος, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυναῖκα τὸν ἄνδρα. **4** Ἡ γυναῖκα δὲν ἐξουσιάζει τὸ σῶμα της ἢ ἴδια, ἀλλ' ὁ ἄνδρας της. Ὅμοίως δὲ καὶ ὁ ἄνδρας δὲν ἐξουσιάζει τὸ σῶμα του ὁ ἴδιος, ἀλλ' ἡ γυναῖκα του. **5** Μὴ στερεῖτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο ἀπ' αὐτὸ ποῦ ὀφείλετε, ἐκτὸς ἐὰν κάνετε αὐτὸ προσκαίρως κατόπιν συμφωνίας, γὰρ ν' ἀφοσιώσεσθε στὴ νηστεία καὶ στὴν προσευχή, καὶ πάλιν νὰ συνέρχεσθε ὡς σύζυγοι, γὰρ νὰ μὴ σᾶς πειράζη ὁ Σατανᾶς λόγῳ τῆς ἀκρατείας σας. **6** Τοῦτο δὲ λέγω συγκαταβαίνοντας στὴν ἀνθρωπίνην ἀδυναμία, ὅχι δίνοντας ἐντολή (ποῦ νὰ σᾶς δεσμεύη). **7** Θέλω βεβαίως ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ εἶναι ὅπως καὶ ἐγώ. Ἀλλὰ καθένας ἔχει δικό του χάρισμα ἀπ' τὸ Θεό, ἄλλος μὲν ἔτσι, ἄλλος δὲ ἄλλιως.

8 Στους ἀγάμους δὲ καὶ στὶς χῆρες λέγω, ὅτι εἶναι καλὸ γι' αὐτοὺς νὰ μείνουν ὅπως καὶ ἐγώ. **9** Ἄν ὅμως δὲν ἐγκρατεύονται, ἄς ἔλθουν σὲ γάμο. Διότι εἶναι καλλίτερο νὰ ἔρχεται κανεὶς σὲ γάμο, παρὰ νὰ καίεται ἀπὸ τὴν σαρκικὴ ἐπιθυμία.

Τὸ ἀδιάλυτο τοῦ γάμου

10 Στους δὲ ἐγγάμους δίνω ἐντολή, ὅχι ἐγώ, ἀλλ' ὁ Κύριος, ἡ γυναῖκα νὰ μὴ χωρίζεται ἀπὸ τὸν ἄνδρα. **11** Καὶ ἂν χωρισθῇ, νὰ μὴν ἔλθῃ σὲ νέο γάμο, ἢ νὰ συμπιλιωθῇ μετὸν ἄνδρα της. Ἐπίσης ὁ ἄνδρας νὰ μὴ χωρίζῃ τὴν γυναῖκα του.

12 Γὰρ τοὺς ἄλλους δὲ (ποῦ συνῆψαν γάμο προτοῦ πιστεῦσθαι) ἐγὼ λέγω, ὅχι ὁ Κύριος· Ὅποιος ἀδελφὸς ἔχει γυναῖκα μὴ χριστιανή, καὶ αὐτὴ συγκατατίθεται νὰ μὲνῃ μαζί του, νὰ μὴ τὴν χωρίζῃ (δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ τὴν χωρίζῃ ἐπειδὴ δὲν εἶναι χριστιανή). **13** Ἐπίσης ὅποια γυναῖκα ἔχει ἄνδρα μὴ χριστιανό, καὶ αὐτὸς συγκατατίθεται νὰ μὲνῃ μαζί της, νὰ μὴ τὸν χωρίζῃ (δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὸ νὰ τὸν χωρίζῃ ἐπειδὴ δὲν εἶναι χριστιανός). **14** Διότι ὁ μὴ χριστιανὸς ἄνδρας λόγῳ τῆς ἐνώσεώς του μετ' ἐκείνης (χριστιανῆ) γυναῖκα κατὰ κάποιον τρόπο ἔχει εἰσελθεῖ στὸ χῶρον τοῦ ἁγιασμοῦ, καὶ ἡ μὴ χριστιανὴ γυναῖκα λόγῳ τῆς ἐνώσεώς της μετ' αὐτοῦ (χριστιανὸ) ἄνδρα ἔχει εἰσελθεῖ στὸ

ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρί· ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστι, νῦν δὲ ἅγια ἐστίν. **15** Εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται, χωριζέσθω. Οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιοῦτοις. Ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν ἡμᾶς ὁ Θεός. **16** Τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; Ἡ τί οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις;

17 Εἰ μὴ ἐκάστῳ ὡς ἐμέρισεν ὁ Θεός, ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ Κύριος, οὕτω περιπατεῖτω. Καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι. **18** Περιτετμημένοι τις ἐκλήθη; Μὴ ἐπισπάσθω. Ἐν ἀκροβυστία τις ἐκλήθη; Μὴ περιτεμνέσθω. **19** Ἡ περιτομὴ οὐδὲν ἐστίν, καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδὲν ἐστίν, ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν Θεοῦ. **20** Ἐκαστος ἐν τῇ κλήσει ἢ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μενέτω. **21** Δοῦλος ἐκλήθη; Μὴ σοι μελέτω. Ἄλλ' εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος γενέσθαι, μᾶλλον χρήσαι. **22** Ὁ γὰρ ἐν Κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος ἀπελευθερὸς Κυρίου ἐστίν· ὁμοίως καὶ ὁ ἐλεύθερος κληθεὶς δοῦλός ἐστι Χριστοῦ. **23** Τιμῆς ἠγοράσθητε· μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων. **24** Ἐκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ τῷ Θεῷ.

25 Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν Κυρίου οὐκ ἔχω, γνώμη δὲ δίδωμι ὡς ἠλεημένος ὑπὸ Κυρίου πιστὸς εἶναι. **26** Νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστώσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι. **27** Δέδεσαι γυναικί; Μὴ ζητεῖ λύσιν. Λέλυσαι ἀπὸ γυναικός; Μὴ ζητεῖ γυναῖκα. **28** Ἐὰν δὲ καὶ γήμης, οὐχ ἤμαρτες. Καὶ ἐὰν γήμη ἢ παρθένος, οὐχ ἤμαρ-

τῶν ἁγιασμοῦ. Ἄλλως τὰ τέκνα σας θὰ ἦσαν βεβαίως ἀκάθαρτα (ὅπως τὰ τέκνα τῶν εἰδωλολατρῶν), ἐνῶ τώρα μετέχουν ἁγιασμοῦ. **15** Ἐὰν ὅμως ὁ μὴ χριστιανὸς θέλῃ νὰ χωρισθῇ, ἄς χωρισθῇ. Σὲ τέτοια θέματα δὲν εἶναι δεσμευμένος ὁ χριστιανὸς ἢ ἡ χριστιανή. Ὁ Θεὸς βεβαίως μᾶς ἔχει καλέσει γιὰ νὰ ζοῦμε εἰρηνικά. **16** Ἀλλὰ ποῦ ξέρεις, (χριστιανὴ) γυναῖκα, μήπως σώσης τὸν (μὴ χριστιανὸ) ἄνδρα; Ἡ ποῦ ξέρεις, (χριστιανὸ) ἄνδρα, μήπως σώσης τὴν (μὴ χριστιανὴ) γυναῖκα;

Προηγούμενη καὶ παρούσα κατάστασι τῶν πιστῶν

17 Πάντως καθένας, ὅπως ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωσε χάρισμα, ὅπως ὁ Κύριος τὸν κάλεσε, ἔτσι νὰ ζῆ. Αὐτὸ τὸν κανόνα δίνω καὶ σ' ὅλες τίς ἐκκλησίες. **18** Ἐκλήθη κάποιος στὴν Πίστι, ἐνῶ ἦταν περιτετμημένος; Ἄς μὴ τραβᾷ τὸ δέρμα γιὰ νὰ καλύψῃ τὸ σημεῖο τῆς περιτομῆς. Ἐκλήθη κάποιος στὴν Πίστι, ἐνῶ ἦταν ἀπερίτετος; Ἄς μὴ περιτέμνεται. **19** Ἡ περιτομὴ δὲν εἶναι τίποτε, καὶ ἡ ἀκροβυστία δὲν εἶναι τίποτε, ἀλλὰ σημασία (γιὰ τὴ σωτηρία) ἔχει ἡ τήρησις τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ. **20** Καθένας στὴν κατάστασι, ποῦ βρέθηκε ὅταν ἐκλήθη, σ' αὐτὴν ἄς μὲνη. **21** Ἐκλήθη, ἐνῶ ἦσαν δοῦλος; Μὴ σε μέλη (Δὲν πειράζει). Ἄλλ' ἐὰν ἔχῃς καὶ τὴ δυνατότητα νὰ γίνῃς ἐλεύθερος, μᾶλλον χρησιμοποίησε αὐτὴ τὴ δυνατότητα. **22** Πάντως ὁ δοῦλος, ποῦ ἐκλήθη ἀπὸ τὸν Κύριο, εἶναι ἀπελευθερωμένος ἀπὸ τὸν Κύριο. Ἐπίσης καὶ ὁ ἐλεύθερος, ποῦ ἐκλήθη, εἶναι δοῦλος τοῦ Χριστοῦ. **23** Ἀγορασθήκατε μὲ τίμημα (βαρὺ τίμημα, τὸ αἶμα τοῦ Χριστοῦ). Μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων (Ἐἴτε ἐλεύθεροι εἴτε δοῦλοι κοινωνικῶς, μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἠθικῶς, μὴ δεῖχετε δουλοπρέπεια καὶ μὴ δουλεύετε σὲ ἁμαρτωλὰ θελήματα ἀνθρώπων). **24** Καθένας σ' ὅποια κατάστασι ἐκλήθη, ἀδελφοί, σ' αὐτὴ δύναται νὰ μὲνη, ἀρκεῖ νὰ εἶναι κοντὰ στὸ Θεό (Ἄν δηλαδὴ ὁ δοῦλος εὐαρεστῇ στὸ Θεό, δὲν πειράζει νὰ παραμὲνη δοῦλος. Πνευματικῶς εἶναι ἐλεύθερος).

Ἡ ὑπεροχὴ τῆς παρθενικῆς ζωῆς

25 Ὅσο γιὰ τοὺς ἀγάμους, ρητὴ ἐντολὴ ἀπὸ τὸν Κύριο δὲν ἔχω, ἀλλὰ γνώμη δίνω ὡς ἠλεημένος ἀπὸ τὸν Κύριο νὰ εἶμαι ἀξιοπίστος. **26** Νομίζω λοιπόν, ὅτι λόγῳ τῆς παρουσίας κρισίμου καταστάσεως αὐτὸ εἶναι καλὸ, ὅτι δηλαδὴ εἶναι καλὸ στὸν ἄνθρωπο νὰ μὲνη ὅπως εἶναι. **27** Εἴσαι δεμένος μὲ γυναῖκα; Μὴ ζητῆς νὰ λυθῆς. Εἴσαι ἐλεύθερος ἀπὸ γυναῖκα; Μὴ ζητῆς γυναῖκα. **28** Ἀλλὰ καὶ ἂν ἔλθῃς σὲ γάμο, δὲν εἶναι ἁμαρτία. Καὶ ἂν ἢ παρθένος ἔλθῃ σὲ γάμο, δὲν εἶναι ἁμαρτία. Ἄλλ'

τε. Θλίψιν δὲ τῆ σαρκὶ ἔξουσιν οἱ τοιοῦτοι· ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι. **29** Τοῦτο δὲ φημι, ἀδελφοί· Ὁ καιρὸς συνεσταλμένος τὸ λοιπὸν ἐστίν, ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας ὡς μὴ ἔχοντες ὦσι, **30** καὶ οἱ κλαίοντες ὡς μὴ κλαίοντες, καὶ οἱ χαίροντες ὡς μὴ χαίροντες, καὶ οἱ ἀγοράζοντες ὡς μὴ κατέχοντες, **31** καὶ οἱ χρώμενοι τῷ κόσμῳ τούτῳ ὡς μὴ καταχρώμενοι· παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου. **32** Θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶναι. Ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, πῶς ἀρέσει τῷ Κυρίῳ· **33** ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῇ γυναικί. **34** Μεμέρισται καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος. Ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, ἵνα ἡ ἀγία καὶ σώματι καὶ πνεύματι ἡ δὲ γαμήσασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῷ ἀνδρὶ. **35** Τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν συμφέρον λέγω, οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὐσχημον καὶ εὐπάρεδρον τῷ Κυρίῳ ἀπερισπάστως.

36 Εἰ δὲ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν ἡ ὑπέρακμος, καὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι, ὃ θέλει ποιείτω· οὐχ ἁμαρτάνει· γαμείτωσαν. **37** Ὁς δὲ ἔστηκεν ἐδραῖος ἐν τῇ καρδίᾳ, μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἔξουσιν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, τοῦ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς ποιεῖ. **38** Ὡστε καὶ ὁ ἐκγαμίζων καλῶς ποιεῖ, ὃ δὲ μὴ ἐκγαμίζων κρεῖσσον ποιεῖ.

39 Γυνὴ δέδεται νόμῳ ἐφ' ὅσον χρόνον ζῆ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐὰν δὲ κοιμηθῆ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ἐλευθέρᾳ ἐστὶν ἧ θέλει γαμηθῆναι, μόνον ἐν Κυρίῳ. **40** Μακαριωτέρα δὲ ἐστὶν ἐὰν οὕτω μείνη, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην· δοκῶ δὲ κἀγὼ Πνεῦμα Θεοῦ ἔχειν.

αὐτοὶ θὰ ἔχουν θλίψιν στὴ ζωὴ τους. Καὶ ἐγὼ σὰς λυποῦμαι. **29** Τοῦτο ἐπίσης σὰς λέγω, ἀδελφοί: Ὁ καιρὸς, ποῦ ἀπομένει, εἶναι περιορισμένος, ὥστε καὶ ὅσοι ἔχουν γυναῖκες νὰ εἶναι σὰν νὰ μὴ ἔχουν· **30** καὶ ὅσοι ἔχουν θλίψεις νὰ εἶναι σὰν νὰ μὴ ἔχουν θλίψεις· καὶ ὅσοι ἔχουν χαρὲς νὰ εἶναι σὰν νὰ μὴ ἔχουν χαρὲς· καὶ ὅσοι ἀγοράζουν νὰ εἶναι σὰν νὰ μὴ κατέχουν αὐτὰ ποῦ ἀγοράζουν· **31** καὶ ὅσοι ἀπολαμβάνουν τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ τοῦ κόσμου νὰ εἶναι σὰν νὰ μὴ τὰ ἀπολαμβάνουν καθόλου. Διότι ἡ μορφή αὐτοῦ τοῦ κόσμου παρέρχεται. **32** Θέλω δὲ νὰ εἰσθε ἐλεύθεροι ἀπὸ κοσμικῆς φροντίδας. Ὁ ἄγαμος φροντίζει γιὰ τὰ πράγματα τοῦ Κυρίου, πῶς θὰ ἀρέσει στὸν Κύριο, **33** ἐνῶ ὁ ἔγγαμος φροντίζει γιὰ τὰ κοσμικὰ πράγματα, πῶς θὰ ἀρέσει στὴ γυναῖκα του. **34** Διαφέρουν ἐπίσης ἡ ἔγγαμη γυναῖκα καὶ ἡ παρθένος. Ἡ ἄγαμη γυναῖκα φροντίζει γιὰ τὰ πράγματα τοῦ Κυρίου, νὰ εἶναι ἀφιερωμένη καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὸ πνεῦμα, ἐνῶ ἡ ἔγγαμη φροντίζει γιὰ τὰ κοσμικὰ πράγματα, πῶς θὰ ἀρέσει στὸν ἄνδρα. **35** Λέγω δὲ τοῦτο γιὰ τὸ δικό σας συμφέρον. Ὅχι γιὰ νὰ σὰς βάλω θηλειὰ στὸ λαιμό, ἀλλὰ γιὰ νὰ μένη κανεὶς ἄγαμος καὶ ἔτσι νὰ ὑπηρετῆ τὸν Κύριο ἀπερισπάστως.

Οἱ γεροντοκόρες

36 Ἐὰν δὲ κανεὶς εἶναι τῆς γνώμης νὰ τελῆ γάμο στὴν κόρη του, ἐὰν εἶναι γεροντοκόρη, δύναται νὰ γίνεταί καὶ ἔτσι. Ἄς πράττῃ αὐτό, ποῦ θέλει. Δὲν ἁμαρτάνει. Ἄς ἔρχωνται σὲ γάμο (Ἐπειδὴ ὁ ἀπόστολος ὁμιλεῖ γιὰ τὴν γεροντοκόρη γενικῶς, συνεπῶς γιὰ πολλὰς γεροντοκόρες, γι' αὐτὸ χρησιμοποιοῖ τὸν πληθυντικὸ «γαμείτωσαν», ἄς ἔρχωνται δηλαδὴ σὲ γάμο). **37** Ἄλλ' ἐκεῖνος, ποῦ μένει ἀκλόνητος στὴν καρδιά, καὶ δὲν αἰσθάνεται πῆσι καὶ ἄγχος, ἀλλ' ἔχει τὴ δύναμι νὰ κἀνῃ αὐτὸ ποῦ θέλει, καὶ ἔχει ἀποφασίσει μέσα του αὐτό, τὸ νὰ φυλάττῃ ἄγαμη τὴν κόρη του, πράττει καλῶς. **38** Ὡστε καὶ ἐκεῖνος, ποῦ τὴν παντρεύει, πράττει καλῶς, ἀλλ' ἐκεῖνος, ποῦ δὲν τὴν παντρεύει, πράττει καλλίτερα.

Οἱ χῆρες

39 Ἡ γυναῖκα δεσμεύεται ἀπὸ τὸ νόμο ὅσο καιρὸ ζῆ ὁ ἄνδρας της. Ἐὰν δὲ ὁ ἄνδρας της κοιμηθῆ (πεθάνῃ), εἶναι ἐλεύθερη νὰ ἔλθῃ σὲ γάμο μὲ ὅποιον θέλει, ἀρκεῖ ὁ γάμος νὰ γίνῃ σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. **40** Ἀλλὰ θὰ εἶναι εὐτυχέστερη κατὰ τὴ γνώμη μου, ἐὰν μείνῃ ἔτσι (χῆρα). Νομίζω δὲ, ὅτι ἔχω καὶ ἐγὼ Πνεῦμα Θεοῦ (καὶ ἔτσι δὲν πλανῶμαι).

8 Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων οἶδαμεν ὅτι πάντες γινώσκοντες ἔχομεν. Ἡ γινώσις φυσιοῦ, ἢ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. **2** Εἰ δὲ τις δοκεῖ εἰδέναι τι, οὐδέπω οὐδὲν ἔγνωκε καθὼς δεῖ γινῶναι. **3** εἰ δὲ τις ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ. **4** Περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων οἶδαμεν ὅτι οὐδὲν εἰδωλον ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς Θεὸς ἕτερος εἰ μὴ εἷς. **5** Καὶ γὰρ εἶπερ εἰσὶ λεγόμενοι θεοὶ εἴτε ἐν οὐρανῶν εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς, ὥσπερ εἰσὶ θεοὶ πολλοὶ καὶ κύριοι πολλοί, **6** ἀλλ' ἡμῖν εἷς Θεός, ὁ Πατήρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν, καὶ εἷς Κύριος, Ἰησοῦς Χριστός, δι' οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ.

7 Ἄλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γινώσις· τινὲς δὲ τῇ συνειδήσει τοῦ εἰδώλου ἕως ἄρτι ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσι, καὶ ἡ συνειδήσις αὐτῶν ἀσθενῆς οὕσα μολύνεται. **8** Βρώμα δὲ ἡμᾶς οὐ παρίστησι τῷ Θεῷ· οὔτε γὰρ ἐὰν φάγωμεν περισσεύομεν, οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν ὑστερούμεθα. **9** Βλέπετε δὲ μήπως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη πρόσκομμα γένηται τοῖς ἀσθενοῦσιν. **10** Ἐὰν γὰρ τις ἴδῃ σε, τὸν ἔχοντα γινώσκοντες, ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνειδήσις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν; **11** Καὶ ἀπολείπει ὁ ἀσθενῶν ἀδελφός ἐπὶ τῇ σῆι γινώσει, δι' ὃν Χριστὸς ἀπέθανεν. **12** Οὕτω δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφούς καὶ τύπτοντες αὐτῶν τὴν συνειδήσιν ἀσθενοῦσαν εἰς Χριστὸν ἁμαρτάνετε. **13** Διόπερ εἰ βρώμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.

Εἰδωλόθυτα. «Ἡ γινώσις φυσιοῦ, ἢ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ»

8 Ὅσο τῶρα γὰρ τὰ εἰδωλόθυτα (τὰ κρέατα τῶν εἰδωλολατρικῶν θυσῶν) ξέρουμε, ὅτι ὅλοι ἔχουμε γινώσις. Ἡ γινώσις φουσκώνει τὰ μυαλά μὲ ἐπαρσι, ἐνῶ ἡ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. **2** Ἐὰν δὲ κανεὶς μὲ ἐπαρσι νομίζει, ὅτι γνωρίζει κάτι, ἀκόμη δὲν ἔχει γνωρίσει τίποτε καθὼς πρέπει νὰ τὸ γνωρίσῃ. **3** Ἄλλ' ἐὰν κανεὶς ἀγαπᾷ τὸ Θεό, αὐτὸς (ἀνα)γνωρίζεται ἀπ' αὐτόν (εἶναι γινώριμος καὶ οἰκεῖος τοῦ Θεοῦ, ἀγαπᾷται ἀπὸ τὸ Θεό). **4** Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα λοιπὸν τοῦ ἂν πρέπει νὰ τρώγῃται τὰ εἰδωλόθυτα (τὰ κρέατα τῶν εἰδωλολατρικῶν θυσῶν) γνωρίζουμε, ὅτι κανένα εἶδωλο στὸν κόσμον δὲν εἶναι πραγματικὴ θεότης, καὶ ὅτι κανεὶς ἄλλος Θεὸς δὲν ὑπάρχει, παρὰ ἕνας. **5** Ναί! Καὶ ἂν ὑπάρχουν λεγόμενοι θεοὶ εἴτε στὸν οὐρανὸν εἴτε στὴ γῆ, ὅπως βεβαίως ὑπάρχουν πολλοὶ ψευδοθεοὶ καὶ πολλοὶ ψευδοκύριοι, **6** ἀλλὰ γὰρ μᾶς ἕνας Θεὸς ὑπάρχει, ὁ Πατήρ, ἀπὸ τὸν ὁποῖο δημιουργήθηκαν τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς γὰρ τῆ δόξα του, καὶ ἕνας Κύριος ὑπάρχει, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, μέσῳ τοῦ ὁποῖου δημιουργήθηκαν τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς μέσῳ αὐτοῦ (Συνεπῶς τὸ εἶδωλο καὶ τὰ εἰδωλόθυτα ἀντικειμενικὰ δὲν ἔχουν καμμία θρησκευτικὴ σημασία).

«Οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ... σκανδαλίσω»

7 Ἄλλὰ δὲν ὑπάρχει σ' ὅλους ἡ σωστὴ γινώσις. Καὶ ἔτσι μερικοὶ μὲ τὴν ιδέα τοῦ εἰδώλου ἕως τῶρα τρώγουν τὸ εἰδωλόθυτο (ἔχει ἀπλῶς ὡς κρέας, ἀλλ') ὡς κρέας εἰδωλολατρικῆς θυσίας μολυσμένο, καὶ γι' αὐτὸ ἡ συνειδήσις τους, ἐπειδὴ εἶναι ἀσθενῆς (ἔχει πλήρως φωτισμένη καὶ γι' αὐτὸ περιδεδίχ), μολύνεται. **8** Βεβαίως δὲν μᾶς κάνει ἡ τροφή νὰ εἴμεθα εὐάρεστοι στὸ Θεό. Διότι οὔτε ἐὰν φάγωμε γινόμεθα καλλίτεροι, οὔτε ἐὰν δὲν φάγωμε γινόμεθα χειρότεροι. **9** Προσέχετε ὅμως, μήπως αὕτη ἡ ἐλευθερία σας (νὰ τρώγετε εἰδωλόθυτα, κρέατα εἰδωλολατρικῶν θυσῶν) γίνῃ αἰτία νὰ σκοτῶσιν καὶ νὰ πέσουν οἱ ἀδύνατοι (στὴ γινώσι καὶ στὴν πίστι). **10** Διότι, ἐὰν κάποιος ἴδῃ ἕσένα, ποὺ ἔχεις γινώσις, νὰ κάθεται στὸ τραπέζι εἰδωλολατρικοῦ ναοῦ, ἢ συνειδήσις του, ἀφοῦ εἶναι ἀδύνατος, δὲν θὰ ἐνθαρρυνθῇ στὸ νὰ τρώγῃ τὰ εἰδωλόθυτα (τὰ κρέατα τῶν εἰδωλολατρικῶν θυσῶν); **11** Καὶ ἔτσι ἐξ αἰτίας τῆς δικῆς σου γνώσεως θὰ χαθῇ ὁ ἀδύνατος ἀδελφός, γιὰ τὸν ὅποιον ὁ Χριστὸς ὑπέστη θάνατον. **12** Ἔτσι δὲ, ἁμαρτάνοντας ἀπέναντι τῶν ἀδελφῶν καὶ κτυπώντας σκληρὰ τὴν συνειδήσιν τους, ἢ ὅποια εἶναι ἀσθενῆς, ἁμαρτάνετε ἀπέναντι στὸν ἴδιον τὸ Χριστό. **13** Γι' αὐτὸ, ἐὰν τροφή γίνεταί αἰτία νὰ σκοτῶσιν καὶ νὰ πέψῃ ὁ ἀδελφός μου, δὲν θὰ φάγω κρέατα (εἰδωλολατρικῶν θυσῶν) ποτέ, γιὰ νὰ μὴ γίνω αἰτία νὰ σκοτῶσιν καὶ νὰ πέσῃ ὁ ἀδελφός μου.

9 Οὐκ εἰμι ἀπόστολος; Οὐκ εἰμι ἐλεύθερος; Οὐχὶ Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Κύριον ἡμῶν ἑώρακα; Οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ; **2** Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμι ἀπόστολος, ἀλλὰ γε ὑμῖν εἰμί. Ἡ γὰρ σφραγὶς τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ. **3** Ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμέ ἀνακρίνουσιν αὕτη ἐστί.

4 Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πιεῖν; **5** Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου καὶ Κηφᾶς; **6** Ἡ μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι; **7** Τίς στρατεύεται ἰδίοις ὀψωνίοις ποτέ; Τίς φυτεῦει ἀμπελῶνα καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; Ἡ τίς ποιμαίνει ποίμνην καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει; **8** Μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; Ἡ οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέγει; **9** Ἐν γὰρ τῷ Μωυσέως νόμῳ γέγραπται· **Οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα.** Μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ Θεῷ; **10** Ἡ δι' ἡμᾶς πάντως λέγει; Δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν, καὶ ὁ ἀλοῶν τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν ἐπ' ἐλπίδι. **11** Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικά ἐσπείραμεν, μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερίσομεν; **12** Εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ὑμῶν μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς;

Ἄλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ, ἀλλὰ πάντα στέγομεν, ἵνα μὴ ἐγκοπὴν τινα δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. **13** Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερά ἐργαζόμενοι ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν, οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ προσεδρεύοντες τῷ θυσιαστηρίῳ συμ-

9 Δὲν εἰμαι ἀπόστολος; Δὲν εἰμαι ἐλεύθερος; Δὲν ἔχω ἰδεῖ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ τὸν Κύριό μας; Δὲν εἶσθε σεῖς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἔργου, ποὺ ἔκανα γιὰ τὸν Κύριο; **2** Ἄν γιὰ ἄλλους δὲν εἰμαι ἀπόστολος, ἀλλὰ γιὰ σᾶς βεβαίως εἰμαι. Ναί, ἡ ἀπόδειξι τῆς ἀποστολικῆς ιδιότητός μου εἶσθε σεῖς, ποὺ σᾶς ὠδήγησα στὸν Κύριο. **3** Ἡ ἀπολογία μου πρὸς αὐτούς, ποὺ (μὲ ἀμφισβητοῦν ὡς ἀπόστολο καὶ) μὲ καθίζουν στὸ ἐδῶλιο τοῦ κατηγορουμένου, αὕτη εἶναι.

Δικαιώματα

4 (Ἄφου λοιπὸν εἰμαι ἀπόστολος, ἐρωτῶ:) Μήπως δὲν ἔχομεν δικαίωμα νὰ φάγωμε καὶ νὰ πιοῦμε; **5** Μήπως δὲν ἔχομεν δικαίωμα νὰ φέρωμε μαζὶ μας στὶς περιοδεῖες χριστιανῆν γυναικῶν (γιὰ τὰ μᾶς ὑπηρετῆ), ὅπως κάνουν καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου, καὶ αὐτὸς ὁ Κηφᾶς (ὁ Πέτρος); **6** Ἡ μήπως μόνον ἐγὼ καὶ ὁ Βαρνάβας δὲν ἔχομεν δικαίωμα νὰ μὴ ἐργαζώμεθα (γιὰ τὴ συντήρησί μας); **7** Ποιὸς ποτέ ὑπηρετεῖ ὡς στρατιώτης μὲ δικὰ του ἔξοδα; Ποιὸς φυτεῦει ἀμπέλι καὶ δὲν τρώγει ἀπὸ τὸν καρπὸ του; Ἡ ποιὸς ποιμαίνει ποίμνιο καὶ δὲν τρώγει ἀπὸ τὸ γάλα τοῦ ποιμνίου; **8** Μήπως λέγω αὐτὰ ἀνθρωπίνως σκεπτόμενος; Μήπως δὲν τὰ λέγει καὶ ὁ νόμος; (Τὰ λέγει). **9** Διότι στὸ νόμο τοῦ Μωυσέως εἶναι γραμμένο: **Μὴ βάλῃς φίμωτρο στὸ βόδι ποὺ ἀλωνίζει.** Μήπως ὁ Θεὸς ἐνδιαφέρεται ἀπλῶς γιὰ τὰ βόδια; **10** Ἡ μήπως ὀμιλεῖ ὀπωσδήποτε γιὰ μᾶς; Ναί, γιὰ μᾶς ἐγράφη, ὅτι δηλαδὴ ἐκεῖνος, ποὺ ὀργάνει, πρέπει νὰ ὀργῶνῃ μὲ ἐλπίδα, καὶ ἐκεῖνος, ποὺ ἀλωνίζει, ἀσφαλῶς νὰ μετέχη τοῦ καρποῦ, ποὺ ἤλπισε. **11** Ἄφου ἡμεῖς σπείραμε σὲ σᾶς τὰ πνευματικά, εἶναι μεγάλο πρῶγμα ἐὰν ἡμεῖς θερίσωμε ἀπὸ σᾶς τὰ ὑλικά (γιὰ τὴ συντήρησί μας); **12** Ἄφου ἄλλοι χρησιμοποιοῦν τὸ δικαίωμα ἀπέναντί σας (νὰ λαμβάνουν ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ σας), δὲν πρέπει νὰ τὸ χρησιμοποιοῦμε περισσότερο ἡμεῖς;

Θυσία τῶν δικαιωμάτων

Ἄλλὰ δὲν κάναμε χρῆσι αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος, ἀλλ' ὑπομένουμε ὅλες τίς στερήσεις, γιὰ νὰ μὴ παρεμβάλωμε τὸ παραμικρὸ ἐμπόδιο στὴ διάδοσι τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ. **13** Δὲν ξέρετε, ὅτι ὅσοι ἐργάζονται στὸ ναὸ τρώγουν ἀπὸ τὰ προσφερόμενα στὸ ναὸ, ὅσοι ὑπηρετοῦν στὸ θυσιαστήριο λαμβάνουν μερίδιο ἀπὸ τὰ προσφερόμενα σ' αὐτό;

μερίζονται; 14 Οὕτω καὶ ὁ Κύριος διέταξε τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν. 15 Ἐγὼ δὲ οὐδενὶ ἐχρησάμην τούτων. Οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα ἵνα οὕτω γένηται ἐν ἐμοί· καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν ἢ τὸ καύχημά μου ἵνα τις κενώσῃ. 16 Ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστι μοι καύχημα· ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται· οὐαὶ δέ μοι ἔστιν ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι. 17 Εἰ γὰρ ἐκὼν τοῦτο πράσσω, μισθὸν ἔχω· εἰ δὲ ἄκων, οἰκονομίαν πεπίστευμαι. 18 Τίς οὖν μοι ἔστιν ὁ μισθός; Ἴνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσῃ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ μὴ καταχρησασθαι τῇ ἔξουσίᾳ μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.

19 Ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάντων πᾶσιν ἐμαντόν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείους κερδήσω. 20 Καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω· 21 τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, μὴ ὢν ἄνομος Θεῶ, ἀλλ' ἔννομος Χριστῶ, ἵνα κερδήσω ἀνόμους· 22 ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω· τοῖς πᾶσι γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω. 23 Τοῦτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα συγκοινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι.

14 Ἴσως ὁ Κύριος ὥρισε καὶ γι' αὐτούς, πὺ κηρύττουν τὸ εὐαγγέλιον, νὰ ζοῦν ἀπὸ τὸ εὐαγγέλιον (ἀπὸ τίς συνδρομὲς ὅσων πιστεύουν στὸ εὐαγγέλιον). 15 Ἄλλ' ἐγὼ δὲν ἔκανα χρῆσι κανενὸς ἀπὸ τὰ δικαιώματα αὐτά. Καὶ δὲν γράφω αὐτὰ γιὰ νὰ γίνῃ τὸ ἴδιο καὶ σὲ μένα (γιὰ νὰ μοῦ προσφέρετε γιὰ τὴ συντήρησί μου). Προτιμῶ δὲ νὰ πεθάνω, παρὰ νὰ μοῦ στερήσῃ κανεὶς τὸ καύχημά μου (ὅτι κηρύττω δωρεὰν τὸ εὐαγγέλιον). 16 Ἐὰν βεβαίως κηρύττω, αὐτὸ δὲν εἶναι λόγος γιὰ νὰ καυχῶμαι. Διότι εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ κηρύττω (ἀφοῦ μὲ διέταξε ὁ δεσπότης Χριστός). Καὶ ἀλλοίμονό μου ἐὰν δὲν κηρύττω. 17 Ἐὰν βεβαίως ἔπραττα τοῦτο ἀπὸ δικῆ μου πρωτοβουλία, τότε θὰ εἶχα τὸ δικαίωμα νὰ λάβω μισθό. Ἄλλ' ἀφοῦ δὲν τὸ πράττω ἀπὸ δικῆ μου πρωτοβουλία, μοῦ ἔχει ἀνατεθῆ ἔργον οἰκονόμου, πὺ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐκτελῶ ὡς δοῦλος πιστός, χωρὶς νὰ δύναμαι νὰ ἀπαιτῶ μισθό. 18 Ποιὸς τότε εἶναι ὁ μισθός μου; Εἶναι νὰ κηρύξω δωρεὰν τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, ὥστε νὰ μὴ κάνω καθόλου χρῆσι τοῦ δικαιώματός μου νὰ συντηροῦμαι ἀπὸ τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου (Ὁ μισθός μου εἶναι νὰ μὴ λαμβάνω μισθό! Ὁ Κύριος δίνει στοὺς κήρυκες μισθὸ πολλὸ μεγάλο, ὅταν δὲν λαμβάνουν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους μισθὸ καθόλου).

«Τοῖς πᾶσι γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω»

19 Ἐνῶ δὲ εἶμαι ἐλεύθερος ἀπέναντι ὅλων, ἔκανα τὸν ἑαυτὸ μου δοῦλο σὲ ὅλους, γιὰ νὰ κερδίσω ὅσο τὸ δυνατό περισσοτέρους. 20 Ἴσως συμπεριφέρθηκα στοὺς Ἰουδαίους ὡς Ἰουδαῖος, γιὰ νὰ κερδίσω Ἰουδαίους. Σ' αὐτούς, πὺ βρίσκονται κάτω ἀπὸ τὸ μωσαϊκὸ νόμο, συμπεριφέρθηκα ὡς νὰ ἦμουν καὶ ἐγὼ κάτω ἀπὸ τὸ νόμο, γιὰ νὰ κερδίσω αὐτούς, πὺ εἶναι κάτω ἀπὸ τὸ νόμο. 21 Στοὺς ἐθνικούς, πὺ δὲν ἔχουν τὸ μωσαϊκὸ νόμο, συμπεριφέρθηκα ὡς ἕνας ἀπ' αὐτούς, ὡς ἄνθρωπος χωρὶς νόμο, ἐνῶ δὲν ζῶ χωρὶς τὸ νόμο τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ συμφώνως μὲ τὸ νόμο τοῦ Χριστοῦ. Ἴσως συμπεριφέρθηκα, γιὰ νὰ κερδίσω ἐθνικούς, πὺ δὲν ἔχουν τὸ νόμο. 22 Στοὺς ἀσθενεῖς κατὰ τὴν πίστι καὶ τὴ γνῶσι συμπεριφέρθηκα ὡς ἀσθενής, γιὰ νὰ κερδίσω τοὺς ἀσθενεῖς. Στοὺς πάντες ἔγινα τὰ πάντα, ὥστε παντοιοτρόπως ἐνεργώντας (συγκαταβαίνοντας δηλαδή, ἀλλ' ὄχι καὶ παραβαίνοντας τὸ νόμο τοῦ Θεοῦ) νὰ σώσω μερικούς. 23 Καὶ κάνω τοῦτο γιὰ τὸ κηρυττόμενο ἀγαθὸ τῆς σωτηρίας, γιὰ νὰ γίνω καὶ ἐγὼ (μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους πιστοὺς) μέτοχος σ' αὐτό.

24 Οὐκ οἶδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες πάντες μὲν τρέχουσιν, εἷς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; Οὕτω τρέχετε, ἵνα καταλάβητε. 25 Πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται, ἐκείνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν στέφανον λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον. 26 Ἐγὼ τοῖνυν οὕτω τρέχω, ὡς οὐκ ἀδήλως, οὕτω πυκτεύω, ὡς οὐκ ἀέρα δέρων, 27 ἀλλ' ὑπωπιάζω¹ μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μήπως ἄλλοις κηρύξας αὐτὸς ἀδόκιμος γένομαι.

10 Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλῃν ἦσαν, καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διηλθον, 2 καὶ πάντες εἰς τὸν Μωυσὴν ἐβαπτίσαντο ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσῃ, 3 καὶ πάντες τὸ αὐτὸ βρῶμα πνευματικὸν ἔφαγον, 4 καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πόμα πνευματικὸν ἔπιον· ἔπιον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας, ἡ δὲ πέτρα ἦν ὁ Χριστός. 5 Ἄλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν εὐδόκησεν ὁ Θεός· κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

6 Ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν, καθὼς κακέينوι ἐπεθύμησαν. 7 Μηδὲ εἰδωλολάτραι γίνεσθε, καθὼς τινες αὐτῶν. Ὡς γέγραπται, Ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίξαι. 8 Μηδὲ πορνεύωμεν, καθὼς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν καὶ ἔπεσον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ εἰκοσιτρεῖς χιλιάδες. 9 Μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν Χριστόν, καθὼς καὶ τινες αὐτῶν ἐπείρασαν καὶ ὑπὸ τῶν ὄφρων ἀπώλοντο. 10 Μηδὲ γογγύζετε, καθὼς καὶ τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὄλοθρευτοῦ.

24 Δὲν ξέρετε, ὅτι οἱ δρομεῖς στὸ στάδιο ὅλοι μὲν τρέχουν, ἀλλ' ἓνας λαμβάνει τὸ βραβεῖο; Ἔτσι νὰ τρέχετε, ὥστε νὰ κατακτήσετε τὸ βραβεῖο. 25 Ὅλοι δὲ οἱ ἀθληταὶ πάντοτε ἀσχοῦνται. Ἄλλ' ἐκείνοι μὲν γιὰ νὰ λάβουν στεφάνι ποὺ μαραίνεται, ἐνῶ ἡμεῖς γιὰ νὰ λάβωμε στεφάνι ἀμάραντο. 26 Ἐγὼ λοιπὸν ἔτσι τρέχω, ὅχι σὰν γιὰ κἀτι ἀβέβαιο (Γιὰ τὸν ἀγωνιζόμενο στὸ ὕλικό στάδιο τὸ βραβεῖο εἶναι ἀβέβαιο, ἐνῶ γιὰ τὸν ἀγωνιζόμενο στὸ πνευματικὸ στάδιο τὸ βραβεῖο εἶναι βέβαιο). Ἔτσι πυγμαχῶ, ὅχι σὰν νὰ δίνω γροθιὲς στὸν ἀέρα (Ὁ πνευματικῶς ἀγωνιζόμενος δὲν ματαιοπονεῖ). 27 Κτυπῶ δὲ σκληρὰ τὸ σῶμα μου καὶ τὸ μεταχειρίζομαι σὰν δούλο, γιὰ νὰ μὴ κριθῶ ἐγὼ, ποὺ κήρυξα σὲ ἄλλους, ἀνάξιος γιὰ τὸ βραβεῖο (Τὸ οὐράνιο βραβεῖο εἶναι βέβαιο γιὰ ὅποιον ἀγωνίζεται).

Προειδοποιητικὰ παραδείγματα ἀπὸ τὴν ἱστορία τοῦ Ἰσραὴλ

10 Δὲν θέλω δὲ νὰ ἀγνοῆτε, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες μας ἦταν ὅλοι κάτω ἀπὸ τὴν προστατευτικὴ νεφέλη καὶ ὅλοι μὲ ἀσφάλεια πέρασαν διὰ μέσου τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης. 2 Ἔτσι ὅλοι, δίνοντας ἐμπιστοσύνη στὸ Μωυσῆ καὶ ἀκολουθώντας αὐτόν, ἔλαβαν βάπτισμα μέσα στὴ νεφέλη καὶ στὴ θάλασσα. 3 Ἐπίσης ὅλοι ἔφαγαν τὴν αὐτὴ θαυματουργικὴ τροφή. 4 Καὶ ὅλοι ἤπιαν τὸ αὐτὸ θαυματουργικὸ ποτό. Διότι ἔπιναν ἀπὸ τὸν πνευματικὸ βράχο, ὁ ὁποῖος τοὺς συνάδευε, ὁ δὲ βράχος ἦταν ὁ Χριστός. 5 Ἀλλὰ στοὺς περισσοτέρους ἀπ' αὐτοὺς δὲν εὐαρεστήθηκε ὁ Θεός, γι' αὐτὸ ἡ ἔρημος στρώθηκε μὲ τὰ πτώματά τους.

6 Αὐτὰ δὲ ἔγιναν παραδείγματα γιὰ μᾶς, γιὰ νὰ μὴ ἐπιθυμοῦμε πράγματα κακὰ, ὅπως ἐπιθύμησαν ἐκεῖνοι. 7 Οὔτε νὰ γίνεσθε εἰδωλολάτραι, ὅπως ἔγιναν μερικοὶ ἀπ' αὐτούς. Ὅπως ἡ Γραφὴ ἀναφέρει, Κάθισε ὁ λαὸς νὰ φάγη καὶ νὰ πιῇ, καὶ σηκώθηκαν καὶ διασκεδάζαν μὲ ὀργιῶδεις εἰδωλολατρικούς χορούς (γύρω ἀπὸ τὸ εἰδωλό, τὸ χρυσοῦ μοσχάρι). 8 Οὔτε νὰ κάνωμε ἀνήθικες πράξεις, ὅπως μερικοὶ ἀπ' αὐτούς ἔκαναν ἀνήθικες πράξεις, καὶ θανατώθηκαν σὲ μιὰ ἡμέρα εἰκοσιτρεῖς χιλιάδες. 9 Οὔτε νὰ προκαλοῦμε τὸ Χριστό, ὅπως καὶ μερικοὶ ἀπ' αὐτούς τὸν προκαλέσαν, καὶ θανατώθηκαν ἀπὸ τὰ φίδια. 10 Οὔτε νὰ γογγύζετε, ὅπως καὶ μερικοὶ ἀπ' αὐτούς γόγγυσαν, καὶ θανατώθηκαν ἀπὸ τὸν ἐξολοθρευτὴ ἄγγελο.

1. Ἐπείρω καὶ ἡ γραφὴ, ὑποπιάζω

11 Ταῦτα δὲ πάντα τύποι συνέβαινον ἐκείνους, ἐγράφη δὲ πρὸς νοθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων κατήντησεν. 12 Ὡστε ὁ δοκῶν ἐστάναι βλεπέτω μὴ πέση. 13 Πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος· πιστὸς δὲ ὁ Θεός, ὃς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν τοῦ δύνασθαι ὑμᾶς ὑπενεγκεῖν.

14 Διόπερ, ἀγαπητοὶ μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρίας. 15 Ὡς φρονίμους λέγω· κρίνατε ὑμεῖς ὃ φημι. 16 Τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστὶ; Τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐστὶ; 17 Ὅτι εἷς ἄρτος, ἓν σῶμα οἱ πολλοὶ ἐσμεν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχομεν.

18 Βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα· οὐχὶ οἱ ἐσθίωντες τὰς θυσίας κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσὶ; 19 Τί οὖν φημί; Ὅτι εἰδωλὸν τί ἐστίν; Ἡ ὅτι εἰδωλόθυτόν τί ἐστίν; 20 Ἄλλ' ὅτι ἂ θύει τὰ ἔθνη, δαιμονίους θύει καὶ οὐ Θεῶ· οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων γίνεσθαι. 21 Οὐ δύνασθε ποτήριον Κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαιμονίων· οὐ δύνασθε τραπέζης Κυρίου μετέχειν καὶ τραπέζης δαιμονίων. 22 Ἡ παραζηλοῦμεν τὸν Κύριον; Μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμεν;

11 Ὅλα δὲ αὐτὰ συνέβαιναν σ' ἐκείνους παραδειγματικά, καὶ γράφτηκαν γιὰ τὸ διδάσκουν ἡμᾶς, στοὺς ὁποίους ἔφθασαν τὰ ἔσχατα τῶν αἰώνων (ἡ τελευταία περίοδος τοῦ χρόνου, ἡ χριστιανικὴ περίοδος). 12 Ὡστε ὅποιος νομίζει, ὅτι στέκεται καλά, ἄς προσέχη νὰ μὴ πέση. 13 Δὲν σᾶς ἔχει καταλάβει δοκιμασία, εἰμὴ ἀνάλογη πρὸς τὶς ἀνθρώπινες δυνάμεις. Ὁ δὲ Θεὸς εἶναι εὐσπλαγχνος καὶ δὲν θὰ σᾶς ἀφήσῃ νὰ δοκιμασθῆτε παραπάνω ἀπὸ τὶς δυνάμεις σας, ἀλλὰ μαζὶ μὲ τὴ δοκιμασία θὰ δώσῃ καὶ τὴ διέξοδο, ὥστε νὰ δύνασθε νὰ ὑποφέρετε.

Τράπεζα δαιμονίων καὶ τράπεζα Κυρίου

14 Γι' αὐτό, ἀγαπητοὶ μου, φεύγετε μακριὰ ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρία. 15 Ὅμιλῶ σὲ σᾶς ὡς ἀνθρώπους λογικοὺς καὶ συνετοὺς. Κρίνετε σεῖς αὐτὸ πού σᾶς λέγω. 16 «Τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας», τὸ ὁποῖον εὐλογοῦμε (γιὰ νὰ καθαγιασθῆ), δὲν εἶναι κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ; Ὁ (καθαγιασμένος) ἄρτος, τὸν ὁποῖο τεμαχίζουμε (γιὰ νὰ μεταλάβωμε), δὲν εἶναι κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ; (Ὅταν τρώγωμε ἀπὸ τὸν ἁγιασμένο ἄρτο καὶ πίνουμε ἀπὸ τὸ περιεχόμενο «τοῦ ποτηρίου τῆς εὐλογίας», ἐρχόμεθα σὲ κοινωνία μὲ τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ· μεταδίδεται σὲ μᾶς τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ· ἐνωσόμεθα μὲ τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ). 17 Ἐπειδὴ ἓνας ἄρτος ὑπάρχει, οἱ πολλοὶ εἴμεθα ἓνα σῶμα (ἠθικὸ καὶ μυστικὸ σῶμα), διότι ὅλοι ἀπὸ τὸν ἓνα ἄρτο μεταλαμβάνουμε.

18 Κοιτάξτε τὸ σαρκικὸ Ἰσραὴλ (τοὺς Ἰσραηλῖτες πού δὲν πίστευσαν στὸ Χριστό). Αὐτοὶ, οἱ ὁποῖοι τρώγουν τὰ προσφερόμενα ὡς θυσίες, δὲν εἶναι κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου; 19 Καὶ τί ἐνωῶ μ' αὐτό; Ἐνωῶ, ὅτι τὸ εἶδωλο εἶναι κάτι; Ἡ ὅτι τὸ εἰδωλόθυτο (τὸ κρέας τῆς εἰδωλολατρικῆς θυσίας) εἶναι κάτι; Ὅχι βεβαίως. 20 Ἄλλ' ἐνωῶ, ὅτι αὐτά, πού θυσιάζουν οἱ εἰδωλόλατρεις, τὰ θυσιάζουν στὰ δαιμόνια (πού κρύπτονται πίσω ἀπὸ τὰ εἶδωλα) καὶ ὄχι στὸ Θεό. Καὶ δὲν θέλω νὰ ἔρχεσθε σὲ κοινωνία μὲ δαιμόνια. 21 Δὲν μπορείτε νὰ πίνετε καὶ ἀπὸ τὸ ποτήριον τοῦ Κυρίου καὶ ἀπὸ τὸ ποτήριον τῶν δαιμονίων. Δὲν μπορείτε νὰ μετέχετε καὶ στὴν τράπεζα τοῦ Κυρίου καὶ στὴν τράπεζα τῶν δαιμονίων. 22 Ἡ μήπως θέλουμε νὰ προκαλέσωμε τὴ ζηλοτυπία καὶ ὀργὴν τοῦ Κυρίου; Μήπως εἴμεθα ἰσχυρότεροί του;

«Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει»

«Πάντα εἰς δόξαν Θεοῦ ποιεῖτε»

23 Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ. 24 Μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητεῖτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου ἕκαστος.

25 Πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ πωλούμενον ἐσθίετε μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν. 26 Τοῦ γὰρ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.

27 Εἰ δέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων καὶ θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε μηδὲν ἀνακρίνοντας διὰ τὴν συνείδησιν. 28 Ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴπη, τοῦτο εἰδωλόθυτόν ἐστι, μὴ ἐσθίετε δι' ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα καὶ τὴν συνείδησιν. Τοῦ γὰρ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. 29 Συνείδησιν δὲ λέγω οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου. Ἵνατί γὰρ ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως; 30 Εἰ ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ; 31 Εἴτε οὖν ἐσθίετε εἴτε πίνετε εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν Θεοῦ ποιεῖτε. 32 Ἀπρόσκοποι γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἑλλησι καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ, 33 καθὼς καὶ ἐγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ ἑμαυτοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσι.

11 Μιμηταὶ μου γίνεσθε, καθὼς καὶ ἐγὼ Χριστοῦ.

23 Εἶμαι ἐλεύθερος νὰ κάνω ὅλα, ἀλλὰ δὲν συμφέρουν ὅλα. Εἶμαι ἐλεύθερος νὰ κάνω ὅλα, ἀλλὰ δὲν οἰκοδομοῦν ὅλα. 24 Ἄς μὴν ἐνδιαφέρεται κανεὶς γιὰ τὸ δικό του συμφέρον ἐγωιστικά, ἀλλὰ καθέννας ἄς ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸ συμφέρον τοῦ ἄλλου (Νὰ μὴν εἶναι κανεὶς φίλαυτος, ἀλλ' ἀλτρουιστής).

25 Ὅ,τι πωλεῖται στὸ κρεοπωλεῖο νὰ τρώγετε, χωρὶς καθόλου νὰ ἐξετάζετε (ἂν προέρχεται ἀπὸ εἰδωλοατρικὴ θυσία ἢ ὄχι), γιὰ νὰ μὴ δημιουργῆται πρόβλημα συνειδήσεως. 26 Διότι τοῦ Κυρίου εἶναι ἡ γῆ, καὶ ὅλα ὅσα βρίσκονται σ' αὐτή.

27 Ἐὰν δὲ κάποιος ἀπὸ τοὺς μὴ χριστιανοὺς σᾶς προσκαλῆ καὶ θέλετε νὰ πᾶτε, τρώγετε ὅ,τι σᾶς παραθέτουν, χωρὶς καθόλου νὰ ἐξετάζετε, γιὰ νὰ μὴ δημιουργῆται πρόβλημα συνειδήσεως. 28 Ἐὰν ὅμως κανεὶς σᾶς πῆ, «Αὐτὸ εἶναι εἰδωλόθυτο (χρέας ἀπὸ εἰδωλοατρικὴ θυσία)», μὴ τὸ τρώγετε ἐξ αἰτίας ἐκεῖνου, ποὺ σᾶς τὸ εἶπε, καὶ ἐξ αἰτίας τῆς συνειδήσεως (Ἄλλιῶς θὰ μπορούσατε νὰ τὸ φάτε). Διότι τοῦ Κυρίου εἶναι ἡ γῆ, καὶ ὅλα ὅσα βρίσκονται σ' αὐτή. 29 Λέγοντας δὲ συνείδησι ἐννοῶ, ὄχι τὴ δική σου, ἀλλὰ τὴ συνείδησι τοῦ ἄλλου (Πρέπει νὰ λαμβάνω ὑπ' ὄψιν τὴ συνείδησι τοῦ ἄλλου). Διότι ἡ ἐλευθερία μου (νὰ τρώγω καὶ εἰδωλόθυτα) γιατί (νὰ δίνω ἀφορμὴ) νὰ κατακρίνεται ἀπὸ ἄλλη συνείδησι; 30 Ἐὰν ἐγὼ μὲ εὐχαριστία τρώγω ὁ,τιδήποτε, γιατί νὰ κακολογοῦμαι γι' αὐτό, γιὰ τὸ ὅποιο ἐγὼ εὐχαριστῶ τὸ Θεό; (Πρᾶγμα, ποὺ εἶναι ὑπόθεσι εὐχαριστίας, γιατί νὰ γίνεται ἀφορμὴ κακολογίας;). 31 Εἴτε λοιπὸν τρώγετε εἴτε πίνετε εἴτε κάτι ἄλλο κάνετε, ὅλα νὰ τὰ κάνετε γιὰ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ. 32 Νὰ μὴ δίνετε ἀφορμὴ κατηγορίας, ἀλλὰ νὰ εἶσθε ἄφογοι ἀπέναντι καὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν Ἑλλήνων (τῶν εἰδωλοατρῶν) καὶ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ, 33 ὅπως καὶ ἐγὼ πάντοτε ἀρέσω σὲ ὄλους μὲ τὸ νὰ μὴν ἐπιδιώκω τὸ δικό μου συμφέρον, ἀλλὰ τὸ συμφέρον τῶν πολλῶν, γιὰ νὰ σωθοῦν.

11 Νὰ γίνεσθε μιμηταὶ μου, ὅπως καὶ ἐγὼ γίνομαι μιμητῆς τοῦ Χριστοῦ.

2 Ἐπαινώ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν τὰς παραδόσεις κατέχετε. 3 Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ Χριστὸς ἐστὶ, κεφαλὴ δὲ γυναικὸς ὁ ἀνὴρ, κεφαλὴ δὲ Χριστοῦ ὁ Θεός. 4 Πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων κατὰ κεφαλῆς ἔχων καταισχύνη τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. 5 Πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ προφητεύουσα ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ καταισχύνη τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς· ἐν γὰρ ἐστὶ καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένη. 6 Εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνὴ, καὶ κειράσθω· εἰ δὲ αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι, κατακαλυπτέσθω. 7 Ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλὴν, εἰκὼν καὶ δόξα Θεοῦ ὑπάρχων· γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρὸς ἐστίν. 8 Οὐ γὰρ ἐστὶν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός. 9 Καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα. 10 Διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους. 11 Πλὴν οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικός οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς ἐν Κυρίῳ. 12 Ὡσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτω καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ.

13 Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε· Πρέπον ἐστὶ γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ Θεῷ προσεύχεσθαι, 14 Ἡ οὐδὲ αὐτὴ ἡ φύσις διδάσκει ὑμᾶς ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾶ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστίν, 15 γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾶ, δόξα αὐτῇ ἐστίν· Ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου δέδοται αὐτῇ. 16 Εἰ δὲ τις δοκεῖ φιλόνηκος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Θεοῦ.

17 Τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινώ, ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖττον, ἀλλ' εἰς τὸ ἥττον συνέρχεσθε. 18 Πρῶτον μὲν γὰρ συνερχομένων ὑμῶν ἐν ἐκκλησίᾳ ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν

Κάλυμμα κατὰ τὴ λατρεία στὴν κεφαλὴ τῶν γυναικῶν

2 Σᾶς ἐπαινώ δέ, ἀδελφοί, διότι πάντοτε μὲ ἐνθυμεῖσθε, καὶ κρατεῖτε τὴς παραδόσεις ὅπως σᾶς διδάξα. 3 Ἄλλὰ θέλω νὰ ξέρετε, ὅτι τοῦ ἀκόμην ἄνδρα ἡ κεφαλὴ εἶναι ὁ Χριστός, κεφαλὴ δὲ τῆς γυναίκας εἶναι ὁ ἄνδρας, κεφαλὴ δὲ τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὁ Θεός. 4 Κάθε ἄνδρας, πού προσεύχεται ἢ προφητεύει (ὁμιλεῖ μὲ ἔμπνευσι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος) ἔχοντας κάλυμμα πάνω στὴν κεφαλὴ του, ντροπιάζει τὴν κεφαλὴ του. 5 Καὶ κάθε γυναῖκα, πού προσεύχεται ἢ προφητεύει (ὁμιλεῖ μὲ ἔμπνευσι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος) χωρὶς κάλυμμα στὴν κεφαλὴ, ντροπιάζει τὴν κεφαλὴ τῆς. Εἶναι δὲ ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα μὲ τὴν ξυρισμένη. 6 Γι' αὐτό, ἐὰν ἡ γυναῖκα δὲν βάζη κάλυμμα στὴν κεφαλὴ τῆς, τότε καὶ ἄς κουρευεῖται. Ἐὰν δὲ εἶναι ντροπὴ στὴ γυναῖκα νὰ κουρευεῖται ἢ νὰ ξυρίζεται, τότε ἄς βάζη κάλυμμα στὴν κεφαλὴ τῆς. 7 Ὁ ἄνδρας βεβαίως δὲν πρέπει νὰ φέρη κάλυμμα στὴν κεφαλὴ του, διότι εἶναι εἰκὼν καὶ ὁμοίωμα τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ ἡ γυναῖκα εἶναι ὁμοίωμα τοῦ ἄνδρα. 8 Διότι δὲν ἔγινε ὁ ἄνδρας ἀπὸ τῆς γυναίκας, ἀλλ' ἡ γυναῖκα ἀπὸ τὸν ἄνδρα. 9 Ἐπὶ πλέον δέ, δὲν δημιουργήθηκε ὁ ἄνδρας γιὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλ' ἡ γυναῖκα γιὰ τὸν ἄνδρα. 10 Ἐπίσης ἡ γυναῖκα πρέπει νὰ ἔχη κάλυμμα στὴν κεφαλὴ τῆς ἀπὸ εὐλάβεια πρὸς τοὺς ἀγγέλους. 11 Ὅμως μέσα στὴν οἰκονομία τοῦ Κυρίου οὔτε ὁ ἄνδρας νοεῖται ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν γυναῖκα, οὔτε ἡ γυναῖκα ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸν ἄνδρα. 12 Διότι, ὅπως ἡ γυναῖκα προῆλθε ἀπὸ τὸν ἄνδρα, ἔτσι καὶ ὁ ἄνδρας γεννᾶται διὰ μέσου τῆς γυναικας, καὶ τὰ πάντα προέρχονται ἀπὸ τὸ Θεό.

13 Κρίνετε σεῖς οἱ ἴδιοι: Εἶναι πρέπον ἢ γυναῖκα νὰ προσεύχεται στὸ Θεὸ μὲ ἀκάλυπτη τὴν κεφαλὴ; 14 Μήπως δὲν σᾶς διδάσκει ἡ ἴδια ἡ φύσι (μήπως δηλαδὴ δὲν αἰσθάνεσθε ἐκ φύσεως), ὅτι ὁ μὲν ἄνδρας, ἐὰν τρέφῃ κόμη, εἶναι ντροπὴ γι' αὐτόν, 15 ἡ δὲ γυναῖκα, ἐὰν τρέφῃ κόμη, εἶναι τιμὴ γι' αὐτήν; Διότι ἡ κόμη τῆς ἔχει δοθῆ σὰν κάλυμμα πού τὴν στολιζέει. 16 Ἐὰν δὲ κανεὶς ἀρέσκειται σὲ ἀντιρρήσεις καὶ φιλονικίες, ἡμεῖς τέτοια συνήθεια δὲν ἔχομεν, οὔτε οἱ ἐκκλησίες τοῦ Θεοῦ.

Κυριακὸ δεῖπνο, ἀταξίες κατ' αὐτό, φοβερὲς συνέπειες, ὀδηγίες

17 Σχετικὰ τώρα μὲ τὸ θέμα, γιὰ τὸ ὁποῖο θὰ σᾶς δώσω ὀδηγίες, δὲν σᾶς ἐπαινώ. Διότι ἀπὸ τὴς συνάξεις σας δὲν προκύπτει πνευματικὴ ὠφέλεια, ἀλλὰ ζημίαι. 18 Καὶ πρῶτα, ὅταν συναθροίζεσθε γιὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴ σύναξι, ἀκούω, ὅτι παρουσιάζονται διαιρέσεις σὲ σᾶς, καὶ ἓνα μέρος τὸ πιστεύω. 19 Εἶναι φυσικὸ βεβαίως (λόγω τῶν ἀνθρωπι-

υπάρχειν, καὶ μέρος τι πιστεύω. **19** Δεῖ γὰρ καὶ αἰρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν. **20** Συνερχομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ οὐκ ἔστι Κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν. **21** Ἐκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς δὲ μεθύει. **22** Μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; Ἡ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ καταφρονεῖτε, καὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας; Τί ὑμῖν εἶπω; Ἐπαινέσω ὑμᾶς ἐν τούτῳ; Οὐκ ἐπαινῶ.

23 Ἐγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ἣ παρεδίδοτο ἔλαβεν ἄρτον **24** καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ εἶπε· Λάβετε φάγετε· τοῦτο μού ἐστι τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλάμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. **25** Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι λέγων· Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι· τοῦτο ποιεῖτε, ὡσάκισ ἂν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. **26** Ὡσαύτως γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ.

27 Ὡστε ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον τοῦτον ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ Κυρίου ἀναξίως, ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου. **28** Δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω. **29** Ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου. **30** Διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοὶ καὶ κοιμῶνται ἰκανοί. **31** Εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα. **32** Κρινόμενοι δὲ ὑπὸ τοῦ Κυρίου παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν. **33** Ὡστε, ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν ἀλλήλους ἐκδέχεσθε. **34** Εἰ δὲ τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω, ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχησθε. Τὰ δὲ λοιπὰ ὡς ἂν ἔλθῳ διατάξομαι.

ων ἀδυναμιῶν) νὰ ὑπάρχουν καὶ διαιρέσεις σὲ σᾶς, καὶ ἔτσι γίνονται φανεροὶ οἱ προαδευμένοι στὴν ἀρετῇ. **20** Ὅταν λοιπὸν μαζεύεσθε ὅλοι μαζί, δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ φάγετε τὸ Κυριακὸ δεῖπνο (τὸ δεῖπνο ποὺ ὁ Κύριος συνέστησε). **21** Διότι καθένας δὲν περιμένει γιὰ τὸ φαγητὸ τοῦ ἄλλου, ἀλλὰ σπεύδει καὶ τρώγει τὸ δικό του δεῖπνο, καὶ ἔτσι ἄλλος μὲν πεινᾷ, ἄλλος δὲ παραχορταίνεται. **22** Μήπως δὲ δὲν ἔχετε σπίτια γιὰ νὰ τρώγετε καὶ νὰ πίνετε; Ἡ καταφρονεῖτε τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ θέλετε νὰ προσβάλλετε τοὺς πτωχοὺς; Τί νὰ σᾶς πῶ; Νὰ σᾶς ἐπαινέσω γι' αὐτό; Δὲν σᾶς ἐπαινῶ.

23 Διότι ἐγὼ παρέλαβα ἀπὸ τὸν Κύριο αὐτό, τὸ ὅποιο καὶ παρέδωσα σὲ σᾶς, ὅτι δηλαδὴ ὁ Κύριος Ἰησοῦς τὴ νύκτα, ποὺ ἐπρόκειτο νὰ παραδοθῇ, πῆρε ἄρτο, **24** καί, ἀφοῦ ἔκανε εὐχαριστήρια προσευχή, τὸν τεμάχισε καὶ εἶπε: «Λάβετε, φάγετε. Αὐτὸ εἶναι τὸ σῶμα μου, ποὺ τεμαχίζεται γιὰ σᾶς. Αὐτὸ νὰ κάνετε σ' ἀνάμνησί μου». **25** Ἐπίσης μετὰ τὸ δεῖπνο προσέφερε καὶ τὸ ποτήριον λέγοντας: «Αὐτὸ τὸ ποτήριον εἶναι ἡ νέα διαθήκη, ποὺ ἐπικυρώνεται μὲ τὸ αἷμα μου. Ὡσαύτως θὰ πίνετε ἀπ' αὐτὸ τὸ ποτήριον, νὰ τὸ κάνετε σ' ἀνάμνησί μου». **26** Ὡσαύτως δηλαδὴ τρώγετε αὐτὸ τὸν ἄρτο, καὶ πίνετε αὐτὸ τὸ ποτήριον, διακηρύττετε τὸ θάνατο τοῦ Κυρίου, μέχρις ὅτου ἔλθῃ.

27 Ὡστε, ὅποιος τρώγει αὐτὸ τὸν ἄρτο ἢ πίνει τὸ ποτήριον τοῦ Κυρίου ἀναξίως, θὰ εἶναι ἔνοχος γιὰ ἀσέβεια πρὸς τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Κυρίου. **28** Γι' αὐτὸ ἄς ἐξετάξῃ ὁ ἄνθρωπος τὸν ἑαυτό του, καὶ ἔτσι ἄς τρώγῃ ἀπὸ τὸν ἄρτο καὶ ἄς πίνῃ ἀπὸ τὸ ποτήριον. **29** Διότι ἐκεῖνος, ποὺ τρώγει καὶ πίνει ἀναξίως, τρώγει καὶ πίνει καταδίκη γιὰ τὸν ἑαυτό του, ἐπειδὴ δὲν τιμᾷ τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου. **30** Γι' αὐτὸ μεταξύ σας πολλοὶ εἶναι ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοὶ, καὶ ἀρκετοὶ ἔχουν πεθάνει. **31** Ἄλλ' ἐὰν ἐξετάξαμε τοὺς ἑαυτοὺς μας, δὲν θὰ ὑφιστάμεθα τιμωρίες. **32** Ὅταν δὲ τιμωρούμεθα ἀπὸ τὸν Κύριο, παιδαγωγούμεθα, γιὰ νὰ μὴ καταδικασθοῦμε μαζί μὲ τὸν κόσμον. **33** Ὡστε, ἀδελφοί μου, ὅταν συνθηροῖσεσθε γιὰ νὰ φάγετε (τὸ Κυριακὸ δεῖπνο), νὰ περιμένετε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. **34** Καὶ ἐὰν κανεὶς πεινᾷ, ἄς τρώγῃ στὸ σπίτι, γιὰ νὰ μὴ γίνωνται οἱ συνάξεις σας αἰτία καταδίκης. Τὰ δὲ λοιπὰ θὰ κανονίσω ὅταν ἔλθω.

Οἱ ἔθνικοι ἄβουλα ὄντα ἀπέναντι τῶν νεκρῶν εἰδώλων
Οἱ πιστοὶ συνειδητὰ ὄργανα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος

12 Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν. **2** Οἴδατε ὅτι, ὅτε ἔθνη ἦτε, πρὸς τὰ εἰδωλα τὰ ἄφωνα ὡς ἂν ἤγεσθε ἀπαγόμενοι. **3** Διὸ γνωρίζω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν Πνεύματι Θεοῦ λαλῶν λέγει ἀνάθεμα Ἰησοῦν, καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν Κύριον Ἰησοῦν εἰ μὴ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.

4 Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσὶ, τὸ δὲ αὐτὸ Πνεῦμα· **5** καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσὶ, καὶ ὁ αὐτὸς Κύριος· **6** καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσὶν, ὁ δὲ αὐτὸς ἐστὶ Θεός, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.

7 Ἐκάστῳ δὲ δίδεται ἢ φανέρωσις τοῦ Πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον. **8** Ὡ μὲν γὰρ διὰ τοῦ Πνεύματος δίδεται λόγος σοφίας, ἄλλω δὲ λόγος γνώσεως κατὰ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, **9** ἐτέρῳ δὲ πίστις ἐν τῷ αὐτῷ Πνεύματι, ἄλλω δὲ χαρίσματα ἰαμάτων ἐν τῷ αὐτῷ Πνεύματι, **10** ἄλλω δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων, ἄλλω δὲ προφητεία, ἄλλω δὲ διακρίσεις πνευμάτων, ἐτέρῳ δὲ γένη γλωσσῶν, ἄλλω δὲ ἐρμηνεῖα γλωσσῶν. **11** Πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, διαιροῦν ἰδίᾳ ἐκάστῳ καθὼς βούλεται.

12 Γιὰ τὰ πνευματικὰ δὲ χαρίσματα (τὰ χαρίσματα τοῦ Πνεύματος), ἀδελφοί, δὲν θέλω νὰ ἔχετε ἀγνοία. **2** Ξέρετε ὅτι, ὅταν ἤσασθε ἔθνικοι (εἰδωλολάτρες), ἐφέρεσθε πρὸς τὰ εἰδωλα τὰ ἄφωνα συρόμενοι πρὸς αὐτὰ ὡς ἄβουλα ὄντα. **3** Γι' αὐτὸ τονίζω σὲ σᾶς (ὅτι σὴ νέα κατὰστασι λόγῳ τῆς ἐνεργείας καὶ τῶν χαρισμάτων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τὰ πράγματα διαφέρουν), ὅτι κανεῖς, ποὺ ὁμιλεῖ μὲ ἐμπνευσι τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, δὲν λέγει ἀνάθεμα τισμένον (καταραμμένο) τὸν Ἰησοῦ, καὶ κανεῖς δὲν δύναται νὰ ὁμολογήσῃ (εἰλικρινῶς) τὸν Ἰησοῦ ὡς Κύριον, παρὰ μὲ τὸ φωτισμὸ καὶ τὴ βεβαιότητα ποὺ δίνει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο.

Ποικιλία χαρισμάτων, διακονιῶν, ἐνεργειῶν· ἡ πηγή των μία

4 Ὑπάρχουν δὲ διάφορα χαρίσματα, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα (ποὺ τὰ δίνει) εἶναι ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ (τὸ Ἅγιο Πνεῦμα δηλαδή). **5** Καὶ ὑπάρχουν διάφορες διακονίες, ἀλλ' ὁ Κύριος (ποὺ ἀναθέτει τὶς διακονίες) εἶναι ἓνας καὶ ὁ αὐτός (ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός). **6** Ἐπίσης ὑπάρχουν διάφορες ἐνεργείες, ἀλλ' ὁ Θεός, ποὺ ἐνεργεῖ ὅλα σὲ ὅλους, εἶναι ἓνας καὶ ὁ αὐτός (ὁ Θεὸς Πατήρ).

Πῶς τὸ Πνεῦμα διανέμει τὰ χαρίσματα

7 Στὸν καθένα δὲ δίδεται τὸ χάρισμα, ποὺ εἶναι ἐκδήλωσις τοῦ Πνεύματος, πρὸς τὸ συμφέρον. **8** Ἔτσι σ' ἓνα μὲν δίδεται ἀπὸ τὸ Πνεῦμα λόγος σοφίας. Σ' ἄλλον δὲ λόγος γνώσεως ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ Πνεῦμα. **9** Σ' ἄλλον δὲ πίστις (ὡς ἰδιαίτερο καὶ θαυματουργὸ χάρισμα) ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ Πνεῦμα. Σ' ἄλλον δὲ χαρίσματα θεραπείας διαφόρων ἀσθενειῶν ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ Πνεῦμα. **10** Σ' ἄλλον δὲ ἐνεργείες θαυμάτων γενικῶς (ἔχι μόνον θαυμάτων θεραπείας ἀσθενειῶν). Σ' ἄλλον δὲ προφητεία. Σ' ἄλλον δὲ νὰ διακρίνῃ τὰ πνεύματα (ἂν εἶναι ἀπὸ τὸ Θεὸ ἢ ὄχι). Σ' ἄλλον δὲ νὰ ὁμιλῇ διάφορες γλώσσες. Καὶ σ' ἄλλον νὰ ἐρμηνεύῃ τὶς γλώσσες. **11** Ναί, ὅλα αὐτὰ τὰ χαρίσματα ἐνεργεῖ τὸ ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα. Καὶ τὰ διανέμει ἰδιαίτερος στὸν καθένα ὅπως αὐτὸ θέλει.

12 Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἓν ἐστὶ καὶ μέλη ἔχει πολλά, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ ἑνός, πολλά ὄντα, ἓν ἐστὶ σῶμα, οὕτω καὶ ὁ Χριστός. 13 Καὶ γὰρ ἐν ἐνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἓν σῶμα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι, καὶ πάντες εἰς ἓν πνεῦμα ἐποτίσθημεν.

14 Καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἓν μέλος, ἀλλὰ πολλά. 15 Ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς, ὅτι οὐκ εἰμι χεὶρ, οὐκ εἰμι ἐκ τοῦ σώματος, οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; 16 Καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς, ὅτι οὐκ εἰμι ὀφθαλμός, οὐκ εἰμι ἐκ τοῦ σώματος, οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; 17 Εἰ ὄλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; Εἰ ὄλον ἀκοή, ποῦ ἡ ὄσφρησις; 18 Νυνὶ δὲ ὁ Θεὸς ἔθετο τὰ μέλη ἓν ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῷ σώματι καθὼς ἠθέλησεν. 19 Εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἓν μέλος, ποῦ τὸ σῶμα; 20 Νῦν δὲ πολλά μὲν μέλη, ἓν δὲ σῶμα. 21 Οὐ δύναται δὲ ὀφθαλμός εἰπεῖν τῇ χειρὶ: Χρειάν σου οὐκ ἔχω. Ἡ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσὶ: Χρειάν ὑμῶν οὐκ ἔχω. 22 Ἀλλὰ πολλῶ μαλλον τὰ δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχειν ἀναγκαῖα ἐστὶ, 23 καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις τιμὴν περισσοτέραν περιτίθεμεν, καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν εὐσχημοσύνην περισσοτέραν ἔχει, 24 τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν οὐ χρειάν ἔχει. Ἄλλ' ὁ Θεὸς συνεκέρασε τὸ σῶμα, τῷ ὑστεροῦντι περισσοτέραν δούς τιμὴν, 25 ἵνα μὴ ἦ σχίσμα ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσι τὰ μέλη. 26 Καὶ εἴτε πάσχει ἓν μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη, εἴτε δοξάζεται ἓν μέλος, συγκαίρει πάντα τὰ μέλη.

27 Ὑμεῖς δὲ ἐστε σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους. 28 Καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ Θεὸς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα δυνάμεις, εἶτα χα-

Ἔνα σῶμα μὲ πολλά ἀναγκαῖα καὶ ἁρμονικῶς συνδεόμενα μέλη

12 Ὅπως δὲ τὸ σῶμα εἶναι ἓνα, ἀλλ' ἔχει μέλη πολλά, ὅλα δὲ τὰ μέλη τοῦ ἑνός σώματος, ἂν καὶ εἶναι πολλά, ἀποτελοῦν ἓνα σῶμα, ἔτσι καὶ ὁ Χριστός. 13 Διότι μὲν εἶνα φρόνημα καὶ μὲ μία διάθεσι ἡμεῖς ὅλοι, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι, καὶ βαπτισθήκαμε γιὰ νὰ εἴμεθα ἓνα σῶμα, καὶ ποτισθήκαμε ὅλοι (μὲ τὸ ζωντανὸ νερό, τὸ Ἅγιο Πνεῦμα) γιὰ νὰ εἴμεθα ἓνα πνεῦμα.

14 Ναί, τὸ σῶμα δὲν εἶναι ἓνα μέλος, ἀλλὰ πολλά. 15 Ἐὰν δὲ τὸ πόδι εἴπῃ, «Δὲν εἶμαι χεὶρ, δὲν ἀνήκω στὸ σῶμα», δὲν ἀνήκει παρὰ ταῦτα στὸ σῶμα; 16 Ἐπίσης, ἐὰν τὸ αὐτὶ εἴπῃ, «Δὲν εἶμαι μάτι, δὲν ἀνήκω στὸ σῶμα», δὲν ἀνήκει παρὰ ταῦτα στὸ σῶμα; 17 Ἐὰν ὄλο τὸ σῶμα ἦταν μάτι, ποῦ θὰ ἦταν ἡ ἀκοή; (πῶς θὰ μπορούσε κανεὶς ν' ἀκούσῃ;). Ἐὰν ὄλο τὸ σῶμα ἦταν ἀκοή, ποῦ θὰ ἦταν ἡ ὄσφρησις; (πῶς θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ ὄσφρανηθῇ;). 18 Ἀλλὰ τώρα ὁ Θεὸς ἔθεσε στὸ σῶμα καθένα ἀπὸ τὰ μέλη ὅπως αὐτὸς θέλησε. 19 Ἐὰν δὲ ὅλα ἦταν ἓνα μέλος, ποῦ θὰ ἦταν τὸ σῶμα; 20 Ἀλλὰ τώρα ὑπάρχουν πολλά μὲν μέλη, ἓνα δὲ σῶμα. 21 Καὶ δὲν μορεῖ τὸ μάτι νὰ εἴπῃ στὸ χεὶρ: «Δὲν σὲ χρειάζομαι». Ἡ ἐπίσης τὸ κεφάλι στὰ πόδια: «Δὲν σὰς χρειάζομαι». 22 Ἀντιθέτως, τὰ μέλη τοῦ σώματος, ποῦ φαίνονται κατώτερα, εἶναι ἀναγκαῖα πολὺ περισσότερο. 23 Καὶ ἐκεῖνα τὰ μέλη τοῦ σώματος, ποῦ ἔχουμε σὲ λιγώτερη ὑπόληψι, τὰ περιποιούμεθα περισσότερο. Καὶ τὰ μὴ παρουσιάσιμα μέλη μας καλύπτονται μὲ περισσότερη φροντίδα γιὰ εὐπρέπεια, 24 ἐνῶ τὰ παρουσιάσιμα μέλη μας δὲν ἔχουν ἀνάγκη. Ὁ Θεὸς βεβαίως κατασκεύασε τὸ σῶμα μὲ ἁρμονικὴ σύνθεσι τῶν μελῶν, δίνοντας στὸ μέλος ποῦ ὑστερεῖ περισσοτέρη τιμὴ, 25 γιὰ νὰ μὴν ὑπάρχη διαμάχη στὸ σῶμα, ἀλλ' ὅλα τὰ μέλη νὰ φροντίζουν τὸ ἓνα γιὰ τὸ ἄλλο. 26 Ἔτσι, ὅταν πάσχη ἓνα μέλος, συμπάσχουν ὅλα τὰ μέλη, καὶ ὅταν τιμᾶται ἓνα μέλος, χαίρουν μαζί του ὅλα τὰ μέλη.

Ποικιλία καὶ ἱεράρχησι χαρισματούχων στὴν Ἐκκλησία

27 Σεῖς δὲ (οἱ πιστοὶ) ὡς σύνολο εἶσθε σῶμα τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐπὶ μέρους εἶσθε μέλη. 28 Καὶ στὴν Ἐκκλησία ὁ Θεὸς ἔθεσε στὴν πρώτη θέσι ἀποστόλους, στὴ δεύτερη θέσι προφῆτες (ποῦ ὁμιλοῦν μὲ ἔμπνευσι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος), στὴν τρίτη θέσι διδασκάλους (ποῦ ὁμιλοῦν καὶ ἀπὸ τὸ νοῦ τους). Ἐπειτα ἔρχονται οἱ θαυματουργοί, κατόπιν ὅσοι ἔχουν θεραπευτικὰ χαρίσματα, ἄλλοι ποῦ ἔχουν τὸ χάρισμα νὰ βοηθοῦν στὶς ἀνάγκες, ἄλλοι ποῦ ἔχουν διοικητικὸ χάρισμα, καὶ ἄλλοι ποῦ ἔχουν

ρίσματα ιαμάτων, ἀντιλήψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν. **29** Μὴ πάντες ἀπόστολοι; Μὴ πάντες προφῆται; Μὴ πάντες διδάσκαλοι; Μὴ πάντες δυνάμεις; **30** Μὴ πάντες χαρίσματα ἔχουσιν ιαμάτων; Μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσι; Μὴ πάντες διερμηνεύουσι; **31** Ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα. Καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι.

13 Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἤχων ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. **2** Καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μεθιστάνειν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν εἰμι. **3** Καὶ ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθῆσωμαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι.

4 Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται. Ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ. Ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, **5** οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογιζεται τὸ κακόν, **6** οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ. **7** Πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει.

8 Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει. Εἴτε δὲ προφητεῖαι, καταργηθήσονται· εἴτε γλώσσαι, παύσονται· εἴτε γνῶσις, καταργηθήσεται. **9** Ἐκ μέρους δὲ γινώσκουμεν καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν· **10** ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, τότε τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται.

11 Ὅτε ἤμην νήπιος, ὡς νήπιος ἐλάλουν, ὡς νήπιος ἐφρόνουν, ὡς νήπιος ἐλογιζόμην· ὅτε δὲ γέγονα ἀνὴρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. **12** Βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. Ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην. **13** Νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα· μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

τὸ χάρισμα νὰ ὁμιλοῦν διάφορες γλώσσες. **29** Μήπως εἶναι ὅλοι ἀπόστολοι; Μήπως εἶναι ὅλοι προφῆτες; Μήπως εἶναι ὅλοι διδάσκαλοι; Μήπως εἶναι ὅλοι θαυματουργοί; **30** Μήπως ἔχουν ὅλοι θεραπευτικὰ χαρίσματα; Μήπως ὅλοι ὁμιλοῦν γλώσσες; Μήπως ὅλοι ἐρμηνεύουν (τις γλώσσες); **31** Νὰ ἔχετε δὲ ζῆλο γιὰ τὰ ἀνώτερα χαρίσματα. Καὶ τώρα θὰ σᾶς δείξω ἀκόμη ἀνώτερο δρόμο (ἀκόμη ἀνώτερο χάρισμα, τὴν ἀγάπη).

Ὁ ὕμνος τῆς ἀγάπης, τῆς ὑπίστης καὶ αἰωνίας ἀρετῆς

13 Ἐὰν ὁμιλῶ τις γλώσσες τῶν ἀνθρώπων, ἀκόμη καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀλλὰ δὲν ἔχω ἀγάπη, ἔγινα (ἄψυχος) χαλκός, ποὺ ἀπλῶς βγάξει ἦχο, ἢ κύμβαλο, ποὺ ἀλαλάζει (ποὺ κάνει ἐκκωφαντικὸ καὶ χωρὶς σημασία θόρυβο). **2** Καὶ ἐὰν ἔχω προφητικὸ χάρισμα καὶ κατέχω ὅλα τὰ μυστήρια καὶ ὅλη τὴ γνῶσι, καὶ ἐὰν ἔχω ὅλη τὴν πίστι, ὥστε νὰ μετακινῶ βουνα, ἀλλὰ δὲν ἔχω ἀγάπη, δὲν εἰμαι τίποτε. **3** Καὶ ἐὰν διαθέσω ὅλα τὰ ὑπάρχοντά μου γιὰ νὰ θρέψω τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἐὰν παραδῶσω τὸ σῶμα μου γιὰ νὰ γίνω ὀλοκαύτωμα, ἀλλὰ δὲν ἔχω ἀγάπη, δὲν ὠφελοῦμαι τίποτε.

4 Ἡ ἀγάπη σπλαγχνίζεται, δείχνει καλωσύνη. Ἡ ἀγάπη δὲν ζηλεύει. Ἡ ἀγάπη δὲν ἀλαζονεύεται, δὲν φουσκώνει ἀπὸ ὑπερηφάνεια, **5** δὲν συμπεριφέρεται ἀπρεπῶς, δὲν εἶναι φιλαυτὴ καὶ ἰδιοτελής, δὲν εἶναι εὐερέθιστη καὶ εὐέξαπτη, δὲν μνησικακεῖ, **6** δὲν χαίρει γιὰ τὸ κακὸ, ἀλλὰ συμμετέχει στὴ χαρὰ γιὰ τὸ καλὸ. **7** Πάντοτε σκεπάζει, πάντοτε πιστεύει, πάντοτε ἐλπίζει, πάντοτε ὑπομένει.

8 Ἡ ἀγάπη ποτὲ δὲν θὰ παύσῃ νὰ ὑπάρχῃ. Οἱ προφητεῖες θὰ καταργηθοῦν. Οἱ γλώσσες θὰ παύσουν. Ἡ γνῶσις θὰ καταργηθῇ. **9** Ἐν μέρει δὲ γνωρίζουμε, καὶ ἐν μέρει προφητεύουμε. **10** Ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, τότε τὸ ἐν μέρει (ἡ μερικὴ γνῶσις) θὰ καταργηθῇ (διότι θὰ ἔλθῃ ἡ τελεία γνῶσις).

11 Ὅταν ἤμουν παιδί, σὰν παιδί μιλοῦσα, σὰν παιδί σκεπτόμουν, σὰν παιδί συλλογιζόμουν. Ἄλλ' ὅταν ἔγινα ἄνδρας, κατήργησα τὰ παιδικά. **12** Τώρα δηλαδὴ βλέπουμε σὰν μέσα ἀπὸ μεταλλικὸ καθρέπτη ἀμυδρῶς, ἐνῶ τότε θὰ ἰδοῦμε πρόσωπο μὲ πρόσωπο. Τώρα γνωρίζω ἐν μέρει, ἐνῶ τότε θὰ γνωρίσω πλήρως, ὅπως καὶ γνωρίσθηκα πλήρως ἀπὸ τὸ Θεό. **13** (Ἡ θεὰ πρόσωπο μὲ πρόσωπο καὶ ἡ πλήρης γνῶσις εἶναι γιὰ τότε, γιὰ τὴ μέλλουσα ζωὴ). Γιὰ τώρα δὲ ἰσχύουν ἡ πίστις, ἡ ἐλπίς καὶ ἡ ἀγάπη, αὐτὰ τὰ τρία. Ἀπ' αὐτὰ δὲ ἀνώτερη εἶναι ἡ ἀγάπη (Οἱ τρεῖς αὐτὲς μεγάλες ἀρετὲς εἶναι οἱ πλέον ἀναγκαῖες, γιὰ ν' ἀπολαύσωμε τὸ τέλειον στὴ μέλλουσα ζωὴ, ἡ δὲ ἀγάπη ὑπερέχει).

14 Διώκετε τὴν ἀγάπην· ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικά, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε. **2** Ὁ γὰρ λαλῶν γλώσση οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ, ἀλλὰ τῷ Θεῷ· οὐδεὶς γὰρ ἀκούει, πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια· **3** ὁ δὲ προφητεύων ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν. **4** Ὁ λαλῶν γλώσση ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ· ὁ δὲ προφητεύων ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ. **5** Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε· μεῖζων γὰρ ὁ προφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς εἰ μὴ διερμηνεύει, ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβῃ.

6 Νυνὶ δέ, ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς ὠφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει ἢ ἐν γνώσει ἢ ἐν προφητείᾳ ἢ ἐν διδαχῇ; **7** Ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν διδόντα, εἴτε αὐλὸς εἴτε κιθάρα, ἐὰν διαστολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ διδῶ, πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον; **8** Καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον φωνὴν σάλπιγγί δῶ, τίς παρασκευάζεται εἰς πόλεμον; **9** Οὕτω καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ εὐσημον λόγον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; Ἔσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες. **10** Τοσαῦτα εἰ τύχοι γένῃ φωνῶν ἐστὶν ἐν κόσμῳ, καὶ οὐδὲν αὐτῶν ἄφωνον· **11** ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος. **12** Οὕτω καὶ ὑμεῖς. Ἐπεὶ ζηλωταὶ ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε.

13 Διόπερ ὁ λαλῶν γλώσση προσευχέσθω ἵνα διερμηνεύῃ. **14** Ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσση, τὸ πνευμά μου προσεύχε-

14 Νὰ ἐπιδιώκετε τὴν ἀγάπην. Καὶ νὰ ἐπιθυμῆτε μὲ ζῆλο τὰ χαρίσματα τοῦ Πνεύματος, καὶ περισσότερο τὸ νὰ προφητεύετε (νὰ διδάσκατε μὲ τὴν ἔμπνευσιν τοῦ Πνεύματος). **2** Διότι ἐκεῖνος, ποῦ ἔχει τὸ χάρισμα τῆς γλωσσολαλίας, δὲν ὁμιλεῖ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ πρὸς τὸ Θεό. Καὶ κανεὶς δὲν καταλαβαίνει, ἀλλὰ μὲ τὸ πνευματικὸ χάρισμα λέγει πράγματα ἀκατάληπτα. **3** Ἐκεῖνος ὅμως, ποῦ προφητεύει, ἀπευθύνει στοὺς ἀνθρώπους λόγους ποῦ οἰκοδομοῦν, καὶ ἐνισχύουν¹, καὶ παρηγοροῦν. **4** Ἐκεῖνος, ποῦ γλωσσολαλεῖ, οἰκοδομεῖ τὸν ἑαυτό του, ἐνῶ ἐκεῖνος, ποῦ προφητεύει, οἰκοδομεῖ τὴν ἐκκλησία. **5** Θέλω δὲ ὅλοι ἐσεῖς νὰ ὁμιλῆτε γλώσσες, περισσότερο ὅμως θέλω νὰ προφητεύετε. Διότι αὐτός, ποῦ προφητεύει, εἶναι ἀνώτερος ἐκεῖνου, ποῦ γλωσσολαλεῖ, ἐκτὸς ἂν ὁ τελευταῖος ἐρμηνεύῃ ὅσα λέγει, γιὰ νὰ οἰκοδομηθῇ ἡ ἐκκλησία.

6 Τώρα δέ, ἀδελφοί, ἐὰν σὰς ἐπισκεφθῶ καὶ ὁμιλήσω μὲ γλώσσες, τί θὰ σὰς ὠφελήσω, ἐὰν μὲ τὸ λόγο μου δὲν σὰς προσφέρω ἢ ἀποκάλυψιν ἢ γνώσιν ἢ προφητεία ἢ διδασκαλία; **7** Καὶ αὐτὰ τὰ ἄψυχα μουσικὰ ὄργανα, ὅταν παράγουν ἦχο, ὅπως ἡ φλογέρα καὶ ἡ κιθάρα, ἐὰν δὲν κάνουν διάκρισιν στοὺς μουσικοὺς ἦχους, πῶς θὰ καταλάβῃ κανεὶς ποιά μελωδία παίζεται μὲ τὴ φλογέρα ἢ τὴν κιθάρα; **8** Ἐπίσης δέ, ἐὰν ἡ σάλπιγγα βγάλῃ ἦχο χωρὶς νόημα, ποῖος θὰ ἐτοιμασθῇ γιὰ μάχην; **9** Ἔτσι καὶ σεῖς, ἐὰν μὲ τὴ γλώσσα σας δὲν πῆτε λόγια κατανοητά, πῶς θὰ καταλάβουν οἱ ἄλλοι τί λέτε; Θὰ μιλάτε βεβαίως στὸν ἀέρα (ἀσκόπως). **10** Τόσα, παραδείγματος χάριν, εἶδη γλωσσῶν ὑπάρχουν στὸν κόσμον, καὶ κανένα ἀπ' αὐτὰ δὲν εἶναι χωρὶς ἔννοια (ὅλες δηλαδὴ οἱ γλώσσες ἐκφράζουν νοήματα). **11** Ἄλλ' ἐὰν δὲν γνωρίζω τὴ σημασία τῆς γλώσσης, δὲν θὰ καταλαβαίνω τὸν ὁμιλητὴ, καὶ ὁ ὁμιλητὴς δὲν θὰ καταλαβαίνει ἐμένα. **12** Ἔτσι καὶ σεῖς (γλωσσολαλοῦντες δὲν θὰ καταλαβαίνετε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο). Ἀφοῦ εἴσθε ζηλωταὶ χαρισμάτων τοῦ Πνεύματος, νὰ ζητῆτε νὰ λαμβάνετε ἐκεῖνα τὰ χαρίσματα περισσότερο, ποῦ συντελοῦν στὴν οἰκοδομὴ τῆς ἐκκλησίας.

13 Γι' αὐτὸ ἐκεῖνος, ποῦ γλωσσολαλεῖ, ἄς προσεύχεται νὰ λάβῃ καὶ τὸ χάρισμα νὰ ἐρμηνεύῃ. **14** Διότι, ἐὰν προσεύχωμαι μὲ τὸν ἀκατάλη-

1. Ἡ, προτρέπουν σ' ἀρετῇ

ται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστι. 15 Τί οὖν ἐστι; Προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοῖ. Ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοῖ. 16 Ἐπεὶ ἐὰν εὐλογήσης τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου πῶς ἐρεῖ τὸ Ἄμην ἐπὶ τῇ σῆ εὐχαριστία; Ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ οἶδε. 17 Σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται. 18 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις λαλῶν· 19 ἀλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους διὰ τοῦ νοός μου λαλήσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἢ μυρίους λόγους ἐν γλώσσῃ.

20 Ἀδελφοί, μὴ παιδιὰ γίνεσθε ταῖς φρεσίν, ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσὶ τέλειοι γίνεσθε. 21 Ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται ὅτι ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χεῖλεσιν ἑτέροις λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονται μου, λέγει Κύριος. 22 Ὡστε αἱ γλώσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν οὐ τοῖς πιστεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις, ἢ δὲ προφητεία οὐ τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν.

23 Ἐὰν οὖν συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ πάντες γλώσσαις λαλῶσιν, εἰσέλθωσι δὲ ἰδιῶται ἢ ἄπιστοι, οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαίνεσθε; 24 Ἐὰν δὲ πάντες προφητεύωσιν, εἰσέλθῃ δὲ τις ἄπιστος ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων, 25 καὶ οὕτω τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερά γίνονται· καὶ οὕτω πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ Θεῷ, ἀπαγγέλλων ὅτι ὁ Θεὸς ὄντως ἐν ὑμῖν ἐστι.

26 Τί οὖν ἐστίν, ἀδελφοί; Ὅταν συνέρχησθε, ἕκαστος ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν ἔχει, γλώσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, ἐρμηνείαν ἔχει· πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γινέσθω. 27 Εἴτε γλώσσῃ τις λαλεῖ, κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον

πτο τρόπο τῆς γλωσσολαλίας, προσεύχεται τὸ χάρισμά μου, ὁ δὲ νοῦς μου (ἀφοῦ δὲν καταλαβαίνει) δὲν ὠφελεῖται. 15 Τί θὰ κάνω λοιπόν; Θὰ προσευχηθῶ μὲ τὸ χάρισμα, ἀλλὰ θὰ προσευχηθῶ καὶ μὲ τὸ νοῦ. Θὰ φάλω μὲ τὸ χάρισμα, ἀλλὰ θὰ φάλω καὶ μὲ τὸ νοῦ. 16 Διότι, ἐὰν προσευχηθῆς μὲ τὸ χάρισμα, πῶς ἐκεῖνος, ποῦ βρῖσκειται στὴ θέσι τοῦ λαϊκοῦ¹, θὰ εἰπῇ τὸ Ἄμην γιὰ τὴν προσευχή σου; Ἀφοῦ δὲν ξέρει τί λέγεις. 17 Σὺ μὲν βεβαίως καλῶς προσεύχεσαι, ἀλλ' ὁ ἄλλος (ἀφοῦ δὲν καταλαβαίνει) δὲν οἰκοδομεῖται. 18 Εὐχαριστῶ τὸ Θεό μου, διότι ὁμιλῶ γλώσσας περισσότερο ἀπ' ὅλους σας. 19 Ἀλλὰ στὴν ἐκκλησίᾳ προτιμῶ νὰ εἰπῶ πέντε λόγια κατανοητά, γιὰ νὰ διδάξω καὶ ἄλλους, παρὰ μύρια λόγια μὲ τὸ χάρισμα τῆς γλωσσολαλίας (λόγια ἀκατανόητα).

20 Ἀδελφοί! Μὴ γίνεσθε παιδιὰ στὸ μυαλό. Ἀλλὰ παιδιὰ νὰ γίνεσθε ὡς πρὸς τὴν κακία. Ὡς πρὸς δὲ τὸ μυαλὸ νὰ εἴσθε ἄνδρες, ἄνθρωποι ὠριμοί. 21 Στὸ νόμο (μὲ τὴν εὐρεία ἔννοια τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης) εἶναι γραμμένο: Μὲ ἀνθρώπους, ποῦ ὁμιλοῦν ξένες γλώσσες, καὶ μὲ χεῖλη ξένα θὰ ὁμιλήσω στὸ λαὸ τοῦτο, καὶ οὔτε ἔτσι θὰ μὲ ἀκούσουν, λέγει ὁ Κύριος. 22 Ὡστε ἡ γλωσσολαλία εἶναι θαῦμα, ποῦ προορίζεται ὄχι γιὰ τοὺς πιστοὺς, ἀλλὰ γιὰ τοὺς ἀπίστους²· ἐνῶ ἡ προφητεία εἶναι θαῦμα, ποῦ προορίζεται ὄχι γιὰ τοὺς ἀπίστους, ἀλλὰ γιὰ τοὺς πιστοὺς.

23 Ἐὰν λοιπὸν συναθροισθῇ ὅλη ἡ ἐκκλησία, καὶ ὅλοι γλωσσολαλοῦν (ὁ ἕνας βεβαίως κατόπιν τοῦ ἄλλου), καὶ μποῦν στὸ χῶρο τῆς συναθροίσεως ἄσχετοι ἢ ἀπίστοι, δὲν θὰ εἰποῦν, ὅτι εἴσθε τρελλοί; 24 Ἐὰν ὅμως ὅλοι προφητεύουν καὶ μπῆ κάποιος ἀπίστος ἢ ἄσχετος (ἀπὸ τὰ λόγια, ποῦ θὰ ἀκούσῃ ὡς ἀμαρτωλός), θὰ αἰσθανθῇ, ὅτι ἐλέγχεται ἀπ' ὅλους, ἐξετάζεται ἀπ' ὅλους, 25 καὶ ἔτσι τὰ κρυπτὰ τῆς καρδιάς του γίνονται φανερά, καὶ ἔτσι θὰ πέσῃ μὲ τὸ πρόσωπο στὴ γῆ καὶ θὰ προσκυνήσῃ τὸ Θεὸ ὁμολογώντας: «Ὡντως σ' ἐσᾶς εἶναι ὁ Θεός».

«Πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω»

26 Ποιὸ εἶναι τὸ συμπέρασμα, ἀδελφοί; Ὅταν συναθροίξεσθε γιὰ τὴ λατρεία, καθένας ἀπὸ σᾶς (μὲ τὴν ἔμπνευσι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος) εἴτε ἔχει ὕμνο, εἴτε ἔχει διδασκαλία, εἴτε ἔχει γλωσσολαλία, εἴτε ἔχει ἀποκάλυψιν, εἴτε ἔχει ἐρμηνείαν, ὅλα νὰ γίνωνται γιὰ τὴν οἰκοδομὴ τῆς ἐκκλησίας. 27 Στὴν περίπτωσι δὲ τῆς γλωσσολαλίας νὰ ὁμιλοῦν δύο, ἢ

1. Ἡ, τοῦ ἀπλοῦ πιστοῦ

τρεις, και ανά μέρος, και εις διερμηνευέτω. 28 Ἐάν δέ μή ἤ διερμηνευτής, σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ, ἑαυτῷ δέ λαλείτω και τῷ Θεῷ. 29 Προφηται δέ δύο ἢ τρεις λαλείτωσαν, και οι ἄλλοι διακρινέτωσαν. 30 Ἐάν δέ ἄλλω ἀποκαλυφθῆ καθημένῳ ὁ πρῶτος σιγάτω. 31 Δύνασθε γάρ καθ' ἓνα πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες μανθάνωσι και πάντες παρακαλῶνται. 32 Καί πνεύματα προφητῶν προφήταις ὑποτάσσεται 33 οὐ γάρ ἐστιν ἀκαταστασίας ὁ Θεός, ἀλλά εἰρήνης.

Ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων, 34 αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν· οὐ γάρ ἐπιτέτραπται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι, καθὼς και ὁ νόμος λέγει. 35 Εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν· αἰσχρὸν γάρ ἐστι γυναιξὶν ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν. 36 Ἡ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθεν, ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήνητησεν;

37 Εἰ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός, ἐπιγνωσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν, ὅτι τοῦ Κυρίου εἰσὶν ἐντολαί. 38 Εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοεῖτω!

39 Ὡστε, ἀδελφοί, ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν, και τὸ λαλεῖν γλώσσαις μή κωλύετε. 40 Πάντα εὐσχημόνως και κατὰ τάξιν γινέσθω.

15 Γνωρίζω δέ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὃ και παρελάβετε, ἐν ᾧ και ἐστήκατε, 2 δι' οὗ και σώζεσθε, τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μή εἰκῆ ἐπιστεύσατε. 3 Παρέδωκα γάρ ὑμῖν ἐν πρώτοις ὃ και παρέλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς Γραφάς, 4 και ὅτι ἐτάφη, και ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς, 5 και ὅτι ᾤφθη Κηφᾶ, εἶτα τοῖς

τὸ πολὺ τρεῖς, ὁ ἓνας δέ μετὰ τὸν ἄλλο, και κάποιος νὰ ἐρμηνεύῃ τὰ λεγόμενα. 28 Ἄλλ' ἐάν δὲν ὑπάρχῃ ἐρμηνευτής, τότε ἐκεῖνος, ποὺ ἔχει τὸ χάρισμα τῆς γλωσσολαλίας, ἄς σιωπᾷ στὴν ἐκκλησία, και ἄς ὁμιλῇ μὲ τὸν ἑαυτοῦ και μὲ τὸ Θεό. 29 Προφῆτες δὲ ἄς ὁμιλοῦν δύο ἢ τρεῖς, και οι ἄλλοι (μὲ τὸ χάρισμα τῆς διακρίσεως) ἄς κρίνουν ἂν οι ὁμιλοῦντες εἶναι ἀληθινοὶ προφῆτες ἢ ὄχι. 30 Καὶ ἂν γίνῃ ἀποκάλυψι σὲ ἄλλον, ποὺ κάθεται, ὁ πρῶτος ἄς σιωπήσῃ. 31 Δύνασθε δὲ μὲ τῇ σειρᾷ νὰ προφητεύετε ὅλοι, γιὰ νὰ μαθαίνουν ὅλοι και νὰ τιμῶνται ὅλοι. 32 Καὶ τὰ χαρίσματα τῶν προφητῶν ὑποτάσσονται στοὺς προφῆτες (Καὶ ἔτσι μπορεῖ νὰ σιωπᾷ ὁ ἓνας και νὰ ὁμιλῇ ὁ ἄλλος). 33 Διότι ὁ Θεὸς δὲν εἶναι τῆς ἀταξίας, ἀλλὰ τῆς τάξεως.

Ὅπως γίνεται σ' ὅλες τῆς ἐκκλησιαστικῆς συνάξεις τῶν ἁγίων (τῶν πιστῶν), 34 οι γυναῖκες σας στῆς ἐκκλησιαστικῆς συνάξεις νὰ σιωποῦν. Διότι δὲν ἐπιτρέπεται σ' αὐτὲς νὰ ὁμιλοῦν, ἀλλά, καθὼς και ὁ νόμος (μὲ τὴν εὐρεῖα ἔννοια τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης) λέγει, πρέπει νὰ ὑποτάσσωνται. 35 Καὶ ἂν θέλουν νὰ μάθουν κάτι, ἄς ἐρωτοῦν τοὺς ἄνδρες τοὺς στὸ σπίτι. Διότι εἶναι ἀπρεπεὲς στῆς γυναῖκες νὰ ὁμιλοῦν στὴν ἐκκλησία. 36 Ἡ μήπως ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐξέκρινε ἀπὸ σας, και ἐφθασε μόνο σὲ σας (ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχουν στὴν οἰκουμένη ἄλλες ἐκκλησίες γιὰ νὰ συμμορφώσθε μὲ τὴν τάξιν ἐκείνων);

37 Ἄν κανεὶς νομίζῃ, ὅτι εἶναι προφήτης ἢ ἄλλος χαρισματοῦχος, ἄς παραδέχεται αὐτὰ ποὺ σας γράφω, διότι εἶναι ἐντολὲς τοῦ Κυρίου.

38 Ἄν δὲ κανεὶς τὰ ἀπορρίπτῃ, ἄς τὰ ἀπορρίπτῃ!

39 Ὡστε, ἀδελφοί, νὰ ἔχετε ζῆλο γιὰ τὸ προφητικὸ χάρισμα, ἀλλά και τῇ γλωσσολαλίᾳ νὰ μὴν ἐμποδίζετε. 40 Ὅλα νὰ γίνωνται μὲ εὐπρέπεια και μὲ τάξιν.

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ και οι αὐτόπτες μάρτυρες

15 Ὑπενθυμίζω δὲ σὲ σας, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖο κήρυξα σὲ σας, τὸ ὁποῖο και παραλάβατε, στὸ ὁποῖο και στέκεσθε, 2 μὲ τὸ ὁποῖο και σώζεσθε, ἐάν τὸ κρατῆτε, ἐκτὸς ἂν πιστεύσατε ματαιῶς. Ὑπενθυμίζω μὲ ποῖο λόγο (μὲ ποῖο περιεχόμενο) σας κήρυξα τὸ εὐαγγέλιον. 3 Λοιπόν, σας παρέδωσα προπάντων ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖο και παρέλαβα, ὅτι ὁ Χριστὸς πέθανε γιὰ τῆς ἁμαρτιῶν μας σύμφωνα μὲ τῆς Γραφῆς, 4 και ὅτι ἐτάφη, και ὅτι ἀνέστη τὴν τρίτῃ ἡμέρᾳ σύμφωνα μὲ τῆς Γραφῆς, 5 και ὅτι ἐφανίσθηκε στὸν Κηφᾶ (τὸν Πέτρο), ἔπειτα στοὺς Δώδεκα. 6 Ἐπειτα ἐφανίσθηκε σὲ περισσοτέρους ἀπὸ πεντακο-

Δώδεκα. 6 Ἐπειτα ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ πλείους μένουσιν ἕως ἄρτι, τινές δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν. 7 Ἐπειτα ὤφθη Ἰακώβω, εἶτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν. 8 Ἔσχατον δὲ πάντων ὡσπερὶ τῷ ἐκτρώματι ὤφθη κάμοι. 9 Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμι ἰκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ. 10 Χάριτι δὲ Θεοῦ εἰμι ὃ εἰμι. Καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμέ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα, οὐκ ἐγὼ δέ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί. 11 Εἴτε οὖν ἐγὼ εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτω κηρύσσομεν καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε.

12 Εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσι τινες ἐν ὑμῖν ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν; 13 Εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται. 14 Εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν. 15 Εὐρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἤγειρε τὸν Χριστόν, ὃν οὐκ ἤγειρεν, εἶπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. 16 Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται. 17 Εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαῖα ἡ πίστις ὑμῶν ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ὑμῶν. 18 Ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπώλοντο. 19 Εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἠλπικότες ἐσμέν ἐν Χριστῷ μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν.

οἰοῦς ἀδελφοὺς συγχρόνως. Ἀπ' αὐτοὺς μερικοὶ κοιμήθησαν (πέθαναν), ἀλλ' οἱ περισσότεροι ζοῦν ἕως τώρα. 7 Ἐπειτα ἐφανίσθηκε στὸν Ἰακώβω, ὕστερα στὸν ἀποστόλου ὄλους. 8 Τελευταῖα δὲ ἀπ' ὄλους, σὰν σὲ ἔκτρωμα, ἐφανίσθηκε καὶ σὲ μένα. 9 Ἐγὼ βεβαίως εἶμαι ὁ ἐλάχιστος μεταξύ τῶν ἀποστόλων. Καὶ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ ὀνομάζωμαι ἀπόστολος, διότι καταδίωξα τὴν Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ. 10 Ὅ,τι δὲ εἶμαι, εἶμαι μὲ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ. Ἡ δὲ χάρι, ποῦ μοῦ ἔδωσε, δὲν ὑπῆρξε δίχως ἀποτέλεσμα. Ἀλλὰ κοπίασα περισσότερο ἀπ' αὐτοὺς ὄλους. Ὅχι δὲ ἐγὼ, ἀλλ' ἡ χάρι τοῦ Θεοῦ, ποῦ εἶναι μαζί μου. 11 Ἀλλ' εἴτε ἐγὼ εἴτε ἐκεῖνοι, ἔτσι κηρύττουμε καὶ ἔτσι πιστεύσατε (Ὅλοι δηλαδὴ οἱ ἀπόστολοι τὸ ἴδιο εὐαγγέλιο κηρύττουμε, στὸ ὅποιο πρωταρχικὴ θέσι ἔχει ὁ θάνατος καὶ ἡ ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὄλοι σεῖς οἱ πιστοὶ στὸ ἴδιο εὐαγγέλιο πιστεύσατε).

Χωρὶς τὴν ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ ἡ πίστι εἶναι ματαία

12 Ἀφοῦ δὲ κηρύττουμε, ὅτι ὁ Χριστὸς ἔχει ἀναστηθῆ ἐκ νεκρῶν, πῶς μερικοὶ μεταξύ σας λέγουν, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάστασι νεκρῶν; 13 Ἄν δὲν ὑπάρχει δὲ ἀνάστασι νεκρῶν, τότε οὔτε ὁ Χριστὸς ἔχει ἀναστηθῆ. 14 Καὶ ἂν ὁ Χριστὸς δὲν ἔχη ἀναστηθῆ, τότε μάταιο εἶναι τὸ κήρυγμά μας, ματαῖα δὲ καὶ ἡ πίστι σας. 15 Καταντοῦμε δὲ καὶ ψευδομάρτυρες ὡς πρὸς τὸ Θεό, διότι εἶπαμε γιὰ τὸ Θεό, ὅτι ἀνέστησε τὸν Χριστό, τὸν ὅποιο δὲν ἀνέστησε, ἐὰν βεβαίως οἱ νεκροὶ δὲν ἀνασταίνωνται. 16 Ναί! Ἐὰν οἱ νεκροὶ δὲν ἀνασταίνωνται, οὔτε ὁ Χριστὸς ἀναστήθηκε. 17 Καὶ ἂν ὁ Χριστὸς δὲν ἀναστήθηκε, ματαῖα εἶναι ἡ πίστι σας. Ἀκόμη εἴσθε μέσα στὶς ἀμαρτίες σας (δὲν ἀπαλλάχθηκατε ἀπ' αὐτές). 18 Ἄρα καὶ ὅσοι κοιμήθησαν (πέθαναν) μὲ πίστι στὸ Χριστό (δὲν ἀπαλλάχθησαν ἀπὸ τὶς ἀμαρτίες τους, καὶ ἔτσι) χάθηκαν (καταδικάσθησαν). 19 (Ἐὰν ὁ Χριστὸς δὲν ἀναστήθηκε, μετὰ θάνατον χανόμεθα, καὶ σ' αὐτὴ τὴ ζωὴ δὲν ἀπαλασσόμεθα ἀπὸ τὶς ἀμαρτίες μας. Ἀλλ' ἀπολαμβάνουμε τοῦλάχιστον αὐτὴ τὴ ζωὴ; Ἡ ἀπάντησι:) Ἐὰν γιὰ τὴ ζωὴ αὐτὴ ἔχουμε στηριχθῆ μόνο στὸ Χριστό, τότε εἴμεθα οἱ περισσότεροι ἀξιολύπητοι ἀπ' ὄλους τοὺς ἀνθρώπους (διότι στερούμεθα τὶς κοσμικὲς ἀπολαύσεις αὐτῆς τῆς ζωῆς, ποικιλοτρόπως διωκόμεθα ἐξ αἰτίας τῆς πίστεώς μας στὸ Χριστό καὶ ἐπὶ πλέον ἀποδεικνυόμεθα πλανεμένοι).

Ἡ ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ ἐγγύησι τῆς δικῆς μας ἀναστάσεως

20 Νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο. 21 Ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. 22 Ὡσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτω καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται. 23 Ἐκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι ἀπαρχὴ Χριστὸς, ἔπειτα οἱ Χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. 24 Εἴτα τὸ τέλος, ὅταν παραδῶ τὴν βασιλείαν τῷ Θεῷ καὶ Πατρί, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. 25 Δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεῦειν ἄχρις οὗ ἂν θῆ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. 26 Ἐσχάτος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος. 27 Πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ὅταν δὲ εἶπῃ ὅτι πάντα ὑποτέτακται, δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα. 28 Ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ Υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ἡ ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.

29 Ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; Τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; 30 Τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν; 31 Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, νῆ τὴν ὑμετέραν καύχησιν, ἣν ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. 32 Εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθνηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, τί μοι τὸ ὄφελος; Εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, **φάγωμεν καὶ πῖωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν.**

20 Ἀλλὰ τώρα ὁ Χριστὸς ἀναστήθηκε ἐκ νεκρῶν, ἔκανε ἀρχὴ γιὰ ν' ἀκολουθήσῃ ἡ ἀνάστασι ὅλων τῶν κεκοιμημένων (τῶν νεκρῶν). 21 Ἐπειδὴ δὲ ὁ θάνατος ἦλθε διὰ μέσου ἀνθρώπου, γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἀνάστασι τῶν νεκρῶν ἔρχεται διὰ μέσου ἀνθρώπου. 22 Ὅπως δηλαδὴ ἐξ αἰτίας τῆς συγγενείας μὲ τὸν Ἀδὰμ ὅλοι πεθαίνουν, ἔτσι καὶ ἐξ αἰτίας τῆς συγγενείας μὲ τὸ Χριστὸ ὅλοι θὰ ζωοποιηθοῦν. 23 Καὶ ὁ καθένας ζωοποιεῖται μὲ τὴν σειρά του: Πρῶτος ὁ Χριστὸς, ἔπειτα οἱ ἄνθρωποι τοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴν παρουσίαν του. 24 Ἐπειτα εἶναι τὸ τέλος, ὅταν θὰ παραδῶσῃ τὴν βασιλείαν (ποῦ ἔλαβε ὡς ἄνθρωπος Μεσσίας) στὸ Θεὸ καὶ Πατέρα, ὅταν θὰ ἔχη καταργήσει κάθε ἀρχὴ καὶ κάθε ἐξουσία καὶ δύναμι. 25 Πρόκειται δηλαδὴ νὰ βασιλεύῃ μέχρις ὅτου (ὡς βασιλεὺς) θέσῃ ὅλους τοὺς ἐχθροὺς κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του. 26 Τελευταῖος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος. 27 Διότι (ὅπως διακηρύττει ἡ Γραφή) τὰ πάντα ὑπέταξε κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του (τὰ πάντα ὁ Θεὸς ὑπέταξε στὸ Χριστό). Ἀλλ' ὅταν λέγῃ, ὅτι τὰ πάντα ἔχουν ὑποταχθῆ, εἶναι φανερό, ὅτι ἐξαιρεῖται ἐκεῖνος, ποῦ ὑπέταξε σ' αὐτὸν τὰ πάντα (Καὶ ὁ Θεὸς δηλαδὴ ὑποτάσσει στὸ Χριστὸ τὰ πάντα, ἀλλὰ καὶ ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς ὑποτάσσει στὸν ἑαυτό του τὰ πάντα ὡς βασιλεὺς Μεσσίας καὶ ὡς Θεός). 28 Ὅταν δὲ ὑποταχθοῦν σ' αὐτὸν τὰ πάντα, τότε καὶ ὁ ἴδιος ὁ Υἱὸς θὰ ὑποταχθῆ (ὡς ἄνθρωπος) σ' ἐκεῖνον, ποῦ ὑπέταξε σ' αὐτὸν τὰ πάντα, καὶ ἔτσι ὁ Θεὸς θὰ εἶναι τὰ πάντα στὰ πάντα (θὰ βασιλεύῃ πλήρως σὲ ὅλα).

Χωρὶς τὴν ἀνάστασι τί τὸ ὄφελος ἀπὸ πράξεις, ἀγῶνες καὶ θυσίες;

29 (Θὰ καταργηθῇ ὁ θάνατος, θ' ἀναστηθοῦν οἱ νεκροὶ) Ἀλλιῶς τί θὰ ἐπιτύχουν ὅσοι ὑποβάλλονται σὲ κάθαρσι ἐξ αἰτίας τῶν νεκρῶν (ἐπειδὴ ἄγγιξαν δηλαδὴ νεκρούς), ἐὰν γενικῶς οἱ νεκροὶ δὲν ἀνασταίνονται; Γιατί καὶ ὑποβάλλονται σὲ κάθαρσι ἐξ αἰτίας τῶν νεκρῶν; 30 Γιατί καὶ ἐμεῖς νὰ διακινδυνεύομε τὴ ζωὴ μας κάθε ὥρα; 31 Καθημερινῶς ἀντικρύζω τὸ θάνατο, μὰ τὴν καύχησι ποῦ ἔχω γιὰ σᾶς στὸ ἔργο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μας. 32 Ἄν στὴν Ἐφεσο θηριομάχησα γιὰ ἀπλῶς ἀνθρώπους λόγους (καὶ ὄχι γιὰ τὸ Θεὸ καὶ τὴν ἐλπίδα τῶν μελλόντων ἀγαθῶν), ποῖό τὸ ὄφελός μου; Ἐὰν οἱ νεκροὶ δὲν ἀνασταίνονται, τότε ἄς φᾶμε καὶ ἄς πιθοῦμε, διότι αὔριον πεθαίνουμε.

33 Μὴ πλανᾶσθε! Φθειρουσιν ἡ ἥθη χρηστὰ ὁμι-
λίαι κακαί. 34 Ἐκνήψατε δικαίως καὶ μὴ ἀμαρτάνετε.
Ἄγνωσιαν γὰρ Θεοῦ τινας ἔχουσι. Πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω.

35 Ἄλλ' ἐρεῖ τις· Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; Ποίῳ δὲ σώματι
ἔρχονται; 36 Ἄφρον! Σὺ δὲ σπείρεις, οὐ ζωοποιεῖται ἐὰν μὴ
ἀποθάνῃ. 37 Καὶ ὁ σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον σπεί-
ρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, ἢ τύχοι σίτου ἢ τινος τῶν λοιπῶν.
38 Ὁ δὲ Θεὸς αὐτῷ δίδωσι σῶμα καθὼς ἠθέλησε, καὶ ἐκάστω
τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον σῶμα. 39 Οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σὰρξ,
ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ
ἰχθύων, ἄλλη δὲ πετεινῶν. 40 Καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώ-
ματα ἐπίγεια. Ἄλλ' ἑτέρα μὲν ἢ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ
ἢ τῶν ἐπιγείων. 41 Ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης,
καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων. Ἄστηρ γὰρ ἀστέρως διαφέρει ἐν δόξῃ.

42 Οὕτω καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Σπείρεται ἐν φθορᾷ,
ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ· 43 σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν
δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει· 44 σπείρε-
ται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν. Ἔστι σῶμα
ψυχικόν, καὶ ἔστι σῶμα πνευματικόν. 45 Οὕτω καὶ γέγραπται·
Ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν. Ὁ ἔσχα-
τος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν. 46 Ἄλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευ-
ματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν. 47 Ὁ
πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς, χοϊκός. Ὁ δεύτερος ἄνθρωπος ὁ Κύ-
ριος ἐξ οὐρανοῦ. 48 Οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί, καὶ
οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι. 49 Καὶ καθὼς

33 Μὴ παρασύρεσθε σὲ πλάνες! Οἱ κακὲς συναναστροφές
διαφθεύουσιν τοὺς καλοὺς χαρακτῆρες. 34 Ἀφυπνισθήτε
τελείως καὶ μὴ ἀσεβείτε. Διότι μερικοὶ ἔχουν ἄγνοια τοῦ Θεοῦ. Σὰς
τὸ λέγω γιὰ νὰ ντραπῆτε.

Ἡ ἀφθαρτοποίησι καὶ ἡ ἀθανασία τῶν σωμάτων

35 Ἄλλὰ θὰ εἰπῇ κανεῖς: «Πῶς ζωοποιούνται οἱ νεκροί; Καὶ μὲ ποῖο
σῶμα ἀνασταίνονται;». 36 Ἀνόητε! Ὁ σπόρος, ποῦ ἐσὺ σπείρεις, δὲν
παίρνει ζωὴ, ἀν δὲν πεθάνῃ (ἀν δὲν σαπίσῃ). 37 Καὶ αὐτό, τὸ ὅποιο
σπείρεις, δὲν εἶναι τὸ σῶμα, τὸ ὅποιο θὰ προκύψῃ, ἀλλὰ γυμνὸς κόκ-
κος, παραδείγματος χάριν σιταριοῦ ἢ κάποιου ἄλλου εἴδους. 38 Ὁ δὲ
Θεὸς τοῦ δίνει σῶμα ὅπως θέλησε. Καὶ σὲ κάθε εἶδος ἀπὸ τοὺς σπόρους
δίνει ἰδιαίτερο σῶμα. 39 Κάθε σάρκα δὲν εἶναι ἡ ἴδια σάρκα. Ἄλλ'
ἄλλη μὲν εἶναι ἡ σάρκα τῶν ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ ἡ σάρκα τῶν κτηνῶν,
ἄλλη δὲ τῶν ψαριῶν, καὶ ἄλλη τῶν πτηνῶν. 40 Ὑπάρχουν καὶ σώμα-
τα ἐπουράνια καὶ σώματα ἐπίγεια. Ἄλλ' ἄλλη βεβαίως εἶναι ἡ λαμ-
πρότης τῶν ἐπουρανίων σωμάτων, καὶ ἄλλη τῶν ἐπιγείων. 41 Ἄλλη ἡ
λαμπρότης τοῦ ἡλίου, καὶ ἄλλη ἡ λαμπρότης τῆς σελήνης, καὶ ἄλλη ἡ
λαμπρότης τῶν ἀστρῶν. Ἐπίσης ἄστρο ἀπὸ ἄστρο διαφέρει σὲ λαμπρό-
τητα.

42 Ἔτσι καὶ μὲ τὴν ἀνάστασι τῶν νεκρῶν. Ὡς ἄλλος σπόρος τὸ
σῶμα σπείρεται φθαρτό, ἀνασταίνεται ἀφθαρτό· 43 σπείρεται ἄδοξο,
ἀνασταίνεται ἔνδοξο· σπείρεται ἀνίσχυρο, ἀνασταίνεται ἰσχυρό· 44 σπεί-
ρεται σῶμα ζωικό (σῶμα ἀπλὸς μὲ φυσικὴ ζωὴ), ἀνασταίνεται σῶμα
πνευματικόν (σῶμα μὲ ὑπερφυσικὴ ζωὴ καὶ δόξα). Ὑπάρχει σῶμα ζωι-
κό, καὶ ὑπάρχει σῶμα πνευματικόν. 45 Γι' αὐτὸ (ὡς πρὸς τὸ πρῶτο
σῶμα) καὶ εἶναι γραμμéνο: Ἔγινε ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, ὁ Ἀδὰμ, ἐν
μὲ ζωῇ. Ὁ τελευταῖος Ἀδὰμ (ὁ Χριστὸς) ἔγινε πνεῦμα, ποῦ μεταδί-
δει ζωὴ (διότι μέσα στὸ σῶμα του κατέφησε τὸ αἰώνιο πνεῦμα, ἡ θε-
ότης· διότι, μὲ ἄλλα λόγια, ἡ ἀνθρωπίνῃ φύσι τοῦ Χριστοῦ ἐνώθηκε
ὀργανικὰ μὲ τὴ θεία φύσι, μὲ τὸν Κύριο ἀπὸ τὸν οὐρανό). 46 Ἄλλὰ δὲν
εἶναι πρῶτα τὸ πνευματικόν σῶμα, ἀλλὰ τὸ ζωικό, καὶ ἔπειτα τὸ πνευ-
ματικόν. 47 Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος εἶναι ἀπὸ τῆ γῆ, χωματένιος. Ὁ δεύ-
τερος ἄνθρωπος εἶναι ὁ Κύριος ἀπὸ τὸν οὐρανόν (ὁ ὅποιος προσέλαβε
τὴν ἀνθρωπίνῃ φύσι). 48 Μὲ τὸν χωματένιο ὁμοιάζουν οἱ χωματένιοι
(οἱ μὴ ἀναγεννημένοι), καὶ μὲ τὸν ἐπουράνιο ὁμοιάζουν οἱ ἐπουράνιοι
(οἱ ἀναγεννημένοι). 49 Καὶ ὅπως φορέσαμε τὴ μορφή τοῦ χωματένιου

ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φορέσομεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἔπουρανίου.

50 Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ κληρονομήσαι οὐ δύνανται, οὐδέ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ. 51 Ἴδου μυστήριον ὑμῖν λέγω· Πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγισόμεθα, 52 ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥίπῃ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι. Σαλπίσει γάρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγισόμεθα. 53 Δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν. 54 Ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσῃται ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσῃται ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος· **Κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νίκος.** 55 Ποῦ σου, θάνατε, τὸ κέντρον; Ποῦ σου, ἄδη, τὸ νίκος; 56 Τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρτία, ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος. 57 Τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νίκος διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

58 Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἐδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενὸς ἐν Κυρίῳ.

16 Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἀγίους, ὥσπερ διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. 2 Κατὰ μίαν σαββάτων ἕκαστος ὑμῶν παρ' ἑαυτῶν τιθέτω θησαυρίζων ὅ,τι ἂν εὐδοῶται, ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω τότε λογίαι γίνωνται. 3 Ὅταν δὲ παραγένωμαι, οὐς ἂν δοκιμάσητε, δι' ἐπιστολῶν τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλήμ. 4 Ἐὰν δὲ ἡ ἀξιὸν τοῦ κάμει πορευέσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύονται.

5 Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς ὅταν Μακεδονίαν διέλθω· Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι. 6 Πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμεινῶ ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε οὐ ἂν πορεύωμαι.

(τὴ φθαρτὴ καὶ θνητὴ), ἔτσι θὰ φορέσωμε καὶ τὴ μορφή τοῦ ἔπουρανίου (τοῦ ἄφθαρτη καὶ ἀθάνατη).

50 Διαβεβαιώνω δὲ γιὰ τοῦτο, ἀδελφοί, ὅτι δηλαδὴ ἡ σὰρκα καὶ τὸ αἷμα (αὐτὰ καθ' ἑαυτά, ὅπως εἶναι τώρα, χωρὶς ν' ἀλλάξουν) δὲν δύνανται νὰ κληρονομήσουν τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, οὔτε ἡ φθορὰ κληρονομεῖ τὴν ἀφθαρσία. 51 Ἴδου λέγω σὲ σὰς ἕνα μυστήριον: Ὅλοι μὲν δὲν θὰ κοιμηθοῦμε (δὲν θὰ πεθάνωμε), ὅλοι ὅμως θὰ μεταμορφωθοῦμε, 52 σὲ μιὰ στιγμή, σ' ὅσο χρειάζεται ν' ἀνοιγοκλείσῃ τὸ μάτι, ὅταν ἡχίση ἡ τελευταία σάλπιγγα. Διότι θὰ δοθῇ παράγγελμα μὲ οὐρανία σάλπιγγα, καὶ οἱ νεκροὶ θ' ἀναστηθοῦν ἄφθαρτοι, καὶ ὅσοι τότε θὰ εἴμεθα ζωντανοὶ θὰ μεταμορφωθοῦμε. 53 Ναί! Αὐτὸ τὸ φθαρτὸ σῶμα πρόκειται νὰ ἐνδυθῇ ἀφθαρσία καὶ αὐτὸ τὸ θνητὸ σῶμα νὰ ἐνδυθῇ ἀθανασία. 54 Καὶ ὅταν αὐτὸ τὸ φθαρτὸ σῶμα ἐνδυθῇ ἀφθαρσία καὶ αὐτὸ τὸ θνητὸ σῶμα ἐνδυθῇ ἀθανασία, τότε θὰ πραγματοποιηθῇ ὁ λόγος τῆς Γραφῆς, **Καταβροχθίσθηκε ὁ θάνατος διαπαντός** (ὀριστικῶς). 55 Ποῦ εἶναι, θάνατε, τὸ κεντρί σου; Ποῦ εἶναι, ἄδη, ἡ νίκη σου; 56 Τὸ δὲ κεντρί τοῦ θανάτου εἶναι ἡ ἁμαρτία, ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας εἶναι ὁ νόμος. 57 Ἄλλ' ἄς εὐχαριστοῦμε τὸ Θεό, ποῦ δίνει σ' ἐμᾶς τὴ νίκη διὰ μέσου τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

58 Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, νὰ εἰσθε στερεοὶ στὴν πίστι, ἀμετακίνητοι. Καὶ πλουσίως νὰ κάνετε τὸ ἔργο τοῦ Κυρίου πάντοτε. Καὶ νὰ ξέρετε, ὅτι χάρι στὸν Κύριο (ποῦ ζωοποιεῖ καὶ ἀφθαρτοποιεῖ τοὺς πιστοὺς) ὁ κόπος σας δὲν εἶναι μάταιος.

Ἔρανος γιὰ τοὺς πτωχοὺς χριστιανοὺς τῆς Ἰουδαίας

16 Ὡς πρὸς τὴ συλλογὴ δὲ χρημάτων γιὰ τοὺς ἀγίους (τοὺς πιστοὺς), σύμφωνα μὲ τις ὁδηγίες, ποῦ ἔδωσα στὴς ἐκκλησίες τῆς Γαλατίας, νὰ πράξετε καὶ εἰς. 2 Κάθε πρώτη ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος (κάθε Κυριακὴ δηλαδὴ) καθέννας ἀπὸ σὰς ἄς θέτῃ κατὰ μέρος ὅ,τι διευκολύνεται καὶ ἄς συγκεντρώνη ἔτσι ἕνα ποσό, γιὰ νὰ μὴ γίνωνται συλλογὲς χρημάτων ὅταν ἔλθω. 3 Καὶ ὅταν ἔλθω, αὐτοὺς ποῦ θὰ ἐκλέξετε θὰ τοὺς στείλω μὲ συστατικὲς ἐπιστολές, γιὰ νὰ μεταφέρουν τὸ δῶρο σας στὴν Ἱερουσαλήμ. 4 Καὶ ἂν (τὸ ποσό, ποῦ θὰ συλλέξετε, εἶναι μεγάλο καὶ) ἀξίζη νὰ πάω καὶ ἐγώ, τότε θὰ πᾶνε μαζί μ' ἐμένα.

Σχέδιο τοῦ Παύλου γιὰ μετάβασι στὴν Κόρινθο

5 Ὅθ' ἔλθω δὲ σὲ σὰς, ἀφοῦ περάσω τὴ Μακεδονία. Διότι σὲ λίγο

7 Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν, ἐλπίζω δὲ χρόνον τινα ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος ἐπιτρέπη. 8 Ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς Πεντηκοστῆς. 9 Θύρα γάρ μοι ἀνέωγε μεγάλη καὶ ἐνεργῆς, καὶ ἀντικείμενοι πολλοί.

10 Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος, βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένηται πρὸς ὑμᾶς. Τὸ γὰρ ἔργον Κυρίου ἐργάζεται ὡς καὶ γώ. Μὴ τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ. 11 Προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ ἵνα ἔλθῃ πρὸς με. Ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν. 12 Περὶ δὲ Ἀπολλῶ τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν, καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ, ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ.

13 Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε. 14 Πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω.

15 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί· οἶδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς. 16 Ἴνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιοῦτοις καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντι καὶ κοπιῶντι. 17 Χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στεφανᾶ καὶ Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαΐκοῦ, ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν. 18 Ἀνεπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν. Ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιοῦτους.

19 Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας. Ἀσπάζονται ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. 20 Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοί πάντες. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ.

21 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου.

22 Εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἦτω ἀνάθεμα. **Μ α ρ ἄ ν ἄ θ ᾱ !**

23 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν.

24 Ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀμήν.

πηγαῖνον στὴ Μακεδονία. 6 Ἴσως δὲ κοντά σας νὰ μείνω μερικὸ καιρὸ, ἢ καὶ νὰ περάσω ὅλο τὸ χειμῶνα, γιὰ νὰ μὲ προπέμψετε ἔσεϊς γιὰ ὅπου θὰ πρόκειται νὰ πάω. 7 Δὲν θέλω δὲ τώρα νὰ σᾶς δῶ σὰν περαστικός καὶ διαβάτης. Ἀλλ' ἐλπίζω νὰ μείνω μερικὸ χρόνο κοντά σας, ἐὰν ὁ Κύριος ἐπιτρέψῃ. 8 Θὰ παραμείνω δὲ στὴν Ἐφεσο μέχρι τὴν Πεντηκοστή. 9 Διότι μεγάλη θύρα μοῦ ἔχει ἀνοιχθῆ γιὰ ἀποτελεσματικὸ ἔργο, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ εἶναι πολέμοι.

Παραγγελίες καὶ προτροπές

10 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ Τιμόθεος, προσέχετε νὰ αἰσθανθῆ ἄνετα κοντά σας. Διότι κάνει τὸ ἔργο τοῦ Κυρίου, ὅπως καὶ ἐγώ. 11 Γι' αὐτὸ κανεῖς νὰ μὴ τὸν περιφρονήσῃ. Ἀλλὰ νὰ τὸν προπέμψετε μὲ τιμές, γιὰ νὰ ἐπιστρέψῃ σὲ μένα. Διότι τὸν περιμένω μαζί μὲ τοὺς ἀδελφούς. 12 Ὅσο δὲ γιὰ τὸν ἀδελφὸ Ἀπολλῶ, πολὺ τὸν παρακάλεσα νὰ ἔλθῃ σὲ σᾶς μαζί μὲ τοὺς ἀδελφούς, ἀλλὰ μὲ κανένα τρόπο δὲν θέλησε νὰ ἔλθῃ τώρα, θὰ ἔλθῃ ὅμως βταν θὰ ἔχη εὐκαιρία.

13 Ν' ἀγρυπνήτε. Νὰ μένετε στερεοὶ στὴν πίστι. Νὰ εἰσθε ἀνδρεῖοι, δυνατοί. 14 Ὅλα, ὅσα κάνετε, νὰ γίνωνται μὲ ἀγάπη.

15 Σᾶς κάνω δὲ μία παράκλησι, ἀδελφοί. Γνωρίζετε τὴν οἰκογένεια τοῦ Στεφανᾶ, ὅτι εἶναι ἡ πρώτη οἰκογένεια ποὺ πίστευσε στὴν Ἀχαΐα καὶ ἔταξαν τοὺς ἑαυτοὺς τῶν στὴν ὑπηρεσία τῶν ἁγίων (τῶν πιστῶν). 16 Παρακαλῶ καὶ σεῖς νὰ θέτετε τοὺς ἑαυτοὺς σας στὴ διάθεσι τῶν πολυτίμων αὐτῶν ἀνθρώπων, καὶ καθενὸς ποὺ ἐπίσης ἐργάζεται καὶ κοπιᾷ. 17 Χαίρω δὲ γιὰ τὴν ἐδῶ παρουσία τοῦ Στεφανᾶ καὶ τοῦ Φουρτουνάτου καὶ τοῦ Ἀχαΐκοῦ, διότι αὐτοὶ ἀναπλήρωσαν τὸ κενό, ποὺ αἰσθανόμουν ἀπὸ τῆ δικῆ σας στέρησι. 18 Καὶ ἀνεπαυσαν τὸ δικό μου πνεῦμα, ἀσφαλῶς καὶ τὸ δικό σας. Γι' αὐτὸ νὰ ἐκτιμᾶτε τέτοιους ἀνθρώπους.

Χαιρετισμοί. Ἀνάθεμα ὅποιος δὲν ἀγαπᾷ τὸν Κύριο

19 Σᾶς στέλλουν χαιρετισμοὺς οἱ ἐκκλησίες τῆς ἐπαρχίας τῆς Ἀσίας. Σᾶς στέλλουν πολλοὺς χαιρετισμοὺς ἐν Κυρίῳ ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα μαζί μὲ ὅλη τὴν ἐκκλησία, ποὺ συναθροίζεται στὸ σπίτι τους. 20 Σᾶς στέλλουν χαιρετισμοὺς ὅλοι οἱ ἀδελφοί. Χαιρετισθῆτε μεταξὺ σας μὲ φιλήμα ἁγίο.

21 Ὁ χαιρετισμὸς αὐτὸς γράφεται ἀπὸ μένα τὸν Παῦλο μὲ τὸ ἴδιο μὲν τὸ χέρι.

22 Ὅποιος δὲν ἀγαπᾷ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, νὰ εἶναι ἀναθεματισμένος. Ὁ Κύριος ἐργεταί!

23 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ εἶναι μαζί σας.

24 Σῶς ἀγαπᾷ ὅλους μὲ τὴν ἀγνὴ ἀγάπη, ποὺ θέλει ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β'

1 Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῇ οὓσιν ἐν Κορίνθῳ σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσι τοῖς οὓσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ· **2** χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3 Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως, **4** ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐν πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει διὰ τῆς παρακλήσεως ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ· **5** ὅτι καθὼς περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτω διὰ Χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν. **6** Εἴτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν. **7** Καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν. Εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας, εἰδότες ὅτι ὡσπερ κοινωνοὶ ἐστέ τῶν παθημάτων, οὕτω καὶ τῆς παρακλήσεως.

8 Οὐ γὰρ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομένης ἡμῖν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐβαρῆθημεν ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν. **9** Ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιοῦτες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς, ἀλλ' ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκροὺς· **10** ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου ἐρρύσατο ἡμᾶς καὶ ρύεται, εἰς ὃν ἠλπίκαμεν ὅτι καὶ ἔτι ρύσεται, **11** συνυπουργούντων καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει, ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ ἡμῶν.

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β'

Χαιρετισμός

1 Ἐγὼ ὁ Παῦλος, ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς ἀπευθυνόμεθα στὴν ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι στὴν Κόρινθο, καὶ σ' ὅλους τοὺς ἁγίους (τοὺς πιστούς), πού εἶναι σ' ὅλη τὴν ἐπαρχία τῆς Ἀχαΐας. **2** Χάρις νὰ εἶναι σὲ σᾶς καὶ εὐλογία ἀπὸ τοῦ Θεοῦ πατέρα μας καὶ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.

Δοξολογία

3 Δοξαζόμενος νὰ εἶναι ὁ Θεὸς καὶ Πατέρας τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Πατέρας πού δίνει τὰ ἐλέη καὶ ὁ Θεὸς πού δίνει κάθε ἐνίσχυσι. **4** Αὐτὸς μᾶς ἐνισχύει σὲ κάθε θλίψι μας, γιὰ νὰ μπορούμε καὶ ἐμεῖς νὰ ἐνισχύωμε ὅσους περνοῦν κάθε θλίψι μετὰ τὴν ἐνίσχυσι, μετὰ τὴν ὁποία ἐμεῖς οἱ ἴδιοι ἐνισχυόμεθα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. **5** Διότι, ὅπως τὰ παθήματα γιὰ τὸ Χριστὸ πλεονάζουν σὲ μᾶς, ἔτσι διὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἐνίσχυσι μας πλεονάζει. **6** Καὶ εἴτε ὑφιστάμεθα θλίψεις, τίς ὑφιστάμεθα γιὰ τὴ δική σας λύτρωσι καὶ σωτηρία, ἡ ὁποία πραγματοποιεῖται μετὰ τὴν ὑπομονὴ στὰ ἴδια παθήματα, τὰ ὁποία καὶ ἐμεῖς ὑφιστάμεθα. **7** Ἡ δὲ ἐλπίς μας εἶναι βεβαία γιὰ σᾶς. Εἴτε λαμβάνουμε ἐνίσχυσι, τὴ λαμβάνουμε γιὰ τὴ δική σας λύτρωσι καὶ σωτηρία. Καὶ ξέρουμε, ὅτι, ὅπως συμμετέχετε στὰ παθήματα, ἔτσι θὰ συμμετάσχετε καὶ στὴ λύτρωσι.

«Τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου». Διάσωσι ἀπὸ τὸ θάνατο

8 Δὲν θέλουμε δὲ νὰ ἔχετε ἄγνοια, ἀδελφοί, γιὰ τὴ θλίψι μας, πού μᾶς συνέβη στὴν ἐπαρχία τῆς Ἀσίας. Δὲν θέλουμε ν' ἀγνοῆτε, ὅτι ἐπ' αὐτῷ μας ἔπεσε βάρος δοκιμασίας ὑπερβολικὰ μεγάλο, μεγαλύτερο ἀπὸ τὴ δύναμί μας, ἵκανὸ νὰ μᾶς συνθλίψῃ, ὥστε νὰ στερηθοῦμε καὶ τὴν ἴδια τὴ ζωὴ μας. **9** Ἀλλ' ἐμεῖς οἱ ἴδιοι θεωρήσαμε τοὺς ἑαυτοὺς μας νεκροὺς, γιὰ νὰ μὴ στηριζόμεθα στοὺς ἑαυτοὺς μας, ἀλλὰ στὸ Θεὸ, πού ἀνασταίνει τοὺς νεκροὺς. **10** Αὐτὸς καὶ μᾶς ἔσωσε ἀπὸ τόσο μεγάλο κίνδυνο θανάτου. Καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ μᾶς σώζῃ. Καὶ ἐλπίζουμε σ' αὐτόν, ὅτι καὶ στὸ μέλλον θὰ μᾶς σώζῃ. **11** Σ' αὐτὸ συμβάλλετε καὶ σεῖς μετὰ τὴν προσευχὴ γιὰ μᾶς, ὥστε τὸ ὅτι ὁ Θεὸς χαρίζει τὴ ζωὴ σὲ μᾶς μετὰ τὴ διάσωσι ἀπὸ θανασίμους κινδύνους νὰ γίνῃ αἰτία ν' ἀποδοθοῦν ἀπὸ πολλὰ πρόσωπα πολλὰς εὐχαριστίες στὸ Θεὸ γιὰ μᾶς.

12 Ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστὶ, τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν ἀπλότῃ καὶ εἰλικρινεῖα Θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ, ἀλλ' ἐν χάριτι Θεοῦ ἀνεστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ. περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς. 13 Οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἢ ἀναγινώσκετε ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε, ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε, 14 καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καύχημα ὑμῶν ἐσμεν, καθάπερ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

15 Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθησί μου πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν πρότερον, ἵνα δευτέραν χάριν ἔχητε, 16 καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν εἰς Μακεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι εἰς τὴν Ἰουδαίαν. 17 Τοῦτο οὖν βουλόμενος μήτι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην; Ἡ ἂν βουλευομαι, κατὰ σάρκα βουλευομαι, ἵνα ἢ παρ' ἐμοὶ τὸ ναὶ καὶ τὸ οὐ οὐ; 18 Πιστὸς δὲ ὁ Θεὸς ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὐ. 19 Ὁ γὰρ τοῦ Θεοῦ Υἱὸς Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθεὶς, δι' ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ καὶ Τιμοθέου, οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὐ, ἀλλὰ ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν. 20 Ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι Θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ ναὶ καὶ ἐν αὐτῷ τὸ ἀμήν, τῷ Θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν. 21 Ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριστὸν καὶ χρίσας ἡμᾶς Θεός, 22 ὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς καὶ δούς τὸν ἄρραβῶνα τοῦ Πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.

23 Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν Θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν οὐκέτι ἦλθον εἰς Κόρινθον. 24 Οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοὶ ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν· τῇ γὰρ πίστει ἐστήκατε.

Συμπεριφορὰ «ἐν ἀπλότῃ καὶ εἰλικρινεῖα» καὶ «ἐν χάριτι Θεοῦ»

12 Ἡ δὲ πεποιθησί μου εἶναι αὕτη, ἡ μαρτυρία τῆς συνειδήσεώς μου, ὅτι με ἀπλότῃ καὶ εἰλικρινεῖα, ποῦ θέλει ὁ Θεός, ὄχι μὲ ἀνθρωπίνῃ σοφιστεῖα, ἀλλὰ με τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ συμπεριφερθήκαμε σὺν κόσμῳ, καὶ περισσοτέρως ἀπέναντί σας. 13 Ἔτσι μ' αὐτά, ποῦ σὰς γράφουμε, δὲν ἐννοοῦμε ἄλλα, ἀλλ' αὐτὰ ἀκριβῶς, ποῦ διαβάσετε ἢ καὶ παραδέχασθε. Ἐλπίζω δέ, ὅτι θὰ παραδέχεσθε ὡς τὸ τέλος, 14 ἀφοῦ καὶ μᾶς παραδεχθήκατε ἕνα μέρος ἀπὸ σας, ὅτι εἴμεθα καύχημά σας, ὅπως καὶ σεῖς εἴσθε καύχημά μας, γιὰ τὴν ἡμέρα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

Ὁ Παῦλος ἀπολογεῖται γιὰ ματαιώσι ἐπισκέψεως στὴν Κόρινθο

15 Μ' αὕτη δὲ τὴν πεποιθησί μου, γιὰ νὰ ἔχετε διπλὴ χαρὰ, σχεδιάζω νὰ ἔλθω πρῶτα σὲ σας, 16 καὶ ἀπὸ σας νὰ μεταβῶ στὴ Μακεδονία, καὶ πάλιν ἀπὸ τῆ Μακεδονία νὰ ἔλθω σὲ σας, καὶ σεῖς νὰ μὲ προπέμψετε γιὰ τὴν Ἰουδαία. 17 Ἀλλὰ σχεδιάζοντας αὐτὸ (γιὰ τὸ ὅποιο κατηγοροῦμαι, ἐπειδὴ δὲν τὸ πραγματοποιήσα), μήπως ἄραγε ὑπῆρξα ἐπιπόλιος; Ἡ μήπως ἐκεῖνα, ποῦ ἀποφασίζω, ἀποφασίζω ὡς κοσμικὸς ἄνθρωπος, ὥστε σὲ μένα τὸ ναὶ νὰ εἶναι ναί, καὶ τὸ ὄχι νὰ εἶναι ὄχι (ὅταν δηλαδὴ ἀποφασίζω νὰ κάνω κάτι, νὰ τὸ κάνω, καὶ ὅταν ἀποφασίζω νὰ μὴ κάνω κάτι, νὰ μὴ τὸ κάνω); (Ὁ κοσμικὸς ἄνθρωπος δύναται νὰ κάνῃ ὅ,τι ἀποφασίζει, ἐνῶ ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ματαιώνει σχέδια καὶ ἀποφάσεις, ὅταν ὁ Θεὸς ὑπαγορεύῃ ἄλλα). 18 Ἀλλ' ὁ Θεὸς εἶναι ἀξιόπιστος. Γι' αὐτὸ ὁ λόγος, ποῦ σὰς κηρύξαμε (λόγος τοῦ Θεοῦ), δὲν ὑπῆρξε ναὶ καὶ ὄχι (δὲν ἦταν βεβαιώσις ποῦ διαφύεσθην καὶ ὑποσχέσις ποῦ ἀθετήθηκα). 19 Διότι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ποῦ κηρύχθηκε σὲ σας ἀπὸ μᾶς, ἀπὸ μένα καὶ τὸ Σιλουανὸ καὶ τὸν Τιμόθεο, δὲν ὑπῆρξε ναὶ καὶ ὄχι, ἀλλὰ δι' αὐτοῦ ἔγινε ναί. 20 Ὅσες δηλαδὴ ὑποσχέσεις ἔδωσε ὁ Θεός, δι' αὐτοῦ εἶχαν τὸ ναὶ καὶ δι' αὐτοῦ εἶχαν τὸ ἀμήν (εἶχαν δηλαδὴ τὴν πραγματοποίησί τους), γιὰ νὰ δοξάζεσθε ἀπὸ μᾶς ὁ Θεός. 21 Ἐκεῖνος δέ, ποῦ μᾶς στηρίζει μαζί σας στὸ Χριστό, καὶ μᾶς ἔχρισε, εἶναι ὁ Θεός. 22 Αὐτὸς καὶ μᾶς σφράγισε, καὶ ἔδωσε στὶς καρδίαις μας τὸ Πνεῦμα ὡς ἄρραβῶνα (ὡς ἐγγύησι γιὰ τὰ μέλλοντα ἀγαθὰ).

23 Ἐγὼ δὲ ἐπικαλοῦμαι ὡς μάρτυρά μου τὸ Θεό, ὅτι δὲν ἦλθα ἀκόμη στὴν Κόρινθο ἐπειδὴ σὰς λυποῦμαι (καὶ δὲν θέλω νὰ δοκιμάσετε τὴν αὐστηρότητά μου). 24 Αὐτὸ δὲν σημαίνει, ὅτι εἴμεθα ἐξουσιασταὶ σας ἐπειδὴ εἴσθε στὴν πίστι (ὅτι, μὲ ἄλλα λόγια, ἐκμεταλλευόμεθα τὴν χριστιανικὴ σας ιδιότητα καὶ σὰς φερόμεθα ἐξουσιαστικά). Ἀλλ' εἴμεθα συνεργοὶ τῆς χαρᾶς σας. Καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς διότι εἴσθε στὴν πίστι.

2 Ἐκριναι δέ ἐμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. **2** Εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστιν ὁ εὐφραίνων με εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ; **3** Καὶ ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο οὗτο αὐτό, ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην ἔχω ἀπ' ὧν ἔδει με χαίρειν, πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστίν.

4 Ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων, οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς.

5 Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμέ λελύπηκεν, ἀλλὰ ἀπὸ μέρους, ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ, πάντας ὑμᾶς. **6** Ἰκανὸν τῷ τοιοῦτῳ ἡ ἐπιτιμία αὐτῆ ἢ ὑπὸ τῶν πλειόνων· **7** ὥστε τοῦναντίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῆ ὁ τοιοῦτος. **8** Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην. **9** Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοι ἐστέ. **10** Ὡ δέ τι χαρίζεσθε, καὶ ἐγώ. Καὶ γὰρ ἐγὼ εἶ τι κεχάρισμαι ᾧ κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ Χριστοῦ, **11** ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ· οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν.

12 Ἐλθὼν δέ εἰς τὴν Τρωάδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ θύρας μοι ἀνεωγμένης ἐν Κυρίῳ, **13** οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου τῷ μὴ εὔρεῖν με Τίτον τὸν ἀδελφόν μου, ἀλλὰ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν.

14 Τῷ δέ Θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ Χριστῷ καὶ τὴν ὁσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντί τόπῳ· **15** ὅτι Χριστοῦ εὐωδία ἐσμέν τῷ Θεῷ ἐν

2 Ἐτσι θεώρησα καλὸ τοῦτο, τὸ νὰ μὴν ἔλθω πάλι σὲ σᾶς προκαλώντας (μὲ τοὺς ἐλέγχους μου) λύπη. **2** Ἄλλ' ἐὰν ἐγὼ προκαλῶ σὲ σᾶς λύπη, καὶ ποιὸς μὲ εὐφραίνει παρὰ ἐκείνους, ποῦ (δέχεται τοὺς ἐλέγχους μου καὶ) λυπεῖται ἀπὸ μένα; (Διότι αὐτὴ ἡ λύπη φανερῶνει μετάνοια). **3** Σᾶς ἔγραψα δὲ (σὲ προηγουμένη ἐπιστολῇ) αὐτὸ ἐδῶ, δηλαδὴ νὰ μὴ δοκιμάσω, ὅταν ἔλθω, λύπη ἀπ' αὐτούς, ποῦ ἔπρεπε νὰ χαίρω. Διότι εἶμαι βέβαιος γιὰ ὅλους σας, ὅτι ἡ δική μου χαρὰ εἶναι χαρὰ ὅλων σας.

4 Πολὺ δὲ πίεσα καὶ ἔσφιξα τὴν καρδιά μου γιὰ νὰ σᾶς γράφω· καὶ σᾶς ἔγραψα μὲ πολλὰ δάκρυα, ὄχι γιὰ νὰ λυπηθῆτε, ἀλλὰ γιὰ νὰ καταλάβετε τὴν ἀγάπη, ποῦ ἔχω περισσότερο σ' ἐσᾶς.

Ὁ Παῦλος ζητεῖ ἄρσι τοῦ ἐπιτιμίου τοῦ μετανοήσαντος ἀμαρτωλοῦ

5 Ἐὰν δὲ κάποιος προξένησε λύπη, δὲν λύπησε μόνον ἐμένα, ἀλλὰ σὲ κάποιο βαθμὸ, – γιὰ νὰ μὴν εἶμαι ὑπερβολικός –, ὅλους σας. **6** Εἶναι ἀρκετὴ γι' αὐτὸν αὐτὴ ἡ τιμωρία, ποῦ τοῦ ἐπέβαλαν οἱ πολλοὶ (τὰ μέλη τῆς ἐκκλησίας σὲ γενικὴ σύναξι). **7** Ὡστε ἀντιθέτως πρέπει μᾶλλον νὰ τὸν συγχωρήσετε καὶ νὰ τὸν παρηγορήσετε, γιὰ νὰ μὴ χαθῆ ἀπὸ ὑπερβολικὴ λύπη (γιὰ νὰ μὴ τὸν καταπιῆ ὁ δαίμων τῆς ἀπελπισίας). **8** Γι' αὐτὸ σᾶς παρακαλῶ νὰ τοῦ δεῖξετε πραγματικὴ ἀγάπη. **9** Γι' αὐτὸ δὲ καὶ σᾶς ἔγραψα, γιὰ νὰ ἰδῶ τὴν πρόοδό σας, ἂν εἴσθε ὑπάκουοι σὲ ὅλα. **10** Σ' ἐκείνιν δέ, ποῦ συγχωρεῖτε κάτι, συγχωρῶ καὶ ἐγώ. Ἄλλωστε ἐγώ, ἐὰν ἔχω συγχωρήσει κάτι σ' ὅποιον ἔχω συγχωρήσει, τὸ ἔκανα γιὰ σᾶς ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ, **11** γιὰ νὰ μὴ μᾶς ἐκμεταλλευθῆ ὁ Σατανᾶς. Διότι δὲν ἀγνοοῦμε τίς πανουργίες του.

Θρίαμβος τοῦ εὐαγγελίου. Εὐωδία Χριστοῦ

12 Ὅταν δὲ πῆγα στὴν Τρωάδα γιὰ νὰ κηρύξω τὸ εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐνῶ μοῦ εἶχε ἀνοιχθῆ θύρα (μοῦ εἶχε δοθῆ εὐκαιρία) γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Κυρίου, **13** τὸ πνεῦμα μου δὲν ἠσύχαζε, διότι δὲν βρῆκα ἐκεῖ τὸν ἀδελφὸ μου Τίτο. Γι' αὐτὸ τοὺς ἀποχαίρετεια (τοὺς ἐκεῖ πιστοὺς) καὶ ἀναχώρησα γιὰ τὴ Μακεδονία.

14 Ἄς εὐχαριστοῦμε δὲ τὸ Θεό, ποῦ πάντοτε μᾶς κάνει νὰ θριαμβεύουμε μὲ χριστιανικούς θριάμβους, καὶ μὲ μᾶς ὡς ὄργανά του φανερῶνει τὴν εὐωδία τῆς γνώσεώς του σὲ κάθε τόπο. **15** Διότι εἴμεθα εὐωδία Χριστοῦ γιὰ τὸ Θεό, ποῦ διαδίδεται σ' αὐτοὺς ποῦ σῴζονται,

τοῖς σφωζομένους καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις, 16 οἷς μὲν ὄσμη θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὄσμη ζωῆς εἰς ζωὴν. Καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἱκανός; 17 Οὐ γὰρ ἔσμεν ὡς οἱ λοιποὶ κατηλευόντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἐξ ἐιλικρινείας, ἀλλ' ὡς ἐκ Θεοῦ κατενώπιον τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν.

3 Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν; Ἡ μὴ χρήζομεν ὡς τινες συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν; 2 Ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστε, ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γνωσκομένη καὶ ἀναγνωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων. 3 φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ Χριστοῦ διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι, ἀλλὰ Πνεῦματι Θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξὶ λίθιναις, ἀλλὰ ἐν πλαξὶ καρδίαις σαρκίνας. 4 Πεποιθήσιν δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Θεόν. 5 Οὐχ ὅτι ἱκανοί ἐσμεν ἀφ' ἑαυτῶν λογισασθαί τι ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ, 6 ὃς καὶ ἰκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης, οὐ γράμματος, ἀλλὰ Πνεύματος· τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτέννει, τὸ δὲ Πνεῦμα ζωοποιεῖ.

7 Εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν ἐντετυπωμένη ἐν λίθους ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωυσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ τὴν καταργουμένην, 8 πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ Πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ; 9 Εἰ γὰρ ἡ διακονία τῆς κατακρίσεως δόξα, πολλῶ μᾶλλον περισσεύει ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης ἐν δόξῃ. 10 Καὶ γὰρ οὐδὲ δεδόξασται τὸ δεδο-

καὶ σ' αὐτοὺς ποῦ χάνονται. 16 Σ' ἄλλους μὲν εἴμεθα ὄσμη θανατηφόρος, γιὰ νὰ τοὺς θανατῶνῃ, σ' ἄλλους δὲ εἴμεθα ὄσμη ζωηφόρος, γιὰ νὰ τοὺς φέρῃν ζωὴν. Καὶ γι' αὐτὰ (τὰ κατορθώματα) ποίος εἶναι ἱκανός; 17 Δὲν εἴμεθα βεβαίως σὰν τοὺς ἄλλους, ποῦ ἐμπορεῦνται τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἐιλικρινεῖς, ἀλλ' ὡς ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ Θεοῦ κηρύττομε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸ Χριστό.

Συστατικὴ ἐπιστολὴ γραμμένη στὶς καρδιές

3 Ἀρχίζουμε πάλι νὰ συσταίνομε τοὺς ἑαυτοὺς μας; Ἡ μήπως χρειάζομεθα, ὅπως μερικοὶ, συστατικὲς ἐπιστολὲς πρὸς σᾶς, ἢ συστατικὲς ἀπὸ σᾶς; 2 Ἡ συστατικὴ ἐπιστολὴ μας (ποῦ βεβαίως εἰμοίθη) εἶσθε σεις, ἐπιστολὴ γραμμένη στὶς καρδιές μας. Καὶ τὴ γνωρίζουν καὶ τὴ διαβάζουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. 3 Καὶ γίνεσθε φανεροί, ὅτι εἶσθε ἐπιστολὴ ποῦ ἔγραψε ὁ Χριστὸς μὲ τὴ δική μας φροντίδα. Εἶναι γραμμένη ὄχι μὲ μελάνι, ἀλλὰ μὲ τὸ Πνεῦμα τοῦ ζωντανοῦ Θεοῦ, ὄχι σὲ πλάκες λίθινες, ἀλλὰ σὲ ἄλλου εἶδους πλάκες, ποῦ εἶναι οἱ σάρκινες (εὐαίσθητες) καρδιές. 4 Ναί, τέτοια πεποιθήσι ἔχομε διὰ τοῦ Χριστοῦ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. 5 Αὐτὸ δὲν σημαίνει, ὅτι εἴμεθα ἱκανοὶ ἀφ' ἑαυτῶν γιὰ νὰ θεωροῦμε, ὅτι κάτι προέρχεται ἀπὸ τοὺς ἑαυτοὺς μας, ἀλλ' ἡ ἱκανότης μας προέρχεται ἀπὸ τὸ Θεό. 6 Αὐτὸς μᾶς ἔκανε ἱκανοὺς νὰ διακονήσωμε σὲ νέα διαθήκη, διαθήκη ὄχι γράμματος, ἀλλὰ Πνεύματος. Διότι τὸ γράμμα θανατῶνει, ἐνῶ τὸ Πνεῦμα δίνει ζωὴν ('Ο νόμος τῆς παλαιᾶς διαθήκης ἦταν ἀπλῶς γράμμα, καὶ ἡ παράβασί του εἶχε ὡς συνέπεια τὸ θάνατο, ἐνῶ στὴ νέα διαθήκη ἰσχύει ἡ χάρι τοῦ Πνεύματος, ἡ ὁποία σῶζει).

Ἡ δόξα τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου, καὶ ἡ δόξα τῆς καινῆς διαθήκης

7 Ἀφοῦ δὲ ἡ διακονία σ' ἐκεῖνο (στὸ μωσαϊκὸ νόμο), ποῦ μὲ γράμματα εἶχε χαραχθῆ σὲ λίθινες πλάκες καὶ ἔφερε θάνατο, συνωδευθήκε ἀπὸ λαμπρότητα, ὥστε οἱ Ἰσραηλίτες νὰ μὴ μποροῦν νὰ ἀτενίσουν στὸ πρόσωπο τοῦ Μωυσῆ λόγω τῆς λαμπρότητος τοῦ προσώπου του, ἡ ὁποία ἦταν πρόσκαιρη, 8 πῶς θὰ ἦταν δυνατό νὰ μὴ εἶναι περισσότερο ἔνδοξη ἡ διακονία σ' αὐτό (στὴ νέα διαθήκη), ὅπου ἰσχύει τὸ Πνεῦμα (ποῦ δίνει ζωὴν); 9 Ἀσφαλῶς, ἀφοῦ ἡ διακονία σ' ἐκεῖνο, ποῦ κατέλιγε σὲ καταδίκην, ἦταν δόξα, πολλὴ περισσότερο ὑπερτερεῖ σὲ δόξα ἡ διακονία σ' αὐτό, ποῦ δίνει τὴ δικαίωσι (τὴ σωτηρία). 10 Μάλιστα σ' αὐτὴ τὴ σχέσι δὲν εἶναι κἂν δοξαζόμενο ἐκεῖνο, ποῦ ἄλλοτε εἶχε δο-

ξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέρει ἕνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης. 11 Εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον διὰ δόξης, πολλῶ μᾶλλον τὸ μένον ἐν δόξῃ.

12 Ἐχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα πολλῇ παρρησίᾳ χρώμεθα, 13 καὶ οὐ καθάπερ Μωυσῆς ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου. 14 Ἄλλ' ἐπωρώθη τὰ νοήματα αὐτῶν. Ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης μένει, μὴ ἀνακαλυπτόμενον, ὅτι ἐν Χριστῷ καταργεῖται. 15 Ἄλλ' ἕως σήμερον, ἡνίκα ἀναγινώσκεται Μωυσῆς, κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν κείται. 16 Ἡνίκα δ' ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς Κύριον, περαιοῖται τὸ κάλυμμα. 17 Ὁ δὲ Κύριος τὸ Πνεῦμά ἐστιν· οὐ δὲ τὸ Πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία. 18 Ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνακαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν Κυρίου κατοπτριζόμενοι τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ Κυρίου Πνεύματος.

4 Διὰ τοῦτο, ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην καθὼς ἠλεήθημεν, οὐκ ἐκκαοῦμεν, 2 ἄλλ' ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, μὴ περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας συνιστῶντες

ξασθῆ, ἐξ αἰτίας τῆς ὑπερβολικῆς δόξης (Ἡ δόξα τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου, ὅταν συγκρίνεται μὲ τὴν ὑπερβολικὴ δόξα τῆς νέας διαθήκης, παύει νὰ εἶναι δόξα). 11 Ἐπίσης, ἀφοῦ τὸ προσωρινὸ εἶχε δόξα, πολὺ περισσότερο ἔχει δόξα τὸ μόνιμο.

Ἐλευθερία καὶ δόξα ἀπὸ τοῦ Κυρίου Πνεύμα

12 Ἄλλ' ἂν καὶ ἔχουμε τέτοια πεποίθησι (ὅτι δηλαδὴ ἡ νέα διαθήκη εἶναι ἀσυγκρίτως ἐνδοξότερη ἀπὸ τὸ μωσαϊκὸ νόμο), μεταχειρίζομεθα πολλῇ ἐλευθερίᾳ, 13 καὶ δὲν κάνουμε ὅπως ὁ Μωυσῆς, ποὺ ἔθετε κάλυμμα στὸ πρόσωπό του, γιὰ νὰ μὴ ἴδουν οἱ Ἰσραηλίτες τὸ μεγαλεῖον ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο νὰ καταργηθῆ (Καὶ ἀφοῦ δὲν θέτουμε κάλυμμα, οἱ Ἰουδαῖοι θὰ ἔπρεπε νὰ βλέπουν). 14 Ἄλλὰ τυφλώθηκαν οἱ διανοίξεις τους. Καὶ μέχρι σήμερον τὸ αὐτὸ κάλυμμα κατὰ τὴν ἀνάγνωσι τῆς παλαιᾶς διαθήκης μένει καὶ δὲν ἀφαιρεῖται, καίτοι διὰ τοῦ Χριστοῦ καταργεῖται. 15 Naί, ἕως σήμερον, ὅταν διαβάζεται ὁ Μωυσῆς, ὑπάρχει κάλυμμα στὴν ψυχὴ τους. 16 Ἄλλ' ὅταν ἄπιστος 17 Ἰουδαῖος (ἐπι)στρέψῃ πρὸς τὸν Κύριο, τότε ἀφαιρεῖται τὸ κάλυμμα. 17 Ὁ δὲ Κύριος (σ' αὐτὴ τὴν περίπτωσι) εἶναι τὸ Πνεῦμα. Ὅπου δὲ εἶναι τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου (τοῦ Θεοῦ Πατρός), ἐκεῖ εἶναι ἐλευθερία (Ὡς πρόσωπο ὁ Παράκλητος ἐν σχέσει πρὸς τὸν Πατέρα εἶναι «τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου», καὶ ὡς οὐσία ἢ θεότης εἶναι «ὁ Κύριος», ὅλη ἢ θεότης ἢ κυριότης). 18 Ὅλοι δὲ ἐμεῖς χωρὶς κάλυμμα στὸ πρόσωπο (τοῦ ἑσωτεριοῦ ἀνθρώπου) δεχόμεθα ὡς καθρέπτες τὴ λάμψι τοῦ Κυρίου καὶ μεταμορφωνόμεθα στὴν εἰκόνα του (στὸ ἑσωτερικὸ μας δηλαδὴ σχηματίζεται ἡ μορφή τοῦ Κυρίου, ὅπως μέσα στὸν καθρέπτη σχηματίζεται ἡ μορφή τοῦ ἡλίου). Καὶ προοδεύουμε ἀπὸ λαμπρότητα σὲ λαμπρότητα, ὅπως εἶναι ἐπόμενο νὰ συμβαίη σ' ὅσους δέχονται λαμπηδόνες ἀπὸ τὸ Κύριον Πνεῦμα¹.

Τύφλωσι ἀπίστων, φωτισμὸς ἀποστόλων, κήρυξι τῆς ἀληθείας

4 Γι' αὐτό, ἀσκώντας αὐτὴ τὴ διακονία, ποὺ μὲ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ μᾶς ἀνατέθηκε, δὲν ἀποκάμουμε (ὅσα καὶ ἂν ὑποφέραμε). 2 Ἀπαρνηθῆκαμε δὲ τὰ σκοτεινὰ ἔργα, ποὺ προκαλοῦν αἰσχύνῃ, καὶ δὲν βαδιζόμε με πανουργία, οὔτε νοθεύουμε τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ με

1. Ἡ, ἀπὸ τὸν Κύριον, ὁ ὁποῖος εἶναι τὸ Πνεῦμα

ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. **3** Εἰ δὲ καὶ ἔστι κεκαλυμμένον τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἔστι κεκαλυμμένον, **4** ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσε τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ, ὃς ἔστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ. **5** Οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ Χριστὸν Ἰησοῦν Κύριον, ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν. **6** Ὅτι ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψαι, ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

7 Ἐχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ἧ τοῦ Θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν, **8** ἐν παντὶ θλιβόμενοι ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι, ἀπορούμενοι ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι, **9** διωκόμενοι ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι, καταβαλλόμενοι ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι, **10** πάντοτε τὴν νεκρωσιν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ. **11** Ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν. **12** Ὡστε ὁ μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. **13** Ἐχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως κατὰ τὸ γεγραμμένον, **Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν, 14** εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν. **15** Τὰ γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

τῇ φανέρωσι τῆς ἀληθείας συσταίνουμε τοὺς ἑαυτοὺς μας σὲ κάθε συνείδησι ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. **3** Ἄν δὲ τὸ εὐαγγέλιο, ποὺ κηρύττομε, εἶναι καὶ σκεπασμένο, σκεπασμένο εἶναι γι' αὐτούς, ποὺ βαδίζουν πρὸς τὴν ἀπώλεια. **4** Ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου (ὁ Σατανᾶς) τύφλωσε τὶς διάνοιες τῶν ἀπίστων, γιὰ νὰ μὴ μποροῦν νὰ ἰδοῦν τὸ φῶς τοῦ λαμπροῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος (ἐπειδὴ προσέλαβε σάρκα) εἶναι ὄρατὴ μορφή τοῦ (ἀοράτου) Θεοῦ. **5** Δὲν κηρύττομε βεβαίως τοὺς ἑαυτοὺς μας, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ τὸν Κύριο. Τοὺς δὲ ἑαυτοὺς μας κηρύττομε δούλους σας γιὰ τὸν Ἰησοῦ. **6** Διότι ὁ Θεός, ποὺ διέταξε μέσα ἀπὸ τὸ σκότος νὰ λάμψῃ φῶς, αὐτὸς ἔλαμψε στὶς διάνοιες μας, γιὰ νὰ φωτισθοῦμε νὰ γνωρίσωμε τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ στὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ ἀδυναμία τῶν ἀποστόλων ἀποδεικνύει τὴ δύναμι τοῦ Θεοῦ

7 Ἐχομεν δὲ αὐτὸ τὸ θησαυρὸ (τὴ θεία ἀποκάλυψι) μέσα σὲ πήλινα εὐθραυστα δοχεῖα (μέσα στοὺς ἀδυνάτους ἑαυτοὺς μας), γιὰ νὰ φαίνεται, ὅτι ἡ ὑπερβολικὴ δύναμι (ποὺ ὑπάρχει σὲ μᾶς) εἶναι τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν προέρχεται ἀπὸ μᾶς. **8** Ἀπὸ παντοῦ πιεζόμεθα, ἀλλὰ δὲν ἀγχωνόμεθα. Φθάνουμε σὲ ἀδιέξοδο, ἀλλὰ δὲν ἀπελπίζομεθα. **9** Διωκόμεθα, ἀλλὰ δὲν ἐγκαταλειπόμεθα. Πέφτομε κάτω ἀπὸ τὰ κτυπήματα, ἀλλὰ δὲν χανόμεθα. **10** Πάντοτε στὸ σῶμα περιφέρουμε τὸ θάνατο τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, γιὰ νὰ φανερωθῇ στὸ σῶμα μας καὶ ἡ ζωὴ τοῦ (ἀναστημένου) Ἰησοῦ. **11** Ναί! Πάντοτε ἐμεῖς, ἂν καὶ ἐξακολουθοῦμε νὰ ζοῦμε, παραδιδόμεθα γιὰ τὸν Ἰησοῦ σὲ θάνατο, γιὰ νὰ φανερωθῇ καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ στὴ νεκρὴ μας σάρκα. **12** Ὡστε ὁ μὲν θάνατος συντελεῖται σὲ μᾶς, ἡ δὲ ζωὴ σὲ σᾶς (Ἐμεῖς πεθαίνουμε σωματικῶς, γιὰ νὰ ζῆτε σεῖς πνευματικῶς). **13** Ἐπειδὴ δὲ ἔχομε τὸ ἴδιο πνεῦμα τῆς πίστεως συμφώνως πρὸς τὸ λόγο τῆς Γραφῆς, **Πίστευσα, γι' αὐτὸ καὶ μίλησα, καὶ ἐμεῖς πιστεύουμε, γι' αὐτὸ καὶ μιλοῦμε. 14** Καὶ ξέρουμε, ὅτι ἐκεῖνος, ποὺ ἀνέστησε τὸν Κύριο Ἰησοῦ, θ' ἀναστήσῃ καὶ μᾶς διὰ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ θὰ μᾶς παρουσιάσῃ μπροστὰ του μαζί μὲ σᾶς. **15** Ὅλα λοιπὸν γίνονται γιὰ σᾶς, ὥστε μὲ τὰ πολλὰ νὰ πλεονάσῃ ἡ ἐυεργεσία καὶ νὰ προκαλέσῃ πλουσία εὐχαριστία γιὰ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ.

Προσωρινή θλιψη και αιωνία δόξα

16 Διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν, ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἕξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται, ἀλλ' ὁ ἔσωθεν ἀνακαινοῦται ἡμέρα καὶ ἡμέρα. 17 Τὸ γὰρ παραυτικά ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν καθ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρους δόξης κατεργάζεται ἡμῖν, 18 μὴ σκοποῦντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα· τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα, τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια.

5 Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκίηνου καταλυθῇ, οἰκοδομῆν ἐκ Θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. **2** Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες, **3** εἰ γὰρ καὶ ἐνδυσάμενοι οὐ γυμνοὶ εὑρεθισόμεθα. **4** Καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκίηνει στενάζομεν βαρούμενοι, ἐφ' ᾧ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι, ἀλλ' ἐπενδύσασθαι, ἵνα καταποθῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς. **5** Ὁ δὲ κατεργασάμενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο Θεός, ὁ καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα τοῦ Πνεύματος.

6 Θαρροῦντες οὖν πάντοτε καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ Κυρίου· **7** διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἶδους· **8** θαρροῦμεν δὲ καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν Κύριον. **9** Διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε ἐνδημοῦντες εἴτε ἐκδημοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι. **10** Τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κομισθῆται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν εἴτε κακόν.

16 Γι' αὐτὸ δὲν ἀποκαίνομεν, ἀλλ' ἂν καὶ ὁ ἐξωτερικὸς μας ἄνθρωπος (τὸ σῶμα) διαρκῶς φθείρεται, ὅμως ὁ ἐσωτερικὸς ἄνθρωπος (ἡ ψυχὴ) διαρκῶς ἀνανεώνεται. **17** Ἡ δὲ προσωρινὴ καὶ ἐλαφρὴ θλιψὴ μας προετοιμάζει γιὰ μᾶς αἰώνια καὶ ὑπερβολικὰ ὑπερβολικὴ σὲ βαρύτητα δόξα, **18** ἐφ' ὅσον δὲν ἀποβλέπουμε σ' αὐτά, ποὺ βλέπουμε, ἀλλὰ σ' ἐκεῖνα, ποὺ δὲν βλέπουμε. Διότι αὐτά, ποὺ βλέπουμε, εἶναι πρόσκαιρα, ἐνῶ ἐκεῖνα, ποὺ δὲν βλέπουμε, εἶναι αἰώνια.

Παρούσα καὶ μέλλουσα κατοικία τῆς ψυχῆς, θνητὸ καὶ ἀθάνατο σῶμα

5 Ξέρουμε δὲ, ὅτι, ἂν τὸ ἐπίγειο σπίτι μας, τὸ σῶμα, ὅπου κατοικοῦμε σὰν σὲ σκηνή, γκρεμισθῇ, ἔχομεν σπίτι ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, σπίτι ἀχειροποίητο, αἰώνιο, στοὺς οὐρανοὺς. **2** Μάλιστα δὲ τώρα στενάζουμε, καὶ μὲ πολὺ πόθο ποθοῦμε νὰ φορέσωμε ἐπάνω μας σὰν ἄλλο ἔνδυμα τὸ σπίτι μας τὸ οὐράνιο, **3** ὥστε, ἀφοῦ τὸ ἐνδυθῶμε, νὰ μὴ βρεθῶμε γυμνοί. **4** Ναί! Ἐμεῖς, ποὺ εἴμεθα στὸ σῶμα, ποὺ ὁμοιάζει μὲ σκηνή, στενάζουμε ἀπὸ τὸ βᾶρος του. Δὲν θέλουμε ὅμως νὰ τὸ ἀποβάλωμε γι' αὐτὸ, ἀλλ' ἐπάνω σ' αὐτὸ νὰ φορέσωμε ἄλλο (τὸ οὐράνιο σῶμα), γιὰ νὰ καταπιῇ (καὶ ν' ἀφανίσῃ) ἡ ζωὴ τῆ θνητότητας. **5** Αὐτὸς δὲ, ὁ ὁποῖος μᾶς ἔκανε ἀκριβῶς γι' αὐτὸ, εἶναι ὁ Θεός (ὁ ὁποῖος ὡς παντοδύναμος δύναται νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ σκοπὸ του). Αὐτὸς καὶ μᾶς ἔδωσε τὸ Πνεῦμα ὡς ἀρραβῶνα (ὡς ἐγγύησι).

«Ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ Κυρίου»

6 Ἔχομε δὲ πάντοτε τὴν πεποίθησι καὶ τὴ βεβαιότητα, ὅτι, ὅσο βρισκόμεθα μέσα στὸ σῶμα, βρισκόμεθα μακριὰ ἀπὸ τὸν Κύριο. **7** Διότι ζοῦμε πιστεύοντας, ὄχι βλέποντας (Γιὰ νὰ ἰδοῦμε τὸν Κύριο, πρέπει νὰ φύγωμε ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ νὰ πᾶμε κοντά του). **8** Γι' αὐτὸ δὲν φοβούμεθα (τὸ θάνατο), ἀλλὰ καὶ εὐχαριστοῦμεθα μᾶλλον νὰ φύγωμε ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ νὰ πᾶμε νὰ μείνωμε μαζί μὲ τὸν Κύριο. **9** Γι' αὐτὸ καὶ ἀγωνιζόμεθα νὰ εἴμεθα εὐάρεστοι σ' αὐτὸν εἴτε μένοντας στὸ σῶμα εἴτε φεύγοντας ἀπ' αὐτό. **10** Διότι ὅλοι ἐμεῖς πρόκειται νὰ ἐμφανισθῶμε μπροστὰ στὸ βῆμα τοῦ Χριστοῦ, γιὰ νὰ λάβῃ καθένας ὅ, τι τοῦ ἀρμόζει γιὰ ὅσα ἔπραξε μὲ τὸ σῶμα, εἴτε καλὸ εἴτε κακὸ.

«Ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς»

11 Εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ Κυρίου ἀνθρώπους πείθουμεν, Θεῶ δὲ πεφανερώμεθα, ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερωθῆναι. 12 Οὐ γὰρ πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἐχητε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους καὶ οὐ καρδία. 13 Εἴτε γὰρ ἐξέστημεν, Θεῶ, εἴτε σωφρονοῦμεν, ὑμῖν. 14 Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἰ εἰς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον· 15 καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι.

16 Ὡστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἶδαμεν κατὰ σάρκα. Εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα Χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γινώσκουμεν. 17 Ὡστε εἴ τις ἐν Χριστῷ, καινὴ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα. 18 Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς, 19 ὡς ὅτι Θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσειν ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν, καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς. 20 Ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν ὡς τοῦ Θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν. Δεόμεθα ὑπὲρ Χριστοῦ, καταλλάγητε τῷ Θεῷ! 21 Τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ.

11 Ξέροντας λοιπόν, ὅτι ὁ Κύριος εἶναι φοβερός, διδάσκουμε καὶ διαφωτίζουμε τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἔχουμε τὴν ἀναγνώρισι καὶ τὴν ἐπιδοκιμασία τοῦ Θεοῦ, πιστεύω δὲ, ὅτι ἔχουμε τὴν ἀναγνώρισι καὶ τὴν ἐπιδοκιμασία καὶ τῶν συνειδήσεών σας. 12 Ἔτσι δὲν συσταίνομε πάλι τοὺς ἑαυτοὺς μας σ' ἐσᾶς, ἀλλὰ σᾶς δίνουμε ἀφορμὴ καυχήσεως γιὰ μᾶς, γιὰ ν' ἀντιτάσσετε σ' αὐτούς, ποὺ καυχῶνται γιὰ πράγματα ἐξωτερικὰ καὶ φαινομενικά, καὶ ὄχι ἐσωτερικὰ καὶ οὐσιαστικά. 13 Ἐὰν δὲ (μὲ τὰ ἐπαινετικά γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς μας λόγια) γίναμε παράφρονες, τὸ κάναμε γιὰ τὸ Θεό (γιὰ νὰ μὴ μειώνεται τὸ ἀποστολικό μας κῦρος καὶ ζημιώνεται τὸ ἔργο τοῦ Θεοῦ). Καὶ ἐὰν (μὲ τὰ ταπεινὰ γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς μας λόγια) δεικνυόμεθα σώφρονες, τὸ κάνουμε γιὰ σᾶς (γιὰ νὰ διδάσχετε ἀπὸ τὸ παράδειγμά μας νὰ εἰσθε ταπεινόφρονες καὶ σεῖς). 14 Διότι ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ κυριαρχεῖ σ' ἐμᾶς, ποὺ σχηματίσαμε αὐτὸ τὸ φρόνημα: Ἀφοῦ ἕνας πέθανε γιὰ ὅλους, ἄρα ὅλοι πέθαναν. 15 Καὶ πέθανε γι' ὅλους, ὥστε οἱ ζῶντες νὰ μὴ ζοῦν πλέον γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς τους, ἀλλὰ γι' αὐτόν, ποὺ πέθανε γι' αὐτούς καὶ ἀναστήθηκε.

Συμφιλίωσι μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ νέα ζωὴ

16 Ἔτσι ἀπὸ τώρα (ποὺ σχηματίσαμε αὐτὸ τὸ φρόνημα) ἐμεῖς δὲν λογαριάζουμε κανένα μετὰ βᾶσι ἐξωτερικὰ προσόντα. Καὶ ἂν εἶχαμε δὲ γνωρίζει τὸ Χριστὸ σωματικῶς (ὅπως οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι), ἀλλὰ τώρα πλέον δὲν τὸν γνωρίζουμε. 17 Ὡστε, ἐὰν κανεὶς ἀνήκη στὸ Χριστό, αὐτὸς εἶναι καινούργια δημιουργία. Τὰ παλαιὰ πέρασαν, ἰδοὺ ὅλα ἔχουν γίνει καινούργια. 18 Καὶ ὅλα ἀπὸ τὸ Θεό, ποὺ μᾶς συμφιλίωσε μετὰ τὸν ἑαυτό του διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀνέθεσε σ' ἐμᾶς νὰ υπηρετήσωμε στὴ συμφιλίωσι. 19 Ἡ συμφιλίωσι ἐπιτεύχθηκε, διότι βεβαίως στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ ἦταν ὁ Θεός (ἡ θυσία τοῦ Χριστοῦ ἦταν θυσία Θεοῦ ἀνθρώπου), ὁ ὁποῖος συμφιλίωσε τὸν κόσμο μετὰ τὸν ἑαυτό του, μὴ καταλογίζοντας σ' αὐτούς τὰ παραπτώματά τους, καὶ ἀνέθεσε σ' ἐμᾶς τὸ κήρυγμα τῆς συμφιλίώσεως. 20 Συνεπῶς ἐκτελούμε ἔργο πρεσβευτῶν χάριν τοῦ Χριστοῦ ὡς τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος κηρύττει μετὰ τὸ στόμα μας. Παρακαλοῦμε χάριν τοῦ Χριστοῦ, συμφιλιωθῆτε μετὰ τοῦ Θεοῦ! 21 Διότι ἐκεῖνον, ποὺ δὲν γνώρισε ἁμαρτία, γιὰ μᾶς τὸν ἔκανε ἁμαρτία (φορτώνοντάς τον μετὰ τὴν δικὴν μας ἁμαρτίαν), γιὰ νὰ γίνωμε ἐμεῖς διὰ μέσου αὐτοῦ ἁγιωσύνη (ἄγιοι), ὅπως θέλει ὁ Θεός'.

1. Ἡ, γιὰ νὰ δικαιωθοῦμε (νὰ σωθοῦμε) ἐμεῖς ἀπὸ τὸ Θεό διὰ μέσου αὐτοῦ

Καιρὸς εὐλογημένος, ἐποχὴ σωτηρίας

6 Συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς. **2** λέγει γάρ· **Καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι.** Ἴδου νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας.

3 Μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν, ἵνα μὴ μωμηθῆ ἡ διακονία, **4** ἀλλ' ἐν παντὶ συνιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς Θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις, **5** ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις· **6** ἐν ἀγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν πνεύματι ἀγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ· **7** ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ, διὰ τῶν ὄπλων τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν· **8** διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας, ὡς πλάνοι καὶ ἀληθεῖς, **9** ὡς ἀγνωστοὶ καὶ ἐπιγνωσκόμενοι, ὡς ἀποθνήσκοντες καὶ ἰδοὺ ζῶμεν, ὡς παιδευόμενοι καὶ μὴ θανατούμενοι, **10** ὡς λυπούμενοι ἀεὶ δὲ χαίροντες, ὡς πτωχοὶ πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες, ὡς μηδὲν ἔχοντες καὶ πάντα κατέχοντες.

11 Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέωγε πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι, ἡ καρδία ἡμῶν πεπλάτνυται· **12** οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχχνοις ὑμῶν. **13** Τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν, ὡς τέκνους λέγω, πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς.

6 Ἐπειδὴ συνεργοῦμε δὲ στοῦ ἔργου τοῦ Θεοῦ, γι' αὐτὸ σᾶς παρακαλοῦμε νὰ μὴ δεχθῆτε τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ ματαιῶς. **2** Διότι λέγει: **Στὸν εὐλογημένο καιρὸ σὲ ἄκουσα, καὶ στὴν ἐποχὴ τῆς σωτηρίας σὲ βοήθησα.** Ἴδου τώρα καιρὸς εὐλογημένος, ἰδοὺ τώρα ἐποχὴ σωτηρίας.

Οἱ ἀπόστολοι σὲ ὅλα καὶ μὲ ὅλα σωστοὶ διάκονοι Θεοῦ

3 Καμμία ἀφορμὴ σκανδάλου δὲν δίνουμε σὲ κανένα, γιὰ νὰ μὴ δυσφημηθῆ ἡ διακονία μας. **4** Ἀντιθέτως, σὲ κάθε τι ἀποδεικνύουμε σωστοὺς τοὺς ἑαυτοὺς μας ὡς διάκονοι τοῦ Θεοῦ μὲ ὑπομονὴ πολλῇ σὲ θλίψεις, σὲ δοκιμασίες, σὲ δυσχερέστατες καταστάσεις, **5** σὲ δαρμούς, σὲ φυλακίσεις, σὲ καταδιώξεις ποὺ δὲν μᾶς ἀφήνουν νὰ σταθοῦμε πουθενά, σὲ κόπους, σὲ ἀυπνίες, σὲ στερήσεις φαγητοῦ· **6** μὲ ἀγνότητα, μὲ κατανόησι, μὲ εὐσπλαγχνία, μὲ καλωσύνη, μὲ διάθεσι ἀγία, μὲ ἀγάπη ἀνυπόκριτη· **7** μὲ λόγο ἀληθινὸ (ἀνόθευτο, γνήσιο), μὲ δύναμι Θεοῦ, μὲ τὰ ὄπλα τῆς ἀρετῆς στοῦ δεξιὸ χέρι γιὰ ἐπίθεσι καὶ στοῦ ἀριστεροῦ γιὰ ἄμυνα, **8** μὲ τιμὴ (ἐκ μέρους τῶν πιστῶν) καὶ καταφρόνησι καὶ ἐξευτελισμούς (ἐκ μέρους τῶν ἀπίστων), μὲ δυσφήμησι καὶ ἔπαινο· ὡς ἀπατεῶνες (κατὰ τοὺς ἐχθροὺς) καὶ εἰλικρινεῖς (κατὰ τοὺς πιστοὺς), **9** ὡς ἀπορριπτόμενοι καὶ ἀναγνωριζόμενοι, ὡς φθάνοντες στοῦ χεῖλος τοῦ θανάτου καὶ παρ' ἐλπίδα ἐξακολουθοῦντες νὰ ζοῦμε, ὡς βασανιζόμενοι χωρὶς τὰ βάσανα νὰ μᾶς ἐπιφέρουν τὸ θάνατο, **10** ὡς λυπούμενοι (ἀπὸ θλιβερὰ γεγονότα) καὶ ὅμως πάντοτε χαίροντες (χαρμολόπη), ὡς πτωχοὶ ποὺ ὅμως πλουτίζουμε πολλοὺς, ὡς ἀκτῆμονες ποὺ ὅμως στὴ διάθεσί μας ἔχουμε τὰ πάντα.

«Ἡ καρδία ἡμῶν πεπλάτνυται, πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς»

11 Ὡ Κορίνθιοι! Ἐπὶ ἀγάπῃ τὸ στόμα μας ἄνοιξε πρὸς ἐσᾶς, ἡ καρδία μας ἔγινε πλατεῖα. **12** Μέσα μας χωρεῖτε ἀνέτως, δὲν ὑπάρχει στενότης χώρου σὲ μᾶς. Ἄλλὰ στενότης χώρου ὑπάρχει στὴν καρδιά σας. **13** Σᾶς ὁμιλῶ ὡς παιδιὰ μου. Ἀνταποδώσετε λοιπὸν τὴν αὐτὴ ἀγάπη, κάνετε καὶ σεῖς τὴν καρδιά σας πλατεῖα.

Οἱ πιστοὶ εἶναι ναὸς τοῦ ζωντανοῦ Θεοῦ

14 Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις. Τίς γὰρ μετοχὴ δι-
καισύνη καὶ ἀνομία; Τίς δὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος;
15 Τίς δὲ συμφώνησις Χριστῶ πρὸς Βελίαλ; Ἡ τίς μερίς πιστῶ
μετὰ ἀπίστου; 16 Τίς δὲ συγκατάθεσις ναῶ Θεοῦ μετὰ εἰδώ-
λων; Ὑμεῖς γὰρ ναὸς Θεοῦ ἐστε ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ Θεὸς ὅτι
ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω, καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θε-
ός, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι λαός. 17 Διὸ ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν
καὶ ἀφορίσθητε, λέγει Κύριος, καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἄπτεσθε,
κἀγὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς, 18 καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, καὶ
ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέγει Κύ-
ριος παντοκράτωρ.

7 Ταῦτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, καθάρισω-
μεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος,
ἐπιτελοῦντες ἀγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ.

2 Χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα ἠδικήσαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν,
οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν. 3 Οὐ πρὸς κατάκρισιν λέγω προεί-
ρηκα γὰρ ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστε εἰς τὸ συναποθανεῖν
καὶ συζῆν. 4 Πολλὴ μοι παρηγορία πρὸς ὑμᾶς, πολλὴ μοι καύ-
χησις ὑπὲρ ὑμῶν. Πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει, ὑπερπερισσεύ-
ομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν.

5 Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν οὐδεμίαν ἔσχηκεν
ἄνεσιν ἢ σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι· ἔξωθεν μάχαι,
ἔσωθεν φόβοι. 6 Ἄλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς παρεκάλε-
σεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου. 7 Οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ
παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ἢ παρεκλήθη ἐφ'

14 Νὰ μὴ λαμβάνετε ὡς συζύγους ἀπίστους, διότι αὐτὴ ἡ συζυγία
εἶναι ἀταίριαστη. Διότι ποιά σχέσι ἔχει ἡ ἀρετὴ μὲ τὴ φαυλότητα; Καὶ
τί κοινὸν ἔχει τὸ φῶς μὲ τὸ σκότος; 15 Καὶ ποιά ἀρμονία μπορεῖ νὰ
ὑπάρχη μεταξὺ τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Βελίαλ' (τοῦ Σατανᾶ); Ἡ ποιά
θέσι μπορεῖ νὰ ἔχη ὁ πιστὸς μαζὶ μὲ τὸν ἄπιστο; 16 Καὶ πῶς μπορεῖ
νὰ συνυπάρχη στὸν ἴδιο τόπο ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ μὲ τὸ ναὸ τῶν εἰδώλων;
Ἔσεῖς δὲ (ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἀπίστους, οἱ ὅποιοι εἶναι ναὸς τῶν
εἰδώλων, τῶν ψευδῶν θεῶν) εἴσθε ναὸς τοῦ ζωντανοῦ Θεοῦ, συμφώνως
πρὸς τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ: Θὰ κατοικήσω ἀνάμεσά τους καὶ θὰ πε-
ριπατῶ ἀνάμεσά τους, καὶ θὰ εἶμαι Θεὸς τους, καὶ αὐτοὶ θὰ
εἶναι λαός μου. 17 Γι' αὐτὸ φύγετε ἀπ' αὐτοὺς καὶ χωρισθῆτε, λέ-
γει ὁ Κύριος, καὶ ἀκάθαρτον μὴν ἐγγίζετε, καὶ ἐγὼ θ' ἀνοίξω
τίς ἀγκάλες μου νὰ σᾶς δεχθῶ. 18 Καὶ θὰ εἶμαι σὲ σᾶς πατέ-
ρας, καὶ σεῖς θὰ εἴσθε σὲ μένα υἱοὶ καὶ θυγατέρες, λέ-
γει ὁ παντοκράτωρ Κύριος.

7 Ἀφοῦ λοιπόν, ἀγαπητοί, πραγματοποιήθηκαν σὲ μᾶς αὐτὲς οἱ ὑπο-
σχέσεις, ἃς καθάρισαμε τοὺς ἑαυτοὺς μας ἀπὸ κάθε μολυσμὸ σώ-
ματος καὶ πνεύματος καὶ ἃς πραγματοποιοῦμε ἀγιωσύνη μὲ φόβο Θε-
οῦ.

Θλίψι καὶ χαρὰ τοῦ Παύλου

2 Δῶστε μας χῶρο στὴν καρδιά σας. Σὲ κανένα δὲν κάναμε κακό, κα-
νένα δὲν ἐξαπατήσαμε, κανένα δὲν ἐμεταλλευθήκαμε. 3 Δὲν τὰ λέγω
γιὰ νὰ σᾶς κατακρίνω. Εἶπα δὲ προηγουμένως, ὅτι εἴσθε μέσα στὴς καρ-
διές μας, γιὰ νὰ πεθάνωμε μαζὶ σας καὶ νὰ ζήσωμε μαζὶ σας. 4 Ἐχω
πολλὴ ἐκτίμησι σὲ σᾶς, ἔχω πολλὴ καύχησι γιὰ σᾶς. Εἶμαι γεμάτος
ἀπὸ παρηγορία, ἔχω ξεχειλίσει ἀπὸ χαρᾶ παρ' ὅλη τὴ θλίψι μας.

5 Ἀκόμη δὲ καὶ ὅταν φθάσαμε στὴ Μακεδονία, καμμία ἀνακούφισι
δὲν βρήκαμε. Ἄλλ' ἀπὸ παντοῦ θλίψεις. Ἄπ' ἔξω μάχες, ἀπὸ μέσα φό-
βοι (μάχες ἀπὸ τοὺς ἀπίστους, φόβοι γιὰ τοὺς πιστοὺς μήπως κλονι-
σθοῦν). 6 Ἄλλ' ὁ Θεός, ποὺ παρηγορεῖ τοὺς ταπεινοὺς, μᾶς παρηγόρη-
σε μὲ τὴν παρουσία τοῦ Τίτου. 7 Ὅχι δὲ μόνο μὲ τὴν παρουσία του,

ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν, τὸν ὑμῶν ὄδυρ-
μόν, τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἑμοῦ, ὥστε με μᾶλλον χαρῆσθαι·
8 ὅτι, εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ μεταμέλομαι, εἰ
καὶ μετεμελόμην. Βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, εἰ καὶ
πρὸς ὦραν, ἐλύπησεν ὑμᾶς. 9 Νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε,
ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ Θεόν,
ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν. 10 Ἡ γὰρ κατὰ Θεὸν λύπη
μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατεργάζεται. Ἡ δὲ τοῦ
κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται. 11 Ἴδου γὰρ αὐτὸ τοῦτο,
τὸ κατὰ Θεὸν λυπηθῆναι ὑμᾶς, πόσῃν κατειργάσατο ὑμῖν
σπουδὴν, ἀλλὰ ἀπολογία, ἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ φόβον,
ἀλλὰ ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆλον, ἀλλὰ ἐκδίκησιν! Ἐν παντὶ συν-
εστήσατε ἑαυτοὺς ἀγνοῦς εἶναι ἐν τῷ πράγματι. 12 Ἄρα, εἰ καὶ
ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ εἵνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος, οὐδὲ εἵνεκεν τοῦ
ἀδικηθέντος, ἀλλ' εἵνεκεν τοῦ φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν ὑμῶν
τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. 13 Διὰ τοῦτο πα-
ρακεκλήμεθα.

Ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει ὑμῶν περισσοτέρως μᾶλλον ἐχάρη-
μεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τίτου, ὅτι ἀναπέπαιται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ
πάντων ὑμῶν· 14 ὅτι, εἰ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ
κατησχύνθη, ἀλλ' ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν ὑμῖν,
οὕτω καὶ ἡ καύχησις ἡμῶν ἢ ἐπὶ Τίτου ἀληθὴς ἐγενήθη.
15 Καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ἐστὶν ἀνα-
μνησκομένου τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοήν, ὡς μετὰ φόβου καὶ
τρόμου ἐδέξασθε αὐτόν. 16 Χαίρω ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ ἐν ὑμῖν.

8 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δεδομέ-
νην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας, 2 ὅτι ἐν πολλῇ δο-
κιμῇ θλίψεως ἢ περισσεΐα τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους
πτωχεΐα αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς τὸν πλοῦτον τῆς ἀπλότητος
αὐτῶν· 3 ὅτι κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ ὑπὲρ δύναμιν, αὐθαί-
ρετοι, 4 μετὰ πολλῆς παρακλήσεως δεόμενοι ἡμῶν τὴν χάριν
καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους.

ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν παρηγορίαν, ποὺ αἰσθάνθηκε ἐξ αἰτίας σας. Σχετικῶς
μᾶς ὀμιλεῖ γιὰ τὸ σφοδρὸ σας πόθο, τὴ βαθεΐαν σας λύπη καὶ τὸ θερμὸ
ἐνδιαφέρον σας γιὰ μένα, ὥστε νὰ χαρῶ περισσότερο. 8 Γι' αὐτό, ἂν
καὶ σᾶς λύπησα μετὰ τὴν ἐπιστολήν, δὲν μετανοῶ, ἂν καὶ εἶχα μετανοήσει.
Διότι βλέπω, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, ἔστω καὶ προσωρινά, σᾶς λύπησε.
9 Τώρα χαίρω, ὅχι διότι λυπηθήκατε, ἀλλὰ διότι ἡ λύπη σας ἔφερε με-
τάνοια. Διότι λυπηθήκατε ὅπως θέλει ὁ Θεός, ὥστε νὰ μὴ ζημιωθῆτε
σὲ τίποτε ἀπὸ μᾶς. 10 Naί, ἡ θεΐα λύπη φέρνει μετάνοια γιὰ σωτηρία,
γιὰ τὴν ὁποία δὲν μεταμελεῖται κανεὶς. Ἀντιθέτως ἡ κοσμικὴ λύπη φέρ-
νει θάνατο. 11 Καὶ ἰδοὺ αὐτὸ ἀκριβῶς, τὸ ὅτι λυπηθήκατε ὅπως θέλει
ὁ Θεός, πόσο ἐνδιαφέρον σᾶς προκάλεσε, πόση προθυμία γιὰ ἀπολογία,
πόση ἀγανάκτησι (γιὰ τὸν ἔνοχο), πόσο φόβο (γιὰ συνέπειες), πόσο
πόθο (γιὰ μένα), πόσο ζῆλο, πόση ἐπιθυμία τιμωρίας τοῦ κακοῦ! Μὲ
ὄλα ἀποδείξατε, ὅτι εἴσθε ἀθῶοι στὴν ὑπόθεσι. 12 Ἔτσι, ἂν καὶ σᾶς
ἔγραψα, αὐτὸ δὲν ἔγινε γι' αὐτόν, ποὺ ἔκανε τὸ κακό, οὔτε γι' αὐτόν,
ποὺ ὑπέστη τὸ κακό, ἀλλὰ μᾶλλον γιὰ νὰ ἐκδηλωθῆ σὲ σᾶς τὸ ἐνδια-
φέρον σας γιὰ μᾶς, ὅπως θέλει ὁ Θεός. 13 Γι' αὐτὸ αἰσθανθήκαμε
εὐχαρίστησι.

Κοντὰ δὲ στὴν εὐχαρίστησι ποὺ μᾶς δώσατε, πολὺ περισσότερο χα-
ρήκαμε γιὰ τὴν χαρὰ τοῦ Τίτου, διότι τὸ πνεῦμα του αἰσθάνθηκε ἀνά-
παυσι ἀπ' ὅλους σας· 14 διότι, σ' ὅ,τι καυχῆθηκα σ' αὐτόν γιὰ σᾶς, δὲν
ντροπιάσθηκα. Ἄλλ' ὅπως ὄλα, ὅσα σᾶς εἶπαμε, εἶναι ἀληθινά, ἔτσι καὶ
ἡ καύχησί μας στὸν Τίτο ἀποδείχθηκε ὀρθή. 15 Καὶ ἡ καρδιά του εἶναι
περισσότερο σὲ σᾶς, καθὼς ἐνθυμεῖται τὴν ὑπακοὴν ὄλων σας, ὅτι τὸν
δεχθήκατε μετὰ φόβο καὶ μετὰ τρόμο (μήπως τὸν δυσαρεστήσετε σὲ κάτι).
16 Χαίρω, διότι σὲ κάθε τι δύναμαι νὰ βασιζώμαι σὲ σᾶς.

Γενναϊοδωρία τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Μακεδονίας

8 Σᾶς πληροφορῶ τώρα, ἀδελφοί, γιὰ τὴν (μεγάλῃ) χάρι τοῦ Θεοῦ,
ποὺ δόθηκε σὲς ἐκκλησίες τῆς Μακεδονίας. 2 Σᾶς πληροφορῶ, ὅτι,
παρὰ τὴν μεγάλῃ δοκιμασίαν τῆς οἰκονομικῆς στερορήσεως, ἡ μεγάλῃ προθυ-
μία τους καὶ ἡ βαθεΐα τους φωτῶν ἐξαχειρίσαν, γιὰ νὰ σχηματίσουν τὸν
πλοῦτο τῆς γενναϊοδωρίας τους. 3 Διότι συμφῶνως πρὸς τὴν οἰκονομικὴν
τους δύναμι, βεβαιῶνω, καὶ παραπάνω ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν τους δύναμι
πρόσφεραν ἀπὸ δικῆ τους πρωτοβουλία. 4 Καὶ μετὰ πολλῆς παρακλήσεως
μᾶς ζητοῦσαν νὰ τοὺς ἐπιτρέψωμε τὴν προσφορὰ καὶ τὴν μετάδοσι γιὰ
τὴ βοήθεια πρὸς τοὺς ἁγίους (τοὺς χριστιανοὺς τῆς Ἱερουσαλήμ).

Προτροπή πρὸς τὴν ἐκκλησίαι τῆς Κορίνθου νὰ μὴν ὑστερήσῃ

5 Καὶ οὐ καθὼς ἠλπίσαμεν, ἀλλ' ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ Κυρίῳ καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος Θεοῦ, 6 εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον, ἵνα καθὼς προενήρξατο οὕτω καὶ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην. 7 Ἄλλ' ὡσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε, πίστει καὶ λόγῳ καὶ γνώσει καὶ πάσῃ σπουδῇ καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε.

8 Οὐ κατ' ἐπιταγὴν λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐτέρων σπουδῆς καὶ τοῦ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων. 9 Γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσε πλούσιος ὢν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχεῖα πλουτήσητε. 10 Καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδωμι. Τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει, οἴτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι, ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προενήρξασθε ἀπὸ πέρυσι. 11 Νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε, ὅπως καθάπερ ἡ προθυμία τοῦ θέλειν, οὕτω καὶ τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ τοῦ ἔχειν.

12 Εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται, καθὼς ἐὰν ἔχη τις εὐπρόσδεκτος, οὐ καθὼς οὐκ ἔχει. 13 Οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ὑμῖν δὲ θλιψίς, ἀλλ' ἐξ ἰσότητος. 14 ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περισσευμα εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα, ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περισσευμα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα, ὅπως γένηται ἰσότης. 15 καθὼς γέγραπται· Ὁ τὸ πολὺ οὐκ ἐπλεόνασε, καὶ ὁ τὸ ὀλίγον οὐκ ἠλαττόνησε.

16 Χάρις δὲ τῷ Θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου, 17 ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο, σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων ἀυθαίρετος ἐξῆλθε πρὸς ὑμᾶς. 18 Συνεπέμψαμεν δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν οὐ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. 19 Οὐ μόνον δέ,

5 Καὶ δὲν ἔδωσαν μόνον ὅπως περιμέναμε, ἀλλὰ πρῶτα ἔδωσαν τοὺς ἑαυτοὺς τοὺς στὸν Κύριο καὶ σὲ μᾶς συμφώνως πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. 6 Ἔτσι (γιὰ νὰ μὴν ὑστερήσετε σεῖς) παρακαλέσαμε τὸν Τίτο, ὅπως κατὰ τὸ παρελθὸν ἔκανε τὴν ἀρχή, ἔτσι ἐπίσης νὰ φέρῃ σὲ πέρας μεταξύ σας καὶ αὐτὸ τὸ ἔργο τῆς φιλανθρωπίας. 7 Ὅπως δὲ σὲ ὅλα ὑπερέχετε, σὲ πίστι, καὶ σὲ λόγο, καὶ σὲ γνώσι, καὶ σὲ κάθε φροντίδα, καὶ στὴν ἀγάπη σας γιὰ μᾶς, ἔτσι νὰ ὑπερέχετε καὶ σ' αὐτὸ τὸ ἔργο τῆς φιλανθρωπίας.

8 Δὲν τὸ λέγω σὰν διαταγή, ἀλλ' ἀναφέρω τὸ ζῆλο τῶν ἄλλων, γιὰ νὰ σᾶς κάνω ν' ἀποδείξετε καὶ τῆς δικῆς σας ἀγάπης τὴ γνησιότητα. 9 Γνωρίζετε δὲ τὴν εὐσπλαγχνία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι γιὰ σᾶς, ἐνῷ ἦταν πλούσιος, ἔγινε πτωχός, γιὰ νὰ γίνετε σεῖς πλούσιοι μὲ τὴν πτωχεῖα ἐκείνου. 10 Γνώμη λοιπὸν δίνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα. Αὐτὸ (τὸ νὰ φανῆτε γενναιοῦδροι) βεβαίως συμφέρει σὲ σᾶς, οἱ ὅποιοι ἄλλαστε πρῶτοι ἀρχίσατε ἀπὸ πέρυσι, ὅχι μόνον νὰ κάνετε, ἀλλὰ καὶ νὰ θέλετε αὐτὸ τὸ ἔργο. 11 Τώρα λοιπὸν ὀλοκληρώσετε τὸ ἔργο, ὥστε, ὅπως ὑπῆρξε ἡ προθυμία τοῦ νὰ τὸ θέλετε, ἔτσι νὰ γίνῃ καὶ ἡ ἐκτέλεσί του ἀπ' ὅ,τι ἔχετε.

Ἰσότης

12 Ὅταν δὲ ὑπάρχη ἡ προθυμία, ἀπαιτεῖται προσφορὰ ἐὰν κανεὶς ἔχη, ὅχι ἐὰν δὲν ἔχη (Ἐὰν κάποιος δὲν ἔχη, ὁ Θεὸς ἐκτιμᾷ τὴν προθυμία του). 13 Ὅχι βεβαίως σ' ἄλλους νὰ ὑπάρχη εὐχέρεια καὶ σὲ σᾶς στέρηση, ἀλλ' ἐξ ἴσου. 14 Στὴν παρούσα περίστασι τὸ δικὸ σας περισσευμα νὰ προστεθῇ στὸ ὑστέρημα ἐκείνων, γιὰ νὰ προστεθῇ (ἄλλοτε, ἀν ἀντιστραφοῦν τὰ πράγματα) καὶ τὸ περισσευμα ἐκείνων στὸ δικὸ σας ὑστέρημα, καὶ ἔτσι νὰ προκύψῃ ἰσότης. 15 Ὅπως λέγει ἡ Γραφή, Αὐτὸς ποὺ μάζευε τὸ πολὺ (μάνα) δὲν εἶχε περισσευμα, καὶ αὐτὸς ποὺ μάζευε τὸ λίγο δὲν εἶχε ὑστέρημα.

Ἀληπι μέτρων γιὰ τὸ ἀδιάβλητο τῆς διαχειρίσεως τῶν εἰσφορῶν

16 Ἄς εὐχαριστήσωμε δὲ τὸ Θεό, ποὺ δίνει τὸν ἴδιο ζῆλο γιὰ σᾶς στὴν καρδίᾳ τοῦ Τίτου. 17 Διότι, ὅχι μόνον δέχθηκε τὴν παράκλησί μου (νὰ ἔλθῃ σὲ σᾶς), ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχε μεγαλύτερη προθυμία, ἀναχώρησε γιὰ σᾶς αὐτοπροαιρέτως. 18 Στείλαμε δὲ μαζί του τὸν ἀδελφό, ποὺ ἐπαινεῖται ἀπ' ὅλες τῆς ἐκκλησίας γιὰ τὸ εὐαγγέλιο. 19 Ὅχι δὲ μόνον

ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος ἡμῶν σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ Κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν ἡμῶν· **20** στελλόμενοι τοῦτο, μὴ τις ἡμᾶς μωμῆσθαι ἐν τῇ ἀδρότῃ ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν, **21** προνοούμεοι καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον Κυρίου, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων.

22 Συνεπέψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς πολλάκις σπουδαῖον ὄντα, νυνὶ δὲ πολὺ σπουδαιότερον πεποιθῆσαι πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς. **23** Εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοινωνὸς ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός· εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα Χριστοῦ. **24** Τὴν οὖν ἐνδειξὴν τῆς ἀγάπης ὑμῶν καὶ ἡμῶν καυχήσεως ὑπὲρ ὑμῶν εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

9 Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσόν μοί ἐστι τὸ γράφειν ὑμῖν· **2** οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν ἢν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν, ὅτι Ἀχαΐα παρεσκευάσται ἀπὸ πέρυσι· καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζῆλος ἠρέθισε τοὺς πλείονας. **3** Ἐπεψα δὲ τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ, ἵνα, καθὼς ἔλεγον, παρεσκευασμένοι ἦτε, **4** μήπως ἐὰν ἔλθωσι σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες καὶ εὐρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους, καταισχυρθῶμεν ἡμεῖς, ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς, ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ τῆς καυχήσεως. **5** Ἀναγκαῖον οὖν ἠγγασάμην παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφούς ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς καὶ προκαταρτίσωσι τὴν προκατηγγελμένην εὐλογίαν ὑμῶν, ταύτην ἐτοίμην εἶναι, οὕτως ὡς εὐλογίαν καὶ μὴ ὡς πλεονεξίαν.

6 Τοῦτο δέ, ὁ σπεύρων φειδομένως φειδομένως καὶ θερίσει, καὶ ὁ σπεύρων ἐπ' εὐλογίαις ἐπ' εὐλογίαις καὶ θερίσει. **7** Ἐκαστός καθὼς προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ, μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἰλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός.

αὐτό, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐξέλεξαν οἱ ἐκκλησίες, γιὰ νὰ συναξιδεῦση μαζί μας μ' αὐτὴ τὴν προσφορά, γιὰ τὴν ὁποία φροντίζουμε, πρὸς δόξαν τοῦ ἰδίου τοῦ Κυρίου, καὶ γιὰ νὰ φανῇ ἡ ἀνιδιοτελείά μας. **20** Διότι φοβούμεθα τοῦτο, μήπως κανεὶς μᾶς κατηγορήσῃ γιὰ τὴν πλουσία αὐτῆ συνεισφορά, ποὺ φροντίζεται ἀπὸ μᾶς (μήπως δηλαδὴ κανεὶς μᾶς κατηγορήσῃ γιὰ κατάρχησι). **21** Λαμβάνουμε πρόνοια, ὥστε τὰ ἔργα μας νὰ εἶναι καλὰ ὄχι μόνον στὰ μάτια τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ καὶ στὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων.

22 Ἐπίσης μαζί μ' αὐτοὺς στείλαμε τὸν ἀδελφὸ μας, γιὰ τὸν ὁποῖο σὲ πολλὲς περιπτώσεις πολλὲς φορές διαπιστώσαμε, ὅτι εἶναι πρόθυμος. Τώρα δὲ εἶναι πολὺ προθυμότερος λόγῳ τῆς πολλῆς ἐμπιστοσύνης, ποὺ ἔχει σὲ σᾶς. **23** Εἴτε γιὰ τὸν Τίτο πρόκειται, αὐτὸς εἶναι φίλος μου καὶ συνεργάτης στὸ ἔργο μου γιὰ σᾶς· εἴτε γιὰ τοὺς ἀδελφούς μας πρόκειται, αὐτοὶ εἶναι ἀπεσταλμένοι τῶν ἐκκλησιῶν, δόξα τοῦ Χριστοῦ. **24** Δώσετε λοιπὸν σ' αὐτοὺς, γιὰ νὰ ἴδουσι οἱ ἐκκλησίες τὴν ἀπόδειξι, ποὺ θ' ἀποδεικνύη τὴν ἀγάπῃ σας, καὶ τὸ γιὰτὶ καυχώμεθα γιὰ σᾶς.

«Ἰλαρὸν δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός»

9 Γιὰ τὴ βοήθεια δὲ πρὸς τοὺς ἁγίους (τοὺς πτωχοὺς χριστιανοὺς τῆς Ἱερουσαλήμ) μοὺ εἶναι περιττὸ νὰ σᾶς γράψω. **2** Διότι ξέρω τὴν προθυμία σας, γιὰ τὴν ὁποία νὰ καύχησι γιὰ σᾶς λέγω στοὺς Μακεδόνες, ὅτι ἡ (ἐπαρχία) Ἀχαΐα εἶναι ἔτοιμη ἀπὸ πέρυσι. Καὶ ὁ ζῆλος, ποὺ ἐκδηλώθηκε ἀπὸ σᾶς, κέντρισε τοὺς περισσοτέρους. **3** Καὶ ἔστειλα τοὺς ἀδελφούς, γιὰ νὰ μὴν ἀποδειχθῇ ἀβάσιμη στὴν ὑπόθεσι αὐτὴ ἡ καύχησί μας γιὰ σᾶς, γιὰ νὰ εἰσθε, καθὼς ἔλεγα (στοὺς Μακεδόνες), προετοιμασμένοι, **4** μήπως, ἐὰν ἔλθουν μαζί μου Μακεδόνες καὶ σᾶς βροῦν ἀπροετοιμαστούς, ντροπισασθοῦμε ἐμεῖς, γιὰ νὰ μὴ ποῦμε ἐσεῖς, σ' αὐτὴ τὴν περίπτωσι τῆς καυχήσεως. **5** Θεώρησα λοιπὸν ἀναγκαῖο νὰ παρακαλέσω τοὺς ἀδελφούς νὰ ἔλθουν σὲ σᾶς πρωτίτερα ἀπὸ μένα καὶ νὰ προετοιμασούν τὴν εὐλογημένην προσφορά σας, ἡ ὁποία εἶχε προαναγγεληθῇ, ὥστε αὐτὴ νὰ εἶναι ἔτοιμη ὡς ὄντως εὐλογημένη προσφορά, καὶ ὄχι ὡς κάτι ποὺ δίνεται μὲ τσιγγουνιά καὶ ἀναγκαστικά.

6 Νὰ ξέρετε δὲ τοῦτο: Ὅποιος σπείρει μὲ τσιγγουνιά, θὰ θερίσῃ λίγο καρπὸ. Καὶ ὅποιος σπείρει μὲ ἀπολοχέρια, θὰ θερίσῃ πλούσιο καρπὸ. **7** Ὁ καθένας ἅς δίνῃ σύμφωνα μὲ τὴν προαίρεσι τῆς καρδιάς του, χωρὶς νὰ στενοχωρῆται ἢ νὰ ἐξαναγκάζεται. Διότι ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ ἐκεῖνον, ποὺ δίνει μὲ προθυμία καὶ χαρὰ.

8 Δυνατός δέ ὁ Θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν ἀνάρκειαν ἔχοντες περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, 9 καθὼς γέγραπται· Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν· ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. 10 Ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρώσιν χορηγῆσαι καὶ πληθύναι τὸν σπόρον ὑμῶν καὶ αὐξῆσαι τὰ γενήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν·

11 ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἀπλότητα, ἥτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ Θεῷ· 12 ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης οὐ μόνον ἐστὶ προσαναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα τῶν ἀγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ Θεῷ· 13 διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀπλότῃ τῆς κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας, 14 καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ ὑμῶν, ἐπιποθούντων ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. 15 Χάρις δὲ τῷ Θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγῆτῳ αὐτοῦ δωρεᾷ.

10 Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραότητος καὶ ἐπεικειᾶς τοῦ Χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν, ἀπῶν δὲ θαρρῶ εἰς ὑμᾶς! 2 Δέομαι δὲ τὸ μὴ παρῶν θαρρῆσαι τῇ πεποιθῆσει ἢ λογίζομαι τολμηῆσαι ἐπὶ τινὰς τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας. 3 Ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα. 4 Τὰ γὰρ ὄπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικά, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ Θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων· λογισμοὺς καθαιρούντες 5 καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ, 6 καὶ ἐν ἐτοίμῳ ἔχοντες ἐκδικῆσαι πᾶσαν παρακοήν, ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή.

Ὁ πλοῦτος τοῦ ἐλεήμονος δὲν ἐξαντλεῖται

8 Ὁ δὲ Θεὸς ἔχει τὴ δύναμι νὰ σᾶς δώσῃ μὲ τὸ παραπάνω κάθε δωρεά, γιὰ νὰ ἔχετε σὲ ὅλα πάντοτε κάθε ἐπάρκεια, καὶ νὰ κάνετε μὲ τὸ παραπάνω κάθε καλὸ ἔργο, 9 ὅπως λέγει ἡ Γραφή: Σκόρπισε, ἔδωσε στοὺς πτωχοὺς· ὁ πλοῦτος του μένει διαρκῶς (Ὁ ἐλεήμων ἄνθρωπος δίνει ἀφειδώλευτα στοὺς πτωχοὺς, καὶ ἐν τούτοις ὁ πλοῦτος του δὲν ἐξαντλεῖται, διότι καὶ ὁ Θεὸς δίνει πλουσίως στὸν ἐλεήμονα ἄνθρωπο). 10 Ἐκεῖνος δέ, ποὺ χορηγεῖ σπόρο στὸ σπορέα, καὶ ἄρτο γιὰ τροφή, εἶθε νὰ πληθύνῃ τὸ σπόρο σας καὶ ν' αὐξήσῃ τὰ εἰσοδήματα τοῦ πλοῦτου σας.

Εὐχαριστίες πρὸς τὸ Θεὸ γιὰ τὴ γενναιοδωρία τῶν πιστῶν

11 Νὰ πλουτίζετε σὲ ὅλα γιὰ κάθε γενναιοδωρία, ἡ ὁποία μᾶς κάνει νὰ εὐχαριστοῦμε τὸ Θεό. 12 Διότι ἡ διακονία στὸ ἱερό αὐτὸ ἔργο ὄχι μόνον ἀναπληρώνει τὰ ὑστερήματα τῶν ἀγίων (τῶν χριστιανῶν), ἀλλὰ καὶ ξεχειλίζει μὲ πολλὰς εὐχαριστίας πρὸς τὸ Θεό. 13 Λόγω τῆς ἐπιτυχίας τῆς διακονίας αὐτῆς δοξάζουμε τὸ Θεὸ γιὰ τὴν ὑποταγῇ τῆς προαιρέσεώς σας στὸ εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴ γενναιοδωρία τῆς προσφορᾶς σ' αὐτοὺς καὶ σ' ὅλους, 14 καὶ τὴ δέησί τους γιὰ σᾶς, διότι σᾶς ἀγαποῦν θερμὰ λόγω τῆς ὑπερβολικῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι ἐπάνω σας. 15 Ἄς εὐχαριστήσωμε δὲ τὸ Θεὸ γιὰ τὴν ἀπερίγραπτη δωρεά του.

Τὰ ἐλατήρια καὶ τὰ ὄπλα τοῦ Παύλου

10 Ἐγὼ τώρα ὁ Παῦλος σᾶς παρακαλῶ μὲ τὴ χριστιανικὴ ταπεινωσι καὶ καλωσύνη. Ἐγὼ, ὁ ὁποῖος (κατηγοροῦμαι ὅτι), ὅταν μὲν εἶμαι ἐνώπιόν σας, εἶμαι συνεσταλμένος, ὅταν δὲ ἀπουσιάζω, εἶμαι τολμηρὸς ἀπέναντί σας! 2 Παρακαλῶ λοιπόν, νὰ μὴ μὲ ἀναγκάσετε, ὅταν θὰ εἶμαι παρῶν, νὰ φανῶ τολμηρὸς μὲ τὴν τόλμη, τὴν ὁποία σκέπτομαι νὰ μεταχειρισθῶ ἐναντίον μερικῶν, οἱ ὁποῖοι νομίζουν, ὅτι κινοῦμεθα ἀπὸ ἐλατήρια ἀνθρώπινα (ἰδιοτελῆ, κοσμικά). 3 Βεβαίως ζοῦμε μὲ σάρκα καὶ εἴμεθα ἄνθρωποι. Ἀλλὰ δὲν ἀγωνιζόμεθα μὲ ἀνθρώπινα ἐλατήρια. 4 Καὶ τὰ ὄπλα τοῦ ἀγῶνος μας δὲν εἶναι ἀνθρώπινα, ἀλλὰ δυνατὰ ἀπὸ τὸ Θεό, γιὰ νὰ γκρεμίζομε ὀχυρώματα. Γκρεμίζουμε διάνοιες 5 καὶ κάθε τι, ποὺ μὲ ἔπαρσι ὑψώνεται κατὰ τῆς θελήσεως τοῦ Θεοῦ. Καὶ αἰχμαλωτίζουμε κάθε νοῦ, γιὰ νὰ ὑπακούῃ στὸ Χριστό. 6 Καὶ εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ τιμωρήσωμε κάθε παρακοή, ὅταν ἡ δική σας ὑπακοή γίνῃ πλήρης.

Ἡ ἐξουσία τοῦ Παύλου

7 Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε. Εἴ τις πέποιθεν ἑαυτῷ Χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω πάλιν ἄφ' ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς Χριστοῦ, οὕτω καὶ ἡμεῖς Χριστοῦ. 8 Ἐάν τε γὰρ καὶ περισσώτερόν τι καυχώσωμαι περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν, ἧς ἔδωκεν ὁ Κύριος ἡμῖν εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν, οὐκ αἰσχυνθήσομαι. 9 Ἦνα μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν. 10 Ὅτι αἱ μὲν ἐπιστολαί, φησί, βαρεῖται καὶ ἰσχυραί, ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώματος ἀσθενής καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος. 11 Τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἰοί ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν ἀπόντες, τοιοῦτοι καὶ παρόντες τῷ ἔργῳ.

12 Οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐγκρίναι ἢ συγκρίναι ἑαυτοὺς τισι τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων. Ἄλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες καὶ συγκρίνοντες ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς οὐ συνιοῦσιν. 13 Ἡμεῖς δὲ οὐχὶ εἰς τὰ ἄμετρα καυχησόμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος οὗ ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ Θεός, μέτρον ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν. 14 Οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνωμεν ἑαυτοὺς· ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. 15 Οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχώμενοι ἐν ἀλλοτρίοις κόποις, ἐλπίδα δὲ ἔχοντες, ἀυξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν μεγαλυνηθῆναι κατὰ τὸν κανόνα ἡμῶν εἰς περισειάν, 16 εἰς τὰ ὑπερέκεινα ὑμῶν εὐαγγελισασθαι, οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ κανόνι εἰς τὰ ἔτοιμα καυχῆσασθαι. 17 Ὁ δὲ καυχώμενος ἐν Κυρίῳ καυχάσθω. 18 Οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστῶν, ἐκεῖνός ἐστι δόκιμος, ἀλλ' ὃν ὁ Κύριος συνίστησιν.

7 Βλέπετε τὰ πράγματα ἐπιφανειακά. Ἐὰν κανεῖς ἄφ' ἑαυτοῦ ἔχη σχηματίζει τὴν πεποιθῆσαι, ὅτι εἶναι τοῦ Χριστοῦ, τοῦτο ἄς θεωρῇ ἐπίσης ἄφ' ἑαυτοῦ (ἄς μὴ περιμένη νὰ τὸ μάθῃ ἀπὸ μᾶς), ὅτι, ὅπως αὐτὸς εἶναι τοῦ Χριστοῦ, ἔτσι καὶ ἡμεῖς εἴμεθα τοῦ Χριστοῦ. 8 Καὶ ἂν δὲ μὲ καύχησι εἰπῶ καὶ κάτι περισσότερο ἀναφερόμενος στὴν ἐξουσία μας, ποῦ μᾶς ἔδωσε ὁ Κύριος γιὰ νὰ σᾶς οἰκοδομοῦμαι καὶ ἄχι γιὰ νὰ σᾶς γκρεμιζώμε, δὲν θὰ αισθανθῶ γι' αὐτὸ ντροπή. 9 Νὰ μὴ θεωρηθῶ σὰν νὰ σᾶς τρομοκρατῶ μὲ τὶς ἐπιστολές. 10 Διότι λέγει ὁ κατηγορὸς (κάθε κατηγορὸς): «Οἱ μὲν ἐπιστολές του εἶναι αὐστηρὲς καὶ δυναμικές, ἡ δὲ σωματικὴ του παρουσία εἶναι ἀδύνατη, καὶ ὁ προφορικός του λόγος τιποτένιος». 11 Αὐτὸς, ποῦ λέγει τέτοια λόγια, ἄς ἔχη ὑπ' ὄψει του αὐτό, ὅτι, ὅπως εἴμεθα στὸ λόγο μὲ τὶς ἐπιστολές ὅταν ἀπουσιάζωμε, ἔτσι εἴμεθα καὶ στὸ ἔργο ὅταν εἴμεθα παρόντες.

Ἡ δικαιοδοσία τοῦ Παύλου

12 Ἀλλὰ δὲν θεωροῦμε σωστὸ νὰ κρίνωμε ἐπαινετικά τὸν ἑαυτὸ μας (νὰ περιαιτολογήσωμε), ἢ νὰ συγκρίνωμε τὸν ἑαυτὸ μας μὲ μερικὸς ἀπ' αὐτούς, οἱ ὅποιοι αὐτοσυσταίνονται. Αὐτοὶ βεβαίως, ἀξιολογώντας οἱ ἴδιοι τοὺς ἑαυτοὺς τους, καὶ συγκρίνοντας τοὺς ἑαυτοὺς τους μὲ τοὺς ἑαυτοὺς τους, εἶναι ἀνόητοι. 13 Ἡμεῖς ὅμως δὲν θὰ καυχηθῶμε πέρα ἀπὸ τὸ μέτρο, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρο τῆς δικαιοδοσίας, ποῦ μᾶς ὤρισε ὁ Θεός, μέτρο γιὰ νὰ φθάσωμε καὶ σὲ σᾶς. 14 Μὲ τὴν καύχησι δὲν ἀπλώνωμε πέραν τοῦ δέοντος τοὺς ἑαυτοὺς μας, ὅπως θὰ συνέβαινε ἐὰν δὲν εἴχαμε φθάσει σὲ σᾶς. Διότι μέχρι καὶ σὲ σᾶς φθάσαμε γιὰ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. 15 Δὲν καυχώμεθα πέρα ἀπὸ τὸ μέτρο γιὰ ξένους κόπους. Ἐχομε δὲ τὴν ἐλπίδα, ὅταν ἀύξηθῇ ἡ πίστι σας, ἐξ αἰτίας σας (ἐξ αἰτίας τῆς προόδου σας στὴν πίστι) ν' ἀπλωθῶμε περισσότερο στὴ δικαιοδοσία μας, 16 γιὰ νὰ κηρῶσωμε τὸ εὐαγγέλιον στὰ πολλὰ πέρα ἀπὸ σᾶς μέρη (ὅπου δὲν ἔχει κηρυχθῆ), γιὰ νὰ μὴ καυχώμεθα γιὰ ἔτοιμο ἔργο σὲ ξένη δικαιοδοσία. 17 Ἐκεῖνος δὲ, ποῦ καυχᾶται, ἄς καυχᾶται ἐν Κυρίῳ. 18 Διότι ἄξιός δὲν εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος συνιστᾷ τὸν ἑαυτὸ του, ἀλλ' ἐκεῖνος, τὸν ὅποιο συνιστᾷ ὁ Κύριος.

11 Ὁφελον ἀνείχεσθέ μου μικρὸν τῇ ἀφροσύνῃ· ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ μου. **2** Ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς Θεοῦ ζήλω. Ἦρμოსά-μην γὰρ ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρί, παρθένον ἀγνήν παραστήσαι τῷ Χριστῷ. **3** Φοβοῦμαι δὲ μήπως, ὡς ὁ ὄφις Εὐαν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ, οὕτω φθαρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἀπλότητος τῆς εἰς τὸν Χριστόν. **4** Εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ Πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξα-σθε, καλῶς ἀνείχεσθε. **5** Λογίζομαι γὰρ μηδὲν ὑστερηκένοι τῶν ὑπὲρ λίαν ἀποστόλων. **6** Εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει, ἀλλ' ἐν παντὶ φανερωθέντες ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς.

7 Ἡ ἀμαρτίαν ἐποίησα ἑμαυτὸν ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε, ὅτι δωρεὰν τὸ τοῦ Θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν; **8** Ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα λαβὼν ὀψώνιον πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν, **9** καὶ παρῶν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεὶς οὐ κατενάρκησα οὐδενός. Τὸ γὰρ ὑστέρημά μου προσανεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοὶ ἐλθόντες ἀπὸ Μακεδονίας. Καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῆ ὑμῖν ἑμαυτὸν ἐτήρησα καὶ τηρήσω. **10** Ἔστιν ἀλήθεια Χριστοῦ ἐν ἐμοί· ὅτι ἡ καύχησις αὕτη οὐ φραγήσεται εἰς ἐμέ ἐν τοῖς κλίμασι τῆς Ἀχαΐας. **11** Διατί; Ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; Ὁ Θεὸς οἶδεν.

12 Ὁ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θε-λόλων ἀφορμὴν, ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται εὐρεθῶσι καθὼς καὶ ἡμεῖς. **13** Οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους Χριστοῦ. **14** Καὶ οὐ θαυμαστόν· αὐτὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φω-

Ὁ Παῦλος ἔναντι τῶν πλέον διακεκριμένων ἀποστόλων

11 Θὰ ἤθελα νὰ μὲ ἀνεχθῆτε λίγο στὴν ἀφροσύνη. Καὶ μὲ ἀνέχεσθε βεβαίως. **2** Λοιπὸν, ἔχω ζήλο γιὰ σᾶς, θεῖο ζήλο. Καὶ σᾶς ἄρρα-βώνιασα μὲ ἓνα ἄνδρα, τὸ Χριστό, γιὰ νὰ σᾶς παρουσιάσω σ' αὐτὸν ὡς ἀγνή παρθένο. **3** Ἀλλὰ φοβοῦμαι μήπως, ὅπως ὁ ὄφις ἐξαπάτησε τὴν Εὐᾶ μὲ τὴν πανουργία του, ἔτσι ἐξαπατηθῶν οἱ διανοίεις σας λόγω τῆς χριστιανικῆς ἀφώφότητός σας (ἀπονηρευσίας σας). **4** Ἐὰν βεβαίως κανεὶς ἐρχόταν καὶ σᾶς κήρυττε ἄλλον Ἰησοῦ, ποῦ ἐμεῖς δὲν σᾶς κηρύξαμε· ἢ λαμβάνετε ἄλλο Πνεῦμα, ποῦ δὲν λάβατε (κατόπιν τοῦ ἰδιοῦ μας κη-ρύγματος)· ἢ ἄλλο εὐαγγέλιο, ποῦ δὲν παραλάβατε (ἀπὸ μᾶς), (ἐὰν δηλαδὴ αὐτὸς ὁ κήρυξ σᾶς πρόσφερε περισσότερα ἀπ' ὅσα σᾶς προσ-φέραμε ἐμεῖς), τότε καλὰ θὰ κάνετε νὰ τὸν δέχεσθε. **5** Ἀλλὰ νομίζω, ὅτι σὲ τίποτε δὲν ὑστέρησα ἀπέναντι τῶν ἐξαιρετικῶν διακεκριμένων ἀποστόλων. **6** Ἐὰν δὲ καὶ ὑστερῶ στὸν προφορικὸ λόγο (ὅπως μὲ κατηγοροῦν), ὅμως δὲν ὑστερῶ στὴ γνώσι. Σᾶς ἀποδείξαμε δὲ τοῦτο πάντοτε σὲ ὅλα τὰ ζητήματα.

Ἡ ἀνιδιοτέλεια τοῦ Παύλου

7 Μήπως διέπραξα ἀμαρτία διότι σᾶς κήρυξα τὸ εὐαγγέλιο τοῦ Θε-οῦ δωρεάν, ταπεινώνοντας τὸν ἑαυτό μου (μὲ στερήσεις καὶ προσωπικὴ ἐργασία γιὰ τὴ συντήρησί μου), γιὰ νὰ ὑψωθῆτε σεις (πνευματικῶς ἀπὸ τὸ παραδείγμα μου); **8** Ἄλλες ἐκκλησίες “λαφυραγώγησα” λαμ-βάνοντας κάτι πρὸς συντήρησί μου γιὰ νὰ σᾶς ὑπηρετῶ. **9** Ἀκόμη καὶ ὅταν ἤμουν σὲ σᾶς καὶ περνοῦσα στερήσεις, δὲν ἐπιβάρυνα κανένα. Ἀλλὰ τὸ ὑστέρημά μου ἦλθαν ἀπὸ τὴ Μακεδονία καὶ ἀναπλήρωσαν οἱ ἀδελφοί. Μάλιστα, πάντοτε ἀπέφυγα νὰ σᾶς ἐπιβαρύνω, καὶ θ' ἀποφύ-γω καὶ σὸ μέλλον. **10** Ἐπίσπευτε μὲσα μου χριστιανικὴ εὐκρίνεια· ἐξά-παντος αὕτη ἡ καύχησι δὲν θ' ἀποκλεισθῇ σὲ μένα γιὰ τὰ μέρη (τῆς ἐπαρχίας) τῆς Ἀχαΐας. **11** Γιατί; Διότι δὲν σᾶς ἀγαπῶ; Ὁ Θεὸς ξέρει (ὅτι σᾶς ἀγαπῶ).

Οἱ ψευδαπόστολοι

12 Ὁ,τι δὲ κάνω, θὰ ἐξακολουθήσω νὰ κάνω, γιὰ νὰ μὴ δώσω ἀφορμὴ σ' αὐτούς, ποῦ θέλουν ἀφορμὴ γιὰ νὰ θεωρηθῶν στὸ ἔργο, γιὰ τὸ ὁποῖο καυχῶνται, ἴσοι μὲ μᾶς. **13** Τέτοιοι ἄνθρωποι εἶναι βεβαίως ψευδαπόστολοι, ἐργάτες δόλιοι, ποῦ μετασχηματίζονται σὲ ἀποστόλους τοῦ Χριστοῦ. **14** Καὶ δὲν εἶναι παράδοξο. Διότι ὁ ἴδιος ὁ Σατανᾶς με-

τός. 15 Οὐ μέγα σὺν εἰ καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι δικαιοσύνης, ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

16 Πάλιν λέγω, μὴ τίς με δόξη ἄφρονα εἶναι. Εἰ δὲ μὴ γε, κἄν ὡς ἄφρονα δέξασθέ με, ἵνα κἀγὼ μικρόν τι καυχῆσωμαι. 17 Ὁ λαλῶ, οὐ λαλῶ κατὰ Κύριον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνη ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει τῆς καυχήσεως. 18 Ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται κατὰ τὴν σάρκα, κἀγὼ καυχῆσομαι. 19 Ἡδέως γὰρ ἀνέχεσθε τῶν ἀφρόνων φρόνιμοι ὄντες. 20 Ἀνέχεσθε γὰρ εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ, εἴ τις κατεσθίει, εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται, εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει. 21 Κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἡσθηθήσαμεν.

Ἐν ᾧ δ' ἂν τις τολμᾷ, ἐν ἀφροσύνη λέγω, τολμῶ κἀγώ. 22 Ἐβραῖοι εἰσι; Κἀγώ. Ἰσραηλίται εἰσι; Κἀγώ. Σπέρμα Ἀβραάμ εἰσι; Κἀγώ. 23 Διάκονοι Χριστοῦ εἰσι; Παραφρονῶν λαλῶ, ὑπὲρ ἐγώ.

Ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς υπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολλάκις· 24 ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἑλαβον, 25 τρεῖς ἔρραβδίσθη, ἅπαξ ἐλιθάσθη, τρεῖς ἐνανάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα· 26 ὁδοιπορίας πολλάκις, κινδύνους ποταμῶν, κινδύνους ληστῶν, κινδύνους ἐκ γένους, κινδύνους ἐξ ἐθνῶν, κινδύνους ἐν πόλει, κινδύνους ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνους ἐν θαλάσσει, κινδύνους ἐν ψευδαδέλφοις· 27 ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύ-

τασχηματίζεται σὲ φωτεινὸ ἄγγελο. 15 Δὲν εἶναι λοιπὸν ἐκπληκτικόν, ὅτι καὶ οἱ ὑπέρτεροι του μετασχηματίζονται καὶ παρουσιάζονται ὡς ὑπέρτεροι τοῦ καλοῦ. Τὸ τέλος τους θὰ εἶναι ἀνάλογο μὲ τὰ ἔργα τους.

16 (Προηγουμένης παρουσιάσα τὸν ἑαυτὸ μου ὡς ἄφρονα). Τώρα λέγω: Νὰ μὴ νομίση κανεῖς, ὅτι εἶμαι ἄφρων. Ἀλλιῶς, ἔστω ὡς ἄφρονα, δεχθῆτε με (ἀκοῦστε με), γιὰ νὰ καυχηθῶ καὶ ἐγὼ λίγο. 17 Ὅ,τι θὰ εἰπῶ, δὲν θὰ τὸ εἰπῶ συμφώνως πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ σὰν νὰ εἶμαι ἄφρων σ' αὐτὴ τὴν περίπτωσι τῆς καυχήσεως. 18 Ἐπειδὴ πολλοὶ καυχῶνται κατὰ τὸν ἀνθρώπινο καὶ κοσμικὸ τρόπο, θὰ καυχηθῶ καὶ ἐγώ. 19 Ἄλλωστε εὐχαρίστως δέχεσθε (καὶ ἀκούετε) τοὺς ἄφρονες, μολονότι εἴσθε φρόνιμοι. 20 Ναί, δέχεσθε ὅποιον (μὲ τὸ πρόσχημα τοῦ διδασκάλου καὶ τοῦ πνευματικοῦ ὀδηγοῦ) σᾶς ὑποδουλώνει τελείως, ὅποιον σᾶς ἐκμεταλλεύεται ἀγρίως, ὅποιον σᾶς συλλαμβάνει στὴν παγίδα του, ὅποιον σᾶς παριστάνει τὸν σπουδαῖο, ὅποιον σᾶς δέρνει κατὰ πρόσωπο. 21 Ντρέπομαι πού τὰ λέγω (ὅτι δέχεσθε εὐχαρίστως τέτοιους ἀνθρώπους), σὰν ἔμεῖς νὰ μειονεκτήσαμε (σὰν ἔμεῖς νὰ φανήκαμε κατώτεροι ἀπ' αὐτούς. Δὲν εἴμεθα κατώτεροι, ἀλλὰ καὶ πολὺ ἀνώτεροι).

Ἐθνικοὶ καὶ θρησκευτικοὶ τίτλοι τοῦ Παύλου

Γιὰ ὅ,τι δὲ κανεῖς καυχᾶται, μὲ ἀφροσύνη τὸ λέγω, καυχῶμαι καὶ ἐγώ. 22 Ἐβραῖοι εἶναι; Καὶ ἐγώ. Ἰσραηλίτες εἶναι; Καὶ ἐγώ. Ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραάμ εἶναι; Καὶ ἐγώ. 23 Διάκονοι τοῦ Χριστοῦ εἶναι; Ὅμιλῶ σὰν παράφρων, περισσότερο εἶμαι ἐγώ.

Ἔργα, κίνδυνοι, διωγμοί, ταλαιπωρίες, παθήματα τοῦ Παύλου

Μὲ κόπους περισσότερο, μὲ κτυπήματα υπερβολικά, μὲ φυλακίσεις περισσότερο, μὲ κινδύνους θανάτου πολλές φορές. 24 Ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους πέντε φορές μαστιγώθηκα μὲ ἑσσαράκοντα παρὰ μίαν· μαστιγώσεις, 25 τρεῖς φορές ραβδίσηκα, μιά φορά λιθοβολήθηκα, τρεῖς φορές ναυάγησα, ἕνα ἡμερονύκτιο πάλευα στὸ πέλαγος. 26 Μὲ ὁδοιπορίες πολλές φορές, μὲ κινδύνους ἀπὸ ποταμούς, μὲ κινδύνους ἀπὸ ληστὰς, μὲ κινδύνους ἀπὸ τὸ γένος μου, μὲ κινδύνους ἀπὸ τοὺς ἐθνικούς, μὲ κινδύνους στὴν πόλι, μὲ κινδύνους στὶς ἐρημιές, μὲ κινδύνους στὴ θάλασσα, μὲ κινδύνους ἀπὸ ψευδαδέλφους. 27 Μὲ κόπο καὶ μὲ μόχθο, μὲ στέρησι τοῦ ὕπνου πολλές φορές, μὲ πείνα καὶ μὲ δίψα, μὲ στέρησι τοῦ φαγητοῦ πολλές φορές, μὲ ψῦχος καὶ μὲ ἔλλειψι ἐπαρκῶν ρούχων.

χει καὶ γυμνότητι 28 χωρὶς τῶν παρεκτός ἢ ἐπισύστασίς μου ἢ καθ' ἡμέραν, ἢ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. 29 Τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; Τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι; 30 Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας μου καυχήσομαι.

31 Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι. 32 Ἐν Δαμασκῶ ὁ ἐθνάρχης Ἀρέτα τοῦ βασιλέως ἐφρούρει τὴν Δαμασκηῶν πόλιν πιάσαι με θέλων, 33 καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχαλάσθην διὰ τοῦ τείχους καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

12 Καυχᾶσθαι δὴ οὐ συμφέρει μου· ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὄπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις Κυρίου. 2 Οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων· εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα, εἴτε ἐκτός τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ Θεὸς οἶδεν· ἀρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ. 3 Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον· εἴτε ἐν σώματι εἴτε ἐκτός τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ Θεὸς οἶδεν· 4 ὅτι ἠρπάγη εἰς τὸν παράδεισον καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. 5 Ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχήσομαι, ὑπὲρ δὲ ἐμαντοῦ οὐ καυχήσομαι εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου. 6 Ἐὰν γὰρ θελήσω καυχήσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων· ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ· φείδομαι δὲ μὴ τις εἰς ἐμέ λογίσσῃται ὑπὲρ ὁ βλέπει με ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ.

7 Καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί, ἄγγελος Σατανᾶ, ἵνα με κολαφίζῃ ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι. 8 Ὑπὲρ τούτου τρίς τὸν Κύριον παρεκάλεσα ἵνα ἀποστῇ ἀπ' ἐμοῦ. 9 Καὶ εἰρηκέ μου Ἄρκει σοι ἡ χάρις μου· ἢ γὰρ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται. Ἠδιστα οὖν μᾶλλον καυχήσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισκη-

28 Ἐκτός ἀπὸ τὰ ἐξωτερικὰ εἶναι ἡ καθημερινὴ πίεσι τῆς ψυχῆς μου, ἢ ἀγωνία γιὰ ὅλες τὶς ἐκκλησίες. 29 Ποιὸς ἀσθενεῖ πνευματικῶς καὶ δὲν ἀσθενῶ μαζί του καὶ ἐγώ; Ποιὸς πέφτει πνευματικῶς καὶ δὲν καίνομαι ἐγὼ ἀπὸ τῆ θλιψί; 30 Ἐὰν πρέπη νὰ καυχῶμαι, θὰ καυχηθῶ γιὰ τὰ παθήματά μου.

31 Ὁ Θεὸς καὶ Πατέρας τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ δοξασιμένος στοὺς αἰῶνες, γνωρίζει, ὅτι δὲν ψεύδομαι. 32 Στὴ Δαμασκὸ ὁ διοικητὴς καὶ εκπρόσωπος τοῦ βασιλέως Ἀρέτα φρουροῦσε τὴν πόλι τῶν Δαμασκηῶν, θέλοντας νὰ με συλλάβῃ. 33 Καὶ ἀπὸ κάποιου παράθυρο με κατέβασαν ἀπὸ τὸ τεῖχος μέσα σ' ἕνα καλάθι καὶ ξέφυγα τὰ χέρια του.

Ἡ ἀρπαγὴ τοῦ Παύλου ἕως τρίτου οὐρανοῦ καὶ ἡ εἴσοδος στὸν παράδεισο

12 Νὰ καυχῶμαι βεβαίως δὲν με συμφέρει. Ἐν τούτοις (γιὰ τὴ δική σας ὠφέλεια) θὰ ἔλθω σὲ ὄπτασιες καὶ ἀποκαλύψεις τοῦ Κυρίου. 2 Γνωρίζω ἕνα ἄνθρωπο τοῦ Χριστοῦ. Πρὸ δεκατεσσάρων ἐτῶν αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος – εἴτε μὲ τὸ σῶμα, δὲν γνωρίζω, εἴτε χωρὶς τὸ σῶμα, δὲν γνωρίζω, ὁ Θεὸς γνωρίζει – ἀρπάχθηκε ἐπάνω ἕως τὸν τρίτο οὐρανό. 3 Ναι γνωρίζω, ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος – εἴτε μὲ τὸ σῶμα, εἴτε χωρὶς τὸ σῶμα, δὲν γνωρίζω, ὁ Θεὸς γνωρίζει – 4 ἀρπάχθηκε ἐπάνω στὸν παράδεισο, καὶ ἄκουσε λόγια ποὺ δὲν λέγονται, ποὺ δὲν εἶναι δυνατὸ στὸν ἄνθρωπο νὰ τὰ εἴπῃ. 5 Γι' αὐτὸν θὰ καυχηθῶ, γιὰ δὲ τὸν ἑαυτό μου δὲν θὰ καυχηθῶ, παρὰ μόνον ἐξ αἰτίας τῶν παθημάτων μου. 6 Ἐὰν βεβαίως θελήσω νὰ καυχηθῶ, δὲν θὰ εἶμαι ἄφρων, διότι θὰ εἰπῶ ἀλήθεια. Ἄλλ' ἀποφεύγω, γιὰ νὰ μὴ σχηματίσῃ κανεὶς γιὰ μένα ἰδέα παραπάνω ἀπ' αὐτό, ποὺ βλέπει σὲ μένα ἢ ἀκούει ἀπὸ μένα.

Ὁ σκόλοψ τοῦ Παύλου

7 Καὶ λόγω τοῦ ὑπερβολικοῦ πλήθους τῶν ἀποκαλύψεων γιὰ νὰ μὴν ὑπερφανεύωμαι μοῦ δόθηκε ἀγκάθι στὸ σῶμα, ἄγγελος τοῦ Σατανᾶ, γιὰ νὰ μὲ κτυπᾷ, γιὰ νὰ μὴν ὑπερφανεύωμαι. 8 Γι' αὐτὸ τρεῖς φορές παρακάλεσα τὸν Κύριο, γιὰ ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ μένα, 9 ἀλλὰ μοῦ εἶπε: «Σοῦ ἀρκεῖ ἡ χάρις μου. Διότι ἡ δύναμίς μου ἀποδεικνύεται τελεία σὲ κατάστασι ἀδυναμίας». Γι' αὐτὸ μᾶλλον θὰ καυχηθῶ μὲ πολλὴ μεγάλη εὐχαρίστησι γιὰ τὶς καταστάσεις ἀδυναμίας, στὶς ὁποῖες λόγω τῶν δοκιμασιῶν περιέρχομαι, γιὰ νὰ κατοικῇ σὲ μένα ἡ δύναμις τοῦ Χρι-

νώση ἐπ' ἐμέ ἢ δύναμις τοῦ Χριστοῦ. **10** Διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς, ἐν στενοχωρίαις, ὑπὲρ Χριστοῦ· ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατὸς εἰμι.

11 Γέγονα ἄφρων καυχώμενος! Ὑμεῖς με ἠναγκάσατε. Ἐγὼ γὰρ ὤφειλον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι· οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα τῶν ὑπὲρ λίαν ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδὲν εἰμι. **12** Τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατειργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, ἐν σημείοις καὶ τέρασι καὶ δυνάμεσι. **13** Τί γὰρ ἔστιν ὁ ἠττήθητε ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα ὑμῶν; Χαρίσασθέ μοι τὴν ἀδικίαν ταύτην!

14 Ἴδου τρίτον ἐτοίμως ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω ὑμῶν. Οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλὰ ὑμᾶς. Οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσι θησαυρίζειν, ἀλλ' οἱ γονεῖς τοῖς τέκνοις. **15** Ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, εἰ καὶ περισσοτέρως ὑμᾶς ἀγαπῶν ἢ τὸν ἀγαπῶμαι. **16** Ἐστω δέ, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα ὑμᾶς, ἀλλ' ὑπάρχων πανοῦργος δόλω ὑμᾶς ἔλαβον. **17** Μὴ τινα ὦν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς; **18** Παρεκάλεσα Τίτον καὶ συναπέστειλα τὸν ἀδελφόν· μήτι ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς Τίτος; Οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν; Οὐ τοῖς αὐτοῖς ἴχνησι;

19 Πάλιν δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα; Κατενώπιον τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν. Τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς. **20** Φοβοῦμαι γὰρ μήπως ἐλθὼν οὐχ οἴους θέλω εἶρω ὑμᾶς, καὶ γὰρ εὐρεθῶ ὑμῖν οἶον οὐ θέλετε, μήπως ἔρεις, ζῆλοι, θυμοί, ἐριθείαι, καταλαλαίαι, ψιθυρισμοί, φυσιώσεις,

στοῦ. **10** Γι' αὐτὸ στέργω σὲ καταστάσεις ἀδυναμίας· σὲ κακοπάθειες, σὲ θλίψεις, σὲ διωγμούς, σὲ δυσχέρειες. Πράγματι, ὅταν περιέρχωμαι σὲ καταστάσεις ἀδυναμίας, τότε εἰμαι δυνατός.

Ἡ ἀνιδιοτελής ἀγάπη τοῦ Παύλου γιὰ τοὺς Κορινθίους

11 Ἔγινα ἄφρων καυχώμενος! Ἔσεῖς μὲ ἀναγκάσατε. Ἔσεῖς βεβαίως ἔπρεπε νὰ μὲ συσταίνετε. Διότι καθόλου δὲν ὑστέρησα ἀπὸ τοὺς ἐξαιρετικὰ μεγάλους ἀποστόλους, ἂν καὶ δὲν εἰμαι τίποτε. **12** Τὰ πράγματα βεβαίως, ποὺ ἀποδεικνύουν, ὅτι εἰμαι ἀπόστολος, ἔγιναν σὲ σᾶς μὲ τὸ νὰ ὑπομείνω κάθε δοκιμασία, ἐπίσης μὲ θαύματα, ποὺ ἀποδεικνύουν τὴν ἀλήθεια τῆς πίστεως, καὶ εἶναι καταπληκτικά, καὶ τελοῦνται μὲ ὑπερφυσικὴ δύναμι. **13** Ποιὰ δὲ οἰκονομικὴ μείωσι ὑποστήκατε περισσότερο ἀπὸ τὶς ἄλλες ἐκκλησίες, παρὰ μόνον ὅτι ἐγὼ δὲν σᾶς ἐπιβάρυνα; Συγχωρήσετέ μου αὐτὴ τὴν ἀδικίαν!

14 Ἴδου γιὰ τρίτη φορά εἰμαι ἔτοιμος νὰ ἔλθω σὲ σᾶς, καὶ δὲν θὰ σᾶς ἐπιβαρύνω. Διότι δὲν ζητῶ τὰ ἀγαθὰ σας, ἀλλὰ σᾶς τοὺς ἰδίους. Ἄλλωστε δὲν ὀφείλουν τὰ τέκνα νὰ μαζεύουν ἀγαθὰ γιὰ τοὺς γονεῖς, ἀλλ' οἱ γονεῖς γιὰ τὰ τέκνα. **15** Ἐγὼ δὲ μὲ ὅλη μου τὴν εὐχαρίστησι θὰ δαπανήσω, ἀλλὰ καὶ θὰ δαπανηθῶ ὁ ἴδιος ὀλόκληρος χάριν τῶν ψυχῶν σας, ἂν καὶ ἐγὼ μὲν σᾶς ἀγαπῶ περισσότερο, ἐσεῖς δὲ μὲ ἀγαπᾶτε ὀλιγώτερο. **16** Ἄλλ' ἔστω, ἐγὼ ὁ ἴδιος δὲν σᾶς ἐπιβάρυνα, ἀλλ' εἰμαι πανοῦργος καὶ σᾶς ἔπιασα μὲ δόλο. **17** Μήπως μὲ κάποιον ἀπ' αὐτούς, ποὺ σᾶς ἔστειλα, σᾶς ἐκμεταλλεύθηκα; **18** Παρακάλεσα τὸν Τίτο (νὰ ἔλθῃ σὲ σᾶς) καὶ μαζί του ἔστειλα τὸν ἀδελφό. Μήπως σᾶς ἐκμεταλλεύθηκε ὁ Τίτος; Δὲν βαδίσαμε μὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα; Δὲν βαδίσαμε στὰ αὐτὰ ἴχνη;

Φόβοι τοῦ Παύλου γιὰ τοὺς Κορινθίους

19 Νομίζετε τώρα, ὅτι ἀπολογούμεθα σὲ σᾶς; (Ἦχι!). Ὁμιλοῦμε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὅπως ἀρμόζει σ' ἀνθρώπους τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὅλα, ἀγαπητοί, τὰ κάνουμε γιὰ τὴ δική σας οἰκοδομῆ. **20** Φοβοῦμαι δὲ μήπως, ὅταν ἔλθω, δὲν σᾶς βρῶ ὅπως σᾶς θέλω, καὶ σεῖς δὲν μὲ βρῆτε ὅπως μὲ θέλετε. Φοβοῦμαι μήπως θὰ ὑπάρχουν ἔριδες, ἐμπάθειες, θυμοί, προκλήσεις, καταλαλαίαι, ψιθυρισμοί, ἐγωισμοί, ἀναστατώσεις.

ἀκαταστασία, 21 μὴ πάλιν ἐλθόντα με ταπεινώσῃ ὁ Θεός μου πρὸς ὑμᾶς καὶ πενήθῃσω πολλοὺς τῶν προημάρτηκόντων καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ ἣ ἐπραξαν.

13 Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν σταθῆσεται πᾶν ῥῆμα. 2 Προεῖρηκα καὶ προλέγω, ὡς παρὼν τὸ δεύτερον, καὶ ἀπὼν νῦν γράφω τοῖς προημάρτηκóσι καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι, ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, οὐ φείσομαι, 3 ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος Χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν. 4 Καὶ γὰρ εἰ ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῆ ἐκ δυνάμεως Θεοῦ. Καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ζησομεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως Θεοῦ εἰς ὑμᾶς.

5 Ἐαυτοὺς πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμάζετε. Ἡ οὐκ ἐπιγινώσχετε ἑαυτοὺς ὅτι Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστίν, εἰ μὴ τι ἀδόκιμοί ἐστε; 6 Ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμεν ἀδόκιμοι. 7 Εὐχομαι δὲ πρὸς τὸν Θεὸν μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν. 8 Οὐ γὰρ δυνάμεθα τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. 9 Χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ἦτε. Τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν. 10 Διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν γράφω, ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως χρήσωμαι κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν ἔδωκε μοι ὁ Κύριος εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν.

11 Λοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε, καταρτιζέσθε, παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε, καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. 12 Ἀσπᾶσασθε ἀλλήλους ἐν ἀγίῳ φιλήματι. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες.

13 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

21 Φοβοῦμαι μήπως, ὅταν ἔλθω, με ταπεινώσῃ πάλιν ὁ Θεός μου ἐξ αἰτίας σας καὶ πενήθῃσω γιὰ πολλοὺς ἀπ' αὐτοὺς, ποὺ ἀμάρτησαν προηγουμένως (πρὸ τοῦ νέου ταξιδιοῦ μου) καὶ δὲν μετανόησαν γιὰ τὴν ἀκαθαρσία καὶ τὴν ἀνηθικότητα καὶ τὴν ἀσελγεία, ποὺ διέπραξαν.

Αὐστηρὲς προειδοποιήσεις

13 Αὐτὴ εἶναι ἡ τρίτη φορά, ποὺ θὰ ἔλθω σὲ σᾶς. Ἀπὸ τὸ στόμα δύο μαρτύρων ἢ τριῶν θὰ βεβαιωθῇ κάθε πράγμα. 2 Προεῖπα, ὅταν ἤμουν παρὼν τῇ δευτέρῃ φορά, καὶ προλέγω τώρα, ποὺ εἶμαι ἀπὼν, γράφοντας σ' ἐκείνους, ποὺ ἀμάρτησαν προηγουμένως (πρὸ τοῦ δευτέρου ταξιδιοῦ), καὶ σ' ὅλους τοὺς ἄλλους (ποὺ ἀμάρτησαν κατόπιν), ὅτι, ὅταν ἔλθω πάλιν, δὲν θὰ σᾶς λυπηθῶ, 3 ἀφοῦ ζητεῖτε ἀπόδειξι τοῦ ὅτι ὁ Χριστὸς ὁμιλεῖ διὰ μέσου ἐμοῦ. Αὐτὸς ἀπέναντί σας δὲν εἶναι ἀδύνατος, ἀλλὰ δυνατός. 4 Διότι, καὶ ἂν σταυρώθηκε λόγω τῆς ἀσθενεῖς ἀνθρωπίνης φύσεως, ὅμως ζῆ λόγω τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐμεῖς δὲ ἀσθενοῦμε μαζί του ὑποφέροντας παθήματα, ἀλλὰ με τὴ δύναμι τοῦ Θεοῦ θὰ ζοῦμε μαζί του γιὰ νὰ σᾶς ὑπηρετοῦμε.

5 Τοὺς ἑαυτοὺς σας νὰ ἐξετάζετε, γιὰ νὰ ἰδῆτε ἐὰν εἴσθε στὴν πίστι, τοὺς ἑαυτοὺς σας νὰ ἐρευνᾶτε. Ἡ μήπως δὲν καταλαβαίνετε γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς σας, ὅτι τότε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι μέσα σας, ἐὰν δὲν εἴσθε ἀνάξιοι; 6 Ἐλπίζω δὲ νὰ καταλάβετε, ὅτι ἐμεῖς δὲν εἴμεθα ἀνάξιοι. 7 Καὶ εὐχομαι στὸ Θεὸ νὰ μὴ κάνετε κανένα κακό. Νὰ μὴ φανοῦμε ἐμεῖς ἄξιοι (ὡς ἔχοντες τὴ δύναμι νὰ τιμωροῦμε παρεκτροπές), ἀλλὰ νὰ κάνετε σεῖς τὸ καλό, καὶ ἐμεῖς ἄς φανοῦμε ἀνάξιοι (ἀφοῦ τότε δὲν θὰ ἐκδηλώνωμε τιμωρητικὴ δύναμι). 8 Διότι δὲν ἔχομε καμμιά ἐξουσία ἐναντίον τοῦ καλοῦ, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ καλοῦ. 9 Χαίρομεν δέ, ὅταν ἐμεῖς φαινόμεθα ἀσθενεῖς (ἐπειδὴ δὲν χρησιμοποιοῦμε τιμωρητικὴ δύναμι), ἀλλὰ σεῖς εἴσθε δυνατοὶ (πνευματικῶς). Αὐτὸ δὲ καὶ εὐχόμεθα, νὰ εἴσθε δυνατοὶ (πνευματικῶς). 10 Γι' αὐτὸ ἀπουσιάζοντας σᾶς γράφω αὐτά, γιὰ νὰ μὴ χρησιμοποιήσω αὐστηρότητα, ὅταν θὰ εἶμαι παρὼν, συμφώνως πρὸς τὴν ἐξουσία, ποὺ μοῦ ἔδωσε ὁ Κύριος γιὰ νὰ οἰκοδομῶ καὶ ὄχι γιὰ νὰ γκρεμίζω.

Χαιρετισμοί

11 Λοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε, ἐνδυναμώνεσθε, ἐνισχύσεσθε, ἔχετε τὸ αὐτὸ φρόνημα, εἰρηνεύετε, καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης θὰ εἶναι μαζί σας. 12 Χαιρετισθῆτε μεταξύ σας με ἄγιο φίλημα. Σᾶς στέλλουν χαιρετισμοὺς ὅλοι οἱ ἅγιοι (οἱ πιστοί).

13 Ἡ χάρι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ (Πατρός), καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νὰ εἶναι με ὅλους σας. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ

1 Παῦλος, ἀπόστολος οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων, οὐδὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ πατρὸς τοῦ ἐγειραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, **2** καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοί, ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας· **3** χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, **4** τοῦ δόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέλθῃται ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος αἰῶνος πονηροῦ κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, **5** ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

6 Θαυμάζω ὅτι οὕτω ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι Χριστοῦ εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον, **7** ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο, εἰ μὴ τινὲς εἰσὶν οἱ ταρασσόντες ὑμᾶς καὶ θέλοντες μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. **8** Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζηται ὑμῖν παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω! **9** Ὡς προειρήκαμεν, καὶ ἄρτι πάλιν λέγω· Εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω! **10** Ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν Θεόν; Ἡ ζητῶ ἀνθρώπους ἀρέσκειν; Εἰ γὰρ ἔτι ἀνθρώπους ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἦμην.

11 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθέν ἐν ὑμῶν ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ ἄνθρωπον· **12** οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτὸ οὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ.

13 Ἦκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφὴν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπόρθουν αὐτήν. **14** καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ

Χαιρετισμός

1 Ἐγὼ ὁ Παῦλος, ἀπόστολος ὅχι μὲ τὴν πρωτοβουλία ἀνθρώπων, οὔτε μὲ τὴν ἐνέργεια ἀνθρώπου, ἀλλὰ μὲ τὴν ἐνέργεια ἀπ' εὐθείας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Θεοῦ πατρὸς, ποὺ τὸν ἀνέστησε ἐκ νεκρῶν, **2** καὶ ὅλοι οἱ ἀδελφοί, ποὺ εἶναι μαζί μου, ἀπευθυνόμεθα στὶς ἐκκλησίες τῆς Γαλατίας. **3** Χάρις νὰ εἶναι σὲ σᾶς καὶ εὐλογία ἀπὸ τὸ Θεὸ πατέρα (μας) καὶ τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό, **4** ποὺ ἔδωσε τὸν ἑαυτό του γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας, γιὰ νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸν παρόντα κόσμον τοῦ κακοῦ, συμφῶνως πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ πατέρα μας. **5** Σ' αὐτὸν πρέπει ἡ δόξα στοὺς ἀπεράντους αἰῶνες. Ἀμήν.

Ὅποιοι κηρύττει διαφορετικὸ εὐαγγέλιον νὰ εἶναι ἀναθεματισμένοι

6 Ἀπορῶ, διότι τόσο γρήγορα ἀπὸ τὸ Χριστό, ποὺ σᾶς κάλεσε ἀπὸ εὐσπλαγχνία, μεταπηδάτε σὲ ἄλλο εὐαγγέλιον. **7** Στὴν πραγματικότητα δὲν ὑπάρχει ἄλλο εὐαγγέλιον, ὑπάρχουν μόνο μερικοί, ποὺ σᾶς ἀναστατώνουν καὶ ἐπιχειροῦν νὰ διαστρέψουν τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. **8** Ἀλλὰ καὶ ἂν ἐμεῖς ἢ ἄγγελος ἀπὸ τὸν οὐρανὸ σᾶς κηρύττει εὐαγγέλιο διαφορετικὸ ἀπ' αὐτὸ ποὺ σᾶς κηρύξαμε, νὰ εἶναι ἀναθεματισμένος! **9** Ὅπως προεῖπαμε, καὶ τώρα πάλι λέγω: Ὅποιοι σᾶς κηρύττει εὐαγγέλιον διαφορετικὸ ἀπ' αὐτὸ ποὺ παραλάβατε, νὰ εἶναι ἀναθεματισμένος! **10** Τώρα δὲ ἐπιδίδωκω τὴν ἐπιδοκιμασία τῶν ἀνθρώπων ἢ τοῦ Θεοῦ; Ἡ ζητῶ ν' ἀρέσω στοὺς ἀνθρώπους; Ἐὰν βεβαίως ἀκόμη ἐπιδίδωκα ν' ἀρέσω στοὺς ἀνθρώπους, δὲν θὰ ἦμουν δοῦλος τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Παῦλος παρέλαβε τὸ εὐαγγέλιον ἀπὸ τὸ Χριστό μὲ ἀποκάλυψη

11 Πρέπει δὲ νὰ γνωρίζετε, ἀδελφοί, ὅτι τὸ εὐαγγέλιον, ποὺ κηρύχθηκε ἀπὸ μένα, δὲν εἶναι ἀνθρωπίνῃ ἐπινοήσι. **12** Οὔτε δὲ ἐγὼ τὸ παρέλαβα ἀπὸ ἀνθρώπου, οὔτε τὸ διδάχθηκα, ἀλλὰ μοῦ τὸ ἀποκάλυψε ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Ὁ Παῦλος δὲν ἐξαρτήθηκε ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀποστόλους

13 Ἀσφαλῶς ἀκούσατε γιὰ τὴ διαγωγή μου ἄλλοτε στὸν Ἰουδαϊσμό, ὅτι ὑπερβολικὰ καταδίωκα τὴν Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ καὶ προσπαθοῦσα νὰ τὴν καταστρέψω. **14** Καὶ προῦδευα στὸν Ἰουδαϊσμὸ περισσότερο

πολλούς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτῆς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων. **15** Ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ Θεὸς ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ **16** ἀποκαλύψαι τὸν Υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ προσανέθεμην σαρκὶ καὶ αἵματι, **17** οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλὰ ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν. **18** Ἐπειτα μετὰ ἔτη τρία ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ἰστορησαὶ Πέτρον, καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε. **19** Ἐτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου. **20** Ἄ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὅτι οὐ ψεύδομαι. **21** Ἐπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας. **22** Ἦμην δὲ ἀγνωστούμενος τῷ προσώπῳ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Ἰουδαίας ταῖς ἐν Χριστῷ. **23** Μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν ὅτι ὁ διώκων ἡμᾶς ποτε νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν ἣν ποτε ἐπόρθει. **24** Καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν Θεόν.

2 Ἐπειτα διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ Βαρνάβα, συμπαραλαβὼν καὶ Τίτον. **2** Ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκάλυψιν. Καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσι, κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσι, μήπως εἰς κενὸν τρέχω ἢ ἔδραμον. **3** Ἄλλ' οὐδὲ Τίτος ὁ σὺν ἐμοί, Ἕλληνας ἦν ἀναγκάσθη περιτμηθῆναι. **4** Διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλφους, οἵτινες παρεισῆλθον κατασκοπεῖσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς καταδουλώσωνται, **5** οἷς οὐδὲ πρὸς ὦραν εἶξαμεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνη πρὸς ὑμᾶς.

6 Ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναί τι, ὅποιοι ποτε ἦσαν οὐδέν μοι διαφέρει πρόσωπον Θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει. Ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκοῦντες οὐδέν προσανέθεντο, **7** ἀλλὰ τούναντίον, ἰδόντες ὅτι πεπίστευμαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας καθὼς Πέτρος τῆς περιτομῆς – **8** ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς ἐνήργησε καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη – **9** καὶ νυνότις

ἀπὸ πολλοὺς συνομηλικούς μου στὸ ἔθνος μου, διότι εἶχα περισσότερο ζῆλο γιὰ τὶς παραδόσεις τῶν πατέρων μου. **15** Ὅταν δὲ εὐδόκησε ὁ Θεός, ποὺ μὲ ξεχώρισε ἀπὸ τὴν κοιλία τῆς μητέρας μου καὶ μὲ κάλεσε λόγῳ τῆς εὐσπλαγχνίας του **16** νὰ μοῦ ἀποκαλύψῃ τὸν Υἱὸν του, γιὰ νὰ τὸν κηρύττω στοὺς ἐθνικούς, ἀμέσως ἀπέφυγα νὰ προστρέξω σὲ ἀνθρώπους. **17** Οὔτε ἀνέβηκα στὰ Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὶν ἀπὸ μένα ἀποστόλους. Ἀλλὰ πῆγα στὴν Ἀραβία, καὶ πάλι ἐπέστρεψα στὴ Δαμασκόν. **18** Ἐπειτα, μετὰ τρία ἔτη, ἀνέβηκα στὰ Ἱεροσόλυμα γιὰ νὰ γνωρίσω τὸν Πέτρο, καὶ ἔμεινα κοντὰ του δεκαπέντε ἡμέρες. **19** Ἄλλον δὲ ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους δὲν εἶδα, παρὰ τὸν Ἰάκωβο, τὸν ἀδελφὸ τοῦ Κυρίου. **20** Γι' αὐτὰ δὲ ποὺ σὰς γράφω, ἰδοὺ βεβαιῶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅτι δὲν ψεύδομαι. **21** Ἐπειτα πῆγα στὰ μέρη τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας. **22** Ἦμιον δὲ ἀγνωστος προσωπικῶς στὶς ἐκκλησίες τοῦ Χριστοῦ στὴν Ἰουδαία. **23** Μόνον δὲ ἄκουαν τὴν πληροφορία: «Ὁ ἄλλοτε διώκτης μας τώρα κηρύττει τὴν Πίστιν (τὸ Χριστιανισμὸ), ποὺ ἄλλοτε προσπαθοῦσε νὰ ἐξαφανίσῃ». **24** Καὶ δόξαζαν ἐξ αἰτίας μου τὸ Θεό.

Οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι πλήρως σύμφωνοι μὲ τὸ εὐαγγέλιο τοῦ Παύλου

2 Ἐπειτα, μετὰ ἀπὸ δεκατέσσερα ἔτη, πάλι ἀνέβηκα στὰ Ἱεροσόλυμα μαζὶ μὲ τὸ Βαρνάβα, παρέλαβα δὲ μαζὶ μου καὶ τὸν Τίτο. **2** Ἀνέβηκα δὲ κατόπιν ἀποκαλύψεως. Καὶ ἐξέθεσα σ' αὐτοὺς τὸ εὐαγγέλιο, ποὺ κηρύττω στοὺς ἐθνικούς, καὶ ἰδιαίτερος στοὺς κορυφαίους, λόγῳ τοῦ φόβου ἄλλων μήπως ματαίως ἀγωνίζομαι ἢ ἀγωνίσθηκα. **3** Οὔτε δὲ ὁ Τίτος, ποὺ ἦταν μαζὶ μου καὶ εἶναι Ἕλληνας, ἀναγκάσθηκε νὰ περιτμηθῇ. **4** Ὅσο δὲ γιὰ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλφους, οἱ ὅποιοι παρεισέφρησαν γιὰ νὰ κατασκοπεύσουν τὴν ἐλευθερίαν μας, τὴν ὁποία ἔχομε ἐξ αἰτίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, γιὰ νὰ μᾶς ὑποδουλώσουν, **5** σ' αὐτοὺς οὔτε πρὸς στιγμήν δὲν ὑποχωρήσαμε καὶ δὲν ὑποταχθῆκαμε, γιὰ νὰ διατηρηθῇ σ' ἐσὰς ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου.

6 Ὅσο τώρα γι' αὐτούς, ποὺ θεωροῦνται κορυφαῖοι, καθόλου δὲν μ' ἐνδιαφέρει τί ἦταν ἄλλοτε. Ὁ Θεὸς δὲν προσωποληπτεῖ. Ἄλλωστε οἱ κορυφαῖοι τίποτε δὲν πρόσθεσαν σ' ἐμένα (στὸ κήρυγμά μου δηλαδῆ). **7** Ἀντιθέτως δέ, ὅταν εἶδαν, ὅτι ὁ Θεὸς σ' ἐμένα ἀνέθεσε τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου στοὺς ἀπεριτμητοὺς (ἐθνικούς), ὅπως στὸν Πέτρο στοὺς περιτμημένους (Ἰουδαίους), – **8** ναί, ἐκεῖνος ποὺ ἐνήργησε στὸν Πέτρο γιὰ νὰ τὸν κἀνῆ ἀπόστολο στοὺς περιτμημένους (Ἰουδαίους), ἐνήργησε καὶ σ' ἐμένα γιὰ νὰ μὲ κἀνῆ ἀπόστολο στοὺς ἐθνικούς –, **9** καὶ ὅταν κατὰλαβαν τὴ χάρι, ποὺ μοῦ δόθηκε, ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Κηφᾶς (ὁ Πέτρος) καὶ ὁ Ἰωάννης, ποὺ θεωροῦνται στυλοβάτες, ἔδωσαν σ' ἐμένα καὶ τὸ

τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι, Ἰάκωβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης, οἱ δοκοῦντες στῦλοι εἶναι, δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ Βαρνάβᾳ κοινωνίας, ἵνα ἡμεῖς εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομήν.
10 Μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύωμεν, ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι.

11 Ὅτε δὲ ἦλθε Πέτρος εἰς Ἀντιόχεια, κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἀντέστην, ὅτι κατεγνωσμένος ἦν. **12** Πρὸ τοῦ γὰρ ἔλθειν τινὰς ἀπὸ Ἰακώβου μετὰ τῶν ἐθνῶν συνήσθην· ὅτε δὲ ἦλθον, ὑπέστελλε καὶ ἀφώριζεν ἑαυτόν, φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς. **13** Καὶ συνυπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι, ὥστε καὶ Βαρνάβας συναπήχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει. **14** Ἄλλ' ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον τῷ Πέτρῳ ἔμπροσθεν πάντων· Εἰ σὺ Ἰουδαῖος ὑπάρχων ἐθνικῶς ζῆς καὶ οὐκ Ἰουδαϊκῶς, τί τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις ἰουδαΐζειν;

15 Ἡμεῖς φύσει Ἰουδαῖοι καὶ οὐκ ἐξ ἐθνῶν ἁμαρτωλοί, **16** εἰδότες δὲ ὅτι οὐ δικαιουῖται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου ἐὰν μὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεῦσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου, διότι οὐ δικαιωθήσεται ἐξ ἔργων νόμου πᾶσα σὰρξ. **17** Εἰ δὲ ζητοῦντες δικαιωθῆναι ἐν Χριστῷ εὐρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοί, ἄρα Χριστὸς ἁμαρτίας διάκονος; Μὴ γένοιτο! **18** Εἰ γὰρ ἂ κατέλυσα ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἐμαυτὸν συνίστημι.

Βαρνάβα τὸ δεξιὸν τοὺς χεῖρι σ' ἔνδειξι συμφωνίας, γιὰ νὰ κηρύττωμε ἡμεῖς στοὺς ἐθνικοὺς καὶ αὐτοὶ στοὺς περιτμημένους (Ἰουδαίους).
10 Ζήτησαν μόνο νὰ ἐνθυμούμεθα τοὺς πτωχοὺς (χριστιανοὺς τῆς Ἰουδαίας), πρᾶγμα ποὺ φρόντισα νὰ κάνω μὲ ζῆλο.

Ὁ Παῦλος στὴν Ἀντιόχεια ἐλέγχει κατὰ πρόσωπο τὸν Πέτρο

11 Ὅταν δὲ ὁ Πέτρος ἦλθε στὴν Ἀντιόχεια, τοῦ ἐναντιώθηκα κατὰ πρόσωπο, διότι ἦταν ἀξιοκατάκριτος. **12** Διότι προτοῦ νὰ ἔλθουν μερικοὶ ἀπὸ τὸν Ἰάκωβο, συνέτρωγα μὲ τοὺς ἐθνικοὺς (ποὺ εἶχαν γίνεи χριστιανοί). Ἄλλ' ὅταν ἦλθαν, ἀποσυρόταν καὶ ἀποχωριζόταν, ἐπειδὴ φοβόταν τοὺς χριστιανοὺς ποὺ προέρχονταν ἀπὸ τὴν περιτομή (ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους). **13** Καὶ ὑποκρίθηκαν μαζί του καὶ οἱ ὑπόλοιποι Ἰουδαῖοι, ὥστε στὴν ὑποκρισία τοὺς συμπαρασύρθηκε καὶ αὐτὸς ὁ Βαρνάβας. **14** Καὶ ὅταν εἶδα, ὅτι δὲν βαδίζουν ὀρθὰ ὡς πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπα στὸν Πέτρο μπροστὰ σὲ ὄλους: «Ἀφοῦ σὺ, ἐνῶ εἶσαι Ἰουδαῖος, ζῆς σὰν ἐθνικὸς καὶ ὄχι σὰν Ἰουδαῖος, γιατί ἀναγκάζεις τοὺς ἐθνικοὺς νὰ ζοῦν σὰν Ἰουδαῖοι;».

Ἡ δικαίωσι ἀπὸ τὴν πίστι στοῦ Χριστοῦ, ὄχι ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ νόμου

15 Ἐμεῖς (εἴμεθα μὲν ἁμαρτωλοί, ἀλλ') ἐκ γενετῆς Ἰουδαῖοι καὶ ὄχι ἐθνικοὶ ἁμαρτωλοί. **16** Ἐπειδὴ ὅμως γνωρίζουμε, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν δικαιώνεται ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ νόμου, παρὰ διὰ τῆς πίστεως στὸν Ἰησοῦ Χριστό, γι' αὐτὸ καὶ ἡμεῖς (καίτοι εἴμεθα Ἰουδαῖοι καὶ κάτοχοι τοῦ νόμου, ἀφήσαμε τὸ νόμο καὶ) πιστεῦσαμε στὸν Ἰησοῦ Χριστό, γιὰ νὰ δικαιωθοῦμε ἀπὸ τὴν πίστι στοῦ Χριστοῦ καὶ ὄχι ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ νόμου, διότι κανεὶς ἄνθρωπος δὲν θὰ δικαιωθῆ ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ νόμου (ἀφοῦ κανεὶς δὲν τηρεῖ τὸ νόμο τελείως). **17** Ἐὰν δὲ καὶ ἡμεῖς, ποὺ ἐπιδιώξαμε νὰ δικαιωθοῦμε διὰ τοῦ Χριστοῦ (παραμείναμε ἀδικαίωτοι λόγῳ τῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ νόμου καὶ ἔτσι πάλι) βρεθήκαμε ἁμαρτωλοί (ὅπως ἐκεῖνοι, ποὺ δὲν ἐπιδίωξαν νὰ δικαιωθοῦν διὰ τοῦ Χριστοῦ), ἄραγε ὁ Χριστὸς (ποὺ συνετέλεσε ν' ἀφήσαμε τὸ νόμο) εἶναι ὑπηρέτης ἁμαρτίας; Μὴ γένοιτο! **18** Ἐπίσης, ἐὰν πάλι οἰκοδομῶ ἐκεῖνα, τὰ ὅποια γκρέμισα, παρουσιάζω τὸν ἑαυτό μου ὡς παραβάτη (Ἐὰν δηλαδὴ ἐπανερχομαι στὰ τυπικὰ τοῦ νόμου, τὰ ὅποια ἐγκατέλειψα, παρουσιάζω τὸν ἑαυτό μου ὡς παραβάτη διότι τὰ ἐγκατέλειψα).

19 Ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα Θεῷ ζήσω. Χριστῷ συνεσταύρωμαι. 20 ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός· ὁ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῆ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. 21 Οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ. Εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιοσύνη, ἄρα Χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανεν.

3 Ὡ ἀνόητοι Γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβάσκανε τῆ ἀληθεία μὴ πείθεσθαι, οἷς κατ' ὀφθαλμούς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγράφη ἐν ὑμῖν ἐσταυρωμένος; 2 Τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν· Ἐξ ἔργων νόμου τὸ Πνεῦμα ἐλάβετε ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; 3 Οὕτως ἀνόητοί ἐστε; Ἐναρξάμενοι Πνεύματι νῦν σαρκὶ ἐπιτελεῖσθε; 4 Τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῆ; Εἰ γε καὶ εἰκῆ. 5 Ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ Πνεῦμα καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔργων νόμου ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; 6 Καθὼς Ἀβραάμ ἐπίστευσε τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.

7 Γινώσκετε ἄρα ὅτι οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Ἀβραάμ. 8 Προϊδούσα δὲ ἡ Γραφὴ ὅτι ἐκ πίστεως δικαιοὶ τὰ ἔθνη ὁ Θεός, προευγγελίσαστο τῷ Ἀβραάμ ὅτι ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη. 9 Ὡστε οἱ ἐκ πίστεως εὐλογοῦνται σὺν τῷ πιστῷ Ἀβραάμ.

19 Ἄλλ' ἐγὼ (στὴν πραγματικότητα δὲν εἶμαι παραβάτης, διότι δὲν εἶμαι πλέον ὑποχρεωμένος νὰ τηρῶ τὸ νόμο, ἀφοῦ) ἐξ αἰτίας τοῦ νόμου (τῆς παραβάσεως δηλαδὴ τοῦ νόμου) ἔχω πεθάνει καὶ εἶμαι νεκρὸς γιὰ τὸ νόμο, γιὰ νὰ ζήσω γιὰ τὸ Θεό. Ἔχω πεθάνει στὸ σταυρὸ μαζί με τὸ Χριστό. 20 Καὶ δὲν ζῶ πλέον ἐγώ, ἀλλὰ ζῆ μέσα μου ὁ Χριστός. Αὐτὴ δὲ τῆ σωματικῆ ζωῆ, πὺ τῶρα ζῶ, τῆ ζῶ με τὴν πίστι στὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, πὺ με ἀγάπησε καὶ παρέδωσε τὸν ἑαυτό του στὸ θάνατο γιὰ μένα. 21 Δὲν ἀρνοῦμαι τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ. Ἄλλ' ἂν ἡ δικαίωσι ἐπιτυγχάνεται με τὸ νόμο, τότε ὁ Χριστὸς πέθανε ματαίως (πρᾶγμα ἀπαράδεκτο).

Ἄπο τὴν πίστι ἢ δικαίωσι καὶ ἢ χορήγησι τοῦ Πνεύματος

3 Ὡ ἀνόητοι Γαλάτες! Ποιὸς σᾶς βάσκανε, ὥστε νὰ μὴ πείθεσθε στὴν ἀλήθεια εἰσεῖς, μπροστὰ στὰ μάτια τῶν ὁποίων ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς γιὰ σᾶς ζωγραφίσθηκε ζωηρὰ ἐσταυρωμένος; 2 Τοῦτο μόνον θέλω νὰ μάθω ἀπὸ σᾶς: Ἄπο τὰ ἔργα τοῦ νόμου λάβατε τὸ Πνεῦμα ἢ ἀπὸ τὴν ὑπακοὴ στὴν Πίστι (στὸ Χριστιανισμό); 3 Τόσο ἀνόητοί εἰσθε; Ἐνῶ ἀρχίσατε με τὸ Πνεῦμα, τῶρα καταλήγετε με τὴ σάρκα; 4 Τόσα ὑποφέρατε ματαίως; Ἐὰν βεβαίως μόνον ματαίως (Τὰ παθήματα, ὅταν συντελοῦν στὴ σωτηρία, ὑπερσταθμίζονται ἀπὸ τὴ σωτηρία καὶ δὲν υπολογίζονται ὡς ζημία. Ἄλλ' ὅταν εἶναι χωρὶς ὄφελος, δὲν ἀποβαίνουν δηλαδὴ σὲ σωτηρία, τότε εἶναι ζημία). 5 Αὐτὸς λοιπόν, πὺ σᾶς χορηγεῖ πλουσίως τὸ Πνεῦμα (τὴ χάρι τοῦ Πνεύματος) καὶ ἐνεργεῖ θαύματα σὲ σᾶς, τὸ κάνει διότι πράξατε τὰ ἔργα τοῦ νόμου ἢ διότι ὑπακούσατε στὴν Πίστι; (Ἀσφαλῶς διότι ὑπακούσατε στὴν Πίστι). 6 Ὁπως ὁ Ἀβραάμ πίστευσε στὸ Θεό, καὶ ἡ πίστι τοῦ λογαριάσθηκε γιὰ δικαίωσί του.

7 Μάθετε λοιπόν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι τῆς πίστεως, αὐτοὶ εἶναι παιδιὰ τοῦ Ἀβραάμ. 8 Καὶ ἐπειδὴ ἡ Γραφὴ προεῖδε, ὅτι ἀπὸ τὴν πίστι ὁ Θεὸς δικαιοῦνι (σῶζει) τοὺς ἐθνικούς, προανήγγειλε στὸν Ἀβραάμ: **Θὰ εὐλογηθῶν διὰ σοῦ** (λόγω τῆς πίστεώς σου καὶ τῆς προελεύσεως τοῦ Μεσσία ἀπὸ σένα) **ἔλα τὰ ἔθνη.** 9 Ὡστε οἱ ἄνθρωποι τῆς πίστεως εὐλογοῦνται μαζί με τὸν πιστὸ Ἀβραάμ.

10 Ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων νόμου εἰσίν, ὑπὸ κατάραν εἰσί· γέγραπται γάρ· Ἐπικατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τοῦ ποιῆσαι αὐτά. 11 Ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δικαιούται παρὰ τῷ Θεῷ, δηλον ὅτι ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται. 12 Ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως, ἀλλ' ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς.

13 Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου γένόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα· γέγραπται γάρ· Ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου, 14 ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραάμ γένηται ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πνεύματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως.

15 Ἀδελφοί, κατὰ ἄνθρωπον λέγω· Ὅμως ἀνθρώπου κεκυρωμένην διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ ἢ ἐπιδιατάσσεται. 16 Τῷ δὲ Ἀβραάμ ἐρρέθησαν αἱ ἐπαγγελίαι καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. Οὐ λέγει, καὶ τοῖς σπέρμασιν, ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἑνός, καὶ τῷ σπέρματί σου, ὅς ἐστι Χριστός. 17 Τοῦτο δὲ λέγω· Διαθήκην προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς Χριστὸν ὁ μετὰ ἔτη τετρακόσια καὶ τριάκοντα γεγυῶς νόμος οὐκ ἄκυροί εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν ἐπαγγελίαν. 18 Εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ κληρονομία, οὐκέτι ἐξ ἐπαγγελίας· τῷ δὲ Ἀβραάμ δι' ἐπαγγελίας κεχάρισται ὁ Θεός.

19 Τί οὖν ὁ νόμος; Τῶν παραβάσεων χάριν προστεθή, ἄχρις οὗ ἔλθῃ τὸ σπέωμα ᾧ ἐπήνγελται. διαταναίς δι' ἀγγέλων ἐν

Οἱ παραβάτες τοῦ νόμου ὑπὸ κατάραν

10 Ἀντιθέτως, ὅσοι στηρίζονται στὰ ἔργα τοῦ νόμου, βρίσκονται κάτω ἀπὸ κατάρα. Διότι ἡ Γραφή λέγει: Καταραμένος ὅποιος δὲν μένει σταθερῶς σὲ ὅλα τὰ γραμμένα στὸ βιβλίον τοῦ νόμου γιὰ νὰ τὰ ἐκτελεῖ. 11 Ὅτι δὲ διὰ τοῦ νόμου κανεὶς δὲν δικαιώνεται ἀπὸ τὸ Θεό, εἶναι φανερό. Διότι ὁ εὐσεβὴς ἀπὸ τὴν πίστι θὰ ζήσῃ (θὰ δικαιωθῇ, θὰ σωθῇ κληρονομώντας τὴν αἰώνια ζωὴ). 12 Ὁ νόμος ὅμως (ὡς νόμος) δὲν λέγει ἀπὸ τὴν πίστι, ἀλλὰ λέγει: Ὁ ἄνθρωπος, ποὺ θὰ κάνῃ αὐτά (ὅλα ἀνεξαίρετως καὶ τελείως ὅσα ὁ νόμος διατάσσει), θὰ κερδίσῃ μ' αὐτὰ τὴ ζωὴ (θὰ σωθῇ).

«Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου»

13 Ὁ Χριστὸς μᾶς ἐξαγόρασε ἀπὸ τὴν κατάρα τοῦ νόμου μὲ τὸ νὰ γίνῃ γιὰ μᾶς κατάρα. Διότι λέγει ἡ Γραφή: Καταραμένος ὅποιος κρεμάται ἐπάνω σὲ ξύλο. 14 Αὐτὸ ἔγινε γιὰ νὰ ἔλθῃ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραάμ στὰ ἔθνη, γιὰ νὰ λάβωμε διὰ τῆς πίστεως τὸ Πνεῦμα, ποὺ ὑποσχέθηκε ὁ Θεός.

Οἱ ἐπαγγελίες τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ κληρονομία ἀνεξάρτητες τοῦ νόμου

15 Ἀδελφοί, ἀναφέρω ἕνα ἀνθρώπινο παράδειγμα. Ἐγκυρὴ διαθήκη ἀνθρώπου κανεὶς βεβαίως δὲν ἀκυρώνει ἢ προσθέτει κάτι σ' αὐτή. 16 Καὶ γιὰ τὸν Ἀβραάμ καὶ γιὰ τὸ σπέρμα του δόθησαν οἱ ὑποσχέσεις (ποὺ εἶναι διαθήκη τοῦ Θεοῦ). Δὲν λέγει, καὶ γιὰ τὰ σπέρματα, ὅπως ἔαν ἐπρόκειτο γιὰ πολλοὺς ἀπογόνους, ἀλλὰ λέγει, καὶ γιὰ τὸ σπέρμα σου, ὅπως ὅταν πρόκειται γιὰ ἕνα. Αὐτὸς ὁ ἕνας εἶναι ὁ Χριστός. 17 Ἐνοῶ δὲ τοῦτο: Διαθήκη, ποὺ προηγουμένως εἶχε ἐπικυρωσεὶ ὁ Θεὸς καὶ ἀναφερόταν στὸ Χριστό, ὁ νόμος, ποὺ ἦλθε μετὰ τετρακόσια καὶ τριάντα ἔτη, δὲν ἀκυρώνει γιὰ νὰ καταργῆσῃ τὴν ὑπόσχεσι. 18 Ἄλλωστε, ἔαν ἡ κληρονομία ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τὸ νόμο, δὲν θὰ ἐξηρτᾶτο πλέον ἀπὸ ὑπόσχεσι (νὰ δοθῇ δηλαδὴ δωρεάν). Ἀλλὰ στὸν Ἀβραάμ ὁ Θεὸς μὲ τὴν ὑπόσχεσι ἔχει χαρισθῇ.

Ὁ σκοπὸς καὶ ἡ σχετικὴ ἀξία τοῦ νόμου

19 Ποιὸς εἶναι τότε ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου; Προστέθηκε (στὴν ὑπόσχεσι τοῦ Θεοῦ) γιὰ τίς παραβάσεις (γιὰ νὰ φανῇ, ὅτι παραβαίνουμε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ). μέγας ὅτου ἔλθῃ τὸ σπέωμα (ὁ Χριστός). γιὰ τὸ

χειρὶ μεσίτου. 20 Ὁ δὲ μεσίτης ἐνὸς οὐκ ἔστιν, ὁ δὲ Θεὸς εἰς ἔστιν.

21 Ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Θεοῦ; Μὴ γένοιτο! Εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ δυνάμενος ζωοποιῆσαι, ὄντως ἂν ἐκ νόμου ἦν ἡ δικαιοσύνη· 22 ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ Γραφή τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν, ἵνα ἡ ἐπαγγελία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ δοθῇ τοῖς πιστεύουσι.

23 Πρὸ δὲ τοῦ ἔλθειν τὴν Πίστιν ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα συγκεκλεισμένοι εἰς τὴν μέλλουσαν Πίστιν ἀποκαλυφθῆναι. 24 Ὡστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν. 25 Ἐλθούσης δὲ τῆς Πίστεως οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγὸν ἔσμεν.

26 Πάντες γὰρ υἱοὶ Θεοῦ ἐστε διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 27 Ὅσοι γὰρ εἰς Χριστόν ἐβαπτίσθητε, Χριστόν ἐνεδύσασθε. 28 Οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἰς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 29 Εἰ δὲ ὑμεῖς Χριστοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραάμ σπέρμα ἐστὲ καὶ κατ' ἐπαγγελίαν κληρονόμοι.

ὁποῖο δόθηκε ἡ ὑπόσχεσι. Καὶ διατυπώθηκε ἀπὸ ἀγγέλους μὲ τὸ χερί μεσίτου. 20 Ὁ δὲ μεσίτης δὲν εἶναι ἐνός (ἀλλὰ δύο), ὁ δὲ Θεὸς εἶναι ὁ ἕνας (ἀπὸ τοὺς δύο· ὁ ἄλλος εἶναι ὁ λαός. Ἀφοῦ δὲ ὁ Θεὸς κατὰ τὴν παράδοσι τοῦ νόμου χρησιμοποίησε μεσίτη, στάθηκε σ' ἀπόστασι ἀπὸ τὸ λαό. Αὐτὴ δὲ ἡ ἀπόστασι δεικνύει, ὅπως καὶ ἄλλα πράγματα ποὺ ἀναφέρθηκαν προηγουμένως, τὴ σχετικὴ ἀξία τοῦ νόμου ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἀπόλυτη ἀξία τοῦ εὐαγγελίου, ποὺ ὁ Θεὸς παρέδωκε στοὺς ἀνθρώπους αὐτοπροσώπως ὡς σαρκωμένος Λόγος).

21 Ἄλλ' ὁ νόμος εἶναι ἐναντίον τῶν ὑποσχέσεων τοῦ Θεοῦ; Μὴ γένοιτο! Ἄν βεβαίως δινόταν νόμος, ποὺ θὰ μπορούσε νὰ μεταδώσῃ (πνευματικὴ καὶ αἰώνια) ζωὴ, ὄντως ἡ δικαίωσι (ἡ σωτηρία) θὰ προερχόταν ἀπὸ τὸ νόμο. 22 Ἄλλ' ἡ Γραφή περιέλαβε τοὺς πάντες στὴ δουλεία κάτω ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, ὥστε ἡ σωτηρία, ποὺ ὑποσχέθηκε ὁ Θεός, νὰ δοθῇ ἀπὸ πίστι στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ σ' ἐκείνους ποὺ πιστεύουν.

23 Προτοῦ δὲ ἔλθῃ ἡ Πίστις (ὁ Χριστιανισμός), ἤμασταν φυλακισμένοι καὶ μᾶς φρουροῦσε ὁ νόμος, γιὰ νὰ παραδοθῶμε στὴν Πίστι, ποὺ ἔμελλε νὰ ἔλθῃ. 24 Ὡστε ὁ νόμος ἦταν παιδαγωγός μας, ποὺ μᾶς προετοίμαζε γιὰ τὸ Χριστό, γιὰ νὰ δικαιωθῶμε (νὰ σωθῶμε) ἀπὸ πίστι. 25 Ἀφοῦ δὲ ἦλθε ἡ Πίστι, δὲν εἴμεθα πλέον κάτω ἀπὸ παιδαγωγό.

Ὅλοι οἱ πιστοὶ εἶναι παιδιὰ τοῦ Θεοῦ. Οἱ διακρίσεις δὲν ἰσχύουν

26 Ὅλοι δὲ (Ἰουδαῖοι μὲ τὸ νόμο καὶ ἔθνικοι χωρὶς τὸ νόμο) διὰ τῆς πίστεως στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ εἶσθε παιδιὰ τοῦ Θεοῦ. 27 Ἐπίσης, ὅσοι βαπτισθήκατε μὲ πίστι στὸ Χριστό, ἐνδυθήκατε τὸ Χριστό (καὶ ἐνωθήκατε μαζί του). 28 (Δὲν ἰσχύουν πλέον οἱ διάφορες διακρίσεις) Δὲν ὑπάρχει Ἰουδαῖος καὶ Ἕλλην, δὲν ὑπάρχει δοῦλος καὶ ἐλεύθερος, δὲν ὑπάρχει ἄνδρας καὶ γυναῖκα, ἀλλ' ὅλοι σεῖς εἶσθε ἕνας λόγῳ τῆς ἐνώσεώς σας μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστό. 29 Ἀφοῦ δὲ ἐσεῖς εἶσθε τοῦ Χριστοῦ (ποὺ εἶναι ἀπόγονος τοῦ Ἀβραάμ), ἄρα εἶσθε (καὶ ἐσεῖς) ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραάμ, καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ὑπόσχεσι τοῦ Θεοῦ κληρονόμοι τῆς σωτηρίας.

4 Λέγω δέ· Ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος νήπιός ἐστιν, οὐδέν διαφέρει δούλου, κύριος πάντων ὢν, **2** ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπου ἐστὶ καὶ οἰκονόμους ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρός. **3** Οὕτω καὶ ἡμεῖς, ὅτε ἤμεν νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἤμεν δεδουλωμένοι. **4** Ὅτε δέ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον, **5** ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἰοθεσίαν ἀπολάβωμεν. **6** Ὅτι δὲ ἐστε υἱοί, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν, κρᾶζον, Ἄββᾶ! Ὁ πατήρ! **7** Ὡστε οὐκέτι εἰ δούλος, ἀλλ' υἱός· εἰ δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος Θεοῦ διὰ Χριστοῦ.

8 Ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδότες Θεὸν ἐδουλεύσατε τοῖς μὴ φύσει οὖσι θεοῖς. **9** Νῦν δὲ γνόντες Θεόν, μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ Θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα, οἷς πάλιν ἄνωθεν δουλεύειν θέλετε; **10** Ἡμέρας παραπερισθε καὶ μήνας καὶ καιροὺς καὶ ἐνιαυτούς! **11** Φοβοῦμαι ὑμᾶς μήπως εἰκῆ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς.

12 Γίνεσθε ὡς ἐγώ, ὅτι καγὼ ὡς ὑμεῖς, ἀδελφοί, δέομαι ὑμῶν. Οὐδέν με ἡδίκησατε. **13** Οἶδατε δὲ ὅτι δι' ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον, **14** καὶ τὸν πειρασμόν μου τὸν ἐν τῇ σαρκί μου οὐκ ἐξουθενήσατε οὐδὲ ἐξεπτύσατε, ἀλλ' ὡς ἄγγελον Θεοῦ ἐδέξασθέ με, ὡς Χριστὸν Ἰησοῦν. **15** Τίς οὖν ἦν ὁ μακαρισμός ὑμῶν; Μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν ὅτι εἰ δυνατὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορῦξαντες ἂν ἐδώκατέ μοι. **16** Ὡστε ἐγθρός ὑμῶν γέγονα ἀληθεύων ὑμῖν:

Ὁ Χριστὸς μᾶς ἔκανε ἐλευθέρους καὶ παιδιὰ τοῦ Θεοῦ

4 Λέγω ἐπίσης: Ὅσο χρόνο ὁ κληρονόμος εἶναι ἀνήλικος, σὲ τίποτε δὲν διαφέρει ἀπὸ δούλου, ἂν καὶ εἶναι κύριος ὅλης τῆς περιουσίας, **2** ἀλλ' εἶναι κάτω ἀπὸ ἐπιτρόπου¹ καὶ διαχειριστᾶς μέχρι τὸ χρόνο ποῦ ὤρισε ὁ πατέρας. **3** Ἔτσι καὶ ἐμεῖς, ὅταν ἤμασταν ἀνήλικοι, ἤμασταν ὑπόδουλοι στὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου. **4** Ἀλλ' ὅταν συμπληρώθηκε ὁ χρόνος (ποῦ ὤρισε ὁ Θεός)², ὁ Θεὸς ἀπέστειλε τὸν Υἱὸν του, καὶ ἦλθε ἀπὸ γυναικᾶ (σαρκώθηκε, ἔγινε ἄνθρωπος), καὶ ἦλθε κάτω ἀπὸ τὸ νόμο (ὑποτάχθηκε στὸ νόμο), **5** γιὰ νὰ ἐξαγοράσῃ τοὺς ὑποδούλους στὸ νόμο, γιὰ νὰ λάβωμε πάλι τὴν υἰοθεσία. **6** Καὶ διότι εἴσθε παιδιὰ (τοῦ Θεοῦ), ὁ Θεὸς ἀπέστειλε τὸ Πνεῦμα τοῦ Υἱοῦ του στὶς καρδιές σας (καὶ τίς κάνει νὰ αἰσθάνονται τὸ Θεὸ ὡς πατέρα) καὶ προκαλεῖ τὴν κραυγὴ, Ἄββᾶ!³ Πατέρα! **7** Ὡστε δὲν εἶσαι πλέον δούλος, ἀλλὰ παιδί (τοῦ Θεοῦ). Ἀφοῦ δὲ εἶσαι παιδί, εἶσαι καὶ κληρονόμος τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ Χριστοῦ.

Κακὴ ἀλλαγὴ τῶν Γαλατῶν

8 Ἀλλὰ κατὰ τὸ παρελθὸν βεβαίως, ἐπειδὴ δὲν γνωρίζατε τὸ Θεό, ἤσασθε δούλοι στοὺς μὴ ἐκ φύσεως θεοῦς. **9** Τώρα ὅμως, ἀφοῦ γνωρίσατε τὸ Θεό, μᾶλλον δὲ σᾶς γνώρισε ὁ Θεός (σᾶς ἔκανε δικούς του), πῶς γυρίζετε πάλι στὰ ἀνίσχυρα καὶ πτωχὰ στοιχεῖα (τῆς Ἰουδαϊκῆς διδασκαλίας), καὶ θέλετε πάλι ἀπὸ τὴν ἀρχὴ νὰ δουλεύετε σ' αὐτὰς; **10** Προσεγγεστε καὶ ἀποδίδετε σωτηριώδη σημασία σὲ ἡμέρες καὶ μήνες καὶ ἐποχὲς καὶ ἔτη! **11** Φοβοῦμαι μήπως ματαιῶς κοπίασα γιὰ σᾶς (μήπως δὲν καταλάβατε ἀπὸ ποῦ ἐξαρτᾶται ἡ σωτηρία).

12 Σᾶς παρακαλῶ, ἀδελφοί, γίνετε ὅπως ἐγώ, διότι καὶ ἐγώ ἤμου ὅπως ἐσεῖς (ζηλωτῆς τοῦ νόμου, ἀλλ' ἄλλαξα). Σὲ τίποτε δὲν με βλάψατε (ὥστε νὰ θῆλω τὸ κακό σας). **13** Γνωρίζετε δὲ, ὅτι ἐξ αἰτίας σωματικῆς ἀσθενείας μου (ἔμεινα κοντὰ σας καὶ) σᾶς κήρυξα τὴν πρώτη φορά. **14** Καὶ δὲν αἰσθανθήκατε περιφρόνησι καὶ ἀηδία λόγω τῆς σωματικῆς μου δοκιμασίας, ἀλλὰ με δεχθήκατε ὡς ἄγγελο τοῦ Θεοῦ, ὡς τὸν Ἰησοῦ Χριστό. **15** Ποιὸν μακαρίζατε τότε; (Ἐμένα δὲν μακαρίζατε;). Βεβαίως δὲ γιὰ σᾶς, ὅτι, ἂν ἦταν δυνατό, θὰ βγάζατε καὶ θὰ μοῦ δίνατε τὰ μάτια σας. **16** Τώρα ἔγινα ἐχθρός σας, ἐπειδὴ σᾶς λέγω τὴν ἀλήθεια;

1. Ἡ, κηδεμόνας

2. Ἡ, ὅταν ἦλθε ὁ κατάλληλος καιρὸς

3. Τὸ «Ἀββᾶ» εἶναι ἀραμαϊκὸ καὶ ἐξηγεῖται «Πατέρα».

17 Ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς, ἀλλὰ ἐκκλείσαι ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε. 18 Καλὸν δὲ τὸ ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ πάντοτε καὶ μὴ μόνον ἐν τῷ παρεῖναι με πρὸς ὑμᾶς. 19 Τεκνία μου, οὐς πάλιν ὠδίνω, ἄχρις οὗ μορφωθῆ Χριστὸς ἐν ὑμῖν! 20 Ἦθελον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι καὶ ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου, ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν.

21 Λέγετέ μοι οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι, τὸν νόμον οὐκ ἀκούετε; 22 Γέγραπται γὰρ ὅτι Ἀβραάμ δύο υἱούς ἔσχεν, ἓνα ἐκ τῆς παιδίσκης καὶ ἓνα ἐκ τῆς ἐλευθέρας. 23 Ἄλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδίσκης κατὰ σάρκα γεγέννηται, ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας διὰ τῆς ἐπαγγελίας. 24 Ἦτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα. Αὐταὶ γάρ εἰσι δύο διαθηकाί, μία μὲν ἀπὸ ὄρους Σινᾶ, εἰς δουλείαν γεννώσα, ἥτις ἐστὶν Ἄγαρ. 25 Τὸ γὰρ Ἄγαρ Σινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, συστοιχεῖ δὲ τῇ νῦν Ἱερουσαλήμ, δουλεύει δὲ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς. 26 Ἡ δὲ ἄνω Ἱερουσαλήμ ἐλευθέρα ἐστίν, ἥτις ἐστὶ μήτηρ πάντων ἡμῶν. 27 Γέγραπται γὰρ: **Εὐφράνθητι, στεῖρα ἢ οὐ τίκτουσα, ῥῆξον καὶ βόησον, ἢ οὐκ ὠδίνουσα**: ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα.

28 Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, κατὰ Ἰσαὰκ ἐπαγγελίας τέκνα ἐσμέν. 29 Ἄλλ' ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς ἐδίωκε τὸν κατὰ πνεῦμα, οὕτω καὶ νῦν. 30 Ἀλλὰ τί λέγει ἡ Γραφή: **Ἐκβαλε τὴν**

Ἴδιοτελῆ τὰ ἐλατήρια τῶν Ἰουδαϊζόντων διδασκάλων

17 Δείχνουν ζῆλο γιὰ σᾶς (οἱ Ἰουδαϊζόντες διδάσκαλοι) ὄχι γιὰ καλὸ σκοπὸ. Ἀλλὰ θέλουν νὰ σᾶς μεταστρέψουν, γιὰ νὰ δείχνουν ζῆλο γι' αὐτούς. 18 Εἶναι δὲ καλὸ νὰ εἰσθε ζηλευτοὶ ἐξ αἰτίας καλοῦ (ἀσκήσεως δηλαδὴ τῆς ἀρετῆς), καὶ νὰ εἰσθε ἔτσι πάντοτε, καὶ ὄχι μόνον ὅταν βρίσκωμαι κοντὰ σας. 19 Παιδάκια μου! Γιὰ σᾶς πάλι δοκιμάζω πόνους τοκετοῦ, μέχρις ὅτου διαμορφωθῆ μέσα σας ὁ Χριστός. 20 Ἦθελα δὲ τώρα νὰ εἶμαι παρὼν σὲ σᾶς καὶ ν' ἀλλάξω τὸν τόνο τῆς φωνῆς μου, διότι μ' ἔχετε φέρει σὲ δύσκολη θέσι.

«Οὐκ ἐσμεν παιδίσκης τέκνα, ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας»

21 Λέγετέ μοι σεις, ποῦ θέλετε νὰ εἰσθε ὑπόδουλοι στὸ νόμο, δὲν ἀκούετε τί λέγει ὁ νόμος; 22 Διότι εἶναι γραμμένο (στὸ νόμο), ὅτι ὁ Ἀβραάμ εἶχε δύο υἱούς, ἓνα ἀπὸ τῆ δούλη (τὴν Ἄγαρ) καὶ ἓνα ἀπὸ τὴν ἐλεύθερη γυναῖκα του (τὴ Σάρρα). 23 Ἄλλ' ὁ μὲν υἱὸς ἀπὸ τῆ δούλη γεννήθηκε συμφῶνως μὲ τοὺς φυσικοὺς νόμους, ἐνῶ ὁ υἱὸς ἀπὸ τὴν ἐλεύθερη γεννήθηκε κατόπιν τῆς ὑποσχέσεως τοῦ Θεοῦ. 24 Αὐτὰ δὲ ἔχουν ἀλληγορικὴ σημασία. Δι' αὐτῶν δηλαδὴ σημαίνονται οἱ δύο διαθηκες. Ἡ μία εἶναι ἐκείνη, ποῦ δόθηκε ἀπὸ τὸ ὄρος Σινᾶ καὶ γεννᾷ τέκνα γιὰ δουλεία. Αὐτὴ σημαίνεται ἀπὸ τὴν Ἄγαρ. 25 Τὸ Ἄγαρ ἐπίσης εἶναι τὸ ὄρος Σινᾶ στὴν Ἀραβία καὶ ἀντιστοιχεῖ στὴν τωρινὴ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔτσι εἶναι ὑπόδουλο μαζὶ μὲ τὰ τέκνα τῆς. 26 Ἄλλ' ἡ ἄνω Ἱερουσαλήμ (ἡ Ἐκκλησία) εἶναι ἐλεύθερη. Αὐτὴ δὲ εἶναι ἡ μητέρα ὅλων μας. 27 Λέγει σχετικῶς ἡ Γραφή: **Γέμισε ἀπὸ εὐφροσύνης, ὦ στεῖρα, ποῦ δὲν γεννᾷς! Ἐέσπασε ἀπὸ χαρὰ καὶ φώναξε δυνατὰ ἐσύ, ποῦ δὲν ἔχεις πόνους τοκετοῦ! Διότι εἶναι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμης μᾶλλον, παρὰ ἐκείνης, ποῦ ἔχει τὸν ἄνδρα** (Πρὸ Χριστοῦ ὑπῆρχε ἰδεατῶς ἡ Ἐκκλησία, ἀλλὰ δὲν εἶχε ἄνδρα, τὸ Θεό, καὶ ἦταν ἄτεκνη, ἐνῶ ἡ Συναγωγὴ εἶχε ἄνδρα, τὸ Θεό, καθὼς καὶ τέκνα. Ἀλλὰ μετὰ Χριστὸν ἡ Ἐκκλησία ἀπέκτησε τέκνα πολὺ περισσότερα ἀπὸ τὰ τέκνα τῆς Συναγωγῆς).

28 Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, ὅπως ὁ Ἰσαὰκ, εἴμεθα τέκνα κατόπιν ὑποσχέσεως. 29 Ἄλλ' ὅπως τότε ἐκεῖνος (ὁ Ἰσμαήλ), ποῦ γεννήθηκε κατὰ τοὺς φυσικοὺς νόμους, ἐπιβουλεύεσταν ἐκείνον (τὸν Ἰσαὰκ), ποῦ γεννήθηκε θαυματουργικῶς, ἔτσι καὶ τώρα (οἱ σαρκικοὶ ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραάμ ἐπιβουλεύονται τοὺς πνευματικοὺς ἀπογόνους του, τοὺς χριστιανοὺς). 30 Ἀλλὰ τί λέγει ἡ Γραφή: **Διῶξε τὴ δούλη καὶ τὸν υἱὸ**

παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ μὴ γὰρ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας. 31 Ἄρα, ἀδελφοί, οὐκ ἔσμεν παιδίσκης τέκνα, ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας.

5 Τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν, ἣ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε, καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε.

2 Ἴδε ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν περιτέμνησθε, Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει. 3 Μαρτύρομαι δὲ πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν νόμον ποιῆσαι. 4 Κατηργήθητε ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε, τῆς χάριτος ἐξεπέσατε. 5 Ἡμεῖς γὰρ Πνεύματι ἐκ πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα. 6 Ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομὴ τι ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη.

7 Ἐτρέχετε καλῶς· τίς ὑμᾶς ἐνέκοψε τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι; 8 Ἡ πεισμονὴ οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς. 9 Μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ. 10 Ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε. Ὁ δὲ ταρασσὼν ὑμᾶς βασιτάσει τὸ κρίμα, ὅστις ἂν ᾖ. 11 Ἐγὼ δέ, ἀδελφοί, εἰ περιτομὴν ἔτι κηρύσσω, τί ἔτι διώκομαι; Ἄρα κατήργηται τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ. 12 Ὅφελον καὶ ἀποκόψονται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς!

13 Ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί. Μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῆ σαρκί, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις. 14 Ὁ γὰρ πᾶς νόμος ἐν ἐνὶ λόγῳ πληροῦται, ἐν τῷ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. 15 Εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνυτε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπ' ἀλλήλων ἀναλωθῆτε.

της, διότι ὁ υἱὸς τῆς δούλης δὲν θὰ γίνῃ κληρονόμος ὅπως ὁ υἱὸς τῆς ἐλευθέρης. 31 Λοιπόν, ἀδελφοί, δὲν εἴμεθα τέκνα δούλης (τῆς κάτω Ἱερουσαλήμ), ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρης (τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ, τῆς Ἐκκλησίας).

Ἐλευθερία. Καὶ «πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη»

5 Στὴν ἐλευθερία δέ, μὲ τὴν ὁποία ὁ Χριστὸς μᾶς ἠλευθέρωσε, μένετε σταθεροὶ καὶ μὴ μπαίνετε πάλι σὲ ζυγὸ δουλείας (μὴ ὑποτάσσεσθε στὸν Ἰουδαϊσμό).

2 Νὰ ἐγὼ ὁ Παῦλος σᾶς λέγω, ὅτι, ἂν περιτέμνησθε, ὁ Χριστὸς δὲν θὰ σᾶς ὠφελήσῃ σὲ τίποτε. 3 Ἐπίσης δὲ τονίζω σὲ κάθε ἄνθρωπο, ποὺ περιτέμνεται, ὅτι ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ ὅλο τὸ νόμο. 4 Παύσατε νὰ εἰσθε τοῦ Χριστοῦ ὅσοι προσπαθεῖτε νὰ δικαιωθῆτε (νὰ σωθῆτε) διὰ τοῦ νόμου, γίνετε ἔκπτωτοι ἀπὸ τῆ χάρι. 5 Ἀλλ' ἔμεῖς διὰ τοῦ Πνεύματος μὲ τὴν προϋπόθεσι τῆς πίστεως ἀναμένουμε τὸ ἐλπιζόμενο ἀγαθὸ τῆς δικαιοσύνης (τῆς σωτηρίας). 6 Στὴ ὀρθοκεία βεβαίως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ οὔτε ἡ περιτομὴ ἔχει κάποια ἰσχύ οὔτε ἡ ἀκροβυστία (ἡ ἀπεριτησία), ἀλλ' ἡ πίστι, ποὺ ἐκδηλώνεται μὲ ἔργα ἀγάπης.

7 Τρέχατε καλὰ. Ποιὸς παρενέβαλε στὸ δρόμο σας ἐμπόδιο, ὥστε νὰ μὴ πείθεσθε στὴν ἀλήθεια; 8 Ἡ ἀπειθία δὲν προέρχεται ἀπ' αὐτόν (ἀπὸ τὸν Κύριο), ὁ ὁποῖος σᾶς καλεῖ. 9 Λίγο προζύμη ἐπίδρα καὶ κάνει ἐνζυμο ὅλο τὸ ζυμάρι (Ἔτσι καὶ λίγες ἐσφαλμένες ἀντιλήψεις μποροῦν νὰ ἔχουν τεράστια κακὴ ἐπίδρασι). 10 Ἐγὼ ἔχω πεποίθησι γιὰ σᾶς στηριζόμενος στὸν Κύριο, ὅτι δὲν θὰ δεχθῆτε ἄλλο φρόνημα (ἀλλὰ θὰ μέινετε πιστοὶ σ' ὅ,τι σᾶς δίδαξα). Ἐκεῖνος δέ, ποὺ σᾶς ταρασσει, θὰ βαστάσῃ τὸ κρίμα (θὰ ὑποστῇ τὴν τιμωρία), ὅπως καὶ ἐὰν εἶναι. 11 Ἐγὼ δέ, ἀδελφοί, ἐὰν ἀκόμη (καὶ μετὰ δηλαδὴ τὴν ἐπιστροφή μου) κηρύττω περιτομὴ (ὅπως μὲ παρουσιάξουν), γιατί μέχρι τώρα καταδιώκομαι; Ἄν εἶναι ἔτσι (ἂν κηρύττω δηλαδὴ περιτομὴ), τότε τὸ κήρυγμα γιὰ τὸ σταυρὸ παύει νὰ εἶναι σκάνδαλο (Οἱ Ἰουδαῖοι σκανδαλίζονταν, διότι ὁ σταυρὸς καταργεῖ τὴν περιτομὴ). 12 Ἄς κόψουν καὶ τελείως τὰ γεννητικὰ τους ὄργανα αὐτοὶ ποὺ σᾶς ἀναστατώνουν!

13 Σεῖς λοιπόν, ἀδελφοί, κληθήκατε γιὰ νὰ ζήσετε μὲ ἐλευθερία. Ἀλλὰ νὰ μὴ χρησιμοποιήσετε τὴν ἐλευθερία ὡς ἀφορμὴ γιὰ σαρκικὴ ζωὴ, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀγάπη νὰ ὑπηρετῆτε σὰν δοῦλοι ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. 14 Διότι ὅλος ὁ νόμος συνοψίζεται σὲ ἕνα λόγο, στὸ ν' ἀγαπήσῃς τὸν πλησίον σου σὰν τὸν ἑαυτὸ σου. 15 Ἄν ὅμως δαγκώνετε καὶ κατατρώγετε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, προσέχετε μήπως ἀλληλοεξοντωθῆτε.

16 Λέγω δέ· Πνεύματι περιπατείτε καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε. 17 Ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ Πνεύματος, τὸ δὲ Πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός. Ταῦτα δὲ ἀντίκειται ἀλλήλοις, ἵνα μὴ ἂ ἄν θέλητε ταῦτα ποιῆτε. 18 Εἰ δὲ Πνεύματι ἄγεσθε, οὐκ ἔστε ὑπὸ νόμον.

19 Φανερά δὲ ἔστι τὰ ἔργα τῆς σαρκός, ἅτινά ἐστι μοιχεία, πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια, 20 εἰδωλολατρία, φαρμακεία, ἔχθραι, ἔρεις, ζῆλοι, θυμοί, ἐριθειαι, διχοστασίαι, αἰρέσεις, 21 φθόνοι, φόνοι, μέθαι, κῶμοι καὶ τὰ ὅμοια τούτοις, ἃ προλέγω ὑμῖν καθὼς καὶ προεῖπον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν.

22 Ὁ δὲ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἐστὶν ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, 23 πραότης, ἐγκράτεια. Κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστι νόμος. 24 Οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. 25 Εἰ ζῶμεν Πνεύματι, Πνεύματι καὶ στοιχῶμεν. 26 Μὴ γινώμεθα κενόδοξοι, ἀλλήλους προκαλούμενοι, ἀλλήλους φθονοῦντες.

6 Ἀδελφοί, ἐὰν καὶ προληφθῇ ἄνθρωπος ἐν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πραότητος, σκοπῶν σεαυτὸν, μὴ καὶ σὺ πειρασθῆς. 2 Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ.

3 Εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναι τι μηδὲν ὦν. ἐαυτὸν φρεναπατᾷ.

Τὰ ἀμαρτωλὰ ἔργα καὶ ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος

16 Λέγω ἐπίσης: Νὰ κατευθύνεσθε ἀπὸ τὸ Πνεῦμα, καὶ τότε τὴν ἐπιθυμίαν τῆς διεφθαρμένης σαρκικῆς φύσεως δὲν θὰ ἐκτελέσετε. 17 Ἡ διεφθαρμένη σαρκικὴ φύσι ἐπιθυμεῖ βεβαίως ἀντιθέτως πρὸς τὸ Πνεῦμα, καὶ τὸ Πνεῦμα ἀντιθέτως πρὸς τὴ διεφθαρμένη σαρκικὴ φύσι. Αὐτὰ δὲ ἀντιμάχονται τὸ ἓνα τὸ ἄλλο γιὰ νὰ μὴ κάνετε αὐτά, τὰ ὅποια θέλετε (Ὅταν δηλαδὴ ἡ διεφθαρμένη σαρκικὴ φύσι σᾶς κἀνη νὰ θέλετε τὸ κακό, τὸ Πνεῦμα ἀντιδρᾷ γιὰ νὰ μὴ τὸ πράξετε. Καὶ ὅταν τὸ Πνεῦμα σᾶς κἀνη νὰ θέλετε τὸ καλὸ, ἡ διεφθαρμένη σαρκικὴ φύσι ἀντιδρᾷ γιὰ νὰ μὴ τὸ πράξετε). 18 Ἐὰν δὲ κυβερνᾶσθε ἀπὸ τὸ Πνεῦμα, δὲν ὑπόκεισθε στὸ νόμο καὶ δὲν καταδικάζεσθε.

19 Τὰ δὲ ἔργα τῆς διεφθαρμένης σαρκικῆς φύσεως εἶναι φανερά. Εἶναι δὲ αὐτὰ μοιχεία, πορνεία, βρωμιά, ἀκολασία, 20 εἰδωλολατρία, μαγεία, ἔχθρες, φιλονικίες, φανατισμοί, ὀργές, προκλήσεις, διχόνοιες, φαρτίες, 21 φθόνοι, φόνοι, μεθύσια, γλεντοκόπια καὶ τὰ ὅμοια μ' αὐτά, γιὰ τὰ ὅποια σᾶς προειδοποιῶ, καθὼς καὶ σᾶς προειδοποίησα, ὅτι αὐτοί, ποὺ κάνουν τέτοια πράγματα, δὲν θὰ κληρονομήσουν τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

22 Ἀντιθέτως ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος εἶναι ἀγάπη, προσφορά, φιλοφροσύνη, εὐσπλαγχνία, καλωσύνη, ἀγαθωσύνη, ἔλεος¹, 23 πραότης, ἐγκράτεια. Ἐναντίον αὐτῶν δὲν ὑπάρχει νόμος. 24 Οἱ δὲ ἄνθρωποι τοῦ Χριστοῦ σταύρωσαν τὸ σαρκικὸ ἄνθρωπο μαζί μὲ τὰ πάθη καὶ τὶς ἐπιθυμίες του. 25 Ἀφοῦ ζοῦμε διὰ τοῦ Πνεύματος, τὸ Πνεῦμα καὶ ἄς ἀκολουθοῦμε. 26 Ἄς μὴ γινώμεθα κενόδοξοι καὶ προκαλοῦμε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο, καὶ φθονοῦμε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο.

«Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε»

6 Ἀδελφοί, καὶ ἐὰν κάποιος ἄνθρωπος πιασθῇ σὲ κάποια ἀμαρτία, σεῖς οἱ πνευματικοὶ νὰ προσπαθῆτε νὰ τὸν διορθώσετε μὲ πνεῦμα πραότητος. Καὶ νὰ προσέχης τὸν ἑαυτὸ σου μήπως καὶ σὺ ὑποκίψης σὲ πειρασμό. 2 Ὁ ἓνας νὰ βαστάξῃ τὰ βάρη τοῦ ἄλλου, καὶ ἔτσι νὰ ἐκπληρώσετε τὸ νόμο τοῦ Χριστοῦ.

3 Ἐὰν δὲ κανεὶς νομίζῃ, ὅτι εἶναι κάτι, ἐνῶ δὲν εἶναι τίποτε, αὐτὰ-

1. Ἡ, εὐλανθροπία

4 Τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμαζέτω ἕκαστος, καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ καύχημα ἔξει καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτερον· 5 ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει.

6 Κοινωνεῖτω δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχοῦντι ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς.

7 Μὴ πλανᾶσθε! Θεὸς οὐ μυκτηρίζεται. Ὁ γὰρ ἐὰν σπεῖρῃ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει. 8 Ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν· ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ Πνεῦμα ἐκ τοῦ Πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον. 9 Τὸ δὲ καλὸν ποιῶντες μὴ ἐκκακῶμεν· καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν μὴ ἐκλυόμενοι. 10 Ἄρα οὖν, ὡς καιρὸν ἔχομεν, ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς Πίστewος.

11 Ἴδετε πηλίκους ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί. 12 Ὅσοι θέλουσιν εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκί, οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, μόνον ἵνα μὴ τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ διώκωνται. 13 Οὐδὲ γὰρ οἱ περιτετμημένοι αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν, ἀλλὰ θέλουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκί καυχῆσωνται. 14 Ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ ἔμοι κόσμος ἐσταύρωται καὶ γὰρ τῷ κόσμῳ. 15 Ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομὴ τι ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ καινὴ κτίσις. 16 Καὶ ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ.

17 Τοῦ λοιποῦ κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω· ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω.

18 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν. ἀδελφοί. Ἀμήν.

πατάται. 4 Καθένας δὲ νὰ ξεετάξῃ τὰ δικά του ἔργα, καὶ τότε ἄς καυχᾶται ἀποβλέποντας στὸν ἑαυτὸ του μόνου καὶ ὄχι στοὺς ἄλλους. 5 Διότι ὁ καθένας θὰ βαστάξῃ τὸ δικὸ του φορτίου.

6 Ἐκεῖνος δέ, ποὺ διδάσκεται τὸ λόγο, ἄς κἀνὴ τὸ διδάσκαλό του κοινῶν σὲ ὅλα τὰ ἀγαθὰ του.

Ὁ,τι σπεῖρει ὁ ἄνθρωπος, αὐτὸ καὶ θὰ θερίσῃ

7 Μὴ πλανᾶσθε! Ὁ Θεὸς δὲν ἐμπαίζειται. Ἄλλ' ὅ,τι σπεῖρῃ ὁ ἄνθρωπος, αὐτὸ καὶ θὰ θερίσῃ. 8 Ὅποιος δηλαδὴ σπεῖρει στὸν ἄγρὸ τῆς διεφθαρμένης σαρκικῆς φύσεως, ἀπὸ τὸν ἄγρὸ τῆς διεφθαρμένης σαρκικῆς φύσεως θὰ θερίσῃ θάνατο. Καὶ ὅποιος σπεῖρει στὸν ἄγρὸ τοῦ Πνεύματος, ἀπὸ τὸν ἄγρὸ τοῦ Πνεύματος θὰ θερίσῃ ζωὴ αἰώνια. 9 Πράττοντας δὲ τὸ καλὸ, ἄς μὴ ἀποκάμνωμε. Διότι, ἐὰν δὲν ἀποκάμνωμε, στὸν κατάλληλο καιρὸ θὰ θερίσωμε. 10 Γι' αὐτὸ λοιπόν, ἔως ὅτου ἔχομεν καιρὸ, ἄς κἀνάμε τὸ καλὸ πρὸς ὅλους, καὶ μάλιστα πρὸς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι εἶναι οἰκτεῖοι λόγῳ τῆς (κοινῆς) Πίστewος.

Ἀνακεφαλαίωσι καὶ τελικὴ εὐλογία

11 Κοιτάξετε μὲ πόσο μεγάλα γράμματα σᾶς ἔγραψα μὲ τὸ ἴδιο μου τὸ χέρι. 12 Ὅσοι θέλουν νὰ ἀρέσουν στοὺς ἄνθρώπους (Ὅσοι θέλουν νὰ φανοῦν σπουδαῖοι) ἐπιδεικνύοντας κατόρθωμα στῆ σάρκα, αὐτοὶ σᾶς ἀναγκάζουν νὰ περιτέμνεσθε, μόνου καὶ μόνου γιὰ νὰ μὴ καταδιώκωνται ἐξ αἰτίας τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ. 13 Διότι οὔτε αὐτοὶ, ποὺ ἔχουν περιτομὴ, τηροῦν τὸ νόμου, ἀλλὰ θέλουν νὰ περιτέμνεσθε σεῖς, γιὰ νὰ καυχῆσθαι γιὰ τὴ δικὴ σας σάρκα (διότι σᾶς ἔπεισαν νὰ κάνετε σ' αὐτὴ περιτομῇ). 14 Ἀλλὰ σὲ μένα μὴ γένοιτο νὰ καυχῶμαι, παρὰ γιὰ τὸ σταυρὸ τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦ ὁποῖου ὁ κόσμος ἔχει σταυρωθῆ (καὶ νεκρωθῆ) ὡς πρὸς ἐμένα, καὶ ἐγὼ ἔχω σταυρωθῆ (καὶ νεκρωθῆ) ὡς πρὸς τὸν κόσμου. 15 Στῆ Ἐρησκεία βεβαίως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ οὔτε ἡ περιτομὴ ἔχει κάποια ἰσχύ οὔτε ἡ ἀκροβυστία (ἡ ἀπεριτμησία), ἀλλ' ἡ νέα δημιουργία (ἡ πνευματικὴ ἀναγέννησις). 16 Καὶ σ' ὅσους θὰ συμμορφωνῶνται πρὸς αὐτὴ τὴν ἀρχή, εὐλογία καὶ ἔλεος νὰ εἶναι σ' αὐτούς, καὶ γενικῶς στὸν Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ.

17 Στὸ ἐξῆς κανεὶς νὰ μὴ μὲ ἐνοχλῇ, διότι ἐγὼ στὸ σῶμα μου φέρω τὰ σημάδια τῶν πληγῶν χάριν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ (καὶ αὐτὰ ἀποδεικνύουν, ὅτι εἶμαι γνήσιος ἀπόστολος).

18 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ εἶναι μὲ τὸ πνεῦμα σας. ἀδελφοί. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ

1 Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, τοῖς ἀγίοις τοῖς οὖσιν ἐν Ἐφέσῳ καὶ πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· **2** χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3 Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανοῖς ἐν Χριστῷ, **4** καθὼς καὶ ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ, ἐν ἀγάπῃ **5** προορίσας ἡμᾶς εἰς υἰοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτὸν κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ **6** εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν ᾗ ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ Ἁγαπημένῳ.

7 ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων, κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ, **8** ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει, **9** γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ **10** εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ, τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν αὐτῷ, **11** ἐν ᾧ καὶ ἐκκληρώθημεν προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνεργούντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ **12** εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον δόξης αὐτοῦ, τοὺς προηλεκτούς ἐν Χριστῷ·

13 ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε τῷ Πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ Ἁγίῳ, **14** ὃς ἐστὶν ἄρραβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ.

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ

Χαιρετισμός

1 Ἐγὼ ὁ Παῦλος, ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀπευθύνομαι στοὺς ἀφιερωμένους καὶ πιστοὺς στὸν Ἰησοῦ Χριστό, ποὺ κατοικοῦν στὴν Ἐφεσο. **2** Χάρις νὰ εἶναι σὲ σᾶς καὶ εὐλογία ἀπὸ τὸ Θεὸ πατέρα μας καὶ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.

Δοξολογία γιὰ τὸ λυτρωτικὸ ἔργο τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ

3 Εὐλογημένος (δοξασμένος) νὰ εἶναι ὁ Θεὸς καὶ Πατέρας τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ μᾶς εὐλόγησε μετὰ κάθε εὐλογία πνευματικὴ γιὰ (νὰ κληρονομήσωμε) τὰ ἐπουράνια διὰ μέσου τοῦ Χριστοῦ. **4** Διότι μᾶς ἐξέλεξε γιὰ τὸν ἑαυτό του πρὸ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου, γιὰ νὰ εἴμεθα ἅγιοι καὶ ἄμωμοι ἐνώπιόν του. Ἀπὸ ἀγάπῃ **5** μᾶς προώρισε νὰ υἰοθετηθοῦμε ὡς παιδιά του διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ συμφώνως πρὸς τὴν ἀπόφασιν τοῦ θελήματός του, **6** γιὰ νὰ ὑμνήται τὸ μεγαλεῖο τῆς χάριτός του, μετὰ τὴν ὁποία μᾶς χαρίτωσε διὰ τοῦ ἀγαπημένου Υἱοῦ του.

7 Δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴ λύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματός του, τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν, λόγῳ τοῦ πλοῦτου τῆς χάριτός του, **8** ποὺ σκόρπισε σὲ μᾶς ἀφθόνως μαζί με κάθε σοφία καὶ φρόνησι. **9** Μᾶς ἔκανε γνωστὸ τὸ μυστικὸ τοῦ θελήματός του συνιστάμενο στὴν ἀπόφασί του, ποὺ εἶχε ἀποφασίσει γι' αὐτὸν (γιὰ τὸ Χριστό) **10** πρὸς διευθέτησιν τῶν πραγμάτων ὅταν θὰ ἐρχόταν ὁ κατάλληλος καιρὸς, γιὰ νὰ ἐνώση τὰ πάντα, τὰ οὐράνια δηλαδὴ καὶ τὰ ἐπίγεια, διὰ τοῦ Χριστοῦ, δι' αὐτοῦ, **11** διὰ τοῦ ὁποίου καὶ γίναμε κληρονόμοι, ὅπως εἴχαμε προορισθῆ κατὰ τὴν ἀπόφασιν ἐκείνου (τοῦ Θεοῦ), ποὺ τὰ πάντα ἐνεργεῖ κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ θελήματός του, **12** γιὰ νὰ ὑμνοῦμε τὴ δόξα του ἐμεῖς (οἱ Ἰουδαῖοι), ποὺ ἀπὸ πρωτότερα ἐπίσασμε στὸ Χριστό.

13 Ἐξ αἰτίας αὐτοῦ καὶ σεῖς (οἱ ἔθνηοι), ἀφοῦ ἀκούσατε τὸ λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας σας, καὶ ἀφοῦ πιστεύσατε σ' αὐτό, σφραγισθήκατε μετὰ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο, ποὺ εἶχε ὑποσχεθῆ ὁ Θεός. **14** Αὐτὸ δὲ εἶναι ὁ ἄρραβὼν (ἡ ἐγγύησι) γιὰ τὴν κληρονομία μας μέχρι νὰ ἔλθῃ ἡ πλήρης λύτρωσις τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ του γιὰ νὰ ὑμνήται ἡ δόξα του.

15 Διὰ τοῦτο ἀγάω, ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ Κυρίῳ Ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, 16 οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν μνεῖαν ὑμῶν ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, 17 ἵνα ὁ Θεὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Πατὴρ τῆς δόξης, δώῃ ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψῃς ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ, 18 πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας ὑμῶν εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστὶν ἡ ἐλπίς τῆς κλησεως αὐτοῦ, καὶ τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις, 19 καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, 20 ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις 21 ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. 22 Καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν ἔδωκε Κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ Ἐκκλησίᾳ, 23 ἣτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου.

2 Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι καὶ ταῖς ἁμαρτίαις, 2 ἐν αἷς ποτε περιπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας· 3 ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποιῶντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν, καὶ ἤμεν τέκνα φύσει ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποί·

4 ὁ δὲ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἡγάπησεν ἡμᾶς 5 καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι, συνεζωοποίησε τῷ Χριστῷ· χάριτί ἐστε σεσωσμένοι· 6 καὶ συνήγειρε καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 7 ἵνα ἐνδείξῃται ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστό-

Εὐχαριστία καὶ παράκλησι γιὰ ἐπίγνωσι Θεοῦ καὶ δωρεῶν του

15 Γι' αὐτὸ καὶ ἐγώ, ὅταν ἄκουσα τὴν πίστιν σας στὸν Κύριο Ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην σας πρὸς ἄλλους τοὺς ἁγίους (τοὺς χριστιανούς), 16 δὲν παύομαι νὰ εὐχαριστῶ τὸ Θεὸ γιὰ σᾶς, καὶ νὰ σᾶς μνημονεύω στὶς προσευχές μου, 17 γιὰ νὰ σᾶς δίνηῖ ὁ Θεὸς τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ἐνδοξὸς Πατέρας, χάρισμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως, γιὰ νὰ τὸν γνωρίζετε καλλίτερα, 18 φωτισμένοι στὰ μάτια τῆς ψυχῆς σας, γιὰ νὰ γνωρίζετε καλλίτερα ποιά εἶναι τὰ ἐπιζόμενα ἀγαθὰ, γιὰ τὰ ὁποῖα σᾶς κάλεσε, καὶ ποίος εἶναι ὁ πλοῦτος τῶν μεγαλείων τῆς κληρονομίας του γιὰ τοὺς ἁγίους, 19-20 καὶ πόσο ὑπερβολικὰ μεγάλη εἶναι ἡ δύναμί του σ' ἐμᾶς τοὺς πιστούς, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν ἐνέργεια, τὴν ὁποία ἡ ἰσχυρὴ δύναμί του ἐνήργησε στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ μὲ τὸ ν' ἀναστήσῃ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Καὶ τὸν κάθισε στὰ δεξιὰ του στὰ ἐπουράνια, 21 πάνω ἀπὸ κάθε ἀρχὴ καὶ ἐξουσία καὶ δύναμι καὶ κυριότητα καὶ ἀθε πρόσωπο, ποῦ ὑπάρχει ὄχι μόνο σ' αὐτὸ τὸν κόσμον, ἀλλὰ καὶ στὸν μελλοντικό. 22 Καὶ τὰ πάντα ὑπέταξε κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του, καὶ αὐτὸν κατέστησε Κεφαλὴ ὑπεράνω πάντων στὴν Ἐκκλησία, 23 ἡ ὁποία εἶναι τὸ σῶμα του, τὸ συμπλήρωμα ἐκείνου, ὁ ὁποῖος (ὡς Θεὸς) συμπληρώνει ὅλα μὲ ὅλα ὅσα λείπουν.

Ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα μας ἀπὸ πολλὴ ἀγάπη καὶ εὐσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ

2 Καὶ σεῖς ἦσασταν νεκροὶ ἐξ αἰτίας τῶν παραπτωμάτων καὶ τῶν ἁμαρτιῶν, 2 στὶς ὁποῖες ζήσατε σύμφωνα μὲ τὴ ζωὴ αὐτοῦ τοῦ κόσμου, σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ ἄρχοντος, ποῦ ἐξουσιάζει ἀπὸ τὸν ἀέρα, τοῦ πνεύματος, ποῦ τώρα ἐνεργεῖ στοὺς ἀπειθεῖς ἀνθρώπους. 3 Σὰν αὐτοὺς ζήσαμε κάποτε καὶ ὅλοι ἐμεῖς (οἱ Ἰουδαῖοι), ἀκολουθώντας τὶς ἐπιθυμίες τῆς σάρκας, κάνοντας τὰ θελήματα τῆς σάρκας καὶ τῶν καρδιῶν. Καὶ λόγῳ τῆς διεφθαρμένης φύσεώς μας ἦμασταν ἄξιοι τῆς θείας ὀργῆς, ὅπως καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἄνθρωποι.

4 Ἀλλ' ὁ Θεός, ἐπειδὴ εἶναι πλούσιος σὲ εὐσπλαγχνία, λόγῳ τῆς πολλῆς ἀγάπης του, μὲ τὴν ὁποία μᾶς ἀγάπησε 5 καὶ ὅταν ἀκόμη ἐμεῖς ἦμασταν νεκροὶ λόγῳ τῶν παραπτωμάτων, μᾶς ζωοποίησε μαζὶ μὲ τὸ Χριστό. Ἀπὸ εὐσπλαγχνία ἔχετε σωθῆ. 6 Καὶ μᾶς ὕψωσε μαζὶ του καὶ μᾶς κάθισε μαζὶ του στὰ ἐπουράνια λόγῳ τῆς ἐνώσεώς μας μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστό. 7 Ἔτσι ἔκανε, γιὰ νὰ δεῖξῃ στοὺς ἐρχομένους αἰῶνες τὸν ὑπερβολικὸ πλοῦτον τῆς εὐσπλαγχνίας του ποῦ ἐκδηλώθηκε μὲ εὐεργεσία σὲ

τητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. **8** Τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ τῆς πίστεως· καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν, Θεοῦ τὸ δῶρον, **9** οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μὴ τις καυχῆσθῃται. **10** Αὐτοῦ γὰρ ἐσμεν ποίημα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοίμασεν ὁ Θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν.

11 Διὸ μνημονεύετε ὅτι ὑμεῖς ποτε τὰ ἔθνη, ἐν σαρκὶ οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου, **12** ὅτι ἦτε ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς Χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ. **13** Νυνὶ δὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες μακρὰν ἐγγὺς ἐγενήθητε, ἐν τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ.

14 Αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἐν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, τὴν ἔχθραν, ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ **15** τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον ποιῶν εἰρήνην, **16** καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἐνὶ σώματι τῷ Θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ. **17** Καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσαστο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς, **18** ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι ἐν ἐνὶ πνεύματι πρὸς τὸν Πατέρα.

19 Ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ συμπολίται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ, **20** ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, **21** ἐν ᾧ πᾶσα ἡ οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη αὐξεῖ εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ· **22** ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συν-οικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν Πνεύματι.

μᾶς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. **8** Naί, ἀπὸ εὐσπλαγχνῖα ἔχετε σωθῆ, διότι γίνεστε πιστοὶ (χριστιανοί). Καὶ αὐτὸ δὲν προσέρχεται ἀπὸ σᾶς, ἀλλ' εἶναι δῶρο τοῦ Θεοῦ. **9** Δὲν προέρχεται ἀπὸ ἔργα σας, καὶ ἔτσι δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ καυχῆθῃ. **10** Naί, αὐτοῦ εἴμεθα δημιουργήματα. Μᾶς δημιουργήσε (ὡς πιστοῦς, ὡς χριστιανούς) διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ κληρονομήσωμε καλὰ ἔργα, τὰ ὅποια ὁ Θεὸς ἐτοίμασε ἐκ τῶν προτέρων γιὰ νὰ ζήσωμε μ' αὐτὰ (γιὰ νὰ τ' ἀπολαύσωμε).

Ἰουδαῖοι καὶ ἔθνηοι ἐνώνονται στὴν Ἐκκλησία ὡς ἓνα σῶμα καὶ πνεῦμα

11 Γι' αὐτὸ νὰ ἐνθυμῆσθε, ὅτι σεῖς ἄλλοτε οἱ ἔθνηοι, οἱ λεγόμενοι κατὰ τὴ σάρκα ἀπερίτμητοι ἀπὸ τοὺς λεγομένους κατὰ τὴ σάρκα περιτμημένους μὲ περιτομὴ ἀπὸ ἀνθρώπινο χερί, **12** νὰ ἐνθυμῆσθε, ὅτι τὸν καιρὸ ἐκεῖνο ἦσαοταν χωρὶς Χριστό, ἀποξενωμένοι ἀπὸ τὸ πολίτευμα τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ξένοι πρὸς τίς διαθήκες ποὺ περιεῖχαν τὴν ὑπόσχεση τῆς σωτηρίας, χωρὶς ἐλπίδα καὶ χωρὶς Θεὸ στὸν κόσμο. **13** Ἄλλα τῶρα διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ σεῖς, ποὺ ἄλλοτε ἦσαοταν μακριὰ, ἤλθατε κοντά, διότι ὁ Χριστὸς ἔχυσε τὸ αἷμα του.

14 Αὐτὸς λοιπὸν εἶναι ἡ εἰρήνη μας, ποὺ ἔκανε τοὺς δύο (τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς ἔθνηοὺς) ἓνα, διότι γκρέμισε τὸ μεσότοιχο, ποὺ τοὺς χώριζε, τὴν ἔχθρα δηλαδὴ, ἀφοῦ μὲ τὴ θυσία τοῦ σώματος τοῦ **15** κατήργησε τὸ νόμο τῶν ἐντολῶν, ποὺ συνίσταντο σὲ ἀπαγορεύσεις (οἱ ὅποιοι ἐμπόδιζαν τὸ συγχρωτισμὸ τῶν Ἰουδαίων μὲ τοὺς ἔθνηοὺς). Καὶ κατήργησε τὸ νόμο, γιὰ νὰ δημιουργήσῃ διὰ τοῦ ἑαυτοῦ του ἀπὸ τοὺς δύο ἓνα νέο ἄνθρωπο, φέροντας μεταξὺ τους εἰρήνην, **16** καὶ εἰς συμπιλιάση τοὺς δύο ὡς ἓνα σῶμα μὲ τὸ Θεὸ διὰ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου, ἀφοῦ θανάτωσε τὴν ἔχθρα δι' αὐτοῦ. **17** Καὶ ἀφοῦ ἀναστήθηκε, ἀνήγγειλε εἰρήνην γιὰ τοὺς μακριὰ (τοὺς ἔθνηοὺς) καὶ γιὰ τοὺς κοντά (τοὺς Ἰουδαίους), **18** ὅτι δηλαδὴ καὶ οἱ δύο κόσμοι μὲ ἓνα πνεῦμα δι' αὐτοῦ ἐπιτυγχάνουμε προσέλευσι στὸν Πατέρα.

19 Γι' αὐτὸ λοιπὸν δὲν εἶσθε πλέον ξένοι καὶ προσωρινοὶ κάτοικοι χωρὶς πολιτικὰ δικαιώματα (στὴν πολιτεία τοῦ Θεοῦ), ἀλλ' εἶσθε συμπολίτες τῶν ἁγίων (τῶν πιστῶν Ἰσραηλιτῶν) καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ. **20** Καὶ ἔχετε οἰκοδομηθῆ πάνω στὸ θεμέλιο, ποὺ εἶναι οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆτες, ἐνῶ ἀκρογωνιαίος λίθος εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς Χριστός. **21** Μ' αὐτὸν ὅλη ἡ οἰκοδομὴ δένεται ἁρμονικὰ καὶ στερεὰ, καὶ μεγαλώνει, γιὰ νὰ εἶναι ναὸς ἅγιος γιὰ τὸν Κύριο. **22** Μ' αὐτὸν ἐνωμένοι καὶ σεῖς οἰκοδομεῖσθε μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους πιστοὺς, γιὰ νὰ εἶσθε κατοικητήριο τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν κατοίκησι σ' αὐτὸ τοῦ Πνεύματος (ποὺ εἶναι δηλαδὴ ὁ Θεός, ὅλη ἡ θεῖα οὐσία).

3 Τούτου χάριν ἐγὼ Παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν, **2** εἶγε ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς, **3** ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνώρισέ μοι τὸ μυστήριον, καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ, **4** πρὸς ὃ δύνασθε ἀναγινώσκοντες νοῆσαι τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ Χριστοῦ, **5** ὃ ἐτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἀγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν Πνεύματι, **6** εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα καὶ σύσσωμα καὶ συμμετόχα τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν τῷ Χριστῷ διὰ τοῦ εὐαγγελίου, **7** οὐ ἐγενόμην διάκονος κατὰ τὴν δωρεάν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ τὴν δοθείσάν μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

8 Ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων τῶν ἀγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, ἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελισασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ Χριστοῦ **9** καὶ φωτίσαι πάντας τίς ἡ οἰκονομία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ, τῷ τὰ πάντα κτίσαντι διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, **10** ἵνα γνωρισθῆ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις διὰ τῆς Ἐκκλησίας ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ Θεοῦ, **11** κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων, ἣν ἐποίησεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, **12** ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παρρησίαν καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐν πεποιθησίᾳ διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ. **13** Διὸ αἰτοῦμαι μὴ ἐκκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσί μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἦτις ἐστὶ δόξα ὑμῶν.

14 Τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν Πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, **15** ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται, **16** ἵνα δῶῃ ὑμῖν κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον, **17** κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν

Ἡ διακονία τοῦ Παύλου στὸ μυστήριο τῆς σωτηρίας τῶν ἐθνικῶν

3 Γι' αὐτὸ τὸ λόγο (ὅτι ἡ σωτηρία εἶναι καὶ γιὰ σᾶς τοὺς ἐθνικούς) ἔπαρχω ἐγὼ ὁ Παῦλος (ὡς ἀπόστολος), ὁ φυλακισμένος γιὰ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ ἐξ αἰτίας τῆς δράσεώς μου γιὰ σᾶς τοὺς ἐθνικούς. **2** Ἀσφαλῶς ἀκούσατε τὸν τρόπο, με τὸν ὁποῖο μοῦ δόθηκε ἡ χάρι τοῦ Θεοῦ γιὰ σᾶς, **3** ὅτι δηλαδή με ἀποκάλυψι (ὁ Θεὸς) ἔκανε γνωστὸ σὲ μένα τὸ μυστικὸ (γιὰ σᾶς τοὺς ἐθνικούς), ὅπως προηγουμένως ἔγραψα μὲ λίγα λόγια. **4** Σύμφωνα δὲ μ' αὐτά, ὅταν τὰ διαβάζετε, μπορεῖτε νὰ καταλάβετε τὴ γνώσι μου γιὰ τὸ μυστικὸ τοῦ Χριστοῦ. **5** Αὐτὸ σὲ ἄλλες ἐποχὲς δὲν ἔγινε γνωστὸ στοὺς ἀνθρώπους, ὅπως τώρα φανερώθηκε διὰ τοῦ Πνεύματος στοὺς ἐκλεγμένους ἀποστόλους του καὶ προφῆτες, **6** ὅτι δηλαδή οἱ ἐθνικοὶ εἶναι (μαζὶ με τοὺς Ἰουδαίους) συγκληρονόμοι, καὶ μέλη τοῦ αὐτοῦ σώματος (τῆς Ἐκκλησίας δηλαδή) καὶ συμμετόχοι τῆς εὐλογίας του ποὺ ὑποσχέθηκε. Αὐτὰ δὲ ἐπιτυγχάνονται διὰ τοῦ Χριστοῦ κατόπιν τῆς κηρύξεως καὶ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ εὐαγγελίου, **7** τοῦ ὁποῖου ἔγινε ὑπέρτης σύμφωνα μὲ τὸ δῶρο τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖο δόθηκε σὲ μένα διὰ τῆς ἐνεργείας τῆς δυνάμεώς του.

8 Σὲ μένα, τὸν ἐλαχιστότερο ἀπ' ὅλους τοὺς ἀγίους (τοὺς χριστιανούς), δόθηκε αὐτὴ ἡ χάρι, νὰ κηρύξω στοὺς ἐθνικοὺς τὸν ἄπειρο καὶ ἀνεξάντητο πλοῦτο τοῦ Χριστοῦ, **9** καὶ νὰ φανερώσω σ' ὅλους ποιά εἶναι ἡ νέα τάξι πραγμάτων συμφώνως πρὸς τὸ μυστικὸ, ποῦ ἦταν κρυμμένο αἰωνίως στὸ Θεό, ποῦ δημιούργησε τὰ πάντα διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, **10** γιὰ νὰ φανερωθῆ τώρα στὶς ἀρχὲς καὶ στὶς ἐξουσίες, ποῦ εἶναι στὸν οὐρανό, διὰ μέσου τῆς Ἐκκλησίας ἡ πολυποίκιλη σοφία τοῦ Θεοῦ, **11** σύμφωνα μὲ τὴν πρὸ αἰώνων ἀπόφασι, τὴν ὁποία πραγματοποίησε διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μας. **12** Δι' αὐτοῦ, μὲ τὴν πίστι σ' αὐτόν, ἔχομε ἀσφαλῶς τὴν ἐλευθερία μὲ τὴ διάνοιξι ὁδοῦ καὶ τὴν προσέλευσι στὸ Θεό. **13** Γι' αὐτὸ σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴ ἀποθαρρύνεσθε ἐξ αἰτίας τῶν θλίψεῶν μου γιὰ σᾶς. Αὐτὲς εἶναι δόξα σας.

Προσευχὴ γιὰ πνευματικὸ πλουτισμὸ σὲ δυνάμει, ἐπίγνωσι καὶ βίωσι

14 Γι' αὐτὸ γονατίζω καὶ προσεύχομαι στὸν Πατέρα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, **15** ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἔχει τὴν ὑπαρξὶ κάθε γένος στοὺς οὐρανοὺς καὶ στὴ γῆ (ἄγγελιοι δηλαδή καὶ ἄνθρωποι), **16** γιὰ νὰ σᾶς κἀνῃ, σύμφωνα μὲ τὸν ἔνδοξο πλοῦτο του, νὰ εἴσθε ἰσχυροὶ μὲ δυνάμει διὰ τοῦ Πνεύματός του στὸν ἐσωτερικὸ ἄνθρωπο, **17** νὰ κατοικῆ ὁ Χρι-

διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι καὶ θεμελιωμένοι, **18** ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις τί τὸ πλάτος καὶ μῆκος καὶ βάθος καὶ ὕψος, **19** γινῶναι τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ Θεοῦ.

20 Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι, ὑπερεκπερισσοῦ ὢν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν, κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν, **21** αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

4 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν Κυρίῳ ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε, **2** μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραότητος, μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, **3** σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης. **4** Ἐν σῶμα καὶ ἐν Πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν **5** εἰς Κύριος, μία πίστις, ἐν βάπτισμα· **6** εἰς Θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων, καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ἡμῖν.

7 Ἐνὶ δὲ ἐκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ. **8** Διὸ λέγει· Ἀναβάς εἰς ὕψος ἠχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν καὶ ἔδωκε δόματα τοῖς ἀνθρώποις. **9** Τὸ δὲ ἀνέβη τί ἐστὶν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη πρῶτον εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς; **10** Ὁ καταβάς αὐτὸς ἐστὶ καὶ ὁ ἀναβάς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα.

στὸς διὰ τῆς πίστεως στὶς καρδιές σας, νὰ εἴσθε ριζωμένοι καὶ θεμελιωμένοι μετ' ἀγάπῃ, **18** γιὰ νὰ μπορέσετε νὰ καταλάβετε μαζί με ὅλους τοὺς ἁγίους (τοὺς χριστιανούς) ποιοὶ εἶναι τὸ πλάτος καὶ τὸ μῆκος καὶ τὸ βάθος καὶ τὸ ὕψος (τοῦ θεοῦ ἐλέους καὶ τῆς σωτηρίας), **19** καὶ νὰ γνωρίσετε βιωματικά τὴν ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία ὑπερβαίνει τὴ γνώσιν, γιὰ νὰ πλουτισθῆτε μετ' ὅλο τὸν πλοῦτο τοῦ Θεοῦ.

Δοξολογία

20 Σ' ἐκεῖνον δέ, ποὺ δύναται νὰ κάνῃ περισσότερο ἀπ' ὅλα, πολὺ περισσότερο ἀπ' ὅσα ζητοῦμε ἢ μποροῦμε νὰ σκεφθοῦμε, σύμφωνα μετ' τὴ δύναμιν, ποὺ ἐνεργεῖ σὲ μᾶς, **21** σ' αὐτὸν ἅς εἶναι ἡ δόξα στὴν Ἐκκλησία διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ σ' ὅλες τὶς ἐποχὲς τῶν ἀπεράντων αἰῶνων. Ἀμήν.

Ὅλα κηρύττουν ἐνότητα

4 Σὰς παρακαλῶ δὲ ἐγὼ, ὁ φυλακισμένος γιὰ τὸν Κύριο, νὰ ζήσετε κατὰ τρόπο ἀντάξιο τῆς κλήσεως, μετ' τὴν ὁποία κληθήκατε. **2** Νὰ ζήσετε μετ' ταπεινοφροσύνη καὶ καλωσύνη σὲ ὅλα, μετ' μακροθυμία, ἀνεχόμενοι ὁ ἕνας τὸν ἄλλο μετ' ἀγάπῃ. **3** Νὰ φροντίζετε νὰ διατηρῆτε τὴν ἐνότητα τοῦ πνεύματος διὰ τοῦ συνδέσμου τῆς εἰρήνης (ἡ εἰρήνη νὰ σᾶς συνδέῃ μεταξύ σας, ὥστε νὰ εἴσθε ἕνα). **4** Ἐνα σῶμα ὑπάρχει (ἡ Ἐκκλησία) καὶ ἕνα Πνεῦμα (ποὺ ἐμφυχώνει αὐτὸ τὸ σῶμα), καθὼς καὶ κληθήκατε γιὰ μιὰ ἐλπίδα τῆς κλήσεώς σας (τὴν ἐλπίδα τῆς οὐράνιας βασιλείας). **5** Ἐνας Κύριος ὑπάρχει (ὁ Ἰησοῦς Χριστός), μία πίστις, ἕνα βάπτισμα. **6** Ἐνας Θεὸς καὶ πατέρας ὅλων, ὁ ὁποῖος δεσπόζει ὅλων, ἐνεργεῖ δι' ὅλων, καὶ εἶναι μέσα σ' ὅλους μας (Πρέπει λοιπὸν νὰ εἴμεθα ὅλοι ἕνα).

Ὁ Χριστὸς ἔδωσε τὴ χάριν στὸν καθένα

7 Ἀλλὰ στὸν καθένα ἀπὸ μᾶς δόθηκε ἡ χάρις σύμφωνα μετ' τὸ μέτρον, μετ' τὸ ὁποῖο δωρίζει ὁ Χριστός. **8** Γι' αὐτὸ λέγει ἡ Γραφή: Ἀνέβηκε στὸν οὐρανὸ καὶ ἄρπαξε ἀφθονία χαρισμάτων καὶ ἔδωσε δῶρα στοὺς ἀνθρώπους. **9** Τὸ δὲ ἀνέβηκε τί σημαίνει, παρὰ ὅτι καὶ κατέβηκε πρῶτα στὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς (στὸν ἕξθι δηλαδή); **10** Αὐτὸς ποὺ κατέβηκε, αὐτὸς εἶναι καὶ ποὺ ἀνέβηκε πάνω ἀπ' ὅλους τοὺς οὐρανοὺς, γιὰ νὰ γεμίσῃ (μετ' τὴν παρουσία του) τὰ πάντα.

11 Καὶ αὐτὸς ἔδωκε τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους, 12 πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, 13 μέχρι καταστήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ, 14 ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας, ἐν τῇ κυβεῖα τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδεῖαν τῆς πλάνης, 15 ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὃς ἐστὶν ἡ Κεφαλὴ, ὁ Χριστός, 16 ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης ἀφῆς τῆς ἐπιχορηγίας κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἑνὸς ἐκάστου μέρους τὴν αὐξήσιν τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ.

17 Τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν Κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι τοῦ νοὸς αὐτῶν, 18 ἐσκοτισμένοι τῇ διανοίᾳ ὄντες, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν, 19 οἴτινες, ἀπηλγηκότες, ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ. 20 Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν Χριστόν, 21 εἶγε αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε, καθὼς ἐστὶν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ, 22 ἀποθέσθαι ὑμᾶς κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης, 23 ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν 24 καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν κατὰ Θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας.

Ὁ Χριστὸς ἔδωσε χαρισματούχους γιὰ τὴν οἰκοδομὴ τῆς Ἐκκλησίας

11 Αὐτὸς ἐπίσης ἔδωσε ἄλλους μὲν ὡς ἀποστόλους, ἄλλους δὲ ὡς προφῆτες, ἄλλους δὲ ὡς εὐαγγελιστάς (περιοδεύοντες κήρυκες τοῦ εὐαγγελίου), ἄλλους δὲ ὡς ποιμένες καὶ διδασκάλους, 12 γιὰ νὰ καταρτίσουν τοὺς ἁγίους (τοὺς πιστοὺς), γιὰ νὰ κάνουν ἔργο διακονίας γιὰ τὴν οἰκοδομὴ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ (τῆς Ἐκκλησίας), 13 μέχρις οὗτου ὅλοι φθάσαμε στὴν ἐνότητα, ποὺ ἀπαιτεῖ ἡ πίστι καὶ ἡ ἐπίγνωσι τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, σὲ ἄνθρωπο ὄριμο, στὸ μέτρο τῆς πλήρους (τῆς τελείας) χριστιανικῆς ἡλικίας, 14 γιὰ νὰ μὴν εἴμεθα πλέον νήπιοι, σαλευόμενοι σὰν τὰ κύματα καὶ πρὸς τὰ ἐδῶ καὶ πρὸς τὰ ἐκεῖ φερόμενοι ἀπὸ κάθε ἄνεμο τῆς διδασκαλίας, ἀπὸ τῆς δολιότητος τῶν ἀνθρώπων, ἀπὸ τὴν πανουργία γιὰ τὴν μεθοδικὴ παρουσία τῆς πλάνης. 15 Ἀντιθέτως, ἔχοντας τὴν ἀλήθεια μαζί μὲ τὴν ἀγάπη, ἄς αὐξηθοῦμε σὲ ὅλα χάριν αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ Κεφαλὴ, ὁ Χριστός. 16 Ἀπ' αὐτὸν ὅλο τὸ σῶμα συναρμύζεται καὶ συνταιριάζεται, καὶ μὲ κάθε πρόσληψι τῆς χορηγουμένης βοήθειας ἀναλόγως τῆς ἐνεργείας καθενὸς μέλους κάνει τὸ σύνολο νὰ αὐξάνη, γιὰ νὰ οἰκοδομηταί μὲ ἀγάπη.

Ὁ παλαιὸς καὶ ὁ νέος ἄνθρωπος

17 Τοῦτο δὲ λέγω καὶ τονίζω στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, νὰ μὴ ζητετε πλέον ὅπως ζοῦν καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἔθνη ἀκολουθώντας τοὺς ματαίους διαλογισμούς τους. 18 Αὐτοὶ εἶναι σκοτισμένοι στὸ νοῦ, ἀποξενωμένοι ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ Θεοῦ λόγῳ τῆς ἀγνοίας ποὺ ὑπάρχει σ' αὐτούς, λόγῳ τῆς πωρώσεως τῆς καρδιάς τους (τῆς συνειδήσεως). 19 Αὐτοί, ἀφοῦ κατάντησαν σὲ ἀναισθησία, παρέδωσαν τοὺς ἑαυτοὺς τους σὲ ἀκολασία, γιὰ νὰ κάνουν κάθε βρώμικη πράξι ξεπερνώντας κάθε ὄριο. 20 Ἀλλὰ σεῖς δὲν μάθατε ὅτι εἶναι ἔτσι ὁ Χριστός, 21 ἀφοῦ βεβαίως ἀκούσατε γι' αὐτὸν καὶ διδαχθήκατε δι' αὐτοῦ, συμφῶνως μὲ τὴν ἀλήθεια ποὺ ὑπάρχει στὸν Ἰησοῦ, 22 ν' ἀποβάλετε τὸν παλαιὸ ἄνθρωπο τῆς προηγουμένης ζωῆς σας, ποὺ φθειρεται ἀπὸ τίς ἡδονές, ποὺ προκαλεῖ ἡ ἀπάτη (ἡ ἀπατηλὴ ἁμαρτία), 23 καὶ ν' ἀνανεώσεθε στὸ φρόνημα τοῦ νοῦ σας, 24 καὶ νὰ ἐνδυθῆτε τὸ νέο ἄνθρωπο, ποὺ δημιουργήθηκε ἀπὸ τὸ Θεὸ γιὰ τὴν ἀρετὴ καὶ τὴν εὐσέβεια συμφῶνως πρὸς τὴν ἀλήθεια.

Παραγγέλματα για χριστιανική ζωή

25 Διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ, ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη. 26 Ὁργίζεσθε, καὶ μὴ ἀμαρτάνετε· ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν, 27 μηδὲ δίδοτε τόπον τῷ Διαβόλῳ. 28 Ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω, μᾶλλον δὲ κοπιᾷτω ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσίν, ἵνα ἔχη μεταδιδόναι τῷ χρεῖαν ἔχοντι. 29 Πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω, ἀλλ' εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας, ἵνα δῶ χάριν τοῖς ἀκούουσι. 30 Καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως. 31 Πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ βλασφημία ἀρτήτω ἀφ' ὑμῶν σὺν πάσῃ κακίᾳ. 32 Γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὐσπλαγχοί, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς καθὼς καὶ ὁ Θεὸς ἐν Χριστῷ ἔχαρισατο ἡμῖν.

5 Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ ὡς τέκνα ἀγαπητά, 2 καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας.

3 Πορνεία δὲ καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία ἢ πλεονεξία μηδὲ ὄνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέπει ἀγίοις, 4 καὶ αἰσχροῦ καὶ μωρολογίας ἢ εὐτραπέλιας, τὰ οὐκ ἀνήκοντα, ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία. 5 Τοῦτο γὰρ ἔστε γινώσκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος ἢ ἀκάθαρτος ἢ πλεονέκτης, ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ.

6 Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις· διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. 7 Μὴ οὖν γίνεσθε συμμετοχοὶ αὐτῶν. 8 Ἦτε γὰρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν Κυρίῳ· ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε. 9 Ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ

25 Γι' αὐτὸ νὰ ἀποβάλετε τὸ ψεῦδος καὶ νὰ λέγετε ὁ καθένας τὴν ἀλήθεια στὸν πλησίον του, διότι (ἀνήκουμε στὸ αὐτὸ σῶμα, στὴν Ἐκκλησία, καὶ ἔτσι) εἴμεθα ἀλληλοεξαρτώμενα ὄργανα. 26 Νὰ ὀργίζεσθε, ἀλλὰ νὰ μὴν ἀμαρτάνετε. Ἡ δύσι τοῦ ἡλίου νὰ μὴ σᾶς βρῖσκη ὠργισμένους. 27 Καὶ νὰ μὴ δίνετε τόπο στὸ Διάβολο (γιὰ νὰ εἰσχωρῇ καὶ νὰ δρᾷ). 28 Ὁ κλέπτης νὰ μὴ κλέπτη πλέον, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ κοπιᾷ ἀνόντας τὸ ἔντιμο ἔργο μὲ τὰ χεῖρα του, γιὰ νὰ ἔχη νὰ μεταδίδῃ σὲ ὅποιον ἔχει ἀνάγκη. 29 Κανένας κακὸς λόγος νὰ μὴ βγαίνῃ ἀπὸ τὸ στόμα σας, ἀλλὰ μόνο καλὸς γιὰ οἰκοδομὴ ὅπου ὑπάρχει ἀνάγκη, γιὰ νὰ ὠφελῇ αὐτοὺς ποὺ τὸν ἀκούουν. 30 Καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο τοῦ Θεοῦ, μὲ τὸ ὅποιο σᾶς σφράγισε ὡς ἰδικούς του κατὰ τὴν ἡμέρα ποὺ σᾶς ἐξαγόρασε (τὴν ἡμέρα τοῦ βαπτίσματος). 31 Κάθε ἀγανάκτησι καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ λόγος ὑβριστικὸς νὰ ἐξαφανισθῇ ἀπὸ σᾶς μαζὶ μὲ κάθε κακότητα. 32 Καὶ νὰ φέρεσθε μεταξύ σας μὲ καλωσύνη, μὲ εὐσπλαγχνία, συγχωρώντας ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, ὅπως καὶ ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Χριστοῦ μᾶς συγχώρησε.

5 Νὰ γίνεσθε λοιπὸν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ σὰν τέκνα του ἀγαπητά, 2 καὶ νὰ βαδίζετε μὲ ἀγάπη, ὅπως καὶ ὁ Χριστὸς μᾶς ἀγάπησε, καὶ γιὰ μᾶς παρέδωσε τὸν ἑαυτὸ του στὸ θάνατο ὡς εὐωδιάζουσα προσφορὰ καὶ θυσία στὸ Θεό.

3 Ἡ πορνεία δὲ καὶ κάθε ἀκαθαρσία ἢ ἀνωμαλία οὔτε ὡς ὄνομα νὰ ἀκούεται σὲ σᾶς, ὅπως ἀρμύζει σὲ ἀγίους (χριστιανούς). 4 Ἐπίσης νὰ μὴν ὑπάρχῃ σὲ σᾶς τὸ ἄσεμνο καὶ ἡ μωρολογία καὶ ἡ αἰσchrή ἀστειολογία, τὰ ἀπρεπῆ αὐτὰ πράγματα, ἀλλὰ μᾶλλον δοξολογία. 5 Νὰ γνωρίζετε δὲ τοῦτο, ὅτι κάθε πόρνος ἢ ἀκάθαρτος ἢ ἀνώμαλος, ὁ ὅποιος (στὴν οὐσία) εἶναι εἰδωλολάτρης, δὲν ἔχει κληρονομία στὴ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ.

6 Κανείς ἄς μὴ σᾶς ἐξαπατᾷ μὲ κούφια λόγια (λέγοντας ὅτι δὲν θὰ

1. Ἦ, νὰ εὐχαριστήσῃ

Πνεύματος ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνη καὶ δικαιοσύνη καὶ ἀληθείᾳ·
10 δοκιμάζοντες τί ἐστὶν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ. 11 Καὶ μὴ συγ-
κοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ
καὶ ἐλέγχετε. 12 Τὰ γὰρ κρυφῆ γινόμενα ὑπ’ αὐτῶν αἰσχρὸν
ἐστὶ καὶ λέγειν· 13 τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτός φα-
νεροῦται· 14 πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον φῶς ἐστὶ. Διὸ λέγει·
Ἔγειρε, ὁ καθεύδων, καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νε-
κρῶν, καὶ ἐπιφάσει σοι ὁ Χριστός.

15 Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι,
ἀλλ’ ὡς σοφοί, 16 ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πο-
νηραὶ εἰσι. 17 Διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τί
τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. 18 Καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστὶν
ἀσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν Πνεύματι, 19 λαλοῦντες ἑαυτοῖς
ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ ψάλ-
λοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ, 20 εὐχαριστοῦντες πάντο-
τε ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ
Θεῷ καὶ πατρὶ, 21 ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Χριστοῦ.

22 Αἱ γυναῖκες, τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε ὡς τῷ Κυ-
ρίῳ, 23 ὅτι ὁ ἀνὴρ ἐστὶ κεφαλὴ τῆς γυναικός, ὡς καὶ ὁ Χριστὸς
Κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ αὐτὸς ἐστὶ Σωτὴρ τοῦ σώματος.
24 Ἄλλ’ ὡσπερ ἡ Ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ, οὕτω καὶ
αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἐν παντί.

τιμωρηθῶν τὰ ἁμαρτήματα). Ὅπως δὲ γι’ αὐτὰ (τὰ ἁμαρτήματα)
ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ πᾶν τοὺς ἀπειθεῖς ἀνθρώπους. 7 Μὴ γίνε-
σθε λοιπὸν ὡς αὐτοὺς. 8 Ἄλλοτε βεβαίως ἦσασταν σκότος, ἀλλὰ τῶ-
ρα διὰ τοῦ Κυρίου εἴσθε φῶς. Νὰ ζῆτε ὡς παῖδιά τοῦ φωτός (δηλαδὴ
πνευματικὰ). 9 Ὁ καρπὸς δὲ τοῦ Πνεύματος συνίσταται σὲ κάθε ἀγα-
θωσύνη καὶ καλωσύνη καὶ ἀρετῇ. 10 Νὰ ἐξετάζετε τί εἶναι εὐάρεστο
στὸν Κύριο. 11 Καὶ νὰ μὴ ἔχετε σχέσι μὲ τὰ ἄκαρπα ἔργα τοῦ σκό-
τους, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ νὰ τὰ ἐλέγχετε. 12 Ἐκεῖνα δέ, ποὺ γίνονται
ἀπ’ αὐτοὺς κρυφά, εἶναι ντροπὴ καὶ νὰ τὰ ἀναφέρῃ κανεὶς. 13 Ὅλα
ὅμως τὰ πράγματα, ὅταν ρίπτεται ἐπάνω τους τὸ φῶς, γίνονται φανε-
ρά. 14 Καὶ κάθε τι, ποὺ γίνεται φανερό, εἶναι πλέον φωτεινὸ (Ὅπως
δὲ ὅλα τὰ πράγματα, ποὺ εἶναι στὸ σκότος, ὅταν κάτω ἀπὸ τὸ φῶς φα-
νερώνονται, γίνονται φωτεινά, ἔτσι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἄνθρωποι, ὅταν
μὲ τὸν ἔλεγχον ἀπὸ τὸ σκότος τῆς ἁμαρτίας ἔρχονται σὲ μετάνοια, ὅταν
μὲ ἄλλες λέξεις βγαίνουν ἀπὸ τὸ σκοτεινὸ τάφο τοῦ πνευματικοῦ θανά-
του, δέχονται τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ καὶ γίνονται φωτεινοί). Γι’ αὐτὸ λέ-
γει: Σὴ γὰρ ἐσύ, ποὺ κοιμήσασαι, καὶ ἀναστήσου ἐκ νε-
κρῶν (ἀπὸ τὴν κατάστασι τῆς πνευματικῆς νέκρας), καὶ θὰ σὲ
κάνῃ φωτεινὸ ὁ Χριστός.

Προτροπὲς γιὰ σύνεσι καὶ ἐγρήγορι

15 Προσέχετε, λοιπὸν, πῶς ἀκριβῶς συμπεριφέρεσθε. Μὴ συμπεριφέ-
ρεσθε ὡς ἄσοφοι, ἀλλ’ ὡς σοφοί. 16 Ν’ ἀξιοποιεῖτε τὸ χρόνον, διότι οἱ
ἡμέρες εἶναι πονηρές. 17 Γι’ αὐτὸ νὰ μὴ εἴσθε ἄφρονες, ἀλλὰ νὰ κα-
ταλαβαίνετε ποῖο εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. 18 Καὶ νὰ μὴ μεθᾶτε μὲ
κρασί, πράγμα ποὺ εἶναι ἀσωτία, ἀλλὰ νὰ γεμίζετε μὲ Πνεῦμα (νὰ
μεθᾶτε μὲ τὴ χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος). 19 Καὶ νὰ τέρπετε τοὺς ἑαυ-
τούς σας μὲ ψαλμοὺς καὶ ὕμνους καὶ ᾠδὲς πνευματικῆς, τραγουδώντας
καὶ ψάλλοντας μὲ τὴν καρδίᾳ σας στὸν Κύριο, 20 δοξάζοντας πάντοτε
γιὰ ὅλα τὸ Θεὸ καὶ πατέρα στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.
21 Καὶ νὰ ὑποτάσσεσθε ὁ ἕνας στὸν ἄλλον μὲ φόβον Χριστοῦ.

Παραλληλισμὸς τῆς σχέσεως ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν

25 Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, 26 ἵνα αὐτὴν ἀγιασῆ καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, 27 ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ ἔνδοξον τὴν Ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπίλον ἢ ῥυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾗ ἀγία καὶ ἄμωμος. 28 Οὕτως ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. Ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἑαυτὸν ἀγαπᾷ. 29 Οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, καθὼς καὶ ὁ Κύριος τὴν Ἐκκλησίαν, 30 ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ. 31 Ἄντὶ τούτου καταλείπει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ προσκολληθῆσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. 32 Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. 33 Πλήν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' ἓνα ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτὸν, ἢ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα.

6 Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν Κυρίῳ· τοῦτο γάρ ἐστι δίκαιον. 2 **Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα,** ἥτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ, 3 ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἔση μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς.

4 Καί, οἱ πατέρες, μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ' ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου.

5 Οἱ δούλοι, ὑπακούετε τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐν ἀπλότητι τῆς καρδίας ὑμῶν ὡς τῷ Χριστῷ, 6 μὴ κατ' ὀφθαλμοδουλίαν ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ὡς δούλοι τοῦ Χριστοῦ, ποιῶντες τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐκ ψυχῆς, 7 μετ' εὐνοίας δουλεύοντες ὡς τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις, 8 εἰδότες ὅτι

πρὸς τὴν σχέσιν Χριστοῦ καὶ Ἐκκλησίας

22 Σεῖς, γυναῖκες, νὰ ὑποτάσσεσθε τοὺς ἄνδρες σας, ὅπως στὸν Κύριο. 23 Διότι ὁ ἄνδρας εἶναι κεφαλὴ τῆς γυναίκας, ὅπως καὶ ὁ Χριστὸς εἶναι Κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπίσης αὐτὸς εἶναι Σωτὴρ τοῦ σώματος (τῆς Ἐκκλησίας). 24 Ὅπως δὲ ἡ Ἐκκλησία ὑποτάσσεται στὸ Χριστό, ἔτσι καὶ οἱ γυναῖκες νὰ ὑποτάσσωνται τοὺς ἄνδρες τους σὲ ὅλα (τὰ σωστὰ βεβαίως καὶ ὄχι τὰ ἀντίθετα πρὸς τὴν εὐσέβεια).

25 Σεῖς, ἄνδρες, ν' ἀγαπᾶτε τὶς γυναῖκες σας, ὅπως καὶ ὁ Χριστὸς ἀγάπησε τὴν Ἐκκλησία καὶ θυσιάσθηκε γι' αὐτή, 26 γιὰ νὰ τὴν ἀγιασῆ, ἀφοῦ τὴν καθάρισῃ μετὰ τὸ λουτρὸ τοῦ ὕδατος (μετὰ τὸ βάπτισμα) συνοδευόμενον μετὰ τὸ λόγο (τῆς ἐπικλήσεως τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ), 27 γιὰ νὰ τὴν παρουσιάσῃ στὸν ἑαυτό του ὡς νύμφη ἔνδοξον τὴν Ἐκκλησία, χωρὶς νὰ ἔχη κηλίδα ἢ στίγμα ἢ κάτι ὅμοιο, ἀλλὰ νὰ εἶναι ἀγία καὶ ἄμωμη. 28 Ἔτσι ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες ν' ἀγαποῦν τὶς γυναῖκες τους, ὅπως τὰ σώματά τους. Ὅποιοι ἀγαπᾶ τὴν γυναῖκα του, ἀγαπᾶ τὸν ἑαυτό του. 29 Κανεὶς δὲ ποτὲ δὲν μίσησε τὴν σάρκα του, ἀλλὰ τὴν τρέφει καλὰ καὶ τὴν περιθάλπει, ὅπως καὶ ὁ Κύριος τὴν Ἐκκλησία, 30 διότι εἴμεθα μέλη τοῦ σώματός του (τῆς Ἐκκλησίας), ἀπὸ τῆς σαρκὸς του καὶ ἀπὸ τῶν ὀστέων του (ὅπως ἡ Εὐὰ ἦταν ἀπὸ τὴν σάρκα καὶ ἀπὸ τὰ ὀστά τοῦ Ἀδάμ). 31 Γι' αὐτὸ (σύμφωνα μετὰ τὸν λόγο τῆς Γραφῆς) θ' ἀφήσῃ ὁ ἄνθρωπος τὸν πατέρα του καὶ τὴν μητέρα καὶ θὰ προσκολληθῆ στὴν γυναῖκα του, καὶ θὰ γίνουν οἱ δύο μίαν σάρκα (ἓνα σῶμα). 32 Αὐτὸ τὸ μυστήριον (τῆς ἐνώσεως ἀνδρὸς καὶ γυναίκος) εἶναι μεγάλης σημασίας, ἐγὼ δὲ τὸ ἀναφέρω στὴν σχέσιν Χριστοῦ καὶ Ἐκκλησίας. 33 Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ σαῶς ὁ καθένας ἔτσι ν' ἀγαπᾶ τὴν γυναῖκα του, ὅπως τὸν ἑαυτό του. Ἡ δὲ γυναῖκα νὰ σέβεται τὸν ἄνδρα της.

Τέκνα καὶ γονεῖς

6 Σεῖς, παιδιά, νὰ ὑπακούετε τοὺς γονεῖς σας ὅπως θέλει ὁ Κύριος. Διότι αὐτὸ εἶναι δίκαιο. 2 **Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα**

1. Ἡ, τοὺς ἐπιγείους κυρίους

εάν τι έκαστος ποιήση αγαθόν, τούτο κομιείται παρά του Κυρίου, είτε δούλος είτε ελεύθερος.

9 Καί, οί κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτούς, ἀνιέντες τὴν ἀπειλήν, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμῶν αὐτῶν ὁ Κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσωποληψία οὐκ ἔστι παρ' αὐτῶ.

10 Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ καὶ ἐν Θεῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. 11 Ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ Διαβόλου 12 ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἶμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις. 13 Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στῆναι. 14 Στῆτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης, 15 καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἐτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, 16 ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαμβάνοντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνησέσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ Πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι· 17 καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ Πνεύματος, ὃ ἐστὶ ῥῆμα Θεοῦ, 18 διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως, προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῶ ἐν Πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἀγίων, 19 καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι δοθῇ λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου ἐν παρρησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου, 20 ὑπὲρ οὗ πρεσβεῶ ἐν ἀλύσει, ἵνα ἐν αὐτῶ παρρησιάσωμαι ὡς δεῖ με λαλῆσαι.

ρα, ποῦ εἶναι ἡ μόνη ἐντολὴ μὲ ὑπόσχεσι, 3 γιὰ νὰ εὐτυχήσης καὶ νὰ ζήσης πολὺ χρόνο πάνω στῇ γῆ.

4 Καὶ σεῖς, γονεῖς, νὰ μὴ λυπῆτε καὶ ταράσσετε τὰ παιδιὰ σας (νὰ μὴ τὰ τραυματίζετε ψυχικά), ἀλλὰ νὰ τὰ ἀνατρέφετε μὲ παιδεία καὶ διδασκαλία Κυρίου.

Δοῦλοι καὶ κύριοι

5 Σεῖς, δούλοι, νὰ ὑπακούετε στοὺς κατὰ σάρκα κυρίους' μὲ φόβο καὶ τρόμο, μὲ εὐλαβίαν τῆς καρδιάς σας, ὅπως στὸ Χριστό. 6 Ὅχι δουλεύοντας γιὰ τὰ μάτια, γιὰ νὰ εἰσθε ἀρεστοὶ στοὺς ἀνθρώπους, ἀλλ' ὡς δούλοι τοῦ Χριστοῦ, ἐκτελώνοντας τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν ψυχὴ σας, 7 δουλεύοντας μὲ καλὴ διάθεσι, ὡς νὰ δουλεύετε γιὰ τὸν Κύριο καὶ ὄχι γιὰ ἀνθρώπους. 8 Νὰ ξέρετε, ὅτι καθένας, γιὰ ὅ,τι καλὸ κάνει, γι' αὐτὸ θ' ἀνταμειφθῇ ἀπὸ τὸν Κύριο, εἴτε εἶναι δούλος εἴτε εἶναι ελεύθερος.

9 Καὶ σεῖς, κύριοι, νὰ συμπεριφέρεσθε πρὸς αὐτούς μὲ τὸν ἴδιον τρόπο, ἀφίηνοντας τὴν ὀργὴν καὶ τιμωρίαν, ἔχοντας ὑπ' ὄψιν, ὅτι καὶ σεῖς ἔχετε Κύριο στοὺς οὐρανοὺς, καὶ δὲν ὑπάρχει προσωποληψία σ' αὐτόν.

Ἡ πάλη μὲ τὸ Διάβολο καὶ ἡ πανοπλία τοῦ Θεοῦ

10 Τέλος, ἀδελφοί μου, νὰ ἐνδυναμώσεσθε ἀπὸ τὸν Κύριο καὶ ἀπὸ τὴν ἰσχυρὴ δύναμί του. 11 Ἐνδύθητε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ δύνασθε ν' ἀντιμετωπίσετε τὶς πανουργίας τοῦ Διαβόλου. 12 Διότι ἡ πάλη μας δὲν εἶναι μὲ ἀνθρώπους, ἀλλὰ μὲ τὶς ἀρχές, μὲ τὶς ἐξουσίες, μὲ τοὺς σκοτεινοὺς κοσμοκράτορες τῆς παρουσίας ζωῆς, μὲ τὰ πονηρὰ πνευματικὰ ὄντα γιὰ τὴν κατάρκτησι τῶν ἐπουρανίων. 13 Γι' αὐτὸ φορέσετε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ δυνηθῆτε νὰ ἀντισταθῆτε κατὰ τὴν κακὴ ἡμέρα, καὶ ἐκτελώνοντας ὅλα νὰ ἀναδειχθῆτε νικηταί. 14 Σταθῆτε λοιπὸν σὲ θέσι μάχης, ἀφοῦ ζωσθῆτε στὴ μέση σας μὲ τὴν ἀλήθεια, καὶ φορέσετε τὸ θώρακα τῆς ἀρετῆς, 15 καὶ βάλετε στὰ πόδια σας ὡς ἄλλα ὑποδήματα τὴν ἐτοιμότητα γιὰ νὰ διακηρύττετε τὸ χαρμόσυνο μήνυμα τῆς εἰρήνης, 16 καὶ μαζί μὲ ὅλα φορέσετε τὴν ἀσπίδα τῆς πίστεως, μὲ τὴν ὁποία θὰ μπορέσετε νὰ σβῆσετε ὅλα τὰ πύρινα βέλη τοῦ Πονηροῦ. 17 Λάβετε καὶ τὴν περικεφαλαία τῆς σωτηρίας, καὶ τὴ μάχαιρα τοῦ Πνεύματος, ποῦ εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. 18 Καὶ μὲ κάθε εἶδος προσευχῆς καὶ δεήσεως νὰ προσεύχεσθε πάντοτε μὲ τὴν ἔμπνευσι τοῦ Πνεύματος. Καὶ γι' αὐτὸ τὸ ἔργο τῆς προσευχῆς νὰ ἀγρυπνῆτε μὲ κάθε ἐπιμονὴ καὶ παράκλησι γιὰ ὅλους τοὺς ἁγίους (τοὺς χριστιανούς). 19 Καὶ γιὰ μένα, γιὰ νὰ μοῦ δίνεται λόγος, ὅταν ἀνοίγω τὸ στόμα μου, ὥστε μὲ παρρησία (μὲ θάρρος) νὰ κάνω γνωστὸ τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου, 20 γιὰ τὸ ὅποιο ἐκτελῶ ἔργο πρεσβευτοῦ δεμητός μὲ ἄλυσιδες, γιὰ νὰ ἔχω τὸ θάρρος νὰ ὁμιλῶ γι' αὐτὸ ὅπως πρέπει νὰ ὁμιλῶ.

**Ἀποστολή τοῦ Τυχικοῦ γιὰ νὰ κομίση νέα.
Τελικὴ εὐλογία**

21 Ἴνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμέ, τί πράσσω, πάντα ὑμῖν γνωρίσει Τυχικός ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν Κυρίῳ, 22 ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν καὶ παρακαλέση τὰς καρδίας ὑμῶν.

23 Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

24 Ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ. Ἀμήν.

21 Γιὰ νὰ γνωρίζετε δὲ καὶ σεῖς τὰ νέα μου, τὶ πράττω δηλαδὴ, γιὰ ὅλα θὰ σὰς πληροφορήσῃ ὁ Τυχικός, ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος τοῦ Κυρίου. 22 Γ' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸν ἔστειλα σὲ σὰς, γιὰ νὰ μάθετε τὰ νέα μας καὶ νὰ σὰς ἐνισχύσῃ.

23 Εἶθε στοὺς ἀδελφοὺς νὰ εἶναι εὐλογία καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ τοῦ Θεοῦ πατέρος (μας) καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

24 Ἡ χάρις νὰ εἶναι μετὰ ὅλους, ὅσοι ἀγαποῦν τὸν Κύριόν μας Ἰησοῦ Χριστὸν μετὰ ἀγνότητος. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ

1 Παῦλος καὶ Τιμόθεος, δοῦλοι Ἰησοῦ Χριστοῦ, πᾶσι τοῖς ἀγίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις σὺν ἐπισκόποις καὶ διακόνους· **2** χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνεῖα ὑμῶν, **4** πάντοτε ἐν πάσῃ δεήσει μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν ποιούμενος **5** ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν, **6** πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτελέσει ἄχρις ἡμέρας Ἰησοῦ Χριστοῦ, **7** καθὼς ἐστὶ δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων ὑμῶν διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς δεσμοῖς μου καὶ ἐν τῇ ἀπολογίᾳ καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγγελίου συγκοινωνοῦς μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς ὄντας. **8** Μάρτυς γάρ μου ἐστὶν ὁ Θεός, ὡς ἐπιποθῶ πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις Ἰησοῦ Χριστοῦ. **9** Καὶ τοῦτο προσεύχομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισσεύῃ ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει **10** εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ διαφέροντα, ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, **11** πεπληρωμένοι καρπῶν δικαιοσύνης τῶν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον Θεοῦ.

12 Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοί, ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν, **13** ὥστε τοὺς δεσμούς μου φανεροὺς ἐν Χριστῷ γενέσθαι ἐν ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσι, **14** καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν Κυρίῳ πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου περισσοτέρως τολμᾶν ἀφόβως τὸν λόγον λαλεῖν.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ

Χαιρετισμός

1 Ἐγὼ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Τιμόθεος, δοῦλοι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀπευθυνόμεθα σ' ὅλους τοὺς ἀφιερωμένους στὸν Ἰησοῦ Χριστό, ποὺ κατοικοῦν στους Φιλίππους, μαζὶ μὲ τοὺς ἐπισκόπους καὶ τοὺς διακόνους. **2** Χάρι νὰ εἶναι σὲ σᾶς καὶ εὐλογία ἀπὸ τὸ Θεὸ πατέρα μας καὶ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.

Εὐχαριστία καὶ δέησι γιὰ τοὺς πιστοὺς

3 Εὐχαριστῶ τὸ Θεό μου κάθε φορὰ ποὺ σᾶς ἐνθυμοῦμαι. **4** Πάντοτε σὲ κάθε προσευχή μου προσεύχομαι γιὰ ὅλους σας μὲ χαρὰ **5** λόγω τῆς συμμετοχῆς σας στὸ ἔργο τοῦ εὐαγγελίου ἀπὸ τὴν πρώτη ἡμέρα μέχρι τώρα. **6** Καὶ ἔχω αὐτὴ τὴν πεποίθησι, ὅτι ἐκεῖνος, ποὺ ἄρχισε σὲ σᾶς ἔργο ἀγαθὸ, θὰ τὸ ἀποτελειώσῃ μέχρι τὴν ἡμέρα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. **7** Καὶ εἶναι δικαιολογημένο σὲ μένα νὰ ἔχω αὐτὸ τὸ φρόνημα γιὰ ὅλους σας, διότι σᾶς ἔχω στὴν καρδιά μου. Διότι, καὶ ὅταν εἶμαι φυλακισμένος, καὶ ὅταν δικάζωμαι καὶ ὑπερασπίζω τὴν ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου, ὅλοι σας συμμετέχετε στὴ χάρι ποὺ μοῦ δόθηκε (νὰ πάσχω γιὰ τὸ εὐαγγέλιο). **8** Μάρτυς μου δὲ εἶναι ὁ Θεός, ὅτι πολὺ σᾶς ἀγαπῶ ὅλους σας μὲ ἀγάπη Ἰησοῦ Χριστοῦ. **9** Καὶ ἡ προσευχή μου εἶναι αὐτή, ἡ ἀγάπη σας ὅλο καὶ περισσότερο νὰ μεγαλώνῃ, καὶ νὰ συνοδεύεται ἀπὸ βαθεῖα γνώσι καὶ κάθε φρόνησι, **10** γιὰ νὰ καταλαβαίνετε τίς διαφορὲς (γιὰ νὰ διακρίνετε τὸ καλὸ ἀπὸ τὸ κακό, καὶ τὸ ἀνώτερο ἀπὸ τὸ κατώτερο), γιὰ νὰ εἴσθε καθαροὶ καὶ ἄφογοι τὴν ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ, **11** πλήρεις ἀπὸ καρποὺς ἀρετῆς, ποὺ παράγονται διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, γιὰ νὰ δοξάζεται καὶ νὰ ὑμνῆται ὁ Θεός.

Ἡ πρόοδος τοῦ εὐαγγελίου κατὰ τὴ φυλάκισι τοῦ Παύλου

12 Ἐθέλω δὲ νὰ γνωρίζετε, ἀδελφοί, ὅτι, ὅσα μοῦ συνέβησαν, συνέτελεσαν περισσότερο στὴν πρόοδο τοῦ εὐαγγελίου. **13** Διότι ἡ φυλάκισί μου ἔγινε γνωστὴ γιὰ τὴ δόξα τοῦ Χριστοῦ σὲ ὅλο τὸ πραιτώριο καὶ σὲ ὅλους τοὺς ἄλλους, **14** καὶ οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς, μὲ τὴ χάρι τοῦ Κυρίου ἀντλώντας θάρρος ἀπὸ τὰ δεσμά μου, ἀποφασίζουν νὰ κηρύττουν περισσότερο τὸ λόγο χωρὶς φόβου.

15 Τινές μὲν καὶ διὰ φθόνου καὶ ἔριν, τινές δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν Χριστὸν κηρύσσουν· 16 οἱ μὲν ἐξ ἐριθείας τὸν Χριστὸν καταγγέλλουσιν, οὐχ ἄγνωσ, οἰόμενοι θλιψὴν ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου· 17 οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαὶν τοῦ εὐαγγελίου κείμεαι. 18 Τί γάρ; Πλὴν παντὶ τρόπῳ, εἴτε προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ, Χριστὸς καταγγέλλεται. Καὶ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι.

19 Οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ Πνεύματος Ἰησοῦ Χριστοῦ, 20 κατὰ τὴν ἀποκαταδοκίαν καὶ ἐλπίδα μου ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνηθήσομαι, ἀλλ' ἐν πάσῃ παρρησίᾳ, ὡς πάντοτε, καὶ νῦν μεγαλυνθήσεται Χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου εἴτε διὰ ζωῆς εἴτε διὰ θανάτου. 21 Ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν Χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος. 22 Εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί, τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου, καὶ τί αἰρήσομαι οὐ γνωρίζω. 23 Συνέχομαι δὲ ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι· πολλῶ γὰρ μᾶλλον κρεῖσσον· 24 τὸ δὲ ἐπιμένειν ἐν τῇ σαρκὶ ἀναγκαϊότερον δι' ὑμᾶς. 25 Καὶ τοῦτο πεποithώς οἶδα, ὅτι μενῶ καὶ συμπαραμενῶ πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ χαρὰν τῆς πίστεως, 26 ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐν ἐμοὶ διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς.

27 Μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ πολιτεύεσθε, ἵνα εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς εἴτε ἀπὼν ἀκούσω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι στήκετε ἐν ἐνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ συναθροῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου, 28 καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν μηδεὶν ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων, ἥτις αὐτοῖς μὲν ἐστὶν ἔνδειξις ἀπωλείας, ὑμῖν δὲ σωτηρίας, καὶ τοῦτο ἀπὸ Θεοῦ· 29 ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν, 30 τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντας, οἷον εἶδετε ἐν ἐμοὶ καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί.

Κήρυγμα ἀπὸ κακὰ καὶ κήρυγμα ἀπὸ ἀγαθὰ ἐλατήρια

15 Ὑπάρχουν βεβαίως καὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι κηρύττουν τὸ Χριστὸ ἀπὸ φθόνου καὶ ἀνταγωνιστικῆς διαθέσει, ἀλλ' ὑπάρχουν καὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι κηρύττουν ἀπὸ ἀγαθῆς διαθέσει· 16 οἱ μὲν κηρύττουν τὸ Χριστὸ ἀπὸ ἀντίδρασι, ὄχι ἀπὸ ἀγνὰ ἐλατήρια, διότι νομίζουν, ὅτι προσθέτουθ θλιψὴν στὰ δεσμά μου· 17 οἱ δὲ ἀπὸ ἀγάπης, διότι ἀναγνωρίζουν, ὅτι εἶμαι ὑπόδικος γιὰ τὸ εὐαγγέλιο. 18 Τί δὲ νὰ εἰποῦμε; Βεβαίως μὲ κάθε τρόπο, εἴτε ὑποκριτικὰ εἴτε ἀληθινὰ, ὁ Χριστὸς κηρύσσεται. Καὶ γι' αὐτὸ χαίρω, ἀλλὰ καὶ θὰ χαίρω.

«Ἐμοὶ τὸ ζῆν Χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος»

19 Διότι γνωρίζω, ὅτι αὐτὸ θὰ ἀποβῆ σὲ σωτηρία μου μὲ τὴν προσευχή σας καὶ τῇ βοήθειᾳ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ 20 σύμφωνα μὲ τὴν προσδοκία καὶ τὴν ἐλπίδα μου, ὅτι σὲ καμμία περίπτωσι δὲν θὰ καταισχυνηθῶ, ἀλλ' ὅπως πάντοτε, ἔτσι καὶ τώρα καὶ δοξασθῆ ὁ Χριστὸς διὰ τοῦ σώματός μου μὲ κάθε τιμῆ, εἴτε δηλαδὴ μὲ τὴ ζωὴ εἴτε μὲ τὸ θάνατο. 21 Διότι γιὰ μένα ἡ ζωὴ εἶναι ὁ Χριστὸς καὶ ὁ θάνατος εἶναι κέρδος. 22 Καὶ ἐπειδὴ τὸ νὰ ζῶ σαματικῶς, αὐτὸ μοῦ δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ κάνω καρποφόρο ἔργο, γι' αὐτὸ δὲν ξέρω τί νὰ προτιμῆσω. 23 Κατέχομαι δὲ ἀπὸ τὰ δύο: Ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος ἔχω τὴν ἐπιθυμία νὰ ἀναχωρήσω καὶ νὰ εἶμαι μαζί μὲ τὸ Χριστὸ, διότι αὐτὸ εἶναι ἀσυγκρίτως ἀνώτερο. 24 Ἄλλ' ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὸ νὰ παραμείνω στὸ σῶμα εἶναι ἀναγκαϊότερο γιὰ σᾶς. 25 Γνωρίζω δὲ μὲ πεποithησι αὐτό, ὅτι θὰ μείνω καὶ θὰ παραμείνω μαζί μὲ ὅλους σας γιὰ τὴ δικὴ σας προκοπὴ καὶ πρόοδο τῆς πίστεως. 26 Ἔτσι ἡ χαρὰ σας στὴ σφαῖρα τῆς Πίστεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ θὰ εἶναι μεγαλύτερη ἐξ αἰτίας μου, ἐπειδὴ θὰ εἶμαι πάλι μαζί σας.

Ἀγωνιστικὴ ζωὴ ἀνταξία τοῦ εὐαγγελίου

27 Ἀλλὰ νὰ ζῆτε ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, ὥστε, εἴτε ἔλθω καὶ σᾶς δῶ, εἴτε εἶμαι ἀπὼν καὶ ἀκούσω γιὰ σᾶς, νὰ δῶ καὶ νὰ ἀκούσω, ὅτι εἴσθε σταθεροὶ μὲ ἓνα πνεῦμα, καὶ μὲ μιὰ ψυχὴ ὅλοι μαζί ἀγωνίζεσθε γιὰ τὴν πίστιν τοῦ εὐαγγελίου, 28 καὶ δὲν φοβεῖσθε σὲ τίποτε ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς σας. Αὐτὸ γι' αὐτοὺς μὲν εἶναι σημεῖο, ὅτι θὰ ἀπολεσθοῦν, γιὰ σᾶς δέ, ὅτι θὰ σωθῆτε. Καὶ αὐτὸ εἶναι ἀπὸ τὸ Θεό. 29 Σὲ σᾶς δηλαδὴ δόθηκε τὸ χάρισμα, ὄχι μόνον νὰ πιστεύετε στὸ Χριστό, ἀλλὰ καὶ νὰ πάσχετε γι' αὐτόν, 30 ἔχοντας τὸν αὐτὸν ἀγῶνα, ποὺ εἶδατε σὲ μένα. καὶ ἀκούετε. ὅτι καὶ τώρα ἔγω.

2 Εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν Χριστῷ, εἴ τις παραμύθιον ἀγάπης, εἴ τις κοινωνία πνεύματος, εἴ τις σπλάγχνα καὶ οἰκτιρμοί, **2** πληρώσατέ μου τὴν χαρὰν, ἵνα τὸ αὐτὸ φρονήτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, σύμφυχοι, τὸ ἐν φρονουῦντες, **3** μηδὲν κατὰ ἐριθείαν ἢ κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν.

4 Μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος σκοπεῖτε, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐτέρων ἕκαστος. **5** Τοῦτο γὰρ φρονεῖσθω ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, **6** ὃς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἀρπαγμὸν ἠγάγατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ, **7** ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβὼν, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος, καὶ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος **8** ἐταπεινώσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπῆκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ.

9 Διὸ καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, **10** ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων, **11** καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσῃται, ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρὸς.

12 Ὡστε, ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε ὑπήκουσατε, μὴ ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον, ἀλλὰ νῦν πολλῶ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου, μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε. **13** Ὁ Θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας. **14** Πάντα ποιεῖτε

Ἐνότης καὶ ταπεινοφροσύνη

2 Ὅποιος λοιπὸν εἶναι ἐνθάρρυνσι, ποῦ δίνει ὁ Χριστός· ὅποιος εἶναι παρηγορία ἀπὸ ἀγάπῃ· ὅποιος εἶναι πνευματικὴ συμμετοχὴ (ὅποιος ἔχει κατανόησι)· ὅποιος εἶναι εὐσπλαγχνία καὶ ἔλεος, **2** κάνετε πλήρη τὴν χαρὰ μου, ποῦ εἶναι νὰ φρονήτε τὸ αὐτό, ἔχοντας τὴν αὐτὴ ἀγάπη, ἐνωμένοι ψυχικά, ἐπιδιώκοντας τὸ αὐτό. **3** Τίποτε νὰ μὴ κάνετε ἀπὸ ἀντιδραστικὴ καὶ προκλητικὴ διάθεσι ἢ ἀπὸ κενοδοξία. Ἀλλὰ μὲ τὴν ταπεινοφροσύνη νὰ θεωρήτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο ἀνώτερο του.

Ἡ ἐνανθρώπησι καὶ ἄκρα ταπείνωσι τοῦ ἰσοθέου Χριστοῦ παράδειγμα ἀνιδιοτελείας καὶ αὐτοθυσίας

4 Νὰ μὴ φροντίζῃ ὁ καθένας γιὰ ὅσα μόνον ἐνδιαφέρουν αὐτόν, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅσα ἐνδιαφέρουν τοὺς ἄλλους. **5** Τοῦτο δηλαδὴ τὸ φρόνημα νὰ ὑπάρχῃ σὲ σᾶς, τὸ ὁποῖο ὑπῆρχε καὶ στὸν Ἰησοῦ Χριστό (φρόνημα ἀνιδιοτελείας καὶ αὐτοθυσίας). **6** Ἐκεῖνος, ἂν καὶ ἦταν στὴ μορφῇ Θεοῦ, δὲν θεωρῆσε εὐκαιρία γιὰ ἀπόλαυσι τὸ ὅτι ἦταν ἴσος μὲ τὸ Θεό (ἰσόθεος), **7** ἀλλ' ἐξουδένωσε τὸν ἑαυτό του μὲ τὸ νὰ λάβῃ τὴ μορφὴ δούλου, μὲ τὸ νὰ ἔλθῃ στὴ μορφῇ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἀφοῦ κατὰ τὴ μορφῇ βρέθηκε ἄνθρωπος (ἀφοῦ δηλαδὴ πραγματικῶς ἔγινε ἄνθρωπος), **8** ταπείνωσε τὸν ἑαυτό του μὲ τὸ νὰ γίνῃ ὑπάκουος μέχρι θανάτου, μάλιστα θανάτου σταυρικοῦ.

Ἡ ὑπερτάτη δόξα τοῦ Χριστοῦ μετὰ τὴν ἄκρα ταπείνωσί του

9 Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Θεὸς τὸν ὑπερύψωσε, καὶ τοῦ χάρισε δόξα πᾶνω ἀπὸ κάθε δόξα, **10** ὥστε στὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ νὰ κάμψῃ γιὰ προσκύνησι κάθε γόνυ τῶν ἐπουρανίων καὶ τῶν ἐπιγείων καὶ τοῦ ἄδου (τῶν ἀγγέλων δηλαδὴ στὸν οὐρανό, τῶν ἀνθρώπων πᾶνω στὴ γῆ, καὶ τῶν ψυχῶν στὸν ἕδη), **11** καὶ κάθε γλῶσσα (ἀγγελικὴ καὶ ἀνθρωπίνῃ) νὰ δοξολογήσῃ, διότι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι Κύριος, στὸ ὕψος τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ Πατρὸς.

«Μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε»

12 Λοιπὸν, ἀγαπητοί μου, ὅπως πάντοτε ὑπακούσατε, ἔτσι νὰ κάνετε καὶ τώρα. Ὅχι μόνον κατὰ τὴν παρουσία μου, ἀλλὰ πολὺ περισσότερο τώρα κατὰ τὴν ἀπουσία μου νὰ ἐργάζεσθε μὲ φόβο καὶ τρόμο γιὰ τὴ σωτηρία σας. **13** Εἶναι δὲ ὁ ἴδιος ὁ Θεός, ποῦ κάνει νὰ τελεσφορῇ σὲ σᾶς καὶ ἡ θέλησι καὶ τὸ ἔργο γιὰ τὴ σωτηρία. **14** Τὰ πάντα νὰ κά-

χωρίς γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν, **15** ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι, τέκνα Θεοῦ ἀμώμητα ἐν μέσῳ γενεᾶς σκολιᾶς καὶ διεστραμμένης, ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ. **16** λόγον ζωῆς ἐπέχοντες, εἰς καύχημα ἐμοὶ εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίασα. **17** Ἄλλ' εἰ καὶ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συγχαίρω πᾶσιν ὑμῖν. **18** Τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὑμεῖς, χαίρετε καὶ συγχαίρετέ μοι.

19 Ἐλπίζω δὲ ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ Τιμόθεον ταχέως πέμψαι ὑμῖν, ἵνα καγὼ εὐψυχῶ γνοῦς τὰ περὶ ὑμῶν. **20** Οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον, ὅστις γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει. **21** Οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαντῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ Χριστοῦ Ἰησοῦ. **22** Τῆν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γνώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον. **23** Τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω πέμψαι ὡς ἂν ἀπίδω τὰ περὶ ἐμέ ἐξαυτῆς. **24** Πέποιθα δὲ ἐν Κυρίῳ ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως ἐλεύσομαι.

25 Ἀναγκαῖον δὲ ἠγησάμην Ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ συστρατιώτην μου, ὑμῶν δὲ ἀπόστολον καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας μου, πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, **26** ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ἦν πάντας ὑμᾶς, καὶ ἀδημονῶν, διότι ἠκούσατε ὅτι ἠσθένησε. **27** Καὶ γὰρ ἠσθένησε παραπλήσιον θανάτου· ἀλλ' ὁ Θεὸς αὐτὸν ἠλέησεν, οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἵνα μὴ λύπην ἐπὶ λύπην σχῶ. **28** Σπουδαιότερως οὖν ἔπεμψα αὐτόν, ἵνα ἰδόντες αὐτὸν πάλιν χαρῆτε, καγὼ ἀλυπότερος ᾧ. **29** Προσδέχεσθε οὖν αὐτὸν ἐν Κυρίῳ μετὰ ἀσῆς χαρᾶς, καὶ τοὺς τοιούτους ἐντίμους ἔχετε, **30** ὅτι διὰ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ μέχρι θανάτου ἠγγίσε, παραβουλευσάμενος τῇ ψυχῇ ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα τῆς πρὸς με λειτουργίας.

νετε χωρὶς γογγυσμοὺς καὶ μεμφιμοιρίες, **15** γιὰ νὰ γίνετε ἄμεμπτοι καὶ τέλειοι, παιδιὰ τοῦ Θεοῦ ἀγνὰ ἀνάμεσα σ' ἀνθρώπους διαστρεβλωμένης καὶ διεστραμμένης γενεᾶς. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς φαίνεσθε σὰν φωτεινὰ ἀστέρια στὸ σύμπαν **16** καθὼς κρατεῖτε τὸ λόγο (τὸ εὐαγγέλιο), ποὺ δίνει ζωὴ, γιὰ νὰ εἶσθε καύχημά μου κατὰ τὴν ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ, ὅτι δὲν ἔτρεξα ματαίως καὶ δὲν κοπίασα ματαίως. **17** Γι' αὐτὸ, καίτοι ἐκδαπανῶμαι μὲ τὴ θυσία καὶ ὑπηρεσία χάριν τῆς πίστεώς σας, χαίρω καὶ συμμετέχω στὴ χαρὰ ὅλων σας. **18** Τὸ ἴδιο δὲ καὶ σεῖς, νὰ χαίρετε καὶ νὰ συμμετέχετε στὴ χαρὰ μου.

Τιμόθεος

19 Ἐλπίζω δὲ στὸν Κύριο Ἰησοῦ νὰ σᾶς στείλω συντόμως τὸν Τιμόθεο, γιὰ νὰ χαρῆ καὶ ἡ δική μου ψυχὴ μαθαίνοντας τὰ νέα σας. **20** Δὲν ἔχω δὲ κανένα ἄλλον ἰσόψυχο, ποὺ νὰ φροντίσῃ γιὰ σᾶς γνησίως. **21** Διότι ὅλοι ἐπιδιώκουν τὰ συμφέροντά τους, ὄχι αὐτὰ ποὺ θέλει ὁ Ἰησοῦς Χριστός. **22** Ἄλλ' αὐτοῦ (τοῦ Τιμοθέου) γνωρίζετε τὴ δοκιμασμένη στῆν πρᾶξι ἀρετῆ. Γνωρίζετε, ὅτι δούλευσε μαζί μου γιὰ τὸ εὐαγγέλιο ὅπως τέκνο μαζί μὲ τὸν πατέρα του. **23** Αὐτὸν λοιπὸν ἐλπίζω, ὅταν θὰ ἰδῶ τὴν ἔκβασι τῆς ὑποθέσεώς μου, νὰ σᾶς στείλω ἀμέσως. **24** Ἔχω μάλιστα πεποίθησι στὸν Κύριο, ὅτι καὶ ἐγὼ θὰ ἔλθω συντόμως.

Ἐπαφρόδιτος

25 Θεώρησα δὲ ἀναγκαῖο νὰ σᾶς στείλω τὸν Ἐπαφρόδιτο, τὸν ἀδελφὸ καὶ συνεργάτη καὶ συστρατιώτη μου, δικὸ σας δὲ ἀπεσταλμένο, ποὺ ὑπηρετήσε στὴν ἀνάγκη μου, **26** ἐπειδὴ πολὺ ποθοῦσε ὅλους σας καὶ ἀγωνιοῦσε, διότι ἀκούσατε ὅτι ἀσθένησε. **27** Καὶ πράγματι ἀσθένησε, καὶ παρὰ λίγο νὰ πεθάνῃ. Ἄλλ' ὁ Θεὸς τὸν ἐλέησε. Ὅχι δὲ μόνον αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ἐμένα, γιὰ νὰ μὴ ἔχω λύπη πᾶνω σὲ λύπη. **28** Γι' αὐτὸ τὸν ἔστειλα γρηγορώτερα, ὥστε βλέποντας αὐτὸν πάλι νὰ χαρῆτε, καὶ ἐγὼ νὰ εἶμαι λιγώτερο λυπημένος. **29** Νὰ τὸν ὑποδεχθῆτε λοιπὸν ὅπως ὁ Κύριος θέλει, μὲ ὅλη τὴν προθυμία, καὶ ἀνθρώπους σὰν αὐτὸν νὰ τιμᾶτε, **30** διότι γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ πλησίασε στὸ θάνατο. Διακινδύνευσε τὴ ζωὴ του, γιὰ ν' ἀναπληρώσῃ ὡς ἀντιπρόσωπὸς σας τὴν ἑλλειψί σας στὴν προσοφῶν ὑπηρεσίας πρὸς ἐμένα.

3 Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν Κυρίῳ. Τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν δὲ ἀσφαλές.

2 Βλέπετε τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας, βλέπετε τὴν κατατομὴν. **3** Ἡμεῖς γὰρ ἐσμὲν ἡ περιτομή, οἱ Πνεύματι Θεοῦ λατρεύοντες καὶ καυχώμενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες, **4** καίπερ ἐγὼ ἔχων πεποιθήσιν καὶ ἐν σαρκί.

Εἶ τις δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν σαρκί, ἐγὼ μᾶλλον. **5** Περιτομῆ ὀκταήμερος, ἐκ γένους Ἰσραὴλ, φυλῆς Βενιαμίν, Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, κατὰ νόμον Φαρισαῖος, **6** κατὰ ζήλον διώκων τὴν Ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος. **7** Ἄλλ' ἄτινα ἦν μοι κέρδη, ταῦτα ἤγημαι διὰ τὸν Χριστὸν ζημίαν. **8** Ἀλλὰ μενοῦνγε καὶ ἠγοῦμαι πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου μου, δι' ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ ἠγοῦμαι σκύβαλα εἶναι ἵνα Χριστὸν κερδήσω **9** καὶ εὑρεθῶ ἐν αὐτῷ μὴ ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ πίστεως Χριστοῦ, τὴν ἐκ Θεοῦ δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ πίστει, **10** τοῦ γνῶναι αὐτὸν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ καὶ τὴν κοινωνίαν τῶν παθημάτων αὐτοῦ, συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, **11** εἰ πως κατανήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τῶν νεκρῶν.

12 Οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον ἢ ἤδη τετελείωμαι, διώκω δὲ εἰ καὶ καταλάβω, ἐφ' ᾧ καὶ κατελήφθην ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ. **13** Ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν οὐπω λογίζομαι κατεληφέναι. Ἐν δέ τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος **14** κατὰ σκοπὸν διώκω ἐπὶ τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλή-

Περιτομή καὶ κατατομή

3 Λοιπόν, ἀδελφοί μου, νὰ χαίρετε μὲ τὴν (ἀγνή καὶ ἀληθινὴ) χαρὰ ποὺ θέλει ὁ Κύριος. Νὰ σὰς γράφω τὰ ἴδια πράγματα γιὰ μένα βεβαίως δὲν εἶναι κούρασι, ἐνῶ γιὰ σὰς εἶναι ἀσφάλεια (ἀπὸ κινδύνου).

2 Προσέχετε ἀπὸ τὰ σκυλιά, προσέχετε ἀπὸ τοὺς κακοὺς ἐργάτας, προσέχετε ἀπ' αὐτούς, ποὺ δὲν εἶναι περιτομή, ἀλλὰ κατατομή (διότι ἀπλῶς ἀκρωτηριάζουν τὴ σάρκα, ἢ καὶ διότι διαιροῦν τὴν Ἐκκλησίαν). **3** Ἐμεῖς βεβαίως εἴμεθα ἡ ἀληθινὴ περιτομή (οἱ περιτμημένοι πνευματικά), ἐμεῖς, οἱ ὅποιοι προσφέρουμε λατρεία ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, καὶ στηριζόμεθα στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ καὶ δὲν ἔχουμε πεποιθήσι σὲ ἀνθρώπινα πλεονεκτήματα, **4** καίτοι ἐγὼ εἶχα πεποιθήσι καὶ σὲ ἀνθρώπινα πλεονεκτήματα.

Πλεονεκτήματα σκύβαλα. Ἐπιδίωξι πραγμάτων ἀξίας ὑπίστης

Ἄν κανεῖς ἄλλος νομίζη, ὅτι δύναται νὰ ἔχη πεποιθήσι σὲ ἀνθρώπινα πλεονεκτήματα, ἐγὼ περισσότερο. **5** Ὡς πρὸς τὴν περιτομή, τὴν ὀγδὴ ἡμέρα τὴν ἔλαβα. Κατάγομαι ἀπὸ τὸ ἔθνος τοῦ Ἰσραὴλ, ἀπὸ τῆ φυλῆ τοῦ Βενιαμίν. Εἶμαι Ἑβραῖος γέννημα καὶ θρέμμα. Ὡς πρὸς τὸ νόμο ἀνῆκα στὴν τάξι τῶν Φαρισαίων. **6** Λόγῳ ζήλου καταδίωκα τὴν Ἐκκλησίαν. Λόγῳ νομικῆς ἀρετῆς ὑπῆρξα ἄμεμπτος. **7** Ἄλλ' αὐτά, ποὺ ἄλλοτε θεωροῦσα πλεονεκτήματα, αὐτὰ τῶρα ἐξ αἰτίας τοῦ Χριστοῦ θεωρῶ ἀπορριπτέα. **8** Ἀλλὰ καὶ ὅλα θεωρῶ βεβαίως, ὅτι εἶναι ἀπορριπτέα λόγῳ τῆς ὑπεροχῆς τῆς γνωριμίας μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ τὸν Κύριό μου. Γι' αὐτὸν ἀπέριψα τὰ πάντα, καὶ θεωρῶ, ὅτι εἶναι σκύβαλα (ἄχρηστα), γιὰ νὰ κερδίσω τὸ Χριστό, **9** καὶ νὰ βρεθῶ σ' αὐτὸν μὴ ἔχοντας δικαίωσι κατωρθωμένη ἀπὸ μένα μὲ τὴν τήρησι τοῦ νόμου, ἀλλ' ἔχοντας τὴ δικαίωσι ποὺ ἐπιτυγχάνεται μὲ τὴν πίστι στὸ Χριστό, τὴ δικαίωσι ἀπὸ τὸ Θεὸ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς πίστεως. **10** Ἐκεῖνο, ποὺ ζητῶ, εἶναι νὰ βιώνω τὸ Χριστό καὶ τὴ δύναμι τῆς ἀναστάσεώς του, καὶ νὰ ἔχω συμμετοχὴ στὰ παθήματά του μὲ συμμόρφωσι πρὸς τὸ θάνατό του, **11** μήπως ἐπιτύχω νὰ εἶμαι μεταξὺ ἐκείνων τῶν νεκρῶν, ποὺ θὰ ἔχουν ἔνδοξη ἀνάστασι.

12 Δὲν ἐξασφάλισα βεβαίως τὸ βραβεῖο ἀκόμη, ἢ δὲν ἔχω δικαιοθῆ ἀκόμη, ἀλλὰ τρέχω, μήπως πιάσω ἐκεῖνο, γιὰ τὸ ὅποιο καὶ πιάσθηκα ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ Χριστό. **13** Ἀδελφοί, ἐγὼ δὲν θεωρῶ ἀκόμη, ὅτι ἐπέτυχα τὸ σκοπὸ μου. Ἄλλ' ἓνα πράγμα κάνω: Λησημονῶ ὅσα ὡς ἀποστολὸς ἔπραξα στὸ παρελθόν, καὶ ἐπεκτείνωμαι πρὸς αὐτά, ποὺ πρέπει νὰ ποῶ σὲ τὸ μέλλον. **14** καὶ ἔτσι τοῦχω ποδὸς τὸ τέρας γιὰ τὸ βρα-

σεως τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. **15** Ὅσοι οὖν τέλειοι, τοῦτο φρονῶμεν. Καὶ εἴ τι ἐτέρως φρονεῖτε, καὶ τοῦτο ὁ Θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει. **16** Πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν κατόν, τὸ αὐτὸ φρονεῖν.

17 Συμμιμηταὶ μου γίνεσθε, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτω περιπατοῦντας, καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς. **18** Πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν, οὗς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, **19** ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν ὁ Θεὸς ἡ κοιλία καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες. **20** Ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, **21** ὃς μετασχηματίζει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι αὐτόν καὶ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα.

4 Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι, χαρὰ καὶ στέφανός μου, οὕτω στήκετε ἐν Κυρίῳ, ἀγαπητοί.

2 Εὐδοίαν παρακαλῶ καὶ Συντύχην παρακαλῶ τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν Κυρίῳ· **3** ναὶ ἔρωτῶ καὶ σέ, Σύζυγε γνήσιε, συλλαμβάνου αὐταῖς, αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι μετὰ καὶ Κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς.

4 Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε, πάλιν ἔρω, χαίρετε! **5** Τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις. Ὁ Κύριος ἐγγύς. **6** Μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωρίζεσθω πρὸς τὸν Θεόν. **7** Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

βεῖο τῆς ἐπουρανιας κλήσεως, ποῦ μᾶς ἔκανε ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. **15** Ὅσοι δὲ εἴμεθα ὠριμοί, αὐτὸ τὸ φρόνημα ἄς ἔχωμε. Καὶ ἂν σὲ κάτι φρονῆτε διαφορετικά, καὶ σ' αὐτὸ ὁ Θεὸς θὰ σᾶς φανερώσῃ τὸ σωστό. **16** Πλὴν γι' αὐτὸ, ποῦ μέχρι τώρα ἐπιτύχαμε, ἄς ἐξακολουθοῦμε νὰ συμμορφωνώμεθα πρὸς τὸν αὐτὸ κανόνα, ἄς ἔχωμε τὸ αὐτὸ ἐνδιαφέρον (ἀλλιῶς θὰ χάσωμε αὐτό, ποῦ ἐπιτύχαμε).

Ἐχθροὶ τοῦ σταυροῦ

17 Νὰ μὲ μιμησθε ὅλοι, ἀδελφοί, καὶ νὰ δίνετε προσοχὴ σ' ἐκείνους, ποῦ ζοῦν ἔτσι, ὅπως ἔχετε παράδειγμα ἐμᾶς. **18** Διότι πολλοί, γιὰ τοὺς ὁποίους πολλὲς φορὲς σᾶς ἔλεγα, τώρα δὲ καὶ κλαίοντας σᾶς λέγω, ζοῦν ὡς ἐχθροὶ τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ. **19** Αὐτῶν τὸ τέλος εἶναι ἡ ἀπώλεια. Αὐτῶν ὁ Θεὸς εἶναι ἡ κοιλία. Αὐτοὶ θεωροῦν δόξα πράγματα αἰσχύνῃς. Αὐτοὶ ἐνδιαφέρονται γιὰ τὰ ἐπίγεια. **20** Ἄλλ' ἡ δική μας ζωὴ εἶναι στοὺς οὐρανοὺς, ἀπ' ὅπου καὶ ἀναμένουμε ὡς σωτῆρα τὸν Κύριον Ἰησοῦ Χριστό, **21** ὁ ὁποῖος θὰ μεταμορφώσῃ τὸ ταπεινὸ σῶμα μας, ὥστε αὐτὸ νὰ γίνῃ ὅμοιο μὲ τὸ δικό του ἔνδοξο σῶμα. Θὰ κἀνθὴ δὲ αὐτὸ μὲ τὴν ἐνέργεια, μὲ τὴν ὁποία δύναται καὶ νὰ ὑποτάξῃ στὸν ἑαυτὸ του τὰ πάντα.

Προτροπές

4 Λοιπόν, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ περιπόθητοι, χαρὰ καὶ στέφανός μου, ἔτσι νὰ μένετε, ἀγαπητοί μου, σταθεροὶ στὸν Κύριον.

2 Τὴν Εὐδοίαν παρακαλῶ καὶ τὴ Συντύχη παρακαλῶ νὰ ἔχουν ὁμοφροσύνη (ὁμόνοια), ὅπως θέλει ὁ Κύριος. **3** Ναί! Παρακαλῶ καὶ σένα, Σύζυγε, ποῦ εἶσαι γνήσιος χριστιανός, νὰ βοηθῆς αὐτὲς τίς γυναῖκες, οἱ ὁποῖες γιὰ τὸ εὐαγγέλιον ἀγωνίσθησαν μαζί μου, ὅπως καὶ ὁ Κλήμης καὶ οἱ ἄλλοι συνεργάτες μου, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα εἶναι στὸ βιβλίον τῆς ζωῆς.

4 Χαίρετε μὲ τὴν (ἀγνή καὶ ἀληθινὴ) χαρὰ τοῦ Κυρίου πάντοτε, πάλι θὰ εἰπῶ, χαίρετε! **5** Τὴν καλωσύνην σας νὰ δείχνετε σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ Κύριος πλησιάζει νὰ ἔλθῃ. **6** Νὰ μὴν ἔχετε καμμία ἀγωνία (κανένα ἄγχος), ἀλλὰ σὲ κάθε περιστάσει ν' ἀπευθύνετε τὰ αἰτή-

8 Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλή, ὅσα εὐφήμα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε· 9 Ἄ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἶδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε· καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.

10 Ἐχάρην δὲ ἐν Κυρίῳ μεγάλως ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλατε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν· ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, ἡκαιρεῖσθε δέ. 11 Οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω. Ἐγὼ γὰρ ἔμαθον ἐν οἷς εἰμι αὐτάρκης εἶναι. 12 Οἶδα καὶ ταπεινοῦσθαι οἶδα καὶ περισσεύειν. Ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσι μεμύημαι· καὶ χορτάζεσθαι, καὶ πεινᾶν, καὶ περισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι. 13 Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ. 14 Πλήν καλῶς ἐποιήσατε συγκοινωνήσαντές μου τῇ θλίψει.

15 Οἶδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιππηῖοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ Μακεδονίας, οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκουνώνησεν εἰς λόγον δόσεως καὶ λήψεως εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι. 16 Ὅτι καὶ ἐν Θεσσαλονίκη καὶ ἅπαξ καὶ δις εἰς τὴν χρείαν μοι ἐπέμψατε. 17 Οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ἀλλ' ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν. 18 Ἀπέχω δὲ πάντα καὶ περισσεύω. Πεπλήρωμαι δεξάμενος παρὰ Ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν, ὁσμὴν εὐωδίας, θυσίαν δεκτὴν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ. 19 Ὁ δὲ Θεὸς μου πληρώσει πᾶσαν χρείαν ὑμῶν κατὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ ἐν δόξῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

20 Τῷ δὲ Θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

21 Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοί ἀδελφοί. 22 Ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος οἰκίας.

23 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

ματὰ σας στὸ Θεὸ μετὰ τὴν προσευχὴ καὶ τὴ δέση, ποῦ θὰ συνοδεύονται μετὰ εὐχαριστία. 7 Καὶ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ὑπερβαίνει κάθε νοῦ (εἶναι δηλαδή ἀσύλληπτη), θὰ φρουρῆ τις καρδιές σας καὶ τις διανοίες σας γιὰ τὸν Ἰησοῦ Χριστό.

8 Τέλος, ἀδελφοί, ὅσα εἶναι ἀληθινά, ὅσα εἶναι σεμνά, ὅσα εἶναι δίκαια, ὅσα εἶναι ἀγνά, ὅσα εἶναι προσφιλή, ὅσα ἔχουν καλὴ φήμη, ὅ,τι ἀξίζει νὰ τιμᾶται, ὅ,τι ἀξίζει νὰ ἐπαινῆται, αὐτὰ νὰ σκέπτεσθε. 9 Αὐτά, τὰ ὁποῖα καὶ διδαχθήκατε καὶ παραλάβετε, καὶ ἀκούσατε καὶ εἶδατε ὅτι ὑπάρχουν σὲ μένα, αὐτὰ νὰ πράττετε. Καὶ ὁ δυνατὸς Θεὸς θὰ εἶναι μαζί σας.

Εὐγνώμων ἀναφορὰ σὲ βοηθήματα

10 Χάρηκα δὲ πολὺ μετὰ χαρὰ Κυρίου, διότι τώρα τέλος πάντων κάνατε ν' ἀνθίστη γάλι τὸ ἐνδιαφέρον σας γιὰ μένα, γιὰ τὸν ὁποῖο καὶ στὸ παρελθὸν εἶχατε ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ δὲν εἶχατε τὴν εὐκαιρία νὰ τὸ ἐκδηλώσετε. 11 Δὲν τὸ λέγω βεβαίως λόγῳ στερησίσεως. Διότι ἐγὼ ἔμαθα νὰ εἶμαι εὐχαριστημένος σ' ὅποιαδήποτε κατάστασι καὶ ἂν βρισκῶμαι. 12 Ξέρω νὰ ζῶ καὶ μὲ στερήσεις, ξέρω νὰ ζῶ καὶ μὲ περίσσειμα. Σὲ κάθε φύσεως κατάστασι καὶ σ' ὅλες τις καταστάσεις ἔχω μάθει τὸ μυστικὸ νὰ εἶμαι εὐχαριστημένος· Καὶ ὅταν χορταίνω καὶ ὅταν πεινῶ, καὶ ὅταν ἔχω περίσσειμα καὶ ὅταν στεροῦμαι. 13 Τὰ πάντα κατορθώνω διὰ τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος με ἐνδυναμώνει. 14 Ἀλλὰ καλὰ πράξατε μετὰ τὸ νὰ συνεισφέρετε στὴν ἀνάγκη μου.

15 Ξέρετε δὲ καὶ σεῖς, Φιλιππηῖοι, ὅτι στὴν ἀρχὴ τῆς γνωριμίας σας μετὰ τὸ εὐαγγέλιο, μετὰ τὴν ἀναχώρησί μου ἀπὸ τὴ Μακεδονία, καμμιά ἐκκλησία δὲν εἶχε ὑλικὴ δοσοληψία μαζί μου, παρὰ μόνον ἐσεῖς. 16 Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἤμουν στὴ Θεσσαλονίκη, μοῦ στείλατε γιὰ τις ἀνάγκες μου καὶ μὴ καὶ δυὸ φορές. 17 Δὲν ζητῶ βεβαίως νὰ μοῦ δίνετε, ἀλλὰ ζητῶ νὰ ἔχετε πλούσιο καρπὸ ἀγαθοεργίας γιὰ δικό σας λογαριασμό. 18 Ἐγὼ δὲ τὰ πάντα πλήρωσ, καὶ μετὰ τὸ παραπάνω. Ἐλαβα ἀπὸ τὸν Ἐπαφροδίτου ὅσα μοῦ στείλατε, ὁσμὴ εὐωδίας, θυσία εὐπρόσδεκτη, εὐάρεστη στὸ Θεό, καὶ εἶμαι πλήρης. 19 Ὁ δὲ Θεὸς μου νὰ καλύψῃ πλήρως κάθε ἀνάγκη σας μετὰ τὸν πλοῦτο του σὲ ἀγαθὰ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Δοξολογία, χαιρετισμοί, τελική εύλογία

20 Στὸ δὲ Θεὸ καὶ πατέρα μας ἅς εἶναι ἡ δόξα στοὺς ἀπεράντους αἰῶνες. Ἀμήν.

21 Χαιρετίσετε κάθε ἀφιερωμένον στὸν Ἰησοῦ Χριστό. Σᾶς χαιρετίζουν οἱ ἀδελφοὶ ποὺ εἶναι μαζί μου. **22** Σᾶς χαιρετίζουν ὅλοι οἱ ἅγιοι (οἱ χριστιανοί), καὶ ιδιαίτέρως οἱ προερχόμενοι ἀπὸ τὴν οἰκία τοῦ Καίσαρος.

23 Ἡ χάρι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ εἶναι μὲ ὅλους σας. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ

1 Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, **2** τοῖς ἐν Κολοσσαῖς ἀγίοις καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν Χριστῷ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3 Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πάντοτε περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι, **4** ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἀγίους **5** διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου **6** τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ. Καὶ ἔστι καρποφορούμενον καὶ ἀυξανόμενον, καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἤκούσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ, **7** καθὼς καὶ ἐμάθετε ἀπὸ Ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστι πιστὸς ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος τοῦ Χριστοῦ, **8** ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι.

9 Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἤκουσαμεν, οὐ παύομεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι καὶ αἰτούμενοι ἵνα πληρωθῆτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ, **10** περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρέσκειαν, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες καὶ ἀυξανόμενοι εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ Θεοῦ, **11** ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν, **12** μετὰ χαρᾶς εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ τῷ ἰκανώσαντι ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ κληροῦ τῶν ἀνίων ἐν τῷ φωτί.

ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ

Χαιρετισμός

1 Ἐγὼ ὁ Παῦλος, ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός **2** ἀπευθυνόμεθα στοὺς ἀδελφοὺς στὶς Κολοσσές, ποὺ εἶναι ἀφιερωμένοι καὶ πιστοὶ στὸ Χριστό. Χάρις νὰ εἶναι σὲ σᾶς καὶ εὐλογία ἀπὸ τὸ Θεὸ πατέρα μας καὶ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.

Εὐχαριστία πρὸς τὸ Θεὸ γιὰ τοὺς Κολοσσαεῖς

3 Πάντοτε στὶς προσευχὲς μας γιὰ σᾶς εὐχαριστοῦμε τὸ Θεὸ καὶ Πατέρα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, **4** διότι πληροφορηθήκαμε τὴν πίστιν σας στὸν Ἰησοῦ Χριστό καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς ὅλους τοὺς ἀγίους (τοὺς χριστιανούς) **5** γιὰ τὰ ἐλπιζόμενα ἀγαθὰ τὰ ἀποταμιευμένα γιὰ σᾶς στοὺς οὐρανοὺς. Γι' αὐτὰ ἤδη ἀκούσατε κατόπιν τῆς κηρύξεως τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου, **6** τὸ ὁποῖον ἔφθασε σὲ σᾶς, ὅπως καὶ σὲ ὅλο τὸν κόσμον. Καὶ συνεχῶς καρποφορεῖ καὶ προοδεύει, ὅπως καὶ σὲ σᾶς ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἀκούσατε καὶ γνωρίσατε τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἀληθινά, **7** ὅπως καὶ μάθετε ἀπὸ τὸν Ἐπαφρᾶ τὸν ἀγαπητό, δούλο τοῦ Θεοῦ ὅπως καὶ ἐμεῖς. Αὐτὸς εἶναι πιστὸς ὑπρέτης τοῦ Χριστοῦ γιὰ σᾶς. **8** Αὐτὸς καὶ μᾶς πληροφορήσε γιὰ τὴν πνευματικὴ ἀγάπην σας.

Προσευχὴ γιὰ πνευματικὴ πρόοδο τῶν Κολοσσαέων

9 Γι' αὐτὸ καὶ ἐμεῖς, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ λάβαμε πληροφορίες, δὲν παύομε νὰ προσευχώμεθα γιὰ σᾶς, καὶ νὰ ζητοῦμε ν' ἀποκτήσετε πλήρως τὴν γνῶσιν τοῦ θελήματός του μετὰ τὴν ἀπόκτησιν ὅλης τῆς πνευματικῆς σοφίας καὶ συνέσεως, **10** γιὰ νὰ ζήσετε ἀξίως τοῦ Κυρίου (κατὰ τρόπον ἄξιον ἐνώπιον τοῦ Κυρίου) σὲ κάθε ἀρεστὸ σ' αὐτόν, σὲ κάθε καλὸ ἔργο καρποφορῶντας, καὶ προοδεύοντας στὴ γνῶσιν τοῦ Θεοῦ. **11** Νὰ δυναμώνετε μετὰ κάθε δύναμι ἀπὸ τὴν ἔνδοξην δύναμίν του, γιὰ νὰ ἔχετε κάθε ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν, **12** καὶ μετὰ χαρὰν νὰ εὐχαριστῆτε τὸ Θεὸ καὶ Πατέρα, ποὺ μᾶς ἀξίωσε νὰ ἔχωμε μερίδιον στὴν κληρονομία τῶν ἁγίων στὸ βασίλειον τοῦ φωτός.

13 ὃς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, 14 ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν, τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν· 15 ὃς ἐστὶν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως, 16 ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα, τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὀρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαὶ εἴτε ἐξουσίαι. Τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται. 17 Καὶ αὐτός ἐστι πρὸ πάντων. Καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκε. 18 Καὶ αὐτός ἐστιν ἡ Κεφαλὴ τοῦ σώματος, τῆς Ἐκκλησίας· ὃς ἐστὶν ἀρχή, πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων, 19 ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησε πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι, 20 καὶ δι' αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν, εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ, δι' αὐτοῦ εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

21 Καὶ ὑμᾶς ποτε ὄντας ἀπηλλοτριωμένους καὶ ἐχθροὺς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς, 22 νυνὶ δὲ ἀποκατήλλαξεν ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου, παραστήσας ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους κατενώπιον αὐτοῦ, 23 εἰ γὰρ ἐπιμένετε τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι καὶ ἐδραῖοι καὶ μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου οὐ ἠκούσατε, τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ τῇ κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν, οὐ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος διάκονος.

24 Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασί μου ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὃ ἐστὶν ἡ Ἐκκλησία, 25 ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθείσαν μοι εἰς ὑμᾶς πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, 26 τὸ μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν. νυνὶ δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ. 27 οἷς ἠθέλησεν ὁ

Ὁ Χριστὸς ὀρατὴ μορφή τοῦ ἀοράτου Θεοῦ, καὶ σὲ ὄλα πρῶτος

13 Αὐτὸς μᾶς λύτρωσε ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους καὶ μᾶς μετέφερε στὴ βασιλεία τοῦ ἀγαπημένου Υἱοῦ του, 14 διὰ τοῦ ὁποῦ ἔχομε τὴν ἀπολύτρωσι, τὴν ἄφεσι τῶν ἁμαρτιῶν. 15 Αὐτὸς (λόγω τῆς σαρκώσεως) εἶναι ὀρατὴ μορφή τοῦ ἀοράτου Θεοῦ. Ἔχει γεννηθῆ πρὶν ἀπὸ κάθε δημιουργήμα, 16 ἀφοῦ δι' αὐτοῦ δημιουργήθηκαν τὰ πάντα, ὅσα εἶναι στοὺς οὐρανοὺς καὶ ὅσα εἶναι στὴ γῆ, τὰ ὀρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχές εἴτε ἐξουσίες. Τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ γι' αὐτὸν (γιὰ τὴ δόξα του) ἔχουν δημιουργηθῆ. 17 Ἀντιθέτως αὐτὸς (δὲν ἔχει δημιουργηθῆ, ἀλλ') εἶναι πρὶν ἀπὸ τὰ πάντα. Καὶ τὰ πάντα δι' αὐτοῦ συντηροῦνται στὴν ὑπαρξί. 18 Αὐτὸς ἐπίσης εἶναι ἡ Κεφαλὴ τοῦ σώματος, τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτὸς εἶναι ἀρχή, πρωτοαναστημένος ἀπὸ τοὺς νεκροὺς (μὲ ἔνδοξη ἀνάστασι, στὴν ὁποία δὲν ἀκολουθεῖ πλέον θάνατος), γιὰ νὰ εἶναι αὐτὸς σὲ ὄλα πρῶτος. 19 Διότι σ' αὐτὸν εὐαρεστήθηκε νὰ κατοικήσῃ ὅλη ἡ θεότης, ὁ ὅλος Θεός, 20 καὶ δι' αὐτοῦ νὰ συμφιλιώσῃ μὲ τὸν ἑαυτοῦ τὸν ὅλος τοὺς ἀνθρώπους, δι' αὐτοῦ δηλαδὴ καὶ τοὺς ζωντανοὺς πάνω στὴ γῆ καὶ τὰ πνεύματα τῶν νεκρῶν στοὺς οὐρανοὺς, ἀφοῦ ἔφερε εἰρήνη μὲ τὸ αἷμα τοῦ σταυροῦ του.

Ἄλλοτε ἐχθροί, τώρα συμφιλιωμένοι μὲ τὸ Θεό

21 Καὶ σεῖς ἄλλοτε ἦσασταν ἀποξενωμένοι ἀπὸ τὸ Θεό καὶ ἐχθροί του κατὰ τὸ φρόνημα (ὡς ἄπιστοι στὸ Θεό καὶ λάτρες ψευδῶν θεῶν) μαζί μὲ τὰ κακὰ ἔργα. 22 Ἀλλὰ τώρα μὲ τὸ σάρκίνο σῶμα του κατόπιν τοῦ θανάτου σᾶς συμφιλιώσε, γιὰ νὰ σᾶς παρουσιάσῃ ἐνώπιόν του ἁγίους, καὶ χωρὶς φεγάδι καὶ χωρὶς κατηγορία, 23 ἐὰν βεβαίως μένετε σταθεροὶ στὴν πίστι, θεμελιωμένοι καὶ ἀκλόνητοι καὶ ἀμετακίνητοι ἀπὸ τὴν πεποίθησι στὸ εὐαγγέλιο, ποὺ ἀκούσατε, ποὺ ἔχει κηρυχθῆ σ' ὅλη τὴν οἰκουμένη κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανό, ποὺ ἐγὼ ὁ Παῦλος ἔγινα διάκονός του.

24 Χαίρω τώρα γιὰ ὅσα πάσχω γιὰ χάρι σας. Μὲ ὅσα δὲ πάσχω στὴ σάρκα μου συντελῶ νὰ συμπληρώνωνται ὅσα ὑπολείπονται μετὰ τίς θλίψεις τοῦ Χριστοῦ νὰ ὑποφέρωμε καὶ ἐμεῖς χάριν τοῦ σώματός του, τὸ ὅποιον εἶναι ἡ Ἐκκλησία. 25 Αὐτῆς ἐγὼ ἔγινα ὑπέρτης συμφορῆς παρὸς τὸ ἔργο. ποὺ μοῦ ἀνέθεσε ὁ Θεὸς γιὰ χάρι σας. νὰ κρούξω τὸ λό-

Θεός γνωρίσαι τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὅς ἐστι Χριστός ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπίς τῆς δόξης· **28** ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν νουθετοῦντες πάντα ἄνθρωπον καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν πάντα ἄνθρωπον τέλειον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· **29** εἰς ὃ καὶ κοπιῶ ἀγωνιζόμενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει.

2 Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ἠλίκον ἀγῶνα ἔχω περὶ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ καὶ ὅσοι οὐχ ἐωράκασι τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί, **2** ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, συμβιβασθέντων ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰς πάντα πλοῦτον τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς καὶ τοῦ Χριστοῦ, **3** ἐν ᾧ εἰσι πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι. **4** Τοῦτο δὲ λέγω ἵνα μὴ τις ὑμᾶς παραλογίζεται ἐν πιθανολογίᾳ. **5** Εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἄπειμι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἶμι, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ὑμῶν.

6 Ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν Κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε, **7** ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ καὶ βεβαιούμενοι ἐν τῇ πίστει καθὼς ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ. **8** Βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου καὶ οὐ κατὰ Χριστόν·

γο τοῦ Θεοῦ, **26** τὸ μυστήριον τὸ κρυμμένο ἀπὸ αἰῶνες καὶ ἀπὸ γενεές. Ἄλλὰ τώρα φανερώθηκε τοὺς ἁγίους (τοὺς πιστοὺς) του. **27** Σ' αὐτοὺς θέλησε ὁ Θεὸς νὰ κάνῃ γνωστὸ, πόσο μεγάλος εἶναι ὁ ἔνδοξος πλοῦτος αὐτοῦ τοῦ μυστηρίου γιὰ τοὺς ἐθνικούς. Τὸ μυστήριον εἶναι ὁ Χριστὸς γιὰ σᾶς, ἡ ἐλπίς νὰ κατακτήσετε τὴ δόξα. **28** Αὐτὸν ἡμεῖς κηρύττουμε, διαφωτίζοντας κάθε ἄνθρωπο καὶ διδάσκοντας κάθε ἄνθρωπο μὲ κάθε σοφία, γιὰ νὰ παρουσιάσωμε κάθε ἄνθρωπο τέλειο ὅπως θέλει ὁ Ἰησοῦς Χριστός'. **29** Γι' αὐτὸ καὶ κοπιᾶζω ἀγωνιζόμενος μὲ τὴν ἐνέργειά του, ἡ ὁποία ἐνεργεῖ δι' ἐμοῦ ἀποτελεσματικά.

Μεγάλος ὁ ἀγὼν τοῦ ἀποστόλου

2 Θέλω δὲ νὰ ξέρετε πόσο μέγαν ἀγῶνα ἔχω γιὰ σᾶς καὶ γιὰ τοὺς πιστοὺς στὴ Λαοδικεία καὶ γιὰ ὅσους δὲν μὲ ἔχουν δεῖ σωματικῶς, **2** γιὰ νὰ στηριχθοῦν οἱ ψυχές τους, ἀφοῦ διδαχθοῦν ἀπὸ ἀγάπῃ καὶ σ' ὅλο τὸν πλοῦτο τοῦ περιεχομένου τῆς σοφίας γιὰ βαθύτερη γνώσι τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς καὶ τοῦ Χριστοῦ, **3** στὸν ὅποιον εἶναι κρυμμένοι ὅλοι οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως. **4** Λέγω δὲ τοῦτο, γιὰ νὰ μὴ σᾶς ἐξαπατᾷ κανεὶς μὲ ἀληθοφανῆ λόγια. **5** Διότι, ἂν καὶ σωματικῶς εἶμαι ἀπὼν, ὅμως πνευματικῶς εἶμαι μαζί σας, καὶ χαίρω, διότι βλέπω τὴ σταθερότητα καὶ τὴ στερεότητά σας στὴν πίστι σας στὸ Χριστό.

“Ἐνωσι μὲ τὸ Χριστὸ καὶ προφύλαξι ἀπὸ τὴν ψευδοφιλοσοφία

6 Ὅπως λοιπὸν παραλάβετε τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ τὸν Κύριο, ἔτσι νὰ ζῆτε ἐνωμένοι μ' αὐτόν. **7** Νὰ εἰσθε ριζωμένοι σ' αὐτόν καὶ νὰ οἰκοδομῆτε τὴ ζωὴ σας πάνω σ' αὐτόν. Καὶ νὰ στερεώσεθε ὅλο καὶ περισσότερο στὴν πίστι, ὅπως τὴ διδαχθήκατε, ξεχειλίζοντας γι' αὐτὴ σὲ εὐχαριστία πρὸς τὸ Θεό. **8** Προσέχετε μήπως σᾶς ἐξαπατήσῃ καὶ σᾶς παρασύρῃ κανεὶς μὲ τὴν ψευδοφιλοσοφία καὶ καθαρῇ ἀπάτῃ, σύμφωνα μὲ τὴν παράδοσι τῶν ἀνθρώπων, σύμφωνα μὲ τὰ πτωχὰ στοιχεῖα τοῦ πλανωμένου κόσμου, καὶ ὄχι σύμφωνα μὲ τὸ Χριστό.

1. Ἡ. τέλειο διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ

9 ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς, 10 καὶ ἐστὲ ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ Κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, 11 ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος τῶν ἀμαρτιῶν τῆς σαρκός, ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ, 12 συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι, ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν. 13 Καὶ ὑμᾶς, νεκροὺς ὄντας ἐν τοῖς παραπτώμασι καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, συνεζωοποίησεν ὑμᾶς σὺν αὐτῷ, χαρισάμενος ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα, 14 ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἦρεν ἐκ τοῦ μέσου προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ. 15 ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ.

16 Μὴ σὺν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ νομηνίας ἢ σαββάτων, 17 ἃ ἐστὶ σκιά τῶν μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα Χριστοῦ. 18 Μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβεύετω θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων, ἃ μὴ ἐώρακεν ἐμβατεύων, εἰκὴ φυσιοῦμενος ὑπὸ τοῦ νοῦς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, 19 καὶ οὐ κρατῶν τὴν Κεφαλὴν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα διὰ τῶν ἀφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ συμβιβαζόμενον αὖξει τὴν αὖξησιν τοῦ Θεοῦ.

20 Εἰ οὖν ἀπεθάνετε σὺν τῷ Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε, 21 Μὴ ἃ ψημῆ δὲ γεύση μῆ δὲ θίγης, 22 – ἃ ἐστὶ πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει –, κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν

«Ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς»
Χριστιανικὴ περιτομή. Θρίαμβος κατὰ τῶν δαιμόνων

9 Διότι μέσα σ' αὐτὸν κατοικεῖ ὅλος ὁ πλοῦτος τῆς θεότητος οὐσιωδῶς, 10 καὶ ἔτσι δι' αὐτοῦ εἰσθε πάμπλουτοι. Αὐτὸς εἶναι ἡ Κεφαλὴ κάθε ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας. 11 Δι' αὐτοῦ ἐπίσης περιτμηθήκατε με περιτομῇ ἀχειροποίητη διὰ τῆς ἀποβολῆς τοῦ συνόλου τῶν ἀμαρτιῶν τῆς διεφθαρμένης ἀνθρωπίνης φύσεως, με τῇ χριστιανικῇ περιτομῇ. 12 Θαφτήκατε μαζί του κατὰ τὸ βάπτισμα, κατὰ τὸ ὅποιο καὶ ἀναστηθήκατε μαζί, διότι πιστεύσατε στὴν ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος τὸν ἀνέστησε ἐκ νεκρῶν. 13 Ναι ἐσᾶς, ποὺ ἦσασταν νεκροὶ λόγῳ τῶν παραπτωμάτων καὶ τῆς ἀπεριτμῆσίνος τοῦ σώματός σας (τῆς εἰδωλολατρίας), ἐσᾶς ζωοποίησε μαζί μ' αὐτόν. Συγγώρησε σ' ἐμάς (Ἰουδαίους καὶ ἐθνικούς) ὅλα τὰ παραπτώματα. 14 Ἐσβῆσε τὸ ἐναντίον μας χρεωστικὸ γραμμάτιο με τὶς διατάξεις, τὸ ὅποιο ἦταν ἀπέναντι στὰ μάτια μας, ναί, τὸ ἔβγαλε ἀπὸ τὴ μέση καὶ τὸ κάρφωσε στὸ σταυρὸ. 15 Εξεγύμνωσε τὶς ἀρχές καὶ τὶς ἐξουσίες, τοὺς δαίμονες, καὶ τοὺς ἐξετέλεισε δημοσίως, σύροντας αὐτοὺς σὲ θριαμβευτικὴ πομπὴ με τὸ ἄρμα τοῦ σταυροῦ.

Ἐλεύθεροι ἀπὸ τὸν Ἰουδαϊσμὸ
καὶ τὶς ἐντολὲς καὶ διδασκαλίες ἀνθρώπων

16 Κανεὶς λοιπὸν νὰ μὴ σᾶς κυβερνᾷ σὲ φαγητὰ ἢ σὲ ποτὰ ἢ σὲ ζητήματα ἑορτῆς ἢ πρωτομηνίας ἢ Σαββάτου. 17 Αὐτὰ εἶναι σκιά τῶν πραγμάτων, ποὺ ἔμελλαν νὰ ἔλθουν, ἐνῶ ἡ πραγματικότης βρίσκεται στὸ Χριστό. 18 Κανεὶς ἄς μὴ σᾶς καταδυναστεύῃ ἀρεσκοῦμενος σὲ ψευδοταπεινοφροσύνη καὶ λατρεία τῶν ἀγγέλων, εἰσχωρώντας σὲ πράγματα ποὺ δὲν ἔχει ἰδεῖ, χωρὶς λόγο ὑπερφηανεύμενος ἀπὸ τὸν σαρκικό του νοῦ, 19 καὶ μὴ κρατώντας τὴν Κεφαλὴν (τὸ Χριστό), ἀπ' ὅπου ὅλο τὸ σῶμα (ἡ Ἐκκλησία) με τὶς προσλήψεις τῆς χορηγούμενης βοήθειας διατρέφεται, καὶ με τοὺς τένοντες συνταιριάζεται, καὶ αὖξάνει με τὴν αὖξησι ποὺ θέλει ὁ Θεός.

20 Ἀφοῦ δὲ πεθάνετε μαζί με τὸ Χριστὸ καὶ ἐλευθερωθήκατε ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου, γιατί σὰν νὰ ζῆτε στὸν κόσμῳ ὑποβάλλεσθε σὲ ἀπαγορευτικὲς διατάξεις, 21 Μὴ πιάσης τοῦτο, καὶ μὴ γευθῆς ἐκεῖνο, καὶ μὴ ἐγγίσης τὸ ἄλλο, 22 – πράγματα προωσιμένα ὅλα νὰ γίνονται κόπια μετὰ τὴν πέδη –, σύμφω-

άνθρώπων; **23** Ἐτινά ἐστι λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθησκείᾳ καὶ ταπεινοφροσύνῃ καὶ ἀφειδία σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τιμὴ πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός.

3 Εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστός ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθήμενος, **2** τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. **3** Ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κερυπταί σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ. **4** ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ.

5 Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακὴν, καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρία, **6** δι' ἧς ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας, **7** ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζήτε ἐν αὐτοῖς.

8 Νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργὴν, θυμὸν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν. **9** Μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ. **10** καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν, **11** ὅπου οὐκ ἔστι Ἕλληνας καὶ Ἰουδαῖος, περιτομῆ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δούλος, ἐλεύθερος, ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός.

12 Ἐνδύσασθε οὖν, ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ ἅγιοι καὶ ἡγαπημένοι, σπλάγχνα οἰκτιρμοῦ, χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην, πραότητα, μακροθυμίαν. **13** ἀνεχόμενοι ἀλλήλων καὶ χαριζό-

να μὲ τις ἐντολὴ καὶ τις διδασκαλίαις τῶν ἀνθρώπων; **23** Αὐτὰ παρυσιάζονται ὡς σοφία, ἡ ὅποια συνίσταται σὲ ἀγάπη πρὸς τὸ θεοσκεύειν καὶ σὲ ταπεινοφροσύνη καὶ σὲ σκληραγωγίᾳ τοῦ σώματος, ὅχι σὲ κάποια περιποίησι γιὰ τὴν ἱκανοποίησι τῆς σάρκας, ἀλλ' ἔχουν ἐπίφασιν σοφίας (δὲν εἶναι πραγματικὴ σοφία).

«Τὰ ἄνω ζητεῖτε». «Νεκρώσατε τὰ μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς»

3 Ἀφοῦ δὲ ἀναστηθήκατε μαζὶ μὲ τὸ Χριστό, τὰ οὐράνια νὰ ζητῆτε, ὅπου εἶναι ὁ Χριστὸς καὶ κάθεται στὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ, **2** γιὰ τὰ οὐράνια νὰ ἐνδιαφέρεσθε, ὅχι γιὰ τὰ ἐπίγεια. **3** Διότι πεθάνετε καὶ ἡ ζωὴ μας (ἡ νέα ζωὴ τῆς ἀναστάσεως) εἶναι κρυμμένη μαζὶ μὲ τὸ Χριστὸ στὸ Θεό. **4** Ὅταν ὁ Χριστὸς, ἡ ζωὴ μας, φανερωθῇ, τότε καὶ σεῖς θὰ φανερωθῆτε μὲ δόξα.

5 Νεκρώσατε λοιπὸν τὰ ἐπίγεια μέλη σας (τις ἁμαρτίες ποὺ γίνονται στὰ ἐπίγεια μέλη σας, ἢ ποὺ συνιστοῦν τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας), τὴν πορνείαν, τὴν ἀκαθαρσία, τὸ πάθος, τὴν αἰσχροὴ ἐπιθυμία, καὶ μάλιστα τὴν ἀνωμαλία, ἡ ὅποια εἶναι εἰδωλολατρία. **6** Γι' αὐτὰ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ στοὺς ἀπειθεῖς ἀνθρώπους. **7** Σ' αὐτὰ δουλεύατε καὶ σεῖς ἄλλοτε, ὅταν ζούσατε μεταξύ αὐτῶν (τῶν ἀπειθῶν ἀνθρώπων).

Ἀποβάλετε τὰ κακά

8 Ἀλλὰ τῶρα σεῖς ἀποβάλετε (κοντὰ σὲ ὅσα ἀνέφερα προηγουμένως) καὶ ὅλα τὰ ἄλλα κακά, ὀργή, θυμὸ, κακότητα, κακολογία, αἰσχρολογία ἀπὸ τὸ στόμα σας. **9** Μὴ ψεύδεσθε μεταξύ σας, ἀφοῦ ἀποβάλατε τὸν παλαιὸ ἄνθρωπο μαζὶ μὲ τὴν πράξει του, **10** καὶ ἐνδυσθήκατε τὸ νέο ἄνθρωπο, ποὺ συνεχῶς δι' ἐπίγνωσεως (γνώσεως καὶ βιώσεως τῆς ἀληθείας) ἀνανεώνεται σύμφωνα μὲ τὴν εἰκόνα ἐκείνου, ποὺ τὸν δημιούργησε ὡς νέο ἄνθρωπο. **11** Στὴ νέα κατάσταση δὲν τίθεται ζήτημα Ἰουδαίου καὶ Ἑλληνος, περιτεμημένου καὶ ἀπεριτεμητοῦ, βαρβάρου, Σκύθης, δούλου, ἐλευθέρου, ἀλλ' ὁ Χριστὸς εἶναι ὅλα καὶ γιὰ ὅλους¹.

1. Ἡ, σὲ ὅλους

μενοι έαυτοίς εάν τις πρὸς τινα ἔχη μομφήν· καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἔχαρίσατο ὑμῖν, οὕτω καὶ ὑμεῖς. **14** Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ἣτις ἐστὶ σύνδεσμος τῆς τελειότητος. **15** Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἐνὶ σώματι. Καὶ εὐχάριστοι γίνεσθε. **16** Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικεῖτω ἐν ὑμῖν πλουσίως, ἐν πάσῃ σοφίᾳ διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτοὺς, ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς ἐν χάριτι ᾄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ. **17** Καὶ πᾶν ὅ,τι ἂν ποιῆτε ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι Κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ δι' αὐτοῦ.

18 Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε τοῖς ἀνδράσιν, ὡς ἀνήκει ἐν Κυρίῳ. **19** Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς.

20 Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσι κατὰ πάντα· τοῦτο γάρ ἐστιν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ. **21** Οἱ πατέρες, μὴ ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἄθυμώσιν.

22 Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλίαις, ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ἐν ἀπλότητι καρδίας, φοβούμενοι τὸν Θεόν. **23** Καὶ πᾶν ὅ,τι ἐὰν ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε, ὡς τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις, **24** εἰδότες ὅτι ἀπὸ Κυρίου ἀπολήψεσθε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας· τῷ γὰρ Κυρίῳ Χριστῷ δουλεύετε. **25** Ὁ δὲ ἀδικῶν κοιμῆται ὁ ἠδίκησε, καὶ οὐκ ἔστι προσωποληψία.

12 Ὡς ἐκλεγμένοι ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἀφιερωμένοι σ' αὐτὸν καὶ ἀγαπημένοι του ἐνδύθητε λοιπὸν σπλαγχνικὰ αἰσθήματα, καλωσύνη, ταπεινοφροσύνη, πραότητα, μακροθυμία. **13** Νὰ ἀνέχεσθε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο, καὶ νὰ συγχωρῆτε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο, ὅταν κανεὶς ἔχη κάτι εἰς βάρος ἄλλου. Ὅπως καὶ ὁ Χριστὸς σᾶς συγχώρησε, ἔτσι καὶ σεῖς. **14** Πάνω δὲ ἀπ' ὅλα ἐνδύθητε τὴν ἀγάπην, ἡ ὁποία δένει τὸν ἄνθρωπο μὲ τὴν τελειότητα. **15** Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἃς πρυτανεύη στὶς καρδιές σας. Γι' αὐτὴν καὶ κληθήκατε ὡς ἓνα σῶμα. Καὶ νὰ γίνεσθε εὐχάριστοι (μεταξύ σας). **16** Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ νὰ κατοικῆ σὲ σᾶς πλουσίως. Νὰ διδάσκετε καὶ νὰ διαφωτίζετε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο μὲ κάθε σοφία. Μὲ ψαλμοὺς καὶ ὕμνους καὶ ᾠδὲς πνευματικὲς νὰ ὑμνῆτε τὸν Κύριο ἀπὸ τὴν καρδιά σας μὲ εὐγνωμοσύνη. **17** Καὶ κάθε τι, πού θὰ κάνετε μὲ λόγο ἢ μὲ ἔργο, ὅλα νὰ τὰ κάνετε στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστώντας ἔτσι τὸ Θεὸ καὶ πατέρα δι' αὐτοῦ.

Γυναῖκες καὶ ἄνδρες, τέκνα καὶ γονεῖς, δοῦλοι καὶ κύριοι

18 Σεῖς, γυναῖκες, νὰ ὑποτάσσεσθε στοὺς ἄνδρες σας συμφῶνως πρὸς τὸ ἀνέκαθεν καθῆκον κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. **19** Σεῖς, ἄνδρες, ν' ἀγαπᾶτε τὶς γυναῖκες σας καὶ νὰ μὴν ὀργίζεσθε ἐναντίον τους.

20 Σεῖς, τέκνα, νὰ ὑπακούετε στοὺς γονεῖς σας σὲ ὅλα, διότι αὐτὸ εἶναι ἀρεστὸ στὸν Κύριο. **21** Σεῖς, γονεῖς, νὰ μὴ πληγώνετε τὰ τέκνα σας, γιὰ νὰ μὴν ἀποθαρρύνωνται.

22 Σεῖς, δοῦλοι, νὰ ὑπακούετε στοὺς κατὰ σάρκα κυρίους σὲ ὅλα, ὅχι δουλεύοντας γιὰ τὰ μάτια γιὰ νὰ εἶσθε ἀρεστοὶ στοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ μὲ εἰλικρίνεια ψυχῆς, φοβούμενοι τὸ Θεό. **23** Καὶ κάθε τι, πού θὰ κάνετε, νὰ τὸ κάνετε μὲ τὴν ψυχὴ σας, ὡς νὰ τὸ κάνετε στὸν Κύριο καὶ ὅχι σὲ ἀνθρώπους. **24** Καὶ νὰ ξέρετε, ὅτι ἀπὸ τὸν Κύριο θὰ λάβετε ὡς ἀνταμοιβὴ τὴν κληρονομία (τῆ βασιλεία του). Διότι τὸν Κύριο τὸ Χριστὸ ὑπηρετεῖτε. **25** Ἐκεῖνος δέ, πού ἀδικεῖ, θὰ λάβῃ τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς ἀδικίας, πού ἔκανε, διότι δὲν ὑπάρχει προσωποληψία (στὸ Θεό).

4 Οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε Κύριον ἐν οὐρανοῖς.

2 Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε, γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ, **3** προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ Θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου λαλήσαι τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, δι' ὃ καὶ δέδεμαι, **4** ἵνα φανερώσω αὐτὸ ὡς δεῖ με λαλήσαι. **5** Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἕξω, τὸν καιρὸν ἔξαγοραζόμενοι. **6** Ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἅλατι ἡρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἐνὶ ἐκάστῳ ἀποκρίνεσθαι.

7 Τὰ κατ' ἐμέ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν Κυρίῳ, **8** ὃν ἐπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶ τὰ περὶ ὑμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν, **9** σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὃς ἐστὶν ἐξ ὑμῶν. Πάντα ὑμῖν γνωριοῦσι τὰ ὠδε.

10 Ἀσπάξεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου, καὶ Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα, – περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολὰς· ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν–, **11** καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰούστος, οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς, οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία. **12** Ἀσπάξεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν, δούλος Χριστοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα στήτε τέλειοι καὶ πεπληρωμένοι ἐν παντὶ θελήματι τοῦ Θεοῦ. **13** Μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει ζῆλον πολὺν ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει. **14** Ἀσπάξεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρός ὁ ἀγαπητὸς καὶ Δημᾶς. **15** Ἀσπάσασθε τοὺς

4 Σεῖς, κύριοι, νὰ δίνετε στοὺς δούλους σας τὸ δίκαιο καὶ τὸ ἀντάξιο τῆς ἐργασίας τους, λαμβάνοντας ὑπ' ὄψιν, ὅτι καὶ σεῖς ἔχετε Κύριο στοὺς οὐρανοῦς.

Προτροπές

2 Νὰ ἐπιδίδεσθε στὴν προσευχῇ. Ν' ἀγρυπνῆτε γι' αὐτὴ μὲ προθυμία καὶ χαρὰ. **3** Καὶ νὰ προσεύχεσθε καὶ γιὰ μᾶς, γιὰ νὰ μᾶς ἀνοίξῃ ὁ Θεὸς θύρα τοῦ λόγου, γιὰ νὰ κηρύξωμε τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, γιὰ τὸ ὁποῖο καὶ εἶμαι δεμένος (φυλακισμένος), **4** γιὰ νὰ τὸ φανερώσω κατὰ τὸν τρόπο, ποῦ πρέπει νὰ κηρύξω. **5** Μὲ σύνεσι νὰ συμπεριφέρεσθε πρὸς τοὺς ἕξω τῆς Ἐκκλησίας. Ν' ἀξιοποιῆτε τὸ χρόνο. **6** Ὁ λόγος σας νὰ εἶναι πάντοτε γεμάτος χάρι, ἄρτυμένος μὲ ἀλάτι. Νὰ ξέρετε πῶς πρέπει νὰ μιλάτε στὸν καθένα.

Ἀποστολὴ Τυχικοῦ καὶ Ὀνησίμου στοὺς Κολοσσαεῖς

7 Ὅλα τὰ σχετικὰ μ' ἐμένα θὰ σᾶς κἀνῃ γνωστὰ ὁ Τυχικὸς, ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ δούλος ὅπως καὶ ἐγὼ στὸν Κύριο. **8** Τὸν ἔστειλα σ' ἐσᾶς γι' αὐτὸ ἀκριβῶς, γιὰ νὰ μάθῃ πῶς εἴσθε καὶ νὰ ἐνισχύσῃ τὴν καρδίαν σας. **9** Τὸν ἔστειλα μαζί μὲ τὸν Ὀνησίμο, τὸν πιστὸ καὶ ἀγαπητὸ ἀδελφό, ὁ ὁποῖος εἶναι συμπατριώτης σας. Θὰ σᾶς κἀνουν γνωστὰ ὅλα ὅσα συμβαίνουν ἐδῶ.

Χαιρετισμοὶ καὶ τελικὴ εὐλογία

10 Σᾶς χαιρετίζει ὁ Ἀρίσταρχος, ποῦ εἶναι μαζί μου στὴ φυλακῇ, καὶ ὁ Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Βαρνάβα, – γιὰ τὸν ὁποῖο λάβατε ἐντολές· ἐὰν ἔλθῃ σὲ σᾶς, νὰ τὸν δεχθῆτε –, **11** καὶ ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος λέγεται Ἰούστος. Αὐτοὶ προέρχονται ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους καὶ εἶναι οἱ μόνοι (ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους) συνεργάτες μου γιὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ποῦ μοῦ ἔγιναν παρηγορία. **12** Σᾶς χαιρετίζει ὁ Ἐπαφρᾶς, ὁ συμπατριώτης σας, δούλος τοῦ Χριστοῦ, ποῦ πάντοτε ἀγωνίζεται γιὰ σᾶς στὴν προσευχῇ, γιὰ νὰ σταθῆτε τέλειοι καὶ ὠλοκληρωμένοι σὲ κάθε θέλημα τοῦ

έν Λαοδικεία ἀδελφούς καὶ Νυμφᾶν καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτοῦ ἐκκλησίαν. **16** Καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολή, ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικέων ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ, καὶ τὴν ἐκ Λαοδικείας ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνώτε. **17** Καὶ εἶπατε Ἄρχιππῳ· Βλέπε τὴν διακονίαν ἣν παρέλαβες ἐν Κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς.

18 Ὁ ἀσπασμὸς τῆ ἐμῆ χειρὶ Παύλου. Μνημονεύετέ μου τῶν δεσμῶν.

Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.

Θεοῦ. **13** Βεβαιώνω δὲ γι' αὐτόν, ὅτι ἔχει πολὺ ζῆλο γιὰ σᾶς καὶ γιὰ τοὺς πιστοὺς στὴ Λαοδίκεια καὶ στὴν Ἱεράπολι. **14** Σᾶς χαιρετίζει ὁ Λουκάς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητὸς καὶ ὁ Δημᾶς. **15** Χαιρετισμοὺς στοὺς ἀδελφούς στὴ Λαοδίκεια καὶ στὸ Νυμφᾶ καὶ στὴν ἐκκλησία ποὺ συναθροίζεται στὸ σπίτι του. **16** Καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ σὲ σᾶς ἡ ἐπιστολή, φροντίσετε ν' ἀναγνωσθῇ καὶ στὴν ἐκκλησία τῶν Λαοδικέων, καὶ τὴν ἐπιστολή ἀπὸ τῇ Λαοδίκεια ν' ἀναγνώσετε καὶ σεῖς. **17** Καὶ νὰ εἰπῆτε στὸν Ἄρχιππο: «Πρόσεχε τὴ διακονία, ποὺ παρέλαβες ἀπὸ τὸν Κύριο, νὰ τὴν ἐκπληρώνης».

18 Ἐγὼ ὁ Παῦλος σᾶς γράφω χαιρετισμὸ μετὰ τὸ ἴδιο μου τὸ χέρι. Νὰ ἐνθυμῆσθε τὰ δεσμά μου.

Ἡ χάρις νὰ εἶναι μαζί σας. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α΄

1 Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν Θεῷ πατρὶ καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

2 Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ πάντων ὑμῶν μνεῖαν ὑμῶν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν προσευχῶν ἡμῶν, **3** ἀδιαλείπτως μνημονεύοντες ὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς πίστεως καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, **4** εἰδότες, ἀδελφοί ἡγαπημένοι ὑπὸ Θεοῦ, τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν, **5** ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν οὐκ ἐγενήθη εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει καὶ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ ἐν πληροφορίᾳ πολλῇ.

Καθὼς οἴδατε οἷοι ἐγενήθημεν ἐν ὑμῖν δι' ὑμᾶς, **6** καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε, καὶ τοῦ Κυρίου, δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν θλίψει πολλῇ μετὰ χαρᾶς Πνεύματος Ἁγίου, **7** ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς τύπους πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ. **8** Ἀφ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ λόγος τοῦ Κυρίου οὐ μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ. Ἀλλὰ καὶ ἐν παντὶ τόπῳ ἢ πίστις ὑμῶν ἢ πρὸς τὸν Θεὸν ἐξελέλυθεν, ὥστε μὴ χρεῖαν ἡμᾶς ἔχειν λαλεῖν τι. **9** Αὐτοὶ γὰρ περὶ ἡμῶν ἀπαγγέλλουσιν ὅποιαν εἰσοδὸν ἔσχομεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ πῶς ἐπεστρέψατε πρὸς τὸν Θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων δουλεύειν Θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ, **10** καὶ ἀναμένειν τὸν Υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὃν ἤγειρεν ἐκ τῶν νεκρῶν, Ἰησοῦν τὸν ῥυόμενον ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὀργῆς τῆς ἔρχομένης.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α΄

Χαιρετισμός

1 Ἐγὼ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Σιλουανὸς καὶ ὁ Τιμόθεος ἀπευθυνόμεθα στὴν ἐκκλησίᾳ τῶν Θεσσαλονικέων, ποὺ ἀνήκει στὸ Θεὸ πατέρα (μας) καὶ στὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό. Χάρι νὰ εἶναι σὲ σᾶς καὶ εὐλογία ἀπὸ τὸ Θεὸ πατέρα μας καὶ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.

Εὐχαριστία πρὸς τὸ Θεό

2 Εὐχαριστοῦμε τὸ Θεὸ πάντοτε γιὰ ὅλους σας, καὶ σᾶς μνημονεύομε στὶς προσευχές μας. **3** Συνεχῶς ἐνθυμούμεθα μπροστὰ στὸ Θεὸ καὶ πατέρα μας τὸ ἔργο σας, καρπὸ τῆς πίστεως, καὶ τὸν κόπο σας ἀπὸ ἀγάπη, καὶ τὴν ὑπομονή σας λόγῳ τῆς ἐλπίδος στὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό. **4** Ξέρουμε, ἀδελφοὶ ἡγαπημένοι ἀπὸ τὸ Θεό, ὅτι εἴσθε ἐλεκτοί. **5** Διότι τὸ εὐαγγέλιο, ποὺ σᾶς κηρύξαμε, δὲν ἦλθε σὲ σᾶς μὲ λόγο μόνο, ἀλλὰ καὶ μὲ δύναμι, καὶ μὲ Πνεῦμα Ἁγιο, καὶ μὲ μεγάλη ἐσωτερικὴ πεποιθῆσι.

Οἱ Θεσσαλονικεῖς ὑπόδειγμα πίστεως γιὰ ἄλλες ἐκκλησίες

Ἐπειδὴ ξέρετε πῶς συμπεριφερθήκαμε σὲ σᾶς γιὰ τὸ καλὸ σας, **6** γι' αὐτὸ ἐσεῖς μιμηθήκατε ἐμᾶς, ἀλλὰ καὶ τὸν Κύριο. Διότι, καίτοι ὑπῆρξε μεγάλος διωγμὸς, δεχθήκατε τὸ λόγο μὲ χαρὰ Πνεύματος Ἁγίου. **7** Ἔτσι γίνατε ὑπόδειγμα σὲ ὅλους τοὺς πιστοὺς στὴ Μακεδονία καὶ στὴν Ἀχαΐα. **8** Μάλιστα ἀπὸ σᾶς ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ἀντήχησε ὅχι μόνον στὴ Μακεδονία καὶ στὴν Ἀχαΐα. Ἀλλὰ καὶ σὲ κάθε τόπο ἔφθασε ἢ φήμη τῆς πίστεώς σας στὸ Θεό, ὥστε νὰ μὴ χρειάζεται ἐμεῖς νὰ λέμε τίποτε γι' αὐτή. **9** Διότι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι διηγοῦνται γιὰ μᾶς μὲ ποιῆς συνθήκες ἤλθαμε σὲ σᾶς, καὶ πῶς σεῖς ἐπιστρέψατε πρὸς τὸ Θεὸ ἀπὸ τὰ εἰδῶλα, γιὰ νὰ λατρεύετε Θεὸ ζωντανὸ καὶ ἀληθινό, **10** καὶ ν' ἀναμένετε τὸν Υἱὸ τοῦ ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς, τὸν ὁποῖον ἀνέστησεν ἐκ τῶν νεκρῶν, τὸν Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος μᾶς σώζει ἀπὸ τὴν ὀργή ποὺ ἔρχεται.

Ὁ ἀγὼν καὶ ἡ συμπεριφορὰ τῶν ἀποστόλων στὴ Θεσσαλονίκη

2 Αὐτοὶ γὰρ οἶδατε, ἀδελφοί, τὴν εἰσοδὸν ἡμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς ὅτι οὐ κενὴ γέγονεν, **2** ἀλλὰ προπαθόντες καὶ ὑβρισθέντες, καθὼς οἶδατε, ἐν Φιλίπποις, ἐπαρρησιασάμεθα ἐν τῷ Θεῷ ἡμῶν λαλήσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ ἐν πολλῷ ἀγῶνι. **3** Ἡ γὰρ παράκλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης, οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας, οὔτε ἐν δόλῳ, **4** ἀλλὰ καθὼς δεδοκιμάσμεθα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον, οὕτω λαλοῦμεν, οὐχ ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ τῷ Θεῷ τῷ δοκιμάζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν. **5** Οὔτε γὰρ ποτε ἐν λόγῳ κολακείας ἐγενήθημεν, καθὼς οἶδατε, οὔτε ἐν προφάσει πλεονεξίας, – Θεὸς μάρτυς –, **6** οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων δόξαν, οὔτε ἀφ' ὑμῶν οὔτε ἀπὸ ἄλλων, **7** δυνάμενοι ἐν βάρει εἶναι ὡς Χριστοῦ ἀπόστολοι, ἀλλ' ἐγενήθημεν ἡπιοὶ ἐν μέσῳ ὑμῶν, ὡς ἂν τροφὸς θάλαπῃ τὰ ἑαυτῆς τέκνα. **8** Οὕτως ὁμειρόμενοι ὑμῶν εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχάς, διότι ἀγαπητοὶ ἡμῖν γεγένησθε. **9** Μνημονεῦτε γὰρ, ἀδελφοί, τὸν κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον. Νυκτὸς γὰρ καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαι τινα ὑμῶν ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ.

10 Ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ Θεὸς ὡς ὁσίως καὶ δικαίως καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν ἐγενήθημεν. **11** Καθάπερ οἶδατε, ὡς ἓνα ἕκαστον ὑμῶν ὡς πατὴρ τέκνα ἑαυτοῦ **12** παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ παραμυθούμενοι καὶ μαρτυρούμενοι εἰς τὸ περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Θεοῦ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν.

13 Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ ἀδιαλείπτως, ὅτι, παραλαβόντες λόγον ἀκοῆς παρ' ἡμῶν τοῦ Θεοῦ, ἐδέξασθε οὐ λόγον ἀνθρώπων, ἀλλὰ, καθὼς ἐστὶν ἀληθῶς, λόγον Θεοῦ, ὃς καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν. **14** Ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ ἐγενήθητε, ἀδελφοί, τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ τῶν οὐσῶν

2 Σεῖς οἱ ἴδιοι βεβαίως γνωρίζετε, ἀδελφοί, ὅτι ὁ ἐρχομὸς μας σὲ σᾶς δὲν ὑπῆρξε μάταιος. **2** Ἀλλὰ, καίτοι προηγουμένως ὑποστήκαμε παθήματα καὶ κακοποιήσεις στοὺς Φιλίππους, ὅπως γνωρίζετε, εἴχαμε τὸ θάρρος μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ μας νὰ κηρύξωμε σὲ σᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ μὲ πολὺν ἀγῶνα. **3** Βεβαίως τὸ κήρυγμά μας δὲν προέρχεται ἀπὸ πλάνη, οὔτε ἀπὸ ἀκάθαρτο ἐλατήριο, οὔτε ἔχει δόλιο σκοπό. **4** Ἀλλ' ἐπειδὴ μᾶς ἐξέλεξεν ὁ Θεὸς γιὰ νὰ μᾶς ἐμπιστευθῇ τὸ εὐαγγέλιον, γι' αὐτὸ κηρύττομε. "Ὅχι γιὰ ν' ἀρέσωμε σ' ἀνθρώπους, ἀλλὰ στὸ Θεό, ποὺ γνωρίζει τὶς καρδιές μας. **5** Οὔτε βεβαίως μὲ λόγο κολακείας συμπεριφερθήκαμε ποτέ, ὅπως γνωρίζετε, οὔτε μὲ σκοπὸ ἐμεταλεύσεως, – μάρτυς ὁ Θεός –, **6** οὔτε ζητήσαμε δόξα ἀπὸ ἀνθρώπων, οὔτε ἀπὸ σᾶς, οὔτε ἀπὸ ἄλλους, **7** ἂν καὶ μπορούσαμε ὡς ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ νὰ ἔχωμε ἀπαιτήσεις καὶ νὰ σᾶς ἐπιβαρύνωμε. Ἀλλ' ὑπῆρξαμε ἀνεπαχθεῖς (ἀβαραεῖς) σὲ σᾶς σὰν μητέρα, ποὺ κάθεται ἐλαφρὰ πάνω ἀπὸ τὰ τέκνα της γιὰ νὰ τὰ θερμάνῃ. **8** Τόσο στενὰ συνδεόμενοι μὲ σᾶς, θέλαμε νὰ σᾶς μεταδώσωμε ὄχι μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὶς ψυχές μας, διότι μᾶς εἶχατε γίνεαι ἀγαπητοί. **9** Ἐνθυμεῖσθε βεβαίως, ἀδελφοί, τὸν κόπο μας καὶ τὸ μόχθο μας. Διότι σᾶς κηρύξαμε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ ἐργαζόμενοι παραλλήλως νύκτα καὶ ἡμέρα, γιὰ νὰ μὴ ἐπιβαρύνωμε κανένα ἀπὸ σᾶς.

10 Σεῖς εἰσθε μάρτυρες καὶ ὁ Θεός, ὅτι συμπεριφερθήκαμε μὲ τρόπο εὐθὺ καὶ δίκαιο καὶ ἄψογο σὲ σᾶς τοὺς πιστούς. **11** Ὅπως ξέρετε, μέχρι καθένα χωριστά, ὅπως ὁ πατέρας τὰ τέκνα του, **12** σᾶς διδάσκαμε καὶ σᾶς συμβουλεύαμε¹ καὶ ἐντόνως σᾶς προτρέπαμε νὰ πορευθῆτε ἀξίως τοῦ Θεοῦ (κατὰ τρόπον ἀξίον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ), ὁ ὁποῖος σᾶς κάλεσε γιὰ τὴ βασιλεία του καὶ δόξα.

Οἱ πιστοὶ τῆς Θεσσαλονίκης διωκόμενοι ὡς οἱ πιστοὶ τῆς Ἰουδαίας

13 Γι' αὐτὸ δὲ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμε τὸ Θεὸ συνεχῶς, διότι παραλαβάνοντας ἀπὸ μᾶς λόγον ὑπακοῆς στὸ Θεό, τὸν θεωρήσατε ὄχι ὡς λόγον ἀνθρώπων, ἀλλὰ, ὅπως ἀληθινὰ εἶναι, ὡς λόγον τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος καὶ ἐφαρμόζεται ἀπὸ σᾶς τοὺς πιστούς. **14** Σεῖς δέ, ἀδελφοί, γίνατε μιμηταὶ τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ στὴν Ἰουδαία, ποὺ πιστεύουν

1. Ἡ, σᾶς ἐνθαρρύνω καὶ σᾶς παρηγοροῦσαμε

ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι τὰ αὐτὰ ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, 15 τῶν καὶ τὸν Κύριον ἀποκτεινάντων Ἰησοῦν καὶ τοὺς ἰδίους προφήτας, καὶ ἡμᾶς ἐκδιωξάντων, καὶ Θεῷ μὴ ἀρεσκόντων, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναντίων, 16 κωλυόντων ἡμᾶς τοὺς ἔθνεσι λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἀμαρτίας πάντοτε. Ἐφθασε δὲ ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ εἰς τέλος.

17 Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς καιρὸν ὥρας, προσώπῳ οὐ καρδία, περισσοτέρως ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν πολλῇ ἐπιθυμίᾳ. 18 Διὸ ἠθελήσαμεν ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, ἐγὼ μὲν Παῦλος καὶ ἄπαξ καὶ δῖς, καὶ ἐνέκοιψεν ἡμᾶς ὁ Σατανᾶς. 19 Τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπίς ἢ χαρὰ ἢ στέφανος καυχήσεως ἢ οὐχὶ καὶ ὑμεῖς ἔμπροσθεν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ; 20 Ὑμεῖς γάρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ χαρὰ.

3 Διὸ μηκέτι στέγοντες εὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνου, 2 καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ διάκονον τοῦ Θεοῦ καὶ συνεργὸν ἡμῶν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ στηριξάει ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι ὑμᾶς περὶ τῆς πίστεως ὑμῶν, 3 τὸ μηδένα σαίνεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσι ταύταις. Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε ὅτι εἰς τοῦτο κείμεθα. 4 Καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦμεν, προελέγομεν ὑμῖν ὅτι μέλλομεν θλίβεσθαι, καθὼς καὶ ἐγένετο καὶ οἴδατε. 5 Διὰ τοῦτο κἀγὼ μηκέτι στέγων ἐπεμψα εἰς τὸ γνῶναι τὴν πίστιν ὑμῶν, μὴ πως ἐπιέρασεν ὑμᾶς ὁ πειράζων καὶ εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν.

6 Ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν καὶ εὐαγγελισαμένου ἡμῖν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν, καὶ ὅτι ἔχετε μνεϊαν ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε, ἐπιποθοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν καθάπερ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς, 7 διὰ τοῦτο παρεκλήθημεν, ἀδελφοί, ἐφ' ὑμῖν ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει καὶ ἀνάγκῃ ἡμῶν διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως· 8 ὅτι νῦν ζῶμεν, ἐὰν ὑμεῖς στήκετε ἐν Κυρίῳ. 9 Τίνα

στὸν Ἰησοῦ Χριστό. Διότι τὰ ἴδια πάθατε καὶ σεῖς ἀπὸ τοῦς ὁμοθενεῖς σας, ὅπως καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τοῦς Ἰουδαίους, 15 οἱ ὅποιοι καὶ τὸν Κύριο Ἰησοῦ καὶ τοὺς προφήτες τοὺς θανάτωσαν, καὶ ἐμᾶς καταδίωξαν, καὶ στὸ Θεὸ δὲν ἀρέσουν, καὶ σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους εἶναι ἐχθροί. 16 Μᾶς ἐμποδίζουν νὰ κηρύξωμε στοὺς ἐθνικοὺς γιὰ νὰ σωθοῦν, καὶ ἔτσι γεμίζουν ἔως ἐπάνω τὸ μέτρο τῶν ἀμαρτιῶν τοὺς πάντοτε. Ἀλλὰ φθάνει σὲ λίγο ἐπάνω τους ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ στὸ ἔπακρο.

Οἱ πιστοὶ ὁ πόθος, ἡ δόξα καὶ ἡ χαρὰ τῶν ἀποστόλων

17 Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, ὅταν χωρισθῆκαμε ἀπὸ σας προσωρινά, κατὰ τὸ σῶμα, ὄχι κατὰ τὸ πνεῦμα, πολὺ ἐνδιαφερόθηκαμε μὲ πολλὴ ἐπιθυμία νὰ ἰδοῦμε τὸ πρόσωπό σας. 18 Γι' αὐτὸ ἀποφασίσαμε νὰ σας ἐπισκεφθοῦμε, ἐγὼ μάλιστα ὁ Παῦλος καὶ μία καὶ δύο φορές, ἀλλὰ μᾶς ἐμπόδισε ὁ Σατανᾶς. 19 Διότι τί εἶναι ἡ δόξα μας ἢ ἡ χαρὰ ἢ τὸ στεφανί τῆς δόξης, ἂν ὄχι καὶ σεῖς μπροστὰ στὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό κατὰ τὴν παρουσία του; 20 Naί, ἐσεῖς εἰσθε ἡ δόξα μας καὶ ἡ χαρὰ.

Ἀποστολὴ τοῦ Τιμοθέου στὴ Θεσσαλονίκη

3 Γι' αὐτὸ, μὴ ὑποφέροντας πλέον τὸ χωρισμὸ, στέρχαμε νὰ μείνωμε μόνου στὴν Ἀθήνα 2 καὶ στείλαμε τὸν Τιμόθεο, τὸν ἀδελφό μας καὶ διάκονο τοῦ Θεοῦ καὶ συνεργάτη μας στὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, γιὰ νὰ σας στηρίξῃ καὶ σας ἐνισχύσῃ στὴν πίστι σας, 3 γιὰ νὰ μὴ κλονίζεται κανεὶς ἀπ' αὐτὲς τίς θλίψεις. Ἄλλωστε σεῖς ξέρετε, ὅτι γι' αὐτὸ ἔχουμε ταχθῆ (γιὰ νὰ ὑποφέρωμε σ' αὐτὸ τὸν κόσμον). 4 Καὶ ὅταν δὲ ἤμασταν κοντά σας, σας προλέγαμε, ὅτι πρόκειται νὰ ὑποστοῦμε θλίψεις, ὅπως καὶ ἔγινε, καὶ ξέρετε. 5 Γι' αὐτὸ καὶ ἐγὼ, μὴ ἀντέχοντας πλέον, ἔστειλα νὰ μάθω γιὰ τὴν πίστι σας, μήπως ὑποκύψατε στὸν πειρασμὸ ἐκείνου, ποὺ πειράζει τοὺς ἀνθρώπους, καὶ χαθῆ ὁ κόπος μας.

Ἐπιστροφὴ τοῦ Τιμοθέου μὲ εὐχάριστες εἰδήσεις

6 Τώρα δέ, ἐπειδὴ ἦλθε ὁ Τιμόθεος ἀπὸ σας σὲ μᾶς, καὶ μᾶς ἔφερε τίς εὐχάριστες εἰδήσεις γιὰ τὴν πίστι καὶ τὴν ἀγάπην σας, καὶ ὅτι διατηρεῖτε πάντοτε ἀγαθὴ ἀνάμνησι ἀπὸ μᾶς, καὶ ἔχετε μεγάλο πόθο νὰ μᾶς δῆτε, ὅπως καὶ ἡμεῖς νὰ σας δοῦμε, 7 γι' αὐτὸ, ἀδελφοί, χαρήκαμε γιὰ σας, παρ' ὅλη τὴ θλίψι καὶ τὴ στενοχώρια μας, λόγω τῆς πίστεώς σας. 8 Διότι τώρα ἡμεῖς ζοῦμε, ἐὰν σεῖς μένετε σταθεροὶ στὸν

γὰρ εὐχαριστίαν δυνάμεθα τῷ Θεῷ ἀναπαυδοῦναι περὶ ὑμῶν ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ ἣ χαίρομεν δι' ὑμᾶς ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, **10** νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑπερεκπερισσοῦ δεόμενοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑμῶν τὸ πρόσωπον καὶ καταρτίσαι τὰ ὑστερήματα τῆς πίστεως ὑμῶν;

11 Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κατευθύναι τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς· **12** ὑμᾶς δὲ ὁ Κύριος πλεονάσαι καὶ περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας, καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς, **13** εἰς τὸ σπληνίζαι ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμέμπτους ἐν ἀγιωσύνῃ ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ.

4 Τὸ λοιπὸν οὖν, ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρακαλοῦμεν ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, καθὼς παρελάβετε παρ' ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρέσκειν Θεῷ, ἵνα περισσεύητε μᾶλλον. **2** Οἴδατε γὰρ τίνας παραγγελίας ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. **3** Τοῦτο γὰρ ἐστὶ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ἀγιασμός ὑμῶν, ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας· **4** εἰδέναι ἕκαστον ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ σκευὸς κτᾶσθαι ἐν ἀγιασμῷ καὶ τιμῇ, **5** μὴ ἐν πάθει ἐπιθυμίας καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα τὸν Θεόν· **6** τὸ μὴ ὑπερβαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἐν τῷ πράγματι τὸν ἀδελφόν¹, διότι ἕκδικος ὁ Κύριος περὶ πάντων τούτων, καθὼς καὶ προεἶπομεν ὑμῖν καὶ διεμαρτυράμεθα. **7** Οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ, ἀλλ' ἐν ἀγιασμῷ. **8** Τοιγαροῦν ὁ ἀθετῶν οὐκ ἄνθρωπον ἀθετεῖ, ἀλλὰ τὸν Θεὸν τὸν καὶ δόντα τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ τὸ Ἅγιον εἰς ὑμᾶς.

9 Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρεῖαν ἔχετε γράφειν ὑμῖν. Αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδακτοὶ ἐστε εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους. **10** Καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφούς τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ Μακεδονίᾳ. Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, περισσεύειν μᾶλλον **11** καὶ φιλοτιμεῖσθαι ἡσυχάζειν καὶ πράσσειν τὰ ἴδια

Κύριο (ἡ πίστις σας εἶναι ζωὴ μας). **9** Ποία δὲ εὐχαριστία δυνάμεθα ν' ἀναπαυδοῦσασιν στὸ Θεὸ γιὰ σᾶς, γιὰ ὅλη τὴ χαρὰ, μὲ τὴν ὁποία χαίρουμε ἐξ αἰτίας σας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ μας; **10** Νύκτα καὶ ἡμέρα προσευχόμεθα θερμότερα γιὰ νὰ ἰδοῦμε τὸ πρόσωπό σας καὶ ν' ἀναπληρώσωμε τίς ἐλλείψεις τῆς πίστεώς σας.

Εὐχές

11 Ὁ δὲ Θεὸς καὶ πατέρας μας καὶ ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς εἶθε νὰ κατευθύνῃ τὸ δρόμο μας πρὸς ἐσᾶς. **12** Σ' ἐσᾶς δὲ ὁ Κύριος εἶθε νὰ δώσῃ νὰ ἔχετε πλουσιώσας καὶ μὲ τὸ παραπάνω τὴν ἀγάπη μεταξύ σας καὶ πρὸς ὅλους, ὅπως καὶ ἡμεῖς ἔχουμε πρὸς ἐσᾶς. **13** Ἐτσι θὰ σᾶς κἀνῃ νὰ σταθῆτε ἀμέμπτοι μὲ ἀγιωσύνη μπροστὰ στὸ Θεὸ καὶ πατέρα μας κατὰ τὴν παρουσία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ μαζί μὲ ὅλους τοὺς ἁγίους του.

Περὶ ἀποχῆς ἀπὸ τίς σαρκικὲς ἀμαρτίες καὶ ἀγιασμοῦ

4 Τώρα δέ, ἀδελφοί, ζητοῦμε ἀπὸ σᾶς καὶ παρακαλοῦμε στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὅπως παραλάβετε ἀπὸ μᾶς τὸ πῶς πρέπει νὰ ζῆτε καὶ ν' ἀρέσετε στὸ Θεό, ἔτσι νὰ κάνετε προοδεύοντας ὅλο καὶ περισσότερο. **2** Γνωρίζετε βεβαίως ποιὲς παραγγελίες σᾶς δώσαμε ἀπὸ τὸν Κύριο Ἰησοῦ. **3** Τοῦτο δὲ εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ἀγιασμός σας, ν' ἀπέχετε σεῖς ἀπὸ τὴν ἀνηθικότητα· **4** νὰ γνωρίζῃ καθένας ἀπὸ σᾶς νὰ ἔχῃ τὸ σῶμα του καθαρὸ καὶ τιμημένο, **5** ὄχι ὑποδουλωμένο στὸ ἡδονικὸ πάθος, ὅπως οἱ ἐθνικοί, ποὺ δὲν γνωρίζουν τὸ Θεό· **6** τὸ νὰ μὴ κἀνῃ ὑπερβάσεις καὶ ἀνωμαλίες στὸ σεξουαλικὸ ζήτημα ὁ ἀδελφός (ὁ χριστιανός), διότι ὁ Κύριος εἶναι τιμωρὸς γιὰ ὅλα αὐτά, ὅπως ἄλλοτε εἶπαμε καὶ τονίσαμε. **7** Διότι ὁ Θεὸς δὲν μᾶς κάλεσε γιὰ βίο ἀκάθαρτο, ἀλλὰ γιὰ ζωὴ ἁγία. **8** Ὡστε ἐκεῖνος, ποὺ δὲν ὑπακούει, κάνει ἀνυπακοή ὄχι σὲ ἄνθρωπο, ἀλλὰ στὸ Θεό, ὁ ὁποῖος καὶ ἔδωσε τὸ Πνεῦμα τοῦ Ἅγιο σὲ σᾶς.

Περὶ φιλαδελφίας καὶ ἐργασίας

9 Ὅσο δὲ γιὰ τὴν ἀγάπη πρὸς τοὺς ἀδελφούς (τοὺς χριστιανούς), δὲν χρειάζεσθε νὰ σᾶς γράφω. Διότι σεῖς οἱ ἴδιοι εἴσατε θεοδίδακτοι στὸ

1. Τὸ «αὐτοῦ» μετὰ τῆ λέξι «ἀδελφόν» θεωροῦμε προσθήκη.

καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς ἰδίαις χερσὶν ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν παρηγγέλαμεν, **12** ἵνα περιπατῆτε εὐσημῶνως πρὸς τοὺς ἔξω καὶ μηδενὸς χρεῖαν ἔχητε.

13 Οὐ θέλομεν δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ τῶν κοιμημένων, ἵνα μὴ λυπηθῆτε καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. **14** Εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῷ. **15** Τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ Κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας· **16** ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου καὶ ἐν σάλπιγγι Θεοῦ καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον. **17** Ἐπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι ἅμα σὺν αὐτοῖς ἀρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς ἀέρα, καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα. **18** Ὡστε παρκαλεῖτε ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις.

5 Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελφοί, οὐ χρεῖαν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι· **2** αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἶδατε ὅτι ἡ ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτὶ οὕτως ἔρχεται. **3** Ὅταν γὰρ λέγωσιν, εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια, τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐφίσταται ὄλεθρος, ὥσπερ ἡ ὥδιον τῆ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, καὶ οὐ μὴ ἐκφύγωσιν. **4** Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, οὐκ ἔστε ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς κλέπτῃς καταλάβῃ. **5** Πάντες ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας. Οὐκ ἔσμεν νυκτὸς οὐδὲ σκότους. **6** Ἄρα σὺν μὴ καθεύδωμεν ὡς καὶ οἱ λοιποὶ, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν. **7** Οἱ γὰρ καθεύδοντες νυκτὸς καθεύδουσι, καὶ οἱ μεθυσκόμενοι νυκτὸς μεθύουσιν. **8** Ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες νήφωμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ περικεφα-

ν' ἀγαπᾶτε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο. **10** Καὶ βεβαίως τὸ κάνετε σ' ὅλους τοὺς ἀδελφούς (τοὺς χριστιανούς) ὅλης τῆς Μακεδονίας. Σᾶς παρακαλοῦμε δέ, ἀδελφοί, νὰ τὸ κάνετε ἀκόμη περισσότερο. **11** Καὶ νὰ προσπαθῆτε νὰ μὴ δημιουργῆτε προβλήματα καὶ προκαλῆτε διαταραγές· καὶ ν' ἀσχολῆσθε μὲ τις δικές σας ὑποθέσεις· καὶ νὰ ἐργάζεσθε μὲ τὰ ἴδια σας τὰ χέρια, ὅπως σᾶς διδάξαμε. **12** Ἐτσι ἡ συμπεριφορά σας πρὸς τοὺς ἔξω τῆς Ἐκκλησίας θὰ εἶναι ἀξιοπρεπῆς καὶ ἀξιοσέβαστη, καὶ δὲν θὰ ἔχετε ἀνάγκη ἀπὸ τίποτε.

Περὶ δευτέρας παρουσίας, ἀναστάσεως καὶ ἀρπαγῆς στὸν οὐρανὸ

13 Δὲν θέλομε δέ, ἀδελφοί, νὰ ἔχετε ἄγνοια γι' αὐτούς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν κοιμηθῆ, γιὰ νὰ μὴ λυπηθῆτε ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι (οἱ ἄπιστοι), οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν ἐλπίδα. **14** Διότι, ἀφοῦ πιστεύομε, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀναστήθηκε, ἔτσι πρέπει νὰ πιστεύομε, ὅτι ὁ Θεὸς καὶ αὐτοῦς, οἱ ὁποῖοι ἐκοιμήθησαν, διὰ τοῦ Ἰησοῦ (μετὰ ἀπὸ ἐνδοξὴ ἀνάστασι) θὰ τοὺς φέρῃ κοντὰ του. **15** Μὲ λόγο τοῦ Κυρίου σᾶς λέγομε μάλιστα αὐτό, ὅτι δηλαδὴ ἡμεῖς οἱ ζωντανοί, ὅσοι θ' ἀπομένωμε μέχρι τὴν παρουσία τοῦ Κυρίου, δὲν θὰ προηγηθοῦμε τῶν κοιμηθέντων (στὴ συνάντησι μὲ τὸν Κύριο). **16** Διότι ὁ ἴδιος ὁ Κύριος μὲ πρόσταγμα, μὲ φωνὴ ἀρχαγγέλου καὶ μὲ σάλπιγγα Θεοῦ θὰ κατεβῆ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ, καὶ ὅσοι ἀπέθαναν μὲ πίστι στὸ Χριστὸ θ' ἀναστηθοῦν πρῶτα. **17** Ἐπειτα ἡμεῖς, ὅσοι θ' ἀπομένωμε ζωντανοί, μαζί μ' αὐτούς συγχρόνως θ' ἀρπαχθοῦμε μέσα σὲ (λαμπρὰ) σύννεφα πρὸς συνάντησι τοῦ Κυρίου στὸν ἀέρα, καὶ ἔτσι θὰ εἴμεθα πάντοτε μαζί μὲ τὸν Κύριο. **18** Νὰ παρηγορῆτε λοιπὸν ὁ ἓνας τὸν ἄλλο μὲ τοὺς λόγους αὐτούς (τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐλπίδος).

Ἄγνωστος ὁ χρόνος τῆς δευτέρας παρουσίας. Ἀνάγκη ἐγρηγόρσεως

5 Ὅσο δὲ γιὰ τοὺς χρόνους καὶ τοὺς καιρούς, ἀδελφοί, δὲν χρειάζεσθε νὰ σᾶς γράφω. **2** Διότι σεῖς οἱ ἴδιοι γνωρίζετε πολὺ καλά, ὅτι ἡ ἡμέρα (τῆς παρουσίας) τοῦ Κυρίου θὰ ἔλθῃ ἔτσι, ὅπως ὁ κλέπτῃς τὴ νύκτα. **3** Ὅταν δηλαδὴ λέγουν, «Ἐπάρχει εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια», τότε ἐπέρχεται ἐναντὶον τους αἰφνίδιος ὄλεθρος, ὅπως ὁ πόνος τοκετοῦ στὴν ἔγκυο γυναῖκα, καὶ δὲν θὰ γλυτώσουν. **4** Ἀλλὰ σεῖς, ἀδελφοί, δὲν εἴσθε στὸ σκότος, γιὰ νὰ σᾶς αἰφνιδιάσῃ ἡ ἡμέρα ὡς κλέπτῃς. **5** Ὅλοι ἐσεῖς εἴσθε ἄνθρωποι τοῦ φωτός καὶ ἄνθρωποι τῆς ἡμέρας. Δὲν εἴμεθα τῆς νύκτας καὶ τοῦ σκότους. **6** Καὶ γι' αὐτὸ ἄς μὴ κοιμώμεθα ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι, ἀλλ' ἄς εἴμεθα ἄγρυπνοι καὶ νηφάλιοι. **7** Διότι ἐκεῖνοι, ποὺ κοιμῶνται, κοιμῶνται τὴ νύκτα· καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ μεθοῦν, μεθοῦν τὴ νύκτα. **8** Ἀλλ' ἡμεῖς, ἀφοῦ εἴμεθα ἄνθρωποι τῆς ἡμέρας, ἄς εἴμεθα νηφάλιοι, φορώντας τὴν πίστι καὶ τὴν ἀγάπη σὰν θώρακα, καὶ τὴν ἐλπί-

λαίαν ἐλπίδα σωτηρίας· 9 ὅτι οὐκ ἔθετο ἡμᾶς ὁ Θεὸς εἰς ὀργήν, ἀλλ' εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, 10 τοῦ ἀποθανόντος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα εἴτε γρηγορώμεν εἴτε καθεύδωμεν ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν. 11 Διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους καὶ οἰκοδομεῖτε εἰς τὸν ἕνα, καθὼς καὶ ποιεῖτε.

12 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν Κυρίῳ καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς, 13 καὶ ἡγείσθαι αὐτοὺς ὑπερεκπερισσοῦ ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν. Εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς. 14 Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας. 15 Ὅρατε μὴ τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τιμὴ ἀποδῶ, ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας.

16 Πάντοτε χαίρετε, 17 ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε, 18 ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε· τοῦτο γὰρ θέλημα Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς.

19 Τὸ Πνεῦμα μὴ σβέννυτε, 20 προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε. 21 Πάντα δὲ δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε. 22 Ἀπὸ παντὸς εἶδους πονηροῦ ἀπέχεσθε.

23 Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἀγιάσαι ὑμᾶς ὀλοτελεῖς, καὶ ὀλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθεῖν. 24 Πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιήσει.

25 Ἀδελφοί, προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν.

26 Ἀσπάσασθε τοὺς ἀδελφοὺς πάντας ἐν φιλήματι ἀγίῳ.

27 Ὅρκιζω ὑμᾶς τὸν Κύριον ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν πᾶσι τοῖς ἀγίοις ἀδελφοῖς.

28 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.

δα τῆς σωτηρίας σὰν περικεφαλαία. 9 Διότι ὁ Θεὸς δὲν μᾶς προώρισε γιὰ ὀργήν (γιὰ τιμωρία), ἀλλὰ γιὰ ἀπόκτησι σωτηρίας διὰ μέσου τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. 10 Αὐτὸς ἀπέθανε γιὰ μᾶς, ὥστε, εἴτε εἴμεθα ζῶντες εἴτε εἴμεθα νεκροί (κατὰ τὴν παρουσία του), ὅλοι νὰ ζήσωμε μαζί του. 11 Γι' αὐτὸ νὰ ἐνισχύετε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, καὶ νὰ οἰκοδομῆτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, ὅπως καὶ κάνετε.

Ἠθικὲς καὶ θρησκευτικὲς παραινέσεις

12 Σᾶς παρακαλοῦμε δέ, ἀδελφοί, νὰ ἐκτιμᾶτε ἐκείνους, ποὺ κοπιᾶζουν γιὰ σᾶς καὶ εἶναι προϊστάμενοί σας κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου καὶ σᾶς διδάσκουν, 13 καὶ νὰ τοὺς φροντίζετε μὲ τὸ παραπάνω μὲ ἀγάπῃ γιὰ τὸ ἔργο τους. Νὰ ἔχετε εἰρήνη μεταξύ σας. 14 Σᾶς παρακαλοῦμε ἐπίσης, ἀδελφοί, νὰ συμβουλευέτε τοὺς ἀργοσχόλους, νὰ ἐνθαρρύνετε τοὺς ὀλιγοψύχους, νὰ ὑπομένετε τοὺς ἀδυνάτους στὶς ἀδυναμίες τους', νὰ δεικνύετε συμπάθεια πρὸς ὅλους. 15 Νὰ προσέχετε νὰ μὴ ἀνταποδώσῃ κανεὶς σὲ κάποιον κακὸ γιὰ κακὸ, ἀλλὰ πάντοτε νὰ ἐπιδιώκετε τὸ καλὸ καὶ μεταξύ σας καὶ πρὸς ὅλους (καὶ πρὸς τοὺς ἔξω τῆς Ἐκκλησίας δηλαδή).

16 Πάντοτε νὰ χαίρετε. 17 Πάντοτε νὰ προσεύχεσθε. 18 Πάντοτε ν' ἀναπέμπετε εὐχαριστία (καὶ ὅταν συμβαίνουν εὐχάριστα καὶ ὅταν συμβαίνουν δυσάρεστα). Διότι αὐτὸ εἶναι γιὰ σᾶς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἀποκαλύφθηκε διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

19 Τὴ φλόγα τοῦ Πνεύματος νὰ μὴ σβῆνετε. 20 Λόγους ἐμπνευσμένων ἀπὸ τὸ Πνεῦμα νὰ μὴ περιφρονῆτε. 21 Ἀλλὰ τὰ πάντα νὰ ἐξετάζετε, καὶ ὅ,τι εἶναι καλὸ νὰ κρατῆτε. 22 Ἀπὸ κάθε κακὸ πρᾶγμα νὰ ἀπέχετε.

23 Αὐτὸς δὲ ὁ δυνατὸς Θεὸς εἶθε νὰ σᾶς ἀγιάσῃ ἐξ ὀλοκλήρου, καὶ ὀλόκληρο τὸ πνεῦμα σας καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα νὰ διαφυλαχθοῦν ἀμεμπτα γιὰ τὴν παρουσία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. 24 Εἶναι ἀξιοπίστος αὐτὸς, ὁ ὁποῖος σᾶς καλεῖ, καὶ θὰ τὰ πραγματοποιήσει.

Ἐπίλογος

25 Ἀδελφοί, νὰ προσεύχεσθε γιὰ μᾶς.

26 Ἀσπασθῆτε ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς μὲ φίλημα ἁγίου.

27 Σᾶς δεσμεύω στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ν' ἀναγνωσθῇ ἡ ἐπιστολὴ σ' ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς, οἱ ὁποῖοι ὡς πιστοὶ εἶναι ἀφιερωμένοι σ' αὐτόν.

28 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ εἶναι μαζί σας. Ἀμήν.

Χαιρετισμός

1 Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν Θεῷ πατρὶ ἡμῶν καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ·
2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3 Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί, καθὼς ἀξιόν ἐστιν, ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ πίστις ὑμῶν καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἐνὸς ἐκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους, **4** ὥστε ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ὑμῖν καυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν καὶ ταῖς θλίψεσιν αἷς ἀνέχεσθε,

5 ἔνδειγμα τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε, **6** εἴπερ δίκαιον παρὰ Θεῷ ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλίψιν, **7** καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἀνεσθῆναι μετ' ἡμῶν ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ **8** ἐν πυρὶ φλογός, διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι Θεὸν καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσι τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, **9** οἵτινες δίκην τίσουσιν ὄλεθρον αἰώνιον ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, **10** ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ καὶ θαυμασθῆναι ἐν πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν, ὅτι ἐπιστεύθη τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ' ὑμᾶς, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. **11** Εἰς δὲ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει, **12** ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

1 Ἐγὼ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Σιλουανὸς καὶ ὁ Τιμόθεος ἀπευθυνόμεθα στὴν ἐκκλησία τῶν Θεσσαλονικέων, ποὺ ἀνήκει στὸ Θεὸ πατέρα μας καὶ στὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό. **2** Χάρις νὰ εἶναι σὲ σᾶς καὶ εὐλογία ἀπὸ τὸ Θεὸ πατέρα μας καὶ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.

Εὐχαριστία καὶ καύχησι γὰρ τοὺς Θεσσαλονικεῖς

3 Ὁφείλομε νὰ εὐχαριστοῦμε τὸ Θεὸ πάντοτε γιὰ σᾶς, ἀδελφοί, ὅπως ἀξίζει. Διότι πολὺ αὐξάνει ἡ πίστις σας, καὶ πλεονάζει ἡ μεταξὺ σας ἀγάπη, ποὺ ἔχει καθένας ἀπὸ ὅλους σας. **4** Ἔτσι ἐμεῖς οἱ ἴδιοι καυχώμεθα γιὰ σᾶς στὶς ἐκκλησίες τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν ὑπομονή σας καὶ τὴν πιστότητα καθ' ὅλους τοὺς διωγμούς σας καὶ τὶς θλίψεις, ποὺ ὑποφέρετε.

Ἡ δικαία κρίσι τοῦ Θεοῦ κατὰ τὴ δευτέρα παρουσία

5 Αὐτὸ δεικνύει τὴ δικαία ἀπόφασί τοῦ Θεοῦ ν' ἀξιώθητε τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, γιὰ τὴν ὁποία καὶ πάσχετε, **6** ἀφοῦ βεβαίως εἶναι δίκαιο γιὰ τὸ Θεὸ ν' ἀνταποδώσῃ σ' ἐκείνους, ποὺ σᾶς θλίβουν, θλίψι, **7** ἐνῶ σὲ σᾶς, ποὺ θλίβεσθε, ἀνάπαυσι μαζί μὲ μᾶς, ὅταν ὁ Κύριος Ἰησοῦς φανερωθῇ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν μαζί μὲ τοὺς ἰσχυροὺς ἀγγέλους του **8** μὲ φλόγον πῦρ, γιὰ νὰ τιμωρήσῃ δικαίως ὅσους δὲν ἀναγνωρίζουν τὸ Θεὸ καὶ δὲν πιστεύουν στὸ εὐαγγέλιο τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. **9** Αὐτοὶ θὰ τιμωρηθοῦν μὲ ὄλεθρο αἰώνιο καὶ μόνον ἀτενίζοντας τὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου καὶ τὴ λάμψι τῆς δυνάμεώς του, **10** ὅταν ἔλθῃ κατὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη νὰ δοξασθῇ μαζί μὲ τοὺς δικούς του καὶ νὰ τιμηθῇ μαζί μὲ ὅλους τοὺς πιστούς. Διότι ἔγινε πιστευτὴ ἡ μαρτυρία μας πρὸς εἰσᾶς. **11** Γι' αὐτὸ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε γιὰ σᾶς, γιὰ νὰ σᾶς καταστήσῃ δηλαδὴ ὁ Θεὸς μας ἀξίους τῆς κλήσεως καὶ νὰ πραγματοποιήσῃ κάθε καλὴ ἐπιθυμία καὶ ἔργο πίστεως μὲ δύναμι, **12** γιὰ νὰ δοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπὸ σᾶς, καὶ σεῖς ἀπ' αὐτὸν συμφώνως μὲ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ μας καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

2 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ' αὐτὸν **2** εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοῦς μήτε θροεῖσθαι μήτε διὰ τοῦ Πνεύματος μήτε διὰ λόγου μήτε δι' ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ. **3** Μὴ τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον· ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, **4** ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπεαιρούμενος ἐπὶ πάντα λεγόμενον Θεὸν ἢ σέβασμα, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ὡς Θεὸν καθίσει, ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν ὅτι ἐστὶ Θεός.

5 Οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι ὦν πρὸς ὑμᾶς ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν; **6** Καὶ νῦν τὸ κατέχον οἴδατε εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ. **7** Τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας, μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γένηται. **8** Καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος, ὃν ὁ Κύριος ἀναλώσει τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ καταργήσει τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ· **9** οὐ ἔστιν ἡ παρουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ Σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασι ψευδούς **10** καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς ἀδικίας ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις, ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς. **11** Καὶ διὰ τοῦτο πέμψει αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐνέργειαν πλάνης εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐτούς τῷ ψεύδει, **12** ἵνα κριθῶσι πάντες οἱ μὴ πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλ' εὐδοκῆσαντες ἐν τῇ ἀδικίᾳ.

13 Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί ἠγαπημένοι ὑπὸ Κυρίου, ὅτι εἴλετο ὑμᾶς ὁ Θεὸς ἀπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν ἐν ἁγιασμῷ Πνεύματος καὶ πίστει ἀληθείας, **14** εἰς ὃ ἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν εἰς περιποίησιν δόξης τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Πρὸ τῆς δευτέρας παρουσίας ἢ ἀποστασίας καὶ ὁ Ἀντίχριστος

2 Σχετικὰ δὲ μετὰ τὴν παρουσία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς συναξί μας κοντά του σᾶς παρακαλοῦμε, ἀδελφοί, **2** νὰ μὴ μετακινήθητε γρήγορα ἀπὸ τὸ φρόνημά σας (νὰ μὴν ἀλλάξετε γρήγορα φρόνημα), οὔτε νὰ θορυβῆσθε ἀπὸ τὸν ἰσχυρισμό, ὅτι ἐμεῖς λάβουμε ἀποκάλυψι τοῦ Πνεύματος, οὔτε ὅτι κηρύξαμε προφορικά, οὔτε ὅτι γράψαμε ἐπιστολῆ, ὅτι ἔφθασε ἤδη ἡ ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ. **3** Νὰ μὴ σᾶς ἐξαπατήσῃ κανεὶς μετὰ κανένα τρόπο. Διότι ἡ ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ δὲν θὰ ἔλθῃ, ἐὰν πρῶτα δὲν ἔλθῃ ἡ ἀποστασία καὶ δὲν ἐμφανισθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας (ὁ Ἀντίχριστος). **4** Αὐτοὺς θὰ ἐναντιωθῇ καὶ θὰ σηκώσῃ τὸ κεφάλι του ἐναντίον κάθε ἄλλου, ποῦ ὀνομάζεται Θεὸς ἢ εἰδωλο, ὥστε ὁ ἴδιος νὰ ἐνθρονισθῇ στὸ ναὸ τοῦ Θεοῦ ὡς Θεός, προσπαθώντας ν' ἀποδείξῃ γιὰ τὸν ἑαυτοῦ, ὅτι εἶναι Θεός.

5 Δὲν ἐνθυμεῖσθε, ὅτι σᾶς ἔλεγα αὐτά, ὅταν ἀκόμη ἦμιον μαζί σας; **6** Καὶ τώρα γνωρίζετε τί εἶναι ἐκεῖνο ποῦ τὸν ἐμποδίζει, ὥστε νὰ ἐμφανισθῇ ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς του. **7** Ἦδη βεβαίως ἡ σκοτεινὴ ὑπόθεσι τῆς ἀνομίας ἐνεργεῖται. Πρέπει μόνον ν' ἀναμένουμε, ἕως ὅτου φύγῃ ἀπὸ τὴ μέση ἐκεῖνος, ποῦ τώρα ἐμποδίζει. **8** Καὶ τότε θὰ ἐμφανισθῇ ὁ ἄνομος (ὁ Ἀντίχριστος), τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος θὰ ἐξολοθρεύσῃ μετὰ τὴν πνοὴ τοῦ στόματός του καὶ θὰ καταργήσῃ μετὰ τὴ λάμψι τῆς δυνάμεώς του. **9** Αὐτοῦ (τοῦ ἀνόμου, τοῦ Ἀντιχριστοῦ) ἡ δύναμις ὀφείλεται στὴν ἐνέργεια τοῦ Σατανᾶ καὶ ἐκδηλώνεται μετὰ ψευδῆ (ἔχι ἀπὸ τὸν ἀληθινὸ Θεὸ) θαύματα κάθε εἶδους καὶ σημεῖα καὶ τέρατα, **10** καὶ μετὰ κάθε ἀπάτη, ποῦ προέρχεται ἀπὸ τὸ ψεῦδος, γιὰ ὅσους φέρονται πρὸς τὴν ἀπώλεια, ἐπειδὴ δὲν δέχθηκαν ν' ἀγαπήσουν τὴν ἀλήθεια γιὰ νὰ σωθοῦν. **11** Καὶ γι' αὐτὸ ὁ Θεὸς θὰ ἐπιτρέψῃ νὰ ἔλθῃ σ' αὐτούς ἐνέργεια πλάνης, γιὰ νὰ πιστεύσουν στὸ ψεῦδος, **12** καὶ ἔτσι νὰ τιμωρηθοῦν ὅσοι δὲν πίστευσαν στὴν ἀλήθεια, ἀλλ' εὐχαριστήθηκαν στὸ ψεῦδος.

Ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα τῶν ἐκλεκτῶν

13 Ἀλλ' ἐμεῖς ὀφείλομε νὰ εὐχαριστοῦμε τὸ Θεὸ πάντοτε γιὰ σᾶς, ἀδελφοί ἠγαπημένοι ἀπὸ τὸν Κύριο, διότι σᾶς ἐξέλεξε ὁ Θεὸς ἀπ' τὴν ἀρχὴ γιὰ νὰ σωθῆτε μετὰ τὸν ἁγιασμό τοῦ Πνεύματος καὶ τὴν πίστι στὴν ἀλήθεια. **14** Γι' αὐτὸ σᾶς κάλεσε μετὰ τὸ εὐαγγέλιο ποῦ κηρύττουμε, γιὰ ν' ἀποκτήσετε δόξα, ποῦ δίνει ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός.

Προτροπή για διαφύλαξη τῶν παραδόσεων,
εὐχή για στηριγμό

15 Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, στήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν. 16 Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν, ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς καὶ δούς παράκλησιν αἰωνίαν καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι, 17 παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας καὶ στηρίξει ὑμᾶς ἐν παντὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀγαθῷ.

15 Καὶ γι' αὐτὸ, ἀδελφοί, νὰ στέκεσθε ἀμετακίνητοι καὶ ἀκλόνητοι, καὶ νὰ κρατῆτε τὶς παραδόσεις (τὶς διδασκαλίες), τὶς ὁποῖες διδαχθήκατε εἴτε προφορικῶς εἴτε με' ἐπιστολῆς μας. 16 Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός, καὶ ὁ Θεὸς καὶ πατέρας μας, ὁ ὁποῖος μᾶς ἀγάπησε καὶ μᾶς ἔδωσε αἰωνία σωτηρία καὶ θεία δόξα ἀπὸ εὐσπλαγχνία, 17 ἄς ἐνισχύσῃ τὶς ψυχές σας καὶ ἄς σᾶς στηρίξῃ σὲ κάθε καλὸ λόγο καὶ καλὸ ἔργο. .

«Ὁὐ πάντων ἡ πίστις»

3 Τὸ λοιπόν, προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος τοῦ Κυρίου τρέχῃ καὶ δοξάζεται, καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς, 2 καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων· οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις. 3 Πιστὸς δὲ ἐστὶν ὁ Κύριος, ὃς στηρίζει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ Πονηροῦ. 4 Πεποίθαμεν δὲ ἐν Κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς ὅτι ἂ παραγγέλλομεν ὑμῖν καὶ ποιεῖτε καὶ ποιήσετε. 5 Ὁ δὲ Κύριος κατευθύνει ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν ὑπομονὴν τοῦ Χριστοῦ.

3 Τέλος νὰ προσεύχεσθε, ἀδελφοί, γιὰ μᾶς, γιὰ νὰ διαδίδεται ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ τιμᾶται, ὅπως συμβαίνει καὶ σε σᾶς. 2 Ἐπίσης γιὰ νὰ σωθοῦμε ἀπὸ τοὺς κακοὺς καὶ πονηροὺς ἀνθρώπους. Διότι δὲν πιστεύουν ὅλοι. 3 Ἄλλ' ὁ Κύριος εἶναι ἀξιώπιστος, καὶ (συμφώνως πρὸς τὶς ὑποσχέσεις του) θὰ σᾶς στηρίξῃ καὶ θὰ σᾶς φυλάξῃ ἀπὸ τὸν Πονηρὸ. 4 Ἐχομε δὲ πεποιθῆσι γιὰ σᾶς στηριζόμενοι στὸν Κύριο, ὅτι αὐτὰ, ποὺ σᾶς παραγγέλλομε, καὶ ἐφαρμόζετε καὶ θὰ ἐφαρμόζετε. 5 Ὁ δὲ Κύριος νὰ κατευθύνῃ τὶς καρδιές σας πρὸς τὴν ἀγάπην ποὺ θέλει ὁ Θεὸς (τὴ θεία ἀγάπη) καὶ τὴν ὑπομονὴν ποὺ θέλει ὁ Χριστὸς (τὴ χριστιανικὴ ὑπομονή).

«Εἰ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω»

6 Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρέλαβον παρ' ἡμῶν. 7 Αὐτοὶ γὰρ οἶδατε πῶς δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν, 8 οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφάγομεν παρά τινος, ἀλλ' ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ νύκτα καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαι τίνα ὑμῶν. 9 Οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἐάντους τύποι δῶμεν ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς. 10 Καὶ γὰρ ὅτε ἤμεν πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο παρηγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω. 11 Ἀκούομεν γὰρ τινὰς περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως, μηδὲν ἐργαζομένους, ἀλλὰ περιεργαζομένους. 12 Τοῖς δὲ τοιοῦτοις παραγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν.

6 Σᾶς παραγγέλλομεν δὲ, ἀδελφοί, στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ν' ἀποφύγετε κάθε ἀδελφὸ ποὺ διαγιγί ζωὴ ἀργοσχόλου καὶ ὃχι σύμφωνη με' τὴν παράδοσι, ποὺ παρέλαβε ἀπὸ μᾶς. 7 Σεῖς βεβαίως γνωρίζετε τί παράδειγμα γιὰ μίμησι δώσαμε σὲ σᾶς, ὅτι δηλαδὴ δὲν ἀποφύγαμε τὴν ἐργασία ὅταν ἤμασταν σὲ σᾶς, 8 οὔτε φάγαμε ψωμὶ ἀπὸ κανένα δωρεάν, ἀλλὰ με' κόπο καὶ με' μόχθο νύκτα καὶ ἡμέρα ἐργαζόμεσταν, γιὰ νὰ μὴ ἐπιβαρύνωμε κανένα ἀπὸ σᾶς. 9 Ὅχι, διότι δὲν ἔχομε δικαίωμα, ἀλλὰ γιὰ νὰ σᾶς παράσχωμε τοὺς ἑαυτοὺς μας παράδειγμα, γιὰ νὰ μᾶς μιμήσθε. 10 Καὶ ὅταν δὲ ἤμασταν κοντὰ σας, σᾶς δίναμε αὐτὸ τὸν κανόνα, ὅτι, ὁποῖος δὲν θέλει νὰ ἐργάζεται, αὐτὸς καὶ νὰ μὴ τρώγῃ. 11 Γράφουμε αὐτὰ, διότι μαθαίνουμε, ὅτι μερικοὶ μεταξὺ σας εἶναι ἀργόσχολοι. Καθόλου δὲν ἐργάζονται, ἀλλὰ περιεργάζονται. 12 Σ' αὐτοὺς δὲ παραγγέλλομε, καὶ παρακαλοῦμε, στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, νὰ ἐργάζωνται ταπεινὰ καὶ ὑπομονητικὰ, καὶ ἔτσι νὰ τρώγουν τὸ ψωμὶ τους.

13 Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, μὴ ἐκκακήσητε καλοποιούντες. 14 Εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειοῦσθε, καὶ μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῷ, ἵνα ἐντραπῆ. 15 Καὶ μὴ ὡς ἐχθρόν ἠγείσθε, ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν.

16 Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος τῆς εἰρήνης δώη ὑμῖν τὴν εἰρήνην διὰ παντὸς ἐν παντί τρόπῳ. Ὁ Κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν.

17 Ὁ ἀσπασμὸς τῆ ἑμῆ χειρὶ Παύλου, ὃ ἐστὶ σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ· οὕτω γράφω.

18 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

13 Καὶ σεῖς, ἀδελφοί, νὰ μὴν ἀποκάμειτε κάνοντας τὸ καλό. 14 Καὶ ἂν κάποιος δὲν ὑπακούῃ στὸ λόγο μας, ποῦ ἀπευθύνουμε μὲ τὴν ἐπιστολή, νὰ τὸν σημειώνετε καὶ νὰ μὴ τὸν συνα- ναστρέψετε, γιὰ νὰ ἔλθῃ σὲ συναίσθησι καὶ νὰ συμμορφωθῆ. 15 Καὶ νὰ μὴ τὸν θεωρῆτε ὡς ἐχθρό, ἀλλὰ νὰ τὸν συμβουλευέτε ὡς ἀδελφό.

Ἐπιλογος

16 Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος, ἡ πηγὴ τῆς εὐλογίας, εἶθε νὰ σὰς δίνη τὴν εὐλογία πάντοτε μὲ κάθε τρόπο. Ὁ Κύριος νὰ εἶναι μαζί μὲ ὅλους σας.

17 Ἐγὼ ὁ Παῦλος σὰς γράφω χαιρετισμὸ μὲ τὸ ἴδιο μου τὸ χέρι. Αὐτὸ εἶναι σημεῖο σὲ κάθε ἐπιστολή. Ἔτσι γράφω.

18 Ἡ χάρι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ εἶναι μὲ ὅλους σας. Ἀμήν

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α΄

1 Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ κατ' ἐπιταγὴν Θεοῦ σωτῆρος ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν, **2** Τιμοθέε γνησίω τέκνω ἐν πίστει χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

3 Καθὼς παρεκάλεσά σε προσμείναι ἐν Ἐφέσῳ, πορευόμενος εἰς Μακεδονίαν, ἵνα παραγγείλης τισὶ μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν **4** μηδὲ προσέχειν μύθους καὶ γενεαλογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες ζητήσεις παρέχουσι μᾶλλον ἢ οἰκονομίαν Θεοῦ τὴν ἐν πίστει. **5** Τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου, **6** ὧν τινες ἀστοχήσαντες ἐξετράπησαν εἰς ματαιολογίαν, **7** θέλοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι, μὴ νοοῦντες μήτε ἅ λέγουσι μήτε περὶ τίνων διαβεβαίουνται.

8 Οἶδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νόμος, ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρήται, **9** εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δικαίω νόμος οὐ κείται, ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσι καὶ ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, πατρολώαις καὶ μητρολώαις, ἀνδροφόνοις, **10** πόρνοις, ἀρσενοκοίταις, ἀνδραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐπίορκοις, καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ ὑγαινούσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται, **11** κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου Θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθη ἐγώ.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α΄

Χαιρετισμός

1 Ἐγὼ ὁ Παῦλος, ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ τοῦ σωτῆρος μας, καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς ἐλπίδος μας, **2** ἀπευθύνομαι πρὸς τὸν Τιμόθεο, γνήσιο τέκνο διὰ τῆς πίστεως. Χάρις, ἔλεος, εὐλογία νὰ εἶναι σὲ σένα ἀπὸ τὸ Θεὸ πατέρα μας καὶ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ τὸν Κύριό μας.

Ψευδοδιδάσκαλοι τοῦ νόμου

3 Ὅπως σὲ παρακάλεσα νὰ παραμείνης στὴν Ἐφεσο, ὅταν ἔφευγα γιὰ τὴ Μακεδονία, ἔτσι σὲ παρακαλῶ καὶ τώρα, γιὰ νὰ διδάξης καὶ συμβουλευῆς μερικὸς νὰ μὴ διδάσκουν διαφορετικὰ ἀπὸ τὸ εὐαγγέλιο, **4** οὔτε ν' ἀσχολοῦνται μὲ μύθους καὶ ἀπεράντες γενεαλογίες, ποὺ προκαλοῦν ἀπλῶς συζητήσεις, καὶ δὲν συμβάλλουν στὸ ἔργο, μὲ τὸ ὅποιο ὁ Θεὸς οἰκονομεῖ τὴ σωτηρία μὲ βάσι τὴν πίστι. **5** Τὸ ἐπιστέγασμα δὲ τῆς διδασκαλίας καὶ συμβουλῆς εἶναι ἀγάπη ἀπὸ καθαρὴ καρδιά καὶ ἀγαθὴ συνείδησι καὶ ἀνυπόκριτη πίστι. **6** Μερικοὶ ἀπέτυχαν σ' αὐτὰ καὶ ἐξετράπησαν σὲ μάταιες¹ διδασκαλίες. **7** Θέλουν νὰ εἶναι νομοδιδάσκαλοι, ἐνῶ δὲν καταλαβαίνουν οὔτε αὐτὰ, τὰ ὅποια λέγουν, οὔτε αὐτὰ, γιὰ τὰ ὅποια δίνουν ἀβεντικὲς διαβεβαιώσεις.

8 Ἐμεῖς ὅμως γνωρίζουμε, ὅτι ὁ νόμος εἶναι ὠφέλιμος, ἐὰν κανεῖς τὸν χρησιμοποιῆ ὀρθῶς, **9** γνωρίζοντας τοῦτο, ὅτι ὁ νόμος δὲν εἶναι γιὰ τὸν δίκαιο, ἀλλὰ γιὰ τοὺς παραβάτες τοῦ νόμου καὶ τοὺς ἀνυποτάκτους, τοὺς ἀσεβεῖς καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς, αὐτοὺς ποὺ δὲν ἔχουν ὄσιο καὶ ἱερό, τοὺς πατροκτόνους καὶ τοὺς μητροκτόνους, τοὺς ἀνθρωποκτόνους γενικῶς, **10** τοὺς κατὰ φύσιν ἀνηθικούς, τοὺς παρὰ φύσιν ἀνηθικούς, τοὺς δουλεμπόρους, τοὺς ψεύτες, τοὺς ἐπιόρκους καὶ γενικῶς τοὺς ἐνόχους σὲ κάθε ἄλλο ποὺ ἀντίκειται στὴν ὑγιῆ διδασκαλία, **11** ἢ ὅποια συμφωνεῖ μὲ τὸ ἔνδοξο εὐαγγέλιο τοῦ μακαρίου Θεοῦ, ποὺ ὁ Θεὸς ἐμπιστεύθηκε σὲ μένα.

1. Ἡ, ψευδεῖς

Εὐγνωμοσύνη τοῦ Παύλου γιὰ τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου

12 Καὶ χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἠγήσατο, θέμενος εἰς διακονίαν 13 τὸν πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ ὑβριστήν. Ἄλλ' ἠλεήθη, ὅτι ἀγνωῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ. 14 Ὑπερεπλεόνασε δὲ ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 15 Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς ἠλθεν εἰς τὸν κόσμον ἀμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτος εἰμι ἐγώ. 16 Ἄλλα διὰ τοῦτο ἠλεήθη, ἵνα ἐν ἐμοὶ πρῶτῳ ἐνδείξηται Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν πᾶσαν μακροθυμίαν πρὸς ὑποτύπων τῶν μελλόντων πιστεῦν ἐπ' αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον. 17 Τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων, ἀφθάρτῳ, ἀοράτῳ, μόνῳ σοφῷ Θεῷ, τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

18 Ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι, τέκνον Τιμόθεε, κατὰ τὰς προαγουσὰς ἐπὶ σέ προφητείας, ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν, 19 ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, ἣν τινες ἀπώσαμενοι περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν· 20 ὧν ἔστιν Ὑμέναιος καὶ Ἀλέξανδρος, οὓς παρέδωκα τῷ Σατανᾷ, ἵνα παιδευθῶσι μὴ βλασφημεῖν.

2 Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις, προσευχάς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων, 2 ὑπὲρ βασιλέων καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων, ἵνα ἡρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι. 3 Τοῦτο γὰρ καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, 4 ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. 5 Εἰς γὰρ Θεός, εἰς καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς, 6 ὁ δούς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίους, 7 εἰς ὃ ἐτέθη

12 Καὶ εὐχαριστῶ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸν τὸν Κύριό μας, ποῦ μοῦ ἔδωσε δύναμι, διότι μὲ ἔκρινε ἔμπιστο καὶ μοῦ ἀνέθεσε ὑπηρεσία, 13 ἐνῶ πρωτύτερα ἦμουν ἀσεβῆς κατήγορος καὶ διώκτης καὶ κακοποιός. Ἄλλ' ἐλεήθηκα, διότι ἔδειξα αὐτῇ τὴν διαγωγὴ ἀπὸ ἄγνοια, διατελώντας σὲ κατάστασι ἀπιστίας. 14 Ὑπερέξεχειλίσε δὲ ἡ χάρις τοῦ Κυρίου μας διὰ τῆς φιλανθρωπίας καὶ ἀγάπης, τὴν ὁποία ἔδειξε διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. 15 Εἶναι ἀληθινὸς ὁ λόγος καὶ τελείως ἄξιος ἀποδοχῆς, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθε στὸν κόσμο γιὰ νὰ σώσῃ ἀμαρτωλοὺς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πρῶτος εἶμαι ἐγώ. 16 Ἄλλα γι' αὐτὸ ἐλεήθηκα, γιὰ νὰ δείξῃ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς σὲ μένα πρῶτο ὅλη τὴν εὐπλαγχνία του, γιὰ νὰ εἶμαι παράδειγμα σ' ὅσους πρὸς τὸ μέλλον θὰ πιστεύουν σ' αὐτὸν γιὰ ν' ἀποκοτῶν τὴν αἰώνια ζωὴ. 17 Στὸν αἰώνιο λοιπὸν βασιλεῖα, τὸν ἀθάνατο, τὸν ἀόρατο, τὸ μόνο σοφὸ Θεό, ἃς ἀποδίδεται τιμὴ καὶ δόξα στοὺς ἀπεράντους αἰῶνες. Ἀμήν.

Ἄγων με πίσιτι καὶ ἀγαθῇ συνείδησι

18 Αὐτὴ τὴ συμβουλή σου δίνω, παιδί μου Τιμόθεε, σύμφωνα με τὶς προφητεῖες ποῦ προηγήθησαν γιὰ σένα, λαμβάνοντας αὐτὲς ὑπ' ὄψιν ν' ἀγωνίζεσαι ὡς στρατιώτης τὸν καλὸν ἀγῶνα, 19 ἔχοντας πίστι καὶ ἀγαθὴ συνείδησι, τὴν ὁποία μερικοὶ ἀπόβησαν καὶ ἔτσι ναυάγησαν ὡς πρὸς τὴν πίστι. 20 Ἀπ' αὐτοὺς εἶναι ὁ Ὑμέναιος καὶ ὁ Ἀλέξανδρος, τοὺς ὁποίους παρέδωσα στὸ Σατανᾶ, γιὰ νὰ βασανισθοῦν παιδαγωγικῶς γιὰ νὰ μὴ διδάσκουν βλάσφημα (αἰρετικά).

Ὁδηγίες γιὰ προσευχή, σεμνότητα, λατρεία καὶ τεκνογονία

2 Παρακαλῶ δέ, πρῶτα ἀπ' ὅλα νὰ γίνωνται δεήσεις, προσευχές, παρακλήσεις, εὐχαριστίες γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, 2 γιὰ τοὺς βασιλεῖς καὶ ὅλα τὰ ὑπεροχικά πρόσωπα, γιὰ νὰ διάγωμε ἡρεμο καὶ ἡσύχο βίο με κάθε εὐσέβεια καὶ σεμνότητα. 3 Διότι αὐτὸ εἶναι καλὸ καὶ εὐάρεστο ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος μας Θεοῦ, 4 ὁ ὁποῖος θέλει νὰ σωθοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καὶ νὰ ἔλθουν σὲ ἐπίγνωσι τῆς ἀληθείας. 5 Διότι ὁ αὐτὸς εἶναι Θεός, ὁ αὐτὸς εἶναι καὶ μεσίτης μεταξύ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ὡς ἄνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός. 6 Αὐτὸς ἔδωσε τὸν ἑαυτοῦ ἀντίλυτρον γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, πράγμα ποῦ εἶχε ὀρισθῆ καὶ ἔγινε στὸν καιρὸ του. 7 Γι' αὐτὸ ὀρίσθηκα ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος, –ἀλή-

ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος, –ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι–, διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ.

8 Βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ, ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας, χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογισμοῦ.

9 Ὡσαύτως καὶ τὰς γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ, μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτάς, μὴ ἐν πλέγμασιν ἢ χρυσῷ ἢ μαργαρίταις ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ, 10 ἀλλ' ὁ πρέπει γυναίξιν ἐπαγγελιομέναις θεοσέβειαν, δι' ἔργων ἀγαθῶν.

11 Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω, ἐν πάσῃ ὑποταγῇ. 12 Γυναικὶ δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν ἄνδρός, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ. 13 Ἄδὰμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη, εἶτα Εὐά. 14 Καὶ Ἄδὰμ οὐκ ἠπατήθη, ἡ δὲ γυνὴ ἀπατηθεῖσα ἐν παραβάσει γέγονε. 15 Σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν μείωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἀγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης.

3 Πιστὸς ὁ λόγος· Εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ. 2 Δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, νηφάλιον, σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, διδακτικόν, 3 μὴ πάrouνον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, ἀλλ' ἐπιεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον, 4 τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστάμενον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος· 5 –εἰ δὲ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶδε, πῶς Ἐκκλησίας Θεοῦ ἐπιμελήσεται;– 6 μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφωθείς εἰς κρίμα ἐμπέση τοῦ Διαβόλου. 7 Δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὄνειδισμόν ἐμπέση καὶ παγίδα τοῦ Διαβόλου.

8 Διακόνους ὡσαύτως σεμνοὺς, μὴ διλόγους, μὴ οἴνω πολλῷ προσέχοντας, μὴ αἰσχροκερδεῖς, 9 ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει. 10 Καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθω-

θεια λέγω ἐπικαλούμενος τὸ Χριστό, δὲν ψεύδομαι–, διδάσκαλος τῶν ἐθνικῶν πραγματικῶς καὶ ἀληθινά.

8 Θέλω λοιπὸν νὰ προσεύχωνται οἱ ἄνδρες σὲ κάθε τόπο, ὑψώνοντας χεῖρα ἄγια, χωρὶς ταραχῆ καὶ ἀμφιβολία.

9 Ἐπίσης δὲ οἱ γυναῖκες νὰ στολίζουν τοὺς ἑαυτοὺς τοὺς μὲ ἐνδυμασία σεμνή, μὲ συστολὴ καὶ σοβαρότητα, ὅχι μὲ ἐπιτρυφευμένη κόμμωσι ἢ χρυσὰ κοσμήματα ἢ μαργαριτάρια ἢ πολυτελεῖ ἐνδύματα, 10 ἀλλὰ μὲ ὅ,τι πρέπει σὲ γυναῖκες, ποὺ παρουσιάζονται ὡς θεοσεβεῖς, μὲ καλὰ ἔργα δηλαδῆ.

11 Ἡ γυναῖκα νὰ μαθαίνει σωπῆ, πλήρη ὑποταγῆ. 12 Στὴ γυναῖκα βεβαίως δὲν ἐπιτρέπω νὰ διδάσκη (στὶς ἐκκλησιαστικὲς συνάξεις) ἢ νὰ ἐξουσιάζῃ τὸν ἄνδρα, ἀλλὰ νὰ εἶναι σὲ ταπείνωσι. 13 Διότι ὁ Ἄδὰμ πλάσθηκε πρῶτα, ἔπειτα ἡ Εὐά. 14 Ἐπίσης ὁ Ἄδὰμ δὲν ἀπατήθηκε, ἐνῶ ἡ γυναῖκα ἀπατήθηκε καὶ ἔκανε παράβασι. 15 Θὰ σωθῆ δὲ μὲ τὴν τεκνογονία, ἐὰν (ἡ ἔγγαμη γυναῖκα γενικῶς, οἱ ἔγγαμες γυναῖκες) παραμείνουν στὴν πίστι καὶ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἀγιότητα διὰ τῆς σωφροσύνης.

Πῶς πρέπει νὰ εἶναι οἱ λειτουργοὶ τῆς Ἐκκλησίας

3 Ἀξιόπιστος ὁ λόγος· Ἐὰν κανεῖς ἐπιθυμῆ νὰ εἶναι ἐπίσκοπος¹, καλὸ ἔργο ἐπιθυμεῖ. 2 Ἀλλὰ πρέπει ὁ ἐπίσκοπος νὰ εἶναι ἀδιάβλητος, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρας (ἐὰν εἶναι ἔγγαμος), προσεκτικός, ἐγκρατής, σεμνός, φιλόξενος, διδακτικός, 3 ὅχι βίαιος καὶ ἐπιθετικός, ὅχι φιλόνομος, ὅχι αἰσχροκερδής, ἀλλὰ πᾶος, ἀφιλόνομος, ἀφιλάργυρος. 4 Νὰ κυβερνᾷ καλὰ τὸ σπίτι του, νὰ ἔχη τέκνα ὑπάκουα μὲ κάθε σεμνότητα. 5 –Ἐὰν δὲ κανεῖς δὲν ξέρῃ νὰ κυβερνήσῃ τὸ σπίτι του, πῶς θὰ διοικήσῃ τὴν Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ;– 6 Νὰ μὴ εἶναι πρόσφατο μέλος στὴν Ἐκκλησία, γιὰ νὰ μὴ ὑπερηφανευθῆ καὶ καταδικασθῆ ὡπως ὁ Διάβολος. 7 Ἐπίσης αὐτὸς πρέπει νὰ ἔχη καλὴ μαρτυρία καὶ ἀπὸ τοὺς ἔξω τῆς Ἐκκλησίας, γιὰ νὰ μὴν ἐξευτελισθῆ καὶ πέσῃ σὲ παγίδα τοῦ Διαβόλου.

8 Ἐπίσης οἱ διάκονοι πρέπει νὰ εἶναι σεμνοί, ὅχι διπρόσωποι, ὅχι μὲ τὸ νοῦ τους στὸ πολὺ κρασί, ὅχι αἰσχροκερδεῖς. 9 Νὰ κρατοῦν τὴν ἱερὰ ὑπόθεσι τῆς πίστεως μὲ καθαρῆ συνειδήσει. 10 Καὶ αὐτοὶ δὲ ἄς ἔξετά-

1. Ἐπίσκοπος λεγόταν καὶ ὁ πρεσβύτερος

σαν πρώτον, εἶτα διακονεῖτωσαν ἀνέγκλητοι ὄντες. **11** Γυναῖ-
κας ὡσαύτως σεμνάς, μὴ διαβόλους, νηφαλίους, πιστὰς ἐν
πᾶσι. **12** Διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, τέκνων
καλῶς προϊστάμενοι καὶ τῶν ἰδίων οἴκων. **13** Οἱ γὰρ καλῶς
διακονήσαντες βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιοῦνται καὶ πολ-
λὴν παρρησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

14 Ταῦτά σοι γράφω ἐλπίζων ἐλθεῖν πρὸς σε τάχιον. **15** Ἐὰν
δὲ βραδύνω, ἵνα εἰδῆς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεται,
ἥτις ἐστὶν Ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος, στῦλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς
ἀληθείας. **16** Καὶ ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶ τὸ τῆς εὐσεβείας
μυστήριον· Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν Πνεύματι,
ᾧφθη ἀγγέλους, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ,
ἀνελήθη ἐν δόξῃ.

4 Τὸ δὲ Πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστή-
σονται τινες τῆς Πίστews, προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις
καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων, **2** ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κε-
καυτηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν, **3** κωλύοντων γαμεῖν,
ἀπέχεσθαι βρωμάτων ἃ ὁ Θεὸς ἔκτισεν εἰς μετάληψιν μετὰ
εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσι τὴν ἀλήθειαν. **4** Ὅτι
πᾶν κτίσμα Θεοῦ καλόν, καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον μετὰ εὐχαρι-
στίας λαμβανόμενον· **5** ἀγιάζεται γὰρ διὰ λόγου Θεοῦ καὶ
ἐντεύξεως.

ζωνται πρώτα, καὶ ἔπειτα ἄς γίνωνται διάκονοι, ἐὰν εἶναι ἀπηλλαγμέ-
νοι κατηγορίας. **11** Οἱ γυναῖκες (τους) ἐπίσης νὰ εἶναι σεμνές, ὄχι φι-
λοκατήγορες (κουτσομπόλες), προσεκτικές, πιστὲς σὲ ὅλα. **12** Οἱ διά-
κονοι νὰ εἶναι μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες (ἐὰν εἶναι ἑγγαμοί), καὶ νὰ κυ-
βερνοῦν καλὰ τὰ τέκνα καὶ τὰ σπίτια τους. **13** Ὅσοι δὲ διακόνησαν κα-
λὰ, ἀποκοτῶν μεγάλη ὑπόληψι καὶ πολλὴ ἐκτίμησι γιὰ τὸ ζῆλο τους χά-
ριν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὁ στῦλος καὶ τὸ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας Τὸ μέγα μυστήριον τῆς εὐσεβείας

14 Αὐτὰ σοῦ γράφω, ἐλπίζοντας νὰ ἔλθω σὲ σένα συντόμως.
15 Ἄλλ' ἐὰν βραδύνω, σοῦ τὰ γράφω γιὰ νὰ ξέρης πῶς πρέπει νὰ συμ-
περιφέρεται κανεὶς στὸν οἶκο τοῦ Θεοῦ, ποῦ εἶναι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θε-
οῦ τοῦ ἀληθινοῦ, ὁ στῦλος καὶ ἡ στερεὰ βᾶσι τῆς ἀληθείας. **16** Ὁμο-
λογουμένως δέ, εἶναι μεγάλο τὸ μυστήριον τῆς Θρησκείας μας: Ὁ Θεὸς
φανερώθηκε μὲ σάρκα, δικαιώθηκε ἀπὸ τὸ Πνεῦμα (τὸ Πνεῦμα ἀπέδει-
ξε, ὅτι δὲν ἦταν ἀπλῶς ἄνθρωπος, ἀλλὰ Θεάνθρωπος), φάνηκε σὲ κή-
ρυκες (οἱ κήρυκες τοῦ ὑπῆρξαν αὐτόπτες μάρτυρες), κηρύχθηκε στὰ
ἔθνη, πιστεύθηκε στὸν κόσμος, ἀναλήφθηκε μὲ δόξα.

Προφητεία γιὰ ἀποστασία ἀπὸ τὴν Πίστι καὶ αἱρέσεις

4 Ἄλλὰ τὸ Πνεῦμα ῥητῶς λέγει, ὅτι κατὰ τοὺς ὑστερινοὺς χρόνους
μερικοὶ θ' ἀποστατήσουν ἀπὸ τὴν Πίστι καὶ θὰ προσέχουν σὲ πνεύ-
ματα ἀπατηλὰ καὶ σὲ διδασκαλίαις δαιμονίων, **2** ποῦ θὰ κηρύττουν ψευ-
δολόγοι ὑποκριταί, νεκρωμένοι στὴ συνείδησί τους, **3** ποῦ θ' ἀπαγορεύ-
ουν τὸ γάμο, ἐπίσης θὰ ἐπιβάλλουν ἀποχὴ ἀπὸ τροφές (ὡς δῆθεν ἀκά-
θαρτες), τὶς ὁποῖες ὁ Θεὸς δημιούργησε γιὰ νὰ τρώγουν καὶ ν' ἀναπέμ-
πουν εὐχαριστία στὸ Θεὸ οἱ πιστοὶ καὶ γινώστες τῆς ἀληθείας. **4** Διότι
κάθε τι, ποῦ δημιούργησε ὁ Θεός, εἶναι ὠφέλιμο, καὶ κανένα δὲν εἶναι
ἀπορριψίμο, ἀρκεῖ νὰ λαμβάνεται μὲ εὐχαριστήρια προσευχῇ.
5 Διότι ἀγιάζεται μὲ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν προσευχῇ.

Καλὸς ὑπηρέτης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ

6 Ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς καλὸς ἔση διάκονος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς Πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας ἧ παρηκολούθηκας. 7 Τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους παραιτοῦ. Γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν. 8 Ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος, ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλιμός ἐστιν, ἐπαγγελίας ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης. 9 Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος. 10 Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ κοπιῶμεν καὶ ὀνειδιζόμεθα, ὅτι ἠλπικαμεν ἐπὶ Θεῷ ζῶντι, ὅς ἐστι σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν.

11 Παράγγελλε ταῦτα καὶ δίδασκε. 12 Μηδεὶς σου τῆς νεότητος καταφρονεῖτω, ἀλλὰ τύπος γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἀγνεΐᾳ. 13 Ἔως ἔρχομαι πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ. 14 Μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ προφητείας μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου. 15 Ταῦτα μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι, ἵνα σου ἡ προκοπὴ φανερὰ ἦ ἐν πᾶσιν. 16 Ἐπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ, ἐπίμενε αὐτοῖς. Τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου.

6 Ἐὰν αὐτὰ διδάσκης τοὺς ἀδελφούς, θὰ εἶσαι ἕνας καλὸς ὑπηρέτης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ ἀνατρέφῃσαι μὲ τοὺς λόγους τῆς Πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας, τὴν ὁποία ἔχεις παρακολουθήσει. 7 Μὲ τοὺς ἀνιέρους δὲ μύθους, ποὺ εἶναι γιὰ γραϊδία, νὰ μὴν ἀσχολῆσαι καθόλου. Νὰ γυμνάξης δὲ τὸν ἑαυτὸ σου, γιὰ νὰ προοδεύης σὲ εὐσέβεια. 8 Ἡ ἐκγύμνασι τοῦ σώματος εἶναι βεβαίως ὠφέλιμη γιὰ λίγο, ἐνῶ ἡ εὐσέβεια εἶναι ὠφέλιμη γιὰ πάντοτε, ἐπειδὴ ὑπόσχεται ἀγαθὰ γιὰ τὴν παροῦσα καὶ γιὰ τὴ μέλλουσα ζωή. 9 Ὁ λόγος εἶναι ἀληθινὸς καὶ τελείως ἄξιος ἀποδοχῆς. 10 Γι' αὐτὸ ἄλλωστε καὶ κοπιᾶζουμε καὶ ὑπομένουμε ὀνειδισμούς (χλευασμούς, ὕβρεις), διότι στηρίζαμε τὴν ἐλπίδα μας στὸν ἀληθινὸ Θεό, ὁ ὁποῖος ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴ σωτηρία ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ἰδιαίτερος τῶν πιστῶν.

«Τύπος τῶν πιστῶν»

11 Νὰ λέγῃς αὐτὰ καὶ νὰ διδάσκης. 12 Κανεὶς νὰ μὴ σὲ καταφρονῇ γιὰ τὸ νεαρὸ τῆς ἡλικίας, ἀλλὰ νὰ γίνῃσαι ὑπόδειγμα τῶν πιστῶν μὲ τὸ λόγο, μὲ τὴ συμπεριφορὰ, μὲ τὴν ἀγάπη, μὲ τὴν ἀγαθὴ διάθεσι, μὲ τὴν καλωσύνη, μὲ τὴν ἀγνότητα. 13 Ἔως ὅτου ἔλθω, συγκεντρῶνε τὴν προσοχὴ σου στὴν ἀνάγνωσι τῶν Γραφῶν, στὸ κήρυγμα, στὴ διδασκαλία. 14 Νὰ μὴ παραμελῇς τὸ χάρισμά σου, ποὺ σοῦ δόθηκε κατόπιν προφητείας μὲ ἐπιθεσι τῶν χειρῶν τῶν πρεσβυτέρων (Τότε πρεσβύτεροι ὀνομάζονταν καὶ οἱ ἐπίσκοποι, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀπόστολοι). 15 Αὐτὰ νὰ σκέπτεσαι, σ' αὐτὰ νὰ μένης, γιὰ νὰ βλέπουν ὅλοι τὴν προκοπὴ σου. 16 Νὰ προσέχης τὸν ἑαυτὸ σου καὶ τὴ διδασκαλία, νὰ ἐπιμένῃς σ' αὐτά. Διότι, ἔτσι κάνοντας, καὶ τὸν ἑαυτὸ σου θὰ σώσης καὶ αὐτοὺς ποὺ σὲ ἀκούουν.

5 Πρεσβυτέρω μὴ ἐπιπλήξης, ἀλλὰ παρακάλει ὡς πατέρα, νεωτέρους ὡς ἀδελφούς, **2** πρεσβυτέρας ὡς μητέρας, νεωτέρας ὡς ἀδελφὰς ἐν πάσῃ ἀγνείᾳ.

3 Χήρας τίμα τὰς ὄντως χήρας. **4** Εἰ δέ τις χήρα τέκνα ἢ ἔκγονα ἔχει, μανθανέτωσαν πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνους· τοῦτο γάρ ἐστι καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. **5** Ἡ δὲ ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη ἤλπικεν ἐπὶ τὸν Θεὸν καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσι καὶ ταῖς προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας. **6** Ἡ δὲ σπαταλῶσα ζῶσα τέθνηκε. **7** Καὶ ταῦτα παράγγελλε, ἵνα ἀνεπίληπτοι ᾧσιν. **8** Εἰ δέ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ, τὴν Πίστιν ἤρνηται καὶ ἔστιν ἀπίστου χειρῶν.

9 Χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἐξήκοντα γεγονυῖα, ἐνὸς ἀνδρὸς γυνή, **10** ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη, εἰ ἐτεκνοτρόφησεν, εἰ ἐξενεδόχησεν, εἰ ἀγίων πόδας ἔνιψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησε.

11 Νεωτέρας δὲ χήρας παραιτοῦ ὅταν γὰρ καταστρηιάσωσι τοῦ Χριστοῦ, γαμεῖν θέλουσιν, **12** ἔχουσαι κρίμα, ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἠθέτησαν. **13** Ἄμα δὲ καὶ ἀργαί μανθάνουσι περιερχόμεναι τὰς οἰκίας, οὐ μόνον δὲ ἀργαί, ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ περίεργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα. **14** Βούλομαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν, μηδεμίαν ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας χάριν. **15** Ἦδη γάρ τινες ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ Σατανᾶ.

Περὶ συμπεριφορᾶς πρὸς πρεσβύτερα καὶ νεώτερα πρόσωπα

5 Γέροντα νὰ μὴν ἐπιπλήξης, ἀλλὰ σ' αὐτὸν νὰ ὀμιλῆς ὅπως σὲ πατέρα, σὲ νεωτέρους ὅπως σὲ ἀδελφούς, **2** σὲ γερόντισσες ὅπως σὲ μητέρες, σὲ νεώτερες ὅπως σὲ ἀδελφές, μὲ κάθε ἀγνότητα.

Περὶ χηρῶν

3 Τὶς χῆρες νὰ φροντίζης, τὶς χῆρες ποὺ ἔχουν ὄντως ἀνάγκη (ποὺ εἶναι ἔρημες ἀπὸ συγγενεῖς καὶ ἀπροστάτευτες). **4** Ἐὰν δὲ κάποια χήρα ἔχη τέκνα ἢ ἐγγόνια, ἃς διδάσκονται νὰ σέβονται πρῶτα τὸ σπίτι τους καὶ ν' ἀνταμείβουν τοὺς προγόνους τους (γονεῖς, πάππους) μὲ περιποιήσεις. Διότι αὐτὸ εἶναι καλὸ καὶ εὐάρεστο στὸ Θεό. **5** Ἡ δὲ χήρα, ποὺ ἔχει ὄντως ἀνάγκη καὶ εἶναι ἔρημη, ἔχει στηριξίει τὴν ἐλπίδα της στὸ Θεὸ καὶ δὲν παύει νὰ δέεται καὶ νὰ προσεύχεται νύκτα καὶ ἡμέρα. **6** Ἀντιθέτως ἡ χήρα, ἡ ὅποια ἀσωτεύει, καίτοι ζῆ, εἶναι νεκρή (ζῆ σωματικῶς, ἀλλ' εἶναι νεκρή πνευματικῶς). **7** Αὐτὰ ἐπίσης νὰ διδάσκης, γιὰ νὰ μὴ δίνουν λαβρὴ νὰ κατηγοροῦνται. **8** Ἐὰν δὲ κάποιοι δὲν προνοῆ γιὰ τοὺς δικούς του, καὶ μάλιστα γιὰ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ σπιτιοῦ του, αὐτοὺς ἔχει ἀρνηθῆ τὴν Πίστιν, καὶ εἶναι χειρότεροι καὶ ἀπὸ ἄπιστο.

9 Ἡ χήρα νὰ καταγράφεται στὸν ἐκκλησιαστικὸν κατάλογο τῶν χηρῶν ἂν δὲν εἶναι μικρότερη τῶν ἐξήντα ἐτῶν, ἂν ὑπῆρξε σύζυγος ἐνὸς μόνου ἀνδρὸς, **10** ἂν ἀπολαύη ἐκτιμῆσεως γιὰ καλὰ ἔργα, ἂν ἀνέθρεψε τέκνα, ἂν φιλοξένησε, ἂν ἔνιψε πόδια ἀγίων (χριστιανῶν), ἂν βοήθησε ἔνδεεις, ἂν συνέτρεξε σὲ κάθε καλὸ ἔργο.

11 Τὶς νεώτερες δὲ χῆρες νὰ μὴ δέχεσαι (νὰ μὴ καταγράφης στὸν ἐκκλησιαστικὸν κατάλογο τῶν χηρῶν). Διότι, ὅταν αἰσθανθοῦν κόρο ἀπὸ τὸ Χριστό, θέλουν νὰ παντρευτοῦν, **12** καὶ ἔχουν ἀμαρτία, διότι ἄφησαν τὸ ζῆλο ποὺ εἶχαν πρῶτα. **13** Ἐκτὸς δὲ τούτου, συνηθίζουν νὰ εἶναι καὶ ἀργόσχολες, καὶ νὰ γυρίζουν ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι. Ὅχι δὲ μόνον νὰ εἶναι ἀργόσχολες, ἀλλὰ καὶ φλύαρες καὶ περίεργες, καὶ νὰ λέγουν τὰ ἀνάρμοστα. **14** Γι' αὐτὸ θέλω οἱ νεώτερες χῆρες νὰ παντρεύονται, νὰ γεννοῦν παιδιά, νὰ φροντίζουν τὸ σπίτι τους, νὰ μὴ δίνουν στὸν ἐχθρὸ καμμία ἀφορμὴ γιὰ νὰ χλευάζη. **15** Ἦδη δὲ μερικὲς παρεξέτράπησαν καὶ ἀκολούθησαν τὸ Σατανᾶ.

16 Εἴ τις πιστὸς ἢ πιστὴ ἔχει χήρας, ἐπαρκείτω αὐταῖς, καὶ μὴ βαρεῖσθω ἢ Ἐκκλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ.

17 Οἱ καλῶς προεστῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν, μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ. 18 Λέγει γὰρ ἡ Γραφή, **Βοῦν ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις, καί, ὁ ἄξιός ἐστι τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.** 19 Κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου, ἐκτὸς εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων. 20 Τοὺς ἀμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἔλεγε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσι. 21 Διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων, ἵνα ταῦτα φυλάξῃς χωρὶς προκρίματος, μηδὲν ποιῶν κατὰ πρόσκλισιν. 22 Χεῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει, μηδὲ κοινώνει ἀμαρτίας ἀλλοτρίαις. Σεαυτὸν ἀγνὸν τήρει.

23 Μηκέτι ὑδροπότει, ἀλλ' οἶνω ὀλίγῳ χρῶ διὰ τὸν στόμαχόν σου καὶ τὰς πικνύας σου ἀσθενείας.

24 Τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἀμαρτίαι πρόδηλοὶ εἰσι, προάγουσαι εἰς κρίσιν, τισὶ δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν. 25 Ὅσαύτως καὶ τὰ καλὰ ἔργα πρόδηλά ἐστι, καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα κρυβῆναι οὐ δύνανται.

6 Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δούλοι, τοὺς ἰδίους δεσπότης πάσης τιμῆς ἀξίους ἠγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημηθῇται. 2 Οἱ δὲ πιστοὺς ἔχοντες δεσπότης μὴ καταφρονεῖτωσαν, ὅτι ἀδελφοὶ εἰσιν, ἀλλὰ μάλλον δουλεύτωσαν, ὅτι πιστοὶ εἰσι καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς εὐεργεσίας ἀντιλαμβανόμενοι.

16 Ὅποιος πιστὸς ἢ πιστὴ (χριστιανὸς ἢ χριστιανὴ) ἔχει χήρας, ἄς τις βοηθῇ, καὶ ἄς μὴ ἐπιβαρύνεται ἢ Ἐκκλησία, γὰρ νὰ μπορέσῃ νὰ βοηθήσῃ τις χήρας ποὺ ὄντως ἔχουν ἀνάγκη (ἀφοῦ εἶναι ἔρημες ἀπὸ συγγενεῖς καὶ ἀπροστάτευτες).

Περὶ πρεσβυτέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ χειροτονιῶν

17 Οἱ πρεσβύτεροι, ποὺ προΐστανται καλὰ, νὰ ἀξιῶνται διπλῆς περικοιήσεως, μάλιστα ὅσοι κοπιᾶζουν στὸ κήρυγμα καὶ στὴ διδασκαλία. 18 Διότι λέγει ἡ Γραφή, **Σὲ βόδι, ποὺ ἀλωνίζει, μὴ βάλης φίμωτρο, καί, ὁ ἐργάτης εἶναι ἄξιός τοῦ μισθοῦ του.** 19 Ἐναντίον πρεσβυτέρου νὰ μὴ δέχεσαι κατηγορία, ἐκτὸς ἂν βεβαιώνεται ἀπὸ δύο ἢ τρεῖς μάρτυρες. 20 Ὅσοι ἀμαρτάνουν ἔλεγε ἐνώπιον ὄλων, γὰρ νὰ ἔχουν φόβον καὶ οἱ ὑπόλοιποι. 21 Σὲ ἐξορκίζω ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων νὰ ἐφαρμόσῃς αὐτὰ χωρὶς προκατάληψι, χωρὶς νὰ κάνῃς τίποτε εὐνοιοκρατικά. 22 Χεῖρα νὰ μὴ βιάξῃς νὰ ἐπιθέτῃς σὲ κανένα γιὰ χειροτονία, καὶ ἔτσι νὰ μὴ γίνῃσαι συμμέτοχος σὲ ξένες ἀμαρτίες. Νὰ διατηρῆς τὸν ἑαυτό σου καθαρὸ.

23 Νὰ μὴ πίνῃς πλέον μόνο νερό, ἀλλὰ νὰ χρησιμοποιῆς λίγο κρασί γιὰ τὸ στομάχι σου καὶ τίς συχνὲς ἀσθενείες σου.

24 Μερικῶν ἀνθρώπων οἱ ἀμαρτίες εἶναι φανερὲς ἐκ τῶν προτέρων, καὶ ὀδηγοῦν σὲ σχηματισμὸ κρίσεως ἐκ τῶν προτέρων, ἀλλὰ σὲ μερικοὺς φανερώνονται ἐκ τῶν ὑστέρων. 25 Ὅμοίως καὶ τὰ καλὰ ἔργα εἶναι φανερὰ ἐκ τῶν προτέρων, ἀλλὰ καὶ τὰ μὴ φανερὰ δὲν δύνανται νὰ παρμεῖνουν κρυμμένα.

Περὶ δούλων

6 Ὅσοι εἶναι κάτω ἀπὸ ζυγὸ δουλείας, ἄς θεωροῦν τοὺς κυρίους τους ἀξίους κάθε τιμῆς, γὰρ νὰ μὴ δυσφημηθῇται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία. 2 Ὅσοι δὲ ἔχουν πιστοὺς κυρίους, ἄς μὴ τοὺς καταφρονοῦν διότι εἶναι ἀδελφοί, ἀλλ' ἄς τοὺς ὑπηρετοῦν περισσότερο, ἀκριβῶς διότι αὐτοί, ποὺ ἀπολαμβάνουν τὴν καλὴν τους ὑπηρεσία, εἶναι πιστοὶ καὶ ἀγαπητοί.

Ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει. 3 Εἴ τις ἐτεροδιδασκαλεῖ καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσι λόγοις τοῖς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῇ κατ' εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ, 4 τετύφωται, μηδὲν ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις, βλασφημίας, ὑπόνοιαι πονηραί, 5 παραδιατριβαὶ διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νομιζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν. Ἀφίστασο ἀπὸ τῶν τοιούτων!

6 Ἔστι δὲ πορισμὸς μέγας ἢ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκείας. 7 Οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, δηλοῦν ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα. 8 Ἐχοντες δὲ διατροφάς καὶ σκεπάσματα, τούτους ἀρκεσθῆσόμεθα.

9 Οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνόητους καὶ βλαβεράς, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν. 10 Ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαργυρία, ἧς τινες ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς Πίστεως καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύνας πολλὰς.

11 Σὺ δέ, ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, ταῦτα φεῦγε. Δίωκε δὲ δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονήν, πραότητα. 12 Ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς Πίστεως. Ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθης καὶ ὠμολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων. 13 Παραγγέλλω σοι

Περὶ ὑπερηφανείας, νοσηρότητος καὶ ἰδιοτελείας τῶν αἰρετικῶν

Αὐτὰ νὰ διδάσῃς καὶ νὰ κηρύττῃς. 3 Ἐὰν δὲ κανεὶς διδασκῇ διαφορετικὰ καὶ δὲν ἀκολουθῇ τοὺς ὑγιεῖς λόγους, αὐτοὺς τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴν εὐσεβῆ διδασκαλίαν, 4 αὐτὸς εἶναι φουσκωμένος ἀπὸ ὑπερηφάνεια, ἐνῶ δὲν ξέρει τίποτε, ἀλλ' ἔχει τὴν νόσον νὰ ρέπῃ σὲ συζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἀπὸ τίς ὅσοις προέρχονται ἔξαψι (φανατισμός), διχόνοια, ὕβρεολόγια, πράγματα κακὰ, 5 συνήθειες ἀνθρώπων ποὺ εἶναι διεφθαρμένοι στὸ νοῦ καὶ ἔχουν χάσει τὴν ἀλήθεια, ἀνθρώπων ποὺ νομίζουν, ὅτι ἡ Ἐρησκεία εἶναι πηγὴ κέρδους. Μακριὰ ἀπὸ τέτοιους ἀνθρώπους!

Περὶ ὀλιγαρκείας

6 Εἶναι δὲ πράγματι πηγὴ μεγάλου κέρδους ἡ Ἐρησκεία διὰ τῆς ὀλιγαρκείας (διότι διδάσκει τὴν ὀλιγάρκεια καὶ οἱ εὐσεβεῖς εἶναι ὀλιγαρκεῖς). 7 Τίποτε βεβαίως δὲν φέραμε στὸν κόσμον ὅταν γεννηθήκαμε, καὶ εἶναι φανερό, ὅτι τίποτε δὲν μπορούμε νὰ βγάλωμε ἀπὸ τὸν κόσμον ὅταν θὰ ἀπέλωμε. 8 Γι' αὐτὸ, ὅταν ἔχωμε τροφὲς καὶ σκεπάσματα, σ' αὐτὰ θὰ ἀρκεσθοῦμε.

«Ῥίζα πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαργυρία»

9 Ἐκεῖνοι δέ, ποὺ θέλουν νὰ πλουτίσουν (καὶ πλουτίζουν), πέφτουν σὲ πειρασμὸ καὶ σὲ παγίδα καὶ σὲ πολλὰς ἀνόητες καὶ βλαβερὲς ἐπιθυμίας¹, οἱ ὅσοις βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους σὲ ὄλεθρον καὶ καταστροφὴ. 10 Ῥίζα δὲ ὅλων τῶν κακῶν εἶναι ἡ συσσωρεύσει πλούτου. Κυριευμένοι ἀπ' αὐτὸ τὸ πάθος (τῆς συσσωρεύσεως πλούτου) μερικοὶ ἀπομακρύνθηκαν ἀπὸ τὴν Πίστιν καὶ κατατραυμάτισαν τοὺς ἑαυτοὺς τοὺς μὲ πολλὰ ὀδυνηρὰ τραύματα.

«Ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς Πίστεως»

11 Ἀλλὰ σὺ, ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, νὰ ἀποφεύγῃς αὐτά. Καὶ νὰ ἐπιδιώκῃς τὸ καλὸ, τὴν εὐσέβεια, τὴν πίστιν, τὴν ἀγάπην, τὴν ὑπομονήν, τὴν πραότητα². 12 Ἀγωνίζου τὸν ὠραῖον ἀγῶνα τῆς Πίστεως. Πιάσε καὶ κράτα καλὰ τὴν αἰώνια ζωὴν, γιὰ τὴν ὅποια σὲ κάλεσε ὁ Θεὸς καὶ ὠμολόγησας τὴν καλὴν Πίστιν (διδασκαλίαν) ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων.

13 Σοῦ παραγγέλλω

1. Ἡ, ἀπολαύσεις

2. Ἡ, ἀνεξικακία, ἢ, ταπεινὸς

ένώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ ζωοποιούντος τὰ πάντα καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν **14** τηρήσαί σε τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον, ἀνεπίληπτον μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, **15** ἣν καιροῖς ἰδίους δείξει ὁ μακάριος καὶ μόνος δυνάστης, ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων, **16** ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων οὐδὲ ἰδεῖν δύναται· ᾧ τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον. Ἀμήν.

17 Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι παράγγελλε μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ ἠλπικένοι ἐπὶ πλοῦτου ἀδηλότητι, ἀλλ' ἐν τῷ Θεῷ τῷ ζῶντι, τῷ παρέχοντι ἡμῖν πάντα πλουσίως εἰς ἀπόλαυσιν, **18** ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους εἶναι, κοινωνικούς, **19** ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς αἰωνίου ζωῆς.

20 Ὡ Τιμόθεε, τὴν παρακαταθήκην φύλαξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, **21** ἣν τινες ἐπαγγελλόμενοι περὶ τὴν Πίστιν ἠστόχησαν. Ἡ χάρις μετὰ σοῦ. Ἀμήν.

λω ένώπιον τοῦ Θεοῦ, ποῦ ζωοποιεῖ τὰ πάντα, καὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ποντίου Πιλάτου ἐκήρυξε τὴ καλὴν Πίστιν (διδασκαλία), **14** νὰ κρατήσης τὴ διδασκαλία ἀκηλίδωτη, ἄσφαγη, μέχρι τὴν ἔνδοξη παρουσία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, **15** τὴν ὁποία στὸν καιρὸ τῆς θὰ πραγματοποιήσῃ ὁ μακάριος καὶ μόνος ἐξουσιαστής, ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλέων καὶ ὁ Κυρίαρχος τῶν κυριάρχων, **16** ὁ μόνος ποῦ ἔχει ἀθανασία, ποῦ κατοικεῖ σὲ φῶς ἀπλησίαστο, τὸν ὁποῖο κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους δὲν εἶδε, οὔτε μπορεῖ νὰ ἰδῆ, στὸν ὁποῖον ἀνήκει ἡ τιμὴ καὶ ἡ ἐξουσία αἰωνίως. Ἀμήν.

Παραγγελίες γιὰ τοὺς πλουσίους

17 Στους πλουσίους στὸν παρόντα κόσμο νὰ παραγγέλλῃς νὰ μὴν υπερηφανεύονται, οὔτε νὰ ἐλπίζουν στὸν πλοῦτο, πράγμα ἀβέβαιο, ἀλλὰ στὸ Θεὸ τὸν ἀληθινό, ποῦ μᾶς παρέχει τὰ πάντα πλουσίως γιὰ ἀπόλαυσι. **18** Νὰ κάνουν ἀγαθοεργίες, νὰ γίνωνται πλούσιοι σὲ καλὰ ἔργα, νὰ εἶναι πρόθυμοι στὸ νὰ δίνουν, νὰ κάνουν τοὺς ἄλλους κοινωνοὺς τῶν ἀγαθῶν τους, **19** καὶ ἔτσι νὰ συγκεντρώνουν γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς τους θησαυρό, ποῦ θὰ εἶναι καλὴ βάσι γιὰ τὸ μέλλον, γιὰ νὰ στηριχθοῦν καὶ νὰ πιάσουν τὴν αἰώνια ζωή.

Τελικὴ προτροπὴ καὶ εὐλογία

20 Ὡ Τιμόθεε! Τὸν πολῦτιμο θησαυρὸ τῆς ἀληθείας, ποῦ σοῦ ἐμπιστεύθηκε ὁ Κύριος, φύλαξε, ἀποφεύγοντας τὶς βλάσφημες φλυαρίες καὶ ἀντιλογίες¹ τῆς «γνώσεως», ἡ ὁποία ψευδῶς ὀνομάζεται ἔτσι. **21** Μερικοὶ μὲ τὴν ἀξίωσι, ὅτι κατέχουν αὐτὴ τὴ «γνώσι», ἀστόχησαν ὡς πρὸς τὴν Πίστι (ἔξέπεσαν ἀπὸ τὴν Πίστι).

Ἡ χάρι νὰ εἶναι μαζί σου. Ἀμήν.

1. Ἡ, ἀντιφάσεις

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β΄

1 Παῦλος, ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, **2** Τιμοθέω ἀγαπητῷ τέκνῳ χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

3 Χάριν ἔχω τῷ Θεῷ, ὃ λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνησίαν ἐν ταῖς δεήσεσί μου νυκτὸς καὶ ἡμέρας, **4** ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν δακρῶν, ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ, **5** ὑπόμνησιν λαμβάνων τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως, ἣτις ἐνώκησε πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ σου Λωίδι καὶ τῇ μητρί σου Εὐνίκῃ, πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοὶ.

6 Δι' ἣν αἰτίαν ἀναμνησῶ σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ὃ ἐστὶν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου. **7** Οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς Πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμει καὶ ἀγάπῃ καὶ σωφρονισμοῦ. **8** Μὴ οὖν ἐπαισχυνθῆς τὸ μαρτύριον τοῦ Κυρίου ἡμῶν μηδὲ ἐμέ τὸν δέσμιον αὐτοῦ, ἀλλὰ συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ δύναμιν Θεοῦ, **9** τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέσαντος κλῆσει ἁγία, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ κατ' ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν, τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰώνιων, **10** φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανεῖας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον, φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου, **11** εἰς ὃ ἐτέθη ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν. **12** Δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω, ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι. Οἶδα γὰρ ὃ πεπίστευκα, καὶ πέπεισμαι ὅτι δυνατὸς ἐστὶ τὴν παραθήκην μου φυλάξαι εἰς

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β΄

Χαιρετισμός

1 Ἐγὼ ὁ Παῦλος, ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν ζωὴν ποῦ ὑποσχέθηκε ὁ Θεὸς καὶ παρέχεται διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, **2** ἀευθυνοίμαι στὸν Τιμόθεο, τὸ ἀγαπητὸ τέκνο. Χάρι, ἔλεος, εὐλογία νὰ εἶναι σὲ σένα ἀπὸ τὸ Θεὸ πατέρα καὶ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ τὸν Κύριό μας.

Εὐχαριστία γιὰ τὸν Τιμόθεο

3 Εὐχαριστῶ τὸ Θεὸ, τὸν ὁποῖο λατρεύω πατροπαραδότως μετὰ καθαρῇ συνειδήσει, καθὼς πάντοτε σὲ ἐνθυμοῦμαι στὶς προσευχές μου νύκτα καὶ ἡμέρα. **4** Ἐνθυμοῦμαι τὰ δάκρυά σου (κατὰ τὴν ὥρα τοῦ χωρισμοῦ), καὶ ἔχω μεγάλο πόθο νὰ σε ἰδῶ, γιὰ νὰ γεμισῶ ἀπὸ χαρᾶ. **5** Ἐνθυμοῦμαι τὴν ἀνυπόκριτη πίστι σου, ἣ ὁποία κατώκησε πρῶτα στὴ γαγιά σου Λωίδα καὶ τὴ μητέρα σου Εὐνίκη, εἶμαι δὲ πεπεισμένος ὅτι κατοικεῖ καὶ σὲ σένα.

Ἄνδρεία καὶ κακοπάθεια γιὰ τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου

6 Γι' αὐτὸ τὸ λόγο σοῦ ἐνθυμιζῶ νὰ ἀναζωπυρώνῃς τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ποῦ εἶναι σὲ σένα κατόπιν τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου (κατὰ τὴν χειροτομία σου). **7** Διότι ὁ Θεὸς δὲν μᾶς ἔδωσε Πνεῦμα δειλίας, ἀλλ' ἀνδρείας καὶ ἀγάπης καὶ διδασκαλίας. **8** Νὰ μὴ ἐντραπήῃς λοιπὸν νὰ δίνῃς μαρτυρία γιὰ τὸν Κύριό μας. Οὔτε γιὰ μένα νὰ ἐντραπήῃς, τὸν φυλακισμένο γιὰ χάρι του. Ἀλλὰ κακοπάθησε καὶ σὺ γιὰ τὸ εὐαγγέλιό μετὰ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, **9** ὁ ὁποῖος μᾶς ἔσωσε καὶ μᾶς κάλεσε μετὰ κλῆσι τιμητικῆ, ἔνδοξη, ὅχι γιὰ τὰ ἔργα μας, ἀλλ' ἀπὸ δικῆς του πρωτοβουλίας, καὶ διότι προαιωνίως μᾶς δόθηκε χάρι, χάρι διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. **10** Αὐτὴ δὲ ἡ χάρι φανερώθηκε τώρα μετὰ τὴν ἐμφάνισιν στὴ γῆ τοῦ σωτῆρος μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος κατήργησε τὸ θάνατο καὶ ἔφερε στὸ φῶς ζωὴ καὶ ἀθανασία διὰ τοῦ εὐαγγελίου, **11** γιὰ τὸ ὅποσον ἐγὼ ὠρίσθηκα κήρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος τῶν ἐθνικῶν. **12** Γι' αὐτὸ καὶ ὑφίσταμαι αὐτὰ τὰ παθήματά, ἀλλὰ δὲν ἐντρέπομαι. Διότι γνωρίζω σὲ ποιὸν ἔχω ἐμπιστευθῆ, καὶ εἶμαι πεπεισμένος, ὅτι ἔχει τὴν δύναμιν νὰ φυλάξῃ τὸ θησαυρὸ μου (τὸ μισθὸ γιὰ τὸ ἔργο καὶ τὰ παθήματά μου) γιὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη (τῆς κρίσεως καὶ

ἐκείνην τὴν ἡμέραν. **13** Ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαίνοντων λόγων ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας, ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. **14** Τὴν καλὴν παραθήκην φύλαξον διὰ Πνεύματος Ἁγίου τοῦ ἐνοικούντος ἐν ἡμῖν.

15 Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησάν με πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὧν ἔστι Φύγελλος καὶ Ἑρμογένης. **16** Δῶψέ ἔλεος ὁ Κύριος τῷ Ὀνησιφόρου οἴκῳ, ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξε καὶ τὴν ἄλυσίν μου οὐκ ἐπαισχύνθη, **17** ἀλλὰ γενόμενος ἐν Ῥώμῃ σπουδαιότερον ἐζήτησέ με καὶ εὔρε. **18** Δῶψέ αὐτῷ ὁ Κύριος εὔρεϊν ἔλεος παρὰ Κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. Καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ διηκόνησε, βέλτιον σὺ γινώσκεις.

2 Σὺ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, **2** καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἐτέρους διδάξαι. **3** Σὺ οὖν κακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ. **4** Οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ. **5** Ἐὰν δέ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. **6** Τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρώτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν. **7** Νόει ἃ λέγω. Δῶψέ γάρ σοι ὁ Κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσι.

8 Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγγηγερμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρματος Δαυὶδ, κατὰ τὸ εὐαγγελίόν μου, **9** ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν ὡς κακοῦργος· ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ δέδεται. **10** Διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσι τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μετὰ δόξης αἰωνίου. **11** Πιστὸς ὁ λόγος· εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, καὶ συζήσομεν

ἀνταποδόσεως). **13** Ὡς ὑπόδειγμα ὑγιῶς διδασκαλίας νὰ ἔχῃς ὅσα ἄκουσες ἀπὸ μένα, μαζί με πίστι καὶ ἀγάπη, ὅπως θέλει (αὐτὲς τὶς ἀρετὲς) ὁ Ἰησοῦς Χριστός. **14** Τὸν πολῦτιμο θησαυρὸ (τῆς ἀληθείας) ποῦ σοῦ ἐμπιστεύθηκε ὁ Θεὸς φύλαξε με τῇ βοήθειᾳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ποῦ κατοικεῖ μέσα μας.

Παραδείγματα κακῆς καὶ καλῆς διαγωγῆς πρὸς τὸν ἀπόστολο

15 Τὸ ξέρεις, ὅτι με ἐγκατέλειψαν ὅλοι αὐτοί, ποῦ εἶναι τώρα στὴν ἐπαρχία τῆς Ἀσίας. Μεταξὺ αὐτῶν εἶναι ὁ Φύγελλος καὶ ὁ Ἑρμογένης. **16** Νὰ δώσῃ ὁ Κύριος ἔλεος στὴν οἰκογένεια τοῦ Ὀνησιφόρου, διότι πολλές φορές με ἀνακούφισε, καὶ γιὰ τὴ φυλάκισί μου δὲν ἐντράπηκε, **17** ἀλλ' ὅταν ἦλθε στὴ Ῥώμη με ἀναζήτησε με μεγαλύτερη προθυμία καὶ με βρῆκε. **18** Νὰ τοῦ δώσῃ ὁ Κύριος νὰ βρῇ ἔλεος ἀπὸ τὸν Κύριο ἐκείνη τὴν ἡμέρα. Καὶ πόσες ὑπηρεσίες μοῦ προσέφερε στὴν Ἐφεσο, σὺ γνωρίζεις καλλίτερα.

Κακοπάθεια γιὰ τὸ εὐαγγέλιο. Παραδείγματα κακοπαθείας

2 Σὺ δέ, τέκνον μου, νὰ ἐνδυναμώνεσαι με τὴ χάρι, ἡ ὁποία δίνεται διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. **2** Καὶ ὅσα ἄκουσες ἀπὸ μένα βεβαιωμένα ἀπὸ πολλοὺς μάρτυρες, αὐτὰ νὰ διδάξῃς σὲ πιστοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι θὰ εἶναι ἱκανοὶ νὰ διδάξουν καὶ ἄλλους. **3** Σὺ λοιπὸν κακοπάθησε σὰν καλὸς στρατιώτης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. **4** Κανεὶς στρατιώτης δὲν παραδίδεται στὶς ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς, γιὰ ν' ἀρέσῃ σ' ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος τὸν στρατολόγησε. **5** Καὶ ἐὰν ἐπίσης εἶναι κανεὶς ἀθλητῆς, δὲν στεφανώνεται, ἐὰν δὲν ἀγωνισθῇ σκληρά. **6** Ὁ γεωργός, ὁ ὁποῖος πρῶτα κοπιᾶζει, δύναται ἔπειτα ν' ἀπολαμβάνῃ τοὺς καρπούς. **7** Νὰ ἐννοῆς αὐτὰ ποῦ λέγω. Εἶθε νὰ σοῦ δώσῃ δὲ ὁ Κύριος φωτισμὸ γιὰ νὰ ἐννοῆς (ἔχι μόνον αὐτὰ ποῦ λέγω, ἀλλὰ) ὅλα.

8 Νὰ σκέπτεσαι τὸν Ἰησοῦ Χριστό, ἀναστημένο ἐκ νεκρῶν, καταγόμενο ἀπὸ τὸ Δαβίδ, συμφώνως πρὸς τὸ εὐαγγέλιο, τὸ ὁποῖο κηρύττω, **9** γιὰ τὸ ὅποιο κακοπαθῶ μέχρι τὸ σημεῖο νὰ εἶμαι δεμένος σὰν κακοῦργος. Ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ δὲν δένεται. **10** Γι' αὐτὸ γιὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς ὑποφέρω τὰ πάντα, γιὰ νὰ τύχουν καὶ αὐτοὶ σωτηρίας, ποῦ παρέχεται διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, μαζί με δόξα αἰώνια. **11** Εἶναι ἀλη-

12 εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν· εἰ ἀρνούμεθα, κακέινος ἀρνήσεται ἡμᾶς· 13 εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει· ἀρνήσασθαι ἑαυτὸν οὐ δύναται.

14 Ταῦτα ὑπομίμησε, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ Κυρίου μὴ λογομαχεῖν εἰς οὐδὲν χρήσιμον, ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων. 15 Σπούδαςον σεαυτὸν δόκιμον παραστήσαι τῷ Θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. 16 Τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιύστασο. Ἐπὶ πλείον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας, 17 καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομῆν ἔξει· ὧν ἔστιν Ὑμέναιος καὶ Φιλητός, 18 οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠστόχησαν, λέγοντες τὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι, καὶ ἀνατρέπουσι τὴν τιμῶν πίστιν. 19 Ὁ μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ Θεοῦ ἔστηκεν, ἔχων τὴν σφραγίδα ταύτην, Ἔγνω Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ, καὶ, Ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομαζῶν τὸ ὄνομα Κυρίου. 20 Ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστι μόνον σκευὴ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα, καὶ ἃ μὲν εἰς τιμὴν, ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν. 21 Ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκεῦος εἰς τιμὴν, ἡγιασμένον καὶ εὐχρηστον τῷ Δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον.

22 Τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε, δίωκε δὲ δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην μετὰ τῶν ἐπικαλουμένων τὸν Κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας. 23 Τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι γεννώσι μάχας. 24 Δουλοῦν δὲ Κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι, ἀλλ' ἥπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικόν, ἀνεξίκακον, 25 ἐν πραότητι παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους, μήποτε δῶ αὐτοῖς ὁ Θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας, 26 καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ Διαβόλου παγίδος, ἐξωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα.

θινὸς ὁ λόγος· ἐὰν δηλαδὴ πεθάναμε μαζί του, καὶ θὰ ζήσωμε μαζί του· 12 ἐὰν πάσχωμε, καὶ θὰ βασιλεύσωμε μαζί του· ἐὰν ἀρνούμεθα, καὶ ἐκεῖνος θὰ μᾶς ἀρνήθῃ· 13 ἐὰν δὲν μένωμε πιστοί, ἐκεῖνος μένει πιστός· ν' ἀρνήθῃ τὸν ἑαυτό του δὲν μπορεῖ.

Ὁ σωστὸς ἐργάτης τοῦ εὐαγγελίου καὶ οἱ ψευδοδιδάσκαλοι

14 Αὐτὰ νὰ τοὺς ὑπενθυμίζης, καὶ νὰ τοὺς ἐξορκίζης ἐνώπιον τοῦ Κυρίου νὰ μὴ λογομαχοῦν, πρᾶγμα ποὺ δὲν ὠφελεῖ σὲ τίποτε, ἀλλὰ καταστρέφει αὐτοὺς ποὺ ἀκούουν. 15 Φρόντισε νὰ παρουσιάσης τὸν ἑαυτό σου τέλειο στὸ Θεό, ἐργάτη ἀνεπαίσχυντο (ποὺ δὲν ἔχει λόγους νὰ αἰσχύνεται), ποὺ διδάσκει ὀρθῶς τὸ λόγο τῆς ἀληθείας. 16 Τίς δὲ ἀσεβεῖς φλυαρίες ἀπόφευγε. Αὐτοὶ δὲ, ποὺ ἐπιδίδονται σ' αὐτές, θὰ προκόψουν περισσότερο σ' ἀσέβεια, 17 καὶ ἡ διδασκαλία τους θὰ ἐξαπλωθῇ σὰν γάγγραινα. Μεταξὺ αὐτῶν εἶναι ὁ Ὑμέναιος καὶ ὁ Φιλητός, 18 οἱ ὁποῖοι ἀστόχησαν ὡς πρὸς τὴν ἀλήθεια μὲ τὸ νὰ λέγουν, ὅτι ἡ ἀνάστασις ἤδη ἔγινε, καὶ ἔτσι ἀνατρέπουν τὴν πίστι μερικῶν. 19 Ἄλλ' ὁ στερεὸς οἶκος τοῦ Θεοῦ στέκεται (δὲν ἀνατρέπεται), καὶ ἔχει αὐτὴ τὴ σφραγίδα καὶ ἐπιγραφή, Προνόησε ὁ Κύριος γιὰ τοὺς δικούς του, καὶ, Ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὴν ἀσέβεια καθένας, ὁ ὁποῖος ὁμολογεῖ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. 20 Σὲ μεγάλο δὲ σπίτι δὲν ὑπάρχουν σκευὴ χρυσᾶ καὶ ἀσημένια μόνον, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ πήλινα. Καὶ τὰ μὲν εἶναι γιὰ τιμητικὴ χρῆσι, τὰ δὲ γιὰ εὐτελεῖ. 21 Ἐὰν λοιπὸν κανεὶς ξεχωρίσῃ τὸν ἑαυτό του ἀπ' αὐτούς, θὰ εἶναι σκεῦος γιὰ τιμητικὴ χρῆσι, ἡγιασμένο καὶ εὐχρηστο στὸν Οἰκοδεσπότη, ἑτοιμασμένο γιὰ κάθε καλὸ ἔργο.

22 Ἐπίσης ν' ἀποφεύγῃς τίς νεανικὲς ἀμαρτωλὲς ἡδονές, καὶ νὰ ἐπιδιώκῃς τὸ καλὸ, τὴν πίστι, τὴν ἀγάπη, τὴν εἰρήνη μ' ἐκεῖνους ποὺ ἐπικαλοῦνται τὸν Κύριο ἀπὸ καθαρῆ καρδία (ἀνυποκρίτως καὶ εἰλικρινῶς). 23 Ἐπίσης ν' ἀποφεύγῃς τίς μωρὲς καὶ ἀνόητες συζητήσεις, διότι ξέρεις, ὅτι γεννοῦν φιλονικίες. 24 Ὁ δὲ δοῦλος τοῦ Κυρίου δὲν πρέπει νὰ φιλονικῇ, ἀλλὰ νὰ εἶναι ἥπιος πρὸς ὅλους, διδακτικὸς, ἀνεξίκακος, 25 μὲ καλωσύνη διδάσκοντας τοὺς ἀντιθέτους, μήπως τοὺς δώσῃ ὁ Θεὸς μετάνοια γιὰ νὰ ἔλθουν σὲ ἐπίγνωσι τῆς ἀληθείας, 26 καὶ νὰ συνέλθουν καὶ ν' ἀπελευθερωθοῦν ἀπὸ τὴν παγίδα τοῦ Διαβόλου, πιασμένοι ἀπ' αὐτὸν (τὸν δοῦλο τοῦ Κυρίου) γιὰ νὰ κάνουν τὸ θέλημα ἐκείνου (τοῦ Θεοῦ).

3 Τοῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποί. **2** Ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλαντοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, **3** ἄστοργοι, ἄσποινδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι, **4** προδόται, προπετεῖς, τετυφωμένοι, φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι, **5** ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρημένοι. Καὶ τούτους ἀποτρέπου. **6** Ἐκ τούτων γὰρ εἰσιν οἱ ἐνδύνοντες εἰς τὰς οἰκίας καὶ αἰχμαλωτίζοντες γυναικάρια σεσωρευμένα ἁμαρτίαις, ἀγόμωνα ἐπιθυμίαις ποικίλαις, **7** πάντοτε μανθάνοντα καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα. **8** Ὃν τρόπον δὲ Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς ἀντέστησαν Μωυσεῖ, οὕτω καὶ οὗτοι ἀνθίστανται τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ τὴν Πίστιν. **9** Ἄλλ' οὐ προκόψουσιν ἐπὶ πλείον. Ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἐκδηλὸς ἔσται πᾶσιν, ὡς καὶ ἐκείνων ἐγένετο.

10 Σὺ δὲ παρηκολούθηκάς μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ, **11** τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἳά μοι ἐγένοντο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις. Οἴους διωγμοὺς ὑπήνεγκα! Καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ Κύριος. **12** Καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται. **13** Πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι.

14 Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ τίους ἔμαθες, **15** καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφίσει εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. **16** Πᾶσα Γραφή θεόπνευστος καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν

3 Νὰ ξέρης δὲ τοῦτο, ὅτι κατὰ τοὺς ἐσχάτους χρόνους θὰ παρουσιασθοῦν φοβερὲς καταστάσεις. **2** Διότι οἱ ἄνθρωποι θὰ εἶναι φίλαντοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, ὕβρισται, ἀνυπάκουοι στοὺς γονεῖς, ἀχάριστοι, ἀσεβεῖς, **3** ἄστοργοι, ἀδιάλλακτοι, διαβολεῖς, ἄστωι, ἄγριοι, ἀφιλάγαθοι, **4** προδότες, αὐθάδεις, φουσκωμένοι ἀπὸ ἐγωισμοῦ. Ὁ ἄγαποῦν τίς ἠδονὲς καὶ ὄχι τὸ Θεό, **5** θὰ κρατοῦν τὸν τύπο τῆς Ὀρθοσκείας, ἐνῶ τῇ δυνάμει τῆς (ποῦ ἐκδηλώνεται σὲ ἔργα) θὰ ἔχουν ἀρνηθῆ. Ἀπόφευγε καὶ αὐτούς. **6** Ἀπ' αὐτούς δὲ εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ εἰσχωροῦν στὰ σπίτια καὶ αἰχμαλωτίζουν γυναικάρια φορτωμένα μὲ σωροὺς ἁμαρτιῶν, ποὺ παρασύρονται ἀπὸ κάθε λογῆς ἐπιθυμίες, **7** ποὺ πάντοτε μαθαίνουν καὶ ποτὲ δὲν μποροῦν νὰ φθάσουν στὴν ἐφαρμογὴ τοῦ καλοῦ (στὴν ἄσκησι τῆς ἀρετῆς). **8** Ὅπως δὲ ὁ Ἰαννῆς καὶ ὁ Ἰαμβρῆς ἀντιστάθηκαν στὸ Μωυσῆ, ἔτσι καὶ αὐτοὶ ἀντιστέκονται στὸ καλό. Ἄνθρωποι τελείως διεφθαρμένοι στὸ μυαλό, ἀνάξιοι τῆς Πίστεως. **9** Ἄλλὰ δὲν θὰ προκόψουν περισσότερο. Διότι ἡ ἀφροσύνη τους θὰ γίνῃ ὀλοφάνερη σὲ ὅλους, ὅπως ἔγινε καὶ ἡ ἀφροσύνη ἐκείνων.

Διωγμοὶ τῶν εὐσεβῶν, κακὴ πρόοδος τῶν ἀσεβῶν

10 Ἄλλὰ σὺ ἔχεις παρακολούθησει τῇ διδασκαλίᾳ μου, τῇ διαγωγῇ, τὴν καλὴν διάθεσί, τὴν εὐσπλαγχνία, τὴν συμπάθεια, τὴν ἀγάπη, τὴν ὑπομονή, **11** τοὺς διωγμοὺς, τὰ παθήματα, ὅπως αὐτὰ ποῦ μοῦ συνέβησαν στὴν Ἀντιόχεια, στὸ Ἰκόνιο, στὰ Λύστρα. Τί διωγμοὺς ὑπέφερα! Καὶ ἀπ' ὅλους μὲ γλύτωσε ὁ Κύριος. **12** Ἄλλὰ καὶ ὅλοι, ὅσοι προσπαθοῦν νὰ ζοῦν εὐσεβῶς, ὅπως θέλει ὁ Ἰησοῦς Χριστός, θὰ διωχθοῦν. **13** Πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ ἀπατεῶνες θὰ προκόπτουν, ἀλλὰ πρὸς τὸ χειρότερο. Θὰ πλανοῦν, ἀλλὰ καὶ θὰ πλανῶνται.

Προτροπὴ πρὸς τὸν Τιμόθεο γιὰ σταθερότητα

14 Σὺ ὅμως νὰ μένης σ' αὐτὰ, τὰ ὁποῖα ἔμαθες καὶ γιὰ τὰ ὁποῖα βεβαιώθηκες. Διότι ξέρεις ἀπὸ ποιὸν ἔμαθες, **15** καὶ διότι ἀπὸ μικρὸ παιδί γνωρίζεις τὰ ἱερὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ σε κάνουν σοφὸ πρὸς σωτηρίαν διὰ τῆς πίστεως στὸν Ἰησοῦ Χριστό. **16** Ὅλη ἡ Γραφή εἶναι θεόπνευστη καὶ ὠφέλιμη γιὰ διδασκαλία, γιὰ ἔλεγχο, γιὰ

1. Ἡ, τὴν καλωσύνη

τὴν ἐν δικαιοσύνῃ, 17 ἵνα ἄρτιος ἦ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρητισμένος.

4 Διαμαρτύρομαι οὖν ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκροὺς κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, 2 κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως ἀκαίρως, ἔλεγξον, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον, ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ. 3 Ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς ὑγιαίνουσας διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσι διδασκάλους κηθόμενοι τὴν ἀκοήν. 4 Καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοήν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται. 5 Σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσι, κακοπάθησον, ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον.

6 Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφέστηκε. 7 Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγωνίσμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν Πίστιν τετήρηκα. 8 Λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτῆς, οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἡγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.

9 Σπούδασον ἐλθεῖν πρὸς με ταχέως. 10 Δημᾶς γὰρ με ἐγκατέλιπεν ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονικὴν, Κρήσκης εἰς Γαλατίαν, Τίτος εἰς Δαλματίαν. 11 Λουκᾶς ἐστὶ μόνος μετ' ἐμοῦ. Μᾶρκον ἀναλαβὼν ἄγε μετὰ σεαυτοῦ· ἐστὶ γὰρ μοι εὐχρηστος εἰς διακονίαν. 12 Τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς Ἔφεσον. 13 Τὸν φαιλόνην, ὃν ἀπέλιπον ἐν Τρωάδι παρὰ Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα τὰς μεμβράνας.

διόρθωσι, γιὰ διαπαιδαγώγησι στὴν ἀρετή, 17 ὥστε ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ νὰ εἶναι τέλειος, καταρτισμένος γιὰ κάθε καλὸ ἔργο.

Ἔντονες προτροπὲς γιὰ τὴν κήρυξι τοῦ λόγου

4 Γι' αὐτὸ ἐγὼ σὲ ἐξορκίζω ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ μέλλει νὰ κρίνῃ ζωντανοὺς καὶ νεκροὺς κατὰ τὴν ἔνδοξη παρουσία καὶ βασιλεία του. 2 Κήρυξε τὸ λόγο, δίδαξε σὲ χρόνο εὐκαιρίας καὶ μὴ εὐκαιρίας, ἔλεγξε, ἐπίπληξε, παρηγόρησε μὲ ὅλη τὴν ὑπομονή σου καὶ μὲ κάθε τρόπο διδασκαλίας. 3 Θὰ ἔλθῃ δὲ καιρὸς, ποὺ δὲν θ' ἀνέχωνται τὴ σωστὴ διδασκαλία, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὶς ἐπιθυμίες τους θὰ μαζεύουν γύρω τους ἕνα σωρὸ διδασκάλους, καὶ ἀκούοντας θὰ αισθάνωνται γαργαλισμὸ στ' αὐτιά τους. 4 Naί, θ' ἀποστρέψουν τὰ αὐτιά τους ἀπὸ τὴν ἀλήθεια, καὶ θὰ τραποῦν πρὸς τοὺς μύθους. 5 Ἀλλὰ σὺ πρόσεχε σὲ ὅλα, κακοπάθησε, ἐργάσου ὡς κήρυξ τοῦ εὐαγγελίου, ἐκτέλεσε τὴ διακονία σου.

Λόγοι τοῦ Παύλου ἐν ὄψει τοῦ τέλους του

6 Ἐγὼ δὲ πλέον βρίσκομαι στὸ τέλος, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἀναχωρήσεώς μου (ἀπ' αὐτὸ τὸν κόσμο) ἔφθασε. 7 Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸ ἀγωνίσθηκα, τὸ δρόμο τελείωσα, τὴν Πίστιν φύλαξα. 8 Λοιπὸν μὲ περιμένει ὁ δίκαιος στέφανος, τὸν ὅποιο θὰ μοῦ ἀποδώσῃ ὁ Κύριος ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ὁ δίκαιος κριτῆς. Καὶ ὄχι μόνον σὲ μένα, ἀλλὰ καὶ σ' ὅλους, ὅσοι μὲ πόθο περιμένουν τὴν ἔνδοξη παρουσία του.

Ὁ Παῦλος καλεῖ κοντὰ του τὸν Τιμόθεο

9 Φρόντισε νὰ ἔλθῃς σὲ μένα γρήγορα. 10 Διότι ὁ Δημᾶς ἀγάπησε τὸν παρόντα κόσμο καὶ μὲ ἐγκατέλειψε καὶ πῆγε στὴ Θεσσαλονικὴ. Ὁ Κρήσκης πῆγε στὴ Γαλατία, ὁ Τίτος στὴ Δαλματία. 11 Μαζὶ μου εἶναι μόνον ὁ Λουκᾶς. Νὰ παραλάβῃς τὸ Μᾶρκο καὶ νὰ τὸν φέρῃς μαζὶ σου. Διότι μοῦ εἶναι χρήσιμος γιὰ νὰ βοηθῇ. 12 Τὸν Τυχικὸ δὲ τὸν ἔστειλα στὴν Ἔφεσο. 13 Ἐρχόμενος φέρε τὸ πανωφόρι, ποὺ ἄφησα στὴν Τρωάδα στὸν Κάρπο, καὶ τὰ βιβλία, προπάντων τὰ γραμμένα σὲ μεμβράνες.

Μερικὲς εἰδήσεις καὶ δοξολογία

14 Ἄλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλὰ μοι κακὰ ἐνεδείξατο· ἀποδώῃ αὐτῷ ὁ Κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· 15 ὃν καὶ σὺ φυλάσσοι· λίαν γὰρ ἀνθέστηκε τοῖς ἡμετέροις λόγοις. 16 Ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογία οὐδεὶς μοι συμπαραγένητο, ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλιπον. Μὴ αὐτοῖς λογισθεῖη. 17 Ὁ δὲ Κύριός μοι παρέστη καὶ ἐνεδυνάμωσέ με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ καὶ ἀκούσῃ πάντα τὰ ἔθνη. Καὶ ἐρρύσθην ἐκ στόματος λέοντος. 18 Καὶ ῥύσεται με ὁ Κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ καὶ σώσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων· ἀμήν·

19 Ἄσπασαι Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν καὶ τὸν Ὀνησιφόρου οἶκον.
20 Ἔραστος ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ, Τρόφιμον δὲ ἀπέλιπον ἐν Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα. 21 Σπούδασον πρὸ χειμῶνος ἐλθεῖν.
Ἄσπάζεται σε Εὐβουλος καὶ Πούδης καὶ Λίνος καὶ Κλαυδία καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες.
22 Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς μετὰ τοῦ πνεύματός σου.
Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.

14 Ὁ Ἄλέξανδρος ὁ κατεργαστὴς τῶν μετάλλων πολλὰ κακὰ μοῦ προξένησε. Ἄς τοῦ ἀποδώσῃ ὁ Κύριος κατὰ τὰ ἔργα του. 15 Νὰ φυλάγῃσαι καὶ σὺ ἀπ' αὐτόν. Διότι πολὺ ἀντέδρασε στοὺς λόγους μας. 16 Στὴν πρώτη δίκη μου κανεὶς δὲν μοῦ συμπαραστάθηκε, ἀλλ' ὅλοι μὲ ἐγκατέλειψαν. Ἄς μὴ τοὺς καταλογισθῇ. 17 Ὁ Κύριος ὅμως παρουσιάσθηκε σὲ μένα καὶ μὲ ἐνδυνάμωσε, γιὰ νὰ βεβαιωθῇ ἀπὸ μένα (μὲ τὴν ἥρωικὴ στάσι μου στὸ δικαστήριον) ὡς ἀληθινὸ τὸ κήρυγμα καὶ νὰ μάθουν ὅλοι οἱ ἔθνη. Ἔτσι γλύτωσα ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ λέοντος. 18 Καὶ θὰ μὲ γλυτώσῃ ὁ Κύριος ἀπὸ κάθε κακοῦ ἔργου καὶ θὰ μὲ σώσῃ γιὰ τὴν βασιλεία του τὴν ἐπουράνια. Σ' αὐτὸν ἄς εἶναι ἡ δόξα στοὺς ἀπεράντους αἰῶνες. Ἀμήν.

Ἐπίλογος

19 Δῶσε χαιρετισμοὺς στὴν Πρίσκα καὶ στὸν Ἀκύλα καὶ στὴν οἰκογένεια τοῦ Ὀνησιφόρου.
20 Ὁ Ἔραστος ἔμεινε στὴν Κόρινθο, καὶ τὸν Τρόφιμο ἄφησα στὴ Μίλητο ἀσθενῆ. 21 Φρόντισε νὰ ἔλθῃς πρὶν ἀπὸ τὸ χειμῶνα.
Σοῦ στέλνει χαιρετισμοὺς ὁ Εὐβουλος καὶ ὁ Πούδης καὶ ὁ Λίνος καὶ ἡ Κλαυδία καὶ ὅλοι οἱ ἀδελφοί.
22 Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ εἶναι μαζί μὲ τὸ πνεῦμα σου.
Ἡ χάρις νὰ εἶναι μαζί σας. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ

1 Παῦλος, δούλος Θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν Θεοῦ καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς κατ' εὐσέβειαν **2** ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδῆς Θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων, **3** ἐφάνερωσε δὲ καιροῖς ἰδίους τὸν λόγον αὐτοῦ ἐν κηρύγματι ὃ ἐπιστεύθη ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, **4** Τίτῳ γνησίῳ τέκνῳ κατὰ κοινὴν πίστιν· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν.

5 Τούτου χάριν κατέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταστήσῃ κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγὼ σοι διατεξάμην, **6** εἰ τίς ἐστὶν ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνὴρ, τέκνα ἔχων πιστά, μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας ἢ ἀνυπότακτα. **7** Δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι ὡς Θεοῦ οἰκονόμον, μὴ αὐθάδῃ, μὴ ὀργίλον, μὴ πάρονον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, **8** ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον, ὄσιον, ἐγκρατῆ, **9** ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾗ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαίνουσα καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν.

10 Εἰσὶ γὰρ πολλοὶ καὶ ἀνυπότακτοι, ματαιολόγοι καὶ φρεναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ περιτομῆς, **11** οὓς δεῖ ἐπιστομίξειν, οἵτινες ὄλους οἴκους ἀνατρέπουσι διδάσκοντες ἅ μὴ δεῖ αἰσχροῦ κέρδους χάριν. **12** Εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν, ἴδιος αὐτῶν προφήτης· Κρητες αἰεὶ ψευσταί, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί. **13** Ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής. Δι' ἣν αἰτίαν ἔλεγε αὐτοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει, **14** μὴ προσέχοντες Ἰουδαίκοις μύθοις καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ

Προοίμιο

1 Ἐγὼ ὁ Παῦλος, δούλος τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ γιὰ νὰ πιστεύουν οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ γνωρίζουν τὴν ἀλήθεια, ποὺ ὁδηγεῖ στὴν εὐσέβεια, **2** μετὰ τὴν ἐλπίδα τῆς αἰώνιας ζωῆς, τὴν ὁποία ὁ ἀψευδῆς Θεὸς ὤρισε προαιωνίως. **3** Φανέρωσε δὲ τὸ ὄρισθὲν στὸν κατάλληλο καιρὸ μετὰ κήρυγμα, ποὺ ἀνατέθηκε σὲ μένα μετὰ ἐντολὴ τοῦ σωτῆρος μας Θεοῦ. **4** Ἀπευθύνομαι πρὸς τὸν Τίτο, γνήσιο τέκνο λόγῳ τῆς κοινῆς πίστεως. Χάρις, ἔλεος, εὐλογία ἀπὸ τοῦ Θεοῦ πατέρα καὶ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, τὸ σωτῆρα μας.

Περὶ ἐκλογῆς ποιμένων καὶ προσόντων αὐτῶν

5 Γι' αὐτὸ σὲ ἄφησα στὴν Κρήτη, γιὰ νὰ συμπληρώσῃς τὶς ἐλλείψεις καὶ νὰ ἐγκαταστήσῃς σὲ κάθε πόλι πρεσβυτέρους σύμφωνα μετὰ τὶς ὁδηγίες ποὺ ἐγὼ σοῦ ἔδωσα. **6** Νὰ γίνεσαι πρεσβύτερος ἂν κανεὶς εἶναι ἀδιάβλητος, μιᾶς γυναικῆς σύζυγος (μονόγαμος δηλαδὴ ἂν εἶναι ἕγγαμος), καὶ ἔχη τέκνα πιστά, ποὺ δὲν κατηγοροῦνται γιὰ ἀσωτία καὶ δὲν εἶναι ἀνυπάκουα. **7** Διότι ὁ ἐπίσκοπος ὡς διαχειριστὴς τὸν οἶκο τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ εἶναι ἀδιάβλητος, ὄχι υπερήφανος, ὄχι ὀργίλος, ὄχι βίαιος καὶ παράφορος, ὄχι φιλόνομος, ὄχι αἰσχροκερδῆς, **8** ἀλλὰ φιλόξενος, φίλος τοῦ καλοῦ, ἐγκρατῆς, δίκαιος, εὐσεβῆς, γνώστης, **9** ποὺ νὰ γνωρίζῃ τὸν ἀξιόπιστο λόγο συμφώνως πρὸς τὴ διδαχὴν, γιὰ νὰ εἶναι ἱκανὸς καὶ νὰ διδάσκῃ μετὰ τὴ σωστὴ διδασκαλία, καὶ νὰ ἐλέγχῃ ὅσους ἀντιλέγουν.

Χαρακτηρισμὸς τῶν ψευδοδιδασκάλων

Παραγγελία γιὰ αὐστηρὸ ἔλεγχό τους

10 Διότι πολλοὶ εἶναι καὶ ἀνυπότακτοι, ψευδολόγοι καὶ ἀπατεῶνες, προπάντων αὐτοὶ ποὺ προέρχονται ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους. **11** Αὐτοὺς πρέπει κανεὶς ν' ἀποστομῶνῃ. Αὐτοὶ δολίκληρα σπίτια ἀνατρέπουν, διδάσκοντας πράγματα ἀνεπίτρεπτα χάριν αἰσχροῦ κέρδους. **12** Εἶπε κάποιος ἀπ' αὐτούς, δικὸς τους προφήτης: Οἱ Κρητες εἶναι πάντοτε ψευτεῖς, κακὰ θηρία, ἀνηφάγοι καὶ ὀκνηροί.

ἀποστρεφόμενων τὴν ἀλήθειαν. **15** Πάντα μὲν καθαρὰ τοῖς καθαροῖς· τοῖς δὲ μεμιαμμένους καὶ ἀπίστοις οὐδὲν καθαρὸν, ἀλλὰ μεμιάνται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις. **16** Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.

2 Σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγαινούσῃ διδασκαλίᾳ. **2** Πρεσβύτας νηφαλίους εἶναι, σεμνοὺς, σώφρονας, ὑγαιίνοντας τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ. **3** Πρεσβύτιδας ὡσαύτως ἐν καταστάματι ἱεροπρεπεῖς, μὴ διαβόλους, μὴ οἴνω πολλῷ δεδουλωμένους, καλοδιδασκάλους, **4** ἵνα σωφρονίζωσι τὰς νέας φιλάνδρους εἶναι, φιλοτέκνους, **5** σώφρονες, ἀγνάς, οἰκουροὺς, ἀγαθὰς, ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ βλασφημηθῇ. **6** Τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως παρακάλει σωφρονεῖν, **7** περὶ πάντα σεαυτὸν παρεχόμενος τύπον καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀδιαφθορίαν, σεμνότητα, ἀφθαρσίαν, **8** λόγον ὑγιῆ, ἀκατάγνωστον, ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐντραπῆ μηδὲν ἔχων περὶ ἡμῶν λέγειν φαῦλον. **9** Δούλους ἰδίοις δεσπόταις ὑποτάσσεσθαι ἐν πᾶσιν, εὐαρέστους εἶναι, μὴ ἀντιλέγοντας, **10** μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ πίστιν πᾶσαν ἐνδεικνυμένους ἀγαθῆν, ἵνα τὴν διδασκαλίαν τοῦ σωτήρος ἡμῶν Θεοῦ κοσμῶσιν ἐν πᾶσιν.

11 Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις, **12** παιδεύουσα ἡμᾶς ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, **13** προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, **14** ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώσῃται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας καὶ καθάρισις ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων. **15** Ταῦτα λάλει καὶ παρακάλει καὶ ἔλεγε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς. Μηδεὶς σου περιφρονεῖτω.

13 Αὐτὴ ἡ μαρτυρία εἶναι ἀληθινή. Καὶ γι' αὐτὸ νὰ τοὺς ἐλέγξης αὐστηρά, γιὰ νὰ ὑγαίνουν στὴν πίστι, **14** καὶ νὰ μὴ προσέχουν σὲ Ἰουδαίους μύθους καὶ ἐντολὰς ἀνθρώπων ποὺ ἀποστρέφονται τὴν ἀλήθεια. **15** Ὅλα βεβαίως εἶναι καθαρὰ γιὰ τοὺς καθαρούς. Γιὰ τοὺς μολυσμένους ὅμως καὶ ἀπίστους δὲν εἶναι τίποτε καθαρὸ, ἀλλ' ἔχει μολυνθῆ καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησί τους. **16** Λέγουν ὅτι γνωρίζουν τὸ Θεό, ἀλλὰ μὲ τὰ ἔργα τους τὸν ἀρνοῦνται. Εἶναι βρωμεροὶ καὶ ἀπειθεῖς καὶ γιὰ κάθε καλὸ ἔργο ἀνίκανοι.

Συμβουλὲς γιὰ πρεσβύτερα καὶ νεώτερα πρόσωπα, καὶ γιὰ δούλους

2 Σὺ ὅμως δίδασκε αὐτὰ ποὺ συμφωνοῦν μὲ τὴ σωστὴ διδασκαλία. **2** Οἱ ἡλικιωμένοι ἄνδρες νὰ εἶναι νηφάλιοι, σεμνοί, ἐγκρατεῖς, ὑγιεῖς στὴν πίστι, στὴν ἀγάπη, στὴν ὑπομονή. **3** Ἐπίσης οἱ ἡλικιωμένες γυναῖκες νὰ εἶναι σεμνὲς στὴν ἐνδυμασία καὶ ἐμφάνισι, νὰ μὴ εἶναι φιλοκατήγορες (κουτσομπόλες), νὰ μὴ εἶναι ὑποδουλωμένες στὸ πολὺ κρασί, νὰ εἶναι διδάσκαλοι τοῦ καλοῦ, **4** γιὰ νὰ διδάσκουν τίς νέες ν' ἀγαποῦν τοὺς ἄνδρες τους καὶ τὰ τέκνα τους, **5** νὰ εἶναι ἐγκρατεῖς, ἀγνές, νοικοκυρές, νὰ ἔχουν καλωσύνη, νὰ ὑποτάσσονται στοὺς ἄνδρες τους, γιὰ νὰ μὴ δυσφημηθῇ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. **6** Τοὺς νεωτέρους ἐπίσης νὰ διδάσκης νὰ εἶναι ἐγκρατεῖς. **7** Σ' ὅλα νὰ παρέχῃς τὸν ἑαυτὸ σου ὡς ὑπόδειγμα καλῶν ἔργων. Ἡ διδασκαλία σου νὰ εἶναι ἀνόθευτη, σοβαρῆ, ἀγνή, **8** λόγος ὑγιής, ποὺ νὰ μὴ ἔχη τίποτε τὸ ἐπιλήψιμο. Ἔτσι ὁ ἀντίθετος θὰ ἐντραπῆ, καὶ δὲν θὰ ἔχη νὰ εἰπῆ τίποτε ἄσχημο γιὰ μᾶς. **9** Οἱ δοῦλοι νὰ ὑποτάσσονται στοὺς κυρίους τους σὲ ὅλα, νὰ εἶναι ἀρεστοί, νὰ μὴ ἀντιλέγουν, **10** νὰ μὴ κλέβουν, ἀλλὰ ν' ἀποδεικνύουν, ὅτι εἶναι ἀξιοὶ κάθε ἐμπιστοσύνης στὸ καλὸ, γιὰ νὰ τιμοῦν τὴ διδασκαλία τοῦ σωτήρος μας Θεοῦ σὲ ὅλα.

«Σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς»

11 Διότι φανερώθηκε ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴ σωτηρία ὅλων τῶν ἀνθρώπων, **12** καὶ μᾶς διδάσκει νὰ ἀφήσωμε τὴν ἀσέβεια καὶ τίς κοσμικὰς ἐπιθυμίες, καὶ νὰ ζήσωμε μὲ σωφροσύνη (ἐγκράτεια) καὶ δικαιοσύνη καὶ εὐσέβεια στὸν παρόντα κόσμον, **13** περιμένοντας νὰ ἐκπληρωθῇ ἡ μακαρία ἐλπίς μας καὶ νὰ φανερωθῇ ἡ δόξα τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτήρος μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, **14** ὁ ὁποῖος θυσίασε τὸν ἑαυτὸ του

1. Ἡ, νὰ ξεχωρίσῃ

3 Ὑπομίνησκε αὐτοὺς ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις ὑποτάσσεσθαι, πειθαρχεῖν, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐτοίμους εἶναι, **2** μηδένα βλασφημεῖν, ἀμάχους εἶναι, ἐπεικεῖς, πᾶσαν ἐνδεικνυμένους πραότητα πρὸς πάντας ἀνθρώπους. **3** Ἦμεν γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες, στυγητοί, μισοῦντες ἀλλήλους. **4** Ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ ἡ φιλάνθρωπία ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, **5** οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ ὧν ἐποίησαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτοῦ ἔλεον ἔσωσεν ἡμᾶς διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως Πνεύματος Ἁγίου, **6** οὐ ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς πλουσίως διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, **7** ἵνα δικαιοκέντες τῇ ἐκείνου χάριτι κληρονόμοι γενώμεθα κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου. **8** Πιστός ὁ λόγος. Καὶ περὶ τούτων βούλομαι σε διαβεβαιώσθαι, ἵνα φροντίζωσι καλῶν ἔργων προϊστασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ Θεῷ. Ταῦτά ἐστι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις.

9 Μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς περίστασιν· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι. **10** Αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νοθεσίαν παραιτοῦ, **11** εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἀμαρτάνει ὧν ἀνομοκράτος.

12 Ὅταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρὸς σε ἢ Τυχικόν, σπουδάσον ἐλθεῖν πρὸς με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι. **13** Ζηναῖν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλῶ σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπη. **14** Μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προϊστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας κρίσεις, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι.

15 Ἀσπάζονται σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. Ἄσπασαι τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει.

Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

γιὰ μᾶς, γιὰ νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ κάθε ἀνομία καὶ νὰ καθαρῶσῃ¹ γιὰ τὸν ἑαυτό του ἕνα λαό, ὥστε νὰ εἶναι ἐκλεκτός καὶ ζηλωτὴς καλῶν ἔργων. **15** Αὐτὰ νὰ λέγῃς καὶ νὰ διδάσκῃς, καὶ νὰ ἐλέγχῃς μὲ κάθε αὐθεντία. Κανεῖς νὰ μὴ σὲ περιφρονῇ.

Περὶ τῆς κοινωρικῆς συμπεριφορᾶς τῶν χριστιανῶν

3 Νὰ τοὺς ὑπενθυμίζῃς νὰ ὑποτάσσωνται στὶς ἀρχὲς καὶ ἐξουσίαις, νὰ πειθαρχοῦν, νὰ εἶναι πρόθυμοι γιὰ κάθε καλὸ ἔργο, **2** νὰ μὴ κακολογοῦν κανένα, νὰ μὴ φιλονικοῦν, νὰ εἶναι ἀνεξίκακοι¹, νὰ ἐπιδεικνύουν κάθε καλωσύνη πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. **3** Διότι καὶ ἐμεῖς ἄλλοτε ἤμασταν ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δοῦλοι σὲ διάφορες ἐπιθυμίες καὶ ἡδονές, ζρούσαμε μὲ κακία καὶ μὲ φθόνον, ἤμασταν ἄνθρωποι μίσους, μισούσαμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. **4** Ἄλλ' ὅταν φανερώθηκε ἡ ἀγαθότης καὶ ἡ φιλάνθρωπία τοῦ σωτῆρος μας Θεοῦ, **5** μᾶς ἔσωσε, ὄχι ἀπὸ ἔργα ἀρετῆς ποὺ κάναμε ἐμεῖς, ἀλλὰ λόγῳ τῆς εὐσπλαγχνίας του, μὲ λουτρὸ (βάπτισμα) ἀναγεννήσεως καὶ ἀνακαινώσεως, ποὺ κάνει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο, **6** τὸ ὅποῖον ἐξέχυσε σὲ μᾶς πλουσίως διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος μας, **7** γιὰ νὰ δικαιωθοῦμε μὲ τὴ χάρι ἐκείνου, καὶ μὲ ἐλπίδα (ὄχι ἀκόμη μὲ πραγματικὴ ἀπόκτησι) νὰ γίνουμε κληρονόμοι ζωῆς αἰωνίας. **8** Ὁ λόγος εἶναι ἀληθινός. Καὶ θέλω γι' αὐτὰ (τὰ πνευματικὰ καὶ τὰ οὐράνια πράγματα) νὰ ὁμιλῆς μὲ κάθε βεβαιότητα, γιὰ νὰ φροντίζουν ὅσοι ἔχουν πιστεύσει στὸ Θεὸ νὰ πρωτοστατοῦν σὲ καλὰ ἔργα. Αὐτὰ εἶναι ποὺ συμφέρουν καὶ ὠφελοῦν τοὺς ἀνθρώπους.

Ἄντιμετώπισι τῶν αἰρετικῶν

9 Μωρὲς δὲ συζητήσεις καὶ γενεαλογίαις καὶ ἐριδὲς καὶ διαμάχαις γιὰ τὸ νόμο (τὸν Ἰουδαϊκὸν νόμο) ν' ἀποφεύγῃς, διότι εἶναι ἀνωφελεῖς καὶ μάταιαι. **10** Αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ ἀπὸ πρώτη καὶ δεύτερη νοθεσία νὰ ἐγκαταλείπη. **11** Νὰ ξέρῃς, ὅτι ἕνας τέτοιος ἄνθρωπος ἔχει διαστραφῆ καὶ ἀμαρτάνει καὶ ἔχει ὁ ἴδιος ὅλη τὴν εὐθύνην γιὰ τὴν καταδίκη του (σὺ πλέον δὲν ἔχεις καμμία εὐθύνην).

Ἐπίλογος

12 Ὅταν στειλῶ σὲ σένα τὸν Ἀρτεμᾶ ἢ τὸν Τυχικό, φρόντισε νὰ ἐλθῃς σὲ μένα στὴ Νικόπολι. Διότι ἐκεῖ ἔχω ἀποφασίσει νὰ περάσω τὸ χειμῶνα. **13** Τὸ Ζηναῖ τὸ νομοδιδάκαλο καὶ τὸν Ἀπολλῶ νὰ τοὺς προπέμψῃς μὲ φροντίδα. γιὰ νὰ μὴ τοὺς λείπη τίποτε. **14** Ἄς μαθαίνουν δὲ καὶ οἱ δικοί μου (ὁπως σὺ) νὰ πρωτοστατοῦν σὲ καλά ἔργα γιὰ τὴν ἀντιμετώπισι ἐπιγεουσῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν, γιὰ νὰ μὴ εἶναι ἄκαρποι.

15 Σὲ χαίρειζον ὅλοι, ὅσοι εἶναι μαζί μου. Χαίρειστε ὅσους μᾶς ἀγαποῦν εὐκρινῶς. Ἡ χάρι μαζί μὲ ὅλους σας. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ

1 Παῦλος, δέσμιος Χριστοῦ Ἰησοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν **2** καὶ Ἀπφία τῇ ἀγαπητῇ καὶ Ἀρχίππῳ τῷ συστρατιώτῃ ἡμῶν καὶ τῇ κατ' οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ· **3** χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

4 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου πάντοτε μνεΐαν σου ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, **5** ἀκούων σου τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν ἣν ἔχεις πρὸς τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, **6** ὅπως ἡ κοινωμία τῆς πίστεώς σου ἐνεργῆς γένηται ἐν ἐπιγνώσει παντὸς ἀγαθοῦ τοῦ ἐν ἡμῖν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν. **7** Χάριν γὰρ ἔχομεν πολλὴν καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων ἀναπέπνυται διὰ σοῦ, ἀδελφέ.

8 Διό, πολλὴν ἐν Χριστῷ παρρησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι τὸ ἀνῆκον, **9** διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον παρακαλῶ. Τοιοῦτος ὢν, ὡς Παῦλος πρεσβύτης, νυνὶ δὲ καὶ δέσμιος Ἰησοῦ Χριστοῦ, **10** παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου, ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσμοῖς μου, Ὀνήσιμον, **11** τὸν ποτέ σοι ἄχρηστον, νυνὶ δὲ σοὶ καὶ ἐμοὶ εὐχρηστον, **12** ὃν ἀνέπεμψα. Σὺ δὲ αὐτόν, τοῦτ' ἔστι τὰ ἐμὰ σπλάγχνα, προσλαβοῦ. **13** Ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ διακονῆ μοι ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου. **14** Χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέλησα ποιῆσαι, ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγαθὸν σου ᾗ, ἀλλὰ κατὰ ἐκούσιον.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ

Προοίμιο

1 Ἐγὼ ὁ Παῦλος, φυλακισμένος γιὰ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, καὶ ὁ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς ἀπευθυνόμεθα πρὸς τὸν Φιλήμονα τὸν ἀγαπητὸ καὶ συνεργάτη μας, **2** καὶ τὴν Ἀπφία τὴν ἀγαπητῇ, καὶ τὸν Ἀρχίππο τὸ συστρατιώτῃ μας, καὶ τὴν ἐκκλησία πού συναθροίζεται στὸ σπίτι σου. **3** Χάρι νὰ εἶναι σὲ σὰς καὶ εὐλογία ἀπὸ τὸ Θεὸ πατέρα μας καὶ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.

Ἡ ἀγάπη καὶ ὁ ζῆλος τοῦ Φιλήμονος ἐμπράκτως

4 Δοξάζω τὸ Θεὸ μου πάντοτε, ὡς ἄνθρωπος ἐνθυμούμαι στὶς προσευχές μου, **5** διότι ἀκούω τὴν ἀγάπην καὶ τὸ ζῆλο, τὸν ὅποιον ἔχεις γιὰ τὸν Κύριο Ἰησοῦ καὶ γιὰ ὅλους τοὺς ἁγίους (τοὺς χριστιανούς), **6** διότι ἡ ἐκδήλωσις τοῦ ζήλου σου ὑπῆρξε ἐμπρακτικὴ μετὰ τὴν ἄσκησιν κάθε ἀγαθοῦ, πού πιστεύουμε ἐμεῖς οἱ χριστιανοί, γιὰ τὴ δόξα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. **7** Πολλὴ δὲ χαρὰ καὶ παρηγορία ἔχομε ἐξ αἰτίας τῆς ἀγάπης σου, διότι οἱ καρδιές τῶν ἁγίων (τῶν χριστιανῶν) ἔχουν ἀναπαυθῆ ἀπὸ σένα, ἀδελφέ.

Ἀδελφικὴ παράκλησις γιὰ τὸ δούλο Ὀνήσιμο

8 Γι' αὐτό, ἂν καὶ ἡ σχέσις μου μετὰ τὸ Χριστὸ μου δίνει πολὺ θάρρος γιὰ νὰ προστάξω σὲ σένα τὸ πρέπον, **9** ὅμως γιὰ τὴν ἀγάπην προτιμῶ νὰ παρακαλῶ. Ἔτσι ὅπως εἶμαι, ὡς Παῦλος γέροντας¹, τώρα δὲ καὶ φυλακισμένος γιὰ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, **10** σὲ παρακαλῶ γιὰ τὸ (πνευματικὸ) τέκνο μου, πού γέννησα φυλακισμένος, τὸν Ὀνήσιμο², **11** πού ἄλλοτε σοῦ ἦταν ἄχρηστος (τιποτένιος), ἀλλὰ τώρα εἶναι χρήσιμος σὲ σένα καὶ σὲ μένα. **12** Τὸν ἔστειλα πίσω. Καὶ σὺ αὐτόν, πού εἶναι τὸ σπλάγχνο μου (τὸ παιδί μου), νὰ δεχθῆς μετὰ ἀγάπην. **13** Ἐγὼ ἠθέλα

1. Ἡ, διδάσκαλος

2. Ὁ Ὀνήσιμος ἦταν δούλος τοῦ Φιλήμονος καὶ δραπέτευσε.

15 Τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν, ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς, 16 οὐκέτι ὡς δούλον, ἀλλ' ὑπὲρ δούλον, ἀδελφὸν ἀγαπητὸν, μάλιστα ἐμοί, πόσω δὲ μᾶλλον σοὶ καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν Κυρίῳ!

17 Εἰ οὖν με ἔχεις κοινωνόν, προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς ἐμέ. 18 Εἰ δέ τι ἠδίκησέ σε ἢ ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγει. 19 Ἐγὼ Παῦλος ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ, ἐγὼ ἀποτίσω· ἵνα μὴ λέγω σοὶ ὅτι καὶ σεαυτὸν μοι προσοφείλεις. 20 Ναί, ἀδελφέ, ἐγὼ σου ὀναίμην ἐν Κυρίῳ· ἀνάπαυσόν μου τὰ σπλάγχχνα ἐν Κυρίῳ.

21 Πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰδὼς ὅτι καὶ ὑπὲρ ὃ λέγω ποιήσεις. 22 Ἄμα δὲ καὶ ἐτοιμάζέ μοι ξενίαν· ἐλπίζω γὰρ ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν ὑμῶν χαρισθήσομαι ὑμῖν.

23 Ἀσπάζεται σε Ἐπαφρᾶς ὁ συναιχμάλωτός μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 24 Μάρκος, Ἀρίσταρχος, Δημᾶς, Λουκᾶς οἱ συνεργοί μου.

25 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν. Ἀμήν.

νὰ τὸν κρατήσω κοντά μου, γιὰ νὰ μὲ διακονῇ γιὰ λογαριασμό σου τώρα πού βρίσκομαι στὴ φυλακὴ χάριν τοῦ εὐαγγελίου. 14 Ἀλλὰ χωρὶς τῆ θέλησὶ σου δὲν θέλησα νὰ κάνω τίποτε, γιὰ νὰ μὴ εἶναι τὸ καλὸ σου σὰν ἀναγκαστικό, ἀλλὰ νὰ προέρχεται ἀπὸ τὴ θέλησὶ σου.

15 Ἴσως μάλιστα γι' αὐτὸ ἀποχωρίσθηκε προσωρινῶς, γιὰ νὰ τὸν πάρῃς πίσω καὶ νὰ τὸν ἔχῃς παντοτινά, 16 ὄχι πλέον σὰν δούλο, ἀλλὰ παραπάνω ἀπὸ δούλο, ἀδελφὸ ἀγαπητὸ, πολὺ ἀγαπητὸ σὲ μένα, πόσο δὲ μᾶλλον σὲ σένα καὶ κατὰ κόσμον (ἐπειδὴ θὰ σὲ ὑπηρετῇ) καὶ κατὰ Κύριον (ἐπειδὴ πλέον εἶναι χριστιανός)!

17 Ἐὰν λοιπὸν μὲ θεωρῆς φίλο, νὰ τὸν δεχθῆς μὲ ἀγάπη, ὅπως θὰ δεχόσουν ἐμένα. 18 Καὶ ἂν σὲ ζημίωσε κάτι ἢ σοῦ ὀφείλει, χρέωσέ το σὲ μένα. 19 Ἐγὼ ὁ Παῦλος τὸ γράφω μὲ τὸ ἴδιο μου τὸ χέρι, ἐγὼ θὰ πληρώσω τὸ χρέος· γιὰ νὰ μὴ σοῦ εἰπῶ, ὅτι χρεωστεῖς σὲ μένα ἀκόμη καὶ τὸν ἑαυτὸ σου (διότι σὲ ἔφερα στὴν Πίστι). 20 Ναί, ἀδελφέ, εἴθε ἐγὼ νὰ ἀπολαύσω ἀπὸ σένα ὄφελος χάριν τοῦ Κυρίου. Ἀνάπαυσέ μου τὴν καρδιά στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου.

21 Σοῦ γράφω μὲ τὴν πεποίθησι ὅτι θὰ ὑπακούσης, μὲ τὴ βεβαιότητα ὅτι θὰ κάνῃς καὶ παραπάνω ἀπ' αὐτὸ πού λέγω. 22 Συνάμα δὲ νὰ μοῦ ἐτοιμάζῃς καὶ φιλοξενία, διότι ἐλπίζω, ὅτι μὲ τίς προσευχῆς σας ὁ Θεὸς θὰ μὲ χαρίσῃ σὲ σᾶς (ἀπελευθερώνοντάς με ἀπὸ τὴ φυλακὴ).

Χαιρετισμοὶ καὶ εὐλογία

23 Σὲ χαιρετίζει ὁ Ἐπαφρᾶς, ὁ φυλακισμένος μαζί μου γιὰ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, 24 ὁ Μάρκος, ὁ Ἀρίσταρχος, ὁ Δημᾶς, ὁ Λουκᾶς οἱ συνεργάτες μου.

25 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ εἶναι μαζί μὲ τὸ πνεῦμα σας. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ

1 Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ Θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις, **2** ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν Υἱῷ, ὃν ἔθηκε κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν· **3** ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτήρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, δι' ἑαυτοῦ καθαρισμόν ποιησάμενος τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς Μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς,

4 τοσοῦτῳ κρείττων γενόμενος τῶν ἀγγέλων, ὅσῳ διαφορώτερον παρ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα. **5** Τίνι γὰρ εἶπέ ποτε τῶν ἀγγέλων, Υἱὸς μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε; Καὶ πάλιν, Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν; **6** Ὄταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην, λέγει· Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι Θεοῦ. **7** Καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει· Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα. **8** Πρὸς δὲ τὸν Υἱόν· Ὁ θρόνος σου, ὁ Θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ῥάβδος εὐθύτητος ἢ Ῥάβδος τῆς βασιλείας σου. **9** Ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν. Διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε, ὁ Θεός, ὁ Θεός σου ἔλαιον ἀγαλλιᾶσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου. **10** Καὶ· Σὺ κατ' ἀρχάς, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσιν οἱ οὐρανοί. **11** Αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, **12** καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἐλίξεις αὐτούς, καὶ ἄλλα-

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ

Προοίμιον

1 Ἀφοῦ ὁ Θεὸς τοὺς παλαιούς καιροὺς πολλὰς φορές καὶ μετὰ πολλοὺς τρόπους μίλησε στοὺς προγόνους μας διὰ τῶν προφητῶν, **2** τις ἔσχατες αὐτὲς ἡμέρες μίλησε σὲ μᾶς διὰ τοῦ Υἱοῦ. Αὐτὸν κατέστησε κληρονόμον ὅλων. Δι' αὐτοῦ δημιούργησε καὶ τὸν κόσμον. **3** Αὐτὸς εἶναι ἀκτινοβολία τῆς ἔνδοξης μορφῆς του¹ καὶ ἀπαράλλακτη εἰκὼν τῆς οὐσίας του. Καὶ κυβερνᾷ τὰ πάντα μετὰ τὸν παντοδύναμον λόγο του. Καὶ ἀφοῦ ὁ ἴδιος (μετὰ τὴν θυσία του) ἐξάλειψε τὴν ἁμαρτίαν μας, κάθησε στὰ δεξιὰ τῆς Μεγαλωσύνης (τοῦ Μεγαλοδυναμοῦ) στὰ ὑψηλά.

Ὁ Υἱὸς ἀσυγκρίτως ἀνώτερος τῶν ἀγγέλων

4 Καὶ τόσο ἀνώτερος τῶν ἀγγέλων ἀνεδείχθη (ὡς ἄνθρωπος), ὅσο ἀνώτερη συγκριτικὰ πρὸς αὐτοὺς κληρονόμησε δόξα. **5** Διότι σὲ ποιόν ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους εἶπε ποτέ, «Δικὸς μου υἱὸς εἶσαι σύ, ἐγὼ σήμερον σε γέννησα (σε ἔφερα στὸν κόσμον ὡς ἄνθρωπο)»; Καὶ πάλιν γὰρ ποιόν εἶπε, «Ἐγὼ θὰ εἶμαι πατέρας σου, καὶ αὐτὸς θὰ εἶναι υἱὸς μου»; (Σὲ κανένα καὶ γὰρ κανένα ἄγγελο δὲν εἶπε τόσο τιμητικὰ λόγια). **6** Καὶ γὰρ τότε, πού θὰ εἰσαγάγῃ πάλιν τὸν ἐκλεκτὸν Υἱὸν εἰς τὴν οἰκουμένην, λέγει· Καὶ νὰ τὸν προσκυνήσουσιν ὅλοι οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ. **7** Καὶ γὰρ μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει· Κάνει τοὺς ἀγγέλους σου σὰν τοὺς ἀνέμους (ταχεῖς), καὶ τοὺς ὑπηρέτες του σὰν πύρινη φλόγα (φλογεροὺς καὶ δραστηκοὺς). **8** Γὰρ δὲ τὸν Υἱὸν λέγει· Ὁ θρόνος σου, ὦ Θεέ, εἶναι αἰώνιος. Ἡ βασιλική σου Ῥάβδος εἶναι Ῥάβδος εὐθύτητος. **9** Ἀγαπᾷς τὸ καλὸ καὶ μισεῖς τὸ κακὸ. Γι' αὐτὸ, ὦ Θεέ, (ὡς ἄνθρωπο) σὲ ἔχρισε ὁ Θεός σου μετὰ ἔλαιον ἀγαλλιᾶσεως κατὰ τρόπον ἀνώτερο ἀπὸ τοὺς δικούς σου (τοὺς χριστιανούς², οἱ ὁποῖοι ἐπίσης χρίονται μετὰ Πνεῦμα Ἅγιο, ἀλλὰ σὲ μικρότερο βαθμῶ). **10** Ἐπίσης γὰρ τὸν Υἱὸν λέγει· Σὺ, Κύριε, στίς ἀρχὰς δημιούργησες τὴν γῆν, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἶναι οἱ οὐρανοί. **11** Αὐτοὶ θὰ καταστραφοῦν, ἐνῶ σὺ παραμένεις. Naί, ὅλοι θὰ παλιώσουσιν σὰν ἔνδυμα, **12** καὶ σὰν ροῦχο πού φορεῖ κανεὶς θὰ τοὺς τυλίξῃ καὶ θ' ἀλλαχθοῦν. Σὺ ὅμως εἶσαι πάντοτε ὁ αὐτός (ἀναλλοίωτος, ἀμε-

1. Ἡ, φύσεώς του

2. Ἡ, τοὺς βασιλεῖς, ἀρχιερεῖς καὶ μερικοὺς προφῆτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, πού χρίονταν μετὰ εἰδικὸ ἔλαιον, ἐνῶ σὺ χρίσθηκες μετὰ ζωντανὸ ἔλαιον, μετὰ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα

γήσονται· σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσι.
13 Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἰρηκὲ ποτε, **Κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἔχθρους σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου;**
14 Οὐχὶ πάντες εἰσὶ λειτουργικὰ πνεύματα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν;

2 Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως ἡμᾶς προσέχειν τοῖς ἀκουσθεῖσι, μὴ ποτε παραρρωῶμεν. **2** Εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοῆ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν, **3** πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας; Ἦτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη, **4** συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ Θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασιν καὶ ποικίλαις δυνάμεσιν καὶ Πνεύματος Ἁγίου μερισμοῖς κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν.

5 Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξε τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν, **6** διεμαρτύρατο δὲ πού τις λέγων· **Τί ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι μιμηθήσκη αὐτοῦ, ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπηται αὐτόν;** **7** Ἠλάττωσας αὐτόν βραχὺ τι παρ' ἀγγέλους, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν. **8** Πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Ἐν γὰρ τῷ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον. Νῦν δὲ οὐπω ὀρώμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα. **9** Τὸν δὲ βραχὺ τι παρ' ἀγγέλους ἠλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον, ὅπως χάριτι Θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσῃται θανάτου. **10** Ἐπρεπε γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ πάντα καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειῶσαι.

τάβλητος), καὶ τὰ ἔτη σου δὲν θὰ τελειώσουν (εἰσαὶ αἰώνιος). **13** Σὲ ποιὸν ἐπίσης ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους εἶπε ποτέ, «**Κάθησε στὰ δεξιὰ μου, ἕως ὅτου καταστήσω τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδιῶν σου**»; (Σὲ κανένα). **14** Δὲν εἶναι ὅλοι οἱ ἄγγελοι ὑπηρετικὰ πνεύματα, ποὺ ἀποστέλλονται γιὰ νὰ διακονοῦν ἐκείνους, ποὺ μέλλουν νὰ κληρονομήσουν σωτηρία;

Ἄλλοίμονο ἂν παραμελήσωμε τόσο μεγάλη σωτηρία!

2 Γι' αὐτὸ ἡμεῖς πρέπει περισσότερο νὰ προσέχωμε στὰ λόγια ποὺ κηρύχθηκαν, γιὰ νὰ μὴν ἐκπέσωμε ἀπὸ τῆ σωτηρία. **2** Διότι, ἂν ὁ λόγος, ποὺ ἐλέχθη δι' ἀγγέλων, βεβαιώθηκε ὡς ἀληθινός, καὶ (κατόπιν τούτου) κάθε παράβασις καὶ παρακοῆ τιμωρήθηκε δικαίως, **3** πῶς ἡμεῖς θὰ διαφύγωμε τὴν τιμωρία, ἂν δεῖξωμε ἀμέλεια γιὰ τόσο μεγάλη σωτηρία; Σωτηρία, ἢ ὅποια ἄρχισε νὰ κηρύττεται ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Κύριο, καὶ βεβαιώθηκε σὲ μᾶς ἀπὸ τοὺς αὐτηκόους μάρτυρες (τοὺς ἀποστόλους), **4** ὁ δὲ Θεὸς συνεπιβεβαιώνει καὶ μὲ σημεῖα καὶ μὲ καταπληκτικὰ θαύματα καὶ μὲ διάφορες θαυματουργίες καὶ μὲ χαρίσματα, ποὺ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα διαμοιράζει κατὰ τὴ θέλησί του.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς σωτηρίας καθιερώνεται μὲ παθήματα καὶ ὑψώνεται

5 Τὸν κόσμον δὲ, ὁ ὁποῖος ἐμελλε νὰ ἔλθῃ καὶ γιὰ τὸν ὅποιον ὀμιλοῦμε, (ὁ Θεὸς) δὲν ὑπέταξε σ' ἀγγέλους (ἀλλὰ σ' ἄνθρωπον). **6** Γι' αὐτὸ κάποιος κάπου διαβεβαίωσε λέγοντας· **Τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ὥστε νὰ τὸν σκέπτεσαι, ἢ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε νὰ τὸν φροντίζῃς;** **7** Τὸν ἔκανες λίγο κατώτερο ἀπ' τοὺς ἀγγέλους, τὸν στεφάνωσες μὲ δόξα καὶ τιμῇ. **8** Ἐπέταξες τὰ πάντα κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του. Ἀλλ' ἀφοῦ ὑπέταξε σ' αὐτόν τὰ πάντα, τίποτε δὲν ἄφησε ἀνυπότακτο σ' αὐτόν. Ἐν τούτοις τώρα δὲν βλέπομε ἀκόμη νὰ ἔχουν ὑποταχθῆ σ' αὐτόν τὰ πάντα. **9** Ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος εἶχε γίνῃε λίγο κατώτερος ἀπ' τοὺς ἀγγέλους λόγω τοῦ παθήματος τοῦ θανάτου, τώρα βλέπομε στεφανωμένο μὲ δόξα καὶ τιμῇ, διότι λόγω τῆς εὐσπλαχνίας τοῦ Θεοῦ γεύθηκε θάνατο γιὰ κάθε ἄνθρωπο. **10** Διότι σ' αὐτόν (τὸ Θεό), ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποῖου δημιουργήθηκαν τὰ πάντα, καὶ ἀπὸ τὸν ὁποῖο δημιουργήθηκαν τὰ πάντα, ἔπρεπε ἐκείνους, ποὺ θὰ ὠδηγοῦσε πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξα, τὸν ἀρχηγὸ τῆς σωτηρίας τους, νὰ καθιερώσῃ μὲ παθήματα.

1. Ἦν, τὸν αἴτιο

Γιατί ὁ Ἰησοῦς παρουσιάζεται ὡς κατώτερος τοῦ Θεοῦ

11 Ὁ τε γὰρ ἀγιαζῶν καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι ἐξ ἐνὸς πάντες. Δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφούς αὐτοὺς καλεῖν, 12 λέγων· Ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε. 13 Καὶ πάλιν· Ἐγὼ ἔσομαι πεποιωθὸς ἐπ' αὐτῷ. Καὶ πάλιν· Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδιὰ ἃ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός.

14 Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδιὰ κεκοινώνηκε σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχε τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστι τὸν Διάβολον, 15 καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας.

16 Οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραάμ ἐπιλαμβάνεται. 17 Ὅθεν ὤφειλε κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν Θεὸν εἰς τὸ ἰλάσκεσθαι τὰς ἀμαρτίας τοῦ λαοῦ. 18 Ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθεῖς, δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι.

3 Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς Ὁμολογίας ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, 2 πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτόν, ὡς καὶ Μωυσῆς ἐν ὄλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. 3 Πλείονος γὰρ δόξης οὗτος παρά Μωυσῆν ἠξίωται, καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ

11 Καὶ ἐκεῖνος δέ, ὁ ὁποῖος ἀγιαζει (ὁ Χριστός), καὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἀγιαζονται, ὅλοι προέρχονται ἀπὸ τὸν αὐτὸν πατέρα (τὸν Ἀδάμ). Γι' αὐτὸ τὸ λόγο (διότι δηλαδὴ καὶ ὁ Χριστὸς εἶναι τέκνο τοῦ Ἀδάμ, ἄνθρωπος) δὲν ἐντρέπεται νὰ τοὺς ὀνομάζῃ ἀδελφούς, 12 λέγοντας· Θὰ διακηρύξω τὸ ὄνομά σου στοὺς ἀδελφούς μου, ἐν μέσῳ συνάξεως θὰ σὲ ὑμνήσω. 13 Καὶ πάλι (δὲν ἐντρέπεται νὰ παρουσιάζεται ὡς κατώτερος τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ λέγῃ): Ἐγὼ θὰ στηρίξω τὴν πεποίθησί μου σ' αὐτόν (στὸ Θεό). Καὶ πάλι: Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδιὰ, ποὺ μοῦ ἔδωσε ὁ Θεός.

Γιατί ὁ Υἱὸς ἔγινε ἄνθρωπος

14 Ἐπειδὴ δὲ τὰ παιδιὰ μετέχουν σαρκὸς καὶ αἵματος (ἔχουν δηλαδὴ σῶμα), γι' αὐτὸ καὶ αὐτὸς μετέσχε τῶν αὐτῶν (προσέλαβε σάρκα καὶ αἷμα, σῶμα), ὥστε (νὰ δύναται νὰ ὑποστῇ θάνατο καὶ) μὲ τὸ θάνατο νὰ καταργήσῃ ἐκεῖνον, ποὺ ἔχει τὴ δύναμι τοῦ θανάτου (τὴ δύναμι νὰ θανατῶνῃ λόγω τῆς ἁμαρτίας), δηλαδὴ τὸ Διάβολο, 15 καὶ ἔτσι νὰ ἐλευθερώσῃ αὐτούς, οἱ ὁποῖοι λόγω τοῦ φόβου τοῦ θανάτου (αἰσθήματος δουλικῷ) ἦταν δούλοι σ' ὅλη τὴ ζωὴ τους.

16 Ἐπίσης, ὅπως εἶναι γνωστό (ἀπὸ τὸν προφητικὸ λόγον), δὲν ἐκλέγει ἀγγέλους (γιὰ τὴ σωτηρία μας), ἀλλ' ἐκλέγει ἀπόγονο τοῦ Ἀβραάμ (ἄνθρωπο δηλαδὴ). 17 Γι' αὐτὸ (γιὰ νὰ ἐκπληρωθῇ δηλαδὴ ἡ προφητεία) ἔπρεπε σὲ ὅλα νὰ γίνῃ ὅμοιος μὲ τοὺς ἀδελφούς (ὅπως προφητικῶς μᾶς ὠνόμασε στὴν Παλαιὰ Διαθήκη), γιὰ νὰ γίνῃ σπλαγχνικὸς καὶ φιλόανθρωπος ἀρχιερεὺς στὰ καθήκοντα πρὸς τὸ Θεό, γιὰ νὰ ἐξιλεῶνῃ τίς ἀμαρτίες τοῦ λαοῦ. 18 Ἐξ αἰτίας δηλαδὴ τοῦ πάθους, ποὺ ὑπέστη ὁ ἴδιος περνώντας ἀπὸ δοκιμασία, δύναται νὰ βοηθήσῃ αὐτοὺς ποὺ δοκιμάζονται.

Ὁ Χριστὸς ἀσυγκρίτως ἀνώτερος τοῦ Μωυσῆ

3 Γι' αὐτὸ, ἀδελφοὶ ἀφιερωμένοι στὸ Θεό, μέτοχοι σὲ κλῆσι γιὰ τὰ ἐπουράνια, σκεφθῆτε καλὰ ποιὸς εἶναι ὁ ἀπόστολος καὶ ὁ ἀρχιερεὺς τῆς Πίστεώς μας Ἰησοῦς Χριστός. 2 Ὑπῆρξε πιστὸς σ' αὐτόν ποὺ τὸν ἀνέδειξε (ἀπόστολο καὶ ἀρχιερέα), ὅπως καὶ ὁ Μωυσῆς σ' ὅλο τὸν οἶκο του (τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ). 3 Ἀλλ' αὐτὸς ἀξιώθηκε νὰ λάβῃ δόξα μεγαλύτερη ἀπὸ τὸ Μωυσῆ, ὅπως ἔχει μεγαλύτερη τιμὴ (ἄξια) ἀπὸ τὸν

οἴκου ὁ κατασκευάσας αὐτόν. 4 Πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπὸ τινος, ὁ δὲ τὰ πάντα κατασκευάσας Θεός. 5 Καὶ Μωυσῆς μὲν πιστὸς ἐν ὄλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς θεράπων, εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων. 6 Χριστὸς δὲ ὡς Υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, οὐ οἰκὸς ἐσμεν ἡμεῖς, ἐάνπερ τὴν παρρησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν.

7 Διό, καθὼς λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, 8 μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, 9 οὐ ἐπέειράσάν με οἱ πατέρες ὑμῶν, ἐδοκίμασάν με, καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσσαράκοντα ἔτη. 10 Διό προσώχθισα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ καὶ εἶπον· Ἄει πλανῶνται τῇ καρδίᾳ, αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδοὺς μου. 11 Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.

12 Βλέπετε, ἀδελφοί, μὴ ποτε ἔσται ἐν τινι ὑμῶν καρδιά πονηρὰ ἀπιστίας ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ Θεοῦ ζῶντος. 13 Ἄλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἄχρις οὐ τοῦ σήμερον καλεῖται, ἵνα μὴ σκληρυνθῇ ἐξ ὑμῶν τις ἀπάτη τῆς ἀμαρτίας. 14 Μέτοχοι γὰρ γεγόναμεν τοῦ Χριστοῦ, ἐάνπερ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν.

15 Ἐν τῷ λέγεσθαι, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, 16 τίνες γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν; Ἄλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξεληθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ Μωυσέως; 17 Τίσι δὲ προσώχθισε τεσσαράκοντα ἔτη; Οὐχὶ τοῖς ἀμαρτήσασιν, ὧν τὰ κῶλα ἔπεσαν ἐν τῇ ἐρήμῳ; 18 Τίσι δὲ ὤμοσε μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασιν; 19 Καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι' ἀπιστίαν.

οἶκο ἐκείνος, ὁ ὁποῖος τὸν κατασκεύασε. 4 Κάθε δὲ οἶκος κατασκευάζεται ἀπὸ κάποιου. Ἐκεῖνος δέ, ποῦ κατασκεύασε τὰ πάντα, εἶναι Θεός (Ὁ Χριστὸς εἶναι κατασκευαστὴς τοῦ μεγάλου οἴκου, Θεός, ἐνῶ ὁ Μωυσῆς εἶναι μέρος αὐτοῦ τοῦ οἴκου, ἄνθρωπος). 5 Ἐπίσης, ὁ μὲν Μωυσῆς ὑπῆρξε πιστὸς σ' ἕλο τὸν οἶκο του ὡς ὑπηρετῆς, ποῦ ὠρίσθηκε γιὰ νὰ μεταδώσῃ ὅσα θὰ ἔλεγε ὁ Θεός, 6 ἐνῶ ὁ Χριστὸς ὑπῆρξε πιστὸς ὡς Υἱὸς στὸν οἶκο του (Ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ εἶναι καὶ οἶκος τοῦ Υἱοῦ). Αὐτοῦ οἴκος εἴμεθα ἡμεῖς, ἐὰν βεβαίως κρατήσωμε μέχρι τέλος ἀκλόνητη τὴ βεβαιότητα καὶ τὴν πεποίθησι γι' αὐτὸ ποῦ ἐλπίζουμε.

Ἡ διαγωγή τῶν Ἰσραηλιτῶν στὴν ἔρημο παράδειγμα πρὸς ἀποφυγὴν

7 Γι' αὐτὸ, ὅπως λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο, Σήμερα, ὅταν ἀκούσετε τὴ φωνή του, 8 νὰ μὴ σκληρύνετε τὶς καρδιές σας ὅπως κατὰ τὴν ἀνταρσία, κατὰ τὸ χρόνο τῆς προκλήσεως στὴν ἔρημο, 9 ὅπου μὲ προκάλεσαν οἱ πατέρες σας, μὲ ἔθεσαν σὲ δοκιμασία, καὶ εἶδαν τὰ ἔργα μου ἐπὶ σαράντα ἔτη. 10 Γι' αὐτὸ ὠργίσθηκα κατὰ τῆς γενεᾶς ἐκείνης καὶ εἶπα: Πάντοτε ἐκτρέπονται ἀπὸ τὸ δρόμο μὲ τὴ θέλησί τους· ναί, αὐτοὶ δὲν ἀγάπησαν τὸ δρόμο μου. 11 Γι' αὐτὸ στὴν ὀργή μου ὠρκίστηκα: Δὲν θὰ εἰσέλθουν στὸν τόπο μου τῆς ἀναπαύσεως.

12 Προσέχετε, ἀδελφοί, νὰ μὴ ἀπομακρυνθῇ κανεὶς ἀπὸ σᾶς ἀπὸ τὸ ζωντανὸ Θεὸ (τὸν ἀληθινὸ Θεὸ) καὶ διαφθαρή ἢ καρδιά του καὶ γίνῃ ἄπιστη. 13 Ἄλλὰ κάθε ἡμέρα νὰ ἐνισχύῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, μέχρις ὅτου λέγεται τὸ σήμερα, γιὰ νὰ μὴ σκληρυνθῇ κανεὶς ἀπὸ σᾶς ἐξαπατώμενος ἀπὸ τὴν ἀμαρτία. 14 Διότι ἄνθρωποι τοῦ Χριστοῦ ἔχουμε γίνῃ στὴν πραγματικότητα, ἐὰν τὴν ἀρχικὴ πίστι κρατήσωμε μέχρι τέλος ἀκλόνητη.

15 Ὅταν λέγεται, Σήμερα, ὅταν ἀκούσετε τὴ φωνή του, νὰ μὴ σκληρύνετε τὶς καρδιές σας ὅπως κατὰ τὴν ἀνταρσία, 16 ποῖοι, ἐννοεῖται, ἀκούσαν, καὶ ὅμως ἔκαναν ἀνταρσία; Ὅχι ὅλοι ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποῖους ὁ Μωυσῆς ἔβγαλε ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο; 17 Καὶ ἐναντίον ποῶν ὠργίσθηκε ἐπὶ σαράντα ἔτη; Ὅχι ἐναντίον ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀμαρτήσαν, καὶ τῶν ὁποῶν τὰ σώματα ἔπεσαν νεκρὰ στὴν ἔρημο; 18 Καὶ γιὰ ποῖους ὠρκίσθηκε, ὅτι δὲν θὰ εἰσέλθουν στὸν τόπο του τῆς ἀναπαύσεως, παρὰ γιὰ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔδειξαν ἀπιστία; 19 Καὶ βλέπουμε, ὅτι πράγματι δὲν ἴσχυον νὰ εἰσέλθουν λόγω τῆς ἀπιστίας.

4 Φοβηθῶμεν οὖν μή ποτε, καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, δοκῆ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκεῖναι. **2** Καὶ γὰρ ἐσμεν εὐηγγελισμένοι, καθάπερ κάκεῖνοι. Ἄλλ' οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους μὴ συγκεκραμένος τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν. **3** **Εἰσερχόμεθα** γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες, καθὼς εἶρηκεν· Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενηθέντων. **4** Εἶρηκε γὰρ που περὶ τῆς ἐβδόμης οὕτω· **Καὶ κατέπαυσε ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ.** **5** Καὶ ἐν τούτῳ πάλιν· **Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.**

6 Ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται τινὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν, καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσήλθον δι' ἀπειθειαν, **7** πάλιν τινὰ ὀρίζει ἡμέραν, **Σήμερον**, ἐν Δαυὶδ λέγων, μετὰ τοσοῦτον χρόνον, καθὼς εἶρηται· **Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν.** **8** Εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς κατέπαυσε, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας. **9** Ἄρα ἀπολείπεται σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ. **10** Ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ καὶ αὐτὸς κατέπαυσε ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ Θεός. **11** Σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν, ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι πέσῃ τῆς ἀπειθείας.

12 Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνεργῆς καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον καὶ δικνουμένους ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἀρμῶν τε καὶ μυελῶν, καὶ κρι-

Στὸν τόπο τῆς ἀναπαύσεως εἰσέρχονται οἱ πιστοὶ καὶ ἀγωνισταὶ

4 Ἄς φοβηθῶμε λοιπόν, μήπως, ἀφοῦ ἀπομένει ὑπόσχεσις νὰ εἰσελθῶμε στὸν τόπο τοῦ τῆς ἀναπαύσεως (τῆς αἰωνίου ἀναπαύσεως, τοῦ παραδείσου), φωνῆ κάποιο ἀπὸ σᾶς, ὅτι ἔχει ὑστερήσει (ὅτι δὲν ἔχει πληρώσει τοὺς ὅρους γιὰ νὰ εἰσέλθῃ). **2** Διότι καὶ ἐμεῖς ἔχομε ἀκούσει τὸ χαρμόσυνο ἄγγελμα, ὅπως καὶ ἐκεῖνοι (οἱ Ἰσραηλίτες). Ἄλλ' ὁ λόγος, ποὺ ἀκούσθηκε, δὲν ὠφέλησε ἐκείνους, διότι δὲν ἦταν ἐνωμένος μετὰ τὴν πίστι σ' ἐκείνους ποὺ τὸν ἄκουσαν. **3** **Εἰσερχόμεθα** βεβαίως στὸν τόπο τῆς ἀναπαύσεως ὅσοι πιστεύσαμε, συμφῶνως πρὸς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖο εἶπε (γιὰ τοὺς ἀπιστήσαντες): **Γι' αὐτὸ ὠρκίσθηκα στὴν ὀργῇ μου: Δὲν θὰ εἰσέλθουν στὸν τόπο μου τῆς ἀναπαύσεως.** Καίτοι τὰ ἔργα ἦταν συντελεσμένα ἀπὸ τὸ χρόνο τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου (ἄρα καὶ τὸ ἔργο τῆς ἀναπαύσεως, ὁ παράδεισος). **4** Διότι γιὰ τὴν ἐβδόμη ἡμέρα εἶπε κάποιος τὸ ἐξῆς: **Καὶ ἀναπαύθηκε ὁ Θεὸς τὴν ἡμέρα τῆν ἐβδόμη ἀπὸ ὅλα τὰ ἔργα του.** **5** Ἐπίσης γι' αὐτὸ (γιὰ τὴν ἀνάπαυσι δηλαδὴ) εἶπε πάλι: **Δὲν θὰ εἰσέλθουν στὸν τόπο μου τῆς ἀναπαύσεως.**

6 Ἐπειδὴ λοιπόν ἀπομένει νὰ εἰσέλθουν μερικοὶ σ' αὐτόν, ἐκεῖνοι δέ, ποὺ ἄκουσαν πρωτύτερα τὸ χαρμόσυνο ἄγγελμα, δὲν εἰσήλθαν λόγῳ ἀπιστίας, **7** πάλι ὀρίζει κάποιο καιρὸ, ὅταν διὰ τοῦ Δαβὶδ λέγῃ, **Σήμερα**, μετὰ ἀπὸ πολὺ χρόνον, σύμφωνα μετὰ τὸ λεχθὲν, **Σήμερα**, ὅταν ἀκούσετε τὴ φωνὴν σου, νὰ μὴ σκληρύνετε τὶς καρδιές σας. **8** Ἐὰν βεβαίως ὁ Ἰησοῦς (τοῦ Ναυῆ) τοὺς ὠδηγοῦσε στὸν τόπο τῆς ἀναπαύσεως, δὲν θὰ μιλοῦσε (τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο) γιὰ ἄλλον ἔπειτα καιρὸ. **9** Ἄρα ἀπομένει γιὰ τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ ἀνάπαυσι Σαββάτου (αἰωνίου Σαββάτου). **10** Διότι, ὅσοις εἰσέρχεται στὸν τόπο τοῦ τῆς ἀναπαύσεως (στὸν παράδεισο τοῦ Θεοῦ), ἀναπαύεται καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὰ ἔργα του, ὅπως ἀναπαύθηκε ἀπὸ τὰ δικά του ὁ Θεός (κατὰ τὸ Σάββατο). **11** Ἄς ἀγωνισθῶμε λοιπόν νὰ εἰσελθῶμε σ' ἐκεῖνο τὸν τόπο τῆς ἀναπαύσεως, γιὰ νὰ μὴν ἐκπέσῃ κανεὶς ἐξ αἰτίας τοῦ αὐτοῦ παραδείγματος ἀπιστίας.

Ὁ Χριστὸς ὁ ζωντανός, δραστικὸς καὶ παντογνώστης Λόγος τοῦ Θεοῦ

12 - 13 Ὁ Λόγος μάλιστα τοῦ Θεοῦ, γιὰ τὸν ὁποῖο ἐμεῖς θὰ δώσωμε λόγο, εἶναι ζωντανός καὶ δραστικὸς καὶ κοπτερώτερος περισσότερο ἀπὸ κάθε δικόπο μαχαίρι, καὶ φθάνει μέχρι τὸ χωρισμὸ ψυχῆς καὶ πνεύματος, ὁσῶν καὶ μυελῶν, καὶ κρίνει σκέψεις καὶ προθέσεις τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀνθρώπου, καὶ δὲν ὑπάρχει κτίσμα ἀόρατο σ' αὐτόν, ἀλλ'

τικός ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας, 13 καὶ οὐκ ἔστι κτίσις ἀφανῆς ἐνώπιον αὐτοῦ, πάντα δὲ γυμνὰ καὶ τετραχλησμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.

14 Ἐχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς, Ἰησοῦν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, κρατῶμεν τῆς Ὁμολογίας. 15 Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειρασμένον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας. 16 Προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεον καὶ χάριν εὐρωμεν εἰς εὐκαιρον βοήθειαν.

5 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν, 2 μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσι καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περικείται ἀσθένειαν. 3 Καὶ διὰ ταύτην ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτω καὶ περὶ ἑαυτοῦ προσφέρειν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν.

4 Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθάπερ καὶ Ἀαρῶν. 5 Οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασε γεννηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν: **Υἱὸς μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.** 6 Καθὼς καὶ ἐν ἐτέρῳ λέγει: **Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.**

ὅλα εἶναι γυμνὰ καὶ φανερὰ στοὺς ὀφθαλμούς του (Ἐπὶ τὸν ἀπρόσωπο λόγο τοῦ Θεοῦ ὁ ἀπόστολος ἀνάγεται στὸν προσωπικὸ Λόγο τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἀπὸ τὸν ἐπίγειο τόπο τῆς ἀναπαύσεως ἀνάγεται στὸν ἐπουράνιο τόπο τῆς ἀναπαύσεως).

Ὁ Χριστὸς ὁ μέγας καὶ συμπαθῶν ἀρχιερεὺς

14 Ἀφοῦ λοιπὸν ἔχομε μέγαν ἀρχιερέα, ὁ ὁποῖος διέσχισε καὶ ὑπερέβη τοὺς οὐρανοὺς, τὸν Ἰησοῦ τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, ἃς κρατοῦμε στερεὰ τὴν Πίστι. 15 Δὲν ἔχομε δὲ ἀρχιερέα, ὁ ὁποῖος δὲν δύναται νὰ δεῖξῃ συμπάθεια στὶς ἀδυναμίες μας, ἀλλ' ὁ ὁποῖος ἔχει δοκιμασθῆ σὲ ὅλα ὁμοίως μὲ ἡμᾶς, χωρὶς ὅμως ἁμαρτία. 16 Ἄς πλησιάζωμε λοιπὸν μὲ θάρρος στὸ θρόνο τῆς δόξης (στὸν ἐνδοξο θρόνο), γιὰ νὰ λάβωμε ἔλεος καὶ ἐπιτύχωμε χάρι γιὰ νὰ βοηθηθοῦμε στὸν καιρὸ τῆς ἀνάγκης.

Οἱ ἀρχιερεῖς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης

5 Κάθε δὲ ἀρχιερεὺς, ποὺ προέρχεται ἀπὸ ἀνθρώπους, χάριν τῶν ἀνθρώπων γίνεται ἀρχιερεὺς στὴν ὑπηρεσία τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ προσφέρῃ δῶρα καὶ θυσίες γιὰ τὶς ἁμαρτίες. 2 Καὶ δύναται νὰ συμπαθῇ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἁμαρτάνουν καὶ ἐκτρέπονται, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς περιβάλλεται ἀπὸ ἀδυναμία. 3 Καὶ ἐξ αἰτίας τῆς ὀφείλει, ὅπως γιὰ τὸ λαό, ἔτσι καὶ γιὰ τὸν ἑαυτό του νὰ προσφέρῃ θυσία γιὰ τὶς ἁμαρτίες.

Ὅχι αὐτόκλητος, ἀλλὰ θεόκλητος ἀρχιερεὺς

4 Καὶ κανεὶς δὲν λαμβάνει ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ ἀξίωμα, ἀλλ' ὅταν καλῆται ἀπὸ τὸ Θεό, ὅπως καὶ ὁ Ἀαρῶν. 5 Ἔτσι καὶ ὁ Χριστὸς δὲν τίμησε ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτό του μὲ τὸ νὰ γίνῃ ἀρχιερεὺς, ἀλλὰ τὸν τίμησε ἐκεῖνος (ὁ Θεός), ποὺ εἶπε σ' αὐτόν: **Δικὸς μου υἱὸς εἶσαι σύ, ἐγὼ σήμερον σε γέννησα** (σὲ ἔφερα στὴν ὑπαρξίαν ὡς ἄνθρωπο). 6 Ἐπίσης σὲ ἄλλο μέρος λέγει: **Σὺ εἶσαι ἱερεὺς αἰώνιος κατὰ τὸν τύπο τοῦ Μελχισεδέκ.**

Καίτοι Υἱός, ἄσκησε ὑπακοή με παθήματα καὶ καθιερώθηκε ὡς ἀρχιερεὺς

7 Ὅς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σφῆζει αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας, καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, 8 καίπερ ὢν Υἱός, ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθε τὴν ὑπακοήν, 9 καὶ τελειωθείς ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου, 10 προσαγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

11 Περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευτος λέγειν, ἐπεὶ νωθροὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς. 12 Καὶ γὰρ ὀφείλουτες εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον, πάλιν χρεῖαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς τίνα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ Θεοῦ. Καὶ γεγόνατε χρεῖαν ἔχοντες γάλακτος καὶ οὐ στερεᾶς τροφῆς. 13 Πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γάλακτος ἄπειρος λόγου δικαιοσύνης· νήπιος γὰρ ἐστὶ. 14 Τελείων δέ ἐστὶν ἡ στερεὰ τροφή, τῶν διὰ τὴν ἔξιν τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα ἐχόντων πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ.

6 Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ λόγον ἐπὶ τὴν τελειότητα φερώμεθα, μὴ πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετανόιας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ Θεόν, 2 βαπτισμῶν διδαχῆς, ἐπιθέσεώς τε χειρῶν, ἀναστάσεώς τε νεκρῶν καὶ κρίματος αἰωνίου. 3 Καὶ τοῦτο ποιήσομεν, ἐάνπερ ἐπιτρέπη ὁ Θεός.

7 Αὐτὸς (ὁ Χριστὸς) κατὰ τὶς ἡμέρας τῆς φυσικῆς ζωῆς του με ἰσχυρὴ κραυγὴ καὶ δάκρυα ἀπηύθυνε δεήσεις καὶ παρακλήσεις πρὸς ἐκεῖνον, ποὺ εἶχε τὴ δύναμι νὰ τὸν σώσῃ ἀπὸ τὸ θάνατο (με τὴν ἀνάστασι), καὶ λόγω τῆς εὐλαβείας του εἰσακούσθηκε. 8 Καίτοι δὲ ἦταν Υἱός (ἄρα Θεός, καὶ συνεπῶς δὲν ὤφειλε ὑπακοή), ἄσκησε με ὅσα ἔπαθε ὑπακοή. 9 Καί, ἀφοῦ ἔτσι καθιερώθηκε, ἔγινε γιὰ ὅλους ἐκείνους, ποὺ ὑπακούουν σ' αὐτόν, αἴτιος σωτηρίας αἰωνίας, 10 ὀνομασθεὶς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὸν τύπο τοῦ Μελχισεδέκ.

Ἐλεγχος τῆς πνευματικῆς νωθρότητος καὶ ἀνωριμότητος

11 Γι' αὐτὸν (τὸν Μελχισεδέκ ὡς τύπο τοῦ ἀρχιερέως Χριστοῦ) ἔχουμε πολλὰ νὰ εἰποῦμε, ἀλλὰ καὶ δυσόητα γιὰ νὰ σᾶς τὰ μεταδώσωμε, ἐπειδὴ ἔχετε γίνεῖ βραδεῖς καὶ δύσκολοι στὸ νὰ ἀκούετε με τὰ αὐτὰ τῆς ψυχῆς καὶ νὰ καταλαβαίνετε. 12 Καὶ γι' αὐτό, ἐνῶ ἔπειτα ἀπὸ τόσο χρόνο ἔπρεπε νὰ εἶσθε διδάσκαλοι, πάλιν ἔχετε ἀνάγκη νὰ σᾶς διδάσκῃ κανεὶς τὰ πρῶτα στοιχεῖα τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι ἔχετε καταντήσει νὰ ἔχετε ἀνάγκη ἀπὸ γάλα καὶ ὄχι ἀπὸ στερεὰ τροφή. 13 Καθένas δέ, ποὺ τρέφεται με γάλα, εἶναι ἀνίκανος γιὰ λόγο τελειότητος, ἀφοῦ εἶναι νήπιο. 14 Ἡ δὲ στερεὰ τροφή εἶναι γιὰ τοὺς ὠρίμους, οἱ ὅποιοι λόγω συνεχοῦς χρήσεως ἔχουν ἐξασκήσει τὰ αἰσθητήρια, γιὰ νὰ καταλαβαίνουν καὶ τὸ καλὸ καὶ τὸ κακὸ.

Προτροπὴ πρὸς τελειότητα

6 Γι' αὐτὸ ἄς ἀφήσωμε τὴ στοιχειώδη χριστιανικὴ διδασκαλία καὶ ἄς προχωροῦμε πρὸς τὴν τελειότητα (τὴ βαθύτερη καὶ ὑψηλότερη χριστιανικὴ διδασκαλία). Ἄς μὴ θέτωμε πάλι θεμέλιο ἀρχίζοντας ἀπὸ μετάνοια γιὰ νεκρὰ ἔργα (ἁμαρτωλὰ ἔργα ποὺ νεκρώνουν), καὶ πίστι στὸ Θεό, 2 διδασκαλία γιὰ βαπτίσματα, καὶ ἐπίθεσι χειρῶν (πρὸς μετάδοσι τῆς θείας χάριτος), καὶ ἀνάστασι νεκρῶν, καὶ αἰώνια κρίσι. 3 Καὶ αὐτὸ θὰ τὸ κάνωμε, ἐὰν ἐπιτρέπη ὁ Θεός.

4 Ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἅπαξ φωτισθέντας γευσαμένους τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου καὶ μετόχους γεννηθέντας Πνεύματος Ἁγίου 5 καὶ καλὸν γευσαμένους Θεοῦ ῥῆμα δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος, 6 καὶ παραπεσόντας πάλιν ἀνακαινίζει εἰς μέτανοιαν, ἀνασταυροῦντας ἑαυτοῖς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας. 7 Γῆ γὰρ ἡ πιουσα τὸν ἐπ' αὐτῆς πολλακίς ἐρχόμενον ὑετὸν καὶ τίκτουσα βοτάνην εὐθετον ἐκείνοις δι' οὓς καὶ γεωργεῖται, μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. 8 Ἐκφέρουσα δὲ ἀκάνθας καὶ τριβόλους, ἀδόκιμος καὶ κατάρας ἐγγύς, ἥς τὸ τέλος εἰς καῦσιν.

9 Πειπεισμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ κρείττονα καὶ ἐχόμενα σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτω λαλοῦμεν. 10 Οὐ γὰρ ἄδικος ὁ Θεὸς ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης ἧς ἐνεδείξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακουήσαντες τοῖς ἁγίοις καὶ διακουοῦντες.

11 Ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους, 12 ἵνα μὴ νωθροὶ γένησθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας κληρονομοῦντων τὰς ἐπαγγελίας.

13 Τῷ γὰρ Ἀβραάμ ἐπαγγειλάμενος ὁ Θεός, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχε μείζονος ὁμόσαι, ὥμοσε κατ' ἑαυτοῦ 14 λέγων Ἥ μὴ εὐλογῶν εὐλογήσω σε καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε. 15 Καὶ οὕτω μακροθυμήσας ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας. 16 Ἄνθρωποι μὲν γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὁμνύουσι, καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὄρκος. 17 Ἐν ᾧ περισσώτερον βουλόμενος ὁ Θεὸς ἐπιδείξατο τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ ἐμεσίτευσεν ὄρκῳ, 18 ἵνα διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι Θεόν, ἰσχυρὰν

Ὁ φοβερὸς κίνδυνος τῆς ἐκπτώσεως καὶ ἀπωλείας

4 εἶναι δὲ ἀδύνατο ἐκείνους, ποὺ μὴ φορὰ βαπτίσθησαν, καὶ γεύθησαν τὴν δωρεὰν τὴν ἐπουράνια, καὶ ἔγιναν μέτοχοι Πνεύματος Ἁγίου, 5 καὶ ἀπῆλθον τὸν ὥρατο λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ θαύματα τοῦ νέου κόσμου ποὺ ἐμελλε νὰ ἔλθῃ (διὰ τοῦ Μεσσίου), 6 καὶ παρ' ὅλα αὐτὰ ἐξέπεσαν, εἶναι ἀδύνατο (μετὰ τὴν ἀνακαινίσει διὰ τοῦ βαπτίσματος) νὰ τοὺς ἀνακαινίσῃ κανεὶς πάλι διὰ μετανοίας, ἀνθρώπους ποὺ ξανασταυρώνουν ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπ' αὐτοὺς καὶ διαπομπεύουν τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ. 7 Ἡ γῆ βεβαίως, ἡ ὁποία ἔπει τὴ βροχὴ, ποὺ πολλὰς φορὰς πέφτει σ' αὐτὴ, καὶ γεννᾷ φυτὰ χρήσιμα γι' αὐτούς, γιὰ τοὺς ὁποίους καὶ καλλιεργεῖται, λαμβάνει εὐλογία ἀπὸ τὸ Θεό. 8 Ἄλλ' ὅταν βγάξῃ ἀγκάθια καὶ τριβόλια, εἶναι ἄχρηστη καὶ τὴν πλησιάζει ἡ κατάρα. Τὸ τέλος τῆς εἶναι νὰ καῖ.

9 Ἄλλὰ γὰρ σᾶς, ἀγαπητοί, ἂν καὶ ὁμιλοῦμε ἔτσι, φρονοῦμε τὰ ἀνώτερα καὶ τὰ σωτήρια. 10 Διότι ὁ Θεὸς δὲν εἶναι ἄδικος, ὥστε νὰ λησμονήσῃ τὸ ἔργο σας καὶ τὸν κόπο ἀπὸ τὴν ἀγάπη, τὴν ὁποία δεῖξατε γιὰ τ' ὄνομά του μὲ τις ὑπηρεσίες ποὺ προσφέρατε καὶ ποὺ προσφέρετε στοὺς ἁγίους (στοὺς πιστοὺς).

11 Ἄλλ' ἐπιθυμοῦμε ὁ καθένας ἀπὸ σᾶς νὰ δείχνῃ μέχρι τέλος τὸν ἴδιο ζῆλο πρὸς ἐκπλήρωσι τῆς ἐλπίδος (στὰ μέλλοντα ἀγαθὰ), 12 γιὰ νὰ μὴ φαντῆτε ράθυμοι, ἀλλὰ ν' ἀναδειχτῆ μιμηταὶ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν πίστι καὶ τὴν ὑπομονὴ κληρονομοῦν ὅσα ὑποσχέθηκε ὁ Θεός.

Ἀμετάκλητη ἡ ἀπόφαισι τοῦ Θεοῦ γιὰ ὅσα ὑποσχέθηκε

13 Ὅταν, ὡς γνωστόν, ὁ Θεὸς ἔδωκε ὑπόσχεσι στὸν Ἀβραάμ, ἐπειδὴ δὲν μπορούσε νὰ ὀρκισθῆ σὲ κανένα ἀνώτερο (ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει ἀνώτερος ἀπ' τὸ Θεό), ὀρκίσθηκε στὸν ἑαυτό του 14 λέγοντας: Ἐξάπαντος θὰ σ' εὐλογήσω μὲ τὸ παραπάνω, καὶ θὰ σὲ πληθύνω μὲ τὸ παραπάνω (θὰ σοῦ δώσω πάρα πολλοὺς ἀπογόνους). 15 Κατόπιν δὲ τούτου, ἀφοῦ περίμενε μὲ ὑπομονή, ἐπέτυχε αὐτό, ποὺ ὑποσχέθηκε ὁ Θεός. 16 Οἱ ἄνθρωποι βεβαίως ὀρκίζονται στὸν ἀνώτερό τους, καὶ ὁ ὄρκος μὲ τὴν παρεχομένη βεβαίωσι θέτει τέλος σὲ κάθε ἀντιλογία τους. 17 Γι' αὐτὸ ὁ Θεός, θέλοντας περισσώτερο νὰ δείξῃ στοὺς κληρονόμους τοῦ ἀγαθοῦ ποὺ ὑποσχέθηκε τὸ ἀμετάκλητο τῆς ἀποφάσεώς του, ἐγγυήθηκε μὲ ὄρκο, 18 ὥστε μὲ δύο πράγματα ἀπαράβατα (τὴν ὑπόσχεσι καὶ τὸν ὄρκο), στὰ ὁποῖα δηλαδὴ εἶναι ἀδύνατο νὰ ψευστῆ ὁ Θεός, νὰ ἔχω-

παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος· **19** ἦν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος, **20** ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσηλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν **Μελχισεδέκ** ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.

7 Οὗτος γὰρ ὁ **Μελχισεδέκ**, βασιλεὺς **Σαλήμ**, ἱερεὺς τοῦ **Θεοῦ** τοῦ ὑψίστου, ὁ συναντήσας Ἀβραάμ ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων καὶ εὐλογήσας αὐτόν, **2** ᾧ καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν Ἀβραάμ, πρῶτον μὲν ἐρμηνεύμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς **Σαλήμ**, ὃ ἐστὶ βασιλεὺς εἰρήνης, **3** ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος, μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων, ἀφωμοιωμένοι δὲ τῷ **Υἱῷ** τοῦ Θεοῦ, μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηκεές.

4 Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος οὗτος, ᾧ καὶ δεκάτην Ἀβραάμ ἔδωκεν ἐκ τῶν ἀκροθινίων ὁ πατριάρχης. **5** Καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν **Λευὶ** τὴν ἱερατεῖαν λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκατοῦν τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τοῦτ' ἐστὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτῶν, καί-

με ἰσχυρὴ ἐνθάρρυνσι ἐμεῖς, οἱ ὅποιοι ἀναζητήσαμεν καταφύγιον, γὰρ νὰ κρατήσωμε τὴν ἐλπίδα στὸ προκείμενον ἀγαθόν. **19** Αὐτὴ τὴν ἐλπίδα ἔχομε ὡς ἄγκυρα τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ καὶ σταθερῆ, ποὺ εἰσέρχεται στὰ ἐνδότερα πίσω ἀπὸ τὸ καταπέτασμα (στὰ ἅγια τῶν ἁγίων, στὸν οὐρανὸ δηλαδὴ, ποὺ συμβολίζεται ἀπὸ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων τοῦ ναοῦ). **20** Ἐκεῖ ὡς πρόδρομος γιὰ μᾶς (γιὰ νὰ μᾶς ἀνοίξῃ δρόμον νὰ ἀκολουθήσωμε) εἰσηλθε ὁ Ἰησοῦς, ἔχοντας ἀναδειχθῆ αἰώνιος ἀρχιερεὺς κατὰ τὸν τύπον τοῦ **Μελχισεδέκ**.

Ὁ **Μελχισεδέκ** πολλαπλῶς τύπος τοῦ **Χριστοῦ**

7 Διότι αὐτὸς ὁ **Μελχισεδέκ**, βασιλεὺς τῆς **Σαλήμ**, ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ὁ ὅποιος συνάντησε τὸν Ἀβραάμ ὅταν ἐπέστρεφε ἀπὸ τῆ συντριπτικῆς ἤττα τῶν βασιλέων καὶ τὸν εὐλόγησε, **2** καὶ στὸν ὅποιον ὁ Ἀβραάμ ἔδωσε τὸ ἕνα δέκατο ἀπ' ὅλα τὰ λάφυρα, πρῶτα μὲν κατὰ τὴν ἐρμηνεία τοῦ ὀνόματός του «βασιλεὺς δικαιοσύνης», ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς **Σαλήμ**, ποὺ σημαίνει «βασιλεὺς εἰρήνης», **3** (φαινομενικῶς) χωρὶς πατέρα, χωρὶς μητέρα, χωρὶς γενεαλογία, χωρὶς νὰ ἔχη οὔτε ἀρχὴ ἡμερῶν οὔτε τέλος ζωῆς (διότι σκοπίμως ἢ **Γραφῆ** ἀποσιωπᾷ τὴν καταγωγὴ καὶ τὸ χρόνο τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου του), ὁμοιάζοντας ἔτσι μὲ τὸν **Υἱὸ** τοῦ Θεοῦ (φαινομενικῶς λόγῳ τῆς ἀποσιωπήσεως τοῦ τέλους του) παραμένει ἱερεὺς αἰώνιος (Ὅσα γιὰ τὸν **Μελχισεδέκ** ὡς τύπον τοῦ **Χριστοῦ** ἰσχύουν φαινομενικῶς, συμβολικῶς, καὶ σὲ μικρὸ βαθμὸν, γιὰ τὸ **Χριστὸ** ὡς ἀντίτυπον ἰσχύουν πραγματικῶς καὶ σὲ ἀπόλυτον βαθμὸν. Πραγματικῶς ὁ **Χριστὸς** εἶναι χωρὶς πατέρα ὡς ἄνθρωπος, καὶ χωρὶς μητέρα, γενεαλογία, ἀρχὴ καὶ τέλος ὡς Θεός. Ἐπίσης σὲ ἀπόλυτον βαθμὸν εἶναι «βασιλεὺς δικαιοσύνης» καὶ «βασιλεὺς εἰρήνης», καὶ μὲ μοναδικὴ ἔννοια εἶναι ἱερεὺς, ἱερεὺς αἰώνιος).

Ὁ **Μελχισεδέκ** ἀνώτερος τοῦ Ἀβραάμ

4 Ἀναλογισθῆτε δὲ, πόσο μεγάλος ἦταν αὐτός (ὁ **Μελχισεδέκ**), ἀφοῦ καὶ ὁ Ἀβραάμ ὁ πατριάρχης τοῦ ἔδωσε τὸ ἕνα δέκατο ἀπὸ τὰ ἐκλεκτότερα λάφυρα. **5** Καὶ ἐκείνοι μὲν ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τοῦ **Λευὶ**, ποὺ λαμβάνουν τὴν ἱερωσύνη, διατάσσονται ἀπὸ τὸ νόμον νὰ λαμβάνουν τὸ ἕνα δέκατο τῶν εἰσοδημάτων ἀπὸ τὸ λαόν, δηλαδὴ ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς τους, καίτοι προῆλθαν ἀπὸ τὴν ὀσφύ (τῆ μέση) τοῦ Ἀβραάμ (καίτοι

περ ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς ὀσφύος Ἀβραάμ. 6 Ὁ δὲ μὴ γενεολογούμενος ἐξ αὐτῶν δεδεκάτωκε τὸν Ἀβραάμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγηκε. 7 Χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται. 8 Καὶ ὧδε μὲν δεκάτας ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσιν, ἐκεῖ δὲ μαρτυρούμενος ὅτι ζῆ. 9 Καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν, διὰ Ἀβραάμ καὶ Λευὶ ὁ δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτῳται. 10 ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ τοῦ πατρὸς ἦν ὅτε συνήνητησεν αὐτῷ ὁ Μελχισεδέκ.

11 Εἰ μὲν οὖν τελείωσις διὰ τῆς Λευϊτικῆς ἱερωσύνης ἦν, –ὁ λαὸς γὰρ ἐπ’ αὐτῇ νενομοθέτητο–, τίς ἔτι χρεῖα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ ἔτερον ἀνίστασθαι ἱερέα καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρῶν λέγεσθαι; 12 Μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται. 13 Ἐφ’ ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα, φυλῆς ἐτέρας μετέσχηκεν, ἀφ’ ἧς οὐδεὶς προσέσχηκε τῷ θυσιαστηρίῳ. 14 Πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ Ἰουδα ἀνατέταλκεν ὁ Κύριος ἡμῶν, εἰς ἣν φυλὴν οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης Μωυσῆς ἐλάλησε.

15 Καὶ περισσώτερον ἔτι κατάδηλόν ἐστιν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα Μελχισεδέκ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος, 16 ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς σαρκικῆς γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου. 17 Μαρτυρεῖ γὰρ ὅτι σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. 18 Ἀθέτησις μὲν γὰρ γίνεται προαγωγῆς ἐντολῆς διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενές καὶ ἀνωφελές. 19 Οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος.

δηλαδὴ φορολογούμενοι καὶ φορολογοῦντες κατάγονταν ὅλοι ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ). 6 Αὐτὸς ὅμως (ὁ Μελχισεδέκ), ὁ ὁποῖος ὡς πρὸς τὴν καταγωγήν δὲν εἶναι ἀπ’ αὐτοῦ (δὲν εἶναι ἀπόγονος τοῦ Λευῖ), ἔλαβε τὸ ἕνα δέκατο ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ, καὶ εὐλόγησε αὐτόν, πού εἶχε τις θεῖες ὑποσχέσεις. 7 Χωρὶς δὲ καμμιά ἀντίρρηση, τὸ κατώτερο εὐλογεῖται ἀπὸ τὸ ἀνώτερο (Ἄρα ὁ Μελχισεδέκ, πού εὐλόγησε, εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ, πού εὐλογήθηκε). 8 Ἐπίσης, στὴ μία περίπτῳσι λαμβάνουν δεκάτες ἄνθρωποι θνητοί, ἐνῶ στὴν ἄλλη περίπτῳσι ἔλαβε δεκάτη ἕνας, γιὰ τὸν ὁποῖο δίνεται μαρτυρία ὅτι ζῆ (ἀφοῦ ἡ Γραφὴ σκοπιμῳς ὁμιλεῖ μόνο γιὰ τὴ ζωὴ του, ὄχι γιὰ θάνατο). 9 Θὰ μπορούσε μάλιστα νὰ εἰπῆ κανεὶς, ὅτι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἀβραάμ (πού ἔδωσε δεκάτη στὸ Μελχισεδέκ) καὶ αὐτὸς ὁ Λευῖ, πού λαμβάνει δεκάτες, ἔδωσε δεκάτη (στὸ Μελχισεδέκ), 10 ἂν καὶ ἀκόμη ἦταν στὴν ὀσφύ (στὴ μέση) τοῦ προπάτορός του (ἦταν δηλαδὴ ἀγέννητος), ὅταν ὁ Μελχισεδέκ συνάντησε αὐτόν (τὸν προπάτορα Ἀβραάμ).

Ἄναγκαῖα ἡ ἀλλαγὴ ἱερωσύνης

11 Ἐὰν δὲ ἡ δικαιοῖσι ἦταν δυνατὴ μὲ τὴ Λευϊτικὴ ἱερωσύνη, –ὁ δὲ λαὸς σ’ αὐτῇ εἶχε στηριχθῆ–, ποῖα πλέον ἀνάγκη θὰ ὑπῆρχε γιὰ νὰ ἐμφανισθῆ ἄλλου εἴδους ἱερεὺς, κατὰ τὸν τύπο τοῦ Μελχισεδέκ, καὶ νὰ μὴν εἶναι κατὰ τὸν τύπο τοῦ Ἀαρῶν; 12 Ἀφοῦ δὲ παύει νὰ ἰσχύη ἡ ἱερωσύνη, κατ’ ἀνάγκην παύει νὰ ἰσχύη καὶ ὁ σχετικὸς νόμος (ὁ νόμος πού ὤριζε σὲ ποῖα φυλὴ θ’ ἀνήκε ἡ ἱερωσύνη). 13 Γι’ αὐτὸ ἔκεινος (ὁ Χριστὸς), γιὰ τὸν ὁποῖον λέγονται αὐτά, σαρκώθηκε ἀπὸ ἄλλη φυλὴ, ἀπὸ τὴν ὁποῖα κανεὶς δὲν ὑπηρετήσε στὸ θυσιαστήριο. 14 Εἶναι δὲ φανερό, ὅτι ὁ Κύριός μας ἀνέτειλε ἀπ’ τὴ φυλὴ τοῦ Ἰουδα, στὴν ὁποῖα φυλὴ ὁ Μωυσῆς δὲν ἔκανε καμμιά ἀναφορὰ ὁμιλώντας γιὰ ἱερωσύνη.

15 Γίνεται δὲ φανερό ἀκόμη περισσότερο, ὅτι συμφῳνως μὲ τὸν τύπο τοῦ Μελχισεδέκ ἐμφανίζεται ἄλλου εἴδους ἱερεὺς, 16 ἐπειδὴ αὐτὸς δὲν ἔγινε μὲ τὸν τρόπο ἐντολῆς, ἡ ὁποῖα ἰσχύει γιὰ τὴ φυσικὴ ζωὴ (πού διαρκεῖ μέχρι τὸ θάνατο), ἀλλὰ μὲ τὴ δύναμι ζωῆς ἀτελεύτητης. 17 Διότι διακηρύττει: Σὺ εἶσαι αἰώνιος ἱερεὺς κατὰ τὸν τύπο τοῦ Μελχισεδέκ. 18 Καταργεῖται μὲν λοιπὸν προηγουμένη ἐντολὴ ὡς ἀνίσχυρη καὶ ἀνωφελῆς. 19 Διότι καμμιά δικαιοῖσι δὲν ἔφερε ὁ νόμος.

Ἐπεισαγωγή δὲ κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζομεν τῷ Θεῷ. **20** Καὶ καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὀρκωμοσίας· –οὐ μὲν γὰρ χωρὶς ὀρκωμοσίας εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες, **21** ὁ δὲ μετὰ ὀρκωμοσίας διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν, Ὡμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ· **22** κατὰ τοσοῦτον κρείττονος διαθήκης γέγονεν ἔγγυος Ἰησοῦς.

23 Καὶ οἱ μὲν πλείονες εἰσι γεγονότες ἱερεῖς διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι παραμένειν, **24** ὁ δὲ διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην. **25** Ὅθεν καὶ σφῆζειν εἰς τὸ παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ Θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν.

26 Τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἀμαρτωλῶν καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος, **27** ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην, ὡσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἀμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ· τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ ἑαυτὸν ἀνενέγκας. **28** Ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιερεῖς ἔχοντας ἀσθένειαν, ὁ λόγος δὲ τῆς ὀρκωμοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον Υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.

8 Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς Μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς, **2** τῶν ἁγίων λειτουργὸς καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ Κύριος καὶ οὐκ ἄνθρωπος. **3** Πᾶς γὰρ ἀρχιε-

Ἡ ἀσύγκριτη ὑπεροχὴ τῆς ἱερωσύνης τοῦ Χριστοῦ

Εἰσάγεται δὲ ὕστερα ἀνώτερη ἐλπίς, μὲ τὴν ὁποία ἐρχόμεθα πλησίον τοῦ Θεοῦ. **20** Ἐπίσης τοῦτο δὲν ἔγινε χωρὶς ὄρκου. Οἱ μὲν ἄλλοι, ὡς γνωστόν, ἔγιναν ἱερεῖς χωρὶς ὄρκου, **21** ἐνῶ αὐτὸς (ὁ Χριστὸς) ἔγινε ἱερεὺς μὲ ὄρκου κατὰ τὴ μαρτυρία ἐκείνου (τοῦ Θεοῦ Πατρὸς), ὁ ὁποῖος λέγει πρὸς αὐτόν: Ὁρκίσθηκε ὁ Κύριος (τὸ Ἅγιο Πνεῦμα) καὶ δὲν θὰ ἀλλάξῃ ἀπόφασιν. Σὺ εἶσαι αἰῶνιος ἱερεὺς κατὰ τὸν τύπον τοῦ Μελχισεδέκ. **22** Γι' αὐτὸ ὁ Ἰησοῦς ἔγινε ἐγγυητὴς ἀνώτερης διαθήκης.

23 Ἐπίσης ἐκείνοι μὲν οἱ ἱερεῖς ἦταν πολλοί, διότι ὁ θάνατος ἐμπόδιζε νὰ μένη κανεὶς αἰωνίως στὸ ἀξίωμα, **24** ἐνῶ αὐτὸς (ὁ Χριστὸς), ἐπειδὴ ζῆ πάντοτε, ἔχει τὴν ἱερωσύνη μόνιμη, ἀμεταβίβαστη, ἀδιάδοχη (Ὁ Χριστὸς δηλαδὴ δὲν ἔχει διαδόχους στὴν ἱερωσύνη. Οἱ ἱερεῖς τῆς Ἐκκλησίας δὲν εἶναι διάδοχοι του, ἀλλ' ἀντιπρόσωποι του, ὅπως οἱ πρεσβυτεῖς δὲν εἶναι διάδοχοι βασιλέως, ἀλλ' ἀντιπρόσωποι του). **25** Γι' αὐτὸ καὶ δύναται νὰ σώζῃ πάντοτε ὅσους δι' αὐτοῦ προσέρχονται στὸ Θεό, ἀφοῦ πάντοτε ζῆ, γιὰ νὰ μεσιτεύῃ γι' αὐτούς.

Τὸ μοναδικὸ μεγαλεῖο τοῦ ἀρχιερέως Χριστοῦ

26 Ἐπὶ πλεον, τέτοιας ἀξίας ἀρχιερεὺς μᾶς χρειάζοταν· εὐσεβῆς (ὡς πρὸς τὸ Θεό), ἄκακος (ὡς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους), ἀμόλυντος (ὡς πρὸς τὸν ἑαυτό του), διαφορετικὸς ἀπὸ τοὺς ἁμαρτωλοὺς (ἀναμάρτητος), ποὺ ὑψώθηκε πάνω ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς. **27** Αὐτὸς δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ προσφέρῃ καθημερινῶς θυσίας, ὅπως προσφέρουν οἱ ἄλλοι ἀρχιερεῖς, πρῶτα γιὰ τὶς δικές τους ἁμαρτίες καὶ ἔπειτα γιὰ τὶς ἁμαρτίες τοῦ λαοῦ. Τὴν προσφορὰ θυσίας ἔκανε μιὰ γιὰ πάντα μὲ τὸ νὰ προσφέρῃ τὸν ἑαυτό του. **28** Ὁ νόμος λοιπὸν καθιστᾷ ἀρχιερεῖς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι μειονεκτοῦν (ἡθικὰ καὶ φυσικὰ), ἐνῶ ὁ λόγος, μὲ τὸν ὁποῖο γίνεται ἔνορκη διακήρυξι μετὰ τὸ νόμο, καθιστᾷ ἀρχιερέα τὸν Υἱό, καθιερωμένον γιὰ πάντοτε.

Ὁ Χριστὸς λειτουργὸς στὰ ἐπουράνια

8 Τὸ δὲ ἀποκορύφωμα ὅσων λέγομε εἶναι αὐτό: Ἔχομε ἀρχιερέα τέτοιας ἀξίας, ὥστε κάθησε στὰ δεξιὰ τοῦ θρόνου τῆς Μεγαλωσύνης (τοῦ Μεγαλοδυναμοῦ) στοὺς οὐρανοὺς **2** ὡς λειτουργὸς στὰ (ἐπουράνια) ἄγια καὶ τὴ σκηνὴ τὴν ἀληθινὴν, τὴν ὁποία κατασκεύασε ὁ Κύριος καὶ ὄχι ἄνθρωπος. **3** Ὡς γνωστόν, κάθε ἀρχιερεὺς ἀναγορεύει-

ρεὺς εἰς τὸ προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται· ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὁ προσενέγκῃ. 4 Εἰ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱερεὺς, ὄντων τῶν ἱερέων τῶν προσφερόντων κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα, 5 οἷτινες ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσι τῶν ἐπουρανίων, καθὼς κεχρημάτισται Μωυσῆς μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκηνὴν· ὅρα γὰρ φησι, ποιήσεις πάντα κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει.

6 Νυνὶ δὲ διαφορωτέρας τέτευχε λειτουργίας, ὅσῳ καὶ κρείττονός ἐστι διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοισιν ἐπαγγελίας νεομοθῆται. 7 Εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος, οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος. 8 Μεμφόμενος γὰρ αὐτοῖς λέγει·

Ἴδου ἡμέραι ἔρχονται, λέγει Κύριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰουδα διαθήκην καινὴν, 9 οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου· ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, καὶ γὰρ ἡμέλησα αὐτῶν, λέγει Κύριος· 10 ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἦν διαθήσασθαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ· Μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας, λέγει Κύριος, διδούς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν. 11 Καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πολίτην αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων· Γνωθὶ τὸν Κύριον· ὅτι πάντες εἰδήσουσί με ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν· 12 ὅτι ἴλωσ ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. 13 Ἐν τῷ λέγειν καινὴν πεπαλαιώκε τὴν πρώτην· τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.

ται γὰρ νὰ προσφέρῃ δῶρα καὶ θυσίες. Γι' αὐτὸ ἦταν ἀνάγκη νὰ ἔχη καὶ αὐτὸς κάτι ποὺ νὰ προσφέρῃ. 4 Ἐὰν δὲ ἔμενε στὴ γῆ, δὲν θὰ ἦταν κἂν ἱερεὺς, ἀφοῦ ὑπάρχουν οἱ ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι συμφῶνως μὲ τὸ νόμο προσφέρουν τὰ δῶρα. 5 Αὐτοὶ δὲ ὑπηρετοῦν τὸ Θεὸ μὲ λατρευτικὰ μέσα, τὰ ὁποῖα εἶναι εἰκὼν καὶ σκιὰ τῶν ἐπουρανίων πραγμάτων, ὅπως ἔλαβε θεῖα ἐντολὴ ὁ Μωυσῆς προκειμένου νὰ κατασκευάσῃ τὴ σκηνή (τοῦ μαρτυρίου). Διότι τοῦ εἶπε ὁ Θεός: Πρόσεχε νὰ τὰ κάνῃς ὅλα σύμφωνα μὲ τὸ πρότυπο, ποὺ σοῦ δείχθηκε στὸ ὄρος (Ἄλλο δὲ τὸ πρότυπο, ποὺ σημαίνει τὰ ἐπουράνια, καὶ ἄλλο ἢ ἀπομίμησι, ποὺ σημαίνει τὰ ἐπίγεια).

Ὁ Χριστὸς μεσίτης διαθήκης ἀνώτερης

6 Ἀλλὰ τῶρα (ὁ Χριστὸς ποὺ δὲν ἔμεινε στὴ γῆ, ἀλλ' ἀνέβηκε στὸν οὐρανὸ) ἔχει ἐπιτύχει (ὡς ἀρχιερεὺς) τόσο ἀνώτερη λειτουργία, ὅσο εἶναι μεσίτης καὶ ἀνώτερης διαθήκης, ἡ ὁποία ἔχει βασιθεῖ σὲ ἀνώτερες ὑποσχέσεις. 7 Ἐὰν βεβαίως ἡ πρώτη ἐκείνη διαθήκη ἦταν τελεία, δὲν θὰ ὑπῆρχε ἀνάγκη γιὰ δευτέρη. 8 Ἀλλ' ὁ Θεὸς κατηγορώντας αὐτούς (τοὺς Ἰουδαίους) λέγει:

Ἴδου ἔρχονται ἡμέρες, λέγει ὁ Κύριος, καὶ θὰ συνάψω μὲ τὸν οἶκο τοῦ Ἰσραὴλ καὶ μὲ τὸν οἶκο τοῦ Ἰουδα διαθήκη νέα. 9 Δὲν θὰ εἶναι σὰν τὴ διαθήκη, ποὺ ἔκανα μὲ τοὺς προπάτορές τους τὸν καιρὸ, ποὺ τοὺς ἔπιασα ἀπὸ τὸ χέρι τους γιὰ νὰ τοὺς βγάλω ἀπὸ τὴ γῆ τῆς Αἰγύπτου. Διότι αὐτοὶ δὲν ἔμειναν πιστοὶ στὴ διαθήκῃ μου, καὶ γι' αὐτὸ ἐγὼ τοὺς παραμέλησα, λέγει ὁ Κύριος. 10 Ἀλλ' ἡ διαθήκη, τὴν ὁποία θὰ κάνω μὲ τὸν οἶκο τοῦ Ἰσραὴλ, θὰ εἶναι ἡ ἐξῆς. Μετὰ τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες, λέγει ὁ Κύριος, θὰ θέτω τοὺς νόμους μου μέσα στὴ διάνοιά τους, καὶ θὰ τοὺς γράφω μέσα στὶς καρδιές τους. Καὶ θὰ εἶμαι Θεὸς τους, καὶ αὐτοὶ θὰ εἶναι λαὸς μου. 11 Καὶ τότε δὲν θὰ διδάσκουν ὁ καθένας τὸ συμπολίτη του καὶ ὁ καθένας τὸν ἀδελφὸ του λέγοντας, «Ἀγάπησε τὸν Κύριον». Διότι ὅλοι θὰ μὲ ἀγαποῦν ἀπὸ τὸν μικρὸ μεταξύ αὐτῶν ἕως τὸν μεγάλον, 12 διότι θὰ συγχωρήσω τὶς κακὰς πράξεις τους, καὶ δὲν θὰ ἐνθυμηθῶ πλέον τὶς ἁμαρτίες τους καὶ τὶς ἀνομιές τους. 13 Μὲ τὸ νὰ ὁμιλῇ γιὰ νέα κήρυξε παλαιὰ τὴν πρώτη διαθήκη. Ἐκεῖνο δέ, ποὺ γίνεται παλαιὸ καὶ γηράσκει, φθάνει σὲ ἀφανισμό.

9 Εἶχε μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη σκηνὴ δικαιοῦματα λατρείας τὸ τε ἅγιον κοσμικόν. **2** Σκηνὴ γὰρ κατασκευάσθη ἡ πρώτη, ἐν ἣ ἦ τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων, ἧτις λέγεται ἅγια. **3** Μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα σκηνὴ ἡ λεγομένη ἅγια ἁγίων, **4** χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης περικεκαλυμμένην πάντοθεν χρυσίῳ, ἐν ἣ στάμνος χρυστῆ ἔχουσα τὸ μάννα καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης, **5** ὑπεράνω δὲ αὐτῆς Χερουβὶμ δόξης κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον· περὶ ὧν οὐκ ἔστι νῦν λέγειν κατὰ μέρος.

6 Τούτων δὲ οὕτω κατασκευασμένων εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν διὰ παντὸς εἰσίσαιν οἱ ἱερεῖς τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες, **7** εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ τοῦ ἑνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιερεὺς, οὐ χωρὶς αἵματος, ὃ προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων, **8** τοῦτο δηλοῦντος τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, μήπω πεφανερωσθαι τὴν τῶν ἁγίων ὁδόν, ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στάσιν· **9** ἧτις παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα, καθ' ὃν δῶρά τε καὶ θυσίαι προσφέρονται μὴ δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν τελειῶσαι τὸν λατρεύοντα, **10** μόνον ἐπὶ βρώμασι καὶ πόμασι καὶ διαφόροις βαπτισμοῖς καὶ δικαιοῦμασι σαρκὸς μέχρι καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα.

11 Χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν διὰ τῆς μείζονος καὶ τελειότερας σκηνῆς, οὐ χειροποιήτου, τοῦτ' ἔστιν οὐ ταύτης τῆς κτίσεως, **12** οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσηλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν εὐράμενος.

Ἡ πρώτη σκηνὴ (ὁ ἰουδαϊκὸς ναός)

9 Εἶχε βεβαίως λατρευτικὰς διατάξεις καὶ ἡ πρώτη σκηνὴ (ἡ ἰουδαϊκὴ σκηνή, ὁ ἰουδαϊκὸς ναός), μάλιστα καὶ αὐτὸ τὸ ἅγιον μέρος τῆς ποῦ συμβόλιζε τὸν κόσμον (τὸ πρῶτον μέρος τῆς σκηνῆς). **2** Ἔτσι κατασκευάσθηκε τὸ πρῶτον μέρος τῆς σκηνῆς, τὸ ὁποῖον λέγεται ἅγια. **3** Σ' αὐτὸ ὑπῆρχε ἡ (ἐπτάφωτη) λυχνία, καὶ ἡ τράπεζα, καὶ οἱ ἄρτοι τῆς προθέσεως (ἐπάνω στὴν τράπεζα). **3** Πίσω δὲ ἀπὸ τὸ δεύτερον καταπέτασμα (παραπέτασμα ἀπὸ πολῦτιμο ὕφασμα) ἦταν τὸ μέρος τῆς σκηνῆς, τὸ ὁποῖον λέγεται ἅγια ἁγίων. **4** Ἐκεῖ ὑπῆρχε ἕνα χρυσοῦ θυσιαστήριον θυμιάματος, καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης ἐξωτερικῶς ὀλόχρυση. **5** αὐτὴν ὑπῆρχε ἡ χρυστὴ στάμνος ποῦ περιεῖχε τὸ μάννα, καὶ ἡ ῥάβδος τοῦ Ἀαρὼν ποῦ βλάστησε (θαυματουργικῶς), καὶ οἱ πλάκες τῆς διαθήκης (οἱ πλάκες ὅπου ἦταν γραμμένες οἱ δέκα ἐντολές). **5** Ἐπάνω δὲ ἀπ' αὐτὴ (τὴν κιβωτὸν) ἦταν ἔνδοξα Χερουβὶμ, ποῦ ἔβριχναν τὴν σκιά τους ἐπάνω στὸ ἱλαστήριον (τὸ χρυσοῦ κάλυμμα τῆς κιβωτοῦ). Ἄλλὰ γι' αὐτὰ δὲν εἶναι τώρα ἀνάγκη νὰ ὁμιλήσωμε λεπτομερῶς.

Ἡ εἴσοδος στὸ πρῶτον, καὶ στὸ δεύτερον μέρος τῆς σκηνῆς

6 Μὲ τέτοια λοιπὸν κατασκευὴ καὶ ὀργανοὺς τῆς σκηνῆς, στὸ πρῶτον μὲν μέρος τῆς σκηνῆς εἰσέρχονται πάντοτε οἱ ἱερεῖς καὶ ἐκτελοῦν τὶς ἱεροτελεστίας. **7** Στὸ δεύτερον δὲ μέρος εἰσέρχεται μόνον ὁ ἀρχιερεὺς μίαν φορὰ τὸ ἔτος, καὶ ὄχι χωρὶς αἵμα, τὸ ὁποῖον προσφέρει γιὰ τὰ ἀμαρτήματα τοῦ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ. **8** Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔδειχνε αὐτό, ὅτι δηλαδὴ ἀκόμη δὲν εἶχε φανερωθῆ ὁ δρόμος πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων (τὰ ἐπουράνια ἅγια τῶν ἁγίων), καὶ ἴσχυε ἀκόμη ἡ πρώτη σκηνὴ (ἡ ἰουδαϊκὴ σκηνή). **9** Αὐτὴ εἶναι σύμβολο γιὰ τὸν παρόντα καιρὸν, κατὰ τὸν ὁποῖον προσφέρονται δῶρα καὶ θυσίες, οἱ ὁποῖοι δὲν δύνανται νὰ δικαιώσουν ὡς πρὸς τὴ συνείδησιν ἐκεῖνον ποῦ προσφέρει λατρεία, **10** ἀλλ' ἐπιβάλλονται μόνον χάριν τροφῶν καὶ ποτῶν καὶ διαφόρων καθάρσεων καὶ ἱκανοποιήσεων τοῦ σώματος μέχρι τὸν καιρὸν τῆς μεταρρυθμίσεως.

Ὁ Χριστὸς ἀρχιερεὺς μὲ ἐπουράνια σκηνὴ καὶ δικό του αἶμα

11 Ἄλλ' ὁ Χριστὸς, ὅταν ἦλθε ὡς ἀρχιερεὺς τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα ἦταν μελλοντικά, χρησιμοποιοῦντας τὴ μεγαλύτερη καὶ τελειότερη σκηνὴν, ὄχι χειροποίητην, ὄχι δηλαδὴ αὐτοῦ τοῦ κόσμου (ἀλλὰ τοῦ ὑπερφυσικοῦ κόσμου), **12** καὶ ὄχι αἵμα τράγων καὶ μόσχων, ἀλλὰ τὸ δικό του αἶμα, εἰσηλθε στὰ (ἐπουράνια) ἅγια (τῶν ἁγίων) μὴ γιὰ πάντα, καὶ ἐπέτυχε αἰωνία λύτρωσι.

13 Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων καὶ σποδὸς δαμάλεως ῥαντίζουσα τοὺς κεκοινωμένους ἀγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα, 14 πόσω μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ Θεῷ, καθαριεὶ τὴν συνείδησιν ἡμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ λατρεύειν Θεῷ ζῶντι;

15 Καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης ἐστίν, ὅπως, θανάτου γενομένου εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων, τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας. 16 Ὅπου γὰρ διαθήκη, θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου· 17 διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία, ἐπεὶ μήποτε ἰσχύει ὅτε ζῆ ὁ διαθέμενος. 18 Ὅθεν οὐδ' ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος ἐγκεκαίνισται· 19 λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ τὸν νόμον ὑπὸ Μωυσέως παντὶ τῷ λαῷ, λαβῶν τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ τράγων μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου καὶ ὑσσώπου, αὐτὸ τε τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐρράντισε· 20 λέγων· Τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ Θεός. 21 Καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκευὴ τῆς λειτουργίας τῷ αἵματι ὁμοίως ἐρράντισε. 22 Καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεςις.

23 Ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς τούτοις καθαρίζεσθαι, αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττοσι θυσίαις παρὰ ταύτας. 24 Οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα ἅγια εἰσηλθεν ὁ Χριστός, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν, νῦν

Ἡ ἄπειρη ἀξία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ὡς Θεανθρώπου

13 Διότι, ἐὰν τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων καὶ ράντισμα μὲ στάχτη ἀπὸ δαμάλι (ποῦ ἔγινε ὀλοκαύτωμα) καθαρῖζη τοὺς μολυσμένους τελετουργικὰ ὡς πρὸς τὴν καθαρότητα τοῦ σώματος, 14 πόσω μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ἐνωμένος (ὡς ἄνθρωπος) μὲ τὸ αἰώνιο πνεῦμα (τῆ θεότητα) προσέφερε τὸν ἑαυτοῦ ὡς θῦμα ἄμωμο στὸ Θεό, ἔχει τὴ δύναμι νὰ καθαρῖζη τὴ συνείδησί μας ἀπὸ νεκρὰ ἔργα (ἔργα ἁμαρτίας ποὺ νεκρώνουν), ὥστε νὰ λατρεύουμε τὸ ζωντανὸ Θεό; (Τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ ἔχει ἄπειρη δύναμι, διότι εἶναι αἷμα λογικοῦ, ἔκουσίου, ἀμώμου καὶ θεανθρωπίνου θύματος).

Ἡ σχέσι τῆς διαθήκης μὲ τὸ θάνατο καὶ τὸ αἷμα

15 Γι' αὐτὸ δὲ τὸ λόγο (ὁ Χριστός) εἶναι μεσίτης νέας διαθήκης, ὥστε, κατόπιν τοῦ θανάτου του γιὰ τὴ συγχώρησι τῶν παραβάσεων κατὰ τὸν καιρὸ τῆς πρώτης διαθήκης, νὰ λάβωσι οἱ προσκεκλημένοι τὴν αἰώνια κληρονομία, τὴν ὁποία ὑποσχέθηκε. 16 Ὅπου βεβαίως ὑπάρχει διαθήκη, (γιὰ νὰ ἐκτελεσθῆ) πρέπει ν' ἀκολουθήσῃ θάνατος τοῦ διαθέτη. 17 Διότι ἡ διαθήκη εἶναι ἔγκυρη, ὅταν οἱ διαθέτες εἶναι νεκροί. Ἀλλιώως, ὅταν ὁ διαθέτης ζῆ, ποτὲ δὲν ἰσχύει. 18 Γι' αὐτὸ οὔτε ἡ πρώτη διαθήκη ἐγκαινιάσθηκε χωρὶς αἷμα (ποῦ σημαίνει θάνατο). 19 Ἄλλ' ἀφοῦ ὁ Μωυσὴς κάθε ἐντολή, ποὺ περιλαμβανόταν στὸ νόμο, ἀπήγγειλε σὲ ὅλο τὸ λαό, ἔλαβε τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ τῶν τράγων μαζὶ μὲ νερὸ καὶ κόκκινο μαλλί καὶ ὑσσώπο, καὶ ράντισε καὶ αὐτὸ τὸ βιβλίον (τοῦ νόμου) καὶ ὅλο τὸ λαό, 20 λέγοντας· Αὐτὸ εἶναι τὸ αἷμα τῆς διαθήκης, τὴν ὁποία ὥρισε ὁ Θεὸς γιὰ ἡμᾶς. 21 Καὶ τὴ σκηνὴν δὲ καὶ ὅλα τὰ λειτουργικὰ σκευὴ ὁμοίως ράντισε μὲ τὸ αἷμα. 22 Καὶ σχεδὸν ὅλα συμφώνως πρὸς τὸ νόμο καθαρίζονται (τελετουργικῶς) μὲ αἷμα, καὶ χωρὶς νὰ χυθῆ αἷμα δὲν γίνεται ἄφεςι ἁμαρτιῶν.

Ἡ μιὰ γιὰ πάντα εἴσδος τοῦ Χριστοῦ στὰ ἐπουράνια ἅγια καὶ ἡ ἐξιλέωσι τῆς ἁμαρτίας

23 Ἦταν λοιπὸν ἀνάγκη, ἐκεῖνα μὲν τὰ πράγματα, ποὺ ἦταν τύποι καὶ σύμβολα τῶν ἐπουρανίων πραγμάτων, νὰ καθαρῖζωνται μ' αὐτὰ τὰ μέσα, τὰ ἴδια ὅμως τὰ ἐπουράνια πράγματα μὲ θυσίαις ἀνώτερες ἀπ' αὐτές (Καὶ τὰ ἐπίγεια καὶ τὰ ἐπουράνια ἅγια, καθαρὰ καθ' ἑαυτὰ, θεωροῦνται μολυνόμενα ἐξ αἰτίας τῶν ἁμαρτωλῶν ἀνθρώπων). 24 Γι' αὐτὸ ὁ Χριστός δὲν εἰσήλθε σὲ χειροποίητα ἅγια (τῶν ἀγίων), ἀπεικονίσεις τῶν ἀληθινῶν, ἀλλὰ στὸν ἴδιο τὸν οὐρανόν, γιὰ νὰ ἐφανισθῆ τῶν

έμφανισθήναι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν· 25 οὐδ' ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἐαυτόν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ· 26 ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· νῦν δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰῶνων εἰς ἀθέτησιν ἀμαρτίας διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται. 27 Καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις, 28 οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς, ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνευγκεῖν ἀμαρτίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς ἀμαρτίας ὀφθῆσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένους εἰς σωτηρίαν.

10 Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ' ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις ἅς προσφέρουσιν εἰς τὸ διηνεκές, οὐδέποτε δύναται τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι· 2 ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο προσφερόμεναι διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν ἀμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας, ἅπαξ κεκαθαρμένοι; 3 Ἄλλ' ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις ἀμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτὸν. 4 Ἀδύνατον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἀμαρτίας.

5 Διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον λέγει· **Θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι.** 6 ὀλοκαυτώματα καὶ περὶ ἀμαρτίας οὐκ εὐδόκησας. 7 Τότε εἶπον· Ἰδοὺ ἦκω, ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεός, τὸ θέλημά σου. 8 Ἀνώτερον λέγων ὅτι θυσίαν καὶ προσφορὰν καὶ ὀλοκαυτώματα καὶ περὶ ἀμαρτίας οὐκ ἠθέλησας οὐδέ εὐδόκησας, αἵτινες κατὰ τὸν νόμον προσφέρονται, 9 τότε εἶρηκεν· Ἰδοὺ ἦκω τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεός, τὸ θέλημά σου. Ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ. 10 Ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι

οὐκ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ γὰρ μᾶς. 25 Οὕτε εἰσῆλθε γὰρ νὰ προσφέρῃ πολλές φορές τὸν ἑαυτοῦ, ὅπως ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται στὰ ἅγια (τῶν ἁγίων) κάθε ἔτος μὲ ξένο αἷμα. 26 Ἀλλίως θὰ ἔπρεπε νὰ θυσιασθῇ πολλές φορές ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Ἀλλὰ τώρα φανερώθηκε μιὰ φορὰ γιὰ ὅλους τοὺς αἰῶνες (ἀπὸ καταβολῆς κόσμου μέχρι τέλους), γιὰ ν' ἀφαιρέσῃ μὲ τὴν αὐτοθυσία του τὴν ἀμαρτία. 27 Καὶ ὅπως ἐπιφυλάσσεται στοὺς ἀνθρώπους νὰ πεθαίνουν μιὰ φορὰ, καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὸ κρίνονται, 28 ἔτσι καὶ ὁ Χριστὸς, ἀφοῦ μιὰ φορὰ πέθανε γιὰ ν' ἀφαιρέσῃ τὶς ἀμαρτίες ὅλων, γιὰ δευτέρου φορὰ ἀσχέτως πρὸς τὴν ἀμαρτία (ὄχι δηλαδή γιὰ ν' ἀντιμετωπίσῃ τὴν ἀμαρτία πάλι) θὰ ἐμφανισθῇ γι' αὐτοὺς ποὺ τὸν προσμένουν γιὰ νὰ τοὺς σώσῃ.

Οἱ θυσίαι τῆς Π. Διαθήκης ὑπενθυμίζουσιν, δὲν ἀφαιροῦν ἀμαρτίαις

10 Ἐπειδὴ δὲ ὁ νόμος ἔχει ἀπλῶς σκιά τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὅποια ἦταν μελλοντικά, καὶ ὄχι τὴν ἴδια τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, ποτὲ δὲν δύναται μὲ τίς αὐτὲς θυσίαις, ποὺ συνεχῶς προσφέρουν κάθε ἔτος, νὰ δικαιώσῃ αὐτούς, ποὺ προσέρχονται προσφέροντας. 2 Ἀλλίως δὲν θὰ ἔπαυαν νὰ προσφέρονται, ἀφοῦ ἐκεῖνοι, ποὺ μιὰ φορὰ γιὰ πάντα θὰ εἶχαν καθαρισθῇ, δὲν θὰ εἶχαν πλέον καμμιά συνείδησι ἀμαρτιῶν; 3 Ἀλλὰ μ' αὐτὲς (τὶς θυσίαις) γίνεται κάθε ἔτος ἀνάμνησι τῶν ἀμαρτιῶν. 4 Εἶναι ἀδύνατον βεβαίως τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ν' ἀφαιρῇ ἀμαρτίαις.

Ἡ ἀποτελεσματικότης τῆς θυσίας τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ

5 Γι' αὐτὸ (ὁ Χριστὸς) κατὰ τὴν εἰσοδὸν του στὸν κόσμον λέγει πρὸς τὸ Θεό· **Θυσία καὶ προσφορὰ δὲν θέλησες.** Γι' αὐτὸ μοῦ κατακεύασες σῶμα. 6 Σ' ὀλοκαυτώματα καὶ θυσία γιὰ συγχώρησι τῆς ἀμαρτίας δὲν εὐχαριστήθηκες. 7 Τότε εἶπα· Ἰδοὺ ἔχω ἔλθει. Στὸν κύλινδρο βιβλίου (χειρογράφου) εἶναι γραμμένο γιὰ μένα νὰ ἐκτελέσω, ᾧ Θεέ, τὸ θέλημά σου (Τὸ «εἶναι γραμμένο» ἔχει μεταφορικὴ ἔννοια, σημαίνει, ὅτι εἶναι γραμμένο στὸ βιβλίον τοῦ Θεοῦ στὸν οὐρανόν). 8 Ἀφοῦ πρῶτα εἶπε, **Θυσία καὶ προσφορὰ καὶ ὀλοκαυτώματα καὶ θυσία γιὰ συγχώρησι τῆς ἀμαρτίας δὲν θέλησες καὶ δὲν εὐχαριστήθηκες σ' αὐτά,** καίτοι αὐτὰ εἶναι θυσίαις, ποὺ προσφέρονται κατὰ τὸ νόμο, 9 ἔπειτα εἶπε· Ἰδοὺ ἔχω ἔλθει νὰ κάνω, ᾧ Θεέ, τὸ θέλημά σου. Καταργεῖ τὸ πρῶτο (τὶς θυσίαις τοῦ νόμου), γιὰ νὰ δώσῃ ἰσχύ στὸ δεύτερο (στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ νὰ θυ-

ἔσμεν διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ σώματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐφέπαξ.

11 Καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς ἔστηκε καθ' ἡμέραν λειτουργῶν καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵτινες οὐδέποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτίας· 12 αὐτὸς δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν εἰς τὸ διηκεκὲς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, 13 τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ. 14 Μιᾶ γὰρ προσφορᾷ τετελείωκεν εἰς τὸ διηκεκὲς τοὺς ἁγιαζομένους.

15 Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· μετὰ γὰρ τὸ προειρηκέναι, 16 Αὕτη ἡ διαθήκη ἦν διαθήσομαι πρὸς αὐτοὺς, Μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας, λέγει Κύριος, διδοὺς νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῶν διανοιῶν αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς, 17 καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. 18 Ὅπου δὲ ἄφεσις τούτων, οὐκέτι προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας.

19 Ἐχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν Ἁγίων ἐν τῷ αἵματι τοῦ Ἰησοῦ, 20 ἦν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν διὰ τοῦ καταπετάσματος, τοῦτ' ἔστι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, 21 καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, 22 προσερχώμεθα μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως, ἔρραντισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς, καὶ λελουμένοι τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ. 23 Κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλινη· πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγελάμενος. 24 Καὶ κατανοῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ

σισοῦ τὸ σῶμα του). 10 Ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τοῦ θελήματος εἴμεθα ἐξαγνισμένοι μετὰ τὴν προσφορὰ τοῦ σώματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μιὰ φορὰ γιὰ πάντα.

Ὁ Χριστὸς θυσιάστηκε γιὰ τὶς ἁμαρτίες μιὰ γιὰ πάντα

11 Καὶ κάθε μὲν ἱερεὺς στέκεται καθημερινῶς καὶ λειτουργεῖ καὶ προσφέρει πολλές φορές τὶς αὐτὲς θυσίες, ποὺ ποτὲ δὲν μποροῦν ν' ἀφαιρέσουν ἁμαρτίες, 12 ἐνώ αὐτὸς (ὁ Χριστὸς) πρόσφερε γιὰ τὶς ἁμαρτίες μιὰ θυσία γιὰ πάντα, καὶ κάθισε στὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ, 13 καὶ στὸ ἔξης περιμένει μέχρι νὰ γίνουν οἱ ἐχθροὶ του ὑποπόδιο τῶν ποδιῶν του. 14 Naί, μὲ μιὰ προσφορὰ δικαίωσε γιὰ πάντα αὐτοὺς ποὺ ἐξαγνίζονται.

Ἡ βεβαίωσι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος γιὰ τὴν ἄφεσι τῶν ἁμαρτιῶν

15 Μᾶς δίνει δὲ βεβαίωσι καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον (γιὰ τὸν ἐξαγνισμό ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες μὲ τὸ νὰ μᾶς λέγη τί «λέγει Κύριος», τί λέγει δηλαδὴ ἄλλο πρόσωπο τῆς θεότητος). Διότι, μετὰ τὸν προηγούμενο λόγο, 16 Αὕτη εἶναι ἡ διαθήκη, τὴν ὁποία θὰ κάνω μ' αὐτούς», ὁ Κύριος λέγει: Μετὰ τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες θὰ θέτω τοὺς νόμους μου στὶς καρδιές τους, καὶ θὰ τοὺς γράφω στὶς διάνοιές τους, 17 καὶ τὶς ἁμαρτίες τους καὶ τὶς ἀνομίες τους δὲν θὰ ἐνθυμηθῶ πλέον (Οἱ θεῖοι νόμοι τίθενται πλέον στὸ ἐσωτερικὸ τῶν πιστῶν, ἀκριβῶς διότι εἶναι ἐξαγνισμένοι ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες καὶ ἀνομίες). 18 Ὅπου δὲ ὑπάρχει ἄφεσι αὐτῶν (τῶν ἁμαρτιῶν καὶ ἀνομιῶν), δὲν χρειάζεται πλέον θυσία γιὰ ἁμαρτία.

Προτροπές

19 Ἀφοῦ λοιπὸν, ἀδελφοί, διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ ἔχουμε τὴν ἐλευθερία γιὰ νὰ εἰσελθῶμε στὰ ἅγια (τῶν ἁγίων), 20 ἔχουμε δηλαδὴ τὴ νέα καὶ αἰωνία ὁδὸ, τὴν ὁποία διὰ μέσου τοῦ καταπετάσματος, δηλαδὴ τοῦ σώματός του, διάνοιξε γιὰ μᾶς· 21 ἐπίσης ἀφοῦ ἔχουμε ἱερέα μεγάλο στὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, 22 ἄς προσερχώμεθα μὲ εὐκρινῆ καρδιά, μὲ βεβαιότητα στὰ ζητήματα τῆς πίστεως, δι' ὕδατος (ἡγιασμένου καὶ) καθαρῶν καθαρισμένοι στὶς ψυχές ἀπὸ συνειδήσεων πονηρῶν καὶ πλυμένοι στὸ σῶμα» 23 Ἄς κρατοῦμε τὴν πίστι στὰ ἐλπιζόμενα ἀγαθὰ ἀκλόνητη καὶ ἀσάλευτη. Διότι ἐκεῖνος (ὁ Θεός), ὁ ὁποῖος ἔδωσε τὶς ὑποσχέσεις, εἶναι ἀξιόπιστος. 24 Καὶ ἄς ἀμιλλώμεθα (ἄς συναγωνιζώ-

καλῶν ἔργων, 25 μὴ ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος τισίν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες, καὶ τοσοῦτῶν μᾶλλον, ὅσῳ βλέπετε ἐγγιζούσα τὴν Ἡμέραν.

26 Ἐκουσίως γὰρ ἀμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκέτι περὶ ἀμαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία, 27 φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ κρίσεως καὶ πυρὸς ζῆλος ἐσθίειν μέλλοντος τοῦ ὑπεναντίου. 28 Ἀθετήσας τις νόμον Μωυσέως χωρὶς οἰκτιρμῶν ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶ μάρτυσιν ἀποθνήσκει. 29 Πόσω δοκεῖτε χείρονος ἀξιοθήσεται τιμωρίας ὁ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καταπατήσας, καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἡγησάμενος, ἐν ᾧ ἡγιασθη, καὶ τὸ Πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας; 30 Οἶδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα: Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος. Καὶ πάλιν: Κύριος κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ. 31 Φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος!

32 Ἀναμνησθεσθε δὲ τὰς πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες πολλὴν ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων, 33 τοῦτο μὲν ὄνειδισμοῖς τε καὶ θλίψεσι θεατριζόμενοι, τοῦτο δὲ κοινωνοὶ τῶν οὕτως ἀναστρεφόμενων γεννηθέντες. 34 Καὶ γὰρ τοῖς δεσμοῖς μου συνεπαθήσατε καὶ τὴν ἀρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε, γινώσκοντες ἔχειν ἐν ἑαυτοῖς κρείττονα ὑπαρξίν ἐν οὐρανοῖς καὶ μένουσαν. 35 Μὴ ἀποβάλητε οὖν τὴν παρρησίαν ὑμῶν, ἣτις ἔχει μισθαποδοσίαν μεγάλην. 36 Ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρεῖαν, ἵνα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ποιήσαντες κομισήσθε τὴν ἐπαγγελίαν. 37 Ἐτι γὰρ μικρὸν ὄσον ὄσον, ὁ Ἐρχόμενος ἤξει καὶ οὐ χρονιεῖ. 38 Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται. Καὶ ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχὴ μου ἐν αὐτῷ. 39 Ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμεν ὑποστολῆς εἰς ἀπώλειαν, ἀλλὰ πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς.

μεθα) ὁ ἕνας τὸν ἄλλο σὲ ζῆλο ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων. 25 Καὶ τὴ συναξί σας (τὸν ἐκκλησιασμό) νὰ μὴ ἐγκαταλείπετε, ὅπως συνηθίζουν μερικοὶ, ἀλλὰ νὰ ἐνισχυθετε. Καὶ τόσο περισσότερο, ὅσο βλέπετε ὅτι πλησιάζει ἡ Ἡμέρα.

«Φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος»

26 Ἐὰν δὲ μετὰ τὴ γνώσιν τῆς ἀληθείας ἀμαρτάνωμε θεληματικῶς (ἐσκεμμένως καὶ ἐθελοκάκως), δὲν ἀπομένει πλέον θυσία γιὰ τὴ συγκώρησιν τῶν ἀμαρτιῶν, 27 ἀλλὰ κάποια ἀναμενομένη (ἀναπόφευκτη) φοβερὴ τιμωρία καὶ μανία φωτιάς, ποῦ θὰ καταφάγη τοὺς ἐχθροὺς (ὅσους ἐναντιώνονται στὸ θεῖο θέλημα). 28 Ὅταν κανεὶς παραβῆ τὸ μωσαϊκὸ νόμο, χωρὶς ἔλεος μὲ τὴ μαρτυρία δύο ἢ τριῶν μαρτύρων θανατώνεται. 29 Πόσο χειρότερης τιμωρίας νομίζετε ὅτι θὰ κριθῆ ἄξιός αὐτός, ὁ ὅποιος καταπάτησε τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ περιφρόνησε τὸ αἷμα τῆς νέας διαθήκης, μὲ τὸ ὅποιο ἁγιασθηκε, σὰν νὰ ἦταν σύνθετος αἷμα, καὶ προσέβαλε τὸ Πνεῦμα τῆς δόξης (τὸ ἔνδοξο Πνεῦμα); 30 Γνωρίζουμε δὲ πόσον ἀξιοπίστος εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος εἶπε: Σ' ἐμένα ἀνήκει ἡ ἐκδίκησις, ἐγὼ θ' ἀνταποδώσω, λέγει ὁ Κύριος. Καὶ πάλι: Ὁ Κύριος θὰ κρίνη τὸ λαὸ τοῦ. 31 Φοβερὸ νὰ πέση κανεὶς στὰ χεῖρια τοῦ ζωντανοῦ (τοῦ ἀληθινοῦ) Θεοῦ!

Ἐνάγκη παρρησίας καὶ ὑπομονῆς

32 Νὰ ἐνθυμηθε δὲ τὶς πρώτες ἡμέρες, κατὰ τὶς ὁποῖες μετὰ τὸ βάπτισμά σας δεῖξατε ὑπομονὴ σὲ μεγάλο ἀγῶνα παθημάτων. 33 Ἄλλους μὲν σὰς διαπόμπευαν μὲ ἐμπαιγμοὺς καὶ διωγμοὺς, ἄλλοι δὲ γίνεστε συμπαστάτες ἐκείνων, ποῦ ὑφίσταντο τέτοια μεταχειρίσι. 34 Δεῖξατε δὲ συμπάθεια καὶ γιὰ τὴ δικὴ μου φυλάξι. Καὶ τὴν ἀρπαγὴ τῶν ὑπαρχόντων σας δεχθήκατε μὲ χαρὰ, διότι γνωρίζατε, ὅτι ἔχετε γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς σας ἀνώτερη περιουσία στοὺς οὐρανοὺς καὶ μόνιμη. 35 Μὴ χάσετε λοιπὸν τὴ θαρραλέα πίστι σας, ἡ ὁποία θὰ ἔχη ὡς ἀνταπόδοσι μισθὸ μεγάλο. 36 Ἐπίσης χρειάζεσθε ὑπομονή, γιὰ νὰ κάνετε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ λάβετε τὸ μισθὸ ποῦ ὑποσχέθηκε. 37 Λίγο λίγο δὲ ἀκόμη, καὶ ὁ Ἐρχόμενος θὰ ἔλθῃ καὶ δὲν θὰ βραδύνῃ. 38 Ὁ δὲ εὐσεβὴς ἀπὸ τὴν πίστι θὰ ζήσῃ (τὴν αἰώνια ζωὴ). Καὶ ἐὰν κανεὶς ὑποστείλῃ τὴ σημαία τοῦ ἀγῶνος, δὲν θὰ εὐαρεστηθῶ σ' αὐτόν. 39 Ἄλλ' ἐμεῖς δὲν εἴμεθα ἄνθρωποι δειλίας καὶ ὑποχωρήσεως γιὰ νὰ χαθοῦμε, ἀλλὰ πίστεως γιὰ νὰ σωθοῦμε.

Ὅρισμός καὶ σημασία τῆς πίστεως

11 Ἔστι δὲ πίστις ἐλπίζομένων ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων. 2 Ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. 3 Πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι Θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων τὰ βλεπόμενα γεγονέ- ναι.

4 Πίστει πλείονα θυσίαν Ἄβελ παρά Κάιν προσήνεγκε τῷ Θεῷ, δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ δι' αὐτῆς ἀποθανῶν ἔτι λαλεῖται.

5 Πίστει Ἐνώχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ οὐχ εὐρί- σκετο, διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός. Πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως αὐτοῦ μεμαρτύρηται εὐηρεστηκέναι τῷ Θεῷ. 6 Χωρὶς δὲ πιστε- ως ἀδύνατον εὐαρεστήσαι. Πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμε- νον τῷ Θεῷ ὅτι ἔστι καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαποδότης γίνεται.

7 Πίστει χρηματισθεὶς Νῶε, περὶ τῶν μηδέπω βλεπομένων εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασε κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ, δι' ἧς κατέκρινε τὸν κόσμον, καὶ τῆς κατὰ πίστιν δι- καιοσύνης ἐγένετο κληρονόμος.

8 Πίστει καλούμενος Ἀβραάμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν εἰς τὸν τόπον ὃν ἔμελλε λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν, καὶ ἐξῆλθε μὴ ἐπιστάμενος ποῦ ἔρχεται. 9 Πίστει παρῴκησεν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς ἄλλοτριαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ τῶν συγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς. 10 ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσιν πόλιν, ἧς τεχνί- τος καὶ δημιουργὸς ὁ Θεός. 11 Πίστει καὶ αὐτὴ Σάρρα δύναμιν εἰς καταβολὴν σπέρματος ἔλαβε καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας ἔτε- κεν, ἐπεὶ πιστὸν ἠγήσατο τὸν ἐπαγγειλάμενον. 12 Διὸ καὶ ἀφ' ἐνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νεκρωμένου, καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει καὶ ὡς ἡ ἄμμος ἢ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἢ ἀναρίθμητος.

11 Εἶναι δὲ ἡ πίστις πεποιθῆσι γιὰ πράγματα, τὰ ὅποια ἐλπίζουμε, βεβαίωτης γιὰ πράγματα, τὰ ὅποια δὲν βλέπουμε. 2 Μ' αὐτὴ δὲ οἱ παλαιότεροι ἔλαβαν καλὴ μαρτυρία. 3 Μὲ τὴν πίστι παραδεχόμεθα, ὅτι δημιουργήθηκε ὁ κόσμος μὲ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, ὥστε αὐτά, τὰ ὅποια βλέπουμε, νὰ μὴ ἔχουν γίνεαι ἀπὸ ὁρατά.

Ἀρχαιότατα παραδείγματα πίστεως

4 Ἀπὸ πίστι ὁ Ἄβελ προσέφερε στὸ Θεὸ θυσία ἀνώτερη ἀπὸ τὸν Κάιν, ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας (θυσίας) ἔλαβε μαρτυρία, ὅτι εἶναι εὐσεβής. Ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς ἔδωσε μαρτυρία γιὰ τὰ δῶρα του. Καὶ γι' αὐτὴ τὴν πίστι, ἐνῶ πέθανε, ἀκόμη γίνεται γι' αὐτὸν λόγος ἐγκωμιαστικός.

5 Λόγω πίστεως ὁ Ἐνώχ μετετέθη (ἀπ' αὐτὸ τὸν κόσμον) καὶ δὲν γνώρισε θάνατον. Καὶ δὲν βρισκόταν, διότι τὸν μετέθεσε ὁ Θεός. Πρὶν δὲ ἀπὸ τὴν μετάθεσίν του δόθηκε ἡ μαρτυρία, ὅτι εἶχε εὐαρε- στήσει στὸ Θεό. 6 Χωρὶς δὲ πίστι εἶναι ἀδύνατον νὰ εὐαρεστήσῃ κα- νείς. Αὐτὸς βεβαίως, ποῦ προσέρχεται στὸ Θεό, πρέπει πρῶτα νὰ πι- στεῦσῃ, ὅτι ὑπάρχει ὁ Θεὸς καὶ ἀνταμείβει ὅσους μὲ πόθο τὸν ζητοῦν.

7 Λόγω πίστεως ὁ Νῶε, ὅταν ἔλαβε ἀποκάλυψι, φοβήθηκε γιὰ πράγματα, τὰ ὅποια ἀκόμη δὲν ἔβλεπε, καὶ κατασκεύασε κιβωτὸ γιὰ τὴ σωτηρία τῆς οἰκογενείας του, μὲ τὴν ὁποία (κιβωτὸ) καταδίκασε τὸν κόσμον καὶ κληρονόμησε τὴ δικαιοσύνη, ποῦ παρέχεται διὰ τῆς πίστεως.

Παραδείγματα πίστεως οἱ πατριάρχες τοῦ Ἰσραὴλ

8 Λόγω πίστεως ὁ Ἀβραάμ, ὅταν ἐκαλεῖτο νὰ ἀναχωρήσῃ γιὰ τὸν τόπο, ποῦ ἔμελλε νὰ λάβῃ ὡς κληρονομία, ὑπάκουσε καὶ ἀναχώρησε, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ποῦ πηγαίνει. 9 Λόγω πίστεως ἔμεινε ὡς ξένος σὲ ξένη χώρα, στὴ γῆ τῆς ἐπαγγελίας (στὴ χώρα ποῦ τοῦ ὑποσχέθηκε ὁ Θεός). Καὶ κατοίκησε μέσα σὲ σκηνές, ὅπως καὶ ὁ Ἰσαὰκ καὶ ὁ Ἰα- κώβ, οἱ συγκληρονόμοι τῆς αὐτῆς χώρας ποῦ ὑποσχέθηκε ὁ Θεός. 10 Διότι προσδοκοῦσε τὴν πόλιν μὲ τὰ ἀληθινὰ θεμέλια, τῆς ὁποίας ἀρχιτέκτων καὶ δημιουργὸς εἶναι ὁ Θεός. 11 Λόγω πίστεως καὶ αὐτὴ ἡ Σάρρα ἔλαβε δύναμι, γιὰ νὰ καταβληθῇ σ' αὐτὴ σπέρμα (γιὰ νὰ συλ- λάβῃ). Καὶ ἐνῶ εἶχε περάσει ἡ ἡλικία της, γέννησε. Διότι θεωρήσε ἀξίωτιστο ἐκεῖνον (τὸ Θεό), ποῦ ἔδωσε τὴν ὑπόσχεσιν (ὅτι θ' ἀποκτοῦσε υἱό). 12 Γι' αὐτὸ καὶ ἀπὸ ἕνα (τὸν Ἀβραάμ), καὶ μάλιστα νεκρωμένο (λόγω γήρατος), γεννήθηκαν ὅπως τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ στὸ πλῆθος, καὶ ὅπως ἡ ἄμμος στὴν ἀκρογιαλιά ἢ ἀναρίθμητη.

13 Μὲ πίστι πέθαναν ὅλοι αὐτοί, χωρὶς νὰ λάβουν ἐκεῖνα, ποῦ ὑπο- σχέθηκε ὁ Θεός· ἀπλῶς τὰ εἶδαν ἀπὸ μακριὰ καὶ τὰ χαίρετσαν, καὶ

13 Κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόρρωθεν αὐτὰς ἰδόντες καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι ξένοι καὶ παρεπίδημοὶ εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς. 14 Οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες ἐμφανίζουσιν ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσι. 15 Καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημόνεουν, ἀφ' ἧς ἐξῆλθον, εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι. 16 Νῦν δὲ κρείττονος ὀρέγονται, τοῦτ' ἔστιν ἐπουρανίου. Διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς ὁ Θεὸς Θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν· ἠτοίμασε γὰρ αὐτοῖς πόλιν.

17 Πίστει προσενήνοχεν Ἀβραάμ τὸν Ἰσαάκ πειραζόμενος, καὶ τὸν μονογενῆ προσέφερεν ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος, 18 πρὸς ὃν ἐλαλήθη ὅτι ἐν Ἰσαάκ κληθήσεται σοι σπέρμα, 19 λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ Θεός. Ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἐκομίσατο. 20 Πίστει περὶ μελλόντων εὐλόγησεν Ἰσαάκ τὸν Ἰακώβ καὶ τὸν Ἡσαῦ. 21 Πίστει Ἰακώβ ἀποθνήσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσήφ εὐλόγησε, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ράβδου αὐτοῦ. 22 Πίστει Ἰωσήφ τελευτῶν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευσε καὶ περὶ τῶν ὀστέων αὐτοῦ ἐνετειλάτο.

23 Πίστει Μωυσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη τρίμηνον ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι εἶδον ἀστείον τὸ παιδίον, καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως. 24 Πίστει Μωυσῆς μέγας γενόμενος ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραῶ, 25 μᾶλλον ἐλόμενος συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ ἢ πρόσκαιρον ἔχειν ἀμαρτίας ἀπόλαυσιν, 26 μείζονα πλοῦτον ἡγησάμενος τῶν Αἰγύπτου θησαυρῶν τὸν ὄνειδισμόν τοῦ χριστοῦ ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν. 27 Πίστει κατέλιπεν Αἴγυπτον μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως. Τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς ὄρων ἐκάρτηρσε. 28 Πίστει πεποίηκε τὸ πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρευτὴν τὰ πρωτότοκα θίγῃ αὐτῶν.

διακίρυσαν, ὅτι εἶναι ξένοι καὶ προσωρινοὶ κάτοικοι στῆ χώρα. 14 Ἐκεῖνοι δέ, ποῦ λέγουν τέτοια λόγια, φανερώνουν, ὅτι ἐπιζητοῦν πατρίδα. 15 Καὶ ἂν μὲν ἐνοουῶσαν ἐκείνη, ἀπὸ τὴν ὁποία εἶχαν φύγει, θὰ εἶχαν καιρὸ νὰ ἐπιστρέφουν. 16 Ἀλλὰ τώρα λαχταροῦν ἀνώτερη πατρίδα, δηλαδὴ ἐπουράνια. Γι' αὐτὸ ὁ Θεὸς δὲν ἐντρέπεται γι' αὐτοὺς νὰ ὀνομάζεται Θεὸς τους, καὶ τοὺς ἐτοίμασε πόλι.

17 Ἀπὸ πίστι ὁ Ἀβραάμ, ὅταν δοκιμαζόταν, προσήγαγε γιὰ θυσία τὸν Ἰσαάκ, καὶ τὸν μονογενῆ θυσίαζε ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἔλαβε τὶς ὑποσχέσεις, 18 στὸν ὅποτον ἐλέχθη, Ἀπὸ τὸν Ἰσαάκ θὰ προέλθουν οἱ ἀπόγονοί σου. 19 Διότι σκέφθηκε, ὅτι ὁ Θεὸς δύναται καὶ ἐκ νεκρῶν νὰ ἀνασταίνει. Γι' αὐτὸ τὸν πῆρε πίσω, καὶ μάλιστα μὲ δόξα. 20 Ἀπὸ πίστι ὁ Ἰσαάκ εὐλόγησε τὸν Ἰακώβ καὶ τὸν Ἡσαῦ γιὰ πράγματα μελλοντικά. 21 Ἀπὸ πίστι ὁ Ἰακώβ, ὅταν πέθαινε, εὐλόγησε καθένα ἀπὸ τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἰωσήφ καὶ προσκύνησε στὸ ἄκρον τῆς ράβδου του (διότι μὲ τὰ μάτια τῆς πίστεως εἶδε τὴ ράβδου ὡς σύμβολο τοῦ βασιλικοῦ σκήπτρου τοῦ Μεσσία, τοῦ σταυροῦ). 22 Ἀπὸ πίστι ὁ Ἰωσήφ, ὅταν πέθαινε, μίλησε γιὰ τὴν ἐξοδο τῶν Ἰσραηλιτῶν (ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο), καὶ ἔδωσε ἐντολὴ γιὰ τὰ ὀστᾶ του.

Παραδείγματα πίστεως Μωυσῆς, γονεῖς του καὶ ἄλλοι Ἰσραηλιτες

23 Ἀπὸ πίστι, ὅταν γεννήθηκε ὁ Μωυσῆς, οἱ γονεῖς του τὸν ἔκρυψαν ἕνα τρίμηνον, διότι εἶδαν τὸ παιδί χαριτωμένο (διαβλέποντας σ' αὐτὸ ἐξαιρετικὸ προορισμό), καὶ δὲν φοβήθηκαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως. 24 Ἀπὸ πίστι ὁ Μωυσῆς, ὅταν μεγάλωσε, ἀρνήθηκε νὰ λέγεται υἱὸς τῆς θυγατρὸς τοῦ Φαραῶ. 25 Προτίμησε μᾶλλον νὰ συγκακουχῆται μὲ τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ, παρὰ νὰ ἔχη πρόσκαιρη ἀμαρτωλὴ ἀπόλαυσι. 26 Ἀπὸ τοὺς θησαυροὺς τῆς Αἰγύπτου θεωρῆσε μεγαλύτερο πλοῦτο τὸν ὄνειδισμό τοῦ νὰ εἶναι χριστὸς (μεγαλύτερο πλοῦτο δηλαδὴ τὸ νὰ εἶναι χρισμὸς ἀπὸ τὸ Θεὸ ὡς ὄργανό του καὶ ἄς χλευάζεται γιὰ τὴν ἐγκατάλειψι τῆς θέσεώς του στὰ ἀνάκτορα τοῦ Φαραῶ), διότι ἀπέβλεπε στῆ θεία ἀναπόδοσι. 27 Ἀπὸ πίστι ἐγκατέλειψε τὴν Αἴγυπτο, ὅχι διότι φοβήθηκε τὸ θυμὸ τοῦ βασιλέως (Φοβήθηκε μὲν, ἀλλὰ δὲν ἐγκατέλειψε γι' αὐτὸ τὴν Αἴγυπτο· τὴν ἐγκατέλειψε ὑπακούοντας σὲ θεῖο θέλημα). Καὶ σὰν νὰ ἔβλεπε τὸν ἀόρατο Θεὸ, μὲ τὴν ἐπιποθῆσι τὸν περιμένη (ἐπὶ σαράντα ἔτη, γιὰ νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ στὴν Αἴγυπτο γιὰ τὴν ἀποστολὴ του). 28 Ἀπὸ πίστι τέλεσε τὸ πάσχα καὶ τὴ χρίσι (τῶν θυρῶν) μὲ αἷμα, γιὰ νὰ μὴ κτυπήσῃ ὁ ἐξολοθρευτὴς ἄγγελος τὰ πρωτότοκα παιδιὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν.

29 Μὲ πίστι πέρασαν τὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα σὰν νὰ περνοῦσαν ξηρὰ, ἐνῶ οἱ Αἰγύπτιοι, ὅταν ἀποπειράθηκαν νὰ τὴν περάσουν, καταποντίστη-

29 Πίστει διέβησαν τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς, ἃς πείραν λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι κατεπόθησαν. 30 Πίστει τὰ τεῖχη Ἰεριχώ ἔπεσε κυκλωθέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας.

31 Πίστει Ῥαάβ ἡ πόρνη οὐ συναπώλετο τοῖς ἀπειθήσασιν, δεξαμένη τοὺς κατασκόπους μετ' εἰρήνης. 32 Καὶ τί ἔτι λέγω; Ἐπιλείπει γάρ με διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ Γεδεών, Βαράκ τε καὶ Σαμφών καὶ Ἰεφθάε, Δαυὶδ τε καὶ Σαμουὴλ καὶ τῶν προφητῶν, 33 οἱ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων, 34 ἔσβησαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον στόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων. 35 Ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν. Ἄλλοι δὲ ἐτυμπαυίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττους ἀναστάσεως τύχωσιν. 36 Ἔτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πείραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς. 37 Ἐλιθάσθησαν, ἐπίρστησαν, ἐπυράσθησαν¹, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον. Περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι. 38 Ὡν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος, ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὁπαῖς τῆς γῆς.

39 Καὶ οὗτοι πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως οὐκ ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν, 40 τοῦ Θεοῦ περὶ ἡμῶν κρείττοντι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσι.

1. Ἡ ἔννοια τοῦ «ἐπυράσθησαν» προσαρμόζεται ἄριστα στὴ σειρά τοῦ λόγου, ἐνῶ τοῦ «ἐπειράσθησαν» δὲν προσαρμόζεται.

καν. 30 Μὲ πίστι τὰ τεῖχη τῆς Ἰεριχώ ἔπεσαν, ἀφοῦ περικυκλώθηκαν ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρες.

Ἄλλα παραδείγματα πίστεως, ἡρωισμοῦ καὶ κατορθωμάτων

31 Ἀπὸ πίστι ἡ Ῥαάβ ἡ πόρνη δὲν χάθηκε μαζί μ' αὐτοὺς τοὺ ἀντιστάθηκαν, διότι δέχθηκε τοὺς κατασκόπους φιλικά. 32 Καὶ τί νὰ εἰπῶ ἀκόμη; Ὁ χρόνος βεβαίως δὲν θὰ μοῦ ἀρκέσῃ νὰ διηγούμαι γιὰ τὸν Γεδεών καὶ τὸν Βαράκ καὶ τὸν Σαμφών καὶ τὸν Ἰεφθάε καὶ τὸν Δαβὶδ καὶ τὸν Σαμουὴλ καὶ τοὺς προφῆτες. 33 Αὐτοὶ μὲ τὴν πίστι κατανίκησαν βασιλεία, πολιτεύθηκαν μὲ δικαιοσύνη, ἐπέτυχαν τὴν πραγματοποίησι ὑποσχέσεων τοῦ Θεοῦ, ἔφραξαν στόματα λεόντων, 34 ἔσβησαν δύναμι φωτιάς, διέφυγαν σφαγές, ἦταν ἀσθενεῖς καὶ ἐνδυναμώθηκαν, ἔγιναν ἰσχυροὶ στὸν πόλεμο, ἔτρεψαν σὲ φυγὴ στρατόπεδα ἐχθρῶν. 35 Γυναῖκες ἔλαβαν πίσω ἀναστημένους τοὺς νεκροὺς τους. Ἄλλοι δὲ βασανίσθηκαν δεμένοι στὸ τύμπανο (ὄργανο βασανιστικό), καὶ δὲν δέχθηκαν ν' ἀπαλλαγοῦν ἀπ' τὰ βασανιστήρια, γιὰ νὰ ἐπιτύχουν ἀνώτερη σωτηρία. 36 Ἄλλοι δὲ κτυπήθηκαν καὶ μαστιγώθηκαν, ἀκόμη καὶ ἀλυσοδέθηκαν καὶ φυλακίσθηκαν. 37 Θανατώθηκαν μὲ λίθους, μὲ πριόνι, μὲ φωτιά, μὲ μαχαίρι. Ντύθηκαν δέρματα προβάτων καὶ γιδιῶν. Ζοῦσαν μὲ στερήσεις, μὲ πενία, μὲ κακουχίες. 38 Ἐπειδὴ ὁ κόσμος δὲν ἦταν ἄξιος νὰ τοὺς ἔχη κοντά του, περιπλανῶνταν σ' ἐρημιές καὶ ὄρη καὶ σπηλιές καὶ τις ὁπὲς τῆς γῆς.

39 Ὅλοι δὲ αὐτοί, ἂν καὶ ἔλαβαν καλὴ μαρτυρία λόγῳ τῆς πίστεώς τους, δὲν ἔλαβαν αὐτὸ ποὺ ὑποσχέθηκε ὁ Θεός. 40 Διότι ὁ Θεὸς προέβλεψε κάτι ἀνώτερο γιὰ μᾶς, νὰ μὴ δικαιωθοῦν δηλαδὴ χωρὶς ἐμᾶς (Ἐν μέρει μόνον ἔλαβαν τὸ μισθὸ τους, καὶ πλήρως θὰ τὸν λάβουν μαζί μὲ μᾶς κατὰ τὴ δευτέρα παρουσία).

12 Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον ἀμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, **2** ἀφορώντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς ὑπέμεινε σταυρόν, αἰσχύνῃς καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ κεκάθικεν. **3** Ἀναλογίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα ὑπὸ τῶν ἀμαρτωλῶν εἰς αὐτὸν ἀντιλογία, ἵνα μὴ κάμητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι.

4 Οὐπω μέχρις αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς τὴν ἀμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι, **5** καὶ ἐκλέλησθε τῆς παρακλήσεως, ἣτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται· **Υἱέ μου, μὴ ὀλιγῶρει παιδείας Κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος.** **6** Ὅν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται. **7** Εἰ παιδεῖαν ὑπομένετε, ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ Θεός· τίς γὰρ ἔστιν υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει πατήρ; **8** Εἰ δὲ χωρὶς ἔστε παιδείας, ἧς μέτοχοι γεγόνασι πάντες, ἄρα νόθοι ἔστε καὶ οὐχ υἱοί. **9** Εἶτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἶχομεν παιδευτὰς καὶ ἐνετρεπόμεθα· οὐ πολλῶ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ Πατρὶ τῶν πνευμάτων καὶ ζήσομεν; **10** Οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς ἐπαιδεύον, ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον, εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ. **11** Πᾶσα δὲ παιδεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι, ἀλλὰ λύπης, ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηρικὸν τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδιδῶσι δικαιοσύνης. **12** Διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα ἀνορθώσατε, **13** καὶ τροχιὰς ὀρθὰς ποιήσατε τοῖς ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χωλὸν ἐκτραπῆ, ἰαθῆ δὲ μᾶλλον.

12 Λοιπὸν καὶ ἡμεῖς, τοὺς ὁποίους περιβάλλει τόσο μεγάλο νέφος θεατῶν, ἀφοῦ ἀποβάλωμε κάθε βάρος καὶ τὴν ἀμαρτία πού μᾶς περισφίγγει ἰσχυρὰ, ἄς τρέχωμε με ὑπομονή τὸ παρὸν ἀγώνισμα τοῦ δρόμου, **2** ἀποβλέποντας στὸν Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος δίνει καὶ δικαιοῦνε τὴν πίστι. Αὐτός, ἐνῶ ἦταν στὴν ἐξουσία του ἡ χαρὰ, ὑπέφερε σταύρωσι, περιφρονώντας τὴν ἀτίμωσι, καὶ κάθησε στὰ δεξιὰ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ. **3** Ἀναλογισθῆτε λοιπὸν ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ὑπέμεινε τέτοια ἐναντίου του ἐχθρική πρᾶξι ἀπὸ τοὺς ἀμαρτωλοὺς, γιὰ νὰ μὴ ἀποκάμετε καὶ ἀποθαρρυνθῆτε.

Ὁ Κύριος μᾶς παιδαγωγεῖ με θλίψεις ἀπὸ ἀγάπη ὡς υἱοὺς του

4 Στὸν ἀγῶνα σας κατὰ τῆς ἀμαρτίας δὲν ἀντισταθῆκατε ἀκόμη μέχρι τοῦ σημείου νὰ χύσετε τὸ αἷμα σας. **5** Καὶ λησμονήσατε τὴν παραινέσι ἐκεῖνου, ὁ ὁποῖος ὁμιλεῖ σὲ σᾶς ὡς υἱοὺς: **Υἱέ μου, νὰ μὴν ἀπομαρῶσαι τὴν παιδεύσι¹ τοῦ Κυρίου, οὔτε νὰ λιποψυχῆς, ὅταν δοκιμάζεσαι ἀπ' αὐτόν.** **6** Διότι ὁ Κύριος παιδεύει² ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἀγαπᾷ, καὶ μαστιγώνει κάθε υἱόν, πρὸς τὸν ὁποῖον ἔχει στοργή. **7** Ἐὰν οὐφίστασθε παιδεύσι, ὁ Θεὸς φέρεται σὲ σᾶς ὡς υἱοὺς. Διότι πούος υἱὸς ὑπάρχει, τὸν ὁποῖο δὲν παιδεύει ὁ πατέρας; **8** Ἐὰν δὲ εἴσθε χωρὶς παιδεύσι, τὴν ὁποία ἔχουν ὑποστῆ ὄλοι (οἱ υἱοί), τότε εἴσθε νόθοι καὶ ὄχι υἱοί. **9** Ἐπειτα, τοὺς μὲν πατέρες (γονεῖς), οἱ ὁποῖοι ἔδωσαν σὲ μᾶς τὸ σῶμα, εἶχαμε παιδαγωγούς καὶ κάναμε ὑπακοή σ' αὐτούς. Δὲν πρέπει πολὺ περισσότερο νὰ ὑποτασσώμεθα στὸν Πατέρα, ὁ ὁποῖος ἔδωσε τὰ πνεύματα (τις ψυχές), καὶ ἔτσι νὰ κερδίσωμε τὴ ζωή; **10** Διότι ἐκεῖνοι μὲν παιδαγωγούσαν γιὰ λίγο χρόνο ὅπως αὐτοὶ νόμιζαν, ἐνῶ αὐτὸς παιδαγωγεῖ πρὸς τὸ συμφέρον, γιὰ νὰ μετᾶσχωμε στὴ δόξα του (Ἡ μετοχὴ στὴ δόξα τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι γιὰ λίγο χρόνο, ἀλλὰ γιὰ τὴν ἀτέρμονα αἰωνιότητα). **11** Κάθε δὲ παιδεύσι πρὸς μὲν τὸ παρὸν δὲν φαίνεται πρόξενος χαρᾶς, ἀλλὰ λύπης. Ὑστερα ὅμως, σ' ὅσους ἔχουν γυμνασθῆ μ' αὐτή, ἀποδίδει πλούσιο καρπὸ δικαιοσύνης (σωτηρίας). **12** Γι' αὐτὸ τὰ κάτω πεσμένα χέρια καὶ τὰ παραλυμένα γόνατα ἀνορθώσατε, **13** καὶ κάνετε ἑμαλοὺς δρόμους γιὰ τὰ πόδια σας, ὥστε τὸ χωλὸ πόδι νὰ μὴν ξεθαρρωθῆ, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ θεραπευθῆ.

1. Ἦ, νὰ μὴ κάμπεσαι ἀπὸ τὴν παιδεύσι, ἦ, νὰ μὴ φοβῆσαι τὴν παιδεύσι
2. Ἦ, θλίβε

14 Ειρήνην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἁγιασμόν, οὐ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν Κύριον, 15 ἐπισκοποῦντες μὴ τις ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, μὴ τις ρίζα πικρίας ἄνω φύουσα ἐνοχλήῃ καὶ διὰ ταύτης μιανθῶσι πολλοί, 16 μὴ τις πόρνος ἢ βέβηλος ὡς Ἡσαῦ, ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδωκε τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ. 17 Ἴστε γὰρ ὅτι καὶ μετέπειτα, θέλων κληρονομησάμενος τὴν εὐλογίαν, ἀπεδοκιμάσθη, –μετανοίας γὰρ τόπον οὐχ εὔρε–, καίπερ μετὰ δακρῶν ἐκζητήσας αὐτήν.

18 Οὐ γὰρ προσεληλύθατε ψηλαφωμένῳ ὄρει καὶ κεκαυμένῳ πυρὶ καὶ γνόφῳ καὶ σκότῳ καὶ θυέλλῃ 19 καὶ σάλπιγγος ἤχῳ καὶ φωνῇ ῥημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαντες παρητήσαντο μὴ προστεθῆναι αὐτοῖς λόγον. 20 Οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον· Κἂν θηρίον θίγη τοῦ ὄρους, λιθοβοληθήσεται. 21 Καὶ οὕτω φοβερὸν ἦν τὸ φανταζόμενον! Μωυσῆς εἶπεν· Ἔκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος.

22 Ἀλλὰ προσεληλύθατε Σιών ὄρει καὶ πόλει Θεοῦ ζῶντος, Ἰερουσαλήμ ἐπουρανίῳ, καὶ μυριάσιν ἀγγέλων, πανηγύρει 23 καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων, καὶ κριτῇ Θεῷ πάντων, καὶ πνεύμασι δικαίων τετελειωμένων, 24 καὶ διαθήκης νέας μεσίτη Ἰησοῦ, καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ κρείττον λαλοῦντι παρὰ τὸν Ἄβελ.

25 Βλέπετε μὴ παραιτήσηθε τὸν λαλοῦντα. Εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ ἔφυγον τὸν ἐπὶ τῆς γῆς παραιτησάμενοι χρηματίζοντα, πολλῶ μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ' οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι· 26 οὐ ἢ φωνῇ τὴν γῆν ἐσάλευσεν τότε, νῦν δὲ ἐπήγγελλται λέ-

Προτροπὴ γιὰ εἰρήνην, ἀγιότητα καὶ πνευματικὴ προσοχή

14 Νὰ ἐπιδιώκετε εἰρήνην μὲ ὅλους, καὶ τὴν ἀγιότητα, χωρὶς τὴν ὁποία κανεὶς δὲν θὰ ἰδῇ τὸν Κύριο. 15 Νὰ προσέχετε, μήπως κανεὶς στερεῖται ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, μήπως καμμιά δηλητηριώδης ρίζα, καθὼς βλαστάνει πρὸς τὰ ἄνω, σὰς προσβάλλῃ, καὶ ἔτσι δηλητηριασθῶν ἀπ' αὐτὴν πολλοί, 16 μήπως κανεὶς εἶναι ἀνήθικος ἢ καταφρονητὴς ὅπως ὁ Ἡσαῦ, ὁ ὁποῖος ἀντὶ ἐνὸς φαγητοῦ πώλησεν τὰ πρωτοτόκιά του. 17 Γνωρίζετε δέ, ὅτι καὶ ἀργότερα, ὅταν ἤθελε νὰ κληρονομήσῃ τὴν εὐλογία, ἀπέτυχε, –διότι ἡ μετάνοιά του δὲν ἔγινε δεκτὴ–, ἂν καὶ τὴ ζήτησε μὲ δάκρυα.

Τοῦ Σινᾶ ἀσυγκρίτως ἀνώτερο τὸ ὄρος Σιών, ἡ οὐράνια Ἰερουσαλήμ

18 Δὲν ἔχετε δὲ προσέλθει σὲ ὄρος, ποὺ εἶναι γυμνὸ καὶ καίεται μὲ φωτιά, καὶ σὲ πυκνὴ ομίχλη καὶ σκότος καὶ θυέλλα 19 καὶ (τρομακτικὸ) ἤχο σάλπιγγος καὶ τέτοια φωνῆ λόγων, ὥστε ἐκεῖνοι, ποὺ ἄκουσαν, παρακάλεσαν νὰ μὴν ἀκούσουν πλέον. 20 Δὲν ὑπέφεραν ἐπίσης τὴ διαταγή: Καὶ ζῶο ἀκόμη, ἂν ἐγγίση τὸ ὄρος, θὰ λιθοβοληθῇ. 21 Naί, τόσο φοβερὸ ἦταν τὸ φαινόμενο! Ὁ Μωυσῆς εἶπε: Εἶμαι γεμάτος φόβος καὶ τρόμος.

22 Ἀλλ' ἔχετε προσέλθει στὸ ὄρος Σιών καὶ στὴν πόλι τοῦ Θεοῦ τοῦ ζωντανοῦ (τοῦ ἀληθινοῦ), τὴν ἐπουράνια Ἰερουσαλήμ, καὶ σὲ μυριάδες ἀγγέλων, σὲ πολυπληθῆ συνάθροισι 23 καὶ σύναξι ἐκλεκτῶν υἱῶν, οἱ ὁποῖοι ἔχουν καταγραφῆ στοὺς οὐρανοὺς, καὶ στὸ Θεό, ὁ ὁποῖος εἶναι "δικαιωτὴς" ὅλων, καὶ σὰ πνεύματα τῶν δικαίων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν δικαιοσύνη (ἐν μέρει βεβαίως, διότι ἡ πλήρης δικαιοσύνη θὰ γίνῃ κατὰ τὴ δευτέρα παρουσία), 24 καὶ στὸν Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι μεσίτης νέας διαθήκης, καὶ σὲ αἷμα καθαρῶν, τὸ ὁποῖον ὀμιλεῖ καλλίτερα ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ Ἄβελ (ἀφοῦ τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ καθαρίζει ἀπὸ κάθε ἁμαρτία, ἐνῶ τὸ αἷμα τοῦ Ἄβελ ζητοῦσε ἐκδίκηση).

Ἄν ὑπακοῇ στὸν ἐπίγειο (Μωυσῆ), πόσο μᾶλλον στὸν οὐράνιο (Ἰησοῦ)

25 Προσέχετε νὰ μὴν ἀρνηθῆτε νὰ ὑπακούσετε σ' αὐτόν (τὸν Ἰησοῦ), ὁ ὁποῖος ὀμιλεῖ. Διότι, ἐὰν ἐκεῖνοι δὲν διέφυγαν τὴν τιμωρία ὅταν ἀρνήθηκαν νὰ ὑπακούσουν στὸν ἐπίγειο (τὸν Μωυσῆ), ποὺ φανερώθηκεν τὶς θεῖες βουλές, πολὺ περισσότερο δὲν θὰ διαφύγωμε τὴν τιμωρία ἐμεῖς, ἐὰν ἀποστρεφώμεθα τὸν οὐράνιο (τὸν Ἰησοῦ). 26 Αὐτοῦ ἢ φωνῇ σάλευσεν τότε τὴ γῆ (ὅταν μιλοῦσε στὸ Σινᾶ). Καὶ γιὰ τὴν ἡμετέραν ἡμεῖς ἔχουμε

γων Ἰτι ἅπαξ ἐγὼ σείω οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν. 27 Τὸ δὲ ἔτι ἅπαξ δηλοῖ τῶν σαλευομένων τὴν μετάθεσιν ὡς πεποιημένων, ἵνα μείνῃ τὰ μὴ σαλευόμενα. 28 Διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον παραλαμβάνοντες ἔχωμεν χάριν, δι' ἧς λατρεύωμεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ, μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας. 29 Καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκου.

13 Ἡ φιλαδελφία μενέτω. 2 Τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους. 3 Μιμηθήσκεσθε τῶν δεσμίων ὡς συνδεδεμένοι, τῶν κακουχομένων ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι. 4 Τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσι καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος. Πόρνους δὲ καὶ μοιχοὺς κρινεὶ ὁ Θεός. 5 Ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος, ἀρκούμενοι τοῖς παροῦσιν. Αὐτὸς γὰρ εἶρηκεν, Οὐ μὴ σε ἀνῶ οὐδ' οὐ μὴ σε ἐγκαταλίπω, 6 ὥστε θαρροῦντας ἡμᾶς λέγειν· Κύριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι. Τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος;

7 Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς μιμῆσθε τὴν πίστιν. 8 Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. 9 Διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ παραφέρεσθε. Καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιουθῆσαι τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ περιπατήσαντες. 10 Ἐχομεν θυσιαστήριον ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ τῆ σκηνῆ λατρεύοντες. 11 Ὡν γὰρ εἰσφέρεται ζῶων τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς. 12 Διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ἀγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν, ἔξω τῆς πύ-

δώσει τὴν ὑπόσχεσι λέγοντας· Ἀκόμη μιὰ φορά ἐγὼ θὰ σείσω ὄχι μόνον τὴ γῆ, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν. 27 Τὸ δὲ ἀκόμη μιὰ φορά σημαίνει, ὅτι ἐκεῖνα, ποὺ σαλεύονται, θὰ παραμερισθοῦν ὡς δημιουργημένα, γιὰ νὰ μείνουν τὰ ἀσάλευτα (τὰ ἀχειροποίητα ἅγια τῶν ἁγίων, ἡ ἐπουράνια καὶ αἰώνια βασιλεία). 28 Γι' αὐτό, ἀφοῦ παραλαμβάνουμε βασιλεία ἀσάλευτη, ἄς ἀποδίδωμε εὐχαριστία στὸ Θεό, καὶ μ' αὐτὴ ἄς λατρεύουμε τὸ Θεὸ κατὰ τρόπο εὐάρεστο, μὲ σεβασμὸ καὶ εὐλάβεια. 29 Διότι ὁ Θεὸς μας εἶναι φωτιά, ποὺ κατακαίει.

Πνευματικὰ παραγγέλματα

13 Μὴ παύσετε ποτὲ νὰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀδελφοὺς. 2 Μὴ λησμονεῖτε τὴ φιλοξενία. Διότι ἐξ αἰτίας τῆς μερικεί, χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζουν, φιλοξένησαν ἀγγελιαφόρους (φορεῖς σπουδαίων ἀγγελμάτων, οὐρανόυς μηνυτάς). 3 Νὰ ἐνθυμῆσθε τοὺς φυλακισμένους σὰν νὰ εἰσθε καὶ σεῖς φυλακισμένοι, τοὺς κακοπαθοῦντες, διότι καὶ σεῖς ἔχετε σώμα. 4 Ὁ γάμος νὰ τιμᾶται ἀπ' ὅλους, καὶ ἡ συζυγικὴ κλίνη νὰ εἶναι ἀμόλυπτη. Τοὺς πόρνους δὲ καὶ τοὺς μοιχοὺς θὰ καταδικάσῃ ὁ Θεός. 5 Ἡ διαγωγὴ σας νὰ εἶναι ἀπαλλαγμένη ἀπ' τὴ φιλαργία. Ν' ἀρκῆσθε σ' ὅσα ἔχετε. Διότι αὐτὸς ὁ Θεὸς εἶπε, Δὲν θὰ σὲ ἀφῆσω καὶ δὲν θὰ σὲ ἐγκαταλείψω, 6 ὥστε μὲ πεποίθησι νὰ λέγωμε· Ὁ Κύριος εἶναι βοηθός μου, καὶ γι' αὐτό δὲν θὰ φοβηθῶ. Τί κακὸ μπορεῖ νὰ μοῦ κάνῃ ἄνθρωπος;

7 Νὰ ἐνθυμῆσθε τοὺς πνευματικοὺς ἡγέτες σας, οἱ ὅποιοι σᾶς κήρυσαν τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ. Ν' ἀναλογίζεσθε τὸ (ζηλευτὸ) ἀποτέλεσμα τῆς ζωῆς τῆς, καὶ νὰ μιμῆσθε τὴν πίστιν τους. 8 Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦταν χθὲς, εἶναι καὶ σήμερον καὶ θὰ εἶναι στοὺς αἰῶνες ὁ αὐτός (ἀναλλοίωτος, ἀμετάβλητος). 9 Ἀπὸ διάφορες καὶ ξένες διδασκαλίαις νὰ μὴ παρασύρεσθε. Εἶναι δὲ καλὸ νὰ στηρίζεται ἡ καρδιά μὲ χάρι, ὄχι μὲ φαγητά, ἀπὸ τὰ ὅποια δὲν ὠφελήθησαν ὅσοι στηρίχθηκαν σ' αὐτά. 10 Ἐχομε θυσιαστήριον, ἀπὸ τὸ ὅποιο δὲν ἔχουν δικαίωμα νὰ φάγουν ὅσοι ὑπηρετοῦν στὴ σκηνή (τοῦ μαρτυρίου)¹. 11 Γι' αὐτὸ τὰ (συμβολικῶς θυσιαζόμενα) σώματα τῶν ζῶων, τῶν ὁποίων τὸ αἷμα φέρεται ἀπὸ τὸν ἀρχιερέα στὰ ἅγια τῶν ἁγίων γιὰ τὴν κάθαρσι ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, (δὲν τρώγονται, ἀλλὰ) κατακαίονται ἔξω ἀπὸ τὸ στρα-

1. Ἡ, ὅσοι προσφέρουν λατρεία στὸ Θεὸ χρησιμοποιώντας τὴ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου

λης έπαθε. 13 Τοίνυν έξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν έξω τῆς παρεμβολῆς τὸν ὄνειδισμόν αὐτοῦ φέροντες. 14 Οὐ γὰρ ἔχομεν ὡδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν. 15 Δι' αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως διὰ παντὸς τῷ Θεῷ, τοῦτ' ἔστι καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

16 Τῆς δὲ εὐποιίας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός.

17 Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπέικετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ὡς λόγον ἀποδώσοντες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι καὶ μὴ στενάζοντες· ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο. 18 Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν. Πεποιθήμεν γὰρ ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν, ἐν πᾶσι καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι. 19 Περισσότερως δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν.

20 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, 21 καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἦ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

22 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως· καὶ γὰρ διὰ βραχέων ἐπέστειλα ὑμῖν. 23 Γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν Τιμόθεον ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ, ἐὰν τάχιον ἔρχηται, ὄψομαι ὑμᾶς.

24 Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν καὶ πάντας τοὺς ἁγίους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας.

25 Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

τόπεδο. 12 Γι' αὐτὸ ἐπίσης ὁ Ἰησοῦς, γιὰ νὰ καθάρισή με τὸ αἷμα τοῦ λαοῦ, θυσιάσθηκε έξω ἀπὸ τὴν πόλιν (Συνεπῶς, γιὰ νὰ φάγουν οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ τὸ δικό μας θυσιαστήριο, πρέπει νὰ ἐξέλθουν θρησκευτικῶς ἀπὸ τὸν Ἰουδαϊσμὸ καὶ τὸ κέντρο του, τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ νὰ προσέλθουν στὸ Χριστιανισμὸ καὶ στὴ νέα Ἱερουσαλήμ). 13 Λοιπὸν ἄς έξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν έξω ἀπὸ τὸ στρατόπεδο, βραστάζοντας τὸν ὄνειδισμό του (ὑποφέροντας χλευασμὸ καὶ έξευτελισμὸ ὅπως ἐκεῖνος). 14 Ἄλλωστε δὲν ἔχομε ἐδῶ μόνιμη πόλιν, ἀλλ' ἐπιζητοῦμε τὴ μέλλουτικὴν (τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ). 15 Δι' αὐτοῦ δὲ (τοῦ Χριστοῦ) ἄς προσεύχουμε στὸ Θεὸ πάντοτε θυσία σὲ ἕμνο, πού εἶναι καρπὸς ἀπὸ χειλέων, πού δοξολογοῦν τὸ ὄνομά του.

16 Ἐπίσης νὰ μὴ λησμονῆτε ν' ἀγαθοεργῆτε καὶ νὰ μεταδίδετε ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ σας στοὺς ἄλλους. Διότι μὲ τέτοιες θυσίες εὐχαριστεῖται ὁ Θεός.

17 Νὰ ὑπακούετε στοὺς πνευματικὸς προϊσταμένους σας καὶ νὰ ὑποτάσσεσθε. Διότι αὐτοὶ ἀγρυπνοῦν γιὰ τίς ψυχές σας, ἐπειδὴ θὰ δώσουν λόγον. Νὰ ὑπακούετε καὶ νὰ ὑποτάσσεσθε, ὥστε τὸ ἔργο τῆς μερίμνης γιὰ σᾶς νὰ κάνουν με χαρὰ καὶ ὄχι στενάζοντας. Διότι τὸ νὰ στενάξουν δὲν εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον σας. 18 Νὰ προσεύχεσθε γιὰ μᾶς. Εἴμεθα δὲ πεπεισμένοι, ὅτι ἔχομε καλὴ συνείδησι, καὶ σὲ ὅλα¹ θέλομε νὰ συμπεριφερόμεθα μὲ καλὸ τρόπο. 19 Παρακαλῶ δὲ νὰ κάνετε περισσότερο τοῦτο (τὴν προσευχή), γιὰ νὰ ἔλθω πάλιν κοντὰ σας συντόμως.

Εὐλογία, δοξολογία, χαιρετισμοί

20 Ὁ δυνατὸς δὲ Θεός, ὁ ὁποῖος ἀνέβασε ἀπὸ τὴ χώρα τῶν νεκρῶν (ἀνέστησε δηλαδὴ) ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ποιμὴν τῶν προβάτων ὁ μέγας με αἷμα διαθήκης αἰωνίας, τὸν Κύριο μας Ἰησοῦ, 21 εἶθε νὰ σᾶς καταρτίσῃ γιὰ κάθε καλὸ ἔργο, ὥστε νὰ κάνετε τὸ θέλημά του, ἔτσι κάνοντας σὲ σᾶς τὸ εὐάρεστο ἐνώπιόν του διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Σ' αὐτὸν ἀνήκει ἡ δόξα στοὺς ἀπεράντους αἰῶνες. Ἀμήν.

22 Σᾶς παρακαλῶ δέ, ἀδελφοί, νὰ κρατῆτε στὸ νοῦ σας τὸ λόγο τῆς διδασκαλίας. Ἄλλωστε σᾶς ἔγραψα μὲ συντομία. 23 Μάθετε, ὅτι ὁ ἀδελφὸς Τιμόθεος ἔχει ἀπελευθερωθῆ². Καὶ μαζί του, ἐὰν ἔλθῃ συντόμως, θὰ σᾶς ἐπισκεφθῶ.

24 Χαιρετισμοὺς σ' ὅλους τοὺς πνευματικὸς προϊσταμένους σας καὶ σ' ὅλους τοὺς ἁγίους (τοὺς πιστοὺς). Σᾶς στέλνουν χαιρετισμοὺς οἱ οἱ ἀδελφοὶ ἀπὸ τὴν Ἰταλία.

25 Ἡ χάρις μαζί με ὅλους σας. Ἀμήν.

1. Ἦ, πρὸς ὅλους

2. Ἦ, ἔχει ἀναχωρήσει

1 Ἰάκωβος, Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δούλος, ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ χαίρειν.

2 Πᾶσαν χαρὰν ἠγάσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς περιπέσῃτε ποικίλοις, 3 γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν. 4 Ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλει· ἔχετε, ἵνα ᾗτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι.

5 Εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος Θεοῦ πᾶσιν ἀπλῶς καὶ οὐκ ὀνειδίζοντος, καὶ δοθήσεται αὐτῷ. 6 Αἰτείτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν διακρινόμενος. Ὁ γὰρ διακρινόμενος ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ. 7 Μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι λήψεται τι παρὰ τοῦ Κυρίου. 8 Ἀνήρ διψυχος ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.

9 Καυχάσθω δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ, 10 ὁ δὲ πλούσιος ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου παρελεύσεται. 11 Ἀνέτειλε γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι καὶ ἐξήρανε τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε, καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο. Οὕτω καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται.

12 Μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν· ὅτι δόκιμος γινόμενος λήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο ὁ Κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.

Χαιρετισμός

1 Ἐγὼ ὁ Ἰάκωβος, δούλος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀπευθύνομαι στοὺς πιστοὺς ἀπὸ τῆς δώδεκα φυλῆς τοῦ Ἰσραήλ, οἱ ὅποιοι ζητεῖτε διεσπαρμένοι στὸ Ἐξωτερικό. Χαίρετε!

Οἱ δοκιμασίες δημιουργοὶ ὑπομονῆς καὶ ὑπόθεσι χαρᾶς

2 Ὡς κάθε εἶδος χαρᾶς νὰ θεωρῆτε, ἀδελφοί μου, ὅταν πέσετε σὲ διάφορες δοκιμασίες, 3 λαμβάνοντας ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ δοκιμασία τῆς πίστεώς σας δημιουργεῖ ὑπομονή. 4 Ἡ δὲ ὑπομονὴ ἄς εἶναι τελεία, γιὰ νὰ εἰσθε τέλειοι καὶ ὠλοκληρωμένοι, καὶ νὰ μὴ ὑστερῆτε σὲ τίποτε.

Αἴτησι γιὰ σοφία μὲ πίστι ἀταλάντευτη

5 Ἐὰν δὲ κανεὶς ἀπὸ σᾶς ὑστερῇ σὲ σοφία, νὰ ζητῇ ἀπὸ τὸ Θεό, ὁ ὁποῖος δίνει σὲ ὅλους πλουσίως καὶ δὲν προσβάλλει κανένα, καὶ θὰ τοῦ δοθῇ. 6 Ἀλλὰ νὰ ζητῇ μὲ πίστι, χωρὶς νὰ ἔχη καμμιὰ ἀμφιβολία. Διότι ἐκεῖνος, ποὺ ἀμφιβάλλει, ὁμοιάζει μὲ θαλάσσιο κύμα, ποὺ συνταράσσεται ἀπὸ τὸν ἄνεμο καὶ φέρεται πρὸς τὰ ἐδῶ καὶ πρὸς τὰ ἐκεῖ. 7 Νὰ μὴ νομίζῃ δὲ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅτι θὰ λάβῃ κάτι ἀπὸ τὸν Κύριο. 8 Ἄνθρωπος, ποὺ ἀμφιβάλλει, δὲν πηγαίνει καλὰ σὲ τίποτε (ἀποτυγχάνει, χάνει σ' ὅλες τῆς ἐνεργειῆς του, ἀφοῦ οἱ ἐνεργειῆς του δὲν γίνονται μὲ πίστι).

Ὁ πτωχὸς νὰ εἶναι βέβαιος γιὰ τὸ ὕψος του, ὁ πλούσιος γιὰ τὴ ματαιότητά του

9 Ὁ πτωχὸς δὲ καὶ ἄσημος ἀδελφὸς νὰ εἶναι πεπεισμένος γιὰ τὸ ὕψος του (τὸ πνευματικὸ μεγαλεῖο του λόγω τῆς πίστεώς του), 10 ὁ δὲ πλούσιος γιὰ τὴν ταπεινὴ κατάστασί του (τὴ ματαιότητά του), διότι θὰ παρέλθῃ ὅπως τὸ ἄνθος τοῦ χόρτου. 11 Ὡς γνωστὸν, ἀνατέλλει ὁ ἥλιος μὲ τὴν καυστικὴ θερμότητά του, καὶ ξεραίνει τὸ χόρτο, καὶ τὸ ἄνθος του πέφτει, καὶ ἡ ὠραιότης τῆς μορφῆς του χάνεται. Ἔτσι καὶ ὁ πλούσιος, καθὼς θὰ διέρχεται τὸ βίο του μὲ ἐπιχειρήσεις καὶ ἀπολαύσεις, θὰ μαραθῇ.

Εὐτυχὴς ὁ νικητὴς στὸν πειρασμό

12 Εὐτυχὴς ὁ ἄνθρωπος, ποὺ ὑπομένει δοκιμασία. Διότι, ἀφοῦ ἀναδειχθῇ νικητὴς, θὰ λάβῃ τὸ στεφάνι τῆς (αἰώνιας) ζωῆς, ποὺ ὑποσχέθηκε ὁ Κύριος γι' αὐτούς, οἱ ὅποιοι τὸν ἀγαποῦν.

Αίτια τοῦ ἁμαρτωλοῦ πειρασμοῦ ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος, ὄχι ὁ Θεός

13 Μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω ὅτι ἀπὸ Θεοῦ πειράζομαι· ὁ γὰρ Θεὸς ἀπειραστός ἐστι κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα. 14 Ἐκαστος δὲ πειράζεται ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελεόμενος καὶ δελεαζόμενος. 15 Εἴτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκει ἁμαρτίαν, ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύει θάνατον.

16 Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί· 17 πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθεν ἐστὶ καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, παρ' ᾧ οὐκ ἐνὶ παραλλαγῇ ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα. 18 Βουλευθεὶς ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχὴν τινα τῶν αὐτοῦ κτισμάτων.

19 Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχύς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδύς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδύς εἰς ὀργήν. 20 Ὁργὴ γὰρ ἀνδρὸς δικαιοσύνην Θεοῦ οὐ κατεργάζεται. 21 Διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ περισσεῖαν κακίας ἐν πραύτητι δέξασθε τὸν ἔμφυτον λόγον τὸν δυνάμενον σώσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

22 Γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγου καὶ μὴ μόνον ἀκροαταὶ παραλογιζόμενοι ἑαυτούς. 23 Ὅτι εἴ τις ἀκροατῆς λόγου ἐστὶ καὶ οὐ ποιητῆς, οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατανοοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ. 24 Κατενόησε γὰρ ἑαυτὸν καὶ ἀπελήλυθε, καὶ εὐθέως ἐπελάθετο ὁποῖος ἦν. 25 Ὁ δὲ παρακύψας εἰς νόμον τέλειον τὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ παραμείνας, οὗτος οὐκ ἀκροατῆς ἐπιλησμονῆς γενόμενος, ἀλλὰ ποιητῆς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται.

26 Εἴ τις δοκεῖ θρησκὸς εἶναι ἐν ὑμῖν μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσσαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπατῶν καρδίαν αὐτοῦ, τούτου μάταιος ἡ θρησκεία. 27 Θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ τῷ Θεῷ

13 Κανεῖς, ποῦ ἔχει ἁμαρτωλὸ πειρασμό, νὰ μὴ λέγῃ, «Ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἔχω τὸν πειρασμό». Διότι ὁ Θεὸς δὲν ἔχει πείρα τῶν (διαφόρων) κακῶν, καὶ ὁ ἴδιος δὲν προκαλεῖ ἁμαρτωλὸ πειρασμὸ σὲ κανένα. 14 Ἀλλὰ καθένος μαινάει σὲ ἁμαρτωλὸ πειρασμὸ ἀπὸ τῆ δικῆ του ἐπιθυμία, ποῦ τὸν ἐξωθεῖ καὶ τὸν τραβᾷ μὲ τὸ δόλωμα τῆς ἡδονῆς. 15 Ἐπειτα ἡ ἐπιθυμία, ἀφοῦ συλλάβῃ, γεννᾷ ἁμαρτία, ἡ δὲ ἁμαρτία, ἀφοῦ ὀλοκληρωθῇ, γεννᾷ θάνατο.

Ἀπὸ τοῦ Θεοῦ κατεβαίνει μόνο τὸ καλὸ καὶ τέλειο

16 Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. 17 Ἀπὸ πάνω, ἀπὸ τὸ δημιουργοῦ τῶν φωτεινῶν ἀστέρων, στὸν ὁποῖο δὲν ὑπάρχει ἀλλοίωσις ἢ σκία λόγῳ κινήσεως καὶ ἀλλαγῆς θέσεως, κατεβαίνει κάθε δόσι, ἡ ὁποία εἶναι κ α λ ῆ (ὄχι κακῆ), καὶ κάθε δῶρο, τὸ ὁποῖο εἶναι τ έ λ ε ι ο (ὄχι ἀτελές). 18 Θέλησε καὶ μᾶς γέννησε μὲ τὸ λόγο τῆς ἀληθείας, γιὰ νὰ εἴμεθα ἕνα ἐκλεκτὸ μέρος τῶν δημιουργημάτων του.

Ἐφαρμοσταὶ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, ὄχι μόνον ἀκροαταὶ

19 Ἄς εἶναι δέ, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, κάθε ἄνθρωπος ταχύς στὸ νὰ ἀκούσῃ, βραδύς στὸ νὰ μιλήσῃ, βραδύς σὲ ὀργή. 20 Διότι ἡ ὀργὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν συντελεῖ σὲ δικαίωσι ἀπ' τὸ Θεό. 21 Γι' αὐτό, ἀφοῦ ἀποβάλετε κάθε κακία ὡς ρυπαρὸ καὶ περιττὸ πρᾶγμα, δεχθῆτε μὲ ταπεινοφροσύνη τὸ λόγο, ὁ ὁποῖος εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν καὶ δύναται νὰ σᾶς σώσῃ.

22 Νὰ γίνεσθε δὲ ἐφαρμοσταὶ τοῦ λόγου καὶ ὄχι μόνον ἀκροαταὶ, ποῦ ξεγελοῦν τοὺς ἑαυτοὺς τους. 23 Διότι, ἐὰν κανεῖς εἶναι ἀκροατῆς τοῦ λόγου καὶ ὄχι ἐφαρμοστής, αὐτὸς ὁμοιάζει μὲ ἄνθρωπο, ποῦ βλέπει τὴ μορφὴ τοῦ σώματός του στὸν καθρέπτη. 24 Εἶδε δηλαδὴ τὸν αὐτοῦ του καὶ ἀπῆλθε, καὶ ἀμέσως λησμόνησε πῶς ἦταν. 25 Ἄλλ' αὐτός, ποῦ ἔσχυψε πάνω στὸν τέλειο νόμο, ποῦ ἐλευθερώνει ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, καὶ παρέμεινε σ' αὐτόν, αὐτός, ἐπειδὴ δὲν ἔγινε ἀκροατῆς ποῦ λησμονεῖ, ἀλλ' ἐκτελεστῆς ἔργου, αὐτὸς θὰ εἶναι εὐτυχὴς γιὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου.

Θρησκεία ἀληθινὴ

26 Ἐὰν κανεῖς μεταξύ σας νομίζῃ, ὅτι εἶναι θρησκός, ἐνῶ δὲν χαλιναγωγεῖ τὴ γλῶσσαν του, ἀλλὰ ξεγελεῖ τὴ συνείδησί του, αὐτοῦ ἡ θρησκεία εἶναι ματαία (ἀνωφελής). 27 Θρησκεία καθαρὴ καὶ ἀμόλυντη γιὰ

καὶ πατρὶ αὐτῆ ἐστίν, ἐπισκέπτεσθαι ὀρφανούς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

2 Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωποληψίαις ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς δόξης. **2** Ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς τὴν συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι, **3** καὶ ἐπιβλέψῃτε ἐπὶ τὸν φοροῦντα τὴν ἐσθῆτα τὴν λαμπρὰν καὶ εἴπητε αὐτῷ, σὺ κάθου ὡδε καλῶς, καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε, σὺ στήθι ἐκεῖ ἢ κάθου ὡδε ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου, **4** καὶ οὐ διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐγένεσθε κριταὶ διαλογισμῶν πονηρῶν;

5 Ἀκούσατε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. Οὐχ ὁ Θεὸς ἐξελέξατο τοὺς πτωχοὺς τοῦ κόσμου πλουσίους ἐν πίστει καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας ἧς ἐπηγγέιλαι τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν; **6** Ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν πτωχόν. Οὐχ οἱ πλούσιοι καταδυναστεύουσιν ὑμῶν, καὶ αὐτοὶ ἔλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια; **7** Οὐκ αὐτοὶ βλασφημοῦσι τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν ἐφ' ὑμᾶς; **8** Εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε βασιλικὸν κατὰ τὴν γραφὴν, Ἄγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν, καλῶς ποιεῖτε; **9** εἰ δὲ προσωποληπτεῖτε, ἀμαρτίαν ἐργάζεσθε, ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται. **10** Ὅστις γὰρ ὄλον τὸν νόμον τηρήσῃ, πταισῆ δὲ ἐν ἐνί, γέγονε πάντων ἔνοχος. **11** Ὁ γὰρ εἰπὼν, **Μὴ μοιχεύσης, εἶπε καὶ, Μὴ φονεύσης.** Εἰ δὲ οὐ μοιχεύσεις, φονεύσεις δέ, γέγονας παραβάτης νόμου. **12** Οὕτω λαλεῖτε καὶ οὕτω ποιεῖτε, ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνεσθαι. **13** Ἡ γὰρ κρίσις ἀνέλεος τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος. Κατακαυχᾶται ἔλεος κρίσεως.

14 Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν λέγῃ τις ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ ἔχη; **Μὴ** δύναται ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν; **15** Ἐὰν δὲ

τὸ Θεὸ καὶ πατέρα εἶναι αὐτή: **Νὰ** ἐνδιαφέρεται κανεὶς γιὰ τὰ ὀρφανὰ καὶ τὶς χήρας τὴν ἀνάγκη τους, νὰ διατηρῇ τὸν ἑαυτό του ἀμόλυντο ἀπὸ τὸν κόσμου.

Ἡ προσωποληψία καταδικάζεται ὡς ἀμαρτία

2 Ἀδελφοί μου, νὰ μὴ ἔχετε τὴν πίστιν (τὴ θρησκείαν) τοῦ ἐνδόξου Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ μαζί μὲ προσωποληψίες (Ἄφου ὁ Κύριός μας εἶναι ἔνδοξος, καὶ ἡ πίστιν του εἶναι ἔνδοξη, καὶ δὲν πρέπει νὰ τὴν προσβάλλωμε μὲ προσωποληψίες). **2** Ἐάν, παραδείγματος χάριν, εἰσέλθῃ στὴ συνάξιν σας ἄνθρωπος μὲ χρυσὰ δακτυλίδια καὶ λαμπρὴ ἐνδυμασία, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς μὲ λερωμένη ἐνδυμασία, **3** καὶ δώσετε σημασία σ' ἐκεῖνον, πού φορεῖ τὴν λαμπρὴ ἐνδυμασία, καὶ τοῦ εἰπήτε, «Σὺ κάθησε ἐδῶ στὴν καλὴ θέσιν», καὶ στὸν πτωχὸ εἰπήτε, «Σὺ στάσου ἐκεῖ» ἢ «Κάθησε ἐδῶ κάτω ἀπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου», **4** ἔτσι δὲν κἀνατε μὲσα σας διάκρισι καὶ κρίνατε μὲ διαλογισμοὺς πονηροῦς;

5 Ἀκούσατε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. Ὁ Θεὸς δὲν ἐξέλεξε τοὺς πτωχοὺς ἀπὸ τὸν κόσμον γιὰ νὰ εἶναι πλούσιοι σὲ πίστιν καὶ κληρονόμοι τῆς βασιλείας, τὴν ὁποία ὑποσχέθηκε γι' αὐτούς, οἱ ὁποῖοι τὸν ἀγαποῦν; **6** Ἀλλὰ σεῖς προσβάλατε τὸν πτωχόν. Δὲν εἶναι οἱ πλούσιοι ποὺ σᾶς καταδυναστεύουν; Δὲν εἶναι αὐτοὶ ἐπίσης ποὺ σᾶς σύρουν σὲ δικαστήρια; **7** Δὲν εἶναι αὐτοὶ ποὺ δυσφημοῦν τὸ καλὸ ὄνομα (τὸ χριστιανικὸ ὄνομα) ποὺ δόθηκε σὲ σᾶς; **8** Ἐὰν βεβαίως ἐφαρμόζετε τὸ βασιλικὸ νόμον κατὰ τὸ Γραφικὸ χωρίο, **Ν' ἀγαπᾶς τὸν πλησίον σου ὡς τὸν ἑαυτό σου,** καλῶς πράττετε. **9** Ἐὰν ὅμως προσωποληπτῆτε, κἀνατε ἀμαρτία καὶ καταδικάζεσθε ἀπὸ τὸ νόμον ὡς παραβάτες. **10** Διότι, ὅποιος τηρήσῃ ὅλο τὸ νόμον, γίνῃ δὲ παραβάτης σὲ ἓνα, (εἶναι ὡς νὰ) ἔγινε παραβάτης σὲ ὅλα (ὁπωσδήποτε δηλαδὴ καταδικάζεται). **11** Διότι ἐκεῖνος, ποὺ εἶπε, **Μὴ μοιχεύσης, εἶπε καὶ, Μὴ φονεύσης.** Καὶ ἐὰν δὲν μοιχεύσης, ἀλλὰ φονεύσης, ἔγινε παραβάτης τοῦ νόμου. **12** Ἔτσι νὰ ὁμιλῆτε καὶ ἔτσι νὰ πράττετε, ὡς ἄνθρωποι ποὺ πρόκειται νὰ κριθῆτε μὲ νόμον ἐλευθερίας (ἀπὸ τὰ πάθη, ὅπως ἡ προσωποληψία). **13** Ἡ δὲ κρίσις γι' αὐτόν, ποὺ δὲν ἔδειξε ἀγάπην, θὰ εἶναι ἄνευ ἀγάπης (σκληρῆ). Ἡ ἀγάπη ὑπερισχύει τῆς κρίσεως.

Πίστιν χωρὶς ἔργα εἶναι νεκρή

14 Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν λέγῃ κανεὶς, ὅτι ἔχει πίστιν, ἀλλὰ δὲν ἔχη ἔργα; **Μὴ** δύναται ἡ πίστιν νὰ τὸν σώσῃ; **15** Ἐάν, παρα-

ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσι καὶ λειπόμενοι ὡσι τῆς ἐφημέρου τροφῆς, 16 εἶπη δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν, ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, θερμάνεσθε καὶ χορτάζεσθε, μὴ δώτε δὲ αὐτοὺς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος, τί τὸ ὄφελος; 17 Οὕτω καὶ ἡ πίστις, ἐὰν μὴ ἔργα ἔχη, νεκρά ἐστὶ καθ' ἑαυτὴν.

18 Ἄλλ' ἐρεῖ τις· Σὺ πιστὶν ἔχεις; Κἀγὼ ἔργα ἔχω. Δειξόν μοι τὴν πίστιν σου ἐκ τῶν ἔργων σου, κἀγὼ δεῖξω σοὶ ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν μου. 19 Σὺ πιστεύεις ὅτι ὁ Θεὸς εἰς ἐστὶ; Καλῶς ποιεῖς. Καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσι καὶ φρίσσοσι. 20 Θέλεις δὲ γινῶναι, ὡ ἄνθρωπε κενέ, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστὶν; 21 Ἀβραάμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἀνερέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον; 22 Βλέπεις ὅτι ἡ πίστις συνήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη. 23 καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα, Ἐπίστευσε δὲ Ἀβραάμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, καὶ φίλος Θεοῦ ἐκλήθη. 24 Ὅρατε τοῖνον ὅτι ἐξ ἔργων δικαιούται ἄνθρωπος καὶ οὐκ ἐκ πιστεως μόνου. 25 Ὅμοίως δὲ καὶ Ῥαάβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ὑποδεξαμένη τοὺς ἀγγέλους καὶ ἐτέρα ὁδῶ ἐκβαλοῦσα; 26 Ὡσπερ γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρὸν ἐστίν, οὕτω καὶ ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστὶ.

3 Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδότες ὅτι μείζον κρίμα ληψόμεθα· 2 πολλὰ γὰρ πταίομεν ἅπαντες. Εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ παταίει, οὗτος τέλειος ἀνὴρ, δυνατὸς χαλιναγωγεῖσθαι καὶ ὄλον τὸ σῶμα. 3 Ἴδε τῶν ἵππων τοὺς χαλινούς εἰς τὰ στόματα βάλλομεν πρὸς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς ἡμῖν, καὶ ὄλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετάγομεν. 4 Ἴδου καὶ τὰ πλοῖα, τηλικαῦτα ὄντα καὶ ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων ἐλαυνόμενα, μεταγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου ὅπου ἂν ἡ ὀρμὴ τοῦ εὐθύνουτος βούληται. 5 Οὕτω καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστὶ καὶ μεγαλαυχεῖ.

Ἴδου ὀλίγον πῦρ ἠλίκην ὕλην ἀνάπτει! 6 Καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ,

δείγματος χάριν, κάποιος ἀδελφὸς ἢ κάποια ἀδελφὴ εἶναι γυμνοὶ καὶ στεροῦνται τῆς τροφῆς τῆς ἡμέρας, 16 εἶπη δὲ κάποιος ἀπὸ σᾶς σ' αὐτοῦς, «Πηγαίνετε χωρὶς ἀνησυχία, ζεσαθῆτε καὶ χορτάσετε», ἀλλὰ δὲν τοὺς δώσετε τὰ ἀναγκαῖα γιὰ τὸ σῶμα, τί τὸ ὄφελος; 17 Ἔτσι καὶ ἡ πίστις, ἐὰν δὲν ἔχη ἔργα, μόνη εἶναι νεκρή.

18 Ὅ ἀ εἶπη δὲ κάποιος: «Σὺ ἔχεις πίστι; Καὶ ἐγὼ ἔχω ἔργα. Ἀποδείξε μου τὴν πίστι σου ἀπὸ τὰ ἔργα σου, καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ ἀποδείξω τὴ δική μου πίστι ἀπὸ τὰ ἔργα μου. 19 Σὺ πιστεύεις, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἕνας; Καλὰ κάνεις. Ἀλλὰ καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουν καὶ φρίττουν. 20 Θέλεις δὲ νὰ μάθης, ὡ ἄνθρωπε ἀνόητε, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τὰ ἔργα εἶναι νεκρή; 21 Ὁ Ἀβραάμ ὁ πατέρας μας δὲν δικαιώθηκε ἀπὸ ἔργα μὲ τὸ ν' ἀνεβάσῃ τὸν Ἰσαὰκ τὸν υἱὸ του στὸ θυσιαστήριον; 22 Βλέπεις, ὅτι ἡ πίστις συντελοῦσε στὰ ἔργα του, καὶ ἀπὸ τὰ ἔργα ἡ πίστις δικαιώθηκε, 23 καὶ ἔτσι ἐκπληρώθηκε τὸ Γραφικὸ χωρίο ποῦ λέγει, Πίστευσε δὲ ὁ Ἀβραάμ στὸ Θεό, καὶ τοῦ ὑπολογίσθηκε γιὰ δικαίωσι, καὶ (σύμφωνα πρὸς ἄλλο Γραφικὸ χωρίο) ὠνομάσθηκε φίλος τοῦ Θεοῦ». 24 Βλέπετε, λοιπὸν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δικαιώνεται ἀπὸ τὰ ἔργα καὶ ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν πίστι. 25 Ἐπίσης καὶ αὐτὴ ἡ Ῥαάβ ἡ πόρνη δὲν δικαιώθηκε ἀπὸ ἔργα μὲ τὸ νὰ ὑποδεχθῆ τοὺς ἀπεσταλμένους (τοῦ Ἰσραὴλ, τοὺς κατασκόπους) καὶ νὰ τοὺς διώξῃ ἀπὸ ἄλλο δρόμο; 26 Ὅπως δὲ τὸ σῶμα χωρὶς τὸ πνεῦμα εἶναι νεκρό, ἔτσι καὶ ἡ πίστις χωρὶς τὰ ἔργα εἶναι νεκρή.

Ἡ ἀχαλίνωτη γλῶσσα ἡ μεγάλη συμφορὰ

3 Ἀδελφοί μου, ἄς μὴ γίνεσθε πολλοὶ διδάσκαλοι, λαμβάνοντας ὑπ' ὄψιν, ὅτι θὰ τιμωρηθῶμε περισσότερο. 2 Διότι ὄλοι ἀνεξαιρέτως ὑποπίπτουμε σὲ πολλὰ σφάλματα. Ὅποιος δὲν ὑποπίπτει σὲ σφάλμα μὲ λόγῳ, αὐτὸς εἶναι τέλειος ἄνθρωπος, ἱκανὸς νὰ χαλιναγωγῆσθαι καὶ ὄλο τὸ σῶμα. 3 Ἴδου, τὰ χαλινάρια τῶν ἵππων θέτουμε στὰ στόματα, γιὰ νὰ ὑποτάσσωνται σὲ μᾶς, καὶ ἔτσι κατευθύνουμε ὄλο τὸ σῶμα τους. 4 Ἴδου καὶ τὰ πλοῖα, ἐνῶ εἶναι τόσο μεγάλα καὶ σπρωχνοῦνται ἀπὸ ἰσχυροὺς ἀνέμους, κατευθύνονται ἀπὸ ἕνα πολὺ μικρὸ πηδάλιο (τιμόνι) ὅπου θέλει ὁ πηδαλιούχος. 5 Ἔτσι καὶ ἡ γλῶσσα εἶναι μικρὸ μέλος, ἀλλὰ κάνει μεγάλα πράγματα.

Ἴδου λίγη φωτιὰ πόσο μεγάλο δάσος καίει! 6 Καὶ ἡ γλῶσσα εἶναι φωτιὰ, ἡ μεγάλη καταστροφὴ! Ἐπίσης ἡ γλῶσσα εἶναι ἐκεῖνη μεταξὺ τῶν μελῶν μας, ποῦ (σὰν ἄλλο πινέλο ποῦ κηλιδώνει καθαρὴ ἐπιφά-

ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας. Οὕτως ἡ γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν ἡ σπιλοῦσα ὄλον τὸ σῶμα καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γέεννης.

7 Πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε καὶ πετεινῶν, ἐρπετῶν τε καὶ ἐναλίων δαμάζεται καὶ δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ. 8 Τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς δύναται ἀνθρώπων δαμάσαι. Ἄκατάσχετον κακόν, μεστή ἰοῦ θανατηφόρου! 9 Ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν Θεὸν καὶ πατέρα, καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ γεγονότας. 10 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα. Οὐ χρή, ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτω γίνεσθαι. 11 Μῆτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρῦει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν; 12 Μὴ δύναται, ἀδελφοί μου, συκὴ ἐλαίας ποιῆσαι ἢ ἄμπελος σῦκα; Οὕτως οὐδεμία πηγὴ ἀλυκὸν καὶ γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ.

13 Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; Δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραύτητι σοφίας. 14 Εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐριθείαν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας. 15 Οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν κατερχομένη, ἀλλ' ἐπίγειος, ψυχικὴ, δαιμονιώδης. 16 Ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα. 17 Ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἀγνή ἐστίν, ἔπειτα εἰρηνικὴ, ἐπιεικὴς, εὐπειθής, μεστή ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος καὶ ἀνυπόκριτος. 18 Καρπὸς δὲ τῆς δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην.

νεῖα) κηλιδώνει ὀλόκληρο τὸ σῶμα, καὶ (σὰν ἄλλη μάχαιρα) φλογίζει σὰν ἄλλο ἀκονιστικὸ τροχὸ τὸ σῶμα καὶ φλογίζεται ἀπὸ τῆς γέεννας (ἀπὸ τῆς φωτιᾶς τῶν παθῶν). (Ὅπως δηλαδὴ ἡ μάχαιρα φλογίζει τὸν ἀκονιστικὸ τροχὸ καὶ φλογίζεται ἀπ' αὐτόν, ἔτσι καὶ ἡ γλῶσσα ἐξάπτει τὸν ἐμπαθεῖ ἄνθρωπο καὶ ἐξάπτεται ἀπ' αὐτόν).

7 Κάθε δὲ εἶδος θηρίων καὶ πτηνῶν καὶ ἐρπετῶν καὶ θαλασσίων ζῴων δαμάζεται καὶ ἔχει δαμασθῆ ἀπὸ τὸ εἶδος ἀνθρώπου. 8 Ἄλλα τῇ γλῶσσα κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους δὲν δύναται νὰ δαμάσῃ. Ἄσυγκράτητο κακὸ, γεμάτη θανατηφόρο δηλητήρια! 9 Μ' αὐτὴ δοξολογοῦμε τὸ Θεὸ καὶ πατέρα, καὶ μ' αὐτὴ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι ἔχουν γίνει συμφώνως πρὸς τὴν (πνευματικὴ) μορφὴ τοῦ Θεοῦ. 10 Ἀπὸ τὸ αὐτὸ στόμα βγαίνει δοξολογία καὶ κατάρα. Δὲν πρέπει, ἀδελφοί μου, αὐτὰ νὰ γίνονται ἔτσι. 11 Μήπως ἡ πηγὴ ἀπὸ τὸ ἴδιο στόμιο ἀναβλύζει γλυκὸ καὶ πικρὸ νερό; 12 Μήπως δύναται, ἀδελφοί μου, ἡ συκιά νὰ κἀνη ἐλιὲς ἢ τὸ κληῖμα νὰ κἀνη σῦκα; Ἐπίσης καμμιά πηγὴ δὲν δύναται νὰ δώσῃ ἀλυμρὸ καὶ γλυκὸ νερό.

Οὐράνια καὶ ἐπίγεια σοφία

13 Ποιὸς εἶναι σοφὸς καὶ κάτοχος πολλῶν γνώσεων μεταξύ σας; Ἄς δεῖξῃ μὲ τὴν καλὴ διαγωγή τὰ ἔργα του μὲ ταπεινοφροσύνη, ἡ ὅποια προέρχεται ἀπὸ τὴ σοφία. 14 Ἐὰν ὅμως ἔχετε πικρὴ ζηλοτυπία καὶ προκλητικὴ διάθεσι στὴν καρδιά σας, μὴ κομπορρημονεῖτε καὶ λέγετε φέμα ἀπέναντι στὴν ἀλήθεια. 15 Αὕτῃ ἡ σοφία δὲν κατεβαίνει ἀπὸ πάνω (ἀπὸ τὸν οὐρανὸ), ἀλλ' εἶναι ἐπίγεια, σαρκικὴ, δαιμονικὴ. 16 Ὅπου δὲ εἶναι ζηλοτυπία καὶ προκλητικὴ διάθεσι, ἐκεῖ εἶναι ἀκαταστασία καὶ κάθε ἄσχημο πρᾶγμα. 17 Ἀντιθέτως ἡ σοφία, ἡ ὅποια κατεβαίνει ἀπὸ πάνω (ἀπὸ τὸν οὐρανὸ), πρῶτα μὲν εἶναι ἀγνή, ἔπειτα ἄνευ διαταραχῆς καὶ ἀταξίας, εὐγενής, εὐπειθής², πλήρης ἀγάπης καὶ καλῶν καρπῶν, ταπεινόφρων καὶ ἀκατηγόρητη³. 18 Καρπὸς δὲ τῆς δικαιοσύνης (τῆς σωτηρίας) ἀφθόνως παράγεται γιὰ ὅσους πράττουν τὸ καλὸ.

1. Ἡ, ἡ μεγάλη συμφορὰ, ἢ, ὀλόκληρος κόσμος καταστροφῆς

2. Ἡ, ἄνευ πείσματος

3. Ἡ, ἄμεμπτη

4 Πόθεν πόλεμοι και μάχαι εν υμιν; Ουκ εντευθεν, εκ των ηδονων υμων των στρατευομενων εν τοις μελεσιν υμων; **2** Επιθυμειτε, και ουκ εχετε. Φονευετε και ζηλουτε, και ου δυνασθε επιτυχειν. Μαχεσθε και πολεμειτε.

Και ουκ εχετε δια το μη αιτεισθαι υμας. **3** Αιτειτε και ου λαμβανετε, διοτι κακως αιτεισθε, ινα εν ταϊς ηδοναις υμων δαπανησητε.

4 Μοιχοι και μοιχαλιδες! Ουκ οιδατε οτι η φιλια του κοσμου εχθρα του Θεου εστιν; Ος αν ουν βουληθη φιλος εινα του κοσμου, εχθρος του Θεου καθισταται. **5** Η δοκειτε οτι κενως η Γραφη λεγει, Προς φθονον επιποθει το Πνευμα ο κατωκησεν εν ημιν, **6** μειζονα δε διδωσι χαριν; Διο λεγει: Ο Θεος υπερηφανους αντιπασσεται, ταπεινοις δε διδωσι χαριν.

7 Υποταγητε ουν τω Θεω. Αντιστητε τω Διαβολω, και φυξεται αφ υμων. **8** Εγγισατε τω Θεω, και εγγιει υμιν. Καθαρισατε χειρας, αμαρτωλοι, και αγνισατε καρδιας, διψυχοι. **9** Ταλαιπωρησατε και πενηθησατε και κλαυσατε. Ο γελωσ υμων εις πενθος μεταστραφητω και η χαρα εις κατηφειαν. **10** Ταπεινωθητε ενωπιον του Κυριου, και υψωση υμας.

11 Μη καταλαλειτε αλληλων, αδελφοι. Ο καταλαλων αδελφου και κρινων τον αδελφον αυτου καταλαλει νομου και κρινει νομον. Ει δε νομον κρινει, ουκ ει ποιητης νομου, αλλα κριτης. **12** Εις εστιν ο νομοθητης και κριτης, ο δυναμενος σωσαι και απολεσαι. Συ δε τις ει ος κρινει τον ετερον;

Οι επιθυμίες αιτίες πολέμων και μαχών

4 Από πού προέρχονται οι πόλεμοι και οι μάχες μεταξύ σας; Δεν προέρχονται απ' αυτό, απ' τις επιθυμίες σας για απολαύσεις, πού έκστρατεύουν στα μέλη σας; **2** Επιθυμείτε, διότι δεν έχετε. Αντιπαθείτε και μισείτε, διότι δεν δύνασθε να επιτύχετε. Μάχεσθε και πολεμείτε.

Δεν έχετε δέ, διότι δεν ζητείτε. **3** Ζητείτε, αλλά δεν λαμβάνετε, διότι ζητείτε για κακό σκοπό, για να δαπανήσετε για τις ήδονικές επιθυμίες σας.

«Η φιλία του κόσμου εχθρα του Θεου εστι»

4 Μοιχοι και μοιχαλιδες! Δεν γνωρίζετε, οτι η αγάπη προς τον κοσμο προκαλει την εχθρα του Θεου; Οποιοσδήποτε και αν θελήση να γίνη φιλος προς τον κοσμο, γίνεται αντικείμενο της εχθρας του Θεου. **5-6** Η νομίζετε, οτι ασκόπως η Γραφη λεγει, «Το Πνευμα, το οποιο κατωκησε μεταξυ μας, υπεραγαπα και υπερευνοει με ζηλοτυπια»; Γι' αυτό λεγει: Ο Θεος τους υπερηφανους πολεμει, ενω τους ταπεινους ευνοει.

Υποταγή στο Θεό, αντίστασι στο Διάβολο

7 Υποταχθητε λοιπον στο Θεό. Ανισταθητε στο Διάβολο, και θ' απομακρυνθη από σας. **8** Πλησιάσετε στο Θεό, και θα σας πλησιάση. Καθαρίσετε τα χέρια σας, αμαρτωλοι, και εξαγνίσετε τις καρδιές σας, διβουλοι. **9** Συντριβητε και πενηθησατε και κλαύσατε. Το γέλιο σας ες μετατραπη σε πένθος και η χαρά σε κατηφεια (σε θλιψη). **10** Ταπεινωθητε ενωπιον του Κυριου, και θα σας υψωση.

Αποφυγή της καταλαλιᾶς και κατακρίσεως

11 Μη κακολογετε ο ένας τον άλλο, αδελφοι. Οποιος κακολογει αδελφο και κατακρινει τον αδελφο του, κακολογει το νομο και κατακρινει το νομο (που απαγορευει την κατακρισι). Και αφού κατακρινει το νομο, δεν εισαι τηρητης του νομου, αλλα κριτης. **12** Ένας είναι ο νομοθητης και ο κριτης, ο οποιος δυναται να σωση και να καταδικαση σε απωλεια. Ενω συ, που κατακρινει τον άλλο, ποιός εισαι;

Πεποιθήσι σὲ ἀλαζονικὲς ἐπιθυμίες

13 Ἄγε νῦν, οἱ λέγοντες· Σήμερον καὶ αὔριον πορευσόμεθα εἰς τήνδε τήν πόλιν καὶ ποιήσομεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν ἓνα καὶ ἐμπορευσόμεθα καὶ κερδήσομεν· **14** οἴτινες οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον· ποία γὰρ ἡ ζωὴ ὑμῶν; Ἀτμὶς γὰρ ἔσται ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη, ἔπειτα δὲ καὶ ἀφανιζομένη. **15** Ἄντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ ζήσομεν καὶ ποιήσομεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. **16** Νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν ταῖς ἀλαζονείαις ὑμῶν. Πᾶσα καύχησις τοιαύτη πονηρὰ ἔστιν.

17 Εἰδότι οὖν καλὸν ποιεῖν καὶ μὴ ποιῶντι, ἁμαρτία αὐτῶ ἔστιν.

5 Ἄγε νῦν, οἱ πλούσιοι. Κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ ταῖς τάλαιπωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις. **2** Ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέσηπε καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα γέγονεν, **3** ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατίωται, καὶ ὁ ἰὸς αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῶν ἔσται καὶ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ. Ἐθησαυρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. **4** Ἴδου ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας ὑμῶν ὁ ἀπεστερημένος ἀφ' ὑμῶν κρᾶζει, καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὄτα Κυρίου σαβαὼθ εἰσεληλύθασιν. **5** Ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐσπαταλήσατε, ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς. **6** Κατεδικάσατε, ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον· οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν.

7 Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοί, ἕως τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου. Ἴδου ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμιον καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' αὐτῶ ἕως λάβῃ ὑετὸν πρῶιμον καὶ ὄψιμον. **8** Μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς, στηριξάτε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου ἤγγικε. **9** Μὴ στενάζετε κατ' ἀλλήλων, ἀδελφοί, ἵνα μὴ κριθῆτε. Ἴδου ὁ κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν ἔστηκεν. **10** Ὑπόδειγμα λάβετε, ἀδελφοί μου, τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μακροθυμίας τοὺς προφήτας, οἱ ἐλάλησαν τῶ ὀνόματι Κυ-

13 Ἐλάτε τώρα ἐσεῖς, οἱ ὅποιοι λέγετε: «Σήμερον καὶ αὔριον θὰ πάμε σ' αὐτὴ τὴν πόλιν, καὶ θὰ μείνωμε ἐκεῖ ἓνα ἔτος, καὶ θὰ κάνωμε ἐμπόριο, καὶ θὰ κερδίσωμε». **14** Λέγετε αὐτὰ ἐσεῖς, οἱ ὅποιοι δὲν γνωρίζετε οὔτε τί θὰ συμβῇ αὔριον. Διότι τί εἶναι ἡ ζωὴ σας; Σὰν ἀτμὸς εἶναι βεβαίως, ὁ ὅποιος φαίνεται γιὰ λίγο καὶ ἔπειτα ἐξαφανίζεται. **15** Ἄντὶ γι' αὐτὰ ἔπρεπε νὰ λέγετε: «Ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, τότε θὰ ζήσωμε καὶ θὰ κάνωμε τοῦτο ἢ ἐκεῖνο». **16** Τώρα ὅμως ἔχετε πεποιθήσι στὶς ἀλαζονικὲς ἐπιθυμίες σας. Κάθε τέτοια πεποιθήσι εἶναι κακὴ.

Ἄλλοίμονο στοὺς σκληροὺς πλουσίους

17 Αὐτὸς δέ, ὁ ὅποιος γνωρίζει νὰ πράττῃ τὸ καλὸ, ἀλλὰ δὲν πράττει, αὐτὸς ἁμαρτάνει (Ὁ παρὼν στίχος συνδέεται πρὸς τὰ ἐπόμενα).

5 Ἐλάτε τώρα, οἱ πλούσιοι. Κλαύσατε μὲ γοερὲς κραυγὲς γιὰ τὶς συμφορὲς ποὺ σᾶς ἔρχονται. **2** Ὁ πλοῦτος σας ἔχει σαπίσει, καὶ τὰ (ἀποθηκευμένα) ρούχα σας ἔχουν φαγωθῆ ἀπὸ τὸ σκόρο. **3** Τὸ χρυσάφι σας καὶ τὸ ἀσήμι ἔχουν σκοουριάσει (μένουν ἀχρησιμοποίητα), καὶ ἡ σκοουριά τους θὰ εἶναι μαρτυρία ἐναντίον σας, καὶ θὰ φάγῃ τὶς σάρκες σας σὰν φωτιά. Συσσωρεύσατε πλοῦτο (γινὰ) τὶς ἔσχατες ἡμέρες (ἡμέρες τιμωρίας σας). **4** Ἴδου ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν, ποὺ θέρισαν τὰ χωράφια σας, καὶ σεῖς τὸν κατακρατήσατε, κραυγάζει, καὶ οἱ κραυγῆς τῶν θεριστῶν ἔχουν φθάσει στὰ αὐτιά τοῦ Κυρίου τῶν δυνάμεων. **5** Ζήσατε πάνω στὴ γῆ μὲ ἀπολαύσεις καὶ σπατάλες, θρέψατε τοὺς ἑαυτοὺς σας ὅπως (τρέφονται τὰ ζῶα) γιὰ τὴν ἡμέρα τῆς σφαγῆς. **6** Καταδικάσατε, φονεύσατε τὸν ἀθῶο· δὲν σᾶς προβάλλει ἀντίστασι.

Ὑπομονὴ καὶ ὄχι γογγυσμός

7 Κάνετε δέ, ἀδελφοί, ὑπομονὴ μέχρι τὴν παρουσία τοῦ Κυρίου. Ἴδου ὁ γεωργὸς περιμένει τὸν πολῦτιμο καρπὸ τῆς γῆς, καρτερώνοντας μὲ ὑπομονὴ γι' αὐτόν, γιὰ νὰ πέσῃ πρῶιμη (φθινοπωρινὴ) καὶ ὄψιμη (ανοιξιάτικη) βροχὴ. **8** Κάνετε ὑπομονὴ καὶ σεῖς, μείνετε σταθεροὶ καὶ ἀκλόνητοι, διότι ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου πλησίασε. **9** Μὴ γογγύζετε ὁ ἓνας κατὰ τοῦ ἄλλου, ἀδελφοί, γιὰ νὰ μὴ καταδικασθῆτε. Ἴδου ὁ δικαστὴς στέκεται μπροστὰ στὴν πόρτα. **10** Ὡς παράδειγμα τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς ὑπομονῆς λάβετε, ἀδελφοί μου, τοὺς προφήτες, οἱ ὅποιοι

ρίου. **11** Ἴδου μακαρίζομεν τοὺς ὑπομένοντας. Τὴν ὑπομονὴν Ἰὼβ ἤκούσατε, καὶ τὸ τέλος Κυρίου εἶδετε, ὅτι πολὺσπλαγχνός ἐστιν ὁ Κύριος καὶ οἰκτίρμων.

12 Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε μήτε τὸν οὐρανὸν μήτε τὴν γῆν μήτε ἄλλον τιὰ ὄρκου. Ἦτω δέ ὑμῶν τὸ ναὶ ναί, καὶ τὸ οὐ οὐ, ἵνα μὴ εἰς ὑπόκρισιν πέσητε.

13 Κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν; Προσευχέσθω. Εὐθυμεῖ τις; Ψαλλέτω. **14** Ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; Προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτὸν ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου. **15** Καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ Κύριος. Κἂν ἁμαρτίας ἢ πεποιηκῶς, ἀφεθῆσεται αὐτῷ. **16** Ἐξομολογήσθε ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα, καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε. Πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. **17** Ἥλιος ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθῆς ἡμῖν, καὶ προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι, καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ. **18** Καὶ πάλιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ὑέτον ἔδωκε καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν καρπὸν αὐτῆς.

19 Ἀδελφοί, ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῆ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν, **20** γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ψυχὴν ἐκ θανάτου καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

κῆρυξαν στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. **11** Ἴδου μακαρίζομε ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ὑπομένουν. Γιὰ τὴν ὑπομονὴν τοῦ Ἰὼβ ἀκούσατε, καὶ τὸ (αἴσιο) τέλος, ποῦ τοῦ ἐπιφύλαξε ὁ Κύριος, εἶδατε, διότι ὁ Κύριος εἶναι πολυσπλαγχνός καὶ γεμάτος ἔλεος.

Ἀπαγόρευσι ὄρκου

12 Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, νὰ μὴν ὀρκίζεσθε οὔτε στὸν οὐρανόν, οὔτε στὴ γῆ, οὔτε μὲ κάποιον ἄλλον ὄρκο. Ἄς εἶναι δὲ τὸ «ναί» σας ναί, καὶ τὸ «ὄχι» ὄχι (ὁ λόγος σας δηλαδὴ ν' ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθεια), γιὰ νὰ μὴ καταδικασθῆτε.

Περὶ προσευχῆς, ψαλλμωδίας, εὐχελαίου, ἀλληλοεξομολογήσεως

13 Ὑποφέρει κάποιος μεταξύ σας; Ἄς προσεύχεται. Βρίσκεται κάποιος σὲ κατάστασι εὐθυμίας; Ἄς ψάλλῃ. **14** Ἀσθενεῖ κάποιος μεταξύ σας; Ἄς προσκαλέσῃ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἄς προσευχηθοῦν γι' αὐτόν, καὶ ἄς τὸν ἀλείψουν μὲ λάδι στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. **15** Καὶ ἡ σπλαγχνικὴ προσευχὴ θὰ σώσῃ τὸν ἀσθενῆ, καὶ θὰ τὸν σηκώσῃ ἐπάνω ὁ Κύριος. Καὶ ἂν ἀκόμη ἔχη κάνει ἁμαρτίες, (καὶ στὴν περίπτωσι αὐτῆ) θὰ γίνῃ σ' αὐτὸν θεραπεία. **16** Νὰ ἐξομολογήσθε μεταξύ σας τὰ παταίσματα, καὶ νὰ προσεύχεσθε ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλο, γιὰ νὰ συγχωρηθῆτε. Ἔχει μεγάλη δύναμι ἡ δέησι τοῦ εὐσεβοῦς, ὅταν εἶναι ἔντονη. **17** Ὁ Ἥλιος ἦταν ἄνθρωπος, τῆς αὐτῆς φύσεως μὲ μᾶς, καὶ προσευχήθηκε ἐντόνωνς νὰ μὴ βρέξῃ, καὶ δὲν ἔβρεξε πάνω στὴ γῆ τρία ἔτη καὶ ἕξι μῆνες. **18** Καὶ πάλι προσευχήθηκε, καὶ ὁ οὐρανὸς ἔδωσε βροχὴ καὶ ἡ γῆ παρήγαγε τὸν καρπὸ τῆς.

Τὸ διπλὸ κέρδος ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία ἐπιστροφῆς παραστρατημένου

19 Ἀδελφοί! Ἐὰν κάποιος μεταξύ σας παραστρατήσῃ ἀπὸ τὸ καλὸ καὶ κάποιος τὸν ἐπιστρέψῃ, **20** νὰ ξέρῃ (νὰ εἶναι βέβαιος), ὅτι αὐτός, ποῦ ἐπέστρεψε ἕνα ἁμαρτωλὸ ἀπὸ τὴν πλάνη τοῦ δρόμου του, θὰ σώσῃ μία ψυχὴ ἀπὸ τὸ θάνατο (τὴν ψυχὴ τοῦ ἄλλου), καὶ θὰ καλύψῃ πλῆθος ἁμαρτιῶν (ἰδικῶν του ἁμαρτιῶν).

Α΄ ΠΕΤΡΟΥ

1 Πέτρος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας καὶ Βιθυνίας **2** κατὰ πρόγνωσιν Θεοῦ Πατρὸς, ἐν ἁγιασμῷ Πνεύματος, εἰς ὑπακοήν καὶ ῥαντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ. Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθεῖη.

3 Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν, **4** εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς ὑμᾶς **5** τοὺς ἐν δυνάμει Θεοῦ φρουρουμένους διὰ πίστεως εἰς σωτηρίαν ἐτοιμῆν ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ **6** ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε, ὀλίγον ἄρτι, εἰ δέον ἐστί, λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς, **7** ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως, πολυτιμότερον χρυσίου τοῦ ἀπολλυμένου, διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζομένου, εὑρεθῆ εἰς ἔπαινον καὶ τιμὴν καὶ δόξαν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ,

8 ὃν οὐκ εἰδότες ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὀρώντες, πιστεύοντες δὲ ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένην, **9** κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑμῶν, σωτηρίαν ψυχῶν. **10** Περὶ τῆς σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηρεύνησαν προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες, **11** ἐρευνῶντες εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς Πνεῦμα Χριστοῦ προμαρτυρούμενον τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας **12** οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐκ ἔαυτοῖς, ὑμῖν δὲ δικνόνων

Α΄ ΠΕΤΡΟΥ

Χαιρετισμὸς

1 Ἐγὼ ὁ Πέτρος, ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀπευθύνομαι πρὸς τοὺς ἐκλεκτοὺς διασκορπισμένους προσωρινούς κατοίκους τοῦ Πόντου, τῆς Γαλατίας, τῆς Καππαδοκίας, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Βιθυνίας. **2** Εἶθε ἐκλεκτοί, διότι συμφώνως πρὸς τὴν πρωτοβουλία τοῦ Θεοῦ Πατρὸς τὸ Πνεῦμα σᾶς ξεχώρισε ἀπὸ τὸν κόσμον, γιὰ νὰ ὑπακούετε στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ καὶ νὰ καθαρίζεσθε μετὰ τὸ αἷμα του. Ἡ χάρις καὶ ἡ εὐλογία εἶθε νὰ πληθύνωνται σὲ σᾶς.

Ἀναγέννησι γιὰ τὴν κατάκτησι τῆς αἰωνιότητος

3 Εὐλογημένος (δοξασμένος) νὰ εἶναι ὁ Θεὸς καὶ Πατέρας τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος λόγῳ τῆς πολλῆς του εὐσπλαχνίας μᾶς ἀναγέννησε μετὰ τὴν ἀνάστασι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν γιὰ ἀγαθὰ αἰώνια ποῦ ἐλπίζουμε, **4** γιὰ κληρονομία ἀφθαρτὴ καὶ ἀκατάστροπτη καὶ ἀμάραντη, φυλαγμένη στοὺς οὐρανοὺς γιὰ σᾶς, **5** οἱ ὁποῖοι μετὰ τὴ δύναμι τοῦ Θεοῦ λόγῳ τῆς πίστεως διαφυλάττεσθε γιὰ σωτηρία ἐτοιμῆ νὰ φανερωθῆ τὸν ἔσχατο καιρὸ (τὸν καιρὸ τῆς δευτέρας παρουσίας). **6** Γι' αὐτὸ αἰσθάνεσθε ἀγαλλίασι, ἔστω καὶ ἂν τώρα, ἐὰν εἶναι ἀνάγκη, λυπηθῆτε γιὰ λίγο ἐξ αἰτίας διαφόρων δοκιμασιῶν, **7** ὥστε ἡ δοκιμασμένη πίστι σας, πολυτιμότερη ἀπὸ τὸ παροδικῆς σημασίας χρυσάφι, ποῦ ἐπίσης δοκιμάζεται μετὰ φωτιά, νὰ βρεθῆ ἄξια γιὰ ἔπαινο καὶ τιμὴ καὶ δόξα κατὰ τὴ φανέρωσι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Μεγάλα ἰράγματα γιὰ μᾶς, στὰ ὁποῖα καὶ ἄγγελοι ἐμβαθύνουν

8 Αὐτόν, καίτοι δὲν γνωρίζετε κατ' ὄψιν, ὅμως ἀγαπᾶτε. Καίτοι δὲν βλέπετε αὐτόν, ἐπειδὴ ὅμως πιστεύετε, ἀγάλλεσθε μετὰ χαρᾷ ἀνεκφραστῆ καὶ τιμημένην (ὄχι σὰν τὴν ἄτιμη καὶ αἰσχρὴ χαρὰ), **9** ἀπολαμβάνοντας (ἀπὸ τώρα) τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πίστεώς σας, τὴ σωτηρία τῶν ψυχῶν. **10** Γι' αὐτὴ τὴ σωτηρία μετὰ πολὺ πόθο ζητήσαν νὰ μάθουν καὶ ἐρευνούσαν οἱ προφῆτες, ποῦ προφήτευσαν γιὰ τὴ χάρι ποῦ σᾶς δόθηκε. **11** Ἐρευνούσαν νὰ ἐξακριβώσουν ποιὸς καὶ τί λογίς θὰ ἦταν ὁ καιρὸς, γιὰ τὸν ὁποῖο μιλοῦσε τὸ Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ, ποῦ ἦταν σ' αὐτούς, προλέγοντας τὰ παθήματα, ποῦ θὰ συνέβαιναν στὸ Χριστὸ, καὶ τὶς δόξες, ποῦ θ' ἀκολουθοῦσαν. **12** Καὶ φανερώθηκε σ' αὐτούς, ὅτι, ὅχι γιὰ

αυτά, ἃ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων ὑμᾶς ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύβαι.

13 Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, νήφοντες τελείως, ἐλπίζατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ. 14 Ὡς τέκνα ὑπακοῆς μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις, 15 ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφή γενήθητε, 16 διότι γέγραπται: Ἄγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι.

17 Καὶ εἰ Πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσωπολήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἐκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε,

18 εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, 19 ἀλλὰ τιμῷ αἵματι ὡς ἄμμου ἄμμου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ, 20 προεγνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου, φανερωθέντος δὲ ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων δι' ὑμᾶς 21 τοὺς δι' αὐτοῦ πιστεύοντας εἰς Θεὸν τὸν ἐγεύραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς Θεόν.

22 Τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας διὰ Πνεύματος εἰς φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ καθαρᾶς καρδίας ἀλλήλους ἀναπήσατε ἐκτενῶς.

τοὺς ἑαυτοῦς (γιὰ τὸν καιρὸ τοὺς δηλαδῆ), ἀλλὰ γιὰ σᾶς (γιὰ τὸν δικὸ σας καιρὸ) διακονοῦσαν προφητεύοντας αὐτά, τὰ ὅποια τώρα (ὡς γεγονότα πλέον) ἀναγγέλθηκαν σὲ σᾶς ἀπ' αὐτοῦς ποὺ κήρυξαν σὲ σᾶς τὸ εὐαγγέλιο μὲ τὴν ἔμπνευσι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖο στάληκε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ. Σ' αὐτὰ καὶ ἄγγελοι ἐπιθυμοῦν νὰ ἐμβαθύνουν.

Ἄγιοι γίνεσθε

13 Γι' αὐτὸ, ἀφοῦ θὰ ἔχετε ἐτοιμασθῆ πνευματικῶς καὶ θὰ βρῆκασθε σὲ πλήρη ἐπαγρύπνησι, στηρίζετε τὴν ἐλπίδα σας στὸ μισθό, ποὺ θὰ φερθῆ γιὰ σᾶς ὅταν φανερωθῆ ὁ Ἰησοῦς Χριστός. 14 Σὰν τέκνα ὑπακοῆς νὰ μὴν ἐπιδίδεσθε στὶς ἀμαρτωλῆς ἀπολαύσεις, ποὺ εἶχατε κατὰ τὸ παρελθὸν στὴν κατάστασι τῆς ἀγνοίας. 15 Ἀλλὰ κατὰ τὸ πρότυπο τοῦ ἁγίου (τοῦ Θεοῦ), ποὺ σᾶς κάλεσε, γίνετε καὶ σεῖς ἅγιοι σὲ κάθε συμπεριφορά σας. 16 Διότι λέγει ἡ Γραφή: Ἄγιοι γίνεσθε, διότι ἐγὼ εἶμαι ἅγιος.

Σεβασμὸ στὸ Θεὸ ὡς Πατέρα καὶ Κριτὴ

17 Καὶ ἀφοῦ ὀνομάζετε Πατέρα ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ Κριτῆς, ποὺ κρίνει ἀπροσωπολήπτως συμφώνως πρὸς τὸ ἔργο καθενός, ζήσετε μὲ σεβασμὸ (πρὸς τὸ Θεὸ ὡς Πατέρα καὶ Κριτὴ) τὸ χρόνο τῆς ἐδῶ προσωρινῆς ζωῆς σας.

Τὸ βαρύτατο τίμημα γιὰ τὴ λύτρωσί μας

18 Νὰ λαμβάνετε δὲ ὑπ' ὄψιν σας, ὅτι λυτρωθήκατε ἀπὸ τὴ ματαία πατροπαραδότη ζωὴ σας μὲ τίμημα ὄχι φθαρτὰ πράγματα, ἀσῆμι ἢ χρυσάφι, 19 ἀλλὰ μὲ τὸ πολυτίμο αἶμα τοῦ Χριστοῦ, ποὺ θυσιάσθηκε σὰν ἄμωμος καὶ ἀσπίλος ἄμνος, 20 ποὺ εἶχε μὲν προαποφασισθῆ πρὸ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου, φανερώθηκε δὲ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους γιὰ σᾶς, 21 οἱ ὅποιοι δι' αὐτοῦ πιστεύετε στὸ Θεό, ποὺ τὸν ἀνέστησε ἐκ νεκρῶν καὶ τοῦ ἔδωσε δόξα, ὥστε ἡ πεποίθησί σας καὶ ἡ ἐλπίς νὰ εἶναι στὸ Θεό.

Ἁγνὴ καὶ ἔνθερμη ἀγάπη μεταξύ μας

22 Ἀφοῦ κατόπιν τῆς ὑπακοῆς στὴν ἀλήθεια ἔχετε ἐξαγιάσει τίς ψυχές σας μὲ τὴν καθαρτικὴ δύναμι τοῦ Πνεύματος, γιὰ νὰ μπορῆτε νὰ ἔχετε ἀνυπόκριτη ἀγάπη πρὸς τοὺς ἀδελφούς, ἀγαπήσετε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο ἀπὸ καθαρὰ καρδιά ἐνθέρμως.

23 ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σποράς φθαρτῆς, ἀλλὰ ἀφθάρτου, διὰ λόγου ζῶντος Θεοῦ καὶ μένοντος εἰς τὸν αἰῶνα· 24 διότι πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου· ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε· 25 τὸ δὲ ῥῆμα Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθῆν εἰς ὑμᾶς.

2 Ἄποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα δόλον καὶ ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ πάσας καταλαλιὰς, 2 ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ ἀυξηθῆτε εἰς σωτηρίαν, 3 εἴπερ ἐγεύσασθε ὅτι χρηστός ὁ Κύριος.

4 Πρὸς ὃν προσερχόμενοι, λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀποδοκιμασμένον, παρὰ δὲ Θεῶ ἐκλεκτόν, ἐντιμον, 5 καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομείσθε οἶκος πνευματικός, ἱεράτευμα ἅγιον ἀνενέγκαι πνευματικᾶς θυσίας εὐπροσδέκτους τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. 6 Διότι περιέχει ἐν τῇ Γραφῇ· Ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιών λίθον ἀκρογωνιαίον, ἐκλεκτόν, ἐντιμον, καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυθῆ. 7 Ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πιστεύουσιν, ἀπειθοῦσι δὲ λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας 8 καὶ λίθος προσκόμματος καὶ πέτρα σκανδάλου· οἱ προσκόπτουσι τῷ λόγῳ ἀπειθοῦντες, εἰς ὃ καὶ ἐτέθησαν. 9 Ὑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτόν, βασιλείον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως ἀρετὰς ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς· 10 οἱ ποτε οὐ λαός, νῦν δὲ λαὸς Θεοῦ. οἱ οὐκ ἠλεημένοι. νῦν δὲ ἐλεηθέντες.

Ἀναγέννησι μὲ σῆμα τὸν αἰῶνιο λόγο τοῦ Θεοῦ

23 Ἐχετε ἀναγεννηθῆ ὄχι ἀπὸ σπορά μὲ σπέρμα φθαρτό, ἀλλ' ἀφθαρτο, μὲ λόγο Θεοῦ ἀθάνατο καὶ αἰῶνιο. 24 Διότι κάθε ἄνθρωπος εἶναι σὰν τὸ χόρτο, καὶ κάθε δόξα ἀνθρώπου σὰν τὸ ἄνθος τοῦ χόρτου. Ξεραίνεται τὸ χόρτο, καὶ τὸ ἄνθος του ἴεφτει. 25 Ἄλλ' ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι αἰῶνιος (ἔχει αἰῶνιο κύρος). Αὐτὸς δὲ ὁ λόγος εἶναι ὁ λόγος ποὺ κηρύχθηκε σὲ σᾶς.

Ἄποβάλετε τὰ κακὰ καὶ ἰοθήσετε τὸ ἀγνὸ γάλα τοῦ λόγου

2 Ἀποβάλετε λοιπὸν κάθε κακία καὶ κάθε δόλο καὶ ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ ὄλες τίς καταλαλιές. 2 Καὶ σὰν νεογέννητα βρέφη ποθήσετε μὲ πολὺ πόθο τὸ ἀνόθευτο γάλα τοῦ λόγου, γιὰ ν' ἀναπτυχθῆτε μ' αὐτὸ καὶ νὰ σωθῆτε, 3 ἀφοῦ γευθήκατε, ὅτι ὁ Κύριος εἶναι γεμᾶτος καλωσύνη.

Ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος καὶ ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ

4 Προσερχόμενοι πρὸς αὐτόν, λίθο ζωντανό, ποὺ ἀπὸ μὲν τοὺς ἀνθρώπους ἔχει ἀπορριφθῆ, ἀλλὰ γιὰ τὸ Θεὸ εἶναι ἐκλεκτός, πολύτιμος, 5 νὰ οἰκοδομηθῆ καὶ σεῖς ὡς λίθοι ζωντανοὶ σὲ οἶκο πνευματικὸ, ἱερατεῖο ἅγιο γιὰ νὰ προσφέρετε πνευματικῆς θυσίας εὐπρόσδεκτες στὸ Θεὸ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. 6 Διότι περιέχεται στῆ Γραφή: Ἰδοὺ θέτω στῆ Σιών λίθο ἀκρογωνιαῖο, ἐκλεκτό, ἰολύτιμο, καὶ ὄιοιος ἰιστεύει σ' αὐτόν, δὲν θὰ καταισχυθῆ (ἀλλὰ θὰ τιμηθῆ). 7 Σὲ σᾶς λοιπὸν ἀνήκει ἡ τιμὴ, οἱ ὄποιοι πιστεύετε. Σ' ἐκείνους δὲ, οἱ ὄποιοι ἀπιστοῦν, ἀνήκει ἡ καταισχύνη, ὅτι ὁ λίθος, τὸν ὄιοιον οἱ οἰκοδόμοι ἀἴερρι ψαν, αὐτὸς ἔγινε ἀκρογωνιαῖος, 8 καὶ λίθος ἰροσκόμματος καὶ ἴετρα ἰτώσεως. Αὐτοὶ προσκόπτουν (σκαντάπτουν), διότι δὲν πιστεύουν στὸ λόγο. Γι' αὐτὸ καὶ προσωρίσθηκαν (γιὰ νὰ προσκόπτουν δηλαδή, ἀφοῦ δὲν πιστεύουν στὸ λόγο). Ὅσοις ἀπιστοῦν, δικαίως ὁ Θεὸς προώρισε γιὰ ἀπώλεια). 9 Ἄλλὰ σεῖς εἴσθε γένος ἐκλεκτό, βασιλικὸ ἱερατεῖο, ἔθνος ἅγιο (ἔθνος ἀφιερωμένο), λαὸς γιὰ δόξα (γιὰ νὰ δοξάζεται δηλαδή), ὥστε νὰ διακηρύξετε τὰ μεγαλεῖα ἐκείνου, ὁ ὄποιος ἀπὸ τὸ σκότος σᾶς κάλεσε στὸ θαυμαστὸ φῶς του. 10 Σεῖς ἄλλοτε ἦσασθε ὄχι λαός (τοῦ Θεοῦ), ἀλλὰ τώρα εἴσθε λαὸς τοῦ Θεοῦ· σεῖς ἦσασθε ὄχι ἐλεημένοι, ἀλλὰ τώρα ἐλεηθήκατε.

11 Ἀγαπητοί, παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ παρεπιδήμους, ἀπέχεσθε τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς, 12 τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἔχοντες καλὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἵνα, ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων ἐποπτεύσαντες δοξάσωσι τὸν Θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς.

13 Ὑποτάγητε οὖν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν Κύριον, εἴτε βασιλεῖ ὡς ὑπερέχοντι, 14 εἴτε ἡγεμόσιν ὡς δι' αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς ἐκδίκησιν μὲν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν· 15 ὅτι οὕτως ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀγαθοποιούντας φιμοῦν τὴν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν.

16 Ὡς ἐλεύθεροι, καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ὡς δοῦλοι Θεοῦ. 17 Πάντας τιμησατε, τὴν ἀδελφότητα ἀγαπάτε, τὸν Θεὸν φοβεῖσθε, τὸν βασιλέα τιμᾶτε.

18 Οἱ οἰκέται, ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπότηταις, οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς. 19 Τοῦτο γὰρ χάρις, εἰ διὰ συνείδησιν Θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας, πάσῃων ἀδίκως. 20 Ποῖον γὰρ κλέος, εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε; Ἀλλ' εἰ ἀγαθοποιούντες καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε, τοῦτο χάρις παρὰ Θεῶν.

21 Εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλήθητε, ὅτι καὶ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμὸν ἵνα ἐπακολουθήσῃτε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ· 22 ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὐρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ· 23 ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοῦ-

Ἡ διαγωγή τῶν ἱστών ἐν μέσῳ τῶν ἐθνικῶν

11 Ἀγαπητοί, σᾶς παρακαλῶ ὡς ξένους καὶ προσωρινούς σ' αὐτὸ τὸν κόσμον (νὰ μὴ προσκολλᾶσθε στὰ κοσμικά, ἀλλὰ) ν' ἀπέχετε ἀπὸ τῆς σαρκικῆς ἡδονῆς, οἱ ὁποῖες ἀνιστρατεύονται στὴν ψυχὴ. 12 Ἡ συμπεριφορὰ σας μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν νὰ εἶναι καλὴ, ὥστε, γι' αὐτὸ ποῦ σᾶς κατηγοροῦν ὡς κακοποιούς, ἀφοῦ ἰδοῦν ἐν καιρῷ φωτισμοῦ, ἐξ αἰτίας τῶν καλῶν ἔργων (σας) νὰ πιστεύσουν καὶ λατρεύσουν τὸ Θεό.

Ὑποταγὴ στὶς κρατικὲς ἐξουσίες

13 Νὰ ὑποτάσσεσθε δὲ σὲ κάθε ἀνθρωπίνῃ ἐξουσίᾳ χάριν τοῦ Κυρίου, εἴτε εἶναι ὁ βασιλεὺς, ἐπειδὴ εἶναι ἀνώτατος ἄρχων, 14 εἴτε εἶναι οἱ ἡγεμόνες, ἐπειδὴ ἀποστέλλονται ἀπ' αὐτὸν γιὰ νὰ τιμωροῦν τοὺς κακοποιούς καὶ νὰ ἐπιδοκιμάζουν ὅσους πράττουν τὸ καλὸ. 15 Διότι ἔτσι εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, πράττοντας τὸ καλὸ ν' ἀποστομώνωμε τοὺς ἀνοήτους ἀνθρώπους, ποῦ δὲν ξέρουν τί λέγουν ἐναντίον μας.

Νὰ ζῆτε ὡς ἄνθρωποι ἐλεύθεροι καὶ νὰ τιμᾶτε ὅλους

16 Νὰ φέρεσθε ὡς ἄνθρωποι ἐλεύθεροι, καὶ νὰ μὴ ἔχετε τὴν ἐλευθερία ὡς πρόφασιν καὶ δικαιολογία γιὰ τὸ κακό, ἀλλὰ νὰ φέρεσθε ὡς δοῦλοι τοῦ Θεοῦ. 17 Ν' ἀποδώσετε τιμὴ σὲ ὅλους. Τὴν ἀδελφότητα (τὸ σύνολο τῶν ἀδελφῶν, τῶν χριστιανῶν) νὰ ἀγαπάτε. Τὸ Θεὸ νὰ σέβεσθε. Τὸν βασιλέα νὰ τιμᾶτε.

Ὑποταγὴ τῶν δούλων καὶ ὁμοιοῦν στὰ ἁθήματα

18 Σεῖς, δοῦλοι, νὰ ὑποτάσσεσθε μὲ κάθε σεβασμὸ στοὺς κυρίους σας, ὅχι μόνον στοὺς ἀγαθοὺς καὶ καλοὺς, ἀλλὰ καὶ στοὺς δυστρόπους. 19 Διότι τοῦτο εἶναι δόξα, ἐὰν δηλαδὴ χάριν τῆς θείας συνειδήσεως ὑπομένῃ κανεῖς παθήματα πάσχοντας ἀδίκως. 20 Διότι τί δόξα εἶναι, ἐὰν ὑπομείνετε δεχόμενοι πλήγματα γιὰ ἁμαρτίες; Ἀλλ' ἐὰν ὑπομείνετε ὑφιστάμενοι παθήματα καίτοι πράττετε τὸ καλὸ, αὐτὸ εἶναι δόξα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Χριστὸς ἰαράδειγμα ὁμοιοῦν στὰ ἁθήματα

21 Γι' αὐτὸ ἄλλωστε κληθήκατε, ἀφοῦ καὶ ὁ Χριστὸς ἔπαθε γιὰ σᾶς, ἀφήνοντας σὲ σᾶς παράδειγμα γιὰ ν' ἀκολουθήσετε στὰ ἴχνη του. 22 Αὐτὸς ἁμαρτία δὲν ἔκανε. οὔτε στὸ στόμα του βρέθηκε κακό.

δόρει, πάσχων οὐκ ἠπέιλει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως· 24 ὡς τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἀμαρτίαις ἀπογενόμενοι τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν· οὐ τῷ μῶλωπι αὐτοῦ ἰάθητε. 25 Ἦτε γὰρ ὡς πρόβρατα πλανώμενα, ἀλλ' ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ὑμῶν.

3 Ὅμοίως, αἱ γυναῖκες, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίους ἀνδράσιν, ἵνα, καὶ εἴ τινες ἀπειθοῦσι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου κερδηθῆσονται, 2 ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἀγνήν ἀναστροφήν ὑμῶν. 3 Ἦν ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν καὶ περιθέσεως χρυσιῶν ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος, 4 ἀλλ' ὁ κρυπτός τῆς καρδίας ἄνθρωπος ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πραέος καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὃ ἔστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτέλες. 5 Οὕτω γάρ ποτε καὶ αἱ ἅγιοι γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ τὸν Θεὸν ἐκόσμουν ἑαυτάς, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίους ἀνδράσιν, 6 ὡς Σάρρα ὑπήκουσε τῷ Ἀβραάμ, κύριον αὐτὸν καλοῦσα· ἧς ἐγενήθητε τέκνα· ἀγαθοποιοῦσαι καὶ μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν.

7 Οἱ ἄνδρες, ὁμοίως συνοικοῦντες κατὰ γνώσιν, ὡς ἄσθενε-στέρω σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμὴν, ὡς καὶ συγκληρονόμοι χάριτος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ ἐγκόπτεσθαι τὰς προσευχὰς ὑμῶν.

8 Τὸ δὲ τέλος, πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλάδελφοι, εὐσπλαγχοὶ, φιλόφρονες, 9 μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας, τὸναντιὸν δὲ εὐλογοῦντες, εἰδότες ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε. ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε. 10 Ὁ

23 Αὐτὸς ὑβρίζομενος δὲν ἀνταπέδιδε τίς ὑβρεις, καὶ πάσχοντας δὲν ἔκανε ἐκδίκησι, ἀλλὰ παρέδιδε στὸ δίκαιο κριτῇ. 24 Αὐτὸς ὁ ἴδιος βία-σταξε τίς ἀμαρτίες μας στὸ σῶμα του πάνω στὸ ξύλο (τοῦ σταυροῦ), γιὰ νὰ ἐλευθερωθοῦμε ἀπὸ τίς ἀμαρτίες καὶ νὰ ζήσωμε γιὰ τὴν ἀρετῇ. Μὲ τὸ δικό του τραῦμα θερά!ευθήκατε. 25 Ἦσασθε δὲ σάν ἰρόβρατα ἰλ ἀνώμενα, ἀλλὰ τώρα ἐπιστρέψατε στὸν ποιμένα καὶ κυβερνήτη τῶν ψυχῶν σας.

Πῶς νὰ συμ!εριφέρωνται καὶ νὰ στολιζωνται οἱ γυναῖκες

3 Ἐπίσης σεῖς, γυναῖκες, νὰ ὑποτάσσεσθε στοὺς ἄνδρες σας, ὥστε, καὶ ἂν μερικοὶ δὲν πιστεύουν στὸ λόγο (στὸ εὐαγγέλιο), νὰ κερδηθοῦν (στὴν Πίστι) μὲ τὴ συμπεριφορὰ τῶν γυναικῶν χωρὶς ν' ἀκούουν λόγο, 2 ἀφοῦ θὰ ἰδοῦν τὴν συνδεομένη μὲ τὸ σεβασμὸ ἀγνή διαγωγὴ σας. 3 Στολισμός σας νὰ εἶναι ὄχι ὁ ἔξωτερικός, τὸ νὰ πλέκετε (περίτεχνα) τὴν κόμη καὶ νὰ φορῆτε χρυσὰ κοσμήματα καὶ νὰ ἐνδύεσθε (ἐντυπωσιακὰ) ἐνδύματα, 4 ἀλλ' ὁ κρυπτός ἄνθρωπος τῆς ψυχῆς μὲ τὸ μεγαλεῖο τοῦ ἀκενοδόξου καὶ ταπεινοῦ πνεύματος. Αὐτὸ εἶναι στὰ μάτια τοῦ Θεοῦ πολυτέλεια. 5 Ἔτσι δὲ ἄλλοτε καὶ οἱ ἅγιες γυναῖκες, ποὺ πίστευαν στὸ Θεό, στολίζαν τὸν ἑαυτὸ τους ὑποτασσόμενες στοὺς ἄνδρες τους, 6 ὅπως ἡ Σάρρα ἔδειξε ὑπακοὴ στὸν Ἀβραάμ καὶ τὸν ὠνόμαζε κύριό της. Ἐκείνης γίνατε τέκνα. Νὰ κάνετε τὸ σωστὸ καὶ νὰ μὴ φοβῆσθε τίποτε.

Πῶς νὰ συμ!εριφέρωνται οἱ ἄνδρες

7 Σεῖς ἐπίσης, ἄνδρες, νὰ συνέρχεσθε (μὲ τίς γυναῖκες σας) μὲ κατανόησι καὶ ν' ἀπονέμετε τιμὴ στὸ γυναικεῖο σκεῦος', ἐπειδὴ εἶναι ἄσθενέστερο, ἀλλὰ καὶ ἐπειδὴ εἶσθε συγκληρονόμοι τῆς δωρεᾶς τῆς ζωῆς, γιὰ νὰ μὴ παρεμποδίζωνται οἱ προσευχῆς σας.

Ἐ!ιδίωξι τοῦ καλοῦ καὶ ἀ!οφυγῇ τοῦ κακοῦ

8 Ὅλοι δὲ τέλος νὰ εἶσθε ὁμόφρονες, συμπονετικοί, φιλάδελφοι,

γάρ θέλων ζῶν ἁγαπᾶν καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς παυσάτω τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ ἀπὸ κακοῦ καὶ χεῖλη αὐτοῦ τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον, 11 ἐκκλινάτω ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιησάτω ἀγαθόν, ζητησάτω εἰρήνην καὶ διωξάτω αὐτήν· 12 ὅτι ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ δικαίους καὶ ὄτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν, πρόσωπον δὲ Κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά.

13 Καὶ τίς ὁ κακῶσων ὑμᾶς, ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ μιμηταὶ γένησθε; 14 Ἄλλ' εἰ καὶ πάσχετε διὰ δικαιοσύνην, μακάριοι. Τὸν δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε μηδὲ παραχθῆτε, 15 Κύριον δὲ τὸν Θεὸν ἀγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἔτοιμοι δὲ αἰεὶ πρὸς ἀπολογίαὶν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος μετὰ πραύτητος καὶ φόβου, 16 συνειδήσιν ἔχοντες ἀγαθὴν, ἵνα, ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, καταισχυθῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν Χριστῷ ἀναστροφῇ. 17 Κρείττον γὰρ ἀγαθοποιῶντας, εἰ θέλοι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, πάσχειν ἢ κακοποιῶντας. 18 Ὅτι καὶ Χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ἔπαθε, δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα ἡμᾶς προσάγαγῃ τῷ Θεῷ.

θανατωθεὶς μὲν σαρκί, ζωοποιηθεὶς δὲ πνεύματι, 19 ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασι πορευθεὶς ἐκήρυξεν, 20 ἀπειθήσασί ποτε, ὅτε ἀπεξεδέχετο ἡ τοῦ Θεοῦ μακροθυμία ἐν ἡμέραις Νῶε κατασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς ἣν ὀλίγοι, τοῦτ' ἔστιν ὀκτὼ ψυχαί, διεσώθησαν δι' ὕδατος. 21 Ὁ ἀντίτυπον νῦν καὶ ἡμᾶς σώζει βάπτισμα, οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς Θεὸν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, 22 ὃς ἔστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ πορευθεὶς εἰς οὐρανόν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων.

εὐσπλαγχοὶ, γεμᾶτοι καλωσύνης. 9 Νὰ μὴ ἀνταποδίδετε κακὸν γιὰ κακὸν ἢ ὕβρι γιὰ ὕβρι, ἀλλ' ἀντιθέτως νὰ εὐλογῆτε, γνωρίζοντας ὅτι γι' αὐτὸ κληθήκατε, γιὰ νὰ κληρονομήσετε ἔτσι εὐλογία. 10 Γι' αὐτὸ ἐκεῖνος, τοῦ θέλει ν' ἀλοῦσῃ τῆ ζωῆ καὶ νὰ ἰδῆ ἡμέρες εὐτυχεῖς, ἅς ἀύσῃ τῆ γλῶσσα σου ἀπὸ κακοῦ, καὶ τὰ χεῖλη σου γιὰ νὰ μὴ ῥοφῆρουν ῥᾶγμα ἄσχημο. 11 Ἄς ἀσφύγῃ τὸ κακὸ καὶ ἅς ῥάξῃ τὸ καλὸ, ἅς ἐιζητήσῃ τὸ καλὸ καὶ ἅς ἐιδιώξῃ αὐτό. 12 Διότι τὰ μάτια τοῦ Κυρίου εἶναι στραμμένα εὐμένως ῥὸς τοὺς καλοὺς καὶ τὰ αὐτιά σου γιὰ ν' ἀκούουν τῆ δέησί σου, ἐνῶ τὸ ῥόσω!ο τοῦ Κυρίου εἶναι ἐναντίον ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ῥάπτουν κακά.

Εὐτυχεῖς ὅσοι ἰάσχουν ἐξ αἰτίας τοῦ καλοῦ

13 Ποῖος δὲ πρόκειται νὰ σᾶς κἀνῃ κακὸ, ἐὰν πράττετε τὸ καλὸ; 14 Ἀλλὰ καὶ ἂν θὰ πάσχετε γιὰ τὸ καλὸ, εἰσθε εὐτυχεῖς. Γι' αὐτὸ τὰ φόβητρά σου νὰ μὴ φοβηθῆτε καὶ νὰ μὴ παραχθῆτε, 15 ἀλλὰ τὸν Κύριο, ποῦ εἶναι ὁ Θεός, ὑλολογίσατε μέσα στις καρδιές σας. Καὶ νὰ εἰσθε ἔτοιμοι γιὰ ἀπολογία σὲ καθένα, ποῦ σᾶς ζητεῖ λόγο γιὰ τὴν πίστι σας, μὲ ταπεινοφροσύνη καὶ σεμνότητα. 16 Νὰ ἔχετε καλὴ συνείδησι, ὥστε, γι' αὐτὸ ποῦ σᾶς κατηγοροῦν ὡς κακοποιούς, νὰ καταισχυθῶν οἱ δυσφημοῦντες τὴν καλὴ σας χριστιανικὴ διαγωγή. 17 Εἶναι δὲ καλλίτερο, ἐὰν αὐτὸ εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, νὰ πάσχωμε διότι κάνουμε τὸ καλὸ, παρὰ διότι κάνουμε τὸ κακὸ, 18 ἀφοῦ καὶ ὁ Χριστὸς μιὰ φορὰ ἔπαθε γιὰ τίς ἁμαρτίες μας, ἄθῶς γιὰ ἐνόχους, γιὰ νὰ μᾶς φέρῃ πλησίον στὸ Θεό.

Ὁ Χριστὸς κήρυξε καὶ στὸν ἄδη
Τὸ βάπτισμα ζήτημα συνειδήσεως ἀγαθῆς

Καὶ θανατώθηκε μὲν κατὰ τὸ σῶμα, ἀλλὰ διατηρήθηκε ζωντανὸς κατὰ τὸ πνεῦμα, 19 μὲ τὸ ὅποιο πῆγε καὶ κήρυξε καὶ στὰ φυλακισμένα πνεύματα (στὸν ἄδη), 20 παραδείγματος χάριν σ' ἀνήθικους ποῦ ἀπειθήσαν ἄλλοτε, ὅταν τοὺς περίμενε ἡ μακροθυμία τοῦ Θεοῦ κατὰ τίς ἡμέρες τοῦ Νῶε, ὅταν κατασκευαζόταν ἡ κιβωτός, στὴν ὁποία ὀλίγοι, δηλαδὴ ὀκτὼ ψυχές, διασώθηκαν μὲσω ὕδατος (ἐπειδὴ τὸ ὕδωρ ἐκεῖνο τοῦ κατακλυσμοῦ ὕψωσε τὴν κιβωτὸν καὶ τὴν ἔκανε νὰ ἐπιπλῆ). 21 Αὐτὸ τὸ ὕδωρ ἦταν τύπος τοῦ βαπτίσματος, ὡς πραγματοποιήσῃ δὲ τοῦ τύπου σώζει τώρα καὶ ἐμᾶς τὸ βάπτισμα, τὸ ὅποῖον εἶναι, ὄχι ἀποβολὴ τῆς ἀκαθαρσίας τοῦ σώματος, ἀλλ' ὑπόθεσι συνειδήσεως ἀγαθῆς (ἀφοῦ καθαρίζει τὴν ἁμαρτωλὴ καὶ ἔνοχη συνείδησι καὶ τὴν καθιστᾷ ἀγαθῇ) ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ δυνάμει τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, 22 ποῦ πῆγε στὸν οὐρανὸ καὶ κάθησε στὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὑποτάχθηκαν σ' αὐτὸν ἄγγελοι καὶ ἐξουσίαι καὶ δυνάμεις.

4 Χριστοῦ οὖν παθόντος ὑπὲρ ἡμῶν σαρκί καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὀπλίσασθε, ὅτι ὁ παθὼν ἐν σαρκί πέπαυται ἀμαρτίας, **2** εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ θελήματι Θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρκί βιώσαι χρόνον. **3** Ἄρκετὸς γὰρ ὑμῖν ὁ παρεληλυθὼς χρόνος τοῦ βίου τὸ θέλημα τῶν ἐθνῶν κατεργάσασθαι, πεπορευμένους ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κώμοις, πότοις καὶ ἀθεμίτοις εἰδωλολατρίαις.

4 Ἐν ᾧ ξενίζονται μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασφημοῦντες· **5** οἱ ἀποδώσουσι λόγον τῷ ἐτοιμῶς ἔχοντι κρίναι ζῶντας καὶ νεκρούς. **6** Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσι μὲν κατὰ ἀνθρώπους σαρκί, ζῶσι δὲ κατὰ Θεὸν πνεύματι.

7 Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικε. Σωφρονήσατε οὖν καὶ νήψατε εἰς τὰς προσευχάς. **8** Πρὸ πάντων δὲ τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἔκτενῆ ἔχοντες, ὅτι ἡ ἀγάπη καλύψει πλῆθος ἀμαρτιῶν. **9** Φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους ἄνευ γογγυσμῶν. **10** Ἐκαστος, καθὼς ἔλαβε χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάριτος Θεοῦ. **11** Εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια Θεοῦ. Εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος, ὡς χορηγεῖ ὁ Θεός· ἵνα ἐν πᾶσι δοξάζεται ὁ Θεὸς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἐστὶν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἔστιν ἡ εἰδωλολατρίων

4 Ἄφοῦ δὲ ὁ Χριστὸς πέθανε γιὰ μᾶς σωματικῶς, καὶ σεῖς ὀπλισθῆτε μὲ τὸ αὐτὸ φρόνημα τοῦ θανάτου. Διότι ἐκεῖνος, ποῦ πέθανε σωματικῶς, ἔχει παύσει ν' ἀμαρτάνη. **2** Ὀπλισθῆτε μὲ τὸ φρόνημα τοῦ θανάτου, ὥστε τὸν ὑπόλοιπο χρόνο τῆς ἐπίγειας ζωῆς νὰ μὴ ζήσετε πλέον γιὰ τὶς ἀνθρώπινες ἐπιθυμίες, ἀλλὰ γιὰ τὸ θεῖο θέλημα. **3** Ἄρκετὸ βεβαίως χρόνο δαπανήσατε στὸ παρελθὸν ζώντας κατὰ τὸ θέλημα τῶν ἐθνικῶν. Ζήσατε μὲ ἀσέλγειες, αἰσχρὲς διασκεδάσεις, μεθύσια, γλεντοκόπια, ὀργιαστικά συμπόσια καὶ ἀθέμιτες εἰδωλολατρικὲς πράξεις καὶ τελετές.

Οἱ χλευασταὶ τῆς ζωῆς τῶν εὐσεβῶν ὁμῶς ἴστε θὰ λογοδοτήσουν

4 Γι' αὐτὸ παραξενεύονται, ἐπειδὴ τῶρα δὲν τρέχετε μαζί τους στὸν αὐτὸ κατακλυσμὸ τῆς ἀσωτίας¹, καὶ σᾶς χλευάζουν. **5** Ἀλλὰ θὰ δώσουν λόγο σ' ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος εἶναι ἔτοιμος νὰ κρίνῃ ζῶντες καὶ νεκρούς. **6** Διότι γι' αὐτὸ κήρυξε καὶ στοὺς νεκρούς, διότι πέθαναν μὲν ὡς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους κατὰ τὸ σῶμα, ἀλλὰ ζοῦν ὡς πρὸς τὸ Θεὸ κατὰ τὸ πνεῦμα (Οἱ νεκροὶ δηλαδὴ δὲν περιέρχονται σ' ἀνυπαρξία καὶ δὲν διαφεύγουν τὴν κρίσι).

Προϊάντων θερμὴ ἀγάπη μεταξύ μας

7 Ὅλων δὲ τὸ τέλος εἶναι πλησίον. Ζήσατε λοιπὸν μὲ ἐγκράτεια καὶ ἀγρυπνήσατε γιὰ νὰ προσέυχεσθε. **8** Πρὸ πάντων δὲ ἡ μεταξύ σας ἀγάπη νὰ εἶναι θερμὴ, διότι ἡ ἀγάπη θὰ καλύψῃ ἡ ἡθὸς ἀμαρτιῶν. **9** Νὰ φιλοξενῆ ὁ ἕνας τὸν ἄλλο χωρὶς γογγυσμούς. **10** Κατὰ τὸ χάρισμα, ποῦ ἔλαβε ὁ καθένας, νὰ ὑπηρετῆτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο ὡς καλοὶ διαχειριστὰ τῆς ποικίλης χάριτος τοῦ Θεοῦ. **11** Ὅποιος κηρύττει, ἄς συμπεριφέρεται ὡς κηρύττων λόγια τοῦ Θεοῦ. Ὅποιος ὑπηρετεῖ, ἄς ὑπηρετῆ μὲ τὴ δύναμι ποῦ χορηγεῖ ὁ Θεός. Ἔτσι μὲ ὅλα θὰ δοξάζεται ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, στὸν ὁποῖον ἀνήκει ἡ δόξα καὶ ἡ δύναμι στοὺς ἀπεράντους αἰῶνες. Ἀμήν.

1. Ἡ, στὴν αὐτὴ ὑπερπλεονάζουσα ἀσωτία

12 Ἀγαπητοί, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομένη, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος. 13 Ἄλλὰ καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ Χριστοῦ παθήμασι, χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι. 14 Εἰ οὐκ ἐπιδοκίμασε ἐν ὀνόματι Χριστοῦ, μακάριοι, ὅτι τὸ τῆς δόξης καὶ δυνάμεως καὶ τοῦ Θεοῦ Πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπαύεται. Κατὰ μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖται, κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται. 15 Μὴ γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεὺς ἢ κλέπτης ἢ κακοποιὸς ἢ ὡς ἀλλοτριοεπίσκοπος. 16 Εἰ δὲ ὡς χριστιανός, μὴ αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν Θεὸν ἐν τῷ μέρει τούτῳ. 17 Ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρίμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ. Εἰ δὲ πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ Θεοῦ εὐαγγελίῳ; 18 Καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις σφάζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανέται;

19 Ὡστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ὡς πιστῶ κτίστη παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν ἀγαθοποιῶν.

5 Πρεσβυτέρους τοὺς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ συμπρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ Χριστοῦ παθημάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης κοινωνός, **2** ποιμάνετε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ Θεοῦ, ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἐκουσίως, μηδὲ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως, **3** μηδ' ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου. **4** Καὶ φανερωθέντος τοῦ Ἀρχιποιέμενος κομεισθε τὸν ἁμαράντινον τῆς δόξης στέφανον.

5 Ὅμοίως, νεώτεροι, ὑποτάγητε πρεσβυτέροις. Πάντες δέ, ἀλλήλοις ὑποτασσόμενοι, τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε· ὅτι ὁ Θεὸς ὑπερφάνους ἀντιτάσσεται, ταπεινοὺς δὲ δίδω-

Χαρὰ καὶ δόξα τὸ νὰ ἴσχη κανεὶς ὡς χριστιανός

12 Ἀγαπητοί, γιὰ τὴν πύρινη θλίψι σας, ποῦ γίνεται γιὰ νὰ δοκιμάζεσθε, μὴ παραξενεύεσθε σὰν νὰ σὰς συμβαίη κάτι παράξενο. **13** Ἄλλ' ὅσο μετέχετε στὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ νὰ χαίρετε, γιὰ νὰ υπερχαρῆτε ὅταν φανερωθῇ ἡ δόξα του. **14** Ἄν ἐπιδοκίμασε γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, εἶσθε εὐτυχεῖς. Διότι τὸ Πνεῦμα τῆς δόξης καὶ δυνάμεως καὶ τοῦ Θεοῦ ἀναπαύεται σὲ σὰς. Ὅσο μὲν ἀφορᾷ σ' αὐτούς, προέρχεται δυσφήμησι, ἀλλ' ὅσον ἀφορᾷ σὲ σὰς, προσγίνεται δόξα (Αὐτοὶ μὲν σὰς ὑβρίζουν, ἀλλὰ σεῖς δοξάζεσθε). **15** Νὰ μὴ πάσχη δὲ κανεὶς ἀπὸ σὰς ὡς φονεὺς ἢ κλέπτης ἢ κακοποιὸς ἢ ὡς μοιχός. **16** Ἄλλ' ἂν πάσχη ὡς χριστιανός, νὰ μὴ ἐντρέπεται, ἀλλὰ νὰ δοξάζῃ τὸ Θεὸ γι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. **17** Εἶναι δὲ καιρὸς, ποῦ ἄρχισε ἡ κρίσι ἀπὸ τὸν οἶκο τοῦ Θεοῦ (ποῦ δοκιμάζεται δηλαδὴ ἡ Ἐκκλησία). Ἄν δὲ ἡ κρίσι ἄρχισε ἀπὸ μᾶς, πῶς θὰ τελειώσῃ γι' αὐτούς, ποῦ ἀπιστοῦν στὸ εὐαγγέλιο τοῦ Θεοῦ; **18** Καὶ ἂν ὁ εὐσεβὴς καὶ ἐνάρετος μὲ δυσκολία σφάζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ἰοῦ θὰ φανῇ;

19 Ὡστε καὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι πάσχουν κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἄς ἐμπιστεύονται τοὺς ἑαυτοὺς τους στὸ Θεὸ ὡς σπλαγχνικὸ' δημιουργό, πράττοντας συγχρόνως τὸ καλὸ.

Διαίμανανσι μὲ ἰροθυμία, ἀνιδιοτέλεια καὶ ταπεινοφροσύνη

5 Τοὺς πρεσβυτέρους σας παρακαλῶ ἐγὼ ὁ συμπρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν παθημάτων τοῦ Χριστοῦ, ὁ μέτοχος ἐπίσης στὴ δόξα ποῦ μέλλει νὰ φανερωθῇ: **2** Ποιμάνετε τὸ ποίμνιο τοῦ Θεοῦ, ποῦ εἶναι στὴ δικαιοδοσία σας, ἀσκώντας τὴ διαποίμανσι ὄχι ἀναγκαστικῶς (σὰν ἀγγαρεία), ἀλλὰ προθύμως· οὔτε αἰσχροκερδῶς, ἀλλ' ἀνιδιοτελῶς· **3** οὔτε ὡς καταδυναστευταὶ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἔλαχαν σὲ σὰς ὡς κληροί, ἀλλὰ συμπεριφερόμενοι ὡς ὅμοιοι πρὸς τὸ ποίμνιο. **4** Καὶ ὅταν φανερωθῇ ὁ Ἀρχιποιέμενος, θὰ λάβετε τὸ ἁμαράντινο στεφάνι τῆς δόξης.

«Τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε»

5 Ἐπίσης, νεώτεροι, νὰ ὑποτάσσεσθε στοὺς πρεσβυτέρους. Ὅλοι δέ, συμπεριφερόμενοι μὲ ταπεινῶσι ὁ ἕνας πρὸς τὸν ἄλλο, φορέσετε καλὰ ἐπάνω σας σὰν ἄλλο ἔνδυμα τὴν ταπεινοφροσύνη. Διότι ὁ Θεὸς τοὺς

σι χάριν. 6 Ταπεινώθηκε ὄν ὑπὸ τὴν κραταιάν χεῖρα τοῦ Θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ.

7 Πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐπιρρίψαντες ἐπ' αὐτόν, ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν. 8 Νήψατε, γρηγορήσατε. Ὁ ἀντίδικος ὑμῶν Διάβολος ὡς λέων ὠρυόμενος περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπίῃ· 9 ὃ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι. 10 Ὁ δὲ Θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας ὑμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὀλίγον παθόντας, αὐτὸς καταρτίσει ὑμᾶς, στηρίξει, σθενώσει, θεμελιώσει. 11 Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

12 Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λογίζομαι, δι' ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τοῦ Θεοῦ, εἰς ἣν ἐστήκατε.

13 Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ καὶ Μᾶρκος ὁ υἱός μου. 14 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης.

Εἰρήνη ὑμῖν πᾶσι τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀμήν.

ὑπερηφάνους ἰολεμεῖ, ἐνῶ τοὺς ταπεινοὺς εὐνοεῖ. 6 Γι' αὐτὸ ταπεινωθῆτε κάτω ἀπὸ τὸ δυνατὸ χεῖρι τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ σᾶς ὑψώσῃ μελλοντικά.

Ἐμπίστευθῆτε στὸ Θεό, ἀντισταθῆτε στὸ Διάβολο

7 “Ὅλη τὴν ἀγωνιώδη φροντίδα σας ρίψετε πάνω σ' αὐτόν, διότι αὐτὸς ἐνδιαφέρεται γιὰ σᾶς. 8 Νὰ εἰσθε νηφάλιοι, ἄγρυπνοι. Ὁ ἀντίδικός σας Διάβολος περιφέρεται ὡς λέων ὠρυόμενος (βρυχώμενος) ζητώντας κάποιον νὰ τὸν καταπιῇ. 9 Ἀντισταθῆτε σ' αὐτόν στηριγμένοι στερεὰ στὴν πίστι. Ξέρετε, ὅτι τὰ αὐτὰ παθήματα συμβαίνουν στοὺς ἀδελφούς σας, ποὺ βρίσκονται στὸν κόσμο. 10 Ὁ δὲ Θεὸς κάθε δωρεᾶς, ποὺ σᾶς κάλεσε διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ γιὰ τὴν αἰώνια δόξα του μετὰ τὰ ὀλιγόχρονα παθήματά σας, αὐτὸς θὰ σᾶς στερεώσῃ, θὰ σᾶς στηρίξῃ, θὰ σᾶς δυναμώσῃ, θὰ σᾶς ἐδραιώσῃ. 11 Σ' αὐτόν ἀνήκει ἡ δόξα καὶ ἡ δύναμις στοὺς ἀπεράντους αἰῶνες. Ἀμήν.

Εἶλος

12 Διὰ τοῦ Σιλουανοῦ, τοῦ ἐμπίστου ἀδελφοῦ, σᾶς ἔγραψα μὲ λίγα, καθὼς νομίζω, λόγια, διδάσκοντας καὶ ἐπιβεβαιώνοντας, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ ἀληθινὴ χάρις τοῦ Θεοῦ, στὴν ὁποία στέκεσθε.

13 Σᾶς στέλνει χαιρετισμούς ἡ συνεκλεκτὴ ἐκκλησία, ποὺ εἶναι στὴ Βαβυλῶνα (στὴ Ρώμη), καὶ ὁ Μᾶρκος ὁ υἱός μου. 14 Χαιρετίσετε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο μὲ φιλήμα ἀγάπης.

Εὐλογία νὰ εἶναι σὲ σᾶς ὅλους, ποὺ ἀνήκετε στὸν Ἰησοῦ Χριστό. Ἀμήν.

Β' ΠΕΤΡΟΥ

1 Συμεών Πέτρος, δούλος και απόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῖς ἰσότημιον ἡμῖν λαχοῦσι πίστιν ἐν δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. **2** Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη ἐν ἐπιγνώσει τοῦ Θεοῦ καὶ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

3 Ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδωρημένης διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς, **4** δι' ὧν τὰ τίμια ἡμῖν καὶ μέγιστα ἐπαγγέλματα δεδώρηται, ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως ἀποφυγόντες τῆς ἐν κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς, **5** καὶ αὐτὸ τοῦτο δέ·

Σπουδὴν πᾶσαν παρεισενέγκαντες ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετὴν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν, **6** ἐν δὲ τῇ γνῶσει τὴν ἐγκράτειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπομονήν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐσέβειαν, **7** ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν, ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην. **8** Ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα καὶ πλεονάζοντα οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ ἀκάρπους καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπίγνωσιν. **9** Ὡ γὰρ μὴ πάρεστι ταῦτα, τυφλὸς ἐστί, μυωπάζων, λήθην λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν πάλαι αὐτοῦ ἀμαρτιῶν. **10** Διὸ μάλλον, ἀδελφοί, σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλησιν καὶ ἐκλογὴν ποιῆσθαι. Ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταισῆτέ ποτε. **11** Οὕτω γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἰσόδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Β' ΠΕΤΡΟΥ

Χαιρετισμός

1 Ἐγὼ ὁ Συμεὼν Πέτρος, δούλος καὶ ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀπευθύνομαι σὲ σᾶς, οἱ ὅποιοι ὡς διὰ λαχοῦ λάβατε τὴν ἴδια μὲ μᾶς τοὺς ἀποστόλους πίστιν κατὰ τὴ δικαιοσύνη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ Θεὸς καὶ Σωτὴρ μας. **2** Ἡ χάρις καὶ ἡ εὐλογία εἶθε νὰ πληθύνωνται σὲ σᾶς διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ Κύριός μας.

Τὰ θεῖα δωρήματα

3 Ἐπειδὴ ἡ θεία δυνάμις τοῦ κατόπιν τῆς ἐπιγνώσεως ἐκείνου, ὁ ὁποῖος μᾶς κάλεσε γιὰ δόξα καὶ ἔπαινο, ἔχει χαρίσει σὲ μᾶς ὅλα τὰ ἀναγκαῖα γιὰ ζωὴ καὶ εὐσέβεια, **4** μὲ τὰ ὅποια ἔχουν χαρισθῆ σὲ μᾶς τὰ μέγιστα καὶ πολυτίμα ἀγαθὰ ποὺ εἶχεν ὑποσχεθῆ, γιὰ νὰ γίνετε μ' αὐτὰ κοινωνοὶ τῆς θείας φύσεως, ἀφοῦ ἀποφύγετε τὴ διαφθορὰ τοῦ κόσμου ἐξ αἰτίας τῆς ἀμαρτωλῆς ἐπιθυμίας, **5** γι' αὐτὸ ἄς γίνῃ καὶ αὐτὸ ἐδῶ:

Ἀξιοποίησι τῆς θείας κλήσεως καὶ ἐκλογῆς

Καταβάλετε κάθε προσπάθεια καὶ προσθέσατε πλουσίως στὴν πίστιν σας τὴν ἀνδρεία, στὴν ἀνδρεία τὴ γνῶσι, **6** στὴ γνῶσι τὴν ἐφαρμογὴ, στὴν ἐφαρμογὴ τὴν ὑπομονή, στὴν ὑπομονὴ τὴν εὐσέβεια, **7** στὴν εὐσέβεια τὴν ἀγάπη πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς χριστιανούς, καὶ στὴν ἀγάπη πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς χριστιανούς τὴν ἀγάπη πρὸς ὅλους. **8** Ὅταν δὲ αὐτὰ ὑπάρχουν σὲ σᾶς, καὶ μάλιστα πλουσίως, δὲν σᾶς καθιστοῦν ἀχρήστους καὶ ἀκάρπους (ἀλλ' ἀποδοτικούς) στὴν ἐπίγνωσι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. **9** Ἀντιθέτως ἐκεῖνος, στὸν ὁποῖον δὲν ὑπάρχουν αὐτά, εἶναι τυφλός, δὲν βλέπει μακριά, λησιμόνησε τὸν καθαρισμὸ τῶν παιδιῶν ἀμαρτιῶν του. **10** Γι' αὐτὸ, ἀδελφοί, δεῖξτε περισσότερο ζῆλο στὸ ν' ἀξιοποιῆτε τὴν κλησιν σας καὶ ἐκλογή. Διότι, ἂν κάνετε αὐτά, δὲν θὰ χάσετε ποτέ. **11** Ἀντιθέτως ἔτσι θὰ σᾶς χορηγηθῆ πλουσίως ἡ εἰσόδος στὴν αἰώνια βασιλεία τοῦ Κυρίου μας καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

12 Διὸ οὐκ ἀμελήσω αἰεὶ ὑμᾶς ὑπομιμνήσκειν περὶ τούτων, καίπερ εἰδότας καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρουσίᾳ ἀληθείᾳ. 13 Δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ' ὅσον εἰμι ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι, διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει, 14 εἰδὼς ὅτι ταχυνὴ ἐστὶν ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματός μου, καθὼς καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδήλωσέ μοι. 15 Σπουδάσω δὲ καὶ ἐκάστοτε ἔχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον τὴν τούτων μνήμην ποιῆσθαι.

16 Οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν, ἀλλ' ἐπόπται γενηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος. 17 Λαβὼν γὰρ παρὰ Θεοῦ Πατρὸς τιμὴν καὶ δόξαν φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιαῦδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης, Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα.

18 Καὶ ταύτην τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθείσαν, σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ. 19 Καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον, ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν ἀνυμηρῷ τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσει καὶ φωσφόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, 20 τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι πᾶσα προφητεία Γραφῆς ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ γίνεται. 21 Οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτὲ προφητεία, ἀλλ' ὑπὸ Πνεύματος Ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν ἄνιοι Θεοῦ ἄνθρωποι.

Ἀνάγκη ὑπομνήσεως τῶν θείων πραγμάτων

12 Γι' αὐτὸ δὲν θ' ἀμελήσω νὰ σᾶς ὑπενθυμίζω πάντοτε αὐτὰ τὰ πράγματα, καίτοι τὰ γνωρίζετε καὶ εἶσθε στηριγμένοι στὴν ἀλήθεια, ποὺ ἤδη ἔχετε. 13 Ἰδιαίτερος θεωρῶ ἐπιβεβλημένο, ὅσο βρίσκομαι σ' αὐτὴ τὴ σκηνὴ τοῦ σώματος, νὰ διεγείρω τὴν προσοχὴ σας μὲ ὑπενθυμίσι, 14 διότι γνωρίζω, ὅτι ταχέως θ' ἀποθέσω τὴ σκηνὴ τοῦ σώματος (θὰ ἐκδημῶω γιὰ τὴν ἄλλη ζωὴ), ὅπως καὶ μοῦ φανέρωσε ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός. 15 Θὰ φροντίσω δὲ νὰ μπορῆτε καὶ πάντοτε μετὰ τὴν ἀναχώρησί μου γιὰ τὴν ἄλλη ζωὴ νὰ ἔχετε αὐτὰ τὰ πράγματα ὑπ' ὄφιν σας διατηρούμενα ὡς γραπτὰ μνημεῖα.

Αὐτόπτες καὶ αὐτήκοοι μάρτυρες τῆς θείας μεγαλειότητος

16 Διότι γνωρίσαμε σὲ σᾶς τὴ δύναμι καὶ τὴν ἰσχὺ τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ χωρὶς ν' ἀκολουθήσωμε περιτέχνους μύθους, ἀλλ' ἀφοῦ γίναμε αὐτόπτες τῆς μεγαλειώδους δυνάμεώς του. 17 Ἐλαβε δὲ ἀπὸ τὸ Θεὸ Πατέρα τιμὴ καὶ δόξα, ὅταν γι' αὐτὸν ἀπὸ τὴ Μεγαλοπρεπὴ Δόξα (τὸ μεγαλοπρεπὲς πρόσωπο τοῦ Θεοῦ Πατρὸς) ἦλθε τέτοια φωνή: Ἀὐτὸς εἶναι ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἐξέλεξα¹ (καὶ κατέστησα Μεσσία, Χριστό).

18 Ἐμεῖς δὲ ἦμασταν μαζί του στὸ ὄρος τὸ ἅγιο (ὅπου ἔγινε ἡ Μεταμόρφωσι) καὶ γίναμε αὐτήκοοι αὐτῆς τῆς φωνῆς, ποὺ ἦλθε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ. 19 Ἔτσι ἔχομεν μεγαλύτερη βεβαιότητα γιὰ τὸν προφητικὸ λόγον (τὸ λόγο τῶν προφητῶν γιὰ τὸ Μεσσία), στὸν ὁποῖο καλὰ κάνετε ποὺ προσέχετε σὰν σὲ λύχνῳ, ποὺ φωτίζει σὲ σκοτεινὸ τόπο, ἕως ὅτου ἡ ἡμέρα προβάλλῃ καὶ ὁ ἥλιος ἀνατείλῃ στὶς καρδίεσ σας. 20 Ἀλλὰ νὰ ξέρετε πρῶτα αὐτό, ὅτι καμμία προφητεία τῆς Γραφῆς δὲν δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο ἀφ' ἑαυτοῦ² (ἀλλὰ μὲ τὸ φωτισμὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος). 21 Διότι καμμία προφητεία δὲν προῆλθε ποτὲ ἀπὸ θέλημα ἀνθρώπου, ἀλλ' ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο μίλησαν ἐκλεγμένοι ἀπὸ τὸ Θεὸ ἄνθρωποι.

1. Βλέπε τὸ Ἦσ. μβ' 1 ὅπως παρατίθεται στὸ Ματθ. ιβ' 18.

2. Ἡ, δὲν δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο αὐτὴ καθ' ἑαυτήν

2 Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφήται ἐν τῷ λαῷ, ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἰρέσεις ἀπωλείας, καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς Δεσπότην ἀρνούμενοι, ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώλειαν. **2** Καὶ πολλοὶ ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς ἀσελγείαις, δι' οὓς ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται. **3** Καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλαστοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται,

οἷς τὸ κρίμα ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάξει. **4** Εἰ γὰρ ὁ Θεὸς ἀγγέλων ἀμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ σειραῖς ζόφου ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν τηρουμένων· **5** καὶ ἀρχαίον κόσμου οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ ὄγδοον Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξε, κατακλυσμόν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας· **6** καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόρρας τεφρώσας καταστροφῇ κατέκρινεν, ὑπόδειγμα μελλόντων ἀσεβεῖν θεικῶς, **7** καὶ δίκαιον Λῶτ καταπονούμενον ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς ἐρρύσατο·— **8** βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος, ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς, ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν·— **9** οἶδε Κύριος εὐσεβεῖς ἐκ πειρασμοῦ ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν, **10** μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ μiasμοῦ πορευομένους καὶ κυριότητος καταφρονούντας.

Προειδοποίησι γὰρ τὴν ἐμφάνισι ψευδοδιδασκάλων - αἰρετικῶν

2 Παρουσιάσθησαν δὲ καὶ ψευδοπροφῆτες στὸ λαό, ὅπως καὶ σὲ σᾶς θὰ παρουσιασθοῦν ψευδοδιδάσκαλοι. Αὐτοὶ μὲ τρόπο δόλιο θὰ εἰσαγάγουν αἰρέσεις ποὺ ὀδηγοῦν στὴν ἀπώλεια, θὰ ἀρνοῦνται καὶ αὐτὸν τὸν Δεσπότη (τὸν Κύριο) ποὺ τοὺς ἀγόρασε, καὶ ἔτσι θὰ ἐπιφέρουν κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ τους γρήγορη ἀπώλεια. **2** Τίς δὲ ἀσελγείες τους θὰ ἀκολουθήσουν πολλοί, καὶ ἐξ αἰτίας των ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας (ἡ χριστιανικὴ πίστι) θὰ δυσφημηθῇ. **3** Ἀπὸ ἀπληστη δὲ ἰδιοτέλεια θὰ σᾶς ἐκμεταλλευθοῦν μὲ πλαστοὺς λόγους.

Ἄναπόφευκτη ἡ τιμωρία τῶν αἰρετικῶν ὅπως προηγουμένων ἀσεβῶν

Καὶ ἡ καταδίκη τους, ἀπὸ τοὺς παλαιούς χρόνους ἀποφασισμένη, δὲν θὰ μείνῃ ἀνεκτέλεστη, καὶ ἡ ἀπώλειά τους δὲν θὰ μείνῃ ἀνεξέργητη. **4** Ἄφου, ὡς γνωστόν, ὁ Θεὸς δὲν φείσθηκε ἀγγέλων, ὅταν ἀμάρτησαν, ἀλλὰ τοὺς ἔδωσε μὲ ἄλυσίδες σκότους καὶ τοὺς φυλάκισε, καὶ κρατοῦνται γιὰ νὰ δικασθοῦν· **5** καὶ ἀφου δὲν φείσθηκε τοῦ ἀρχαίου κόσμου (παρὰ τὸ μέγα πλῆθος του), ἀλλὰ φύλαξε μόνο μαζὶ μὲ ἑπτὰ ἄλλους ὄγδοο τὸν Νῶε, κήρυκα σωτηρίας, ἐνῶ στὸν κόσμο τῶν ἀσεβῶν ἐπέφερε κατακλυσμό (ὁ Νῶε δηλαδὴ μὲ τὴν κατασκευὴ τῆς κιβωτοῦ ἐπὶ μακρὸν χρόνον, ἀλλ' ἀσφαλῶς καὶ μὲ τὸ λόγο, κήρυττε σωτηρία, διασώθηκαν ὅμως μόνον ὀκτώ, διότι οἱ ἀσεβεῖς ἔμειναν ἀμετανόητοι)· **6** καὶ ἀφου τίς πόλεις τῶν Σοδόμων καὶ τῆς Γομόρρας μὲ τὸ νὰ μεταβάλλῃ σὲ στάχτη τιμώρησε μὲ ἐξαφάνισι, καὶ ἔτσι ἔθεσε παράδειγμα γι' αὐτούς, ποὺ θ' ἀσεβοῦσαν στὸ μέλλον, **7** ἐνῶ ἔσωσε τὸν εὐσεβεῖ Λῶτ, ποὺ ὑπέφερε ἀπὸ τὴν ἀσελγῆ διαγωγὴ τῶν διεστραμμένων·— **8** μὲ ὅσα δηλαδὴ ἔβλεπε καὶ ἄκουε ὁ εὐσεβεῖς αὐτὸς ἄνθρωπος, κατοικώντας ἀνάμεσά τους, καθημερινῶς προκαλοῦσε βασιανισμό στὴν εὐσεβεῖ ψυχὴ του ἐξ αἰτίας τῶν ἀνόμων ἔργων τους·— **9** ἀφου αὐτὰ συνέβησαν, ἄρα γνωρίζει ὁ Κύριος νὰ σῶξῃ τοὺς εὐσεβεῖς ἀπὸ δοκιμασία, τοὺς δὲ ἀσεβεῖς νὰ κρατῆ ἤδη σὲ κατάστασι (μερικῆς) τιμωρίας γιὰ τὴν ἡμέρα τῆς κρίσεως (καὶ τῆς πλήρους τιμωρίας), **10** προπάντων δὲ ἐκείνους, ποὺ ἀκολουθοῦν βδελυρὲς σαρκικὲς ἐπιθυμίες, καὶ καταφρονοῦν τὸν Κύριο!.

1. Ἡ, τὴν αὐθεντία τοῦ Κυρίου

Τολμηταί, αὐθάδεις! Δόξας οὐ τρέμουσι βλασφημοῦντες, 11 ὅπου ἄγγελοι, ἰσχύι καὶ δυνάμει μείζονες ὄντες, οὐ φέρουσι κατ' αὐτῶν παρὰ Κυρίῳ βλάσφημον κρίσιν; 12 Οὗτοι δέ, ὡς ἄλογα ζῶα φυσικά, γεγενημένα εἰς ἄλωσιν καὶ φθοράν, ἐν οἷς ἀγνοοῦσι βλασφημοῦντες, ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν καταφθαρῆσονται, 13 κομιοῦμενοι μισθὸν ἀδικίας, ἡδονὴν ἠγοῦμενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφῆν, σπίλοι καὶ μῶμοι, ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς ἀπάταις αὐτῶν, συννεωχούμενοι ὑμῖν, 14 ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλίδος καὶ ἀκαταπαύστους ἀμαρτίας, δελεάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους, καρδίαν γεγυμνασμένην πλεονεξίας ἔχοντες, κατάρως τέκνα! 15 Καταλιπόντες εὐθείαν ὁδὸν ἐπλανήθησαν, ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ Βαλαάμ τοῦ Βοσόρ, ὃς μισθὸν ἀδικίας ἠγάπησεν, 16 ἔλεγξιν δὲ ἔσχεν ἰδίας παρανομίας· ὑποζύγιον ἄφωνον ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθηγξάμενον ἐκώλωσε τὴν τοῦ προφήτου παραφροσίαν.

17 Οὗτοί εἰσι πηγαὶ ἄνυδροι, νεφέλαι ὑπὸ λαίλαπος ἐλαννόμεναι, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς αἰῶνα τετήρηται. 18 Ὑπέρογκα γὰρ ματαιότητος φθηγόμενοι δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις σαρκός, ἀσελγείαις, τοὺς ὄντως ἀποφυγόντας τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφόμενους, 19 ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς· ᾧ γὰρ τις ἤττηται, τούτῳ καὶ δεδούλωται. 20 Εἰ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἠττῶνται, γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χεῖρονα τῶν πρώτων. 21 Κρεῖττον γὰρ ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης ἢ ἐπιγνοῦσιν ἐπιστρέψαι ἐκ τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς ἀγίας ἐντολῆς. 22 Συμβέβηκε δὲ αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας, Κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα, καί, Ὑς λουσαμένη εἰς κύλισμα βορβόρου.

Ζωηρὴ περιγραφή τῶν ψευδοδιδασκάλων - αἰρετικῶν

Θρασεῖς, ἀλαζόνες! Δὲν τρέμουσι νὰ χλευάζουν ἐνδοξα πράγματα (δόγματα τῆς πίστεως, μεγαλειότητες τοῦ Κυρίου, ἰδίως τὴν παντοδυναμία του, τὴν ἀνάστασι καὶ τὴ δευτέρα παρουσία του), 11 ἐνῶ καὶ ἄγγελοι, ἂν καὶ εἶναι ἀνώτεροι σὲ ἰσχύι καὶ δύναμι, δὲν ἐκφέρουν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου ὑβριστικὴ κρίσι κατ' αὐτῶν (τῶν αἰρετικῶν); 12 Αὐτοὶ δέ, ὡς ἄλογα ζῶα ἐνστικτώδη, πλασμένα νὰ τρῶνε καὶ νὰ κοπρίζουν, χλευαστικῶς ἐκφαρζόμενοι γιὰ πράγματα ποὺ ἀγνοοῦν, λόγῳ τῆς διαφθορᾶς τοὺς θὰ καταστραποῦν. 13 Ἔτσι θὰ πληρωθοῦν γιὰ τὴν ἀσεβεία τους. Θεωροῦν εὐτυχία τὴν ἐφήμερη ἀπόλαυσι. Εἶναι κηλίδες καὶ μιάσματα. Κυλίωνται καὶ βρίσκουν ἀπόλαυσι στὶς ἀκολασίες τους. Τολμοῦν νὰ συντρώγουν καὶ νὰ συμπίνουν μαζὶ σας. 14 Τὰ μάτια τοὺς εἶναι κυριευμένα ἀπὸ τὴν αἰσχρὴ γυναικία καὶ ἀκαταπαύστως ἀμαρτάνουν. Παρασύρουν ἀστηρίκτες ψυχές. Ἔχουν πνεῦμα γυμνασμένο στὴν ἀπάτη καὶ ἐκμετάλλουσι. Ἄνθρωποι καταραμένοι! 15 Ἐγκατέλειψαν τὸν ἴσιο δρόμο καὶ μπῆκαν στὸ δρόμο τῆς πλάνης. Ἀκολούθησαν τὸ δρόμο τοῦ Βαλαάμ τοῦ υἱοῦ τοῦ Βοσόρ, ποὺ ἀγάπησε παράνομο κέρδος, 16 καὶ ἐλέγχθηκε γιὰ τὴν παρανομία του. Ὅνος, ποὺ δὲν ἔχει φωνή, μίλησε μὲ ἀνθρώπινη φωνή καὶ ἐμπόδισε τὴν παραφροσύνη τοῦ προφήτου.

17 Αὐτοὶ εἶναι πηγές χωρὶς νερό, σύννεφα ποὺ παρασύρονται ἀπὸ ἀνεμοθύελλα, ἄνθρωποι στοὺς ὁποίους τὸ βαθὺ σκοτάδι διατηρεῖται παντοσινό. 18 Μὲ μεγάλα δὲ καὶ ἐντυπωσιακὰ λόγια, κενὰ καὶ ἀπατηλά, παρασύρουν σὲ σαρκικὲς ἀπολαύσεις, ἀσελγείες, ἀνθρώπους ποὺ μόλις ξέφυγαν ἀπ' αὐτοὺς ποὺ ζοῦν σὲ πλάνη. 19 Τοὺς μιλοῦν γιὰ ἐλευθερία, ἐνῶ οἱ ἴδιοι εἶναι δοῦλοι τῆς διαφθορᾶς. Διότι ἀπ' ὅ,τι καιεὶς ἔχει νικηθῆ, σ' αὐτὸ καὶ ἔχει ὑποδουλωθῆ. 20 Ἐὰν δέ, ἀφοῦ ξέφυγαν ἀπὸ τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου μὲ τὴν ἐπίγνωσι τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατόπιν ἐμπλέκονται πάλι σ' αὐτὰ καὶ νικῶνται, τότε ἔγιναν σ' αὐτοὺς τὰ τελευταία χειρότερα ἀπὸ τὰ πρῶτα (κατάντησαν δηλαδὴ σὲ χειρότερη κατάστασι ἀπὸ πρῖν). 21 Ἦταν δὲ καλλίτερο γι' αὐτοὺς νὰ μὴ εἶχαν γνωρίσει τὴν ὁδὸ τῆς εὐσεβείας παρὰ ἀφοῦ τὴ γνώρισαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν ἀγία διδασκαλία. ποὺ παραδόθηκε σ'

3 Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοί, δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπιστολήν, ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλικρινῆ διάνοιαν, **2** μνησθῆναι τῶν προειρημένων ῥημάτων ὑπὸ τῶν ἀγίων προφητῶν καὶ τῆς τῶν ἀποστόλων ὑμῶν ἐντολῆς τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος, **3** τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι ἐλεύσονται ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐμπαίχεται, κατὰ τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι **4** καὶ λέγοντες· Ποῦ ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ; Ἄφ' ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν, πάντα οὕτω διαμένει, ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως. **5** Λανθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι καὶ γῆ ἐξ ὕδατος καὶ δι' ὕδατος συνεστῶσα τῷ τοῦ Θεοῦ λόγῳ, **6** δι' ὧν ὁ τότε κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώλετο. **7** Οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ τῷ αὐτοῦ λόγῳ τεθησαυρισμένοι εἰσὶ πύρι τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων.

8 Ἐν δὲ τοῦτο μὴ λανθανέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοί, ὅτι μία ἡμέρα παρὰ Κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη, καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία. **9** Οὐ βραδύνει ὁ Κύριος τῆς ἐπαγγελίας, ὡς τινες βραδυτῆτα ἡγοῦνται, ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς ἡμᾶς, μὴ βουλόμενός τινας ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι.

αὐτούς. **22** Συνέβη δὲ σ' αὐτούς ὅ,τι λέγεται στὴν ἀληθινὴ παροιμία, Σχύλος ποῦ ἐπέστρεψε στὸν ἑμετό του. καὶ Γουρούνα ποῦ λούσθηκε γιὰ νὰ κυλισθῆ ἄλλοτε πάλι στὸ βόσβορο.

Προειδοποίησι γιὰ τὴν ἐμφάνισι ἐμπαικτῶν

3 Αὐτῆ, ἀγαπητοί, εἶναι τῶρα ἡ δευτέρα ἐπιστολὴ ποῦ σᾶς γράφω. Μ' αὐτὲς προσπαθῶ νὰ διεγείρω μὲ ὑπόμνησι τὴν καθαρὴ διανοιά σας, **2** γιὰ νὰ ἐνθυμηθῆτε τὰ λόγια ποῦ προεῖπαν οἱ ἅγιοι προφῆτες καὶ τὴ διδασκαλία τῶν ἀποστόλων σας, ποῦ εἶναι διδασκαλία τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος. **3** Τοῦτο δὲ πρῶτα νὰ ξέρετε, ὅτι στὶς ἑσχατὲς ἡμέρες θὰ ἔλθουν ἐμπαίχτες, ποῦ θὰ βαδίζουν σύμφωνα μὲ τὶς δικῆς τους ἐπιθυμίες (μὲ τὰ δικὰ τους θελήματα), **4** καὶ θὰ λέγουν: «Ποῦ εἶναι ἡ ὑπόσχεσι τῆς παρουσίας σου; Ἄφ' ὅτου πέθαναν οἱ πατέρες μας, ὅλα παραμένουν ἔτσι, ὅπως ἦταν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ κόσμου (οἱ νεκροὶ δὲν ἀναστήθηκαν καὶ ἡ δευτέρα παρουσία δὲν ἔγινε)». **5** Ἀλλὰ λησμονοῦν θεληματικὰ τοῦτο, ὅτι οἱ οὐρανοὶ ὑπῆρχαν ἀπὸ παλαιὰ καὶ ἡ γῆ διαμορφωμένη μέσα ἀπὸ τὸ νερὸ καὶ ἀνάμεσα στὸ νερὸ μὲ τὸ λόγῳ τοῦ Θεοῦ. **6** Μὲ τὴ χρῆσι δὲ αὐτῶν (τῶν οὐρανῶν δηλαδή, ποῦ ἔβρεξαν καταρρακτωδῶς νερὸ, καὶ τῆς γῆς, ποῦ δέχθηκε τὸ νερὸ) ὁ τότε κόσμος κατακλύσθηκε ἀπὸ νερὸ καὶ καταστράφηκε. **7** Οἱ δὲ σημερινοὶ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ μὲ τὸ λόγῳ του διατηροῦνται φυλασσόμενοι γιὰ νὰ παραδοθοῦν στὸ πῦρ κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς κρίσεως καὶ τῆς καταστροφῆς τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων.

Δὲν βραδύνει ὁ Κύριος νὰ ἔλθῃ, ἀλλὰ μακροθυμεῖ

8 Ἐνα δὲ πρᾶγμα νὰ μὴ λησμονῆτε, ἀγαπητοί, αὐτὸ ἐδῶ, ὅτι μία ἡμέρα γιὰ τὸν Κύριο εἶναι σὰν χίλια ἔτη, καὶ χίλια ἔτη σὰν ἡμέρα μία. **9** Δὲν βραδύνει (νὰ ἔλθῃ) ὁ Κύριος, ὁ ὅποιος ἔδωσε τὴν ὑπόσχεσι, ὅπως μερικοὶ νομίζουν ὅτι πρόκειται γιὰ βραδυτῆτα (ὁ Χριστὸς ὡς Κύριος δύναται σὲ ὅποιαδήποτε στιγμή νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑπόσχεσί του). Ἀλλὰ μακροθυμεῖ ἀπέναντί μας, ἐπειδὴ δὲν θέλει νὰ χαθοῦν μερικοί, ἀλλὰ νὰ ἔλθουν ὅλοι σὲ μετάνοια.

10 Ἦξει δὲ ἡ ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτί, ἐν ἣ οὐρανοὶ ροιζηδὸν παρελεύσονται, στοιχεῖα δὲ καυσούμενα λυθήσονται, καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατακαήσεται. 11 Τούτων οὖν πάντων λυομένων ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν ὑμᾶς ἐν ἀγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις. 12 προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν παρουσίαν τῆς τοῦ Θεοῦ ἡμέρας, δι' ἣν οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται! 13 Καινοὺν δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ.

14 Διό, ἀγαπητοί, ταῦτα προσδοκῶντες σπουδάσατε ἄσπιλοι καὶ ἀμώμητοι αὐτῷ εὐρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ. 15 Καὶ τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν μακροθυμίαν σωτηρίαν ἠγείσθε, καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς Παῦλος κατὰ τὴν αὐτῷ δοθείσαν σοφίαν ἔγραψεν ὑμῖν, 16 ὡς καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἐπιστολαῖς λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τούτων, ἐν αἷς ἐστὶ δυσνόητά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν ὡς καὶ τὰς λοιπὰς Γραφὰς πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν.

17 Ὑμεῖς οὖν, ἀγαπητοί, προγινώσκοντες φυλάσσεσθε, ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀθέσμων πλάνῃ συναπαχθέντες ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου στηριγμοῦ, 18 αὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος. Ἀμήν.

Διάλυσι τοῦ σὺμπαντος κατὰ τὴ δευτέρα παρουσία

10 Θὰ ἔλθῃ δὲ ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου (αἰφνιδίως, ὅπως ὁ κλέπτῃς τῇ νύκτα. Κατ' αὐτὴ δὲ τὴν ἡμέρα οἱ οὐρανοὶ θὰ παρέλθουν μὲ τρομερὸ πάταγο, καὶ τὰ στοιχεῖα θὰ καοῦν καὶ θὰ διαλυθοῦν, καὶ ἡ γῆ καὶ τὰ ἔργα σ' αὐτὴ θὰ κατακαοῦν. 11 Ἀφοῦ δὲ ὅλα αὐτὰ θὰ διαλυθοῦν, ὅποιοι πρέπει νὰ εἴσθε μὲ τρόπους ἀγίας διαγωγῆς καὶ εὐσεβείας, 12 περιμένοντας καὶ ἐπιθυμώντας ταχὺ τὸν ἐρχομὸ τῆς ἡμέρας τοῦ Θεοῦ, ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας οἱ οὐρανοὶ θὰ διαλυθοῦν διὰ πυρός, καὶ τὰ στοιχεῖα θὰ καοῦν καὶ θὰ λειώσουν! 13 Συμφώνως δὲ πρὸς τὴν ὑπόσχεσίν του περιμένουμε νέους οὐρανοὺς καὶ νέα γῆ, στὰ ὁποῖα θὰ ὑπάρχῃ μονίμως τελειότη.

Ἀναμένοντας τὴ δευτέρα παρουσία

14 Γ' αὐτὸ, ἀγαπητοί, περιμένοντας αὐτά, φροντίστε γιὰ γὰ βρεθῆτε ἀπέναντι τοῦ ἀκηλίδωτο καὶ ἄψογοι μαζί μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀγαθοῦ (νὰ βρεθῆτε ἐν τάξει ἀρνητικῶ καὶ θετικῶ). 15 Τῇ δὲ μακροθυμίᾳ τοῦ Κυρίου μας νὰ θεωρῆτε σωτηρία, ὅπως καὶ ὁ ἀγαπητὸς μας ἀδελφὸς Παῦλος σὰς ἔγραψε μὲ τὴ σοφία ποῦ τοῦ δόθηκε. 16 Ἔτσι ἔγραψε καὶ σ' ὅλες τὶς ἐπιστολές, ὁμιλώντας σ' αὐτέσ γι' αὐτὰ τὰ θέματα. Σ' αὐτέσ ὑπάρχουν μερικὰ δυσνόητα, τὰ ὁποῖα οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι διαστρεβλώνουν, ὅπως καὶ τὶς λοιπές Γραφές, μὲ ἀποτελέσμα τὴ δικὴ τους καταστροφή.

17 Ἀλλὰ σεῖς, ἀγαπητοί, καθὼς εἴσθε προειδοποιημένοι, νὰ προφυλάσσεσθε γιὰ νὰ μὴ παρασυρῆτε στὴν πλάνη τῶν διεστραμμένων ἀνθρώπων καὶ χάσετε τὸ στηριγμὰ σας. 18 Νὰ αὐξάνετε δὲ στὴ χάρι καὶ τὴ γνώσιν τοῦ Κυρίου μας καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. Σ' αὐτὸν ἀνῆκει ἡ δόξα καὶ τώρα καὶ στὸν αἰῶνα καίρο. Ἀμήν.

1 Ὁ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ὁ ἀκηκόαμεν, ὁ ἐωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὁ ἐθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν, περὶ τοῦ Λόγου τῆς ζωῆς· **2** καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, καὶ ἐωράκαμεν καὶ μαρτυροῦμεν καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἣτις ἦν πρὸς τὸν Πατέρα καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν. **3** Ὁ ἐωράκαμεν καὶ ἀκηκόαμεν ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ' ἡμῶν. Καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡ ἡμετέρα μετὰ τοῦ Πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. **4** Καὶ ταῦτα γράφομεν ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ἡ πεπληρωμένη.

5 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ Θεὸς φῶς ἐστὶ καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία. **6** Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ' αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατῶμεν, ψευδόμεθα καὶ οὐ ποιούμεν τὴν ἀλήθειαν. **7** Ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατῶμεν, ὡς αὐτὸς ἐστὶν ἐν τῷ φωτὶ, κοινωνίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων, καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. **8** Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. **9** Ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστὸς ἐστὶ καὶ δίκαιος, ἵνα ἀφῆ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας καὶ καθάριση ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας. **10** Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι οὐχ ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιούμεν αὐτόν, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν.

Μάρτυρες τοῦ Λόγου ἀπὸ προσωπικῆ ἀντίληψι

1 Γι' αὐτὸ ποὺ ἦταν ἐξ ἀρχῆς, γι' αὐτὸ ποὺ ἀκούσαμε, γι' αὐτὸ ποὺ εἶδαμε μὲ τὰ μάτια μας, γι' αὐτὸ ποὺ ἀπολάυσουμε σὰν ἔκπαγλο θέαμα καὶ τὰ χέρια μας ψηλάφησαν, γιὰ τὸ Λόγο, ποὺ εἶναι ἡ ζωὴ, γι' αὐτὸ σὰς κηρύττουμε. **2** Ἡ δὲ ζωὴ φανερώθηκε, καὶ εἶδαμε καὶ βεβαιώνουμε ὡς μάρτυρες καὶ ἀναγγέλλομε τὴ ζωὴ τὴν αἰώνια, ποὺ ἦταν μαζί μὲ τὸν Πατέρα καὶ φανερώθηκε σὲ μᾶς. **3** Αὐτὸ ποὺ εἶδαμε καὶ ἀκούσαμε ἀναγγέλλομε σὲ σᾶς, γιὰ νὰ ἔχετε καὶ σεῖς κοινωνία, ὅπως ἐμεῖς. Ἡ δικὴ μας δὲ κοινωνία εἶναι μὲ τὸν Πατέρα καὶ μὲ τὸν Υἱὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. **4** Καὶ σὰς γράφουμε αὐτά, γιὰ νὰ εἶναι ἡ χαρὰ μας πλήρης.

Ὁ Θεὸς φῶς, ἐμεῖς ἁμαρτωλοί, τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ μᾶς καθαρίζει

5 Αὐτὸς δὲ εἶναι ὁ λόγος, ποὺ ἀκούσαμε ἀπ' αὐτόν καὶ ἀναγγέλλομε σὲ σᾶς, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι φῶς καὶ τίποτε τὸ σκοτεινὸ δὲν ὑπάρχει σ' αὐτόν. **6** Ἐὰν ἰσχυρισθοῦμε, ὅτι βρισκόμαστε σὲ κοινωνία μαζί του, ἐνῶ περιπατοῦμε στὸ σκοτάδι, ψευδόμεθα καὶ δὲν ἀσκοῦμε τὴν ἀρετὴ. **7** Ἀλλ' ἐὰν περιπατοῦμε στὸ φῶς, ὅπως αὐτὸς εἶναι στὸ φῶς, ἔχομεν κοινωνία μεταξύ μας (ὁ Θεὸς καὶ ἐμεῖς), καὶ τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Υἱοῦ του, μᾶς καθαρίζει ἀπὸ κάθε ἁμαρτία. **8** Ἐὰν ἰσχυρισθοῦμε, ὅτι δὲν ἔχομε ἁμαρτία, αὐταπατώμεθα, καὶ ἡ ἀλήθεια δὲν ὑπάρχει σὲ μᾶς. **9** Ἐὰν ὁμολογοῦμε τὶς ἁμαρτίες μας, εἶναι εὐσπλαγχνος καὶ φιλόανθρωπος γιὰ νὰ μᾶς συγχωρήσῃ τὶς ἁμαρτίες καὶ νὰ μᾶς καθάρισῃ ἀπὸ κάθε κακὸ. **10** Ἐὰν ἰσχυρισθοῦμε, ὅτι δὲν ἔχομε ἁμαρτίσει, τὸν κάνουμε ψεύτη, καὶ ὁ λόγος του δὲν ἔχει θέσι σὲ μᾶς.

2 Τεκνία μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν ἵνα μὴ ἀμάρτητε. Καὶ ἐάν τις ἀμάρτη, παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν Πατέρα, Ἰησοῦν Χριστὸν δίκαιον. **2** Καὶ αὐτὸς ἰλασμός ἐστι περὶ τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν, οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου.

3 Καὶ ἐν τούτῳ γινώσκουμεν ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτόν, ἐάν τὰς ἐντολάς αὐτοῦ τηρῶμεν. **4** Ὁ λέγων, ἔγνωκα αὐτόν, καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης ἐστί, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν. **5** Ὁς δ' ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν λόγον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ τετελείωται. Ἐν τούτῳ γινώσκουμεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμεν. **6** Ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν ὀφείλει, καθὼς ἐκεῖνος περιεπάτησε, καὶ αὐτὸς οὕτω περιπατεῖν.

7 Ἀδελφοί, οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ἀλλ' ἐντολὴν παλαιάν, ἣν εἶχετε ἀπ' ἀρχῆς. Ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιὰ ἐστὶν ὁ λόγος ὃν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς. **8** Πάλιν ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ὃ ἐστὶν ἀληθές ἐν αὐτῷ καὶ ἐν ὑμῖν, ὅτι ἡ σκοτία παρὰ-γεται καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει.

9 Ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι. **10** Ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. **11** Ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστί καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

2 Παιδάκια μου, αὐτὰ σὰς γράφω γιὰ νὰ μὴν ἀμαρτήσετε. Ἄλλὰ καὶ ἂν κανεὶς ἀμαρτήσῃ, ἔχομε συνήγορο πρὸς τὸν Πατέρα, τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ τὸν εὐσπλαγχνο. **2** Αὐτὸς δὲ εἶναι ἐξίλαστήριο θῦμα γιὰ τὶς ἀμαρτίες μας. Ὅχι δὲ μόνο γιὰ τὶς δικές μας, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅλου τοῦ κόσμου.

Γνώρισε τὸ Χριστὸ ὁ τηρητὴς τῶν ἐντολῶν του

3 Ἀπ' αὐτὸ δὲ δυνάμεθα νὰ εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι τὸν γνωρίσαμε (τὸν ἀγαπήσαμε), ἐὰν δηλαδὴ τηροῦμε τὶς ἐντολές του. **4** Ὅποιος λέγει, «τὸν γνώρισα» («τὸν ἀγάπησα»), ἀλλὰ δὲν τηρεῖ τὶς ἐντολές του, εἶναι ψεύτης, καὶ σ' αὐτόν ἡ ἀλήθεια δὲν ὑπάρχει. **5** Ἀλλὰ σ' ὅποιον τηρεῖ τὸ λόγο του, ὄντως σ' αὐτόν ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ Θεὸ ἔχει βρεῖ ἐφαρμογή. Ἀπ' αὐτὸ δυνάμεθα νὰ ἔχωμε τὴ βεβαιότητα, ὅτι εἴμεθα σ' αὐτόν. **6** Ὅποιος λέγει, ὅτι μένει σ' αὐτόν, ὀφείλει, ὅπως ἐκεῖνος ἔζησε, ἔτσι καὶ αὐτὸς νὰ ζῆ.

Ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία παλαιὰ ἅμα καὶ νέα

7 Ἀδελφοί, δὲν σὰς γράφω καινούργια διδασκαλία, ἀλλὰ διδασκαλία παλαιά, ποὺ εἶχατε ἀπὸ τὴν ἀρχή. Ἡ διδασκαλία ἡ παλαιὰ εἶναι τὸ κήρυγμα, ποὺ ἀκούσατε ἀπὸ τὴν ἀρχή. **8** Ἐν τούτοις ἡ διδασκαλία, ποὺ σὰς γράφω, εἶναι καινούργια (ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία παραμένει πάντοτε καινούργια, σύγχρονη καὶ ἐφαρμόσιμη). Αὐτὸ ἀποδεικνύεται ἀληθές ἀπ' αὐτόν (τὸν Χριστὸ) καὶ ἀπὸ σὰς (τοὺς πιστοὺς), ἀφοῦ τὸ σκοτάδι φεύγει, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸ ἤδη φωτίζει (ἀφοῦ δηλαδὴ μετὰ τὴ δύναμι τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν πίστι τῶν χριστιανῶν ἡ πλάνη ὑποχωρεῖ καὶ ὁ Χριστιανισμὸς ἐπικρατεῖ).

Ἡ ἀγάπη φῶς, τὸ μῖσος σκότος

9 Ὅποιος λέγει, ὅτι εἶναι στὸ φῶς, ἀλλὰ μισεῖ τὸν ἀδελφὸ του, ἕως τῶρα εἶναι στὸ σκοτάδι. **10** Ὅποιος ἀγαπᾷ τὸν ἀδελφὸ του μένει στὸ φῶς, καὶ πρόσκομμα γι' αὐτόν δὲν ὑπάρχει (αὐτὸς δὲν σκοντάφτει καὶ δὲν πέφτει). **11** Ὅποιος ὅμως μισεῖ τὸν ἀδελφὸ του εἶναι στὸ σκοτάδι, καὶ περιπατεῖ στὸ σκοτάδι, καὶ δὲν ξέρει ποῦ πηγαίνει, διότι τὸ σκοτάδι τύφλωσε τὰ μάτια του.

Πνευματικὲς μεγάλες διαβεβαιώσεις

12 Γράφω ὑμῖν, τεκνία, ὅτι ἀφέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 13 Γράφω ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἄπ' ἀρχῆς. Γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι νενικήκατε τὸν Πονηρόν. 14 Ἐγραψα ὑμῖν, παιδία, ὅτι ἐγνώκατε τὸν Πατέρα. Ἐγραψα ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἄπ' ἀρχῆς. Ἐγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροὶ ἐστε καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει καὶ νενικήκατε τὸν Πονηρόν.

15 Μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ Πατρὸς ἐν αὐτῷ. 16 Ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Πατρὸς, ἀλλ' ἐκ τοῦ κόσμου ἐστὶ. 17 Καὶ ὁ κόσμος παράγεται καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ, ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

18 Παιδία, ἐσχάτη ὥρα ἐστὶ, καὶ καθὼς ἠκούσατε ὅτι ὁ Ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγονόασιν. Ὅθεν γινώσκουμεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστίν. 19 Ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθον, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν. Εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν, μεμενήκεισαν ἂν μεθ' ἡμῶν. Ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσι πάντες ἐξ ἡμῶν.

20 Καὶ ὑμεῖς χρίσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ Ἁγίου, καὶ οἴδατε πάντα. 21 Οὐκ ἔγραψα ὑμῖν ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ὅτι οἴδατε αὐτήν, καὶ ὅτι πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστι.

22 Τίς ἐστὶν ὁ ψεύστης εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ Χριστός; Οὗτός ἐστιν ὁ Ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν

12 Σᾶς γράφω, παιδάκια μου, ὅτι σᾶς ἔχουν συγχωρηθῆ οἱ ἁμαρτίες χάρι στ' ὄνομά του. 13 Σᾶς γράφω, πατέρες, ὅτι ἔχετε γνωρίσει ἐκεῖνον, πού ὑπάρχει ἐξ ἀρχῆς (Οἱ ἠλικιωμένοι γνωρίσατε τὸν πλεον ἠλικιωμένο, τὸν Παλαιὸ τῶν ἡμερῶν). Σᾶς γράφω, νέοι μου, ὅτι ἔχετε νικήσει τὸν Πονηρό. 14 Σᾶς ἔγραψα¹, παιδάκια μου, ὅτι ἔχετε γνωρίσει τὸν Πατέρα. Σᾶς ἔγραψα¹, πατέρες, ὅτι ἔχετε γνωρίσει ἐκεῖνον, πού ἦταν ἐξ ἀρχῆς. Σᾶς ἔγραψα¹, νέοι μου, ὅτι εἴσθε ἰσχυροὶ, διότι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ σ' εἰσᾶς ἔχει ἰσχύον, καὶ ἔχετε νικήσει τὸν Πονηρό.

Ἡ κοσμικὴ ἀγάπη δὲν εἶναι ἀπὸ τὸν Πατέρα

15 Νὰ μὴν ἀγαπᾶτε τὸν κόσμο, μήτε τὰ πράγματα τοῦ κόσμου. Ἐάν κανεὶς ἀγαπᾷ τὸν κόσμο, μέσα του δὲν ὑπάρχει ἡ ἀγάπη, πού θέλει ὁ Πατέρας. 16 Διότι κάθε τι πού ὑπάρχει στὸν κόσμο, ἡ ἐπιθυμία πού ἔχει ἡ σάρκα (ἡ φιληδονία), καὶ ἡ ἐπιθυμία πού ἔχουν τὰ μάτια (ἡ πλεονεξία), καὶ ἡ ἀλαζονικὴ ἐπιθυμία πού ἔχει ἡ ζωὴ (ἡ φιλοδοξία), δὲν εἶναι ἀπὸ τὸν Πατέρα, ἀλλ' εἶναι ἀπὸ τὸν κόσμο. 17 Ὁ δὲ κόσμος παρέρχεται (παύει νὰ ἰσχύη), μαζὶ καὶ ἡ ἐπιθυμία του, ἐνῶ ἐκεῖνος, πού ἐκτελεῖ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἰσχύει αἰωνίως.

Ὁ Ἀντίχριστος, οἱ ἀντίχριστοι καὶ τὸ χρίσμα ἀπὸ τὸ Χριστό

18 Παιδάκια μου, εἶναι ἔσχατος καιρός². Καὶ καθὼς ἀκούσατε, ὅτι ὁ Ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ τώρα πολλοὶ ἀντίχριστοι ἔχουν ἔλθει. Ἀπ' αὐτὸ καταλαβαίνουμε, ὅτι εἶναι ἔσχατος καιρός². 19 Ἀπὸ μᾶς βγήκαν, ἀλλὰ δὲν ἦταν ἀπὸ μᾶς (δὲν ἦταν γνήσιοι χριστιανοί). Διότι, ἂν ἦταν ἀπὸ μᾶς, θὰ εἶχαν μείνει μαζὶ μὲ μᾶς. Ἀλλ' ἀποχωρίσθηκαν ἀπὸ μᾶς, γιὰ νὰ γίνῃ φανερό, ὅτι δὲν εἶναι ὅλοι ἀπὸ μᾶς.

20 Ἀλλὰ σεῖς ἔχετε χρίσμα (Πνεῦμα Ἅγιο) ἀπὸ τὸν Ἅγιο (τὸ Χριστό), καὶ γνωρίζετε ὅλα (τὰ ἀναγκαῖα γιὰ τὴ σωτηρία). 21 Δὲν σᾶς γράφω, ὅτι δὲν γνωρίζετε τὴν ἀλήθεια, ἀλλ' ὅτι τὴ γνωρίζετε, καὶ ὅτι κανένα ψεῦδος δὲν προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀλήθεια.

22 Ποιὸς εἶναι ὁ ψεύτης, παρὰ αὐτὸς πού ἔχει τὴν ἄρνησι, ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶναι ὁ Χριστός (ὁ Μεσσίας); Αὐτὸς εἶναι ὁ Ἀντίχριστος, καὶ

1. Ἐπιστολικὸς ἀόριστος

2. Ἡ, κρίσιμος καιρός

Πατέρα και τὸν Υἱόν. 23 Πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν Υἱόν οὐδὲ τὸν Πατέρα ἔχει. 24 Ὑμεῖς οὖν ὁ ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς ἐν ὑμῖν μενέτω. Ἐὰν ἐν ὑμῖν μείνη ὁ ἀπ' ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ Υἱῷ καὶ ἐν τῷ Πατρὶ μενεῖτε. 25 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο ἡμῖν, τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον.

26 Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανώντων ὑμᾶς. 27 Καὶ ὑμεῖς τὸ χρίσμα, ὃ ἐλάβετε ἀπ' αὐτοῦ, ἐν ὑμῖν μένει, καὶ οὐ χρειάζεστε ἕνα τις διδάσκει ὑμᾶς. Ἄλλ' ὡς τὸ αὐτὸ χρίσμα διδάσκει ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθὲς ἐστὶ καὶ οὐκ ἔστι ψεῦδος, καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς μενεῖτε ἐν αὐτῷ.

28 Καὶ νῦν, τεκνία, μένετε ἐν αὐτῷ, ἵνα, ὅταν φανερωθῇ, ἔχωμεν παρρησίαν καὶ μὴ αἰσχυνοῦμεν ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. 29 Ἐὰν εἰδῆτε ὅτι δίκαιός ἐστι, γινώσκετε ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται.

3 Ἴδτε ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ Πατὴρ ἵνα τέκνα Θεοῦ κληθῶμεν! Διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει ὑμᾶς, ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν. 2 Ἀγαπητοί, νῦν τέκνα Θεοῦ ἐσμεν, καὶ οὐπω ἐφανερώθη τί ἐσόμεθα. Οἶδαμεν δὲ ὅτι, ἐὰν φανερωθῇ, ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα, ὅτι ὁψόμεθα αὐτόν καθὼς ἐστὶ. 3 Καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ' αὐτῷ ἀγνίζει ἑαυτόν, καθὼς ἐκεῖνος ἀγνός ἐστι.

4 Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ, καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία. 5 Καὶ οἴδατε ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερώθη ἵνα τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἄρη, καὶ ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστι. 6 Πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων οὐχ ἁμαρτάνει. Πᾶς ὁ ἁμαρτάνων οὐχ ἑώρακεν αὐτόν οὐδὲ ἔγνωκεν αὐτόν.

ἀρνεῖται τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱόν (Αὐτὸς δηλαδὴ ἐνσαρκώνει τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀντιχρίστου). 23 Καθένας ποὺ ἀρνεῖται τὸν Υἱόν, οὔτε τὸν Πατέρα ἔχει. 24 Ἄλλ' αὐτό, ποὺ σεῖς ἀκούσατε ἐξ ἀρχῆς, ἄς μὲν ἴδῃ σὲ σᾶς. Ἄν μείνη σὲ σᾶς αὐτό, ποὺ ἀκούσατε ἐξ ἀρχῆς, τότε καὶ σεῖς θὰ μείνετε στὸν Υἱόν καὶ στὸν Πατέρα. 25 Αὐτὸ δὲ εἶναι ἐκεῖνο, ποὺ αὐτὸς μᾶς ὑποσχέθηκε, ἡ αἰώνια ζωὴ.

26 Σᾶς ἔγραψα αὐτὰ ἐξ αἰτίας αὐτῶν, ποὺ προσπαθοῦν νὰ σᾶς πλανήσουν. 27 Ἄλλὰ τὸ χρίσμα (τὸ Ἅγιο Πνεῦμα), ποὺ σεῖς λάβατε ἀπ' αὐτόν (τὸν Χριστό), μένει σὲ σᾶς, καὶ δὲν χρειάζεσθε νὰ σᾶς διδάσκει κάποιος. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ χρίσμα, ποὺ εἶναι πάντοτε τὸ αὐτό (ἀναλλοίωτο, ἀμετάβλητο), σᾶς διδάσκει γιὰ ὅλα, καὶ εἶναι ἀλήθεια καὶ δὲν εἶναι ψεῦδος, γι' αὐτό, ὅπως σᾶς δίδαξε, νὰ μείνετε σ' αὐτόν.

28 Ναι τώρα, παιδάκια μου, νὰ μένετε σ' αὐτόν, ὥστε, ὅταν φανερωθῇ, νὰ ἔχωμε παρρησία (θάραρος) καὶ νὰ μὴ αἰσχυνοῦμε ἐνώπιόν του κατὰ τὴν παρουσία του. 29 Ἀφοῦ ξέρετε, ὅτι εἶναι ἀγαθός, νὰ ξέρετε, ὅτι καθένας, ποὺ πράττει τὸ ἀγαθό, ἔχει γεννηθῆ ἀπ' αὐτόν.

Παιδιά τοῦ Θεοῦ!

3 Κοιτάξετε πόσο θαυμαστὴ καὶ μεγάλη ἀγάπη μᾶς ἔχει δώσει ὁ Πατέρας, ὥστε νὰ ὀνομασθοῦμε παιδιά τοῦ Θεοῦ! Γι' αὐτὸ ὁ κόσμος δὲν μᾶς ἀναγνωρίζει, διότι δὲν γινώρισε ἐκεῖνον. 2 Ἀγαπητοί, τώρα εἴμεθα παιδιά τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἀκόμη δὲν φανερώθηκε τί θὰ εἴμεθα στὸ μέλλον. Γνωρίζουμε ὅμως ὅτι, ὅταν φανερωθῇ, θὰ εἴμεθα ὅμοιοι μ' αὐτόν, καὶ θὰ τὸν βλέπωμε ὅπως εἶναι. 3 Καθένας δέ, ποὺ ἔχει αὐτὴ τὴν ἐλπίδα σ' αὐτόν, ἐξαγνίζει τὸν ἑαυτό του, ἔχοντας ὡς πρότυπο ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀγνός.

Τὰ παιδιά τοῦ Θεοῦ δὲν συμβιβάζονται μὲ τὴν ἁμαρτία

4 Καθένας, ὁ ὁποῖος κάνει τὴν ἁμαρτία, κάνει καὶ τὴν ἀνομία, ἀφοῦ ἡ ἁμαρτία εἶναι ἡ ἀνομία (ἡ παράβασι δηλαδὴ τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ). 5 Γνωρίζετε δέ, ὅτι ἐκεῖνος φανερώθηκε γιὰ ν' ἀφαιρέσῃ τὴς ἁμαρτίας μας, καὶ ἁμαρτία σ' αὐτόν δὲν ὑπάρχει. 6 Καθένας, ὁ ὁποῖος μένει σ' αὐτόν, δὲν ἁμαρτάνει (δὲν θέλει τὴν ἁμαρτία καὶ δὲν τὴν κάνει σκοπὸ καὶ τρόπο ζωῆς καὶ ἔξι· ἂν δὲ ἀπὸ ἀδυναμία ἢ συναρπαγὴ πέσῃ σὲ ἁμαρτία, μετανοεῖ καὶ συντριβεται). Καθένας, ὁ ὁποῖος ἁμαρτάνει (δουλεῖε δηλαδὴ στὴν ἁμαρτία καταφρονώντας τὸ νόμο τοῦ Χριστοῦ), δὲν εἶδε (μὲ τὰ μάτια τῆς πίστεως) καὶ δὲν γινώρισε αὐτόν.

7 Τεκνία, μηδεὶς πλανᾷ ὑμᾶς. Ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην δικαίος ἐστὶ, καθὼς ἐκεῖνος δικαίος ἐστίν. 8 Ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν ἐκ τοῦ Διαβόλου ἐστίν, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ὁ Διάβολος ἁμαρτάνει. Εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ Διαβόλου.

9 Πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει. Καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν ὅ,τι ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται. 10 Ἐν τούτῳ φανερά ἐστὶ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ Διαβόλου· Πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. 11 Ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία ἣν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. 12 Οὐ καθὼς Κάιν ἐκ τοῦ Πονηροῦ ἦν καὶ ἔσφαξε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Καὶ χάριν τίνος ἔσφαξεν αὐτόν; Ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια.

13 Μὴ θαναμάζετε, ἀδελφοί μου, εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. 14 Ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς. Ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν μένει ἐν τῷ θανάτῳ. 15 Πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστὶ. Καὶ οἶδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν ἑαυτῷ μένουσαν.

16 Ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην, ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκε. Καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς τιθέναι. 17 Ὅς δ' ἂν ἔχη τὸν βίον τοῦ κόσμου καὶ θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χρεῖαν ἔχοντα καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ; 18 Τεκνία μου, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μηδὲ τῇ γλώσσῃ, ἀλλ' ἐν ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ.

Πῶς διακρίνονται τὰ παιδιὰ τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὰ παιδιὰ τοῦ Διαβόλου

7 Παιδιάκια μου, ἃς μὴ σᾶς πλανᾷ κανεῖς. Ὅποιος πράττει τὸ ἀγαθόν, εἶναι ἀγαθός, ὅπως ἐκεῖνος εἶναι ἀγαθός. 8 Ὅποιος ἐπιμένει στὴν ἁμαρτία, εἶναι ἀπὸ τὸ Διάβολο (εἶναι παιδί τοῦ Διαβόλου), διότι ὁ Διάβολος εἶναι ὁ πρῶτος ποὺ ἁμαρτήσῃ (εἶναι ὁ πατέρας τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν ἀσεβῶν ἁμαρτωλῶν). Γι' αὐτὸ φανερώθηκε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, γὰρ νὰ καταλύσῃ καὶ διαλύσῃ τὰ ἔργα τοῦ Διαβόλου.

9 Καθένας, ὁ ὅποιος ἔχει γεννηθῆ ἀπ' τὸ Θεό, δὲν ζῆ ζωὴ ἁμαρτίας, διότι ὅποιος εἶναι τέκνο του μένει σ' αὐτόν. Ναί, ὅ,τι ἔχει γεννηθῆ ἀπ' τὸ Θεό δὲν δύναται νὰ ζῆ ἁμαρτωλὴ ζωὴ. 10 Μ' αὐτὸ διακρίνονται τὰ παιδιὰ τοῦ Θεοῦ ἀπ' τὰ παιδιὰ τοῦ Διαβόλου: Καθένας, ποὺ δὲν ἀσκεῖ τὴν ἀρετὴν, δὲν εἶναι ἀπ' τὸ Θεό (δὲν εἶναι παιδί τοῦ Θεοῦ), μάλιστα αὐτός, ποὺ δὲν ἀγαπᾷ τὸν ἀδελφὸν του. 11 Διότι αὕτη εἶναι ἡ παραγγελία, ποὺ ἀκούσατε ἀπ' τὴν ἀρχή, νὰ ἔχωμε ἀγάπην μεταξύ μας. 12 Νὰ μὴν εἴμεθα ὅπως ὁ Κάιν, ὁ ὅποιος ἦταν ἀπὸ τὸν Πονηρὸν καὶ φόνευσε τὸν ἀδελφὸν του. Καὶ γιατί τὸν φόνευσε; Διότι τὰ ἔργα του ἦταν πονηρὰ, ἐνῶ τοῦ ἀδελφοῦ του ἦταν ἀγαθὰ.

Μίσος καὶ θάνατος, ἀγάπη καὶ ζωὴ αἰώνια

13 Μὴ φοβεῖσθε, ἀδελφοί μου, διότι ὁ κόσμος σᾶς μισεῖ (μάλιστα θανασίμως). 14 Ἐμεῖς ξέρουμε, ὅτι ἀπ' τὸ θάνατο ἔχουμε μεταβῆ στὴ ζωὴ, διότι ἀγαποῦμε τοὺς ἀδελφούς. Ὅποιος δὲν ἀγαπᾷ τὸν ἀδελφὸν παραμένει στὸ θάνατο. 15 Καθένας, ποὺ μισεῖ τὸν ἀδελφὸν του, εἶναι ἀνθρωποκτόνος. Καὶ ξέρετε, ὅτι κάθε ἀνθρωποκτόνος δὲν ἔχει μέσα του ζωὴ αἰώνια.

Ἀγάπη μὲ ἔργα, μὲ θυσία

16 Ἀπ' αὐτὸ γνωρίσαμε τί εἶναι ἡ ἀγάπη, ἀπὸ τὸ ὅτι δηλαδὴ ἐκεῖνος γὰρ μᾶς θυσίασε τὴ ζωὴν του. Ἔτσι καὶ ἐμεῖς ὀφείλομε νὰ θυσιάζωμε τὴ ζωὴν μας γιὰ τοὺς ἀδελφούς. 17 Ἀλλ' ἂν κάποιος ἔχη τὰ πλοῦτη τοῦ κόσμου, καὶ βλέπῃ τὸν ἀδελφὸν του νὰ ἔχη ἀνάγκη, καὶ κλείσῃ τὴν καρδιά του ἀπέναντί του, πῶς εἶναι δυνατό νὰ μένῃ μέσα του ἡ θεῖα ἀγάπη; 18 Παιδιάκια μου, νὰ μὴν ἀγαποῦμε μὲ τὰ λόγια καὶ μὲ τὴ γλῶσσα, ἀλλ' ἔμπρακτα καὶ ἀληθινά.

“Όταν ή συνειδησι δέν μᾶς κατακρίνη

19 Καί ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας ἐσμέν, καί ἔμπροσθεν αὐτοῦ πείσομεν τὰς καρδίας ἡμῶν 20 ὅ,τι ἐάν καταγινώσκη ἡμῶν ἡ καρδία, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ Θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν καὶ γινώσκει πάντα. 21 Ἀγαπητοί, ἐάν ἡ καρδία ἡμῶν μὴ καταγινώσκη ἡμῶν, παρρησίαν ἔχομεν πρὸς τὸν Θεόν, 22 καὶ ὁ ἐάν αἰτῶμεν λαμβάνομεν παρ’ αὐτοῦ, ὅτι τὰς ἐντολάς αὐτοῦ τηροῦμεν καὶ τὰ ἄρεστά ἐνώπιον αὐτοῦ ποιούμεν. 23 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολή αὐτοῦ, ἵνα πιστεύσωμεν τῷ ὀνόματι τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους καθὼς ἔδωκεν ἐντολήν. 24 Καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντολάς αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ. Καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ Πνεύματος οὗ ἡμῖν ἔδωκεν.

4 Ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα εἰ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστὶν, ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφήται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον. 2 Ἐν τούτῳ γινώσκετε τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ· Πᾶν πνεῦμα, ὁ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστὶ. 3 Καὶ πᾶν πνεῦμα, ὁ μὴ ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐστὶ. Καὶ τοῦτό ἐστὶ τὸ τοῦ Ἀντιχρίστου ὁ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη.

4 Ὑμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστε, τεκνία, καὶ νενικήκατε αὐτούς, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ. 5 Αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἰσί· διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσι καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν ἀκούει. 6 Ἡμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμεν. Ὁ γινώσκων τὸν Θεὸν ἀκούει ἡμῶν. Ὁς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἀκούει ἡμῶν. Ἐκ τούτου γινώσκομεν τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης.

19 Ἀπ’ αὐτὸ δὲ (ἀπὸ τὴν ἀγάπη δηλαδὴ) καταλαβαίνουμε, ὅτι εἴμεθα ἀπὸ τὴν ἀλήθεια, καὶ θὰ καθησυχάσωμε ἐνώπιόν του τίς συνειδήσεις μας 20 σ’ ὅ,τι θὰ μᾶς κατακρίνη ἡ συνειδησι, διότι ὁ Θεὸς εἶναι ὑπεράνω τῆς συνειδήσεώς μας καὶ γνωρίζει τὰ πάντα. 21 Ἀγαπητοί, ἐάν ἡ συνειδησί μας δὲν μᾶς κατακρίνη, ἔχομε παρρησία (θάρρος) ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, 22 καὶ ὅ,τι ζητοῦμε λαμβάνομε ἀπ’ αὐτόν, διότι τηροῦμε τίς ἐντολές του καὶ κάνουμε τὰ ἄρεστά σ’ αὐτόν. 23 Κυρίως ἡ ἐντολή του εἶναι αὕτη, νὰ πιστεῦσωμε στὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ του Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ν’ ἀγαποῦμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο κατὰ τὴν ἔννοια ποῦ δίδαξε. 24 Οἱ δὲ τηρηταὶ τῶν ἐντολῶν του μένουν σ’ αὐτόν, καὶ αὐτὸς σ’ αὐτούς. Καὶ ἀπ’ αὐτὸ καταλαβαίνουμε, ὅτι μένει σὲ μᾶς, ἀπὸ τὸ Πνεῦμα ποῦ μᾶς ἔδωσε.

«Δοκιμάζετε τὰ πνεύματα»

4 Ἀγαπητοί, νὰ μὴ πιστεύετε σὲ κάθε πνεῦμα, ἀλλὰ νὰ ἐξετάζετε τὰ πνεύματα, γιὰ νὰ διαπιστώνετε ἂν εἶναι ἀπὸ τὸ Θεό. Διότι πολλοὶ ψευδοπροφῆτες (ψευδοδιδάσκαλοι) βγήκαν στὸν κόσμον. 2 Μ’ αὐτὸ ν’ ἀναγνωρίζετε τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ: Κάθε πνεῦμα, ποῦ ὁμολογεῖ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔχει ἔλθει μὲ σάρκα (ὡς ἄνθρωπος δηλαδὴ), εἶναι ἀπὸ τὸ Θεό. 3 Καὶ κάθε πνεῦμα, ποῦ δὲν ὁμολογεῖ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔχει ἔλθει μὲ σάρκα (ὡς ἄνθρωπος), δὲν εἶναι ἀπὸ τὸ Θεό. Καὶ τέτοιο πνεῦμα εἶναι ὁ Ἀντίχριστος, ποῦ ἀκούσατε ὅτι ἔρχεται, ἀλλὰ καὶ τώρα εἶναι ἤδη στὸν κόσμον (ἀφοῦ εἶναι στὸν κόσμον οἱ ψευδοπροφῆτες μὲ τὸ αἰρετικὸ καὶ ἀντίχριστο φρόνημα, οἱ μικρότεροι ἀντίχριστοι καὶ πρόδρομοι τοῦ μεγάλου Ἀντιχρίστου).

4 Σεῖς, παιδάκια μου, εἰσθε ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ ἔχετε νικήσει αὐτούς, διότι αὐτὸς (ὁ Θεός), ποῦ εἶναι σὲ σᾶς, εἶναι ἰσχυρότερος ἀπ’ αὐτόν (τὸν Σατανᾶ), ποῦ εἶναι στὸν κόσμον. 5 Αὐτοὶ εἶναι ἀπὸ τὸν κόσμον, γι’ αὐτὸ ὁμιλοῦν τὴ γλῶσσα τοῦ κόσμου καὶ ὁ κόσμος τοὺς ἀκούει. 6 Ἐμεῖς εἴμεθα ἀπὸ τὸ Θεό. Ὅποιος γνωρίζει τὸ Θεό, ἀκούει ἐμᾶς.

5 Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστός, ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννήσαντα ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ. **2** Ἐν τούτῳ γινώσκουμεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ, ὅταν τὸν Θεὸν ἀγαπῶμεν καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. **3** Αὕτη γάρ ἐστὶν ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν.

Καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσιν. **4** Ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἢ νικήσασα τὸν κόσμον, ἢ πίστις ἡμῶν. **5** Τίς ἐστὶν ὁ νικῶν τὸν κόσμον εἰ μὴ ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ;

6 Οὗτός ἐστιν ὁ ἐλθὼν δι' ὕδατος καὶ αἵματος, Ἰησοῦς Χριστός. Οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μόνον, ἀλλ' ἐν τῷ ὕδατι καὶ τῷ αἵματι. Καὶ τὸ Πνεῦμά ἐστι τὸ μαρτυροῦν, ὅτι τὸ Πνεῦμά ἐστὶν ἡ ἀλήθεια. **7** Ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ Πατήρ, ὁ Λόγος καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἓν εἰσι, **8** καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῆ¹, τὸ Πνεῦμα καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸ αἷμα, καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἓν εἰσιν. **9** Εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων λαμβάνομεν, ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ μείζων ἐστίν. Ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ ἣν μεμαρτύρηκε περὶ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ. **10** Ὁ πιστεύων εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἔχει τὴν μαρτυρίαν ἐν αὐτῷ. Ὁ μὴ πιστεύων τῷ Θεῷ ψεύστην πεποίηκεν αὐτόν, ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν ἣν μεμαρτύρηκε ὁ Θεὸς περὶ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ.

5 Καθένας ποῦ πιστεύει, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Χριστός (ὁ Μεσσίας), ἔχει γεννηθῆ ἀπ' τὸ Θεό· καὶ καθένας ποῦ ἀγαπᾷ τὸν Πατέρα, ἀγαπᾷ καὶ τὸ παιδί του. **2** Μ' αὐτὸ γνωρίζουμε, ὅτι ἀγαποῦμε τὰ παιδιά τοῦ Θεοῦ, ἐὰν δηλαδὴ ἀγαποῦμε τὸ Θεὸ καὶ τηροῦμε τὴς ἐντολὰς του. **3** Αὐτὸ βεβαίως συνεπάγεται ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ Θεό, νὰ τηροῦμε τὴς ἐντολὰς του.

Ἡ δύναμις ἢ νικήτρια τοῦ κόσμου εἶναι ἡ πίστις

Καὶ οἱ ἐντολές του δὲν εἶναι βαρεῖες. **4** Διότι κάθε τέκνο τοῦ Θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμο. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ δύναμις, ποῦ νίκησε τὸν κόσμο, ἢ πίστις μας. **5** Ποιὸς (πράγματι) νικᾷ τὸν κόσμο, παρὰ ἐκεῖνος ποῦ πιστεύει, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ;

Τριπλὴ μαρτυρία ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Μεσσίας, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ

6 Αὐτός ἐστὶν, τοῦ ὁποῦ ἡ ἀποστολὴ (ὅπως προφητικῶς προβλεπόμεν ἀπὸ τὴν Π. Διαθήκην) συνδέθηκε μὲ τὸ νερὸ καὶ μὲ τὸ αἷμα, ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ὅχι μόνο μὲ τὸ νερό, ἀλλὰ μὲ τὸ νερὸ καὶ μὲ τὸ αἷμα (Μὲ τὸ νερὸ συνδέθηκε ἡ ἀποστολὴ τοῦ Ἰησοῦ κατὰ τὴ βάπτισις του, τὸ λόγχιμα τῆς πλευρᾶς του καὶ τὸ μυστήριον τοῦ βαπτίσματος· μὲ τὸ αἷμα κατὰ τὴ σταύρωσι, τὸ λόγχιμα τῆς πλευρᾶς καὶ τὸ μυστήριον τῆς θείας κοινωνίας. Ἔτσι τὸ νερὸ καὶ τὸ αἷμα μαρτυροῦν, ἀποδεικνύουν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὄντως ὁ προφητευμένος Χριστός, ὁ Μεσσίας). Ἐπίσης μαρτυρεῖ τὸ Πνεῦμα, τὸ δὲ Πνεῦμα εἶναι ἡ ἀλήθεια. **7** Διότι τρεῖς εἶναι οἱ μάρτυρες στὸν οὐρανό, ὁ Πατέρας, ὁ Λόγος καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, καὶ αὗτοι οἱ τρεῖς εἶναι ἓνα, **8** γι' αὐτὸ καὶ τρεῖς εἶναι οἱ μάρτυρες στὴ γῆ, τὸ Πνεῦμα καὶ τὸ νερὸ καὶ τὸ αἷμα, καὶ οἱ τρεῖς μαρτυροῦν γιὰ τὸ ἓνα (γιὰ τὸ ὅτι δηλαδὴ ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Μεσσίας, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ σαρκωμένος). **9** Ἐὰν δεχώμεθα τὴ μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων, ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἰσχυρότερη (καὶ πρέπει νὰ τὴ δεχώμεθα πολὺ περισσότερο). Αὕτη δὲ εἶναι ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποία ἔδωσε γιὰ τὸν Υἱὸ του (ἡ μαρτυρία δηλαδὴ μὲ τὸ νερό, τὸ αἷμα καὶ τὸ Πνεῦμα). **10** Ὅποιος πιστεύει στὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, ἔχει τὴ μαρτυρίαν ἀπ' αὐτόν (τὸ Θεό)¹. Ὅποιος δὲν πιστεύει στὸ Θεό, τὸν θεωρεῖ ψεύστη, ἀφοῦ δὲν πίστευσε στὴ μαρτυρία, ποῦ ὁ Θεὸς ἔδωσε γιὰ τὸν Υἱὸ του.

1. Τὸ τίμημα τῶν στίχ. 7-8 «ἐν τῷ οὐρανῷ... ἐν τῇ γῆ», τὸ λεγόμενο Κόμμα Ἰωάννου, θεωροῦμε γνήσιο. Γιὰ τὴ σχετικὴ ἐπιχειρηματολογία βλέπε τὸ ἡμέτερο ἔργο Ἐριμνησία δυσκόλων χωρίων τῆς Γραφῆς, τόμ. γ', σελ. 527-538.

1. Ἡ, στήριζει τὴ μαρτυρία σ' αὐτόν (τὸ Θεό)

11 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεός. Καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ Υἱῷ αὐτοῦ ἐστίν. 12 Ὁ ἔχων τὸν Υἱὸν ἔχει τὴν ζωὴν. Ὁ μὴ ἔχων τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει.

13 Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔχετε, καὶ ἵνα πιστεύητε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. 14 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παρρησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτόν, ὅτι, ἐάν τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, ἀκούει ἡμῶν. 15 Καὶ ἐὰν οἴδαμεν ὅτι ἀκούει ἡμῶν ὁ ἄν αἰτώμεθα, οἴδαμεν ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα ἃ ἠτήκαμεν παρ' αὐτοῦ.

16 Ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσῃ, καὶ δώσει αὐτῷ ζωὴν, τοῖς ἁμαρτάνουσι μὴ πρὸς θάνατον. Ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον. Οὐ περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ. 17 Πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐστίν, καὶ ἔστιν ἁμαρτία οὐ πρὸς θάνατον.

18 Οἴδαμεν ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐχ ἁμαρτάνει, ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ Θεοῦ τηρεῖ ἑαυτόν, καὶ ὁ Πονηρὸς οὐχ ἄπτεται αὐτοῦ. 19 Οἴδαμεν ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμεν, καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ Πονηρῷ κείται.

20 Οἴδαμεν δὲ ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦκει καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν ἵνα γνωσκώμεν τὸν ἀληθινόν. Καὶ ἐσμεν ἐν τῷ ἀληθινῷ ἐν τῷ Υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ. Οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ ζωὴ αἰώνιος. 21 Τεκνία, φυλάξατε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων. Ἀμήν.

Καὶ ἄλλη μαρτυρία ἡ ἀπόδειξι, τετάρτη

11 Εἶναι καὶ αὕτη ἡ μαρτυρία, ὅτι δηλαδὴ ὁ Θεὸς μᾶς ἔδωσε ζωὴν αἰώνια. Αὕτη δὲ ἡ ζωὴ εἶναι διὰ τοῦ Υἱοῦ του. 12 Ὅποιος ἔχει τὸν Υἱό, ἔχει τὴ ζωή. Ὅποιος δὲν ἔχει τὸν Υἱό τοῦ Θεοῦ, δὲν ἔχει τὴ ζωή.

Σκοπὸς τῆς Ἐπιστολῆς

13 Αὐτὰ ἔγραψα σὲ σᾶς, ποὺ πιστεύετε στὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ εἰσθε βέβαιοι, ὅτι ἔχετε ζωὴ αἰώνια, καὶ γιὰ νὰ στηριξεσθε μὲ πεποιθῆσι στὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. 14 Καὶ αὕτη εἶναι ἡ πεποιθῆσι, τὴν ὁποία ἔχομε σ' αὐτόν, ὅτι δηλαδὴ, ἐὰν ζητοῦμε κάτι συμφώνως πρὸς τὸ θέλημά του, μᾶς ἀκούει. 15 Καὶ ἀφοῦ ἔχομε τὴν πεποιθῆσι, ὅτι σὲ ὅ,τι ζητοῦμε μᾶς ἀκούει, ἔχομε (ἐπίσης) τὴν πεποιθῆσι, ὅτι ἐκεῖνα, ποὺ ζητήσαμε ἀπ' αὐτόν, εἶναι δεδομένα, εἶναι ἤδη δικὰ μας.

Ἄμαρτια πρὸς θάνατο

16 Ἐὰν κανεὶς δῇ τὸν ἀδελφὸ του ν' ἁμαρτάνῃ ἁμαρτία ὅχι πρὸς θάνατο, νὰ ζητήσῃ (ἀπὸ τὸ Θεὸ) καὶ θὰ τοῦ δώσῃ ζωή. Θὰ δώσῃ σ' αὐτούς, οἱ ὅποιοι ἁμαρτάνουν ὅχι πρὸς θάνατο. Ὑπάρχει ἁμαρτία πρὸς θάνατο. Δὲν λέγω νὰ παρακαλέσῃ γιὰ ἐκείνη. 17 Κάθε παράβασι τοῦ δικαίου εἶναι ἁμαρτία, ἀλλ' εἶναι ἁμαρτία ὅχι πρὸς θάνατο.

18 Ξέρουμε, ὅτι καθένας, ποὺ ἔχει γεννηθῆ ἀπὸ τὸ Θεὸ, δὲν ζῆ τὴν ἁμαρτωλὴ ζωή, ἀλλ' ὁ γεννημένος ἀπὸ τὸ Θεὸ φυλάσσει τὸν ἑαυτό του καὶ ὁ Πονηρὸς δὲν τὸν βλάπτει. 19 Ξέρουμε, ὅτι εἴμεθα ἀπὸ τὸ Θεὸ, ἐνῶ ὁ κόσμος ὅλος βρισκεται στὸν Πονηρὸ.

20 Ξέρουμε ἐπίσης, ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἔχει ἔλθει καὶ μᾶς ἔχει δώσει γνῶσι, γιὰ νὰ γνωρίζωμε τὸν ἀληθινόν. Καὶ εἴμεθα στὸν ἀληθινόν μὲ τὸ νὰ εἴμεθα στὸν Υἱό του Ἰησοῦ Χριστό. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀληθινὸς Θεός (Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δηλαδὴ εἶναι ἡ ὅλη θεία οὐσία, εἶναι ὁ ὅλος Θεός, ὅπως ὁ Πατέρας) καὶ ζωὴ αἰώνια. 21 Παιδάκια μου, φυλαχθῆτε ἀπὸ τὰ εἶδωλα (Ἡ ἄρνησι τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ παλινδρομησι πρὸς τὰ εἶδωλα, τοὺς ψευδεῖς θεούς, αὐτὸ εἶναι ἡ ἁμαρτία πρὸς θάνατο). Ἀμήν.

Β' ΙΩΑΝΝΟΥ

1 Ὁ πρεσβύτερος ἐκλεκτῆ κυρία καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν ἀλήθειαν, **2** διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν, καὶ μεθ' ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα. **3** Ἔσται μεθ' ὑμῶν χάρις, ἔλεος, εἰρήνη παρὰ Θεοῦ Πατρὸς καὶ παρὰ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Πατρὸς, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ.

4 Ἐχάρην λίαν ὅτι εὑρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ Πατρὸς. **5** Καὶ νῦν ἐρωτῶ σε, κυρία, οὐχ ὡς ἐντολὴν γράφων σοι καινὴν, ἀλλὰ ἣν εἶχομεν ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. **6** Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ.

Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολή, καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ περιπατῆτε. **7** Ὅτι πολλοὶ πλάνοι εἰσῆλθον εἰς τὸν κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες Ἰησοῦν Χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί. Οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ Ἀντίχριστος. **8** Βλέπετε ἑαυτούς, ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν ἃ εἰργασάμεθα, ἀλλὰ μισθὸν πλήρη ἀπολάβωμεν. **9** Πᾶς ὁ παραβαίνων καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ Θεὸν οὐκ ἔχει. Ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ, οὗτος καὶ τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸν ἔχει.

Β' ΙΩΑΝΝΟΥ

Χαιρετισμός

1 Ἐγὼ ὁ πρεσβύτερος ἀπευθύνομαι στὴν ἐκλεκτῆ κυρία (τοπικὴ ἐκκλησία) καὶ στὰ τέκνα τῆς, πού ἐγὼ ἀγαπῶ ἀληθινά, καὶ ὄχι μόνον ἐγὼ, ἀλλὰ καὶ ὅλοι, ὅσοι ἔχουν γνωρίσει τὴν ἀλήθεια. **2** Σᾶς ἀγαποῦμε χάρις στὴν ἀλήθεια, ἡ ὁποία βρίσκεται σὲ μᾶς, καὶ εἴθε νὰ εἶναι μαζί μας πάντοτε. **3** Εἴθε νὰ εἶναι μαζί σας χάρις, ἔλεος, εὐλογία ἀπὸ τὸ Θεὸ Πατέρα (μας) καὶ ἀπὸ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, τὸν Υἱὸ τοῦ Πατρὸς, μαζί με ἀρετὴ καὶ μάλιστα ἀγάπη¹.

Ἀγάπη καὶ τήρησι τῶν ἐντολῶν

4 Πολὺ χάρηκα, διότι βρήκα ὠρισμένα ἀπὸ τὰ τέκνα σου νὰ ζοῦν με ἀρετῆ², συμφώνως πρὸς τὴ διδασκαλία πού λάβαμε ἀπὸ τὸν Πατέρα. **5** Καὶ τώρα σὲ παρακαλῶ, κυρία, ὄχι σὰν νὰ σοῦ γράφω καινούργια διδασκαλία, ἀλλ' αὐτὴ πού εἶχαμε ἀπὸ τὴν ἀρχή, ν' ἀγαποῦμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. **6** Καὶ αὕτη εἶναι ἡ ἀγάπη, νὰ ζοῦμε συμφώνως πρὸς τὶς ἐντολές του.

Φυλαχθῆτε ἀπὸ τοὺς πλάνους (τοὺς αἰρετικούς)

Ἡ διδασκαλία (δὲν ἄλλαξε, δὲν εἶναι ἄλλη, ἀλλ') εἶναι αὐτή, ἀκριβῶς ὅπως ἀκούσατε ἀπὸ τὴν ἀρχή, γιὰ νὰ ζῆτε με αὐτὴ (νὰ τὴν κρατῆτε διὰ βίου). **7** Διότι πολλοὶ πλάνοι ἐμφανίσθησαν στὸν κόσμον, πού δὲν παραδέχονται τὸν ἐρχομὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ με σάρκα. Τέτοιοι εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν πλάνος καὶ ὁ Ἀντίχριστος. **8** Προσέχετε τοὺς ἑαυτούς σας, γιὰ νὰ μὴ χάσωμε τοὺς κόπους μας, ἀλλὰ νὰ λάβωμε πλήρη τὴν ἀνταμοιβή μας. **9** Καθέννας, πού ἐκτρέπεται καὶ δὲν μένει στὴ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, Θεὸ δὲν ἔχει. Ὅποιος μένει στὴ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, αὐτὸς καὶ τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸ ἔχει.

1. Ἡ, μαζί με καλωσύνη καὶ ἀγάπη

2. Ἡ, με καλωσύνη

10 Εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς καὶ ταύτην τὴν διδασχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε. 11 Ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ χαίρειν κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς.

12 Πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν, οὐκ ἠβουλήθην διὰ χάρτου καὶ μέλανος, ἀλλὰ ἐλπίζω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ἡ πεπληρωμένη.

13 Ἀσπάζεται σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ἐκλεκτῆς. Ἀμήν.

Αὐστηρὴ στάσι ἀπέναντι τῶν αἰρετικῶν

10 Ὅποιος ἔρχεται πρὸς ἐσᾶς (ὡς διδάσκαλος) καὶ δὲν φέρει αὐτὴ τὴ διδασκαλία, νὰ μὴ τὸν δέχεσθε σὸ σπίτι, καὶ «Χαίρετε» σ' αὐτὸν νὰ μὴ λέγετε. 11 Διότι, ὅποιος λέγει σ' αὐτὸν «Χαίρετε», γίνεται συμμέτοχος στὰ πονηρά του ἔργα.

Ἐπίλογος

12 Εἶχα πολλὰ νὰ σᾶς ἀναφέρω, ἀλλὰ δὲν θέλησα νὰ τ' ἀναφέρω μὲ χαρτί καὶ μελάνι. Ἐλπίζω δὲ νὰ σᾶς ἐπισκεφθῶ καὶ νὰ μιλήσωμε στόμα μὲ στόμα, γιὰ νὰ εἶναι ἡ χαρὰ μας πλήρης.

13 Σὲ χαιρετίζουν τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου (τοπικῆς ἐκκλησίας) τῆς ἐκλεκτῆς. Ἀμήν.

Γ' ΙΩΑΝΝΟΥ

1 Ὁ πρεσβύτερος Γαῖω τῷ ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ. **2** Ἀγαπητέ, περὶ πάντων εὐχομαί σε εὐδοῦσθαι καὶ υἱαίνειν, καθὼς εὐδοοῦταί σου ἡ ψυχὴ.

3 Ἐχάρην γὰρ λίαν ἐρχομένων ἀδελφῶν καὶ μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περιπατεῖς. **4** Μειζότεραν τούτων οὐκ ἔχω χαράν, ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν ἀληθείᾳ περιπατοῦντα. **5** Ἀγαπητέ, πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς τοὺς ἀδελφούς καὶ εἰς τοὺς ξένους, ὃ οἱ ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας, οὓς καλῶς ποιήσεις προπέμψας ἀξίως τοῦ Θεοῦ. **7** Ὑπὲρ γὰρ τοῦ Ὄνόματος ἐξήλθον, μηδὲν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ἐθνικῶν. **8** Ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ἀπολαμβάνειν τοὺς τοιούτους, ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ.

9 Ἐγραψα τῇ ἐκκλησίᾳ. Ἄλλ' ὁ φιλοπρωτεύων αὐτῶν Διοτρεφῆς οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς. **10** Διὰ τοῦτο, ἐὰν ἔλθω, ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ, λόγοις πονηροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς. Καὶ μὴ ἀρκοῦμενος ἐπὶ τούτοις οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφούς καὶ τοὺς βουλομένους κωλυεῖ καὶ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει.

11 Ἀγαπητέ, μὴ μιμοῦ τὸ κακόν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν. Ὁ ἀγαθοποιῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν· ὁ κακοποιῶν οὐχ ἑώρακε τὸν Θεόν.

12 Δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας. Καὶ ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ οἶδατε ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθὴς ἐστί.

13 Πολλὰ εἶχον γράφειν, ἀλλ' οὐ θέλω διὰ μέλανος καὶ καλάμου σοι γράψαι. **14** Ἐλπίζω δὲ εὐθέως ἰδεῖν σε, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλήσομεν.

15 Εἰρήνη σοι. Ἀσπάζονται σε οἱ φίλοι. Ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ' ὄνομα.

Γ' ΙΩΑΝΝΟΥ

Χαιρετισμός

1 Ἐγὼ ὁ πρεσβύτερος ἀπευθύνομαι στὸ Γάιο τὸν ἀγαπητό, τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἀγαπῶ ἀληθινά. **2** Ἀγαπητέ, σὲ ὅλα εὐχομαί νὰ πηγαίνης καλὰ καὶ νὰ υἱαίνεις, ὅπως πηγαίνει καλὰ ἡ ψυχὴ σου.

Ἐγκώμιο τοῦ Γαῖου

3 Λοιπόν, πολὺ χάρηκα, διότι ἔρχονται ἀδελφοὶ καὶ μαρτυροῦν γιὰ τὴν ἀρετῇ σου, πῶς δηλαδὴ σὺ ἀσεκτῶς τὴν ἀρετῇ. **4** Χαρὰ μεγαλύτερη ἀπ' αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν ἔχω, ν' ἀκούω δηλαδὴ, ὅτι τὰ τέκνα μου ζοῦν μὲ ἀρετῇ. **5** Ἀγαπητέ, κάνεις ὡς δίκαιο³ ὅ,τι κάνεις στοὺς ἀδελφούς, καὶ μάλιστα στοὺς φιλοξενουμένους. **6** Αὐτοὶ μίλησαν γιὰ τὴν ἀγάπη σου στὴ σύναξι τῆς ἐκκλησίας. Καὶ καλὰ θὰ κάνης, ἐὰν καὶ στὸ μέλλον τοὺς βοηθήσῃς στὴν ἱεραποστολικῇ πορείᾳ τους μὲ τρόπο ἄξιο ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. **7** Διότι βγήκαν σὲ περιοδεῖα γιὰ τὸ Ὄνομα (γιὰ τὸν Γιαχβέ, τὸν Ἰησοῦ Χριστό), χωρὶς νὰ λαμβάνουν τίποτε ἀπὸ τοὺς ἐθνικούς. **8** Γι' αὐτὸ ἐμεῖς ὀφείλομε νὰ παραλαμβάνωμε καὶ νὰ φροντίζωμε τέτοιους ἀνθρώπους, γιὰ νὰ συνεργοῦμε στὸ καλὸ (τῆς διαδόσεως τοῦ εὐαγγελίου).

Ὁ κακὸς Διοτρεφῆς καὶ ὁ καλὸς Δημήτριος

9 Ἐγραψα στὴν ἐκκλησία. Ἄλλ' ὁ αὐταρχικὸς ἀρχηγὸς τους Διοτρεφῆς δὲν μᾶς ἀποδέχεται. **10** Γι' αὐτὸ, ὅταν ἔλθω, θὰ ἐλέγξω τὰ ἔργα του ποὺ κάνει φλυαρώντας ἐναντίον μας μὲ λόγους πονηροῦς. Καὶ μὴ ἀρκοῦμενος σ' αὐτὰ, οὔτε ὁ ἴδιος δέχεται τοὺς ἀδελφούς, ἀλλὰ καὶ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι θέλουν νὰ τοὺς δεχθοῦν, ἐμποδίζει καὶ διώχνει ἀπὸ τὴν ἐκκλησία.

11 Ἀγαπητέ, νὰ μὴ μιμῆσαι τὸ κακό, ἀλλὰ τὸ καλὸ. Ὅποιοι κάνει τὸ καλὸ, εἶναι ἀπὸ τὸ Θεό· ὅποιοι κάνει τὸ κακό, δὲν γινώρισε τὸ Θεό.

12 Γιὰ τὸ Δημήτριον δίνεται καλὴ μαρτυρία ἀπὸ ὅλους, καὶ ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν πραγματικότητα. Ἀλλὰ καὶ ἐμεῖς δίνουμε μαρτυρία, καὶ ξέρετε, ὅτι ἡ μαρτυρία μας εἶναι ἀληθής.

Ἐπίλογος

13 Εἶχα πολλὰ νὰ ἀναφέρω, ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ σοῦ ἀναφέρω μὲ μέλανι καὶ πέννα. **14** Ἐλπίζω δὲ συντόμως νὰ σὲ ἰδῶ, καὶ θὰ μιλήσωμε στόμα μὲ στόμα.

15 Εὐλογία σὲ σένα. Σὲ χαιρετίζουν οἱ φίλοι. Χαιρέτισε τοὺς φίλους ὀνομαστικά (προσωπικά).

ΙΟΥΔΑ

1 Ίούδας, Ίησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου, τοῖς ἐν Θεῷ πατρὶ ἡγιασμένοις καὶ Ἰησοῦ Χριστῷ τετηρημένοις κλητοῖς. **2** Ἐλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη πληθυνθεῖη.

3 Ἀγαπητοί, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος γράφειν ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, ἀνάγκην ἔσχον γράψαι ὑμῖν παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἀγίοις Πίστει.

4 Παρεισέδυσαν γάρ τινες ἄνθρωποι, οἱ πάλαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρίμα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν χάριν μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν, καὶ τὸν μόνον Δεσπότην καὶ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀρνούμενοι.

5 Ὑπομῆσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι, εἰδότας ὑμᾶς ἅπαξ τοῦτο, ὅτι ὁ Κύριος λαὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου σώσας, τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πιστεύσαντας ἀπώλεσεν· **6** ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχήν, ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας δεσμοῖς αἰδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν· **7** ὡς Σόδομα καὶ Γόμορρα καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις τὸν ὅμιον τούτοις τρόπον ἐκπορνεύσασαι καὶ ἀπελθοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς ἐτέρας πρόκεινται δεῖνμα. πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπέχουσαι.

ΙΟΥΔΑ

Χαιρετισμός

1 Ἐγὼ ὁ Ἰούδας, δοῦλος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἀδελφὸς τοῦ Ἰακώβου, ἀπευθύνομαι στοὺς ἐκλεκτούς, ποὺ ἔχετε ἐκλεγθῆ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ πατέρα (μας) καὶ διαφυλαχθῆ ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ Χριστό. **2** Τὸ ἔλεος καὶ ἡ εὐλογία καὶ ἡ ἀγάπη εἶθε νὰ πληθύνωνται σὲ σᾶς.

Ἀσελεγεῖς καὶ ἀρνηταὶ τοῦ μόνου Δεσπότη καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ

3 Ἀγαπητοί, πολὺ ἐπιθυμώντας νὰ σᾶς γράψω γιὰ τὴ σωτηρία ποὺ εἶναι γιὰ ὅλους, αἰσθάνθηκα τὴν ἀνάγκη νὰ σᾶς γράψω γιὰ νὰ σᾶς προτρέψω ν' ἀγωνίζεσθε πάνω στὴν Πίστι (γιὰ τὴν Πίστι δηλαδὴ), ποὺ μιὰ γιὰ πάντα παραδόθηκε στοὺς ἀγίους (στοὺς πιστούς). **4** Διότι παρεισέφερσαν μερικοὶ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ παλαιούς χρόνους (λόγω τῆς κακῆς προαιρέσεως ποὺ θὰ εἶχαν) ἦταν προωρισμένοι γι' αὐτὸ τὸ κακὸ, νὰ εἶναι δηλαδὴ ἀσεβεῖς, ποὺ μεταβάλλουν τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ μας σὲ ἀσέλγεια, καὶ ἀρνοῦνται τὸ μόνον Δεσπότη καὶ Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό.

Τιμωρία προηγουμένων ἀσεβῶν ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων

5 Θέλω δὲ νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω, ἂν καὶ ᾗδη τὸ γνωρίζετε, ὅτι ὁ Κύριος, ἂν καὶ ἔσωσε τὸ λαὸ ἀπὸ τῆ χώρα τῆς Αἰγύπτου, ἔπειτα ἀφάνισε ὅσους δὲν ἔδειξαν πίστι. **6** Καὶ τοὺς ἀγγέλους, ποὺ δὲν φύλαξαν τὸ ὑπόρρημά τους, ἀλλ' ἐγκατέλειψαν τὴ θέσι τους, ἔχει φυλάξει δεμένους μὲ αἰῶνια δεσμὰ μέσα στὸ σκοτάδι, γιὰ νὰ δικασθοῦν κατὰ τὴ μεγάλη ἡμέρα (τῆς Δευτέρας Παρουσίας). **7** Ὡσαύτως τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορρα καὶ οἱ γειτονικὲς πόλεις, ποὺ ὁμοίως μὲ τούτους (τοὺς αἰρετικούς) παραδόθηκαν στὴν ἀνηθικότητα καὶ διέπραξαν παρὰ φύσιν ἀμαρτίες, εἶναι ἐνώπιόν μας παράδειγμα μὲ τὴν τιμωρία τους μὲ φωτιὰ ἀπὸ τὸν οὐρανό.

8 Ὅμοιως μέντοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι σάρκα μὲν μιαι-
νουσι, κυριότητα δὲ ἀθετοῦσι, δόξας δὲ βλασφημοῦσιν. 9 Ὁ δὲ
Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος, ὅτε τῷ Διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγε-
το περὶ τοῦ Μωσέως σώματος, οὐκ ἐτόλμησε κρίσιν ἐπενεγκεῖν
βλασφημίας, ἀλλ' εἶπεν· Ἐπιτιμήσαι σοι Κύριος.
10 Οὗτοι δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἶδασι βλασφημοῦσιν, ὅσα δὲ φυ-
σικῶς ὡς τὰ ἄλογα ζῶα ἐπίστανται, ἐν τούτοις φθείρονται.
11 Οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Κάιν ἐπορεύθησαν, καὶ τῇ
πλάνῃ τοῦ Βαλαάμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν, καὶ τῇ ἀντιλογία τοῦ
Κορέ ἀπώλοντο.

12 Οὗτοί εἰσιν ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν σπιλᾶδες, συνευωχού-
μενοι ἀφόβως, ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες, νεφέλαι ἄνυδροι ὑπὸ
ἀνέμων παραφερόμεναι, δένδρα φθινοπωρινά, ἄκαρπα, δις
ἀποθανόντα, ἐκριζωθέντα. 13 κύματα ἄγρια θαλάσσης ἐπαφρί-
ζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας, ἀστέρης πλανῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ
σκότους εἰς τὸν αἰῶνα τετήρηται. 14 Προεφήτευσε δὲ καὶ τού-
τοις ἕβδομος ἀπὸ Ἀδάμ Ἐνώχ λέγων· Ἰδοὺ ἦλθε Κύριος
ἐν ἀγίαις μυριάσιν αὐτοῦ 15 ποιῆσαι κρίσιν
κατὰ πάντων καὶ ἐλέγξαι πάντας τοὺς ἀσε-
βεῖς αὐτῶν περὶ πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας
αὐτῶν ὧν ἠσέβησαν καὶ περὶ πάντων τῶν
σκληρῶν ὧν ἐλάλησαν κατ' αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ
ἀσεβεῖς. 16 Οὗτοί εἰσι γογγυσταί, μεμφίμοιροι, κατὰ τὰς
ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι, καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέ-
ρογκα, θαυμάζοντες πρόσωπα ὠφελείας χάριν.

17 Ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, μνήσθητε τῶν ῥημάτων τῶν προει-
ρημένῳ ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
18 ὅτι ἔλεγον ὑμῖν ὅτι ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσονται ἐμπαῖκται
κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν.

Βεβαία ἡ τιμωρία καὶ τῶν παρόντων ἀσεβῶν

8 Παρὰ ταῦτα ὁμοίως καὶ αὐτοὶ συνουσιαζόμενοι, μολύνουν μὲν τὴν
σάρκα, ἀρνοῦνται δὲ τὸν Κύριο¹ καὶ ἐκφράζονται ὑβριστικὰ γιὰ ἔνδοξα
πράγματα. 9 Ἀντιθέτως ὁ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος, ὅταν ἀντιδικώντας
μὲ τὸ Διάβολο συνδιαλεγόταν γιὰ τὸ σῶμα τοῦ Μωυσῆ, δὲν τόλμησε
νὰ ἐκφέρῃ ὑβριστικὴ κρίσι, ἀλλ' εἶπε: Ἄς σὲ ἐπιτιμήσῃ ὁ Κύ-
ριος. 10 Ἄλλ' αὐτοί, ὅσα μὲν δὲν γνωρίζουν, χλευάζουν, μὲ ὅσα δὲ
ἐνστικτωδῶς σὰν τὰ ἄλογα ζῶα γνωρίζουν, μ' αὐτὰ διαφθείρονται.
11 Ἄλλοίμονο σ' αὐτούς, διότι βάδισαν δρόμο Κάιν, καὶ ἐξετράπησαν
μὲ ἐκτροπῇ Βαλαάμ χάριν ἀμοιβῆς, καὶ χάθηκαν ἀπὸ ἀνταρσία Κορέ.

Περιγραφή τῆς ζωῆς καὶ χαρακτηρισμοὶ τῶν ἐν λόγῳ ἀσεβῶν

12 Αὐτοὶ εἶναι κηλίδες στὶς ἀγάπες σας (στὰ κοινὰ δεῖπνα σας).
Συντρῶγουν μαζί σας χωρὶς συστολή. Βόσκουν τοὺς ἑαυτοὺς τους².
Εἶναι σύννεφα ἄνυδρα, ποὺ παρασύρονται ἀπὸ τοὺς ἀνέμους. Εἶναι δέν-
δρα φθινοπωρινά, ἄκαρπα, δυὸ φορὲς ξεραμμένα, ξεριζωμένα. 13 Εἶναι
κύματα ἄγρια τῆς θάλασσας, ποὺ ἀφρίζουν καὶ φέρουν στῆν ἐπιφάνεια
τὴς ἀσχημίες τους. Εἶναι ἄστρα σκοτεινά, στὰ ὁποῖα τὸ βαθθὸ σκοτάδι
διατηρεῖται παντοτινό. 14 Προφήτευσε δὲ καὶ γι' αὐτούς ὁ Ἐνώχ,
ἕβδομος γενεαλογικὰ ἀπὸ τὸν Ἀδάμ, λέγοντας: Ἰδοὺ ἦλθεν ὁ
Κύριος μὲ τὶς μυριάδες τῶν ἁγίων ἀγγέλων του,
15 γιὰ νὰ κρίνῃ ὄλους, καὶ νὰ τιμωρήσῃ ὄλους
τοὺς ἀσεβεῖς ἀπ' αὐτούς γιὰ ὅλα τὰ ἀσεβῆ ἔργα
τους, ποὺ ἔπραξαν ἀσεβῶς φερόμενοι, καὶ γιὰ
ὅλα τὰ ἀσεβῆ λόγια, ποὺ εἶπαν ἐναντίον του
ἀσεβεῖς ἁμαρτωλοί. 16 Αὐτοὶ εἶναι γογγυσταί, μεμφίμοιροι.
Βαδίζουν σύμφωνα μὲ τὶς ἐπιθυμίες τους. Καὶ λέγουν μεγάλα καὶ ἐντυ-
πωσιακὰ λόγια, καὶ κολακεύουν πρόσωπα, γιὰ νὰ καρπωθοῦν ὀφέλη.

Προτροπὴ γιὰ αὐστηρότητα τῶν πιστῶν ἔναντι τῶν ἐμπαικτῶν

17 Ἀλλὰ σεῖς, ἀγαπητοί, ἐνθυμηθῆτε τὰ λόγια, ποὺ προεῖπαν οἱ
ἀπόστολοι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. 18 Ἐνθυμηθῆτε ὅτι σὰς
ἔλεγαν, ὅτι κατὰ τοὺς ἐσχάτους χρόνους θὰ ἐμφανισθοῦν ἐμπαῖκτες,

1. Ἡ, τὴν ἀθεντία τοῦ Κυρίου

2. Ἡ, αὐτοποιμαίνονται, δὲν ἀναγνωρίζουν τοὺς ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας

19 Οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες, ψυχικοί, Πνεῦμα μὴ ἔχοντες. 20 Ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, τῇ ἀγιωτάτῃ ὑμῶν Πίστει ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς, ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ προσευχόμενοι, 21 ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ τηρήσατε, προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ζωὴν αἰώνιον. 22 Καὶ οὓς μὲν ἐλέγχετε¹ διακρινόμενοι, 23 οὓς δὲ ἐν φόβῳ σφύζετε, ἐκ τοῦ πυρὸς ἀρπάζοντες, μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα.

24 Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι ὑμᾶς ἀπταιστούς καὶ στήσαι κατενώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλλίασει, 25 μόνῳ σοφῷ Θεῷ σωτῆρι ἡμῶν, δόξα καὶ μεγαλωσύνη, κράτος καὶ ἔξουσία καὶ νῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. Ἄμήν.

ποῦ θὰ βαδίζουν σύμφωνα μὲ τὶς ἀσεβεῖς ἐπιθυμίες τους. 19 Αὐτοὶ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ κάνουν διάκρισι ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ παρουσιάζονται ὡς ἀνώτεροι, ἄνθρωποι ποὺ κυριαρχοῦνται ἀπὸ φυσικὰ ἔνστικτα, ποὺ στεροῦνται Πνεύματος. 20 Ἀλλὰ σεῖς, ἀγαπητοί, οἰκοδομώντας τοὺς ἑαυτοὺς σας πάνω στὴν ἀγιωτάτη Πίστι σας, καὶ προσευχόμενοι μὲ τὴν ἔμπνευσι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, 21 διατηρήσατε τοὺς ἑαυτοὺς σας στὴν ἀγάπῃ τοῦ Θεοῦ, περιμένοντας τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ γιὰ ζωὴ αἰώνια. 22 Καὶ ἄλλους μὲν (ἀπὸ τοὺς αἰρετικούς) νὰ ἐλέγχετε ἀποχωριζόμενοι ἀπ' αὐτούς (ἀποστρεφόμενοι αὐτούς), 23 ἄλλους δὲ μὲ φόβο νὰ προσπαθῆτε νὰ σφύζετε ἀρπάζοντας ἀπὸ τὴ φωτιά, μισώντας ἀκόμη καὶ τὸ ἔνδυμά τους τὸ μολυσμένο ἀπὸ τὴ σάρκα.

Δοξολογία

24 Σ' ἐκεῖνον δέ, ποὺ ἔχει τὴ δύναμι νὰ σᾶς φυλάξῃ ὥστε νὰ μὴ πέσετε, καὶ νὰ σᾶς στήσῃ μπροστὰ στὴν ἔνδοξη μορφὴ τοῦ ἀμώμους μὲ ἀγαλλίασι, 25 στὸ μόνον σοφὸ Θεό, τὸ σωτῆρα μας, ὅς ἀποδίδεται ἡ δόξα καὶ τὸ μεγαλεῖο, ἡ δύναμι καὶ ἡ ἰσχύς καὶ τώρα καὶ σ' ὅλους τοὺς αἰῶνες. Ἄμήν.

1. Ὁρθὴ ἔννοια τῶν στίχ. 22-23 δίνεται μὲ τὴ γραφὴ «ἐλέγχετε», ὄχι «ἐλεεῖτε».

Πρόλογος

1 Ἀποκάλυψις Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεὸς δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει. Καὶ ἐσήμανεν ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ Ἰωάννῃ, **2** ὃς ἐμαρτύρησε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅσα εἶδε. **3** Μακάριος ὁ ἀναγινώσκων καὶ οἱ ἀκούοντες τοὺς λόγους τῆς προφητείας καὶ τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα. Ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς.

4 Ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ· Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ, ὁ ὢν καὶ ὁ Ἦν καὶ ὁ Ἐρχόμενος, καὶ ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων, ἃ ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ, **5** καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ μάρτυς ὁ πιστός, ὁ πρωτότοκος τῶν νεκρῶν καὶ ὁ ἄρχων τῶν βασιλέων τῆς γῆς.

Τῷ ἀγαπῶντι ἡμᾶς καὶ λούσαντι ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, **6** καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς βασιλείαν, ἱερεῖς τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ αὐτοῦ, αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

7 Ἴδου ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν, καὶ ὄψεται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμός, καὶ οἴτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν, καὶ κόψονται ἐπ' αὐτὸν πᾶσαι

1 Ἀποκάλυψι, μετὰ τὴν ὁποία ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀποκαλύπτει. Τὴν ἔδωσε σ' αὐτὸν ὁ Θεός, γιὰ νὰ φανερώσῃ στοὺς δούλους του ὅσα πρόκειται νὰ γίνον συντόμως. Καὶ φανέρωσε μετὰ μῆνυμα διὰ μέσου τοῦ ἀγγέλου του στὸ δούλο του Ἰωάννη. **2** Αὐτὸς μετέδωσε τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ τὴ μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅσα τοῦ ἀποκαλύφθηκαν στὸ ὄραμα. **3** Μακάριος (εὐτυχής) ὁποῖος διαβάξῃ καὶ ὅσοι ἀκούουν τοὺς λόγους τοῦ προφητικοῦ αὐτοῦ βιβλίου καὶ τηροῦν τὰ γραμμένα σ' αὐτό. Ὁ δὲ καιρὸς πλησιάζει.

Χαιρετισμὸς πρὸς τὶς ἑπτὰ ἐκκλησίες καὶ δοξολογία

4 Ἐγὼ ὁ Ἰωάννης ἀπευθύνομαι στὶς ἑπτὰ ἐκκλησίες, ποὺ εἶναι στὴν (ἐπαρχία) Ἀσία. Χάρι νὰ εἶναι σὲ σᾶς καὶ εὐλογία ἀπὸ τὸ Θεό, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ὢν καὶ ὁ Ἦν καὶ ὁ Ἐρχόμενος, καὶ ἀπὸ τὰ ἑπτὰ πνεύματα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου του (ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα δηλαδὴ κατὰ τὰ ἑπτὰ χαρίσματά του, ποὺ σημαίνουν πληρότητα καὶ τελειότητα), **5** καὶ ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ μάρτυς ὁ ἀξιόπιστος, ὁ πρωτοαναστημένος ἀπὸ τοὺς νεκροὺς (μετ' ἐνδοξῆ ἀνάστασι, στὴν ὁποία δὲν ἀκολουθεῖ πλέον θάνατος) καὶ ὁ ἄρχων τῶν βασιλέων τῆς γῆς.

Σ' αὐτὸν ποὺ μᾶς ἀγαπᾷ, καὶ μετὰ τὸ αἷμα του μᾶς καθάρισε ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες μας, **6** καὶ μᾶς ἔκανε βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς γιὰ νὰ προσφέρωμε λατρεία στὸ Θεὸ καὶ Πατέρα του, σ' αὐτὸν ὅς ἀποδίδεται ἡ δόξα καὶ ἡ δύναμι στοὺς ἀπεράντους αἰῶνες. Ἀμήν.

Ἐρχεται ἐνδόξως ὁ ὢν καὶ ὁ Ἦν καὶ ὁ Ἐρχόμενος

7 Ἴδου ἔρχεται μετὰ τὶς (δόλοφώτεινες) νεφέλες, καὶ θὰ τὸν δῆ κάθει μάτι, καὶ αὐτοὶ ποὺ τὸν λόγγισαν, καὶ θὰ θηρηθῶσιν ἐξ αἰτίας του ὅλες οἱ φυλὲς τῆς γῆς. Naί, ἀμήν! **8** Ἐγὼ εἶμαι τὸ Ἄλφα καὶ τὸ Ὠμέγα, λέγει ὁ Κύριος ὁ Θεός, ὁ ὢν καὶ ὁ Ἦν καὶ ὁ Ἐρχόμενος, ὁ Παντοκράτωρ.

Τὸ ὄραμα τῆς Πάτμου. Φοβερὴ ἐμφάνισι τοῦ Χριστοῦ

1. Τὸ περιφραστικὸ τοῦτο ὄνομα σημαίνει, ὅτι ὁ Θεός, ὁ τριαδικὸς Θεός, εἶναι τώρα, ἦταν στὸ παρελθὸν πάντοτε, καὶ θὰ εἶναι καὶ στὸ μέλλον πάντοτε καὶ θὰ ἔλθῃ ὡς τὸ δεύτερο πρόσωπο τῆς Θεότητος γιὰ νὰ κρίνῃ τὸν κόσμον.

αί φυλαί τῆς γῆς. Ναί, ἀμήν. 8 Ἐγὼ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, λέγει Κύριος ὁ Θεός, ὁ Ὦν καὶ ὁ Ἦν καὶ ὁ Ἐρχόμενος, ὁ Παντοκράτωρ.

9 Ἐγὼ Ἰωάννης, ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν καὶ συγκοινωνὸς ἐν τῇ θλίψει καὶ βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ, ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ. 10 Ἐγενόμην ἐν πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος 11 λεγούσης· Ὁ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον καὶ πέμψον ταῖς ἐπτὰ ἐκκλησίαις, εἰς Ἐφεσον καὶ εἰς Σμύρναν καὶ εἰς Πέργαμον καὶ εἰς Θυάτειρα καὶ εἰς Σάρδεις καὶ εἰς Φιλαδέλφειαν καὶ εἰς Λαοδίκειαν.

12 Καὶ ἐκεῖ ἐπέστρεψα βλέπειν τὴν φωνὴν ἣτις ἐλάλει μετ' ἐμοῦ. Καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἐπτὰ λυχνίας χρυσᾶς, 13 καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἐπτὰ λυχνιῶν ὅμοιον υἱῷ ἀνθρώπου, ἐνδεδυμένον ποδήρη καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοὺς μαστοῖς ζώνην χρυσῆν. 14 Ἦ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρίχες λευκαὶ ὡς ἔριον λευκόν, ὡς χιών. Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλόξ πυρός. 15 Καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ, ὡς ἐν καμίνῳ πεπυρωμένοι. Καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν. 16 Καὶ ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ αὐτοῦ ἀστέρας ἐπτὰ. Καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ῥομφαία δίστομος ὀξεῖα ἐκπορευομένη. Καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ.

17 Καὶ ὅτε εἶδον αὐτόν, ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρός. Καὶ ἔθηκε τὴν δεξιάν αὐτοῦ χεῖρα ἐπ' ἐμέ λέγων· Μὴ φοβοῦ· ἐγὼ εἰμι ὁ Πρῶτος καὶ ὁ Ἐσχάτος 18 καὶ ὁ Ζῶν. Καὶ ἐγενόμην νεκρός, καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ ἔχω τὰς κλεῖς τοῦ θανάτου καὶ τοῦ ἄδου. 19 Γράψον οὖν ἃ εἶδες, καὶ ἃ εἰσι, καὶ ἃ μέλλει γίνεσθαι μετὰ ταῦτα. 20 Τὸ μυστήριον τῶν ἐπτὰ ἀστέρων ὧν εἶδες ἐπὶ τῆς δεξιᾶς μου, καὶ τὰς ἐπτὰ λυχνίας τὰς χρυσᾶς. Οἱ ἐπτὰ ἀστέρες ἄγγελοι τῶν ἐπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσι, καὶ αἱ λυχνίαι αἱ ἐπτὰ ἐπτὰ ἐκκλησίαι εἰσίν.

9 Ἐγὼ ὁ Ἰωάννης, ὁ ἀδελφός σας καὶ συμμετοχὸς ἐν τῇ θλίψει καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ ἐν τῇ ὑπομονῇ λόγῳ τῆς κοινωνίας μετὰ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, βρέθηκα ἐν τῇ νήσῳ, πού λέγεται Πάτμος, ἐξ αἰτίας τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς μαρτυρίας γιὰ τὸν Ἰησοῦ Χριστό. 10 Περιῆλθα σὲ ἔκστασι κατὰ τὴν Κυριακὴ ἡμέρα, καὶ ἄκουσα πίσω μου φωνὴ μεγάλη σὰν τὸν ἦχο σάλπιγγος, 11 ἡ ὁποία ἔλεγε: «Γράψε αὐτό, πού σου ἀποκαλύπτεται ἐν τῷ ὄραμα, σὲ βιβλίῳ, καὶ στείλε το ἐπὶ τὰς ἐπτὰ ἐκκλησίες, ἐπὶ τὴν Ἐφεσον καὶ ἐπὶ τὴν Σμύρνην καὶ ἐπὶ τὴν Πέργαμον καὶ ἐπὶ τὰ Θυάτειρα καὶ ἐπὶ τὰς Σάρδεις καὶ ἐπὶ τὴν Φιλαδέλφεια καὶ ἐπὶ τὴν Λαοδίχεια».

12 Καὶ ἔστρεψα πρὸς τὰ ἐκεῖ γιὰ νὰ ἰδῶ ἀπὸ ποῦ προερχόταν ἡ φωνὴ πού ἀπευθυνόταν σὲ μένα. Καὶ ὅταν ἔστρεψα, εἶδα ἐπτὰ λυχνίες χρυσές, 13 καὶ ἀνάμεσα ἐπὶ τὰς λυχνίες κάποιον ὅμοιον μετὰ τὸν υἱὸν ἀνθρώπου. Φοροῦσε χιτῶνα πού ἔφθανε ὡς τὰ πόδια, καὶ ἦταν ζωσμένος γύρω ἀπὸ τὸ στήθος μετὰ ζώνη χρυσή. 14 Τὰ μαλλιά δὲ τῆς κεφαλῆς του ἦταν λευκὰ σὰν μαλλὶ λευκό, σὰν χιών. Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του σὰν πύρινη φλόγα. 15 Καὶ τὰ πόδια του ὅμοια μετὰ χαλκολιβάνο· ἔλαμπαν σὰν νὰ εἶχαν πυρακτωθῆ σὲ καμίνι. Καὶ ἡ φωνὴ του σὰν βοὴ καταρρακτῶν. 16 Καὶ ἐν τῇ δεξιᾷ τοῦ χέρι κρατοῦσε ἐπτὰ ἀστέρες. Καὶ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ἔβγαλλε κροτηρὴ δίστομη ρομφαία. Καὶ τὸ πρόσωπό του ἦταν σὰν τὸν ἥλιο, πού (ὡς αὐτόφωτος) λάμπει μετὰ τὴν λάμψιν του.

17 Καὶ ὅταν τὸν εἶδα, ἔπεσα μπροστὰ ἐπὶ τὰ πόδια τοῦ σὰν νεκρός. Τότε ἔθεσε τὸ δεξιὸν τοῦ χέρι ἐπάνω μου λέγοντας: «Μὴ φοβᾶσαι· ἐγὼ εἰμι ὁ Πρῶτος καὶ ὁ Ἐσχάτος (ὁ αἰώνιος), 18 καὶ ὁ Ζῶν (ἡ αὐτοζωή). Καὶ ἔγινα νεκρός, ἀλλ' ἰδοὺ εἰμι ζωντανὸς πάντοτε (ὡς Θεὸς δὲν ἔγινα νεκρός οὔτε μιὰ στιγμὴ), καὶ κρατῶ τὰ κλειδιά τοῦ θανάτου καὶ τοῦ ἄδου. 19 Γράψε δὲ αὐτὰ πού εἶδες, καὶ αὐτὰ πού συμβαίνουν, καὶ αὐτὰ πού πρόκειται νὰ συμβοῦν μετὰ ἀπ' αὐτὰ. 20 Ὡς πρὸς τὸ μυστήριον τῶν ἐπτὰ ἀστέρων, πού εἶδες ἐν τῇ δεξιᾷ μου χερὶ, καὶ τῶν ἐπτὰ λυχνιῶν τῶν χρυσῶν, οἱ ἐπτὰ ἀστέρες εἶναι ἄγγελοι (ἐπίσκοποι) τῶν ἐπτὰ ἐκκλησιῶν, καὶ οἱ ἐπτὰ λυχνίες εἶναι ἐπτὰ ἐκκλησίες».

1. Τὸ «Ναί, ἀμήν» θεωροῦμε λόγῳ τοῦ Χριστοῦ καὶ ἔπρεπε νὰ περιλαμβάνεται ἐν τῷ στίχῳ 8.

Ἡ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἐπίσκοπο τῆς Ἐφέσου

2 Τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Ἐφέσῳ ἐκκλησίας γράψων· Τάδε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν χρυσῶν· **2** Οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ τὸν κόπον σου καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ ὅτι οὐ δύνῃ βασιτάσαι κακοῦς. Καὶ ἐπείρασας τοὺς λέγοντας ἑαυτοὺς ἀποστόλους εἶναι, καὶ οὐκ εἰσι, καὶ εὔρες αὐτοὺς ψευδεῖς. **3** Καὶ ὑπομονὴν ἔχεις, καὶ ἐβάστασας διὰ τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐ κεκοπίακας. **4** Ἀλλὰ ἔχω κατὰ σοῦ, ὅτι τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀφῆκας. **5** Μνημόνευε σὺν πόθην πέπτωκας, καὶ μετανόησον καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποίησον. Εἰ δέ μή, ἔρχομαί σοι ταχὺ καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐὰν μὴ μετανοήσης. **6** Ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις, ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν Νικολαϊτῶν, ἃ καγὼ μισῶ. **7** Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὃ ἐστὶν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ Θεοῦ μου.

8 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σμύρνῃ ἐκκλησίας γράψων· Τάδε λέγει ὁ Πρῶτος καὶ ὁ Ἐσχάτος, ὃς ἐγένετο νεκρὸς καὶ ἔζησεν· **9** Οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ τὴν θλιψὶν καὶ τὴν πτωχείαν· ἀλλὰ πλούσιος εἶ· καὶ τὴν βλασφημίαν ἐκ τῶν λεγόντων Ἰουδαίους εἶναι ἑαυτοὺς, καὶ οὐκ εἰσιν, ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ Σατανᾶ. **10** Μηδὲν φοβοῦ ἃ μέλλεις παθεῖν. Ἰδοὺ δὴ μέλλει βαλεῖν ὁ Διάβολος ἐξ ὑμῶν εἰς φυλακὴν ἵνα πειρασθῆτε, καὶ ἔχετε θλιψὶν ἡμέρας δέκα. Γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς. **11** Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῆ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου.

12 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Περγάμῳ ἐκκλησίας γράψων· Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν τὴν δίστομον τὴν ὀξεῖαν· **13** Οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ ποῦ κατοικεῖς· ὅπου ὁ θρόνος τοῦ Σατανᾶ. Καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὴν πίστιν μου καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αἰς Ἀντίπας ὁ μάρτυς μου ὁ πιστὸς, ὃς ἀπεκταν-

2 «Στὸν ἄγγελο (ἐπίσκοπο) τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἐφέσου γράψε: «Αὐτὰ λέγει ἐκεῖνος, ποῦ κρατεῖ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας στὸ δεξιὸν χέρι, ἐκεῖνος, ποῦ περιπατεῖ ἀνάμεσα στὶς ἑπτὰ λυχνίες τις χρυσές: **2** Γνωρίζω τὰ ἔργα σου καὶ τὸν κόπο σου καὶ τί ὑποφέρεις, καὶ ὅτι δὲν δύνασαι νὰ ἀνεχθῆς κακοῦς. Καὶ δοκίμασες αὐτούς, ποῦ λέγουν γιὰ τοὺς ἑαυτούς τους ὅτι εἶναι ἀπόστολοι, ἐνῶ δὲν εἶναι, καὶ τοὺς ἀπέδειξες ψευδεῖς (ψευδαποστόλους). **3** Καὶ ὑπομονὴ ἔχεις καὶ ὑπέμεινες γιὰ τ' ὄνομά μου καὶ δὲν ἀπέκαμες. **4** Ἀλλ' ἔχω ἐναντίον σου, ὅτι ἀφῆσες τὴν πρώτη σου ἀγάπη. **5** Γι' αὐτὸ σκέψου ἀπὸ ποιά αἰτία ἔπεσες, καὶ μετανόησε καὶ δεῖξε τὴν πρώτη σου διαγωγὴ. Ἀλλιῶς ἔρχομαι σὲ σένα γρήγορα καὶ θὰ μετακινήσω τὴ λυχνία σου ἀπὸ τὸν τόπο της, ἐὰν δὲν μετανοήσης. **6** Ἀλλ' ἔχεις τοῦτο τὸ καλὸ, ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν Νικολαϊτῶν, τὰ ὅποια καὶ ἐγὼ μισῶ. **7** Ὅποιος ἔχει αὐτιά, ἄς ἀκούσῃ τί λέγει τὸ Πνεῦμα στὶς ἐκκλησίες. Σ' ὅποιον νικᾷ, θὰ τοῦ δώσω νὰ φάγῃ ἀπὸ τὸ δένδρο τῆς ζωῆς, ποῦ εἶναι στὸν παράδεισο τοῦ Θεοῦ μου».

Ἡ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἐπίσκοπο τῆς Σμύρνῃς

8 «Καὶ στὸν ἄγγελο (ἐπίσκοπο) τῆς ἐκκλησίας τῆς Σμύρνῃς γράψε: «Αὐτὰ λέγει ὁ Πρῶτος καὶ ὁ Ἐσχάτος (ὁ αἰώνιος), ὁ ὅποιος ἔγινε νεκρὸς καὶ ἀνέζησε: **9** Γνωρίζω τὰ ἔργα σου καὶ τὴν πενία καὶ τὴν πτωχεία, καὶ ὅμως εἶσαι πλούσιος. Γνωρίζω καὶ τὴ διαβολὴ ἀπ' αὐτούς, οἱ ὅποιοι λέγουν γιὰ τοὺς ἑαυτούς τους, ὅτι εἶναι Ἰουδαῖοι, ἐνῶ δὲν εἶναι, ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ Σατανᾶ. **10** Καθόλου μὴ φοβάσαι γιὰ ὅσα πρόκειται νὰ πάθῃς. Ἰδοὺ λοιπὸν ὁ Διάβολος πρόκειται νὰ ρίξῃ μερικὸς ἀπὸ σᾶς στὴ φυλακὴ γιὰ νὰ δοκιμασθῆτε, καὶ ὁ διωγμὸς σας θὰ διαρκῆσῃ δέκα ἡμέρες. Γίνε πιστὸς μέχρι θανάτου, καὶ θὰ σοῦ δώσω τὸ στεφάνι τῆς (αἰώνιας) ζωῆς. **11** Ὅποιος ἔχει αὐτιά, ἄς ἀκούσῃ τί λέγει τὸ Πνεῦμα στὶς ἐκκλησίες. Ὅποιος νικᾷ, δὲν θὰ πάθῃ καὶ ἀπὸ τὸ δεύτερο θάνατο».

Ἡ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἐπίσκοπο τῆς Περγάμου

12 «Καὶ στὸν ἄγγελο (ἐπίσκοπο) τῆς ἐκκλησίας τῆς Περγάμου γράψε: «Αὐτὰ λέγει ἐκεῖνος, ποῦ ἔχει τὴν κοφτερὴ δίστομη ρομφαία: **13** Γνωρίζω τὰ ἔργα σου, καὶ ποῦ κατοικεῖς· ὅπου εἶναι ὁ θρόνος τοῦ Σατανᾶ. Ἀλλὰ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου καὶ δὲν ἀρνήθηκες τὴν Πίστιν μου· ἀκόμη καὶ στὶς ἡμέρες, κατὰ τις ὅποτες ζοῦσε ὁ Ἀντίπας, ὁ

θη παρ' ὑμῖν, ὅπου ὁ Σατανᾶς κατοικεῖ. 14 Ἄλλὰ ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν Βαλαάμ, ὃς ἐδίδαξε τὸν Βαλᾶκ βαλεῖν σκάνδαλον ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ φαγεῖν εἰδωλόθυτα καὶ πορνεύσαι. 15 Οὕτως ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν τῶν Νικολαϊτῶν ὁμοίως. 16 Μετανόησον οὖν. Εἰ δέ μή, ἔρχομαί σοι ταχύ καὶ πολεμήσω μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ στόματός μου. 17 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμένου, καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκὴν, καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ ὁ λαμβάνων.

18 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Θυατείροις ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὡς φλόγα πυρός, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάδων· 19 Οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν διακονίαν καὶ τὴν ὑπομονὴν σου, καὶ τὰ ἔργα σου τὰ ἔσχατα πλείονα τῶν πρώτων. 20 Ἀλλὰ ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἀφείδες τὴν γυναικᾶ σου Ἰεζάβελ, ἣ λέγει ἐαυτὴν προφήτιν, καὶ διδάσκει καὶ πλανᾷ τοὺς ἐμούς δούλους πορνεύσαι καὶ φαγεῖν εἰδωλόθυτα. 21 Καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον ἵνα μετανοήσῃ, καὶ οὐ θέλει μετανοῆσαι ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς. 22 Ἴδου βάλλω αὐτὴν εἰς κλίνην καὶ τοὺς μοιχεύοντας μετ' αὐτῆς εἰς θλίψιν μεγάλην, ἐὰν μὴ μετανοήσωσιν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῆς, 23 καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἀποκτενῶ ἐν θανάτῳ, καὶ γνώσονται πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι ὅτι ἐγὼ εἰμὶ ὁ ἐρευνῶν νεφροὺς καὶ καρδίας, καὶ δώσω ὑμῖν ἐκάστω κατὰ τὰ ἔργα ὑμῶν.

24 Ὑμῖν δὲ λέγω τοῖς λοιποῖς τοῖς ἐν Θυατείροις, ὅσοι οὐκ ἔχουσι τὴν διδαχὴν ταύτην, οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν τὰ βαθέα τοῦ Σατανᾶ, ὡς λέγουσιν· Οὐ βάλλω ἐφ' ὑμᾶς ἄλλο βάρος. 25 Πλὴν ὃ ἔχετε κρατήσατε ἄχρι οὗ ἂν ἴξω. 26 Καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα μου, δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ

μάρτυς μου ὁ πιστός, ὁ ὁποῖος φονεύθηκε στὸν τόπο σας, ὅπου κατοικεῖ ὁ Σατανᾶς. 14 Ἄλλ' ἔχω ἐναντίον σου ὀλίγα, ὅτι ἀνέχεσαι ἐκεῖ ὀπαδοὺς τῆς διδασκαλίας τοῦ Βαλαάμ, ποὺ δίδαξε τὸν Βαλᾶκ νὰ βάλῃ σκάνδαλο μπροστὰ στοὺς Ἰσραηλῆτες καὶ νὰ φάγουν εἰδωλόθυτα καὶ νὰ πορνεύσουν. 15 Ἀνέχεσαι δηλαδὴ καὶ σὺ ὀπαδοὺς τῆς διδασκαλίας τῶν Νικολαϊτῶν ὁμοίως. 16 Μετανόησε γι' αὐτό. Ἄλλιῶς ἔρχομαι σὲ σένα γρήγορα καὶ θὰ πολεμήσω ἐναντίον τους μετὰ τῆ ρομφαία ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα μου. 17 Ὅποιοι ἔχει αὐτιά, ἄς ἀκούσῃ τί λέγει τὸ Πνεῦμα στὶς ἐκκλησίες. Σ' ὅποιον νικᾷ, θὰ τοῦ δώσω ἀπὸ τὸ μάννα τὸ μυστικό. Ἐπίσης θὰ τοῦ δώσω ψηφίδα λευκὴ, καὶ πάνω στὴν ψηφίδα θὰ εἶναι γραμμένο ὄνομα καινούργιο, ποὺ κανεὶς δὲν γνωρίζει παρὰ μόνον ὁ λαμβάνων”».

Ἡ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἐπίσκοπο τῶν Θυατείρων

18 «Καὶ στὸν ἄγγελο (ἐπίσκοπο) τῆς ἐκκλησίας τῶν Θυατείρων γράψε: “Αὐτὰ λέγει ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἔχει τοὺς ὀφθαλμοὺς του σὰν πύρινη φλόγα, καὶ τὰ πόδια του εἶναι ὅμοια μετὰ χαλκολιβάδων: 19 Γνωρίζω τὰ ἔργα σου καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀφοσίωσιν¹ καὶ τὴν διακονίαν καὶ τὴν ὑπομονὴν σου καὶ ὅτι τὰ ἔργα σου τὰ τελευταῖα εἶναι περισσότερα² ἀπὸ τὰ πρώτα. 20 Ἀλλ' ἔχω ἐναντίον σου ὀλίγα, ὅτι ἀφήνεις τὴ γυναῖκα σου τὴν Ἰεζάβελ, ποὺ αὐτονομάζεται προφήτις, καὶ διδάσκει καὶ παρασύρει τοὺς δούλους μου νὰ πορνεύσουν καὶ νὰ φάγουν εἰδωλόθυτα. 21 Τῆς ἔδωσα δὲ χρόνον νὰ μετανοήσῃ, ἀλλὰ δὲν θέλει νὰ μετανοήσῃ ἀπὸ τὴν πορνείαν της. 22 Γι' αὐτὸ θὰ τὴ ρίξω στὸ κρεβάτι ἄρρωστη, καὶ ὅσοι μοιχεύουν μαζί της σὲ θλίψιν μεγάλη, ἐὰν δὲν μετανοήσουν ἀπὸ τὰ ἔργα της, 23 καὶ τὰ τέκνα της θὰ φονεύσω μετὰ θανατικό, καὶ ὅλες οἱ ἐκκλησίες θὰ μάθουν, ὅτι ἐγὼ εἰμὶ ἐκεῖνος ποὺ γνωρίζει τοὺς νεφροὺς καὶ τὶς καρδίαις (τὶς ἐπιθυμίας καὶ τὶς σκέψεις, τὰ μύχια τῶν ἀνθρώπων), καὶ θὰ πληρώσω τὸν καθένα σας συμφώνως μετὰ τὰ ἔργα σας.

24 Λέγω δὲ σὲ σὰς τοὺς ὑπολοίπους στὰ Θυατεῖρα, ὅσοι δὲν ἀκολουθοῦν αὐτῇ τῇ διδασκαλίᾳ, οἱ ὁποῖοι δὲν γνώρισαν τὰ βαθύθη, ὅπως ἐκφράζονται, τοῦ Σατανᾶ: Δὲν θὰ θέσω ἐπάνω σας ἄλλο βάρος. 25 Ἀλλ' αὐτό, ποὺ ἔχετε, κρατήσατε μέχρι ὅτου ἔλθω. 26 Καὶ σ' ὅποιον νικᾷ καὶ ἐκτελεῖ μέχρι τέλος τὰ σύμφωνα μετὰ τὸ θέλημά μου

1. Ἡ, τὸν ζῆλο

2. Ἡ, ἀνώτερα

τῶν ἐθνῶν, 27 καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς τὰ σκεύη τὰ κεραμικὰ συντριβήσεται, 28 ὡς κἀγὼ εἴληφα παρὰ τοῦ Πατρὸς μου. Καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν πρωινόν. 29 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

3 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρδεσιν ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας· Οἶδά σου τὰ ἔργα. Ὅτι ὄνομα ἔχεις ὅτι ζῆς, καὶ νεκρὸς εἶ. 2 Γίνου γρηγορῶν, καὶ στήρισον τὰ λοιπὰ ἃ ἐμελλοῦ ἀποθνήσκειν. Οὐ γὰρ εὗρηκά σου τὰ ἔργα πεπληρωμένα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ μου. 3 Μνημόνευε οὖν πῶς εἴληφας καὶ ἤκουσας, καὶ τῆρει καὶ μετανόησον. Ἐάν οὖν μὴ γρηγορήσῃς, ἦξω ἐπὶ σέ ὡς κλέπτῃς, καὶ οὐ μὴ γνώσῃ ποίαν ὥραν ἦξω ἐπὶ σέ. 4 Ἀλλὰ ἔχεις ὀλίγα ὀνόματα ἐν Σάρδεσιν, ἃ οὐκ ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ περιπατήσουσι μετ' ἐμοῦ ἐν λευκοῖς, ὅτι ἄξιοι εἰσιν.

5 Ὁ νικῶν οὕτως περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς, καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ ὁμολογήσω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Πατρὸς μου καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ. 6 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

7 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ Ἅγιος, ὁ Ἀληθινός, ὁ ἔχων τὴν κλεῖν τοῦ Δαυὶδ, ὁ ἀνοίγων καὶ οὐδεὶς κλείσει, καὶ κλείων καὶ οὐδεὶς ἀνοίξει· 8 Οἶδά σου τὰ ἔργα. Ἴδου δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν ἀνεωγμένην, ἣν οὐδεὶς δύναται κλείσαι αὐτήν. Ὅτι μικρὰν ἔχεις δύναμιν, καὶ ἐτήρησάς μου τὸν λόγον καὶ οὐκ ἠρνήσω τὸ ὄνομά μου. 9 Ἴδου δίδωμι ἐκ τῆς συναγωγῆς τοῦ Σατανᾶ, τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς Ἰουδαίους εἶναι, καὶ οὐκ εἰσιν, ἀλλὰ ψεύδονται. Ἴδου ποιήσω αὐτοὺς ἵνα ἦξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου, καὶ γνώσιν ὅτι ἐγὼ ἠγάπησά σε.

ἔργα, σ' αὐτὸν θὰ δώσω ἐξουσία πάντα στὰ ἔθνη 27 καὶ θὰ τοὺς θραύσῃ με ῥάβδῳ σιδερένια, θὰ συντριβοῦν σὰν τὰ πῆλινα ἀγγεῖα, 28 ὅπως καὶ ἐγὼ ἔλαβα ἐξουσία ἀπὸ τὸν Πατέρα μου. Ἐπίσης θὰ δώσω σ' αὐτὸν τὸν ἀστέρα τὸν πρωινόν (τὸν ἀστέρα ποὺ ἀνατέλλει τὸ πρωί, τὸν ἥλιο, με τὸν ὅποιον ἐννοεῖται ὁ ἴδιος ὁ Χριστός). 29 Ὅποιος ἔχει αὐτιά, ἄς ἀκούσῃ τί λέγει τὸ Πνεῦμα στὶς ἐκκλησίες”».

Ἡ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἐπίσκοπο τῶν Σάρδεων

3 «Καὶ στὸν ἄγγελο (ἐπίσκοπο) τῆς ἐκκλησίας τῶν Σάρδεων γράψε: “Αὐτὰ λέγει ἐκεῖνος, ποὺ ἔχει τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρες: Γνωρίζω τὰ ἔργα σου. Ἄν καὶ ἔχεις ὄνομα ὅτι ζῆς, ὅμως εἶσαι νεκρός. 2 Ἀφυπνίσου καὶ στήριξε τοὺς ὑπολοίπους, οἱ ὅποιοι (κλονίσθησαν καὶ) κινδύνευαν νὰ ἀποθάνουν. Διότι δὲν βρῆκαν τὰ καθήκοντά σου ἐκπληρωμένα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ μου. 3 Γι' αὐτὸ σκέψου τί παρέλαβες καὶ ἄκουσες, καὶ ἐφάρμοσε καὶ μετανόησε. Καὶ ἂν δὲν ἀφυπνίσθῃς, θὰ ἔλθω σὲ σένα ὡς κλέπτῃς, καὶ δὲν θὰ καταλάβῃς ποῖα ὥρα θὰ ἔλθω σὲ σένα. 4 Ἄλλ' ἔχεις ὀλίγα πρόσωπα στὶς Σάρδεις, ποὺ δὲν μόλυναν τὰ ἐνδύματά τους, καὶ θὰ περιπατήσουν μαζί μου με λευκά, διότι εἶναι ἄξιοι.

5 Ὅποιος νικᾷ, ἐπίσης θὰ ἐνδύθῃ με ἐνδύματα λευκά, καὶ δὲν θὰ ἐξαλείψω τὸ ὄνομά του ἀπὸ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς, ἀλλὰ θὰ ὁμολογήσω τὸ ὄνομά του (θὰ τὸν ἀναγνωρίσω ὡς δικό μου) ἐνώπιον τοῦ Πατρὸς μου καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων του. 6 Ὅποιος ἔχει αὐτιά, ἄς ἀκούσῃ τί λέγει τὸ Πνεῦμα στὶς ἐκκλησίες”».

Ἡ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἐπίσκοπο τῆς Φιλαδελφείας

7 «Καὶ στὸν ἄγγελο (ἐπίσκοπο) τῆς ἐκκλησίας τῆς Φιλαδελφείας γράψε: “Αὐτὰ λέγει ὁ Ἅγιος, ὁ Ἀληθινός, ὁ ὅποιος ἔχει τὸ κλεῖδι τοῦ Δαβὶδ, ὁ ὅποιος ἀνοίγει καὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ κλείσῃ, καὶ κλείει καὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ἀνοίξῃ: 8 Γνωρίζω τὰ ἔργα σου. Ἴδου ἔχω δώσει ἐνώπιόν σου θύρα ἀνοικτή, τὴν ὁποία κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ κλείσῃ. Ἄν καὶ ἔχεις μικρὴ δύναμι, ὅμως τήρησες τὸ λόγο μου καὶ δὲν ἀρνήθηκες τὸ ὄνομά μου. 9 Ἴδου, σοῦ δίνω ἀπὸ τῆ συναγωγῆ τοῦ Σατανᾶ, ἀπ' αὐτοὺς ποὺ λέγουν γιὰ τοὺς ἑαυτούς τους ὅτι εἶναι Ἰουδαῖοι, ἐνῶ δὲν εἶναι, ἀλλὰ ψεύδονται. Ἴδου, θὰ τοὺς κάνω νὰ ἔλθουν καὶ νὰ προσκυνήσουν μπροστὰ στὰ πόδια σου, καὶ νὰ μάθουν, ὅτι ἐγὼ σὲ ἀγάπησα. 10 Διότι φύλαξες τὸ λόγο μου γιὰ ὑπομονή, γι' αὐτὸ καὶ ἐγὼ θὰ σὲ φυλάξω ἀπὸ τὴν ὥρα τῆς ἐξετάσεως, ποὺ πρόκειται νὰ ἔλθῃ στὴν οἰκουμένη ὅλη, γιὰ νὰ ἐξετάσῃ ὅσους κατοικοῦν πάνω στὴ γῆ (θὰ σὲ φυλά-

10 Ὅτι ἐτήρησας τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς μου, κἀγὼ σε τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πειρασμοῦ τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. 11 Ἔρχομαι ταχύ. Κράτει ὃ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν σου.

12 Ὁ νικῶν, ποιήσω αὐτὸν στυλὸν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἐπι. Καὶ γράψω ἐπ’ αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ Θεοῦ μου, τῆς καινῆς Ἰερουσαλήμ, ἣ καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ καινόν. 13 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

14 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Λαοδικεῖα ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ Ἄμην, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ ἀληθινός, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ· 15 Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστός. Ὁφελον ψυχρὸς ἢς ἢ ζεστός. 16 Οὕτως, ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ οὔτε ζεστός οὔτε ψυχρὸς, μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός μου. 17 Ὅτι λέγεις ὅτι πλούσιός εἰμι καὶ πεπλούτηκα καὶ οὐδενὸς χρεῖαν ἔχω, καὶ οὐκ οἶδας ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος καὶ ὁ ἐλεινὸς καὶ πτωχὸς καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός, 18 συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι παρ’ ἐμοῦ χρυσίον πεπυρωμένον ἐκ πυρὸς ἵνα πλουτήσῃς, καὶ ἱμάτια λευκὰ ἵνα περιβάλλῃ καὶ μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνῃ τῆς γυμνότητός σου, καὶ κολλύριον ἵνα ἐγχριση τοὺς ὀφθαλμούς σου ἵνα βλέπῃς. 19 Ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ, ἐλέγχω καὶ παιδεύω. Ζήλευε σὺν καὶ μετανόησον. 20 Ἴδου ἔστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούω. Ἐὰν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν καὶ δειπνήσω μετ’ αὐτοῦ καὶ αὐτὸς μετ’ ἐμοῦ.

21 Ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ’ ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς κἀγὼ ἐνίκησα καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ Πατρὸς μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ. 22 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

ἔξω ἀπὸ καταδίκη κατὰ τὴν ὥρα τῆς Δευτέρας Παρουσίας, ὅταν θὰ ἐξεταστοῦν τὰ ἔργα ὅλων τῶν ἀνθρώπων). 11 Ἔρχομαι συντόμως. Κράτα αὐτὸ πού ἔχεις (κράτα τὴν πίστι), γιὰ νὰ μὴ σοῦ ἀφαιρέσῃ κανένας τὸ στεφάνι σου.

12 Ὅποιος νικᾷ, θὰ τὸν κάνω στυλο στὸ ναὸ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ δὲν θὰ βγῆ πλέον ἔξω ἀπ’ αὐτόν (δὲν θὰ ἐκδιωχθῆ πάλι ἀπὸ τὸν παράδεισο). Θὰ γράψω δὲ ἐπάνω του τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ Θεοῦ μου, τῆς νέας Ἰερουσαλήμ, πὺ καταβαίνει ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἀπὸ τὸ Θεό μου, καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ καινούργιο. 13 Ὅποιος ἔχει αὐτιά, ἄς ἀκούσῃ τί λέγει τὸ Πνεῦμα στὶς ἐκκλησίες».

Ἡ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἐπίσκοπο τῆς Λαοδικεῖας

14 «Καὶ στὸν ἄγγελο (ἐπίσκοπο) τῆς ἐκκλησίας τῆς Λαοδικεῖας γράψε: Ἄυτὰ λέγει ὁ Ἄμην, ὁ μάρτυς ὁ ἀξιόπιστος καὶ ἀληθινός, ἡ δημιουργικὴ ἀρχὴ ὅλων τῶν δημιουργημάτων τοῦ Θεοῦ (ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Υἱοῦ του δημιούργησε τὸν κόσμο): 15 Γνωρίζω τὰ ἔργα σου, ὅτι δὲν εἶσαι οὔτε ψυχρὸς οὔτε ζεστός. Εἶθε νὰ ἦσουν ψυχρὸς ἢ ζεστός. 16 Ἔτσι, διότι εἶσαι χλιαρὸς, δηλαδὴ οὔτε ζεστός οὔτε ψυχρὸς, πρόκειται νὰ σὲ ξεράσω ἀπὸ τὸ στόμα μου. 17 Διότι λέγεις, “Εἶμαι πλούσιος, ναί, ἔχω πλουτίσει, καὶ δὲν ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ τίποτε”, καὶ δὲν ξέρεις, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ ταλαίπωρος καὶ ὁ ἀξιολύπητος καὶ πτωχὸς καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός, 18 σὲ συμβουλεύω ν’ ἀγοράσῃς ἀπὸ μένα χρυσάφι δοκιμασμένο ἀπὸ τὴ φωτιά γιὰ νὰ πλουτίσῃς, καὶ ἐνδύματα λευκὰ γιὰ νὰ ἐνδυθῆς καὶ νὰ μὴ φανερωθῇ ἡ ἀσχημία τῆς γυμνότητός σου, καὶ κολλύριο γιὰ ν’ ἀλείψῃς τὰ μάτια σου ὥστε νὰ βλέπῃς. 19 Ἐγὼ, ὅσους ἀγαπῶ, μαστιγῶνω καὶ θλίβω παιδαγωγικῶς. Γι’ αὐτὸ δεῖχνε ζῆλο καὶ μετανόησε. 20 Ἴδου, στέκομαι στὴ θύρα καὶ κτυπῶ. Ἐὰν κανεὶς ἀκούσῃ τὴ φωνή μου καὶ ἀνοίξῃ τὴ θύρα, τότε θὰ εἰσέλθω στὸν οἶκο του καὶ θὰ δειπνήσω μαζί του καὶ αὐτὸς μαζί μου.

21 Σ’ ὅποιον νικᾷ, θὰ τὸν ἀξιώσω νὰ καθῆσῃ μαζί μου στὸ θρόνο μου, ὅπως καὶ ἐγὼ νίκησα καὶ κάθησα μαζί με τὸν Πατέρα μου στὸ θρόνο του. 22 Ὅποιος ἔχει αὐτιά, ἄς ἀκούσῃ τί λέγει τὸ Πνεῦμα στὶς ἐκκλησίες».

4 Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ θύρα ἀνωγμένη ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη ἦν ἤκουσα ὡς σάλπιγγος λαλούσης μετ' ἐμοῦ, λέγων· Ἄνάβα ὧδε καὶ δεῖξω σοι ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα. **2** Καὶ εὐθέως ἐγενόμην ἐν πνεύματι. Καὶ ἰδοὺ θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τὸν θρόνον Καθήμενος, **3** ὅμοιος ὁράσει λίθω ἰάσπιδι καὶ σαρδίῳ. Καὶ ἶρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου, ὁμοίως ὄρασις σμαραγδίνων.

4 Καὶ κυκλόθεν τοῦ θρόνου θρόνοι εἴκοσι τέσσαρες, καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους τοὺς εἴκοσι τέσσαρας πρεσβυτέρους καθήμενους, περιβεβλημένους ἐν ἱματίοις λευκοῖς, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς. **5** Καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταί. Καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς καϊόμεναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου, αἱ εἰσι τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ. **6** Καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου ὡς θάλασσα ὑάλινη, ὁμοία κρυστάλλῳ.

Καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου τέσσαρα ζῶα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὀπισθεν. **7** Καὶ τὸ ζῶον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι, καὶ τὸ δεύτερον ζῶον ὅμοιον μόσχῳ, καὶ τὸ τρίτον ζῶον ἔχον τὸ πρόσωπον ὡς ἀνθρώπου, καὶ τὸ τέταρτον ζῶον ὅμοιον ἀετῷ πετομένῳ. **8** Καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα, ἐν καθ' ἐν αὐτῶν ἔχον ἀνά πτέρυγας ἕξ, κυκλόθεν καὶ ἔσωθεν γέμουσιν ὀφθαλμῶν, καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς λέγοντες· Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Ἦν καὶ ὁ Ὡν καὶ ὁ Ἐρχόμενος.

9 Καὶ ὅταν δῶσι τὰ ζῶα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν τῷ Καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου, τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. **10** πεσοῦνται οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώπιον τοῦ Καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ προσκυνήσουσι τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ βαλοῦσι τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου λέγοντες· **11** Ἄξιός εἰ, ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν, λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν, ὅτι σὺ ἔκτισας τὰ πάντα, καὶ διὰ τὸ θέλημά σου ἦσαν καὶ ἐκτίσθησαν.

4 Μετὰ ἀπ' αὐτὰ κοίταξα, καὶ ἰδοὺ μία θύρα ἀνοικτὴ στὸν οὐρανόν, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη, τὴν ὁποία ἤκουσα σὰν ἦχο σάλπιγγος ν' ἀπειθύνεται σὲ μένα, ἔλεγε: «Ἀνάβα ἐδῶ καὶ θὰ σοὺ δεῖξω ὅσα πρόκειται νὰ γίνωνται ἔπειτα ἀπ' αὐτά». **2** Καὶ ἀμέσως πῆγα μὲ τὸ πνεῦμα (πνευματικῶς, ὄχι σωματικῶς). Καὶ ἰδοὺ ἓνας θρόνος βρισκόταν στὸν οὐρανόν, καὶ πάνω στὸ θρόνον ἓνας Καθήμενος, **3** ὅμοιος στὴν ἐμφάνισι μὲ τοὺς (πολυτίμους καὶ λαμπροὺς) λίθους Ἰάσπι καὶ σάρδιο. Καὶ οὐρανὸς τόσο περικύκλωνε τὸ θρόνο, ὁμοίως σμαραγδίνη (λαμπρὴ) ἐμφάνισι.

4 Ἐπίσης γύρω ἀπὸ τὸ θρόνο (ἡμικυκλικῶς) εἰκοσιτέσσερες ἄλλοι θρόνοι. Καὶ πάνω στοὺς θρόνους εἶδα νὰ κάθωνται οἱ εἰκοσιτέσσερες πρεσβύτεροι (ἐκπρόσωποι τῶν πιστῶν τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης, τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ παλαιοῦ Ἰσραὴλ καὶ τῶν ἱσαριθμῶν κατ' ἀναλογίαν τοῦ νέου Ἰσραὴλ). Φοροῦσαν ἐνδύματα λευκά, καὶ στὰ κεφάλια τους στεφάνια χρυσά. **5** Καὶ ἀπὸ τὸ θρόνο βγαίνουν ἀστραπὲς καὶ βοὲς καὶ βροντὲς. Καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου καίουν ἑπτὰ πύρρες λαμπάδες, οἱ ὁποῖες εἶναι τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ (τὸ Ἅγιο Πνεῦμα κατὰ τὰ ἑπτὰ χαρίσματά του, ποὺ σημαίνουν πληρότητα καὶ τελειότητα). **6** Ἐπίσης ἐνώπιον τοῦ θρόνου εἶναι σὰν γυάλινη θάλασσα, διαυγῆς σὰν τὸ κρυστάλλο.

Ἐπίσης μπροστὰ ἀπὸ τὸ θρόνο καὶ γύρω ἀπὸ τὸ θρόνο (ἡμικυκλικῶς) εἶναι τέσσερα ζωόμορφα ὄντα (ἄγγελιοι) γεμάτα ἀπὸ μάτια μπροστὰ καὶ πίσω. **7** Τὸ δὲ πρῶτο ζωόμορφο ὄν εἶναι ὅμοιο μὲ λέοντα, καὶ τὸ δεύτερο ζωόμορφο ὄν ὅμοιο μὲ μόσχο, καὶ τὸ τρίτο ζωόμορφο ὄν ἔχει τὸ πρόσωπο σὰν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τὸ τέταρτο ζωόμορφο ὄν εἶναι ὅμοιο μὲ ἀετὸ ποὺ πετᾷ. **8** Καὶ τὰ τέσσερα ζωόμορφα ὄντα, τὸ καθένα ἀπ' αὐτὰ ἔχοντας ἕξι πτέρυγες, ἐξωτερικῶς καὶ ἐσωτερικῶς εἶναι γεμάτα ἀπὸ μάτια, καὶ ἡμέρα καὶ νύκτα δὲν παύουν νὰ λέγουν: «Ἐνδοξος, ἔνδοξος, ἔνδοξος εἶναι ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Ἦν καὶ ὁ Ὡν καὶ ὁ Ἐρχόμενος».

9 Μετὰ δὲ ἀπὸ κάθε φορά, ποὺ τὰ ζωόμορφα ὄντα δίνουν δόξα καὶ τιμὴ καὶ αἶνο στὸν Καθήμενο πάνω στὸ θρόνο, σ' αὐτὸν ποὺ ζῆ στοὺς ἀπεράντους αἰῶνες, **10** οἱ εἰκοσιτέσσερες πρεσβύτεροι πέφτουν μπροστὰ στὸν Καθήμενο πάνω στὸ θρόνο, καὶ προσκυνοῦν αὐτὸν ποὺ ζῆ παντοτινά, καὶ ἀποθέτουν τὰ στεφάνια τους μπροστὰ στὸ θρόνο λέγοντας: **11** «Ἄξιός εἶσαι, Κύριε καὶ Θεέ μας, νὰ σοὺ ἀποδίδεται ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμι, διότι σὺ δημιουργήσες τὰ πάντα, καὶ γιὰ τὴ δόξα σου δημιουργήθηκαν καὶ ὑπάρχουν».

5 Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ Καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, κατεσφραγισμένον σφραγίσιν ἑπτὰ. **2** Καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν κηρύσσοντα ἐν φωνῇ μεγάλῃ· Τίς ἄξιός ἐστιν ἀνοίξει τὸ βιβλίον καὶ λύσαι τὰς σφραγίδας αὐτοῦ; **3** Καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο ἐν τῷ οὐρανῷ οὔτε ἐπὶ τῆς γῆς οὔτε ὑποκάτω τῆς γῆς ἀνοίξει τὸ βιβλίον οὔτε βλέπειν αὐτό. **4** Καὶ ἐγὼ ἔκλαιον πολὺ, ὅτι οὐδεὶς ἄξιος εὐρέθη ἀνοίξει τὸ βιβλίον οὔτε βλέπειν αὐτό. **5** Καὶ εἰς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι· Μὴ κλαίε. Ἴδου ἐνίκησεν ὁ Λέων ὁ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ Ῥίζα Δαυὶδ, ἀνοίξει τὸ βιβλίον καὶ τὰς ἑπτὰ σφραγίδας αὐτοῦ.

6 Καὶ εἶδον ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων ζώων καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων Ἄρνιον ἐστηκὸς ὡς ἐσφαγμένον, ἔχον κέρατα ἑπτὰ καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτὰ, ἃ εἰσι τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ ἀποστελλόμενα εἰς πᾶσαν τὴν γῆν. **7** Καὶ ἦλθε καὶ εἴληφεν ἐκ τῆς δεξιᾶς τοῦ Καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου. **8** Καὶ ὅτε ἔλαβε τὸ βιβλίον, τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσαν ἐνώπιον τοῦ Ἄρνιου, ἔχοντες ἕκαστος κιθάραν καὶ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων, αἱ εἰσι αἱ προσευχαὶ τῶν ἁγίων. **9** Καὶ ἄδουσιν ᾠδὴν καινὴν λέγοντες·

— Ἄξιος εἶ λαβεῖν τὸ βιβλίον καὶ ἀνοίξει τὰς σφραγίδας αὐτοῦ, ὅτι ἐσφάγης καὶ ἡγόρασας τῷ Θεῷ ἡμᾶς ἐν τῷ αἵματι σου ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους,

— **10** καὶ ἐποίησας αὐτοὺς τῷ Θεῷ ἡμῶν βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς, καὶ βασιλεύσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς.

11 Καὶ εἶδον καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ἀγγέλων πολλῶν κύκλω τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων καὶ χιλιάδες χιλιάδων,

5 Ἐπίσης εἶδα στὸ δεξιὸν χεῖρ τοῦ Καθημένου πάνω στὸ θρόνον ἓνα βιβλίον (σὲ σχῆμα κυλίνδρου) γραμμένο ἀπὸ μέσα καὶ ἀπ' ἔξω (καὶ ἀπὸ τὶς δύο δηλαδὴ πλευρὲς), τελείως σφραγισμένο μὲ ἑπτὰ σφραγίδες. **2** Εἶδα ἀκόμη ἓνα ἄγγελο ἰσχυρό, ποὺ διαλαλοῦσε μεγαλοφώνως: «Ποιὸς εἶναι ἄξιος νὰ λύσῃ τὶς σφραγίδες καὶ ν' ἀνοίξῃ τὸ βιβλίον;». **3** Δὲν μποροῦσε δὲ κανεὶς στὸν οὐρανό, οὔτε πάνω στὴ γῆ, οὔτε κάτω ἀπὸ τὴ γῆ ν' ἀνοίξῃ τὸ βιβλίον, οὔτε ἀκόμη νὰ τὸ ἀτενίσῃ. **4** Καὶ ἐγὼ ἔκλαια πολὺ, διότι δὲν βρέθηκε κανεὶς ἄξιος ν' ἀνοίξῃ τὸ βιβλίον, οὔτε νὰ τὸ ἀτενίσῃ. **5** Τότε ἓνας ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους μοῦ λέγει: «Νὰ μὴ κλαίῃς. Ἴδου ὁ Λέων, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴ φυλὴ τοῦ Ἰούδα, ὁ Βλαστὸς τοῦ Δαβὶδ, νίκησε!» (διὰ τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου του), ὥστε νὰ δύναται νὰ λύσῃ τὶς ἑπτὰ σφραγίδες τοῦ βιβλίου καὶ νὰ τὸ ἀνοίξῃ».

Δοξολογία πρὸς τὸ ἐσφαγμένον Ἄρνιον

6 Τότε εἶδα ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων ζωομόρφων ὄντων, καθὼς καὶ ἐνώπιον τῶν πρεσβυτέρων, νὰ στέκεται ἓνα Ἄρνιο, ποὺ ἔφερε σημεῖα τῆς σφαγῆς (τῆς θυσίας). Εἶχε ἑπτὰ κέρατα καὶ ἑπτὰ μάτια, ποὺ εἶναι τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἀποστελλονται σ' ὅλη τὴ γῆ. **7** Καὶ πῆγε καὶ ἔλαβε τὸ βιβλίον ἀπὸ τὸ δεξιὸν χεῖρ τοῦ Καθημένου πάνω στὸ θρόνον. **8** Καὶ ὅταν ἔλαβε τὸ βιβλίον, τὰ τέσσαρα ζωομορφα ὄντα καὶ οἱ εἰκοσιτέσσερες πρεσβύτεροι ἔπεσαν μπροστὰ στὸ Ἄρνιο, ἔχοντας καθένας κιθάρα καὶ χρυσὰ θυμιατήρια γεμάτα θυμιάματα, τὰ ὁποῖα εἶναι οἱ προσευχὲς τῶν ἁγίων (τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας). **9** Καὶ ψάλλον (ἀντιφωνικῶς, πρῶτα οἱ εἰκοσιτέσσερες πρεσβύτεροι, ἄνθρωποι, καὶ κατόπιν τὰ τέσσαρα ζωομορφα ὄντα, ἄγγελοι) καινούργιο ὕμνον λέγοντας:

— Ἄξιος εἶσαι ποὺ ἔλαβες τὸ βιβλίον καὶ θὰ ἀνοίξῃς τὶς σφραγίδες του, διότι θυσιάστηκες καὶ μᾶς ἐξαγόρασες γιὰ τὸ Θεὸ μὲ τὸ αἷμα σου ἀπὸ κάθε φυλῆ καὶ γλώσσα καὶ λαὸ καὶ ἔθνος,

— **10** καὶ τοὺς ἔκανες γιὰ τὸ Θεὸ μας βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς καὶ θὰ βασιλεύουν πάνω στὴ γῆ.

11 Ἐπειτα κοίταξα καὶ ἄκουσα φωνὴ πολλῶν ἀγγέλων γύρω ἀπὸ τὸ θρόνον καὶ τὰ ζωομορφα ὄντα (τοὺς τέσσερες ἀγγέλους) καὶ τοὺς πρεσβυτέρους. Ὁ δὲ ἀριθμὸς τους ἦταν μυριάδες μυριάδων καὶ χιλιάδες χι-

1. Ἦ, ἰσχυσε, ἔλαβε ἰσχύ

12 λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ· Ἐξίον ἐστὶ τὸ Ἄρνιον τὸ ἐσφαγμένον λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ τὸν πλοῦτον καὶ σοφίαν καὶ ἰσχύον καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογία. 13 Καὶ πᾶν κτίσμα ὃ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἐστὶ, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα, ἤκουσα λέγοντας· Τῷ Καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ τῷ Ἄρνιῳ ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. 14 Καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα ἔλεγον· Ἀμήν. Καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεσαν καὶ προσεκύνησαν.

6 Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὸ Ἄρνιον μίαν ἐκ τῶν ἐπτὰ σφραγίδων. Καὶ ἤκουσα ἐνός ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων λέγοντος, ὡς φωνῇ βροντῆς· Ἐρχου. 2 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν ἔχων τόξον. Καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος, καὶ ἐξῆλθε νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ.

3 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν δευτέραν, ἤκουσα τοῦ δευτέρου ζώου λέγοντος· Ἐρχου. 4 Καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος ἵππος, πυρρός, καὶ τῷ καθημένῳ ἐπ' αὐτὸν ἐδόθη αὐτῷ λαβεῖν τὴν εἰρήνην ἐκ τῆς γῆς καὶ ἵνα ἀλλήλους σφάξωσι. Καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγάλη.

5 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν τρίτην, ἤκουσα τοῦ τρίτου ζώου λέγοντος· Ἐρχου. Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος μέλας, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. 6 Καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ἐν μέσῳ τῶν τεσσάρων ζώων λέγουσαν· Χοῖνιξ σίτου δηναρίου. Καὶ τρεῖς χοίνικες κριθῆς δηναρίου. Καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ ἀδικήσῃς.

7 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν τετάρτην, ἤκουσα φωνὴν τοῦ τετάρτου ζώου λέγοντος· Ἐρχου. 8 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος χλωρός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπάνω αὐτοῦ, ὄνομα αὐτῷ ὁ Θάνατος, καὶ ὁ Ἄδης ἠκολούθει μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς ἀποκτεῖναι ἐν ρομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς.

λιάδων. 12 Καὶ ἔλεγον με φωνῇ μεγάλῃ· «Τὸ Ἄρνιο, ποῦ ἔχει σφαγῆ (θυσιασθῆ), εἶναι ἄξιον νὰ λάβῃ τὰ ἀγαθὰ καὶ τὸν πλοῦτον καὶ τὴ σοφία καὶ τὴ δύναμι καὶ τὴν τιμὴ καὶ τὴ δόξα καὶ τὸν αἶνον». 13 Καὶ κάθε δημιουργημα, ποῦ εἶναι στὸν οὐρανὸ καὶ πάνω στὴ γῆ καὶ κάτω ἀπὸ τὴ γῆ καὶ πάνω στὴ θάλασσα, ναι ὅλα, ὅσα εἶναι σ' αὐτά, ἄκουσα νὰ λέγουν· «Στὸν Καθήμενο πάνω στὸ θρόνο καὶ στὸ Ἄρνιο ἀνήκει ὁ αἶνος καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ δύναμι στὸς ἀπεράντους αἰῶνες». 14 Καὶ τὰ τέσσαρα ζωόμορφα ὄντα ἔλεγον· «Ἀμήν». Καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεσαν καὶ προσκύνησαν.

Τὸ ἄνοιγμα τῶν τεσσάρων πρώτων σφραγίδων
Οἱ τέσσερες ἵπποι, λευκός, κόκκινος, μαῦρος, κίτρινος

6 Κοίταξα δέ, ὅταν τὸ Ἄρνιο ἄνοιξε τὴν πρώτη ἀπὸ τις ἐπτὰ σφραγίδες. Καὶ ἄκουσα τὸ πρῶτο ἀπὸ τὰ τέσσαρα ζωόμορφα ὄντα νὰ λέγῃ με φωνῇ σάν βροντῆς· «Ἐλα». 2 Καὶ κοίταξα, καὶ νὰ ἕνας λευκός ἵππος, καὶ ὁ ἀναβάτης του κρατοῦσε τόξο. Καὶ τοῦ δόθηκε στέφανο. Καὶ βγῆκε γεμάτος ἰσχύ καὶ γιὰ νὰ ἰσχύσῃ (νὰ νικήσῃ).

3 Καὶ ὅταν ἄνοιξε τὴ δεύτερη σφραγίδα, ἄκουσα τὸ δεύτερο ζωόμορφο ὄν νὰ λέγῃ· «Ἐλα». 4 Καὶ βγῆκε ἄλλος ἵππος, κόκκινος, καὶ στὸν ἀναβάτη του δόθηκε ἐξουσία ν' ἀφαιρέσῃ τὴν εἰρήνη ἀπὸ τὴ γῆ καὶ νὰ σφάξῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Τοῦ δόθηκε δὲ μεγάλη μάχαιρα.

5 Καὶ ὅταν ἄνοιξε τὴν τρίτη σφραγίδα, ἄκουσα τὸ τρίτο ζωόμορφο ὄν νὰ λέγῃ· «Ἐλα». Καὶ κοίταξα, καὶ νὰ ἕνας ἵππος μαῦρος, καὶ ὁ ἀναβάτης του κρατοῦσε ζυγαριὰ στὸ χέρι του. 6 Καὶ ἄκουσα φωνὴ σάν ἀνάμεσα στὰ τέσσαρα ζωόμορφα ὄντα, ἡ ὁποία ἔλεγε· «Ἐνα δηναρίο γιὰ μία χοίνικα σιτάρη (ἕνα ἡμερομίσθιο γιὰ ἕνα κιλό σιτάρη!). Ἐπίσης ἕνα δηναρίο γιὰ τρεῖς χοίνικες κριθάρη (ἕνα ἡμερομίσθιο γιὰ τρία κιλά κριθάρη!). Τὸ δὲ λάδι καὶ τὸ κρασί νὰ μὴ βλάψῃς¹.

7 Καὶ ὅταν ἄνοιξε τὴν τετάρτη σφραγίδα, ἄκουσα φωνὴ τοῦ τετάρτου ζωόμορφου ὄντος, τὸ ὁποῖον ἔλεγε· «Ἐλα». 8 Καὶ κοίταξα, καὶ νὰ ἕνας κίτρινοῦ ἵππος, καὶ ὁ ἀναβάτης του ὠνομαζόταν Θάνατος, καὶ ὁ Ἄδης τὸν ἀκολουθοῦσε. Καὶ τοῦ δόθηκε ἐξουσία πάνω στὸ ἕνα τέταρτο τῆς γῆς, γιὰ νὰ φονεύσῃ με ρομφαία καὶ με πείνα καὶ με θανατικό καὶ με τὰ θηρία τῆς γῆς.

1. Ἡ, νὰ μὴ στερήσῃς

9 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν πέμπτην σφραγίδα, εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσφαγμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἄρνιου ἣν εἶχον. 10 Καὶ ἔκραξαν φωνῇ μεγάλη λέγοντες: Ἔως πότε, ὁ Δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ ὁ ἀληθινός, οὐ κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ἐκ τῶν κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς; 11 Καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐκάστῳ στολὴ λευκή, καὶ ἔρρέθη αὐτοῖς ἕνα ἀναπαύσωνται ἕτι χρόνον μικρόν, ἕως πληρώσῃ καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ μέλλοντες ἀποκτενεσθαι ὡς καὶ αὐτοί.

12 Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν ἕκτην. Καὶ σεισμός μέγας ἐγένετο. Καὶ ὁ ἥλιος μέλας ἐγένετο ὡς σάκκος τρίχινος. Καὶ ἡ σελήνη ὀλη ἐγένετο ὡς αἷμα. 13 Καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν, ὡς συκὴ βάλλουσα τοὺς δάκτυλους αὐτῆς ὑπὸ ἀνέμου μεγάλου σειομένη. 14 Καὶ ὁ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον ἐλισσόμενον. Καὶ πᾶν ὄρος καὶ νῆσος ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν ἐκινήθησαν. 15 Καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες καὶ οἱ χιλιάρχοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἰσχυροὶ καὶ πᾶς δούλος καὶ ἐλεύθερος ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν ὀρέων. 16 Καὶ λέγουσι τοῖς ὄρεσι καὶ ταῖς πέτραις: Πέσατε ἐφ' ἡμᾶς καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ Καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ Ἄρνιου, 17 ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ τίς δύναται σταθῆναι;

7 Καὶ μετὰ τοῦτο εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἐστῶτας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς, κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, ἕνα μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης μήτε ἐπὶ πᾶν δένδρον. 2 Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἀναβαίνοντα ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγίδα Θεοῦ ζῶντος, καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσσαρσιν ἀγγέλοις, οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, 3 λέγων: Μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν μήτε τὴν θάλασσαν μήτε τὰ δένδρα, ἄχρις οὐ σφραγίσωμεν τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν

Τὸ ἄνοιγμα τῆς πέμπτης σφραγίδος Δέησι τῶν ψυχῶν τῶν μαρτύρων

9 Καὶ ὅταν ἄνοιξε τὴν πέμπτην σφραγίδα, εἶδα κάτω ἀπὸ τὸ (οὐράνιο) θυσιαστήριον τὶς ψυχὰς τῶν σφαγιασμένων γιὰ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ γιὰ τὴ μαρτυρία ποὺ ἔδιναν γιὰ τὸ Ἄρνιο. 10 Καὶ ἔκραξαν μὲ φωνὴ μεγάλη λέγοντας: «Ἔως πότε, Δέσποτα ἅγιε καὶ δίκαιε, δὲν θὰ κρίνης καὶ δὲν θὰ δικαιώσης τὸ αἷμα μας τοὺς κατοίκους τῆς γῆς;». 11 Τότε δόθηκε στὸν καθένα ἀπ' αὐτοὺς στολὴ λευκὴ καὶ ἐλέχθη σ' αὐτοὺς νὰ περιμένουν λίγο χρόνο ἀκόμη, ἕως ὅτου ἐκπληρώσουν τὸν προορισμὸ τους καὶ οἱ σύνδουλοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τους, ποὺ μέλλουν νὰ θανατωθοῦν ὅπως καὶ αὐτοί.

Τὸ ἄνοιγμα τῆς ἕκτης σφραγίδος. Ἀναστάτῳσι τοῦ σύμπαντος

12 Καὶ κοίταξα, ὅταν ἄνοιξε τὴν ἕκτη σφραγίδα. Καὶ ἔγινε σεισμός μέγας. Καὶ ὁ ἥλιος ἔγινε μαῦρος ὡς πένθιμο ἔνδυμα. Καὶ ἡ σελήνη ὀλόκληρη ἔγινε ὡς αἷμα. 13 Καὶ τὰ ἀστέρια τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσαν στὴ γῆ, ὅπως ἡ συκιά ρίπτει (καὶ) τὰ ἀνώριμα σῦκα της, ὅταν σείεται ἀπὸ μεγάλου ἄνεμο. 14 Καὶ ὁ οὐρανὸς ἔφυγε ἀπὸ τὴ θέσι του ὡς βιβλίον (μὲ τὴ μορφή κυλίνδρου) ποὺ περτυλίσσεται. Καὶ κάθε ὄρος καὶ νῆσος μετακινήθηκαν ἀπὸ τίς θέσεις τους. 15 Καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἰσχυροὶ καὶ κάθε δούλος καὶ ἐλεύθερος κρύφθηκαν στὰ σπήλαια καὶ στοὺς βράχους τῶν βουνῶν. 16 Καὶ λέγουν στὰ βουνὰ καὶ στοὺς βράχους: «Πέσατε ἐπάνω μας καὶ κρύψτε μας ἀπὸ τὸν Καθήμενον στὸ θρόνον καὶ ἀπὸ τὴν ὀργὴ τοῦ Ἄρνιου, 17 διότι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς του, καὶ ποιὸς δύναται νὰ σταθῆ (ν' ἀνθεῖξ);».

Ἡ σφράγισι τῶν 144 000

7 Μετὰ δὲ ἀπ' αὐτὸ εἶδα τέσσερες ἀγγέλους νὰ στέκωνται στὶς τέσσερες γωνίες τῆς γῆς καὶ νὰ κρατοῦν τοὺς τέσσερες ἀνέμους τῆς γῆς, γιὰ νὰ μὴ πνέῃ ἄνεμος στὴ γῆ, οὔτε στὴ θάλασσα, οὔτε σὲ κενά δένδρα. 2 Ἐπίσης εἶδα ἄλλον ἄγγελο νὰ ἀνεβαίνει ἀπ' ὅπου ἀνατέλλει ὁ ἥλιος, καὶ νὰ κρατῇ σφραγίδα τοῦ ζωντανοῦ Θεοῦ (τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ). Καὶ φώναξε μὲ δυνατὴ φωνὴ στοὺς τέσσερες ἀγγέλους, στοὺς ὁποίους δόθηκε ἡ ἐξουσία νὰ βλάψουν τὴ γῆ καὶ τὴ θάλασσα, 3 λέγοντας: «Μὴ βλάψετε τὴ γῆ, οὔτε τὴ θάλασσα, οὔτε τὰ δένδρα, μέχρις ὅτου σφραγίσωμεν τὰ μέτωπά τους τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ μας». 4 Καὶ

μετώπων αὐτῶν. **4** Καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγισμένων· ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες ἐσφραγισμένοι ἐκ πάσης φυλῆς υἱῶν Ἰσραὴλ. **5** Ἐκ φυλῆς Ἰούδα δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Ῥουβὴν δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Γὰδ δώδεκα χιλιάδες, **6** ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Νεφθαλεὶμ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Μανασσῆ δώδεκα χιλιάδες, **7** ἐκ φυλῆς Συμεὼν δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Λευὶ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Ἰσάαχαρ δώδεκα χιλιάδες, **8** ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Ἰωσήφ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Βενιαμὴν δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι.

9 Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὄχλος πολὺς, ὃν ἀριθμῆσαι αὐτὸν οὐδεὶς ἐδύνατο, ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν, ἐστῶτας ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἀρνίου, περιβεβλημένους στολὰς λευκάς, καὶ φοῖνικες ἐν ταῖς χερσίν αὐτῶν. **10** Καὶ κρᾶζουσι φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες· Ἡ σωτηρία τῷ Θεῷ ἡμῶν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ τῷ Ἀρνίῳ. **11** Καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι εἰστήκεισαν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν τεσσάρων ζῶων. Καὶ ἔπεσαν ἐνώπιον τοῦ θρόνου ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ προσεκύνθησαν τῷ Θεῷ **12** λέγοντες· Ἀμήν. Ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχύς τῷ Θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

13 Καὶ ἀπεκρίθη εἰς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγων μοι· Οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκάς τίνες εἰσὶ καὶ πόθεν ἦλθον; **14** Καὶ εἶρηκα αὐτῷ· Κύριέ μου, σὺ οἶδας. Καὶ εἶπέ μοι· Οὗτοι εἰσὶν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν καὶ ἐλεύκαναν αὐτὰς ἐν τῷ αἵματι τοῦ Ἀρνίου. **15** Διὰ τοῦτο εἰσὶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ. Καὶ ὁ Καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου σκηνώσει ἐπ' αὐτούς. **16** Οὐ πεινάσουσιν ἔτι οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι, οὐδ' οὐ μὴ πέση ἐπ' αὐτούς ὁ ἥλιος οὐδὲ πᾶν καῦμα, **17** ὅτι τὸ Ἀρνίον τὸ ἀνά μέσον τοῦ θρόνου ποιμανεῖ αὐτούς, καὶ ὀδηγήσει αὐτούς ἐπὶ ζωῆς πηγᾶς ὑδάτων, καὶ ἐξαλείψει ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

ἄκουσα τὸν ἀριθμὸ τῶν σφραγισμένων· ἑκατὸν σαράντα τέσσαρες χιλιάδες σφραγισμένοι ἀπ' ὅλες τὶς φυλῆς τῶν Ἰσραηλιτῶν. **5** Ἀπ' τῆ φυλῆ τοῦ Ἰούδα δώδεκα χιλιάδες σφραγισμένοι, ἀπ' τῆ φυλῆ τοῦ Ρουβὴν δώδεκα χιλιάδες, ἀπ' τῆ φυλῆ τοῦ Γὰδ δώδεκα χιλιάδες, **6** ἀπ' τῆ φυλῆ τοῦ Ἀσὴρ δώδεκα χιλιάδες, ἀπ' τῆ φυλῆ τοῦ Νεφθαλεὶμ δώδεκα χιλιάδες, ἀπ' τῆ φυλῆ τοῦ Μανασσῆ δώδεκα χιλιάδες, **7** ἀπ' τῆ φυλῆ τοῦ Συμεὼν δώδεκα χιλιάδες, ἀπ' τῆ φυλῆ τοῦ Λευὶ δώδεκα χιλιάδες, ἀπ' τῆ φυλῆ τοῦ Ἰσάαχαρ δώδεκα χιλιάδες, **8** ἀπ' τῆ φυλῆ τοῦ Ζαβουλὼν δώδεκα χιλιάδες, ἀπ' τῆ φυλῆ τοῦ Ἰωσήφ δώδεκα χιλιάδες, ἀπ' τῆ φυλῆ τοῦ Βενιαμὴν δώδεκα χιλιάδες σφραγισμένοι.

Τὸ ἀναρίθμητο πλῆθος τῶν σωζομένων

9 Ὑστερα ἀπ' αὐτὰ κοίταξα, καὶ ἰδοὺ πλῆθος πολὺ, ποὺ κανεὶς δὲν μπορούσε νὰ τὸ ἀριθμήσῃ, ἀπ' ὅλα τὰ ἔθνη καὶ τὶς φυλῆς καὶ τοὺς λαοὺς καὶ τὶς γλώσσες. Στέκονταν ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἀρνίου. Φοροῦσαν στολὲς λευκῆς, καὶ στὰ χέρια τοὺς ἦταν φοῖνικες. **10** Καὶ κρᾶζον μὲ φωνῇ μεγάλῃ λέγοντας: «Ἡ σωτηρία ὀφείλεται στὸ Θεὸ μας ποὺ κάθεται στὸ θρόνο καὶ στὸ Ἀρνίον». **11** Καὶ ὅλοι οἱ ἄγγελοι στέκονταν γύρω ἀπὸ τὸ θρόνο καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τὰ τέσσαρα ζώομορφα ὄντα. Καὶ ἔπεσαν ἐνώπιον τοῦ θρόνου μὲ τὰ πρόσωπα καταγῆς καὶ προσκύνησαν τὸ Θεὸ **12** λέγοντας: «Ἀμήν. Ὁ αἶνος καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχύς ἀνήκουν στὸ Θεὸ μας στοὺς ἀπεράντους αἰῶνες. Ἀμήν» (Τὸ πρῶτο ἀπὸ τὰ δύο «Ἀμήν» τῶν ἀγγέλων ἐπισφραγίζει καὶ ἐπιβεβαιώνει τὸν ὕμνο τῶν πιστῶν τοῦ στίχ. 10).

13 Τότε ἓνας ἀπ' τοὺς πρεσβυτέρους μίλησε λέγοντας σὲ μένα: «Αὐτοὶ ποὺ φοροῦν τὶς λευκῆς στολὲς ποιοὶ εἶναι καὶ ἀπὸ ποῦ ἦλθαν;». **14** Εἶπα δὲ σ' αὐτόν: «Κύριέ μου, σὺ γνωρίζεις». Τότε μοῦ εἶπε: «Αὐτοὶ εἶναι ποὺ ἔρχονται ἀπ' τῆ μεγάλῃ θλίψι. Καὶ ἔπλυναν τὶς στολὰς τοὺς καὶ τὶς ἐλεύκαναν μὲ τὸ αἷμα τοῦ Ἀρνίου. **15** Γι' αὐτὸ εἶναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν λατρεύουν ἡμέρα καὶ νύκτα στὸ ναὸ του. Καὶ ὁ Καθήμενος στὸ θρόνο θὰ κατοικήσῃ μαζί τους. **16** Δὲν θὰ πεινάσουν πλέον, οὔτε θὰ διψάσουν πλέον, οὔτε θὰ τοὺς προσβάλλῃ ὁ ἥλιος, οὔτε κανένας ἄλλος καύσων. **17** Διότι τὸ Ἀρνίον, ποὺ εἶναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου, θὰ ποιμαίνει αὐτούς καὶ θὰ τοὺς ὀδηγῆ σὲ ρεῦματα ὑδάτων ζωῆς, καὶ θὰ ἐξαλείψῃ ὁ Θεὸς κάθε δάκρυ ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς τους».

Τὸ ἄνοιγμα τῆς ἑβδόμης σφραγίδος
Ἑπτὰ σάλπιγγες καὶ χρυσὸ θυμιατήριον

8 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν ἑβδόμη, ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμῶριον. **2** Καὶ εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους οἱ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐστῆκασιν, καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες. **3** Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθε καὶ ἐστάθη ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα πολλά, ἵνα δώσῃ ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου. **4** Καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. **5** Καὶ εἴληφεν ὁ ἄγγελος τὸν λιβανωτὸν καὶ ἐγένετο αὐτὸν ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν. Καὶ ἐγένοντο βρονταὶ καὶ φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός.

6 Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας ἠτοίμασαν ἑαυτοὺς ἵνα σαλπίσωσι.

7 Καὶ ὁ πρῶτος ἐσάλπισε, καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ μεμιγμένα ἐν αἵματι, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν. Καὶ τὸ τρίτον τῆς γῆς κατεκάη, καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων κατεκάη, καὶ πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη.

8 Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ὡς ὄρος μέγα πυρὶ καϊόμενον ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῆς θαλάσσης αἷμα, **9** καὶ ἀπέθανε τὸ τρίτον τῶν κτισμάτων τῶν ἐν τῇ θαλάσσει, τὰ ἔχοντα ψυχάς, καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων διεφάρη.

10 Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας καϊόμενος ὡς λαμπάς. Καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων. **11** Καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται ὁ Ἄψινθος. Καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῶν ὑδάτων εἰς ἄψινθον, καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ἐπικράνθησαν.

12 Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων, ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν, καὶ τὸ τρίτον αὐτῆς μὴ φάνῃ ἢ ἡμέρα, καὶ ἡ νύξ ὁμοίως.

8 Ὄταν δὲ ἄνοιξε τὴν ἑβδόμη σφραγίδα, ἔγινε σιγὴ στὸν οὐρανὸ περὶ πῶτον μιστὴ ὥρα. **2** Καὶ εἶδα τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους, οἱ ὅποιοι παρίστανται ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ δόθηκαν σ' αὐτοὺς ἑπτὰ σάλπιγγες. **3** Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθε καὶ στάθηκε στὸ θυσιαστήριον κρατώντας χρυσὸ θυμιατήριον. Καὶ τοῦ δόθηκαν πολλὰ θυμιάματα, γιὰ νὰ προσφέρῃ γιὰ τὶς προσευχὲς ὅλων τῶν ἁγίων (τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας) στὸ χρυσὸ θυσιαστήριον ποῦ ἦταν ἐνώπιον τοῦ θρόνου. **4** Καὶ ἀπὸ τὸ χεῖρ τοῦ ἀγγέλου ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων γιὰ τὶς προσευχὲς τῶν ἁγίων (τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας) ἀνέβηκε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. **5** Ἐπίσης ὁ ἄγγελος πῆρε τὸ θυμιατήριον καὶ τὸ γέμισε μὲ ἀναμμένα κάρβουνα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τὰ ἔρριξε στὴ γῆ (προμήνυμα συμφορῶν). Καὶ προκλήθηκαν βροντὲς καὶ φωνὲς καὶ ἀστραπεὲς καὶ σεισμός.

Τὰ τέσσερα πρῶτα σαλπίσματα
Ἐκτεταμένεες τρομερὲς καταστροφὲς

6 Οἱ δὲ ἑπτὰ ἄγγελοι, ποῦ κρατοῦσαν τὶς ἑπτὰ σάλπιγγες, ἐτοιμάσθησαν νὰ σαλπίσουν.

7 Καὶ ὁ πρῶτος ἄγγελος, καὶ προκλήθηκε χαλάζι καὶ φωτιὰ ἀνάμικτα μὲ αἷμα, καὶ ρίχτηκαν στὴ γῆ. Καὶ τὸ ἕνα τρίτο τῆς γῆς κατακάηκε, καὶ τὸ ἕνα τρίτο τῶν δένδρων κατακάηκε, καὶ κάθε χλωρὸ χορτᾶρι κατακάηκε.

8 Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος σάλπισε, καὶ ἕνα πρᾶγμα σὰν ἕνα μεγάλο ὄρος φλεγόμενο ρίχτηκε στὴ θάλασσα. Καὶ τὸ ἕνα τρίτο τῆς θαλάσσης ἔγινε αἷμα, **9** καὶ τὸ ἕνα τρίτο τῶν δημιουργημάτων ποῦ εἶναι στὴ θάλασσα καὶ ἔχουν ζωὴ πέθανε, καὶ τὸ ἕνα τρίτο τῶν πλοίων καταστράφηκε.

10 Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος σάλπισε, καὶ ἕνα μεγάλο ἄστρο ἔπεσε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ φλεγόμενο σὰν λαμπάδα. Ἔπεσε δὲ στὸ ἕνα τρίτο τῶν ποταμῶν καὶ στὶς πηγὰς τῶν ὑδάτων. **11** Τὸ δὲ ὄνομα τοῦ ἀστροῦ εἶναι Ἄψινθος. Καὶ τὸ ἕνα τρίτο τῶν ὑδάτων δηλητηριάσθηκε, καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους πέθαναν ἀπὸ τὰ ὕδατα, διότι δηλητηριάσθηκαν.

12 Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος σάλπισε, καὶ τὸ ἕνα τρίτο τοῦ ἡλίου καὶ τὸ ἕνα τρίτο τῆς σελήνης καὶ τὸ ἕνα τρίτο τῶν ἀστέρων δέχθηκε πλήγμα, ὥστε τὸ ἕνα τρίτο τοὺς νὰ σκοτισθῇ, καὶ ἔτσι ἡ ἡμέρα κατὰ τὸ ἕνα τρίτο τῆς νὰ μὴ δώσῃ φῶς, ὁμοίως καὶ ἡ νύκτα.

13 Εἶδα δὲ καὶ ἄκουσα ἕνα ἀετὸ, ὁ ὁποῖος πετοῦσε στὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ, νὰ λέγῃ μὲ φωνὴ μεγάλη: «Ἀλλοίμονο, ἀλλοίμονο, ἀλλοίμο-

13 Καὶ εἶδον καὶ ἤκουσα ἐνός ἀετοῦ πετομένου ἐν μεσουρανήματι, λέγοντος φωνῇ μεγάλῃ· Οὐαὶ, οὐαὶ, οὐαὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν!

9 Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκῶτα εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεῖς τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου, 2 καὶ ἤνοιξε τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου, καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου καιομένου. Καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀήρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος. 3 Καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπιοὶ τῆς γῆς. 4 Καὶ ἐρρέθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀδικήσωσι τὸν χόρτον τῆς γῆς οὐδὲ πᾶν χλωρὸν οὐδὲ πᾶν δένδρον, εἰ μὴ τοὺς ἀνθρώπους οἵτινες οὐκ ἔχουσι τὴν σφραγίδα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. 5 Καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτούς, ἀλλ' ἵνα βασανισθῶσι μῆνας πέντε. Καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορπίου, ὅταν παῖση ἄνθρωπον. 6 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ζητήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον καὶ οὐ μὴ εὕρησουσιν αὐτόν, καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν, καὶ φεύξεται ἀπ' αὐτῶν ὁ θάνατος.

7 Καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων ὅμοια ἵπποις ἠτοιμασμένοις εἰς πόλεμον. Καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι ὅμοιοι χρυσίῳ. Καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων. 8 Καὶ εἶχον τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν. Καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὡς λεόντων ἦσαν. 9 Καὶ εἶχον θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς. Καὶ ἡ φωνὴ τῶν περυγῶν αὐτῶν ὡς φωνὴ ἀρμάτων ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον 10 καὶ ἔχουσιν οὐράς ὁμοίας σκορπίοις καὶ κέντρα. Καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν ἐξουσίαν ἔχουσι τοῦ ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους μῆνας πέντε. 11 Ἐχουσι βασιλέα ἐπ' αὐτῶν τὸν ἄγγελον τῆς ἀβύσσου. Ὄνομα αὐτῷ Ἑβραϊστὶ Ἀβαδδῶν, ἐν δὲ τῇ Ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει Ἀπολλύων.

12 Ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν. Ἴδου ἔρχονται ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα.

νο στοὺς κατοίκους τῆς γῆς ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα σαλπίσματα τῶν τριῶν ἀγγέλων, ποὺ μέλλουν νὰ σαλπίσουν!».

Τὸ πέμπτο σάλπισμα

Τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου καὶ οἱ παράδοξες ἀκρίδες

9 Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος σάλπισε, καὶ εἶδα ἓνα ἄστρο, ποὺ εἶχε πέσει ἀπὸ τὸν οὐρανὸ στῆ γῆ. Καὶ δόθηκε σ' αὐτὸ τὸ κλεῖδι τοῦ πηγαδιοῦ ποὺ φθάνει στὴν ἄβυσσο. 2 Καὶ ἄνοιξε τὸ πηγάδι τῆς ἀβύσσου, καὶ ἀνέβηκε καπνὸς ἀπὸ τὸ πηγάδι, ὅπως ὁ καπνὸς ποὺ βγάζει ἀναμμένο καμίνι. Καὶ σκοτίσθηκε ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀέρας ἀπὸ τὸν καπνὸ τοῦ πηγαδιοῦ. 3 Ἀπὸ δὲ τὸν καπνὸ βγήκαν ἀκρίδες πάνω στῆ γῆ, καὶ δόθηκε σ' αὐτὲς ἐξουσία, ὅπως ἔχουν ἐξουσία οἱ σκορπιοὶ τῆς γῆς. 4 Καὶ δόθηκε σ' αὐτὲς ἐντολὴ νὰ μὴ βλάψουν τὸ χορτάρι τῆς γῆς, οὔτε κανένα φυτὸ, οὔτε κανένα δένδρο, παρὰ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ δὲν ἔχουν τὴ σφραγίδα τοῦ Θεοῦ στὰ μέτωπά τους. 5 Ἐπίσης δόθηκε σ' αὐτὲς ἐντολὴ νὰ μὴ τοὺς θανατώσουν, ἀλλὰ νὰ βασανισθοῦν πέντε μῆνες. Ὁ δὲ βασανισμὸς τους εἶναι ὅπως ὁ βασανισμὸς σκορπιοῦ, ὅταν κεντήση ἄνθρωπο. 6 Ἐκεῖνες δὲ τίς ἡμέρες θὰ ζητοῦν οἱ ἄνθρωποι τὸ θάνατο, ἀλλὰ δὲν θὰ τὸν βρῖσκουν, ναί, θὰ ἐπιθυμοῦν νὰ πεθάνουν, ἀλλὰ θὰ φεύγῃ ἀπ' αὐτοὺς ὁ θάνατος.

7 Οἱ δὲ μορφὲς τῶν ἀκρίδων ἦταν ὅμοιες μὲ ἵππους ἐτοιμασμένους γιὰ πόλεμο. Καὶ στὰ κεφάλια τους ἦταν κάτι σὰν χρυσὰ στεφάνια. Καὶ τὰ πρόσωπά τους ἦταν σὰν πρόσωπα ἀνθρώπων. 8 Καὶ εἶχαν μαλλιά σὰν τὰ μαλλιά τῶν γυναικῶν. Καὶ τὰ δόντια τους ἦταν σὰν τῶν λιουταριῶν. 9 Καὶ εἶχαν στήθη σὰν σιδερένιους θώρακες. Καὶ ὁ κρότος τῶν φτερῶν τους ἔμοιαζε μὲ τὸν κρότο πολλῶν ἀρμάτων, ποὺ σύρονται ἀπὸ ἵππους καὶ τρέχουν γιὰ πόλεμο. 10 Ἐχουν δὲ οὐρὲς σὰν τῶν σκορπιῶν καὶ κεντριά. Καὶ στίς οὐρὲς τους ἔχουν δύναμι νὰ κάνουν στοὺς ἀνθρώπους κακὸ πέντε μῆνες. 11 Ἐχουν βασιλιὰ τους τὸν ἄγγελο τῆς ἀβύσσου. Τὸ ὄνομά του στὰ Ἑβραϊκὰ εἶναι Ἀβαδδῶν, καὶ στὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἔχει ὄνομα Ἀπολλύων (Καταστροφεὺς).

12 Τὸ πρῶτο οὐαὶ (ἀλλοίμονο) παρήλαθε. Ἴδου ἀκολουθοῦν δύο ἀκόμη οὐαὶ.

Τὸ ἕκτο σάλπισμα καὶ οἱ παράδοξοι ἵπποι

13 Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐσάλπισε. Καὶ ἤκουσα φωνὴν μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, 14 λέγοντος τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ· Ὁ ἔχων τὴν σάλπιγγα, λῦσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ Εὐφράτῃ. 15 Καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι οἱ ἠτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ εἰς τὴν ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτόν, ἵνα ἀποκτείνωσι τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων. 16 Καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατευμάτων τοῦ ἵππου δύο μυριάδες μυριάδων. Ἦκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν.

17 Καὶ οὕτως εἶδον τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὀράσει καὶ τοὺς καθημένους ἐπ' αὐτῶν, ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώδεις. Καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφαλαὶ λεόντων. Καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον. 18 Ἀπὸ τῶν τριῶν πληγῶν τούτων ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων, ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν. 19 Ἡ γὰρ ἐξουσία τῶν ἵππων ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἐστὶ, καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν. Αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιοι ὄφεσιν, ἔχουσαι κεφαλὰς, καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικοῦσι.

20 Καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, οἳ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς πληγαῖς ταύταις, οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ προσκυνήσωσι τὰ δαιμόνια καὶ τὰ εἰδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ οὔτε βλέπειν δύναται οὔτε ἀκούειν οὔτε περιπατεῖν. 21 Καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν φαρμακειῶν αὐτῶν οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν.

13 Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος σάλπισε. Καὶ ἤκουσα μιὰ φωνὴ ἀπὸ τὰ τέσσαρα κέρατα (προεξοχῆς) τοῦ χρυσοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, 14 ποὺ ἔλεγε στὸν ἕκτο ἄγγελο: «Σὺ, ποὺ κρατεῖς τὴ σάλπιγγα, λῦσε τοὺς τέσσερες ἀγγέλους τοὺς δεμένους στὸ μεγάλο ποταμὸ Εὐφράτη». 15 Τότε λύθηκαν οἱ τέσσερες ἄγγελοι οἱ ἐτοιμασμένοι γιὰ τὴ συγκεκριμένη ὥρα καὶ γιὰ τὴ συγκεκριμένη ἡμέρα καὶ τὸ μῆνα καὶ τὸ ἔτος, γιὰ νὰ σκοτώσουν τὸ ἕνα τρίτο τῶν ἀνθρώπων. 16 Καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατιωτῶν τοῦ ἱππικοῦ ἦταν δύο μυριάδες μυριάδων (διακόσια ἑκατομῦρια). Ἦκουσα τὸν ἀριθμὸ τους.

17 Καὶ ἔτσι εἶδα στὴν ἐμφάνισι τοὺς ἵππους καὶ τοὺς ἀναβάτες τους, νὰ ἔχουν δηλαδὴ θώρακες κοκκίνοους σὰν τὸ πῦρ, γαλαζίνοους σὰν τὸν ὑακίνθο, καὶ κιτρινοους σὰν τὸ θειάφι. Καὶ τὰ κεφάλια τῶν ἵππων σὰν τὰ κεφάλια τῶν λιονταριῶν. Καὶ ἀπὸ τὰ στόματά τους βγαίνει πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θειάφι. 18 Ἀπὸ τὶς τρεῖς αὐτὲς συμφορὲς, ἀπὸ τὸ πῦρ δηλαδὴ καὶ τὸν καπνὸ καὶ τὸ θειάφι, ποὺ ἔβγαине ἀπὸ τὰ στόματά τους, σκοτώθηκαν τὸ ἕνα τρίτο τῶν ἀνθρώπων. 19 Ἡ ἐξουσία δηλαδὴ τῶν ἵππων εἶναι στὸ στόμα τους, ἀλλὰ καὶ στὶς οὐρὲς τους. Διότι οἱ οὐρὲς τους εἶναι ὅμοιοι μὲ φίδια, ἔχουν κεφάλια, καὶ μ' αὐτὰ προξενοῦν κακὸ.

Ἡ παρὰ τὶς πρωτοφανεῖς συμφορὲς ἀμετανοησία τῶν ἀνθρώπων

20 Οἱ δὲ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ποὺ δὲν ἐξωλοθρεύθησαν ἀπὸ τὶς συμφορὲς αὐτὲς, δὲν μετανόησαν γιὰ τοὺς θεοὺς ποὺ ἔκαναν τὰ χέρια τους, ὥστε νὰ παύσουν νὰ λατρεύουν τὰ δαιμόνια καὶ τὰ εἰδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τ' ἀσημένια καὶ τὰ χάλκινα καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, τὰ ὁποῖα οὔτε νὰ βλέπουν δύνανται, οὔτε ν' ἀκούουν, οὔτε νὰ περιπατοῦν. 21 Ἐπίσης δὲν μετανόησαν γιὰ τοὺς φόνους τους, οὔτε γιὰ τὶς μαγεῖες τους, οὔτε γιὰ τὶς ἀνηθικότητές τους, οὔτε γιὰ τὶς κλοπὲς τους.

10 Και είδον άλλον άγγελον ισχυρόν καταβαίνοντα έκ του ούρανού, περιβεβλημένον νεφέλην, και ή ίρις επί της κεφαλής αυτού, και τó πρόσωπον αυτού ως ό ήλιος, και οί πόδες αυτού ως στύλοι πυρός, **2** και έχων έν τη χειρί αυτού βιβλίον άνεωγμένον. Και έθηκε τόν πόδα αυτού τόν δεξιόν επί της θαλάσσης, τόν δέ εύώνυμον επί της γης. **3** Και έκραξε φωνή μεγάλη ώσπερ λέων μυκάται. Και ότε έκραξε, έλάλησαν αι έπτά βρονται τās έαυτών φωνάς. **4** Και ότε έλάλησαν αι έπτά βρονται, έμελλον γράφειν. Και ήκουσα φωνήν έκ του ούρανού λέγουσαν· Σφράγισον ά έλάλησαν αι έπτά βρονται, και μη αυτά γράψης. **5** Και ό άγγελος, όν είδον έστώτα επί της θαλάσσης και επί της γης, ήρε την χείρα αυτού τήν δεξιάν εις τόν ούρανόν **6** και ώμοσεν έν τώ ζώντι εις τούς αιώνας τών αιώνων, ός έκτισε τόν ούρανόν και τά έν αυτώ και τήν γήν και τά έν αυτή και τήν θάλασσαν και τά έν αυτή, ότι χρόνος ούκέτι έσται, **7** άλλ' έν ταίς ήμέραις της φωνής του έβδόμου άγγέλου, όταν μέλλη σαλπίζειν, και έτελέσθη τó μυστήριον του Θεού, ως εύηγγέλισε τούς δούλους αυτού τούς προφήτας.

8 Και ή φωνή, ήν ήκουσα έκ του ούρανού, πάλιν λαλούσα μετ' έμου και λέγουσα· Υπαγε λάβε τó βιβλιδάριον τó άνεωγμένον έν τη χειρί του άγγέλου του έστώτος επί της θαλάσσης και επί της γης. **9** Και άπηλθα πρós τόν άγγελον, λέγων αυτώ δοϋναί μοι τó βιβλιδάριον. Και λέγει μοι· Λάβε και κατάφαγε αυτό, και πικρανεί σου τήν κοιλιάν, άλλ' έν τώ στόματί σου έσται γλυκú ως μέλι. **10** Και έλαβον τó βιβλίον έκ της χειρός του άγγέλου και κατέφαγον αυτό. Και ήν έν τώ στόματί μου ως μέλι γλυκú· και ότε έφαγον αυτό, έπικράνθη ή κοιλιά μου.

11 Και λέγουσί μοι· Δεί σε πάλιν προφητεύσαι επί λαοίς και έθνεσι και γλώσσαις και βασιλεύσι πολλοίς.

Ό μεγαλοπρεπέστατος άγγελος με τó άνοικτό μικρό βιβλίο

10 Έπειτα είδα άλλον άγγελο, ισχυρό, να κατεβαίνει από τόν ούρανό. Περιβαλλόταν ένα (λαμπρό) σύννεφο, και γύρω από τó κεφάλι του είχε τó ούράνιο τόξο, και τó πρόσωπό του ήταν σαν τόν ήλιο, και τά πόδια του σαν πύρινοι στύλοι, **2** και στό χέρι του κρατούσε ένα βιβλίο άνοικτό. Και έθεσε τó δεξιό πόδι του πάνω στη θάλασσα και τó άριστερό πάνω στην ξηρά. **3** Και έκραξε με φωνή μεγάλη, όπως βρυχάται τó λιοντάρι. Και όταν έκραξε, λάλησαν οί έπτά βροντές με τις δικές τους φωνές. **4** Και όταν λάλησαν οί έπτά βροντές, ήμουν έτοιμος να γράψω. Άλλ' άκουσα φωνή από τόν ούρανό που έλεγε: «Σφράγισε (κράτησε μυστικά) όσα λάλησαν οί έπτά βροντές, και μη τά γράψης». **5** Και ό άγγελος, που είδα να στέκεται πάνω στη θάλασσα και πάνω στην ξηρά, ύψωσε τó δεξιό χέρι του πρós τόν ούρανό **6** και ώρκίσθηκε σ' εκείνον, που ζη στους άπεράντους αιώνες, που δημιούργησε τόν ούρανό και όσα βρίσκονται σ' αυτόν, και τη γη και όσα βρίσκονται σ' αυτή, και τη θάλασσα και όσα βρίσκονται σ' αυτή, ότι χρόνος δέν θα δοθη πλέον για άναβολή, **7** άλλα τις ήμέρες της φωνής του έβδόμου άγγέλου, όταν θα σαλπίζει, τότε όπωσδήποτε θα έκπληρωθη τó μυστικό σχέδιο του Θεού, όπως άνήγγειλε στους δούλους του τούς προφήτες.

Βιβλίο γλυκόπικρο για τó εύχάριστο και δυσάρεστο περιεχόμενο

8 Και ή φωνή, που άκουσα από τόν ούρανό, πάλι άπευθύνθηκε σέ μένα και έλεγε: «Πήγαινε, λάβε τó μικρό βιβλίο τó άνοικτό στό χέρι του άγγέλου, που στέκεται πάνω στη θάλασσα και στην ξηρά». **9** Και πήγα στον άγγελο και του είπα να μου δώσει τó μικρό βιβλίο. Και μου λέγει: «Λάβε και κατάφαγέ το. Και θα σου πικράνη τήν κοιλιά, άλλα στό στόμα σου θα είναι γλυκό σαν μέλι». **10** Και έλαβα τó βιβλίο από τó χέρι του άγγέλου και τó κατέφαγα. Και ήταν στό στόμα μου γλυκό σαν μέλι, άλλ' όταν τó έφαγα, πικράθηκε ή κοιλιά μου.

11 Τότε μου λέγουν: «Πρέπει πάλι να προφητεύσης για λαούς και έθνη και γλώσσες και βασιλείς πολλούς».

11 Καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ, λέγων Ἐγειρε καὶ μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ. **2** Καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ἔξωθεν τοῦ ναοῦ ἔκβαλε ἔξω καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσης, ὅτι ἐδόθη τοῖς ἔθνεσι, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσι μῆνας τεσσαράκοντα δύο.

3 Καὶ δώσω τοῖς δυσὶ μάρτυσί μου καὶ προφητεύουσιν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐξήκοντα περιβεβλημένοι σάκκους. **4** Οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαίαι καὶ αἱ δύο λυχνίαι αἱ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου τῆς γῆς ἐστῶσαι. **5** Καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλει ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν. Καὶ εἴ τις θέλει αὐτοὺς ἀδικῆσαι, οὕτω δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι. **6** Οὗτοι ἔχουσιν ἐξουσίαν τὸν οὐρανὸν κλείσαι, ἵνα μὴ ὑετὸς βρέχη τὰς ἡμέρας τῆς προφητείας αὐτῶν. Καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων στρέφειν αὐτὰ εἰς αἷμα καὶ πατάξαι τὴν γῆν ἐν πάσῃ πληγῇ, ὅσάκις ἐὰν θελήσωσι.

7 Καὶ ὅταν τελέσωσι τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιήσει μετ' αὐτῶν πόλεμον καὶ νικήσει αὐτοὺς καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς. **8** Καὶ τὸ πτώμα αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἣτις καλεῖται πνευματικῶς Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ Κύριος αὐτῶν ἐσταυρώθη. **9** Καὶ βλέπουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἔθνων τὸ πτώμα αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς καὶ ἡμισυ. Καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ ἀφήσουσι τεθῆναι εἰς μνημα. **10** Καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς χαίρουσιν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ εὐφρανθήσονται καὶ δῶρα πέμψουσιν ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.

11 Ὑστερα μοῦ δόθηκε ἓνα μέτρο ὅμοιο μὲ ῥάβδο, λέγοντας: «Σήκω καὶ μέτρησε τὸ ναὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ὅσους προσκυνοῦν ἐκεῖ. **2** Ἀλλὰ τὴν αὐλὴν, ποῦ εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸ ναὸ, νὰ ἐξαιρέσης καὶ νὰ μὴ τὴν μετρήσης, διότι δόθηκε στοὺς ἐθνικοὺς. Καὶ θὰ καταπατήσουν τὴν ἁγία πόλιν σαράντα δύο μῆνες».

Οἱ δύο μάρτυρες ἢ προφῆτες (κῆρυκες)

3 «Θὰ δώσω δὲ δύναμι στοὺς δύο μάρτυρές μου (κῆρυκὲς μου), γιὰ νὰ προφητεύσουν (κηρύξουν) χιλίες διακόσιες ἐξήντα ἡμέρες φορώντας σάκκους (πένητιμα ἐνδύματα)». **4** Αὐτοὶ εἶναι τὰ δύο ἐλαιόδένδρα καὶ οἱ δύο λυχνίες, ποῦ βρίσκονται ἐνώπιον τοῦ Κυριάρχου τῆς γῆς. **5** Καὶ ἐὰν κανεὶς ἐπιχειρῇ νὰ τοὺς κακοποιήσῃ, φωτιά βγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα τους καὶ κατατρώγει τοὺς ἐχθροὺς τους. Ναι, ἐὰν κανεὶς ἐπιχειρῇ νὰ τοὺς κακοποιήσῃ, μ' αὐτὸ τὸν τρόπο (μὲ φωτιά δηλαδὴ) πρόκειται νὰ θανατωθῇ. **6** Αὐτοὶ ἔχουν ἐξουσία νὰ κλείσουν τὸν οὐρανὸ, γιὰ νὰ μὴ πέφτῃ βροχὴ τὶς ἡμέρες τῆς προφητικῆς δράσεώς τους. Ἐπίσης ἔχουν ἐξουσία πάνω στὰ νερά, γιὰ νὰ τὰ μεταβάλλουν σὲ αἷμα, καὶ νὰ κτυπήσουν τὴ γῆ μὲ κάθε συμφορὰ, ὅσες φορὲς θελήσουν.

Θανάτωσι ἀπὸ τὸ θηρίο καὶ διαπόμπευσι τῶν δύο μαρτύρων

7 Ἄλλ' ὅταν τελειώσουν τὴ μαρτυρία τους, τὸ θηρίο (ὁ Ἀντίχριστος), ποῦ ἀνεβαίνει ἀπὸ τὴν ἀβυσσο, θὰ κἀν πόλεμο ἐναντίον τους καὶ θὰ τοὺς νικήσῃ καὶ θὰ τοὺς θανατώσῃ. **8** Ἡ δὲ θανάτωσί τους θὰ γίνῃ στὴν πλατεία τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἢ ὅποια πνευματικῶς (ἀλληγορικῶς) ὀνομάζεται Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ Κύριός τους σταυρώθηκε. **9** Καὶ ἄνθρωποι ἀπὸ τοὺς λαοὺς καὶ τὶς φυλὲς καὶ τὶς γλώσσες καὶ τὰ ἔθνη (διὰ μέσου τῆς τηλεοράσεως) βλέπουν τὴ θανάτωσί τους ἐπὶ τρεῖς ἡμέρες καὶ μισή. Ἀκόμη καὶ τὰ πτώματά τους δὲν θὰ ἐπιτρέψουν νὰ τεθοῦν σὲ μνημα. **10** Καὶ οἱ κάτοικοι τῆς γῆς χαίρεκαχοῦν γι' αὐτούς. Καὶ θὰ κάνουν συμπόσια καὶ θ' ἀνταλλάξουν δῶρα. Διότι αὐτοὶ οἱ δύο προφῆτες (μὲ τὰ ἐλεγκτικὰ κηρύγματα καὶ τὰ τιμωρητικὰ θαύματα) βασάνισαν τοὺς κατοίκους τῆς γῆς.

11 Καὶ μετὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας καὶ ἡμισυ πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ Θεοῦ εἰσηλθεν εἰς αὐτοὺς καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φόβος μέγας ἐπέπεσεν ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας αὐτοὺς. 12 Καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν αὐτοῖς· Ἄνάβητε ὡδε. Καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ἐθεώρησαν αὐτοὺς οἱ ἔχθροί αὐτῶν. 13 Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐγένετο σεισμός μέγας, καὶ τὸ δέκατον τῆς πόλεως ἔπεσε, καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώπων χιλιάδες ἑπτὰ. Καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ.

14 Ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν. Ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη ἰδοὺ ἔρχεται ταχύ.

15 Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐσάλπισε. Καὶ ἐγένοντο φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ λέγουσαι· Ἐγένετο ἡ βασιλεία τοῦ κόσμου τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. 16 Καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι οἱ ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ, οἱ κάθηται ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν, ἔπεσαν ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ 17 λέγοντες· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Ὡν καὶ ὁ Ἦν καὶ ὁ Ἐρχόμενος, ὅτι εἴληφας τὴν δύναμίν σου τὴν μεγάλην καὶ ἐβασίλευσας. 18 Καὶ τὰ ἔθνη ὠργίσθησαν, καὶ ἤλθεν ἡ ὀργὴ σου καὶ ὁ καιρὸς τῶν ἐθνῶν κριθῆναι καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις σου τοῖς προφήταις καὶ τοῖς ἁγίοις τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου, τοῖς μικροῖς καὶ τοῖς μεγάλοις, καὶ διαφθεῖραι τοὺς διαφθείροντας τὴν γῆν.

19 Καὶ ἠροίγη ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὤφθη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης Κυρίου ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ, καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ σεισμός καὶ χάλαζα μεγάλη.

Ἄνάστασι καὶ ἀνάληψι τῶν δύο μαρτύρων καὶ πανικὸς τῶν ἐχθρῶν

11 Ἀλλὰ μετὰ τὶς τρεῖς ἡμέρες καὶ μισὴ πνεῦμα ζωῆς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μπῆκε μέσα τους καὶ ἀναστήθηκαν, καὶ πανικὸς ἔπεσε σ' αὐτοὺς ποὺ τοὺς ἔβλεπαν. 12 Καὶ ἄκουσα φωνὴν μεγάλη ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ποὺ τοὺς ἔλεγε: «Ἀνεβῆτε ἐδῶ». Καὶ ἀνέβησαν στὸν οὐρανὸ μέσα στὸ σύννεφο, καὶ τοὺς εἶδαν οἱ ἐχθροὶ τους. 13 Καὶ ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἔγινε σεισμός μεγάλος, καὶ τὸ ἕνα δέκατο τῆς πόλεως ἔπεσε, καὶ ἀπὸ τὸ σεισμὸ σκοτώθηκαν ἑπτὰ χιλιάδες ἄνθρωποι. Καὶ οἱ λοιποὶ τρομοκρατήθηκαν καὶ δόξασαν τὸ Θεὸ τοῦ οὐρανοῦ.

14 Τὸ δεύτερο οὐαὶ (ἀλλοίμονο) παρῆλθε. Τὸ τρίτο οὐαὶ (ἀλλοίμονο) ἰδοὺ ἔρχεται συντόμως.

Τὸ ἕβδομο σάλπισμα

Προανάκρουσμα τοῦ τελικοῦ θριάμβου τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Χριστοῦ

15 Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος σάλπισε. Καὶ ἀκούσθησαν μεγάλες φωνές στὸν οὐρανὸ ποὺ ἔλεγον: «Ἡ βασιλεία τοῦ κόσμου περιῆλθε στὸν Κύριό μας καὶ στὸ Χριστό του, καὶ θὰ βασιλεύῃ αἰωνίως» (Ἄσχι «θὰ βασιλεύουν», ἀλλὰ «θὰ βασιλεύῃ», διότι οἱ δύο, ὁ Κύριος καὶ ὁ Χριστὸς του, κατὰ τὴν οὐσία εἶναι ἕνας). 16 Καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι, ποὺ εἶναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ κάθονται στοὺς θρόνους τους, ἔπεσαν μὲ τὰ πρόσωπά τους στὴ γῆ καὶ προσεκύνησαν τὸ Θεὸ 17 λέγοντας: «Σὲ δοξάζουμε, Κύριε Θεὲ παντοκράτωρ, Ὡν καὶ Ἦν καὶ Ἐρχόμενε, διότι ἔλαβες τὴ δύναμίν σου τὴ μεγάλη καὶ βασιλεύεις. 18 Καὶ τὰ ἔθνη ταράχθηκαν, διότι ἤλθε ἡ ὀργὴ σου καὶ ὁ καιρὸς τῶν ἐθνῶν γὰρ νὰ κριθοῦν, καὶ νὰ δώσης τὸ μισθὸ στοὺς δούλους σου τοὺς προφῆτες καὶ στοὺς ἁγίους ποὺ σέβονται τὸ ὄνομά σου, στοὺς μικροὺς καὶ στοὺς μεγάλους, καὶ νὰ καταστρέψῃς τοὺς καταστροφεῖς τῆς γῆς».

19 Τότε ἄνοιξε ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ στὸν οὐρανὸ καὶ φάνηκε ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης τοῦ Κυρίου μέσα στὸ ναὸ του. Καὶ προκλήθηκαν ἀστραπὲς καὶ φωνὲς καὶ βροντὲς καὶ σεισμός καὶ χαλάζι μεγάλο.

12 Καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ, γυνὴ περιβεβλημένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς στέφανος ἀστέρων δώδεκα. **2** Καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἔκραζεν ὠδίνουσα καὶ βασιανιζομένη τεκεῖν. **3** Καὶ ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ δράκων πυρρὸς μέγας, ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ἑπτὰ διαδήματα. **4** Καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν. Καὶ ὁ δράκων ἔστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς τῆς μελλούσης τεκεῖν, ἵνα, ὅταν τέκη, τὸ τέκνον αὐτῆς καταφάγη. **5** Καὶ ἔτεκεν υἱόν, ἄρρενα, ὃς μέλλει ποιμαίνειν πάντα τὰ ζῆθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ. Καὶ ἠρπάσθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν θρόνον αὐτοῦ. **6** Καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου ἔχει ἐκεῖ τόπον ἡτοιμασμένον ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἐκεῖ τρέφωσιν αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐξήκοντα.

7 Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ τοῦ πολεμήσαι μετὰ τοῦ δράκοντος. Καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησε καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, **8** καὶ οὐκ ἴσχυσεν, οὐδὲ τόπος εὐρέθη αὐτῷ ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ. **9** Καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων, ὁ ὄφις ὁ μέγας ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος Διάβολος καὶ ὁ Σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην, ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν.

10 Καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἐν τῷ οὐρανῷ λέγουσαν· Ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἐβλήθη ὁ κατηγοροὺς τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ κατηγορῶν αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός. **11** Καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ Ἄρνιου καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν, καὶ οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θανάτου. **12** Διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε, οὐρανοὶ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς σκηνοῦντες. Οὐαὶ τῇ γῆν καὶ τῇ θάλασσᾳ, ὅτι κατέβη ὁ Διάβολος πρὸς ὑμᾶς ἔχων θυμὸν μέγαν, εἰδὼς ὅτι ὀλίγον καιρὸν ἔχει.

Ἡ μεγαλειώδης γυναῖκα καὶ ὁ δράκων

12 Ἐπίσης ἓνα μεγάλο σημεῖο φάνηκε στὸν οὐρανό, μία γυναῖκα μετὰ περιβολὴ τὸν ἥλιο, καὶ ἡ σελήνη κάτω ἀπὸ τὰ πόδια της, καὶ στὸ κεφάλι της στεφάνι ἀπὸ δώδεκα ἀστέρια. **2** Καὶ ἐγκυμονοῦσε καὶ ἔκραζε ἀπὸ πόνους καὶ ἀγωνία νὰ γεννηθῆ. **3** Καὶ ἄλλο σημεῖο φάνηκε στὸν οὐρανό: "Ἐνας μέγας κόκκινος δράκων, ποὺ εἶχε ἑπτὰ κεφάλια καὶ δέκα κέρατα, καὶ στὰ κεφάλια του ἑπτὰ στέμματα. **4** Καὶ ἡ οὐρὰ του σύρει τὸ ἓνα τρίτο ἀπὸ τὰ ἀστέρια τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰ ἔριξε στὴ γῆ. Καὶ στεκόταν ὁ δράκων μπροστὰ ἀπὸ τὴ γυναῖκα ποὺ ἐπρόκειτο νὰ γεννηθῆ, ὥστε, ὅταν γεννηθῆ, νὰ καταφάγη τὸ τέκνο της. **5** Καὶ γέννησε υἱό, τέκνο ἀρσενικό, ποὺ πρόκειται νὰ συντρίψῃ ὅλα τὰ ζῆθνη μετὰ ῥάβδο σιδερένια. Καὶ ἀρπάχθηκε τὸ τέκνο της πρὸς τὸ Θεὸ καὶ πρὸς τὸ θρόνο του. **6** Καὶ ἡ γυναῖκα ἔφυγε στὴν ἔρημο, ἐκεῖ ὅπου ἔχει τόπο ἑτοιμασμένο ἀπὸ τὸ Θεό, γιὰ νὰ τὴ συντηροῦν ἐκεῖ χίλιες διακοσίες ἐξήντα ἡμέρες.

Πόλεμος στὸν οὐρανὸ μετὰ τοῦ Μιχαὴλ καὶ δράκοντος Ἦττα καὶ κατάρριπι τοῦ δράκοντος στὴ γῆ

7 Καὶ ἔγινε πόλεμος στὸν οὐρανό. Ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοί του πολέμησαν ἐναντίον τοῦ δράκοντος. Καὶ ὁ δράκων πολέμησε καὶ οἱ ἄγγελοί του, **8** ἀλλὰ δὲν ἐπικράτησε, οὔτε μπόρεσε πλεόν νὰ μείνῃ στὸν οὐρανό. **9** Ἀλλὰ κατερρίφθη ὁ δράκων, ὁ ὄφις ὁ μέγας ὁ ἀρχαῖος, ποὺ ὀνομάζεται Διάβολος (Διαβολεύς) καὶ Σατανᾶς (Ἀντίδικος), ποὺ πλανᾷ τὴν οἰκουμένην ὅλην, κατερρίφθη στὴ γῆ, καὶ μαζί του κατερρίφθησαν καὶ οἱ ἄγγελοί του.

Ἐπινίκιος ὕμνος ἀδελφῶν στὸν οὐρανό

10 Καὶ ἄκουσα φωνὴν μεγάλην στὸν οὐρανό ποὺ ἔλεγε: «Τώρα ἦλθε ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μας καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ Χριστοῦ του, διότι κατερρίφθη ὁ κατηγοροὺς τῶν ἀδελφῶν μας, ποὺ τοὺς κατηγορεῖ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ μας ἡμέρα καὶ νύχτα. **11** Αὐτοὶ δὲ τὸν νίκησαν χάρις στὸ αἷμα τοῦ Ἄρνιου καὶ χάρις στὸ λόγο τῆς μαρτυρίας τους (γιὰ τὸ Χριστό), καὶ διότι ἀπαρνήθηκαν τὸν ἑαυτὸ τους μέχρι θανάτου. **12** Γι' αὐτὸ νὰ εὐφραίνεσθε, οὐρανοὶ καὶ ὅσοι κατοικεῖτε σ' αὐτούς. Ἀλλοίμονό σας, γῆ καὶ θάλασσα, διότι κατέβηκε ὁ Διάβολος σὲ σᾶς ἔχοντας θυμὸ μεγάλο, ἐπειδὴ γνωρίζει, ὅτι λίγος καιρὸς τοῦ ἀπομένει».

Ὁ δράκων καταδιώκει τὴ γυναῖκα
Ἡ γυναῖκα καταφεύγει στὴν ἔρημο

13 Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, ἐδίωξε τὴν γυναῖκα ἣτις ἔτεκε τὸν ἄρρενα. 14 Καὶ ἐδόθησαν τῇ γυναικὶ δύο πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ τοῦ μεγάλου, ἵνα πέτηται εἰς τὴν ἔρημον εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, ὅπως τρέφεται ἐκεῖ καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἡμισυ καιροῦ ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄφως. 15 Καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφης ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὀπίσω τῆς γυναικὸς ὕδωρ ὡς ποταμὸν, ἵνα αὐτὴν ποταμοφόρητον ποιήσῃ. 16 Καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ γυναικί, καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς καὶ κατέπιε τὸν ποταμὸν ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. 17 Καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ γυναικί, καὶ ἀπῆλθε ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρματος αὐτῆς, τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ.

13 Καὶ ἐστάθην ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης. Καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον κέρατα δέκα καὶ κεφαλὰς ἑπτὰ, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ὀνόματα βλασφημίας. 2 Καὶ τὸ θηρίον ὃ εἶδον ἦν ὅμοιον παρδάλει, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ἄρκου, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λέοντος. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ἐξουσίαν μεγάλην. 3 Καὶ μίαν ἐκ τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡς ἐσφαγμένην εἰς θάνατον. Καὶ ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἔθεραπεύθη, καὶ ἐθαύμασεν ὅλη ἡ γῆ ὀπίσω τοῦ θηρίου, 4 καὶ προσεκύνησαν τῷ δράκοντι τῷ δεδωκότι τὴν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ, καὶ προσεκύνησαν τῷ θηρίῳ λέγοντες· Τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ; Τίς δύναται πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ;

5 Καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ βλασφημίαν. Καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία πόλεμον ποιῆσαι μῆνας τεσσαράκοντα δύο. 6 Καὶ ἤνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς βλασφημίαν πρὸς τὸν Θεόν, βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας.

13 Ὅταν δὲ ὁ δράκων εἶδε, ὅτι κατερρίφθη στὴ γῆ, καταδίωξε τὴν γυναῖκα, ποὺ γέννησε τὸ ἄρσενικό τέκνον. 14 Ἀλλὰ δόθηκαν στὴν γυναῖκα οἱ δύο φτεροῦγες τοῦ μεγάλου ἀετοῦ, γιὰ νὰ πετάξῃ στὴν ἔρημο στὸ καταφύγιό της, γιὰ νὰ συντηρῆται ἐκεῖ ἕνα ἔτος καὶ δύο ἔτη καὶ μισό ἔτος ἀποφεύγοντας τὴν ἀπειλὴ τοῦ ὄφως. 15 Τότε ὁ ὄφης ἔβγαλε ἀπὸ τὸ στόμα του νερὸ ποτάμι πίσω ἀπὸ τὴν γυναῖκα, γιὰ νὰ τὴν παρσύρῃ μὲ τὸ ρεῦμα τοῦ νεροῦ καὶ νὰ τὴν πνίξῃ. 16 Ἀλλ' ἡ γῆ βοήθησε τῇ γυναῖκα, διότι ἡ γῆ ἄνοιξε τὸ στόμα της καὶ κατέπιε τὸ ποτάμι, ποὺ ἔβγαλε ὁ δράκων ἀπ' τὸ στόμα του. 17 Καὶ πικράνθηκε ὁ δράκων ἐξ αἰτίας τῆς γυναίκας, καὶ ἔφυγε γιὰ νὰ πολεμήσῃ ἐναντίον τῶν ὑπολοίπων τέκνων της, ἐκεῖνων ποὺ τηροῦν τὶς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ δίνουν μαρτυρία γιὰ τὸν Ἰησοῦ.

Τὸ θηρίο ἀπὸ τῆ θάλασσα (ὁ Ἀντίχριστος)

13 Τότε βρέθηκε στὴν παραλία. Καὶ εἶδα ν' ἀνεβαίνει ἀπὸ τὴ θάλασσα ἕνα θηρίο (ὁ Ἀντίχριστος) μὲ δέκα κέρατα καὶ ἑπτὰ κεφάλια, καὶ πάντα στὰ κέρατά του δέκα στέμματα καὶ πάντα στὰ κεφάλια του βλάσφημα ὀνόματα. 2 Τὸ δὲ θηρίο, ποὺ εἶδα, ἦταν ὅμοιο μὲ λεοπάρδαλι, καὶ τὰ πόδια του σὰν τῆς ἀρκούδας, καὶ τὸ στόμα του σὰν στόμα λιονταριοῦ. Ὁ δὲ δράκων (ὁ Σατανᾶς) τοῦ ἔδωσε τὴ δύναμί του καὶ τὸ θρόνο του καὶ ἐξουσία μεγάλη. 3 Καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ κεφάλια του εἶδα ὡς πληγωμένο θανάσιμως. Ἀλλ' ἡ θανάσιμη πληγὴ του θεραπεύθηκε, καὶ φοβήθηκε ὅλη ἡ γῆ ἀπὸ τὸ θηρίο, 4 καὶ προσκύνησαν τὸ δράκοντα, ποὺ ἔδωσε τὴν ἐξουσία στὸ θηρίο, ἐπίσης προσκύνησαν τὸ θηρίο λέγοντας: «Ποιὸς εἶναι ὅμοιος μὲ τὸ θηρίο; Ποιὸς δύναται νὰ πολεμήσῃ ἐναντίον του;».

Ἡ ἀλαζονεία καὶ ἡ βλασφημία τοῦ θηρίου

5 Καὶ δόθηκε σ' αὐτὸ στόμα ποὺ νὰ λέγῃ ὑπεροπτικά καὶ βλάσφημα λόγια. Ἐπίσης τοῦ δόθηκε ἐξουσία νὰ κἀνῃ πόλεμο σαρανταδύο μῆνες. 6 Καὶ ἄνοιξε τὸ στόμα του γιὰ βλασφημία πρὸς τὸ Θεό, γιὰ νὰ βλασφημήσῃ τ' ὄνομά του καὶ τὸ κατοικητήριό του, ὅσους δηλαδὴ κατοικοῦν στὸν οὐρανὸ (Οἱ κάτοικοι τοῦ οὐρανοῦ, ἄγγελοι καὶ ἄνθρωποι, ἀποτελοῦν τὴ σκηνή, τὸ ναὸ, τὸ κατοικητήριό τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ ὁ Θεὸς κατοικεῖ ἀνάμεσά τους).

7 Καὶ ἐδόθη αὐτῷ πόλεμον ποιῆσαι μετὰ τῶν ἁγίων καὶ νικῆσαι αὐτούς. Καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν καὶ λαόν καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος. 8 Καὶ προσκυνήσουσιν αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται τὸ ὄνομα ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ Ἄρνιου τοῦ ἐσφαγμένου ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

9 Εἴ τις ἔχει οὖς, ἀκουσάτω. 10 Εἴ τις εἰς αἰχμαλωσίαν ἀπάγει, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει· εἴ τις ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτείνει, δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτανθῆναι. Ὡδέ ἐστὶν ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστις τῶν ἁγίων.

11 Καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς. Καὶ εἶχε κέρατα δύο ὅμοια ἀρνίῳ, καὶ ἐλάλει ὡς δράκων. 12 Καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώτου θηρίου πᾶσαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ ποιεῖ τὴν γῆν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας ἵνα προσκυνήσωσι τὸ θηρίον τὸ πρῶτον, οὗ ἑθεραπεύθη ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. 13 Καὶ ποιεῖ σημεῖα μεγάλα, καὶ πῦρ ἵνα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνειν εἰς τὴν γῆν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. 14 Καὶ πλανᾷ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὰ σημεῖα ἃ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου, λέγων τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς ποιῆσαι εἰκόνα τῷ θηρίῳ, ὃς εἶχε τὴν πληγὴν τῆς μαχαίρας καὶ ἔζησε. 15 Καὶ ἐδόθη αὐτῷ πνεῦμα δοῦναι τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα καὶ λαλήσῃ ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου καὶ ποιήσῃ, ὅσοι ἐὰν μὴ προσκυνήσωσι τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα ἀποκτανθῶσι. 16 Καὶ ποιεῖ πάντας, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχοὺς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους, ἵνα δώσωσιν αὐτοῖς χάραγμα ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς ἢ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν,

Κατὰ παραχώρησι Θεοῦ προσωρινὴ παγκόσμια ἐπικράτησι τοῦ θηρίου

7 Μάλιστα δόθηκε σ' αὐτὸ (στὸ θηρίο) ἡ ἐξουσία νὰ κἀνῃ πόλεμον ἐναντίον τῶν ἁγίων (τῶν πιστῶν) καὶ νὰ τοὺς νικήσῃ. Ἀκόμη τὸ δόθηκε ἐξουσία πάνω σὲ κάθε φυλὴ καὶ λαὸ καὶ γλῶσσα καὶ ἔθνος. 8 Καὶ θὰ τὸν προσκυνήσουν (τὸν Ἀντίχριστο, ὁ ὁποῖος ἐμφανίζεται ὡς θηρίο) ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς γῆς, τῶν ὁποίων τὸ ὄνομα δὲν εἶναι γραμμένο στὸ βιβλίο τῆς ζωῆς τοῦ Ἄρνιου, τοῦ σφαγμένου (στὴν ἀπόφασι τοῦ Θεοῦ) ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ κόσμου.

Προτροπὴ γιὰ ὑπομονὴ καὶ πίστι

9 Ὅποιος ἔχει αὐτιά, ἄς ἀκούσῃ. 10 Ὅποιος ὀδηγεῖ σὲ αἰχμαλωσία, θὰ ὀδηγηθῆ σὲ αἰχμαλωσία. Ὅποιος παίρνει μαχαίρη καὶ σκοτώνει, αὐτὸς μὲ μαχαίρη πρόκειται νὰ σκοτωθῆ. Ἐδῶ φαίνεται ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστι τῶν ἁγίων (τῶν πιστῶν). (Οἱ διακτές δηλαδὴ καὶ οἱ δῆμιοι τῶν ἀνθρώπων τοῦ Θεοῦ ὅπωςδήποτε θὰ τιμωρηθοῦν, οἱ δὲ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ δεῖξουν πίστι καὶ ὑπομονή).

Τὸ θηρίο ἀπὸ τὴν ξηρὰ (ὁ ψευδοπροφήτης)

11 Ὑστερα εἶδα ἓνα ἄλλο θηρίο (τὸν ψευδοπροφήτη καὶ ὑπασπιστὴ τοῦ Ἀντιχρίστου) ν' ἀνεβαίνει ἀπὸ τὴν ξηρὰ. Καὶ εἶχε δύο κέρατα ὡς τοῦ ἀρνίου, ἀλλὰ μιλοῦσε ὡς δράκων. 12 Καὶ ἄσκει ὅλη τὴν ἐξουσία τοῦ πρώτου θηρίου συμφῶνως πρὸς τὴ θέλησι ἐκείνου. Καὶ κάνει τὴ γῆ καὶ τοὺς κατοικοῦς τῆς γῆς νὰ προσκυνήσουν τὸ πρῶτο θηρίο, πὺ θεραπεύθηκε ἡ θανάσιμη πληγὴ του. 13 Κάνει δὲ μεγάλα σημεῖα, ἀκόμη καὶ πῦρ νὰ κατεβαίνει ἀπὸ τὸν οὐρανὸ στὴ γῆ μπροστὰ στὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων. 14 Καὶ πλανᾷ τοὺς κατοίκους τῆς γῆς ἐξ αἰτίας τῶν σημείων, ποὺ τοῦ δόθηκε ἐξουσία νὰ κἀνῃ κατὰ τὴ θέλησι τοῦ θηρίου, λέγοντας τοὺς κατοίκους τῆς γῆς νὰ κατασκευάσουν ὁμοίωμα (ἄγαλμα ὡς εἰδωλο) πρὸς τιμὴν τοῦ θηρίου (νὰ θεοποιήσουν δηλαδὴ τὸ θηρίο, τὸν Ἀντίχριστο), ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν πληγὴ τῆς μαχαίρας καὶ ὅμως ἔζησε. 15 Καὶ τοῦ δόθηκε ἡ δυνατότης νὰ δώσῃ πνεῦμα στὸ ὁμοίωμα τοῦ θηρίου (νὰ ζωοποιήσῃ τὸ ὁμοίωμα τοῦ θηρίου), ὥστε καὶ νὰ ὀμιλήσῃ τὸ ὁμοίωμα τοῦ θηρίου, καὶ νὰ κἀνῃ νὰ θανατωθοῦν ὅσοι δὲν προσκυνήσουν τὸ ὁμοίωμα τοῦ θηρίου. 16 Καὶ ἐπιβάλλει σ' ὅλους, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχοὺς, τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους, νὰ δεχθοῦν στοὺς ἑαυτοὺς τοὺς χάραγμα (σφραγίδα πλήρους ὑποτελείας στὸν Ἀντίχριστο) στὸ δεξιὸν χεῖρ ἢ στὰ μέτωπά τους, 17 καὶ κανεὶς νὰ μὴ δύναται νὰ ἀγοράσῃ ἢ νὰ πωλήσῃ, παρὰ μόνον αὐτὸς ποὺ ἔχει τὸ χάραγμα (τὴ σφραγίδα), τὸ ὄνομα δηλαδὴ τοῦ θηρίου ἢ τὸν ἀριθμὸ τοῦ ὀνόματός του.

17 και ἵνα μὴ τις δύνηται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα, τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

18 Ὡδε ἡ σοφία ἐστίν. Ὁ ἔχων νοῦν ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου. Ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστί. Καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ χξς'.

14 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ τὸ Ἄρνιον ἐστηκὸς ἐπὶ τὸ ὄρος Σιών, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, ἔχουσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. **2** Καὶ ἤκουσα φωνῆν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγάλης. Καὶ ἡ φωνὴ ἦν ἤκουσα ὡς κιθαρῶδων κιθαριζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν. **3** Καὶ ἄδουσιν ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων. Καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο μαθεῖν τὴν ᾠδὴν εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς. **4** Οὗτοί εἰσιν οἱ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν· παρθένοι γὰρ εἰσιν. Οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ Ἄρνιϊ ὅπου ἂν ὑπάγῃ. Οὗτοι ἠγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπαρχὴ τῶ Θεοῦ καὶ τῶ Ἄρνιϊ. **5** Καὶ οὐχ εὐρέθη ψεῦδος ἐν τῷ στόματι αὐτῶν· ἄμωμοι γὰρ εἰσιν.

6 Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον πετόμενον ἐν μεσουρανήματι, ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον εὐαγγελίσει ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν, **7** λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ· Φοβηθήτε τὸν Κύριον καὶ δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ, καὶ προσκυνήσατε τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πηγὰς ὑδάτων.

8 Καὶ ἄλλος, δεύτερος, ἄγγελος ἠκολούθησε λέγων· Ἔπεσεν, ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἡ ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πεπότικε πάντα ἔθνη.

Ὁ ἀριθμὸς τοῦ θηρίου (τοῦ Ἀντιχρίστου)

18 Ἐδῶ φαίνεται ἡ σοφία. Ὁποῖος ἔχει νοῦ, ἄς ἐρμηνεύσῃ τὸν ἀριθμὸ τοῦ θηρίου. Εἶναι δὲ ἀριθμὸς ἀνθρώπου. Καὶ εἶναι ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ (τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ Ἀντιχρίστου) χξς' (666).

Τὸ Ἄρνιον καὶ οἱ 144 000 ἐκλεκτοὶ τῶν ἐκλεκτῶν

14 Ἔπειτα κοίταξα, καὶ ἰδοὺ τὸ Ἄρνιον στεκόταν στὸ ὄρος Σιών, καὶ μαζί του ἑκατὸν σαράντα τέσσαρες χιλιάδες, ποὺ εἶχαν τὸ ὄνομά του καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Πατέρα του γραμμένο στὰ μέτωπά τους. **2** Καὶ ἄκουσα φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ σὰν βοῆ καταρρακτῶν καὶ σὰν βοῆ δυνατῆς βροντῆς. Ἐπίσης ἡ φωνή, ποὺ ἄκουσα, ἦταν σὰν τὴ μουσικὴ κιθαριστῶν, ποὺ παίζουσαν μὲ τις κιθάρες τους. **3** Ὑἄλλου δὲ (οἱ οὐράνιοι ὕμνωδοὶ) καινούργιο ἄσμα ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων ζωομόρφων ὄντων (ἀγγέλων) καὶ τῶν πρεσβυτέρων. Καὶ κανεὶς δὲν μπορούσε νὰ μάθῃ τὸ ἄσμα, παρὰ μόνον οἱ ἑκατὸν σαράντα τέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἐξαγορασμένοι ἀπὸ τὴ γῆ. **4** Αὐτοὶ εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ δὲν μολύνθηκαν μὲ γυναῖκες. Εἶναι δηλαδὴ παρθένοι. Αὐτοὶ εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ ἀκολουθοῦσαν τὸ Ἄρνιον, ὅπου καὶ ἂν πηγαίνη. Αὐτοὶ ἐξαγοράσθησαν ἀπὸ τὴν ἀνθρωπότητα ὡς ἐκλεκτότερη προσφορὰ γιὰ τὸ Θεὸ καὶ τὸ Ἄρνιον. **5** Ἀκόμη καὶ στὸ στόμα τους δὲν βρέθηκε κακὸ (Δὲν ἀμάτησαν οὔτε μὲ λόγια). Εἶναι δηλαδὴ ἄψογοι.

Μηνύματα τριῶν ἀγγέλων

6 Εἶδα ἐπίσης ἕνα ἄλλο ἄγγελο νὰ πετᾷ μεσουρανίς. Εἶχε οὐράνιο ἄγγελμα γιὰ νὰ διαλαλήσῃ στοὺς κατοίκους τῆς γῆς, καὶ μάλιστα σὲ κάθε ἔθνος καὶ φυλὴ καὶ γλῶσσα καὶ λαό. **7** Ἔλεγε μεγαλοφώνως: «Φοβηθήτε τὸν Κύριο καὶ δοξάσετε αὐτόν, διότι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεώς του, καὶ προσκυνήσετε ἐκεῖνον, ποὺ δημιουργήσῃ τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ γῆ καὶ τὴ θάλασσα καὶ τις πηγὲς τῶν ὑδάτων».

8 Τότε ἕνας ἄλλος ἄγγελος, δεύτερος, ἀκολούθησε καὶ εἶπε: «Ἐπεσε, ἔπεσε ἡ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἡ ὁποία ἀπὸ τὸ μεθυστικὸ κρασί τῆς πορνείας τῆς πότισε ὅλα τὰ ἔθνη».

9 Καὶ ἄλλος ἄγγελος, τρίτος, ἠκολούθησεν αὐτοῖς λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ· Εἶ τις προσκυνεῖ τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει τὸ χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, 10 καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ κεκερασμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ βασανισθῆσεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἄρνιου. 11 Καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν εἰς αἰῶνας αἰῶνων ἀναβαίνει, καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ προσκυνοῦντες τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ εἶ τις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

12 Ὡδε ἡ ὑπομονὴ τῶν ἁγίων ἐστίν, οἱ τηροῦντες τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν πίστιν Ἰησοῦ.

13 Καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης· Γράψον· Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπ' ἄρτι. Ναι, λέγει τὸ Πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν, τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν.

14 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ νεφέλῃ λευκῇ, καὶ ἐπὶ τὴν νεφέλῃν καθήμενος ὁμοῖος υἱῷ ἀνθρώπου, ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ. 15 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ, κράζων ἐν φωνῇ μεγάλῃ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῆς νεφέλης· Πέμψον τὸ δρέπανόν σου καὶ θέρισον, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τοῦ θερισμοῦ, ὅτι ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς. 16 Καὶ ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τὴν νεφέλῃν τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ θερίσθη ἡ γῆ.

17 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὀξύ. 18 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου, ἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρὸς, καὶ ἐφώνησε κραυγῇ μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον τὸ ὀξύ λέγων· Πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ ὀξύ καὶ τρύγησον τοὺς βότρυας τῆς ἀμπέλου τῆς γῆς, ὅτι ἠκμασεν ἡ σταφυλὴ τῆς γῆς. 19 Καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐτρύγησε τὴν ἀμπέλου τῆς γῆς, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τὴν μεγάλην. 20 Καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ ἄχρι τῶν χαλινῶν τῶν ἵππων ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων.

9 Καὶ ἓνας ἄλλος ἄγγελος, τρίτος, ἀκολούθησε σ' αὐτοὺς λέγοντας μεγαλοφώνως· «Ὅποιος προσκυνεῖ τὸ θηρίο καὶ τὸ ὁμοίωμά του (τὸ εἶδωλό του), καὶ λαμβάνει τὸ χάραγμα (τὴ σφραγίδα) στὸ μέτωπό του ἢ στὸ χέρι του, 10 καὶ αὐτὸς (ὅπως ἡ Βαβυλὼν) θὰ πιῇ ἀπὸ τὸ κρασί τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἔχει μπεῖ ἀνέρωτο καὶ πολὺ δυνατὸ μέσα στὸ ποτήρι τῆς ὀργῆς του, καὶ θὰ βασανίζεται μὲ φωτιά καὶ θειάφι ἐνώπιον τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἄρνιου. 11 Καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ τοὺς ἀνεβαίνει αἰωνίως, καὶ δὲν ἔχουν ἀνάπαυσι ἡμέρα καὶ νύχτα ὅσοι προσκυνοῦν τὸ θηρίο καὶ τὸ ὁμοίωμά του (τὸ εἶδωλό του), καὶ ὅποιος λαμβάνει τὸ χάραγμα (τὴ σφραγίδα) τοῦ ὀνόματός του».

Ἐνθαρρυντικοὶ λόγοι

12 Ἐδῶ φαίνεται ἡ ὑπομονὴ τῶν ἁγίων (τῶν πιστῶν), αὐτῶν ποὺ φυλάττουν τὶς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν Πίστιν τοῦ Ἰησοῦ.

13 Ἄκουσα ἐπίσης φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ποὺ ἔλεγε· «Γράψε· Οἱ νεκροί, οἱ ὅποιοι πεθαίνουν μὲ πίστιν στὸν Κύριο, εἶναι εὐτυχεῖς ἀπὸ τώρα (ἀπὸ τὴν ὥρα τοῦ δυσασέστου γεγονότος τοῦ θανάτου). Ναι, λέγει τὸ Πνεῦμα, διότι ἀναπαύονται ἀπὸ τοὺς κόπους τοὺς, καὶ τὰ ἔργα τοὺς τοὺς συνοδεύουν (ὡς συνηγόροι τοὺς)».

Θερισμὸς καὶ τρυγητὸς τοῦ κόσμου

14 Κοίταξα τότε, καὶ ἰδοὺ ἓνα λευκὸ σύννεφο, καὶ πάνω στὸ σύννεφο καθόταν κάποιος ὁμοῖος μὲ υἱὸν ἀνθρώπου. Πάνω στὸ κεφάλι του εἶχε στεφάνι χρυσοῦ, καὶ στὸ χέρι του δρεπάνι κοφτερό. 15 Ἐνας ἄλλος ἄγγελος βῆκε τότε ἀπὸ τὸ ναὸ καὶ ἔκραζε μὲ φωνὴ μεγάλη στὸν καθήμενον πάνω στὸ σύννεφο· «Βάλε τὸ δρεπάνι σου καὶ θέρισε, διότι ἦλθεν ἡ ὥρα τοῦ θερισμοῦ, διότι τὰ σπαρτὰ γιὰ θερισμὸ ὠρίμασαν τελείως». 16 Τότε ὁ καθήμενος πάνω στὸ σύννεφο ἔθεσε τὸ δρεπάνι του στὴ γῆ καὶ θερίσθηκε ἡ γῆ.

17 Καὶ ἄλλος ἄγγελος βῆκε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ναὸ, κρατώντας καὶ αὐτὸς δρεπάνι κοφτερό. 18 Ἀκόμη ἓνας ἄλλος ἄγγελος βῆκε ἀπὸ τὸ θυσιαστήριο, ποὺ εἶχε ἐξουσία στὴ φωτιά, καὶ φώναξε μὲ κραυγὴ μεγάλη σ' ἐκείνον, ποὺ κρατοῦσε τὸ κοφτερὸ δρεπάνι, λέγοντας· «Βάλε τὸ κοφτερὸ δρεπάνι σου καὶ τρύγησε τὰ σταφύλια ἀπὸ τὰ κλήματα τῆς γῆς, διότι ὠρίμασαν τὰ σταφύλια τῆς γῆς». 19 Καὶ ἔθεσε ὁ ἄγγελος τὸ δρεπάνι του στὴ γῆ καὶ τρύγησε τὰ κλήματα τῆς γῆς καὶ ἔριξε (τὰ σταφύλια) στὸ μεγάλο πατητήρι τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ. 20 Καὶ πατήθηκε τὸ πατητήρι ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι, καὶ ἔρρευσε αἷμα ἀπὸ τὸ πατητήρι (καὶ ὑψώθηκε) μέχρι τὰ χαλιναρία τῶν ἵππων σὲ ἕκταις χιλίων ἑξακοσίων σταδίων (τριακοσίων χιλιόμετρων περίπου).

15 Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυμαστόν, ἀγγέλους ἑπτὰ ἔχοντας πληγὰς ἑπτὰ τὰς ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ Θεοῦ.

2 Καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑάλινην μεμιγμένην πυρί, καὶ τοὺς νικῶντας ἐκ τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνας αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐστῶτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν ὑάλινην, ἔχοντας τὰς κιθάρας τοῦ Θεοῦ. 3 Καὶ ᾄδουσι τὴν ᾠδὴν Μωυσέως τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ Ἀρνίου λέγοντες· Μεγάλα καὶ φοβερὰ τὰ ἔργα σου, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ. Δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ ὁδοὶ σου, ὁ Βασιλεὺς τῶν ἐθνῶν. 4 Τίς οὐ μὴ φοβηθῆ, Κύριε, καὶ δοξάσῃ τὸ ὄνομά σου; Ὅτι μόνος ὅσιος. Ὅτι πάντα τὰ ἔθνη ἤξουσι καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐφανερώθησαν.

5 Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἠνοιγῆ ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ, 6 καὶ ἐξῆλθον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς ἐκ τοῦ ναοῦ, οἱ ἦσαν ἐνδεδυμένοι λίνον καθαρὸν λαμπρὸν καὶ περιεζωσμένοι περὶ τὰ στήθη ζώνας χρυσαῖς. 7 Καὶ ἐν ἐκ τῶν τεσσάρων ζῶν ἐδωκε τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλους ἑπτὰ φιάλας χρυσαῖς γεμούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. 8 Καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. 9 Καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων.

16 Καὶ ἤκουσα μεγάλης φωνῆς ἐκ τοῦ ναοῦ λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλους· Ὑπάγετε καὶ ἐκχέετε τὰς ἑπτὰ φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν γῆν.

2 Καὶ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος καὶ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν. Καὶ ἐγένετο ἔλκος κακὸν καὶ πονηρὸν ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ.

15 Ἐπειτα εἶδα ἕνα ἄλλο σημεῖο στὸν οὐρανὸ μέγαλο καὶ φοβερό, ἑπτὰ ἀγγέλους, οἱ ὅποιοι ἦταν ἐντεταλμένοι γιὰ τὶς ἑπτὰ πληγές τὶς τελευταῖες, διότι μ' αὐτὲς ἔφθασε στὸ ἀποκορύφωμα καὶ στὸ τέλος ὁ θυμὸς τοῦ Θεοῦ.

2 Ἐπίσης εἶδα ἕνα γυάλινη θάλασσα ἀνάμικτη μὲ φωτιά. Καὶ ὅσους ἀπὸ τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ θηρίου καὶ τοῦ ὁμοιώματός του (τοῦ εἰδώλου του) καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματός του ἀναδεικνύονται νικηταὶ εἶδανὰ στέκωνται στὴ θάλασσα τῆ γυάλινη καὶ νὰ κρατοῦν θεϊκὲς κιθάρες.

3 Καὶ φάλλουν κατὰ τὴν ᾠδὴν τοῦ Μωυσῆ, τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ, ᾠδὴν στὸ Ἀρνίον λέγοντας: «Μεγάλα καὶ θαυμαστά εἶναι τὰ ἔργα σου, Κύριε Θεὲ παντοκράτωρ. Δίκαιοι καὶ εὐθεῖς εἶναι οἱ δρόμοι σου, Βασιλεῦ τῶν ἐθνῶν. 4 Ποιὸς δὲν θὰ φοβηθῆ, Κύριε, καὶ δὲν θὰ δοξάσῃ τὸ ὄνομά σου; Ἀσφαλῶς εἶσαι ὁ μόνος ἅγιος. Ἀσφαλῶς ὅλα τὰ ἔθνη θὰ ἔλθουν καὶ θὰ προσκυνήσουν ἐνώπιόν σου, διότι οἱ δικαιοσύνης σου φανερώθηκαν (οἱ δίκαιες κρίσεις σου ἐκδηλώθηκαν)».

5 Καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὰ κοίταξα, καὶ ὁ ναὸς, ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου, στὸν οὐρανὸ ἄνοιξε, 6 καὶ βγῆκαν ἀπὸ τὸ ναὸ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ ἐντεταλμένοι γιὰ τὶς ἑπτὰ πληγές. Φοροῦσαν ἐνδύματα λινὰ καθαρὰ λαμπρά, καὶ γύρω ἀπὸ τὰ στήθη τους ἦταν ζωσμένοι μὲ χρυσὲς ζώνες.

7 Ἐνα δὲ ἀπὸ τὰ τέσσερα ζώομορφα ὄντα (ἀγγέλους) ἔδωσε στοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους ἑπτὰ χρυσὲς φιάλες γεμάτες ἀπὸ τὸ θυμὸ τοῦ Θεοῦ ποὺ ζῆ στοὺς ἀπεράντους αἰῶνες. 8 Καὶ ὁ ναὸς γέμισε ἀπὸ ἐκθαμβωτικὸ σύννεφο σχηματιζόμενο ἀπὸ τὴν ἀκτινοβολία τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπὸ τὴ λάμψη του. 9 Καὶ κανεὶς δὲν μπορούσε νὰ εἰσέλθῃ στὸ ναὸ μέχρις ὅτου συμπληρωθοῦν οἱ ἑπτὰ πληγές τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων.

Οἱ πρῶτες πέντε φιάλες τῆς θείας ὀργῆς
Ἀμετανοησία καὶ βλασφημία

16 Καὶ ἄκουσα μιὰ δυνατὴ φωνὴ ἀπὸ τὸ ναὸ νὰ λέγῃ στοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους: «Πηγαίνετε καὶ ἀδειάσετε τὶς ἑπτὰ φιάλες τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ στὴ γῆ».

2 Καὶ πῆγε ὁ πρῶτος καὶ ἀδειάσε τὴ φιάλην του στὴ γῆ. Καὶ παρουσιάσθηκε μιὰ πληγὴ ἄσχημη καὶ ὀδυνηρὴ στοὺς ἀνθρώπους, ποὺ εἶχαν τὸ χάραγμα (τὴ σφραγίδα) τοῦ θηρίου καὶ προσκυνοῦσαν τὸ ὁμοίωμά του (τὸ εἶδωλό του).

3 Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ ἐγένετο αἷμα ὡς νεκροῦ, καὶ πᾶσα ψυχὴ ζῶσα ἀπέθανεν ἐν τῇ θαλάσῃ.

4 Καὶ ὁ τρίτος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων. Καὶ ἐγένετο αἷμα. 5 Καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου τῶν ὑδάτων λέγοντος· Δίκαιος εἶ, ὁ Ὡν καὶ ὁ Ἦν, ὁ ὅσιος, ὅτι ταῦτα ἔκρινας. 6 Ὅτι αἷμα ἁγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεαν, καὶ αἷμα αὐτοῖς ἔδωκας πιεῖν. Ἄξιοί εἰσι. 7 Καὶ ἤκουσα τοῦ θυσιαστηρίου λέγοντος· Ναί, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἀληθινὰ καὶ δίκαια αἰ κρίσεις σου.

8 Καὶ ὁ τέταρτος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον. Καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυματίσαι ἐν πυρὶ τοὺς ἀνθρώπους. 9 Καὶ ἐκαυματίσθησαν οἱ ἄνθρωποι καὶ μακάρα μέγα, καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ ἔχοντος ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας, καὶ οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν.

10 Καὶ ὁ πέμπτος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ θηρίου. Καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτωμένη. Καὶ ἐμασῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πόνου. 11 Καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἑλκῶν αὐτῶν, καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν.

12 Καὶ ὁ ἕκτος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν τὸν Εὐφράτην. Καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ, ἵνα ἐτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ ἀνατολῆς ἤλιου. 13 Καὶ εἶδον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δράκοντος καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπροφήτου πνεύματα τρία ἀκάθαρτα ὡς βάτραχοι. 14 Εἰσὶ γὰρ πνεύματα δαιμονίων ποιῶντα σημεῖα, ἃ ἐκπορεύεται ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς οἰκουμένης ὅλης συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος.

15 Ἴδου ἔρχομαι ὡς κλέπτῃς. Μακάριος ὁ γρηγορῶν καὶ τηρῶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ καὶ βλέπωσι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ.

16 Καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ἑβραϊστὶ Ἄρμαγεδών.

3 Ὁ δεύτερος δὲ ἄγγελος ἄδειασε τὴ φιάλη του στὴ θάλασσα. Καὶ ἡ θάλασσα μεταβλήθηκε σὲ αἷμα σὰν φουεμένου ἀνθρώπου, καὶ κάθε ζωντανὴ ὑπαρξὶ στὴ θάλασσα πέθανε.

4 Ὁ τρίτος δὲ ἄγγελος ἄδειασε τὴ φιάλη του στοὺς ποταμοὺς καὶ στὶς πηγὰς τῶν ὑδάτων. Καὶ μεταβλήθηκαν σὲ αἷμα. 5 Καὶ ἄκουσα τὸν ἄγγελο τῶν ὑδάτων νὰ λέγῃ: «Δίκαιος εἶσαι σύ, ὁ Ὡν καὶ ὁ Ἦν, ὁ ἅγιος, στὶς τιμωρητικὲς αὐτὲς ἐνέργειές σου. 6 Διότι ἔχυσαν αἷμα ἁγίων καὶ προφητῶν, γι' αὐτὸ αἷμα τοὺς ἔδωσες νὰ πιοῦν. Τὸ ἀξίζουν». 7 Ἐπίσης ἄκουσα τὸ θυσιαστήριο νὰ λέγῃ: «Ναί, Κύριε Θεὲ παντοκράτορ, ὀρθὲς καὶ δίκαιες εἶναι οἱ τιμωρητικὲς ἐνέργειές σου».

8 Ὁ τέταρτος δὲ ἄγγελος ἄδειασε τὴ φιάλη του στὸν ἥλιο. Καὶ τοῦ ἐπετρέπη νὰ καύσῃ τοὺς ἀνθρώπους μὲ θερμότητα. 9 Καὶ κήηκαν οἱ ἄνθρωποι μὲ καῦμα μεγάλο. Καὶ βλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶχε ἐξουσία σ' αὐτὲς τὶς πληγές, καὶ δὲν μετανόησαν ὥστε νὰ τὸν δοξάσουν.

10 Ὁ πέμπτος δὲ ἄγγελος ἄδειασε τὴ φιάλη του στὸ θρόνο τοῦ θηρίου (τοῦ Ἀντιχρίστου). Καὶ ἡ βασιλεία του συνετρίβη. Καὶ μασσοῦσαν τὶς γλώσσες τοὺς ἀπὸ τὸν πόνο. 11 Καὶ βλασφήμησαν τὸ Θεὸ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ αἰτίας τῶν συμφορῶν τοὺς καὶ ἐξ αἰτίας τῶν πληγῶν τοὺς, καὶ δὲν μετανόησαν γιὰ τὰ ἔργα τοὺς.

Ἡ ἕκτη φιάλη καὶ τὰ τρία ἀκάθαρτα πνεύματα

12 Ὁ ἕκτος δὲ ἄγγελος ἄδειασε τὴ φιάλη του στὸν ποταμὸ τὸ μεγάλο τὸν Εὐφράτη. Καὶ ξεράθηκε τὸ νερὸ του, γιὰ νὰ ἐτοιμασθῇ ὁ δρόμος γιὰ τοὺς βασιλεῖς ἀπὸ τὴν Ἀνατολή. 13 Καὶ εἶδα νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ δράκοντος καὶ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ θηρίου καὶ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ψευδοπροφήτου τρία ἀκάθαρτα πνεύματα σὰν βάτραχοι. 14 Εἶναι δὲ πνεύματα δαιμονικά, ποὺ κάνουν σημεῖα, καὶ ἀποστέλλονται στοὺς βασιλεῖς ὅλης τῆς οἰκουμένης, γιὰ νὰ τοὺς συγκεντρώσουν γιὰ τὸν πόλεμο τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος.

15 Προσεῖτε, ἔρχομαι σὰν κλέπτῃς (αἰφνιδίως). Μακάριος ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος ἀγρυπνεῖ καὶ παραμένει ντυμένος, διότι δὲν θὰ περιπατῇ γυμνὸς καὶ δὲν θὰ βλέπουν τὴν ἀσχημία του.

16 Καὶ τοὺς συγκεντρώσαν (τὰ τρία δαιμονικά πνεύματα τοὺς βασιλεῖς) στὸν τόπο, ποὺ λέγεται στὰ ἑβραϊκὰ Ἄρμαγεδών.

17 Καὶ ὁ ἑβδομος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἀέρα. Καὶ ἐξῆλθε φωνὴ μεγάλη ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θρόνου λέγουσα· Γέγονε! 18 Καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ. Καὶ σεισμός ἐγένετο μέγας, οἶος οὐκ ἐγένετο ἀφ' οὗ οἱ ἄνθρωποι ἐγένοντο ἐπὶ τῆς γῆς. Τηλικούτος σεισμός, οὕτω μέγας! 19 Καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ μεγάλη εἰς τρία μέρη. Καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν ἔπεσαν. Καὶ Βαβυλῶν ἡ μεγάλη ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ δοῦναι αὐτῇ τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ. 20 Καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγε, καὶ ὄρη οὐκ εὐρέθησαν. 21 Καὶ χάλαζα μεγάλη ὡς ταλαντιαία καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους! Καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν Θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλάζης, ὅτι μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγὴ αὕτη σφόδρα.

17 Καὶ ἦλθεν εἰς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ λέγων· Δεῦρο δεῖξω σοι τὸ κρίμα τῆς πόρνῆς τῆς μεγάλης τῆς καθημένης ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν, 2 μεθ' ἧς ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ἐμεθύσθησαν οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς.

3 Καὶ ἀπήνεγκέ με εἰς ἔρημον ἐν πνεύματι. Καὶ εἶδον γυναῖκα καθημένην ἐπὶ τὸ θηρίον τὸ κόκκινον, γέμον ὀνόματα βλασφημίας, ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα. 4 Καὶ ἡ γυνὴ ἦν περιβεβλημένη πορφυροῦν καὶ κόκκινον καὶ κεχρυσωμένη χρυσίῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, ἔχουσα ποτήριον χρυσοῦν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, γέμον βδελυγμάτων, καὶ τὰ ἀκάθαρτα τῆς πορνείας τῆς γῆς, 5 καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς ὄνομα γεγραμμένον μυστήριον· Βαβυλῶν ἡ μεγάλη, ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς. 6 Καὶ εἶδον τὴν γυναῖκα μεθύουσαν ἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἀγίων καὶ ἐκ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων Ἰησοῦ. Καὶ ἐθαύμασα ἰδὼν αὐτὴν θαῦμα μέγα.

7 Καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· Διατί ἐθαύμασας; Ἐγὼ ἐρῶ σοι τὸ μυστήριον τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζοντος αὐτὴν, τοῦ ἔχοντος τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα. 8 Τὸ

Ἦ ἐβδόμη φιάλη καὶ τιμωρία τῶν πόλεων, μάλιστα τῆς Βαβυλῶνος

17 Ὁ δὲ ἑβδομος ἄγγελος ἔδεδασε τὴ φιάλην τοῦ στὸν ἀέρα. Καὶ φωνὴ δυνατὴ βγήκε ἀπὸ τὸ ναὸ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θρόνου, ἡ ὁποία ἔλεγε: «Ἐγίνε!» 18 Καὶ προκλήθηκαν ἀστραπῆς καὶ φωνῆς καὶ βροντῆς. Ἐπίσης ἔγινε μεγάλος σεισμός, τέτοιος ποῦ δὲν ἔγινε ἀφ' ὅτου οἱ ἄνθρωποι ὑπήρξαν στὴ γῆ. Τόσος σεισμός, τόσο μεγάλος! 19 Καὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἔγινε τρία κομμάτια. Καὶ οἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν ἔπεσαν. Καὶ τὴ Βαβυλῶνα τὴ μεγάλη θυμήθηκε ὁ Θεός, γιὰ νὰ τῆς δώσῃ νὰ πιῇ ἀπὸ τὸ ποτήρι μὲ τὸ ἀψὺ κρασί τῆς ὀργῆς του. 20 Καὶ ὅλα τὰ νησιά ἔφυγαν ἀπὸ τῆ θέσι τους, καὶ τὰ ὄρη δὲν βρέθηκαν στὴ θέσι τους. 21 Καὶ χαλάζι μεγάλο βαρὺ σὰν τάλαντο (42 κιλά περίπου) ἔπεσε ἀπὸ τὸ οὐρανὸ πάνω στοὺς ἀνθρώπους! Καὶ βλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸ Θεὸ ἐξ αἰτίας τῆς συμφορᾶς ποῦ προκάλεσε τὸ χαλάζι, διότι αὐτὴ ἡ συμφορὰ ἦταν πάρα πολὺ μεγάλη.

Ἦ ὀπτασία τῆς μεγάλης πόρνῆς Βαβυλῶνος καὶ τοῦ θηρίου

17 Ἦλθε δὲ ἓνας ἀπὸ τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους, ποῦ κρατοῦσαν τὶς ἑπτὰ φιάλες, καὶ μίλησε μαζί μου λέγοντας: «Ἐλα νὰ σοῦ δεῖξω τὴν τιμωρία τῆς πόρνῆς τῆς μεγάλης, ποῦ κάθεται σὲ τόπο μὲ πολλὰ νερά. 2 Μαζί της πόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ μέθυσαν οἱ κάτοικοι τῆς γῆς ἀπὸ τὸ κρασί τῆς πορνείας της».

3 Καὶ μὲ μετέφερε πνευματικῶς (ὄχι σωματικῶς) σὲ μιὰ ἔρημο. Καὶ εἶδα μιὰ γυναῖκα πάνω στὸ κόκκινο θηρίο, ποῦ ἦταν γεμάτο βλάσφημα ὀνόματα, καὶ εἶχε ἑπτὰ κεφάλια καὶ δέκα κέρατα. 4 Ἦ δὲ γυναῖκα ἦταν ντυμένη στὴν πορφύρα καὶ στὸ κόκκινο, καὶ στολισμένη μὲ χρυσάφι καὶ πολυτίμους λίθους καὶ μαργαριτάρια. Καὶ στὸ χέρι της κρατοῦσε χρυσο ποτήρι γεμᾶτο μὲ βδελύγματα καὶ τὶς ἀκαθαρσίες τῆς πορνείας τῆς γῆς. 5 Καὶ στὸ μέτωπό της ἦταν γραμμένο μυστηριώδες (ἀλληγορικὸ) ὄνομα: «Βαβυλῶν ἡ μεγάλη, ἡ μητέρα τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς». 6 Καὶ εἶδα τὴν γυναῖκα νὰ μεθᾶ ἀπὸ τὸ αἶμα τῶν ἀγίων (τῶν πιστῶν) καὶ ἀπὸ τὸ αἶμα τῶν μαρτύρων (τῶν κηρύκων) τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ὅταν τὴν εἶδα, φοβήθηκα μὲ φόβο μεγάλο.

Ἦ ἐξήγησι τῆς ὀπτασίας

7 Ὁ δὲ ἄγγελος μοῦ εἶπε: «Γιατί φοβήθηκες; Ἐγὼ θὰ σοῦ ἐξηγήσω τὸ μυστήριον τῆς γυναικᾶς καὶ τοῦ θηρίου ποῦ τὴν βαστάζει καὶ ἔχει τὰ ἑπτὰ κεφάλια καὶ τὰ δέκα κέρατα. 8 Τὸ θηρίο, ποῦ εἶδες, ὑπῆρχε καὶ δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ πρόκειται ν' ἀνεβῆ ἀπὸ τὴν ἄβυσσος (νὰ ἐπανέλθῃ δηλαδὴ) καὶ νὰ καταλήξῃ σὲ ἀπώλεια (νὰ ἐξολοθρευθῇ). Θὰ φοβηθοῦν δὲ ἐκεῖνοι οἱ κάτοικοι τῆς γῆς, τῶν ὁποίων τὸ ὄνομα δὲν εἶναι γραμ-

θηρίον ὁ εἶδες, ἦν καὶ οὐκ ἔστι, καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ τῆς ἀβύσσου καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγειν. Καὶ θαυμάσονται οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται τὸ ὄνομα ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, βλεπόντων τὸ θηρίον ὅτι ἦν, καὶ οὐκ ἔστι καὶ παρέσται. 9 Ὡδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων σοφίαν. Αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ ὄρη ἑπτὰ εἰσιν, ὅπου ἡ γυνὴ κάθηται ἐπ' αὐτῶν. 10 Καὶ βασιλεῖς ἑπτὰ εἰσιν. Οἱ πέντε ἔπεσαν, ὁ εἷς ἔστιν, ὁ ἄλλος οὐπω ἦλθε. Καὶ ὅταν ἔλθῃ, ὀλίγον αὐτὸν δεῖ μείναι. 11 Καὶ τὸ θηρίον ὃ ἦν καὶ οὐκ ἔστι, καὶ αὐτὸς ὄνδρος ἔστι, καὶ ἐκ τῶν ἑπτὰ ἔστι, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει. 12 Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες δέκα βασιλεῖς εἰσιν, οἵτινες βασιλείαν οὐπω ἔλαβον, ἀλλ' ἐξουσίαν ὡς βασιλεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσι μετὰ τοῦ θηρίου. 13 Οὗτοι μίαν γνώμην ἔχουσι, καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ δίδουσι. 14 Οὗτοι μετὰ τοῦ Ἄρνιου πολεμήσουσι, καὶ τὸ Ἄρνιον νικήσει αὐτούς, ὅτι Κύριος κυρίων ἐστὶ καὶ Βασιλεὺς βασιλέων, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί.

15 Καὶ λέγει μοι· Τὰ ὕδατα ἃ εἶδες, οὗ ἡ πόρνη κάθηται, λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰσὶ καὶ ἔθνη καὶ γλώσσαι. 16 Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες καὶ τὸ θηρίον, οὗτοι μισήσουσι τὴν πόρνην καὶ ἡρμωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν καὶ γυμνὴν καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται καὶ αὐτὴν κατακαύσουσιν ἐν πυρὶ. 17 Ὁ γὰρ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ καὶ ποιῆσαι μίαν γνώμην καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ, ἄχρι τελεσθῶσιν οἱ λόγοι τοῦ Θεοῦ. 18 Καὶ ἡ γυνὴ ἦν εἶδες ἔστιν ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἡ ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς.

18 Μετὰ ταῦτα εἶδον ἄλλον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα ἐξουσίαν μεγάλην, καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ. 2 Καὶ ἔκραξεν ἐν ἰσχυρᾷ φωνῇ λέγων· Ἔπεσε, ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ ἐγένετο κατοικητήριον δαιμονίων καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος ἀκαθάρτου καὶ φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρτου καὶ μεμισημένου. 3 Ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πέπωκαν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ' αὐτῆς ἐπόρνευσαν, καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ στρήνου αὐτῆς ἐπλούτησαν.

μένο στὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ κόσμου, βλέποντας τὸ θηρίο, διότι ὑπῆρχε καὶ δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ θὰ παρουσιασθῇ πάλι. 9 Ἐδῶ φαίνεται ὁ νοῦς ποῦ ἔχει σοφία. Τὰ ἑπτὰ κεφάλαια εἶναι ἑπτὰ λόφοι, ποῦ πάνω τους κάθεται ἡ γυναῖκα. 10 Ἐπίσης εἶναι ἑπτὰ βασιλεῖς. Οἱ πέντε ἔπεσαν, ὁ ἓνας ὑπάρχει, ὁ ἄλλος δὲν ἦλθεν ἀκόμη. Καὶ ὅταν ἔλθῃ, λίγο χρόνο πρόκειται νὰ παραμείνῃ. 11 Καὶ τὸ θηρίο, ποῦ ὑπῆρχε καὶ δὲν ὑπάρχει, καὶ αὐτὸς εἶναι βασιλεὺς ἠθδρος, καὶ εἶναι ἀπὸ τοὺς ἑπτὰ (ὁμόφρων καὶ ὁμότροπος τῶν ἑπτὰ), καὶ πηγαίνει σὲ ἀπώλεια (νὰ ἐξολοθρευθῇ). 12 Καὶ τὰ δέκα κέρατα, ποῦ εἶδες, εἶναι δέκα βασιλεῖς, οἱ ὅποιοι βασιλεία δὲν ἔλαβαν, ἀλλὰ λαμβάνουν ἐξουσία σὰν βασιλεῖς μίαν ὥρα μαζί με τὸ θηρίο. 13 Αὐτοὶ συμφωνοῦν, καὶ τὴ δύναμι καὶ τὴν ἐξουσία τους δίνουν στὸ θηρίο. 14 Αὐτοὶ θὰ πολεμήσουν ἐναντίον τοῦ Ἄρνιου, ἀλλὰ τὸ Ἄρνιον θὰ τοὺς νικήσῃ, διότι εἶναι Κύριος κυρίων καὶ Βασιλεὺς βασιλέων, ὅσοι δὲ εἶναι μαζί του εἶναι ἐπιλεκτοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ ἀφωσιωμένοι».

15 Ἐπίσης μοῦ λέγει: «Τὰ νερά, ποῦ εἶδες, ὅπου κάθεται ἡ πόρνη, εἶναι λαοὶ καὶ ὄχλοι καὶ ἔθνη καὶ γλώσσες. 16 Τὰ δέκα δὲ κέρατα, ποῦ εἶδες, καὶ τὸ θηρίο, αὐτοὶ θὰ μισήσουν τὴν πόρνην καὶ θὰ τὴν ἐρμωσοῦν καὶ θὰ τὴν γυμνώσουν καὶ θὰ φάγουν τὶς σάρκες της καὶ θὰ τὴν κατακαύσουσιν με φωτιά. 17 Διότι ὁ Θεὸς ἐβλεπε στὶς καρδίες τους νὰ κάνουν τὸ θέλημά του καὶ νὰ ἐνεργήσουν ὁμοφώνως καὶ νὰ δώσουν τὴ βασιλικὴ δύναμί τους στὸ θηρίο, μέχρις ὅτου πραγματοποιηθοῦν οἱ λόγοι τοῦ Θεοῦ. 18 Ἡ δὲ γυναῖκα, ποῦ εἶδες, εἶναι ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ ὁποία βασιλεύει πάνω στοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς».

Ἄγγελία τῆς πτώσεως τῆς Βαβυλῶνος

18 Μετὰ ἀπ' αὐτὰ εἶδα ἄλλον ἄγγελο νὰ κατεβαίνῃ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν. Εἶχε ἐξουσία μεγάλη, καὶ ἡ γῆ φωτίσθη ἀπὸ τὴ λάμψι του. 2 Καὶ ἔκραξε με ἰσχυρῇ φωνῇ λέγοντας: «Ἐπεσε, ἔπεσε ἡ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ ἔγινε κατοικίαι δαιμονίων, καὶ καταφύγιο κάθε ἀκαθάρτου πνεύματος, καὶ φωλιὰ κάθε ἀκαθάρτου καὶ σιχαμένου ὄρνιου. 3 Διότι ἀπὸ τὸ μεθυστικὸ κρασί τῆς πορνείας της ἔχουν πιεῖ ὅλα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς πόρνευσαν μαζί της, καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς πλούτησαν ἀπὸ τὸν ἄφθονο πλοῦτο της».

Νέα ἀγγελία τῆς τιμωρίας τῆς Βαβυλῶνος καὶ σχετικὲς συστάσεις

4 Ἄκουσα δὲ ἄλλη φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν νὰ λέγῃ: «Ἐξέλθετε ἀπ' αὐτῆ, λαέ μου, γιὰ νὰ μὴ γίνετε συμμετοχοὶ στὶς ἁμαρτίες της, καὶ γιὰ νὰ μὴ πληγῆτε ἀπὸ τὶς συμφορὲς της. 5 Διότι ἔφθασαν μέχρι τὸν οὐρανὸν οἱ ἁμαρτίες της, καὶ ἔλαβε ὑπ' ὄψιν ὁ Θεὸς τὰ ἀνομήματά της.

4 Καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν· Ἐξέλθε ἐξ αὐτῆς, ὁ λαὸς μου, ἵνα μὴ συγκοινωνήσῃτε ταῖς ἀμαρτίαις αὐτῆς, καὶ ἵνα ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς μὴ λάβητε. 5 Ὅτι ἐκολλήθησαν αὐτῆς αἱ ἀμαρτίαι ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμνημόνευσεν ὁ Θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς.

6 Ἀπόδοτε αὐτῇ ὡς καὶ αὐτὴ ἀπέδωκε. Καὶ διπλώσατε αὐτῇ διπλᾶ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς. Ἐν τῷ ποτηρίῳ ᾧ ἐκέρασε κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν. 7 Ὅσα ἐδόξασεν ἐαυτὴν καὶ ἐστηρίασε, τοσοῦτον δότε αὐτῇ βασανισμόν καὶ πένθος. Ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγει, ὅτι κáθημαι καθὼς βασίλισσα καὶ χήρα οὐκ εἶμι καὶ πένθος οὐ μὴ ἴδω, 8 διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἤξουσιν αἱ πληγαὶ αὐτῆς, θάνατος καὶ πένθος καὶ λιμός, καὶ ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται. Ὅτι ἰσχυρὸς Κύριος ὁ Θεὸς ὁ κρίνας αὐτήν.

9 Καὶ κλαύσουσιν αὐτὴν καὶ κόψονται ἐπ' αὐτῇ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς οἱ μετ' αὐτῆς πορνεύσαντες καὶ στηρνιασάντες, ὅταν βλέπωσι τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, 10 ἀπὸ μακρόθεν ἐστηκότες διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, λέγοντες· Οὐαὶ οὐαὶ, ἡ πόλις ἡ μεγάλη Βαβυλῶν, ἡ πόλις ἡ ἰσχυρά, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἤλθεν ἡ κρίσις σου!

11 Καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς κλαύσουσι καὶ πενθήσουσιν ἐπ' αὐτῇ, ὅτι τὸν γόμον αὐτῶν οὐδεὶς ἀγοράζει οὐκέτι, 12 γόμον χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λίθου τιμίου καὶ μαργαρίτου· καὶ βυσσίνου καὶ πορφύρας καὶ σηρικῆς καὶ κοκκίνου· καὶ πᾶν ξύλον θύνον καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον καὶ πᾶν σκεῦος ἐκ ξύλου τιμιωτάτου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ μαρμάρου· 13 καὶ κινάμωμον καὶ ἄμωμον καὶ θυμιάματα καὶ μύρον καὶ λίβανον· καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ σεμίδαλιν καὶ σίτον· καὶ κτήνη καὶ πρόβατα· καὶ ἵππων καὶ ῥέδων· καὶ σωματίων, καὶ ψυχᾶς ἀνθρώπων. 14 Καὶ ἡ ὀπώρα τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς σου ἀπώλετο ἀπὸ σοῦ, καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ λαμπρὰ ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ καὶ οὐκέτι οὐ μὴ αὐτὰ εὐρήσεις. 15 Οἱ ἔμποροι τούτων, οἱ πλουτήσαντες ἀπ' αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν στήσονται διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, 16 λέγοντες· Οὐαὶ οὐαὶ, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ περιβεβλημένη

6 Φερθήτε σ' αὐτῇ, ὅπως καὶ αὐτὴ φέρθηκε. Καὶ ἀνταποδώσετε σ' αὐτὴ διπλᾶ συμφώνως πρὸς τὰ ἔργα τῆς. Μὲ τὸ ποτήρι, μὲ τὸ ὀποιο κέρασε, διπλοκεράσατε αὐτήν. 7 Ὅσο δόξασε τὸν ἑαυτὴ τῆς καὶ ὠργίασε, τόσα βάσανα καὶ πένθος δώσετε σ' αὐτήν. Διότι λέγει μέσα τῆς: “Κάθομαι σὰν βασίλισσα, καὶ χήρα δὲν εἶμαι, καὶ πένθος δὲν θά ἴδω”. 8 Γι' αὐτὸ μέσα σὲ μιὰ μέρα θά ἔλθουν οἱ συμφορᾶς τῆς, θανατικὸ καὶ στέρσι καὶ πείνα, καὶ μὲ φωτὰ θά κατακαῖ. Διότι εἶναι ἰσχυρὸς ὁ Κύριος ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος θά τὴν τιμωρήσῃ”.

Θρῆνος τῶν βασιλέων γιὰ τὴ Βαβυλῶνα

9 «Καὶ θά τὴν κλαύσουν καὶ θά θρηνήσουν γι' αὐτὴ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, ποὺ πόρνευσαν μαζί τῆς καὶ ὠργίασαν, ὅταν θά βλέπουν τὸν καπνὸ τῆς πυρπολήσεώς τῆς, 10 καὶ θά στέκωνται μακριὰ ἀπὸ τὸ φόβο τοῦ βασανισμοῦ τῆς λέγοντας: “Ἀλλοίμονο, ἀλλοίμονο, πόλι μεγάλη Βαβυλῶν, πόλι ἰσχυρή, διότι μέσα σὲ μιὰ ὥρα ἤλθε ἡ τιμωρία σου!”».

Θρῆνος τῶν ἐμπόρων

11 «Καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς θά κλαύσουν καὶ θά πενήσουν γι' αὐτῇ, διότι κανεὶς πλέον δὲν ἀγοράζει τὸ ἐμπόρευμά τους, 12 ἐμπόρευμα ἀπὸ χρυσάφι καὶ ἀσημι καὶ πολυτίμους λίθους καὶ μαργαριτάρια· πολυτελῆ λινα καὶ πορφυρὰ καὶ μεταξωτὰ καὶ κόκκινα· καὶ κάθε ἀρωματικὸ κέδρινο ξύλο καὶ κάθε σκεῦος ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν καὶ κάθε σκεῦος ἀπὸ πανάκριβο ξύλο καὶ χαλκὸ καὶ σίδερο καὶ μάρμαρο· 13 καὶ κανέλλα καὶ καρύκευμα (μαπαχαρικά)· καὶ θυμιάματα καὶ μύρο καὶ λίβανι· καὶ κρασί καὶ λάδι καὶ σιμιγδάλι καὶ σιτάρη· καὶ βόδια καὶ πρόβατα· καὶ ἵππους καὶ ἄμαξια· καὶ δούλους, ποὺ εἶναι ἀνθρώπινες ὑπάρξεις. 14 Ἔτσι ἡ ἀπόλαυσι ποὺ ἐπιθυμοῦσε ἡ ψυχὴ σου χάθηκε ἀπὸ σένα, καὶ ὅλα τὰ πλοῦτη καὶ τὰ μεγαλεῖα ἔφυγαν μακριὰ ἀπὸ σένα καὶ δὲν θά τὰ βρῆς πλέον. 15 Ὅσοι ἐμπορευόνταν αὐτὰ καὶ πλούτησαν ἀπ' αὐτῇ (τὴ Βαβυλῶνα), θά στέκωνται μακριὰ ἀπὸ τὸ φόβο τοῦ βασανισμοῦ τῆς καὶ θά κλαίουν καὶ θά πενθοῦν 16 λέγοντας: “Ἀλλοίμονο, ἀλλοίμονο, πόλι μεγάλη, ντυμένη μὲ πολυτελῆ λινα καὶ πορφυρὰ καὶ κόκκινα, καὶ στολισμένη μὲ χρυσάφι καὶ πολυτίμους λίθους καὶ μαργαριτάρια, 17 διότι σὲ μιὰ ὥρα ἐξαφανίσθηκε ὁ τόσο μεγάλος πλούτος!”».

Θρῆνος τῶν ναυτικῶν

«Καὶ κάθε πλοίαρχος καὶ καθένας ποὺ ἔπλεε πρὸς αὐτὸ τὸν τόπο καὶ οἱ ναῦτες καὶ ὅσοι ἐργάζονταν στὴ θάλασσα στάθηκαν μακριὰ, 18 καὶ βλέποντας τὸν καπνὸ τῆς πυρπολήσεώς τῆς ἔκραζαν λέγοντας: “Ποῖα πόλι μπορούσε νὰ συγκριθῆ μ' αὐτὴ τὴν πόλι τὴ μεγάλη;”. 19 Καὶ

βύσσινον καὶ πορφυροῦν καὶ κόκκινον καὶ κεχρυσωμένη ἐν χρυσίῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, 17 ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἤρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος!

Καὶ πᾶς κυβερνήτης καὶ πᾶς ὁ ἐπὶ τόπον πλέων καὶ ναῦται καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν ἐργάζονται ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν, 18 καὶ ἔκραζον βλέποντες τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, λέγοντες· Τίς ὁμοία τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ; 19 Καὶ ἔβαλον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ ἔκραζον κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, λέγοντες· Οὐαὶ οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἐν ἧ ἔπλούτησαν πάντες οἱ ἔχοντες τὰ πλοῖα ἐν τῇ θαλάσῃ ἐκ τῆς τιμιότητος αὐτῆς, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἤρημώθη!

20 Εὐφραίνου ἐπ' αὐτῇ, οὐρανὲ καὶ οἱ ἅγιοι καὶ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται, ὅτι ἔκρινεν ὁ Θεὸς τὸ κρίμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς.

21 Καὶ ἦρεν εἰς ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθον ὡς μύλον μέγαν καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν λέγων· Οὕτως ὀρμήματι βληθήσεται Βαβυλῶν ἡ μεγάλη πόλις, καὶ οὐ μὴ εὔρεθῆ ἔτι. 22 Καὶ φωνὴ κιθαρῶδῶν καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῆ ἐν σοὶ ἔτι. Καὶ πᾶς τεχνίτης πάσης τέχνης οὐ μὴ εὔρεθῆ ἐν σοὶ ἔτι. Καὶ φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῆ ἐν σοὶ ἔτι. 23 Καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ φανῆ ἐν σοὶ ἔτι. Καὶ φωνὴ νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῆ ἐν σοὶ ἔτι. Ὅτι οἱ ἔμποροὶ σου ἦσαν οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς. Ὅτι ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου ἐπλανήθησαν πάντα τὰ ἔθνη, 24 καὶ ἐν αὐτῇ αἵματα προφητῶν καὶ ἀγίων εὔρεθῆ καὶ πάντων τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς.

ἔρριξαν χῶμα στὰ κεφάλια τους καὶ ἔκλαιαν καὶ πενθοῦσαν καὶ ἔκραζαν λέγοντας: “Ἀλλοίμονο, ἀλλοίμονο στὴν πόλι τῇ μεγάλῃ, στὴν ὁποία πλούτησαν ἀπὸ τὸν πλοῦτο τῆς ὄλοι ὅσοι εἶχαν πλοῖα στὴ θάλασσα, διότι μέσα σὲ μιᾷ ὥρᾳ ἀφανίσθηκε!”».

Προτροπὴ γιὰ εὐφροσύνη στὸν οὐρανό

20 «Εὐφραίνεσθε γιὰ τὸν ἀφανισμό τῆς, οὐρανὲ καὶ σεῖς οἱ ἅγιοι καὶ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆτες. Διότι ὁ Θεὸς σᾶς δικαίωσε τιμωρώντας αὐτήν».

Τρίτη ἀγγελία τοῦ καταποντισμοῦ καὶ ἀφανισμοῦ τῆς Βαβυλῶνος

21 Τότε ἓνας ἰσχυρὸς ἄγγελος σήκωσε ἓνα λίθο σὸν μεγάλη μυλόπετρα καὶ τὸν ἔρριξε στὴ θάλασσα λέγοντας: «Ἔτσι μὲ ὀρμὴ θὰ καταποντισθῆ ἡ Βαβυλῶν, ἡ μεγάλη πόλι, καὶ δὲν θὰ βρεθῆ πλέον. 22 Καὶ ἦχος κιθαριστῶν καὶ τραγουδιστῶν καὶ αὐλητῶν (αὐτῶν ποὺ παίζουν αὐλὸ) καὶ σαλπικτῶν δὲν θ' ἀκουσθῆ σὲ σένα πλέον. Καὶ κάθε τεχνίτης κάθε τέχνης δὲν θὰ βρεθῆ σὲ σένα πλέον. Καὶ ἦχος μυλόπετρας δὲν θ' ἀκουσθῆ σὲ σένα πλέον. 23 Καὶ φῶς λύχνου δὲν θὰ φανῆ σὲ σένα πλέον. Καὶ φωνὴ νυμφίου καὶ νύμφης δὲν θ' ἀκουσθῆ σὲ σένα πλέον. Διότι οἱ ἔμποροὶ σου ἦταν οἱ δυνάστες (οἱ καταδυναστευταὶ καὶ ἐκμεταλλευταὶ) τῆς γῆς. Διότι μὲ τίς μαγεῖες σου πλανήθηκαν ὅλα τὰ ἔθνη, 24 καὶ σὲ σένα βρέθηκαν αἵματα προφητῶν καὶ ἀγίων καὶ ὄλων τῶν σφγιασθέντων πάνω στὴ γῆ».

19 Μετὰ ταῦτα ἤκουσα ὡς φωνὴν μεγάλην ὄχλου πολλοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ λεγόντων· Ἄλληλούια! Ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, 2 ὅτι ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις αὐτοῦ. Ὅτι ἔκρινε τὴν πόρνην τὴν μεγάλην, ἣτις διέφθειρε τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐξεδίκησε τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ χειρὸς αὐτῆς. 3 Καὶ δευτέρον εἶρηκαν Ἄλληλούια! Καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. 4 Καὶ ἔπεσαν οἱ εἰκοσι καὶ τέσσαρες πρεσβύτεροι καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ λέγοντες· Ἀμήν, ἀλληλούια!

5 Καὶ φωνὴ ἀπὸ τοῦ θρόνου ἐξῆλθε λέγουσα· Αἰνεῖτε τὸν Θεὸν ἡμῶν, πάντες οἱ δούλοι αὐτοῦ καὶ οἱ φοβούμενοι αὐτόν, οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι. 6 Καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ καὶ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν, λεγόντων· Ἄλληλούια! Ὅτι ἐβασίλευσε Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ. 7 Χαίρωμεν καὶ ἀγαλλιώμεθα καὶ δῶμεν τὴν δόξαν αὐτῷ, ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ Ἀρνίου καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἠτοιμάσεν ἑαυτήν. 8 Καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἵνα περιβῆται βύσσινον λαμπρὸν, καθαρὸν. Τὸ γὰρ βύσσινον τὰ δικαιώματα τῶν ἁγίων ἐστί.

9 Καὶ λέγει μοι· Γράψον· Μακάριοι οἱ εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ Ἀρνίου κεκλημένοι. Καὶ λέγει μοι· Οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ τοῦ Θεοῦ εἰσι.

10 Καὶ ἔπεσα ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ. Καὶ λέγει μοι· Ὅρα μὴ! Σύνδουλός σου εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ. Τῷ Θεῷ προσκύνησον. Ἡ γὰρ μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ ἐστί τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας.

Ῥδὴ στὸν οὐρανὸ γιὰ τὴν καταστροφὴ τῆς Βαβυλώνας

19 Μετὰ ἀπ' αὐτὰ ἄκουσα σὰν μεγάλη φωνὴ ἀπὸ μεγάλο πλῆθος στὸν οὐρανὸ πού ἔλεγον· «Ἄλληλούια (Αἰνεῖτε τὸν Κύριον)! Ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ δύναμι ἀνήκουν στὸ Θεὸ μας, 2 καὶ οἱ τιμωρίες του εἶναι ὀρθές καὶ δίκαιες. Διότι τιμώρησε τὴν πόρνη τὴ μεγάλην, πού διέφθειρε τὴ γῆ μὲ τὴν πορνεία της, καὶ ἔκανε ἐκδίκηση γιὰ τὸ αἷμα τῶν δούλων του πού χύθηκε ἀπ' αὐτή». 3 Καὶ γιὰ δευτέρη φορά εἶπαν· «Ἄλληλούια (Αἰνεῖτε τὸν Κύριον)! Καὶ ὁ καπνὸς της (ἀπὸ τὴν πυρπλόησί της) ἀνεβαίνει αἰωνίως». 4 Καὶ ἔπεσαν οἱ εἰκοσιτέσσερες πρεσβύτεροι καὶ τὰ τέσσαρα ζώομορφα ὄντα (ἄγγελοι) καὶ προσκύνησαν τὸ Θεὸ πού κάθεται στὸ θρόνο, καὶ ἔλεγον· «Ἀμήν, ἀλληλούια!».

Ῥδὴ γιὰ τὸν ἐπικείμενο γάμο τοῦ Ἀρνίου

5 Καὶ μιὰ φωνὴ βγήκε ἀπὸ τὸ θρόνο πού ἔλεγε· «Αἰνεῖτε τὸ Θεὸ μας, ὅλοι οἱ δούλοι του καὶ οἱ σεβόμενοι αὐτόν, οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι». 6 Τότε ἄκουσα σὰν φωνὴ ἀπὸ μεγάλο πλῆθος καὶ σὰν βοὴ καταρρακτῶν καὶ σὰν κρότο ἰσχυρῶν βροντῶν. Ἔλεγον· «Ἄλληλούια (Αἰνεῖτε τὸν Κύριον)! Διότι θριάμβευσε ὡς βασιλεὺς ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ. 7 Ἄς χαίρωμε καὶ ἄς ἀγαλλώμεθα καὶ ἄς τὸν δοξάσωμεν, διότι ἔφθασεν ἡ ὥρα τοῦ γάμου τοῦ Ἀρνίου, καὶ ἡ γυναῖκα του ἑτοίμασε τὸν ἑαυτὸ της. 8 Καὶ δόθηκε σ' αὐτὴ γιὰ νὰ φορέσῃ λινὴ στολὴ λαμπρῆ, καθαρῆ». Ἡ δὲ λινὴ στολὴ σημαίνει τίς δόξες τῶν ἁγίων.

9 Ἐπειτα μοῦ λέγει (ὁ ἄγγελος)· «Γράψε· Μακάριοι (εὐτυχεῖς) οἱ προσκεκλημένοι στὸ δεῖπνο τοῦ γάμου τοῦ Ἀρνίου». Ἐπίσης μοῦ λέγει· «Αὐτὰ τὰ λόγια εἶναι ἀληθινὰ καὶ εἶναι τοῦ Θεοῦ».

Ὁ σκοπὸς τῆς προφητείας ἡ δόξα καὶ προσκύνησι τοῦ Ἰησοῦ ὡς Θεοῦ

10 Ἐπεσα δὲ μπροστὰ στὰ πόδια του γιὰ νὰ τὸν προσκυνήσω (τὸν ἄγγελο). Ἀλλὰ μοῦ λέγει· «Πρόσεχε, μὴ! Εἶμαι σύνδουλος μὲ σένα, καθὼς μὲ τοὺς ἀδελφούς σου πού δίνουν τὴ μαρτυρία γιὰ τὸν Ἰησοῦ. Τὸ Θεὸ νὰ προσκυνήσης. Διότι ὁ σκοπὸς τῆς προφητείας εἶναι ἡ τιμὴ πρὸς τὸν Ἰησοῦ!».

1. Ἡ, ἡ δόξα τοῦ Ἰησοῦ

11 Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ἀνεφωγμένον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ’ αὐτὸν καλούμενος Πιστός καὶ Ἄληθινός, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ. 12 Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλόξ πυρός, καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα πολλά, ἔχων *ὀνόματα γεγραμμένα*, καὶ ὄνομα γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ αὐτός, 13 καὶ περιβεβλημένος ἱμάτιον βεβαμμένον ἐν αἵματι, καὶ κέκληται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ. 14 Καὶ τὰ στρατεύματα *τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθει αὐτῷ ἐπὶ ἵπποις λευκοῖς*, ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκόν, καθαρόν. 15 Καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται ῥομφαία ὀξεῖα *δίστομος*, ἵνα ἐν αὐτῇ πατάσῃ τὰ ἔθνη. Καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾶ. Καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. 16 Καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ ὄνομα γεγραμμένον, Βασιλεὺς βασιλέων καὶ Κύριος κυρίων.

17 Καὶ εἶδον ἓνα ἄγγελον ἐστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ, καὶ ἔκραξεν ἐν φωνῇ μεγάλῃ λέγων πᾶσι τοῖς ὀρνέοις τοῖς πετομένοις ἐν μεσουρανήματι· Δεῦτε συνάχθητε εἰς τὸ δεῖπνον τὸ μέγα τοῦ Θεοῦ, 18 ἵνα φάγητε σάρκας βασιλέων καὶ σάρκας χιλιάρχων καὶ σάρκας ἰσχυρῶν καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν καθημένων ἐπ’ αὐτῶν, καὶ σάρκας πάντων, ἐλευθέρων τε καὶ δούλων, καὶ μικρῶν τε καὶ μεγάλων.

19 Καὶ εἶδον τὸ θηρίον καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τὰ στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι τὸν πόλεμον μετὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ μετὰ τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ. 20 Καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον καὶ ὁ μετ’ αὐτοῦ ψευδοπροφήτης ὁ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐπλάνησε τοὺς λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ. Ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός τὴν καιομένην ἐν θείῳ. 21 Καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, τῇ ἐξεληθούσῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. Καὶ πάντα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν.

Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ ὡς πολεμιστῆς καὶ θριαμβευτῆς ἱππεύς

11 Τότε εἶδα τὸν οὐρανὸ ἀνοιχτό, καὶ ἰδοὺ ἓνας ἵππος λευκός, καὶ ὁ ἀναβάτης του ὀνομάζεται Πιστός καὶ Ἄληθινός (ποὺ σημαίνει ὅτι εἶναι δίκαιος καὶ εὐθύς), καὶ κρίνει καὶ πολεμεῖ μὲ δικαιοσύνη. 12 Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ του εἶναι ὡς πύρινη φλόγα, καὶ στὸ κεφάλι του εἶναι στέμματα πολλά, καὶ ἐπάνω του ἔχει γραμμένα ὀνόματα (ποὺ σημαίνουν τὶς διάφορες ιδιότητές του), καὶ ἓνα ὄνομα γραμμένο, τὸ ὁποῖο κανεὶς δὲν γνωρίζει (διότι κανεὶς δὲν γνωρίζει τὴν οὐσία του), παρὰ μόνον αὐτός. 13 Καὶ φορεῖ ἔνδυμα ποὺ εἶναι βαμμένο στὸ αἶμα. Καὶ τὸ ὄνομά του (κύριο ὄνομα) εἶναι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ. 14 Καὶ τὰ οὐράνια στρατεύματα τὸν ἀκολουθοῦσαν πάνω σὲ λευκοὺς ἵππους μὲ ἔνδυμα λινοῦ λευκοῦ, καθαρῶ. 15 Καὶ ἀπὸ τὸ στόμα του βγαίνει δίστομη κοφτερὴ ρομφαία, γιὰ νὰ πατάσῃ μ’ αὐτὴ τὰ ἔθνη. Αὐτὸς ἐπίσης θὰ τοὺς συντρίψῃ μὲ σιδερένια ῥάβδο. Αὐτὸς πάλι πατεῖ τὸ πατητήρι, ἀπὸ τὸ ὁποῖο τρέχει τὸ μεθυστικὸ κρασί τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. 16 Ἐπίσης στὸ ἔνδυμά του κατὰ τὸ μέρος τοῦ μηροῦ του ἔχει γραμμένο τὸ ὄνομα Βασιλεὺς βασιλέων καὶ Κύριος κυρίων.

Τὸ φοβερὸ δεῖπνο τοῦ Θεοῦ

17 Ἐπειτα εἶδα ἓνα ἄγγελο νὰ στέκεται στὸν ἥλιο. Καὶ ἔκραξε μὲ φωνὴ μεγάλη σ’ ὅλα τὰ ὄρνια, ποὺ πετοῦν μεσουρανίς: «Ἐλάτε, συναχθῆτε στὸ μεγάλο δεῖπνο τοῦ Θεοῦ, 18 γιὰ νὰ φάγητε σάρκες βασιλέων καὶ σάρκες στρατηγῶν καὶ σάρκες ἰσχυρῶν καὶ σάρκες ἵππων καὶ τῶν ἀναβατῶν τους καὶ σάρκες ὄλων, ἐλευθέρων καὶ δούλων, καὶ μικρῶν καὶ μεγάλων».

Θρίαμβος κατὰ τοῦ θηρίου καὶ τῶν λοιπῶν ἐχθρῶν

19 Εἶδα τότε τὸ θηρίο (τὸν Ἀντίχριστο) καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τὰ στρατεύματά τους συγκεντρωμένα γιὰ νὰ κάνουν πόλεμο μὲ τὸν ἀναβάτη τοῦ (λευκοῦ) ἵππου (τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ) καὶ μὲ τὸ στρατεῦμά του. 20 Καὶ πιάσθηκε τὸ θηρίο (ὁ Ἀντίχριστος) καὶ ὁ ψευδοπροφήτης ὁ ὑπασπιστής του, ποὺ ἔκανε τὰ θαύματα κατὰ τὴ θέλησι ἐκείνου, καὶ πλάνησε μ’ αὐτὰ ὅσους ἔλαβαν τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ προσκυνοῦσαν τὸ ὁμοίωμά του (τὸ εἰδωλό του). Ζωντανοὶ αὐτοὶ οἱ δύο ρίχτηκαν στὴν πύρινη λίμνη, ποὺ καίεται μὲ θειάφι. 21 Οἱ δὲ ὑπόλοιποι θανατώθηκαν μὲ τὴ ρομφαία τοῦ ἀναβάτη τοῦ (λευκοῦ) ἵππου, ποὺ βγήκε ἀπὸ τὸ στόμα του. Καὶ ὅλα τὰ ὄρνια χορτάσθηκαν ἀπὸ τὶς σάρκες τους.

20 Και είδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα τὴν κλεῖν τῆς ἀβύσσου καὶ ἄλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ. **2** Καὶ ἐκράτησε τὸν δράκοντα, τὸν ὄφιν τὸν ἀρχαῖον, ὃς ἐστὶ Διάβολος καὶ ὁ Σατανᾶς ὁ *πλανῶν τὴν οἰκὸν - μένην*, καὶ ἔδησεν αὐτὸν χίλια ἔτη. **3** καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσσον, καὶ ἔκλεισε καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ, ἵνα μὴ πλανᾷ ἔτι τὰ ἔθνη, ἄχρι τελεσθῆ τὰ χίλια ἔτη. Μετὰ ταῦτα δεῖ αὐτὸν λυθῆναι μικρὸν χρόνον.

4 Καὶ είδον θρόνους, καὶ ἐκάθησαν ἐπ' αὐτούς. Καὶ κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς, καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμένων διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν τὸ θηρίον οὔτε τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν. Καὶ ἔζησαν καὶ ἐβασίλευσαν μετὰ τοῦ Χριστοῦ χίλια ἔτη. **5** Καὶ οἱ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ ἔζησαν ἕως τελεσθῆ τὰ χίλια ἔτη. Λύτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη. **6** Μακάριος καὶ ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ. Ἐπὶ τούτων ὁ δεύτερος θάνατος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ' ἔσονται ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ βασιλεύσουσι μετ' αὐτοῦ χίλια ἔτη.

7 Καὶ ὅταν τελεσθῆ τὰ χίλια ἔτη, λυθῆσεται ὁ Σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, **8** καὶ ἐξελεύσεται πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσι γωνίαις τῆς γῆς, τὸν Γῶγ καὶ τὸν Μαγῶγ, συναγαγεῖν αὐτούς εἰς τὸν πόλεμον, ὧν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης! **9** Καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς, καὶ ἐκύκλευσαν τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων καὶ τὴν πόλιν τὴν ἡγαπημένην. Καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτούς. **10** Καὶ ὁ Διάβολος ὁ πλανῶν αὐτούς ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ θείου, ὅπου καὶ τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης. Καὶ βασανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

Δέσιμο καὶ φυλάκισι τοῦ Σατανᾶ γιὰ χίλια ἔτη

20 Ἐπίσης εἶδα ἓνα ἄγγελο νὰ κατεβαίνει ἀπὸ τὸν οὐρανὸ κρατῶντας στὸ χερί του τὸ κλειδὶ τῆς ἀβύσσου καὶ μιὰ μεγάλη ἄλυσίδα. **2** Καὶ συνέλαβε τὸ δράκοντα, τὸν ὄφι τὸν ἀρχαῖο, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ Διάβολος καὶ ὁ Σατανᾶς, ποὺ πλανᾷ τὴν οἰκουμένην, καὶ τὸν ἔδεσε γιὰ χίλια ἔτη (ἀριθμὸς συμβολικὸς), **3** καὶ τὸν ἔριξε στὴν ἄβυσσο, καὶ κλείδωσε καὶ σφράγισε ἀπὸ πάνω του, γιὰ νὰ μὴ πλανᾷ πλέον τὰ ἔθνη, μέχρις ὅτου τελειώσουν τὰ χίλια ἔτη. Ἐπειτα πρόκειται ν' ἀπολυθῆ γιὰ λίγο χρόνο.

Ἡ πρώτη ἀνάστασι καὶ ἡ χιλιετῆς βασιλεία

4 Ὑστερα εἶδα θρόνους, καὶ κάθησαν σ' αὐτούς (πιστοὶ κοιμημένοι καὶ ζῶντες), καὶ τοὺς δόθηκε ἐξουσία. Εἶδα (στοὺς θρόνους) καὶ τὶς ψυχὲς τῶν σφαγιασμένων γιὰ τὴ μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ καὶ γιὰ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ. Εἶδα (στοὺς θρόνους) καὶ ἔκλειους, ποὺ δὲν προσκύνησαν τὸ θηρίο (τὸν Ἀντίχριστο), οὔτε τὸ ὁμοίωμά του (τὸ εἰδωλό του), καὶ δὲν ἔλαβαν τὸ χάραγμα (τὴ σφραγιδα) στὸ μέτωπό τους καὶ στὸ χερί τους. Ζωοποιήθηκαν δὲ καὶ βασίλευσαν μαζί με τὸ Χριστὸ χίλια ἔτη. **5** Οἱ δὲ ὑπόλοιποι ἀπὸ τοὺς νεκροὺς δὲν ζωοποιήθηκαν ἕως ὅτου τελειώσουν τὰ χίλια ἔτη. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀνάστασι ἡ πρώτη (ἀνάστασι πνευματικὴ ἀπὸ τὴ νέκρωσι, ποὺ προκαλεῖ ἡ ἁμαρτία). **6** Μακάριοι καὶ ἔνδοξοι ὅσοι μετέχουν στὴν ἀνάστασι τὴν πρώτην. Πάνω σ' αὐτούς ὁ δεύτερος θάνατος (ὁ πνευματικὸς θάνατος) δὲν ἔχει ἐξουσία, ἀλλὰ θὰ εἶναι ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ θὰ βασιλεύουν μαζί του χίλια ἔτη.

Τελευταία ἐπιθετικὴ ἀπόπειρα καὶ αἰωνία καταδίκη τοῦ Σατανᾶ

7 Καὶ ὅταν τελειώσουν τὰ χίλια ἔτη, θ' ἀπολυθῆ ὁ Σατανᾶς ἀπὸ τὴ φυλακὴ του, **8** καὶ θὰ βγῆ γιὰ νὰ πλανήσῃ τὰ ἔθνη, ποὺ εἶναι στὶς τέσσαρες γωνίες τῆς γῆς, τὸν Γῶγ καὶ τὸν Μαγῶγ (βασιλεῖς καὶ λαὸ παροικιώδεις γιὰ τὴ βαρβαρότητά τους), γιὰ νὰ τοὺς συγκεντρώσῃ εἰς τὸν πόλεμο. Ὁ ἀριθμὸς τους εἶναι σὰν τὴν ἄμμο τῆς θάλασσας! **9** Καὶ ἀνέβηκαν σ' ὅλο τὸ πλάτος τῆς γῆς, καὶ περικύκλωσαν τὸ στρατόπεδο τῶν ἁγίων (τῶν πιστῶν) καὶ τὴν πόλιν τὴν ἀγαπημένην (τὴν Ἱερουσαλήμ, σύμβολο τῆς Ἐκκλησίας). Καὶ κατέβηκε φωτιὰ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ τοὺς κατέφαγε. **10** Καὶ ὁ Διάβολος, ποὺ τοὺς πλανοῦσε, ρίχτηκε στὴ λίμνην, ποὺ εἶναι ἀπὸ φωτιὰ καὶ θεῖαφι, ὅπου εἶχε ριχτῆ καὶ τὸ θηρίο καὶ ὁ ψευδοπροφήτης. Καὶ θὰ βασανίζονται ἡμέρας καὶ νύκτα αἰωνίως.

Τελικὴ κρίσι καὶ δεύτερος θάνατος

11 Καὶ εἶδον θρόνον μέγαν λευκὸν καὶ τὸν Καθήμενον ἐπ' αὐτῷ, οὐ ἀπὸ προσώπου ἔφυγεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός, καὶ τόπος οὐχ εὐρέθη αὐτοῖς. 12 Καὶ εἶδον τοὺς νεκρούς, τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς μικρούς, ἐστῶτας ἐνώπιον τοῦ θρόνου, καὶ βιβλία ἠνοιχθησαν. Καὶ ἄλλο βιβλίον ἠνοιχθη, ὃ ἐστὶ τῆς ζωῆς. Καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. 13 Καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς νεκρούς τοὺς ἐν αὐτῇ, καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ἄδης ἔδωκαν τοὺς νεκρούς τοὺς ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. 14 Καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ἄδης ἐβλήθησαν εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός. Οὗτος ὁ θάνατος ὁ δευτέρος ἐστίν. 15 Καὶ εἶ τις οὐχ εὐρέθη ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς γεγραμμένος, ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός.

21 Καὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινὴν. Ὁ γὰρ πρῶτος οὐρανός καὶ ἡ πρώτη γῆ ἀπῆλθον. Καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἔτι. 2 Καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλὴμ καινὴν εἶδον καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἡτοιμασμένην ὡς νύμφην ἐκοσμημένην τῷ ἄνδρι αὐτῆς. 3 Καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγουσῆς: Ἴδου ἡ σκηνὴ τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ' αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαὸς αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς μετ' αὐτῶν ἔσται. 4 Καὶ ἐξαλείψει ἀπ' αὐτῶν ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι, οὔτε πένθος οὔτε κραυγὴ οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἔτι. Ὅτι τὰ πρῶτα ἀπῆλθον.

5 Καὶ εἶπεν ὁ Καθήμενος ἐπὶ τῷ θρόνῳ: Ἴδου καινὰ ποιῶ πάντα. Καὶ λέγει μοι: Γράψον, ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοὶ εἰσι. 6 Καὶ εἶπέ μοι: *Γέγονεν!* Ἐγὼ τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. Ἐγὼ τῷ διψῶντι δώσω ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν. 7 Ὁ νικῶν, ἔσται αὐτῷ ταῦτα, καὶ ἔσομαι αὐτῷ Θεὸς καὶ αὐτὸς ἔσται μοι υἱός. 8 Τοῖς δὲ δειλοῖς

11 Ἐπίσης εἶδα ἓνα μεγάλο λευκὸ θρόνον, καὶ τὸν Καθήμενον σ' αὐτόν, καὶ ἀπὸ μπροστά του ἔφυγε ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός, καὶ ἐξαφανίσθηκαν. 12 Εἶδα καὶ τοὺς νεκρούς, τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς μικρούς, νὰ στέκονται ἐνώπιον τοῦ θρόνου. Καὶ βιβλία ἀνοίχθηκαν. Καὶ ἓνα ἄλλο βιβλίον ἀνοίχθηκε, τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς. Καὶ κρίθηκαν οἱ νεκροὶ ἀπὸ τὰ γραμμένα στὰ βιβλία συμφώνως πρὸς τὰ ἔργα τους. 13 Καὶ ἡ θάλασσα (ὡς ὑγρὸς τάφος) ἔδωσε τοὺς νεκρούς της, καὶ ὁ θάνατος (ποῦ νεκρώνει καὶ παραλαμβάνει τὸ σῶμα στὸν συνήθη τάφο) καὶ ὁ ἄδης (ποῦ παραλαμβάνει τὴν ψυχὴ) ἔδωσαν τοὺς νεκρούς τους, καὶ καθένας κρίθηκε κατὰ τὰ ἔργα του. 14 Καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ἄδης ρίχτηκαν στὴν πύρινη λίμνη. Αὐτὸς εἶναι ὁ θάνατος ὁ δεύτερος (πνευματικὸς θάνατος, ρίψιμο στὴν πύρινη λίμνη, αἰώνιος βασανισμός). 15 Καὶ ὅποιος δὲν βρέθηκε γραμμένος στὸ βιβλίον τῆς ζωῆς, ρίχτηκε στὴν πύρινη λίμνη.

«Καινὸς οὐρανός», «καινὴ γῆ», «καινὰ πάντα»

21 Τότε εἶδα καινούργιο οὐρανὸ καὶ καινούργια γῆ. Ὁ δὲ πρῶτος οὐρανός καὶ ἡ πρώτη γῆ παρῆλθον. Καὶ ἡ θάλασσα δὲν ὑπάρχει πλέον. 2 Καὶ τὴν ἁγία πόλιν Ἱερουσαλὴμ εἶδα νὰ κατεβαίνειν καινούργια ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἀπὸ τὸ Θεό, ἑτοιμασμένη σὰν νύμφη στολισμένη γιὰ τὸν ἄνδρα της. 3 Καὶ ἄκουσα φωνὴ μεγάλη ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ποῦ ἔλεγε: «Ἴδου ὁ τόπος τῆς κατοικῆσεως τοῦ Θεοῦ μαζί με τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ θὰ κατοικήσῃ μαζί τους, καὶ αὐτοὶ θὰ εἶναι λαὸς του. Naί, ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς θὰ εἶναι μαζί τους. 4 Καὶ θὰ ἐξαλείψῃ ὁ Θεὸς ἀπὸ τὰ μάτια τους κάθε δάκρυ. Καὶ θάνατος δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον, οὔτε πένθος, οὔτε κραυγὴ ἀπὸ πόνου, οὔτε πόνος θὰ ὑπάρχῃ πλέον. Διότι τὰ παλαιὰ (τὰ δυσάρεστα πράγματα) παρῆλθον».

5 Καὶ εἶπεν ὁ Καθήμενος στὸ θρόνον: «Ἴδου κάνω τὰ πάντα καινούργια». Ἐπειτα μοῦ λέγει: «Γράψε, ὅτι αὐτοὶ οἱ λόγοι εἶναι ἀξιόπιστοι καὶ ἀληθινοί». 6 Μοῦ εἶπε ἐπίσης: «Ἐγινε! Ἐγὼ εἶμαι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος (ὁ αἰώνιος). Ἐγὼ σ' ὅποιον διψᾷ θὰ δώσω ἀπὸ τὴν πηγὴ τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν. 7 Ὅποιος νικᾷ, θὰ κληρονομήσῃ αὐτά. Καὶ θὰ τοῦ εἶμαι Θεός, καὶ αὐτὸς θὰ μοῦ εἶναι υἱός.

καὶ ἀπίστοις καὶ ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσι καὶ πόρνοις καὶ φαρμακοῖς καὶ εἰδωλολάτραις καὶ πᾶσι τοῖς ψευδέσι τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ ἐν πυρὶ καὶ θεῖῳ, ὃ ἐστὶν ὁ θάνατος ὁ δεύτερος.

9 Καὶ ἦλθεν εἰς τῶν ἐπτὰ ἀγγέλων τῶν ἔχοντων τὰς ἐπτὰ φιάλας τὰς γεμούσας τῶν ἐπτὰ πληγῶν τῶν ἐσχάτων, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ λέγων· Δεῦρο δεῖξω σοὶ τὴν νύμφην τὴν γυναῖκα τοῦ Ἀρνίου. 10 Καὶ ἀπήνεγκέ με ἐν πνεύματι ἐπ' ὄρος μέγα καὶ ὑψηλόν, καὶ ἔδειξέ μοι τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν Ἰερουσαλὴμ καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, 11 ἔχουσαν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ. Ὁ φωστὴρ αὐτῆς ὁμοῖος λίθῳ τιμιωτάτῳ, ὡς λίθῳ ἰάσπιδι κρυσταλλίζουσι. 12 Ἐχουσα τείχος μέγα καὶ ὑψηλόν, ἔχουσα πυλῶνας δώδεκα, καὶ ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν ἀγγέλους δώδεκα, καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα, ἃ ἐστὶν ὀνόματα τῶν δώδεκα φυλῶν τῶν υἰῶν Ἰσραὴλ. 13 Ἀπ' ἀνατολῶν πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ βορρᾶ πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ νότου πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ δυσμῶν πυλῶνες τρεῖς. 14 Καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ἔχον θεμελίους δώδεκα, καὶ ἐπ' αὐτῶν δώδεκα ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ Ἀρνίου.

15 Καὶ ὁ λαλῶν μετ' ἐμοῦ εἶχε μέτρον κάλαμον χρυσοῦν, ἵνα μετρήσῃ τὴν πόλιν καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς. 16 Καὶ ἡ πόλις τετράγωνος κεῖται, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς ὅσον καὶ τὸ πλάτος. Καὶ ἐμέτρησε τὴν πόλιν ἐν τῷ καλάμῳ ἐπὶ σταδίους δώδεκα χιλιάδων. Τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐστί. 17 Καὶ ἐμέτρησε τὸ τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν τεσσαράκοντα τεσσάρων πηχῶν, μέτρον ἀνθρώπου, ὃ ἐστὶν ἀγγέλου. 18 Καὶ ἦν ἡ ἐνδόμησις τοῦ τείχους αὐτῆς ἰάσπις. Καὶ ἡ πόλις χρυσίον καθαρὸν, ὁμοῖον ἰάλῳ καθαρῷ. 19 Οἱ θεμέλιοι τοῦ τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ κεκοσμημένοι. Ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος ἰάσπις, ὁ δεύτερος σάπφειρος, ὁ τρίτος χαλκηδών, ὁ τέταρτος σμάραγδος, 20 ὁ πέμπτος σαρδόνυξ, ὁ ἕκτος σάρδιον, ὁ ἕβδομος χρυσόλιθος, ὁ ὄγδοος βήρυλλος, ὁ ἕνατος τοπάξιον, ὁ δέκατος χρυσόπρασος, ὁ ἐνδέκατος ὑάκινθος, ὁ δωδέκατος ἀμέθυστος. 21 Καὶ οἱ δώδεκα πυλῶνες δώδεκα μαργαρίται· ἀνὰ εἰς ἕκαστος τῶν πυλῶνων ἦν ἐξ ἑνὸς μαργαρίτου. Καὶ ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως χρυσίον καθαρὸν ὡς ὕαλος διαυγῆς.

8 Γιὰ δὲ τοὺς δειλοὺς καὶ λιποτάκτες¹ καὶ σιχαμένους, καὶ τοὺς φονεῖς, καὶ τοὺς ἀνηθίκους (σεξουαλικῶς), καὶ τοὺς μάγους, καὶ τοὺς εἰδωλολάτρεις (αὐτοὺς ποὺ πράττουν εἰδωλολατρικὰ ἔργα), καὶ ὅλους τοὺς ἄσεβεῖς ἢ θέσι τους θὰ εἶναι στὴ λίμνη, ἢ ὁποῖα καίεται μὲ φωτιά καὶ θεῖαφι. Αὐτὸς εἶναι ὁ δεύτερος θάνατος».

Ἡ νύμφη τοῦ Ἀρνίου, ἡ οὐράνια καὶ τέλεια Ἰερουσαλὴμ

9 Ἦλθε δὲ ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐπτὰ ἀγγέλους, ποὺ κρατοῦσαν τὶς ἐπτὰ φιάλες τὶς γεμάτες μὲ τὶς ἐπτὰ πληγὲς τὶς τελευταῖες, καὶ μίλησε μαζί μου λέγοντας: «Ἐλα νὰ σοῦ δεῖξω τὴ νύμφη, τὴ γυναῖκα τοῦ Ἀρνίου». 10 Καὶ μὲ μετέφερε πνευματικῶς (ὄχι σωματικῶς) πάνω σ' ἕνα μεγάλο καὶ ὑψηλὸ ὄρος, καὶ μοῦ ἔδειξε τὴν ἁγία πόλι Ἰερουσαλὴμ νὰ καταβαίνει ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἀπὸ τὸ Θεό. 11 Εἶχε τὴ θεία λαμπρότητα. Τὸ φῶς τῆς ἴσως ὅταν σὰν πολυτιμωτάτος λίθος, σὰν λίθος ἰάσπις ποὺ λάμπει σὰν κρύσταλλο. 12 Εἶχε τεῖχος μεγάλο καὶ ὑψηλό. Εἶχε πύλες δώδεκα. Καὶ στὶς πύλες ἀγγέλους δώδεκα. Καὶ πάνω γραμμένα ὀνόματα, ποὺ εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν δώδεκα φυλῶν τῶν Ἰσραηλιτῶν. 13 Ἀπὸ τὴν ἀνατολικὴ πλευρὰ τρεῖς πύλες, καὶ ἀπὸ τὴ βόρεια τρεῖς πύλες, καὶ ἀπὸ τὴ νότια τρεῖς πύλες, καὶ ἀπὸ τὴ δυτικὴ τρεῖς πύλες. 14 Τὸ δὲ τεῖχος τῆς πόλεως εἶχε δώδεκα θεμέλια, καὶ πάνω σ' αὐτὰ δώδεκα ὀνόματα, τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ Ἀρνίου.

15 Καὶ αὐτὸς ποὺ μοῦ μιλοῦσε εἶχε ὡς μέτρο μία χρυσὴ ράβδος, γιὰ νὰ μετρήσῃ τὴν πόλι καὶ τὶς πύλες τῆς καὶ τὸ τεῖχος τῆς. 16 Ἡ δὲ πόλι εἶναι τετράγωνη. Ἔτσι τὸ μῆκος τῆς εἶναι ὅσο καὶ τὸ πλάτος τῆς. Καὶ μέτρησε τὴν πόλι μὲ τὴ ράβδο καὶ τὴν βρῆκε δώδεκα χιλιάδες στάδια (δύο χιλιάδες διακόσια χιλιόμετρα περίπου). Τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος, ἀλλὰ καὶ τὸ ὕψος τῆς εἶναι ἴσα. 17 Μέτρησε ἐπίσης τὸ τεῖχος τῆς ἑκατὸν σαράντα τέσσερες πήχεις (ἐξήντα πέντε περίπου μέτρα), μέτρημα ἀνθρώπινο, ποὺ τὸ ἔκανε ὁ ἄγγελος. 18 Ἦταν δὲ τὸ τεῖχος τῆς οἰκοδομημένο ἀπὸ ἰάσπι. Καὶ ἡ πόλι χρυσάφι καθαρὸ, ὅμοιο στὴ στυλινότητα μὲ καθαρὸ κρύσταλλο. 19 Τὰ θεμέλια τοῦ τείχους τῆς πόλεως ἦταν κατασκευασμένα μὲ κάθε πολυτίμο λίθο. Τὸ πρῶτο θεμέλιο ἰάσπις, τὸ δεύτερο ζαφεῖρι, τὸ τρίτο χαλκηδόνιο, τὸ τέταρτο σμάραγδι, 20 τὸ πέμπτο σαρδόνυξ, τὸ ἕκτο σάρδιο, τὸ ἕβδομο χρυσόλιθος, τὸ ὄγδοο βήρυλλος, τὸ ἕνατο τοπάξιον, τὸ δέκατο χρυσόπρασος, τὸ ἐνδέκατο ὑάκινθος, τὸ δωδέκατο ἀμέθυστος. 21 Καὶ οἱ δώδεκα πύλες δώδεκα μαργαριτάρια. Κάθε πύλη ἦταν ἀπὸ ἕνα μαργαριτάρι. Καὶ ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως χρυσάφι καθαρὸ σὰν γυαλί καθαρὸ.

1. Ἡ, προδότες τοῦ ἀγῶνος

22 Καὶ ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ. Ὁ γὰρ Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ ναὸς αὐτῆς ἐστὶ καὶ τὸ Ἄρνιον. 23 Καὶ ἡ πόλις οὐ χρεῖαν ἔχει τοῦ ἡλίου οὐδὲ τῆς σελήνης ἵνα φαίνωσιν αὐτῇ. Ἡ γὰρ δόξα τοῦ Θεοῦ ἐφώτισεν αὐτὴν καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ Ἄρνιον. 24 Καὶ περιπατήσουσι τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῆς, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέρουσι τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν αὐτῶν εἰς αὐτήν, 25 καὶ οἱ πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν ἡμέρας· νύξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ. 26 Καὶ οἴσουσι τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἔθνων εἰς αὐτήν. 27 Καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὴν πᾶν κοινὸν καὶ ὁ ποιῶν βδέλυγμα καὶ ψεῦδος, εἰ μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ Ἄρνιου.

22 Καὶ ἔδειξέ μοι ποταμὸν ὕδατος ζωῆς λαμπρὸν ὡς κρύσταλλον, ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἄρνιου. 2 Ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐντεῦθεν καὶ ἐκείθεν ξύλον ζωῆς, ποιοῦν καρποὺς δώδεκα, κατὰ μῆνα ἕκαστον ἀποδιδούν τὸν καρπὸν αὐτοῦ. Καὶ τὰ φύλλα τοῦ ξύλου εἰς θεραπείαν τῶν ἔθνων. 3 Καὶ πᾶν κατάθεμα οὐκ ἔσται ἔτι. Καὶ ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἄρνιου ἐν αὐτῇ ἔσται, καὶ οἱ δούλοι αὐτοῦ λατρεύουσιν αὐτῷ, 4 καὶ ὄψονται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. 5 Καὶ νύξ οὐκ ἔσται ἔτι, καὶ οὐ χρεῖα λύχνου καὶ φωτὸς ἡλίου, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς φωτιεῖ αὐτούς. Καὶ βασιλεύουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

6 Καὶ λέγει μοι· Οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοί. Καὶ Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων τῶν προφητῶν ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ δείξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει. 7 Καὶ ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ. Μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου.

8 Κἀγὼ Ἰωάννης ὁ ἀκούων καὶ βλέπων ταῦτα. Καὶ ὅτε ἤκουσα καὶ ἔβλεψα, ἔπεσα προσκυνῆσαι ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ

22 Καὶ ναὸ δὲν εἶδα σ' αὐτῇ (τὴν πόλι). Διότι ναὸς τῆς εἶναι ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ καὶ τὸ Ἄρνιο. 23 Ἐπίσης ἡ πόλι δὲν χρειάζεται τὸν ἡλιο οὔτε τὴ σελήνη γιὰ νὰ τὴ φωτίζου. Διότι σ' αὐτῇ ἔδωκε φῶς ἡ λαμπρότης τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ λύχνος τῆς τὸ Ἄρνιο. 24 Καὶ τὰ ἔθνη θὰ περιπατοῦν μὲ τὸ φῶς τῆς, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς θὰ φέρουν τὸν πλοῦτο καὶ τοὺς θησαυροὺς τοὺς σ' αὐτῇ, 25 καὶ οἱ πύλες τῆς δὲν θὰ κλεισθοῦν οὔτε μία ἡμέρα, διότι ἐκεῖ δὲν θὰ ὑπάρχῃ νύκτα. 26 Ἐπίσης θὰ φέρουν σ' αὐτῇ τὸν πλοῦτο καὶ τοὺς θησαυροὺς τῶν ἔθνων. 27 Καὶ τίποτε ἀκάθαρτο δὲν θὰ εἰσέλθῃ σ' αὐτῇ, καὶ κανεὶς ποὺ πράττει βδελυρὰ καὶ φαῦλα πράγματα, παρὰ οἱ γραμμένοι στὸ βιβλίο τῆς ζωῆς τοῦ Ἄρνιου.

Βασιλεῖς μὲ βασιλεία αἰώνια!

22 Καὶ μοῦ ἔδειξε (ὁ ἄγγελος) ποταμὸ ὕδατος ζωῆς, λαμπρὸ ὡς κρύσταλλο, ποὺ πήγαζε ἀπὸ τὸ θρόνο τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἄρνιου. 2 Στὸ μέσο τῆς πλατείας αὐτῆς (τῆς πόλεως) καὶ ἀπὸ τὸ ἓνα καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ ποταμοῦ ἦταν τὸ δένδρο τῆς ζωῆς, ποὺ καρποφορεῖ δώδεκα φορές, κάθε μῆνα ἀποδίδοντας τὸν καρπὸ του. Καὶ τὰ φύλλα τοῦ δένδρου χρησιμεύουν γιὰ τὴν θεραπεία τῶν ἔθνων. 3 Καὶ καμμια συμφορὰ δὲν θὰ συμβῆ πλέον. Καὶ ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἄρνιου θὰ εἶναι σ' αὐτῇ (τὴν πόλι), καὶ οἱ δούλοι αὐτοῦ (τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἄρνιου) θὰ λατρεύουν αὐτόν, 4 καὶ θὰ βλέπουν τὸ πρόσωπό του (τὴ μορφὴ του), καὶ τὸ ὄνομά του θὰ εἶναι στὰ μέτωπά τους. 5 Καὶ νύκτα δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον, καὶ δὲν θὰ χρειάζεται λύχνος καὶ φῶς ἡλίου, διότι ὁ Κύριος ὁ Θεὸς θὰ τοὺς φωτίζῃ. Καὶ θὰ βασιλεύουν αἰώνως.

**Πολλαπλὴ ἐπικύρωσι τῆς Ἀποκαλύψεως
Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου**

6 Καὶ μοῦ λέγει (ὁ Ἰησοῦς): «Αὐτοὶ οἱ λόγοι εἶναι ἀξιόπιστοι καὶ ἀληθινοί. Διότι ὁ Κύριος ὁ Θεὸς τῶν χαρισμάτων τῶν προφητῶν ἀπέστειλε τὸν ἄγγελό του, γιὰ νὰ φανερώσῃ στοὺς δούλους του ὅσα πρόκειται νὰ γίνου συντόμως. 7 Καὶ ἰδοὺ ἔρχομαι συντόμως. Μακάριος (εὐτυχής) ὁ τηρητής τῶν λόγων τῆς προφητείας αὐτοῦ τοῦ βιβλίου».

8 Ἐγὼ δὲ ὁ Ἰωάννης εἶμαι ὁ αὐτῆκος καὶ αὐτόπτης μάρτυς αὐτῶν. Καὶ ὅταν ἄκουσα καὶ εἶδα, ἔπεσα νὰ προσκυνήσω μπροστὰ στὰ πόδια

ἀγγέλου τοῦ δεικνύοντός μοι ταῦτα. **9** Καὶ λέγει μοι· Ὅρα μὴ! Σύνδουλός σου εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν καὶ τῶν τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου. Τῷ Θεῷ προσκύνησον. **10** Καὶ λέγει μοι· Μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου. Ὁ καιρὸς γὰρ ἐγγύς ἐστιν. **11** Ὁ ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι, καὶ ὁ ῥυπαρὸς ῥυπαρευθήτω ἔτι, καὶ ὁ δίκαιος δικαιοσύνην ποιησάτω ἔτι, καὶ ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω ἔτι.

12 Ἴδου ἔρχομαι ταχύ, καὶ ὁ μισθός μου μετ' ἐμοῦ, ἀποδοῦναι ἐκάστῳ ὡς τὸ ἔργον ἔσται αὐτοῦ. **13** Ἐγὼ τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ἀρχὴ καὶ τέλος.

14 Μακάριοι οἱ ποιοῦντες τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν. **15** Ἐξω οἱ κύνες καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι καὶ πᾶς ὁ φιλῶν καὶ ποιῶν ψεῦδος.

16 Ἐγὼ Ἰησοῦς ἐπεμψα τὸν ἄγγελόν μου μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις. Ἐγὼ εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος Δαυὶδ, ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρὸς ὁ πρωϊνός.

17 Καὶ τὸ Πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν· Ἔρχου! Καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω· Ἔρχου! Καὶ ὁ διψῶν ἐρχέσθω, καὶ ὁ θέλων λαβέτω ὕδωρ ζωῆς δωρεάν.

18 Μαρτυρῶ ἐγὼ παντὶ τῷ ἀκούοντι τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου· Ἐάν τις ἐπιθῆ ἐπὶ ταῦτα, ἐπιθήσει ὁ Θεὸς ἐπ' αὐτὸν τὰς πληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. **19** Καὶ ἐάν τις ἀφέλῃ ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τῆς προφητείας ταύτης, ἀφελεῖ ὁ Θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.

20 Λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα· Ναί, ἔρχομαι ταχύ. Ἀμήν, ναί, ἔρχου, Κύριε Ἰησοῦ!

21 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων. Ἀμήν.

τοῦ ἀγγέλου, ποῦ μοῦ φανέρωνε αὐτά. **9** Ἀλλὰ μοῦ λέγει: «Πρόσεχε, μὴ! Εἶμαι σύνδουλος μὲ σένα καὶ τοὺς ἀδελφούς σου τοὺς προφῆτες καὶ τοὺς τηρητὰς τῶν λόγων αὐτοῦ τοῦ βιβλίου. Τὸ Θεὸ νὰ προσκυνήσης». **10** Ἐπίσης μοῦ λέγει: «Μὴ κρατήσης μυστικούς τοὺς λόγους τῆς προφητείας αὐτοῦ τοῦ βιβλίου. Διότι ὁ καιρὸς πλησιάζει. **11** Ὁ κακοποιὸς ἄς κακοποιήσῃ περισσότερο, καὶ ὁ ρυπαρὸς ἄς γίνῃ ρυπαρὸς περισσότερο (ἐλεύθερος εἶναι). Ἀλλὰ καὶ ὁ καλὸς ἄς κάνῃ τὸ καλὸ περισσότερο, καὶ ὁ καθαρὸς ἄς γίνῃ καθαρὸς περισσότερο».

12 «Ἴδου ἔρχομαι συντόμως, καὶ μαζὶ μου εἶναι ὁ μισθός μου, γιὰ ν' ἀποδώσω σὲ καθένα ὅπως θὰ βρεθῆ τὸ ἔργο του. **13** Ἐγὼ εἰμαι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος (ὁ αἰώνιος)».

14 Μακάριοι (εὐτυχεῖς) οἱ τηρηταὶ τῶν ἐντολῶν του, διότι θὰ ἔχουν δικαίωμα στὸ δένδρο τῆς ζωῆς, καὶ περνώντας τις πύλες θὰ εἰσέλθουν στὴν πόλι. **15** Ἐξω οἱ καταφρονηταὶ καὶ ἀνάξιοι, καὶ οἱ μάγοι, καὶ οἱ ἀνήθικοι (σεξουαλικῶς), καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτρες (αὐτοὶ ποῦ πράττουν εἰδωλολατρικὰ ἔργα), καὶ καθένas ποῦ ἀγαπᾷ καὶ πράττει τὸ κακὸ.

16 «Ἐγὼ ὁ Ἰησοῦς ἔστειλα τὸν ἄγγελό μου, γιὰ νὰ σᾶς ἀναγγεῖλῃ αὐτὰ στὶς ἐκκλησίες. Ἐγὼ εἶμαι ὁ βλαστὸς καὶ ὁ ἀπόγονος τοῦ Δαβὶδ, τὸ ἄστρο τὸ λαμπρὸ τὸ πρωϊνὸ».

17 Καὶ τὸ Πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουν: «Ἐλα!». Καὶ ὅποιος ἀκούει, ἄς πῆ: «Ἐλα!». Καὶ ὅποιος διψᾷ, ἄς ἔλθῃ, καὶ ὅποιος θέλει, ἄς λάβῃ ὕδωρ ζωῆς δωρεάν.

18 Διαβεβαιῶν ἐγὼ (ὁ Ἰωάννης) καθένα, ποῦ θὰ ἀκούῃ τοὺς λόγους τῆς προφητείας αὐτοῦ τοῦ βιβλίου: Ἐὰν κανεὶς θέσῃ πάνω σ' αὐτά, ὁ Θεὸς θὰ θέσῃ πάνω σ' αὐτὸν τὶς πληγὰς τὶς γραμμένες στὸ βιβλίο τοῦτο. **19** Καὶ ἐὰν κανεὶς ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου, ποῦ περιέχει αὐτὴ τὴν προφητεία, ὁ Θεὸς θ' ἀφαιρέσῃ τὸ μερίδιό του ἀπὸ τὸ δένδρο τῆς ζωῆς καὶ ἀπὸ τὴν πόλι τὴν ἁγία, ποῦ ἔχουν περιγραφή σ' αὐτὸ τὸ βιβλίο.

20 Λέγει ἐκεῖνος, ποῦ ἐπιβεβαιώνει αὐτά: «Ναί, ἔρχομαι συντόμως». «Ἀμήν, ναί, ἔλα, Κύριε Ἰησοῦ!».

21 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ εἶναι μὲ ὅλους τοὺς πιστούς. Ἀμήν.